

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

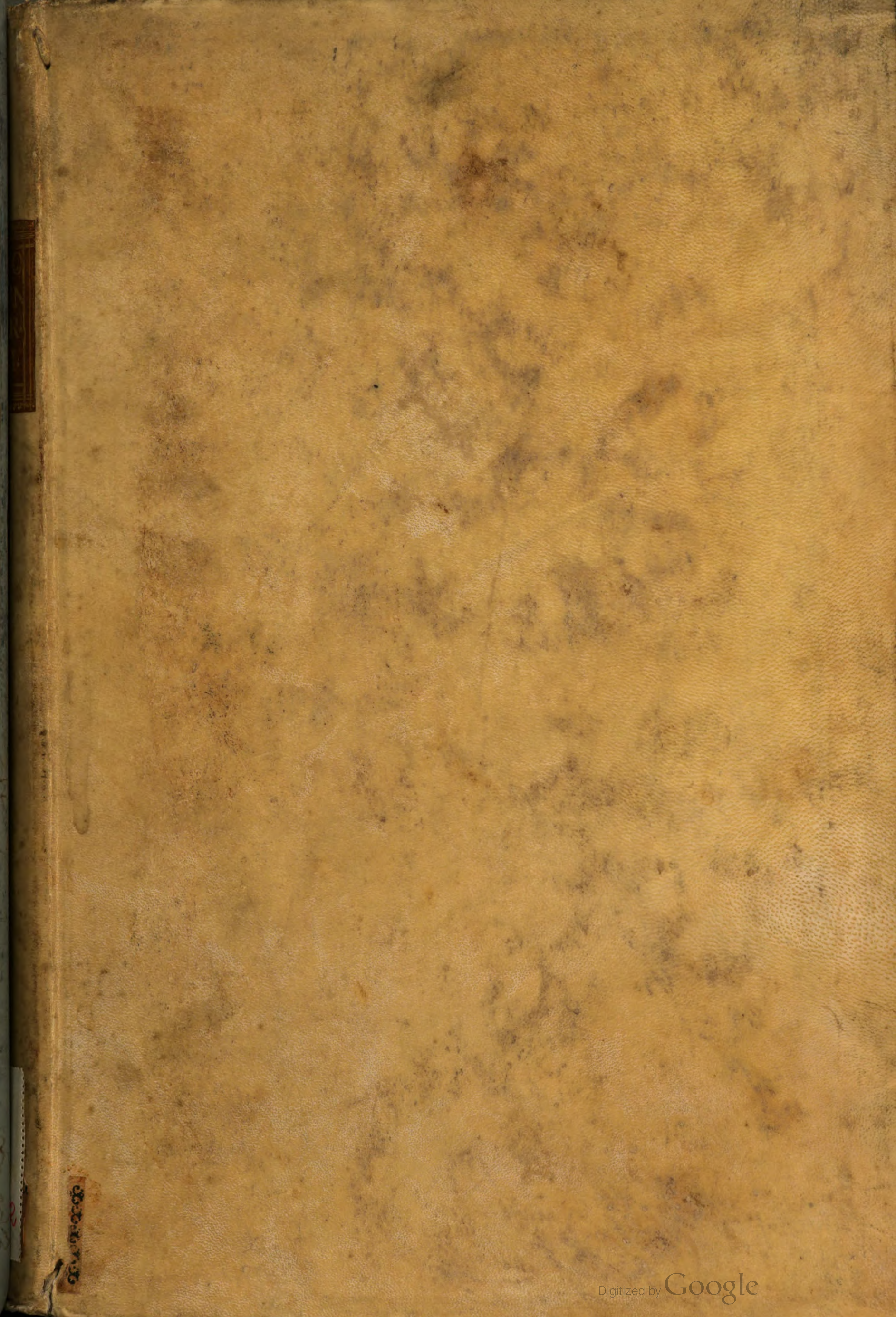
Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

J-2-5

J-5

BIBLIOTECA
~~COMPLUTENSIS~~
E. 4 C. 2. N. 5.

[Handwritten signature]

002
N. 15382

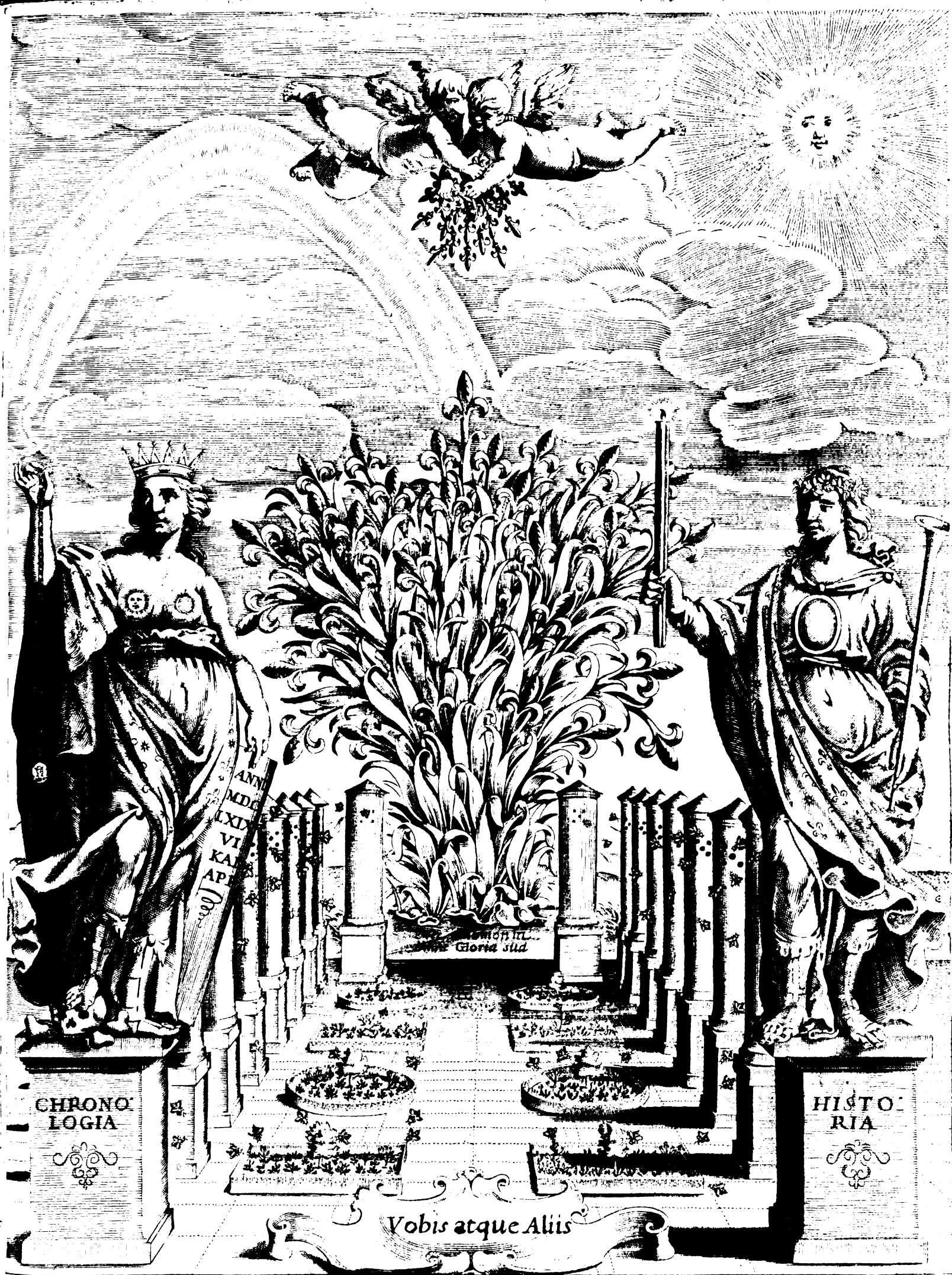

**CHRONOLOGIÆ
REFORMATÆ
TOMI TRES. 50**

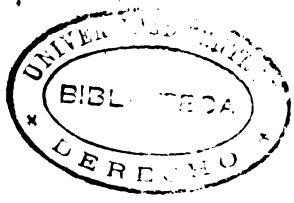

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS DIVISION
1980-1981

NOBILISSIMO COLLEGIO NOBILIVM PARMENSI,
A. Sereniss. Duce RANVTIO I. FARNESIO electo
et sub Protectione sereniss. Ducis RANVTY II. FARNESII
Nunc Maxime Numero, et Disciplina Efflorescenti.

CHRONOLOGIÆ
REFORMATÆ
ET AD CERTAS CONCLUSIONES
REDACTÆ
TOMVS PRIMVS
CONTINENS DOCTRINAM TEMPORVM
AVCTORE
R. P. IO. BAPTISTA RICCIOLIO
FERRARIENSI
SOCIETATIS IESV.
ILLVSTRISSIMI COLLEGII PARMENSIS
NOBILIVM CONVICTORIBVS
DEDICATVS.

BONONIÆ, M.DC.LXIX.

Ex Typographia Hæredis Dominici Barberij. Superiorum permissu.

EXAMINATION

AVIATION

1920

1920

1920

1920

1920

1920

1920

1920

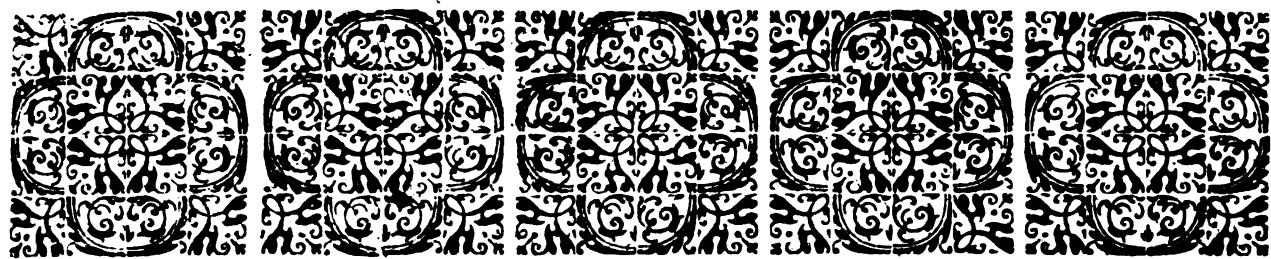
1920

1920

1920

1920

ILLVSTRISSIMIS
COLLEGII NOBILIVM
PARMENSIS
CONVICTORIBVS

IO. BAPTISTA RICCIOLIVS SOC. IESV
S. S. F. PL.

Nter Lilia, quibus teste Plinio delectantur Apes, Iris flos eminet, de quo idem auctor scribit: Floret diuersi coloris specie, sicut Arcus coelestis, vnde & nomen: & de quo ante dixerat: Quaedam locum ipsum odoratiorem faciunt, vt Iris; quin & arborem totam, cuius radices attingunt: Vt non immeritò quod de his potissimum Sapia Diuina ad litteram pronunciauit: Considerate lilia agri quomodo crescunt &c. dico autem vobis, quoniam nec Salomon in omni gloria sua cooperatus est, sicut vnum ex istis, FARNESIANIS Lilyjs accommodari queat: Tricolorem enim illam amantatem simul, maiestatemque, quam actis in perantiqua Nobilitatis profundum radicibus, erectoque sursum altis-

Lib. 7.
cap. 12.
& 7.

Matth. 6

simo Stemmate, Serenissima ista Heroum prosapia, caelestis Iridis amula expressit, conseruauitq; ad hanc diem, videlicet PIETATEM, SAPIENTIAM, FORTITVDINEM. QVE Bellicam: Salomon totam demum, aut perdidit, aut ea quasi expoliatus apparuit; quando alienigenarum amoribus infatuatus, in Idololatriam, insipientiam, socordemque ignauiam degenerauit. Considerauit ergo Consideratissimus, ac Prudentissimus Dux Parma, ac Placentia RANVTIVS, non sua tantum familia ex conseruato trium praedictarum Virtutum colore incrementum; sed vt aliarum quoque familiarum arbores, sua Iridis attactu, si fas est ita cum Plinio loqui, odoratiorem efficeret, Collegium istud Parmense CONVICTORVM NOBILIVM, iam inde ab Anno MDCI. fundauit, & Anno MDCIV. Societatis Nostra Patribus, acceptante hoc munus Reu. Praeposito Generali CLAVDIO AQVAVIVA, gubernandum tradidit, vt in eo Nobiles undecunque inuitati adolescentes in Christiana pietate, Litteris ingenuo homine dignis, Armorumque praludijs educati, triplici hoc argumento, velut caelestis Iridis coloramento, Nobilitatem Patria, Maiorumque suorum adeò comprobata testatamque representarent, vt eiusdem noui fundatores, & prima gentilitia claritatis capita, si aliunde illam non traxissent, quam reuera traxerant, censerì mererentur. Sic enim C. Marius apud Salustium post enumerata militaria sua instrumenta, & spolia, adiunxit: Præterea cicatrices aduerso pectore. Hæ sunt meæ imagines, hæc mea Nobilitas: Sanè vt aduertit Ennodius: Nullo teste Nobilitas vititur, cuius sanguinem non probet institutio. Nobilitatem enim comparat cum auro, nullum pretium à naturali fodina consecuto, nisi artificis manu pretiosum euadat: verba Ennodij sunt hæc: Aurum nihil est, ni manu componatur artificis, & fuluo pretium metallo, lima fabricante iungatur. Cessante industria, exigua est claritas generis,

De bello Iugurthino. dict. 9.

Ad De-
metria-
dum.

generis, quæ venerit à natura. Fabrilibus debet studijs, quod in partu suo terra laudatur. Et cap. 33. idem dixit. Non est cum vitijs sociata Nobilitas, & malè ingenuus probatur, qui vitiorum seruitutè deprimitur. Ante illum quoque S. Hieronymus: Ille clarus, ille fit nobilis, ille tunc integram Nobilitatem suam seruare, se putet, si dedignetur seruire vitijs. Et ante hunc S. Cyprianus de Celerino agnoscente necessitatem imitandi Maiorum suorum virtutes dixit: Nec degener ergo esse, nec minor poterat, quem sic domesticis exemplis virtutum, ac fidei prouocabat familiæ dignitas, & generosa Nobilitas. Ergo ut vera Nobilitas Illustrium Italia, & ultra familiarum in adolescentium posteritate propagaretur iisdem coloribus, quibus ab initia claruerat, videlicet pia morum probitate, litteraturæ cultu, & armorum exercitamento; Collegium istud sanctissima instituit prouidentia RANVTIVS I. Dux prudentissimus.

4. Georg.

Præinde ad Farnesianæ Iridis, non tam umbram, quam colores, undique Nobilitatis Italica flos ad celestem florem conuolauit, imò ingeniosa metamorphosi, de floribus in Apes transmutatis lectissima quæque virtutum exempla, tanquam celi nectâr ex alijs floribus seligentes, ut ex tanta fragrantia, fragrantissimum sustin studium emblemate aliquo profiterentur, Apiarjs mellificj adiculis, Virgilianum illud adscribere. Tantus amor florum. Postea tamen, ne aut sibi solis, aut solius patriæ, ac familiæ commodo, & ornamento mellificare viderentur, sed ita sibi laborare, ut alijs quoque, ac bono publico prodesse possent, vice illius hemistichij Virgiliani. Sic vos non vobis, qui subintelligendum erat. Mellificatis Apes; placuit hoc hemistichium substituere: Vobis atque alijs. Creuit autem Nobilissimarum harum Apum numerus adeo, ut cum antea rarissimè septuagenarium numerum excederent; post Sereniss. RANVTII II. Ducis protectionem, directionem, ac vigilantiam, duplo, & amplius maior numerus earum fuerit. Neque numerus solum creuit; sed disciplina quoque tenor, & crescentibus tantè Principis, ac Sereniss. ipsius Matris MARGARITAE fauoribus, creuit sub ista odoratissima, & ornatissima Iride triplex ille color Pietatis, Litteraturæ, & Armiludij, ut totam ipsam Europam celebritate sua impleret.

Hæc mihi cogitanti, placuit meam hanc CHRONOLOGIAM REFORMATAM non uni Principum, aut Nobilium Personarum dedicando exhibere, sed VOBIS istius Collegij Nobilissimis Conuictoribus, & in vobis alijs quoque, totique vestrarum Familiarum Patriarumq; Nobilitati; ut vestram emblematicam illud hypogramma usurpando VOBIS ATQVE ALIIS, si qua possem ope, ac opella pro mea tenuitate utique prodessem. Spero equidem quemadmodum ex isto Collegio prodietis, ita prodituros in posterum non paucos, qui vel ad Sacras Parguras, & Insulas euecti, Catholicam Ecclesiam vitæ exemplaris splendore doctrinaq; illustrarent; vel ad Præfecturas ciuiles, aut militares datus terra marique promoti; prudentia illinc, & iustitia, hinc autem fortitudine bellica, & disciplina militaris, vel in ipsis victorijs temperantia, Patriæ Gentisque suæ gloriam amplificent. Omnibus ergo Vobis, pro diuersitate genij, ingenij, & vitæ instituendæ, Chronologiæ meæ diuersos Tomos deservire posse non despero; tum ad documentum temporum rerumque gestarum, tum ad incitamentum, ardoremque amalandi, seu maiorum vestrorum, seu aliarum Illustrium personarum acta, & præclara facinora. Otiosa enim, & sterilis esset præteritorum temporum, rerumque insignium lectio, nisi, & ipsi digna lectæ suo tempore perpetretis, & qua laudata in alijs admiramini, laudanda in vobis quoque imitemini, vestrisque gestis egregijs, nedum speciosis cognominibus, Catalogos Rerum insignium, Personarumq; Illustrium magno gloria incremento augeatis in posterum. Id enim à Vobis, & expetit; & expectat in Operis huius Frontispicio CHRONOLOGICÆ, & HISTORIÆ proposita effigies, ut illius quidem Annorum Catena Vestris aureis annalis prolixior euadat, & eadem nomina vestra in Tabulis æternitatis potius quam in marmoribus, adamantinè celte insculpta letetur: Hac verò Magistra vitæ, speculumque prudentiæ suæ vobis facè ad virtutem veramq; Gloriam pralucens, Tubam quoque Fama omnibus locis, ac temporibus personantem, polliceatur, & præstet.

Verum enim verò, licet aliunde Vobis, Nobilissimi Adolescentes ac Iuvenes, ex Chronicis Annalibus, & Historijs exempla Pietatis; Sapientiæ, & Fortitudinis multa, & magna suscipere non inficier: Ternos tamen virtutum harum colores, propius intueri, & imitari promptius datur ab illa Iride, quæ FARNESIANÆ Gloriæ symbolum est; ut unde radicem, ac fundamentum agnoscat istud Collegium, indidem colligat luculentissima exempla ad imitationem; & cuius foliorum protectione fruatur, ac patrocinio gloriatur; eiusdem inuictetur odorum lenocinio, & ornamento colorum, quibus verè Nobilitas illustratur. Liceat enim mihi Peronensis Chronologi superiøre suo celeberrimi, in Vita PAVLI III. Summi Pont. exordium hæc transcribere. Gens FARNESIA, quorum Summi honores, & res præclare gestæ memorantur, magnum decus, atque ornamentum accepit, tum ætate nostrâ ijs rebus, quibus

Onuphr.
Pannuin.

morta-

mortalium vita honestatur, ita omnibus excellit, ut Italicarum Gentium paucissimas cum ea, vel opibus, vel dignitate conferri; virtute quidem, & studio maximarum rerum, unde vera Nobilitas petitur, præferri nullam posse existimem. Arma certe huius Gentis, Pietati, ac Religioni militasse ferè semper compertum est. *Hæc Onuphrius nihilo magnificentius, quam verius.*

PETRVS enim Farnesius Paschali II. Pontificatum gerente, Equitum Ecclesiasticorum Magister, insigni victoria de Pontificis hostibus Colomiam olim Colsam dictam, & deinde Vrbitelum restituit: eius verò nepos **PRVDENTIVS**, sub Lucio II. Pontifice, & huius descendentes **POPO**, & **RANVTIVS** sub Innocentio III. egregiam pro libertate Ecclesiastica operam nauarunt; eorumque posteri contra ipsos Imperatores, Romanæ Ecclesiæ partes, ac iura, ingenti fortitudine, felicitque successu sustinuerunt. At **PETRVS** Iunior Poponis filius, Anno **MCCCXIII.** Urbis Veteris Princeps factus, Ciuitatem illam à Guelphorum, Gibellinorumque seditionibus vindicauit: Ex qua etiam familia Petrus Ancharanus Iuris utriusque Principatum fermè obtinuit. Petri porro Iunioris filius **RANVTIVS**, Ecclesiastici exercitus imperator, adeò strenuè contra perduelles Ecclesiæ militauit, ut propterea Summ. Pontifex **Eugenius IV.** aurea illum rosa cohonestarit. Ex hoc natus est Petrus Aloysius, qui ex Ioannella Caietana Bonifacij VIII. gentile genuit **ALEXANDRVM** Farnesium Carini in Etruria natum 29. Februarij Anno **MCDLXVIII.** Paulo II. Ecclesiam gubernante, quæ fuit causa, ut **ALEXANDER** hic, creatus deinde Summus Pontifex **PAVLI III.** nomen assumpsit, quo nomine illum deinceps per anticipationem designabimus.

PAVLVS itaque III. cum Roma sub Pomponio Lato, & Florentiæ sub alijs præceptoribus Latinas, Græcæque litteras, Philosophiam insuper, ac Mathesim, mira ingenij felicitate didicisset, Anno demum **MCDXCIII.** 12. Kal. Octobris ab Alexandro VI. Sacra Purpura ornatus, Legatusque Viterbij, ac deinde Piceni, Parmaque; Episcopatu auctus sub Iulio II. in Lateranensi Concilio, doctrina, ac prudentiæ suæ thesauros palam fecit, Legatusque in Hispaniam missus, Parma Lotrechium Gallorum ductorem sollicitauit, ut in auxilium Clementis VII. magnis itineribus properaret. Bononiamque reuersus Carolo V. Imper. satagenti, ut Clemens idem Quindecim factionis suæ Cardinales crearet, persuasit, ne id posceret à Clemente: quo ex hac vita sublato, cum **PAVLVS** in Purpurato Senatu unum supra quadraginta annos vixisset, Gallisque aequè, ac Hispanis æquilibrium sui pectoris conseruasset, nequaquam querendus fuit, qui ad Summum Ecclesiæ Triregnum eligeretur, sed eligendus statim, qui cæteris integritate, sapientiâ, prudentiâ, & rerum usu eminebat: Hinc factum, ut ante nonendiales ex æquas Clementi VII. persolutas, Purpurati Patres ad eum tanquam Pontificem certum adoraturi properarint. Sed ille id constantissimè recusauit, nec nisi post iusta prædecessori suo peracta, in comitijs electus est III. Idus Octobris Anno **MDXXXIV.** & III. Nonas Nouembris coronatus **PAVLI III.** ex iam dicta causa nomen assumpsit.

Pontificatum adeptus, & memor dicti Seneca: Ex quo Cæsar se orbi terrarum dedicauit, se sibi eripuit: Statim se totum Reipublica Christiana commodo impendit. Et quoniam **Sex. Aurelio Victore** monente: Ab egregijs Principibus expectatur Sanctitas domi, foris fortitudo, utrobique prudentia: Ex **XX. lectissimis Cardinalibus** à se creatis, nonem reformandis Ecclesiasticis præfecit. Nemo autem Romanorum Pontificum ad eam diem plures Sacra Purpura digniores toto orbe Christiano conquestos, in Patrum Senatuum euoxit: Fuere siquidem vnus, & septuaginta, ex quibus vnus post alium ipsi in Summo Sacerdotio subrogati sunt videlicet. **Iulius III. Marcellus II. Paulus IV. & Pius IV.** De illorum consilio frequentibus consistorijs diuque conctatus, tandem **Henricum VIII.** Britania Regem, qui se Anglicana Ecclesiæ primarium sub **CHRISTO** caput, Pontifice contempto edixerat, & inter alia scelera, **Io. Fischerum** Episcopum Roffensem ab hoc Pontifice Cardinalem creatum, decollari publicè iusserat, anathematis fulmine perculit, Regisque titulis priuatum, in ordinem redegit. Anno 1535. iterumque Anno 1538. post frustra expectatam toto triennio respiscientiam. Mox **Carolo V.** ad Tunetanam expeditionem incitato **XIII. Triremes**, **Virginio Vrsino** ductore, misit cum facultate in bellicos usus conuertendi decimas Sacerdotiorum totius Hispaniæ, nec ullis legationibus, aut itineribus proprijs Niceam vsque pepercit, quo **Carolus V.** & **Franciscum** Gallorum Regem à priuatis hostilitatibus auerteret, eorumque arma contra Turcas conuerteret: Nouennas tamen inducias ab ipsis obtinuit. Luca deinde eidem Cæsari obuiam factus, eum adduxit ad emendanda, quæ in Comitijs Ratisponensibus, Carali ipsius permisso malè contra regulas Patrum acta fuerant. Et de Concilio Oecumenico indicendo, conuocandoque. ibidem cum **Carolo** transiit; Quod licet indictum in Annum **MDXLII.** postea tamen pace secuta inter Cæsarem, & Regem Gallum, post pugnam ad Cerasulam, iterum resumptum conuocatumque Tridentum est anno **MDXLV.** & post Sessionem Octauam translatum Bononiam à

PAVLO.

Apud
Rhodi-
gia l. 8.
c. 1. in
Tralano.

PAVLO. Sed non est huius loci Pontificis huius immensa praecordia intra huius paginae angustias coarctare.

Ne tamen ingrati, aut immemores videamur reticendo quantum FARNESIANAE Domui minima nostra Societas IESV, & per eam Ecclesia Catholica debeat, ipseque nouus in Oriente Orbis recolendum est, S. FRANCISCVM XAVERIVM à S. IGNATIO LOYOLA electum Anno MDXL. à Paulo III. Nuncij Apostolici auctoritate munitum, cum Lusitani Regis Legato in Indiam Orientalem missum esse sub ipsum 16. Martij diem, eodemq; Anno die SS. Martyribus Cosmo, ac Damiano Sacra, oblatam sibi à S. IGNATIO Instituti nostri formam eundem PAVLVM III. approbasse cum restrictione ad sexaginta Sociorum numerum, praemisso illo insigni Oraculo DIGITVS DEI EST HIC. Anno autem MDXLIII. pridie idus Martij, sine restrictione numeri, eandem Soc. confirmavit cum facultate condendi Constitutiones. Deinde tribus alijs Bullis, seu Breuibus Annis MDXLV. NDXLVI. & MDXLIX. cum plurimis, & amplissimis Priuilegijs locupletauit pro sua erga Institutum nostrum benignitate, & praconcepta existimatione, cuius manifestissima quoque signa fuere, quando non semel ad mensam suam disputantes de maximis Theologiae controuersijs aliquos, ex decem primis patribus audire voluit, & ad Concilium Tridentinum pro Theologis Pontificijs delectos ex hac Societate misit Iacobum Lainium, & Alphonsum Salmeronem. Itaque quidquid boni in Ecclesia Dei ab hac Societate per omnes Mundi regiones deriuatum est, post IESVM (cuius nomini gloria non nobis est danda) ex FARNESIANAE per PAVLVM III. Munificentia fontibus emanauit; impleuitq; Romae Dominus ipse IESVS, quod S. Ignatio nostro ad Urbem accedenti Anno 1538. pollicitus erat dicent: Ego vobis Romae propitijs ero. Quod multis alijs in rebus confirmatum est: Sed potissimum ex Domo Professa, quam ALEXANDER FARNESIVS Cardinalis eiusdem PAVLI nepos, & ex pulcherrimo Templo, quod ODOARDVS FARNESIVS, item Cardinalis nobis à fundamentis in eadem Vrbe, Regia magnificentia suis sumptibus tanquam sua religionis in Deum, suisque in Religionem nostram amoris perenne monumentum erexerunt.

OCTAVIVS porro Magni Aui Pauli III. Magnus Nepos, inter cui sui Principes clarissimus fuit, siue in bellis fortitudinem spectes, siue in pace artem prudentissimè regnandi, cum tanta comitate, vt priuatum quenque tanquam priuatus resalutaret, tantaque affabilitate, vt pauperum causas, nedum aliorum, facillimè admitteret, tanta denique liberalitate, ac beneficentia, vt vota se aduentium praeueniret non raro. Eius maturum in immatura, & duodenni aetate iudicium agnoscent PAVLVS in locum Francisci Maria Feltrij Anno MDXXVII. illum Vrbis Praefectum, & Camertum, vulgo Camerini Ducem iure beneficiario creauit. Carolus autem V. Imperator tanti OCTAVIVM, & Farnesianam affinitatem fecit, vt quod in colloquio ad Nicaeam Prouincia PAVLO III. pollicitus fuerat, in collocanda MARGARITA sua Primogenita, post Alexandrum Medicum eius primum maritum, à Laurentio fratre necatum; multis alijs principibus, ipsiq; Cosmo praealerit OCTAVIVM annos natum 13. qua uxore merito se obstructum Casari agnouit. MARGARITA enim Anno MDXXII. nata, & liberalibus artibus educata; virilibus tum fortitudinis in venationibus, tum prudentia in subsecutis gubernationibus, tum praecipue pietatis apparuit, ex quo electo ad Sacras Confessiones S. IGNATIO Loyola singularem erga Sacratiss. Eucharistiam Religionem, Austriaca prole dignam sic hausit, vt quotannis in Coena Domini duodennis puellis pauperibus pedes ablucet, epulas sua manu vestes, aurumque porrigeret: in Festo autem CORPORIS CHRISTI multas Virgines egentiores, dote adiuncta honestè collocaret. OCTAVIVS autem Anno MDXLI. prima militia rudimenta sub Carolo V. Socero posuit, quando illum cum Margarita PAVLVS Pontifex Luca obuiam factus, Casari traiecturo in Algerianam expeditionem, tanquam contubernalem tradidit, neque verò Gener ab armati Soceri latere unquam discessit. Ille verò Annus nempe MDXLV. felicissimus, ac faustissimus isti Domui fuit, quo prima Tridentinae Synodi Sessio celebrata fuit, & MARGARITA enixa est gemellam, & masculam prolem ALEXANDRVM, & CAROLVM, & OCTAVIVS Parma, ac Platentiae Ducatu supra Camerinensem auctus est: Licet autem ob tam insignem partum tota Roma letitij, ludisque ad multas hebdomadas incefferit, OCTAVIVS tamen, qua erat moderatione animi, & erga Deum Religione, non prius gratulantium admisit officia, quam properans ad Diui Marcelli Templum, & prouolutus ad pedes Imaginis Salvatoris ex Cruce pendentis, grates persoluerit, sequo suosq; liberos ipsi seruandos obtulerit. Sequenti Anno Philippus Hassiae Langranus, & Io. Fridericus Dux Saxonum in Casarem Deumque rebelles, & Lutheriana peste infecti, vnà cum alijs liberis Ciuitatibus Smalcaldicum foedus, in oppido scilicet Smalcaldo Saxonia percussum, sub specioso Euangelicorum, ac Protestantium nomine pro libertate Germaniae vsque adeo promouerunt, vt eorum exercitus octoginta millibus peditum, vt duodecim

ginti millibus equitum constaret. Caroli autem V. copia triginta quinque mille pedites, & quindecim mille non excedebant equites. Sed missis à PAVLO III. tribus Italicorum lectissimis legionibus, milleque galeatis equitibus Duce OCTAVIO, una cum eius fratre Cardinali Legato, confirmatus Caesar, bellum convertit in hostes, demumque post octo menses totam, quae intra Danubium, Albin, & Rhenum continetur, Germaniam subegit, utroque duce rebellium capto; Quoniam vero Caesar Italicis legionibus Ductorique OCTAVIO magnam eius victoriam partem acceptam retulit, eum magno amoris incremento, & aurei Velleris ornamento complexus est. Eadem fortitudine postea Parmam Anno MDLI. toto anno à Pontificio, & Caesareo exercitu obsessam propugnauit, & restitutione Placentia accepta, pro Philippo II. Rege, Hispania in bello Italico contra Herculem II. Estensem, Gallicarum copiarum praefectum, non semel rem Hispaniam promouit. Nec minori virtute Anno MDLVII. in Belgio pro eodem Philippo ibi commorante, supremis contra Gallos praelijs, tanquam honorarius interfuit. Ad eum tunc Margarita misit Alexandrum filium duodenarium, quem OCTAVIVS Philippo tanquam pignus unicum fidei, ac fiducia tradidit educandum, cum spe arcis quoque Placentiae restituenda: Ipsamque MARGARITAM. Anno MDLIX. consensu, & consilio mariti delectam, ad Belgij Gubernationem ipsemet deduxit. Sexennio nondum elapso Philippus Rex ALEXANDRO Parmensi Principi Anno MDLXV. coniungem procurauit, obtinuitque MARIAM Lusitanam Eduardi Regis filiam literatissimam pariter, ac piissimam virginem, quas ob dotes mirum in modum letatus OCTAVIVS, felicitatis in filio sua cumulum agnouit, donec Margarita ex Belgio redeunti occurrit Anno MDLXVIII. Quid verò in Societatem nostram contulerit non abs re fuerit hoc loco commemorare. Alexandro Cardinali Farnesio sapius agenti de constituendo Parma Collegia nostrorum OCTAVIVS Dux eius frater diu obstitit, falsis rumoribus de huius Societatis hominibus praecipuus. Sed Anno MDLXIV. Inbertus de Sancto Vitali Comes Sala Duci huic charissimus, agrotansque absque spe viuendi, Ioannem Gurream Mutinensis Collegij Rectorem accersuit Parmam. Illo statim adfuit, adstititque diu noctuque maribundo tanta charitate, ut Comes magnam summam argenti per Codicillum legaret Collegio Mutinensi. Quo cognito Gurrea agrè, sed tandem persuasit Comitibus quidquam legaret Societati, ne huius Legati auctor haberetur Confessarius. Comes Ducem nunciari iubet, manifestandum esse nescio quid, antequam moreretur. Accurrit Dux eumque Comes sic allocutus est, Sinceritatem meam Excellentia tua optime nouit, & ego in eo sum articulo, ut mentiri Deo, Tibique perhorrescam. De Societate Iesu, quae vel maleuoli, vel imperiti iactant, praesertim de auiditate opum, & de insinuatione in testamenta, ego falsa esse noram; sed recenti facto certissimus euasi. Narrauitque illi Gurrea modestam, sed obstinatam recusationem Legati tum alijs in laudem Societatis nostrae adiunctis, rogauit, ut Collegium illi Parma fundaret, aut fundandum procuraret. Dux illico Gurream in secretum cubiculum accersitum, detecto capite veniam precatus, quòd haecenus Societatis Collegio Parma statuendo restitisset, agnoscere inquit se dignum repulsa, qui tandem repulisset illam, sperare tamen P. Lainium Praepositum Generalem, habita ratione boni animarum, & Gloriae Dei, acceptaturum Parma Collegium. Quam spem confirmauit Gurrea, & Dux statim praeprauit necessaria ad habitationem, & victum, facileque obtinuit à Sodàlitate fratrum Societatis Iesu, olim à PP. Fabro, & Lainio instituta, ut Oratorium S. Rochi concederent, pro fundando Collegio, cuius primus Rector fuit idem Io. Gurrea.

ALEXANDER Farnesius, ex OCTAVIO, & MARGARITA Caroli V. primogenita primogenitus Gemellorum Roma natus Anno MDXLV. quantum futurus esset militum Imperator, prauidit ingens eius Proauus PAVLVS III. quando infantis huius capiti manum superponens pronunciauit: Hic magnus exercituum ductor euadet: Et ipsemet ALEXANDER, agnouit se à Deo, & à natura factum ad excellentissimum bellica virtutis, & gloria gradum conscendendum. Siquidem in Belgio dum anno MDLXXVIII. ageretur de Inducijs inter Io. Austriacum, & Ordines fœderatos; improbauit ipse tales inducias scripsitque ad OCTAVIVM Patrem inter alias rationes hanc. Id esset in horum hominum manus, tanquam in vincula conijci me vitamque mihi praescribi otiosam, desidem, ingloriam, genio certè meo infelicissimam, quippe qui ad immortalitatem nominis, armorum gloria comparandam, me trahi naturæ vi sentiam, in eorumque tractatione perficiendum me supra communem modum, Diuina ope confidam. Reipsa enim non solum excessit communem modum, sed maximos quosque, ac celeberrimos Bellorum Duces, & Imperatores, aut aequauit, aut plurimos superauit, si omnes praerogatiuas simul complectamur animo, quas in eum Diuina liberalitas contulit. In uno enim hoc ALEXANDRO rediuita eluxit Alexandri Magni fortuna, sed sobria, itaque potens; & intrepidum Camilli Romani pectus; & audax Curtij generositas, & Scipionum fulmineus in praelijs ardor, & Demetrii Polyorcestis in machinis bellicis industria, & in secundis militibus

bus.

bus, incruentisq; victorijs Fabij Cunctatorij prudentia, & in militaris disciplina rigore Torquati, sed inculcata severitas, & in victorijs Iulij Caesaris felix celeritas, sed longè maior iustitia in causa belli, quippe qui non solum contra rebelles in Philippum Regem Avunculum suum militavit, sed etiam, & potissimum contra Divina Maiestatis Perduelles, Religionisq; Catholica ex Lutheri, & Calvini hausto veneno infensissimos hostes; qua de causa tantam in Deum, Deique Matrem fiduciam conceperat, ut plerumque certus victoria, aut praliando congregaretur cum hostibus, aut obsidendo, vel oppugnando Civitates, & Arces aggredere, & inimicos Dei debellando Iosuem, Davidem, Iudamque Machabaeum in se uno repraesentaret. In Confesso est apud Historicos aui superioris, Belgium sub ALEXANDRO Parmensi evasisse omnium celeberrimam Martis scholam, ad quam undique ex Europa concursus fiebat procerum, quot quot bellica gloria stimulus urgebat: neque inde descendebant, quin ALEXANDRI Farnesij genuinam imaginem aureo, vel argenteo mumismate insculptam, & torque de collo pendentem gestantes, animo quoque imaginem fortissimi Herois, & Magisterij militaris documenta seruarent. Desiperem profecto, si Dedicatoria huius brevitae tanquam modulo pedis, Herculis huius staturam, seu ALEXANDRI huius (qui mihi & plurimis Macedonæ Alexandro Magno maior fuit) magnitudinem, quantumvis arcto compendio conarer adstruere. Sufficit ad eius Fortitudinem, Prudentiam, ac Pietatem perpauca indicare, ut inde de alijs, qua apud Historicos innumerabilia extant, coniectura qualiscumque percipi possit.

Anno MDLVII. Missus est ALEXANDER à Margarita Matre ad OCTAVIUM in Belgio cum Philippo II. Rege Hisp. commorantem, ut eidem Regi pignoris instar charissimi educandus traderetur annum duodecimum ingressus, Inde ductus in Hispaniam, Matrivi, & Compluti per annos ferme octo cum Carolo Principe, & Ioanne Austriaco, in equestribus, & gladiatorijs prolusionibus, cum gravitate morum, & liberalitate in alios praecebat. Annos natus 20. procurante Philippo Rege, duxit MARIAM Eduardi Regis Lusitania filiam virginem literatissimam, & pijsimam; celebrataque sunt Bruxellis nuptiae praesente OCTAVIO Anno MDLXV. Inde Parmam digressus, genuit inter alios ex MARIA Margaritam, Ranutium postea Ducem, & Odoardum postea Cardinalem; sapissimèque exercuit se ad arma ludis equestribus, & gladiatoria artis peritissimos quosque, etiam per noctem incognitus provocans. Sexennio post indicta opera Pij V. bello Sacro contra Turcas, cum numerosissima Parma, & Placentia Nobilium cohorte alijsque Pratorianis militibus adiuit Ioannem Austriacum, obtulitque se illi voluntarium militem; exortamque intereum, & Venerium Veneta classis praefectum discordiam, de suprema Classis Catholica praefectura; prudentia, & auctoritate apud Avunculum sedavit, qua de causa Pius V. testatus, est postea, se & Christianam Rempubli- cam ipsi plurimum debere. Praefectus mox ALEXANDER tribus Genuensium triremibus, ex pratoria in Mustapha Quastoriam triremem, arrepto praelongo gladio transfiliens, utraque manu rotans vibratilem enses, tanta strage Turcarum viam suis aperuit, ut Mustapha vulnerato, Scanderiaque praefecto capto, duabus triremibus, & binis nauibus cum magna praeda, & Turcica moneta capti positus sit: monitusq; ab Austriaco de periculo, in quod temerè propemodum se coniecisset, respondit, se fiducia in Deum, & Sanctitate coniugis satis munitum, ideoque securum id periculi aggressum esse. Anno porrò MDLXXVII. die 11. Septembris, obiit Sanctissimè MARIA eius coniux: & tunc Philippus Rex ALEXANDRUM, ad expeditionem Belgicam inuitavit, asserenteque Gregorio XIII. Expeditionem eam Deo cordi futuram paruit utrique, diequè 12. postquam Parma discesserat, adsuit Austriaco Lucenburgi, à quo iussu Regis declaratus particeps omnium belli pacisque negotiorum, oblatum in singulos menses millem aureorum censum recusavit, nondum se emeritum dicens; meriturus tamen quamprimum haec, & maiora: Anno quippe sequenti nempe MDLXXVIII. die 20. Ianuarij foederatorum ordinum exercitum prope Gemblacum 18. millibus bellatorum constantem eminens conspicatus, eorumque, ex intricatis ac vacillantibus hastis, confusionem agnoscens, armigero propiori dixit: Curre ad Ioannem Austriacum Ducem; refer, Alexandrum veteris Romani memorem, se in fossam immittere, ne opportunitatem amittat reportandi de hoste certam Dei ope, & Austriacis auspicijs, magnamq; victoriam. Illico equum conscendens, arreptaq; lancea totus vultu, & oculis Martem spirans, inuitansq; vicinos proceres, insiluit, inlutulentam, qua interiacebat, fossam, tantoque impetu cum 600. equitibus primum, ac deinde cum alijs 1200. ab Austriaco submissis, latus hostilis exercitus inuasit, ut sesquihora spatio, totus prostratus sit, caesis captivae octomillibus, reliquisque fugatis Gemblacum, quod mox obsessum deditumque. Hanc nihilominus victoriam ipsemet in litteris ad Regem, & Octavium patrem tribuit Io. Austriaco, qui tamen suppetias tantummodo contulerat: ab eodem verò iterum monitus, ne impostero talibus se periculis tanquam priuatus miles exponeret, sed Ducis potius partes gereret, respondit. Et quoniam modo Ducem me Regi nostro prestare poterò,

nisi

nūi prius egregium me militem probem? Quo auditū illum Austriacus complexus est, & reliqua exercitus capita conclamarunt: Viuat ALEXANDER, Viuat Parmensis Princeps. Gemblacensi deditio succedere ALEXANDRI ope, ac virtute intra tres ferè menses. multarum arcium deditioes præcipuè Sichemij, Diekemij, Lewia, Niuella, & Philippopolis: & die 16. Iunij Limburgi alioquin munitissimi deditio, ad quam intra unius hora spatium deliberando, sed minaciter concessum, solo terrore, ac nominis famā Limburgenses adegit; ob idque gratulationes hinc recipiens ab Episcopo Leodiensi, Duceq; Iuliacensi, quibus Limburgum infestum erat; hinc demum à Rege Hispano accipiens duodennum millium aureorum censum. Quando autem fortitudini frema potius, quàm calcaria censuit adhibenda, maluit cautior haberi, quàm promptus ad dimicandum: sic eodem anno censuit non praliandum cum triplici hostium exercitu ad Nouiomagum congregato, ob nimiam disparitatem numeri militum, & situm dolis, ac insidijs hostium accommodatum. Nihilominus praualentibus aliorum suffragijs, ne cautela timiditati adscriberetur, poposcit sibi primam locum in fronte peditum: at quando simulata fuga hostes, ex syluis erupere in Austriacos, patuit quanti prauelere debuerat ALEXANDRI consilium, & ipse summa dexteritate retracto seruatq; milite, non minorem laudem meruit, quàm alias hoste deuictō.

Labebatur Annus MDLXXVIII. quando Ioannes Austriacus die 21. Septembris desperata corporis salute, ius omne pacis, ac belli in ALEXANDRVM Parmensem Principem transtulit, & Kalendis Octobris ex hac vita migravit. Illico Parmensis acceptandum censuit generalis in Belgio, & Burgundia præfectura mutus, ne Regis confirmatorias expectando, interim Religio, & Regis causa detrimentum aliquod caperet: quas non nisi die 29. Nouembris accepit, quando scilicet de 17. Provincijs Belgicis vix tres Regi parebant Hispano, & exercitus Catholicus ibi vix pedites 24000. equitesque 7000. numerabat. Fæderatorum autem Ordinum Copia peditum 42000. equitum 17. Qua imparitate, ac fisorum paucitate non obstante, Anno sequenti, post captum Burgerhoutum, Vallonesq; ad obedientiam Regis adactos, Traiectum obsidere cepit, ligone ipsemet fossor, & fascium comportator alijs exemplo praluens, potius quàm verbis, tandemque quarto ab obsidio mense Traiectum expugnavit; in quo post triduanam depopulationem præda militum ad decies centena millia aureorum ascendit; ipse autem victor, ubi ab aegritudine conualuit, Triumphantis more Traiectum ingressus est die 21. Iulij: & hac expugnatio peperit Regi Buscoduci, & Machlinia deditioem. Multa alia reliqua, & sequenti anno Regi proficua per ALEXANDRVM gesta pertransco, & ex Anno MDLXXXI. Seligo Tornaci deditioem, ad quam Tornacenses compulsi, triumphanti enim ingressoq; urbem die S. Andrea festo non solum à Farnesianis, sed etiam à Tornacensibus acclamatum est: Serenissimo Principi Vitam, & Victoriam; & ab alijs Fortissimo Imperatori Vitam, & Victoriam. Aldenarde verò obsidio capta Kalendis Maij Anno 1582. duplici euentu inclytum reddidit ALEXANDRVM, Germana enim legioni in seditionem versa, ipse solus eorum hastis immixtus, eorumque vexillifero arrepto, nunatus decimationem, reliquos omnes compefcuit, meruitq; timeri nil metuens, ut de Iulio Casare canit Poeta. Imò Alphonsus Vasquez scripsit; Nullum ex omni retro antiquitate facile dari, qui militarem seditionem, audaciori aggressione, maiorique sui periculo compeferit. Paulo post inter prandendum cum primoribus exercitus sub Aldenarda munitionibus, cum bomba globus ex hostili muro explosus quosdam commensalium necasset, rogatus ALEXANDER ut inde statim abscederet, negavit velle se Aldenartibus hanc gloria ansam concedere, iussitque amoueri lintea sanguine aspersa, & super tympana, alia extendi nouasq; inferræ epulas, intrepidè prandium continuans. Capta est Aldenarda quinta Iulij, unde Lanua scripsit ad Orangium; Quoniam Princeps Parmensis in potestatem redegit Aldenardam, ad quascunq; arces ille amouerit exercitum, portas illicò pandendas &c. neque enim munitionem vllam virtuti fortunæque Alexandri inexpugnabilem fore, post expugnatam tam celeriter Aldenardam. Nec fefellit Lanua multiplex euentus; si quidem anno 1583, Dunquerca ab ALEXANDRO, die 10. Iulij obsessa, dedita est die 16. & Neoportum 23. Iulij, & paucis diebus in Flandria, Rapelmunda, Axella, Vlstium, Midelburgum, Alostum, & Anno 1584. ad deditioem compulsi Ipras, Brugas, Teneramundam, soloque terrore nominis Gandauum. Quodque mirabilis est, dum totus Antuerpiæ obsidenda incumberet Anno 1583. Bruxellas tamen Neomagum, & Mechliniam interim ad deditioem coegit, mensibus Iunio, & Iulio; tanque 21. Iunij Placentia restituta fuerat Parmensi, renocato illinc presidio Hispano.

Antuerpiensis autem obsidio, & ad deditioem compulsio, supra omnes memorabilis ALEXANDRVM Macedoni Magno Tyrum expugnanti equalis, sed Iulio Casari Rheuum astiuo tempore ponte domanti superiorem reddidit: Pons enim supra Scaldim fluium Oceano immixtum pedes 2400. longus, tam ingeniosa nauium colligatarum structura iniectus, & 24. February

absolutus est eodem Anno 1585. ut hostes ipsi confessi sint: supra humanam fidem fuisse, manem huiusmodi mortalium manu intercludi potuisse. Ipsemet ALEXANDER in DEV. M. O. M. rotule acceptam tum mentem pontis huius construendi, tum felicitatem operis: quandoquidem nusquam Vulcanus Neptuno iunctus incendiarijs ingentium navium molibus, vllam Civitatem, vel arcem propugnarunt, sicut Antuerpiam, ad infrigendum deturbandumq; pontem, tanta constantia tamen à Parmensi defensum, refectumq; ut exploratoribus ipsis ad illum contemplandum admisisse contestatus sit, aut sibi Antuerpia capta triumphandum, aut se sub illo ponte summandum: Itaque die 17. Augusti dedita est ALEXANDRO Antuerpia centenis millibus civium numerosa, & die 27. triumphali pompa illum ingressus est: Antea tamen inter legatos pro deditioe Philippus Mornixius Aldegundius Antuerpie Consul, proluxa panegyri Parmensem allocutus inter alia dixerat. Quod fieri potuisse solum credidimus, quia factum esse conspeximus, cum summe Maris auxilium trahente congressus es, atque aduersus affuantis Oceani furias, aduersus glacies, & certamina classium Scaldim, aut verius Mare sub pontem misisti. At nos pontem non sine tuorum clade perfregimus: Tu à clade animosior, molem extemplo reposuisti; Nos Scaldim in campos auertimus, & navigationem alibi quaesiuimus: Tu hic quoq; Scaldim insegurus, nouo illum ponte secuisti, & tranauerarium aggerem nauigaturis obiecasti. Nos aggerem inuasimus, perfodimus, viamq; nauibus aperuimus: Tu victoribus pulsus, fissa oclulisti, spem nostris nauibus interclusisti. Quid vquam machinarum est, quod non admonimus? quas vires classium, quæ miracula ignium, quas natantium moles arcium non exprompsimus? Quantum ab ingenio, quantum ab arte periri possit, cælum, mare, ac tantum non tartara in societatem, auxiliumq; conuocauimus. Et his tamen omnibus, non modò à mœnibus nostris Te non abstraximus, non absterruimus; sed etiam in aliarum clades urbium circumferentem arma, & victorias, irritauimus. Rem perfecisti Princeps, qua veterum, recentiumq; temporum annales, maiorem utique, non habent. Tu, dum, Antuerpiam toto belli conatu obsides, ceu nostri securus, simul in Flandria Tenerandam expugnas, & Gandauum fame subigis, simul in Geldria nobis Neomagum eripis, simul in Brabantia Bruxellas, & Mechliniam ad deditioem cogis: sicq; ad tres simul prouincias, dum vni insistis Vrbi, victorias ex victorijs tibi nascentes extendis: Adeo committi vno cum hoste, magnitudini mentis tuæ parum est &c. Gloriam deuictæ Antuerpiæ, superi, & virtus Tua Tibi dedere ALEXANDER: & nobis aliquid gloriae posteris dabunt; quod à te non citò victi sumus. Hac Aldegundius. Tum demum torquentis aurei velleris à Philippo Rege missam in triumpho adhabuit, & postea à Sixto V. accepit Galterum, & Gladium gemmis ornatos consecratosque. Roms Scaldis conuiuio præcibus exhibito quasi gloria ebrius, & suprema felicitate satur, triduo post destructus est, donata materia architectis Baroccio, & Plato. Sed in memoria posterorum, ac monumentis remansit, velut arcus triumphalis quo ad immortalē gloriam conscendit ALEXANDER, manebitque perpetuò in Templo Aeternitatis. Proinde non est opus reliqua huius Herois gesta commemorare, puta Slusam Anno 1587. captam 9. Augusti, de qua Henricus Rex Gallie super mensa disserens affirmarat, Non dubitare se, quin si Slusa ab ALEXANDRO Farnesio oppugnaretur, expugnaretur; Nec partem Classis contra Angliam parata Anno 1588. caute seruata; Nec Lutetiam ab Henrico IV. die 12. Maij Anno 1590. arcte obsessam, sed ab Alexandro die 22. Augusti solutam, illato Parisiensibus commeatu, & Henricum persecutentem spe prælij elusum incolumemque exercitum reductum in Belgium; Non denique eundem Henricum anno 1591. auxilijs Anglia, & Germania obsidentem Rotomagum infeliciter, utpote superuentu ALEXANDRI, exturbatum. Nec mirum si Henricus admonitus de Humana Duce, nescio quid moliente, dixerit Nil timendum sibi ab eo viro, qui se pinguior esset, & vna plus hora somno indulgeret; metuendum potius Parmensem Ducem, qui se gracilior esset, & vna minus hora dormiret. Quin potius vultum partem non exiguam vigitabas, quando in Chartis Belgij Geographicis, quas ego Parma vidē, compendia itinerum, & opportunitates locorum studiose dicebas.

FORTEM, PRVDENTEM Q; ALEXANDRVM agnouistis, si fallor, Nobilissimi Adolescentes; agnoscite nunc eundem PIVM, utpote à Matre pyssima pietatis Austriaca lacte nutritum, & coniugis pietissimæ exemplis roboratum: Summa illi in Deum, pro cuius religione contra Turcas, & Hæreticos militauit; fiducia, & ante prælia vel obsidiones adorati prius Numinis inuocatio: post victorias autem, ac triumphos publica, & presentanea gratiarum actio in Basilicis tum DEO, tum DEIPARAB, cuius fuit studiosissimus cultor: potissimum autem Antuerpia dedita cum in Basilica Virginis Beatis. iussu ipsius vidisset restitutam suo loco Imaginem Dei Genitricis, ipso triumphali die palam gaudium suum testatus est hisce verbis; Quod eius instinctu suscepta, eius ductu absoluta feliciter expeditione, Dominam suam

suam in sedem ex qua sacrilagè deiecta pridem fuerat, pijs ac fortibus armis Catholici Regis, aliquando restitutam videret, atque adoraret. In ingressu locorum expugnantorum inter primarias curas fuit consulere fœminarum pudori, & Sacris Virginitum Gynacais. Nonesso autem expugnato, Gubernatoris uxorem, & sororem speciosissimas ad ipsum adductas, ne aspiciere quidem voluit; ratus Christianum Principem non minus decere modestiam, & castitiam, quam decuisset olim Alexandros Macedones, ac Scipiones, & hanc esse maximam virtutem, seipsum in hoc pugna genere vincere. Traiecto expugnato inſerat Rex Philippus Arcem urbi imponi; at ALEXANDER, eius loco Collegium Societatis Iesu fundandum duxit, ut Patrum nostrorum opera Traiectenses melius, ac stabilius, quàm quavis arce in vera Religione, ac Regis fide continerentur: In quem pariter finem, delecto in sui Confessarium ex eadem Societate Thoma Saillio, communicatoque cum eo consilio Missiones castrensas instituit, in quibus multi Societatis Nostræ operarij, milites in vera fide, & moribus instruerent, Sacramenta ministrarent, discordes conciliarent, moribundis adſerent. Ipse verò si quando ager decumhebat, statim accito confessario, animum expiabat, ac caelesti pane se munibat. Tandem post auxilium Rotomagensibus allatum, ex vulnere icſu sclopi accepto, & inde sanguinis effluvio in hydropem lapsus, Anno MDXCII. Atrebatî in Cenobio S. Vedasti grandis illa anima ad CHRISTVM abiit, cum ipso, ut par est credere æternum triumphatura in cælis, qua tam piè pro Regum Rege militando, toties triumpharat in Terris.

RANVTIVS, Alexandri prædicti, & Maria Lusitana filius à parente ipso in equestri arte instructus, & si bellandi occasio non defuisset dignissimus hac quoque in parte tanti Patris futurus imitator; ita se ad pacem, iustitiamque tuendam contulit; ut totus oculus, totus auris, imò totus cor, & totus mens, quid rerum in Europa aulis tractaretur inuestigaret, eo fine, ut non sui tantum Ducatus securitati, sed aliorum quoque commodo inuigilaret monitisque saluberrimis, opportunisque consilijs amicos Principes adiunaret: Certarunt in eo industria in opibus amplificandis, & liberalitas in illis impendendis. Vias publicas præcipuè Aemiliam intra suam ditionem lapidibus stravit Arcem Parmensem à fundamentis extruxit, & regia munificentia Clementem VIII. Ferraria Anno 1598. diuersantem sibi demeruit conciliauitque. Tanta verò fuit in eo comitas, quamuis ad grauitatem maiestatemque composito, ut priuatis quoque viris illum reuerentibus, identidem delecto capite salutis vicem redderet. Ad Laurentianam Virginis Aedem non semel pedes peregrinatus est, amplissimis muneribus sua monumenta pietatis ibi relinquens; & postrema vice in reditu, vidi egomet illum in templo Regensî coram Sacratissima Deipara imagine humi prostratum cum lacrymis diu precantem. Denique hic est ille RANVTIVS, qui & Vobis Collegium istud Nobilium fundauit, & Nobis Vniuersitatem istam Collegiumque S. Rochi annuis redditibus, effusa liberalitate, dotauit: Vt nobile problema sit utri tanto Duci plus debeamus: Profectò prudentissimus ille Dux Societatis nostra homines, impensè amauit, estimauit, sustentauitque; Parma, ac Placentia, agnouitque se redamari ex corde, obsequioque non ficto coli, quando Congregationis Prouincialis occasione in Parmensi Collegio una cum Eminentiss. Cardinali ODOARDO fratre conuiuio, & eruditis apparatus, atque encomijs exceptus, confessus est, Nullam in vita sua diem iucundiorum expertum esse, qua, inquit, inter meos Patres agnosco quanta sinceritate suum erga me meamque; Domum affectum demonstrariunt.

ODOARDVS Dux Anno MDGXII. 28. Aprilis natus, & in humanioribus, ac ciuilibus litteris educatus, tantam indolem ad virtutem præse tulit, eamque sic excoluit, ut quandiu vixit, vitiorum osor scelerum vindex, & recti honestique assertor eximius fuerit. Sollicitatus à Nobili aula viro ad venerea voluptatis, ex nescioqua non ignobili fœmina specimen capiendum; verecundia simul, & iracundia erubescens, illum asperrimè increpuit, affirmans; sibi certum fixumque esse, virginitatem suam illibatam ad primam suam Sponsam afferre; nec ita multo post illam facem libidinum ab aula eiectam, priuauit munere quo fungebatur. Erga prudentissimam sui parentem, defuncto RANVTIO Patre semper obsequentissimum se præstitit. Porro sicut in alijs, & pro alijs iustitiam incolumem, & unicuique ius suum illasum restitutumue volebat: ita sui iuris tenax, suarumque ditionum, ac priuilegiorum, ut putabat conseruator, aut recuperator esse totis viribus conatus est, nec se vel tantillum in existimatione, aut principatus portione ladi quantum in ipso fuit, passus est. Itaque preferenda, & generosa eius magnanimitas, contra potentiores se principes illum armauit: sed ordinatè adeo & tanta cum exercitus disciplina, per eorum ditionem copias suas perduxit, ut visus sit ille transitus amicorum potiùs, quam hostium, eademque moderatione oblatas sibi Imola clauas à Gubernatore, recusauit, contentus portas custodire, donec omnes ipsius milites ingrederentur hinc, illinc egrederentur, absque ulla molestia ciuibus illata. Non enim contra Summum Pontificem, statumue Romana Ecclesia, cuius Vexillifer erat; sed contra alios à quibus se lasum reputabat,

arma

arma circumferre proferebatur. Certe gemina illi occasio belli capescendi oblata, palam fecit, quantus maiori, ac meliori opportunitate armorum futurus fuerit ALEXANDRI Aui sui nobilis emulato: nisi eum pramutura mors die 10. Septembris Anno MDCXLVI. pace iam cum omnibus peracta, ad pacis aeterna requiem transfulisset.

RANVTIVS II. ODOARDI filius, natus Anno MDCXXX. Septembris die 17. Sacris D. Francisci Stigmatibus insigni, eruditusq; disciplinis Christiano Principe dignis; quia vivit adhuc, admirandus potius amandusque est, quam prolixiori elogio pangendus pingendusue; ne dum vivens laudatur, inuitus laudatur, & qui virtutes ceteras in eo commendat, illarum custodem offendat, nempe modestiam. Vtinam ergo diutissime vivat differanturq; (si tamen differri possant) tanti Principis encomia in illud usque tempus, quo longiore fructu virtutum eius, nulla illarum violari ab encomiaste possit. Tunc enim vero securius ad calum usq; extolletur ipseus rara, & singularis castimonia, effusa in merentes, aut indigos liberalitas; tranquilla benigni vultus maiestas, sincera in subditos charitas, oculatissima pro bono publico providentia; religiosissima in DEVM pietas, eiusq; Sanctissimam Genetricem, triplici iam peregrinatione, cum Serenissimis suis coniugibus ad Lauretanam Aedem celeberrima: Prudentia denique tanta quanta opus fuit in peste à sua ditionis finibus auertenda, & difficilissimis temporibus inter discordias Regum Principumue, tanta dexteritate utendo, ut is inoffensus, inoffensus, & ipse, sibi suisque subditis otium honestum, omni negotio utilius fruendum servauerit. Nouerat enim FARNESIANVM Liliam sobolem esse, aut specimen atheria Iridis, & nisi aliunde necessitas, ad arma compellat, Arcum sagittis vacuum, in signum pacis, ac fœderis eligendum palamq; erigendum esse.

Vestrum iam est NOBILISSIMI Parmensis istius Collegij CONVICTORES, ex Iride, FARNESIANA, tricolore Pietatis, Sapientiae, ac Fortitudinis speciem studiosa amulatione in vobis exprimere; neque unquam obliuisci, quin etiam perpetuis ingenui gratique animi monumentis, coram vestris consanguineis Ciuibus contestari, quanto Collegium istud à RANVTIO I.

fundatum, RANVTIVS alter accita gloria amulato, incremento celebrius, frequentiusq; reddiderit, & quam singulari erga unumquemquam vestrum Benignitate,

Munificentia, Protectione, Vigilantia, & Charitate, non tanquam alienigenas, sed perinde ac suos proprios liberos, & charissima sibi

pignora, satagat, ut qui ex diuersis Europa locis istuc

conuenitis NOBILES; ex isto conuictu in pa-

triam quisque suam reuertamini

NOBILISSIMI.

* * *

Facultas R. P. Ludouici Bomplani Soc. Iesu Vifitatoris
in Prouincia Veneta.

Cvm Chronologiam Reformatam P. Ioannis Baptistæ Riccioli Societatis Nostræ Sacerdotis, aliquot eiusdem Societatis Theologi recognouerint, & in lucem edi posse probauerint; Nos quoque habita facultate à R. P. N. Ioanne Paulo Oliua, Societatis IESV Præposito Generali concedimus, vt typis mandari possit, si ita iudicauerint illi ad quos pertinet. In cuius rei fidem has litteras manu nostra subscriptas, nostrog; Sigillo munitas dedimus. Bononiæ die 14. Aprilis 1667.

Ludouicus Bomplanus.

Loco ✠ Sigilli.

De mandato Reuerendissimi D. mei P. Inquisitoris, Vidi, degustavi, & permultum didici Ego Matthæus Griffonius S. P. I. V. Artium, & Philosophiæ Doctor, vbiq; Collegiatus, ac S. Inquisitionis Consultor, nec non in Patrio celebri Archigymnasio Professor Iuristarum de mane Primarius &c. ac proinde posse, imò debere imprimi censeo.

Pro Eminentiss. ac Reuerendiss. D. D. Hieronymo Card. Boncompagno Bononiæ Archiepiscopo, & Principe, Perlustravi, Ego infra scriptus Rector hunc primum Tomum Chronologiæ Reformatæ, simul & luculenter efformatæ, Sapientissimi Adm. R. Patris Io. Baptistæ Ricciolij Soc. Iesu è Ciuitate quidem Ferrariensi, sed Adamantinis fermè elucubrationibus; Ingentibus æquè, ac ingeniosis industrijs: Quibus reconditas, siue antiquatas, vel antiquitate confusas temporum series, seriò ità reuocat ad recentem iucundissimam lucem, vt conspectu Solis perpetuo emeritæ nunc, eruditlone redundantes, vtilitate, & pietate prodeant.

*D. Ioseph Cribellus Clericus Regul. Congreg. S. Pauli, & Rector
Sacra Pœnitentiariæ Bonon. Metropolitanæ.*

Imprimatur

F. Ioannes Vincentius de Paulinis Mag. Inquisit. Gener. Bonon.

INDEX

LIBRORVM CAPITVM.

Et Tabularum totius Operis.

LIBER PRIMVS.

De Mensibus, Annis, & Kalendarijs præcipuarum Nationum.

CAP.

I. DE Horis Æqualibus, & Inæqualibus.	pag. 1
II. De quatuor Diei, Noctisq; partibus.	1
III. De Horis Planetarijs, ac Feriarum Nominibus.	2
IV. De Quatuor Diei Cardinibus.	2
V. De Annorum Antiquissimorum quantitate.	3
VI. De Longæuitate Hominum post Diluuium Noeticum.	3
Appendix de Longæuis ab Anno 600 & ultra.	3. & 4
VII. De Annis Magnis.	8
VIII. De Vera quantitate Mensis Synodici, Annorumq; Lunarum, Solaris, ac Siderei.	8
IX. De diuersis Annorum Cyclis.	8
X. De Antiquo Hebræorum Anno.	10
XI. A quo Aequinoctio Hebræi Anni exordium inuenerint.	11
XII. De Initio Mensium Hebraicorum à prima Lunæ Phasi, & de Luna Paschali, ordineq; ac nomine Mensium apud eosdem.	13
De Neomenia Paschali.	13
De Ordine, & Nominibus Mensium Hebraicorum.	15
XIII. De Kalendario Hebraico ordinando ex Sacra Scriptura.	15
Kalendarium Hebraicum Antiquum.	15. & 16
XIV. An Kalendarium Hebraicum Noeticum seruiat pro antiquis temporibus.	17
Appendix de fundamentis Kalendarij Iudaici recentioris.	18
Tabulæ X. pro vsu Kalendarij Hebraici à tempore Constantini Magni.	21
Et Canones XIII.	25
XV. De Sabbati nomine, ac diuersa eius significatione.	28
XVI. De Anno Sabbatico, & Iubilæo.	28
XVII. De Anno Aegyptiaco.	31
Menses Aegyptij, & Aethiopici.	33
XVIII. De Anno Persico.	33
Menses Persarum.	34
XIX. De Anno Græcorum.	34
Mensis Attici cum Iulianis comparati.	39
XX. De Anno, & Mensibus Macedonum.	40
Mensium Macedonicorum ordo Antiquus, & situs.	40
Menses in forma Anni Macedonici, tandem Solaris, & Fixi.	41
XXI. De Romanorum Anno antiquo à Romulo, & Numa constituto.	42
Menses Numæ, vel Tarquinij.	43
XXII. De Anno Iuliano.	44

CAP.

Menses Romani.	46
Triplex Canon Annorum Bissextilium.	48
pagina	48
Kalendarium Romanum Contractum.	49
pagina	49
Kalendarium Romanum, cum Festis, & Ludis Ethnicorum, alijsq; notabilibus.	49
XXIII. De diuersarum Gentium Annis, & Mensibus, videlicet Aethiopum, Coptitarum, Syrorum, Armenorum, Gallorum, Celtarum, Danorum, Saxonum, Germanorum, Ruthenorum, Moscouitarum, Tartarorum, Sinenfium, Iaponum, Indorum Orientalium, & Occidentalium, Mexici, Peruij, Chilensiq; Regni.	51
pagina	51
Alexandrii Menses recentiores; Aethiopum Abissinorum, & Elkupti Christianorum. Initia Mensium in Iuliano Anno.	51
XXIV. De Anno Arabum, & Mahometanorum.	53
Tabulæ VI. pro Annis Arabum.	54
Vfus Tabularum, & Canones VIII.	58
XXV. De Anno Veteri Christianorum, eorumq; Paschate.	61
XXVI. De Cyclo, & Kalendario Alexandrino.	63
Vfus Kalendarij Alexandrini, & Canones VI.	67
XXVII. De Kalendario Romano Christianorum vetere, vsque ad Gregorianam Reformationem, à plerisque vsitato.	69
Kalendarium Ecclesiasticum ab Anno 327. ad Annum Domini 1582.	69
Vfus Kalendarij Ecclesiastici Romani Antiqui.	71
XXVIII. De Kalendario Gregoriano.	71
Kalendarium Gregorianum, cum Tabula Paschali ab Anno 1. ad 1700.	73
XXIX. De Periodis, & Epochis ob commoditatem inuestigandi, quouis Anno proposito Solis, Lunæque Cyclos ad Nouilunia, Ferialque, & alios characteres Annorum inueniendos.	79
pagina	79
XXX. In quo Tabulæ quædam vniuersales, & necessaræ, aut peruciles ad Characteres Chronologicos.	80
Post quas sequuntur Canones, seu Regulæ pro vsu Tabularum harum.	91

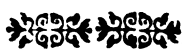
LIBER SECVNDVS.

De Connexione insigniorum Epocharum temporis, cum Epochâ CHRISTI Vsitata.

Cum Tabulis pro Annis OLYMPIADVM, VRBIS, NABONASSARI, ALEXANDRI M. & IEZDAGIRDAE, cum Epochâ CHRISTI, nestendis.

CAP.

I. Synopsis Epocharum.	pag. 96
II. Index Canonum, & Tabularum.	97
pagina	97
Canones pro vsu Tabularum, & conuersione Epocharum insigniorum in Epocham CHRISTI Vsitatam ante, vel post.	98
CANON.	
I. Mundi Annos Eusebianos conuerrere in Annos ante, vel post Epocham Christi, Eusebio autem adhæsit Martyrologium Romanum.	98
II. Mundi Annos iuxta Ecclesiam Constantinopolitanam conuerrere in Annos ante, vel post Epocham Christi. Idemq; præstare de annis Mundi, ex nostra opinione.	98
III. Mundi Annos, iuxta Ecclesiam Alexandrinam conuerrere in Annos ante, vel post Christum.	98
IV. Mundi Annos Iudaicos conuerrere in Annos ante, vel post Epocham Christi.	98
V. Annos ante, vel post Troicæ excidium datos, conuerrere in Annos ante Epocham Christi.	98
VI. Olympiadum Annos datos conuerrere in Annos ante, aut post Epocham Christi.	99
VII. Urbis Romæ Annis datis secundum Varronem, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi.	99
VIII. Urbis Annos Varronianos conuerrere in Urbis Annos Capitolinos, aut Dionysianos, idest suppositos à Dionysio Halicarnasæo.	99
IX. Annos ante Epocham Christi non excedentes Annum 733. & quotcunq; Annos Epochæ Christi conuerrere in Annos Urbis Varronianos.	99
X. Datis Annis Nabonassari inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, & diem Mensis in forma Iuliana, in quo incæpit ille Annus Nabonassari.	99
pagina	99
XI. Dato Anno Nabonassari, eiusque Mense Aegyptio, ac die inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, & diem mensis Iuliani respondentem diei Mensis.	100

CANON.

XII. Dato Anno Periodi primæ, aut secundæ, aut tertiæ Calippi, inuenire Annum ante Epocham Christi, in quo à Neomenia Hecatombæonis, seu propiore Solsitio æstiuo, inceptus datus Annus Calippicus. 100

XIII. Dato Anno Philippico, seu ab obitu Alexandri Magni, & die Mensis Aegyptij, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, diemq; Mensis Iuliani congruentem. 100

XIV. Dato Anno Aeræ Seleucidarum Syro-Græcorum, seu Dhilkarnaim, & Aeræ Chaldaicæ inuenire Annum ante Epocham Christi, à cuius Idibus Octobris, vel circiter inceptus datus Annus Syro-Græcorum, vel Chaldaeorum. 100

XV. Datis Græcorum Annis in libris Machabæorum recensitis, inuenire Annum ante Epocham Christi, in quo inceptus datus Annus Græcorum. pagina 101

XVI. Anno dato secundum Dionysium Astrologum, seu à Philadelpho primo initio inuenire Annum ante Epocham Christi, in quo inceptus ille annus, ubi de Epocha Laodicæna Tyria, Edessena, & Afcalonica. 101

XVII. Dato Anno Aeræ Antiochenæ, inuenire Annum ante, vel post Epocham CHRISTI, à cuius Octobri inceptus datus Annus. 101

XVIII. Datis Annis Iulianis, inuenire Annos ante, vel post Epocham Christi, inuenientes cum illis à Kalendis Ianuarij. 101

XIX. Datis Annis Imperij Augusti, vel ab Actiaca Victoria, vel à Morte M. Antonij, & Cleopatæ computatis, inuenire annum ante, vel post Epocham Christi, in quo dati anni incoeperunt. 101

XX. Datis Annis Aeræ Hispanæ Augusti, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, quo à kal. Ianuarij inceptus Annus datus dictæ Aeræ. pagina 102

XXI. Datis Consulibus Romanis, inuenire Annum ante, vel post Epocham CHRISTI, quo iniuerunt Consulatum. 102

XXII. Datis Annis Imperatorum Romanorum, vel in toto Orbe Romano, vel in Occidente, aut in Oriente post Augustum, inuenire Annum Epochæ CHRISTI eis congruentem, pagina 102

XXIII. Datis Annis Diocletiani, vel à SS. Martyribus sub eo passis inuenire Annum Epochæ Christi, quo datus annus inceptus. 102

XXIV. Dato Anno Encæniorem, seu Dedicationis Urbis Constantinopolis factæ à Constantino Magno inuenire Annum Epochæ Christi, quo inceptus datus Annus à die 11. Maij. 102

XXV. Annos, Menses, ac dies Arabum, seu Hegiræ conuertere in Annos Christi, menses, ac dies Iulianos. pagina 102

XXVI. Dato Anno Persico à Iezdagirda computato, inuenire Annum Epochæ Christi ei congruentem, & diem, quo inceptus Annus Persicus. 102

XXVII. Dato Anno, mense, ac die Persico Iezdagirda inuenire Annum Christi, Mensemq; ac diem Iulianum ei congruentem. 103

XXVIII. Dato Anno Persarum, Gelalæo, inuenire Annum Epochæ Christi, in quo à die Aequinoctij Verni incipit datus Annus Gelalæus. 103

XXIX. Datis Annis Indorum præcipue Calecutensium, inuenire Annum, ante, vel post Epocham Christi eis con-

CANON.

gruentem. 103

XXX. Annos Christi à Diuersis Chronologis, aut Historicis numeratos discernere ab Annis Christi; vulgo vsitatis, seu Dionysianæ Christi Aeræ. pag. 103

TABVLA

I. OLYMPIADVM. Et Urbis Romæ iuxta Varronis Romanorumque sententiam incipientium Anno Epochæ vulgaris Christi ante, vel post assignato. à pag. 105

II. Annorum Nabonassari, & deinde ab Alexandri Magni obitu Philippicorum. 114

III. Mensium Aegyptiorum, & Iulianorum, cum diebus collectis. 121

IV. Annorum Iezdagirdæ ÇDXLVIII. vsque ad Gelalæam anni Persici Reformationem; vna cum diebus collectis per decadas Mensium Persicorum. pag. 122

LIBER TERTIVS.

De Græcorum in Europa, Asia, & Aegypto Epochis, & Annis cum Epochâ CHRISTI connectendis.

CAP.

I. DE Græcorum Temporibus ante Olympiadas. 123

II. De Olympiadibus & Lustris, earumq; nexu cum Epochâ Christi. 126

III. De alijs Græcorum Annis insignioribus, partim ante, partim post initium Olympiadum, vsque ad Alexandrum Magnum cum Epochâ Christi connectendis. 129

IV. De Alexandri Magni Annis, & Epochâ Philippicâ, cum Epochâ Christi connectendis. 134

V. De Græcorum Regum in Aegypto Annis, cum Christi Epochâ connectendis, & Catalogus Ptolomæorum Regum. 137

VI. De Anno Translationis LXX. Interpretum. 139

VII. De Seleucidarum Aera Dhylkarnaim, ac duplici Syro-Græcorum Epochâ in libris Machabæorum cum Epochâ Christi connectenda. 142

VIII. De Macedonum Regum Annis cum Epochâ Christi connectendis, & Catalogus Regum Macedonum. 144

IX. De Seleucidarum seu Syriæ Regum Annis cum Epochâ Christi connectendis, & Catalogus Regum Syriæ. pag. 145

X. De Periodo Calippica eiusq; Epochâ Astronomica cum Epochâ Christi connectenda. 145

XI. De Epochâ Antiochena, & Constantinopolitana Græcorum, cum Epochâ Christi connectendis. 146

LIBER QVARTVS.

De Latinorum, & Romanorum Epochis Annorum cum Epochâ Vulgari Christi, seu Dionysiana connectendis.

CAP.

I. DE Troiæ excidio, & Latinis Regibus vsque ad Romulum exclusiue eaq; occasione de Troiæ conditu, & Regibus. 148

CAP.

II. De Anno, & die Romæ Urbis conditæ, cum Anno ante Epocham Christi, dieq; anni Iuliani connectendo. 150

III. De Anno primo Iuliano, seu quarto C. Iulij Cæsaris Consulatu, alijsque certioribus Consulibus Annis. 156

IV. De Consulibus Romanis in Communi, Fastis Consularibus, eorumque Auctoribus, ac præcipuis erroribus, vel controuersijs de quibusdam Annis Consulibus. 164

V. Tabula Fastorum Consularium. 169

VI. De Annis Punicorum Bellorum, & aliorum. 184

VII. De Annis Imperatorum Romanorum cum vsitata Christi Epochâ connectendis. Et primo de Annis Iulij Cæsaris, & Octauiani Augusti. 185

VIII. De Annis Imperatorum, ab Augusti obitu vsque ab obitu Traiani, & eorum Catalogus. 189

IX. De Annis Imperatorum ab obitu Traiani, ad Necem Macrini & eorum Catalogus. 195

X. De Annis Imperatorum à Nece Macrini vsque ad finem Diocletiani, & de duplici Epochâ Diocletiani, & eorum Catalogus. 197

XI. De Annis Imperatorum à fine Diocletiani, vsq; ad mortem Theodosij Senioris, & eorum Catalogus. 203

XII. De Annis Imperatorum Occidentaliū, vsque ad initium Regum Italix sub Gothis, & eorum Catalogus. pag. 207

XIII. De Annis Imperatorum Orientalium à secunda diuisione Imperij, seu à morte Theodosij Magni vsque ad vltimum Imperatorem, & Constantinopolim à Turcis captam, & eorum Catalogus. pag. 208. & 214

XIV. De Regibus Italix ab Odouacro vsque ad Henricum V. de quo Exarchis Rauennæ, & eorum Catalogus. pag. 213

XV. De Imperatoribus Occidentis à Carolo Magno, vsq; ad Ferdinandum III. & eorum Catalogus. 215

XVI. De Indictionibus. 218

LIBER QVINTVS.

De Annis Regum Asiæ Antiquorum, cum Epochâ Christi connectendis.

CAP.

I. DE Annis Sinesium, seu Serum, cum Epochâ CHRISTI connectendis. pag. 221

II. De Chaldæorum, Babyloniorum, & Assyriorum Annis cum Epochâ Christi connectendis. 223

Catalogus Regum Assyriorum, & Chaldæorum. 224

Catalogus Assyrio-Babyloniorum Regum. 224

III. De Annis Regum Aegypti antiquorum ante Ptolemaos, cum Epochâ Christi connectendis, & eorum Catalogus. 225. & 227

IV. De Medorum Regum, & Assyriorum Sardanapali successorum Annis, cum Epochâ Christi connectendis, & eorum Catalogus. 228

V. De Nabonassari Epochâ celeberrima, & eius Annis cum Epochâ Christi connectendis. 229

VI. De Regibus Babylonix Nabonassari posteris, eorumq; Annis, cum Epochâ Christi connectendis. 231

LIBRORVM, ET CAPITVVM.

CAP.

Canon Regum Babyloniorum, Assyriorum, & Iudaeorum, cum illis conectorum à Nabonaffaro, vsque ad captam à Cyro Babylonem, & solutam ab eo Captiuitatem Iudaeorum. 235

Canon Ptolemaicus ex Scaligero, Petauio olim, & Langio.

Canon idem ex Theone, & M. S. Reg. ac Petauio Par. 2. Rationarij lib. 4. pagina 236

VII. De Annis Regum Persarum à Cyro, vsque ad Darium Arsamis, cum Epocha Christi connectendis. 237

Canon Regum Persarum. 237

VIII. De Tyrijs Regibus, & Carthaginis conditu, aliarumq; quarundam Urbium Africæ, Catalogus Regum Tyri, Pergami, & Cappadociæ. 238

IX. De Regibus Lydorum, Parthorum, Bithyniæ, Ponti, Cappadociæ, Armeniæ, Pergami. 240

X. De Tartaris, Moscouitis, Japonensibus, & Mexicanis, eorumque annis cum Epocha Christi connectendis. 242

XI. De Annis Persarum Recentiorum Iezdagirdæ, ac Helalæ Epochæ cum annis Christi connectendis ab anno 632. dieq; 16. Iunii, & rursus ab Anno 1079. 243

XII. De Annis Arabum, & Turcarum, cum annis Epochæ Christi connectendis, & Catalogus Turcarum Imperatorum. 244

LIBER SEXTVS.

De Annis, & Epochis Hebræorum inter se prius, & deinde cum Epocha Christi connectendis.

CAP.

I. **D**E Annis à Creatione Mundi, vsq; ad Diluuij Noetici finem. p. 245

II. De Annis à Diluuij Noetici fine, ad ortum Abrahæ. 251

III. Colliguntur ex Concluss. cap. 1. & 11. Anni Patriarcharum ab Adamo ad Abrahæ mortem, tum iuxta Hebraicam, & Latino-Vulgatam editionem, tum iuxta LXX. Interpretæ, correctis, quæ corrigenda docuimus iisdem Capitibus. 24

Chronicon annorum, quibus à mundi initio, nati, vel mortui sunt Patriarchæ ab Adamo ad Abrahamum. pagina 255

IV. De Tempore Turris Babel, Diuisionis Linguarum, & Dispersionis Posterorum Noe super faciem Terræ. pagina 256

V. De Annis ab ortu Abrahæ, vsque ad mortem Iosephi, & eorū Chronicon. pagina 257

Appendix de S. Iobi tempore. 259

VI. De Annis ab ortu Abrahæ ad Exodū, seu exitum Israelitarum ex Aegypto. pagina 259

VII. De Annis ab ortu Mariz, Aaronis, & Moyfis, vsque ad mortem Iosue. 263

VIII. De Annis ab Exodo, ad Fundamenta Templi Salomonis, & Iudicum Catalogus. 265. ad 270

IX. De Annis à Templi Salomonici fundatione, ad eius excidium à Nabuchodonosore factum, & de his, ac reliquis Annis à Templi fundatione ad initium Mundi, de quibus in hoc libro hætenus disputatum est, cum Epocha Christi connectendis. 271

Catalogus Regum Iuda, & Israel. pagina 272

CAP.

Syntaxis temporis Regum Hebræorum. pagina 274

Chronicon Regum Iudæ, & Israel. pagina 275

X. De Temporibus SS. Prophetarum cum Epocha Christi connectendis. Chronicon SS. Prophetarum. 276

XI. De Annis Captiuitatum Iudaicarum, initio, & fine Captiuitatis Babylonice, eaque occasione de Annis Tobiz, Iudith, & Elther, cum Epocha Christi connectendis. 278

XII. De initio, fine, & quantitate Hebdomadum Danielis. 281

XIII. De Annis Pontificum Hebræorum. pagina 283

Catalogus Pontificum Hebræorum. pagina 283

XIV. De Herodis Annis. 285

LIBER SEPTIMVS.

De Annis Mundi conditi, eiusque Aetatibus, vsque ad Epocham CHRISTI.

CAP.

I. **D**E opinionibus circa Mundi annos ipsius creatione vsque ad ortum Christi. 290

Prima Tabula Aetatum Mundi. 290

II. Tabula Opinionum de Annis Mundi, &c. 292

II. De Probabiliore numero Annorum Mundi vsque ad Christum iuxta Hebraicam, & Vulgatam editionem, & de terminis, intra quos certo consistunt. 293

III. De Probabiliore numero Annorum Mundi vsque ad Christum iuxta editionem LXX. Interpretum, & de terminis, intra quos certo consistendum est in hac hypothesi. 293

Anni Mundi ad Natiuitatem Christi. pagina 293

IV. An verum Mundi initium definiri possit, certo per illos Characteres Cælestes Astrologicos, aut-Astronomicos. 294

V. De probabiliore Anno Mundi conditi ante Epocham Christi. 296

LIBER OCTAVVS.

De Anno, & Die Natiuitatis, & mortis Christi, ac Deiparæ Virginis Mariæ, Ordine Gestorum Quæ ab Euangelistis narrantur, & Genealogia, & consanguineis Saluatoris, & Matris eius.

CAP.

I. **Q**uævis fuerit Auctor numerandi Annos à Natiuitate, vel ab Incarnatione Domini nostri IESV CHRISTI. 299

II. De Mense, ac die Natiuitatis D. N. Iesu Christi. 300

III. In quo recensentur opinioniones de Anno vero Natiuitatis Christi, atque adeo de Anno Incarnationis. 301

IV. De Veriore, seu Probabilissimo Anno Incarnationis, & Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. 304

V. In quo soluntur fundamenta opinionum aduersantium, & earum minor

CAP.

probabilitas ostenditur, & primum. De prima, & secunda opinione cap. 3. exposita, vbi de Annis Herodis, & Censu Cyrini. 306

VI. De Anno quo Christus Dominus baptizatus est à S. Iohanne Præcurfore. 307

VII. De numero Pascharum, & Annorum Prædicationis Christi à Baprismate ipsius ad eundem Resurrectionem. pag. 310

VIII. De Paschate in quo Christus passus est, & controuersijs circa illud hæctenus excitatis. 312

IX. De feria, qua Christus mortuus est, & resurrexit, & qua ratione fuerit in corde Terræ tribus diebus, & tribus noctibus. 315

X. De die informa Anni Iuliani, qua Christus mortuus est, & an, & quibus regulis possit id certo determinari. 318

XI. Opiniones de Anno Passionis, & mortis Christi. 322

XII. De vero Anno Passionis, & mortis Christi. 325

XIII. In quo dissoluitur obiecta maioris momenti contra Annum 33. Epochæ Christi assertum pro Anno mortis eius. 327

XIV. De Anno, Mense, ac die Conceptionis, Natiuitatis, Præsentationis, Annunciationis, Visitationis, Purificationis, & Assumptionis in Cælum Deiparæ Virginis Mariæ. 327

Chronicon breue à Conceptione Deiparæ ad eius Assumptionem. 331

XV. De Chronotaxi Gestorum à Christo Prædicationis tempore. 332

Chronologica Syntaxis historię Euangelicæ. 332

Primum Pascha Anno Christi 30. Aprilis 6. Feria 5. 332

Secundum Pascha, cui Ierosolymis interfuit Christus Anno 31. Martij dagiaa 333

Tertium Pascha Anno 32. Aprilis 14. feria 2. cuius tamen Christus Ierosolymis non interfuit, volens tunc in Iudæa ambulare, immo paulo post secessit in partes Tyri, & Sidonis. 333

Quartum, & vltimum Pascha Anni 33. die 3. Aprilis feria 6. 334

XVI. De concursu Epocharum Insigniorum cum Anno Natiuitatis, & Mortis IESV CHRISTI Domini Nostri. pagina 337

XVII. De Genealogia CHRISTI, MARIÆ, & IOSEPH in communem. pagina 337

Quæstio 1. De Tabulis Genealogicis, ac Genealogijs apud Hebræos. 338

Quæstio 2. De Vsu Genealogiarum apud Hebræos respectu virorum, ac mulierum, & an verum sit Genealogias Mulierum, vel per mulieres non consueuisse texti. 338

Quæstio 3. Quinam comprehenderentur in lege Connubiali lata Numerorum 36 de nubendo intra eandem Tribum, & cognationem 339

Quæstio 4. An filiz hæreditariæ tenerentur nubere viris de cognatione, & familia sua, & quidem propinquo-ribus. 340

Quæstio 5. Quot modis nomina Patris, & Filij in Sacra Scriptura vsurpentur, vbi de lege suscitandi semen fratris mortuo sine liberis. 340

Quæstio 6. Vnde censeretur quis esse de tali tribu à Matre ne, an à Patre, & à quo Patre? 341

Quæstio 7. An discrimen Tribus, & Familiz, de qua fuit Christus vnice aut præcipue ex S. Iosepho, an ex Maria Virgine sumendum sit. 341

Quæstio 8.

I N D E X

CAP.
Quaestio 8. Quare ab Euangelistis Genealogia S. Iosephi texta sit non Mariz, si quidem hæc principalius intenta fuit? 342
Quaestio 9. An Christus fuerit de Tribu Iuda, an de Tribu Leui, an de utraque, ubi confutantur Hæretici, & explicantur Patrum dicta in hac controversia. 343
Quaestio 10. Quomodo Maria Virgo cognata fuerit Elizabethæ, & filiabus Aaron. 344
Quaestio 11. An alio quoque modo præter cognationem Mariz cum Elisabeth, Christus fuerit de stirpe Sacerdotali? 344
Quaestio 12. De differentijs generalibus inter Genealogiam Christi descriptam à S. Matthæo, & descriptam à S. Luca. 345
XVIII. De Personis in particulari, quæ recensentur in Genealogia Christi usque ad Patrem S. Iosephi: 347
XIX. De reliquis Consanguineis S. Iosephi, & Deiparæ Virginis Mariz, ac Iesu Christi D. N. & de Virginitate perpetua S. Iosephi. 354
I. Tabula Genealogiæ Christi ab Adamo per Salomonem, adiectis Annis natiuitatum ante Christum, iuxta LXX. Interpretum numeros. 363
II. Tabula ab Adamo per Nathan usque ad Christum iuxta opinionem de qua cap. 18. nu. 23. ex Luca, & Matthæo. pag. 364
III. Tabula ab Adamo per Nathan. pag. 364
IV. Tabula. 364

CAP.
V. Tabula. 364
VI. Tabula. Alphabetum Genealogicum consanguineorum Christi, Mariz Iosephi usque ad gradum sextum. pag. 364
XX. Quando, & quomodo impleta sit Prophetia Iacobi Patriarchæ de Messia venturo Genesis 49. & An Machabæi fuerint de Tribu Iuda, & Christus ex Machabæorum sanguine. 365

LIBER NONVS.

De Annis post Passionem Domini Insuperioribus, & apud Chronologos præsertim Ecclesiasticos, Controversis.

CAP.
Premonitio ad Lectorem. 371
I. De Apostolorum temporibus insignioribus. 371
Synopsis Chronologica Actorum Apostolicorum. 371
II. De Annis in præcedenti Synopsi controuersis. 374
De Apostolorum diuisione ac professione in diuersas Prouincias. 374
De Antiochena Sede à S. Petro fundata. 375
De Anno S. Iacobi Maioris decollati, & S. Petri in Vincula coniecti ab Herode Agrippa. 376
De S. Petri Romam aduentu primo, &

CAP.
Cathedra Romana ibi fundata. 376
De Tempore primi Concilij Apostolorum Ierosolymitani. 376
De Anno S. Pauli Romam deducti. 377
De Anno Martyrij SS. Apostolorum Petri, & Pauli. 377
De Anno Episcopatus, & Martyrij S. Iacobi Minoris, ac S. Marci. 378
De Anno S. Ioannis Apostoli. 378
De Anno Martyrij S. Dionysij Areopagite. 378
III. De primis successoribus S. Petri in Pontificata ab hisq; Pontificibus Romanis. 379
Catalogus Pontificum Romanorum. pag. 381
De Auctoribus, qui Romanorum Pontificum tempora suppeditant. 380
IV. De Concilij Niceni I. Tempore. 385
V. De S. Martini Episcopi Turonensis obitu. 386
VI. De Anno S. Ioannis Chrysostomi in exilium pulsus, & mortis eiusdem, ac Eudoxiæ Imperatricis. 387
VII. De S. Benedicti obitu. 389
VIII. De Regibus Franciæ. 389
Catalogus Regum Franciæ. 392
IX. De Regibus Hispaniæ. 393
eorum Catalogus antiquus.
Catalogus Regum Hispaniæ post natum CHRISTVM. 395
X. Appendix de Quorundam Sanctorum Temporibus. 400
ARTIC.
I. De S. Augustino. 400
II. De S. Hieronymo. 403
III. De S. Epiphanio. 403
IV. De S. Damasceno. 404

LIBER PRIMVS DE MENSIBVS, ANNIS, ET KALENDARIIS Præcipuarum Nationum.

CAPVT I.

De Horis Aequalibus, & Inæqualibus.

CONCLUSIO I.

*Horarum Aequalium vsus, melior est absolute,
quàm Inæqualium.*

Inæqualium enim horarum, quas Græci *ναρπιας*, Latini *Temporarias* dixerunt, & secundum quas quilibet dies in 12. & quælibet nox in totidem partes diuidebatur à Romanis, Hæbreis, multisque Orientalibus vsus hoc solum commodus erat, quod eadem toto anno hora, eadem species actionum ciuiliū exercebatur; & exempli gratia Romani semper hora diei nona cœnabant; sed cū extra Æquinoctia essent dies quotidie breuiores per sex menses, & per totidem longiores seipsis pro diuersitate Climatū, nec eiusdem diei ciuiliū horæ diurnæ nocturnis essent æquales, multiplici inconstantia sua, non solum Astronomis, & Cosmographis, sed Horologiorum quoque; Artificibus, & mentoribus temporum perincommodè euadebant. Merito proinde obsoleuerunt, & in earum locum à multis seculis toto orbe successerunt 24. Horæ Aequales Græcè, *ισμιασπιας*, Latine *Æquidiales*, seu *Æquinoctiales*, quæ perpetuè, & vbiq; sunt eiusdem mensuræ, continentq; singulæ sexagena minuta, seu scrupula, qualium tota Æquatōris reuolutio habet 1440. Nam, & Horologijs automaticis, Clepsydrijsq; arenarijs sua vniformitate percommodè sunt, & temporis phænomenorum cælestium determinando, pro diuersa Meridianorum distantia, stabiliq; actionum plurimarum mensuræ; Nec deniq; carent vtilitate Inæqualium, si horæ 12. à media nocte ad meridiem, totidemq; à meridie ad mediam noctem numerètur, vt fit in maxima Europæ parte. Toto enim anno eadem hora in eadem Ciuitate tempus est surgendi, prandendi, cœnandi &c. Hebræi porro quamuis horam æqualem partiuntur in 1080. *Helakim* ita vt quolibet *Helak* æquale sit scrupulis Astronomicis *Secundis* 3. & *Tertijs* 20.

CAPVT II.

De Quatuor Diei, Noctisq; partibus.

CONCLUSIO II.

Quatuor Diei partes, ternis horis temporarijs constantes, non secus ac quatuor Vigilia noctis ita distribuiebantur, vt Prima primum trihorium complecteretur; Tertia secundum trihorium vsque ad meridiem; Sexta tertium à meridie insiens; Nona quartum trihorium Vespertinum.

Sic sentio cum plurimis, siue diuisionem hanc docuerint galli gallinacei, vt indicat Plinius l. 10. c. 21. siue alij. Nam ex Censorino C. 15. *Diem quadripartito, sed & noctem similiter diuidebant: id similitudo testatur militaris, vbi dicitur Vigilia prima, item secunda &c.* de quibus vigilijs Vegetius l. 3. c. 8. & S. Hieronymus in ps. 89. Certum est autem primam vigiliam occupasse tres priores horas noctis, & dato signo Horæ tertie completæ, incœpisse secundam vigiliam duraturam vsq; ad mediam noctem, iuxta Lucani l. 5. *Carmen. Tertia iam vigiles commouerat hora secundos: ergo similiter, trihorium illud, quod in horis quoque; canonicis dicitur Prima occupabat tres priores horas ab ortu Solis numerandas; datoq; signo horæ tertie incipiebat secundum illud trihorium, quod ab initij ipsius signo dictum fuit Tertia, duraturum vsque ad meridiem &c.* Sic S. Ioanni c. 19. dicenti Pilatum pro tribunali addixisse CHRISTVM crucifixioni *hora quasi sexta*, minimè repugnat S. Marcus c. 15. dicens: *Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum*, id enim factum est prope finem secundi trihorij, & circa initium tertij putà semihora circiter ante meridiem, in quo sextæ horæ ab ortu solis numeratæ signum, erat principium trihorij, quod vocabatur *Sexta*, ita vt à Concilio manefacto, vsq; ad condemnationem Saluatoris intercesserint horæ plusquam quinque, quot requirunt tot gesta ab Euangelistis narrata, & à condemnatione ad crucifixionem paulo ante sextam horæ peractam, superfluerit tempus sufficiens itineri à prætorio ad Caluarium. Miror igitur Baronium, & Spondanum ad annum 34. paucosq; à Toletō, & Ribera in c. 19. indicatos affirmasse, *Tertiam* diei stationem occupasse tres priores horas ab ortu Solis numeratas; sic enim ne hilum quidem temporis supertuisset pro *Prima*, nec dies in quatuor partes *similiter* ac nox in 4. vigilijs, contra quàm Censorinus, & antiqui Scriptores tradiderunt, distributa fuisset, & gesta de quibus supra à Concilio matutino contra Christum vsque ad Crucifixionem, computato etiam itu ad Herodem ac reditu, & itinere à prætorio ad Caluarium minùs, quàm tres horas occupassent, si quidem crucifixus est durante ad huc hora *Tertia*, & nondum inita *Sexta*; quod attento lectori Euangelistarum, & prudenti æstimatori ægrè persuaseris. Nec ob-

stat Baronij vnicūm fundamentum illud Petri Actor. 2. *Non enim hi ebrj sunt, cum sit hora diei tertia; quasi non facis discipulos à fuscipione ebrietatis purgasset, si hora Tertia fuisset illud trihorium, quod extenditur vsq; ad meridiem: potuissent enim pransi esse. Neque enim ibi Tertia fumitur pro toto trihorio, sed pro vnica horæ ex tribus ab ortu Solis numeratis, nondumq; completa: satisq; notorium erat audientibus, quo sensu tunc temporis intelligendum esset nomen tertiæ: eodemq; sensu Martialis lib. 4. Ep. 7. cecinit*

*Prima salutantes, atq; altera contulit hora
Exercet raucos tertia caustidos*

Nobiscum verò stant Iansenius in Concord. c. 142. Mazzonius in Defens. Dantis l. 1. c. 17. Sà in notis ad Euang. Maldonatus in c. 27. Matt. Barrad. c. 4. l. 7. c. 13. & 20. Suarez in 3. p. d. 40. sec. 7. Corn. à Lap. in Acta c. 2. Sallianus ad An. CHR. 34. n. 51. Tirinus tom. 1. c. 2. Nicolaus Abram in 2. Philip. Ciceronis n. 56. vbi contra Petauium docet ex S. Gregorio homil. 19. in Euang. quatuor dictas dici stationes dictas fuisse *Horas*.

CAPVT III.

De Horis Planetarijs, ac Ferialum Nominibus.

CONCLUSIO III.

Horæ Planetariæ ex quarum ordine Aegyptij septem ferijs hebdomadis nomina Planetarum indiderunt, falso ordini innituntur, adeoq; falsum Planetarum in eas prædominium imperitis obtrudere.

Quas S. Syluester Sum. Pont. confirmante Constantino Imperat. appellauit *Ferias*, eo quòd Christianis quotidie per aliquot tempus, multoq; plus sacris hominibus feriandum sit, & vacandum cultui Diuino; eas Aegyptij à septem Planetis denominarant, nimirum teste Philastrio de hæretibus: *Hermes fallacissimus primus hæc apud Aegyptios excogitauit.* Et antea idem refert Dio l. 57. Sabbatho enim, quæ ut apud Hebræos erat potissima hebdomadis Dies, Saturnum altissimum Planetarum, & tarditate sua motus quiescenti simillimum finxerunt prædominari prima hora; inde autem numerando reliquas horas attribuerunt 2. Ioui, 3. Marti, 4. Soli, 5. Veneri, 6. Mercurio, 7. Lunæ; & sic redordiendo 8. Saturno, 9. Ioui, &c. sequebatur primam horam sequentis diei obuenire Soli, & primam feriæ secundæ Lunæ &c. sed ex Astronomia verissima, etian. apud quosdam antiquos, nedum ex recenti post Copernicum ac Tychonem, constat Mercurium propiorem esse Soli, quàm Venerem; & quando hi Apogei sunt, quartum à Saturno locum deberi Veneri, 5. Mercurio, 6. Soli; quando autem sunt perigei; 4. Soli, 5. Mercurio, 6. Veneri. Vanitatis ergo plena est illa denominatio, & prædominatio.

CAPVT IV.

De Quatuor Diei Cardinibus.

CONCLUSIO IV.

Inter quatuor modos Diem Ciuilem inchoandi; antiquitate præstat qui ab Occasu; naturali autem nouitate, qui ab Ortus Solis; Ciuili autem distributione, qui à Media nocte; Astronomica verò

euidentiæ, & subtilitate, qui à Meridie diem exorditur.

Ciuilem diem qui noctem quoq; includit appello cum Plinio l. 2. c. 77. & Censorino c. 10. & *naturalem*, quem Deus; & natura diuisit à tenebris, esto Cosmographi aliqui illum *naturalem*; hunc *artificialem* vocitènt, qui etiam in tract. de Sphæra elementis Astronomicis, aut Geographicis agunt de diuersis modis in eundæ Diei compositæ ex luce tenebrisque, de quibus Plinius, ac Censorinus supra; Gellius l. 3. c. 3. Macrobius l. 1. in somnijs Scip. c. 3. Antiquissima omnium natio iam inde ab exordio Mundi diem ab occasu Solis iniuit videlicet Hebræi, qui etiam ex Leuitici c. 23. *à vespera vsque ad alteram vesperam celebrant Sabbatha sua*, & Iudæi ex perpetua traditione Neomenias inibant à prima, & vespertina phasi Lunæ: Esto ex indulto Augusti apud Iosephum l. 16. c. 10. immunes essent à præstantis vadimonijs non solù Sabbatho ab occasu Solis inito, sed etiam tribus horis Parasceues à Nonæ initio vsq; ad occasum Solis. Nec solus Thales pronunciauit in Mundi principio noctem priorè die fuisse, sed & S. Hieronymus in c. 2. Ionæ, & cum eo Abulentis, Molina, Fernandus, Sallianus, Spondanus, Tirinus, Langius; eò quòd planus, & obuius sensus verbor. illor. Genes. 1. *Et tenebræ erant super faciem abyssi &c. & diuisit lucem à tenebris, appellauitq; lucem diem, & tenebras noctem, factumq; est vespere, & mane dies vnus*, Sit nomine noctis illas quoq; primas tenebras fuisse comprehensas, & vespere nomine (vt pote initio noctis) totam noctem per synecdochem, matutini autem nomine, vt pote initio diei, totam diem fuisse significatam. Esto non pauci Patrum vt retuli l. 9. Almagesti noui t. 1. q. 9. Dubitarint, an meruerint nomen noctis, vel an in primo illo Equinoctio fuisset illa prima nox horarum 12. Nihil enim moramur Heruærtum abur'ntem quibusdam Scripturæ locis, conantemque suadere nomine Vespere intelligendum tempus à meridie, & mane à media nocte. Hebræos porrò imitati sunt Arabes, Syri, & Athenienses; Galli ex Cæsare l. 6. com. Britannij, ex Cambdeno, Dani ex Langio l. 1. de Annis Chr. c. 3. Germani, ex Tacito de morib; Germ. Cluterioq; l. 1. Germanicæ C. 33. Nomadæq; ex Nicolao Damasceno de moribus gentium, ita vt Galli, Germani, & Nomades dicerent vixisse 30. Noctes, quos nos 30. Dies diceremus: Denique ab occasu Solis horæ numerarunt olim Poloni, Siletij, Bohemi, & nunc aliqui Indi, Sinenses, Italiq; omnes; vnde horæ sic numeratæ appellantur *Italicae*.

*Ab Ortus Solis diem non modò Baleares, & Norimbergenses iniuerunt, sed & Babylonij, Persæ ac pleriq; Orientalium, quibus ipsa orientis Solis nouitas naturalem transitum à nocte ad diem, adeoque ad initium nouæ diei visâ est suggerere. Quoad ciuilem tamen dierum computationem, & ad lites super hoc decidendas, sicut Ecclesiæ in obligatione ieiuniorum, officij Diuini &c. ita Aegyptijs Mytis, ac Romanis vitum est Diem ciuilem computare à media nocte ad alteram mediam noctem, vt expressè apud Ceilium Varro, Censorinus, Plinius, & Macrobius testantur, & præterea Plutarchus in quaest. Romanis addentes eodem Die natos censerit, qui intrâ tale tempus nati essent, nec absuisse Tribunos vno die Roma (quod ipsis non licebat) si post mediam noctem regressi essent: esto hora diei sexta causæ, & negotia absolui solerent, quam ob causam, vel potius ob summam Solis meridianamq; altitudinem, Equinoctialem Plinius dixit: *Confecto die, hora sexta, Romæ obelisco par umbra fit*: Addit Plutarchus congruentiam diei hora sexta Romæ à media nocte ineundi: Quòd in ortu, & occasu Solis, initium diei vi comprehendi potest &c. ob refractiones scilicet vaporesque, aut obstacula montium; à meridie autem ad occasum Sol nos deserat, sed à media nocte ad nos accedat. Itaque Hipparchus quoq; Copernicus, Reinoldus in Prutenicis Tabb, & Petaurus in Parisinis à media nocte tempora computant. Maior tamen pars Europæ nunc, vt Galli, Germani, Hispani, Angli &c. horas 12. à media nocte ad meridiem, & rursus alteras 12. à meridie ad mediam noctem numerant, ideoq; huiusmodi horæ appellatæ sunt *Europææ* quod certè percommodum est, vt eadem toto anno hora istdem actionibus vitæ ciuilis deputata maneat. Astronomorum tamen*

tamen maxima pars cum Ptolemæo, sicut olim Umbri, & Olympiadum putatores, maluerunt horas 24. à meridie numerare, eo quod meridiæ momentum euidentiori subtilitate sit obseruabile, unde horæ *Astronomicæ* sunt nuncupatæ. Modum conuertendi Horas vnius, in horas alterius speciei habes in *Almag. nostro* l. 1. c. 28. Iudæi eruditiores ab Horizonte Paradisi, seu Edem, cuius meridianus Hierosolyma orientalis est Minutis 47. sec. 10. horas computant; alij à suo quilibet Meridiano, de cuius principatu disputauimus lib. 9. *Geographiæ Reformatae* c. 2.

CAPVT V.

De Annorum Antiquissimorum Quantitate.

CONCLUSIO V.

Licet olim apud aliquos Anni menstrui, vel non maiores quadrimestri fuerint, Anni tamen Patriarcharum ante diluuium, tales non fuere, sed duodecimestres nostrisque æquilongi.

Demus enim quod refert Diodorus Siculus l. 1. Plinius l. 7. c. 44. & Plutarchus in Numa, Aegyptiorum annos fuisse olim menstruos, postea trimestres, aut quadrimestres, vt & Arcadum; Acarnanibus fenum; Romanis denum mensium; & ideo Aegyptios quosdam Reges perhiberi vixisse annos mille, ac ducentos, quia totidem menses idest centum nostros annos vixerint, nec inter fabulas numerositatem illam censendam esse, vt apud Eusebium l. 1. censuit Africanus; non ideo tamen idem dicendum fuit de omnibus antiquis hominibus, vt dixit Varro, quem reprehendit Lactantius l. 2. Inst. c. 12. nec incredibilis putanda est multitudo illa annorum, quæ Sacra Genesim vitam patriarcharum definit, vt putarunt quidam Scripturæ huius studiosi, sed imperita timiditate decepti, adeo, vt dixerint vnum ex nostris annis æqualem esse decem annis Patriarchalibus, contra quos inuehitur S. Augustinus l. 15. de Ciuit. c. 12. Nam si tales fuissent ergo Malaleël, qui dicitur genuisse quando erat 70. annorum nostrorum genuisset septennio, & cum nullus Patriarcharum peruenerit ad mille annos, postea verò multi excefferint centum ex nostris annis, imò aliqui ad 150. peruenerint etiam hoc nostro (vt infra narrabimus) seculo, vixissent hi multo plus, quam Patriarchæ illi nam ductis per 10. annis 100. vel 150. vixissent patriarchales annos 1000. aut 1500. Postremò annus ille, in quem diluuium incidit, quique ab anno sexcentesimo vitæ Noë, ad eiusdem sexcentisimum primum interfluxit, fuit minimum dierum 54. supra decem menses, tantum enim tempus sacer cedex exprimit; ergo fuit duodecimestris.

CAPVT VI.

De Longeuitate Hominum post Diluuium Noëticum.

CONCLUSIO VI.

Vita verò Hominum post Diluuium non fuit à Deo restricta ad centum viginti annos, nedum ad centum.

Deus enim dicendo de homine: *Eruntque dies illius centum viginti annorum*: loquutus est de spatio temporis concedendo hominibus, si audiendo Noemum, & videndo arcæ fabricacionem, crederent fore diluuium, & eo spatio vterentur ad

pœnitendum, vel desistendum à peccatis, quod cum nulli aut perpauci præstiterint abbreviauit, & conditionatam illam promissionem anteuertens, immisit diluuium anno sexcentesimo vitæ Noë, cum illius interminationem, & mandatum de arca fabricanda edidisset anno quingentesimo vitæ Noë. Alioquin constat ex eadem sacra Scriptura, post diluuium multos vixisse plures, quàm centum viginti annos; ipse siquidem Noë vixit post diluuium annos 350. & omnino 950. & Sem. 502. & Thare 205. & Sara 127. & Abraham 175. & Aaron 123. Conimbricentes scribunt Lusitanum quendam vixisse 335. annos, & Pandulphus tract. de fine Mundi disp. 1. q. 2. c. 4. cognitum sibi Codegori virum, qui pluresquam 120. natus adhuc vivebat. Vidi, & ego Anglicani cuiusdam imaginem ære incisam, qui annis 150. superatis adhuc superetes erat, cumq; Iacobo Britannæ regi ostensum ait Salmasius de annis climatericis pag. 658. Phlegon libro de admirandis, & longæuis narrat in censu sub Adriano repertum L. Tertium Bononiæ qui 135. & Faustum Sabinum qui 136. annos vivebant. Opiniones aliorum de vitæ humanæ termino, & aliquot longæuorum exempla referunt Plinius l. 7. c. 2. 48. 49. & 50. & Censorinus de Die Natali c. 5. ait verò Plinius in India quosdam absque senectutis molestijs viuere annos 130. Arganthonium Regem Tartessiacorum annos 150. totidemque M. Aponium Arimini, & L. Terentium Bononiæ ex Censu sub Vespasiano; at M. Mutium Velleiaci in agro Placentino, tresq; alios in octaua regione Italiæ annos 140. & quatuor ibidem annorum 135. Tertullamque Arimini 137. reliquos vide apud Plinium: Quod igitur refert apud Censorinum Dioscorides experimento facto in corporibus sine tabe mortuis Alexandriæ, *cor hominis anniculi pendere duas drachmas, bimi quatuor, & sic in annos singulos vsq; ad L. accedere binas; ab his C. drachmis ab anno L. item decedere in vnoquoq; binas: ex quo perspicuum esse centesimo anno redire ad anni primi pondus, nec longius vitam produci posse.* Non est vnuerfaliter verum, sicut nec illud Sibyllæ apud Phlegontem, quæ ideo Romanis mandauit ludos seculares fieri centesimo quoq; anno, quia circulus longissimæ hominum vitæ sit centum annorum: esto inde Romani seculum, & seculares ludos centum annorum definiuerint, vt expressè tradunt ex Varrone, & Liuiio Festus Pompeius, Censorinus c. 5. Claudianus de 6. consulatu Honorij, S. Augustinus de ciuit. l. 3. c. 18. docetq; pluribus noster Petrus Taffinus l. 1. de Anno seculari, ostendens, Quindecimuiros, ad quos spectabat eorum ludorum intimatio, vt suam incuriam vel obliuionem palliarent, corrupisse versus Sibyllæ, & Augusto persuasisse, ludos non celebrandos nisi anno quoque centesimo decimo; unde illud Horatij in Carm. Seculari: *Certus vndenos decies per annos &c.*

APPENDIX.

De quibusdam Longæuis ab Anno 60. & ultra.

De Longæuis hominibus attigerunt aliqua Phlegon Libertus Adriani Imp. lib. de Longæuis, Valerius Maximus lib. 8. c. 14. Plinius lib. 7. c. 2. 48. 49. 50. Censorinus de die natali c. 5. Lucianus in libello ad Quintillum: Io. Bapt. Fulgofus lib. 8. & 12. Conimbricenses, alijq; interpretes Aristolis de Longit. & breuitate vitæ; Quidam Genesim interpretes ad cap. 6. versic. *Eruntque dies illius centum viginti annorum.* Thomas Rauenas libro de Vita hominis ultra 120. annos. Claudius Deodatus lib. 1. Panthei Hygiastici c. 6. Simon Maiolus Colloquio 4. Theatrum Vitæ humanæ verbi *Longæui*, & verbo: *Vita humana.* Claudius Salmasius volumine de Annis Climatericis; Alphonfus Pandulphus in tra-

Statu de fine Mundi, disput. 1. q. 2. c. 4. Theophilus Raynaudus Tomo 13. Opusc. 3. ex quibus, & ex Vitis illustrium virorum, nostrisq; Chronologicis operibus infra notatos selegimus, incipiendo à Mathusala vsq; ad eos, qua vixere annos non minus 60.

	Vixit Annos	Vixit Annos
<i>Ante Diluuium.</i>		
M athusala, seu Mathusalem	966	
Iared Patriarcha	962	
Noe Patriarcha	950	
ADAM Protoplasticus	930	
Seth filius Adami	912	
Cainan prior, Patriarcha	910	
Enos Patriarcha	905	
Malaleel Patriarcha	895	
Lamech Patriarcha	777	
vel	753	
<i>Post Diluuium.</i>		
S em filius Noe Patriarcha	600	
Dando quidam, de quo Valerius Max. & Plinius	500	
Cainan posterior Patriarcha	460	
Heber Patriarcha 464. vel	460	
Sala Patriarcha 460. vel	433	
Richardus Miles Caroli Magni	400	
Phaleg Patriarcha 239. vel	339	
Rheu Patriarcha 239. vel	339	
Arphaxad Patriarcha	338	
Indus ille, de quo Maffeus l. 11.	335	
Sarug Patriarcha	330	
Picoreus Aetolus	300	
Thare pater Abrahæ	205	
Mardocheus Estheris custos, teste Philone	197	
S. Kenigernus, de quo Bollandus ad diem 15. Ianuarij.	185	
ISAAC Patriarcha filius Abrahæ	180	
ABRAHAM Patriarcha	175	
Tuisicus I. Rex Germanorum	173	
Cyniras Rex Cypriorum	160	
Ioannes à Stampis miles Gallicus, qui obiit anno Chr. 1146.	160	
Epimenides Gnoffius in Creta	157	
Marc. Fullonius Bononiensis in Censu Claudij Imper.	151	
Arganthonius Rex Tartessorum	150	
Luc. Terentius Marci filius Bononiæ in Censu Vespasiani	150	
Anglicus quidam Senex monstratus Iacobo Regi Scotiæ, cuius imaginem vidimus & nos, viuebat adhuc natus annos 150.	150	
Nachor auus Abrahæ Patriarchæ	148	
IACOB Patriarcha, qui & Israel	147	
IOB , post calamitates suas vixit	140	
Tres viri in regione 8. Italiæ sub Censu Vespasiani	140	
Quidam alius Velleiaci, quod est oppidum agri Placentini in Italia, sub Censu Vespasiani	140	
Ismael filius Abrahæ, & Agaris	137	
Leui filius Iacobi caput Tribus Leuiticæ	137	
Amram pater Moylis, & Aaronis	137	
Luc. Tertullus, & Marc. Aponius Arimini, in Censu Vespasiani	137	
Luc. Tertius Bononiensis, & Aulus Sabinus, in Censu Hadriani	136	
Quidam Brixelli in Censu Vespasiani	135	
Quatuor alij in regione 8. Italiæ in Censu Vesp.	135	
Gad, & Nephthali filij Iacob. Patr.	132	
Quidam Placentiæ, in Censu Vespasiani	131	
Ioioda Pontifex Iudæorum	130	
Apollonij Tyanæi auus, de quo Philostratus	130	
Parmenses duo in Censu Vespasiani	130	
Quatuor alij in regione 8. Italiæ sub Censu Vespasiani	130	
ABEL Patriarcha occisus à Caino	128	
Sara vxor Abrahæ Patriarchæ	127	
Dan caput Tribus Dan, Iacobi filius	127	
Maria soror Moylis, & Aaronis	127	
Afer caput Tribus, filius Iacobi Patr.	125	
Duo in regione 8. Italiæ sub Censu Vespasiani	125	
Ruben, & Zabulon filij Iacobi Patriarchæ	124	
Ctesibus Historiographus	124	
Attila Rex Hunnorum, vt contendit Nicolaus Olaus in eius vita reprehendens Sabellicum, aliosque, qui scripsere Attilam non excessisse annos 56.	124	
Ifachar filius Iacobi Patriarchæ	123	
Aaron frater Moylis	123	
S. Patritius Hiberniæ Apostolus	121	
Simeon filius Iacobi Patriarchæ	120	
MOYSES Propheta	120	
S. Simeon Cleophæ Episcopus Hierosolym. & Martyr	120	
S. Arsenius Diaconus, & Eremita, qui obiit Anno Christi 445.	120	
S. Romualdus Abbas Instit. Camald.	120	
S. Ioannes Abbas in Gallia, de quo Bollandus ad 28. Ianuarij	120	
S. Vincentius Confessor, de quo Bollandus ad 15. Ianuarij.	120	
Iulia Modestina liberta, de qua Lucianus	120	
Tres viri Parmæ, & Quatuor Velleiaci reperti in Censu Vespasiani	120	
Quidam Codegori visus ab Alphonso Pandulpho Episcopo Comacini	120	
S. Alferius Abbas Cauæ obiit anno 1098.	120	
Iudas filius Iacobi Patriarchæ	119	
S. Epiphanius Episcopus Constantiæ in Cypro	118	
B. Ioannicius Anachoreta, qui obiit 3. Octob. ann. 846.	115	
Claudia vxor Ofilij Senatoris Romani	115	
Rebecca vxor Isaaci Patriarchæ	114	
Homerus Poeta Græcus	114	
S. Paulus primus Eremita	113	
S. Dionysius Areopagita	112	
Gratia Valentina professa Tertij Ordinis S. Francis de Paula	112	
IOSEPH filius Iacobi Patriarchæ	110	
Iosue filius Nun	110	
Daniel Propheta	110	
S. Pachomius Abbas	110	
Samulla, & sex alij Velleiaci reperti sub Censu Vespasiani	110	
Quinquaginta septem alij in Regione 8. Italiæ reperti in Censu Vespasiani	110	
Gorgias Leontinus Sophista Siculus	108	
Isocrates Orator insignis 99. vel	106	
Iuditha vixit vidua annos	105	
Xenophilus Musicus	105	
Hippocrates Cous Medicor. Princeps	105	
S. Antonius Abbas in Ægypto.	105	
Gerardus Florentinus Minoris Obseruantie Laicus insignis sanctimonie, qui obiit 15. Iulij Anno 1506.	105	
Cæsar Anfarellus Coadiutor temporalis Soc. Iesu magnæ probitatis	105	
Democritus Abderita voluntaria inedia extinctus	104	
Terentia vxor M. Tulij Ciceronis	103	
Tobias Senior, de quo C. vlt. Tob.	102	
Albertus II. Dux Saxonie	101	
<i>Sexaginta Centenarij.</i>		
Metellus Pontifex Romanorum	100	
Cyrus maior Rex Persarum	100	
Marcus Valerius Coruinus	100	
Demonax Philosophus sub Domitiano	100	
S. Simon Stoch Anglus Carmelitarum Generalis	100	
Gulielmus Postellus memorie portentosa	100	

DE MENSIBVS, ET ANNIS.

	Vixit Annos
Quinquaginta quatuor homines in 8. Regione re- pertu sub Censu Vespasiani	100
Tobias Iunior ex Cap. vii. Tob.	99
Cleantes discipuli Zenonis	99
Statilia nobilis mulier sub Claudio Imp.	99
Zeno Philosophus Stoicus	98
Marcus Perpenna Senator Romanus	98
Plautilla mater S. Flaviae Domitillae	98
Heli Sacerdos, & Iudex Israelis	97
Epicarnus Poeta Comicus Siculus	97
Cratinus Poeta Comœdiographus	97
Philemon, qui ex risu obiit	97
Luia vxor Rutillj Senatoris	97
S. IOANNES Euangelista 92. vel potius	97
Timaeus Historicus	96
S. Remigius Episcopus Rhemensis	96
Nicolaus Leonicensis Medicus insignis	96
Titianus Pictor celeberrimus	96
Thales Milesius Philosophus	95
Sophocles Tragicor. Princeps acino suffocatus	95
Agathocles Siciliae Tyrannus	95
Artaxerxes Memnon Rex Persarum	94
S. Sabbas Abbas	94
Martinus Azpilcueta Nauarrus insignis Theolo- gus, & Canonista	94
Andreas Auria Genuensis victorij illustris, qui obiit anno 1560.	94
P. Propertius Paltonus Soc. Iesu meus olim Con- fessarius	94
Franciscus Baiardus Coaditor temporalis Socie- tatis Iesu	94
Xenophanes Colophonius	92
Hypicrates Amisenus Historicus	92
Hiero Rex Syracusanus	92
Nestor Tiberij præceptor	92
Thomas à Kempis vir piissimus	92
Tarquinius vltimus Rex Romanorum	91
Aristobulus Cassandrensis Historicus	91
Simonides Ceus Poeta Lyricus	91
S. Franciscus de Paula	91
Diogenes Cynicus 88. vel	90
Pyrrhon Philosophus	90
Pythagoras Samius	90
M. Pacuuius Tragicus	90
M. Terentius Varro doctiss.	90
Potamon Orator	90
Matinissa Rex Maurusiorum	90
S. Irenæus Episc. Lugdun. & Martyr	90
S. Gregorius Nazianzenus	90
Berengarius Hæretiarca	90
Gildas Sapiens Anglus	90
Georgius Trapezantius	90
Iacobus Sirmundus Soc. Iesu	90
Ioannes Mariana Soc. Iesu, Historicus nobilis	90
Alphonsus Rodriguez Soc. Iesu, qui scripsit egre- giè de Perfectione Religiosa	90
Andreas Ianus Lascaris	90
S. Odilo Abbas Cluniac.	89
Michael Angelus Bonarota	89
P. Bernardinus Caltorius Soc. Iesu	89
P. Alexander Næuola Soc. Iesu	89
Anastasijs Imperator fulmine ictus, & alioquin victurus alios annos 14.	88
B. Andreas Auellinus Cleric. Regularis	88
Franciscus Costerus Soc. Iesu	88
Carolus de Sangro Soc. Iesu	88
Albertus Magnus	87
Alphonsus Rodriguez Coaditor temporalis Soc. Iesu sanctimonie insignis	87
Petrus Victorius vir eruditissimus	87
Ludouicus Richeomus Soc. Iesu	87
Valentinus Mangionus Soc. Iesu	87

	Vixit Annos
Volumnius Thomasus Soc. Iesu	87
Ptolemæus Lagides Rex Ægypti	86
S. Prosper Aquitanus	86
S. Anselmus Archiep. Cantuar.	86
Bernardinus Realinus Soc. Iesu, sanctimonie ce- lebris	86
Saluator Farinata Coaditor temporalis Soc. Iesu	86
Anacreon Teius Poeta Lyricus	85
Stesichorus Poeta	85
Carneades Philosophus	85
Hellanicus Lesbium Historicus	85
Pherecydes Historicus	85
Lycurgus Legislator Lacedæmonior.	85
Tigranes Rex Armenie	85
Agefilus Rex Lacedæmoniorum	84
Posidonius Philosophus, & Historicus	84
Mithridates Crestes Rex Ponti	84
S. Lucas Euangelista, & Martyr	84
Asconius Pedianus Iunior	84
P. Petrus Ribadenera Scriptor Soc. Iesu	84
P. Iacobus Pontanus Scriptor Soc. Iesu	84
Critolaus Philosophus Peripateticus	83
Tauriscus Philosophus	83
Ioannes II. Rex Aragonie	83
Gerardus Mercator Geographus	83
Theodorus Beza Caluinita	83
P. Richardus Hesijs Scriptor Soc. Iesu	83
P. Iacobus Pafinettus Soc. Iesu	83
Lyfias Orator natus ante Christum anno 449.	83
Xenocrates Philosophus	82
Polybius Historicus insignis	82
Apollodorus Pergamensis Rhetor	82
Attalus Philadelphus Rex Pergami	82
Ariarathes Rex Cappadocie	82
S. Hilarion Abbas	82
Robertus III. Comes Flandrie	82
Franciscus Philelphus	82
Paulus III. Summus Pontifex vixit annos 81. men- ses 8. dies 16.	82
Numa Pompilius Rex Romanorum	81
Plato Philosophus Academ. Princeps	81
Seruius Tullius Rex Romanorum	81
Antigonus Monoculus Rex Macedon.	81
Antipater Rex Macedonum	81
S. Martinus Episcopus Turonensis	81
S. Vbaldus Episcopus Eugubinus	81
Pierius Valerianus Bellunensis	81
Genesius Sepulveda	81
Ioannes Auratus Poeta Gallicus	81
P. Iulius Mancinellus Soc. Iesu	81
P. Terentius Alciatus Soc. Iesu	81
P. Stephanus Menochius Soc. Iesu	81
Innocentius X. Summus Pontifex annos 80. men- sesque 7.	81
P. Mutius Vitelleschius Soc. Iesu, Præpositus Ge- neralis	81
P. Gofuinus Nickel Soc. Iesu Generalis	81
Periander Corinthius	80
Solon Athenientis	80
Eratothenes ex inedia 82. vel	80
Lyfimachus Rex Macedonum	80
Antigonus Demetrijs Rex Macedon.	80
S. IOACHIM Pater Deiparæ	80
Gordianus Senior Imperator	80
Raymundus Lullus	80
S. Dominicus Abbas Soræ	80
B. Sibylla Papiensis Dominicana	80
Franciscus Ximenez Cardinalis	80
Io. Bapt. Egnatius Historicus	80
Petrus Nonius Mathematicus	80

	Vixit Annos		Vixit Annos
Vbbo Emmius plusquam 80.	80	Matthæus Raderus Soc. Iesu	74
S. Philippus Neri	80	P. Thomas Reina Soc. Iesu	74
P. Nicolaus Bobadilla Soc. Iesu	80	P. Vincentius Maria Bargellinus Soc. Iesu	74
P. Valerius Reginaldus Soc. Iesu	80	P. Io. Baptista Campomorus Soc. Iesu	74
P. Ioannes de Pineda Soc. Iesu	80		
P. Pasqualis Vitalis Soc. Iesu	80	Chryssippus Philosophus Stoicus	73
P. Ascanius Maraccius Soc. Iesu	80	Menedemus Eretricus Philosophus	73
		Rodolphus Comes Habspurgi, & deinde Imper.	73
S. Hieronymus Doctor Eccl. 78. vel	79	Orlandus de Lasso Musicus insignis	73
Solimannus Imper. Turcarum	79	Gulielmus Budæus Cancellarius Paris.	73
Aelius Antonius Nebriffensis	79	Alexander VI. Summus Pontifex veneno extin-	
P. Franciscus Turrianus Soc. Iesu	79	ctus annor. 72. m. 10. d. 12.	73
P. Vrgantinus Soc. Iesu	79	Io. Cochleus Theologus	73
Robertus Bellarminus Soc. Iesu S.R.E. Card.	79	P. Benedictus Palmius Soc. Iesu	73
P. Franciscus Ribera Soc. Iesu	79	P. Alexander Bosellus Soc. Iesu	73
P. Nicolaus Lancicius Soc. Iesu	79	P. Ioannes Rhò Soc. Iesu	73
P. Florentius Momorantius Soc. Iesu	79		
		Anaxagoras Clazomenius Philosoph.	72
S. ANNA Mater Deiparæ	78	Agathocles II. Rex Siciliae	72
M. Valerius Martialis Poeta	78	Epicurus Philosophus	72
Claudius Ptolemæus Astrologus	78	Aristarchus Samothrax Grammaticus	72
Vsuncaffanus Rex Perfarum	78	Menander Comitorum princeps	72
Accursius Iurifconsultus insignis	78	Sulpitius Galba Imperator annorum 72. d. 22.	72
Hippolytus Marfilius Bonon. I. V. C.	78	Carolus Magnus Imperator	72
Stanislaus Hofius Cardinalis	78	Actius Syncerius Sannazarus Poeta	72
S. Thomas à Villanoua Archiepisc. Valentiae	78	Baptista Spagnolus Mantuanus Carmelita Poeta	
Galilæus de Galilæis Mathematicus	78	Nobilis	72
P. Antonius Possuinus Soc. Iesu	78	Ioannes Boccacius	72
P. Iulius Mazarinus Soc. Iesu	78	Philippus II. Rex Hispaniarum	72
P. Theophilus Raynaudus Soc. Iesu	78	P. Claudius Aquauia Soc. Iesu, Præpositus Ge-	
		neralis	72
Samuel Propheta	77	P. Franciscus Arias Scriptor Soc. Iesu	72
Archimedes Syracusanus	77	P. Hieronymus Fasolus Soc. Iesu	72
Petrus Bembus Histor. Cardinalis	77		
Io. Iouianus Pontanus	77	MARIA Virgo Deipara probabilius vixit annos	
Bartholomæus Salicetus I. V. C.	77	70. menses 11. & dies 3. ex dictis Tomo 1. Chrono-	
P. Petrus Canisius Soc. Iesu	77	logiæ Reformatæ lib. 8. cap. 14.	71
P. Andreas Scottus Soc. Iesu	77	Socrates Philosophus	71
P. Iosephus Scamacca Soc. Iesu	77	Cocceius Nerua Imperator, licet alij dicant vixisse	
P. Iacobus Gordonus Soc. Iesu	77	an. 68.	71
P. Albertus de Comitibus Soc. Iesu	77	Alexius Comnenus Imperator Orientis	71
		Andronicus Palæologus Imperator Orientis	71
Octavianus Augustus Imperator annos 76. mens-		Hieronymus Fracastorius Med. & Poeta	71
semque 1.	76	Raphael Volaterranus Histor.	71
Titus Iuius Historicus	76	Nicolaus Copernicus Astronomus	71
S. AVGVSTINVS Doctor Ecclesiæ, idest annos		Paulus Iouius Historicus	71
75. menses 9. dies 16.	76	Ruardus Taper	71
Mathildis Comitissa obiit 24. Iulij 1115.	76	Abraham Ortelius Geographus	71
Ioannes Rex Lusitanæ obiit an. 1433.	76	Iæuinus Torrentius	71
Georgius Buchananus	76	P. Alphonfus Pifanus Soc. Iesu	71
P. Hieronymus Torres Soc. Iesu	76	P. Petrus Fonseca Soc. Iesu	71
P. Marius Bettinus Soc. Iesu	76	P. Iulius Nigronus Soc. Iesu	71
Vrbanus VIII. Sum. Pontifex	76	P. Stephanus Binettus Soc. Iesu	71
		P. Cornelius à Lapide Soc. Iesu	71
Tiberius Imperator annos 74. menses 4.	75	DAVID Rex Iudæorum	70
M. Antoninus Pius Imper. 74. mens. 5. dies 8.	75	Ennius Poeta Calaber	70
M. Claudius Tacitus Imper. an. 74. m. 5.	75	Euripides Poeta Tragicus	70
Marianus Socinus I. V. C.	75	Philopœmen Dux necatus	70
Hieronymus Cardanus Med. Astrol.	75	Flavius Vespasianus Imperator annor. 69. mens.	
Io. Baptista Guarinus Ferrariensis Poeta	75	7. dier. 7.	70
Petrus Antonius Cataldus Bononiensis Mathe-		Cl. Galenus Medicus apud Suidam	70
maticus	75	Origenes Adamantius	70
P. Sebastianus Barradius Soc. Iesu	75	S. Dunstanus Archiep. Cantuar.	70
P. Emmanuel Sà Soc. Iesu	75	S. Brigida Sueua	70
P. Christophorus Clavius Soc. Iesu	75	Franciscus Petrarcha Poeta Laureatus	70
P. Benedictus Pererius Soc. Iesu	75	C. Cornelius Sylla	70
P. Gaspar Sanctius Soc. Iesu	75	Ludouicus Cælius Rhodiginus	70
P. Georgius Iustinianus Soc. Iesu	75	M. Antonius Sabellicus Histor.	70
		Basilius Imperator Orientis	70
S. Basilus Magnus Doctor Eccl.	74	Sigismundus Imperator	70
B. Laurentius Iustinianus	74	Bramantes Architectus insignis	70
Leonardus Arctinus Poeta	74	Alexander Piccolomineus Philosophus	70
Lilius Gregorius Gyraldus Ferrariensis	74	Iacobus Sadoletus Mutinensis S.R.E. Card. vel 69.	70
Baiazethes II. Imperator Turcar.	74	Gulielmus Alanus Cardinalis	70
Io. Palæonidorus Carmelita	74	Gabriel Paleottus Archiep. Bonon.	70
Henricus Ranzouius Astrologus	74		

DE MENSIBVS, ET ANNIS.

	Vixit Annos
Io. Baptista Porta Naepolitanus	70
Erasmus Roterodamus, licet alij dent solū an.64.	70
Elizabetha Angliæ Regina Hæretica	70
Benedictus Arias Montanus	70
Ioannes Auila, Concionator insignis	70
P. Alphonfus Salmeron Soc. Iesu annor. 69. mens. 5. dier. 8.	70
P. Achilles Galiardus Soc. Iesu	70
P. Henricus Samerius Soc. Iesu	70
P. Nicolaus Causinus Soc. Iesu	70
P. Ludouicus de Ponte Soc. Iesu	70
P. Io. Baptista Andreasius Soc. Iesu	70
P. Dionysius Petauius Soc. Iesu	70
P. Franciscus Suarez Soc. Iesu	70
<hr/>	
Mithridates Rex Ponti	69
S. Antoninus Archiep. Florentiæ	69
Dionysius Rijckel Carthusianus	69
Lucas Paetus Iuriconsultus	69
Ludouicus Areostus Ferrariensis Poeta	69
Iosephus Scaliger	69
Antonius Augustinus Antiquarius	69
Cæsar Baronius S. R. E. Card.	69
P. Leonardus Lessius Soc. Iesu	69
P. Carolus Scribanus Soc. Iesu	69
P. Alphonfus de Castro Soc. Iesu, Collega Ga- brielis Vasquij	69
Gregorius XV. Sum. Pontifex	69
P. Franciscus Piccolomineus Soc. Iesu Præposi- tus Generalis	69
<hr/>	
Azarias qui, & Ozias Rex Iuda	68
Diocletianus Imperator impijissimus	68
Iulius II. Summus Pontifex	68
Jacobus Cuiacius Iuriconsultus	68
Ioannes Bodinus Historicus	68
Hieronymus Surita Historicus	68
<hr/>	
Manasses Rex Iuda	67
Constantinus X. Imperator Orientis	67
Alphonfus IV. Rex Aragoniæ	67
Aelius Pertinax Imperator an.66. mens. 11. d.27.	67
Henricus infans Iulitaniæ	67
P. Io. Petrus Maffei Soc. Iesu Hist.	67
P. Antonius Ruuius Soc. Iesu Philos.	67
<hr/>	
Anaximander Miletius Philosophus	66
Heraclius Imperator Orientis	66
S. Bernardinus Senensis	66
Marsilius Ficinus Philos. Platonicus	66
Franciscus Stortia Dux Mediolani	66
Sigismundus Rex Sueciæ, & Poloniæ	66
Ioannes I. Rex Lusitaniæ	66
Baldus Iuriconsultus Perusinus	66
Petrus de Apono	66
Paulus II. Summus Pontifex	66
Thomas de Vio Caietanus Card.	66
Federicus Commandinus Mathematicus	66
P. Hieronymus Natalis Soc. Iesu	66
P. Bernardus Colnagus Soc. Iesu	66
P. Alexander Caprara Soc. Iesu	66
<hr/>	
Æschylus Poeta Tragicus	65
Annibal Dux Carthaginensium	65
Iulius Maximinus Imperator	65
S. Fulgentius Episcopus Ruspenfis	65
Septimius Seuerus Imperator annorum 64. mens. 9. d. 25.	65
Alphonfus V. Magnanimus Rex Aragoniæ	65
Dominicus Grimanus Cardinalis	65
S. IGNA TIUS Loyola Soc. Iesu Fundator	65
Didacus Couarruias	65
P. Ludouicus Molina Soc. Iesu	65
P. Christophorus à Castro Soc. Iesu	65
Ioannes de Lugo Soc. Iesu S. R. E. Card.	65

	Vixit Annos
Pindarus Poeta Lyricus	64
M. Tullius Cicero 1. Decemb. occisus	64
Hortensius Orator disruptus	64
Claudius Imperator annor.63. mens. 2. d. 13.	64
Vlpus Traianus Imper. an.63. mens.9. d.4.	64
Constantinus Magnus Imperator	64
S. Ambrosius Archiep. Mediolan.	64
Ludouicus Pius Rex Franciæ	64
S. Lutgardis	64
Philippus Cominæus Historicus	64
P. Iosephus Anchieta Soc. Iesu	64
P. Robertus Perfonius Soc. Iesu	64
P. Iosephus Ragusa Soc. Iesu	64
P. Octauus Caietanus Soc. Iesu	64
P. Nicolaus Cabæus Ferrariensis Soc. Iesu annor. 63. mens.9.	64
P. Æmilius Corbanus Soc. Iesu	64
<hr/>	
Aristoteles Peripateticorum Princeps	63
Ælius Hadrianus Imperator ann. 62. mens. 5. d. 19.	63
Pius II. Summus Pontifex	63
Carolus Sigonius Historicus	63
Nicolaus Cusanus Cardinalis	63
Maximilianus Imperator	63
Martinus Lutherus Hæresiarcha	63
Consaluis Fernandus Magnus Dux ob. 1515.	63
Petrus Pomponatius	63
Georgius Agricola Medicus	63
Georgius Castriotta princeps Epiri	63
Sebastianus Munsterus	63
Benedictus Varchius	63
Hadrianus Iunius	63
Hubertus Folietta Histor. Genuæ	63
Hieronymus Alexander Cardinalis	63
P. Iacobus Gretserus Soc. Iesu	63
P. Martinus Becanus Soc. Iesu	63
P. Ioannes Præpositus Soc. Iesu	63
P. Georgius Hemelman Soc. Iesu	63
P. Vincentius Fallarus Soc. Iesu	63
Io. Antonius Roffenus Astrologus	63
Petrus Gassendus Phil. & Mathematicus	63
<hr/>	
Aratus Sicyonius	62
Matthias Imperator	62
B. Franciscus Borgia Soc. Iesu Præpositus Gener.	62
Io. Antonius Maginus Mathematicus insignis	62
<hr/>	
Thucydides Historicus	61
Didius Iulianus Imp. annor. 60. mens. 4.	61
Ludouicus XI, Rex Franciæ	61
Ferdinandus I. Imperator	61
P. Petrus Gambacurta Soc. Iesu	61
P. Vincentius Caraffa Soc. Iesu Præpositus Gener.	61
P. Franciscus Bellomus Soc. Iesu	61
P. Franciscus Prandinus Soc. Iesu	61
<hr/>	
Salomon Rex Iudæorum	60
Iosaphat Rex Iuda	60
L. Cornelius Sulla Dictator	60
P. Ouidius Naso Poeta	60
Maximianus Hercules Imperat.	60
M. Aurelius Licinius Imperator	60
Ludouicus VI. Rex Franciæ	60
Rodolphus II. Imperator annor. 59. mens. 6. d. 3.	60
Io. Bap. Benedictus Mathemat.	60
Gulielmus Philander Vitruuij interpres	60
Gilbertus Genebrardus Chronogr.	60
Antonius Corrigenfis Pictor	60
Henricus Auceps Imperator	60
Philippus IV. Rex Hispaniar.	60
P. Ioseph Acofta Soc. Iesu	60
P. Thomas Sanchez Soc. Iesu	60
P. Iacobus Granada Soc. Iesu	60
P. Bernardinus Stephanus	60
P. Eribertus Rosucius Soc. Iesu	60
P. Hippolytus Grassicus Soc. Iesu	60

CAPVT VII.

De Annis Magnis.

CONCLUSIO VII.

Annorum Magnorum multa sunt species; sed aliquorum mensura certa est, aliquorum incerta, & nondum demonstrata; vel etiam falso supposita.

Magnus Annus Platonicus, idest à Platone in Timæo memoratus, quem Cicero de Somniò Scipionis *Vertentem*; & Macrobius ibi l. 2. *Mundantum* appellat, est reuolutio omnium stellarum tam errantium, quàm non errantium ad idem systema, in quo semel, ac simul fuerunt ab initio. Quod falsò Phisici quidam penes Macrobiu fieri posse putant annis quindecim millibus. Annus. n. *Magnum Fixarum* seorsim sumptarum, earumq; reuolutio integra requirit annos Solares meà quidem sententia 25 579. aliorum vero plures vt docui l. 4. Astronomiæ Reformatæ C. 19. & l. 6. Almagesti noui c. 16. vbi de magno Iubilæo Fixarum annorum 49000. ab Isaac Hazan Synagogæ Toletanæ cantore conficito. Sed an omnium siderum motus fiat inter se commensurabiles, quod negauit Dydimus, Keplerus in fine Prodomi Anton. Delphin. lib. de globis cæl. Martinengus in Glossa Magna p. 145. disputat Pererius l. 2. in Genes. c. 1. q. 9. idemq; dubitari potest de anno, quem Aristoteles apud Censorinum c. 6. appellat *maximum* estque reuolutio Planetarum omnium ad idem systema cuius summa hyems cum in Capricornum conuenerint, cataclysmum, seu diluuium incurrat; summa verò æstas, cum in Cancrum & tunc *ἐπιπέρας*, seu conflagratio Mundi futura sit; de quib. vide Senecam l. 3. qq. nat. c. 29. I ipsium l. 2. Physiologiæ Stoicor. c. 21. & 22. & Virgilij interpretes ad illud Eclogæ, 4. *Magnus ab integro seclorum nascitur ordo*. Hactenus de incertis. Certus enim est magnus Annus Canicularis Aegyptiorum Annorum Aegyptiorum 1440. nempe productus ex diebus 365. multiplicatis per 4. quia prima dies Thoth quarto quoq; anno vnum diem anticipat, ita vt si prima dies primi mensis Thoth in diem Solstitij Aestiuu cadat, eadem post annos 360. in Aequinoctium autumnale, & post alios 360. in Solstitium Aestiuum reuertatur. Hæc periodus dicta est *σωθην* à cane, quem *σώτην* Aegyptij vocant, eo quod inita sit ab exortu heliaco Caniculæ, Anno ante Christi Epocham 1322. & absoluta sit anno Christi 138. seu Iuliano 183. vt colligitur ex Censorino C. 7. & 8. addente hunc *Annum Dei*, & *Canicularem dici*.

CAPVT VIII.

De Vera quantitate Mensis Synodici, Annorumq; Lunaris, Solaris, ac Siderei.

CONCLUSIO VIII.

Verior quantitas Mensis Synodici, Annique Lunaris, Solaris, & Siderei est illa, quam hic sub aspectum damus in infra scripto laterculo secundum motus Medios Luminarium.

Placita insigniorum Astronomorum retuli in Almagesto Nouo de Anno Solari Aequinoctiali ac sidereo, quo Sol eandem Fixam stellam assequitur l. 3. c. 15. & 16. de Lunari autem mensis, annoq; l. 4. c. 19. &

20. sed opinionem quam ibi interim elegeram, coactus sum mutare in Astronomia Reformatà l. 1. c. 2. vbi de Solari Anno & l. 2. c. 12. vbi de Lunari & l. 4. c. 19. ac 20. vbi de Fixarum motu annoq; sidereo; quo Lectorem ablegamus. Adieci hic partem duodecimam Solaris Anni Tropici, si quis putet, aut velit Menses, quos aliquæ nationes tricenum dierum vsurparunt, à Sole potius, quàm à Luna desumptos esse; Alioquin si à mora Solis in signis Zodiaci sumerentur, censuit Censorinus l. 9. ex quorundam opinione Solem versari in *Ariete* dies 31. in *Geminis* prope 32. in *Aquario* circiter 29. in *Pisce* fere 30. & sic in reliquis, inæqualiter; additq; *Ciuiles menses sunt numeri quidam dierum, quos vnaquæque ciuitas suo instituto obseruat, vt nunc Romani à Kalendis in Kalendas*. Cælestes enim seu Astronomicos appellat *Naturales*. Porro sicut Annus Solaris Ciuilis, seu Politicus Aegyptijs fuit Dierum 365. ex triceniarijs duodecim mensibus, & appendice dierum 5. quas Græcè *ἐπιπέρας* Latinè *Adiectiuas* dicunt; Romanis verò Iulianus annus Communis dierum 365. & Bissextilis d. 366. Ita Lunaris Annus Ciuilis, & Communis est apud computistas Kalendarij Hebraici, Græci, & Romani dierum 354. cuius retidui dies ad Annum Solarem vocantur *Epacta ciuiles*, & sunt dierum 11. & aliquando 12. Quando autem post triumphere annorum Epactas intercalatur mensis dierum 30. Euadit Annus Lunaris dierum 384. Menses deniq; Lunares, & Ciuiles sunt alternis *πληρῶν*, idest *pleni* dierum 30. & *κοίλων*, idest *Caui* dierum 29.

ASTRONOMICVS	Dier.	Hor.	Min.	Sec.	Tert.	Quar.
Mensis Lunaris Sydonicus	29.	12.	44.	3.	10.	0.
Mensis Solaris anni pars 12.	30.	10.	29.	4.	0.	0.
Annus sidereus Solis	365.	6.	9.	21.	42.	0.
Annus Solis Tropicus, seu Aequinoctialis	365.	5.	48.	48.	0.	0.
Annus Lunaris ordinarius Embolimeus	354.	8.	48.	38.	10.	6.
	383.	21.	32.	41.	20.	57.
Epacta Anni 1	10.	15.	11.	21.	49.	54.
Annor. 2	21.	6.	22.	43.	39.	48.
Annor. 3	2.	8.	50.	2.	18.	50.
Annorum 4. quorum quartus Bissextilis	14.	0.	1.	24.	8.	43.

Nihil hic dixi de *Mense Periodico*, quo Luna Zodiacum percurrit, sed nondum Solem interim progressum assequitur, nec de *Mense Illuminationis*, qui est à prima Lunæ nouæ Phati, ad vltimam senescentis Lunæ Phati, tantoq; minor est synodico, quantum est spatium *Interlunij*, seu Lunæ silentis, quo Luna circa coniunctionem cum Sole inconspicua nobis versatur; quia non spectant ad Chronologiam aut Kalendarij ordinationem.

CAPVT IX.

De Diuersis Annorum Cyclis.

CONCLUSIO IX.

Inter Cyclos Lunisulares, seu Periodos ex Luna solisq; annis compositas; nullus Ciuili vsui aptior, & Kalendarij politici computiq; Ecclesiasticis studiis scitu dignior, quàm Metonis Cyclus decennoualis, aut ex Metonicis Cyclis meris, vel cum Cyclis Solaribus, seu Ferialibus constans.

ID huiusmodi Cyclis non pauca diximus l. 4. Almagesti noui à cap. 19. videriq; possunt quædam apud Ptolemaeum l. 4. magnæ Syn-taxeos c. 9. *Geminum* in elementis Astro-

nom. C. 6. Cenforinum de die Natali, c. 6. & 7. Plutarchum de Placitis Philosophorum l. 2. c. 23. Aelianum de varia historia l. 10. Macrobius l. 1. Saturnal. c. 13. præter recentiores Scaligerum, Petauium, Langium, Bullialdum &c. Prisci enim Græci cum vidissent I unam interdiu post duos annos Solares, seu reditus ad Solstitium Aestiuum absoluerunt 25. fere Menses, Biennio elapso, quod ab inclusis terminis *τριετηρίς* nominarunt intercalabant mensem vnum, vt Lunaris anni initium propius esset Anni Solaris initio seu Solstitio Aestiuo, & tunc celebrabant ludos Baccho, quos *Τριετηρίς*, dixerunt. Sed agnito errore ex tali intercalatione orto, Endymion Quadriennium introduxit, quod ab vtroque termino dixerunt *τετραετηρίς* placuitque pro Ludis Olympicis Ioui, in Elide celebrandis; sed quia Solares anni quatuor, redeunte Sole ad Solstitium, continebant ciuili-ter dies 1461. Lunares autem cum vnico intercalari mense, dies 1446. cum duobus autem 1476. Cleostratus, Tenedius approbante postea Eudoxo Harpalo, & alijs, introduxit Octennium, à terminis inclusis dictum *ὀκταετηρίς* quo recurrente celebrabant Pythia ludosque Apollinis Delphis. In qua periodo sicut annus Solaris dierum 365 $\frac{1}{4}$ octies multiplicatus dat dies 2922. ita Lunaris annus dierum 354. adiectis octo Epactis dierum 11 $\frac{1}{4}$ efficit dies 2922. videlicet menses ordinarios 96, & cum tribus intercalari- bus 99. Intercalabant ergo in eo Octennio ter, nempe ex Gemino anno 3. 5. 8. Interim certum erat apud omnes, Olympicos Ludos celebrari bis mensibus 99. nempe alter- natim quouis 49. & 50. mense in Plenilunio, quod primum occurrebat post Solstitium Aestiuum. Verum quia tan- dem agnitus fuit octo Solares annos Lunaresque ciuiles, de- ficere à cælestibus annis octo Lunaribus per sequiduum, & post duas Octaeteridas per dies 3. ac 1. circiter horam, Meton Atheniensis, persuasit Græcis Cyclum decennoua- lem, seu *δεκαετηρίς* (cuius tamen adumbratio multo antea in Magna Græcia Numæ comperta fuit, Liviø asse- rente) approbatumque; id ab Euctemone, & Philippo, cum quibus Meton Solstitia obseruabat. In hac periodo erant dies 6940. Menses Lunares 235. inter quos pleni 125. caui 110. & intercalares 7. intercalabatur autem anno 3. 6. 8. 11. 14. 16. 19. vt placet Petauio l. 2. c. 13. vel anno 1. 3. 7. 9. 12. 14. 17. vt Langio. Sed potuit intercalari anno 3. 5. 8. 11. 13. 16. 19. aut Hebræorum more, anno 3. 6. 8. 11. 14. 17. 19. Nihil horum ego temere affirmarim: Certum est Me- tonem putasse post 19. annos, Lunæ Solisque Syzygias ad eandem eiusdem diei horam reuerti. Placuitque adeò pe- riodus hæc, vt dicta sit *Magnus Metonis Annus*, & à Com- putatis numerus decennoualis, *Aureus Numerus* dictus sit, & *Cyclus Lunæ*, nec ab eius vlu ciuitates in Græcia, Ita- liaque destiterint; esto Calippus, Democritus, Hipparchus, & alij alios Cyclos maiores introduxerint, qui tamen penes Astronomos, magisquam ciuili Kalendarij ordinatores inualuerunt.

2. Calippus enim Cyzicenus aduertens Metonicum an- num Solarem iusto longiorem esse, vt pote quatuor Cyclis Metonicis seu annis 76. continentem dies 27760. ideoque Nouilunia vno die anteuertere periodum annorum 76. assumpsit dierum 27759. quibus diuisis per 76. nactus est annum dierum 365 $\frac{1}{4}$. quod postea Archimidi, Gemino, &

Sofigeni arrisit. In ea periodo sunt Lunationes 940. per quas diuisis 27759. prodij illi Mensis Synodicus dier. 29. h. 12. m. 44. s. 12. T. ferè 48. & intercalationes 28. esto ad totidem intercalationes, Democritus requireret annos 82. Gamaliel autem apud Paulum Episcopum Forofempro- nensem, putauit Nouilunia exactius ad idem reuerti post 13. Cyclos Metonicos, hoc est post annos 247. Hippar- chus autem post 16. Metonicos, nempe post annos 304. si vnus dies detraheretur; obseruaret enim per Eclipses, Nouilunia anteuertere vnum diem post 4. Calippicas pe- riodos. Ideoque ad vnum diem eximendum annis 304. de- traxit Solari anno Calippico dierum 365. $\frac{1}{4}$ assumpto, par- tem diei trecentessimam, videlicet minuta horaria 4. toti- demque; secunda, vnde illi annus emerfit Dier. 365. H. 5. M. 55. Se. 12. quod Ptolemæus quoque recepit. Igitur quatuor Calippicis periodis, id est diebus 111036. vno die dempto, in diebus 111035. Lunationes 3760. fieri dixit. Tandem Franciscus Vietæ prop. 31. Kalendarij proposuit perio- dum Annorum Iulianorum 3400. seu dierum 1241850. in quibus sunt Lunationes 42053. exacteque restituntur Noui- lunia ad idem ex opinione Vietæ, quod verum putat Clau- dius c. 24. Kalendarij, si demonstraretur Mensem Lunarem esse D. 29. H. 12. M. 44. S. 3. Quart. 10. Quint. 45. At nec dum demonstratum est, ait Bullialdus l. 2. c. 3. Solis, ac Lunæ motus esse inter se commensurabiles. Tandem Kepleus præcept. 135. Rodolphinar. ait requiri annos 200000, ad hoc vt periodus Vietæ ab exacta restitutione Nouiluniorum deficiat vnico Minuto horario, & tec. 19. sed hæc periodi nimis longæ sunt pro Kalendario Ciuili ordi- nando. Hacenus de Cyclis ex mero anno Lunari, ac So- lari compositis, qui potuerunt vt cumque satisfacere Græ- cis, ac Romanis non adhibentibus 7. feriis hebdomada- rias, cum Græci per decades Mensem; Romani per Nonas, Idus, & Kalendas distinguerent. Verum Hebræis, & Christianis, quibus opus est inuestigare ferias hebdoma- dis necesse fuit cum Cyclo Lunæ, seu Metonis periodo coniungere Cyclum Solis, seu periodum annorum 28. ad Feriarum inuentionem.

3. Cyclus itaque Solis oritur ex 7. ferijs per 4. ductis, eo quod quarto quoque anno propter Bissextum duabus litte- ris Dominicalibus opus sit, vna vsque; ad priorem diem 24. Februarij, altera à posteriore 24. Februarij ad finem anni. Septem porrò litteræ priores Alphabeti A. B. C. &c. sunt dispositæ in Kalendario ordine naturali, itaut A. primæ diei Ianuarij, & B. secundæ &c. adscribatur, quo ordine seruato, ac repetito vsque; ad finem anni Iuliani, cadit ea- dem littera A. in diem 31. Decembris. Igitur si anno ali- quo communi Littera Dominicalis sit A. dies prima Ianuarij, & 31. Decembris cadet in feriam 1. seu diem Do- minicam, & anni subsequenti prima dies in feriam secun- dam, & prima Dominica in diem Ianuarij 7. cui adscripta est littera G. quæ est causa, ob quam in Cyclo Solis Litte- ræ Dominicales procedunt ordine retrogrado, vt videre est in sequenti tabula edita primum ab incomperito Aucto- re Anno Christi 328. paulò post Concilium Nicenum, quo anno currebant Dominicales litteræ G. F. ideo in hoc Cy- clo primum locum occupant.

Anni	1. 2. 3. 4.	5. 6. 7. 8.	9. 10. 11. 12.	13. 14. 15. 16.	17. 18. 19. 20.	21. 22. 23. 24.	25. 26. 27. 28.
Litt.	g. f. e. d. c.	b. A. g. f. e.	d. c. b. A. g.	f. c. d. c. b.	A. g. F. e. d.	g. b. A. g. f.	c. d. c. b. A

4. His præmissis, dimissoque Cyclo Hippolyti annorum 16. & Anatolij, ac Dionysij Alexandrini haud satis com- pertis; Teophilus Episcopus Alex. edidit Cyclum anno- rum 437. ex 23. Cyclis Metonicis constantem, illum exor- diens ab Anno Christi 380. quo currebat Aureus I. sed quia visus est nimis longus Cyrillo Alexandrino, contra- ctus fuit ad annos 95. ductis 19. per 5. præsertim cum Teo- philus in suo Cyclo 100. tantummodo Paschata designa- set, cumque exortus est ab Anno Christi 437. Sed his Cyclis non restitui Nouilunia ad sedem pristinam, docuit Peta- uius l. 2. c. 67. Idcirco Victorius, seu vt alij scribunt, Vi- ctorinus Aquitanus tuasus Hilarij Urbis Archidiaconi, ac

postea Summi Pont. anno 463. excogitauit Cyclum anno- rum 532. nempe factum ex Cyclo Metonico 19. ducto per Cyclum Solis 28. annorum; qua Periodo absoluta, redi- bat anno 533. Pascha ad eandem eiusdem Mensis diem, eamque; exortus est ab anno Passionis Dominicæ; sed hunc Cyclum Dionysius Exiguus Abbas anno 535. retrotraxit ad Annum Dominicæ Incarnationis, quem confudit cum anno à Circumcisione inito; ideoque illi anno adscripsit Au- reum numerum II. & Solis Cyclum X. cum deberet anno Incarnationis adscribere Aureum I. & Solis Cyclum 9. Be- das verò eundem Cyclum iniit ab anno Circumcisionis, sed à die 23. Martij; at Campanus ab initio Ianuarij. Vide Pe- tauium

tauium l. 2. de doctrina tempor. c. 67. & 68. & l. 6. c. 10. Vsa est autem Ecclesia his Cyclis, vsq; ad correctionem Kalendarij sub Gregorio XIII. qua loco Numerorum Aureorum substituta sunt 30. Epactæ ad inuenienda securius Nouilunia Ciuilia, & Ecclesiastica.

CAPVT X.

De Anno Antiquo Hebraeorum.

CONCLUSIO X.

Annus Hebraicus antiquus, & ab exordio Mundi probabilius fuit Lunifolaris, idest constans ex mensibus alternatim dierum 30. & 29. congruaq; intercalatione ad Solarem Annum reductus; quam Solaris ex mensibus tricenarijs, & appendice quinquediali compositus.

Solares fuisse illos annos, ex Lunaribus quidem Mensibus, sed tricenarijs, & appendice dicta constatos censuit S. Augustinus l. 15. de Ciuit. c. 14. vbi loquens de sexcentesimo primo anno vitæ Noe, annisq; Patriarchalibus ait: *Prorsus tantus etiam tunc dies fuit, quantus & nunc est, quem viginti & quattuor horæ diurno curriculo, nocturnoq; determinant; Tantus Mensis, quantus & nunc est, quem Luna cæpta, & finita concludit; Tantus Annus, quantus & nunc est, quem duodecim Menses Lunares, additis propter cursum Solarem quinque diebus, & quadrante consumant.* Assuetus enim erat S. Augustinus, utpote Africanus Anno Aegyptio non tamen tunc vago, sed intercalatione congrua ob diei quadrantem correcto. Idem censent Arias Montanus lib. de Seculis, Scaliger l. 3. Em. temp. tit. 7. Io. Lucidus l. 3. de emend. temp. c. 3. Keplerus in Eccl. Chron. Vbbo Ennius l. 1. Chronol. Kristmannus in Kalendario Hebraico; Caietanus, & Ferdinandus in c. 7. Genes. Keplerus in Eclogis, Petauus l. 9. c. 10. & 11. Plerique autem dicunt cælestimo vigesimo quoq; anno, intercalari solitum mensem 30. dierum ex 120. quadrantibus diei collectum, ut annus dierum 360. cum appendice annua dierum 5. congrueret cum Solari anno cælesti; Solus Caietanus putat annum fuisse dierum 360. absq; appendice, sed sexto quoq; anno intercalatum esse mensem tricenarium. Addit Kristmannus Hebræos prædicto anno vsos à Mundi conditu per annos 3449. vsq; ad Aeram Alexandri, seu vsq; ad annum ante Christianâ Epocham 312. inde autem vsos annis Lunaribus per Embolismos tamen ad Solares reductis, & mensibus alternatim plenis cauisq; ita tamen, ut anno Domini 469. quo Thalmud Hierosolymitanum, & 505. quo Babilonicum obsignarunt, cauerint, ne vnquam Neomenias Nisan, & Tisri celebrarent feria 6. in odium Christi tunc Crucifixi. Berofus autem qui l. 3. antiquit. ait *Hebræos direxisse ex antiqua traditione annum ad cursum Solis*, non repugnat anno Lunifolari.

2. Lunifolares itaq; fuisse antiquos Hebræorum annos, hoc est ex Lunaribus mensibus dierum alternatim 30. & 29. constantes, adeoq; dierum 354. sed cum Solari anno conciliatos, siue per Epactas dierum 11. & aliquando 12. siue per intercalares menses ex Epactis duam triumue annorum confluentes sentiunt cum doctissimis quibusq; Rabbiais, Liranus, & Abulensis in cap. 8. Genes. Sigonius de Rep. Hebr. lib. 3. Hieron. Vecchietus de primitiuo Mundi anno c. 13. Nicol. Mulerus de Iudæorum Anno Lunifolar c. 8. Tornellus ad Annum Mundi 1656. nu. 20. & 24. Spondanus ibid. nu. 13. & 14. & ad Annum 2544. nu. 3. Pandolphus de fine Mundi d. 1. c. 7. Langius de Annis Christi l. 1. c. 6. 9. & 10. & ex nostra Soc. Pererius l. 13. in Genes. d. 6. Io. Mariana opusc. de die mortis Christi, Henricus Philippus in Manuali Chronol. ad c. 5. Genes. Salius ad Mundi annum 1656 nu. 6. & 40. Tirinus Tomo 1. in Chronico sacro c. 45. & 10. sed omnes hi nituntur sola Hebræorum traditione, inter quos Rabbi Maimon apud Langium dixit: *Menses anni, sunt menses Luna; Anni verò quibus*

computamus, Solis sunt. Sed mihi idem significasse videtur Ecclesiasticus, qui creditur vsus de 70. Interpretibus, dum c. 33. dixit: *Quare dies diem sperat, & annus annum à Sole? à Domini scientia separati sunt factio Sole, & præceptum custodiente, & c. 43. A Luna signum diei festi, Luminare quod minuitur in consummatione, Mensis secundum nomen eius est.* Nempe Hebraicè *Iareah*, & Græcè *μην*, quod tam Lunæ, quam mensi commune est: indicat ergo iam inde à Sole factio, Annum ita per Solem distiugui, vt tamen Mensis à Luna sit ea ratione, qua Hebræi Neomenias inde deducere soliti sunt. Præterea quidquid sit de Græcis, & Aegyptijs, aliisque nationibus, quæ serueturam Lunaris Mensis, Anniq; Aequinoctialis quantitatem didicerunt, id mihi persuadere nequeo, de Antiquis Hebræis ab Adamo, & Seth sapientissimis instructis, non de Patriarchis illis, quibus ob vitam plurimum seculorum facile erat obseruare tum Lunæ phases in Nouilunio, ac Plenilunio; tum æqualitatem dierum in Aequinoctijs; non deniq; de Abrahamo, & Moysè, in omni scientia Caldæorum instructis, vt ex Philone Iosephoq; constat; igitur non menses tricenarios, vt vulgo rudiores Græci, & Aegyptij, sed potius alternis 30. & 29. dierum ciuiliè vsurparunt. Denique Annus ipse, qui intercurrit ab anno sexcentesimo vitæ Noe, vsq; ad sexcentimum primum eiusdem, iuxta obium, ac planiorem sensum Sacræ Scripturæ, colligatur fuisse dierum 365. vel 366. & tamen hic numerus, qui certè non casu ex datis à Moysè confurgit, non potest colligi, si adhibeantur Menses tricenarij, colligitur autem exactè, si menses alternis 30. & 29. dierum, vt ex sequenti epilogismo apparebit.

3. Constat enim ex Genes. c. 7. & 8. Noe non ingressum esse cum suis ceterisq; animantibus stabiliter in arcam, ibiq; inclusum foris à Deo, nisi in articulo diei illius, quo facta est pluuia, & quando diluuij aqua inundauerunt super terram; quando scilicet Noe sexcentorum erat annorum; per mensem iam, & dies 17. currentium; Nempe, *sexcentesimo anno vitæ Noe, mense secundo septimo de cimo die mensis*, vt habet Vulgata, & Hebraica lectio, Codex Samaritanus, & Paraph. Chald. deinde pluuia super terram totis *quadraginta diebus, & quadraginta noctibus* facta est, post quos *obtinuerunt aquæ super terram centum quinquaginta diebus*, seu, *roborauerunt se*, manseruntue in suo robore, vt habet Hebraica; seu *exaltata steterunt*, vt habent 70. si u manserunt in eadem altitudine dies 150. vt quater inculcat S. Chrysostomus Homil. 25. & 26. in Genesim, & Rupertus ibidem; nec enim rectè dicitur obtinuisse quis arcem, dum eam obsidet, & oppugnat, sed postquam eam expugnauit: non igitur dies 40. pluuia includendi sunt in diebus 150. consistentiæ in eadem altitudine, sed distinguendi, vt ex antiqua traditione Rabbi Salomon, & cum eo Abulensis, Caietanus, Del Rio, Lipomanus, Pererius, Ferdinandus, Tornellus, Salius, Spondanus. Si sic est, ergo ab initio pluuia ad initium decrementi aquarum fluxere dies 190. *Requieuit autem arca mense septimo, vigesimo septimo die super montes Armenia*, Menses autem sex tricenarij cum diebus 27. efficiunt dies 207. sed menses alterni dierum 30. & 29. cum diebus 27. faciunt dies 204. Si hos numeros ab initio anni, ergo detractis mense primo, & diebus 16. diluuium præcedentibus, idest diebus 46. remaneret ab initio diluuij ad requiem arcæ dies 161. vel 158. cum debuissent esse plures quam 190. at si dies 207. vel 204. numeres ab initio diluuij nihil illis detrahendum erit, sed habebis dies 190. pro pluuia, & consistentia aquarum, & pro decremento vsque ad requiem arcæ dies 17. aut 14. Hinc igitur colligimus similiter apparitionem eacuminum, quæ dicuntur apparuisse: *decimo mense prima die mensis* numerandam similiter ab initio diluuij: Menses autem nouem tricenarij efficiunt dies 270. adde his dies 46. præcedentes diluuij; & dies 40. & bis 7. quos expressè Moyses numerat ab apparitione Sacuminum ad primum diem primi mensis Anni sexcentissimi vitæ Noe, & fient omnino dies 370. At si menses illos 9. completos facias alternis dierum 30. & 29. facient dies 266. quibus addendo præcedentes 46. & subsequentes 40. & bis 7. fiunt dies 366. Anno Solari bissextili debiti, quorum 354. In unari anno debentur, reliqui Epactis ad Solarem annum implendum. Si quis tamen deuorare velit illam dierum 40. pluuia inclusionem, in diebus 150. vt omnes menses vniformiter numeret

ret ab initio eodem anni eiusdem; cum Noe ingressus sit arcam die 17. Mensis 2. & egressus, die 27. item mensis 2. sed anni subsequenti, dicendum erit mansisse in arca duodecim mensibus Lunaribus, hoc est diebus 354. & reliquos dies 11. vt in arca maneret anno Solari complendo.

Porro cum Sacra Scriptura dicat Genes. 9. *Vixit autem Noe post diluuium, trecentis quinquaginta annis, & impleti sunt omnes dies eius nonagntorum quinquaginta annorum, & mortuus est*, miror quomodo Pererius hinc inferat annum sexcentimum vitæ Noe, quo diluuium cœpit, fuisse completum, nam si annis 600. completis addas vnum annum quo mansit in arca, & 350. quos vixit post diluuium, vixisset in totum annos 951. (violentum enim est illud post diluuium trahere ad initium diluuii.) At Scriptura dicit vixisse 950. ergo sexcentesimus non erat completus, sed initus, & habens dies 46. quando incœpit diluuium.

CAPVT XI.

A quo Aequinoctio Hebraei Anni exordium inueniunt.

CONCLUSIO XI.

Tam Mundi, quàm Anni Hebraici Civilis initium fuit Aequinoctium Vernum; Esto post Exodum Hebraei, qui Anni initio Aegyptiaco in Aegypto assueuerant, cœperint iussu Dei annos Sabbathicos, Iubileosq; ab Autumno computare; retento tamen Anni tam civilis, quàm sacri exordio à Neomenia proxima Verno Aequinoctio.

Vere non autem æstate, autumnoue conditum Mundum, illudq; fuisse naturale anni primitiui principium affirmant Philo. l. 3. de vita Moysi, multiq; Hebraei cum Rabbi Iosue, & Salomone, Chaldæi, Afsyrii, & Arabes apud Berosum, & Simplicium 5. Phyl. Rabanus, Strabus, & Glossa asserentes, hanc esse veterum Hebræorum opinionem; Ascanius Martinengus in Glossa magna adducens duodeuiginti Patres, in primisq; Basilium, Athanasium, Nazianzenum, Cyrillum, Irenæum, Ambrosium, Augustinum, Damasenum, Theodoretum. Item Bedas adducens Patres Synodi Palæstinae, Vgō, Caietanus, Petrus Aliacensis, Genebrardus, Adricomius, Paulus Forosempromiensis Episcopus, Ado Viennensis, Ioannes author Summæ Anglicanæ, Io. Lucidus, Marianus Scotus, Petrus Opmeerus, Spondanus, Langius, Gerard. Vossius, Historici apud Diodorum Siculum l. 2. Poetæ insignes Virgil. 2. Georg. Ouid. 1. Fast. Astronomi à verno Aequinoctio motus cælestes ineuntes, vt notat Sacrobosco in Iph. c. 2. & ex nostris Molina, Valentia, Sæ, Delrius, Clauius, Henricus Philippi, Saliarius, ac Tirinus, adeo vt verissime dixerit Iul. Cæs. Scaliger exerc. 247. in Cardanum: *Mundum vere ortum primo, & autumant sapientes, & credere par est.* Considerant enim Patres verba illa Genes. 1. *Germinet terra herbam virentem &c.* quæ veri magis, quàm autumno congruunt, & ipse accessus Solis ad Boreales plagas, in quibus Adamus fuit conditus, atq; incrementum diei ad hilaritatem prouocans, & ad frueudum diutius commodiusq; cæli conspectu terræq; amenitate, ipsa volucrum, omniumq; animantium lætitia, & instinctus ad prolem, ipsa deniq; nouitas, & temperies multiplicem influant prærogatiuam Veris supra Autumnum tenebent potius anno, vel ob foliorum casum, dierumq; decrementum, & frigoris propinquitatem in lenium vergenti accommodatum. Morales verò congruentiæ pro Autumno vix vllæ, pro Vere multæ, & magnæ, quàm enim congruum est ea tempestate Mundum, & Adamum veterem creatum esse, qua & populus Dei liberatus est ab Aegyptiaca seruitute, & Tabernaculū Dei erectum, & nouus Adam mundum reparaturus est incarnatus, eundemq; sacratissima sua passione reparauit, Paschatis anti-

qui figuram, vero noui Paschatis gaudio adimplens, quas congruentias exprimunt S. Cyrillus Hieros. Catech. 14. & Theodoretus q. 72. in Exodum; Quàm pariter conueniens est Deum eo anni tempore Mundū de tenebrosa illa aquarum abyfso indistinctas partes formasse, quo illum purgaturus erat aquis diluuii ex omni bus fontibus abyfsi magnæ cataraetisq; cæli erumpentibus, eundemq; vertente anno iſtauraturus: Verno autem tempore homines diluuiio obrutos S. Ambrosius alijq; putant, vt acerbius ferrent priuari se vita tunc, quando erat opportunum ea frui, & quo lasciuendo Deum contra se prouocant, & ne aquarum copiam in causas naturales autumnalemq; & hybernæ tempestatem quis referre posset; absoluto autem diluuiio conuenientissimum fuit terram nouis herbis, ac frugibus scaterere ad animalium pascua, hominumq; victum, & vt subsequente æstate melius excoqueretur à præcedenti vlginosi humoris copia.

2. Fuit tamen Ver illud primum in multis Autumno æquiualens, quia sicut Deus fecit hominem non infantem, sed virum perfectum, cæteraq; animalia iam ad generationem idonea, ita & plantas cum suo semine, & si non omnes, multas saltem arbores grauidas fructibus, pomis etiã, & vuis, necdum ficibus, cerasis prunis &c. cum in regionibus aliquibus temperatis toto anno arbores fructificent: quanto magis potuit Deus tunc suo extraordinario concursu coniungere cum viridi amœnitate Veris, Acstiuorum, & Subautumnalium fructuum suauitatem? saltem in Paradiso terrestri, cuius peculiarem curam tibi Deum reseruasse indicant verba illa: *Plantauerat autem Deus Paradisum voluptatis à principio, in quo posuit hominem, quem formauerat: Produxitq; Dominus Deus de limo, scilicet Paradisi, omne lignum pulchrum visu, & ad vescendum suauis; cum de alijs dictum sit. Germinet terra; Producat terra.* Igitur ex eo, quod terra produxerit lignum pomiferum, quod tamen intelligi posset respectiue ad tempus opportunum, vt scilicet fructus vernos vere, æstiuos ætate &c. produceret; vel ex eo quod Eua dixerit: *De fructu lignorum, quæ sunt in Paradiso vescimur;* nõ sequitur autumno Mundum conditum, quo poma solent maturefcere: Et ita corruit primum fundamentum Autumno patrocinantium. Duo reliqua fundamenta ex capite anni civilis, & ex noua institutione anni sacri post Exodum, mox subruemus.

3. Illa enim verba Dei ad Moysen, & Aaronem Exodi 12. *Mensis iste vobis principium mensium;* primus erit in mensibus anni, tantum abest, vt significat nouam institutionem quoad principium mensium, & anni civilis exordium, vt potius supponant antiquam; duabus enim congruentijs Deus voluit stabilire primarum Mensis huius, qui *Mensis nouorum, & nouarum frugum, & verni primus temporis* appellatur Exodi 13. 23. & 34. & Deuter. 16. Prima fuit, quod portentoso beneficio liberasset Israelitas à seruitute Aegyptiaca, vt exprimitur Exodi 12. & 34. & Deuter. 16. altera fuit, quia idem mensis fuerat iam Hebræis caput anni Civilis, esto Aegyptijs, quibus se in Aegypto conformarunt alijq; Nationibus Orientalibus, vt docet S. Hieronymus in c. 1. Ezechiel, initium anni esset ab autumno; idcirco enim vt obseruant Rupertus, & Lipomanus, Pronomen *Lachen*, id est *vobis* iteratur bis in Hebraica lectione, & apud LXX. vbi dicitur. *Ο μήν ὅτος ὑμῖν ἐρχή μῆνών, πρῶτος ἐστὶ ὑμῖν ἐν τοῖς μῆσι τοῦ ἐνιαυτοῦ.* *Mensis hic vobis principium mensium, primus erit vobis in mensibus anni,* quod est dicere: *Mensis hic, qui apud vos (quidquid sit de alijs nationibus) est principium mensium; primus quoq; vobis deinceps erit in mensibus anni, id est præcipuus, non modo numerali ordine, vt antea, sed dignitate quoq; ac nobilitate celeberrimi festi Paschatis in memoriam præclarissimi beneficii &c.* Quorsum enim iteratio pronominis *Vobis*, aut vocabulorum *principium*, & *primus*? nonne fuisset inanis tautologia? si enim antea non erat mensis ille principium sufficiebat dicere semel: *Mensis iste vobis erit principium mensium, vel primus erit &c.* Scitè igitur Rupertus: *Principium videlicet mensium pro verni temporis naturali ordine; primus in mensibus anni pro Paschali diuina auctoritatis festiuitate; primus enim, id est præcipuus, & cæterorum mensium festiuum decus vobis, inquit, habebitur.* Et Lipomanus: *Quasi dicat, erit vobis præcipuus mensis inter omnes menses.* Ad idem cap. 12. Exodi Glossa ordinaria de Mense Nisan ait. *Hunc Hebraei primum habent,*

habent, quia eius prima dies seculi fuit. Ibidemq; Rabanus: *Mensem primū vocat Nisan secundū Hebræos, in quo creatum est cælum, & terra, & Mundi extitit exordium.* Et Strabus ibi: *Hic est Nisan secundū Hebræos, in quo factus est Mundus, cuius plenilunium post Aequinoctium vernale semper est attendendum.* Sed multo ante S. Ambrosius 1. Hex. c. 4. locum illum Exodi exponens dixerat. *Inde Mundi capi oportebat exordiū, vbi erat opportuna omnibus verna temperies: vt ergo ostenderet scriptura Veris tempora in constitutione Mundi ait: Mensis hic vobis initium mensium, primus erit in mensibus anni.* Sed & Nicetas in 42. Orationem Nazianzeni ex arcana traditione Hebræorum dixit; *Apud Hebræos Nisan primus in mensibus introducit, ac principium mensium anni, fortasse quia iam inde à principio primus ordine erat: Arcanus enim hic apud Hebræos sermo est, hoc tempus esse, quo Deus vniuersam rerum molem condidit.* Idemq; ex Hebræorum vetustiorum autoritate Bedas lib. de ratione temporum c. 34. *Annum autem civilem, idest Solarem Hebræi ab Aequinoctio verno incipiunt.* Ergo non post Exodum tantum initium anni sacri in Nisan, ad discrimen anni ciuilibus à Thifri, seu autumno, ineundi noua institutione collocatum est, neque id significat Iosephus lib. 1. Antiq. c. 4. illis verbis: *Moyse Nisan, qui est Xanticus, mensem primum in festis ordinauit, quod per hunc Hebræos ex Aegypto eduxisset, eundem etiam omnium, quæ ad rem diuinam pertinent exordium fecit, alioquin quod ad nundinas rerum venalium, reliquamq; dispensationem anni attinet, nihil de pristino ritu innovauit, sed primum ordinem conseruauit.* Non enim de pristino in Mundi exordio, & ante descensum Patrum in Ægyptum loquitur, sed de consuetudine in Ægypto recepta, dixerat enim, Mensem Marchesiam, qui nostro Octobri respondet, & quo Iosephus putauit diluuium incepisse appellari secundum quare? audi: *Ἦσαν γὰρ Ἀγύπτῳ τὸν ἐνιαυτὸν ἵσαν διατεταχέντες,* idest: *Sic enim Ægyptij annum ordinauerunt,* eodemque sensu capiendus Paraphrastes Chaldaeus 1. Reg. c. 8. vbi de mense *Ezan*, seu *Ethanim*, qui est idem, ac *Thifri*, ait: *Quem antiqui vocabant primum, nunc autem vocatur septimus;* antiqui scilicet Hebræi in Ægypto Ægyptiorum, & Orientalium more. Manet igitur subrutum alterum aduersariorum fundamentum iactum in illis verbis Exodi 12. *Mensis iste &c.*

4. Tertium porro fundamentum aduersariorum, & apud quosdam vel vnicum, vt Petauio, vel præcipuum, sunt verba illa Exodi 23. v. 16. vbi de solemnitate Tabernaculoferuanda mense septimo dicitur. *Solemnitatem quoq; in exitu anni quando congregaueris omnes fruges tuas de agro, & Exodi 34. v. 22. & solemnitatem, quando reuolvente anni tempore cuncta conduntur: & Leuitici 25. v. 9. & clanges buccina mense septimo, decima die mensis &c. sanctificabisq; annum quinquagesimum;* Ergo mense septimo, nempe Autumnali tempore anno vetere exunte, redibat annus nouus, & inibat annus quinquagesimus. Verum, vt in conclusione indicauit valent hæc, non de initio anni ciuilibus, & vulgo communiter in mensium numeratione usurpat; sed de anni Sabbathici initio, de quo Exodi 23. nu. 16. & toto ferè cap. 25. Leuitici, quod conuenientissime inibat ab eo tempore, quo iam collectæ, & congregatæ erant fruges omnes annis sequentibus feruituræ, & quo seminandum fuisset, nisi Deus agriculturam toto anno sequenti vetuisset, vt terra requiesceret; sicut absoluto septimo anno Sabbathico, conuenientissime incipiebat annus Iubilæus, & tunc reuertebantur agrī ad pristinum Dominium, quando erat tempus seminandi in suo agro, eaq; colligenda erant ab eodem anno sequenti; alioquin vnus seminasset, alius collegisset. Tunc igitur erat exitus, seu finis anni non absolute, sed quoad agriculturam, & redemptionem agrorum, ac nundinas, seu finis anni mercimonialis. Sic Venetij, Florentij, & alibi mercatores numerant annos à Festo Incarnationis, seu Annuntiationis, etiam si in reliquis actibus anni computentur à prima die Ianuarij. Alioquin si à mundi exordio annus ciuilibus ab Autumno initium sumpsisset, & postea indidem iussu Dei aspiciendus fuisset, oportebat hunc mensem in negotijs ciuilibus appellare *primum*, & reliquos iuxta ordinem ab autumnali Mense inchoatum; At hunc Sacra Scriptura semper vocat *septimum*; Mensem autem Nisan, seu Verni Aequinoctij, *Primum* reliquosq; iuxta successionem à primo

mense Verni temporis, idq; etiam in rebus merè ciuilibus, in quibus, vt obseruauit Gerardus Vossius in *Isagoge Chronol. diss. 1. c. 6.* mensis *Primi* fit in Sacra Scriptura mentio quaterdecies; *Secundi* octies; *Tertij* quinquies; *Quarti* bis; *Quinti* septies; *Sexti* bis; *Septimi* quinquies; *Octauis* ter; *Noni* septies; *Decimi* octies; *Vndecimi* ter; *Duodecimi* decies. Illa ipsa Lectio legis Moyli, quæ instauratur ab Hebræis initio mensis septimi, & continuatur septem diebus Scenopegiæ, non est argumentum pro anni capite; eam enim introduxit Esdras hoc mense data tunc primum opportunitate, vt liquet ex 1. 2. Esdræ c. 8. vbi dicitur; *Et venerat mensis septimus &c. & paulo post: Attulit ergo Esdras Sacerdos legem &c. in die prima mensis septimi.*

5. Contra ordinem itaque Sacra Scriptura, & contra traditionem vetustissimorum Hebræorum, Tulmudistæ, & Rabbi Eliæzer sectatores, nulla de causa, nisi in odium mensis Paschalis, quo Christum Crucifixerunt, vel ob amorem ad nundinas, & contractus rerumq; temporalium commercia, *Rosch. Haschana*, idest caput Anni in nouo Calendario collocarunt ad Neomeniam Mensis Thifri, quæ sit proxima Aequinoctio autumnali, fabulantes in libro *Gemara Abeda Zara cap. 1.* Adamum, & Euam statim à sui creatione vidisse dies decrecentes; Finxere præterea Mundum conditum anno ante Christianam Epocham 3761. concurrente Neomenia Thifri cum Aequinoctio Autumnali die Octobris 7. feria 2. vt habet Mulerus in Calendario Hebraico, vel vt vult Petauius l. 9. c. 6. anno ante Christi Epocham 3983. Octobris 26. feria 1. in Plenilunio Ciuili. Mirandum sane, quomodo Recuti illi in suam de Mundo, & Anno ciuili ab Autumno inito sententiam traxerint Lyranium, Abulensem, Ariam Montanum, Iosephum Scaligerum, Mulerum, Origanum, Longomontanum, Vecchietum, Vbbonem Emmium, Tormiellum, Picum Mirandulanum, Serrarium, ac propemodum Pererium, & vt dixi, Petauium. Spondano enim condonandum *μαθητικὸν ἀμαρτημα*, qui ad diem Mundi 6. nu. 31. concluderat Mundum probabiliter conditum, in Aequinoctio Verno, & tamen ad annum Mundi 2544. nu. 11. & 12. antiquum Hebræorum annum ad Autumnali Aequinoctio initum tuetur. Sunt tamen qui putant multo ante Talmud obfignatum, Iudæos Calendarij sui ordinem immutasse, quando scilicet Aeram Alexandrinam receperunt, quæ initium sumpsit anno ante Christum 312. à Kalendis Octobris feria 2. vt habet Kristmannus in Calend. Hebraico, quæ dicta est quoq; *Aera contractuum*, vnde libri Machabæorum annos computant. Nihilominus ille Auctor Machab. Hebraicam Mensium computationem retinens l. 1. c. 4. nu. 52. dixit, *Vigesima die Mensis noni, hic est Mensis Caslen:* est enim nonus à Nisan, sed tertius à Thifri, & c. 16. v. 14. *Mense vndecimo hic est Mensis Sabbath.* qui non est vndecimus nisi à Nisan, cum sit à Thifri quintus.

Quoad Mundi tamen initium Gerardus Mercator in sua Chronologia, & Keplerus in Rodulphinis probabile putant ætate conditum; Keplerus quia anno 3993. ante CHRISTVM. Apogeeum Solis, & Planetarum aspectus in Solstitio æstiuo erat valde congruens; Sed infra ostendetur Mundum multo antiquiorem esse. Audiamus Petrum Comestorem in Hist. Schol. ad c. 5. Genes. *Quidam dicunt Mundum vere factum, quia viror illius temporis est, alij quia legunt Lignum faciens fructum, & herbam habentem semen factum dicunt in Augusto sub Leone, sed in Martio factum dogmatizat Ecclesia;* Esto Ægyptij aliqui in exortu Caniculæ.

CAPVT XII.

De initio Mensum Hebraicorum à prima Luna Phasi, & de Luna Paschali, ordineq; ac nomine Mensum apud eosdem.

CONCLUSIO XII.

Mensum initia, seu Neomenias Hebrai olim non ex Cyclis Lunisolaribus, aut Tabulis mediorum motuum, quibus tamen non carebant, sed ex prima Phasi Luna, quotiescumq; poterant, determinabant; ita tamen ut Neomenia Mensis Nisan, seu Paschalis illa esset, cuius dies decima quarta in aut post Aequinoctium Vernum caderet, intercalatione (si opus esset) praemissa; reliquos vero Menses communiter ordine numerali à Nisan inito nominarent: adiunctis aliquando nominibus Chaldaicis, aut Syriacis.

Prima dies Mensis Hebraicè *Rostades*, idest *Caput Mensis*, Latine in vulgata lectione aliquando *Kalendarum* nomine indigetatur, vt Numeror. 28. V. 11. Ezechielis 46. & Esaiæ 1. v. 13. frequentius tamen nominatur *Neomenia*, quæ, non secus ac Sabbathum quoduis, erat dies festus, iuxta illud Esaiæ 1. *Neomeniam, & Sabbathum, & festiuitates alias non feram &c. Kalendas vestras, & solemnitates vestras odiuit anima mea.* & Ezechielis 46. *Porta atrij &c. die Sabbathi, & in die Kalendarum aperietur.* & Pl. 80. *Buccinate in Neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestrae;* deniq; Ecclesiastici 43. à *Luna signum diei festi.* Sed vtum Neomeniam Iudæi determinarint à Synodo, veraq; aut media, coniunctione Lunæ cum Sole ex Tabulis præcognita, & in vulgus antecederent edita, an potius à prima post Synodum Phasi controuersum est. Scaliger enim negat à Phasi, & Paulus Forosempromiensis Episcopus parte 2. Summæ l. 8. laudans Cyclos Gamalielis. Ratio Scaligeri est, quod ob vetitam obseruationem stellarum, eorum cursum ignorarent, quasi verò Deus, qui de stellis, & præcipuè de Luminaribus dixerat: *Et sint in signa, & tempora, & dies, & annos* vetuerit obseruari Aequinoctia, Solstitia, & Nouilunia, & non potius supersticiosam Syderum obseruationem, & cultum, seu Astrologiæ iudicialiæ vanitatem, vt constat ex Deuteronomij 4. Addit Scaliger eos vsq; ad Alexandri Epocham vsos esse periodo Hipparchæ, deinde Calippicæ, nullo idoneo auctore id confirmans, sed eo potissimum argumento, quod ob nubium cælum, vel ob distantiam nimiam à Hierosolyma sæpe multa millia Iudæorum ignorassent diem Neomeniæ, Obseruationem autem præntis Phasis deseruisse Iudicibus Synedrij, vt priuatim suos Cyclos examinarent, non vt ex ea statim Neomenias populo promulgarent, sed quomodo id ipsum erat illis concessum, si vetita omnis obseruatio siderum?

2. At alij ex Phasi Lunæ solitas determinari Neomenias censent cum eruditissimo Clemente Alex. l. 6. Strom. Panuino in Fastis ad Urbis annum 786. Salmerone tom. 1. prolog. 38. Heruarto c. 171. Petauio l. 2. de doctrina temporum à c. 24. ad 30. & à cap. 43. ad 46. Vuillemoque Langio l. 1. de Annis Christi cap. 6. & 9. Non quod Hebraei antiquitus, ab Adamo, Abrahamo, & Moyse non acceperint quali per manus traditam sufficientem cælestium, motuum doctrinam, aut siue Hipparchi postea, siue aliorum Cyclos neglexerint, sed quia didicerant à maioribus, ad euidentiore vulgoque persuasibiliorem normam veris potius quàm medijs motibus, & ipsa Lunaris Phases inspectione Neomenias populo indicare, & calculo motuum vti ad præuidendum diem, quo mittere debebant speculatores ad Lunæ primam Phasim explorandam

qua de re conuenit inter *Karreos*, seu *Scripturarios* Rabbi nos, qui scilicet scripturas traditionibus præferunt, & *Talmudistas*, seu *Traditionarios* qui Traditiones scripturis. Sic Elias scripturarius apud Langium dixit. *Præceptum hoc sanctificandi Lunam secundum phasin, extabat seculis antiquissimis, temporibus Noachi, & Abrahami Patris nostri, quibus pax.* Addunt Rabbi Moses, & Rabbi Maiemon Deum Moyli ostendisse speciem Lunæ, prout apparet, quando sanctificatur. Iehuda quoq; author Misnæ Talmudicæ anno fere 100. post Christi Ascensionem, & Gemaræ sapientes, vt patet ex codice *Roshaschana* nullam ciuilem, aut sacram Neomeniam agnoscunt, nisi quæ ex visu nouæ Lunæ certificata fuerit, adducitq; Iehuda pro hoc epistolam Gamalielis Synedrij principis ad cuius pedes eruditus fuit Paulus Apostolus, & c. 2. Paragr. 8. addit: *Imagines Phasium Lunarium erant ipsi Rabbi Gamalieli in mensa, & in pariete in cenaculo ipsius, quas ostendens idiotis rogabat, vtum hanc speciem vidisti, an illam?* Clemens quoq; Alexandrinus l. 6. Strom. refert Epistolam Petro Apostolo attributam, in qua dicitur: *Nisi Luna appareat neque neomeniam agunt &c.* Et Philo dum dicit, *Neomeniam esse, quæ Synodo Lunari, seu Nouilunio succedit*, satis indicat eam non à iugo, sed à Phasi quæ coniunctioni succedit, determinari solitam etiam suo tempore hoc est Christi.

3. Praxis ex Elia Scripturario, R. Mote, Gemara Babylonica, & Misna Talmudita talis erat. Præuiso ex tabulis die sperandæ phaseos, vel penultima die mensis, seuerissimo scrutinio delectos duos saltem viros perspectæ integritatis destinabant in loca edita ad speculandam Lunæ primam phasim. Si Lunam conspexissent *in sua vespera*, idest nocte subsequenti die 29. Mensis præteriti, mensem præteritum cauum fuisse autumabant, si vero nocte *intercalationis suæ*, idest subsequente diem trigesimam, plenum; in utroq; autem casu post examinatos speculatores pronuntiabant: *Sanctificata est, sanctificata est*, & buccina Neomeniam promulgabant. Quod si toto die 30. Confessus iudicū expectasset, nec testis vltus de phasi Lunæ aduenisset, dies sequens idest 31. statuebatur pro Neomenia iuxta Talmudicos: Nā iuxta *Karræos* si Luna die 31. visa esset duab. tribus horis ante Occasum Solis, dies antecedens habebatur pro Neomenia. Iā si post aliquot dies superuenissent testes asserentes visam à se Lunam tempore suo, idest nocte ante diem 30. retinebant Neomeniam, diesq; numerabant ab ea phasi. Mittebantur autem nunciij, & cursores ad loca non plus distantia Ierosolymis, quàm itinere dierum 10. sed quibus citio non fiebat notum decretum Synedrij, celebrabant biduo Neomeniam. Eadem tamen determinatio spectabat ad alia Synedria, quæ Gabinius Pompeij legatus constituit in quinque Ciuitatibus Palæstinæ teste Iosepho l. 14. c. 10. Mihi autem verosimilius est in vnaquaq; ciuitate fuisse suos iudices ad id deputatos, nec ex Synedrio remotarum Urbium missos nuncios, vt sciretur quid faciendum esset, sed quid alibi factum esset, ad eruditionem, aut solatium, si diem in eandem conspirassent. De regulis determinandi tempus inter verum Nouilunium, & primam phasim plura nos l. 4. Almagesti noui C. 3. & Langius supra, sed hic ex Rabbis, concluditq; si Nouilunij veri momento addantur horæ 27. 1/2. haberi tempus, circa quod Luna necessario visibilis sit; Ita obseruatum esse ab antiquo tempore Moysi, vsq; ad tempus, quo desijt Sanhedrin in terra Israel, nempe vsq; ad dispersionem Iudæorum; Postea enim non ex Phasi, sed ex calculo neomenias computari solitas affirmat R. Maiemon C. 5. Kidus Hachodes. Posse tamen Lunæ primam phasim non contingere nisi 3. aut 4. die post verum Nouilunium ostendimus lib. 4. Almagesti cap. 3.

De Neomenia Paschali.

DVas condiciones pro celebrando Paschate expressit Deus in S. Scriptura, nempe diem decimam quartam primi mensis, & vernum tempus nouaq; fruges pro charactere primi mensis. De priori est illud exodi 12. *Mensis iste vobis principium mensium, primus erit in mensibus anni &c. Decima die mensis huius tollat vnusquisque agnum per familias, & domos suas &c. & seruabitis eum vsq; ad quartam decimam diem mensis huius: immolabitq; eum*

cum vniuersa multitudo filiorum Israel ad Vesperam & c. & comedetis festinanter: est enim Phase, idest transitus Domini; & iterum: Primo mense, quarta decima die mensis ad vesperam comedetis azyma vsq; ad diem vigesimam primam eiusdem mensis ad vesperam: Et Leuitici 23. Mense primo, quarta decima die mensis ad vesperam Phase Domini est, & quinta decima die mensis huius solemnitas azymorum Domini est. Quod repetitur Numerorum 9. & 28. sed c. 9. additur. Homo, qui fuerit immundus super anima, sine in via procul ingente vestra faciat Phase Domino in mense secundo, quarta decima die mensis ad vesperam; aliquando enim non poterant, opportunè peruenire Hierosolymam, vel ad locum à Deo id id destinatum, ad quem conuenire debebant in tribus solemnitatibus anni omnes masculi, nempe Paschatis, Pentecostes, & Tabernaculorum, seu Scenopegiæ, & reipsa quia Sacerdotes aliquando non potuerunt sanctificari tempore suo, fecerunt Phase in Mense secundo, vt narratur 2. Paralip. c. 30. — Altera conditio exprimitur Exodi 13. n. 4. Hodie egredimini mense nouarum frugum. Hebraicè est *Abib*, idest calami, & spica. & c. 23. n. 15. Septem diebus comedes azyma, sicut præcepi tibi tempore mensis nouorum, & c. 34. n. 18. In tempore mensis nouorum: Mense enim verni temporis egressus es de Aegypto. Denique Deuteronomij 16. Obserua mensum nouarum frugum, & verni primum temporis, vt facias Phase Domino Deo tuo: quoniam in isto mense eduxit te Dominus Deus tuus de Aegypto nocte.

5. Cum autem ex vna parte vernum tempus non incipiat nisi ab Aequinoctio, nec nisi post illud nouæ fruges etiam in Palestina spicas producant, quarum *omer*, idest manipulum afferre debebunt die 2. Azymorum ex Leuit. 23. n. 10. ex altera verò parte Lunaris mensis non sit dierum 30. sed 29 $\frac{1}{2}$. ciuilitè, & dies mensium computarentur non à vero Nouilunio, sed à prima Lunæ Phasi, vt diximus num. 2. & 3. si dies decima quarta ad vesperam completa, incidat ante Vernum Aequinoctium, seu diem Aequinoctio Verno ciuilitè deputatum, etiam si vnico tantum die hoc succedat nempe die decima quinta Lunæ, patet maiorem partem mensis Lunaris ante Verni temporis initium cadere, nec pertinere illam Lunationem ad Ver, sed ad Hyemem exeuntem. Igitur, vt maior pars mensis Lunaris spectet ad Ver potius quàm ad Hyberniam tempestatem, oportet, vt dies decima quarta Lunationis ciuilis incidat aut in diem Aequinoctij Verni, aut post illum; sic. n. erit ille *Mensis primus Verni temporis*, & quanto plus post Aequinoctium accidit, tanto securius idem *Mensis nouarum frugum est*. Itaq; ego ex meris verbis Sacræ paginæ, ac ciuilis mensis Lunaris quantitate initioq; regulam Mensis idonei celebrando Paschati deducendam duxi. Esto Calendarij expolitores, ad auctoritates alias se referant, quibus non negauerim hanc regulam vehementer confirmari; Dies 14. Mensis, appellatur, vt nunc communiter, Luna decima quarta: in l. 3. Efdrà c. 1. Et fecit Iosias Pascha in Ierosolymis Domino, & immolauit Phase quarta decima Lunæ primi mensis. & c. 7. Et egerunt filij Israel cum his, qui erant ex captiuitate, illud Phase quarta decima Luna mensis primi, Philo autem l. 3. de vita Moïsis: Moïses primum anni mensum facit eum, qui in Vernum aequinoctium incidit, & paululò post. Eius Mensis die quarta decima sub ipsum tempus quo Luna suum orbem solet complere lumine, celebratur publica festiuitas migrationis, quam Chaldaicè Pascha nominant. Iosephus quoq; l. 3. Iudaicar. antiq. c. 13. Mense verò Xanthico, qui apud nos Nisan appellatur, & est anni principium, quartadecima Luna, Sole opposito in Ariete, quo Mense liberati sumus à seruitute Aegyptiorum, immolare nos annis singulis (quod Pascha dicitur) celebrareque præcepit. Clariùs hæc apud Eusebium l. 7. histor. Eccl. c. 29. Anatolius Alexandrinus Laodiceæ in Syria Episcopus, qui teste Trithemio de Scriptõribus Eccl. claruit anno Domini 285. scripsitq; volumen egregium de Paschate cum docuisset, annum quoad Pascha celebrandum, ab Aequinoctio verno inchoandum esse, subdidit: Et ideo non paruum delinquere dicimus eos qui ante initium hoc noui anni, idest ante Vernum Aequinoctium Pascha putant esse celebrandum. Sed nec à nobis primum exordium sumit hæc ratio, sed ab antiquis Iudæis fuisse comprobata demonstratur, & ante aduentum CHRISTI obseruata, sicut euidenter docent Piriolo, & Iosephus, sed & horum antiquiores Aga-

thobulus, & ab eo eruditus Aristobolus, ex Paneade, qui vnus ex illis LXX. Senioribus fuit qui missi fuerant à Pontificibus ad Ptolomæum Regem Aegypti; Hebræorū libros interpretari in Græcum sermonè, quiq; multa ex traditionibus Moïsis proponenti Regi percussantiq; responderunt. Ipsi ergo, cum quæst. Exodi exponerent dixerunt Pascha nõ prius esse immolandum, quàm Aequinoctium vernale transiret. Aristobolus verè etiam hoc addidit; In die Paschæ non solū obseruandum esse, vt Sol Aequinoctium vernale transcendat, verū & Luna. Cū verò duo sint aequinoctia Veris scilicet, & Autumni, & quartadecima mensis primi sit statuta solemnitas post vesperam quando Luna Soli è regione opposita deprehenditur, sicut etiam oculis probare licet, inuenitur vtique vernalis Aequinoctij partem, Sol obtinens, Luna verò è contrario Autumnalis. Legi in eorum libris, & alijs multa de his validissimis assertionibus exposita, quæ euidenter ostendunt Paschæ solemnitatem omnino post Aequinoctium celebrandam. Non quòd non liceat ipso die Aequinoctij, sed quia quando ciuile aequinoctium cadit in 14. Diem Lunæ censeatur factam eo die multis ante Solis occasum horis, ideoque Phase celebratur post aequinoctium, quia celebratur die 14. ad vesperam, seu ad occasum Solis, vt explicatur Deuteronom. 16. n. 6. Immolabis Phase vespere ad Solis occasum, quando egressus es de Aegypto. Quod tempus Exodi 12. n. 6. iuxta Hebraicam lectionem dicitur esse inter duas vespères, nimum quia vespère nomine venire solet tam tempus Serotinum ante occasum Solis, quàm crepusculum post occasum Solis.

6. Hinc apparet ratio ob quam Hebræi Lunarem annum ad Solarem, seu Aequinoctialem dirigebant, & si decima quarta dies Lunæ mensis duodecimo succedentis caderet citra Aequinoctij verni diem, totus ille mensis, tanquam ad Hybernium tempus, maiori sui parte pertinens deberet intercalari, & addi anno præcedenti, qui pro inde Embolimus euadebat, & mensium 13. Hunc verò mensum appellabant *Ve-Adar*, idest secundum seu Posteriorem *Adar*. Quæ intercalatio modò tertio, modò secundo, quoq; anno, & septies in anno magno Metonico fieri solebat, & solet: Rectè itaque Rabbi Maïmon C. 1. idus Hachodes dixit. *Menses anni sunt menses Luna & c. Anni verò quibus computamus Solis sunt; ita enim dictum est à obserua mensum Alib, siue frugum maturescientium. Quoniam verò secunda conditio de Mense verni temporis, duas condiciones partiales includit, nempe, vt factum sit Aequinoctium, quod est veris initium, & vt sit mensis nouarum frugum, ita tamen vt die altera post primam azymorum nempe die 16. mensis posset offerri manipulus spicarum, si non frumenti, saltem hordei, vt patet ex 23. Ieuitici n. 10. si quartadecima dies incidere aut in diem Aequinoctij, aut tam citò post ipsum, vt ita ferente temperie anni, fruges nondum spicam complessent, intercalabant tamen mensum vnum, & expectabant sequentem mensum tanquam verum quidem, sed & nouarum frugum, idoneumq; paschati celebrando, & offerendo *omer* in die præscripta; quod eo libentius faciebant, quando propter niues, & pontes ruptos agrè poterant aduenire, & profelyti peruenire Ierosolymam ad celebrandum Pascha nisi dilatio illa facta esset, quæ etiam præbebat commoditatem furnos extruendi, in quibus omnes patres familias Iudæorum conuenientes Ierosolymam ex toto orbe, debebant affare agnum Paschalem; Quas duas, vel etiam tres causas intercalationis implicite in Præcepto Diuino comprehensas attingunt Aben Ezra in C. 12. Exodi dicens. Et si tempus *Abib* non fuerit inuentum in medio mensis: faciemus Pascha mense sequente. Et in Gemara Sanhedrin fol. 10. dicitur: Ob tres causas intercalant annum, propter *Abib*, & propter fructus arborum, & propter Aequinoctium; Si duæ harum concurrant, intercalant; si vna tantum non intercalant. Quod si *Abib*, siue tempus frugum maturescientium vna harum causarum fuerit omnes lætantur. Nempe quia intercedit tempus commodiori itineri, & apparatus pro hospitibus. At quando dies 14. Lunæ incidebat in aut post Aequinoctium, & iam fruges maturæ erant, non facile intercalabant, vt aduertit R. Maïmon. Non intercalatur mensis vnus nisi necesse sit propter itinera, pontes, furnos agnorum Paschalium exules sedibus suis egressos, si nondum ad urbem peruenierint. Innuit, & aliam causam R. Simeon filius illius Gamalielis, de quo in Actis Apostolor. dicens. No-*

nam vobis facimus, quod cum pulli adhuc sunt teneri, & agni tenues, & tempus Abib conuenerit, mihi visum sit addere huic anno triginta dies. Non quod cause ille accidentales sufficerent, sed quia concurrentibus successione æquinoctij post Lunam 14. aut immaturitate frugum, reliquæ coadiuuabant, & in dubio inclinabant ad intercalandum. Pluscula vide apud Langium l. 1. de Annis Christi c. 10. Iam si post Aequinoctium, vel in ipso, celebranda est Phase, ergo errarunt Talmudici, & R. Moses, seu Maiemonides, qui vt refert, nec satis refellit Petauius l. 2. c. 30. recipiebant pro mense Paschali si Tekupha, seu Aequinoctium vernum cadebat in diem 16. Lunæ, hinc enim factum, vt aliquando Phase anteuertet æquinoctialem cardinem, quod vitium Iudæis à Christianis obiectum est sæpe priscis temporibus.

7. Regula itaq; determinandi secundum Hebræos Mensem Nisan, seu Paschalem est huiusmodi: Quære pro anno proposito ex Tabulis Aequinoctium medium, & Plenilunium medium mensis illius Iuliani, in quem incidit Aequinoctium. Si Plenilunium cadit ante Aequinoctium, expectandus est mensis sequens: hic enimerit verus Nisan, seu mensis Paschalis. Si verò plenilunium cadat in, aut post Aequinoctium, ille erit mensis Nisan, & Neomenia præcedens erit Neomenia Paschalis. Vel, si à Phasi Neomeniam vis æstimare, quære verum Nouilunium, & illi adde horas 27 $\frac{1}{2}$. habebisque primamphasim, cui adde dies 14. & habebis plenilunium ciuile de quo vt supra. Hac methodo Langius supradicto capite supputat Anno vulgari CHRISTI 33. Aequinoctium medium Hierosolymis, Martij die 24. hora post merid. 9. sed iam Iudæis Martij 25. hora post occasum Solis 3. At Neomeniam veram Martij die 19. in meridie, adde horas 27 $\frac{1}{2}$. cadit Neomenia à Phasi æstimata in Martij diem 20. fuit ergo hæc neomenia Nisan, quia additis diebus 14. plenilunium incidit in diem 3. Aprilis hoc est post Aequinoctium vernum per dies 9. Anno autem Christi 34. si æquinoctium ciuile hæsit in Martij 25. & Nouilunium verum ibi contigit Martij die 8. hora 19. post Merid. adde horas 27 $\frac{1}{2}$. & prodit dies Neomeniz apud Iudæos 10. Martij, adde his 14. Dies, cadit plenilunium in diem 24. Martij vno die ante æquinoctium; intercalandus ergo fuit vnus mensis, & expectanda Neomenia Nisan ad diem 8. Aprilis, & plenilunium Paschale seu dies 1. Azymorum Aprilis 22. Sed non constat Iudæos retinuisse æquinoctium die 25. Martij immò probabilius est fuisse die 23. aut 24.

Constituta Neomenia Nisan adde illi continuè dies 29. H. 12. M. 44. S. 3. T. 10. & habebis reliquorum Neomeniarum dies, si Luna videri possit, alioquin sequens Dies iuxta Talmudicos erat pro Neomenia. Recentiores autem post CHRISTI seculum, & quidem multo post, dant mensi Nisan dies 30. secundo autem menti 29. & sic alternatim, vnde facilius est colligere in quos Iuliani dies ineidant Neomeniz Iudaicæ. Sed in supradicta Regula supponitur Hebræos vnus esse æquinoctio medio aut vero potius quam ciuili, quod non dum mihi certum est.

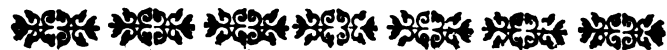
De Ordine, & Nominibus Mensium Hebræicorum.

8 **A** Ben Ezra in cap. 12. Exodi hæc suggerit: Nisan, Iiar, Sivan, & reliqua mensium vocabula non Hebræica sunt, sed Caldaica: Ideo nullum horum in Sacris litteris expressum legitur, præterquam in Zacharia, Daniele, Esdra, Esther, qui libri in deportatione scripti sunt &c. Quamquam in Scriptura tres menses occurrunt diuersis nominibus, Mensis Ziv in Aethaniam, & Bul. Nomen tamen Abib idest Calami, & Spicæ reperitur in Hebræico codice Exodi 13. & 34. & in libris Machabæorum fit mentio Mensis Elul, Casleu, & Sabath. Porro vt in fine conclusionis diximus, Menses ordine numerali in scriptura computari à Nisan mense primo, non autem (vt habet kalendarium recens Iudaicum) à Thifri, patebit discurrenti per singulos menses.

Mensis enim Primi mentio fit Exodi 40. n. 1. & 15. Leuit. 23. n. 5. Numeror. 9. 20. & 28. n. 16. & 2. Paralip. c. 29. & nomine Abib, seu nouarum frugum Exodi 13. n. 4. & c. 34. n. 18. & c. 23. n. 15. & Deuter. 16. tandem vocatur

Nisan 2. Esdræ c. 2. & 3. c. Esther n. 7. ibi Mense primo cuius vocabulum Nisan — Mensis secundi Mentio fit Numeror. 9. n. 10. & 2. Paralip. c. 30. n. 1. & 13. & 15. et antea Exodi 16. & n. 1. deinde Esdræ l. 1. c. 3. n. 8. At 3. Regum c. 6. dicitur Mense Zio ipse est Mensis secundus, et nu. 37. Fundata est Domus Domini in mense Zio. — Mensis Tertij mentio habetur Exodi 19. et c. 8. Esther nu. 9. ibi: Erat autem tempus tertij mensis qui appellatur Siban, et Baruch. c. 1. Decima die Mensis Sivan. At Mensis Quarti meminit Ieremias c. 39. et c. 52. nu. 6. Ezechiel c. 1. & Zacharias 8. At Mensis Quinti mentio fit Numeror. 33. nu. 38. Ierem. 28. et 52. nu. 12. Zacharias c. 7. 3. et 5. et c. 8. nu. 19. — Mensis Sexti mentio fit Zachar. c. 1. et 2. & sub nomine Elul lib. 2. Esdræ c. 6. n. 15. Completus est autem mensus vigesimo quinto die mensis Elul post quem sequenti capite immediate numeratur Mensis Septimus, ergo Elul erat Sextus, et l. 1. Machab. c. 14. n. 27. Octaua decima die Mensis Elul.

Septimi Mensis mentio fit Leuit. 23. nu. 24. et Numeror. 29. & l. 1. Esdræ c. 3. nu. 1. et 6. et l. 2. c. 8. nu. 1. et 2. sed 3. Regum c. 8. dicitur: In Mense Ebanim in solemnibus die, ipse est mensis septimus — Mensis Octauæ mentio fit Zachariæ 1. et 3. Regum c. 6. nu. 38. vbi: In anno vndecimo mense Bul, ipse est mensis octauus perfecta est Domus. Hunc Mensem Iosephus l. 1. antiq. c. 4. nominat Maratuani, sed Chaldæi Marchesuan — Porro mensis Noni meminit Ieremias c. 36. nu. 9. et Zacharias c. 7. dicens. In quarta Mensis noni, qui est Casleu, et l. 1. Machab. c. 4. n. 52. Vigesima die mensis noni, hic est mensis Casleu. quo nomine insignitur l. 2. Machab. c. 1. n. 9. et 18. — Mensis decimi mentio habetur 4. Regum c. 25. Ieremiz 52. nu. 4. Zachariæ 8. et c. 2. Esther nu. 16. vbi additur: Mense decimo, qui vocatur Tebeth. Penultimi mensis nempe Vndecimi meminit Deuteronomium c. 1. nu. 3. et Zacharias c. 1. nu. 7. dicens: In die vigesima quarta vndecimi mensis Sabath, et l. 1. Machab. c. 16. nu. 14. Mense Vndecimo hic est mensis Sabath. Postremò Mensis Duodecimi mentio fit 4. Regum c. 25. nu. 27. Ieremiz 52. nu. 31. At Esther c. 3. nu. 13. habetur: Tertio decimo die mensis duodecimi, qui vocatur Adar, & c. 9. Igitur duodecimi mensis quem Adar vocari iam antea diximus, tertia decima die. Quod nomen ibi repetitur nu. 17. 19. et 21.

CAPVT XIII.

De Kalendario Hebræico ordinando ex Sacra Scriptura.

CCNOLVSIO XIII.

In Hebræico Kalendario, ad normam S. Scripturæ, & veterum Hebræorum Ieiunia, & dies festos distribuere oportet, non ordine Kalendarij recentioris Iudæorum, à Mense Thifri ineuntem, sed ineundo à Mense Nisan, vt in sequenti Kalendario ex Sacra Scriptura plerumq; comprobato.

Dixi plerumq; quia quosdam dies Ieiunorum ex traditione sola Hebræorum ponemus, Dies autem mortis Patriarcharum, aut Prophetarum, quos habet Martyrologium Romanum, sed nullum, quod sciam kalendarium Hebræicum, dissimulabimus, sicut, & Ieiunium, ac festum filiarum Israel, ob filiam Iephte, de quo Iudicum 11. eo quod diem ignoremus, ac mensem. Memineris omnia Sabbata, omnesq; Neomenias inter dies festos numerari debere.

Kalendarium Hebraicum Antiquum.

Dies	I. NISAN, qui & ABIB. Dier. 30.	3	Ieiunium, ob cædem Godoliz, Ierem. 41.
1	Ieiunium ob mortem filiorum Aaron. Hac die erectum Tabernaculum. Exodi 4.	7	Ieiunium, ob vitulum fabricatum, Exod. 32.
10	Agnus Paschalis delectus. Exodi 12. nu. 3. Ieiunium quoq; ob mortem Mariæ sororis Moyfi, de qua Numeror. 20.	9	Ieiunium, Kippurim, seu expiationum inchoandum à Vespera, et continuatum die 10. Leuit. 16. et 23. nu. 32.
14	Exterminium fermenti, et deinde Phase, seu immolatio Agni ad vesperam, seu Solis occasum, Exodi 12. nu. 6. Leuit. 23. nu. 5. Numeror. 28. nu. 77. et Deuter. 16. num. 4. 5. 6. et nocte sequenti Agni eius, et consumptio Exodi 12. num. 8.	10	Ieiunium solemnitas expiationum. Leuit. 16. nu. 29. Leuit. 23. Numeror. 29. nu. 7.
15	Solemnitas, & prima dies Azymorum, quam sequebantur alij sex dies Azymorum Exodi 12. à nu. 15. Leuit. 23. nu. 6. Numer. 28. nu. 17.	10	Instante autem anno Iubilæo, indicebatur hoc die clangore tubæ, Leuit. 25. nu. 9. et 10.
16	Omer, seu oblatio manipuli spicarum nouarum Leuit. 23. nu. 10.	15	Scenopogia, seu Solemnitas Tabernaculorum duratura 7. diebus cum Lectione Deuteronomij, Leuit. 23. nu. 34. Numer. 29. à nu. 12. ad finem, Deuteron. 16. nu. 13. et 31. nu. 10. 2. Esdræ c. 8. nu. 15. ad 18.
21	Solemnitas omnium celeberrima, & septima dies Azymorum sanctior, et celebrior quam prima, cum collecta Exodi 12. nu. 16. Exodi 13. nu. 6. Leuit. 23. nu. 7. Numer. 28. nu. 25. et Deuteron. 16. nu. 8.	21	Hofanna Rabba, Cestatio palmarum, vel Salicum.
26	Ieiunium ob mortem Iosue filij Nun, de qua Iosue 24.	22	Solemnitas, et octaua Scenopogiz cum collecta, Leuit. 23. nu. 36. Numer. 29. nu. 35. Festiuitas Legis, et Salomonici Templi Encænia, 3. Regum c. 8.
D	II. IJAR, seu ZIVS. Dier. 29.	D	VIII. MARCHESVAM, seu BVL. Dier. 29.
1	Census Israelitarum. Numer. 1.	7	Ieiunium. Sedecias excæcatur etc. Ierem. 52.
10	Ieiunium ob Arcam captam, et mortem Heli, de qua 1. Reg. 4.	D	IX. CASLEV. Dier. 30.
15	Murmur, et conspiratio contra Moysem, Exod. 16.	25	Festum ob victoriam, Iudith. 16. item Encænia, et Festum Luminarium per 8. dies, 1. Macch. 4.
23	Solemnitas, Simon capta Gaza mundat Arcem.	28	Ieiunium. Ioakim comburit volumen dictatum à Ieremia, scriptumq; à Baruch, Ierem. 36. licet alij dicant id factum die 7.
28	Ieiunium, moritur Samuel lugeturq; ab omni populo 1. Reg. 25.	D	X. TEBETH. Dier. 29.
D	III. SIBAN, seu SIVVAN. Dier. 30.	8	Ieiunium. Lex translata in linguam Græcam à Senioribus LXX. sub Ptolemæo Philadelpho. Tenebræ triduanæ etc.
6	Solemnitas Pentecostes. Leuit. 23. Numeror. 28. num. 26.	10	Ieiunium. Ierusalem obsidetur à Rege Babylonis, 4. Reg. 25. et Ieremiæ 52. nu. 4. Zachar. 8. Ieiunium Decimi.
23	Ieiunium. Decem Tribus desistunt ferre Ierolimam primogenita, et primitias in diebus Ierobœam filij Nabat.	D	XI. SABAT, seu SCHEBAT. Dier. 30.
25	Ieiunium. Olim ob cædem Samuelis, qui fuit filius Gamalielis.	5	Ieiunium moriuntur Seniores, qui fuerunt æquales Iosue filij Nun. Iud. 2.
27	Ieiunium. Rabbi Hanina, vel Hainna combustus est cum libro Legis.	23	Ieiunium. Omnes Israelitæ congregati sunt contra Tribum Beniamin. Iud. 20.
D	IV. THAMVS, seu TAMVZ. Dier. 29.	D	XII. ADAR prior in Anno Embolem. Dier. 30.
17	Ieiunium. Legis tabulæ fractæ. Epistemon cremat librum Legis; ponitq; statuam in Templo.	15	Phurim Katon, Seu festum sortium minus: Maius enim cum omnibus alijs festis transfertur in ADAR posteriorem, quando hoc loco in Anno Embolimæo inferitur ADAR prior.
D	V. AB. Dierum 30.	D	XII. ADAR vnicus in Anno communi. ADAR, seu ADAR posterior in Anno Embolimæo, & c. Dier. 29.
1	Ieiunium. Moritur Aaron Pontifex, Numeror. 33. nu. 38.	7	Ieiunium. Moritur Moyfes Deuteron. 34.
9	Ieiunium, ob decretum contra Iudæos ne ingrederentur Iudæam, desolatio Templi prioris, & posterioris die 10. Nabuzardan incendit domos, Ierem. 52. nu. 12.	9	Ieiunium. Dissidium Scholæ Hillel, et Scholæ Sammai, vel Sammich.
18	Ieiunium. Extincta est Lucerna Vespertina in diebus Achaz.	13	Festum ob cædem Nicanoris, Esther humiliatio, et Ieiunium.
D	VI. ELVL. Dierum 29.	14	Phurim, et celebritas sortium, biduo vacatur genio. Ester 9. 21.
7	Ieiunium ob causam ignotam.	15	Encænia Templi Zorobabelis iuxta quosdam. Ex dictis intelliges, de quibus præcipuè Ieiunij intelligendus sit Zacharias 8. dicens: Ieiunium quarti, & ieiunium quinti, & ieiunium decimi & c. nempe Mensis.
17	Ieiunium. Moriuntur exploratores, qui detraxerant terræ promissionis, Numeror. 14. nu. 37.		
D	VII. THISRI, seu ETHANIM. Dier. 30.		
1	Clangor Tubarum. Leuit. 23. nu. 24. nu. 29. & Lectio Legis inchoata, 1. Esdræ.		

Memento Marchesuan in Anno Abundante fieri dierum 30. & Casleu in Anno deficiente dierum 29. Collecti autem dies in fine Mensuum sunt infra scripti.

Anni Communis Dies collecti in fine .	Deficientis.	Ordinarij.	Abundantis.
Nisan	30	30	30
Ijar	59	59	59
Siban	89	89	89
Thamus	118	118	118
Ab	148	148	148
Elul	177	177	177
Thisri	207	207	207
Marchesuan	236	236	237
Casleu	265	266	267
Tebeth	294	295	296
Sabath	324	325	326
Adar	353	354	355

Anni Embolismici Dies collecti in fine .	Deficientis.	Ordinarij.	Abundantis.
Nisan	30	30	30
Ijar	59	59	59
Siban	89	89	89
Thamus	118	118	118
Ab	148	148	148
Elul	177	177	177
Thisri	207	207	207
Marchesuan	236	236	237
Casleu	265	266	267
Tebeth	294	295	296
Sabath	324	325	326
Adar prior	354	355	356
Adar posterior	383	384	385

CAPVT XIV.

An Kalendarium Hebraicum Nocticum seruiat pro antiquis temporibus.

CONCLUSIO XIV.

Cum Noui Kalendarij, quo recentioribus hisce seculis utuntur Iudaei, origo incerta sit, & forma eius fallaci fundamento innixa; inutile est ad Neomeniam Paschalem CHRISTI tempore, aut antea certo constituendam, aliasue suae Neomenias, siue Tekuphas, idest Anni cardines securè inuestigandos.

I. **D**E Anno Iudaico, qui ab aliquot seculis apud Recutitos in vsu est, tractant ex Iudaeorum libris, & praxi diligenter Munsterus in Kalendario Hebraico, Paulus Episcopus Forosaproniensis in sua Summa Paulina l. 8. Iacobus Kristmannus post commentarium ad Alfraganum in kalendario Hebraico à pag. mihi 233. Scaliger in Emend. Temporum l. 2. tit. 12. & 18. et l. 3. Magog. Can. cap. 6. Petauus l. 2. de doctrina temp. c. 43. 44. 45. et l. 7. à c. 17. Paulus Guldinus in Elencho Kalendarij l. 5. et Nicolaus Mulerus de Anno Lunæ solari Iudaeorum, ex quibus pauca, pro instituto seli-

gam. Etsi verò Mulerus affirmat Iudæos hac forma, qua nunc vtuntur, vsos fuisse olim quoq; cum staret, floreretq; eorum Respublica, et ab eis integrè conseruatam; id tamen nullo idoneo testimonio confirmat, nimiumq; Scaligerò tribuit, quem in multis de hoc anno redarguit Petauus l. 2. à c. 42. ad 49. nec certum putat kalendarium Hebraicum correctum fuisse ea forma, vel anno Christi 213. à Rabbi Samuele, ac paulo post à Rabbi Adda; aut anno 344. à Rabbi Hillel, aut anno 354. ab alijs magistris; sed neque certò probari potest Kalendarium, quo nunc vtuntur, institutum fuisse, aut anno Domini circiter 349. Quo Hierosolymitanum Thalmud, aut anno 505. quo Babylonicum, teste Kristmanno obsignarunt. Admittit tamen Petauus c. 44. Iudæos ex Phasi Neomenias determinasse, vsq; ad Annum Domini circiter 500. postea verò ex Cyclis, ac Tabulis, sed qua forma ante quingentos ab hinc annos vsi sint, incompertum esse, nec recentioribus Rabbinis fidem adhibendam, vt pote antiquitatem huius sui kalendarij magnificentius, quam verius iactantibus.

II. Primò autem in recenti Kalendario supponitur Mú- dus conditus Anno 3761. ante Christianorum epocham, ita vt anno illo, qui præcessit primum epochæ Christi Annum in Octobri completi fuerint Mundi anni 3760. et iuxta opinionem R. Eliezer. Lunam quidem creatam fuisse die 25. Mensis Elul, vnà cum Sole, feria 4. sed ab eo distantem; deinde cum Sole congressam esse prima die Thisri feria 2. hora ab occasu Solis 5. & helakim 204. respectu Meridiani Eden, hoc est Octobris 7. H. 5. M. 11. S. 20. inita per tot horas feria 2. ita vt nocte sequenti, seu feria 3. incunte Adamus potuerit conspiceri primam Lunæ nouæ phasim. Illud verò Nouilunium Radicem faciunt omnium Nouiluniorú, & appellant *Molad Thom*, nempe Nouilunium inane, quando Luna incæpit moueri à cõgressu Solis, & incidisse aiunt in Equinoctium, iuxta abacum Ptolemaicum; fuisse autem tunc Cyclum Solis 1. & Cyclum Lunæ item 1. putant (sed falsò quoad Lunam, fuit enim III.) & sic in principio cuiusuis Cycli decennoualis Nouilunium concurrere cum die Equinoctij autumnalis, sed vt Neomenia Thisri, & Equinoctium autumnali coincident in eandem eiusdem diei horã, imò in idem horæ scrupulum, requiri Cyclos Lunares 36288. idest annos 689472. Anno autem 1. CHRISTI in autumnno absolutas fuisse de Iudaica periodo, seu mundi annis, Cyclos decennouales 198. & incæpisse Cyclum 199. Sed quis non videat congruentius fuisse, vt Adamus ipsa feria 6. qua formatus fuit, videret Lunam iam feria 4. creatam, vel in prima Phasi, vel in Plenilunio? patet etiam emendatum fuisse illum annum 3761. ante Christum, vt haberent vnitatem pro initio Cycli Solis, & Lunæ, volunt enim datos annos Iudaicos diuidi per 28. & deinde per 19. vt habeatur illinc Solis; hinc Lunæ cyclus, in quo falluntur, aut discrepant à veriori Cyclo Romani Kalendarij duabus vnitatibus in autumnno, & tribus in sequenti Ianuario, quod fatetur Mulerus, & dat exemplú Anni Domini 1600. in cuius Augusto exeunte incæpit Iudaicus annus 5361. quo diuiso per 28. residuum pro Cyclo Solis est 13. at diuiso per 19. residuum est 3. pro Cyclo Lunæ, at tunc Romano more Cyclus Lunæ erat 5. & anno 1601. à Ianuario incæpit Cyclus Lunæ 6. & Solis 14. Falsò quoq; supponunt Mundum conditum in æquinoctio Autumnali, & *Rosch Haschanã*, idest caput anni iam tum iniuisse à Neomenia Thisri, cum potius incundum fuerit à Verno æquinoctio, & à Neomenia Nisan, iuxta dicta Conclus. XI. & Rabbi Adda, ac Iosue mundum conditum dicunt d. 25. Adar, & die 28. nocte 4. Luminaria congressa fuisse, vt refert Munsterus.

III. Secundò quoad Cyclum Lunæ, cõto decennoualem cum Metone adhibeant, tamen S. Epiphanius hæretici 50. quæ est Alogorum tradit, quosdam Hebræos vsos cyclo primum annorum 14. deinde 84. continente priorem sexies, forte ob septenarij numeri in eo duodecies cõtenti analogiam, quod tamen Petauus l. 2. c. 29. & 30. valde incertú putat, & Paulus Forosaproniensis ait Christi tempore vsos Cyclo Gamalielis annorum 13. & alio Cyclo annorum 247. ac supposuisse Lunationem dierum 29. H. 12. punctorum 720. idest Astronomicorum minorum 10. sed Rabbi Adda, qui partim sub Diocletiano, partim sub Cõstantino floruit, & paulo ante Rabbi Samuel, elegerunt mensẽ Lunarem dier. 29. h. 12. Helakim 793. hoc est M. 44. S. 3. T. 20. quo hodieq; vtuntur; cum tamen verior sit D. 29. H. 12. M. 44. S. 3. T. 10

vt diximus Concl. 7. sed in Anno Solari, & Tekuphis supputandis discrepant inter se sectatores Rabbinoꝝ Samuel, & Adda. Nam Rabbi Samuel assumpfit Iulianum annum dierum 365. hor. 6. & quadrifariam illum diuidens determinauit Tekuphas, idest Æquinoctia, & Solstitia, cum tamen per octo circiter dies Sol plus versetur in signis Borealibus, quam in Australibus, & ob excessum anni huius supra Annum caelestem, ac verum, necesse sit Tekuphas in progressu annorum anticipare, & Nouilunia ab illis magis, magisque recedere, & tamē plures Iudæorum secuti sunt Samuelem, relicto Rabbi Addæ Anno, qui est dierum 365. h. 5. Helakim 997. idest Minut. 55. S. 25. T. 26. Q. 19.

IV. Sed contra utrosq; plura Petauus l. 2. c. 44. & 45. ostendens eos in cardine, seu Tekupha etiam ciuili aberrare, qualis est Samuelitica, quæ solidis horis constat absq; horarum fragmentis, quia scilicet utraq; secta diuidens æqualiter anni quadrantes, interualla Tekupharum æqualia assumpit, quæ reuera sunt inæqualia. Obseruauimus enim Nos ipsi Bononiæ Annis 1656. & 1657. Domini à Verno Æquinoctio ad Solstitium æstiuum dies 93. ac minuta 36. hinc ad Æquin. Autumn. d. 93. h. 15. m. 17. hinc ad Brumam d. 89. h. 14. m. 31. & hinc ad Vernum Æquin. d. 88. h. 22. m. 24. f. 48. Tertio quoad intercalationem intercalant quidem in Cyclo Metonico mensem singulum Annis 3. 6. 8. 11. 14. 17. 19. & plerique ante Nisan duplicando Mensem Adar. Sed tres Annos Lunares adhibent ordinarium dierum 354. in quo Marchesuan est, vt tolet, dierum 29. & Abundantem dierum 355. in quo Marchesuan euadit dierum 30. & sic tres menses pleni continuantur; & Deficientem in quo Chasleu, qui ordinariè est dierum 30. euadit dier. 29. continuatis tribus Mensibus cauis, ita vt à Nisan ad Thifri semper intercedant dies 177. sed à Thifri ad sequentem Nisan modò 176. modò 177. modò 178. & Annus Embolimæus est dierum 384. modò 385. modò 385. & interuallum à Thifri ad

Nisan in Anno Embolimæo modò 107. modò 106. modò 108. nec tamen hoc pacto sufficienter restituuntur Tekuphe ad debitam sedem. Sed neque R. Hillel fati conciliauit Samuelem cum Adda ea forma, quæ fingit Scaliger, reffellitq; Petauus l. 2. c. 47.

His non obstantibus, si quis voluerit vti Calendario, & Anno Iudaico iuxta recentiorē hanc formam, quam nobis, tãquam antiquissimam obtrudit Nicolaus Mulerus, eius elementa, & Tabulas vsuq; Tabularum exhibenda putamus in sequenti Appendice.

APPENDIX.

De Elementis, sive Fundamentis Anni, & Calendarij Iudæici Recentioris, Vnà cum Tabulis, & Tabularum Vsu.

1. Primò, Iudæi in calculo Æquinoctior. & Nouilunior. horas numerant à Meridiano Eden, vbi creatus est Adamus, & sub quo ponunt Vr Chaldæorum, qui orientior est Alexandria Ægypti minutis horarijs 47. sec. 10. Hierosolyma autem min. 23. & sec. 22. iuxta nostram Geographiam Reformatam: Quare temporis Æquinoctij, aut Nouilunij per infra scriptas Tabulas reperto subtrahenda sunt min. 23. sec. 22. vt reducatur ad Meridianum Hierosolymitanum. Initium autem diei sumunt ab Occasu Solis.

2. Secundò, Iudæi & Arabes, cum Chaldæis Horam diuidunt in 1080. partes, quæ singulari numero Helak: plurali Helakim nominantur. Quoduis Helak æquualet Astronomicis Secundis 3. & Tertijs 20. Igitur pro mutua horum conuersione, consule infra scriptam Tabellam.

Helakim.	Min. Sec. Tert.	Minuta.	Helakim.	Minuta.	Helakim.	Minuta.	Helakim.
1	0 8 20	1	18	21	378	41	738
2	0 6 40	2	36	22	396	42	756
3	0 10 0	3	54	23	314	43	774
4	0 13 20	4	72	24	332	44	792
5	0 16 40	5	90	25	450	45	810
6	0 20 0	6	108	26	468	46	828
7	0 23 20	7	126	27	486	47	846
8	0 26 40	8	144	28	504	48	864
9	0 30 0	9	168	29	522	49	882
10	0 33 20	10	180	30	540	50	900
11	0 36 40	11	198	31	558	51	918
12	0 40 0	12	216	32	576	52	936
13	0 43 20	13	234	33	594	53	954
14	0 46 40	14	252	34	612	54	972
15	0 50 0	15	270	35	630	55	990
16	0 53 20	16	288	36	648	56	1008
17	0 56 40	17	306	37	666	57	1026
18	1 0 0	18	324	38	684	58	1044
		19	342	39	702	59	1062
		20	360	40	720	60	1080

Finge igitur dari Helakim 849. quia hæc non sunt præcisè in Tabella, sume proximè minorem numerum, qui est 846. & residuum ex prima parte, quod est 3. & compone minutias utrisq; respondentes: nam Helakim 846. respondent minuta 47. & Helakim 3. Secunda 10. ergo Helakim 849. valent Minuta 47. Sec. 10.

3. Tertio, Supponunt, seu fingunt Iudæi cum Rabbi Eliezer Mundum conditum Anno 3761. ante vulgare Christi Epocham, seu periodi Iulianæ anno 953. & Lunam cum Sole creatam die 25. Mensis Elul feria 4. & ad Solem accessisse die 1. Thifri feria 2. horis 5. & Helakim 204. ab occasu Solis, ita vt coniunctio Lunæ contigerit sexto die post creatam Lunam, & sub feriæ 2. finem, ineunte feriæ 3. & Lunæ prima phasis conspici potuerit ab Adamo. Idcirco Annorum omnium principium sumunt à Neomenia Thifri,

quæ fuit simul cum Æquinoctio die 7. Octobr. Cyclo Solis, & Lunæ I. feriam autem 2. seu dies 2. horas 5. helakim 204. assument pro vetustissima radice Nouiluniorum, & primum illud Nouilunium vocant Molad Thon, hoc est Nouilunium inane. Cardines autem anni nempe puncta Æquinoctialia, & Solstitia, seu Solis ingressum in illa vocant Tekuphas. Aduertit tamen Mulerus cap. 13. de Anno Iudaico, primo anno Epochæ Iudaicæ Neomeniæ Thifri Astronomicam iuxta Hipparchum, & Ptolemæum, fuisse posteriore Æquinoctio horis 14. hel. 96. cui interuallo singulis Cyclis Lunæ accedunt helakim 76 ¹/₅, eo quòd Annus Solaris Hipparchi, & Ptolemæi sit dierum 365. hor. 5. hel. 993 ¹/₅, & Anni Solares 19. sint dierum 6939. hor. 16. hel. 518 ¹/₅. Lunares autem dierum 6939. hor. 16. hel. 595. At Petauus l. 4. c. 20. ex Hebræorum Codicibus tradit Annum pri-

primum Rabbi Addæ iniri Anno Periodi Iulianæ 954. & ante Christi Epocham 3760. Cyclo Solis 2. Lunæ 4. iniri inquam à prima die Nisan, in quo ipse, & R. Iosue dicunt creatum fuisse Solem in principio Arietis, Lunam autem conditam in gradu fere 4. Piscium, & congressam cum Sole post Tekupham horis 9. hel. 642. Sole in 24. minuto Aric-tis posito. Sed Rabbi Samuel initium annorum sumpsit ab autumno, & à Thifri Anni 954. Periodi Iulianæ die 24. Septemb. hora 15. ab occasu Solis, feria 4. quo putat Tekuphâ factam, & post eâ successisse Molad, idest Neomeniâ Thifri die 1. & horis 23. Cæterum vt diuidendos annos Iudaicos per 19. Cyclo Lunæ, & per 28. Cyclo Solis obtineri possit, assumptum fuit Aequinoctium, & Nouilunium illud, quod fingitur factum Anno Periodi Iulianæ 953. in Autumno, iuxta sectam Samueliticam, potius quàm Vere.

Datis itaq; Annis Epochæ Christi currētibus adde 3761. & habebis Annos Iudaicos incētes ab Autumno, seu Aequinoctiali Neomenia Septemb. eiusdē Anni Christi. At datos Annos ante Epochā Christi, qui non sint plures annis 3761. deme annis 3761. & remanebunt Anni Iudaici; Porrò si Iudaicos Annos diuidas per 19. aut per 28. & nihil fractionis restet, Cyclo Lunæ erit 19. & Cyclo Solis 28. at si fractio restet, numerator fractionis dabit illic Cyclū Lunæ, seu Aurēū numerum Iudaicū, hic autem Cyclū Solis eo anno currentē.

4. *Lunaris Annus Ciuilis*, & ordinarius est dierum 354. ex 12. Mensibus alternatim plenis dierum 30. & cauis dierum 29. sed ad Solarem ob Tekuphas componitur intercalatione menstrua, quando ex differentijs inter Lunarem, & Solarem Annum confurrexerint dies 30. & tuac duplicatur mensis Adar, ita vt prior Adar sit dierū 30. & posterior 29. Annusq; Embolimus ordinarius sit dierū 384. semper autem à Nisan ad Thifri sunt dies 177. sed à Thifri ad Nisan in anno Deficiente sunt 176. quia Casleu sit dierum 29. at in anno Abundante sunt 178. quia Marchesuan sit dierum 30. ideoq; hoc interuallum in Anno Embolimo aliquando est dierum 206. aliquando 207. aliquando 208. & totus Annus Embolimus deficiens dierum 383. ordinarius 384. abundans 385. Additio porrò illa diei in mense Casleu, vel detractio in Marchesuan, pendet ex translatione feriarum, de qua postea; interim sat scire in Cyclo decemnouali, seu Lunæ Annos Embolimos esse hos. 3. 6. 8. 11. 14. 17. 19. reliquos duodecim esse Communes.

5. *Lunaris Annus Cælestis* iuxta Ptolemæum, à quo Iudæos non descivisse ait Mulerus, est dierum 354. hor. 8. hel. 876. Mensis autem dierum 29. hor. 12. hel. 793. Mos est autem Iudæis abijcere omnes hebdomadas, & reliquos dies tantummodo cū horis, & scrupulis notare in Tabulis. Abiectis ergo à mense hebdomadibus 4. idest diebus 28. restant dies 1. h. 12. hel. 793. & ab anno communi abiectis diebus 350. idest hebdomadibus 50. supersunt notanda in Tabulis d. 4. h. 8. hel. 876. In Cyclo autem annorum 19. continente dies 6939. hor. 16. hel. 595. reiectis hebdomadibus 991. idest diebus 6937. scribunt residuos dies 2. hor. 16. hel. 595. Hoc artificio constructa est Tabella III. quæ est Mensium 13. per continuam additionem diei 1. hor. 12. hel. 793. abiectis temper septenarijs dierum. Deinde Tabula Cycli decemnoualis, in quo sunt menses 235. & anni 19. per continuam additionem dierum 4. hor. 8. hel. 876. cui Cyclo, si addas continuè Radicem primi Nouilunij, seu primi Molad Thou, quam initio Annorum Iudaicorum iuxta R. Eliezer, & plures alios diximus fuisse diem feriamq; 2. hor. 5. hel. 204. construes Tabulam II. Tandem pro Tabula IV. quæ est Cyclorum Lunæ Collectorum, addendi sunt continuè dies 2. h. 16. hel. 595. abiectis semper septenarijs. Desinit autem in Cyclis mille. At vt Neomenia Thifri habere possit eundem characterem dierum, horarum, & helakim, requiruntur Cycli Lunares 36288. nempe anni 689472.

6. Ad connectendos Cyclos Lunæ Iudaicos cum anno Romano Iuliano cōstructa est Tabula V. Terminorum pro Neomenijs Thifri, quos diuertis seculis proximè antecedit, vel subsequitur Rosch Haschana, idest caput Anni Ciuilis, prout docet feria politica, discrepat enim aliquando vno altero die. Dato itaque anno Cycli Lunaris, inuenies in hac Tabula, sub congruenti seculo, cui diei Septembris, aut Augusti in forma Anni Iuliani conueniat Neomenia Thifri. Quia verò prædicti termini trecentis quibusq; annis decre-scunt vno die, & discrepantia Neomeniæ Thifri à Capite Anni non excedit duos dies, ideo quælibet columna Tabu-

læ V. seruit ferè ad annos 600.

7. *Feriarum Translatio*, aut Religiosa est, aut Astronomica. *Translatio Religiosa*, vel potius superstitiosa continetur in illo axiomate Iudaico: Nunquam Nisan in Badu, & Nunquam Thifri in Adu. Characteres enim Hebraici Badu respondent nostris numeralibus 2. 4. 6. & Adu nostris 1. 4. 6. vt significant nunquam Pascha, quæ semper celebratur 15. Luna eademq; feria, qua Neomenia Nisan, celebrari posse feria 2. 4. aut 6. atque adeo nec Neomeniam Nisan. Thifri autem Neomeniam, & Caput Anni Ciuilis, nunquam celebrandum feria 1. 4. aut 6. atq; adeo nec ab his incundum festum Tabernaculorum quod 15. Thifri incipit. Et quia à Neomenia Nisan ad Thifri sunt semper dies 177. hoc est hebdomades 25. & dies 2. dicunt à Nisan ad Thifri Beth; idest adde binarium ferijs, quibus iniit Nisan, & habebis feriam idoneam pro Thifri, & Capite anni, vt in hoc laterculo. Sed quia Pentecostes festum vnitatem addit Festo Paschatis, distatq; ab eo diebus 50. Pentecostem celebrant ferijs 2. 4. 6. 1. nunquam vero 3. 5. 7.

Si Nisan	Thifri
1	3
3	5
5	7
7	2

8. *Translatio Astronomica* Feriæ Thifri fit quoties character huius Neomeniæ habet Iach, idest horas 18. vel plures, ita vt si vel vnicum helak defit horis 18. non fiat translatio, at si sint 18. vel plures, & attendatur calculus Astronomicus, habeaturq; ratio non solum horarum, sed & scrupulorum, hæc Neomenia dicitur Molad à nascendo, seu à nascente Luna, si verò neglectis scrupulis horæ 18. vel plures pro vno die computentur, translatio est Ciuilis, & Neomenia hæc dicitur Kebia à fingendo, & semper posterior est quàm Molad. Exempli gratia si Molad Thifri sit Feria 2. h. 20. hel. 560. Caput Anni Ciuilis, seu Rosch-Haschana non fit feria 2. sed 3. ob Iach. Sed si character fuisse fer. 4. hor. 17. hel. 470. Translatio feriæ 4. in 5. fieret propter Adu; si verò character esset feria 4. hor. 19. hel. 470. Translatio in feriam 5. fieret duabus de causis, & propter Adu, & propter Iach, sed vnica sufficeret, at si propter Iach. Translatio cadat in Feriam repugnantem ipsi Adu, opus est translatione bidui: vt si character Neomeniæ Thifri sit fer. 7. hor. 20. hel. 300. ob Iach debet transferri in feriam 1. at ob Adu non potest caput Anni iniri à feria 1. ergo transferendum est in feriam 2. & comperendinandum. Notentur interum in laterculo feriarum, quas Iudæi, multo tamen post tempus Christi aptas putarunt festis hisce celebrandis, & quas ineptas notatas littera t, quæ indicat translationē faciendam, aut feriam ineptam, nam pro Pentecoste non est opus translatione, sed sufficit addere vnitatem feriæ Paschali idoneæ.

Neomenia Nisan, & Pascha.	Thifri, & Scenopegia	Pentecoste.
1 .	1 t	1 .
2 t	2 .	2 .
3 .	3 .	3 t
4 t	4 t	4 .
5 .	5 .	5 t
6 t	6 t	6 .
7 .	7 .	7 t

9. Ex Kebia Thifri pendet discretio, seu determinatio Anni Ordinarij, Abundantis, aut Deficientis: nam subtracta Kebia Anni præsentis, à Kebia Anni sequentis (assumpto septenario, vbi aliter non potest fieri subtractio) residuum tot dies habebit quot detractis hebdomadibus integris, supersunt in Anno Communi, aut Embolimo: ideoq; ex illo residuo, seu differentia dignosces anni qualitem: sunt autem dies superabundantes hebdomadibus infrascripti. Quare si Kebia anni præsentis sit feria 3. & anni sequentis 7. differentia est 4. quæ indicat annum esse cōmunem, & ordinarium &c. Sed ad iudicium de his securius ferendum, constructa est Tabula VI. continens Cyclum vnum integrum decemnoualem incipientem à die 20. Septembris anni Christi Iuliani 1636. cum Neomenia Astronomica in horis, & scrupulis, quam diximus vocari Molad Thifri, & cum Capite Anni Ciuilis absq; horarum scrupulis, quam dixi-

In Anno Communi.	Embol.
D	D
Deficiente 3	5
Ordinario 4	6
Abundante 5	7

mus vocari *Kebiam* littera autem *t* ibidem posita indicat translationem factam feriarum.

10. Præter causas iam dictas translationis Feriæ, ad habendum Caput anni, duæ aliæ à Iudæis afferuntur, ob quas feria alioquin licita, transferenda est in Feriam; Prima dicitur *Gatrad*, in quo vocabulo continentur Hebraicè hi numeri 3. 9. 204. quare si in Anno Communi *Molad Thifri* sit feria 3. hor. 9. hel. 204. aut plures his horis comperendandum est, & *Kebia* transferenda est à feria tertia in quintam, propter *Kebiam* anni sequentis, addendo enim iuxta Tabulam II. 4. 8. 876. fit character anni sequentis 7. hor. 18. hel. 0. & propter *Iach*, seu horas 18. transferendum esset anni caput in feriam 1. sed hæc propter *Adu* incepta est; ergo transeundum ad feriam 2. fitq; comperendatio.

Secunda causa indicatur hoc vocabulo *Batuthakphat*, cuius litteræ Hebraicè valent 2. 15. 589. quoties enim in anno primo post Embolismum, *Molad Thifri* fuerit fer. 2. hor. 15. hel. 589. aut plurium horarum, vel helakim; fit translatio in feriam 3. dummodo ne vnum quidem helak defit. Quare si annus præcedens non fuit Embolismus, aut si character Neomeniæ Thifri esset tantummodo fer. 2. hor. 15. hel. 588. non fieret translatio.

11. Mensium reliquorum Neomeniæ facillè inueniuntur, anni capite, & qualitate cognitis: à *Nisan* enim ad sequentem *Thifri*, sunt in quouis anno dies 177. & menses alternatim dierum 30. & 29. sed à *Thifri* ad sequentem *Nisan*, quia in anno Deficiente *Casleu* euadit dierum 29. & in anno abundante, *Marchesuan* fit dierum 30. ideo à Neomenia *Thifri* ad sequentis *Nisan* Neomeniam sunt dies in Anno Communi deficiente 176. in ordinario 177. in abundante 178. & in Anno *Embolimæo* Deficiente 206. in Ordine 207. in Abund. 208. Cognito ergo die, & feria Anni Iuliani in quæ cadit caput Anni ciuilibus Iudaicis, facillè cognoscetur, in quam diem, & feriam cadat Neomenia *Nisan*, & inde numerando dies 14. Pascha Iudæorum; & deinceps aliorum Mensium dies. Ferias tamen facilius cognoscet si *Kebia Thifri* addideris dies, qui abiectis hebdomadibus, supersunt ex anno. Supersunt autem ex Communi deficiente 1. ordinario 2. abundanti 3. & ex Embolismo deficiente supersunt 3. ex ordin. 4. ex abund. 5. Exemplum esto Annus 1638. Christi, in quo Neomenia *Thifri* incidit in diem 30. Augusti Iuliani, & feriam 5. Annus autem ille fuit communis, & ordinarius, ergo additis 2. ad 5. Neomenia *Nisan* incidit in feriam 5. & quia dies 30. Augusti est à Kalendis Ianuarij dies collecta 242. si huic addas dies 177. fiunt dies 419. quibus si subtrahas anni communis Iuliani dies 365. restant dies 54. à Kalendis Ianuarij Anni 1639. idest dies 23. Februarij stylo veteri, sed stylo Gregoriano 5. Martij, in quam incidit Neomenia *Nisan*, additisq; 14. Pascha Iudaicum incidit in diem 10. Martij, & feriam 7. stylo veteri, sed Gregoriano in diem 20. Martij, & feriam 3. sed pro hoc, & alijs Mensibus condidimus Tabulam Mensium cum diebus collectis in fine eorum pro sex qualitatibus Anni Iudaici, quæ est VII.

12. *Tekupha* est Reuolutio Solis ad vnum ex quattuor punctis cardinalibus Anni, nempe *Tekupha Veris* ad initium Arietis; *Tekupha Aestiuæ* ad initium Cancris; *Tekupha Autumni* ad initium Libræ, & *Tekupha Brumalis* ad initium Capricorni. Vernam Iulij Cæsaris tempore statuerunt ad diem 25. Martij, & Autumnalem ad 24. Septembris in anno Iuliano, & hanc exinde semper retinuerunt. Semper enim nunc cadit *Tekupha Thifri* in 24. Septembris. Quare si *Rosch Hachana*, seu caput anni cadet in 20. Septembris anni Iuliani, *Tekupha* cadet in 5. diem Thifri & si caput anni in 30. Augusti (vt euenire potest anno 3. Cycli Lunaris) *Tekupha* incidet in diem 26. Thifri; si autem caput anni cadet in 24. Augusti (quod euenire potest anno 17. Cycli) *Tekupha* transgressa suos terminos, incidet in diem 2. *Marchesuan*. Sed quia Iudæi Annum Solarem diuidunt (erro-

ne tamen) in quattuor quadrantes æquales, & dant vnicuique dies 91. hor. 7. hel. 540. & duobus quadrantibus dies 182. h. 15. toti; anno cum Calippo, Sostigene, & Cæsare dies 365. h. 6. h. benda est ratio horarum, & vt tacitè intercalatur dies vnus quarto quoq; anno incipiunt à *Tekupha verna*, & anno Biffextili Iuliano numerant à meridie; anno sequenti ab occasu Solis, anno secundo post Biffextilem à media nocte, & anno tertio ab ortu Solis. Esto exemplum in *Tekupha Thifri* pro Annis Christi hinc adiectis, & numeratis à *Tekupha Nisan* diebus 182. h. 15. stylo Iuliano.

	Anni Chr.	Tekupha Nisan Martij hora.	Tekupha Thifri Septemb. hor.
B	1600	25. Meridie.	24 9. noctis.
C	1601	25. In Occ. Solis.	24 3. diei.
C	1602	26. Media nocte.	2 9. diei.
C	1603	26. In Ortus Solis.	25 3. noctis.
B	1604	25. Merid.	24 9. noctis.

Sed quia Neomenia *Thifri* in anno primo cuiusq; Cycli comitatur Aequinoctium Hipparchæum, seu Ptolemaicum, vt notat Mulerus cap. 13. & Ptolemæo anni Solares 300. vno die minores sunt annis 300. Calippicis, seu Iulianis, & Annus Solaris Ptolemaicus est dierum 365. h. 5. hel. 993. $\frac{1}{4}$. ideoq; anni 19. habent dies 6939. h. 16. hel. 518 $\frac{1}{4}$. & Cyclus Lunæ habet dies 6939. h. 16. hel. 595. exceditq; Solarem helakim 76 $\frac{1}{4}$. Ideo Mulerus construxit Tabulam, quæ nobis est VIII. in qua sunt Aequinoctia Ptolemaica diebus Iulianis adnotata pro 1. Anno Cycli Lunaris ab anno 1. Iudaico, vsque ad annum 570. cum excessu Lunarium Cyclo- rum; Additq; tempus computari à Meridiano Eden, & in primo Cycli anno caput anni semper succedere Aequinoctio Ptolemaico, & primo Anno Epochæ Iudaicæ Neomeniam Astronomicam *Thifri* fuisse post Aequinoctium Ptolem. hor. 14. hel. 96. cui post singulos Cyclos addendo excessum Lunarem hel. 76 $\frac{1}{4}$. sequitur vt post Cyclos 338. idest annos 6422. Neomenia *Thifri* ablit ab Aequinoctio diem 1. hor. 14. hel. 96. Iudæi tamen, qui sequuntur Rabbi Adda, dicunt ab eo *Tekupham Vernum* affixam fuisse diei 14. Martij cum Alphonisina.

13. Festa Iudæorum præcipua sunt Pascha, Pentecoste, & Scenopegia, de quibus Exodi 12. & 23. & Deuteronom. 16. Pascha semper fit die 15. *Nisan*, & Pentecoste 6. die *Sciuan*, & Scenopegia 15. die Thifri, à Paschate ad Scenopegiam semper sunt dies 177. quot sunt à Neomenia *Nisan* ad sequentem Neomeniam *Thifri*. In eandem feriam cadunt Neomenia *Nisan*, & Pascha sicut in eandem Neomenia *Thifri*, & Scenopegia. Iam supra diximus addendam vnitatem Feriæ Paschatis, vt habeatur Feria, Pentecoste, biduum autem, vt habeatur feria Scenopegia. Olim porro stante Republica Hebræorum, nefas erat celebrare Pascha in Plenilunio antecedente diem Aequinoctij Verni Ciuilibus, seu *Tekupham Nisan*; adeoq; si Plenilunium eam præcederet, intercalabant Mensem *Adar*, & à sequenti Niuilunio inibant primum mensem; quam intercalationem aliquando extra ordinem adhibebant, si nondum essent maturæ fruges; nec florebant arbores, quæ prolatio, erat etiam comoda vijs purgandis, reficiendis pontibus, & furnis extruendis pro illis, qui aliunde Hierosolymam conueniebant; & aliquando ob alia impedimenta Pascha celebratum est mense secundo, vt videre est Iosue 5. versu 9. & 2. Reg. c. 23. v. 21. & 2. Paralip. c. 30. Sed euerfa Republica, Pascha non celebrant nisi ex computo, in quo nõ raro Pascha Iudaicum anteuerit priscam *Tekupham*, seu diem 25. Martij, vt fit in Cycli Lunaris anno 2. 5. 10. 13. 16. 18. & exemplo est Tabula Muleri, quæ apud nos erit IX. vna cum Tabula Terminorum Paschalium in vno Cyclo Lunari, quæ erit X. Harum vsus patebit ex Canonibus post Tabulas tradendis.

TABVLÆ X. pro vsu Kalendarij Hebraici à tempore Constantini Magni.

I. Tab. Cycli Solis.		III. Tab. Cycli Lunæ.			
Cycl.	Litt. Dominic.	Anni abfoluti.	Perpetui sine Epocha temporis.		
			Fer.	Hor.	Hel.
I	G	1	4	8	876
II	F	2	1	17	672
III	E	c. 3	7	15	181
IV	D	4	4	23	1057
V	C	5	2	8	853
VI	B	c. 6	1	6	362
VII	A	7	5	15	158
VIII	F	c. 8	4	12	747
IX	E	9	1	21	543
X	D	10	6	6	339
XI	C	c. 11	5	3	928
XII	B	12	2	12	724
XIII	A	13	6	21	520
XIV	F	c. 14	5	19	29
XV	E	15	3	3	905
XVI	D	16	7	12	701
XVII	C	c. 17	6	10	210
XVIII	B	18	3	19	6
XIX	A	c. 19	2	16	595
XX	F	e. Indicat Embolismos Cyclus habet dies 6939. Horas 18. Scrupula 595. seu Menses 235.			

II. Tab. Cycli Lunæ primia periodo Judaica.			
Anni incuntes.	Radices Noui.		
	Fer.	Hor.	Hel.
1	2	5	204
2	6	14	0
c. 3	3	22	876
4	2	20	385
5	7	5	181
c. 6	4	13	1057
7	3	11	566
8	7	20	362
9	6	17	951
10	4	2	747
c. 11	1	11	543
12	7	9	52
13	4	17	928
c. 14	2	2	724
15	1	0	233
16	5	9	29
c. 17	2	17	905
18	1	15	414
c. 19	6	0	210

Tab. III. Residuum.			
Tab. Mensium Collectorum.			
Menses	D.	Hor.	Hel.
0	0	18	396
1	1	12	793
2	3	1	506
3	4	14	219
4	6	2	1012
5	7	15	725
6	2	4	438
7	3	17	151
8	5	5	944
9	6	18	657
10	1	7	370
11	2	20	83
12	4	8	876
13	5	21	589

Mensis Ptolemæo hebdomadarum 4. d. i. h. i. z. helakim 793. à Nouilun. ad Plenilunium. dies 14. hor. 18. hel. 396.

IV. Tabula Cyclorum Lunæ Collectorum.

Cycli collecti	Fer. Hor. Scrup.			Cycli collecti	Fer. Hor. Scrup.		
1	2	16	595	230	2	14	770
2	5	9	110	231	5	7	285
3	1	1	705	232	7	23	880
4	3	18	220	233	3	16	395
5	6	10	815	234	6	8	990
6	2	3	330	235	2	1	505
7	4	19	925	236	4	18	20
8	7	12	440	237	7	10	615
9	3	4	1035	238	3	3	130
10	5	21	550	239	5	19	725
11	1	14	65	240	1	12	240
12	4	6	660	241	4	4	835
13	6	13	175	242	6	21	350
14	2	15	770	243	2	13	945
15	5	8	285	244	5	6	460
16	1	0	880	245	7	22	1055
17	3	17	395	246	3	15	570
18	9	9	990	247	6	8	85
19	2	2	505	248	2	0	680
20	4	19	20	249	4	17	195
30	3	16	570	250	7	9	790
40	2	14	40	251	3	2	305
50	1	11	590	252	5	18	900
60	9	9	60	253	1	11	415
70	6	6	616	254	4	3	1010
80	5	4	80	255	6	20	525
90	4	1	630	256	2	13	49
100	2	23	100	257	5	5	635
198	7	13	90	258	7	22	150
+199	3	5	685	259	3	14	745
200	5	22	200	260	6	7	260
201	1	14	795	261	1	23	855
202	4	7	310	262	4	16	370
203	6	23	905	263	7	8	965
204	2	16	420	264	3	1	480
205	5	8	1015	265	5	17	1075
206	1	1	530	266	1	10	590
207	3	18	45	267	4	3	109
208	6	10	640	268	6	19	700
209	2	3	155	269	2	12	215
210	4	19	750	270	5	4	810
211	7	12	265	271	7	21	325
212	3	4	860	272	3	13	920
213	5	21	375	273	6	6	435
214	1	13	970	274	1	22	1030
215	4	6	485	275	4	15	545
216	6	23	0	276	7	8	60
217	2	15	595	277	3	0	655
218	5	8	110	278	5	17	170
219	1	0	705	279	1	9	765
220	3	17	220	280	4	2	280
221	6	9	815	280	2	23	830
222	2	2	330	300	1	21	300
223	4	18	925	400	4	20	400
224	7	11	440	500	7	19	500
225	3	3	1035	600	3	18	600
226	5	20	550	700	6	17	700
227	1	13	65	800	2	16	800
228	4	5	660	900	5	15	900
229	6	22	175	1000	1	14	1000

Anno 1. Epochæ Christianæ Cyclus 198. desijt Autumno, & incæpit Cyclus 199.

V. Tabula Neomeniarum Thifri, quas proximè præcedit, aut sequitur Rofch Hafchana, prout docet Peria.

Cyclus Lunæ Judaicus.	Initio annorum Iudaicorum.	Seculo Mofis.	Seculo Salomonis.	Aera Contra. Macchab.	Seculo Apoftolorum.	Seculo Noftro.
1	O&. 7	Sept. 30	Sept. 29	Sept. 26	Sept. 25	Sept. 20
2	Sept. 26	Sept. 19	Sept. 17	Sept. 16	Sept. 15	Sept. 9
emb. 3	Sept. 16	Sept. 9	Sept. 6	Sept. 4	Sept. 4	Aug. 30
4	O&. 4	Sept. 27	Sept. 25	Sept. 23	Sept. 22	Sept. 18
5	Sept. 23	Sept. 16	Sept. 15	Sept. 13	Sept. 11	Sept. 6
emb. 6	Sept. 12	Sept. 5	Sept. 3	Sept. 3	Sept. 1	Aug. 25
7	O&. 1	Sept. 24	Sept. 22	Sept. 20	Sept. 19	Sept. 14
8	Sept. 21	Sept. 13	Sept. 11	Sept. 9	Sept. 8	Sept. 5
9	O&. 8	Oct. 2	Sept. 30	Sept. 28	Sept. 27	Sept. 23
10	Sept. 18	Sept. 21	Sept. 19	Sept. 17	Sept. 16	Sept. 11
emb. 11	Sept. 17	Sept. 10	Sept. 8	Sept. 6	Sept. 5	Aug. 31
12	O&. 6	Sept. 28	Sept. 27	Sept. 25	Sept. 23	Sept. 19
13	Sept. 24	Sept. 18	Sept. 16	Sept. 14	Sept. 13	Sept. 7
emb. 14	Sept. 14	Sept. 7	Sept. 5	Sept. 3	Sept. 2	Aug. 29
15	O&. 3	Sept. 26	Sept. 24	Sept. 21	Sept. 21	Sept. 16
16	Sept. 22	Sept. 14	Sept. 13	Sept. 11	Sept. 9	Sept. 5
emb. 17	Sept. 10	Sept. 3	Sept. 2	Aug. 31	Aug. 30	Aug. 25
18	Sept. 29	Sept. 22	Sept. 20	Sept. 19	Sept. 18	Sept. 12
emb. 19	Sept. 19	Sept. 12	Sept. 10	Sept. 7	Sept. 7	Sept. 2

Annis 300. Termini Neomeniarum minuuntur vno die, & ideo quævis columna potest feruire annis 600.

VI. Tabula Cycli Lunæ ab Anno Iudæico 5397. continens Molad, idest Nouilunium Thifri, & Kebias, idest Caput Anni Ciuilis.

Anni Cycli.	Nouilunium Thifri.			Littera Dominic.	Initium Anni Astronomici.	Kebias Thifri Fer.	Anni Qualitas.	Initium Anni Ciuilis.	Anni Christi.
	Fer.	Hor.	Scrup.						
1	3	1	704	B	Sept. 20	3	Ord.	Sept. 20	1636
2	7	10	500	A	Sept. 9	7	Ab.	Sept. 9	1637
emb. 3	4	19	296	G	Aug. 29	5	Ab.	Aug. 30	1638
4	3	16	885	F	Sept. 17	5	Ord.	Sept. 19	1639
5	1	1	681	D	Sept. 6	2	Def.	Sept. 7	1640
emb. 6	5	10	477	C	Aug. 26	5	Ab.	Aug. 26	1641
7	4	7	1066	B	Sept. 14	5	Ord.	Sept. 15	1642
8	1	16	862	A	Sept. 3	2	Def.	Sept. 4	1643
emb. 9	7	14	371	F	Sept. 21	7	Ab.	Sept. 21	1644
10	4	23	167	E	Sept. 10	5	Ord.	Sept. 12	1645
emb. 11	2	7	1043	D	Aug. 31	2	Ab.	Aug. 31	1646
12	1	5	552	C	Sept. 19	2	Def.	Sept. 20	1647
13	5	14	348	A	Sept. 7	5	Ab.	Sept. 7	1648
emb. 14	2	23	144	G	Aug. 27	3	Ord.	Aug. 28	1649
15	1	20	733	F	Sept. 15	2	Ab.	Sept. 16	1650
16	6	5	529	E	Sept. 5	7	Def.	Sept. 6	1651
emb. 17	3	14	325	C	Aug. 24	3	Ord.	Aug. 14	1652
18	2	11	914	B	Sept. 12	2	Ab.	Sept. 12	1653
emb. 19	6	20	710	A	Sept. 1	7	Ab.	Sept. 2	1654

Littera t. indicat Translationem Feriæ factam.

VII. Tabula Dierum Collectorum in fine Mensium.

Menses.	Dies Mens.	Anno Communi.			Anno Embolimæo.			Mens. Iulian.	Anno Com.	Anno Biffex.
		Defic.	Ordin.	Abund.	Defic.	Ordin.	Abund.			
Thifri.	30	30	30	30	30	30	30	Ianuar. Febr. Mart.	Dies	Coll.
Marchefuan in abundant.	29	59	59	60	59	59	60		31	31
Casleu in defic.	30		89	90	89	89	90		59	60
	29	88			88				90	91
Tebeth.	29	117	118	119	117	118	119	April.	120	121
Schebat.	30	147	148	149	147	148	149	Mai.	151	152
Adar I.	30				177	178	179	Iun.	181	182
Adar II.	29	176	177	178	206	207	208			
Nifan.	30	206	207	208	236	237	238	Iul.	212	213
Iiar.	29	235	236	337	265	266	267	Aug.	243	244
Siuuan.	30	265	266	267	295	296	297	Septemb.	273	274
Thamus.	29	294	295	296	324	325	326	Octob.	304	305
Ab.	30	324	325	326	354	355	356	Nouemb.	334	335
Elul.	29	353	354	355	383	384	385	Decemb.	365	366

VIII. Tabula pro Connexione Capitis Anni Iudaici, cum die Anni Romani, quando Cyclus Lunæ est 1.

ANNI		Aequinoctium.			In An- nis.	Aequinoctij Complementum.			Excessus Lunæ supra Annos.					
Judaici incun- tes.	Ante Christi currètes	Ptolemaicum, seu Hipparch.				Hor.	Scr.	Decim.	Excessus Lunæ in Cyclis.		Excessus Lunæ in Annis.			
		Mens.	D.	H. Scrup.				Cy- cli.	H.	Scr.	D.	Anni Solares Hippar- chi.	Hela par- kim. tes. 190	
1	3761	Oct.	6	15	108	0	86	4	1	0	76	6		
301	3461	Oct.	5	15	108	0	172	8	2	0	153	2		
601	3161	Oct.	4	15	108	0	259	2	3	0	229	8		
901	2861	Oct.	3	15	108	0	345	6	4	0	306	4		
1201	2561	Oct.	2	15	108	0	432	0	5	0	383	0	1	4 6
1501	2261	Oct.	1	15	108	0	518	4	6	0	459	6	2	8 12
1801	1961	Sep.	30	15	108	0	604	8	7	0	536	2	3	12 18
2101	1661	Sep.	29	15	108	0	691	2	8	0	612	8	4	16 24
2401	1361	Sep.	28	15	108	0	777	6	9	0	689	4	5	20 30
2701	1061	Sep.	27	15	108	0	864	0	10	0	766	0	6	24 36
3001	761	Sep.	26	15	108	1	648	.	20	1	842	0	7	28 42
3301	461	Sep.	25	15	108	2	0	.	25	2	0	.	8	32 48
3601	161	Sep.	24	15	108	3	432	.	30	3	138	0	9	36 54
						40	216	.	40	4	276	.	10	40 60
						50	0	.	50	5	590	.	11	44 66
						75	0	.	60	6	276	.	12	48 72
						100	8	0	70	7	1042	.	13	52 78
3901	140	Sep.	23	15	108	8	0	.	80	8	728	.	14	56 84
4201	440	Sep.	22	15	108	10	0	.	90	9	414	.	15	60 90
4501	740	Sep.	21	15	108	12	0	.	100	10	100	.	16	64 96
4801	1040	Sep.	20	15	108	16	0	.	200	14	200	.	17	68 102
5101	1340	Sep.	19	15	108				280	19	928	.	18	72 108
5401	1640	Sep.	18	15	108				281	19	1004	6	19	76 6
5701	1940	Sep.	16	15	108				282	20	1	2		
6001	2240	Sep.	16	15	108				283	20	77	8		
									284	20	154	4		
									285	20	231	0		

IX. Tabula Paschatum Iudaicorum, in diebus Anni Iuliani ab Anno Christi 1630. vsque ad 1674.

Cycli Lunæ Iudaici.	Anni Christi.	Pascha Iudaicorum. D	Feria.	Litera Domin	Cycli Lunæ Iudaici.	Anni Christi.	Pascha Iudaicorum. D	Feria.	Litera Dom.
13	1630	Mar. 18	5	c	17	1653	Apr. 2	7	b
14	1631	Apr. 7	5	b	18	1654	Mar. 23	5	a
15	1632	Mar. 27	3	a g	19	1655	Apr. 12	5	g
16	1633	Mar. 16	7	f	1	1656	Mar. 30	1	f c
17	1634	Apr. 3	5	e	2	1657	Mar. 19	5	d
18	1635	Mar. 24	3	d	3	1658	Apr. 8	5	c
19	1636	Apr. 10	1	c b	4	1659	Mar. 29	3	b
1	1637	Mar. 30	5	a	5	1660	Mar. 17	7	a g
2	1638	Mar. 20	3	g	6	1661	Apr. 4	5	f
3	1639	Apr. 9	3	f	7	1662	Mar. 25	3	e
4	1640	Mar. 28	7	c d	8	1663	Apr. 12	1	d
5	1641	Mar. 16	3	c	9	1664	Mar. 31	5	c b
6	1642	Apr. 5	3	b	10	1665	Mar. 21	3	a
7	1643	Mar. 25	7	a	11	1666	Apr. 10	3	g
8	1644	Apr. 11	5	g	12	1667	Mar. 30	7	f
9	1645	Apr. 1	3	f e	13	1668	Mar. 17	3	e d
10	1646	Mar. 21	7	d	14	1669	Apr. 6	3	c
11	1647	Apr. 10	7	c	15	1670	Mar. 26	7	b
12	1648	Mar. 28	3	b a	16	1671	Mar. 16	5	a
13	1649	Mar. 18	1	g	17	1672	Apr. 2	3	g f
14	1650	Apr. 6	7	f	18	1673	Mar. 22	7	c
15	1651	Mar. 27	5	e	19	1674	Apr. 11	7	d
16	1652	Mar. 14	1	d c					

X. Tabula Harmonia Terminorum Paschalium binorum pro Christianis, & binorum pro Iudæis reductorum ad Iuliani Anni dies.

Cyclus Lunæ Romanus.	Term. Pasch. veteres circa Constantini M. tempus.	Cycli Lunæ Iudaici.	Term. Pasch. Iudaicorum veteres ab anno Iud. 4105.	Term. Pasch. Iudaicorum recent. huic æquidonei. D	Term. Pasch. Gregoriani, ad annum Iulianum reducti. D	Cyclus Lunæ Romanus mit. infra scriptis annis.
1	Apr. 5	17	Apr. 6	Apr. 2	Apr. 2	1615
2	Mar. 25	18	Mar. 27	Mar. 22	Mar. 22	1614
3	Apr. 13	19	Apr. 14	Apr. 10	Mar. 21	1613
4	Apr. 2	1	Apr. 3	Mar. 30	Mar. 30	1672
5	Mar. 22	2	Mar. 23	Mar. 19	Mar. 19	1691
6	Apr. 10	3	Apr. 10	Apr. 7	Apr. 7	&c.
7	Mar. 30	4	Mar. 31	Mar. 27	Mar. 27	
8	Apr. 18	5	Mar. 20	Mar. 16	Mar. 16	
9	Apr. 7	6	Apr. 8	Apr. 4	Apr. 4	
10	Mar. 27	7	Mar. 28	Mar. 24	Mar. 24	
11	Apr. 15	8	Apr. 15	Apr. 12	Mar. 13	
12	Apr. 4	9	Apr. 5	Apr. 1	Apr. 1	
13	Mar. 24	10	Mar. 25	Mar. 21	Mar. 21	
14	Apr. 12	11	Apr. 13	Apr. 8	Apr. 8	
15	Apr. 1	12	Apr. 1	Mar. 29	Mar. 29	
16	Mar. 21	13	Mar. 22	Mar. 18	Mar. 18	
17	Apr. 9	14	Apr. 9	Apr. 6	Apr. 6	
18	Mar. 29	15	Mar. 30	Mar. 26	Mar. 26	
19	Apr. 17	16	Mar. 18	Mar. 15	Mar. 15	

Termini Paschales à Gregorio XIII. reformati vix, & rarò vno die dissident à Terminis Iudaicorum, esto hi quadriduo aliquando dissident à prisicis Terminis; At Iudaicorum veteres à Romanis in Cyclo Romano 8. & recentes in Cyclo 3. & 11. dissident vno Mense.

CANON I.

Annos Iudaicae Periodi conuertere in Annos illos Epochae CHRISTI, vel ante, quorum Autumno incipit, vel incipiet datus Annus Iudaicus.

SI Annus Iudaicus sit 3761. incepit ab Autumno Anni primi ante Epocham Christi; si verò minor sit annis 3761. subtrahe datos annos annis 3762. & residuum erit Annus ille ante Epocham Christi, in cuius autumno incepit annus Iudaicus. Vt si detur annus 3760. restabit annus 1. ante Christum, in cuius autumno iniit annus 3760. At si datus annus est maior, quàm 3761. subtrahe illi 3761. & residuum annus erit ille Christi in cuius autumno incepit, vel incipiet Iudaicus annus. Vt si detur annus 3762. demptis 3761. restat Annus I. Epochae Christi, in cuius Autumno incepit annus Iudaicus 3762. Item si detur annus Iudaicus 5397. demptis 3761. relinquitur Christi annus 1636. in cuius autumno incepit annus 5397. antea enim Annus Christi 1636. à Calendis Ianuarij, vsq; ad Septembrinum caput anni Iudaici, currebat cum Iudaico 5396.

CANON II.

Annos Epochae CHRISTI conuertere in Annos Iudaicos cum ipsis concurrentes, vsque ad Autumnae Caput Anni Iudaici subsequentsis.

ANnis Christi adde 3760. & habebis Annū Iudaicum, cum quo Annus ille Christi currit, vsq; ad Autumnum; at si Annis Christi addas 3761. habebis annum Iudaicum ineuntem ab Autumno anni eiusdem Christi. Vt si detur Annus Christi 1636. additis 3760. fit annus Iudaicus 5396. cum quo annus 1636. à Calendis Ianuarij, vsque ad Autumnum currit. At si annis 1636. addas 3761. fit Iudaicus annus 5397. iniens ab Autumno eiusdem anni Christi 1636. Anno itaq; Christi primo in Autumno ipsius completus est Iudaicus annus 3761. & initus 3762. & ita deinceps.

CANON III.

Dato Anno Iudaico, inuenire Cyclum Solis, & Lunae Iudaicum, una cum Cyclis iam absolutis.

PRO Cyclo Solis diuide Annos datos per 28. pro Lunae autem Cyclo, diuide eosdem per 19. si in Quotiente nulla sit fractio, Cyclus erit vltimus illic Solis, idest 28. hic Lunae 19. & totus Quotiens indicabit Cyclos absolutos ab initio Iudaicae periodis. At si Quotienti adhæreat fractio, Numerator fractionis erit ipsemet Cyclus Solis in primo casu; vel Lunae in secundo. Vt si detur annus Iudaicus 3761. hoc per 28. diuiso, quotiens est $134\frac{2}{7}$. quo significatur ab initio periodis Iudaicae completos fuisse Cyclos Solis 134. & de Cyclo 35. currere 9. Rursus diuisis 3761. per 19. restant Cycli Lunae completi 197. & $\frac{2}{7}$. & currebat aureus numerus 18. iuxta Iudæos, nam iuxta formam Anni Romani, & Christianorum, illo anno qui erat primus ante Christi Epocham, currebat Aureus numerus I. Cyclus epim Lunae Iudæorum binario minor est Cyclo Lunae Romanorum, quia Iudæi Cyclum suum biennio tardius, quàm Romani exorfi sunt; qui enim est Iudæis primus Cycli, idem est tertius Romanis ab Autumno ad sequentes Calendas Ianuarij, post quas incipit Romanis quartus, perseverante adhuc apud Iudæos primo, vsq; ad sequentem Autumnum. Exempli gratia Anno hoc 1664. quo hæc scribimus Cyclus Lunae Romanis à Calendis Ianuarij, vsq; ad vltimum Decembris est 12. sed Iudæis ab Autumno anni 1664. erit 10. vsq; ad Autumnum anni 1665. sed Romanis anno 1665. à Calendis Ianuarij erit 13. quod notandum ob Pascha. Sic anno Iudaico 3794. qui erat Christi 33. Cyclus Lunae erat 13. absolutis iam 199. Cyclis seruiens Iudæis ab Autumno, & Romanis erat 15. & initio anni 34. Christi erat 16. durante adhuc apud Iudæos (si hæc forma tunc vli essent) Cyclo 13.

CANON IV.

Dato Cyclo Solis, inuenire Literam indicem Ferie prima Anno Iudaico seruientem.

REPERTO per Canonem III. Cyclo Solis, consule I. Tabulam, Litera enim, ibi adnotata Cyclo Solis pro Litera Dominicali, si est vnica, vel binarium posterior, est index Ferie primæ pro anno Iudaico ab Autumno, vsq; ad Calendas Ianuarij, anni Romani: ab his enim vsurpanda est litera sequens pro reliquis mensibus anni Iudaici. Exempli gratia Anno Iudaico 3794. qui incepit iuxta I. Canonem ab autumno anni Christi 33. diuiso per 28. reperitur Cyclus Solis 14. à Calendis Ianuarij, vsq; ad finem anni 33. currens; litera autem D. adnotata Cyclo 14. index est Ferie primæ in anno Iudaico, vsq; ad Calendas Ianuarij anni 34. ab his enim statim etiam pro reliquo anno Iudaico, vsurpanda est litera C. At anno Christi 32. Bissextili, idest Iudaico 3793. Cyclus Solis erat 13. & literæ F. E. quarum prior seruiebat vsq; ad diem 24. Februarij, posterior autem E. à die 25. Februarij vsq; ad finem anni, ideoq; Ferie primæ in anno Iudaico litera fuit E, sed à Calendis anni 33. fuit D.

CANON V.

Dato Anno Epochae CHRISTI, reperire in forma Iuliana Cyclum Solis & Lunae congruentem Anno Iudaico cum ipso concurrenti.

PRIMO Annis Epochae Christi adde 9. (anno quippe præcedenti Epocham Christi Cyclus Solis erat 9.) & summam diuide per 28. Quotiens enim si nulla ipsi fractio adhæreat indicabit vltimum Cycli idest 28. alioquin ipse numerator fractionis erit Cyclus Solis seruientis non solum Romano sed etiam Iudaico illi anno, qui incipit ab autumno, dati Anni Epochae Christi, cum quo per Canonem IV. inuenies literam indicem primæ Ferie. Sic anno Christi 33. additis 9. fiunt 42. & his per 28. diuisis Quotiens 1. $\frac{14}{28}$. indicat Cyclum Solis 14.

Secundò pro Cyclo Lunae adde annis Epochae Christi vnitatem, & summam partire per 19. nam quotiens si sit sine fractione, indicabit Cyclum 19. alioquin ipse fractionis numerator erit Cyclus Lunae conueniens Anno Romano, cui si demas binarium habebis Cyclum Lunae conuenientem Anno Iudaico inito ab Autumno dati Anni Christi, & deinceps toti anno Iudaico. Sic Anno Christi 33. addita vnitatem fiunt 34. quibus per 19. diuisis restat $1\frac{15}{19}$. Ergo Cyclus Lunae, seu Aureus numerus toti anno 33. Christi conueniens anno Iudaico, ad illa tempora retroaccommodato, & ab Autumno anni 33. inito fuit, vel fuisset 13. & talis perseverasset, vsq; ad sequentem autumnum anni 34. Christi, etiam si anno 34. Romanis Cyclus Lunaris fuerit 16.

CANON VI.

Dati Anni Iudaici caput Astronomicum inuenire, seu Characterem Neomeniae Thifri, quoad Feriam, Horas, & Scrupula à Meridiano Eden, vel Hierosolymitano computatas.

PRIMO per Canonem III. quare Cyclos Lunae absolutos, & Cyclum Lunae competentem Anno Iudaico; Deinde ex Tabula II. sume Radicem Nouiluniorum conuenientem Cyclo Lunae, & ex Tabula IV. vno, aut duobus ingressibus, sume ferias, horas, & scrupula conuenientia Cyclis collectis, & absolutis; omnia hæc collige in vnam summam, ponendo præ scrupulis 1080. horam vnam, & pro horis 24. diem, seu feriam vnam, & à summa feriarum abijciendo septenarios, quando earum summa excesserit 7. sic enim habebis feriam Neomeniae Thifri, seu capitis Anni Iudaici, & horas cū scrupulis ab occasu Solis, & meridiano Eden numeratas, quibus si demas helakim, seu scrupula 420. habebis tempus meridiani Hierosolymæ.

D

EXEM-

EXEMPLVM. Anno Iudaico 3794. (qui per Canonē I. fuit Christi 33. idest cœpit ab Autumno anni 33.) per Canonem III. in ultimo exemplo Cyclus Lunæ Iudaicus fuit 13. & absoluti erant iam Cycli 199. sic ergo ex Tabula II.

	Fer.	Hor.	Scrup.
Cyclo 13	4	17	928
Cycl. abf. 199	3	5	685
Summa		1	1613
	7	23	1080
			533

& IV. stabit forma calculi, in qua scrupulis 1613. demenda sunt 1080. & reponenda hora 1. cū scrupulis residuis 533. quare Character Thifri, seu caput Astronomicū anni 3794. Iudaici fuit, (hac quidem forma) feria 7. & hora 23. ac scrupulis 533. à meridiano Eden, sed scrup. 112 $\frac{1}{2}$. à meridiano Hierosolymæ, hoc est ex dictis in Appendice num. 2. hor. 23. m. 6. sec. 13 $\frac{1}{2}$. Politicè itaque fuisset caput Anni FERIA sequenti, si ea capax fuisset, de quo Canone sequenti.

CANON VII.

Caput Anni Iudaici Astronomicum corrigere, ob translationem feriarum.

SI FERIA per Canonem VI. reperit adhæreant horæ 18. vel aliquid plus, adhibenda est feria sequens pro Ciuili Neomenia Thifri; sed si hæc ipsa feria sit in *Adu*, idest 1. vel 4. vel 6. transferendum adhuc anni caput in feriam sequentem. Ergo in Exemplo Canonis præcedentis Character Neomeniæ Thifri fuit feria 7. hor. 23. & c. *Kebia*, idest caput Ciuile Anni debuisset esse feria 1. ob transfressum horarum 18. sed quia ob superstitionem Iudaicam, feria 1. est inepta capiti anni, iuxta dicta in Appendice num. 7. ideo transferendum fuit caput anni in feriam 2. si anno illo, qui fuit Christi 33. Iudæi vti essent hac forma, qua postea vti sunt.

CANON VIII.

Data Feria Neomenia Thifri, vel eius Character, inuenire feriam Scenopegia sequentis, & Paschatis, & Pentecostes antecedentis.

E Adem est Feria Neomeniæ Thifri, seu capitis anni Ciuilis Iudaici, ac primæ diei Scenopegie: debet enim celebrari die 15. mensis Thifri, qui est septimus in anno sacro. Porrò huic feriæ subtrahere binarium, & residuum erit feria Paschatis antecedentis, sed si feria capitis anni Ciuilis sit 2. feria Paschatis præcedentis fuit 7. sicut & Neomeniæ Nisan; Postremò feriæ Patchali adde vnitatem, & habebis feriam primæ diei Pentecostes Iudaicæ. Ergo quia Anno 33. Christi, seu Iudaico 3794. Feria Neomeniæ Thifri, ex dictis Canone VII. fuit 2. talis quoq; fuit feria primæ diei Scenopegie sequentis, sed feria Patchalis antecedentis eodem anno 33. sed Iudaico 3793. fuit 7. sicut & feria Nisan; ideoq; feria Pentecostes fuit 1. aut debuit esse, si Iudei tunc vti essent hac anni forma.

Aliter sic. Quære Characterem Neomeniæ Thifri Astronomicum per Canonem VI. & huic subtrahere Characterem mensium collectorum repertum in residuo Tabulæ III. qui est D. 2. 4. 438. assumpto septenario, si non potest aliter fieri subtractio feriarum, & habebis Characterem Neomeniæ Nisan præcedentis, sed Astronomicum; Ciuilitè enim, si excedat horas 18. assumenda est feria sequens, nisi hæc sit 2. 4. aut 6. alioquin adhuc in alteram feriam transferendum est caput Anni sacri, seu Neomenia Nisan præcedentis, & ita euenit vel debuit euenire Anno Christi 33. ex dictis enim in exemplo Canonis VI. Character Neomeniæ Thifri fuit f. 7. 23. 533. cui subducto mentium 6. Character nempe 2. 4. 438. restat Character Neomeniæ præce-

dentis Nisan f. 5. h. 19. Scrup. 95. Astronomicè, sed quia horæ excedunt 18. debuit ciuilitè Neomenia Nisan esse feria 6. At hæc inepta est iuxta dicta in Appendice num. 7. ergo transferri debuit in feriam 7. in quam pariter incidere debuit Pascha Iudæorum, & ideo Pentecoste in feriam 1.

CANON IX.

Dato Capite Anni Iudaici, seu Neomenia Ciuili Thifri, & capite Anni sequentis per Canones VI. VII. Decernere an præsens Annus sit Communis an Embolimus, & an sit Deficiens, Ordinarius aut Abundans.

CYCLUS Lunæ Iudaicus Anno Iudaico dato conueniens, & in Tabula II. aut III. repertus indicabit an sit Embolimus, nempe si adnotata sit characteristica *em*, alioquin erit Communis, vt in casu Canonis VI. Cyclus fuit 13. ergo Annus fuit Communis. Quære deinde per Canones VI. & VII. *Kebiam* idest correctum, caput Anni ciuili, & idem fac pro *Kebia*, seu capite anni sequentis, tandem subtrahere *Kebiam* priorem à posteriori, assumpto septenario si *Kebia* posterior non est maior priori, quod si vtraq; cadat in feriam eandem, differentia erit 7. alioquin in Anno communi differentia *Kebiarum* 3. deficientem indicabit 4. ordinariam 5. abundantem, sed in anno Embolimo differentia *Kebiarum* si sit 5. deficientem, si 6. ordinariam, si 7. abundantem indicabit.

EXEMPLVM de quo supra sit Iudaicus annus 3794. qui incœpit ab Autumno anni 33. Christi Cyclus Lunæ fuit 13. adeoq; annus Communis, & *Kebia* Thifri fuit feria 2. Anno autem sequenti caput anni Astronomicè per Canonem VI. fuit feria 5. hor. 8. scrup. 339. quare cum horæ non excedant 18. & feria 5. sit idonea capiti anni *Kebia* sequens fuit 5. cui subtrahendo priorem *Kebiam*, idest 2. re-

	Fer.	Hor.	Scrup.
Cyclus 14	2	2	724
Cycli abf. 199	3	5	685
Summa		1	1419
			1080
	5	8	339

manent 3. ergo annus Iudaicus 3794. fuit Communis, sed Deficiens, nempe dierum 353. ideoq; Mensis Casleu dierum tantummodo 29. Alia exempla habes in Tabula VI. ab Anno Iudaico 3397. qui fuit Christi 1636. vsq; ad Iudaicum 5416. qui fuit Christi 1654. in diebus tamen Iulianis, non Gregorianis.

CANON X.

Data Feria politica Capitis Anni Iudaici in quam diem Mensis Iuliani cadat inuenire.

I Nuenta *Kebia* seu feria ciuili per Canonem VI. & VII. quæ est caput Anni Iudaici, & per Canonem III. Cyclus Lunæ Iudaico ac Solis & per IV. Litera Dominicali, seu feriæ primæ; quære in Tabula V. sub seculo congruenti cum Cyclus Lunæ Iudaico diem Iuliani mensis assignatum Neomeniæ Thifri, & si dies ille in Calendario Romano coincidat cum feria Iudaica, prout docebit litera Dominicalis, ille ipse dies est caput Anni Iudaici, alioquin ille dies eligendus, qui propior habet feriam eandem cum feria Iudaica. EXEMPLI gratia, Anno 33. Christi, seu Iudaico 3794. Feria Politica Capitis Anni per Canonem VI. & VII. fuit 2. & per Can. III. Cyclus Lunæ fuit 13. & ex Canone IV. Litera Dominicalis fuit D. seculo autem Christi, & Apostolorum Cyclus Lunæ 13. respondet dies 13. Septembris, quæ, vt indicat litera D. in Calendario Romano est feria 1. ergo feria 2. & caput anni Iudaici incidit in diem 14. Septembris.

EXEM.

EXEMPLVM alterū sit Exodus, seu migratio Israelitarum ex Aegypto, quæ iuxta Scaligerum fuit Anno Iudaico 2264. qui incepit per Canonem I. Anno ante Christi Epocham 498. autumnno, quare Exodus, qui contigit nocte inchoante festum Paschatis, incidit in annum 497. ante Christum. Cyclus Lunæ Iudaicus fuit 3. absolutis Cyclis 119. Solis autem cyclus fuit 24. & litera Dominicalis F. Character ergo Neomeniæ Thifri Astronomicè fuit feria 2. h. o. scr. 401. per Canonem VI. vt patet ex calculo hic adiecto

	Fer.	Hor.	Scr.
Radix Cycli 3	3	22	876
Cycli 100	2	23	100
absoluti 19	2	2	505
		1	1481
			1080
Summa	2	0	401

abiectis 7. nec vlla opus est translatione Feriæ, iuxta dicta Canone VII. Annus autem fuit Embolimæus. At Anno sequenti Neomenia Thifri inuenietur per Canonem VI. fuisse fer. 7. h. 21. scr. 990. idest ciuilitate per Canonem VII. feria 2. Quare per Canonem IX. Annus Iudaicus 2264. fuit Embolimæus Abundans, seu dierum 385. & mensis Marchesiam dierum 30. vt & Adar prior. Porro ex Tabula V. seculo Moysi cyclo 3. respondet Septembris dies 9. quæ, vt docet litera F. in Calendario Romano, conuenit fer. 2. Ergo miro consensu Neomenia Thifri incidit in feriam 2. & diem 9. Septembris. Iam à die prima Thifri ad finem Adar secundi per Tab. VII. in anno Embolimæo abundanti sunt dies 208. quibus numeratis à die 9. Septembris, incidit dies vltima Adar in diem 3. Aprilis. Anni ante Christum 497. vt pote Biffextilis, quo prior litera Dominicalis erat E, & posterior D, quare desijt Adar in 3. Aprilis feriamq; 6. & Nisan inijt 4. Aprilis feria 7. Pascha verò in 18. Aprilis item feria 7. à vespera præcedenti inchoato.

CANON XI.

Inuenta Neomenia Thifri, & Anni qualitate inuenire Neomenias reliquorum mensium Iudaicorum, & dies mensium Iulianorum, in quas incidunt.

Primo, vt habeas Neomeniam sequentis Nisan adde numeros notatos in adiecta hic Tabella, Feriæ Neomeniæ Thifri, & habebis feriam sequentis Nisan. Vt in exemplis Canonis VII. & IX. quia annus Iudaicus 3794. initus

In Anno Iudaico.			
Communi		Embolimæo	
Defic.	1	Defic.	3
Ordin.	2	Ordin.	4
Abund.	3	Abund.	5

ab autumnno Anni 33. Christi. Cœpit à feria 2. & fuit communis deficiens, ideo Nisan sequens addita vnitatem, incepit à feria 3. Et quia ex dictis Canone 10. fuit illa dies 14. Septembris à Thifri autem vsque ad Nisan in anno Com. deficiente, sunt dies 176. & Casleu cuadit dierum 27. facile per Tabulam VII. inuenies dies Iulianos aliarum Neomeniarum, & cum litera Dominicali sequentis anni ferias quoq; itaq; in Exemplo prædicto, quo Christi anno 33. currebat litera D. & anno sequenti litera C. Neomeniæ Iudaicæ, si hæc forma fuisset tunc in vsu, incidissent in infra scriptos dies, & ferias.

	Anno 33.		
Thifri	14	Septemb.	fer. 2
Marchesuan	14	Octob.	fer. 4
Casseu	12	Novemb.	fer. 5
Tebebb	11	Decemb.	fer. 6

	Anno 34. Christi.		
Schebat	9	Januar.	fer. 7
Adar	8	Februar.	fer. 2
Nisan	9	Mart.	fer. 3
Iiar	8	April.	fer. 5
Sirran	7	Maij	fer. 6
Tamuz	6	Iunij	fer. 1
Ab.	5	Iulij	fer. 2
Elul	4	Augusti	fer. 4

CANON XII.

Tekuphas, seu Solis ingressus in quatuor puncta Cardinalia Zodiaci reperire.

Consule Tabulam VIII. E regione enim annorum datorum habebis Equinoctia Ptolemaica Autumnalia, quæ pleriq; Iudzi sectantur, at si anni dati non sint in Tabula sume proximè maiorem numerum annorum in Tabula notatum, & cum eo quare Equinoctij tempus: deinde cum annorum differentia sume ex secunda parte eiusdem Tabulæ Equinoctij complementum addendum temporè prius reperto, & habebis Equinoctij tempus correctum. Et quia Iudzi vniciq; quadranti Anni Solaris tribuunt dies 91. hor. 7. helakim 540. duobus verò quadrantibus dies 182. horas 15. facile aliorum Tekupharum diem, & horam inuenies.

EXEMPLI gratia Anni Christi 33. cœpit in autumnno annus Iudaicus 3794. qui annus non est præcisè in Tabula VIII. sume igitur proximè maiorem, nempe 3901. cui respondet Equinoctij autumnalis tempus Septembris 23. hor. 15. scrup. 108. subtractis autem 3794. ab annis 3901. differentia est 107. cui sumendo annos 100. & deinde 7. respondent horæ 8. hel. 604 ²/₅. quæ additæ diei 23. horis 15. scrup. 108. colligunt Equinoctium die 23. Septembris hora 23. scrup. 12. à Meridiano Eden, idest sub finem diei, 24. Sept. quare si diei 24. Septembris addas dies 182. hor. 15. incidet Equinoctium vernum anni sequentis Christi 34. in diem Martij 25 & hor. ferè 15. à media nocte meridiani Eden; At ex dictis pro Canone XI. Nisan eo anno inijt à die 9. Martij, atq; adeo dies 15. Paschati deputata in diem 23. Martij: sed ante Equinoctium Vernum, contra legem præcæptæ Moysis; Igitur ac forma Kalendarij tunc non utebantur Iudzi, sed Neomeniam Nisan à Phati Lunæ auspiciabantur, & Ciuile Equinoctium ad diem 24. Martij redactum seruabant, ideoq; anno communi, & ordinario retento plenilunium, seu 15. Nisan coincidit in diem Equinoctij.

CANON XIII.

Ex Tabula X. eruere à tempore Constantini Magni Paschata Christianorum, & Iudaorum terminos Paschales.

Primo Annis Epochæ Christi adde 9. & summam diuide per 28. si quotienti nulla fractio adhæret Cyclus Solis erit 28. alioquin ipse numerator fractionis erat Cyclus Solis; Deinde Annis Epochæ Christi adde vnitatem, & summam diuide per 19. Nam si Quotienti nulla hæret fractio, Cyclus Lunæ Romanus erit 19. alioquin numerator fractionis erit Cyclus Lunæ. Cyclus autem Solis in I. Tabularum indicabit literam Dominicalem.

EXEMPLVM sit Annus Christi 1453. additis 9. fiunt 1462. & his per 28. diuisis, Quotus est 52. ⁶/₇. ergo Cyclus Solis 6. & litera Dominicalis G. sed addita vnitatem annis Christi, fiunt 1454 quibus per 19. diuisis Quotiens est 76. ¹⁴/₁₉. ergo Lunæ Cyclus Romanus fuit 10.

Secundò igitur ex Tabula X. è regione Cycli Lunaris 10. inuenies terminum Paschalem in anno veteri Iuliano, nempe Martij 27. cui in Calendario Romano assignatur litera B. ergo Pascha fuit die 1. Aprilis, quæ habet sequentem literam Dominicalem G. At Iudaorum Cyclus Lunaris erat tunc 7. & Termini Paschales anno Christi 344. seu Iudaico 4105. erant 28. Martij, nostro autem 24. Martij: quare anno 3453. erant 25. Martij. Iam si Pascha fuit die 1.

D 2 Aprilis

Aprilis ergo festum Corporis Christi fuit 31. Maij feria 5. Rectè igitur Patriarcha Constantinopolitanus retulit Constantinopolim captam feria 3. ante festum Corporis Christi die 29. Maij.

Aliud exemplum Anno Christi 1636. per regulam supradictam Cycli Lunæ Romanus fuit 3. (esto Iudaicus esset 19.) & Cycli Solis 21, & lit. Dominicalis posterior B. In Tabula autem X. Cyclo 3. respondet Terminus Paschalis Iulianus Aprilis 13. sed Gregorianus II: dies verò Aprilis 13. in Calendario Romano habet literam E ergo ex litera Dominicali B, dies 13. incidit in feriam 4. & dies 17. in feriam 1. quare Pascha fuit die 17. Aprilis in Anno Iuliano. At diei 11. Martij in Calendario Romano assignata est Litera G, ergo Pascha in anno Gregoriano ad Iulianum reducto fuisset 13. Martij, cui assignata est Dominicalis litera B, nempe quinque septimanis præcedens Pascha Anni Iuliani; Dies tamen 13. Martij Stylo Gregoriano fuisset 23. Martij. Iudæorum autem Pascha ipsa 10. Aprilis fuit feria I.

Notandum verò est in Tabula X. veteres terminos Paschales in anno Iuliano Christianorum, nunquam plus bi-duo dissentire à Iudaicis tempore Constantini Magni nostro autem ævo Iudaicos, & Gregorianos raro dissentire, vnico die: At Terminos veteres tam Iudæorum, quam Christianorum quatrinduo desistere à recentibus, imò in Cyclo 3. 8 & 11. dissidere vno ferè mense, à Gregorianis, quia in Reformando Calendario cauendum fuit ne Pascha celebraretur ante vernum tempus, seu ante ingressum Solis in Arietem, in alijs quoque Cyclis Lunaribus termini Paschales triduo moti sunt, vt à plenilunio tanto propius abessent.

CAPVT XV.

De Sabbati Nomine, ac diuersa eius significatione.

CONCLUSIO XV.

Sabbati nomen in S. Scriptura significat ordinariè quidem feriam septimam Hebræis festiuam, aliquando tamen, & totam Hebdomadam, & quamuis feriam, quæ requiescendum est ab operibus seruilibus; immo & annum quo cessandum est ab agricultura, messe, & vindemia.

Notissima sunt illa Genesis. 1. *Benedixit Deus diei septimo, & sanctificauit illum, quia in ipso cessauerat ab omni opere suo;* quam ob causam sæpius inculcauit Hebræis sanctificandum esse septimum diem cessandumq; ab opere seruili, illumq; *Sabbatum* nominauit Exodi 20. & 31. Leuit. 23. & Deuteron. 5. Inde autem tota Hebdoma septem Dierum dicta est extensiuè *Sabbatum*: quod enim dicitur Lucæ 18. *Ieiuno bis in Sabbato,* Idem valet quod: *ieiuno bis in hebdomade.* Et cum dicitur Matth. 28. & Io. 10. *Prima Sabbati,* & Marci 16. *Vna Sabbatorum* idem est, ac prima dies septimanæ seu prima feria; & *secunda Sabbati* idem valet ac secunda feria, & ita de cæteris. Etsi autem dies alij festi Iudæorum non incidunt perpetuo in eandem feriam, puta Neomeniæ, prima Azimorum & septima, & dies Expiationum nempe 10. menses septimi, tamen hoc ipso, quod cessandum est ab opere seruili *Sabbatum* nominatur ob analogiam. Sic Leuitici 16. à num. 29. ad 31. de festo expiationum dicitur: *Sabbatum enim requietionis est,* & Leuitici 23. num. 24. de Neomenia mensis septimi: *Mense septimo prima die mensis erit nobis Sabbatum memoriale, clangeris tubis, & vocabitur sanctum, omne opus seruile non facietis in eo.* Et num. 32. de die decima mensis septimi: *Sabbatum requietionis est, &c. à vespera vsque ad vesperam celebrabitis Sabbata vestra,* idest festos dies, & num. 39. *A quinto decimo ergo die mensis septimi &c. celebrabitis ferias Domini septem diebus, die primo, ac die octauo erit Sabbatum, idest requies.* Quomodo dies quoq; prima Azymorum, seu decima quin-

ta mensis primi, & dies septima Azymorum, idest vigesima prima mensis primi, in quacunque feriam incidere, erant dies festi, ac solemnes, ideoq; appellabantur *Sabbatum*, & dies altera, seu secunda post ipsos, *altera Sabbati*: Sic de die 2. Azymorum, quæ erat 16. Mensis primi dicitur Leuitici 27. num. 10. *altera die Sabbati.* Neque verò prima Sabbati, vt non nemo dubitauit, significat primam diem subsequentem Sabbato præcedenti, sed significat primam diem septimanæ, alioquin prima dies Mundi conditi, cui nullum precessit Sabbatum, non potuisset dici prima Sabbati. Postremò Annus quoq; ille septimus, quo toto cessandum erat ab Agricultura, Messe, ac Vindemia, ob illam requiem tam terræ, quam operarijs, & animalibus laborando assuetis, concessam, dictus est Sabbatum Leuitici 25. nu. 2. *Sabbatizes Sabbatum Domino: sex annis seres agrum tuum, & sex annis potabis vineam tuam, colligesque fructus eius, septimo autem anno sabbatum erit terra requietionis Domini.* Quando tamen Sabbatum ita nominatur, vt nihil aliud addatur, vt dies illum antecedens nominetur *Parasceue* accipiendum est pro feria septima. Quid verò significet illud Lucæ 6. *sabbatum de corruptione Sabbato secundo primo,* vide opiniones diligenter collectas à Cornelio à Lapide in hunc locum. Crediderim significari primum Sabbatum occurrens post 16. Azymorum cum Petauio Dissert. Vran. l. 2. c. 11, aut primam diem secundæ ex illis septem hebdomadibus, quas numerare oportebat vsque ad Pentecostes festum, aut quia festum Paschatis erat primum, Pentecostes autem secundarium; ideo hoc dictum fuisse secundum Sabbatum, & feriam septimam, in quam forte incidit Pentecoste, aut certe primum Sabbatum, quod post illum occurrit, dictum esse secundo primum,

CAPVT XVI.

De Anno Sabbatico, & Iubileo.

CONCLUSIO XVI.

Sabbaticus Hebræorum Annus fuit septimus quisq; annus ab ingressu, & possessione pacifica terra promissionis, & ab eius Neomenia mensis in anno Sacro, ac Ciuili septimi, numeratus. Iubileus autem Annus fuit quinquagesimus quisque, sed à die decima mensis septimi, computatus, & immediatè succedens septimo cuiq; Sabbatico, seu cuius quadragesimo nono completo.

I. Res leges in Pentateucho habemus circa septenarium numerum annorum: Prima extat in Exodi c. 21. *Si Emeris seruum Hebræorum, sex annis seruiet tibi, in septimo anno egredietur liber gratis,* & Deuteronomij 15. num. 12. *Cum tibi venditus fuerit frater tuus Hebræus, aut Hebræa, & sex annis seruiert tibi, in septimo anno dimittes eum liberum, &c.* Quòd præceptum inculcabat Iudæjs Jeremias 34. nu. 14. Sed hinc non potest colligi annum illum fuisse Sabbaticum: quid enim dicant Abulenſis in Leuitici c. 25. q. 1. & Spondanus ad Annum Mundi 2584. nu. 5. nusquam in scriptura extat præceptum de dimittendis seruis illo anno septimo, qui erat Sabbaticus, sed quouis septimo ab emptione serui numerando, excepto tamen anno Iubileo; illo enim superueniente, etiam si seruus emptus non seruisset annos sex, dimittendus erat, vt constat ex Leuitici 25. num. 39. & 55.

II. Secunda Lex de annis sabbaticis habetur Exodi 23. nu. 10. *Sex annis seminabis terram tuam, & congregabis fruges eius. Anno autem septimo dimittes eam, & requiescere facies, vt comedant pauperes populi tui, & quidquid reliquum fuerit, edant bestie agri: ita facies in vinea, & in oliueto tuo.* & Leuitici 25. nu. 2. *Quando ingressi fueritis Terram, quam ego dabo vobis, Sabbatizes Sabbatum Domino: sex annis seres agrum tuum, & sex annis potabis vineam tuam, colligesque fructus eius: septimo autem anno sabbatum erit terra*

re requietionis Domini agrum non seres, & vineam non putabis. Quae sponte gignet humus non metes, & vvas primitiarum tuarum non colliges quasi vindemiam: annus enim requietionis terrae est: sed erunt in cibum, tibi, & seruo tuo &c. Post legem autem de Iubilæo, quae huic subiungitur, occurrit Dominus dubitationi & diffidentiae Iudaeorum nu. 20. dicens per Moysen: Quod si dixeritis; Quid comedemus anno septimo, si non seuerimus, neque collegerimus fruges nostras? Dabo benedictionem meam vobis anno sexto; & faciet fructus trium annorum, seretisque anno octavo, & comedetis veteres fructus vsque ad nonum annum, donec nona nascantur, edetis vetera. Sed ipsi siue ob solitam diffidentiam, siue ob auaritiam, saepe hanc legem contempserunt: quae causa fuit, vt totis 70. annis in captiuitate Babyloica detenti sint, & interim eorum agri inculti remanserint; id enim comminatus fuerat ipsi Dominus Leuitici 26. nu. 34. dicens. Tunc placebunt terra Sabbata sua, cunctis diebus solitudinis suae, quando fueritis in terra hostili, Sabbatis solitudinis suae, eo quod non requieveritis in sabbatis vestris, quando habitabatis in ea. Id enim euenisse in captiuitate Babyloica narratur I. 2. Paralip. c. vlt. nu. 21. & causa additur: Ne celebraret terra Sabbata sua: cunctis enim diebus desolationis egit Sabbatum, vsque dum complerentur septuaginta anni. Vnde colligitur eos siue continuè, siue interpolatim omisisse obseruantiam 70. Sabbaticorum annorum. Iam verò annos Sabbaticos in eundis fuisse à Neomenia mensis Thisri, qui est septimus in anno sacro, & Ciuili, vt ostendimus Conclus. XI. deducitur ex c. 23. Exodi verbis illis nu. 10. & congregabis fruges eius, quod nu. 16. explicatur ibi: In exitu anni, quando congregaueris omnes fruges tuas de agro; & Deuteronom. 16. nu. 13. vbi de solemnitate tabernaculorum, quae ex leuit. 23. celebrabatur mense septimo, dicitur: Quando collegeris de area, & torculari fruges tuas. Quare tempus congregatarum omnium frugum, & post mensem vindemiae absolutae erat septimus anni Ciuilis ac sacri mensis: Ideoque primo loco nominatur satio, quae in hunc mensem aut proximè subsequentem cadebat, deinde putatio vinearum quae in primum anni subsequentis mensem cadebat, dum dicitur: sex annis seres agrum tuum, & sex annis putabis vineam tuam; quia annus Sabbaticus inibat à tempore sationis. Id confirmatur ex Anno Iubilæo, qui expressè Leuitici 25. nu. 9. indicendus erat die 10. mensis septimi; at hic non incipiebat nisi completo septimo Sabbaticorum, idest anno 49. ergo Sabbatici inibant, & exibant mense 7.

III. Maior difficultas est de anno, à quo lex illa coeperit obligare Hebraeos, vtrumne ipso primo anno Iosue, cuius ductu ingressi sunt terram Canaan, siue promissionis, & inde numerandi annis 7. pro Sabbatismo terrae; an verò anno tantum 7. Iosue, quo absoluta fuit prior *καταρχία*, idest diuisio terrae per sortes, de qua est sermo c. 14. Iosue, ita vt primus sabbaticorum fuerit Iosue decimus quartus mense 7. eiusdem anni inchoatus. Pro anno primo ingressus stant multi, quos recenset, & sequuntur, Torniellus, & Saliarius ad annum Mundi 2544. & 2590. Tirinusque in Chronico Sacro c. 25. Quia scriptura non dicit quando diuiseritis, vel possidebitis pacificè terram, sed: Quando ingressi fueritis; primò autem anno astate deuidi erant Chananaei, & suis agris exuti, ergo poterant illos in communi colere, interim dum reliqui armati reliquias hostium persequerentur, ergo statim ab illa satione mensiq; 7. anni primi ingressus numerandi fuerunt anni sex agriculturæ concessæ, praesertim, cum illo anno post celebratum primum Pascha, & oblatae fruges, manna defecerit, vt narratur Iosue 5. Verum pro anno Iosue 7. factaq; prima diuisione stant Vatablus in Ieremiam, Serrarius in Iosue 13. q. 14. Scaliger l. 5. de Emend. tempor. pag. 375. Petauius de doctrina temporum l. 9. c. 26. Cornelius à Lapide in c. 25. Leuitici, Henricus Philippus in Manueli Chronologico q. 4. in c. 25. Leuit. Vbbo Emmius in Chronologia, & Langius l. 1. de annis Christi c. 11. Idque communiter teneri ab Hebraeis affirmavit mihi Rabbi Gamaliel à me, dum essem Parmæ, sedulo interrogatus. Nam ante diuisionem terrae illius nemo poterat dicere agrum tuum, vel meum; ergo esto in communi aliqua pars terrae illius fuerit culta, nemo tamen poterat dicere ego sex annis seu agrum meum, & putauit vineam meam; ergo nec obligari ad intermittendam agriculturam, & reliquendas fruges spontaneas in commu-

ni, & pro communi vsu; nec lex illa, cum sit stricti iuris, amplè, sed strictè est interpretanda, & pro illo tempore, quo nulla erat rationabilis causa differendi eius obseruantiam. Immo ipsa diuisio non debuit fieri nisi post victos omnes hostes, & purgatam regionem, vt dicitur numerorum 35. Quando transferitis Iordanem, intrantes terram Chanaan, disperdite cunctos habitatores terra illius; confringite vitulos, ac statuas comminuite, atque omnia excelsa vastate, mundantes terram, & habitantes in ea: Ego enim dedi vobis eam in possessionem, quam diuidetis vobis sorte. Ergo expectanda fuit pacifica possessio Terrae, quod non semel inlinuatur Deuteronomij 12. praesertim illis verbis: Neque enim vsque in praesens tempus venistis ad requiem, & possessionem, quam Dominus Deus vester daturus est vobis, vt requiescatis à cunctis hostibus per circuitum, & absque vllò timore habitetis &c.

IV. Sed quaeritur an ex Scriptura, vel aliunde constet aliquos annos determinatè Epochæ fuisse Sabbaticos, annum enim illum, quo Sedecias captus est, & quo Ieremias inculcauerat dimissionem seruorum ad rem non facere iam diximus num. 1. Sed neque illud 4. Reg. c. 19. nu. 29. Comede hoc anno quae repereris, in secundo autem anno, quae sponte nascuntur, porro in tertio anno seminate, & metite; est indicium sufficiens anni Sabbatici instantis, vt putarunt esse Scaliger, & Caluilius: nam impedimentum sufficiens agriculturæ esse potuit bellum, quod sementem, & messem impedireturum erat vsque ad annum tertium, Fugato Assyrio, & obsidione laxata, vt notat ibi S. Hieronymus, & Henricus Philippus in Manuali Chron. Vnicus ergo certus Sabbaticus re ipsa celebratus extat in Machab. c. 6. nu. 49. ibi: Exierunt de ciuitate, quia non erant ibi alimenta conclusis, quia Sabbata erant terrae. Quia annus erat primus Regis Antiochi Eupatoris & Graecorum 150. obsessi enim in Bethsura coacti sunt se dedere, quia ob Sabbatistum non congregauerant fruges, & hic annus incidit in annum ante Christianam Epocham 164. ab autumno ad Ianuarium, sed à Ianuario sequenti in annum 163. Deinde iste Iosepho l. 13. antiq. c. 15. & 16. Sabbaticus fuit annus primus Hircani, qui occiso Simoni successit anno 177. Graecorum, seu anno ante Christi Epocham 136. quo coepit hic Sabbaticus, adeoque intercesserunt ab anno 164. ad 136. anni 28. idest quatuor Sabbatici. Postremò, eodem Iosepho teste l. 14. c. vlt. Sabbaticus fuit annus, quo Herodes potitus est Hierosolymis. M. Vipsanio Agrippa, & Caninio Gallo Consulibus: Coepit ergo hic Sabbaticus anno ante Christi Epocham 38. à quo retro ad annum 136. fluxere anni 98. idest Sabbatici 14. Ex quibus, si Iosepho credendum est, colligitur manifestè ordinem Sabbaticorum de septenario in septenarium annorum, nunquam interruptum fuisse quoad numerationem nec interuentu Iubilæorum, eorum ordinem variatum esse. Itaque datis annis Iosue seu ingressus in Terram Chanaan, & septenario primo abiecto, si reliqui diuidantur per. 7. nihilq; super sit, habebitur annus Sabbaticus, alioquin numerator fractionis dabit annos post vltimum Sabbaticorum currentes.

V. Tertia lex superest de Iubilæo; Leuitici enim 25. post legem de Sabbaticis expositam, statim nu. 8. subiungitur: Numerabis quoq; tibi septem hebdomadas annorum, idest septies septem, quae simul faciunt annos quadraginta nouem, & clanges buccina mense septimo decima die mensis, propitiationis tempore in vniuersa terra vestra. Sanctificabisque annum quinquagesimum, & vocabis, remissionem cunctis habitatoribus terrae tuae: ipse est enim Iubileus. Reuertetur homo ad Possessionem suam, & vnus quisque rediet ad familiam pristinam, quia Iubileus est, & quinquagesimus annus. Non seretis, neque metetis sponte in agro nascentia, & primitias vindemiae non colligetis ob sanctificationem Iubilæi, sed statim oblata comedetis. Anno Iubilæo redient omnes ad possessiones suas. Ex quibus verbis omnes interpretes, & scriptores de hoc argumento deducunt Anno Iubilæo vetitam fuit agrorum culturam ob peculiarem titulum sanctificandi huius anni, siue hic fuerit re ipsa distinctus ab anno quadragesimo nono, siue non; de hac enim distinctione & modo computandi annos Iubilæos tres opiniones reperio.

VI. Prima opinio fuit Rabbi Addæ, Hugonis Cardin. in 25. Leuit. Gerardi Mercatoris, Vbbonis Emmij, Sethij, & Capelli in suis Chronologijs, Scaligeri l. 5. de Emend. temporum, Petauij l. 9. de doctrina temporum c. 27. Gerardi Vossij,

Vossij, & Guldini in kalendario l. 5. c. 11. nu. 10. & c. 13. Regula 21. afferentium annum Iubilæum includi in quadragesimo nono quoque anno, sic enim seruari ordinem septenariorum à Deo in tam multis alijs sanctionibus intentum, nec verisimile esse duobus annis cessandum fuisse ab agricultura, ne nimis tellus syluesceret; Repetitionem verò illam de non ferendo, non esse sufficiens indicium noui, & distincti anni, sed noni tituli & sanctioris, adiectamque, ne quis interpretaretur Iubilæum eos eximere ab obligatione Sabbatici; eo quod verisimile videretur redeuntibus ad pristinas possessiones, licere statim suos agros colere; dici tamen annum hunc quinquagesimum ab inclusis utriusque terminis, quo modo Græci Olympiadum Quadragesimum appellarunt *αὐτὰ ἐν τριπλάσια*, & Medici tertianas, quartanasq; febres. Addi posset; si Iubilæus à Sabbatico septimo distinctus esset, non verificari concessionem de ferendo annis sex continuis, & de resumendo anno octauo agriculturam, quæ concessio cum sit fauorabilis, non est absq; necessitate restringenda: fatetur enim Glossa ordinaria, & Lyranus posse salua littera opinionem hanc de Iubilæi inclusione, in anno Quadragesimo nono sustineri.

VII. Secunda opinio est, quemlibet quadragesimum nonum annum Sabbaticum illum esse, cui succedere debuit Iubilæus, aliquando immediatè, aliquando mediante vno, vel pluribus annis agriculturæ; quemlibet enim quinquagesimum fuisse Iubilæum, eo quod bis talem appellet S. Scriptura; utique appellatura quadragesimum nonum, si ab eo non distingueretur; nec annum primi ingressus in terram Chanaan, aut primæ diuisionis agrorum fuisse Iubilæum, vnde quadragesimus nonus inclusis terminis potuerit appellari quinquagesimus, ideoq; repetitionem illam de non ferendo, iunctam cum appellatione quinquagesimi, manifestum esse argumentum Iubilæi à Sabbatico distincti, & quemlibet quinquagesimum fuisse Iubilæum: Concessionem autem de continuanda sex annis agricultura, & de reassumenda, octauo anno intelligendam esse de eo, quod plerumque euenire debebat in obseruantia sex Sabbaticorum ante septimum, qui præibat Iubilæo; esse igitur Sabbaticos Iubilæis præcios annos 49. 98. 147. 196. 245. 294. 343. &c. Iubilæos autem 50. 100. 150. 200. 250. 300. 350. &c. Ita sentiunt Abulensis in Leuit. 25. 9. 6. Tornellus, & Spondanus ad Annum Mundi 2584. nu. 5. Azorius l. 6. Moral. c. 21. Bonfrerius in 25. Leuit. Salianus ad Annum Mundi 2544. nu. 695. Tirinus in Chronico Sacro c. 21. & in Leuit. c. 25. & Henricus Philippi in Manuali Chronolog. ad Leuit. c. 25. q. 5. qui pro se nominant Africanum, Origenem, Epiphanium, Eusebium, Cyrillum, Hieronymum, Ambrosium, Augustinum, Cassiodorum, Gregorium, Isidorum, Bedam, Marianum Scotum, Caietanum, Oleastrum, Eugubinum, Sigonium, Benzonium, Magalianum, Serrarium, Cornelium à Lap. Menochium, & Computum Aethiopicum. Verùm maxima pars doctorum PP. & DD. ita pro Iubilæo agnoscunt annum quinquagesimum, vt tamen non negent quousvis Iubilæos immediatè succedere septimo, cuiq; Sabbatico, possintq; nõ immerito adduci pro sequenti opinione. Nam secundæ opinionis absurditas, vel ex eo patet, quod sæpe non solum 7. hebdomades annorum numerandæ essent, vt Iubilæus annus sanctificaretur, sed etiam ultra illas aliquot anni, vt patet perlustranti ordinem Iubilæorum prænotatum, & tamen Deus taxauit eam numerationem ad annos 49. vt ijs expletis, statim Iubilæus celebraretur.

VIII. Tertia itaque, & verior opinio, distinguit Iubilæos à Sabbaticis, & ita illos quinquagesimos nominat, ac numerat, vt nunquam eos à septimo quoq; Sabbaticorum seiuugat, sed illi immediatè succedentes faciat, propter argumenta in fauorem quinquagesimi quatenus distincti à 49. adducta in secunda opinione; sed quia ex vna parte Sabbaticorum ordo nunquam interruptus fuit, vt patet ex dictis ad finem nu. IV. ex altera verò interrumpere continuatio annorum sex, vel quinque cõcessa agriculturæ, si inter Sabbaticos, & Iubilæos, vnicus, vel duo tantum anni, tresue &c. agrorum culturæ concederentur, vt euenit in coordinatione opinionis secundæ, ideo concludit Iubilæos semper immediatè succedere Sabbaticis, esseq; *Sabbaticos Iubilæis præcios Annos 49. 98. 147. 196. 245. 294. 343. 392. 441. 490. &c. Iubilæos autem 50. 99. 148. 197. 246. 295. 344. 393. 442. 491.* Datuq; annis à prima diuisionæ Terræ, seu ab anno

7. Iosue, ijq; diuisis per 49. si nihil residui sit, annum datum esse illum Sabbaticum, qui Iubilæo immediatè præcedit si verò fractionis numerator sit vnitas, annum datum esse Iubilæum, si vnitate maior, haberi ex eo annos subsecutos Iubilæo, si vnitate mulctetur dictus numerator; nec propter facilitatem diuidendi annos datos per 50. vt fit in Iubilæo Christianorum à Clemente VI. ad Annos 50. reducto, recedendum esse à veriori sententiã de Iubilæo Iudæorum: sic enim Iosephus Hebræus l. 3. antiquit. c. 10. quod ex professo est de hac re, inscribiturque *ἡ τῆς ἑβδωμάτης ἐπιπένη*, De Anno quinquagesimo, dum dixit: *Septimo anno remissionem agris dedit, intactosq; aratros, & plantatione esse iussit &c. Idemq; obseruari post septimam annorum hebdomadem, qui numerus quinquaginta conficit*, vbi pro distinctione notandum illud post: Sic S. Hieronymus in C. 5. Amos dixit. *Et septem Hebdomades complect numerus Sanctæ Pentecostes, & Iubilæus annus tubarumq; clangentium hoc numero textitur*; Vnde nouum argumentum sumitur pro distinctione quinquagesimi anni à 49. & eius immediatæ successionis; dicitur enim Leuitici 23. *Numerabitis ergo ab altero die Sabbati, in quo obtulistis manipulum primitiarum, septem hebdomadas plenas, vsque ad alteram diem expletis hebdomade septimæ, idest quinquaginta dies, & offeretis &c.* ideoq; Hebræi in suo Calendario notant *Paschatis festum primamq; diem Azymorum die 15. Nisan*, & *Omer*, seu oblationem manipuli primitiarum die 16. Pentecostem autem die 6. *Sivan*, adeoque ab Omer inclusiue numerant dies 49. quibus expletis celebrant die sequenti, idest quinquagesimo Pentecostem. Ita igitur & annorum hebdomades septem compleri debent, & ijs immediatè succedere quinquagesimi anni Iubilæique sanctificatio, & sicut in Pentecoste Hebræorum computanda, non debemus attendere ad Pentecostem Christianorum, illi enim à Paschate exclusiue ad Pentecostem inclusiue numerant dies 50. nos autem 49. ita nec in Iubilæo Hebræorum debemus attendere ad Iubilæum Christianorum, quia aliquando 100. aliquando 50. aliquando 25. anno celebratus est à Summis Pontificibus. Præterea, vt refert Augustinus Riccius in tractatu de motu Octauæ Sphæræ c. 5. 38. 42. 43. *Isaac Hazan*, idest cantor Synagogæ Toletanæ, vocatus cum alijs Hebræis, & Mauris ad structuram Tabularum Alphanumarum, statuit fixarum periodum. absoluti annis 49000. eaq; absoluta reditura anno sequenti omnia in pristinum, sicut post annos 49. completos redibant iussu Dei possessiones ad pristinos Dominos: Denique non solum Vellelmus Langius Hebræorum Epilogismorum consultissimus lib. 1. de annis Christi c. 11. nostræ opinionis est, sed olim cū essem Parmæ Gamaliel Buxetanus doctissimus Hebræus affirmavit mihi hanc esse communem Hebræorum Magistrorum, esseq; ex Sacro Codice euidētissimum, Annum Iubilæum, ita esse quinquagesimum distinctumq; à quadragesimo nono, vt tamen huic immediatè succedat, nec aliud volunt pleriq; Patrum, ac Doctorum, quando Iubilæum appellant: *Quinquagesimum.*

IX. Superest vt moneamus verba illa: *Faciet fructus trium annorum*, debere intelligi iuxta necessitatem agriculturæ intermittendæ. Nam ordinariè, quando vnico tantum anno intermittebatur, quia anno 6. partem hordei, tritici, & leguminum, vini, oleiq; consumperant, indigebant frugibus pro parte anni 6. pro toto 7. & pro illa parte octauæ, quæ à semine ad messem intercedebat, quoad vinum autem à putatione vincarum, vsq; ad vindemiam, idest vsque ad anni 9. principium. At quando instabat post Sabbaticum Iubilæus, opus erat maiori benedictione, ac facilitate, ita vt tellus faceret fructus trium integrorum annorum, & duobus annis intermissionis tellus spontaneos fructus copiosè produceret.

CAPVT XVII.

De Anno Aegyptiaco.

CONCLUSIO XVII.

Aegyptiacus Annus, postquam duodecimestris euasit; olim quidem fuit dierum 360. Postea tamen communiter dierum 365. ac vagus, nec nisi post Periodum annorum 1460. initio sui reuertens ad eandem Caelestis Anni tempestatem; Esto apud Thebaos, & Heliopolitas Hierophantas, & demum apud Alexandrinus Annus fuerit dierum 365. cum quadrante, & fixus; Remanente tamen in praxi civili, & apud Astronomos vsu Anni vagi dierum 365. Menses vero omnes, in quavis forma ex tribus dictis tricenarij fuerunt; Reliqua vero dies quinque, vel sex in fine anni adiecta, & nomine Epagoimenarum, idest Intercalarium seorsim computata.

I. **Q**uondam apud Aegyptios, puta ante commercium cum Hebraeis, annos fuisse mentruos, & postea trimestres iam ex Plutarcho in Numa, Diodoro lib. 1. Plinio l. 7. c. 44. alijsq; indicauimus Concl. V. Deinde tamen ouasisse duodecimestres, seu Mensium 12. qui singuli dierum 30. erant annumque dierum 360. efficiebant; & talem fuisse antiquissimum Aegyptiorum annum affirmat Pierius l. 17. Hieroglyph. tit. de Anno, sed multo ante illum Plutarchus in fabula de Mercurio, & Luna, narrans Mercurium anno dierum 360. adieciisse *ἡμέρας τριῶν ἑκατομῆτας*, Dies quinque intercalares; At Eusebius lib. 1. Chronici, credo ex Manethone, tribuit hoc Aetho multo ante Moysen in Aegypto regnanti, ait enim; *Aegyptiorum Regum trigessimus secundus Aetho regnauit annos 20. Hic adiecit annos dies intercalares, & eius tempore, vt ferunt, annus Aegyptiacus prodijt dierum 365. qui antea diebus 360. absoluebatur.* Quando autem erat dierum 360. annis Iulianis 69 $\frac{7}{8}$. reuertebatur principium anni Aegyptij ad eandem Iuliani anni, & quasi caelestis diem. Hinc patet institutionem anni dierum 360. cum diebus quinque intercalaribus, multo antiquiorem esse Nabonassaro, esto Astronomi, & Chronologi annos Aegyptios dierum praecise 365. ab hac insigni epocha deducant, nempe ab anno ante Christi epocham 747. eiusq; Februarij die 26. respectu anni Iuliani a meridie, sic enim cum Ptolemeo passim in magna Syntaxi, Theone, & Albategnio computantur. Confirmatur anni huius antiquitas, quia, vt refert Pierius in Hieroglyphicis l. 39. tit. de Circulo, Reges Persarum hanc anni quantitatem desumpserunt ex Simandis Regis Aegyptij sepulchro, cuius ambitus erat cubitorum 365. & multo magis ex periodo anni magni Canicularis. Nam cum Censorinus cap. mihi 6. dixisset: *Ad Aegyptiorum vero Magnum annum Luna non pertinet, quem Graecè *καινοτὴ*, Latine Canicularem vocamus, propterea quod initium eius sumitur cum primo die eius mensis, quem vocant Aegyptij *θωδ* Caniculae sidus exoritur.* Nam eorum annus civilis solus habet dies CCCLXV. sine vno intercalari. Itaque quadriennium apud eos vno circiter die minus est, quam naturale quadriennium, eoque fit vt anno MCCCCLXI. ad idem reuoluatur principium. Hic annus etiam *ἡλιακὸς* a quibusdam dicitur; ab alijs *ὁ θεῶν ἐναυτός*: postea cap. 8. de annis Nabonnagarij, & Alexandrinis, ait: *sed horum initia semper a die primo mensis eius sumuntur, cui apud Aegyptios nomen est *θωδ*, quique hoc anno fuit ante diem VII. Kal. Iulias; cum ab hinc annos centum Pio, & Bruttio Praesente Coss. idem dies fuerunt ante diem XII. Kal. Aug. quo tempore Solet Canicula in Aegypto facere exortum.* Quare scire etiam licet, anni illius magni, qui vt supra dictum est, & Solaris, & Canicularis, & Dei annus vocatur, nunc agi vertentem annum centesimum. Hic autem

annus, quo Censorinus scribebat, eodem ibidem asserente, fuit Iulianus 383. hoc est, vt suo loco ostendetur, Epochae Christianae 238. ergo anno Epochae Christianae 138. initus erat nouus annus Canicularis, & absoluta prima periodus annorum 1460. quibus si detrahas annos 138. restat ante Epocham Christi annus 1322. quo primus Magnus annus incepit. Porro licet Censorinus, vt audiuius, annum Magnum dici ab aliquibus Solarem referat, Lucianus autem Libro de Astrologia de Aegyptijs dicat: *Et hi quidem Luna, eiusque conuersione menses, mensurant; annum vero Sole, eiusq; circuitu definiunt;* Geminus tamen, qui Ciceronis, ac Sullae temporibus floruit, in Elementis Astronom. cap. de mensibus inquit. *Atque Aegyptij quidem contrariam Graecis sententiam, & intentionem habuerunt; nec sequuntur annos agunt secundum Solem, neq; menses, & dies secundum Lunam, sed propria quadam ratione sunt vsi, volunt enim sacrificia Dijs fieri, non secundum idem tempus anni, sed ea per omnes anni quadrantes ire, & fieri ex festo astino hybernium, & autumnale, & vernum.* Agunt enim annum dierum 365. duodecim enim menses faciunt 30. dierum, & quinque dierum epactas addunt; sed quadrantem illum diei non intercalant, ob dictam causam, vt videlicet illis festa anticipent &c. Addit ibidem. *Festum Isis, quod secundum Aegyptios, & Eudoxum incidebat in Tropicum hybernium, suo iam tempore anticipasse toto mense, & in annis 1460. omne festum transire per omnes anni quadrantes, & rursus restitui ad idem tempus anni nempe Caelestis.*

II. Iam vero Aegyptios vsos fuisse comuniter anno civili dierum praecise 365. non solum a meridie diei 26. Februarij anni ante Christi Epocham 747. & quidem feria 4. vt testantur Arabes post finem lib. 3. Almagesti in veteri translatione, & Alfraganus cap. 1. Quae est Epocha Nabonassari, sed etiam ab initio primae periodi Canicularis, nempe ab anno ante Christum 1322. imò ab Aetho Aegypti Rege annis aliquot ante Exodum, iam supra diximus; nunc addendum est multos quoq; Aegyptios tali anno vsos, etiam postquam Iuliani anni forma in Aegyptum introducta fuit. Nam non solum Ptolemeus, qui sub Antonino, & Adriano floruit, eo passim vsus est, & Theon prior, Ptolemeo coeuius, sed etiam Theon posterior Alexandrinus Mathematicus, qui in Commentario Almagesti l. 6. refert Eclipticam Solis a semet obseruatam anno Nabonassari 1112. Nempse Christi 365. idemque in Com. in Canones manuales ait: *Quia enim annus iuxta Graecos, aut Alexandrinos, pro vt a nobis traditum est, diebus constat CCCLXV. cum quadrante; iuxta Aegyptios autem CCCLXV. praecise prout diximus, manifestum est, quod annus Alexandrinus in quatuor annis integram diem assumat; in annis vero MCCCCLX. dies CCCLXV. hoc est iuxta Aegyptios annum vnum, & tum rursus eodem tempore, & Alexandrini, & Aegyptij annum suum simul auspiciantur, & toto isto anno dies Mensesque plane iuxta Aegyptiorum rationem Alexandrini agunt.* Sed & Albategnius c. 51. vtitur anno Nabonassaris 1627. nempse Christi 879. iuxta formam praedicti anni, & Alfraganus, qui anno circiter 950. Christi floruit, in elementis Chronolog. c. 1. cum dixisset Aegyptiorum annum esse dierum 365. subdit. *Differunt autem menses Coptitarum, quos modo vsurpant vni Aegyptij, quatenus ad anni quantitatem quatuor diei partem adiciunt;* sed hi ab Aera Diocletianj sanctisq; Martyribus sub eo, annos computant.

III. Verum non solum Coptitae, & Alexandrini vsi sunt anno dierum 365. cum quadrante, addentes in fine quarti cuiusq; anni sextam diem Intercalarium, sed multo ante Thebaei, & Heliopolitani Sacerdotes: Nam sub Augusto floruerunt Strabo, & Diodorus Siculus. Scribit autem Strabo lib. 17. *Thebani maxime Sacerdotes Astronomiam, ac Philosophiam exercere dicuntur; horum institutum est dies, non iuxta Lunam, sed secundum Solem agere, ita vt triceniarij duodecim mensibus, appendices addant dierum quinque, quotannis.* Porro cum ad totius anni complementum particula diei quadam supersit, certam periodum componunt ex integris diebus, & annis integris, quot portiones singulorum annorum residua diem conficiunt. Et de Heliopolitanis. Isti excurrentes diei noctisque particulas supra 365. dies ad complendum annum tradiderunt. Concinit plane Diodorus l. 1. Bibliothecae sic: *Thebani vetustissimos se omnium mortalium esse praedicant, apud quos omnium primos Philosophia, & exactior Astrologia sit inuenta; adiuuante ipsos ter-*

re situ ad Ortus, & Occasus siderum evidentius cognoscendos, modoq; peculiari mensis, & annos apud se ordinatos esse. Nam dies non ad Lunæ, sed Solis motum exigentes, tricenæ dies mensibus tribuunt, & post duodecimum quemque Mensem, quinque dies cum quadrante intercalant. Eoque pacto Cyclum annorum absolvunt. Cyclum scilicet annorum 4. quem statua Isis significabat, ut exponit Pierius Valerianus in Hierogl. l. 39. C. de Iude. Clarissimè vetustissimus ille Horus Apollo l. 1. c. 5. Annum volentes dicere quadrantem nominant; propterea quod ab vno sideris illius ortu, cui Sothis nomen est ad alterum, quarta diei pars adijciatur, ut annus Dei consistat diebus 365. vnde, & quarto quoq; anno vertentè supernumerarium diem computant Aegyptij. Quatuor enim quadrantis diem perficiunt, & l. 2. c. 89. Annus apud Aegyptios quatuor constat annis. Aegyptios dicit, & non solos Thebanos, aut Heliopolitas; quamquam Scaliger l. 3. de Em. Temp. c. 2. formam hanc Aegyptiorum Hierophantis, seu Sacerdotibus tribuit, & Petavius l. 5. Variarum dissert. Vronologij c. 4. & 5. Omnibus quidem Antistitibus, & Astronomis Aegypti notam fuisse illam anni cælestis quantitatem concedit, sed hoc ad arcanum, & hierophanticum annum referri debere, non ad popularem, seu ad annum *ισρολογικόν*, ut loquitur Scaliger; eo fere modo, quo Astronomi, & Computistæ anni cælestis; horas ipsas, horarumq; fragmenta, nedum dies norunt, & in suis Tabulis notant, esto civilis annus vulgo visitatus de horis, & minutis non curet. Sed si verum est, quod tradit Iosephus l. 1. Antiq. c. 4. Aegyptios olim Annum inchoasse à mense Dio Macedonicè, seu *Marchesuan* Hebraicè, hoc est ab Autumno; necesse est annum illum olim fuisse fixum non vagum, adeoque, intercalatione congrua retentum ad Aequinoctij autumnalis cardinem. Cæterum siue temporum diuersitas, siue locorum in Aegypto, siue personarum sacrarum, vel civilium duplicem anni formam induxerit; certum est visitiorem, & communiorem in Aegypto ante Augusti, aut Diocletiani ævum fuisse dierum 365. præcisè; & sicut Cyclus minor annorum 4. adiectione vnus diei annum fixum reddebat, ita Cyclum magnum annorum 1460. restituisse initium anni Aegyptij ad idem anni cælestis tempus, sed non ad exortum Caniculæ, propter Fixarum motum secundum successionem Signorum, quæ annis 1460. iuxta dicta lib. 4. Astronomiæ Reformatæ promouentur gr. 20. ac fere 33. Minutis.

IV. Quod spectat ad exortum Caniculæ, notandum est ex Pierio Valeriano lib. 39. Hieroglyph. Aegyptijs Isidem aliquando pro Luna, aliquando pro Stella illa accipi solitam, quæ ipsorum lingua *Sothis*, idest *Canis*; Græcè *ἀσπίλων*, idest *Astrocanis*, & Astronomis *Sirius* nominatur, quam ait oriri solitam, nêpè heliacè, circa 12. Cal. Augusti, vel potius 13. Cal. nempe Pio, & Bruttio Consulibus, idest anno Christi 138. quo vè ex Censorino deduximus, cœpit secunda petiodus, seu Annus Magnus Canicularis. Causam addit Pierius, quod circa illud tempus Sole in Leone versante, Nilus exundaret; olim autem Sole in Cancro versante; Ait enim Porphyrius in Antro Nynpharum: *Aegyptijs verò initium anni non Aquarius est, vt Romanis, sed Cancer: prope Cancrum enim Sothis est, quàm Græci Canis Stellam dicunt. Quo spectat illud Plinij lib. 5. c. 9. de Nili incremento: Incipit crescere Luna noua quæcunq; post Solstitium est, sensim mo-*

*dicèq; Cancrum Sole transeunte, abundantissimè autem Leonem, & recedit in Virgine iisdem quibus accreuit modis. Petavius in Vronologij differt l. 5. c. 6. calculo inito affirmat, Anno Christi 138. Heliopoli Ortum heliacum Sirij fuisse die 20. Iulij manè, Sole circa gradum Leonis 25. 33. positò, & Sirio in Geminorum gr. 18. 16. & ortum Coimicum quinta circiter Iulij; at annis ante hunc 1460. idest ante Christum 1322. Ortum heliacum Caniculæ fuisse die 20. Iulij ineunte Sole in grad. 14. 5. Cancri, sed contingenter id enim perpetuum esse non posse, cum anno Christi 138. additis 1460. confurgat annus 1598. quo tamen ob motum octauæ Sphæeræ, & præcessionem Aequinoctior. Sirius Ortus est heliacè Heliopoli 20. Augusti Sole in 9. gr. Leonis. Langius autem l. 1. de Annis Christi c. 16. ait ex calculo Astronomicò Caniculam ortam esse cum Cancro heliacè anno Periodi Iulianæ 3228. idest ante Christum 1486. Cosmicè autem cum gr. ferè 24. Geminorum. Eusebius verò lib. 1. Chron. ait Canicularem Cyclum institutum fuisse regnante Concharo Aegypti Rege annis 700. post Misraim Regni Aegyptiaci fundatorem, & 224. ante Asechum; quod Langius non de Cyclo magno, sed de Cyclo paruo annorum 4. interpretatur; sed ita vt annus dierum 365. cum quadrante apud doctos, & Sacerdotes remanserit, inde autem ab Asetho annus Ciuilis, & popularis de diebus 360. ad dies præcisè 365. reductus. At Petavius in Vronologio l. 5. dissertationum c. 5. reprehendit Salmasium, quod quemlibet annum simplicè Aegyptiorum *κωνιδιον* appellarit, quasi omnis eorum annus à Caniculæ exortu inciperet, cum tamen initium anni vagi, per omnes anni cælestis tempestates retrocederet, & si semel cum Canicula exordiretur; post annos 730. circiter cum parte Cæli diametraliter opposita Caniculæ exordiretur. Sed dum Petavius idem negat de Cyclo minore, & quadriennali, de quo diximus num. III. cum Strabone, Diodoro, & Horo Apolline, non videtur audiendus, nani per intercalationem diei quarto quoq; anno, Cyclus ille euadebat Fixus adeoque anni exordium detinebatur apud Sacerdotes ad exortum Caniculæ saltem putatum; Reuera tamen ob motum proprium Fixarum, tardius quotannis Sol Caniculam assequeretur; eadem ratione Plinius l. 2. c. 47. De Eudoxi quadriennali Cyclo dixit eius principium esse semper intercalari anno caniculæ ortu.*

V. De Coptitarum porrò, & aliorum Aegyptiorum Epocha affixa diei 29. Augusti anni Christi 284. quo Diocletianus cœpit imperare feria 6. quando Thoth Æræ Nabonassari, idest anni Nabonassarij 1032. incidit in 13. Iulij, feriam item 6. adeoq; Thoth Coptitarum cœcidit in Nabonassareum Asthyr die 18. non est hic locus deferendi, sed lib. 4. vbi de his Epochis. Superest, vt hic nomina Mentium Aegyptiorum proponamus, tum antiqua, tum recentiora, ex Arabum interpretatione, additis nominibus Abissinorum, Æthiopum, eadem forma anni vtentium.

MENSES ÆGYPTII, ET ÆTHIOPICI.

Ordo.	Græca Nomina.	Latina ex Græcis.	Latina ex Arabicis recentibus.	Æthiopica Abissinorum.	Dies collecti in fine Mensium.
1	Θεο	Thoth	Thuth	Mascaran	30
2	Παοφι	Paophi	Babe	Tikmith	60
3	Αθυρ	Athyr	Hathur	Hadar	90
4	Χοιακ	Choeac	Chiac	Tachfas	120
5	Τυβι	Tybi	Tube	Tir	150
6	Μεχίρ	Mechir	Amschir	Iachathich	180
7	Φαμενοθ	Phamenoth	Barmahat	Magabith	210
8	Φαρμουθι	Pharmuthi	Barmude	Miazia	240
9	Παχον	Pachon	Bafchnes	Ginboth	270
10	Παυνι	Payni	Bayne	Sene	300
11	Επιφι	Epiphi	Ebib	Hamle	330
12	Μεσορι	Metori	Menfon	Nahafe	360

D. F.	Επαγομενας	Intercalares	Nisi, idest Serpens.	Pagomen	Dies collecti in fine Mensium.
1	πρῶτη	Prima			361
2	δεύτερη	Secunda			362
3	τρίτη	Tertia			363
4	τέταρτη	Quarta			364
5	πέμπτη	Quinta			365
In Anno Fijo	ἕκτη	Sexta intercal.			366

CAPVT XVIII.

De Anno Persico.

CONCLUSIO XVIII.

Persicus Annus olim fuit, & nunc est Dierum CCCLXV. ex mensibus 12. tricenarijs, cum appendice dierum quinque in fine duodecimi Mensis in Anno Ciuili, vel octauo mensis in Anno sacro, absq; alia diei intercalatione; adeoq; Annus fuit, & est vagus, nec nisi post periodum annorum 1460. initio sui reuertens ad eundem Anni Iuliani diem. Esto ob celebritatem Aequinoctij Kerni, ab Anno Epochæ CHRISTI 1079. usi sint Persæ intercalatione diei vnus plerumque quarto quoq; anno, aliquando autem quinto.

DE Diebus 365. Anni Persici, præter Xenophonem libro de Aequiuocis, scitum est illud Q. Curtij l. 3. Magos trecenti, & sexaginta quinque iuuenes sequebantur, puniceis amiculis velati, diebus totius anni pares numero, quippè Persis, totidem diebus descriptus est annus. De appendice autem dierum quinque post 12. Menses tricenarios absq; alia intercalatione testatur Alfraganus in Elementis Astronomicis c. 1. Et Isaac Monachus, cuius fragmentum recitat Iacobus Kristmannus in Comm. ad Alfraganum tit. de Calendario Persico: In eo fragmento Isaac, cum dixisset anno primo Iezdagerdi Regis Persarum (quem coincidiisse cum Anno Christi 629. suo loco docebimus, esto eius æra à morte ipsius, idest ab Anno 632. inita sit à Mathematicis) constructos fuisse Canones Persicos innotuit, à meridie Neomeniæ mensis Pharuart, respectu Meridiani Tybenæ vrbs in Perside, quem distare putabant ab extremo Occidentali gr. 72. addidit: Est verò apud ipsos annus tantummodo 365. dierum, sicut apud Ægyptios: quilibet verò mensis dierum 30. Epagomena verò sunt quinque. Præinde necesse est, vt Persarum Annus quarto

quois anno Romanorum annum vno die anticipet, eo quod Romanorum annus quartus quisq; habeat dies 366. Annis verò 1460. integro anno Persico anticipet etc. Contigit verò hæc annorum 1460. restitutio à quodam principio temporis, trecentis, & septem annis, ante initium Regni Iezdagerdi: vt tum rursus Persæ inceperint, quarto anno post illud tempus nos vno die anticipare. Si ante primum Iezdagerdæ, hoc est ante Christi 629. annis 307. idest Anno Christi 323. rursus incepit noua Periodus Persarum; ergo ante hanc altera prior periodus iniuerat Anno ante Christum 1135. subdit verò Kristmannus ex Codice Hebraico Alfragani, Persas in anno Ecclesiastico addere mensi *Aben* dies quinque, & à die 25. ad diem 35. Alfrugeni, idest Bacchanalia agere, sed annum ciuilem exordiri à mense *Arphurdin*, & dies quinque addere extremo mensi *Affer*: Multa ex his confirmat Georgius Chrysoctocces; ex quo etiam didicimus Anno Christi 1079. Sulthanum Gelaladdin Principem Corasani, seu Mesopotamiæ Mathematicis imbutum disciplinis, cum alijs octo viris sapientissimis, Aequinoctium Verum statuisse die 14. nostri Martij feria 5. & vt quolibet anno celebraretur dies Aequinoctij Verni, iussisse, vt quarto quoq; anno aliquando autem quinto quoq; vnus dies intercalaretur ultra quinque Epagomenas, à quo tempore orta est noua Epochæ, dicta *Gelalæa*, & Annus ille dictus *Neuruz Elsultani*, seu Annus Maiestatis, & Imperatorius. Sicut Magna periodus annorum 1460. dicta est *Sal Chodai*, hoc est *Annus Dei*, idest Solis: Turcæ quoq; annum Solarem vocant *Neuruz*. Reliqua vide apud Kristmannum supra, Scaligerum l. 3. Emend. temp. titulo de *Neuruz* periodo veterum Persarum, & l. 4. tit. de *Anno Tropico* Persarum, siue *Neuruz Gelalæo*. Petauium l. 3. de Doctrina temporum à cap. 8. ad 16. & l. 11. c. 52. quibus reuelat multa Scaligeri figmenta, & illud in primis, quod ex literis Ignatij Patriarchæ Antiocheni schismatici, ad ipsum Scaligerum scriptis deduxerat, veteres Persas ante Iezdagerdam, vsos fuisse anno dierum 365. sed intercalasse vnum mensum anno quoq; 120. standum enim esse potius Alfragano, Albatenio, & Isaaco Monacho, ex quibus colligitur Persas olim quoque vsos anno dierum 365. absq; alia intercalatione, quod ex dicto Isaaco confirmat I. Angius l. 1. de Annis Christi cap. 17. Iezdagerdæ porro æram incepisse anno Epochæ Christianæ 632. die 16. Iunij feria 3. in quam incidit Neomenia *Pharuartim*, coincidentq; eam Neomenia *Choiat* anni 1380. Nabonalsari docebimus l. 5. Nunc superest, vt Persicorum Mensium nomina subiiciamus apud diuersos Auctores reperta, inter quos Alfraganus singulis addidit

commune nomen *Mab*, quod mensem significat, quinque autem dierum appendicem, alij *Vnahak*, alij *Masiarcha*, alij *Musterak* nominant.

MENSES PERSARVM.				
Or do.	Ex Afragano.	Ex Isaaco.	Ex Scaligero.	Dies colle cti.
1	Afrudin meh	Pharuartis	Phurudin	30
2	Arduhascht meh	Artripeest	Adarpahascht	60
3	Cardimeh	Chotiat	Cardad	90
4	Thirmeh	Thyrma	Thir	120
5	Merdedmeh	Mertat	Mardad	150
6	Schaharimeh	Sachriur	Schehariz	180
7	Meharmeh	Mecherma	M. char	210
8	Aben meh	Apanma	Aban	240
9	Adar meh	Aderma	Adar	270
10	Dimeh	Dimā	Di	300
11	Behenmeh	Pechman	Behemen	330
12	Affiret meh	Asphādarmath	Alphandar	360
	Appendix d. 5.	<i>Masiarcha</i> vel <i>Musteraka</i>	<i>Vnahak</i>	365

De Armeniorum Anno, quæ Scaliger nullius autoritate finxit, satis refutata habes à Petauio l. 3. c. 17. & 18. sicut & conficta de Anno Chaldæorum c. 5. 6. & 7. proinde frustra hæc à nobis requireret Lector.

CAPVT XIX.

De Anno Græcorum.

CONCLUSIO XIX.

Græcorum Ciuilis Annus, ita Lunaris fuit, & ex Lunaribus Mensibus, olim tricenijs, postea verò alternatim dierum 30. & 29. constans, ut diuersis Cyclis, & intercalarijs mensibus illum ad Solem direxerint, vicentes per acciæns Anno Solaris, quò Festa, & Ludos ad eandem Anni celestis sempelatem retinerent, & exempli causa, Olympicos ludos illo Plenilunio celebrarent, quod in Aestiuum Solstitium, aut proximum post illud occurreret: Esto non omnes, nec ydem semper, annum ciuilem ab illa Neomenia inuerint, qua proxima erat Solstitio Aestiuo, ut diu Athenienses solsti sunt inire.

NAm Græcorum, & præcipuè Atticorum Annū Ciuilem contra Scaligerum, A phontuin Caranzam, & I eqnem Allatum, fuisse qualem in Conclusionè indicauimus, sentiuim maxima ex parte Theo orus Gaza lib. de Mensibus, Lilius Gregorius Gyrardus lib. de Annis, & Mensibus, Io. Lalamantius lib. de Annis, Iosephus Moletius l. 1. de Correçione Calendarij, Origanus tomo 1. Ephemer. p. 36. Kheplerus in Eclogis Chronol. epist. 25. Petauus in notis ad Epiphanium hærel. 80. & lib. 1. de Doctrina temporum, & in Vranologio l. 4. Dissert. Salianus in Annalibus passim, Nicolaus u. Jerus de Anno Lunæ tolar. pag. 24. V uilhelmus Langius l. 1. de Annis Christi c. 13. & 14. & Vbbo Emmius l. 2. Chronolog. in aliquibus Scaligero adhærens. Sed nobis haud licet diuinando quæstiones facti pro ingenij arbitrato decidere; cū antiquitatis consuetudines ex antiquis scriptoribus, ac testibus fide dignis comprobandæ sint; Quos inter Herodotus lib. 1. inducit Solonem ita cum Croeto loquentem: Ego

enim annis septuaginta humana vita modum definitio: qui quidem anni dies colligunt vicies quinquies mille cum ducentis, si intercalaris mensis omittatur. Quod si annorum aliter vno mense longior statuatur, uti tempestates respondeant, menses in annis septuaginta intercalantur quinque, & triginta, ex quibus conficiuntur dies mille quinquaginta. Omnibus ijs diebus in annos septuaginta collectis, quorum numerus efficit viginti sex millia ducentos quinquaginta, nullus est ex ijs, qui similes alteri casus euentusq; pariat. Iam verò Dies 25200. diuisi per annos 70. dant annum quemlibet communem dierum 360. qui diuisi per 12. Menses dant mensē singulū dierum 30. sic mensium intercalarium dies 1050. diuisi per menses 35. dant mensē quemlibet dierum 30 & lib. 2. idem Herodotus, sic de Aegyptijs. Tanto verò prudentius annos suos ordinant, quàm Græci, quanto Græci quidem tertio quoque anno mensē intercalare solent, ut tempestates restituunt; Aegyptij verò, cum duodecim menses triceniarios habeant, quotannis præter numerum, quinque dies appendunt. Porro Solon octogenarius obiit Anno ante Christum 559. Herodotus autem Halicarnasæus ex Proincia Doridis natus est anno ante Christum 483. Sed historiam suam scripsit Thurijs vrbe Lucaniæ, quo Athenis venit anno ante Christum 444. Intercalabant igitur Græci tempore Solonis, & Herodoti Mensē triceniariū altero quoq; anno, & tamen Menses illi triceniarij Lunares æstimabantur, quod docet Geminus in elem. c. 6. dicens: Græci verò, quorum erat contraria sententia, annos quidem ad Solem; Menses autem, & dies ad Lunam exignnt; ac veteres quidem triceniarios menses instituebant, intercalares verò alteris annis inculcabant. Sed redeo ad Solonis tempus, Cleobulus enim Lindius ex Caria, Solonis amicus, ut refert Lærtius in Cleobulo, ænigmaticè Annum dierum 360. ex 12. Mensibus triceniarijs sic insinuauit.

*Est Genitor, gnatos bis sex qui possidet vnus,
Cuique horum gnata triceniæ, dispare forma
Ha nicea apparent, fuscis sed vultibus illa,
Sunt immortales omnes, moriuntur, & omnes.*

Herodoto coæuus Hippocrates Medicus, quippe floruit anno 436. ante Christum; libro de carnibus sub finem inquit: Pueri sapius septimo anno exacto, dentes explent, & septem annos pleno, & iusto numero exactè trecenta, & sexaginta hebdomades conficiunt. At hebdomades 360. dant dies 2520. qui diuisi per 7. annos, exhibent annum dierum 360. nempe ciuilitè, & popularitè; nam scientificè, & exactiori computo lib. de partu septimestri (si tamen liber ille est partus legitimus Hippocratis) ait: Menses quinque constare diebus 147 1/2. & duos Menses diebus vnde sexaginta; & lib. de partu Octimestri, inquit: Neomenia, qui dies vnus est, proximè tricesima pars mensis est, biduum autem ferè decima quinta pars mensis, vbi vetustus ille autor agnoscit Lunarem mensē triceniario minorem.

II. Ex Aristophane quoq; qui floruit anno ante Christum 424, cuiusque scholiasticè habemus, menses dietque Athenicium Lunares fuisse, & tamen menses triceniarios iam inde à tempore Solonis. Induxit enim Aristophanes Strepsiadem senem in Nubibus, dolentem de fine Lunaris mensis instante, quo debebat soluere vlturas, & numerantem dies more Attico sic: Ego verò pereò; dum video Lunam adducere vicesimas, nam vsura procedunt: quinta, quarta, tertia post hanc secunda, statim ab ista est nona Luna & vetus. Vbi Scholiastes: Quoniam Luna diebus vigintinouem cursum conficit, intelligè vsq; ad interlunium, & viginti dies proximi sunt vicenis nouenis; vsura porro Luna exente pensitabantur; & paulo post: Sic verò numerant Athenienses, eos quidem, qui à Neomenia vsque ad decimum sunt, die; vocantes primam mensis instantis, secundam instantis; post decimam reliquas vocant primam post decimam, secundam post decimam, & sic vsque ad vicesimam, quam Icada vocant. Post illam erat vndecima edivatos, deficientis aut decima, aut nona, aut octava pro quantitate mensis, & sic decresebat numerus, vsque ad secundam. Sic enim Athenienses numerant, non apponentes, sed detrahentes: idq; quia Solon existimauit lumen Luna, ita minui vsque ad trigesimam diem, quam veterem, & Nouam vocant, quæ est vltima mensis. Sed Aristophanes Poeta, multo antiquior Hesiodus, quem ante Christum aliqui 775. aliqui mille, & amplius annis floruisse dicunt; Is Cræmis in Asia natus, sed educatus Aseræ, ac postea Helicome degens

de *gens* in Poemate de Operibus, & Diebus, l. 3. mentionem facit Lunæ tricesimæ, ubi Proclus ait: *Cæpit igitur Hæsiodus à tricesima, in qua vera Luna cum Sole coniunctio fit.* Nempe quia Lunæ mēsis plus accedit ad diem 30. quàm ad 29. ex dictis Concl. VIII. Nihil igitur mirum, si vulgo, imò & docti viri populari vsui concordantes, etiam post certam de Mense Lunari Astronomico mensuram, illum tamen Tricenarium appellauerint, cum non modò Cleomedes, qui 50. annis circiter ante Christum vixit, lib. 2. c. 6. dicat; *Mensem esse tempus à Synodo ad Synodum Lunæ, aliaq; simpliciter triginta dierum;* sed etiam Achilles Tatius, qui floruit sub Annum Christi 890. in Isag. ad Aratum dicat: *Quinta decima plena est qui dimidiatus est mensis, si triginta dies bifariam partiantur.* Et in Calendario Græco apud Giralduum, omnes menses sunt tricenarij, abiq; Luna noua ac veteri. Ergo menses tricenarij, & ex his annus dierum 360. non sunt argumentum Anni Solaris, vt quidam perperam deducunt, sed Lunaris apud Græcos, apud quos saltem populariter & ciuili vsu annus dierum 360. multo post Solonem, Herodotum, Hippocratem, & Aristophanem vsitatus fuit; si quidem Aristoteles, qui anno 322. ante Christum obiit, nempe annis centum post promulgatum à Metone Cyclum decennoualem, l. 6. de historia animal. c. 20. scripsit: *Quædam ex canibus quinta anni parte parturiunt, nimirum diebus septuaginta duobus, at dies LXXII. quinque sumpti faciunt annum dierum 360.* & ibidem: *Laconica vterum gerit sexta parte anni, hoc est diebus sexaginta: at. 60. sexies faciunt 360.* Immodè Demetrius Phalereo, qui obiit, anno ante Christum 284. Athenienses, teste Laertio in ipsius vita, trecentas ac sexaginta statuas erexere, quot scilicet erant anni popularis dies; ait enim Plinius l. 34. c. 6. *Nulliq; arbitrator plures statuas dicatas, quàm Phalereo Demetrio Athenis: si quidem CCLX. statuere (quas non lacerauerunt) nondum anno huic numerum dierum excedente;* Et ante Plinium Varro Græcarum, nedum Romanarum rerum consultissimus, cecinit

Hic Demetrius aeneas tot aptus est

Quot luceis habet annus absolutus.

Quid quòd, Leontica sacra, quæ anno integro redeunte celebranda erant à Græcis, vt habetur ex Porphyrio de Antro Nympharum, celebrata sunt anno Christi 358. XVI. Kal. Aprilis, & rursus anno 359. IV. Idus Martias, hoc est diebus 360. post primam celebritatem, vt ex duabus Inscriptionibus probat Langius l. 1. de annis Christi c. 12.

III. Dixi supra annum Lunarem diu existimatum dierum 360. saltem populariter, & ciuili vsu, seu vulgari computatione, & abstrahendo ab intercalationibus, quarum variæ formæ à diuersis diuersorum Cyclorum Auctoribus, propolitæ fuerunt, iuxta dicta Concl. IX. Immodè ipse Solon, si fides adhibenda est Proclo. lib. 1. in Timæum Platōnis, nouit Mensem Lunarem, non esse dierum 30. ait enim: *Solonis inuentum fuisse Mensem Lunarem minorem esse diebus triginta.* Certè inuentores Tetraeteridis, & Octaeteridis, & postea Meton Enneadecateridis inuentor, anno ante Christum 423. Menses alternis dierum 30, & 29. adhibuerunt, vt intra ex Gemino, & Censorino videbimus, & quidem ciuiles, nempe in fastis, & Calendarijs publicè propolitæ; eito ubi sermo erat de anno Attico per traditionem à patribus accepto, & apud eos, quibus non incumbere calendarij ordinandi, festaq; & Ludos indicendi cura, consueuerit vsurpari, & annus dierum 360. & mensis dierum 30. non tamen tanquam Solaris, vt malè contendit Leo Alatius, sed tanquam Lunaris. Ipsum enim nomen *Neomenia*, quod significat *Nouilunium*, & apud Græcos *primam diem mensis*, & vltimæ diei nomen, quod est, *μην ἐν, και νέα*, idest *Luna vetus*, & *noua*, ex institutione Solonis, vt testatur Plutarchus in eius vita, indicium est, mentem Lunarem iam tum fuisse; consensitq; Laertius in eiusdem vita, eum perualitate Atheniensibus, vt ad Lunam menses exigerent, diriq; à Neomenia computarent. Ne autem quis putet Neomeniam ab ipsis abutiue, aut metaphorice vsurparam, aduertendum est, quod refert Diodorus Siculus l. 13. Nam cum nescio quis calumniator detulisset ad Senatū Atheniensem, Alcibiadem de quodam crimine, assereretq; visum à se illum ingredi domum quandam Neomenia circa mediam noctem, & Senatores interrogassent, quæ ratione nocte in empetta potuisset à longè discernere Alcibiadem de vita, respondit se ad Lunæ lumen illum inter-

nouisse; quo argumento agnita est falsitas calumniantis, adeo certi erant Athenienses prima die mensis, aut Lunam videri non posse ob interlunium, aut non circa mediam noctem, saltem ita, vt lumen sufficiens ad discernendas hominum facies præberet. Sed & omnes alij dies à Luna denominabantur, & inter eos celebris erat dies vicelimus apud Epicuri heredes, & Sectatores, cuius testamentum extat apud Laertium, de die vicelima cuiusq; mensis, solemniq; conuentu conuocando eorum, qui cum Epicuro philosophati erant, quod referens Cicero l. 2. de Finibus refert ad Lunam dicens; eum cauisse testamento, vt sui heredes: *Darent quod satis esset ad agendum diem Natalem suum quotannis mense Gamelione; itemque omnibus mensibus, vicelimo die Luna darent ad eorum epulas, qui vna secum philosophati essent.* Et Plinius l. 35. c. 2. Epicuri *emadas*, idest vicelimas sic interpretatur: *Natali eius vicelima Luna sacrificant, feriisque omni mense custodiunt, quas lcadæ vocant,* Esto enim teste Apollodoro in Chronicis apud Laertium, natus sit Epicurus Olympiadis CIX. anno. 3. Gamelionis die 7. & testamento iusserit Natalem suum parentumq; ac fratrum celebrari intra diem decimum Gamelionis eustamen amici, ac sectatores eius memoriam sacrificijs instaurabant quauis die vicelima mensis. Hippocratem autem Lunares menses agnouisse præter ea, quæ supra diximus, & Græcos vniuersim, testatur Galenus in librum 1. Epidemiorum, addens eius exemplo tempestatum anni tempora à Medicis designanda esse iuxta menses, cuique nationi vsitatos, nec vni nationi accomodanda; *Oportet autem menses non ad Lunam, vt pleraq; Græca Vrbes instituerunt; & Libanius quoq; seu potius Vlpianus in Demosthenis Orationem *κατὰ Ἀρσποτιώτες*, inquit. *Sciendum est Athenienses, non ad Solis cursum, vt nos facimus, menses computasse, sed ad Lunam.* Ideo Aristoteles l. 2. de Generat. animal. c. 4. docet menstrua profluere sub finem mensis, quia interlunio frigidior est aer, & l. 7. c. 2. *Menstruorum profluuium desinentibus mensibus accidit; ideo nonnulli arguunt Lunam feminam esse.* Et Theophrastus, de pluuiarum signis: *Mensium coitus Lunares sunt, quoniam Lunare lumen deficit, à quarto die desinentis vsq; ad quartum diem ineuntis.* Disertissimè Theo ille, qui floruit sub Valentiniano, & Valente, & eruditissimis Scholijs Aratum illustrauit, sect. 64. ait: *sciendum est mensem propriè dictum à Græcis tempus illud, quod à Lunari coniunctione deducitur, tanquam ab eo quod est manere, vel à Mene *μῆνα*, idest Mensem nominarent.* Græci enim menses ad Lunæ cursum metiebantur, & paulò inferius: *Mensem verò dicimus tempus illud, quod à Solis Lunæq; Synodo ad alteram Synodum extenditur: Hoc verò mensis genere utebantur ad ciuilem dierum rationem; vt etiam hodieq; Græci complures videntur.* Verum non id tantum, sed etiam de modo Lunaris apud Græcos mensis atq; anni, enucleatius nos docent Geminus, Solinus, Censorinus, Macrobius, qui audiendi sunt.*

IV. Geminus, qui Ciceronis, & Sullæ tempore scripsit; In Elementis Astronomicis cap. 6. Hæc ad rem nostram in primis habet. *Mensis est tempus à Synodo ad Synodum &c. Menstruum tempus dierum 29 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$. menstrua verò tempora quæ ad ciuilem vsum minus accuratè sumuntur, dierum 29 $\frac{1}{2}$. ita vt bimestre tempus fiat dierum 59. ideo ciuiles menses alternatim fiunt pleni, & cæni &c. Ex his autem colligitur Lunaris annus dierum 354. Causam autem electi mensis Lunaris à Græcis refert, non solum ad leges puta Solonis, sed etiam ad Oracula, subiungit enim: *Propositum quippe fuit veteribus menses quidem agere secundum Lunam, annos verò secundum Solem: quod enim à Legibus, & oraculis præcipiebatur vt sacrificarent κατὰ τὴν ἡμέραν τὰ πάτρια, μῆνας, ἡμέρας, ἐνιαυτὸς, idest, iuxta tria, videlicet Patria, Menses, Dies, Annos, Hoc ita distinctè faciebant vniuersi Græci, vt annos agerent congruenter cum Sole, dies verò & menses cum Luna, Porro secundum Solem annos agere, est circa easdem tempestatas anni, eadem sacrificia Dijs peragi; & vernum sacrificium semper verno tempore, æstiuum autem æstate perfici &c. Hoc autem aliter fieri non posset, nisi conuersiones Solstitiales, & Aequinoctia in iisdem Zodiaci locis fierent. Secundum Lunam verò dies agere tale est, vt dierum appellationes cum Lunæ illuminationibus congruant &c. Non dicit Geminus Græcos vsurpasse annos Solares ciuiler, sed annos eatenus ad Solem direxisse, quatenus opus erat, vt sacrificia redirent iisdem anni tempestatibus, & Vernæ**

fecta verno; æstiuæ æstiuo tempore agerentur: quod repetit dicens: *Cum igitur, & anni accuratè aguntur secundum Solem, & menses, ac dies secundum Lunam, tunc putant Græci se secundum patria sacrificare; hoc autem est iisdem temporibus anni, eadem sacrificia consummare.* Postea subdit. *Græci verò, cum contrariam sententiam habeant, annos agunt secundum Solem, dies verò & menses secundum Lunam: Veteres igitur agebant menses 30. dierum, menses autem intercalares propter annum Solis; cum autem per apparentiam statim veritas deprehenderetur, eo quod dies, & menses non responderent Lunæ, anni verò non congruerent cum Sole; quærebant periodum, quæ in annis responderet Soli, in mensibus verò, & diebus Lunæ &c.* Pergit autem, & docet hanc Periodum fuisse *Octæterida* continentem menses 99. in quibus menses intercalares sunt, tres, dies verò 2922. additque fundamentum fuisse, quia Solaris annus dierum 365 $\frac{1}{4}$. Lunarem dierum 354. excedit diebus 11 $\frac{1}{4}$. qui excessus per 8. ductus dat dies 90. hoc est tres tricenarios menses intercalares. Exprimit autem eos in dicta periodo intercalasse Anno 3. 5. & 8. & vsos mensibus plenis vicissim, & cauis. Prosequitur deinde errores illius octenij, etiam si duplicetur, exponitque Cyclum Euctemonis, & Philippi decemnoualem, & Calippi periodum annor. 76. de quibus nos satis Concluf. IX.

V. Censorinus autem lib. de die Natali cap. mihi 6. *Veteres in Græcia Ciuitates, cum animaduertent, dum Sol annuo cursu orbem suum circuit, Lunam nouam interdum terdecies oriri, idque sæpe alternis fieri; arbitrati sunt Lunares XIII. menses, & dimidiatum ad annum naturalem conuenire. Itaque annos ciuiles sic statuerunt, vt intercalando facerent alternos XII. mensium alternos XIII. &c.* Idque tempus *τριετηρίς* appellabant, quod tertio quoque anno intercalabatur, quamuis biennij circuitus, & reuera *διετηρίς* esset. Vnde *Mysteria, quæ Libero alternis fiunt annis, Trieterica à Poetis dicuntur.* Postea cognito errore, hoc tempus duplicarunt, & *τετραετηρίς* fecerunt, sed & eam, quod quinto quoque anno redibat *πεντετηρίς* nominarunt; Qui annus magnus ex quadriennio commodior visus est. Solis annum constare ex diebus CCCLXV. & diei parte circiter quarta. Quare Agon in Elide Ioui Olympio, & Romæ Capitolino quinto quoque anno redeunte celebratur. Hoc tempus quoniam ad Solis modum cursum, nec ad Lunæ congruere videbatur, duplicatum est, & *εκτηετηρίς* facta, quæ tunc *εναετηρίς* vocata, quia primus eius annus, nono quoque anno redibat: Pergit dicendo Octæteridem inuentam, vel ab Eudoxo, vel à Cleostrato, diuersasq; intercalandi formas excogitatas, ab Harpalo, Nautilo, & Menciistrato, donec Meton Annum Metonicum ex annis vnde viginti constituit eaque *δωδεκαετηρίς* appellatur, & intercalatur septies, in eoq; anno sunt dierum sex millia & DCCCXL. Denique commemorata Periodo Philolai annor. 59. cum mensibus intercalariis 21. & Calippi annorum 76. cum intercalariis 28. & Democriti annorum 82. cum intercalariis item 28. & Hipparchi annorum 304. cum intercalariis mensibus 112. tranlit à Lunari anno Græcorum ad annum Ægyptiorum minimè Lunarem dicens: *Ad Ægyptiorum verò Magnum annum Luna non pertinet &c.* Ex quibus constat Græcis quidem innotuisse annum Solarem dierum 165 $\frac{1}{4}$. circiter, sed hoc non esse vsos palàm, & ciuilitate eadem anni tempestate redire, vt tamen primum anni mensẽ, ac reliquos deinceps à Lunæ exortu auspiciari voluerint, & propterea intercalarent interdum mensẽ integrum, quæ est propriissima forma anni Lunaris; si enim Solari ciuilitate vsi essent, semper à Solstitio, vel alio anni fixo cardine annos computassent, in quamcunq; diem Lunæ ille incidisset, non autem à Neomenia illa, quæ propior erat Solstitio æstiuo, vt Atheniensibus mos fuit.

Idem Censorinus Cap. mihi 9. *Minimè videntur errasse, qui ad Lunæ cursum menses ciuiles accommodarunt, vt in Græcia plerique apud quos alterni menses ad XXX. dies sunt facti.*

VI, Solinus, qui sub Vespasiano vixit, cap. 3. ita ex parte cum Gemino concinit. *Græci singulis annis vndecim dies, & quadrantem detrahebant, vt contractus nonagenarius numerus in tres menses per tricenos dies scinderetur. Qui anno nouo restituti, efficiebant dies quadringentos quadraginta quatuor, quos *εμβολισμῶς*, vel *ὑπερβάλλοντες* nominabant.* Sed falsò existimauit Solinus peractis octo annis Lunariibus

Communibus, annum nouum factum esse dierum 444. nempe additis ad Lunarem dierum 354. diebus 90. seu mensibus tribus tricenarijs, nusquam enim legitur Græcos habuisse annum quindecim mensium: & Geminus Auctor Græcus, & Græcorum temporum longè scientior, expressè dixit intercalatum fuisse anno Tertio, Quinto, & Octauo. Solini error quoad tempus intercalandi, secum traxit Macrobius. Macrobius enim l. 1. Saturn. c. 13. ait: *Nam, & Græci cum animaduertent temerè se trecentis, & quinquaginta quatuor diebus ordinasse annum; quoniam appareret de Solis cursu, qui trecentis sexaginta quinque diebus, & quadrante Zodiacum conficit, deesse anno suo vndecim dies, & quadrantem, intercalares statuta ratione commenci sunt: ita vt octauo quoque anno nonaginta dies, ex quibus tres menses tricenum dierum composuerunt intercalarent.* Id Græci fecerunt, quoniam erat operosum, ac difficile omnibus vndecim dies & quadrantem intercalare. Itaque maluerunt hunc numerum octies multiplicare, & nonaginta dies, qui nascuntur, si quadrans, cum diebus vndecim octies componatur, inserere, in tres menses, vt diximus distribuendos. Hos dies *ὑπερβάλλοντες* menses verò *εμβολισμῶς* appellarunt; Adde his Theodorum Gazam lib. de Mens. cap. 8. dicentem *Athenienses tempora sua metiebantur ad Lunam.*

VII. Itaque Græci duplici quidem anno vsi sunt nempe Lunari, & Solaris, sed Lunari ciuilitate, & palàm, vt pote ex ciuilibus mensibus Lunariibus composito, si quidem ciuiles fuisse eorum annos menseseq; non autem Hierophanticos, conceptis verbis expresserunt nobis supra Theo, Geminus, ac Censorinus; Solari autem arcana notitia, & tanquam medio ad consequendum finem intentum, nempe, vt Neomeniæ, & Plenilunæ ex quibus pendebant sacrificiorum Ludorumque solemnitates, circa easdem anni tempestatas celebrarentur. Idcirco enim periodos biennales, deinde quadriennales, postea octo, & sexdecim, & tandem nouendecim annorum excogitarunt, vt Neomenia primi mensis quam proximè ad eundem anni cælestis diem reuolueretur. Nam si Solarem annum per se primò, aut æquè primò affectassent, non intercalassent integrum mensẽ dierum 30. efficiendo annum dierum 384. qui nullo modo Solaris est; sed ex quadrantibus diei, diem vnicum intercalassent, quarto quoque anno; Nec à noua Lunæ apparitione, sed à fixo aliquo die anni cælestis menses inissent sicut è contrariò Romana Ecclesia nunc, Romanumq; Imperium, & maxima Europæ pars annos computant ciuilitate à diè prima Ianuarij, diè scilicet decimo post Solstitium Ciuile hybernum; nec anno Lunari vtuntur in Chronicis, Historicis, aut Ciuilibus computationibus annorum, esto arcana illius scientia Ecclesiastica, & Computatæ, ac moderatores Calendarij vtantur in determinandis Lunæ Paschali, & festis mobilibus ab ea pendentibus. Græci verò contraria ratione vsi sunt ciuilitate, & publicè in computationibus, & ineundis annis, anno Lunari per se; Solari autem occultè & per accidens, non in computationibus ineundisq; annis, sed in Lunaris anni capite, circa eandem tempestatem retinendo, vt nunquam plus diebus quatuordecim distaret à Solstitio æstiuo, vel ab eo cardine cuius propinquitatem in primi mensis Neomenia, & semel elegerant.

VIII. Hoc sensu intelligendi sunt Auctores prisca de vsu Anni Solaris, quo diximus Geminum; cum dixit *Græcos agere Annum ad Solem, menses, diesq; ad Lunam.* Hoc sensu Censorinus supra dixit *Quadriennium Olympiadũ; ad Solis modum cursum, nec ad Lunæ congruere.* Hoc sensu Macrobius supra Græcos agnouisse, *deesse anno suo dierũ 354. dies 11 $\frac{1}{4}$.* Hoc sensu intelligendus Cicero oratione 4. in Verrem, quum ait. *Est consuetudo Siculorum, cæterorumq; Græcorum, quod suos dies, mensesq; congruere volunt cum Solis Lunæque rationibus, vt nonnunquam si quid discrepet, eximant aliquem diem, aut summum bidualium ex mense: quos illi *εναετηρίς* dies nominant item nonnunquam vno die longiorem mensẽ faciunt, aut bidualium.* Id enim intelligendum est de correctione menstruæ intercalationis, licet enim ordinaria esset dierum 30. puta anno 3. 5. & 8. intra octo annos, vt num. IV. ex Gemino docuimus, idem tamen cap. 6. expressè dicit oportuisse octæteridem ex octo annis Lunariibus, tribusq; mensibus tricenarijs, & intercalariis constare diebus 2923 $\frac{1}{4}$. at octo annos Solares diebus 2922, ideoq; octauo quoque anno eximendum fuisse sesquidicem, vel potius anno 16. dies 3. Nil igitur mirum, si aliquæ Ciuitates

uitates uno, alteroue die intercalationem tricenariam auferent, vel mutilarent, vt Lunarium Mensium initia propius Solari alieui eardini fixoue momento congruerent. Thucydides porrò quando Eclipses Solis refert factas Neomenia Lunari, hoc non dicit ad discripen Neomenia Solaris, sed ad ciuilib. Eclipses enim Solis fieri nequeunt, nisi in uerò Nouilunio, à quò Neomenia ciuilib. à prima phasi inita, sæpè integro die distat. Immò propter vitiosam intercalationem aliquando Neomenia ciuilib. à uero Nouilunio, & Plenilunio ciuile à uero Plenilunio aberrauit diebus plusculis. Sic teste Plutarcho in Alexandro Ecliptis Lunæ, quæ præcessit cladem Darij ad Gaugamela, incidit in noctem Mysteriorum, quæ ex Calendario Græcorum celebrabantur die 20 Boedromionis, & tamen computando dies à uero Nouilunio debuit dies Ecliptis Lunaris, quæ non fit nisi die 14. aut 15, post Nouilunium cadere in diem 15. uel si à phasi in diem 16. Boedromionis. Neque uerò Plutarchus in Camillo dicit Victoriæ Athenientiu fuisse in Plenilunio die 25. Mensis, sed in emendatis Codicibus legitur, *Persæ mensis Boedromionis die sexto in Marathone, tertio die apud Plateas, simul & Mychalæ uicti sunt à Græcis, uigesimo quinto in Arbelis. Athenienses Nauali apud Naxum prælio duce Chabria uicerunt circa plenilunium eiusdem mensis, in Salamine circiter uigesimalium eiusdem mensis.* Multo minus obstat quod, referre Herodoto Xerxi in Græciam mouenti, ac territo ob Eclipsim Solis, Magi dixerunt calamitatem portendi Græcis potius, quàm Persis, eo quòd Sol Græcorum, Luna ipsorum esset; etsi enim sciebant Solem quoq; à Persis coli, quia tamen sciebant in Græcia multa esse templa Apollini, idest Soli dicata; ideo adulatoria interpretatione illud portentum in Græcos detorserunt; inde tamen non sequitur Græcos Anno Solaris ciuilibiter tunc uisitos in Europa; quidquid sit de Macedonibus Asia potitis, & de alijs Græcis in Asia ante, uel post receptum annum Iulianum.

IX. Ad pleniorem autem notitiam Anni Lunaris Græcorum in Europa, & præsertim in Attica, tria præcognoscenda sunt. *Primò*, Anni caelestis cardo, cui primus mensis, & anni principium alligata erant. *Secundò*, Mensium Atticorum nomenclatura, ordo, & quantitas. *Tertiò*, Intercalationis forma ibi uisitata.

Quoad primum Simplicius in 5. Physicorum ait: *Quæ facimus initia anni quidem, uel ad æstiuum Solstitium, uel Attici, uel ad autumnale Aequinoctium, uel Asia incolæ, uel circa Brumam, uel Romani, uel circa Aequinoctium uerum, uel Arabes, & Damasceni:* Sic enim uertit, & approbat Theodorus Gaza lib. de Mensib. c. 15. Sic Censorinus Olympiadas ab æstiuis diebus computat c. 8. dicens. *Hic Annus. Ab Olympiade prima M. est & XIV. ex diebus duntaxat æstiuus, quibus Agon Olympicus celebratur.* Plato quoque inducit Socratem constituentem τὴν ἀρχὴν τῆς ἐστῆτος, idest Principium noui anni, sub βερεῖς τροπῆς, idest sub æstiuas conuersiones, & lib. 6. de legibus ait. *Nouus annus fit post æstiuas conuersiones, ὁ νόμος ἐναυτὸς μετὰ τὰς βερεῖς τροπῆς.* Thucydides l. 5. *Olympias autem hac æstate celebrata fuit, qua uicit Androsthene Arcas;* Hinc illud Senecæ in Hercule Furente.

*Quantus Eleum coit ad Tonantem
Quinta cum sacrum reuocauit aëtas.*

Celebrabantur autem quinque Agones Olympici, ita ut certamen caderet in Plenilunio ciuile, seu diem 15. primi Mensis, Pancratio in Uesperam reseruato; & iudiciu Agonothetarum in diem 16. Describens enim certamen illud Pindarus Ode III. ubi de Hercule canit: *Plena Luna totū aurea curru uersa Uespera oculum illustrarunt:* Vbi Scholiastes; *Iam enim Luna plena, ac toto lumine circa uesperam, & noctem resurgens tempus exhibuit iudicij certaminis.* Decima sexta enim Luna certamen Olympicum terminatur, & postea addit: *Quippe Plenilunio certamen Olympicum celebratur, & decima sexta censura, siue iudicium instituitur.* Addit eadem Ode 3. ad strophem 2. *Fit uerò certamen nunc post quadraginta nouem menses, nunc uerò quinquaginta.* Nempe quia in primo Quadriennio intercalatus fuerat unicus mensis, in secundo autem duo menses. Quòd uerò Scaliger putat Metonem fuisse primum, qui annum Atticum à Solstitio æstiuo iniuerit, antea uerò initium esset à Bruma, nullo antiquorum testimonio comprobatur, inquit Petauus l. 1. c. 12. & præterea sibi contradicit, dum alibi Troianum

Excidium confert in Hecatombæonem mensem, quem primum mensium, & à Solstitio æstiuo fatetur initium. Neque ex eo quod Possideoni mensi substitutus fuerit alter Possideon intercalaris, qui mensis ad Brumam pertinebat, sequitur illum fuisse ultimum mensium anni, ut male infert Langius l. 1. de Annis Christi c. 12. Cum intercalatio non semper, nec apud omnes facta sit in fine anni, si quidem Romani Februario mense mensem Mercedonium intercalabant. Illud uerò Accien in Arateis.

*Sed Primavera Meton exordia sumpsit ab anno,
Torreret rutilo cum Phæbus sidere Cancrum.*

Argumentum quidem est Cycli Metonici à Nouilunio proximo ingressui Solis in Cancrum initi, non autem tunc primo Athenienses annos à Solstitio æstiuo inchoasse; antea quippe plerique anni cardines non in ingressu in Cancrum, uel Capricornum; in Arietem, uel Libram, sed in octauo gradu horum Signorum constituebant. Præterea Scaliger ex Platonis loco supra allato, colligit Neomeniam primi mensis nunquam præcessisse Solstitio æstiuo, eique subscribit Salmastius, & Armaçanus pag. 7. Sed ego cum Petauo l. 1. c. 12. & in Vranolog. l. 6. c. 2. & Langio l. 1. de Annis Christi c. 12. & 13. probabilius censeo illum fuisse primum mensium æstiuum in Attica, cuius Plenilunium incidebat, aut in diem Solstitij, aut quod primum Solstitio succedebat, sic enim maior pars mensis ad æstiuum tempus, & minor ad uerum pertinebat; sicut primus mensis uernus apud Hæbræos, & apud Paschalis Lunationis computitas est ille, cuius Plenilunium in æquinoctij uerni diem, aut proxime post ipsum incidit; unde fit ut Neomenia primi Mensis æstiuus non rarò caderet ante Solstitium; quidquid dicat Scaliger, & multo magis ante octauum gradum Cancri potuerit euenire, ut cum Petauo l. 5. c. 12. docet Langius ex Ptolemæo l. 7. c. 5. ubi anno Nabonassar 465. idest ante Christum 283. dies 29. Athyr, idest Ianuarij 29. cõfertur cum 8. Anthesterionis, ergo 1. Anthesterionis, fuit die 22. Ianuarij, ergo Hecatombæon anni sequentis, inuit die 19. Iunij, idest 7. diebus ante Solstitium. Rectè pariter Langius ibidem ex Polybio notat Achæos à uerno æquinoctio annum inuuisse, atq; adeò in Elide, quæ pars est Achæiæ; Esto Olympiadicis annos, & ipsi computarent ab ea Neomenia, cuius plenilunium iungebatur, aut proxime succedebat Solstitio æstiuo, uel ab ipso dicto plenilunio ipsas Olympiadas, seu Agones Olympicos.

X. Solstitium porrò æstiuum, aliud Astronomicum est, aliud ciuile, quòd quam diem occuparit in Anno Iuliano apud Græcos controuerti potest, præsertim, cum Achilles Tattus c. 24. dicat Cardines Solaris circuitus constitutos in octauo, aut duodecimo, aut decimo quinto gradu signorum, & Columella l. 9. c. 14. dicat. *Nec me fallit Hipparchi ratio, quæ docet Solstitia, & Aequinoctia non octauis, sed primis partibus signorum confici.* Verum in hac ruris disciplina, sequor nunc Eudoxi, & Metonis antiquorumque fastos Astronorum, qui sunt aptati publicis Sacrificijs, quia notior est ista uetus agricolis concepta opinio. Vbi patet Columellam loqui de Euctenomis, & Metonis Cardinibus ciuilibus; alioquin enim constat eos obseruasse ueros cardines, & ingressus Solis in signa, quando Astronomicè procedebant. Sed Geminus c. 16. ad Fastos Eudoxi notat ad quartum Capricorni diem, hæc. *Eudoxo conuersiones hyberna, & ad diem sextam Arietis Hipparchus ad Arati Phænomena l. 2. nu. 3. dixit: Intelligentum est Zodiaci partitionem ab Arato sic institui, ut à Tropics, & Aequinoctialibus punctis incipiat, eaq; sint initia Signorum; Eudoxus autem ita diuidit, ut illa puncta media sint; & paulo post de Arato: Ex his liquet tropica puncta in signorum initijs ab illo constitui & c. Aque hac ratione Zodiacum Mathematici ueteres propemodum omnes, aut pleriq; partiti sunt. Eudoxus autem Tropica puncta, se in medijs collocare signis testatur.* Has opiniones Petauus in Vranologij Dissertationibus l. 2. à cap. 3. ad 7. & l. 6. c. 2. ac 10. duobus modis conciliat; prior est, omnes quidem Astronomos constituisse Cardines æquinoctiorum in mutuis sectionibus Zodiaci, & Aequatoris, Solstiorum autem in contactibus Zodiaci, & Tropicorum, sed initium Signorum sumplisse ab Asterismis, sectiones, aut contactu occupantibus, idest ab aliqua insigni eorum stella exempli gratia primum signum Aequatoris, uel Zodiaci à prima stella Arietis, quæ gradibus octo, uel pluribus, aut paucioribus pro diuersitate temporum, & obseruatorum, præcesserit

terit sectionem vernam, idque l. 2. c. 3. confirmat exemplis ab ipso Hipparcho desumptis; ita vt aliud sit dodecatemorium Aequatoris, aut Zodiaci; aliud Signum stellatum, & mobile Geminus quoque cap. 1. docet, Herculis temporibus, qui, vt est apud Clementem l. 1. Strom. annis 442. ante Iphitum, idest ante Christum, 1218. Olympicum certamen celebraret, lucidissimam, & maximam Cancri stellam, idest Asellum Boreum versatum esse circa gradum 22. aut 23. tertij Dodecatemorij, atq; adeo præcedebat contactum Tropicum, seu punctum Solstitij æstiu gradibus circiter octo. Inde igitur manauit in vulgus Solstitium hoc fieri semper in parte octaua signi Cancri, at anno ante Christi Epocham 1263. Vendelino supputante, prima Stella Arietis quindecim gradibus Aequatoris antecedebat sectionem vernam; inde igitur inualuit æquinoctium vernum in medijs Arietis partibus semper fieri, seu gradibus 15. post initium signi Arietis. Quæ opinio pertinaciter resedit, etiã post Hipparchum in animis non modò Agricoliarum, Nautarumq; sed etiam Medicorum, & aliorum Semiastronomorum, qui vulgo Ephemeridas, & Fastos proponebant, nec aut sciebant, aut audebant niti contra torrentem inueteratæ opinionis, etiam si aliqui peritiores scirent æquinoctia in sectionibus, Solstitia in contactibus prædictis initijq; Signorum Primi mobilis fieri, & Stellas Fixas, vnde sumpta fuit eorum denominatio, continuè progredi in consequentia, & à dictis sectionibus aliter, atq; aliter distare. Quam indulgentiam, & cõnuientiam in Fastorum Concinnatoribus pro altero modo enodandi hanc quæstionem adducit Petauius; sed hinc tamen non sequitur, quod Scaliger, & Salmasius cum eo putarunt, Astronomos ante Hipparchum affixisse Solstitia, & æquinoctia Ciuilia ad diem perpetuo octauam post verum æquinoctium, verumque Solstitium, & Solstitium æstiuum ad diem 8. Iulij, vt contra eos optimè docet Petauius supra. Fallax igitur est methodus, quam inde Langius l. 1. de Annis Christi c. 12. tradit his verbis. *Quare ad datum tempus, quod Hipparchi seculum antecedit, Plenilunium quod octauam diem Iulij proximè sequitur, habebis plenilunium Hecatombæonis, huic si quatuordecim dies detrahas, habebis Neomeniã Hecatombæonis. Post Hipparchi verò tempora, & vtique ad Iulij Cæsaris immò, & postea in XXVI. Iunij Solstitium, & terminus Hecatombæonis constitutum erat.* Sed tutius est ex Tabulis Astronomicis computare Solstitium, nec ciuilitèr illud vltra 2. dies promouere, & Nouilunium si non vera, saltem media, aut ciuilia per Epactas, & pro Neomenia Hecatombæonis illam constitucere, cuius Plenilunium proximè Solstitio ciuili succedit, nisi aliunde ex antiqua obseruatione notum sit alterutrum; sicut notum est Solstitium obseruatū ab Euctemone, & Metone, à quo Meton suum Cyclum exorsus est. Narrat enim Ptolemæus l. 3. Almag. c. 2. Metonem, & Euctemonem anno Nabonassar 316. die 21. Phamenoth manè obseruasse Solstitium æstiuum Absente Magistratum gerente Athenis; addit Diodorus Siculus lib. 12. anno 4. Olympiadis octogesimæ sextæ, Præfesto Athenis Apseude &c. Athenis Meto Pausania filius, vir magnæ singularisque in Astrologia eruditiois, tabulam, quæ nouemdecennalis circuli inscribitur; exposuit, eius ingressu tertia decima die mensis Scirrhophorionis Athenis item instituto: & post laudes huius Cycli subdit: *Itaq; ad tempora vsque nostra Græcorum plerique nouemdecennalis tabula, & ratione vsi, nusquam aberrasse à veritate deprehenduntur.*

Fuit ille annus, vt ex Olympiade, & anno Nabonassareo constat, ante Christum 432. & dies 21. Phamenoth incidit in diem Iunij 27. sequente 28. Nouilunium autem Medium Athenis fuit die 16. Iunij fessiquora, & paulo plus post mediam noctem, & Plenilunium incidit in diem 30. Iunij biduo post Solstitium matutinum; Ergo Hecatombæonis Neomenia fuit non die 16. Iulij, vt malè Scaliger, & Petauius ipse l. 2. c. 13. in Metonica Tabula, sed 16. Iunij, vt bene aduertit Langius, hoc est prope medium, seu diem 13. Scirrhophorionis, vltimi Mensis, & proximè præcedētis Hecatombæonem. Proinde à Metonis tempore, idest ab anno ante Christum 432. tutò possumus inuestigare Neomeniam Hecatombæonis supponendo Solstitium æstiuum, quarto ante Christum seculo in 28. Iunij, & tertio in 27. & secundo in 26. & primo in 25. vel 25 $\frac{1}{2}$. At anno 776. ante Christum Solstitium incidit in diem primam Iulij, & Nouilunium Medium Athenis die 8. Iunij h. 20. m. 38. p. me-

rid. itemque Iulij 8. h. 9. m. 22. Ergo Neomenia Hecatombæonis fuit die Iulij 8. vel summum 9.

XI. Quoad ordinem mensium tres sunt opiniones. Prima est Kepleri in Rodulphinis folio tabularum 37. Petauij de Doctrina temporum l. 1. c. 10. 11. 12. & l. 4. c. 8. & in Differt. Vranologij l. 6. à c. 2. ad 6. Langij l. 1. de Annis Christi c. 12. & Nostra, in qua hic est ordo: *Hecatombæon, Metagitnion, Boedromion, Maemasterion, Pyanepsion, Posideon, Gamelion, Anthesterion, Elaphebolion, Munychion, Thargelion, Scirrhophorion.* Opinio verò Secunda est Harpocrati Grammatici Alexandrini, Suidæ in Vocabulario, Henrici Stephani in Thesaurò linguæ Græcæ, Scaligeri de Emendat. temporum pag. 28. & in Isagogicis Canon. l. 1. & 3. Vbbonis Emmij lib. 1. Chronolog. Claudij Salmasij in exercit Plinianis pag. 313. 735. 752. Iacobi Tiri in Chronico Sacro c. 4. & Iacobi Vsseri Armachani c. 1. de Anno Macedonum, & Asianorum; quæ in omnibus alijs cum prima consensit, sed hoc vno differt, quod *Pyanepsionem* præponit *Maemasterioni*. Tandem opinio Tertia est Theodori Gazæ lib. de Mensibus c. 5. & 6. & Gyrardi in Calendario Græco ad finem libri de Annis, & Mensibus, quæ *Anthesterionem* sexto loco *Posideonem* septimo, *Gamelionem* octauo collocat; in reliquis cum Prima consensit. Oportet itaque singillatim Primam comprobare. Tertia itaque opinio à Prima hoc tantum differt, quod *Pyanepsionem* *Maemasterioni* præponit; at secunda *Antesterionem* *Posideoni*, hunc *Gamelioni* præmittit; cum Primam *Posideonem* *Gamelioni*, huncque *Antesterioni* prænumeret.

De tribus primis mensibus nemò dubitat, cum Demosthenes 3. Olynthiacarum dicat: *Hoc anno iam elapso, Hecatombæon, Metagitnion, Boedromion, quo mense vix tandem post mysteria decem naues misisti.* Theophrastus quoque lib. 3. cap. 6. enumerat post *Thargelionem* *Scirrhophorionem*, & post hunc *Hecatombæonem* sed lib. 4. cap. 12. docet *Scirrhophorionem* Solstitio præcedere, *Hecatombæonem* vero succedere; ergo *Hecatombæon* primus erat, & *Scirrhophorion* vltimus. Aristoteles lib. 5. Hist. Anim. c. 17. ait locustas pisces tribus mensibus vterum gestare, *Scirrhophorione, Hecatombæone, & Metagitnione.* Ergo, vt etiam ex Demostene vidimus, *Hecatombæoni* succedit *Metagitnion*, & huic *Boedromion*, quod confirmatur ex Aristotele l. 6. de hist. c. 29. dicente de Ceruis: *Coeunt post Arcturi ortum circa Boedromionem, & Maemasterionem.* Arcturus enim oriebatur diebus XI. ante Equinoctium autumnij, teste Plinio l. 2. c. 46. hoc est circa medium Septembris; vnde rectè Theophrastus ait *arporia* florere circa *Arcturum & Equinoctium*, & Galenus lib. de Salubrib. de semine abietis præmaturò inquit. *Circa Arcturi ortum, quod tempus Septembri apud Romanos respondet.* Sed & Eclipsis illa, quæ victoriam Alexandri apud Arbela præcessit, accidit *Boedromionis decima quinta*, teste Plutarcho; eam verò Tabulæ Astronomicæ ad diem 20. Septembris exhibent, ideoq; *Boedromion* iniit 6. Septembris. Sicut ergo magna sui parte *Hecatombæon* Iulio, *Metagitnion* Augusto, *Boedromion* Septembri respondebat, ita *Maemasterion*, quem Aristoteles, vt dixi, continuat post *Boedromionem*, respondebat partim Septembri exeunti partim Octobri, eratq; quartus Mensis; nam idem Aristoteles l. 6. de Hist. c. 12. ait Coturnices, ac deinde grues in mitiora loca migrare *Boedromione & Maemasterione* mensibus, & c. 11. dixerat stellarem piscem *Coitum* inire *Maemasterione*, quod ab autumnali Equinoctio contingere piscatores Tarentini obseruarunt, teste Gaza l. 1. de mensibus c. 5. Quæ vtique præponderare debent Harpocrati Grammatico Alexandrino, ac Suidæ dicentibus *Maemasterionem* esse Quintum mensem; & *Pyanepsionem* Quartum; sed *Pyanepsionem* Quintum esse, & Nouembri magna parte respondisse colligitur ex Theophrasto asserente. *Pyanepsione arbutum florere in Attica; & Prunum in Aegypto*, vtrumq; autem euenire mense secundo post æquinoctium autumnale attestatur Gaza dicto c. 5. At ex Ptolemæo l. 7. c. 3. Timocharis obseruauit Spicam Lunæ iunctam anno Nabonassar 466. Calippicæ Periodi 48. die 7. Thoth Pyanepsionis sexta deficientis, idest die 25. id autem Astronomicæ tabulæ repræsentant die 8. Nouembris anni ante Christum 283. cum dies 1. Thoth incidit in 2. Nouembris, ergo prima *Pyanepsionis* incidit in Octobris diem 14. aut ciuilitèr 15. Sed

Sed hoc non obstante fuit huic mensis quintus, quia illo anno Hecatombæonis Neomenia ciuilis incidit in diē 19. Iulij, & Metagitnionis in 19. Iulij, & Boedromionis in 17. Augusti, & Macmaæsterion in 15. Septembris, vt ex Astronomico calculo Solstitiorum Nouiluniorum supputat Petauius, quem vide lib. 2. de doctrina temporum c. 20. & in Vranologio l. 6. diss. c. 2.

Posideonem Aristoteles ante Solstitium hybernum collocat l. 5. de histor. animal. c. 9. vbi de Tynnide: *Primus partus circa Posideonem ante brumale Solstitium editur*, at l. 1. Meteor. c. 6. narrat Cometem visum: *Mense Gamelione circa Solstitium hybernum*; ergo ita hyberni sunt hi menses, vt Posideon ante Solstitium sit, & Gamelion post Solstitium, & ideo Theophrastus de Plantis dixit *Mense Gamelione post Solstitium hybernum*, loquens de secundo sementis tempore. Fallitur ergo Scaliger, dum Posideonem sexto quidem loco enumerat, sed affirmat respondere Ianuario, & totum esse post Brumam; sed peius fallitur Gaza illum septimo loco collocans, quia Anthesterionem sexto loco collocat; qui octauo collocandus est, vt pote mensis Verno tempori propior, quam hyberno siquidem Demosthenes de Corona: dicit decretum Pylagorarum factum: *circa Ver die 16. Anthesterionis*. Idem Philostratus refert pueros trimos coronatos floribus *Anthesterione*, & Athenæus l. 8. copulat immediatè *Anthesterionem* ante *Elaphebolionem*, quem omnes nono loco recensent. Ad hæc Ptolemæus l. 7. c. 3. ait Anno Calippico 47. & Nabonassar 465. diē 8. *Anthesterionis* fuisse Athyr 39. Ergo *Anthesterion* iniit die 22. Ianuarij, & maiori sui parte Februarium occupauit: proinde merito illum octauum mensent faciunt Harpocration, & Suidas, & *Elaphebolionem* nonum, cuius Neomenia incidit in diē Februarij 23. anno Nabonassar 454. Si quidem refert Ptolemæus l. 7. c. 3. diem 15. *Elaphebolionis* desinentem incidisse in diem Tybi 5. idest Martij 9. Demosthenes pariter oratione de Parapr. à die 16. *Elaphebolionis* ad 13. *Scirrhophorionis* enumerat tres menses, ergo inter hos est *Munychion*, & *Thargelion*. Quandoquidem Aristoteles l. 5. de historia animal. c. 11. numerat hoc ordine *Munychionem*, *Thargelionem*, *Scirrhophorionem*, & l. 6. c. 11. *Thargelionem*, *Scirrhophorionem* subiungit; & Halicarnassus l. 1. Antiquit. Captum Ilium ait inclinante iam vere Thargelionis die 23. diebusq; 17. ante Solstitium æstiuum, quare *Thargelion* penultimus mensium Atticorum fuit, & *Scirrhophorion* vltimus; cum à Solstitio æstiuo ei; Nouilunio proximo *Hecatombæon* iniret. Si quis optat scire, quo die Anni Iuliani retroacti inierit Neomenia Hecatombæonis ab anno ante Christum 330. vsq; ad 254. consulat Petauium l. 2. de Doctrina temp. c. 25.

XII. Intercalationem Græcorū, iam ex Gemino nu. IV. didicimus, quando Oææteride vsi sunt, fuisse anno 3. 5. 8. antea .n. tuerat altero quoq; anno ex Herodoto, & Gemino

quamuis Concluf. IX. nu. 7. in Cyclo Metonico tres intercalandi ordines proposuerimus. Vnde Macrobij, ac Solini intercalatio ficta, & falsa redarguitur. Fuisse autem intercalationem dierum 30. Idem Geminus supra tradit, & Herodotus, dum ait annis 70. intercalari altero quoque anno, atq; adeo intercalares menses esse 35. & hos continere dies mille, & quinquaginta; nam si 1050. per 35. diuidas obueniunt singulo intercalari dies 30. Porro Theodorus Gaza lib. de Mensibus c. 19. existimat Intercalarem mensent in fine anni addi solitum post *Scirrhophorionem*, quia Macrobius dicit Athenienses vltimo mensi anni superfluos dies adijcere. Quia verò naturæ consentaneum videtur in fine anni intercalare, & ex altera parte *Posideon* fuit mensis, post quem intercalabatur, vt mox dicemus, ideo Langius l. 1. de Annis Christi c. 12. dicit olim Athenienses à Solstitio hyberno annum iniuisse, quia in illum mensent cadebat Solstitium: Sed Petauius l. 1. de doct. tempor. c. 12. & in Vranologio l. 6. diss. c. 2. censet *Posideonem* geminatum fuisse intercalarem, quantumvis mensi sexto, non autem duodecimo adiectum: Quia Ptolemæus l. 4. c. vlt. refert Eclipsim Lunæ factam anno Nabonassar 367. mense *Posideonis* prioris, ergo successit *Posideon* posterior, & ille annus fuit intercalaris, & tamen iam Meton suâ enneadecateridem à Solstitio æstiuo introduxerat, manente anni capite in Hecatombæonis Neomenia: Annum autem illum, quo captum est Ilium fuisse intercalare putat Petauius, eo quod habuerit dies 20. superfluos vltra ordinarios teste Halicarnaseo l. 1. sed hallucinatus est quoad hæc, verba enim Dionysij Halicarnasei sunt hæc. *Ilium captum est inclinante iam vero diebus septemdecim ante Solstitium æstiuum, Thargelionis die octaua deficientis, idest XXIII. iuxta numerationem temporis Atticam. Viginti porro dies supererant ad annum illum explendum post Solstitium*. Nam si diei 23. Thargelionis addas dies 17. incidet in diem 10. *Scirrhophorionis*, in qua fuit Solstitium æstiuum, ergo, vt bene computat Dionysius post Solstitium restabant ad complendum *Scirrhophorionem* dies 20. erant enim tunc omnes menses tricenarij. At Petauium decepit vocabulum *πριτταί ημεραι*, vertitq; *superflus dies*, quasi supra ordinarium numerum dierum anni abundantes. Hinc autem si vera narrat Dionysius sequeretur, anno, quo Ilium captum est nempe ante Christum 1182. Solstitium ciuile incidisse in diem 10. *Scirrhophorionis*; & Neomeniam Hecatombæonis in diem 20. post Solstitium, fuit autem tunc Solstitium Astronomicum die 2. Iulij, & Nouilunium Ciuile die 19. Iulij, vel à phasi computatum 20. quare non discrepant valde computationes. Sed nondum institutum erat, vt Neomenia Hecatombæonis esset illa, quæ propior erat Solstitio, vel tanta distantia orta est ex intercalato *Posideone*. Esto nunc Tabella Mensium Atticorum iuxta Primam verioremq; opinionem.

MENSES ATTICI CVM IVLIANIS COMPARATI.

Nomina Græca.	Nomina Latina.	Menses Iuliani Executes, & Currentes.	Anno Interkalari.
Ἑκατομβαιὼν	Hecatombæon	Iunius, & Iulius	
Μεταγίττιον	Metagitmion	Iulius, & Augustus	
Βοηδρομιῶν	Boedromion	Augustus, & September	
Μακμαστῆριον	Macmaæsterion	September, & October	
Πυανεσιῶν	Pyanestion	October, & Nouember	
Ποσειδῶν α.	Posideon prior	Nouember, & December	
Ποσειδῶν β.	Posideon posterior		Decemb. & Ianuar.
Γαμηλιῶν	Gamelion	December, & Ianuarius	Ianuar. & Februar.
Ἀλφειῶν	Anthisterion	Ianuarus, & Februarius	Februar. & Mart.
Ελαφεβολῶν	Elaphebolion	Februarius, & Martius	Mart. & Aprilis
Μουνυχίων	Munychion	Martius, & Aprilis	Aprilis, & Maius
Θαργηλιῶν	Thargelion	Aprilis, & Maius	Maius, & Iunius
Σκιρροφοριῶν	Scirrhophorion	Maius, & Iunius	Iunius, & Iulius

Ante Solonem, idest Annum ante Christum 559. & aui post Menses purè tricenarij, postea alteris 30. & 29. dierum.

Festa celebriora erant hæc. *Hecatombæone* Hecatombæ, & die 15. Agon Olympicus, die 16. Iudicium de illo. *Boedromionis* initio Boedromia, & die 19. *Mysteria magna*.

Pyanestione Pyanestria Apollini die 8. *Oicophoria*, seu Ramalia die 10. Chalceæ Minervæ die 20. & *Mysteria minor* die 26. *Posideonis* initio certamen Palladis, & Neptuni, & die 11.

die 11. Alcyonia, & die 14. Brumalia, & Bacchanalia. Gamelionis initio Gamelia Iunoni; & die 3. Minerualia, & die 7. Isis accessus, & quilibet dies octauus Neptuno Sacer. Anthesterionis initio Anthesteria, & altera Bacchanalia; & die 10. Limna Baccho, & die 14. Chytra. Elaphebolionis initio cerui sacrificabantur Dianæ, & Pythici ludi eodem mense, & Munychionis initio Munychia Dianæ. Thargelionis initio Sacra Dianæ, & Apollini, die 6. Dianæ Natali, & die 7. Apollinis; die 23. Ilium destructum, & à die 26. ad finem Apaturia Veneri. Scirrhophorione incunte Schira, idest Umbraculorum Festum in honorem Palladis.

CAPVT XX.

De Anno, & Mensibus Macedonum.

CONCLUSIO XX.

Macedonum Annus Civilis, antequam Asia potirentur Lunaris fuit, sed ab Autumnalis Aequinoctij Nouilunio exordiens; Post Asia autem Imperium acquisitum Solaris euasit, & eius menses in ulteriorem sedem promoti sunt, tum occasione monarum Epocharum, tum postea Iuliana anno recepto.

I. Am in confirmatione Conclusionis XVIII. ex Gemino, Galeno, Cenforino, & Theone didicimus Græcos vniuersim, vel indefinitè, & non tantum Athenienses, Lunari anno vfos esse, & ex Diodoro Siculo, plerosque Græcorum Metonicum Cyclum amplexos esse; Inter Græcos autem propriè dictos Strabo Macedoniam, Thessaliam, Acarnaniam, & Aetoliam numerat, dicens. *Hæc temporibus magnam partem illius terræ, quæ absq; controuersia Græcia est, Barbari tenent; Thracæ quidem Macedoniam, & Thessaliæ partes; Thesprotij verò, & Kaspopæi Acarnaniam, & Aetoliæ superiora.* Ergo, & ipsi non secus, atq; Attici, & Achæi Lunari anno utebantur. Sed tamen à diuersi cardinis Neomenia ineuntes annum; Nam Attici à Neomenia illa, cuius Plenilunium proximum succedebat Solstitio Aestiuo; Achæi, ab illa cuius plenilunium proximum succedebat Verno Aequinoctio, vt diximus ibi sub finem num IX. Macedones autem ab illo Nouilunio, cuius plenilunium proximè succedebat Aequinoctio Autumnali. Zenobius enim in Prouerbijs Centuria 6. n 30.

ait. *Apud Macedonas quippe vltimus anni mensis Hyperberetæus notus est; Galenus autem Pergamenus, de Macedonibus mensibus in sua patria vfitatis loquens l.4. de Valetudine tuenda c.8. inquit de abiete: Est itaq; eius pulcherrimum semen circa Arcturi emersionem: quo tempore Romæ quidè September mensis vocatus est; Apud nos verò Pergami Hyperberetæus, Athenis autem Mysteria: Boedromione porò Mysteria celebrantur, vt testatur Plutarchus in Alexandro; Ergo Primus Mensis Macedonum, qui vltimo succedebat, maiori sui parte concurrebat cum Octobri Romanorum, & Maemasterione Atheniensium, atque adeo maior eius pars post Autumnale æquinoctium fuit; Ordo autem Mensium Macedoniorum apud Aetium in Tetrabiblo ferm. III. c.164. talis est, *Dius, Apellæus, Audinæus, Peritius, Dystrus, Xanthicus, Artemisius, Daesius, Panemus, Lous, Gorpæus, Hyperberetæus;* Dius igitur erat primus mensis circa Autumnum initus: quod confirmatur ex Galeno l. 1. Epidem. aicente. *Si quis didicerit circa initium Dijs mensis autumnale Aequinoctium committi, sciet hybernum Solstitium futurum post tres menses, incunte illorum Peritio: hoc enim ipsum apud Macedones significat; Aequinoctium verum Artemisio, quemadmodum & æstiuum solstitium Loo.* Nam sub initia mensium istorum, Aequinoctia, & Solstitia secundum Macedones fiunt. Adstipulatur Plutarchus, qui in Alexandro affirmat, eum natum esse mense Loo, quem, ait, Athenienses Hecatombæonem vocant, & in Camillo ait, mense Dasio Alexandrum conflixisse cum Dario ad Granicum, eumq; vicisse, at in Alexandro idem, & Aelianus l. 2. variaz historiaz c.20. dicunt, eam victoriam contigisse die 6. Thargelionis; Prælium enim ad Ilium Maemasterione; ad Gaugamela Boedromione; ad Granicum Thargelione gestum est anno ante Christum 334. die 20. Maij, iuxta supputationem Armachani de Anno Macedonum c. 1. Ptolemæus quoq; in Chaldaica Periodo Neomeniam Apellæi in Nouembris diem 13. confert, & Dijs in 11. Octobris, & Xanthici in 25. Februarij. Epiphanius autem hæresi 51. Macedonici Apellæi diem 16. confert cum 5. Nouembris, ergo tunc Apellæus incæpit die circiter 22. Octobris, idemque l. 1. Gorpæum cum Augusto pariat. Quidquid Iosephus Hebræus in Originibus comparat Xanthicum mensem, cum Nisan, vt l. 1. c. 3. l. 2. c. 6. l. 3. c. 9. & 10. & l. 11. c. 4. Item Artemisium cum Iiar, vt l. 8. c. 2. & Hyperberetæum cum Tifri, vt l. 8. c. 3. & Diem cum Marchesuan, vt l. 1. c. 3. & Apellæum cum Casleu, vt l. 5. iuxta emendatum Rufini codicem, itemq; l. 12. c. 7. & 10. & tandem Dystrum cum Adar duodecimo mense, non (vt est in corruptis Codicibus) vndecimo. At de situ respectu tempestatum anni, & ordine mensium Hebraicorum patet ex dictis pro Conclus. XIII. & de Atticorum, ex dictis pro Conclus. XVIII. num. 13. ergo verus ordo Macedonicorum Mensium antiquo, um, & concursus cum Hebraicis Atticis, & Romanis Mensibus est, vt in subiecto laterculo cernitur.*

MENSIVM MACEDONICORVM. Ordo Antiquus, & Situs.

Macedonici		Attici qui ab Hecatomb. ineunt.	Hebraici qui à Nisan ineunt.	Romani qui ineunt à Ianuario.
Græcè	Latinè			
Διος	Dius	Maemasterion	Marchesuan	September, et October.
Ἀπελλαῖος	Apellæus	Pyaneption	Chasleu	October, et Nouember.
Αυδινᾶιος	Audinæus	Polideon	Tebath	Nouember, et Decemb.
Περίτιος	Peritius	Gamelion	Schebath	December, et Ianuar.
Δύστρος	Dystrus	Anthesterion	Adar	Ianuarus, et Februar.
Ξανθικός	Xanthicus	Elaphebolion	Nisan	Februar. et Martius.
Ἀρτεμισίος	Artemisius	Munychion	Iiar	Martius, et Aprilis.
Δαῖσιος	Daesius	Thargelion	Siuan	Aprilis, et Maius.
Πανέμιος	Panemus	Scirrhophorion	Thamuz	Maius, et Iunius.
Λους	Lous	Hecatombæon	Ab	Iunius, et Iulius.
Γορπηῖος	Gorpæus	Metagitnion	Elul	Iulius, et Augustus.
ὑπερβερεταῖος	Hyperberetæus	Boedromion	Tifri	Augustus, et September.

Ita tamen vt seclusa intercalatione menstrua; prædictis mensibus plus responderet de Romanorum mente posteriore, quàm de priore plerumque.

III. Verum, quia vt tradit Diodorus Siculus l. 16. ad Annum 2. desinentem Olympiadis CVIII. idest ante Christum anno 436. Philippus Rex Macedonum electus fuit dux belli contra Phoenices; ille verò in Epistola recitata à

Demosthene in Oratione de Corona, scripsit ad Magistratum Peloponnesiorum sic. *Quare armati nobis occurrite in Phocide allato commeatù quadraginta dierum hoc Mense Loo; vt nos agimus, vt autem Athenienses Boedromione,*

ut Corinthij Panemō. Ideo non videtur verum quod diximus, nempe *Lous Hecatombæoni* respondisse, ac sic de cæteris. Petauus l. 1. de Doctrina temporum c. 29. in hoc conflictu putat Macedonibus duo fuisse genera mensium, antiquum quidem Lunarium, qui in Anno Iuliano sursum, ac deorsum promoueretur, recentiore verò mensium fixorum, ac stabilium, præsertim cum apud Euagrium, Epiphanium, & Suidam *Xanthicus* Aprilij; *Lous* Augusto, *Gorpius* Septembri maiori parte respondeat. At Iacobus Vferius Armachanus Archiep. & Hiberniæ Primas, vir Ecclesiasticæ antiquitatis scientissimus c. 1. de Macedonum, & Asiæ anno Solari, censet antiquitùs quidem *Lous* Macedonicum, *Boedromioni* Attico respondisse, sed post Olympiadem 108. mutationem quandam in mensibus Macedonicis fuisse factam ita vt Macedonici postea Solares euaserint, & *Lous Hecatombæoni* postmodum concurrerit. Sed Langius l. 1. de annis Christi c. 14. communem de *Loi* antiqui concursu cum *Hecatombæone* sententiam sustinet, & cum Philippi Regis dicto conciliat, quia putat Athenienses vsostriuarij mensibus, ac post annos 6. intercalasse dies 30. vt Neomenia Hecatombæonis ad Solstitium rediret: p. oponit quippe Cyclum annorum 40. in quo intercalaretur annis 6. 12. 18. 23. 29. 35. 40. ex quo Cyclo Anno 2. Olympiadis CVIII. idest ante Christum 337. Neomenia Ciuilis *Hecatombæonis* incidit in diem 13. Iulij, quia erat annus 23. Cyclo quadragenarij; atque adeo *Boedromionis* initium in 12. Augusti; sed apud Macedones, qui alio Cyclo, vel Cycli initio utebantur *Lous* illo anno incepit die 22. Iulij; & ita pars *Loi* coincidit cum *Boedromione*. Cæterum Cyclus ille quadragnarius gratis fictus est, & à nullo, qui de anno Græcorum scripserit ex antiquis authoribus indicatus; sufficitque ad soluendum hunc nodum dicere, ex diuersitate intercalaris mēsis, & initio Neomeniæ Ciuilis factum esse, vt *Lous* pluribus quàm 30. diebus inceperit apud Macedones tardius, quàm *Hecatombæon*

apud Athenienses, ita vt *Loi* finis caderet in *Boedromionis* ineuntis partem; ita prudentissimè Philippus eos ad tempus certum adesse iussit, idest illud, quod limitabatur à concursu *Loi* exeuntis, & *Boedromionis* ineuntis. Nulla igitur hinc necessitas mutati anni. Esto postea quando Macedones post Alexandri M. victoriam Asia potiti sunt, cum Asiaticis Annum Solarem assumpserint, imò & situm mensium promouerint; iuxta illud Galeni in 1. Epidem. *Oportet autem menses non iuxta Lunam agere sicut multa in Græcia Ciuitates faciunt, sed iuxta Solem; sicut dixi à Romanis, Macedonibus, nostrisque Asiaticis, & multis alijs gentibus fieri.*

IV. Occasio promouendi mensis videtur fuisse similis illi qua vsus est Alexander M. nam cum Darij duces ad Granicum ingentem aciem instruxissent, & quidam Alexandro suggestissent, non esse moris Regum Macedonum mense *Daesio* educere exercitum, ille pugnandi audax, & occasionem oblatam arripere volens, correxit eum ritum promulgato edicto, vt alterum Artemisium agerēt, *κλειύσαι δύτερον Αρτεμισιον άγαν*, vt refert Plutarchus in Camillo; itaque intercalato altero mense, is qui erat *Daesius* euasit *Artemisium* secundus, & sic *Daesius* in sequentis mensis situm promotus est, ac reliqui deinceps, & tandem recepto Anno Solari fixo, fixi & ipsi euatere, sed diuersis nominibus apud diuersos vsurpati, in hoc tamen concordēs, quod cōmuni ordine, *Primi secundi* &c. mensis aliquando utebantur, non secus ac Sacra Scriptura in mensibus Hebraicis, vt multis exemplis eruditè probant, prænominatus Archiepiscopus Armachanus in aureolo libello de Anno Macedonum, & Asiæ, & Langius l. 1. de Annis Christi c. 14. ex quibus accipe sequentem synopsis; cum Romani anni diebus, quibus inibant mentes aliorum, quando euatere fixi iuxta Iulianam formam, additis ex Dionysio nominibus à cælestibus signis Zodiaci vsurpatis apud aliquos Astronomos.

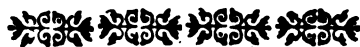
MENSES in Forma Anni Macedonici, tandem Solaris, & Fixi.

Communia Nomina.	Nomina ex signis Zodiaci.	Macedonici Antiqui in Europa, Anthiocheni, Pergameni, Ephesij	Macedonici posteriores Syromacedonici Smyrnenzi Tyrj.	Cyprij præcipuè Paphij.	Bithynici.	Dierum numerus.	Mensium initia in Anno Romano Communi.
Primus	Ζυγός	Δίος	Υπερβερεταίος	Αφροδίσιος	Ηΐρεος	30	Sept. 24
Secundus	Σκορπίος	Απελλαίος	Δίος	Απογονικός	Ηΐρμιος	30	Octob. 24
Tertius	Τεφότης	Αυδαιός	Απελλαίος	Διμικός	Μητρώος	31	Novemb. 23
Quartus	Αργολέρος	Περίτιος	Αυδαιός	Γυλος	Διονύσιος	30	Decemb. 24
Quintus	Τεροχός	Δύσρος	Περίτιος	Κασάριος	Ηράκλειος	30	Januar. 23
Sextus	Ιχθύς	Ξεθικός	Δύσρος	Σεβασός	Δίος	31	Febru. 22
Septimus	Κριός	Αρτεμισίος	Ξεθικός	Αυτοκρατορικός	Βενδιδάιος	31	Martij 25
Octauus	Ταύρος	Δαίσιος	Αρτεμισίος	Δημοαρχεάσιος	Στρατηγικός	30	April. 25
Nonus	Δίδυμος	Πάνμος	Δαίσιος	Πληθύτατος	Αΐριος	31	Maij 25
Decimus	Καρκίνος	Λῶος	Πάνμος	Αρχαερος	Περέπιος	30	Iunij 25
Vndecimus	Λέων	Γορπιαίος	Λῶος	Εσθίος	Αφροδίσιος	31	Iulij 25
Duodecimus	Παρθενος	Υπερβερεταίος	Γορπιαίος	Ρωμαίος	Διμήτριος	30	Augusti 25

V. Reliquarum regionum Græcarum menses equidem omnes nescimus, sed per pauca vestigia eorum habemus indicantia diuersa initia, vel diuersas intercalationes, ex quibus *Panemus* Corinthiorum in prædicta Philippi Epistola committitur cum *Boedromione* Atheniensium, & *Lacedæmoniorum Artemisium* apud Thucydidem l. 5. cum *Elaphebolione* Attico, & *Daesius* Sicyoniorum cum *Anthesterione* Attico apud Plutarchum in Arato, & *Panemus* Boeotorum cum *Metagitione* Attico, in Camillo, & *Panemus* eorundem desinens cum *Boedromione* ineunte apud eundem in Aristide.

Quæ verò gratis, & nullo antiquitatis teste dato, commentus est Scaliger de Periodis Olympica, Attica, Macedonica duplici, Bithynica, Pythica, Thebana, Syracufana, Laconica, Samia &c. securi vno saltu transilimus, utpotè nullius fundamenti, & satis superque confutata à nostro Petauio lib. 1. de Doctrina Temporum à cap. 13. ad 38. Quando autem Græci Iulianum annum fixum receperint, non constare ait Petauus l. 4. c. 8. imò c. 6. dixerat. *Quam-*

do primum introducta est Epocha Seleucidarum, & Alexandrea, Annos Lunares fuisse, sicut Græcorum ferè omnium, & Iudeorum. At in Vranologij Dissertationibus l. 4. c. 12. fatetur Galeni tempore Macedones, & Asiaticos multos, præcipuè Pergamēnos, Iulianum annum fixum, & Solari proximum vsurpasse, id enim planissimè demonstrant Galeni verba in primum Epidemiorum, quem locum integrum non viderat, & propterea cum Lalamantio negarat tunc temporis Græcos recepisse Annum Iulianum. Floruit autem Galenus anno 130. post Christum. Nihilominus Theon, qui sub Valente, ac Valentiniano vixit, affirmat plerosque Græcorum iam tunc retinuisse Ciuiles menses Lunares, vt diximus cap. præcedenti ad finem num. III.

CAPVT XXI.

De Romanorum Anno Antiquo à Romulo,
& Numa constituto.

CONCLUSIO XXI.

Romanorum Annus antiquus apud aliquos duodecim Mensium fuit; ex Romuli tamen decreto ad decem menses redactus, reliquis duobus in ordinem mensium non admisis; sed intercalarium loco habitis. Postea ex Numa institutione Lunaris Annus mensium duodecim fuit, sed intercalari Mense Merchedonio dierum modo 22. modo 23. alternis annis inserto ad Solarem Annum exaquetus.

I. **D**E Duodecimestri Anno attestantur Licinius Macer, qui Ciceroni coæuus fuit, & Fenestella, qui sub Augusto obiit, ait enim Cenforinus cap. mihi 8. *Annum vertentem Roma Licinius quidem Macer, & postea Fenestella statim ab initio XII. Mensium scripserunt.* Dixerat autem cap. 7. *Alium Ferentini, alium Lauinij, item Albani, vel Romani habuerunt annum; omnibus tamen fuit propositum, suos civiles annos variè intercalandis mensibus, ad vnum verum illum, naturalemque; corrigere; quem scilicet ibidem dierum 365. & horarum ferè sex definituerat.* Proinde nihil mirum si prius ille Romanorum annus in ea colluione populorum, qui Urbem recens conditam habitabant, aliquibus, putà Sabinis, qui cum Tito Tatio in Urbem admissi sunt, fuerit mensium XII. alijs, putà Albanis, & Romuli institutionem sectantibus fuerit mensium X. ita tamen, vt reliquos duos menses extra ordinem adscuerint, quorum intercalatione annum civilem, cum Solari, ac Cælesti anno conciliarent, vt Festos dies ac Ludos iisdem anni Cælestis tempestatibus repeterent; quod notauit Macrobius l. 1. Saturn. c. 12. dicens: *Hæc fuit à Romulo annua ordinata dimensio, qui annum decem mensium, dierum verb quatuor, & trecentorum habendum esse constituit &c.* Sed cum is numerus, neq; Solis cursui, neque Lune rationibus conueniret, nonnunquam vsu euenibat, vt frigus anni æstiuus Mensibus, & contra calor hyematibus præueneret, quod vbi contigisset, tantum dierum sine vlllo mensis nomine patiebantur assumi, quantum ad id anni tempus adduceret, quo Cali habitus instanti mensi aptus inueniretur; & c. 13. intercalationis originem Romulo tribuit. Neq; verò multis annis opus fuit ad discernendam anni Romulei à Cælesti anno dissonantiam, nam post tres primos annos decumestres, iam æstiuus mensis euaferat hybernus. Tandem pro duodecimestri anno faciunt, quicunque fatentur Ianuarium fuisse antiquitus primum anni mensium, & Februarium vltimum nempe Ouidius 2. Factorum canens.

Sed tamen (antiqui ne nescius ordinis erres)

Primus, vt est, Iani mensis, & ante fuit.

Qui sequitur Ianum, veteris fuit vltimus anni

Tu quoq; Sacrorum, Termine finis eras.

Primus erat Iani mensis, quia Ianua prima est;

Qui Sacre est imis manibus, imus erat.

Postmodo creduntur spatio distantia longo

Tempora bis quini continuasse viri.

Varro quoque l. 5. de lingua Latina diem 23. Februarij Terminalium festum dictum ait, quod esset anni finis: *Terminalia, quod is dies anni extremus constitutus. Duodecim enim mensis fuit Februarius, & cum intercalatur inferiores quinque dies duodecimo demuntur.* Et Cicero 2. de Legibus: *Februario autem mense, qui tunc extremus anni mensis erat, mortuis parentari voluerunt: vbi addit D. Brutum id facere solitum mense Decembri, quod is erat vltimus mensis in anno scilicet Romuleo. Igitur aliquando Ianua-*

rius fuit primus Mensium duodecim, & Februarius vltimus; nisi forte apud aliquos primus, apud alios penultimus fuit in eadem Vrbe, vnde illa confusio, quam ibidem Plutarchus commemorat: *Sub Romulo inquit mensium nulla ratio constabat nullus ordo, sed alij paucioribus, quàm viginti, alij triginta quinque, alij pluribus etiam diebus censebantur.* Nam & Cenforinus c. 9. ait: *Apud Albanos Martius est VI. & XXX. Maius XX. Sextilis duode XXX. September XVI. Tusculanorum Quintilis dies habet XXXVI. October XXXII. idem October apud Aricinos XXXIX. Sed licet sub Romulo illa diuertitas fuerit, ex Romuli tamen institutione annus ad decem ordinarios, & nominatos menses redactus fuit initio factò à Martio, quod manifestum est ex sequentibus Scriptoribus.*

II. Varro enim, & alij à Cenforino laudati cap. 8. expressè id docuerunt; refert enim sic. *Sed magis Iunio Graccho, & Fulvio, & Varroni, & Suetonio, alijsque credendum est, qui X. Mensium putauerunt fuisse annum vertentem, vt tunc Albanis erat, vnde arti Romani X. Menses, dies CCCIV. hoc modo habebant.*

Martius	XXXI.	Sextilis	XXX.
Aprilis	XXX.	September	XXX.
Maius	XXXI.	October	XXXI.
Iunius	XXX.	November	XXX.
Quintilis	XXXI.	December	XXX.

Quorum quatuor maiores pleni, ceteri sex caui vocabantur. Hætenus Cenforinus antea verò Ouidius 1. Factorum.

Tempora digerere cum Conditor Urbis, in anno Constituit menses quinque bis esse suo. &c.

Quod satis est viro Matris dum prodeat infans

Hoc anno statuit temporis esse satis.

Per totidem menses à funere coniugis vxor

Sustinet in vidua tristitia signa domo. &c.

Martis erat primus mensis, Venerisq; secundus,

Hæc generis princeps, ipsius ille pater.

Tertius à Senibus, Iuuenum de nomine quartus,

Quæ sequitur numero turba notat a fuit.

At 3. Factorum alias causas adducit, simulq; indicat menses Lunares.

Annus erat decimum cum Luna receperat orbem,

Hic numerus magno tunc in honore fuit.

Seu quia tot digiti, per quos numerare solemos,

Seu quia bis quino femina mense parit.

Hinc annus lugendi mortuos, & decem menses pro eodem sumuntur à Cicero pro Cluentio, Seneca Epist. 63. & de Consol. ad Heluiam c. 16. & in Cod. Theodosiano l. 2. Solinus cap. 3. *Romani in initio annum decem mensium computabant à Martio auspicientes.* Et Macrobius l. 1. Saturn. c. 12. *Non igitur mirum in hac varietate Romanos quoque olim auctore Romulo, annum suum decem habuisse mensibus ordinatum. Qui annus à Martio incipiebat, & consiciebatur diebus CCCIV. vt sex quidem menses, idest Aprilis, Iunius, Sextilis, September, Nouember, December tricennum essent dierum; quatuor verò, Martius, Maius Quintilis, October, tricenis & singulis expedirentur: & paulò infra. Hæc fuit Romuli ordinatio, qui primum anni mensem genitori suo Marti dicauit, quem mensem anni primum fuisse, vel ex hoc maxime probatur, quod ab ipso quintus Quintilis, & deinceps pro numero nominabantur.*

III. Hætenus non improbabilius conciliauimus duas opiniones de Anno Romano vetustissimo ante Numam, nempe Licinij, & Fenestellæ de anno duodecimestri, quibus fauent Varro, Cicero, & Ouidius quatenus Februarium appellant duodecimum, aut, vltimum anni mensum, & Ianuarium primum, & Plutarchus licet Ianuarium vndecimum, & Februarium vltimum nominet, & Macrobius quoad intercalationem, & hanc amplexus est Scaliger lib. 2. de emend. Tempor. pag. 172. explodens annum decumestrem; Altera opinio de Anno Decumestri, sed à Romulo instituto, fuit item Varronis, Ouidij, Iunij, Gracchi, Fuluij, Suetonij, Solini, Macrobij; quam Cenforinus priori prætulit cum possit vtramque componere, præsertim cum profiteatur omnibus propositum fuisse annos civiles intercalatione mensium ad naturalem annum reducere: Cum duabus hisce opinionibus, duas quoque alteras de ordine mensium adducit Plutarchus q. 19. Romanarum sic: *Antiquitus Martius primus fuit mensis numeratus, quod cum alijs multis indicijs manifestum sit; tum eo præcipue quod quintus à Mar-*

rio mensis *Quintilis*; sextis *Sextilis*, reliquique sic deinceps nominantur vsque ad vltimum, qui *December* appellatur, numero decimus à *Martio*. Qua res nonnullos mouit, vt opinarentur, immò affirmarent, antiquos Romanos non duodecim, sed decem mensibus annum compleuisse. Alij sic tradunt *Decembrem* à *Martio* mensē esse *Decimum*, *Ianuariū* *vndecimum*, *Februariū* *duodecimum*, quo mense lustrationibus vtuntur, & defunctis parentant anno finiente. Mutato autem ordine *Ianuariū* primum factum, quod *Kalendis Ianuarij* *Consules primi*, eiectis *Regibus*, Romæ *Magistratum* inuissent. Probabilis est quod alij dicunt *Martium* à *Romulo* homine bellicoso, *Martij*q; *cupido*; & qui *Martis* filius putaretur, ceteris mensibus prepositum esse; *Numam* verò pacis studiosum & qui ciues à re bellica ad agriculturam iraducere optaret, *Ianuario* principem locum assignasse. In vita autem *Numæ*, ait de *Numa*. Ordinem autem mensium immutauit, *Martio* qui ante primus fuerat tertium tribuens locum, *Ianuario* primum, *Februario* secundum, quorum hic vltimus, ille vndecimus *Romuli* temporibus fuerat. Multi *Ianuariū* ac *Februariū* additos reliquis à *Numa* dicunt: Romanos enim initio decem tantum mensium annum habuisse, & tandem anceps concludit: Mensium à *Numa* siue additorum, siue transpositorum alter *Februarius*, quasi *lustralis* dictus est. Nostra verò opinio est, Romæ antiquius duas fuisse anni formas iuxta duas sectas, vnā duodecimestrem, in qua *Ianuariū* primum *Februariū* vltimum locum habuerint, alteram à *Romulo* adhærente, *Albais* fancitam & decemestrē quoad denominationem, & numerationem mensium, à *Martio* initam, sed duodecimestri reipta æquiualentem quoad intercalationem paulo post assumptam in fine anni dierū circiter 58, qui æquarentur mensibus *Ianuario*, & *Februario* prioris sectæ ideoque visus sit *Ianuariū* penultimum *Februariū* vltimum locum obtinere: *Numam* verò duos hos menses sub diuersa ratione addidisse, & transposuisse. Nam eos recipiens inter ordinarios nominatosq; menses addidit Anno, non Romanorum omnium, sed *Romuleo*; at *Ianuariū* in pristina locum reducens, & *Februariū* ab vltimo ac duodecimo loco ad secundum traducens, transposuit illos: & sic sensim ad *Pompilianum* annum delapsi sumus.

IV. *Numa* enim *Pompilius Romuli* annum triplici correctione emendauit, videlicet quoad numerum, & ordinem Mensium: quoad numerum dierum anni, & mensium, & quoad intercalationis modum. Quoad numerum, & ordinem mensium iam ex *Plutarcho* didicimus duodecim mensibus annum constitutum fuisse, & *Ianuario* primum, *Februario* secundum locum à *Numa*, vt testantur etiam *Liuius*, *Decad* 1. l. 1. *Solinus* c. 3. & *Macrobius* l. 1. *Saturnal* c. 13. esto *Censorinus* c. 8. dicat: *Postea siue à Numa, vt ait Fuluius, siue vt Iunius à Tarquinio XII. facti sunt menses, & dies CCCLV. &c.* Quoad numerum dierum anni, & mensium conspirant *Solinus*, *Censorinus*, *Macrobius* Annum factum dierum 355. esto *Numa* sciret Lunarem annum communem esse dierum 354. sed ob rationem imparis numeri fancitum, vt omnes menses impari numero dierum constarent excepto *Februario*, ob id infausto: adeoq; *Martio*, *Maiō*, *Quintili*, & *Octobri* relictos esse dies 31, sed reliquis sex *Romuli* mensibus, qui fuerant dierum tricenum, detractos singulos dies factosq; dierum 29. ex diebus porrò 6 inde decerptis, & alijs diebus 51. conflatos dies 57. quorum 29. *Ianuario*, 28. *Februario* attributi, vt vides in adiecto laterculo.

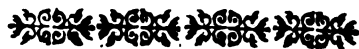
Menses Numæ, vel Tarquinij.

	D		D
<i>Ianuarius</i>	29	<i>Quintilis</i>	31
<i>Februarius</i>	28	<i>Sextilis</i>	29
<i>Martius</i>	31	<i>September</i>	29
<i>Aprilis</i>	29	<i>October</i>	31
<i>Maius</i>	31	<i>November</i>	29
<i>Iunius</i>	29	<i>December</i>	29

V. Quoad intercalationem *Pompilianam*, vel *Tarquinianam* consentiunt *Solinus*, *Censorinus*, *Macrobius* locis nuper laudatis, & *Plutarchus* in *Numa*, ex vndecim diebus, quibus *Lunaris* annus à *Solari* deficit, geminatis conflatum mensē *Mercedinum*, seu *Mercedonium* dierum alternatim

22. & 23. & hunc mensē interkalarem alternis annis addi solitum mensi *Februario* inter *Terminalia* & *Regifugium*, idest post diem 23. *Februarij*, et sic annum interkalarem euasisse alternis dierum 377, et 378. vt festi dies ac ludj quam proximè in eandem anni cælestis tempestatem caderent. Quia verò propter superstitionem illam imparis numeri annus *Lunaris* vno die abundabat, et annis quaternis, quatuor dies supererant, idcirco emendatione opus fuit, quam aliter *Liuius*, aliter *Varro*, aliter *Macrobius* referunt; *Censorinus* enim eam non exprimit, contentus dixisse c. 8. Idque diu factum priusquam sentiretur, annos ciuiles aliquāto naturalibus esse maiores; Quod delictum, vt corrigere tur; Pontificibus datum est negotium, eorumq; arbitrio interkalandi ratio permissa. At *Liuius* lib. 1. Cyclum quendam annorum 20. insinuat nempe absoluto decemnouali Cyclo multo ante *Metonem* *Numæ* haud incognito: scribit enim de *Numa*: Atque omnium primum ad cursum *Lunæ* in duodecim menses descripsit annum, quem (quia tricenos dies singulis mensibus *Luna* non explet, desuntque dies solido anno, qui *Solstitiali* circum agitur orbe) intercalares menses interponendo ita dispensauit, vt vigesimoquoq; anno, ad metam eandem *Solis*, vnde orti essent, plenis annorum omnium spatij dies congruerent. Quare si vigesimo quoque anno, totidem dies nempe 20, eximebantur, aut pro mense *Mercedonio* dierum 23. dies tantummodò 3. anno vigesimo intercalabant, satis tolerabilis fuit illa correctio, quam *Cicero* 2. de *Legibus* peritè à *Numa* institutam, sed posterorum Pontificum negligentia dissolutam dicit. *Varro* autem libro 5. de lingua Latina: Duodecim enim mensis fuit *Februarius*, & cum intercalatur inferiores quinque dies duodecimo demuntur. Non quòd singulis annis intercalariis fieret illa ademptio, sed quod aliquando, nempe illis annis, quibus annus ciuilis annum naturalem *Solis* excedebat diebus quinque, nempe anno 6. 10. 16. et 20. et ita annis 20. dies viginti, non simul, sed diuersis vicibus adimebantur *Macrobius* l. 3. *Saturn.* c. 13. non de *Numa* amplius, sed de Romanis loquens, ait eos imitatione Græcorum intercalasse, sed intercalationem Græcorum nec *Solinus*, nec *Macrobius* rectè intellexerunt vt docuimus c. et *Conclus.* 18. nu. VI. proinde non est operæ pretium eorum commentitias interkalationes expendere.

VI. Illud potiùs ad *Chronologiæ* Syntaxim ritè constituendam, disquirendum est, vtum anni *Romani* sub *Romulo*, et *Numa*, ob dictas interkalationes, æquiuales fuerint *Iulianis* dierum 365 1/4. si non singuli saltem summam, ita vt in summa annorum *Vrbis* conditæ non sit inde periculum errandi vno integro anno: Nam dies mensium antiquorum, diebus mensium *Iulianorum* non potuisse omnino congruere certum est ex diuersitate *Kalendarij* *Romulei*, et *Pompiliani*, quam supra indicauimus, et *Iuliani*, de quo infra. Sed *Eclipsium* obseruatorum historia, et *Canonum* *Astronomicorum* ratio nos hinc extricabit, cum de *Vrbis* conditæ *Epocha* disputabimus. Nam de diffidio dierum veteris nouiq; *Kalendarij* *Romanorum* plurima suppetunt exempla: Refert *Liuius* l. 37. Solem defecisse *Luna* sub orbem eius subeunte V. Idus *Quintiles* L. *Scipione*, et C. *Lælio* Coss. Anno *Vrbis*, *Varroniano* DLXIV. qui fuit ante *Christi* Epocham 190. At hoc anno *Eclipsis* *Solis* Romæ ex *Tab. Astronomicis* euenit die 14. *Martij* *Iuliani* inter horam 6. et 7. post mediam noctem, idest diebus 115. ante diem veteris *Kalendarij* in quo V. Idus *Quintilis* cecidit in 7. *Iulij*. Deinde ex *Liuiō* l. 44. nocte præcedente diem 4. *Septembris*, accidit *Lunæ* *Eclipsis* L. *Aemilio* *Paulo*, et C. *Licinio* *Crasso* Coss. Anno *Vrbis* *Varroniano* 586. nempe ante *Christi* Epocham 168. quo tamen anno *Tab. Astronomicæ* exhibent *Eclipsim* *Lunæ* die 21. *Iunij* anni *Iuliani*, nempe diebus 74. ante diem veteris *Kalendarij*, quod ob vitiosas interkalationes enormiter luxatum correctione *Iuliana*, vt mox dicetur, instauratum est. *Censorinus* tamen c. 8. putat interkalationibus, ita demum annos correctos fuisse, vt possint accipi pro annis naturalibus: verba eius dabimus cap. sequenti sub finem numer. II.

CAPVT XXII.

De Anno Iuliano.

CONCLUSIO XXII.

Annus Solaris dierum 365. cum quadrante, seu qui quartoquoq; anno est Bisextilis, & dierum 366. Institutus fuit à C. Iulio Cesare Dictatore Anno IV. sui Consulatus post annum dierum 445. & ad eam formam redactus, quæ deinceps Romano in Imperio, vsq; ad Annum Christi 1582. usitata fuit, & recepta ab Ecclesia Romana: Estò eius intercalationem Pontifices successores Caesaris non satis affecti, non quarto, sed tertio anno intercalarent diem unum, donec Augustus hoc emendato errore Iuliani Anni formam instaurauit.

I. **Q**uoniam Anni Iuliani forma, si Gregorianam excipias, omnium præstantissima fuit, quæ in vsum Ciuilem recepta fuerit; præstat quoque in vnum cõferre quæcunq; apud veteres Scriptores ad eam intelligendam, ac illustrandam reperire potuimus; Et primò quidem Plinius l. 18. c. 25. inquit. *Tres autem fuere Sæcra Chaldaea, Aegyptia, Græca; his addidit apud nos quartam Caesar Dictator, annos ad Solis cursum redigens singulos, Sosigene perito scientia eius adhibito. Quamquam ipsummet C. Iulium Cæsarem per se Astronomiæ peritum fuisse affirmat Firmicus l. 8. c. 5. & Lucanus l. 10. inducit eum sic loquentem:*

*Media inter prælia semper,
Stellarum, Calique plagis superisq; vacavi:
Nec mens Eudoxi vincetur fastibus annus.*

Suetonius in Cæsare: *Fastos correxit iam pridem vitio Pontificum, per intercalandi licentiam adeò turbatos, ut neque messium feriam æstati, neque vindemiarum autumno competere. Annumque ad cursum Solis accommodauit, ut CCCLXV. dierum eßet, & intercalatio mense sublato, vnus dies quartoquoque anno intercalaretur. Quo autem magis imposterum è Kalendis Ianuarij nobis temporum ratio congrueret, inter Nouembrem, & Decembrem Mensem, interiecit duos alios, fuitq; his annus, quo hæc constituebantur xv. mensium, cum intercalario, qui ex consuetudine in eum annum inciderat. Iulius Solinus cap. 2. cum anni Solaris dierum 365. cum quadrante notitiam Græcis, Romanisq; & intercalationem diuersam ascripisset, post illa verba. Translata in Sacerdotes intercalandi potestate, subdit: *Qui plerumque gratificantes rationibus publicanorum pro libidine sua subtraherent, tempora, vel augebant: cum hæc sic forent constituta, modusq; intercalandi interdum cumulator, interdum fieret imminutor, vel omnino dissimulatus præteriretur; nonnunquam accidebat, ut menses qui fuerant hyeme transacti, modò in æstiuum, modò in autumnale tempus inciderent. Itaque C. Caesar vniuersam hanc inconstantiam, incisa temporum turbatione composuit, & ut statum certum præteritis acciperet error, dies xxii. & quadrantem simul intercalauit, & mox: Ille ergo annus solus CCCCLXIII. Dies habuit alij deinceps trecentos sexagenos quinos, & quadrantem, & tunc quoque vitium admissum est per Sacerdotes. Nam cum præceptum esset anno quarto, ut intercalarent vnus diem, & oporteret confecto quarto anno id observari, antequam quintus auspicaretur; illi incipiente quarto intercalarunt non desinente. Sic per annos sex, & xxx. cum nouem dies tantum sufficere debuisset; xii. sunt intercalati: quod deprehensum Augustus Reformauit, iussitq; annos xii. sine intercalatione decurrere, ut tres illi dies, qui vltra nouenarios temerè fuerant intercalati, hoc modo possent repensa-**

*ri. Ex qua disciplina omnium postea temporum fundata ratio est. Plutarchus in Cæsare affirmat, eum in Anni emendatione vsum præstantissimis Philosophis, & Mathematicis, esto eius emendationem Cicero vellicarit, ut ibidem refert, sed audiendus Dio Cassius, qui sub annum Christi 270. floruit: lib. 43. Annum Caesar ad eum, qui hodieque seruetur, modum constituit, intercalatis septem, ac sexaginta diebus, qui ad summam exactam requirebantur, quamuis alij falso plures perhibuerint. Diem quoq; illum, qui ex dierum quadrantibus conficitur, ad quartum quoq; annum, tribus in medio annis omisissis, apposuit: ut iam ne in horis quidem annum error, nisi perquam exiguis, incidere possit: qui tantus est, ut intercalatione vnus diei Anni MCCCCLXI. indigeant. Loquitur de diebus extraordinarijs, nam Mercedonius dierum 23. fuerat ordinariæ intercalationis. Existimauit autem Dio Annum esse dierum 365. hor. 6. minut. 0. sec. 59. & tertior. ferè 6. Quanta verò cautela in hoc vsus sit Cæsar, refert ibidem Dio dicens: *Eam rationem Cæsar ipse dum Alexandria versaretur, addidicerat, & tamen subiungit: Hæc omnia Cæsar quæque alia de Republica statuit, non proprio consilio; sed semper communicata prius re cum primoribus Senatus, aut toto aliquando Ordine decreuit; Paulo post Diomem floruit Censorinus, qui capite mihi 8. post illa verba. Pontificibus datum est negotium, eorumq; arbitrio intercalandi ratio permissa. Subiungit: Sed horum plerique, vel ob odium, vel quò quis magistratu citius abiret, diutiusue fungeretur, aut publici redemptores, anni magnitudine in lucro, damnoue essent: plus minusue ex libidine intercalando, rem sibi ad corrigendum demandatam vitiosè deprauarunt. Adeoque aberratum est ut C. Cæsar Pontifex Maximus suo III. & M. Aemilij Lepidi Consulatu, quo retro delictum corrigeret, duos menses intercalares dierum LXXII. (ita legit Manutius non LXXIII.) inter Mensem Nouembrem, & Decembrem interponeret: cum iam mense Februario dies III. & xx. intercalasset, faceretq; eum annum dierum CDXLV. simul prouidens in futurum, ne iterum erraretur. Nam intercalatio Mense sublato, annum civilem ad Solis cursum formauit, itaque diebus CCCLV. addidit x. quos per septem menses, qui dies vndetricenos habebant, ita distribuit, ut Ianuario, & Sextili, & Decembri bini accederent; cæteris singuli: eosque dies extremis partibus mensium apposuit: ne scilicet religiones sui cuiusque Mensis à loco summoerentur: & paulò infra: Præterea pro quadrante diei, qui annum verum supplementurus videbatur, instituit ut peracto quadriennij circuitu, dies vnus; vbi mensis quondam solebat, post Terminalia intercalaretur: quod nunc Bisextum vocatur. Ex hac anno ita à Iulio Cæsare ordinato, cæteri ad nostram memoriam Iuliani appellantur, ijque consurgunt ex IV. Cæsaris Consulatu. Qui etiam si non optimè, soli tamen ad annum naturæ aptati sunt. Postremò eodem cap. 8. Annum quo de die Natali scribebat, his notis consignat. Hic annus (cuius velut index, & titulus quidam est Vlpj, & Pontiani Consulatus) ab Olympiade prima M. est xiv. ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus Agon Olympicus celebratur; à Roma autem condita CMXCI. & quidem ex Palilibus, vnde Urbis anni numerantur. Eorum verò annorum, quibus Iulianis nomen est, CCXXCIII. Sed ex die Kal. Ian. vnde Iulius Cæsar, anni à se constituti fecit principium. Macrobius, qui circa annum Christi 390. florebat claudat hoc agmen l. 1. Saturnal. c. 16. Verum, inquit, fuit tempus cum propter superstitionem intercalatio omnis omisita est, nonnunquam verò per gratiam Sacerdotum, qui Publicanis proferri, vel irritari consulto dies volebant, modò auctio, modò retractio dierum proueniebat & sub specie obseruationis, emergebat maior confusionis occasio. Sed postea C. Cæsar omnem hanc inconstantiam temporum, vagam adhuc, & incertam in ordinem statuta definitionis coegit, admitente sibi M. Flavio Scriba, qui scriptos dies singulos, ita ad Dictatorem retulit, ut & ordo eorum inueniri facillimè posset, & inuento certus status perseueraret. Ergo C. Cæsar exordium nouæ ordinationis initurus, dies omnes, qui confusionem facere poterant, consumpsit; Eaq; re factum est, ut annus confusionis vltimus in quadringentos quadraginta quatuor dies protenderetur: Debit dicere quadraginta quinque. Post hoc imitatus Aegyptios, solos diuinarum rerum omnium conscios, ad numerum Solis, qui diebus CCCLV. & quadrante cursum coficit, annum dirigere contendit. Rursum eodem capite: Iulius ergo Cæsar decem dies obseruationi veteri superadiecit, ut annum tre-**

centi,

tenti, & LXV, dies quibus Sol lastrat Zodiacum, efficerent: & ut quadrans deesset, statim, ut quartoquoq; anno Sacerdotes mensibus, ac diebus unum intercalarent diem, eo scilicet mense, ac loco, quo etiam apud veteres mensis intercalabatur: id est ante quinque ultimos Februarij mensis dies: idque Bissextum censuit nominandum. Dies autem x. quos ab eo additos diximus, hac ordinatione distribuit. In Ianuarij, & Sextilem, & Decembrem binos dies inseruit; in Aprilem autem, Iunium, Septembrem, Nouembrem singulos. Et si autem Annus à Iulio Cæsare electus fuit Solaris, quia tamen, hortatu, ut creditur Sofigenis inchoauit illum à Nouilunio medio, ut ait Zarlino lib. de anno, & die mortis Christi, vel Nouilunio Ciuili, ut sentiunt cum Io. Stefflerino, & Paulo Forosempronienfi Salmeron. in Prolegom. in Io. & Petauio, fortasse Macrobius eodem cap. 16. dixit; Sic annum ciuilem Cæsar, habitis ad Lunam dimensionibus constitutum, edito palam posito publicauit. Et hucusq; error stare potuisset, nisi Sacerdotes sibi errorem nouum ex ipsa emendatione fecissent. Nam cum oporteret diem, qui ex quadransibus consistit, quartoquoq; anno confectio, antequam quintus inciperet, intercalare; illi quarto non peracto, sed incipiente intercalabant. Hic error VI. & xxx. annis permansit, quibus annis intercalati sunt dies xii. cum debuerint intercalari nouem. Sed hunc quoq; errorem serò deprehensum correxit Augustus, qui annos xii. sine intercalari die transigi iussit, ut illi tres dies, qui per annos xxx. & VI. vitio Sacerdotalis festinationis excreuerant, sequentibus annis xii. nullo die intercalato, deuorarentur. Post hoc unum diem secundam ordinationem Cæsaris quinto quoque incipiente anno intercalari iussit: & omnem hunc ordinem aere & tabula ad aeternam custodiam in iustione mandauit.

II. Ex hæcenus recitatis veterum Scriptorum verbis colligimus quid sibi velit Cicero in Epistolis 9. 13. & vltima ad Atticum, dum rogat, ne sibi intercaletur, videlicet ne sibi Prouincia prorogaretur, & lib. 8. epistol. familiar. Cælius dicat: *Leuissimè Curio, quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cæsare loqui cepit.* Nempe quia iam obtinuerat ille abusus intercalandi, seu inserendi plures dies, ut aliquibus Magistratus, vel lucrandi tempus prorogaretur. Sed hinc pariter discimus, quam incerta sit annorum illorum, qui correctioni Iulianæ propius præcesserunt quantitas, & syntaxis. Tanta enim Luxatio eius fuerat, ut annus quarti consulatus C. Iulij Cæsaris incepturus fuerit sub finem Octobris anni Iuliani, nisi Cæsar anno antecedenti præter mensum intercalarem dierum 23. addidisset adhuc dies 67. Iam si ab anno confusionis, qui fuit 46. ante Epocham Christi, & dierum 445. detrahas dies 366. in forma Iuliana Bissextili reliqui sunt dies 79. quare annus Confusionis ad formam Iulianam redactus incepit anno 47. ante Epocham vitatam Christi die 14. Octobris, & occupauit totum annum 46. Notat Plutarchus in Mario pugnante hoc contra Cimbrum, Solstitium æstiuum incidisse in 3. kal. Augusti, hoc est vno mense, & amplius, tardius quam in forma anni Iuliani. Denique nobis non constat quandonam inceperint Sacerdotes Romani abuti intercalationis forma Pompiliana, & quibus annis omiserint eam, quibus auxerint, aut contraxerint. Ideo Keplerus in Rodulphinis c. 17. præc. 61. expendens Genesim C. Octauij, qui postea Augustus dictus est, & quem Historici perhibent natum Cicerone, & Lentulo Coss. nempe Anno 63. ante Epocham Christi, nono kal. Octobris, ut diem hunc in forma Iuliana inuestiget, supponit, sed non sine formidine, intercalatum fuisse alternis biennijs dies 22. & 23. Et hinc nonum kal. Octobris Pompiliani incidisse in diem 23. aut 24. Iunij anni Iuliani; at ex Genesii Augusti nati paulo ante Solis ortum sub Capricorni Horoscopo, colligit diem 1. aut 2. Iulij Iuliani. Sed omnia hæc nutant, ut & alia similia illorum temporum. Alia exempla luxati Kalendarij attingimus cap. præcedenti nu. VI. Non obstante hoc dierum dissidio, videtur Censorinus supponere cap. 8. annos ante Iulianum ita fuisse correctos, ut computatis excessibus, & defectibus, possint accipi pro annis naturalibus, & Solaribus, seu Iulianis, talem in colligenda Summa: dicit enim. *Nam, & priores alij anni, etiam si qui decemestres fuerunt, nec Romæ modo, vel per Italiam, sed & apud gentes omnes, quantum ydem postea fuere correcti. Itaque cum de aliquo annorum numero hic dicetur, non alios par erit, quam naturales accipere. Et si origo Mundi in hominum notitiam ve-*

nisset, inde exordium sumeremus. Nunc vero id interualum temporis tractabo, quod isopod' Varro appellat. Igitur, ex Censorini quidem sententia, quando ibidem subdit annum Iulianum CCXXIII. post Palilia esse Annum CMXCI. Urbis conditæ, intelligendi sunt anni 990. Iulianis æquivalentes antecessisse, ijsq; completis iniuisse annum 991. in Palilibus anni Iuliani 283. & sic apud Historicos accipiendos esse annos in eorum summa computanda.

III. Redeundo iam ad correctionem Iulianam, ea multas habuit partes; Primò enim cum Sofigene, & Flavio Scriba elegit annum Solarium dierum 365 $\frac{1}{4}$. substituendo illum anno Lunari Pompiliano, eumq; ita concepit, & ordinauit, ut tot dies Mensibus attribuerit, quot nunc numeramus in Kalendario Romano, nempe Ianuario 31. Februario 28. Martio 31. &c. ut ex Censorino, & Macrobio didicimus.

IV. Secundò, quia annus tertij ipsius Consulatus ex consuetudine intercalaris erat, ut notat Suetonius, intercalauit Februario mensum Mercedonium dierum 23. ut exprimit Censorinus, intercalauit, inquam, post Terminalia, seu 23. Februarij, & ante vltimos quinque Februarij dies, quia ille erat locus consuetus veteris intercalationis, ut expressè docent Censorinus, & Macrobius. Errant ergo, tum Scaliger l. 4. Emend. temp. tit. 1. dicens. *Cæsar anno confusionis intercalauit primum dies 67. tum Mercedonium partem;* nam prius intercalauit Mercedonium, non partem, sed disparem; tum Petauius lib. 4. de Doctrina temporum c. 1. qui cum rectè dixisset Februarium endotercitum fuisse, & ante vltimos quinque ipsius dies intercalatum fuisse Mercedonium, nempe die 4. Decembris anni Iuliani mox in laterculo, sui oblitus ponit Mercedonium post totos dies xxviii. Februarij incuntem die ix. Decembris in forma Iuliana, vel ut Keplerus in Rodulphinis pag. 40. die 10. Decembris.

V. Tertio, Annum nouum voluit inire à Bruma, id est à Nouilunio medio, aut Ciuili, quod proximum erat Solstitio hyberno, iuxta morem antiquum: sic enim intelligendum illud Ouidij 1. Fastorum.

*Bruma noui prima est, veterisq; nonissima Solis;
Principium capiunt Phæbus, & Annus idem.*

Fuit autem medium Nouilunium Anno 46. ante Christum kalendis Ianuarij Romæ, ut docet Petauius l. 10. c. 59. Iam verò annus nouus, id est IV. Consulatus Cælaris, etiam posita intercalatione Mercedonij dierum 23. ob vitiosas tamen, vel int. rmissas præcedentium annorum intercalationes incepturus erat diebus 67. ante Nouilunium proximè subsequeturum Solstitio hyberno; idcirco non post Decembrè, ut perperam ponit Keplerus in Rodulphinis Tabulis pag. 40. sed inter Nouembrem, & Decembrem, ut disertè affirmant Suetonius, & Censorinus, intercauit duos menses, ut loquitur Suetonius, seu dies sexaginta sex, ut exprimit Dio, & Censorinus in Codice Manutiano; hinc factum est, ut Annus ille (quem Confusionis cum Macrobio appellans Chronologi) ex diebus 355. Anni Pompiliani, & 23. Mensis Mercedonij, & diebus insuper 67. euaferit mentium xv. ut loquitur Suetonius, seu dierum 445. ut expressè Censorinus; ex quibus corrigendi sunt Solinus, eumque secutus Maerobius, & Scaliger, qui habent dies 444. quia putarunt Mercedonium fuisse illo anno dierum 22. vel quia vti sunt anno Pompiliano dierum 354. & intercalatione Græca ex octennio collecta; sed magis errauit Manutius in Quæstis per Epist. cap. de rat. intercal. qui additos in Cæsare dies 67. ait, & annum illum facit dierum 443. eo quod in Maerobij corrupto Codice legisset hunc numerum, debuit enim sequi Dionem, & à se ex Dionè correctum Censorinum, qui ponunt additos dies 67. & annum dierum 445. Quibus positis facile est reperire in forma Iuliana retroficta, quo die incepit *Annus Confusionis*, cœpisse enim anno secundo ante primum Iulianum, id est Anno 47. ante vitatam Epocham Christi constat ex dicendis de nexu Iulianorum cum Epochâ Christiana Annus enim Iuliano primo præcedens, id est ante Epocham Christi 46. ex pristina intentione Iulij Cæsaris, ut postea dicemus, habendus est pro Bissextili, seu dierum 366. qui detracti diebus 445. relinquunt dies 79. quibus si detrahas dies 31. Decembris, & 30. Nouembris, relinquuntur dies 18. pertinentes ad Octobrem anni 47. ante Epocham Christi; detractis autem 18. à diebus 31. Octobris relinquuntur dies 13. Octobris elapsi ante initiū *Anni Confusionis*, quare *Annus Confusionis* inij Anno

Anno 47. ante Epocham Christi die 14. Octobris in forma Iuliana, vt habet Keplerus supra. Sed qui Annum præcedentem Iuliano primo non agnoscunt pro Bissextili, consequenter ponunt initium *Anni Confusionis* die 13. Octobris, vt Petauius lib. 4. c. 1. Ecce igitur in Latereulo Comparatio Anni Confusionis, seu Pompili—Iuliani, cum Iuliano retroflecto ex nostra Sententia.

MENSES ROMANI.		
Menses Pompili—Iuliani.	Dies Mensium.	Initium in Forma Iuliana, Anno ante Christum.
Januarius	29	14 Octobr. Anno 47
Februarius	23	12 Nouemb.
Mercedonius	23	5 Decemb. Anno
Reliquum Febr.	5	no
Martius	31	2 Ianuar. 46
Aprilis	29	2 Februar. Bifs.
Maius	31	2 Martij
Iunius	29	2 Aprilis
Quintilis	31	1 Maij
Sextilis	29	1 Iunij
September	29	30 Iunij
October	31	29 Iulij
Nouember	29	29 Augusti
Inferti	67	27 Septembris
December	29	3 Decembris

VI. Quarto, Cæsar sublato Mense intercalari, iussit, vt dies vnus, qui ex quatuor quadrantibus confutgebatur, quarto quoque anno intercalaretur eodem mense, & die, quo intercalari solebat Mens Mercedonius, nempe inter Terminalia, & Regifugium, seu post diem 23. Februarij, ita tamen, vt bis pronuncietur dies 24. seu more Romano Bissexto Kal. Martij, ideoque diem illum Bissexto appellauit, vt docent supra Suetonius, Solinus, Dio, Censorinus, Macrobius, quibus addit Quindium 3. Factorum canentem.

Is decies senos trecentum, & quinque diebus Iunxit, & è pleno tempora quarta die.

Sed celebris controuersia est, quinam annus Iulianorum debuerit esse bissextilis ad mentem Iulij Cæsaris, & quibus annis errarint Sacerdotes, & an Augustus in eorum errore corrigendo, illos annos Bissextilis esse iusserit, qui fuissent ex mente C. Iulij. Præcipuam difficultatem ingerit Solinus, dum dicit Cæsarem intercalasse dies xxii. & Quadrantem simul: dubitat enim Petauius l. 4. c. 2. vtrum sex horas ad mensuram fuerit post mentem Mercedonium, an verò sub fine anni confusionis, atque adeo primus Bissextilium ex mente Cæsaris fuerit tertius annus Iulianus, an quartus. Cæterum siue ob auctoritatem Solini, siue alia de causa. 4. Opiniones de modo dictæ intercalationis reperio: quæ tamen omnes supponere debent, idem intercalandum colligi debuisse ex 4. quadrantibus diei, atque adeo ab vna ad alteram intercalationem debuisse computari annos 4. completos; id quod disertè docent Solinus ibi: *Oporteret confecto quarto anno; & Censorinus ibi: Instituit vt peracto quadriennij circuitu dies vnus &c.* & Macrobius ibi: *Nam cum oporteret diem, qui ex quadrantibus confit, quarto quoque anno confecto &c.* Dio autem habet: *Ad quartum quemque annum, tribus in medio omissis, apposuit.* Sed & omnes concedunt diem intercalandum fuisse post diem 23. Februarij, & inde computandos annos 4. vsque ad subsequenter intercalationem.

VII. Prima opinio est, ad mentem C. Iulij Cæsaris debuisse haberi pro Bissextilibus Iulianos annos 1. 5. 9. 13. &c. esto Sacerdotes intercalarunt Annis 4. 7. 10. 13. 16. & sic vsque ad 37. inclusiue, intermissam enim iulsi Augusti intercalationem, non fuisse resumptam, nisi anno 53. Iuliano. Ita Io. Lucidus de die Passionis Christi c. 6. Scaliger lib. 4. emendationis temporum, Salius tomo 6. Annalium An. Mundi 408. num. 37. & Anno 405 2. num. 40 & Keplerus in Tabulis Rudolphinis pag 40. Fundamentum eorum est ordo communis Bissextilium, quo per tot sæcula vitur Romana Ecclesia, & Romanum Imperium, neque enim credi-

bile videtur in hoc recessisse ab ordinatione Augusti, aut Augustum ab ordinatione Iulij Cæsaris, aliunde autem ex Eclipsibus Fastisq; Consularibus certi sumus Annum primum Epochæ Christianæ fuisse Iulianum 46. & primum post Bissextilem, ergo tam secundum Iulium Cæsarem, quam secundum Augustum, debuerit esse Bissextilis Annus Iuliani 45. 41. &c. & sic 5. & 1. in progressu autem 49. 53. &c.

Secunda opinio fuit Pauli Episcopi Forosempronienfis l. 12. Summæ, & Iacobi Kristmanni in Alphraganum à pag. mihi 352. videlicet intercalatum fuisse à Sacerdotibus Annis Iulianis 3. 6. 9. 12. &c. sed debuisse intercalari annis 4. 8. 12. 16. &c. Sed Paulus dicit resumptum Bissexto Anno 49. & inde successisse intercalares 53. 57. &c. & Kristmannus resumptum Bissexto anno Iuliano 52. prout postulabat Iulij Cæsaris ordo.

Tertia opinio fuit Baronij in apparatu ad Annales, debuisse esse Bissextilis annos Iulianos 3. 7. 11. 15. 19. & ita vsq; ad 39. quia Annus Confusionis non solum fuit intercalationis, sed præter mensuram intercalarem Cæsar intercalauit quadrantem diei, alter verò quadrans collectus fuit in fine anni Confusionis, quare inito Iuliano 3. iam ex 4. quadrantibus collectus fuerat integer dies; Addit tamen Bissexto iulsi Augusti resumptum Anno Iuliano 51.

Quarta opinio fuit Petauij l. 4. de Doctrina temporum ad finem capituli 3. videlicet debuisse esse ad mentem Cæsaris intercalares annos 1. 4. 8. 12. 16. &c. Iulianos, quia in anno Confusionis præter dies solidos intercalarat quadrantem, ideoque finito triennio, & ineunte anno 4. Iuliano intercalari iusserit; quoniam sex illæ horæ cum tribus alijs quadrantibus, diem complebant, postea verò, non tertio vertente, sed quarto, & ineunte quinto voluerit Bissextilis esse annos 8. 12. 16. &c. Pontifices autem, quod in prima intercalatione tribus exactis annis factum erat, idipsum deinceps fuisse, & intercalasse annis 4. 7. 10. 13. & sic vsq; ad 37. postea Augustum anno Iuliano 38. decreuisse correctionem, & Bissexto resumpsisse anno Iuliano 53.

VIII. Ne mireris porrò Lector si de hac intercalatione tam diuertat, ac tricis plenz opiniones fuerint, cum non modo Pontifices Romani, recenti adhuc ordinatione Cæsaris, sed ipsemet Soligenes secum ipse conflictatus sit; ait enim Plinius l. 18. c. 25. *Et ea ipsa ratio postea comperto errore, correctæ est, ita vt xii. annis continuè non intercalaretur, quia caperet sidera annis morari, qui prius antecederat. Et Soligenestribus commentationibus, quanquã diligentior esset, cæteris, non cessauit tamen addubitare ipse semet corrigendo.*

IX. Nostra verò opinio est debuisse ad mentem Cæsaris Bissextilis esse annos Iulianos 4. 8. 12. 16. &c. sed Pontifices assuetos in computatione dierum ante kalendas, Nonas, & Idus, intercludere vtrumque terminum, ita intellexis se quartum quæque annum, vt annus 3. Iulianus esset ab anno Confusionis inclusiue quartus, & sic intercalasse annis Iulianis 3. 6. 9. 12. &c. vsq; ad annum 36. ita vt anno 36. iam duodecies intercalarint, cum oportuerit nouies. Postea verò Augustum anno Iuliano 38. cum esset Summus Pontifex decreuisse, vt ab hoc anno inclusiue decurrerent anni 12. sine intercalatione, vt corrigeretur error trium dierum superuacane intercalatorum, & insuper horarum 6. absolutis autem annis illis 12. quod euenit anno Iuliano 49. expectasse adhuc alios 4. annos, vt collectis 4. quadrantibus posset Anno 53. Iuliano resumere Bissexto, sicut reipsa resumptum est.

Bissextilis enim non fuisse ad mentem Cæsaris Annum Iulianum 1. vt vult I. & IV. Opinio, nec 3. vt III. Opinio ex eo tuadetur, quòd teste Macrobio Cæsar in Anno Confusionis omnes dies consumpsit, qui confusionem facere poterant, & præter dies integros intercalauit etiam quadrantem diei; & Censorinus ait Annum 1. Iulianum fuisse primum annorum ordinatorum, ac deniq; Dio docet intercalandum fuisse quartoquoque anno, tribus in medio omissis, sine intercalatione, ergo annus 1. Iulianus fuit ordinatissimus, ac simplex Ægyptiorumque; more dierum præcisè 365. sicut & tres primi Iuliani, qui debuerunt decurrere absq; intercalatione, alioquin si vel annus 3. vt vult Baronius, vel 1. & 4. vt vult Petauius debuerunt esse Bissextilis, non debuissent tres anni, sed duo tantum intercedere absq; intercalatione. At si ponamus Cæsarem intercalasse diei quadrantem statim post Mercedonium, idest post diem 27. Decembris anni

anni 47. ante Christum, siue intelligi voluitse intercalatum statim post diem 23. Februarij anni 46. ante Christum in forma Iuliana retroficti; inde tamen vsque ad 24. Februarij anni I. Iuliani iam effluerunt dies 365. & quadrans diei in Cælo, & tandem die 24. Febr. Anni IV. Iuliani quatuor quadrantes effluerunt, ideoq; tunc fuit intercalandus dies, & sic plana sunt omnia coherentq; dicta antiquorum Auctorum. Hinc sequitur vt Annus Confusionis fuerit intercalaris, non solû ex veteri consuetudine, sed præterea ex mente Cæsaris, ita vt retrofingendo annos ad formam Iulianam, annus præcedens Iuliano primo, dierum 366. habendus sit, & eoloco dies vnus intelligendus additus, qui erat sedes propria intercalationis, nempe post 23. Februarij Iuliani.

Præterea, vt testantur Solinus, & Macrobius, Pontifices annis 36. intercalauerunt duodecies, at hoc non verificatur in opinione 1. & 4. in ijs enim vltima vitiosarum intercalationum cadit in Annum Iulianum 37. ergo anno 36. nondum intercalassent duodecies; Ergo vt Solini, & Macrobij assertio sustineatur, nec sine necessitate deseratur, aut ad alienum sensum detorqueatur, dicendum eos intercalasse annis Iulianis 3.6.9. &c. ita enim anno 36. intercalatum fuerit duodecies, cum autem anticiparint vno anno tempus debitum, sequitur debuisse intercalare anno 4.8.12. Iuliano, sic enim anno 36. intercalassent nouies, & sic verificatur alterum Solini, & Macrobij dictum: *Cum oportuisset nouies*, Atque hinc refellitur etiam 3. Opinio, nam si intercalare debebant anno 3.7.11. &c. ergo non annis 36. sed annis 35. intercalare debuissent nouies.

X. Sed præter dictas ratiocinationes habemus ex facto ipso Pontificum, eos intercalasse re ipsa anno 3. Iuliano, atq; adeo debuisse 4. Ait enim Macrobius l. 1. Saturnalium capite 16. aliàs 13. *Quoties in corrente anno dies coepit, qui adiectus est nundinis; omnis ille annus infaustus casibus luctuosus fuit, maximèq; Lepidiano tumultu opinio ista firmata est; &c. 17. Omnis autem conuentus vniuersæ multitudinis vitandus existimabatur, quoniam Populus Romanus, exactis etiam regibus, diem hunc Nonarum maximè celebrabat, quem natalem Seruij Tullij existimabant, quia cum incertum esset, quo mense Seruius Tullus natus esset, Nonis tamen natum esse constaret, omnes Nonas celebri notitia frequentabant; Veritos ergo, qui diebus præerant, nequid Nundinis collecta vniuersitas ob Regis desiderium nouaret, cauise, vt Nonæ à nundinis segregarentur. Vnde dies ille, quo abundare annum diximus, eorum est permissus arbitrio, qui fastis præerant: vt cum vellent intercalarent, dummodo eum in medio terminaliorum, vel mensis intercalaris, ita locarent, vt à suspecto die celebritatem quæterent nundinarum.* Habemus ergo ex Macrobio annum illum, quo intercalabatur dies, fuisse Romanorum opinione, infaustum, præsertim, si in illum diem inciderent Nundinæ, & hanc opinionem confirmatam fuisse, quia anno illo, quo Lepidianus tumultus accidit, dies anno adiectus, seu Bissextilis incepit in Nundinis. Atqui ex Dione, Appiano, & alijs manifestum est Lepidianum tumultum accidisse anno 3. Iuliano, Consulibus Hirtio, & Pansa ob Triumviratus dissidia, & cædes, ac proscriptiones; quod fatentur Petauus ipse in Chronico, & Salius Anno Mundi 4011. ergo anno 3. Iuliano re ipsa intercalatum fuit à Pontificibus, atque adeo anteuertentes vno anno, nec expectantes complementum, quarti peccarunt, debueruntq; intercalare 4. anno Iuliano &c.

XI. Quoad resumptum Bissextilium mihi certum est id factum anno Iuliano 53. qui fuit Epochæ Christi Octauus; cum enim Augustus, teste Macrobio intercalandi ordinem, *aræ Tabule ad æternam custodiam incisione mandauerit, nec vsquam apud illos Scriptorum antiquos aliam mutationem factam in hoc sciatur, in Romano Imperio, annum Epochæ Christi 8. fuisse Bissextilem, & ex Eclipsibus Fastisq; Iulianum 53. utiq; hunc pro Bissextili de facto agnoscere, debemus: quod validissimè firmatur, quia Annus Epochæ Christi 364. ex Eclipsibus Fastisq; Consularibus fuit Iulianus 409. iam vero Anno Christi 364. seu Iuliano 409. constat electum fuisse in Imperatorem Valentinianum, ted de illo paulo post electionem subiungit Marcellinus l. 26. *Accus, implendiq; negotij præfagus, vt subodorari dabatur, vel somniorum assiduitate, nec videri die secundo, nec prodire in medium voluit, Bissextilium vitans Februarij mensis, tunc illucescens quod aliquoties rei Romanæ cognorat infestum.* Electus est igitur Valentinianus Anno Bissextili, qui*

in Fastis Consularibus Onuphrij, Cassiodori, Mafferiorum, & Siculis est 409. Iulianus, vnde & Onuphrius l. 3. probare à se ordinatos Fastos, quia in hunc annum 409. cadunt Consules Iouianus, & Varronianus, quibus constat electum fuisse Valentinianum ex Marcellino l. 26. Socrate l. 4. c. 15. Victore, & alijs: ideoq; Baronius ait hunc annum esse clauit maximum, quo fixa manet hac in parte Chronologia, quia annus Christi 364. quo ponitur electus Valentinianus, fuit Bissextilis, non solum quoad seriem calendarij Ecclesiastici, sed etiam quoad ordinem seruatum ab Imperatoribus Romanis post Augustum: Igitur retrocedendo ab Anno 409. sequitur annum 53. Iulianum fuisse Bissextilem, non verò 50. vt voluit antea Baronius, nec 52. vt Kristmannus, sed nec annum 49. vt Paulus Forosempronienfis Episcopus. Quia post vltimam vitiosam intercalationem anni 36. & intermissam annis 12. debuerunt expectari adhuc anni 4. vt ex quadrantibus colligeretur dies integer Bissextili instaurandi, quod potuisset quidem fieri anno 52. Iuliano, sed non fuisse factum, ex electione Valentiniani didicimus. Ratio verò ob quam bissextilium nouum dilatum fuit in annum 53. est quia anno tantummodo Iuliano 38. Augustus decretum edidit de Correctione Bissextili, & ab hoc anno inclusiue voluit numerari annos 12. sine intercalatione transigendos, & deinde alios quatuor ad colligendum ex 4. diei quadrantibus diem vnum, mortuo quippe Lepido Augustus anno 33. Iuliano euasit Summus Pontifex, vt narrat Suetonius in Augusto c. 31. vbi addit: *Annum à D. Iulio ordinatum, sed postea negligentia conturbatum, atq; confusum rursus ad pristinam rationem redegit, in cuius ordinatione sextilem Mensem ex suo cognomine nuncupauit.* At Censorinus cap. mihi 9. inquit. *Quintilis Iulius cognominatus est C. Cæsare V. & M. Antonio Col. Anno Iuliano secundo; qui autem sextilis fuerat, C. Mario Censorino, & C. Asinio Gallo Coss. in Augusti honorem dictus est Augustus, Anno Augusti XX.* Igitur ille Annus, quo sextilis fuit dictus Augustus, fuit idem quo Augustus ordinauit annum, & quo Consules fuere C. Marius Censorinus, & C. Asin. Gallus; & qui fuit Augusti Annus XX. sed dicti Consules ex Fastis Consularibus, & annus Augusti XX. ex Censorino c. 8. concurrunt in Annum Iulianum 38. & potuisset quidem Augustus hoc anno 38. statuere vt anni 12. intermittendæ intercalationis numerarentur statim post 36. Iulianum, seu ab anno 37. inclusiue. Sed quia Annus naturalis est dierum 365. Hor. 5. Minut. 48. Sec. 48. atq; adeo annis 36. Pontifices intercalatione sua excesserunt non solum dies 3. sed præterea horas 6. min. 45. sec. 12. quæ colliguntur ex minutis 11. & 12. secundis per 36. ductis, ideo veritati propior fuit correctio Augusti, & ad deuorandum quadrantem illum diei superfluum voluit negligere annum 37. & numerationem annorum 12. inire ab anno 38. inclusiue. Proinde, & prudenter nos quoq; in Chronologia, & Computo annorum Bissextilium retrocedendo versus Mundi initium, ita sequimur Anni Iuliani formam, vt tamen Bissextilis inuestigemus iuxta ordinationem Augusti retrofictam.

XII. Quod si ad pleniorum Anni Iuliani formam quæras, quo die ciuile Equinoctium fuerit tempore Iulij Cæsaris, respondeo cum Petauio l. 4. c. 27. fuisse die 25. Martij, quia Medium Equinoctium ex Tabulis Parisinis fuit Anno 1. Iuliano Martij 24. hora 21. minu. 11. post mediam noctem Romæ, esto verum Equinoctium fuerit Martij 22. hor. 23. minut. 36. sed de hoc plura Cap. xxx. Canone xvj. Superest, vt ad vitandas fallacias Bissextilium, quas in Canone Christmanni, Petauij, Keplerij, & aliorum esse censemus; ex dictis supra, & comprobatis exhibeamus Lectori Canonem nostrum Annorum Cômuniu, & Bissextilium, tum iuxta ordinationem C. Iulij Cæsaris, tum iuxta vitiosam intercalationem Romanorum Sacerdotum ante Augustum, tum denique iuxta instaurationem, & ordinationem Augusti, qua de facto vitimur communiter à seculis pene 17. & quam retrofingimus, quando annos ante Iulium Cæsarem ad Iulianam, seu potius Iulio Augustanam formam accomodamus, imitantes in hoc Censorinum c. 8. Addeamus etiam literas Dominicales, & Feriam kalendarum Ianuarij annis, tum vitiosæ, tum Augustianæ intercalationis, vt vsui esse possint Chronologis. Post canonem verò addeamus kalendarium desumptum ex marmore Mafferiorum alijsq; fragmentis vetustis, & ex Fastis Ouidij, Columella l. 1. r. cap. 2. Plinio lib. 18. à c. 26. ad 30. Liuius, Varrone, Plutarcho, Macrobio

crobio &c. concinnatum opera partim Lili Gregorij Gyraldi in fine operis de Annis, & Menfibus, partim à noſtro Petauio in Vranologio à pag. 102. pro quo videri etiam

potest Bedas, Aldus Manutius, Io. Roſinus in antiq. Romanis, & Benedicſus Arias Montanus libro de Seculis.

TRIPLEX CANON ANNORVM BISSEXTILIVM.

Anni ante Ep. CHRISTI	Anni Iuliani.	Biflexti ad mentem Iul. Czf.	Biflexti vitioſi de factō.	Litera Dominic.	Feria kal. Ianuar.	Biflexti Iulio Auguſtiani.	Litera Dominic.	Feria kal. Ianuar.
45	1			b	7	B	C b	6
44	2			A	1		A	1
43	3		B	g f	2		g f	2
42	4	B		c	4		f	3
41	5			d	5	B	e d	4
40	6		B	c b	6		c	6
39	7			A	1		b	7
38	8	B		g	2		A	1
37	9		B	f e	3	B	g f	2
36	10			d	5		e	4
35	11			c	6		d	5
34	12	B	B	b A	7		c	6
33	13			g f	2	B	b A	7
32	14			f	3		g f	2
31	15		B	e d	4		f	3
30	16	B		c	6		e	4
29	17			b	7	B	d c	5
28	18		B	A g	1		b	7
27	19			f	3		A	1
26	20	B		c	4		g	2
25	21		B	d c	5	B	f e	3
24	22			b	7		d	5
23	23			A	1		c	6
22	24	B	B	g f	2		b	7
21	25			e	4	B	A g	1
20	26			d	5		f	3
19	27		B	c b	6		e	4
18	28	B		A	1		d	5
17	29			g	2	B	c b	6
16	30		B	f e	3		A	1
15	31			d	5		g f	2
14	32	B		c	6		f	3
13	33		B	b A	7	B	e d	4
12	34			g f	2		c	6
11	35			f	3		b	7
10	36	B	B	e d	4		A	1
9	37			c	6	B	g f	2
8	38			b	7		e	4
7	39			A	1		d	5
6	40	B	Intermiſſum Biſſextum.	g	6		c	6
5	41			f	3	B	b A	7
4	42			e	4		g f	2
3	43			d	5		f	3
2	44	B		c	6		e	4
1	45			b	7	B	d c	5
1	46			A	1		b	7
2	47			g f	2		A	1
3	48	B		f	3		g	2
4	49			e	4	B	f e	3
5	50			d	5		d	5
6	51			c	6		c	6
7	52			b	7		b	7
8	53		B, Reſumptum	A g	1	B	A g	1

Epocha Chriſti.

KALENDARIVM ROMANVM CONTRACTVM.

Pars I. pro Numeratione, & Denominatione Dierum Latina, & Antiqua.

	Ianuar.	Febr	Mar.	Apr.	Maij	Iunij	Iulij Quintil	August. Sextil.	Sept.	Octob.	Nou.	Decéb.
vi. kalendis	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
v. Nonas	0	0	2	0	2	0	2	0	0	2	0	0
iv. Nonas	0	0	3	0	3	0	3	0	0	3	0	0
iii. Nonas	2	2	4	2	4	2	4	2	2	4	2	2
Pridie Nonas	3	3	5	3	5	3	5	3	3	5	3	3
Nonis	4	4	6	4	6	4	6	4	4	6	4	4
	5	5	7	5	7	5	7	5	5	7	5	5
viii. Idus	6	6	8	6	8	6	8	6	6	8	6	6
vii. Idus	7	7	9	7	9	7	9	7	7	9	7	7
vi. Idus	8	8	10	8	10	8	10	8	8	10	8	8
v. Idus	9	9	11	9	11	9	11	9	9	11	9	9
iv. Idus	10	10	12	10	12	10	12	10	10	12	10	10
iii. Idus	11	11	13	11	13	11	13	11	11	13	11	11
Pridie Idus	12	12	14	12	14	12	14	12	12	14	12	12
Idibus	13	13	15	13	15	13	15	13	13	15	13	13
xix. kalendas	14	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	14
xviii. kal.	15	0	0	14	0	14	0	15	14	0	14	15
xvii. kal.	16	0	16	15	16	15	16	16	15	16	15	16
xvi. kal.	17	14	17	16	17	16	17	17	16	17	16	17
xv. kal.	18	15	18	17	18	17	18	18	17	18	17	18
xiv. kal.	19	16	19	18	19	18	19	19	18	19	18	19
xiii. kal.	20	17	20	19	20	19	20	20	19	20	19	20
xii. kal.	21	18	21	20	21	20	21	21	20	21	20	21
xi. kal.	22	19	22	21	22	21	22	22	21	22	21	22
x. kal.	23	20	23	22	23	22	23	23	22	23	22	23
ix. kal.	24	21	24	23	24	23	24	24	23	24	23	24
viii. kal.	25	22	25	24	25	24	25	25	24	25	24	25
vii. kal.	26	23	26	25	26	25	26	26	25	26	25	26
vi. kal.	27	24	27	26	27	26	27	27	26	27	26	27
Bisexto kal.	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
v. kal.	18	25	28	27	28	27	28	28	27	28	27	28
iv. Kal.	29	26	29	28	29	28	29	29	28	29	28	29
iii. Kal.	30	27	30	29	30	29	30	30	29	30	29	30
Pridie Kal.	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Mensis fe- quentis.												

Excēpta prima die, vbi nominantur Kalendæ, intelligendæ sunt Kalendæ Mensis sequentis. Vt X. Kalendas in Februario, significat diem 20. Februarij, quia est decimus ante Kalendas Martij.

KALENDARIVM ROMANVM cum Festis, & Ludis Ethnicorum alijsq; notabilibus.

Dies	I A N V A R I V S.
1	Iani festum, & Iunonis, & sacrif. Ioui Æsculapio in insula Tybris.
4	Votum pro salute Principis.
8	Sacrif. Iani...
9	Agonalia & d. 10. media hyems.
11	Carmentalia, Iuturnæ ædes dicata.
12	Compitalia Ioui.
13	Octavius Augustus dictus; Prouinciæ in formam redactæ; Tibicines habitu muliebri Urbem lustrabant.
15	Carmentalia relata; Porrinæ & Postuertæ Sacr.
18	Concordiæ templum à Camillo positum.
19	Endotercifus & vitiosus dies ex Sen. Conf.
24	Sementinæ feriæ indici solitæ.
27	Castori, & Polluci templum ad stagnum Iuturnæ.
29	Equiria in Campo Martio.
30	Paci Sacrif.
31	Sacra Dijs penatibus patrijs, & Vrbanis dictis.

Dies	F E B R V A R I V S.
1	Sospitæ templum dicatum. Lucaria ab Atyli ludo. Ioui Sacrif. bidens.
5	Augustus dictus Pater Patriæ.
13	Fauni, & Iouis festum. Fabiorum cædes.
15	Lupercalia.
16	Endotercifus dies, seu intercifus.
18	Quirinaliorum stultorum feriæ. Fornacalium indictio. Sacra feralia Manibus & Deæ Mutæ.
19	Charistia, & sacra cognatorum.
23	Terminalia, postq; Bisexti locus.
24	Regis frugium.
26	Equiria in Campo Martio.
28	Tarquinijs superati.
Dies	M A R T I V S.
1	Matronarum dies festus, & Martis Ancyliorum.
6	Vestæ Sacrum. August. Pont. Max. factus.
7	Veiovis templum ad duos lucos Atyli.

12	Equiria apud Tyberim nisi aquæ obstant, alioquin in monte Cælio.
15	Annæ Perennæ Sacr. C. Cæsarî Parricidium.
17	Liberalia, & Agonia; pueri ingenui togam virilem sumebant.
19	Quinquatria. Mineræ Natalis; Mineræ Magitris solutum.
20	Quinquatria.
21	Quinquatria.
22	Quinquatria.
23	Quinquatria & Tubilustrium.
25	Hilaria, Matris Deum Festa.
27	Matris Deum alijs, & Megalesia Varroni.
30	Iani, Concordiæ, Salutis, Pacis.
31	Lunæ, seu Dianæ sacr. in Auentino.

Dies

A P R I L I S.

1	Veneris Sacrum, cum floribus. & myrto, item Fortunæ virili.
5	Megalesia Matri Deum, ex Ouidio.
6	Fortunæ publicæ primigeniæ in colle Quirinali.
8	Ludi ob victoriam Cæsarî.
9	Cercalia, Ludi Circenses.
12	Magna Mater Romam adducta.
13	Ioui victori, & Libertati.
15	Fordicidia, seu cædes bouis fordæ.
18	Equiria in Circo Maximo, & vulpium combustio.
20	Palilia Romæ Natalis Varroni, & altera Agonalia.
22	Vinalia priora; Ioui & Veneri.
25	Robigalia.
27	Latinæ Feriæ in monte Sacro.
28	Floralia.
30	Vestæ Palatinæ.

Dies

M A I V S.

1	Laribus præstitibus ara posita. Bonæ Deæ sacra, & Florales Ludi triduo.
9	Lemuria noctu per triduum, & Luminaria.
12	Marti bisultori Sacrum.
15	Argeorum simulachra de ponte in Tyberim deijciabantur. Mercurij natalis; Mercatorum dies festus.
19	Agonia, seu Agonalia, Iano, & Veiovi.
22	Vulcani feriæ. Maia sacrum. Tubilustrium.
26	Regis frugium alterum.
28	Templum Fortunæ datum.

Dies

I V N I V S.

1	Iunoni Monetæ ædes dicata Carnæ Deæ in Cælio Montæ, & Marti Sacrum. Tempestati delubrum extra portam Capenam.
4	Bollæ sacrum Herculi ædes in Circo.
5	Templum Fidei, seu Fidio tempatri.
6	Vestæ Templum dic.
7	Menti Templum dic. Piscatorij Ludi in Campo Martio.
8	Vestæ Sacr. Ara Iouis Piscatoris Asini coronantur.
10	Matralia: Concordiæ ædes Matris Matutæ.
12	Iouis iniucti. Quinquatria Mineræ.
15	Stercus ex æde Vestæ defertur.
19	Mineræ in Auentino Sacr.
20	Sumani Sacrum ad Circum max.
22	Flaminus vicus à Poenis.
23	Fortis Fortunæ Sacr. Naues coronatæ.
26	Iouis Statoris, & Laris Sacr.
27	Quirini Templum in Colle Quirinali.
29	Herculis, & Mutarum Sacr.
30	Populifugia.

Dies

I V L I V S, olim Q V I N T I L I S.

1	Migratio ex ædibus in alienas ædes conductas.
6	Capitolium incensum sub Sulla.
7	Iunonis Caprotinæ; Ancillarum Festum. Romulus disparuit.

11	Ludi Apollinares.
12	Iulij Cæs. natalis, & hinc nomen mensi.
14	Fortunæ muliebri Templum dic.
15	Castoris, & Pollucis festum Equites Rom. ab æde Honoris equitantur in Capitolium.
18	Clades Allientis, dies atra.
25	His diebus canes rutilæ sacrificabantur Caniculæ.
28	Neptunalia sub finem mensis.

Dies

A V G V S T I, olim S E X T I L I S.

1	Spei festum ad forum Olitorium Marti Templum dic.
3	Feriz ob victam à Cæfare Hispaniam citer.
5	Saluti Sacrum in Colle Quirinali.
8	Solis indigitis festum in Colle Quirin.
9	Aræ Opis, & Cereris in vico Iugario.
11	Herculi magno custodi in Circo Flamin.
13	Dianæ sacra, cum cursu in nemus Aricinum, & Vortuno festum seruorum, & ancillar.
17	Portunalia ad Pontem Aemylum; Iano Sacr. ad Theatrum. Sabinarum raptus.
18	Consualia.
19	Augusti Imp. mors.
20	Vinalia secunda.
21	Vinalia Rustica ex Varrone.
23	Vulcanalia in Circo Flaminio.
25	Epiconsiuæ in Capitolio.
27	Vulturualia.
29	Vulcanalia hodie ex Festo.
30	Mundus Cereris patet.
31	C. Cæsarî Germanici Natalis.

Dies

S E P T E M B E R.

1	Vulcani Tutela.
2	Augusti victoria Naulis de M. Antonio, & Cleopatra.
8	Titus Vesp. capit Hierosolymam.
13	Præter Max. clauum pangit Capitolium dedicatum.
15	Ludi magni, seu Romani per Quatriduum.
20	Romuli natalis.
23	Augusti natalis.
25	Veneri Sacrum.
30	Epulum Mineræ, & quo die primum mustum bibebant Metrinæ Medritinalia cæleber.

Dies

O C T O B E R.

1	Martis Tutela.
4	Mundus Cereris patet ex Festo.
15	Mercatores Mercurio Virgilij natalis: sub has dies Marti equus immobilabatur, & versus finem mensis Sacrum Libero, & Vertumni feriæ.

Dies

N O V E M B E R.

1	Iouis Epulum hoc mense.
11	Maria clauduntur vsq; ad diem 10. Martij;
16	Ludi plebei per hos dies.
24	Bruma, & Brumalia festa.
27	Dianæ Tutela, & inferiæ Gallis, & Græcis defossis in Foro Boario.

Dies

D E C E M B E R.

1	Fortunæ muliebris festum translatum.
5	Faunalia.
16	Saturnalia incipiunt, & durant tribus diebus, sed cum sigillarjjs septem.
19	Opalia simul cum Saturnalibus.
21	Angeronalia Angeronæ Deæ Herculi, et Cereri.
22	Feriz, & Ludi Laribus, et Compitalia.
24	Feriz Iouis, & Laurentinalia.
26	Iuuenales dies, & Ludi.
30	December Saturno sacer, sed Tutelæ Vestæ.

CA-

CAPVT XXIII.

De diuersarum Gentium Annis, & Mensibus; videlicet Aethiopum, Coptitarum, Syrorum, Armenorum, Gallorum, Celtarum, Danorum, Saxonum, Germanorum, Ruthenorum, Moscovitarum, Tartarorum, Sinnenfium, Iaponum, Indorum Orientalium, & Occidentalium, Mexici, Peruuji, Chilensijq; Regni.

Aethiopes Abissini, & Coptite vsi sunt, & hodieq; vtuntur Aegyptiorum anno recentiori, seu Alexandrino dierum 360. & mensibus tricenijs, addentes in fine anni communis dies 5. vel Bissextilis 6. sed incunt annum à Decollatione S. Io. Baptistæ, nempe à die 29. Augusti, vt etiam testantur Paulus Episcopus Forosempronienfis in Summa Paulina, & Origanus tomo 1. Ephemer. pag. 38. & Franciscus Aluarez in itinere per Aethiopiã apud Ramusium. Mensium ratio, & nomenclatura recentior est hæc.

Alexandrimi Menses re- centiores.	Aethiopum Abissinor & Eikupti Chrittianor.	Initia Mensium in Anno	Com- muni.	Bissex- tili.
Thuth	Muscaram	Augusti	29	30
Pape	Tikmih	Septembris	28	29
Hathur	Hagar	Octobris	28	29
Chiac	Tachsam	Novembris	27	28
Tube	Tir	Decembris	27	28
Amschir	Iachathith	Ianuarij	26	27
Parmahath	Magabith	Februarij	25	26
Parmude	Miazia	Martij	26	27
Paschun	Ginboth	Aprilis	25	26
Paunc	Sene	Maij	25	26
Epip	Hamlt	Iunij	24	25
Mufri	Nahafe	Iulij	24	25
El Nili	Pagomen	Augusti	Prima 24	Intercal 25

2 *Armeni* olim vtebantur forma anni Aegyptij paucis mutatis, de quibus Scaliger lib. 3. pag. 21. sed ab Anno Epochæ Christi 551. vtuntur quidem duodecim Mensibus tricenijs, cum exactis dierum 5. sed anno Bissextili addunt 6. dies supra 360. & incunt annum à die 11. Augusti nostri, vt docet Petauius contra Scaligerum. Appendicem autem dierum 5. vel 6. vocant *Aceliacz*. Mensium Armenorum nomina, & initia a dicto Anno 551. sunt huiusmodi *Nauazard* 11. Augusti, *Hori* 10. Septembris, *Sahomi* 10. Octobris, *Dre Tharl* 9. Nouembris, *Kagoths* 9. Decēbris, *Aracx* 8. Ianuarij, *Malegi* 7. Februarij, *Areki* 9. Martij, *Angi* 8. Aprilis, *Mariri* 8. Maij, *Marcacz* 7. Iunij, *Herodiez* 7. Iulij, & *Aceliacz* 6. Augusti, aut 5.

3 *Syri*, & *Syrogræci*, seu *Syromacedones*, si Petauio adhæremus. 4. de Doctrina temporum c. 6. olim cum Iudæis anno Lunari vsi sunt, non tamen vulgò Calippica periodo, quæ refedit apud solos Astronomos; post Iulianam autem correctionem Solarem annum receperunt, & Caput anni à Solstitio ad Autumnale Aequinoctium transfulerunt, Iudæos imitati, & Alexandria Epocha Dhijlkarnaim, seu Aera contractuum vsi. Nec Apostoli solùm, eorumq; discipuli nascente Ecclesia, sed etiam Latini Christiani, antequàm Alexandrinum Cyclum acceptarint, Iudaicum Cyclum primum, deinde annum Iulianum à die 24. Septembris inibant, & inde vetera Concilia, ac Patres temporè dinumerabant verisimiliter: Scaliger tamen, & cum eo Origanus dicunt Syrogræcos hodieq; annum inire à die 1. Octobris Alphonfimi por. ò, & reliqui Astronomi Epocham Alexandream adhibentes, vtuntur annis Solaribus Iulianis, vt & plerique

Chronologi. De Mensium ordine, ac nominibus videri possunt, Paulus Forosempronienfis Episc. l. 2. qui eorum Calendarium in it à die 24. Septembris; vtebantur enim nominibus Iudaicis, seu Syrochaldaicis, & Petauius in Animaduers. ad Epiphanius pag. 387. At verò Albategnius, qui floruit circa Annum CHRISTI 880. in Syria obseruauitq; Stellas Arachtæ, & Antiochiæ, libro de scientia Stellarum cap. 27. & 30. & 32. Mensium Arabicorum, & Persicorum nomina adducit vnà cum Syrochaldaicis, quibus vtitur, sed quantitate Iulianorum ijs attribuit: ait enim c. 32. *Romanorum autem Mensium nomina, secundum Græcorum, & Eikupti, seu Coptitarum principia sunt Elul, Zersim primus, Zersim secundus, Kenui primus, Kenui secundus, Subhat verò tribus continuis annis est dierum 28. quarto autem anno 29. & tunc est annus bissextilis; Adhar, Trisan, Hisar, Hontan, Themur, Ab. Omnes ergo anni Romani dies sunt 365. & quarta bissextilis autem 366. Itaq; Subhat respondebat Februario Iuliano, & Elul Septembri.*

4 *Galli Celtae Britanni, Saxones, Cymbri, Dani, ac Germani*, si fides habenda est Scaligero l. 2. de emendat. temporum, Bedæ apud ipsum, & Nicolao Mulero de Anno Iudaico c. 1. vsi sunt Anno Lunari dierum 354. sed non merè Lunari, vt Arabes, quidquid dicat Scaliger à Petauio impugnatus l. 2. c. 70. sed tubinde intercalationis beneficio dierum 384. Agnouisse enim Cyclum decennoualem populos ad Oceanum Borealem sitos, & ex motu Oceani, seu æstu obseruatum narrat Diodorus Siculus lib. 2. nempe notarūt in Plenilunijs vtriusq; Aequinoctij fieri maiores æstus, quos *Malinas* dixerunt, sicut minores *Ledunas*, vt notat Bedas addens Saxones, & Danos naturalis anni initium sumptisse à *Malina* Plenilunij autumnalis, licet Ciuilitè à Solstitio hyberno, seu à nocte inter 24. & 25. Decembris; Noctem enim dici præferebant, & loco dierum, noctes numerabant, vt fulius docet Cluuerius in Germania Antiqua lib. 1. c. 33. illam verò noctem, quæ erat caput anni vocabant *Modranet*, idest *Matrem noctium*. Galli tamen non à Neomenia; sed à prima quadratura initium anni, ac mensium olim auspiciati sunt dicente Plinio lib. 16. cap. vlt. de visco, quam Druidæ eligebant: *Ante omnia sexta Luna, quæ principium mensium annorumq; his facit, & seculi post tricessimum annum, quia iam virium abundè habeat, nec sit sui dimidia.* Cæsar quoq; in Commentarijs affirmat Gallos, Germanosq; vsos anno Lunari, quem tamen non fuisse vagum, sed certa intercalatione anni naturalis, seu Cælestis tempestatibus affixum suadet, inquit Mulero, vetus appellatio Mensium, vt *Faarmet*, idest mensis nauigationis; *Hoimnet* mensis fœni secandi; & *Trimilchi*, idest trinz multionis lactis &c. Tacitus de Germanis refert, eos annum in tres tantum partes diuulisse *hyemem, ver, æstatem*, ignorato autumnis nomine, quod Celtis omnibus commune fuisse, & hodieq; in Britannia, vbi nominantur tantummodo *Vvinter* hyems; *Spring* Ver, & *Summer* Aestas aduertit Cluuerius supra deriuans Celtas ab Aschenaz Noemi pronepote, & ibidem ostendit, eos sicut & Slauos diuulisse, menses in septimanas. Tandem Menses Saxonum, & Danorum ex Beda à Septembri, seu Aequinoctij autumnalis plenilunio ineuntes, nominabantur ordinatim Saxonum, quidem *Halegmonath, Vvinthyr fullith, Blothmonath Giuli*, prior, *Giuli* posterior, *Salmonath, Hethmonath, Chosturmonath Trimilchi, Lida* prior, *Lida* posterior, *Lida Embelimeus, Vvuidem monath*. Danorum autem, *Fischemaanet, Secmaanet, Slaetmaanet, Christmaanet, Glugmaanet, Bludemaanet, Aormaanet, Faaremaanet, Maimaanet, Hoemaanet, Ornumaanet Embol, maanet Hoostmaanet*. Maanet quippe, seu Monath, significat ipsis Menses, & Lunam.

5 *Ruthenos, & Moscovitas* vti Anno prorsus Iuliano dierum 365. & bissextili dierum 366. nominibusq; & quantitate Mensium Romanorū ait cum Iosepho Scaligero, Origanus parte 1. Ephemeridum c. 2. sed vt ad me scripsit anno 1657. Illustrissimus, ac Reuerendissimus D. D. Theodorus Skuminoroicz Episcopus Gratianopolitanus, & Albæ Russiæ Suffraganeus, Rutheni in Paschate determinando vtuntur Cyclo Alexandrino; sed ille excogitauit ingeniosam methodum, qua salua apparentia Calendarij veteris, reduci possint ad substantiam Gregoriani Calendarij; eamq; ad me perscripsit, an autem eam Ruthenis persuaserit, hæcenus ignoro.

6 *Tartari*, vt referunt Paulus Venetus l. 2. c. 12. & Scaliger de emend. temp. l. 1. cap. de Anno, Lunarem Annum incunt à Kalendis Februarij, & intercalant inter eas, & finem Ianuarij nostri: Diem autem 1. Februarij vocant Festum Alborum, quia se, & elephantos induunt albis vestibus.

7 *Indi Orientales* olim annis Lunaribus utebantur, de quibus Q. Curtius l. 8. sic: *Menses in Quindenos descriperunt dies, Anni plena spatia seruantur, Luna cursu notant tempora, non vt pleriq; cum orbem sidus impleuit, sed cum se curuare cepit in cornua, & idcirco breuiores habent menses, qui spatium eorum ad hunc Lunæ motum dirigunt.* Scaliger l. 2. emend. temp. cap. de Anno Arabico soluto Orbem Lunæ accipit pro Plenilunio, cum possit accipi pro Orbe Zodiaci, quem Luna periodico mente peragit: sed si à prima curuatura in cornu, quæ ante quartum à Synodo diem contingit, vsque ad alteram curuaturam, quæ post secundam dichotomiam fit, mensem computabant, vtique non 15. sed minimum 18. dies intercedunt; ad anni autem plena spatia seruanda oporteret menses in anno fuisse 24. quindenum dierum, cum appendicibus: Non ausim tamen temeritatis notare Curtium, vt facit Scaliger addens ex litteris Ignatij Patriarchæ Antiocheni ad se, Indos Annū, ac menses computare à Phasi illuminationis, et ex Itinerario Nicolai Contij Veneti refert Indos aeram suam computare ab Octauiano Cæsare, annumq; CHRISTI 1400. quo Contius scribebat, fuisse secundum Indos 1490. sed Lunares. Idem tamen Scaliger lib. 5. de Calecutientium Aera, eos ait computare annos à conditu vrbs Calecut, nempe ab anno Epochæ Christi 907. Indorum 984. à Septembri, Hegiræ Mahumetis 297. sed annos Lunares, ac menses non à Phasi putare, sed à Synodo, sicut reliquos Indos Orientales: Quod confirmat ex Cadamusto narrante Calecutenses Anno Domini 1505. conuenisse ad panegyrim quandam solemnem die 25. nostri Decembris, et eo die Neomeniam computasse, quo nimirum accidit Nouilunium medium: ergo non omnes Indi, aut non semper à Phasi, vt supra dixerat. Ego in Nicolao de Comitibus latinè reddito, ita de Indis lego: *Annum faciunt duodecim mensem, quos denominant à nominibus 12. Signorum Cælestium; Aera eorum diuersa est, maior enim pars ipsorum annos numerat ab Octauiano Imperatore, sub quo fuit pax vniuersalis in Mundo, & dicunt annum millesimum quadringentesimum nonagesimum, quem nos dicimus millesimum quadringentesimum:* Hinc colligitur horum Indorum annos esse Lunares meros dierū 354. hi enim ducti per 1490. faciunt dies 527460. in quibus sunt anni Romani Iuliani 1444. ab anno 2. Iuliano, quo C. Cæsar occisus fuit computati, nempe anno 44. ante Epocham Christi.

8 *Sinensium* Annum didicimus ex Maffeo l. 6. hist. Ind. Nicolao Trigautio l. 1. historiz Sinensis c. 7. et PP. Augustiniani quos abiq; nomine adducit Ioseph Scaliger l. 2. de emend. temporum titulo de Anno Arabico Maffei verba sunt: *Annum à Lunaribus periodis duodecim ita faciunt, vt tertio quoq; anno ad duodecim vnā addant. Principium à Martij mensis Nouilunio auspiciantur: eum diem publicè hilaritate concelebrant.* De Neomenia Martij idem asserunt dicti Augustiniani, addentes omnes Neomenias ibi festiuas esse, sicut et Plenilunia, seq; anno Christi 1575. die 20. Augusti, vt potè in Plenilunio, exceptos fuisse splendidissimo Epulo, et die 3. Septembris Neomeniam celebrasse. Trigautius ait celeberrimū esse omnibus Sinis anni recurrentis initium primo Nouilunio, et iterum primo Plenilunio, quæ dicitur festiuitas lucernarum, ob accensas singulis in domibus lucernas ingeniosa varietate interpolatas. Sed P. Daniel Bartolus lib. 1. Historiz Sinensis à pag. 60. refert Sinenses inchoare diem à media nocte, & ad alteram mediam noctem numerare horas 12. æquales, quarum quilibet æquiualeat duabus horis Europæis; totum autem diem naturalem diuidi in 100. partes, & quamlibet partē in 100. minuta, ita vt dies totus constet minutis 10000. *Hebdomadas* constare diebus 7. iuxta numerum Planetarum; *Menses* Lunares esse, & alternatim paruos dierum 29. ac magnos dierum 30. *Annum* constare Mensibus hisce 12. sed quintoquoq; anno intercalatione sufficienti, Lunarem Annum exæquare Solari Anno, ex obseruatione Solstitij hyberni præcognito; *Initium anni* aut esse à die intermedio inter Solstitium hyemale, & Aequinoctium vernum, idest à Nouilu-

nio illo, quod est propius diei prædictæ, seu ingressui Solis in 15. gradum Aquarij. Primus mensis dicitur prima Luna, secundus secunda Luna, Tertius tertia &c. ita dies 10. secundi mensis dicitur dies 10. Lunæ secundæ, & sic de cæteris.

9 *Iaponensium* Annum Lunaribus est, vt docent Franciscus Lopez lib. 2. Rerum Indicar. cap. 75. Scaliger l. 2. Emend. temp. cap. de anno Arabico, Sacchinus in Historia Soc. Iesu par. 3. nu. 115. & Bernardinus Ginnarus in Xauerio Orientali p. 1. l. 1. c. 25. Sed annum Lunarem dierum 354. Embolismo interdum faciunt dierum 384. vt initium anni, quod vocant *Sanguan* retineant circa veris initium, quod illi putant incipere à Solis, transitu in decimam quintam partem Aquarij, ideoq; annum incunt à Nouilunio proximo huic transitui, quem ipsi iuxta suos canones notant die 7. nostri Februarij Gregoriani. Narrat verò noster P. Aloysius Froes in litteris ex Iaponia datis, se illuc aduenisse Anno Domini 1565. ipsis Kalendis Februarij ipsoq; noui anni initio, fuit enim Nouilunium circa mediam noctem præcedentem, sed iam Sol transierat 22. gradum Aquarij: addit à die 9. primi mensis vsq; ad 15. non licere de morte, aut re tristi mentionem facere.

10 *Mexicanorum* Annum ex Iosepho Acoſta lib. 6. Historiz Indicæ c. 2. Francisco Lopez Gomara supra, & Scaligero l. 3. de Emend. tempor. c. vltimo constabat mensibus 18. singulis dierum vicenum, adeoq; dierum 360. vt olim Persarum, reliquos dies quinque anni Solaris Communis in numero dierum anni non habebant, ideoque cessantes à sacrificijs, se mutuo inuisebant, & inebriabant. Annum à die 26. nostri Februarij inibant, vel, vt scribit Petrus Martyr, ab occasu heliaco Vergiliarum, ideoq; annus hic non videtur fuisse sui initio vagans per omnes anni cælestis dies, vt Ægyptius, sed intercalatione quapiam affixus tempestati vernæ, esto de illis dicat idem Petrus: *Annum mensibus claudunt lunaribus Mensem à Luna nominant Tonā; dies autem à Sole Tonaticos; Sol enim eorum idioma te Tonaticus dicitur, alicubi tamen aliter.* Sed Gomara dicit Solem vocari Tonelli; sicut autem nos hebdomadibus 52. Annum distinguimus; ita illi per 13. dies distinguebant in partes 28. sed quia 13. ducti per 28. dies 364. non verò 365. ex annis 13. constituerunt periodum minorem, quam quadruplicantes fecerunt Rotam, seu Periodum magnam annorum 52. in qua continentur dies 1893. computatis Bifextilibus, & numerus 13. continetur vicibus 1461. & sic absoluto hoc orbe redibant ad idem principium decimatertianæ. Vltima die Rotæ huius ad vesperam frangebant omnia vasa, & extinguebant omnia lumina expectantes num nocte sequenti Mundus finiretur, finiturum enim aiebant in fine alicuius talis Rotæ. Sed illuceffente sequenti die, læti profilibant cum festo tubarum & tympanorum sono, emptisq; nouis vasibus, & luminibus à Summo Sacerdote accensis, solemnè agmine Tempia adibant, gratias agentes Numini, quòd ipsis concessisset alterum seculum, securi Mundum intra annos 52. non finiturum. Addit Gomara, Annum CHRISTI 1551. ab ipsis numerari 1858. suæ Epochæ ergo illa inibatur ab anno ante CHRISTVM 306. non 694. vt enormi sphalmate computat Scaliger, alioquin 694. additi annis 1551. efficerent Mexicanorum annos 2244. Addit Petrus Martyr in Hispaniola Insula Menses vocari Lunas, & quos nos diceremus tres menses, illis dici tres Lunas &c.

11 *Peruani*, teste Iosepho Acoſta l. 6. Historiz Indicæ c. 3. habebant annum constantem ex 12. mensibus Lunaribus, sed reliquos ad Solarem annum dies 11. absumebant intra illos menses, inibantq; Annum à Solstitio hyberno, quod olim accidebat Ianuario, postea verò, ob præcessionem Aequinoctiorum inibant à Decembri. Hoc initium decernebat Rex Ingarum, dictus ob id *Pacacnto*, idest Temporum Reformator.

12. Chilenses denique vt ex nostris Patribus didici, habent annos Lunares mensium 12. & auspiciantur menses à prima Lunæ Phasi.

CAPVT XXIV.

De Anno Arabum, & Mahometanorum.

CONCLUSIO XXIII.

Annus Arabum, Turcarum, & Mahometanorum Ciuilis, est merè Lunaris dierum 354. & aliquando 355. eiusq; initium, vagatur per omnes Iuliani anni dies, nec ad eundem recurrit nisi post annos fere 30. Menses autem 12. sunt alternatim pleni dierum 30. & caui dierum 29. inchoanturq; à vespertina prima phasi Luna: esto Arabes ante Mahometem Anno Solari Iuliano quondam sint vsi.

DE Anno Arabico, quo Turcæ, Saraceni, Mahometani, & multi Tartatorum vtuntur, tractant in primis Albategnius cap. 32. Alfraganus Differentia 1. & in eum Commentator Iacobus Kristmannus in calendario Arabico, & cap. 1. de Rudimentis Astronomicis; Gyraldus lib. de annis, & mensib. pag. 116. Maurolycus opusc. 2. Ioseph Scaliger lib. 2. & 7. de emendat. temporum, Origanus tomo 1. Ephemeridum pag. 36. Nicolaus Mulerus in Tabulis Friscis pag. 458. Keplerus in Rodulphinis cap. 17. præc. 68. Tabularum pag. 39. & 40. Sed accuratissimè Petauus l. 2. de Doctrina temporum c. 38. & 39. & lib. 4. c. 10. & lib. 7. c. 22. & idem Mulerus in Indite Annorum Arabicorum, & tractatu de Anno Arabico post tractatum de Anno Lunæ Solari Iudæorum.

Arabes, Hagarenos & Damascenos vsos esse mensibus tricenarijs, adeoq; anno Solari æquabili colligunt non improbabiler quidam cum Petauio l. 4. c. 10. eò quod Simplicius in 5. Physicor. dicat *Arabas, & Damascenos anni principium constituere in Aequinoctio Verno*. Epiphanius autem Hæreti N. Alogorum Mensibus eorum dies 30. tribuat: Scaliger autem addit omnes Orientales edicto Caij Cæsaris recepisse annum Iulianum, tempore autem Epiphaniij Vernum Aequinoctium incidebat ciuilitè in diem 22. Martij. Nescio autem vnde Gyraldus hauserit, Arabas annum incipere à Septembri, id enim de Mahometanis factum est, de Antiquioribus verò Arabibus repugnat Simplicio. Ipse quoq; Scaliger secum pugnat, dum antiquis modò Solarem, modò Lunarem annum attribuit, contra quem plura Petauus supra. Sed relicis antiquis Arabibus, veniamus ad recentiores, quorum Epochæ incepit Anno CHRISTI 622. vt postea dicemus.

2 Arabum enim horum Annus merè Lunaris est constans 12. Mensibus, Lunaribus ab *Hay*; idest à prima Lunæ phasi vespertina initis, & alternatim dierum 30. & 29. ciuilitè, adeoq; annus ordinarius est dierum 354. Annus verò Abundans dierum 355. nec alia intercalatione vtuntur, ideoque initium Anni Arabici vagatur per omnes anni Solaris Iuliani dies, nec ad eundem diem reuertitur nisi post periodum Arabicam Annorum 30. in qua Periodo anni ordinarij sunt vndeuginti, reliqui vndecim sunt abundantes per adiectionem vnius diei in fine anni; Sunt autem Abundantes, seu dierum 355. hi. ij. v. vij. x. xiiij. xvj. xviiij. xxj. xxiv. xxvj. xxix. Esto Scaliger, & Caluissius contra morem Arabum faciant annum trigessimum intercalarem. Reliqui dierum 354. Existimarunt enim Astronomi, Arabum annum Lunarem esse dierum 354. hor. 8. & minut. 48. quæ ducta per 30. efficiunt dies 10631. absque vlla fractione Lunationesq; 30. Cæterùm cum Lunaris annus, vt dixi c. 8. sit dierum 354. hor. 8. minut. 48. sec. 38. Tert. 10. Quart. 6. sequitur annis 95. Arabas vna hora et ampliùs anticipare initium anni sui quàm oporteret, et annis 2280. vno die præuenire Nouilunium. Porrò mense nono Turcæ se macerant ieiunijs, et Neomenia mensis decimi celebrant suum

Beiram, quod est festum affine nostro Paschati: De erroribus verò quorundam Africanorum ob incertam, vel ferius animaduersam Lunæ phasim, alijsue de caulis, in quos etiã videtur incidisse Leo Africanus apud Ramusium, videndus est Scaliger l. 2. tit. de anno Hegiræ, de qua Hegira esto hic non sit locus Epocharum, anticipatè nobis agendum est, vt simul meliùs intelligatur forma anni Arabici, & eius vsus ex Tabulismox afferendis.

3 Epochæ Arabum Mohometem sectantium dicta est *Hegira*, vel *Hegirathi* hoc est persecutio, qua exagitatus est Mahometes, seu Muhamedes pseudopropheta, ob nouitatem legis promulgatæ super religione, ac ceremonijs; coactus est enim solum vertere, ac fugere ex *Mecha* vrbe Arabiæ in Ciuitatem *Ietrib*, à qua fuga Mahometani annos numerant, quæ consensu omnium Chronologorum contigit Anno Epochæ Christianæ DCXXII. Mense Iulio. Sed de die est aliqua dissensio. Astronomi enim cum Alfragano, Albategnio, Alphonfinis, & Iordano in praxi Astronomiæ Annos Ismaelitarum, & Turcarum computant ab Idibus, seu die 15. Iulij feria 5. quia in illam incidit verum Nouilunium, sed Arabes ipsi, ac Turcæ, & cum illis Chronologi cum Scaligero, Petauio, Kristmanno, Mulero, & alijs politicè computant à die XVI. Iulij feria 6. inita à vespere præcedente, quia nocte illa, quæ subsecuta est diem 15. fugit ex *Mecha*, & eadem nocte prima Lunæ Corniculatæ phasis apparuit, à qua proinde Arabes incunt Neomenias suas, & in fastigijs turrium, ex quibus Lunam nascentem contemplantur, collocant figuram Lunæ Corniculatæ, & feria VI. est illis sacra, sicut Iudæis Sabbatum, & nobis Dominica, dies. More tamen Calendarij Iudaici Nouilunium illud fuit Iulij die 14. hor. 7. scrup. 112. feria 4. sed politicè feria 5. Annus erat Nabonassari 1370. dies 28. koiac. & periodi Iulianæ 5335. à Kalèdis Ianuarij, sed periodi Iudaicæ 4382. ab Autumno antecedenti. Natus verò erat impurissimus Mahometes anno Christi 570. feria 2. die 12. Rabie prioris, & obiit eadem die eiusdem Mensis, Anno Hegiræ 10. Christi 631. inter 16. & 17. Iunij, vixitq; annos Arabicos solidos 63. ex Chronologo Sarraceno ad calcem Alcorani, & consensu Mahometanorum, vt asserit Scaliger l. 2. tit. de anno Hegiræ, vbi redarguit scribentes natum esse anno Christi 574. die 21. Septembr. Sahaben 12. feria 2. & mortuum anno 632. Iunij 8. die 12. Rabie prioris feria 2. nota: etiam Ieonem Africanum, qui licet rectè dicat Mahometem natum die 12. Rabie prioris, ideoq; Gazzulos gentem Libyæ nundinas suas ab hoc die inire, malè tamen ait se his nundinis interfuisse anno Hegiræ 920. Christi 1511. cum debuerit dicere 1514. & alibi ferè semper erret in comparatione annorum Christi, & Hegiræ. Io. Lucidus, & Gerardus Mercator initium Hegiræ ponunt anno 621. Epochæ Christi, sed erroneè.

4 Porrò quamuis ordinariè primus mensis Arabum, & reliqui disparis numeri sint pleni dierumq; 30. reliqui autem caui dierum 29. exceptis annis abundantibus, in quibus vltimus mensis est dierum 30. aliquando tamen extraordinariè faciunt Turcæ aliquos menses ex plenis cauos, aut ex cauis plenos, ideoque vno alteroue die dissentit calculus ex Tabulis infra dandis deductus à praxi Turcarum, cuius causam ignorare se fatetur Mulerus Opusc. de anno Arabico, sed eam confirmat ex calendario Turcico misso à D. Cornelio Haga Ordinum Belgij Legato in aula Turcica, & collocato cum nostro anno Iuliano, ex quo infra scripta decerpta sunt.

Anno Hegiræ 1027.	Mensis fuit dierum	Mensis inijt stylo Iuliano	Feria initiali.	Anno Christi 1618.
Zikrade	30	Octob. 10	7	Anno Christi 1618.
Zilbigge	30	Nouemb. 9	2	
An. Hegiræ 1028				Anno Christi 1619.
Muharrem	29	Decembr. 9	4	
Sefer	30	Ianuar. 7	5	
Rabiul-errel	29	Februar. 6	7	
Rabiul-achir	29	Mart. 7	1	
Gimnasil-errel	30	April. 5	2	
Gimnasil-achir	29	Maij 1	4	
Regeb	29	Iunij 3	5	
Schaaban	30	Iulij 2	6	
Ramazaan	30	Aug. 1	1	
Schevvaal	29	Aug. 31	3	
Zikrade	30	Sept. 29	4	
Zilbigge	29	Octob. 29	6	
Natalis Mahometi Equinoctium Muharrem anni 1029	Calc. Turc.	Febr. Martij Nouemb. 27	17 11 7	

CONCLUSIO XXIV.

Quamuis Astronomi Annos Arabicos Hegira idest persecutionis ob nouam superstitionem, ob quam Mahometes fugit ex Mecha Anno Epochæ Christianæ 622. computent à die 15. Iulij in quam incidit Nouilunium; Chronologi tamen cum Turcis & reliquis Mahometanis computant politicè à prima phasi Luna diei 16. Iulij inchoata iam ab Occasu Solis precedente feria sexta, quia illa nocte Pseudopropheta ille fugit ex Mecha.

4 **S**upereff vt ex Epochæ, & elementis anni Arabici supra explicatis exhibeamus VI. Tabulas pro mutua conuersione Annorum, Mensium & Dierum Epochæ CHRISTI, & Hegiræ Arabum.

I. Tabula continet menses Arabicos, duplicemque eorum nomenclaturam, & numerum dierum singulo mense conuenientium, nec non dierum collectorum ab initio anni ad finem cuiusque mensis, ac tandem mensem diem, ac feriam Anni CHRISTI 622 & 623. quibus incoeperunt menses Arabici anni primi Hegiræ.

II. Tabula in parte sinistra habet annos Iulianos, cum Arabicos, quos Iuliani continent, et diebus horisq; quibus Iuliani excedunt Arabicos, et cum ferijs à quibus ineunt anni Arabici. Vbi autem additur hæc nota *ab.* indicium est anni Arabici *abundantis* ciuilitate. Tabulæ tamen columna secunda continet annos, et dies, et horas conflatas ex annis Astronomici. *Exempli gratia*, anni duo Iuliani continent annos Arabicos 2. et præterea dies 21. et horas 18. quia duo anni Solares continent dies 730. et horas 18. I. 2. duo autem Lunares anni dies 708. horafq; serè 18. qui subtrahti diebus 730. horisq; 12. relinquunt dies 21. h. 18. In quarta verò columna sunt feriæ, à quibus ineunt anni Arabici. At in dextra parte Tabulæ sunt anni Arabici absoluti, et per tricenarios collecti, cum ferijs in quas desinunt. *Exempli gratia*, annus 30. Arabicus desinit, in feriam 5. qui ex sinistra parte Tabulæ incoepit à feria 7.

III. Tabula continet in priore columna annos Epochæ CHRISTI, in quo um die 15. Iulij completi sunt Arabici anni, in columna posteriore adnotati, cum diebus et horis ad sequentem annum Arabicum spectantibus. *Exempli gratia*. Anno Christi 652. die 15. Iulij ad occasum Solis com-

pleti fuerunt Arabici anni 30. et præterea de anno 31. transierant dies 326. ac horæ 12.

IV. Tabula continet sexagenas annorum Arabicorum absolutorum anno CHRISTI adnotato, et die à Kalendis Ianuarij Iuliani numerato, quem diem exponit Tabula V. de qua mox. *Exempli gratia* annus 60. Hegiræ completus fuit anno Christi 680. die 273. à Kalendis Ianuarij inclusiue, hoc est die 29. Septembris, quare die 30. Septembris incoepit annus Hegiræ 61. Pars 2. Tabulæ IV. continet annos Arabicos cum defectu dierum per *m.* vel excessu per *pl.* notato, quibus superantur à totidem Romanis, vel eos superant.

V. Tabula continet dies collectos anni Iuliani, quibus sub titulo mensis congruenti respondet dies talis mensis in finissima columella, si annus est Bissextilis, vel in secunda, si est communis. *Exempli gratia*. Diei 273. quæ est in columna Septembris, procedendo Sinistrorsum respondet Septembris dies 29. in anno Bissextili, sed 30. in anno Communi.

VI. Tabula, continet annos Hegiræ ab anno 757. vsque ad 1086. cum annis CHRISTI more Iuliano, et diebus mensium, ac ferijs, in quibus incoeperunt anni Hegiræ.

TABVLA I. Anni primi Hegiræ, qui incoepit Anno Christi 622.

Ordo	Mensium Arabica	Nomina Turcica	Dier.	Dies Coll.	Incunt. M. D	Feria
I	Muharram	Muharram	30	30	Iul. 16	6
II	Suphar	Sefer	29	59	Aug. 15	1
III	Rabie 1.	Rabiul-euuel	30	89	Sept. 15	2
IV	Rabie 2.	Rabiul-achir	29	118	Oct. 13	4
V	Giumadi 1	Gimaafil-euuel	30	148	Nou. 11	5
VI	Giumadi 2	Gimaafil-achir	29	177	Dec. 11	7
VII	Regiab	Regeb	30	207	Ian. 9	1
VIII	Sahaben	Sahaaban	29	236	Feb. 8	3
IX	Ramadhan	Ramazan	30	266	Mart. 9	4
X	Schevval	Scherrail	29	295	Apri. 8	6
XI	Dulkaia dath	Zilkaade	30	325	Maij. 7	7
XII	Dulkagia dath	Zilkigge	29	354	Iun. 5	1
		in anno abundanti	30	355		

TAB. II. Annorum Arabicorum.

Anni Iuliani.	Anni Arab. & D	H	Feria.	Anni Arab. absoluti.	Feria.
i.	1	10	21	30	5
ii.	2	21	18	60	3
iii.	3	32	16	90	1
iv.	4	43	13	120	6
v.	5	54	10	150	4
vi.	6	65	7	180	2
vii.	7	76	4	210	7
viii.	8	87	2	240	5
ix.	9	97	23	270	3
x.	10	108	20	300	1
xi.	11	119	17	330	6
xii.	12	130	14	360	4
xiii.	13	141	12	390	2
xiv.	14	152	9	420	7
xv.	15	163	6	450	5
xvi.	16	174	3	480	3
xvii.	17	185	0	510	1
xviii.	18	195	22	540	6
xix.	19	206	18	570	4
xx.	20	217	16	600	2
				630	7

Residuum Tabulae II.

Anni Iuliani.	Anni Arab.& D	H		Feriae.	Anni Arab. absoluti.	Feriae	
xxi.	21	218	13	ab	2	660	5
xxii.	22	239	10		7	690	3
xxiii.	23	250	7		4	720	1
xxiv.	24	261	5	ab	1	750	6
xxv.	25	272	2		6	780	4
						810	2
xxvi.	26	282	23	ab	3	840	7
xxvii.	27	293	20		1	870	5
xxviii.	28	304	17		5	900	3
xxix.	29	315	15	ab	5	930	1
xxx.	30	326	12		7	960	6
						990	4
						120	2
						1050	7
						1080	5
						2010	3
						2040	1
						2070	6
						3000	4

TAB. III. Annor. Coll.

An. Christi	Anni Arabi Completi die 15. Iulij cum		
labent	An	D.	H.
622	0	0	0
652	30	326	12
682	61	298	15
712	92	270	18
742	123	242	21
772	154	215	0
802	185	187	4
832	216	159	7
862	247	131	10
892	278	103	13
922	309	75	17
952	340	47	20
982	371	19	23
1012	401	346	11
1042	432	318	14
1072	463	290	17
1102	494	262	20
1132	525	235	0
1162	556	207	3
1192	587	179	6
1222	618	151	10
1252	649	123	13
1282	680	95	16
1312	711	67	19
1342	742	39	22
1372	773	12	2
1402	803	338	13
1432	834	310	17
1462	865	282	20
1492	896	254	23
1522	927	227	2
1552	958	199	5
1582	989	171	9
1612	1020	143	12
1642	1051	115	15
1672	1082	87	18
1702	1113	59	22
1732	1154	32	0
1762	1185	4	3
1792	1215	330	15
1822	1256	302	18
1832	1287	174	21
1862	1318	147	0
1892	1349	119	3
1922	1380	91	6

TAB. IV.

Anni Hegiræ	Anni Christi current. à Calend. Ianuarij.		
	Collecti	Anni plus	Dies
60	680	pl.	273
120	738	pl.	351
180	797	pl.	63
240	855	pl.	141
300	913	pl.	218
360	971	pl.	296
420	1030	pl.	8
480	1088	pl.	85
540	1146	pl.	163
600	1204	pl.	240
660	1262	pl.	318
720	1321	pl.	30
780	1379	pl.	108
840	1437	pl.	185
900	1495	pl.	263
960	1553	pl.	340
1020	1612	pl.	53
1080	1670	pl.	130

TAB IV. pars 2.

Anni Arabum expansi.			Arabum.	Romanorum		
Anni	Minus.	Dies		Anni	Dies	
1	m.	11	31	30	pl.	27
2	m.	22	32	31	pl.	17
3	m.	33	33	32	pl.	6
4	m.	44	34	33	m.	5
5	m.	56	35	34	m.	16
6	m.	66	36	35	m.	27
7	m.	76	37	36	m.	37
8	m.	87	38	37	m.	48
9	m.	98	39	38	m.	60
10	m.	109	40	39	m.	70
11	m.	120	41	40	m.	81
12	m.	131	42	41	m.	92
13	m.	141	43	42	m.	103
14	m.	153	44	43	m.	114
15	m.	164	45	44	m.	125
16	m.	174	46	45	m.	135
17	m.	185	47	46	m.	171
18	m.	196	48	47	m.	157
19	m.	207	49	48	m.	168
20	m.	218	50	49	m.	179
21	m.	228	51	50	m.	190
22	m.	240	52	51	m.	201
23	m.	251	53	52	m.	212
24	m.	261	54	53	m.	222
25	m.	272	55	54	m.	234
26	m.	283	56	55	m.	244
27	m.	294	57	56	m.	255
28	m.	305	58	57	m.	266
29	m.	315	59	58	m.	277
30	m.	327	60	59	m.	288

TAB. V.

T A B. V. Dierum collectorum Anni Iuliani Communis, & Bitilextilis.

Bitilext.	Commun.	Januar.	Februar.	Martius.	Aprilis.	Maius.	Iunius.	Iulius.	Augustus.	Septēber.	Octo-ber.	Novē-ber.	Decē-ber.
1	1	1	32	60	91	121	152	182	213	244	274	305	335
2	2	2	33	61	92	122	153	183	214	245	275	306	336
3	3	3	34	62	93	123	154	184	215	246	276	307	337
4	4	4	35	63	94	124	155	185	216	247	277	308	338
5	5	5	36	64	95	125	156	186	217	248	278	309	339
6	6	6	37	65	96	126	157	187	218	249	279	310	340
7	7	7	38	66	97	127	158	188	219	250	280	311	341
8	8	8	39	67	98	128	159	189	220	251	281	312	342
9	9	9	40	68	99	129	160	190	221	252	282	313	343
10	10	10	41	69	100	130	161	191	222	253	283	314	344
11	11	11	42	70	101	131	162	192	223	254	284	315	345
12	12	12	43	71	102	132	163	193	224	255	285	316	346
13	13	13	44	72	103	133	164	194	225	256	286	317	347
14	14	14	45	73	104	134	165	195	226	257	287	318	348
15	15	15	46	74	105	135	166	196	227	258	288	319	349
16	16	16	47	75	106	136	167	197	228	259	289	320	350
17	17	17	48	76	107	137	168	198	229	260	290	321	351
18	18	18	49	77	108	138	169	199	230	261	291	322	352
19	19	19	50	78	109	139	170	200	231	262	292	323	353
20	20	20	51	79	110	140	171	201	232	263	293	324	354
21	21	21	52	80	111	141	172	202	233	264	294	325	355
22	22	22	53	81	112	142	173	203	234	265	295	326	356
23	23	23	54	82	113	143	174	204	235	266	296	327	357
24	24	24	55	83	114	144	175	205	236	267	297	328	358
25	25	25	56	84	115	145	176	206	237	268	298	329	359
26	26	26	57	85	116	146	177	207	238	269	299	330	360
27	27	27	58	86	117	147	178	208	239	270	300	331	361
28	28	28	59	87	118	148	179	209	240	271	301	332	362
29	29	29	60	88	119	149	180	210	241	272	302	333	363
30	30	30	61	89	120	150	181	211	242	273	303	334	364
31	31	31		90	121	151	182	212	243	274	304	335	365
				91		152		213	244		305		366

T A B. VI. Annorum Hegiræ Incuntium Annis CHRISTI Iulianis.

Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe-ria.	Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe-ria.	Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe-ria.
757	1356 Janu.	5	3	777	1375 Iunij	2	7	797	1394 Octob.	27	3
758	1356 Dec.	25	1	778	1376 Maij	21	4	798	1395	16	7
759	1357	14	5	779	1377	10	1	799	1396	5	5
760	1358	3	2	780	1378 Apr.	30	6	800	1397 Sept.	24	2
761	1359 Nou.	23	7	781	1379	19	3	801	1398	13	6
762	1360	11	4	782	1380	7	7	802	1399	3	4
763	1361 Octob.	31	1	783	1381 Mart.	28	5	803	1400 Aug.	22	1
764	1362	21	6	784	1382	17	2	804	1401	11	5
765	1363	10	3	785	1383	6	6	805	1402	1	3
766	1364 Sept.	28	7	786	1384 Febr.	24	4	806	1403 Iulij	21	7
767	1365	18	5	787	1385	12	1	807	1404	10	5
768	1366	7	2	788	1386	2	6	808	1405 Iunij	29	2
769	1367 Aug.	28	7	789	1387 Ian.	22	3	809	1406	18	6
770	1368	16	4	790	1388	11	7	810	1406	8	4
771	1369	5	1	791	1388 Dec.	31	5	811	1408 Mai.	27	1
772	1370 Iulij	26	6	792	1389	20	2	812	1407	16	5
773	1371	15	3	793	1390	9	6	813	1410	6	3
774	1372	3	7	794	1391 Nou.	29	4	814	1411 Apr.	25	7
775	1373 Iunij	23	5	795	1392	17	1	815	1412	13	4
776	1374	12	2	796	1393	6	5	816	1413	3	2

Reli-

T A B. IV. Residuum.

Anni Arabú.	Anni Christi.	D	Fe- ria.	Anni Arabú.	Anni Christi.	D	Fe- ria.	Anni Arabú.	Anni Christi.	D	Fe- ria.
817	1414 Mart.	23	6	873	1468 Iulij	22	6	929	1522 Nou.	20	5
818	1415	13	4	874	1469	11	3	930	1523	10	3
819	1416	1	1	875	1470 Iunij	30	7	931	1524 Octob.	29	7
820	1417 Febr.	18	5	876	1471	20	5	932	1525	18	4
821	1418	8	3	877	1472	8	2	933	1526	8	2
822	1419 Ian.	28	7	878	1473 Maij	29	7	934	1527 Sept.	27	6
823	1420	17	4	879	1474	18	4	935	1528	15	3
824	1421 Ian.	6	2	880	1475	7	1	936	1529	5	1
825	1422 Dec.	26	6	881	1476 Apr.	26	6	937	1530 Aug.	25	5
826	1422	15	3	882	1477	15	3	938	1531	15	3
827	1423	5	1	883	1478	4	7	939	1532	3	7
828	1424 Nou.	23	5	884	1479 Mart.	25	5	940	1533 Iulij	23	4
829	1425 Nou.	13	3	885	1480	13	2	941	1534 Iulij	13	2
830	1426	2	7	886	1481	2	6	942	1535	2	6
831	1427 Octob.	22	4	887	1482 Feb.	20	4	943	1536 Iunij	20	3
832	1428	11	2	888	1483	9	1	944	1537	10	1
833	1429 Sept.	30	6	889	1484 Ian.	30	6	945	1538 Maij	30	5
834	1430	19	3	890	1485	18	3	946	1539	19	2
835	1431	9	1	891	1486	7	7	947	1540	8	7
836	1432 Aug.	28	5	892	1486 Dec.	28	5	948	1541 Apr.	27	4
837	1433	18	3	893	1487 Dec.	17	2	949	1542	17	2
838	1434	7	7	894	1488	5	6	950	1543	6	6
839	1435 Iulij	27	4	895	1489 Nou.	25	4	951	1544 Mart.	25	3
840	1436	16	2	896	1490	14	1	952	1545	15	1
841	1437	5	6	897	1491	4	6	953	1546	4	5
842	1438 Iunij	24	3	898	1492 Octob.	23	3	954	1547 Feb.	21	2
843	1439	14	1	899	1493	12	7	955	1548	11	7
844	1440	2	5	900	1494	2	5	956	1549 Ian.	30	4
845	1441 Maij	22	2	901	1495 Sept.	21	2	957	1550	20	2
846	1442	12	7	902	1496	9	6	958	1551 Dec.	9	6
847	1443	1	4	903	1497 Aug.	30	4	959	1551	29	3
848	1444 Apr.	20	2	904	1498	19	1	960	1552	18	1
849	1445	9	6	905	1499	8	5	961	1553	7	5
850	1446 Mart.	29	3	906	1500 Iulij	28	3	962	1554 Nou.	26	2
851	1447	19	1	907	1501	17	7	963	1555	16	7
852	1448	7	5	908	1502	7	5	964	1556	4	4
853	1449 Feb.	24	2	909	1503 Iunij	16	2	965	1557 Octob.	24	1
854	1450	14	7	910	1504	14	6	966	1558	14	6
855	1451	3	4	911	1505	4	4	967	1559	3	3
856	1452 Ian.	23	1	912	1506 Maij	24	1	968	1560 Sept.	22	1
857	1453	12	6	913	1507	13	5	969	1561	11	5
858	1454	1	3	914	1508	2	3	970	1562 Aug.	31	2
859	1454 Dec.	22	1	915	1509 Apr.	21	7	971	1563	21	7
860	1455	11	5	916	1510	10	4	972	1564	9	4
861	1456 Nou.	29	2	917	1511 Mart.	31	2	973	1565 Iulij	29	1
862	1457	19	7	918	1512	19	6	974	1566	19	6
863	1458	8	4	919	1513	9	4	975	1567	8	3
864	1459 Octob.	28	1	920	1514 Febr.	26	1	976	1568 Iunij	6	7
865	1460	17	6	921	1515	15	5	977	1569	16	5
866	1461	6	5	922	1516	5	3	978	1570	5	2
867	1462 Sept.	26	1	923	1517 Ian.	24	7	979	1571 Maij	26	7
868	1463	15	5	924	1518	13	4	980	1572	14	4
869	1464 Sept.	3	2	925	1519 Ian.	3	2	981	1573	3	1
870	1465 Aug.	24	7	926	1519 Dec.	23	6	982	1574 Apr.	23	6
871	1466	13	4	927	1520	12	4	983	1575	12	3
872	1467	2	1	928	1521	1	1	984	1576 Mar.	31	7

T A B. IV. Residuum.

Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe- ria.	Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe- ria.	Anni Arabū.	Anni Christi.	D	Fe- ria.
985	1577	21	5	1021	1612 Febr.	23	1	1053	1643 Mart.	12	1
986	1578	10	2	1022	1613	11	5	1054	1644 Febr.	29	5
987	1579 Febr.	28	7	1023	1614	1	3	1055	1645	17	2
988	1580	17	4	1024	1615 Ian.	21	7	1056	1646	7	7
989	1581 Febr.	5	1	1025	1616	10	4	1057	1647 Ianu.	27	4
990	1582 Janu.	26	6	1026	1616 Dec.	30	2	1058	1648	17	2
991	1583	15	3	1027	1617	19	6	1059	1649	5	6
992	1584	4	7	1028	1618	9	4	1060	1649 Dec.	25	3
993	1584 Dec.	24	5	1029	1719 Nou.	28	1	1061	1650	16	1
994	1585	13	2	1030	1620	16	5	1061	1651 Dec.	4	5
995	1586	2	6	1031	1621	6	3	1063	1652 Nou.	22	2
996	1587 Nou.	22	4	1032	1622 Octob.	26	7	1064	1653	12	7
997	1588	10	1	1033	1623	15	4	1065	1654	1	4
998	1589 Octob.	31	6	1034	1624	4	2	1666	1655 Octob.	21	1
999	1590	20	3	1035	1625 Sept.	23	6	1067	1656	10	6
1000	1591	9	7	1036	1626	12	3	1068	1657 Sept.	29	3
1001	1592 Sept.	28	5	1037	1627	2	1	1069	1658	19	1
1002	1593	17	2	1038	1628 Aug.	21	5	6070	1659	8	6
1003	1594	6	6	1039	1629	11	3	1071	1660 Aug.	27	2
1004	1595 Aug.	27	4	1040	1630 Iulij	31	7	1072	1661	17	3
1005	1596	15	1	2041	1631	20	4	1073	1662	6	4
1006	1597	4	5	1042	1632	9	2	1074	1663 Iulij	26	1
1007	1598 Iulij	25	3	1043	1633 Iunij	28	6	1075	1664	15	6
1008	1599	14	7	1044	1634	17	3	1076	1665	4	3
1009	1600	3	5	1045	1635	7	1	1077	1666 Iunij	24	1
1010	1601 Iunij	22	2	1046	1636 Maij	26	5	1078	1667	13	5
1011	1602	11	6	1047	1637	16	3	1079	1668	1	2
1012	1603	1	4	1048	1738	5	7	1080	1669 Maij	22	7
1013	1604 Maij	20	1	1049	1639 Apr.	24	4	1081	1670	11	4
1014	1605	9	5	1050	1640	13	2	1082	1671 Apr.	30	1
1015	1606 Apr.	29	3	1051	1641	2	6	1083	1672	19	6
1016	1607	18	7	1052	1642 Mart.	22	3	1084	1673	8	3
1017	1608	7	5					1085	1674 Mart.	28	7
1018	1609 Mart.	27	2					1086	1675	18	5
1019	1610	16	6								
1020	9611	6	4								

VSVS TABVLARVM.

CANON I.

Dato die mensis in Anno Iuliano, scire quotus sit dies à Kalendis Ianuarij computatus; & vicissim dato numero dierum à Kal. Ianuarij computato, scire quotus, & cuius mensis dies sit.

SI annus est Biflextilis, quære numerum dierum datum in prima columnella Tabulæ V. nam procedendo versus dexteram, sub mensis dati nomine, reperies dies à kal. collectos; at si annus est Communis, quære numerum dierum datum in 2. columnella, & reliqua fac vt supra. *Exempli gratia* detur Iulij dies 15. anno Christi 624. qui fuit Biflextilis; diei enim 15. in prima columnella notato; sub Iulio mense respondent dies 197. at si annus fuisset 623. & communis diei 15. in secunda columnella respondent dies 196. Sic vicissim si datus sit dies collectus 196. hic reperiens in columna insignita nomine Iulij respondet diei 15. si annus sit communis, sed diei 14. Si Biflextilis, ergo dies 196. à Kalendis Ianuarij inclusiue numeratus, est dies Iulij 15. in anno communi; sed 14. in Biflextili.

CANON II.

Dato Arabici mensis die scire quotus sit dies à Neomenia Muharram computatus, & vicissim, dato numero dierum à dicta Neomenia computato, scire quotus, & cuius mensis Arabici dies sit.

Inspice Tabulam I. & præcedentis mensis diebus collectis, adde dies mensis dati: summa enim dabit dies à Neomenia Muharram computatos. *Exempli gratia* detur dies 21. Regiab. hunc præcedit Giumadi posterior, cui respondent dies collecti 177. adde his 21. fiunt dies 198. à Neomenia Muharram inclusiue computati. At si dentur dies collecti subtrahe illis proximè minores collectos, & residuum dabit dies mensis subsequenti illum cuius collectos subtraxisti. *Exempli gratia.* Dentur dies collecti 198. nam summa dierum collectorum proximè minor in I. Tabula est 177. & hæc respondet mensi Giumadi posteriori demptis ergo 177. summa 198. restat dies 21. Mensis sequentis, idest Regiab.

CANON III.

Datis Annis Hegiræ, discernere Annos communes dierum 354. ab abundantibus dierum 355.

SI anni Hegiræ non excedunt 30. Tabula II. in columna tertia per notam *ab.* indicabit annos *abundantes*, reliqui enim sunt *communes*; At si anni dati excedunt 30. his abiectis quoties potes, cum residuo operare ut supra. *Exempli gratia*, detur annus 21. Hegiræ, vel 141. quia ab annis 141. possunt abijci quater anni 30. idest 120. & remanent 21. uterque annus nempe 21. & 141. Hegiræ est *abundans*, & ciuilitur dierum 355.

CANON IV.

Dato Anno Hegiræ, scire Feriam, à qua incæpit, seu in quam incidit prima dies primi mensis Muharram.

Inspecte Tabulam II. Nam si annus non excedit 30. habebis optatam Feriam in quarta columnella sinistrae partis; at si annus excedit 30. summe ex dextra parte annos absolutos proximè minores, cum feria, in qua sunt absoluti; & cum residuis annis quære, ut supra feriam initialem; aggregatum enim harum feriarum dabit feriam optatam nisi excedat 7. alioquin abiectis 7. residuum dabit optatam feriam. *Exempli gratia*; annus Hegiræ sit 804. summa proximè minor in dextra parte Tabulæ II. est 780. huicq; respondet feria 4. deme annis 804. annos 780. restant anni 24. quibus in priori parte respondet feria 1. aggregatum feriarum est 5. ergo annus Hegiræ 804. initium sumpsit à feria quinta.

Quod si annus Hegiræ datus non sit minor annis 757. nec maior annis 1069 in Tabula VI. habebis non solum feriam, sed etiam annum Christi, & dies mensis Iuliani, à qua iniit datus annus Hegiræ: ut in exemplo allato, è regione anni Arabici 804. habebis annum Christi 1401. in cuius Augusti die II. feria 5. incæpit annus 804.

CANON V.

De Anno Hegiræ non minore Annis 757. nec maiore Annis 1069. Scire quo CHRISTI Anno, quomodo Mensium Iulianorum die, & qua Feria incæperit, ac deserit Annus Hegiræ.

Consule Tabulam VI. in ea enim statim reperies initium anni Arabici dati, & initium anni sequentis, cuius præcedenti die desijt annus antecedens datus. *Exempli gratia*. Annus Arabicus 757. incæpit CHRISTI anno 1356. Ianuarij die 5. feria 3. annus autem subsequens 758. incæpit anno eodem 1356. Decembris 25. feria I. ergo annus 757. desijt die 24. Decembris feria 7.

CANON VI.

Dato quouis Anno Hegiræ scire Annum Epochæ CHRISTI, diemq; mensis Iuliani, à quo incæpit, & in quem desijt Annus Hegiræ datus.

Consule Tabulam IV. & si annus datus sit in prioris eius parte in prima columna, habebis in secunda columna annum Christianæ Epochæ, & diem à Calendis Ianuarij Iuliani numeratum, in quo desijt, annus Hegiræ datus; quotus autem sit hic dies, & cuius mensis Iuliani, discas per Canonem I. ex Tabula V. si numerus dierum à Calendis Ianuarij computatus excedit numerum dierum anni Arabici ordinarij, vel abundantis, idem annus Hegiræ incæpit eodem Christi anno, & subtractio minoris à maiore dabit diem qui unitate auctus fuit initium anni Hegiræ. At si dies à Calendis Ianuarij pauciores sint diebus debitis anno Arabico, subtrahendi sunt illi, & residuum subtractum

dierum 364. dabit initium anni Hegiræ in anno præcedenti Iuliano.

I. *Exemplum* annus Hegiræ 120. in Tab. IV. desijt anno Christi 738. die 351. à Calendis Ianuarij, qui per Tabulæ V. est dies 17. Decembris, annus verò 120. Arabicus, est ordinarius dierum 354. quibus si demas 351. restant dies 3. & hi subtrahcti diebus 364. relinquunt diem 361. à Calendis Ianuarij anni Christi 737. in quo incæpit annus 120. Heg.

At si annus datus non est in Tabula IV. sume proximè minorem cum annis Christi, & diebus illi congruentibus, & ex 2. parte Tabulæ IV. sume residuos, annos Arabicos cum annis Romanis, & diebus adnotatis, & iunge simul annos Christi, ac Romanos; itemq; dies si vtrisque; adiacent plus habebis enim & annum Christi, & diem à Calendis Ianuarij, in quo desijt annus ordinarius Hegiræ, nam si est abundans, desinit die sequenti, quod si summa dierum excedat 365. aut in Bissextili 366. finis anni Arabici cadit in annum sequentem Christi. Quando autem dierum numerum adiacet nota vtrisque *mi.* vel *vni m.* alteri *pl.* quid agendum exemplis melius declarabitur.

I. **EXEMPLVM** Leunclavius in Historia Turcica affert diploma Sultani Amurathæ datum anno 991. Hegiræ die 27. mensis *Zilbigge*: Queritur quo anno Christi desierit, & quo die prædictus annus. Sic autem stabit paradigma anno igitur 1584. (quia dies 367. annum vnum Iulianum faciunt) dieque 2. à

Annus Arab.	Ann. Chri.
960	1513 pl. 340
31	0 pl. 27
991	1584 — 367
	1584 — 2

Calendis Ianuarij desijt annus Hegiræ 991. si fuit ordinarius, si autem abundans desijt die 3. Ianuarij. At Leunclavius indicat, & consensit Keplerus præc. 68. Rudolphinarum, diem 27. *Zilbigge* fuisse 1. Ianuarij, ergo dies 29. incidit in 3. Ianuarij, & annus fuit quidem abundans, sed die alio. aniecto iuxta praxim indicatam supra nu. 4. At quia annus Hegiræ 992. incæpit die 4. Ianuarij, ut habet Mulerus, & Scaliger l. 7. Emend. Temp. pag. mihi 765. putat Scaliger Io. Leunclauierasse, & pro die 28. posuisse 27. *Zilbigge*.

2. **EXEMPLVM**. Leunclavius in Historia Turcica refert *Constantinopolim oppugnari ceptam à Turcis anno Hegiræ 857. die 17. Rebiul-eyvel & tandem captam die 20. Mensis Gimaasil-eyvel die Martij manè*. At Patriarcha Constantinopolitanus ait accidisse anno Christi 1453. die 29. Maij die Martis, seu feria 3. diluculo. Scaliger autem cum alijs lib. 2. Emend. temporum dubitat num anno 1453. an verò 1452. capta sit, productis vtrisque argumentis, nec se satis extricat. Nos cum Mulero dirimimus litem hac methodo ex Tabula VI, & V. & inuestigando finem anni Hegiræ præcedentis idest 856. Hunc enim reperimus desijisse anno Christi 1453.

Anni Heg.	Anni Chr.	Dies
840	1437 pl. 185	
16	16 mi. 174	
856	1453	11

die 11. Ianuarij, adeoq; annum 857. iniuisse anno 1453 die 12. Ianuarij feria 6. erat enim Cyclus Solis VI. Quæuis id ipsum sciri possit per Canonem VI. Porro ex Tabula I dies collecti ab initio anni Arabici ad diem 20. Mensis *Gimaasil-eyvel* sunt 138 qui additi dieb. 11. Ianuarij, dant dies 149. hoc est per Tabulam V. diem 29. Maij prorpius, ut habet Patriarcha; Mirifico consensu cum Leunclauio, eratq; feria 3. Confirmat id Mulerus ex Historia Hungarica, in qua dicitur Urbem hanc captam die 29. Maij feria 3. ante festum Corporis Christi. At anno Domini 1453. Pascha fuit 1. Aprilis Pentecoste 20. Maij, & festum SS. Sacramenti 31. Maij feria 5. ergo 29. Maij fuit feria 3. iuxta kalendarium vetus.

3. **EXEMPLVM**. Annales Turcici aiunt Rhodum venisse in potestatem Solimanni. *Anno Hegiræ 929. die 3. Sefer*. At nostri Scriptores aiunt traditam fuisse Solimanno anno Christi 1522. die 25. Decembris. Methodus id inuestigandi ex Tabula IV. est hæc per finem anni 928. subtrahcti enim diebus 263. à diebus 305. restant 42. qui subtracti Iuliano anno dierum 365. relinquunt diem 323. numeratum à kalendis Ianuarij anni 1523. idest per V. Tabulam

dicm. 19. Nouembris, quare die 20. Nouembris incepti

sti anno 1453. die 29. Mai manè feria 3. Queritur Annus

Anni Heg.	Ann. Chr.	D.	D.
900	1495	pl. 263	365
28	28	mi. 305	42
928	1523	mi. 42	323

Hegiræ annus 929. à quo die inclusiue ad diem 3. Sefer, per I. Tabulam sunt dies 33. ergo 3. Sefer coincidit cum die 23. Decembris, quo die Solimanno se dedidit Rhodij feria 3. sed quia biduum illis concessum est ad colligenda vasa, & Sarcinas, non dicitur ingressus Rhodum Solimanus, nisi die 25. feria 5.

CANON VII.

Dato Anno Epocha Christi excedente Annum 621. scire annum Hegiræ concurrentem, cum eius initio, & sine seu quinam annus Hegiræ in eo desinat, ac incipiat, & quo die anni Iuliani.

SI annus datus sit in columna 2. Tabulæ VI. non est opus alio calculo, alioquin consule Tabulam III. & si in priore columna inuenias annum Christi datum, statim posterior columna dabit Hegiræ annum iam completum, & dies ad annum Hegiræ sequentem spectantes, & completo die 15. Iulij in occasu Solis. Quia verò dies 15. Iulij est dies collecta à Calendis Ianuarij 96. in anno communi, vel 197. in Biffextili, vt patet ex Tab. V. si dies supra reperti, & completi 15. Iulij sint 196. vel in Biffextili 197. annus Hegiræ completus fuit die 31. Decembris anni Christi præcedentis, & alter annus Hegiræ inijt à Calendis Ianuarij sequentibus. At si dies completi 15. Iulij sint pauciores quàm 196. vel in Biffext. 197. subtrahe his dies completos, & residuum in Tab. V. dabit diem à Calendis Ianuarij computandum, quo desijt annus Hegiræ in posteriori columna repertus; contra: si dies completi die 15. Iulij sunt plures quam 196. vel in Biffextili 197. hos illis subtrahe, & residuum subtrahe diebus 365. si annus præcedens fuit communis, vel 366. si Biffextilis, nam relinquatur dies à Calendis Ianuarij anni præcedentis numerata, qua die completus fuit annus Arabicus in posteriori columna repertus, & dies sequens erit initium sequentis anni Arabici. In omnibus porò casibus si annus Christi est post diem 5. Septembris anni 1582. vt habeas dies anni Gregoriani, debes addere 10. dies.

At si in Tabula III. non adsint Anni Christi dati præcisè, summe ex ea proximè minores, cum annis Arabicis, ac diebus, & horis illis in posteriore columna respondentibus, & residuos annos summe ex Tabula II. & vtrorumq; summâ collige, ac reliqua fac vt supra. Sed exemplis Canonem illustremus.

1 EXEMPLVM de quo Canone VI. sit Christi Annus 1584. Queritur cum quo Hegiræ Anno concurrat &c. for-

Ann. Chr.	Ann. Arab.	D.	H.
1582	989	171	9
II. 2	2	21	18
1584	991	193	3

ma calculi est hæc: ex qua colligitur Anno Christi 1584. die 15. Iulij anni veteris, idest 25. Anni Gregoriani completos fuisse de Anno Arabico 992. dies 193. & horas 3. erat autem annus 1584. Biffextilis, ergo dies 193. & horæ 3. detrahendæ sunt dieb. 197. & restant dies 193. & horæ 3. detrahendæ dieb. 197. relinquunt diem Ianuarij 3. in cuius vespere completus est Annus Hegiræ 991. & die 4. Ianuarij ab occasu Solis, vel Gregorianè 14. inijt annus 992. Hegiræ, qui ex dictis Canone III. fuit abundans, seu dierû 355. qui dies additi diei 3. Ianuarij anni Iuliani 1584. faciunt diem 358. in quo desijt annus 992. idest diem 23. Decembris, vel Gregorianè diem 2. Ianuarij anni 1585.

2 EXEMPLVM de quo Canone VI. Patriarcha Constantinopolcos scribit Urbem illam à Turcis captam Chri-

Ann. Chr.	Ann. Arab.	D.	H.
1432	834	310	17
21	21	228	13
1453	855	539	6
	1	354	
	856	185	6

Hegiræ. Forma calculi est hæc, ex qua colliguntur anni Arabici 855. & dies 539. horæq; 6. Sed quia in his diebus continentur dies 354. vnum annum Arabicum efficientes, fuerunt anni Arabici completi 856. & præterea die 15. Iulij anni Christi 1453. transierunt de anno 857. dies 185. horæq; 6. quæ detractæ diebus 196. relinquunt dies 10. & horas 18. hoc est politicè diem 11. Ianuarij, in quo completus fuit Arabum annus 856. & ideo annus 857. inijt à die 12. Ianuarij anni 1453. feria 6. quod ipsum docet Tabula VII. ex Mulero sumpta.

3 EXEMPLVM de quo Canone VI. Tradunt enim Historici Rhodum occupatam fuisse à Solimano anno Chri-

Anni Chr.	Anni Arab.	D.	H.
1522	927	227	2

sti 1522. die 25. Decembris. Annus Hegiræ inuestigabitur hac forma calculi expeditissima, quia annus 1522. reperitur præcisè in Tab. III. Ergo diebus 227. H. 2. demes dies 196. respondentes diei 15. Iulij, & restant dies 31. idest totus December anni 1521. quare anno 1521. completus fuerat annus Arabicus 927. die vltima Nouembris, & annus 928. initus die 1. Decembris eodem anno. Iam si Arabico anno dierum 354. demes illos dies 31. restant dies 323. numerandi à Calendis Ianuarij anni 1522. idest dies 19. Nouembris, quo desijt annus Hegiræ 928. & die 20. inijt annus 929. à quo inclusiue, vsq; ad diem 25. Decembris sunt dies 35. idest per I. Tabulam diei 5. Sefer, qua Solimanus ingressus est Rhodum biduo post conuentionem deditio- nis cum Magistro Equitum.

CANON VIII.

Dato Anno Epocha Christi, Mense, ac Die Mensis; scire diem mensis Arabici concurrentem cum die mensis Iuliani, aut Gregoriani; dummodo Annus datus excedat Annos 621.

Primò per Canonem VII. quære annum Arabicum, quo desijt, & die subsequenti inijt sequens annus Arabicus: Iam si dies mensis Iuliani datus coincidit cum vno ex dictis diebus, erit illa dies vel vltima duodecimi mensis Arabici, vel prima primi. At si dies datus est anterior fine anni Arabici præcedentis, vide quot diebus est anterior, & totidem subtrahe diebus 354. vel (si annus sit abundans) diebus 355. Residuum verò quære in Tabulæ I. columna dierum collectorum, aut proximè minorem numerum; reliqui enim dies spectabunt ad mensem sequentem in eadem Tabula I. si autem dies datus est posterior quot diebus est posterior totidem numera à die 1. Muharram, & consule Tabulam I.

1 EXEMPLVM sit de quo Can. VII. exemplo 2. nempe captæ Constantinopolis anno Christi 1453. Maij 29. Nam per Canonem VII. exemplo 2. annus Hegiræ 856. desijt anno Christi 1453. die 11. Ianuarij, à qua vsq; ad diem 29. Maij sunt dies 138. summa proximè minor in Tab. I. est 118. quæ subducta diebus 138. reliquit dies 20. spectantes ad Mensem *Giumadi* priorem: Ergo vt bene retulit Leunclavius, capta fuit vrbs die 20. *Gimaasit-eyvel*, idest *Giumadi* prioris.

2 EXEMPLVM sit de quo Can. VII. exemplo 3. de Rhodo post conuentiones certas tradita Solimano anno Christi 1522. die 25. Decembris. Nam per illud exemplû agnouimus annum Hegiræ 928. desijt die 19. Nouembris anni 1522. à quo ad 25. Decembris sunt dies 35. idest per Tabulam I. dies 5. Sefer anni 929. Arabici.

CAPVT XXV.

De Anno Veteri Christianorum eorumq; Paschate.

CONCLUSIO XXV.

Licet Christiani iam inde ab Apostolorum tempore in Ciuilibus rebus, illam anni formam usurparint, qua communis erat regioni, in qua debebant, & Solarem annum Iulianum, ubi is receptus fuerat, receperint, & diutissime (excepta Annorum Epochâ) retinuerint; In Ecclesiasticis verò computationibus, quoad festa Mobilia Paschatis, & Pentecostes, cum Iudæis Lunari anno sint usi, immò aliqui in Asia cum Iudæis, quarta decima Luna Pascha celebrare permisi fuerint; Maxima tamen pars Catholicorum iam inde ab initio Ecclesie, & porro Pascha, nec ante vernum Aequinoctium ciuile, nec nisi die Dominica post decimam quartam primi Mensis Lunam celebravit, & quidem non semel in Plenilunio in Dominicam incidente. Est ob Cyclorum diuersitatem non omnes Ecclesia in eundem diem Paschatis conspirarint, & aliquando per accidens, & præter intentionem cum Iudæis Pascha celebrarint.

Nemo Chronologorum, aut Computistarum, quod sciam in controuersia vocauit, an veteres Christiani accomodauerint se Ciuili Anno in regionibus illis uisitato, ubi tunc debebant, sed solum de Epochâ annorum, unde illorum numerum computabant, cum alij ab initio principatus Imperatorum, alij à SS. Martyribus sub Diocletiano necatis, alij à Natiuitate CHRISTI, alij à Circumcisione ipsius, alij ab Incarnatione eiusdem præcedenti, alij ab Incarnatione, vel Paschate subsequenti annos numerauerint. Sed hac de varietate dicendum erit Libro proprio, cum de Epochis Christianorum differetur. Sed neque dubium est, quin Apostoli, eorumq; successores in celebrando Paschate, iuxta Legem Moysis expectarint Lunam decimam quartam illius Mensis, qui erat primus, & verni temporis, & nouarum trugum, atq; adeo Lunares (quoad hoc & festa Mobilia) Menses, & Annos adhibuerint. Vtrum verò plerique illorum celebrarint olim Pascha cum Iudæis, & Quartadecimanis die 14. Lunæ ant potius die illa Dominica, quæ prima occurrebat post Aequinoctium vernum, & post 14. Lunam primi mensis factum, ant post, dubitari posset. Præsertim cum Scaliger l. 2. de emendat. temporum pag. mihi 150. non dubitarit scribere sic. In Primordijs Ecclesie tum Apostoli, tum qui eos centum annis postea sequuti sunt, Pascha semper Iudaicè celebrarunt, ut testantur Eusebius, & historia vetus Ecclesiastica, & post omnes Nicephorus Callistus. Sed sub Commodò uero, qui Iudaicè Pascha celebrabant, damnati sunt hæreseos a Victore Romano Episcopo, & alijs quos ipse in synodum conuocauerat.

2. Cæterum non sine iniuria in Romanum Pontificem, & temerè prolata hæc à Scaligero docet Petauinus l. 2. de Doctrina Temporum c. 67. Quasi verò uoluerit, nedum potuerit Victor damnare hæreseos illos, qui celebrarent Pascha ritu ab Apostolis omnibus, vel maxima parte eorum tradito, & præcipuè à SS. Petro, & Paulo, ipsoq; adeo Christo eorum Magistro. Potius ergo ex Victoris decreto concludendum fuit Apostolos, & eorum successores immediatos, quoad maximam partem, nec cum Iudæis, nec cum Quartadecimanis Pascha celebrasse, sed die Dominica post Aequinoctium Vernum, & 14. primi mensis Lunam. Hunc enim ritum ex traditione Apostolica, aut etiam Christo manasse professi sunt Patres, & Concilia in decretis de Paschate: eo quod

sicut Hebræi 14. Luna immolabant Agnum, qui erat figura mortis Christi, ita Christianos Pascha celebrare oporteret eo die, quo Christus à mortuis resurrexit, nempe die Dominica, seu ut Hebræi loquebantur, prima Sabbati. Certè Socrates l. 1. c. 6. & Theodoretus l. 1. Histor. Eccl. referunt Epistolam Concilij Nicæni ad fratres Ægypti, Libyæ &c. ubi sic. Quod autem ad omnium consensum de Sacratissimo Festo Paschatis celebrando attinet, scitote quod vestris præcibus controuersia de ea re suscepta prudenter, & commodè sedata est; ita ut omnes fratres, qui Orientem incolunt, quique Iudæorum consuetudinem ante in eo festo obseruando imitari solebant; iam Romanos, nos, & omnes vos, qui eundem morem, quem nos, in illo recolendo à primis temporibus tenuistis, sint consentientibus animis in eodem celebrando deinceps sedulo secuturi. Ergo à primis Ecclesie temporibus pleræque Ecclesie, quas representabant Episcopi Nicæne Synodi, vnà cum Romana morem illum Iudæis contrarium obseruabant, exceptis Asiaticis quibusdam, seu Orientalibus. Sed & Constantinus M. Imperator in Epistola, quam refert Eusebius l. 3. de ipsius vita, post damnatum ritum Iudæorum in Paschate celebrando concludit. Quapropter nihil sit nobis, cum odiosissima Iudæorum turba commune. Nos enim aliam uiam à Saluatore traditam accepimus. Loquitur de ritu Paschatis. S. Cyrillus Patriarcha Alexandrinus in omnibus Sermonibus Heortasticis, indicens Pascha celebrandum die Dominica post 14. Lunam primi mensis, inculcat id seruandum secundum Euangelicas, vel Apostolicas traditiones, immò in Epistola ad Innocentium Papam I. scribit. Sanctum Pascha mysterium, eiusq; Sacra Solemnitas, sicut est à Saluatore nostro, & ab Apostolis perditâ illibata mansisset, si eam quorundam insipientium uerueritis, inter cetera Fidei Sacramenta minime contaminaisset. Adde huic Epistolam Protherij Episcopi Alexandrini ad B. Leonem Papam I. in qua loquens de Paschate post 14. Lunam celebrato semper à Romanis, & Alexandrinis, ait: Oportebat enim, ut ab Alexandrina Ecclesia præfule talia scripta ad Sedem Apostolicam mitterentur, quæ ostenderent, magisterio Beatissimi Petri Apostoli Paschalis festi computum ab initio per B. Marcum eius discipulum didicisse Ægyptios, quod etiam constat didicisse Romanos &c. reliqua uide apud Bedam de ratione temporum c. 42. & in Libello de Aequinoctio; qui libro quoq; 3. Ecclesiasticæ historiæ Anglicanæ introducit Vulphridum iussu Regis disputantem cum Quartadecimanis Scotis (remanserant enim in Anglia, Gallia, Hispania reliquæ aliquot Quartadecimanorum teste Beda, sicut in Mesopotamia, Cilicia, & Syria, teste S. Athanasio libro de Synodis) dicentemque: Pascha, quod facimus die Dominico post XIV. Lunam, uidimus Romæ, ubi B. Apostoli Petrus, & Paulus, uixere, docuere passi sunt, & sepulti, ab omnibus celebrari: hoc in Italia, hoc in Gallia &c. Nec ita multo post. At uerò Petrus cum Romæ predicaret, memor quia Dominus prima Sabbati resurrexit à mortuis, ita Pascha faciendū intellexit, ut secundum legem Lunam XIV. primi mensis, æquè sicut Ioannes, orientem ad uesperam semper expectaret, & hac exorta, si Dominica dies (quæ tunc prima Sabbati uocabatur) erat manè uentura, in ipsa uespera Pascha Dominicum celebrare incipiebat, quomodo & nos omnes hodie facere solemus sin autem expectabat aliam Dominicam, usq; ad XXI. Lunam &c. neq; hæc Euangelica, & Apostolica traditio legem soluit, sed potius adimplet &c. In quam obseruantiam imitandam, omnes S. Ioannis successores in Asia post obitum eius, & omnis per orbem Ecclesia conuersa est: & hoc esse uerum Pascha, hoc solum fidelibus celebrandum Nicæno Concilio non statutum nouiter, sed confirmatum est, ut Ecclesiastica docet Historia: & lib. 5. eiusdem Historiæ c. 22. refert Epistolam Ceolfridi Abbatis, in qua asseritur Pascha celebrandum post Aequinoctium, & XIV. Lunam mensis primi die Dominica, idq; seruatum esse ipsi Apostolorum temporibus, maximè Romæ, & in Ægypto.

3. Valeat igitur Scaliger suo illo figmento, pro quo perperam adducit Eusebium: hic enim l. 5. cap. 23. post relatum opinionem Asiaticorum Episcoporum de celebrando Paschate Luna XIV. in quamcunq; feriam incidisset, subdit: Cum eo more celebrandi consuetudo non esset reliquis orbis Ecclesijs, quæ ex Apostolica traditione, ritum illum obseruabant, qui ad hoc usq; tempus obtinuit. Et c. 25. adducit Epistolam Irenæi ad Victorem, hortantis, ne propter

pter contrarium Asiaticum morem, toleratum ab alijs Pontificibus amore concordiae puta ab Aniceto, Pio, Hygino, Telesphoro, & Sixto; tot Ecclesias à communione Catholica separet, & addit Polycarpum adhæsisse Ioanni, & quibusdam alijs discipulis Domini. Nicephorus quoque lib. 4. c. 36. et l. 12. c. 33. narrat, Asiaticos Ioannis Apostoli auctoritatem præferentes, suum dogma de Paschate tenuisse; reliquos autem omnes Petri, et Pauli auctoritatem secutos, contrariam, et antiquiorem sententiam tenuisse.

4. Maneat igitur Christianos veteres demptis aliquot Asiaticis à Romano Pontifice, propter amorem concordiae toleratis, cum Romana Ecclesia communiter in celebrando Paschate, illum quidem mensem pro primo Verni temporis habuisse, cuius Luna decimaquarta incidebat in diem Aequinoctij Verni aut post illum; iuxta legem Dei datam Moyfi, expositamq; à nobis cap. 12. à num. 4. sed non celebrasse Pascha cum Iudæis. Luna XIV. Mensis primi, sed die Dominica proxime sequenti: Esto S. Io. Apostolum celebrantes Pascha XIV. Luna primi mensis in Asia, tolerasse, et Quartadecimanos eius auctoritate abusos esse ex Vulfri. li. verbis num. 2. relatis colligi possit, et eum se permissiue habuisse, ob Iudæos quosdam nuper ad Christum conuersos, doceat Baronius, et Spondanus, ad annum 159. vbi etiam referunt Angelum sub habitu Pastoris apparuisse Hermeti fratri Pij Pontificis, et mandasse, vt Pascha die Dominica celebraretur; qui propterea librum suum inscripsit hoc cognomine. *Pastor*. Antea verò S. Ignarius successor Petri post Euodium in Cathedra Antiochena et Martyr, in Epistola ad Magnesianos, et ad Philipp. Dominicam diem reginam dierum appellant, et consecratam resurrectioni Domini: contestans, si quis cum Iudæis Pascha celebraret, participem fore illorum, qui Christum, et Apostolos occiderunt. Reliqua verò Pontificum, et Conciliorum decreta de Paschate celebrando et die Dominica, et post XIV. Lunam, ne etiam in die Dominico in XIV. Lunam primi Mensis incidente, concurramus cum Iudæis, videri possunt in Baronio supra, et apud Clauium in Cap. 1. ac Bellarminum lib. 3. de cultu Sanctor. c. 12.

5. *Quartadecimanorum* porro nomine presè sumpto illi veniunt, qui asserabant Pascha celebrandum esse Quartadecima Luna primi mensis, in quamcunq; feriam incidisset, de quibus Eusebius supra l. 5. à cap. 22. contra quos Pius Papa l. anno Domini 159. decretum edidit de celebrando Paschate die Dominico, et Victor Papa anno 198. secus facientes Ecclesiae Catholicae Communionem priuauit: quod non ferens Blastus presbyter Romanus ab Ecclesia se Schismaticè separauit, teste Tertulliano de Præscriptionibus c. 53. Latè tamen sumpto hoc nomine Quartadecimani putati sunt quicunq; Pascha celebrabant, aut celebrandum asserabant aliter ac sancitum esset, et seruatum ab Ecclesia Catholica, siue dicerent celebrandum esse certa, et fixa die anni Domini nempe 25. die Martij, vt illi, de quibus Epiphanius hæresi 51. ad quos pertinere videntur, qui dixerunt Pascha celebrandum semper mense Martio Luna 14. de quibus S. Augustinus lib. de hæresi bus, nisi nomine Martij intellexerunt mensem primum Verni temporis, seu Nisan sicut intellexit. Eligius Nouomentis Episcopus homil. 14. dicens. *Christum venisse Hierosolymam tanquam Agnum immalandum. Decima die primi mensis, qui apud Hebræos Nisan, apud nos Martius vocatur*. Siue denique dicerent, Pascha celebrandum quidem esse post Aequinoctium Vernum, & die Dominica, sed si dies Dominica incidisset cum xiv. Luna celebrandum esse, de quibus Gregorius Turonensis, Bedas, & Sigebertus. Pessimè omnium Socrates Nouatianus l. 5. c. 21. dixit celebrandum Pascha pro cuiusq; arbitrio, nulla enim traditione antiqua certè constare, quo die celebrandum sit; adeo supinus fuit hac in re hic scetarius. Minimè autem inter Quartadecimanos, ne latè quidem sumptos censendi sunt, qui in terminis Paschalibus, & ipso Paschate per accidens dissidebant à Romanis, vel Alexandrinis, ob diuersos Cyclos, ac diuersam dispositionem Aurci numeri.

6. *Aequinoctium* autem *Ciuite* in conclusione nominavi, quia nec Deus Hebræis, nec Ecclesia Christianis præcipit obseruantiam æquinoctij Astronomici, siue veri, siue medij, nec alligauit primi mensis determinationem Astronomicis subtilitatibus: præsertim ob diuersas Astronomorum de Anni Solaris magnitudine sententias, sed antea quidem

sufficiebat ad sensum notare diem illum, quo dies æquales esse noctibus incipiunt, in quo à vero æquinoctio aberrari potest biduo, triduo. Aequinoctium autem Medium, & Verum Astronomicum dissidere possunt sesquidie, nunquam verò plus notabiliter. Concilium tamè Nicænum Constantinense Magni tempore diem certam Ciuili, & Ecclesiastico Aequinoctio destinauit, nempe xii. Kalendas Aprilis, seu diem xxi. Martij, vt expressè docet S. Ambrosius Epistola 83. ad Episcopos Aemiliae, Bedas de ratione temporum c. 43. 49. 57. & 60. Non quod Concilij Nicæni Patres putarent tempore CHRISTI Aequinoctium vernum fuisse die 21. Martij, vt sibi finxit Moletius in suo Calendario, sed quia ex Tabulis Astronomicis constabat eo circiter die circa Annum Domini 325. euenire solere æquinoctium. Antea verò Anatolius Laodicensis Episcopus anno 280. & S. Hippolytus Aequinoctium ad diem 22. Martij collocant, vt testatur Bedas tomo 2. opusculo de Aequinoctio. Ptolemæus autem Alexandriae anno 140. Domini, obseruat æquinoctium die 22. Martij. Esto Soligenes anno 45. ante Christum, siue æquinoctium medium secutus, siue alia de causa in Calendario Cæsaris æquinoctium apposuerit die 25. Martij, neque enim ex obseruatione id fecit, errasset enim biduo à veritate, sed quia forte inualuerat, apud Agricultores, Cardines anni celebrandos Sole in Oëtonis signorum partibus, quod insinuat Columella l. 9. c. 14. dicens. *Ab Aequinoctio primo, quod mense Martio circa VIII. Kalendas Aprilis in octaua parte Arietis conficitur, ad exortum Vergiliarum dies verni temporis habentur duodequingenta. Nec me fallit Hipparchi ratio, quæ docet Solstitia, & Aequinoctia, non octauis, sed primis partibus Signorum confici. Verum in hac ruris disciplina sequor nunc Eudoxi, & Metonis, antiquorumq; fastos Astrologorum, qui sunt aptati publicis sacrificijs, quia & notior est ista vetus agricolis concepta opinio, nec Hipparchi subtilitas pinguioribus necessaria est.* Germanicus ipse Cæsar in Arati Phænomena dixit: *Medius est Aequinoctialis, qui octauam partem Arietis tenens Aequinoctium vernum facit*. Denique, & Plinius l. 18. c. 25. Aequinoctium Vernum in octaua parte Arietis, & VIII. Cal. Aprilis assignat. Et si enim tunc temporis Sol die 25. Martij non in 8. Arietis gradu, sed in 2. aut 3. esset, ita tamen habebat Fastorum veterum ratio. Igitur Soligenes cum videret ex vna parte communem opinionem vulgi, & ex altera Aequinoctium secundum Medios motus cadere proximè in diem 25. Martij illud retinendum censuit in Calendario. An autem idem seruauerint Hebræi tempore Christi incertum est: & esto id concederetur, non propterea tamen debebant Patres Concilij Nicæni Aequinoctium sui temporis ad 25. Martij reducere, quidquid arbitratus sit Moletius in Calendario suo. Christi tamen tempore Medium æquinoctium erat potius die 23. aut 24. Martij.

7. Dixi etiam in Conclusionem Christianos non semel celebrasse Pascha in Plenilunio coincidente in diem Dominicam, quidquid oblatrarit Sethus Caluissius cap. 20. Elenchi contra Calendarium Gregorianum, negans licere Pascha celebrare Luna xv. primi mensis, seu in Plenilunio, egregiè refutatus à nostro Paulo Guldino l. 3. c. 8. & quidem tacito nomine reprobati à Clauio c. 1. Calendarij, & in eius Apologia c. 3. vbi Maestlinum castigauit confundentem Lunam xv. cum xiv. & Quartadecimanis accensentem eos, qui in Plenilunio Pascha celebrassent. Immò nunquam opportunè Ecclesia celebrat Pascha, quàm illo die Dominico, qui succedit immediatè Lunæ xiv. & incidit in Lunam xv. primi mensis, seu in plenilunium medium, vt aduertit Clauius, dilatio enim post plenilunium fit solum, vt expectetur dies Dominica: quod ipsum tetigit Vulpfridus Abbas apud Bedam l. 5. Eccles. Histor. Anglic. c. 22. dicens: *Si ergo fieri posset, vt semper in diem quintumdecimum primi mensis, id est in Lunam XV. Dominica dies incurreret, vno semper eodemq; tempore Pascha celebrare possemus. Quod ipsum ipsum Bedas clarissimè confirmat c. 57. 59. 60. & 61. adducta Theophili Alexandrini auctoritate. Rupertus quoque Abbas l. 6. de Diuinis Officijs c. 27. Diuina namque auctoritatis est, & ex antiqua lege Moyfi traditum, vt non celebretur Pascha ante primi mensis plenilunium, videlicet vbi primum plena Luna post vernale occurrit Aequinoctium. Contentiq; Durantus in Rationali l. 6. c. 78. & celeberrimi quique Computistæ cum Io. à Sacrobosco, Stoflerino, Cam-*

pano, ipsoq; Paulo Middelburgensi lib. 12. Summæ Paulinæ dicente: Nos ergo in supputatione Luna Paschalis, diem oppositionis Luminarium vocabimus Lunam XV. quasi in die Dominico incidit, eodem die Pascha celebrandum annotabimus, iuxta canonem d. SS. Patribus in Nicæna Synodo institutum. Et re ipsa ita factum esse annis 175. docet Clavius cap. 1. Calendarij à pag. 66. quorum specimen aliquod esto in sequenti Tabula, vbi Ap. Aprilem, & Mar. Martium indicat.

erat communis, alteris Embolimus. Horum diffidiorum exempla extant apud Petauium l. 2. c. 65. fusius discussa,

Anni Christi.	Aureus Numerus	Littera Dominic.	Pascha in Plenilunio.
326	4	B	3 Ap.
350	9	G	8 Ap.
401	3	F	14 Ap.
465	10	C	28 Mar.
509	16	D	22 Mar.
560	10	D C	28 Mar.
604	16	E D	22 Mar.
662	17	D	10 Ap.
709	7	F	31 Mar.
760	1	F E	6 Ap.
804	6	G F	31 Mar.
851	16	D	22 Mar.
902	10	C	28 Mar.
953	4	B	3 Ap.
977	9	G	8 Ap.
1001	14	E	13 Ap.
1051	7	F	31 Mar.
1102	1	E	6 Ap.
1150	11	A	16 Ap.
1197	1	E	6 Ap.
1245	11	A	16 Ap.
1299	8	D	19 Ap.
1360	13	E D	5 Ap.
1404	18	F E	30 Mar.
1462	19	C	18 Ap.
1505	5	E	23 Mar.
1539	1	E	6 Ap.
1560	3	G F	14 Ap.
1680	4	C B	3 Ap.
1646	13	G	1 Ap.

Anni Christi.	Pascha Alexandrin.	Pascha Latinorum.
360	April. 23	Mart. 26
379	April. 21	Mart. 24
387	April. 25	Mart. 21
417	April. 22	Mart. 25
444	April. 23	Mart. 26
455	Mart. 25	April. 24
463	April. 21	Mart. 24
465	Mart. 28	April. 4

& præcipue illa, quæ in laterculum coniecimus. Anno quoque 546. vt ex Cedreno colligitur Iustinianus iussit Pascha celebrari 8. Aprilis, cum vulgò putaretur celebrandum 1. Aprilis Solis Cyclo 23. Lunæ 15. itaq; ieiunium Quadragesimale, vi edicti productum est vsq; ad dies 53.

CAPVT XXVI.

De Cyclo, & Calendario Alexandrino.

Cvm Alexandrinorū in Astronomicis fama esset percelebris, ipsiq; in Ecclesiastico computo præluxisset Anatolius Alexandrinus I aediceæ in Syria Episcopus sub annum Christi 277. Cyclum decemnoualem instaurans; Patres Nicæni Concilij Patriarchæ Alexandrino curam Cycli Ecclesiastici, & indicendi Paschatis demandarunt. Alexandrini autem, licet annum Ægyptium aliàs vagam fixerint, & in fine Epagomenarum quarto quoq; anno, diem vnum addiderint, nihilominus annos numerabant ab anno primo Epochæ Diocletiani, nempe Christi 284. & primam diem mensis Thoth à die 29. Augusti Iuliani exorsū sunt, tribuentes ei Aureum numerum I. cum præcedenti diei 28. tribuissent Neomeniam, & Aureum 19. vltima die Epagomenarum. Anno tamen 284. Aureus 19. Romania durauit vsq; ad finem Decembris. Quare inuento Aureo numero Romani Kalendarij ille idem cœpit currere Alexandrinis anno præcedente à die 29. Augusti. Hæc de Epochâ. Iam primus post Concilium Nicænum Theophilus Alexandrinus Cyclum Paschalem edidit anno Christi 380. Cyclum inquam annorum 437. in quo sunt Lunares Cycli 23. Solares 15. & præterea anni 17. nec edidit solum, sed inchoauit anno illo 380. Gratiano V. & Theodosio Consulib. quia eo anno currebat aureus numerus I. In eo tamen Cyclo non descripsit Paschata, nisi pro centum annis; Ita de Theophilo scripsere Cyrillus in prologo 15. Leo Papa Epist. 64. & 65. ad Marcianum, Protherius in Epist. ad Leonem, Dionysius Exiguus in Epist. ad Petronium, Marianus Scotus, & Sigibertus in Chronicis, & Paulus Middelburg. l. 5. Summæ.

2 Cyrillus autem Alexandrinus prolixitatem Cycli Theophili non probans, restrinxit illum ad annos 95. in quibus sunt 5. Metonici Cycli, illumq; exorsus est ab anno Diocletiani 53. seu Christi 437. quo Aureus numerus 19. currebat, sed die 29. Augusti more Alexandrino Aureus I. currere cœpit. Ita docet ipse Cyrillus in prologo; Dionysius epist. 2. Marianus Scotus ad annum 438. & Sigibertus ad 437. sed neque Theophili, multoq; minus Cyrilli Cyclum aptum fuisse ad feriarum reuolutionem docet Petauius l. 2. de Doctrina Temporis. c. 67. Antea tamen Alexandrinos iam inde ab æra Diocletiani aut non multo post Cyclo decemnouali Aureos numeros cum Neomenijs, & postea etiam Epactas illigasse docet Petauius l. 6. à c. 1. cum Paulo Episcopo Forossempronienti, ex quo, & partim ex Guldino libro 5. cap. 6. Kalendarium Alexandrinum exhibemus sed addidimus alteram columellam dierum Ægyptiorum pro anno Biffextili vsq; ad diem 24. Februarij. Pro quò aduertendum est Alexandrinos anno illo, qui in Kalendario Romano est tertius post Biffextilem, in fine sui anni consueuisse intercalare diem vnam, quam sextam Epagomenarum appellabant, ac proinde occupantem diem

8 Postremò dixi præter intentionem Ecclesiæ factum esse, vt Christiani Pascha eodem die, ac Iudæi, etiam post decreta Patrum celebrarint, ob diuersitatem Cyclorum, eo quod putarent Lunam esse xv. quam Iudæi putabant xiv. Immo aliquando celebrarunt Pascha ante Iudæos, vt annis 326. 346. 350. 475. 495. Si quis optat Paschata Christianorum comparata cum Paschatibus Iudæorum ab Anno Domini 323. vsq; ad 722. consulat Paulum Guldinum in Reformatione Caluitij l. 3. c. 7. in eundem enim diem concurrunt Paschata Christianorum, & Iudæorum ex nouo horum Kalendario anno Christi 326. 3. April. & anno 346. 23. Mart. & 350. 8. April. & 400. 1. Apr. & 475. 5. Apr. & 495. 26. Mart. & 500. 2. Apr. & 602. 15. Apr. & 700. 11. Apr. & 722. 12. Apr.

9 Non est autem nobis opus ad Chronologicam syntaxim constituendam, ac reformandam differere hoc in libro de diuersitate Cyclorum, quos Christiani diuersis in Ecclesijs, diuersiq; temporibus vsurparunt, de quibus contra Scaligerum plura Petauius l. 2. de Doctrina Temporum à c. 59. ad 69. & lib. 6. penè toto. Sed sufficet ad rem nostram aliqua præmittere de Kalendario antiquo, tum Alexandrino, tum Dionysiano, & Romano. Interim solum monemus diffidia serà omnia de die Paschatis inter Alexandrinos, & Latinos, quæ colliguntur ex Theophane, Cedreno, Gregorio Turonensi, & alijs accidisse Cyclo viii. & xix. vel quoties Luna xiv. amborū incurrebat in teriam 7. Latini enim aliqui etiam si Luna xv. in Dominicam diē incideret, nolebāt Paschationem Domini inchoare ante xiv. Lunā, & ideo differrebant Pascha in alteram Dominicam. Item quoties annus vnus

29. Augusti, ideoq; prima dies Thot sequentis anni incidit in 30. Augusti; & sic intercalationem Romanam praeueniebant penè sex mensibus. Colligitur hoc ex S. Ambrosij Epist. 83. vbi asserit, Pascha celebratum fuisse anno 76. Diocletiani ab Alexandrinis die illa Dominica, quae fuit dies 28. Pharmuti, & Nonakalend. Maij, idest 25. Aprilis. Iam si addas annis Diocletiani annos Christi 283. qui hanc Epocham praesenserunt, fit annus Christi 359. Communis, cui succedit 360. Bissextilis habens Cyclum Luuz 19. & Solis 5. cum literis B. A. At si annus 76. Diocletiani incepisset à die 29. Augusti, dies 28. Pharmuti concurrisset cum die 22. Aprilis propter intercalationem Romanam; si verò annus 76. incepit à die 30. Augusti, dies 27. Pharmuti concurrat cum 22. Aprilis, & dies 28. Pharmuti cum 23. Aprilis.

3 Quod spectat ad aureos numeros, in Calendario Alexandrino dispositi sunt ita, vt in primo Cyclo vntas ijs diebus apposita sit, quibus ex canone Mathematico conuenit nouilunium medium; in 2. autem Cyclo binarius vbi Nouilunium item medium euenire oportet, & sic de alijs, & absoluto Cyclo decemnouali putarunt Nouilunia redire

ad eundem diem, perinde ac si post 130. circitor annos Sol non praecederet vno die. Supposuerunt praeterea Lunationes alternis plenas, seu dierum 30. & cauas, seu dier. 29. exceptis mensibus, in quibus duae Lunationes terminantur, earum enim prima est dierum 30. altera 29. sed quia duplicem Cyclum, si Forosempronienti credimus, habuerunt Alexandrini vnum Epactalem ac naturalem, alterum Paschalem, & artificialem, & aurei numeri in vltimis quinq; mensibus promoti sunt ob causam à Petauio l. 6. c. 4. allatam; Nos priorem vt pote communem dabimus.

4 Quoad Embolimæos annos licet naturali ordine, seu vt cum Forosempronienti loquitur Petauus l. 6. c. 6. Epactali, Embolimæi sint in decemnouali Cyclo. anni 3. 6. 9. 11. 14. 17. 19. quia in ijs epactarum numerus tricenarium dierum implet, ideoque recentiores Computistæ in reformando Calendario eundem ordinem secuti sunt; antiqui tamen Computistæ, Græci Hebræi, Ægyptij, Latiniq; ipsiq; Dionysius Exiguus, & Bedas annum 8. Embolimæum fecerunt, ideoq; in veteribus Cyclis Lunaribus, Iudæorum, Græcorum, Alexandrinorum, & Latinorum pro Embolimæis habiti sunt anni 3. 6. 8. 11. 14. 17. 19.

KALENDARIVM ALEXANDRINVM.

I. THOTH.						II. PAOPHI.					
Menses	Thoth		Littera Dom.	Aur. Num.	Epactæ	Menses	Paophi		Littera Dom.	Aur. Num.	Epactæ
Iuliani.	Com.	Bifs.				Iuliani.	Com.	Bifs.			
Aug 29	1	+	C	.	.	Sept. 28	1	+	E	9	28
30	2	1	D	9	28	29	2	1	F	.	.
31	3	2	E	.	.	30	3	2	G	17	26
Sept. 1	4	3	F	17	26	Octo. 1	4	3	A	6	25
2	5	4	G	6	25	2	5	4	B	.	.
3	6	5	A	.	.	3	6	5	C	14	23
4	7	6	B	14	23	4	7	6	D	3	22
5	8	7	C	3	22	5	8	7	E	.	.
6	9	8	D	.	.	6	9	8	F	11	20
7	10	9	E	11	20	7	10	9	G	.	.
8	11	10	F	.	.	8	11	10	A	19	18
9	12	11	G	19	18	9	12	11	B	8	17
10	13	12	A	8	17	10	13	12	C	.	.
11	14	13	B	.	.	11	14	13	D	16	15
12	15	14	C	16	15	12	15	14	E	5	14
13	16	15	D	5	4	13	16	15	F	.	.
14	17	16	E	.	.	14	17	16	G	13	12
15	18	17	F	13	12	15	18	17	A	2	11
16	19	18	G	2	11	16	19	18	B	.	.
17	20	19	A	.	.	17	20	19	C	10	9
18	21	20	B	10	9	18	21	20	D	.	.
19	22	21	C	.	.	19	22	21	E	18	7
20	23	22	D	18	7	20	23	22	F	7	6
21	24	23	E	7	6	21	24	23	G	.	.
22	25	24	F	.	.	22	25	24	A	15	4
23	26	25	G	15	4	23	26	25	B	4	3
24	27	26	A	4	3	24	27	26	C	.	.
25	28	27	B	.	.	25	28	27	D	11	1
26	29	28	C	12	1	26	29	28	E	1	0
27	30	29	D	11	0	27	30	29	F	.	.
28	+	30	E	9	28	28	+	30	G	9	28

DE MENSIBVS, ET ANNIS.

III. ATHIR.

Menses Iuliani.	Athir.		Lit. Dom.	Au. num.	Epacta.
	Com.	Bifs.			
Oct. 28	1	♄	G	9	28
29	2	♃	A	.	.
30	3	♂	B	17	26
31	4	♁	C	6	25
Nou. 1	5	♄	D	.	.
2	6	♃	E	14	23
3	7	♂	F	3	22
4	8	♁	G	.	.
5	9	♄	A	11	20
6	10	♃	B	.	.
7	11	♂	C	19	18
8	12	♁	D	8	17
9	13	♄	E	.	.
10	14	♃	F	16	15
11	15	♂	G	5	14
12	16	♁	A	.	.
13	17	♄	B	13	12
14	18	♃	C	2	11
15	19	♂	D	.	.
16	20	♁	E	10	9
17	21	♄	F	.	.
18	22	♃	G	18	7
19	23	♂	A	7	6
20	24	♁	B	.	.
21	25	♄	C	15	4
22	26	♃	D	4	3
23	27	♂	E	.	.
24	28	♁	F	12	1
25	29	♄	G	1	0
26	30	♃	A	.	.
27	30	♂	B	9	28

IV. CHOIAC.

Menses Iuliani.	Choiac.		Lit. Dom.	Au. num.	Epacta.
	Com.	Bifs.			
Nou. 27	1	♄	B	9	28
28	2	♃	C	17	26
29	3	♂	D	6	25
30	4	♁	E	.	.
Dec. 1	5	♄	F	14	23
2	6	♃	G	3	22
3	7	♂	A	.	.
4	8	♁	B	11	20
5	9	♄	C	.	.
6	10	♃	D	19	18
7	11	♂	E	8	17
8	12	♁	F	.	.
9	13	♄	G	16	15
10	14	♃	A	5	14
11	15	♂	B	.	.
12	16	♁	C	13	12
13	17	♄	D	2	11
14	18	♃	E	.	.
15	19	♂	F	10	9
16	20	♁	G	.	.
17	21	♄	A	18	7
18	22	♃	B	7	6
19	23	♂	C	15	4
20	24	♁	D	.	.
21	25	♄	E	4	3
22	26	♃	F	.	.
23	27	♂	G	12	1
24	28	♁	A	1	0
25	29	♄	B	.	.
26	30	♃	C	9	28
27	30	♂	D	.	.

V. TIBY.

Menses Iuliani.	Tiby.		Lit. Dom.	Au. num.	Epacta.
	Com.	Bifs.			
Dec. 27	1	♄	D	.	.
28	2	♃	E	17	26
29	3	♂	F	6	25
30	4	♁	G	.	.
31	5	♄	A	14	23
Ianu. 1	6	♃	B	3	22
2	7	♂	C	.	.
3	8	♁	D	11	20
4	9	♄	E	.	.
5	10	♃	F	19	18
6	11	♂	G	8	17
7	12	♁	A	.	.
8	13	♄	B	16	15
9	14	♃	C	5	14
10	15	♂	D	.	.
11	16	♁	E	13	12
12	17	♄	F	2	11
13	18	♃	G	.	.
14	19	♂	A	10	9
15	20	♁	B	.	.
16	21	♄	C	18	7
17	22	♃	D	7	6
18	23	♂	E	.	.
19	24	♁	F	15	4
20	25	♄	G	4	3
21	26	♃	A	.	.
22	27	♂	B	12	1
23	28	♁	C	1	0
24	29	♄	D	.	.
25	30	♃	E	9	28
26	30	♂	F	17	26

VI. MECHIR.

Menses Iuliani.	Mechir.		Lit. Dom.	Au. num.	Epacta.
	Com.	Bifs.			
Ianu. 26	1	♄	E	17	26
27	2	♃	F	6	25
28	3	♂	G	.	.
29	4	♁	A	14	23
30	5	♄	B	3	22
31	6	♃	C	.	.
Febr. 1	7	♂	D	11	20
2	8	♁	E	.	.
3	9	♄	F	19	18
4	10	♃	G	8	17
5	11	♂	A	.	.
6	12	♁	B	16	15
7	13	♄	C	5	14
8	14	♃	D	.	.
9	15	♂	E	13	12
10	16	♁	F	2	11
11	17	♄	G	.	.
12	18	♃	A	10	9
13	19	♂	B	.	.
14	20	♁	C	18	7
15	21	♄	D	7	6
16	22	♃	E	.	.
17	23	♂	F	15	4
18	24	♁	G	4	3
19	25	♄	A	.	.
20	26	♃	B	12	1
21	27	♂	C	1	0
22	28	♁	D	.	.
23	29	♄	E	9	28
24	30	♃	F	.	.
Bifs. 24	30	♂	G	17	27

VII. PHAMENOTH.					VIII. PHARMVTHI.						
Menfes	Iuliani.	Dies	Lit. Dō.	Au.num	Epaçtz.	Menfes	Iuliani.	Dies	Lit. Dō.	Au.num.	Epaçtz.
Febr.	25	1	G	17	26	Mart.	27	1	B	6	25
	26	2	A	6	25		28	2	C	.	.
	27	3	B	.	.		29	3	D	14	23
	28	4	C	14	23		30	4	E	3	22
Martij	1	5	D	3	22	April.	31	5	F	.	.
	2	6	E	.	.		1	6	G	11	20
	3	7	F	11	20		2	7	A	.	.
	4	8	G	.	.		3	8	B	19	18
	5	9	A	19	18		4	9	C	8	17
	6	10	B	8	17		5	10	D	.	.
	7	11	C	.	.		6	11	E	16	15
	8	12	D	16	15		7	12	F	5	14
	9	13	E	5	14		8	13	G	.	.
	10	14	F	.	.		9	14	A	13	12
	11	15	G	13	12		10	15	B	2	11
	12	16	A	2	11		11	16	C	.	.
	13	17	B	.	.		12	17	D	10	9
	14	18	C	10	9		13	18	E	.	.
	15	19	D	.	.		14	19	F	18	7
	16	20	E	18	7		15	20	G	7	6
	17	21	F	7	6		16	21	A	.	.
	18	22	G	.	.		17	22	B	15	4
	19	23	A	15	4		18	23	C	4	3
	20	24	B	4	3		19	24	D	.	.
	21	25	C	.	.		20	25	E	12	1
	22	26	D	12	1		21	26	F	1	0
	23	27	E	1	0		22	27	G	.	.
	24	28	F	.	.		23	28	A	9	28
	25	29	G	9	28		24	29	B	.	.
	26	30	A	17	26		25	30	C	17	25

IX. PACHON.					X. PAYNI.						
Menfes	Iuliani.	Dies	Lit. Dō.	Au.num	Epaçtz.	Menfes	Iuliani.	Dies	Lit. Dō.	Au.num.	Epaçtz.
Apr.	26	1	D	6	25	Maj	26	1	F	9	28
	27	2	E	.	.		27	2	G	17	26
	28	3	F	14	23		28	3	A	6	25
	29	4	G	3	22		29	4	B	.	.
Maj	30	5	A	.	.	Iunij	30	5	C	14	23
	1	6	B	11	20		31	6	D	3	22
	2	7	C	.	.		1	7	E	.	.
	3	8	D	19	18		2	8	F	11	20
	4	9	E	8	17		3	9	G	.	.
	5	10	F	.	.		4	10	A	19	18
	6	11	G	16	15		5	11	B	8	17
	7	12	A	5	14		6	12	C	.	.
	8	13	B	.	.		7	13	D	16	15
	9	14	C	13	12		8	14	E	5	14
	10	15	D	2	11		9	15	F	.	.
	11	16	E	.	.		10	16	G	13	12
	12	17	F	10	9		11	17	A	2	11
	13	18	G	.	.		12	18	B	.	.
	14	19	A	18	7		13	19	C	10	9
	15	20	B	7	6		14	20	D	.	.
	16	21	C	.	.		15	21	E	18	7
	17	22	D	15	4		16	22	F	7	6
	18	23	E	4	3		17	23	G	.	.
	19	24	F	.	.		18	24	A	15	4
	20	25	G	12	1		19	25	B	4	3
	21	26	A	1	0		20	26	C	.	.
	22	27	B	.	.		21	27	D	12	1
	23	28	C	9	28		22	28	E	1	0
	24	29	D	.	.		23	29	F	.	28
	25	30	E	17	26		24	30	G	9	.

Menfes XI. EPIPHI.					Menfes XII. MESORI				
Juliani.	Dies	Lit.Dom.	Aur.num.	Epactz.	Juliani.	Dies	Lit. Dom.	Aur.num.	Epactz.
Iunij. 25	1	A	.	.	Iulij. 25	1	C	14	23
26	2	B	14	23	26	2	D	3	22
27	3	C	3	22	27	3	E	.	.
28	4	D	.	.	28	4	F	11	20
29	5	E	11	20	29	5	G	.	.
Iulij. 30	6	F	.	.	30	6	A	19	18
1	7	G	19	18	31	7	B	8	17
2	8	A	8	17	Aug. 1	8	C	.	.
3	9	B	.	.	2	9	D	16	15
4	10	C	16	15	3	10	E	5	14
5	11	D	5	14	4	11	F	.	.
6	12	E	.	.	5	12	G	13	12
7	13	F	13	12	6	13	A	2	11
8	14	G	2	11	7	14	B	.	.
9	15	A	.	.	8	15	C	10	9
10	16	B	10	9	9	16	D	.	.
11	17	C	.	.	10	17	E	18	7
12	18	D	18	7	11	18	F	7	6
13	19	E	7	6	12	19	G	.	.
14	20	F	.	.	13	20	A	15	4
15	21	G	15	4	14	21	B	4	3
16	22	A	4	3	15	22	C	.	.
17	23	B	.	.	16	23	D	12	1
18	24	C	12	1	17	24	E	1	0
19	25	D	1	0	18	25	F	.	.
20	26	E	.	.	19	26	G	9	28
21	27	F	9	28	20	27	A	.	.
22	28	G	.	.	21	28	B	17	26
23	29	A	17	26	22	29	C	6	.
24	30	B	6	25	23	30	D	.	25

Anni Diocletiani Intercalares intra Centenarios.

3. 7. 11. 15. 19. 23. 27. 31. 35. 39. 43. 47.

51. 55. 59. 63. 67. 71. 75. 79. 83. 87. 91.

95. 99. 103. &c. Reliqui sunt communes.

Menfes Iuliani.	Epagom. Cō.	Bif.	Littera Dom.	Aur. Num.	Epactz.
Aug. 24	1	1	E	14	23
25	2	2	F	3	22
26	3	3	G	.	.
27	4	4	A	11	20
28	5	5	B	19	18
29	6	6	C	.	.

VSVS KALENDARI I ALEXANDRINI.

Exemplum pro sequentibus Canonibus S. Ambrosius Epistola 83. ad Episcopos per Aemiliam constitutos scribit anno Diocletiani 76. Pascha celebratum fuisse Dominica die Pharmuti 28. Nono Kal. Maij idest Aprilis 23. Ibidem ait anno Christi 387. Pascha indictum ab Alexandrinis in 30. Pharmuti seu 25. Aprilis.

CANON I.

Annos Alexandrinos, seu Diocletiani datos Convertere in Annum illum Epochæ CHRISTI, in cuius Augusti die 29. vel si Bisextilis Iulianus sequitur, die 30. Augusti incipit Annus Alexandrinus.

Anno Diocletianæ æræ dato adde annos 283. summa dabit annum Epochæ Christi in cuius Augusti die 29. iniit annus Diocletiani, si annus Christi, non est Tertius

post Bisextilem, seu si annus sequens in forma Iuliana non est Bisextilis; alioquin Alexandrini in fine præcedentis sui anni intercalarunt diem vnum, & sexta Epagomenarum occupavit diem 29. Augusti, ideoq; annus sequens iniit à die 30. Augusti. In Exemplo proposito anno Diocletianæ 76. adde 283. fit Christi annus 359. qui est 3. post Bisextilem cum annus 360. fit Bisextilis, vt Canone III. dicemus; ergo annus 76. Diocletiani incipit die 30. Augusti anni 359. Christi. Annus autem 77. Diocletiani iniit die 29. Augusti anni 360. CHRISTI.

CANON II.

Annos Epochæ CHRISTI non pauciores annis 283. convertere in Annos Alexandrinos, seu Diocletiani, cum ipsis ab initio, vel fine Concurrentes.

Anno Epochæ Christi dato subtrahere annos 282. annus enim, qui restat est annus Diocletiani incipiens die 29. Augusti eiusdem anni, & desiturus die 28. Augusti anni

anni Christi sequentis; nisi annus Christi datus sit tertius post Bisextilem; tunc enim annus Diocletiani incipit die 30. Augusti eiusdem anni; vt euenit in exemplo supra alato: Esto annus Christi 1453. subtractis 282. relinquatur Diocletiani annus 1171. incipiens die 29. Augusti anni 1453. quia hęc non fuit tertius, sed primus post Bisextilem.

CANON III.

Anno Alexandrino dato, scire, an fuerit Intercalaris, an Communis.

Abiectis omnibus centenarijs, consule Tabellam Intercalarium positam in calce Kalendarij. Vel Conuerte, per Canonem I. annum Alexandrinum in annum Epochę Christi; deinde annos Christi, abiectis si adsint, omnibus centenarijs, aut etiam millenarijs, diuide per 4. nam si nil restat fractionis, annus Christi est Bisextilis, si restat 1. est primus; si 2. secundus, si 3. Tertius post Bisextilem; iam si est tertius post Bisext. annus Alexandrinus in eo inijt die 30. Augusti, & annus præcedens apud Alexandrinos fuit intercalaris; reliqui extra hunc casum sunt communes. Sic in priore Exemplo supra, annus Diocletiani 76. incepit anno Christi 359. à die 30. Augusti, & annus 75. fuit intercalaris, quia abiectis 300. & diuisis 59. per 4. restant in fractione $\frac{3}{4}$. idest tertius post Bisextilem.

CANON IV.

Dato Anno Alexandrino, seu Diocletiani Inuenire Cyclum Solis, literam Dominicalem, Aureum numerum, & an Annus sit Communis an Embolimæus.

Conuerso per Canonem I. anno Alexandrino in annum illum Christi, in quo incipit Alexandrinus; adde annis Christi 9. & summam diuide per 28. nam si nulla in quotiente sit fractio, Cyclus Solis anni dati est 28. alioquin Numerator fractionis erit Cyclus Solis quæsitus, cum quo ex Tabella posita cap. IX. num. 3. vel Tabella I. post appendicem Capitis XIII. extrahes literam Dominicalem, illa enim seruit pro anno Alexandrino vsq; ad diem 5. Tiby idest Decembris 31. inclusiue: deinceps enim Cyclo Solis sequenti vsurpanda est litera sequens in dictis Tabellis, nec mutanda nisi die 24. Februarij posteriori anni Bisextilis.

Deinde ijsdem annis Christi adde vnitatem, & summam diuide per 19. si nulla fractio restat, aureus numerus est 19. si fractio, Numerator fractionis erit aureus numerus quæsitus, sed seruiens anno Alexandrino præcedenti; quibus si addas vnitatem, & abijcias 19. si summa excedat 19. habebis aureum numerum seruientem anno Alexandrino toti. Tandem si aureus numerus sit 3. 6. 8. 11. 14. 17. 19. Annus est Embolimæus apud Alexandrinos; reliqui sunt communes.

Exemplum I. de quo ante Canones; annus Diocletiani 76. per Canonem I. inijt anno Christi 359. & quidem per Canonem III. à die 30. Augusti additis 9. fiunt anni 368. quibus diuisis per 28. Quotus est $13\frac{1}{4}$. ergo Solis Cyclus 4. eiusq; litera C. seruit toti anno Romano 359. & Alexandrino vsq; ad Tiby 5. seu Decembris 31. inclusiue; deinceps autem Cyclus Solis est 5. & literę B A quarum prior seruit vsq; ad 24. Februarij, seu 30. Mechir. posterior autem A, vsq; ad reliquum anni, quia annus Christi 360. fuit Bisextilis. Deinde addita vnitatem annis Christi 359. fiunt 360. quibus per 19. diuisis, Quotus est $18\frac{1}{2}$. Ergo aureus numerus 18. seruit pro toto anno Christi 359. & pro Alexandrino 75. sed Alexandrino 76. debetur 19. unde colligitur annum hunc, quoad Lunationes Embolimæum fuisse. Eadem Methodo inuenies in 2. Exemplo S. Ambrosij anno Christi 387. incepisse Diocletiani annum 105. sed à die 30. Augusti, quia erat tertius post Bisextilem, & Cyclum Solis 4 ac literam C. seruisse vsque ad Kalendas Ianuarij, deinceps verò Cyclum 5. & literas B A. Cyclum autem Lunę tuisse 8. adeoq; annum Embolimæum.

CANON V.

Dato Anno Diocletiani, mense ac die Aegyptio, inuenire mensem ac diem Iulianum, imò & feriam ei respondentem, & vicissim dato Anno Christi non minore annis 283. Mensq; ac die Iuliano, inuenire mensem ac diem Aegyptium, seu Alexandrinum feriamq; ipsi respondentem.

Conuersis annis in annos per Canonem I. aut II. & comperto per Canonem III. an annus sit intercalaris, & per Canonem IV. repertis Cyclo Solis cum litera Dominicali, Cycloq; Lunę, seu aureo numero, Consule Kalendarium Alexandrinum his Canonibus præmissum. Prima enim Columella continet dies Mensium Iulianorum; secunda dies mensium Aegyptiorum, quando annus præcedens fuit communis; tertia dies mensium Aegyptiorum, quando annus præcedens dato anno Diocletiani fuit intercalaris, seu Bisexto æquiualens; Quarta columna continet literas Dominicales, ex quibus ditces feriam, iuxta distantiam à litera Dominicali.

Exemplum de quo supra propositum initio Canonum; fuit annus Diocletiani 76. qui per Can. I. incepit Christi anno 359. idest à die 30. Augusti, quia per Canonem III. annus Diocletiani 75. fuit intercalaris, ergo dies 23. Maij coincidit cum 28. Pharmuthi, vt habet S. Ambrosius, cui respondet litera A, competens anno 360. post diem 24. Februarij; quare dies 28. Pharmuthi, seu Aprilis 23. fuit feria 1. & dies 24. Aprilis feria 2. & ita deinceps.

CANON VI.

In Kalendario Alexandrino inuenire Nouiluniam, & præcipue Paschalia, ipsamq; diem Paschatis.

Repertis per Canonem IV. Cyclis Lunę, Solisque & litera Dominicali, quare in kalendarij Alexandrini columna quinta Cycli Lunę, idest aureum numerum, dies enim ipsi adscripta est dies Nouilunij ciuilis. Iam si à Nouilunio Phamenoth mensis inclusiue numerando dies 14. Luna decima quarta cadat ante diem 21. Martij, seu 25. ipsius Phamenoth, illud Nouilunium non est Paschale, sed subsequens Nouilunium; si verò incidat in 21. Martij, vel post, Nouilunium erit Paschale. Deinde si decima quinta dies Nouilunij Paschalis sit Dominica, illa ipsa erit dies legitima Paschatis Christianorum, alioquin expectanda est proximè secutura Dominica.

Exemplum de quo sæpius supra. Anno Diocletiani 76. idest inito in anno Christi 359. & quoad menses Paschales concurrente cum anno 360. Aureus numerus Alexandrinorum fuit 19. cui in kalendario respondet dies 9. Phamenoth, & Martij 5. hinc inclusiue numerando dies 14. deuenitur ad 22. Phamenoth, seu 18. Martij, ergo illud Nouilunium non fuit Paschale. Nouilunium autem Pharmuthi, vt monstrat aureus 19. fuit die 8. Pharmuti, seu 3. Aprilis, inde numerando inclusiue dies 14. deuenitur ad 22. Pharmuthi, seu 17. Aprilis, quibus adscripta est litera B, at litera Dominicalis eo anno erat A, & hæc in progressu non inuenitur prius, quàm die 28. Pharmuthi, seu 23. Aprilis, ergo Pascha fuit die hoc 23. prorsus, vt scripsit S. Ambrosius.

CAPVT XXVII.

De Kalendario Romano Christianorum veteri usque ad Gregorianam Reformationem à plerisque usitato.

Dixi à plerisque, quia etiam post Nicænum Concilium, immò post introductum Cyclum Dionysianum, aliqui Latinorum in Occidente, si Luna XIV. incidisset in Sabbathum, & diem Æquinoctij, aut post Æquinoctium, volebant tamen die xv. Lunæ, quamuis esset Dominica dies, celebrare Pascha, quia volebant celebrare Passionem Domini ante Lunam xiv. & ideo differebant Pascha in alteram Dominicam. Præterea in Embolimæis mensibus à Nicæno Cyclo seu Alexandrino dissidebant, vt videre est apud Petauium l. 2. c. 67. sed maior pars Latinorum occidentalium acceptauit Cyclum Dionysianum, qui tandem apud omnes vsum obtinuit vsque ad Reformationem Kalendarij factam à Gregorio XIII.

2. Dionysius itaque Abbas cognomento *Exiguus*, licet conatus fuisset fulcire Cyclum Cyrilli Alexandrini, postea tamen anno Domini 525. instituit Cyclum Victorij annorum 532. nempe consurgentem ex Cyclo Solis 28. ducto per Lunæ Cyclum 19. & quamuis studuerit kalendarium Alexandrinum, quod à die 24. Augusti incipiebat, traducere ad Romani Kalendarij initium; noluit tamen annos computare à Diocletiano impio persecutore, sed à Christi Redemptoris nostri Incarnatione, vt ipsemet scribit Epistola 2. ad Petronium. Sed quia cum Alexandrinis volebat aureum numerum I. in principio cycli collocare; anno autem primo Epochæ Christianæ à maioribus tradito currebat, aureus 2. & cyclus Solis x. idèd initium cycli posuit anno 1. ante Epocham Christi, cum verò Epocham auspiciari vellet ab Incarnatione Christi, quam putabat anno sequenti factam, huic anno tribuit aureum numerum 2. Aliud est enim initium cycli, aliud Epochæ. Plura de structura Cycli Dionysiani docet Petauius l. 6. de Doctrina Temporum à cap. v. contra Paulum Episcopum Forosempronensem, quæ nobis minimè ad Chronologicum negotium necessaria sunt; Sufficitq; nobis kalendarium Romanum à Dionysio, & postea à Beda instauratum exhibere, vt iacet apud eos, & Clauium, eiusq; vsum breuiter indicare, cum à Concilio Nicæno vsq; ad Gregorianam correctionem plurimi Latinorum vsi sint illo.

KALENDARIVM Ecclesiasticum ab anno 327. ad annum Domini 1582.

Cyclus Solis	Literæ Dominic.	Ianuarius.			Februarius.			Martius.			Aprilis.		
		Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.
i.	G	1	A	3	1	D	.	1	D	3	1	G	.
ii.	F	2	B	.	2	E	11	2	E	.	2	A	11
iii.	E	3	C	11	3	F	19	3	F	11	3	B	.
iv.	D	4	D	.	4	G	8	4	G	.	4	C	19
v.	B	5	E	19	5	A	.	5	A	19	5	D	8
vi.	A	6	F	8	6	B	16	6	B	8	6	E	16
vii.	G	7	G	.	7	C	5	7	C	.	7	F	5
viii.	F	8	A	16	8	D	.	8	D	16	8	G	.
ix.	D	9	B	5	9	E	13	9	E	5	9	A	13
x.	C	10	C	13	10	F	2	10	F	2	10	B	2
xi.	B	11	D	11	11	G	10	11	G	13	11	C	.
xii.	A	12	E	.	12	A	.	12	A	2	12	D	10
xiii.	F	13	F	.	13	B	.	13	B	.	13	E	.
xiiii.	E	14	G	10	14	C	18	14	C	10	14	F	18
xv.	D	15	A	18	15	D	7	15	D	18	15	G	7
xvi.	C	16	B	.	16	E	.	16	E	18	16	A	.
xvii.	A	17	C	7	17	F	15	17	F	7	17	B	15
xviii.	G	18	D	15	18	G	4	18	G	4	18	C	4
xix.	F	19	E	4	19	A	.	19	A	15	19	D	.
xx.	E	20	F	.	20	B	12	20	B	4	20	E	12
xxi.	C	21	G	.	21	C	1	21	C	.	21	F	1
xxii.	B	22	A	12	22	D	.	22	D	12	22	G	.
xxiii.	A	23	B	1	23	E	9	23	E	1	23	A	9
xxiiii.	G	24	C	.	24	F	.	24	F	.	24	B	.
xxv.	E	25	D	9	25	G	17	25	G	9	25	C	17
xxvi.	D	26	E	.	26	A	6	26	A	.	26	D	6
xxvii.	C	27	F	17	27	B	.	27	B	17	27	E	.
xxviii.	B	28	G	6	28	C	14	28	C	6	28	F	14
		29	A	.				29	D	.	29	G	3
		30	B	14				30	E	14	30	A	.
		31	C	3				31	F	3			.

LIBER PRIMVS

Maius.			Iunius.			Iulius.			Augustus.		
Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.
1	B	11	1	E	.	1	G	19	1	C	8
2	C	19	2	F	19	2	A	8	2	D	16
3	D	8	3	G	8	3	B	.	3	E	5
4	E	8	4	A	16	4	C	16	4	F	.
5	F	.	5	B	5	5	D	5	5	G	13
6	G	16	6	C	.	6	E	.	6	A	2
7	A	5	7	D	13	7	F	13	7	B	10
8	B	.	8	E	2	8	G	2	8	C	.
9	C	13	9	F	.	9	A	.	9	D	.
10	D	2	10	G	10	10	B	10	10	E	18
11	E	.	11	A	.	11	C	.	11	F	7
12	F	10	12	B	18	12	D	18	12	G	.
13	G	.	13	C	7	13	E	7	13	A	15
14	A	18	14	D	.	14	F	.	14	B	4
15	B	7	15	E	15	15	G	15	15	C	.
16	C	.	16	F	4	16	A	4	16	D	12
17	D	15	17	G	.	17	B	.	17	E	1
18	E	4	18	A	12	18	C	12	18	F	.
19	F	.	19	B	1	19	D	1	19	G	9
20	G	12	20	C	.	20	E	.	20	A	.
21	A	1	21	D	9	21	F	9	21	B	17
22	B	.	22	E	.	22	G	.	22	C	6
23	C	9	23	F	17	23	A	17	23	D	.
24	D	.	24	G	6	24	B	6	24	E	14
25	E	17	25	A	.	25	C	.	25	F	3
26	F	6	26	B	14	26	D	14	26	G	.
27	G	.	27	C	3	27	E	3	27	A	11
28	A	14	28	D	.	28	F	.	28	B	19
29	B	3	29	E	11	29	G	11	29	C	.
30	C	.	30	F	.	30	A	19	30	D	8
31	D	11	31	.	.	31	B	.	31	E	.

September.			October.			November.			December.		
Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.	Dies	Lit.	Aur.
1	F	16	1	A	16	1	D	.	1	F	13
2	G	5	2	B	5	2	E	13	2	G	2
3	A	.	3	C	13	3	F	2	3	A	.
4	B	13	4	D	2	4	G	.	4	B	10
5	C	2	5	E	.	5	A	10	5	C	.
6	D	.	6	F	10	6	B	18	6	D	18
7	E	10	7	G	18	7	C	7	7	E	7
8	F	.	8	A	18	8	D	7	8	F	.
9	G	18	9	B	7	9	E	.	9	G	15
10	A	7	10	C	.	10	F	15	10	A	4
11	B	.	11	D	15	11	G	4	11	B	.
12	C	15	12	E	4	12	A	.	12	C	12
13	D	4	13	F	.	13	B	12	13	D	1
14	E	.	14	G	12	14	C	1	14	E	.
15	F	12	15	A	1	15	D	.	15	F	9
16	G	1	16	B	.	16	E	9	16	G	.
17	A	.	17	C	9	17	F	.	17	A	17
18	B	9	18	D	.	18	G	17	18	B	6
19	C	.	19	E	17	19	A	6	19	C	.
20	D	17	20	F	6	20	B	.	20	D	14
21	E	6	21	G	.	21	C	14	21	E	3
22	F	.	22	A	14	22	D	3	22	F	.
23	G	14	23	B	3	23	E	.	23	G	11
24	A	3	24	C	.	24	F	11	24	A	19
25	B	.	25	D	11	25	G	19	25	B	.
26	C	11	26	E	19	26	A	8	26	C	8
27	D	19	27	F	8	27	B	.	27	D	.
28	E	.	28	G	8	28	C	.	28	E	16
29	F	8	29	A	.	29	D	16	29	F	5
30	G	.	30	B	16	30	E	5	30	G	.
31	.	.	31	C	5				31	A	13

VSVS KALENDARII

ECCLESIASTICI

Romani Antiqui.

CANON I.

Dato Anno Epochæ Christi, inuenire sine Bissextilibus, an Communis, & Cyclum Luna, seu Aureum numerum, & Cyclum Solis, ac Literam Dominicalem, & Feriam diei dato Mensis Iuliani respondentem.

Primò, Annos datos diuide per 4. si nulla fractio in Quotiente restat, Annus ille est Bissextilis; si fractio aliqua, erit Communis, & Numerator fractionis indicabit ordinem post Bissextilem. Esto annus 1452. Christi diuiso hoc numero per 4. Quotiens est 363. absq; fractione, ergo annus 1452. fuit Bissextilis; at annus 1453. fuit primus post Bissextilem, quia Quoties est 363 $\frac{1}{4}$.

Secundò, Annos Christi datos vnitatem auctos diuide per 19. si nulla fractio restat in Quotiente, Aureus numerus anni dati est 19. si fractio aliqua superest, numerator fractionis est Aureus numerus anni dati. Esto annus 1453. adde 1. fit 1454. hoc diuiso per 19. quotiens est 76. $\frac{1}{19}$. ergo aureus illius anni fuit 10.

Tertiò, Annis Christi datis adde 9. & summam diuide per 28. si nulla fractio restat in quotiente, Solis Cyclus illius anni est 28. si fractio aliqua; Numerator fractionis est Cyclus Solis queritus. Sic anno 1453. adde 9. fiunt 1462. quibus diuisis per 28. Quotiens est 52. $\frac{6}{28}$. ergo Cyclus Solis anni 1453. fuit 6. cui in prima Tabella kalendarij præmissi respondet litera G, sed anno 1452. Bissextili Cyclus Solis fuit 5. & prior litera B, posterior à die 24. Februarij fuit litera A.

Quartò, Quære cui diei mensis dati proximè præcedenti diem datum adscripta sit litera Dominicalis, nam si adscripta sit diei datæ, erit illa feria I. seu dies Dominica, alioquin numerando dies ab illo, cui adscripta est litera Dominicalis inclusiuè, vsq; ad diem datum, habebis numerum feriarum illi congruentem. Esto annus 1453. dies 29. Maij, quo à Turcis capta fuit Constantinopolis; litera enim G, huic anno congruens est adscripta diei 27. Maij, inde inclusiuè vsq; ad 29. sunt dies 3. Ergo dies 29. incidit in feriam 3. seu diem Martij.

CANON II.

Nouilunia, & Plenilunia Ciuilia, vel Ecclesiastica, & dies Luna respondentes diei Mensis Iuliani data in Anno Epochæ Christi dato ante Anni 1582. Octobrem.

Primò per Canonem I. quære Aureum numerum; & huic ipsum require in prima columna mensium Kalendarij præmissi, dies enim, qui sinistrorsum respondet Aureo numero, est dies Nouilunij Ciuilis, seu Ecclesiastici, à quo inclusiuè numerando alios dies habebis ætatem Luna, & dies xv. indidem numeratus retroante, aut porrò est dies Plenilunij Ciuilis, seu Ecclesiastici. Sic anno 1453. aureus numerus fuit 10. cui pro die nouilunij respondet in Ianuario dies 14. in Februario dies 12. in Martio 14. in Aprili dies 12. in Maio 12. & ita de reliquis, ideoque Plenilunium Ianuarij fuit die 28. & Februarij 28. & Martij 28. & Aprilis 28. & Maij 26. Proinde dies 29. Maij, quo capta fuit Constantinopolis, fuit dies 18. Luna.

CANON III.

Dato Epochæ Christi Anno non excedente annos 1582. Inuenire Nouilunium Paschale, & diem Paschatis, ac reliqua festa Mobilia.

Primò per Canones duos præcedentes, Quære Cyclos Solis, & Luna cum litera Dominicali, & Nouilunium Ecclesiasticum Martij: nam si illud contingat die 8. Martij, aut post diem 8. erit Nouilunium Paschale; si verò ante diem 8. non erit Paschale, sed expectandum est Nouilunium sequens.

Secundò numera à die Nouilunij Paschalis inclusiuè dies 15. nam si decimusquintus dies, incidat in Dominicam diem, vt ex litera Dominicali discas, ille erit dies Paschatis apud plerosq; Latinos vsitatus, aliqui enim in hoc casu, ne Passionem Domini celebrarent XIV. Luna expectabant alteram Dominicam, quæ tamen ab omnibus expectanda fuit, si xv. dies Luna non incidat in diem Dominicam.

Tertiò numera inclusiuè à die Paschatis dies 40. & habebis diem Ascensionis Domini, & hinc dies 10. & habebis Dominicam Pentecostes, & hinc dies 11. & habebis Corpus Christi. Sic anno 1453. quia Nouilunium Martij incidit, vt supra vidimus in diem 14. fuit Paschale, à quo inclusiuè numeratis 15. diebus deuenitur ad diem 28. Martij sed litera G ostendit Pascha die 1. Aprilis; & Ascensionem Maij 10. & Pentecostem Maij 20. & Corpus Domini 31. Maij.

Sed expeditissimè id consequi poteris per Tabulam Paschatis legitimi ponendam infra post kalendarium Gregorianum ante caput xxix. vbi dies Paschæ adnotati sunt ab anno 1. ad 1700.

CAPVT XXVIII.

De Kalendario Gregoriano.

Non est nobis necessarium ad Chronologiam, fusiùs explicare formam, & fundamenta Gregoriani Kalendarij, aut illud propugnare contra Sectarios, aliosue oblocutores. Præstiterunt vtrumq; egregiè tres ex Soc. nostra Clauis in expolitione dicti kalendarij, & in eiusdem Apologia contra Mæstlinum, & Dionysium Petauus de Doctrina Temporum libro 5. toto, c. lib. 6. c. 29. & l. 7. c. 12. & Paulus Guldinus in Refutatione Elenchi contra Gregorianum Kalendarium conscripti à Setho Caluifio, & sanè pro illius commendatione sufficeret non solum approbatio, & acceptatio facta ab vniuersis penè Principibus, & Academicis Catholicis, sed Dei ipsius suffragium, qui in Miraculis perpetuis, & certo diei anni patrari solitis, se accomodauit diebus Kalendarij Gregoriani, vt in Ebullitione sanguinis S. Ianuarij Neapoli, in virga arida, quam S. Geltrudis Sueciæ in Vigilia Natalis Domini plantauit in horto sui Monasterij, impetrauitq; vt ad honorem triplicis Virginitatis Deiparæ Virginis Mariæ, folia, & breui interuallo flores, & paulo post fructus eadem nocte produceret, quod miraculum etiam diu post Gregorianam correctionem quotannis instaurabatur, nosq; dum Parmæ effemus anno ni fallor 1629. vidimus ramusculum ex ea arbore missum à P. Nigronio ex Aula Viennensi. Cæterum ad vsum huius kalendarij melius percipiendum, quædam præcipua fundamenta breuissimè præmittemus, & causas reformationis. Quæ ad tria demum capita reuocantur, nempe ad Equinoctij restitutionem in diem 21. Martij per exemptionem dierum X, ad Nouilunia per Epactas melius, quam per aureos numeros antiquos designanda, et ad Cycli Solaris ordinem nouum ex dierum X. exemptione ortum.

I Cum Pascha ex Dei præscripto, ac Patrum celebrandum sit mense primo verni temporis, et ille sit mensis primus verni temporis, cuius Luna xiv. incidit in Equinoctium vernum, aut proximè illud subsequitur, dies autem Equi-

Æquinoctij verni ciuilitate à Soligeno propter antiquos factos, & Agricoliarum opinionem collocatum esset ad diem 25. Martij, tempore autem Christi accideret die 24. Martij, & tempore Concilij Nicæni, siue anno Christi 325. vel 327. obseruatum esset fieri die 21. Martij, propterea Patres illius Concilij illud statuerunt in calendario ad diem 21. Martij, & ex eo terminos Paschales determinarunt. Sed quia Soligenes assumpsit annum Solarem dierum 365. & horarum 6. quibus horis quadriennio collectis, vnum diem addendum quarto quoque anno censuit post sextam Kalendarum Martij, pronuntiando etiam die sequenti, iterum seu bis sexto kal. Martij, vnde Bissextilis anni cognomen ortum est; reuera autem annus Solaris breuior est, nempe iuxta nostram in Astronomia reformata sententiam, dierum 365. h. 5. min. 48. sec. 48. defuntq; ad horas 6. minuta 11. & secunda 12. quæ annis quatuor efficiunt minuta 44. & secunda 48. ideo quarto quoque anno Iuliano Sol ad initium Arietis reuertitur totidem Minutijs citius, quam in anno Iuliano supponatur. Iam si annis 4. Præcedunt Æquinoctia in cælo, Æquinoctium ciuile Iulianum Minutijs horarijs 44. & secundis 48. vtique annis 113. 7. præcedunt vno integro die, & annis 341. diebus 3. & annis 1257. quot sunt à Concilio Nicæno ad Gregorianam correctionem, præcessio illa euasit dierum 11. Esto iuxta Alphontinam anni quantitatem, quam Reformatores Kalendarij secuti sunt, euaserit dierum 10. Iamq; Astronomi etiam ante Tychonem obseruarant Æquinoctium fieri multis diebus ante 21. Martij, ipse verò Tycho anno 1584. illud obseruauit die 9. Martij hora 21. min. 39. post merid. & anno 1585. die 10. Martij hor. 3. min. 19. vt refert tom. 1. progymn. pag. 13. Hinc factum est, vt omnes Lunationes, quarum dies xiv. incidebat ante 21. Martij, reiectæ fiat tanquam non Paschales, cum tamen omnes illæ quæ

Anni Christi.	Æquinoctium Vernum Martij.
0	24
325	21
439	20
553	19
667	18
781	17
895	16
1009	15
1223	14
1237	13
1351	12
1465	11
1579	10

incidebant in Æquinoctij diem verum, aut, post, essent Paschales; Æquinoctium enim fiebat circa dies, quos vides in hoc laterculo. Proinde sæpius accidit, vt Pascha celebratum sit 7. diebus tardius, quam oportebat, immò non raro diebus 28. & aliquando 35. tardius, vt accidit eo ipso seculo correctionis, annis 1565. 1568. 1576. & 1579.

Huic igitur errori, qui futuris seculis crescere adeò poterat, vt Natalis Christi incidere in tempus vernum; occursum est, exemptis ex Octobri anni 1582. decem diebus, & die 5. Octobris numerata tanquam 15. vnde factum est, vt Æquinoctij dies anno sequenti non 11. sed 21. diem Martij occuparit; anno enim illo 1582. iam omnia discussa erant à Mathematicis ad correctionem necessaria, & iam consensus per literas dederat Principes, & Respublicæ, ac pleræque Academiæ Catholicæ, & inter 5. ac 15. Octobris non erant tot festi dies Sanctorum, quot in alijs multis mensibus, & minori cum perturbatione facta est eo mense mutatio; Quemadmodum ad minus perturbanda Orientalis, & Occidentalis Ecclesiæ kalendaria, in quibus Pascha ex 21. die Martij, iuxta Nicæni Concilij decreta determinatum erat, placuit Æquinoctium reducere ad diem potius 21. Martij, quam aut ad 24. vt erat Christi tempore, aut retinere illud ad diem 11. Martij in quo repertum fuerat tempore correctionis Gregorianæ; Ne autem Æquinoctium retrocederet, vt antea, iustum fuit, vt ex 4. cen-

tenarijs annis vnus tantum Bissextilis esset, vt tribus diebus omiffis compensaretur præcessio, quæ annis circiter 400. est totidem dierum.

3. Præcessio quoque Nouiluniorum fuit altera causa reformandi Kalendarij. Iam enim per quatuor dies citius contingebant, quam per aureos numeros in veteri calendario indicabantur; ideoque sæpe Pascha dilatum fuit ultra quam oportebat. Qui error maior deinceps euasisset, adeo, vt Pascha in ipsum diem Nouilunij relapsum esset, nisi ei occursum esset. Causa huius præcessionis Lunarum est, quia in Cyclo Metonico ab Alexandrinis, & postea à Latinis recepto, supponitur annis 19. Solaribus Iulianis Nouilunia reuerti ad idem eiusdem mensis dieiq; & horæ momentum, fierique Lunationes 235. præcisè, dando vnicuique Lunationi ciuilitate & alternis dies 30. & 29. sed reuera mensis Lunarum medius est dierum 29. hor. 12. min. 44. sec. 3. & Tert. 10. vt nos censemus vel Tert. 11. vt Prutenicæ Tabulæ, quas elegerunt Reformatores kalendarij, ideoque in annis 19. Solaribus Iulianis, computatis Bissextilibus continentur dies 6939. horarumq; 18. at Lunationes, mediarum 235. exigunt duntaxat dies 6939. horarumq; 16. min. 32. sec. 28. Tert. 5. vel iuxta nos horas 16. min. 32. sec. 24. Tert. 10. Vnde fit, vt peractis annis 19. Solaribus Iulianis, Nouilunia media anticipent hora 1. min. 27. sec. 31. Tert. 55. & iuxta nos aliquanto plus; atq; adeo post 4. Cyclos Metonicos, seu annos 76. præcedant horis 5. min. 50. sec. 7. Tert. 40. ac tandem annis 312. 3. integro ferè die, & annis 1250. quadruplo toto citius quam indicant Aurei numeri kalendarij veteris, suppositione prædicta falsa innixi; Huic verò vitio occursum est, non per 30. kalendaria, vt poterat, sed per vnicuique disponendo in eo Epactas, loco Aureorum; sunt enim Epactæ dies, qui post mensem Decembrem supersunt post vltimam Lunationem, vsque ad finem anni; vt si fingamus Calendis Ianuarij fieri Nouilunium, Lunationes 12. idest annus Lunarum dierum 354. absoluetur Decembris die 20. & ad finem anni restabunt dies 11. spectantes ad decimam tertiam Lunationem; sequenti autem anno Lunationes 12. computata illa, quæ inijsa die 20. Decembris, absoluetur die 9. Decembris, & supererunt ad finem anni Epactæ dierum 22. demum anno 3. absoluetur 12. Lunationes die 28. Nouembris, & Lunatio decimatertia dierum 30. absoluetur die 28. Decembris, quare restabunt Epactæ 3. & ita deinceps. Ideo annus 3. Cycli est embolimus: succeduntq; sibi epactæ hoc ordine 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 31. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. vel 0. Ita tamen dispositæ sunt in calendario, vt Nouilunia Ecclesiastica plerumque posteriora sint veris, aut etiam medijs Nouilunijs, vt Ecclesia securior sit de transacta Luna 14. in qua non licet ei Pascha celebrare cum Iudæis. Quod si alia, in quæstione facti errauit, ob suppositionem Æquinoctij, & Lunationum Metonicarum quali nulla vtrunque Præcessio contingeret, id fuit per accidens, & ex ignorantia bona fide perseverante. Cætera de artificio Epactarum videri possunt apud Clauium à cap. 9. ad 13. & à cap. 17. ad 20. & Petauium l. 5. à cap. 9.

4. Tertium caput Reformationis quoad ordinem literarum Dominicalium, oritur necessario, ex primo capite. Exemptis enim diebus 10. ab Octobri anni 1582. sequitur, vt feria diei 15. Octobris substituti pro die 5. non potuerit esse eadem quæ diei 5. cum feriarum Cyclus hebdomadarius sit, nec die 10. sed 7. euoluto redeat ad eandem feriã. Quare cum anno 1582. Cyclus Solis esset 23. ideoque litera Dominicalis G, dies 5. incidit in feriam sextam, & dies 15. incidisset in feriam 2. sed abiectis 10. diebus incidit in feriam 6. & sic diei 15. pro litera A, attribuenda fuit, litera E, ac reliquarum deinceps dierum literæ variandæ, sicut & annis illis, quibus alioquin Bissextilibus intermitenda est intercalatio.

5. Ad eruditionem historicam Lectoris adde, vitium kalendarij veteris iam inde ab anno 1260. detectum esse, quo Io. de Sacrobosco, & deinde Io. de Saxonia, Robertusque Lincolnensis Episcopus regulas quasdam scripserunt pro reformando Kalendario, vt fecerunt postea Petrus Philumena, Nicolaus Gregoras, & anno 1372. Haacius Argyrus, & in Concilio Constantienti Petrus de Aliaco Cardinalis, & Episcopus Cameracensis anno 1414. & in Concilio Basileæ Nicolaus Cardinalis Cusanus annis 1436. &

1459. & postea anno 1460. Deinde Io. Regiomontanus à Sixto IV. ad id negotij Romam euocatus, obiit anno 1476. Romæ sepultusq; est in Pantheon. Postea errores Kalendarij delati rursus sunt ad Leonem X. & Concilium Lateranense anno 1513. & 1518. scripsitq; tunc ad Leonem X. Paulus Middelburgensis Episcopus Forosemprensis suam Summam, vt & Io. Stoflerius, Albertus Pighius, & Io. Eklius, rogantes eum & Maximilianum II. Imp. vt hoc negotium susciperent, suam formam reformationis exhibentes, quam postea imminente Concilio Tridentino exhibuit, ex sua intentione Petrus Pizatus, & Lucas Gauricus, alijque rogantes Pium IV. vt in hanc Reformationem incumberet. Itaq; ex eius nutu decreta sunt hæc Reformatio in Concilio Tridentino; eaq; occasione Campanus, Iosephus Moletius, Iosephus Zarlinus, sua de hoc scripta euulgarunt. Conlocatis tandem Romam harum rerum peritioribus, & per decennium discursis diuersis formulis, visa

est præferenda illa, quam duo fratres Aloysius, & Antonius Lilius Veronenses excogitarant. Proinde Gregorius XIII. Anno 1577. Compendium Lilianz formæ transmissit ad Principes Christiands, Republicas; & Academijs Catholicas; quare cum tandem mirro consensu anno 1582. respondissent placere sibi eam formam, non est visum ulterius differre Reformationem. Superuienti porrò inter ceteros Christophoro Clauio Soc. nostræ mandatum est à Clemente VIII. vt explicaret prædictam formam, quod præstitit egregio volumine; respondens in fine Francisco Vietz, qui aliam formam cum titulo Gregoriano Kalendarij ediderat. Ex eo igitur potissimum subiiciemus Kalendarium Gregorianum, addemusq; illas Tabulas, quas ad Chronologicum negotium, necessarias, vel percommodas arbitramur, aliquas ex nostra industria illis inserentes. Post Kalendarium autem subiungemus Tabulam Paschatis legitimi ab anno 1. Christi, vsque ad annum 1700.

CALENDARIUM GREGORIANVM.

Ianuarius.				Februarius.				Martius.				Aprilis.			
Dies mens	L.D.	Epa.		Dies mens	L.D.	Epa.		Dies mens	L.D.	Epa.		Dies mens	L.D.	Epa.	
1	A	#		1	d	29		1	d	#		1	g	29	
2	b	29		2	e	28		2	e	29		2	A	28	
3	c	28		3	f	27		3	f	28		3	b	27	
4	d	27		4	g	26	xxv.	4	g	27		4	c	26	xxv.
5	e	26		5	A	24	xxv.	5	A	26		5	d	24	xxv.
6	f	25	xxv.	6	b	23		6	b	25	xxv.	6	e	23	
7	g	24		7	c	22		7	c	24		7	f	22	
8	A	23		8	d	21		8	d	23		8	g	21	
9	b	22		9	e	20		9	e	22		9	A	20	
10	c	21		10	f	19		10	f	21		10	b	19	
11	d	20		11	g	18		11	g	20		11	c	18	
12	e	19		12	A	17		12	A	19		12	d	17	
13	f	18		13	b	16		13	b	18		13	e	16	
14	g	17		14	c	15		14	c	17		14	f	15	
15	A	16		15	d	14		15	d	16		15	g	14	
16	b	15		16	e	13		16	e	15		16	A	13	
17	c	14		17	f	12		17	f	14		17	b	12	
18	d	13		18	g	11		18	g	13		18	c	11	
19	e	12		19	A	10		19	A	12		19	d	10	
20	f	11		20	b	9		20	b	11		20	e	9	
21	g	10		21	c	8		21	c	10		21	f	8	
22	A	9		22	d	7		22	d	9		22	g	7	
23	b	8		23	e	6		23	e	8		23	A	6	
24	c	7		24	f	5		24	f	7		24	b	5	
25	d	6		25	g	4		25	g	6		25	c	4	
26	e	5		26	A	3		26	A	5		26	d	3	
27	f	4		27	b	2		27	b	4		27	e	2	
28	g	3		28	c	1		28	c	3		28	f	1	
29	A	2						29	d	2		29	g	#	
30	b	1						30	e	1		30	A	29	
31	c	#						31	f	#					

Maius.				Iunius.				Iulius.				Augustus.			
Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.	
1	b	28		1	c	27		1	g	26		1	c	24	xxv.
2	cd	27		2	cf	26	xxv.	2	ga	25	xxv.	2	cd	23	
3	cde	26		3	gA	24	xxv.	3	abc	24		3	cde	22	
4	cd	25	xxv.	4	ab	23		4	bc	23		4	cd	21	
5	efg	24		5	abc	22		5	cd	22		5	efg	20	
6	g	23		6	bc	21		6	d	21		6	gA	19	
7	A	22		7	d	20		7	f	20		7	b	18	
8	Ab	21		8	def	19		8	fg	19		8	bcd	17	
9	bcde	20		9	efg	18		9	gAb	18		9	cde	16	
10	cdef	19		10	gAb	17		10	abcd	17		10	def	15	
11	def	18		11	ab	16		11	bcd	16		11	efg	14	
12	ef	17		12	ab	15		12	cd	15		12	g	13	
13	g	16		13	c	14		13	e	14		13	A	12	
14	gA	15		14	cd	13		14	ef	13		14	Ab	11	
15	gAb	14		15	cdef	12		15	fg	12		15	Abc	10	
16	gAbc	13		16	cdefg	11		16	gAb	11		16	Abcd	9	
17	gAbcd	12		17	gA	10		17	abc	10		17	Abcd	8	
18	gAbcd	11		18	A	9		18	d	9		18	Abcd	7	
19	f	10		19	b	8		19	d	8		19	g	6	
20	fg	9		20	bcd	7		20	def	7		20	gAb	5	
21	fgA	8		21	bcd	6		21	efg	6		21	gAbc	4	
22	fgAb	7		22	bcdef	5		22	fgAb	5		22	gAbcd	3	
23	fgAbc	6		23	bcdefg	4		23	fgAb	4		23	gAbcd	2	
24	fgAbcd	5		24	g	3		24	gAb	3		24	gAbcd	1	
25	c	4		25	A	2		25	c	2		25	f	*	
26	cf	3		26	Ab	1	*	26	cd	1	*	26	fg	29	
27	cfg	2		27	Abcd	*		27	def	*		27	gAb	28	
28	cfgA	1		28	Abcd	29		28	efg	29		28	gAbc	27	
29	cfgAb	*		29	Abcd	28		29	fgA	28		29	gAbcd	26	
30	cfgAbc	29		30	Abcd	27		30	gAb	27		30	gAbcd	25	
31	cfgAbcd	28		31	Abcd	27		31	gAb	26		31	g	24	
September.				October.				November.				December.			
Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.		Dies	L.D.	Epa.	
1	f	23		1	A	22		1	d	21		1	f	20	
2	fg	22		2	Ab	21		2	def	20		2	fg	19	
3	fgA	21		3	Abc	20		3	efg	19		3	fgA	18	
4	fgAb	20		4	Abcd	19		4	fgAb	18		4	fgAb	17	
5	fgAbc	19		5	Abcd	18		5	gAb	17		5	fgcd	16	
6	fgAbcd	18		6	ef	17		6	g	16		6	g	15	
7	e	17		7	g	16		7	d	15		7	e	14	
8	ef	16		8	gAb	15		8	cd	14		8	efg	13	
9	efg	15		9	gAb	14		9	d	13		9	efgA	12	
10	efgA	14		10	gAbc	13		10	def	12		10	efgA	11	
11	efgAb	13		11	gAbc	12		11	efgA	11		11	efgA	10	
12	efgAb	12		12	gAbc	11		12	gA	10		12	efgA	9	
13	d	11		13	f	10		13	b	9		13	d	8	
14	def	10		14	fg	9		14	bc	8		14	def	7	
15	defg	9		15	fgA	8		15	bcd	7		15	defg	6	
16	defgA	8		16	fgAb	7		16	cdef	6		16	defgA	5	
17	defgAb	7		17	fgAbc	6		17	defg	5		17	defgA	4	
18	defgAb	6		18	fgAbc	5		18	fg	4		18	defgA	3	
19	c	5		19	e	4		19	A	3		19	c	2	
20	cd	4		20	ef	3		20	Ab	2		20	cd	1	
21	cd	3		21	efg	2		21	Abc	1	*	21	cd	*	
22	cd	2		22	efgA	1		22	Abcd	*		22	cd	29	
23	efg	1		23	efg	*		23	Abcd	29		23	efgA	28	
24	efgA	*		24	efg	29		24	ef	28		24	efgA	27	
25	b	29		25	d	28		25	g	27		25	b	26	
26	bcd	28		26	def	27		26	gAb	26	xxv.	26	bcd	25	xxv.
27	bcd	27		27	defg	26		27	gAbc	24	xxv.	27	bcd	24	
28	bcd	26	xxv.	28	defgA	25	xxv.	28	gAbcd	23		28	bcd	23	
29	bcd	24	xxv.	29	defgA	24		29	gAbcd	22		29	bcd	22	
30	efg	23		30	defg	23		30	gAbcd	21		30	efgA	21	
31	efg	23		31	defg	22		31	gAbcd	21		31	efgA	20	xix.

TABVLA PASCHATIS LEGITIMI ab Anno 1. CHRISTI vulgari, ad Annum 1700.
Primus Numerus Annos Christi, alter Paschatis diem Martio, aut Aprili.

1	M	27	71	A.	7	141	A.	10	211	A.	14	281	M.	27	351	M.	31	421	A.	3
2	A.	16	72	M	22	142	A.	2	212	A.	5	282	A.	16	352	A.	19	422	M.	26
3	A.	8	73	A.	11	143	A.	22	213	M.	28	283	A.	1	353	A.	11	423	A.	15
4	M	23	74	A.	3	144	A.	6	214	A.	17	284	A.	20	354	M.	27	424	A.	6
5	A.	12	75	A.	23	145	M	29	215	A.	2	285	A.	12	355	A.	16	425	A.	19
6	A.	4	76	A.	7	146	A.	18	216	A.	21	286	M.	28	356	A.	7	426	A.	11
7	A.	24	77	M	30	147	A.	3	217	A.	13	287	A.	17	357	M.	23	427	A.	3
8	A.	8	78	A.	19	148	M	25	218	M.	29	288	A.	8	358	A.	12	428	A.	22
9	M	31	79	A.	4	149	A.	19	219	A.	18	289	M.	24	359	A.	4	429	A.	7
10	A.	20	80	M	26	150	M	30	220	A.	9	290	A.	13	360	A.	23	430	M.	30
11	A.	5	81	A.	15	151	A.	19	221	M.	25	291	A.	5	361	A.	8	431	A.	19
12	M	27	82	M	31	152	A.	10	222	A.	14	292	A.	24	362	M.	31	432	A.	3
13	A.	16	83	A.	20	153	M	26	223	A.	6	293	A.	9	363	A.	20	433	M.	26
14	A.	8	84	A.	11	154	A.	5	224	M.	28	294	A.	1	364	A.	4	434	A.	15
15	M	24	85	A.	3	155	A.	7	225	A.	10	295	A.	21	365	M.	27	435	M.	31
16	A.	12	86	A.	16	156	M	29	226	A.	2	296	A.	5	366	A.	16	436	A.	19
17	A.	4	87	A.	8	157	A.	11	227	A.	22	297	M.	28	367	A.	10	437	A.	11
18	A.	24	88	M	30	158	A.	3	228	A.	6	298	A.	17	368	A.	2	438	M.	27
19	A.	9	89	A.	19	159	A.	23	229	M.	29	299	A.	2	369	A.	12	439	A.	16
20	M	31	90	A.	4	160	A.	14	230	A.	18	300	M.	24	370	M.	28	440	A.	1
21	A.	10	91	M	27	161	M	30	231	A.	3	301	A.	13	371	A.	17	441	M.	23
22	A.	5	92	A.	15	162	A.	19	232	M.	25	302	A.	5	372	A.	8	442	A.	12
23	M	28	93	M	31	163	A.	11	233	A.	14	303	A.	18	373	M.	31	443	A.	4
24	A.	16	94	A.	20	164	M	26	234	A.	6	304	A.	9	374	A.	13	444	A.	23
25	A.	8	95	A.	12	165	A.	15	235	A.	19	305	A.	1	375	A.	5	445	A.	8
26	A.	21	96	M	27	166	A.	7	236	A.	10	306	A.	14	376	M.	27	446	M.	31
27	A.	13	97	A.	16	167	M	23	237	A.	2	307	A.	6	377	A.	16	447	A.	20
28	M	28	98	A.	8	168	A.	11	238	A.	22	308	M.	28	378	A.	1	448	A.	11
29	A.	17	99	M	24	169	A.	3	239	A.	7	309	A.	17	379	A.	21	449	M.	27
30	A.	9	100	A.	12	170	A.	23	240	M.	29	310	A.	2	380	A.	12	450	A.	16
31	M	25	101	A.	4	171	A.	8	241	A.	18	311	A.	22	381	M.	28	451	A.	8
32	A.	13	102	A.	24	172	M	30	242	A.	3	312	A.	13	382	A.	17	452	M.	23
33	A.	5	103	A.	9	173	A.	19	243	M.	26	313	M.	29	383	A.	19	453	A.	12
34	M	28	104	M	31	174	A.	4	244	A.	14	314	A.	18	384	M.	24	454	A.	14
35	A.	10	105	A.	20	175	M	27	245	M.	30	315	A.	10	385	A.	13	455	A.	24
36	A.	1	106	A.	5	176	A.	15	246	A.	19	316	M.	25	386	A.	5	456	A.	8
37	A.	21	107	M	28	177	M	31	247	A.	11	317	A.	14	387	A.	25	457	M.	31
38	A.	6	108	A.	16	178	A.	20	248	M.	26	318	A.	6	388	A.	9	458	A.	20
39	M	29	109	A.	8	179	A.	12	249	A.	15	319	M.	22	389	A.	1	459	A.	5
40	A.	17	110	M	24	180	A.	3	250	A.	7	320	A.	10	390	A.	21	460	M.	27
41	A.	9	111	A.	13	181	A.	19	251	M.	23	321	A.	2	391	A.	6	461	A.	16
42	M	25	112	A.	4	182	A.	8	252	A.	18	322	A.	22	392	M.	28	462	A.	1
43	A.	14	113	A.	24	183	M.	38	253	A.	2	323	A.	7	393	A.	17	463	A.	21
44	A.	5	114	A.	9	184	A.	16	254	A.	23	324	M.	29	394	A.	2	464	A.	12
45	A.	25	115	A.	1	185	A.	4	255	A.	8	325	A.	18	395	M.	25	465	M.	28
46	A.	10	116	A.	20	186	M.	27	256	M.	30	326	A.	3	396	A.	13	466	A.	17
47	A.	2	117	A.	5	187	A.	16	257	A.	19	327	M.	26	397	A.	5	467	A.	9
48	A.	21	118	M	28	188	M.	31	258	A.	11	328	A.	14	398	A.	18	468	M.	31
49	A.	6	119	A.	17	189	A.	20	259	M.	27	329	A.	6	399	A.	10	469	A.	13
50	M	29	120	A.	1	190	A.	12	260	A.	15	330	A.	19	400	A.	1	470	A.	5
51	A.	18	121	A.	21	191	M.	28	261	A.	7	331	A.	11	401	A.	14	471	M.	28
52	A.	2	122	A.	13	192	A.	16	262	M.	23	332	A.	2	402	A.	6	472	A.	16
53	M	25	123	M	29	193	A.	3	263	A.	12	333	A.	22	403	M.	29	473	A.	1
54	A.	14	124	A.	17	194	M.	24	264	A.	3	334	A.	7	404	A.	17	474	A.	21
55	M	30	125	A.	9	195	A.	13	265	A.	23	335	M.	30	405	A.	2	475	A.	6
56	A.	18	126	A.	25	196	A.	4	266	A.	8	336	A.	18	406	A.	22	476	M.	28
57	A.	10	127	A.	14	197	A.	24	267	M.	31	337	A.	3	407	A.	14	477	A.	17
58	M	26	128	A.	5	198	A.	9	268	A.	19	338	A.	6	408	M.	29	478	A.	9
59	A.	1	129	M	28	199	A.	1	269	A.	4	339	A.	15	409	A.	18	479	M.	25
60	A.	6	130	A.	10	200	A.	20	270	M.	27	340	M.	30	410	A.	10	480	A.	13
61	M	29	131	A.	2	201	A.	5	271	A.	16	341	A.	19	411	M.	26	481	A.	5
62	A.	11	132	A.	21	202	M.	28	272	M.	31	342	A.	11	412	A.	14	482	A.	25
63	A.	3	133	A.	6	203	A.	17	273	A.	20	343	M.	27	413	A.	6	483	A.	10
64	A.	2	134	M	29	204	A.	8	274	A.	12	344	A.	15	414	M.	22	484	A.	1
65	A.	14	135	A.	18	205	M.	24	275	M.	28	345	A.	7	415	A.	11	485	A.	21
66	M	30	136	A.	9	206	A.	13	276	A.	16	346	A.	23	416	A.	2	486	A.	6
67	A.	19	137	M	25	207	A.	5	277	A.	8	347	A.	12	417	A.	22	487	M.	29
68	A.	10	138	A.	14	208	A.	24	278	M.	31	348	A.	3	418	A.	7	488	A.	17
69	M	26	139	A.	6	209	A.	9	279	A.	13	349	A.	23	419	M.	30	489	A.	2
70	A.	15	140	A.	25	210	A.	1	280	A.	4	350	A.	8	420	A.	18	490	M.	25

Residuum Tabulæ Paschalis.

491	A.	24	561	A.	7	631	M.	24	701	A.	3	771	A.	7	841	A.	17	911	A.	21
492	A.	5	562	A.	9	632	A.	12	702	A.	23	772	M.	29	842	A.	2	912	A.	12
493	A.	18	563	M.	25	633	A.	4	703	A.	8	773	A.	18	843	A.	22	913	M.	28
494	A.	10	564	A.	13	634	A.	24	704	M.	30	774	A.	3	844	A.	13	914	A.	17
495	M.	26	565	A.	5	635	A.	9	705	A.	19	775	M.	26	845	M.	29	915	A.	9
496	A.	14	566	M.	28	636	M.	31	706	A.	4	776	A.	14	846	A.	18	916	M.	24
497	A.	6	567	A.	10	637	A.	20	707	M.	27	777	M.	39	847	A.	10	917	A.	13
498	M.	29	568	A.	1	638	A.	5	708	A.	15	778	A.	19	848	M.	25	918	A.	5
499	A.	11	569	A.	21	639	M.	28	709	M.	31	779	A.	11	849	A.	14	919	A.	25
500	A.	2	570	A.	6	640	A.	16	710	A.	20	780	M.	26	850	A.	6	920	A.	9
501	A.	22	571	M.	29	641	A.	8	711	A.	12	781	A.	15	851	M.	22	921	A.	1
502	A.	14	572	A.	17	642	M.	24	712	A.	3	782	A.	7	852	A.	10	922	A.	21
503	M.	30	573	A.	19	643	A.	13	713	A.	19	783	M.	25	853	A.	2	923	A.	6
504	A.	18	574	M.	25	644	A.	4	714	A.	8	784	A.	11	854	A.	22	924	M.	28
505	A.	10	575	A.	14	645	A.	24	715	M.	31	785	A.	2	855	A.	7	925	A.	17
506	M.	26	576	A.	5	646	A.	9	716	A.	16	786	A.	23	856	M.	29	926	A.	2
507	A.	15	577	A.	25	647	A.	8	717	A.	4	787	A.	8	857	A.	18	927	M.	25
508	A.	6	578	A.	10	648	A.	20	718	M.	27	788	M.	30	858	A.	3	928	A.	13
509	M.	22	579	A.	2	649	A.	5	719	A.	16	789	A.	19	859	M.	26	929	A.	5
510	A.	11	580	A.	21	650	M.	28	720	M.	31	790	A.	11	860	A.	14	930	A.	18
511	A.	3	581	A.	6	651	A.	17	721	A.	20	791	M.	27	861	A.	6	931	A.	10
512	A.	22	582	M.	29	652	A.	1	722	A.	12	792	A.	15	862	A.	19	932	A.	1
513	A.	7	583	A.	18	653	A.	21	723	M.	28	793	A.	7	863	A.	11	933	A.	14
514	M.	30	584	A.	2	654	A.	13	724	A.	16	794	M.	23	864	A.	2	934	A.	6
515	A.	19	585	M.	25	655	M.	29	725	A.	8	795	A.	12	865	A.	22	935	M.	29
516	A.	3	586	A.	14	656	A.	17	726	M.	24	796	A.	5	866	A.	7	936	M.	17
517	M.	26	587	M.	30	657	A.	9	727	A.	13	797	M.	23	867	M.	39	937	A.	2
518	A.	15	588	A.	18	658	M.	25	728	A.	4	798	A.	8	868	A.	8	938	A.	22
519	M.	31	589	A.	20	659	A.	14	729	A.	24	799	M.	31	869	A.	3	939	A.	14
520	A.	19	590	M.	26	660	A.	5	730	A.	9	800	A.	19	870	M.	26	940	M.	29
521	A.	11	591	A.	15	661	M.	28	731	A.	1	801	A.	4	871	A.	15	941	A.	18
522	A.	3	592	A.	6	662	A.	10	732	A.	20	802	M.	27	872	M.	39	942	A.	10
523	A.	16	593	M.	29	663	A.	2	733	A.	5	803	A.	16	873	A.	19	943	M.	26
524	A.	7	594	A.	11	664	A.	21	734	M.	28	804	M.	31	874	A.	11	944	A.	14
525	M.	30	595	A.	3	665	A.	6	735	A.	17	805	A.	10	875	M.	27	945	A.	6
526	A.	19	596	A.	22	666	M.	29	736	A.	8	806	A.	12	876	A.	15	946	M.	22
527	A.	4	597	A.	14	667	A.	18	737	M.	24	807	M.	28	877	A.	7	947	A.	11
528	M.	26	598	M.	30	668	A.	9	738	A.	13	808	A.	16	878	M.	23	948	A.	2
529	A.	15	599	A.	19	669	M.	25	739	A.	5	809	A.	8	879	A.	12	949	A.	22
530	M.	31	600	A.	10	670	A.	14	740	A.	24	810	A.	31	880	A.	3	950	A.	7
531	A.	20	601	M.	26	671	A.	6	741	A.	9	811	A.	13	881	M.	23	951	M.	30
532	A.	11	602	A.	15	672	A.	25	742	A.	1	812	A.	4	882	A.	8	952	A.	18
533	M.	27	603	A.	7	673	A.	10	743	A.	14	813	M.	27	883	M.	31	953	A.	3
534	A.	16	604	M.	22	674	A.	3	744	A.	5	814	A.	16	884	A.	19	954	M.	26
535	A.	8	605	A.	11	675	A.	22	745	M.	28	815	A.	1	885	A.	11	955	A.	15
536	M.	23	606	A.	3	676	A.	6	746	A.	17	816	A.	20	886	M.	27	956	A.	6
537	A.	12	607	A.	23	677	M.	29	747	A.	2	817	A.	12	887	A.	16	957	A.	19
538	A.	4	608	A.	7	678	A.	18	748	A.	21	818	M.	28	888	A.	7	958	A.	11
539	A.	24	609	M.	30	679	A.	3	749	A.	13	819	A.	17	889	M.	23	959	A.	3
540	A.	8	610	A.	19	680	M.	25	750	M.	29	820	A.	8	890	A.	14	960	A.	22
541	M.	31	611	A.	4	681	A.	14	751	A.	18	821	M.	24	891	A.	4	961	A.	7
542	A.	20	612	M.	26	682	M.	30	752	A.	9	822	A.	13	892	M.	23	962	M.	30
543	A.	5	613	A.	15	683	A.	19	753	M.	25	823	A.	5	893	A.	8	963	A.	19
544	M.	27	614	M.	31	684	A.	10	754	A.	14	824	A.	24	894	M.	31	964	A.	3
545	A.	16	615	A.	20	685	M.	26	755	A.	6	825	A.	9	895	A.	20	965	M.	26
546	A.	8	616	A.	11	686	A.	15	756	M.	28	826	A.	1	896	A.	4	966	A.	15
547	M.	24	617	A.	3	687	A.	7	757	A.	10	827	A.	12	897	M.	27	967	M.	31
548	A.	12	618	A.	10	688	M.	29	758	A.	2	828	A.	5	898	A.	16	968	A.	19
549	A.	4	619	A.	8	689	A.	11	759	A.	22	829	M.	28	899	A.	10	969	A.	11
550	A.	24	620	M.	30	690	A.	3	760	A.	6	830	A.	17	900	A.	2	970	M.	27
551	A.	9	621	A.	19	691	A.	23	761	M.	29	831	A.	2	901	A.	12	971	A.	16
552	M.	31	622	A.	4	692	A.	14	762	A.	18	832	M.	24	902	M.	28	972	A.	7
553	A.	20	623	M.	27	693	M.	31	763	A.	3	833	A.	13	903	A.	17	973	M.	23
554	A.	5	624	A.	15	694	A.	19	764	M.	25	834	A.	5	904	A.	8	974	A.	12
555	M.	28	625	M.	31	695	A.	11	765	A.	14	835	A.	18	905	M.	31	975	A.	4
556	A.	16	626	A.	20	696	M.	26	766	A.	6	836	A.	9	906	A.	13	976	M.	23
557	A.	1	627	A.	12	697	A.	15	767	A.	19	837	A.	1	907	A.	5	977	A.	8
558	A.	21	628	M.	27	698	A.	7	768	A.	10	838	A.	14	908	M.	27	978	M.	31
559	A.	13	629	A.	16	699	M.	23	769	A.	2	839	A.	6	909	A.	16	979	A.	20
560	M.	28	630	A.	8	700	A.	11	770	A.	22	840	M.	28	910	A.	3	980	A.	11

Residuum Tabulae Paschalis.

981	M.	27	1051	M	31	1121	A.	10	1191	A	14	1261	A	24	1331	M	31	1401	A.	3
982	A.	16	1052	A.	19	1122	M	26	1192	A	5	1262	A	9	1332	A.	19	1402	M	26
983	A.	8	1053	A.	11	1123	A.	15	1193	M	28	1263	A	1	1333	A.	4	1403	A.	15
984	M.	23	1054	A.	3	1124	A.	6	1194	A	10	1264	A	20	1334	M	27	1404	M	30
985	A.	12	1055	A.	16	1125	M	29	1195	A	12	1265	A	5	1335	A.	16	1405	A.	19
986	A.	4	1056	A.	17	1126	A.	11	1196	A	21	1266	M	28	1336	M	31	1406	A.	11
987	A.	24	1057	M	30	1127	A.	3	1197	A	6	1267	A	17	1337	A.	20	1407	M	27
988	A.	8	1058	A.	19	1128	A.	22	1198	M	29	1268	A	8	1338	A.	12	1408	A.	15
989	M.	31	1059	A.	4	1129	A.	14	1199	A	18	1269	M	24	1339	M	28	1409	A.	7
990	A.	20	1060	M	26	1130	M	30	1200	A	9	1270	M	31	1340	A.	16	1410	M	23
991	A.	5	1061	A.	15	1131	A.	19	1201	M	25	1271	A	15	1341	A.	8	1411	M	13
992	M.	27	1062	M	31	1132	A.	10	1202	A	14	1272	A	24	1342	M	31	1412	A.	3
993	A.	16	1063	A.	20	1133	M	26	1203	A	6	1273	A	9	1343	A.	23	1413	A.	23
994	A.	1	1064	A.	11	1134	A.	15	1204	A	25	1274	A	1	1344	A.	4	1414	A.	8
995	A.	21	1065	M	27	1135	A.	7	1205	A	10	1275	A	14	1345	M	27	1415	M	31
996	A.	12	1066	A.	16	1136	M	22	1206	A	2	1276	A	5	1346	A.	16	1416	A.	19
997	M.	28	1067	A.	8	1137	A.	11	1207	A	22	1277	M	28	1347	A.	1	1417	A.	11
998	A.	17	1068	M	23	1138	A.	3	1208	A	6	1278	A	17	1348	A.	20	1418	M	27
999	A.	9	1069	A.	12	1139	A.	23	1209	M	29	1279	A	2	1349	A.	11	1419	A.	16
1000	M	31	1070	A.	4	1140	A.	7	1210	A	18	1280	A	21	1350	M	28	1420	A.	7
1001	A.	13	1071	A.	24	1141	M	30	1211	A	3	1281	A.	13	1351	A.	17	1421	M	23
1002	A.	5	1072	A.	8	1142	A.	19	1212	M	25	1282	M	29	1352	A.	8	1422	A.	13
1003	M	28	1073	M	31	1143	A.	4	1213	A	14	1283	A.	18	1353	M	24	1423	A.	14
1004	A.	16	1074	A.	20	1144	M	26	1214	M	30	1284	A.	9	1354	A.	13	1424	A.	23
1005	A.	1	1075	A.	5	1145	A	15	1215	A	19	1285	M	23	1355	A.	5	1425	A.	8
1006	A.	21	1076	M	27	1146	M	31	1216	A	10	1286	A.	14	1356	A.	24	1426	M	31
1007	A.	6	1077	A.	16	1147	A	20	1217	M	26	1287	A.	6	1357	A.	19	1427	A.	20
1008	M	28	1078	A.	8	1148	A	11	1218	A	15	1288	M	28	1358	A.	1	1428	A.	4
1009	A.	17	1079	M	24	1149	A	3	1219	A	7	1289	A.	10	1359	A.	21	1429	M	27
1010	A.	9	1080	A.	12	1150	A	16	1220	M	26	1290	A.	2	1360	A.	5	1430	A.	16
1011	M	25	1081	A.	4	1151	A	8	1221	A	11	1291	A.	22	1361	M	28	1431	A.	10
1012	A.	13	1082	A.	24	1152	M	30	1222	A	3	1292	A.	6	1362	A.	17	1432	A.	2
1013	A.	5	1083	A.	9	1153	A	19	1223	A	23	1293	M	29	1363	A.	2	1433	A.	12
1014	A.	25	1084	M	31	1154	A	4	1224	A	14	1294	A.	18	1364	M	24	1434	M	28
1015	A.	10	1085	A.	20	1155	M	27	1225	M	30	1295	A.	3	1365	A.	23	1435	A.	17
1016	A.	1	1086	A.	5	1156	A	15	1226	A	19	1296	M	26	1366	A.	5	1436	A.	8
1017	A.	21	1087	M	28	1157	M	31	1227	A	11	1297	A.	14	1367	A.	18	1437	M	31
1018	A.	6	1088	A.	16	1158	A	20	1228	M	26	1298	A.	16	1368	A.	9	1438	A.	13
1019	M	29	1089	A.	1	1159	A	12	1229	A	15	1299	A.	19	1369	A.	1	1439	A.	5
1020	A.	17	1090	A.	21	1160	M	27	1230	A	7	1300	A.	10	1370	A.	14	1440	M	27
1021	A.	2	1091	A.	13	1161	A	16	1231	M	23	1301	A.	2	1371	A.	6	1441	A.	16
1022	A.	25	1092	M	28	1162	A	8	1232	A	11	1302	A.	22	1372	M	28	1442	A.	1
1023	A.	14	1093	A.	17	1163	M	24	1233	A	3	1303	A.	7	1373	A.	17	1443	A.	21
1024	A.	5	1094	A.	9	1164	A	12	1234	A	23	1304	M	29	1374	A.	2	1444	A.	12
1025	A.	8	1095	M	25	1165	A	4	1235	A	8	1305	A.	18	1375	A.	22	1445	M	28
1026	A.	10	1096	A.	13	1166	A	24	1236	M	30	1306	A.	3	1376	A.	13	1446	A.	17
1027	M	26	1097	A.	5	1167	A	9	1237	A	19	1307	M	26	1377	M	29	1447	A.	9
1028	A.	14	1098	M	28	1168	M	31	1238	A	4	1308	A.	14	1378	A.	18	1448	M	24
1029	A.	6	1099	A.	10	1169	A	20	1239	M	27	1309	M	30	1379	A.	10	1449	A.	13
1030	M	29	1100	A.	1	1170	A	5	1240	A	15	1310	A.	19	1380	M	25	1450	A.	5
1031	A.	11	1101	A.	21	1171	M	28	1241	M	31	1311	A.	12	1381	A.	14	1451	A.	25
1032	A.	2	1102	A.	6	1172	A	16	1242	A	20	1312	M	26	1382	A.	6	1452	A.	9
1033	A.	22	1103	M	29	1173	A	8	1243	A	12	1313	A.	15	1383	M	22	1453	A.	1
1034	A.	14	1104	A.	17	1174	M	24	1244	A	3	1314	A.	7	1384	A.	10	1454	A.	21
1035	M	30	1105	A.	9	1175	A	13	1245	A	19	1315	M	23	1385	A.	2	1455	A.	6
1036	A.	18	1106	M	25	1176	A	4	1246	A	8	1316	A.	11	1386	A.	22	1456	M	28
1037	A.	10	1107	A.	14	1177	A	24	1247	M	31	1317	A.	3	1387	A.	7	1457	A.	17
1038	M	26	1108	A.	5	1178	A	9	1248	A	16	1318	A.	23	1388	M	29	1458	A.	2
1039	A.	15	1109	A.	21	1179	A	1	1249	A	4	1319	A.	8	1389	A.	18	1459	M	25
1040	A.	6	1110	A.	10	1180	A	20	1250	M	27	1320	M	30	1390	A.	3	1460	A.	13
1041	M	22	1111	A.	2	1181	A	5	1251	A	16	1321	A.	19	1391	M	26	1461	A.	5
1042	A.	11	1112	A.	21	1182	M	28	1252	M	31	1322	A.	11	1392	A.	14	1462	A.	18
1043	A.	3	1113	A.	6	1183	A.	17	1253	A.	20	1323	M	27	1393	A.	6	1463	A.	10
1044	A.	22	1114	M	29	1184	A.	1	1254	A.	12	1324	A.	15	1394	A.	19	1464	A.	1
1045	A.	7	1115	A.	18	1185	A.	21	1255	M	28	1325	A.	7	1395	A.	12	1465	A.	14
1046	M	30	1116	A.	2	1186	A.	13	1256	A.	6	1326	M	23	1396	A.	2	1466	A.	6
1047	A.	19	1117	M	25	1187	M	29	1257	A.	18	1327	A.	12	1397	A.	22	1467	M	29
1048	A.	3	1118	A.	14	1188	A.	17	1258	M	24	1328	A.	3	1398	A.	7	1468	A.	17
1049	M	26	1119	M	30	1189	A.	9	1259	A	13	1329	A.	23	1399	M	30	1469	A.	2
1050	A.	15	1120	A.	18	1190	M	25	1260	A.	4	1330	A.	9	1400	A.	18	1470	A.	21

Reliduum Tabulæ Paschalis.

1471	A.	14	1511	A.	20	1551	M.	29	1581	M.	26	1611	A.	3	1641	M.	31	1671	M.	29
1472	M.	29	1512	A.	18	1552	A.	17	1582	A.	15	1612	A.	22	1642	A.	20	1672	A.	17
1473	A.	18	1513	M.	27	1553	A.	2	1583	A.	10	1613	A.	7	1643	A.	5	1673	A.	2
1474	A.	10	1514	A.	6	1554	M.	25	1584	A.	1	1614	M.	30	1644	M.	27	1674	M.	25
1475	M.	26	1515	A.	15	1555	A.	14	1585	A.	11	1615	A.	19	1645	A.	16	1675	A.	14
1476	A.	14	1516	M.	23	1556	A.	5	1586	A.	6	1616	A.	3	1646	A.	1	1676	A.	5
1477	M.	6	1517	A.	12	1557	A.	18	1587	M.	29	1617	M.	26	1647	A.	21	1677	A.	18
1478	A.	28	1518	A.	4	1558	A.	10	1588	A.	17	1618	A.	15	1648	A.	12	1678	A.	10
1479	M.	11	1519	A.	24	1559	M.	16	1589	A.	2	1619	M.	31	1649	A.	4	1679	A.	2
1480	A.	2	1520	A.	8	1560	A.	14	1590	A.	22	1620	A.	19	1650	A.	17	1680	A.	21
1481	A.	22	1521	M.	31	1561	A.	6	1591	A.	14	1621	A.	11	1651	A.	9	1681	A.	6
1482	A.	7	1522	A.	20	1562	M.	29	1592	M.	29	1622	M.	27	1652	M.	31	1682	M.	29
1483	M.	30	1523	A.	5	1563	A.	11	1593	A.	18	1623	A.	16	1653	A.	13	1683	A.	18
1484	A.	18	1524	M.	27	1564	A.	2	1594	A.	10	1624	A.	7	1654	A.	5	1684	A.	2
1485	A.	3	1525	A.	16	1565	A.	22	1595	M.	26	1625	M.	30	1655	M.	28	1685	A.	22
1486	M.	26	1526	A.	1	1566	A.	14	1596	A.	14	1626	A.	10	1656	A.	16	1686	A.	24
1487	A.	15	1527	A.	21	1567	M.	30	1597	A.	6	1627	A.	4	1657	A.	1	1687	M.	30
1488	A.	6	1528	A.	12	1568	A.	8	1598	M.	22	1628	A.	23	1658	A.	21	1688	A.	18
1489	A.	19	1529	M.	28	1569	A.	10	1599	A.	11	1629	A.	15	1659	A.	13	1689	A.	12
1490	A.	12	1530	A.	17	1570	M.	26	1600	A.	2	1630	M.	31	1660	M.	28	1690	M.	26
1491	A.	3	1531	A.	9	1571	A.	15	1601	A.	23	1631	A.	20	1661	A.	17	1691	A.	15
1492	A.	12	1532	M.	31	1572	A.	6	1602	A.	7	1632	A.	11	1662	A.	9	1692	A.	6
1493	A.	7	1533	A.	13	1573	M.	22	1603	M.	30	1633	M.	27	1663	M.	25	1693	M.	23
1494	M.	30	1534	A.	5	1574	A.	11	1604	A.	18	1634	A.	16	1664	A.	13	1694	A.	11
1495	A.	19	1535	M.	28	1575	A.	3	1605	A.	10	1635	A.	8	1665	A.	5	1695	A.	3
1496	A.	4	1536	A.	16	1576	A.	22	1606	M.	26	1636	M.	23	1666	A.	25	1696	A.	22
1497	M.	28	1537	A.	1	1577	A.	7	1607	A.	15	1637	A.	12	1667	A.	10	1697	A.	7
1498	A.	15	1538	A.	21	1578	M.	30	1608	A.	6	1638	A.	4	1668	A.	1	1698	M.	30
1499	M.	31	1539	A.	6	1579	A.	19	1609	A.	19	1639	A.	24	1669	A.	21	1699	A.	19
1500	A.	19	1540	M.	28	1580	A.	3	1610	A.	10	1640	A.	8	1670	A.	6	1700		
1501	A.	11	1541	A.	17															
1502	M.	27	1542	A.	9															
1503	A.	16	1543	M.	25															
1504	A.	7	1544	A.	13															
1505	M.	23	1545	A.	5															
1506	A.	12	1546	A.	25															
1507	A.	4	1547	A.	10															
1508	A.	23	1548	A.	1															
1509	A.	8	1549	A.	21															
1510	M.	31	1550	A.	6															

lib. 8. can. 2. & in Rationario temporum parte 2. c. 4. Langius l. 1. de annis Christi c. 8. alijq; mirum dictu, nedum Scaliger supra.

CAPVT XXIX.

De Periodis, & Epochis Fictis ob commoditatem inuestigandi quouis Anno proposito Solis Lunæque Cyclos, ad Nouissima Ferialq; & alios Characteres Annorum inueniendos.

Pratertemissa Iudaica periodo, de qua satis diximus Cap. 14. in Appendice num. 3. qua falsò supponitur in ea, Mundum conditum anno 3761. ante vulgarem CHRISTI Epocham, celebris est Periodus Constantinopolitana, & Antiochena annorum 7980. Ducto enim Solis Cyclo 28. per Lunæ Cyclum 19. fit Victoris, seu Dionysij Exigui periodus annorum 532. quibus absolutis, reuertuntur Aurei numeri ad eandem diem & feriam; ductis vetò 532. per 15. qui est Cyclo Indictionum, fit Periodus annorum 7980. Constantinopolitani enim Indictiones incire cœperunt à Calendis Septembris anni Christi 312. quo Constantinus Magnus vicit Maxentium, esto alij cas ab Hadriano, alij ab 8. Calendas Octobris auspiciantur, nec Antiocheni cum Constantinopolitanis consentirent, vt fufius docet Langius lib. 1. de annis Christi c. 8. quia verò Romani à sequentibus kalendis Ianuarij computabant Indictiones, indidem Iosephus Scaliger lib. 5. de emendat. temporum c. 2. hanc periodum iniuit, appellauitq; *Iulianam*, ob formam anni Iuliani. Hanc Periodum ad characteres Chronologicos, ac Syntaxim Chronologiae utilissimam censuere hactenus Chronologi, quia si notum sit quotus sit annus quilibet propositus in hac periodo; & diuidatur per 28. & per 19. & per 15. inuenitur statim Cyclo Solis, & Lunæ, & Indictio congruens anno proposito, & ex his Characteribus dignoscitur connexio vera annorum. Quæ facilitas non reperitur in Epochis incertis, aut retrogrado calculo, puta in annis ante Christum. Sed oportet hanc ipsam Periodum imaginariam connectere tum aliqua celebri, & nota Epochâ determinata, nec vlla in toto Orbe celebrior est, quàm Epochâ vulgata Christi Saluatoris nostri, qui est Alpha, et Omega, & principium, ac finis à quò omnia, & in quem omnia ordinantur. Anno autem primo Epochæ Christi currebat à Calendis Ianuarij Cyclo Solis X. & Lunæ II. & Indictio, si tunc in vsu fuisset, esset IV. Qui tres characteres nulli anno Periodi Iulianæ conueniunt nisi anno 4714. eo enim diuiso per 28. Quotiens est 168. 7. indicans euolutos iam esse Cyclos Solares 168. & de 169. currere decimum. Rursus diuisis 4714. per 19. Quotiens est 248. 2. ergo absoluti erant ab initio periodi Iulianæ Cyclo Lunares 248. & de 249. currebat secundus. Tandem diuisis 4714. per 15. Quotiens indicat absolutas annorum quindenarum 314. 4. & illi anno primo Christi conuenire Indictionem 4. Cum ergo ante Epocham Christi, absoluti fuerint de Iuliana periodo anni 4713. Si addantur hi anno Christi 312. fiet annus Periodi Iulianæ 5025. quo diuiso per 28. & inde per 19. & tandem per 15. inuenitur huic anno conuenire Cyclo Solis XI. Lunæ XI. Indictio 0. seu 15. absoluta, ideoq; hoc anno initium nouæ periodi Indictionum à Calendis Septembris desumptum est. Quanti porro faciat vsum Periodi huius Petauius l. 7. de doctrina temporum à c. 7. ad 9. & in dissertationibus Vranologiæ

2 Ego tamen, pace tantorum virorum, in hac Iuliana Periodo neuos aliquos agnosco, videoq; aliam longè meliorem vsurpari posse: Primò enim, licet hæc Periodus duratura sit vsque ad Epochæ Christianæ annum 3267. quantum fortasse Mundus non durabit, & anno 3268. rursus incepturus sit triplex ille Cyclo Solis, Lunæ, & Indictionum abvinitate, tamen cum ante Christum non complectatur, nisi annos 4713. non satisfacit inuentioni Characterum pro annis illis, quos aliqui Mundo tribuunt pluresquam 4713. ante Christum, cum aliqui numerent pluresquam 7000. Et ipsa Aera Constantinopolitana Græcorum numeret annos 5508. Aera verò Alexandrina 5492. ante Christum, vt fatetur ipsemet Petauius l. 8. Vranologiæ can. 2. capitis 13. Secunda quorsum quæso vsus Indictionum in annis antecedentibus annum Christi 312. nullus certè. Tertiò ipsa periodi Iulianæ appellatio admodum debebat de Biffextilibus annis discernendis à communibus, qui sanè character non minus necessarius est Chronologi ad annos Iulianos versus initium Mundi retro computandos, & in illis vsurpandas literas feriarum Indices, quàm alij characteres. Iam verò initium Periodi Iulianæ debebat sumi ab anno tertio ante Biffextilem proximè futurum; & tamen sumptum est ab anno quarto. Et si enim diuidendo 7980. per 4. vltimus annus huius periodi delineat in Biffextilem, quia tamen annus Christi primus fuit huius periodi 4714. & aliunde constat in forma Iuliana fuisse primum post Biffextilem, si diuidatur 4714. per 4. Quotiens est 1178. 2. euaditq; secundus post Biffextilem. Vt igitur consentiat hic character cum veritate, oportet annos periodi Iulianæ mutilare vna vnitare, & residuum diuidere per 4. vt discernatur quotus sit à Biffextili præterito annus. Hæc igitur Regula potius tradenda fuit, quàm quæ de Indictionibus ante Christum.

3 Nos igitur, vt habeamus periodum longè maiorem, & annis Mundi, immò antemundanis abundè satisficientem, elegimus periodum annorum 10108. quæ fit multiplicando quadratum Cycli Metonici, id est numeri 101. qui est 361. per Solis Cyclum 28. & idem obtinetur, si periodus Victoriana annorum 532. ducatur per 19. in hac enim continentur Cycli Solis 361. qui est numerus quadratus Cycli Lunaris; Lunares autem Cycli 532. quanta est periodus Victoriana, seu Dionysiana. Quia tamen non est constructa ex tribus simplicibus Cyclis, sequitur, vt in ea sint anni 19. quibus recurrunt iidem characteres primò anno Christi debiti nempe Cyclo Solis X. & Lunæ II. nempe anni huius Periodi 460. 992. 1524. 2056. 2588. 3120. 3652. 4184. 4716. 5248. 5780. 6312. 6842. 7374. 7906. 8438. 8970. 9502. 10034. Ex his tamen elegimus annum 7374. vt pote abundè satisficientem opinionibus de Mundi annis ante Christum et memoratù facilem. Neque verò periculum est confusionis in Chronologia, in qua controuersia, ex Cyclis Lunæ Solisque deducenda, versari solet inter annos sibi vicinos, non autem interuallo annorum 532. inter se distantes. Hanc autem Periodum appellauimus *Solis auream*, eo quod Solis cyclus 28. multiplicatus per quadratum Aurei numeri, qui est 361. eam producat, et de hac ante Christi Epocham transacti sunt anni 7373. Porro Periodi huius anni dati si diuidantur per 28. et iterum per 19. et tandem mutilati vnitare diuidantur per 4. habebitur Cyclo Solis, deinde Lunæ, postremo distantia à Biffextili præterito iuxta Canones tradendos capite sequenti post Tabulas.

In quo Tabula quadam uniuersales, & necessarie, aut peritiles ad Characteres Chronologicos; post quas sequuntur Canones, seu Regulae pro Vsu Tabularum harum.

I. TABVLA EPOCHARVM CELEBERRIMARVM.

Epochæ.		Anni ante Christ.	Anni Periodi Iulianæ	An. Period. So lisauræ	Epochæ.		Anni Christi.	Anni Periodi Iulianæ	An. Period. So lisauræ
Mundi conditi iuxta	Alphoninoe	6984	.	390	Annus I. Epochæ vulgaris CHRISTIANORVM.	1	4714	7374	
	Græcos Cōstant.	5508	.	1866					
	Alexandrinus	5492	.	1882					
	Eusebium	5200	.	2174					
	Iudzos	3761	953	3613	Censorini Scribentis	238	4951	7611	
					Diocletiani Aera	284	4997	7657	
Olympiadum Iphiti initium		776	3938	6598	Indictionum initium	312	5025	7685	
Vrbis iuxta Varronem		753	3961	6621	Concilium Nicænum	325	5038	7698	
Vrbis ex fastis Capitolinis		752	3962	6622	Hegira Arabum	622	5335	7995	
Nabonassari		747	3967	6627	Iezdagirdæ Persarum	632	5345	8005	
Alexandri M. Mors		324	4390	7050	Caroli M. Imperatoris	800	5513	8173	
Aera Seleucidarum		312	4402	7062	Hierosolyma capta à Gotifredo	1099	5812	8472	
Iulianorum Primus		45	4669	7329	Constantinopolis capta à Turcis	1453	6166	8826	
Augustani Aegyptiaci.		30	4684	7344	Correctio Gregoriana kal.	1582	6295	8955	

II. TABVLA ANNORVM BISSEXTILIVM.

Anni ante Christum.			Anni Epochæ Christi.			In forma Gregoriana Anni Christi Centesimi.			
Bissextiles.			Bissextiles.			Communes.	Communes.	Communes.	Bissextiles
1	301	2601	4	100	2600	1700	1800	1900	2000
5	201	2701	8	200	2700	2100	2200	2300	2400
9	301	2801	12	300	2800	2500	2600	2700	2800
13	401	2901	16	400	2900	2900	3000	3100	3200
17	501	3001	20	500	3000	3300	3400	3500	3600
21	601	3101	24	600	3100	3700	3800	3900	4000
25	701	3201	28	700	3200	4100	4200	4300	4400
29	801	3301	32	800	3300	4500	4600	4700	4800
33	901	3401	36	900	3400	4900	5000	5100	5200
37	1001	3501	40	1000	3500	5300	5400	5500	5600
41	1101	3601	44	1100	3600	5700	5800	5900	6000
45	1201	3701	48	1200	3700	6100	6200	6300	6400
49	1301	3801	52	1300	3800	6500	6600	6700	6800
53	1401	3901	56	1400	3900	6900	7000	7100	7200
57	1501	4001	60	1500	4000	7300	7400	7500	7600
61	1601	4101	64	1600	4100	7700	7800	7900	8000
65	1701	4201	68	1700	4200	8100	8200	8300	8400
69	1801	4301	72	1800	4300	8500	8600	8700	8800
73	1901	4401	76	1900	4400	8900	9000	9100	9200
77	2001	4501	80	2000	4500	9300	9400	9500	9600
81	2101	4601	84	2100	4600	9700	9800	9900	10000
85	2201	4701	88	2200	4700				
89	2301	4801	92	2300	4800				
93	2401	4901	96	2400	4900				
97	2501	5001	100	2500	5000				
		&c.							

Pro Annis quibus intermissum fuit reipfa Bissexto, vide cap. 22. num. 12.

Omnes centenarij, & Millenarij in forma Iuliana sunt Bissexto.

Abiectis omnibus Centenarijs, & Millenarijs ab Anno dato ante Christum, vel post, si reliquus annus est in prima columna est Bissexto, alij omnes sunt Communes.

IV. TABVLA Numerorum Aureorum pro Annis Epochæ CHRISTI.

		Anni Centesimi, & Millesimi Epochæ CHRISTI.																			
		5700	5800	5900	6000	6100	6200	6300	6400	6500	6600	6700	6800	6900	7000	7100	7200	7300	7400	7500	
		3800	3900	4000	4100	4200	4300	4400	4500	4600	4700	4800	4900	5000	5100	5200	5300	5400	5500	5600	
		1900	2000	2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700	2800	2900	3000	3100	3200	3300	3400	3500	3600	3700	
		0	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	
Anni CHRISTI Expansi.		A	i.	vi	xi	xvi	ii	vii	xii	xvii.	iii	viii	xiii	xviii	iv	ix	xiv	xix	v	x	xv
1	20	39	58	77	96	2	7	12	17	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15	16
2	21	40	59	78	97	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15	16	2	7	12	17
3	22	41	60	79	98	4	9	14	19	5	10	15	16	2	7	12	17	3	8	13	18
4	23	42	61	80	99	5	10	15	16	2	7	12	17	3	8	13	18	4	9	14	19
5	24	43	62	81	100	6	11	16	17	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15	16
6	25	44	63	82	101	7	12	17	18	4	9	14	19	5	10	15	16	2	7	12	17
7	26	45	64	83	102	8	13	18	19	5	10	15	16	2	7	12	17	3	8	13	18
8	27	46	65	84	103	9	14	19	1	6	11	16	17	3	8	13	18	4	9	14	19
9	28	47	66	85	104	10	15	16	2	7	12	17	18	4	9	14	19	5	10	15	16
10	29	48	67	86	105	11	16	17	3	8	13	18	19	5	10	15	16	2	7	12	17
11	30	49	68	87	106	12	17	18	4	9	14	19	1	6	11	16	17	3	8	13	18
12	31	50	69	88	107	13	18	19	5	10	15	16	2	7	12	17	18	4	9	14	19
13	32	51	70	89	108	14	19	1	6	11	16	17	3	8	13	18	19	5	10	15	16
14	33	52	71	90	109	15	1	6	11	16	2	7	12	17	3	8	13	18	4	9	14
15	34	53	72	91	110	16	2	7	12	17	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15
16	35	54	73	92	111	17	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15	16	2	7	12
17	36	55	74	93	112	18	4	9	14	19	5	10	15	16	2	7	12	17	3	8	13
18	37	56	75	94	113	19	5	10	15	16	2	7	12	17	3	8	13	18	4	9	14
19	38	57	76	95	114	1	6	11	16	17	3	8	13	18	4	9	14	19	5	10	15

Annis Expansis nullum ante se centesimum, aut millesimum habentibus, respondent dextrorsum in prima columna sub A. Aurei Numeri. Sic CHRISTI Anno 1. 20. 39. 58. 77. & 96. conuenit idem Aureus 2. Anno vero 6. 25. 44. 63. & 82. Aureus 7.

Annis Centesimis, aut Millesimis, conuenit Aureus numerus, sub illis positus in serie A. B. Sic Annis CHRISTI 100. 2000. 3900. & 5800. conuenit Aureus Numerus VI. Annis autem 1700. 3600. 5500. 7400. conuenit idem Aureus Numerus X.

Annis Expansis, sed habentibus ante se Centesimum, aliquem, aut Millesimum, conueniunt Aurei illi Numeri, qui Annis expansis dextrorsum respondent sub Centesimis suis, aut Millesimis. Sic Anno CHRISTI 101. 2001. 3901. 5801. conuenit Aureus 7. qui conuenit etiam Anno 120. 2020. 3920. 5820. Item Anno 129. 2039. 3939. 5839. Item Anno 158. 2058. 3958. 5858. &c.

V. TABVLA Nouiluniorum Civilium Tempore Christi, cum diebus addendis pro Nouilunijs ante CHRISTVM, vel demendis pro Nouilunijs post CHRISTVM in Anno Iuliano.

Aureus Num.	Ianuarij.	Februar.	Mar.	Apr.	Maij	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Octo ber.	No- uēb.	De- cēb.	IN ANNIS	
													Ante Christum.	Adde
													CHRISTI	Deme
													Anni	Dies
I	24	21	24	22	22	20	20	18	17	16	15	14	313	1
II	13	11	13	11	11	9	9	7	6	5	4	3	626	2
III	2	1	2	1. 30	30	28	28	16	25	24	23	22	939	3
													1252	4
IV	21	19	21	19	19	17	17	15	14	13	12	11	1565	5
V	10	8	10	8	8	16	6	4	3	3	1	1. 30	1878	6
VI	29	27	29	27	27	25	25	23	22	21	20	19	2291	7
													2604	8
VII	18	16	18	16	16	14	14	12	11	10	9	8	2917	9
VIII	7	5	7	6	5	4	3	2. 31	30	29	28	27	3230	10
IX	26	24	26	24	24	22	22	20	19	18	17	16	3543	11
													3856	12
X	15	13	15	13	13	11	11	9	8	7	6	5	4169	13
XI	4	3	4	3	2	1. 30	30	29	27	26	25	24	4482	14
XII	23	21	23	21	21	19	19	17	16	15	14	13	4795	15
													5108	16
XIII	12	10	12	10	10	8	8	6	5	4	3	2	5411	17
XIV	31	0	1. 31	29	29	27	27	25	24	23	22	21	5724	18
XV	20	18	20	18	18	16	16	14	13	12	11	10	6037	19
													6350	20
XVI	9	7	9	7	7	5	5	3	2	2. 31	30	29	6663	21
XVII	28	26	28	26	26	24	24	22	21	20	19	18	6976	22
XVIII	17	15	17	15	15	13	13	11	10	9	8	7	7289	23
XIX	6	4	6	4	4	3	2. 31	29	28	27	26	25	7602	24

VL. TABVLA Epactarum Conuenientium Aureis Numeris Annorum CHRISTI ab Annis ad Annos inclusiue.

Ab Anno Ad Annum.	319	320 799	800 1099	1100 1399	1400 ad 4. Octob. 1582	5. Octob. 1582 1699	1700 1899	1900 2199	2200 2299	2300 2399
Aurei	Epactæ	Fp.	Ep.	Ep.	Ep.	Ep.	Ep.	Ep.	Ep.	Ep.
I	7	8	9	20	11	1	*	29	28	27
II	18	19	20	21	22	12	10	10	9	8
III	29	*	1	2	3	23	22	21	20	19
IV	10	11	12	13	14	4	3	2	1	*
V	21	22	23	24	25	15	14	13	12	11
VI	2	3	4	5	6	26	25	24	23	22
VII	13	14	15	16	17	7	6	5	4	3
VIII	24	25	26	27	28	18	17	16	15	14
IX	5	6	7	8	9	29	28	27	26	25
X	16	17	18	19	20	10	9	8	7	6
XI	27	28	29	*	1	21	20	19	18	17
XII	8	9	10	11	12	2	1	*	29	28
XIII	19	20	21	22	23	13	12	11	10	9
XIV	*	1	2	3	4	24	23	22	21	20
XV	11	12	13	14	15	5	4	3	2	1
XVI	22	23	24	25	26	16	15	14	13	12
XVII	3	4	5	6	7	27	26	25 †	24	23
XVIII	14	15	16	17	18	8	7	6	5	4
XIX	25 †	26	27	28	29	19	18	17	16	15

A die 5. Octobris Anni 1582. Epactæ sunt Gregorianæ, quas si quis optat in forma Anni Iuliani; augere debet dies X. quos Gregorius XIII. detraxit. Sic currente Aureo Numero XII. Anno 1664. Epacta Gregoriana est 2. sed Iuliana 12. & ita de alijs.

VII. TABVLA Nouiluniorum perpetua per Epactas inueniendorum.

Epactz	Ianu.	Febr.	Mar.	Apr.	Maij.	Iunij	Iulij.	Aug.	Sept.	Octob.	Nouēb.	Decēb.	Anni Com.	
* seu 30	1.31	0	1.31	29	29	27	27	25	24	23	22	21	Anni Embol.	
xxix	2	1	2	1.30	30	28	28	26	25	24	23	22		
xxviii	3	2	3	2	1.31	29	29	27	26	25	24	23		
xxvii	4	3	4	3	2	1.30	30	28	27	26	25	24		
xxvi	5	4	5	4	3	2	1.31	29	28	27	26	25		
xxv	6	5	6	5	4	3	2	1.30	29	28	27	26		
xxiv	6	4	6	4	4	2	2.31	30	28	28	26	26		
xxiii	7	5	7	5	5	3	3	1.31	29	29	27	27		
xxii	8	6	8	6	6	4	4	2	1.30	30	28	28		
xxi	9	7	9	7	7	5	5	3	2	1.31	29	29		
xx	10	8	10	8	8	6	6	4	3	2	1.30	30	Indif.	
xix	11	9	11	9	9	7	7	5	4	3	2	1.31		
xviii	12	10	12	10	10	8	8	6	5	4	3	2		
xvii	13	11	13	11	11	9	9	7	6	5	4	3		
xvi	14	12	14	12	12	10	10	8	7	6	5	4		
xv	15	13	15	13	13	11	11	9	8	7	6	5		
xiv	16	14	16	14	14	12	12	10	9	8	7	6		Anni Communis.
xiii	17	15	17	15	15	13	13	11	10	9	8	7		
xii	18	16	18	16	16	14	14	12	11	10	9	8		
xi	19	17	19	17	17	15	15	13	12	11	10	9		
x	20	18	20	18	18	16	16	14	13	12	11	10		
ix	21	19	21	19	29	17	17	15	14	13	12	11		
viii	22	20	22	20	20	18	18	16	15	14	13	12		
vii	23	21	23	21	21	19	19	17	16	15	14	13		
vi	24	22	24	22	22	20	20	18	17	16	15	14		
v	25	23	25	23	23	21	21	19	18	17	16	15		
iu	26	24	26	24	24	22	22	20	19	18	17	16	Anni Communis.	
iii	27	25	27	25	25	23	23	21	20	19	18	17		
ii	28	26	28	26	26	24	24	22	21	20	19	18		
i	29	27	29	27	27	25	25	23	22	21	20	19		
	30	28	30	28	28	26	26	24	23	22	21	20		

Quando Epacta XIX. & Aureus Numerus 19. concurrunt, aliud Nouilunium incidit in 31. Decemb.

VIII. TABVLA Literarum Dominicalium, & Feriarum initio Menthum Anni Iuliani conuenientium.

Cyclos Solis.	Literz Dominic.	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	Maij.	Iunij	Iulij.	Aug.	Sept.	Oct.	Nou.	Dec.	
		Feriet	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	Fer.	
i	G	F	2	5	6	2	4	7	2	5	1	3	6	1
ii		E	4	7	7	3	5	1	3	6	2	4	7	2
iii		D	5	1	1	4	6	2	4	7	3	5	1	3
iv		C	6	2	2	5	7	3	5	1	4	6	2	4
v	B	A	7	3	4	7	2	5	7	3	6	1	4	6
vi		G	2	5	5	1	3	6	1	4	7	2	5	7
vii		F	3	6	6	2	4	7	2	5	1	3	6	1
viii		E	4	7	7	3	5	1	3	6	2	4	7	2
ix	D	C	5	1	2	5	7	3	5	1	4	6	2	4
x		B	7	3	3	7	1	4	6	2	5	7	3	5
xi		A	1	4	4	7	2	5	7	3	6	1	4	6
xii		G	2	5	5	1	3	6	1	4	7	2	5	7
xiii		E	3	6	7	3	5	1	3	6	2	4	7	2
xiiii	F	D	5	1	1	4	6	2	4	7	3	5	1	3
xv		C	6	2	2	5	7	3	5	1	4	6	2	4
xvi		B	7	3	3	7	1	4	6	2	5	7	3	5
xvii	A	A	1	4	5	1	3	6	1	4	7	2	5	7
xviii		G	3	6	6	2	4	7	2	5	1	3	6	1
xix		E	4	7	7	3	5	1	3	6	2	4	7	2
xx		D	5	1	1	4	6	2	4	7	3	5	1	3
xxi	C	C	6	2	3	6	1	4	6	2	5	7	3	5
xxii		A	1	4	4	7	2	5	7	3	6	1	4	6
xxiii		G	2	5	5	1	3	6	1	4	7	2	5	7
xxiv		E	3	6	6	2	4	7	2	5	1	3	6	1
xxv		D	4	7	7	3	5	1	3	6	2	4	7	2
xxvi		C	5	1	1	4	6	2	4	7	3	5	1	3
xxvii		B	6	2	3	6	1	4	6	2	5	7	3	5
xxviii		A	1	4	4	7	2	5	7	3	6	1	4	6

IX. TABVLA Cyclorum Solis, pro Annis ante CHRISTI Epocham.

Dextra, & Superior pars Tabulæ continet Annos Centesimos, & Millesimos currentes ante vulgarem Christi Epocham; Pars sinistra, & inferior Annos expansos; Pars Dextra, & Inferior Cyclos Solis.				7000	7100	7200	7300	7400	7500	7600
				6300	6400	6500	6600	6700	6800	6900
				5600	5700	5800	5900	6000	6100	6200
				4900	5000	5100	5200	5300	5400	5500
				4200	4300	4400	4500	4600	4700	4800
				3500	3600	3700	3800	3900	4000	4100
				2800	2900	3000	3100	3200	3300	3400
				2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700
				1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
				700	800	900	1000	1100	1200	1300
				0	100	200	300	400	500	600
				Anni Expansi.				A. 10	22	[6
1	29	57	85	9	21	5	17	1	13	25
2	30	58	86	8	20	4	16	28	12	24
3	31	59	87	7	19	3	15	27	11	23
4	32	60	88	6	18	2	14	26	10	22
5	33	61	89	5	17	1	13	25	9	21
6	34	62	90	4	16	28	12	24	8	20
7	35	63	91	3	15	27	11	23	7	19
8	36	64	92	2	14	26	10	22	6	18
9	37	65	93	1	13	25	9	21	5	17
10	38	66	94	28	12	24	8	20	4	16
11	39	67	95	27	11	23	7	19	3	15
12	40	68	96	26	10	22	6	18	2	14
13	41	69	97	25	9	21	5	17	1	13
14	42	70	98	24	8	20	4	16	28	12
15	43	71	99	23	7	19	3	15	27	11
16	44	72	100	22	6	18	2	14	26	10
17	45	73		21	5	17	1	13	25	9
18	46	74		20	4	16	28	12	24	8
19	47	75		19	3	15	27	11	23	7
20	48	76		18	2	14	26	10	22	6
21	49	77		17	1	13	25	9	21	5
22	50	78		16	28	12	24	8	20	4
23	51	79		15	27	11	23	7	19	3
24	52	80		14	26	10	22	6	18	2
25	53	81		13	25	9	21	5	17	1
26	54	82		12	24	8	20	4	16	28
27	55	83		11	23	7	19	3	15	27
28	56	84		10	22	6	18	2	14	26

Annis expansis subnullo Centesimo, aut Millesimo, contentis, respondent Cycli Solis dextrorsum in prima columna sub A. positis; sic Annis 1. 29. 57. & 58. conuenit idem Cyclus 9. & Annis 2. 30. 58. & 86. Cyclus 8. &c.

Annis Centesimis, aut Millesimis conueniunt Cycli Solis sub illis positis in serie A. B. sic Annis 700. 1400. 2100.

&c. conuenit Cyclus idem 10. & Annis 100. 800. 1500. 2200. &c. Cyclus 22.

Annis expansis sub Centesimis, aut Millesimis, conueniunt Cycli positi dextrorsum e regione Expansorum sub suis Centesimis, aut Millesimis; sic Annis 701. 729. 757. 785. conuenit Cyclus 9. & Annis 101. 129. 157. & 185. Cyclus 21.

X. TABVLA Cyclorum Solis, pro Annis Epochæ CHRISTI.

Dextra, & Superior pars Tabulæ habet Annos Centesimos, & Millefimos Christi. Sinistra, & inferior Annos expansos; Dextra & Inferior Cyclos Solis.				4900	5000	5100	5200	5300	5400	5500
				4200	4300	4400	4500	4600	4700	4800
				3500	3600	3700	3800	3900	4000	4100
				2800	2900	3000	3100	3200	3300	3400
				2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700
				1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
				700	800	900	1000	1100	1200	1300
				0	100	200	300	400	500	600
Anni Expansi.				A 9	25	13	1	17	5	21 B
1	29	57	85	10	26	14	2	18	6	22
2	30	58	86	11	27	15	3	19	7	23
3	31	59	87	12	28	16	4	20	8	24
4	32	60	88	13	1	17	5	21	9	25
5	33	61	89	14	2	18	6	22	10	26
6	34	62	90	15	3	19	7	23	11	27
7	35	63	91	16	4	20	8	24	12	28
8	36	64	92	17	5	21	9	25	13	1
9	37	65	93	18	6	22	10	26	14	2
10	38	66	94	19	7	23	11	27	15	3
11	39	67	95	20	8	24	12	28	16	4
12	40	68	96	21	9	25	13	1	17	5
13	41	69	97	22	10	26	14	2	18	6
14	42	70	98	23	11	27	15	3	19	7
15	43	71	99	24	12	28	16	4	20	8
16	44	72	100	25	13	1	17	5	21	9
17	45	73		26	14	2	18	6	22	10
18	46	74		27	15	3	19	7	23	11
19	47	75		28	16	4	20	8	24	12
20	48	76		1	17	5	21	9	25	13
21	49	77		2	18	6	22	10	26	14
22	50	78		3	19	7	23	11	27	15
23	51	79		4	20	8	24	12	28	16
24	52	80		5	21	9	25	13	1	17
25	53	81		6	22	10	26	14	2	18
26	54	82		7	23	11	27	15	3	19
27	55	83		8	24	12	28	16	4	20
28	56	84		9	25	13	1	17	5	21

Annis expansis, nullos habentes ante se Centesimos, aut Millefimos, conueniunt Cycli Solis dextrorsum notati in prima columna sub A. sic Annis CHRISTI 1. 29. 57. & 85. conuenit idem Cyclus 10. & Anno 2. 30. 58. & 86. Cyclus 11. &c.
 Annis Centesimis, aut Millefimis conueniunt Cycli sub ipsi notati in serie A B. sic Annis 100. 800. 1500. 2200.

&c. conuenit idem Cyclus 25. & Annis 200. 900. 1600. &c. idem Cyclus 13. &c.
 Annis expansis habentibus ante se Centesimos, aut Millefimos, conueniunt Cycli notati è regione Expansorum annorum sub Centesimis, aut Millefimis suis. Sic Annis 101. 129. 157. 185. conuenit idem Cyclus 26. & Annis 202. 230. 258. 286. idem Cyclus 15. &c.

XI. TABVLA Litterarum Dominicalium ab Anno 1582. CHRISTI post Correctionem.

Sertit hæc Tabula ab Anno 1582. die 5. Octobr. & deinceps esto linea quinta litterarum seruiat etiam ante Correctionem Gregorianam.	8100	8200	8400 8300	8500	8600	8800 8700	8900		
	7200 7100	7300	7400	7600 7500	7700	7800	8000 7900		
	6200	6400 6300	6500	6600	6800 6700	6900	7000		
	5300	5400	5600 5500	5700	5800	6000 5900	6100		
	4400 4300	4500	4600	4800 4700	4900	5000	5200 5100		
	3400	3600 3500	3700	3800	4000 3900	4100	4200		
	2500	2600	2800 2700	2900	3000	3200 3100	3300		
	Cycli Solis.	1600 1582	1700	1800	2000 1900	2100	2200	2400 2300	
	Cycli Solis.	I II III IV	B c A g f	C d b A g	D e c b A	E f d c b	F † g c d c	G A f e d	A b g f e
	V VI VII VIII	D e c b A	E f d c b	F g e d c	G A f e d	A b g f e	B c A g f	C d b A g	
IX X XI XII	F g e d c	G A f e d	A b g f e	B c A g f	C d b A g	D e c b A	E f d c b		
XIII XIV XV XVI	A b g f e	B c A g f	C d b A g	D e c b A	E f d c b	F g e d c	G A f e d		
XVII XVIII IX XX	C d b A g	D e c b A	E f d c b	F g e d c	G A f e d	A b g f e	B c A g f		
XXI XXII XXIII XXIV	E f d c b	F g e d c	G A f e d	A b g f e	B c A g f	C d b A g	D e c b A		
XXV XXVI XXVII XXVIII	G A f e d	A b g f e	B c A g f	C d b A g	D e c b A	E f d c b	F g e d c		

Litteræ Columnæ quintæ ubi †, seruiunt perpetuò etiam ante correctionem, reliquæ solum à die 5. Octobris Anni 1582. Christi, quæ dies euasit 15. Dato igitur Cyclo Solis, in annis, & diebus ante Correctionem Gregorianam, è regione ipsius inuenies in columna † litteram Dominicalem; sic anno 1582. currebat Cyclos xxiii. cui respondet Littera g, vsq; ad 5. Octobris anni 1582. deinceps enim eidem Cyclo in prima columna, littera C, quæ etiam conuenit annis 1600.

2500. 3400. 4300. 5300. &c. Datis autem Cyclis annorum post Correctionem respondent Litteræ positæ sub annis centesimis millesimisq; sic anno 1700. Cyclos Solis est I. cui respondent C. d. sed quia non erit Bissextilis respondet littera sinisterior, seu prior nempe C. at anno 2100. Cyclos Solis erit 9. cui, quia erit Bissextilis, litteræ duæ conuenient C. d. & anno 2104. Cyclos Solis erit 13. cui conueniet littera g.

XII. TABVLA Epactarum Astronomicarum Mediarum pro Nouilun. & Plenil.

ANNI		Radices Epactarum.				Anni Iuliani soluti, & coll.	Epactæ.				Menses Anni Commun.	Epactæ.			
Periodi Solisau-	Ante Christ.	D.	H.	M.	S.		D.	H.	M.	S.		D.	H.	M.	S.
0	7374	12	1	22	30	1	10	15	11	22	Ianu.	1	11	15	57
1	7373	12	16	33	51	2	21	6	22	44	Febru.	29	11	15	57
373	7001	25	10	25	57	3	2	8	50	2	Mart.	1	9	47	50
1373	6001	11	12	54	15	B 4	14	0	1	24	April.	1	21	3	47
2373	5001	27	4	6	37	5	24	15	12	46	Mai.	3	8	19	44
3373	4001	13	6	34	54	6	5	17	40	5	Iun.	3	19	35	41
4373	3001	28	21	47	15	7	16	8	51	26	Iul.	5	6	51	38
5373	2001	15	0	15	32	B 8	28	0	2	48	August.	6	18	7	35
6373	1001	1	2	43	50	9	9	2	30	7	Sept.	7	5	23	31
6473	901	26	7	14	19	10	19	17	41	29	Octob.	3	16	39	28
6573	801	21	23	0	44	11	0	20	8	47	Nouemb.	9	3	55	25
6673	701	17	14	47	10	B 12	12	11	20	9	Decemb.	10	15	11	22
6773	601	13	6	33	5	13	23	2	3	31	Epactæ.				
6873	501	8	22	20	1	14	4	4	58	50	D.	H.	M.	S.	
6973	401	4	14	6	26	15	14	20	10	12	Ianuar.	1	11	15	57
7073	301	0	5	52	52	B 16	26	11	21	33	Febr.	0	22	31	54
7173	201	25	10	23	21	17	7	13	48	52	Mart.	2	9	47	50
7273	101	21	2	9	46	18	18	5	0	14	April.	2	21	3	47
7373	1	16	17	56	12	19	28	20	11	36	Mai.	4	8	19	44
						B 20	10	22	38	54	Iun.	4	19	35	41
						24	24	22	40	18	Iul.	6	6	51	38
						28	9	9	57	39	Aug.	7	18	7	35
						32	23	9	59	4	Septemb.	8	5	23	31
						36	7	21	16	25	Octob.	9	16	39	28
						40	21	21	17	49	Nouemb.	10	3	55	27
						44	6	8	35	10	Decemb.	11	15	11	22
						48	20	8	36	34	Reuolutiones Nouilun.				
						52	4	19	53	55	Nouilun.	D.	H.	M.	S.
						56	18	19	55	19	1	29	12	44	5
						60	3	7	12	40	2	59	1	28	6
						64	17	7	14	4	3	88	14	12	10
						68	1	18	31	25	4	118	2	56	13
						72	15	18	32	49	5	147	15	40	16
						76	0	5	50	10	6	177	4	24	19
						80	14	5	51	34	7	206	17	8	22
						84	28	5	52	58	8	236	5	52	25
						100	25	4	30	29	9	265	18	36	29
						200	20	20	19	54	10	295	7	2	32
						300	16	12	3	20	11	324	20	4	35
						400	12	3	49	45	12	354	8	48	38
						500	7	19	36	10	13	383	21	32	41
						600	3	11	22	36	Reuolutiones Plenilunioru.				
						700	28	15	53	4	Plenilun.	D.	H.	M.	S.
						800	24	7	39	30	1	14	18	22	2
						900	19	23	25	55	2	44	7	29	1
						1000	15	15	12	21	3	73	19	50	8
						2000	1	17	40	38	4	103	8	34	11
						3000	17	8	52	59	5	132	21	18	14
						4000	3	11	21	17	6	162	10	2	17
						5000	19	2	23	38	7	191	22	46	21
						6000	5	5	1	55	8	221	11	30	24
						7000	29	20	14	16	9	251	0	14	27
						8000	6	22	42	34	10	280	12	58	30
						9000	22	13	54	55	11	310	1	42	33
						10000	8	16	23	12	12	339	14	26	37
											13	369	3	10	40

Tempus computatur à Meridie præcedenti, & Annus init à meridie ultimo Decembris Bononiz. Anni Christi sunt completi, sicut & Periodi solis aureæ Immo, & ante Christum si descendendo computentur. Sic Annus I. ante Christum completus fuit in meridie illo ultimo Decembris, in quo incepit primus Christi.

Omnes compleuntur Anno Bifextili ab Anno 24.

XIII. TABVLA Epactarum Ciuilium Aureis Numeris congruentium pro Nouilunijs Ciuilibus, rarissime vno die integro differentibus à Nouilunijs Medijs Astronomicis.

Aurei Numeri Annorum ante CHRISTVM.

Anni ante Christum.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	E P A C T A E.																		
ad 313	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24
ad 626	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23
ad 934	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22
ad 1252	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21
ad 1565	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20
ad 1878	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
ad 2186	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
ad 2509	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17
ad 2813	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16
ad 3136	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15
ad 3440	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14
ad 3763	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13
ad 4067	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12
ad 4390	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11
ad 4694	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10
ad 5017	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9
ad 5321	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8
ad 5624	19	*	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7
ad 5928	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6
ad 6251	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5

XIV. TABVLA Equinoctiorum, & Solstitiorum Astronomicorum.
Tempore apparenti, à Meridie BONONIAE, in Italia, Annisq; Aulianis.

ANNI BISSEXT.		ÆQVINOCTIA RADICALIA.								Anni collecti		Aequatio subtrahenda.			
Periodi Solis aures	Ante CHRIST.	Menses	D.	H.	M.	Menses	D.	H.	M.	B.	D.	H.	M.	Sec.	
1	7373	Maij	18	15	4	Nouemb.	21	5	57	4	0	0	44	48	
39	7345	Maij	18	9	51	Nouemb.	21	0	44	8	0	1	29	36	
929	6445	Maij	11	9	51	Nouemb.	14	0	44	12	0	2	14	24	
1829	5545	Maij	4	9	51	Nouemb.	7	0	44	16	0	2	59	12	
2729	4645	April.	27	9	51	Octob.	31	0	44	20	0	3	44	0	
3629	3745	April.	20	9	51	Octob.	24	0	44	24	0	4	28	48	
4529	2845	April.	13	9	51	Octob.	17	0	44	28	0	5	13	36	
5429	1945	April.	6	9	51	Octob.	10	0	44	32	0	5	58	24	
6329	1045	Martij	30	9	51	Octob.	3	0	44	36	0	6	43	12	
7229	145	Martij	23	9	51	Septemb.	26	0	44	40	0	7	28	0	
7329	45	Martij	12	15	51	Septemb.	15	6	4	44	0	8	12	48	
7373	1	Martij	12	6	58	Septemb.	24	21	51	48	0	8	57	36	
Period. Solis aures	Anni CHRIST.	ÆQVINOCTIA:								52	0	9	42	24	
		D.	H.	M.	D.	H.	M.			56	0	10	27	12	
7373	0	Martij	22	6	58	Septemb.	24	21	51	60	0	11	12	0	
8129	756	Martij	16	9	51	Septemb.	19	0	44	64	0	11	56	48	
9029	1656	Martij	9	9	51	Septemb.	12	0	44	68	0	12	41	36	
9927	2556	Martij	2	9	51	Septemb.	5	0	44	72	0	13	26	24	
10829	3456	Februarij	23	9	51	Augusti	29	0	44	76	0	14	11	12	
11729	4356	Februarij	16	9	51	Augusti	22	0	44	80	0	14	56	0	
12629	5256	Februarij	9	9	51	Augusti	15	0	44	84	0	15	40	48	
13529	6156	Februarij	2	9	51	Augusti	8	0	44	88	0	16	25	36	
										92	0	17	10	24	
										96	0	17	55	12	
ANNI		SOLSTITIA RADICALIA.								100	0	18	40	0	
Periodi Solis aures	Anni CHRIST.	Menses	D.	H.	M.	Menses	D.	H.	M.	104	0	19	24	48	
1	7373	Augusti	19	14	40	Februarij	18	15	40	108	0	20	9	36	
29	7345	Augusti	19	9	27	Februarij	18	10	26	112	0	20	54	24	
929	6445	Augusti	12	9	27	Februarij	11	10	26	116	0	21	39	12	
1829	5545	Augusti	15	9	27	Februarij	4	10	26	120	0	22	24	0	
2729	4645	Iulij	29	9	27	Ianuarij	28	10	26	124	0	23	8	48	
3629	3745	Iulij	22	9	27	Ianuarij	21	10	26	128	0	23	53	36	
4529	2845	Iulij	15	9	27	Ianuarij	14	10	26	132	1	0	38	24	
5429	1945	Iulij	8	9	27	Ianuarij	7	10	26	136	1	1	23	12	
6329	1045	Iunij	1	9	27	Decemb.	31	15	15	140	1	2	8	0	
7229	145	Iunij	24	9	27	Decemb.	24	15	15	144	1	2	52	48	
7329	45	Iunij	13	14	47	Decemb.	13	20	35	148	1	3	37	36	
7373	1	Iunij	13	7	19	Decemb.	23	13	6	152	1	4	22	24	
Periodi Solis aures	Anni CHRIST.	SOLSTITIA.								156	1	5	7	12	
		D.	H.	M.	D.	H.	M.			160	1	5	52	0	
7373	0	Iunij	23	7	19	Decemb.	23	13	6	164	1	6	36	48	
8129	756	Iunij	17	9	27	Decemb.	17	15	15	168	1	7	21	36	
9029	1656	Iunij	10	9	27	Decemb.	10	15	15	172	1	8	6	24	
9929	2556	Iunij	3	9	27	Decemb.	3	15	15	176	1	8	51	12	
10829	3456	Maij	27	9	27	Nouemb.	26	15	15	180	1	9	36	0	
11629	4356	Maij	20	9	27	Nouemb.	19	15	15	184	1	10	20	48	
12629	5256	Maij	13	9	27	Nouemb.	12	15	15	188	1	11	5	36	
13529	6156	Maij	6	9	27	Nouemb.	5	15	15	192	1	11	50	24	
										196	1	12	35	12	
										200	1	13	20	0	
										300	2	8	0	0	
										400	3	2	40	0	
										500	3	21	20	0	
										600	4	16	0	0	
										700	5	10	40	0	
										800	6	5	20	0	
										900	7	0	0	0	
										1000	7	18	40	0	
										2000	15	13	20	0	
										3000	23	8	0	0	

In forma Gregoriana post Anni 1582. CHRISTI Octobrem Addendi sunt quouis Anno dies 10. & illis Centesimis, quibus Bisextum intermitteretur, addendi dies 11.

Oes hi Anni terminantur Bisextili.

CANON I.

Annos ante Christi Epocham, vel Epocham Christi conuertere in Annos Periodi Solis aureæ, vel Iulianæ; & hos vicissim in illos.

1 Annos ante Epocham Christi, quos suppono non excedere 7373. subtrahere annis 7374. Residui enim erunt Anni Periodi Solis aureæ, iam cap. 29. num. 3. explicatæ. *Vt*, si detur annus 776. ante Christi Epocham, in quo incæperunt Olympiades instauratæ ab Iphito, si annis 7374. subtrahas 776. restabit annus 6598. Periodi Solis aureæ concurrens se toto, cū anno 776. ante Christum. Vicissim annos Periodi Solis aureæ, non excedentes 7373. subtrahere annis 7374. restabunt anni ante Epocham Christi. *Vt*, si annos 6598. subtrahas annis 7374. restabit annus 776. ante Epocham Christi.

2 Annis verò Epochæ vſitatæ Christi datis, adde 7373. & fient anni Periodi Solis aureæ; contra verò annis Periodi Solis aureæ datis, & excedentibus 7373. subtrahere annos 7373. & restabunt anni Epochæ Christi. *Vt*, si anno 238. Christi dato, quo Censorinus aureum de die natali libellum scribebat, addas 7373. fit annus 7611. Periodi Solis aureæ, & vicissim, si annis 7611. demas 7373. fit annus Epochæ Christi 238.

3 Annos ante Epocham Christi, si non excedant 4713. subtrahere annis 4714. & remanebunt anni Periodi Iulianæ; Vicissim si annos Periodi Iulianæ non excedentes 4713. subtrahas annis 4714. restabunt anni ante Epocham Christi. *Vt*, si annos 776. subtrahas annis 4714. restant anni 3938. Periodi Iulianæ, & vicissim, si annos hos 3938. demas annis 4714. restant anni 776. ante Epocham Christi.

4 Annis verò Epochæ Christi datis adde 4713, fientq; Anni Periodi Iulianæ, & vicissim, annis Periodi Iulianæ datis demas 4713. dummodo hos excedant, & restabunt anni Epochæ Christi. *Vt*, si dentur anni Christi 238. additis 4713. fiant anni 4951. Periodi Iulianæ, & his vicissim demendo 4713. remanent anni Christi 238.

CANON II.

Datos annos Christi, vel ante Epocham Christi discernere an in forma Anni Iuliani, aut Gregoriani sint Communes an Bissextiles.

IN II. Tabula, prima columna annorum ante Christum, & prima annorum Christi continet annos expansos Bissextiles; Reliquæ duæ Annos centesimos vel millesimos cum vnitatem in annis ante Christum, vel rotundis post Christum, qui sunt Bissextiles. Reliqui subintelliguntur communes, sed in forma Gregoriana positi sunt centesimi, & millesimi, tam Communes, quam Bissextiles; Exempli gratia annus 776. ante Christum fuit communis, quia abiectis centenarijs annus 76. non est in prima columna, at, quia 77. est ibi, si annus datus esset 777. esset Bissextilis. Sic annus Christi 238. fuit communis, quia annus 38. non est in prima columna sub annis Christi, at quia ibi est annus 36. si annus datus fuisset 36. vel 136. vel 236. &c. esset Bissextilis.

Aliter absq; Tabula, annos Christi diuide per 4. si in Quotiente nil fractionis restet, annus datus est Bissextilis in forma Iuliana; alioquin numerator fractionis dabit annum post Bissextilem. In forma verò Gregoriana terni quique excentesimis, incipiendo ab anno 1700. inclusiue erunt Communes, & quartus quisque centesimorum Bissextilis. Sic annis 236. Christi diuisis per 4. Quotus est 59; absq; fractione, ergo ille fuit Bissextilis. Sed annis 238. diuisis per 4. Quotus est 59. 2. ergo ille annus fuit Communis, & secundus post Bissextilem.

Annos verò ante Christum datos, conuerte per Canonem I. in annos Periodi Solis aureæ, & his demas vnitatem, residuumq; diuide per 4. & reliqua vt supra exequere. *Vt* si detur ante Christum annus 776. nempe Periodi Solis aureæ 6598. dempta vnitatem, & diuisis 6597. per 4. Quotiens est 1649. 2. ergo ex numeratore fractionis patet annum

776. fuisse Communem, & primum post antecedentem Bissextilem.

Reipsa tamen aliqui anni fuerunt circa Christi ortum, quibus intermissum fuit iussu Augusti Imper. Bissextum, de quibus consulenda est Tabella posita capite 22. post numerum 12.

CANON III.

Aureum numerum, seu Cyclum Luna inuestigare pro Annis Epochæ Christi, vel ante Epocham Christi.

Primò id promptissimè inuenies per Tabulas III. & IV. & regulas in calce earum. *Vt* dato anno ante Christum 776. in Tabula III. inuenies è regione anni 76. sub anno 700. Aureum numerum 5. anno 776. conuenientem; at dato anno Christi 34. in IV. Tabula inuenies è regione illius in prima columna sub A. aureum numerum 16. & dato anno 1453. Christi, inuenies è regione anni 53. sub anno 1400. aureum numerum 10.

Secundò absque Tabellis idem assequeris, si annis Christi addas vnitatem, & summam diuidas per 19. Quotiens enim absq; fractione, indicabit Aureum 19. at si addit fractio, Numerator fractionis erit ipsemet Aureus numerus. Et idem consequeris, si quosuis annos siue Christi, siue ante Christum conuertas per Canonem I. in annos Periodi siue Solis aureæ, siue Iulianæ, & alterutros diuidas per 19. & reliqua facias vt supra. Sic annis Christi 34. vel 1453. vnitatem additis, & diuisis 35. ac 1454. per 19. Quotiens est ibi 1. 15. hic 76. 15. ergo Aureus numerus ibi est 16. hic 10. Annis verò ante Christum 776. conuertis in Periodi Solis aureæ annos 6598. hisq; diuisis per 19. Quotiens est 347. 15. ergo Aureus illius numerus fuit 5.

CANON IV.

Cyclum Solis inuenire pro Annis ante Christi Epocham, vel Epocham Christi.

Primò id statim assequeris per Tabulas IX. & X. & Regulas in earum calce positas. Sic pro Anno 776. ante Christum in Tab. IX. è regione anni 76. sub anno 700. inuenies Cyclum Solis 18. At pro anno Christi 34. in Tab. X. è regione anni 34. sub A. inuenies Cyclum Solis 15. & pro anno Christi 1453. è regione anni 53. sub anno 1400. inuenies Cyclum Solis 6.

Secundò idem absolues, si annis Christi addas 9. & summam diuidas per 28. vel si quosuis annos conuertas per Canonem I. in annos Periodi Solis aureæ, aut Iulianæ, & horum alterutros diuidas per 28. Nam Quotiens fractione carens in vtroq; casu indicabit Cyclum Solis esse 28. Alioquin numerator fractionis erit ipsemet Cyclus Solis. Sic addendo 9. Anno Christi 34. fiunt 43. quibus per 28. diuisis Quotiens est 1. 15. ergo Cyclus Solis fuit 15. item additis 9. anno 1453. fiunt 1462. quibus diuisis per 28. quotiens est 52. 6. ergo Cyclus Solis 6. Demum annis 776. ante Christum conuertis in annos 6598. Periodi Solis aureæ, hisq; diuisis per 28. quotiens est 234. 6. ergo Cyclus Solis tunc fuit 6.

CANON V.

Cyclo Solis dato pro quouis Anno Epochæ Christi, vel ante Epocham Christi, inuenire Literam Dominicalem seu indicem Ferie.

PRO annis ante Christum, vel Epochæ Christi in forma Iuliana, contule Tabulam nostram VIII. nam in eius prima columna sunt Cycli Solis, & è regione ipsorum in secunda columna sunt Literæ Dominicales ipsis conuenientes, quarum prior, vbi duæ sunt notatæ, seruit in anno Bissextili vsq; ad 24. Februarij priorem, deinceps verò seruit posterior litera. Sic Cyclo Solis I. litera G. seruit à Calendis Ianuarij, vsq; ad 24. Febr. deinceps vero litera F.

cum ergo per Canonem IV. Anno ante Christum congruat Solis Cyclo 18. eius litera per Tab. VIII. est F. & anno Christi 34. Cyclo Solis 15. competit litera C. et anno 1453. Cyclo Solis 6. litera G.

Pro annis autem Gregorianis ab anni Christi 1582. die 5. Octobris, consulenda est Tabula XI. in qua è regione Cycli Solis respondent sub suis centesimis, aut millesimis annis Literæ Dominicales, vt exemplis ibidem docuimus. In eadem tamen Tabula, columna sexta, quæ insignita est crucicula ✠, seruit pro annis, et diebus ante correctionem. Exempli gratia anno 1582. Cyclo Solis fuit xxiii. cui in columna sexta conuenit litera g. vsq; ad diem 5. Octobris, sed eidem Cyclo in secunda columna sub anno 1582. respondet litera C. vsurpanda à die 5. Octob. quæ euasit 15.

CANON VI.

Data Litera Dominicali, inuenire Feriam tum initialem cuiusq; mensis, iuxta datum Cyclum Solis, tum Feriam cuiq; diei Anni Iuliani, aut Gregoriani.

IN Tabula VIII. habes è regione Cycli Solis, sub vnoquoque mense anni Iuliani numerum feriarum conuenientis kalendis mensis. Sic quia anno ante Christum 776. Cyclo Solis fuit 18. Ianuarius incipit feria 3. et Februarius 6. et Iunius 7. et Iulius 2. etc. Item quia anno Christi 34. Cyclo Solis fuit 15. Ianuarius incipit feria 6. Februarius, et Martius 2. Aprilis 5. etc.

Pro reliquis autem diebus cuiusuis anni siue Iuliani, siue Gregoriani datis, consule Calendarium, quod habetur in Breuiario Romano, vel Calendarium vtrumlibet à nobis exhibitum cap. 17. ad finem numeri, vel ad finem capituli 18. et vide an diei datæ mensis dati, sit adnotata litera Dominicalis, tunc enim dies data erit Dominica, seu feria prima, alioquin numerando dies à die proximè præcedenti, cui affixa est litera Dominicalis, vsque ad diem datum inclusiuè, inuenies feriam huic conuenientem. *Exempli gratia*, quia Anno ante Christum 776. Litera Dominicalis fuit F. Mensis autem Iunij diei 2. adnotata est in calendario Romano litera F. ergo dies 2. Iunij fuit feria 1. at inde inclusiuè vsq; ad diem 8. sunt feriarum 7. ergo dies 8. Iunij incidit in feriam 7. Anno autem 34. Christi litera Dominicalis fuit C. quæ in Martio affixa est diebus 7. 14. 21. et 28. omnes ergo illi dies coinciderunt in feriam primam, seu Dominicam, dies autem 8. 15. 22. et 29. in feriam secundam etc.

CANON VII.

Dato Aureo numero, inuenire Epactas Ecclesiasticas, Ciuilesue conuenientes Annis Epochæ Christi, vel ante Christum.

Pro annis Epochæ Christi consule Tabulam VI. in ea enim è regione Aurei numeri in prima columna notati, dextrorsum respondet Epacta Ecclesiastica conueniens anno inter annos in fronte Tabulæ notatos inclusio. Sic, quia annus Christi 34. cui conuenit Aureus numerus xvi. includitur inter annos 0. & 319. in secunda columna notatos, Epacta numero xvi. respondens est 22. At quia anno Christi 1453. Aureus numerus fuit x. & annus ille pertinet ad columnam sextam, quia includitur inter annos 1400. & 1582. ideo in hac columna, è regione Aurei x. reperitur Epacta 20. Deinceps autem à die 5. Octobris anni 1582. Epactæ sunt Gregorianæ, quæ diebus 10. augendæ sunt, si quis Iulianas optat. Sic anno 1600. Aureo numero V. respondet Epacta 15. Gregoriana, quæ esset 25. Iuliana.

Pro annis autem ante Christi Epocham, confer te ad Tabulam xiii. in ea enim notati sunt Aurei numeri in fronte, & sub ipsis Epactæ respondententes annis inclusis inter annos ante Christum notatos in prima columna. Sic quia anno ante Christum 776. per canonem III. congruit Aureus numerus 5. & ille annus includitur inter annos 626. & 934. ante Christum, si in serie Epactarum intra hos annos dextrorsus positarum procedas sub Aureo 5. nempe in columna sexta, inuenies Epactam 18. conuenientem anno 776.

Memineris autem pro Epacta 30. scribi solere hanc notam*.

CANON VIII.

Epactas Astronomicas ex Medijs motibus Luminarium inuenire pro Annis Epochæ Christi, vel ante illam.

EPactæ quas exhibuimus in Tabula VI. sunt Epactæ Ecclesiasticæ, quæ plerumque vt postea dicemus exhibent Nouiluniam altero die tardius, quam in Cælo contingant; Epactæ autem exhibitæ in Tabula XIII. sunt Epactæ Ciuiles, aliquanto propius indicantes Nouiluniam; sed vt vtraque; examinare possit Chronologus, si hoc expedire iudicauerit ad Chronologicum aliquem characterem confirmandum, aut emendandum, consulenda est Tabula XII. ad cuius faciliorem vsu pro annis ante Christum, conuertere oportet eos per I. Canonem in annos Periodi Solis aureæ. Deinde accipienda est Radix Epactarum conueniens anno proximè minori in Tabula reperto, & pro reliquis annis completis tamen, seu vna unitate minoribus anno dato, accipiendæ sunt Epactæ annis solutis, aut collectis conuenientes; Summa enim si non excedat dies 29. horas 12. minuta 44. secunda 3. idest Lunationem mediam, erit Epacta conueniens anno dato; at si excedat, subtrahenda est semel, aut quoties potest Lunatio prædicta, & residuum erit Epacta quæ sita.

Exemplo præceptum illustrabitur. Annus ante Christum 776. per Canonem I. est Periodi Solis aureæ annus 6598. annus huius periodi proximè minor in Tabula est 6573. cui respondet Epacta radicalis dier. 21. hor. 23. min. 0. sec. 44. ab hoc anno ad 6598. currentem, vel ineuntem intercesserunt anni completi 24. quorum in Tabella Annorum collectorum Epacta est d. 24. hor. 22. min. 40. sec. 18. summa

	D.	H.	M.	S.
Anni 6573. Radix	21	23	0	44
Anni 24. Compl.	24	22	40	18
Summa	46	21	41	2
Lunatio Media	29	12	44	3
Epacta Anni 776.	17	8	56	59

horum cum radice, positis pro horis 24. vno die, est dier. 46. hor. 21. min. 41. sec. 2. quibus si demas Lunationem mediam, restat pro anno ante Christum 776. Epacta Astronomica dierum 17. hor. 8. min. 56. sec. 59. vt videre est in forma calculi hic adiecta; cum per Canonem VII. reperta sit dierum 17. absq; appendice horarum, vt pote ciuilis.

Alterum *Exemplum* pro anno Christi 34. Radix proximè præcedens, cum annis completis 33. dabit Epactam anni

A N N I	D.	H.	M.	S.
0 Radix	16	17	56	12
32	23	9	59	4
1	10	15	11	22
Summa	50	19	6	38
Lunatio	29	12	44	3
Restat Epacta	21	6	22	35

34. Et nempe dier. 21. hor. 6. min. 22. sec. 35. esto Epacta Ecclesiastica per Canonem VII. & Tabulam VI. reperta sit dier. 22. quia Epactæ Ecclesiasticæ dissentiu ab Astronomicis aliquando vno die, & ad summam sesquidie, plerumque; tamen Nouiluniam per Epactas Ecclesiasticas indicata succedunt Nouilunijs Astronomicis, tam veris, quam medijs, vt securius Patcha celebretur post 14. Lunam, & vitetur concursus cum Iudæis. Sed iam veniendum est ad inuentionem Nouiluniorum.

CANON IX.

Nonilunia, & Plenilunia media inuenire pro Annis, ac Mensibus Iulianis, ac Gregorianis ante Christi Epocham, & post.

SI Anni dati sunt Epochæ Christi vtere illis; si verò ante Christum, conuerte illos in annos Periodi Solifauere; deinde ex Tabula xii. collige Epactas tum Radicis proximè præcedentis, tum annorum reliquorum, completorum, tum mensium completorum Anni Communis, aut Biffextilis; & earum summam subtrahe proximè maiori summæ Reuolutionum Nouiluniorum, vel Pleniluniorum; Residuum enim dabit diem, horam, &c. Nouilunij, aut Plenilunij medij in mense proposito. Sed post correctionem Gregorianam demendi sunt dies 10.

Exemplum 1. Sit anno, de quo supra ante Christum 776. idest Periodi Solifauere 6598. & queratur Nouilunium, ac Plenilunium medium mensis Iunij in Anno Iuliano Comuni. Forma calculi est instituenda, vt cernis in laterculo

Anni	D.	H.	M.	S.
6573 Rad.	21	23	0	44
24 Completi	24	23	40	18
Maij Completi	3	8	19	44
Summa	50	6	0	46
Reuolut. Nouil.	59	1	28	6
Nouilunium	8	19	27	20
Reuolut. Plenil.	73	19	50	8
Plenilunium.	23	13	49	22

hic adiecto. Summa enim diem. 50. hor. 6. &c. subtracta à Nouiluniorum Reuolutione proximè maiori, idest à diebus 59. hor. 1. &c. relinquet pro Nouilunio medio Iunij diem 8. hor. 19. min. 27. sec. 20. à meridie respectu nostri meridiani Bononiensis. Eadem verò summa diem. 50. hor. 6. &c. Subtracta Reuolutioni Pleniluniorum proximè maiori, videlicet diebus 73. hor. 19. &c. relinquet pro Plenilunio Medio Iunij diem 23. hor. 13. m. 49. sec. 22. post meridiem.

Exemplum 2. Sit Annus Christi 34. & mensis Martius: Forma calculi ordinanda est, vt vides in hoc laterculo.

Anni	D.	H.	M.	S.
Radix 0	16	17	56	13
32 Compl.	23	9	59	4
1 Compl.	10	15	11	22
Febr. Compl.	29	11	15	57
Summa	80	6	22	35
Reuolut. Nouil.	88	14	12	10
Nouilunium	8	7	49	35
Reuolut. Plenil.	103	8	34	11
Plenilunium	23	2	11	36

Summa enim Epactarum 80. hor. 6. min. 22. sec. 35. subtracta proximè maiori Reuolutioni Nouiluniorum, & deinde Pleniluniorum, relinquet Nouilunium medium die Martij 8. hor. 7. min. 49. sec. 35. & Plenilunium medium Martij die 23. hor. 2. min. 11. sec. 36.

CANON X.

Nonilunia Ciuilia inuenire per Aureos Numeros ante, & post Epocham Christi.

Primò inuento Aureo numero per Canonem III. quære in Tabula V. Nouilunia mensium tempore Christi ab

Aureo numero indicata; *Secundò* diebus Nouilunij sic reuertis Adde, si anni sunt ante Christum; deme si post; tot dies, quot notati sunt in vltima columna, iuxta Annos à Christi tempore distantes; & incidet in diem Nouilunij ciuilis eiusdem aut sequentis mensis. *Esto* annus ante Christum datus 776. cuius Aureus numerus fuit V. huic autem tempore Christi conuenit Nouilunium Iunij die 6. Sed quia annus 776. propior est anno ante Christum 626. esto includatur inrer 626. & 939. notatos in penultima columna Tabulæ V. & huic interuallo respondent dies 2. addendi sunt hi diei 6. & Nouilunium ciuile cadit in diem 8. & aliquot horas vltra pertinetq; ferè ad diem 9.

CANON XI.

Nonilunia Ciuilia, seu Ecclesiastica inuenire per Epactas Ciuiles, aut Ecclesiasticas.

Nouilunia ante Christum voco *Ciuilia*, quæ verò post Christum inquirere solita est Ecclesia Catholica, in gratiam Paschatis, appello *Ecclesiastica*; Quære igitur per Canonem VI. Epactam dato anno congruentem, & cam require in prima columna Tabulæ VII. procedendo enim dextrorsum, è regione Epactæ, inuenies sub singulis mensibus diem Nouilunij quæsitum. Sic quia per Canonem VIII. Anno 776. ante Christum conuenit Epacta xviii. huic in Tab. VII. respondent Nouilunia in Ianuario dies 13. in Iunio 9. quæ tamen plerumq; succedunt Nouilunijis medijs, & veris: ideoque seclufa quæstione Paschatis, melius est assumere diem antecedentem, vt in casu nostro diem Ianuarij 12. & Iunij 8. pro Nouilunio Ciuili Anno autem Christi 33. per Canonem VII. reperta fuit Epacta xxii. cui in Tabula VII. respondet pro Martij Nouilunio Ecclesiastico dies 9. ergo abiecta vniate Nouilunium ciuile fuit die 8.

CANON XII.

Nouilunia Ecclesiastica, quibus vsa est maxima pars Catholicorum à tempore Concilij Nicani, vsq; ad Gregorianam Correctionem Kalendarij inuenire per Aureos numeros.

Avreum numerum per Canonem III. repertum, require in kalendario Romano vetere,posito capite 27. vbi etiam eius vsum docuimus Canone II. ibi tradito; dies enim cuiusq; mensis respondens è regione Aureo numero, erit dies Nouilunij quæsitum. Sic ibidem pro anno 1453. quo currebat Aureus 10. reperimus Nouilunium Martij die 14. sed memento post Concilium Nicænum Nouilunia hac methodo reperta, tardius euenire ita vt iam Anno 1500. quadrado tardius euenirent, quàm media nedum Vera Nouilunia. Oportet tamen Chronologum hac methodo vt, quando ex Nouilunio Ecclesiastico, præsertim Patchali, aut Festis Mobilibus apud aliquem Historicum noratis, vult inquirere quotus sit ille annus Christi. Reliqua vide dicto Canone II. et III. capitis 27.

CANON XIII.

Dominicam Paschalem inuenire, siue celebratam à tempore Concilij Nicani, vsq; ad correctionem Kalendarij Gregorianam, seu celebrandam ante, & post dictam Correctionem. Quod ipsum statim exhibet Tabula Paschalis posita in fine Capituli XXVIII. ab Anno 1. Christi ad 1700.

Pro Paschate reipsa celebrato à maxima parte Catholicorum vsque ad Correctionis annum 1582. quære per Canonem XII. Nouilunium Martij in vetere Kalendario; Nam si contigit post diem 7. Martij illud fuit Nouilunium Paschale & prima Dominica occurrens post diem xiv. Lunæ fuit Paschalis; At si Nouilunium Martij contigit die 7. Martij, vel ante; expectandum fuit subsequens No-

Nouilunium Martij, aut Aprilis, & prima Dominica occurrens post xiv. Lunæ diem fuit Paschatis. Pro Paschate autem verius celebrando Quære per Canonem XI. Nouilunium Ecclesiasticum Martij, & reliqua obserua vt modò dixi. Litera porrò Dominicalis per Canonem V. reperta indicabit diem Dominicā. Exemplum, esto in anno Christi 1453. de quo supra: nam per Canonem XII. Nouilunium Martij in Calendario vetere fuit die 14. Martij, adeoque fuit Paschale, inde autem numeratis diebus 14. inclusiuè, Luna xiv. incidit in diem 27. Martij; cui in Calendario attributa est litera B. At illo Anno per Canonem V. conuenit litera G, non prius occurrens quam die 1. Aprilis ergo Pascha celebratum est die 1. Aprilis.

At si per Canonem xi. et Epactas Tabulæ vi. mediante Aureo numero, qui fuit x. quaras Epactam quæ fuit xx. et in Tabula VII. Nouilunium Martij vero, ac medio Nouilunio propius fuit die 2. Martij; à quò inclusiuè numerando dies 14. Luna xiv. incidit in 24. Martij, et dies sequens nempe 25. Martij debuit esse Paschalis, quia die 25. assignata est litera Dominicalis G. Proinde Ecclesia errant non in quæstione iuris, sed facti, quia ob Nouilunium ferius monstratum à Calendario constructo ab Alexandrinis, putauit primam Dominicam post Lunam xiv. fuisse die 1. Aprilis; et eodem calendario vsa est Constantinopolitana Ecclesia vsque ad urbem eam à Turcis captam: eo enim anno 1453. celebravit Pascha 1. Aprilis, et festum Corporis Christi apud eos incidit in diem 31. Maij, ante quod feria 3. die 29. captam urbem narat Patriarcha Constantinopolitanus. Quare si Chronologus, vellet hunc annum stabilire ex Paschate per Nouilunia media, vel Epactas Gregorianas, longè aberraret.

Id ipsum accidisset hoc anno 1664. quo hæc scribimus, currente Aureo 12. et Cyclo Solis 21. Literaq; Dominicali Iuliano more B, post diem 24. Februarij, et Epacta Iuliana item 12. Nam kalendarium vetus exhibet Nouilunium Paschale die 22. Martij, et Pascha die 10. Aprilis: At Epacta Iuliana exhibet Nouilunium Paschale die 19. Martij, et Paschalem Dominicam die Aprilis 3. idest Gregoriano stylo die 13.

CANON XIV.

Pascha Iudeorum ex Calendario Hebræorum Recentiori, & ex Vetere inuestigare.

1 Pro Paschate Iudaico à temporibus Constantini Magni, vel ab Anno Christi 344. Consule dicta cap. 14. et eius Appendicem, Tabulasq; et Canones post illam adiectos. Quamuis Mulerus et pauci quidam putent eosdem Canones idemque kalendarium inseruire posse, iam inde à tempore Moïsis, quod tamen plerique negant nosq; cum illis.

2 Pro Paschate autem ab Exodi tempore vsq; ad Christi Passionem, aut vsq; ad Constantinum Magnum inuestigando, negleximus Cyclos Gamalielis, quos nimis magnificat Paulus Episcop. Forosempronienſis 2. parte Summæ c. 8. eo quod translatio illa teriarum, et alia indicent, illos Cyclos esse nouitium inuentum, et authoritatis captandæ causa vulgatos sub nomine Gamalielis; Itaque putamus eligendam vnam ex duabus regulis, quas cap. 12. nu. 7. cum Langio exposuimus; videlicet, vt ille sit Nisan, seu Mensis Paschalis, cuius Nouilunium medium incidat ante Æquinoctium medium Verni Temporis, diebus non pluribus, quam 14. inclusiuè computatis; Aut certè cuius dies 14. Lunæ à prima Phasi inclusiuè computata incidat in Æquinoctium medium aut Ciuile, vel post primæ Phasis momentum, idest à vero Nouilunio horis 27. $\frac{1}{2}$. Alioquin, si Luna 14. altero ex his modis inuenta antecedit diem Æquinoctijs, expectandum est subsequens Nouilunium, & eius dies 14. pro Paschate Iudeorum.

3 Possumus etiam Nouilunia per Aureos, vel Epactas inquirere iuxta Canonem X. vel XI. & diem sequentem tribuere primæ Phasi, pro Neomenia Hebraica cum prima Phasi Lunæ rarò in diem veri Nouilunij primum, aut quartum cadat, frequentissimè autem in diem 2. & aliquando in 3. iuxta dicta libro 4. Almagesti Noui cap. 3. Nam, & Arabes, vt suam primam Neomeniam certius à Phasi Lu-

næ auspiciuntur ita ordinarunt eius inuentionem in Tabulis, vt plerumque Neomenia *Mitharram*, biduo ferè succedat Nouilunio medio, nedum vero. Sic initium Hegiræ incidit Anno Christi 622. in diem 16. Iulij feria 6. cum tamen Nouilunium medium fuerit die 13. hor. 16. post meridiem; & Anno Christi 1631. Neomenia *Muharram* incidit in die 20. Iulij, & tamen Nouilunium medium fuit die 18. Iulij hora ferè 6. post nostrum meridiem. Nam si hoc modo inuenta Neomenia, dies 14. inde computata inclusiuè, adhuc incidat ante Vernum Æquinoctium duobus, vel pluribus diebus, certi erimus non fuisse ex se Paschalem. Esto si dies 14. Lunæ ita computata cadat in diem Æquinoctij, aut in immediatè subsequentem non continuo certi sumus an apud antiquos Hebræos fuerit Paschalis.

Sed quia Langius & non pauci supponunt tempore Christi Æquinoctium ciuile fuisse apud Hebræos quoque assertum die 25. Martij Iuliani, hoc autem merito reuocari potest in dubium; ideo ad Neomeniam Paschalem per predictas Regulas tres inquirendam, præmittendi sunt Canones de Æquinoctijs.

CANON XV.

Æquinoctia, & Solstitia Vera quouis Anno ante Epocham Christi, vel post inuestigare.

Cum ex obseruationibus Bononiæ factis, & quidè multis, deprehenderimus interuallum ab Æquinoctio Verno ad Solstitium Aestiuum solere esse dierum 93. & minorum horariorum 36. hinc ad Æquinoctium Autumni dierum 93. hor. 15. minut. 17. hinc ad Brumam dierum 89. hor. 14. m. 31. & hinc ad Vernum Æquin. dierum 88. hor. 23. min. 24. sec. 48. & iuxta dicta lib. 1. Astronomiæ Reformatæ cap. 4. Annus Astronomicus Solaris non sit dierum 365. horarumq; 6. sed dierum 365. hor. 5. min. 48. sec. 48. ideoq; præcessio Æquinoctiorum, & Solstitiorum annua sit minut. 11. sec. 12. sequitur eam annis quibusq; Nongentis euadere dierum 7. præcisè, & vnus diei præcessionem requirere solum Annos Iulianos 128. $\frac{7}{8}$. esto Clavius cap. 3. Kalendarij, & Petauus lib. 7. de Doctrina Temporum c. 10. maiusculam quantitatem Anni sectantes, requirant annos ferè 134. His positis, & electis anni punctis cardinalibus Anno Domini 1656. obseruatis, construximus Tabulam xiv. pro inueniendis Astronomicis, ac veris, seu in Cælo apparentibus Æquinoctijs, ac Solstitijs, cuius vsus est huiusmodi.

Si anni dati sunt Epochæ Christi, non est necesse illos conuerttere in alios, sed si sint ante Epocham Christi expedit ad calculum deorsum progressiuum, eos per I. Canonem conuerttere in Annos Periodi Solisauræ. Deinde accipienda est Radix Æquinoctij aut Solstitij, de quo est quæstio assignata annis proximè in Tabula xiv. præcedentibus annum datum, & dextrorsum Æquinoctium conueniens reliquis annis completis à Radice vsque ad annum datum, si is est Bissextilis; subtracta enim Aequatione, relinquetur tempus veri Æquinoctij, aut Solstitij, à meridie Bononiensi computatum. At si annus datus non sit Bissextilis, numerandi sunt anni completi à Radice, vsque ad Bissextilem illum, qui proximè præcessit anno dato, & eorum Aequatio subtrahenda est Radicali Æquinoctio: sed postmodum ex infima parte sinistra Tabulæ xiv. extrahenda, est Aequatio addenda prout annus tibi datus fuerit primus, vel secundus, vel tertius post Bissextilem; ea enim addita Æquinoctio aut Solstitio iam per priorem Aequationem reperto, dabit correctum tempus Æquinoctij, vel Solstitij.

EXEMPLVM 1. Sit annus primus Olympiadum, idest 776. ante Epocham Christi, qui per Canon. I. est Periodi Solisauræ 6598. & per Canonem II. fuit primus post Bissextilem; annus in Tabula proximè minor notatus est Periodi Solisauræ 6329. cui cōuenit Radicale Æquinoctium Vernum Martij die 30. hor. 9. min. 51. & Solstitium Aestiuum Iulij 1. hor. 9. min. 27. Bissextilis autem proximè præcedens anno 776. dato fuit 777. Idest Periodi Solisauræ 6597. ab anno autem Radicis 6329. ad annum 6597. sunt anni 268. quorum Aequatio conflata ex Aequatione annorum 200. & 28. est dier. 1. hor. 18. min. 33. sec. 36. & hæc sub-

subtrahat radici exhibet Aequinoctium die Martij 28. h. 15. m. 17. sec. 24. & Solstitium Iunij die 29. hor. 14. min. 53. sec. 24. sed utriq; addenda est Aequatio conueniens Anno 1. post Bissextilem nempe hor. 5. min. 48. sec. 48. adeoq; Correctum Aequinoctium fuit Martij die 28. hor. 21. m. 6. sec. 12. & Solstitium Iunij die 29. hor. 29. min. 42. sec. 12. post nostrum meridiem.

EXEMPLVM alterum: sit Annus Christi 34. qui fuit secundus post Bissextilem: Aequinoctium Radicale proximè in Tabula præcedens fuit Martij d. 22. hor. 6. min. 58. sed à Radice 0. ad Bissextilem proximè præcedentem anno dato, nempe ad annum 37. sunt anni 32. quorum Aequatio d. 0. hor. 5. min. 58. sec. 24. subtrahat Radicali Aequinoctio, relinquit dies 22. hor. 0. min. 59. sec. 36. sed his addenda est Aequatio anni 2. post Bissextilem, nempe hor. 11. min. 37. sec. 36. & prodit Correctum tempus Aequinoctij dies 22. Martij hor. 12. min. 37. sec. 12.

Aduertat vero Iector nos l. 3. Almagesti Noui improbasse annorum inæqualitatem & Anomaliam præcessionis Aequinoctiorum.

CANON XVI.

Aequinoctium Vernum Civile, aut Ecclesiasticum ab Hebraeis tempore Christi, & antea obseruatum probabiliter definire.

PRIMò certum est apud peritissimos quosq; Computistas; nec Deum, nec Ecclesiam in Aequinoctij die in Calendario notando, voluisse adstringere Sacrarum Cereemoniarum præhides, nedum plebem regulis Astronomiz, cuius perpauci periti sunt, nec voluisse vt attenderent ad Motus Solis Veros, qui ob diuersas opiniones Astronomorum, valde diuersi sunt. Id enim fuisset magna occasio discordiæ, cum alij vnã; alij aliam sectam contentiosè sequi, & propugnare studuissent. Sicut etiam prudenter in quouis Calendario non habetur palàm ratio horarum, & scrupulorum, sed dierum dumtaxat integrorum ex horis 24. vel proximè confurgentium. Idcirco Campanus in principio sui computi maioris scribit: *Computum esse scientiam numerationis, & diuisionis temporum secundum vulgares obseruantias.* addens tamen cap. 15. *Computistas veris Lunationibus, propter earum difficilem varietatem, Astronomis relictis, de medijs solam propter earum vniformitatem negotiatos esse.* Quod ipsum docet Io. Stofflerinus propof. 34. Calendarij Romani, & Paulus Episcopus Forosempreniensis lib. 10. dicens. *Ecclesia Romana in Paschali supputatione non obseruat motus diuersos, vel extremos propter ipsorum varietatem, sed medios dumtaxat, & vniformes;* Immo Clavius in Calendario cap. 4. dixit. *Non enim Ecclesia tam accuratis, subtilibusq; Astronomorum præceptis vnquam astricta fuit; cum neque Hebraeis ipsis, quibus omnia ceremonialia erant, præceptum fuerit, vt verum aut medium Aequinoctium in Pascha solemnitate obseruarent, sed tantum tempus, quo dies, iudicio sensus, noctibus æquales fiunt, quod quidem triduum, aut quadriduum sine magna differentia completi solet.* Et paulo post addit Moysen, licet Solaris Lunarifq; cursus peritissimum, locutum tamen fuisse ad sensum vulgi Astronomiz ignari, cum ad vniversum cætum filiorum Israel loquens ex DEI præscripto dixit *Obserua mensem Abib; idest nouarum frugum, & verni primum temporis,* ita vt ritu vulgari, ac penè rustico, iudicium Verni temporis voluerit esse nouitatem frugum in ea regione germinantium.

Secundò; Illud quoq; certissimum est Aequinoctia & Solstitia intra vnũ diem coerceri non posse. Nam si exempli gratia contingat anno Bissextili in meridie diei 20. Martij; continget sequenti anno Iuliano, circa occasum sequentem Solis, & sequenti anno circa mediam noctem, & sequenti hunc anno, circa ortum Solis diei 20. Praterèa, ne admiffa quidem Anomalia Aequinoctiorum à Copernico introducta, potèst Aequinoctium Medium à Vero dissidere plus-

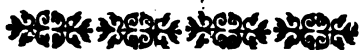
quam sesquidie, immò ne integrum quidem sesquidie, vt fufe & perspicuè ostendit Clavius cap. 7. Calendarij. Cum ergo in Calendario ad vulgi captum ordinando, dies vnus Aequinoctio ciuili deputandus fuerit, qui non nisi euidenti mutatione facta post vnũ, aut alterum seculum, remoueri in alterum diem debuerit; satius fuit illum eligi diem, qui in vero, vel saltem medio Aequinoctio, non quidem plusquam biduo destaret, sed tamen vero, aut medio Aequinoctio potius succederet, quàm præcederet: Sic enim certius vulgo constaret de veris initio, & diei æqualitate cum nocte iam factis. Idcirco enim etiam Iulius Cæsar, & Soligenes licet scirent suo tempore vernum Aequinoctium verum non excedere diem Martij 23. si quidem per nostrum canonem xv. Anno primo Iuliano idest 45. antè Christum, accidit die 22. Martij hora 15. &c. post meridiem, illud tamen ciuileret retinuerunt in die 25. Martij, vt ex Plinio, & Columella docuimus cap. 25. n. 6. Immo Ouidius tertio Fastorum satis docet ingressum Solis in Arietem eo tempore incidisse in 22. aut 23. Martij, et tamen Aequinoctium ciuile in diem 25. prolatum: canit enim de quinto, & vltimo die Quinquatruorum Minerualium idest die 23. Martij sic.

*Nunc potes ad Solem sublato dicere vultu;
Hic here Frixa vellera pressit ouis.
Tres vbi Luciferos veniens pramiserit Eos
Tempora nocturnis aqua diurna feret.*

Potuit tamen moueri Cæsar, et Soligenes ad diem eundem retinendum, ex eò quòd Eudoxus, eundem diem Aequinoctio tribuerat; sed Eudoxus verum Aequinoctium ex obseruationibus propius attigerat; nam cum floruerit circa annum 368. ante Christum, vt ex Olympiadicis annis à Diogene Laertio colligimus; illo anno per nostrum Canonem xv. Aequinoctium Vernũ contigit die 25. hora 3. post meridiem. Tandem Patres ipsi Nicæni, et Alexandrini anno 325. Christi, quamuis verum Aequinoctium eueniret die 19. Martij hora 19. post meridiem; hoc est politicè die 20. tamen melius censuerunt Aequinoctio deputare diem 21. vt securiores essent de Paschate celebrando post factum Aequinoctium, et Vernũ tempus iam initum. Nihil ergo verisimilius est quàm Hebræos quoq; olim Aequinoctio ciuili assignasse diem illum, qui altero minimum die, aut etiam biduo succederet post verum Aequinoctium: quando nimirum umbra gnomonis non percurrans lineam æquinoctialem horologiorum, sensibiliter ostendebat Solem iam transgressum esse æquatorem, aut quando aduertebatur noctem breuiorem factam esse die per semiquadrantem horæ. His positis absoluemus problema Canone hoc præmissum per sequentem Regulam.

3 Ad datum annũ circa tempora Christi, vel ante, inquire per Canonem xv. diem Aequinoctij Verni Bononiæ, eique adde horas 2. & habebis Aequinoctij verum tempus in Palæstina: deinde huic ipsi adde diem vnũ, immò duos præsertim quando vltra dies fuerint horæ 12. vel plures, & habebis verisimilimè æquinoctium ciuile illo tempore vulgò obseruatum. Esto Exemplum I. Exodi tempore, quod Salianus ponit anno ante Christi Epocham 1510. Eo enim anno per Canonem xv. nempe Solitauræ anno 5864. & tertio post Bissextilem Aequinoctium verum fuit Bononiæ Aprilis die 3. hor. 18. min. 40. post merid. sed in Palæstina die 3. hor. 20. min. 40. Ergo æquinoctium Ciuile probabilius die 5. Aprilis, quam die 4.

Alterum Exemplum Anno Epochæ Christi 34. Aequinoctium verum fuit Bononiæ die 22. Martij hor. 12. min. 37. sec. 12. ex dictis in fine Canonis xv. Ergo in Palæstina die 22. hor. 14. min. 37. atq; adeo ciuileret die potius 24. quam 23. iam enim è primo Iuliano anno intercurrerant anni ferè 90. Ideoq; absq; vlla necessitate supponitur ab aliquibus tempore Christi Aequinoctium in Palæstina eodem die retentum, quo illud Iulius Cæsar, & Soligenes collocarant, nempe die 25. Martij: Quod valde notari velim pro Paschate CHRISTI tempore celebrato: de quo plura tuo loco DEO Dante.

96
LIBER SECVNDVS

De Connexione Insigniorum Epocharum Temporis
 Cum Epochâ CHRISTI vſitata.

Adiectis Tabulis pro Annis OLYMPIADVM, VRBIS, NABO-
 NASSARI, ALEXANDRI M. & IEZDAGIRDÆ,
 cum Epochâ CHRISTI neſtendis.

P R Æ M O N I T I O.

Propter affinitatem quam habent Canones, & Tabula huius libri, cum Tabulis,
 & Canonibus Libri Primi, & ad Artificium Chronologia simul ac iunctim tra-
 dendum, cenſui hoc libro præmittendas Epochas Annorum insigniores, iſteſt
 exordia, unde Anni computantur, eſto earum fundamenta plerunq; nondum
 ſint declarata, ſed declaranda, & comprobanda ſint ſequentibus libris.

CAPVT I. SYNOPSIS EPOCHARVM.			Anni ante Christi Epocham	Anni pars qua incunt.	
			1796		<i>Diluuium Ogygium</i> de quo lib. 3. cap. 1. nu. 4.
			1514		<i>Diluuium Deucalionem</i> de quo lib. 3. cap. 1. nu. 6.
			1481		<i>Troia condita à Dardano</i> de qua lib. 4. cap. 1. nu. 6.
			1194		<i>Troiani Belli initium</i> , annis 10. ante excidium.
			1184	<i>Æſtate.</i>	<i>Troia incendium, & excidium</i> , de quo lib. 4. cap. 1.
			1071	1. Hecato-beonis.	<i>Archontes perpetui Athenis loco Regum</i> ; lib. 3. cap. 1. num. 12.
			776	Iulij 8.	<i>Olympias prima ab Iphito inſtaurata</i> , de quo lib. 5. cap. 2.
			775	1. Hecato- tomb.	<i>Archontes decennales Athenis inci- piunt</i> lib. 3. cap. 1. nu. 12.
			753	21. April.	<i>Roma condita</i> , iuxta Varronem, & plurium Romanor. ſententiam, lib. 4. c. 2.
			752	21. April.	<i>Roma condita</i> , iuxta Dionyſium Halicarnaff. & eius ſectatores. l. 4. c. 2. nu. 11.
			751	21. April.	<i>Roma condita</i> iuxta Faſtos Capitoli- nos, vt probabitur l. 4. c. 2. nu. 16.
			747	26. Febr.	<i>Nabonaffari initium Regnandi Ba- bylone</i> , de quo lib. 3. cap. 5.
			686	1. Heca- tomb.	<i>Archontes annui Athenis</i> lib. 3. c. 1. nu. 12.
			605		<i>Captiuitas Iudzorum Babylonica</i> de qua lib. 6. cap. 11.
			559		<i>Cyri initium Regni</i> , de quo lib. 5. cap. 4. nu. 3.
			536		<i>Cyri initium Imperij</i> , de quo lib. 5. cap. 6.
			530		<i>Cambysis initium Regni</i> , de quo lib. 5. cap. 7.
			522		<i>Darij Hyſtaſpidis initium Regni</i> , de quo lib. 5. cap. 7.
			508		<i>Reges Romæ expulſi, & primi Conſu- les introducti</i> , lib. 4. c. 3.
					Ma-

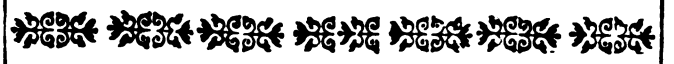

Anni ante Christi Epocham	Anni pars qua incunt.	Epocha Annorum Insigniores, & Certiores.
7374	Kal. Ian.	P eriodi Soliſauræ continentis an- nos 10108. initium, vel Epochâ fiſta Antemundana, de qua vide l. 1. c. 29. nu. 3. & cap. 30. Cano- ne 2. ac 3.
5634	Maij 2.	Mundi Epochâ probabilior nobis. Vide lib. 7. cap. 5.
5509	kal. Sept.	<i>Conſtantinopolitana</i> Periodi anno- rum 7980. Epochâ Mundana fi- ſta, & vſitata ab Eccleſia Conſtan- tinopolitana, Imperatorib. Orien- tis in Ediſtis, Chronico Alexan- drino, & pleriq; Græcis Scripto- ribus; quorum tamen aliqui à Martio computant.
5493	kal. Sept. vel Equi- noct. Ver- no.	<i>Alexandrina</i> Mundi Epochâ, à Pa- nodoro Ægypti Monacho inſtitu- ta, & adhibita à S. Maximo, & Georgio Monachis, Iulio Africa- no, Theophane, ac Nicephoro. Eſto in vero anno Nati CHRISTI diſſentiant.
5200	Ab Au- tumno.	<i>Eusebiana</i> Mundi Epochâ, licet cer- tiores putet Annos Abrahami, quam Mundi.
4714	kal. Ian.	<i>Iuliana</i> Periodi Epochâ Mundi fiſta ratione Cycli, à Iudæis recentio- ribus de qua l. 1. c. 14. in Appen- dice nu. 3.
3378		<i>Diluuium Nocticum</i> iuxta 70. Inter- pretes abſolutum.
2528		At iuxta Hebraicâ & nunc Vulgatâ.

Anni ante Christi Epocham	Anni pars qua incunt.	
490	Aetate.	<i>Marathonia</i> Græcorum de Persis victoria duce Miltiade de qua lib. 3. c. 3. nu. 7.
480	Vere.	Xerxis transitus in Græciam, lib. 3. cap. 3. nu. 8.
481	23. Sept.	<i>Salamina</i> victoria naualis Græcorum de Persis, duce Themistocle, & deinde fuga Xerxis in Asiam, lib. 3. cap. 3. nu. 8.
453		<i>Danielis</i> Hebdomadam initium, de quo lib. 6. cap. 12.
431	Veris initio.	<i>Peloponnesiaci</i> Belli initium lib. 3. cap. 3. nu. 12.
371	5. Hecat.	<i>Leuctrica</i> victoria Epaminonda Thebani de Cleombroto Lacedæmonæ lib. 3. c. 3. nu. 15.
		Roma à Gallis capta.
330	1. Hecat.	Calippicæ Periodi annus 1. de quo lib. 3. cap. 10. & Monarchiæ Macedonum in Asia Dario extincto, & Babylone capta ab Alexandro M. lib. 3. c. 4. n. 6.
324	12. Nouēbr.	Philippi Ariadæi Epochæ ab Alexandri obitu, licet obierit sub initium ætatis lib. 3. cap. 4.
312	1. Nisan.	Græcorum Aera Iudaica, qua vitur liber primus Machabæorum: de qua lib. 3. c. 7. nu. 2. & 4.
312	1. Tifri vel idib. Octob.	<i>Seleucidarum</i> Aera in Syria, seu Alexandri Dhilkarnain, qua vitur Liber Secundus Machabæorum; vide lib. 3. cap. 7. à nu. 4.
311	Idib. Oct.	<i>Chaldæorum</i> Aera Babylone, lib. 3. cap. 7. nu. 3.
285	initio Apr	<i>Dionysij</i> Astrologi æra, & Ptolemæi Philadelphi initium, & Translatio LXX. interpretum hoc, aut sequenti anno: vide lib. 3. c. 5. nu. 3. & c. 6.
264	Vere.	<i>Punicum Bellum</i> primum lib. 4. c. 6.
254	1. Hecat.	II. <i>Periodi Calippi</i> annus primus lib. 3. cap. 10. nu. 4.
218		<i>Punicum Bellum</i> II. lib. 4. c. 6.
178	1. Hecat.	III. <i>Periodi Calippi</i> annus primus lib. 3. cap. 10. num. 5.
149		<i>Punicum bellum</i> III. lib. 4. c. 6.
49	Octobri.	<i>Antiochena</i> Aera, qua vitur Euegrius & alij; vide lib. 3. c. 11.
47	14. Octob	Initium <i>Anni Confusionis</i> , de quo l. 1. cap. 22. nu. 2.
45	kal. Ianu.	<i>Iulianus</i> annus primus lib. 1. c. 22. & l. 4. c. 3. sub finem.
43	29. Aug.	<i>Augusti</i> anni à primo Consulatu lib. 4. c. 7. n. 3.
&	27. Nou.	Ijdem à Triumuiratu lib. 4. cap. 7. nu. 3.
38	kal. Ianu.	<i>Augusti Aera Hispanica</i> , de qua lib. 4. c. 7. n. 4.
31	2. Sept.	<i>Ætiaca</i> victoria Augusti, de qua lib. 4. c. 7. nu. 5.
30	29. Aug.	<i>Augustani</i> Aegyptiorum anni, à morte Cleopatæ lib. 4. cap. 7. nu. 6.
27	kal. Ianu.	<i>Augustani</i> anni Romæ, quâdo Octavianus dictus est Augustus lib. 4. c. 7. n. 7.

Anni Epochæ Christi.	Anni pars qua incunt.	
1	kal. Ianu.	E Pochæ Christi, vulgo vsitata, seu Aera Dionysiana Cyclo Solis X. Lunæ II. Indi. IV. litera B, & 1. dies Ianuar. feria 7.
28		<i>Euangelij</i> promulgatio, & prædicatio S. Io. Baptistæ.

Anni Epochæ Christi.	Anni pars qua incunt.	
284	17. Sept.	<i>Diocletiani</i> Aera & <i>Coptitarum</i> a SS. <i>Martiribus</i> de qua lib. 4. cap. 10. à num. 17.
312	kal. Sept.	<i>Indictionum</i> Constantinianarum initium lib. 4. c. 16.
	25. Dec.	<i>Indictionum</i> Pontificiarum initium lib. 4. c. 16.
325		<i>Concilium Nicænum</i> eodem anno cceptum, & absolutum.
330	11. Maij.	<i>Constantinopolis</i> Encænia, seu dedicatio vrbs Deciparæ Virgini per Constantinum M. vnde æra Constantinopolitana lib. 3. c. 11. nu. 2.
395	Ianu. 17.	<i>Imperij Romani</i> diuisio in Occidentale, quod Honorio, & Orientale, quod Arcadio delatū est à Theodosio M. tunc mortuo lib. 4. cap. 11. nu. 14.
476	24. Aug.	<i>Imperij Romani</i> in Occidente finis, relegato <i>Augustulo</i> , & regnare incipiente in Italia <i>Odoacre</i> lib. 4. c. 12. num. 4.
622	16. Iulij.	<i>Hegira</i> Arabum, à Mahometis fuga, feria 6. vespere, de qua lib. 1. cap. 24. à nu. 2.
632	16. Iunij.	<i>Iezdagirdæ</i> nex feria 3. & inde <i>Perfarum</i> Epochæ, de qua lib. 1. c. 18.
800	25. Dec.	<i>Imperij Romani</i> instauratio in Occidente, & Caroli Magni coronatio lib. 4. c. 15.
1079	14. Martij	<i>Gelalæ</i> <i>Perfarum</i> Epochæ, & anni fixi ad Aequinoctium Vernum, electio l. 1. c. 18.
1453	29. Maij.	<i>Constantinopolis</i> capta à Turcis, & <i>Imperij Occidentalis</i> Christianorum finis lib. 4. cap. 13. nu. 2.
1582	Octob. 4. r.	<i>Kalendarij</i> Reformatio Gregoriana de qua lib. 1. cap. 28.

CAPVT II.

Index Canonum sequentium, & Tabularum pro Annis infra scriptis connectendis cum Epochæ Christi.

Canon.	
i.	Vndi anni Eusebiani.
ii.	Mundi anni iuxta Ecclesiam Constantinopolitanam.
iii.	Mundi anni iuxta Ecclesiam Alexandrinam.
iv.	Mundi anni Iudaici.
v.	Troicæ excidium.
vi.	Olympiades ab Iphito instauratæ.
vii.	Vrbis Romæ anni Varroniani.
viii.	Vrbis Romæ anni Capitolini, & Dionysiani.
ix.	CHRISTI Epochæ conuerſio in Vrbis annos.
x.	Nabonassari Aera, & anni.
xi.	Nabonassari anni, menses, & dies.
xii.	Periodorum Calippi anni.
xiii.	Philippi, seu à morte Alexandri anni.
xiv.	Syro-Græcorum Aera, & Chaldæorum.
xv.	Græcorum Aera duplex in libris Machabæorum.
xvi.	Dionysij Astrologi, Philadelphi, & Traslationis LXX. Epochæ.
xvii.	Antiochena Epochæ.
xviii.	Iuliani anni.
xix.	Augusti anni Imperij, Ætiaci Augustiniani in Aegypto, &
xx.	Aera Augusti Hispanica.
xxi.	Consulatum anni.

N Im-

Canon.

xxii.	Imperatorum post Augustum anni in Occidente, in Oriente.
xxiii.	Diocletiani Aera, vel coptitarum à SS. Martiribus.
xxiv.	Constantinopolis dedicata à Constantino anni.
xxv.	Negiræ, seu Arabum Epochæ.
xxvi.	Iezdagirdæ anni, & prior Epochæ persicæ.
xxvii.	Iezdagirdici anni menses, ac dies.
xxviii.	Galilæa Persarum Epochæ.
xxix.	Indorum præcipue Calecutensium Epochæ.
xxx.	CHRISTIANÆ Epochæ vulgaris discrimen à vero CHRISTI anno 1. per diuersas notas Chronologicas.

Tabulæ

i.	Olympiadum, & Urbis conditæ.
ii.	Nabonassari, & deinde Alexandri Magni.
iii.	Menſium Aegyptiorum, & Iulianorum, cum diebus collectis.
iv.	Iezdagirdæ annorum, cum menſibus Persicis, & diebus collectis.

CANONES PRO VS V SEQUENTIVM TABVLARVM

Et conuerſione Epocharum inſigniorum, in Epocham CHRISTI
uſitatam ante vel poſt.

Periodi Iulianæ, & Soliſauræ conuerſionem in Annos ante, vel poſt Epocham CHRISTI
iam docuimus lib. 1. cap. 30. Canone I. & II. eò igitur recurrat Lector.

CANON I.

Mundi Annos Eusebianos conuertere in Annos ante, vel poſt Epocham Chriſti Eusebio autem adheſit Martyrologium Romanum.

SI anni Mundi in Eusebij Chronico pauciores sunt annis 5200. subtrahe illos annis 5200. & habebis annos ante Chriſti Epocham inchoatos ab antecedenti Autumnno, & currentes vsq; ad Autumnnum anni ex subtractione nati. Exempli causa detur annus Mundi 5158. quo imperare coepit Augustus, hic subtractus annis 5200. relinquit annum 42. ante Epocham Chriſti, sed antecedenti autumnno anni 43. inchoatum. At si anni Mundi Eusebiani excedunt 5200. subtrahe illis annos completos 5199. & residui erunt anni Chriſti, exempli causa, dentur anni Mundi 5228. in Eusebio, deme illis 5199. remanet annus Chriſti 29.

CANON II.

Mundi Annos iuxta Ecclesiam Constantinopolitanam conuertere in annos ante, vel poſt Epocham Chriſti. Idemq; præſtare de annis Mundi ex noſtra opinione.

SI anni dati sunt pauciores annis 5509. illos his subtrahe, & habebis annos ante Chriſtum inchoatos à Kalendis Septembris anni præcedentis. Exempli gratia dentur anni Mundi Constantinopolitani 5508. hos subtrahe, annis 5509. restabit annus 1. ante Epocham Chriſti inchoatus tamen à Kalendis Septembris anni 1. ante Ep. Chriſti, à quibus incepit Mundi annus 5509. concurrurus per 8. ultimos menses sui, cum prioribus 8. Menſibus anni primi Epochæ Chriſti.

At si anni dati sunt 5509. vel plures, subtrahe illis 5508. & habebis annos Chriſti concurrentes à Kalendis Ianuarij vsque ad sequentis Septembris Kalendas, cum dato anno Mundi inito iam antea à præcedentibus kalendis Septembris. Exempli gratia, detur annus Mundi 5509. subtrahe illi 5508. restat annus primus Chriſti concurrrens cum Mun-

di anno 5509. vsque ad diem 1. Septembris inde enim concurrat cum 5510. At ex noſtra opinione si annus Mundi non excedit 5635. subtrahe illum annis 5635. & restabit annus ante Epocham Chriſti, at si excedit 5634. subtrahe annis datis annos 5634. & restabit annus Epochæ Chriſti.

CANON III.

Mundi Annos, iuxta Ecclesiam Alexandrinam conuertere in Annos ante, vel poſt Chriſtum.

SI anni dati sunt pauciores quàm 5493. illos his subtrahe, habebisq; annos ante Epocham Chriſti concurrentes à Kal. Ianuarij, vsque ad 1. Septembris cum dato anno Mundi, at si anni dati sunt 5493. vel plures, subtrahe, illis completos 5492. & habebis annos Epochæ Chriſti, reliqua, vt supra Canone II.

CANON IV.

Mundi Annos Iudaicos conuertere in Annos ante, vel poſt Epocham Chriſti. Vide lib. 1. cap. 14. in Appendice, & poſt eius Tabulas Canonem primum.

CANON V.

Annos ante vel poſt Troia excidium datos, conuertere in Annos ante Epocham Chriſti.

SI anni dentur ante excidium Troia adde illos annis 1184. si vero dentur anni poſt excidium Troia, subtrahe illos annis 1184. & habebis annos ante Epocham Chriſti concurrentes ex æſtiuis diebus cum annis datis.

CANON VI.

Olympiadum Annos datos convertere in Annos ante, aut post Epocham Christi.

Primò id promptissimè fit per Tabulam I. huius libri in ea enim è regione anni cuiusq; ad suam Olympiadem pertinentis, habetur in 3. columna annus ante, vel post Epocham Christi, in cuius æstate, à Neomenia propiore Solstitio Æstiuo incipit datus annus Olympiadicus, & completus est die antecedenti annus præcedens Olympiadicus. *Exempli gratia* datus sit annus 1. Olympiadis CXIV. in cuius initio, vel prope initium eius mortuus est Alexander Magnus, & Eusebius asserit, è regione eius inuenies annum 324. ante Epocham Christi, hoc igitur anno à prædicta Neomenia incepit Olympias centesima decimaquarta, seu eius primus annus, ante dictam vero Neomeniam currebat adhuc annus quartus Olympiadis centesimæ decimatertie incohatus à dicta Neomenia anni 325. ante Epoch. Christi.

Aliter absq; Tabula, Olympiadibus datis deme unitatem, vt habeas Olympiadas completas, & residuum multiplicata per 4. summæ autem inde nata, adde annos reliquos, si vltra Olympiades aliqui dati sint, sed completos: iam si summa tota minor est annis 776. subtrahe illam annis 776. & relinquetur annus ante Epocham Christi, in cuius Neomenia æstiuæ incipit annus datus Olympiadis. Si verò summa tota non est minor annis 776. sed illis æqualis, aut maior subtrahe illi Olympiadicis completos ante Christum 775. & relinquetur annus Epochæ Christi, in cuius Neomenia æstiuo Solstitio propiore incepit annus datus datæ Olympiadis. *Exemplis præceptum clarum fiet.*

1. *Exemplum.* Datus sit, vt supra annus primus Olympiadis CXIV. id est Olympias ipsa 114. dempta unitate restant completæ Olympiades 113. quibus per 4. ductis, fit summa annorum completorum 452. hæc subtrahita annis 776. relinquit annum 324. ante Ep. Christi, in cuius Neomenia æstiuæ incepit Olympias 114.

2. *Exemplum.* Datus sit Olympiadis CXIII. annus 4. dempta unitate restant Olympiades completæ 112. quibus per 4. ductis, fit summa annorum 448. cui addes annos tres completos: fit tota summa annorum 451. hæc subtrahita annis 776. relinquit annum 325. à cuius Neomenia æstiuæ incepit annus 4. Olympiadis 113.

3. *Exemplum.* Detur Olympias CXC. nempe eius annus primus; dempta unitate restant completæ Olympiades 194. quibus ductis per 4. fiunt anni 776. ergo his subtrahe 775. & relinquetur annus primus Epochæ Christi, à cuius Neomenia æstiuæ incepit Olympias 195.

4. *Exemplum.* Detur Olympiadis CCII. Annus 4. dempta unitate restant Olympiades completæ 201. quibus per 4. ductis fit summa annorum 804. adde his annos completos 3. & fit tota summa annorum 807. cui subtrahe 775. & restat annus 32. Epochæ Christi, in cuius Neomenia æstiuæ incepit annus 4. Olympiadis 202.

CANON VII.

Vrbis Roma Annis datis secundum Varronem, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi à cuius die 21. Aprilis, incepit datus vrbis Annus.

Primò promptissimè id fit per Tabulam I. huius libri, in cuius Columnella secunda sunt Vrbis anni, & è regione eorum in tertia columnella sunt anni ante Epocham Christi, vel post, intra quos die 21. Aprilis incepit Vrbis annus datus Varronianus. *Exempli gratia*, si detur Vrbis annus primus, hic incepit 21. Aprilis, Iuliano Stylo, anni 753. ante Epocham Christi. Rursus si detur annus Vrbis 753. hic incepit anno 1. ante Christi Epocham, & completus est anno primo Epochæ Christi die 21. Aprilis, à quo die cœpit annus Vrbis 754.

Aliter absque Tabula, si anni Vrbis dati pauciores sunt annis 754. subtrahe illos annis 754. restabitq; annus ante Epocham Christi, intra quem die 21. Aprilis incepit Vrbis annus datus. At si anni Vrbis pares sunt, vel plures annis 754. subtrahe illis annos completos 753. & habebis annum Epochæ Christi, intra quem die 21. Aprilis incepit

Vrbis annus datus. *Exemplis illustrabitur præceptum.*

1. *Exemplum.* Detur Varroniano Stylo Vrbis annus 246. quo exacti sunt Reges, & instituti primi Consules, hic subtrahitur annis 754. relinquit annum 508. ante Epocham Christi, in cuius 21. Aprilis incepit Vrbis annus 246. ex Varronis sententia.

2. *Exemplum.* Detur Vrbis annus 753. hic subtractus annis 754. relinquit annum 1. ante Ep. Christi intra quem à die 21. Aprilis incepit Vrbis ann. 753.

3. *Exemplum.* Detur Vrbis annus 754. subtrahe his annos 753. restat annus 1. Epochæ Christi, in quo die 21. Aprilis incepit Vrbis annus 754.

4. *Exemplum.* Detur Vrbis annus 1083. quo Constantinus Magnus dedicauit nouam Romam seu Constantinopolim Deiparæ Virgini Mariæ, die 11. Maij: subtrahe annis 1083. annos 753. restat Epochæ Christi annus 330. quo incepit iam à die 21. Aprilis annus Vrbis veteris 1083.

CANON VIII.

Vrbis Annos Varronianos convertere in Vrbis Annos Capitolinos, aut Dionysianos, id est suppositos à Dionysio Halicarnassæo.

Hanc regulam, in qua multi errarunt, trademus, cum suis fundamentis libro 4. cap. 2. à nu. 16. ad 19. suppositis Fastis Consularibus ritè ordinatis ibi autem ostendimus in primo anno Vrbis, Dionysium vnico anno, Capitolinas verò tabulas duobus annis deficere à Varrone, et Serius illud initium inchoare. Regula porro hæc est. Varronianis Vrbis annis deme unitatem, restabit Dionysianus Vrbis annus, pro Capitolinis autem iuxta nostros Fastos Consulares, Varronianis annis à primò vsque ad 306. inclusiue sumptum deme binarium, ac ab anno 307. inclusiue ad annum 394. inclusiue deme ternarium; Rursus ab anno 395. inclusiue ad annum 429. inclusiue, deme binarium; Tandem ab anno 430. inclusiue ad annum vsq; 765. inclusiue deme unitatem, & habebis annos Vrbis Capitolinos, & caue à falsis regulis aliorum.

CANON IX.

Annos ante Epocham Christi non excedentes annum 753. & quotcumq; Annos Epochæ Christi convertere in Annos Vrbis Varronianos.

Annos ante Epocham Christi (dummodo non excedant 753. subtrahe annis 754. & restabit Vrbis annus incipiens die 21. Aprilis anni dati; annis autem Epochæ Christi datis adde annos 753. fiet annus Vrbis eo anno incipiens die 21. Aprilis.

1. *Exempl.* Detur annus ante Epocham Christi 45. qui fuit annus primus Iulianus, hic subtractus annis 754. relinquit annum Vrbis 709. initum à die 21. Aprilis anni 45. ante Epocham Christi.

2. *Exemplum.* Detur annus Epochæ Christi 330. quo Constantinus Magnus Constantinopolim dedicauit Deiparæ Virgini Mariæ additis annis 753. fit annus Vrbis 1083. initus die 21. Aprilis anni 330.

CANON X.

Datis Annis Nabonassari, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, & diem mensis in forma Iuliana in quo incepit ille Annus Nabonassari.

Vtrumq; statim obtinebis, per nostram II. Tabulam in eius enim columna prima sunt anni Nabonassari, in secunda dies mensis Iuliani, respodens primæ diei *Thoth* primi mensis Aegyptiorum, & in tertia annus ante Epocham Christi, vel post, in quo incepit datus annus Nabonassari. *Exempli gratia* datus sit annus Nabonassari 425. è regione eius videbis diem 12. *Novembris* annumque ante Epocham Christi 324. hoc igitur anno prima dies *Thoth* incidit in diem 12. *Novembris*. Sic anno Nabonassari 986. respondet Iunij dies 25. Anni Christi 238. quo die incepit annus ille 986.

CANON XI.

Dato Anno Nabonassari eiusq; mense Aegyptio, ac die inuenire, Annum ante, vel post Epocham Christi, & diem mensis Iuliani respondentem diei Mensis Aegyptij.

Primò per Canonem X. inquire annum ante, vel post Epocham Christi, ac diem mensis Iuliani, in quo incepit annus Nabonassari datus, & obserua vtrum annus ille, aut subsequens sit Bissextilis, quod disces ex litera B. *Secundò* in Tabula 3s. quare dies collectos respondententes eum diei datæ mensis Aegyptij, in superiori Tabulæ parte, tum in inferiori dies collectos respondententes diei mensis Iuliani, in quo incepit annus Nabonassari, & vtrorsq; dies collectos iunge in vnam summam, cui deme vnitatem, residuum enim (si non excedit dies 365. vel in anno Bissextili 366. dabit in inferiore tabula dies collectos, quibus in sinistra parte sub titulo anni communis respondet dies mensis Iuliani congruens diei datæ mensis Aegyptij. At si summa excedit dies 365. vel in anno Bissextili 366. his à summa detractis, cum residuo quare dies collectos anni Iuliani subsequens, & diem mensis Iuliani anni subsequens ad quem pertinet dies mensis Aegyptij.

1. *Exemplum.* Detur dies 5. mensis Paophi anni Nabonassari 425. quem annum iam per Canonem X. diximus incepisse à die 12. Nouembris anni 324. ante Christum communis, cui diei in inferiori parte Tabulæ III. respondent in anno Communi dies collecti 316. diei autem 5. Paophi in superiori parte Tabulæ III. respondent dies collecti 35. qui additi diebus 316. faciunt summam dierum 351. dempta igitur vnitatem, diebus 350. in inferiori parte tabulæ sub Decembri repertis, respondet in anno communi dies 16. Decembris, anni 324. ergo in hanc incidit dies 5. Paophi.

2. *Exemplum.* Detur idem annus 425. Nabonassari, sed dies 10. mensis Aegyptij Mechir. Jam per Canonem X. constitit annum 425. Nabonass. incepisse die 12. Nouembris, anni 324. ante Epocham Christi, diei autem 10. Mechir respondent in III. Tabula superiori dies collecti 160. & diei 12. Nouembris in inferiori parte, dies collecti 316. summa dierum vtrinque collectorum est 476. sed dempta vnitatem 475. annus autem 324. tuit communis, dierumque 365. qui detrahendi sunt diebus 475. & restant dies collecti 110. pertinentes ad sequentem annum ante Christum, nempe annum 323. qui & ipse communis tuit dies autem collecti 110. in inferiori parte Tabulæ III. reperiuntur in columna Aprilis, & è regione illorum dies 20. ergo dies 10. Mechir anni 425. Nabonassari, incidit in diem 20. Aprilis anni 323. ante Epocham Christi.

3. *Exemplum.* Detur annus Nabonassari 764. & dies 15. mensis Athyr primò per Canonem X. inuenies annum illum incepisse die 19. Augusti anno Christi 16. Bissextili; deinde in Tabula III. dies 15. Athyr respondent dies collecti 75. & diei 19. Augusti in anno Bissextili dies 232. summa dierum collectorum est 307. sed dempta vnitatem restant 306. in inferiori parte Tabulæ III. reperiuntur in Columna Nouembris, & è regione illorum in sinistra columna sub anno Bissextili dies prima. Ergo concludes diem 15. Athyr anni Nabonass. 764. incidisse in kalendas Nouembris anni 16. Epochæ Christi.

4. *Exemplum.* Detur Nabonassari annus 471. & dies 25. Tybi mensis. Primò in Tabula II. inuenio annum hunc incepisse die prima Nouembris anni ante Christi Epocham 278. Communis, sed quem sequitur Bissextilis; diei autem 25. Tybi respondent in Tab. III. collecti dies 145. at diei 1. Nouembris in anno communi respondent dies collecti 305. summa itaque collectorum dierum est 450. sed vnitatem abiecta sunt 449. quibus subtrahendi sunt 365. & restant dies 84. his autem sub Martio in anno Bissextili cuiusmodi fuit annus subsequens, respondet dies 24. Ergo dies 25. Tybi anni 471. Nabonassari incidit in diem 24. Martij anni 277. ante Epocham Christi.

CANON XII.

Dato Anno Periodi prima, aut secunda, aut tertia Calippi inuenire Annum ante Epocham Christi; in quo à Neomenia Hecatombæonis, seu priore Solstitio æstiuo, incepit datus Annus Calippicus.

Libro 3. capite 10. ostendemus Primam Periodum Calippi incepisse anno ante Christi Epocham 330. Secundam vetò anno 254. & Tertiam anno 178. Acsemper è Neomenia priore Solstitio æstiuo, dato igitur anno cuiusvis Periodi deme vnitatem, & residuum subtrahere illi anno, quo data Periodus incepit, habebis enim annum ante Epocham Christi in quo incepit annus Calippicus datus. *Exempli causa*, si detur annus 46. primæ periodi, subtrahere annis 330. annos 45. & restat annus 285. ante Epocham Christi, in cuius Neomenia æstiuo incepit annus 46. primæ periodi; At si detur annus 46. secundæ periodi, subtrahere annos 45. annis 254. & restabit annus ante Epocham Christi 209.

Quod si dentur præterea dies mensis Aegyptij, quare in Tabula II. annum Nabonassari respondentem anno ante Epocham Christi eiusq; initium, & reliqua operare, vt in Canone XI.

CANON XIII.

Dato Anno Philippico, seu ab obitu Alexandri Magni, & die Mensis Aegyptij, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, diemque Mensis Iuliani congruentem.

Primò in Tabula II. ab anno 425. Nabonassari, deinceps in 2. columna inuenies annos ab obitu Alexandri, sicut in prima annos Nabonassari, & in tertia diem mensis Iuliani, in quo incipit vterque Annus more Aegyptio, & in quarta annum ante vel post Epocham Christi; *secundò* per Canonem XI. inquire diem mensis Iuliani, & annum congruentem diei mensis Aegyptij datæ.

1. *Exemplum.* Detur Alexandri annus 12. & dies 20. Thoth. Nam in Tabula II. inuenies anno 12. ab obitu Alexandri respondere hinc annum Bissextilem ante Epocham Christi 313. inde Nabonassari 436. & vtrumq; annum, scilicet Nabonassareum, & Alexandream incepisse die 9. Nouembris, cui in Tab. III. inferiori in anno Bissextili respondent dies collecti 314. in superiori autem diei 20. Thoth dies collecti 20. summa dierum collectorum est 334. dempta ergo vnitatem, iuxta dicta Canone XI. restant dies 333. quibus in anno Bissextili respondet dies 28. Nouembris. in quam scilicet incidit dies 20. mensis Thoth.

CANON XIV.

Dato Anno Aera Seleucidarum Syro-Græcorum, seu Dhilkarnaim, & Aera Chaldaica inuenire Annum ante Epocham Christi, à cuius Idibus Octobris, vel circiter incepit datus Annus Syro-Græcorum, vel Chaldaeorum.

Libro 3. c. 7. ostendemus Seleucidarum Aeram incepisse anno ante Epocham Christi 312. Chaldaicam autem eorundem anno 311. ab Octobri, eiusus Idibus. Datis igitur annis Syro-Græcorum, vel Chaldaeorum, deme vnitatem, & residuum subtrahere illic annis 312. hic 311. relinquetur enim annus ante Epocham Christi in cuius Octobri incepit annus datus.

Exemplum. Detur annus Syro-Græcorum 149. dempta vnitatem restat annus 148. qui subtrahens annis 312. relinquit annum 164. ante Epocham Christi, à cuius Octobri incepit annus 149. At si annus 149. datus esset Chaldaeorum.

rum, detractis 148. anno 311. remaneret annus 163. ante Christi Epocham.

CANON XV.

Datis Græcorum Annis in libris Machabæorum recensitis, inuenire Annum ante Epocham Christi in quo incepit datus Annus Græcorum.

Deme unitatem annis Græcorum datis, & residuum subtrahere annis 342. relinquetur enim annus ante Epocham Christi, à cuius mense Nisan annos computat liber primus Machabæorum à subsequenti verò Tisri liber secundus Machabæorum. Ut ostendemus l. 3. c. 7. à nu. 4.

Exemplum. Detur Græcorum annus 149. quo mortuus Antiochus Illustris narratur lib. 1. Machab. c. 6. versu 16. dempta unitate, restat annus 148. quo subducto annis 342. remanet annus 164. ante Christi Epocham, à cuius Nisan more Iudaico incepit annus 149. Græcorum in Syria; sed quia Antiochus ille mortuus est; eiq; successit Eupator inter Nisan, & Tisri, liber autem secundus Machabæorum numerat annos Syro Græcorum more Syriaco à Tisri sequenti circa initium Octobris, ideo illum eundem annum, quo Antiochus Eupator successit Antiocho Illustri mortuo, numerat annum tantummodo 148.

CANON XVI.

Anno dato secundum Dionysium Astrologum, seu à Philadelphi primo initio, inuenire Annum ante Epocham Christi, in quo incepit ille Annus.

Anno dato deme unitatem, residuumq; subtrahere annis 285. relinquetur enim annus ante Epocham Christi, in quo incepit annus datus Ptolemæi Philadelphi, qui cepit regnare in Ægypto circa initium Aprilis anni 285. vnde, & Dionysius Astrologus Epocham suam apud Ptolemæum Astronomum iniuit, iuxta dicenda lib. 3. cap. 5. nu. 3.

Exemplum. Detur annus Dionysianus, vel Philadelphi 25. subtrahere igitur non 25. sed 24. annis 285. & restat annus 261. ante Epocham Christi, à cuius Aprili incepit annus ille 25.

De Epochâ Laodicenarum, Tyrionum, Edeffenorum, & Aſcalonitarum.

EX S. Gregorio Turonensi lib. 1. historiz Francorum cap. 32. & Eusebio in Chron. Annus Epochæ Christi 277. quo Alemanni excurrere in Gallias, & à Probo Imperatore victi sunt fuit Laodicenorum annus 324. Tyrionum 402. Edeffenorum 588. & Aſcalonitarum 380. Ergo Laodicenorum Epochâ incepit à verno tempore anni 48. ante Christi Epocham; Tyrionum autem anno 125. ante Epoc. Christi; Edeffenorum autem cum Seleucidis ab Octobri anni 311. ante Epocham Christi; Denique Aſcalonitarum anno 103. ante Ep. Christi.

CANON XVII.

Dato Anno Aera Anthiochena, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, à cuius Octobri incepit datus Annus.

Antiochena Aera, qua Euagrius, & quidam alij vtuntur in historia Ecclesiastica init ab Octobri anni 49. ante Epocham Christi, vt ostendam lib. 3. cap. 11. ergo si annus Antiochenus datus non excedit 49. deme illi unitatem, & residuum subtrahere annis 49. restabit enim annus ante Epocham Christi, à cuius Octobri Antiochenus iniuit. *Exempli gratia;* Detur annus 12. Antiochenus; subtrahere annos 11. annis 49. restat annus 38. ante ep. Christi, à cuius Octobri incepit annus 12. Antiochenus.

At si annus datus excedit 49. subtrahere 49. anno dato, &

remanebit annus Epochæ Christi, à cuius Octobri incepit annus datus Antiochenus. Esto in aliquibus Historicis reperitur inconstantia & error, sed hoc non debet derogare veræ, & ordinariæ regulæ. *Exempli gratia.* Detur annus Antiochenus 378. quo Constantinus dedicauit Romam novam Deiparæ Virgini, subtrahitis 49. restat Epochæ Christi annus 329. à cuius Octobri incepit Antiochenus annus 378. sed quia dedicatio illa facta est subsequente Maio die 11. ideo incidit in annum 330. Epochæ Christi labente adhuc anno 378. Antiocheno.

CANON XVIII.

Datis Annis Iulianis, inuenire Annos ante, vel post Epocham Christi inuenies cum illis à Kalendis Ianuarij.

Anno primus Iulianus, idest eorundem quos C. Iulius Cæsar instituit dierum 365. cum quarto quoq; bissextili incepit à Kalendis Ianuarij, anni 45. ante Epocham Christi vt ostendemus lib. 4. c. 3. sub finem Corollarij 1. Itaq; si annus datus non excedit 45. deme illi unitatem, & residuum subtrahere annis 45. dabi annum ante Christum concurrentem se toto cum anno dato Iuliano. *Exempli gratia,* detur Iulianus annus 8. subtrahere 7. annis 45. restat annus 38. ante Epocham Christi.

At si annus datus excedit 45. subtrahere illi 45. restabitq; annus Epochæ Christi totus concurrentem se toto cum anno dato Iuliano. *Exempli gratia,* detur Iulianus annus 283. quo Censorinus scripsit aureum libellum suum de die Natali, huic si subtrahas annos 45. remanebit annus Epochæ Christi 238. à cuius kalendis Ianuarij incepit annus Iulianus 283.

CANON XIX.

Datis Annis Imperij Augusti, vel ab Actiaca Victoria, vel à morte M. Antony, & Cleopatra computatis, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi in quo dati Anni incepunt.

EX ostendendis l. 4. c. 7. anni Imperij Augusti ineunt à primo eius Consulatu, vel à Triumuiratu, & die 27. Nouembris eiusdem anni 43. ante Epoch. Christi, Actiaca verò victoria contigit die 2. Septembris anni 31. ante Epoc. Christi, & mors M. Antonij, & Cleopatræ anno sequenti idest 30. die 29. Augusti vnde Ægyptij Augustanos annos numerabant. Igitur si annus datus non excedit Imperatorius quidem 43. Actiacus autem 31. Augustanus verò 30. deme illi unitatem, & residuum subtrahere annis Imperatorijs 43. vel Actiacis 31. vel Augustanis 30. & habebis annum ante Epocham Christi, quo incepit annus datus à diebus iam nominatis.

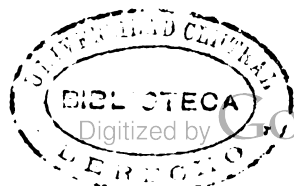
1 *Exemplum.* Detur Augusti annus Imperij 43. dempta unitate subtrahere 42. ipsis 43. restat annus ante Christi Epocham 1. seu primus in quo die 19. Augusti incepit annus 43. Augusti Imperatoris à primo eius Consulatu numeratus; & die 27. Nouembris annus, item 43. Imperij Augusti sed à Triumuiratu numeratus.

2. *Exemplum.* Detur annus 57. Imperij Augusti, huic subtrahere 43. remanebit annus 14. Epochæ Christi quo Augustus obiit die 19. Augusti mensis, qua initurus erat annum 57. imperij à Consulatu primo numeratum, & die 27. Nouembris iniisset annum 57. à Triumuiratu: quare obiit expletis exactè annis 56. à Consulatu primo, & labente anno 56. à Triumuiratu.

3. *Exemplum.* Detur annus 31. Actiacus, subtrahere huic 30. restat ante Epocham Christi annus vnus seu primus à cuius die 2. Septembris incepit annus 31. Augusti Imperatoris.

4 *Exemplum.* Detur Annus 45. Actiacus, subtrahere illi 31. & restat Annus 14. Epochæ Christi, quo Augustus obiit die 19. mensis Augusti, labente Anno 44. ab Actiaca victoria, & initurus annum 45. si ad diem 2. Septembris peruenisset.

5 *Exem-*

5 *Exemplum.* Detur Augustanus Aegyptiorum Annus 20. demptis 29. restat Annus primus ante Epocham Christi, in quo die 29. Augusti incepit Augustanus annus 30.

6 *Exemplum.* Detur Annus 44. Augustanus; subtrahe illi 30. restat Annus 14. Epochæ Christi, in quo die 29. Augusti incepit Annus 44. Augustanus, sed quia Imp. Augustus obiit die ante hunc 10. ideo habebatur adhuc 43. Augustanus apud Aegyptios.

CANON XX.

Datis Annis Aerae Hispana Augusti, inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi, quo à Kal. Ianuarij incepit Annus datus dicta Aera.

A Era hæc incepit in Hispania Anno 38. ante Epocham vulgarem Christi, vt ostendam l. 4. c. 7. num. 4. alij quoq; extra Hispaniam illa vti sint. Iam si huius Aerae annus datus non excedit 38. deme illi vnitatem residuumq; subtrahe annis 38. & habebis Annum ante Epocham Christi ei respondentem. *Exempli gratia* detur Aerae huius annus 21. deme annis 38. non 21. sed 20. habebis annum 18. ante Epocham Christi.

At si Aera data excedit 38. subtrahe illi annos 38. & restabit Annus Ep. Christi quæsitus: vt si detur Aera 363. qua celebratum est Concilium Nicænum, detractis 38. remanet Annus Epochæ Christi 325.

CANON XXI.

Datis Consulibus Romanis, inuenire Annum ante, vel post Epocham CHRISTI, quo iniuerunt Consulatum.

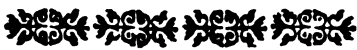
Libro 4. c. 3. & 4. iacimus fundamenta ordinandi rectè Fastos Consulares, & c. 5. ipsos Fastos exhibebimus ab Anno 508. ante Epocham Christi, vsq; ad Annum 541. Epochæ Christi, cum annis huius Epochæ: illuc ergo recurrat Lector.

CANON XXII.

Datis Annis Imperatorum Romanorum, vel in toto Orbe Romano, vel Occidente, aut in Oriente post Augustum; Inuenire Annum Epochæ CHRISTI eis congruentem.

Libro 4. exhibebimus Imperatorum Annos, & eorum initia, cum fundamentis suis, capite quidem 8. à Tiberio ad Traianum, & c. 9. ab Hadriano ad Macrinum, & cap. 10. ab Alagabalo ad Diocletianum, & cap. 11. à Constantio Chloro ad Theodosium Magnum, & cap. 12. ab Honorio ad Augustulum in Occidente, & cap. 13. ab Arcadio, vsq; ad Constantinum XVI. & vltimum in Oriente, & cap. 15. à Carolo Magno, vsque ad Ferdinandum III. datis ergo cuiusvis Imperatorum ibi recensitorum Annis deme vnitatem, & residuum adde illi Anno, quo consignauimus initium Imperatoris nominati, & habebis Annum Epochæ Christi, quo Annus datus dati Imperatoris incepit à die in Catalogo ibi assignata.

Exemplum. Anno 15. Imperij Tyberij Cæsaris S. Io. Baptista cœpit prædicare Baptismum Pœnitentiæ, vt narrat S. Lucas c. 1. Euangelij sui; At lib. 1. c. 8. consignauimus initium Tiberij die 19. Augusti Mensis anni 14. Epochæ Christi, deme igitur Tiberij anno 15. vnitatem, & remanent 14. qui additi anno 14. initiali Tiberij, efficiunt annum 28. Epochæ Christi, in cuius die 19. Augusti incepit annus 15. Tiberij, quare si ante diem 19. Augusti cœpta est illa prædicatio; puta vere exeunte, vel æstate, oportet eam incidisse in annum 29. Epochæ Christi.

CANON XXIII.

Datis Annis Diocletiani, vel à SS. Martyribus sub copasis, inuenire Annum Epochæ CHRISTI, quo datus Annus incepit.

EX dicendis lib. 4. c. 10. à num. 17. constabit Diocletianum iniuisse Imperium die 17. Septembris Anni 284. Epochæ Christi, sed Coptitas more Aegyptio computare annos à SS. Martyribus, à die 29. Augusti, eiusdem Annus esto persecutio postea incepit: deme igitur vnitatem Annis vtrilibet datis, & residuum adde Annis 284. Fiet enim Annus Epochæ Christi, in quo incepit datus annus Diocletiani à die 17. Septembris, Copticus autem, seu à SS. Martyribus à die 29. Augusti.

Exemplum. Detur Annus 29. Diocletiani, quo infelicissime, & priuatus obiit impiissimus ille Tyrannus; dempta vnitatem, restat annus 28. qui additis annis 284. facit annum Epochæ Christi 312, in cuius 17. Septembris incepit annus 29. Diocletiani, sed die 29. Augusti incepit annus 29. Coptitarum, seu à SS. Martyribus.

CANON XXIV.

Dato Anno Encaniorum, seu Dedicationis Vrbs Constantinopolis facta à Constantino Magno inuenire Annum Ep. CHRISTI; quo incepit datus Annus à die xi. Maij.

Anno Encaniorum horum, seu, vt vocant Constantinopolis, deme vnitatem, & residuum adde anno 330. habebis enim annum Christi, quò à die 11. Maij incepit datus annus. *Exempli gratia,* quando à Turcis capta est Constantinopolis die 29. Maij currebat annus dedicate Constantinopolis 1124. dempta vnitatem, restant 1123. quæ additi annis 330. faciunt annum Christi 1453. hoc igitur anno, die 11. Maij incepit annus 1124. à dedicatione vrbs huius.

CANON XXV.

Annos, menses, ac dies Arabum seu Hegira conuertere in Annos Christi, menses, ac dies Iulianos. Vide lib. 1. cap. 24.

CANON XXVI.

Dato Anno Persico à Iezdagirda computato inuenire Annum Epochæ Christi, ei congruentem, & diem, quo incepit annus Persicus.

Libro 5. vndecimo capite ostendemus Iezdagirdam Regem Persarum occisum fuisse ab Othomannis anno Epochæ Christi 632. die 16. Iunij feria 3. & inde Persas computasse annos suos ciuiles vsq; ad annum Christi 1080. libro autem 1. c. 18. docuimus annum Persarum ante annum Christi 1080. fuisse dierum 365. absq; intercalatione Bifext. menselq; tricenarios, cum Appendice in fine dierum 5. quos *Musteraka* vocant. Datis ergo annis Iezdagirdicis deme vnitatem, & residuum adde annis 632. habebis enim annum Epochæ Christi, in quo incepit annus Iezdagirdicus datus. Quamuis id ipsum extrahere possis ex nostra Tabula IV. in qua sunt politii anni quique quaterni secundum progressum Bifextilium annorum, & ibidem sunt politii dies mensium Iulianorum quibus inceperunt anni Persici, qui dies teruit etiam reliquis tribus annis sequentibus.

1 *Exemplum.* Detur annus Iezdagirdæ 169. quo Carolus Magnus creatus est Imperator Occidentis, nam in Tabula IV. videbis annum 169. Persicum incepisse Maij die 5. anni 800. Epochæ Christi, quo pariter die inceperunt anni Persici 170. 171. 172.

2 *Exem-*

2. *Exemplum.* Detur annus Iezdagirdæ 82. qui non est in Tabula VI. sed proximè minor 81. incepit die 27. Maij, anni 712. Christi, ergo annus 82. incepit die 27. Maij; sed anni 713. Christi, & sic de alijs.

CANON XXVII.

Dato Anno, mense, ac die Persico Iezdagirdæ inuenire Annum Christi mensēq; ac diem Iulianum ei congruentem.

Expediendus est hic Canon eo prorsus modo, quo Canon XI. in comparando anno, mense, ac die Nabonassar, cum anno Epochæ Christi, mente, ac die Iuliano: nisi quod debes dies collectos Mensium Iulianorum excipere quidem ex Tabula 3. inferiori; at dies collectos mensium Persicorum ex dextra parte Tabulæ IV.

Exemplum. Detur Iezdagirdæ annus 169. & dies 24. mensis Persici Octauus idest *Abenmech.* Primò enim in Tab. iv. inuenimus annum 169. incepisse anno 800. Christi die 5. Maij, cui in inferiori parte Tabulæ iii. Annoq; Biffextili respondent dies collecti 126. in dextra verò parte Tabulæ iv. diei 24. mensis *Abenmech* respondent dies collecti 234. qui additi collectis 126. efficiunt dies collectos Iulianos 360. His autem in anno Biffextili, & in Tabula III. inferiori repertis sub *Decembri* respondet dies 25. Decembris, quo nimirum Carolus Magnus coronatus est Romæ Imperator & hic dies fuit apud Persas 24. mensis *Abenmech.*

CANON XXVIII.

Dato Anno Persarum Gelalæo, inuenire Annum Epochæ Christi, in quo, à die Aequinoctij Verni incipit datus annus Gelalæus.

Libro 5. in proprio de hoc capite idest 11. ostendemus Persas anno Christi 1079. nouam Epocham inchoasse à die 14. Maij, quo fuit iplis Aequinoctium Vernum, & elegisse annum fixum ad formam anni Iuliani intercalando vnum diem quarto quoq; anno, iuxta dicta etiam lib. 1. c. 18. Dato igitur anno Gelalæo, deme vnitate, & residuum adde annis 1079. confurget enim annus Epochæ Christi, in quo à die Aequinoctij verni incipit datus annus Gelalæus habita ratione præcessionis Aequinoctiorum.

Exemplum. Detur annus Gelalæus 504. dempta vnitate, restat 503. qui additus anno 1079. efficit annum Christi 1582. Quo Gregorius xiii. Reformauit kalendarium Romanum, currente anno 504. Reformationis Gelalæi in Persia, vt pote inito ab Aequinoctij die 2. Martij.

CANON XXIX.

Datis Annis Indorum præcipuè Calcutensium inuenire Annum ante, vel post Epocham Christi eis congruentem.

Quia Epochæ hæc nomine quidem ab Augusto, re ipsa verò incipit ab anno primo Iuliano, eadem regula, hic adhibenda, quæ in annis Iulianis iuxta Canonem xviii.

CANON XXX.

Annos Christi, à diuersis Chronologis, aut Historicis numeratos discernere ab Annis Christi; vulgò vsitatis seu Dionysianæ Christi Aera.

Hoc discrimen haberi non potest, nisi ex aliqua alia nota Chronologica, alioque caractere, præcipue autem notæ sunt anni Olympiadum, Urbis conditæ, Nabonassari, Alexandri, Consulium, & Augusti Imperatoris. Has igitur in infra scripta Synopsi apponemus, vt ex his colligi possit an annus Christi primus in diuersis Chronologis Historicisue consignatus concurrat cum primo anno Epochæ

vulgaris Christianorum, an verò vno vel pluribus annis præcedat, vel subsequatur, Adde musq; etiam annorum 5. præcedentium notas.

ANNO Quinto ante vulgarem Epocham Christi.
Consules fuere *C. Caesar Octavianus XII.*
& *L. Cornelius Sulla.*

Currebant verò à Kalendis Ianuarij, Anni infranominati, nempe.

Olympiadis CXCIII. annus 3. vsque ad diem 7. Iulij, & inde incepit annus 4. Olympiadis 193.

Urbis conditæ annus Varronianus DCCXLVIII. vsque ad 21. Aprilis, & inde incepit annus 749.

Nabonassari annus DCCXLIII. vsque ad diem 24. Augusti, & inde incepit annus 744.

Alexandri Magni ab obitu annus CCCXIX. vsq; ad diem 24. Augusti, & inde incepit annus 320.

Seleucidarum, seu Syrogræcorum annus CCCVII. vsq; ad Octobris 15. & inde incepit annus 308.

Iulianus annus XLI. à Kalendis Ianuarij ad finem vsque Augusti Imperatoris annus à Triumviratu XXXVIII. vsq; ad diem 27. Nouemb. & inde incepit annus 39.

Aera Augusti Hispanicæ annus XXXIV. à Kal. Ianuarij vsque ad finem.

Athiacus annus XXVII. vsque ad diem 2. Septembris, & inde incepit annus 28.

Augustanus Egyptiorum annus XXVI. vsque ad diem 29. Augusti, & inde incepit annus 27.

Cyculus Solis V. Lunæ XVI. Litera Dominic. B. A. Ianuarij 1. feria 7.

ANNO Quarto ante Epocham vulgarem Christi.
Consules fuere *C. Calpurnius Sabinus II.*
& *L. Passienus Rufus.*

Currebant verò à Kal. Ianuarij Anni infranominati, nempe.

Olympiadis CXCIII. annus 4. vsq; ad diem 26. Iunij, & inde incepit annus 1. Olympiadis 194.

Urbis conditæ annus Varronianus DCCXLIX. vsq; ad 21. Aprilis, & inde incepit annus 750.

Nabonassari annus DCCXLIV. vsq; ad 24. Augusti, & inde incepit annus 745.

Alexandri M. ab obitu annus CCCXX. vsque ad 24. Augusti, & inde incepit annus 321.

Seleucidarum annus CCCVIII. vsque ad Idus Octobr. & inde incepit annus 309.

Iulianus annus XLII. à Kal. Ianuarij, vsque ad finem anni Augusti Imperatoris annus à Triumviratu XXXIX. vsque ad 27. Nouemb. & inde incepit annus 40.

Aera Aug. Hispanicæ annus 35. à kal. Ianuar. vsq; ad finem.

Athiacus annus XXVIII. vsque ad 2. Septemb. & inde incepit annus 29.

Augustanus annus XXVII. vsque ad 29. Augusti; & inde incepit annus 28.

Cyculus Solis VI. Lunæ XVII. Litera Dominic. G. Ianuarij 1. Dies Feria 2.

ANNO Tertio ante vulgarem Epocham Christi.
Consules fuere *Gn. Cornelius Lentulus,*
& *M. Valerius Messalinus.*

Currebant autem à Kal. Ianuarij, Anni infranominati, nempe.

Olympiadis CXCIV. annus 1. vsque ad 16. Iunij, & inde incepit annus 2. Olympiadis 194.

Urbis conditæ annus DCCL. vsq; ad 21. April. & inde incepit annus 751.

Na

Nabonassari annus DCCVL. vsq; ad 24. Augusti, & inde cepit ann. 746.
Alexandri M. ab obitu annus CCCXXI. vsq; ad 24. Aug. & inde cepit annus 322.
Seleucidarum annus CCCLX. vsque ad idus Octobris, & inde cepit annus 310.
Julianus annus IIVL. vsque ad finem anni.
Augusti Imperatoris annus à Triumviratu XL. vsq; ad 27. Nouemb. & inde cepit annus 41.
Aera Hispanica annus XXXVI. à kal. Ianuarij vsq; ad finem.
Astiacus annus XXIX. vsque ad 2. Septemb. & inde cepit annus 30.
Augustanus annus XXIIIX. vsq; ad 29. Augusti, & inde cepit annus 29.
Cyclus Solis VII. Luna XVIII. Litera F. & 1. Ianuar. fer. 3.

ANNO Secundo ante vulgarem Epocham Christi.
 Consules fuere **C. Caesar Octavianus XIII.**
 & **M. Plautius Silvanus.**
 Currebat verò à Kal. Ianuarij, Anni infranominati, nempe.

Olympiadis CXCIV. Annus 2. vsq; ad diem 4. Iulij, & inde cepit annus 3. Olympiadis 194.
Vrbis conditæ annus Varronianus DCCLI. vsq; ad 21. April. & inde, cepit annus 752.
Nabonassari annus DCCIVL. vsque ad 24. Aug. & inde cepit annus 747.
Alexandri M. ab obitu annus CCCXXII. vsq; ad 24. Augusti, & inde cepit annus 323.
Seleucidarum annus CCCX. vsque ad Idus Octobr. & inde cepit annus 311.
Julianus annus XXXXIV. vsq; ad finem anni.
Augusti Imperatoris annus à Triumviratu XII. vsq; ad 27. Nouembr. & inde cepit annus 42.
Aera Hispanica annus XXXVII. vsque ad finem anni.
Astiacus annus XXX. vsq; ad 2. Septembr. & inde cepit annus 31.
Augustanus annus XXIX. vsq; ad 29. Augusti, & inde cepit annus 30.
Cyclus Solis VIII. Luna XIX. Litera E. & 1. Ianuarij fer. 4.

ANNO Primo ante vulgarem Epocham Christi.
 Consules fuere **Cossus Cornel. Lentulus,**
 & **L. Calpurnius Piso.**
 Currebat verò à Kal. Ianuarij infranominati Anni, nempe.

Olympiadis CXCIV. annus 3. vsq; ad 22. Iunij, & inde cepit annus 4. Olympiadis 194.
Vrbis conditæ annus Varronianus DECLII. vsque ad 21. April. & inde cepit annus 753.
Nabonassari annus DCCIIIL. vsque ad 23. Augusti, & inde cepit annus 748.
Alexandri M. ab obitu annus CCCXXIII. vsq; ad 23. Augusti, & inde cepit annus 324.
Seleucidarum annus CCCXI. vsque ad Idus Octobris, & inde cepit annus 312.
Julianus annus VL. à kal. Ianuar. vsq; ad finem anni.
Augusti Imperatoris annus à Triumviratu IIIVL. vsque ad 27. Nouembr. & inde cepit annus 43.
Aera Hispanica annus XXXIIIX. à Kal. Ianuarij vsque ad finem anni.
Astiacus annus XXXI. vsq; ad 2. Septembris, & inde cepit annus 32.
Augustanus annus Egyptior. XXX. vsque ad 29. Augusti, & inde cepit ann. 31.
Cyclus Solis IX. Luna I. Litera Dominicalis D. C. & 1. Ianuarij feria 5.

ANNO Primo Epochæ vulgaris Christi.
 Consules fuere **C. Iulius Caesar Augusti nepos,**
 & **L. Aemilius Paullus.**
 Currebat autem à Kalendis Ianuarij, Anni infranominati, nempe.

Olympiadis CXCIV. annus 4. vsq; ad 11. Iunij, & inde cepit annus 1. Olympiadis 195.
Vrbis conditæ annus Varronianus DCCLIII. vsq; ad 21. April. & inde cepit annus 754.
Nabonassari annus DCCIII. vsq; ad 23. Augusti, & inde cepit annus 749.
Alexandri M. ab obitu annus CCCXXIV. vsq; ad 23. Augusti, & inde cepit annus 325.
Seleucidarum annus CCCXII. vsq; ad Idus Octobris, & inde cepit annus 313.
Julianus annus XXXXVI. à Kal. Ianuarij vsq; ad finem anni.
Augusti Imperatoris à Triumviratu annus XXXXIII. vsque ad 27. Nouemb. & inde cepit annus 44.
Aera Hispanica annus XXXIX. à Kal. Ianuarij vsq; ad finem anni.
Astiacus annus. XXXII. vsq; ad 2. Septemb. & inde cepit annus 33.
Augustanus Egyptiorum annus XXXI. vsq; ad 29. Augusti, & inde cepit annus 32.
Cyclus Solis erat X. Luna II. Litera Dominicalis B. & 1. Ianuarij feria 7.

Ex Præmissis Characteribus, Consulibus præsertim & Olympiadum annis colligo opiniones infra scriptas.

CHRISTVM. Natum Anno.	Circumci sū Anno.	Ponunt, licet quoad aliquas notas, minus cohærenter loquantur.	
VI	V	M. Antonius Cappellus; Io. Keplerus. Io. Deckerius, & inclinat Petavius. Irenæus, Tertullianus, Scuerus Sulpicius, Iulianus Pomerius, licet reduci possint ad sequentem opinionem, nec repugnat Henricus Philippi.	
V	IV		
IV	III		
Anni ante vulgarem Epocham CHRISTI.	III	II	Clemens Alexandrinus, Zonaras, Castiodorus, Contius, Ioseph Scaliger, Baronius, Toletus, Salmeron, Codomanus, Torniiellus, Spondanus, Serarius, Samerius, Vossius, Sethus Caluissius, Langius & inclinat Henricus Philippi, ac Vbbo Emmius.
	II	I	Eusebius, Pontacus, Hermannus Contractus, Ado, Cuspinianus, Genebrardus, Marianus Scotus, Onuphrius Panuinus, Sigonius, Temporarius, Copernicus, Functius, Buntingus, Heluicus, Mercator, Maldonatus, Pererius, Mariana, Saliarius.
	I	o	Kalendarium Romanum, & Ecclesia Romana in Martyrologio, & in Breuiarijs, Christiani ferè omnes, Paulus Orosius, Dionysius Exiguus Abbas, Beda, Petrus de Aliaco, Io. Lucidus, Paulus Middelburgicus, Petrus Pitatus, Alexander Scultetus, Bellarminus, Grandamicus, & demum Petavius concedit eam defendi posse Seclusa authoritate Iosephi, & Dionis.

I: TABVLA OLYMPIADVM, ET VRBIS ROMÆ, iuxta Varronis Romanorumq; Sententiam incipientium Anno Epochæ vulgaris CHRISTI ante, vel post assignato ✠. Incipiunt autem Olympiatici Anni à Neomenia Hecatombæonis primi mensis Atticorum, seu illa, quæ propior est Solstitio Æstiuo ✠. Urbis autem Anni incipiunt à festo Palilium, idest à die 21. Aprilis.

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI
1	1	776	13	26	728	25	74	680
	2	775		27	727		75	679
	3	774		28	726		76	678
	4	773		29	725		77	677
2	1	772	14	30	724	26	78	676
	2	771		31	723		79	675
	3	770		32	722		80	674
	4	769		33	721		81	673
3	1	768	15	34	720	27	82	672
	2	767		35	719		83	671
	3	766		36	718		84	670
	4	765		37	717		85	669
4	1	764	16	38	716	28	86	668
	2	763		39	715		87	667
	3	762		40	714		88	666
	4	761		41	713		89	665
5	1	760	17	42	712	29	90	664
	2	759		43	711		91	663
	3	758		44	710		92	662
	4	757		45	709		93	661
6	1	756	18	46	708	30	94	660
	2	755		47	707		95	659
	3	754		48	706		96	658
	4	753		49	705		97	657
7	1	752	19	50	704	31	98	656
	2	751		51	703		99	655
	3	750		52	702		100	654
	4	749		53	701		101	653
8	1	748	20	54	700	32	102	652
	2	747		55	699		103	651
	3	746		56	698		104	650
	4	745		57	697		105	649
9	1	744	21	58	696	33	106	648
	2	743		59	695		107	647
	3	742		60	694		108	646
	4	741		61	693		109	645
10	1	740	22	62	692	34	110	644
	2	739		63	691		111	643
	3	738		64	690		112	642
	4	737		65	689		113	641
11	1	736	23	66	688	35	114	640
	2	735		67	687		115	639
	3	734		68	686		116	638
	4	733		69	685		117	637
12	1	732	24	70	684	36	118	636
	2	731		71	683		119	635
	3	730		72	682		120	634
	4	729		73	681		121	633

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI			
37	1	122	632	51	1	178	576	65	1	234	520
	2	123	631		2	179	575		2	235	519
	3	124	630		3	180	574		3	236	518
	4	125	629		4	181	573		4	237	517
38	1	126	628	52	1	182	572	66	1	238	516
	2	127	627		2	183	571		2	239	515
	3	128	626		3	184	570		3	240	514
	4	129	625		4	185	569		4	241	513
39	1	130	624	53	1	186	568	67	1	242	512
	2	131	623		2	187	567		2	243	511
	3	132	622		3	188	566		3	244	510
	4	133	621		4	189	565		4	245	509
40	1	134	620	54	1	190	564	68	1	246	508
	2	135	619		2	191	563		2	247	507
	3	136	618		3	192	562		3	248	506
	4	137	617		4	193	561		4	249	505
41	1	138	616	55	1	194	560	69	1	250	504
	2	139	615		2	195	559		2	251	503
	3	140	614		3	196	558		3	252	502
	4	141	613		4	197	557		4	253	501
42	1	142	612	56	1	198	556	70	1	254	500
	2	143	611		2	199	555		2	255	499
	3	144	610		3	200	554		3	256	498
	4	145	609		4	201	553		4	257	497
43	1	146	608	57	1	202	552	71	1	258	496
	2	147	607		2	203	551		2	259	495
	3	148	606		3	204	550		3	260	494
	4	149	605		4	205	549		4	261	493
44	1	150	604	58	1	206	548	72	1	262	492
	2	151	603		2	207	547		2	263	491
	3	152	602		3	208	546		3	264	490
	4	153	601		4	209	545		4	265	489
45	1	154	600	59	1	210	544	73	1	266	488
	2	155	599		2	211	543		2	267	487
	3	156	598		3	212	542		3	268	486
	4	157	597		4	213	541		4	269	485
46	1	158	596	60	1	214	540	74	1	270	484
	2	159	595		2	215	539		2	271	483
	3	160	594		3	216	538		3	272	482
	4	161	593		4	217	537		4	273	481
47	1	162	592	61	1	218	536	75	1	274	480
	2	163	591		2	219	535		2	275	479
	3	164	590		3	220	534		3	276	478
	4	165	589		4	221	533		4	277	477
48	1	166	588	62	1	222	532	76	1	278	476
	2	167	587		2	223	531		2	279	475
	3	168	586		3	224	530		3	280	474
	4	169	585		4	225	529		4	281	473
49	1	170	584	63	1	226	528	77	1	282	472
	2	171	583		2	227	527		2	283	471
	3	172	582		3	228	526		3	284	470
	4	173	581		4	229	525		4	285	469
50	1	174	580	64	1	230	524	78	1	286	468
	2	175	579		2	231	523		2	287	467
	3	176	578		3	232	522		3	288	466
	4	177	577		4	233	521		4	289	465

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI
79 1	290	464	93 1	346	408	107 1	402	352
79 2	291	463	93 2	347	407	107 2	403	351
79 3	292	462	93 3	348	406	107 3	404	350
79 4	293	461	93 4	349	405	107 4	405	349
80 1	294	460	94 1	350	404	108 1	406	348
80 2	295	459	94 2	351	403	108 2	407	347
80 3	296	458	94 3	352	402	108 3	408	346
80 4	297	457	94 4	353	401	108 4	409	345
81 1	298	456	95 1	354	400	109 1	410	344
81 2	299	455	95 2	355	399	109 2	411	343
81 3	300	454	95 3	356	398	109 3	412	342
81 4	301	453	95 4	357	397	109 4	413	341
82 1	302	452	96 1	358	396	110 1	414	340
82 2	303	451	96 2	359	395	110 2	415	339
82 3	304	450	96 3	360	394	110 3	416	338
82 4	305	449	96 4	361	393	110 4	417	337
83 1	306	448	97 1	362	392	111 1	418	336
83 2	307	447	97 2	363	391	111 2	419	335
83 3	308	446	97 3	364	390	111 3	420	334
83 4	309	445	97 4	365	389	111 4	421	333
84 1	310	444	98 1	366	388	112 1	422	332
84 2	311	443	98 2	367	387	112 2	423	331
84 3	312	442	98 3	368	386	112 3	424	330
84 4	313	441	98 4	369	385	112 4	425	329
85 1	314	400	99 1	370	384	113 1	426	328
85 2	315	439	99 2	371	383	113 2	427	327
85 3	316	438	99 3	372	382	113 3	428	326
85 4	317	437	99 4	373	381	113 4	429	325
86 1	318	436	100 1	374	380	114 1	430	324
86 2	319	435	100 2	375	379	114 2	431	323
86 3	320	434	100 3	376	378	114 3	432	322
86 4	321	433	100 4	377	377	114 4	433	321
87 1	322	432	101 1	378	376	115 1	434	320
87 2	323	431	101 2	379	375	115 2	435	319
87 3	324	430	101 3	380	374	115 3	436	318
87 4	325	429	101 4	381	373	115 4	437	317
88 1	326	428	102 1	382	372	116 1	438	316
88 2	327	427	102 2	383	371	116 2	439	315
88 3	328	426	102 3	384	370	116 3	440	314
88 4	329	425	102 4	385	369	116 4	441	313
89 1	330	424	103 1	386	368	117 1	442	312
89 2	331	423	103 2	387	367	117 2	443	311
89 3	332	422	103 3	388	366	117 3	444	310
89 4	333	421	103 4	389	365	117 4	445	309
90 1	334	420	104 1	390	364	118 1	446	308
90 2	335	419	104 2	391	363	118 2	447	307
90 3	336	418	104 3	392	362	118 3	448	306
90 4	337	417	104 4	393	361	118 4	449	305
91 1	338	416	105 1	394	360	119 1	450	304
91 2	339	415	105 2	395	359	119 2	451	303
91 3	340	414	105 3	396	358	119 3	452	302
91 4	341	413	105 4	397	357	119 4	453	301
92 1	342	412	106 1	398	356	120 1	454	300
92 2	343	411	106 2	399	355	120 2	455	299
92 3	344	410	106 3	400	354	120 3	456	298
92 4	345	409	106 4	401	353	120 4	457	297

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI			
121	1	458	296	135	1	514	240	149	1	570	184
	2	459	295		2	515	239		2	571	183
	3	460	294		3	516	238		3	572	182
	4	461	293		4	517	237		4	573	181
122	1	462	292	136	1	518	236	150	1	574	180
	2	463	291		2	519	235		2	575	179
	3	464	290		3	520	234		3	576	178
	4	465	289		4	521	233		4	577	177
123	1	466	288	137	1	522	232	151	1	578	176
	2	467	287		2	523	231		2	579	175
	3	468	286		3	524	230		3	580	174
	4	469	285		4	525	229		4	581	173
124	1	470	284	138	1	526	228	152	1	582	172
	2	471	283		2	527	227		2	583	171
	3	472	282		3	528	226		3	584	170
	4	473	281		4	529	225		4	585	169
125	1	474	280	139	1	530	224	153	1	586	168
	2	475	279		2	531	223		2	587	167
	3	476	278		3	532	222		3	588	166
	4	477	277		4	533	221		4	589	165
126	1	478	276	140	1	534	220	154	1	590	164
	2	479	275		2	535	219		2	591	163
	3	480	274		3	536	218		3	592	162
	4	481	273		4	537	217		4	593	161
127	1	482	272	141	1	538	216	155	1	594	160
	2	483	271		2	539	215		2	595	159
	3	484	270		3	540	214		3	596	158
	4	485	269		4	541	213		4	597	157
128	1	486	268	142	1	542	212	156	1	598	156
	2	487	267		2	543	211		2	599	155
	3	488	266		3	544	210		3	600	154
	4	489	265		4	545	209		4	601	153
129	1	490	264	143	1	546	208	157	1	602	152
	2	491	263		2	547	207		2	603	151
	3	492	262		3	548	206		3	604	150
	4	493	261		4	549	205		4	605	149
130	1	494	260	144	1	550	204	158	1	606	148
	2	495	259		2	551	203		2	607	147
	3	496	258		3	552	202		3	608	146
	4	497	257		4	553	201		4	609	145
131	1	498	256	145	1	554	200	159	1	610	144
	2	499	255		2	555	199		2	611	143
	3	500	254		3	556	198		3	612	142
	4	501	253		4	557	197		4	613	141
132	1	502	252	146	1	558	196	160	1	614	140
	2	503	251		2	559	195		2	615	139
	3	504	250		3	560	194		3	616	138
	4	505	249		4	561	193		4	617	137
133	1	506	248	147	1	562	192	161	1	618	136
	2	507	247		2	563	191		2	619	135
	3	508	246		3	564	190		3	620	134
	4	509	245		4	565	189		4	621	133
134	1	510	244	148	1	566	188	162	1	622	132
	2	511	243		2	567	187		2	623	131
	3	512	242		3	568	186		3	624	130
	4	513	241		4	569	185		4	625	129

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI			
163	1	626	128	177	1	682	72	191	1	738	16
	2	627	127		2	683	71		2	739	15
	3	628	126		3	684	70		3	740	14
	4	629	125		4	685	69		4	741	13
164	1	630	124	178	1	686	68	192	1	742	12
	2	631	123		2	687	67		2	743	11
	3	632	122		3	688	66		3	744	10
	4	633	121		4	689	65		4	745	9
165	1	634	120	179	1	690	64	193	1	746	8
	2	635	119		2	691	63		2	747	7
	3	636	118		3	692	62		3	748	6
	4	637	117		4	693	61		4	749	5
166	1	638	116	180	1	694	60	194	1	750	4
	2	639	115		2	695	59		2	751	3
	3	640	114		3	696	58		3	752	2
	4	641	113		4	697	57		4	753	1
167	1	642	112	181	1	698	56	Olympia-	Vrbis	Anni	Epoch.
	2	643	111		2	699	55	dum.	Anni.	CHRISTI	
	3	644	110		3	700	54	Anni.			
	4	645	109		4	701	53				
168	1	646	108	182	1	702	52	195	1	754	1
	2	647	107		2	703	51		2	755	2
	3	648	106		3	704	50		3	756	3
	4	649	105		4	705	49		4	757	4
169	1	650	104	183	1	706	48	196	1	758	5
	2	651	103		2	707	47		2	759	6
	3	652	102		3	708	46		3	760	7
	4	653	101		4	709	45		4	761	8
170	1	654	100	184	1	710	44	197	1	762	9
	2	655	99		2	711	43		2	763	10
	3	656	98		3	712	42		3	764	11
	4	657	97		4	713	41		4	765	12
171	1	658	96	185	1	714	40	198	1	766	13
	2	659	95		2	715	39		2	767	14
	3	660	94		3	716	38		3	768	15
	4	661	93		4	717	37		4	769	16
172	1	662	92	186	1	718	36	199	1	770	17
	2	663	91		2	719	35		2	771	18
	3	664	90		3	720	34		3	772	19
	4	665	89		4	721	33		4	773	20
173	1	666	88	187	1	722	32	200	1	774	21
	2	667	87		2	723	31		2	775	22
	3	668	86		3	724	30		3	776	23
	4	669	85		4	725	29		4	777	24
174	1	670	84	188	1	726	28	201	1	778	25
	2	671	83		2	727	27		2	779	26
	3	672	82		3	728	26		3	780	27
	4	673	81		4	729	25		4	781	28
175	1	674	80	189	1	730	24	202	1	782	29
	2	675	79		2	731	23		2	783	30
	3	676	78		3	732	22		3	784	31
	4	677	77		4	733	21		4	785	32
176	1	678	76	190	1	734	20	203	1	786	33
	2	679	75		2	735	19		2	787	34
	3	680	74		3	736	18		3	788	35
	4	681	73		4	737	17		4	789	36

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI			
204	1	790	37	218	1	846	93	232	1	902	149
	2	791	38		2	847	94		2	903	150
	3	792	39		3	848	95		3	904	151
	4	793	40		4	849	96		4	905	152
205	1	794	41	219	1	850	97	233	1	906	153
	2	795	42		2	851	98		2	907	154
	3	796	43		3	852	99		3	908	155
	4	797	44		4	853	100		4	909	156
206	1	798	45	220	1	854	101	234	1	910	157
	2	799	46		2	855	102		2	911	158
	3	800	47		3	856	103		3	912	159
	4	801	48		4	857	104		4	913	160
207	1	802	49	221	1	858	105	235	1	914	161
	2	803	50		2	859	106		2	915	162
	3	804	51		3	860	107		3	916	163
	4	805	52		4	861	108		4	917	164
208	1	806	53	222	1	862	109	236	1	918	165
	2	807	54		2	863	110		2	919	166
	3	808	55		3	864	111		3	920	167
	4	809	56		4	865	112		4	921	168
209	1	810	57	223	1	866	113	237	1	922	169
	2	811	58		2	867	114		2	923	170
	3	812	59		3	868	115		3	924	171
	4	813	60		4	869	116		4	925	172
210	1	814	61	224	1	870	117	238	1	926	173
	2	815	62		2	871	118		2	927	174
	3	816	63		3	872	119		3	928	175
	4	817	64		4	873	120		4	929	176
211	1	818	65	225	1	874	121	239	1	930	177
	2	819	66		2	875	122		2	931	178
	3	820	67		3	876	123		3	932	179
	4	821	68		4	877	124		4	933	180
212	1	822	69	226	1	878	125	240	1	934	181
	2	823	70		2	879	126		2	935	182
	3	824	71		3	880	127		3	936	183
	4	825	72		4	881	128		4	937	184
213	1	826	73	227	1	882	129	241	1	938	185
	2	827	74		2	883	130		2	939	186
	3	828	75		3	884	131		3	940	187
	4	829	76		4	885	132		4	941	188
214	1	830	77	228	1	886	133	242	1	942	189
	2	831	78		2	887	134		2	943	190
	3	832	79		3	888	135		3	944	191
	4	833	80		4	889	136		4	945	192
215	1	834	81	229	1	890	137	243	1	946	193
	2	835	82		2	891	138		2	947	194
	3	836	83		3	892	139		3	948	195
	4	837	84		4	893	140		4	949	196
216	1	838	85	230	1	894	141	244	1	950	197
	2	839	86		2	895	142		2	951	198
	3	840	87		3	896	143		3	952	199
	4	841	88		4	897	144		4	953	200
217	1	842	89	231	1	898	145	245	1	954	201
	2	843	90		2	899	146		2	955	202
	3	844	91		3	900	147		3	956	203
	4	845	92		4	901	148		4	957	204

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI			
246	1	958	205	260	1	1014	261	274	1	1070	317
	2	959	206		2	1015	262		2	1071	318
	3	960	207		3	1016	263		3	1072	319
	4	961	208		4	1017	264		4	1073	320
247	1	962	209	261	1	1018	265	275	1	1074	321
	2	963	210		2	1019	266		2	1075	322
	3	964	211		3	1020	267		3	1076	323
	4	965	212		4	1021	268		4	1077	324
248	1	966	213	262	1	1022	269	276	1	1078	325
	2	967	214		2	1023	270		2	1079	326
	3	968	215		3	1024	271		3	1080	327
	4	969	216		4	1025	272		4	1081	328
249	1	970	217	263	1	1026	273	277	1	1082	329
	2	971	218		2	1027	274		2	1083	330
	3	972	219		3	1028	275		3	1084	331
	4	973	220		4	1029	276		4	1085	332
250	1	974	221	264	1	1030	277	278	1	1086	333
	2	975	222		2	1031	278		2	1087	334
	3	976	223		3	1032	279		3	1088	335
	4	977	224		4	1033	280		4	1089	336
251	1	978	225	265	1	1034	281	279	1	1090	337
	2	979	226		2	1035	282		2	1091	338
	3	980	227		3	1036	283		3	1092	339
	4	981	228		4	1037	284		4	1093	340
252	1	982	229	266	1	1038	285	280	1	1094	341
	2	983	230		2	1039	286		2	1095	342
	3	984	231		3	1040	287		3	1096	343
	4	985	232		4	1041	288		4	1097	344
253	1	986	233	267	1	1042	289	281	1	1098	345
	2	987	234		2	1043	290		2	1099	346
	3	988	235		3	1044	291		3	1100	347
	4	989	236		4	1045	292		4	1101	348
254	1	990	237	268	1	1046	293	282	1	1102	349
	2	991	238		2	1047	294		2	1103	350
	3	992	239		3	1048	295		3	1104	351
	4	993	240		4	1049	296		4	1105	352
255	1	994	241	269	1	1050	297	283	1	1106	353
	2	995	242		2	1051	298		2	1107	354
	3	996	243		3	1052	299		3	1108	355
	4	997	244		4	1053	300		4	1109	356
256	1	998	245	270	1	1054	301	284	1	1110	357
	2	999	246		2	1055	302		2	1111	358
	3	1000	247		3	1056	303		3	1112	359
	4	1001	248		4	1057	304		4	1113	360
257	1	1002	249	271	1	1058	305	285	1	1114	361
	2	1003	250		2	1059	306		2	1115	362
	3	1004	251		3	1060	307		3	1116	363
	4	1005	252		4	1061	308		4	1117	364
258	1	1006	253	272	1	1062	309	286	1	1118	365
	2	1007	254		2	1063	310		2	1119	366
	3	1008	255		3	1064	311		3	1120	367
	4	1009	256		4	1065	312		4	1121	368
259	1	1010	257	273	1	1066	313	287	1	1122	369
	2	1011	258		2	1067	314		2	1123	370
	3	1012	259		3	1068	315		3	1124	371
	4	1013	260		4	1069	316		4	1125	372

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni ante Epoch. CHRISTI			
288	1	1126	373	302	1	1182	429	316	1	1238	485
	2	1127	374		2	1183	430		2	1239	486
	3	1128	375		3	1184	431		3	1240	487
	4	1129	376		4	1185	432		4	1241	488
289	1	1130	377	303	1	1186	433	317	1	1242	489
	2	1131	378		2	1187	434		2	1243	490
	3	1132	379		3	1188	435		3	1244	491
	4	1133	380		4	1189	436		4	1245	492
290	1	1134	381	304	1	1190	437	318	1	1246	493
	2	1135	382		2	1191	438		2	1247	494
	3	1136	383		3	1192	439		3	1248	495
	4	1137	384		4	1193	440		4	1249	496
291	1	1138	385	305	1	1194	441	319	1	1250	497
	2	1139	386		2	1195	442		2	1251	498
	3	1140	387		3	1196	443		3	1252	499
	4	1141	388		4	1197	444		4	1253	500
292	1	1142	389	306	1	1198	445	320	1	1254	501
	2	1143	390		2	1199	446		2	1255	502
	3	1144	391		3	1200	447		3	1256	503
	4	1145	392		4	1201	448		4	1257	504
293	1	1146	393	307	1	1202	449	321	1	1258	505
	2	1147	394		2	1203	450		2	1259	506
	3	1148	395		3	1204	451		3	1260	507
	4	1149	396		4	1205	452		4	1261	508
294	1	1150	396	308	1	1206	453	322	1	1262	509
	2	1151	398		2	1207	454		2	1263	510
	3	1152	399		3	1208	455		3	1264	511
	4	1153	400		4	1209	456		4	1265	512
295	1	1154	401	309	1	1210	457	323	1	1266	513
	2	1155	402		2	1211	458		2	1267	514
	3	1156	403		3	1212	459		3	1268	515
	4	1157	404		4	1213	460		4	1269	516
296	1	1158	405	310	1	1214	461	324	1	1270	517
	2	1159	406		2	1215	462		2	1271	518
	3	1160	407		3	1216	463		3	1272	519
	4	1161	408		4	1217	464		4	1273	520
297	1	1162	409	311	1	1218	465	325	1	1274	521
	2	1163	410		2	1219	466		2	1275	522
	3	1164	411		3	1220	467		3	1276	523
	4	1165	412		4	1221	468		4	1277	524
298	1	1166	413	312	1	1222	469	326	1	1278	525
	2	1167	414		2	1223	470		2	1279	526
	3	1168	415		3	1224	471		3	1280	527
	4	1169	416		4	1225	472		4	1281	528
299	1	1170	417	313	1	1226	473	327	1	1282	529
	2	1171	418		2	1227	474		2	1283	530
	3	1172	419		3	1228	475		3	1284	531
	4	1173	420		4	1229	476		4	1285	532
300	1	1174	421	314	1	1230	477	328	1	1286	533
	2	1175	422		2	1231	478		2	1287	534
	3	1176	423		3	1232	479		3	1288	535
	4	1177	424		4	1233	480		4	1289	536
301	1	1178	425	315	1	1234	481	329	1	1290	537
	2	1179	426		2	1235	482		2	1291	538
	3	1180	427		3	1236	483		3	1292	539
	4	1181	428		4	1237	484		4	1293	540

Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI	Olympiadum. Anni.	Vrbis Anni	Anni Epochæ CHRISTI			
330	1	1294	541	342	1	1342	589	354	1	1390	637
	2	1295	542		2	1343	590		2	1391	638
	3	1296	543		3	1344	591		3	1392	639
	4	1297	544		4	1345	592		4	1393	640
331	1	1298	545	343	1	1346	593	355	1	1394	641
	2	1299	546		2	1347	594		2	1395	642
	3	1300	547		3	1348	595		3	1396	643
	4	1301	548		4	1349	596		4	1397	644
332	1	1302	549	344	1	1350	597	356	1	1398	645
	2	1303	550		2	1351	598		2	1399	646
	3	1304	551		3	1352	599		3	1400	647
	4	1305	552		4	1353	600		4	1401	648
333	1	1306	553	345	1	1354	601	357	1	1402	649
	2	1307	554		2	1355	602		2	1403	650
	3	1308	555		3	1356	603		3	1404	651
	4	1309	556		4	1357	604		4	1405	652
334	1	1310	557	346	1	1358	605	358	1	1406	653
	2	1311	558		2	1359	606		2	1407	654
	3	1312	559		3	1360	607		3	1408	655
	4	1313	560		4	1361	608		4	1409	656
335	1	1314	561	347	1	1362	609	359	1	1410	657
	2	1315	562		2	1363	610		2	1411	658
	3	1316	563		3	1364	611		3	1412	659
	4	1317	564		4	1365	612		4	1413	660
336	1	1318	565	348	1	1366	613	360	1	1414	661
	2	1319	566		2	1367	614		2	1415	662
	3	1320	567		3	1368	615		3	1416	663
	4	1321	568		4	1369	616		4	1417	664
337	1	1322	569	349	1	1370	617	361	1	1418	665
	2	1323	570		2	1371	618		2	1419	666
	3	1324	571		3	1372	619		3	1420	667
	4	1325	572		4	1373	620		4	1421	668
338	1	1326	573	350	1	1374	621	362	1	1422	669
	2	1327	574		2	1375	622		2	1423	670
	3	1328	575		3	1376	623		3	1424	671
	4	1329	576		4	1377	624		4	1425	672
339	1	1330	577	351	1	1378	625	363	1	1426	673
	2	1331	578		2	1379	626		2	1427	674
	3	1332	579		3	1380	627		3	1428	675
	4	1333	580		4	1381	628		4	1429	676
340	1	1334	581	352	1	1382	629				
	2	1335	582		2	1383	630				
	3	1336	583		3	1384	631				
	4	1337	584		4	1385	632				
341	1	1338	585	353	1	1386	633				
	2	1339	586		2	1387	634				
	3	1340	587		3	1388	635				
	4	1341	588		4	1389	636				

II. TABVLA ANNORVM NABONASSARI,

& deinde ab Alexandri Magni obitu Philippicorum.

Incipientium à Meridie Babylone, vel Alexandriae Ægypti,

Diei, & Menſis iuxta adſcripti, in forma Iuliani Anni

ante, vel poſt vſitatam Epocham CHRISTI.

Nabonassari Anni.	Incipiunt 1. die Thoth, seu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonassari Anni.	Incipiunt 1. die Thoth, seu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonassari Anni.	Incipiunt 1. die Thoth, seu	Anno ante Epocham CHRISTI
0	Febru. 26	749 B	39	Febr. 17	709 B	79	Febr. 7	669 B
0	26	748	40	16	708	80	6	668
1	26	747	41	16	707	81	6	667
2	26	746	42	16	706	82	6	666
3	Febr. 25	745 B	43	16	705 B	83	6	665 B
4	25	744	44	15	704	84	5	664
5	25	743	45	15	703	85	5	663
6	25	742	46	15	702	86	5	662
7	Febr. 24	741 B	47	15	701 B	87	5	661 B
8	24	740	48	14	700	88	4	660
9	24	739	49	14	699	89	4	659
10	24	738	50	14	698	90	4	658
11	Priore. 24	737 B	51	14	697 B	91	4	657 B
12	23	736	52	13	696	92	3	656
13	23	735	53	13	695	93	3	655
14	23	734	54	13	694	94	3	654
15	23	733 B	55	13	693 B	95	3	653 B
16	22	732	56	12	692	96	2	652
17	22	731	57	12	691	97	2	651
18	22	730	58	12	690	98	2	650
19	22	729 B	59	12	689 B	99	Febr. 2	649 B
20	21	728	60	11	688	100	1	648
21	21	727	61	11	687	101	1	647
22	21	726	62	11	686	102	1	646
23	21	725 B	63	11	685 B	103	Febr. 1	645 B
24	20	724	64	10	684	104	Ianu. 31	644
25	20	723	65	10	683	105	31	643
26	20	722	66	10	682	106	31	642
27	20	721 B	67	10	681 B	107	Ianu. 31	641 B
28	19	720	68	9	680	108	30	640
29	19	719	69	9	679	109	30	639
30	19	718	70	9	678	110	30	638
31	19	717 B	71	9	677 B	111	30	637 B
32	18	716	72	8	676	112	29	636
33	18	715	73	8	675	113	29	635
34	18	714	74	8	674	114	29	634
35	18	713 B	75	8	673 B	115	29	633 B
36	17	712	76	7	672	116	28	632
37	17	711	77	7	671	117	28	631
38	17	710	78	7	670	118	28	630

Nabonaſari Anni.	Incipiunt 1. die Thoth, ſeu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonaſari Anni	Incipiunt 1. die Thoth, ſeu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonaſari Anni	Incipiunt 1. die Thoth, ſeu	Anno ante Epocham CHRISTI
119	Ianu. 28	629 B	171	Ianu. 15	577 B	223	2	525 B
120	27	628	172	14	576	224	1	524
121	27	627	173	14	575	225	1	523
122	27	626	174	14	574	226	Ianu. 1	522
123	27	625 B	175	14	573 B	227	Ianu. 1	521
124	26	624	176	13	572	228	Dec. 31	521 B
125	26	623	177	13	571	229	31	520
126	26	622	178	13	570	230	31	519
127	26	621 B	179	13	569 B	231	31	518
128	25	620	180	12	568	232	30	517 B
129	25	619	181	12	567	233	30	516
130	25	618	182	12	566	234	30	515
131	25	617 B	183	12	565 b	235	30	514
132	24	616	184	11	564	236	29	513 B
133	24	615	185	11	563	237	29	512
134	24	614	186	11	562	238	29	511
135	24	613 B	187	11	561 B	239	29	510
136	23	612	188	10	560	240	28	509 B
137	23	611	189	10	559	241	28	508
138	23	610	190	10	558	242	28	507
139	23	609 B	191	10	557 L	243	28	506
140	22	608	192	9	556	244	27	505 B
141	22	607	193	9	555	245	27	504
142	22	606	194	9	554	246	27	503
143	22	605 B	195	9	553 B	247	27	502
144	21	604	196	8	552	248	26	501 B
145	21	603	197	8	551	249	26	500
146	21	602	198	8	550	250	26	499
147	21	601 B	199	8	549 B	251	26	498
148	20	600	200	7	548	252	25	497 B
149	20	599	201	7	547	253	25	496
150	20	598	202	7	546	254	25	495
151	20	597 B	203	7	545 E	255	25	494
152	19	596	204	6	544	256	24	493 B
153	19	595	205	6	543	257	24	492
154	19	594	206	6	542	258	24	491
155	19	593 B	207	6	541 B	259	24	490
156	18	592	208	5	540	260	23	489 L
157	18	591	209	5	539	261	23	488
158	18	590	210	5	538	262	23	487
159	18	589 B	211	5	537 B	263	23	486
160	17	588	212	4	536	264	22	485 B
161	17	587	213	4	535	265	22	484
162	17	586	214	4	534	266	22	483
163	17	585 B	215	4	533 B	267	22	482
164	16	584	216	3	532	268	21	481 B
165	16	583	217	3	531	269	21	480
166	Ianu. 16	582	218	3	530	270	21	479
167	Ianu. 16	581 B	219	3	529 B	271	21	478
168	15	580	220	2	528	272	20	477 B
169	15	579	221	2	527	273	20	476
170	15	578	222	2	526	274	20	475
						275	20	474

Nabonnasari Anni	Incipiunt i. die Thoth, feu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonnasari Anni	Incipiunt i. die Thoth, feu	Anno ante Epocham CHRISTI	Nabonnasari Anni	Incipiunt i. die Thoth, feu	Anno ante Epocham CHRISTI
276	Dec. 19	473 B	328	Dec. 6	421 B	380	Nou. 25	369 B
277	19	472	329	6	420	381	23	368
278	19	471	330	6	419	382	23	367
279	19	470	331	6	418	383	23	366
280	18	469 B	332	5	417 B	384	22	365 B
281	18	468	333	5	416	385	22	364
282	18	467	334	5	415	386	22	363
283	18	466	335	5	414	387	22	362
284	17	465 B	336	4	413 B	388	21	361 B
285	17	464	337	4	412	389	21	360
286	17	463	338	4	411	390	21	359
287	17	462	339	4	410	391	21	358
288	16	461 B	340	3	409 B	392	20	357 B
289	16	460	341	3	408	393	20	356
290	16	459	342	3	407	394	20	355
291	16	458	343	3	406	395	20	354
292	15	457 B	344	2	405 B	396	19	353 B
293	15	456	345	2	404	397	19	352
294	15	455	346	2	403	398	19	351
295	15	454	347	2	402	399	19	350
296	14	453 B	348	1	401 B	400	18	349 B
297	14	452	349	1	400	401	18	348
298	14	451	350	1	399	402	18	347
299	14	450	351	Dec. 1	398	403	18	346
300	13	449 B	352	Nou. 30	397 B	404	17	345 B
301	13	448	353	30	396	405	17	344
302	13	447	454	30	395	406	17	343
303	13	446	355	30	394	407	17	342
304	12	445 B	356	29	393 B	408	16	341 B
305	12	444	357	29	392	409	16	340
306	12	443	358	29	391	410	16	339
307	12	442	359	29	390	411	16	338
308	11	441 B	360	28	389 B	412	15	337 B
309	11	440	361	28	388	413	15	336
310	11	439	362	28	387	414	15	335
311	11	438	363	28	386	415	15	334
312	10	437 B	364	27	385 B	416	14	333 B
313	10	436	365	27	384	417	14	332
314	10	435	366	27	383	418	14	331
315	10	434	367	27	382	419	14	330
316	9	433 B	368	26	381 B	420	13	329 B
317	9	432	369	26	380	421	13	328
318	9	431	370	26	379	422	13	327
319	9	430	371	26	378	423	13	326
320	8	429 B	372	25	377 B	424	12	325 B
321	8	428	373	25	376			
322	8	427	374	25	375			
323	8	426	375	25	374			
324	7	425 B	376	24	373 B			
325	7	424	377	24	372			
326	7	423	378	24	371			
327	7	422	379	24	370			

Nabonnassari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.	Nabonnassari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.	Nabonnassari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.
425	1	Nou. 12	324	477	53	Oct. 30	272	529	105	Oct. 17	220
426	2	12	323	478	54	30	271	530	106	17	219
427	3	12	322	479	55	30	270	531	107	17	218
428	4	11	321 B	480	56	29	269 B	532	108	16	217 B
429	5	11	320	481	57	29	268	533	109	16	216
430	6	11	319	482	58	29	267	534	110	16	215
431	7	11	318	483	59	29	266	535	111	16	214
432	8	10	317 F	484	60	28	265 B	536	112	15	213 R
433	9	10	316	485	61	28	264	537	113	15	212
434	10	10	315	486	62	28	263	538	114	15	211
435	11	10	314	487	63	28	262	539	115	15	210
436	12	9	313 B	488	64	27	261 B	540	116	14	209 B
437	13	9	312	489	65	27	260	541	117	14	208
438	14	9	311	490	66	27	259	542	118	14	207
439	15	9	310	491	67	27	258	543	119	14	206
440	16	8	309 B	492	68	26	257 B	544	120	13	205 B
441	17	8	308	493	69	26	256	545	121	13	204
442	18	8	307	494	70	26	255	546	122	13	203
443	19	8	306	495	71	26	254	547	123	13	202
444	20	7	305 B	496	72	25	253 B	548	124	12	201 B
445	21	7	304	497	73	25	252	549	125	12	200
446	22	7	303	498	74	25	251	550	126	12	199
447	23	7	302	499	75	25	250	551	127	12	198
448	24	6	301 F	500	76	24	249 B	552	128	11	197 B
449	25	6	300	501	77	24	248	553	129	11	196
450	26	6	299	502	78	24	247	554	130	11	195
451	27	6	298	503	79	24	246	555	131	11	194
452	28	5	297 B	504	80	23	245 B	556	132	10	193 B
453	29	5	296	505	81	23	244	557	133	10	192
454	30	5	295	506	82	23	243	558	134	10	191
455	31	5	294	507	83	23	242	559	135	10	190
456	32	4	293 B	508	84	22	241 F	560	136	9	189 B
457	33	4	292	509	85	22	240	561	137	9	188
458	34	4	291	510	86	22	239	562	138	9	187
459	35	4	290	511	87	22	238	563	139	9	186
460	36	3	289 B	512	88	21	237 B	564	140	8	185 B
461	37	3	288	513	89	21	236	565	141	8	184
462	38	3	287	514	90	21	235	566	142	8	183
463	39	3	286	515	91	21	234	567	143	8	182
464	40	2	285 B	516	92	20	233 B	568	144	7	181 B
465	41	2	284	517	93	20	232	569	145	7	180
466	42	2	283	518	94	20	231	570	146	7	179
467	43	2	282	519	95	20	230	571	147	7	178
468	44	Nou. 1	281 F	520	96	19	229 B	572	148	6	177 B
469	45	1	280	521	97	19	228	573	149	6	176
470	46	1	279	522	98	19	227	574	150	6	175
471	47	Nou. 1	278	523	99	19	226	575	151	6	174
472	48	Oct. 31	277 B	524	100	18	225 B	576	152	5	173 B
473	49	31	276	525	101	18	224	577	153	5	172
474	50	31	275	526	102	18	223	578	154	5	171
475	51	31	274	527	103	18	222	579	155	5	170
476	52	30	273 B	528	104	Oct. 17	221 B	580	156	4	169 B

Nabonnaffari Anni	Anni ab obi- tu Ale- xandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obi- tu Ale- xandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obi- tu Ale- xandri.	Incipi- unt i. Die Thoth, feu	Anno ante Epoch. CHRIS- TI.
581	157	Oct. 4	168	633	209	Sept. 21	116	685	261	Sept. 8	64
582	158	4	167	634	210	21	115	686	262	8	63
583	159	4	166	635	211	21	114	687	263	8	62
584	160	3	165	636	212	20	113	688	264	7	61
585	161	3	164	637	213	20	112	689	265	7	60
586	162	3	163	638	214	20	111	690	266	7	59
587	163	3	162	639	215	20	110	691	267	7	58
588	164	2	161	640	216	19	109	692	268	6	57
589	165	2	160	641	217	19	108	693	269	6	56
590	166	2	159	642	218	19	107	694	270	6	55
591	167	2	158	643	219	19	106	695	271	6	54
592	168	1	157	644	220	18	105	696	272	5	53
593	169	1	156	645	221	18	104	697	273	5	52
594	170	1	155	646	222	18	103	698	274	5	51
595	171	Oct 1	154	647	223	18	102	699	275	5	50
596	172	Sept. 30	153	648	224	17	101	700	276	4	49
597	173	30	152	649	225	17	100	701	277	4	48
598	174	30	151	650	226	17	99	702	278	4	47
599	175	30	150	651	227	17	98	703	279	4	46
600	176	29	149	652	228	16	97	704	280	3	45
601	177	29	148	653	229	16	96	705	281	3	44
602	178	29	147	654	230	16	95	706	282	3	43
603	179	29	146	655	231	16	94	707	283	3	42
604	180	28	145	656	232	15	93	708	284	2	41
605	181	28	144	657	233	15	92	709	285	2	40
606	182	28	143	658	234	15	91	710	286	2	39
607	183	28	142	659	235	15	90	711	287	2	38
608	184	27	141	660	236	14	89	712	288	1	37
609	185	27	140	661	237	14	88	713	289	1	36
610	186	27	139	662	238	14	87	714	290	1	35
611	187	27	138	663	239	14	86	715	291	Sept. 1	34
612	188	26	137	664	240	13	85	716	292	Aug. 31	33
613	189	26	136	665	241	13	84	717	293	31	32
614	190	26	135	666	242	13	83	718	294	31	31
615	191	26	134	667	243	13	82	719	295	31	30
616	192	25	133	668	244	12	81	720	296	30	29
617	193	25	132	669	245	12	80	721	297	30	28
618	194	25	131	670	246	11	79	722	298	30	27
619	195	25	130	671	247	12	78	723	299	30	26
620	196	24	129	672	248	11	77	724	300	29	25
621	197	24	128	673	249	11	76	725	301	29	24
622	198	24	127	674	250	11	75	726	302	29	23
623	199	24	126	675	251	11	74	727	303	29	22
624	200	23	125	676	252	10	73	728	304	28	21
625	201	23	124	677	253	10	72	729	305	28	20
626	202	23	123	678	254	10	71	730	306	28	19
627	203	23	122	679	255	10	70	731	307	28	18
628	204	22	121	680	256	9	69	732	308	27	17
629	205	22	120	681	257	9	68	733	309	27	16
630	206	22	119	682	258	9	67	734	310	27	15
631	207	22	118	683	259	9	66	735	311	27	14
632	208	21	117	684	260	Sept. 8	65	736	312	26	13

Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipiunt i. Die Thoth, seu	Anno ante Epoch. CHRI-STI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipiunt i. Die Thoth, seu	Anni CHRI-STI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipiunt i. Die Thoth, seu	Anni CHRI-STI.
737	313	Aug. 26	12	785	361	Aug. 14	37	837	413	Aug. 1	89
738	314	26	11	786	362	14	38	838	414	1	90
739	315	26	10	787	363	14	39	839	415	Aug. 1	91
740	316	25	9	788	364	13	40	840	416	ful. 31	92 B
741	317	25	8	789	365	13	41	841	417	31	93
742	318	25	7	790	366	13	42	842	418	31	94
743	319	25	6	791	367	13	43	843	419	31	95
744	320	24	5	792	368	12	44	844	420	30	96 B
745	321	24	4	793	369	12	45	845	421	30	97
746	322	24	3	794	370	12	46	846	422	30	98
747	323	24	2	795	371	12	47	847	423	30	99
748	324	Aug. 23	1	796	372	11	48	848	424	29	100 B
749	325	Aug. 23	1	797	373	11	49	849	425	29	101
750	326	23	2	798	374	11	50	850	426	29	102
751	327	23	3	799	375	11	51	851	427	29	103
752	328	22	4	800	376	10	52	852	428	28	104 B
753	329	22	5	801	377	10	53	853	429	28	105
754	330	22	6	802	378	10	54	854	430	28	106
755	331	22	7	803	379	10	55	855	431	28	107
756	332	21	8	804	380	9	56	856	432	27	108 B
757	333	21	9	805	381	9	57	857	433	27	109
758	334	21	10	806	382	9	58	858	434	27	110
759	335	21	11	807	383	9	59	859	435	27	111
760	336	20	12	808	384	8	60	860	436	26	112 B
761	337	20	13	809	385	8	61	861	437	26	113
762	338	20	14	810	386	8	62	862	438	26	114
763	339	20	15	811	387	8	63	863	439	26	115
764	340	19	16	812	388	7	64	864	440	25	116 B
765	341	19	17	813	389	7	65	865	441	25	117
766	342	19	18	814	390	7	66	866	442	25	118
767	343	19	19	815	391	7	67	867	443	25	119
768	344	18	20	816	392	6	68	868	444	24	120 B
769	345	18	21	817	393	6	69	869	445	24	121
770	346	18	22	818	394	6	70	870	446	24	122
771	347	18	23	819	395	6	71	871	447	24	123
772	348	17	24	820	396	5	72	872	448	23	124 B
773	349	17	25	821	397	5	73	873	448	23	125
774	350	17	26	822	398	5	74	874	450	23	126
775	351	17	27	823	399	5	75	875	451	23	127
776	352	16	28	824	400	4	76	876	452	22	128 B
777	353	16	29	825	401	4	77	877	453	22	129
778	354	16	30	826	402	4	78	878	454	22	130
779	355	16	31	827	403	4	79	879	455	22	131
780	356	15	32	828	404	3	80	880	456	21	132 B
781	357	15	33	829	405	3	81	881	457	21	133
782	358	15	34	830	406	3	82	882	458	21	134
783	359	15	35	831	407	3	83	883	459	21	135
784	360	14	36	832	408	2	84	884	460	20	136 B
				833	409	2	85	885	461	20	137
				834	410	2	86	886	462	20	138
				835	411	2	87	887	463	20	139
				836	412	Aug. 1	88	888	464	Iul. 19	140 B

Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt 1. Die Thoth, feu	Anni CHRIS- TI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt 1. Die Thoth, feu	Anni CHRIS- TI.	Nabonnaffari Anni	Anni ab obitu Alexandri.	Incipi- unt 1. Die Thoth, feu	Anni CHRIS- TI.
889	465	Iul. 19	141	925	501	Iul. 10	177	961	537	Iul. 1	213
890	466	19	142	926	502	10	178	962	538	1	214
891	467	19	143	927	503	10	179	963	539	Iul. 1	215
892	468	18	144 B	928	504	9	180 B	964	540	Iun. 30	216 B
893	469	18	145	929	505	9	181	965	541	30	217
894	470	18	146	930	506	9	182	966	542	30	218
895	471	18	147	931	507	9	183	967	543	30	219
896	472	17	148 B	932	508	8	184 B	968	544	29	220 B
897	473	17	149	933	509	8	185	969	545	29	221
898	474	17	150	934	510	8	186	970	546	29	222
899	475	17	151	935	511	8	187	971	547	29	223
900	476	16	152 E	936	512	7	188 B	972	548	28	224 B
901	477	16	153	937	513	7	189	973	549	28	225
902	478	16	154	938	514	7	190	974	550	28	226
903	479	16	155	939	515	7	191	975	551	28	227
904	480	15	156 B	940	516	6	192 B	976	552	27	228 B
905	481	15	157	941	517	6	193	977	553	27	229
906	482	15	158	942	518	6	194	978	554	27	230
907	483	15	159	943	519	6	195	979	555	27	231
908	484	14	160 B	944	520	5	196 B	980	556	26	232 B
909	485	14	161	945	521	5	197	981	557	26	233
910	486	14	162	946	522	5	198	982	558	26	234
911	487	14	163	947	523	5	199	983	559	26	235
912	488	13	164 B	948	524	4	200 B	984	560	25	236 B
913	489	13	165	949	525	4	201	985	561	25	237
914	490	13	166	950	526	4	202	986	562	25	238
915	491	13	167	951	527	4	203	987	563	25	239
916	492	12	168 B	952	528	3	204 B	988	564	24	240 B
917	493	12	169	953	529	3	205	989	565	24	241
918	494	12	170	954	530	3	206	990	566	24	242
919	495	12	171	955	531	3	207	991	567	24	243
920	496	11	172 B	956	532	2	208 B	992	568	23	244 B
921	497	11	173	957	533	2	209	993	569	23	245
922	498	11	174	958	534	2	210	994	570	23	246
923	499	11	175	959	535	2	211	995	571	Iun. 23	247
924	500	Iul. 10	176 B	960	536	Iul. 1	212 B				B

Adde his Annos infrascriptos infignes apud Arabes, vel Albategnium, aut peculiari nota digniores.

Anni Nabonnaffari.	Anni ab obitu Alexandri.	Incipiunt à 1. die Thoth, feu	Anni Epochæ CHRISTI.
1370	946	Mart. 21	622
1380	956	Mart. 16	632 B
1468	1044	Febr. post. 24	720 B
1472	1048	prior. 24	724 B
1627	1203	Ianuar. 17	879
1630	1206	Ian. 16	882
1638	1214	Ian. 14	890
1641	1217	Ian. 13	893
1648	1224	Ianu. 11	900 B
1688		Ianuar. 1	940 B
1689		Decemb. 31	940 B

III. TABVLA Mensium Ægyptiorum cum diebus Collectis.

Dies Mens.	Thoth.	Pao-phi.	Atyrr.	Choeac.	Tybi.	Me-chir.	Phame-noth.	Pharmu-thi.	Fachon.	Payni.	Epiphi.	Mefori.
1	1	31	61	91	121	151	181	211	241	271	301	331
2	1	32	62	92	122	152	182	212	242	272	302	332
3	3	33	63	93	123	153	183	213	243	273	303	333
4	4	34	64	94	124	154	184	214	244	274	304	334
5	5	35	65	95	125	155	185	215	245	275	305	335
6	6	36	66	96	126	156	186	216	246	276	306	336
7	7	37	67	97	127	157	187	217	247	277	307	337
8	8	38	68	98	128	158	188	218	248	278	308	338
9	9	39	69	99	129	159	189	219	249	279	309	339
10	10	40	70	100	130	160	190	220	250	280	310	340
11	11	41	71	101	131	161	191	221	251	281	311	341
12	12	42	72	102	132	162	192	222	252	282	312	342
13	13	43	73	103	133	163	193	223	253	283	313	343
14	14	44	74	104	134	164	194	224	254	284	314	344
15	15	45	75	105	135	165	195	225	255	285	315	345
16	16	46	76	106	136	166	196	226	256	286	316	346
17	17	47	77	107	137	167	197	227	257	287	317	347
18	18	48	78	108	138	168	198	228	258	288	318	348
19	19	49	79	109	139	169	199	229	259	289	319	349
20	20	50	80	110	140	170	200	230	260	290	320	350
21	21	51	81	111	141	171	201	231	261	291	321	351
22	22	52	82	112	142	172	202	232	262	292	322	352
23	23	53	83	113	143	173	203	233	263	293	323	353
24	24	54	84	114	144	174	204	234	264	294	324	354
25	25	55	85	115	145	175	205	235	265	295	325	355
26	26	56	86	116	146	176	206	236	266	296	326	356
27	27	57	87	117	147	177	207	237	267	297	327	357
28	28	58	88	118	148	178	208	238	268	298	328	358
29	29	59	89	119	149	179	209	239	269	299	329	359
30	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360

Intercalarium.

1	4	361	364
2	5	362	365
3	6	363	366

TABVLA Mensium Iulianorum, cum diebus Collectis.

Dies Bil.	An. Com.	Ianuaris	Febr.	Marr.	Aprilis	Maie	Iunij.	Iulij.	Aug.	Septemb.	October.	Novemb.	Dec.
1	1	1	32	60	91	121	152	182	213	244	274	305	335
2	2	2	33	61	92	122	153	183	214	245	275	306	336
3	3	3	34	62	93	123	154	184	215	246	276	307	337
4	4	4	35	63	94	124	155	185	216	247	277	308	338
5	5	5	36	64	95	125	156	186	217	248	278	309	339
6	6	6	37	65	96	126	157	187	218	249	289	310	340
7	7	7	38	66	97	127	158	188	219	250	280	311	341
8	8	8	39	67	98	128	159	189	220	251	281	312	342
9	9	9	40	68	99	129	160	190	221	252	282	313	343
10	10	10	41	69	100	130	161	191	222	253	283	314	344
11	11	11	42	70	101	131	162	192	223	254	284	315	345
12	12	12	43	71	102	132	163	193	224	255	285	316	346
13	13	13	44	72	103	133	164	194	225	256	286	317	347
14	14	14	45	73	104	134	165	195	226	257	287	318	348
15	15	15	46	74	105	135	166	196	227	258	288	319	349
16	16	16	47	75	106	136	167	197	228	259	289	320	350
17	17	17	48	76	107	137	168	198	229	260	290	321	351
18	18	18	49	77	108	138	169	199	230	261	291	322	352
19	19	19	50	78	109	139	170	200	231	262	292	323	353
20	20	20	51	79	110	140	171	201	232	263	293	324	354
21	21	21	52	80	111	141	172	202	233	264	294	325	355
22	22	22	53	81	112	142	173	203	234	265	295	326	356
23	23	23	54	82	113	143	174	204	235	266	296	327	357
24	24	24	55	83	114	144	175	205	236	267	297	328	358
25	25	25	56	84	115	145	176	206	237	268	298	329	359
26	26	26	57	85	116	146	177	207	238	269	299	330	360
27	27	27	58	86	117	147	178	208	239	270	300	331	361
28	28	28	59	87	118	148	179	209	240	271	301	332	362
29	29	29	60	88	119	149	180	210	241	272	302	333	363
30	30	30	61	89	120	150	181	211	242	273	303	334	364
31	31	31		90	121	151	182	212	243	274	304	335	365
32				91		152		213	244		305		366

Q

IV. TABVLA ANNORVM IEZDAGIRDÆ CDXLVIII. vsque ad Gelalæam Anni Perfici Refor-
mationem ; vna cum Diebus Collectis per decadas Mensium Perficorum.

Anni Iezdagirdæ.	Incipiunt M. Die	Anni Ep. CHRISTI	Anni Iezdagirdæ.	Incipiunt M. D.	Anni Ep. CHRISTI	Menses Perfarum.	Dies Mensiu	Dies Collec.
1	Iunij 16	632 B	229	April. 20	860 B	A phrurdin	1	1
5	15	636 B	233	19	864 B		10	10
9	14	640 B	237	18	868 B		20	20
13	13	644 B	241	17	872 B		30	30
17	Iunij 12	648 B	245	April. 16	876 B	Ardihafcht	1	31
21	11	652 B	249	15	880 B		10	40
25	10	656 B	253	14	884 B		20	50
29	9	660 B	257	13	888 B		30	60
33	Iunij 8	664 B	261	April. 12	892 B	Carpimech	1	61
37	7	668 B	265	11	896 B		10	70
41	6	672 B	269	10	900 B		20	80
45	5	676 B	273	9	904 B		30	90
49	Iunij 4	680 B	277	April. 8	908 B	Thirmech	1	91
53	3	684 B	281	7	912 B		10	100
57	2	688 B	285	6	916 B		20	110
61	1	692 B	289	5	920 B		30	120
65	Maij 31	696 B	293	April. 4	924 B	Mersedimech	1	121
69	30	700 B	297	3	928 B		10	130
73	29	704 B	301	2	932 B		20	140
77	28	708 B	305	1	936 B		30	150
81	Maij 27	712 B	309	Mart. 31	940 B	Schaarermech	1	151
85	26	716 B	313	30	944 B		10	160
89	25	720 B	317	29	948 B		20	170
93	24	724 B	321	28	952 B		30	180
97	Maij 23	728 B	325	Mart. 27	956 B	Mcharuech	1	181
101	22	732 B	329	26	960 B		10	190
105	21	736 B	333	25	964 B		20	200
109	20	740 E	337	24	968 B		30	210
113	Maij 19	744 B	341	Mart. 23	972 B	Abenmech	1	211
117	18	748 B	345	22	976 B		10	220
121	17	752 B	349	21	980 B		20	230
125	16	756 E	353	20	984 B		30	240
129	Maij 15	760 E	357	Mart. 19	988 B	Adarmech	1	241
133	14	764 E	361	18	992 B		10	250
137	13	768 B	365	17	996 B		20	260
141	12	772 B	369	16	1000 B		30	270
145	Maij 11	776 B	373	Mart. 15	1004 B	Dimech	1	271
149	10	780 E	377	14	1008 B		10	280
153	9	784 B	381	13	1012 B		20	290
157	8	788 E	385	12	1016 B		30	300
161	Maij 7	792 B	389	Mart. 11	1020 B	Behenmech	1	301
165	6	796 E	393	10	1024 B		10	310
169	5	800 E	397	9	1028 B		20	320
173	4	804 E	401	8	1032 B		30	330
177	Maij 3	808 B	405	Mart. 7	1036 B	Affirermech	1	331
181	2	812 E	409	6	1040 B		10	340
185	1	816 E	413	5	1044 B		20	350
189	April. 30	820 E	417	4	1048 B		30	360
193	29	824 B	421	Mart. 3	1052 B	Musteraka	1	361
197	28	828 B	425	2	1056 B		2	362
201	27	832 B	429	1	1060 B		3	363
205	26	836 B	433	Febr. 28	1064 B		4	364
209	April. 25	840 B	437	Febr. 27	1068 B		5	365
213	24	844 B	441	26	1072 B			
217	23	848 B	445	25	1076 B			
221	22	852 B	449	postter. 24	1080 B			
225	21	856 B	453	prior. 24	1084 B			

LIBER TERTIVS

DE GRÆCORVM

IN EVROPA, ASIA, ET ÆGYPTO

EPOCHIS,

Et Annis cum Epochâ CHRISTI Vſitata Connectendis.

CAPVT I.

De Græcorum Temporibus ante Olympiadas.

CONCLUSIO I.

Licet Intervalla temporum ad Græcos spectantia ante Olympiadas Varroni, & alijs viſa ſint incerta, abſolutè tamen haud ita incerta ſunt omnia, vt non poſſint prudenter à Chronologis admitti, tanquam ſufficienter probabilia, præſertim in Epochis in infraſcripta Synopſi recenſitis.

Anni ant. Epoch. CHRIS.	Principium Regnorum, vel aliarum rerum.
2091	Sycioniorum I. Rex Ægialeus. <i>Duravit Regnum hoc annos 962.</i>
1858	Argiuorum I. Rex Inachus. <i>Duravit Regnum ann. 544.</i>
1796	Diluvium Ogygium in Attica.
1558	Athenienſium I. Rex Cecrops. <i>Duravit Regnum ann. 488.</i>
1514	Diluvium Deucalionis in Theſſalia.
1314	Mycenentium I. Rex Perſeus. <i>Duravit Regnum ann. 210.</i>
1218	Olympicum Certamen inſtit. ab Hercule.
1210	Argonautarum expeditio circiter.

Anni ant. Epoch. CHRIS.	Principium Regnorum, vel aliarum rerum.
1184	Troie excidium.
1104	Heraclidarum expeditio in Peloponneſum.
1103	Lacedæmonum primi Reges Euryſthenes, & Procles. <i>Duravit Regnum ann. 900. circ.</i>
1103	Corinthiorum I. Rex Aletes. <i>Duravit Regnum ann. 323.</i>
1070	Archontum perpetuorum Athenis I. Medon. <i>Durarunt ann. 315.</i>
814	Macedonum I. Rex Caranus. <i>Duravit hoc Regnum ann. 646.</i>
755	Archontes decennales Athenis. <i>Durarunt ann. 70.</i>

Quam temerè Beroaldus in Chronico. ad Annum Mundi 3501. dixerit, ante tempus Philippi Regis Macedonum nihil certi in Græca hitoria deprehendi poſſe, & ignorari adhuc annum belli Peloponneſiæ, ac Medici, patebit ex dicendis cap. 3. Id enim bellum poſt Olympiadas inſtauratas contigit. Porrò Africanus apud Euſebium l. 10. de præparatione Euangelica c. 3. dixerat. Viſque ad Olympiadas nihil exploratum in hitoria Græcorum inuenitur, ſed omnia confuſis ſunt conſcripta temporibus; poſt Olympiadas verò quoniam quadriennio omnia diligentiffimè renouabantur, nulla prorsus eſt temporum confuſio. Ipſeque Euſebius in Chronico ſub Olymp. primam ait. Deinceps Græci tempora accuratiùs diſpenſarunt, omnibus ante hoc confuſis, & nullo modo conſentientibus ſibi. Quæ cum grano ſalis intelligenda ſunt, & non abſolutè ſed comparatiuè ad maiorem certitudinem poſt Olympiadas. Notanda interim ſunt Cenſorini de die Natali c. 8. verba hæc poſt deſcriptum annum naturalem ſeu Solarem die-

rum 365. cum quadrante: Itaque cum de aliquo annorum numero hic dicetur, non alios par erit, quàm naturales accipere. Et ſi origo Mundi in hominum notitiam veniſſet, inde exordium ſumeremus. Nunc verò id interuallum temporis tractabo, quod iſopud Varrò appellat. Hic enim tria discrimina temporum eſſe tradit. Primum ab hominum principio ad Cataclyſmum priorem; Secundum ad Olympiadem primam, quod, quia in eo multa fabuloſa referuntur, pudè nominauit; Tertium à prima Olympiade ad nos, quod dicitur iſopud, quia res eo geſtæ veris hitorijs continentur. Primum tempus ſiue habuit initium, ſeu ſemper fuit, certè quot annorum ſit, non poteſt comprehendi. Secundum non planè quidem ſcitur ſed tamen &c. Reliqua infra producemus opportunis. Proſitetur ergo Cenſorinus, ſe quotieſcunque annos numerabit, locuturum de annis naturalibus, & Iulianis, ſeu dierum 365. 1/4. utique cum Varrone: quod enim Io. Georgius Heruartus Cap. 16. 19. 20. 22. 26. ſuæ nouæ Chronologiæ inculcat priſcos in Græcia uſurpaſſe annos quadrimeſtres, & cap. 27. cœpiſſe uſurpare decimeſtres

anno ante Christum 487. & c. 29. tales fuisse annos Olympiadicis, nec probavit, nec probare potest, loquendo de annis, quibus Historici, & Chronologi tempora consignarunt: Ridiculè enim ingeniosus, putat Nouennalem illam pompam, qua ex Arne Vrbe Bœotiz nono quoq; anno ferebatur ad Appollinem Bœotium Ismenium virga oleagina Daphnophoro cum globo maiore Solem, minore Lunam referente, & corona globulis, seu stellulis 365. referta, institutam fuisse in memoriam triennialis Salomonice navigationis; ideoq; nouem illos annos, fuisse tres annos Solares. Quasi verò vlla fuerit affinitas navigationis Salomonice, cum Bœotiorum tolemitatibus, & non potius debuerit Heruarius ex numero illo 365. quem fatetur significare dies anni vertentis, colligere iam tum in vtu fuisse annum Solarem duodecimessem, saltem Lunarem, sed cum Solari conciliatum, iuxta dicta à nobis lib. 1. cap. 19. Hoc vero est non discurrere, sed somnare, & nimis audacter ex leuissimis coniecturis, contra communem doctissimorum virorum sententiam pronunciare. Sed hoc dimisso reuertor ad Censorinum, & Varronem, quorum dictum de tempore Mythico cum grano salis intelligendum esse ipsemet Censorinus satis indicat, dum ait licet non planè sciatur, tamen censei esse annorum circiter 1600. At Diodorus Siculus lib. 1. Bibliotheca sua Mythicum tempus non extendit vsque ad Olympiades, sed solum vsque ad bellum Troianum, à bello enim Troiano putat deinceps temporum seriem esse fide dignam, ante Troianum autem bellum tempora Sicyoniorum Argyuorum, Theffalorum, Lydiorum & c. non tam per annos, quam per generationes cognosci posse autumat Gerardus Ioannes Vossius in Isagoge Chronologica cap. 2. vbi *videtur*, idest generationem iuxta Herodotum definit annorum circiter 33. 7. ita vt centum anni tres generationes efficiant, idque sufficere vt sciamus quo tractu temporis aliquid euenierit. Sed ex dictendis de singulis in Synopsi enumeratis patebit nostra sententia.

2. Antiquissimum esse in tota Græcia regnum Sicyonis, in confesso est, & fatetur Vbbo Emmius lib. 1. de Græcia Veteri, eorumq; primum Regem fuisse *Aegialeum* affirmat Pausanias in Corinthiacis lib. 2. vbi & Reges Sicyoniorum enumerat. Fuit autem Sicyon vrbs in Peloponneso non procul ab Isthmo, cuius Reges sex & viginti enumerant tam Pausanias, quam Africanus, Eusebius, & Castor in fragmentis Eusebianis, sed non consentiunt in ordine Regum numeroq; annorum, sicut nec alij in Suida's rotuado & crasso numero verbo *Sy: ion* ait regnum *Aegialei* durasse annos 900. at Castor in fragmentis Eusebianis habet annos 959. quot etiam S. Augustinus lib. 18. de Ciuitate Dei cap. 19. Ipse autem Eusebius in Chronico ad annum 22. Zeuxippi ultimi Regis Sicyoniorum inquit: *Castoris Chronographiam de Sicyoniorum regno exponemus & Sicyoniorum Reges ab Aegialeo vsque ad Zeuxippum omnes regnauerunt annis 962.* & ita habet Pontacus in Eusebium, putans hinc corrigendum locum Suida's & S. Augustini; & sanè collectis annis integris, quot, regnarunt ab Aegialeo ad Zeuxippum inclusiue, iuxta Eusebij Chronicon, anni sunt 962. vt diligenter ego supputaui, & totidem colliguntur ex Catalogo horum Regum apud Petauum in Paralipomenis Tom. 2. de doct. temp. pag. 864. vnde miror eum lib. 9. c. 16. ex Eusebio collegisse annos 967. Porro Eusebius ponit Troiam captam anno 29. *Polyphidis* antepenultimi Regis Sicyoniorum, quem ait regnasse annos 31. & post hunc *Pelasgum* 20. & post hunc Zeuxippum 32. igitur à capta Troia ad finem Zeuxippi, sunt anni 54. qui detracti annis 962. relinquunt annos 908. ante captam Troiam. Hanc autem captam fuisse anno 1184. ante vulgarem Epocham Christi ostendemus lib. 4. cap. 1. quò interim remittimus Lectorem, ergo Sicyoniorum Regnum incepit anno ante Epocham Christi 2091. & hæc est simplicissima, & clarissima methodus colligendi Sicyoniorum initium hinc ex annis Regum illorum, et interuallo inter finem eorum, captamq; Troiam Eusebiano; inde ex anno captæ Troiæ. Neque hinc longè abijt Vbbo Emmius lib. 1. veteris Græciæ, vbi ait traditum esse ab Historicis Inachum primum Regem Argyuorum regnare cœpisse anno Periodi Iulianæ bis millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, *Aegialeum* verò ante Inachum Sycione incepisse annis CCXXIII. quibus subductis anno 2856. restat pro initio *Aegialei* annus periodi Iulianæ 2624. idest ex regula tradita l. 1. c. 29.

Annus ante Christi Epocham 2090. videlicet includendo terminos vtrosque. Ideo non possum subscribere Petauio, qui lib. 9. cap. 16. initium hoc ponit anno Periodi Iulianæ 2548. nempe ante Christum 2166. et in Catalogo pag. 864. anno 2550. Sæcatus obscuriora, et dissidentem ab Eusebio Pausaniam ac perperam ponens durationem Regni huius ex Eusebio annorum 967. et cum his coniungens annos 33. quibus Sacerdotes Carni Sycione post reges regnarunt, vt Regnum Sicyoniorum ad mille annos extendat. Et tamen fatetur à Capta Troia, ad finem regni Sicyonior; iuxta Eusebium esse annos LIV. et Troiæ excidium fuisse anno periodi Iulianæ 3530. idest ante Christum 1184. sed nec Salliano suffragari possumus, qui Tomo primo Annalium ad annum Mundi 1966. statuit annum primum *Aegialei* Sicyoniorum Regis anno ante Christum 2078. sed ante Epocham vulgarem 2079. finem autem regni huius Tomo 3. ad annum Mundi 2927. Anno ante Christum 1126. et ante Epocham vulgarem 1127. idque ex Eusebio, et Castore, cum quibus ponit durasse hoc regnum annos 962. inclusiuis terminis, sed supponit ibidem extinctum hoc regnum anno 57. ab excidio Troiano, quod apertè repugnat Eusebio ponenti annum 54. valde tamen prope ad nostrum calculum accessit. Esto interim laterculus dictarum opinionum reli-

	Anni ante Epocham Vulgarem Christi Sicyoniorum Regni.	
	Principium.	Finis.
Petauio	2166	1166
Salliano	2088	1128
Vbboni	2090	1129
Nobis	2091	1130

quas enim absq; fundamento aut examine positas à Chronologastis merito negligimus.

3. *Inachus* primus Argyuorum Rex antiquissimus indicatur ab Horatio canente lib. 2. Ode 3. *Diuesne prisco natus ab Inacho nil interest & c.* licet scire non curet, *Quantum distet ab Inacho Codrus.* At nobis curandum est: Eum verò coæuum Moyfi faciunt Apion Alexandrinus, Iustinus, Athenagoras, Iulius Africanus, Theophilus Antiochenus, Tatianus, Origenes lib. 4. contra Gellum, Epiphanius, Clemens verò Alexandrinus lib. 1. Stromatum licet eadem opinioni fauere videatur dicendo ab Inacho ad Troianum excidium fuisse annos supra quadringentos; rectè tamen monet Petauius l. 9. c. 18. pro *τετρακόσια* scribendum *εξαικόσια*, quia ibidem Clemens annos centum continere 3. generationes docet, et ab Inacho ad Troiæ excidium numerat viginti generationes, ergo annos 667. Eusebius in primo Chronico, indicatis diuersis de hac re opinionibus, profiteretur se veritatem diligentius indagasse, et concludit, Inachum multo antiquiorem Moyse fuisse, hunc enim, sicut, et Cecropem Troiano bello antiquiorem esse annis CCCL. Inachum autem Quingentis, sed in posteriore Chronico ponit Inachum anno Mundi 3340. et Troiam captam anno Mundi 4020. ergo ab initio Inachi ad Troiam captam ponit annos 680. idest paulo plures quam Clemens. Petauius l. 9. c. 18. et in catalogo Regum Argyuorum quem ponit in fine Tomi 2. pag. 865. vsque ad Agamemnonem, deducit Inachum regnare cœpisse anno Periodi Iulianæ 2856. vel 2857. idest ante Christum anno 1857. et ante Troiam euersam 673. eumq; licet nomine occultato, sequitur Vbbo Emmius lib. 5. Rerum Chronologicarum pag. 150. Sallianus autem Tomo 1. ad Annum Mundi 2199. et ante Christum 1854. sed ante Epocham Christi 1855. ponit Inachi initium idq; vt ait, ex Eusebio; Denique Gerardus Io: Vossius l. 1. c. 1. de Historicis Græcis supponit ab Inachi initio, ad excidium Troiæ annos 675. Nos tandem eligimus ab Inacho ad Troiam captam annos 674. tanquam medium, tum inter recentiores, et insignes Chronologos, quos nominauimus, et quorum alij 673. alij 674 alij 675. ponunt, addendo autem annos 674. annis Troiæ captæ 1184. ante Ep. Christi, confurgit initium Regni Argyuorum, et Inachi anno 1858. ante Ep. Christi. Hinc autem patet quam enormiter vitiat sint numeri, et supputationes apud Censorinum de die natali c. 8. vbi de mythico tempore ait. *Ad mille circiter & DC. annos esse creditur à priore scilicet Cataclismo, quem dicunt Ogygis, ad Inachi regnum annis circiter CD. hinc ad Olym-*

Olympiadem primam paulo plus C.D. Quamuis enim hoc nempe ab Inacho ad Olympiadem primam *Sofibius* definiuerit CCCXCV. *Eratosthenes* tamen eos definiuit VII. & CD. *Timaeus* CDXVII. *Orestes* DXIV. ut idem subiungit. Primum enim summa illa annorum MDC. nequaquam constat ex annis CD. duplicatis, sed desunt illi implendae anni ferè 800. Deinde Anni 407. quos *Eratosthenes* numerat ante primam Olympiadem sunt anni ab *Ilio* exciso non ab *Inacho*. Sed *Censorinus* voluit dicere finem regni Argiuorum ab *Inachio* initi, finiuit enim sub *Acrisio* annis ferè 130. ante excidium Troiae, vel sub *Penthilo* Mycenis anno 80. post Troiam excisam. Porro ex Catalogo Regum horum ab *Inacho* ad *Acrisium* inclusiuè regnatum est Argis annos 546.

4 *Ogyge* regnante in regione Thebana; *Phoroneo* autem Argis, contigit Diluuium in Attica, de quo *Iulius Africanus* apud *Eusebium* lib. 10. de preparatione Euang. c. 3. sic asserit: *Ab Ogyge indigena, cuius temporibus primum, & maximum diluuium in Attica fuit, & Phoroneus Argiuus regnabat, usque ad primam Olympiadem anni fuere mille, atque viginti. Ita enim omnes asserunt, qui Atheniensium annales conscripserunt; Hellanicus dico, atque Philochorus, Castor etiam & Thallus in hoc conveniunt, qui Syriacam historiam diligenter tractarunt. Diodorus quoque, qui Orbis historiam in Bibliothecas contulit, alijque permulti.* Hos igitur praestat sequi; ostendimus autem sequenti capite Olympiadem primam incepisse ab aetate Anni 776. ante Epocham Christi, additis ergo Annis MXX. fit Annus 1796. pro Diluio *Ogygio*; qui erat Annus 12. *Phoronei*. *Censorini* autem ponentis ab hoc diluio ad Olympiadas Annos MDC. numeros corruptos esse nuper ostendimus. *Orosius* autem l. 7. c. 7. & cum eo *Marianus Scotus* in *Chronico*, Diluuium hoc consignat *Ante annos Urbis conditae mille quadraginta*; condita est autem Anno 753. ante Christi Epocham, ergo Diluuium hoc anno 1793. ante Christum fuisse, sed *Orosius* rotundiore numero contentus, tres annos neglexit, ut aduertit *Salianus* tomo 1. ad Annum Mundi 2258. ubi sequitur opinionem *Iulij Africani*, & *Orosii*, ac *S. Augustinum* vindicat à moribus *Scaligeri*, nam *S. Augustinus* lib. 18. de Civitate Dei c. 8. dixit hoc diluuium posterius esse annis plusquam trecentis diluio *Noetico*, quod verissimum est.

5 *Cecropem* primum Atheniensium Regem *Moyfi* Coetuum facit *Eusebius* in praefatione *Chronici*. Porro à *Cecrope* ad annum, quo capta est Troia, *Iulius Africanus* in *Thesouro* temporum, *Apollodorus* l. 3. *Eusebius* in *Chronico* numerant annos 375. & cum illis *Salianus* in *Scholijs* ad Annum Mundi 2498. & *Petauius* l. 9. c. 21. Cum ergo captum sit *Ilium* Anno 1184. ante Christi Epocham, si addas his annos 375. conturgit initium Regni Atheniensium Anno 1558. incluso termino, ante Epocham Christi, esto *Scaliger*, & cum eo *Vbbo Emmius* lib. 5. rerum *Chronolog.* pag. 150. & *Salianus* habeant 1556. At *Petauius* 1358. ex Catalogo autem horum Regum apud *Eusebium* durarunt usque ad *Archontes* annis 488.

6 *Deucalioneum* Diluuium contigisse Anni CCCXXX. ante Troiae excidium affirmabat vetus *Chronologus* apud *Clementem Alexand.* l. 1. *Strom.* contigisset ergo Anno 1514. ante Epocham Christi, & anno 44. *Cecropis*, nam sub *Cecrope* accidisse putant cum *Eusebio SS.* *Hieronymus*, *Cyrillus*, & *Augustinus* lib. 18. de Civit. Dei c. 10. ubi tamen refert *Varronis* opinionem, quae est accidisse sub *Cranao* *Cecropis* successore. *Petauius* notat hoc Diluuium Anno ante Christum 1514. in suo *Chronico*. *Salianus* ad Annum Mundi 2530. notat Annum ante Epocham Christi 1524. ante Christum autem 1523. & *Vbbo Emmius* lib. 1. *Veteris Graeciae* ponit illud annis 349. ante Troiam excisam, videlicet ante Ep. Christi 1533. Auctor *Marmorum Arundellianorum* illud notat anno 1265. ante Olympiadicum 513. id est ante Christum 1529.

7 *Acrisio* Auo suo per imprudentiam occiso, *Perseum* transfulisse regnum Argis Mycenae narrat *Pausanias* lib. 2. Ex Catalogo autem Regum Argiuorum ab *Inachi* initio ad necem *Acrisij* per *Eusebium* colliguntur anni 544. quibus regnatum est Argis, coepit autem *Inachus* anno ante Christum 1858. ex dictis num. 3. ergo *Perseus*, & *Mycenarum* Regnum iniuerunt Anno ante Christum 1314. esto *Salianus* ad Annum Mundi 2743. habeat 1310. & ante Ep.

Chr. 1311. At *Vbbo Emmius* rectè l. 5. rerum *Chronologic.* pag. 150. ponit regnatum esse Argis annis DXLIV. Mycenis autem ex Catalogo *Eusebiano* regnatum est annis 210.

8 *Argonautarum* expeditio in Colchos, quo tempore inita fuerit haud facile est definire. *Salianus* *Eusebium* secutus, Tomo 2. ad Annum Mundi 2771. & ante Christum 1282. refert *Cyzicum* urbem nominatam ab *Argonautis* ob *Cyzicum* Regem ibi ab ipsis interfectum dum nauigabant in *Bosphorum*, hic autem annus fuit ante Troiae incendium 98. at in *Argonavi*, ut notum est, fuisse *Theseus*, qui prius rapuit *Helenam*, quam *Paris*, & *Castor*, ac *Pollux* *Helena* fratres, quando ergo rapta fuit à *Paride*, & initum est bellum Troianum fuisset *Helena* annorum circiter centum, si non amplius, quod est absurdum. Idem tamen *Salianus* ad Annum Mundi 2821. & ante Christum 1232. refert *Argonautarum* expeditionem, ex alia *Eusebij* supputatione quod est tolerabilius, hic enim annus fuit ante Troiae excidium 48. sed ante raptam *Helenam* à *Paride* 38. *Petauius* autem in *Chronico* ad Annum ante Christum 1263. consignat quidem *Argonautarum* expeditionem, iuxta *Clementem Alexandrinum*, videlicet Annis 79. ante Troianum excidium, sed subiungit: *Hoc si verum est, tum aut falsum erit in ea expeditione Castorem fuisse, aut hos ipsos Helena fuisse fratres, alioquin Troiani belli tempore annus haec decrepita foret.* Vix ergo annis 20. aut 25. praecesserit *Argonautica* expeditio excidium Troiae, fueritque circa 1210. ante Christum; At si *Hercules* fuit in illa expeditione, ut referunt *Apollodorus* l. 1. & *Hyginus* c. 14. cum *Olympicum* certamen instituerit annis 442. ante Olympiadas *Iphiti*, sicut affirmat vetus *Chronologus* apud *Clementem Alexandrinum* l. 1. *Strom.* nempe Anno ante Christum 1218. videtur probabilius id factum ante *Argonautarum* expeditionem, quam postea secus, ac non pauci recentiores *Chronographi* supponunt.

9 Locus hic est de differendi de Troiae excidio, à cuius Epocha celeberrima pendunt aetate multae Graecorum, sed quia ita spectat ad Graecos, ut tamen etiam spectet ad Latinorum Regum initium, & exordia Romanorum, malimus hoc rejicere ad primum caput Libri Quarti, ita tamen ut antequam hunc librum tertium scripsimus, nobis iam discussa esset, & terminata haec controversia, conclusumque Troiae excidium incidisse in vernum tempus Anni M. CLXXXIV. ante visitatam Epocham Christi. Illuc ergo festinus lector, si hoc loco eam distinctionem desiderat, & perinde habeat, ac si hic de verbo ad verbum transcripta esset.

10 Celeberrima est in *Historia Graeca* *Heraclidarum* *transmigratione*, seu *transmigratio* illa, in *Peloponnesum*, qua tandem ea regione potiti sunt *Thememus*, *Cresphontes* &c. ab ea enim suas historias exoritur *Theopompus*, *Ephorus*, & *Callisthenes*, ut testatur *Diodorus Siculus* lib. 4. & ex ea initium habuerunt aliquot noua regna, potissimumque *Lacedaemoniorum*, & *Corinthiorum*. Iam verò migrationem eam contigisse post excidium Troiae annis 60. *Strabo*, sed duabus generationibus; hoc est annis 67. supponit *Pausanias* in *Messeniacis*; sed contigisse annis 80. post Troiae excidium affirmant ex *Eratosthene*, *Velleius* lib. 1. *Apollodorus*, *Tatianus*, & *Clemens Alexandrinus*, quorum communem opinionem secuti sunt *Petauius* lib. 9. c. 30. *Salianus* tomo 3. ad Mundi annum 2950. & *Vbbo Emmius* l. 5. *Rerum Chronologicarum* pag. 152. subductis ergo Annis 80. à Troiani excidij annis 1184. cedit haec migratio in Annum ante Epocham Christi 1104. Diuiserunt autem sibi eam regionem, ita ut *Thememus* Argos; *Cresphontes* *Messeniam*; *Procles*, & *Eurysthenes* *Aristodemij* filij *Lacedaemonem* sortiti sint, annoque sequenti nouum *Lacedaemoniorum* regnum surrexit, cessante veteri sub *Tisamenio* *Orestis* filio, & ultimo Regum *Tyndaridarum*; Enumerat autem *Tyndaridas* *Pausanias* in *Laconicis*. sed eorum tempora non determinat. *Heraclidarum* autem Regum, qui *Lacedaemone* regnarunt catalogo inspecto, quem *Petauius* ex *Eusebio* potissimum concinnauit, reperio ab *Eurysthene*, & *Procle*, usque ad *Acrotatum* exclusiuè regnatum esse annos 837. reliquorum verò sex Regum tempora desunt, sed valde probabile est omnes simul regnasse annos circiter 900.

11 Eodem tempore quo *Heraclidae* *Peloponnesum* inuaserunt, *Aletes* *Herculis* abnepos, cum *Doricis* *Corinthum*

rintum occupavit, vbi regnatum erat à Sisypho, & eius posteris annos 309. & nouum regnum fundauit, durauitq; vsq; ad Bacchiadas annis 144. à Bacchide autem, vsque ad Automenem inclusiue 179. & ab Alcte ad Automenē 323. ex Catalogo Eusebiano. Qui de hac re plura desiderat, adeat Petauium l. 9. c. 31. & Vbbonem Emmium l. 5. Rerum Chronologicarum pag. 157.

12 *Athemensium* Regnum à Cecrope ad Codrum inclusiue durasse annos 488. & inceperunt anno ante Christum 1558. 46. desijisse anno 1070. patet ex dictis num. 5. inde autem cœperunt regere Athenas Archontes perpetui, vt habetur ex Pausania in Achaicis, Eusebio, & Iustino lib. 2. Sallianus autem ad Annum Mundi 2985. & ante Christum 1068. sed ante Epocham Christi 1069. ponit mortem Codri. Ex Catalogo Archontum ex Eusebio, Diodoro, & alis constructo, & à Petauio in Paralipomenis ad finem Tomi 2. de Doctrina temporū exhibitō durarunt Archontes perpetui à Medonte ad Alcæonem inclusiue annos 315. inde autem decennales Archontes à Charope ad Eryxiam annis 70. idest vsque ad annum ante Christum 684. & inde annui Archontes.

13 Ex Temeno Herculis abnepote descendit *Caranus* sextus decimus ab Hercule, vt habet Velleius, vel vndecimus, vt habet Dexippus in Catalogo Regum Macedonicorum, qui est in excerptis Eusebianis; qui Caranus in Macedonia nouum regnū fundauit anno 38. ante primam Olympiadem, vt notat Eusebius, nempe ante Epocham Christi 814. De ordine horum Regum tractant Vbbo Emmius l. 5. Rerum Chronologicarum p. 153. & Petauius l. 9. de Doctrina temporum cap. 36. sed fusius in Paralipomenis tomi 2. pag. 846. & in Catalogo quem exhibet pag. 867. in quo Alexander Magnus est 23. Rex, & Perfes 40. Certum autem est ex Eclipsi, quam referemus l. 4. c. 3. nu. 13. Persem vltimum Regem Macedonum superatū à Paulo Emilio Anno 168. ante Epocham Christi, ergo subtractis 168. ab annis 814. durauit hoc Regnum à Carano ad Persem Annis 646. non vero 644. vt habet Emmius Horum Catalogum dabo c. 8.

CAPVT II.

De Olympiadibus, & Lustris earumq; nexu cum Epochā Christi.

CONCLUSIO II.

Certum est Olympiadam ab Iphito instauratarum, & à Grecis usurpararū in temporibus computandis initium fuisse Nonilunij Solstitij æstiuī Anni ante vulgarem Christi Epocham DCCLXXVI. & singulas Olympiadas constitisse ex quatuor Annis Lunisolaribus duodecimestribus, aut Embolismicis, ita vt quadragesimo quoq; ac nono Mense, & alternatim quinquagesimo celebrarentur Olympiades: Esto certamen Gymnicum in Plenilunio primi mensis absolueretur: De tempore autem quo desierint Olympici ludi presertim in Elide, nihil certi hæctenus constat, licet aliqui id referant ad Constantinum Magnum, aliqui ad Theodosium Iunioem.

DE Olympiadam institutione, aut instauracione, nexuq; cum temporibus aliunde notis tractant in primis Cyrildus lib. de Annis, & Mensibus pag. 17. Polydorus Virgilius l. 2. de Rerum inuentoribus c. 23. Iacobus Kristmannus in Alpheranum de Connexione annorum pag. 265. Paulus Crusius libro de Epochis, Origanus tomo 1. Ephemeridum pag. 22. Iosephus Scaliger de emend. temp. l. 1. pag. 36. & l. 5. pag. 381. Onuphrius Panuinus l. 1. Com. in Fastos pag. 143. Dionys.

Petauius eruditissimè lib. 9. de Doctrina temporum à c. 37. ad 44. & in Rationario temporum parte 2. l. 1. c. 11. & l. 3. c. 1. & in Paralipomenis pag. 850. Iacobus Sallianus tomo 4. Annalium ad Annum Mundi 3170. & 3278. Io. Georgius Heruarius in sua noua Chronologia capitib. 39. 47. 92. 93. 96. Vbbo Emmius lib. 2. de Græcia veteri, & lib. 2. rerum Chronologicarum pag. 47. Iacobus Tirus tomo 1. in Chronico Sacro c. 31. Vuilhelmus Langius de Annis Christi l. 1. c. 13. & l. 2. c. 10. Henricus Philippi in introductione Chronol. c. 17.

Prima pars Conclusionis de Iphiti Anno 776. ante Epocham Christi.

Olympicum Agonem instituit primum Pelops anno ante Iphitum 545. aut 539. prout habetur ex anhis Mundi apud Eusebium in diuersis Codicibus, atque adeo ante Epocham Christi anno 1321. vel 1315. Deinde Hercules anno ante Iphitum 430. si Eusebio credas, vel 442. si vetusto Chronologo apud Clementem Alexandrinum l. 1. Strom. hoc est anno 1218. ante Ep. Christi. Quæ enim contra Scaligerum disputat Petauius lib. 9. c. 38. non est opus hoc loco referre. Tandem vero, vt ex Paulania, Diodoro, alijq; multis antiquis Scriptoribus constat, Iphitus Praxonidæ filius, & Eleorum Princeps Olympicum certamen instaurauit celebrandum quarto quoque anno in agro inter Pisam, & Elidem amcenissimo, iuxta Alphæum fl. & Templum Iouis Olympici; Olympionicarum tamen nomina in Catalogo non sunt cœpta scribi, nisi annis 108. post hanc instauracionem, vt docebo cap. 3. num. 3. dum de Lycurgo, quando scilicet Corcebus Elidensis victor fuit: hinc enim per Olympiadas Græci tempora numerare cœperunt esto denominati sint Anni *Iphiti*, seu Olympiades *Iphiti*, ab instauratore certaminis huius, qui tamen præcellerat annis 108. Nobis iam incumbit ostendere Annum primū Olympiadicum Iphiti inceperunt ab Æstate Anni 776. ante vltimatam Christi Epocham, seu Dionysianam Aeram. Licet enim in hunc Annum conspirent maxima pars Chronologorum, non desuere tamen pauci aliquot insignes viri, qui vno altero anno dissentierint. Id verò aliquot Ecliptibus ostendemus.

1 Thucydides libro 3. affirmat labente anno quarto Peloponnesiaci belli Ludicum Olympicum celebratum esse, quo iterum Doricus Rhodius Pancratio victor fuit; hæc Olympias ex Catalogo Olympionicarum fuit LXXXVIII. seu octagesima octaua; libro autem 2. dixerat bellum Peloponnesiacum inceperunt in principio veris, ergo cœpit anno primo Olympiadis LXXXVII. octogesimæ septimæ, sequente secundo ab ætate; sed idem eodem lib. 2. de illa ætate, quæ successit initio dicti belli ait: *Eadem æstate prima die Luna (quo tempore æstimatur id solum posse contingere) Sol defecit post meridiem, rursumq; splendorem recepit, cum corniculatam formam habuisset, & aliquot Stellæ apparuissent.* Iam in tractu illorum temporum nulla talis Ecliptis euenire potuit saluis Astronomiæ legibus, præterquam anno ante Christi Epocham 431. quo Athenis Sol defecit die 3. Augusti in forma Iuliana, hora post merid. 5. 7. obscuratis digitis penè 11. ante hanc ætatem verò completæ fuerant Olympiades LXXXVI. idest anni 344. & hac æstate cœpit Olympiadicus annus 345. qui additis anno 431. ante Epocham Christi efficit annum 776. ante Ep. Christi pro initio Olympiadam Iphiti.

2 Thucydides lib. 4. refert incunte anno octauo belli Peloponnesiaci, Solem defecisse circa Neomeniam; at ex l. 2. eiusdem constat initium belli huius à principio verni temporis, nempe *ἡρι ἀρχαίῃ*, inchoandum esse, ergo si anno primo belli huius à vere initi currebat annus primus Olympiadis 87. vt supra ostensum est, vtique initio anni octauū eiusdem belli currebat annus 4. Olympiadis 88. complendus æstate proximè secutura. At Eclipsim hanc Solis digitorum $9\frac{1}{2}$. repræsentant Astronomicæ Tabulæ Anno ante Epocham Christi 424. Martij Iuliani die 21. atq; adeo verno tempore, hora Athenis $3\frac{3}{4}$ ante meridiem. Igitur si anno 424. completæ fuerunt Olympiades 88. idest Olympici anni 352. additis his anno 424. resultat annum 776. pro initio harum Olympiadam. Sallianus hanc Eclipsim anno Mundi

di 3630. refert ad ætatem, sed non bene. Ne autem dubites de quadriennali interuallo Olympiadum, idem Thucydides l. 5. affirmat ineunte anno duodecimo belli Peloponnesiaci, Athenienses conclusisse fœdus annorum centum, cum Argiuis, Eleis, & Mantineis, & conuenisse, vt formula fœderis *Ænæ* columnæ incideretur, verba eius sunt: *Statuant etiam Olympiæ columnam Ænæam communi sumptu, in ludis Olympicis, qui nunc fiunt: mox subdit. Hac autem ætate Olympiæ facta sunt in quibus Androsthene Arcas tum primum Pancratio vicit, Archonte Athenis Euclide.* Quæ Olympias fuit 90. anno autem 1. huius belli cœperat Olympias 87. ergo anni 12. tres Olympiadas, & anni 4. vnâ Olympiadem Thucydidis testimonio efficiunt.

4 Thucydides lib. 7. narrat Anno 19. belli Peloponnesiaci euenisse Lunæ illam Eclipsim, qua Nicias perterritus se, & exercitum perdidit, dum superstitione timuit recedere à Sicilia: referunt eandem Polybius, & Plutarchus in Nicia, & Diodorus Siculus lib. 13. addens euenisse Olympiadis XCI. anno quarto ineunte. Hanc autem Astronomicæ Tabulæ exhibent Anno 413. ante Epocham Christi, die 27. Augusti in forma Iuliana, & quidem digitorum 13. hora Syraculis 10 $\frac{1}{2}$. post meridiem. Adde Annis 413. Olympiadicis annos 363. qui completi fuerunt ante annum 4. Olympiadis 91. & confurgit pro initio Olympiadum Annus 776. ante Epocham Christi. Male Apianus in Astronomico Cæsareo refert hanc Eclipsim ad annum 414. die 8. Septembris.

5 Xenophon lib. 1. Hellenicorum commemorata Olympiade 93. mox lib. 2. sequenti Olympiade, nempe 94. ineunte affirmat desisse bellum Peloponnesiacum, captis à Lyfandro Athenis, idque fuisse non multo ante Eclipsim Solis. Iam verò Astronomici canones dant Eclipsim Solis Anno ante Epocham Christi 404. Septemb. die 3. & Athenis hora 2 $\frac{1}{2}$. ante merid. digitorum propemodum 9. erant igitur cõpleti Olympiadi anni 372. qui additi anno 404. efficiunt pro initio Olympiadum Annus 776. ante Ep. Christi.

6 Diodorus Siculus l. 17. ad Annũ 2. Olympiadis CXII. refert victoriã Alexandri Magni de Dario in Campo Gaugamelæ non procul ab Arbelis, hunc autem Plutarchus in Alexandro refert die 11. post Lunæ Eclipsim, quàm defecisse ait Boedromione mense circa festum Mysteriorum Q. Curtius l. 4. addit defecisse prima ferè vigilia noctis, & Plinius l. 2. c. 70. *Nobili apud Arbela Magni Alexandri victoria, Luna defecisse noctis secunda hora prodita est: eademq; in Sicilia exoriens.* Atqui circa illa tempora talis Eclipsis, tali mense, hora, & loco non potuit saluis Astronomicæ canonibus alio anno contingere, quàm 331. ante Epocham Christi; illo enim anno die 20. Septembris feria 2. sequente 3. fuit Eclipsis Lunæ digitorum 14 $\frac{1}{2}$. hora post meridiem Arbelis 10 $\frac{1}{2}$. sed initium Eclipsis hora ibi 8 $\frac{1}{2}$. Syraculis autem hora fere 6. post meridiem. Cum ergo initus esset Annus Olympiadicus 446. sed completus 445. si hunc addas annis 331. resultat pro initio Olympiadum Annus ante Ep. Christi 776.

7 Tandem Cenforinus libro de die Natali cap. mihi 8. designans annum, quo scripsit, aut dicauit aureolum illum libellum Q. Cærellio, illumq; illustrans septem celeberrimis Epochis. *Hic annus cuius velut index, & titulus quidam est Vlpj, & Pontiani Consulatus, ab Olympiade prima M. est, & XIV. ex diebus dumtaxat æstiuus, quibus Agon Olympicus celebratur. A Roma autem condita CMXCI. & quidem ex Palilibus, vnde Urbis anni numerantur. Eorum verò annorum, quibus Iulianis nomen est CCXXCIII. sed ex die Kal. Ianuarij vnde Iulius Cæsar anni à se constituti fecit principium: & post pauca; hunc eundem annum affirmat esse Nabonagarij CMXXCVI. & ab Alexandri excessu DLXII. horumq; initia à die prima mensis θωθ, qui hoc anno fuit ante diem VII. Kal. Iul. Nos autem ex Eclipsi Lunæ anno vltimo Augusti Imperatoris, & Solis sub Claudio Imp. alijq; certissimis characteribus l. 4. c. 3. ostendimus hunc annum fuisse Epochæ vltimæ Christi CCXXVIII. Quod etiam ex Eclipsibus à Ptolemæo notatis, & certis annis Nabonarsari consignatis confirmabitur lib. 5. Ergo si Anno Ep. Christi 238. ab huius ætate inceptit Olympiadicus Annus Millefimus decimus quartus, vtiq; Anno primo Epochæ Christi inceptit ab ætate ipsius, Olympiadicus 777. idest Olympiadis 195. annus primus, & completi*

erant antea 776. Olympiadi anni; quare ab æstiuo initio primæ Olympiadis, vsque ad æstiuum initium Olympiadis intra annum primum Epochæ Christi factum sunt anni 776.

Corollaria tria.

8 Ex dictis Primò colligitur rectè, ac scitè initium Olympiadum Iphiti constitutum fuisse circa æstiuum Solstitium Anni DCCLXXVI. ante vltimam Epochâ Christi à maiori parte Chronologorum, & in hoc meliori præsertimq; à Scalligero Kristmanno, Vbbone, Origano, Henrico Philippi, Saliano, Tirino, Langio locis initio capitis adductis, & à Petauio, qui pro hac sententia producit Mullerum, Temporarium, Caluissium; Nec abhorret Onuphrius dicendo primam Olympiadem actam anno CDIX. post Trojæ excidium, si vtrumq; terminum includat. Secundò colligitur errasse illos, qui primam Olympiadem statuerunt Anno 775. ante Epocham Christi, cuiusmodi fuere Io. Lucidus lib. de emendatione temporum in Tabulis Annalibus, Copernicus lib. 3. Reuolutionum CXI. Reinholdus in Prutenicis, Lansbergius in suis Tabulis pag. 3. Gerardus Mercator in sua Chronologia, & Franciscus Leuera in Prodomo Astronomicæ restitutæ l. 1. c. 10. vbi inconsulto pro se adducit Scalligerum, & Salianum, quia non aduertit Annum 775. ante Christum esse apud Salianum annum 776. ante vulgarem Epocham Christi, existimat enim Salianus tomo 6. Christum reuera natum esse vno integro anno, & diebus 8. ante Kal. Ianuarij Epochæ vltimæ Christianorum. Scalliger autem expressè collocat initium Olympiadum Anno Periodi Iulianæ 3938. videlicet ante Dionysianam Aeram 776. De Socrate vero historico Ecclesiastico, qui valde inconstanter Olympiadas recenset, non est curandum in S. Cyrillo lib. 1. contra Iulianum, vbi Olympiadem primam Troiano excidio posteriorem facit annis 405. putamus legendum pro πύρι θύω, vt sint anni 408. Postremò monuerim in Rationario Petauij p. 2. l. 3. c. 1. errore calami scriptum esse annum 777. pro 776. emendandum ex Iulianæ Periodi anno 3938. quem ibidem adnotat.

Tertiò denique colligitur licet tres Olympiades, nempe *Oleua, Trigesima quarta, & Centesima quarta*, vocatæ sint ab Elidentibus, *ἀγολυιαδες*, quasi irritæ Olympiades, eo quod priores duas Pisæi, tertiamq; Arcades per vim vsurpassent sibi, vt tradunt Pausanias in Eliacis, & Diodorus Siculus, nec nomina victorum in suos fastos recipere voluerint, reliquas tamen Olympiades ita ab ipsis, & Historicis numeratas esse, perinde, ac si etiam illæ relatæ essent in Catalogum; alioquin non cohærent anni illi inter se, de quibus supra à num. 2. ad 7. qui tamen ex Ecliptibus necessario cohærent, seruantq; ordinem Olympiadum perinde, ac nunquam post Iphitum intermissum. Proinde frustra, & falso Io. Heruartus cap. 92. & 93. affirmavit in Elide Olympiadas annis 12. serius prodire, omisissq; à Chronologis, & exempli gratia Alexandri Magni obitum, qui notari solet Olympiadis 114. anno primo, seu ante Christum 324. notari debuisse anno primo. Olympiadis 117. & ante Christum 312. sed illius inania argumenta, egregiè confutauit noster Petauius l. 9. c. 45.

Secunda pars Conclusionis de Nouilunio Solstij Æstiu.

9 Quamuis ex Polybio Langius l. 1. de Annis Christi cap. 13. colligat Achæos, & Elidentes inchoare solitos annum à Nouilunio propiore Equinoctio verno, Græci autem in Syria inuierint annum à Neomenia Aequinoctij autumnalis, ideoq; Eusebius his assuetus Olympiadicis annos computarit ab Autumno, & Io. Lucidus lib. de vero die Passionis Christi cap. 7. ausus sit dicere ex Glauccippi auctoritate, *Annos Olympiadicis apud Græcos incipere ab equinoctio autumnali, & agone gymnico fuisse anni simul, & Olympiadum.* Certum tamen est illum errare, & Græcos in Europa communiter cum Atheniensibus indidem Olympiadas exordiri solitos fuisse, vnde & nouum annum, nempe à Neomenia æstiuo Solstitio proxima ordinariè; De æstiuo tempore patet: Nam Thucydides

des l. 2. & 5. adductus supra num. 2. & 3. disertè scribit ludos Olympicos æstate celebratos; & Liuius lib. 27. ait: simul quod Olympiæ ludicrum ea estate futurum erat, quod maximo cætu Græciæ celebrabatur. Censorinus quoq; de die Natali cap. 8. Olympiades computat: ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus Agon Olympicus celebrabatur. Et Plutarchus in Alexandro, necnon Iustinus narrat Philippum eodem tempore Hecatombæonis accepisse nuncium de victoria Olympica, de ortu filij sui Alexandri, & de Illyricis à Parmenione deuictis, certum est autem ex dictis l. 1. cap. 19. Græcos in Attica, & vicinis regionibus iniuisse Neomeniam primi mensis Hecatombæonis à propiore Solstitio æstiuo. Proinde Seneca in Hercule furente cecinit.

*Qualis Eleum coit ad Tonantem,
Quinta cum Sacrum reuocauit ætas
claudere lustrum.*

Et Staius describens domum temperatam ita, vt nec frigora, nec æstiuos calores timeret dixit:

Domus improba frangit

Frigora, Pisæumq; Domus non æstuat annum.

Nempe anni tempestatem, qua prope Pisam fiebat Agon Olympicus. Nec mensem solum, sed etiam diem certaminum tradit Scholiastes antiquus Pindari Ode 3. vbi Pindarus dixerat de vltimo die certaminis Olympici: Plena Luna totum aëreo curru vèstra vespere oculum illustrauit: quod explicans Scholiastes ait: Luna Plena, ac toto lumine circa vespèram, & noctem refulgens tempus exhibuit iudicij certaminis, decimasexta namq; die Luna Agon Olympicus terminatur: & iterum postea: Quippe plenilunio certamen Olympicum celebrabatur, & decima sexta Luna censura, siue iudicium instituitur: vbi sicut, & Pausanias docet per dies 5. incipiendo à die 12. solitos esse Athletas exerceri diuersis certaminibus, donec die 15. Gymnicum certamen cursus in stadio celebraretur. Omnes denique quos attulimus l. 1. c. 19. pro initio Anni Græcorum in Europa, à Neomenia Solstitij æstiuo, huc spectant, nec obstat, immò fauet Cicero dum ex Epiro ad Atticum scribens circa IV. nonas Iunij, querit vt quam primum se certiore faciat, quo die Olympiaci ludi futuri erant, vt posset ipsis interesse, sciebat enim, non multo post futuros, sed propter intercalarium mensem dubitabat de Græcorum determinatione. Græcis tamen satis compertum erat; nam vt indicat Scholiastes Pindari in Olympicis, alternatim fiebat certamen Olympicum post 49. & post 50. menses. Inuento itaq; die Neomeniæ Hecatombæonis iuxta methodum traditam lib. 1. c. 19. si ab eo die numeretur dies 15. habebitur dies vltimus Agonis Olympici, & die sequenti iudicium de victoribus factum. Anno autem ante Christum 776. iuxta nostros Canones l. 1. c. 30. traditos Solstitium fuit die circiter 28. Iunij, & Nouilunium propius die circiter 8. Iulij, ideoq; tunc initium Olympiadis primæ, & Plenilunio sequenti die 22. Iulij finis Agonis, aut circiter.

Tertia pars Conclusionis de Quadriennio constituente Olympicam periodum.

Olympiadem quamlibet quatuor tantummodo annos integros continere, vel ex eo constat, quod Phelegon egregius, vt ait Eusebius Olympiadum supputator, Polybius, Pausanias, Dionysius Halicarnassæus, Diodorus Siculus, Chronicon Alexandrinum, seu Fasti Siculi, Eusebius eiusq; continuator S. Hieronymus, quarto quoq; anno elapso, & quinto incipiente mutant numerum Olympiadum, & post quaternam Consulium paria, nouam Olympiadem consignant, idemque præstant alij Fastorum Consulium, & Chronologiæ constructores quotquot Olympiades adhibent, quorum prolixum Catalogum texere superuacaneum censeo. Scholiastes Pindari in Olympicis expressè ait. *Fit verò certamen nonnunquam post mensem quadragésimum nonum, nonnunquam post quinquagesimum, habita scilicet ratione intercalarium mensium quibus Lunaris annus Græcorum cum Solis cursu conciliabatur, intra quatuor enim annos vnus mensis, at intra octo annos duo menses intercalabantur, atque ideo si à prima Olympiade ad secundam fluxissent menses Lunares 49. à secunda ad tertiam expectabatur finis mensium 50. & sic alternatim: Nusquam verò inuenias intercessisse menses 60. nedum 63. quot re-*

quireretur ad quinque annos efficiendos. Solinus c. 2. Ita sex medijs Olympiadibus interiectis, quibus singulis anni quaternj imputantur, cum septima cæptante Roma condita est: & paulo post: *Quater ergo multiplicatis sex, & ducentis Olympiadibus, erunt anni Octingenti xxiv.* Sic Iullus Africanus lib. 3. Annalium: *Post Olympiadas verò, quoniam quadriennio omnia diligentissimè renouabantur, nulla est temporum confusio.* Et Clemens Alexandrinus lib. 1. Strom. *Annos viginti quatuor, quibus sex fiunt Olympiades.* Iaacius Argæus in Comment. super Lycophrone: *Quinquagesimo quoque mense celebratur Agon Olympicus, idest alternatim modò ineunte, modò completo, Censorinus quoq; c. 8. de die Natali cum dixisset veteres in Græcia instituisse periodum annorum duorum mensibus Lunaribus 25. constantem, eamq; appellasse Trieterida, quòd tertio quoque anno intercalabatur, quamuis biennij circuitus, & reuera dieteris esset, subiungit: Postea cognito errore hoc tempus duplicarunt, & τριετηρίς fecerunt, sed & eam, quod quintoquoq; annoredebant, nominabant πεντηρίς, qui annus Magnus ex quadriennio commodior visus est. Solis annum constare ex diebus CCCLXV. & diei parte circiter quarta, quæ vnum in quadriennium diem conficeret. Quare Agon, & in Elide Ioui Olympico, & Roma Capitolino, quinto quoque anno redeunte celebratur. Denique Isidorus lib. 5. Ethymolog. Olympiadem vocauit, quadriennio in vna Olympiade supputato, & Suidas in Vocabulario, Olympias certamen, quod quarto quoque anno celebrabatur.*

11 Quoniam verò quinto quoq; anno redeunte, sed ineunte celebrabatur Ludicrum Olympicum, idcirco, & à Græcis πεντηρίς, & à Latinis quinquennalis periodus appellata est Olympias, immò eadem cum Lustrum Romano comparata propter analogiam quamdam, quòd quintoquoq; anno vtrumq; celebraretur, esto Olympicum quinto ineunte, lustrum vero exeunte, & completo. Hinc illud Ouidij de Ponto ad Brutum.

*In Scythia nobis quinquennis Olypias acta est,
Iam tempus lustrum transit in alterius.*

Et Cicero 1. Tusculanarum: *Cum Olympiam venisset, in maxima illa quinquennali celebritate ludorum. Immo & Pausanias: De Hercule igitur ideo perhibetur primum hunc certaminis auctorem fuisse, & Olympiorum nomen indidisse, quæ quidem quinto quoque anno celebrari iussit, quod eundem cum fratribus numerum expleret. Seneca quoq; in Hercule furente iam supra adductus.*

*Qualis Eleum coit ad Tonantem
Quinta cum sacrum reuocauit ætas
Claudere Lustrum.*

Vbi Lactantius Cælius Grammaticus malè interpretatus est sic: *Quinto finito anno Agon Olympicus fiebat, debuit enim dicere quarto finito, aut quinto inito.* Aufonius pariter Epigr. 111, de suis Fastis canit.

*Mille annos centumq; & bis fluxisse nonenos
Consulis Aufonij nomen ad vsq; leges.
Fors erit vt lustrum cum se cumulauerit istis
Confessam Proculus signet Olympiadem.*

Quibus verbis nihil aliud significare voluit, quam fore fortasse vt confectis annis quatuor, Proculus delignetur Consul, & quinto anno à Consulatu ipsius Aufonij exclusiue computato, nempe Anno Christi 384. idem Consulatum ineat à kalendis Ianuarij, fuit enim Aufonius cum Olybrio Consul Anno 379. Christi. Ex hoc tamen loco, & ex Ouidiano iam adducto Scaliger l. 5. de Emend. temporum pag. 383. inquit. *Cum iam desitum esset ludicrum Olympicum, Lustrum Iulianum cæptum dici Olympiadem, quod confirmare nititur aliquibus locis Socratis in historia Ecclesiastica, esto fateatur, cum varium, & inconstantem esse, ac falli, quo ex capite in primis Scaligerum reprehendit Petauus lib. 9. de Doctr. temp. c. 40. contendens nunquam Iulianum quadriennio pro Olympiade sumptum, idest nunquam in numerandis Olympiadibus habitam fuisse rationem Lustrum Romani, aut Lustrum Romanum euasisse annorum quatuor, & sic substitutum fuisse pro Olympiadibus, nullus enim antiquorum ita locutus, aut sic vsurpasse reperitur. Esto ob iam indicatam analogiam Poetæ licentius, nomina hæc pro eodem vsurparint. Iustrum portò Romanorum re ipsa quinque solidos annos plerumq; comprehendisse, aliquando tamen 7. & 10. in confesso est apud cruditos, coligiturq; ex Liuiio potissimum.*

Quar-

Quarta pars Conclusionis de Annis Lunisolaribus duodecimestribus, aut Embolismicis.

32 **P**ars hæc satis probata manet ex iam dictis l. 1. c. 19. de Anno Græcorum, & quæ occasione Olympiadum conficta sunt à Scaligero, satisq; confutata à Petauio lib. 9. c. 39. non est operæ pretium huc inserere. Tantum addo inaniter ingenioso commento Heruartum cap. 29. suæ nouæ Chronologiæ ausum dicere: *Ingeniosorum doctissimorumq; virorum ingenia etiamnum exercet quæstio cum primis ardua: & si quidem ea, quæ Chronologi hætenus tradidere, sequamur, indissolubilis. Quanam de causa, Olympiadis spacium, quod non nisi quatuor Iulianos complectitur annos, a tot tamq; grauidis Græcis latinisq; auctoribus ætæptis, seu quinquennium nuncupetur? immo quinque annorum esse tradatur? Nos noua, vera tamen certaq; ratione id factum esse dicimus; habita ad annos decimestres consideratione: ita vt Olympias reuera quadriennium Iulianum, & εν πλάτῳ quinquennium decimestre comprehendat. At quæstionem hanc nobis facile dissoluerat Censorinus num. 10. adductus, nempe sic dictam, quod quinto quoq; anno redibat. Quorsum ergo hic ex culice elephantem? Deinde si anni Olympiadum decimestres erant, ergo ex Catalogo duodecim mensium Græcorum; duo expungendi essent, quod est ridiculum, esto enim alicubi, sed non diu annus fuerit decimestris, id tamè ineptè trahetur ad annos Olympiadicos nihilo secius ac si quis diceret, ideo diem 24. Februarij dici Romano more textum kalendas Martias, etiam si à die 24. Februarij communis exclusiue vsque ad Kalendas Martij inclusiue non sint nisi dies quinque, quia alicubi, aut aliquando dies 20. horarum fuerint, horæ autem 120. efficiunt dies 6. singulos horis 20. constantes; cum vera ratio sit, quia Romani computabant vtrumq; terminum, vt & illi qui Olympiadem Quinquennalem appellauerunt.*

Quinta pars Conclusionis de Olympiadum desuetudine.

83 **A**liud est Olympiadum numeratio, & vsus in designandis annis, aliud Olympicorum ludorum celebratio. Quoad primum aliqui Chronologi annos per Olympiades quoq; digesserunt per multa secula post Christum, & Petauius in Chronico suo vsq; ad Annum Christi 533. & Olympiadem 328. & Hieronymus Bardius ad annum 361. & Olympiadem 285. Clareanus autem Haloandrum in Consulibus adiungens, vsque ad annum Christi 537. & Olympiadis 328. annum 3. & sic de nonnullis alijs imò possunt continuari in infinitum, & hic ipse Annum Christi 1664. quo hæc scribimus potest dici Olympiadicus 2440. ex diebus ætius seu primus Olympiadis 610. Quoad finem vero Ludicri Olympici Onuphrius Panuinius l. 1. com. in Fastos p. 147. affirmat illud, sicut multa alia, Idolorum cultu, & superstitione referta vetitum celebrari à Constantino Magno circa Olympiadem CCLXXVII. & Annum Christi CCCXXX, & in locum Olympiadum successisse Indictiones, quam coniecturam libentius amplecteremur, si eam aliqua idonea auctoritate Scriptoris illorum temporum munuisset. At noster Iacobus Tirinus in Chronico Sacro c. 31. afferit Olympicum Agonem Sublatum esse à Theodosio II. eo tamen adhuc imperante reperio apud Baronium ex Palladio Anno Christi 404. celebratum esse Olympicum certamen Antiochiæ, sed de horum certaminum abolitione nihil hætenus certi reperire potui.

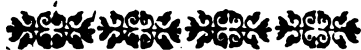
CAPVT III.

De alijs Græcorum Annis insignioribus, partim ante, partim post initium Olympiadum vsq; ad Alexandrum Magnum, cum Epocha Christi connectendis.

CONCLUSIO III.

Inter reliquos Græcorum insigniores annos, vsque ad Alexandrum Magnum, notabiles sunt, & eo ordine temporum consignandi, qui & quo in infra scripta Synopsi recensentur.

An. ante Epoch. CHRIS.	Initia Vitæ, aut Rerum gestarum.
1026	H omerus nascitur, moriturus Anno 912. annorum 114.
774	Hesiodus moritur annis 138. post Homerum.
884	Lycurgus, vt Charilai tuor, Regnum Lacedæmonior. administrat.
686	Archontes annui Athenis incipiunt, cum antea decennales essent.
658	Cypselus Tyrannidem Corinthi inuadit, moriturus anno 628.
640	Thales Milesius nascitur, moriturus anno 548. annor. 90.
638	Solon nascitur, & anno 594. dat leges Atheniensibus moriturus anno 559. annor. 80.
628	Periander succedit Cypselo, moriturus anno 584. annor. 80.
612	Pythagoras Samius floret, & anno 532. venit in Italiam.
500	Anaxagoras Clazomenius nascitur, moriturus anno 428. quo & Pericles obiit.
490	Marathonia victoria Græcorum duce Militiade contra Perlas.
480	Xerxis trãitus ex Asia in Europam vere ineunte, eiuq; aduentus in Atticam Olympicorum tempore.
480	Salamina victoria Græcorum de Persis, duce Themistocle die 23. Septemb. Xerxis fuga in Asiam die 8. Nouembris.
472	Democritus Abderites nascitur, moriturus post annos centum, & ultra.
471	Socrates nascitur, moriturus anno 400. ann. 71.
460	Hippocrates Cous Medicus nascitur, moriturus post annum 375. & ante 350.
458	Lysias Orator nascitur.
444	Empedocles floret.
432	Meton cum Euthemone obseruat Solstitium æstiuum, & Cyclum decemnoualem edit.
431	Bellum Peloponnesiacum incipit verno tempore; duraturum annos 27 $\frac{1}{2}$. vsq; ad autumnum anni 404.
428	Plato nascitur Aprili, moriturus anno 348. annor. 81.
384	Aristoteles nascitur, moriturus anno 322. annor. 63.
381	Demosthenes nascitur, moriturus & ipse anno 322. annorum 60.
371	Leuctrica victoria Epaminondæ Thebani, de Cleóbrotto Lacedæmonior. duce, initio estat.
341	Epicurus nascitur Ianuario ineunte, moriturus anno 264. annor. 72.

Homeri ortum Herodotus in libello de vita Homeri affirmat fuisse Smyrnæ Anno CLXVIII. post bellum Troiæ, cuius sententiam præferunt alijs Salianus ad Mundi Annum 3039. & Petau-

Petauius lib. 9. de Doctr. tempor. c. 30. sed Salius annos illos 168. numerat ab excidio Troiæ, quod iam notarat Anno 1184. ante Epocham Christi, ideoque ortum Homeri cōsignat Anno 1016. ante Christum; quod sanè mirum est, cum Salius adducat ipsa Herodoti verba numerantis ab expeditione Græcorum in Ilium, quare hic de Homero nō secus, ac Homerus quandoque dormitavit bonus Salius; rectius Petauius numeravit eos ab expeditione illa, quæ decennio prior fuit excidio; sic enim Herodotus: *Ceterum ætatem Homeri, si quis diligenter restitit; ratiocinetur; ex his facile deprehendet. Nempe ab expeditione Græcorum, quam Agamemnon, & Menelaus in Ilium susceperunt annis centum post atque triginta Lesbos oppidatim habitari cepit, cum antea nullam prorsus haberet civitatem. Post annos viginti Cuma Aeolica habitata est. Deinde à Cuma annis duodeviginti in Smyrnæ Cumanas colonias deduxerunt, quo tempore natus est Homerus.* Hinc concludit Homerum natum. *Annis centum, & sexaginta octo post Trojanum bellum.* Petauius ergo licet loco adducto semel ab expeditione, & deinde lapsu calami à Troiæ capta eisdem annos numeret, recipit tamen in Chronico ab expeditione eos computat, & notat anno ante Epocham Christi 1026. quia Troiæ excidium, sicut & nos, ponit anno 1184. ante Ep. Christi, his enim subducendo 168. restat annus 1016. sed addendo decem annos ab excidio ad initium belli, fiunt 1026. Non longè, abit Gellius l. 17. c. 21. dicens: *Annis post bellum Trojanum, ut Cassius in primo Annalium de Homero, atque Hesiodo scriptum reliquit plus centum, atque sexaginta.* Alias opinioniones de Homeri ætate indicant Gellius supra, Clemens Alex. 1. Strom. & Eusebius sub annum 8. Samuelis; quas non expedit referre, quia nulla supputatione fulciuntur, qualis est ea qua Herodotus utitur, ut merito eam Salius, Petauius, Gordonus in Chronico alijque antecerunt. Quoad mortem Solinus cap. 42. *Smyrna, unde præcipue nati Homero patri patria extitit, qui post Ilium captum Anno CCLXXII. humanis rebus excessit, Agrippa Sylvio. Tyberini filio Alba regnante anno ante Urbem conditam CLX.* Quod ipsum voluit dicere Cornelius Nepes apud Gellium supra, cum scripsit *Homerum fuisse ante Romam conditam annis circiter sexaginta.* Demum iam annis 1184. Troiani excidij annos 272. cadit mors Homeri in Annum ante Christum 912. adde item annis 752. vel 753. Urbis conditæ, quibus natus est Christus, annos 160. & habebis annos eisdem 912. quare his admixtis Homerus mortuus est annorum 114. Adde Herodotus eum mortuum fuisse ineunte vere in litore Insulæ Ios, quæ est vna Cycladum, cui consentiunt Strabo lib. 10. Plutarchus in Sertorio, Pausanias in Bœoticis, & Solinus c. 17. & Pausanias adiungit oraculum de eius longevitate.

2 De Hesiodo Gellius nimis laxè l. 17. c. 21. ex Annalib. Cassij. *De Homero, & Hesiodo inter omnes ferè scriptores constitit, ætatem eos egisse, vel usdem ferè temporibus, vel Homerum aliquanto antiquiorem, utrumque tamen ante Romam conditam vixisse.* Pressius Solinus cap. 42. statim post Homeri mortem subdit: *Inter quam, & Hesiodum Poetam, qui in auspicijs Olympiadis primæ obiit CXXXVIII. ann. interfuerunt.* Qua ratione obiisset anno ante Christum 774. nempe anno 3. primæ Olympiadis, ut patet si numeres annos 138. post Homeri mortem, quam statuimus anno 912. ante Christum. At Suidas verbo Hesiodus inquit: *Fuit Hesiodus ex aliquorum sententia Homero antiquior: cui illi æqualem alij faciunt. Porphyrius autem, & alij plurimi centum annis iuniorem fuisse definiunt, ut qui triginta duos tantum annos primam Olympiadem antecesserit:* Sed non exprimit utrum loquatur de morte ipsius; sic enim addendo 30. annos annis 776. obiisset anno 806. ante Epocham Christi, esto Salius ad Annum Mundi 3245. habeat annos 808. qui ipsi sunt 809. ante Epocham Christi, ubi multa eruditè congerit de nece Hesiodi, & sepultura. Petauius autem in Rationario tempor. parte prima l. 1. c. 12. sic concludit de Hesiodo: *Sed æqualem fuisse Homero, ex Arcturi ortu, quem Poeta ille describit, eruditi artis illius colligunt.* Citatque in margine Longomontanum 2. Sphæricorum nempe cap. 4. probl. 2. Sed ibi Longomontanus fatetur tum ob refractionem Arcturi prope horizontem, tum ob incertitudinem fastorum, quibus Hesiodus vltus est in determinando eius ortu Heliaco haud ita certum esse tempus Hesiodi ex eo, quod ceciderit inter solstitium hybernum, & ortum vespertinum

Heliacum Arcturi intercedere dies 60. Quod nos quoque iudicavimus lib. 6. Almagesti noui c. 19. Probl. 8. hoc examinantes. Itaque concludo standum esse Solino, qui duplici Charactere obitum Hesiodi intra primam Olympiadem definiuit, cui & Mercator adhæsit.

3 Lycurgus Eunomi filius ex Proclidarum, qui Lacedæmone regnabant stirpe; mortuo Regi Polydecto fratre suo, qui uxorem filio grauidam reliquerat, tutelæ titulo regnum administravit donec natum puerum Charilaum Regem declaravit: hanc tutelam Clemens Alexandrinus l. 1. Strom. ex vetusto Chronologo affirmat fuisse annis 300. post Troiæ excidium, & 108. ante primam Olympiadem; unde sequetur hanc tutelam incidisse in Annum ante Epocham Christi 884. siue annis 1184. Troiæ captæ demas 300. siue annis 776. primæ Olympiadis addas 108. Quæ si vera sunt, diuersus est hic Lycurgus, quem Pausanias l. 5. cozum Iphito facit, esto Plutarchus, in Lycurgo; pro eodem sumat, & ex aliorum opinione narret adiuuisse Iphitum, aut etiam suafisse, ut Olympicum certamen instauraret. Sed soluitur nodus hic ex relatis ab Eusebio priore libro Chronicorum apud Scaligerum in Thesaurio Temporum; refert enim ex Aristodemio Eliensi, & Polybriō instauratum quidem certamen Olympicum ab Iphito, sed Olympionicarum nomina nō cœpta describi nisi Olympiade 27. idest anno 108. post Iphitum, quando Corcebus Eliensis victor fuit in stadio, & ab hac Olympiade Græcos cœpisse tempora numerare; quæ cohærent cum Clemente Alexandrino, quatenus Lycurgi tutelam, & administrationem regni ponit annis 108. ante primam Olympiadem, quare eodem anno vna cum Iphito, utpote ex Herculis stirpe ambo, instaurarunt agonem Olympicum, aliàs ab Hercule institutum, nec est necesse duos Lycurgos agnoscere, aut Pausaniam, & Plutarchum erroris insimulare ut facit Capellus in Chron. ad annum Mundi 3116.

4 Cap. 1. nu. 12. docuimus Archontes decennale Athenis delijisse anno 686. ante Epocham Christi, & inde cœpisse Archontes annuos, quorum primum Eusebius nominat Creontem. Ab hinc autem annis 46. natus est Thales Milesius; natus est enim Olympiadis tricesimæ quintæ anno primo, ut ex Apollodoro in Chronicis refert Laertius in vita Thaletis, & S. Cyrillus l. 1. in Iulianum; natus ergo est ex dictis c. 2. de initio Olympiadum anno 640. ante Epocham Christi: addit Laertius *mortuum ætatis anno septuagesimo, siue ut Socrates ait nonagesimo: quinquagesima quippe, & octava Olympiade esse defunctum.* Quare iuxta Socratem mortuus est anno Christi 548. licet Eusebius in Chronico Græco ponat vixisse supra centum annos. Ergo Eclipsis Solis à Thalete prædicta Olympiadis XLV. anno quarto, Urbis conditæ CLXX. ut refert Plinius lib. 2. cap. 12. accidit anno ante Christum 583. quando Thales erat annorum 57. Sed ante hanc Eclipsim mortemque Thaletis accidit Tyrannis Cypseli, qui fuit pater Periandri, Periander autem, ut narrat Laertius in eius vita, excessit è vita annos natus ferme octoginta, additque Socrates eum ante Croesum diem obiisse ait LX. & vno annis; ante quadragesimam nonam Olympiadem: & in fine: *exercuitque tyrannidem annos quadraginta, vel 44. ut habet Aristoteles lib. 5. Politicor. cap. 12.* Olympias 49. ex dictis c. 2. incœpit anno 584. ante Epocham Christi, adde his annos 44. tyrannidis, fit annus 628. ante Christum, quo Periander successit in tyrannide patri Cypselo; Cypselus autem regnavit annos fere 30. ut scribit Herodotus lib. 5. & Pausanias lib. 1. Eliacorum, qui additi annis 628. dant annum 658. pro initio tyrannidis Cypseli, ut rectè habet Petauius in Chronico, & lib. 9. c. 31. corrigendi ergo qui ex Eusebio colligunt Cypselum Pritanis oppressis, occupatæ tyrannidem Corinthi anno 1. Olympiadis 30. idest ante Epocham Christi anno 660. ut colligit Sigonius in temporibus Atheniensium, & ex eo Salius ad Mundi annum 3394.

5 Solon Salaminius, ut scribit in ipsius vita Laertius: *Floruit maxime circa quadragesimam sextam Olympiadem, cuius tertio anno Archon Atheniensium fuit, ut ait Socrates, quo etiam tempore leges eis dixit: obiit autem in Cypro, ætatis suæ anno octogesimo;* de anno legum à Solone datarum Atheniensibus consentiunt Clemens Alexandrinus l. 1. Eusebius in Chronico, & S. Cyrillus lib. 1. in Iulianum. Plutarchus autem in Solone eum obiisse anno 2. Olympiadis 55. videlicet ante Epocham Christi 559. aut 558. quare additis 800. ætatis,

etatis, natus fuerit anno 638. leges autem tulerit anno 594. qui erat Tarquinij Prisci 22. non 33. vt malè scripsit Gellius lib. 17. c. 21. Idem Plutarchus in Solone docet Solonem obiisse Hegestrato Archonte Athenis, & anno vno post tyrannidem vsurpatam à Pisistrato, ergo Pisistratus tyrannidem iniit anno primo Olympiadis 55 idest ante Christum 560. Aristoteles autem l. 5. Polit. c. 12. computat annos 33. ab exordio tyrannidis huius ad mortem Pisistrati, ergo mortuus est Pisistratus anno 527. ante Christum. Quædam alia circa Pisistratum minus hic necessaria disputat Petauius in Paralipomenis tom. 2. pag. 856.

6 *Pythagoræ* tempus designat Laertius in ipsius vita: *Pythagoras iuxta Heraclidem octogesimo etatis anno moritur, iuxta plurimos autem nonagesimo, deinde floruit Olympiade 60. nempe anno ante Christi Epoch. 540. Iamblichus refert in eius vita venisse in Italiam circa Olympiadem 62. idest anuum 532. ante Christum. Sed Plinius lib. 2. c. 8. loquens de Stellæ Veneris ambitu circa Solem, ideoque; modò vespertinæ modò matutinæ subdit. Quam naturam eius Pythagoras Samius primus deprehendit Olympiade circiter quadragesima secunda, qui fuit Urbis Romæ annus centesimus quadragesimus secundus, nempe annus ante Christum 612. Alius est igitur, ac antiquior Philosopho illo celeberrimo, quem ponit Eusebius, & cum secutus Petauius in Chronico, obiisse anno 4 Olympiadis 70. nempe ante Christum 497. vel obiisse Olympiadis 71. anno 3. idest ante Christum 494. vt cum Mariano Scoto ponit Salianus ad Annum Mundi 3560. nam si esset idem, vixisset annos plures quam 115. aut 119. anno enim 612. quando obseruauit Venerem vtq; aduicta iam etate erat, nec vixit vltra 90. annos. Floruit ergo etiam anno illo 612. & non tantum anno 540. Aduertendum est neutrum horum esse illum Pythagoram, cum quo locutus est Numa Pompilius; hic enim fuit alter Pythagoras, nempe Lacedæmonius, qui in stadio vicit Olympiade decima sexta, cuius anno 3. Numa Rex factus est, vide licet ante Christum anno 714. vt concorditer narrat Dionysius Halicarnasæus, & Plutarchus in Numa, addens hinc natum errorè existimantium Numam fuisse Pythagoreum, cum tamen M. Tullius, & T. Lilius Pythagoram Numa posteriorem agnoscant etatibus circiter quinque, vt ibi refert Plutarchus. Iam si anni 100. faciunt etates 3. ergo anni 167. etates 5. At si venit in Italiam Pythagoras Samius anno ante Christum 532. posterior fuit initio Regni Numæ annis 182. Suidas tres Pythagoras memorat, sed tempora tacet.*

7 *Marathonia* pugna Græcorum duce Miltiade cum Persiarum duce Dario celeberrima est, vtpote in qua Græci nouem mille, vt ait Pausanias l. 4. vel decem mille, vt habet Iustinus l. 2. & Paulus Orosius, desideratis, tantum 192. vicerunt Persiarum trecenta millia in Campis Marathonis, vt ait idem Pausanias, & occiderunt sex mille, & quadringentos, esto Iustinus dicat fuisse in eo exercitu Persarum sexcenta millia. Sed de anno non minus dissidium. Nam Scaliger lib. 5. de emend. tempor. pag. 406. affirmat cladem hanc Persarum contigisse anno 2. Olympiadis 72. hoc est ante Christum 491. tum quia Eusebius eundem annum Olympiadicum ponit, tum quia Herodotus ait Darium obiisse anno 62. à Marathonis pugna obiit autem anno 262. Nabonassari, qui annus totus penè concurrit cum anno ante Christum 486. Salianus autem ad Mundi annum 302. Marathoniam pugnam consignat Olympiadis LXXII. anno primo, & ante Christum 491. sed ante Epocham Christi vltimatam 492. & eundem annum Olympiadum tribuit Eusebio, idque confirmat ex Dionysio Halicarnasæo. qui lib. 5. narrat Marathoniam pugnam annis XVI. posteriorem fuisse Iunij Bruti funere, quem obiisse supponit anno Urbis conditæ 245. denique pro hac sua opinione adducit Pontacum in notis ad Eusebium, Authorem Olympionicarum ad Olympiadem 72. Torniellum in 6. etate Mundi, & Gordonum in Chronicis. Sed Petauius l. 10. de Doctrina temporum c. 22. & part. 2. Rationarij lib. 3. c. 11. contendit Marathoniam pugnam incidisse in Olympiadis LXXII. annum 3. qui annus inceptit anno ante Epocham Christi 490. ab etate, cui sententiæ nos quoq; subscribimus, quia Thucydides, qui scripsit res has tuo tempore gestas, & in sua regione lib. 1. affirmat Marathonium prælium accidisse *δυσάρω έτη* decimo anno ante Salaminiam pugnam, idemq; affirmat Lyuas in Epitaphio Corinthiacorum auxiliarium,

& Vbbo Emmius l. 2. rerum Chronol. pag. 49. extrahit etiam trouerfiam autem est Salaminiam pugnam accidisse anno 2. Olympiadis 75. atque adeo anno ante Epocham Christi 487. accedit Plutarchus in Aristide, qui hanc pugnam ait accidisse *Phenippo Athenis prætorè*, hic autem ex Catilone Archontum, fuit Prætor anno 3. Olymp. 72. deniq; Senecus Sulpicius in hist. Sacra agens de Regib. Persarum, qui vixere circa reedific. Templi, ait de Dario Hystaspis. *Hic ante quadriennium, quam decederet, apud Marathonem pugnavit celeberrimo Græcis, Romanisq; historus prælio. Id gestum post Romam conditam anno ferè ducentesimo, & sexagesimo Macerino, & Augurino Consulibus, ab hinc annos (sitamen inuestigatio Romanorum Consulium non sefellit) DCCCLXXX. et VIII. omne enim tempus in Stilichonem Consulem direxi. Si Darius decessit anno 2. Olympiadis 73. ergo quadriennio ante pugna Marathonis incidit in 3. annum Olymp. 72. Errat tamen Sulpicius ponens illo anno Consulem Macerinum cum Augurino, fuere enim anno 490. Consules *Atratinus & Augurinus II.* Quando autem dicit à Consulatu Stilichonis ad Marathoniam pugnam annos 888. neutrum terminum includit, nam vt habet Plutarchus in Camillo, Marathonis pugna accidit die sexta Boedromionis instantis, nempe Septembri 29. anni 490. ante Chr. à quo ad initium Consulatus Stilichonis, qui fuit anno 400. Epochæ Christi sunt anni 489. completi, & mentes fere 4.*

8 *Xerxis diabolus*, idest transitus ex Asia in Græciam, magna incôstantia, & dissidio à se ipso diuersos in annos coniicitur à Scaligero, vt ostendit Petauius lib. 10. de doct. tempor. cap. 23. sed reuera transitus ille incidit in vernali tempore anni ante vltimatam Christi Epocham 480. Olympiadis LXXIV. anno quarto exeunte, & instante Olympiadis LXXV. *Calliade Athenis præfecto, Consulibus; Fabio Fabulano iterum, & Sp. Furio.* Consules suppeditat Dionysius Halicarnasæus lib. 9. Olympiadem instantem idem Dionysius, & Diodorus Siculus lib. 11. Calliadis præfecturam vterque exprimit, & Herodotus qui cum dixisset lib. 7. *Xerxes nunciato sibi prorsus alueo absoluto, sardibus vbi hybernauerat, ineunte vere cum exercitu instructo profectus est Abydum versus, cui mouenti Sol suam in Cælo sedem relinquens apparere desijt, cum nulla nubes, imò serenissimus esset aer, & pro d. e. nox extitit: postea lib. 8. addit. *Ατρωετη* Helleponti ex quo iter ingredi capere Barbari, vnum mensem triuere transeundo in Europam, tres alios donec in Atticam peruenere, Calliade summum Athenis magistratum gerente, sed & lib. 7. dixerat. Nam tempus Olympiadis in hac negotia incidit, & lib. 8. post cladem ad Thermopylas: *Quidam Arcades perfugæ, in conspectum Regis adducti interrogatiq; quidnam Græci agerent responderunt, eos agere Olympia, & spectare certamen gymnicum, & equestre.* Verum obcuratior illa Solis, quam indicat Herodotus, non fuit vera Eclipsis ex interposito Lunæ, sed Spuria ex globulo vaporum extraordinario, ac portento; nam Anno illo quarto Olympiadis 74. exeunte vernoq; tempore Anni 480. ante Epocham Christi examinatis omnibus Nouilunijs mensium illorum nulla potuit Solis Eclipsis contingere in Asia viciisq; locis, saluis Astronomiæ canonibus; Illa verò Eclipsis Solis, quam anno præcedenti, idest 481. affert Buntingus 19. Aprilis non est ad rem, tum quia non pertinet ad hunc annum, quo certum est ex Calliadis præfectura, & ex proximo initio nouæ Olympiadis Xersem transisse in Græciam; tum quia Buntigana non fuit digitorum 2. sed vnus, & min. 45. & Herodotea fuit totalis, & tanta vt pro die nox extiterit. At Scaliger lib. 5. pag. 407. ait se deprehendisse hanc Eclipsim anno 4. Olympiadis 74. anno periodi Iulianæ 4233. Aprilis 19. at hic annus erat ante Epocham Christi 481. quo Aprilis 19. currebat adhuc annus 3. Olympiadis 74. postea concludit. *Proculdubio intelligendum est accidisse anno quarto transisse, & quia parum supererat ad initium Olympiadis, propterea in ipsam Olympiadem coniectum fuisse transitum Xerxis.* Et fortasse aliqui ad tempus respexerunt, quo Xerxes post 4. Menses à traiectu Helleponti, peruenit in Atticam, tunc enim factum erat Nouilunium, cuius prænilunio certamen Olympicum successit. Porro Herodotus lib. 8. postquam dixerat *Olympia iam, & Carnea p. a. erant,* refert naualem victoriam Græcorum de Persis ad Salaminiam duce Themistocle, nempe autumnum, & Mardonium relictum in Græcia; deinde lib. 9. narrat Cleombromum*

cessisse ab Isthmo dicens: *Reduxerat autem ab Isthmo copias Cleombrotus ob eam causam, quod sibi inter sacrificandum aduersus Persam Sol in Cælo obscuratus esset.* Reuera autem ex Tabulis Astronomicis Anno ante Christi Epocham 480. fuit Eclipsis Solis die 2. Octobris hora fere 2. post merid. Athenis digitorum $7\frac{1}{2}$. Sed initium Eclipsis sub meridiem; ex quo stabilitur annus idem Salaminæ pugnæ Naualis, & transitus Xerxis in Europam. Salaminia victoria accidit Boedromionis die 20. qui incidit in Iuliani Septembris diem 23. inde post 45. dies Xerxes abcessit in Asiam, vt ex Herodoto l. 8. Diodoro lib. 11. & Plutarcho in Themisthocle liquet.

9 Xerxis occasione *Anaxagora, & Democriti* ætas inquirenda est; de Anaxagora Diogenes Laertius sic: *Fertur in Xerxis transitu annum ætatis vicesimum egisse, vixisseq; annos 72.* Apollodorus in *Chronicis* floruisse eum Olympiade 70. & anno primo Olympiadis 78. defuisse refert. Ergo natus fuisset anno 500 ante Epocham Christi, ex priore asserto Diogenis, sed inhærendo Apollodoro, obiisset anno 468. ante Christum, quo iniuit Olympias 78. Verum Plinius l. 2. c. 58. ait: *Celebrant Græci Anaxagoram Clazomenium Olympiadis septuagesimæ octauæ secundo anno prædixisse &c.* Quando autem accusatus est quod de dijs malè sentiret, agebatur, vel paulo ante acta fuerat *Olympias septima, & octogesima*, vt ait lib. 12. Diodorus Siculus, additq; Periclem discipulum Anaxagoræ accusatum ab Æmulis vnde femina Peloponnesiaci belli, & Thucydides Periclem obiisse anno 3. belli huius, nempe 428. ante Christum. Suidas verbo *Anaxagoras* ait obiisse anno LXX. ætatis. Fortasse in Apollodoro inuersis numeris pro 78. scribendum est 87. Nam Suidas ait postquam accusatus fuerat, quod dixisset Solem esse matsam ignitam, Athenis pulsus fuisse non obstante patrocinio Periclis, & Iamphacum profectum mortem sibi inedia consciuisse; obiit ergo Olympiadis 87. anno primo, quo pulsus fuit Athenis, idest ante Christum anno 431. Adde his annos 70. vitæ currentes, & incidit eius ortus in annum 500. ante Christum, & hoc pacto verum est, quod dixit primum Laertius, eum habuisse annos 20. quando Xerxes tranliuit in Europam; quod confirmauit auctoritate Phalerei subiungens: *Philosophari cæperat Athenis sub Calliade vicesimo ætatis anno, vt refert Demetrius Phalereus in descriptione Archonton.* Sic enim conciliantur dicta Diodori, Plinij, Demetrii, Phalerei, Suidæ & ex parte Diogenis, imò, & Apollodori si corrigatur textus; Mihi tamen probabilius est, non tam citò obiisse, sed ab hac accusatione eius, & carcere, quo detentus est Athenis, vsque ad mortem intercessisse annos ferè duos, & eodem anno mortuum quo & Pericles nempe anno 3. belli Peloponnesiaci, vt habemus ex Thucidide de Pericle: tunc enim Anaxagoras desperauit de reditu Athenas, mortuo suo patrono, & sic verior est numerus annorum 72. à Laertio positus, vt præcior & probabilior quam rotundus numerus annorum 70. positus à Suida.

10 His de Anaxagora constitutis haud ita facilè extricabitur à nobis controuersia de Democriti Abderitæ ætate, quæ visa est adeo perplexa Petauio in Paralipomenis ad Tomum 2. de Doctrina tempor. pag. 862. Nam Diogenes Laertius cum libro 9. in Democriti vita dixisset, eum *Secundum quosdam conuenisse Anaxagoram, cum annis XL. iunior quam ille esset*, id confirmauit paulo post ipsiusmet Democriti testimonio dicens: *Erat autem, vt ipsemet in paruo Diacosmo refert, iuuenes eo tempore, quo iam Senior viuebat Anaxagoras, illo minor natu annis XL. paruum verò illum Diacosmum à se compositum refert post Troiæ excidium septuagesimo trigesimo, vt habetur ex textu Græco, non 530. vt quidam Latini codices habent; Troiæ excidiū fuit anno 1181. ante Christum, ergo scripsit Diacosmum anno 454. subiungit deinde Laertius natus est, vt ait Apollodorus in *Chronicis, Olympiade LXXX. vt autem Thrasyllus LXXVII. anno maior natu quam Socrates; additque vixisse vltra centum annos.* At Suidas verbo Democritus inquit *Natus est eodem tempore, quo, & Socrates Philosophus Olympiade LXXVII, vel vt alij volunt LXXX.* Licet enim in Latina versione Laertij, & Suidæ loco *Natus est* legatur *Vixit*. Græcè tamen habetur γεννησθαι à verbo γίγνομαι; quod significat *genitus est, seu factus, seu natus.* At verior videtur Thrasylli opinio: nam si natus est Olympiade 77. idest anno ante Christum 472. ergo quando con-*

scripsit Diacosmum habebat annos 18. si autem natus est Olympiade LXXX. nempe anno ante Christum 460. verificatur quidem eum fuisse natu minorem Anaxagora annis 40. cum illum natum anno 500. posuerimus, sed scripsisset Diacosmum anno 454. idest annos natus 6. quod est intolerabile. De Socrate Laertius lib. 2. scribit: *Nascitur Socrates vt ait Apollodorus in *Chronicis* sub Apsephione septuagesimæ, & septimæ Olympiadis anno quarto, Thargelionis mensis sexta die, quo die lustrant Athenienses Ciuitatem, Dianamq; natam Delij tradunt. Moritur anno nonagesimæ quintæ Olympiadis septuagesimo ætatis anno. Eadem ferme Demetrius Phalereus. Sunt qui sexagenarium obiisse referant.* Sed hinc nodus magis implicatur à Diodoro Siculo l. 14. vbi cum præmisisset notam temporis dicens: *Quarta, & nonagesima Olympias agebatur* deinde intra eundem annum ait. *Per idem tempus Democritus Philosophus mortem obiit annos natus nonaginta:* Olympias hæc incepit anno ante Christum 104. ergo natus esset anno ante Christum 494. annis 22. ante Socratem, at cum non appellet eum Abderitam, fortasse confundit eum cum Democrito Trezenoio, de quo Laertius in vita Empedoclis. Vt reliqua vtrunque extricemus, existimo Democritum de se attestatum quidem esse iuniorē se fuisse Anaxagora, non tamen XL. annis, sed Laertium addidisse de suo illam interpretationem, secundum alios, eos scilicet, qui cum Apollodoro putabant eum natum Olympiade 80. Proinde verius censeo natum esse anno ante Christum 472. & iuniorē fuisse Anaxagora annis dumtaxat 28. obiisse verò post annum centesimum ætatis; Socratem autem natum anno 471. Aprilii mente durante adhuc anno primo Olympiadis 77. & obiisse anno 400. ante Christum nempe anno primo Olympiadis 95. Sic enim explevit annos 70. ætatis. Qui autem dixerunt obiisse annorum 60. sequebantur Apollodorum, iuxta quem natus putabatur Olympiade 80. idest anno 460. ante Christum. Hæc igitur sunt fundamenta, ob quæ recessimus ab opinione Petauij, qui in Paralipomenis ponit Democritum natum anno periodi Iulianæ 4244. idest ante Christum 470. mortuum verò, non anno 4256. vt posuerat in Chronico, sed 4253. idest ante Christum 361. Meritò etiam Salianus ad annū mundi 3554. reprehendit Eusebiū asserentem Democritum floruisse Olympiade 70. idest ante Christum anno 500 quia nimirum floruit cum Anaxagora tunc nato, licet de Anaxagoræ ortu nutet Salianus & anno mundi 3618. agnoscat Eusebium in Chronico Democritū Abderitem referre ad Olympiadem 86. qua claruerit. Empedocle floruisse circa Olympiadem 84. i. anno ante Christum 444. vixisse iuxta Aristotelem annos 65. iuxta Phauorinū 77. iuxta alios 109. auctor est Laertius in Empedocle.

11 *Hippocratem* Coum claruisse Olympiade 86. idest anno ante Christum 436. ponit Eusebius in Chronico, sed Soranus Couis, qui Coorum bibliothecas perscrutatus est, ex Istomachi libro de secta Hippocratis, & alijs affirmat, eū *natum anno primo Olympiadis octogesimæ die 27. Agrinensis mensis, vocatumq; Abderam, vt Democritum ab infania, & urbem à peste liberaret, deinde concludit. Vita functus est apud Larissæos quando & Democritus obiisse traditur, atque alij quidem nonagesimo ætatis suæ anno, alij octogesimo quinto, alij centesimo quarto, quidam verò centesimo nono decessisse tradunt.* Ortus igitur est anno ante Epocham Christi 460. mortuus verò inter 375. & 351. annum. Iso-cratem verò natum Olympiadis 86. anno primo idest anno ante ep. Christi 436. referunt Dionysius Halicarnas. lib. de antiquis oratoribus, & Eusebius in Chron. Plutarchus autem opusc. de vita decem oratorum, ait fuisse priorem Platone annis 7. posteriorem Lysia 22. ergo Lysias natus erat anno 458. Metonem cum Euctemone obseruasse Solstitium anno Nabonarsari 316. die 21. Phamenothe mense, Abscude Athenis Archonte, idest ante Christum 432. Iulij 28. tradit Ptolemæus l. 2. Almagesti, & eundem proposuisse Cyclum decenoualem Abscude Athenis præfecto Olympiadis 86. anno quarto, iniuiisseq; cyclum à die Scirrhophorionis vltimi mensis, atque adeo, exeunte anno Olympiadico narrat Diodorus Siculus lib. 12. hoc est anno item 432. ante Christi Epocham. Quæ verò Langius lib. 1. de annis Christi c. 14. disputat contra Scaligerum, & Petauium, non est loci huius discutere: Satis enim est annos designasse. Corrigendus ergo Salianus, qui ineunte anno 4. Olympiadis 86. ponit initium Cycli Metonici, ad Annum Mundi

Mundi 3621. cum debuerit exeunte .

12 *Peloponnesiæ* belli initium fuisse verno tempore anni ante Epocham Christi CDXXXI. iam demonstrauius cap. 2. numero 2. 3. 4. & 5. & quidem ex duabus Solis, & vna Lunæ Eclipsi; consentiuntque; peritissimi quique Chronographi cum Scaligero l. 5. de emend. temp. pag. 410. Petauio l. 10. de doctrina tempor. c. 27. & parte 2. Rationarij l. 3. c. 11. Saliano ad annum Mundi 3623. Langio l. 2. de Annis Christi c. 16. Vbbone Emmio l. 2. Rer. Chronol. p. 49. Ante hos verò idem sensit Diodorus ille, qui scripsit Olympionicarum Catalogum, quem ac Thucydidem sequitur Diodorus Siculus adnotans eundem cum Thucydide Prætozem Athenis Pythodorum, & Olympiadem 87. cuius annus primus adhuc durabat, cum post duos menses, successurus esset Pythodoro Euthydemus anno 2. ineunte Olympiadis 87. ideoque rectè Eusebius initium belli huius notat durante adhuc anno primo diætæ Olympiadis. Gellius quoque; accuratè lib. 17. cap. 21. dixit cœpisse circa *Vrbis conditæ* annum trecentesium vigesimum tertium iam enim Varronianus annus 323. incœperat vel incœpturus mox erat. Nam Plinius l. 30. c. 1. nimis laxè assignat Vrbis annum 300. licet dicat à CCC. anno indicans fuisse postea; Ille autem qui Olympiadas percensuit, & quem sequitur Diodorus Siculus, adnotat Euthydemum, quia successit paulo post Pythodoro, & belli huius annus maxima parte ad eius præturam spectauit; nam ait Thucydides l. 5. καὶ Πυθόδωρος ἔτι δύο μῆνας ἀρχήτος; idest Pythodori anno præfecturæ duobus mensibus superstitibus.

Finem autem belli huius c. 2. num. 5. ostendimus fuisse ante Septembrem anni 404. ante Christi Epocham, ex Eclipsi, atque; adeo durauit hoc bellum à vere anni 431. ad autumnum anni 404. annos XXVII. & menses ferè 6. non autem annos XXVIII. & menses 6. vt habet Xenophon continuator Thucydidis, cuius aliquos alios parachronysmos elucidauit Petauius l. 10. c. 28.

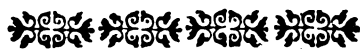
13 De Platone Atheniensis Philosopho Diogenes Laertius lib. 3. in eius vita sic: *Nascitur autem Plato, vt Apollodorus testatur in Chronicis Octogesima octaua Olympiade, Thargelionis septima, qua die natum Apollinem Delij autumant. Moritur autem, vt Hermippus tradit, primo anno centesimæ octauæ Olympiadis in nuptijs discumbens Octogesium, & primum ætatis agens annum: Neanthes octoginta quatuor annos natum defecisse scribit. Est igitur Isocrate minor natu annis sex, ille quippe sub Lysimacho; Plato sub Aminia natus est, sub quo, & Pericles diem obiit.* Plutarchus opusc. de 10. Oratorib. facit illum iuniorem Isocrate annis 7. Suidas verbo *Platon* scribit natum in Insula Aegina Olympiade 88. vixisse annos 82. mortuum esse, dum post epulas dormiret Olympiade 108. Thucydides autem l. 2. affirmat Periclem mortuum esse post annos duos, & menses sex ab initio belli Peloponnesiæ; ergo cum bellum illud incœperit à verno tempore anni 431. ante Christum sequitur Periclem obiisse anno 429. autumnii tempore post initium annum 4. Olympiadis 87. quo durante sequenti mense Aprili (hic enim magna parte concurrebat cum Thargelione) anni 428. ante Ep. Christi natus est Plato, si quidem anno eodem Græcorum natus est, quo Pericles obiit, esto vt moris est veterum Chronologorum dicatur natus Olympiade 88. vt pote instante. Scitè igitur Petauius in Chronico ponit natum anno 428. ante Christi Epocham; malè autem Athenæus lib. 5. posuit natum anno præcedenti Prætoze Apollodoro; peius Eusebius in Chronico differens Platonis ortum ad annum 4. Olympiadis 88. nec bene Salianus Anno Mundi 3625. ponit natum anno ante Christum quidem 428. sed qui est ipsi ante Epocham vsitatam Christi 429. quasi verò ortus esset Olympiadis 87. anno 4. ineunte vel ætate, aut autumno, cum natus sit verno tempore subsequenti. Ab Aprili autè anni 428. ad initium Olympiadis 108. idest ætatem anni 348. ante Christum sunt anni solidi 80. & aliquot menses; ergo mortuus est anno ætatis 81. vt Laertius, non 82. vt Suidas.

14 *Aristotelis* Stagiritæ annos Laertius lib. 4. in ipsius vita sic digere. *Ait autem Apollodorus in Chronicis natum illum anno primo nonagesimæ nonæ Olympiadis, perrexisseque; ad Platonem decimo septimo ætatis anno, annosque viginti apud eum commoratum. Tum verò venisse Mithilenei principè Eubulo, quarto anno centesimæ quartæ Olympiadis; verum Platone primo anno demortuo, sub Theophi-*

*lo profectum esse ad Hermiam, mansisseque; annos tres, sub Pythodoro autem se contulisse ad Philippum secundo Anno centesimæ nonæ Olympiadis Alexandro quintum decimum iam annum ætatis agente; Athenas verò concessisse secundo anno centesimæ undecimæ Olympiadis, atque in Lyceo tredecim annos docuisse, ac demum perrexisse Chalcidem, tertio anno centesimæ decimæ quartæ Olympiadis, morboque periisse, cum esset annorum fere sexaginta trium: quo etiam tempore Demosthenes in Calabria defunctus sit. Suidas ait natum Olympiade XCIX. vixisse annos LXX. sed ante hos Dionysius Halicarnas. libro de antiquis Oratoribus de Aristotele scripserat. *Natus autem est Olympiade nonagesimæ nonæ triennio Demosthene maior Prætoze Athenis Diotrephe.* Iam cum Olympias 99. incœperit ab ætate anni ante Christi Epocham 384. eiusque annus primus durarit vsque ad ætatem anni 383. non constat vtri ex his debeat adscribi ortus Aristotelis, communiter tamen Chronologi adnotant annos 384. ideoque; Demosthenis ortum anno 381. & mortem anno 322.*

15 *Leuætrica* pugna, qua nimirum Epaminondas cum paucioribus Thebanis ingenti clade prostrauit Lacedæmonios ad Leuætra Bœotiz, licet hi plures essent, ducemque haberent Cleombrotum, accidit Anno ante Epocham Christi 371. vt prudenter ponunt Petauius l. 10. c. 31. & in Chronico, & Salianus Anno Mundi 3683. Quandoquidem Diodorus Siculus lib. 15. cum dixisset. *Apud Eleos acta est Olympias secunda supra centesimam regente Athenis Alcisthene, anno sequenti regente Athenis Phrasiclida Ieuætricam pugnam refert, & Pausanias lib. 8. Lacedæmonij Leuætricam accepere cladem, Athenis summum magistratum gerente Phrasiclida Olympiadis centesimæ secundæ anno altero.* Idemque; fatetur Scaliger in Olympiadum Collectaneis; malè igitur Scaliger idem lib. 5. Emend. temp. pag. 415. & Casaubonus in Chronologia Polybij conijciunt hæc pugnam in annum sequentem, seu ante Ep. Christi 370. quasi verò acciderit anno 2. exeunte Olympiadis 102. cum Plutarchus in Epaminonda dicat accidisse quinta die Mensis Hippodromij, seu Hecatombæonis, atque; adeo ineunte anno 2. Olympiadis. Neque enim verum est Eratosthenem apud Clementem Alexandrinum ab initio belli Peloponnesiæ ad Leuætricam pugnam numerare annos completos 61. numerat enim tantum inchoatos, nec oppositum demonstrat Scaliger, imò Eratosthenes in Tabula Chronologica ab Athenis per Lysandrum captis, ad Leuætricam pugnam numerat annos 34. vt est in textu Græco Clementis Alex. Polybius autem 35. sed includens pugnam ad Capræ flumen, quæ præcessit.

16 Diogenes Laertius librum suum 10. & vltimum Epicuri vita Epicureus & ipse claudit: de quo sic. *Nascitur autem, inquit Apollodorus in Chronicis, ceterisimæ nonæ Olympiadis anno tertio sub Sosigene principe, mensis Gamelionis septima die, septem annis post Platonis obitum, & post pauca: obiit anno 4. centesimæ vicefimæ septimæ Olympiadis sub Pytharato, cum septuaginta, & duos vite annos impleset: deinde recitat testamentum ipsius, quo mandauit celebrari natalem suum, nec non parentum, & fratrum intra diem 10. Gamelionis, & conuentum eorum, qui cum ipso philosophi erant celebrari vigesima cuiusque; mensis die. Errat ergo in die Petauius in Chronico, qui ponit natum anno ante Epocham Christi 341. Gamelionis, *ε'ννὰς*, idest 20. die, seu Ianuarij 21. circiter, confundens diem conuentus amicorum, cum die Natalis, sed errauit in anno Salianus ad annum Mundi 3712. ortum Epicuri notans anno ante Christum 341. qui est ipsi 342. ante Epocham vulgarem Christi, quasi verò ortus esset illo anno, quo iniit annus 3. Olympiadis 109. cum ortus sit inito iam Ianuario anni Iuliani sequentis. Obijt vero Anno ante Epoch. Christi 269. annos natus 72. Quare Sigonius errauit in Atheniensium temporibus 4. annis differens hanc mortem, & Petauius in Chronico, biennio anticipans.*

CAPVT IV.

*De Alexandri Magni Annis, & Epocha Philippi-
ca cum Epocha Christi connectendis.*

CONCLUSIO IV.

*Natus est Alexander Magnus ante Epocham Chri-
sti Anno 356. initio aetatis; successit Philippo
patri defuncto Anno 336. in ita iam aetate; Da-
rium vicit in Campo Gaugamela Anni 331. Ka-
lendis Octob. successit Dario in Monarchia Asia-
tica Anno 330. item circa initium aetatis; obiit
deniq; Anno 324. sub initium aetatis, cum vixisset
Annos 32. Regnasset annos 12. Imperasset in
Asia annos 6. Annis tamen à morte Alexandri
computari non consuevit ab Astronomis, &
Chronographis praesertim Orientalibus, nisi à
die 12. Nouembris anni eiusdem 324. ante Ep.
Christi, quae dies fuit prima primi Aegyptiorum
mensis Thoth: & Anni huius Epocha dicuntur
tum Anni ab excessu Alexandri, tum Philippi,
quia Philippus Ariadeus frater Alexandri Ma-
gni electus à Macedonibus in Regem iam regnare
cœperat tribus circiter mensibus ante diem
12. Nouembris.*

DE Annis Alexandri Magni eiusq; Epocha præ
ceteris eruditè tractant Iosephus Scaliger lib.
V. de emendat. temporum à pag. 416. ad 430.
Iacobus Kristinannus de connexionione Anno-
rum à pag. 302. Petauius lib. 10. de Doctrina temporum à
cap. 32. ad 40. & in Tom. 2. Paralipomenon pag. 859. &
parte 2. Rationarij l. 3. c. 12. Tornicellus in Annalibus sacris
Anno Mundi 3730. Spondanus in Annalibus Sacris à Mun-
di anno 3694. ad 3725. Salianus in Annalibus veteris Te-
stamenti à Mundi anno 3694. ad 3730. Vuilhelmus Langius
l. 2. de Annis Christi cap. 17. Tirinus tomo 1. in Chronico
sacro c. 39. Io. Lucidus in Tabulis Annal. temp. pag. 107.
Franciscus Leuera in Prodroso Astronomiæ l. 1. c. 10.

2 Natus est Alexâder M. ex Philippo, & Olympiade, in-
eunte Olympiade CVI. nempe anno ante Christi Epocham
356. de Anno cõsentiunt omnes Plutarcho asserenti, natû sub
Iudicium Olympicum, præsertim Eusebius in Chron. Pontac-
cus, Scaliger, Gordonus Mercator, Pererius in Daniele
l. 9. Schottus in vita Demosthenis, Tornicellus, Salianusq; ad
Annum Mundi 3698. adducens Functum, & Temporarium,
& Capellum, Petauius l. 10. c. 32. Sed de die controuersia
est: Alianus enim l. 1. var. hist. c. 25. ait natum esse die 6.
Thargelionis, penultimi mensis Atticorum; At Plutarchus
in Alexandro inquit: *Natus est Alexander ineunte mense
Hecatombæone, quem Macedones Loum vocant, die sexta
qua die templum Dianæ Ephesiq; conflagrauit. & post pauca.
Ad Philippum autem, cum Potidæam cœpisset, tres allati sunt
nuncij circa idem tempus; tam illyricos magno prælio su-
peratos à Parmenione; tum ipsum in ludis Olympicis
equo veloci victorem declaratum, tertio de natiuitate Ale-
xandri. Sed errauit Alianus, confundens diem festum na-
talis Dianæ, qui celebrabatur die 6. Targelionis, cum die
templi Dianæ incendi, qui fuit 6. Hecatombæonis. Non
dicit autem Plutarchus tres illos nuncios allatos eodem die,
vt ait Salianus, & quidam interpretes, sed *κατὰ τὴν ἐποχὴν
χρόνου; circa idem tempus*, quod verificari potest, etiam si
intra eandem vnam, aut alteram hebdomadam nuncij illi
venerint, præsertim cum addat auctam hanc lætitiâ Phi-
lippo à variis pronunciantibus Alexandrum inuictum fore,
quod eius natalis in tres victorias incidisset, neq; enim*

victoria Philippi de Potidæa, de Illyricis, & Olympici Lu-
dicri, in eundem diem, imò nec in eandem necessario heb-
domadam conyiciendæ sunt; imò Petauius l. 10. c. 32. putat
illud *idem tempus* accipi posse pro *eodem mense*. Quod si
Philippus erat adhuc ad Potidæam urbem in isthmo inter
sinum Saronicum, & Toroniacum, & ab Elide distantem
trecentis ferè millibus passuum, nuncius de victoria Olym-
pica peruenire ad eum non potuit nisi 20. Hecatombæonis,
seù quinque diebus post Plenilunium ciuile, quo certamen
Olympicum celebrabatur, nempe 15. die Hecatombæonis,
nuncium autem de Alexandro nato 6. die Hecatombæonis
potuit accipere post duos tresue dies, idest 8. aut 9. circiter
Hecatombæonis. Cum ergo natus sit ineunte primo mense
Atticorum, & diebus 9. ante certamen Olympicum, ma-
nifestum est natum esse ineunte Olympiade CVI. non verò
exeunte, atq; adeo ex dictis cap. 2. de Olympiadum nexu
cum Epocha Christi, natum esse anno 356. ante Epocham
Christi. Quo autem die natus sit in forma anni Iuliani in-
quirat Scaliger l. 5. p. 416. & ex sua commentitia periodo
Olympica cõcludit Olympiadem celebratam Iulij 30. Neome-
niam Hecatombæonis incidisse in 2. Augusti, & ortum
Alexandri in diem 7. Augusti octauo die à Ludicro Olym-
pico, additq; Plutarchû solemniter peccare, dum Hecatombæ-
onem Loo confert. Sed Petauius dicto iam lib. 10. c. 32.
illum redarguit, & supposito Atheniensium more vtendi
Nouilunij medijs in determinandis Neomenijs, Solstitioq;
æstiuo tunc in die 27. Iunij, vel si in octaua parte Cancrî
placeat collocatum in Fastis, die 4. Iulij, colligit Neome-
niam Hecatombæonis incidisse in diem 6. Iulij, natum Ale-
xandrum die XI Iulij, Plenilunium, & finem ludicri Olym-
pici die 21. nocte sequenti: additq; non peccasse Plutarchû,
cum magna pars *Loi Mercedonum* cõcurrat cum *Hecatombæone*
Atticorum. Sed Petauius in Paralipomenis tomi 2.
fol. 859. se corrigit, & concludit Plenilunium incidisse in
Iunij 30. aut Iulij 1. atq; adeo Hecatombæonis Neomeniam
in 15. vel 16. Iunij, & ortum Alexandri in 20. aut 21. Iunij.

3 Philippi mortem Diodorus Siculus sub finem libri 16.
descripturus sub hoc titulo *Regni Philippi annus XXI.* sub-
iungit: *sequenti anno, quo Pythodorus Athenis Princeps*
&c. Olympias vndecima supra centesimam acta est; narrat
deinde causam, ob quam interfectus est in certamine à Pau-
sania, cum annos quatuor supra viginti regnasset; quod
repetit initio libri 17. vbi successisse Alexandrum docet, ini-
to anno secundo Olympiadis CXI. mutato quippe Athenarum
Archonte, nam sub titulo hoc. *Regni Alexandri Ann.*
I. subiungit. *Cum Euectus Athenis principatum gereret,*
Alexander acceptq; patris defuncti regno, &c. At Olympias
CXI. incœpit anno ante Epocham Christi 336. eius verò
annus primus absolutus est Neomenia æstiuâ Hecatombæ-
onis anni 335. & inde cœpit annus nouus, ac nouus Præ-
tor Athenis, ergo mors Philippi, & successio Alexandri vi-
detur incidisse, aut in finem anni primi, aut in initium annj
secundi dictæ Olympiadis: atq; adeo ante Epocham Chri-
sti 335. sed si hoc dicamus, damnandi erunt erroris omnes
penè Chronologi, qui Philippi interitum, & Alexandri suc-
cessionem cõsignant Anno primo Olympiadis CXI. ineunte,
aut non multo ante inito, atque adeo Anno ante vulgarem
Epocham Christi 336. & periodi Iulianæ 4358. nimirum
Iulius Africanus, Eusebius, Pontacus, Scaliger, Tornicellus,
Samerius, Gordonus, Mercator, Petauius, Langius, Salia-
nus adducens Functum, Capellum, Calustium, Helulcum,
Temporarium; sed quod caput est damnanda esset, aut ad
alienum sensum violenter detorquenda Sacra Scriptura,
quæ lib. 1. Machab. c. 1. asserit. *Regnavit Alexander an-
nis duodecim, & mortuus est,* infra autem ostendemus eum
mortuum esse in principio Olympiadis CXIV. At si incœ-
pisset initio anni 2. Olympiadis CXI. regnasset annos tan-
tummodo vndecim solidos cum ad Scripturam saluandam ne-
cesse sit annos saltem XI. & tot menses, vt denominatione
sumpta à potiori, & maiori parte dici possit regnasse annos
XII. Præsertim cum regnasse annos 12. & aliquot menses
dicant Arranus, & Diodorus, imò 13. & plus Iustinus, &
14. Eusebius. Hunc nodum Chronologicum, à nemine
quod sciam obseruatum, dissoluimus asserendo Diodorum
initium quidem Regni Alexandri agnouisse septem circiter
mensibus ante finem anni primi Olympiadis XC. atq; adeo
Pythodoro Athenis Præfecto, ac præfecturam gesturo ad-
huc per 7. menses; sed tamen annos Alexandri numerasse

ab eo Archonte, sub quo non vixerat Philippus, sed cuius initium incidit in annum primum Alexandri. Nam si putasset Alexandrum iniuisse regnum cum principatu Euzneti, & initio anni 2. Olymp. CXI. oportebat annum 4. regni differre ad initium anni 2. Olympiadis CXII. & tamen illud posuit Olympiade ipsa CXII. nec tandem Anno XII. verè dixisset in fine libri 17. *Alexander est mortuus regni sui anno duodecima mense septimo.* Quæ liquidiora erunt insipientium in infra scripto laterculo Syntaxim horum annorum cum titulis à Diodoro in fine lib. 16. & libro 17. positis, in quo illud quoque; notandum est sub eodem Archonte Anticle ponit annum x. & xi. Alexandri, quia pars anni illius Archontis ad x. & ad xi. Alexandri pertinet, & priores quinque menses Anticlis ad complendum x. Alexandri, reliqui septem ad annum xi. spectant. Itaque iuxta Diodorum Regnavit Alexander non annos 12. & menses 7. ut quidam perperam referunt, sed annos xi. solidos, & de

Olympiades.	Archontes.	Anni Regni.
CXI	Pythodorus. Euænetus. Ctesicleus. Nicocrates.	xxv. Philippi. i. Alexandri. ii. Alexandri. iii. Alexandri.
CXII	Nicratus. Aristophanes. Aristophon. Cephisophon.	iv. Alexand. v. Alexand. vi. Alexand. vii. Alexand.
CXIII	Euthycritus. Chremes. Anticles, idem	viii. Alexand. ix. Alexand. x. Alexand. xi. Alexand.
CXIV	Aegias	xii. Alexand.

duodecimo menses 7. Videtur itaq; Philippus occisus quingto circiter mense anni 1. primæ Olympiadis. At obstat Iustinus, qui libro 9. dicit Philippum initio veris misisse in Persidem tres duces, & interim dum auxilia à Græcia coirent celebrasse nuptias, eaq; occasione inter ludos occisum à Paulania; ergo potius occisus fuerit æstate sequenti non multo post initium Olympiadis CXI. & tunc incepit regnare Alexander annos natus 20. ut expressè numerat Iustinus lib. xi. Arrianus item lib. 1. & Plutarchus dicens: *Annos natus viginti regnum accepit.* Quod de annis completis intelligere oportet, quippe cum natus sit ineunte Olympiade CVI. adeoque; initio Olympiadis CXI. die 6. Hecatombronis implevit annos 20. & inchoavit 21. Proinde errat Suidas verbo *Alexander*, dum dicit iniuisse Regnum anno ætatis 18.

4 Suscepto imperio post debellatos Barbaros quosdam ad Istrum, Thebanos profligavit & Thebas solo æquavit, ut initio regni sui se virum ostenderet, & Græcos contineret in officio, qua calamitate audita Athenienses præ luctu omiserunt festivitatem Mysteriorum, ut narrat Plutarchus in Alexandro. Mysteria autem magna Athenis celebrabantur potissimum die 21. Boedromionis, ut patet ex ipso Plutarcho in Camillo, & Calendario Græco Gyraldi, annus autem erat secundus Olympiadis CXI. ut habetur ex Diodoro, dies 21. Boedromionis respondebat fere initio Septembris. Fuit itaq; Annus hic ante Epocham Christi 335. contra verò aliam postea in Ægypto urbem cõstruxit, nempe Alexandriam; de cuius constructione sunt tres opiniones prima est Solini cap. 34. dicens: *Condita autem Alexandria est XII. centesima Olympiade L. Papyrio Spurij F. C. Poetelio Poetelij F. Cos.* eisdemque Consules notat Livijs l. 8. Quarum utraque nota convenit Anno ante Epocham Christi 332. secunda est Diodori Siculi lib. 17. referentis Alexandriæ conditum ad Annum V. Regni Alexandri Aristophane Archonte Athenis, atq; adeo ad annum 2. iam initium Olympiadis CXII. quem secuti sunt Tornicellus ad Annum Mundi 3722. Sallianus ad annum 3723. & Petavius in Chronico, ponens annum ante Ep. Christi 331. *Tertia est Eusebij in Chron. & S. Cyrilli l. 1. contra Iulianum, nempe constructionem anno 7. Alexandri & anno 3. Olympiadis CXII. & ante Christum 330.* Quis tamen verat dicere designata

& iacta fuisse fundamenta anno 332. constructionem ædium cõceptam anno 331. & perfectam constructionem tam vastæ urbis anno 330? licet absente iam Alexandro in Asia; & contra Darium militante?

5 Anno enim 331. ante Epocham Christi victum Darium in campo Gaugameliano iuxta Arbelas ab Alexandro kalendis Octobris Olympiadis CXII. anno 2. iam ex Eclipsi Lunæ ostendimus cap. 2. num. 6. sed indicatis tantum fundamentis, quæ nunc fufius patefacienda sunt. Plinius itaque lib. 2. cap. 70. scribit. *Nobili apud Arbelas Magni Alexandri victoria, Luna defecisse noctis secunda hora prodita est, eademq; in Sicilia exoriens.* Diodorus Siculus l. 17. cum dixisset Anno 18. Regni Alexandri. *actam esse Olympiadem duodecimam supra centesimam, Archonte Athenis Nicrato, & Anno V. Alexandri Aristophanem fuisse Archontem.* Hoc pariter Anno, nempe secundo Olympiadis CXII. narrat victoriam hanc ad Arbelas, in qua Barbarorum cecidere plures quàm 90000. Macedonum non plures quam 500. Plutarchus in Alexandro: *Magna verò illa Alexandri, & Darij pugna, non ad Arbelas (quod pleriq; scribunt) sed apud Gaugamelam facta est. Gaugamela idiomate Persico Cameli domum significat, quia ut aiunt. Rex quidam camela cursoria ex hostibus servatus, eam ibi collocavit, pagosq; & reditus certos ad curam eius destinaverit. Luna tum defecit mense Boedromione, quo tempore Mysteria agi Athenis incipiunt. Undecima post id deliquium nocte, cum iam in conspectu mutuo essent exercitus &c.* Subiungitque victoriam, post quam concludit: *Hunc finem ea pugna habuit, Regnumque Persarum sublatum credebatur; & Alexander Rex Asia salutatus magnificè dijs sacrificavit.* Q. Curtius l. 14. de Lunari illa Eclipsi ait accidisse; *Prima serè vigilia noctis; Arrianus autem victoriam hanc consignat Archonte Aristophane, mense Pyanepsione, & monet Gaugamelas distare ab Arbelis stadia serè 600. Iam verò talis Eclipsis, tali mense, ac die, & tali hora noctis conspicua prope Arbelas, Tabulæ Astronomicæ non possunt representare nisi Anno ante vulgare Epocham Christi 331. & Periodi Iulianæ 4383. Septembris Iuliani die 20. Cyclo Solis xv. Litera Dominicali C. ideoque; Feria 2. sequenti 3. qua initium Eclipsis Arbelis fuit hora post meridiem diei 20. serè 8. medium verò Eclipsis digitorum 14 1/2. hora 9. 1/2. sed in hora Orientali Siciliæ hora 6 1/2. circiter, atque adeo Sole occaso, & Luna exorta. Conveniunt autem in Annum hunc mensem, ac diem, & prope in horam Buntingus in Chronico, & Prutenicis Tabulis, Scaliger l. 5. Emend. temporum pag. 420. Langius l. 2. c. 17. Iacobus Kristmannus de connexione Annorum pag. 303. In annum verò ipsam Spondanus ad Annum Mundi 3723. Tornicellus ad Annum Mundi 3722. Henricus Philippi in Synopsi Chronologica ad annum ante Chr. 331. & Olym. CXII. an. 2. Petavius lib. 10. de doctr. temporum c. 36. & in Chronico, & Parte 2. Rationarij lib. 3. c. 12. præter alios multos Chronologos in suis Chron.*

Erravit ergo Sallianus ad Mundi Annum 3724. hanc victoriam contignans Anno 3. Olympiadis CXII. Archonte Aristophonte, annoq; ante Christum 339. qui est ipsi ante Epocham Christi vulgarem 330. & tamen agnovit Mathematicos Lunæ defectionem illam statuisse die 20. Septembris, victoriam verò die 11. post; idest Kalendis Octobris, & num. IX. male reprehendit Arrianum, quod hanc victoriam contigisse Aristophane Athenis præfæto scripserit; id ipsū enim refert Diodorus, & merito, cū Eclipsis prædicta ostendat euenisse Anno 2. Olympiadis CXII. quem characterem, ut infallibilem oportebat præferre authoritati vultus Dionysij Halicarnassæi: ait enim Sallianus num. 1. *Prælium ad Arbelam, quo accise sunt Persarum vires. Aristophonte Prætor contigisse, testis est Dionysius Halicarnassæus ad Ammæum: sub cuius etiam magistratu Darij mors ex communi sententia, multis post mensibus contigit, quot scilicet inter Octobrem, & Iunium inseredunt. Quæ tamen seivngere diversis annorum titulis non placet; ne Chronologiam conturbemus.* De prælio ad Arbelas falsum est; de morte Darij verum est contigisse Prætor Aristophonte; sed similitudo nominum Aristophanis, & Aristophontis deceperit Dionysium, vel Dionysius locutus est de consummata victoria per mortem Darij, typographum tunc quidquid sit si victoria obtigit Octobri, & Darij mors Iunio sequenti, utique oportebat hæc diversis anno ante Christum concribere. Sed & in die, ac mense Græco erravit Scaliger autus est sua

sua Periodo Attica diem 20. Septembris Iuliani, quo Lu-
nam defecisse fatetur, conjicere in diem 20. Metaginionis,
& Plutarchū reprehendere; Sed contra eum vide Petauium
l. 10. c. 36. fuisse autem Victoriam hanc sub Aristophane
mox confirmabimus ex datis à Saliano de morte Darij in-
cidente in mensem Hecatombæonem.

6 Anno porrò 3. Olympiadis cxii. iam inito, & Prætor
Athenis Aristophonte, iamq; anno 6. Regni Alexandri Da-
rius à Beso interfecus est, vt cum Diodorol. 17. omnes
fatentur; addit Arrianus l. 3. Darius vixisse annos ferè 50.
& occisus Hecatombæone mense, quem malè Salianus su-
pra num. xi. Iunium interpretatur cum Neomenia Heca-
tombæonis illo anno incidit in Annum ante Epocham
Christi 330. Kalendis Iulij diebus 4. post Solsitium æstiuū.
Sed hinc confirmatur error Saliani quoad annum, de quo
supra, nam si mors Darij incidit in Hecatombæonem, qui
erat primus mensis Atticorum, & in cuius initio nouus Præ-
tor Athenis inibat, fuitq; 15. *Aristophon*, ergo anno præ-
cedenti (sub quo prælium ad Arbelas), fuit Prætor *Aris-
tophanes*. Addit Salianus ab initio Regni Cyri ad mortem
Darij fluxisse annos 230. quot Curtius tribuit Imperio Per-
sarum, sed ab occupata Babylone, ac veriori initio Imperij,
& Monarchiz, annos tantum 208. cum dimidio. Sed de his
postea l. 5. nunc à Darij morte ad mortem Alexandri transca-
mus, eiusq; annum, diem, & Regni annos. expendendos.

7 Alexandrum Magnum mortuū esse Olympiadis cxiv.
anno primo omnes Chronologi, & Historici affirmant, vt
testantur Iosephus Hebræus l. 1. contra Apionem. Diodo-
rus Sic. lib. 17. sub titulo hoc Regni Alexandri annus xii.
subiungit; sequenti anno quo *Aegestas* Athenis imperauit
& c. acta est Olympias quarta decima supra centesimam, &
paulo post mortem eius describit Arrianus lib. 7. *Decessit
autem Alexander Cxii. Olympiade, Hægestia Athenis sum-
mum magistratum gerente*. Eusebius quoq; in Chronico
ad initium Olympiadis 114. *Alexander xxxiii. ætatis suo
anno moritur in Babylone*. Sed lib. 8. de Præparat. Euan-
gelica c. 2. signantius, scribit mortuum esse, *ἔν ἀρχῇ τῆς
ἐκατοστῆς, καὶ τρεσκάτης, καὶ ἑξῆς Ὀλυμπιάδος*; idest, in
principio centesimæ quartæ decimæ Olympiadis. Malè igitur
Buntingus, Caluissius, & Capellus mortem Alexandri transfe-
runt ad exeuntem annum primum huius Olympiadis, quod
peccant etiam Mercator in Chronico, Copernicus l. 3. c. 19.
Reinholdus, Io. Lucidus, & cum eo Leuera in Prodomo
Astronomiæ l. 1. c. 10. signantes excessum Alexandri Magni
anno ante Epocham Christi 323. cum incidit in 324. Malè
autem Leuera pro se Salianum adducit, quia nõ aduertit an-
num 323. ante Christum esse Saliano 324. ante vulgare Epo-
cham Christi, vt pote statuenti Christum reuera natum esse
anno vno integro, & diebus 8. ante initium Aeræ Diony-
sianæ, & vltimæ à Christianis. Sed pro initio Anni primi
Olymp. CXIV. & 324. ante Epocham Christi, seu 4390.
Iulianæ Periodi stant doctiores Chronologi præsertim Iac-
obus Kristmannus de connexionione Annor. pag. 307. Tor-
niellus Anno Mundi 3730. Scaliger l. 5. de emend. tempo-
rum pag. 423. Origanus tom. 1. Eph. p. 24. Mulerus in tab.
Frisicis p. 84. Keplerus in tab. Rod. pag. 37. Salianus ad
Annum Mundi 3730. Spondanus in Annalibus Sacris ad
Annum Mundi 3725. Sequens Eusebium, Henricus Philip-
pi in Synopsi Chronolog. Tabulis, Dionysius Petauius
in Chronico, & lib. 10. de doctrina temporum c. 39. & in
Paralipomenis fol. 859. & parte 2. Rationarij l. 3. c. 12. Bun-
tingus autem, & Langius l. 2. de Annis Christi c. 17. licet
putent Alexandrum mortuum esse Anno Periodi Iulianæ
4391. & exeunte anno 1. Olympiadis CXIV. circa Aprilem,
atque adeo 323. ante Ep. Christi, tamen Epocham Alexan-
dri Magni fatentur inire à Thoth præcedentis anni; sed nos
asserimus non solum initium huius Epochæ, sed etiam mor-
tem Alexandri incidisse in annum antecessorem. Quæ ob
celebritatem huius Epochæ stabilienda sunt.

Primò enim Ptolemæus l. 3. Almagesti c. 8. disertè affir-
mat Annos à morte Alexandri exordiri à meridie primo pri-
mi Egyptiorum Mensis Thoth, non secus, ac Nabonassari
annos, & à Nabonassari initio ad Alexandri mortem ex-
actos fuisse annos Egyptios 424. quod etiam affirmat Theon
Alexandrinus; Anni autem 424. Egyptij efficiunt Iulianos
annos 423. dieb; 259. Nabonassari autem initium fuit an-
no 747. ante Epocham Christi Februarij 26. vt lib. 5. ex
tabulis Ecliptibus ostendemus, inde ergo numerando an-

nos 423. & dies 259. Iulianos cadit initium Epochæ Ale-
xandri in Anni 324. diem 12. Nouembris, quo iuxta Na-
bonassareos annos, & Egyptios fuit prima dies à Thoth
anni 425. Nabonassari inuentis.

Secundò Ptolemæus eodem lib. 3. cap. 8. Almag. numerat
à morte Alexandri, vsque ad Regnum Augusti annos Aegy-
ptios 294. Egyptij autem annos Augusti computabant à
morte Cleopatrz (quam lib. 4. c. 7. num. 6. ostendemus
fuisse anno 30. ante Epocham Christi) & à die 29. Augu-
sti; Anni autem 294. Egyptij efficiunt annos Iulianos 293.
& dies 292. quibus additis diei 29. Augusti anni 30. ante
Christi Epocham, confurgit initium Epochæ Alexandri an-
no 324. ante Ep. Christi die 12. Nouembr.

Tertiò Alphraganus cap. 1. à Nabonassari initio ad ini-
tium Iezdagirdæ numerat annos Persicos, seu Aegyptios
1379. ac menses 3. ab Alexandri autem, seu Philippi Epo-
chæ initio ad Iezdagirdam annos 955. menselq; 3. quibus
à priore summa detractis, remanet à Nabonassaro ad Epo-
cham Alexandri anni Aegyptij 424. prorsus vt numerat Pto-
lemæus, de quo dictum est Primò Argumento.

Quartò Censorinus de Die Natali c. 8. annum quo scri-
bebat, asserit fuisse *Vlpij, & Pontiani Consulatum, & ab
Olympiade prima MXIV. ex diebus dumtaxat æstiuis; à Ro-
ma autem condita CMXCI. & quidem ex Palilibus, eorum
verò annorum quibus Iulianis nomen est CCXXCIII. sed ex
Kal. Ian.* At hunc esse annum Epochæ Christi 238. patet ex
dictis c. 2. de Olympiadibus, & ex dicendis libro 4. c. 2. de
annis Urbis, & c. 3. ac 5. de Consulibus, & Iulianis annis.
Subiungit deinde Censorinus de annis Nabonagarij: *Quo-
rum hic CMXXCVI. est; item Philippi, qui ab excessu Ale-
xandri Magni numerantur, & ad hunc vsque perducti, an-
nos DLXII. consumunt; sed horum initia semper à die prima
mensis eius sumuntur, cui apud Aegyptios nomen est 608;
quiq; hoc anno fuit ante diem VII. Kal. Iul. Idest Iunij 24.
Demptis igitur 238. annis Christi, ab annis 562. cadit ini-
tium annorum Philippicorum, seu ab Alexandri excessu, in
annum 324. ante Ep. Christi. Nulla igitur causa est, ob
quam Epochæ hæc sit reijcienda in annum 323. ante Ep.
Christi, aut saltem mors Alexandri, cum par sit Epocham à
morte Alexandri nuncupatam, non ante ipsius mortem, sed
potius aliquanto post inuente nempè ab exordio Philippi
Ariadei, & proximè sequentis anni Aegyptij initio. Sed su-
perest nobis adhuc conflictus cum Scaligero, & Io. Geor-
gio Heruaro.*

8 Scaliger enim lib. 5. de emend. temp. p. 23. occasione
verborum Theonis in Comment. sexti libri Almagesti, qui-
bus ait, *ab initio Nabonassari, vsq; excessum Alexandri,
& quod deinceps reliquum est Philippi, numerari annos 424.*
non veretur hæc pronunciare; *Qui hos annos Philippeos à
Philippo Ariadeo non autem à Philippo patre Alexandri di-
ctos volunt, pluribus confutarentur, si tanti essent ij; sed eos
missos facimus*; deinde remittit Lectorem ad suum lib. 2.
pag. 47. vbi ait hos annos ita appellatos à Philippo Patre
Macedonis, eo quod ille menses Metonicos in Macedonicæ
periodum receperit, esto periti Macedonum eius initium
distulerint ad mortem Alexandri. Scaligero adhæret Krist-
mannus p. 306. sed quam falsò, & gratis ficta est illa perio-
dus nullo antiquo teste munita, tam falsa, & ficta est causa
denominationis huius: nec vll. valde verisimilis causa af-
ferri potest, ob quam dilatum sit Epochæ huius initium ab
initio, vel sine Regni Philippi ad mortem Alexandri; Imò
si verum esset Macedones in vsum popularem admisisse
Calippicam periodum, cõgruentius erat annos hocce com-
putare ab initio Monarchiæ Græcorum in Asia, idest à
morte Darij, à quo anno, nempè ante Ep. Christi 330. suam
periodum exorsus est Calippus, vt infra ostendemus. Ve-
ra igitur causa huius denominationis est, quia vt narrat
Diodorus initio libri 18. Plutarchus in Alexandro, Iustinus
l. 13. Q. Curtius l. 5. Macedones post aliquam dissen-
sionem, tandem elegerunt sibi in Regem Philippum Ariadeū,
seu Ariadem fratrem Alexandri Magni. Haud igitur rec-
tè Kristmannus de Connexione annorum pag. 306. dicit
hos à morte Alexandri annos vocatos esse Philippicos ab
Arabibus, eo quod Macedones viuente Alexandro tempora
numerarent à Regno Philippi patris Alexandri, nec satis
eruditè Serarius nollet, alioquin eruditissimus, in Cõment.
super lib. 1. Machabæorum dixit: *Annos Græcorum, vsque
ad Seleuci Regni nominatos esse Philippicos, non ab Alexan-
dri*

ari fratre, sed a patre, a quo ante Alexandri mortem numerari solebant, nullus enim antiquorum Scriptorum sic numeravit, sed viuentem quidem Philippo annos Regni Philippi, viuentem autem Alexandro annos Regni Alexandri numerabant, vt videre est in Diodoro, Eusebio, & alijs. Noua autem opinionis Heruarti falsitatem, & inconstantiam de anno mortis Alexandri satis demonstrauit Petauius lib. 10. cap. 40. ad quem remittimus Lectorem, ne tardio plena digressionem illum afficiamus.

9 Quod attinet ad mensem, ac diem Mortis Alexandri, Plutarchus in Alexandro ita scribit: *Aristobulus eum febri laborantem saeuissima, cum vehementer sciret vinum bibisse scribit, inde in Phrenesim incidisse, ac mortuum postrema Daesij mensis die. De morbo eius ita est in diarijs perscriptum: XVIII. Daesij die dormiit in balneo propter febrem &c. XXVIII. mensis die vita excessit.* Alianus autem l. 2. de varia historia c. 25. ait natum, & mortuum esse 6. die Thargelionis, sed cur natiuitatem in 6. Thargelionis receerit ob confusam natiuitatem Dianæ, quæ 6. Thargelionis fuit, cum incendio templi Dianæ Ephesæ, quæ 6. Hecatombæonis accidit, iam dictum est supra. Libro autem primo cap. 20. docuimus Daesium Macedonum respondere Thargelioni Atticorum, & huius maiorem partem Maio Iuliano, ergo, si Alexander mortuus est Olympiadis 114. anno 1. Hegeria præfecto, & Maij mensis tempore, videtur mortuus anno primo exeunte, non inuente, & ante Christum, 327. non 324. contra quod num. 7. Authoritatibus, & 4. Argumentis constituimus. Salianus ad Mundi annum 3730. num. 24. putat Daesium magna sui parte respondisse Iunio. Petauus in Paralipomenis tom. 2. p. 860. neglecta Pontaci in Notis Eusebij opinione de verno tempore mortis huius, nobiscum sentit Daesium apud Macedones Asia potitos transisse in Sedem Thargelionis Attici; sed quomodo hinc sequatur Daesij finem transisse in finem Hecatombæonis, vt ibi autumat Petauus equidem non video; Potius ergo dixerim, aut mortuum vno mense ante initium nouæ Olympiadis, & præter hægeriæ, sed ob imminens huius initium dictum fuisse ab Eusebio mortuum esse in principio Olympiadis 114. aut intercalatione menstrua adhibita à Macedonibus, sed non ab Atheniensibus factum esse, vt finis Daesij Macedonici ceciderit in finem Thargelionis Attici, alioquin (si non esset intercalatum) casurus in finem Scirrhophorionis Attici, & initium Hecatombæonis.

10 Postrema controuersia est de numero annorum vitæ, & regni Alexandri Magni. Diodorus Siculus lib. 17. ait: *Alexander est mortuus regni sui anno duodecimo mense septimo* Arrianus l. 7. de eodem: *Vixit duobus & XXX. annis mensibusq; octo.* Iustinus in fine lib. 12. *Decessit Alexander, mensem vnum, annos tres, & triginta natus.* Suidas *Alexander Philippi, & Olympiadis filius obiit ætatis trigesimo tertio anno.* Eusebius in Chronico ad Olympiadem 114. notat sic: *Alexander XXXIII. ætatis suæ anno moritur in Babylone.* S. Hieronymus in Danielis c. 8. & 11. ait mortuum esse cum triginta duos annos haberet ætatis, & annum ageret imperij duodecimum. Qrosius lib. 3. c. 23. *Igitur Alexander per duodecim annos tremementem sub se orbem ferè pressit.* Sed ante hos omnes Sacra Scriptura lib. 1. Machabæorum: *& regnavit Alexander annis duodecim & mortuus est.* At cum supra num. 2. ostenderimus natum esse anno ante Christi Epocham 356. circa 21. Iunij, & nu. 3. incepisse regnare. paulo post initium Olympiadis CXI. ante Christi Ep. 336. & denique nu. 7. ac 9. mortuum esse anno ante Christum 324. sub initium Olympiadis CXIV. cogimur etiam dicere Alexandrum vixisse annos 32. regnasse 12. solidos paucissimis diebus deficientibus, vel abundantibus. Cum verò eius Monarchia in Asia cœperit à morte Darij, idest ab anno ante Epocham Christi 330. eiusq; mense Iunio exeunte, aut Iulio inito, sequitur imperasse in Asia tantummodo annos solidos 6. Falsa interim est Genitura Alexandri Magni, quam Argolus fundauit in die 12. Augusti anni ante Christi Epocham 355. & quæcunq; huic fundamento superstructa sunt.

CAPVT V.

De Græcorum Regnum in Aegypto Annis cum Christi Epocha connectendis.

CONCLUSIO V.

Ptolemæorum Regum Quatuordecim post Alexandrum Magnum in Aegypto Regnum, usq; ad mortem Cleopatra durauit in Annos CCXCIV. qui anni ordinandi sunt, vt in infra scripta Synopsi.

Initia Regnandi sunt in Annis ante Epocham Christi.		
Nomina Regum.	Init.	Regnauit.
1 Ptolemæus Soter Lagi filius.	324	40
2 Ptolemæus Philadelphus Soteris fil. sed solus mortuo patre.	285 284	39 $\frac{3}{4}$ 38
3 Ptolemæus Euergetes.	247	26
4 Ptolemæus Philopator.	221	17
5 Ptolemæus Epiphanes.	204	24
6 Ptolemæus Philometor.	181	35
7 Ptolemæus Euergetes II. seu Phiscos Philometoris frater.	146	29
8 Ptolemæus Lathurus.	117	17
9 Ptolemæus Alexander Lathuri frater.	100	10
Ptolemæus Lathurus secundò restitutus in Regno.	90	8
10 Ptolemæus Alexander II.	82	dies 19
11 Ptolemæus Alexander III.	82	16 &c.
12 Ptolemæus Auletes nothus.	64	13
13 Ptolemæus Dionysius filius Auletis, frater Cleopatræ.	51	5
14 Cleopatra sola Auletis filia, quæ interemit se mense Augusto anni 30 ante Ep. Christi.	47	17

1 **A**lexander Magnus fundata Alexandria in Aegypto, anno 332. ante Epocham Christi, & perfecta anno 330. reliquit ibi Cleomenem præfectum Aegypti; mortuo Alexandro Magno Philippus Ariadæus electus in Regem Macedonum, & Perdicæ procurator Regni, cui Alexander moriens suum anulum cum sigillo tradiderat, Satrapiam Aegypti dederunt Ptolemæo filio notho Philippi patris Alexandri, sed putato filio Lagi, quia Philippus matrem Ptolemæi iam grauidam in matrimonium iunxerat Lago Satelliti suo, vt narrat Pausanias in Atticis; Ptolemæus itaq; Lagides occiso Cleomene statim occupauit Satrapiam Aegypti, & Olympiadis 118. anno 2. idest ante Christum 309. vt narrat Diodorus lib. 20. post pugnam naualem, cum Antigono elatior factus, sibi diadema imposuit, & apud omnes se Regem nuncupauit, quo exemplo reliqui duces Alexandri se Reges nuncupauere, putà Seleucus, Cassander, Lyfimæus, cum antea Satrapæ aut Præfecti titulo contenti fuissent, ita Diodorus. Nihilominus sumpto Regis nomine ample, annos regni præsertim Ptolemæorum Eusebius, alijque communiter computant à morte Alexandri, quam cap. 4. nu. 7. & 9. ostendimus contigisse in æstate anni ante Christi Epocham 324. libro autem 4. cap. 7. nu. 6. ostendemus Aegyptum venisse in potestatem Romanorum mense Augusto anni ante Epoc. Christi 30. ergo Ptolemæorum Regnum in Aegypto post Alexandri Magni obitum, durauit annos solidos CCXCIV. vt in Conclusionem posui. Reliqua de his Regibus desumpta sunt ex Iosepho Hebr. Strabone, Pausania, Apiano

piano Alexandrino, Iustino, Clemente Alexandrino, Dione, Eusebio, Epiphano Cedreno, Chronico Alexandrino, Cassiodoro, & ex recentioribus Aldo Manutio in quaestis per Epist. diatriba de Ptolemæis, Scaligero l. 5. de emend. temp. pag. 433. & 435. Tornielo, Spondano, & Saliano in Annalibus veteris testamenti, Tirino in Chronico Sacro c. 39. Petauio l. 10. de Doctrina temporum c. 46. & in Paralipomenis eiusdem, ac parte 2. Rationarij l. 3. cap. 12. ex quibus seligimus, quæ ad rationem temporum pertinent sed qui Petauium non viderunt, nec Manutium circa Auletis tempora errarunt.

Ptolemæum Lagi putatium filium fuisse eum de quo Danielis est multiplex prophetia cap. 11. sub nomine Regis *Austri* docet S. Hieronymus ibi; Mortuus est autem Olympiade CXXIV. sub finem anni, vt tradit Eusebius in Chron. & Polybius l. 2. sed prius amore vitæ tranquillioris renunciauerat regnum Ptolemæo Philadelpho filio natu minori: verba Iustini lib. 16. sunt: *Finito bello Ptolemæus cum magna rerum gestarum gloria moriturus, contra ius gentium, minimo natu ex filijs ante infirmitatem regnum tradiderat, eiusq; rei populo rationem reddiderat: cuius non minor fauor in accipiendo, quam patris in tradendo regno fuerat. Inter cetera patris, & filij mutua pietatis exempla, etiam ea res amoris populi iuueni conciliauerat, quod a patre regno ei publicè tradito, priuatus Officium regi inter Satellites fecerat, omnique regno pulchrius regis esse patrem duxerat.* Quod enim Pausanias in Atticis narrat Ptolemæum Lagi prius ex Eurydice Antipatri filia liberos suscepisse, deinde ex Berenice comite Eurydices alios filios genuisse subiungens: *Ex ijs Ptolemæum iam prope moriens sibi regni successorem declarauit, aut de iterata declaratione intelligendum, aut illud prope moriens, intelligendum laxè cum Iustino, alioquin enim vno, & amplius anno Philadelphum cum patre viuente regnasse docet Eusebius in priore Chronico scribens. Φιλάδελφος καὶ ἄλλοι μὲν ἔτι τοῦ πατρὸς; ὅσοι παρὰ τῆς βασιλείας ἔστι, videlicet, & Philadelphus viuente quidem adhuc patre duos implet regni annos, vel supplet.* Inccepit autem Philadelphus à priua sui declaratione anno ante Ep. Christi 285. sub veris initium, vt sequenti numero probabitur, quare mortuo Lagide sub fine anni sequentis, de annis 40. quos regnasse Lagidem tradit Eusebius, pars de penultimo, & vltimus totus annus pertinet ad Regnum quoq; Philadelphij, & hinc est, vt Iosephus l. 12. antiq; c. 2. dicat Philadelphum regnasse annos integros vnde quadraginta, Esto Eusebius annos putans à Lagidis obitu numeret tantum 38. Ptolemæum Lagi dictum à Rhodijs *Soterem* ait Pausanias. Porro Demetrium Phalerum frustra consuluisse Ptolemæo, ne traderet diadema filijs ex Berenice, sed filijs ex Eurydice, refert Laertius l. 5. in vita Demetrii de quo plura cap. seq. dicemus.

3. Ptolemæi Philadelphij initium nobis firmat Timocharidis Alexandrini obseruatio, relata à Ptolemæo Astronomo l. 4. Almagesti c. 4. qua præiudemiaticam stellam Virginis, obseruauit rectam à stella Veneris, *Tertiodecimo anno cum dimidio Philadelphij, die 17. Mesori sequente 18. hora post merid. 12.* subdit enim Ptolemæus: *Annus obseruationis erat 476. à Nabonassaro.* At ex canone annorum Nabonassari, & mensium Ægyptiorum lib. 2. præmissio fuit ille annus ante Ep. Christi 272. & dies obseruationis 12. Octobris Iuliani, cui addendo annos 13. cum dimidio, cadit Philadelphij initium in diem circiter 12. Aprilis, anni 285. ante Epocham Christi, quo tempore Ptolemæus Lagides tradidit diadema Philadelpho: & confirmatur, quia ab initio Philadelphij Dionysius Mathematicus epocham quandam Astronomicam exorsus est, eodemque anno quo Timocharides Venerem, Dionytius Martem obseruauit, vt refert Ptolemæus l. 10. c. 9. dicens: *Anno 13. secundum Dionysium Capricornionis 25. Stella Martis Matutina cernebatur incumbere boreali fronti Scorpionis, & est tempus obseruationis in anno 52. à morte Alexandri, hoc est annus 476. à Nabonassaro, Athir secundum Ægyptios die 20. sequente 21. in mane.* Quæ dies, iuxta indicatum Canonem cadit in Ianuarij 18. Anni 272. ante Epocham Christi, & si ad has his annos 52. incidit in annum 324. quo Alexandrum Magnum mortuum esse ostendimus cap. 4. nu. 7. & cum his cohærent, quæ idem Ptolemæus de annis Dionysianis collatis cum annis Nabonassari, vel Alexandri vt lib. 9. c. 7. & 10. & lib. 11. c. 3. Qui autem Philadelphij solius ini-

tium, mortuo iam Lagide, considerant, vt Eusebius, Torriellus, & alij non mirum si illud consignant anno vno ferius, nempe Olympiade 124. idest ante Ep. Christi 284. Quoniam tamen verum initium Philadelphij cadit circa initium Aprilis anni 285. quo tempore annus 4. Olympiadis 123 non inccepit nisi ab æstiuâ Neomenia circa initium Iulij, ideo reuera initium Philadelphij pertinet ad Olympiadis 123. annum 3, adhuc durantem, sed exuentem potius: At Salianus ad annum muldi 3768. perinde ac si pertineret ad annum 3. Olymp. 123. incuentem Philadelphij initium anno vno, quoad titulum anni, citius ponit, quam oportet, videlicet anno quidem 285. ante Christum, sed qui est ipsi 286. ante Dionysianam Epocham, seu vulgarem Christi Epocham, vt patet ex tomo eius 6. ad annum primum Christi. Fallitur & Petauus l. 10. c. 46. dum hunc dictum à Rhodijs *Soterem* ait auctore Pausania. Pausania enim in Atticis verba sunt: *Nam Lagi filio Soteris cognomentum Rhodij dedere.*

4. Ptolemæus Evergetes, idest Benefactor, filius Philadelphij regnauit annis 26. vt habet Chronicon Alexandrinum, & Eusebij, cuius filius Philopator per antiphra sim dictus ob interfectos vtrumq; parentem, reliquit filium quinquennem cum regnasset annos 17. ex iisdem, & Iustino l. 30. Qui fuit Epiphanes, cuius tutelam ex testamento patris suscipere Romani; regnauitq; annis 24. ferè genuitq; ex Cleopatra filia Antiochi Magni Philometorem & Evergetem II. Ptolemæi autem Philometoris anni confirmantur caractere cœlesti: Refert enim Ptolemæus l. 6. c. 5. sic *In septimo igitur anno Philometoris qui est 574. à Nabonassaro, Phamnoth die 27. sequente 28. ab incipiente octaua hora ad finem vsq; decima Alexandria Luna defecit, & plurimum à Septentrione digitis 7.* Ex Canone autem annorum Nabonassari, mensiumq; Ægyptiorum de quo lib. 2. & ex ipsis Tabulis Astronomicis, non potuit hic annus esse alius, quam ante Epocham Christi 174. Aprilis 30. sequente die 1. Maij quo fuit Lunæ Eclipsis digitorum 7 $\frac{1}{2}$. Additis ergo annis 7. euadit annus primus Philometoris annus 181. ante Epocham Christi. Addit Eusebus hunc solum regnasse annos XI. deinde cum fratre Evergete VI. excluso iterum fratre alios XVIII. atq; adeo in totum XXXV. Evergetes autem hic II. solus regnauit annos 29. dictusq; est ab abdomine *Physcon*, vt tradit Strabo l. 17. & Ioseph l. 2. contra Apionem. Ptolemæum verò Lathurum Physconis filium, aliqui, & ipsum *Physconem*, & *Soterem*, & *Pothinum* cognominarunt; Is cum regnasset annos 17. pulsus est à matre Cleopatra in Cyprum euitq; loco substitutus eius frater, de quibus Iustinus l. 39. nempe Alexander, quem aliqui Ptolemæum Alexam nominant, & suppositum Cocci matri, sed reuera filius fuit Cleopatræ, regnauitq; annos X. sed ob interfectam matrem, populi concursu pulsus, & tandem occisus est, reuocatusq; ad regnandum Ptolemæus Lathurus, qui denuo regnauit annos 8. coq; defuncto substitutus est à Romanis Alexand. II. filius Ptolemæi Alexandri, anno ante Epocham Christi 82. sed hoc ab Alexandrinis post dies 19. necato, substitutus est Ptolemæus Alexander III. eius frater, deinde Auletes, quem etli Strabo parum accurate dicit non multo tempore regnasse, vixisse tamen vlt; ad annum Urbis 703. colligitur ex Cælij Epistola 5. libri 8. ad Ciceronem, data Kal. Sextilib. atq; adeo annos 5. reliqua de duobus Alexandris, & Aulete vide in Petauio l. 10. c. 46.

CAPVT VI.

De Anno Translationis LXX. Interpretum.

CONCLUSIO VI.

Translatio Sacre Scripturae de Idioma Hebraico in Graecum per LXXII. Interpretes totidem diebus facta est, Ptolemaei quidem Philadelphi tempore; sed viuente adhuc patre eius Ptolemao Lagi, & Demetrio Phalereo in aula eius versante, anno ante CHRISTI Epocham 285.

aut 284.

CVM esset periculum, ne Iudæi Gentibus Sacras literas inuiderent, in quibus multa, & luculentissima de CHRISTO Salvatore non Iudæorum modò, sed & Gentilium testimonia continentur, aut ea loca, quæ contra ipsos proferenda erant, corrumpere; pertinuit ad Diuinam Prouidentiam multo ante Mediatoris IESU CHRISTI aduentum disponere, vt Sacri, ac Deifici codices ad Gentilium notitiam peruenirent, & in aliud Idioma translati propagarentur, ita & conseruarentur ab alijs, vt non esset possibile Iudæis tot, ac tã diuulgatos Codices prœoccupare, aut corrumpere: & è contrario Apostoli, & Euangelistæ, ac primitiuæ Ecclesiæ Patres possent, sicut re ipsa fecerunt, vti Sacra Scriptura, quam Iudæi negare non possent fideliter translata ab ipsis doctissimis Hebræis, & vtriusq; linguæ Græcæ scilicet, & Hebraicæ peritissimis, ac probitate vitæ conspicuis. Consuetum est autem Diuinæ Sapientiæ, attingere quidem à fine, vsque ad finem fortiter, sed disponere omnia suauiter, & non rarò vti humanis negotijs aliorum ab hominibus destinatis ad fines supernaturalis suæ prouidentiae obtinendos: sicut edicto Augusti de vniuersi orbis descriptione ad Natiuitatem Christi Iudæis insinuandam, & verificandas Prophetias de loco in quo, & de familia Dauid, ex qua natus est ipsis, & nobis Saluator Mundi, qui est benedictus in secula amen. Cum ergo Ptolemæus Lagi filius, qui libris valde delectabatur, & res gestas Alexandri Magni, teste Arriano, scripsit, eiusque filius Philadelphus Bibliothecæ Alexandrinæ omni librorum genere instruatæ præfecisset Demetrium Phalereum, qui Athenis pulsus ad Lagidem Ptolemæum se iam contulerat, isq; interrogatus à Rege, quot iam Myriades librorum adessent, respondit adesse vltra 20. sed breui futuras 50. idest quingenta millia, intellige computatis opusculis omnibus, in quem numerum consentiunt cum Aristæa Iosephus, & Eusebius; sed quia Epiphanius refert respondisse: *Iam quidem sunt quinquaginta quatuor millia librorum, & octingenti plus minus, verisimile est id responsum esse non prima, sed alia vice postquam libri vndeconque conquisiti Alexandriam delati sunt, sed aucta est postea illa Bibliotheca à successoribus adeo, vt teste Ammiano Marcellino l. 22. & Gellio l. 6. cap. vit. bello Alexandrino sub Cæsare Dictatore, septingenta librorum millia conflagrarint; esto Seneca c. 9. de tranquillitate restringat hoc ad quadringenta millia. Per eam occasionem Demetrius suggestit Regi, Iudæorum Leges dignissimas esse, vt Regia Bibliotheca illis daretur, sed opus esse, vt ex Hebraica lingua, vel Syrochaldaica, transferantur in Graecum sermonem. Tum Rex mandauit Phalereo, vt memoriali Epistola exponeret quid factu opus esset; quod illico præstitit, concludens memorialem libellum sic: *Si ergo visum fuerit tibi Rex, scribetur ad Principem Sacerdotum Hierosolymis, vt mittat ad te ex quacunque Tribu sex viros maximè honestate vitæ, senio, & prudentia legum suarum præstantes: vt ita ex pluribus per diligentem examinationem nati consentientem, & accuratam interpretationem, hos libros præclare, vt res ipsa, & suæ voluntatis dignitas postulat recondamus. Hac occasione Aristæas bene vsus, nec non Andreas custos corporis Regij, ac Sotibius suadent, vt ad**

facilius impetrandum dimittat in libertatem Iudæos illos, quos Ptolemæus Lagides partim in Colonias traduxerat, partim captiuos adduxerat. Iussit itaq; Rex suo nomine scribi ad Eleazarum, & indicari liberationem captiuorum; adiecitq; donaria pro templi Hierosolymitani ornatu talenta auri 50. argenti 70. & lapides pretiosiss. & alia insuper, de quibus Aristæas, & Iosephus, misitq; hæc, & epistolam per Andream prædictum, & Aristæam. Respondit Eleazar Regi humanissimè, & selectos viros peritissimos, & optimos senes, de quauis Tribu adeoq; simul LXXII. (licet rotundo numero dici soleant LXX.) ad Regem misit, qui conuiuio excepti, & deinde per Demetrium in loco idoneo separatis cellis assignatis, collocati, totidem dierum numero, idest LXXII. miro consensu ne apice quidem vno discrepantes, nec sine speciali Spiritus Sancti directione, eodem modo interpretati sunt non solum libros Moysis, vt cum Iosepho, & Philone quidam putarunt, sed etiam libros Psalmorum, & Prophetarum &c.

2 De prædicta Translatione primus omnium historiam scripsit ipsemet Aristæas, siue Aristæus Legatus Regis Ptolemæi, qui omnibus interfuit, quam mendis expurgatam, & commentarijs illustratam edidit Coloniae Iacobus Midendrophius anno 1578. deinde Iosephus Hebræus lib. 12. antiquit. c. 2. Philo lib. 2. de vita Moysis, eiusq; meminerant. S. Iustinus Martyr Samarita, & peritiss. rerum Iudæicarum in exhortatione ad Græcos, S. Iræneus lib. 3. c. 25. Clemens Alexandrinus l. 1. Stromatum; Tertullianus in Apologetico c. 18. S. Cyrillus Hierosolymit. Chatecheli 4. l. 5. c. 8. S. Epiphanius lib. de ponderibus, & mensuris. S. Augustinus l. 18. de Ciuit. Dei c. 42. & l. 2. de Doctrina Christiana c. 15. Theodoretus in oratione de translationibus, quam recitat Castrius, & Eugubinus; item Rufinus l. 2. contra D. Hieronymum; Talmudistæ ipsi apud Marianam c. 14. & Iustinianus in Nouella constit. 146. Eusebius l. 8. de Præp. Euang. c. 2. prouidentiam Dei tanto ante admirans, ex recentioribus autem Leo Castrius in disput. de Translationibus Sacre Scripturæ; Eugubinus in libello de editione vulgata; Petrus Galatinus de arcanis l. 1. Ludouicus Viues in citatum lib. 5. Aug. de Ciuit. Baronius tomo 2. Annal. ad annum 231. Bellarminus tomo 1. Controu. l. 2. c. 5. & 6. Augustinus Iustinianus opusc. de 70. Interpretibus; Sixtus Senensis lib. 8. Biblioth. Sanctæ hæc. 13. Salmeron tract. 1. prolegom. 5. tomo 1. in defens. lib. 2. cap. 6. Lipsius de Bibliothecis c. 2. Sallianus tomo 5. Annalium ad Annum Mundi 3775. eruditissimè & Marianæ opusc. pro vulgata editione, Isaacus Vossius disert. Chronologica de 70. Interpretum Translatione. Mei porro instituti hic non est examinare quid senserint, aut de Aristææ opusculo, quod nunc circumfertur, diuersi Doctores, quid de 72. cellulis S. Hieronymus, quid de admirabili consensu Interpretum, aut Iudæi post Christi aduentum, aut Sectarij in dubium reuocarint; sed solum inquirere, quæ ad rationem temporum spectant, ne Chronologicis argumentis contra Translationem hanc, eiusue circumstantias communiter admittas abutantur exemplo Scaligeri in animaduersionibus in Eusebium, negantis eam Translationem factam esse suasu, & postea interuentu Demetrii Phalerei, vt potè de medio sublata, aut eieci ab aula quando ea facta est, & alia similia cauilosè objicientis. Proinde in Conclusionem diximus Translationem hanc factã *In principio, seu primo biennio Ptolemæi Philadelphi*, anno videlicet ante Christi Epocham 285. vel 284. Deinde *uiuente adhuc Ptolemao Lagide*; postremo, *versante in aula adhuc Demetrio Phalereo*, quæ tria singillatim comprobanda sunt.

Prima pars Conclusionis de Principio Philadelphi Annoq; 285. vel 284.

3 **T**Ranslationem LXX. Interpretum factam esse regnante iam Philadelpho affirmant cum Aristæa, Philone, & Iosepho Tertullianus, Epiphanius, Augustinus, & maxima pars recentiorum, sed factam in principio Regni eius primo, aut secundo anno, seu intra biennium illud, quo cum patre viuo regnauit, sentiunt cum Aristæa, & Iosepho, Petauus in Chronico ad annum ante Christum 284. & in notis ad Epiphanius lib. de pond. & mens. pag. 379.

Iſaacus Voſſius diſert. de Translatione hac c. 2. & 3. & videtur colligi ex ipſa Epiſtola Regis ad Eleazarum, quam recitat Ariſtæas, & Iosephus, vbi captiuorum Iudæorum redemptionem, & petitionem Interpretum ſtatim ab *assumpta Regni administratione* factam ſignificat: Sed fortius id confirmabitur, ſi oſtenderimus ita factam ſub Philadelpho regnante, vt tamen facta ſit, & viuente adhuc Ptolemæo Lagide, & Demetrio Phalereo in aula regis verſante: Iam enim oſtendimus præcedenti capite num. 2. Ptolemæum Philadelphum ante mortem patris regnaſſe duobus licet non totis annis, & numero 3. Philadelphum regnare coepiſſe anno 285. ante Epocham Chriſti circa initium Aprilis; infra autem oſtendemus, Demetrium non permanſiſſe in aula poſt Lagidæ mortem, & tamen ipſo in aula verſante factam eſſe Translationem. Errarunt ergo omnes illi, qui Translationem hanc ante annum 285. ante Chriſtum factam eſſe Translationem. Errarunt ergo omnes illi, qui Translationem hanc ante annum 285. ante Chriſtum factam putarunt nempe Theodoretus in oratione indicata apud Eugubinum, & Caſtrium, Poſſeuinus l. 2. Bibliothecæ c. 8. & Io. Mariana opuſc. citato, qui aſerunt factam anno CCCL. ante Chriſtum, & peius Sixtus Senenſis, quatenus factam ait anno 350. quod tamen deſtruit dicendo factam Olympiade CXXIV. hæc enim coepit anno 284. ante Chriſtum, & quoad hoc bene dixit, nec longè aberrauit Eufebius eam indicans in Chronico factam anno 2. vel 3. dictæ Olympiadis, aut Baronius ſupponens factam anno 280. ante Chriſtum, qui ipſi eſt 282. ante initium Aeræ Dionyſianæ.

Secunda pars de Translatione facta ſuperſtite Ptolemæo Lagi.

Hoc pariter affirmant: Petauius, & Voſſius adducti pro 1. parte Concl. & affirmarunt antea S. Irenæus l. 3. c. 25. & Clemens Alex. l. 1. ſtomatum, non negans tamen factam etiam ſub Philadelpho, & pro eadem adducit Sallianus Anatolium apud Eufebium l. 7. hiſt. Eccl. cap. 26. quod in meo Codice non reperi. Ad id verò firmandum præmittenda ſunt ex Ariſtæa, & Iosepho l. 12. antiquit. c. 2. verba illa quibus excepit Rex LXXII. ſeniores. *Diem quidem aduentus eorum tam gratum ſibi conſeſſus eſt, vt quoad viueret per ſingulos annos redeuntem eius memoriam colere ſe velle promitteret: forte enim eadem erat, qua Antigonum nauali prælio vicerat, voluitq; vt conuiuio ſuo intereſſent &c.* Quærunť Scaliger & alij, quæ nam fuerit hæc victoria, & quando? Reſpondemus fuiſſe Olympiadis CXVIII. anno tertio, quando Ptolemæus Lagides Antigoni copias terreſtres, ac Demetrii eius filij Claſſem ab ingreſſu in Ægyptum, ætu maris etiam cooperante, repulit, vt conſtat ex Pauſania in Atticis, Plutarcho in Demetrio, & Diodoro Siculo libro 20. qui fuſe hanc victoriam deſcribit, poſt quam enim dixit: *Reſtore Athenis Charino, Romani crearunt Conſules P. Decium, & L. Fabium: apud Eleos Olympias agebatur duodeciageſima ſupra centeſimam: qui annus ex Conſulari, & Olympiada nota erat 308. ante Epoc. Chriſti, deinde pro anno altero nominaret, Conſules App. Claudium, & L. Voluſianum Archontemq; Athenis Anaxicratem; actandem pro ſequenti anno, id eſt 3. dictæ Olympiadis, Archontem Corybum, & Conſules Q. Marcium, & P. Cornelium, & ſub his Antigonum, ac Demetrium cum claſſe repulſos ab Ægypto per Ptolemæum Lagidem, coactosq; in Syriam reuerti, ſubiungit: Ptolemæus hoſtium diſceſſu gauſus, & pro beneficijs acceptis, facta re diuina, ſplendide amicos conuiuio excepit, & per literas Seleucum, Lyſimachum, & Caſſandrum de rerum ſuarum proſpero ſucceſſu, & multorum ad ſe defeſſione certiores fecit. Ipſe iam ſecunda vice ab hoſtium iniuria Ægyptum tutatus, & eam ſe quaſi haſta partam obtinere ratus, Alexandriam reuertit; Anno enim antecedenti partim victus ab Antigono, partim victor ſe Regem Ægypti nominaret, vt diximus cap. 5. num. 1. Pauſanias quoq; lib. 1. in Atticis nominato expreſſe Ptolemæo Lagide ait: *Hyeme verò acta Demetrius Cyprum cum claſſe profectus Menelaum primo Ptolemæi præfectum nauali prælio, deinde Ptolemæum ipſum propius accedentem vicit, mox in Ægyptum fugientem perſecutus terra Antigonum, mari Demetrius prægebant. Pto-**

*lemæus omni ex parte periculo circumuentus, præſidio tamen ad Peluſium conſtituto, triremibus è flumine in hoſtem deducit, ita reſtitit; vt ſuum ſibi regnum facile tutatus ſit: Antigonus quidem ex præſentium rerum difficultate occupandi Ægyptum ſpem omnem abiecerat. Diodorus quoq; tempus anni deſignat dum ait paulo poſt occaſum Pleiadum id factum, & ſub finem hyemis, dum dicit naues Demetrii ad Caſſinum non procul à Nilo diſtantes, ac hybernis temporibus inacceſſibilem ſubſtitiffe in anchoris, pauloq; poſt acceſſiſſe ad oſtia Nili &c. Plutarcho demum in Demetrio: *Porro Antigonus Cyprica victoria elatus, ſtatim expeditione contra Ptolemæum ſuſcepit, ipſe terra copias ducens, Demetrio magna cum claſſe iuxta nauigante &c. itaq; ipſe in terreſtri itinere multas difficultates expertus, Demetrio ita tempeſtatum vi iactato &c. inſeſta re domum redijt. Hæc igitur eſt illa victoria Ptolemæi Lagidæ de Antiocho, cuius memoriam quotannis conuiuio celebrare ſolitus erat, nempe verno tempore, vt ex Diodoro, & Pauſania didicimus; quare cum Ariſtæas, & Iosephus dicant Translationem abſolutam fuiſſe diebus LXXII. par eſt abſolutam fuiſſe ſub ipſum ætatis initium, vel ætate iam inita. Nullam verò apud Hiſtoricos naſci ſumus victoriam Ptolemæi Philadelpho de Antigono, quæ ad rem faciat, & pro qua conuiuia annua inſtituerit: Nam Pauſanias poſt narratam Ptolemæi Lagidæ victoriam, de qua ſupra, & ſubſidia ab eo miſſa Rhodiensibus ſubdit: *Antigonus igitur aquè Rhodiensibus, ac prius Ægyptiaca expeditione inſeliciter tentata, non ita multo poſt contra Lyſimachum, Caſſandrum, & Seleucum acie dimicare auſus magnam exercitus partem amiſit, ac poſtea belli aduerſus Eumenum diuturnitate confeſſus è vita deceſſit, vtiq; octogenario maior, vt ex Plutarcho in Demetrio habemus: Pergit deinde Pauſanias: Antigono verò mortuo Ptolemæus Syriam in Cyprum iterum ſubegit &c. pauloq; poſt narrat quomodo Ptolemæum Philadelphum ſucceſſorem ſui declararit. Ergo Philadelphus iam Rex nullam de Antigono I. victoriam reportauit, ſed fuit Lagides. Eam vero victoriam, quam de Antigono II. Gonata Demetrii filio reportatam Sigonius lib. de tēporibus Athenienſium conſert in annum 3. Olympiadis 129. ſeu Philadelpho 25. ad rem non facere patet, tum quia hoc tempore non viuebat Demetrius Phalereus, ſub quo facta eſt translatio, tum quia non ipſe Philadelphus, ſed Patroclus in ſubſidio ab eo miſſus eſt Athenienſibus ab Antigono obſeſſis; at hoc non fuit tanti, vt ob id Philadelphus annuam celebritatem deberet inſtituere, præſertim cum Pauſanias lib. 3. de hac expeditione agens, nullam Patrocli, aut Ægyptiorum victoriam memoret, ſed dicat tantum: Athenienſibus ſubſidio miſſum cum claſſe Patroclum ab Ægyptijs, & paulo poſt obtuliſſe ſe Patroclum Lacedæmonijs, qui Duce Arco in ſubſidium Athenienſium venerant, incurſurum ſe à tergo Macedonas, ſi Lacedæmonij cum Antigono prælium committerent, ſed Arcum ob comæatus inopiam exercitum ſuum, prælio illo neglecto, reduxiſſe domum, & interim Athenienſibus acriter reſiſtentibus Antigonum pace cum eis inita, præſidioq; in Muſæo impoſito inde receſſiſſe: itaque Patroclus, & Ægyptij ne pugnarunt quidem cum Antigono, tantum abeſt vt Philadelphus tunc victoriam dignam anniuerſario conuiuio adeptus ſit.***

5 Maneat igitur Ptolemæum illum, qui ob victoriam de Antigono reportatam conuiuio, & celebritatem anniuerſariam inſtituit, & per eam opportunitatem ſeptuaginta duos Seniores conuiuio excepit, fuiſſe Ptolemæum Lagi filium, ideoq; id attributum Philadelpho à Iosepho, quia huic iam Lagides regnum tradiderat, & ob ſummum conſenſum inter eos, de quo ex Iuſtino ſatis diximus c. 5. nu. 2. quæ alteruter faciebat altero approbante fiebant, & ſic de vtriuſque conſentiu inuitatos fuiſſe, & de vtriuſq; conſenſu dimiſſos Iudæos captiuos in libertatem. Nec mirum ſi Iosephus ſuppreſſit nomen Lagidæ, cui inſenſus adeo erat, propter abductos in captiuitatem Iudæos, centum viginti millia, & die Sabbati dolose captam Hieroſolymam, vt ipſemet refert l. 12. antiq. c. 1. vbi etiam dicit immeritò dictum *Soterum*; ſed ita dictus eſt à Rhodijs, quos ſeruarat, vt tradit Pauſanias. Itaq; Translationem LXX. Interpretum procul dubio factam dicimus Ptolemæi Philadelpho anno primo, aut ſecundo, viuente, & conſpirante Ptolemæo Lagide, neque ab hoc negotio Philadelphum impediri potuiſſe turbis fratrum regno exutorum, vt inaniter putat Scali-

ger, tum quia viuento Lagide nullæ fuerunt, & summo studio populi acceptatus est Philadelphus in Regem, vt supra ex Iustini l. 16. diximus, tum quia hoc negotium non erat tale, vt etiam occupatum alijs curis Philadelphum deberet impedire.

Tertia pars Conclusionis de Demetrio Phalereo.

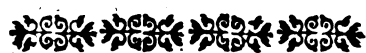
6 Translationem Sacrorum Bibliorum per LXX. interpretes factam suasu Demetrii Phalerij testatur Aristæus in historia de hac re, Iosephus l. 12. antiq. c. 2. & l. 2. contra Apionem, Eusebius l. 8. de præp. Euang. c. 1. Clemens 1. Stromatum, Tertullianus, c. 18. Apologetici, Epiphanius de pond. & mens. S. Cyrillus Cathed. 4. & Aristobulus in Epistola ad Ptolemæum Philometonem, & cum his omnes recentiores, qui hac de re; sed non solum sua fuisse id, sed interfuisse & vt ait Aristobulus *ἡμεῖς τὸν ἑρμηνεύσαντες τὰ βιβλία τούτων*: idest circa hæc elaborasse: nam & ipsi demandatum est à Rege, vt Senes illos domum prope Pharam deduceret: audiamus Iosephum post conuiuij narrationem dicentem. *Quarto deinde die Demetrius assumptis ijs &c. assignauit eis domum remotam à strepitu &c. deinde: Versione autem legis intra Septuaginta duos dies absoluta, Demetrius aduocatis omnibus Iudæis in locum, vbi versa fuerat, presentibus etiam interpretibus, perlegit codicem; concio verò, & Seniorum interpretationem approbavit, & Demetrium ipsum collaudauit.* reliqua vide ibi. His positis disquirendum est quandonam Demetrius Phalereus ad Ptolemæum Lagidem se contulerit, & quamdiu in aula regia permanserit, vixeritue. Quoad primum Diodorus Siculus l. 20. ait *Rectore Athenis Charino Romani creauerunt consules P. Decium, & L. Fabium: apud Eleos Olympias agebatur duodeuigesima supra centesimam, & anno sequenti ait: Transacto anno Athenis rempublicam regebat Anaxicrates Roma Consulatum inierunt Ap. Claudius, & L. Volturnus. Horum tempore Demetrius Antigoni filius &c. narrat enim captum ab eo Pirzum fuisse & mox addit Demetrius Phalereus in urbem confugit: postero die missus cum alijs ad Demetrium à populo legatus, qui de libertate & sua salute verba faceret, honorifice acceptus est, & de rebus Atheniensium desperans, Thebas se recepit, inde ad Ptolemæum in Aegyptum confugit. Igitur cum decem annis vrbi præfisset hoc modo patria pulsus est.* Ergo ad Ptolemæum Lagidem (is enim tunc regnabat) confugit Phalereus anno 2. Olympiadis 118. nempe ante Christum 307. Audiatur nunc Diogenes Laertius in huius Demetrii vita: *Hermippus eum tradit post Cassandri necem Antigoni metu, se ad Ptolemæum Soterem contulisse, multumq; illic temporis commoratum, inter cetera consuluisse Regi, vt filijs, quos ex Eurydice susceperat regnum impertiret; illo non obtemperante, sed ei, quem ex Berenice genuerat diadema tradente, ab hoc ipso post patris mortem fuisse asseruatum in prouincia, quoad aliquid de illo statuisset. Hic ille mælior vixit, ac veluti dormitans ab aspide manus morsus, ex vita migravit, sepultusq; in Busiride regione prope Diospolim.* & paulo post addit: *Porro Heraclides in Epitome successionum Sotisionis, narrat Ptolemæum voluisse concedere Philadelpho regnum, illumque prohibuisse dicendo: si alteri dederis, ipse non habebis.* Et si verò in hoc falsus est Hermippus, quod Demetrii fugam ponit post Cassandri necem, si quidem non est mortuus nisi Olympiade 120. ex eo tamen & Heraclide colligitur duplici de causa fuisse inuisum Philadelpho, nempe quod conatus sit impedire ipsius assumptionem in Regem viuento patre, & successionem quoq; post obitum, consulendo, vt filijs Eurydices ea deferretur: Sed tamen ex hac ipsa narratione conficitur, non modo Demetrium Phalereum viuento Ptolemæo Sotere versatum in aula, & quia gratus erat Soteri, Philadelphum quoq; dissimulasse offensionem animi sui (si tamen tunc & non postea reticiuit Demetrii consilium) sed etiam mortuo patre illum in viuis reliquisse donec deliberaret quid de viro tam bene merito de patre, & de Bibliotheca sua statueret, non tamen in aula retinuisse, sed in prouincia retentum ablegasse in Regionem Busiridem, vbi mortuus est morsu aspidis siue casu dum dormiret in campo vel horto, siue consultò ad moti ad venam manus: Nullo igitur argumento ex infensione Philadelpho colligit Scaliger, Demetrium Phalereum non

fuisse à Philadelpho adhibitum ad Translationem Sacræ Scripturæ procurandam. Contra verò ex ipsa illa Hermippi narratione conficimus, eum non nisi post Ptolemæi Lagidæ obitum ablegatum esse ab aula, cumq; aliunde constet eum interfuisse illi Translationi, necesse esse vt facta fuerit viuento adhuc Lagide, & versante adhuc Demetrio in aula Regis.

7 Sed quia translationi prædictæ interfuit etiam Menedemus, de hoc etiam dicendum breuiter. Iosephus l. 12. antiq. c. 2. narrat eum interfuisse illi conuiuij, quo Ptolemæus excepit LXX. interpretes: *Si quis autem, ait Iosephus, cupit cognoscere quæstiones agitatae eo conuiuij, legat Aristæi librum, quem de hoc argumento conscripsit. Quos sermones, cum non solum Rex admiratus esset, sed Menedemus etiam Philosophus fateretur omnia gubernare providentiam, eoque facilius tueri hanc sententiam, finis est huic quæstioni impositus.* Tertullianus quoq; in Apologet. c. 2. *Ne notitia vacaret, hoc quoque Ptolemæo à Iudæis subscriptum est, septuaginta duobus interpretibus indultis, quos Menedemus quoq; Philosophus, providentia vindex, de sententia communionis suspexit: idest de admirabili concordia in interpretando.* Diogenes Laertius l. 2. in vita huius Menedemi Eretrienfis, ait eum crebris legationibus ad Ptolemæum, Lytimachum, & Demetrium functum esse, & vbiq; honoratum, accusatumq; quod vellet Eretriam patriam suam Ptolemæo tradere, diluisse illam calumniam, deniq; mortuum anno 73. ætatis, & fuisse Platonis auditorem: at Plato mortuus est anno 348. ante Christum, ex dictis cap. 3. hoc est annis ante Philadelphum primum annum (qui fuit 285. ante Christum) 67. ergo non multis mensibus post initium Philadelphij vixit: nam etiam si fingamus audisse Platonem anno eodem, quo Plato obiit non habuisset tunc plures quàm annos 10. Hinc ergo redarguuntur falsitatis, qui Translationem hanc multis annis post Philadelphij initium collocant.

Errarunt itaq; Epiphanius Translationem LXX. tribuens anno non 17. sed vt ex Græco liquet 7. anno Philadelphij, cum quo Sallianus, & multo magis qui vitiosum Epiphaniij textum secuti sunt de anno 17. Philadelphij, vt Bellarminus, ac Lipsius, & ex Sectarijs Beroaldus, Buntingus, Caluisius, Codomanus, Functius, ac Temporarius; item qui annum 25. Philadelphij assignarunt, idest ante Christum 260. vt Sigonius apud Sallianum; item Scaliger in Eusebium ad annum 1734. qui Africani autoritate adducta confert Translationem in Olympiadem 132. idest annum 252. ante Christum; & Petrus Galatinus, qui in annum circiter 250. & Ludouicus Viues, qui sub finem vitæ Philadelphij non alia coniectura, quàm quod tunc impotens bellandi studijs se literarum addiderit. Torniuellus quoq; ad annum Mundi 3798. & Spondanus ad annum 3793. inclinant in opinionem, Africani, Scaligeri, et ferè Galatini.

9 Vtrū verò Iesus Siracides Senior fuerit vnus ex LXXII. interpretibus aut sub illud tempus Ecclesiasticum conscripserit vide apud enarratores Ecclesiastici, præcipue Cornelium à Lapide in Prolegomenis c. 2. Iesus autem Siracides Iunior, in prologo ante Ecclesiasticum ab auro suo conscriptum ait: *Nam in octauo, & tricesimo anno temporibus Ptolemæi Evergetis Regis, postquam perueni in Aegyptum, cum multum temporis ibi fuisset inueni ibi libros relictos, non paruos, neque contemnendæ doctrinæ.* Anni autem illi 38. computari nequeunt ab initio Evergetis, quia regnauit solum annos 26. ergo: inquit Scaliger l. 5. pag. 434. computat illos ab initio Philadelphij, et æræ Dionysianæ. Petauius autem in notis ad Epiphanium pag. 383. et l. 10. de Doctr. temp. c. 44. censet Scaligerum ariolari, et Dionysianam æræ fuisse merè Astronomicam, nec traductam in usum civilem; et probabilius à Siracide intelligi annum post quem in Aegyptum venerat. Sed quare non potuit Siracides vti annis Philadelphij tanquam Epocham iam celebri apud Iudæos quoque et translationem Sacræ Scripturæ, et solutam captiuitatem de qua supra? Quidquid esto, certum est Ecclesiasticum conditum esse ante Ptolemæi Evergetis tempus.

CAPVT VII.

De Seleucidarum Aera Dhylkarnain, ac duplici Syro-Græcorum Epochâ in libris Machabæorum cum Epochâ Christi connectenda.

CONCLUSIO VII.

Licet Seleucidarum, seu Syro-Græcorum Epochâ, Arabicè dictâ Terik Alexandri Dhylkarnain, incipiat ab Octobri Anni XII. post obitum Alexandri Magni, & CCCXII. ante CHRISTI Epocham; Seleucidarum autem Chaldaicâ Epochâ Babylone incipiat ab Idibus circiter Octobris Anni XIII. post obitum Alex. Magni, & CCCXI. ante Ep. CHRISTI. Anni tamen Græcorum in primo Machabæorum libro Iudaico more computantur à Nisan Anni CCCXII. ante Epocham Christi; at in secundo libro computantur à Tisri subsequenti eiusdem anni CCCXII. more fere Syro-Græcorum, quibus Auctor forte in Syria versans, vel educatus voluit se conformare, sicut fecit in nominibus Mensium.

Mortuo Alexandro Magno, eiusq; Monarchia in diuersas Satrapias diuisa, post varios bellorum euentus, dup noua, & potentissima regna fundata sunt in Oriente (Macedonicum enim in Europa non fuit nouum Regnum) videlicet Ptolemæorum in Aegypto, quod durauit annos 294. iuxta dicta cap. 5. & Seleucidarum in Asia, quod durauit annos 246. Nam Seleucus à victorijs dictus Nicanor, adiuuante Ptolemæo Lagi Rege Aegypti, deuictis Antigono, ac Demetrio, ac Babylone recuperata potitus est etiam Syria, ibique Anthiochia fundata nouæ occasionem Epochæ annorum dedit, quæ denominata est, Aera Alexandri Dhylkarnain, & Seleucidarum, & Chaldaeorum, & Græcorum, seu Syro-Græcorum, & à Iudæis Aera contractuum. Quæ nomina prius explicanda sunt antequam diuersa initia harum Epocharum discernamus. Dhylkarnain Arabicè, et Chaldaicè dicitur, quæ Græcè *Δικερναι*, idest qui est Bicornis, talis autem dictus est Alexander Magnus, vel quia Iouis Ammonis cornigeri filius dici affectauit, caputque inde à Cyrenensibus quæ bicornis in Nummis, vt placet Petauio, & Scaligerol. 2. et 5. de emend. temp. fauetq; Clem. Alex. vel à columnis hinc Herculis in Occidente, inde Alexandri in India, intra quas stetit eius Monarchia, vel quia eius Imperium in Asiaticum, et Syriacum diuisum fuit, vt placet Kristmanno de connexione annorum pag. 310. vel potius quia ex ipsius Monarchia exorta sunt duo illa magna Regna, et diu duratura, Ptolemæorum in Aegypto, quæ ad Africam, & Seleucidarum in Syria, et Babylone, quæ ad Asiam pertinent, ideoq; noua ratio computandi annos, dicta est Terik Alexandri Dhylkarnain, idest Epochâ Alexandri Bicornis, et à Seleuco Seleucidarum, et à Babylone, seu Chaldaea, ac Syria, in qua Seleucus Græcorum Satrapa imperauit dicta est Chaldaeorum hinc; inde Græcorum, seu Syro-Græcorum, vt & denique à Nundinis ibi, & in Syria ex tunc celeberrimis, Aera contractuum, qui hæc æra obliuiscantur. Iam discernendum de Anno & anni parte, vnde Epochæ huiusmodi à diuersis computantur.

2 Diodorus Siculus lib. 19. postquam dixit: *Transactis hoc anno, Athenis fuit rector Polemo; Romæ Consules erant L. Papius V. & C. Iunius; acta est eodem anno Olympias septima supra centesimam decimam.* Hæc autem incæpit ab ætate anni 312. ante Epocham Christi durante illo anno, & iisdem Consulibus refert recuperatam à Seleuco Babylonem victo Antigono, eiusq; filio Demetrio; ab hoc igi-

tur anno confurgit Aera Seleucidarum, et Græcorum in Syria. Idcirco quod l. 1. Machabæorum c. 1. dicitur. *Die quinta decima mensis Casleu, quinto, & Quadragesimo, & centesimo anno Græcorum adificauit Rex Antiochus abominandum Idololum desolationis super altare Dei.* Id Iosephus l. 12. antiq. c. 7. ait factum anno 145. postquam Seleucus regnare cæpit in Syria et in Asia; et Eusebius l. 2. de Demonstr. Euangelica vbi dixit: *Cum Seleucus Babylone cepisset, Asia sibi diadema circumdedit anno post Alexandri mortem duodecimo; statim adiecit: Ab hoc ipso tempore Græcorum Regnum numerare incipit Machabæorum historia.* Rursus Albategnius de scientia Stellarum cap. 27. notat Aequinoctium autumnale à se obseruatum Anno Dhylkarnain 1194. ab Alexandri morte 1206. die 19. Mensis Elul. idest Septembris demeritis annis 1206. annos 324. quibus ante Christi Epocham mortuum Alexandrum ostendimus c. 4. nu. 7. restat Christi annus 882. quo facta est obseruatio; sed si annus hic est Dhylkarnain 1194. et Alexandri 1206. ergo Epochâ Dhylkarnain annis 12. posterior est Epochâ à morte Alexandri, et incæpit ab autumno anni ante Epocham Christi 312. quam à kalendis Octobris Alphonsini, et Arabes computare solent spectato anno Fixo. Sed de duplici anno Syrorum vno fixo, altero vago, et equabili videatur Kristmannus in calendario Syrorum pag. 226. Petauius lib. 4. de doctrina temporum c. 26. et Bullialdus lib. 2. Astronomiæ Philolaicæ, vbi contra Scaligerum, et Buntingum ostenditur obseruationem illam Albategnij cadere non in annum 882. sed 882. Christi Septemb. 19. hora 1 $\frac{1}{2}$. post mediam noctem. Præterea Albategnius c. 30. duas Eclipses Lunæ à se obseruatas refert, vnam anno ab obitu Alexandri 1206. æra Dhylkarnain 1194. die Tamuz 23. hora fere 8. post merid. Aractæ; alteram anno ab obitu Alexandri 1224. & Dhylkarnain 1212. die 2. Ab hora 15 $\frac{1}{2}$. post merid. Antiochiæ: Priorem Eclipsim Tabulæ Astronomicæ representant anno Christi die 23. Iulij, & posteriorem anno 901. Augusti 2. Quoniam verò anni Philippici à morte Alexandri non computantur nisi à die 12. Nouembris, iuxta dicta c. 4. nu. 7. vel fixo initio anni à kal. Octobris, & in neutra obseruatione adhuc erant completi anni Alexandri, & Dhylkarnain, sed currentes adhuc, eorum initium incidit in annum Christi antecedentem. Interim si annus ab obitu Alexandri 1214. est Dhylkarnain 1212. ergo hic incæpit anno 12. post Alexandri Epocham, atque ad eod. anno; 12. ante Epocham Christi. Postremò Albategnius eodem cap. 30. affirmat obseruatam à se Aractæ Solis Eclipsim anno ab obitu Alexandri 1214. & Dhylkarnain 1202. Augusti die 8. hora 1. min. 9. post merid. quam Tabulæ Astronomicæ exhibet anno Christi 891. Augusti die 8. digitor. 9 $\frac{1}{2}$. ergo hinc pariter initium Aera Seleucidarum, seu Dhylkarnain est annis 12. Serius Epochâ à morte Alexandri Magni estq; hæc opinio communis iam Chronologorum.

3 Sed licet in Syria, vbi Albategnius obseruabat, Aera Syro-Græcorum cæperit ab autumno anni 312. ante Ep. Christi, seu anno 12. ab obitu Alexandri Magni, dubitari tamen potest an Aera Chaldaeorum Babylone eodem anno cæperit, an anno subsequenti nempe 13. ab obitu Alexandri, & 311. ante Epocham Christi, hinc enim videntur aliquibus ordiri suos annos Reges ipsi Seleucidæ in Epistolis relatis in libris Machabæorum, de quibus postea. Sed ab hoc dubio liberat nos Ptolemæus lib. 9. magnæ syntaxeos cap. 7. vbi obseruationes duas Mercurij refert factas, vnam anno 67. secundum Chaldaeos, Apellæ die 5. qui est secundus mensis Macedonum, & hanc ait fuisse anno Nabonassari 504. die 27. Mensis Thoth; ergo ex Canone annorum Nabonassari, et mentium Aegyptiorum, quem præmissimus l. 2. fuit ille annus ante Epocham Christi 245. et dies Nouemb. 18. quare Neomenia Apellæ fuit die 13. Nouembris iuxta Nouilunium medium, et anni Chaldaici initium, seu Neomenia primi Mensis Dij, in Idus ferè Octobris incidit anni 245. quo die completi erant anni Chaldaici 66. qui additi anno 245. dant initium Aera Chaldaicæ in Octobri anni 311. ante Epocham Christi. Secundam Mercurij obseruationem Ptolemæus eodem l. 9. c. 7. refert factam Anno 75. secundum Chaldaeos, die 14. Dij mensis, quam ait incidisse in Nabonassari annum 512. die 9. Thoth. Ergo ex Canone, de quo supra, fuit annus ante Epocham Christi 237. die 29. Octobris, et Neomenia Dij, seu initium anni

anni Chaldaici die 15. ac rursus circa Idus Octobris; adde iam annis 237. annos Chaldæorum 74. completos ea die, & confurgit Epochæ huius initium in Octobri anni 311. ante Epocham Christi. Postremò Ptolemæus lib. 11. cap. 7. refert Saturni observationem factam Anno 82. secundum Chaldaeos Xanthici die 15. Mensis Syromacedonum, additq; fuisse tunc Nabonassari annum 519. Tybi 14. qui ex Canone, de quo supra, fuit annus ante Christum 231. & dies prima Martij, ergo Neomenia Xanthici fuit die 24. Februarij, & Neomenia Dystri Ianuarij 24. & Dij 20. Septemb. circiter anni 230. ante Ep. Christi, sed ob intercalationem menstruam in anno Embolimzo, cecidit in Octobris diem 20. circiter, aut ciuilitè non procul ab Idibus. Adde igitur annis 230. annos Chaldæorum completos 81. & habebis Aera Chaldaicæ initium in Octobri anni 311. ante Epocham Christi. Scitè igitur Keplerus in Tabulis Rodulphinis pag. 37. Chaldaicæ Seleucidarum Aera initium fixit ad Idus Octobris anni 311. ante Christum, & Kristmannus de connexionè annorum pag. 313. aduertit Ptolemæum computare Regnum Chaldæorum à Seleuco Nicanore anno 13. ab obitu Alexandri, nec dissentiunt imò assentiuntur Scaliger lib. 2. de emend. temp. pag. 97. & l. 5. pag. 431. Petauius lib. 2. de doctr. temp. c. 22. vbi tamen periodum Alexandream à Scaligero confictam rejicit. Langius verò l. 2. de annis Christi c. 17. ait Chaldæos, seu Babylonios inire Seleuci annos, ab anno periodi Iulianæ 4403. qui est ante Ep. Christi 311. sed à Vere, non ab Autumno, quia confundit annos Iudæicos à Nisan inchoatos, cum Chaldaicis.

Secunda pars de Annis Græcorum in Machabæorum historia usitata.

Quia in gestis eiusdem temporis, anni vnus quoad denominationem differentia crebro reperitur inter auctorem libri primi, & libri secundi, ideo quidam putauerunt auctorem libri primi vti Aera Syromacedonum, libri verò secundi auctorem vti Aera Chaldaica, & vno integro anno dissidere à libri computatione; Aliqui verò eos sex tantum mensibus, aliqui 18. mensibus inter se differre, & aliqui imprudentissimè hinc ausi sunt reuocare in dubium auctoritatem canonicam horum librorum. Oportet igitur ad veritatem illustrandam proferre in medium loca ipsa Sacri Codicis.

Libro 1. Macab. c. 1. versu 11. nominatur Epochæ deinceps vsurpanda sic: *Et exiit ex eis radix peccatrix Antiochus illustris filius Antiochi Regis, qui fuerat Romæ obses, & regnavit in anno centesimo trigésimo septimo Regni Græcorum.* Deinde cap. 6. versu 16. de eodem dicitur: *Et mortuus est illic Antiochus Rex, anno centesimo quadragesimo nono: at l. 2. c. 11. eius successor Antiochus Eupator, Lyfiæ pro Iudæis postulantibus facultatem viuendi iuxta patrias leges deprecanti annuit, & ipsis Iudæis scripsit obtignans literas sic. Valete Anno centesimo quadragesimo octavo, Xanthici mensis quinta decima die.* Quæ dies ex lib. 1. cap. 20. num. 4. incidit in Aprilis Iuliani diem 8. ergo libri 2. auctor vno anno quoad denominationem ferius incipit numerare, cum annum 149. quo mortuus est Epiphanes, appellet 148. Consule iam libri 1. cap. 20. num. 2. & 4. & subtrahe Anno 312. quo cœpit Syro-Græcorum Aera, annos 148. restabit enim annus ante Christum 164. quo mortuus est Antiochus Epiphanes, anno autem 164. Aprilis 8. absolutus iam erat annus 148. à Nisan inchoatus, & incœperat iam 149. à Nisan; sed inchoando annum à Tisri, idest scilicet Septembri anni 164. vtiq; anno 164. ante Christum die 8. Aprilis, adhuc currebat Græcorum annus 148. nulla igitur repugnantia in hoc.

Libro 1. Machab. cap. 6. versu 20. Iudas obsidere dicitur Arcem: *anno centesimo quinquagesimo; & tamen lib. 2. cap. 13. narratur soluta hæc obsidio ab Antiocho Eupatore Anno centesimo quadragesimo nono, quia hoc 2. libro anni à Tisri initi sunt, cū in lib. 1. incantur à præcedente Nisan.*

Libro item 1. Machab. c. 7. narratur Demetrius filius Seleuci Roma in Syriam venisse, & interemisit Antiochum, ac Lyfiam *Anno centesimo quinquagesimo primo, videlicet à Nisan inito; at l. 2. cap. 14. versu 2. & 4. idem dicitur*

factum centesimo quinquagesimo anno, nempe à subsequente Tisri computato. Nulla ergo est necessitas dicendi Auctorem libri 1. Machabæorum vti Epochæ Syro-Græcorum, seu Dhylkarnaim, Auctorem autem libri 2. vti Epochæ Chaldaica, & vno integro anno dissidere ab Auctore libri primi, etiam si forte posset hoc modo tolli apparens illa repugnantia.

5 Quare autem semestri tantum spatio differre primum librum à Secundo Machabæorum censuimus ratio est, quia lib. 1. c. 4. versu 52. dicitur: *Et ante Matutinam surrexerunt quinta, & vigesima die mensis noni (hic est mensis Casleu) centesimi quadragesimi octauis anni &c.* vbi de emundatione templi, quam Iosephus l. 12. antiq. c. 11. ait incidisse in Olympiadem 154. ergo annus computatur à Nisan, respectu cuius, Casleu est nonus, Olympias autem illa incœpit ab æstate anni 164. ante Epocham Christi; Deinde annus ille, quo Iudas arcem obsidebat, & qui libro 1. cap. 6. num. 20. dicitur Græcorum *annus centesimus quinquagesimus*, fuit Sabbaticus, dicitur enim ibidem num. 49. *& exierunt de Ciuitate, quia non erant eis ibi alimenta conclusis, quia Sabbata erant terra*, idemq; confirmat Iosephus l. 12. antiq; c. 14. sed in posteriore libro c. 13. hic annus numeratur 149. certum est autem annos Sabbaticos computari à Tisri, vt omnes fatentur, & nos ostendimus lib. 1. cap. 16. non possunt autem ambo illi anni 150. & 149. in eundem anam Sabbaticum concurrere, si eorum initia plusquam semestri spatio distent, multoq; minus si anno integro, aut sesquianno. Præter locum verò supra productum, alia quoq; ex lib. 1. Machabæorum supersunt, ex quibus euincitur in hoc libro Annos Græcorum à Iudæis inchoari à Nisan, quæ indicauimus libro nostro I. C. XI. & patebit legenti, simulq; conferenti capita 7. 10. & 13. libri 1. Machab. Cum ergo optimè conciliantur anni libri 1. cum annis libri 2. Machabæorum, si in primo à Nisan incantur, in secundo à Tisri subsequenti, & ab Autumno more Syrogræcorum; è contrariò verò non possint saltem semper conciliari, si horum initia disiungantur 12. aut 18. mensibus, patet errasse tum eos qui 12. tum magis eos qui 18. mensibus disiungunt, aut ab anno 13. post Alexandri mortem, Machabæam Epocham computant, contra quos videri possunt Petauius l. 10. de Doctrina temporum c. 42. & 43. & parte 2. Rationarij l. 3. c. 13. & ex parte Salianus tomo 5. ad annum Mundi 3742. Keplerus quoq; intra eundem annum 332. ante Christum includit initium annorum in historia Machabæorum, sed in reb. Iudæicis à Nisan in Gentilium ab Octobri. Idem sentit Henricus Philippi in computo Ecclesiastico Viennensi c. 13. & in Manuali Chronol. p. 273. et Redanus in Machabæos pag. 105.

6 Errarunt itaq; Bedas lib. de sex ætatibus affirmans Machabæorum historiam computare Græcorum Regnum ab anno XIII post Alexandri mortem, quod ipsum Salianus loco citato ait sentiri à Samerio, et Gordonio, Pererio, & Serario. Scaliger autem lib. 5. in priori editione dixit *Albategnium, & Antiochenam Ecclesiam vti Epochæ Alexandrea Seleucidarum* inita ab Octobri anni ante Christum 312. Auctorem verò libri 1. Machab. vti Epochæ *Seleucidarum Iudæicæ* inita à Nisan anni 311. ante Christum, sed Auctore libri 2. Machab. vti Epochæ *Seleucidarum Chaldaicæ*, inita à Nisan anni eiusdem 311. ante Christum, sed in posteriori editione fatetur annos Græcorum ab anno 312. ante Christum iniri in vtroq; lib. Machab. sed in primo à Nisan in 2. à Tisri sequendi, quod verum est. Serarius verò Comm. in lib. Machab. parte 1. partic. 4. affirmat in primo lib. Machab. annos à Nisan computari, in 2. à Tisri non eiusdem, sed subsequenti anni cum differentia sesquianni. Anthiochenos autem solido biennio anticipare. Torniellus quoque ad annum Mundi 3742. & 3743. & 3744. & Spondanus ad annum 3743. aiunt; Seleucidarum annos incipere sub finem anni 13. à morte Alexandri, exeunte anno primo Olympiadis 117. adeoq; anno ante Epocham Christi 311. & anno sequente nempe 2. Olympiadis 117. & ante Christum 310. librum 1. Machab. exordiri suos annos à Nisan librum autem 2. & Chaldæos computare ab anno 3. Olymp. 17. Seleuciq; secundo. *Tirinus* etiam in Chronico Sacro c. 5. & 40. inquit Græcorum Seleucidarum, & libri primi Machabæorum annos incipere ab Aequinoctio verno, anno 13. post obitum Alexandri M. sed annos Antiochenorum, Chaldæorum, & lib. 2. Machab. ab autumnali Aequinoctio anni

anni 14. post mortem Alexandri Magni sesquianno posterius, quam annos Seleucidarum. *Kristmannus* de connexionne annorum pag. 307. ait æram Alexandrinam Seleucidarum incipere à Kalendis Octobris post æram Philippicam mortemq; Alexandri annis Aegyptijs 12. & dieb. 325. sed hanc confundit cum Chaldaica Epocha; sicut, & *Origanus* tomo 1. *Ephem.* pag. 24. licet rectè dicant in primo Machab. numer. à Nisan in Secundo à Tisri sequenti. *Keplerus* in Synopsi ærarum pag. 37. Rudolphinar. Tab. censuit eodem anno ante Christum 312. annos Græcorum incipere in vtraq; historia Machabæorum, sed in rebus Iudaicis à mense Nisan in rebus vero Gentilium à Tisri, vel ab Idibus Octobris, vel ab Autumno, non secus ac Antiochenos, & Edeffenos; at Arabes, & Humen Aegyptium à Kalendis Octobris, & hanc Aeram vocari Alexandri Dhilkarnaim non Seleucidarum; nam Seleucidarum æram eandem esse cum Chaldaica ineunte ab Idibus Octobris anni ante Christum 311. itaque in quæstione de nomine diffidet, in re nobiscum sensit sicut, & *Petrus Redanus* in apparatu ad Commentaria in Machabæos sect. 10. nu. 24. & 25. quoad initium annor. vtriusq; libri Machab. intra eiusdem Anni 312. sed male negant Chaldaicam æram diuersam esse à Syro-Macedonica.

Ex dictis item magis patet quàm imperitè aliqui annos Græcorum in Machabæorum libris recensitos, computarint à morte Alexandri M. aliqui verò ob apparentem repugnantiam Libri Primi, et Secundi Machabæorum, à Canone Sacrarum Scripturarum eos rejciendos suspicati sint, quorum nomina pudet referre, nedum pigeat refellere illorum dicta.

CAPVT VIII.

De Macedonum Regum Annis cum Epocha Christi connectendis.

CONCLUSIO VIII.

Macedonum Regum Quadraginta in Europa à Carano vsq; ad Perseum Regnum Durauit Annos DCXLVI. eorumq; Anni ordinandi sunt, ut in infra scripta Synopsi.

Nomina Regnum Maced.	Init. R. an. ante Ep. Chr.	Regna uit annos
Caranus Aristomacni fil.	814	28
Cænus.	786	28
Thurimas.	758	45
Perdiccas.	715	48
Argæus Perdiccæ fil.	675	33
Philippus Argæi fil.	633	35
Europus, seu Heropus Phil. fil.	598	43
Alectas.	555	28
Amyntas Alectas fil.	527	49
Alexander Amyntæ fil.	479	43
Perdiccas II. Alex. fil.	436	23
Archelaus Perdic. fil.	413	14
Orestes Archel. fil.	399	3
Archelaus II.	396	4
Amyntas II.	392	1
Pausanias.	391	1
Amyntas III.	390	5
Argæus II.	385	2
Amyntas II iterum	383	12
Alexander II.	371	1
Ptolemæus.	370	6
Perdiccas III.	364	6
Philippus II.	358	24
Alexander III. Magnus.	336	12

Nomina Regnum Maced.	Init. R. an. ante Ep. Chr.	Regna uit annos
Philippus Ariadæus III. Alex. frater.	324	7
Cassander.	317	19
Philippus IV. Cassandri fil.	298	1
Antipater, & Alexander Cassandri filij.	297	3
Demetrius Poliorcetes.	294	6
Pyrrhus.	288	m.7
Lysimachus.	288	6
Artinoe vxor Lysimachi.	282	m.7
Ptolemæus Keraunus filius Ptolemæi Lagidæ.	281	2
Meleager.	280	m.2
Antipater II.	280	d.45
Sothhenes.	280	2
Antigonus Gonatas.	278	36
Demetrius II. Antigoni fil.	242	10
Antigonus Dofon.	232	12
Philippus V. Demetrii fil.	220	42
Perseus	178	10
Victus à Paulo Aemilio anno.	168	
Durauit Annos	646	

Regum horum successionem vidimus in Eusebio, sed cum aliqua discrepancia Græcorum exemplarium à Latinis, Dexippo in excerptis Eusebianis, Francisco Sansouino lib. 2. Chronolog. Scatente errorib. Vbbone Emmio lib. 5. Rerum Chronologicarum pag. 153. Io. Ianffonio in Atlantis maioris descriptione veteris Græciæ, vbi de Macedonia fol. 39. Tirino in Chronico Sacro cap 41. Petauio parte 2. Rationarij temporum lib. 2. c. 14. & l. 9. de doctrina temporum cap. 49. ac paralipomenis fol. 848. & 867. Inter hos Ianffonius, & Vbbo in multis propius accessere ad veritatem, sed nemo diligentior Petauio. Concinnatus est autem Catalogus hic ex Thucydide, Diodoro, Eusebio, Iustino, Arriano, & alijs ex quibus pauca notatu digniora Selegimus.

2 Caranus ex genere Heraclidarum, & ab Hercule decimus sextus, vt Velleio placet, vel vndecimus, vt Dexippo Phudonis Argiuorum Regis frater, nouum regnum fundauit in Macedonia anno, vt ait Eusebius 38. ante primam Olympiadem, atq; adeo ante Christi Epocham 814. non verò 36. ante 1. Olymp. vt habet Vbbo, & Ianffonius, qui magis peccat ponendo annum quasi 830. ante Christum. Perdiccam autem II qui est vndecimus à Carano, incepisse regnare Olympiade 80. idest ante Christum 460. putat Eusebius in Chronico, Scaliger l. 2. Ifagog. Canonum pag. 163. & Capellus ad annum Mundi 3540. mortuū verò esse annis 28. post, idest ante Christum 436. At hinc sequeretur mortuum esse ante bellum Peloponnesiacum, quod incepit anno 431. Atqui Thucydides lib. 5. hunc ipsum Perdiccam Alexandri filium, & Amyntæ Nepotem retort vixisse anno 15. belli Peloponnesiaci, eiusq; meminit Diodorus lib. 12. ad annum 2. Olympiadis 91. idcirco ex Collectaneis Eusebij, & Dexippo ordinandi sunt anni eius, & patris, sicut posuimus in Catalogo. De Archelao disputat contra Athenæum Casaubonus lib. 5. Animaduersionum c. 18. sed dum corrigit Athenæum, peccat in Thucydidem, & Diodorum, vt aduertit Petauius in Paralipomenis pag. 849. cuius opinio nobis visa est verior.

3 De Alexandri Magni, & successoris eius Philippi Ariadæi initijs, satis constat ex constitutis capite quarto. De fine autem Macedonici Regni victo Perseo à Paulo Aemilio anno ante Epocham Christi 168. constat ex Eclipsi, de qua dicemus occasione Consulatus Pauli libro 4. c. 3. Quare cum Regum hoc ex correctis Eusebianis numeris cœperit in Carano, anno ante Epocham Christi 814. & desierit in Perseo anno 168. patet durasse annos DCXLVI. vt in Conclusionem positum est.

CAPVT IX.

De Seleucidarum, seu Syria Regum Annis cum Epocha Christi connectendis.

CONCLUSIO IX.

Seleucidarum, seu Syria Regum vigintiquatuor à Seleuco Nicanore, usque ad Antiochum duodecimum, & ultimum, Duravit Regnum Annos CCXLVII. qui ordinandi sunt ut in infrascripta Synopsi.

Nomina Regum Syriae.	Init. R. ann. ante Ep. Chr.	Re-gna-niit.
1 Seleucus Nicanor.	312	32
2 Antiochus Soter Seleuci fil.	281	19
3 Antiochus II. Soteris fil.	262	15
4 Seleucus II. Callinicus F.	247	20
5 Seleucus III. Ceraunus Callin. F.	227	3
6 Antiochus III. Mag. Callin. F.	224	36
7 Seleucus IV. Philopator M. F.	188	12
8 Antiochus IV. Epiphanes, seu Il-lustris Antiochi M. Fil.	176	11
9 Antiochus V. Eupator Epiph. F.	164	2
10 Demetrius Soter. Philopatoris F.	162	11
11 Alexander Bala institutus.	151	5
12 Demetrius II. Nicator Demetrii f.	146	5
13 Tryphon seu Diodotus tyrannus.	141	2
14 Antiochus VII. Sidetes Demetrii Sot fil.	139	9
Demetrius II. iterum.	129	4
15 Seleucus V.	125	1
16 Antiochus VIII. Grypus Nicato-ris fil.	124	12
17 Antiochus IX. Gyzicenus, Sidetes fil.	113	18
18 Seleucus VI. Grypis fil.	96	1
19 Antiochus X. Eutebes Gyziceni fil.	95	1
20 Antiochus XI. Grypi F.	94	0
21 Philippus Grypi fil.		0
22 Demetrius III. Eucerus Grypi fil.		0
23 Tigranes à Syris cl. & us.	V.	
24 Antiochus XII. Asiaticus Pij fil.		

Catalogum hunc Sacrae historiae intelligendae necessarium, suppeditavit Eusebius in collectaneis, Franciscus Sansonius l. 2. Chron. Vbbo Emmius l. 5. rerum Chronol. pag. 154. Henricus Philippi in Manuali Chronol. q. 4. Machab. Tirinus in Chronicis Sacro cap. 40. Diligenter; Petavius; libro 10. de Doctrina tempor. c. 45. diligentissime, & in Paralipomenis fol. 867. Salianus t. 5. ad annum Mundi 3878. Petrus Redanus in Apparatu Comment. in Machabzoz sect. 10. num. 36. qui ex Iosepho, Diodoro, Strabone, Orofio, Iustino, Appiano, & alijs illum continuarunt. Initium Seleuci anno 312. ante Christi Epocham statuimus iam cap. VII. Anni vero illi, quos Sacra Machabzorum historia nobis suggerit sunt certissime: ut cum Antiochus Illustris l. 1. Machab. c. 1. dicitur regnasse in anno centesimo trigesimo septimo regni Graecorum, & lib. 1. c. 6. obiisse anno centesimo quadragesimo nono: subtractis annis completis 136. & 148. ab annis 312. Epochae Seleucidarum, habemus initium eius anno ante Christum 176. & finem, ac Eupatoris successionem anno 164. Antiochus autem Eupator cum Lysia occisus est anno 151. Graecorum & regnavit eius loco Demetrius Seleuci filius, ut habetur ex lib. 1. Machab.

c. 6. & 7. ergo anno 160. ante Epocham Christi; sed hoc eodem anno ex nostris Fastis-Consularibus l. 4. c. 3. & 5. Stabilitis Consules fuere, Anicius Gallus, & M. Cornelius Cethegus; & quo anno occisus est Antiochus, & Lysias, obiit L. Aemilius Paulus ex lib. 46. Epitomes Livij; obiisse vero L. Aemilium Paulum sub praenominatis Consulibus, constat ex Fastis Capitolinis, & ex titulo Aldelphon Terentij; en igitur consensus, & nexus Sacrae historiae Machabzorum cum Romana Chronologia. Petrus Redanus loco iam citato, Chronicon pro historia Machabzorum post Tirinum adiecit, de quo infra libro 6.

CAPVT X.

De Periodo Calippica, eiusque Epochae Astronomicae cum Epochae Christi connectenda.

CONCLUSIO X.

Periodus Calippica Annorum LXXVI. Prima quidem incipit à Neomenia proxima Solstitio aestivo anni CCCXXX. ante Epocham Christi; Secunda autem anno CCLIV. & Tertia Anno CLXXV III.

Calippum Cyzicenum, ex quatuor Metonicis Cyclis decennoualibus, construxisse Periodum annorum Lunifolarium 76. detracto tamen vno die, adeoque dierum 27759. quibus censuit exacte restitit Nouilunia ad eandem eiusdem dici horam, & Scrupulum, tradunt Ptolemzoz lib. 3. Almag. estic. 2. Geminus in elementis Astronomicis cap. 6. & Cenforinus de die Natali cap. mihi 6. estque communis Astronomorum, & Chronologorum nostri, & praecedentis Seculi, praecipue Reinholdi in Prutenicis praepo 4. Iacobi Kristmanni de Connexione annorum pag. 304. Longomontani in Astronomia Danica lib. 1. Theoricor. cap. 2. de Sole; Kepleri in Synopsi Aerarum pag. 37. Rudolphinarum; Bullialdi lib. 2. Astronomiae Philolaicae cap. 2. Scaligeri lib. 2. de emendatione temporum titulo de Periodo Calippi Atticae Solstitiali, & lib. 5. pag. 421. titulo de eadem, & in Ilagogicis Canonib. lib. 1. c. 8. & lib. 3. c. 8. Petavij lib. 2. de doctrina à c. 16. ad 20. & l. 10. c. 37. Triplex vero quaestio est de hac periodo, prima sitne Epochae eius mere Astronomicae, aut à Computistis kalendarij Graeci usitata ad Nouilunia inveniendae, & Solstitia; an etiam Ciuilibis, & populariter usitata in annis designandis; secunda de anno à quo inita est; tertia de Mense ac Die.

2. Quoad primum cum Calippus initium primae suae Periodi posuerit anno 6. ante Alexandri Magni obitum, quo anno Babylone capta & de functo Dario, noua Monarchia Graecorum in Asia surrexit, ut de hoc anno infra ostendetur, qui fuit ante Epocham Christi 330. videtur voluisse insignire hoc principium ab Epochae aliqua politica, & celeberrima, esto ea non fuerit usitata ab Historicis, frequentius autem adhibita Epochae à morte Alexandri. Scaliger tres Calippi periodos sibi finxit; Vnam Lunarem Alexandream, quam iniuerit ab autumno anni ante Christum 331. quo Alexander Darium vicit kalendis Octobris, tanquam in Alexandri gratiam institutam; alteram Lunarem Atticam atheniensem, dictam, quam in gratiam Atheniensium instituerit à Solstitio anni sequentis, idest ante Christum 330. tertiam denique: Tetractericam Popularem, quam ab autumno anni 12. post obitum Alexandri, idest 312. ante Christum iniuerit. Sed Petavius fragmenta Scaligeri, & repugnantias sui ipsius cum scipso, nullo antiquitatis teste munita satis refutauit, docuitque hanc periodum vnicam simplicemque fuisse nec ciuilem, seu popularem cum à nullo Historico adhibita sit in annis numerandis, sed solum ab Astronomicis, Hipparcho, & Ptolemzoz, quod esset vtilis ad Solis Lunaeque potissimum cursum inuestigandum, adeoque

nos in titulo capituli eam appellauimus *Epocham Astronomicam*.

3 Quoad annum, quo incepit *Prima* periodus Calippi fuisse 330 ante Christum ostendimus ex Ptolemæo l. 3. c. 2. quo verò incepit *Secunda* periodus, fuisse 254. ostendimus ex tribus Eclipsibus ab eodem relatis lib. 4. cap. 18. *Tertiam* verò incepisse anno 178. ante Christum ostendimus ex relatis à Ptolemæo lib. 3. c. 2. lib. 5. c. 3. & lib. 6. c. 5. Ptolemæus enim l. 3. c. 2. narrat Metonem, & Euctemonem obseruasse Solstitium æstiuum Abscude magistratum gerente Athenis, mane diei 21. Phamenothe, antea verò obseruatum fuisse ab Aristarcho, aitq; *Et sunt à Solstitio æstiuo capto in Magistratu Abscudis, vsque ad obseruationem ab Aristarcho in anno 50. primæ secundum Calippum periodi, ut etiam Hipparchus asserit, anni 152. à dicto autem 50. anno, qui est 44. à morte Alexandri vsque ad nostræ obseruationis annum 463. à morte Alexandri &c.* Deme iam anno 324. ante Christum, quo mortuum esse Alexandrum ostendimus c. 4. annos 44. restat annus 280. cui adde Calippicos 50. & confurgit annus 330. nempe primus primæ periodus Calippicæ.

4 Idem Ptolemæus l. 4. Almag. c. 11. refert Eclipses Lunæ tres ex Hipparcho obseruatas Alexandriæ, & primam fuisse ait. *Anna 54. secundæ periodus Calippi Mesori die 16. & incipit Luna deficere ante sui ortum per mediam horam, repletaq; rursus fuit in medio hora tertiæ.* Deinde subdit hoc tempus fuisse annorum completorum à Nabonassaro 546. dierumq; 345. & horarum equalium 67. Sed tam ex characterè anni Nabonassari 547. currentis, quam ex Eclipsi, fuit hic annus 221. ante Epocham Christi, quo Astronomici Canones exhibent Lunæ Eclipsim die 22. Septembris hora 7 1/2. post merid. Alexandriæ, digitorum 10. & amplius; Adde iam anno 201. Calippicos annos 53. completos; confurgit enim annus 254. pro initio secundæ Periodi.

Rursus eodem l. 4. c. 11. Ptolemæus refert totalem Eclipsim Lunæ. Anno 55. eiusdem periodus Calippi die 9. Mercurij hora 12 1/2. post merid. completis annis Nabonassari 547. diebusq; 158. quam Tabulæ Astronomicæ dant anno ante Christum 200. Martij 20. minutis 45. post mediam noctem, digitorum ferè 17. adde anno 200. Calippicos completos 54. & habebis iterum annum 254. pro exordia secundæ Periodi.

Denique eodem lib. 4. c. 11. refert Eclipsim Lunæ, anno item 55. secundæ periodus Calippicæ Mesori die 5. hora 9 1/2. noctis, Annis Nabonassari transactis 547. diebusque 334. Hanc porrò exhibent calculi Astronomici anno 200. ante Ep. Christi die 12. Septemb. hora 2 1/2. post mediam noctem ibi, plurtquam digitorum 18. ex quibus iterum methodo eadem, & x Canone anni 548. Nabonassari currentis confirmatur annus 200. Eclipsis huius, & 254. pro initio secundæ perid Calippi.

5 Pro *Tertiæ* vero periodus initio, Ptolemæus lib. 3. c. 2. sic habet. *In 32. anno, tertiæ secundum Calippum periodus, Hipparchus autumnale æquinoctium exquisitissime obseruatum significauit, quod ait factum fuisse tertia intercalarium die, in media nocte, quam dies quartus sequebatur, & fuerunt anni 178. ab Alexandri morte.* Subtrahit nunc annis 324. mortis Alexandri annos 178. & restat annus ante Christum 146. cui adde Calippicos annos 32. & exurgit annus 178. ante Epocham Christi pro initio tertiæ periodus prorsus in medio temporis inter Alexandri, & Christi Epocham. Præterea lib. 5. c. 3. refert obseruationem Hipparchi; anno 50. tertiæ secundum Calippum periodus epiphi die 16. anno transacto Nabonassari 619. diebusq; 314. &c. Curtebat ergo annus Nabonassari 620. qui iuxta Canonem lib. 2. præmissum incepit ante Epoch. Christi 129. die 24. Septembris, quo completi erant 6. & tunc completi erant Calippici anni 49. qui additi anno 129. efficiunt annum 178. pro initio tertiæ periodus. Tandem lib. 6. c. 5. refert, *Lunæ Eclipsim digitorum 3. ab Austro; Trigesimo septimo anno tertiæ secundum Calippum periodus; & Nabonassari 607. die 2. Tybi hora 5. in Rhodo, qua incipit.* Fuit tum ex Canone annotum Nabonassari, tum ex Tabulis Astronomicis annus hic ante Christum 141. quo Luna defecit ad digitos 3 1/2. Ianuarij 27. hora 10. post merid. Sed annus 607. cœperat anno 142. die 28. Septemb. cui addendo completos iam Calippicos 36. emergit annus 178. pro initio 3. Periodi.

6 Quoad diem mensemq; fuisse huius periodus initium à Neomenia Hecatombæonis, seu propiore Solstitio æstiuo, vel vt alij laxius loquentes, à Solstitio æstiuo, expressè docet Reinoldus in Prutenicis præcepto 4. illis verbis: *Quia Alexander Babylonia positus est 6. annis ante obitum suum, inde suarum Periodorum initium facit Calippus, sed ita vt anni exordium esset ab æstiuæ conuersione, more Atheniensium, non à prima die mensis primi Thoth Aegyptiorum.* Idem sentit Scaliger l. 5. pag. 423. de Periodo Lunari Prutenias anno 330. ante Christum inita die 28. Iunij, cui subscribit Keplerus in Rudolphinis Tabb. pag. 37. putat enim Scaliger die 27. Iunij fuisse Solstitium, & die 28. Neomeniam Hecatombæonis; at Petauius l. 10. c. 37. de doct. temporum, concedit Solstitium incidisse in diem 27. Iunij, & Nouilunium medium die 28. ac inde potuisse Calippum inire Hecatombæonis Neomeniam, sed ex Iudaica methodo, quam adhibet Scaliger, debuisse esse 29. Iunij feria 3. Solis Cyclo XV. litera C. Kristmannus autem de Connectione annor. p. 305. contendit Calippum imitatum esse Metonem, qui Cyclum suum exorsus erat à Solstitio æstiuo, seu à principio anni Olympiadi, quod etiam colligitur ex dictis supra à Ptolemæo l. 3. c. 2. Sed tamen addit Hipparchum, & Ptolemæum, vt æquabilis esset comparatio annorum Calippicorum, cum annis Nabonassari, computasse annos Calippicos à die 1. Thoth, quod gratis, & falsè dictum est: Hinc errarunt Longomontanus in omnibus Hipparchi Æquinoctijs autumnalibus, & Franciscus Leuera in tribus primis, comparentes annum Calippicum cum subsequenti anno Alexandri, & Nabonassari, & differentes initium Calippici à Neomenia æstiuæ ad initium Thoth. Sed enodius errauit Leuera in prodromo Astronomia, pro anno 36. Calippico substituens 32. Kristmannus tamen pag. 328. confessus est postea Hipparchum, & Ptolemæum annos Calippicos computasse ab æstiuo Solstitio, esto eos redigant ad concursum cum annis Nabonassari, & quoad hos vtantur diebus mensium Aegyptiorum.

CAPVT XI.

De Epochâ Antiochena, & Constantinopolitana Græcorum cum Epochâ Christi connectendis.

CONCLUSIO XL

Antiochena Epochæ initium ab Octobri Anni XLIX. ante Epocham CHRISTI sumendum est, Constantinopolitana autem urbis encania, & dedicatio à die xi. May Anni CCCXXX. Christi, eius denique captura per Turcas, à die 29. May Anni Christi MCDLIII.

Non est hic sermo de Annis Mundi, quos Ecclesia Constantinopolitana putauit fuisse 5508. ante aduentum Christi, sic vt primus Christi fuerit 5509. Mundi, esto Alexandrina Ecclesia putauerit fuisse annos 5492. ita vt primus Christi fuerit Mundi 5493. Sed de annis Antiochenorum ab Euagrio in Historia Ecclesiastica vsurpatis, Keplerus in Rudolphinis Tabb. p. 37. ait eos computari ab autumno anni 312. ante Christum, & ab ortu illius urbis, quod gratis dictum est, imò erroneè, si verum est, quod ait Eusebius Antiochiam Syriæ conditam à Seleuco anno 12. imperij sui, nempe 301. ante Christum in honorem patris sui Antiochi, quem sequuntur Salius ad annum Mundi 3753. & Petauius in Chronico, Kristmannus de connectione annorum pag. 356. ait Antiochenos annos incepisse cum Iulianis anno 45. ante Epocham Christi, eo quod Eusebius annum Christi 280. conferat cum Antiocheno 325. & 326. Christi cum Antiocheno 351. Idemq; sentit Heruarius in Chronologia noua à cap. 211. ad 214. Scaliger porrò in Isagogicis canonibus lib. 3. & in animaduers. ad Eusebium, & Vbbo Em. lib. 3. Rerum Chronol. p. 80. aiunt æram Antiochenam iniri ab anno

abuo 48. ante vulgarem Christi Epocham. Tandem Petrus I. 10. de doctrina temporum c. 62. & p. 7. Rationarij c. 14. concludit eam ab anno 49. ante Epocham Christi, & quidem ab Octobri, idq; ex multis locis Euagrij Antiocheni colligit: examinavi eius calculos, & cenfeo eius sententiam præferendam, cui etiam adstriplatur Chronicon Alexandrinum pag. 43. sic: *A die 4. Idi. Mensis primæ indictionis: & proposita in vrbe magna Antiochie libertas ipsius, quando & Romanis subiecta est vicesimo die Maij ab eodem Julio Casare missa, & appellatus est idem Iulius Cæsar dictator in Vrbe magna Antiochie, 23 die Maij. Nominatur itaq; magna Antiochia in ipsius honorem annus primus, idemque primus quindenarij ab anno primo C. Iulij Casaris.* At C. Iulij Casaris dictatura prima, ex Fastis Consularibus fuit Consulibus Cl. Marcello, & Lepulo (non ipso, & Seruilio Vatia, vt supponit Vbbo) ergo anno ante Epocham Christi 49. licet Indictiones postea retrahæ sint ad Octobrem, vnde anni olim Seleucidarum inibant: Nec Eusebium repugnare, licet videatur fauete anno 48. docet luculenter Petavius, quem Consulat.

2 De Constantinopolitanis Indictionibus à kal. Septembris anni Christi dicemus l. 4. c. 16. occasione Romanarum Indictionum. Ipsa vero Constantinopolis anteq; vt ait Pinius l. 4. c. 14. *Lygos* dicta, postea *Byzantium*, quod Egnatius lib. 2. de Cæsaribus cap. de Byzantio ait ædificatum à Pausania duce Lacedæmonum, idemq; habet Flosculus historiarum addens, constructum anno 633. ante Christum, sed Nicephorus Callixtus l. 7. c. 49. inquit constructum à Byza quodam, tempore Manassæ Regis Iudæorum, qui cepit regnare anno ante Christum 698. regnavitque annis 55. At multo antiquius id factum supponit Diodorus Siculus l. 4. ait enim Argonautas appulisse ad oram Ponti, cui dominabatur *Byzantius*, à quo *Byzantium* vrbs denominata est; Argonautarum autem expeditio fuit ante Troianum excidium multis annis, & circa annu ante Christum 1212. ex dictis cap. 1. Postea vero cum Seuerus capto, & occiso Pescennio Nigro, qui Byzantium occuparat, illud funditus euertisset, & in vicis formam redigisset, Constantinus Magnus illud restaurauit nouamq; Romam, & à suo nomine Constantinopolim nominauit, & v. Idum Maij Deiparæ Virgini dedicauit, anno Christi 330. feria 2. Cyclo Solis 3. Litera D. de die omnes consentiunt, & ita notatu est in Menologio Græcorum è regione diei XI. Maij de anno aliqua est controuersia S. Hieronymus in continuatione Chronici Eusebiani ad annum 334. habet: *Constantinopolis dedicatur penè omnium vrbiu nuditate*, vt habet Pontacus, sed in editione Scaligeriana id repositum est ad annum 330.

Cassiodorus in Chronico dedicatione hanc factam ait Consulibus. *Paetiano, & Hilariano*, nempe anno 332. Oauiphrius vero in Fastis l. 2. ad Vrbs annum MXXCIII. facta hæc Encænia ponit *Ablauio, & Basso Consulibus*, idest anno 331. Sed plures, & certiores characteres habemus pro anno 330. nempe Consules *Gullicanus, & Symmachus*, quos notant Idatius in Fastis, & Chronicon Alexandrinum, & Indictionem 3. feriamq; 2. & diem v. Idus Maij, quas idem Chronicon, & Cedrenus addit: Anno enim 330. conuenit Indictio 3. & Cyclo Solis III. litera D. & die xi. Maij Feria 2. præterea Marcellinus Comes sub hoc titulo *Indictione V. v. auctorio solo Consule*, nempe ex Fastis anno Christi 527. hæc habet in Chronico: *Anno regie vrbs condita CXCII. Iustinus Imperator, Iustianum &c. sui successorem creauit kal. Aprilis.* Ergo die 11. Maij completi fuerunt anni Vrbs huius conditæ CXCIII. Subtrahæ iam completos 197. annis Christi 527. emerget annus 330. pro nouæ Romæ conditu Methodius pag. 99. Encænia Magnæ huius vrbs designat Maij 11. feria 2. anno Græcorum 5878. vt emendat ex feria, & die Scaliger non 5837 subtrahæ annis 5838. annos Mundanos 5508. Christi Natiuitati præcedentes, vt Constantinopolitana Ecclesia supponit, & remanebit annus 330. horum Encæniorem idcirco, & nos hunc annum statuimus cum Scaligero lib. 5. de emend. tempor. titulo de Encænijs Constantinopolæos, & Petauio lib. 11. de doctrina Tempor, c. 42. ex quibus reliqui cattigandi sunt.

3 Duo adhuc addenda sunt, primum ex Chronico Alexandrino ceptam Vrbs hanc reædificari à Constantino *Ianuario, & Iusto Consulibus*, idest anno 328. & absolutam anno 330. dedicatamq; 11. Maij. At Cordmus libro de Constantinopoli ait. *Anno Mundi 5837 Septembris die 4. cum Sol in Sagittarij signo versaretur, Horoscopante Cæcero, primo anno Olympiadis CCLXV. iacta sunt fundamenta.* Nempe anno 329. at à Septembris 4. ad Maij 11. anni 330. sunt menses tantum 8. solidi, & dies 7. & Sol die 4. Septembris non potuit esse in Sagittario, sed erat in Virgine. Alterum est quod narrat Io. Bapt. Egnatius l. 2. de Cæsaribus cap. de Byzantio, nempe Valentem Astrologum Genesii Constantinopolitanæ Vrbs pronunciaffe illam duraturam, seu rerum posituram annos DCXVI. quibus addendo 330. cadit hic finis in annum Christi 1026. cuius vasicinij vanitas patuit, si quidem Imperatores Orientis in ea durarunt, vsque ad Alexium V. qui occisus est anno 1204. & Baldauinus cum Venetis eam tunc cepit, nec à Turcis capta est nisi anno Christi 1453. die 29. Maij, vt ostendemus libro 4. cap. 13. vbi de Imperatoribus Orientalibus agemus.

LIBER QVARTVS DE LATINORVM, ET ROMANORVM EPOCHIS ANNORVM, Cum Epochā vulgari CHRISTI, seu Dionysiana CONNECTENDIS.

CAPVT I.

De Troia excidio, & Latinis Regibus, vsque ad Romulum exclusiue, eaq; occasio de Troia Conditu, & Regibus.

CONCLUSIO I.

Probabilius est Troiam à Dardano conditam fuisse Anno ante Epocham Christi Millesimo quadringentesimo octogesimo primo; Captam verò, & incendio excisam à Grecis, Anno ante eandem Epocham Millesimo centesimo octogesimo quarta Vere exeunte, die xiv. Iunij in forma Anni Iuliani retro illuc tracta.

I Am libro 3, cap. 2. ex Eclipsibus Luminarium demonstrauimus, Annum primum Olympiadis primæ ab Iphito instauratæ, incœpisse à Neomenia propiore, aut subsequente Solstitium æstiuum anni DCCLXXVI. idest 776. ante vsitatam vulgo Epocham CHRISTI, videlicet à die 9. Iulij, in quam incidit Nouilunium Ciuile: cum Solstitium verum fuisset die 29. Iunij hora 20. min. 42 1/2 post meridiem nobis, ciuile autem die prima Iulij, aut non multo post. Hinc sequitur Olympi-

Annus I. Olympiadis.	Incœpit ab æstiuâ Neomenia anni ante Epocham CHRISTI.
I	776
VII	752
XCIV	404
CXV	320

dis, earumq; annos primos, in Laterculo hoc notatos, incœpisse annis ante Christi Epocham è regione illorum adscriptis; Hos enim consulto elegimus ad probandam mox Conclusionem nostram, cuiusq; posteriorem partem de-

Troia excidio, & deinde priorem de Troia conditu.

2 Dionysius Halicarnassens, quem in Antiquitatibus Romanis, Græcisque ad eas pertinentibus diligentissimum fuisse, nec sine magna cauta postponendum alijs, semper cum maiori Chronologorum, vel certè meliori parte censuimus, libro 1. Antiq. Romanarum ait: *Ilium enim captum est vergente in finem Vere, diebus xvii. ante Solstitium, octauo die deficientis Thargelionis, iuxta supputationem temporum, quam agunt Attici. Supererant ex illo anno post Solstitium dies viginti. In his triginta septem diebus, qui captam urbem secuti sunt, existimo Achæos res eius composuisse, & per legatos egisse cum his, qui defecerant, istaq; tunc cum eis fœdera. Sequenti autem anno, qui ab urbe capta fuit primus, circa Aequinoctium autumnale Troiani soluentes à terra Hellepontum traiciunt, delatiq; in Thraciam, exegerunt ibi hyemem, colligentes profugos, & futura nauigationi se præparantes; ex Thracia, verò primo vere profecti, emensi sunt spacium intermedium, vsque ad Siciliam. Neque enim legendum est in corrupto Codice τριμυδρον 7 1/2 1/2 1/2, nempe vergente iam in fine æstate, cum decissent ad Solstitium æstiuum dies 17. sed τὸ ἴαρος, vt legit Petauius, & Salianus infra citandi. Postea Dionysius eodem libro 1. loquens de Romæ conditu inquit: *Torcus Cato, Græcæ temporum rationem nos indicat, cum fuerit aliquin diligens collector antiquæ Historiæ, sed dicit quadringentis triginta duobus annis Romam posteriorem bello Iliaco, quod tempus computatum iuxta Eratoſthenis Chronographicas, incidit in annum primum Olympiadis septimæ. Esse autem in corruptas Eratoſthenis regulas, & quomodo ad eas dirigenda sit Romana temporum ratio, alio tractatu declarauimus. Demum libro 2. scribit: *Ab his gentibus Vrbs est condita post Ilium captum anno CDXXXII. idest 432. Olympiade septima.* Hactenus Dionysius. Iam verò ex dictis num. 1. Olympias septima incœpit ab æstate anni 752. ante Epocham Christi, ergo anni 432. quos cum Portio Catone Dionysius affirmat præcessisse ab Ilio capto ad Romæ fundationem, aut sunt incompleti, ita vt completi fuerint tantum 431 & annus 432. concurrerit maxima sui parte cum primo Olympiadis septimæ, & sic additis 431. ad 752. fit annus ante Epocham Christi 1183. pro Ilio Capto: aut anni 432. iam completi fuerant vere præcedenti ætatem, à qua iniit Olympias septima, & tunc addendo annos 432. annis 752. fit pro Troia excidio annus 1184. ante Epocham Christi. Apud Clementem verò Alexandr. lib. 1. Eratoſthenes à Troia capta ad primam Olympiadem numerat annos**

annos 407, quia à Troia capta ad Heraclidarum transitum ponit annos 80. hinc ad Ioniam Ktilin 60. & hinc ad Lycurgi Epitropiam 159. & hinc ad primam Olymp. 108. cui assentitur alius Chronologus. Sed de his quoque dubitari potest includantne terminos, an excludant. Interim tamen ex Dionysij, Eratosthenis Clementisq; autoritate, & Diodori num. 5. adducendo constat ab Illo capto ad primam Olympiadem intercessisse annos non plures quam 408. nec pauciores quam 406. Eusebius autem in Chronico posuit 406. ad initium Olympiadum, ex quo patet erroneum esse numerum annorum 460. quem idem Eusebius habet in præfatione ad suum Chronicon. Videamus nunc quomodo elegerint priorem, & quomodo posteriorem computandi modum.

3. Priorem computandi modum elegerunt Scaliger lib. 5. de emendat. temporum titulo de Ilij excidio; quamvis enim fateatur tibi libro 1. placuisse annum 408. ante primam Olympiadem pro Troiano excidio, longè tamen certiores putat annum 407. & periodi Iulianæ 3531. hoc est ante Christi Epocham 1183. additque ex suis de Attica periodo Commentis, fuisse diem 21. Iulij in plenilunio, & Solstitium fuisse die 8. Iulij: Scaligerum sequitur *Vbb. Ennius* l. 2. Chronol. p. 46. & l. 5. pag. 136. & *Salianus* ad annum mundi 2871. qui est ipsi 1182. ante verum primum Christi annum, sed 1183. ante vulgarem Epocham Christi, ubi eos qui à capto Illo ad primam Olympiadem numerant annos 407. aut numerare excludendo alterutrum terminum; eos verò qui cum Porcio Catone, & Dionysio numerant annos 408. includere utrumque terminum, & proinde utroque conciliat, & utriusq; opinionis Sectatores pro sua, quam Dionysij esse confirmat, allegat; addit diem 23. Thargelionis fuisse ex computo Sylburgij in Dionysium, diem 5. aut 6. Iulij, confirmatque ex Virgilio 3. *Æneid.* canente

Vix prima incaperat aëtas

Epater Anchises dare fatis vëla iubebat.

Sed ut ex Dionysio num. 2. retuli, prima trajectio in Thraciam fuit autumnus, secunda verò navigatio inde in Siciliam fuit primo vere. Porro Eratosthenes aliusq; Chronologus apud Clementem Alexandrinum l. 1. Strom. numerant ab Illo capto, ad primam Olympiadem annos 407. videnturq; huic opinioni favere, si alter utrum terminum includant; nam si utrumque excludant favent secundæ opinioni. Fallitur interim Sylburgius, & cum eo Salianus putantes illo seculo captæ Troiæ Solstitium Civile fuisse die 22. aut 23. Iulij, sicut esse putarunt tempore Augusti, quo Dionysius Halicarnassensis scribebat, ideoq; diem 17. ante Solstitium fuisse diem 5. aut 6. Iulij, cum Dionysius loquatur de die 23. Thargelionis, qui anno Captæ Troiæ fuit 17. ante Solstitium. Iam verò ex libro nostro l. & c. 30. Canonibus IX. & XV. anno ante Epocham Christi 1183. Nouilunium Iulij die 8. h. m. 20. & Nouilunium Augusti die 7. hora 21. min. 4. Solstitium autem verum die Iulij 2. h. 17. m. 19. post nostrum meridiem, civile autem fuerit si non die 3. aut 4. certè non multo post; sed & Nouilunium Augusti civiliter & neomeniam computando à prima Phasi Lunæ die 8. vel 9. Augusti, vnde incepit neomenia Hecatombæonis, quare à Solstitio æstivo Civili usq; ad finem anni Attici fuerunt dies certissimè pluresquam 30. cum tamen Dionysius dicat à Solstitio ad finem anni fuisse dies 20. tantummodo. Rursus si Neomenia mensis Scyrrhophonionis, qui erat ultimus in anno Attico, fuit die Iulij 8. aut 9. Iulij, ergo dies 23. Thargelionis præcedentis fuit die 30. Iulij, aut die 1. Iulij, ideoq; ad Solstitium etiam civile dies 5. 6. 7. circiter, non autem 17. ut expressè scribit Dionysius. Ergo nulla methodo, nisi violenta, aut commentitia potuit, Salva Dionysij computatione, Troiæ excidium cadere in annum ante Epocham Christi 1183. seu Periodi Iulianæ 3531. atq; adeo Dionysius eiusq; sectatores non computant ab Illo capto ad primam Olympiadem annos 407. sed 408. ut mox videbimus. Falsa itaq; est prior opinio.

4. Posterior computatio, & opinio statuens Troiæ excidium anno 408. ante primam Olympiadem, & anno 432. completo ante Olympiadem septimam atq; adeo periodi Iulianæ anno 3530. seu ante Christi vulgarem Epocham 1184. est *Glareani* in principio Chronologiæ, & ad annum à Troiæ capta 409 quem comparat cum primo primæ Olympiadis, sed in hoc fallitur quod Solstitium suo illo

putat fuisse 24. Iulij, sicut suo suo Plinius lib. 18. c. 28. illud adnotavit; item *Genebrardi* in Chronico ad annum Mundi 3026. *Io. Camertis* in Comm. Solini; *Cuspiniani* in Fastis, *Stephani Pigbii* in Annalibus Romanis anno 1. Romuli, *Mercatoris* anno Mundi 2783. *Capelli* anno mundi 2816. *Siganij* in Fastis cap. de Romulo, ubi annum 1. Olympiadis 7. numerat CDXXXIII. post Ilium captum, *Onuphrij* in Fastis lib. 1. cap. de Olympiade ubi annum primum primæ Olympiadis dicit ex Catonis, Eratosthenis, & Dionysij sententia esse annu CDIX. post Troiæ excidium; *Sylburgij* in Dionysium, *Heluici*, & *Sethi Calusij* in suis Chronol. Deniq; *Petauij* l. 9. de doctrina temporum à cap. 27. ubi Scaligeri commenta computat, ad 29. ubi suam opinionem de anno periodi Iulianæ 3530. pro Ilij excidio probat ex Characteribus Chronologicis, deducit enim hoc anno Solstitium fuisse civiliter die 28. Iulij, & Nouilunium, seu Neomeniam Thargelionis die 21. Maij, ideoq; diem 23. Thargelionis incidisse in diem 12. Iulij nempe in diem 17. ante Solstitium, ut habet Dionysius; Neomeniam verò Hecatombæonis fuisse die 19. Iulij, & sic à Solstitio ad finem anni fuisse dies 20. ut dixit Dionysius. At ex libro nostro l. c. 30. Canone XV. Solstitium verum anno 1184. ante Epocham Christi fuit Iulij die 2. hora 23. min. 8. post nostrum meridiem, ergo civile non prius quam die 23. Iulij. Falliturq; *Petauius* dum dicit cap. 29. *Quare videtur Atheniense civile Solstitium in Iulij XXVIII. diem convenisse proximum scilicet ab eo, in quo Metonis Solstitium collocatum fuerat, quod Iulij XXVII. sub tempus matutinum observatum fuisse supra vidimus.* Sed inigne est *metopædica* *Petauij*. Nam Meton non fuit belli Troiani tempore, sed multo post, nempe ante Christum anno 432. Solstitium observavit, ut docet ipsemet *Petauius* l. 2. 4. & 13. in Chronico, videlicet annis 752. post excidium Troianum. Alijs igitur Epilogismis opus est dies à Dionysio numeratos 17. ante Solstitium, & 20. post comprobare. Nos itaque ex eodem cap. 30. Canone IX. colligimus anno ante Epocham Christi 1184. Solstitium quidem verum, ut iam diximus die 21. Iulij hor. 23. min. 8. Nouilunium autem medium Maij die 20. hor. 11. m. 52. post merid. Sed verum die 22. Neomeniam verò Thargelionis à prima phasi computatam die 23. Maij, vnde numerat dies 23. Thargelionis cadunt in 14. Iulij, & inde numerando dies 17. pervenitur ad diem 1. Iulij, quare unico tantum die diffidet calculus à computo Dionysij, & diffidium facile tollitur, si ponatur Solstitium civile tunc fuisse die 2. Iulij: Præterea Nouilunium medium Iulij fuit illo anno die 18. hora 23. min. 20. p. m. sed verum die 20. & Neomenia Hecatombæonis à prima phasi die 21. aut 22. ita à Solstitio inclusivè ad finem anni, & initium novii dies 20. Fallitur ergo *Onuphrius* in Fastis pag. 129. dum ait ex Dionysio Troiam captam fuisse octavo calendis Iulij.

5. Confirmatur idem Annus ex *Diodoro Siculo* lib. 14. scribente annu primum Olympiadis XCIV. id est 94. esse ab excidio Ilij DCCLXXX. id est 780. & l. 19. annum 3. Olympiadis 115. esse ab excidio Ilij DCCCLXVI. id est 866. nam ex dictis num. 1. Olympias 94. incepit anno ante Epocham Christi 404. & Olympias 115. anno 320. adde igitur annis 404. annos 780. fit annus excisi Ilij 1184. Rursus annis 320. deme annos 2. & restat annus 318. pro initio anni tertij Olympiadis 115. quibus adde annos 866. & fit denuo annus 1184. pro excidio Iliaco. Aduerte tamen, si Urbis Romanæ annus primus iniit anno vno ante Olympiad. 7. tunc annos 432. ab excidio Troiæ sumendos pro incompletis.

6. Quod spectat ad priorem Conclusionis partem: *Archilochus* libro de temporibus, & *Auctor Troicorum* editus à *Michale Neandro*, ait *Dardanum Troiæ conditorem* regnasse annos 31. *Erichthonium* 75. *Trosen*. 60. *Ilium* 55. *Laomedontem* 36. *Priamum* 40. aut 41. ergo regnatum est Troiæ annos 297. aut 298. Eusebius vero habet 298. quos si addas anno 1184. excidij Troiani incidet Troiæ conditus in annum 1482. aut saltem 1481. ante Epocham Christi. Hinc apponemus Catalogum Regum Troianorum, & ex Dionysio Halicarnassense lib. 1. Catalogum Regum Latinorum ante, & post *Æneam* vna cum annis, quibus regnarunt, & quibus inierunt Regum.

Reges Troiani, Icu Ilij.	Inijt Regnum Anno ante Epoch. Christi	Regnavit Annos
Dardanus.	1481	XXXI.
Erichthonius.	1450	LXXV.
Troffes.	1375	LX.
Ilus.	1315	LV.
Laomedon.	1260	XXXVI.
Priamus.	1224	XL.
Excid. Ilij.	1184	*
	Duravit.	297

Romulus Anno 2. Numitoris Romam condidit; eius, & aliorum Regum Romanorum annos dabo in Tabula Consulum cap. 5. caue à Catalogo Petauij in Paralipomenis pag. 867. vbi numeri aliqui falsi, aut vitiatij leguntur.

Reges Latini.	Inijt Regnum Anno ante Epoch. Christi.	Regnavit Annos.
Picus Saturni filius	1297	XXXVII.
Faunus.	1269	XLIV.
Latinius.	1216	XLVI.
Æneas.	1179	IV.
Alcanius.	1166	XXVIII.
Sylvius post.	1128	XX.
Æneas Sylvius.	1098	XXI.
Latinus II.	1067	LI.
Alba.	1016	XXXIX.
Capetus.	977	XXVI.
Capys.	951	XXVIII.
Capetus.	923	XIII.
Tiberinus.	910	VIII.
Agrippa.	902	XXI.
Alladius.	861	XIX.
Auentinus.	842	XXVII.
Procas.	805	XXIII.
Amulus.	783	XXVIII.
Numitor.	754	II.
Romulus.	753	

CAPVT II.

De Anno, & Die Romæ Urbis conditæ cum Anna ante Epocham Christi, dieq; Annæ Iulianæ connectendo.

CONCLUSIO II.

Licet primus Romæ condita Annus frustra per Eclipses ab insignibus Chronologis inquisitus fuerit, aliunde tamen verius est Romam conditam fuisse desinente Anno tertio Olympiadis sextæ, & incipiente, vel imminente quarto, & ante Christi Epocham 753. quam sententiam ostendemus fuisse M. Terentij Varronis, Ciceronis, Pliny, Vellej, Paterculi, Cornely Faciti, Dionis Casij, Censorini, Plutarchi, A. Gelly, Rufi Festi Euseby, Euseby, nec non Imperatorum Claudij, Antonini, & Philipporum, ex recentioribus autē Genebrardi Barony, Onuphry, Kristmanni, Henrici Philippi, Tornelli, Tirini Petruj aliorumq; apud eos.

Opinionem verò eam, quæ initium Urbis statuit quarto anno desinente Olympiadis sextæ, & imminente, aut feruè inito primo septimæ Olympiadis; licet faudatam in falso numero annorum, quibus Romæ regnatum est, Dionysij Halicarnasæ fuisse ostendemus, Salini item, Clementis Alexandrini, & Theophili Antiocheni, non autem Verij Flacci, nec Diodori, Verrium enim Flaccum, seu Tabulas Capitolinas, non secus ac Polybium Apollodorum, Eratosthemem, Catulum, Corn. Nepotem auspiciatos esse Urbis initium ab anno primo desinente, & instante secundo septimæ Olympiadis ostendemus, maxente adhuc in ambiguo quid Portius Cato, Linius, ac Diodorus Siculus senserint.

Diem verò natalem Urbis conditæ quem constat fuisse in Festo Paliliorum XI. Kal. May Romulo ingresso iam annum ætatis 18. non in Autumno, sed sub finem Veris incidisse verius est.

Opiniones obsoletas iam, de annis Urbis conditæ, nimiumq; à probabilitate, nedum à veritate abhorrentes superuacaneum duco hic examinare, cuiusmodi est Timæi Siculi, qui conditam putauit anno 38. ante primam Olympiadem; & Q. Fabij Pictoris, qui anno primo Olympiadis octauæ, et L. Concij, qui anno quarto Olympiadis duodecimæ, ut refert Dionysius Halicarnasæ. l. 1. casq; expendit Onuphrius in lib. 1. Factorum tit. de Anno, & Die Urbis Condite. Trea itaq; alias opiniones expendemus. Prima est Varronis de anno 3. exeunte sextæ Olympiadis; Secunda est Dionysij Halicarnasæ. de anno 4. exeunte Olympiadis sextæ, et imminente, atq; quasi inito anno 1. Olympiadis septimæ: hanc enim opinionem non in duas, ut multi faciunt diuidendam, sed in unam unicuiq; tempus conciliabimus. Tertia est Polybij et Factor. Capitolinor. de anno 1. exeunte, et imminente 2. Septimæ Olympiadis.

Prima Conclusionis pars de Eclipsibus, Probatur.

Prima pro Urbis annis Eclipsis, est illa, quæ accidisse fertur in conceptu Romuli anno 1. Olympiadis 2. die 23. Mensis Chioiac: nam cum teste Dionysio lib. 1. & Solino c. 2. Romulus Urbem condiderit inito ætatis anno 18. Olympias verò 2. incepserit anno 772. ante Epocham Christi, diesq; 23. Chioiac fuerit in forma Iulianæ dies 24. Iunij, additis 9. mensibus sequeretur natum sub finem Martij, & quidem die 23. si natus est die 21. Mensis Thoth, ut asseruit Tarruntius, anno videlicet 771. ante Epocham Christi, vnde numerando annos 17. completos ætatis Romuleæ peruenitur ad annum 754. ante Epocham Christi, quare anno sequenti, idest 753. nempe sub exitum anni 3. Olympiadis 6. Urbis condita fuisset si verificaretur illa Eclipsis. Iam verò Plutarchus in vita Romuli sic refert. Diem verò illam, quæ Romulus Urbem condere cepit, traditum est, fuisse trigesimam Lunæ, eodemq; die Synodum Eclipticam Lunæ cum Sole, quam etiam Antimachus Teius obseruauit, quæq; contigerit anno tertio sextæ Olympiadis. At Varronis Romani Philosophi ætate, viri in historijs versatissimi, fuit Tarruntius quidam amicus eius, Philosophus, ac Mathematicus professione, qui etiam contemplandi causa Astronomiam attigerat, in eaq; videbatur excellere. Huic Varro proposuit Romuli natalem diem, horamq; ex his, quæ illi in vita ipsius euenissent, inuestigandam, supputandamq; quomodo Geometricorum problematum resolutio à fine ad initia inueniri solet. Esse enim eiusdem scientiæ dato tempore natalium hominis alicuius, de vita eius prædicere, & vita exposita, tempus quo is natus esset inuestigare. Obsecutus est Tarruntius, inspectisque Romuli actis, quæque ei euenissent, quamdiu vixisset,

vixisset, qua morte functus esset, & si qua sunt id generis comparatis inter se his omnibus, audacter inrepediq; pronuntiauit, Romulum conceptum fuisse anno prima secunda Olympiadis, vigesima tertia die Mensis Aegyptij Choras, hora tertia, cum sol totus deliquium pateretur; natum autem esse vigesima prima die Mensis Thoth; circa Solis ortum; Romam ab eo conditam nona die mensi Pharmuthi, inter secundam, & tertiam horam. Aduerte interim Lector, Varronem non proposuisse Tarrutio inuestigandum annum patriuitatis; aut Romae conditae, sed diem: de anno enim nō dubitabat Varro, & ex traditione, Romanorumq; communiori opinione sat sciebat Tarrutium de hoc nō futurū sollicitū. Dionysius quoq; Halicarnassensis l. 2. ait de Romulo: Cum matris eius inferretur vis, incertum ab homine, an à Deo, deliquium Solis factum, terrisq; interdum tenebras nocturnis similes incubuisse aiunt, quod etiam necis ipsius tempore accidit. Cicero autem lib. 2. de diuinatione ait: Lucius Tarruntius Firmanns Chaldaicis sermonibus eruditus, urbis Romae natalem diem repetebat ab illis Palilibus, quibus eam conditam accepimus, cum Luna esset in iugo.

3. Iam verò Eclipticam illam in conceptu Romuli affectam à Dionysio, & Tarrutio die 23. Choeac, idest 24. Iunij anno 1. secundae Olympiadis, idest 772. ante Epocham Christi, inuestigauit Nicolaus Mulerus, sed frustra, vt docet Petanius lib. 8. pag. 770. & lib. 9. c. 48. Licet enim illa anno Nouilunium verum fuerit die 24. Iunij, apprens autem hora Romae 9. min. 18. post mediam noctem; Latitudo tamen Borealis vera fuit min. 60 1/2. & apprens min. 35 1/2. ideoq; maior quam summa semi diametrorum; quae nō excedit 31. minuta; nulla igitur Ecliptica Romae; totalis autē nō nisi in regione valde Boreali; sed Dionysius, & Tarruntius videtur locuti de Ecliptica obseruata in eo Italica tractu. Multo minus ad rem facit Ecliptica Solis, quam Buntingus anno

ante Epocham Christi 770. reperit die 5. Maij totalem in Aethiopia, cum nec locus, nec annus, nec dies congruat Tarruntianae supputationi, quod multo magis dictum esto contra Eclipticam digitorum 10. Romae hora 8 1/2. post mediam noctem, sed Februarij die 10. anni ante Epocham Christi 765. ab Herquarto assignatam.

4. Secunda Ecliptica, est illa quam, vt ex Plutarcho retulit, obseruauit Antimachus Poeta Teius, ipsa die Urbis conditae annoq; 3. sextae Olympiadis: Quonia verò Tarruntius dixit, conditam die 9. Pharmuthi, idest die 3. Octob. Non possunt conciliari haec, quia illo anno Nouilunium incidit in 21. Octobris. Sed Tarruntius nihil de Nouilunio, nedum de hac Solis Ecliptica significauit. Mulerus autē in Appendice ad Tabulas Frificas hoc anno nempe 753. ante Epocham Christi supputauit Eclipticam Solis, non in Italia, sed in Asia minore visam ab Antimacho die 26. Maij Iuliani, qui tamen in anno Albano, vel Romuleo incidit in Palilia, idest in Aprilis 21. At Petanius lib. 9. de Doctrina temporum c. 48. contendit in tota Asia minore latitudinem Australem Lunae apparentem fuisse minorum 86. & amplius, adeoq; multo maiorem summa semidiametrorum Solis, & Lunae, quae non excedebat minuta 32. & proinde impossibilem fuisse tunc Eclipticam. Illa verò Ecliptica Solis, quae eodem accidit Nouembris 19. paulò ante mediam noctem in Asia minore, vtique nec ibi, nec in tota Europa obseruabilis fuit.

5. Alias quinque Eclipses ad annos Urbis stabilandos proferunt Petanius lib. 9. de doctrina temporum cap. 50. ex quibus duas selegit Langius lib. 2. de annis Christi, quas nos cap. sequenti, ad Factos Consulares confirmandos adducemus, ideoq; satia hac fuerit eas indicare cum annis Consulium, sub quibus eas accidisse tradunt Historici; & cū annis Urbis Varronianis, & Capitolinis, & Periodi Iulianae quos annotant Petanius, & Langius.

ECLIPSES ex Auctoribus.	CONSULES, Sub quibus Eclipses acciderunt.	Anni Period Iulianae	Anni ante Ep. Christi.	Anni Vrbis Varro.	Cond. Capit.
Lunae ex Polybio lib. 4.	M. Liuius Salinator, L. Aemilius Paullus.	4495	219	535	534
Solis ex Liuiio lib. 22.	C. Flaminius: Cn. Seruilius Geminus.	4497	217	537	536
Solis ex Liuiio lib. 37.	L. Cornelius Scipio: C. Laelius Nepes.	4524	190	564	563
Solis ex Liuiio lib. 38.	M. Valerius Messala: C. Liuius Salinator.	4526	188	566	565
Lunae ex Liuiio lib. 44. & Plutarcho in Paulo	L. Paullus Aemilius II, C. Licinius Crassus.	4546	168	586	585

Verum ex his Eclipticis constituantur quidem anni praenominatorum Consulium. quia anni Consulares seorsim, & sigillatim determinati sunt, nec ab vna communi Epochā pendent, ideoq; certus est nobis annus ante Epocham Christi, qua vtitur in Eclipticis indagandis, sed anni Urbis nō possunt hinc absolute verificari, quia eosdem Consules alij vno, alij alio Urbis anno consignant, iuxta opinionem Epochae annorum Urbis conditae, quam quisq; sectatur; Exempli gratia Ecliptica illa Lunae, quam Polybius narrat visam Liuiio Salinatore, & Aemilio Paulo Cons. & nos ex Tab. Astronomicis scimus euenisse anno ante Christi Epocham 219. Varro adnotat Urbis anno 535. Dionysius 534. Polybius 532. Q. Fabius Pictor 530. L. Cincius 511. Ergo decepti sunt Petanius, & Langius. & si qui alij putauerunt ex his Eclipticis constitui certò posse annum Urbis verum, & fallaciter argumentati sunt.

Secunda Conclusionis pars de Anno Urbis Varroniano probatur.

6. Primum purgandus est M. Varro à falsa hypothesis quam illi imponunt Onuphrius Panuinus lib. 1. in Comm. Factor. tit. de Anno, & die Urbis condita, Tirinus tomo 1. in Chronico Sacro c. 32. Salianus ad Annum Mundi 3302. & Langius lib. 2. de annis Christi c. 11. asserentes Varronem in definiendo anno Urbis conditae inuicem fuisse diuinatione, seu supputatione Astrologica Tarruntij Firmanni, & quidem Eclipticam ab eo in fundatione Urbis assertam, vt habent Onuphrius, Tirinusq; sed si attendatur narratio Plutarchi, relata supra num. 3. ne verbum quidem habetur de anno Urbis à Varrone requilito, solum enim sollicitus fuit de die natali Romuli, & hora; esto illa occasione Tarruntius ostentandae artis causa enunciauerit diem quoque

concepti Romuli, & fundatae Urbis diem, & horam; nihil de Ecliptica in hac fundatione memorans; nec Cicero ipsi aliquid tribuit, quam vaticinium diei natalitij Urbis, sicut nec Solinus c. 2. vbi scribit: Ibi Romulus mansit, qui auspiciato mirorum fundamenta iecit duodeuiginti natus annos xi. Cal. Maias, hora post secundam, ante tertiam, sicut L. Tarruntius prodidit Mathematicorum nobilissimus, Ioue in Piscibus, Saturno, Venere, Marte, Mercurio in Scorpione, Sole in Tauro, Luna in Libra constitutis. Ex tanē nimis audax fuisse Tarruntius, ac temerarius, si absq; noticia anni reliqua aggressus esset, nec vllum ex Astrologis noui, noui autem non paucos excellentissimos, qui ante constructionem natalitij thematis, non exigat sibi annum dari. Dedit igitur Varro Tarruntio annum Urbis conditae, & annos quibus Romulus regnauit, & annum aetatis, quem habebat, quando Urbem fundauit; reliqua ex Tarruntij calculis explicari voluit. Iam enim ex proprio studio, & traditione populi Romani certus erat de anno Urbis conditae, nec in antiquitatibus Romanis posthabendus est Dionysio Halicarnassenseo, alioquin diligentissimo, sed aduenae & qui saepe in suis libris testatur se Varronem sequi, vt auctorem fidissimum.

7. Varro enim in ijs, quae spectant ad Romanorum rerum scientiam, vt ut omnium magister habitus fuit à doctissimis quibusq; viris Solinus c. 2. de illo sic. Nam vt affirmat Varro auctor diligentissimus, Romam condidit Romulus & Quinctilianus l. 10. c. 1. Varro Romanorum eruditissimus, & Terentianus Maurus. Vt doctissimus vnde etiamq; Varro & Plutarchus in Romulo: Varronis Philosophi aetate; viri in historia praestantissimi; & Laetantius lib. 2. intit. cap. 6. M. Varro, quo nemo vnquam doctior, ne apud Graecos quidem, neque apud Latinos. Ipse autem Cicero in Academicis quaestionibus, ait se disputasse cum Varrone homine omnium facile acutissimo, & sine vlla dubitatione doctissimo & lib. 1.

& lib. 1. earumdem questionum colloquens; cum Varrone inquit: Nos in nostra Vrbe peregrinantes, errantesq; tanquam hospites, tui libri quasi domum reduxerunt, ut possemus aliquando qui, & vbi essemus agnoscere. Tu etatem patriæ, tu descriptiones temporum, tu sacrorum iura, tu sacerdotum, tu domesticam, tu publicam disciplinam, tu sedium, regionum, locorum, tu omnium diuinarum humanarumq; rerum, nomina, genera, causas aperuisti. Quæ duo Ciceronis testimonia producit S. Augustinus lib. 6. de Ciuitate Dei c. 2. & addit ipse de suo: Quis Marco Varrone curiosius ista quaesuit? quis inuenit doctius? quis considerauit attentius? quis distinxit acutius? quis diligenter, plenusq; conscripsit? & ibidem de eodem: Quis tam multa legit, ut aliquid ei scribere vacasse miretur; tam multa scripsit, quam multa rix quemquam legere potuisse credamus. Nimirum Gellius lib. 3. ex ipsomet Varrone, refert Varronem anno ætatis octogesimo quarto scripsisse libros quadringentos nonaginta, ut non mirum sit, ei tanquam Togatorum doctissimo, viuenti adhuc (quod nemini antea factum) statuatam positam fuisse in Bibliotheca, quam primam publicauit Alineus Pollio Romæ. Ipsemet Dionysius Halicarnasius tum aliis non raro, tum lib. 4. loquens de libris Sibyllinis ait: Sequor autem hic M. Terentij Varronis opinionem, quæ habetur in eius commentarijs Theologicis. Vnam eundem secutus esset in etate patriæ cuius, ut ex Cicerone didicimus, fuit peritissimus, sicut plurimi secuti sunt, quos mox enumerabimus.

8 M. Tullius Cicero, & Pomponius Atticus, Vrbem conditam putarunt, Olympiadis sexta anno tertio, ut expressè de his testatur Solinus cap. 2. & ipsemet Cicero in Bruto, vbi iterum laudat Varronem; ait Lunium Poetam fabulam primum dedisse Romæ C. Clodio Cæci filio, & M. Tuditano Coss. anno post Romam conditam quarto decimo, & quingentesimo. Ut habent plerique, & emendati codices: ille autem numerus congruus Varronianæ suppositioni, ut infra videbimus. Censorinus autem de die Natali cap. mihi. 8. loquens de tertio tempore à prima Olympiade ad suum æuum ait. De tertio autem tempore sunt aliqua inter auctores dissensio, in sex septemue tantummodo annis versata. Sed hoc quodcumque caliginis Varro discussit, & pro cætera sua sagacitate, nunc diuersarum ciuitatum conferens temporæ, nunc defectus eorumq; interualla retro dinumerans, eruit verum, lucemq; ostendit, per quam numerus certus, non annorum modò, sed & dierum perspici possit: secundum quam rationem, nisi fallor hic annus (cuius velut index, & titulus quidam est Vlpis, & Pontiani Consulatus) ab Olympiade prima M. est, & XIV. ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus Agon Olympicus celebratur, à Roma autem condita Cæci XCI. & quidem ex Palilibus, vnde Vrbis anni numerantur; eorum verò annorum, quibus Iulianis nomen est, CCXXCIII. sed ex die Kal. Ian. vnde Iulius Cæsar anni à se constituti fecit principium. Ergo secundum Varronem, & Censorinum, annus primus Vrbis conditæ incepit à Palilibus anni tertij Olympiadis sextæ; anni inquam tertij exeuntis; videlicet anno ante vsitatam Christi Epocham 753. quo à sequenti æstate incepit annus quartus Olympiadis sextæ; annus enim tertius sextæ Olympiadis erat Olympiadicus 23. cui addendo annos Vrbis incuntes 991. fit Olympiadicus item iniens 1014. vterque Censorinus.

P. Velleius Patriculus lib. 1. asserit: Vrbem in Palatio conditam à Romulo Palilibus, sexta Olympiade post duos, & viginti annos, quam prima constituta fuerat, à quo tempore ad M. Vinucij Consulatum sunt anni exacti DCCXXCII. cum is Consul fuerit anno Vrbis DCCXXCII. Censuit ergo expleto anno 23. Olympiadico, Vrbem conditam anno 23. & coherenter dixit Consulatum M. Vinucij, qui cum Cassio Longino fuit Consul anno Epochæ Christi 30. idest Vrbis conditæ Varroniano 783. ex quo loco geminum characterem habente, emendandi sunt anni aliorum Consulatum apud Velleium vitio librariorum corrupti. C. Plinius l. 2. cap. 8. de Stella Veneris; modò Luciferi, modò Vesperis nomina, & proprietates habentis ait. Quam naturam eius Pythagoras Samius primus deprehendit Olympiade circiter quadragesima secunda, qui fuit Vrbis Romæ annus centesimus quadragesimus secundus. Ergo putauit Vrbem conditam anno 23. Olympiadico, huic enim addendo Vrbis annos 142. fit Olympiadicus 165. idest primus Olympiadis 42. Rurfus lib. 2. cap. 25. vbi de Cometis: Semel adhuc in-

be effigies mutata in hastam est, Olympiade centesima sexta, Vrbis anno trecentesimo nonagesimo octauo, ut habet eodem Onuphrianus, non centesima octaua, ut aliqui. Adde iam annis 23. Olympiadicis, annos Vrbis 398. fit Olympiadicus 421. nempe primus Olympiadis 106. hinc emendandus locus eiusdem lib. 2. c. 12. vbi legitur Olympiadis XLVIII. anno quarto, Vrbis conditæ anno CLXX. & reponendus annus CLXIX. additis enim annis 169. Vrbis ad 13. Olympiadicis, fit Olympiadicus 192. idest quartus Olympiadis 48. Quare ex numero vitiatò CLXX. non erat cur Scaliger lib. 5. vbi de Vrbis Palilib. torqueret se, & non debebat distimulare primum locum Plinij l. 2. c. 8. Alibi tamen sunt aliqua alia vitia librariorumne an Plinij, nescio?

Dion Cassius passim Vrbis annos Varronianos vsurpat, ut legenti patebit, semper enim Consulibus assignat Vrbis annum vnitatem maiorem, quam faciant Tabulæ Capitolinæ illo æuo: nec verum est, quod Scaliger lib. 5. suspicatur, nempe Augusti Consulatum quartum ponere alio quàm Vrbis 724. cum ab Vrbis anno 700. ponat Consules Domitium Caluinum, & Appium Claudium, & inde exclusiue ad 4. Consulatum Augusti inclusiue ponat annos consulares, & paria consulum 24.

P. Cornelius Tacitus in notis marginalibus, & codice Lipsiano semper Varronianos Vrbis annos notat: sic lib. 1. Annalium Consulatum duorum Sextiorum, quo Augustus obiit, signat Vrbis anno 767. Consulatum sequentem Draconis, & Norbani anno 768. sic lib. 2. Consulatum sequentem Sisennæ, & Libonis anno 769. & Consules sequentes C. Cælium, & L. Pomponium anno 770. & sic semper vsque ad finem Annalium. Et lib. 1. Historiarum Serg. Galbæ, & T. Viniij consulatum notat Vrbis anno 822. Neque obstat, imò fauet quod de moribus Germanorum sic scribit: Sexcentimum, & quadragesimum annum Vrbis nostra agebat, cum primum Cimbrorum audita sunt arma, Cæcilio Metello, ac Papirio Carbone Coss. ex quo si ad alterum Imperatoris Traiani Consulatum computamus, ducenti ferme, & decem anni colliguntur. Præmus enim motus Cimbrorum auduus est multo ante XI. kal. Maias, vnde anni Vrbis computantur, & tunc adhuc currebat annus Vrbis 640. sed ab XI. kal. Maias incepit annus 641. huiusq; maiori parte concurrat cum Consulatu Metelli, & Carbonis, qui proinde notantur hoc anno 641. esto inuenerint Consulatum à Kalendis Ianuarij anni 640. ab anno verò Vrbis 240. expleto, vsque ad annum Vrbis 850. expletum in XI. Kal. Maij, vnde inijt annus 851. quo scilicet anno Vlpus Traianus à Kal. Ianuarij inuenerat 2. Consulatum, sunt anni 210. sed ad kal. Ianuarij prædictas, anni tantum 209. menses 8. & dies 9. Ideoque Tacitus dixit esse ferme 210.

Plutarchus in Romulo suam opinionem tanquam communem Populo Romano latis indicat, postquam enim in Romulo dixit. In consilio est, Vrbem Romam conditam esse à d. XI. kal. Maias paululo post subdit: Ortum verò Romæ incidisse in diem 30. Luna Tertio anno sexta Olympiadis memoria proditum est: cum reliquis iam num. 2. adductis.

Aulus Gellius haud dubium quin. lib. 17. c. 21. Bonitij Varronem sequatur, ut cum App. Claudium Gaudium, & M. Fulvium Flaccum consignat anno Vrbis CDXC. Sic Rufus Festus in suo Breuiario ad Valentianum Imper. affirmat annum primum Imperij Valentianij Imperatoris esse ab Vrbe condita Millesimum centesimum decimum septimum; quod non est verum nisi Varroniana ratione, cum hic imperare cœperit anno Epochæ Christi 364. Olympiadis 285. anno 3. labente, & incepturo 4. post 4. ferè mentes.

Eutropius in Breuiario, quod dicauit Valenti Imperatori diserte dixit l. 1. de Romulo Romam conditam XI. kal. Maij Olympiadis sextæ anno tertio.

Eusebius ipse in Chronico annum 1. Vrbis collocat anno 3. Olympiadis sextæ; His adiungit Onuphrius, Paullum Orosium, Paullumq; Diaconum, & Imperatores Augustum, Claudium Domitianum, Seuerum, & Philippum, in celebrandis ludis Secularibus, contenditq; eos secutos Varronianam opinionem in Vrbis annis computandis, sed hoc valde controuertum est, & de hoc argumento videndus in primis noster Petrus Taffius libro 2. de anno Seculari. Verum tamen id esse de Claudio, Antonino Pio, & Philippis Imperatoribus sic probari potest.

9 Etenim Plinius lib. 7. c. 48. affirmat, Claudium Imperato-

ratores Ludos seculares celebrasse, & censum instituisse anno quarto sui Consulatus, & l. 10. c. 2. hanc censuram notat anno Urbis DCCC. Censorinus autem de die Natali cap. 5. sextos autem ludos seculares, fecit T. Claudius Caesar se IV. & L. Vitellio III. Coss. Anno DCCC. Vt habet codex à Manutio castigatus, & de his Tacitus lib. XI. *Ludi seculares octingentesimo post Romam conditam anno spectati sunt: Vbi Veteranius Scholiastes, sicut, & Onuphrius libro de Ludis Secularibus notant, Claudium voluisse tempus ludorum secularium numerare à celebriori, & notiori Epochâ Urbis conditæ, non autem à primo lustro condito à Seruio Tullio, vt alij fecerant, ideoq; Suetonius in Claudio c. 21. Fecit, & seculares quasi anticipatos ab Augusto, nec legitimo tempore reseruatos; & Zonimus lib. 2. ait Claudium, fecisse ludos, numero præstitutorum annorum neglecto. Quartus porrò Consulatus Claudij, & tertius Vitellij incidit in Annum Epochæ Christi 479. ex Eclipsibus ostendemus cap. 3. in cuius ætate completus fuit annus 2. & 3. Olympiadis 206. seu Olympiadicus 823. & eodem anno XI. Cal. Maias completi sunt Anni Urbis 799. Varronianæ quibus detractis ab 823. remanet Olympiadicus 27. pro initio Urbis. Claudium imitatus est Antoninus Pius, qui, vt tradit Aurelius Victor, & in eum Andreas Schottus, Anno Urbis 900. seculares ludos fecit: scribit enim de illo Deniq; annis, quibus publica egit, viginti idem mansit celebrato magnificè Urbis nongentesimo; nempe Consulibus M. Valerio Largo, & M. Valerio Mefalino, & Epochæ Christi 147. vt rectè Taffinius l. 2. c. 10. quo completus est Urbis annus Varronianus 899. & incepit nongentesimus Varronianus. Tandem Philippus Imperator anno ab inde centesimo celebravit Urbis annum Millefimum: scribit enim Eutropius lib. 9. Hist. Romanæ, Philippus duo Filius, ac Pater, Gordiano occiso, Imperium inuasit & c. His imperantibus millesimus annus Romæ Urbis ingenti ludorum apparatu, spectaculorumq; celebratus est; & Iulius Capitolinus in Gordianis sub finem: Philippus hæc exhibuit secularibus ludis, & muneribus, atq; Circensibus, cum millesimus ab Vrbe condita annus in Consulatu suo, & Filij sui celebravit; Eusebius quoq; in Chronico ad annum Christi 248. ait: Regnantibus Philippis, Millesimus Annus Romane Urbis expletus est & c. Ludiq; in Campo Martio theatralis celebrati sunt. Sed Eusebius Augusti mortem notat anno Christi 15. quam ex Eclipsi constat euenisse Anno Epochæ vulgaris Christi 14. vt ostendemus cap. 3. quia putat Christum natum Anno 41. Augusti, quare annus 248. Eusebianus est Epochæ vulgaris 247. quo reuera fuit Consul Philippus II. cum Filio suo, & hoc anno mense Aprili expletus fuit annus tertius Imperij Philippi, successerat enim Gordiano occiso mense Aprili inito Anni Epochæ Christi 244. anno autem 247. à die 21. Aprilis, qui erat Natalis Urbis, initi sunt ludi seculares; ideoque Orosius lib. 7. dixit de Philippo: Post tertium eius Imperij annum millesimus à conditione Romæ completus est: ita ludis magnificis augustissimus omnium præteritorum hic natalis annus à Christiano Imperatore celebratus est; vbi nomine completi non intelligit annos mille integros iam elapsos, sed completum tempus quo cœpit numerari annus millesimus; Anno enim Epochæ Christianæ 247. in die 21. Aprilis completus fuit Urbis annus Varronianus 999. & inijt millesimus. Quia tamen secularis huius anni celebritas toto anno durauit, vsque ad expletum annum millesimum Urbis, seu vsque ad 21. Aprilis anni Epochæ Christianæ 248. & huius Kalendis Ianuarij de more numismata, vt tradit Herodianus lib. 1. aliaq; dona in populum Romanum spargebantur, ideo numismata illa, quæ ludos seculares notant 2. Philippi, & 1. Filij eius Consulatus, spectant ad initium anni secularis, & de his testantur Pontacus in Chronicum Eusebij, & Baronius ad annum suum Christi 249. illa verò, quæ ludos seculares notant Consulibus Philippo III. & Filio eius II. sunt quæ sparsa sunt Kalendis Ianuarij anni sequentis, durante adhuc Urbis millesimo, & celebritate seculari, & de his numismatibus Pontacus quoque, & Baronius supra, nec non Onuphrius, Scaliger, & Adolphus Occo attestantur, & ita conciliantur ingeniosè à Taffinio lib. 2. de Anno seculari c. 12. Maneat igitur Claudium Imperatorem, Antoninum Pium, & Philippas Imper. inhæsisse sententiæ Varronis, alioquin enim si Capitolinas Tabulas secuti essent expectare debuissent annum sequentem.*

10 Stant itaq; pro Urbis conditæ anno 3. exeunte Olympiadis sextæ ex antiquis Auctoribus; Varro, Pomponius Atticus, Cicero, Tacitus, Velleius, Plinius, Dio Cassius, Plutarchus, Gellius, Ruf. Festus, Censorinus, Eusebius, & Imperatores Claudius, Antoninus, Philippi, vtique populi Romani communem traditionem secuti, & si Onufrio credas, Eutropius, & Paulli Orosius, ac Diaconus; ex recentioribus autem Genebrardus ad Annum Mundi 3408. Baronius in Apparatu ad Annales pag. 50. Onuphrius Panuinus in Comm. Factor. lib. 1. titulo de Anno, & Die Urbis conditæ. Torriellus ad Annum Mundi 3300. Henricus Philippi in Syntaxi Chronologica pag. 62. Iacobus Kristmanus de Connectione annorum post Afraganum pag. 269. Iacobus Tirinus tomo 3. in Chronico Sacro cap. 32. qui pro hac opinione addit Quintilianum, Lactantium, S. Augustinum, credo quia laudant Varronem, item Sex. Aurelium Victorem, Iosephum, Zosimum, deniq; Eruditissimus Petauius lib. 9. de doctrina temporum c. 50. Scaliger autem lib. 5. titulo de Urbis paulibus, licet in fine concludat hic hæreo, in præcedenti tamen discursu indicat se propendere in Varronianam sententiam.

Tertia pars Conclusionis de Anno Urbis Dionysiano probatur.

11 Dionysius Halicarnassensis lib. 1. sic habet: sequenti autem anno, quo Numitor suum Regnum auspicatus est, post Ilium captum CCCXXXII. Albani Romuli, & Remi ductu coloniam miserunt Romam, instante anno primo septima Olympiadis. Græcè enim habetur: εἶτος ἐπέτατος πρώτου τῆς ἐβδόμης Ολυμπιάδος, & tertia ab hinc pagina addit de Romæ conditu: Porcius Cato Græcam temporum rationem non indicat, cum esset alioquin diligentissimus antiqua historia collector, sed dicit eam quadringentis triginta duobus annis posteriorem Iliaco bello: quod tempus dimensum iuxta Eratosthenis Chronographias, cadit in annum primum septima Olympiadis; Græcè habetur κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, quod verti possit etiam circa primum annum. Sed paulo post addit: Nolui enim, sicut Polybius Megalopolitanus fecit, hoc tantum dicere quod circiter secundum annum septima Olympiadis Romam conditam comperi: neque vni, & soli Anchisensium tabula fidem inexploratam adhibere, sed malui supputationes in medium propositas, iudicio cuiusvis Lectoris relinquere. Supputatio autem, quam mox subiungit redacta in pauca est huiusmodi. Gallorum expeditio, qua Roma capta est, iuxta omnes ferè auctores, fuit circa primum annum Olympiadis 98. hinc vsq; ad primos Consulibus Brutum, & Collatinum, vt constat ex Censorijs tabulis, sunt anni 120. expleti, qui efficiunt Olympiadas 30. ergo primi Consules iniuerunt circa primum annum Olympiadis 68. vt patet subtrahendo 30. Olympiadas, Olympiadibus 98. Ab initio autem Regni Romuli ad expulsos Reges, & primos Consules intercessere anni 244. Quia Romulus regnauit annos 37. Interrex 1. Numa 43. Tullus Hostilius 32. Ancus Marcius 24. Tarquinius Priscus 38. Seruius Tullius 44. L. Tarquinius Sèperbus 25. Anni autem 244. efficiunt Olympiadas 61. quibus subtractis ab Olympiadibus 68. necesse est vt primus Romanorum Rex Romulus regnum auspicatus sit anno primo septima Olympiadis: verba sunt Dionysij, & Græcè habetur εἶτος πρῶτον τῆς ἐβδόμης Ολυμπιάδος. Tandem libro 2. scribit. Ab his gentibus Urbis est condita post Ilium captum anno CDXXXII. sub Olympiadem septimam; vel circa Olympiadem septimam, Græcè enim est, ἐπὶ τῆς ἐβδόμης Ολυμπιάδος: quamuis verti etiam possit: Olympiade septima, idest quâdo celebrata est Olympias septima: Hæc est vera, & germana opinio Dionysij: Proinde non sine incuria legendi eius textum in fonte, quidam asseruerunt cum Urbis initia contulisse in finem anni primi Olympiadis septimæ, vt asserit Onuphrius in lib. 1. Factor. titulo de Anno, & Die Urbis cond. & Iangius lib. 2. de Annis Christi c. 11. vbi audet dicere Dionysium sequi tabulam Anchientium, cum Dionysius expressè dixerit, se illi soli noluisse habere fidem; vt lecerat Polybius; sed & falsum est supputationem Dionysij exigere annum primum desinentem, & secundum incipientem Olympiadis septimi quidquid dicant Onuphrius, & Iangius. Falsum præ-

præterea est quod Dionysio imponunt Scaliger l. 5. tit. de primis Palilib. Urbis, & Petavius l. 9. de doctrina tempor. cap. 46. videlicet eum pro initio Urbis statuere annum primum Olympiadis VII. & tamen illius argumenta non concludere, nisi annum quartum exeuntem Olympiadis VI. Licet enim Olympiades à Solstitio æstiuo, vel nouilunio ei propior inciperent, & Anni Urbis à 21. die Aprilis, tamen illo anno primo Romuleo, siue Albano adeo vicinus fuit dies 21. Aprilis initio Olympiadis VII. vt vtrumque verum fuerit, nempe Urbem conditam in fine anni 24. Olympiadici, & sub initium Olympiadis VII. ideoque primo loco dixit incepisse imminente anno primo Olympiadis septima, iuxta quæ intelligi debebant alia loca, vbi vsus est præpositione *κατά*, vel *ἐπι*, quæ tamen verti possunt *circa*, vel *sub*, sicut *κατά*, vertit Gelenius, vbi de irruptione Gallorum expletis annis 120. à primorum Consulium initio. Tandem ex dictis constat Dionysij opinionem non esse reipsa diuersam ab ea, quæ statuit Urbem conditam exeunte Anno 4. Olympiadis sexta, vt faciunt Solinus, Clemens Alexandr. & alij infra nominandi, sed vtrosque in eundem Annum Iulianum, seu eundem ante Epocham Christi nempè 752. conuenire, vt optimè quoad hoc aduertit Salius ad Annum Mundi 3302.

12 Quod si quæras vndenam ortum sit dissidium vnus Anni Varronem inter, & Dionysium Halicarnassèum vtrosque antiquitatum Romanarum adeo peritos, crediderim causam fuisse, quod Dionysius in annis quibus Reges Romæ regnarunt adnotandis, vsus est numero rotundo annorum, neglectis paucis mensibus, ac diebus supernumerarijs, vt ex sua narratione retulimus, in qua annos tantum integros numerat, & Romulo dat 37. cum regnarit præterea dies 48. Non est autem probabile, omnes alios Reges regnasse annos merè integros, & nullum præterea mensem dicmur. Varro autem (qui non modo annorum, sed etiam dierum rationem habuit, vt de illo testatur Centorinus c. 8. iam nu. 8. adductus) præter annos integros à Dionysio notatos, insuper dies, aut menses regnasse sciebat, vt summa harum appendicum collecta vnum proximè annum constarit, ideoque Regnum sit Romæ annos, quàm proximè 245 qui detracti Olympiadis 68. anno primo incuntem, seu Olympiadico 269. relinquunt Olympiadicum 24. incuntem, ideoque conclusit Varro Urbem conditam fuisse desinente anno 23. Olympiadico, & imminente initio anni 24.

13 Titum Liuium aliqui Dionysianam annorum Urbis numerationem sequi putauerunt, quia annum primum Consulium numerat ab Vrbe condita 245 absolutis iam 244. quibus Regnum esse Romæ asserit Dionysius, sed reuera Liuius valde inconstans est, siue quod secutus sit diuersos auctores, siue quod librarij potius quàm ipse quosdam consularis annos omiserint, vt docet Onuphrius lib. 1. Com. in Fastos tit. de Ann. & die Urbis condite. Sigonius autem in Comment. Fastorum pag. 8. affirmat ab anno circiter quingentesimo Urbis Liuium deficere annis 2. à Dione, & Velleio; & 3. à Solino ac Tabulis Capitolinis, & 4. à Ciceronis, & Plinij computatione. In anno certè primo Decemuirorum, quem Liuius ait esse trecentimum, & alterum ab Vrbe condita, nempe CCCI. deficit annis 3. à Varroniano numero; fuere enim primi Decemviri, Anno ante Epocham Christi 450 & Urbis conditæ 304. iuxta Varronem, sed 302. iuxta Tabulas Capitolinas. Quate Liuius nec Varroni, nec Dionysio, nec Fastis Capitolinis potest associari, & malè Onuphrius illum pag. 126. cum Dionysio sociavit.

14 C. Iulius Solinus c. 2. affirmat Romulum regnasse annos 37. Numam 43. Tullium Hostilium 32. Ancum Martium 24. Tarquinium Priscum 37. Seruium Tullium 43. Tarquinium Superbum 25. Quæ summa efficit annos omnium Regum 241. Postea subiit: *Cincio Romam duodecima Olympiade placet conditam; Pictori octaua; Nepoti, & Lullatio opinionem Eratosthenis, & Apollodori comprobantibus Olympiadis septima anno secundo; Pomponio Attico, & Marco Tullio Olympiadis sexta anno tertio;* mox subiungit suam opinionem sic: *Collatis igitur nostris, & Græcorum temporibus inuenimus incipiente Olympiade septima Romam conditam anno post Ilium captum quadringentesimo trigesimo tertio;* supponit enim ibidem primam Olympiadem ab Iphito instauratam anno 48. post excidium Troiæ, deinde pergit: *Ita sex medijs Olympiadibus interiectis, qui-*

bus singulis anni quaterni imputantur, cum septima captante Roma condita est: sic inter exortum Urbis, & Troiam captam iure esse annos quatuor centum, & triginta tres constat. Id statim confirmat dicens: Huic argumento id accedit, quod cum C. Pompeius Gallus, & Q. Veranius anno Urbis conditæ octingentesimo primo fuerunt Consules; Consulatu eorum Olympias septima, & ducentesima actis publicis annotata est. Idcirco annis Olympiadici incuntem 825. detrahens Urbis annos 801. colligit ante Romam conditam completos fuisse annos Olympiadicos 24. eamque conditam incipiente 25. ideoque concludit. Quæ propter cum octingentesimo primo anno Urbis conditæ ducentesima septima Olympias computetur, par est Romam septima Olympiadis anno primo credi conditam. In qua regnauit annis CC. et quadraginta vno; Decemviri creati anno trecentesimo secundo; Primum Punicum Bellum, anno quadringentesimo octogesimo nono &c. Patet igitur Solinum eiusdem planè opinionis fuisse cuius fuit Dionysius, nempe Urbem conditam in fine anni 4. Olympiadis VI. & incunte septima; Deinde si Solinus cum Porcio Catone admisisset à Troiæ excidio ad Urbem conditam annos tantum 432. futurum, vt Urbem conditam anno antecedenti cum Varrone agnosceret. De errore enim triennij, ne dicam quadriennij in annis Regum colligendis, non est cur hic solliciti simus: Tantum moneo ipsum falsa, vel non aliunde factis probata suppositione niti, videlicet Annum, quo fuerunt Consules Gallus, & Veranius, & quo erat Olympias 207. fuisse Urbis 801. si sermo sit de maiori parte anni Urbis concurrente cum Consulatu eorum, & cum mensibus æstiuis dictæ Olympiadis: Nam à Kalendis Ianuarij, à quibus tunc inibat Consules, vsq; ad 21. Aprilis annus Urbis currens fuit 801. sed à die 21. Aprilis incepit Annus Urbis 802. Varronianus, & deinde duobus circiter mensibus post incepit Olympias 207. Anno videlicet Epochæ Christi 49. In primis autem Decemuiris deficit à Varroniano calculo annis 2. & in primo bello Punico anno 1. vt & in secundo.

15 Clemens Alexandrinus lib. 1. Stromatum, ait: *Rursum à prima Olympiade ad Romam conditam, nonnulli dicunt colligi annos vigintiquatuor, quibus sex sunt Olympiades, quibus ferè finitis circa vigesimo quinti initium Urbis condita est.* Ergo, & hic Dionysianæ opinionis est, pro qua Onuphrius lib. 1. Com. Fast. adducit etiam Theophilum Antiochenum, & Porcium Catonem, quem & Tirinus asserit, & Scaliger. Sed Porcius Cato, vt constat ex Dionysio supra producto, nullum annum determinauit, sed solum dixit Urbem posteriorem fuisse Troiano excidio annis 432. Hi nimirum sunt antiqui Authores certi pro anno primo septimæ Olympiadis incuntem, vel imminente, quo Urbis condita fuerit, videlicet Dionysius Halicarnassæus, Solinus, Clemens Alexandrinus, & Theophilus Antiochenus; ex recentioribus autem Sigonius in Com. ad Fastos, pag. 5. Vinandus Pighius in Annalibus, Glareanus, & Hieronymus Bardius in suis Chronologijs, Gordonus ad annum 3549. Salius ad annum Mundi 3278. & 3302. & si qui alij conditam dicunt anno quarto desinente sextæ Olympiadis, vel primo incipiente septimæ. Sed quam falsò inter hos recentiant Verrium Flaccum, cum alijs Onuphrius mox videbimus.

Quarta pars de Anno Urbis Capitolino, & Polybiano probatur.

16 Inualuit apud multos opinio, Verrium Flaccum in Fastis Capitolinis, vnico tantum anno dissidere à Varrone in annis Urbis computandis, ideoque in eadem Classe cum Dionysio Halicarnassæo, & Solino reponendum; ita Onuphrius lib. 1. Com. in Fastos tit. de anno, & die Urbis conditæ p. 126. vbi ait: *Verrius Flaccus auctor Tabularum Capitolinar. C. Iul. Solinus Clemens Alexandrinus, & alij Olympiadis sextæ anno quarto, scilicet desinente, Urbem conditam scripserunt.* Sigonius in Fastos pag. 8. quatenus Tabulas Capitolinas, & Solinum in eadem classe in sua Tabella collocat, esto pag. 7. fateatur Capitolinas vno anno deficere à Dionysiano numero. Scaliger lib. 5. tit. de Primis Palilib. Urbis, vbi asserit Dionysium, Porcium Catonem, Solinum, & Fastos Capitolinos supponere Urbem conditam anno 24. Iphiti duobus circiter mensibus ante principium anni 25. seu imminente anno primo Olympiadis

dis VII. & hos vno tantum anno deficere à Varroniano computo; sed Scaligerum quoad hoc non satis expendit. Petavius l. 9. de doctrina tempor. c. 47. dicens. De Capitolinis Fastis disputans Scaliger, ostendit, id quod verum est primum Urbis annum ex illorum calculo cadere in annum Iphiti XXV. exeuntem. Cum Scaliger loquatur de anno 24. exeunte, & 25. ineunte. Salianus quoque ad annum Mundi 3302. Verrium Flaccum cum Solino, & Clem. Alexandri in eadem opinione, ex relatu Onuphrij inuoluit. Deniq; Vuilhelmus Langius l. 2. de annis Christi CXI. non dubitat hæc pronunciare: Varro enim III. anno Olympiadis VI. exeunte, Verrius Flaccus IV. Dionysius Halicarnass. VII. Olympiadis anno primo exeunte, aut II. ineunte Urbem conditam prodiderunt. De Varrone verum dicit, de alijs falsum; nam iam ostendimus num XI. Dionysio Urbis initium cadere in Olympiadis VII. annum prin. um imminetentem; Tabulis autem Capitolinis seu Verrio Flacco in annum 1. exeuntem, & 2. Imminentem Olympiadis VII. mox ostendemus, atq; adeo anno Urbis Capitolino, addendum vnum annum vt habeatur Dionysianus, & duos, vt Varronianus, deceptosq; fuisse in hoc Onuphrium, Scaligerum, Salianum, Langium.

17 Quia enim Verrius Flaccus, alios quàm Dionysius auctores secutus, Regno Tarquinij Prisci dedit annos 37. vt & Rufus Festus, Dionysius autem 38. ideoq; Regnum Romæ annos 243. cum Dionysius, cum Porcio Catone, & Liuius, dicant 244. non mirum, si, vt obseruat Sigonius in Fastis pag. 7. Tabulæ Capitolinæ vno anno tardius ponant Urbis annos quàm Dionysius, & annum primorum Consulium, qui est Dionysio Urbis 245. Capitolinæ notent 244. Ego quoque id plurimis exemplis probare possum, sed aliqua exponam, alia indicabo. Lectorem tamen præmonitum volo in Fastis Capitolinis à Sigonio concinnatis, ea, quæ in fragmentis Tabularum Capitolinarum reperta sunt, characteribus maioribus seu rotundis distincta fuisse prudentissimè à Sigonio ab ijs, quæ ipse de suo studio aliunde suppleuit, & minoribus, seu cursiuis characteribus edenda curauit, tam quoad nomina virorum, quàm quoad annorum notas: Quo fit vt annorum numerus maioribus literis notatus, sit is quem Verrius Flaccus determinauit, reliqui sunt suppleti à Fastographis, sed his non utemur.

In Fastis itaq; Capitolinis anno, quo Consules fuere, Postumus Tubertus II. & Agrippa Menenius, notatur ann. CCL. quando Posthumus triumphauit de Sabinis, & horum Consulium annus est septimus à Consulatu primorum Consulium Bruti, & Collatini inclusiue qui Dionysio Halicarnasseo Consulatum inierunt Olympiadis 68. anno primo instante, transactis Regum annis 244. atq; adeo anno Urbis 245. Consulatum gesserunt, ergo annus consulatus Postumij II. & Menenij est Dionysio Urbis CCLI. adeoque ex dictis & probatis supra, Varroni CCLII. ab hoc Consulatu exclusiue, ad Consulatum P. Valerij Poplicolæ, & C. Nautij Rutili inclusiue sunt anni, & binarij Consulium 28. tam Dionysio, quam Fastis Capitolinis, ergo Dionysio horum annus Urbis est CCLXXIX. & Varroni CCLXXX. at in Tabb. Capitolinis notatur CCLXXIX. Ab hoc Consulatu exclusiue, vsq; ad Consulatum Q. Fabij Vibulani III. & L. Cornelij Maluginensis inclusiue sunt anni 16. ergo horum annus Urbis Varroni CCXCVI. & Dionysio CCXCV. & ramen in Tabb. Capitolinis notatur CCXCIV. Ab hoc Consulatu exclusiue, vsque ad Consulatum L. Valerij Potiti, & M. Horatij Barbati inclusiue, fuerunt reuera anni II. quia vt ostendimus cap. 3. hic Consulatus non est includendus in tertio anno decemuirorum, ideoque his Consulibus Urbis annus Varroni est CCCVII. Dionysio CCCVI. & Capitolinis deberet esse CCCV. sed quia in Fastis Capitolinis, malè inclusus est horum totus Consulatus in tertio Decemuirorum anno, ided notatur in illis CCCIV. Ab hoc Consulatu exclusiue ad Consules Geganium Macerinum II. & Quinctium Capitolinum V. inclusiue sunt, anni 6. Ergo Varroni horum annus est CCCXIII. deberetq; esse Capitolinis CCCXI. nisi Potitum, & Barbatum inclusiuisent in 3. anno Decemuirorum; sed quia incluserunt, notatur in Tabb. Capitolinis CCCX. Ab hoc Consulatu exclus. vsq; ad Consulatum C. Fabij Ambusti, & C. Plantij Proculi. sunt reuera anni tantum 82. quia vt docebd c. 3. & 4. Dictatura M. Furij Camilli includenda est in anno Urbis Varroniano 388. Tribunorum, ideoq; Ambusti, & Poetilius Consules fuere anno Urbis Varroni

CCCXCV. sed quia Fasti Capitolini integrum, & à Tribunis distinctum annum dant Dictaturæ Camilli, ideo notant Ambusti, & Poetilius Consulatum anno CCCXCIII. & sic redeunt ad annorum binarium quod à Varrone deficere volebant. A Consulatu Fab. Ambusti, & Poetilius Libonis exclusiue, ad Consulatum Furij Camilli II. & Iunij Bruti in quo, vt docebd c. 3. & 4. includenda est Dictatura Papirij, atq; adeo ad huius Dictaturam inclusiue fuerunt reuera anni tantum 35. ideoq; Dictator hic fuit Urbis anno Varroniano CDXXX. deberetq; Capitolinis CDXXIX. sed est CDXXIX. quia sciungunt Dictaturam hanc à Consulatu Camilli & Bruti. Hinc exclusiue ad alteram Dictaturam Papirij inclusiue fuere anni 15. Ideoque fuit Varronis anno CDXLV. sed in Capitolinis notatur CDXLIV. & hinc exclusiue ad Dictaturam. Q. Fabij Maximi inclusiue fuere anni 8. ideoque Dictator fuit Urbis anno Varroni CDIII. qui Capitolinis est CDLII.

A Dictatura Q. Fabij Maximi exclusiue, vsq; ad Consulatum M. Claudij Marcelli, & T. Quinctij Crispini inclusiue fuerunt anni 93. ideoque horum Consulatus fuit anno Urbis Varroniano DXLVI. sed Capitolinis est DXLV. Horum autem Consulatu celebrata est Olympias, vt docet Liuius l. 28. non alia quam 143. Hinc Onuphrius l. 1. Comm. in Fastos colligit Urbem conditam anno 4. exeunte sextæ Olympiadis, demendo enim Olympiadibus 142. completis, nempe annis 568. Annos Urbis Capitolinos completos 544. restat Olympiadicus annus 24. quo desinente Urbis condita fuerit; sed non aduertit Onuphrius per accidens factum esse, vt hic annus sit Capitolinis 545. quia debebat esse, 544. cum iam ostensum sit supra Capitolinas Tabulas ab initio vsq; ad annum Urbis 395. deficere biennio, & aliquando triennio à Varrone, & Capitolinas inire Urbem à fine anni primi septimæ Olympiadis. Esto ob excessum vnus anni soli dictaturæ primæ Papirij dati deinceps vnico anno à Varrone deficiant, ideoq; anno primo Olympiadis 146. quo Consules fuere L. Furius Purpureo, & M. Claudius Marcellus, vt ex Polybio, et Liuius habemus, anno scilicet Urbis Varroniano DLVIII. Capitolinæ Tabulæ habent DLVII. Et anno primo Olympiadis 184. ante cuius initium, vt colligitur ex Cicerone l. 16. Epist. ad Atticum paulo ante occisus fuit C. Iulius Cæsar Consul V. cum Antonio. Tabulæ Capitolinæ hunc Consulatum notant Urbis anno DCCIX. qui Varroni est CCX. Sed hinc non licet concludere Tabulas Capitolinas vnico semper ac perse anno deficere à Varroniano Urbis anno, ideoq; eas inire ab anno 4. exeunte sextæ Olympiadis; incunt enim ab anno primo exeunte septimæ Olympiadis, et toto biennio deficiunt, et aliquando triennio vsq; ad 393. quo rursus incipiunt deficere biennio à Varrone; sed ab anno ipsarum, 429. vsq; ad finem deinceps deficiunt vnico anno. At si ordinassent Fastos vt oportebat iuxta dicenda c. 3. 4. et 5. ex initio Urbis semel ab ipsis electo, defecissent semper biennio à Varrone.

Colligat hinc lector quanta cautela opus sit in colligendis annis Urbis Capitolinis, et conuertendis in Varronios, ac Dionysianos, et vice versa. Ideoque operæ pretium puto, quæ hæcenus probata sunt à nobis in vnum conspectum dare sequenti Tabella, in qua suppono Fastos rite ordinatos.

Ab Anno Urbis Cond. Varroniano inclusiue.	Vsq; ad Annum V.C. Varronianum inclusiue.	Capitolinæ Tabulæ Deficiunt Annis.
I.	CCCVI.	II.
CCCVII.	CCCXCIV.	III.
CCCXCV.	CDXXIX.	II.
CDXXX.	DCCLXV.	I.

18 Mancat interim Verrium Flaccum, seu Tabulas Capitolinas iniuisse Urbis annum ab Olympiadis septimæ anno primo exeunte, et incipiente, vel imminente secundo, quod ipsum fecisse Polybium tradit Dionysius Halicarnass. lib. 1. Consilium Tabulæ Anchisensium; & Q. Iustatium Catulum, Cornelium Nepotem, Apollodorum, & Eratosthenem; vt affirmat Solinus l. 2. Diodorus quoq; Siculus in hac classe potius recensendus videtur Onuphrio: Sed Onuphrij peruersum calculum castigauit egregiè Petavius,

l. 9. c. 49. vbi etiam ostendit Diodorum deficere in Vrbs annis à Varrone annis 5. 6. 7. aliquandotamen 1. 2. 4. Inscitè igitur Diodorus, cum Verrio Flacco alijq; supra indicatis accensetur. Ex recentioribus autem vnicum nactus sum Vvithelmum Langium, qui l. 2. de Annis Christi c. 11. factatus sit hanc opinionem de Vrbe condita Anno primo septimæ Olympiadis exeunte, conatusq; sit in eandem opinionem trahere Dionysium, sed irritò conatu.

Quinta pars Conclusionis de Natali Vrbs XI. Kal. Maij sub Veris initium probatur.

Romam à Romulo conditam ingresso iam annos 18. & quidem in die festo Palidæ pastorum, quæ in Kalendario Romano sub nomine Palilium notatur ad xi. kal. Maij nempe 21. Aprilis tradunt Cicero lib. 2. de Diuinat. L. Tarruntius Firmianus & c. Vrbs nostræ natalem repetebat ab hys Palilibus, quibus à Romulo conditam accepimus, Romamq; cum in iugo esset Luna, natam esse dicebat. Propertius quoque canit.

*Vrbs festus erat, dixere Palilia patres,
Hic primus caput mœnibus esse dies.*

Et Ouidius 4. Fastorum.

*Martia ter senos proles adoleuerat annos,
Et suberat flamma iam noua barba corna.
Mœnia conduntur, quæ quamuis parua fuerunt & c.
..... Arbitrium Romulus Vrbs habet.
Apta dies legitur, qua mœnia signet aratro.
Sacra Palis suberant, inde mouetur opus.*

Et paulo ante de Palilibus dixerat.

*Per flammam saluise pecus, saluisse colonos,
Quod sit natali nunc quoq; Roma tuo.*

Dionysius Halicarnasæus Romuli, & Remi ætatem notat dicens l. 1. Annum porro ingressi octauum supra decimum, controuersiam habere de pascuis. Solinus cap. 2. Ibi Romulus inuiscavit, qui auspicio murorum fundamenta iecit duodeviginti natus annos xi. Cal. Maias hora post secundam ante tertiam, sicut L. Tarruntius prodidit, Mathematicorum nobilissimus, Ioue in Piscibus, Saturno, Venere, Marte, Mercurio in Scorpione, Sole in Tauro, Luna in Libra constituta, & obseruatum deinceps ne Palilibus caderetur, ut dies iste à sanguine purus esset, cuius significationem de partu Iliæ tractam voluit. Censorinus cap. mihi 8. A Roma autem condita & c. & quidem ex Palilibus, vnde Vrbs anni numerantur; quod ipsum habet Metala, & C. Sempronius, de origine Vrbs: At Plutarchus in Romulo: In Confesso est vrbe n conditam esse ante xi. Kal. Maias, τὴν ἡμέραν ἐν δὲ καλῶν Μαίων, huncq; diem natalem patria Romanum vocant, & festum diem agunt & c. & paulo infra id nominat Palilia: dixit autem nte xi. kal. Maias, fortasse quoddam testu illud à vespera antecedenti inchoabatur: deinde addit traditum esse Romam conditam Olympiadis sextæ anno tertio die 30. Lunæ in nouilunio Ecliptico ab Antinacho obseruato; hanc verò diem Vrbs natalem incidisse in diem 9. Pharmuthi inter 2. & 3. horam diei iuxta diuinationem Tarruntij, vt iam num. 2. retulimus.

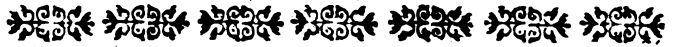
20 Quoniam verò Cicero ex Tarruntij opinione refert Lunam iuisse tunc in Iugo, Plutarchus autem ex Antinacho fuisse Nouilunium, quidam putarunt nomine Iugi intelligendam Sisygiam, seu coniunctionem Solis, & Lunæ; sed hoc repugnat Tarruntio, qui vt ex Solino vidimus affirmavit conditam Vrbs Sole in Tauro, Luna in Libra constitutis, debuissent enim Luminaria esse in eodè gradu eiusdem signi: melius itaque Iugi nomine intellexit Libram, Manilius lib. 4. supponens sub hoc signo natos quoq; Romulum, & Remum, dum canit.

*Hesperiam sua Libra tenet, qua condita Roma,
Et propriis frenat pendente in legibus orbem,
Orbis, & in peris retinet, discrimina rerum
Lancibus, & postas gentes tollitq; premitq;
Qua genitus cum fratre Remus hanc condidit Vrbs.*

Quia verò Tarruntius dixit Romam conditam die 9. Pharmuthi, Anno autem 3. Olympiadis sextæ desinente, idest ante Epocham Christi vltatam 753. dies 9. Pharmuthi incidit in Octobris Iuliani diem 3. quo die nullum Nouilunium fuit, nedum Eclipticum, si quidem Nouilunium fuit

die 21. Octob. vt diximus num. 4. die autem 3. Octobris fuit Sol in 3. gradu Libræ. Existimat. Petauius lib. 9. ca. 48. & Langius l. 2. c. 11. probabile esse Romana Palilia, seu xi. kal. Maij, incidisse in Autumnum diemq; 3. aut 4. Octobris Iuliani, ita ferente tunc Anni Albani anno vetere, additq; Petauius die 4. Octobris anno illo fuisse Nouilunium, quod verum quidem est de Anno Periodi Iulianæ 3960. ab ipso hic assumpto, idest ante Epocham Christi 754. quo incœpit annus 3. Olympiadis sextæ, sed non est verum de Anno Periodi Iulianæ 3961. quem, & merito, elegit Petauius cap. 50. eiusdem libri 9. nempe de Anno 753. ante Epocham Christi, & Olympiadis sextæ tertio anno desinente, quo Vrbs condita fuit iuxta Varronis sententiam, hoc enim anno Nouilunium incidit diebus 11. ferè ante Nouilunium anni præcedentis, atq; adeo die 23. Septembris, & die 22. aut 21. Octobris. Præterea Tarruntio repugnat, qui ex relatu Solini dixit Romam conditam Sole in Tauro, Luna in Libra constitutis; si Sol in Tauro, ergo erat Mensis Maius Anni Iuliani, esto in anno vetere esset dies 21. Aprilis, atq; adeo erat Verum tempus, non autem autumnale, & confirmatur, quia Roma condita est sub initium Olympiadici anni 24 vt deinde ipsemet Petauius concessit. Vt verò Tarruntius secum ipso non pugnarit, dicendum videtur Romana mœnia designari cœpta aratro à Romulo ipso festo Palilium Sole in Tauro, & I. una in Libra constituta, & Horoscopante, vel dominante ipsi Horoscopo; Mœnia verò constructa, vel lustrata, & dedicata die 9. Pharmuthi, seu 3. Octobris, aut pro Pharmuthi mente reponendum in Plutarcho mensem Paophi.

Quid quid sit autem de hoc; satis constat Gauricum non bene elegisse Annum ante Christum 752. ad constituendum Thema natalitium Romæ, quia melius erat eligere Varronianum annum, idest 753. ante Christum, in suo autem Themate ponit pro Horoscopo Romæ gradum 2. Libræ die 21. April. hor. 22. min. 40. Horologii; sed longè adhuc melius erat ab hac vanitate Astrologica abstinere.

C A P V T III.

De Anno Primo Iuliano, seu quarto C. Iulij Cæsaris Consulatu; alijsq; certioribus Consulum Annis.

C O N C L V S I O III.

(Ex characteribus Chronologicis, potissimumq; ex Eclipsibus apud Historicos repertis LIV. Anni Consulares certò cum Annis Epochæ CHRISTI visitata connectuntur; & inter hos, Quartus C. Iulij Cæsaris Consulatus, seu Iulianorum annorum primus, demonstratur fuisse Quadragesimus quintus ante primum Epochæ CHRISTI exclusuè sumptum.)

VT possimus antiquorum Consulum annos stabilire, opus fuit nobis Olympiadum initium connectere cum Epochæ CHRISTI: cum maxima verò parte Chronologorum libro 3. statuissem Annum primum Olympiadum ab Iphito instauratarum iniuisse Anno ante Æram Dionysianam, seu vulgarem Epocham Christi septingentesimo septuagesimo sexto: videlicet à Neomenia proxima Solsitio æstiuo, nempe à die 9. Iulij, aut 10. tunc enim fuit Nouilunium Ciuile; cum Solsitium Ciuile incidisset in diem 30. Iunij iuxta dicta lib. 1. cap. 30. Canone 15. vel si differebatur ad octonas partes lignorum fuerit die 8. Iulij. Hinc sequitur infra scriptas Olympiadas iniisse à Neomenia æstiu Solsitij Annis ante Christi Epocham infra scriptis in hoc laterculo; quos consultò elegi in rem nostram.

Olympiades earumque Annus I.	Anni ante Epocham CHRISTI.
1	776
7	752
68	508
69	504
70	500
71	496
72	492
73	488
74	484
75	480
76	476
77	472
78	468
79	464
80	460
81	456
82	452
83	448
84	444
141	216
142	208
146	196
184	44
Epochæ CHRISTI.	
195	1
207	49
254	237

τὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου: quare non malè vertit Gelenium Quadrimestres Consules, quia in consulatu non durarunt nisi menses circiter quatuor. Malè autem nescio quis vertit. Regium dominatum susceperunt Consules, quatuor mensibus ad illum annum deficientibus. Quam versionem secuti Sigonius, & Onuphrius in Commentario Factorum, ubi de tempore initi primi consulatus agunt, nec non Salianus ad annum Mundi 3545. nu. 13. frustra se torserunt inquirendo, quomodo, & cui anno, Græco ne, an Romano, an Consulari defuerint quatuor mentes; cum nihil tale dixerit Dionysius, sed, *Suscipientes regimen, Quadrimestres Consules L. Iunius Brutus, L. Tarquinius Collatinus quem magistratum lingua ipsorum à consulendo appellatum diximus &c. paulò postquam pulsus est Tarquinius vocatum in concionem populum &c. effecerunt, ut nomen plebis scito, prius illud decretum confirmaretur de perpetuo Tarquiniorum exilio.* Narrat deinde conspirationem de Tarquinio reducendo, inter quos coniuratos erant duo filij ipsius Bruti, eorum supplicium iussu ipsius patris, & L. Tarquinius coactum abdicare se consulatu, eiq; suffectum P. Valerium Publicolam, idq; æstiuo tempore post messem cum dicat iussu huius novi Consulis, & Bruti proiecitur in Tiberim, quiddam frumenti Tarquinius in Campi Martij areas, vel in stipula, vel tritum congregauerat. post hæc narrat proelium Consulium, cum Tarquinij, & Brutum ab Arunte lethaliter transfixum, eiq; suffectum Consulem Sp. Lucretium, huicq; paulo post mortuo subrogatum M. Horatium; paucisq; interiectis concludit: *Atque hæc sunt gesta Consulium illius anni: sequenti verò Consules creati sunt, ille idem Valerius iterum, & tum eo Lucretius, nec aliud eo Consulatu gestum est memorabile præter Census &c. moxq; subiungit Creatos Consules anni sequentis. P. Valerium Publicolam tertio, & M. Horatium.*

Constat autem ex Tabulis Capitolinis, & ex Censorino cap. 8. Tarquinius superbum fugisse Gabios nocte antecedente VI. Kal. Martij, post Terminalia, ideoq; deinceps Romæ celebratum Regifugium die 24. Februarij, tanquam libertatis Romanz principium, & ex narratione Dionysiana, primos Consules creatos statim post fugam Regis, si non paulò ante, esto paulò post eius fugam *Suscipientes Consulatum, ut ait Dionysius, conuocato iterum populo effecerunt, ut prius decretum confirmaretur.* Proinde rectè Ouidius 2. Factorum, in quo Februarij mensis propria exponit, coniunxit cum Regifugio, initium nouorum Consulium dicens.

Tarquinius cum prole fugit, capit annuo consul

Iura; dies regnis illa suprema fuit.

Neque obstat quod idem 5. Factorum ad diem IX. kal. Iunij, alterum Regifugium notet dum canit

Quatuor inde notis locus est, quibus ordine lectis

Vel mos Sacrorum, vel fuga Regis inest.

Nam ad hunc diem in Fastis adnotatz sunt quatuor illæ literæ Q. R. C. F. quas aliqui interpretati sunt sic. *Quando Rex Clam fugit, sed ex Varrone lib. 5. de lingua latina, interpretandæ sunt: Quando Rex Comitiamit Fas. nempe Rex Sacrificulus, consentitq; Sextus Pompeius lib. 25. seu Rex Comitiale facit, idest Sacrificium.* Ouidius autem, ut neutram opinionem damnet, sub disiunctione dixit. *Vel mos Sacrorum, vel fuga Regis inest.* Neque item obstat Macrobius dum 1. Saturnalium c. 7. dixit *mensẽ Iunium à Iunio Bruto dictum, quòd Calendis Iunij, pulso Tarquinio, Sacrum Carna deæ voti reus fecerit.* Non enim dicit eo die pulsum Regem. Sed loquitur de voto, quod Iunius pulso Rege conceperat, & postea confectis rebus, ac post coniuratorum supplicium, libertate iam stabilita, persoluit.

Errarunt ergo tum Plutarchus in Problem. dicens primos Consules inisse Consulatum Romæ Ianuarij post Regifugium; tum Sigonius, & Salianus supra, dum putant Regifugium, & initium Consulatus fuisse IX. kal. Iunij, & Brutum post nouem menses interfectum, & computato tempore primorum Consulium, ac trium Suffectorum, annum primum libertatis fuisse 16. Mentium; cum nulla causa fuerit tam citò violandi recentissimum decretum de Consulatu annuo tantum, & Dionysius hos quinque Consules intra vnum annum includat verbis illis; *Hæc sunt gesta illius anni, &c.* quæ supra notauimus, & primos Consules Quadrimestres appellet. Et multo magis errarunt, qui aut Regifugium, & initium Consulatus pluribus inter se mensibus

2. Dionysius Halicarnasæus in principio historiz de Antiquitatibus Romanis asserit, se in Italiam venisse, pacto iam per Augustum Imp. Orbe circa medium Olympiadis 187. mansisseq; Romæ annos 22. ibique instructum fuisse multorum, partim scriptis, partim colloquijs, eorumq; ope scripsisse antiquitates Romanas, vsq; ad initium primi belli Punici, nominatq; inter cæteros Scriptores Porcium Catonem, Fabium Maximum, Valerium Antiatem, Licinium Macrum, Ælium, Gellium, Calpurnium; & infra lib. 4. Terentium Varronem, ubi loquens de libris Sibyllinis, à Tarquinio superbo emptis, addit. *sequor autem hic Terentij Varronis opinionem &c.* Narrat deinde eodem libro 4. verno tempore prodigia quædam præcessisse, significantia Regni amissionem, moxq; Lucretiam violatam à Sexto Tarquinio natorum Regis maximo, Lucretiaz spontaneam sui necem, statimq; coniurationem patritiorum, qui erant cognatione cum Lucretia connexi contra Regem, & consilium L. Iunij Bruti, de substituendis loco Regum duobus Consulibus annuis, Bruti concionem super hoc ad populum præsentem Lucretiaz caduere, decretum Senatus, & Populi de exilio Tarquinij Regis perpetuo, statimq; à Bruto utpote antea sacrificorum principe creatum Interregem Sp. Lucretium, ut Comitiam indiceret, quæ mox conuocauit in campum Martium: & addit: *Postquam eo ventum est, duos viros nominauit habituros potestatem Regiam, Brutum, & Collatinum, his populus eum honorem ratum fecit, collectis centuriatum Suffragijs.* Dum hæc in Vrbe geruntur, Tarquinius Rex &c. Subiungitq; Tarquinij fugam Gabios, postquam nouerat se desertum à Senatu, Plebe, & Militibus, & approbata ab exercitu extra urbem decreta Urbaniuorum ciuium, & Claudit librum 4. dicens. *Regnatum est Romæ à condita vrbe, ad liberatam annos ducentos quadraginta quatuor.* Librum autem quintum exorditur sic. *Regnante Romæ ultimo Rege, cum iustum, ac legitimũ Regnum versum esset in tyrannidem; per eos quos diximus, viros liberata est patria, initio sexagesimæ octauæ Olympiadis; ut vertit Sigismundus Gelenius, Græcè autem habetur, ἄλυμνια δὲς πῶρ ἕξοντες, καὶ ἑξήκοντος ἑξήκοντος, à verbo ἐξίστας, quod significat instare, minuire, & prope inire, ideoq; verti potuit sub initium, vel ad summum inita ferè aut nuperrimè Olympiade sexagesimæ octauæ.* Pergit Diodorus statim dicens *Excipientes, nempe regimen, seu suscipientes quadrimestres Consules L. Iunius Brutus, & L. Tarquinius Collatinus &c.* Græcè enim habetur παραλαβόντες ὑπὸ τῶν

sibus disiunxerunt, aut vtrumque in Olympiadis 68. annum primum ferè exeuntem distulerunt, vt distulit Langius l. 2. de annis Christi C. II. quia ex vna parte censet Regifugium fuisse VI. kal. Martij; & Initium Consulatus ipsis Kalendis proximi Martij; ex altera inquit Dionysium hæc duo consignare *Intra Olympiade 68.* hæc autem, vt sequitur ex dictis à nobis num. 1. incepit ab æstate anni ante Epocham Christi 508. & Periodi Iulianæ 4206. ergo, ait Langius Regif. & Init. Consul Bruti, & Collatini cadit in annum sequentem, nempe Periodi Iulianæ 4207. & ante Christum 507. Verùm, vt iam diximus, Dionysius signavit Olympiadem vel imminentem, vel paulò ante initam, & quidem loquens quoad hoc de libertate perfectè parta, & stabilita, quod fuit multo post initium Consulatus. Quare mihi ex Dionysio certum est, Regifugium & initium Consulatum incidit-

se in annum ante Epocham Christi 508. & confirmatur evidenter, quia idem lib. 5. scribit. *Quartus annus Consules habuit Sp. Lartium, T. Herminium; Anno deinde quinto post electos Reges Olympias fuit nona supra sexagesimam, Consulatum gerentibus M. Valerio fratre Poplicolæ, & P. Posthumo Tuberto.* At Olympias 69. ex dictis num. 1. incepit æstate anni ante Epocham Christi 504. inito iam, & labente anno quinto à Regifugio, ergo Regifugium fuit anno 508. non 507. ante Epocham Christi, nec anno 509. vt malè habet Petavius.

Tanti erat ex Dionysio stabilire annum Primorum Consulatum, & hac occasione aliorum, quos ipse miro consensu cum Fastis Capitolinis recenset, Sint itaque iacta hæc fundamenta,

Anno ante Epocham CHRISTIANAM.	CONSVLES ORDINARI.	
508	L. Iunius Brutus	L. Tarquinius Collatinus.
507	P. Valerius Poplicola II.	T. Lucretius Tricipitinus.
506	P. Valerius Poplicola III.	M. Horatius Pulvillus II.
505	Sp. Lartius Flaccus.	T. Herminius Aquilinus.
504	M. Valerius frater Poplicolæ.	Pt. Posthumus Tubertus.

3 Reliquos Consules, quos Dionysius nominat in sequenti Tabulâ notabimus, sed eos tantùm, quibus adscribit Olympiadas, idest annos primos Olympiadum, quorum scilicet, licet, & Urbis conditæ maiorem partem occuparunt in gerendo Consulatu, vt moris est etiam in Fastis Ca-

pitolinis; etiam si Consulatum iniuerint aliquot diebus, aut paucis mensibus ante initium Annorũ Urbis vel Olympiadum. In reliquis interiectis Consulibus mirus est consensus Dionysij cum Fastis Capitolinis.

Olympiades incunt.	Anni ante Ep. Christi.	CONSVLES ORDINARI TAB. I.		Ex Dionysij lib.
70	500	Posthumius Cominius Auruncus,	T. Lartius Flauus.	5
71	496	A. Sempronius Atratinus.	M. Minucius Augurinus.	6
72	492	Sp. Cassius Viscellinus II.	Posthumius Cominius Auruncus II.	6
73	488	C. Iulius Tullus.	P. Pinarius Rufus Mamercinus.	8
74	484	Q. Fabius Vibulanus.	Ser. Cornelius Maluginensis.	8
75	480	Q. vel k. Fabius Vibulanus II.	Sp. Furius Fusus.	9
76	476	C. Horatius Pulvillus.	T. Menenius Lanatus.	9
77	472	L. Æmilius Mamercus III.	Vopiscus Iulius vel Iulus.	9
78	468	A. Virginius Coelimonianus.	T. Numecius Priscus.	9
79	464	Q. Fabius Vibulanus II.	D. Quinctius Capitolinus III.	9
80	460	P. Volumnius Amintin. Gallus.	Ser. Sulpicius Camerinus.	10
81	456	C. Horatius Pulvillus.	Q. Minucius Augurinus.	10
82	452	Sex. Quinctilius.	P. Horatius Tergeminus.	10
83	448	Ap. Claudius Crassinus anno 3. Decemuiratus Consulares potestatem assumpsit, reliquis collegis in eadem potestate se continentibus, qui tandem abdicarunt, ob Apij libidinem, & creati sunt anno sequenti Consules infra scripti.		10
83	447	L. Valerius Poplicola Potitus,	M. Horatius Barbatus.	11

4 Dixerat præterea Dionysius lib. 1. *At Romanorum civitas imperat per totam terram, &c. ex qua condita est, quod tempus iam annorum est septingentorum quadraginta quinque usque ad Consules Claudium Neronem iterum, & Calpurnium Pisonem Consules, qui Magistratum hunc iniuerunt Olympiade centesima nonagesima tertia.* Sic enim vertit Sigismundus, Gelenius cum Græcè habeatur *εις υπατους Κλαυδιου Νερονος, το δευτερον υπατους, και ασωνα και ασερον.* Hoc est usque ad Consules Claudium Neronem iterum capessentem Consulatum, & Calpurnium Pisonem; Cæpit autem Olympias 193. ex demonstratis supra, anno 8. ante Epocham Christi, qua durante, kalendis Ianuarij sequentis, nempe anni 7. iniuerunt dicti Consules, completis prope modum annis 745. iuxta Fastos Capitolinos, qui hoc ipso anno nominant eosdem Consules.

dij Caudicis, cui in Fastis Capitol. Collega adiungitur M. Fulvius Flaccus anno V. C. 489. sed hac occasione notandum est enorme mendum, quod irrepsit in Dionysium Halicarnasæum libro primo vbi Græcè sic. *καταβιβάζω δε την διήκων εν τη αρχη του πρώτου χρονου πολέμου την γνωμένην ενιαυτην, τρίτην της οχθονος, και οχθονοστης εν τακτις ερασον Ολυμπιασιν.* Quod ad literam interpretandum est sic *Deducam autem narrationem usque ad principium primi belli Punici factum anno tertio octogesima octava supra centesimam Olympiadem.* At Olympias 188. ex dictis num. 1. incepit æstate anni ante Epocham Christi 28. eiusque annus tertius anno 26. quo manifestum est nullum fuisse bellum Punicum nedum primum; & tamen Gelenius recipit hanc lectionem, vertitq; *Anno tertio octogesima octava supra centesimam Olympiadem.* At mendum consistit in litera κ, posita pro ω, debuit enim scribi *οχθονοστης* idest 28. Olympias autem 128. iniit anno ante Epocham Christi 268. eiusq; annus tertius anno 266. Quare si anno tertio exeunte prope æstatem anni 265. dicamus incepisse primum bellum Punicum, adhuc anno vno præcessisset initium positum à Polybio, & alijs; aut igitur emendandus textus Dionysij, & pro πρώτω reponendum τριτάτω, quod facile commutatum est ab amanuensi, vel typographo; aut semina belli punici præcessisse vno anno expeditionem classis, de qua loquitur Polybius, qui eodem libro post Appium recenset Consules M. Valerium, & C. Otacilium, deinde

5 Polybius lib. narrat eo tempore, quo celebrata est Olympias centesima vigesima nona, Romanos primo traiecit ex Italia in Siciliam contra Pœnos, Consulibus Appio Claudio Caudice &c. quod fuit initium Belli Punici primi, id enim contigisse sub bis Consulibus attestantur Liius lib. 31. Gellius lib. 17. c. 21. addens annum V. C. Ferè 490. Eutropius lib. 2. Victor de Viris Illustribus cap. de hoc Appio, Plinius, Velleius Paternulus, Florus, & alij. At ex dictis num. 1. sequitur Olympiadem 129. iniuisse ab æstiva Neomenia anni 264. ante Epocham, ergo huic anno conuenit huius consulatus, nempe Appij Clau-

deinde L. Posthumium, & M. Aemilium, & post hos L. Valerium, & T. Otacilium, & inde Cn. Cornelium Scipionem, & C. Duilium; Quare consentientibus Capitolinis Fastis cum Polybio, Consulatus Cornelij Scipionis, & Duilij debetur Anno ante Christi Epocham 260.

6 Polybius lib. 4. refert Eclipsim Lunæ, visam in Myfia, ob quam Galli mercenarij milites in exercitu Attali noluerunt progredi, & id accidit Consulibus Aemilio Paulo, & Liviø nempe Salinatore, quos ibi, & lib. 3. refert, durante adhuc anno primo Olympiadis 140. Anno quoq; subsequenti profert Consules P. Cornelium Scipionem, & T. Sempronium Longum. Iam vero Astronomicæ Tabulæ anno ante Christi Epocham 220. à cuius ætate cœpit Olympias CXL. nullam Lunæ Eclipsim visibilem in Myfia exhibent, sed anno 219. Martij 20. hora 2. circiter post mediam noctem in Mylia; quæ enim eodem anno accidit Septembris 1. hora 1 ½. post meridiem, non fuit ibi visibilis. Igitur Consulatus L. Aemilij Pauli, & C. Liviø Salinatoris, consignandus est anno 219. Scipionis vero, & Sempronij anno 218. ante Epocham Christi, & confirmabitur id mox ex Anni sequentis Consulibus, quos Tabulæ Capitolinæ notat nempe C. Flaminius, & Cn. Servilius Geminus, sicut, & Livius.

7 Livius enim libri 22. initio narrat appetente vere, Consulibus C. Flaminius, & Cn. Servilio, qui antea designatus, Consulatum inijt Idibus Martij, Annibalem movisse ex hybernis: inter cœtera verò prodigia, quæ cladem Cannensem præcesserunt refert in Sardinia Solis orbem minui visum, & Arpis pugnantem cum Luna Solem. Iam Canones Astronomici repræsentant Anno ante Christi Epocham 217. Eclipsim Solis, digitorum circiter 9. die vndecima Februarij, hora Calari in Sardinia ferè 3. post meridiem; Hoc igitur anno Consules prænominati congruunt. Neque enim ad rem facit Eclipsis similis, quam octennio post inuestigavit Heruartus c. 82. suæ nouæ, sed fallacissimæ Chronologiæ, cum dictorum Consulul interuallum, octennium non patitur. Cum verò Clades Cannensis acciderit anno sequenti Consulibus L. Aemilio Paulo iterum, & C. Terentio Varro, ut patet ex Polybio lib. 4. & Liviø lib. 32. patet quoq; hos Consules deberi Anno 216. ante Christi Epocham.

8 Livius libro 27. cum dixisset. Vndecimo anno Punici belli Consulatus inierunt M. Marcellus quintum (ut numeretur Consulatus, quem vitio creatus non gessit) & T. Quintus Crispinus. Narrat ludos Apollinæ celebratos 3. Nomas Quintiles, & Marcellum occisum in prælio cum Annibale, Crispinum autem vulneratum, subdit; eadem ætate M. Valerius, cum classe centum nauium ex Sicilia in Africam transmisit. Et loquens de Attalo addit: Argos regressus, iam enim Nemeorum appetebat tempus, quæ celebrari volebat præsentia sua, occupato rege apparatus ludorum &c. Postea sic: Exitu huius anni Titus Quintus Crispinus, dictatore comitorum, ludorumq; faciendorum causa dicto L. Manlio Torquato, ex vulnere moritur: deinde subiungit creatos anni sequentis Consules Claudium Neronem, & M. Liviø: tandem peractis comitijs, & ludis ait decretum: Ut L. Manlius trans mare legatus iret viseretq; quæ res ibi gererentur, simul quod Olympiæ ludicrum ea ætate futurum erat, quod maximo cœtu Græcia celebraretur. Circa hos Consules non potest esse dubium de quadriennio, nec ex serie Fastorum Consulatum dictisq; à Dionysio, & Liviø potest illa Olympias esse alia quam CXLIII. Hæc autem ex dictis lib. 3. incipit Anno ante Epocham Christi 208. Ergo hoc anno Consules fuere Marcellus, & Crispinus, & hic quidem duravit vsque ad exitum anni Urbis conditæ, qui incidit in anno Pompiliano ætate aliquanto post initium Quintilis mensis, post quod etiam creati pro anno sequenti Consules Tiberius Nero, & M. Liviø Salinator, & Olympici ludi celebrati in Plenilunio de more, nempe post Nemea celebrata anno 4. Olympiadis 141. adhuc durante. Neq; enim vno integro anno, ut quidam putant, sed solùm diuerso anno Olympiastico, & quidem præcedenti celebrabantur Nemea ad Argos, & Isthmia ad Isthmum Corinthiacum Rectè itaq; Onuphrius lib. 1. Comm. in Fastos, & Petavius lib. 9. cap. 47. his examinatis concludit iuxta Iulianorum Annorum seriem retrorsam, debere Olympiadis 143. initium adscribi illi ætati, qua adhuc erant Consules Crispinus Marcellus. Quidquid sit de Anni Romani Luxatione, aut Olympiade à Græcis ob intercalationem ferius celebrata, & rectè concludit: nam cum ex eodem Liviø, & Eclipsi

ab eo producta lib. 22. manifestum fecerimus anno ante Epocham Christi 217. Consules fuisse Seruilius, & Flaminius, & inde exclusiue, vsq; ad Consulatum Crispini, & Marcelli inclusiue omnes Fasti recensent Annos Consulares 9. totidemq; binarios Consulul, si anno 208. Quo incipit Olympias 143. collocaretur Cl. Nero, et Liviø Salinator, ut quidam contendunt, oporteret expungere vnum integrum annum cū suis Consulibus in eo interuallo, quod absurdum est.

9 Livius pariter lib. 30. seu decadis 3. decimo exorditur sic: Consules Cn. Seruilius Caepio, & Seruilius Geminus, sextus decimus is annus belli Punici erat, cum de republica &c. Pauløq; post inter alia prodigia hoc recenset: Frustrone arcus Solem tenui linea amplexus circuli deinde ipsum maior Solis orbis extrinsecus inclusit: vbi initium, et mediū Solaris deliquij satis significat, quod nullo circa hæc tempora Anno repræsentant Frustrone visibile, præterquam Anno 203. ante Christi Epocham Tabulæ Astronomicæ, nempe Maij Iuliani die 6. hora ibi post meridiem 2 ½. Huic igitur Anno adscribendi dicti Consules: fuit autem Eclipsis ea digitorum ferè 6. congruentiq; Liviø designationi.

10 Livius pariter eodem lib. 30. refert Anno V. C. 552. Consulibus Tib. Claudio Nerone, & M. Servilio Geminio Cumis orbem Solis minui visum. Atqui Astronomicæ Regulæ Anno ante Ep. Christi 202. exhibent Solem digitis 2 ½. deficientem die 19. Octobris, hora cumis 1 ½. ferè ante meridiem. Ergo rectè huic anno adscribuntur hi Consules, & immediate recensentur post duos Seruilios, tum à Liviø, tum à Fastis Capitolinis.

11 Idem Livius lib. 33. sub Consulatu L. Furij Purpureonis, & M. Claudij Marcelli Titum Q. Flaminius publicasse libertatem Græcis opportunitate ludorum Isthmicorum, qui consueverant celebrari ante subsequentis Olympiadis initium, non potest autem vlla alia Olympias propior fuisse huic tempori, quàm 146. & hæc incipit Anno ante Christi Epocham 196. ergo huic anno adnotandi prænominati Consules: quod confirmatur ex Fastis Capitolinis, vbi à Crispini Consulatu ad Consulatum L. Furij Purpureonis, sunt anni 12.

12 Livius idem lib. 37. narrat L. Cornelio Scipione, & C. Lelio Nepote Coss. ante V. Idus Quintiles, Cælo sereno interdium obscuratam esse lucem, cum Luna Solis orbem subiisset. Anno autem ante Epocham Christi 190. & nullo alio circa illum, Canones Astronomici dant Solis Eclipsim digitorum ferè 11 ½. ac prope totalè Romæ hora ferè 6 ½. post mediam noctem, sed in forma anni Iuliani die 14. Martij, proinde cum Scaligero lib. 5. & Petauio lib. 9. c. 50. huic anno dicti Consules adnotandi, quidquid oblatret Heruartus c. 48. hæc Eclipsi abutens, nec aduertens Annum Pompilianum vitio Pontificum intercalatione abutentium non congruisse tunc Iuliano anno, quod etiam ex sequenti Lunæ deliquio constabit; Nec verò Anno 192. fuit Eclipsis hæc, parallaxi, & latitudine Australi vetante, ut contra Vecchietum rectè Petavius l. 12. c. 45.

13 Narrat etiam Livius lib. 44. Consulibus L. Aemilio Paulo iterum, & Licinio Crasso, Gallum Sulpicium Tribunum militum prædixisse Lunæ illam Eclipsim, quæ accidit Noctè, quam pridie Nonas Septembris secunda est dies. Et adscripulator Plutarchus in Aemilio, & Plinius lib. 2. c. 12. dicens: Et rationem quidem vtriusque defectus primus Romani generis in vulgus exculit Sulpicius Gallus, qui Consul cum M. Marcello fuit, sed tum Tribunus militum, sollicitudine exercitu liberato, pridie quàm Perses Rex superatus à Paulo est, in concionem ab Imperatore productus ad prædicendam Eclipsim, mox & composito volumine. Hanc repræsentant Astronomici Canones anno ante Epocham Christi 168. digitorum penè 16. die 21. Iunij Iuliani, hora in Macedonia ferè 8. post meridiem. Nec requirenda est ad diem 3. Septembris in Anno Pompiliano, iam Luxato, ut frustra & cum dissidio annorum 8. facit Heruartus c. 86.

14 Iulius Obsequens libello de prodigijs, refert Anno V. C. DCXLIX. Consulibus C. Mario iterum, & C. Flauio Fimbriatæ portentum. Luna interdium cum stellâ ab hora tertia, vsq; ad horam septimam apparuit. A fugitiuis desertoribus Thurinis regiones vastata, Cimbri Alpes transgressi per Hispaniam vastatam iunxerunt se Theutonibus. Hora diei tertia solis defectus lucè obscuravit, in Piceno tres soles visi: in Macedonia Thraces subacti: Annus ille Urbis iuxta Fastos Capitolinos congruit Anno ante Epocham Christi 104.

vt cap. 2. docuimus: Hoc verò anno ex Astronomico calculo, fuit Eclipsis Solis digitorum 1 1/2. Romæ hora 4. ante meridiem, nempe tertia temporali die 22. Iulij; prorsus ergo huic anno adsignandi dicti Consules, & confirmatur ex Liuiana Epitome lib. 67. vbi post triumphum C. Marij de Iugurtha, qui accidit anno V. C. Capitolino 649. dicitur prorogatum Mario Consulatum ob metum belli Cimbrici; addit deinde Historicus: *Cimbri vastatis omnibus, qua circa Rhodanum, & Pyrenæum sunt, per saltum in Hispaniam transgressi ibiq; multa loca populati fugatiq; sunt à Celtiberis, reuersiq; in Galliam bellicosos se Theutonibus coniunxerunt.* Inscitè igitur Heruartus cap. 121. suæ Chronologiæ negat hoc anno Cimbris vastasse Hispaniam, quid quid sit de Thracibus subactis, fortè anachronismo ob Obsequente perperam commemoratis.

15 Dio Cassius lib. 55. ad V. C. Annum 758. scribit: *Caterum ea tempestate, Cn. Cornelio Cinna Magno, & Valerio Messala Consulibus, horridi terræ tremores acciderunt, Tiberisq; deiecto ponte, Urbem septem dies nauigabilem effecit, Sol aliqua parte lumen suum amisit:* Eclipsim hanc Solis partialem Romæ visibilem nullus annus propior anno prædicto Urbis, saluis Astronomiæ legibus exhibuit, quam annus quintus Epochæ vulgaris Christi Mense Martio, die 28. hora 4 1/2. post meridiem. Prorsus ergo huic Anno adscribendi sunt Consules Cinna, & Messala prænominati, quos rectè pariter adnotant Fasti Capitolini Anno V. C. 757. qui Varroni, & Cassio est 758.

16 Augustum Cæs. Imperatorem mortuum esse Nolæ, vel Atellæ XII. Cal. Septembris, idest 19. Augusti mensis Sexto Pompeio, & Sexto Apuleio Consulibus, narrat Dio lib. 56. Tacitus lib. 1. Annalium, & Suetonius in Augusto cap. 100. Dio addit eadem die ipsum quondam Consulatum primū inuississe, & iuxta quosdam Scriptores, non prius vulgatam eius mortem, quam Tiberius ex Dalmatia aduenisset; iuxta alios autem Tiberium interfuisse morti Augusti, & Pannonicas legiones statim audito Augusti obitu in seditionem versas, mox subiungit: *Inde Druso cum prætorij militibus ad eos profecto, quia ille nihil horum quæ postulauerant confirmavit, rursus tumultu concitato, quosdam, qui cum eo erant, sauciauerunt, ipsum ne illa nocte possit effugere, armis circumfuderunt. Caterum deliquo Luna animem conseruare, vi ommissa, alios ad Tiberium legatos misere. Interim tempestate ingenti coorta, & singulis in sua hyberna castra reuersis &c.* Hactenus Dio. Tacitus autem narrat ingrauescente valetudine Augusti, Liuiam ex Illirico properis literis acciussisse Tiberium, & subdit: *Neque satis compertum est spirantem adhuc Augustum apud Urbem Nolam, an exanimem repererit &c. simul excelsisse Augustum, & rerum potiri Neronem fama eadem tulit & post pauca: Sextus Pompeius, & extus Apuleius Consules, primi in verba Tiberij Cæsaris iurauere: & deinde de Tiberio; Literas ad exercitum tanquam adeptum principatu misit, nusquam cunctabundus; & intra Multus de Augusto sermo pleriq; vana mirantibus, quod idem dies accepti quondam imperij princeps, & vixæ supremus fuisset: Postea: Pannonicas legiones seditio incessit nullis nouis causis, nisi quod mutatus princeps licentiam turbarum, & ex civili bello Spem præmiorum ostendebat: Castris æstiuus tres simul legiones narrat deinceps missum illuc Drusum cum prætorianis duabus cohortibus, & magna parte prætoriani equitis, ac robore Germanorum, & seditionum iram in Lentulum, de quo sic: *Nec multo post digredientem cum Cesare, ac prouisu periculi hyberna castra repetentem circumstiterunt &c. Saxa iaciunt &c. moxque: Noctem minacem, & in Scelus erupturam fors leniuit: Nam Luna claro repente Cælo visa languescere: Id miles rationis ignarus omen præsentium accepit, ac suis laboribus defectionem sideris adluminans, prospereque cessura, quæ gererent, si fulgor, & claritudo Deæ redderetur. Igitur æris sono, tubarumq; cornuumq; concentu strepere, prout splendidior, obscuriorq; latari, ant morere. At postquam ortæ nubes offecere visui, creditumque conditam tenebris; vt sunt mobiles ad superstitionem percussæ semel mentes, sibi æternum laborem portendi, sua facinora auersari deos lamentantur &c.* Sæpe autem in Eclipsi totali Lunæ propter penumbram à radijs Solis in vaporibus refractis, diuersi colores apparent, vt patet ex nostro libro 5. Almagesti Noui. Hanc vero Eclipsim totalem digitorumq; penè 19. Tabulæ representant Anno*

Epochæ Christi 14. die 28. Septembris hora in Pannonia; post mediam noctem ferè 5. nec vllus est alius annus, cui possit adscribi mors Augusti, & Tiberij initiū, nec Eclipsis die 28. Septembris incongrua est narrationi Dionis. & Taciti, quia à morte Augusti ad illam intercessere dies 40. castra autem hyberna incipiebant sub Æquinoctium autumnale, & Tiberius nil cunctabundus miserat literas de suo principatu in Pannoniam, quo vtique cursores peruenire poterant decem aut 12. diebus, totidemq; redire nunciando seditionem, diebus verè reliquis ferè 20. peruenire illuc magnis itineribus Drusus. Quare gratis Heruartus cap. 257. plus temporis requirit ad hæc negotia, vt Consulatum Sextiorum, & Augusti mortem protrudat vsq; ad annum Christi 19. sed prudentius Scaliger lib. 5. Petauus lib. XI. c. 6. Langius l. 2. de annis Christi c. 17. Salius tom. 6. Annalium huic anno Aeræ Christi 14. cum peritissimis quibusq; Chronologis adscribunt & mortem Augusti, & Consulatum Sextiorum. Nec enim tribui potest anno 13. esto Octobris 7. fuerit Eclipsis Lunæ, at digitorum vix 4. cum Taciti narratio totalem requirat.

17 Dio lib. 60. cum dixisset. *Annus sequens M. Vinicium iterum, & Statilium Corninum Consules habuit* haud multis interiectis subdit de Claudio Imperatore: *Quia verò natali suo defectus Solis futurus erat, veritus nequis inde tumultus existeret, cum alia quoq; prodigia quedam accidissent, publicè edidit non modò futurum id deliquum, sed tempus etiam, quantitatemq; eius.* Indicatisq; causis Eclipsium Dio, statim addit: *Circumacto hoc anno Valerius Asiaticus iterum, & M. Silanus Consulatum acceperunt.* Refert verò Suetonius in Claudio c. 2. natum eum esse Lugduni Kalendis Augusti, Consulibus Iulio Antonio, & Fabio Africano, quo ipso die ara Lugduni Augusto dedicata est. Porrò Tabulæ Astronomicæ circa hæc tempora nullo alio anno Solis Eclipsim Calendis Augusti Romæ conspicuam præstant, præterquam anno 45. Epochæ Christi, hora ferè 3. ante meridiem, & penè 4. Ergo huic ipsi anno cum communiori Chronologorum, adscribendus est Consulatus M. Vinicij, & Statilij Coruini, quod confirmabitur ex Elipsi sequenti.

18 Diximus Nuper ex Dione, Vinicio, & Statilio successisse anno immediate subsequenti Valerium Asiaticum, & M. Silanum. Seneca autem l. 2. natur. quæst. c. 26. & l. 6. c. 21. his ait Consulibus natam esse in Aegæo nouam Insulam Therasiam; & Sextus Aurelius Victor addit anno sexto Claudij repente in Aegæo emeruisse insulam ingentem nocte, qua defectio Lunæ acciderat. Anno 46. Epochæ Christi, & supputatione Petauij l. 11. cap. 9. Luna defecit, ad digitos 8. Ianuarij die 11. hora Romæ 5. 1/2. p. merid. & iterum vltimo Decembris nocte sequenti hora 7. 1/2. sed totaliter, & digitorum 21. ergo anno 46. dicti Consules conueniunt, quidquid interstrepit Heruartus, contra quem satis Petauus supra.

19 C. Iulius Solinus cap. 2. hæc habet de annis Urbis iuxta Fastos Capitolinos: *Huic argumento id accedit, quod cum C. Pompeius Gallus, & Q. Veranius anno Urbis conditæ octogesimo primo fuerunt Consules: Consulatu eorum Olympias septima, et ducentesima ætis publicis annotata est.* Iam ex ostentis num. 1. sequitur Olympiadem 207. incæpisse ætate anni 49. Epochæ Christi, hoc igitur anno fuere Consules Pompeius Gallus, et Q. Veranius.

20 Cornelius Tacitus l. 14. Annal. incipit sic. *C. Vipsanio, et Fonteio Coss. diu meditatam scelus non vltra Nero distulit;* loquitur de Agrippina matre iussu Neronis filij necata, cuius necem præcessisse aliquot proeigia iuferius narrat dicens: *Anguem enixa mulier, et alia in concubitu mariti fulmine exanimata: iam Sol repente obscuratus &c.* Plinius verò lib. 2. c. 70. *Solis defectum Vipsanio, et Fonteio Coss. qui tuere ante paucos annos, factum pridie Calenda Maias, Campania hora diei inter septimam, et octauam, sensu; Corbulo dux in Armenia, inter horam diei decimam, et vndecimam.* Consule Astronomicas Tabulas, nullus circa hæc tempora est Annus, quo Eclipsis Solis in Campania tali hora visibilis pridie kal. Maij potuerit euenire, nisi annus Epochæ Christi 59. quo die 30. Aprilis hora temporali 7. 1/2. Sol defecit digitos ferè 10. licet Xiphilinus dicat Solem totum obscuratum, sed non dicit in Campania, alibi enim id potuit verificari.

21 Scaliger lib. 5. & Petauus lib. 11. c. 16. de Vespasiani

ni tempore discentes nihil de Eclipsi illi memorant, quam suggerit nobis Plinius l. 2. c. 13. dicens. *Nam ut in quindecim diebus utrumque sidus quæreretur, & nostro quo accidit Imperatoribus Vespasiano Patre IV. filio iterum Consulibus.* Argumentum capitis est de defectibus Luminarium. Nullus autem annus circa illud tempus intra dies 15. exhibet Astronomis Eclipses Solis, ac Luna nisi annus 72. Epochæ Christi, cuius die 8. Februarij Sol defecit in Italia ante meridiem, & die 22. eiusdem mensis Luna defecit sesquihora ferè post occasum Solis Romæ; Igitur hoc anno 72. Consules fuerunt *Vespasianus Pater IV. & Titus Vespasianus eius filius II.* Addit Suetonius *Vespasianus natus est XV. Calend. Decembris vesperi Q. Sulpicio Camerino C. Poppeo Sabino Coss. quinquennio antequam Augustus excederet; mortuus est Consulatu suo nono VIII. Kalend. Iulij annum agens ætatis sexagesimum, ac nonum superque mensem, & diem septimum.* Ex quo sequitur Sulp. Camerinum, & Poppæum Consules fuisse anno Epochæ Christi 9. cum nu. 16. ostenderimus Augustum obiisse anno 14. eiusdem Epochæ; numerando autem ab anni 9. die 17. Nouembris annos 69. menses 7. & dies 7. cadit mors Vespasiani, & Consulatus eius nonus in Epochæ Christianæ annum 79. Quare ex Plinio, & Suetonio simul cum Astronomico calculo habemus annos tres Consulatum in Epochâ Christi nempe 9. 72. & 79. Quod si verum est anno 2. Imperij, & Consulatus Vespasiani captam fuisse à Tito Hierosolymam, ut asserunt Iosephus Hebr. l. 7. c. 18. & Eusebius in Chronico, sequitur eam captam anno 70. Epochæ Christi, quo ex Fastis Vespasianus fuit iterum Consul & confirmatur quia ex Iosepho supra, et Dione in Nerone, capta fuit die 8. Septembris die Sabbati, quo character est anni 70. litera G.

22. Censorinus aureo illo libro de die Natali, quem scripsit ad Q. Caerellium die Natalitio eiusdem Caerellij offerendum, notisque illustravit Aldus Manuccius capite 8. Annum quo scribebat intignuit illustrioribus Epochis Annorum dicens. *Hic annus, cuius velut index, & titulus quidam est Vlpj, & Pontiani Consulatus, ab Olympiade primæ M. est, & XIV. ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus Agon Olympicus celebratur, à Roma autem condita CMXCI. & quidem ex Palilibus, vnde Urbis anni numerantur. Eorum verò Annorum, quibus Iulianis nomen est CCXXCIII. Sed ex die Kal. Ianuar. vnde Iulius Cæsar anni à se constituti fecit principium. At eorum, qui vocantur Anni Augustani CCLXV. perinde à Kal. Ianuarij, quamvis in ante diem XVI. Kal. Febr. Imper. Cæsar, D. F. Augustus, sententia Munatij Plancij, à Senatu caterisque civibus appellatus est, se VII. & M. Vipsanjo Agrippa III. Coss. Dixerat autem paulo ante de Anno illo, quo Cæsar intercalatis tribus mensibus annum correxerat. Adeo aberratum est, ut C. Cæsar Pontifex Maximus suo III. & M. Æmilij Lepidi Consulatu, quo retro delictum corrigeret & c. & infra eodem capite asserit ab hoc anno, quo scribebat numerari annos centum ad præteritum Pij, & Brutij Consulatum. Proinde ex hoc gemmeo Censorini loco, habemus certos quatuor annos Consulares detrahendo enim Olympiadis annis 1014. Annos 776. ante Epocham Christi, quibus lib. 3. ostendimus incepisse Iphiti Olympiades, restant Anni Epochæ Christi 238. pro Vlpj, & Pontiani Consulatu, & hinc inclusivè numerando retro annos centum, provenit Annus 139. pro Pij, & Brutij Consulatu, subtrahendo autem Christi annos 238. Augustanis 265. relinquitur Annus ante Christum 27. pro Consulatu 7. Augusti, & Vipsanij Agrippæ 3. Tandem subtrahendo eisdem annos 238. Iulianis 283. relinquuntur Iulianus Annus primus nempe 45. ante Epocham Christi quo C. Iul. Cæsar fuit quartum Consul, adeoq; tertius eius, & M. Æmilij Consulatus, seu annus correctionis fuit 46. ante Epocham Christi.*

Sed aliunde confirmatur, quia à C. Iulij Cæsaris Consulatu IV. idest Iuliano primo exclusivè, omnes Fasti numerant usque ad Consulatum Cl. Neronis II. & Calpurnij Pisonis inclusivè annos 38. at horum Consulatus incidit in annum 7. ante Epocham Christi, vltimum est num. 4. ergo quartus Cæsaris, primusq; Iulianorum annus in annum 45. ante Epocham Christi.

23. Idatius in Fastis affirmat, *Tiberiano, & Dione Consulibus*, currente anno 7. Diocletiani, visam fuisse in Africa, ubi morabatur Maximianus Hercules Augustus, Eclipsim

Solis tantam, ut tenebra factæ sint. Alibi suo loco de Diocletiano, nunc circa illa tempora, nullus annus, salvis regulis Astronomicis, capax fuit Solis Eclipsis tantæ, nisi annus Epochæ Christi 291. die 15. Maij, quo Carthagine hora ferè 3 7/8. post meridiem Eclipsim Solarem digitorum 11 1/2. supputavit Petavius lib. 8. c. 13. Huic igitur Anno adnotandus est Consulatus *Tiberiani, & Dionis.*

24. Iulius Firmicus l. 1. c. 2. ait Optati, & Paulini Consulatu, *Solem medio diei tempore Lunæ radijs, quasi quibusdam obstaculis impeditum, cunctis mortalibus fulgida splendoris sui denegasse lumina, quod futurum Mathematicorum sagax intentio prædixerat.* Hos Consules Fasti communiter ponunt anno Epochæ Christi 334. quo Petavius lib. 8. c. 13. ex Parisinis Tabulis supputavit Solarem Eclipsim digitorum 10 1/2. Iulij die 17. hora Romæ post mediam noctem: cito ex Prutenicis nequeat extricari hæc Eclipsis. Confirmatur Ergo hinc Annus 334. horum Consulatum.

25. Cassiodorus affirmat in Consulatu *Philippi, & Saleæ Solem defecisse;* hos Consules ipse, & alij Fasti collocant anno 14. post Consulatum *Optati, & Paulini*, quem modò ostendimus fuisse anno Ep. Christi 334. ergo *Philippo, & Saleæ* debetur Annus 348. rectè, quia hoc ipso anno Octobris die 9. hora 7 1/2. Constantinopoli fuit Eclipsis Solis digitorum 8. non autem 15. Aprilis, quo apud Boreales nulla Eclipsis fuit, ut contra Vecchietum notavit Petavius lib. 12. cap. 47.

26. Ammianus Marcellinus lib. 20. narrat Eclipsim Solis in Mesopotamia visam ad Tigrim Consulibus *Constantio X. & Iuliano II.* his verbis. *Eodem tempore per Eos tractus calum sub textum caligine cernebatur obscura, & a primo Auroræ exortu, usque ad meridiem Stellæ iugiter intermicabant. Hisq; terroribus accidebat, quòd cum lux caelestis operiretur, è mundi conspectu penitus luce abrepta, defecisse dicitur Solem pauidè mentes hominum estimabant: primò attentatum in Lunæ corniculantis effigiem, deinde in speciem auctum semestrem, posteaq; in integrum restitutum.* Nempe quia alijs, atq; alijs locis, ob parallaxim longitudinis duravit Eclipsis tandiu, non alio utique anno circa illa tempora (idest anno 12. post Philippi, & Saleæ Consulatum) quàm 360. Epochæ Christi, cuius Augusti die 28. Astronomica praxis repræsentat Eclipsim digitorum 11. Orto vix Sole in Mesopotamia, sed ob vapores horizontis, visa est totalis. Igitur Anno huic debet signari Consulatus X. *Constantij, & III. Iuliani.*

27. Valentinianum electum fuisse in Imperatorem anno vno ante ipsius primum Consulatum cum fratre Valente, constat ex Ammiano Marcellino lib. 26. sed quando electio instabat, noluisse illum prodire in publicum ob superstitionem Bissexti narrat idem Marcellinus his verbis: *Accitus implendiq; negotij praesagus, ut subodorari dabatur, vel somniorum asfiduitate, nec videri die secundo, nec prodire in medium voluit, Bissextum vitans Februarij mensis tunc illucrescens, quod aliquoties rei Romanae fuisse cognorat infansum.* Erant autem tum Consules *Ionianus, & Varronianus*, ut patet partim ex Marcellino, partim ex Socrate lib. 4. cap. 15. Victore, & alijs. Ex Fastorum autem communi serie certum est, dubitari de hoc anno non posse furitne 360. an. 368. Epochæ Christi, sed eum fuisse aut 363. aut 364. aut 365. Iam verò certissimum est ab Augusti correctione, quam totum Imperium Romanorum, & ipsa Romana Ecclesia recepit Bissextilem fuisse annum 364. cum quartus quisq; Epochæ Christi omnium Computistarum suffragijs sit Bissextilis: Ergo anno 364. electus fuit Valentinianus, Consulibus *Ioniano, & Varroniano*, Anno vero sequenti 365. *Valentinianus primum Consul cū fratre suo Valente.* Ideoq; ex nota Bissexti Onuphrius probat Fastos quoad hos Annos ritè à se ordinatos esse, & Baronius ait, hunc annum esse clauum maximum, quo fixa manet hac in parte Chronologia.

28. Petavius lib. 8. de doctrina temporum c. 23. & l. 13. in Chronico ad Annum Christi 393. refert ex Chronico Prosperti, & Marcelli *Theodosio III. et Abundantio Consulibus, renunciatum esse à Theodosio Patre Honorium Augustum, et hora diei tertia tenebras esse factas Romæ, & Byzantijs.* Supputat autem Eclipsim hanc Anno 393. Epochæ Christi, die 20. Nouembris digitorum 9 1/2. Romæ hora post mediam noctem 9. minut. 38. Constantinopoli autem digitorum 10 1/2. semihora ferè post meridiem. Quare hoc an-

no 393. dicti Consules conueniunt. Vide Baronium ad hunc annum tomo 4.

29 Idem Petauus lib. 8. c. 13. ex Idatio profert Eclipsim Solis factam Consulibus *Arcadio V. & Honorio V.* quam ipse supputat ex Astronomia Anno Epochæ Christi 402. die 11. Nouembris digitorum ferè 10 $\frac{1}{2}$. Romæ hora post mediam noctem 8 $\frac{1}{2}$. & ideo rectè in Chronico lib. 13. hos Consules huic anno præfigit: Et biennio errauit Scaliger lib. 6. emend. temp. pag. mihi 610. vbi Consulatum V. Arcadij, & Honorij retrahit ad Annum Epochæ Christi 400.

30 Idatus in Chronico, Marcellinus, Iornandes, Chronicon Alexandrinum, & Liechtenbergius notant Solis deliquium Romæ visum Consulibus *Honorio XII. et Theodosio VIII.* Reuera autem Astronomici Canones exhibent ibi Eclipsim Solis Anno Epochæ Christi 418. die 19. Iulij digitorum 11 $\frac{1}{2}$. hora Romæ ferè 12 $\frac{1}{2}$. post mediam noctem præcedentem: scitè igitur in Fastis ad hunc annum 418. Hi Consules referuntur.

31 Prosper in Chronico priore, seu Consulari narrat S. Hieronymum obiisse *Theodosio IX. et Constantino III. Consulibus.* Idemq; in breuiore Chronico edito à Petro Pithæo, correctoq; ex manuscripto, addit: *Hieronymus apud Bethleem moritur anno ætatis 98. & sequenti anno subdit: Solis hoc anno facta defectio.* Prædictos Consules adnotauit

in suo Chronico Petauus Anno Epochæ Christi 420. quia anno sequenti accidit Solis Eclipsis die 17. Maij, vt confessus erat Scaliger lib. 6. pag. 611. Baronius porrò ad an. 372. contendit S. Hieronimum vixisse non 98. sed 78. annos.

32 S. Gregorius Turonensis l. 2. c. 3. loquens de Hunnorum aduentu ait: *Tunc & Sol teter apparuit, ita vt vix pars, vel tertia luceret &c.* annumque consignat Consulibus *Valentiniano VII. et Auieno*, nempe Valentiniano iunior, quo anno cœpit imperare Martianus; Indictione 3. videlicet Anno Epochæ Christi 450. quo die Aprilis 27. accidit illa Eclipsis.

Hactenus igitur stabilitos habemus ex Eclipsibus immediatè, vel mediatè ex Olympiadicis annis, aut ex Bissexto Consulares annos 55. sed potissimum Annos primorum Consulium, & Annum primum Iulianum, quo C. Iulius Cæsar fuit IV. sine Collega. Superest, vt hos conferamus in vnam Synopsim, tamquam immobiles cardines, seu terminos Fastorum Consularium, addentes numeros marginales, ex quibus repetenda est horum comprobatio, & interualla inter hos annos, seu quot anni, & Consulatus, aut Magistratus Consulium loco creati intercedere debent ab anno præcedenti exclusiuè, vtq; ad sequentem inclusiue: vt cerneret est in Tabula sequenti, in qua tamen non est cur ponamus omnes, quos iam posuimus in Tabella numeri 3.

Anni ante Christum.	Interualla	CONSVLES CERTI. TAB. II.		Marginal. Numeri
508	Ann.	L. Iunius Brutus.	L. Tarquinius Collatinus.	2
500	8	Poethumius Cominius Auruncus.	T. Lartius Flauus.	3
448	52	Ap. Claudius Crassinus Consul, & Decemuir.		3
447	1	L. Valerius Poplicola Potitus.	M. Horatius Barbatus.	3
264	183	Ap. Claudius Caudex.	M. Fuluius Flaccus.	5
260	4	Cn. Cornelius Scipio.	C. Duilius.	5
219	41	L. Aemilius Paulus.	C. Liuius Salinator.	6
218	1	P. Cornelius Scipio.	T. Sempronius Longus.	6
217	1	C. Flaminius.	Cn. Seruilius Geminus.	7
216	1	C. Terentius Varro.	L. Aemilius Paulus.	7
208	8	M. Claudius Marcellus.	T. Quinctius Crispinus.	8
207	1	C. Claudius Nero.	M. Liuius Salinator.	8
203	4	Cn. Seruilius Cæpio.	C. Seruilius Geminus.	9
202	1	Tib. Claudius Nero.	M. Seruilius Geminus.	10
196	6	L. Furius Purpureo.	M. Claudius Marcellus II.	11
190	6	L. Cornelius Scipio.	C. Lælius Nepos.	12
168	22	L. Aemilius Paulus II.	C. Licinius Crassus.	13
104	64	C. Marius II.	C. Flauius Fimbria.	14
46	58	C. Iulius Cæsar III.	M. Antonius Lepidus.	22
45	1	C. Iulius Cæsar IV.	sine Collega.	22
27	18	Imp. Cæsar Augustus VII.	M. Vipsanius Agrippa III.	22
7	20	Teb. Claudius Nero II.	Cn. Calpurnius Piso.	4
Ann. Chr.				
5	11	Cn. Cornelius Cinna Magnus.	L. Valerius Messala Volusus.	15
9	4	C. Popæus Sabinus.	Q. Sulpicius Camerinus.	21
14	5	Sextus Pompeius Nepos.	Sextus Apuleius Nepos.	16
45	31	M. Vinicius Quartinus II.	M. Statilius Coruinus.	17
46	1	P. Valerius Anaticus II.	M. Iunius Silanus Messala.	18
49	3	Cn. Pompeius Longinus Gallus.	Q. Veranius Lætus.	19
59	10	C. Vipsanius Poplicola Apronianus.	C. Fonteius Capito.	20
72	13	Fl. Vespasianus Augustus IV.	Titus Vespasianus F. II.	21
79	7	Fl. Vespasianus IX.	Titus Vespasianus F. VII.	21
139	60	Imp. Antoninus Pius II.	Bruttius Præfens.	22
238	99	M. Vlpianus Crinitus.	C. Nonius Proculus Pontianus.	22
291	53	C. Iunius Tiberinus.	Cassius Dio.	23
334	43	L. Ranius Optatus.	M. Iunius Cæsonius Paullinus Iunior.	24
348	14	Fl. Philippus.	Fl. Salleas, vel Salias.	25
360	12	Imp. Constantius Aug. X.	Fl. Claud. Iulianus Cæf. III.	26
364	4	Imp. Iouianus Aug.	Fl. Varronianus puer.	27
365	1	Imp. Valentinianus Aug.	Comp. Valens Aug. frater Valentiniani.	27
393	28	Imp. Theodosius Aug. III.	Abundantius.	28
402	9	Imp. Arcadius Aug. V.	Imp. Honorius Aug. V.	29
408	16	Imp. Honorius Aug. XII.	Imp. Theodosius Iunior Aug. VIII.	30
420	2	Imp. Theodosius Iun. Aug. IX.	Fl. Constantius Cæsar III.	31
450	30	Imp. Placidius Valentinianus Aug. VII.	Gennadius Coruinus Valerius Auienus.	32

COROLLARIA ex Tabula I. num. 3. & ex Tabula II. post num. 32.

COROLLAR. Annus primus Epochæ Christi à Kalendaris Ianuarij concurrat cum Iuliano Anno quadragesimo sexto; atque adeo cum Consulatu C. Iulij Augusti Filij, & L. Aemilij Pauli; et cum Urbis conditæ anno secundum Censorinum, seu Varronianum 753. vsque ad Palatia, seu diem 21. Aprilis, à quo die incæpit Urbis Annus 754. Ad demum concurrat cū Olympiadis 194. Anno 4. vsq; ad Neomeniam proximam Solstitio æstiuo, idest ad diem 9. Iulij, à quo iniuit Olympiadis 195. Annus primus. Ostendimus enim Numero 22. ex Censorino, & Olympiadibus lib. 3. stabilitis, Iulianum Annum primum, & C. Iulij Cæsaris Consulatum quartum, fuisse Annum 45. ante Epocham Christi vtitatam exclusiue sumptam; Ergo huius annus primus, est Iulianus 46. in quem etiam conspirant doctissimi quiq; Chronologi, quid quid sit de vero anno, quo natus, & quo circumcisus fuit Christus. Porro Anno 46. Iuliano Consules fuisse non quidem Augustum XIII. vt habet Cassiodorus, nec Augustum XIV. Consulem, vt habet ex Mendofo Dione Genebrardus, & Baronius, quia Tacitus lib. 1. Analium, & Suetonius tredecim tantum Consulatus Augusti expressè tribuunt, cum quibus concinit Statius in Syluis canens.

Ter Latio deciesq; tulit lahentibus annis.
Augustus Fasces; &c

Sed C. Iulium Cæsarem Augusti filium, aut Nepotem, cum L. Aemilio Paulo, vt ponunt S. Epiphanius, & Eusebius, ostenduntq; ex Tabulis Marmoreis, Neapolitana, & Anagnina, alijsq; anti quis inscriptionibus Sigonius, Onuphrius, & Pighius, quibus subscribunt Dekerius, Gordonus, Petavius, & Salianus ex nostris, et præterea in Chronicis Sauerius, Mercator, Buntingus, Temporarius, Caluissius, Heluicus. Ego verò inde confirmo, quia ex Tabula II. à Consulatu secundo Tiberij Claudij Neronis, et Cn. Calpurnij Pisonis exclusiue, vsque ad Consulatum Cinnæ Magni, et Valerij Messalæ inclusiue numeratum, oportet intercessisse, vndecim annos Consulares cum suis Consulibus, sed si hoc anno Iuliano 46 ponantur post Lentulum, et Pisonem Vinicius, et Alfenus, vt ponunt Antonius Contius, Haloander, Glareanus, Functus, et Prnygio in suis Chronologis, non intercederent nisi anni, et Consulatus 10. si verò hoc anno ponantur Augustus Imperator, et Consul XIV. repugnat Tacito, Suetonio, Statio, Cassiodoro, quibus ex certissima traditione constabat Octavianum Augustum tredecim tantum Consulatus gessisse, ergo ponendi illi Consules, quos diximus. Nec obstat Dio, in quo mendum ex Lacuna in eo magna, à sciolo quodam factum agnoscere licet. Neque verò hic est ille annus, quo C. Iulius Cæsar petens Consulatum ab Augusto ob ætatem immaturam repulsus est, sed annus ab hinc, quintus, vt colligitur ex Tacito, nempe Augusto XII. Consule, quo tamen anno designatus est Consul, et decretum vt quinquennio post Consulatum gereret, vnde confirmatur nostra assertio, nec obstat quod hoc anno esset Caius in Asia, teste Suetonio. Ad obiectiones vero, quæ ex Iosepho peti possent respondet egregie Salianus ad Annum Mundi 4054. nu. 9. Quæres non erat cur Baronius in postrema editione Colonienii sententiam Onuphrij desereret, quam prius secutus fuerat.

Quoad V. C. Annos, et Olympiadum sequitur vtrumq; ex Censorino loco adducto num. 22. et nexu eorum cum Iulianis annis, sed de his alibi suo loco futius.

II. COROLLARIVM. Errarunt in interuallis Consulibus Baronius annis 2. Contius 6. Glareanus 2. Haloander 3. Onuphrius Panuuius 5. Petavius 3. Salianus 2. Sigonius 3. & idem iudicium esto de reliquis, quos vel hi in his interuallis, vel hos alij sectati, & imitati sunt. Hos enim nominare placuit tanquam primarios Factorum Consularium constructores, paucitque nrius notatos. Nam multo pluribus, & sæpius errarunt, Diodorus Siculus, Cassiodorus, & alij aliquot. Nunc de hic nominatis parua.

Baronius enim anno suo 261. ponit Memmium Fuscum, & Pomponium Bassum; anno vero sequenti prætermisso Fulvio Aemiliano, & Basso iterum Conf. autumans Ful-

uium eundem fuisse ac Fuscum, horum loco ponit Gallienum IV. & Valerianum anno 262. qui debebat poni anno 263. Rursus inter annos 276. & 277. omittit Claudium Tacitum, & Fulvium Aemilianum, & statim anno 277. ponit Probum, & Paulinum quos debebat ponere anno 278. imò, si priorem Fulvium inferuisset, posterior hic incidisset ipsi in 279. Duobus igitur annis absorptis coincidunt eius Anni Christi, cum annis Epochæ vulgaris Christianorum: vt oportebat in Aera Diocletiani & anno primo Valentiniani: causa enim expungendi duo illa paria Consulatum fuit, quia annum primum Diocletiani narrat esse 284. Epochæ Christi vsitatæ, & primum Valentiniani Imperatoris, & Consulibus sciebat fuisse Biffextilem; & non alium quam annum Christi 364. At si admisisset duos illos binarios Consulatum incidisset Valentiniani annus primus in annum Christi 366. à Consulatu Lentuli, & Messalini à quo exclusiue computat Baronius annos Christi, existimans eodem esse, quos vulgo Romana Ecclesia, & Christianus orbis computat. Sed oportebat aduertere Epocham vulgarem Christi, seu Dionysianam inire à Consulatu Lentuli, & Pisonis exclusiue; & C. Iul. Cæsares, ac L. Aemilij Pauli inclusiue, vt diximus Coroll. 1.

Contius autem Potiti, & Barbati Consulatum includit, in 3. anno Decem virorum, & à Potiti, & Barbati Consulatu exclusiue, ad Consul. App. Claudij Caudicis inclusiue ponit annos 185. cum debeant poni tantum 183. annos enim Urbis ipsi 420. & 429. ponit sine Consulibus anno autem Iuliano 46. prætermittit Consulatum C. Iulij Cæsaris, et L. Aemilij Pauli, ita vt à Claudio Nerone II. & Calpurnio Pisonis excl. vsq; ad Cinnam, Messalam, inclusiue ponat annos tantum 10. cum debent poni 11. deinde à duob. sextus, ad Vinitium, et Quartinum ponit 32. annos, cum non sit ponendi nisi 31. quia vnum annum integrum dat Tiberio ante Consulatum Drusi, & Norbani. Deniq; ab Optato, & Paulini, ad Philippum, et Sallem inclus. ponit annos 13. cū debeantur 14. quia post Consulatum Anantij, et Albini, nempe annum sine Consulibus interponit cum Cassiodoro.

Glareanus, et Haloander à Consulatu Cossi Cornelij Lentuli, et L. Calpurni Pisonis exclus. vsq; ad Consul. Cinnæ, et Messalæ inclusiue non ponunt nisi annos 10. cum deberent ponere 11. et admittere ante Vinicium atq; Alfenum, Consulatum C. Iulij Cæsaris, et L. Aemilij Pauli vt iam ostendimus in dictis pro 1. Corollario. Præterea Haloander, ab Optato, et Paulino exclus. ad Philippum, et Saleam inclus. ponit annos 15. cum debeant tantum 14. et à Theodosio III. Ad Honorij, et Arcadij V. Consul annos 10. cum debeantur 9.

Onuphrius Panuuius Potiti, et Barbati Consulatum includit in 3. anno decemvirorum, et à Potiti, et Barbati Consulatu exclusiue ad Consul. Appij Claudij Caudicis ponit annos 185. cum non sint ponendi nisi 183. quia inter anarchiam, et Consulatum Mamerci, et Laterani ponit dictaturas Camilli, et Manlij sine Consulibus; deinde post. Furium Camillum, et Brutum Saenam; ponit Papirij dictaturam sine Consulatu, quæ dictaturæ includendæ erant in præcedenti anno. Præterea à Varronis, et Aemilij Pauli Consulatu exclus. ad Marcellum, et Crispinum inclus. habet annos 9. cum debeant esse 8. quia M. Claudio Marcello dat teortim vnum annum integrum sine Collega, cum tamen fuerit eodem anno Consul cum Q. Fabio Maximo IV. Denique ab Vlpio, et Pontiano exclus. ad Tiberianum, et Dionem includent poni anni 53. ille autem ponit 52. omittens Ltcinium Valerianum, et Maximum.

Petavius vno anno deficit includens Potitum, et Barbatum in tertio anno Decemvirorum à Potito autem, et Barbato exclus. ad App. Claudium Caudicem inclus. ponit annos 185. cum sint tantum 183. debeatq; expungi à Petauio dictatura Camilli quam ponit anno 368. ante Christum, et Papirij, quam anno 324. includendæq; sint in anno præcedenti.

Salianus cum Sigonio deficit includens Potitum, et Barbatum in tertio anno Decemviratus, et à Potito, ac Barbato excl. ad App. Claud. Caudicem inclusiue ponit cum Sigonio annos 184. cum debeant poni 183. quia ponunt Papirij dictaturam primam seorsim extra annos Consulares. Præterea Sigonius in primo interuallo ponit Sp. Lucretium in anno distincto, cum fuerit suffectus.

CAPVT IV.

De Consulibus Romanis in communi, Fastis Consularibus, eorumq; Authoribus, ac præcipuis erroribus, vel controuersijs de quibusdam Annis Consularibus.

CONCLUSIO IV.

Non obstantibus erroribus, aut dissidijs Authorum, possunt ordinari Fasti Consulares partim certò, partim multo probabilius, quàm hæcenus factum nobis constet; eo nempe ordine, quem in nostris Fastis Consularibus exhibebimus.

Imbecilli enim est, vel impatientis ingenij, propter opinionum diuersitatem ab vltiori veritatis inquisitione desistere; aut illa certò vel probabilius agnita, auctoritati magnorum alioquin virorum aliter sententiũ, aut ex incertioribus, & obscurioribus certiora, et clariora impugnantũ, succumbere. Iam verò partim ex demonstratis capite præcedenti, partim ex controuersijs, aut erroribus aliorũ hoc ipso capite dissoluendis, corrigendisque constabit de causis, aut occasionibus eorum, et inde de modo Fastos Consulares rectius, quàm hæcenus factum sciamus, concinnandis: præsertim cum summi illi viri, qui primas tenere videntur in hoc genere, quosq; in 2. Corollario præcedentis capitis nominauimus, perpauca in annis correctione indigeant, nec vlli eorum plusquam quinque, multi autem minus errauerint. Velle autem in omnibus certitudinem æqualem, quando ea nequit humana industria obtineri, nec acquiescere probabilius electis, delicati nimis genij est, ne dicam ingenij obstinati. Audiant hi Liumum, dicentem *Dictatoris primũ creandi mentio orsa, sed neque quo anno, neque quibus Consulibus, nec quis primus Dictator creatus sit, constat: & intra: Tanti errores implicant temporum, aliter apud alios ordinatis magistratibus, vt nec qui Consulẽ secundũ quosdam, nec quid quoq; anno actum sit, in tanta vetustate non rerum tantum, sed authorum quoque digerere possis.* Quod ipsum questus est Dionysius Halicarnassensius l. 1. & ante hos Cicero in Bruto, patebitq; cuiusque conferenti Capitolinos Fastos cum Siculis, & Diodori, aut cum Cassiodoreis. Hæc tamen non obstant aliorum annorum certè, aut probabiliori Syntaxi, quam si quis negligat, in magnos errores, aut maiores perplexitates se inducet: valebitque sæpe quod semel de Anno Christi nati, & mortui dixit S. Augustinus lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 28. *Per Olympiadas, & per Consulũ nomina multa sæpe quaruntur a nobis, & ignorantia Consulatus, quo natus est Dominus, & quo passus est, nonnullos coegit errare, vt putarent quadraginta, & sex annorum ætate passum esse Dominum.* At præmittenda sunt aliqua de Consulibus in communi.

2 Consulũ Romanorum alij Ordinarij fuerunt, & per se primo creati, alij Suffecti in locum eorum, qui abdicassent se Consulatu, aut mortui essent, alij deniq; Honorarij, qui sub Cæsaribus adlegebantur tanquam collegæ honoris, & tituli Consularis, sed non Officij, & potestatis, quod bino quoque mense tacitatum indicat Tacitus. Sed nec merè Suffecti: nec merè Honorarij suo nomine, aut cognomine insigniebant, aut distinguebant annum; ideoq; Suffecti Consules in Fastis interius, & longius à sinistro margine notari solent; Honorarij verò rarò nõ interius quidem, cum aliquando sub Commodò Imperatore vnus annus habuerit 25. Consules. Ordinarij autem exteriori notabantur in Tabulis, quia suo nomine, aut cognomine annum denominabãt, & distinguebant, etiam si per vnicum tantum mensem Consulatum gessissent, vt ex Cicerone, Plinio, Antonio, & alijs ostendit Onuphrius in comment. Fastor. pag. 116. vnde illud Lucani lib. 5.

Careat tantum ne nomine tempus

Menstruus in Fastis distinguit nomina Consul.

Et licet non semper prima die anni capefferent magistratum, tamen Consules iam designati, & illo anno inituri consulatum, suo nomine afficiebant totum annum iam inde à Ianuario, vt colligitur ex Dione l. 60. & fusius docet Onuphrius loco citato: Hinc Stautus 4. Syluarum.

Lata bis octonis accedit purpura Fastis

Cæsaris, insignemq; aperit Germanicus annum.

Et Martialis lib. 11. de 3. Neruz consulatu.

Et quæ purpureis iam tertia nomina Fastis

Iane refers Neruz, vos precor ore pio.

3 Tempus incundi Consulatum diuersis temporibus diuersum fuit: Primus Consulatum Iunius Brutus inuit statim post Regifugium, seu post 7. Calend. Martij, ideoq; ille dies celebrabatur, tanquam libertatis acquirite exordium, vt iam ostendimus cap. 3. num. 2. postea tamen mutatum est tempus hoc, ita vt Dionysius lib. 6. dicat Spurium Cassium, & Posthumum Cominiũ Consulẽ Anno V. C. 261. inuuisse kal. Septembris citius quàm antea toleret. De Tribunis Consularibus loquens Liumus lib. 5. ait, *Populum Romanum Tribunos creasse, qui non idibus Decembris die solemni, sed ex templo Kalendis Octobris Magistratus occiperent.* Sed lib. 3. dixerat, *L. Ebutium, & P. Seruiliũ Kalendis sextilibus consulatum inuuisse, & paulo post de Decemuiris agens scribit: Idus tamen Maia solemnes erant incundis Magistratibus, additq; eos illo anno, qui fuit 449. ante Epocham Christi inuuisse Decemuiratum in plenilunio.* Sed ab Anno Urbis Capitolino 531. seu à tempore belli Punicis secundi, ante Epocham Christi 222. vsq; ad annum V. C. 600. inuierunt Consulatum Idibus Martij, vt liquet ex Liumo passim, docentq; Sigonius in comm. ad Annum 531. Gruchius l. 1. de Comitijs, Salius ad Annum Urbis 531. Nam anno Urbis 521. M. Pomponius Consul de Sardibus triumpharat Idibus Martij, vt narrat Liumus, ideoque aliquanto antea consulatum inuierat, nempe idibus Februarij, vt putat Sigonius. Sed Anno V. C. 531. C. Flaminius Consul triumphauit vi. Idus Martij, vt habent Tabulæ Capitolinæ, statimq; coactus est abdicare, & per interregem creatus est Consul M. Claud. Marcellus, & Cn. Cornel. Scipio, vt narrat Plutarchus in Marcello, quare hi primi veritissimè inierunt Consulatum Idibus Martij, deinceps enim sæpe Liumus has Ides memorat; vt cum Anno Urbis 536. dicit l. 22. *Caium Seruiliũ Romæ Idibus Martijs inuisse Magistratum.* Primi autem Consules, qui ob subitum motum Celtiberiz inuierunt Consulatum ipsis Kalendis Ianuarij, fuerunt Q. Fuluius Nobilior, & T. Annius Luscius, nempe anno V. C. Capitolino 600. Varronianò 601. idest ante Epocham Christi 153. vt habetur ex Cassiodoro, à quo deinceps tempore temper initus fuit Consulatus kalendis Ianuarij, vt consentiunt Sigonius, & Gruchius supra, & Salius ad Annum Mundi 3901. Hæc de Ordinarijs Consulibus, & ordinario tempore: nam non rarò extraordinaria de causa alijs diebus inuere, vt de Ebutio Calendis sextilibus supra meminimus, & Anno ante Ep. Christi 391. Tribuni Militares Consulari potestate inierunt Kalendis Quintilibus, vt narrat Liumus lib. 5. Suffecti verò Consules statim à morte, vel abdicatione Ordinariorum eligebantur, & inibant Consulatum, nec subrogatio prætermittabatur, etiam si perpauca dies superessent ad finem anni Consularis, adeo vt Cæsar, teste Dione, & Cicerone l. 7. Epist. ad Curium, mortuo Q. Fabio Consule vltimo die anni, in reliquis horas Consulẽ declararit C. Caninius, quem per iocum *Dialem Consulẽ* appellat, idemq; referunt Plutarchus, & Suetonius in Cæsare. Ætas porò ordinaria putendi consulatum erat annus 42. & gerendi 43. vt colligitur ex quinta Philippica Ciceronis.

De Auctoribus Fastorum Consularium.

4 **A**D duas classes reducuntur Scriptores, vel Auctores Fastorum Consularium. Prima est illorum, qui Annales, Historias, aut Chronica ita construxerunt, vt singulis annis suos Consules adscripserint cuiusmodi fuere in primis Dionysius Halicarnassensius, de cuius diligentia satis dixi cap. 3. num. 3. sed de 20. ipsius libris non habemus, nisi 11. terminatos Olympiade 83. seu vsq; ad annum ante

ante Christum 447. cum tamen in prohemio testetur se opus suum deducturum, vsq; ad initium belli Punici: Floruit autem eodemmet teste sub Augusto Imper. sub quo pariter vixit *Diodorus Siculus*, de cuius 40. libris habemus tantuomodo 15. nempe priores quinque, & ab 11. ad 20. sed in Contulibus adnotandis, siue Fastos Siculos, siue alios deprauatos auctores secutus, subinde aberrat, & aliquando 7. & 8. annis; vt aduertit, & probat Petauius lib. 9. de Doctrina temporum c. 49. certè libro 11. primos Consules quos ex ipso habemus, facit *Sp. Cassium*, & *Proculum Virginium* Olympiade 75. hoc est ante Christi Epocham anno 480. cum tamen illi fuerint Consules anno 486. Vltimos verò Consules, quos ex eodem habemus lib. 20. adscribit anno 3. Olympiadis 119. idest anno ante Ep. Christi 302. nominatq; *M. Liuium*, & *M. Aemilium*, & rectè; quare ex libris eius extantibus non habemus annos consulares, nisi 178. & hos non vbique incorruptos. De *Polybio*, qui & ipse Consules recenset non habemus, nisi libros 6. quos ipse orditur ab Olympiade 140. idest anno ante Christum 120. quintum autem absoluit Olympiadis eiusdem anno 4. sed *Liuius* ab Vrbe condita exortus, vtque ad Augusti mortem scripsit libros 140. de quibus non extant, nisi 45. reliquos per Epitomen suppleuit *L. Florus*; exceptis autem per paucis annis adnotat *Liuius* cuiusq; anni Consules eosdem quos *Dionysius*, profitetur autem se vsum in primis libris *Magistratuuum Annuorum*, & præterea libris *linteris*, qui ad Monetæ ædem seruabantur. *Liuius* excepit *Cornelius Tacitus* Annales incipiens ab Augusti morte initioq; *Tiberij*, & ijs subiungens Historiam, vsque ad *Ser. Sulpicium Galbam* Imper. & *T. Vinium* Consules, & quotannis ferè indicans Consules, nempe ab Anno Christi 14. ad annum 69. At *Dion. Cassius* Nicænus, ab Vrbe condita vsque ad *Alexandrum Mammeam* Historiam suam perduxit, videlicet vtque ad illum annum, quo idemmet *Dion. Consul* fuit cum *Alexandro Seucro* Imp. II. videlicet annum Epochæ Christi 229. quæ est historia 981. annorum, quam si totam haberemus nihil ferè desiderari posset quoad res Romanas, & ordinem Contulum, reliquorumq; Magistratuuum, sed de libris ipsius 80. quos *Suidas* memorat, habemus tantum 25. nempe annorum 121. à bello Cretico, vsque ad mortem *Claudij*, seu à libro 36. ad 60. inclusiue, quare exciderunt nobis priores libri 35. & posteriores 20. licet extet fragmentum trigelimi quinti. Illum tamen in Epitomen redegit *Io. Xiphilinus* à *Iu. io Cæsare*, vsque ad *Alexandrum Seuerum*. Porro *Ammianus Marcellinus* sub finem libri 31. de se scribit his verbis: *Hæc vt miles quondam, & Græcus, à principatu Cæsaris Neruæ exorsus, ad vsque Valentis interitum pro mensura virium explicauit.* Sed & huius libri 13. priores desiderantur. Hi sunt Historici rerum Romanarum, qui Consulatum, & Magistratuuum nomina suis in operibus continenter ferè tradiderunt, apud alios enim puta *Plutarchum*, *Suetonium*, *Velleium*, *Plinium*, *Appianum*, *Eutropium* &c. quædam nomina Consulatum sparsim tantum, & rarè reperire licet.

5 Secunda classis eorum est, qui nihil aliud; aut ferè nihil quàm Consules, aut his æquivalentes Magistratus in suis Fastis, aut Chronicis complexi sunt, cuiusmodi fuere *Tabula Censoria*, quas *Dionys.* & *libri Magistratuuum, ac linteri*, quos, vt diximus, *Liuius* commemorat. Sed tales in primis fuere *Tabulæ Capitolinæ*, quas *Verrius Flaccus* insignis Grammaticus ordinauit, & iussu, ac impensis Augusti Marmoreis Laterculis incidi curauit, vt colligitur ex *Suetonij* libro de Illustribus Grammaticis dicentis: *Verrius Flaccus libertinus docendi genere maximè inclaruit, namque ad exercitanda discipulorum ingenia, æquales inter se committere solebat, proposita non solum materia, de qua scriberent, sed & premio, quod victor auferret; id erat liber aliquis antiquus pulcher, aut rarior. Quare ab Augusto quoque præceptor neposibus electus, transijt in palatium cum tota Schola, verum vt neque amplius posthac discipulum reciperet; docuitq; in atrio *Catiline* domus, quæ pars palatij tunc erat: & sestertia centena in annum accepit. Decessit ætatis exactæ sub *Tiberio*: statuatam habet pedestrem. Sic enim legendum cum *Antonio Augustino*; aut *Pro Vestæ* cum *Gabriele Faerno*: non vt corrupti Codices habent. *Praeneste* in inferiore fori parte contra hemicyclum in quo Fastos à se ordinatos, et marmureo parieti incisos publicarat. Et sanè non procul ab eo loco, vbi quondam fuerat *Vestæ* templum, An-*

no Domini 1547. sub *Paulo III.* inter forum, & Sacrà viam egestis ruderibus, casu inuenta sunt fragmenta maris oreæ *Tabularum Capitolinarum* in Crypta quadam, vnde in pen- sis *Alexandri Farnesij* Cardinalis effossa, & ab eodem Cardinali donata *Populo Romano*, atq; cum alijs ex tota Vrbe collectis per *Gentilem Delphinium* ciuem Romanum translata sunt, & concinnata in eam formam, quæ nunc vifitur in area *Palatij Capitolini* Conservatorum Urbis; quæ quidem *Tabulæ* multos deinde ad Fastos ordinandos excitarunt vt mox dicemus.

6 Præter *Verrium Flaccum*, alius quidam ignoti nominis, Fastos Consulares marmoribus cõsignauit, cuius fragmentum in hortis *Colotianis* reperit *Delphinus* continens Consules à 4. *Cæsaris* Consulatu, vsque ad *Cn. Domitium*, & *C. Asinium Pollionem*, & deinde ab 11. Aug. Consulatu ad *M. Valerium*, & *Publ. Sulpicium*. Sed eiusdem seculi alius author Fastos Municipialium Consules diligenter tradidit, cuius fragmentum marmoreum, continens Consules à *Lucio Sempronio*, et *L. Scribonio*, vsq; ad *vi. Consulatum Augusti*, et *Agrippæ* ex *Petri Appiani* inscriptionibus memorat *Onuphrius*. Post *Verrium* autem *Flaccum Crator*, et *Chryforus* Fastos Consulares scripserunt; ait enim *Theophilus Episc. Antiochenus* lib. 3. contra *Autolycum* Regibus annuus successit Magistratus, Consules scilicet, quorum nomina recensere superuacaneum reor, quod si quis scire cupit, legat *Chryforum*, et Cratorem *M. Aurelij Veri Libertum*. Crator enim à condita Vrbe, vsq; ad obitum patroni sui *Veri* manifestè, et accurratè annotauit, quum nomina, tum tempora Magistratuuum annuorum. Sed neutrum habemus nunc sicut nec Fastos Consulares *Ausonij Galli Burdegalenfis*, qui Anno Domini 379. Consul fuit cum *Olibrio*, & versibus his ad *Proculum* de se canit.

*Vrbis ab æterna deductam Rege Quirino
Annorum seriem cum Procule accipies.
Mille annos centumque et bis fluxisse nouenos
Consulis Ausonij nomen ad vsq; leges.*

In quo mirum est illum errare annis 13. aut 14. cum ab *V. C.* ad eius Consulatum numerandi sint anni 1132. si autem legas ter pro bis, ter noueni faciunt 27. & remanet adhuc error saltem annorum 4. Hanc tamen ille opinionem de annis Urbis elegerit, non enim desunt, qui annis 4. in hoc dissident. Dicauit autem suos Fastos *Gregorio*, cui scribit sic.

*Ignota æternæ ne sint tibi tempora Romæ
Regibus, et Patrum ducta sub Imperijs.
Digessi Fastos, et nomina præceptis æui
Sparsa iacent Latiam si qua per historiam.*

7 Postea *Io. Cuspinianus* in *Commentario* in *Chronicum Cassiodori*, tres alios Authores incertos adducit, vnum qui Consulatum nomina digessit à *Bruto*, vsq; ad *Honorium*, et *Theodosium* iuniorem, suspicaturq; fuisse *Paulum Orosium*; alterum qui Consules à *Iulio Cæsare* ad *Theodoricum* Regem *Gothorum*, recenset; et tertium, qui ab obitu *Placidij Valentiniani* Imp. ad mortem *Theodoricæ* Regis *Gothorum*: ad quem *Theodoricum* scripsit *M. Aurelius Cassiodorus* suum *Cronicum*, consulare productum, vsque ad Consulatum *Flauij Eutharici Sicilicæ*, et *Iustini Senioris* Imp. idest vtque ad Annum Domini 519. reliqui enim additi sunt à nescioquo studioso. *Cassiodorus* autem notis, et *Commentarijs* illustrauit *Io. Cuspinianus Viennensis*, *Maximiliani Cæsaris* Conuiliarius, et Iuristconsultissimus, qui floruit anno 1530. sed *Cassiodorus* ex *Dionysio*, *Liuius*, Fastis Capitolinis, alijsq; certioribus monumentis sæpius aberrare conuincitur, præsertim in antiquioribus seculis aliqua omittens, aliqua interponens, quæ non oportuit; sæpe tamen utilis est ad supplendos aliorum defectus.

Deinceps *Hieronymus Surita* natus est in antiqua *Sicilia* bibliotheca vniuersale *Chronicum Græcum* cum nominibus Consulatum à *Bruto*, et *Collatino*, vsque ad primum *Heraclij* Imperatoris annum, quorum Fastorum *Siculorum* copia facta fuit *Onuphrio*, qui fatetur eos vitiosos esse, ac deprauatissimos. Successit his *Prosperi Aquitani*, qui fuit à *Secretis Leonis Magni Papæ*, *Chronicum* Consulare, quæ ait in Prologo se inchoare, vbi desijt *S. Hieronymus*, et ab *Ausonij*, atq; *Olybrij* Consulatu, idest ab Anno Domini 379. vtq; ad *Valentinianum VI.* et *Nonium* Consules productum suum *Chronicum*, quod exhibet *Onuphrius* post suos *Commentarios* in Fastos, adiungens ex *Cuspiniano* incerti autho-

authoris chronicon à *Valentiniano VIII.* & *Anthemio Consulibus*, vsq; ad *Olybrium Consulem solum*, idest ab Anno Domini 455. & 526. Addit præterea *Marcellini Comitis Chronicon*, qui fuit *Cassiodoro* antiquior, hunc enim ipsemet *Cassiodorus* laudat libro 1. introductorij cap. 17. & *Iustiniani Cancellarium* fuisse scribit, sed longè diuersus est ab *Ammiano Marcellino*; Porro ipse quoque *Marcellinus Comes* in *Chronici* prohemio profitetur se inchoare ab indictione VII. & Consulatū *Ausonij*, & *Olybrij*, & perduxisse *Chronicum* per annos 161. vsque ad 4. Consulatū *Iustiniani Augusti*.

8 Anno verò Domini circiter 1138. *Petrus Pisanus* Monachus *Cassinensis*, & *Cardinalis* lib. 4. *Historiæ Cassinensis* scripsit à se compositum fuisse *Chronicon Regum Troianæ gentis, Consulium, & Dictatorum*; nec multo post *Marianus Scotus* Monachus *Fuldensis* in suo *Chronico* à *IESV Christi Natali*, vsq; ad annum 1091. Consulum; nomina digessit.

Præcedenti autem Seculo præter *Io. Cuspinianū* de quo supra; *Gregorius Haloander* *Misnensis* Fastos Consulares anno 1539. concinnauit ab Vrbe condita, vsque ad *Iustiniani Augusti* 4. Consulatū; quos impresos habemus post codicem *Iustiniani*, sed vt ostendi in fine capitis præcedentis, octies corrigendus est in totidem annis consularibus. Post hunc *Henricus Lofitus Glareanus* anno 1535. vulgavit suam *Chronologiam* à *Troia* capta vsque ad annum *Vrbis ipsi* 752. in qua ad illustrandum præcipuè *Liuium, Romanos Consules* digessit vsque ad Consulatū *Cl. Tiberij Neronis IV.* & *Drusi Cesaris II.* exclusiue, & inde reliquum ex *Haloandro* transcripsit. Eum autem aliquibus in locis, quoad interualla corrigendum diximus sub finem præced. capitis,

9 Post erutas autem *Tabulas Capitolinas Bartholomæus Marlianus* *Mediolanensis*, ipsas ex alijs authoribus suppleuit vsque ad *Augusti obitum*, & eleganti commentario confirmavit, quod *Luculentius* deinde præstitit *Carolus Sigonius* *Mutinensis*, Fastosq; Consulares, ac *Triumphos actos* ab Vrbe condita, vsq; ad *Augusti obitum*, anno 1550. edidit cum insigni commentario, & quidem tanta diligentia, & cura, vt in antiquissimis tantum interuallis duo tantummodo emendatione digna repperim, iuxta dicta ad finem præcedentis Capitis. Eodem pariter tempore *Onuphrius Panuinus* *Veronensis*, *Eremita Augustinianus*, non solum *Tabulas Capitolinas*, minio impressas, suppleuit nigro caractere, ybi vetustas eas corruerat, idque ex incredibilem numismatum, inscriptionum, & *historiarum* eruditione,

sed eruditissimis quoq; commentarijs locupletauit: esto in aliquot annis eum correctione indigere docuerim ad capitulum præcedentis finem. Tandem *Antonius Contius* *Nouidunensis*, insignis *Iurisconsultus* sub Anno Domini 1570. Fastos Consulares mira diligentia concinnauit à *Brutto*, & *Collatino* vsq; ad Anno Domini 526. quo solus fuit quinto Consul *Anicius Olybrius*, subiungens 87. scriptores, quibus in ea structura vsus est. Quos Fastos habemus post librum 12. Codicis *Iustiniani* impressas *Venetijs* anno 1574. eum tamen quinque in locis emendandum, docui sub finem præcedentis capitis.

10 Reliquos Chronologos, qui ex *Haloandro, Glareano, Sigonio, Panuino*, & *Contio* Fastos Consulares in suos annales, aut libros Chronologicos transcripserunt, & ad primam classem pertinent, longum, & superuacuum esset commemorare, puta *Mercatorem, Bunsingum, Caluifium, Lycofkenem, Heluicum, Temporarium, Sammerium, Functium, Gordonum* &c. Tres tamen memoratu dignissimos non tacebo, videlicet *Iacobum Salianum* qui tom. 5. & 6. *Annalium veteris testamenti* Consules recensuit à *Iunio Bruto & Colatino*, vsq; ad Consules *Serg. Sulpicium Galbam, & L. Cornellium Syllam*, sub quibus mortuum fuisse putat *Saluatorem nostrum IESVM CHRISTVM*; anno ætatis suæ 34. per 3. menses inchoato, sed *Æræ Christianæ* 33. Ante illum autem *Eminentiss. S. R. E. Cardinalis Cesar Baronius* suos *Annales* consignarat à Consulibus ab ortu *Christi*, nempe, vt ipse putat à Consulatū *Cn. Cornelij Lentuli, & M. Valerij Mebalini*, vsq; ad vltimos Consules. At *Dionysius Petauius* libro 13. de *Doctrina Temporum, Chronicum suum* construxit à *Mundi conditu*, vsque ad Anno *Christi* 533. singulis annis suos adscribens Consules, nempe ab anno ante *Christum* 509. ostendimus autem ad finem præcedentis capitis corrigendos esse *Baronium, & Salianum* in 2. Annis, & *Petauium* in 3.

11 Nos autem vestigijs insistentes, non tam *Haloandri, & Glareani*, qui Fastos Capitolinos non viderunt, quam *Sigonij, Onuphrij, Contij, Baronij, Petauij, & Saliani*, eorumq; laboribus fruentes. sed emendatis, quæ præcedenti capite emendanda ostendimus; Fastos Consulares ordinauimus, capite sequenti exhibendos. Nunc præcipuas circa hos controuersias, aut dubia expediemus ordinatim progrediendo per Annos *Vrbis conditæ*, iuxta supputationem *Varronis*, ac *Cenforini*, adscribentes eis annos ante vulgarem Epocham *CHRISTI*.

D V B I A P R A E C I P V A, C I R C A F A S T O S, S E V A N N O S C O N S V L A R E S.

ANNI Vrb. C. Varroniani.	ANTE Epocham Chrif.	
246	508	Controuersiam de Primorum Consulium Anno, eorumq; initio, & duratione in Consulatū, iam cap. 3. num. 2. determinauimus ex <i>Dionysio Halicarnasico</i> , & alijs, nec opus est hic plura addere.
249	505	Consules huius anni, nempe <i>Sp. Lartius Flaccus, & T. Herminius</i> omitti à <i>Liuiio</i> , supplendi sunt ex <i>Dionysio</i> vt dixi c. præc. n. 2. & ex <i>Cassiodoro</i> , ac libro <i>Cuspiniani</i> , in quo cognomen est <i>Rufi</i> , pro <i>Flacco</i> consentiunt <i>Sigonius, & Onuphrius</i> hos Consules non respici à <i>Tabulis Capitolinis</i> .
265	489	Horum duorum annorum Consules omisit <i>Liuius</i> , videlicet <i>Q. Sulpicium Camerinū</i> .
266	488	<i>Sp. Lartium Flaccum iterum</i> , deinde <i>C. Iulium Iulum, P. Pinarium Rufum</i> , quos tamen interferunt <i>Dionysius, & liber Cuspiniani</i> , requiriq; ab ordine <i>Fastorum Capitolinorum</i> docent <i>Sigonius, & Onuphrius</i> .
306	448	Hoc anno tertio <i>Decemuiratus</i> includunt totum Consulatū <i>L. Valerij Potiti, & M. Horatij Barbatij</i> <i>Sigonius, Onuphrius, Cō-</i>

ANNI Vrb. C. Varroniani.	ANTE Epocham Chrif.	
		tius, <i>Petauius, Salius</i> , quia <i>Tabulæ Capitolinæ</i> horum Consulium triumphos adnotant Anno <i>Vrbis Capitolino</i> 304. qui est <i>Varronianus</i> 305. signantes triumphum <i>Barbatij</i> idib. <i>Sextilibus, & Potiti</i> VII. kal. <i>Septembris</i> , & quia <i>Rufus, ac Tacitus</i> dicunt <i>Decemuiros</i> nō gubernasse, nisi duos annos. Sed <i>Dionysius Halicarnasicus</i> , vt retuli cap. 1. nu. 3. expressè dicit hos Consules creatos esse Anno sequenti annum 3. <i>Decemuiratus</i> , idemque lib. 2. dixit <i>Tribunos militares</i> cum Consulibus creatos anno 3. <i>Olympiadis</i> 84. nempe anno ante Epocham <i>Christi</i> 422. & <i>Vrbis Varroniano</i> 312. à <i>Potiti</i> autem, & <i>Barbatij</i> Consulatū exclusiue ad <i>Tribunos illos</i> inclusiue, omnes <i>Fasti</i> numerant annos Consulares quinque; ergo <i>Potiti, & Barbatij</i> Consulatū incidit maiori sui parte in Annum <i>Vrbis Varronianum</i> 307. <i>Liuius</i> quoq; ac <i>Dionysius</i> factis indicant <i>Decemuiros</i> maximam partem anni tertij perstitisse in <i>Decemuiratu</i> , ideoq;

ANNI		Vrb. C. Varroniani.	Ante Epoch. Chris.		Vrb. C. Varroniani.	Ante Epoch. Chris.
Vrb. C. Varroniani.	Ante Epoch. Chris.					
307	447					
					389 422	365 332
312	442					
322	432				430	324
384	370				441 445	313 309

ideoq; cum Haloandro, & Glareano, & Cassiodoro Consules hos designatos quidem, & electos sub finem anni 3. Decemuiratus ponimus, sed eorum Consulatum ad annum sequentem pertinere, videlicet ad Vrbis Varronianum 307. Capitolinum 306. nec difficile fuit in Tabulis Capitolinis horum triumpfos notare Anno CCCIV. pro CCCVI. Rufus autem, & Tacitus intelligendi sunt de Decemuiratu legitimo, aut integris annis; constat enim ex Dionysio, & Liuius eos absque Comitibus iniuisse annum 3. Decemuiratus, & retinuisse violenter, ac priuata auctoritate, donec ob Appij libidinem coacti sunt abdicare.

Hoc Anno nempe Olympiadis 84. tertio cum Dionysio posuimus Tribunos militares vna cum Consulibus *L. Papyrio Mugillano*, & *L. Sempronio Atratino*, cum Cicero ipse lib. 9. Epistolar. fam. ep. 21. dicat *Papyrium Mugillanum*, & *Sempronium Atratino* Consules fuisse anno Vrbis trecentesimo duodecimo; esto eos cum Liuius retrahant in annum antecedentem Onuphrius, Cuspinianus, Salius, Sigonius, Contius.

Hoc anno posuimus Consules *C. Iulium III.* & *L. Virginium II.* cum Licinio Macro apud Liuium lib. 4. dicentem: *Eisdem Consules in sequenti anno refectos, Iulium tertium, Virginium iterum, apud Macrum Licinium inuenio: Valerius Antias, & Q. Tubero, M. Manlium, & Q. Sulpicium Consules in eum annum edunt. Caterum in tam discrepanti editione, & Tubero, & Macer libros linteos auctores profitentur, neuter Tribunos militum eo anno fuisse, traditum a scriptoribus antiquis dissimulat. Licinio libros haud dubie sequi linteos placet, & Tubero incertus veri est; sed inter cetera vetustate incompta, hoc quoq; in inserto positum. Vbi tamen indicat se Licinio potius, quam Tuberoni credere, & Licinium sequuti sunt in hoc Eusebius, Cassiodorus, Cuspinianus, Sigonius, Onuphrius, Pighius, Contius, Petauus, Salius; esto Tuberonem sequantur Haloander, & Glareanus, Fasti; Siculi; Diodorus tamen addit Tribunos.*

Hic fuit vltimus annus Anarchiae Romanae, a quo exclusiue vsque ad Consules *L. Aemilium* ex patritijs, & *L. Sextium Lateranum* ex plebe creatos inclusiue interponunt annos quinque Petauus, & olim Onuphrius, Pighius, Sigonius, quia vnum annum seorsim Dictaturae Camilli tribuunt, eod quod in Fastis Capitolinis linea distinguantur Dictatores a Tribunis; at linea illa non semper est signum anni distincti, sed solum Magistratus distincti, vt alijs exemplis ostendit Salius ad Annum Mundi 3686. nu. 8. & ipsemet Sigonius in supplemento illorum lapidum lineolam illam omisit. Annos vero tantummodo 4. nos interposuimus cum Salius, Haloandro, Glareano, Contio, & Langio l. 2. de Annis Christi c. 11. Quia euident est Liuium l. 6. in 3. anno Tribunorum militarium includere dictaturam *M. Furij Camilli*, qui tamen statim se abdicauit, etque successus est Dictator *P. Manlius*; anno vero 4. Tribunorum militarium, ob repentem famam belli Gallici, iterum Dictator creatus est *M. Furius Camillus*, quam

acceptauit, gessitq; nec vlli Dictatori licebat tunc vltra sex menses eum magistratum gerere. Igitur non vnus annus seorsim dictaturae Camilli tribuendus est, sed ea interenda est anno 4. Tribunorum militarium, & anno sequenti Consules *L. Aemilius Mamerthus*, ac *L. Sextius Lateranus*: nempe Vrbis Varroniano 389. & ante Epocham Christi 365.

Hoc anno nullos fuisse Consules putant Sigonius, Onuphrius, Contius, Haloander, Gordonius, propter pestem in Vrbe grassantem, alij iungunt praecedenti anni Consules, nempe anni 421. Vrbis; cum Consulibus anni 423. ne vacuum annum interponant, vt Glareanus, Cuspinianus, Genebrardus, sed Pighius, Salius, & Langius l. 2. de annis Christi c. 11. ponunt *L. Papium Cursorem*, seu *Spirium*, & *C. Poetilium*, quia Solinus c. 32. affirmat his Consulibus Alexandriam conditam Olympiade 112. Quae ex Stabilis c. 3. nu. 1. incepit anno ante Christi Epocham 332. non est igitur cur omittantur, cum non turbent Chronologiam, immo cohaereant cum interuallis cap. 3. stabilis.

Hoc anno Consules fuere *L. Furius Camillus*, & *Iun. Brutus Scaua*, sed vt disertè narrat Liuius l. 8. cum Senatus *Brutum* contra Vestinos, & *Furium* contra Samnites misissent bellaturos, *Furius* morbo graui implicatus, iussus est dicere Dictatorem, idq; dixit *L. Papium Cursorem* belli gerendi causa; sub cuius anni finem patrum rogatum creauit sequentis anni Consules. *C. Sulpicium Longum II.* & *Q. Aemilium Caetanum*, Ergo Dictaturae Papij non est assignandus annus vnus integer sine vllis Consulibus, vt assignant Sigonius, Onuphrius, Pighius, Gordonius, Mercator, Contius, Glareanus, Petauus; sed intra eundem annum includenda Dictatura Papij cum Consulatu Furij, & Bruti, quod Liuius Consulum fatetur ipse Glareanus, & ita euicit Langius lib. 2. de Annis Christi cap. 11.

Licet Lucius omittat huius anni Consules *L. Papium Cursorem V.* & *C. Iunium Ebulcum II.* Supplendi tamen sunt ex Cassiodoro, cum Glareano, Sigonio, Onuphrio, Contio, Petauo, Salius &c.

Hunc annum eximendum a Fastis Consularibus contendit Langius l. 2. de Annis Christi, nec assignandum dictaturae Papij, eo quod Liuius lib. 9. dicat a Papij victos Etruscos, & Samnites, & Mox concludat: *Eodem anno cum reliquis Etruscorum ad Perusiam, quae ipsa induciarum fidem ruperat Fabius Consul, nec dubia, nec difficulti victoria dimicat. Sed respondemus Fabio prorogatum magistratum vsq; ad finem huius belli, vt aduertit Glareanus, & Salius, Esto Liuius, & Cassiodorus ob connexionem materiae omnia haec simul referant, quasi vno anno facta; contra vero, Fasti Capitolini, Sigonius Onuphrius, Stephanus Pighius, Contius, Gordonius, Salius, alijq; multi ponunt hunc annum sine Consulibus, & cum Papij dictatore *C. Iunium Ebulcum* Magistrum Equitum. Glareanus vero sine Dictatore ponit *Q. Fabium Rutilianum III.* & *P. Decium Murem II.* Nos media via incedentes ponimus *Consulatum II. Q. Fabij* sed cum eo*

A N N I
Vrb. Ante
Vatrom. Epoch
miani. Chriſt.

1158 405

Hoc Anno Conſules fuerunt *Stilicho II.* & *Anthemius*, vt narrant *Idatius* in Chronico, & *Marcellinus*, quo anno Cyclus Solis fuit 22. Litera Dominicalis A. & dies VII. Kalend. Nouembris incidit in feriam 5. eſto errore Sculptoris in quadam inſcriptione Romæ dicatur hoc anno 2. Conſulatus *Stilitichonis*, die VII. kal. Nouemb. incidiſſe in Feriam VI. Quare non erat cur *Scaliger* dubitaret hinc de Conſulatu hoc *Stilitichonis*: Vide *Petauium* lib. 11. c. 46. His expeditis ſuperest vt Faſtos Conſulares à nobis ordinatos hoc loco exhibeamus, quod præſtamus capite ſequenti.

C A P V T V.

T A B V L A F A S T O R V M C O N S V L A R I V M

Quorum fundamenta iacta ſunt Libro hoc
Capite I. II. & III.

Anni ante
Ep. Chriſt.

753 ROMVLVS I. Rex Romanorum, regnare cœpit, & regnauit annos 37. meſes 2. ac dies 18.
715 NVMA poſt Interregnum vnus ferè anni cœpit regnare, regnauitq; annos 43.
671 TVLLVS Hoſtilius regnare cœpit, regnauitq; annos 32.
639 ANCVS Martius Numæ fil. cœpit regnare, regnauitq; annos 24.
615 L. TARQVINIVS Priſcus regnare cœpit, regnauitq; annos 37.
578 SERV. TVLLIVS regnare cœpit, regnauitq; annos 44.
534 L. TARQVINIVS Superbus regnare cœpit, regnauitq; annos 25.

C O N S V L E S P R I M I.

508 L. Iunius Brutus M. F. Quo in prælio occiſo, ſuffectus eſt: Sp. Lucretius Tricipitinus, & huic mortuo ſuffectus eſt M. Horatius Puluillus.
L. Tarquinius Collatinus Egerij F. Aruntius N. qui abdicare coactus eſt, eiq; ſuffectus eſt.
P. Valerius Voluſi F. appellatus mox: Popplicola.
507 P. Valerius Popplicola II.
T. Lucretius Tricipitinus.
506 P. Valerius Popplicola III.
M. Horatius Puluillus II.
505 Sp. Lartius Flaccus, ſeu Rufus.
T. Herminius Aquilinus.
504 M. Valerius Voluſus.
P. Poſthumius Tubertus.
503 P. Valerius Popplicola IV.
T. Lucretius Tricipitinus II.
502 P. Poſthumius Tubertus II.
Agrippa Menenius Lanatus.
501 Opiter Virginius Tricoſtus.
Sp. Caſſius Viſcellinus.
500 Poſtumus Cominius Auruncus.
T. Lartius Flauus.
499 Ser. Sulpicius Camerinus.
M. Tullius Longus.
498 P. Veturius Geminus.
T. Æbutius Helua.
497 T. Lartius Flauus II.
Q. Cloelius Siculus.

Anni ante
Ep. Chriſt.

496

A. Sempronius Atratinus.
M. Minucius Augurinus.
495 A. Poſtumiſ Albus, qui deinde Regiſſenſis.
T. Virginius Tricoſtus, Cœlimontanus.
494 M. Claudius Sabinus.
P. Seruilius Priſcus.
493 A. Virginius Tricoſtus.
T. Veturius Geminus.
492 Sp. Caſſius Viſcellinus II.
Poſt. Cominius Auruncus II.
491 T. Geganius Macerinus.
P. Minucius Augurinus.
490 A. Sempronius Atratinus II.
M. Minucius Augurinus II.
489 Q. Sulpicius Camerinus.
Sp. Lartius Flaccus II.
488 C. Iulius Iulus.
P. Pinarius Mamercinus.
487 Sp. Nautius Rutilus.
Sex. Furius Fufus.
486 C. Aquilius Tufcus.
T. Sicinius Sabinus.
485 Sp. Caſſius Viſcellinus II.
Procul. Virginius Tricoſtus.
484 Q. Fabius Vibulanus.
Ser. Cornelius Maluginenſis.
483 L. Æmilius Mamercus.
K. Fabius Vibulanus.
482 M. Fabius Vibulanus.
L. Valerius Potitus.
481 C. Iulius Iulus.
Q. Fabius Vibulanus II.
480 K. Fabius Vibulanus II.
Sp. Furius Fufus.
479 Cn. Manlius Cincinnatus.
M. Fabius Vibulanus II.
478 K. Fabius Vibulanus III.
Virginius Tricoſtus II.
477 L. Æmilius Mamercus II.
C. Seruilius Structus.
476 C. Horatius Puluillus.
T. Menenius Agrippa Lanatus.
475 A. Virginius Tricoſtus.
Sp. Seruilius Structus.
474 P. Valerius Popplicola.
C. Nautius Rutilus.
L. Furius Medullinus.
473 M. Manlius Vulſo.
472 L. Æmilius Mamercus III.
Vopifcus Iulius Iulus.
471 P. Furius Fufus.
L. Pinarius Mamercinus.
470 T. Quinctius Capitolinus.
Ap. Claudius Sabinus.
469 Tib. Æmilius Mamercus.
Valerius Potitus II.
468 A. Virginius Cœlimontanus.
T. Numicius Priſcus.
467 T. Quinctius Capitolinus II.
Q. Seruilius Priſcus.
466 Tib. Æmilius Mamercus II.
Q. Fabius Vibulanus.
465 Q. Seruilius Priſcus II.
Sp. Poſtumiſ Albus.
464 T. Quinctius Capitolinus III.
Q. Fabius Vibulanus II.
463 Poſtumiſ Albus.
Sp. Furius Medullinus.
462 P. Seruilius Priſcus.
L. Æbutius Helua.
461 L. Lucretius Tricipitinus.
T. Veturius Geminus.
460 P. Volupnius Amitinus.
Ser. Sulpicius Camerinus.
459 P. Valerius Popplicola II.
C. Claudius Sabinus.

Y

Q. Fa-

Anni ante
Ep. Chriſt.

- 458 Q. Fabius Vibulanas III.
L. Cornelius Maluginenſis.
- 457 G. Nautius Rutilus II.
L. Minucius Augurinus.
- 456 C. Horatius Pulvillus.
Q. Minucius Augurinus.
- 455 M. Valerius Maximus.
Sp. Virginius Tricoſtus.
- 454 T. Romilius Vaticanus.
C. Veturius Cicurinus.
- 453 Sp. Tarpeius Montaca.
A. Aterius Fontinalis.
- 452 Sex. Quintilius Varus.
P. Horatius Trigemini.
- 451 P. Sextius Capitolinus.
T. Menciſ Agrippa Lanatus.
- 450 DECEMVIRI *Conſulari poteſtate nemp*
Ap. Claudius Craſſinus.
T. Genucius Augurinus.
Sp. Veturius Craſſus.
C. Iulius Iulus.
A. Manlius Vulſo.
Sp. Poſtumiſ Albus.
Ser. Sulpicius Camerinus.
P. Sextius Capitolinus.
T. Romilius Vaticanus.
P. Horatius Trigemini.
- 449 DECEMVIRI *Conſulari poteſtate nemp*
Ap. Claudius Craſſinus II.
Q. Fabius Vibulanas.
M. Cornelius Maluginenſis.
M. Rabuleius.
L. Minucius Augurinus.
Q. Poetelius.
T. Antonius Merenda.
Cæſo Duilius.
M. Sergius. Sp. Oppius Cornicen.
- 448 DECEMVIRI *Conſulari poteſtate nemp*
Ap. Claudius Craſſinus III.
Q. Fabius Vibulanas II.
M. Cornelius Maluginenſis II.
M. Rabuleius II.
L. Minucius Augurinus II.
Q. Poetelius II.
T. Antonius Merenda II.
Cæſo Duilius II.
T. Sergius II.
Sp. Oppius Cornicen. II.
Abdicarunt ob libidinem Appij, Et horum loco designati, creati; Conſules pro anno ſeq.
- 447 L. Valerius Potitus.
M. Horatius Barbatus.
- 446 Larſ. Herminius Exquilinus.
T. Virginius Tricoſtus.
- 445 Geganius Maccrinus.
C. Iulius Iulus.
- 444 T. Quinctius Capitolinus IV.
Agrippa Furius Futus.
- 443 M. Genucius Augurinus.
C. Curtius Medullintes.
- 442 TRIBVNI *Milit. tres Conſulari poteſtate.*
A. Sempronius Atratinus. T. Clælius Siculus.
L. Atilius Longus, *Sed vitio facti abdicarunt eiſq; ſubrogati Conſules.*
L. Papirius Mugillanus. L. Sempronius Atratinus
- 441 M. Geganius Maccrinus II.
T. Quinctius Capitolinus V.
- 440 M. Fabius Vibulanus.
Poſtumiſ Acbutius Helua.
- 439 C. Furius Fuſus Pacillus.
M. Papirius Craſſus.
- 438 Proc. Geganius Maccrinus.
L. Menenius Agrippa Lanatus.
- 437 T. Quinctius Capitolinus VI.
Agrippa Menenius Lanatus.
- 436 TRIBVNI *Milit. Conſulari poteſt. tres.*
M. Aemilius Mamercinus.

Anni ante
Ep. Chriſt.

- L. Quinctius Cincinnatus, &
L. Iulius Iulus.
- 435 M. Geganius Mamercinus.
L. Sergius Fidenas.
- 434 M. Cornelius Maluginenſis.
L. Papirius Craſſus.
- 433 C. Iulius Iulus II.
L. Virginius Tricoſtus.
- 432 C. Iulius Iulus III.
L. Virginius Tricoſtus II.
- 431 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. tres.*
M. Fabius Vibulanas.
M. Foſſius Flacinator, &
L. Sergius Fidenas.
- 430 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. tres.*
L. Pinarius Mamercus.
L. Furius Medullinus, &
Sp. Poſtumiſ Albus Regillenſis.
- 429 T. Quinctius Cincinnatus.
C. Iulius Mente.
- 428 L. Papirius Craſſus II.
L. Iulius Iulus.
- 427 L. Sergius Fidenas II.
Hoſtus Lucretius Tricipitinus.
- 426 T. Quinctius Cincinnatus II.
A. Cornelius Coſſus.
- 425 C. Seruilius Axilla.
L. Papirius Mugillanus II.
- 424 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
T. Quinctius Cincinnatus.
C. Furius Pacillus.
M. Poſtumiſ Albus.
A. Cornelius Coſſus.
- 423 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
A. Sempronius Atratinus.
L. Furius Medullinus II.
L. Quinctius Cincinnatus.
L. Horatius Barbatus.
- 422 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
Ap. Claudius Craſſus. Sp. Nautius Rutilus.
L. Sergius Fidenas II. Sext. Iulius Iulus.
- 421 C. Sempronius Atratinus.
Q. Fabius Vibulanas.
- 420 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
L. Manlius Capitolinus.
Q. Antonius Merenda.
L. Papirius Mugillanus. L. Seruilius Seructus.
- 419 T. Quinct. Capitolinus Barbatus.
N. Fabius Vibulanus.
- 418 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
T. Quinctius Cincinnatus II.
M. Manlius Capitolinus.
L. Furius Medullinus III.
- 417 A. Sempronius Atratinus II.
TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
Agrippa Menenius Lanatus.
Sp. Nautius Rutilus.
P. Lucretius Tricipitinus.
C. Seruilius Axilla.
- 416 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
M. Papirius Mugillanus.
C. Seruilius Axilla II.
L. Sergius Fidenas II.
Q. Seruilius Priſcus, *qui & Dictator factus.*
- 415 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
P. Lucretius Tricipitinus II.
Sp. Veturius Structus II.
Agripp. Menenius Lanatus II.
L. Seruilius.
- 414 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
A. Sempronius Atratinus II.
M. Papirius Mugillanus II.
Q. Fabius Vibulanus.
Sp. Nautius Rutilus II.
- 413 TRIBVNI *Milit. Conſul. poteſt. quatuor.*
P. Cornelius Coſſus.

L. Quin-

Anni ante
Ep. Chris.

Anni ante
Ep. Chris.

412 L. Quinctius Cincinnatus.
C. Valerius Potitus.
N. Fabius Vibulanus.
TRIBVNI *Milit. Consul. potest. quatuor.*
Q. Fabius Vibulanus II.
Cn. Cornelius Cossus.
P. Postumus Albinus.
L. Valerius Potitus.
411 M. Cornelius Cossus.
L. Furius Medullinus.
410 Q. Fabius Ambustus.
C. Furius Pacilus.
409 M. Papirius Mugillanus.
C. Nautius Rutilus.
408 Aemilius Mamercinus.
C. Valerius Potitus.
407 Cn. Cornelius Cossus.
L. Furius Medullinus II.
406 TRIBVNI *Milit. Patrij tres Cons. pot.*
C. Iulius Iulus.
P. Cornelius Cossus.
C. Seruilius Ahala.
405 TRIBVNI *Milit. Patrij quatuor Cons. pot.*
C. Valerius Potitus II.
C. Seruilius Ahalla II.
L. Furius Medullinus.
N. Fabius Vibulanus II.
404 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. quatuor.*
P. Cornelius Cossus II.
L. Valerius Potitus II.
Cn. Cornelius Cossus.
N. Fabius Ambustus.
403 TRIBVNI *Milit. Cons. potest. sex.*
C. Iulius Iulus II.
M. Aemilius Mamercinus.
T. Quinctius Capitolinus.
L. Furius Medullinus II.
Q. Quinctius Cincinnatus.
A. Manlius Vulso.
402 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
P. Cornelius Maluginensis.
Sp. Nautius Rutilus II.
Cn. Cornelius Cossus II.
C. Valerius Potitus III.
Caeso Fabius Ambustus.
M. Sergius Fidenas.
401 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
M. Aemilius Mamercinus II.
M. Furius Fufus.
Ap. Claudius Crassus.
L. Iulius Iulus.
M. Quinctilius Varrus.
L. Valerius Potitus III.
400 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
C. Seruilius Ahala III.
Q. Sulpicius Camerinus.
Q. Seruilius Priscus.
A. Manlius Vulso II.
L. Virginus Tricoftus.
M. Sergius Fidenas II.
399 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Valerius Potitus IV.
L. Iulius Iulus II.
M. Furius Camillus.
M. Aemilius Mamercinus III.
Cn. Cornelius Cossus II.
Caeso Fabius Ambustus II.
398 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
P. Licinius Caluus.
P. Maenius Capitolinus.
P. Menius.
L. Furius Medullinus.
L. Titinius. L. Publius Philo.
397 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
M. Pomponius.
L. Aemilius Longus.

C. Duilius. M. Veturius Crassus.
Cn. Genucius Augurinus.
Volero Publ. Philo.
396 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Valerius Potitus V.
L. Furius Medullinus III.
M. Valerius Maximus.
M. Furius Camillus II.
Q. Seruilius Priscus II.
Q. Sulpicius Camerinus II.
395 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Iulius Iulus II.
L. Furius Medullinus IV.
L. Sergius Fidenas.
A. Postumus Albinus.
P. Cornelius Maluginensis II.
A. Manlius Vulso III.
394 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
P. Licinius Caluus.
L. Titinius II.
Cn. Genucius Augurinus II.
P. Maenius II.
L. Atilius Longus II.
M. Maenius Capitolinus II.
393 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
P. Cornelius Cossus.
P. Cornelius Scipio.
M. Valerius Maximus II.
K. Fabius Ambustus III.
L. Furius Medullinus V.
Q. Seruilius Priscus III.
392 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
M. Furius Camillus III.
L. Furius Medullinus VI.
C. Aemilius Mamercinus.
L. Valerius Poplicola.
Sp. Postumus Albinus.
P. Cornelius Scipio.
391 L. Lucretius Flauus.
Ser. Sulpicius Camerinus.
390 L. Valerius Potitus.
M. Manlius Capitolinus.
389 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Lucretius Flauus.
Ser. Sulpicius Camerinus.
M. Aemilius Mamercinus.
L. Furius Medullinus VII.
Agrip. Furius Fufus.
C. Aemilius Mamercinus II.
388 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
Q. Fabius Ambustus.
Q. Sulpicius Longus.
K. Fabius Ambustus.
Q. Seruilius Priscus IV.
C. Fabius Ambustus.
Ser. Cornelius Maluginensis.
postea Doctor. M. Furius Camillus.
387 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Valerius Poplicola II.
L. Virginus Tricoftus.
P. Cornelius.
A. Manlius Capitolinus.
L. Aemilius Mamercinus.
L. Postumus Albinus.
386 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
T. Quinctius Cincinnatus.
Q. Seruilius Priscus V.
L. Iulius Iulus.
L. Aquilius Coruus.
L. Lucretius Tricipitinus.
Ser. Sulpicius Rufus.
385 TRIBVNI *Milit. Consul. potest. sex.*
L. Papirius Cursor.
C. Sergius Fidenas.
L. Aemilius Mamercinus II.
L. Menenius Lanatus.

Anni ante
Ep. Chriſt.

	L. Valerius Poplicola III. C. Cornelius.
384	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. M. Furius Camillus IV. Ser. Cornelius Maluginensis II. Q. Seruilius Priscus VI. L. Quinctius Cincinnatus. L. Horatius Puluillus. P. Valerius Poplicola.
383	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. A. Manlius Capitolinus II. T. Quinctius Capitolinus. P. Cornelius. L. Quinctius Capitolinus. L. Papirius Cursor II. C. Sergius Fidenas II.
382	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. Ser. Cornelius Maluginensis III. P. Valerius Poplicola II. M. Furius Camillus V. Ser. Sulpicius Rufus II. C. Papirius Crassus. T. Quinctius Cincinnatus II.
381	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. L. Valerius Poplicola IV. L. Lucretius Tricipitinus. A. Manlius Capitolinus II. Æmilius Mamercinus III. Ser. Sulpicius Rufus III. M. Trebonius Flaccus.
380	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. Sp. Papirius Crassus. Q. Seruilius Priscus. L. Papirius Crassus. Ser. Sulpicius Prætextatus. Ser. Cornelius Maluginensis IV. L. Æmilius Mamercinus IV.
379	TRIBVNI Milit. Consul potest. sex. M. Furius Camillus VI. Furius Medullinus. A. Postumius Regillensis. L. Postumius Albinus. L. Lucretius Tricipitinus III. M. Fabius Ambustus.
378	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Valerius Poplicola V. L. Menenius Lanatus II. P. Valerius Poplicola III. Sp. Papirius Cursor. C. Sergius Fidenas III. Ser. Cornelius Maluginensis V.
377	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. P. Manlius Capitolinus. C. Sextilius. C. Manlius Capitolinus. M. Albinus. L. Iulius Iulus. L. Antistius.
376	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. Sp. Furius Medullinus. P. Clælius Siculus. Q. Seruilius Priscus II. M. Horatius Puluillus. C. Licinius Caluus. L. Geganius Macerinus.
375	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Æmilius Mamercinus V. Ser. Sulpicius Prætextatus II. P. Valerius Poplicola IV. L. Quinctius Cincinnatus II. C. Veturius Crassus. C. Quinctius Cincinnatus.
374	TRIBVNI Plebis bini sine Curuli Magistratu per quinque annos se- quentes, nempe C. Licinius Caluus. L. Sextius Lateranus.
373	C. Licinius Caluus II. L. Sextius Lateranus II.

Anni ante
Ep. Chriſt.

372	L. Licinius Caluus III. L. Sextius Lateranus III. C. Licinius Caluus IV. L. Sextius Lateranus IV. C. Licinius Caluus V. L. Sextius Lateranus V.
371	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Furius Medullinus II. P. Valerius Poplicola V. A. Manlius Capitolinus. Ser. Sulpicius Prætextatus III. C. Valerius Potitus. Ser. Cornelius Maluginensis VI.
370	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. Q. Seruilius Priscus III. M. Cornelius Maluginensis. C. Veturius Crassus II. Q. Quinctius Cincinnatus. A. Cornelius Cossus. M. Fabius Ambustus II.
369	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Quinctius Capitolinus. Sp. Seruilius Structus. Ser. Cornelius Maluginensis VII. L. Papirius Crassus. Ser. Sulpicius Prætextatus IV. L. Veturius Crassus. Deinde eodem anno Dictatores. M. Furius Camillus, & eo abdicante. P. Manlius.
368	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Quinctius Cincinnatus. L. Quinctius Capitolinus. L. Quinctius Cincinnatus II. L. Quinctius Cincinnatus III. L. Quinctius Cincinnatus IV. L. Quinctius Cincinnatus V. L. Quinctius Cincinnatus VI. L. Quinctius Cincinnatus VII. L. Quinctius Cincinnatus VIII. L. Quinctius Cincinnatus IX. L. Quinctius Cincinnatus X. L. Quinctius Cincinnatus XI. L. Quinctius Cincinnatus XII. L. Quinctius Cincinnatus XIII. L. Quinctius Cincinnatus XIV. L. Quinctius Cincinnatus XV. L. Quinctius Cincinnatus XVI. L. Quinctius Cincinnatus XVII. L. Quinctius Cincinnatus XVIII. L. Quinctius Cincinnatus XIX. L. Quinctius Cincinnatus XX.
367	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. L. Quinctius Cincinnatus II. L. Quinctius Cincinnatus III. L. Quinctius Cincinnatus IV. L. Quinctius Cincinnatus V. L. Quinctius Cincinnatus VI. L. Quinctius Cincinnatus VII. L. Quinctius Cincinnatus VIII. L. Quinctius Cincinnatus IX. L. Quinctius Cincinnatus X. L. Quinctius Cincinnatus XI. L. Quinctius Cincinnatus XII. L. Quinctius Cincinnatus XIII. L. Quinctius Cincinnatus XIV. L. Quinctius Cincinnatus XV. L. Quinctius Cincinnatus XVI. L. Quinctius Cincinnatus XVII. L. Quinctius Cincinnatus XVIII. L. Quinctius Cincinnatus XIX. L. Quinctius Cincinnatus XX.
366	TRIBVNI Milit. Consul. potest. sex. A. Cornelius Cossus II. L. Veturius Crassus II. M. Cornelius Maluginensis II. P. Valerius Poplicola VI. M. Geganius Macerinus. P. Manlius Capitolinus II. Eodemq; anno Dictator M. Furius Camillus. L. Æmilius Mamercinus Consul Patritius. L. Sextius Lateranus primus à Plebe Consul. L. Genucius Auentinentis. Q. Seruilius Ahala. C. Sulpicius Peticus. C. Licinius Stolo caluus. L. Æmilius Mamercinus II. Cn. Genucius Auentinus. Q. Seruilius Ahala II. L. Genucius Auentinus II. C. Licinius Caluus II. C. Sulpicius Peticus II. M. Fabius Ambustus. C. Poetelius Libo. M. Popilius Laenas. Cn. Manlius Capitolinus Imperiosus. C. Fabius Ambustus. C. Plautius Proculus. C. Marcus Rutulus. Cn. Manlius Capitolinus Imperiosus II. M. Fabius Ambustus II. M. Popilius Laenas II. C. Sulpicius Poeticus III. M. Valerius Poplicola. M. Fabius Ambustus III. T. Quinctius Barbarus. C. Sulpicius Peticus IV. M. Valerius Poplicola II. P. Valerius Poplicola. C. Martius Rutilus II. C. Sulpicius Peticus V. T. Quinctius Cincinnatus. M. Popilius Laenas III. L. Cornelius Scipio. Ap. Claudius Crassinus. L. Furius Camillus. M. Popilius Laenas IV. M. Valerius Coruus.
365	
364	
363	
362	
361	
360	
359	
358	
357	
356	
355	
354	
353	
352	
351	
350	
349	
348	
347	

T.Man-

Anni ante
Ep. Christ.

- 346 T. Manlius Torquatus.
C. Plautius Hypsæus.
- 345 M. Valerius Corvus II.
C. Poetelius Libo.
- 344 M. Fabius Dorso.
Ser Sulpicius Camerinus.
- 343 C. Marcus Rutilus III.
T. Manlius Torquatus II.
- 342 M. Valerius Corvus III.
A. Cornelius Cossus Aruina.
- 341 Q. Servilius Ahala.
C. Martius Rutilus IV.
- 340 L. Aemilius Mamercinus.
C. Plautius Hypsæus II.
- 339 T. Manlius Torquatus III.
P. Decius Mus.
- 338 T. Aemilius Mamercinus.
Q. Publius Philo.
- 337 L. Furius Camillus.
C. Maenius Nepos.
- 336 C. Sulpicius Longus.
P. Aelius Paetus.
- 335 L. Papirius Crassus.
Cæso Duilius.
- 334 M. Valerius Corvus IV.
M. Atilius Regulus.
- 333 T. Veturius Calpinus.
Sp. Veturius Albinus.
- 332 L. Papirius Spurius, C. Paetilius, *Esse hunc annum ob pestilentiam sine Consulibus aliqui ponant.*
- 331 A. Cornelius Cossus Aruina II.
Cn. Domitius Calpinus.
- 330 L. Valerius Potitus.
M. Claudius Marcellus.
- 329 L. Papirius Crassus II.
L. Plautius Venno.
- 328 L. Aemilius Mamercinus II.
C. Plautius Decianus.
- 327 P. Cornelius Scapula.
P. Plautius Proculus.
- 326 L. Cornelius Lentulus.
Q. Publilius Philo II.
- 325 L. Papirius Cursor.
C. Poetelius Libo II.
- 324 L. Furius Camillus.
Iunius Brutus Scæua. *Eodemq; anno Dictator.* L. Papirius Cursor.
- 323 L. Sulpicius Longus II.
Q. Aulus Cerretanus.
- 322 Q. Fabius Maximus Rulian.
L. Fulvius Curvius.
- 321 T. Veturius Calpinus II.
Sp. Postumius Albinus II.
- 320 L. Papirius Cursor II.
Q. Publilius Philo III.
- 319 L. Papirius Cursor III.
Q. Aulus Cerretanus II.
- 318 M. Fostius Flaccinator.
L. Plautius Venno.
- 317 Q. Aemilius Barbula.
C. Iunius Bubulcus.
- 316 Sp. Nautius Rutilus.
M. Popilius Laenas.
- 315 L. Papirius Cursor IV.
Q. Publilius Philo IV.
- 314 M. Poetelius Libo.
C. Sulpicius Longus III.
- 313 L. Papirius Cursor V.
C. Iunius Bubulcus II.
- 312 M. Valerius Maximus.
P. Decius Mus.
- 311 C. Iunius Bubulcus III.
Q. Aemilius Barbula II.
- 310 Q. Fabius Maximus Rullianus II.
C. Marcus Rutilus.

Anni ante
Ep. Christ.

- 309 *Nulli Consules.* L. Papirius Cursor Dictator II.
& C. Iunius Bubulcus magister Equitum.
- 308 Q. Fabius Max. Rullianus III.
P. Decius Mus II.
- 307 Ap. Claudius Cæcus.
L. Volumnius Flamma.
- 306 Q. Marcus Tremulus.
P. Cornelius Aruina.
- 305 L. Postumius Megellus.
T. Minucius Augurinus.
- 304 P. Sempronius Sophus.
P. Sulpicius Saueruo.
- 303 Ser. Cornelium Lentulus.
L. Genucius Auentinentis.
- 302 M. Livius Denter.
M. Aemilius Paullus.
- 301 *Consules nulli.* Dictator Q. Fabius Maximus, &
M. Aemilius Paullus Magister Equitum.
- 300 Q. Appuleius Pansa.
M. Valerius Corvus.
- 299 M. Fulvius Paetinus.
T. Manlius Torquatus.
- 298 L. Cornelius Scipio.
Cn. Fulvius Centumalus.
- 297 Q. Fabius Max. Rullianus IV.
P. Decius Mus III.
- 296 Ap. Claudius Cæcus II.
L. Volumnius Flamma II.
- 295 Q. Fab. Max. Rullianus V.
Q. Decius Mus IV.
- 294 L. Postumius Megellus II.
M. Atilius Regulus.
- 293 L. Papirius Cursor.
Sp. Carvilius Maximus.
- 292 Q. Fabius Max, Gurges.
Iunius Brutus Scæua.
- 291 L. Postumius Megellus III.
C. Iunius Brutus Bubulcus.
- 290 P. Cornelius Rufinus.
M. Curius Dentatus.
- 289 M. Valerius Corvinius.
Q. Cæditius Noctua.
- 288 Q. Marcus Tremulus II.
P. Cornelius Aruina II.
- 287 M. Claudius Marcellus.
Sp. Nautius Rutilus.
- 286 M. Valerius Maximus.
C. Aelius Paetus.
- 285 C. Claudius Canina.
M. Aemilius Barbula.
- 284 C. Servilius Tucca.
L. Cæcilius Metellus.
- 283 P. Cornelius Dolabella.
Cn. Domitius Calpinus.
- 282 C. Fabricius Luscinius.
Q. Aemilius Papus.
- 281 L. Aemilius Barbula.
Q. Marcus Philippus.
- 280 P. Valerius Lævinus.
T. Coruncanius Nepos.
- 279 P. Sulpicius Sauerrio.
P. Decius Mus.
- 278 C. Fabricius Luscinius II.
Q. Aemilius Papus II.
- 277 P. Cornelius Rufinus II.
C. Iunius Bubulcus II.
- 276 Q. Fabius Maximus Gurges II.
C. Genucius Clepsina.
- 275 M. Curius Dentatus II.
L. Cornelius Lentulus.
- 274 Ser. Cornelius Merenda.
M. Curius Dentatus III.
- 273 C. Fabius Dorso.
C. Claudius Canina II.
- 272 L. Papirius Cursor II.
Sp. Carvilius Max. II.

Sp.

Anni ante
Ep. Chriſt.

271	C. Quinctius Claudius, L. Genucius Clepsina,
270	C. Genucius Clepsina II, Cn. Cornelius Blasio,
269	C. Fabius Pictor, L. Quinctius Gulo,
268	P. Sempronius Sophus, Ap. Claudius Crassus,
267	M. Atilius Regulus, L. Iulius Libo,
266	M. Fabius Pictor, D. Iunius Pera,
265	Q. Fabius Maximus Gurges III, P. Decius Mus,
264	Ap. Claudius Caudex, M. Fulvius Flaccus,
263	M. Valerius Maximus, M. Otacilius Crassus,
262	L. Postumius Megellus, Q. Mamilius Vitulus,
261	L. Valerius Flaccus, T. Otacilius Crassus,
260	Cn. Cornelius Scipio Afina, C. Duilius Nepos,
259	L. Cornelius Scipio, C. Aquilius Florus,
258	A. Atilius Calatinus, C. Sulpicius Paternulus,
257	C. Atilius Serranus, Cn. Cornelius Blasio,
256	L. Manlius Vulso, C. Atilius Regulus,
255	Ser. Fulvius Nobilior, M. Aemilius Paulus,
254	Cn. Cornelius Scipio Afina II, A. Atilius Calatinus II,
253	Cn. Servilius Caepio, C. Sempronius Blaesus,
252	C. Aurelius Cotta, P. Servilius Geminus,
251	C. Cæcilius Metellus, C. Furius Pacilus,
250	C. Atilius Regulus II, L. Manlius Vulso II,
249	M. Claudius Pulcher, L. Iunius Pullus,
248	C. Aurelius Cotta II, P. Servilius Geminus II,
247	L. Cæcilius Metellus III, N. Fabius Buteo,
246	M. Otacilius Crassus II, M. Fabius Licinus,
245	M. Fabius Buteo II, C. Atilius Bulbus,
244	A. Manlius Torquatus, C. Sempronius Blaesus,
243	C. Fundanius Fundulus, C. Sulpicius Gallus,
242	C. Lutatius Catulus, A. Postumius Albinus,
241	A. Manlius Torquatus II, Q. Lutatius Corco,
240	C. Claudius Centho, M. Sempronius Tuditanus,
239	C. Mamilius Turrinus, Q. Valerius Falco,
238	T. Sempronius Gracchus, P. Valerius Falco,
237	L. Cornelius Lentulus, Q. Fulvius Flaccus,
236	P. Cornelius Lentulus, C. Licinius Varus,
235	T. Manlius Torquatus, C. Atilius Bulbus II,
234	L. Postumus Albinus, Sp. Carvilius Maximus.

Anni ante
Ep. Chriſt.

233	Q. Fabius Max. Verrucosus, M. Pomponius Matho,
332	M. Aemilius Lepidus, M. Publicius Malleolus,
231	M. Pomponius Matho II, C. Papirius Maso,
230	M. Aemilius Barbula, M. Iunius Pera,
229	L. Postumius Albinus II, Cn. Fulvius Centumalus,
228	Sp. Carvilius Max. II, Q. Fabius Max. Verrucosus II,
227	P. Valerius Flaccus, M. Atilius Regulus,
226	M. Valerius Messala, L. Apustius Fullo,
225	L. Aemilius Pappus, C. Atilius Regulus,
224	T. Manlius Torquatus II, Q. Fulvius Flaccus II,
223	C. Flaminius Nepos, P. Furius Philus,
222	Cn. Cornelius Scipio, M. Claudius Marcellus,
221	P. Cornelius Scipio Afina, M. Minucius Rufus,
220	L. Veturius Philo, C. Lutatius Catulus,
219	M. Livius Salinator, L. Aemilius Paullus,
218	P. Cornelius Scipio, T. Sempronius Longus,
217	C. Flaminius, Cn. Servilius Geminus,
216	L. Aemilius Paulus II, C. Terentius Varro,
215	L. Postumius Albinus III, T. Sempronius Gracchus, <i>sed Albino antequam iniret occiso suspectus est.</i> Q. Fabius Max. III,
214	Q. Fabius Max. IV, M. Claudius Marcellus III,
213	Q. Fabius Maximus, Q. F. T. Sempronius Gracchus II,
212	Ap. Claudius Pulcher, Q. Fulvius Flaccus III,
211	P. Sulpicius Galba, Cn. Fulvius Centumalus,
210	M. Valerius Laevinus II, M. Claudius Marcellus IV,
209	Q. Fabius Maximus V, Q. Fulvius Flaccus IV,
208	M. Claudius Marcellus V, T. Quinctius Crispinus,
207	C. Claudius Nero, M. Livius Salinator,
206	Q. Cæcilius Metellus, L. Veturius Philo,
205	P. Cornelius Scipio, P. Licinius Crassus,
204	M. Cornelius Cethegus, P. Sempronius Tuditanus,
203	Cn. Servilius Caepio, C. Servilius Nepos,
202	T. Claudius Nero, M. Servilius Geminus,
201	Cn. Cornelius Lentulus, P. Aelius Paetus,
200	P. Sulpitius Galba II, C. Aurelius Cotta,
199	L. Cornelius Lentulus, P. Villius Tappulus,
198	T. Quinctius Flaminius, Sex. Aelius Paetus,
197	C. Cornelius Cethegus, Q. Minucius Rufus.

Anni ante
Ep. Chriſt.

196 L. Furius Purpureo.
M. Claudius Marcellus.
195 M. Porcius Cato.
L. Valerius Flaccus.
194 P. Cornelius Scipio Afric. II.
T. Sempronius Longus.
193 L. Cornelius Merula.
Q. Minucius Thermus.
192 L. Quinctius Flaminius.
Cn. Domitius Aenobarbus.
191 M. Acilius Glabrio.
P. Cornelius Scipio Naſica.
190 L. Cornelius Scipio Afatic.
C. Laelius Nepos.
189 Cn. Manlius Vulſo.
M. Fulvius Nobilior.
188 C. Liviſ Salinator.
M. Valerius Meſſalla.
187 M. Aemilius Lepidus.
C. Flaminius Nepos.
186 Sp. Poſtumiſ Albinus.
Q. Martius Philippus.
185 Ap. Claudius Pulcher.
M. Sempronius Tuditanus.
184 P. Claudius Pulcher.
L. Porcius Licinus.
183 Q. Fabius Labco.
M. Claudius Marcellus.
182 L. Aemilius Paullus.
Cn. Baebius Tamphilus.
181 P. Cornelius Cethegus.
M. Baebius Tamphilus.
180 A. Poſtumiſ Albinus.
C. Calpurnius Piſo.
179 L. Manlius Acidinus.
Q. Fulvius Flaccus.
178 M. Iunius Brutus.
A. Manlius Vulſo.
177 C. Claudius Pulcher.
Ti. Sempronius Gracchus.
176 Cn. Cornelius Scipio.
Q. Petilliſ Spurinus.
175 P. Mucius Scauola.
M. Aemilius Lepidus II.
174 Sp. Poſtumiſ Albinus.
Q. Mucius Scauola.
173 L. Poſtumiſ Albinus.
M. Popilliſ Laenas.
172 C. Popilliſ Laenas.
P. Aelius Ligus ex plebe.
171 P. Licinius Craſſus.
C. Caſſius Longinus.
170 A. Hoſtiliſ Mancinus.
A. Atiliſ Serranus.
169 Q. Marciſ Philippus II.
Cn. Seruiliſ Cæpio.
168 L. Aemilius Paullus II.
C. Licinius Craſſus.
167 Q. Aelius Paetus.
M. Iunius Pennus.
166 C. Sulpiciſ Gallus.
M. Claudius Marcellus.
165 T. Manlius Torquatus.
Cn. Octaviſ Nepos.
164 A. Manlius Torquatus.
Q. Caſſius Longinus.
163 Ti. Sempronius Gracchus II.
M. Iuuentinus Thalna.
162 P. Corneliſ Scipio Naſica.
C. Martius Figulus.
161 M. Valerius Meſſalla.
C. Fanniſ Strabo.
160 L. Aniciſ Gallus.
M. Corneliſ Cethegus.
159 Cn. Corneliſ Dolabella.
M. Fulvius Nobilior.

Anni ante
Ep. Chriſt.

158 M. Aemilius Lepidus.
C. Popillius Laenas II.
157 Sex. Iulius Cæſar.
L. Aurelius Oreſtes.
156 L. Cornelius Lentulus.
C. Marciſ Figulus II.
155 P. Cornelius Scipio Naſica II.
M. Claudius Marcellus II.
154 Q. Opimiſ Nepos.
L. Poſtumiſ Albinus.
153 Q. Fulvius Nobilior.
T. Anniſ Luſcus.
152 M. Claudius Marcellus II.
L. Valerius Flaccus.
151 L. Liciniſ Lucullus.
A. Poſtumiſ Albinus.
150 T. Quinctius Flaminius.
M. Aciliſ Balbus.
149 L. Marciſ Cenſorinus.
M. Manliſ Nepos.
148 Sp. Poſtumiſ Albinus.
L. Calpurniſ Piſo.
147 P. Corneliſ Scipio Afric.
C. Liviſ Druſus.
146 Cn. Corneliſ Lentulus.
L. Mummus Achaicus.
145 Q. Fabiſ Aemilianus.
L. Hoſtiliſ Mancinus.
144 Ser. Sulpiciſ Galba.
L. Aureliſ Cotta.
143 Ap. Claudius Pulcher.
Q. Cæciliſ Metellus.
142 L. Cæciliſ Metellus.
Q. Fabiſ Seruiliſ.
141 Cn. Seruiliſ Cæpio.
Q. Pompeiſ Rufus.
140 C. Cæliſ Sapiens.
Q. Seruiliſ Cæpio.
139 Cn. Calpurniſ Piſo.
M. Popilliſ Laenas.
138 Cn. Corneliſ Scipio Naſica.
D. Iunius Brutus.
137 M. Aemilius Lepidus.
C. Hoſtiliſ Mancinus.
136 P. Phuriſ Philus.
Sex. Atiliſ Serranus.
135 Ser. Fulviſ Flaccus.
C. Calpurniſ Piſo.
134 P. Corneliſ Scipio African. II.
C. Fulviſ Flaccus.
133 P. Mucius Scauola.
L. Calpurniſ Piſo Frugi.
132 P. Papilliſ Laenas.
P. Rupiliſ Nepos.
131 P. Liciniſ Craſſus.
L. Valerius Flaccus.
130 M. Perperna.
C. Claudius Pulcher.
129 C. Sempronius Tuditanus.
M. Aquilliſ Nepos.
128 Cn. Octaviſ Nepos.
T. Anniſ Luſcus.
127 L. Caſſius Longinus.
L. Corneliſ Cinna.
126 M. Aemilius Lepidus.
L. Aurelius Oreſtes.
125 M. Plautiſ Hypſæus.
M. Fulviſ Flaccus.
124 C. Caſſius Longinus.
C. Sextiſ Caluſinus.
123 Q. Cæciliſ Metellus.
T. Quinctius Flaminius.
122 Cn. Domitius Aenobarbus.
C. Fanniſ Nepos.
121 Q. Fabiſ Maximus. L. Opimiſ Nepos.
120 P. Maniliſ Nepos. C. Papiriſ Carbo.

L. Cæ-

Anni ante
Ep. Chriſt.

119	L. Cæcilius Metellus.
	L. Aurelius Cotta.
118	M. Porcius Cato.
	Q. Marcius Rex.
117	L. Cæcilius Metellus.
	Q. Mutius Scauola.
116	C. Licinius Geta.
	Q. Fabius Maximus.
115	M. Aemilius Scaurus.
	M. Cæcilius Metellus.
114	M. Acilius Balbus.
	C. Portius Cato.
113	C. Cæcilius Metellus.
	Cn. Papirius Carbo.
112	M. Livius Drusus.
	L. Calpurnius Piso.
111	P. Cornelius Scipio Nafica.
	L. Calpurnius Bestia.
110	M. Minucius Rufus.
	Sp. Postumius Albinus.
109	Q. Cæcilius Metellus.
	M. Iunius Silanus.
108	Ser. Sulpicius Galba.
	M. Aurelius Scaurus.
107	L. Cassius Longinus.
	C. Marius.
106	C. Atilius Serranus.
	Q. Servilius Cæpio.
105	P. Rutilius Rufus.
	C. Manilius Nepos.
104	C. Marius II.
	C. Flavius Fimbria.
103	C. Marius III.
	L. Aurelius Orestes.
102	Q. Marius IV.
	Q. Lutatius Catulus.
101	C. Marius V.
	M. Aquilius Nepos.
100	C. Marius VI.
	L. Valerius Flaccus.
99	M. Antonius.
	A. Postumius Albinus.
98	Q. Cæcilius Metellus.
	T. Didius Nepos.
97	Cn. Cornelius Lentulus.
	P. Licinius Crassus.
96	Cn. Domitius Aenobarbus.
	C. Cassius Longinus.
95	L. Licinius Crassus.
	Q. Mucius Scauola.
94	C. Cælius Caldus.
	L. Domitius Aenobarbus.
93	C. Valerius Flaccus.
	M. Hefennius.
92	C. Claudius Pulcher.
	M. Perperna.
91	L. Marcus Philippus.
	Sex. Iulius Cæſar.
90	L. Iulius Cæſar.
	P. Rutilius Lupus.
89	Cn. Pompeius Strabo.
	L. Porcius Cato.
88	L. Cornelius Sulla.
	Q. Pompeius Rufus.
87	Cn. Octavius Nepos.
	L. Cornelius Cinna.
86	L. Cornelius Cinna II.
	C. Marius VII.
85	L. Cornelius Cinna III.
	Cn. Papirius Carbo.
84	Cn. Papirius Carbo II.
	L. Cornelius Cinna IV.
83	L. Cornelius Scipio Asiaticus.
	C. Norbanus Flaccus.
82	C. Marius.
	Cn. Papirius Carbo III.

Anni ante
Ep. Chriſt.

81	M. Tullius Decula.
	Cn. Cornelius Dolabella.
80	L. Cornelius Sulla II.
	Q. Cæcilius Metellus Pius.
79	Q. Servilius Vatia.
	Ap. Claudius Pulcher.
78	M. Aemilius Lepidus.
	Q. Lutatius Catulus.
77	D. Iunius Brutus.
	M. Aemilius Lepidus.
76	Cn. Octavius Nepos.
	C. Scribonius Curio.
75	L. Octavius Nepos.
	C. Aurelius Cotta.
74	Licinius Lucullus.
	M. Aurelius Cotta.
73	M. Terentius Varro.
	C. Cassius Longinus.
72	L. Gellius Poplicola.
	Cn. Cornelius Lentulus.
71	Cn. Aufidius Orestes.
	P. Cornelius Lentulus.
70	Cn. Pompeius Magnus.
	M. Licinius Crassus.
69	Q. Hortenius.
68	Q. Cæcilius Metellus.
	L. Cæcilius Metellus.
	Q. Marcius Rex.
67	C. Calpurnius Piso.
	M. Acilius Glabrio.
66	M. Aemilius Lepidus.
	L. Volcatius Tullus.
65	P. Cornelius Sulla.
	P. Antronius Pactus.
64	L. Iulius Cæſar.
	C. Marcius Figulus.
63	M. Tullius Cicero.
	C. Antonius Nepos.
62	D. Iunius Silanus.
	L. Licinius Murena.
61	M. Pupius Piso.
	M. Valerius Messala.
60	L. Afranius.
	Q. Cæcilius Metellus Celer.
59	C. Iulius Cæſar.
	M. Calpurnius Bibulus.
58	L. Calpurnius Piso.
	A. Gabinius.
57	P. Cornelius Lentulus Spinther.
	Q. Cæcilius Metellus.
56	Cn. Cornelius Lentulus.
	L. Marcus Philippus.
55	Cn. Pompeius Magnus II.
	M. Licinius Crassus II.
54	L. Domitius Aenobarbus.
	Ap. Claudius Pulcher.
53	Cn. Domitius Calvinus.
	M. Valerius Messala.
52	Cn. Pompeius Magnus III.
	Q. Cæcilius Metellus.
51	Ser. Sulpicius Rufus.
	M. Claudius Marcellus.
50	L. Aemilius Paullus.
	C. Claudius Marcellus.
49	C. Claudius Marcellus II.
	L. Cornelius Lentulus.
48	C. Iulius Cæſar II.
	P. Servilius Vatia.
47	Q. Fufius Calenus.
	P. Varronius.
46	C. Iulius Cæſar III.
	M. Aemilius Lepidus.
45	C. Iulius Cæſar IV. Sine collega.
	C. Iulius Cæſar V.
44	M. Antonius Nepos.
	C. Vibius Pansa.
43	A. Hirtius. Suffecti. Cæſar Octavianus, & Q. Pedius.

M. Aemi-

Anni ante Ep. Chriſt.	
42	M. Æmilius Lepidus II. L. Munatius Plancus.
41	P. Seruilus Vatia Ifauricus. L. Antonius.
40	Cn. Domitius Caluinus II. C. Afinius Pollio.
39	L. Marcus Cenſorinus. C. Caluſius Sabinus.
38	Ap. Claudius Pulcher. C. Norbanus Flauus.
37	M. Vipſianus Agrippa. L. Caninius Gallus.
36	L. Gellius Poplicola. M. Cocceius Nerua.
35	L. Cornificius. Sex Pompeius.
34	L. Scribonius Libo. M. Antonius II. Sed abdic. & ſubſtituit. L. Sempronium Atratinum.
33	C. Cæſar Octauianus II. L. Volcatius Tullus.
32	Cn. Domitius Ænobarbus. C. Soſius Nepos.
31	C. Cæſar Octauianus III. M. Valerius Meſſalla Coruinus.
30	C. Cæſar Octauianus IV. M. Licinus Craſſus.
29	C. Cæſar Octauianus V. Sex. Appuleius.
28	C. Cæſar Octauianus VI. M. Hiſpan. Agrippa II.
27	C. Cæſar Octauianus VII. M. Hiſpan. Agrippa III.
26	C. Cæſar Octauianus VIII. T. Statilius Taurus II.
25	C. Cæſar Octauianus IX. M. Iunius Silanus.
24	C. Cæſar Octauianus X. C. Norbanus Flaccus.
23	C. Cæſar Octauianus XI. A. Terentius Murena.
22	M. Claudius Marcellus. L. Arruntinus.
21	Q. Æmilius Lepidus. M. Lollius.
20	M. Appuleius Nepot. P. Silius Nerua.
19	C. Sentius Saturninus. Q. Lucretius Cinna Viſpillo.
18	Cn. Cornelius Lentulus. P. Cornelius Lentulus.
17	C. Furnius. P. Iulius Silanus.
16	L. Domitius Ænobarbus. P. Cornelius Scipio.
15	M. Liuius Drufus Libo. Cn. Calpurnius Piſo.
14	M. Licinius Craſſus. C. Cornelius Lentulus.
13	Ti. Claudius Nero. P. Quinctilius Varus.
12	M. Valerius Meſſalla. P. Sulpicius Quirinus.
11	Paul. Fabius Max. Q. Ælius Tubero.
10	Iul. Antonius. Q. Fabius Max. Africanus.
9	Cl. Drufus Nero. I. Quinctius Criſpinus.
8	C. Marcus Cenſorinus. C. Afinius Gallus.
7	Ti. Cl. Druf. Nero II. Cn. Calpurnius Piſo II.
6	D. Lælius Balbus. C. Antiftius Vetus.

Anni ante Ep. Chriſt.	
5	C. Cæſar Octauian. XII. L. Cornelius Sulla.
4	C. Caluſius Sabinus II. L. Patienus Rufus.
3	Cn. Cornelius Lentulus. M. Valerius Meſſalinus.
2	C. Cæſar Octauian. XIII. M. Plautius Silanus.
1	Coffus Cornelius Lentulus. L. Calpurnius Piſo.

CHRISTI Anni iuxta Epocham Vulgarem.

1	C. Iulius Cæſar Auguſti Nepos. L. Æmilius Paullus.
2	P. Vinicius Nepos. P. Alphinius Varus.
3	L. Aelius Lamia. L. Seruilus Geminus.
4	Sex. Aelius Catus. C. Sentius Saturninus.
5	L. Valerius Meſſalla. Cn. Cornelius Cinna Magnus.
6	M. Æmilius Lepidus. L. Arruntius Nepos.
7	A. Licinius Nerua. Q. Cæcilius Metellus Creticus.
8	M. Furius Camillus. Sex. Nonius Quinctilianus.
9	Q. Sulpicius Camerinus. C. Poppæus Sabinus.
10	P. Cornelius Dolabella. C. Iulius Silanus.
11	M. Æmilius Lepidus. T. Statilius Taurus.
12	Ti. Germanicus Cæſar. C. Fonteius Capito.
13	C. Silius Nepos. L. Munacius Plancus.
14	Sex. Pompeius Nepos. Sex. Appuleius Nepos.
15	Drufus Iulius Cæſar. C. Norbanus Flaccus.
16	T. Statilius Seſenna. L. Scribonius Libo.
17	C. Cælius Rufus. L. Pomponius Jaccus.
18	Cl. Tib. Nero III. Germanicus Cæſar II.
19	M. Iunius Silanus. L. Norbanus Balbus.
20	L. Valerius Meſſalla. M. Aurelius Cotta.
21	Cl. Tiberius Nero IV. Drufus Iul. Cæſar II.
22	C. Sulpicius Galba. D. Haterius Agrippa.
23	C. Afinius Pollio. C. Antiftius Vetus.
24	Sex. Cornelius Cethego. L. Viſellius Varro.
25	Coffus Cornelius Lentulus. C. Caluſius Sabinus.
26	Cn. Cornelius Lentulus. C. Caluſius Sabinus.
27	M. Licinius Craſſus. L. Calpurnius Piſo.
28	Ap. Iunius Silanus. P. Silius Nerua.
29	C. Rubellius Geminus. C. Futius Geminus.
30	I. Caſſius Longinus. M. Vinicius Quartinus.
31	Cl. Tib. Nero Cæſar V. L. Aelius Silanus.
32	Cn. Domitius Ænobarbus. A. Vitellius Nepos.
33	Serg. Sulpicius Galba. L. Cornelius Scilla.

Z

Paul-

Anni Ep. Christi.		Anni Ep. Christi.	
34	Paullus Fabius Perficus . L. Vitellius Nepos .	72	Flau. Vespasianus IV. T. Vespasianus Cæsar II.
35	C. Cestus Camerinus , M. Servilius Rufus .	73	D. Flau. Domitianus . M. Valerius Messalinus .
36	Q. Plautius Laelianus , Sex. Papinius Gallianus .	74	Fl. Vespasianus V. T. Vespasianus III.
37	Cn. Acerronius Proculus . C. Porcius Nigrinus ,	75	Flau. Vespasianus VI. T. Vespasianus IV.
38	C. Cæsar Caligula II. L. Apronius Cæfianus ,	76	Flau. Vespasianus VII. T. Vespasianus V.
39	M. Aquillius Iulianus . P. Nonius Asprenas .	77	Flau. Vespasianus VIII. T. Vespasianus VI.
40	C. Cæsar Caligula III, folus, deinde L. Gellius ,	78	L. Ceionius Commodus Verus . C. Cornelius Priscus .
41	C. Cæsar Caligula IV. Cn. Sentius Saturninus .	79	Flau. Vespasianus IX. T. Vespasianus VII.
42	Ti. Claudius Imp. II. L. Licinius Largus .	80	T. Vespasianus Imper. VIII. Fl. Domitianus VII.
43	Ti. Claudius Imp. III, L. Vitellius II,	81	M. Plautius Siluanus . T. Annus Pollio .
44	L. Quinctius Crispinus II, T. Statilius Taurus ,	82	Flau. Domitianus VIII. T. Flavius Sabinus .
45	M. Vinitius Quartinus II. M. Statilius Corvinus .	83	Flau. Domitianus IX. T. Virginus Rufus .
46	C. Valerius Asiaticus II, M. Valerius Messala ,	84	Flau. Domitianus Imper. X. Ap. Iunius Sabinus .
47	Claud. Imp. IV, C. Vitellius Nepos III.	85	Flau. Domitianus Imper. XI. T. Aurelianus Fulvius .
48	A. Vitellius postea Imp. L. Vipsanius Poplicola ,	86	Flau. Domitian. Imp. XII. Ser. Cornelius Dolabella .
49	C. Pompeius Gallus . Q. Veranius Lætus .	87	Flau. Domitianus Imper. XIII. A. Volusius Saturninus .
50	C. Antistius Vetus . M. Sullius Rufus ,	88	Flau. Domitianus Imp. XIV. L. Minucius Rufus .
51	Ti. Claud. Imp. V, Ser. Cornelius Scipio Orfitus ,	89	T. Aurelius Fulvius . A. Sempronius Atratinus .
52	P. Cornelius Sulla . L. Siluius Otho ,	90	Flau. Domitian. Imper. XV. M. Cocceius Nerua II.
53	D. Iunius Silanus . Q. Haterius Antonius .	91	M. Vulpus Traianus . M. Acilius Glabrio .
54	Q. Asinius Marcellus . M. Acilius Auiola ,	92	Flau. Domitian. Imper. XVI. A. Volusius Saturninus II.
55	Nero Claudius Imp. L. Antistius Vetus .	93	Sex. Pompeius Collega . Cornelius Priscus .
56	Q. Volusius Saturninus . P. Cornelius Scipio .	94	L. Nonius Asprenas . M. Arricinus Clemens .
57	Nero Claudius Imper. II, L. Calpurnius Piso .	95	Flau. Domitian. Imper. XVII. T. Flavius Clemens .
58	Nero Claudius Imper. III, M. Valerius Messala .		<i>Consulatus Domitiani , quando fuit successus se-</i> <i>xies subintelligendi sunt, licet eos non posuerim.</i>
59	C. Vipsanius Poplicola . L. Fonteius Capito .	96	C. Fulvius Valens . C. Antistius Vetus .
60	Nero Claudius Imper. IV. Cossus Cornelius Lentulus .	97	M. Cocceius Nerua Imper. III. T. Virginus Rufus III.
61	C. Cæsonius Paetus , T. Petronius Sabinus .	98	M. Cocceius Nerua Imp. IV. M. Vlpus Traianus II.
62	P. Marius Celsus . L. Asinius Gallus .	99	C. Sotius Senecio . A. Cornelius Palma .
63	L. Memmius Regulus . T. Virginus Rufus .	100	M. Vlpus Traianus Imp. III. M. Cornelius Fronto .
64	C. Lecanius Bassus . M. Licinius Crassus .		<i>C. Plinius Iunior , & Cornutus Tertullus hono-</i> <i>rarij .</i>
65	P. Siluius Nertæ , C. Iulius Vestinus ,	101	M. Vlpus Traianus Imper. IV. Sex. Articulcius Paetus .
66	C. Suetonius Paullinus . L. Pontius Teletinus ,	102	C. Sotius Senecio II. T. Licinius Sura .
67	L. Fonteius Capito . C. Iulius Rufus .	103	M. Vlpus Traianus Imper. V. L. Appius Maximus .
68	C. Silius Italicus . M. Galerius Trachalus .	104	Suranus . P. Ncratius Marcellus .
69	Serg. Sulp. Galba Imp. T. Vinius Crispinianus .	105	T. Iulius Candidus , A. Iulius Quadratus .
70	Flau. Vespasianus Imper. II. T. Vespasianus Cæsar .	106	L. Ceionius Commodus . L. Tutius Certalis .
71	Fl. Vespasianus. III. M. Cocceius Nerua .	107	C. Sotius Senecio III. L. Licinius Sura II.

Anni Ep.
Christi.

108 Ap. Annii Trebonius.
M. Atilius Bradua.
109 M. Valerius Messalla.
C. Popilius Peditus.
110 Claudius Crispinus.
Solenus Orfitus Hasta.
111 L. Calpurnius Piso.
M. Vettius Rusticus.
112 M. Vlpianus Traianus Imper. VI.
C. Iulius Africanus.
113 L. Publius Celsus.
C. Clodius Crispinus.
114 Q. Ninnius Hasta.
P. Manlius Vopiscus.
115 Hadrianus, & Salinator.
116 Æmilius Ælianus.
L. Antistius Vetus.
117 Quinctius Niger.
T. Vipsianus Apronianus.
118 Hadrianus Imper. II.
T. Claudius Fuscus.
119 Ael. Hadrian. Imper. III.
Q. Iunius Rusticus.
120 L. Catilius Seuerus.
T. Aurelius Antoninus.
121 M. Annii Verus II. & Augur.
122 M. Acilius Aviola.
C. Corellius Pansa.
123 Q. Arrius Paetinus.
C. Veranius Apronianus.
124 M. Acilius Glabrio.
C. Bellicius Torquatus.
125 P. Cornelius Scip. Asiaticus.
C. Vettius Aquilinus.
126 M. Lollius Peditus.
Q. Iunius Lepidus.
127 Gallicanus.
C. Cælius Titianus.
128 L. Nonius Alpinus.
M. Annii Libo.
129 P. Iuuentius Celsus.
Q. Iunius Balbus.
130 Q. Fabius Catullinus.
M. Flavius Aper.
131 Ser. Octavius Lenax.
M. Antonius Rufinus.
132 Serius Augurinus.
Arrius Seuerianus.
133 Heberus.
Iunius Silanus Sifenna.
134 C. Iulius Seruilius.
C. Vibius Iuuentius.
135 Pompeianus Lupercus.
L. Iulius Atticus.
136 L. Ceionius Commodus Verus.
Sex. Veturienus.
137 L. Aelius Hadrianus.
P. Cælius Balbinus.
138 Sulpicius Camerinus.
Quinct. Niger Magnus.
139 Antoninus Pius Imper. II.
Bruttius Præfens.
140 Antoninus Pius Imper. III.
M. Aurelius Cæsar.
141 M. Pæduceus Priscinus.
T. Hoenius Seuerus.
142 L. Cuspius Rufinus.
L. Statius Quadratus.
143 T. Bellicius Torquatus.
T. Claudius Atticus.
144 Lollianus Avitus.
C. Gaius Maximus.
145 Antoninus Pius Imper. IV.
M. Aurelius Cæsar II.
146 Sex. Erucius Clarus II.
Cn. Claudius Seuerus.

Anni Ep.
Christi.

147 M. Valerius Largus.
M. Valerius Messalinus.
148 C. Bellicius Torquatus.
M. Saluius Iulianus.
149 Ser. Corn. Scipio Orfitus.
Q. Nonius Priscus.
150 Romulus Gallicanus.
Antistius Vetus.
151 Sex. Quinctilius Gordianus.
Sex. Quinctil. Max.
152 Sex. Acilius Glabrio.
C. Valerius Verianus.
153 Bruttius Præfens II.
M. Antonius Rufinus.
154 M. Aurelius Cæsar II.
Sextilius Lateranus.
155 C. Iulius Seuerus.
M. Rufinus Sabinianus.
156 M. Ceionius Siluanus.
C. Serius Augurinus.
157 Barbatus.
Regulus.
158 Q. Flavius Tertullus.
C. Sacerdos.
159 Plautius Quinctillus.
Stadius Priscus.
160 T. Vibius Batus.
Ap. Annii Bradua.
161 M. Aurelius Imper. III.
L. Aurelius Cæsar II.
162 Q. Iunius Rusticus.
Vettius Aquilinus.
163 L. Papirius Ælianus.
Iunius Pastor.
164 C. Iulius Macrinus.
L. Cornelius Celsus.
165 L. Arrius Pudens.
M. Gaius Orfitus.
166 Q. Seruilius Pudens.
L. Fufidius Pollio.
167 L. Aurelius Verus Imper. III.
T. Vinidius Quadratus.
168 L. Vettius Paullus.
T. Iunius Montanus.
169 Solius Priscus.
Q. Cælius Apollinaris.
170 L. Iulius Clarus.
M. Aurelius Cethegus.
171 T. Ticinus Serenus.
C. Scoedius Natta.
172 Claudius Maximus.
Cornelius Scipio Orfitus.
173 M. Aurelius Seuerus II.
T. Claudius Pompeianus.
174 Annii Trebonius Gallus.
L. Flaccus.
175 Calpurnius Piso.
M. Saluius Iulianus.
176 T. Vitrasius Pollio.
M. Flavius Aper.
177 L. Aurelius Commodus Imper.
Plautius Quinctillus.
178 Vettius Rustus.
Cornelius Scipio Orfitus.
179 L. Aurelius Commodus Imper. II.
Vespronius Candidus.
180 Bruttius Præfens.
Sex. Quinctilius Gordianus.
181 L. Aurelius Commodus Imper. III.
Antistius Burrhus.
182 Petronius Mamertinus.
M. Vettius Trebellius.
183 L. Aurelius Commodus Imp. IV.
M. Aufidius Victorinus.
184 M. Eggius Martellus.
M. Papirius Ælianus.

Anni Ep. Christi.		Anni Ep. Christi.	
185	M. Atilius Bradua.] Triarius Maternus.	224	Claudius Iulianus. Claudius Crispinus.
186	L. Aurelius Commodus V. M. Acilius Glabrio.	225	L. Turpilius Dexter. M. Mæcius Rufus.
187	Clodius Crispinus. Papirius Aelianus.	226	M. Aurelius Alexand. Seuerus Imper. II. C. Quinctillius Marcellus.
188	C. Ailius Fulcianus. Duillius Silanus.	227	Cælius Balbinus. M. Clodius Pupienus.
189	Iunius Silanus. Q. Seruilius Silanus.	228	Vettius Modestus. Probus.
190	M. Aurelius Commodus Imper. VI. Petronius Septimianus.	229	M. Aurelius Alex. Seuerus Imper. III. Cassius Apron. Dio.
191	Cassius Apronianus. M. Atilius Bradua II.	230	Calpurnius Agricola. Clementinus.
192	L. Aurelius Commodus Imp. VII. L. Heluius Pertinax.	231	T. Claudius Pompeianus. Felicianus.
193	Q. Solfius Falno. C. Iulius Clarus.	232	Iulius Lupus. Maximus.
194	L. Septimius Seuerus Imper. II. Clodius Albinus.	233	Maximus II. Quinius Paternus.
195	Q. Flavius Tertullus. T. Flavius Clemens.	234	Maximus III. Urbanus.
196	Cn. Domitius Dexter. L. Valerius Messalla.	235	L. Catilius Seuerus. L. Ragonius Vrinatius Quinctian.
197	Ap. Claudius Lateranus. M. Marius Rufinus.	236	C. Iulius Maximus Imper. C. Iulius Africanus.
198	T. Aterius Saturninus. C. Annius Trebonius.	237	P. Titius Perpetuus. L. Quinius Rusticus Cornelianus.
199	P. Cornelius Anullinus. M. Aufidius Fronto.	238	M. Vlpianus Crinitus. C. Nonius Proculus Pontianus.
200	Ti. Claudius Seuerus. C. Aufidius Victorinus.	239	M. Antonius Gordianus Imper. M. Aciolus Auiola.
201	L. Annius Fabianus. M. Nonius Mucianus.	240	Vettius Sabinus. Venustus.
202	L. Septimius Seuerus Imper. III. M. Aurelius Cæsar.	241	M. Antonius Gordianus Imper. II. T. Claudius Pompeianus.
203	P. Septimius Geta. L. Septimius Plautianus.	242	C. Aufidius Atticus. C. Alinius Prætextatus.
204	L. Fabius Septimius. M. Annius Libo.	243	C. Iulius Africanus. Aemilius Pappus.
205	M. Aurelius Antoninus Imper. II. P. Septimius Geta II.	244	Fulvius Aemilianus. Peregrinus.
206	M. Nummius Annius. Fulvius Aemilianus.	245	M. Iulius Philippus Imper. Ti. Fabius Titianus.
207	M. Flavius Aper. Q. Ailius Maximus.	246	Bruttius Præfens. Nummius Albinus.
208	M. Aurelius Antoninus Imper. III. P. Septimius Geta III.	247	M. Iulius Philippus Imper. II. M. Iulius Philippus Cæsar.
209	Ti. Claudius Pompeianus. Lollianus Auitus.	248	M. Iulius Philippus Imper. III. M. Iulius Philippus Cæsar II.
210	M. Acilius Faustinus. C. Cætonius Macer.	249	Fulvius Aemilianus. Vettius Aquilinus.
211	Q. Epidius Rufus. Pomponius Bassus.	250	Decius Augustus Imper. II. Annius Maximus Gratus.
212	L. Pompeius Asper, & alter Asper.	251	Decius Augustus Imper. III. Q. Herennius Etruscus.
213	M. Antoninus Caracalla Imp. IV. P. Cælius Balbinus.	252	C. Vib. Trebonian. Gallus. C. Vibius Volufianus.
214	Silius Messalla. Q. Aquilius Sabinus.	253	C. Vib. Volufianus II. M. Valerius Maximus.
215	Aemilius Lætus. Anicius Cerealis.	254	Licin. Valerian. II. Gallienus.
216	Q. Aquilius Sabinus. Sex. Cornelius Anullinus.	255	Licin. Valerian. III. Gallienus II.
217	Bruttius Præfens. Extricatus.	256	M. Valerius Maximus. M. Acilius Glabrio.
218	M. Opelius Antonin. Diadumenus Cæsar, & Aduentus.	257	Licin. Valerian. IV. Gallienus III.
219	M. Aurelius Antoninus Aug. II. & Sacerdos.	258	M. Aurelius Memmius Fuscus. Pomponius Bassus.
220	M. Aurelius Antonin. III. M. Aurelius Eutythianus.	259	Gallienus IV. Valerianus Iunior.
221	Annius Gratus. Claudius Seleucus.	260	Fulvius Aemilianus. Pomponius Bassus II.
222	M. Aurelius Antoninus IV. M. Aurelius Alexander Seuerus.	261	Gallienus V. Patron. Volufianus.
223	Maximus. Papirius Aelianus.	262	Gallienus VI. Pompeius Faustinus.
		263	Nummius Albinus. Maximus Dexter.
		264	Licinius Gallienus VII. Aemilius Saturninus.

Anni Ep. Christi.	
265	Licinius Valerianus Cæsar. L. Cæsonius Macer Lucillus.
266	Licinius Gallienus VIII. Sabinillus.
267	Quinius Paternus. Arcefilaus.
268	Quinius Paternus II. Maximianus.
269	M. Aurel. Claud. Imper. Quinius Paternus III.
270	Flau. Antiochianus. Furius Orfitus.
271	L. Domitius Val. Aurel. Imper. C. Iulius Capitolinus.
272	Quietus. Voldumianus.
273	M. Claudius Tacitus. Furius Placidianus.
274	L. Domitius Val. Aurelian. Imp. II. C. Iulius Capitolinus.
275	L. Domitius Val. Aurelian. Imp. III. T. Nonnius Marcellinus.
276	M. Claudius Tacitus Imper. II. Fulvius Æmilianus.
277	M. Aurelius Probus Imp. II. M. Furius Lupus.
278	M. Aurelius Probus Imper. II. M. Furius Lupus.
279	M. Aurelius Probus Imper. IV. C. Iunius Tiberianus.
280	Iunius Messalla. Gratus.
281	M. Aurelius Probus Imper. IV. C. Iulius Tiberianus.
282	M. Aurelius Probus Imper. V. Pomponius Victorinus.
283	M. Aurelius Carus Imper. II. M. Aurelius Carinus Cæsar.
284	M. Aurelius Carus Imper. II. M. Aurelius Numerianus Imper.
285	Valer. Diocletianus Imp. II. Aristobulus.
286	Maximus Iunius Priscillianus. Vettius Aquilinus.
287	C. Valerius Diocletianus Imper. III. Maximianus Herculeus.
288	M. Aurelius Maximus. Pomponius Ianuarius.
289	Annius Bassus. L. Ragonius Quintianus.
290	C. Valerius Diocletianus Imper. IV. Valerius Maximianus II.
291	C. Iunius Tiberianus. Cassius Dio.
292	Afranius Hannibalianus. M. Aurelius Asclepodotus.
293	C. Valer. Diocletian. Imper. V. Val. Maximianus III.
294	Constantius Chlorus. Galerius Maximianus.
295	Nummius Tuscus. Annius Cornelius Anullinus.
296	C. Valer. Diocletian. VI. Constantius Cæf. II.
297	Maximianus Hercul. V. Galer. Maximian. Cæsar. II.
298	Anitius Faustus. Seuerus Gallus.
299	C. Valer. Diocletian. VII. Maximian. Hercul. VI.
300	Constantius Chlorus III. Galer. Maximian. Armentarius III.
301	Postumius Titianus. Fl. Popillius Nepotianus.
302	Constantius Chlorus IV. Galer. Maxim. Armentar. IV.
303	C. Val. Diocletian. VIII. Maximian. Hercul. VII.

Anni Ep. Christi.	
304	C. Val. Diocletian. IX. Maximianus Hercul. VIII.
305	Constantius Chlorus V. Galer. Maxim. Armentar. V.
306	Constantius Chlorus VI. Galer. Maxim. Armen. VI.
307	Maximian. Hercul. IX. Constantinus.
308	C. Valer. Diocletian. X. Galer. Maxim. Arment. VII.
309	Maxentius. Romulus.
310	Maxentius. Sine Collega.
311	Galerius Maximianus Aug. VIII. Licinius Augustus.
312	Fl. Val. Constantinus Aug. II. Licinius Aug. II.
313	Fl. Val. Constantinus Aug. III. Licinius Augustus III.
314	Ceionius Rufus Volusianus. Anianus.
315	Fl. Val. Constantinus Aug. IV. Licinius Aug. IV.
316	Rufius Cæcina Sabinus. Q. Aradius Rufinus.
317	Quinius Gallicanus. Septimius Bassus.
318	Licinius Augustus V. Crispus Cæsar.
319	Fl. Val. Constantinus Aug. V. Licinius Cæsar.
320	Fl. Val. Constantinus Aug. VI. Constantinus Iunius Cæf.
321	Crispus Cæsar II. Constantinus Cæsar II.
322	Petronius Probianus. Anicius Iulianus.
323	Acilius Seuerus. Fl. Iunius Rufinus.
324	Crispus Cæsar III. Constantinus Cæsar III.
325	Anicius Paullinus. Publius Iulianus.
326	Fl. Valerius Constantinus Aug. VII. Iulius Constantius.
327	Constantinus Cæsar IV. Maximus Batilius.
328	Fl. Magnus Ianuarius. Fabius Iustus.
329	Fl. Val. Constantinus Aug. VIII. Constantinus Cæsar V.
330	Quinius Gallicanus. L. Aurelius Symmachus.
331	Annius Bassus. Ablauus Ægyptius.
332	Quinius Pacatianus. Mecinius Hilarianus.
333	Fl. Valerius Delmatius. M. Aurelius Xenophilus.
334	L. Ranius Optatus. Anicius Faustus Paullinus.
335	Fl. Valerius Constantius. C. Ceionius Albinus.
336	Fl. Popillius Nepotianus. Facundus, seu Secundus.
337	T. Fabius Ticianus. Felicianus.
338	Vrfus . . . . . Polemius . . . . .
339	Fl. Val. Constantius Aug. II. Constans Augustus.
340	Fl. Septimius Acyndinus. L. Aradius Proculus.
341	Fl. Antonius Marcellianus. Cælius Probinus.
342	Constantius Aug. III. Constans Aug. II.
343	M. Memmius Placidus. Fl. Pitidius Romulus.

Anni Ep.
Christi.

344	Domitius Leontius. Salustius.
345	Amantius Ceionius. Rufius Albinus.
346	Constantius Aug. IV. Constans Aug. III.
347	Fl. Rufinus. Fl. Eusebius.
348	Fl. Philippus. Fl. Saellas.
349	Vlpus Limenius. Fabius Catullinus.
350	Sergius . . . Nigrianus.
351	<i>Post Consulatum Sergi, & Nigriani.</i>
352	Constantius Augustus V. Constantius Gallus Cæsar.
353	Constantius Aug. VI. Constantius Gallus II.
354	Constantius Aug. VII. Constantius Gallus III.
355	Fl. Arbetius. Mauortius Lollianus.
356	Constantius Aug. VIII. Cl. Iulianus Cæsar.
357	Constantius Aug. IX. Cl. Iulianus Cæsar II.
358	Datianus. Nepotius Cercalis.
359	Eusebius. Hypatius.
360	Constantius Augustus X. Cl. Iulianus Cæsar III.
361	Fl. Taurus. Fl. Florentius.
362	Fl. Mamertinus. Fl. Neuita.
363	Cl. Iulianus Aug. IV. Secundus Salustius.
364	Iouianus Aug. Varronianus <i>puer nobil.</i>
365	Valentinianus Augustus. Valens Augustus.
366	Gratianus <i>puer.</i> Fl. Dagalaifus.
367	Fl. Lupicinus. Fl. Iouinus.
368	Valentinianus Aug. II. Valens Aug. II.
369	Felix Valentinianus. Sex. Aurelius Victor.
370	Valentinianus Augustus III. Valens Aug. III.
371	Gratianus Augustus II. Sex. Anicius Probus.
372	Fl. Modestus. Fl. Arintheus.
373	Valentinianus Aug. IV. Valens Aug. IV.
374	Gratianus Aug. III. Fl. Equitius V. C.
375	<i>Post Consulatum Gratiani III. & Equitij.</i>
376	Valens Aug. V. Valentinianus <i>Junior</i> Aug.
377	Gratianus Aug. IV. Fl. Merobaudes V. C.
378	Valens Aug. VI. Valentinianus Augustus II.
379	D. Ausonius Gallus. Q. Clodius Olybrius.
380	Gratianus Aug. V. Theodosius Aug.
381	Postumus Syagrius. Fl. Annius Eucherius.
382	Postumus Syagrius II. Fl. Antonius.
383	Fl. Merobaudes II. Fl. Saturninus.
384	Fl. Ricimer. Fl. Clearchus.
385	Arcadius Augustus. Fl. Bauto.
386	Fl. Honorius <i>puer.</i> Fl. Euodius.
387	Valentinianus Augustus III. Fl. Eutropius.
388	Theodosius Aug. II. Fl. Cynegius.

Anni Ep.
Christi.

389	Fl. Timasius. Fl. Promotus.
390	Valentinianus Augustus IV. Fl. Neoterius.
391	Ti. Fabius Titianus. Q. Aurelius Symmachus.
392	Arcadius Aug. II. Fl. Rufinus.
393	Theodosius Aug. III. Fl. Abundantius.
394	Arcadius Aug. III. Honorius Aug. II.
395	Sex. Anicius Olybrius. Sex. Anicius Probinus.
396	Arcadius Aug. IV. Honorius Aug. III.
397	Fl. Cæsareus. Pontius Atticus.
398	Honorius Aug. IV. Fl. Euthychianus.
399	Manlius Theodorus. Fl. Eutropius.
400	F. Stilicho V. C. Fl. Aurelianus.
401	Ragonius Celsus. Fl. Frauitta.
402	Arcadius Aug. V. Honorius Aug. V.
403	Theodosius <i>Junior</i> Aug. Fl. Rumoridus.
404	Honorius Augustus VI. Fl. Aristaenetus.
405	Fl. Stilicho V. C. II. Fl. Anthemius.]
406	Arcadius Aug. VI. Sex. Anicius Probus.
407	Honorius Aug. VII. Theodosius Aug. II.
408	Anitius Bassus. Fl. Philippus.
409	Honorius Aug. VIII. Theodosius Aug. III.
410	Fl. Varanes. Fl. Tertullus.
411	Theodosius Aug. IV. <i>sine Collega.</i>
412	Honorius Aug. IX. Theodosius Augustus V.
413	Fl. Lucianus. Fl. Herodianus.
414	Fl. Constantius V. C. Fl. Constans.
415	Honorius Aug. X. Theodosius Aug. VI.
416	Theodosius August. VII. Iunius Quartus Palladius.
417	Honorius Aug. XI. Fl. Constantius V. C. II.
418	Honorius Augustus XII. Theodosius Augustus VIII.
419	Fl. Monaxius. Fl. Plintha.
420	Theodosius Augustus IX. Fl. Constantius V. C. III.
421	Fl. Agricola. Fl. Eustathius.
422	Honorius Aug. XIII. Theodosius Aug. X.
423	Rufius Marinianus. Fl. Asclepiodotus.
424	Fl. Castinus. Fl. Victor.
425	Theodosius Aug. XI. Placid. Valentinianus Cæsar.
426	Theodosius Augustus XII. Valentinianus August. II.
427	Fl. Hierius. Fl. Ardaburius.
428	Fl. Felix. Fl. Taurus.
429	Fl. Florentius. Fl. Dionysius.
430	Theodosius Aug. XIII. Valentinianus August. III.
431	Anicius Bassus. Fl. Antiochus.
432	Fl. Aëtius V. C. Fl. Valerius.
433	Theodosius Aug. XIV. Fl. Anicius Maximus.
434	Fl. Aspar. Fl. Ariobindus.
435	Theodosius Aug. XV. Valentinianus Aug. IV.
436	Fl. Isidorus. Fl. Lenator.

Fl. Ac-

Anni Ep. Christi.		Anni Ep. Christi.	
437	Fl. Aetius V. C. II. Fl. Sigituuldus.	489	Anicius Probinus. Eusebius Chronio.
438	Theodosius Aug. XVI. Anicius Glabrio Faustus.	490	Anicius Faustus. Fl. Longinus II.
439	Theodosius Aug. XVII. Fl. Festus.	491	Fl. Olybrius <i>Junior sine Collega.</i>
440	Valentinianus Aug. V. Fl. Anatolius.	492	Anastafius Aug. Fl. Rufinus.
441	Fl. Cyrus Panapolites <i>sine Collega.</i>	493	Decius Albinus. Eutebius Chronio II.
442	Fl. Dioscorus. Fl. Eudoxius.	494	Fl. Prætidius. Turcius Asterius.
443	Fl. Anicius Maximus. Fl. Paternus.	495	Fl. Viator. Fl. Aemilius.
444	Theodosius Aug. XVIII. Decius Albinus.	496	Fl. Paullus <i>sine Collega.</i>
445	Valentinianus Aug. VI. Fl. Nonius.	497	Anastafius Aug. II. <i>sine Collega.</i>
446	Fl. Aetius V. C. III. Q. Aurelius Symmachus.	498	Decius Paullinus. Ioannes Scitha.
447	Fl. Ardaburius. Probus Alypius.	499	Fl. Ioannes Gibbus. Fl. Asclepius.
448	Rufius Postumianus. Fl. Zeno.	500	Fl. Patricius. Fl. Hypatius.
449	Fl. Protogenes. Turcius Secund. Aftenius.	501	Fl. Pompeius. Rufius Auienus.
450	Valentinianus Aug. VII. Gennadius Auienus.	502	Rufius Anienus <i>Junior.</i> Fl. Probus.
451	Marcianus Augustus. Clodius Adelphius.	503	Fl. Dexecratus. Fl. Volufianus.
452	Fl. Herculanus. Fl. Alporatius.	504	Fl. Cethacus <i>sine Collega.</i>
453	Fl. Opilio. Fl. Vincomalus.	505	Manlius Theodorus. Fl. Sabinianus.
454	Fl. Aetius. Fl. Studius.	506	Fl. Meffalla. Fl. Areobinda.
455	Valentinianus Augustus VIII. Fl. Anthemius.	507	Anastafius Aug. III. Venantius Decius.
456	Fl. Ioannes. Fl. Varanes.	508	Venantius Decius <i>Junior.</i> Fl. Celer.
457	Fl. Constantinus. Fl. Rufus.	509	Opportunus V. C. <i>sine Collega.</i>
458	Leo Augustus. Maioranus Augustus.	510	Manlius Seuerinus Boetius. Fl. Eutharicus.
459	Fl. Ricimer. Fl. Patricius.	511	Felix Gallus. Secundinus.
460	Fl. Magnus. Fl. Apollonius.	512	Fl. Paullus. Fl. Muschianus.
461	Fl. Seuerinus. Fl. Dagalaiphus.	513	Anicius Probus. Fl. Clementinus.
462	Leo Augustus II. Vibius Seuerus Aug.	514	M. Aurehus Cassiodorus <i>Senator sine Collega.</i>
463	Decius Basilius Felix. Fl. Vibianus.	515	Fl. Anthemius. Fl. Florentius.
464	F. Rusticus. Anicius Olybrius.	516	Fl. Petrus V. C. <i>sine Collega.</i>
465	Fl. Basiliscus. Fl. Herminericus.	517	Anastafius Augustus IV. Fl. Agapitus.
466	I. Augustus III. Ti. Fabius Titianus.	518	Fl. Florentius II. Fl. Magnus.
467	Fl. Pufæus. Fl. Ioannes.	519	Iustinus Augustus. Eutharius Cilica V. C.
468	Anthemius Augustus, <i>sine Collega.</i>	520	Fl. Vitalianus V. C. Fl. Rusticus.
469	Fl. Zeno. Fl. Marcianus.	521	Iustinianus V. C. Fl. Valerius.
470	Fl. Seucrus. Fl. Iordanus.	522	Q. Aurelius Symmachus V. C. Seuerinus Boetius V. C.
471	Leo Augustus IV. Fl. Probianus.	523	Anicius Maximus <i>sine Collega.</i>
472	Fl. Festus. Fl. Marcianus.	524	Iustinus Augustus II. Fl. Opilio.
473	Leo Augustus V. <i>sine Collega.</i>	525	Anicius Probus. Fl. Philoxenus.
474	Leo Augustus <i>Junior sine Collega.</i>	526	Anicius Olybrius <i>Junior sine Collega.</i>
475	Zeno Augustus II. <i>sine Collega.</i>	527	Fl. Mauortius <i>sine Collega.</i>
476	Basiliscus Aug. II. Fl. Armatas.	528	Iustinianus Aug. II. <i>sine Collega.</i>
477	<i>Post Consulatum Basilij, & Armati.</i>	529	Maurus Decius, <i>sine Collega</i> , vel Basilij <i>Junior.</i>
478	Fl. Illus V. C. <i>sine Collega.</i>	530	Postumus Lampadius V. C. Fl. Orestes V. C.
479	Zeno Augustus II. <i>sine Collega.</i>	531	<i>Post Consulatum Lampadij, & Orestis.</i>
480	Fl. Placidius <i>sine Collega.</i>	532	<i>Post Consulatum Lampadij, & Orestis.</i>
481	Fl. Seuerinus. Fl. Trocondus.	533	Iustinianus Aug. III. <i>sine Collega.</i>
482	Anicius Faustus <i>sine Collega.</i>	534	Iustinianus Aug. IV. Theodorus Paulinus <i>Junior.</i>
483	Theodoricus Amalus Rex Gothor.	535	Fl. Belifarius V. C. <i>sine Collega.</i>
484	Fl. Venantius.	536	<i>Post Consulatum Belifarij.</i>
485	Q. Aurelius Symmachus <i>Iun. sine Col.</i>	537	<i>Post Consulatum Belifarij II.</i>
486	Maurus Decius. Fl. Longinus.	538	Fl. Ioannes. Fl. Volufianus.
487	Anicius Manlius. Seuerinus Boetius V. C. <i>sine Collega.</i>	539	Fl. Appio Aegyptius <i>sine Collega.</i>
488	Fl. Sufidius. Claudius Dynamius.		

Anni Ep. Christi.	
540	Fl. Iustinus V. C. sine Collega.
541	Basilii Junior V. C. sine Collega.
542	Post Consulatum Basilij II.
543	III.
544	IV.
545	V.
546	VI.
547	VII.
548	VIII.
549	IX.
550	X.
551	XI.
552	XII.
553	XIII.
554	XIV.
555	XV.
556	XVI.
557	XVII.
558	XVIII.
559	XIX.
560	XX.
561	XXI.
562	XXII.
563	XXIII.
564	XXIV.
565	XXV.
566	Iustinus Imperator, & Consul.
567	Iustinus Imper. & Consul II. Et sic ipso viuente, post eum enim prorsus desierunt Consules.

Post Consulatum
Basilij Junioris.

Expositio Prænominum.

A. Aulus.
Ap. Appius.
C. Caius.
Cl. Claudius.
D. Decius.
Fl. Flavius.
K. Kæso, vel Cæso.
L. Lucius.
M. Marcus.
P. Publius.
Q. Quintus.
Ser. Seruius.
Serg. Sergius.
Sex. Sextius.
T. Titus.
Ti. Tiberius.
V. C. Vir Clarissimus.

CAPVT VI.

De Annis Punicorum Bellorum, aliorumque celebriorum in Historia Romana.

Constitutis ritè Annis Consulum Romanorum, constituti etiam manent Anni primi Bellorum insigniorum, quæ Romani gesserunt, seu gerere cœperunt

Consulibus apud Polybium, Liuium, aliosque Historicos nominatis, sunt autem infra scripti.

Anni Primi Bellorum Ante Ep. CHRIST. STI.	Virbis C. Varronia- ni.	BELLVM DV CIBVS.	CONSVLES, sub quibus Bella cœpta sunt.
342	412	Samniticum vtroque Consule.	M. Valerius Corvus III. Cornelius Cossus Aruina.
281	473	Tarentinum. Emilio Barbula.	L. Aemilius Barbula. Q. Marcius Philippus.
264	490	Punicum I. Consulibus.	Ap. Claudius Caudex. M. Fuluius Flaccus.
225	529	Gallicum Cisalpinum. L. Aemilio,	L. Aemilius Papus. C. Atilius Regulus.
218	536	Punicum II. Consulibus.	P. Cornelius Scipio. T. Sempronius Longus.
200	554	Philippicum Consulibus.	P. Sulpicius Galba II. C. Aurelius Cotta.
191	563	Antiochenum. M. Acilio.	M. Acilius Glabrio. P. Cornelius Scipio Nasica.
171	583	Persicum. P. Licinio.	P. Licinius Crassus. C. Cassius Longinus.
194	605	Panicum III. vtroque Cons.	L. Marcius Censorinus. M. Manilius Nepos.
125	629	Allobrogicum. M. Fuluius Flacco.	M. Plautius Hypsæus. M. Fuluius Flaccus.
113	641	Cimbricum I. Papius Carbo.	C. Cæcilius Metellus. Cn. Papius Carbo.
111	643	Iugurthinum. L. Calpurnio,	P. Cornel. Scipio Nasica. L. Calpurnius Bestia.
90	664	Marticum, seu Italicum, & Sociale. <i>Hoc anno decretum à Romanis, licet anno precedenti semina iacta.</i>	L. Iulius Cæsar. P. Rutilius Lupus.
89	665	Mithridaticum Cassio, & Aquilio,	Cn. Pompeius Strabo. L. Porcius Cato.
88	666	Ciuile Bellum inter Marium, & Syllam.	L. Cornelius Sylla. Q. Pompeius Rufus.
81	673	Sertorianum inter Syllam, & Sertorium.	M. Tuilius Decola. Cn. Cornelius Dolabella.
73	681	Spartacum; Clodio Prætoře contra Spar- tacum misso.	M. Terentius Varro. C. Cassius Longinus.
68	686	Creticum, Q. Metello Proconsule.	L. Cæcilius Metellus. Q. Marcius Rex.
67	687	Piraticum Pompeio Duce.	L. Calpurnius Piso. M. Acilius Glabrio.
58	696	Gallicum. C. Iulio Cæsare.	L. Calpurnius Piso Cæsonius. A. Gabinus.
54	700	Particum. M. Crasso Procons.	L. Domitius Aenobarbus. Ap. Claudius Pulch.
49	705	Ciuile Bellum II. inter Cæsarem, & Pom- peium Magnum.	C. Claudius Marcellus II. L. Cornelius Lentulus.
43	706	Pharsalicum.	C. Iulius Cæsar II. P. Seruilius Vatia.
47	707	Alexandrinum, & Ponticum.	Q. Fufius Calenus. P. Vatinius.

CAPVT VII.

De Annis Imperatorum Romanorum, cum restituta Christi Epochâ connectendis, & primò de Annis Iulij Cæsaris, & Octavianiani Augusti.

CONCLUSIO VII.

Romanum Imperium exordium habuit à C. Iulio Cæsare III. Dictatore Anno ante Ep. CHRISTI XLVI. Octavianiani autem Augusti imperium non hereditaria successione ab Idibus Martij Anni XLIV. sed vel à primo ipsius Consulatu inito 19. Augusti mensis, anno ante Epoch. CHRISTI XLIII. vel potius ab ipsius Triumviratu inito 27. Novembris eiusdem anni; esto Aera Augusti Hispanica numeranda sit à Kal. Ianuarij Anni XXXVIII. ante Ep. CHR. eiusque Imperium stabilitum fuerit per Actiacam victoriam die 2. Septembris Anni XXXI. & in Aegypto per mortem M. Antonij, & Cleopatras Anno XXX. quando solus imperare cepit, à cuius die 29. Augusti mensis, Aegyptij Annos Augustanos numerare ceperunt, quos tamen Romani numerabant à Kal. Ianuarij, Anni ante Epocham CHRISTI XXVII. eo quòd illo anno in ante diem 17. Ianuarij, sententia Munatij Planci à Senatu, ceterisq; civibus appellatus sit Imper. Cæsar D. F. Augustus.

Prima pars Conclusionis de Iulio Cæsare.

Constat ex omnibus Historicis, qui de rebus Romanis agentes de Pompeio Magno, & C. Iulio Cæsare scripserunt, C. Iulium Cæsarem tum demum libertati Romanæ iugum imposuisse, & Imperium Romanum usurpasse, quando post victoriam Pharsalicam de Pompeio, confectoq; bello Pontico, Alexandrino, Africano, Romam venit, & inde Hispaniam, unde Romam reuersus die 26. Iulij, quater eodem mense triumphavit, multasq; leges abiq; Senatus consulto sancivit, Annumque ordinavit, esto professus sit, ad invidiam declinandam, se non ut Dominum, sed ut Patrem patriæ rempublicam administraturum, constat autem ex iisdem Scriptoribus, præsertim Suetonio, Dione, Appiano, & Plutarcho, Fastisq; Capitolinis, Inscriptoribus, & Numismatibus, confecta hæc fuisse Anno illo, quo fuit tertium Consul, & mox Dictator, cum M. Emilio Lepido, prius Consule, ut eum appellat Censorinus c. 8. deinde Magistro Equitum, ut eum appellant Tabulæ Capitolinæ, quæ eodem anno Cæsarem prius quidem Consulem quando eius Triumphos consignant, sed post Triumphos Dictatorem appellant, & sic solvimus controuersiam hanc: esto enim quidam adducti à Saliano in Scholijs ad Annum Mundi 4008. contendant hoc anno Cæsarem, & Lepidum fuisse merè Consules; Dio tamen lib. 42. disertè dicit: *Sequenti anno Dictaturam Consulatumq; tertium utrumq; magistratum gessit, Collega in viroq; magistratu Lepido adscito.* Suetonius autem in Cæsare c. 76. cum dixisset eum abusu dominatione, nimiosq; honores recepisse, *ut continuum Consulatum, perpetuam Dictaturam, præfecturamque morum, insuper prænomen Imperatoris, cognomen Patris patriæ, statuum inter Reges &c. Simulacra iuxta Deos; subiungit tamen: Tertium, & quartum Consulatum titulo tenus*

gessit contentus Dictaturæ potestate decreta cū Consulatus simul. Hirtius quoque in libris de bello Hispaniensi, & Africano, ait Cæsarem sub initium mentis Sextilis Romam venisse III. Dictatorem, & IV. designatum esse, esto Cicero in Philippicis obijciat Antonio, quod adscribi in Fastis ad Lupercalia iusserit hanc inscriptionē. C. CÆSARI DICTATORI PERPETVO, M. ANTONIVM CONSVLEM POPVLI IVSSV RĒGNVM DETVLISSE. Obseruandum autem in Fastis Capitolinis, ut obseruat quoq; Sigonius, Dictaturæ Cæsaris primæ adiectum titulum potestatis datæ illis verbis *Comit. Hab. Causa*, sed II. III. & IV. Dictaturæ appositum. *Imper. Causa*, ut significaretur supremum fastigium, & summa potestas: cum antea Dictatoribus apponi solerent in Fastis hi tituli. *Comit. Hab. Causa*, vel *Rei Gerundæ causa*, vel *Seditionis Sedandæ causa*, vel *Reip. constituendæ causa*, nunquā verò aliās *Imp. Causa*. Itaq; videtur Populus Romanus, in quo tandem radicaliter est ius datum Regibus, ut subditos regant ad felicitatem temporalem procurandam, seruandam, & augendam, sicut idem Populus olim Regno in Tyrannidem conuerso Regibus abrogatis vna cum Patritijs, Consulatum instituerat, iure Imperium Cæsari detulisse, & ipsum Cæsarem iure retinuisse, nisi populus id metu, & non sponte fecit; atque ita Imperium Romanum non super basi Tyrannidis, sed iusto fundamento erectum fuisse, quod pluribus ostendit Io. Baptista Guarinus conciuis meus, Libro de hoc argumento edito: sed quidquid sit de hac controuersia, constat ex dictis cap. 3. nu. 22. de Anno Iuliano, Annum hunc Confusionis maxima sui parte illaq; in primis, quæ Cæsar post Triumphos se pro Imperatore gessit nedom Dictatore & Consule III. spectare ad Annum XLVI. ante Ep. Christi, atq; adeo ad Urbis Conditiæ Annum Varronianum DCCVII. à die 21. Aprilis iam initum, qui tamen in Tab. Capitolinis est tantum DCCVII. & ex dictis lib. 3. esse Annum III. Olympiadis CLXXXIII. à Neomenia Solstitij æstiu inchoatum.

Porrò C. Iulius Cæsar, ut scribit Suetonius, natus erat Romæ C. Mario, & L. Valerio Consulibus, ad III. Idus Quintileis, ergo ex Fastis Anno ante Christi Epocham centesimo, die 13. Iulij, occisus autem fuit à coniuratis in ipsa curia 23. vulneribus confosus Idibus Martij, quibus postea vetitum, ne vnquam Senatus ageretur, anno quo V. Consul erat cum M. Antonio, idest anno XLIV. ante Ep. Christi, ut cum Suetonio reliqui tradunt, atq; adeo ætatis anno 56. ut idem Suetonius habet, intellige nondum expleto, qui adiungit, eum testamento quod antea fuerat, instituisse hæredem ex dodrante, & in familiam nomenque adoptasse C. Octauium, qui erat ipsi nepos ex sororis filia Attia, ut aiunt Suetonius, Dio, & Appianus, non autem filius sororis, ut putauit Plutarchus.

Secunda pars Conclusionis de initio Imperij C. Iulij Cæsaris Octavianiani.

Eminentis. Card. Cæsar Baronius in Apparatu ad Annales, & Georgius Heruartus cap. 188. suæ nouæ Chronologiæ Imperium Octavianiani Augusti ab ipso die necis C. Iulij Cæsaris numerandum putant, & Baronius quidem ad id mouetur, quia Cassiodorus statuit CHRISTVM Dominum, ac Saluatorem nostrum natum L. Cornelio Lentulo, & M. Valerio Messalino Consulibus, & plerique antiquorum affirmant natum Anno 42. Imperij Augusti, qui numerus cum Fastis, & Annis Consularibus componi nequit, nisi à die necis Cæsaris in eum Imperij Octavianiani. At Heruartus mouetur exemplo plurium Imperatorum, qui statim successerunt à die necis, vel obitus prædecessoris in Imperio. At vaide dispar est ratio illorum, & Octavianiani; reliqui enim successerunt in locum certi, & iam acceptati, aut agniti pro Imperatore. At Iulij Cæsaris Imperium nondum fundatum erat certa omnium Senatorum sententia, & consensu, nec Monarchia Romana pacificè fundata, ut obseruat Lipsius. Multo minus ipse Octavianus ante Consulatum, aut Triumviratum agnitus est pro Imperatore, esto Brutus timuerit, ne si Consul fieret, ad Imperium aspiraret, ideoque scripserit ad Ciceronem urgentem, ut Contolatus Cæsari Octavianiano deerneretur illa

verba: Itaq; timeo de Consulatu, ne Caesar tuus alius se ascendisse putet decretis suis, quam inde, si Consul factus sit, descensurum. Immo cum audita nece Caesaris, & testamento, ex Apollonia Romam venisset à Dolabella suffecto in locum Caesaris in Consulatu, contemptus est, utpote nondum annorum 19. & ab alterius Consulibus Antonij Licetoribus Summotus fuit, nec ausus est repetere hæreditatem ex lege curiata adoptionis, sed adjit hæreditatem solum ex testamento. Occisus deinde Hirtio, & Panfa Consulibus Octavianus petijt Consulatum, nec statim obtinuit, donec Senatus sibi metuens cum Consulem designavit, ipse autem Consulatu postea inito legem curiatam de adoptione tulit, & ex inde tantum in nomen patris transiit, ac ab omnibus C. Caesar Octavianus appellatus est. Quæ autem dixi constant ex Dione l. 46. Appiano l. 3. Plutarcho in Bruto, & Octavio. Quomodo igitur Imperator ante Consulatum dici potest, si tum priuatus, & nondum legitimus successor C. Iulij Caesaris, ipso etiam agnoscente agebat? De die tamen initi Consulatus non convenit inter omnes. Velleius l. 2. ait iniuisse cum Q. Pedio Collega decimo Kal. Octobris, sed plerique aiunt iniuisse XIV. kal. Septembris, nempe 19. Augusti Mensis. De Mense testatur Dio l. 55. nam cum aliqui suaderent, ut Septembri quo natus erat, nomen Augusti imponeret ipse inquit Dio, *Sextilem prætulit, quod eo Mense primum Consul factus esset*, & confirmatur ex illo Senatus Consulto, quod promit Macrobius l. 1. Saturn. c. 12. *Cum Imperator Caesar Augustus Mense Sextili, & primum Consulatum inierit, & triumphos in Urbem intulerit &c.* De die verò idem Dio l. 56. ait. *Vita excessit 19. Augusti, qua die quondam primum Consulatum iniuerat.* Et Cornelius Tacitus l. 1. Annalium. *Mulus hinc ipso de Augusto sermo plerique vana mirantibus, quod idem dies accepti quondam Imperij Princeps, & vite supremus.* Consentiant enim omnes Suetonio affirmante Augustum obiisse 14. kal. Septembris, ex quo loco Taciti Lipsius corrigendum ait alterum ipsius locum Taciti (si tamen est Taciti) de causis corruptæ eloquentiæ, ubi dicitur Augustus imperasse annos 58. cum enim mortuus sit duobus Sextijs Consulibus, idest Anno Epochæ Christi 14. & Consul factus sit post *Hirtium, & Panfam*, Anno ante Epocham Christi 43. ut ex Fastis cap. 3. stabilitis, & c. 5. ordinatis constat, non potuit imperasse, nisi annos 56. ut habent Suetonius, Aufonius, Eusebius, Eutropius, Io. Baptistæ Egnatius, alijq; multi, ideoq; frustra Baronius tubidium n. 1. x. opinioni emendicavit ab hoc corrupto Taciti loco, aut à Iosepho tribuente ipsi annos 57.

3 Proinde verior, & communiter ferè recepta opinio est, Annos Imperij Augusti ineundos, vel à die 19. Sextilis mensis, quo ille Consulatum, seu ut loquitur Tacitus *Imperium* accepit, aut à die 27. Nouembris, quo Triumviratum iniuit quibus præiuit etiam Solinus c. 2. dicens de Hirtio, & Panfa: *Quorum Consulatu Caesar Augustus Consul creatus est octavum, ac deinceps annum agens, qui ita principatum ingressus est, ut vigilantia ipsius non modò securum, verum etiam tutum imperium esset*, & Suetonius c. 8. quatenus ait eum non nisi post aditam hæreditatem tenuisse Rempublicam annos ferè 12. partim cum Antonio, & Lepido Triumviris partim cum solo Antonio, solum autem annos 44. quorum summa est 56. Hinc Eutropius l. 7. *Octavianus Augustus Romam redijt XII. anno postquam Consul fuerat: ex eo Rempublicam per XLIV. annos solus obtinuit, ante enim XII. annis cum Antonio, & Lepido tenuerat, ita ab initio principatus eius, vsq; ad finem LVI. anni fuerunt.* Incipit ergo, ut vides à Consulatu eius Imperium, nec aliter verificari potest annus 56. nisi ineatur à Consulatu, cum mortuus sit 19. Augusti duobus Sextijs Consulibus, Ideoque cum his numerandi quotquot aiunt eum imperasse annos 56. ut *Aufonius* in *Cæsaribus*, *Io. Bapt. Egnatius* in *Octavio*; *Sextus Iustus* initio *Breuiarij*, ubi ait Romanam Rempublicam stetit sub Consulibus vsq; ad ultimos Consules *Hirtium, & Panfam*. Huic verò nostræ opinioni suffragantur *Lipsius* in notis ad Tacitum, *Cassiodorus*, & *Cuspinianus* in Chronico Consulari ponentes Octavianum Aug. Imperatorem II. post Consules *Hirtium, & Panfam* *Eusebius* in Chronico addens Olympiadis 184. annum 2. *Sigonius* in Fastis ad Annum Urbis DC. CX. ubi tractat de Augusto, *Salianus* ad Annum Mundi 401. n. 1. *Glareanus* in Chronol. in Consul. *Hirtij, & Panfæ* *Scaliger* lib. 5. de emendatione temporum p. 405. in fine tit. de excessu Augusti, & initio Tiberij, ubi

concludit. *Non frustra igitur sunt quidam ex veteribus, qui Augustum annos LVI. imperasse scribunt.* A die enim primi eius Consulatus, ad diem obitus, tot sunt *Anni Iuliani præcisè*. *Petauius* lib. 10. de doctr. temporum c. 64. *Onuphrius* l. 2. Com. in Fastos ad Annum Urbis DCCXI. ubi de Triumviris, ubi profert lapidem Colotianum, in quo Triumviri appellantur *Imperatores ex die V. Kal. Decembris*. Esto *Petauius*, & *Onuphrius* agnoscant aliud quoque principium quando solus, aut vltro consentiente Senatu imperavit, de quo infra: item *Langius* lib. 2. de Annis Christi cap. 17. *Paulus Forosempronienfis* in sua Summa par. 2. l. 1. c. 2. *Tirinus* in Chronico Sacro c. 44. Omnes deniq; illi, qui aiunt Augustum imperasse annos 56. ut *Torniellus* ad Annum Mundi 4066. & alij supra nominati. Standum enim in hoc Romanæ historiæ peritioribus *Tacito, Suetonio, Dioni, Solino, Autonio, Eutropio, Sexto Rufo*, quàm extraneo homini *Iosepho* l. 18. Antiq; c. 3. dicenti Augustum imperasse annos 57. menses 6. & dies 2. & cum Antonio 14. vixisse annos 77. in quibus omnibus turpiter errat, cum vix annos 12. cum Triumviris rexerit, vixeritq; solum annos 75. menses 10. dies 25. ut intra ostendemus; sed nec *Theophilus*, nec *Hermanus* contractus audiendi sunt, dicentes eum imperasse annos 56. & menses ferè 7.

Tertia pars Conclusionis de Aera Hispanica.

4 **A** Era Augusti Hispanica, nomen sumpsit, & initium ab Aere quod Augustus edicto promulgato iussit solui pro tributo, & censu, postquam Hispaniam subiecerat per *Domitium Caluinum*, qui eos vicit, Consulibus *L. Marcio Censorino, & C. Calvisio Sabino*, ut narrat Dio l. 48. quare is fuit annus ante Epocham Christi 39. licet edictum promulgatum sit *Tarracone* anno sequenti nempe 38. ante Christum, seu 4. Augusti completo. Refert enim *Io. Vassæus* in Chronico Hispania c. 22. omnes Hispanos Aeram hanc usurpare tanquam 38. annis priorem Epocham Christi, additq; in *Eutrobij Alcobacensis* manuscripto ad annum Augusti 4. legi hæc verba. *Hoc tempore edicto Augusti Caesaris æs in tributum, & censum dari iubetur, ex quo Aera collecta est, mox concludit: Igitur quatuor annis si addas triginta octo, habebis quadragesimum secundum Augusti annum, quo anno natus est IESVS Christus Mundi Saluator.* Sed multo ante *S. Iulianus Archiepiscopus Toletanus* lib. 3. contra Iudæos scripsit: *Aera enim inuenta est ante triginta, & octo annos, quam Christus nasceretur: Nunc acclamatur Aera 724. detractis igitur 38. annis, vsque ad Natiuitatem Christi, residui sunt anni 686.* *Ambrosius Morales* Historicus Hispanus ex peruetusta membrana *Cõcilij Toletani* depromit hæc verba. *Incipiunt exemplaria professionum in Concilio Toletano contra sectam Priscillianii æra CCCXXXVIII. Qui annus ait Morales erat Christi CD. Fl. Stilichone, & Aureliano Consulibus, & rectè esto Scaliger l. 5. pag. 446. ex falsa sua tercie Fastorum dicat fuisse Consules Fl. Manlium Theodorum &c. Scholiastes quoq; tertij Concilij Toletani, ait Hispanos eodem anno, quo Aera hæc cæpta est, recepisse formam Anni Iuliani (quod placet Scaligero quoq; & *Petaui* lib. 10. c. 68.) additq; incepisse anno 6. à nece *Cæsar*is, qui est octavus Iulianus, & Concilium illud inchoatum Aera *Cæsar*is 627. Anno Domini 589. Nicæna ipsa Synodus (nam extra Hispaniam quoq; usurpata fuit hæc Aera) notatur Aera CCCLXIII. At hæc inita, & terminata fuit anno Epochæ Christi CCCXXV. quibus addendo 38. fit Aera 363. *Idatius* quoq; in Chronico testatur *Honorio VIII. & Theodosio Consulibus, Alanos & Andalos, ac Suevos irrupisse in Hispaniam Aera CCCLVII. iv. Kal. Octobris feria 3.* Fuit hic annus, ut in Fastis notavi Epochæ Christi 409. & confirmatur ex *Charactere feriæ*. Anno enim 409. *Cyclus Solis* fuit 26. *Litera Dominic. C.* ideoq; dies 28. *Septembris* incidit in *Feriam 3.* adde nunc annis 409. annos 38. & fit annus Aera 447. notatus ab *Idatio*. Idem præterea ait *Currente anno V. Leonis Imperatoris Aera D. VI. Nonis Martij pullorum cantu ab occasu Solis, Luna in sanguinem plena conuertitur, idem dies sexta feria fuit.* Fuit hic annus Epochæ Christi 462. triplici caractere firmatus, videlicet anni V. Leonis; & *Ferix*, quia hoc anno *Cyclus Solis* 23. indicat *literam G.* ideoq; dies 2. *Martij* incidit in *feriam 6.* & tandem *Eclipti Lunæ*, quâ supputavit *Petauius**

ex Parisinis Tabulis hoc anno Martij die 2. quadrante post mediam noctem Compostellæ, & digitis 9. maiorem, vt refert l. 10. c. 68. adde iam annis 468. annos 38. fitq; Aera 500. ab Idatio notata. Sed id ipsum confirmari possit multis alijs locis, ex Concilijs Barcinonensi, Cæsaraugustano, Hispalensi, Emeritano, Carthageniensi, ipseq; Isidorus in Chronico plerumq; huic numero consentit, esto alicubi diffentiat à se ipso, ideoq; in hoc, vt testis varius non sit recipiendus, contra tot alios testes: Et ob eandem causam non audiendus, aut corrigendus Io. Mariana lib. 3. de rebus Hispaniæ c. 24. vbi ait Aeram Cæsaris Augusti inchoasse anno, quo Consules fuerunt Cn. Dionysius, & C. Asinius Pollio, Urbis conditæ 714. & tamen postea fatetur *Annum Christi primum esse trigessimum nonum Aera Cæsaris*, hoc posterius verum est; ac prius illud falsum, quia illi Consules fuerunt anno 40. ante Epocham Christi, non 38. similiter errauit L. Andreas Resendus, qui vt habetur in tomo I. Hispaniæ Illustratæ pag. 633. & tomo II. pag. 829. Aeram hanc iniuit ab anno 4. post necem Iulij Cæsaris, qui fuit 40. ante Ep. Christi.

Maneat igitur *Aeram Cæsaris Augusti* inire à Kalendis Ianuarij anni ante Epocham Christi 38. vt præter S. Iulianum Archiep. 10. *Vasæum*, *Ambrosium Moralem*, *Computumq;* *Scholiastis Concil. Tolet.* & *Idatij* adductos supra, docent, aut tenent *Genebrardus* l. 2. *Chronol.* vbi de 4. *Monarchia*, *Scaliger* de emend. temp. l. 5. pag. 445. *Vbbo Emmius* in *Canone Chronico* ad *Annum Iulianum octauum*, *Petauius* l. 10. de doctrina temporum c. 68. *Torniellus* ad annum Mundi 4014. *Henricus Philippi* in *Synopli Chronologica* c. 13. & 17. *Tirinus* in *Chronico Sacro* c. 44. *Fonsæca* tom. 1. de *Vita Christi* pag. 219. vbi assert edictum Augusti. Vbi sunt porrò Hispani hac Aera vsq; ad *Annum Domini* 1383. quo *Ioannes V. Castellæ Rex Segobiæ* in *Conuentu principum* iussit antiquari hanc Aeram, numerariq; annos ab *Ortu Christi*, quod paulo ante *Valentini*, & paulo post *Lusitani* fecerunt, vt narrat *Vasæus*, *Sepulveda*, & *Mariana*.

Quarta pars Conclusionis de Actiacæ victoriæ tempore.

5 **I**mpcrium Octauiani Augusti, quando solus imperare cœpit, exuto potestate Lepido, & victo ad Actium M. Antonio, fuisse annis 12. post primum Consulatum ipsius, & ferè 12. post susceptum Triumviratum iam didicimus num. 3. ex *Suetonio* cap. 8. & *Eutropio* l. 7. vnde sequitur victoriam accidisse anno ante Epocham Christi 31. ipso Octauiano III. Consule, cum M. Valerio Messala Coruino; Urbis conditæ *Varroniano* 723. iam à die 21. Aprilis inito; nam vt tradit *Dio* M. Antonius ad Actium Epiri promontorium proelio nauali victus est ab Augusto IV. nonas Septembris, & coactus fugere cum *Cleopatra* Alexandriam, quæ victoria comparauit Augusto absolutum Imperium, ideoq; *Dio* lib. 55. dixit: *Ex quo primum die Cæsar rerum potitus est solus, & ex quo imperij eius recensio præcisè sumitur*, & in *Tabulis Capitolinis* *Sigonij*, & *Onuphrij*, ad *Annum Urbis Capitolinum scriptum* legitur: *Hoc Anno ex A. D. IV. non. Sept. Quo die M. Antonius ad Actium victus est, Imp. Cæsaris Diui F. C. N. Imperium incipit*. Nulla verò de hoc Anno *Controuersia* est apud *Chronologos*, sed mira consensio: sic *Glareanus* in *Chronologia* ad *Urbis Annū* 723. adnotauit hæc: *C. Cæsar Octauianus solus: Augusti verum Imperium*. *Scaliger* lib. 5. pag. 453. *Petauius* l. 10. c. 69. vbi cum *Scaligero* notant, si *intercalatio* non fuisset vitiosa, diem huius victoriæ futurum fuisse 3. Septembris in vera forma anni Iuliani, *Salianus* ad annum 4023. *Langius* l. 2. de *Annis Christi* cap. 17. & alij plurimi.

Quinta pars Conclusionis de morte Antonij, & Cleopatræ.

6 **V**ictò ad Actium Antonio, cum hic vna cum *Cleopatra* fugisset in *Ægyptum*, Augustus venit Brun-

dufium, vbi Senatus illi obuiam venit, recepitq; quartum consulatum, quem gessit postea cum M. Licinio Crasso, inde hyeme adhuc durante in *Pelopponesum*, & inde in *Ægyptum* properauit, captoque *Pelufio*, & victo apud *Pharum* Antonio equistri prælio (qui propterea falso rumore de *Cleopatræ* morte percussus sibi manus consciiuit die prima Augusti) captaq; *Alexandria* eodem mense, & extincta *Cleopatra*, solus sine vilo æmulo pacificè imperare cœpit. Narrant hæc *Dio* lib. 51. *Plutarchus* in *Antonio*, *Suetonius* in *Octauio*, *Appianus*, *Orosius*. De anno captæ *Alexandriæ* constat ex *Consulatu Augusti* 4. & *Licinij Crassi*. à *Dione* asserto, qui ex *Fastis* iam c. 3. & 5. ordinatis, fuit annus 30. ante Epocham Christi, & confirmatur ex dictis de Anno *Actiacæ* victoriæ quem constat fuisse præcedentem. Sed de mense ac die non omnes consentiunt. *Baronius* enim in *Apparatu* nu. 104. debellatam *Alexandriam* putat VI. Kal. Aprilis quia in *Kalendario Colotiano* ad VI. Kal. Aprilis notatum est. *Hoc die Cæsar Alexandriam recepit*. At *Macrobius* lib. 1. *Saturn.* c. 12. recitans causas, ob quas ex *Senatus* consulto mensis *Sextilis* dictus est *Augustus*, hanc inter præcipuas adducit, quòd hoc mense *Ægyptus* in potestatem Pop. Romani redacta sit, finisq; bellis ciuilibus impositus. *Chronologus* apud *Clementem Alexandrinum* lib. 1. strom. ait. *Ab obitu Alexandri ad Augusti victoriam quando Antonius seipsum ad Alexandriam interemit anni sunt ducenti nonaginta quatuor, cum Augustus esset IV. Consul*. Mortuus est autem *Alexander* anno ante Christi Epocham 324. post *Solstitium æstiuum*, vt docuimus lib. 3. c. 4. quare subductis annis 294. restat annus 30. ante Epocham Christi, iam ex *Consulatu* 4. Augusti iterum confirmatus: & cum *Orosius* dicat *Antonium* se occidisse kalendis Augusti, mensis quoq; confirmatus remanet. *Ptolemæus* quoq; l. 3. c. 8. à morte *Alexandri* ad *Regnum Augusti* primamque diem *Thoth*, numerat annos 294. incidit autem dies prima mensis *Thoth* eo anno in diem 26. Augusti, sed ob vitiosam *intercalationem*, vt aduertit *Petauius* l. 10. c. 69. nam si iustè *intercalatum* esset, debuit in forma anni Iuliani cadere in diem 31. Augusti; Idcirco *Ægyptij* recepto anno Iuliano fixoq; capite anni sui in die 29. Augusti, inde reliquos annos numerare cœperunt. Postremò plures *Chronologorum* subscribunt *Orosio*, & *Macrobio*, videlicet Augustum potitum esse, *Alexandria* totaq; *Ægypto*, mense ipso Augustò, esto ob compositas ibi res, *Dio* Imperium hoc auspicietur à die 2. Septembris & *Horatius* in *Ode* 14. lib. 4. canat

*Nam tibi quo die
Portus Alexandria supplex,
Et vacuam patefecit aulam,
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus,
Laudemq; & optatum peractis
Imperij decus arrogauit.*

Vbi Imperij radicem, & initium à nece Cæsaris videtur numerare, inde enim ad *Alexandriam* captam sunt tria lustra, idest anni 15. vt aduertit *Scaliger* l. 5. pag. 445. sed *Salianus* ad annum Mundi 4025. aduertit *Horatium* non accipere tertium lustrum completum.

Sexta pars Conclusionis de Annis Augustianis Romanorum.

7 **C**ensorinus de die Natali, cap. mihi 8. scribit annum quo Consules fuerunt *Vipius*, et *Pontianus*, esse *Iulianum* 283. à *Kalendis Ianuarij*, at eorū qui vocantur anni *Augustiani*, 265. perinde à kal. Ianuarij: quamuis in ante diem XVI. kal. Febr. Imp. Cæsar, D. F. Augustus, sententia *Munatij Planci*, à *Senatū* caterisque ciuibus appellatus est, se VII. & M. *Vipsiano Agrippa* III. Coss. iam cap. 3. stabiliuimus *Iulianum* annum primum fuisse 45. ante vulgarem Epocham Christi, his si demas annos 18. quibus *Iulianus* 283. excedit *Augustianum* 265. restat pro primo *Augustano* annus ante Ep. Christi 27. quo ipso anno in *Fastis* c. 5. notauimus septimum Augusti, & tertium *Agrippæ* Consulatum. *Scaliger* l. 5. pag. 456. miratur *Censorinum* non consentire de die *Ouidio* 1. *Fastorum* canenti, *Augustum* appellatum *Idib. Ianuar.*

*Idibus in magni castus Iouis aede Sacerdos,
Seminaris flammis viscera libat ovis,
Redditaq; est omnis populo provincia nostro
Et tuus Augusti nomine dictus auus,*

& ita notatur in Calendario Romano apud Gyraldum. Orosius l. 6. hæc habet: Anno ab V. C. DCCXXV. ipso Imperatore Casare Augusto quinquies, & L. Apuleio Coss. Cesar victor ab Oriente rediens octavo idus Ianuarias Urbem triplici triumpho ingressus est, ac tum ipse Iulianus portas, sopitis omnibus finitibusq; bellis civilibus, clausit. Hoc die primum Augustus consulatus est. De anno Clausi Iani verum dicit, attestante id Dione l. 52. id enim factum est anno Urbis 725. Varronianum nempe 29. ante Epocham Christi, quando erat V. Consul, cum L. Apuleio. Sed de Augusti appellatione fallitur tum in die, si Quidius aut Cenforino standum sit, tum in anno, sicut & Eusebius in Chronico, dicens Augustum appellatum anno XV. Augusti, anno vno quem se Antonia, & Cleopatra interfecerunt: contra quem, & contra absurdum Heruanti vide Petauium lib. 10. de doctrina temporum c. 79. sed de die & mense tam in Triumphis, quam in appellatione Augusti fallitur Orosius, cum apud Macrobius l. 1. Saturn. c. 12. extet Senatus Consultum tale: *Cum Imperator Cesar Augustus mense Sextili, & primum Consulatum inierit, & triumphos tres in Urbem intulerit, & ex Ianiculo legiones deductæ secutaque sint eius auspicia & fidem: Sed & Aegyptus hoc mense in potestatem Populi Romani redacta sit, finisq; hoc mense bellis civilibus positus sit; atq; ob has causas hic mensi huic Imperio felicissimus sit, ac fuerit, placere Senatui ut hic mensis Augustus appelletur.*

Merito proinde Sigonius ad annum Urbis Capitolinum DCCXXIV. qui Varroni est DCCXXV. & cum Pighio Salius ad annum Mundi 4025. reprehendunt Orosium, tum in anno, tum in mense lapsus, docentq; cum Macrobio tres illos triumphos celebratos ætate mense Augusti, primis quidem VIII. Idus Sextiles de Pannonibus, Dalmatis, Iapygibus, Gallis; Secundum VII. Idus Sextilis, de Macedonia ob victoriam Actiæ ad Actium; Tertium VI. Idus Sext. de Aegypto subacta, in quo Cleopatræ corpus translatum est. Sed Onoprium decepit Orosius, ideoque in Triumphis, & Ouasionibus hos quidem Triumphos notat anno Urbis Capitolino DCCXXIV. sed apponit dies VIII. VI. V. Idus Ianuar.

de his Tribus Triumphis est illud Virgilij 8. Æneid.

*At Cesar triplici inuictus Romam triumpho
Moenia, dijs Italici votum immortale sacrabat.*

De Natali Anno, die, & Horoscopo Augusti.

Suetonius in Octauio Augusto c. 5. scribit: *Natus est Augustus M. T. Cicerone, & Antonio Coss. IX. Kal. Octobris paulo ante Solis ortum, regione palatii ad cap. Babula. Aulus Gellius lib. 15. c. 7. recitat epistolam ipsius D. Augusti ad Caium nepotem suum occasionem Climacterici anni iam elapsi scriptam his verbis IX. Kal. Octobris: *Aue mi Cai, meus ocellus iucundissimus, quem semper medius fidius desidero, cum a me abes: sed præcipue diebus talibus, qualis est hodiernus, oculi mei requirunt mem Caium, quem (ubicumque hoc die fuisti) spero latum, & bene valentem ve vides quamquam, sexagesimum natalem meum. Nam ut vides κλιμακτηρα, communem seniorum omnium tertium, et sexagesimum annum euasimus etc.* Ita que in Calendario Romano ad IX. Kal. Octobris Gyraldus notatum refert *Natalis Augusti*: & Ianus Gruterus in inscriptionibus profert cippum marmoreum Narbone erutum, in quo legitur: *Plebs Narbonensis aram Narbone in foro posuit, ad quam quotannis IX. Kal. Octobris, qua die eum sicuti felicitas orbi terrarum Rectorem edidit etc.* Keplerus in Rudolphinaris cap. 17. præcepto 65. addit Octauium patrem Augusti coniurationis Catilinae venisse, & moram excusasse puerperio vxoris, quæ paulo ante Solis ortum pepererat; Nigidiumq; ex partu tempore amplissimam nati fortunam prædixisse. Tandem Germanicus in Arateis, vbi de Capricorno canit, docet Augustum natum sub Capricorno: sic.*

Hic, Auguste, tuum genitali corpore numen

*Attonitas inter gentes, patriamq; pauentem
In Coelis tulit, et matrem intulit astris.*

Annus quo Consulatus fuere Cicero, et Antonius in Fastis certissime est ante Epocham Christi 63. & Urbis Varronianus 691. Anni forma tunc erat Pompiliana, & September habebat dies 29. vt dixi lib. 1. c. 21. num. 5. ergo ix. kal. Octobr. erat 22. Septembris; quotus autem fuerit & cuius mensis dies in forma anni Iuliani retroficta, sciri non potest, quia nescimus quibus Iulianis eo tempore intermissa, vel præproperata fuerit à Pontificibus intercalate mensis Mercedonij diueria 22. aut 23. imperit enim Scaliger lib. 5. Emend. Temporum pag. 443. supponit intercalari solitos quotannis dies 10. ideoq; annum illum incepisse a die 13. Octobris, si antecedens annus fuit communis, aut à die 23. Octob. si intercalarius; & priori modo Septembrem Pompilianum totum occupari à Iulio Iuliano, posteriori vero diem 21. Septembris Pompiliani incidisse in diem vltimam Iulij, Vnde concludit Sol iam erat in Leone non in Capricorno, si Augustus natus est morose in Capricorno oportere natum esse anno communi, & Sole occaso, & in Cancro constituto, & Suetonium errasse dum ait natum ante Solis ortum: Nam sic oportuisset Solem esse in Capricorno, ac proinde natum esse aut Decembri, aut Ianuario Iuliano, & consequenter non Septembri Pompiliano, sed Martio, & ipse Petauius l. 10. de doctr. tempor. c. 64. approbat quoad hoc Scaligerianum discursum de hallucinatione Suetonij. Keplerus loco citato, habita ratione mensis Mercedonij ex suo typo anni consulationis concludit diem 22. Septembris Pompiliani incidisse, aut 23. vel 24. Iulij Iuliani, aut 16. vel 17. Iulij, quando certe Sol non erat in Capricorno sed in Cancro: At quia ipse Augustus in nummis argenteis, nedum Germanicus in carminibus protessi sunt natiuitatem hanc sub Capricorno, & tamen Suetonius, & ipsa excusatio Octauij de puerperio paulo ante Solis ortum negari nequeunt, Keplerus conciliat hoc ex Manilio; ex eo quod nascente Luna occupabat, potuissetq; illo anno Lunam ingredi Capricornum ineunte Iulio Iuliano. Sic & nos c. 2. dum de natali Urbis retulimus ex Solino Romam conditam Luna in Libra constituta, ideoque Manilium ei Libram adnotasse pro natalitio fidere.

De Augusti obitu & vera ipsius Aetate.

Mortuum esse Augustum prope Nolam duobus Sextijs Consulibus Anno Epochæ Christi 14. ostendimus cap. 3. nu. 16. ex Eclipsi Lunari narrata à Tacito 1. Annalium, & Dione l. 56. quorum vterque, eos Consules adnotat, vt & Suetonius addens c. 100. in Octauio: *Obijt in cubiculo eodem, quo pater Octauius, duobus Sextijs Pompeio, & Apuleio Coss. decimoquarto Kal. Septembris hora diei nona LXX. & VI. ætatis anno diebus V. & XXX. minus.* Dio vero l. 54. occasionem Templi Quirini noui ab Augusto ædificati, & dedicati ait. *Id templum cum sex, ac septuaginta columnis decorasset, totidemq; omnino annos ipse vixerit, occasionem nonnullis dedit hoc, vt dicerent non forte fortuna, sed consulto ipsum hoc columnarum numero vsum fuisse.* Eutropius l. 7. de Augusto: *Obijt autem LXXVI. anno morte communi in oppido Campaniæ Atella;* esto alioque corrupto exemplaria habeant LXXXVI. Sed ex ipsius extorlisse Consulatum anno ætatis xx. & ex inde Republicam gubernasse annos LVI. Dion quoq; l. 56. ait Augustum vixisse annos LXXV. menses x. & dies xxvij. Apparet ergo eum, ac Suetonium in hac computatione vltos esse forma anni Iuliani, in qua à die 19. quo mortuus est, vsque ad 22. Septembris, qui eius natali adscriptus est, vt num. 8. diximus, & quo compleisset annos 76. desunt 35. dies, sed quia natus est quando erat in vsu forma anni Pompiliani, videtur plus reipsa vixisse, & scilicet quidem anni lib. 5. pag. 465. iuxta suam opinionem diei Natalitij Augusti videtur vixisse annos 76. & præterea quantum interest ab extremis partibus Cancri ad 19. Augusti, nempe dies circiter 20. Petauius quoq; lib. 11. c. 6. in hoc subscribit Scaligero: Sed ob ignoratam luxati anni rationem, non possumus hos dies præcisè definire, nec sufficit ætati Augusti addere illos dies quos C. Iulius Cesar addit anno cõsulationis nempe dies 67. præter

præter intercalarium mensem, sic enim defectus dierum 35. de quo Suetonius compensaretur, & præterea superessent dies 32. Itaq; hoc tantum pro certo supponere possumus Augustum vixisse annos 76. & insuper vnum circiter mensem. Certum quoq; est Iosephum lib. 18. antiq; c. 3. absentem Augustum vixisse annos 77. non posse intelligi de completis, sed solum de inchoatis, quod scite expressit Au-

relius Victor in Epitome historiz Augustæ dicens: *Annos septem, & septuaginta ingressus Nola morbo interiit*: id est Atellæ prope Nolam, vt habet Eusebius, & Eutropius; plures tamen Chronologorum Suetonium, & Dionem secuti, & obliti diuersitatis annorum Pompiliani, & Iuliani, non concessere Augusto annos 76. integros. Esto iam Synopsis dictorum de Augusto.

Anno ante Epocham Christi.	C. I. CÆSAR OCTAVIANVS AVGVSTVS.		
100	C. Iulius Cæsar nascitur iii. Idus Quintiles anni Pompiliani.	30	
63	Octavius nepos Iulij Cæsaris, ex Attia filia sororis nascitur Romæ, Consulibus Cicerone, & C. Antonio ix. kal. Octobris Pompiliani sub ortum Solis, Luna in Capicorno constituta; sed Iunio, aut Iulio anni Iuliani.		
47	C. Iulius Cæsar iii. Consul imperare cœpit, & Annum corrigi.	29	
45	Annus 1. Iulianus dier. 365. & c. Iulio Cæsare iv. Consule sine collega.		
44	C. Iulius Cæsar idib. Martij annos 56. ingressus occiditur succeditq; ei ex Testamento Iulij Octavius in dodrante.	27	
43	C. Iulius Octavianus Consulatum in die 19. Sextilis, annorum penè 20. & inde primus eius principatus; die verò 29. Nouembris Triumuir cum Collegis imperare cœpit.		
38	Aeræ Augusti Hispanicæ initio à kal. Ianuarij ob edictum de Aere in censum tributumue soluendo, quæ durauit vsque ad annum Domini 1383.	Epocha Christi An. 14.	
31	Actiaca Victoria C. Iul. Octauiani de M. Antonio, & Cleopatra prælio nauali ad Actiû Epiri promotorium iv. Septembris.		
			Victis & se interficientibus M. Antonio, & Cleopatra initio Sextilis Mensis, & Alexandria capta, totaq; Ægypto subacta, Cæsar Octavianus solus absq; æmulis imperare cœpit; inde anni Augustani Ægyptiorum, sed à die 29. Augusti mensis, in quæ Thoth prima dies incidit, quæ recepta Iuliani anni forma, fixa deinde mansit ad diem 29. Augusti.
			C. I. Cæf. Octavianus Ianum clausit viii. idus Augusti, & triumphauit de Macedonia ob Victoriam ad Actium; & vii. idus, ac vi. duos aliòs triumphos egit.
			C. Iulius Cæsar Octavianus, appellatus est à Senatu, & Ciuibus reliquis <i>Augustus</i> , & in honorem eius mensis Sextilis nominatus est <i>Augustus</i> ob causas num. 7. adductas.
			Octavianus Augustus moritur Atellæ prope Nolam 19. Augusti mensis, annis reuera 76. expletis, & insuper mense vno circiter cum imperasset cum Triumuiris an. 12. solus 44. & in totum 56. seu 55. mens. 8. d. 2.

CAPVT VIII.

De Annis Imperatorum, ab Augusti obitu, vsque ad obitum Traiani.

CONCLUSIO VIII.

Ex Eclipsibus, & Historicis fide dignioribus, ab Augusti obitu, vsque ad obitum Traiani intercessere Anni CII. Menses XI. & dies non pluresquam XXIV. ad Captam verò à Tito Hierosolymam Anni LXVI. ac dies XII. Imperatorum verò intra Annos prædictos CII. tempora fuere, vt in infra scripta Synopsi determinauimus.

Nomina Imperatorum.	Anni Epochæ Christi. A. M. D.	Natus est A. M. D.	Incepit Imperium.			Obijt			Imperauit			Vixit		
			An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.
Cl. Tiberius Nero.	ante Chr. 42.	Nou. 16	14	Aug.	19	37	Mart.	16	22	6	28	77	4	0
Caius Caligula.	Chr. 12.	Aug. 31	37	Mart.	16	41	Ianuar.	24	3	10	9	28	4	24
Tib. Claudius.	ante Chr. 10.	Aug. 31	41	Ianuar.	24	54	Octobr.	13	13	8	20	63	2	13
Nero Claudius.	Chr. 37.	Dec. 15	54	Octob.	13	68	Iunij	10	13	7	28	30	5	26
Serg. Sulp. Galba.	ante Chr. 5.	Dec. 24	68	Iun.	10	69	Ianuar.	15	0	7	5	72	0	22
Orho Syluius.	Chr. 32.	Apr. 28	69	Ianuar.	15	69	April.	20	0	3	4	36	11	22
Aulus Vitellius.	Chr. 15.	Sept. 7	69	April.	20	69	Decemb.	25	0	8	5	14	3	21
		vel 27												vel 1
Flau. Vespasianus.	Chr. 9.	Nou. 17	69	Iulij	1	79	Iun.	24	9	11	24	69	7	7
Titus Vespasianus.	Chr. 41.	Dec. 30	79	Iunij	24	81	Sept.	13	2	2	20	39	8	14
Flau. Domitianus.	Chr. 51.	Oct. 24	81	Sept.	13	96	Sept.	18	15	0	5	44	10	24
M. Cocceius Nerua.	Chr. 27.		96	Sept.	18	98	Ianuar.	27	1	4	9	71		
	vel 30.										vel	68		
	vel 32.	Mart. 17									vel	65	10	10
M. Vlpus Traianus.	Chr. 53.	Oct. 27 inito.	97	Sept.	18	117	Augusto inito		19	10	paulo plus	63	9	4

Claudius Tiberius Nero filius Liuiæ, quæ postea fuit vxor Octauiani Augusti, teste Suetonio in Ti-

berio, natus est Roma xvi Cal. Decemb. M. Aemilio Lepido iterum, & Munatio Planco Consulibus. Ergo ex Fastis c. 3. & 5.

& 5. stabilitis natus est anno ante Christi Epocham XLII. eum enim annum consularem in Fastis, & acta publica relatum asserit Suetonius, qui non secus, ac Tacitus lib. 1. Annal. & Dio l. 56. affirmat in Augusto c. 100. eum successisse statim à morte Octavianus Augusti in Imperio, nempe à die 19. Augusti Consulibus duobus Sextijs, ideoq; anno Epochæ Christi XIV. vt ex Eclipsi Lunæ ostendimus cap. 3. num. 16. de morte Suetonius c. 73. sic: *Obijt in villa Luciliana, octavo & septuagesimo ætatis anno, tertio, & vigesimo Imperij, decimo septimo Kal. Aprilis, Cn. Acerronia Proculo, C. Porcia Nigro Cos.* Consentit de numero annorum Imperij 23. & vitæ 78. emendans Codex Eutropij l. 7. qui habet non Lxxxij. sed Lxxix. ex quo numero, & Fastis Consularibus sequitur eum obiisse anno ante Epocham Christi 37. Porro initium Imperij Tiberij inchoandum esse à morte Augusti, & non ante, communissima est sententia Chronologorum penè omnium, & in primis Sigonij in Com. ad Sulpicium Severum, Onuphrij in Com. ad Fastos anno Urbis Capitolino DCCLXVII. Scaligeri l. 5. de emend. Temp. pag. 465. Saliani ad annum Christi 30. Langij lib. 2. de annis Christi c. 17. Petauij l. 11. de doctrina temporum c. 7. vbi pluribus, & egregiè confutat Heruatum, & Cappellum contententes Imperij Tiberiani annos 23. numerandos esse à biennio ante Augusti mortem, vt sic annos nati, & baptizati Christi retrahant totidem annis, eo quod Suetonius triennio post Varrianam Cladem c. 18. commemoratam c. 21. dicat de Tiberio: *Lege per Consules lata, vt Provincias cum Augusto communiter administraret, simulque censum ageret.* Immo Velleius dicat id factum à S. P. Q. R. postulante patre ejus, scilicet adoptiuo, vt *equum ei ius in omnibus Provincijs, exercitijsq; esset.* Sed quam multis alijs collata est Proconsularis, aut Tribunitia potestas, nec propterea tamen inde inchoatum est eorum Imperium; Deinde expressè Suetonius, Dio, & Tacitus Imperium Tiberij ab obitu Augusti ineunt, nec antea vllus, nedum Legiones Pannonicæ illum pro Imperatore agnouerant, antequam aperiretur Augusti testamentum, & ipse met Tiberius simulauit se reculare Imperium, vt videretur quati coactus illud acceptare, vt narrat Suetonius c. 24. Non erat igitur cur tam leui de causa Antonius Cappellus in. Dissert. de anno Passionis Christi c. 5. & Heruatus c. 248. Nouæ Chronologiæ, à communi sententia recederent.

2. *C. Caesar Caligula*, filius Cætaris Germanici, & Drusi Nepos, natus est pridie Calend. Septemb. patre suo, & C. Fonteio Capitone Consulibus, ait Suetonius cap. 8. in Cæsare Caligula, & cap. 58. narrat necatum esse à coniuratis, confossumq; vulneribus 32. *Novo Cal. Februarias, hora quasi septima;* et c. 59. addit: *Vixit annos vigintinovem, imperauit triennium, & decem mensibus, diebusq; octo;* Dio verò ait eum ipso die obitus Tiberij, susceptis Imperium, cum annum ageret 25. illudq; tenuisse annos tres, menses decem, & dies nouem; & Eutropius l. 7. *Interfectus in Palatio est, anno ætatis suæ xxix. Imperij iii. Mense x. Dies viii.* Vnde corrigendus Egnatij codex, vbi dicitur: *Occubuit annum agens xxviii.* Est autem exactior Dionis numeratio ob Bisextilem annum interiectum. Ex dictis autem de Consulibus, c. 58. & ex fine Tiberij, ac prædicto tempore Imperij, & vitæ, sequitur eum natum esse anno 12. Epochæ Christi, & cæpisse imperare anno 37. & interfectum anno 41. Reliqua vide in Synopsi: contra Heruati autem caput 250. qui annum vnum detrahit Imperio Caligulæ, lege Petauium l. 11. c. 8. neque enim ob quædam dubia de Consulibus Caligulæ ortâ ex diuersis lectionibus, & ambiguo modo loquendi Suetonij, debemus recedere ab expresso per eundem numero annorum Imperij, immò ex hoc tanquam manifestiore, & Dionis autoritate, atq; Eutropij firmato, reliqua dubia explicare. Multo minus requirere debemus exactum tempus à Poëtis, puta ab Ausonio in Cæsaribus, vbi canit de Cajo Caligula.

Tertia finit hyemes grassantia tempora Caij
& de Tito Vespasiano.

Tor dominante Tito, cingit noua Laurea Ianum.

Rotundo enim numero vsus est, cum aliunde sciamus Caligulam vltra triennium, & Titum multo minus triennio imperasse. Standum itaq; hic communi Chronologorum cum Onuphrio in Fastis ad annum Urbis Capitolinum DCCIX. Scaligeri l. 5. pag. 466. & Petauio supra.

3. *De Tiberio Claudio Cæsare Suetonius in Claudio c. 1.*

*sic. Claudius natus est, Iulio Antonio, Fabio Africano Consulibus, Calend. Augusti Lugduni, eo ipso die, quo primum ara ibi Augusto dedicata est: successit autem in Imperio Caligulæ anno Epochæ Christi 41, vt num. 2. ostendimus, quo anno Consules erant Caius ipse IV. & Sentius Saturninus successisse autem statim, Caligulæ, non obstante biduo, quo de mutando Reipub. statu hæsitatum erat, tradit Suetonius c. 10. & 11. & c. 44. veneno occisum asserit, & cap. 45. ait: *Excessit III. Idus Octobris, Asinio Marcello, Aclio Auiola Consulibus, LVIV. ætatis, Imperij XIV. anno.* Dio quoq; l. 60. & Clemens Alex. 1. Stromatum dant eius Imperio annos 13. menses 9. & dies 20. & vitæ 63. & Hegeppus l. 2. de Urbis excidio ait: *Claudius exaltis tribus & decem annis defecit.* At Eutropius l. 7. de eorotundis numeris scribit. *Vixit annos LXIV. Imperauit XIV.* Ex solis Fastis cap. 3. & 5. stabilitis patet eum natum esse anno X. ante Epocham Christi, excessisse autem anno Epochæ Christi 54. Porro c. 3. n. 17. ex Dionis lib. 60. retulimus M. Vinicio, & Statilio Coruino Consulibus ipsa die natali Claudij, nempe kal. Augusti fuisse Solis Eclipsim, Romæ conspicuam, & ibidem diximus eam non in alium annum cadere posse, quàm in Epochæ Christianæ annum 45. contententibus etiam calculis Petauij l. 11. c. 9. Scaligeri l. 5. pag. 466. & plurimor. Chronologorum, At ex Fastis hic annus post vltimum Caij Caligulæ, & Saturnini Consulatum, sub quò Claudius Cajo successit est quartus, ergo sursum ex his habemus annum 41. pro initio Claudij. Præterea antiquus Chronologus apud Clemetem Alex. 1. Strom. à Morte Alexandri Magni ad Claudij Imp. initium numerat annos CCCLXV. sed ex dictis libro 3. obiit Alexander anno 324. ante Epocham Christi, quo anno Thoth. Ægyptiorum incidit in 12. Nouembris, detractis autem 324. ab annis 365. restat annus Epochæ Christi 41. pro initio Claudij, nec deest annus vnus, vt malè putat Scaliger l. 5. pag. 466. quia putat Chronologum illum numerare annos à Thoth anni præcedentis, nempe 325. ante Epocham Christi, sed in scitè. Tandem anno VI. Claudij accidit Lunæ Eclipsis Consulibus Valerio Asiatico & Silano, quam c. 3. nu. 18. retulimus, & inde ostendimus illum annum fuisse 46. Epochæ Christi, ergo primus Claudij fuit 41. Tot igitur argumentis ignoratis, vel dissimulatis, Heruatus cap. 251. iuz Chronologiæ litem de vno anno suscitauit contra communem sententiam, rationibus adeo leuibus, vt pigeat referre illas, nedum refellere, quod tamen egregiè præstitit Petauius lib. 11. de doctrina temporum c. 9. Obiisse autem Claudium post mediam noctem & ante auroram colligitur ex Suetonio cap. 44. & Seneca in ludo mortis Claudij.*

4. *Domitius Nero Claudius*, statim, ac palàm factum est de obitu Claudij, ei successit: nam Suetonius in Claudio c. 45. scribit: *Mors eius celata est, donec circa successorem omnia ordinarentur.* & in Nerone c. 8. quod est de initio imperij eius ait: *septemdecim natus annos, vt de Claudio palàm factum est, inter horam sextam septimamq; processit ad excubitores: cum ob totius diei diripitatem, non aliud auspiciandi tempus accomodatius videre tur; proq; Palatii gradibus Imperator consalutatus &c.* Dixerat vero c. 6. *Nero natus est 11. menses, quam Tiberius excessit, 18. Calend. Ianuarias: iam tum quidem exoriente Sole.* Ita habent omnes antiqui codices cusi, & manuscripti, vt testatur Torrensius; vltus autem est Suetonius hoc singulari modo designandi tempus natiuitatis Neronianæ, quia acutè aduertit, cum natum esse oriente Sole, quando nondum completi erant exactè, sed post aliquot horas complendi erant 11. menses à morte Tiberij qui mortuus fuerat anno Epochæ Christi 37. Martij 16. vt ostendi num. I. sed paulo ante mediam noctem subsequentem, at Nero natus est 18. kal. Ianuarij idest 15. Decembris hora circiter 7. post mediam noctem antecedentem; à qua Romanidies inibant, sed horis circiter 17. ante mediam noctem subsequentem; Iam verò à die 16. Martij ad finem mensis superfuere dies 15. deinde successere octo integri menses, & de Decembri alteri 15. dies, qui cum residuis 15. Martij componunt mensem dierum 30. sed non completum adhuc in ortu Solis, quo natus est Nero. Oportere autem IX. illos menses numerare non ante mortem Tiberij, vt quidam malè intelligentes Suetonius contendunt, sed post mortem eius patet: *Primo* quia retrocedendo à die 16. Martij, anni 37. quo Tiberius

berius obiit vsq; ad 15. Decembris anni antecedentis non sunt IX. sed III. tantum menses, & ideo Petavius lib. 11. de Doctrina temp. c. 15. putavit corrigendum Suetonij textum, & pro ix. scribendum iij. sed nulla necessitate, & contra Suetonij sententiam, vt mox patebit; secundò enim Suetonius dicit Neronem salutatum esse Imperatorem septemdecim natum annos, vt ex cap. 8. retulimus, atqui erat dies Octobris 13. anni Epochæ Christi 54. qua Claudius obiit, vt ostendit nu. 3. & qua Nero ei successit: iam si ab anno 36. Christi vt vellet Petavius, dieq; 15. Decembris numeret tempus, vsque ad annum 54. diemq; 13. Octobris, confluent anni 17. & menses penè 10. ita vt ad completum annum ætatis 18. desint tantum 63. ergo malè dixisset Suetonius Septemdecim natus annos, iam enim fuisset natus Octodecim: At si numeres tempus à die 15. Decembris anni 37. Epochæ Christi, seu à nono mense post mortem Tiberij, vsq; ad 13. Octobris anni 54. Christi inuenies annos 16. integros, & 10. tere menses, verumq; erit, quod Suetonius affirmat, Neronem septemdecim annos natum iniisse imperium. Hinc autem rejicienda est multo magis Heruarti c. 254. opinio portentosa, qua vult legendum in Suetonio: *Ante annum, & iij. menses quam Tiberius excessit*, nec esse necessitatem legendi *ante post*, vel *Antij post*, vt apud Petavium supra Pulmannus ex Turnebo legit, nec displicuit Guiljelmo Pelisferio. Potius ergo ex duobus hisce locis Suetonij clarioribus, & firmiter corrigendum est quod de Nerone scribit c. 57. *Obijt xxx. & secundo ætatis anno, die quo quondam Octauiam interemerat*. Nam ex Plinio lib. 3. Epistola 7. hæc habemus de Silio Italico Poeta, & Consule: *Vtque nouissimus à Nerone factus est Consul, ita postremus ex omnibus, quos Nero Consules fecerat, decessit. Illud etiam notabile vltimus ex Neronianis Consulibus obiit, quo Consule Nero periit*. Certum autem est ex interuallis annisq; Consulatum à nobis stabilitis c. 7. & 5. C. *Silium Italicum*, vna cum M. Valerio Trachalo Consulem fuisse anno Epochæ Christi 68. ergò & hoc anno periit Nero, qui vt clarè ex Ione elicitor, se ipsum interemit anno imperij xiv. post iv. Idus Iunij, cum imperasset annos xij. menses vij. & dies xxvij. videlicet à die 13. Octobris anni 54. ad diem 10. Iunij anni 68. Eusebius quoque l. 3. hist. Eccl. c. 5. & Auctor libelli de vita, & moribus Romanorum ab Augusto ad Theodosium, & Georgius Abbas in Chronico Vveingartenti, Eutropius mox afferendus, & Egnatius annos tantum 13. integros, & 14. initos adscribunt Neronis imperio. Numerando autem tempus à die 15. Decembris anni Ep. Christi 37. vt supra numerandum docuimus, vsq; ad diem 10. Iunij, anni 68. quo periit Neronem ex Plinio, & Dione firmauimus, sunt anni tantummodo xxx. solidi, & menses V. Diesq; xxvj. ergo periit ætatis anno xxxj. nondum completo. Itaque in Suetonio legendum, vt legit Eutropius, qui l. 7. pro *Secundo*, habet altero sic *Obijt trigesimo & altero ætatis anno, imperij. xiv.* At si periisset anno ætatis 32. imperasset etiam annos 14. solidos, quod est contra Dionem & reliquos adductos, nec obijisset anno 68. Christi Consule *Italico*. Restat vt scrupulus eximatur Heruarto, qui c. 254. docet ex Dione Caium Caligulam, mortuo patre Neronis, relegasse Agrippinam anno penultimo sui imperij, & ex Suetonio Neronem tunc fuisse *trimulum*: sed rectè dicit Suetonius, nec ob id necesse est conturbare Chronologiam, nam Caligulæ annus penultimus ex dictis num. 2. fuit Epochæ Christi 40. in cuius die 15. Decembris Nero impleuit tres annos, si quidem natus est anno 37. Christianæ Epochæ. Præterea ex dictis hic de Nerone & num. præcedenti de Claudio intelliges quare Aufonius in Cæsaribus dixerit duabus hebdomadibus annorum idest annis 14. Imperij, detulisse vnum Consulem idest non completos tulisse annos 14. dum canit.

Claudius hebdomadem duplicem trahit, & Nero, dirus Tantumdem; summa Consul sed defuit vnus.

Denique incensam à Nerone Urbem C. Lecanio & M. Licinio Consulibus, hoc est anno Ep. Christi 64. habemus ex Tacito l. 16. Annalium, vnde de SS. Apostolorum Petri, & Pauli carcere, & postea Martyrio, eiuq; tempore argumentum suo loco deducemus. Interim corrigendus Tirinus cap. 44. Chronici sacri, vbi deceptus à Iosepho, ponit Neronis mortem die 13. Aprilis.

5 *Sergius Sulpicius Galba* Consularis Legatus in Hispa-

nia, mortuo Nerone, & extincta in eo profapia Cæsarum à militibus acclamatus est Imperator, eiq; adhuc absenti, vt pote ex patricia profapia Sulpiciorum orto, Senatus titulos principibus dare solitos decreuit: De illo Suetonius c. 4. sic *Sergius Galba Imperator M. Valerio Messala, Cn. Lentulo Coss. natus est ix. Calendas Ianuarij in villa colli supposita prope Terracinam*. Ergo ex Fastis anno 3. ante Epocham Christi die 24. Decembris; & cap. 18. ac 19. satis significat occisum esse non multo post quam *Calendis Ianuarij sacrificanti corona de capite exciderat*, tandem c. 23. concludit. *Perijt tertio, & septuagesimo ætatis anno, imperij mense septimo*. Eutropius quoq; l. 7. ait de Nerone: *Huic Ser. Galba successit, cum LXXIII. annum ageret ætatis*. Tacitus quoq; l. 17. idest primo Historiarum cum dixisset: *Initium mihi operis Ser. Galba iterum, T. Vinus Consules erunt*, & post 9. paginas xvij. Kal. Februarij *sacrificanti pro æde Apollinis Galbæ, baruspex Vmbrius, tristitia exta, & instantes insidias, ac domesticum hostem prædicit*; tandem pag. 17. nec ipsius descripta exclamat: *Hunc exitum habuit Ser. Galba tribus, & septuaginta annis quinque principes prospera fortuna emensus, & alieno imperio felicior quam suo*, & Plutarchus in Galba affirmat, Senectutem ei exprobratam, quando post obitum Neronis à populo, & Senatu dictus est Imperator, & addit. *Natus is tum erat annos LXXIII. & infra narrat occisum xvij. Kal. Februarij*. De septimo mense Imperij Suetonio ad stipulatur Eusebius in Chronico; Aurelius Victor cæsum ait mense septimo ac die 7. licet Dio habeat menses 9. & dies 13. sed à die 11. Iunij, quo Neronem mortuum ponit, ad 18. kal. Februarij nempe 15. Ianuarij, quo Galbam occisum dicunt Tacitus, & Plutarchus numerantur menses 7. & dies 5. tantum. Verum si Nero periit anno Epochæ Christi 68. die 10. Iunij, Consulibus Silio, & Galerio, vt ostendimus nu. 4. & Galbæ secundus Consulatus cum T. Vinio debetur anno Epoc. Christi 69. vt ex Fastis patet, et ab hoc Consulatu ad 2. Titi Cæsaris Consulatum Fasti omnes numerant annos 3. ideoq; 2. Titi Consulatus cadit in annum 72. Epochæ Christi, quod etiam gemina Eclipsi firmauimus cap. 3. nu. 21. si hæc inquam vera sunt, et ex altera parte natus ponatur Galba die 24. Decembris Lentulo, et Melsalino Consulibus, vt supponit Suetonius, nempe anno ante Epocham Christi 3. certum est inde numerando, vsq; ad 15. Ianuarij anni 69. Epochæ Christi non intercessisse nisi annos integros 70. et dies 22. Ergo Galba cæsus est anno ætatis 71. dieq; 22. non autem anno 73. et tamen in annum 73. conspirant Suetonius, Tacitus, Plutarchus, et Eutropius, quibus consentit et Zonaras, et Dio potius fauet, cum ait vixisse annos 72. cito Egnatius dicat *iugulatum ab Othone annos natum LXX*. Quoniam verò certior est annus initi imperij, et necis, et in annum ætatis 73. inchoatum conspirant tot alij scriptores, Scaliger l. 5. Emend. temp. pag. 472. et Petavius l. 11. de doctrina temp. c. 16. concludunt Suetonium hallucinatum esse in anno natiuitatis, et debuisse hunc ponere biennio ante, *Consulibus Octauiano Augusto xij. & L. Cornelio Sulla*, nempe anno 5. ante Epocham Christi, et sanè anta errandi potuit esse nomen *Cornelij*, vt pro *Cornelio Sulla* acceperit *Cornelium Lentulum*; Niti dicamus eum loqui de Lentulo, et Melsala, non enim dicit Melsalinum, sed Iuff. Cæus Augusto, et Cornelio Sullæ, de qua tamen subrogatione non constat.

6 *Otho Syluius* natus ex M. Syluio Othone vt videtur Aprilis 28. anno Epochæ Christi 32. quo Contules tunc Domitius Aenobarbus, et Aulus Vitellius cuius loco videtur subrogatus Camillus Aruntius: Ait enim Suetonius in Othone c. 2. *Otho Imperator IV. Calend. Maij natus est, Camillo Aruntio, & Domitio Aenobarbo Coss.* Salutatus verò est Imperator à militibus ante ipsam cædem Galbæ, vt narrat idem c. 6. sed eodem die nempe 15. Ianuarij anni Epochæ Christi 69. vt ostensum est nu. 5. addit Suetonius c. 7. cum vergente die venisse in Senatum Imperiumque confirmatum acceptasse, et c. 8. sub idem tempus exercitum iurasse in verba Vitellij, et c. 9. ac 10. Othonem tribus prælijs superatum à Vitellio, nouissimòq; apud Bebricum, et cap. 11. narrat modum, quo se Otho pugione interemit, concluditque. *Exanimatus est, & celeriter Veliternam (ita præceperat) funeratus trigesimo octauo, ætatis anno nonagesimo, & quinto imp. rij die*. Numerando autem à die 15. Ianuarij, qua cæto Galbæ successit, dies 93. incidit

Otho

Othonis nex voluntaria in diem 20. Aprilis, & die 28. expleuit annos 37. si quidem natus esset 28. Aprilis anni 32. Epochæ Christi, ut igitur verum sit eum mortuum esse anno 38. ætatis emendandus est Suetonius cap. 2. & pro iv. scribendum xiv. kalend. Maij. Sic enim die 18. Aprilis expleisset annos 37. & die 20. ingressus esset annum 38. aut sequendus Tacitus, qui lib. 2. Histor. de Othone scribit: *Hunc finem habuit septimo, & trigésimo ætatis anno et Plutarchus in Othone, qui ait: Obijt anno ætatis xxxvij, cum imperasset menses tres, et Egnatius, qui ait: Vixit annos xxxvij. Quæ opinio est ferè Dionis dicentis vixisse annos xxxvij, minus diebus decem esto Eutropius lib. 7. lecturus Suetonius dicat de Othone; Obijt trigésimo octavo ætatis anno nonagesimo & quinto imperij die.*

7 *Aulus Vitellius à Scauro, audita morte Othonis, acceptus est Imperator narrante Suetonio. Natus est octavo Calend. Octobris, vel ut quidam dicunt, septima idus Septembris, Druso Casare, Norbano Flacco Consulib. Nempe ex Fastis nostris anno 15. Epochæ Christi, & ex eodem cap. 17. ac 18. Apud Gemonias minutissimis ictibus excruciatatus, atq; confectus est, & inde vinctus tractus in Tyberim perijt cum fratre, & filio anno vitæ septimo, & quinquagesimo. Eutropius lib. 7. idem habet de anno ætatis, sed addit: Imperij mense viii. & die vno. Ante hunc Tacitus lib. 3. Histor. Pater illi L. Vitellius, septimum, & quinquagesimum annum explebat. At Egnatius. Vita illi annorum LVII. Imperium vix octimestre. Contra tamen Aurelius Victor non dat illi nisi annos quinquaginta quinque, dum in Cæsarijbus dicit: Confosso serpore in Tyberim deijctur, tyrannidis octavo mense, annos natus quinquaginta, & quinque amplius. Dio verò adhuc minus, dum asserit vixisse annos LIV, imperasse ab eo die, quo in Germania salutatús fuit Imperator à militibus, annum vñ minus diebus decem; post Othonem verò, menses octo, dies quinque. Quod si verum est, cum Otho se interfecerit die 20. Aprilis, ut diximus. 6. si inde numerentur menses 8. & dies 5. cadit eius mors in diem 25. Decembris eiusdem anni 69. Epochæ Christi, sed si ab anno 15. eiusdem Epochæ, & 8. Cal. Octobris, idest 24. Septembris numeretur tempus vsque ad 25. Decembris anni 69. non sunt nisi anni solidi 54, menses 3. & dies vnus; si verò iuxta aliam opinionem relatam à Suetonio natus sit 7. die Septembris, erunt anni 54, menses 3. & dies 17. Fallum igitur quod de illius ætate dicunt Suetonius, Tacitus, Eutropius, Egnatius, aut si falsus est Dio, & Aurelius, oportet Suetonium perperam Consules, sub quibus natus est, delignasse, & natum esse anno 13. Epochæ Christi, sed hæc dissensio non turbat Chronologiam, satis enim nobis est scire Imperij eius initium, ac finem.*

8 *Flavius Vespasianus, ut narrat Suetonius cap. 2. natus est in Samnijs, ultra Reatem, vica modico, cui nomen est Phalacrine, xv. Calend. Decembris vesperi. Q. Sulpicio Camerino, C. Poppæo Sabino Cos. quinquennio antequam Augustus excederet. At nos cap. 3. ex Eclipsi ostendimus Augustum obiisse anno Epochæ Christi 14. ergo Vespasianus natus est anno ab hunc quinto antea, nempe 9. Christi, quo ipso Consules tuere Sulpicius, & Poppæus, cap. 24. Suetonius concludit: Consulatu suo nona & c. extinctus est viij. Calend. Iulij annum gerens ætatis sexagesimum, ac nonum superque mensum, ac diem septimum. Sed Eutropius lib. 7. omittit mentem dum dicit: Extinctus est in villa propria, annum ætatis agens LXXIX, imperij nonum, ac diem septimum. Egnatius: Perijt anno ætatis vñdesseptuagesimo. Certè à die 17. Nouembris anni 9. Christianæ Epochæ, ad diem 24. Iunij anni Epochæ Christi 79. quo tuit ix. Consul, & obiit, sunt anni integri 69, menses 7. dieque 7. ut notauit Suetonius.*

Quoad initium Imperij, si hoc à nece Vitellij, à qua solus absq; æmulo pacifice imperauit, numeretur, cum Vitellius necatus sit die 25. Decembris anni 69. Epochæ Christi, ad 24. Iunij anni 79. sunt anni 9. menses 6. & dies vnus. Sed multo ante necem Vitellij acclamatus, & agnitus est pro Imperatore; scribit enim Suetonius c. 15. in vita Vitellij: *Octavo Imperij mense desciderunt ab eo exercitus Moesiæ, atq; Pannoniæ, item ex transmarinis Iudaicus, & Syriacus: ac pars in absentis, pars in presentis Vespasiani verba iurauerunt: verfabatur enim Vespasianus tanquam Legatus consularis in Iudæa, bello Iudaico intentus: sed cap. 6. in Vespasiano inquit: Tiberius Alexander præfectus Aegypti,*

primus in verba Vespasiani legiones adegit Calendis Iulij: qui principatus dies imposterum obseruatus est: Iudaicus deinde exercitus v. idus Iulij apud ipsum iurauit. Nec multum ditcrepat Tacitus l. 2. Histor. dicens: Initium ferendi ad Vespasianum Imperij, Alexandria, ceptum festinante Tiberio Alexandro, qui Kalendis Iulij Sacramento eius legiones adegit, isque primus principatus dies in posterum celebratus: quamuis Iudaicus exercitus v. nonas Iulij apud ipsum iurasset, eo ardore, ut ne Titus quidem filius expectaretur. Numerando igitur tempus à Kalendis Iulij anni Ep. Christi 69. vsq; ad diem 24. Iunij anni 79. quo Vespasianus obiit, sunt Imperij anni integri 9. menses 11. & dies 24. seu ut numerat Xiphilinus ex Dione anni 10. minus dies 6. qui tamen excedit in ætate, dum ait vixisse annos 69. & menses 8.

Porro Suetonius cap. 4. indicat Vespasianum fuisse Consullem suffectum antequam esset Imperator, dum dicit: *accepit præterea Consulatum, quem gessit per duos nouissimos anni menses, licet autem olim non consueuerint in Fastis notari Consules suffecti, postea tamen non raro notati sunt, non ita tamen ut illi annum denominarent, id enim ordinarij tantum præstabant, sed tamen ita, ut quando postea alijs annis ordinarij Consules erant in Consulatum numero computarentur vices, quibus Consules erant suffecti, ideoq; in Fastis anno 70. Epochæ Christi, quo Vespasianus fuit Consul ordinarius, eum diximus Consulera II. et sequenti anno Consulera III. et anno 72. Consulera IV. cum Tito II. quo scilicet anno fuisse hos Consules ostendimus c. 3. n. 21. ex gemina Eclipsi à Plinio relata, et sic notandos esse numeros horum Consulatum ostendunt ex inscriptionibus, et nummis Onuphrius in Com. Fast. ad Urbis annū Capitolinum DCCCXXIII. ac Petauius de Doctrina Temporum in Paralipomenis ad caput 16. libri 11. et ita etiam numerantur in Fastis Siculis, et à Cassiodoro, atq; Cuspiniano. Ex quibus respondeas Baronio ad annum suum Christi 74. contendenti cum 2. Iiti Consulatum iungendum III. Vespasiani ex Plinio, sed Codices emendati habent IV. et de suffectis iam distinctionem indicauimus.*

De Anno Hierosolymæ capta à Tito.

9 **O**portunum cenſeo hic agere de hoc anno. Scribit enim Iosephus lib. 6. de Bello Iudaico c. 48. captam Hierosolymam à Tito: *Anno Vespasiani secundo, die octaua mensis Gorpiaz, addit Xiphilinus ex Dione fuisse feriam septimam; ergo, ut bene computat Petauius lib. 11. cap. 17. cum Nouilunium acciderit die 25. Augusti, à qua circiter die inijt Gorpiaz, sequitur urbem captam fuisse die 31. Augusti, quia Cycclus solis 23. et litera Dominicalis G. dat eo die tertiam 7. Templum tamen succentum fuerat Augusti mensis die 5. nempe, ut ait Iosephus die 10. Ab, seu Loi, esto Iudæi cum R. Iotue ponant diem 9. Ab, quo item dicunt à Chaldæis olim incensum. Quoad annum Eusebius quoq; in Chronico affirmat urbem hanc captam anno 42. ab anno 15. Tiberij, & lib. 3. Histor. dicit euersam esse anno 40. à Passione Domini, quam anno 18. Tiberij adnotat, ideoq; urbem captam quadraginta solidis annis expletis post facinus in Christum admissum. At Clemens Alexandrinus, qui cum Origene supponit Christum passum anno 15. Tiberij lib. 1. Strom. non mirum, si à Passione ad Urbem captam numerat annos 42, et menses 3. Iam igitur cum ex dictis de Vespasiani initio, annus eius secundus inceperit à Kalendis Iulij anni Epochæ Christi 70. et Vrbs capta sit postea die 31. Augusti, inito iam, & prosecto per duos menses anno 2. Imperij Vespasiani, sequitur Urbem hanc eodem anno 70. captam fuisse, quem Petauius cenſet fuisse à conditu Templi 1085: à prima conſagratione 659. certè iam inierat Olympiadis CCXII, annus secundus, et Urbis Varronianus DCCCXXII.*

10 *Titus Vespasianus Flauij Vespasiani filius, aſſerente Suetonio c. 2. in eius vita, Natus est iij. Calend. Ianuarias insigni anno Caiaba nece. Ostentum est autem num. 2. Caium Caligulam necatum esse anno Epochæ Christi 41. Ianuarij 24. Ergo Titus natus est eodem anno, sed die 30. Decembris sequentis. Successit autem itatim Patri in Imperio: tandem, ut ait Suetonius c. 11. Excessit in eadem, qua pater, villa, idibus Septembris, post biennium, ac menses duos, diesq; 20. quam*

quam successerat patri, altero, & quadragesimo atatis anno. Numerando enim tempus ab anni Epochæ Christi 79. die 24. Iunii, qua num. 8. diximus Vespasianum obiisse, vsq; ad idus Septembris, seu diem 13. anni 81. inclusiue, sunt anni 2. solidi, & menses 2. diesq; 20. Numerando autem à natiuitatis anno 41. eiusq; Decembris 30. vsque ad annum 81. diemq; 13. Septembris, sunt anni solidi 39. menses 8. & dies 14. Corrigendus ergo Eutropius l. 7. dicens de Tito: *Perijt post biennium menses octo, & dies 20. quam Imperator erat factus atatis anno altero, & XL. & Aurelius Victor in Cæsariibus, dicens: Ita biennio post, ac menses ferè nouem amphitheatri perfecto opere interijt anno aui quadragesimo.* Nisi putarunt inceperunt imperare vna cum patre ab initio circiter anni 79. aut annos 2. & menses octo, vel nouem numerant ab eo tempore, quo cœperit amphitheatrum fabricare.

11 *Flauius Domitianus* Titi frater, vt de illo c. 1. testatur Suetonius: *Natus est IX. Calend. Nouembris, patre Consule designato, iuituroq; mense insequenti honorem.* Dixerat autem de Vespasiano cap. 4. eum Consulem fuisse factum nempe Honorarium, vel suffectum per duos vltimos anni menses, idque sub Claudio Imperatore. Successit autem Tito statim in Imperio. Titus autem obiit anno 81. Ep. Christi die 13. Sept. ergo inde incepit Imperium Domitiani. Confirmatur porro initium Imperij Domitiani ex Ptolemæo, qui lib. 7. Almagesti c. 3. refert Agrippam Mathematicum anno Domitiani 12. obseruasse Lunam coniunctam cum Australi succedente Vergiliarum, seu Pleiadum, idque fuisse anno Nabonassaris 840. die 2. mensis Tybi; videlicet, vt ex dicendis libro 5. patebit anno Epochæ Christi 92. die 29. Nouembris, in quo consentiunt Scaliger lib. 5. emend. temp. 475. & Petauius l. 11. de doctr. temp. cart. 19. ergo si die 13. Septembris anni 92. completat annos Imperij 11. & die 29. Nouembris erat iam in anno 12. vtiq; primum iniuerat anno 81. Epochæ Christi. Scribit autem Suetonius c. 17. *Occisus est xiv. Calendas Octobris anno atatis XLV. Imperij xv. idemq; habet Eutropius l. 7. sed vt habet Aurelius Victor in Cæsariibus: Quinto, & quadragesimo anno vita, dominationis circiter quindecimo.* Melius Egnatius dixit: *Post vita annum quintum, & quadragesimum, Imperij quintum, ac decimum confosus occubuit.* Nam Dio, seu Xiphilius ex Dione in vita Domitiani asserit occisum fuisse C. Valente, & Antistio Vetere Consalibus, & idipsum affirmat Eutropius initio libri 8. vbi agit de Nerua successore Domitiani; At hi Consules fuere anno Epochæ Christi 96. quo ipso anno finem Domitiani, & initium Neruæ ponit Ptolemæus in Catalogo Principum, qui post Alexandrum Magnum regnarunt apud Petauium parte 2. Rationarij temporum in fine libri 4. vbi ponitur Nerua incepisse anno 420. ab obitu Alexandri, quem l. 3. ostendimus obiisse anno 324. ante Epocham Christi, his enim subtrahtis anno 420. restat Christi annus 96. Deniq; vt refert Suetonius c. 16. *Domitianus pridie, quam periret affirmavit fore, vt sequenti die Luna se in Aquario cruentaret, factumq; aliquod existeret, de quo loquerentur homines per terrarum orbem;* iam verò die 14. kal. Octobris, quo vt idem refert occisus est, nempe 18. Septembris Luna fuit in gradu 24. Aquarij circa meridiem.

Numerando igitur tempus ab anni Epochæ Christi 81. die Septembris 13. quo incepit Domitianus imperare, vsq; ad anni 96. diem 18. quo occisus est, sunt anni integri 15. & dies 5. quos, vt paucos neglexit Suetonius, & Eutropius: at non sic intelligendi sunt anni vitæ, compleuisset enim 45. si peruenisset ad Octobris 24. quo natus erat, quare expleuit annos 44. menses 10. & dies 24. Ideoq; natus est anno Epochæ Christi 51.

Porro Iosephus initio libri de vita sua narrat, natum se esse anno primo Cai Cæsaris, & in fine libri Antiquitatum dicit absoluisse opus suum anno 13. Domitiani, & atatis suæ 56. Caius autem iniit Imperium anno Epochæ Christi 37. Martij 16. ex dictis num. 2. & Domitiani annus 13. ex nuper dictis incepit anno Epochæ Christi 93. die Septembris 13. Si Iosephus natus esset anno 37 die 13. Septembris, vel ante, iam anno Christi 93. die 13. Septembris compleisset annos 56. quot sunt si 37. subtrahas annis 93. Natus igitur est anno 37 sed post 13. Septembris, & opus suum complere potuit, vel anno 93. veletiam 94. nondum completo ætatis 56. Quare frustra Scaliger l. 5. pag. 476. contendit

Iosephum vno anno errasse, & aut natum esse anno ante primum Cai, aut opus absoluisse anno 57. ætatis, ideoque inaniter gloriatur dicens: *Ita quotidie periclitando fidem nostræ methodi, alienos errores deprehendimus, & merito perstringitur à Petauio lib. 11. c. 19. qui tamen & ipse corrigendus, dum dicit Caium cœpisse 24. Ianuarij, fuit enim lapsus calami, vel memoriæ, sed nihil nocens supputationi intentæ.*

12 Circa Neruæ, Traiani; initia mirificè se torserunt Chronologi, præsertim Scaliger lib. 5. de emend. tempor. pag. 487. Petauius l. 11. de doctrina temp. c. 21. & 22. & in Rationario temp. parte 2. c. 6. Kristmannus post Altragani comment. à pag. 389. nec aliter se extricare nouerunt, quâ dicendo Fastorum annos perversos esse, vt Scaliger, aut Ptolemæum vno anno aberrasse, vt Kristmannus, & Petauius; sed nulla necessitate, vt mox ostendemus: oportebat enim eos aduertisse Traianum non inceperit Imperium tantummodo à morte Neruæ, sed ante ab iplo adoptatum sic esse, vt iam tum Imperium administraret. Certè Aurelius Victor de Cæsariibus ait: *Quid enim Nerua Cretensi prudentius, magisq; moderatum? qui cum extrema atate apud Sequanos, quò Tyranni defecit metus, Imperium arbitrio legionis cepisset; vbi prospexit, nisi à Superioribus, robustioribusq; corpore, animoq; geri non posse, mense sexto, ac decimo semet eo abdicauit &c.* Namq; Vlpium Traianum Italica Vrbe Hispania ortum, amplissimi ordinis tamen, atq; Consulari loco adrogatum accepit, & dedit: Eutropius autem lib. 8. *Domitiano exitiali tyranno Nerua successit, vir in priuata vita moderatus, & strenuus; nobilitatis mediæ; qui senex admodum, operam dante Petrobio secundo præfecto Prætorij, item Partbenio interfectore Domitiani, Imperator factus æquissimum se, & ciuillimum præbuit. Reipublica diuina prouisione consuluit, Traianum adoptando. Mortuus est Roma post annum, & quatuor menses Imperij sui, ac dies octo, atatis LXX. & altero anno. Xiphilius autem ex Dione in Nerua, ait Neruam ascendisse in Capitolium, & alta voce pronunciasse, M. Vlpium Traianum deinceps Imperatorem, & concludit: His confectis excessit à vita: imperauit annum vnum, menses quatuor, & dies nouem. Vixit autem annos quinque, & sexaginta, menses 10. & totidem dies.* Notanda quoq; sunt verba illa Plinij in Panegirico ad Traianum de Nerua. *Ruensq; Imperium super Imperatore Imperatoris tibi voce delatum est: & paulo post: Assumptus es in laborum, curarumq; consortium, suscepisti Imperium, postquã alium suscepti pœnitebat: & infra: Inde quasi deposito Imperio, qua securitate? qua gloria lætus? (nam quantum refert, deponas an partiaris Imperium, nisi quod difficilium hoc est, non secus, ac præsentis tibi innixus, tuis humeris se patriamque sustentans, tua iuuenta, tuo robore inualuit: & iterum: Simul filius, simul Cæsar, mox Imperator, & consors Tribunicie potestatis, & omnia pariter, & statim factus es: & mox: Non solum successerit Imperij, sed participes etiam, sociusq; placuisti.* Quia verò aberat Roma, Traianus, quando à Nerua est declaratus Imperator, subdit Plinius: *Eras Imperator, & esse te nesciebas.* Egnatius verò de Nerua dicit. *Vt optime verò semper de omnibus meritis esse videatur, Traiani præsertim adoptione factum est, quem absentem, dum senectam suam contemni videt, Cæsarem appellauit, Homericò etiam versu ad Imperium adhortatus &c.* Imperauit anno vno, mensibus IV. vixit annos LXV III.

Constat igitur ex hæcenus dictis Neruam non solum adoptasse in filium, & successorem in Imperio tuturum post sui mortem Traianum, sed abdicasse se Imperio, dum adhuc viueret, vt loquitur Aurelius Victor, vel ita ipsi communicasse Imperium, vt tamen ipsi omnem penè curam regendi Imperij, nedum Imperatoris nomen imposuerit, atque adeo verum initium Imperij Traiani multo ante mortem Neruæ incepisse. Nerua porro mortuus est anno Epochæ Christi 98. Ianuarij die 27. Nam cum successerit Domitiano occiso die 18. Septembris anni Christi 96. vt ostensum est numero 11. & imperarit menses 16. ac dies 8. vel 9. vt nos docent Eutropius, & Dio; si ab anni 96. die 18. Septembris, vsque ad anni 97. diem 18. Septembris vnum annum numeremus, inde verò quatuor alios menses, & dies octo exclusiue, sed dies 9. inclusiue absoluentur menses 4. die 18. Ianuarij anni 98. & reliqui dies 9. die 27. Ianuarij. Sed quia Aurelius Victor affirmat Neruam se abdicasse *Mense sexto, ac decimo,*

cimo, sine appendice vlla dierum, atq; adeo nondum absoluto mense 16. sequitur eum se abdicasse ante diem 18. Ianuarij. Siue id fecerit ipsis calendis Ianuarij, quibus Consulatum iniuit cum Traiano, siue etiam antea. Nam consideranti mihi attentè Plinij dicta in Panegyrico, videtur procul dubio Traianum Romam accitum, & per aliquod tempus Neruæ in Imperio regendo satisfecisse: loquens enim de subsecuta morte Neruæ, inquit: *Cum abundè expertus esset, quam bene bumeris tuis sederet Imperium, tibi terras, te terris reliquit.* Sed ut quæ ad Neruam spectant expediamus, si ex probatis supra, mortuus est anno 98. Epochæ Christi die 27. Ianuarij, aut vixit annos 71. vt ait Eutropius, & sic natus est anno 27. Epochæ Christi; aut vixit annos 68. vt ait Egnatius, & sic natus est anno 30. Ep. Christi, aut deniq; vixit annos 65. menses 10. & dies 10. vt habet ex Dione Xiphilinus, & sic natus est anno Epochæ Christi 32. die 17. Martij. Senectus Neruæ magna, fauet Eutropio, minuta computatio fauet Dionii: eligat Lector quam malit: id enim Chronologiam nostram non turbat, cui de initio, & fine Imperij cura est.

13 Traianum iniisse Imperium, non à morte Neruæ, sed multo ante probatum arbitror numero præcedenti: corrigendus ergo Onuphrius lib. 2. Comm. in Fastos, qui ad annum Urbis Capitolinum DCCCL. de Traiano ait: *Qui solus xv. kal. Februarij Imperij iura suscepit: à quo die anni eius principatus numerantur, quum Tribunicia potestatis tempus à xiv. kal. Octobris superioris anni digeratur:* primum membrum de solo Traiano verum est, secundum de initio numerandi eius principatum falsum est. Sed Onuphrio deo quod mihi confirmari, id quod antea in mentem venerat, videlicet Neruam eo ipso die, quo Domitiano occiso successerat, nempe 14. kal. Octobr. id est 18. Septemb. sed anno vno euoluto, atq; adeo anno Epochæ Christi 97. adoptasse Traianum, quia erat dies natalis Imperij Neruæ: verba Onuphrij ad annum DCCCL. sunt hæc: *Hoc autem anno Traianum adoptatum, & Cæsarem appellatum fuisse, ex sequentis anni Consulatu liquet, Tribuniciam verò potestatem tunc, cum Cæsar appellatus est eum suscepisse, ex his quas afferam inscriptionibus, intelligi poterit. Dies autem adoptionis, nominis Cæsaris adepti, & Tribunicia potestatis suscepta procul dubio fuit xiv. kal. Octobris, qui erat dies Natalis Imperij Neruæ, vt semper obseruatum est, atque ex Plinij Epistolis ad Traianum intelligitur.* Accipio conditionem mi Onuphri, sed meminisse debebas eundem Plinium in Panegyrico dixisse. *Simul Filius, simul Cæsar, mox Imperator, & consors Tribunicia potestatis, & omnia pariter, & statim factus es.* Ergo & eodem die 18. Septembris non solum Cæsar, & Tribunus, sed etiam Imperator creatus est. Esto Nerua non se abdicarit Imperio, nisi mense 16. nondum absoluto, vt ex Aurelio Victore didicimus. Tandem itaque nacti sumus verum Initium Imperij Traiani, videlicet Annum Epochæ Christi 97. diemque 18. Septembris, eo enim die Nerua in Capitolio, & deinde in Senatu Traianum declarauit Principem Cæsarem, & Tribunum, & Imperatorem; esto non inceperit solus administrare Imperium, nisi ab abdicatione Neruæ, sub finem huius anni, vel ineunte anno 98. à kal. Ianuarij, nec solus absolutè, nisi mortuo Nerua die 27. Ianuarij anno 98.

Mortem Traiani tradit Xiphilinus ex Dione sic. *Mox intercute aqua repletus, apud Selinuntem Cilicia Urbem, qua deinde Traianopolis cognominata est defecit, ibiq; statim extinctus est, cum imperasset annos vnde viginti menses sex, & dies quindecim, vixisset sexaginta quatuor.* Idem in Adriano narrat mortem Traiani occultatam per aliquot dies, vt adoptio procederet, & Adrianum Antiochiæ Syriæ declaratum esse Imperatorem vi Epistolarum, quibus non Traianus, sed Plotina vxor Traiani subscripserat: Aelius autem Spartianus in vita Adriani narrat, hunc in Syria accepisse literas adoptionis V. Iduum Augusti, at III. Iduum earumdem iussisse, vt natalis adoptionis celebraretur, quando exitus ei Traiani nunciatus est, igitur ante V. Augusti iam Traianus obierat, Eutropius lib. 8. de Traiano ait: *Apud Seleuciam Isauria profluxio ventris extinctus est: obijt autem etatis anno LXIII. mense nono, & die quarto; Imperij autem XIX. mense VI. & die XV.* Crassiore modo Egnatius scribit: *Vixit annis LXIII. Imperauit XX.* Iam si annos 19. menses 6. & dies 15. Imperij numeremus ab Anni Epochæ Christi 97. die 18. Septembris, incidet mors eius in annum 117. diemque 3. Aprilis: contra si numeres à morte Neruæ, id est 27. Ianuarij anni 98. incidet mors Traiani in anni 117. diem 11. Augusti, id est in III. Idus Augusti, vnde Adrianus voluit celebrari initium suæ adoptionis, & natalis Imperij: Sed tamen aliquot diebus antea mortuus erat Traianus; si verò à Calendis Ianuarij circa quas Nerua abdicauit, cadit mors in diem 16. Iulij, & inde retronumerando annos 64. seu potius, cum Eutropio 67. menses 9. & dies 4. oportet natum esse Traianum anno Epochæ Christi 53. circa diem 12. Octobris. Quare cum Augustus obierit anno Christi 14. die 19. Augusti; intercesserunt ab Augusti Imperatoris obitu 3d Traiani Imp. obitum anni solidi C 11. menses 10. diesq; non plures quàm 24. vt diximus in Conclusionè, quia Traianus non vixit vltra diem 16. Iulij, sed potius paucis ante diebus obiit.

14 Quando igitur Ptolemæus lib. 7. Almagesti cap. 3. Refert Menelaum Astronomum Romæ obseruasse Spicam Virginis penitus à Luna tectam Anno primo Traiani, & Nabonassari 845. die Mechir 17. sequente 16. exacta iam hora 10. licet dies illa Mechir cadat in diem 9. Ianuarij anni 98. Epochæ Christi, & Nerua obierit die 27. Ianuarij eiusdem anni, non propterea Ptolemæus errauit vno anno, nec in hoc secutus est falsum Canonem, vt malè supposuerunt Kristmannus, & Petauus, locis initio numeri 12. adductis, nec ob id turbandi sunt Fasti, vt contendit Scaliger: Quia annus primus Imperij Traiani non incepit tantum à die 27. Ianuarij, sed multo ante diem 9. quod vtiq; notum erat, & Menelao, & Ptolemæo tunc viuentibus. Postremò ex dictis corrigendi sunt.

Scaliger, qui Traianum mortuum ponit anno periodi Iulianæ 4829. id est Christi 116. & Petauus, qui lib. 11. c. 21. mortuum ait die 10. Augusti.

CAPVT IX.

De Annis Imperatorum ab obitu Traiani ad necem Macrini.

CONCLUSIO IX.

Ab obitu Traiani, seu potius ab initio Hadriani ad necem Opily Macrini sunt anni vnus, & centum deficientibus diebus 63. aut 65. & huius interualli Anni, Menses, ac dies Imperatorum, ordinandi sunt, ut in infra scripta Synopsi.

Nomina Imperatorum.	Natus est Epochæ Christi.			Iniuit Imperium Ep. Christi			Obijt Ep. Chr.			Imperauit			Vixit		
	Anno.	Menf.	Dies	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.
Ælius Hadrianus.	76	Januar.	24	117	Aug.	11	138	Iulij	10	20	10	29	62	5	19
M. Antoninus Pius	86	Sept.	19	138	Iulij	10	161	Mart.	7	22	7	26	74	5	18
M. Aurelius cum L. Aelio Vero fratre	121	April.	26	161	Mart.	7	180	Mart.	17	19	0	11	58	10	22
L. Ael. Commodus.	161	August.	31	161	Mart.	7	169	med.hieme		9	ferè				
Aelius Pertinax.	126	April.	1	180	Mart.	17	193	Januar.	1	12	9	14	31	4	1
Didius Iulianus.	133	Januar.	2	193	Januar.	1	193	Mart.	28	0	2	28	66	11	27
Septimius Seuerus.	146	April.	11	193	Mart.	28	193	Maij	2	0	2	5	60	4	0
Pescennius Niger.				193	Maij	11	211	Febr.	4	17	8	20	64	9	25
Clodius Albinus.				193	Maij	2	194								
Antoninus Bassianus	178	April.	6	193	Maij	2	197	Febr.	19				3	9	17
Caracalla. vel	192	April.	6	211	Febr.	4	197	Febr.	19				3	9	17
Macrinus cum	164						217	April.	6	6	2	2	43	0	1
Diadumeno.	202						217	April.	6				29	0	1
										1	2	0	54		
										1	2	3	16		

Iam capite præcedenti num. 13. ostendimus Hadrianum non iniuisse Imperium à die mortis Traiani, sed à die XI. Augusti mensis, quo accepit nuncium de illius morre, hunc enim iussit celebrari tanquam natalem Imperij sui, & simul ostendimus, annum hunc fuisse 117. Epochæ Christi quidquid sit de morte Traiani, quam certum est præcessisse per aliquot dies ante 11. Augusti. Confirmari possit hic annus ex Ptolemæo lib. 4. Almagesti cap. 9. vbi refert Eclipsim Lunæ obseruatam à se anno octauo Hadriani, Græcè enim habetur τὸ δ' ἔτυ Α' δ' πρὸς ἑὸν esto Latini aliqui codices habeant anno nono, additque fuisse Nabonassari annum DCCCLXXII. & eius diem 17. Pachon, sequente 18. At ex canone annorum Nabonassari, de quo lib. 5. certum est fuisse diem 5. Aprilis anni Epochæ Christi 125. ergo si huius anni die 5. Aprilis currebat annus octauus Hadriani, utiq; anno 118. currebat eodem die primus Hadriani sed initus anno 117. Verum huic loco aduersantur Anni Hadriani alibi assignati à Ptolemæo. Nam lib. 3. cap. 8. refert Equinoctium à se obseruatam anno Nabonassari 880. Athyr 7. atq; hunc esse annum 17. Hadriani, & ex Canone Nabonassareo fuit dies illa 25. Septembris anni 132. Epochæ Christi. Ergo primus Hadriani inceperit anno 116. Epochæ Christi. Rurfus lib. 4. c. 6. notat Eclipsim Lunæ anno Nabonassari 882. Chojac 2. sequente 3. videlicet anno Epochæ Christi 134. Octob. 20. & tunc ait fuisse Hadriani annum 19. & ibidem refert aliam Eclipsim Lunæ obseruatam à se anno Nabonassari 883. Pharmuthi 19. idest anno Epochæ Christi 136. Martij 26. & hunc ait esse annum 20. Hadriani, quæ duo nequeunt subsistere nisi annus primus Hadriani inceperit anno 116. Ep. Christi. Vt concilientur hæc tria loca cum primo ex Ptolemæo adducto, & cum historico Chronologismo; dicendum videtur, aut aliquos numeros in Ptolemæi textu corruptos esse, aut cum Petauio l. 11. c. 22. & in 2. parte Rationarij c. 6. Ptolemæum sequutum esse Canonem quendam Regum ac Principum, qui est Theonis in Commentarijs in Canones Manuales, & habetur in Manuscriptis, & Græco codice Bibliothecæ Regiæ poniturq; in fine Rationarij ab eodem Petauio, in eo enim Canone à Caligulæ initio deinceps anni principum vno anno abundant, eo quod annorum tantum, non autem mensium quibus imperarunt ratio habita sit vel potius dicendum est Ptolemæum aut à Thoth præcedente annos Imperatorum numerare, aut cum audiuisset annos Traiani computari à morte Neruæ quæ

fuit 27. Ianuarij, & tamen Menelaus obseruationem suam factam eodem anno die 9. Ianuarij dixisset factam anno 1. Traiani existimasse annos imperatorios anno 1. amplius, quam alij faciebant, denominandos, ita vt qui primus esset exteris; Romanis secundus appellaretur. Quidquid esto, Astronomicarum obseruationum à Ptolemæo adductarum tempora non nituntur annis Imperatorum, sed Nabonassari, qui Ptolemæo compertissimus fuerunt.

De anno mortis Hadriani, & vitæ spatio discrepant Auctores. Dio in eius vita testatur instructum se à patre suo Aproniano qui præerat Ciliciæ quando Hadrianus inchoauit Imperium, concludit sic. *Vixit autem annos sexaginta duos, menses quinque, & dies vndeviginti; imperauit annos viginti, & menses vndecim* vt habet codex Græcus. Aurelius Victor nil aliud quàm: *Vixit annos sexaginta duos. At Eutropius lib. 8. Obijt in Campania sexagenario maior, Imperij anno xxj. mense x. die xxix. Aelius Spartianus, in suo Aelio Hadriano ait. Natus est Romæ ix. Calend. Febr. Vespasiano vij. & Tiro V. Consulib.* nempe ex nostris Fastis anno Epochæ Christi 76. Ianuarij 24. sed in fine inquit: *Vixit annis LXX. mensibus V. diebus XVII. imperauit annis XXI. mensibus IX.* Sed ex Dione, & Eutropio scribendum annum XX. mens. XL. Cum ergo iuuerit imperium anno Epochæ Christi 117. die 11. Augusti; si inde numerentur anni 20. & menses 11. cadet Hadriani mors in anni 138. diem 10. vel 11. Iulij, vnde retrocedendo per annos 62. menses V. & die 19. quos vixit iuxta Dionem, incidit natiuitas eius in diem 24. Ianuarij anni 76. quod consonum est anno Consulati & diei à Spartiano adscripto; & hinc patet emendandum numerum illum vitæ LXX. legendumque LXII. Huic verò statim successit M. Antonius Pius.

2. *M. Antoninus Pius*, narrante Iulio Capitolino in eius vita: *natus est tertio decimo Calendæ Octobris, sub Domitiano duodecimum, & Cornelio Dolabella Consulibus.* Ergo ex Fastis anno 86. Epochæ Christi, 19. Septembris, iniuit autem imperium anno 138. die 11. Iulij, vt docuimus n. præcedenti, & confirmatur quia anno sequenti 139. fuit Consul cum Brutio præfente, à quò anno inclusiue ad Consulatum Vlpij, & Pontiani, Iulianumq; 283. idest Epochæ Christi 238. inclusiue annos centum computat Censorinus c. 8. vnde patet corrigendos Eusebium, & Scaligerum qui Hadriani mortem, & Antonini initium retrahunt ad annum Epochæ Christi 137. Neque obstat quod Ptolemæus in suis obseruationibus huc opinioi faueat; iam enim dixi-

mus eum aliquos annos Imperatorios vno anno retrahere ob causas num. præcedenti indicatas, de quo & contra Eusebium atq; Scaligerum plura Petavius l. 11. de doct. tempor. c. 23. de Morte Capitolinus nil aliud dicit, quàm *Perijt anno LXX.* at Xiphilinus ex Dione: *Imperavit annos 24.* Eutropius verò lib. 8. *Obijt vita anno 73. imperij 23.* Egnatius Capitolino in hærens scribit obiisse *Septuagenarium.* Sed Onuphrius lib. 2. Com. in Fastos ad annum Urbis Capitolinum 914. colligit eum mortuum esse anno Epochæ Christi 161. quod ex numis probat, & Martij 7. Quia ex Spartiano ponit Hadrianum obiisse die 10. Iulij, vt & nos, Marcum autem Aurelium, qui Pio successit, imperasse annos 19. & dies 11. idque constare apud omnes, mortuumq; esse 17. Martij testibus Dione, & Tertulliano; quare regrediendo diebus vndecim à die 17. Martij, devenitur in diem 7. Martij, quo absoluit imperij annos 19. Cæterum si ab anno 138. Christi, dieq; Iulij 10. numerentur imperij Antonij Pij anni 23. solidi, eorum finis cadet in annum 161. diemque 10. Iulij, à quibus regrediendo ad diem 7. Martij, desunt anno 23. menses 4. & dies 4. Imperasset ergo annos 22. menses 7. & dies 26. aut 27. & sic verè dixisset Eutropius eum mortuum esse imperij anno 23. labente. Ab anno autem 86. Christi, & die 19. Septembris, quæ natus est, vsque ad annum 161. & diem 7. Martij, quæ mortuus, sunt anni Solidi 74. menses 5. & dies 18. Ergo non tantummodo 70. annos vixit.

3 Defuncto Antonino Pio successere M. Aurelius Antoninus Philosophus, & L. Aelius Verus eius Frater anno Epochæ Christi 161. Martij 7. Natus est autem M. Aurelius teste Iulio Capitolino in eius vita, *Roma VI. Calendæ Maias, aua suo iterum & Augure Consulibus,* dixeratque paulo ante aium ipsius fuisse M. Annium Verum, qui Consules fuere anno 121. Epochæ Christi; narrata deinde morte L. Aelij, postea de M. Aurelio scribit: *Octavo decimo anno imperij sui sexagesimo, & prima vitæ diem vltimum clausit.* At Eutropius lib. 8. ait, L. Aelium mortuum xj. imperij anno de M. Aurelio inquit: *Obijt xvij. imperij anno, & anno vitæ LXI.* Sed longè aliter apud Onuphrium lib. 2. Com. Fastor. ad Urbis annum 933. Dio & Tertullianus, dicentes M. Aurelium apud Syrmium in Pannonia obiisse 16. kal. Aprilis, idest 17. Martij Imperij anno xix. & die xi. vitæ verò anno Lviii, mense xi. & die xx. vt idem Dio refert. At in meo Græco codice Xiphilini lego *Annos vitæ quinquaginta octo, menses decem, & dies vitæ vigintiduos; Imperij autem Annos vndeviginti, diesq; vndecim.* Huic autem standum est, quia Dio diligentior in computando, & vicinior illi temporibus: numerando autem à die 26. Aprilis, quæ natus est, ad sequentis anni diem 17. Martij, quo mortuus est, inclusiue, sunt menses decem, & dies 22. sed à die 7. Martij, quo imperare cœpit cum fratre, ad diem 17. Martij, quo obiit, est vnus annus, & dies vndecim inclusiue, ergo mortuus est anno 180. Epochæ Christi, ab anno enim 161. Martij 7. quo successit Antonino Pio, ad anni 180. diemq; 17. Martij sunt anni imperij 19. & dies 11. Rursus, ab anno 121. & April. 26. die Natiuitatis, ad annu 180. dieq; 17. Martij sunt anni vitæ 58. menses 10. diesq; 22.

4 Sed de Lucij Aelij Veri morte quoad annum emendandus est Codex Eutropij, vbi dicitur obiisse anno Imperij XI. & scribendum IX. nam mortuus est anno Epochæ Christi 169. quo scilicet profectus est cum M. Aurelio ad bellum Marcomanicum, sed apoplexia correptus inter Concordiam, & Alinum obiit, vt narrat ipsemet Eutropius, & Spartianus. Galenus autem de præcog. ad Posthumum c. 9. refert Lucium media hieme obiisse. Annum autem nonum imperij eius, colligit Baronius ex Tribunicia potestatis anno IX. qui habetur in sepulchrali ipsius inscriptione, & ex regula generali, quam Dio lib. 53. tradit, videlicet tot annos imperij esse, quot Tribunicia potestatis, si tamen ante imperij initium eam non gesserint, sicut non gesserat Lucius Aelius Verus. Vide *Baronium* ad annum ipsi 171. qui nobis est 169. Christi.

6 Mortuo M. Aurelio anno Epochæ Christi 180. Martij 17. successit filius eius L. Aurelius Aelius Commodus, qui teste Lampidio natus est Lanuvij pridie Calendæ Septembris, patre patruoq; Consulibus: nempe ex Fastis anno Epochæ Christi 149. aut 145. aut 161. his enim annis M. Antonius Pius, cum M. Aurelio Consules fuere, sed ex annis vitæ, & imperij constabit, natum anno 161. scribit enim

Aurelius Victor in Cæsaribus *strangulatum esse à validissimo palæstrita, anno vitæ tricesimo secundo;* Eutropius autem lib. 8. *strangulatum: cum annis xij. post patrem, & viij. mensibus imperasset;* at Dio, qui sub eo vixit accuratius notat tempus dicens *strangulatum esse à Narciso athleta, cum vixisset ἔτη δώδεκα, καὶ μῆνας ἐννέα, καὶ ἡμέρας τρισάκοντα, καὶ δέκα: idest annos duodecim menses novem, & dies quatuordecim: additq; ἑβδόμεναι δὲ ἔτη τριάνοντα ἑν, καὶ μῆνας τίσσάκοντα videlicet: Vixit autem annos trigintaunum, & menses quatuor.* Igitur ab anno Epochæ Christi 161. dieq; 31. Augusti, quod natus est numerando annos 31. & menses quatuor, cadit eius mors in finem anni 192. & initium 193. sed numerando Imperij annos 12. menses 9. & dies 14. ab anni 180. die 17. Martij, quo imperare cœpit, incidit mors in ipsas Calendæ Ianuarias anni 193.

6 Calendis Ianuarij anni Epochæ Christi 193. sed nocte antecedente, vt narrat Capitolinus factus est Imperator à Senatu *Aelius Pertinax;* cum esset sexagenario maior, enitente Læto præfecto Prætorij; occisus est autem à militibus; concluditq; Capitolinus: *Natus autem Calend. April. Falcone, & Claro Consulibus vixit annis LX. mens. viij. dies xxvj. imperavit mensibus 11. diebus 25.* Nam hi Consules fuerunt anno 193. Aurelius Victor ait: *Helvius Pertinax imperavit octoginta quinque.* Eutropius lib. 8. *Pertinax grandævus iam vt qui septuagenariam attingisset etatem ex S. C. imperare iussus est, octogesimo imperij die occisus est.* Xiphilinus, ex Dione: *Vixit annos sexaginta septem deficientibus ad mensem quartum diebus tribus. Imperavit autem dies octoginta septem: cui si stemus potiusquam reliquis, cadit eius nex in diem 28. Martij, & natiuitas eius in annum 126. diemq; 1. Aprilis, ad quem mensem, qui est quartus in anno, in eundem deerant dies tres, vt indicat Dio.*

7 Occiso Pertinace successit pactione pecuniæ, *Didius Iulianus,* sed & ipse occisus est, & narrante Spartiano, vixit annis 56. mensibus 4. imperavit mensibus 2. diebus 5. At Xiphilinus ex Dione affirmat: *vixisse annos 60. mensesq; ac dies 4. & imperasse dies 66.* Ergo à die 28. Martij anni 193. quo Pertinax occisus est numerando inclusiue dies 66. cadit eius mors in diem 2. Maij, vnde retro numerando annos 60. & menses 4. incidit eius natiuitas in anni 133. diem 2. Ianuarij.

8 Interfecto Didio L. Septimius Severus, qui erat Legatus in Pannonia, audita nece Didij, à Legionibus, quamvis repugnans, appellatus est Imperator idibus non Augusti, vt habet Spartianus, sed Maij, vt habet Dio, qui per ea tempora vixit. Interim tamen *Pescennius Niger* in Syria, & *Claudius Albinus* in Britannia Imperium viurparunt, sed Albinus Severus conciliauit sibi, oblata Cæsaris dignitate, & rerum potitus contra Nigrum profectus est, quem anno sequenti vicit, ita vt Niger obruncatus sit, vel Antiochiz, vt habet Dio, Eutropius, & Herodianus lib. 3. vel apud Cyzicum, vt Spartianus, qui ait *Seuerum natum esse Erucio Claro II. & Severo Consulibus sexto Idus Aprilis, idest anno Epochæ Christi 146. Aprilis 8. & addit: Perijt Eboraci in Britannia & c. anno Imperij xvij iam senex: Aurelius Victor scribit Albinum, qui se Cæsarem fecerat, apud Lugdunum occisum; Septimum verò Seuerum imperasse annos 18. Eutropius quoq; lib. 8. ait Albinum, qui se fecerat Cæsarem victum, & occisum apud Lugdunum; Seuerum autem *Eboraci valde senem obiisse Imperij anno xvij. & mense vj.* Sed accuratior Dio affirmat: *natum esse die 11. Aprilis, vixisse annos 65. menses 11. & dies 25. imperasse annos 17. menses 8. & dies 3.* Igitur numerando ab anni 146. die 11. Aprilis annos 65. mens. 9. dies 25. cadit eius mors in anni 212. diem 4. Februarij. Sed si ab anni 193. idibus Maij, seu die 15. numerentur Imperij anni 17. mens. 8. & dies 3. caderet mors in anni 211. diem 18. Ianuarij. Petavius tamen cum Onuphrio, & plurimis ponunt Seuerum mortuum 4. Februarij anno Epochæ Christi 211. quod si verum esset, aut falsus esset Dio de tempore vitæ Seueri, aut Spartianus de Consulibus, sub quibus natum ponit, aut Fastos hic peruersos esse dicendum esset. Retinendo autem eos Consules ad annum Epochæ Christi 146. cum Onuphrio, & Petavio, & inde à die 11. Aprilis numerando, vsq; ad anni 211. diem 4. Februarij, sunt anni vitæ 64. menses 9. dies 25. Quoniam verò anni sequentium Imperatorum, vsq; ad Æram Diocletiani cogunt nos finem Seueri statuere anno 211. adeoq; die 4. Februarij, nec Fastos semel bene*

benè ordinatos mutare possumus; Statuemus quoq; Seuerum vixisse annos 64. menses 9. diesq; 25. sed imperasse ab Idibus Maij anni 193. annos 17. menses 8. & dies 20. Albinus autem, vt ex Herodiano, & Dione colligitur, sumptis armis contra Seuerum, victus tandem, & occisus est apud Lugdunum 19. Februarij, Laterano, & Rufino Consulibus, idest anno Epochæ Christi 197. quare ab usurpato imperio dominatus est annos 3. menses 9. dies 17.

9 Ex duobus filijs Seueri Bassiano, & Antonino Geta; ipse Geta hostis Reipublicæ iudicatus est, & à maxima parte receptus pro Imperatore M. Aurelius Antonius Bassianus Caracalla pro successore deputatus à patre, tot enim notis nominatus est, sed proprium ei nomen Bassianus, & cognomen distinctiuum Caracalla, qui anno sequenti idest Epochæ Christianæ 212. 26. Februarij occidit in gremio matris Getam fratrem agentem annum 22. & menses 9. vt scribit partim Herodianus, partim Spartianus, & circiter viginti millia eorum, qui Getæ fauerunt, iussit interfici. Addit Spartianus natum esse Caracallam VIII. Idus Aprilis, & eodem die occisum fuisse à Macrina prefecto Pratorij per Martiales Centurionem, cum vixisset annos XLIV. imperasset annos VI. at Eutropius lib. 8. ait Defunctus in Oriente apud Edessam anno imperij VI. mense II. vix egressus ætatis XLIII. Longè aliter habet ex Dione Xiphilinus, qui ait vixisse ætate sua, idest annos

29. & imperasse annos sex, menses duos, & dies aliquot; cui adstipulatur Aurelius Victor, quatenus dicit: Vixit annos sex triginta. In hac diuersitate assumentis eum imperasse annos 6. & menses 2. ac dies totidem, videlicet à die 4. Februarij anni 211. Christi, quo successit Seuero Patri; vsq; ad annum 217. diemque Aprilis 6. qui fuit dies eius Natalis ac lethalis, ex quo ingressus est annum 30. iuxta Dionem, & Aurelium, aut 44. iuxta Spartianum, & Eutropium.

10 Caracalla occiso exercitus creauit Imperatorem Opi- lium Macrinum cum Diadumeno eius filio, sed eosdem milites interfecerunt anno sequenti cum imperassent menses quatuordecim 7. die Iunij anni 218. Epochæ Christi, vt ex Eutropio habemus & Aurelio Victore; Xiphilinus tamen dat eorum imperio annum vnum & menses duos, & dies tres, quo posito interfecti fuissent die 9. Iunij. De illorum ortu, & ætate mirum silentium; nisi quod ex Herodiano & alijs Onuphrius colligit vitæ annos 54. Macrini, & 56. Diadumeni.

Cum ergo Traianus obierit anno Epochæ Christi 117. die circiter 16. Iulij, sed Hadrianus non inuierit imperium, nisi die xj. Augusti vt, dictum est sub finem capitis vij. & Macrinus occisus sit anno 218. Iunij 7. aut 9. patet ab initio Hadriani ad finem Macrini intercessisse annos CI. deficientibus diebus LXIII. aut LXV. vt in Conclusionem diximus.

CAPVT X.

De Annis Imperatorum à nece Macrini, vsq; ad finem Diocletiani, & de duplici Epocha Diocletiani.

CONCLUSIO X.

A nece Macrini ad finem Imperij Diocletiani sunt anni octoginta sex, intra quos Anni Imperatorum distribuentur, vt in infra scripta Synopsi. Diocletiani autem Epochæ, & Imperium absolutè incipit à die 17. Septembris Anni CCLXXXIV. Epochæ Christi unde, sed à die 29. Augusti Epocham SS. Martyrum computant Alexandrini, potius quàm ab Anno CCGIII. quo Persecutio Diocletiani incipit.

Nomina Imperatorum.	Natus est			Imperium init			Obijt			Imperauit			Vixit		
	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.
Antoninus Alagabalus.	204			212	Iun.	7	222	Mart.	10	3	9	4	18		
Alexander Seuerus.	205	Decem.	15	202	Mart.	10	235	Mart.	18	13	0	8	29	3	7
Iul. Maximinus cum filio.	174			235	Mart.	18	238	Mart. ex.		3	.	.	65		
Maximinus eius filius.	218			235	Mart.	18	238	Mart. ex.		3	.	.	21		
Gordianus Senior cum	158			236			237			1	6	0	80		
Gordiano filio suo qui	192			236			237			1	6	0	46		
Pupienus & Clod. Balbinus.				237	Maij	26	238	April.		0	11	&c.			
Anton. Gordianus puer.	222			238	Mart.		244	April.		6			22		
Philippus Senior cum filio				244	April.		249	April.		5					
Philippus Iunior.	237			244	April.		249	April.		5			12		
Decius cum filio	202			249	Maij		251	Decemb.		2	6	0	50		
Decius filius.				249	Maij		251	Decemb.		2	6	0			
C. Vibius Gallus cum Hostiliano, & mox cum filio.	209			251	Decemb.		254	Mart. ex.		2	4	6	46		
C. Vib. Volusianus cum patre.				251	Decemb.		254	Mart. ex.		2	4	6			
Aemilianus.	215			253	Decemb.		254	April.		0	4	ferè	40		
Licinius Valerianus.				253	Decemb.		260	excunte.		6		&c.			
Licinius Gallienus.	219			253	Decemb.		268	Mart.		14	4	0	50		
Flavius Claudius.				268	Mart.	24	270	post Mart.		2		&c.			
M. Aurelius Quin&tilius.				270	Febr.	3	270	Febr.	20	0	0	17			
L. Domitius Valer. Aurelianus				270	Mart.	&c.	275	Ianuar.		4	10	ferè			
M. Claudius Tacitus.	201	Septembr.		275	Sept.	25	276	Apr.	12	0	6	20	75	5	0
M. Annianus Florianus.				276	April.	12	276	Iul.	1	0	2	30			
M. Aurelius Probus.				276	Iul.	1	282	Aug.	12	6	4	0			
M. Aurelius Carus.				282	Aug.	12	283	Aug. ex.		2		&c.			
Numerianus cum Caro.				282	Aug.	12	284	Septemb. in.		2		&c.			
Cariurus cum Caro.				282	Aug.	12	285	Maij.		2	8				
C. Valer Diocletianus.	248			284	Sept.	17	304	abdicauit		20			68		
							316	ob. 3 Dec.							
Maximianus Herculeus.	251			284	Sept.	17	304	abdicauit		20			60		
							310	obijt							

Varius Heliogabalus, quia putabatur filius Antonini Bassiani, accepit Imperium; voluitque se dici Antonium Heliogabalum, ut scribit Lampridius, occisusque est à militibus. Sed verè varij sunt Historici de illius tempore, nam Aurelius Victor dicit vixisse annos 16. Eutropius autem lib. 8. inquit: *Biennio post & viij. Mensibus, tumultu interfectus est militari.* Xiphilinus ex Dione ait vixisse annos octodecim, & imperasse annos tres, *mensis novem, & dies quatuor.* Solet autem numerare includendo terminos; quare à noce Macrini anni; 218. Junij 7. computando annos 3. menses 9. & dies 4. cadit mors Heliogabali in annum Epochæ Christi 222. diemque 10. Martij. In inscriptionibus tamen vetustis scribitur Alagabalus.

2 Alagabalo occiso successit eius Confobrinus *Alexander Severus* Mammeæ filius, qui antea Cæsar à Senatu fuerat appellatus, ut narrat Lampridius; qui addit, eum cum matre occisum fuisse, & concludit. *Imperavit annis xiiij. dies ix. vixit annis xxix. mens. iij. diebus vij.* Aurelius Victor inquit: *Imperavit annos tredecim;* & Eutropius lib. 8. *Perijt in Gallia militari tumultu xiiij. imperij anno; & die viij.* Consentit hijs Herodianus. Ergo ab anno 212. dieque 10. Martij, qua occisus est Alagabalus numerando annos 13. & dies 8. incidit Seueri nax in anni 235. diem 18. Martij, & hinc retrouenerando vitæ annos 29. menses 3. diesque 7. cadit eius natiuitas in diem 15. Decembris anni 205. Confirmatur autem initium Seueri ex Canone Hippolyti Episcopi Portuensis, excerpto ex statua quadam Romæ adhuc conseruata, quem adducunt Scaliger lib. 5. de emend. tempor. pag. 491. & Petauus lib. 7. de doct. tempor. c. 60. & lib. 11. cap. 24. in eo enim dicitur: *Anno primo Imperij Alexandri facta est decimaquarta Paschalis, idibus Aprilis Sabbatho, cum mansisset Embolimus.* Hic verò Character nulli ex proximis annis conuenit, nisi Epochæ Christi 222. quo die 13. Aprilis fuit decimaquarta terminus Paschalis, inciditque in Sabbathum Cyclo Solis 7. & Litera Dominicali F. id indicantibus, ideoque Pascha celebratum fuit die 14. Aprilis, ex quo Scaliger, & Petauus corrigunt Agathiam vno altero anno hic excedentem.

3 Mortuo Seuero *Maximinus Thrax* ex patre Micca Gouleo, & matre Ababa Alana obscurissimis parentibus natus, primus è militari corpore factus est ab exercitu Imperator, absque autoritate Senatus, ut tradit Capitolinus in Maximini patre, ac filio, qui simul imperare cœperunt anno Epochæ Christi 235. Martij 18. ut dictum est de morte Seueri; Anno autem sequenti, seu 236. Milites exercitus Romani ob crudelitatem Maximini, *Gordianum* virum grauissimum, ac Proconsulem in Africa, licet Senatus, ac reuelantem coegerunt acceptare Imperium, eumque vna cum filio Augustum appellarunt omnes, qui erant in Africa, qua de re scripsit Carthago Gordianus ad Senatum, recitaturque sunt hæc literæ 6. Calendas Iunias, & Senatus omnia hæc confirmavit, iudicauitque hostem Maximinum. Sed cum inperassent anno vno, & mensibus sex Gordianus iunior in prælio contra Capelianum Maximini partes sustinentem occisus est, annum agens 46. quo auditò Gordianus Senior annum agens octogelimum laqueò vitam cum Imperio finiuit. Horum autem morte audit Senatus 7. Calendas Iunias contra Maximinum creauit Imperatores Maximum Pupienum, & Claudium Balbinum, quos etiam Populus Augustos appellauit, Gordianum autem nepotem Gordiani Senioris, & filium Iunioris Cæsarem crearunt, & simul Imperatores; Cum autem Pupienus, & Balbinus viderent se fauore superari à Gordiano licet agente tunc annos 16. conati sunt eum extrudere ab Imperio, & ideo anno sequenti trucidati sunt à militibus, nempe anno Epochæ Christi 238. quo ipse Maximinus annorum 65. vna cum puero annorum 21. iussu Pupieni discerpis fuerat, cum imperasset triennio, & paucis diebus. Ipse demum Gordianus adolescens, cum vixisset 22. imperasset annos 6. occisus est seditione militum concitata à Philippo Arabe, qui sibi Imperium usurpauit. Hæc nos ex Capitolino præcipuè in Maximini Maximo Balbino, & Gordianis, Aurelio Victore, Eutropio lib. 9. Herodiano lib. 3. & Zosimo lib. 1. compilauimus, licet ipse Capitolinus citet Herodianum. Maximinum verò Eutropius ait imperasse triennio, & paucis diebus.

Ex dictis tempora horum ita distribuenda sunt, ut Iulius

Maximinus cum filio *Maximino* imperare cœperit anno Epochæ Christi 235. Martij 18. quando Seuerus occisus est, & cum imperarint triennio, & paucis diebus, extingui sint anno 238. sub finem Martij; Gordianus vero *Seneca* vna cum filio in Africa creati sint Imperatores anno 236. & anno 237. interierint, eodemque incœperint, Pupienus, Balbinus, & Gordianus adolescens, sed anno 238. interfectis post Maximinum Pupieno, & Balbino, Gordianus adolescens solus imperare cœperit, itque demum interfectus fuerit anno sexto Imperij sui, videlicet anno 244. mense cicerit Aprilis, quia Maximinus occisus fuerat exunte Martio, & Pupienus, & Balbinus paulo post occisi sunt, & inde solus Gordianus imperare cœpit. Sed quia Capitolinus dicit duos priores Gordianos imperasse annum, & menses sex, & eorum morte audita Senatum congregatum esse 7. Kal. Iunias, & tres Imperatores creasse, necesse est Gordianos ab exercitu in Africa factos Imperatores initio circiter anni 236. esto tardius multo literæ Gordiani recitatae sint in Senatu, aut in Capitolino priore loco legendum 6. Kal. Ianuarias.

4 Sed nunc de Eclipsi Solis agendum, de qua Iulius Capitolinus in Gordiani Iunioris vita sic. *Posteaquam constitit apud veteranos quoque solum Gordianum imperare inter populum, & milites, ac veteranos pax roborata est, & hic finis belli intestini fuit, cum esset delatus Gordiano puero consulatus. Sed indicium non diu imperaturi Gordiani hoc fuit, quod Eclipsis Solis facta est, ut nox crederetur, neque sine luminibus accensis quidquam agi posset.* Ex tenore huius narrationis apparet hanc Eclipsim euenisse illo anno, quo Gordianus solus imperare cœpit, ut exprimit Capitolinus, atque adedò anno Ep. Christi 238. & confirmatur, quia hoc anno designatus est Consul Gordianus, & consulatum inuicit anno sequenti, cum Auiola, ut est in Fastis ad annum 239. Denique si Capitolinus loqueretur de Eclipsi Solis facta anno 237. quo anno creati sunt tres Imperatores Pupienus, Balbinus, & Gordianus, cum Pupienus, & Balbinus anno sequenti occisi sint, debebat potius horum exitio applicari omen illius Eclipsis; Idcirco Buntingus in sua Chronologia dicit Eclipsim, de qua Capitolinus, esse illam, quæ accidit anno 238. Consulibus Vlpio, & Pontiano die 2. Aprilis hora Romæ post mediam noctem 7. 25. ut supputauit Petauus 1.8. esto hæc non fuerit, nisi digitorum 8½. At Scaliger lib. 5. tit. de Gordiani initio, & Petauus lib. 11. de Doct. tempor. c. 24. elegerunt Eclipsim factam anno 237. die 12. Aprilis hora Romæ 4. minut. 54. post meridiem, quia fuit digitorum 10½. ex Parisiis Tabulis, vel 11. & 27. ex Prutenicis, quare ob viciniam horizontis visa est totalis, qualem requirit Capitolini narratio; Keplerus quoque ob hanc causam in Astronomia Optica pag. 293. ait fuisse anno 237. Sed fieri potest, ut Eclipsis quoque anni 238. iuxta veriores Tabulas Astronomicas fuerit digitorum 11. in aliquo Italiae tractu, & ob viciniam horizontis visa sit totalis, aut Capitolinus Eclipsim eam, quæ præcessit mortem duorum Gordianorum, confuderit cum illa, quæ facta est anno eo, quo solus imperare cœpit Gordianus puer. Quidquid sit de his; duos errores in Chronologia corrigere oportet, vnum Lansbergij, alterum Petauij, & Onuphrij.

5 Lansbergius enim in Thesauro observationum pag. 124. Censorinum aude accusare erroris in anno illo ipso, in quo scribebat aureum suum libellum de die Natali, & quem optimi quique Chronologi recipiunt pro fundamento insigniorum Epocharum; ait enim. *Est autem manifestus error Censorini conferentis Consulatum Vlpij Criniti, & Proculi Pontiani in annum Iulianum 283. qui fuit annus Christi 238. Index enim anni Consulatus Vlpij Criniti, & Proculi Pontiani, est Eclipsis illa Solis, quæ nocturnas quasi tenebras effecit Roma, facta verò est ea, non anno Iuliano 283. ut Censorinus videt, sed Iuliano 282. hoc est Christi 237. Hæc Lansbergius, sed gratis assumit Eclipsim anni 237. fuisse indicium Consulatus Vlpij, & Pontiani, id enim nemo antiquorum scriptorum dixit, nedum Censorinus, quinimmo eorum Consulatum eligit pro Indice, & titulo annique scribebat, & quem sex alijs celeberrimis Epochis illustrauit, inter quas est Iuliana. Quare Eclipsis anni 237. fuit Corneliano, & Perpetuo Consulibus.*

6 Onuphrius autem Pagnuinus l. 2. Comm. in Fastos, ad annum Urbis Capitolinum 990. agens de Gordianis, ait hoc anno Consules fuisse Perpetuum, & Cornelianum, sed

in eorum locum successos fuisse Iulium Silanum, & Messium Gallicanum, sub quibus creatos, seu confirmatos ait Senatus Consulto Gordianos duos Imperatores VI. Kal. Iunias, & statim addit post eorum creationem vix mense exalto Gordianos extinctos esse, & tamen paulo post, ait, Duo verò Gordiani relati sunt inter Divos, cum mensem & dies sex imperassent ita Herodianus, & Capitolinus. Sed Capitolinus Florentiæ impressus Anno 1519. in Gordianis dicit: Imperaverunt anno vno, & mensibus sex, idque non per notas numerales exprimit, sed ita ut modò retuli, perperam igitur Onuphrius pro anno mensem, & pro mensibus dies substituit. Præterea, cum Capitolinus idem dicat in Maximini VI. kal. Iunias confirmatos fuisse Gordianos Imperatores à Senatu, & in vita Maximi, & Balbini dicat Senatam audita morte Gordianorum, & Maximini festinatione ad Verbum septimo Calendas Iunias in eadem Concordia concurrisse, & creasse tres Imperatores Pupicum, Balbinum, & Gordianum adolescentem, quomodo fieri potest, ut eodem anno prius audita sit mors Gordianorum VII. Kal. Iunij, quàm ipsi confirmati sint Imperatores VI. kal. Iunij? Deinde Onuphrius anno eodem ponit interfectum circa Kal. Octobris Maximinum cum filio, sed Eutropius repugnat, qui ait Maximinum imperasse triennio, & paucis diebus; ergo cum mortuo Severo anno 235. Martij 18. successerit, necesse est occisum esse anno 238. paucis diebus post 18. Martij.

7 Denique Petavius lib. 11. c. 24. supponit Gordianos anno Christi 236. Imperium suscepisse circa Maium, eoq; interfectos anno sequenti Iunio exeunte. ijsq; successos in Imperio Pupicum, Balbinum, & Gordianum puerum, sed Pupicum, & Balbinum anno 237. interfectos esse eodem ferè quo inierant mense, sed diverso anno, nempe 238. vbi Gordianis dat imperium vnius, & amplius anni, sicut & Pupiono, ac Balbino; sed quatenus supponit Maximinum occisum anno 237. contradicit Eutropio afferenti Maximinum imperasse annos 3. & aliquot paucos dies, & Aurelio Victori dicenti de Maximino: Imperavit annos tres. Quod autem ait Capitolinus in Gordiano Iunior Balbinum, & Maximinum imperasse biennio intelligendum est de duorum annorum parte; quia scilicet imperarunt à VII. kal. Iunij anni 237. vsq; ad Aprilem circiter ann. 238.

8 Philippus Arabus factus à Gordiano præfectus Prætorij, Gordianum iussit occidi, sibiq; imperium usurpavit cum imperasset annos sex, ut tradunt Capitolinus, & Aurelius Victor, ideoq; circa Aprilem anni 244. ut supra diximus; confirmatur autem hic annus ex dictis cap. 2. num. 9. vbi ostendimus Philippus patrem ac filium ludos seculares celebrasse à die 21. Aprilis anni Epochæ Christi 247. quo incæpit Urbis annus Millestesimus Varronianè, anno Imperij sui 3. iam completo, vsque ad 21. Aprilis anni 248. quo fuerunt Consules Philippus pater III. & filius II. Utinam reliqua horum tempora tam certa essent. Nam Aurelius Victor in Cæsaribus inquit: M. Iulius Philippus imperavit annos quinque. Filius autem eius C. Iulius Saturninus, quem potentia sociaverat Romæ occiditur, ægens ritæ annum duodecimum. Eutropius quoq; lib. 9. ait: Senior Philippus Verona; Roma iunior interfecti sunt annis V. imperaverunt. Cassiodorus autem in Chronico scribit Philippum regnasse annos VI. sed completos, numerat enim paria Consulum 7. sub eo, & ait occisum esse Consulibus Decio II. & Etrusco; Eusebius quoque, Orosius, & Baronius dant Philippis annos 6. plenos, & 7. iam initos. Egnatius ait occisum post quintum imperij annum, Onuphrius imperasse annos plus minus quinque: Petavius l. 11. c. 26. imperasse annos quinque Solidos, & aliquot menses; quia in numis antiquis notatur annus VI. Tribunicia ipsius potestatis videntur ergo perijisse anno 249. Consulibus Emiliano, & Aquilino, sub quibus Decius in Pannonia sumpsit imperium. Cum ergo plures dent Philippis annos quinque aut paulo plus; ex dictis de fine Gordiani circa Aprilem anni 244. sequitur Philippus extinctos esse Aprili, aut Maio anni 249. Consulibus Emiliano, & Aquilino iuxta Fastos à nobis stabilitos, nec standum inscriptioni illi, quam affert Baronius anno 253. sed ut retentioem contempsit Onuphrius, & Petavius, ut infra dicam in fine num. 9.

9 De Decijs Eutropius lib. 9. Cum biennio ipse & pater imperasset, uterq; interfecti sunt. Zonaras quoq; p. 2. An-

nalium. Decius nondum completo biennio imperij turpiter perijt, & Egnatius: Imperavit uterque biennium, & Onuphrius l. 2. in Fastos: Imperarunt vna annos duos, & menses, diesq; aliquot. Quod verum est, tum quia Aurelius Victor de Decio patre, ait expressè: Imperavit menses triginta vixit annos quinquaginta. Tum quia Trebellius Pollio in Valerianis recitat decretum Senatus factum iussu Decij, & ab eo approbatum postea; quod scribit factum, VI. Kal. Novembris duobus Decijs Consulibus, ergo ex veriorib. Fastis c. 3. stabilitis, factum est anno 251. die 27. Octobris, quare cum imperare cœperiat. Aprili mortuis Philippis anno 249. Epochæ Christi, ut dictum est supra, si inde numerentur menses 30. cadit interitus Deciorum in finem Octobris, aut in Novembrem, vel si non statim inierunt à morte Philipporum, sed à mense Maio, cadit in Decembrem, & ita sentit Petavius lib. 11. c. 26. Errarunt ergo qui Deciorum imperio tribuerunt minus biennio; & multo magis Eusebius, & Cassiodorus in Chronicis dicentes Decium regnasse annum 1. & menses 3. quos secutus est Baronius ad annum Christi ipsi 253. & 254. vbi ascribit necatis Philippis Decios regnare cœpisse anno 253. Ianuario, & hos perijisse mense Aprili anni 254. ob vetus monumentum Veronæ repertum, in quo scriptum est, Anno Christi CCLIII. Im. Divus Philippus Senior Verona, & Roma iunior à satellitibus interficiuntur. Sed ut advertit Petavius lib. 11. cap. 26. supposititia, & novitia est illa inscriptio, cum longè post Philippus cœpti sint numerari anni à Christi ortu, & eius auctor falsam de annis Christi Chronologiam secutus est, ideoq; illa merito neglecta fuit ab Onuphrio, quamvis Veronensi.

10 Extinctis ergo Decijs exeunte anno Christi 251. C. Vibius Trebonianus Gallus, vna cum filio C. Vibio Volusiano Imperium usurparunt. De his satis distinctè Aurelius Victor in Cæsaribus, post Deciorum mortem relatam. Hæc vbi Patres comperere Gallo, Hostilianoq; Augusta imperia; Volusianum Gallo edictum Cæsarem decernunt. Deinceps pestilentia oritur, qua atrocius saeviente Hostilianus interijt, Gallo Volusianoq; saevior questus. Ex in Epitomis. Vibius Gallus, cum Volusiano filio suo imperarunt annos duos; horum temporibus Hostilianus Perpetua à Senatu Imperator creatus, non multo post pestilentia consumptus est. Sub his etiam Aemilianus in Moesio Imperator effectus est, contra quem ambo profecti, apud Interamnæ ab exercitu suo caduntur, anno etatis pater septimo circiter, & quadragesimo. Aemilianus verò menses quatuor dominatus, apud Spoletium cæsus est: Vixit annis quatuor minus quinquaginta. Eutropius lib. 9. Mox Imperatores creati sunt, Gallus, Hostilianus, & Galli filius Volusianus sub his Aemilianus in Moesia res novas molitur est, ad quem opprimendum cum ambo profecti essent Interamnæ interfecti sunt, non completo biennio: Aemilianus imperavit, ac tertio mense extinctus est. At Eusebius, & Cassiodorus in Chronico aiunt Gallum, & Volusianum regnasse annos 2. & menses 4. nihil de Aemiliano memorantes. Zonaras par. 2. Annalium dat imperio Galli, & Volusiani annos 2. & menses 8. & Aemiliano menses 4. non integros, & vitæ 40. Egnatius quoq; illis dat annos 2. menses 8. & Aemilianum appellat Imperatorem trimestrem, Onuphrius l. 2. in Fastos ait Gallum, & Volusianum obtinuisse Imperium per menses sex, Aemilianum 4. mense necatum. Baronius censet iniuisse Imperium anno 254. & desijisse 257. ita ut duos annos integros regnarint, & partem anni 254. exeuntis partem anni 257. incuntis, quia in nummis antiquis Occonis reperitur hæc perigraphæ Imp. Cæs. C. Vib. Volusiano Aug. P. M. Tr. P. III. Cos. II. Qua ratione permotus Petavius lib. 11. c. 26. concludit, eos attigisse de annis quatuor, quia Volusianus quater Tribuniciam potestatem habuit, ideoq; putat eos anno 251. iniuisse, & anno 254. Quo tamen anno non fuit Consul Volusianus, sed tamen Imperator adhuc, & Tribunus Plebis. Sed de Aemiliano nihil Eusebius, et Cassiodorus, nihil Baronius, & Petavius, quasi verò totus ferè ipsius dominatus ab eo die, quo cœpit res novas moliri, includatur in Imperio Galli, & Volusiani. His omnibus perpensis existimo Gallum, & Hostilianum iniuisse Imperium anno Christi 251. exeunte, & non multo post Volusianum ante anni 252. initium, & anno 253. item exeunte, sed nondum completo biennio Imperij eorum, Aemilianum salutatum esse Imperatorem à militibus, & inde ex Scythia devicta venisse in Italiam, anno

anno 254. & Martio circiter exeunte, Gallo, et Volufiano interfecit, paulo post, & ipsum occisum fuisse, nondum completo quarto mense Imperij, ex quo primum salutatus fuerat Imperator. Hinc factum puto, ut qui Gallo, & Volufiano dederunt biennium tantum, nec illud integrum, locuti sint de tempore quo soli absq; æmulo, & ante Æmilianum, ac Valerianum Imperarunt; illi verò qui dant ipsis annos 2. & menses 4. locuti sint de spatio, quo vixere Imperatores partim soli, partim cum æmulis; qui denique annos 2. & menses 8. decepti sint in distinguendo menses 4. Æmiliani ab ultimis 4. mensibus Galli, & Volufiani; Onuphrius verò videtur inter opiniones de mensibus 4. & 8. mediam elegisse de mensibus 6. sed via mediâ non est semper verior.

11 *Ci Licinius Valerianus* in Rhætia eodem tempore, ut indicat Aurelius Victor in Cæsaribus, immò aliquanto ante quàm Æmilianus in Mœsia, ut expressè docet Zonaras p. 2. Annalium, creatus est ab exercitu Imperator, atq; adeo viuentibus adhuc Gallo, & Volufiano, ex dictis nuper de ipsis, & quidem eodem mense, quo Æmilianus, videlicet exeunte Nouembri, vel ineunte Decembri anni Christi 253. & deinde anno sequenti Consul fuit, extinctisq; Gallo, Volufiano, & Æmiliano Senatus Gallienum Valeriani filium Cæsarem creauit, quem ipse postea Augustum fecit, ut narrat Aurelius Victor in Epitome, & Eutropius lib. 9. Porro Victor in Cæsaribus ait Valerianum victum fuisse à Sapore Persarum Rege Imperij anno sexto, & in Epitome inquit: *Licinius Valerianus cognomento Colobius imperauit annos quindecim*, intellige partim per se, partim per filium, nam paulo post de Gallieno subiungit: *Regnavit annos quindecim, cum patre septem, & solus octo: vixit annos quinquaginta*. De annis 15. consentiunt Eusebius, Cassiodorus, Zonaras, Zosimus; sed horum anni ita distribuendi sunt, ut Valerianus, & Gallienus Nouemb. circiter Anni Christi 253. imperare cœperint, sed cum æmulis; soli autem anno 254. mense Aprili, anno verò 260. Valerianus captus sit à Sapore anno sexto Imperij absoluti, sed septimo iam inuito à primo exordio, & paulo post excoriatus sit, ac saluus à Sapore, ut narrat Eusebius l. 4. de vita Constantini; & Zosimus lib. 1. & tum demum Gallienus solus imperare cœperit anno eodem 260. propemodum exeunte, & ipse demum anno 268. occisus sit mense Martio, quo Claudium successorem habuit, ut mox videbimus, completurus Imperij annos 15. si peruenisset ad Decembrem.

12 *Flavius Claudius* antea designatus ad Imperium à Gallieno, huic extincto, post aliquem tumultum militum subrogatus est, cui electioni magnis acclamationibus consentit Senatus, statim ac ex literis ipsius Claudij nunciata est electio ipsius nono Calendas Aprilis, ut expressè narrat Trebellius Pollio in Claudio: errat enim Onuphrius, qui habet xij. Kal. April. Flavius Vopiscus in Aureliano ait Claudium obiisse pridie nonas Februarij; Aurelius Victor in Epitome inquit: *Claudius imperauit annis duobus*. Eutropius lib. 9. de eò. *Intra biennium Imperij morbo interiit*: Eusebius, & Cassiodorus in suis Chronicis aiunt imperasse annum 1. & menses 9. Sed cõputando à die 24. Martij, quo die, vel paucis ante inuit Imperium anno Christi 268. vsq; ad 270. diemq; Februarij 4. quo perijisse colligitur ex Vopisco, sunt annus vnus, & menses 10. ac dies 11. aut 15. Sed compleuisse annos 2. & aliquantulum excessisse docet Baronius ex oraculo de vita Claudij, quod recitat Trebellius;

Tertia dum Latio rognantem viderit ætas.

quod tamen intelligi posset figuratè, sufficeretq; attigisse de annis 268. 269. 270. solidior est itaq; altera probatio, quam adducit ex Porphyrio, qui tunc vivebat, dicente de Plotino: *Agebat Plotinus annos sex, & sexaginta secundo Claudij Imperatoris anno peracto*. Obierit ergo Claudius anno 270. sed post 24. Martij; cui defuncto Senatus substituit Quintilium eius fratrem, sed hic audita electione Aureliani facta à toto exercitu, incisis sibi venis vigesimo Imperij die perijt, ut narrat Vopiscus in Aureliano.

13 *Aurelianus* extincto Claudio anno Christi 270. post diem 24. Martij subelectus ab exercitu, & confirmatus à Senatu imperauit annos quinque, & menses sex, ut miro consensu affirmant Orosius, Eusebius in Chronico, Cassiodorus in Chronico, Aurelius Victor in Epitome, Eutropius l. 9. sed Idatius in Chronico ait occisum fuisse ipso-

met *Aureliano III. & Marcellino Consulibus*, Ergo ex nostris Fastis, anno Christi 275. Vopiscus autem in eius vita narrat occisum fuisse inter Heracliam & Byzantium & hoc nuncio Romam perlato *Senatum die tertio nonas Februarias in curiam Pompilianam conuenisse*, dumq; vltro citroq; mitterentur litteræ Roma in Thraciam, & hinc Romam, deficiente Senatu electionem Imperatoris militibus, & exercitu Senatui; tandem post interregnum sex mensium à Senatu electum fuisse Tacitum VII. kal. Octobris, ut idem Vopiscus habet in Tacito, vbi addit eodem mense Septembri natum eum & factum Imperatorem. Iam si numeremus à fine Martij anni 270. quo electus est Aurelianus, vsque ad Ianuarium anni 275. quo videtur occisus Aurelianus, si quidem Byzantio Romani, litteræ de hac nece non sunt perlatae nisi die 3. Februarij non sunt nisi anni solidi 4. & menses 10. non integri, à fine autem Ianuarij, vel initio Februarij, vsq; ad 25. Septembris, quo electus est Tacitus, sunt menses 7. & dies 25. si non menses 8. Itaque, qui interregnum incluserunt in Aureliani Imperio, illud extendentes vsque ad electionem Taciti, numerarunt annos 5. & menses 6. cum tamen deberent numerare menses ferè 8. Propius ad veritatem accessit Onuphrius in Fastis, vbi ait Aurelianus occisum die 29. Ianuarij, imperasse annos IV. menses XI. dies VII. & Interregnum magnum fuisse mensium VIII. & Eutropius, ac Egnatius, quatenus dicunt interregnum fuisse mensium 7.

14 *M. Claudius Tacitus* die 25. Septembris anni Christi 275. electus est, ut modò docui; & quidem annorum 75. ut tradit Zonaras p. 2. Annalium, occisusq; est *sexto mense Imperij*, ut narrat Vopiscus, seu *ducentesimo Imperij die*, ut exprimit Aurelius Victor in Epitome, licet Eutropius l. 9. dicat *intra VI. mensem*. Eusebius, & Cassiodorus in Chronico dicunt regnasse menses 6. Aurelio subscribit Onuphrius in Fastis dans Tacito menses 6. et dies 20. quos numerando à die 25. Septembris, cadit eius mors in anni 276. bisextilis diem 12. Aprilis quo 76. annum agebat completurus eum Septembri: nam hoc mense natum esse scribit Vopiscus, qui in Florianij vita ait Florianum Taciti fratrem vsurpasse sibi Imperium, sed vix duobus mensibus illud tenuisse, quia occisus fuit Tarsi à militibus, qui audierant Probum ab omni exercitu electum imperare, Aurelius Victor in Epitome ait ipsum *dies sexaginta Imperio vsus*; Eutropius lib. 9. *Florianus duobus mensibus, & diebus xx. in Imperio fuit*. Zonaras par. 2. Annalium: *minus tribus mensibus imperasse*: Eusebius in Chronico dat ei dies 80. at Cassiodorus 84. Numerando itaque à die 12. Aprilis dies 80. cadit eius mors in kalendas Iulij, non in V. Nonas, ut habet Onuphrius.

15 Defuncto Tacito anno 276. die 17. Aprilis Exercitus elegit *M. Aurelium*, seu *Valerium Probum*, quem Vopiscus scribit interfectum à militibus Syrmij *anno Imperij quinto*. Aurelius Victor imperasse ait *annos sex*: Eutropius lib. 9. *imperauit annos sex, menses IV.* idemq; habet Eusebius in Chronico, at Cassiodorus *annos VI. menses III.* Iulianus in Cæsaribus scribit annum septimum inchoasse, idest de annis 7. Iulianis participasse; Itaque si ab anno 276. dieq; 12. Aprilis, numeremus annos 6. & menses 4. cadit mors Probi in Augusti diem circiter 12. anni Epochæ Christi 282. quo ipse erat V. Consul, cum Victorino; at si detrahantur 80. dies quibus Florianus imperauit, tempus, quo solus sine æmulo imperauit Probus, erit annorum 6. & dierum circiter 40. Falsò igitur Onuphrius l. 2. in Comm. Fastorum dixit de Probo: *Cæso Florianò V. Nonas Iulij pacificè imperauit, ut omnes tradunt annos quinque, & menses quatuor, & in Fastis malè inquit IV. Nonas Nouembris Probus Augustus occisus est*. Baronius autem Vopisco inhærens de anno quinto Imperij, contendit eum delijisse imperare anno Christi 283. qui est Epochæ Christianæ 282. ut anno 284. Diocletiani initium possit ponere, et sic possit conuenire annus Christi cum anno Epochæ Christi vltimatæ, antea enim Baronius duobus annis, et postea anno vno ab hoc discrepabat, ut docui c. 3. ad finem in Corollario 2. & propterea indiguit breuiore Imperio Probi. Vetus autem illa inscriptio, quam affert tributentem Caro annos 2. Tribunicia potestatis, & Consulatus, nil aliud probat, quam de duobus annis eum attigisse partem aliquam, & fuisse Consulem Probo susceptum anno 282. Epochæ Christi iterum autem sed ordinarij anno 283.

16 Occiso Probo anno Christi 282. circa diem 12. Augusti, subrogatus est *M. Aurelius Carus*, qui statim Carinum, & Numerianum suos filios Cæsares creavit, & anno 284. ad Tigrim fluvium fulmine ictus interijt, vt tradunt Vopiscus in Caro, & Aurelius Victor in Epitome dicens: *imperavit annos duos*, nempe cum filijs, vt expressè aduertit Eutropius l. 9. dicens de Caro; *Qui confestim Carinum, & Numerianum filios Cæsares fecit, cū quibus regnavit duobus annis*. Nam mox extincto Caro Numerianus occisus est, & exercitus, contempto Carino, Imperatorem creavit Diocletianum, vt refert idem Eutropius. Eusebius quoq; & Cassiodorus in Chronicis dant horum trium imperio annos duos, videlicet vsq; ad Diocletiani electionem, nam Carinus post hanc vixit, & occisus fuit anno Christi 285. Numerianum autem mortuo Caro Romam non venisse doctè ostendit Petavius l. 11. c. 28. contra suspicionem Scaligeri. Cum verò Diocletianus Imperator sit appellatus die 17. Septembris anni Epochæ Christi 284. vt num. 17. ostendimus, sequitur Numerianum paulo ante obiisse, at multo ante Carum, itaq; ab anni 282. dieq; 12. Augusti numerando annos duos statimur Carum extinctum esse anno 284. circa Idus Augusti, & Numerianum sub finem Augusti, vel initio Septembris; Numerianus autem saltem post mortem Patris fuit Augustus, vt ex nummo probat Onuphrius lib. 2. Com. in Fast. ad annum MXXXVI. esto antea fuerit tantum Cæsar, vt ex alijs inscriptionibus contendit Baronius.

17 Diocletianum paulo post mortem Cari, & Numeriani electum fuisse ab exercitu Imperatorem, narrat Eutropius l. 9. his verbis; *De Perside victa exercitus rediens, cūm Carum Augustum fulmine, Numerianum Cæsarem insidijs perdidisset, Diocletianum Imperatorem creavit Dalmatia oriundum, virum obscurissimè natum*. Diem electionis nempe annum designat Chronicon Alexandrinum: nam anno antecedenti Consulatum II. Diocletiani, & Aristobuli, idest ex Fastis verioribus annum Epochæ Christi 285. inquit: *Diocletianus Imperator XV. Calendas Octobris Chalcædone renunciatus; V. Calendas Octobris Nicomediam purpuratus intravit, & Calendis Ianuarij Consul processit*. Nempe ordinarius, errarunt ergo Onuphrius, Scaliger, Baronius, Kristmannus, & alij nō pauci, qui putarunt Diocletiani Imperium incepisse à die 21. Aprilis, nempe à Natalitio die Urbis conditæ, putantes id esse insinuatum à Gallicano oratore Claudio Mamertino in panegyri ad Maximianum, fratrem Diocletiani, qui cum ipso cœpit gubernare, illis verbis. *Reuera enim Sacratissime Imperator, meritò quiuis te, tuumq; fratrem Romani Imperij dixerit conditores: eslis enim, quod est proximum, restitutores; & sit licet hic illi Urbis Natalis dies, quod pertinet ad originem Populi Romani, vestri Imperij dies sunt principes ad salutem*. Sed vt notat Petavius lib. 11. c. 30. nulla hic littera est, quæ significet Diocletianum, & Maximianum incepisse imperare die natali Urbis, imò potius per antithesim tanquam diuersi dies comparantur; Ego potius hinc concludo Panegyrim illam dictam fuisse ipso natali die Urbis, & inde Oratorem arripuisse argumentum comparationis prædictæ. Maneat ergo Diocletianum in Oriente incepisse imperare die 17. Septembris anni Epochæ Christi 284. esto in Occidente, vel saltem in Gallia non cœperit imperare solus, & ab omnibus receptus, nisi anno 285. post victum occisumq; Carinum, ideoq; idem Chronicon Alexandrinum nominatis Consulibus Diocletiano II. & Aristobulo subiungit: *Ab his Consulibus Diocletiani anni in Paschalibus digeruntur, idest in Fastis, & Calendarijs Ecclesiasticis: & Idatius in Fastis rectè dixit: occisus est Carinus, & Margo, & leuatus est Diocletianus Imperator, qui ipso hoc anno cum Aristobulo Consul processerat*. Leuatus dixit non creatus, sed exaltatus supra æmulos suos, & solus pacificè Imperator ab omnibus acceptatus, etiam qui Carino adhæserant: Alioquin enim Idatius notat anno præcedenti Diocletiani Imperium absolutè incepisse, in ipsidem quippe Fastis, nominatis Consulibus. *C. Iulio Tiberiano, & Cassio Dione*, subdit: *His Consulibus tenebra factæ sunt inter diem, & eo anno leuati sunt Constantius, & Maximianus Cæsares die Kal. Martij*. Petavius autem lib. 8. supputauit Ecliptim hanc Solis anno, quo in Fastis verioribus fuere illi Consules nempe 291. Epochæ Christi, defecit enim Sol ferè totus Carthagine die 15. Maij hora 3 $\frac{3}{4}$. post meridiem ad digitos, vsque 11 $\frac{1}{4}$.

Cum ergo Idatius dicat id factum Anno 6. Diocletiani, vtique annus primus à die 17. Septembris initus fuit anno 284. & anno 291. die 15. Maij currebat adhuc 7. annus, complendus die 17. sequentis Septembris. Qua occasione discimus kalendis Martij anni 291. creatos esse Cæsares Constantium, & Maximianum Armentarium. Maximianus autem Hercules tunc morabatur in Africa. Sed Epochæ Diocletiani alijs argumentis stabilienda est.

Primò igitur ex Chronico Alexandrino, & Secundo ex Idatio iam constat Diocletianum absolutè Imperatorem creatum anno 284. Epochæ Christi, sed idem probatur Tertio ex S. Ambrosio Epistola ad Episcopos per Æmiliam constitutos dicente: *Nec Passionem Domini die Dominica posse celebrari, etiam si quartadecima Luna in Dominicam incidit: adiungendam hebdomadem alteram sicut, & septuagesimo sexto anno ex die imperij Diocletiani factum est: Nam tunc vigesimo octauo die Pharmuthi mensis, qui est uono Calendas Maij Dominicam Paschæ celebravimus, sine ulla dubitatione maiorum*. Hæc ille. At annus hic non alius fuit, quàm Epochæ Christianæ 360. Bissextilis, quo Cyclus Solis fuit V. Litera Dominicalis posterior A. Cyclus Lunæ, seu Aureus numerus xix. & Luna 14. in Calendario vetere Ecclesiastico incidit in diem Dominicam, diemq; 16. Aprilis, id. 09; dilatam Pascha in sequentem Dominicam, seu di. m 23. Aprilis, cui in Calendario Alexandrino respondet dies 28. Pharmuthi. Ergo si die 23. Aprilis anni 360. currebat Diocletiani annus 76. vt affirmat Sanctissimus, & Doctissimus Archiepiscopus Ambrosius, nec erat complendus nisi 17. Septembris, vtique; detractis 76. ab anno 360. reitatur annus 284. pro initio Diocletiani.

Quarto Dionysius exiguus Epistola prima scribit Cyrium Alexandrinum exortum esse suum Cyclum ab anno Diocletiani CLIII. & vltimò terminasse in anno CCXLVII. additq; *Nos à CCXLVIII. anno eiusdem Tyranni potius, quàm principis inchoantes, noluit circulis nostris memoriam impij, & persecutoris immettere*. At primus annus Cycli S. Cyrilli cœpit à die 29. Augusti anni Epochæ Christi 436. & currebat anno 437. vsq; ad 29. Augusti, & annus vltimus anno 531. & primus Cycli Dionysiani est Christi 532. ergo omnibus his bene computatis, annus primus Diocletiani incepit anno 284. si subtrahas annis 437. annos 153. vel annis 531. annos 247. vel annis 532. annos 248.

Quinto Ammianus Marcellinus lib. 23. loquens de Iuliano Imperatore, qui in Collegam Consulatus attulerat Sallustium hominem priuatum ait: *Et videbatur nouum, adiunctum esse Augusto priuatum, quod post Diocletianum, & Aristobulum nullus memineral gestum*. In omnibus autem Fastis Consulatus II. Diocletiani cum Aristobulo adnotatur anno Epochæ Christi 285. in inscriptionibus autem, quas Baronius ad annum 284. & Petavius l. 11. c. 30. proferunt, Diocletianus appellatur. *Consul II. & Trib. P. II.* ergo anno antecedenti nempe 284. fuit Consul primo & subrogatus Caro & habuit prima vice Tribuniciam potestatem, atque adeo Imperium.

Sexto Zenonem Augustum mortuum esse anno 207. Diocletiani affirmat Euagrius lib. 3. c. 29. & aliunde certum est, & in suo loco monstrabitur mortuum esse anno Epochæ Christi 491. cui si subtrahas 207. restat pro Diocletiani initio annus 284. sed Septimò magis confirmatur ex Eclipti Lunæ, quam Theon lib. 6. Comm. in Ptolemaum narrat accidisse Anno 81. Diocletiani & 1112. Nabonassari die 29. Athyr: eam enim exhibent Astronomicæ Tabulæ anno Christianæ Epochæ 264. die 25. Nouembris, quo completus erat Diocletiani annus 80. die 17. præcedentis Septemb. & iam currebat annus 81. deme igitur annis 364. cōpletos 80. restat annus 284. pro initio Diocletiani in què annum contentit quoad Ecliptim Scaliger lib. 5. pag. 496.

Octauo Gabriel Patriarcha Alexandrinus Epistolam missam ad Clementem VIII. Sum. Pontif. quam recitat Baronius in appendice Tomi 6. Annalium, ita claudit: *Scriptimus die decima sexta mensis Natur benedicti, Anno d. 55. Martyribus Millesimo trecentesimo decimo, idest die 22. Nouembris, Anno Domini MDXCIII.* In altera quoque epistola obtignata à Ioanne Como Corepiscopo Alexandriæ dicitur: *Datum die Sabbathi benedicti, duodecimi mensis Choiac benedicti Coptici anno 1310. à captiuitate Martyrum mundorum, idest die decima octaua mensis Decembris Anno Natiuitatis Domini MDXCIII.* Iubrahe iam

annis Christi 1593. annos Martyrum sub Diocletiano passorum 1309. completos, restabitq; pro initio Diocletiani annus 284.

Merito igitur initium Epochæ Diocletiani, & simul imperij in anno 284. Christi agnouerunt *Onuphrius* in *Fastis*. *Baronius* tomo 2. ad annum 284. *Mulerus* in *Tabulis Frisicis* pag. 494. *Iacobus Kristmannus* de connexionione Annorum pag. 422. & 430. *Origanus* tomo 1. *Ephemeridum* pag. 26. *Keplerus* in *Tabb. Rodulphinis* pag. 39. & 43. *Henricus Philippi* in *Synopsi Chronolog.* c. 17. *Paulus Crusius* in tractatu de *Aera Diocletiani*, *Langius* lib. 1. c. 1. de annis Christi, & *Petauius* l. 11. de *Doctrina temporum* c. 29. & 30. disputans contra *Scaligerum*.

De Persecutione Diocletiani, & Epochæ Coptitarum, seu SS. Martyrum.

Eusebius in *Chronico*, & in *Historia Ecclesiastica* lib. 8. c. 2. inquit: *Nonus decimus agebatur annus Imperij Diocletiani, mensis Martius, & dies solemnis Pascha imminabat cum edicta principis per omnem terram proponebantur, ut cunctæ quæ usquam sunt, Ecclesia ad solum usque destruerentur &c.* Pergit deinde sequentibus capitibus describere cruciatus innumerabilium SS. Martyrum, quorum multos oculatus testis spectauit. *Scaliger* autem lib. 5. de emend. *Temporum* pag. 496. recitat *Epistolam Ignatij Patriarchæ Antiocheni* ad ipsum datam, ubi dicitur. *Præterea quasiuisi super Aera Martyrum visitata ab Aegyptijs, quanam illa sit, & ob quam causam ita appellata. Scito eius initium esse ab anno Regis Diocletiani impij decimonono, in quo auxit persecutionem contra Christianos, cum edixisset eorum Ecclesias destrui, item ut quicumq; idolis non sacrificaret, interficeretur. Quo circa hoc edicto martyrio affecti sunt fidelium terra Aegypti centum quadraginta quatuor millia, & septingenti homines. Ab eo tempore incipit Aera Aegypti, quam vocant Aeram Martyrum, eorum nempe, quorum sanguinem profudit Diocletianus. Non repugnat autem eodem anno inceptam, & auctam esse persecutionem, nempe 19. Diocletiani, qui cœpit anno Christi 302. si quidem primus cœpit anno 284. à die 17. Septembris, ergo cum persecutio cœperit Martio, cœpit ea anno 303. ut rectè habet *Onuphrius* in *Fastis*, non autem 302. ut habet *Baronius* ad hunc annum, & *Petauius* lib. 11. c. 302. Pascha autem indicatum ab *Eusebio*, non iuxta *Calendarium Alexandrinum*, sed iuxta antiquiores *Canones*, & *Cyclus* determinatum fuit, qua de re *Petauius* ibidem. Porro ex literis *Patriarchæ Alexandrini* indicatis num. præcedenti, argum. 8. constat *Alexandrinis* Epocham SS. Martyrum ab ipso initio Imperij Diocletiani computare, ne in annorum Diocletianorum numero ab alijs discrepent, esto eam in odium tyranni, vel ad honorem SS. suorum Martyrum, eam nominent SS. *Martyrum*, quibus potius standum videtur, quàm *Patriarchæ Antiocheno* eam ab anno ipso persecutionis auspicanti. Licet non sit inuerisimile hoc quoque modo ab alijs eam computari solitam, siue in *Aethiopia*, siue alibi: semper tamen ab initio anni *Aegyptij*, seu à prima die *Thoth* affixa ad diem 29. Augusti.*

De fine Diocletiani, & Maximiani Herculei.

Avrelius Victor in *Epitome* ait: *Diocletianus imperavit annis viginti quinque, & paulo post: Diocletianus verò apud Nicomediam sponte Imperiales fasces relinquens, in proprijs agris consensit &c. vixit annos sexaginta octo: & sanè in Fastis ab anno Christi 284. inclusiue, vsq; ad annum 308. qui sunt anni 25. reperitur Diocletianus adhuc Consul X. quia etsi antea deposuit Imperium, hunc tamen honorem Principes ab eo substituti ei conseruauerunt, ut esset Consul licet absens, & nomine suo Fastos insigniret, perindeque haberetur, ac si imperaret. Alioquin idem Victor in *Cæsaribus* scribit: *Celebrato Regni vicefimo anno, curam Reipubl. abiicit, cum in eam sententiam Herculeum agerrimè traduxisset, cui anno minus potentia fuerat, idest qui vno anno minusquam Diocletianus gubernarat; nam prius Cæsar deinde Augustus factus est, ut exprimit Eutropius lib. 9. dicens: Ad subigendos eos Maximianum Herculeum Cæsarem misit, & post pauca; Maximianum Herculeum ex Cæsare fecit Augustum; Constantium, & Maximianum Galerium Cæsares.* Quia tamen iam inde ab initio cum Diocletiano, sub quouis deinde titulo Republicam administravit, ideo *Panegyristes*, de quo supra ad Maximianum dixit: *Te rursus vicefimo anno Imperatorem, octavo Consullem Roma &c.* Imperasse itaq; Diocletianum annos 20. & ijs labentibus deposuisse Imperium consentiunt *Aurelius Victor*, *Panegyristes* prædictus *Eusebius*, & *Cassiodorus* in *Chronico*, *Egnatius* lib. 1. de *Cæsaribus*, *Onuphrius* in *Fastis*, *Baronius* ad annum Christi 304. & *Petauius* lib. 11. c. 33. anno ergo 304. deposuere Imperium, eo enim anno currebat annus Diocletiani 20. id factum kalendis Aprilis ait *Petauius* ex *Chronico* *Idatij*. *Onuphrius* autem die 24. Aprilis; sed *Baronius* die 19. Februarij, eo quòd *Eusebius* in *Chronico* dicat id factum nondù expleto biennio persecutionis indictæ, indicta autem fuerit mense Martio. Sed iam docuimus indictam non anno 302. sed 303. quare, non est cur ob id ab *Idatio* recedamus. Licet autem Diocletianus esset *Nicomediæ*, & *Maximianus Herculeus* *Mediolani*, conuenerat tamen inter eos, ut eodè die promulgaretur ipsorum abdicatio, & simul substitutio Cæsarum in Augustos, ac successores in Imperio. Qui nimirum fuere hinc *Galerius Maximianus Armentarius*; inde *Constantius Chlorus*, qui ita fortiti sunt Imperium, ut *Armentario* *Illyricum*, *Asia*, & reliquis *Oriens* obuenerit; *Constantio* autem *Africa*, *Italia*, *Gallia*, & reliquis *Occidens*: At *Constantius* postea contentus *Gallia*, & reliquo *Occidente*, spontè cessit ipsi *Armentario* *Africa*, & *Italia*, ideoq; *Eutropius* ait à *Galerio Maximiano Armentario* creatos fuisse Cæsares *Flauium Valerium Seuerum*, & *Galerium Maximinum*; & *Seuerum* *Italia*, *Maximinum* autem *Oriente* præfectos fuisse. At *Idatius* ait hos Cæsares creatos fuisse prius à Diocletiano, & *Maximiano Herculeo*, & purpura vestitos: quòd verisimilius est, cum valde credibile sit Diocletianum, & *Maximianum Herculeum*, ante depositionem Imperij non solum de immediatis successoribus cogitasse, sed etiam de mediatis, nec solum duos Augustos sibi substituisse; sed etiam duos Cæsares, futuros aliquando Augustos, creasse; nisi quis dicat designatos tantum, esto ex tempore præfecturæ, ac regiminis tempus quoq; Cæsareæ dignitatis æstimarit *Eutropius*. Superuixit porro *Maximianus Herculeus*, vsque ad annum ætatis suæ 60. & *Christi* 310. *Diocletianus* autem, vsq; ad 3. Decembris anni 316. quo miserimè periit.*

CAPVT XI.

De Annis Imperatorum à fine Diocletiani, vsq; ad mortem Theodosij senioris.

CONCLUSIO XI.

Anni Imperatorum nonaginta, & vnus, qui à fine Imperij Diocletiani, vsque ad Theodosij senioris mortem, & secundam diuisionem Imperij interceperunt: ordinandi sunt, ut in infra scripta Synopsi.

Nomina Imperatorum.	Imperare cœpit Christi.			Obijt			Imperauit			Vixit			Natus est		
	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.
Constantius Chlorus.	304	April.	1	306	Iul.	25	2	3	25						
Galer. Maximian. Armentarius	304	April.	1	311	ante April.		6	&c.							
Flau. Constantinus M.	306	Iul.	25	337	Maij	22	31	2	4	64 vel 65			273	vel	274
Maxentius.	306	Septem.	25	312	Septemb.	24	5	11	29						
Galerius Maximianus.	311	ante Apr.		312	exeunte		2	ferè							
C. Aurelius Licinius.	308	Nou.	11	325	Sept.	18	15	& amplius		60 ferè			266		
Constantinus Iunior.	337	Maij	22	340	post Maij	22	3	&c.							
Constans.	337	Maij	22	350	Ianuar.	18	12	7	27	30 ferè			321		
										vel 27			324		
Constantius.	337	Maij	22	361	Nou.	3	24	5	12	45 ferè			317		
Iulianus Apostata.	361	Nou.	3	363	Iunij	16	1	7	23	31			333		
Elanius Iouianus.	363	Iun.	27	364	Febr.	16	0	7	21	34			331		
Flau. Valentinianus.	364	Febr.	25	375	Nou.	17	11	3	21	55 ferè			321		
Flau. Valens.	364	April.	1	378	Aug.	9	14	4	9	50 ferè			329		
Flau. Gratianus.	367	Aug.	24				16	0	1	28			356		
Sed sine Patre.	375	Nou.	17	383	Aug.	25	7	9	8						
Valentinianus II.	375	Nou.	22												
Imperio pulsus à Maximo obijt autem				392	Maij	15	7	9	3						
				Sed sine Maximo			11	5	21						
Maximus Tyrannus.	383	Aug.	25	388	Aug.	27	5	0	2						
Eugenius Tyrannus.	392	Maij	15	394	Sept.	6	2	3	21						
Theodosius Magnus.	379	Ianu.	19	395	Ianuar.	17	15	11	28	49 &c.			346		

Defuncto Eboraci Constantio Chloro d. 25. Iulij anni 306. Constantinus Magnus eius filius consensu militum creatus Imperator, contentus fuit titulo Cæsaris; eiusq; imagine Romam delata, Maxentius promissionibus alliciens Tribunos quosdam, ac Prætorianos milites, ab ijs acclamatus est Imperator. Fuit autem Maxentius non filius Maximiani Herculei, vt multi supposuerunt, sed gener, vt ex veteri inscriptione Baronius cuincit. Anno autem 307. Seuerus à Maximiano Armentario missus in Italiam contra Maxentium, & à suis desertus, fugit Rauennam, apud quam vtræque Eusebius, Idatius, & Eutropius occisus fuit; esto Zosimus, & Anonymus apud Petauium dicant occisum fuisse in via Appia, vel ad tres Tabernas: quo audito Maximianus Armentarius creauit Cæsarem C. Aurelium Licinium. At Maximianus Herculeus aspirans ad resumendum Imperium, & Maxentio insidians, Roma pulsus est, vnde in Galliam ad Constantinum profectus, collocauit illi filiam suam Faustam ipsamq; appellauit Augustum hoc ipso anno 307. Licet postea Constantino quoq; insidias struens, ijsq; per Faustam detectis, Massiliae repertus sit laqueo prefocatus, quod Idatius disertè asserit euenisse anno secundo post X. Consulatum Diocletiani; ergo anno Christi 310. Constantini autem quinto, non secundo, vt ex Eusebio ponit Baronius. Deinde anno sequenti, Galerius Maximianus Armentarius, cum esset VIII. Consul, idest anno 311. consumptis genitalibus, pestilenti vlcere extinctus est, eiusq; loco Galerius Maximinus, qui iam Cæsaris titulo præerat Orienti, occupauit Imperium, & anno sequenti 312. persecutionem in Christianos instaurauit; quo anno Constantinus Magnus Maxentium debellauit. Anno porrò 313. Maximinus à Licinio fugatus Tarsum, miserando ibi mortis genere perijt. Diocletianum miserima morte sublatum 3. die Decembris Sabino, & Ruffino Consulibus, idest anno 316. ex Idatio, & Eusebio colligimus, Licinium autem

anno 325. Sed hæc quæ per modum Periochæ attigimus, paulo distinctius enarranda sunt.

2 Constantium Chlorum obiisse Eboraci Anno Epochæ Christi 306. die 25. Iulij, seu 8. kal. Augusti sustinemus cum Baronio ad hunc Annum, Petauio lib. 11. de doctr. tempor. c. 35. 36. 37. Scaligero lib. 5. de emend. temp. & Vbbone Emmio lib. 5. Rerum Chronolog. pag. 109. quoad annum Dionysianum, nam quoad Eusebianum more Constantinopolitano fatentur fuisse Christi 307. De die 25. Iulij consentiunt Socrates lib. 1. c. 2. & Idatius in Chronico, de Anno est aliqua controuersia, sed Idatius asserit fuisse illo, quo ipse Constantius VI. & Galerius Maximianus item VI. Consules erant: hic autem in Fastis per nos cap. 3. & 5. stabilitis, fuit Ep. Christi 306. Rurfus Eusebius in Chronico testatur Constantium obiisse anno 4. Persecutionis Diocletianæ, & 16. Imperij: At persecutio illa ex dictis cap. præcedenti num. 18. incepit Martio anni Christi 303. ergo eius annus 4. incepit Martio anni 306. & eo labente Constantius obiit 25. Iulij. Quia verò teste Idatio Constantius cum Armentario creati fuerant Cæsares, Consulibus Tiberiano, & Dione kal. Martij, nempe ex Fastis anno Christi 291. sequitur anno 306. kal. Martij incepisse annum 16. principatus, vt eum vocat Eutropius, licet Imperij latè sumpti vocet Eusebius. Id ipsum ex Annis Maxentij infra firmabitur, & ex annis Constantini, hunc enim obiisse Maio exeunte anni Christi 337. & imperasse annos 31. ac mentes ferè 10. infra ostendemus, ergo anno 306. incepit primum, & anno 336. trigésimum primum die 25. Iulij, & anno 337. Maio exeunte prouectus erat in anno 32. His fundamentis, vt pote solidioribus innixi, dicimus errasse Aurelium Victorem, qui Constantio annum tantum imperium in Cæsaribus tribuit, & annos 13. principatus, vt etiam Eutropius lib. 10. Corrigendus quoq; Socrates, qui Constantij obitum notat Olympiadis CCLXXI. anno primo; nam hic ex dictis lib. 3. absolutus iam erat anno Christi 306.

multis diebus ante 25. diem Iulij, & iniuerat annus 2. Olympiadis prædictæ à Neomenia Solstitij æstiu. Maneat ergo Constantium obiisse, & Constantinum Magnum iniuisse Imperium anno vltimo Christi 306. die 25. Iulij; eodemq; anno Maxentium creatum Romæ fuisse Imperatorem, quod factum fuisse vij. kal. Octobris asserit Onuphrius lib. 2. Comm. in Fastos ad annum Urbis *MLXIV.* cuius fundamentum infra expendemus num. 4.

3 Idatius in Chronico suo, ac Fastis scribit, Seuerum ad Rauennam occisum esse, Maximiano IX. & Constantino Consulibus, & Licinium creatum Imperatorem à Galerio Maximiano 3. Id. Nouemb. Consulibus Diocletiano X. & Galerio Maximiano VII. & Maximianum Herculeum perijisse Massiliæ anno 2. post Consulatum X. Diocletiani, ipsum denique Galerium Maximianum Armentarium perijisse, cum esset ipsemet Consul VIII. cum Licinio. Ergo ex Fastis per nos c. 3. & 5. stabilitis, obiit Seuerus Christi anno 307. Licinius iniit Imp. anno 308. Maximianus Hercules obiit anno 310. & Maximianus Armentarius anno 311. atq; adeo cū incœperit imperare kal. Aprilis anni 304. vt ostensum est num. 1. si peruenisset ad Kalendas Aprilis anni 311. impleuisset septennium: malè igitur Victor in Cæsaribus eius Imperio tribuit *quinquennium*, cum impleuerit sexennium, nec mirum errasse hic vno anno, cum similiter errarit in Constantio, dans ei annum Imperium, quod duos annos excessisse iam probauimus; idem tamen Victor dat Maximiano Herculeo vitæ annos sexaginta.

4 Constantinum anno V. sui Imperij mouisse bellum contra Maxentium, asserit Eutropius lib. 10. nempe anno Christi 311. Victum autem Maxentium à Constantino ad pontem Miluium anno 6. tyrannidis Maxentij affirmant Eusebius in Chronico, & Victor in Cæsaribus, Idatius verò in Chronico designat annum Consulibus Constantino II. & Licinio II. simulq; Aeram Augusti CCCL. quare triplici argumento statuitur hic annus Epochæ Christi 312. quia est 6. Maxentij exorsi anno 306. & ex Fastis nostris hoc anno fuisse Consules iterum Constantinus, ac Licinius, & subtractis annis 58. Aera 350. iuxta regulam firmatam cap. 7. num. 4. remanet annus 312. Præterea Panegyristes Gallicanus in Panegyri dicta Constantino Augusto Constantij filio, tempus Maxentij victi sic insinuat: *Mille sexaginta annis contractas ex toto orbe diuitias monstrum illud redemptis ad civile latrocinium manibus ingesserat.* Loquitur de Anno Epochæ Christi 307. quo Maxentius à præcedenti Autumno Imperator factus cœpit arario abuti à tyrannidem, dein pergit. *Sed diuina mens, & ipsius Urbis æterna maiestas, nefaria homini eripere consilium, vt ex inueterata illa tempore, & fœdissimis latebris subito prorumperet, & consumpto per desidias sexennio, ipsum diem natalis sui, vltima sua cade signaret, ne septenarium illum numerum, sacrum & religiosum, vel inchoanda violaret:* decrat ergo dies vnus ad inchoandum septennium imperij, & eodem die perijt qua natus erat; Onuphrius autem l. 2. Com. in Fastos ad Urbis annum Capitolinum 1064. putat Maxentium perijisse VIII. Kal. Octobris, & initurum fuisse septennium imperij VII. Kal. Octobris nisi perijisset, partim ex panegyrico dicto, licet verba non afferat, partim ex coniectura Indictionum, quia Bedas lib. de Ratione Temporum c. 46. dixit: *Incipiunt Indictiones ab vij. kal. Octobris, ibidemq; terminantur.* Loquitur de Imperatorijs, & quidem Constantinianis de quibus Chronicon Alexandrinum, seu Fasti Siculi ad annum, quo Consules fuisse Constantinus II. & Licinius II. dicunt. *Ἰνδίκτιον Κοσταντιανῶν ἢ τοῦδε ἀπὸ:* idest; *Indictionum Constantinianarum hinc sumitur initium:* Annus autem horum Consulium, vt iam diximus est Christi 312. quo victus est Maxentius, Indictiones autem Cæsareas à Septembri huius anni computandas esse, suo loco pluribus ostendemus; Eusebius quoq; ad annum IV. Olympiadis CCLXXII. qui cœpit ab æstate Anni Christi 312. dicit ab hoc anno iniri Indictiones Constantinianas. Nihil autem hoc anno Constantinus insignis gessit, aut dignum notatu nouæ Epochæ, præter liberationem Romæ à Maxentij tyrannide, ergo sicut nulla verisimilior causa Indictionum hoc annum institutarum afferri potest, quàm Maxentij extinctio, ita nec verisimilior dici 8. kal. Octobris electæ pro initio Indictionum, quàm eiusdem Maxentij mors; Prudenter igitur Onuphrius loco prædicto, Maxentium eo die victum coniectura vehemen-

tissima conclusit, & post eum Langius lib. 1. de annis Christi c. 8. nec erat cur Baronius ad annum 312. aut Petauius l. 11. c. 37. hanc Onuphrij coniecturam reuocarent in dubium, nulla in contrarium causa sufficienti, vt ostendam cap. vltimo, nedū verisimiliore adducta. Malè tamen Onuphrius notat annum 313. pro 312. Sed postea in Chronico se correxit, & anno 312. Consulibus Constantino II. Licinio II. inseruit: *Hoc anno Maxentius Imperator occisus est:* inchoauerat autem à die 25. Iulij annus Constantiniani Imperij septimus, adeoq; rectè multi cum Eusebio à Pontaco edito annum huius victoriæ appellant Constantini septimū, esto ob viciniam, vel computando annos à kalendis Ianuarij, vel usurpando annos iam completos Chronicon Alexandrinum, Theophanes, & Cedrenus appellent annum sextum.

5 Sed insignis, & felix fuit annus Christi CCCXII. tum Christianis, tum ipsi Constantino non solum ob extinctum Maxentium, sed etiam ob interitum Maximini; Maximianus enim cum aduersus Licinum contenderet, Tarfi ex vlcere inguinis infelicissimè interijt, anno altero quàm Galerius Maximianus perierat, vt narrat Eusebius in Chronico, videlicet Anno Christi 312. & consonum est Aurelio Victori in Cæsaribus qui post Maxentij interitum addit: *Dum hæc in Italia geruntur, Maximinus ad Orientem post biennij Augustum imperium fufus fugatusq; à Licinio, apud Tarsum perijt;* successerat enim Galerio Maximiano quem anno 311. perijisse docuimus, sed quia Maximinus perijt post Maxentium & exeunte anno 312. ideo erat ingressus biennium Imperij. Diocletianum verò III. Non. Decembris Sabino & Rufino Coss. idest anno 316. perijisse apud Salonas affirmat Idatius & Eusebius in Chronico; supererat Licinius extinguendus, de quo mox.

6 Anno Epochæ Christi 323. incœpit bellum alterum inter Constantinum, ac Licinium quandoquidem durauit menses 18. vt ait Cedrenus, Crispo autem III. & Constantino iuniore III. Consulibus, ac Cæsaribus, Licinius tertio prælio victus est apud Chalcedonem XIV. Kal. Octobris, vt refert Idatius in Chronico, videlicet Anno 324. cæsis de Liciniano exercitu ad centum millia, ait Zosimus; Anno deinde sequenti, Licinius Thessalonice, & Martini in Cappadocia nouis rebus studentes iussu Constantini interfecti sunt, vt narrat Idatius, & Eusebius in Chronico, & Anonymus de gestis Constantini. Aurelius autem Victor in Epitome scribit: *Thessalonica Licinius annuæ Dominationis fere post quintum decimum, vitæ proximè sexagesimum occiditur.* rectè dicit post quintum decimum, iniuerat enim anno 308. vt diximus num. 3. ideoque anno 324. complebat annos 15. & inchoauit 16. quo currente, sed in annum 325. incurrente occisus est. Et ex hoc tempore Constantinus Magnus abiq; æmulis pacificè Monarchiam Imperij Romani obtinuit. Corrigendus autem est Baronius, qui ad Annum Christi 318. refert vltimam victoriam Constantini prope Nicomediam, & Licinij interitum, eo quod in Cod. Theodos. l. 1. de Veteranis extet rescriptum datum Consulibus Licinio V. & Crispo nempe anno 318. in quo fit mentio missionis Veteranor. ad Nicomediam post primam victoriam in Thracia. Sed hinc non sequitur vltimam fuisse victoriam ad Nicomediam.

7 Anno Ep. Christi 337. Constantinus Magnus antea Romæ Sacro Baptismate iustratus, Nicomedie in villa publica morbo victus, migravit ad Christum, ipso die Pentecostes circa meridiem, vt narrat Eusebius l. 4. de Vita Constantini. Idatius in Fastis scribit. *Feliciano, & Titiano Consulibus, Constantinus Augustus ad cælestia regna ablatu est XI. Kal. Iunias, & ipso anno nuncupati sunt tres Augusti Constantinus, & Constantius, & Constans V. Id. Septembris.* Eisdem Consules adnotat Chronicon Alexandrinum, & Maij diem 22. diemq; Pentecostes; Socrates pariter ad finem libri 1. ait obiisse XI. kal. Iunij, Anno 2. Olympiadis CCLXXVIII. & vixisse annos LXV. regnasse XXXI. quotidem annos imperij, & vitæ asserit Sozomenus lib. 2. cap. 32. Eutropius autem lib. 10. *Constantinus vno & trigesimo imperij sui anno ætatis sexto & sexagesimo Nicomedie in villa publica obiit.* At Aurelius Victor, licet in Epitome dicat: *Constantinus Constantij Imperatoris & Helenæ filius imperauit annos triginta.* Et pauo post de eodem: *cumque tres, & sexaginta annos vixisset, ex quibus dimidijs ita, vt tredecim solus imperaret morbo consumptus est,*

est, unde dimidium annorum 63. nempe 31. ½. pro imperio colliguntur: in Cæsaribus tamen de eodem scribit. Ita anno imperii tricesimo secundoq; cum totum orbem tredecim tenuisset, sexaginta natus atq; amplius duo, rure proximo Nicomedia (Achyronam vocant) excessit. Immo in Epitome refert de illo proverbum. Decem annis præstantissimus, duodecim sequentibus latro, decem nonissimis pupillus ob profusiones immoditas nominatus. Ergo attigit annum 32. Tribus itaq; Characteribus Chronologicis stabilitur annus 337. mortis Constantini; Primus est Imperii annus 31. completus & 32. inchoatus: Eusebius enim in Chronico edito à Pontaco, ait regnasse annos 36. & menses 10. & lib. 4. in vita Constantini, regnasse annos 32. paucis mensibus, ac diebus demptis. Nam cum inierit imperium die 25. Iulij anni Christi 306. utique anno 337. complevisset annos 32. si vixisset usque ad 25. Iulij, sed obiit die 22. Maij, ergo deerant anno 32. dies 64. Secundus est Consularis annus: in Fastis enim ritè ordinatis anno 337. notati sunt Consules, Felicianus, & Titianus, ab Idatio, & Chronico Alexandrino nominati. Tertius est dies Pentecostes incidens in diem 22. Maij Anno enim 337. Cyclus Solis fuit X. Lunæ XV. Litera Dominicalis B. Pascha die 3. Aprilis, & Pentecostes die 22. Maij, sed currebat annus 4. Olympiadis 278. unde corrigendus in hoc textus Socratis. Ex dicendis quoque de successorum annis, annus hic magis magisq; firmabitur. Vitam eius Eusebius l. 4. definit annis plus minus sexaginta quatuor.

8 Constantino Magno defuncto succedere tres filij, qui tamen non sunt omnes Augusti appellati, nisi V. Id. Septembris, postquam constitit eos ita inter se partitos Imperium, ut Constantinus Gallias, & quid quid erat trans Alpes obtineret; Constans Italiam, Africam, Illyricum Græciam, & Macedoniam cum suis Insulis: Constantius Thraciam; Asiam, Orientem reliquum, & Ægyptum. Sed Constantinus bellum Constanti mouens, occisus est ad flumen Alfam prope Aquileiam, ut referunt Aurel. Victor in Epitome, Eutropius l. 10. & S. Hieronymus in suppl. Chronici Eusebij, addens fuisse annum 3. Imperij nempe Christi 340. ætate incunte: nam Zosimus lib. 2. ait triennium totum effluxisse ab initio imperij ad hanc cædem. Constans verò in oppido Helenæ sub Pyrenæo occisus est XV. kal. Februarij Consulibus Sergio, & Nigriniano: nempe anno Christi 350. erat hic annus ætatis 30. & Imperij 13. ut ait S. Hieronymus in suppl. Chronici Euseb. sed Aurel. Victor in Epitome inquit: Interficitur anno tertio decimo Augustæ Dominationis (nam Cæsar triennio fecerat) aui septimo vigesimoq; Eutropius autem lib. 10. Occisus est ætatis anno trigesimo, imperij xvij intellige ex quo Cæsar factus est, Constantius denique Consulibus Tauro, & Florentio nempe anno Christi 361. tertio Nonas Nouembris Mopuestiæ apoplexia correptus interiit, cum Iulianus Imperij successorem designasset; ita Marcellinus lib. 21. & quoad Consules etiam Idatius. At Socrates lib. 2. c. 46. inquit. Vixit annos XLV. cum imperasset xxxviij. computatis scilicet 13. quibus cum patre imperauerat; nam solus imperavit annos 24. menses 5. diesq; 12. ut patet computanti ab anni 337. die 22. Maij, quo Constantinus obiit, utique ad anni 361. diem 3. Nouembris quo Constantius, & ita bene computat S. Hieronymus in supplemento Chronici Eusebiani ubi scribit: Constantius regnat annos 24. mens. 5. dies 12. moritur anno ætatis 45. At Aurelius Victor in Epitome inquit. Constantius in radicibus Tauri Montis apud Mopsocrenem febri acerrima correptus interiit, anno aui quarto, & quadragesimo, imperij nono, atq; tricesimo, verum Augustus quarto, vicesimoque octo solus, cum fratribus sedecim. Et Eutropius lib. 10. In itinere obiit imperij anno off. luo, & xxx. ætatis quinto, & XL. Nam hinc ipse computat coimperij cum patre annos. Malè igitur Onuphrius ad vrbis annum 1113. in Com. Fastor. dat illi annos imperij absoluti 25. mens. 5. dies 13.

Non est autem nobis hic opus annos Constantij stabilire per eas Eclipses, quas refert, & examinat Petavius lib. 11. de Doctrina temporum cap. 43. Illa verò quam cap. 3. nu. 26. retulimus ad stabilendum Consulatum X. Constantij, & III. Iuliani Anno Christi 360. non est hoc loco repetenda.

9 Defuncto Constantio anno Epochæ Christi 361. die 3. Nouembris successit Flavius Claudius Iulianus Aposta-

ta impijissimus, indignusq; nepos Magni Constantini ex fratre Constantio, de hoc Eutropius lib. 10. confundens annos ex quo Cæsar à Constantio creatus est, cum annis imperij ait: Hostili manu interfectus est sexto Kal. Iulias imperij anno septimo ætatis altero, & trigesimo. Nempe ut scribit Aurelius Victor assumpserat eum in Cæsarem annos natum ferè tres, atq; viginti: eadem terè Marcellinus lib. 25. addens ab uno ex hostibus conto percussus circa noctis medium decessisse Consulibus Iuliano IV. & Salutio, nempe ex nostris Fastis anno Christi 363. Socrates quoq; lib. 3. c. 18. inquit: Occubuit IV. Kal. Iulij, tertio anno sui imperij, septimo autem postquam à Constantio renunciatus fuisset ætatis suæ trigesimo primo. Annum appellat tertium spectatis annis, de quibus attigit, nempe partem anni 361. totum 362. & partem de 363. sunt autem à die 3. Nouembris anni 361. ad diem 26. Iunij anni 363. annus vnus integer, menses 7. & dies 23. quibus imperavit. Quomodo autem interfectus sit à S. Mercurio, & S. Artemio Martyribus, & ipse desperatissimus Apostata manum suo sanguine implevit, proieceritq; in aerem blasphemus ore, exclamans, Vixisti Galilæe, ex Nicophoro lib. 10. cap. 35. Theodoro l. 3. c. 2. Sozomeno l. 6. c. 2. S. Io. Damasceno Oratione 1. de imaginibus, & alijs difces ex Eminentiss. Baronio ad annum 363. Qui etiam aduertit ea ipsa die occisum fuisse cælitus, qua Martyres duos Sanctissimos aulicos Ioannem, & Paulum interfici iusserat, nempe 26. Iunij. Confirmatur porro hic annus, quia Idatius annum 401. Aetæ Hispanicæ fuisse dicit, ergo subductis 38. fuit Christi 363.

10 Iouianus Iuliano successit ab exercitu electus, & in Galatiæ finibus repentina morte Dadaltianæ decessit imperij mense septimo xv. Kal. Martij, ætatis minimum tertio, & trigesimo Iouiano ipso, & Varroniano Consulibus, ita Eutropius lib. 10. sed Victor ait in Epitome. Repente interijt annos gerens proximè quadraginta. S. Hieronymus in suppl. Chronici Euseb. ait electum sequenti die post necem Iuliani, regnasse menses 8. vixisse annos 34. Idatius quoq; affirmat electum V. kal. Iulij. Recusasse autem eum imperare, ac rogere Iuliani exercitum Idololatriæ pectore intectum, & milites exclamasse se esse Christianos, narrat Rufinus l. 2. c. 11. Theodoretus lib. 4. c. 1. Sozomenus lib. 6. c. 3. Socratesq; l. 3. c. 19. Obijt ergo anno Christi 364. Februarij die 16. Imperavitq; menses 7. & dies 21. Errant autem Eutropius, & Paulus Diaconus eius continuator, numerando hunc annum Vrbis MCXIX. currebat enim adhuc MCXVI. & à Palilibus sequentibus inijt MCXVII. Varronianus. Socrates, & Ammianus dant Iouiano annos 33. vitæ.

11 Iouiano mortuo electus est ab exercitu in Imperatorem Valentinianus apud Nicæam, post dies X. quem Iulianus nolentem sacrificare Idolis, Tribunatu Scutorum priuauerat, ut narrat Paulus Diaconus, Socrates l. 4. c. 1. & Ammianus Marcellinus lib. 26. sed quia die 24. Februarij debebat inire imperium, ipse metu Bissexi noluit eo die prodire in publicum, ut narrat idem Marcellinus, ex quo nos c. 3. nu. 27. firmauimus Consulatum Iouiani, & Varroniani anno Domini 364. utpote solo inter proximos annos Bissexili. Ipse autem Valentinianus Valentem fratrem Kalendis Martij Tribunum, & Nicomedia Constantinopolim veniens, eundem Kalendis Aprilis omnium votis creauit Augustum, & anno Imperij sui tertio creauit item Augustum Gratianum filium vix puberem 9. kal. Septembris, ut ait Socrates. Diuisum autem fuit anno eodem 364. Imperium in Orientale, quod Valens obtinuit, & Occidentale, quod Valentinianus. Victor ait: Valentinianus imperavit annos duodecim minus diebus centum, & anno aui quinto, & quinquagesimo, impetu sanguinis voce amissa, sensu integer exspiravit apud Brigetionem Quadorum oppidum: Ammianus quoq; libro 30. ait extinctum: ætatis quinquagesimo anno, & quinto Imperij, minus centum dies secundo, & decimo. Socrates lib. 4. c. 26. addit mortuum xv. kal. Decembris. Obijt itaq; Anno Christi 375. die 17. Nouembris, numeratoq; tempore à die 26. Februarij Anni 364. imperavit annos 11. menses 8. & dies 21. deerantq; ad impendum annum 12. idest ad diem 25. Februarij sequentis dies centum.

12 Valentiniano extincto, Gratianus eius filius in Imperio Occidentali successit, sed paulo post, nempe 10. Kal. Dec-

Decembris, opera Cerealis, & Equitij, ac Merobaudia Valentianus puer adhuc quadrimus Valentianus Senioris filius, & Gratiani ex alia matre frater ab exercitu acclamatus est Augustus, quod Gratianus ratum habuit, & ita Occidentale Imperium duos Augustos habuit. Ita Victor in Epitome, Ammianus l. 30. Socrates l. 4. c. 26. Porro Victor, & S. Hieronymus in supplem. Chron. dicunt Valentem unà cum fratre imperasse annos 13. menses 5. Idatius ait Valentem ipso VI. & Valentiano Iunioris II. Consulibus 12. miliaribus ab Hadrianopoli conflixisse cum Gotthis V. Id. Aug. & ab eo die amplius non comparuisse; Sauciatu enim deportatus est in villam, & incensus à barbaris, vt referunt Socrates l. 4. c. 28. Theodoretus l. 4. c. 31. Sozomenus lib. 6. c. 31. Nicephorus lib. 11. c. 50. Ruffinus lib. 2. c. 13. Ammianus autem Marcellinus lib. 31. ait: *Contigit tam dira clades quinto Idus Augusti, eiusdem Valentis quinquagesimo atatis anno, imperij decimoquarto, adieclis mensibus quatuor, & diebus nouem.* Annus enim ex Fastis fuit Christi 378. numeratoq; tempore ab Anni 364. die 1. Aprilis, vsque ad anni 378. diem 9. Augusti, sunt anni 14. mens. 4. dies 9. corrigendi ergo, qui annos tantum 13. & menses 5. dixerunt.

Gratianus anno sequenti Consulibus *Ausonio, & Olybrio*, nempe Anno Christi 379. Sirmij xiv. kal. Februarij creauit Imperatorem Orientis *Theodosium* Italice in Hispania natum: ita Idatius, Prosper, & Marcellinus Comes in Chronicis, at Marcellinus, qui præter Consules addit Indictionem vij. & diem xiv. kal. Februarij; Victor autem in Epitome addit fuisse tunc *Theodosium* annorum xxxiiij. hic autem Merobaude II. & Saturnino Consulibus creauit Arcadium filium suum Augustum xvij. kal. Februarij, vt ait Idatius, & *ijisdem Consulibus Indictione ix. Gratianus apud Lugdunum Maximi Tyranni dolo occisus est viij. Kal. Septembris*, vt inquit Marcellinus Comes in Chronico, & Socrates l. 5. cap. 11. fuit ergo annus Christi 383. numerato itaq; tempore ab anni 575. Nouembris 17. quo patri successit, imperauit annos 7. menses 9. diesq; 8. sed à 9. Kal. Septembris, idest 24. Augusti anni 367. quo creatus fuit Augustus à Patre fuit anni solidi 16. & dies vnus, malè igitur Sozomenus, Socrates lib. 5. c. 11. & alij, qui eius Imperio tribuunt annos tantum 15. nec satis accurati Onuphrius annos dat xvj. & dies vj. Quoad ætatem, Aurelius Victor in Epitome ait vixisse annos xxxviij. quod est improbable, nã quando creatus fuit Augustus, vix erat puber, at demptis Imperij annis 16. habuisset tunc annos 22. sed nec probabile est vixisse tantum annos 24. vt ponit Onuphrius, nam habuisset tantum 8. quando factus est Augustus, ergo probabilius est in Victore legendum xxviij. vt aduertit Baronius ad annum Christi 383.

13 Maximus autem vsurpauit Imperium Occidentis, pulso Valentiano Iunioris, & creato Victore filio suo Cæsare, & mox Augusto; Valentianus autem fugit cum matre Iustina in Orientem ad *Theodosium*, cum imperasset à die 22. Nouembris anni 375. annos 7. menses 9. & dies 3. vt patet ex dictis de eius electione, & Gratiani morte: perperam igitur Onuphrius in Chronico habet *Annos viij. menses vij. dies xx.* ad hunc annum 383. Maximus deinde cum filio Victore occisus est apud Aquileiam ille à *Theodosio*, hic ab Arbogaste, Consulibus *Theodosio II. & Cynegio*, vt aiunt Prosper in Chronico, & Marcellinus Comes, addens fuisse Indictionem l. erat ergo Annus Christi 388. & Valentianus iterum in Occidente Imperium resumpsit, sed Arbogastes Valentianum dolose apud Viennam Gallie strangulatum extinxit *Idibus Maij, Consulibusq; Titiano, & Symmacho Indictione IV.* vt ait Marcellinus Comes in Chronico, nempe anno Christi 391. At Prosper id factum dicit sequenti anno Consulibus *Arcadio II. & Ruffino*, quo Arbogastes Eugenium Imperatorem creauit anno 392. Epi-

phanus autem lib. de mensuris, & ponderibus pag. 177. edit. Græcolatinè, scribit Valentianum repertum in Palatio præfocatum *Idibus Maij* Sabbato, ac pridie Pentecostes. Ergo erat annus Christi 392. Nam eo anno Cyclus Luna fuit xij. et Solis ix. et littera Dominicalis posterior in anno Bissextili C. quare in Calendario Nicæno, et Alexandrino Pascha fuit die 28. Martij, et Pentecoste 16. Maij, et dies 15. idest Idus Maij incidit in Sabbatum, imperauit ergo iure, si non factò à die 22. Nouembris Anni 375. quæ patre mortuo electus fuit, vsque ad anni 392. diem 15. Maij annos 16. menses 5. et dies 23. Maximus autem Tyrannus ab Augusti die 25. anni 383. ad annu inclusiuè 388. diemq; 27. Augusti, nempe annos 5. et dies 2. vt ait Onuphrius, quos si detrahas Imperio Valentianus Iunioris, restant pro hoc anni 11. menses 5. dies 21. Erat autem quadrimus, quando electus est anno 375. 22. Nouembris, ergo vixit annos 20. et menses circiter 6.

14 Theodosius deinceps Honorium filium suum secundogenitum ex Placidia, natumq; *Septembri Indictione xij. Consulibus Ricimere, & Clearcho*, vt refert Prosper, et Marcellinus Comes in Chron. videlicet anno Christi 384. creauit Augustum, se III. & *Abundantio Consulibus, & hora diei tertia tenebra factæ sunt*, vt de vtroq; caractere anni testantur Prosper, et Marcellinus in Chron. qui addit Indictionem vj. fuit ergo annus Christi 393. nam, et illo anno Sol defecit ad digitos ferè 10. die 20. Nouembris hora Romæ post mediam noctem 9. Anno autem sequenti Theodosius unà cum Honorio, precibus, ieiunijs, et reuelationibus cælestibus præuijs, militante Cælo pro ipso, admirabilem illam victoriam de Eugenio, et Arbogaste reportauit, quam indicant Prosper, et Marcellinus in Chronicis, sed in hoc discrepant, quod Prosper id refert ad Consulatum Olybrij, et Prohini, cum tamen dixisset anno antecedenti Consulibus Arcadio III. et Honorio II. victoriam illam prædictam fuisse à Io. Anachoreta, at Marcellinus affirmat reportatam *Indictione vij. Arcadio III. & Honorio II. Consulibus.* Et in eundem annum, consentiunt Orosius, et Socrates lib. 5. c. 25. addens, Eugenium captum fuisse, et occisum viij. Idus Septembris; erat ergo annus Christi 394. cui subscribunt *Onuphrius* in Fastis, et in Chronico, *Petavius* in Chronico, et *Baronius* ad hunc annum, apud quem lege mirabilia à Deo patrata ad fauorem Theodosij. Imperauit ergo Eugenius, seu Tyrannus fuit ab anno 392. dieq; 15. Maij, vsque ad 6. Septembris anni 394. annos 2. menses 3. dies 21. ex quo ab Arbogaste Imperium antea vsurpatu accepit. Tandem Theodosius iam Monarcha, distributo Imperio Orientali Arcadio, et Occidentali Honorio, *Consulibus Olybrio, & Prohino*, obiit Mediolani, nempe anno Christi 395. 16. Kal. Febr. idest Ianuarij 17. Cōsules illos adnotant Prosper Marcellinus, et Cassiodorus in suis Chronicis, at Socrates lib. 5. cap. 26. addit diem 14. kal. Februar. Imperauit solus annos xj. vt ait Egnatius; at vj. cum Gratiano, & xj. solus, vt ait Paulus Diaconus, omnino autem vel xvj. tantum, vt ait Marcellinus in Chronico, vel 17. vt Aurelius Victor in Epitome, Ruffinus lib. 2. et Zonaras parte 3. Annalium. Atqui ex dictis num. 12. creatus est Imperator anno 379. Ianuarij 19. cum esset annorum 33. Inde igitur vsque ad anni 395. diemq; 17. Ianuarij sunt anni 16. deficientibus diebus 2. non abundantibus, vt ponit Onuphrius in Fastis, et in Chronico; et anni vitæ erant 49. esto 50. numeret Victor, et 60. Socrates.

Constat igitur à fine Imperij Diocletiani, ad mortem vsque Theodosij Magni, ac secundam diuisionem Romani Imperij in Orientale, et Occidentale (nam prima facta est Valentiano, et Valente imperium ineuntibus) idest ab Anni 304. kalen. Aprilis, vsque ad 17. Ianuarij anni 395. esse ferè annos 91. deficientibus diebus 73.

CAPVT XII.

De Annis Imperatorum Occidentalium, usq; ad initium Regum Italiae sub Gothis.

CONCLUSIO XII.

Ab obitu Theodosij Magni, seu Senioris, usque ad initium Odoacris primi Italiae Regis intercessere Anni Octogintaunus, Menses VII. Diesq; VIII. qui ordinandi sunt, ut in sequenti Synopsi.

Nomina Imperatorum.	Imperare cœpit			Obijt			Imperauit			Vixit			Natus est	
	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	
Flavius Honorius.	395	Januar.	17	433	Aug.	15	29	8	25	39	ferè		384	Sept.
Valentinianus III.	425	Octob.	23	455	Mart.	17	29	4	25	36	ferè		420	
Maximus Tyrannus.	455	Mart.	17	455	Iun.	12	0	2	26					
Auitus Gallus.	455	Iulij	10	456	Maij	17	0	10	8					
Maioresanus.	457	April.	1	461	August.	6	.	.	.					
Seuerus.	461	Nouemb.	19	461	Aug.	2	4	4	2					
<i>Interregnum.</i>				465	Aug.	15	3	8	26					
Anthemius.	467	April.	12	472	Iulij	11	1	8	28					
Olybrius.	472	Iul.	11	472	Octob.	23	5	2	29					
<i>Interregnum.</i>							0	3	13					
Glycerius.	473	Mart.	5	474	Iun.	24	0	4	13					
Iulius Nepos.	474	Iun.	24	475	fugatus est		1	3	20					
					Aug.	28	1	2	4					
Augustulus Momilius.	475	Octob.	31	476	relegatus		0	9	24					
Odoacer I. Rex Italiae.	476	Aug.	24		Aug.	24								

Romam sub Honorio Rauēne degente captam ab Alarico Rege Gothorum Anno Christi CDX. communis est opinio meliorum Chronologorum præcipue Onuphrij l. 3. Com. in Fastos, Scaligeri l. 5. de Emend. Temp. Baronij, tomo V. ad hunc annum, & Petauij l. 11. de doctrina temporum c. 47. Diem fuisse IX. Kal. Septemb. afferunt Sigebertus, & Theophanes, annum designant per Consules Flautum Varari, seu Varanen, & Fl. Tertullum Cassiodorus, Prosper & Marcellinus Comes in Chronicis, qui addit Indictionem VIII. & Varanem solum, nam Tertullus ab Attalo multo tardius creatus est circa Kal. Iulias. Tertulli tamen meminit etiam Paulus Diaconus l. 5. c. 14. Orosius tamen appellat eum vembratlem Consullem. Fallitur igitur Cedrenus, qui captam ponit Indictione IX. Augusti die 26. & Orosius l. 7. c. 42. ac Paulus Diaconus continuator Eutropij l. 13. qui dicunt captam anno Urbis conditæ MCLXIV. nam annus Urbis 1164. Varronianus non incipit nisi anno Christi 411. sed aliâ quoq; Orosium inconstantem esse docet Petauius supra. At Idatius, qui hoc tempore vivebat, tam in Chronico, quam in Fastis ait Alanos, Vandalos, & Sueuos Hispaniam inualisse Consulibus Honorio VIII. & Theodosio iuniore III. Aera 447. quartokal. Octobris feria 3. & eodem anno ait Alaricum Romam ingressum esse; Annus autem hic fuit Christi 409. sed Idatius fortè loquitur de anno eodem computato ab ingressu Barbarorum in Hispaniam, qui non est absolutus, nisi anno Christi 410. die 28. Septembris, intra quem annum Alaricus Urbem cepit. Petauius autem suspicatur, eum à Paschate annos inire; sed quidquid sit standum opinioni communi censeo.

2 Honorium Rauennæ mortuum esse hydropicum annorum 40. et regni 30. scribit Zonaras parte 3. annualium; licet Paulus Diaconus lib. 14. dicat mortuum esse prope Romam, et regnasse cum Patre annos XII. cum fratre XIII. cum fratris filio Theodosio XV. diem mortis XVIII. Kal. Sept. idest 15. Augusti notat Theophanes, et Socrates lib. 7. c. 23. Annum verò Consulatus Marimiani, & Asclepiodoti, Cassiodorus, Prosper, et Marcellinus in Chronicis, sed Marcellinus addit Indictionem VI. et vitam fuisse per multos dies Stellam Crinitam; ergo ex Fastis fuit annus Christi 423. Natum porrò Septembri Anni Christi 384. et Augustum creatum à patre anno 393. die 20. Nouembris ostendimus Capite præcedenti nu. 14. et Theodosium mortuum

esse anno 395. Ianuarij 17. computatis ergo ex his, sequitur Honorium obiisse anno 39. nondum completo, sed deficientibus diebus plusquam 16. et imperasse annos 29. Menses 8. dies 25. post mortem autè patris annos 28. menses 6. et dies 29. corrigendumq; esse tum Onuphrium l. 3. in Fastis, qui ait mortuum Rauennæ imperij anno 38. mense 11. et die 10. tum Baronium, qui anno 28. mense 5. et die 19. et vixisse annos 39. ac mensem vnum. Cum verò Honorius mortuus esset sine filijs, Ioannes quidam imperium occupauit, tenuitq; annos 2. totidemq; menses et dies aliquot; sed Theodosius, qui Arcadio successerat in Orientali Imperio, creauit Occidentis Imperatorem Valentinianum III. filium Placidiz amitz suæ.

3 Valentinianus III. Consulibus Castino, & Victore mittitur in Italiam ad recipiendum Imperium, nempe anno 424. et sequenti anno Ioannem Tyrannum extinguit, et decreto Theodosij Augustus appellatur, et fit Imperator apud Rauennam indictione VII. ita Cassiodorus, Prosper, et Marcellinus in Chron. Chronicon Alexandrinum, et Socrates l. 7. c. 25. addens id factum X. kal. Nou. qui tamen indicat eum antea Thessalonice accepisse coronam Imperialem missam à Theodosio per Helionem Patricium; sed cum Maximi Senatoris vxorem stuprasset, eius dolo occisus est in Campo Martio 16. kal. Aprilis Consulibus ipso viij. & Anthemio indictione viij. annos natus 36. ita Idatius, Cassiodorus, et Marcellinus in Chron. Procopius lib. 1. de bello Vuandalico, Iornandes l. 1. & Chronicon incerti apud Cuspinianum; fuit ergo Annus Christi 455. quare imperauit, ex die, quo factus est Imperator, annos 29. menses 4. dies 25. Qui addunt Maximum prædictum occupasse Imperium, & tertio mense membratim concisum à militibus Romanis, proiectumq; in Tiberim, et post hunc Auitum in Gallijs accepisse à militibus Imperium; sed anno sequenti Consulibus Ioanne, et Varrano captum esse Placentiæ à Ricimere, ac deposuisse Imperium; Chronicon Incerti apud Cuspinianum addit Maximum vsurpasse imperium 16. kal. April. et occisum pridie Idus Iunias, et Auitum leuatum esse Imperatorem VI. Idus Iulias, anno sequenti captum Placentiæ xvj. Kal. Iunias. Itaq; Maximus imperauit menses 2. et dies 26. Auitus autem Menses 10. dies 8. vt bene computauit Euagrius lib. 2. c. 7. At Idatius addit mortuum esse Auitum anno sequenti.

4 Reliquos Imperatores, usq; ad finem Imperij Occidentis-

dentalis eorumq; tempora suggerunt nobis Cassiodorus, & Marcellinus in Chronico addens Consulibus Indictiones, & incertus Auctor Chronici apud Cuspinianum, qui temporibus illis vixit, & notat ipsos dies accuratissime Iordanes l. 1. de Regnorum successione, Procopius l. 1. de bello Vuandalico, Idatius in Fastis, & in Chronico, Theophanes in miscella Euagrius lib. 2. & ex recentioribus Onuphrius l. 3. com. in Fastos, Baronius tomo 4. Petavius in Chronico ex quibus hæc summam selegimus anno Christi 457. Indictione X. Consulibus *Constantio, & Ruso* Majoranus militiæ præfectus factus est Imperator Occidentis à Leone Imperatore Orientis, Kal. Aprilis; sed anno 461. Indictione xiv. Consulibus *Dagalaipho, & Severino* à Ricimere occisus est apud Derthonam, iuxta fluuium Hyram viij. Idus Augusti, licet antea depositus fuisset 4. Nonas Augusti, eique successit *Seuerus* xij. kal. Decembris. Qui Anno 465. *Basilico, & Herminico* Consulibus veneno sublatus est à Ricimere xvij. kal. Septembris, annoq; sequenti fuit interregnum, vt plures affirmant: esto Marcellinus Seueri obitum differat ad annum 466. sed redarguitur ex Idatio in Fastis pag. 40. narrante anno proximo post Seuerum euectum ad imperium Aera 500. defecisse Lunam 2. Martij feria 6. qui annus ex dictis cap. 7. de Aera Hisp. & ex Tabulis Astronom. fuit Christi 462. & Eclipsis digitorum fere 9. paulo post mediam noctem. Contra verò anno proxime antecedenti necem Seueri, ait Idatius Solem defecisse 13. Kal. Aug. feria 2. ab hora 3. in 6. Solemque imitatum Lunam quintam, qui annus ex calculo Astron. fuit 464. Jul. 20. ergo initium Seueri fuit anno 461. & rex eius anno 465. quo item anno fuit a terra Solis Eclipsis die 9. Julij.

Post interregnum, anno 467. Consulibus *Puteo, & Ioanne*, Indictione V. Anthemius Patritius Romanus à Leone Imperatore Orientis missus in Italiam factus est Imperator Occidentis prid. Id. April. anno 467. & anno 472. Consulibus *Martiano, & Festo* Indictione x. à Ricimere genero suo occisus est v. Idus Iulias, & ab eo factus Imperator Olybrius; & hic obiit x. kal. Nouembris ex morbo. At obiisse mense 7. Imperij supponunt Cassiodorus, & Marcellinus. Post interregnum mensium 4. & amplius anno 473. *Leone Imperatore V. Consule* absq; Collega Indictione xj. Glycerius Rauennæ sumpsit Imperium iij. Nonas Martias; qui anno 474. *Leone Iuniore* Consule sine collega, indictione xij. pulsus est ab Imperio à Iulio Nepote viij. kal. Iulias, & ipse Nepos Imperium occupauit; sed anno 475. *Zenone Consule* solo, Indictione xij. Orestes Patricius Rauennam cum exercitu ingressus, fugauit Nepotem v. kal. Septembris, & pridie kal. Nouembris creauit Occidentis Imper. Augustulum cognomento Momilium filium suum. Tandem verò Anno 476. *Basilisco II. & Armato Consulibus*, Indictione xiv. Odoacer Rex Gothor. Turcilingorum, & Herulorum à Nepotis fautoribus accitus in Italiam, obtinuit Romam, & euasit Rex Italiæ x. kal. Septembris, & v. kal. Septembris Augustulum relegauit in Lucullanum Campaniæ. Ita Imperium Romanum in Occidente concidit, quod à Iulio Cæsare steterat Annos 521. & menses fere 8. & quod stabilitum fuerat ab Augusto, desijt sub Augustulo; non resurrecturum, nisi anno 800. sub Carolo Magno.

C A P V T XIII.

De Annis Imperatorum Orientalium à secunda diuisione Imperij, seu à morte Theodosij Magni, vsq; ad vltimum Imperatorem, & Constantinopolim à Turcis captam.

CONCLUSIO XIII.

A morte Theodosij Magni, & secunda Romani Imperij diuisione in Orientale, & Occidentale, vsque ad captam Constantinopolim sub Constantino à Turcis Anno 1453. May 29. interfuerunt Anni MLVIII, Menses IV. & Dies XI. ex Historicis, Eclipsibus, alijsque Characteribus Chronologicis distribuendi, vt in infra scripta Synopsi ad finem capituli huius.

Quamquam Constantino Magno defuncto Imperium Romanum trisariam diuisum sit, et postea sub Valentiniano I. bisariam, quando Valens creatus est Imperator Orientis, et Valentinianus eius frater retinuit sibi Imperium Occidentale, subinde tamen redijt Imperium ad Monarchiam, præsertim sub Theodosio Magno, quo defuncto iterum ex decreto eius Arcadius Orientis; Honorius Occidentis ita Imperator euasit, vt nunquam postea Imperium vtrumq; reuersum sit adæquatè ad vnum Monarcham. Esto Imperatores Orientis, quando Imperium Occidentale vsurpatum est ab alijs siue tyrannis, siue extraneis, censuerint competere sibi ius creandi Imperatores Occidentis, quo titulo in hoc libro pergimus ordinare annos Imperatorum Orientalium, tanquam Imperatorum ad Romanos quoq; et non solum ad Græcos pertinentium, præsertim cum Constantinopolis dicta sit etiam Roma noua. Incipiemus autem ab Arcadio Theodosij Magni filio, sed nequaquam ea prolixitate, qua sumus hæcenus vsi, quia antiquiora tempora magis controuerfa, et disputata à Chronologis videbamus. Quorumdam tamen Anni hoc loco breuiter expendendi sunt.

2. *Arcadium* cœpisse imperare in Oriente cum esset annorum 20. statim à morte patris Theodotij, nempe die 17. Ianuarij *Olybrio, & Probino* Consulibus, nempe anno Christi 395. constat ex Marcellini Chronico; Mortuum verò fuisse Arcadium kalendis Maij, *Basso, & Philippo* Consulibus, idest Anno Christi 408. cum imperasset cum patre annos 12. solus autem annos 13. menses 3. ac dies 15. habemus ex *Prosperi, & Marcellini* Chronico, *Zosimo* l. 6. & *Socrate* l. 6. c. 22. & l. 7. c. 1. qui de annis inchoatis intelligendus est, quando ait eum vixisse annos 32. imperasse 14. successit Arcadio filius *Theodosius II.* Statim 1. Maij, qui mortuus est Valentiniano VII. Et *Auiceno* Consulibus Indiçt. 3. vt habet Marcellinus in Chron. & quidem d. 29. Julij, cum imperasset annos 42. ac menses fere 3. ageretq; annum 49. vt colligitur ex *Nicephoro* l. 14. c. 58. *Zonara*, *Cedreno*, & *Theodoro Lectore* in *Collectaneis*: Eo igitur defuncto anno Christi 450. die 29. Julij successit *Flavius Marcianus*, cuius obitum consignant Marcellinus, & Cassiodorus *Ruso, & Constantino* Consulibus, videlicet Anno Domini 457. vnde corrigas *Euagrius* lib. 2. c. 8. qui triennio amplius producit eius Imperium. Cum verò *Theodorus* in *collectaneis* affirmet *Marcianum* obiisse die 26. Ianuarij, & inceperit anno 450. Julij 29. sequitur imperasse annos 6. menses 5. diesq; 27. non autem ann. 6. menses 6. dies 2. vt aliqui numerant. *Marciano* successit statim *Leo Thrax*, vt narrat *Nicephorus* l. 15. c. 15. qui defunctus est *Leone Iuniore* Consule sine Collega, videlicet anno 474. cum imperasset annos 17. & menses 6. vt ait Marcellinus in Chron. Ergo obiit circa diem 26. Julij. *Leo* verò *Iunior*, qui ei successit, vt nepos, cum esset infans superuixit menses 10. eius verò loco *Zeno* pater tanquam tutor administrauit Imperium, vsq; ad annum Christi 476. quando *Basiliscus* tyrannicè occupauit Imperium, vt ex *Simplicij* Papæ litteris docet *Baronius*, corrigens Marcellinum: tenuit autem *Basiliscus* tyrannidem annum vnum, & menses octo, vt aiunt *Cyrellus* in vita *S. Sabæ*, & *Procopius* de bello *Vandalico* lib. 1. & *Zeno* recuperauit imperium ante Octobrem Anni 477. vt colligitur ex *Epistola* 7. *Simplicij* Papæ ad ipsum data die 9. Octobris, quare sub finem Augusti, aut inito Septembri *Zeno* imperium recuperarat, & inde retrocedendo per menses 20. initium tyrannidis cadit in primos dies

dies Ianuarij anni 476. Mortuus est autem Zeno ex comitali morbo, vel pro mortuo sepultus est *Olybrio solo Consule*, vt consentiunt Marcellinus, & Cassiodorus in Chronico, sed Marcellinus dat ei simul cum Basilici tyrannide annos 17. & menses 6. Imperij, Cassiodorus autem annos 17. Verum annus vnus detrahendus Marcellino, & pro xvij. scribendum xvj. Si quidem Zeno cœpit, ipso dante, Indictione 12. *Leone Iunior* solo Consule videlicet anno Domini 474. & quidem circa diem 26. Iulij, vt supra docuimus, obiit autem *Olybrio solo Consule* Indictione 14. ex eodem Marcellino, adeoq; Anno Domini 491. cuius Ianuario exeunte, vel ineunte Februario, completi videntur anni 16. & menses 6. à die 26. Iulij circiter computati. At Cassiodorus dat illi annos 17. & Euagrius lib. 3. c. 29. ait: *Cum autem Zeno absq; liberis decimo septimo anni sui regno confecto esset, comitali morbo extinctus est.* Oporteret ergo illū vixisse, vsq; ad 26. circiter Iulij. Tandem tamen ex Anastasij successoris tempore colligitur Zenonem mortuum esse circa 11. Martij, aut 17. & potius aliquot diebus ante, quot intercesserunt inter mortem eius, & diem quo Ariadna coronam imposuit Anastasio, dum interim Longinus frater Zenonis sperabat se Imperio potiturum, vt narrat ibidem Euagrius.

3 Anastasium Imperatorem coronatum esse ab Ariadna, *Consule Olybrio solo*, testantur Marcellinus, & Cassiodorus in Chron. ergo Anno Christi 491. mortuum autem repente Consulibus *Florentio, & Magno*, Indictione xj. idest anno 518. auctor est Marcellinus in Chronico; qui addit imperasse annos xxvij. menses iij. dies xxix. Euagrius autem l. 3. c. vltimo habet annos viginti septem, menses tres, & dies viginti tres; Cyrillus autem in vita S. Sabæ apud Surium ad d. 5. Decembris, refert reuelatum esse interitum Anastasij Sancto Sabæ eodem die, quo contigit, & fuisse diem 9. Iulij, à qua retrocedendo per annos 27. menses 3. & dies 23. aut 29. cadit eius initium imperandi in Annum Domini 491. & Martij diem 17. aut 11. eadem verò 9. die Iulij quâ periit Anastasius, creatum fuisse Imperatorem *Iustinum* exprimit Euagrius l. 4. c. 1. & 2. eumq; morbo & senio confectum obiisse. *Maurino Consule* indictione V. ait Marcellinus in Chronico dicens. *Iustinus Imperator Iustinianum ex sorore sua nepotem &c. sui Successorem creauit Kal. Aprilis, ipse verò quarto ab hinc mense vita decessit annis imperatis IX. Mensibus II.* obiit ergo anno 527. die circiter 9. Septembris, & Marcellinus quatuor illos menses laxè, ac rotundè numerat ab Aprili exclusiue sumpto. Iustinianus autem annos imperij sui non à morte Iustini, sed ab illis Kalendis Aprilis, quibus creatus fuit Augustus, computari voluit, vt patet ex *Constit. Nouella 47. & Auth. coll. 5. tit. 2.* Porro Anno illo qui præcessit mortem Iustiniani Paulus Diaconus l. 3. c. 31. & 33. notat Eclipsim Solis 9. Kal. Septembris, vt habeat exemplaria correctâ: hanc autem exhibent Astronomici Canones eodem die Anno Christi 564. igitur mortuus est anno 565. Quod confirmant Euagrius l. 4. c. 40. Auctor Miscellæ, ac Cedrenus, dum dant illi annos imperij 38. menses 8. vt Euagr. vel menses 7. dies 10. vt Miscella, vel menses 7. & d. 13. vt Cedrenus, cum quo numerando à Kalendis Aprilis anni 527. cadit Iustiniani mors in annum 565. diemque 13. Nouembris nocte sequenti post mediam noctem, vt Corippus canit, & sic Romano ritu in diem 14. Nou.

Iustiniano defuncto statim successit *Iustinus Ciropalates*, idest Palatij Magister, & Cæsar ab eo creatus, vt pote Neptos ex Vigilantia sorore Iustiniani, patreque Dulcissimo, & maritus Sophiz, quæ neptis erat Theodoræ olim Augustæ, vt tradunt Victor Tunnensis in Chron. & Corippus Poeta in laudib. Iustini; igitur iniit imperium anno 565. Nouembris 14. ex dictis nuper.

4 Sed de Annis Iustini, initioque Tiberij, & Mauritij haud leuis est controuersia ob dissidium annorum ferè 4. Inter Baronium, & Petauium; Euagrius enim lib. 5. c. 11. & 23. ait Iustinum adsciuisse sibi in Collegam Tiberium, cum solus imperasset annos 12. menses 10. diesque 15. & Tiberium imperasse annos 4. ac vita excessisse mense Augusto. Iustinum autem in totum imperasse annos 16. menses 9. dies 15. Quibus ritè computatis caderet initium Tiberij in Collegam assumpti, in Annum Domini 578. sub finem Septembr. solus autem imperasset à morte Iustini anno 584. Augusti 28. & mortuus esset anno 586. sub

finem Augusti: & huic opinioni suffragatur Gregorius Turonensis l. 6. Hist. Francor. c. 30. qui Tiberij mortem signat anno 8. Childerici Regis, videlicet anno Domini 586. Quibus duobus auctoribus magis creditur Baronius, vt pote tunc temporis viuentibus, & Bellarminus in Chronico dans Iustino annos 16. mens. 9. imperij, & tanè quem non mouerent verba Euagrii l. 5. c. 23. dicentis. *Vt autem tempora omni cum diligentia conscribantur sciendum est, Iustinum iunior* imperasse solum annos duodecim, menses decem cum Dimidio cum Tiberio autem annos tres menses 11. in vniuersum annos sedecim menses nouem cum dimidio.

Ex altera verò parte Paulus Diaconus in Miscella l. 17. c. 24. Theophanes, & Theophylactus Simocatta l. 5. c. 16. referunt, Anno nono Mauritij verè ineunte, cum Imperator in expeditionem iret, Solem defecisse; quæ defectio ait Petauius in Rationario parte 2. lib. 4. c. 55. conuenit anno Christi 592. Martij 19. hora 10 ½. post mediam noctem, qua Bizantij obscuratus est dextans diametri Solaris, ergo cum Tiberius obierit in fine Augusti, sequitur Mauritium statim illi successisse Anno Christi 582. & sic anno 592. Martij 19. concurrisse adhuc annum 9. nondum completo 10. Rursus Beda l. 1. hist. Angl. c. 23. disertè tradit Mauricium imperare cœpisse anno Christi 582. nempe mense Augusto, currente adhuc Indictione 15. vt habent Theophanes, & Chronicon Alexandrinum. Præterea in exordio libri 2. Epistolarum S. Gregorij Papæ; habetur anno 2. Pontificatus ipsius, nempe anno Domini 591. vt refert ad hunc annum Baronius, depositum ab ipso fuisse mense Septembri Laurentium Archidiaconum *Consulatus Mauritij anno septimo*; at ex Theophane, & Paulo Diacono l. 17. c. 8. constat Mauricium iniuisse Consulatum die 20. Decembris anno 2. Imperij, ergo Septembri illo, quo depositus est Laurentius, inceperat annus 10. Mauritij, & paulo ante absolutus erat nonus, ideoq; initium Mauritij fuit anno 582. At Baronius pro eodem sumpsit initium Consulatus, & Imperij, ideoq; adiecit illam explicationem. *Quod autem audis id factum septimo Mauritij anno intellige illum inchoatum hoc anno 591. mense Augusto.* Denique Concilium Romanum II. à S. Gregorio inchoatum est anno 595. Christi, vt habet etiam Baronius, & ex lib. 4. Epistolarum S. Gregorij Ep. 44. constat indictum fuisse; *Imperij Mauritij anno tertio decimo, Indictione decimatercia, quinto die mensis Iulij*: vbi Baronius non sine violentia ait reponendum pro *decimotertio* annum *decimum*. Igitur si quinta Iulij currebat annus 13. Mauritij, complendus in fine Augusti anni 595. vtique annus primus Mauritij inceperat ab Augusto anni 582. Quare agnito errore Euagrii, cogimur quoad hoc assentiri Petauio, cui etiam fauent Onuphrius, Sansouinus, & Philippus Bergomas in Chron. & Egnatius Dantes in Imperatoribus, quatenus Iustini imperium non vltra annos 12. extendunt. Porò ex Chronico Alexandrino, & Theophane habemus Tiberium creatum fuisse Cæsarem anno 574. die 7. Septembris, Indiç. 8. sed ingravescente morbo Iustini, creatum fuisse Imperatorem anno 578. Indiç. 12. die 26. Septembris, & eodem anno die 4. Octobris Iustinum obiisse, solumq; imperasse Tiberium, vsq; ad annum 582. Indictione decima quinta, die 14. Augusti, quo periit, vt ex vita S. Eutychie, & Chron. Alexand. constat, succedente Mauricio. Vnde corrigendus Onuphrius in Chronico.

5 *Phocam* coronatum esse Imperatorem Indictione 6. Anno Domini 602. die 23. Nouembris, expressè tradit Gregorius lib. 11. c. 1. & Chronicon Alexandrinum, quod addit Mauricium, deinde interfectum die 27. eiusdem mensis, Phocam verò occisum fuisse Indictione Imperatoriam 14. iam 14. à Septembri inita, sed currente Indictione Pontificia 13. nempe Anno 600. Christi, tradit Theophanes in Miscella Anno 1. Heraclij, & Chron. Alexandr. addens occisum 3. Octobris feria 7. currebat enim littera Dominicalis D. Cyclo Solis III. & inde cœpit *Heraclius*, qui vt habetur ex Theophane, Paulo Diacono, Cedreno, S. Maximo, & Zonara, mortuus est annor. 66. ex hydroppe, alijsq; morbis anno Christi 641. Diocletiani 357. Indictione 14. Martij 11. esto Baronius dicat mortuum Maio, & diem neciri. *Constantinus* autem filius Heraclij, & successor à Martina quarto Imperij mense vix peracto, veneno sublatu est, & *Heracleonas* cum Martina matre sex mensibus imperarunt, quibus exactis decreto Senatus *Heracleonæ* nares, *Martinae*

lingua præciditur, nempe 10. Ianuar. & creatur Imperator *Constans II.* quem occisum in balneo Syracusis Idibus Iulij, cum imperasset annos ferè 27. tradunt Anastasius Bibliothecarius, Theophanes, & Zonaras, sed Baronius ex Vitaliani Papæ tempore, & Petavius docent occisum anno 668. Indiæ. xj.

6 *Leontium* Præfectum à Græcis Imperatorem factum esse, & Iustinianum ab eo præcis naribus (vnde Rhinotmetus dictus) relegatum fuisse Cherfonam anno 694. refert Baronius; anno autem 696. mense Iulio, Onuphrius in Chron. sed ex Theophane, Paulo Diac. l. 19. Zonara, & Cedreno, Petavius id euenisse putat anno 685. & *Tiberium Absimarum* creatum Imperatorem anno 698. præcidisse Leontio nares, quod tamen anno 696. exeunte factum ponit Baronius; Onuphrius autem 699. Anno autem 705. *Iustinianum* recuperasse Imperium ex Theophane, Miscella lib. 20. & Cedreno, ac Zonara colligit Petavius par. 1. Rationarij l. 8. c. 3. Quod factum ait Onuphrius anno 706. circa kal. Augusti; Baronius autem anno 703. Narrat verò Anastasius in Constantino Papa, hunc rediisse Romam Octobris 24. Indictione 10. nempe anno 711. Christi, & post tres menses nunciatū esse Romam *Iustinianum* à Philippico Bardane iam acclamato Imperatore, interfectum fuisse, ideoque rectè concludit Petavius, & Baronius id factum, vel exeunte anno 711. aut ineunte 712. vnde arguitur erroris Onuphrius, qui hoc factum ponit anno 712. Idibus Augusti. Iam verò ipse Philippicus à Coniuratis excæcatus, & pulsus est anno 713. die 3. Iunij, nempe pridie Pentecostes, vt habetur ex Theophane, eiq; substitutus *Artemius*, què *Anastasium* nominarunt: Iste Paulus Diaconus l. 6. & 34. dicat Philippicū imperasse annum 1. & mens. 6.

7 *Anastasius* itaq; iniuit Imperium anno 713. die 3. aut 4. Iunij, qui abdicauit Imperio anno Christi 14. sed coactus, nam vt narrat Theophanes ab exercitu Imperator factus fuit *Theodosius Adramyttenus*, cum Anastasius imperasset annum 1. & menses 3. cui & alij consentiunt; ergo Theodosius creatus est anno 714. circa 4. diem Septembris, corrigendique Onuphrius, qui hoc refert ad annum 716. diemq; 19. Augusti, & Petavius qui ad annum 715. dans Imperio Anastasij annos duos. Ipse quoque Theodosius coactus est abdicare à *Leone III. Isaurico*, qui vt ait Theophanes, Imperij habenas sumpsit die 25. Martij non Indictione 15. sed 14. vt ex Epistolis Gregorij Papæ II. ad Leonem Isauricum euincit Baronius, adeoque anno 716. non 717. vt Onuphrius, ac Petavius secuti Theophanem ponūt. Addit verò Theophanes Leonem obiisse Indictione 9. die 18. Iunij, idest anno 741. imperasseq; annos 24. menses 2. & dies 20. sed ex initio eius correcto, vt supra, colliguntur anni 25. menses 2. diesq; 24. successit ei statim filius *Constantinus VI.* cognom. *Copronymus* Anno 741. die 18. Iunij, qui annus duplici caractere firmatur; Nam Theophanes notat Solis Eclipsim anno 20. Copronymi die 15. Augusti feria 7. hora 10. diei, nempe anno Domini 760. vt suppulat Petavius lib. 8. c. 13. digitorum 10. hora 4. à meridie Constantinopoli Cyclo Solis 14. Ergo à die 18. Iunij anni 760. completus fuit annus 19. Copronymi, & inchoatus 20. Narrat verò Theophanes, eum mortuum esse Indictione 14. anno 775. die 14. Septemb. cum imperasset annos 34. menses 2. dies 26. non 35. annos, vt corrupti codices; Addit successisse illi *Leonem IV. Porphyrogenitum*, qui ex eodem, & Paulo Diacono, extinctus est anno 780. d. 8. Septembris, relicto hærede *Constantino VII. Porphyrogenito*, sub tutela matris Irenes; Refert autem Theophanes anno 8. Constantini, & Irenes accidisse Solis Eclipsim Septembris die 16. feria 1. hora diei 5. hunc annum Tabulæ Astronomicæ demonstrant Christi 787. cum Eclipti digitorum penè 10. hora ferè 9. post mediam noctem circa Byzantium; ergo à die 8. Septembris inceperat annus 8. Constantini, & Irenes, & Cyclo Solis 12. litteraq; G. dies 16. Septembris incidit in feriam primam: Porro ex Theophane Constantinus redegit in ordinem Irenem anno 790. à qua tamen & *Stauratio* excæcatus, et pulsus est anno 797. Augusti 16. & die 19. Sabbato mortuus est. Quare Irene sola imperauit vsq; ad annum 802. Indiæ. 11. diemq; 31. Octobris, quo à Nicephoro fuit exuta imperio, obiitq; anno sequenti, ex Theophane, et Cedreno; Imperarunt autem *Nicephorus*, & *Stauratius* simul vsque ad annum 811. quo Nicephorus occisus est Iulij 25. et Stauratius abdicauit d. 5.

Octobris, successitq; in Imperio Michael Curopalates.

8 *Michael Curopalates*, idest Palatij magister, vt diximus, iniuit Imperium anno Christi 811. die 5. Octobris feria 5. ex Theophane, Miscella l. 24. c. 15. Zonara, et Cedreno; Addit Theoph. et Miscella anno 2. Michaelis huius fuisse Solis Eclipsim in Cappadocia 4. Maij, feria 6. oriente Sole, quam Astronomici Canones exhibent anno Christi 813. digitor. 10. Victus autem Michael à Bulgaris cessit imperio, & *Leo Armenus* coronatus est eodem anno 813. Iulij die 11. feria 2. & hoc anno desinit historia Theophanis, cuius loco succedit historia Ioannis Curopalates, ex quo & Zonara, ac Cedreno multa deinceps hauriemus: Referunt enim Leonem Armenum post annos 7. & menses 5. occisum fuisse ipso die 25. Decembris inter Sacra à *Mishaële Balbo*, qui statim Imperium occupauit anno 820. tenuitq; vsq; ad annum 829. quo decessit kal. Octobris, Indictione 8. cui successit *Theophilus*, imperio potitus vsque ad annum 842. quo Indictione quinta obiit 3. kal. Februarij, vt habetur ex Ioanne Curopalate, ex quo corrigas Petavius, qui parte 1. Rationarij lib. 7. c. 9. ponit mortuum anno 841. et Onuphrium, qui imperasse ait annos 12. menses 3. et dies 20. imperauit enim annos 12. et mens. 4.

9 Theophilo successit filius *Michael III.* sub tutela matris Theodoræ, sub qua imperauit annos 14. eam enim, vt narrat Curopalates, expulit anno 855. ipse verò occisus est à *Basilio Macedone*, anno 867. Nicetas enim in Ignatio ait, Michaellem imperasse annos 15. & menses 8. cum matre, solum autem annos 9. & inchoasse 10. fuisseq; initium Indictionis primæ 24. Septembris, quando Basilium acclamatus est Imperator: ex quibus corrigas Onuphrium, qui in Chronico ait hunc Michaellem cum matre imperasse annos 13. et in totum 23. cum 3. mensibus, occisumq; Aprilis 23. cum autem Curopalates, et alij dicant Basilium imperasse se solo annos 19. necesse est obiisse anno 886. mensis obitus nemo antiquorum prodit; sed cum ei statim successerit filius *Leo VI.* cognomento *Philosophus*, huncq; obiisse Indictione 14. dieq; 11. mensis Iunij testetur Curopalates, eundemq; imperasse annos 25. ac menses 3. asserant Zonaras, Constantinus Manasses, et Glycas, sequitur Basilium obiisse die 11. Martij. Ex iisdem auctoribus habemus *Alexandrum* fratrem Leonis pro Constantino VIII. filio Leonis, tutoris titulo ceptisse imperare anno 911. Iunij d. 11. et obiisse anno 912. Iunij 7. tuncque *Constantinum* septennem, iud directione Patriarchæ Nicolai, et Partitorum imperasse solum, donec anno 919. Decembri mense, *Romanus Lecapenus* eius Socer, cum ipso imperauit expulsumq; est anno 944. Decembris 16. et tunc iterum solus Constantinus imperauit, vsq; ad diem 9. Nouembris anni 959. quo veneno sublati creditur à *Romano II.* filio, vt narrat Curopalates. Qui Romanus obiit an. 963. cum imperasset et annos 3. et mens. 4. ex Curopalate, Cedreno, Zonara, Glyca.

10 *Nicephorus Phocas* successit Romano II. anno 963. circa diem 9. Martij, eiusq; vltimo anno paulò post obitum ipsius, vt narrat Curopalates, & Cedrenus, tuit Eclipsi Solis die 22. Decemb. hora diei 3. ergo ex Tabulis Astronomicis fuit annus 969. ait autè Curopalates illum die vndecima Decembris interfectum esse, & *Ioannem Zenusem* coronatum fuisse die 25. Decembris ipso Natali Domini, errauit igitur integro anno Onuphrius in Chronico, referens hæc ad finem anni 970. Ex eodem Curopalate constat Ioannem Zenusem veneno sublatum anno 975. die 4. Decembris, & ita legunt Baronius ad hunc annum, & Petavius p. 1. Ration. lib. 8. c. 15. sed cum vterque addunt eum imperasse annos 6. menses 6. & dies aliquot, repugnantia dicunt; nam à die 25. Decembris anni 969. ad diem 4. Decembris anni 975. sunt tantum anni 5. menses 11. & dies 10. At Onuphrius, vt annos 6. & menses 6. numeraret, extendit eius imperium vsque ad Iulium anni sequentis. Successere statim duo filij Romani Iunioris *Basilus* annorum 20. & *Constantinus* 17. quorum prior, vt ex Curopalate, Cedreno, & Zonara didicimus, cum imperasset annos 50. mortuus est repente Indictione 9. Decembri inito. adeoque anno Christi 1025. posterior autem obiit triennio post Indiæ 12. die 9. Nouembris, nempe anno 1028. succedente *Romano Argyro II.* vnde autem Onuphrius hauserit mortuum Basilium circa kalendas Octobris, & Constantinum circa kalendas Septembris nescio. Nos magis credimus Curopalate ex quo Cedrenus corruptis numeris quadam excerpti. Pergit Curo-

Curopolates dicens Romanū Argyrum Zoes intidijs strangulatum esse Indictione 2. nempe anno 1034. Aprilis 11. feria 5. maioris hebdomadæ, & successisse statim *Michaelem Pap hlagonem* adulterum Zoes, eumq; obiisse Indictione 9. anno 1041. Decembris 10. & substitutum ei *Michaelem Calaphatum*, sed hunc anno sequenti excecatum, ac pulsatum esse, coronatumq; eius loco *Constantinum Monomachum* d. 11. Iunij, obiit verò Constantinus Indictione 7. seu anno 1054. circa kal. Decembris, & defuncta iam Zoe, imperavit foror Zoes Theodora Porphyrogenita, quæ anno 1056. sub finem Indictionis 9. obiit Augusto mense succedente *Michaele Stratotico*, qui anno sequenti partim coactus, partim persuasus, abdicavit die 31. Augusti, & Kalendis Septembris ineunte Indictione 11. nempe anno 1057. salutatus est Imperator *Isaacius Comnenus* ex Curopolate, Cedreno, Manasse, et Glyca.

11 *Isaacium Comnenum* abdicasse imperio, cum imperasset biennio, & menses tres testatur Curopolates, ergo id factum anno 1059. circa kal. Decembris, quo tempore successisse ait *Constantinum Ducam* ab eo designatū, & regnasse annos 7. mensesq; 6. Hinc fit eum obiisse anno 1067. circa Cal. Iunij; ait verò Curopolates successisse eius exorem *Eudociam* curatricem, cum tribus filijs, *Michaele*, *Andronico*, & *Constantino Porphyrogenito*, sed ipsam Cal. Ianuarij anni 1068. nupsisse *Romano Diogeni*, translato in ipsum imperio, hunc autem regnasse annos 3. & menses 8. eique subrogatum *Michaelem Parapinacium* filium Constantini Ducæ aiunt Zonaras, Glycas, & Manasses; & expulsam esse ab inuasore Imperij *Nicephoro Botoniate* anno 6. & mense 6. imperij transacto, die 25. Martij, nempe anno 1078. expulsum verò fuisse Nicephorum ab *Alexio Comneno* post triennium imperij, consentiunt Curopolatæ (qui hic finit historiam) Cedrenus, Zonaras, Sansouinus, & Petaius: ergo id non anno 1080. vt Baronius, sed anno 1081. & quidem Aprilis die 1. feria 5. maioris hebdomadæ, vt docet Petaius in Chronico edito cum Nicephori Breuiario. Porro ex Zonara, Niceta Choniate, & alijs, obiit Alexius die 15. Augusti anno Domini 1118. succedente filio *Ioanne Comneno Caloioanne*, quem Nicetas, & Otto Frisingensis aiunt obiisse, cum imperasset annos 24. & menses 8. mense Aprili, succedente eius filio *Manuele*, ergo id fuit Anno Domini 1143. non 1138. vt vitiosè Scriptum est in Vuillelmo Tyrio l. 15. c. 23. qui l. 22. c. 5. ait Manuelem obiisse Octobris d. 6. at Nicetas obiisse ineunte Indictione 14. mente Septembri, anno scilicet 1180. & successisse *Alexium* 11. eius filium, sub Tutela *Andronici*, à quo Alexius strangulatus est anno 1183. post imperium ferè triennale: Ipse autem *Andronicus* occisus est anno 1185. circa 12. Septembris eiq; successit *Isaacius Angelus*, quem teste Niceta, oculis, ac imperio spoliavit *Alexius Angelus*, cum imperasset annos 9. & menses 8. atque adeo anno 1195. Maij 12. circiter: Pulsusq; est Alexius cum imperasset annos 8. menses 3. d. 10. reuocatusq; iterum Isaacius, qui cum Alexio filio vt cumq; imperavit; ergo id factum anno 1203. circa diem 22. Augusti, sed aduertus hos tyrannidem inuasit *Alexius Murzillus*, seu *Myrtillus* Indictione 7. idest anno 1204. sed paucis diebus eam tenuit, nam Latini expugnata Constantinopoli post oppugnationem dierum 68. die 12. Aprilis feria 1. hebdomadis 6. Quadragesimæ, vt notat Nicetas forte crearunt Imperatorem *Balduinum* Flandriæ Comitem, Maij die 16. vt habet etiam Onuphrius in Chronico.

12 *Balduino* autem à Bulgaris capto Indictione 8. Aprilis 15. nempe anno 1206. & in vinculis post menses 16. interfecto die 14. Augusti anni 1206. electus est *Henricus* Balduini frater teste Niceta, laudante Latinos, quod viuo Balduino nullum substituerint; obiisse Henricum anno Christi 1216. exactis annis 10. in imperio, eique successisse *Petrum Antisiodorensis* eius generum, & hunc anno 1221. occisum à *Theodoro*, cum imperasset annos 5. & sub initium anni 1222. successisse *Robertum* Petri filium tradunt Nicephorus Gregoras, & Æmilius l. 7. & Onuphrius in Chron. ex quibus corrigas, tum Bzouuium, qui Roberti initium ponit anno 1220. & Chronologiam Bellarmino adscriptam, vbi Henricus ponitur cœpisse anno 1209. & imperasse annos 7. Petrus autem cœpisse anno 1216. & imperasse solum menses aliquot, & Robertus annos vndecim, cum vix 7. Imperarit, obieritq; in Achaia anno 1228. excun-

te, & succedente *Balduino* II. in principio anni 1229. qui (licet à *Theodoro Lascari* anno 1255. victus fuerit, illeque occuparit tyrannidem, tenueritque vsque ad finem anni 1256. euiq; loco eandem tyrannidem tenuerit *Ioannes Duca* filius Theodori per annum, & aliquot menses, donec *Michael Paleologus* electus fuit Imperator à Græcis die 25. Decembris anni 1258. & introductus atq; coronatus anno 1259.) iure tamen agnitus est à Latinis pro legitimo Imperatore Orientis, atq; adeo imperasse annos 30. vt ex Nicephoro, Æmilio, & alijs colligitur, ex quibus corrigendi qui Theodori obitum statuunt anno 1259. & Michaelis Paleologi initium ponunt anno 1260. aut 1261. cum Bellarmino, quos præterea redarguit Eclipsis Solis Anno Mundi Constantinopolitano 6775. & nono Michaelis Paleologi relata à Nicephoro Gregora lib. 4. pag. 51. sub horam 3. ante meridiem, et tanta, vt multæ Stellæ apparuerint, hanc enim repræsentant Astronomicæ Tabulæ Anno Christi 1267. Maij 25. digitor. XI. et minor. 25. Constantinopoli hora 3. m. 5. ante meridiem, ergo si tunc currebat annus 9. Michaelis, vtique anno 1258. incœperat imperare.

13 *Michael Paleologus*, teste Nicephoro Gregora defunctus est anno Christi 1283. cum imperasset annos 24. ineunte anno 1284. successit illi *Andronicus*, qui obiit anno 1332. ex Niceph. Greg. l. 9. Blondo l. 10. et Historia Turcica lib. 1. quare imperavit annos 48. non 50. vt habet Onuphrius, nec solum 40. vt Bellarminus, qui etiam plus peccat dum Michaeli Paleologo tribuit annos Imperij 33. Anno autem 1333. ineunte, vel 1332. exeunte *Andronicus* II. Paleologus iniuit imperium, et 15. Iunij anni 1341. victus à Turcis obiit, cui successit *Ioannes Andronicus* filius, sed sub tutela *Ioannis Catachuzeni*, qui simul imperarunt annos 16. donec Catachuzenus anno 1357. abdicare coactus est, et solus imperavit annos 27. vsque ad annum 1384. quo illi successit *Emanuel* II. Paleologus, qui obiit anno 1419. vbi imperasset annos 34. & aliquot menses; succedente illi *Io. Emanuele* qui annos 27. imperavit, vsque ad annum 1445. Tandem vltimus Imperatorum Orientalium *Constantinus* XIII. Paleologus ab anno 1445. imperavit vsq; ad annum 1453. quo die 29. Maij feria 3. capta est Constantinopolis à Turcis; Videantur Blondus l. 10. Historia Turcica l. 1. & alij. De anno autem captæ Constantinopolis nunc dicendum.

14 De anno vltimo Constantini XIII. quoad Imperium, & vitam quo capta est Constantinopolis à Turcis controvertitur à Scaligero in calce libri 5. de emendatione temporum, qui concludit captam fuisse Anno Christi 1452. ex relatione Isidori Cardinalis, qui in ea obsidione captus est, & ex Philelphi Epistola ad filium suum, & ex Annalibus Turcicis referentibus captam à Muhamede Sultano Anno Hegiræ 856. & Mercator in Chronol. & Sabellicus lib. 6. Enn. 10. subscribunt anno 1452. vt & Onuphrius in Chronico.

Contra verò captam esse anno 1453. affirmant Io. Baptista Egnatius lib. 2. de Cæsaribus in Constantino vltimo, vbi ait. *Incidit autem clades hæc in Annum salutis Millesimum CDLIII. quarto Cal. Iunias*. Franciscus Sansouinus lib. 1. Chron. Paulus Iouius in Commentario rerum Turcicarum in vita Mahometis 2. Io. Cuspinianus de Turcorum origine in fine, vbi de Constantino vltimo, Vbertinus Pascalius, qui ex ea clade euadens Romam venit, Hieronymus Bardius in Chronico, Petaius l. 11. de Doctrina temporum c. 53. & Nicolaus Mulerus de anno Arabico pag. 73. Quæ opinio verior est, ac certioribus Characteribus innixa. Nam Martinus Crusius lib. 1. Historia Constantinopolitanæ ait: *Capta est vrbs hæc præstantissima Anno 6961. mense Maio, feria tertia, mane diei 29. Aera autem Constantinopolitana ponit Annos Mundi ante Christum 5508. quibus detractis ab anno 6961. restat annus Christi 1453. & hoc anno non autem 1452. dies 29. Maij incidit in feriam 3. Cyclo Solis 6. & Litera G. Idem Crusius in Historia Politica iterum repetit eundem annum, diem ac feriam. Præterea Leunclavius in Annalib. Turcicis inquit: *Accipimus vrbe[m] oppugnari captam anno Muhametano Obtingentesimo quinquagesimo septimo, die XVII. Mensis Rebial-ænnel; tandem die XX. Mensis Tzemafiel-cuuel, qui dies Martis erat matutino tempore in hostium potestatem venisse*. At ex methodo Arabica conuenit hoc Anno Christi 1453. Maij 29. feria 3. vt cum Mulo doquimus lib. 1. cap. 29. Canone 8. exemplo 2. Item Leonicus Chalcondylas notat annum 1453. fe-*

riam 3. Maij xxvij. (scribe xxix.) & Bonfinius Dec. III. lib. 8. rerum Hungaricarum annum 1453. & 3. à morte Amurathi, quem obiisse scribit anno 1450. Ad hæc Antonius Meyerus lib. 16. Annalium Flandriæ scribit captam hanc Urbem anno 1453. sub finem Maij, additq; illo anno fuisse Paicha Kalendis Aprilis. Denique Abrahamus Barschhaus in Chronico Hungarico captam narrat Anno Domini 1453. feria 3. postquam fuit Corpus Christi, fuit enim feria 3. post Dominicam SS. Trinitatis; quare ex Paschate, & feria tali habemus alios duos characteres confirmantes annum 1453. ac longè prævalentes paucioribus te-

stimonijs fortasse mendosis de anno 1452.

15 Qua occasione addimus: si, quod narrat Idatius in Fastis, Constantinopolis dedicata est à Constantino *Aera Hispanica CCCLXIII. Gallicano, & Symmacho Consulib. V. Idus Maias*, nempe anno Christi 330. vtique à dedicatione illa ad capturam hanc fluxerunt anni solidi 1123. diesq; 18. sed & Chronicon Alexandrinum iisdem Consulibus dedicatam ponit addens V. Id. Maias Indictione 3. feria 2. quos Characteres habet Cedrenus quoque, ex quibus corrigendus Onuphrius, Cassiodorus, Sabellicus. Sed de hoc satis lib. 3. capite 11. diximus.

IMPERATORES ORIENTIS AB ARCADIO AD CONSTANTINVM XIII.

& ultimum in Annis CHRISTI.

Nomina, & Cognomina Imperatorum.	Cœpit Imper.			Finis Imperij.	Desijt Imper.			Imperauit			Vixit	
	An.	M.	D.		An.	M.	D.	An.	M.	D.	An.	M.
Flau. Arcadius.	395	Ian.	17	obiijt	408	Maij	1	13	3	15	32	
Flau. Theodosius II. Fil.	408	Maij	1	obiijt	450	Iul.	29	42	2	28		
Flau. Marcianus Thrax.	450	Iul.	29	obiijt	457	Ian.	26	6	5	27		
Leo Thrax.	457	Ian.	26	obiijt	474	Iul.	26	17	6	0		
Leo infans, & pro eo Zeno pater.	474	Iul.	26	obiijt	475	Maij	26	0	10	0		
Zeno solus Hauricus.	475	Maij	26	pulsus est	476	Ianuario						
Basilicus tyrannus trater Zenonis.	476	Ianuario		pulsus est	477	Aug.	28	1	8	0		
Zeno recuperat Imperium.	477	Aug.	28	obiijt	491	Ian.	30	16	6			
Anastatius Dicorus, Dyrhachinus.	491	Martij	11 vel 17	fulmine ictus	518	Iul.	9	27	3	29		88
								27	3	23		
Iustinus Thrax.	510	Iul.	9	obiijt	527	Sept.	9	9	2	0	66	
Iustinianus, viuo adhuc Iustino.	527	April.	1	obiijt	565	Nou.	14	38	7	14		
Iustinus II. Curopalates.	565	Nou.	14	obiijt	578	Octob.	4	12	10	19		
Tiberius Anicius antea Augustus factus à Iustino d. 26. Septemb.	578	Octob.	4	obiijt	582	Aug.	14	3	10	10		
Flau. Mauricius.	582	Aug.	14	occisus	602	Nou.	18	20	3	5		
Phocas coronatus 23. Nouemb.	602	Nou.	23	occisus	610	Octob.	3	7	10	10		
Heraclius.	610	Octob.	3	obiijt	641	Mart.	11	30	5	8		
Constantinus IV. filius.	641	Mart.	11	occisus	641	Iul.	10	0	4	0		
Constantin. Heracleonas cum Martina matre.	641	Iul.	10	pulsus est	642	Ian.	10	0	6	0		
Constans II.	642	Ian.	10	occisus	668	Iul.	15	25	6	5	31	
Constantinus V.	668	Iul.	15	obiijt	685	Septemb.		17	2	circit.		
Iustinianus II. fil.	685	Septemb.		pulsus est	694	exeunte		10	circiter			
Flau. Leontius.	694	exeunte		pulsus	698			2	circiter			
Tiberius Ablimarus.	698			occisus	703	Aug. 1. cir.		7	circiter			
Iustinianus II. Rinotmetus recuperat Imper.	703	Aug.	1	occisus	712	Ian. 1. cir.		9	circiter			
Philippicus Bardanes.	712	Ian. incut.		pulsus	713	Iun.	3	1	5	ferè		
Anastatius, antea Arthemius.	713	Iun.	4	abdicat	714	Sept.	4	1	3	0		
Theodosius Adramytenus.	714	Sept.	4	abdicat	716	Mart.	25	1	6	21		
Leo III. Haurus, Iconomachus.	716	Mart.	25	obiijt	741	Iun.	18	25	2	24		
Constantinus VI. Capronymus.	741	Iun.	18	obiijt	775	Sept.	14	34	2	26	27	
Leo IV. Porphyrogenius.	775	Sept.	14	obiijt	780	Sept.	8	4	11	24		
Constantinus VII. Porphyrog. sub tutela matris Irenes, quam redegit in ordinem anno 790. cito anno 791. die 25. Ianuarij eam appellavit Imperatricem, sed solus gubernans.	780	Sept.	8	pulsus est	797	Aug.	16	16	11	7		
Irene sola imperare cœpit.	797	Aug.	16	pulsa est	802	Oct.	31	5	2	16	31	
Nicephorus simul cum Stauratio.	802	Nou.	1	Nic. occif. Staur. abd.	811	Iul.	25	8	8	25		
					811	Oct.	5	8	10	11		
Michael Curopalates.	811	Octob.	5	abdicauit	813	Iulij	11	1	9	7	24	
Leo V. Armenus.	813	Iul.	11	occisus	820	Dec.	25	7	5	16		
Michael II. Balbus.	820	Dec.	25	obiijt	829	Oct.	1	8	9	7		
Theophilus Iconomachus.	829	Octob.	1	obiijt	842	Ian.	30	12	4	0		
Michael III. Porphyrog. sub tutela Theodoræ matris annos 15 3/4.	842	Ian.	30	occisus	867	Sept.	24	25	7	24		
Basilius Macedo.	867	Sept.	24	obiijt	886	Mart.	11	18	5	17		
Leo VI. Basilij fil. Philosofus.	886	Martij	11	obiijt	911	Iun.	11	25	3	0		
Alexander tutor pro Cōstantino VIII. filio Leonis 6. Infante.	911	Iun.	11	obiijt	912	Iun.	7	0	11	26		

Nomina, & Cognomina Imperatorum.	Cœpit Imper. An. M. D.	Finis Imperij.	Desijt Imper. An. M. D.	Imperavit An. M. D.	Vixit An. M.
Constantinus VIII. solus septennis. Romanus Lecapenus focer cū Con- stantino VIII.	912 Iun. 7 919 Decemb.	pulfus	944 Dec. 16		
Constantinus VIII. solus iterum. Romanus II. Porphyrogen. fil. Nicephorus Phocas. Ioannes Zemifces. Basilius, & Constantinus IX. simul, quorum Basilius Constantinus IX.	944 Dec. 16 959 Nou. 9 963 Mart. 9 969 Dec. 25 975 Dec. 4 975 Dec. 4	occifus obiit occifus veneno ob. obiit obiit	959 Nou. 9 963 Mart. 9 969 Dec. 11 975 Dec. 4 1025 Decemb. 1028 Nou. 9	47 4 3 4 6 9 2 5 11 10 50 52 11 5	54 2 24
Romanus III. Argyrus. Michael IV. Paphlago. Michael V. Calaphates. Constantinus X. Monomachus.	1028 Nou. 9 1034 Apr. 11 1041 Dec. 10 1042 Iun. 11	occifus obiit pulfus obiit	1034 April. 11 1041 Dec. 10 1042 Iun. 11 1054 Dec. 1	5 5 2 7 8 0 5 0 0 12 5 19	
Theodora Porphyrogenita. Michael VI. Stratioticus. Isaacius Comnenus. Constantinus XI. Ducas. Eudocia vxor Ducæ curatrix cum tribus filijs. Romanus IV. Diogenes. Michael VIII. Ducas Parapinaceus. Nicephorus III. Botoniatas. Alexius Comnenus Isaaci fil. Io. Comnenus Caloioannis filius Alexij.	1054 Dec. 1 1056 Aug. ex. 1057 Sept. 1 1059 Dec. 1 1067 Iun. 1 1068 Ian. 1 1071 Sept. 1 1078 Mart. 25 1081 Apr. 1 1081 Apr. 1 1118 Aug. 15	obiit abdicauit abdicauit obiit transtulit obiit pulfus est pulfus est obiit obiit	1056 Aug. ex 1057 Aug. 31 1059 Dec. 1 1067 Iun. 1 1068 Ian. 1 1071 Sept. 1 1078 Mart. 25 1081 Apr. 1 1118 Aug. 15 1143 Apr. 15	1 9 0 1 0 0 2 3 7 6 0 7 3 8 6 6 25 3 6 0 37 4 15 24 8 0	70 70
Manuel Comnenus. fil. Ioannis. Alexius II. Comn. Manuel. fil. sub tutela Andronici. Andronicus Comnenus. Isaacius Angelus. Alexius III. Angelus Comnenus Isaaci frater. Isaacius reuocatus cum filio Alexio. Alexius Myrtilus, seu Murzilus. Balduinus Pius Felix. <i>Interregnum.</i> Henricus Balduni frater; Petrus Antifiodorensis gener Henrici	1143 Apr. 15 1180 Octob. 6 1183 Octob. 1185 Sept. 12 1195 Maij 12 1203 Aug. 22 1204 Ian. 10 1204 Maij 16 1205 Apr. 15 1206 Aug. 15 1216 Au. 15. cir.	obiit occifus occifus pulfus est pulfus est pulfus pulfus captus obiit occifus	1180 Oct. b. 6 1183 Oct. b. 1185 Sept. 12 1195 Maij 12 1203 Aug. 22 1204 Ian. 10 1204 Apr. 13 1205 Apr. 15 1206 Aug. 14 1216 Au. 15. cir 1221 Dec.	37 5 21 3 fere 1 11 12 9 8 8 3 10 . 0 2 16 0 11 0 1 4 0 10 0 0 5	15 fere
Robertus Petri filius. Balduinus II. Roberti frater. Theodorus Lascaris tyrannus. Ioannes IV. Ducas Theodori fil. Michael Palæologus. Andronicus Palæologus. Andronicus II. Palæologus. Io. Catacuzenus, cum Io. Palæologo. Io. Palæologus V. Andronici II. fil. solus. Manuel II. Palæologus. Ioannes VI. Palæologus Manuelis filius. Constantinus XIII. Palæologus.	1222 incun. 1229 incun. 1255 1257 inito 1258 Dec. 25 1284 incun. 1333 incun. 1348 Iun. 15 1357 1384 1419 1445	obiit ob ob ob ob ob pulfus obiit obiit occifus	1228 ex. unt. 1258 Dec. 25 1256 ex. unt. 1258 Dec. 25 1283 ex. unt. 1332 Iun. 15 1341 1357 1384 1419 1445 1453	7 30 &c. 1 11 25 24 48 8 5 &c. 16 27 34 &c. 27 8 circiter.	71

CAPVT XIV.

De Regibus Italiae ab Odoacre, vsque ad Henricum V. deque Exarchis Rauenna.

CONCLUSIO XIV.

Interrupto Imperio Romano in Occidente, regnarunt in Italia Reges Gothi annos LXXVI. Narfes Dux
vice Iustinianni Annos XVI. Reges Longobardi annos CCVI. mensis V. Reges Franci annos CXIV.
Itali ferè annos CIII. Reges Germania annos CCXLVII. Ab anno tamen Domini MDXIX.
Imperatores Orientis per Exarchas Rauenna, partem illam Italia rexerunt,
qua non erat subdita Regibus per annos CXXXII.

Catalogum sequentem ex Historicis concinnatum ex-
hibemus, secuti probabiliora, ideoq; ab aliquibus

diffidemus, sicut & inter se non consentiunt semper Onu-
phrius in Chronico, Sigonius de Regno Italiae, Franciscus
San-

Sanfouinus lib. 2. Chronologia, Paulus Merula parte 2. Cosmographia lib. 4. cap. 19. Baronius, Brounius, Spondanus in annalibus, ne antiquiores Historicis, & Chronogra-

phos, qui plurimi sunt, hoc loco commemorem. Vidimus & Petrum Bercium lib. 1. Rerum German. pag. 74.

REGES GOTTHI in Italia.		Incipit An. Chr.	Regnat An. M.		REGES FRANCI in Italia.		Incipit An. Chr.	Regnat An. M.	
Odoacer Aug. 24.	476	16	6	$\frac{3}{4}$	Carolus Magnus.	774	7		
Theodoricus Amalus Mart. 5.	493	33	6		Pipinus.	781	32		
Atalaricus Amalus.	526	8			Bernardus.	813	1		
Theodonatus Amalus.	534	2			H. Ludouicus Pius.	814	26	5	
Vitiges.	536	4			H. Lotharius.	840	15	3	$\frac{1}{2}$
Illoualdus.	540	1			H. Ludouicus II.	855	19	10	
Araricus.	541	0	3		Carolus II. Caluus.	875	2	2	
Totilas Baduilla.	541	11			H. Ludouicus III. Balbus.	877	1	6	$\frac{1}{2}$
Theias occis. Februario.	552	1			Carolus III. Craffus.	879	8	7	
					coactus abdicauit.	887			
Narfes Dux Italiae pro Iustiniano.	553	16			REGES ITALIAE Itali plerumque.				
REGES LONGOBARDI in Italia.					Guido hinc.	888	6		
Alboinus.	568	3	1		Berengarius inde.	888	35		
Clephis.	571	1	6		Lambertus Guidonis F.	894	5		
Interregnum, & Duces 36.	573	10			Berengarius solus.	899	2		
Autharis.	583	5	6		Ludouicus Imper.	901	3		
Agilulphus.	588	25			pulsus a Berengario.	904	17		
Adalualdus.	614	10			Rodulphus Burgund.	921	2		
Arioualdus.	624	12			Berengarius occisus est in fine Nouembris.	923			
Rotharis Harodus.	636	15	4		interregn.	3			
Rodolaldus.	651	5	$\frac{1}{4}$		Hugo Com. Arclatenf.	926	20		
Aribertus.	656	9			Lotharius solus.	945	4		
Gundibertus.	665	1	3		Berengarius II.	949	42		
Grimoaldus.	666	9			REGES GERMANI in Italia.				
Haribaldus.	675	0	3		Otho Rex Germ.	951	22		
Pertharitus solus.	675	18			Otho II.	973	10	7	
Chunibertus.	693	12			Otho III.	983	17	1	$\frac{1}{2}$
Luithbertus.	705	12			Ardoinus Marchio Eporoedia.	1001	1		ferre
Asprandus.	718	0	3		Henricus.	1002	23	5	$\frac{1}{2}$
Luithprandus.	718	25	7		Conradus Gibellin.	1024	14	10	$\frac{1}{2}$
Hildebrandus.	743	0	6		Henricus II.	1039	17	4	$\frac{1}{2}$
Rachis.	744	5	6		Henricus III.	1056	49	10	
Aristulphus.	749	7			Conradus II. contra Patrem regnat.	1093	12	6	
Desiderius.	756	18			Henricus IV.	1106	18	9	$\frac{1}{2}$
EX ARCHAE Rauennae.					interregnum.	1125	0	4	
Longinus.	569	15			H. Lotharius D. Sax.	1126	13	2	$\frac{1}{2}$
Smaragdus.	584	3			interregnum.	1138	0	4	
Romanus.	587	11			Conradus III.	1139	12	10	$\frac{1}{2}$
Callinicus.	598	4			Fridericus Dux Suetiae Barba- rossa.	1152	37	3	$\frac{1}{2}$
Smaragdus iterum.	602	9			Henricus V.	1190	8	2	$\frac{1}{2}$
Io. Lemigius.	611	4	6		cessat Regnum.	1198			
Eleutherus.	616	3							
Isaacius.	619	23							
Theodorus Calliopus.	642	8							
Olympius.	650	3							
Theodor. Calliopus iterum.	653	34							
Io. Platina.	687	15							
Theophilactus.	702	8							
Io. Trizocopus.	710	5							
Scholasticus.	715	10							
Paullus.	725	2							
Euticius.	727	24							
Finis Exarcharum.	751								

CAPVT XV.

De Imperatoribus Occidentis à Carolo Magno, usq; ad Ferdinandum III.

CONCLUSIO XV.

Romanum Imperium in Occidente, à Græcis ad Francos auctoritate Romani Pontificis translatum, duravit in Regibus Francia annis CIV. In Germania autem Principibus, usque ad Albertum II. Austriacum annis DXXXIV. Deinceps autem in Austriacis Principibus ab Anno MCDXXXVIII. hucusq; absq; ulla interruptione per annos iam CCXXVI. perseveravit.

EX hæcenus dictis à Cap.8. huc usque constat, Romanum Imperium à C. Julio Cesare inchoatum anno ante Epocham Christi 46. usque ad Constantini Magni obitum ita indivisum mansisse, ut licet aliquando fuerit sub Triumviris, aut sub pluribus siue Imperatoribus siue Tyrannis, eodem tempore de summa rerum inter se contententibus, aut concorditer totum simul Imperium administrantibus, nunquam tamen divisum fuerit ac pacificè in duas pluresve partes distributum, donec Constantino Magno (qui Byzantium alteram Romam effecerat, & Consulatam in duos Consules vnum Occidentalem, alterum Orientalem partitus erat) defuncto, tres eius filij inter se imperium diuidentes, *Constantinus Orientem* retinuit, *Constantinus Iunior*, & *Constans Occidentem*. Sed his tandem defunctis Constantinus solus anno 353. uniuerso imperio præfuit. Anno autem 364. prima, & adæquata diuisio facta est in Occidentale Imperium, quod sibi referuit *Valentinianus*, & in Orientale, quod *Valenti* fratri suo tribuit, sed quia rursus summa totius Imperij redijt ad *Theodosium Magnum*, is anno 395. quo decessit, iterum diuiso Imperio *Arcadium* filium Orienti, *Honorium* Occidenti præfecit, mansitq; ea diuisio usque ad *Augustulum*, sub quo anno 476. concidit Imperiũ Occidentale; Quoniam verò Imperatores Græci, nec per se, nec per Emarchas Italiã ab infestationibus Longobardorum tueri poterant, *Carolus Magnus* Rex Francorum, *Desiderio* Rege victo, & capto; Pontificeque *Leone III.* in pristinam sedem restituito ab eo vicissim fit, & coronatur Imperator Occidentis Anno Domini 800. ipso die Natalis Domini; Id autem factum auctoritate huius Romani Pontificis, & iustissimo iure ostendit *Bellarminus* noster in aureo libro suo de *Translatione Imperij Romani à Græcis ad Francos aduersus Matthiam Flaccium Illyricum* edito Antuerpiæ anno 1489. ex quo refutari potest *Bertius* l. 2. comm. de rebus Germanicis c. 6.

negans *Carolus* habuisse Imperium à *Papa*.
2 Quod spectat ad Catalogum Imperatorum Romanorum, ex Historicis, Annalibus, & Chronologijs multorum concinnatum, & seorsim editum, videri potest *Franciscus* lib. 2. Chronologiæ à pag. 120. *Io. Baptista Egnatius* lib. 2. & 3. de *Cæsaribus*, *Io. Bapt. Cauallerius*, in Imperatorum Rom. effigiebus, & elogijs. *Carolus Sigonius* in Indice libri de Regno Italiæ; *Petrus Bertius* in Commentario rerum Germanicarum lib. 2. à cap. 6. *Onuphrius*, & *Gordonus* in Chronologijs, *Flosculi Historici Auctor*, editus Coloniz anno 1654. Videndus etiam *Petauius* parte 1. *Rationarij*, *Spondanus* in Annalibus, cum *Baronio*. Sed in aliquibus non pauca corrigenda sunt ex illis auctoribus, qui vixerunt eo tempore, quo Imperatores, de quibus scribebant, & distinguenda sunt tempora electionum à temporibus coronationum, quæ aliqui confundunt. Vtinam verò multorum Imperatorum tempora stabilire possemus per Eclipses, aliosue characteres, sicut aliquorum possumus. Nam anno 39. Regni, sed Imperij 6. *Caroli Magni*, Lunam defecisse die 2. Septembris, tradunt *Annales Caroli M.* & *Anselmus* in vita *Caroli*: hunc autem annum fuisse Christi 806. ostendunt *Astronomici Canones*. Deinde anno 7. Imperij eius aiunt Solem defecisse die 11. Februarij, Lunam verò tum 26. Februarij tum 23. Augusti, quæ non nisi anno Christi 807. euenire potuerunt, saluis *Astronomicis* regulis. Præterea anno 9. Imperij eiusdem, referunt *Eclipsim Lunæ* 26 Decembris; nempe anno Christi 809. Denique anno 11. Imperij *Caroli* aiunt Solem defecisse 15. Maij, ergo anno Christi 811. *Ludouici* autem primi annos Christi 817. 818. 820. 828. 832. Eclipses illustrarunt, vt refertur in *Annalibus*, & *Vita Ludouici Pij*, sed illa præcipue, quæ morti eius præluxit pridie *Ascensionis Domini* cæ die 6. Maij hora diei 9. hæc enim euenire non potuit, nisi anno Christi 840. quo *Ludouicus* obiit die 20. Iunij; ex *Annalib. Francorum*.

Othonem Magnum obiisse *Nonis Maij* feria 4. ante *Pentecostem* narrant *Abbas Urspergensis*, & *Vuitichindus*; ergo fuit annus Christi 973. quo *Pentecoste* incidit in *Maij* 11. currente *litera Dominicali E*, et dies 7. in *feriam* 4. At anno quo decessit *Conradus II.* successit *Solis defectio* 29. Augusti hora 6. feria 4. vt refert *Glaber* 4. p. *Annalium* c. 9. id verò accidit Christi anno 1039. *Conradi* quoq; III. mortem *Otho Frisingensis* confert in 15. Kal. Martij feria 6. ergo fuit anno 1152. potiusquam 1151. Christi. *Henricum Quintum* *Vltraicci* mortuum esse anno 1125. sed feria 5. post *Pentecostem* seu 12. Kal. Iunij tradit *Anselmus* in *Appendice ad Sigbertum*, quæ secutus est *Onuphrius* in *Chronico*, vbi pro *Iunij* mendosè impressum est *Ianuarij*, nam statim *Onuphrius* ait post interregnum mensũ 3. & dies. 23. electum fuisse *Lotharium* *Idibus Septembris*, *Urspergensis* tamen, & *Otho Frisingensis* aiunt obiisse *Sabbatho* post *Pentecostem* 10. Kal. Iunij, qui *Characteres* non conueniunt nisi anno 1125. Christi.

Adit *Vbbo Emmius* l. 3. *Chronologicar. rerum* pag. 79. quedam diplomata Imperatorum, quibus eorum Anni confirmantur nempe *Caroli Magni*, *Caroli Calui*, *Caroli Crassi*, *Arantiphæ*, *Othonis*, *Conradi*, *Henrici* &c. quibus & nos vsi sumus.

CATALOGVS IMPERATORVM OCCIDENTALIVM à Carola Magno, ad Ferdinandum III.

Carolus Magnus Pipini filius Rex Franciæ, & Italiæ cum *Leonem III.* Summum Pontificem in suam Sedem restituisset, ab eodem *Leone* creatus est Imperator Romanorum in Occidente anno Christi DCCC. die 25. Decembris, post interruptum Imperium hoc sub *Augustulo* annis CCCXXV. Acclamatusq; illi à S. P. Q. R. statim his verbis: CAROLO MAGNO IMPERATORI CÆSARI AVGVSTO, PISSIMO, ET PACIFICO A DEO CORONATO VITA, ET VICTORIA. Obijt pijsimè *Aquisgrani* anno 814. *Ianuarij* 28. SS. *Innocentium* festo annorum 71. Regnavit an. 47. imperavit an. 13. mens. 1. d. 4.

Ludouicus Pius *Caroli M.* fil. successit statim patri, obiitq; *Moguntiz* annor. 64. anno 840. *Iunij* 10. imperavit ann. 26. mens. 4. d. 24. eum *Stephanus* *Papa IV.* *Rhemis* coronauit anno 825. 29. Octob.
Lotharius *Ludouici* fil. successit statim patri, & curarum humanarum pertæsus, relicto Imperio *Monachus* factus est *Prumiæ*, obiitq; anno 855. *Septemb.* 29. imperavit an. 15. mens. 3. d. 10. cum coronauit *Paschalis* *Papa Romanæ* anno 822. viuo Patre.
Ludouicus II. *Lotharij* fil. successit mox patri, obiitq; *Mediolani* anno 875. *August.* 8. imperavit ann. 19. mens. 10. d. 8. solus.

Caro-

- Carolus II.** Calvus filius Ludouici Pij successit anno 875. Aug. 8. & Mantua veneno propinato à Sedecia Medico Iudæo extinctus est ann. 877. Octob. 6. imperavit an. 2. mens. 2.
- Ludovicus III.** Balbus Calvi filius, coronatus quidem fuit anno 878. à Io. Papa Idib. Sept. sed corona Regia non Imperatoria, licet Io. studuerit, sed frustra, facere illum Imperatorem, obiit verò anno 879. April. 10. in Parasceue. Nec est numerandus inter Imperatores.
- Carolus III.** Crassus Ludouici Germaniæ Regis filius, electus anno 879. coræ abdicauit anno 887. Nouemb. 11. cum imperasset an. 8. mens. 7. priuatusq; in Augeo Monasterio prope Constantiam, obiit anno 888. die 12. Ianuarij.
- Guida** filius Lamberti Ducis Spoletini, post repudiatum à suis Carolum III. assumpsit Imperium, & Carolo III. defuncto resumpsit anno 888. post 12. Ianuarij, seu verius assumptum retinuit. Arnulphus enim Carolomanni filius naturalis, non fuit Imperator, sed electus Rex Germaniæ anno 887. Nouembris vndecimo die. Guido autem anno 892. coronatus fuit Romæ à Formoso Papa, vt constat ex Formosi Epistolis apud Frodoardum lib. 4. Historiæ Rhemenfis cap. 2. esto antea nominaretur Imperator, & Augustus, vt patet ex Ioanne Monacho in Chronico Monasterij S. Vincentij. Anno autem 893. idem Formosus coronauit Imperatorem Lambertum filium Guidonis, vt patri defuncto postea statim succederet in Imperio; Guido porro anno 899. dum insequitur Arnulphum apud Tarum flumen defunctus est, vt testatur Luitprandus lib. 1. c. 10. Proinde Guido ab assumptione Imperij imperavit annos ferè 12. sed à coronatione annos 7. & aliquot menses.
- Arnulphus** Carolomanni filius naturalis, electus in Regem Romanorum anno 887. d. 11. Nouembris; Sed anno 896. vocatus à Formoso Papa, Romam cœpit, multisq; Romanis Principibus capite obruncatis, coronatus fuit ab eodem Imperator, sed violenter, aut surreptitiè; Nam in Synodo celebrata sub Ioanne IX. Romæ, reprobari fuit vntio Arnulphi tanquam subreptitia, & comprobata vntio Guidonis, & Lamberti tanquam legitima. Iam verò Arnulphus, non anno 894. vt erroneè Regino notat, sed anno 899. obiit 29. Nouembris Ratisponæ ex morbo pediculari, vt narrat Luitprandus lib. 1. cap. 9. cxi verò apud Politicos, & Historicos quosdam positus sit in Catalogo Imperatorum; iuxta Sacrosanctam Canonem, & Catalogum Pontificum non est numerandus inter legitimos Imperatores, esto dicatur imperasse annos 12. mensem 1. ac dies 19.
- Ludovicus IV.** Araulphi filius successit anno 899. Nou. 29. sed Berengarius anno 904. saluatus ab Italis Imperator cum Veronæ oculis, & imperio priuatus; impotij anno ferè 4. obiit autem Ratisponæ anno 912. Decembri. Quare Imperium durauit in Francis, vtq; ad annum 904.
- Berengarius** salutus Imperator anno 904. vntus Romæ anno 914. occisus est Veronæ anno 923. Nouemb. 30. imperij 19.
- Conradus** filius Conradi Comitis Franconiæ electus à Germanis, viuentè Berenga. io anno 912. occisus est ab Adalberto Francorum Comite anno 919. Iun. 30. imperavit an. 7. mens. 6.
- Henricus Auceps** filius Othonis Saxonie Ducis, electus anno 919. Iulij 1. obiit ex paralyti angurumq; anno 936. Iul. 2. imperavit ann. 17.
- Otho Magnus** Henrici Aucipis filius, successit statim Patri, decessitq; Magdeburgi ann. 973. Maij 7. imperavit ann. 36. mens. 10. d. 6.
- Otho II.** fil. Othonis Magni, statim Patri successit, & ex vulnere sagittæ venenatæ Romam delatus obiit an. 983. Decemb. 8. imperavit an. 10. mens. 7.
- Otho III.** Rufus fil. Othonis II. successit anno 983. Decemb. 8. suavitque Gregorio V. vt nouam formam, & statim eligendi Imperatoris conderet, quod factum est per septem electores, & hodieq; durat; obiit deinde apud Paternum anno 1002. Ianua. 24. imperavit an. 18. mens. 7. dies 21. Vt ex eius, & successoris diplomate euincit Baronius contra censentes mortuum anno 1001.
- Henricus II.** Claudus Dux Bauariæ, & Comes Bambergæ, primus iuxta formam Gregorij V. electus est à Septem-
- uiris anno 1002. Ianuario exeunte, & coronatus Moguntia d. 11. Iunij, sed ab æterno electus fuerat à Deo O. M. vt eset sanctitate, ac miraculis præclarus; Is celibem vitam perpetuò transegit cum S. Chunegundæ vxore sua, sancteq; obiit Bambergæ Anno 1024. Iulij 14. imperavit an. 22. mens. 5. d. 21. & per S. Stephanum Hungarorum Regem totam ferè Hungariam ad fidem Catholicam perduxit.
- Conradus II.** Salicus Hermanni Ducis Francorum filius anno quidem 1024. Germaniæ Rex, sed non nisi post duorum ferè annorum interregnum discentibus inter se Electoribus, tandem Imperator electus est an. 1026. non 1024. vt malè Onuphrius, obiit verò subita morte prope Traiectum anno 1039. Iunij 4. imperavit annos 13. & paulo plus.
- Henricus III.** Niger Salici filius, antea electus, statim successit patri anno 1039. à die 4. Iunij, vixitq; annos 39. & decessit anno 1056. Octob. 5. imperavit Ann. 17. M. 4. D. 22.
- Henricus IV.** Nigri filius quinquennis viuentè patre creatus Cæsar, ei statim successit, sed quòd Episcopos, & Abbates pretio, ac priuata autoritate constitueret, excommunicatus à Gregorio VII. anno 1076. ac Imperio priuatus est; vnde Saxones elegerunt Rodolphum Sueuicæ Ducem, sed hic cum Henrico pugnans occubuit Idib. Octobris anni 1080. Henricus Roma capta, & fugato Pontifice, tandem varijs iactatus procellis, & à filio Imperio priuatus, Leodium profugit, ibiq; in magnis angustijs mortuus est anno 1106. Aug. 7. cum imperasset An. 49. M. 10. D. 3. & collatis signis in acie 62. vicibus pugnasset, vixisset annos ferè 56.
- Henricus V.** quarti filius Imperio potitus est anno 1106. Aug. 7. violentus tribus Summis Pontificibus, & excommunicatus, tandem retipuit obiitq; Ultraiecti anno 1125. Maij 22. extorserat coronam Imperialem Paschali Papæ die 25. Decemb. anni 1106. imperavit Ann. 28. M. 2. D. 17.
- Lotharius Saxo**, idest Saxonie Dux dictus *Aleator* post interregnum mensium 3. dierumq; 27. electus fuit anno 1125. Idib. Sept. nec tamen coronatus est Romæ nisi anno 1133. obiit Veronæ anno 1138. Decemb. 3. imperavit An. 13. M. 2. D. 21. fuit postea interregnum Mensium 4. D. 4.
- Conradus III.** filius Friderici Sueuicæ Ducis, electus anno 1139. kalendis Aprilis, obiit Lorchij apud Getnam Ann. 1152. Febr. 15. feria 6. imperavit Ann. 12. M. 10. D. 15.
- Fridericus Aenobarbus** Conradi III. nepos, post interregnum dierum 17. electus est anno 1152. Martij 5. extinctusq; in Cydno flumine prope Tarsum cum equo anno 1190. Iunij 11. imperavit Ann. 37. M. 3. D. 7.
- Henricus VI.** Asper. Friderici fil. successit patri anno 1190. sed coronatus est 1191. Romæ à Cælestino III. April. 15. obiit Messanæ anno 1198. Sept. 30. imperavit annos 8. M. 3. d. 19. fuitq; postea interregnum M. 8. D. 6.
- Philippus Sueuicæ Dux** filius Aenobarbi, & frater Henrici VI. electus est anno 1199. Martij 8. praualente Gallorum Rege, nam Othonem aliqui Electores elegerant suauit Innocentij III. & Anglorum Regis, sed in bello praualuit Philippus, & tandem Bambergæ occisus est à nescio quò Othone de Vuitilspach 1208. Iunij 23. imperavit An. 9. M. 3. D. 16.
- Otho IV.** Saxo Henrici Bayariæ, & Saxonie Ducis filius, statim solus successit Philippo, coronatusq; ab Innoc. III. anno 1209. Octob. 11. sed ab eodem excommunicatus, imperioq; priuatus anno 1210. & iterum 1212. tandem destitutus ab omnibus, mœrore confectus, ab excommunicatione tamen absolutus decessit anno 1216. vt habet Chronicum Colmar. & Trithemi. in Chron. Hirsaug. licet Onuphrius mortuum dicat anno 1218. kal. Maij Impererat legitime minus biennio.
- Fridericus II.** Henrici VI. filius, excommunicato Othone IV. electus fuit Cæsar Aquisgranij anno 1210. vt habet Onuphrius, vel potius 1211. vt Vincentius tomo 41. 31. c. 1. sed Imperatoriâ coronâ accepit ab Honorio III. Romæ anno 1219. Nouemb. 22. vt habet Vtrpergensis, esto Onuphrius ponat annum 1220. Hic quater excommunicatus à Summis Pontificibus, tandem Manfredi filij Rothi dolo necatus est anno 1250. Decemb. 13. vt habet Onu-

Onuph. vel **Oſob.** 18. vt habet Trithemius annorum 37. ſolus, ſed non legitime imperauit annos 32. vel 34.

Henricus VII. Friderici II. filius decennis electus fuit Aquilgrani, & coronatus Rex Romanorum, ſed non fuit Imperator.

Guillelmus Hollandiæ Comes, creatus Rex Romanor. anno 1246. & designatus Imperator anno 1248. non poſſedit pacifice imperium niſi à morte Friderici, & anno 1256. à Friſijs interemptus eſt. Mortuo tamen Friderico creatus fuit in Italia Romanorū Rex Conradus IV. qui obiit 1254. Maij 24. cum regnaſſet an. 3. menſ. 5. d. 10.

Mortuo Guillelmo fuit interregnum annorum 2. & amplius.

Richardus Cornubiæ princeps, & Regis Angliæ frater electus eſt ab aliquibus in Regem Romanorum anno 1257. & in Imperatorem anno 1258. Ianuarij die 6. Aliqui tamen Electores delegerunt die 31. Martij. *Alphonſum Caſtella Regem* Aſtronomiæ deditum, ſed hic ſolo titulo contentus, non diſceſſit ex Hiſpania, quo titulo potitus eſt, vſq; ad Rodulphi electionem per annos 15. menſ. 6. d. 12. Richardus autem poſt annos 6. contemptus à Germanis, fugit in Angliam; & interim vacauit Imperium, Alphonſo illius curam negligente, donec iuſſu Gregorij X. Summiſ Pontificis indictis comitijs, electus eſt Rodolphus, Ottocaro Rege Bohemiæ Imperium delatum ſuperbè aſpernante.

Rodolphus Habſburgi Comes in Alſatia, & Ottocari Reg. Bohem. Curiz Magiſter electus fuit Francofurti, anno 1273. Octob. 12. & Aquilgrani coronatus, victoq; & occiſo Ottocaro, qui rebellarat anno 1278. ipſe tandem Gernerſcheymi prope Spinam mortuus eſt annorum 73. anno 1291. Septembris die 30. cum imperaſſet annos 17. menſ. 11. d. 19.

Adolphus Naſſauius Comes electus anno 1292. Ianuarij 7. & Aquilgrani coronatus, Alberto Duce Aſtriæ, & filio Rodulphi contentente ſibi debere Imperium; quare Electores, rapacitatem, & crudelitatem Adolphi exoſi, eum in ordinem redegerunt, & Albertum elegerunt, qui in prælio prope Vuormatiam Adolphum interemit anno 1298. Iulij 14. cum imperaſſet annos ſerè 6.

Albertus Aſtriæ Dux, Rodulphi filius, ſublato Adolpho, Imperio potitus eſt, & anno 1299. Iul. 27. confirmatus Francofurti, coronatusq; Aquilgrani an. 1301. Deinde à Ioanne fratris ſui filio trucidatus eſt anno 1308. kal. Maij cum imperaſſet ſolus annos 9. menſ. 9. d. 15. ſucceſſit interregnum menſ. 6. d. 25.

Henricus VII. Lutzemburgi Dux electus eſt Francofurti anno 1308. Nouembris 24. licet alij ponant Kal. Nou. deinde Piſis extinctus eſt anno 1313. Auguſti 24. cum imperaſſet annos 4. menſ. 9. ſequutum eſt interregnum anni 1. menſ. 1. d. 24.

Fridericus III. Pulcher, Aſtriæ Dux Alberti Imperij filius electus eſt anno 1314. Octob. 18. Francofurti, & Bonnæ coronatus; ſed non ab omnibus Electoribus, aliqui enim elegerunt eodè die *Ludouicum Bauariæ Ducem;* & Aquilgrani coronarunt: hinc bello ciuili orto, victus Fridericus captusq; anno 1323. poſtea dyſenteria obiit anno 1330. die 13. Ianuarij.

Ludouicus V. Bauarus ſolus imperare cœpit ab anno 1330. Ianuar. 13. qui exautoratus à Pontificibus, & deſiſtus ab Electoribus eſt, ac tandem in venatu contra vrſum præcipitatus ex equo periit Octob. 11. anno 1347. anno à priſtina electione 33.

Carolus IV. Lutzemburgenſis fil. Io. Regis Bohemiæ inter alios contra Ludouicum Bauarum anno 1346. Iulij 11. electus cœpit ſolus imperare anno 1347. Octob. 11. & coronatus eſt Romæ anno 1355. die Paſchatis 5. Apr. anno autem 1376. redemptis ingenti pecunia ſuffragijs Septemuirorum Vuinceslaum filium creauit Regem Romanorum annoq; 1378. obiit Nou. 29. imperauerat poſt Ludouicum an. 31. menſ. 1. d. 20. Gnantherus contra Carolum electus anno 1349. obiit menſ. 6. Kal. Aug.

Vuenceslaus Iners annor. 17. ſucceſſit patri anno 1378. Nou. 29. & anno 1400. imperio deturbatus eſt ab Electoribus Aug. 20. propter inertiam, cum imperaſſet ſerè annos 22. deinde ex ira in apoplexiam incidens, & paralyſi per 18. dies laborans miſerè obiit anno 1418.

Fridericus IV. Bruauiſicenſis anno 1400. contra Vuenceſ-

laum electus die 20. Auguſti paulo poſt obiit, & in eius locum ſubrogatus Robertus.

Robertus Bauariæ Dux, & Comes Palatinus Rheni anno 1400. deieſto iam Vuenceslao electus eſt Septembris die 10. obiitq; inſperato Oppenheimi Kal. Iunij anni 1410. cum imperaſſet an. 9. menſ. 8. d. 21. ſucceſſit interregnum menſ. 3. d. 19.

Idochus Morauiz Marchio, electus anno 1410. Septemb. 20. obiit anno 1411. Martij 20. poſt 6. menſium Imperium.

Sigismundus Hungariæ Rex Caroli IV. filius Venceslai frater electus fuit Imperator anno 1411. menſe Martio, coronatus ab Eugenio anno 1422. obiit annorum 70. anno 1437. die 9. Decemb. imperauit an. 26. menſ. 8.

Albertus II. Aſtriæ Archidux, Hungariæ, & Bohemiæ Rex Sigismundiq; gener electus fuit communibus ſuffragijs anno 1438. Kalendis Ianuarij, ſed heu optimus Princeps ex peponum eſu ad ſedandam ſitim, dyſenteria extinctus eſt anno 1439. Sept. 26. imperauit an. 1. menſ. 8. dies 26.

Fridericus V. Aſtriæ Dux Herneſti filius electus fuit anno 1440. kal. Ianuarij, obiitq; languore ſtomachi, & ſolutione alui Linzj anno 1493. Auguſti 19. cum Imperaſſet annos 53. menſ. 7. d. 19.

Maximilianus Aſtriacus. qui anno 1486. Febr. 16. creatus fuerat Romanorum Rex, mortuo Friderico V. patre anno 1493. Aug. 19. ſucceſſit in Imperio, ventriſq; profluuiio obiit annorum 63. anno 1519. Ianuarij d. 12. cum imperaſſet an. 25. menſ. 4. d. 25. interregnum fuit menſium 5. d. 16.

CAROLVS V. Maximiliani Nepos filius Philippi Archiducis Aſtriæ, & Ioannæ Ferdinandi, & Iſabellæ filiz natus eſt anno 1500. die S. Matthiæ ſacro, ideſt 24. Februarij hora 3. min. 49. poſt mediam noctem præcedentem; Dumque eſſet Rex Hiſpaniæ, ac Sicilia, verſareturq; in Hiſpania fuit communibus Suffragijs electus in Imperatorem anno 1519. Iun. 28. & anno 1520. coronatus Aquilgrani. Anno verò 1555. abdicauit ſe Regnis Bruzellis die 25. Octobris, relictis Philippo filio Regnis hæreditarijs, & anno 1557. Februario incluſit ſe cœnobio Hieronymianorum D. Iuſti Toletanæ Diocæſis, ac tandem ibi obiit anno 1558. nocte antecedenti diem 21. Septembris, peruigilio S. Matthæi, cum vixiſſet annos 58. menſ. 6. d. 25. Imperaſſet vſque ad abdicationem an. 36. menſ. 2. d. 23. omnino 39. 2. 23.

Ferdinandus Aſtriæ Archidux Caroli V. frater, Rex Bohemiæ, & Hungariæ anno 1531. creatus Rex Romanorum poſt abdicationem Caroli, imperare cœpit iuſſu ipſius, & anno 1558. à Septemuiris creatus eſt Imperator Martij 18. obiitq; ex tabe catarrhoſa Viennæ Aſtriæ anno 1564. Iulij 25. cum natus eſſet anno 1503. Maij 10. vixiſſet an. 61. menſ. 2. d. 16. imperaſſet partim loco Caroli, partim per ſe annos 8. menſ. 8. d. 1. ab electione autem ſui an. 6. menſ. 4. d. 8.

Maximilianus II. Ferdinandi Imperatoris filius anno 1562. Nouembri Francofurti electus in Romanorum Regem, & anno 1563. Poſſonij Hungariæ Rex, anno 1564. Iul. 25. mortuo parenti ſucceſſit in Imperio; tandem anno 1576. die 12. Octobris ante meridiem viuere deſijt, cum vixiſſet annos 48. menſ. 2. d. 12. quippe natus anno 1527. kal. Aug. hora 12. poſt merid. imperaſſet an. 12. menſ. 2. d. 18.

Rodolphus II. filius Maximiliani II. & Mariæ filiz Caroli V. anno 1576. die 12. Octobris ſucceſſit patri in Imperio, quippe antea Ratiſponenſibus comitijs à patre, & Electoribus designatus ſucceſſor; anno deinde 1612. Ianuarij die 20. obiit, cum natus eſſet Viennæ anno 1552. Iulij 18. vixiſſet annos 59. menſ. 6. d. 3. imperaſſet an. 35. menſ. 3. d. 9.

Matthias Maximiliani II. filius, Rodulphi frater, Hungariæ, & Bohemiæ Rex natus anno 1556. ſucceſſit fratri in Imperio anno 1612. Iun. 24. obiitq; anno 1619. Martij 20. cum vixiſſet annos 62. imperaſſet an. 6. menſ. 8. d. 26. deceſſit ſine liberis.

Ferdinandus II. Rex Hungariæ, & Bohemiæ ſucceſſit in Imperio anno 1619. electus Francofurti Aug. 28. obiitq; anno 1637. Febr. 14. ſuccedente die 15. annorum 59. cum imperaſſet annos 17. menſ. 5. dieſq; 17.

Ferdinandus III. natus est anno 1608. Jul. 12. hora 2. min. 46. post merid. successit Ferdinando patri, electus antea Rex Romanorum, obiit ex dolore stomachi anno 1657. die 2. Aprilis feria 2. Paschatis, imperavit annos 20. mens. 1. d. 15. vixit annos 48, mens. 8. d. 21. successit ei filius Leopoldus.

CAPVT XVI.

De Indictionibus.

CONCLUSIO XVI.

Licet Indictiones ad signanda tempora quidam referant à Cesaris, Augusti, aut Hadriani tempore; Indictionum tamen communiter usitatarum exordium fuit Anno Epochæ Christi CCCXII. eiusque dies 24. Septembris quo Constantinus Magnus Maxentium extinxit, loquendo de Indictionibus Imperatorum in Occidente; in Oriente autem apud Constantinopolitanos à Kalendis Septembris eiusdem Anni CCCXII, Pontificia autem olim cum Imperatoribus postea à die 25. Decembris, vel à Kalendis Ianuarij computari sunt solita.

TRactant de Indictionibus Bedas de natura rer. cap. 48. Onuphrius l. 2. Comm. in Fastos ad annum V.C. MLXIV. Io. Lucidus de die Pas. Christi c. 7. Gyraldus de annis pag. 32. Beroaldus lib. 4. Chron. c. 4. Iacob. Kristmannus de Connexione annor. pag. 432. Ioseph Scaliger lib. 5. de emend. tempor. pag. 501. Vhbo Emmius lib. 3. Rerum Chronolog. pag. 79. & l. 5. pag. 109. Pancirolus in varijs lectionibus l. 2. c. 242. Baronius tomo 3. ad annum 312. Franciscus Hotomanus in Comment. de verbis luris, verbo Indictio. Petavius l. 11. de doctrina temporum c. 39. & 40. Georgius Heruartus c. 239. Nouæ Chronologiæ, Keplerus in Tab. Rodolphinis pag. 38. & Philbelmus Langius lib. 1. de Annis Christi cap. 8.

1 Dixi autem in Conclusionem Ad signanda tempora, quia nemo paulo cruditor in historia quibat, quia multo ante Constantinum Magnum fuerint in vsu Indictiones, quatenus significant intimationem, vel edictum de penitendo tributo, aut relaxando veteri tributo, per cōdonationem, aut largitionem quandam factā ab Imperatoribus celebrantibus Quinquennalia, aut Decennalia, aut Vicennalia, idest Imperij sui annum Quintum, Decimū, aut Vice simum; idcirco enim Indictio dicitur à Græcis non raro *ἐπιτίμησις*, idest distributio, seu largitio. Atconius Pedianus in IV. Verriam ait: *Omne genus penitiationis in hoc capite positum est, Canonis, Oblationis, Indictionis;* Bedas quoque de natura rerum cap. 47. inquit. *Quidam autem putant, quia quandam in Republica post consum quinto anno peractum, vrbs Roma lustrabatur, ad indicium ternæ lustrationis, & census Indictiones esse conditas.* Plinius inter alias Traiani laudes in Panegyrico hanc ponit: *Nec nouis indictionibus pressi ad tributa deficiunt.* Sed quando significat certam annorum computationem ab Epochā aliqua initam dicitur à Græcis *Ἰνδύκτος*, & *Ἰνδύκτιον*, quod vocabulum putide Constantinus Porphyrogenus, & Cedrenus deriuant ab *Ἰνδύκτιον*, nempe ab Actio promontorio, quia ab Actiaca victoria putant Indictiones per Augustum institutas.

2 Qui ad Cæsarem Augustum Indictionum institutum referunt sunt Fasti Siculi, seu Chronicon Alexandrinum, Maximus Monachus in computo, Georgius Monachus ibidem, Constantinus Porphyrogen. &c. & Cedrenus; Dionysius Exiguus. Nam Chronicon Alexandrinum ad Consulatum Lepidi, & Planci habet. *A primo Anno C. Iulij Cesaris, & præcedentium Consulū Lepidi, & Planci, duodecimaque mensis Artemisij Antiocheni sua tempora nume-*

rant. Indictiones autem computari ceperunt à prima die Mensis Gorpiei, respondet autem Artemisius Maio, & Gorpieus Septembri. Sed præter alios errores huius Chronici à Petauio lib. 11. c. 39. notatos ille manifestissimus est, quod Consulibus Lepido, & Planco, nempe anno ante Epocham Christi 42. consignat annum præcedentem anno primo C. Iulij Cesaris, qui tamen biennio ante occisus fuerat, sed pro Iulio Cæsare voluit intelligere Octavianum Augustum, qui nomen Cesaris assumpserat. Aut potius in hoc errauit, quod anno primo C. Iulij Cesaris nempe ante Christi Epocham 46. Lepidus fuerat Consul, & huius Consulatum primum cum secundo confundit. At Maximus, & Georgius Monachi in Computo affirmant; *Anno Mundi 5460. expletum fuisse secundum Augusti Annum, & inisse tertium, quo & Indictionem ab eo decretam esse.* Porro annum Mundi 5460. ex regulis Maximij Monachi incœpisse ab Autumno anni 34. ante Epocham Christi ostendit Petauius lib. 9. de doctrina temporum cap. 3. Et sanè methodus inueniendi Indictiones, vsitatus à Chronologis non repugnat, si ex retrorahantur ante Constantinum; nam anno præcedente Epocham Christi ponunt Indictionem tertiam, vsq; ad Septembrem, vel Septembris diem 24. inde enim inire Indictionem IV. Ergo sursum retrocedendo Indictio prima cœpit à Septembri anni 34. ante Epocham Christi. At falsum est annum illum fuisse Augusti secundum completum, & initum tertium, vt patet ex dictis c. 7. Si verò iuxta Constantinum Porphyrogenitum, & Cedrenum deriuēs indictiones ab Actiaca Victoria, nempe ab anno ante Christum 31. cadet prima non tertia Indictio in annum præcedentem Epochæ Christi, quod est contra methodum vsitam. Dionysius Exiguus affirmat Indictiones ab Augusto Cæsare institutas esse Olympiadis CXCIV. anno primo Septembri, & Christum natum Indictione tertia expleta iamque inchoata, & currente quarta, quod & Bedas putat, Si posset ostendi Censum totius Orbis institutum fuisse illo anno ab Augusto videri posset verisimilis hæc opinio; nam Olympias CXCIV. cœpit ab æstate anni 4. ante Epocham Christi; sed de Censu sæpius ab Augusto indicto alibi disputandum est. Interim videri potest Petauius l. 11. c. 40. & l. 12. c. 8. contra Heruartum deriuantem Indictiones ab anno Epochæ Christi 16. quo Patres quidam putarunt initum fuisse vltimum Censum à Quirino.

3 His dimissis Langius l. 1. c. 8. postquam docuit, iam inde ab Augusti temporibus solitos esse Imperatores celebrare Imperij sui quinquennia, & decennia, & vicennia (qua de re infra) adducit ex Anonymo Olympiadum supputatore ad annum 1. Olympiadis CCXXIV. hæc verba. *Hadrianus Romam veniens, remisit ea, quæ debita erant tam Imperatoris, quam publicæ Romanorum fisco, sexdecim annorum tempus constituens, à quo, & ad quod hæc debeant fieri.* Fuit autem ille Annus, ex dictis lib. 3. de Olympiadiibus annus Epochæ Christi 117, qui fuit primus Hadriani, vt ostensum est c. 9. Addantur iam ex communi Methodo anni 3. annis Epochæ Christi 117. sunt 120. quibus diuisis per 15. restat quotus 8. absque fractione; ergo anno illo absolutus est Cyclus annorum 15. & à Septembri incœpit primus annus Cycli noui, quem ab inclusis terminis supputator Olympiadum appellauit *sexdecim annorum tempus.* Quo fundamento putat Langius institutorem primum Indictionum, & Cycli huius quinquennialis fuisse Hadrianū, & Constantinum earum instauratorem potius quam institutorem, licet quoad diem 24. Septembris authorem agnoscat Constantinum, ob victum eo die Maxentium.

4 At Iacobus Kristmannus post Comm. in Alphraganum, agens de connexionione annorum pag. mihi 432. & Ioseph Scaliger lib. 5. emend. temp. à p. 501. Auctorem Indictionum agnoscunt Constantinum Magnum ab anno Epochæ Christi 312. eiusque die 24. Septembris, non quod illo die Maxentium vicerit, sed quia eo die Constantinus Quinquennialia dedit, & anno 327. vt habet Scaliger, vel 28. vt Kristmannus, dedit vicennalia, à quinquennialibus autem ad vicennalia sunt anni 15. qui constituunt Cyclum Indictionum, sed nullum antiquum testem proferunt, qui asseruerit anno illo 312. Constantinum dedisse quinquennialia, nedum dedisse 24. Septembris. Nam de Vicennialibus in Chronico Eusebij è regione anni III. Olympiadis CCLXVI. scriptum est in fine Chronici. *Vicennalia Constantini Nicomedia acta, & sequenti anno Roma edita; & in Calliodori*

fiolari Fastis sub Consulibus Ianuario, & Iusto, idem repetitur sic. His Cos. vicennalia Constantini Nicomediae acta, & sequenti anno Romae edita. Sed error est librarium in Eusebianis lineis, quem Cassiodorus secutus est incaute, nam Idatius in Fastis ait Vicennalia Constantini Romae edita esse, ipso Constantino 7. & Constantio Cesare Consulibus Aera 364. ergo anno Christi 326. Immo ipse Eusebius lib. 3. de vita Constantini cap. 14. & 15. refert Vicennalia in Oriente celebrata à Constantino statim post absolutam Nicenam Synodum, & Patres omnes Synodi ab eo exceptos conuiuio, ac muneribus amplissimis, quae confirmari etiam possunt ex Socrate lib. 1. c. 16. & Sozomeno l. 1. c. 25. At certum est Concilium Nicenum absolutum esse anno vulgari Epochae Christi 325. nempe Consulibus Paulino, & Iuliano, ut suo loco probabitur lib. 9. & interim satis constat ex literis eiusdem Concilij datis ad S. Syluestrum Sum. Pontif. pro confirmatione, quae obsignatae sunt viij. Kal. Iul. Paulino, & Iuliano Summis Cos. Ergo Indictiones communiter usurpatae ab Imperatoribus, & Chronologis, cum inaeantur à Septembri anni Christi 312 non sunt institutae Vicennialibus Constantini, ita vt tunc primus annus nouae Indictionis coeperit; anno enim 321. indictio fuit xij. vsq; ad Septembrem, à cuius vel Kalendis, vel 24. die coepit Indictio xiv. iuxta communem regulam.

6 Onuphrius Panuinius l. 2. Com. in Fastos ad annum V. C. 1064. & apud eum P. Octauius Pantagathus; Vbbo Eramius l. 5. rerum Chronologicar. C. ult. Franciscus Hotomanus in Commentario de verbis Iuris, verbo *Indictio*, & quoad Constantinianas Indictiones ipsemet Langius censent, Indictiones institutas vel initas anno Epochae Christi Eusebiano 313. sed Dionysiano, & Communi 312. & die 24. Septembris à Constantino Magno; eo quod illo die Maxentium vicerit; licet Vbbo ab eo die nouam aeram ortum esse, aut renouasse illam putet, quae Antiochiae Syriacae pridem visitata erat. Hotomani autem verba sunt haec: *Indictiones tributa sunt, quae non personis, sed praedij indicuntur* L. Iulianus 13. §. 5. D. de act. empt. & pass. C. de annon. & trib. l. 10. *Hinc Indictiones (vt videtur) appellatae sunt, ex quibus annorum ratio constituta cepta est, Constantino Imperante, anno Christi CCCXIII. ante diem VIII. Kal. Octob. qua die victus Maxentius, Religioque Christiana in libertatem vindicata est. Ergo quasi à primordijs Christianae libertatis, Ni cani conuentus auctoritate institutum est, vt sublatis Olympiadibus annorum ratio, ab eo tempore iniretur: sic vt decimo quinto, quoque anno noua esset indictio; anni autem singuli cuiusque Indictionis computarentur.* At Onuphrius affirmat Epocham Indictionum initam quidem à die 24. Octobris anni Christi 313. (intellige Eusebiano, nam in Chronico ponit Dionysianum 312.) sed non tunc institutas, sed postea à Concilio Niceno, & substitutas pro Olympiadibus, quod partim & Zolimo, & Beda, partim ex Canone Concilij Niceni colligit; licet Canon talis apud nos non extet.

7 Quoad annum in quo Indictiones Constantinianae computari sunt coeptae Chronicon non Eusebij, vt habet Langius, sed Alexandrinum, seu Fasti siculi ad Annum IV. Olympiadis CCLXXII. Consulibus Constantino, & Licinio II. habet haec verba *Ἰνδίκτιον Κοσταντινιανὸν ἢ τῶνδ' ἀρχῆς*: *Indictionum Constantinianarum hinc sumitur initium*, At ille annus ex veris Fastis est Christi 312. Marcellinus Comes in Chronico sic incipit: *Indictione vij. Ausonio, & Olybrio Consulibus. Theodosius &c. Imperator creatus est xiv. Kal. Februarij.* Annus hic ex Fastis est Christi 379. in cuius Ianuario currebat indictio cepta à praecedente Septembri anni 378. ergo anno 372. fuerat indictio 1. & demptis annis 60. idest quatuor Cyclis indictionum remanet annus Christi 312. pro Initio Indictionum. Quo tenore procedit Marcellinus vsque ad finem Chronici, & eundem annum 312. supponunt Indictiones notatae in Actis Concilij Chalcedonensis, aliorumque Conciliorum, ex Chronico Alexandrino, & Theophane, & in Codice Theodosiano passim. Extat Verone Epitaphium S. Valentis Episcopi, in quo sic. *Recessit sub VIII. kal. Augusti post Consulatum Lampadij, & Orestis Indict. IX.* Annus erat Christi 531. cui ex regula, communi congruit indictio 9. Praeterea lib. 12. Epistolarum S. Gregorij extat priuilegium Cœnobio S. Medardi Sueffionensi concessum, & signatum hac Clausula. *Datum vij. Cal. Lunij anno ab Incarnatione Domini DXCIII. Indict.*

undecima. Et in diplomatae Caroli Magni pro fundatione Episcop. Brementis, quod recitat Vbbo l. 3. pag. 79. habetur. *Data 11. idib. Iulij, anno Dominicae Incarnationis DCCCLXXXIX. Indict. xij.* & in testamento eiusdem apud Eginarthum: *Anno Incarnationis Domini nostri Iesu Christi DCCCXI. anno regni Caroli in Francia XLIII. & in Italia XXXVI. Imperij autem XI. Indictione IV.* & in Epitaphio eiusdem apud eundem: *Decessit anno Domini DCCCXIV. Indict. VII. die V. Kal. Febr.* Addit alia diplomata Vbbo, Imperatorum Ludouici, Caroli Crassi, Arnulphi, Ottonis I. & III. Conradi II. & Henrici III. annis Domini, & Indictionib. signata; in quibus omnibus supponitur Indictionum initium computatum ab anno Domini 312. Vnde orta est trita illa regula non solum apud Chronologos, sed etiam apud Iuriconsultos, vt patet ex Vocabulario Iuris verbo *Indictio*, videlicet Indictionem haberi; si annis Christi datis addas 3. & summam diuidas per 15. si enim nulla fractio supersit illo anno absolutus est Cyclus indictionis, seu currit Indict. 15. vsque ad Septembrem, inde autem incipit annus primus Indictionis nouae: at, si supersit fractio, numerator fractionis dabit Indictionem currentem illo anno, vsque ad Septembrem quam regulam Gyraldus conciuus meus hoc disticho complexus est.

Si tribus adiunctis Domini diuiseris annos,

Ter tibi per quinos indictio certa patebit.

8 Quod spectat ad mensum & diem, Constantinianam Indictionem in Occidente, seu apud Latinos iniri à die 24. Septembris fatentur omnes initio huius capitis nominati, scribit enim S. Ambrosius Epistola 83. ad Episcopos Emiliae: *Indictio enim Septembri mense incipit, & Bedas lib. de ratione temporum cap. 46. Incipiunt Indictiones ab viij. Cal. Octobris, ibidemque terminantur.* Causam dici huius electi siue à Constantino siue à Concilio Niceno fuisse victoriam Constantini eo die reportatam de Maxentio censet P. Octauius Pantagathus, Onuphrius, Vbbo Emmius, Hotomanus, & Langius locis iam supra recensitis. Fundamentum eorum est quia anno illo 312. Domini Constantinus nihil adeo insigne, & nouae Epochae nota dignum gessit, praeter illud quod Romam à Maxentij tyrannide liberauit: loco enim haec à Maxentio in foro Romano defixae, sub qua bona ciuium in exilium pulsores venundabantur; Constantinus Crucem, à cuius signo vicerat, crexit cum inscriptione hac: *SALVTARI HOC SIGNO TANQVAM VERAE FORTITVDINIS ARGVMENTO, VRBEM VESTRAM, IVGO TYRANNI, EREPTAM, LIBERAVI S. P. Q. R. AVCTORITATI, PRISTINAE, DIGNITATIOVE RESTITVI.* Nihil ergo veritimilius est, quam ideo Indictiones à die viij. kal. Octob. initas, quia eo die Maxentium vicerat: praetertim cum nulla alia ratio possit adduci, & huic nihil repugnet: Quoposito sequitur Maxentium iniuisse imperium suum, seu tyrannidem die 25. Septembris anno Christi 306. Panegyristes enim in Panegyrico dicto ipsi Constantino, post debellatum Maxentium, inquit *Sed diuina mens, & ipsius Urbis aeterna maiestas, nefario homini eripere consilium, vt ex inueterato illo torpore, & saedissimis latebris subito prorumperet, & consumpto per desidia sexennio, ipsum diem natalis sui ultima sua cade signaret, ne septennarium numerum sacrum, & religiosum inchoando violaret.* Quia nempe si superuixisset vsque ad diem 25. Septembris, inchoasset septimum Imperij annum Maxentius. Hanc tamen coniecturam de victo Maxentio die 24. Septembris, licet validissimam Baronius eleuare conatur tomo 3. ad annum 312. pag. 89. quia Constantinus post Victoriam Maxentij non diu moratus est Romae, dicente Nazario in panegyrico Constantini: *Quidquid mali sexennio toto dominatio feralis inuexerat, bimestris ferè cura sanauit:* constat autem ex Constantini rescripto l. 1. C. de Cenfib. lib. 11. eum magnam partem Ianuarij Romae egisse; Ergo inquit Baronius: *planè à nece Maxentij duos menses enumerando, quibus, & pars Ianuarij mensis includatur, necesse est affirmare, ipsa hyeme, nempe saltem post dimidium Nouembris Mensis, Constantinum de nece Maxentij triumphasse:* At pace tanti viri ego nullam necessitatem affirmationis huius video, potuit enim Constantinus bimestri circiter spatio puta Octobri, & Nouembri toto sanare mala quibus Maxentius Romanos ciues vexauerat; & deinde manere Romae vsq; ad aliquot dies alia ordinando ad bonum commune, & stabiliendo imperium suum

antequam in Germaniam contra rebelles proficisceretur, Sed vrget Baronius alijs ex eodem Nazarij verbis illis; *Pari studio missum eiusdem Tyranni ad permulcendam Africanam caput, vt quam maxime viuis affligerat, laceratus expleret, & nondum satis tempestiuo mari, efflarunt tamen nauigantibus felices anra, & fluctus secundi; beatissimamque victoriam ipsa etiam elementa iuuerunt.* Sed neque hinc conficitur fuisse tunc hyemem, vt putat Baronius, quia, vt docui lib. 10, Geographiæ Reformatæ cap. 14. ex *Vegetio* l. 5, c. 9. *Rhodiginolib.* 14. *antiq. lect.* c. 9. *Brisonio ad L. Quoties C. de naufragijs, & L. Ciuil. C. de Officio Rector, Prouinc.* Navigatio securâ censebatur à 6. Kal. Iunias, ad 18. Kal. Octobris, inde autem ad 3. Id. Nouembris suspecta, & non satis tempestiua, præsertim in Autumnali Æquinoctio, quod eo tempore incidebat in diem circiter 24. Septembris, ideoque Crescentius in *Nautica Mediterranea* lib. 3, ait nauigationem à die 20. Maij ad 24. Septembris, esse tutam, inde verò minus tutam. Cum ergo caput Maxentij missum sit post 24. Septembris in Africam, rectè dixit Nazarius missum mari non tempestiuo, nec tamen hinc sequitur fuisse hyemem, aut prouectum Nouembrem.

9 Quoniam vero Constantinopolitani. annos suos numerare consueuerant à kalendis Septembris, non mirum si Indictiones Constantinianas computabant à Kalendis Septembris. quo sensu Paulus Diaconus l. 2. c. 25. dicit; *Alboinus igitur Liguriam introiens Indictione ingrediente tertia, tertio Nonas Septembris & c. Mediolanum ingressus est,* Kalendis enim Septembris cœperat Indictio 3. anno Christi 539. quando Alboinus intrauit in Liguriam, & inde tertio die Mediolanum ingressus est; sed ante hunc annum id vtilitatum fuisse contra Scaligerum docet Petauius l. 11. c. 40. ex *L. ult. Tit. XXI. lib. X. Cod. Iustin.* vbi Anastasius Imperator totum Septembrè nouæ Indictioni eximit: & ex Actis Concilij Chalcedonenis Act. 9. post Consulatum Zenonis, & Postumiani die V. kal. Maias Indict. 1. Annus erat Chri-

sti 448. quo currebat Indictio I. & tamen eodem anno in Actione X. Kalendis Septembris iam dicitur II. Indictio. Id ipsum testatur Cedrenus de anno 16. Iustiniani dicens, prima die Septembris fuisse iam Indictionem 6. Proinde Imperatores Orientis, & Ecclesia Constantinopolitana Indictiones ab anno quidem 312. Christi, sed à Kal. Septembris numerabant. Licet autem Iustinianus iusserit apponi in instrumentis Indictiones à Septembri putatas, idq; seruarit ipse S. Gregorius in Epistolis suis, postea tamen visum est Pontificibus indictiones inire vel à die 25. Decembris, vel à Kalendis Ianuarij subsequentis, vt constat ex stylo Curiz, seu Palatij Apostolici, fatenturq; Scaliger, Petauius, Langius, & alij communiter; ideoq; cauendum est ne tempora Indictionum confundantur. Nam exempli gratia si aliquid factum legas Constantinopoli in Græco Historico Indictione X. idq; factum sit die 15. Septembris; id iuxta Indictiones Cæsareas Latinorum erit factum currente adhuc Indictione nona, nedum iuxta Indictiones Pontificis; At si factum sit post 24. Septembris, sed ante Natalem Domini, vel kal. Ianuarias subsequentes, spectabit quidè ad Indictionem X. iuxta Indictiones Græcorum, & Latinorum Imperatorias, sed ad Indictionem 9. iuxta Pontificias. An autem Antiocheni numerauerint Indictiones à Kalendis Maij, vt ex literis Patriarchæ Antiocheni contendit Scaliger, dubitat Petauius, quia Chronicon Alexandrinum potius indicat eos à prima die Gorpici mensis, idest Septembris numerasse. Placet concludere hoc caput lege in Nouella Constitutione, quæ apud Græcos est 47. anno 11. Imperij Iustiniani post Consulatum Belisarij, nempe anno Christi 537. die 9. Kal.

Iulij, qua Iustinianus præcipit; *In omnibus instrumentis in primis pone annum Imperatoris, postea Consules, tertio loca Indictionum, & inde Menses, ac Diem.*

LIBER QUINTVS

DE ANNIS REGVM

ASIÆ, ET ÆGYPTI

ANTIQVORVM,

Cum Epocha CHRISTI Nectendis.

CAPVT I.

De Annis Sinensium, seu Serum cum Epocha CHRISTI connectendis.

CONCLUSIO I.

Ex illa parte Chronologia Sinensium, quam ipsi habent pro verissima, Regnum eorum incipit ab Anno ante Epocham CHRISTI Bismillesimo nongentesimo quinquagesimo secundo. Durauitq; à Foio, vsque ad Tamingam Tartarorum familiam, non sine aliqua interruptione per Tartaros Sinam inuadentes, quadraginta sex ferè seculis. Sed tanta antiquitas sustineri non potest, saluo interuallo, quod Sacra Scriptura vulgata editio una cum Cyri, & Olympiadum annis, inter Diluuium Noeticum CHRISTVMq; suppeditat, nisi eadem editio cum LXX. Interpretum textu ita concilietur, ut horum numeri aequè veri sint sub diuersa ratione, ac numeri annorum in Vulgata editione, aut Anni Sinensium antiquitus breuiores duodecimesibus fuisse admittantur.

VT de assertis in Conclusionem melius iudicari possit, proponam statim compendium Chronologiae Sinensis ex Societatis nostrae Patribus nempe Nicolao Trigautio lib. 1. Expeditionis Christianae apud Sinas c. 5. & 10. Martino Martinio in Atlante Sinico, & Daniele Bartolo in Historia Soc. Iesu, parte 3. Asiae Italicè scripta, & inscripta *La Cina* paginis 56. 66. 543. 906. & 1094. Martinio quoque in hunc finem vsus est Isaac Vossius in Dissertatione de Mundi Aetate, cap. 11. At Scaligeri in his errores lib. 5. de emend. temporum pag. 366. imputandi alijs vnde ipse haurit.

Anni ante Christum.	
2952	<i>Foio I.</i> Rex Sinensium, seu fundator huius Dynastiae, regnavit annos 105.
2847	<i>Xinnungus</i> primus ex electis communi suffragio, regnavit annos 140.
2697	<i>Hoangtus</i> , occiso in pugna <i>Xinnungo</i> , electus, & ipse fuit; post eum tres alij successiue electi, & post hos <i>Iaus</i> , & deinde <i>Tuus</i> , qui regnarunt annos 500.
2391	<i>Iaus</i> sextus ex electis, anno regni 34. ex observationibus caelestibus iussit ordinari Calendarium Sinense nempe anno ante Christum 2358.
2358	
2207	<i>Tuus</i> septimus, & ultimus ex electis fundavit familiam <i>Haam</i> , in qua successione hereditaria duravit regnum annos 441.
1766	<i>Xangus</i> extincta familia <i>Haa</i> , fundavit <i>Xangam</i> , quae regnavit annos 644.
1122	<i>Cheua</i> familia post extinctam <i>Xangam</i> regnavit annos 876.
551	<i>Confutius</i> , seu <i>Cungfutius</i> sapientissimus Philosophus, & legislator Cinentium floruit.
392	<i>Ciam-Hoam</i> ex familia <i>Cheua</i> regnare coepit, & anno 34. regni sui <i>Comhuri</i> iussit Calendarium ab <i>Iao</i> olim ordinatum.
358	
346	<i>Cina</i> familia post <i>Chevam</i> extinctam, regnavit annos tantum 40.
236	<i>Xius</i> ex <i>Cina</i> familia amplificator regni, pulsus Tartaris, imperavit pacifice, & anno ante Christum 215. iussit construi muros illos memorabiles contra Tartaros intra quinquennium absolutos.
215	
206	<i>Hana</i> familia post <i>Cinam</i> extinctam, regnavit annos 470.
Anni post Christum.	
264	<i>Cyna</i> familia post extinctam <i>Hanam</i> coepit, regnavitq; annos 255.
419	<i>Cyna</i> familia extincta, <i>Vtaij</i> quinque scilicet Reges mutuis bellis regnum dilcerpentes, regnarunt simul annos 199.
618	<i>Tanga</i> familia extinctis <i>Vtais</i> coepit, regnavitq; annos tantum 10.
628	<i>Hentay</i> denuo Regnum diuisere inter se, regnaruntq; annos 305.
923	<i>Sungga</i> familia extinctis <i>Hentays</i> coepit, regnavitq; annos 355.

Mar-

Anni post
Christum.

1275	Marcus Paulus Venetus ingressus est Sinas, ut notat Martinus,
1278	Iuena Tartarorum familia extincta <i>Sunga</i> , occupauit Sinam annos 90.
1368	Ta <i>Iminga</i> Sinensium familia, pulsus Tartaris, cœpit, regnauitq; annos 276. eius fundator fuit <i>Hungus</i> Tartarorum expulso.
1406	Ta <i>icungus</i> Nepos Hungui imperabat florente apud Tartaros <i>Tamerlane</i> , qui tamen obierat anno 1402.
1573	<i>Vanlius</i> ex <i>Taiminga</i> familia cœpit regnare, regnauitq; vsque ad annum 1620. ei succedit <i>Taitangus</i> quadrimestris Imperator, & huic <i>Thienkius</i> , qui obiit anno 1627. & huic <i>Zungchinus</i> anno 1628. iam inito.
1628	<i>Sungchinus</i> ex familia <i>Taiminga</i> incepit, & ab hoc primo eius anno computatur Epocha kalendarij Sinensis reformati à Patribus Soc. Iesu, eius iussu esto ea reformatio mandata Patribus <i>Adamo Sual</i> , <i>Sabatino de Vrsis</i> , & <i>Iacobo Raudensi</i> , non sit absoluta nisi anno 1638.
1638	
1644	Ta <i>icinga</i> Tartarorum familia <i>Taimingis</i> ex 12. de 15. Prouincijs Sinensis Imperij pulsus, imperare cœpit in Sina, & nunc etiam imperat anno hoc 1664.

2. Iam ex iisdem Auctoribus, qui ex literis, & relationibus nostrorum in eo Regno versantium suas historias deduxerunt, constat Sinenses suam Chronologiam in duas partes diuidere, vnam fabulosam, & incertorum temporum; alteram Historicam, quam habent pro verissima, præsertim quod iam dudum nõ cuius licuerit historias, annalesue conscribere, sed deputatis tantum à Magistratu; ne autem in summa annorum dubium vllum relinqueretur statuerunt, vt tempora per annos Imperatorum numerarentur, vltimi anni menses, ac dies pro vno integro anno computando, qui non pertinent ad successorem; ita vt si vnus Imperator regnet annos 25. & dies insuper paucos, puta 10. eiq; alter succedens regnet reliquos anni illius dies, & deinde annum vnum integrum, & menses 11. prior dicatur regnasse annos 26. posterior. 2. tantum; spectata igitur parte illa Annalium, quam 120. libris comprehensam legere sustinuit P. Trigautius, affirmavit ab Anno Domini 1612. contineri in illis res gestas annorum amplius, quam quater mille. *Faius* enim primus fundator huius Dynastiz fuit anno ante Christum 2952. Primus autem ex communi suffragio electis *Ximungus* imperare cœpit anno 2847. ante Christum; Demum P. Sabatinus de Vrsis, vnus ex illis, cui à Rege mandata est correctio Kalendarij Sinensis, reperit in obseruationibus factis sub *Iao* Rege duas Stellas Fixas cum locis earum in Cœlo notatis prope puncta Solstitialia, & Equinoctialia, quibus collatis cum loco, quem habebant Anno Domini 1612. & spectato annuo Fixarum progressu, collegit ab ea obseruatione fluxisse annos duodecimes Solares 3970. demptisq; annis Domini 1612. factas esse anno 2358. ante Christum, Non audet tamen approbare pro certa illam historiã ob reuerentiã erga S. Scripturæ Vulgatam editionem, & quia in illis annalibus quædam fabulosa continentur; cuiusmodi est sub eodem Rege *Iao* Sole per 10. dies hærente, immotoq; in eodem cœli loco, mundum propemodum conflagrasse; cum tamen Iosue 10. dicatur: *stetit itaq; Sol in medio cœli, & non festinavit occumbere spatio vnus diei. Non fuit antea, nec postea tam longa dies.* Sed neque idem Pater, aut alij ex nostris ausi sunt reprobare Sinensium Chronologiam, quam videbant ab ipsis haberi pro indubitata, & à fabulosis temporibus expurgata, quod sanè prudenter factum est, ne vnquam nobis obijcere possent *Demetrium*, *Eupolemum*, *Alexandrum Polyhiorem*, & *Iulium Africanum*, tanti inter nostros Chronologos æstimatum, cum tamen Chaldaici Regni initia repetat iam inde ab anno 2401. ante Christum, vt cap. sequenti videbimus, quod tamen cum annis post Diluuium Noeticum ex Vulgata deductis stare non potest. Hactenus pro prior parte Conclusionis.

3. Pro posteriore autem parte Conclusionis supponendum hoc loco est Lectori (neque enim omnia simul probare licet Chronologis) maximum interuallum temporis, quod aliqua cum probabilitate ex Vulgata editione textus Hebraici, & annis Nabuchi, & Cyri colligi possit à fine Diluuij Noetici vsque ad Natiuitatem Christi, non excedere annos 2793. si nimirum inserto *Cainan* correctaq; Vulgata, & ortu *Abrahæ* ad annum 130. *Tharæ* promoti, numeremus à Diluuiio ad ortum *Abrahæ* annos 382. hinc ad *Exodum* 720. hinc ad initium templi fundati à *Salomone* annos 592. hinc ad initium *Cyri* 540. hinc ad Christum 559. pluri enim summam colligunt multo annis 2793. minorem. Ergo spectata editione Vulgata & initio *Cyri*, de quo ex Olympiadis annis, & ex eclipsibus suo loco adducendis certissimi sumus, non potest admitti *Foius* annis 2952. & *Ximungus* 2847. ante Christum regnasse, imò nec *Hoangtus* 2697. cum à fine diluuij, vsque ad dispersionem filiorum ac nepotum *Noe* sub *Phaleg*. intercesserint anni multo plures quàm centum. Neque enim admittere possumus Regnum hoc fundatum fuisse ante Diluuium. Licet enim S. Augustinus, & cum eo *Genebrardus* l. 1. Chron. & *Spondanus* dicant *Cainum* in Orientali plaga speciem quãdam regni instituisse, tamen antediluiam omnes Dynastiz obrutæ sunt *Diluuio*, quod vniuersale fuisse apertissime testatur Sacer textus, contra quem audacter nimis, & imperitè *Isaac Vossius* cap. 12. dissert. de Mundi ætate non dubitauit asserere, illud fuisse vniuersale relictum tantum, ad orbem terræ inhabitatum, idest ad permodicam *Asiz* partem nondum dispersis hominibus, nec debuisse puniri *Diluuio* alias partes, vbi nulli erant homines, nedum peccatores, nec tantam molem aquarum de cœlo, aut abyssis euocandam, nec multiplicanda miracula sine necessitate. Sed nonne æquale aut maius miraculum fuisset cohibere molem illam aquarum, quæ 15. cubitis excessit altissimos quoque montes, ne naturali fluxu ad æquilibrium se sphæricè expanderet? Deinde aues Cœli, & multæ ferè terrestres longè vltra *Asiam* quoq; potuere propagari, & vbiuis terrarum erant reptilia aliqua, & insecta, & de his omnibus *Genesis* 7. asseritur. *Vniuersi homines, & cuncta, in quibus spiraculum vita est in terra, mortua sunt &c.* quæ ibi lege, & antea dictum erat: *Operitiq; sunt omnes montes excessi sub vniuerso Cælo, non dixit vniuersæ terræ ne id restingeretur ad habitata terram, sed sub vniuerso Cælo, nisi & hic præfractè dicas Sermonem esse de Cælo, sub quo habitabant homines.* Postremò licet *Genesis* 10. & 11. post Diluuium dicatur à filijs, & nepotibus *Noe* diuisas fuisse regiones pro diuersitate linguarum id tamen intelligi potest de secunda propagatione generis humani per tres *Noe* filios instaurati, sed non proinde negat *Sacra Scriptura*, ante Diluuium propagatos fuisse homines insigniter super terram, cum de Patriarchis illis dicat crebro *Scriptura* *Genuitque filios, & filias*, & cap. 6. cumq; cepissent homines multiplicari super terram, quod nulla necessitate restringendum est ad solam *Mesopotamiam*, & *Syriam*. At quia omnia, hæc interrupta sunt Diluuiio, & tamen Sinensium Chronologia computat prædictos annos tanquam continuatos, & successione non interrupta traditos à maioribus, non possumus hos referre ad tempus ante Diluuium. Sed neque debemus gratis, & contra calculum P. Sabatini, de quo supra, fingere annos antiquos Sinensium breuiiores fuisse duodecimes tribus. Quamquam enim dici possit annos duodecimes tribus à *Iao* Kalendarij institutore introductos, qui non excessit annos 2931. ante Christum, ideoq; posterior fuit Diluuiio, antea vero annos fuisse trimestres, aut quadrimestres, hoc tamen gratis dictum non facile admiserint Sinenses.

4. At si admitti possint anni à LXX. Interpretibus numerati, & doceri cos non repugnare absolute numero vulgatæ editionis, tunc talia esse potest antiquitas Sinensium, *Chaldæorum*q; & *Ægyptiorum*, etiam in annis duodecimes tribus: nam minimum interuallum à Diluuiio ad Christum est, vt suo loco patebit, annorum 3043. hoc pacto. A Diluuiio ad ortum *Abrahæ* nati 70. *Tharæ* anno, anni 1072. hinc ad *Exodum* 505. hinc ad *Salomonici* Templi fundamenta 480. hinc ad *Cyrum* 427. hinc ad Christum 559. summa est annorum 3043. quæ *Foi* tempus 2952. superat annis 91. Maximum tamen interuallum est annorum 3543. & mediocre 3293. excedens *Foi* initium annis 341. quibus post diluuium

luuium inire potuit. Maximum vero interuallum ex LXX. Interpr. & Cyri initio esse potest sic. A Diluuiio ad Abraham natum anno 130. Thare, anni 1132. hinc ad Exodum 720. hinc ad Templum 592. hinc ad Cyrum 540. hinc ad Christum 559. summa est 3543. interquam, & minimam 3048. media est, vt dixi 3293. annorum. Vide tamen, quæ de Phaleg dicemus lib.6. c.4.

CAPVT II.

De Chaldaeorum, Babyloniorum, & Assyriorum Annis, cum Epocha CHRISTI connectendis.

CONCLUSIO II.

Chaldaeorum Regum, seu Dynastiarum antiquitas inter probabiles maxima est annorum ante CHRISTUM 2786. incipiendo ab Euechoo; sed annorum 2346. incipiendo à Belo, quem male confundunt quidam cum Nemrode, Assyriorum vero annorum 2292. incipiendo à Nino, qui Assur, seu Assyria Regnum Babylonicum à patre adinunctum stabiluit, adificata Ninive. Duratio verò usq; ad Sardanapali interitum, seu annum 863. ante Epocham Christi à Nini tantum initio computata, fuit annorum 1430. sed à Belo 1484. & ab Euechoo 1922. Est, hac quæ de Euechoo dicuntur, non possint probabiliter coherere cum Annis post Diluuium ex Hebraica editione, & Vulgata S. Scriptura deductis, sed solum cum deductis ex LXX. Interpretum editione.

Supponendum primò est Nemrodum filiù Chus, nepotemq; Chami fuisse primum Regem Babylonis ex Genesis 10. vbi dicitur. Filij autem Cham, Chus, & Mesraim &c. Porro Chus genuit Nemrod, ipse cepit esse potens in terra &c. Fuit autem principium Regni eius Babylon, & Arach, & Achad, & Chalanne in terra Sennaar. De terra illa egressus est Assur, & adificauit Niniuem, & plateas Ciuitatis. Et à veriu 22. narratur Phaleg, quintus à Sem natus ex Heber, ita dictus, quod in diebus eius diuisa sit terra. Cap. autem 11. narratur constructio Ciuitatis, & turris à confusione linguarum nominata Babel, & quidem in terra Sennaar ante dispersionem filiorum Noe super faciem terræ. Ex quibus simul consideratis constat Nemrodum primum fuisse Regem, aut Tyrannum, qui post diluuium fundauit Regnum, & quidem Babylonis, cœperitq; ædificare urbem illam, & turrim; & ita S. Io. Chyloftomus homil. 29. in Genes. S. Hieronymus in traditionib. Hebraicis, S. Epiphanius in Panario, S. Augustinus lib. 16. de Ciuit. c. 4. & l. 18. c. 2. Rupertus l. 4. in Genesim c. 43. Iosephus l. 1. antiq. c. 4. & 6. Chronicon Alexandrinum, Abulensis, Caietanus, Oleaster, Del Rio, & Pererius in cap. 10. Genes. Bellarminus, & Gordonus in suis Chronolog: Salius ad Annum Mundi 1932. Quò facit illud Orosij lib. 2. c. 6. Babyloniæ à Nemrode gigante fundatam, à Nino, vel Semiramide reparatam multi prodiderunt.

2 Supponendum secundò Belum, qui Babylonicæ ciuitatis cœptæ olim à Nemrode, sed ob terrorem à Deo incussum deserta, diuq; derelictæ ruinas instaurauit, & penè totam de nouo construxit, non sine causa dictum fuisse primum Babylonis, & Regni illius fundatorem ab Ethnicis Scriptoribus Herodoto, Beroto apud Iosephum lib. 1. contra Ap. Quartia lib. 5. dicente: Semiramis eam condiderat, vel, vt pleriq; crediderit Belus, & Dorotheo Sidonienli poeta veterè apud Iulium Firmicum canente.

Vrbis Babylon vetus à Tyrio, quæ condita Belo est. Vbi confundit Belum antiquissimum, cum recentiore, Babylon enim multo antiquior est Tyro. Quod autem Ctesias, & ex eo Diodorus, Strabo, Trogius, Mela, Solinus, Babylonis structuram Semiramidi tribuunt, intelligendum est de reparatione iuxta Orosium supra, vel Ammianù Marcellinum lib. 23. dicentem; Babylon, cuius Mænia bitumine Semiramis struxit, arcem enim antiquissimam Rex condidit Belus. Qua ratione postea Nabuchodonosor apud Danielem 4. gloriatur. Nonne hæc est Babylon illa magna, quam ego adificauit? quia, vt ait Berotus apud Iosephum supra, & lib. 10. antiq. cap. 1. pomœria eius dilatauit, & Abydenus apud Eusebium lib. 9. præpar. Fama est Babyloniæ mœnibus cinctam à Belo, quæ cum tempus abolerisset, noua mœnia struxisse Nabuchodonosorem. Vbi nota Belum non fuisse primum fundatorem Babylonis, sed eam postea mœnibus cinxisse, & tamen ibi Eusebius c. 4. cum Alexandro Polyhistor, S. Hieronymus in c. 2. Osee, Bellarminus, & Gordonus in Chronol. Pererius l. 15. in Genes. Scaliger in fragmentis Eusebij, Spondanus, Salius ad annu mundi 1931. num. 55. Tirinus in Chron. Sacro c. 33. & Bochartus lib. 4. Geogr. Sacræ c. 12. confundunt Belum cum Nemrode primitiuo fundatore arcis Babylonicæ. Sed profectò illis subscribere non possumus, quia, vt infra docebimus, Belus non nisi annis 2346. præcessit CHRISTI ortum, at Foius, primus Rex Sinesium fuit annis 2952. ante Christum, & tamen non fuit antiquior Nemrode, quem Sacra Scriptura primum inter Reges nominat, & qui vtique non fundauit Babyloniæ nisi tempore Phalegi quinti, aut quarti à Sem, cum Nemrod nepos Chami aliquot annis ante Phalaleg ortus sit. Præterea non est credibile Nemrodum, aut alium de posteris eius, cum à Deo in ipso molimine turris Babel, & fundatione arcis disturbatus esset tanto prodigio confusionis linguarum, ausos esse profectò, ac resumere structuram illius, quamdiu durauit memoria, & terror ille apud ipsos; & frustra conatus esset Deus tunc temporis impedire illam insanam substructionem iuxta illa verba. Ceperuntq; hoc facere, nec desissent à cogitationibus suis, donec opere eas compleant. Venite igitur, descendamus &c. Aliam igitur Regni sedem quæsiuit Nemrod, nec nisi post aliquot secula Belus Babylonis rudimenta instaurauit, murisq; cinxit, postquam etiam Dynastia Chaldaeorum anno 2786. ante Christum, & Aegyptiorum anno 2466. vt postea discemus, cœperat ante ortum Abrahami.

3 De terra tamen Sennaar, & forte de stirpe Nemrod egressus est Assur, idest Rex ille, qui aut fundauit, aut occupauit Regnum Assyriorum, nempe aut Belus, aut filius Beli, illudq; adiunxit Regno Babylonicum, & adificauit Niniuem, in qua non secus, ac Babylone alternatim fuit Regni sedes. Belum enim fuisse primum Assyriorum Regem censent Seruius in illud Virgilij: Qua Belus & omnes à Belo soliti, Eusebius Ado, & Marianus Scotus in Chron. S. Augustini 16. Ciu. c. 17. Beda de 6. ætatibus, Hugo in cap. 10. Genesis, nempe ante Niniuem fundatam, vel, amplificatam, ea enim fundata, & amplificata plateis, vt loquitur Scriptura Ninus ibi primus Rex Assyriorum fuit, vt censent Tertullianus de pallio c. 2. Africanus in Thesaurò temporum, Diodorus lib. 3. Iustinus l. 1. & S. Hieronymus in c. 2. Osee dicens. Primum omni Asia regnasse Ninum Beli filium, omnes, & Græcè, & Barbara narrant historia; Porro ex errore illo, quo Belus idem, ac Nemrod creditus est, & ex eo, quod Ninus primus Assyriorum Rex fuit, quidam Ninum cum Nemrode confuderunt, vt Gerardus Mercator, & Langius lib. 2. de annis Christi cap. 5. tandem verba illa; De terra illa egressus est Assur veru potuisse sic. De terra illa egressus est in Assur ille, qui Niniuem adificauit, & Assur esse nomen non personæ, sed loci, existimat Bochartus supra.

4 Vtiam ad Tempora initialia Regni Chaldaici, Babylonicæ, & Assyrij deueniamus, suppono inter fabulas, & figmenta omni verisimilitudine, nedum veritate carentia, reiiciendas esse illas insanas annorum Myriadas, quibus Chaldaei ad iactantiam antiquitatis, & retundendam Græcorum item iactantiam, gloriabantur, se mortalium vetustissimos: esto enim Cicero lib. 1. de Diuinatione dicar. An contemnamus etiam Babylones, & eos qui ex Caucasu Cæli sidera seruantes, numeris, & motibus stellarum cursus persequuntur? condemnemus etiam, aut Stultitiam, aut Vanitatis,

tatis, qui quadraginta annorum millia, ut ipsi dicunt, monumentis comprehensa continent? Diodorus tamen l. 2, fide hæc indigna iudicavit dicens. De multitudine però annorum referentibus Chaldæis, vix facile quisquam crediderit: enumerant eam quadraginta, & septuaginta tria millia annorum ad Alexandri expeditionem in Babyloniam ab eo tempore, quo primum apud eos astra observari ceperunt. Longè magis sobrius fuit ille Sacerdos Ægyptius, ex quo Alexander Magnus in Epistola ad matrem Olympiadem scripsit. Regnum Assyriorum quinque annorum millia excessisse, ut refert S. Augustinus l. 12. de Ciuit. c. 10. frustra enim Panodorus, & Anianus apud Georgium Syncellum Annos illos in dies resolvere conatus est, Langius verò l. 1. de Annis Christi c. 17. partim in dies, partim in annos voluntaria, & gratuita fictione; cui enim prudenti persuadeas Chaldæos pro Annis dies habuisse, & statim ad annos duodecimeures transisse? Hos igitur dimittamus.

¶ Prima igitur antiquitatis Chaldaicæ summa probabilis est, quam Callisthenes consobrinus, & discipulus Ari-

stotelis, dum Babylone cum Alexandro Magno versaretur, didicit à Beroto Chaldæo, de qua Simplicius comm. 46. in 2. de Cælo sic scribit. Nondum enim observationes illæ cælestes, quas Aristotelis rogatu Callisthenes Babylone misit, in Græciam peruenerant, quas quidem annorum fuisse mille nongentorum trium annorum auctor est Porphyrius ad Alexandri Macedonis, vsque tempora seruatæ. Ostendimus autem libro 3.c.4. nu.6. Babylonem occupatam ab Alexandro Magno anno ante Epocham Christi 330. quibus addendo annos obseruationum 1903. confurgit earum initium ad annum 2233. ante Christum, quare si Regni quoq; Chaldaici initium paulo ante inceperit non est improbable; Assumimus enim, quod alias fusius docebimus, interualum annorum à Diluuiio ad Christum, salua etiam Vulgata editione S. Scripturæ maximum, ex probabilibus esse annorum 2793. Minimum autem 2263. & mediocrè 2528. cuius. & interuallorum quoq; ex versione LXX. Interpretum partiales summulas placet hic in conspectu dare, ut alijs quoq; quæstionibus deseruiant,

Pro Interuallo à Diluuiio Noe ad CHRISTVM.		Ex Vulgata.	Ex LXX.
Maximo.	A Diluuiio ad Abrahæ natiuitatem	382	1132
	A Natiu. Abrahæ ad Exodum	720	720
	Ab Exodo ad fund. Templi Salomonis	592	592
	A Templi fund. ad Cyri initium	540	540
	A Cyri initio ad Christum	559	559
Maximi summa		2793	3543
Minimo.	A Diluuiio ad Abrahæ natiuitatem	292	1072
	A Natiuit. Abrahæ ad Exodum	505	505
	Ab Exodo ad fund. Templi Salomonici	480	480
	A fundam. Templi ad Cyri initium	427	427
	A Cyri initio ad Christum	559	559
Minimi summa		2263	3043
Ergo mediocris summa		2528	3293

6 Modò videndum est, an Anni Regum Chaldæorum, B abylonis, & Assyriorum, quos habet Iulius Africanus in T thesauro temporum intra interuallum à Diluuiio ad Chri-

stum possint consistere: sunt autem infra scripti, quibus adiecimus Annos ante Christum, supposito Sardanapali fine in ante Christum 863.

Reges Chaldæi, & Assyrij.	Regni		Assyro Babylonici Reges.	Regni		
	Duratio Anni	Initium ante Chr.		Duratio Anni	Initium ante Chr.	
Chaldæi.	1 Euechous	6 m. 8	2786	16 Sparthæus	42	1793
	2 Comasbolus	7 m. 6	2780	17 Ascataides	38	1751
	3 Porus	39	2772	18 Amyntes	45	1713
	4 Necubenes	43	2737	19 Belochus II.	25	1668
	5 Abius	48	2694	20 Balatores	30	1643
	6 Oncballus	40	2684	21 Iamprides	30	1613
	7 Chinzirus	45	2606	22 Sofares	20	1583
Arabes.	8 Mardocentes	45	2561	23 Lampraes	30	1563
	9	40	2516	24 Panyas	45	1533
	10 Sismordacus	28	2476	25 Sofarmus	42	1488
	11 Nadius	37	2448	26 Mithræus	27	1446
	12 Parannus	40	2411	27 Teutamus	32	1419
	13 Nabonnadus	45	2371	28 Teutæus	44	1387
Summa	440 m. 2		29 Arabelus	42	1343	
Assyro Babylonici.	1 Belus	55	2346	30 Chalaus	45	1301
	2 Ninus eius filius	52	2292	31 Anabus	38	1256
	3 Semiramis	42	2240	32 Babius	37	1218
	4 Nynias Sames	38	2198	33 Thinzus	30	1181
	5 Arius	30	2160	34 Dercylas	40	1151
	6 Atalius	40	2130	35 Eupachmes	38	1111
	7 Xerxes	30	2090	36 Laothenes	45	1073
	8 Armamithres	38	2060	37 Pyrtiades	30	1028
	9 Belochus	35	2022	38 Ephraëtæus	21	998
	10 Balzus	52	1987	39 Ephacheres	52	977
	11 Sethos Altadas	32	1935	40 Actacarnes	42	925
	12 Mamythus	30	1903	41 Sardanapalus	20	883
	13 Alchalius	38	1873			
	14 Sphærus	22	1845			
	15 Mamylos	30	1813			
			Summa	1484		
			Finis huius Imperij		863	

7 Eusebius tamen in Chronico, non solum non agnoscit 13. Reges Chaldaeorum ante Belum, sed ut duos Astronomiae quasi fundatores Abrahamum, & Belum, aut Ninum in idem proximè tempus conferret, & Teutanem in belli Troiani tempus, quattuor Reges Assyrios ab Africano nominatos supprimit, nempe *Arabelum, Chalaum, Anabum, & Babium*, & Belo dat annos 65. Sofarmo 19. tantum: cum tamen Iulio Africano tanquam præcipuo suæ Chronologiae fundamentum passim nitatur; ob idque reprehensus sit acriter à Georgio Sycello, & à Scaligero. Salianus quoque; tomo 2. ad Annum Mundi 2803. & tomo 3. ad annu 2921. nō miratur Eusebium Atrianismo infectum, infidelè quoque; fuisse in referendis Africani numeris, sed tamen ne ex Africani numeris initiu Regni Chaldaici ascendat ultra Diluuij Noetici finem, Eusebium sequendum hic putat, quod ex eadem causa censet Petauius l.9. c. 12. præsertim cum Eusebius haberet alios Auctores, quos posset sequi; Licet enim Africanus à Belo ad Sardanapali interitū numeret ann. 1484. & Reges 41. Assyriorum tamen Imperium plures alij multo breuius posuerunt, & pauciores Reges. Et sanè omisso Herodoto, qui annos tantum 520. numerat à Beli initio, Annos 1295. Orosius lib. 2. c. 3. & lib. 1. c. 12. Lipsius in notis ad Velleium, & Spondanus in Annalibus veteris testamenti; Annos autem 1300. Clemens Alex. 1. Strom. item 300. circiter, aut 305. Eusebius in Chron. S. Augustinus l. 12. de Ciuit. c. 10. & l. 18. c. 21. Salianus ad Annos Mundi 1931. & 3235. Petauius lib. 9. c. 13. Tirinus in Chronico Sacro c. 33. Annos verò 1360. Cteltias apud Diodorum Siculum lib. 2. & Georgius Syncellus, Trogus, & Iustinus; ipse autem Diodorus l. 2. ait: *Assyriorum Imperium, quod à Nino ad trigessimam vsque progeniem ultra mille, & quadringentos annos steterat, à Medis euersum est*; Ergo addito Belo proximè consentit cum Africano, qui in Thesaurorum temporum ponit annos 1484. Quod enim Velleius lib. 1. ait. *Imperium Asiaticum ab Assyrijs, qui id obtinuerant annis mille septingentis, translatum ad Medos*. Corrigitur à Lipsio, sed forte Velleius incipit à Mardocente Arabo, de quo Africanus; inde enim numerando sunt anni 1699. & rotunde 1700. Errant autem, qui ex Trogo, & Iustino numerant annos 1300. à Belo: Iustinus enim lib. 1. ne Beli quidem meminit, sed cum dixisset: *Primus omnium Nini Rex Assyriorum*, postea subdit: *Imperium Assyrii, qui postea Syri dicti sunt, mille trecentis annis tenuere*, ergo additis Beli 55. ex Africano, vel 65. ex Eusebio, fiunt 1355. vel 1365. vel medio modo 1360.

8 Nos in hac diffensione Africanum, & Diodorum utpotè maiores, & antiquitatis consultissimos præferendos. putamus (quoad Assyriorum Regnum) Eusebio, & eius sequacibus, nec sine necessitate deserendos; præsertim cum nulla reddatur causa, ob quam Eusebius quatuor illos Reges potius quàm alios ab Africano assertos amputarit, possetque; duratio Imperij Assyrii annorum 1484. consistere intra interuallum à Diluuiio ad Christum, saluis numeris Vulgatæ editionis, Annis enim 1484. addendo annos quos omnes à Cyro ad Christum ponunt 559. fiunt 2043. His si addamus intermedios Medorum annos ex Diodoro, & Cteltia 317. vel ex Eusebio 259. fiunt anni, vel 2360. vel 2502. quæ vtraque; summa cadit intra Mediocre interuallum 2528. nedu intra maximum 2793. ex Vulgata collectum ad finem numeri 5. Nos tamen capite 4. ostendemus Medorum annos ab Arbace quidem ad interitum Astyagis intercessisse non nisi annos 304. quos addentes anno 559. initioque; Cyri habemus annum 863. ante Christum, pro initio Medorum sub Arbace, & sine Assyriorum sub Sardanapalo, decem his addentes annos 1484. cadit initium Beli, & Regni Assyriorum in annum 2347. ante Christum, sed includendo terminos 2346. Observationum autem de quibus num. 5. fuit annus 2233.

9 Tandem verò si Beli initio, annisq; ante Christum 2346. addamus, annos 440. quos Africanus ponit, vsq; ad Euechoum, fuisse Chaldaicæ Dynastiæ initium anno 2786. ante Christum, quod ex positus ad finem num. 5. non excedit quidem maximum à Diluuiio ad Christum interuallum annorum 2793. saluis numeris vulgatæ editionis, sed annis 8. post diluuium cadit, quia tamen Dynastiæ, ac Regnorum diuisiones, & foundationes, non nisi post Phalegi ortum fuere annis centum, & amplius post Diluuium, & non debemus Chronologiam, ob hanc solam Epocham cogere ad

eligendum illud interuallum maximum, præsertim si aliunde probabilius sit interuallum aliquod medium circiter inter maximum, ac minimum; ideo sustineri nō potest Chaldaicæ Dynastiæ prædicta duratio, & antiquitas, ex Vulgatæ numeris, & nisi ad LXX. Interpretum numeros recurratur. Vide tamen, quæ de Phaleg tempore dicam lib. 6. cap. 4.

C A P V T III.

De Annis Regum Aegypti antiquorum ante Ptolemaeos, cum Epochâ Christi connectendis.

C O N C L V S I O III.

Et si valde incerta, & inconstans est apud Historicos Chronologia Regum, & Dynastiarum Aegypti, videtur tamen à Mene primo Rege incæpisse Anno ante Christi Epocham 2466. ex datis ab Eratosthene, & Africano, durasseq; vsq; ad Cambyssem annos 1941. At ex datis ab Eusebio, videtur incæpisse Anno 2007. ante Christum, & durasse vsq; ad Cambyssem Annos 1480. inde autem sub Persis, vsque ad Ptolemaeos Annos 202.

1 **Æ**gyptiorum iactantia de Antiquitate haud multo minor fuit, quàm Chaldaeorum; Reflex Herodotus lib. 2. audisse se ab eorum Sacerdotibus Menem fuisse primum eorum Regem, & addit: *post hunc recensebant è libro Sacerdotes nominatim alios trecentos, ac triginta tres reges, in quibus tot atatibus hominum decem, & octo fuissent Aethiopes, & vna mulier alienigena Nitocris nomine, mox horum postremu fuisse Moerin*. Omnibus his prætermis, Herodotus incipit aliorum res gestas narrare à Sesostris, & recenset ordinatim post eum Pheronem, Proteum sub belli Troiani initia regnantem, Rhampsimithum, Cheopem, & Chephrenem, quorum vtrique. dat singillatim annos 50. inde Mycerinum, Apychin, Anylin, & Setbon Vulcani Sacerdotem, quem Sennacherib Regis Arabum, & Assyriorum coæuum facit: post hunc 12. simul Reges diuulisse inter se Aegyptum simulq; regnasse, quos inter Psammitichum toti fere Aegypto dominatum esse annos 54. deinde Necum, eius filium per annos 17. & inde Psammis annos 6. inde Apriem annos 25. & lib. 3. Amasin annos 44. contra quem Cambyses Cyri filius expeditionem suscepit, & Psammenitum filium Amasis regnantem iam mentes 6. sed occasione Sethi, de quo supra, addit Herodotus lib. 2. *Ad hunc vsq; narrationis locum, & Aegyptij, & Sacerdotes referebant, demonstrantes à primo Rege, ad hunc Vulcani Sacerdotem progenies hominum fuisse trecentas quadraginta, & vnâ, & totidem interea Pontifices, totidemq; Reges. Trecentæ progenies equipollent annis decem millibus. Nam tres virorum progenies centum anni sunt: Vnde colligit vsque ad Sethum, & Sennacherib annos 10343. subiungitq; fragmenta de Sole bis occaso, vnde nunc oritur, & bis orto vbi nunc occidit, & de Dionysio, seu Baccho, quem Osirim vocant Aegyptij à quo vsque ad Amasim numerabant quindecim millia annorum. At si Proteus floruit sub initia Troiani belli raptumq; Helenæ, hoc est ex dictis libro 3. cap. 1. circa annu ante Christum 1194. Phero, & Sesostris floruerint intra annos 1200. & 1300. ante Christum.*

2 Diodorus Siculus lib. 1. sic. *Eorum nonnulli fabulantur, Deos primum, & Heroas in Aegypto paulo minus decem, & octomillia annorum regnasse, deorumq; postremum Orum, Isis Regno potitum: homines verò paulo vnius annorum quindena millia, vsq; ad centesimam, atq; octogesimam Olympiadem, quo tempore nos in Aegyptum transcendimus; nempe vsque ad annum 60. ante Christum. Postea subiungit. Primum post Deos in Aegyptum regnasse serunt Menam de huius progenie Reges 52. regnarunt annos 1040. post*

bos Busiris, & ab eo octo, quorum vltimus Busiris quoq; nominatur, qui Heliopolim, seu Thebas condidit post eum Vcherrus, qui Memphim condidit, inde duodecimus ab eo Myris, post hunc septimus Sesostris Regum Aegypti celeberrimus, qui Babylonem instauravit, eiusque filius iam Sesostris, post eum plures Reges nil memoria dignum gessere, deinde Amasis, deinde Aethiopes antea Rex Aethiopiae; & lib. 2. prosequitur alios, qui sunt Merides, seu Marus, & post quintam generationem Cetes qui, & Proseus, qui Iliaci belli tempore extitit, inde filius eius, & post eum 6. Reges ociosissimi, deinde Nileus, postea Chemmis, qui regnavit annis 50. inde frater eius Cophus qui 50. & filius Chebreus, qui 6. annos regnavit, hinc Mycerinus, seu Cherinus, hinc Bocchorus multis deinde exaltis seculis regnavit Aegyptiis Sabbacus nomine, genere Aethiops, quo secedente in Aethiopiae, post interregnum annorum 2. creati sunt decemviri, qui per annos 15. rexerunt Aegyptum, horum vltimus Psammetichus artes bellica virtute Aegypti regno potius est; deinde quarta post eum generatione Apries annos 22. & tandem Amasis, de quo concludit sic: Cum regnasset annos quinque, & quinquaginta mortuus est, quo tempore Cambyse Persarum Rex Aegyptum armis capit, circa tertium annum Olympiadis tertiae, ac sexagesimae. Videlicet circa annum 525. ante Christum. Patet igitur hinc statui non posse ne probabile quidem initium horum Regum, tum quia non constat de numero eorum, tum quia nescimus an, & quamdiu vsi sint annis mensuris, bimensuris, trimensuris, aut quadrimensuris, & quandonā uti ceperint duodecimensuris.

3 Isaacus Vossius in Dissert. de Mundi aetate c. 10. notat ex Manethone Nomarchias in Aegypto, demptis Alienigenis ibi regnantibus fuisse 12. videlicet Thinitarum, Memphitarum, Elephantinorum, Heracleopolitarum, Diospolitaram, Thebanorum, Diospolitaram Minorum, Xoitarum, Tanitarum, Bubastitarum, Saitarum, Medefiorum, & Sebennytarum, sed Manethonem eorum annos successiue posuisse, cum tamen aliqui simul eodem tempore in diversis locis regnarint. Postea ex Eratosthene Africano, & Syncello à Mene primo Rege Aegyptiorum ad Amantai finem numerat annos 1075. Amantai finem incidisse iuxta Africanum in annum 7. vel 8. Ahoi Iudicis Hebr. & Mundi 4000. qui est ipsi 1391. si quidem Annum Christi 1658. vult esse Mundi 7048. additis ergo 1075. ad 391. euaudit initium Menae ad Annum ante Christum 2466. Quia verò Diodoro supra, & Eusebio, finis huius Regni à Cambyse occupata cadit in annum 525. ante Christum, fuit hac ratione duratio eius annorum 1941.

4 Vuilhelmus Langius lib. 2. de Annis Christi c. 6. notat

	Herodoto.	Diodoro.	Africano.	Eusebio.	Scaligero.
Psammetichus.	54		54	44	44
Necos, seu Neco.	17		6	6	17
Psammetichus.	6		6	12	16
Apries, seu Vaphries.	25	22	19	30	25
Amasis.	44	55	44	42	44
Psammetichus.	m. 6		m. 6		
Summa	146 6		129 6	134	146

Tradit autem Herodotus Neconem anno Regni sui 6. pedestribus copiis vicisse Syros ad Magdolum, & anno 10. Regni sui victum esse à Nabuchodonosore, superuixisse tamen adhuc annos 6. integros. Priorem illam victoriam refert Sacra scriptura lib. 4. Regum cap. 23. & 2. Paralip. c. 35. de Iosia: In diebus eius ascendit Pharaon Necho Rex Aegypti, contra Regem Assyriorum, ad flumen Euphratem, & abijt Iosias Rex in occursum eius, & occisus est in Magdeddi, cum vidisset eum. Magdoli quoq; meminit Hieremias c. 46. occiso aut Iosia, Necho Hierosolymam grandi aere multavit, & Ioakim Regem constituit. Sed non videtur Apria (quem Hieremias c. 44. nominat Ephree) successisse immediatè Amasis, neque hic semper regnasse, sed potius praefectum fuisse à Nabuchodonosore tanquam Vicerem. Ezechiel enim cap. 29. vaticinatur sic. Dabo terram Aegypti in solitudines, gladio dissipatam à terra Syenes, vsque ad terminos Aethiopiae. Non pertransibit per eam pes

Mizraim Cami filium, nepotemq; Noe obtinuisse Aegyptum, & numeros annorum Regum Aegypti quos Manethon tradidit, Eusebium interpolasse, ut suo instituto scriuerent, ac discrepare à collectaneis Scaligeri, minusq; errare, qui cuiusq; Dynastiae annos collectos, quam qui singulorum Regum sectetur. Supponit deinde Cambysem Aegypti potitum anno periodi Iulianae 4189. idest ante Christum 525. Quia verò hinc Plutarchus docuit Annos Aegyptiorum prius mensuros, postea quadrimestres, & demum semestres fuisse; inde autem Manethon, quindecim Dynastias, quae alioquin continent annos Aegyptios 3417. aetimat annorum duodecimesurium 443. si priores anni 2917. sumantur pro mensuris, & 300. sequentes, pro quadrimestribus, & vltimi 200. pro semestribus, prodibunt anni duodecimesures 443. Hinc etiam factum esse ut Dynastiae tres solae nempe 16. 17. & 18. plures annos contineant apud Manethonem, quam quindecim Dynastiae praecedentes simul, eo quòd iam anni semestres essent. Indicat autem Manethon apud Iosephum lib. 1. contra Apionem, Israelitas ex Aegypto egresos ineunte Dynastia 18. & regnate in Aegypto Amose, seu Tethmose, & Pastores Phoenicios fuisse in Aegypto annos 511. nempe semestres, qui efficiunt annos Solares 250. Amosem autem regnasse 25. annos; Cum ergo hic sit Pharaon, qui mox egressis Israelitis perijt in mari rubro, sequitur eius initium fuisse anno 25. ante Exodum, quem ponit anno periodi Iulianae 3210. idest ante Christum 1504. ideoq; initium Amosis Dynastiae 18. anno ante Christum 1528. Reliquarum Dynastiarum praecedentium annos, simili artificio reducit ad 710. annos duodecimesures, qui additi anno 1528. efficiunt annum 2238. ante Christum, pro initio Dynastiarum Aegypti, vnde ad annum 525. quo Cambyse Persarum Regno Aegyptum adiunxit, sunt anni 1713. quibus duravit Regnum Aegyptiorum sub Aegyptiis Aethiopiisue Dynastiis. Qui totus discursus ingeniosus quidem est, sed haud ita certus, cum certo nō constet quando, & quamdiu vsi sint annis mensuris, quando quadrimestribus, quando semestribus, & quando tandem duodecimesuris. Praeterea Herodotus annos Aegyptiorum colligit ex generationibus, atq; tres generationes efficere annos centum, quod non est verum de annis mensuris, immo nec de semestribus.

5 Quod spectat ad Psammetichum eiusque successores, vsque ad Cambysem, iam vidimus non conuenire inter Herodotum, & Diodorum, sed neque consentit Manethon apud Africanum Eusebium, aut Scaligerum in calce Thesauri tempor. ut liquet ex sequenti synopsi; in qua regnauit.

hominis, neque pes iumenti gradietur in ea, & non habitabitur quadraginta annis &c. Post finem quadraginta annorum congregabo Aegyptum de populis, in quibus dispersi fuerunt &c. & erunt ibi in Regnum humile; quibus expensis Petaius lib. 10. de Doctrina temporum c. 17. ex eodem Ezechielis capite colligit expeditionem Nabuchodonosoris in Aegyptum susceptam anno circiter 30. regni eius, regnante Aprie, quem Nabuchodonosor regno, ac vita spoliavit anno ante Christum 576. & Aegyptum deuastavit, ita ut comparatiue ad pristinum statum saltem multis in locis solitudo videretur, relicto tamen praefecto Amasi, qui post 40. annos euaserit Rex, & post 4. annos à Cambyse occupata sit Aegyptus, sed de his melius iudicabitur, vbi de annis Nabuchodonosoris.

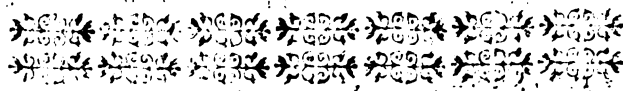
6 Nos ex Eusebij datis initia huius Regni sic inuestigauimus (non reprobantes tamen Eratosthenem, & Africanum, de quibus num 3. ait enim Eusebius in prioris Chronici

nici przfatione : Item apud Aegyptios ab etate Nini, & Semiramidis, quo tempore iam sexta decima Dynastia Thebei Aegyptijs imperabant, vsque ad XX. Dynastiam, & Thuorim, qui ab Homero Polybus vocatur, sub quo Troia capta est colliguntur etiam supradicti anni DCCCXXXIV. in Chronico autem ipso, seu Regum serie, toti Dynastiae xvj. dat annos 190. & Dynastiae Pastorum xvij. annos 103. & Dynastiae xvij. Diospolitarum annos 348. & Dynastiae xix. annos 94. vsque ad Thuoris finem, quarum summa item est annorum completorum 834. quarum Dynastiarum annos à xx. inclusiue, vsque ad 27. exclusiue, qua Cambyfes Cyri

filius Aegypto potitus est, numerat Eusebius annos 648. qui additi annis 834. faciunt annos 1482. & hi additi anno 3. Olympiadis 63. quo Eusebius, cum Diodoro vult Cambysem potitum Aegypto, idest annis 525. ante Christum, efficiunt annum ante Christum 2007. quo Dynastia Thebanorum in Aegypto coepit. Reliquas enim pro fabulosis habuit Eusebius; Ex quo tamen ne penitus Chronologos fraudemus Catalogo horum Regum qualicumq; exhibebimus annos, & Dynastiar. & Regum, paucis correctis, & primum Dynastiarum.

ÆGYPTI		REGNI		REGNI		REGNI	
Dynastæ ex Eusebio.	Duratio Anni.	Initium ant. Ch.	Reliqui ex Eusebio.	Duratio Ann.	Initium ant. Ch.	Ex Manethone apud Iosephum l. i. c. Apionem.	Duratio Anni
16 Thebzor.	190	2007	XXVII. Dynastia.	177	1172	Timaus.	
17 Pastorum.	103	1817.	Smendis.	26	995	Saltis.	19
18 Politanorum.	348	1714	Prusenses.	41	969	Bacon.	40
XIX.	194	1366	Nephercheres.	4	928	Apachnas.	36 7
XX.	177	1172	Ammenophis III.	9	924	Apochis.	61
XXI.	130	995	Ofochor.	6	915	Ianias.	50 1
XXII.	49	865	Spinaces.	9	909	Affis.	49 2
XXIII.	44	816	Prusenses II.	35	900	Pastores alij.	255
XXIV.	44	772	Sefoncoris.	21	865	Omnes simul	511
XXV.	44	728	Oforthon.	15	844		
XXVI.	159	684	Tachelosis.	13	829		
Summa	1482		Petubostis.	25	816	Thebzi.	
Reges Aegypti ex Eusebio.	Durat. Ann.	Initium ant. Ch.	Oforthon II.	9	791	Alispargmutosis cū filio Themosi eiecit Pastores deinde	
Thebai.	190	2007	Pfammus.	10	782	Themosis.	25 4
Pastores.	103	1817	Bochois.	44	772	Chebron.	13
Politani.	348	1714	Sebachon.	12	728	Amenophis.	20 7
Amasis.	24	1714	Sebicus.	12	716	Ameffes soror.	21 9
Chebron.	13	1690	Tarachus Aethiops	20	704	Mephes frater.	12 9
Anmenophis.	21	1677	Merres Aethiops.	12	684	Themosis.	9 8
Mephes.	12	1656	Stephinatis.	7	672	Amenophis.	30 10
Mithparmutosis.	26	1644	Nicpffus.	6	665	Orus.	36 5
Tuthinolis.	9	1618	Pfammeticus.	44	659	Acencheres filia	12 1
Amenoptes Pharao	18	1609	Nechao.	6	615	Rathotis frater.	9
Orus.	32	1592	Pfammas.	12	609	Acencheres.	12 5
Acencis.	12	1540	Vuaphres.	30	597	Acencheres alter.	12 3
Achoris.	9	1528	Anamasis.	42	567	Armais.	4 1
Cheneres.	16	1519	Cambyfes.	†	526	Armosis.	1 4
Accheres.	8	1503	At ex Herodoto.	Durat.	Initium	Armetefmiam.	66 2
Cherres.	15	1495	Pfammeticus.	54	671	Amenophis.	19 6
Danaus.	5	1480	Necos.	17	617	Sethosis, & eius frater Danaus.	
Aegyptus.	68	1475	Pfammas.	6	600		
Menophis.	40	1407	Apries.	25	594		
Zetus.	55	1367	Amasis.	44	569		
Ramfes.	66	1312	Pfammenitus.	m. 6	525		
Anmenophis II.	40	1246					
Anmenemes.	26	1200					
Thuoris.	13	1186					

Erant ergo, ait Iosephus Pastores in Aegypto annis 393. ante Danaum, qui migravit ad Argiuos.

CAPVT IV.

De Medorum Regum, & Assyriorum Sardanapali successorum Annis,
cum Epocha CHRISTI nectendis.

CONCLUSIO IV.

Medorum Regnum Anno ante CHRISTI Epocham 863, initum durauit ab Arbace, usque ad Astyagem à Cyro expulsam Annos CCCIV, sed usque ad mortem Astyagis Annos CCCXVII. Assyriorum autem Monarchia quidem defecit in Sardanapalo, non tamen omnino Regnum, cum post eum regnarint in Assyria, instaurata Ninive sex alij Reges in S. Scriptura nominati, & alij usque ad Cyaxaris ultimos Annos.

Cum Arbaces praefectus Medorum sollicitatis ad rebellionem alijs contra Sardanapalum, & praecipue Phul-Bel-Ocho Babyloniae praefecto, eum intra Ninuam ad tales angustias redegit ut post biennem obsidionem, ipse se intra ingentem pyram, cum suis diuitijs pellicibus, liberisq; combusserit, ut fufius narrat Diodorus lib. 2. Iustinus l. 1. qui *Arbactem* nominat pro Arbace, & Athenaeus l. 12. & Ninum, seu Ninuam deuastasset, Monarchiae Assyriorum perma-

gnam partem transtulit ad Medos, & primus Rex Medorum factus est anno ante Epoch. Christi 863. Vt docuimus cap. 2. non 876, ut male censuit Petauius, nec 819. ut Salianus, & alij; Vt autem id confirmemus, & reliquorum Regum Medorum annos rite ordinemus, proponendi sunt anni quibus regnarunt, tum ex Ctesia & Diodoro, & quoad Astyagem ex Herodoto, tum ex Chronico Eusebij, tum ex Georgio Monacho in Excerptis apud Petauium l. 9. de Doctrina temporum c. 34. & sunt huiusmodi.

Ex Ctesia, & Diodoro,	Anni Regni.	Incunt ante Christ.	Ex Eusebio.	Anni Regni.	Ex Georgio Monacho.	Anni Regni.
Arbaces.	28	863	Arbaces.	28	Arbaces.	28
Mandaucis.	50	836	Sofarmus.	30	Mandaucis.	20
Sofarmus.	30	786	Medius.	40	Sofarmus.	30
Artycas.	50	756	Cardiseas.	13	Artycas.	30
Cardiseas, qui & Arbianes.	22	706	Deioces.	54	Deioces.	32
Phroces, qui & Arsaeis.	40	684	Phraortes.	24	Aphradartes.	31
Phraortes, qui & Artynes.	22	644	Cyaxares.	32	Cyaxanes.	32
Cyaxares, qui & Astibaras.	40	622	Astyages.	38	Astyages ex Herodoto.	35
Astyages, qui & Spandus.	35	582				
Summa Astyagis mors	317	547	Summa	259		258

Astyages annos omittit Diodorus, & Georgius, sed suppletiunt ex Herodoto, utpote antiquiore, potius quam ex Eusebio, & ob eandem causam longè praefertendus est ipsi Ctesias, & Diodorus, ut quoad hoc bene censet Petauius supra, & Langius de Annis Christi l. 2. c. 9. & sanè infidus fuit in hoc Eusebius supprimens Mandaucem & nullo auctore adducto Chronologiam conturbans, sicut, et Scaliger Astyagi tribuens annos 40, contra expressum censum Herodoti: Vt proinde mirer Salianum & alios non auctos esse ab Eusebio discedere; Qui sanè quia Cyri initium omnes ponunt Olympiadis 55, anno primo, idest ante Christum 559. aut 560. putant; tunc Astyagem mortuum esse, idcirco addentes huic anno Eusebianam Medorum summam annorum 259. initium Regni Medorum statuunt anno ante Christum 818. aut 819. In quo dupliciter peccant, primum in praefertendo Eusebio, Ctesiae Diodoro, et Herodoto absque vlla necessitate, quod non peccat Petauius, deinde in confundenda prima inuasionem Cyri, qua persequutus est Astyagem, cum anno, quo Cyrus mortuus Astyage, pacificè possidere incepit Regnum Medorum, in quo peccat etiam Petauius, non tamen Langius.

Antequam verò Conclusionem totam probemus, differendum est de Eclipsi illa, quam Herodotus lib. 1. refert accidisse Cyaxare Medorum, & Halyatte Lydorum Rege; anno sexto belli à Cyaxare suscepti his verbis è Græco fideliter translatis; *Sexto anno collatis signis, quum aequo Marte certarent, inter praeliandum contigit, ut repente dies in noctem verteretur. Quam immutationem diei Thales Milesius Ionibus futuram praedixerat, hunc ipsum annum praeficiens, quo mutatio illa facta est; et iterum de Cyaxare, Astyagis patre; Hic est qui cum Lydis bellum gessit, quo tempore in ipsa pugna dies in noctem conuersus est. Eudemus apud Clementem Alexandrinum Herodotum allegans,*

addit id fuisse regnante Cyaxare *ἀπὸ τοῦ πρῶτου Ὀλυμπιάδα. Circa quinquagesimam Olympiadem; sed accuratius Plinius l. 2. c. 12. Primus omnium Thales Milesius, Olympiadis quadregesima octaua anno quarto, praedicto solis defectu, qui Halyatte rege factus est; Urbis condita CLXX. Urbis annus Varronianus 170. idest ex dictis l. 5. c. 2. Annus ante Christum 584. vel 585. Cleomedes l. 2. Cyclicae Theoriae c. 3. affirmat Eclipsim illam fuisse totalem in Hellesponto, sed Alexandriae digitorum 10. et Theon in Comment. Almagest. l. 6. c. 11. *Assumit Eclipsim in locis, quae sunt circa Hellespontum, in toto Sole accuratè factam, ut nihil de eo appareret in locis circumiacentibus.* Reuera tamen anno illo 584. Sardibus in Lydia, vbi praelium illud accidit, nulla totalis Eclipsis Solis interdiu contingere potuit saluis Canonibus Astronomicis, sed anno antecedenti nempe 585. ante Epocham Christi, quo Sole Apogeo, et Luna Perigea die 28. Maij hora prope Sardes 6. fere post meridiem Sol totus obscuratus est ad digitos 12. $\frac{1}{2}$. Lansbergius autem in Thesauro obseruationum Iunarium Classe 6. ex suis tabulis eam consignat anno 3. Olympiadis 48. & instante quarto, Annoq; Nabonassari 163. hoc est ex utroque Characterè, anno 585. ante Christum hora 6. 15. minut. Sardibus, & digitorum 12. $\frac{1}{2}$. die 13. Tybi idest Maij 28. sed & Petauius l. 8. c. 13. pag. 781. eandem ex Parisinis tabulis supputat anno 585. Maij 28. feria 3. hora 6. $\frac{1}{2}$. post merid. Sardibus, sed digitorum tantum 11. $\frac{1}{2}$. & nihilominus libro 10. c. 1. hanc deseruit, quia ex sua (sed falsa in hoc) Chronologia putat hunc fuisse 10. Astyagis, & mortuum iam fuisse Cyaxarem, & praeterea quia nimis prope vesperam accidit, cum praelia conseri soleant clara luce: quasi verò non saepe acciderit praelia usque ad finem die produci, & noctis interuentu dirimi. Eligit autem Eclipsim anni ante Christum 597. Olympiadisq; 45. quartum, & Urbis*

Vrbis 167. Iulij 9. hora in Cappadocia ad Halym fl. 5. 3. post mediam noctem & digitorum 9. 3. Quis verò hic non miretur virum alti iudicij tot notas Chronologicas descriuisse, & elegisse Eclipsim digitorum 9. 3. cum debuerit eligi, totalis, & Olympiadis 48. annus 4. vel currens, vel imminens? Nihil autem moramur alios, qui parum consideratis huius Eclipsis circumstantijs, vel suis aliorumue Chronologijs falsis iam obligati, ad alienos annos eam detorserunt, vt Caluistius qui ad annum 607. Iulij 30. cum tamen tunc Eclipsis Solis in Lydia vix fuerit 6. digitorum, & Capellus, qui ad annum 581. Maij 16. sed digitorum neutrum quidem. Prudentius itaque Buntingus, & cum eo Salius ad annum mundi 3469. qui est ipsi ante Christum 584. sed ante Epocham Christi 585. & Langius l. 2. de annis Christi c. 9. Herodoteam hanc, & Plinianam Eclipsim anno 585. ante Epocham Christi, & Iulianæ periodi 4129. consignarunt.

3 Iam verò Africanus apud Eusebium l. 10. de præparatione c. 3. adductis Diodoro, Thallo, Castore, Polybio, & Phlegonte affirmat Cyrum Perlis, ac Medis imperare, cœpisse Olympiade 55. cuius annus primus ex dictis lib. 3. c. 2. incœpit ab ætate anni ante Christum 560. & desijt anno 559. incidisse autem Cyri initium primum in annum illum Olympiadum exeuntem, atq; adeo in 559. docebimus ex Eclipsibus, annisq; Cyri vbi de Cyro; hinc ascendendo ad annum 585. quo accidit Eclipsis nuper examinata, sunt anni. 25. quibus detractis ab annis 35. quos Astyages regnavit, teste Herodoto, remanet annus 10. Astyagis, at illa Eclipsis asserente Herodoto, Eudemo, & Clemente Alexandrino, accidit viuo adhuc Cyaxare patre Astyagis, ergo Astyages non obiit anno 559. ante Christum, sed superuixit annis minimum 10. postea. Sed vt accuratissimè ex Herodoto colligit Langius; Cyaxares anno primo Regni sui Niniuem obsedit, sed ab obsidione retractus fuit ob Scytharum incurtionem in Asiam, quæ cœpit anno 2. Cyaxaris, durauitq; per annos 28. quibus Asiam infestauerunt, donec scilicet epulis lautissimis à Cyaxare inuitati, & inebriati, trucidati sunt. Post annos 3. idest 32. Regni Cyaxaris, commisso crudelissimo scelere Scythæ contra Cyaxarem, confugere ad Alyattem Lydorum Regem, quæ fuit occasio belli Cyaxaris cum Alyatte, quod annos quinque totos durauit, sexto autem anno, idest Cyaxaris 37. finitum est occasione Eclipsis, de qua num. 2. at Cyaxares ex Ctesia, & Diodoro regnavit annos 40. ergo cum Eclipsis illa acciderit anno 585. ante Christum, Cyaxaris mors incidit in annum 582. ante Christum, & inde incœpit Astyages, regnavitq; annos 35. ergo mortuus est anno ante Christum 547. expletis propemodum annis 35. postquam cum Cyro impius pugnatset. Quare licet primum initium Cyri quo inuasit Medos, fuerit anno 559. pacifici tamen Regni initium fuit anno 547. extincto Astyage; & de hoc intelligendus est Daniel cap. 13. concludens: *Et Rex Astyages appositus est ad patres suos, & suscepit Cyrus Perses Regnum eius; antea enim iam regnabat, cum idem Daniel c. 10. dixerit Anno tertio Cyri Regis Persarum.* Retrocedendo igitur, & anno 547. defuncti Astyagis addendo annos ex Herodoto, Ctesia, & Diodoro, 317. vel potius completos tantum 316. vt termini utriusque copulentur, cadit initium Regni Medorum in annum 863. ante Christum, à quo ad primum Cyri initium sunt anni 304. sed ad mortem Astyagis 317. durationis. Non repugnat autem nobis Herodotus lib. 1. dum ait Deiocem regnasse annos 53. nam principatum auspicatur ab eo tempore, quo aspirans ad tyrannidem electus est ab ipsis iudex controuersiarum, postea enim elegerunt eum in Regem, vt ex eodem Herodoto constat.

4 Narrat præterea Herodotus lib. 1. Deioce defuncto, Phraortem eius filium suscepisse Imperium, nec solo Imperio Medorum contentum, Perlas subegisse, atq; Asiam, Donec, inquit, ad Assyrios oppugnandos peruenit, eos videlicet Assyrios, qui Ninum incolebant, quodam omnium Monarchas, sed tunc à Socijs per defectionem desertos, alioquin per se bene habentes. *Aduersus hos expeditione sumpta Phraortes, secundo, ac vicissimo Regni sui anno, cum pleraq; exercitus parte perijt; post obitum eius Cyaxares filius, Deioces nepos successit.* Licet ergo extincto Sardanapalo Monarchia Assyriorum translata sit ad Medos, regnum tamen Assyriorum non penitus intercidit, vt quidam ex Ctesia, & Diodoro frustra contendunt, sed ex parte stetit, & instaurationem est.

Nam Arbaces ita Monarchiam Assyriorum occupauit, vt tamen Beleso Babylonem consensu Phulis concesserit citra tributum pensitationem, vt auctor est Diodorus, & Phuli Belocho (sic enim eum nominat Metasthenes Anni, dans ei annos 48. Regni) Niniuem, ac portionem Assyriæ Monarchiæ reliquerit, utpote inter præfectos Sardanapali Eminentissimo, qui regnare cœperit statim à morte Sardanapali anno proximo, vt Genebrardus, Samerius, Mercator, Functius, Codomanus, Bibliander, Phrygio, & cum illis Salius anno Mundi 3235. ac Tirinus in Chronico Sacro c. 33. esto Phulis initium Tornielius ad annum 4. Gordonus ad 9. post Sardanapalum differant, de hoc Sermo est 4. Regum c. 15. *Veniebat Phul Rex Assyriorum &c.* post eum autem regnavit Phul Assar eius filius, seu Teglat Phalasar ita nominatus 4. Regum c. 15. & 16. & post eum Salmanasar, de quo 4. Regum 17. & post eum Sennacherib, de quo 4. Regum c. 18. et 19. et post eum Assar Haddon, de quo eodem cap. 19. in fine, et post eum Nabuchodonosor eius gener, vel filius adoptiuus, et deinceps alij ignoti nominis. Annos horum ex Metasthene, et Iosepho Tirino, et aliqui digerunt vt in adiecto Laterculo. Quia verò Cyaxares, absoluto bello cum Lydis, iterum Niniuem obsedit, videtur ea durasse vsq; ad finem Regni Cyaxaris. Sed horum initia, et durationes ita ordinanda erunt, vt Ezechiz tempore regnarint Salmanasar, Sennacherib, et Assarhaddon, sicut patet ex 4. Regum à cap. 15. ad 20. neq; enim necesse est, vt Teglatphalasar immediatè successerit Phuli Belocho, potueruntq; plures communi nomine Phul intercedere. Horum tempora ex anno 16. Ezechiz, quo Sennacherib periit dimensa, vide in fine capituli VI.

Reges Assyriæ.	Regnavit annos.
Phul-Bel-Ochus.	48
Teglat-Phul-Assar.	23
Salman Assar.	10
Sennacherib.	7
Assar-Haddon.	13
Nabuchodonosor solus	13

sicut patet ex 4. Regum à cap. 15. ad 20. neq; enim necesse est, vt Teglatphalasar immediatè successerit Phuli Belocho, potueruntq; plures communi nomine Phul intercedere. Horum tempora ex anno 16. Ezechiz, quo Sennacherib periit dimensa, vide in fine capituli VI.

CAPVT V.

De Nabonassari Epochâ celeberrima, & eius Annis, cum Epochâ Christi connectendis.

CONCLUSIO V.

Quamuis Nabonassari Babyloniorum Regi Epochâ inierit ab Anno ante CHRISTI Epocham DCC. XLVII. à meridie diei 26. February Iuliani, & vsque ad Annum Christi 900. & ulterius usurpata sit ab Astronomis, aliquibusq; Chronologis eius tamen successores in Regno Babylonis non durarunt per se, aut cum Persis, nisi ad annum ante Christi Epocham 330. quo Alexander Magnus Babylone potitus, ad Macedonas Regnum illud transfudit, quod annis 12. postea Seleucida obtinuerunt.

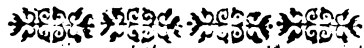
DE hac Epochâ, utpote ob multas Eclipses, aliasq; obseruationes Astronomicas à Ptolemaeo, & alijs traditas, certissima tractant in primis. Scaliger l. 5. de emend. temporum à pag. 391. ad 400. Kristmannus de connexione annorum à pag. 272. Origanus tomo 1. Ephem. pag. 29. Reinholdus in Prutenicis à præcepto 3. Petanius lib. 9. de Doctrina temporum c. 51. 52. 53. 57. 58. 59. & 1. 10. c. 7. ad 11. & in Rationario temporum parte 2. lib. 1. cap. 12. l. 3. c. 3. et 5. Vbbo Emmius lib. 2. Rerum Chronologicarum pag. 46. et lib. 5. pag. 110. Salius in Præfatione tomi 4. num. 14. et ad annum Mundi 3306. et 3324. num. 25. Tirinus in Chronico

nico Sacro cap. 35. Paulus Guldinus l. 5. contra Caluifium c. 8. Io. Georgius Heruarius c. 227. Nouæ Chronologiæ; Langius de Annis Christi lib. 2. cap. 12. cui adde Itacum Voffium in Chronologia Sacra cap. 9. Nobis prius ex Ptolemæo, Cenforino, Theone, & Albategnio constituendum est Epochæ huius initium, & deinde quinam fuerit Nabonassar, qui, & quot eius successores, quotq; annis regnauerint. Nam de anni Ægyptij forma, & mensibus, quibus in annis Nabonassari vtuntur Astronomi, & Chronologi, satis dictum est lib. 1. cap. 27. & de eius praxi lib. 2. c. 3. Canone peculiari.

2 Ptolemæus itaq; magnæ constructionis lib. 3. cap. 8. expresse, & postea passim in opere proficitur, se annos, ac dies Nabonassari computare à meridie Alexandriae Ægypti, ad cuius meridianum reducit obseruationes Babylone factas; Cenforinus autem de die Natali in codice Aldi Manucij cap. 8. annum illum, quo hæc scribebat, celeberrimis annorum Epochis consignauit his verbis. *Hic Annus (cuius velut index, & titulus quidam est Vlpj, & Pontiani Consulatus) ab Olympiade prima M. est, & XIV. ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus Agon Olympicus celebratur. A Roma autem condita CMXCI. & quidem ex Palilibus, vnde Urbis anni numerantur; eorum verò Annorum, quibus Iulianis nomen est CCXXCIII. Sed ex die Kal. Ianuarij: & post pauca: Vt quos Nabonnagarij nominant, quod à primo Imperij eius anno consurgant, quorum hic CMXXCVI. est. Item Philippi, qui ab excessu Alexandri Magni numerantur, & ad hunc vsque perducti, annos DLXII. consulant; sed horum initia semper à di. primo mensis eius sumuntur, cui apud Ægyptios nomen est θωθ, quiq; hoc anno fuit ante diem VII. Kal. Iulij, cum ab hinc annos centum, Pio, & Bruttio præfente Consulibus idem dies fuerunt ante diem xij. Kal. Augusti. Quare autem non dicat Cenforinus diem primam Thoth hoc anno incidisse viij. kal. Iulij, & anno ab hinc centesimo die xij. Kal. Augusti, sed dixerit ante diem vij. kal. Iul. & ante diem xij. Kal. August. manifestum est ex Ptolemæo, quia nimirum Romani numerabant diem à media nocte, ad mediam noctem, vt exprimit idem Cenforinus cap. 10. & Ægyptij cum Astronomis à præcedenti meridie, cui ad initium præcedentis diei Romani decrant horæ 12. ne igitur viderentur indidem inchoare dies, non dixit die tali Kal. sed ante diem vij. Kal. &c. Et propterea Cenforinus adiecit sub finem cap. 8. *Initia autem isorum annorum propterea notauit nequis eos, aut ex Kalendis Ianuarij, aut ex aliquo tempore simul putaret incidere.* Et tamen Scaliger lib. 3. pag. 201. Kristmannus pag. 416. & Petauius lib. 9. c. 42. licet legant ante diem viij. Kal. Iul. interpretantur tamen initium diei huius fuisse 25. Iunij perinde, ac si Cenforinus dixisset die vij. kal. I. l. aut ante diem vij. Kal. Iul. sed reuera corrigendus est illi textus, & reponendum ante diem vij. kal. Iul. vt initium Thoth cadat eo anno in meridiem diei 25. Iunij: quia Cenforinus hunc diem confirmans ex alio præcedenti initio anni ante hunc centesimi, ait fuisse ante xij. kal. Aug. idest in meridie diei 20. Iulij, Ægyptius enim annus in Iuliano anno, centenis annis anticipat dies 25. ob totidem Bissexuales, ergo si Bruttio, & Pio Consulibus tuit initium Thoth in meridie diei 20. Iulij, vtique anno centesimo post, fuit in meridie diei 25. Iunij. Sed dices, quid tu legendum sit in priore loco ante vij. kal. & in posteriore ante xij. kal. vt aliqui suspicati sunt. Respondendo non posse, quia cum his annus fuerit, vt mox ostendetur, & omnes concedunt, annus Epochæ Christi 238. sequitur retrocedendo ab ætus die 25. Iunij per annos Ægyptios 986. quos Cenforinus numerat, cadere initium huius Epochæ in diem 26. anni 747. ante Epocham Christi, vt apparebit perlustranti Tabulam II. nostram lib. 2. post caput 3. positam, & hæc suppositione facta Eclipses à Ptolemæo notatæ incidunt in dies Iulianos congruentes diebus Ægyptijs ab eodem notatis. At si anno Christi 238. prima dies Thoth inchoasset à meridie diei 24. Iunij, seu antecedenti diem vij. Kal. Iul. Epochæ Nabonassari inceperit à die 25. Februarij, & omnes Eclipses vno die discreparent in comparandis diebus Mensium Ægypt. cum diebus Mensium Iulianorum. Scitè igitur omnes Astronomi, & Chronologi in suis Tabulis, & computationibus ineunt Epocham hanc à Meridie diei 26. Februarij anni 747. ante Christi Epocham. Et hinc colligimus in Cenforino legendum ante vij. kal. Iul. & postea ante xij. kal. Aug. hæcenus de die*

3 Quoad annum iam ex demonstratis l. 3. c. 2. de Olympiadicis annis, & ex I. Tabula libri 2. in illis fundata, constat, annum Olympiadicum 1014. à Cenforino notatum, esse Epochæ Christi 238. ab æstiuis diebus ineuntem; Item ex dictis l. 3. c. 4. Annum ab Alexandri excessu 562. notatum à Cenforino, esse item 238. Epochæ Christi initium die 25. Iunij; Item ex dictis l. 4. c. 2. de annis Urbis Varonianis; Annum hunc Urbis 991. notatum à Cenforino incepisse 21. Aprilis, seu Palilib. Anni item 238. Epochæ Christi; deniq; ex dictis l. 4. c. 3. versus finem ex factis Consulibus, & ex ordine annorum Iulianorum, constat Vlpium, & Pontianum, & Iulianum annum 283. à Kal. Ianuarij anni 238. Christi, incepisse: ergo retrocedendo à die 25. Iunij per annos 986. sed Ægyptios, quot & quales notat hoc suo anno Cenforinus; recedit eorum initium in annum 747. ante Epocham Christi visitatam diemque 26. Febr. dixi visitatam, quia quidam verum annum circumcissionis Domini vno integro anno præcessisse, si non pluribus, initio Aerz Dionysianæ, seu visitatæ Christi Epochæ putant, vt Salius, ideoque debuit initium Nabonassari notare anno 746. ante Christum, & tamen minus coherent ad suam opinionem, anno Mundi 3306. notauit illud anno ante Christum 747. & Olympiadis 8. anno primo ineunte, aut paulo post inituro, cum deberet exeunti copulare. Errandi autem occasio fuit, quia annos 424. quos completos enumerat Ptolemæus l. 3. c. 8. ab initio Nabonassari ad Excessum Alexandri Magni Olympiade 114. mortui accipit pro annis Iulianis, cum sint Ægyptij, nec æquiualeant nisi Iulianis 423. & diebus 204. & præterea non aduertit annos Alexandri computari à die prima Thoth secuta post Alexandri mortem, idest die 12. Nouembri, vt ostendimus lib. 3. c. 4. quo Olympiadis 114. annus primus iam per 4. menses prouectus erat. subrahendo igitur Olympiadibus 113. idest annis Olympiadicis 452. completis, & mensibus adhuc 4. annos 423. & dies 204. idest menses ferè 7. restant Olympiadicis anni completi 28. & menses ferè 9. ergo initium Nabonassari incidit in Olympiadis 8. annum primum iam per menses 9. prouectum; nempe in 26. Februarij anni ante Christum 746. ex Sallani hypothesi, licet 747. ante visitatam Christi Epocham; Quod ex hac ipsa computatione confirmatum manet. Errorem Temporarij vide in Petauij l. 9. c. 51.

4 Ex pluribus Eclipsibus à Ptolemæo relatis idem annus 747. ante Epocham Christi, imò & dies 26. Februarij comprobari potest. Exempli gratia lib. 4. Almagesti c. 11. ait de Hipparcho. *Tres igitur Eclipses Babylone delatas ibique obseruatas affirmat, primamq; fuisse in Phanestrati magistratu apud Athenienses, mense Poseidone, defecisseq; Lunæ paruatæ circuli partem ab ortu æstiuo noctis, & occidisse adhuc deficientem.* Hic annus 366. à Nabonassaro fuit, vt ipsemet ait, die Thoth 26. sequente 27. post mediam noctem horis 5. minut. 30. Ex loco autem Solis colligit Ptolemæus meridiem Ecliptis fuisse Babylone hora 19. min. 20. post meridiem diei 26. Thoth, sed Alexandriae hora 18. min. 30. Et ab initio Nabonassari ad medium huius Ecliptis, annos Ægyptios 365. completos, diesq; 26. & horas 18. 3. Iam verò hanc Eclipsim Tabulæ Astronomicæ repræsentant anno ante Christi Epocham 383. Decembri 22. hora post meridiem Alexandriae 18. minut. 45. & digitorum 2. minut. 24. ergo dies Thoth incidit in meridiem diei 27. Nouembri, in quo meridie completi tunc anni 365. Ægyptiaci, qui æquantur Iulianis annis 364. & diebus 274. Adde iam anno 383. annos 364. et fit annus ante Epocham Christi 747. in die 27. Nouembri terminatus, qui est in anno Iuliano dies collectus 321. huic subtrahere dies 274. remanent de anno 747. à kalendis Ianuarij initio dies 47. idest dies 26. Februarij. Et simili methodo, ex omnibus Eclipsibus Ptolemæicis infra occasione alia subinde adducendis, idem initium reperies, quas tamen indicare placet cum annis Epochæ Christi, et diebus mensium Iulianorum quibus repræsentantur per Tabulas Astronomicas.

Anni Nabonassar.	Dies currens.	Anni ante Ep. Christ.	Dies currens.	Ptolomæus Almag.
27	Thoth 29	721	B Mart. 19	1.4.c.6.&8
28	Thoth 18	720	Mart. 8	ibid.
28	Phamen. 15	720	Sept. 1	ibid.
127	Atyr 27	621	B Apr. 21	1.5. c.14.
225	Phamen. 17	523	Iul. 16	ibid.
246	Epiphi 28	502	Nou. 18	1.4. c.9.
257	Tybi 3	491	Apr. 25	ibid.
366	Thoth 26	383	Dec. 22	1.4. c. 11.
366	Phamen. 24	382	Iun. 18	ibid.
367	Thoth 16	382	Dec. 12	1.7. c.3.
547	Mesori 16	201	B Sept. 22	1.4. c.11.
548	Mechir 9	200	Mart. 19	ibid.
548	Mesori 5	200	Sept. 11	1.4. c. 11.
574	Phamen. 27	174	Apr. 30	1.6. c.5.
607	Tybi 2	141	Ianuar. 27	ibid.
Anni Nabonassar.		Anni Christi.		
872	Pachen 17	125	Apr. 5	1.4. c.9.
880	Paym. 20	133	Maij 6	1.4. c.6.
882	Chzac. 2	134	Octob. 20	ibid.
883	Pharm. 29	136	Martij 5	1.5. c.13.

5 Quisnam verò fuerit Nabonassar quæri solet. Primò nobis cum Saliario, Petauio, & plurimis certum est, non fuisse Salmanassarum, quidquid putarint Cedrenus, Reinoldus in Prutenicis præc. 3. Buntingus, Mercator, Functius, Codomanus in suis Chronologis, quia Salmanassar fuit Rex Assyriorum regnavitq; in Niniue, habuitq; successorē Senacheribum ex 4. Regum à c. 15. ad 19. At Nabonassar eiusq; successores Merodach, regnarunt Babylone ex 4. Regū c. 20. & 1. Paralip. c. 32. sed neq; fuit Baladan, cui Phul-Bel-Ochus cum Arbace dedit præfecturam Babyloniæ ex dictis cap. 4. tum quia præfectus ille fuit Belesus, tum quia ex dictis ibidem illud accidit anno 863. ante Epocham Christi, at Nabonassari initium anno 747. nempe post annos 115. quod non aduertit Tirinus eius opinionis assertor in Chronico Sacro c. 34. At Saliarius tomo 4. ad annum Mundi 3310. & 3324. ac Petauius l. 9. c. 52. putant fuisse Baladan illum cuius filius 4. Regum c. 20. nominatur Berodach Baladan filius Baladan, rex Babyloniæ, aut Ilulæum, de quo in Canone Georgij Monachi: non propterea tamen negandum est eum fuisse regem, quia S. Scriptura ibi eum non nominat regem, sed filium eius, vt negat Saliarius: potest enim id subintelligi, & ipsa nouæ Epochæ constitutio indicio est eum excusso iugo Assyriorum, qui refluere, nouum nomen Nabonassari cum sceptro assumpsisse, aut id de consensu fecisse Regis Assyrij, sed aut partem Babyloniæ ipsi relictam aut vectigalem eius fuisse, siquidem circa illud tempus Salmanassar in Samariam misit colonos ex Babylone quoq; vt dicitur 4. Regum c. 17.

CAPVT VI.

De Regibus Babyloniæ Nabonassari posteris, eorumque Annis, cum Epochâ CHRISTI connectendis.

CONCLUSIO VI.

Inter Nabonassari successores certum est Mardokempadum incepisse ante CHRISTI Epocham Anno DCCXXI. & Nabopollassarum anno DCXXV. inter reliquos antem probabilius est Nabuchodonosorum iuniorem cepisse Anno DCV. Euilmerodachum Anno DLXII. Niriglisororum pro Baltassarè DLIX. Baltassarè, seu Lohorosardochum solum Anno DLV. Nabonidum, seu Darium Medum Anno DLIV. & hoc expulsò à Cyro, & obsessa demumq; capta Babylone, Babylonicum regnum transisse ad Persas Anno DXXXVI. quo soluta est captiuitas Iudeorum, atq; adeo à Nabonassaro inclusuè ad Cyrum exclusiue durasse Annos CCXII.

Prima pars de certis initijs Mardokempadi, & Nabopollassari probatur ex Ptolemæo l. 4. Almagesti cap. 6. & 8. vbi refert tres Eclipses Lunæ, quarum prima obseruata fuit Babylone Anno primo Mardokempadi, & Aegyptio anno 27. à Nabonassaro die 29. Mensis Thoth. sequenti 30. hora post meridiem 9. 1/2. Alexandria autem hora 8. 3/4. quando tota defecit. At Canones Astronomici anno illo 27. Nabonassari exhibent Eclipsim Lunæ totalem anno ante Christi Epocham 721. Martij Iuliani die 19. hora Alexandriæ 8. ac ferè 3/4. post merid. Ergo dies prima Thoth, à qua incepit annus ille Aegyptius incidit in Februarij diem 20. Addit ibidem duas alias Eclipses Lunæ, quarum posteriorem consignat die 15. Phamenoth sequente 16. anni Nabonass. 28. & secundo Mardokempadi, ea verò fuit anno ante Christum 720. die 1. Septembris, vnde apparet annum 1. Mardokempadi incepisse non procul à die 20. Februarij anni 721.

Libro autem 5. cap. 14. refert idem Ptolemæus hæc. Quinto igitur anno Nabopollassari, qui est centesimus vigesimus septimus à Nabonassaro, die 27. Atyr, sequente 28. iuxta horam undecimam finem capit Luna deficere Babylone, defecitq; quarta ad summum pars Diametri ab Austro: addit medium Eclipsis fuisse ibi hora 5 1/2. post mediam noctem, sed Alexandriæ hora 5. At anno illo Nabonassari, nempe ex libri 2. Tabula II. anno 621 ante Epocham Christi, calculus Astronomicus monstrat Eclipsim Lunæ digi-

torum 3 1/2. ab Austro, die 21. Aprilis hora ferè 17. post merid. Alexandriæ, ergo anno 625. ante Epocham Christi fuit primus annus Nabopollassari, quem contractè aliqui Nabopollassarum, vel cum Theophilo lib. 3. ad Autolycum Abolassarum, vel cum Beroso apud Iosephum l. 10. antiq. cap. 11. Euseb. l. 9. de præpar. c. 4. vbi habet κα', idest 21. & Canone Georgij Monachi aiunt regnasse 21. annos; & illud ex Beroso apud Iosephum l. 1. contra Apionem ἐμοσι ἐνια, idest 29. vitio, aut scioli librarij ausu extensum pro ἐμοσι εἰ, idest 20. & 1. aut annos 8. regnasse cum patre, vel filio, solum autem 21. vt placuit Torniello, & aliquibus alijs: itaque obiit anno ante Epocham Christi 605.

Secunda pars de probabilitate Annorum reliquorum Regum, & primum de Merodacho.

Incredibile est quanta confusio sit in Babylonicorum Regum temporibus tum inter se, tum cum Regibus Iuda comparandis apud Chronologos, & Sacræ Scripturæ interpretes: in qua mihi persuasum est post Sacræ Scripturæ auctoritatem, eos alijs præferre oportere, qui & antiquiores fuerunt, & rerum Babylonicarum peritiores, nec eos deferendos, quamdiu commodè cum Sacro Codice conciliari possunt. Exordiendo itaq; à Diuina Scriptura lib. 4. Regum

Regum c. 20. post narratum miraculum de Sole retrogresso dicitur. *In tempore illo misit Berodach Baladan filius Baladan Rex Babyloniorum literas, & munera ad Ezechiam, & Itaiam 39. In tempore hoc misit Merodach Baladan filius Baladan Rex Babylonis, libras, & munera ad Ezechiam. Quia verò utrobique Deus per Itaiam promisit Ezechiae: Ecce ego adyciam super dies tuos quindecim annos, & lib. 4. Regum c. 18. & lib. 2. Paralip. c. 29. dicitur Ezechias regnare coepisse cum esset viginti quinque annorum, & regnasse vigintinouem annis, consequens est vixisse annos 54. & miraculum illud factum anno 14. exeunte, aut completo Regni eius; non est tamen consequens illo anno aduenisse de Babylone legatos, quia 4. Regum c. 18. dicitur. Anno quarto decimo Regis Ezechiae ascendit Sennacherib Rex Assyriorum ad vniuersas Ciuitates Iuda &c. & cap. 19. Itaias dicit Ezechiae: Comede hoc anno, quae repereris, in secundo autem anno, quae sponte nascuntur, porrò in tertio anno seminate, quia scilicet propter Assyriorum excursiones non licebat serere, ac metere; & cap. 20. eodem anno 14. Ezechiae promittitur ei sanitas, & addit: sed & de manu Regis Assyriorum liberabo te, sequitur liberatum esse tertio illo anno, idest Ezechiae anno 16, quo iam serere, ac metere licuit, percusso iam Sennacherib, & tunc aduenisse Babylone legatos, quia obsidione Hierosolymae soluta patebat aditus in eam, & Ezechias timore liberatus, ac muneribus vndecunq; ad eum missis, vt dicitur lib. 2. Paralip. c. 32. habebat tunc opportunitatem ostendendi legatis Babylonicis suas opes. Neque obstat, quod 4. Regum c. 19. et 20. et Itaiam cap. 37. et 38. prius narretur percussio Sennacheribbi, quam aegrotatio Ezechiae, id enim frequens est in Scriptura, vt continuet totam vnam seriem factorum eiusdem negotij; si quae verò interim diuersi generis acciderunt, postea reassumpto ordine referat, ne prioris generis negotia interruptè narret. Quando igitur subiungitur: *In diebus illis aegrotauit Ezechias*, indicantur dies praecedentes, quibus Sennacherib venerat infestaturus Iudaeam, et quibus Itaias dixit, vel Deus per eum: *Et de manu Regis Assyriorum liberabo te*; id enim de Afsarhadone successore Sennacheribbi non potest intelligi, vt contendit Petauius lib. 9. c. 56. quia nusquam legitur hic mouisse contra Iudaeos, nec verisimile id ausurum fuisse, postquam nouerat Sennacheribum eiusq; exercitum tanto prodigio caelitus percussum. Itaque exeunte anno 14. Regni Ezechiae Sennacherib mouit contra Iudaeam, eo verò expleto aegrotauit Ezechias inito iam 15. anno, et anno demum 16. inito venire legati illi serò quidem, at non prius erat opportunum: et ita sentio cum Torniello, et Saliano tomo 4. ad annum mundi 3324. vbi etiam num. 25. cum plerisque affirmat Merodachum fuisse Mardokempadum; sed quod addit hunc fuisse filium Nabonassari, iuxta eundem Ptolemæum, et ab eodem Ptolemæo tribui annos 26. Nabonassaro, neutrum sanè dicit Ptolemæus lib. 4. Almag. c. 6. et 8. Imò Canon horum Regum, quo vsum Ptolemæum putant multi, tres Reges interfert Nabonassarium inter, ac Mardokempadum, datq; illi annos regni tantummodo 12. nihil enim aliud dicit Ptolemæus, quam annum primum Mardokempadi fuisse 27. annum Aegyptium à Nabonassaro computatum. Multa quoque asseruntur de illo non planè certa. Tirinus enim in Chronico Sacro c. 34. ait eum regnasse annos 52. et filium eius Ben Merodakum annos 44. et pro se nominat Eusebium lib. 9. de praepar. Berosum, et Scaligerum lib. 5. sed nihil tale apud eos reperire potui. Est autem anni 52. et 44. simul faciant annos 96. quot à primo Mardokempadi ad primum Nabopollassari numerantur, tamen inter hos duos Reges Canon, de quo infra, recentet alios octo Reges, nec vllus auctor antiquus reperitur, qui Merodach det annos 52. nisi fortè Annius in suo Metasthene.*

At Salianus ad Mundi annum 3324. num. 25. ait cum Serrario, Merodachum anno primo regni sui, quo assumptus est à Nabonassaro in regni consortium videlicet ante Christum 729. misisse legatos ad Ezechiam, & ad annum 3333. hunc esse Merodachum illum, qui toto libro Iudith dicitur Nabuchodonosor, & qui expugnata Niniue Assyriorum regnum iterum Babylonicum adiunxerit, ideoque anno regni sui decimo, sed qui ob nouam hanc monarchiam nouae Epochae aetam dederit, ideoq; annus hic ante Christum 720. sed ante Epocham Christi 721. vocetur à Ptolemæo annus primus Mardokempadi, & sic geminum eius initium

agnosci à Genebrardo, Mercatore, Gordono, Samerio, Functio, Buntingo, Codomano; & ad annum Mundi 3344. & 3375. auctoritate item Genebrardi, Gordoni, Mercatoris; Tornielli, Samerij, Buntingi, Functij, ait Merodachum hunc regnasse annos 52. & ab eo captum Manassem abducumq; Babylonem, & 12. quidem annos regnasse Babylone reliquos 40. in Assyria, & mortuum esse anno ante Christum 678. seu ante Epocham Christi 679. & demum ad annum Mundi 3376. successisse ei teste Eusebio, Ben Merodachum; & ad Annum 3400. assumptisse in consortium regni Nabolassarum, omnia verò haec à Saliano tradita, licet ob auctoritatem recentiorum sustineri possent, reuera tamen concinnata sunt ad suam cuiusq; Chronologiam fulciendam, praesertim quoad annos duorum simul corregnantium; nec satis coherent cum canone horum Regum quem ex Georgio Monacho sub Ptolemæi nomine editum sub initium nostri seculi exhibet Scaliger in collectaneis, Petauius l. 9. de doctrina temporum c. 52. & parte 2. Rationarij ad finem libri 4. ac Langius lib. 2. de annis Christi, & vt dixi inter Nabonassarum, & Mardocempadum ponit Reges Babylonis 3. & inter Mardocempadum ac Nabolassarum, seu Nabopollassarum Reges 8. & inter regna 2.

3. Post Merodachum Sacra Scriptura meminit Nabuchodonosoris pluribus in locis, sed ad rem nostram faciunt Hieremias cap. 25. Verbum, quod factum est ad Ieremiam de omni populo Iuda in anno quarto Ioakim filij Iosiae regis Iuda, ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis. Hoc enim anno cum appropinquaret exercitus Nabuchodonosori, iustus est vaticinari, & exhortari populum Iuda, nec repugnat Daniel cap. 1. dicens: Anno tertio regni Ioakim regis Iuda venit Nabuchodonosor rex Babylonis in Ierusalem, & obsedit eam, & tradidit Dominus in manu eius Ioakim regem Iuda &c. Anno enim 3. adhuc labente missus est Nabuchodonosor à patre Nabolassaro ad hanc expeditionem, capta autem est Hierosolyma anno 4. Ioachim iam inito, et mortuo iam Nabolassaro, vt ex Beroso, et alijs infra ostendetur, ideoque initium regni Nabuchodonosor incidit in annum 4. Ioakimi: Nulla autem est necessitas limitandi verba Sacri Textus, et dicendi hunc annum fuisse primum, quo solus sine patre regnare coepit, alioquin regnasse cum patre annis 8. ideoq; patri eius tribui à Beroso modo annos 21. quo solus regnarit, modò 29. vna cum filio; quia textum Berosi vitiatum putamus vt supra indicauimus. De reliquis gestis Nabuchodonosori non est hic locus disputandi, sicut nec de somnij interpretatione per Daniele de ipsius expulsionem à regno, et de reditu ad sanam mentem, tandemq; de morte. Satis enim est ex Beroso, et Canone (vt vocant) Ptolemaico, et communi omnium sententia scire ipsum regnasse annos 43. solidos ac mortuum anno regni 44. inito; et ipsi successisse Euilmerodachum, de quo 4. Regum c. vltimo dicitur. Factum est verò in anno trigesimo septimo transmigrationis Ioachim Regis Iuda, mense duodecimo, vigesima septima die mensis subleuauit Euilmerodach rex Babylonis, anno quo regnare coeperat, caput Ioachim regis Iuda de carcere. Quod reperitur Ieremiae 52. vbi tamen habetur vigesima quinta dies. Porrò lib. 4. Regum c. 23. dicitur Ioachim regnasse vndecim annis, et cap. 24. in eius defuncti locum regnasse filium eius Ioachim, et hunc translatum fuisse à Nabuchodonosoro Babylonem: igitur hoc contigit anno 8. regni Nabuchodonosor, nam inito anno 4. Ioachim regnare coepit; adde nunc annis 7. Nabuchodonosoris completis annos 37. fere completos, à translatione Ioachim, et confurgit annus 44. Nabuchodonosori iam initus, quo Euilmerodach eius successor, eduxit Ioachim de carcere. An autem idem sit hic ac Baltasar ingens quaestio est: sunt enim qui putent eundem esse, vt Tirinus in Chronico Sacro c. 34. eundemque nominari Merodach à Ieremia c. 50. vbi clamat: *Capta est Babylon, confusus est Bel, victus est Merodach*; item nominari Nabo ab Itaiam, qui cum capite 45. locutus esset de victorijs Cyri; mox cap. 46. exclamat: *Confractus est Bel, contritus est Nabo*, licet forte his locis sermo sit de statuis horum regum, quae inter idola colerentur. Quidam verò putant Baltasarem fuisse fratrem minorem Euilmerodachi vt Theodoretus in Daniele orat. 5. Suer. Sulpit. l. 2. et Eusebius in Chr. quidam denique, nepotem, aut pronepotem Nabuchodonosoris.

Pro prima, et secunda opinione Balthasarem filium Nabuchodonosori reputante, facit Baruch 1. ubi dicitur: *Et vivamus sub umbra Nabuchodonosor regis Babylonis, & sub umbra Balthassar filij eius.* Et Daniel cap. 5. dicitur Balthassar iussisse afferri in mensam sacra vasa, *Quae asportaveras Nabuchodonosor pater eius de templo,* et ibidem Daniel ad eum. *Nam, & rex Nabuchodonosor pater tuus,* et iterum; *Deus altissimus regnum &c. dedit Nabuchodonosor patri tuo,* imo ipsemet Balthassar ad Danielelem ibidem: *Tu es Daniel de filiis captivitatis Iudae quem adduxit pater meus rex de Iudaea?* Sed haec minime id evincunt, quia non insuetum est S. Scripturae avos, & proavos appellare patres; & vicissim nepotes, ac pronepotes nomine filiorum donare, ut asserit S. Hieronymus in cap. 5. Danielis, qui proinde Balthasarem, quantum ad Nabuchodonosoro spectat, agnoscens inter hosce, *Euilmerodachum, Neglisarum, & Laborsordachum.* Hinc fit, ut neque certum sit Balthasarem fuisse filium Euilmerodachi, esto Hieremias 27. dicatur: *Et servient ei,* id est Nabuchodonosoro, *omnes gentes, & filio eius, & filio filij eius,* ubi videntur indicari Euilmerodach, & deinde Balthassar; nam illa verba possunt verificari, etiam si Balthassar fuerit nepos Euilmerodachi ex Sorore, & Nepos Nabuchodonosori ex filia, ut fuisse Laborsordachum infra docebimus, cum hebraica loquutio patiat, ut verti poterit, *& filio prolis eius.* Quo loco non negat Iudaeos servituros alij Regibus Babylonis, vsq; ad Cyrum ipsorum liberatorem, sed loquendo de stirpe Nabuchodonosoris, quae in Balthasare extinguenda erat, tres tantum de illa fore cui serviant Iudaei, alioquin futurum erat, ut servirent etiam Dario Medo, qui non fuit de stirpe Nabuchodonosori, ut infra constabit.

5 Superfunt loca illa Sacri Codicis, in quibus insnuatur Regnum Babylonicum transiturum ad Medos, & Persas, quzriturq; utrum immediate transierit ad virosq; nempe ad Cyrum Perfarum Regem, & Darium Medum, tanquam bipertito; nam prius ad Darium Medum, deinde ad Cyrum? Sed Daniel videtur litem decidere dum cap. 5. exprimit: *Eadem nocte interfectus est Balthassar Rex Chaldaeus, & Darius Medus successit in Regnum, annos natus sexaginta duos,* & cap. 6. docet se in aula Darij huius perseverasse quamdiu ille regnavit in Babylonia, et vsque ad initium Regni Cyri in eadem illis verbis: *Porro Daniel perseveravit, vsq; ad Regnum Darij, regnumq; Cyri Persae.* Neque obstat, quod eap. 5. dixerat: *Diuisum est Regnum tuum, & datum est Medis, et Persis, non enim simul, sed successiue id faciendum significat, et dicitur datum, quia iam decretum erat a Deo, ut daretur, et illud diuisum significat separationem, quemadmodum lib. 1. Regum c. 15. Samuel dixit Sauli. Scidit Dominus regnum Israel a te hodie, & tradidit illud proximo tuo meliori te, etiam si nondum id factum esset, nec in duas partes tunc esset diuidendum Regnum Saulis, ut acute notat Petanius lib. 10. c. 11. Nusquam vero Sacra Scriptura dicit eodem tempore Babylonem, interfecto Balthasare, captam esse a Medis simul, et Persis; Nam de Dario Medo, dicitur successisse, vel, ut in Caldæo habetur, accepisse Regnum, quia ei delatum est communi suffragio eorum, qui conspirauerunt in Balthasarem. Sed & cap. 9. Daniel prius nominat Darium dicens: *In anno primo Darij filij Assuevi de semine Medorum, qui imperavit super Regnum Chaldaeorum;* & deinde cap. 10. memorat annum tertium Cyri: at si uterque simul imperassent, par erat utriusq; simul Epocha uti. Illud autem Hieremias cap. 51. *Suscitavit Dominus Spiritum regum Medorum, & contra Babylonem mens eius est, & Isaia cap. 31. Onus Babylonis &c. & ecce ego suscitabo super eos Medos;* possunt intelligi, tum de Dario Medo, qui fuit de semine regum Mediae, quatenus fuit vnus ex praecipuis coniuratis contra Balthasarem, & causa translata in ipsum Regni; tum praecipue de Cyro, qui iam occupauerat Regnum Medorum. Quoto demum anno regni sui occisus sit Balthassar, non exprimit Sacra pagina, sed quia Daniel cap. 8. ait, *Anno tertio Regni Balthassar Regis,* nec vsquam plures eius annos commemorat quidam asserunt, eum occisum esse anno 3. Regni, quod licet non sit improbabile, necessarium tamen non est, sicut non sequitur, quia nunquam meminit nisi anni primi Darij, & anni 3. Cyri, eos regnasse tantummodo vnum, aut tres annos. Eos enim annos solum memorat, quibus visiones habuit, aut qui ad rem suam pertinebant. Haecenus*

de fundamentis ex Sacris literis pro annis horum Regum digerendis.

De locis ex Historia non sacra pro Regum praedictorum temporibus.

6 Iosephus Hebr. lib. 10. antiquitatum Iudaicar. c. 11. ait: *Ceterum Nabuchodonosorus cum regnasset annos XLIII. vitam finit. Meminit eius etiam Berofus libro tertio rerum Chaldaicarum his verbis. Pater autem Nabuchodonosorus, audito quod Satrapa, quem Aegypto, Coele Syria, & Phoenicia praefecerat, a se defecisset, cum non posset amplius ferre labores militiae; tradita iuniori Nabuchodonosoro copiarum parte; iussit hunc contra illum proficisci: Qui collatis signis cum rebelle congressus, ipsum debellavit, & regiones eas ad suum imperium retraxit. Interea Nabuchodonosorus pater apud Babylonem morbo consumptus est, cum regnasset annos XXI. Nabuchodonosorus autem haud multo post patris morte cognita, & constitutus Aegypti, ac reliquarum regionum negotijs, demandataq; amicis cura captiuorum Iudarum, Syrorum, Phoenicum, & Aegyptiorum traducendorum in Babyloniā cum exercitu, & impedimentis; ipse cum paucis per desertum Babylonem properavit. Rursus apud eundem Iosephum lib. 1. contra Apionem referuntur Berofii similia, & alia ex libro 3. Chaldaicarum verba haec. Nabuchodonosor itaq; postquam inchoavit praedictum murum, incidens in languorem de vita migravit, cum regnasset annis tribus, & quadraginta. Huius Regni dominus effectus filius eius Enelmoraduchus, ob sua scelera, & libidines insidijs appetitus a marito sororis suae Nigrigisooro percipiens est, cum duobus regnasset annis; quo defuncto accipiens principatum Nigrigisoorus eius interfectus, regnavit annis quatuor. Huius filius Laborosardochus, principatum quidem tenuit, licet esset adolescens per menses novem, sed eo quod appareret pravus moribus, ab amicis per insidias extinctus est. Hoc itaq; sublato convenientes hi, qui struxerant insidias, communi suffragio regnum tradidere cuidam Nabonido, qui erat ex Babylone ex eadem conspiratione, Graece enim est ἐκ αὐτῆς ἐνοουδῶν: non vero ex eadem gente, quasi verò esset ex stirpe Nabuchodonosori, ut malè vertit Rufinus in fragmentis, & Sigismundus Gelenius, vnde Pererius l. 7. in Danielelem, & alij decepti sunt. Pergit autem Berofus de Nabonido sic. Cuius Regni anno decimo septimo egressus Cyrus ex Perside, cum magno exercitu, universa Asia subacta, impetum fecit in Urbem Babylonis: cognita vero Nabonidus hac agressionem, occurrit ei cum exercitu, & pugna comissa victus, fugatusq; cum paucis in Borosippo Urbe inclusus est. Cyrus autem Babylonem obsidens &c. reversus est ad Borosippum Nabonidum expugnaturus. Nabonido vero oppugnationem non expectante, sed prius supplicante vsus clementia Cyrus, expulit eum a Babylonia, dans ei habitationem in Carmania. Concinit his ex parte, quae Alexander Polyhistor apud Eusebium lib. 9. de praeparat. Euang. cap. 4. refert. Nabuchodonosor praedicta mania adificare cepit, graviter egrotavit, mortuusq; est post quadragesimum tertium annum Regni sui, cui Euilmurchus filius successit, hic propter iniquitatem, & lasciviam a Neriglisaro sororio suo insidijs exceptus, in secundo anno Regni perijt. Deinde filius eius Laborosacus mensibus novem, quo insidiosè interfectus, communi consilio Nabonidus insidiatorum vnus regnavit. Non dicit Neriglisarum regnasse, quia fuit fortasse administrator Regni loco filij, ad quem, ut in recta linea de stirpe Nabuchodonosori pertinebat successio Regni, donec hic ex tutela euadens, aptus esset ad regimen. Pergit autem de Nabonido: *In septimo autem, & decimo anno regni eius, Cyrus Rex Persarum magnis copijs Babylonios inuasit: Nabonidus vero regnum suum defensurus, exercitum construxit, sed in praelio victus, Borosippum aufugit, quam Cyrus Babylone capta, obsedit, sed Nabonidus non valens sustinere obsidionem, se Cyro tradidit, qui humanissime illum tractavit, & in Carmaniam cum dignitate ire iussit, ubi non multo post obiit. Praeterea Alphenus penes eundem Eusebium eodem capite adducit Megasthenis auctoritate sic. Megasthenes vir per antiquus Nabuchodonosorem Hercule robustiorem fuisse dicit &c. quem Chaldaei dicunt cum in Regnum suum redijisset, furore diuinitus captum magna voce exclamasse: Ego vobis**

vobis à Babylonij futuram calamitatem pronuncio, quam nec Belus vlla vis Deorum auertet. Veniet Persa Semiasinus, qui vos in seruitutem rediget. His alijsq; huiusmodi dictis subito euanuit, cui filius Euilmerodach successit, quem Iglisares interfecit, ac loco eius regnavit, cui Labosoraschus filius successit. Quo per insidias interempto, Nabonidochus regnavit; hunc Cyrus, capta Babylone Carmania principem fecit. Sed Petavius lib. 10. cap. 7. ex Græcis verbis Megasthenis notat illa verba, post Labosoraschi necem Ναβωνίδου ἄνακτος τοῦ Βαβυλωνίου ἀποκρίσας αὐτῷ ἐπιπέσει, videlicet: Nabonidochum Regem constituunt, nulla illi propinquitate coniunctum.

7 Iam Iosephum ipsum audiamus, qui cum lib. 10. antiquit. cap. 11. Berosi verba superius relata produxisset, capite sequenti quasi sui oblitus, vel gratis ex sua Chronologia, non veritus eius numeros peruicere, alia quoq; falsa interere non dubitavit, inquit enim: Post Nabuchodonosori obitum Abilamarodachus eius filius regnum suscepit, qui mox Hierosolymorum Regem Iechoniam à vinculis dimisit. Et non multo post. Abilamarodacho post decimum octauum regni sui annum defuncto Niglisar filius successit, cumque regnasset annos quadraginta defunctus est, cōtinuata deinde successione ad Labosardachum filium regnum peruenit, apud quem cum nouem tantum mensibus hæssisset, post mortem eius transijt ad Balhassarem, qui Babylonij Nabonidel nominatur. Huic bellum intulerunt Cyrus Persarum Rex, & Darius Medorum, à quibus, dum intra Babylonem oppugnatur, mirabilis quadam visio ei contigit, qua enarrata, & Danielis interpretatione subiungit. Sub Balhassare enim capta est Babylonia anno regni eius decimo septimo. Hic finis fertur posterorum Nabuchodonosori, Darius autem, cum extingueret Babyloniorum Imperium, adiutus à Cyro cognato suo annum agebat sexagesimum secundum, qui fuit Astyagis filius, apud Græcos alio vocatus nomine; Hic etiam Daniele prophetam secum adducit in Mediam: & profertur de ijs, quæ Danieli in Media acciderunt. At si Berosio, & Megastheni, & Alexandro Polyhistori credere oportet, vt antiquioribus, & Chaldaicarum rerum peritioribus, tot mendacia Iosephus, quot dicta dixerit. Sed forte mendum est in Codice Iosephi, & pro τεσσαρα, idest quatuor repositum fuit τεσσαράκοντα; annos verò Euilmerodachi debuit producere ad 18. vt suppleret cum duobus integris eius, reliquos 16. solidos, quos Nabonidus ante aduentum Cyri regnavit, siquidem Nabonidum eundem facit cum Balhassare. Iam si Historicos prophanos consulamus, Herodotus, & Perlicarum rerum peritissimus Ctesias (alioquin sæpe ab Herodoto recedens) & Diodorus Siculus, & Iustinus in id conueniunt, vltimum regem Medorum fuisse Astyagem, quem supra à Cyro spoliatum regno diximus; solus Xenophon non magnæ fidei in rebus Cyri, memorat Cyaxarem Astyagis filium, quem tamen ait in Media, siue Regem, siue Viceregem relictum à Cyro, quando expeditionem suscepit in Babyloniam. Hic ergo est ille Darius Medus, quem Iosephus ait alio nomine à Græcis vocari: sed quia ex Daniele notum erat Balhassari successisse Darium Medum, hunc eundem cum Cyaxaro efficiens, associavit Cyro in expugnatione Babylonis, in hoc contradicens Xenophonti. Præterea Regnum Balhassaris, vsq; ad Cyri aduentum, & Babylonicam expugnationem produxit, quia ex vna parte Balhassar occisus est illa nocte qua computationibus indulgebat in magno illo conuiuio, de quo Daniel cap. 5. ex altera verò Xenophon: inquit: *Ac fossæ quidem iam actæ erant, Cyrus verò cum audisset celebrari Babylone festum, nescio quem diem, quo Babylonij omnes nocte tota potarent, & comessarentur, statim ac illius diei non superuenit multis operarijs adhibitis, ostia fossarum aperuit versus amnem, vnde fluius per fossas in Urbem inundans, eam permeabilem fecit.* Nec in hoc dissentit Herodotus.

8 Herodotus enim lib. 1. narrat Nitocrim Reginam Assyriorum, & Babyloniorum, magnis molibus Euphrate aliorum detorto præmunisse se, ne Medi vnquam possent Ninum urbem, nedum Babylonem inuadere, & pontem eximium supra lacum Babylone excitasse; deinde addit. *Talis exitisse Regina hæc memoratur, aduersus cuius filium Labynitum patris nomen, & Assyria imperium habentem Cyrus duxit exercitum, & post pauca. Ita porro Babylonem ire pergit, Babylonij cum producto exercitu, præstolantibus. Qui vbi propius urbem promouit, cum eo conflixerunt, præliq; fugati in Oppidum se receperunt: refert deinde ob-*

fidionem Babylonis, & comæatum annorum multorum, quo Babylonij freti, nihili faciebant oblidionem: Et Cyrus cum iam longo tempore nihil admodum proficeret inops consilij erat; deinde inundationem immisam verbi, & ex inopinato Persas ingressos; non aduertentibus Babylonij propter urbis magnitudinem, & subiungit, *Sed forte quoniam dies festus eis esset exercendis Choreis, atq; observationibus operam dabant: donec planè rem animaduertent: atq; ita primum capta est Babylonia.* Itaq; ex similitudine dici festi magnam occasionem habuit Iosephus conuiuium Balhassaris, cū hoc altero iungendi in idem tempus; & quia hoc anno victus fuit Labynitus, seu Nabonidus à Cyro, asserendi eum fuisse Balhassarem. Notabit interim Lector, ex Herodoto, & Beroso oblidionem illam multorum fuisse mensium, & partim in victoria de Nabosado, & oblidione Borosippi, partim, & præcipuè in Babylonica totum ferè annum consumptum esse, præsertim cum Xenophon dicat Cyrum in 12. partes exercitum diuisisse, vt vna quæque singulum mensem in excubijs maneret. Notandus quoque est interim lapsus Herodoti, qui Labynitum à Cyro victum facit filium Labyniti illius, qui fuit Maritus Nitocridis Reginae Assyriorum, & Babyloniorum: nam certum est Labynito victo Cyrum obsedisse, & obtinuisse Babylonem, anno ante Epocham Christi 538. at idem Herodotus eodem libro asserit Nitocridem Semiramide posteriorem fuisse quinque ætatibus, idest annis fere 167. nam apud ipsum tres ætates faciunt annos centum; at Semiramis Nini vxor obiit anno 2198. ante Epocham Christi, ergo Nitocris regnavit anno circiter 2030. ante Christum. Licet autem Labynitus ille Babylonicus, qui ex eodem Herodoto fuit auctor pacis inter Cyaxarem, & Haliattem occasione Eclipsis solaris anno ante Christum 585. fuerit Nabuchodonosor, anno regni sui 20. ille tamen non fuit pater Labyniti seu Nabonidi de quo agimus, vt ex Megasthene supra docuimus.

9 His præmissis non sine necessitate (cum hinc, vel maxime pendeat connexio prophanz historiz seu Chronologia cum sacra) censeo præferendum esse Iosepho Berosum, Magasthenem, Alexandrumq; Polyhistorum, & quantum fieri possit cum Sacra Scriptura conciliandum, non repugnante Herodoto, Ctesia, Diodoro, Iustino, ipsoque adeo Xenophonte, sed ex parte fauentibus. Itaq; cum Scaligero lib. 6. de emend. temp. & in Appendice, nec non Petauio lib. 10. de doctrina tempor. cap. 7. vsque ad 12. dico Nabuchodonosoro anno 44. regni sui defuncto successisse Euilmerodachum, & hunc regnasse annos 2. solidos; annoq; tertio carentem prole interfectum fuisse à Sororis suæ filiazque Nabuchodonosori marito Nirigissaro, ad cuius filium Labosardochum, & alio nomine Balhassarem successione hæreditaria regnum pertinebat, vt pote nepotem ex filia Nabuchodonosori, & Consobrino, aut nepotem Euilmerodachi, & hoc sensu filium filij Nabuchodonosoris, idest eius nepotem ex filia, & nepotem Euilmerodachi ex sorore: sed quia hic puer adhuc erat, nec administrationi regni idoneus, Nirigissarus suscepit administrationem regni titulo tutoris, per quatuor annos, ita tamen vt anni regni numerentur à peritis tanquam pertinentes ad Balhassarem; extincto autem Nirigissaro; ipsemet Labosardochus, qui, & Balhassar, iam adolecens successit in regno, tenuitque illum per nouem menses, ita vt regnarit à morte Euilmerodachi annos 4. & menses 9. licet non administrarit regnum per seipsum nisi 9. mensibus, hinc est, vt Daniel veri regis, & non administratoris annos attendens, visiones suas referat cap. 7. & 8. ad annum primum, & tertium Balhassaris. Anno verò quinto, & vltimo ipsius, contigerit nex Balhassaris; Huic tamen ob prauos mores, & sine liberis extincto, à coniuratis, & deficiente Nabuchodonosori stirpe, communi suffragio electum fuisse dicimus principem coniurationis illius Darium medum annorum 62. oriundum scilicet ex Medis, seu de semine Medorum, vt pote filium Afsueri, Babylone tamen occasione vxoris Nabuchodonosoris teste Beroso quæ Meda fuit, versantis, & ideo Babylonicum dictum, ac Babylonicè Nabonidum, seu Labynitum cuius 17. anno prope absoluto Cyrus egressus è Perside, expeditionem suscepit in Babyloniam, sed prius vniuersam Asiam subegit, in quo & in bello contra Nabonidum, & oblidione Borosippi, et Babylonis annum et amplius consumpsit, et tandem Babylone potitus, ac aman-

amandato Nabonido in Carmaniam (vbi octogenarius paulò post deceffit) rebusq; compositis Iudzorum soluit captiuitatem anno 70. huius, et ab initio Nabuchodonosori computato. His enim sic ordinatis salua sunt quæ de his regibus affirmantur tum in Sacra Scriptura, tum à Beroso, Megasthene, et Alexandro Polyhistro.

10 Fuisse autem ex vna parte Balthasarem eundem cum Labofardacho prauis moribus infami, ex altera verò Darium medum eundem fuisse cum Nabonido hoc argumento conficitur. Vltimus de stirpe Nabuchodonosoris fuit Balthassar, eiq; successit immediatè Darius medus, ex Danielis capite 5. At ex Beroso, Megasthene, et Alexandro Polyhistro vltimus de stirpe Nabuchodonosoris fuit Labofardachus, et ei immediatè successit Nabonidus nulla consanguinitate ipsi propinquus; Ergo hinc Balthassar, & Labofardachus; inde Darius Medus, et Nabonidus, idem fuit. Quia verò Darius Medus non fuit de stirpe Nabuchodonosoris, ideo, licet ipsi quoq; Iudæi subditi fuerint in captiuitate durante, tamen non seruierunt nisi tribus regibus eiusdem stirpis, nempe Nabuchodonosoro, Euilmerodacho, & Balthassari. Cætera quæ obijci possunt iam absq; violentia dissoluta sunt in decursu historiz supra explicata: à numero 2. Nunquam verò Iosephi Sectatores, ex alijs antiquis Historicis monstrare poterunt Darium Medum à Cyro constitutum fuisse Regem Babylonis, nec prius occisum Balthasarem, quam Cyrus cum Dario Medo Babylonem cæperit, aut illud conuiuium, quo Balthassar occisus fuit, fuisse illud ipsum cuius occasione Cyrus perhibetur inundationis beneficio Babylonem cepisse, si tamen hoc verum fuit, & quæ de priori illo fama vulgarat ob similitudinem translati illic ad Medos, hic ad Persas regni Babylonici non fuere per hallucinationem ad hanc secundam mutationem applicata. Et si autem Satrapæ inuidentes Danieli pri-

mum, inculcarunt Dario vtpote Medo obseruantiam legis, quam sciebat seruari in Media & in Perside, hinc non sequitur eum tunc fuisse Regem Medorum, aut Regem Babylonis, vt talem subiacuisse legi illi, sed quia prius extorserunt, vt edictum immutabile ad exemplum legis in Media, & Persia obseruata ederet, eius obseruantiam inculcarunt.

11 Opiniones aliorum non expedit referre, ac refellere propter diuersitatem incredibilem, & inconsistentiam, aut penes aliquos obscuritatem Oedipo, & Sphinge indigentem; Viderit qui volet Interpretes ad caput 5. Danielis, Pererium lib. 6. & 7. Comm. in Daniele, Salianum ad annos Mundi 3472. à num. 20. & an. 3516. Petauium lib. 10. cap. 8. 9. 10. Tirinum in Chronico Sacro cap. 34. & 35. Langium l. 2. de annis Christi c. 12.

Nobis potius incumbit ordinare Canonem ex iam partim demonstratis, partim cum magna probabilitate asertis hoc, & præcedenti capite vt seruire deinceps possit nobis, & alijs ad connectendam Sacram historiam cum profana, absque formidine, aut perplexitate, quæ ab aliorum Chronologia, vel interpretatione Sacrarum literarum oriri solet apud minus profundæ indaginis ingenia. Cauendum interim est ab ipso Petauio, in plerisq; nobiscum quoad horum Regum annos sentiente, dum annum primum Nabopollasari in Chronico, & lib. 9. cap. 58. docet fuisse ante Christum 625. eumq; lib. 10. c. 7. regnasse annos 21. & tamen eius mortem, & Nabuchodonosori initium consignat in Chronico ad 607. cum debuerit 605. sed coactus est contrahere illud interuallum, quia annos 70. numerat ab initio captiuitatis, & Nabuchodonosori, vsq; ad solutam per Cyrum captiuitatem, quod anno ante Christum 538. ponit nos verò 536.

CANON Regum Babyloniorum, Assyriorum, & Iudeorum cum illis connexorum à Nabonassaro, usque ad captam à Cyro Babylonem, & solutam ab eo captiuitatem Iudeorum.

Anni	Ante Epocham CHRISTI vulgo vsitatam.
863	Phul Bel Ochus de consensu Arbacis Assyriæ Regnum, Belesus autem Babylonis præfecturam obtinet. Regnavit Phul annos 48.
815	Phul Bel Ochus moritur, alij ignoui per annos 64. in Assyria regnant.
750	Teglathphulassar incipit, & regnat annos 23. in Assyria.
747	Nabonassarus Februarij 26. nouam Epocam, cum nouo Sceptro Babylone instituit de huius duratione, vide Canonem sequentem.
727	Salmanassar Assyriorum, & ex parte Babyloniz Rex incipit, regnatq; annos 10.
726	Ezechias Rex annorum 25. regnare incipit in Hierusalem, vbi regnat annos 29. ex 4. lib. Regum cap. 18.
721	Mardokempadus Rex Babylonis, regnare incipit, regnatq; annos 12. ex Canone. Hic Mardocempadus est Merodach, seu Berodach, de quo dicam anno 710.
717	Sennacherib Rex Assyriorum incipit, regnatque annos 7.
712	Ezechia Sanitas mirabiliter restituitur, 4. Regum cap. 20.
710	Sennacheribi interitus, & Assarhadonis successio in Regno Assyriorum, regnavitq; annos 13. Aduentus Legatorum Merodachi, seu Berodachi Regis Babyloniz ad Ezechiam, de quo lib. 4. Regum c. 20. & Isaia 39. et lib. 2. Paralip. c. 32.
698	Nabuchodonosor Rex Assyrior. et Babylonis regnare incipit, regnatq; solus annos 15. ex dictis in fine capitis 4.
697	Manasses Rex Iudeorum incipit, regnatq; annos 55. ex 4. Reg. c. 21.
685	Nabuchodonosori Assyrij mors, deinceps incerti hi Reges, aut iidem, ac Babyloniz Reges.
642	Amon Rex Iud. incipit, regnatq; annos 2. ex 4. Regum cap. 21.
640	Iosias Rex Iud. incipit regnatq; annos 31. ex 4. Regum cap. 22.
625	Nabopollassar, qui et Nabolasar, et Nabuchodonosor Senior, Rex Babyloniz incipit, regnatq; annos 21.
609	Ioachaz Rex Iud. incipit, regnatq; menses 3. ex 4. Reg. cap. 23.
608	Ioakim Rex Iud. incipit, regnatq; annos 11. ex 4. Reg. cap. 23.
606	Nabuchodonosor iunior, mittitur à patre contra rebelles anno 3. Regis Ioakim, ex c. 1. Danielis.
605	Nabuchodonosor iunior regnare incipit Babylone, anno 4. Ioakimi, et initio captiuitatis Iudeorum ex Ieremiz cap. 25. regnavitq; annos 43.
562	Euilmerodach Rex Babylonis incipit, regnatq; annos 2. et aliquot menses.
559	Balthassar qui, et Labofardach regnare incipit Babylone, sed huius pater, ac tutor Njriglissorus eius vice regnum administrat per annos totos 4.
555	Balthassar solus, ac per se regnare incipit, regnatq; menses 9.
554	Balthasare interfecto, Nabonidus, qui et Darius Medus, eligitur in Regem Babyl. regnatq; annos 17.
538	Cyrus ex Perside mouet, reliquum Asiæ, et Babylonem subiugaturus.
537	Cyrus Asia subacta, Nabonidum vincit, et diuturna oblidione Babylonem capit.
536	Cyrus, capta Babylone Monarchiam Babylonior. et Assyriorum ad Persas transfert, et captiuitatem Iudaicam soluit compositis antea rebus.

12 Sequitur, alter Canon *Ptolemaicus* dictus, quem ex Georgio Monacho excerptit vulgavitque Ioseph Scaliger in collectaneis, sed alicubi fallacem esse aduertit libro 3. Itagog. Can. pag. 284. esto enim in tota summa annorum 424. à Nabonassaro ad Alexandri Magni necem bene se habeat, & cum Ptolemæo cohæreat, in aliquibus tamen discrepat à Ptolemæo, & à Berofo. Nam à Nabonassari initio, ad finem Nabopolassari computat 124. cum debeant computari 142. nisi numeri prioris sit præposita nota 124. pro 142. & in hoc interuallo addendi annis 15, quos ultra debitum dat Nabonido, & duo alij, quibus excedit in Nergilissaro, ac Iluarodamo. Nos tamen illum exhibemus

tum, ut iacet apud ipsum, & Petauium lib. 9. de Doctrina temp. c. 52. & Langium lib. 2. de Annis Christi c. 12. tum, ut postea eum nactus est Petauius in vetustis manuscriptis Bibliothecæ Regiæ, & in Commentarijs Theonis *ἐκ τῶν ἀποκρίσεων νέων* cum aliqua correctione; sed in utroque desunt menses 9. Balthasaris, seu Laborosardachi ex quibus, & aliorum mensibus supra annos solidos, & ex duobus ferè annis, quos Cyrus à discessu ex Perfide in Asia subigenda, & expugnanda Babylone insumpsit cõstanti sunt anni 4. ut à Nabuchodonosori initio, ad Cyrum captamque Babylonem intersint anni 70. Alioquin summæ annorum fallaces sunt.

Canon Ptolemaicus ex Scaligero, Petauio olim, & Langio.

	Anni Regni.	Anni collecti.
Nabonassarus.	14	14
Nadius.	2	16
Chozirus, & Porus.	5	21
Iluleus.	5	26
Mardokempadus.	12	38
Arcianus.	5	43
Interregnum.	2	45
Belitus.	2	48
Apronadius.	6	54
Rigebelus.	1	55
Misessimordachus.	4	59
Interregnum.	8	67
Ieariedinus.	13	80
Saosducheus.	9	89
Chyniladanus.	14	103
Nabopolassarus.	21	124
Nabuchodonosor iunior.	43	167
Iluarodamus.	3	170
Neregda Solassarus.	5	175
Nabonadius.	32	209
Cyrus.	9	218
Cambyfes.	8	226
Darius.	36	262
Xerfes.	21	283
Artaxerfes prior.	41	324
Darius Nothus.	19	343
Artaxerfes II.	46	389
Ochus.	21	410
Artes.	2	412
Darius Arsami.	6	418
Alexander Magnus.	6	424

Canon idem ex Theone & M. S. Reg. ac Petauio par. 2. Rationarij lib. 4.

	Anni Regni.	Anni collecti.
Nabonassari.	14	14
Nadij.	2	16
Chozini, & Pori.	5	21
Iugzi.	5	28
Mardocempadi.	12	38
Arciani.	5	43
Interregni primi.	2	45
Beliti.	3	48
Apronadij.	6	54
Rigebeli.	1	55
Misessimordaci.	4	59
Interregni secundi.	8	67
Afsaradmi.	13	80
Saosduchei.	20	100
Chyniladani.	22	122
Nabopolassari.	21	143
Nabocholassari.	43	186
Iluarodami.	2	188
Nircassolassari.	4	192
Nabonadij.	17	209
Cyri.	9	218
Cambyfis.	8	226
Darij primi.	36	262
Xerfis.	21	283
Artaxerxis primi.	41	324
Darij secundi.	19	343
Artaxerxis secundi.	46	389
Ochi.	21	410
Arogi.	2	412
Darij tertij.	4	416
Alexandri Macedonis.	8	424

CAPVT VII.

De Annis Regum Persarum à Cyro, usq; ad Darium Arsamis, cum Epochâ CHRISTI connectendis.

CONCLUSIO VII.

Cyrus regnare cœpit apud Persas Anno ante CHRISTI Epocham DLIX. & mortuo Astyage, super Medos pacificè Anno DXLVII. Pulso verò Dario Medo, & Babylone pacificè possessa super Babylonios, & Assyrios Anno DXXXVI. à quò anno, usque ad Alexandrum Magnum, duravit Monarchia Persarum Annos CCVI. Anni autem Regum Persarum ordinandi sunt, ut in sequenti Synopsi.

CANON REGVM PERSARVM.		Incepit Anno ante Ep. Christi	Regnavit Ann. Mens.
Cyrus in Perside regnare incœpit.		559	30
Cyrus in Media quoque mortuo Astyage pacificè.		547	
Cyrus in Assyria, & Babylonia pacificè.		536	
Cambyfes filius Cyri.		530	7 5
Oropastus, seu Prexaspes Magus simulato nomine, & persona Smerdis filij Cyri.		523	0 7
Darius Hytaspis filius.		522	36
Xerxis Darij filius.		486	21
Artaxerfes Longimanus Xerxis filius viuo patre sed solus incipit.		472	
Xerxes II.		465	41
Sogdianus frater Xerxis II.		424	0 2
Darius Nothus II.		424	0 7
Artaxerfes Mnemon, seu II.		424	19
Artaxerfes Ochus, seu III.		405	43
Arfes, seu Arogus, seu Arsamis.		362	23
Darius Codomanus III. Arsamis filius.		339	4 ferè
		336	6
Alexander M. Macedo.		330	6

Receptissimum à Chronologis est illud Africani apud Eusebium lib. 10. de Præparat. cap. 4. *Cyrus Persis regnare cœpit eo anno, quo celebrata est Olympias LV. ut in Bibliothecis Diodori, Thalli, atque Castoris historijs, nec non Polybij, & Phlegontis scriptum reperies: sed & apud alios auctores, qui Olympiadas descripserunt. De tempore enim inter omnes conuenit. Cyrus itaq; anno regni primo, qui Olympiadis quinquagesimæ quintæ primus fuit. Ex libro autem 2. Tabula 11. & lib. 3. c. 2. Olympiadis 55. annus primus cœpit ætate Anni 560. ante Epocham Christi, & duravit usque ad Æstiuam Neomeniam anni 559. malè igitur Sallianus, huic Olympiastico anno associat Annum ante Christum 557. qui est ipsi ante vulgarem Christi Epocham, 558. Scaliger autem lib. 5. de emend. temp. pag. 378. & in Ifagog. Canon. & Langius l. 2. de annis Christi cap. 14. statuunt annum Periodi Iulianæ 4154. idest ante Epocham Christi 560. sed Petauius lib. 10. de doctrina temporum cap. 14. & 2. parte Rationarij lib. 3. c. 8. primum ex datis ab ipso Scaligero se ipsum implicante, colligit annum periodi Iulianæ 4155. qui est ante Epocham Christi 559. Deinde id ex annis Cyriaci Regni, & ex Eclipsibus sub Cambyse ipsius filio, & sub Dario confirmatur. Ait enim Cicero lib. 1. de Diuinatione. *Quid ergo quæ Magi Cyro illi principi interpretati sunt ex Dionysij Persici libris referam? Nam cum dormienti illi Sol ad pedes visus esset, ter eum scribit frustra appetuisse manibus, cum se conuoluens Sol elaberetur, & abiret: ei Magos dixisse, ex triplici appetitione Solis, triginta annos Cyrum regnaturum esse portendi. Quod ita contigit, nam ad septuagesimum peruenit, cum quadraginta natus annos regnare cœpisset.* Ctesias apud Diodorum dat regno eius annos 30. totidem vetus Chronologus apud Clementem, Orosius lib. 2. cap. 7. & Iustinus lib. 1. dicens *Cyrus regnavit annos 30.* Item Eusebius l. 1. Chron.*

S. Hieronymus in cap. 1. Zachariæ, & c. 7. Danielis, Sulpitius Seuerus lib. 2. Beda de 6. ætatibus Nicephorus cap. 7. Chron. ne innumerabiles recentiores congeram. Herodotus tamen libro 1. ait eum interfectum fuisse. *Cum vnde triginta omnino regnasset annos, nempe solidos, & iam laboretur trigessimus.* Iam verò docuimus capite præcedenti eum Babylone potitum esse anno ante Epocham Christi 537. sed expeditionem Babylonicam suscepisse anno 538. amadato verò Nabonido seu Dario Medo in Caramaniam, pacificè ac solum cœpisse imperare Babylone, anno 536. Hinc est vt Imperium Cyri Babylonicum quidam ab expeditione numerantes dicant attigisse Imperij Babylonicum annum 9. vt Canon Ptolemaicus, & Petauius l. 10. c. 15. alij ab expulso Dario Medo, & pacifica possessione numerent cum Xenophonte l. 8. Cyroped. annos 7. quem sequuntur Ribera, & Sanctius in c. 1. Zachariæ, Torniiellus in 6. ætate, ac Sallianus ad annum Mundi 3523. Quare siuè ab anno 537. numeres 9. siuè à capta Babylone 8. siuè à possessione pacifica 7. incidit Cyri mors in annum 530. ante Christi Epocham, & hinc sursum numerando annos completos 29. cum Herodoto, & 30. labentes, quibus regnavit Cyrus deprehenditur initium eius anno 559. ante Epocham Christi, ante Æstatem, seu Verno tempore, & Olympiadis 55. anno 1. exeunte.

Id ipsum confirmatur ex Cambyse anno 7. quem infra ostendemus ex Eclipsi incidisse in annum ante Epocham Christi 523. & ex Darij 20. quem ex Eclipsi ostendemus incidisse in annum 502. nam si addas 29. Cyri completos & 7. Cambyse idest 36. anno 523. vel si annorum Cyri 29. Cambyse 8. & Darij 20. summam, quæ est 57. addas anno 502. fiet annus 559. pro initio primo Cyri. Alterum enim initium eius extincto iam Astyage incidisse in 548. Annum ante Epocham Christi, ostendemus cap. 4. num. 3. Tertium verò principium idest Monarchiæ post pacificam possessionem

tionem Babylonæ, fuisse anno ante Epocham Christi 536, constat ex dictis cap. 6. à nu. 9. & in Canone primo,

2 Canbysem Cyri filium successisse patri, statim, ac eius interitus in bello Massagetarum nunciatus fuit, omnes restantur Græci, Latiniq; qui Persicas res attigerunt Xenophon, Thucydides, Herodotus lib. 2. Seuerus Sulpicius l. 2. Iustinus l. 1. Ioseph. l. 11. antiq. c. 2. Eusebius in Chronico, & Canon Mathematicus Ptolemæi; ergo ex dictis numero præcedenti cœpit Cambyfes regnare Anno ante Epocham Christi 530. Hoc confirmatur ex Ptolemæo lib. 5. magnæ Constructionis cap. 14. dicente. *In septimo anno Cambyfis, qui est à Nabonassaro 225. die 17. Phaenoth, sequente 18. ante mediam noctem hora 1. defecit Babylone dimidium diametri Luna à septentrione. Fuit ergo hæc Eclipsis Alexandria hora 1. & min. 50. æquali ante mediam noctem.* Tabulæ autè Astronomicæ, Anno illo Nabonassari, nempe 523. ante Ep. Christi, dant Lunæ Eclipsim Iulij 16. hora post merid. 10. transacta, annus erat Cambyfis 7. sed penè completus, qui additus anno 523. efficit Annum 530. exeuntem pro initio Cambyfis. Quem regnasse annos 7. & menses 5. expressè docet Herodotus lib. 3. *Cambyfi Cyri filio vita erepta est, cum regnasset septem omnino annos, & menses quinque, & paulo post de Mago Præxaspe (quem Trogus Oropastem nominat) ait Magus defuncto Cambyse per simulationem Smerdis filij Cyri, securus regnavit menses septem, qui reliqui erant ad implendum octauum annum regni Cambyfis.* Ideoq; Canon Ptolemaicus dat illi annos 8. regni: eito per errorem librariorum, aut quia cū Cyro patre prius conregnauerat, Ctesias, & Clemens lib. 1. Strom. deit annos 18. vel 19. Addit Herodotus eum anno 5. regni sui Ægyptum occupasse, ergo anno ante Christum 526. quod consonat Diodoro Siculo narranti Amasin obiisse anno 3. Olympiadis 63. sub Cambyfis expeditionem in Ægyptum. An verò Cambyfes sit illè, qui communi prænomine Asueri, vel Artaxerxis nominatur lib. 1. Esdræ c. 4. alibi discutendum est.

3 Occiso Cambyse, cūm Oropastus, seu Præxaspes Magus, simulato nomine Smerdis filij secundogeniti Cyri regnasset per 7. menses; Magi septem, illo interempto, elegerunt Darium Hytaspis filium anno ante Epocham Christi 523. exeunte. Narrat enim Ptolemæus lib. 4. Almagesti cap. 9. ex Hipparcho sic. *Anno 20. Darij illius, qui Cambyfi successit Epiphi die 28. sequente 29. hora æquali post Solis occasum 6 3/4. Luna quarta diametri parte ab Austro defecit.* Et ibidem dixerat: *Eclipsim accepimus, quæ anno trigesimo primo Darij Babylone obseruata fuit, Tibi die 3. sequente 4. ante mediam noctem semihora; diciturq; Luna defecisse ab Austro digiti duobus.* Primam Eclipsim representant Astronomicæ Tabulæ Anno ante Christi Epocham 502. die Nouembr. 19. secundam verò anno 491. Aprilis 25. ergo ex utraq; conficitur annus primus Darij Hytaspidis fuisse ante Christi Epocham 521. si anno 502. annos 19. completos, vel anno 491. annos 30. completos addas; in quem annum consensit, Eusebius lib. 10. de Præparatione, affirmans: *Darij secundus annus incurrit in annum primum Olympiadis LXV.* Et in Chronico annum primum Darij consignat anno 4. Olympiadis LXIV. In eundem annum consentiunt Scaliger lib. 5. de emend. temporum. Langius lib. 2. de Annis Christi c. 15. & Petauius lib. 10. de doctrina temporum c. 18. vbi fusè, sed solidè refellit Kristmannum in vtraque Eclipsi hallucinatum, ob peruersam dispositionem annorum Bifextilium, ob quam priorem Eclipsim promouet in diem 20. Nouemb. at posteriorem in 23. Maij. Sed miror Salianum Anno Mundi 3532. Primum annum Darij huius consignasse Anno 3. Olympiadis 64. & ante Christum quidem 521. Sed qui est ipsi 522. ante Epocham Christi; non enim aduertit Cambysem mortuum inito, & prouecto iam anno 522. ante Ep. Christi, prouecto inquam per menses ferè 5. postea Magum regnasse menses 7. & occisum in fine anni 522. vel sub initium anni 21. & aliquot dies in excessisse ante electionem Darij.

4 Herodotus lib. 7. refert Darium Hytaspidem, audita clade Marathoniam, nouum bellum apparasse, quod toto triennio Asiam concussit: quarto verò anno Ægyptios rebellasse, & anno sequenti Darium mortuum esse, nempe quinto post Marathoniam pugnam, quam autumno Anni 490. ante Epocham Christi accidisse demonstrauimus l. 3. cap. 3. num. 7. Obijt ergo, anno ante Epocham Christi 486.

& id ipsum colligitur ex Canone 2. in fine præcedentis capituli, vbi regnasse amos 36. ponitur, annis enim 35. solidis subductis anno 521. initiali, relinquunt annum 486. Quo anno successit Xerxes, cuius transitum in Europam fuisse anno 480. ante Ep. Christi ostentum fuit l. 3. c. 3. nu. 8. sed Herodotus eodem libro 7. ait: *Mouente verò Darij contra Ægyptios, & Athenienses, ingens à filijs de principatu est orta contentio, causantibus oportere illum, antequam in expeditionem proficisceretur, Regem ex Persarum lege constituere;* Prætulit autem filijs, quos ex altera coniuge priuatus susceperat Xersem, licet natu minorem, quia eum susceperat iam Rex ex Atossa Cyri filia, eumq; declarauit Regem anno expeditionis in Ægyptum, seu 4. à Clade Marathoniam, idest ante Epocham Christi 486. Regnavit autem Xerxes annos totos 21. à morte patris ex Canone, de quo in fine capituli præcedentis, qui subducti anno 486. relinquunt initium Artaxerxis anno ante Ep. Christi 465. Sed cum pater declararat Regem ex lege prædicta Persarum ante illam expeditionem: Sic enim conciliatur Diodorus Siculus asserens Themistoclem Athenis profugisse ad Xersem Regem Persarum anno 2. Olympiadis 77. idest ante Christum 471. & cum Diodoro sentiunt quoad fugam ad Xersem Clitarchus, Heraclides, & Dion, apud Plutarchum in Themistocle; sed apud eundem Charon Lampfacenus, & Thucydides lib. 1. aiunt fugisse ad Artaxersem, qui nuper imperium acceperat, idest declaratus fuerat à patre adhuc viuente Rex, iuxta prædictam legem, & sic Themistocles non inuento Xerxe, utpotè absente, egerit cum Artaxerxe; quem Petauius lib. 10. cap. 25. putat declaratum Regem anno ante Christum circiter 474. vt ab ipsius anno 20. deducantur hebdomades Danielis.

5 Artaxerxes itaq; solus regnare cœpit anno 464. sed cœperat cum Patre anno 472. regnavitq; annos integros 41. vt habet Canon Ptolemaicus, & Clemens Alex. 1. Strom. vel 42. inchoatos, vt habet Ctesias. Thucydides sub illud tempus florens, ait lib. 4. eum mortuum esse anno septimo Belli Peloponnesiaci, quod verno tempore anni ante Epocham Christi 431. incœpisse ostendimus lib. 3. c. 3. nu. 12. ergo annus septimus non est absolutus, nisi vere anni 424. itaq; vt minimum recedamus ab auctoribus alijs, eosq; conciliemus, Artaxerxes regnauerit annos 41. & aliquot menses, ac dies, cœperitq; regnare initio ferè anni 465. & initio ferè anni 424. completit annos 41. regni, mortuusq; sit sub initium veris eiusdem anni, durante adhuc anno 7. belli Peloponnesiaci nulla ergo necessitas fuit Petauio lib. 10. c. 29. ob Thucydidem præferendi Eusebium, alijs, & asserendi regnasse hunc Regem annos tantum 40. Diodorus enim lib. 12. mortuum esse narrat sub initium Olympiadis 89. nempe anno 424. Eito dicat: *Artaxerxes verò Persarum Rex interijt, cum annos regnasset quadraginta. Xerxes Regno suscepto annum regnavit.* Sed post 3. paginas velut se corrigens ait de Xerxe II. *Xerxes Rex cum annum regnasset mortem obiit. Nennulli scriptores tradunt, duobus non amplius mensibus in Regno vixisse, cui succedens in Regno frater eius Sogdianus, septem mensibus imperauit.* Hunc cum Darius interemisset, ipso Regno adito, rexit annos decem, & nonem. Quare si annum illum Xerxis demus Artaxerxis, ex maxima parte, incidit eius mors in annum ante Ep. Christi 424. sub initium, & intra hunc eundem annum tres alij incœpere, nempe Xerxes II. Sogdianus, & Darius Nothus, sub finem tamen anni, ideoq; subtractis annis 19. quos regnavit, cadit eius mors, & initium Artaxerxis Memnonis in annum ante Ep. Christi 405. Porro Diodorus l. 15. refert hunc obiisse anno 3. Olympiadis CIV. aitq; *Non multo post Rex Persarum vita defunctus est cum annos quadraginta tres Imperio præfuisset: in regnum verò successit Ochus, qui cognominatus est Artaxerxes, regnavitq; tres, & viginti annos.* Sequitur ergo tum ex anno Olympiatico, tum ex annis 43. integris regni, Artaxersem Memnonem obiisse anno 362. ante Ep. Christi, & Ochum 339. Arses autem ex eodem Diodoro regnavit annos pene 4. & Darius filius Arsamis, is qui victus est ab Alexandro M. annos 6. ergo Arses obiit anno ante Epocham Christi 336. & Darius Arsamis anno 330. quod ipsum ostendimus lib. 3. cap. 4. num. 6. vbi de transitu Monarchiæ Persarum, ad Macedonas. Sed confirmatur annus 424. ante Christum, quo mortuus est Artaxerxes Longimanus, ex Thucydide, qui ait eum mortuum esse sub initium anni octauo, belli Peloponnesiaci, et paulo post Solem

lem defecisse in nouilunio. At ex Tabulis Astronomicis verioribus, Eclipsis illa accidit anno 424. ante Aera, Christi Martij 21. circa ortum Solis in Græcia.

CAPVT VIII

De Tyrijs Regibus, & Carthaginis conditu aliarumq; quarundam Vrbiu[m] Africa.

CONCLUSIO VIII.

Inter opiniones diuersas de Condito Carthaginis probabiliores sunt, quæ conditam ponunt circa Annum CM. ante Christum, ideoq; à Virgilio per anachronismum Didonem fictam antiquiorem annis circiter CCLX. quam par erat. Certum interim est excisam à Romanis Anno ante Epocham Christi CXLVI. deinde instauratam, & postremo à Saracenis dirutam Anno Christi 685. ex eiusq; ruinis Tunetum creuisse.

EX Iosepho libro 1. contra Apionem, habemus Tyrioru[m] Regum post Abibalum annos; vt videre est in adiecto laterculo, quos sumpsit ex Dio, & Menandro Ephesio, sed addit ab Ecmibalo, deinceps plerisque; fuisse Iudices Tyri potius, quam Reges, & lib. 8. antiq. cap. 2. dixerat Menandrum Annales Tyrioru[m] ex lingua Phœnicum transulisse in Græcum sermonem, vbi, & vitam Iromi annis 53. definit. Libro item 1. contra Apionem affirmat anno 7. Pygmalionis Carthaginem in Africa conditam à Didone. Et sub Rege Ithobalo II. Tyrum obsessam à Nabuchodonosore annis 13. & anno 14. Iromi Cyrum tenuisse principatum. Sed aduerte duos esse Catalogos apud Iosephum, priorem ab Abibalo, vsque ad Pygmalionem, qui interruptus est, nec nisi post annos circiter 280. sequitur posterior Catalogus. Iam vero Petauius lib. 9. de Doctrina temporum c. 62. & in Ratio-

Reges Tyri	Regna vit.	Vit.
Abibalus.	4	4
Hiramus.	34	53
Balcastartus.	7	43
Abstastartus.	9	20
Nutricis filij.	12	..
Astartus.	12	44
Astarimus.	9	54
Phelles.	m. 8	50
Ithobalus	32	68
Badezorus.	6	45
Mettinus.	9	32
Pygmalion.	40	56
Ithobalus II.	24	
Baal.	10	
Ecmibalus.	m. 2	
Chelbis.	m. 10	
Abbanis.	m. 3	
Myttonus) & Gerastraus)	6	
Balatorius.	1	
Merbalus.	4	
Iromus.	20	

nario temporum parte 2. l. 2. c. 13. contendit emendandum Iosephum, & Hiramum regnasse annos 53. aut etiam 56. quia ex Sacra Scriptura colligitur anno 9. Davidis regnasse Hiramum, & vsque ad 21. Salomonis ad minimum, qui sunt anni 52. at Langius lib. 2. de annis Christi c. 8. negat id ex S. Scriptura constare, quædam enim quæ gesta sunt postea, narrari antecedenter occasione aliqua, vel Hiramum regnare potuisse cum patre Abibalo aliquot annis, deinde solum. Nos suo loco, quod minime violentum fuerit Sacræ Scripturæ eligemus. Quoad secundum Catalogum Regum Tyri, iam capite præcedenti ostendimus Cyrum regnare cœpisse in Perside anno ante Christum 559. Babylone autem 536. ergo si annus 14. Iromi fuit primus Tyri, vtique 14. Iromi fuit, vel 559. vel 536. ante Christum, sunt autem ab Ithobali II. initio ad 14. annum Iromi, ex posteriori Catalogo anni 60. ergo initium Ithobali fuit ante Christum 619. vel 590. at ex dictis cap. 6. Nabuchodonosor

junior cœpit regnare anno ante Christum 605. igitur principium Cyri, de quo loquitur Iosephus, est principium Monarchiæ Babylonicæ, nam Ithobali tempore Nabuchodonosor Tyrum obsedit anno 7. Ithobali, vt ex correcto textu Iosephi colligit Petauius, nempe anno 583. ante Christum, Thyrum autem conditam, vel habitari cœptam annis 240. ante Salomonici Templi foundationem tradit Iosephus lib. 8. antiq. c. 2.

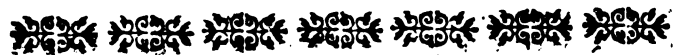
2 Carthaginis ædificatio diuersis temporibus consignatur à diuersis Scriptoribus, quia verisimile est ex multis oppidis eam coaluisse, vel paulatim fabricatam, & auctam, murisq; cinctam, & pomeria subinde ampliata, vt proinde alijs conditus, alijs incrementa debeantur. Certum est autem excisam fuisse iussu Senatus Romani eodem anno, quo & Corinthum, Consulibus Cn. Cornelio Lentulo, & L. Mummiõ Achaico, Olympiadis 258. anno 2. idest anno 146. ante Epocham Christi, ex quo, & duratione Carthaginis à diuersis assignata, aut alijs notis ab Auctoribus designatis ecce tibi opiniones Auctorum in Laterculo, quarum post Appianum antiquissima est conditam à Zoro, &

CARTHAGO.	Conditæ ant. Chris.	Stetit annos.
Appianus in Lybic.	1233	1087
Eusebius ex Philisto.	1214	1068
Nos ex Virgilio.	1178	1032
Eusebius ex alijs.	894	748
Petauius ex Iosepho.	895	740
Solinus cap. 29.	882	737
Florus lib. 51. Orosius, & Entropius.	846	700
Trogus, & Iustinus.	826	680
Seruius in Aen.	824	678

Charchedone Tyrijs, vt ex Philisto tradit Eusebius in Chronico, quia verò Iosephus, vt supra diximus, ex Phœnicum annalibus, dixit, conditam anno 7. Pygmalionis, colligit ex suis ratiocinijs conditam à Didone anno 140. ante Romam conditam: Atqui Troia excisa est anno ante Christum 1184. vt ostendimus lib. 4. cap. 1. & inde nauigans Aeneas, iuxta Virgilij suppositionem, delatus est in Africam vi procellæ, reperitq; Didonem occupatam in ædificanda, vel statuenda Carthagine; Ergo Virgilius in hac historia, verisimile fictione secutus videtur opiniones de antiquissimo eius conditu: & cum Dido apud eum lib. 1. Aeneidos dicat: *Nam te iam septima portat, omnibus errantem terris, & fluctibus ætas*, annus ille quo Aeneas natus est Didonem occupatam in Carthagine struenda, fuerit 1178. & 7. item Pygmalionis, de quo Iosephus ex Menandro, ex cuius priore Catalogo Regum Tyri sunt ab Hiram ad annum 7. Pygmalionis anni 138. qui additi annis 1178. darent initium Hiram anno 1316. ante Christum, & tamen David, cuius tempore floruit Hiram non incœpit nisi anno 1051. ante Christum: igitur aut ille Catalogus falsus est, aut Virgilius Didonem antiquiorem fecit annis ferè 260. quam oportebat. Probabilius igitur est conditam fuisse anno circiter 900. ante Christum.

3 Post excisam Carthaginem anno ante Christi Epocham, vt diximus 146. C. Gracchus Tribunus plebis obtinuit, vt eo deduceretur Colonia, nomenq; loco daretur *Iunonia*, Consulibus Q. Cæcilio Metello, & T. Quintio Flaminio, idest ante Ep. Christi 123. sed maiore numero Colonorum aucta est iussu Cæsaris eo ipso anno, quo in curia occisus est, redditumq; nomen Carthaginis nempe anno 44. ante Ep. Christi, & adeo sub Augusto aucta, vt teste Herodiano, cum Alexandria de vrbiu[m] primatu, post Romam, certauerit. Occupata postea fuit à Vandalis anno Christi 439. & recuperata à Belisario anno 533. & mansit sub Imperio Romano, & fuit Sedes Præsidis Africani per annos 162. donec anno circiter 685. capta à Saracenis, ac diruta est; nec amplius resurrexit in pristinam amplitudinem; ex eius autem ruinis enatum est Tunetum oppidum. Erat autem Carthago caput Numidiæ, de cuius Regibus, & Regibus Mauritanis, & Cyrenensium temporibus plura eruditè Vbbo Emmius lib. 5. rerum Chronolog. à pag. 146. vbi regnatum in Numidia docet annos 166. à Massinissa

nissa ad interitum Iubæ maioris, in Mauritania autem à Bocchare, qui floruit tempore belli Punici secundi (quod cœpit anno 218. ante Christum) vsque ad Ptolemæum Iubæ filium; Cyrenem autem condidit Theræi Lacædæmoniorum coloni duce Aristotele Batto, & quidem Olympiade 41. vt habet Solinus c. 40. idest ante Christum 616. vel anno Urbis 143. vt habet Plinius lib. 19. cap. 3. idest ante Christum 611. Sed Eusebius eius principia multo antiquiora supponit, nempe anno 210. ante Olympiadas, qui fuit ante Christum 986. Deinde Olympiadis quintæ anno tertio, idest ante Christum 758. postremò Olympiadis 37. anno 2. idest ante Christum 631. Regnarunt in ea 8. Reges per annos circiter 200. deinde libera fuit per annos 185. fuit deinde sub Ptolemæis Ægypti per annos 227. & in vniuersum stetit annos ferè 1342. donec Arabes eius loca Caruanam condidit Caliphæ Africani Sedem.

CAPVT IX.

De Regibus Lydorum, Parthorum, Bithyniæ, Ponti, Cappadociæ, Armeniæ, Pergami.

Lydus, vt narrat Herodotus lib. 1. Atys filius Lydiæ nomen dedit, ab his Heraclidæ Regnum acceperunt, quorum primus fuit Argon, postremus Candaulus, & hi regnarunt annos 505. Postea Lydis regnarunt Marmnadæ eorumq; primus fuit Gyges, qui regnavit annos 38. inde Ardys 49. Sadyattes annos 12. Alyattes 57. Croesus 14; summa ab Argone, ad Croesum est annorum 675. sed à Gyge 170. His positus Dionysius Halicarnassensis libro de Thucydidis idiotismis, à Gyge ad Xersis transitum ab Asia in Europam recenset annos 220. & postea 240. Xersis transitus ex dictis lib. 3. cap. 3. num. 8. fuit anno 480. ante Epocham Christi, ergo initium Gygis, fuit vel 700. vel 720. ante Christum, & Croesi finis anno 550. vel 570. & Alyattis initium anno 592. vel 612. ante Christum; Eclipsis autem Solis sub Alyatte facta ex dictis libro hoc c. 4. num. 2. fuit anno 585. ante Epoch. Christi, & Alyattes regnavit annos 57. Quare illa Eclipsis accidit primo modo anno 7. & secundo modo anno 27. Alyattis. Verum Eusebius ex Africano dati Gygi annos 36. Ardyi 37. Sadyatti 15. Alyatti 49. Croeso 15. quorum summa est 152. & Cræsum à Cyro captum, Lydorumq; Regnum extinctum Olympiadis 58. anno primo, qui fuit ante Christum 548. adde his 15. Croesi, & Alyattis 49. fit initium Alyattis anno 612. vt supra ex Dionysio collegimus, itaq; hunc annu, vt probabiliorē retinebimus. Esto nunc Laterculus ex

Anni ante Christum.	Ex Herodoto.		Eusebio.	
	Regnat ann.	Incipit ann.	Regnat ann.	Incip. ann.
Gyges.	38	710	36	698
Ardys.	49	672	37	662
Sadyattes.	12	624	15	627
Alyattes.	57	612	49	612
Croesus.	14	558	15	564
Finis		512		548

vtraq; hypothefi. Itaq; de Croesi fine ex prisca Scriptoris non sumus certi: Vbbo Emmius lib. 5. Rerum Chronol. pag. 136. nullo Auctore adducto, affirmat Croesum eum Sardibus capum anno 1. Olympiadis 59. & ante Christum 543. durasse iuxta Herodotum ab Argone annos 675.

2 Parthi Arface Duce defecerunt à Syromacedonibus, nempe ab Antiocho II. anno illo, quo Consules Romæ fuere M. Atilius Regulus, & L. Manlius Vulso, vt affirmat Iustinus lib. 41. ergo anno ante Christi Epocham 250. currente anno 3. Olympiadis 132. vt habent Eusebij numeri correcti. Inde autem omnes Reges Parthorum appellati

sunt Arfaces, sicut Romanorum Imperatores Cæsares, esto qui perfectam, vel reiteratam definitionem ad initium Seleuci Callinici retulerunt cum Strabone, & Eusebio. Arfacis quoque initium ad annum 257. ante Christum referre cogantur. Addit Iustinus Arfacis successores Arfacem secundum primi filium, & Priapacium Arfacem secundi filium, quem regnasse ait annos 15. genuisseque Phraatem, & Mithridatem, huncque successisse fratri Phraati, & libro 42. Mithridati, ait successisse filium Phraatem II. & huic occiso Artabanum patruu; huic verò Mithridatem filium cognomento Magnum, huicque expulso Orodem fratrem, Crassi victorem, & Orodi filium Phraatem III. qui patrem necavit, & à Parthis eiectus est substituto Tyridate; Cumque Phraates cum Scytharum copijs rediret ad recuperandum regnum, Tyridatem confugisse ad Cæsarem in Hispania bellum gerentem, secumque adduxisse filium Phraatis in obsidem: Phraatem autem per legatos postulasse à Cæsare vtrumque sibi remitti, nempe Tyridatem seruum, & filium; Cæsarem autem respondisse, neque Tyridatem dediturum se Parthis; neque aduersus Parthos auxiliaturum se Tyridati; remissoque Phraati filio gratis, & Tyridati manere volenti apud Romanos opulētum sumptum præberi iussit; Finito autem Hispaniensi bello Cæsarem Augustum in Syriam venisse, & Phraati metum incussisse, ne Parthis bellum inferret, tandemque filios, ac nepotes Phraatis obsides datos Augusto: Augustus autem fuit in Syria Consulibus M. Appuleio Nepote, & P. Sillio Nerua, vt ex Diodoro colligitur lib. 54. nempe anno 20. ante Christum. Durarunt autem Arfacidæ vsque ad annum Christi 228. Alexandrique Maimmæ filij quintum, quo, teste Herodiano lib. 6. & Agathia lib. 1. Artaxerxes Persia, Partis tribus prælijs deuictis, & occiso Artabano Parthorum Rege, summam rerum ad Persas transtulit, & Persarum Regnum instaurauit. De aliorum Regum temporibus, haud ita clarè constat, si Mithridatem, & Vologesum excipias. Nam ex Dione, et Plutarcho, & Appiano constat Mithridaticum bellum confectū esse Cicerone Consule anno ante Christum 63. ipsumque Mithridatem desperatione actum seipsum interemisse anno sequenti, Iulio Siliano, & L. Murena Cofs. cum esset annorum 68. regnassetque annos 57. vt habet Appianus, esto Eutropius dicat vixisse 72. regnasse 60. Vologeses autem, vt habent Hermanus Contractus, & Petauius in Chronico, anno 3. M. Antonini Veri, idest Christi 162. Romanorum Prouincias in Asia populatus est. Recentiores autem Chronographi valde inter se discrepant in numero, & ordine horu Regum, vt ad specimē, videre est in Sanssouimo, et Hieronymo Bardio.

Franciscus enim Sanssouinus lib. 2. Chronolog. Reges Parthorum cum Iustino fere, ac Trogo sic recenset. Arfaces I. Rex Parthorum. Arfaces II. primi filius. Arfaces III. Priapatus dictus, secundi filius. Phraates filius Priapatij. Mithridates frater Phraatis. Phraates II. filius Mithridatis. Artabanus patruus Phraatis II. Mithridates II. filius Artabani, dictus Magnus. Orodes frater Mithridatis, occisor fratris, et M. Crassi. Phraates III. qui veneno sustulit Orodem patrem. Tyridates expulso Phraate III. Phraates IV. filius Orodis, qui captiuos, et vexilla crepta Crasso restituit Romanis, occisusq; est à Phraatace notho. Orodes II. occisus in venatione. Vonones filius Phraatis IV. qui fuerat Romæ obses. Artabanus Rex Medorum, et victor Vononis; Vardanes filius Artabani. Gotarzes frater Vardanis. Vologeses frater Vardanis, et Gotarzis, qui Pacoro Mediam, & Tyridati Armeniam distribuit.

Hieronymus autem Bardius Florentinus in suo Chronico longe aliter tum quoad numerum, et ordinem, tum quoad tempora: sic enim habet.

Anno ante Christum.	Initium Regni.	Regnavit annos.
Arfaces.	256	32
Mithridates.	225	20
Phraates.	205	18
Mithridates II.	187	20
Mithridates III.	167	24
Mithridates IV.	143	60
Mithridates V.	83	20
Phraates.	63	17

Sed

Sed si auctores adduxisset, aut fidem suã astruxisset, aut haberemus vnde illum corrigere possemus. Nobis sufficit in summã Collegisse durationem Regni Parthorum ab anno ante Christum 250. ad annum Christi 228. hoc est Annorum serè 478. ab Arface ad Artabanum vltimum.

3 Pergamenorum principum caput fuit *Philetærus* eunuchus, *Eumenis* frater, qui deficiens à *Lysimacho* dedit se *Seleuco Nicanori*, quibus defunctis principatum novum in Phrygia, Lyciaq; fundavit, qui lapsu temporum auctus est adiectione *Cariz*, *Pamphiliæ*, & alijs regionibus vsque ad Taurum montem: Successit huic *Eumenes* eius nepos ex fratre, & huic post annos 22. regni defuncto *Attalus* patruelis ipsius, & *Philetæri* filius anno 4. deficiente *Olympiadis* 134. seu ante Christum 240. seu anno vno post finem belli Punici primi, regiumq; nomen assumpsit, vt ex *Liuijo*, & *Strabone* colligitur, vixitq; annos 72. regnavit 44. obiit Consulibus *Cornelio Cethego*, & *P. Minutio Ruso*; videlicet anno 197. ante Christum; ei successit *Eumenes II.*

Pergami Principes, aut Reges.	Incepit ante Chris.	Regnavit annos.
<i>Philetærus</i> Princeps.	283	21
<i>Eumenes</i> Princeps.	262	22
<i>Attalus</i> Rex I.	240	44
<i>Eumenes II.</i>	197	39
<i>Attalus II.</i>	158	21
<i>Attalus III.</i>	138	5
finis	133	151

regnavitq; annos 39. vt habet correctus Codex *Strabonis*, obiit enim Consulibus *M. Aemilio Lepido*, & *C. Popilio Lanate* anno 158. ante Christum; successitq; *Attalus II.*

cui tutorem reliquit fratrem suum *Attalum*, qui se pro Rege gessit per annos 21. successitque *Attalus II.* de quo supra iam grandis natus, sed postea dictus *Attalus III.* & cognomento *Philometor* ob amorem in matrem *Stratonicem*; obiit hic anno 5. regni absq; liberis, & Populum Romanum hæredem testamento reliquit Consulibus *P. Mutio Scauola*, & *L. Calpurnio Pisone*, idest anno ante Christum 133. duravit itaq; Regnum ab *Attalo I.* ad *III.* annos 109. sed Principatus cum Regno ab initio *Philetæri* annos circiter 150.

4 *Bithynia* Reges ante *Alexandrum Magnũ* penè ignoti; post eum *Zipoetes* *Thrax* regnum sibi constituit sub *Lysimachi* mortem, cui succedit *Nicomedes Magnus* *Nicomediz* vrbis conditor, & post eum *Zielas*, post hunc frater eius *Prusias* cognomento *Cynegus*, ad quem *Annibal* exul confugit: Huic successit *Nicomedes II.* *Epiphanes* dictus, & huic *Nicomedes III.* *Philopator*, à *Mithridate* Regno pulsus, sed à Romanis restitutus; huic successit *Nicomedes IV.* *Amasius C. Cæsaris*; qui absq; liberis defungens, Populum Romanum hæredem reliquit Consulibus, si *Eutropio* credimus *L. Licinio Lucullo*, & *M. Aurelio Cotta*, idest anno ante Christum 74. cum durasset hoc Regnum annos circiter 210. vt habet etiam *Vbbo* lib. 5.

5 *Cappadocia* Rex posteris notus primus fuit *Pharnaces* sororius, & coæuus *Cyri* Regis *Periarum*: octauus ab eo Rex fuit *Ariarathes*, & reliqui, de quibus vide Catalogum infra scriptum, stemma *Pharnacis* duravit per annos circiter 452. quo extincto, & summo *Mithridate* creatus est *Cappadocum* consensu à Romanis *Ariobarzanes* tandem *Archelao* pronepote mortuo Romæ Consulibus *C. Calio Ruso*, & *L. Pomponio*, vt ait *Tacitus*, idest anno 84. ante Christum, desiit regnare in *Cappadocia*.

Reges Cappadociæ vivere ante I. Stemma.	Christum Anno
<i>Pharnaces</i> .	560
Sex alij.	
<i>Ariarathes I.</i>	362
<i>Olophernes</i> eius frater	
<i>Ariarathes II.</i> primi filius.	330
<i>Ariarathes III.</i>	
<i>Ariammes</i> .	
<i>Ariarathes IV.</i>	262
<i>Ariarathes V.</i>	224
<i>Ariarathes VI.</i> <i>Mithridates</i> .	
<i>Ariarathes VII.</i>	
<i>Ariarathes</i> <i>IIIX.</i> & <i>IX.</i> periere	108

Regum Cappadociæ II. Stemma.	Ante Christum.
<i>Ariobarzanes</i> creatus circa	108
<i>Ariobarzanes II.</i>	
<i>Ariarathes</i> eius frater.	
<i>Archelaus</i> qui Romæ obiit.	84
Regnum ergo est in <i>Cappadocia</i> , à <i>Pharnace</i> ad <i>Archelaum</i> , annos serè 476.	

6 *Ponti* Reges fuere prius *Artabaxes*, & *Mithridates* quinque, & *Pharnaces* tres, deinde *Mithridates VI.* dictus *Emergetes*, & eius filius *Mithridates Empator*, qui annis 46. *Asiam*, *Europamq;* ac Romanos infestavit, victusq; à *Pompeio*, seipsum interemit, cum regnasset annos 57. vixisset 69. anno ante Christum 63. ei successit *Pharnaces*, & huic *Darius*, & huic *Polemon I.* ac *II.* & his *Mithridates* *Darij* Nepos. Vide *Appianum Alexandrinum*.

7 In *Armenia* regnarunt *Tigranes* *Mithridatis Pontici* gener, eiusq; filius *Artasdes*, quem *M. Antonius* occidit, & eius filius *Artaxias*, eiusq; loco *Tigranes* patruus deinde *Artasdes II.* huius stemmatis vltimus. Postea à *C. Cæsare Ariobarzanes* *Medus Armeniæ* impositus, cui occiso subrogata est ab Armenis *Erato* regina: sed paulo post deserta est, regnumq; inuasit *Vonones* *Parthorum* Rex profugus, metuq; belli *Parthici* reliquit hoc Regnum, imperante *Tiberio*; à quo tempore fluctuavit *Armenia* sub diversis *Regulis Romanorum Clientibus*.

CAPVT X.

De Tartaris, Moscovitis, Iaponensibus, & Mexicanis eorumq; Annis, cum Epoca Christi neclendis.

CONCLUSIO X.

Post Sinenses, antiquissimi in Asia Tartari regnare ceperunt circa annum 2345. ante Christum, inter quos post Christi aduentum celeberrimi fuere, & magnarum Prouinciarum, ac multarum possessione inclyti, Cobyta, seu Cublai in parte Orientali, & Iuenus intra annos 1256. & 1278. in Occidentali verò Haolomus anno 1260. Baydo anno 1300. Tamorlanes circa annum 1400. & nuperrimè anno 1644. Tà Icingus Sinensis Regni occupator. Iaponenses Reges, ab anno 660. ante Christum suam originem certam deducunt; Mexicani autem ab anno ante Christum 308. Moscovitarum vero Principes, aut Duces ab Anno Christi 988. circiter.

Pater Martinus Martinius in Atlante Sinico pag. 18. scribit Tartaros in Regno Ninche Orientali celebres fuisse, ante annum 206. ante Christum, sed in Historia de bello Tartarico scripta anno Domini 1655. ait Tartaros iam inde à quatuor millibus annis infensos fuisse Sinis, ergo iam inde ab anno 2345. ante Christum; & in Compendio Chronologiae Sinensis dixerat anno 236. ante Christum, Xium ex Cina familia prognatum expulisse Tartaros, at hos post bellum annorum 68. anno Christi 1278. Iuenam familiam Tartarorum inuenisse extincta Sunga familia Sinensium, & occupasse Sinam per annos 90. pergit autem in Historia prædicta, & refert quendam Chū ex latrone ducem magni exercitus factum expulisse Tartaros, atq; intituiffe familiam Taimingam, voluisseq; nominari Hunguuium, idest magnum bellatorem, anno Domini 1368. Tandem verò Tartaros Orientales ex septem Hordis, seu Dynastijs, Regnum Ninche instituisse anno Domini 1600. & postremò ita creuisse potentia, vt Anno 1644. Taimingam familiam inuenerint in Sinam, & eius 12. Prouincias occuparint, dominanturque in illis ad hanc vsque diem. Hæc ex P. Martino, sed Marcus Paulus Venetus ait anno Domini 1187. Tartaros excusso Bulgiano iugo, elegisse ex suis Regē Cinchim, quem vocarunt Magnum Chanem, eiq; successere ordinatim Cui, Barchis, Allan, Mongū, Cublai, seu Cobila, qui cepit imperare anno Christi 1256. princeps magnis virtutibus instructus, qui Christianæ Religionis studio per hospites Venetos petijt à Romano Pontifice Doctores, erudiendis suis populis. Idem ædificauit in Cathaio Vrbeni Cyandū dictam quoq; Ions, & Cambaliū metropolim Milliariorū Italicor. 24. in circuitu, præter 12. suburbia ante totidem portas. Occupauit etiam regionem, Mangi cum Metropoli Quinsai vrbe totius Orbis maxima, & Cunbam regionem, & Bengalam, & Iaponiam, & Iauam maiorem, ac minoris partem; imperauitq; annos 42. eiq; successit nepos, Tamor, seu Temur anno 1298. Nomina prædictorum Imperatorum aliter concipit Haitonus Armenus sic. Changius Chan, Ochota Chan, Guino Chan, Mango Chan, Cobela Chan, Tamur Chan. Habent autem varias Hordas in Scythia, & in Sarmatia, sed præcipuè regnum Cumania conditum à Baiſa secundo genito Horotæ Chani, qui vastauit Russiam, Poloniam, Silesiam, Hungariam, & partem Austriae. Præterea Haolenus frater Mangi, & Cobila, fundauit aliud regnum in Media, Mesopotamia, & Syria pulsis Saracenis, Persiam occupauit, nec non Babylonem, & Chri-

stianis fauit, quorum cum fratre Mango religionem profiteri ceperat, tendensq; contra Soldanum Aegypti, obiit anno Christi 1264. eius successor, ac filius Abaga Soldanum vicit, obiitq; anno 1282. successit frater Tangador, qui à Catholica fide ad Mahometum apostatauit, sed intra triennium periit, anno 1285. succedente Argono filio Abagæ, & huic successit frater Regnytus Atheus anno 1288. periitq; anno 1290. eius loco ex cognatione subrogatus Baydo Princeps Christianæ pietati deditus, quem anno 1310. Casanus Argoni filius, licet Christianus regno deiecit, regnauitq; annos 40. cui successit Cagabanda defector Catholicæ fidei, & Mahometo additus; & suis inuisus, vnde occasio crescendi familiæ Otomannicæ.

Tartari verò Zauolgenses sunt, qui ad Vuolgam fl. & Caspium in multas hordas distributi habitant; & Tartari Zagatai veteris Sogdianæ, & Sacarum habitatores ad fl. Iaxartem à quibus ortus Temur ille, qui Temorlanes vulgo dicitur, solitus ducere exercitum decies centenum millium bellatorum, vicitq; Baiazethem Anno 1397. obiitq; Samaracandæ anno 1402. cum imperasset annos 27. eius filijs degenerantibus; Vsumcassanus Particus subegit Persiam, Mediam, Afsyriam, Chaldæamque, Reliqua de Cazarenibus, & Præcopitis Tartaris, quoad distinctionem temporum obscuriora sunt.

2 Moschouitæ, seu Moschi, ab vrbe Mosqua ita denominati, vbi princeps eorum Daniel Arcem struxit Iorislai filius; eorum origo à Vvolodimiro Steslai filio, qui Christi fidem suscepit anno Domini 988. voluitq; nominari Basilus, cui successit Ioreslaus, huic Vvzeuolodus huic Vvloedimirus tota Prussia potitus, huic Vvzuolodus II. huic præter 7. alios Georgius; huic Demetrius, huic Georgius II. anno 1237. occisus à Bato Tartarorum Rege, Georgio successit frater Iroslaus, huic filius Alexander, huic Daniel, qui sedem fixit Mosquæ & Magni Ducis Moschouitæ titulum assumpsit; huic filius Ioannes Kaleta sic dictus à gestanda semper pera, vt elemosynam elargiri posset; huic successit filius Simeon, huic germanus Ioannes II. huic filius Demetrius II; huic filius Basilus II. qui floruit anno 1400. huic frater Georgius III. huic Basilus III. filius Basilij II. quem pater pro illegitimo susceptum habuerat; huic Ioannes Basilides cognomento Magnus, huic Basilus IV. ex Sophia Palæologa, qui obiit anno 1533. huic Io. Basilides II. qui natus est anno 1528. regnauit annos 51. & obiit anno 1584. die 28. Martij eique successit Theodorus, obiitque 1598. eiq; successit frater vxoris Borius Hadrinus deinde fluctuarunt ibi res vsq; ad annum 1617.

3 Iaponenses Reges olim vocabantur Micoti, idest Alti ac sublimes, quorum duodecim cognominati Camis, quos ortos à Sole fingunt, & colunt quotannis Luna decima quinta Augusti, eorumq; primus nominabatur Tengim, per cuius nomen hodiæque iurant, aiuntq; floruisse anno 660. ante Christum, & post eum alij CXI. eiusdem stirpis. Quando S. Franciscus Xauerius eo primum appulit anno 1549. die 15. Augusti Sacra Assumptioni Dominæ nostræ, regnabant in diuersis Dynastijs diuersi Reguli, sed eorum præcipuus Cubosama, qui Meaci residebat, & anno antecedenti idest 1548. regnare ceperat, qui anno 1565. die 17. Iunij à coniuratis occisus est, & Duidonus Tyrannus vbiq; grassatus est. Anno autem 1571. dominabantur Ciumam Rex Bungi, & aliorum quinque regnorum. Moridonus Rex Amanguccij, & 13. regnorum; ac Nobunanga Rex Voari & regnorum 35. qui anno 1582. maximam partem Iaponia occupauit, seque Deum Iaponia consecrauit, sed die 21. Iunij obsessus ab Achecio rebelle, ventrem sibi met secuit, sed & is post dies 12. occisus fuit à Iusto Vcondono promiserat Nobunanga se Christo, suosq; subditurum, sed promissis non stetit. Eodem tempore conclusa, & à P. Alexandro Valignano cum Francisco Bungi, & Protasio Arimæ Regibus, & Bartholomæo principe Omuræ lezatio trium Iaponentium nobilissimorum ad Gregorium XIII. Summum Pontificem, qui anno 1582. die 20. Februarij Nangasachio soluentes, non peruenere Malaccam nisi anno 1583. die 27. Ianuarij, & Vlyssiponem anno 1584. die 10. Augusti & Romam anno 1585. die 22. Martij, vnde discessere eodem anno die 3. Iulij, & Nangasachium rediere anno 1590. die 21. Iulij, quando Cambacudonus Imperator ceperat Christianos persequi, qui profecturus ad inuasionem Regnorum Corai, Sinæ et Philippinarum, renunciauit Impe-

imperium *Magondono* nepoti suo, quem nominavit *Taicofamam*, idest Magnum Dominum, anno 1592. die 5. Lunæ Ianuarij: quo defuncto *Daisufama* incunte anno 1601. Imperium armis obtinuit atrocissimus tyrannus et Christianorum persecutor; qui mortuus est anno 1616. incunte Iunio, eiq; successit peior parente *Xongunsama*, cui anno 1631. defuncto successit primogenitus eius *Toxongunus*, sub quo plurimi Martyrio affecti, et inter alios P. Marcellus Mastrillus anno 1637. die 17. Octobris annorum 34. et anno 1638. triginta duo millia Christianorum Arimæ.

4 Mexicani, vt narrat Franciscus Lopez Gomara, anno Christi 1551. computabant annos suos 1859. ergo eorum Epocha ab anno ante Christum 308. et à die 29. nostri Februarij.

CAPVT XL

De Annis Persarum post CHRISTI Domini Ortum, & præcipue de Annis Persarum recentiorum *Iezdagirdæ*, ac *Gelalææ* Epochæ cum Annis Christi connectendis, ab Anno 632. dieq; 16. Iunij, & rursus ab Anno 1079.

1 **I**Am Capite IX. num. 2. diximus anno quinto Alexandri Imper. Mammæ filij Artaxersem victo Artabano ultimo Parthorum Rege, summam rerum ad Persas transfulisse, & Persarum regnum instaurasse, is fuit Annus Christi 228. à quo vsque ad *Iezdagirdam* II. tempora Regum Persarum ex *Agathia* lib. 4. Rerum Persicarum colligemus: tantum addimus, ex Chronico *Aleyandrino*, *Theophane*, *Cedreno*, & *S. Maximi* Martyris computo *Heraclium* Imperatorem, ac Persarum debellatorem cœpisse imperare anno Christi 610. & obiisse anno *Diocletianæ* æræ 357. *Indictione* 14. die vndecima *Martij* hoc est anno Christi 641. cum imperasset annos 30. menses 10. iuxta *Theophanem*, vel annos 30. mens. 4. d. 6. iuxta *Nicephorum*; & ex *ijsdem* authoribus *Cosrois* duces, qui cum *Heraclio* pugnarunt, fuisse *Saen*, seu *Saiten* anno Christi 616. & 617. deinde *Sarbarum*, seu *Sarnabazam* anno 623. & *Sarablacum* 624. & *Razatem* 627. Occiso autem *Iezdagirda* II. anno 632. *Sarraceni* occuparunt regnum *Persidis* tenueruntq; annos 418. donec Anno Domini 1051. *Sulthan* *Gelaledin* de *Chorafana* regione illud eripuit *Sarracenis*; Postea regnum illud inuasere *Tartari* Duce *Tamerlane*, anno Christi 1398. cui successere *Zeldas*, *Zeldonis*, *Vsuncasanes*, tres *Sophi* &c. esto antea *Tartari* anno 1294. duce *Occoto* Rege *Asiæ* imperium *Turcis* eripuissent. Esto nunc canon Regum *Persidis*, ab anno Christi 228. ad 632. potissimum ex *Agathia*.

Reges Persidis.	Init. ann. Christi.	Regnat annos.
Artaxerxes.	228	15
Sapores.	243	31
Hormisdada.	274	2
Vararanes.	276	3
Vararanes II.	279	17
Vararanes III.	296	0 m. 4
Narsus.	296	9
Misdates.	305	7 m. 9
Sapores II.	312	70
Artaxerxes II.	381	4
Sapores III.	385	4
Varanes.	389	11
Isdegerdes.	400	21
Vararanes IV.	421	20
Vararanes V.	441	17
Perozas.	458	20
Valens.	478	4
Cauades.	482	11

Reges Persidis.	Init. ann. Christi.	Regnat annos.
Lambeses.	493	8
Cauades II.	501	30
Cosdroes.	531	48
Hormisda.	579	8
Cosdroes II.	587	39
Siroes.	626	1
Sarbaras.	627	1
Bornares.	628	2
Hormisda II. seu Iezdagirdes.	630	2
Sarraceni.	632	419
Sulthan Gelaledin.	1051	
Occotus Tartarus.	1294	
Tamerlanes.	1398	

2 Iam disserendum est de Epocha *Isdegerdis*, seu *Iezdagirdæ* 11. & deinde de *Gelalææ*. De his Epochis tractant *Iosephus Scaliger* lib. 3. de emendatione temp. à pag. 206. & lib. 4. pag. 293. & p. 5. pag. 521. & 527. *Iacob Kristmanus* de Connexione annorum, & *Kalendario Persico* pag. 214. *Petauius* de Doctrina temporum lib. 11. c. 51. & 52. paucis verò *Mulerus* in *Tab. Frisicis* p. 246. *Origanus* tomò 1. *Ephem.* p. 27. & 31. *Keplerus* in *Rodulphinis* cap. 17. præcepto 67. & in *Tabulis* pag. 38. ac *Ismael Bullialdus* in fine *Tabularum Philolaicarum*. De forma anni *Persici* satis diximus libro 1. cap. 18.

Fuit *Iasdanepus*, idest *Iasdadertes Sarian*, vt illum nominat *Georgius Chrylococca*, seu *Iezdagirdes* vt plurimi cum *Albategnio* c. 32. filius *Schariari*, seu *Sarien* *Mastre*, vt loquitur *Isaac Monachus* in explicatione *Canonum Persicorum*, fuit inquam Rex *Persidis*, quem *Hormisdam* nominari *Cedreno* suspicatur *Scaliger*. Hunc autem vita, & regno iam secundo anno regnantem spoliavit *Othmanus* *Sarracenus* filius *Ophani*, & *Calipha* *Babylonæ*, occidens illum in bello apud oppidum *Marga* anno Christi 632. die 16. Iunij feria 3. vt narrat *Haiton Armenus* in *Paisagio Terræ Sanctæ* c. 15. nominans eundem regem *Asobariotb*. *Albumasar* lib. de Magnis coniunctionibus; occisum ait die 22. *Rabiz* prioris feria *Martis*. *Alfraganus* c. 1. *Alcabitius* differ. 4. & *Albumasar* supra dicunt, ab Epocha *Iezdagirdæ* ad *Hegiram Mahometi* fuisse dies 3624. inclusis terminis, seu annos *Persicos* 9. menses 11. & dies 9. Addit *Alfraganus* fuisse annum *Nabonassari* 1379. completum, ab *Alexandri* vero *Magni* obitu annos *Romanos* 942. & dies 259. ex qua vtraq; Epocha colligitur annus Christi 632. & dies 16. Iunij: propter beneuolentiam in suum Regem conditores *Canonum Persicorum* ab illo anno, ac die primum diem primi mensis *Pharuardim*, nouamq; annorum Epocham computare cœperunt, de cuius praxi vide libri 2. *Canonem* 26. pro commutandis his annis in annos Christi.

3 *Gelalææ* verò Epocha incœpit anno Christi 1079. *Martij* 14. feria 5. qua fuit obseruatum *Neuruz*, idest *Æquinoctium* vernum, ab octo sapientibus iussu *Imperatoris Persarum*, seu *Chorafani*, qui vocabatur *Sulthan Gelaledin Melixæ*, vt annum *Persicum* aliam vagum, et intercalatione minus iusta, redactum ad *Aequinum* affixum *Æquinoctio*, corrigerent, ideoq; annum *Æquinoctialem* hunc appellarunt *Neuruz Elsultani*, et aliter *Senathi Gelali*, hoc est annum maiestatis, et nouam annorum Epocham inde computatam *Gelalæam*. Est autem solemne ac festiuum caput anni cuiusq; nempe dies *Æquinoctij Verni*, et celebratur *Panegyri* frequentissima. Dubitatur tamen an *Æquinoctium* illud ex obseruatione mera, an ex *Tabulis Astronomicis* constitutum sit, vt putat *Longomontanus* l. 1. *Theoricorum*, vbi de *Sole*. Ambigitur etiam, an annus ille fuerit merè *Tropicus*, an verò in vsu ciuilem quoq; receptus relicta forma anni *Persici* æquabili, nam recentem annum æquabilem in vsu ciuili insinuat *Isaac Monachus*, et *Ignatius Patriarcha Antiochenus* apud *Petauium* l. 11. c. 52. quem consule.

CAPVT XII.

De Annis Arabum, & Turcarum, cum Annis
Epochæ Christi connectendis.

CONCLUSIO XII.

Arabum Anni merè Lunares computantur ab Hegira, idest à fuga Mahometis ex Mecha, nempe ab Anno Epochæ Christi DCXXII. dieq; 16. Iulij. Turcarum verò Imperium ab Anno Christi proximè MCCC. consurgens, nullo magno interregno durauit ad hunc vsque Annum per annos CCCLXIV.

DE Arabum Epochæ, et annis repetenda sunt, quæ docuimus fusè lib. 1. cap. 24. De Turcarum Origine, et successionibus scripsere, Io. Zonaras Monachus, Io. Leoncladius, Io. Bapt. Egnatius; Nicolaus Sagundinus lib. de Orig. Otho-

manorum, Leonicus Calchondilas, de rebus Turcicis, Paulus Iouius de rebus Turcicis; Io. Cuspinianus, de Turcorum Origine; Andreas Cambia de origine Turcarum; Christophorus Richerius 5. de rebus Turcorum, Theodorus Spandaginus in tractatu de Historia Turcica, Nicolaus Mulerus breuiter in opusculo de Anno Arabico, Vbbo Emmius lib. 5. Rerum Chronologicarum pag. 252. Franciscus Sanfouinus in Chronol. p. 98. Alphonsus Loschius in Compendio Historico, titulo de Othomanis à pag. 133. Dolionus in compendio Historico, Hieronymus Pardius in Chronico pag. 56. Cæsar Campana in Genealogijs, Petauus in Rationarijs.

Licet autem de prima horum origine siue à Scythijs, siue à Tartaris deducta variè variè, conuenit tamen inter plures celeberrimum quidem eorum ductorem fuisse Solymannum illum, quem apud Niceam vicit Gotefridus Bullionius; sed fundatorem imperij, et gentis Othomannicæ fuisse Osmanum, seu Othomannum filium Zichi, seu Othogulis, et prius ab Aladino Sultano factum præfectum Caramanix eoq; mortuo occupasse Bursiam Bithynix, ibiq; sedem Imperij fixisse, Huius, et successorum annos ex probatoribus Auctoribus selectos digessimus in sequenti catalogo, sed adiecimus annos Arabicos ab Hegira, quibus Turcæ vtuntur in annis suis numerandis, et sunt anni Lunares.

TURCARVM IMPERATORES.

Anni Hegiræ computantur, à fuga Mahometis ex Mecha, idest à die 16. Iulij Anni CHRISTI 622. & sunt Anni merè Lunares,	Initium Anni Imperij. Anni Hegiræ.	Imperij. Anni Christi.	Imperatuit Annos.	Mortuus est anno Christi.
Zich, seu Schac Ostrogolis strauit proximè viam Imperio.	658	1257	.	1298
Othomannus Gazi, seu Osman filius Zichi, primus Turcarum Imperator.	699	1298	29	1327
Vrchanes Gazi, seu Orchanes filius Othomanni.	727	1326	32	1358
Murath, seu Amurathes Chan filius Vrchanis.	759	1358	32	1389
Baiazethes Chan filius Amurathis, dictus Gilderis, idest fulgur à Temurlane post cæsa Turcarum 20000. caueæ inclusus.	791	2389	14	†
Isazebelis quintus filiorum Baiazethis, dictus Calepin, vel Cyriscelbes.	804	1401	†	1403
Emir Musulmanus, seu Solimanus, necato fratre Isazebele.	805	1402	.	1403
Musa, fratre Emire pulso, ac sublato Imperium arripit.	805	1403	7	1411
Muhameth, seu Mehemeth fratre Musa necato.	812	1409	4	1413
Murath II, seu Amurathes filius Muhamethis.	816	1413	8	1421
Muhameth II. natus ex matre Christiana, Constantiopolis expugnator, obiit annorum 58. d. 3. Maij.	824	1421	30½	1451
Baiazethes II. filius Muhamethis II. à Prætorianis præelectus Zizimo, obiit annorum 74.	855	1451	31	1481
Selim Baiazethis II. filius, Ægypti occupator.	886	1481	31	1512
Solimanus filius Selimi, Belgradi, Rhodi, & Budæ expugnator, obiit annorum ferè 80.	918	1512	8½	1520
Selim II. filius Solimani, obiit ex apoplexia 9. Decembris.	926	1520	46½	1566
Murath, seu Amurathes III. filius Selimi II. obiit annor. 48. Ianuarij 18.	974	1566	8	1574
Mumameth III. filius Murathis III. obiit annor. 39. d. 21. Decembr.	982	1574	21	1595
Acmethes filius Muhamethis III. pater Osmani.	1004	1595	9	1604
Mustaphus, seu Mustapha frater Achmetis Osmani duodennis tutor, post bimestre imperium, ob stoliditatem carceri inclusus.	1013	1604	13	1617
Osmanus Achmetis filius, à Prætorianis præfocatus die 20. Maij.	1026	1617	†	†
Mustapha eductus è carcere restituitur Imperio, sed anno sequenti exutus, & carceri denuo inclusus.	1026	1617	5	1622
Murathes, seu Amurathes IV. Osmani frater, obiit annorum 32. die 8. Februarij.	1031	1622	1	1623
Ibraimus Iannos frater Amurathis IV. annor. 28. succedit.	1032	1623	17	1640
Muhameth IV. filius Ibraimi, annorum 17. succedit.	1050	1640	15	1655
	1065	1655		

LIBER SEXTVS ²⁴⁵

DE ANNIS, ET EPOCHIS

HEBRÆORVM.

INTER SE PRIVS,

Et deinde cum Epochā CHRISTI
Connectendis.

CAPVT I.

De Annis à Creatione Mundi, vsque ad Diluuij Noetici finem.

CONCLUSIO I.

Certum est ab initio Mundi ad finem Diluuij Noetici non intercessisse annos plures quàm 2272. nec pauciores, quàm 1647. Probabilius tamen est, aut fuisse 2256. potius quàm 1656. conciliandamq; LXX. Interpretum cum Hebraica, & Latina Vulgata editione, aut in hac supputatione sequendos LXX. Interpretes de Annis 2256. Neutrius tamen numeri certitudinem absolutam hætenus sunt assecuti.

certum est an Moyses enumerarit annos tantummodo completos, neglectis diebus, aut Mensibus supernumerarijs, an verò annos labentes, nondumq; expletos, pleriq; Interpretes, & Chronographi accipiunt eos pro præcisè completis, non quod eos tales singillatim æstiment, sed quia probabiliter in summa incunda, ex redundantibus, & deficientibus fit compensatio; & minori periculo errandi se exponunt, quàm si omnes pro redundantibus, aut omnes pro deficientibus sumerent, vbi non est manifesta ratio aliter faciendi, vt in anno sexcentesimo vitæ Noe, quo incunte cœpit Diluuium. Ita Sallianus ad Annum Mundi 130. nu. 1. cum plurimis, Tirinus in Chronico Sacro cap. 10. Petanius lib. 9. de doctrina tempor. c. 7. & 8. Spondanus in Annalibus Sacris ad Annum Mundi 30. & alij ibidem. Ob hanc ipsam tamen incertitudinem in principio conclusionis diximus non posse esse plures annos, quàm 2272. cum ex maxima Summa Interpretum LXX. sint 2262. nec potuerint in illis generationibus 10. esse ita redundantes, vt ex redundantibus mensibus consentur anni plures, quàm 10. nec ita deficientes, vt defint 10. summæ minimæ annorum 1656. Vulgatæ.

2 Præmittendi iam sunt anni ab initio Mundi, vsque ad finem Diluuij completi anno 600. vitæ Noæ absoluto, tum iuxta Hebraicam, & Latinam editionem vulgatam, tum iuxta LXX. Interpretes eorumq; versionem Romæ editam iussu Sixti V.

A Nnos Patriarcharum, quos recenset Sacra Genes, fuisse Lunifolares, Solaribus tamen æquivalentes docuimus lib. 1. c. 10. & eorum initium ciuile sicut & Mundi fuisse ab Æquinoctio Verno, confirmauimus lib. 1. c. 11. Quia verò in-

Patriarcharum.	Vixit, & Genuit sequentem filium.		Superuixit postquam genuerat		Vixit in totum.	
	Nomina.	Annos iuxta Hebr. & Latin.	LXX. Interpret.	Annos iuxta Hebræor. et Latinor.	LXX. Interpret.	Annos iuxta Hebræor. et Latinor.
1 Adam.	130	230	800	700	930	930
2 Seth.	105	205	807	707	912	912
3 Enos.	90	190	815	715	905	905
4 Cainan.	70	170	840	740	910	910
5 Malalcel.	65	165	830	730	895	895
6 Iader.	162	162	800	800	962	962
7 Henoch.	65	165	300	200	365	365
8 Mathufala.	187	167	782	802	969	969
9 Lamech.	182	188	595	565	777	753
10 Noe.	600	600	350	350	950	950
Summa	1656	2242	Noe post Diluuium.			

3 In his numeris natiuitas Lamechi refertur ad Mathusalæ annum 167. iuxta LXX. vel 165. ut in iisdem legit Eusebius, & editio Antuerpiensis & Basil; sed hinc sequeretur absurdum, nempe Mathusalam superuixisse diluuium annos 14. vel 16. cum tamen certum sit ex 1. Petri 3. illud de Arca Noe: *In qua pauci, idest octo animæ saluæ factæ sunt per aquam*, nempe Noe eiusq; filij tres, cum suis vxoribus. Iam si annis Mathusalæ 167. vel 165. addas 188. Lamechi quando genuit Noe, & 600. ipsius Noe completos in fine Diluuij, fiunt anni 955. vel 953. quibus subtractis ab annis 969. quos vixit Mathusalæ, restant vitæ ipsius post Diluuium anni 14. vel 16. Mendum igitur est in Romana editione LXX. & in Regia alijsq; vbi pro annis 167. vel 165. legendum est, καὶ ἔζησε μαθυσάλα ἑπτὰ ἔτη, καὶ ὄσθησκοντα, καὶ ἕκα τὸν, καὶ ἐγέννησεν τὸν λάμεχ, videlicet: *Vixit quoque Mathusalæ centum octoginta septem annis, & genuit Lamech*, ut habet Hebraica, & Latina vulgata lectio, immò & habuerunt correcti Codices LXX. Interpretum apud Africanum, Chronicon Alexandrinum, Iosephum, & Epiphanium, qui legerunt 187. vnde sequitur Mathusalam sexto anno ante Diluuium mortuum esse; quòd si Lamecho annorum 182. genitum Noe ponamus cum Hebraica, editione, Samaritano Codice, & Iosepho, summa ex annis 187. & 182. & 600. erit 969. æqualis toti vitæ Mathusalæ, ideoque non hos expleuerit, sed iniuerit, obieritq; in principio Diluuij, aut in ipso Diluuiio. Iam verò propter mendosam illam lectionem LXX. apud Eusebium orta est quaestio, quæ omnes exercuit Ecclesias, ut testatur S. Hieronymus in qq. Hebraicis, & Epist. 125. ad Damas. concludens sic. *Restat ergo, ut quomodo in plerisq; ita & in hoc, sit error in numero, siquidem in Hebraeis, & Samaritanorum libris ita scriptum reperi.* Et S. Augustinus in quaest. in Genesim q. 2. & 15. Ciuit. c. 13. *Quæri solet quomodo Mathusalæ, secundum annorum computationem, viuere post Diluuium potuerit, cum omnes præter eos, qui in arcam ingressi sunt, perijisse dicantur. Sed hanc quaestionem plurimorum Codicum mendositas peperit. Non solum quippe in Hebraeis aliter inuenitur; verum etiam in LXX. Interpretatione, Mathusalæ in paucioribus, sed veracioribus sex annos ante Diluuium reperitur fuisse defunctus.* Et lib. 15. Ciuit. c. 13. idem ait reperiuntur in tribus Græc. Cod. &c. emendato igitur utroq; loco LXX. summa Annorum ab Orbe condito ad Diluuij finem, iuxta LXX. est annorum 2256. idest annis 600. maior quam ex Hebraica, & Latina vulgata editione, quæ non est nisi annorum 1656.

De Annis ex Latina vulgata editione quatenus translata ex Hebraica.

4 **A**ltera itaq; & grauior quaestio est vtra ex his eligenda sit, an vtraq; sub diuersa ratione sit vera. Prima sententia est standum esse Latinæ vulgatæ editioni, atq; adeo Hebraico Textui, ex quo illa editio, tanquam ex vero, & primitiuo fonte manauit, & ex quo ipsimet LXX. Sacram Scripturam de Hebraico in Græcum Sermonem transtulerunt, quorum si prima, & legitima exemplaria, quæ fuerunt in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi habere-mus, videremus miram confensum cum Hebraico textu, & Latina editione vulgata: Dissentionem autem inter has editiones ortam esse non ex notis numeralibus, quibus facile subrepat error apud librarios, vel typographos, in neutra enim adhibentur, sed extensiuus nominibus numeri exprimuntur, nec dicitur Adamus quando genuit Seth vixisse annos 93, idest 130. sed centum triginta, & apud LXX. τριακοῦντα καὶ δακεία ἔτη, triginta, & ducentos annos. Præterea si casu in notas numerales irrepsisset error, non apparet in 1. 2. 3. 4. 5. & 7. generatione tanta, & quidem duplex constantia, ut LXX. centenis semper annis excedant numerum Hebraicum, & tamē totidem in residuo vitæ deficiant, quo tandem in summam annorum totius vitæ conueniant; quod certè non casu factum, sed de industria quis non videat? vidit certè S. Augustinus lib. 15. Ciuit. c. 13. cum dixit. *In his autem in quibus continuatur ipsius mendositatis similitudo, ita ut ante genitum filium, qui ordini inseritur alibi supersint centum anni, alibi desint: post genitum autem vbi deerant, supersint: vbi supererant desint, ut summa*

conueniat, & hoc in prima, secunda, tertia, quarta, quinta, septima, generatione inuenitur, videtur habere quandam, si dici potest, error ipse constantiam, nec casum redolet, sed industriam. Subiungit verò priorem suam opinionem sic. *Itaque illa diuersitas numerorum aliter se habentium in Codicibus Græcis, & Latinis, aliter in Hebraeis &c. Nec malitia Iudaorum, nec diligentia, vel prudentia septuaginta Interpretum, sed scriptoris tribuatur errori, qui de Bibliotheca supradicti Regis Codicem describendum prius accepit: Sed error voluntario, & de industria, cuius causam assertet ex opinione illorum, quos capite præcedenti refutauerat: Quidam enim non valentes credere Patriarchas illos primos tam longæuos fuisse, finxerunt annos illos præcos decuplo breuiores annis Solaribus, & 900. ex illis efficere annos nostros 90. Huic igitur opinioni se accommodans Scriptor ille, pro annis 130. quibus Adamus initis, aut completis dicitur genuisse Sethum, reposuit 230. quia anni 130. idest de nostris 13. non sunt maturæ pubertatis, nec idonei ad generandum, sicut sunt 23. Solares anni, idest 230. ex illis breuioribus. Et ita similiter in alijs generationibus, vbi opus erat; in sexta autem, & in octaua nihil tale fecit, quia anni 162. ad nostros 16. & anni 188. ad 18. redacti non erant incongrui pubertati naturæ. Concludit tamen S. Augustinus eodem capite 13. sic. *Sed quomodolibet istud accipiatur, sine credatur, ita esse factum, siue non credatur, siue postremò ita sit: rectè fieri nullo modo dubitauerim, ut cum diuersum aliquid in vtriusq; Codicibus inuenitur, quandoquidem ad fidem rerum gestarum vtrumq; esse nõ potest verum, ei lingua potius credatur, vnde est in aliam facta translatio. Quam Conclusionem cum Beda de 6. ætatibus plures Catholici amplexi sunt, & ob reuerentiam, erga Latinam vulgatam editionem ab Adamo ad Diluuium annos 1656. numerarunt; ita Sallianus ad Annũ Mundi 131. nu. 4. vbi tamen malè dissensionem illam tribuit errori ipsorum LXX. Interpretum, Torriellus T. 1. Annal. pag. 113. ad annũ 131. Tirinus in Chronico Sacro cap. 8. Spaldanus in Annalibus Sacris ad Annum Mundi 131. Petauus l. 9. de doctrina temp. c. 8. Redanus in Machabæos p. 98. & 101. Gordonus in sua Chronologia, Benedictus Arias Montanus libro de Sæculis, Cornelius à Lapide in cap. 5. Genesim, Henricus Philippi in Synopsi Chronologica c. 1. Io. Georgius Heruarius in sua noua Chronolog. Baronius in fine Apparatus. His accedunt Scaliger l. 5. de Em. temp. pag. 371. Origanus tomo 1. Ephes. Vbbo Emmius lib. 1. rerum Chronol. pag. 41. Langius de Annis Christi lib. 2. cap. 3. ipsi denique Rabbini qui suis in Calendarijs ab initio Mundi ad finem Diluuij numerant annos 1656. omnibus autem his fauet motus Apogei Solaris, qui talis est ex obseruationib. Astronomicis, ut initium ipsius ab Arietis initio repeti possit, si numeri annorum ab Adamo ab Abrahamum non ex LXX. Interpr. sed ex Hebraica, & Latina vulgata editione eligantur. Deniq; Synodus Tridentina videtur obligasse Orthodoxos ad vulgatam Latinam editionem in omnibus sequendam, sess. 4. in decreto de Canonicis Scripturis vbi sic: *Statuit, et declarat, ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot seculorum vsu in ipsa Ecclesia probata est in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur, & ut nemo illam reijcere, quouis preteritu audeat, vel presumat.* In eodem quoque decreto, enumeratis libris Canonicis dixerat: *Si quis autem libros ipsos integros, cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non susceperit, & traditiones prædictas sciens, & prudens contempserit anathema sit.* Si in omnibus partibus, ergo & his in quibus numerantur anni patriarcharum.**

De Annis ex LXX. Interpretum Translatione.

5 **S**ecunda sententia est, standum esse LXX. Interpretum translationi, exceptis duobus mendis in generatione Mathusalæ, & Lamechi, de quibus num. 3. Hac enim & non alia vsi sunt Apostoli, & Apostolici veri ac Patres per quadringentos fere annos vsque ad S. Hieronymum, nec alio diuini verbi lacte nutrita est, & educata primitiua Ecclesia, nec aliam ex Hebræo textu in Græcum translationem, quam hanc receperant agnoscentes illam, ut Cano-

Canonicam, & omni ex parte *honoratior*, idest *Diuinitus inspiratam*, ita Iustinus Martyr in exhort. ad Gentes, & in 2. Apolog. Irenæus aduersus hæreses c. 24. Clemens Alex. 1. Strom. Epiphanius opusc. de ponderib. Cyrillus Hierosolymit. catech. 4. Chrysostomus homil. 4. in cap. 1. Genesis, & hom. 5. in c. 1. Matthæi, Eusebius l. 8. de Præparat. Euangelica c. 1. Theodoretus præfat. in Psalmos, Euthymius ad illud Isaïæ? *Ecce Virgo concipiet*. Procopius Gozæus in principium Genesis; Theodorus Antioch. in c. 1. Sophoniæ; ex Latinis autem Tertullianus c. 18. Apologetici, Hilarius prolog. in psalmos, & in ps. 2. Ambrosius 3. Exaem. c. 5. & in psalmos 47. ac 118. Augustinus epist. 8. & 10. q. 169. super genesim l. 2. Doctrina Christiana c. 15. & l. 4. c. 7. & lib. 2. de consensu Euangelist. c. 66. & l. 18. de ciuit. c. 42. & 43. Rufinus in inuæctiua contra Hieronymum alicubi visum detrahere interpretationi LXX. esto alibi illam magnificat, vt in præfatione ad Paralipomenum, & in 2. Apologia ad Ruffinum. Ex Hebræis autem, Philo, Iosephus, et Talmudistæ eandem translationem receperunt. Huc spectant, qui summam annorum à Mundi conditu ad Diluuium ex LXX. Interpretibus deduxerunt, vt Iulius Africanus qui annos 2262. Ioseph qui 2256. et Eusebius, Suidas, Iulianus Archiep. Toletanus S. Isidorus, et Lucas Tudeusis, qui omnes annos 2242. supputant; et Q. Iulius Hilarion qui 2237. et Clemens qui 2148. Demum pro prærogatiua LXX. Interpretum videndi in primis Io. Morinus Blesensis Congregationis Oratorij Iesu Christi Presbyteri in Præfatione ad Græcam editionem LXX. Interpretum Romanam Iussu Sixti V. et Isaac Vossius libro de Septuaginta Interpretibus, eorumq; Translatione, et in Dissertatione de Mundi Ætate à cap. 2. ad finem, et Baronius in notis ad Martyrologium d. 25. Decembris.

6 Non est autem sensus horum Auctorum, præferendam esse LXX. Interpr. Translationem Hebraico illi textui, ex quo ipsi LXX. Interpr. transtulerunt: omnes enim aut fatentur, aut fateri debent hunc illi præferendum, tanquam fontem riuo, et cum S. Augustino: *Ei potius lingua credendum, vnde est in aliam facta translatio*. Sed quia LXX. Interpretes habuerunt Codices Hebraicos incorruptos, et ex ijs fideliter, atq; vnanimiter transtulere in Græcum sermonem totum penè vetus testamentum, ideoq; aliæ ex Hebræo in Græcum translationes, quas ausi sunt edere Aquila Ponticus, Theodotion Ephesius, Symmachus Ebionita, et duo Iudæi anonymi in Hexaplis, et Octaplis Origenis insertæ, nullius auctoritatis fuere in Ecclesia Catholica, vt pote vel infideliter, vel ex vitiatis Iodæorum codicibus translatae. Translatio autem S. Hieronymi de Hebræo in Latinum sermonem laudata quidam fuit à S. Augustino l. 18. de Ciuit. c. 43. et Epist. 8. sed ibidem anteposuit illi Italiam, et Antiquam LXX. editionem, vetuitq; Latinam S. Hieronymi publicè in Ecclesijs suæ Diœceseos legi, vt fatetur Epist. 19. ad ipsum S. Hieronymum, quæ tamen paulatim ex æquo cum LXX. recepta est, vt colligitur ex S. Gregorio in Iob, et Epistola ad Leandrum illi operi præmissa. Ac licet semper in Oriente præualuerit translatio LXX. Interpr. in Occidente tamen æquiualluit, aut etiam præualuit Latina S. Hieronymi, iam inde à temporib. S. Isidori, vt patet legenti cum l. 1. de Diuinis Officijs, et lib. 6. Orig. c. 3. ita tamen, vt Ecclesia Catholica in Breuiarijs, Missalibus, ac Ritualibus, plurimis in locis LXX. Interpretum editionem conseruarit, et nonnullos libros Sacros ex LXX. potius, quam S. Hieronymi versione publicè vsurparit. Ne autem de multis editionibus LXX. Interpretum dubitari deinceps posset, quænam pro legitima elset habenda, Gregorius XIII. et alij successores, sed potissimum Sixtus V. doctissimis Cardinalibus, alijsq; viris vsus, et conuulsi vt decunq; diuersis voluminibus eam tandem pro legitima LXX. Interpretum editione recipendam statuit, quam iussit Romæ imprimi anno Domini 1586. & impressa fuit postea Parisijs apud Simeonem Piget anno 1641. cum notis Flaminijs Nobilij. Verba autem Decreti Sixti V. anno 1586. sub die 8. Octobris editi notanda in rem nostram sunt illa. *Volumus, & Sancimus, ad Dei gloriam, & Ecclesia vtilitatem, vt Petus Græcum Testamentum iuxta Septuaginta ita recognitum, & expolitum, ab omnibus recipiatur, & retineatur, quo potissimum ad Latina vulgata editionis, & veterum Sanctor. Patrum intelligentiam vtantur. Prohibentes ne quis de hac noua Græca editione audeat*

in posterum vel addendo, vel demendo quidquam immutare. Igitur quamuis Catholici ex Tridentini Decreto teneantur alijs Latinis editionibus præferre veterem Latinam vulgatam, quæ tot seculorum vsu in Ecclesia probata fuit eius tamen mens non fuit excludere vetustissimam LXX. Interpretum translationem, qua vsos nonnunquam Apostolos testatur idem Sixtus V. in eodem decreto; immò vtilem censuit ad intelligendam melius vulgatam Latinam, & vbi dissensio fuerit, eam corrigendam ex altera, pro cuius correctione steterint validiora argumenta, aut vehementiores coniecturæ. Præsertim cum multi Catholici fateantur exitum fuisse opus Diuinæ prouidentia, vt multo ante Christi aduentum Translatio illa LXX. Interpretum Gentibus communicaretur, & ita vulgaretur, vt non possent Iudæi inuidere Gentibus, aut vitare vniuersaliter Hebræum textum ijs in locis, qui pro Messia, & in laudem CHRISTI Saluatoris nostri producendi erant ab Apostolis, virisque Apostolicis; Ergo ad eandem Prouidentiam pertinuit, vt non minus hæc Translatio, quam Hebraicus textus conseruaretur. Deniq; sicut in ipsa vulgata editione Latina numeri discrepantes inter se, de facto aliquando reperiuntur, ideoq; conciliandi inter se sunt, aut alter eorum corrigendus, cur non idem liceat, vbi Vulgata, & LXX. dissident, aut dissidere videntur? Quare scilicet Iodocus Coccius l. 6. Thesauri Catholici art. 2. dixit Græcam LXX. alijs Græcis, & art. 3. Latinam S. Hieronymi, alijs Latinis editionibus præferendam.

De conciliandis numeris Annorum Vulgatae, cum numeris LXX. Interpretum.

7 **D**ixi in Conclusionem probabilius esse prædictos annorum numeros conciliandos esse inter se, quam damnata editione LXX. præferendam in hac numeratione Vulgatam Latinam editionem, & quia consistimus intra terminos probabilitatis, neutros numeros certos esse. Concilium enim Tridentinum Sess. 4. in Decreto de Scripturis Canonicis vetuit quidem, ne Vulgata editio reijceretur, sed non vetuit ne interpretaremur illam. De modo autem interpretandi. *Decreuit, vt nemo sua prudentia, innixus, in rebus fidei, & morum ad edificationem Doctrinae Christianæ pertinentium, Sacram Scripturam ad suos sensus contorqueus, contra eum sensum quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum Sanctarum, aut etiam contra vnanimem consensum Patrum ipsam Scripturam Sacram interpretari audeant*. Sed nec Ecclesiae sensus est, nec vnanimis consensus Patrum annos Patriarcharum esse illos ipsos, qui ex vulgata colliguntur, potius quam illos, qui ex LXX. vt patet ex dictis num. 5. & 6. & ex dicendis infra de opinione Ecclesiarum in hac re magis patebit; Præterea dubitari posset, an quæstio de hoc annorum numero pertineat ad res fidei, & morum, & adificationem Doctrinae Christianæ propter verba illa S. Augustini lib. 15. Ciuit. c. 13. de hac ipsa quæstione disserentis. *Nam etiam nunc vbi numeri non faciunt intentum ad aliquid, quod facile possit intelligi, vel quod appareat vtiliter disci, & negligenter describuntur, & negligentius emendantur. Quis enim existimet sibi esse discendum quot millia hominum tribus Israel singillatim habere potuerint? Idem S. Doctor eodem lib. 15. cap. 14. obseruat neminem ausum esse in Hebraico textu corrigere omnes, aut plurimas diuersitates, quæ sunt in LXX. Non tamen, inquit, vacat quod Septuaginta Interpretes in pluribus, quæ diuersa dicere videntur ex Hebræis Codicibus emendare ausus est nemo. Non enim est illa diuersitas putata mendositas: nec ego vlllo modo mutandum existimo. Sed vbi non est scriptoris error, aliquid eos diuino Spiritu, vbi sensus essent consentaneus veritati, & predicans veritatem non interpretantium more, sed prophetantium libertate, aliter dicere voluisse credendum est*. Et lib. 4. de Doctrina Christiana cap. 7. diuersa ideo dixisse putat, vt ad spiritalem sensum scrutandum magis admoneretur Lectoris intentio, quare vtrumque, vt canonicum recipiens, si aliter conciliari non possit in mysteria conuerti iubet. Et sanè non industriam modò sed mysterium redolet tanta constantia in septem generationibus (scilicet sexta excepta) addendi centenos annos

annos tempori generationis, & detrahendi eosdem residuo vitæ post generationem primam.

8 Modus autem conciliandi prædictam diuersitatem, non est ille, quem quis possit ex S. Augustino sumere, videlicet de annis pubertatis, iuxta dicta sub numero 4. hæc enim non est conciliatio, sed correctio numerorum Hebraicæ textus ac Vulgatæ, fundata in opinione falsa de annis Patriarcharum decuplo breuioribus, quàm sunt anni nostri, ideoq; correctionem illam errorem vocat S. Augustinus. Quanquam non valde verisimile videtur autum esse scriptorem vllum, eos numeros immutare, cum sciret posse redargui statim ab originalibus exemplaribus in Bibliotheca Philadelphica Alexandriæ conseruatis, præsertim cum non vnicum exemplar ibi esset, sed fortè septuaginta duo, si singuli seniorum suam translationem seorsim scripserunt, & altera septuaginta duo exemplaria, secum retulerunt Hierosolymam iidem Seniores. Ob eandem causam non puto probabile, autum vllum scriptorem in Hebraico textu numerum anni 230. quo Adam genuit Sethum, retrahere ad annum 130. ne nimis fera, & parum credibilis videretur tanta dilatio in procuranda prole: poterat enim infidelitatis in transcribendo statim conuinci hinc ex permultis exemplaribus Hebraici textus apud singulos scribas extantibus; inde ex LXX. Interpretum editione: his itaq; dimissis.

9 Primus modus conciliandi hos textus est, si dicamus Adamum bis genuisse duos eiusdem nominis filios, ita vt anno vitæ suæ 130. genuerit primum Sethum, & centennio post, idest anno vitæ suæ 230. alterum filium, quem nominauerit Seth, siue quod prior mortuus esset, ad instaurandam eius memoriam; siue, quod secularis illa periodus annorum, visa sit identitate nominis notanda ad memoriam beneficij ob susceptam olim ante annos centum tam felicem prolem. Quo exemplo alij deinceps posterius eius multi, si non omnes, id imitari voluerint, illi præsertim, qui anno centesimo post primam generationem donati sunt prole. Fieri autem potuit, vt vtrumq; esset in aliquo textu Hebraico antiquo hoc modo. *Vixit autem Adam centum triginta annis, & ducentum triginta annis, & genuit Seth: idest duos illis annis filios eiusdem nominis Seth: vel hoc modo: Vixit autem Adam centum triginta annis, & genuit Seth, & facti sunt dies Adam postquam genuit Seth octingenti anni; genuitq; filios, & filias; & vixit Adam ducentum triginta annis, & genuit alterum Seth, & facti sunt dies Adam postquam genuit Seth septingenti anni, & genuit filios, & filias, & facti sunt omnes dies Adam, quos vixit triginta, & nongenti anni, & mortuus esset.* Sed in alijs recentioribus codicibus Hebraicis; compendij causa, omissa sit illa repetitio, & aliquibus visa sit habenda ratio prioris; aliquibus posterioris Sethi, iuxta diuersitatem opinionum de alterius præcellentia, & de cuius stirpe Messias nasci deberet; Cum iam constaret non semper primogenitos à Deo prælatos esse: Ipsi verò Septuaginta interpretes istius tantummodo de duobus eiusdem nominis filijs tempus notauerint, quem prophético Spiritu nouerant pertinere ad genealogiam CHRISTI, vt id insinuaretur Gentilibus, quos iam tum prouidebant tanquam secundogenitos, præferendos Hebræis licet primogenitis, & veri Dei notitia prius edoctis: iuxta illud mysterium. *Quia maior seruiet minori.*

10 Secundus modus est, si dicamus Adamum anno quidem 130. cœpisse generare filios, & filias diuersi nominis, sed quia inter filios omnium excellentissimus fuit is, quem anno 230. vitæ suæ genit nominauitq; Seth, utpote qui ad Genealogiam Christi pertinebat, & ad lineam rectam Messie, ideo solus ille nominatus est, perinde ac si dictum esset. *Vixit autem Adam centum triginta annis, & genuit inter ceteros inclytum illum Seth.* Quia verò emphaticus ille, ac figuratus loquendi modus, Hebræis quidem familiaris, alijs autem minus notus, & cauillationibus obnoxius videbantur, Septuaginta Interpretes, omisso tempore primæ genituræ, illud tantum notarunt, quo reipsa iuxta literalem, & obuium sensum genitus fuit Seth vnus ex Patriarchis de linea Messie. Quod autem dico de Adamo in ordine ad Seth; dictum volo de Setho in ordine ad Enos, & de reliquis, in quibus anni centum in LXX. abundant. Quando autem ille, qui primò est genitus, nõ erat ille à quo per rectam lineam secundum carnem propagandus erat Messias, non

opus fuit figurato illo loquendi modo, & in eundem annum conuenit vtraq; editio exceptis mendis, de quibus numero 3. aut alijs in 2. Aetate cap. 2. attingendis.

11 Tertius modus est, si dicamus Adamum anno quidem 130. genuisse filium quem sæculo euoluto nempe anno 230. videns iam præ cæteris filijs robustum, sapientem, ac timentem Deum, aut reuelatione diuina præcognouerit ex eius linea Messiam propagandum alijs prætulerit in portione hæreditatis ac benedictione, ac declarando illum caput posterorum, ac principem stirpis, seu quod idem est Patriarcham ac velut de nouo genuerit, & fortasse mutato nomine illum nouo nomine Seth insigniuerit: atque adeo anno 130. genuerit illum, quem postea anno 230. nominauit Seth. Septuaginta autem interpretes ad hanc nouam, & mysticam generationem respexerint, & eius tempus notauerint.

Quilibet trium horum modorum eligatur, verum erit Adamum genuisse Seth tam anno 130. quàm 230. vitæ suæ & post annum 130. vixisse annos 800. post annum 230. vixisse annos 700. Quod si alieni, aut duri, aut violenti videantur alicui hi modi interpretandi, meminerit Mystera Mysteria esse, nosq; ad mysticos sensus ipsum S. Augustinũ amandasse, vel ipse aliquid verisimilius in lucem proferat. Certè enim durius est & periculosius akerutram editionem damnare erroris & cum ea tot Patres, & Ecclesias, qui editionem, præsertim LXX. secuti sunt.

De probabilitate Annorum 2256. à Mundi exordio ad Diluuij Noëtici finem.

12 I Am numero 3. docuimus ex versione LXX. Interpretum necessario correctæ in annis Mathusalæ, & probabiliter in annis Lamechi, quibus ille Lamechum, hic Noe genuit, sequi à Mundi exordio ad finem Diluuij annos 2256. Hos autem probabiles esse ostenditur primo ab auctoritate Patrum, quatenus vniuersaliter receperunt editionem LXX. interpretum, vel in particulari annos ab initio Mundi ad Diluuium iuxta eam potius, quàm Hebraicam Latinamq; Vulgatam numerauerunt, quos iam numero 5. nominauimus. Secundo ab auctoritate Ecclesiarum in annis Mundi vsque ad ortum CHRISTI recensendis: Nam Constantinopolitana Ecclesia numerabat annos 5508. & Alexandrina 5492. iuxta dicta lib. 3. cap. 11. Ecclesia verò Romana in Martyrologio ad diem 25. Decèbris, Natiuitatem IESV CHRISTI secundò carnem consignat inter alias Chronologicas notas his duabus: *Anno à creatione Mundi quinquies millesimo centesimo nonagesimo nono: à Diluuiio verò anno bismillesimo nongentesimo quinquagesimo septimo.* Subtrahis autem 2957. ab annis 5199. relinquuntur à creatione Mundi ad diluuium anni 2242. iuxta LXX. Interpretes non correctos. Ideoq; Baronius in notis ad Martyrologium hoc, adnotat hæc verba. *Ita antiquæ Tabulæ Ecclesiarum secundum supputationem septuaginta Interpretum ex Eusebij Chronico; quam quidem tam Occidentalem, quam Orientalem Ecclesiam constat esse secutam.* Multo minus anni 5508. Constantinopolitani, aut 5492. Alexandrini defendi possunt, nisi interuallum ab Adamo ad Diluuium in LXX. Interpretibus sumatur: à Diluuiio enim ad Christum ex vulgatæ annis, & annis Cyri aut Nabuchodonosori & prophana historia collectis non potest maius interuallum colligi, quàm annorum 2793. vt summum enim poni possunt à Diluuiio ad ortum Abrahamæ 382. hinc ad Exodum 720. hinc ad fundamenta templi Salomonici 592. hinc ad Cyri initum 540. hinc ad CHRISTI ortum 559. Quare si annos 2793. subtrahas annis 5508. vel 5492. remanebant ibi 2715. hic 2699. multo adhuc pluretquam 2256.

3 Tertio si in prima Mundi ætate vsq; ad Diluuium, & in secunda vsq; ad ortum Abrahamæ, non sequimur computationem LXX. Interpretum; aut damnanda est antiqui as Regum Sinensium, Chaldæorum, Ægyptiorum, Tartarorum, de qua dictum est libro 5. cap. 1. 2. 3. & 10. aut eos ante Diluuium Noeticum regnasse continuata successione post Diluuium dicendum esset, quod est absurdissimum. contra verò, si in vtroq; interuallo, aut saltem in secundo, sequamur computationem Septuaginta interpr. antiquitas prædictorũ Regum stat circa Diluuium per multos annos, & in-

& incidit in illud circiter tempus, quo dispersi posteri Noe, alij alias regiones occuparunt, & regna ac dynastias fundarunt. Ergo cum ex nostris libris possit eorum antiquitas defendi, nec sit eis præbenda ansa calumniandi Sacram Scripturam, aut suspicandi nos inuidere ipsius antiquitatem illam, quam agnoscere possumus; prudentius, & probabilius eligitur supputatio LXX. interpr. in secundo interuallo: ac eadem ratione admittenda est similiter in primo, quia non magis in primo debet obstare diuersitas Vulgatæ, & LXX. quam in secundo.

Quartò, quia si quid obstat probabilitati annorum ex LXX. Interpr. collectorum, maximè quia tenemur rigore decreti Tridentinæ Synodi sequi vulgatam Latinam editionem in omnibus suis partibus, in hac autem parte, vbi recensentur anni quibus Patriarchæ coeperunt generare filios LXX. repugnant Vulgatæ Latinæ numeris, manifestè; atqui falsum est manifestè repugnare, esto enim videantur primo aspectu repugnare, conciliari tamen possunt vno ex tribus modis num. 9. 10. & 11. expositis, aut saltem dici potest veros esse vtriusq; editionis numeros sub diuersa ratione, etiam si nos eam assignare non possimus.

Quintò. Data, & non concessa euidenti, & inconciliabili discordia inter numeros Vulgatæ Latinæ, & LXX. Interpr. probabile est Tridentinam Synodum non comprehendisse in decreto de Vulgata recipienda, supputationem horum annorum, utpote non spectantem ad mores, & dogmata fidei, aut ædificationem Christianæ Doctrinæ, iuxta dictum S. Augustini, de quo num. 7. non enim sine causa Synodus apposuit limitationem illam; immò exceptio illa firmat regulam in contrarium, vt scilicet liceat in alijs materijs sequi alias editiones. Proinde si alterutris editionis præferendi sunt numeri, probabilius illi præferuntur, quos in hac supputatione prætulit ipsa Ecclesia Catholica. Audi enim non me, sed Eminentissimum Cardinalem Baronium rerum Ecclesiasticarum consultissimum, & antiquitatum sacrarum tenacissimum in notis ad Martyrologium sub die 25. Decembris. *Satis tibi sit candidè lector, nos hic demonstrare eiusmodi annorum supputationem positam esse more maiorum, simulq; ostendere Catholicam Dei Ecclesiam, in supputando annorum numero, Septuaginta interpretes sequi consueuisse.* Et post pauca: *Insper Iulianus Episcopus Toletanus doctrina, & sanctitate celebris docet, antiquum esse morem Romana Ecclesie in supputatione temporum, sequi septuaginta duos interpretes: Verba Iuliani apud eundem ibidem sunt: Ergo illa nobis & sola pro his annis est obseruanda auctoritas Septuaginta interpretum, qua merito omnibus editionibus, & translationibus ante feruntur, quam & hucusq; omnes doctores Ecclesiastici tenuerunt, & in hac præcipue annorum supputatione secuti sunt.* Denique paucis interiectis addit Baronius. *Acta Synodica oecumenica secundum prædictos interpretes annos enumerant, constat id ex sexta Synodo Can. 5. apud Theodorum Balsam. pag. 198. Antiqui patres tam Græci, quam Latini pari modo numerarunt, quibus nominatis concludit: satis sit modò declarasse, Catholicam Dei Ecclesiam in annorum supputatione ab origine mundi dictos interpretes esse secutam, quod & antiqua Martyrologia, ex quibus hæc sunt descripta, testantur.*

Vltima Pars Conclusionis de negatiua certitudinis.

13 **C**Vm pro annis ex Hebraica, & Latina Vulgata editione deductis non stet decretum Concilij Tridentini, vel saltem controuerti possit an illo hæc materia comprehendatur, iuxta dicta numero 7. & ex altera parte, pro annis ex LXX. interpretum translatione stent & rationes non contemnendæ, & quod me magis mouet Ecclesie tam Orientalis, quam Occidentalis etiam Romanæ consuetudo, nedum tam multi Patres iuxta dicta num. 5. 6. & 12. Non possum subscribere illis, qui alterutros annorum numeros ad absolutam certitudinem redigere conati sunt, quorum quidam auctoritatem Tridentini pro vnico, aut præcipuo fundamento, sed præter mentem Sacrosanctæ illius Synodi inculcant, vt Salius ad Mundi annum 131. num. 4. illis verbis. *Quæ nunc editio vulgata appellata, ab Ecclesia vniuersa recepta summam auctoritatem consecuta est. Cui libenter assentimur, & quia necesse est viro Catholico, & quia longè probabiliorem exhibet veritatem.* Sed nego necesse esse in supputatione annorum horum, cum non constet Decretum Tridentini, quod limitatum fuit ad materiam fidei, & morum, & ædificationem doctrinæ Christianæ extendendum esse ad alias materias, aut in hoc voluisse derogare auctoritati LXX. interpretum, & damnare consuetudinem Ecclesie Romanæ, quæ in hac computatione secuta est septuaginta interp. Nego etiam maiorem illam probabilitatem exceptis annis Mathusalæ, & Iamechi.

Aliqui verò certitudinem suam fundant in Characteribus Astronomicis, vt Scaliger lib. 5. de emend. temporum pag. 371. vbi nimis præfidenter pronunciauit. *A conditu Mundi ad Diluuium, annos 1656. absolutos esse, ex epilogismis annorum quibus natalis & mors Adami, & posterorum eius à Mose signata sunt, tam certum est quam nemo hactenus dubitauit: Ita ne nemo? quis ferat hanc oscitantiam, aut saltem memoriæ excidium non commiseretur? subiungit deinde Characteres pro anno Diluuij 1657. à Mundi conditu, & periodi Iulianæ 2420. qui est ante Christum 2294. nempe Cyclum Solis XII. Lunæ VII. adde his annis 1656. fit primus annus Mundi 3950. ante Christum, seu Periodi Iulianæ 764. vt idem habet pag. 369. cui anno Cyclum Solis 8. Lunæ 4. adscribit: sed in his supponenda sunt multa de interuallis varijs à Diluuiio ad Christum valde controuersa. Similis confidentiæ sunt verba illa Langij de lib. 2. de Annis Christi c. 3. *Nam cum character Diluuij Anno periodi Iulianæ 2328. exactè conueniat (quo etiam tempore diluuium factum fuisse certum est vt postea videbimus) Character verò Creationis sit periodi Iuliane annus 672. idest ante Christum 4042. Prudentius & Modestius qui certitudinem temporis negantes vt Petauus lib. 9. cap. 6. & 7. Longomontanus in Comm. de Sole, & Keplerus in Rodulphinis Epochæ Mundanæ verisimilitudinem ex motu Apogei Solaris conati sunt expiscari. Quæ de re libro 7. agendum erit.**

De Annis à Diluuij Noetici fine ad ortum Abrahae.

CONCLUSIO II.

Probabilius est Sem Primogenitum Noe natum anno 501. vita Noe exeunte, & Arphaxadum genitum esse à Semo anno 2. incunte post Diluuium, & Cainanum filium fuisse Arphaxadi patremq; Sale, & Abrahamum natum esse anno 130. Thara, ideoque probabilius est iuxta editionem Hebraicam, & Vulgatam à Diluuij fine ad natiuitatem Abrahae intercessisse annos CCCXXCII. iuxta Septuaginta autem Interpretes fuisse Annos MCCXXXII; vel saltem MCXXXII. Certum interim est, nec pauciores fuisse quàm CCXXCII. nec plures, quàm MCCXLII. Intra hos terminos nihil absolute certum est.

Præmittendi sunt anni Patriarcharum à Noe ad Abrahamæ ortum, tum ex Hebraica, Latinaq; Vulgata editione, tum ex LXX. Interpretum translatione, qui sunt infra scripti ex Genesis 11.

Ex Hebræa, & Latina Vulgata.				Ex LXX. Interpretum Translat.			
	Vixit, & Genuit.	Superuixit.	Vixit in totum.		Vixit, & Genuit.	Superuixit.	Vixit in totum.
Sem post Diluuium.	2	500	600	Sem 100. annorum, & post Diluu.	2	500	600
Arphaxad.	35	303	338	Arphaxad.	135	300	435
Sale.	30	403	433	Cainan.	130	330	460
Heber.	34	430	464	Sale.	130	330	460
Phaleg.	30	209	239	Heber.	134	270	404
Rheu.	32	207	239	Phaleg.	130	209	339
Sarug.	30	200	230	Rhagau.	132	207	339
Nachor.	29	119	148	Sarug.	130	200	330
Thare Abrahamum	70	135	205	Nachor.	179	125	304
vel	130	75	205	Thare Abrahamum	70	135	205
				vel	130		
Summa	292			Summa	1172		
vel	352			vel	1232		

Prima quæstio est de Anno quo Sem genitus est, & quo ipse genuit Arphaxadum: dicitur enim Genesis 5. Noe vero cum quingentorum esset annorum genuit se. Cam, & Iaphet; & Genesis 7. de Noe. Eratq; Sex. entorum annorum, quando Diluuij aquæ inundauerunt super terram, idest initorum, non completorum, ibidem enim subiungitur: Anno sexcentesimo vita Noe, mense secundo, septimo decimo die mensis rupti sunt omnes fontes abyssi magnæ & c. de completo autem Diluuijo, & inito anno 601. vitæ Noe dicitur Genesis 8. Igitur sexcentesimo primo anno, primo mense, prima die mensis imminuta sunt aquæ super terram: Ex quibus, & alijs lib. 1. cap. 10. ostendimus Diluuium finitum esse completo anno 600. Noe, & inito 601. Ergo si Sem genitus est, quando Noe erat annorum 500. utique anno 600. Noe expleto Sem erat annorum 100. in ipso fine Diluuij; quare si biennio post Diluuium Sem genuit Arphaxad, utique annorum 102. erat quando illum genuit, & tamē Genesis 11. Sem erat centum annorum, quando genuit Arphaxad biennio post Diluuium, seu vt loquitur LXX. Interpr. καὶ ἦν σὴν μὲν ὄντος ἰαφὲθ ἐτῶν ὅτι ἐγενήθη, τὸν ἀρφαξὰδ δευτέρῳ ἔτος μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, idest: Et erat Sem filius centum annorum, cum genuit Arphaxad, secundo anno post Diluuium. Dicere enim Moysem rotundo numero vsu, & pro 102. dixisse 100. est contra accuratum, & ipsi consuetum numerandi modum cum Arphaxad superuixisse dicat annos 303. & Sale 403. non autem rotundè 300. aut 400. & sic in alijs. Tres itaq; sunt de hoc opiniones. Prima est inter filios, quos Noe generare cœpit, quando erat annorum 500. nominari primo loco Semum, deinde Chamum, & Iaphetum non ratione originis, sed dignitatis, eo quod Sem erat omnium sapientissimus, & vt dicitur Genesis 10. Pater omnium filiorum Heber, nec Hebræorum modo, sed Abramidarum.

eiusq; familiæ, vnde nasciturus erat Messias, esto natus sit anno 502. Noe. Ideoq; anno 2. post Diluuium labente (quod melius distinguunt LXX. & ex quibus explicandum est illud biennium in vulgata) fuerit annorum 100. quando genuit Arphaxadum; Anno verò 500. Noe inito Iaphetum, & 501. Chamum genitos esse, ita vt Iaphet fuerit primogenitus, & Cham secundogenitus; & Sem tertio genitus, ita R. Samolomon, R. Aben Ezra, & R. Leui Ben Cerson, & R. Moses in Gemara Aboda Zara cap. 1. & R. Kimhi Iaphet enim fuisse maiorem, & priusgenitum, quam Semum colligunt ex Genesis 10. versu 21. vbi Hebraicè habetur: Sem quoque nati sunt patre omnium filiorum Heber Iaphet fratres maioris. Camum verò fuisse minorem natu Iapheto deduci videtur ex Genesis 9. vbi de Chamo patre Chanaam scriptum est euigilans autem Noe ex vino cum didicisset, qua fecerat ei filius suus minor. Hebræi tamen comparatiuis nominibus carent, ideoq; nomen hactan Arias Montanus vertit, ille paruus, seu minimus; licet enim septuaginta, & Philo habeant νεώτερος, idest minor natu, Iosephus tamen habet νεώτατος, idest minimus, eiq; subscribunt Caietanus, Pererius, Mercator, Beroaldus, Temporarius. Sed quidquid sit de Chamo, fueritne minor tantum Semo, aut Iapheto, an minimus omnium; certè Iaphetum maiorem fuisse semo non euincitur ex phrasi Hebraica nomen enim hagadol indeclinabile, cum articulo omnibus casibus, & non soli genitiuo accommodari potest vt Beilaminus in Grammatica Hebr. obseruat, ideoq; Latina Vulgata, De Semo quoq; nati sunt & c. fratre Iaphet maiore, & Pagninus de Sem, qui fuit frater maior Iapheto; vbiq; enim scriptura Semum primo loco nominat. Secunda, itaq; opinio est Semum primogenitum fuisse, & prioritate originis, nedum dignitatis præcessisse Iapheto, & Chamo, tum quia primo loco nominatur Genesis 6. versu 10.

su 10. & Genesis 8. versu 18. & Genesis 10. versu 1. nec vlla est necessitas recedendi ab hoc ordine, ac sensu literali, tum quia Semo prius benedixit, quam Iapheto collegitur ex Genesis 48. versu 18. tum denique quia Sacra Scriptura Genesis 10. versu 21. Semo appellat fratrem maiorem Iapheto, nedum Chamo, vt ex vulgata Latina editione, & Pagnino docuimus, cui consentit Tigurina, & vtraq; paraphr. Chaldaea, & ita interpretati sunt S. Epiphanius in Anchorato, Dinus Cyrillus, S. Hieronymus epist. 146. ad Euagrium adducens Hebræorum traditionem, Procopius in cap. 9. Genesis Isidorus in cap. 8. Genes. Caietanus, Oleaster, Lipomanus, Pererius, Del Rio in Genesis cap. 10. Petauus lib. 9. cap. 17. Salius ad Annum Mundi 1559. Quamuis autem septuaginta vñ sint agnoscere Iaphetum pro maiore, & Græcè in Romana editione Semo nati dicantur filij ἀδελφοὶ ἰσὴδ τῆ μηζορος, fratri Iapheth maioris, aliter tamen LXX. intellexerunt S. Augustinus, legeruntq; μηζορος, idest maiori, & Procopius in 10. Genes. Quod verò spectat ad annum Noe, quo est genitus Sem, quidam accipientes illud Biennio post Diluuium pro biennio iam expleto, vt verificetur tunc Semum fuisse annorum 100. putant genitum fuisse anno 502. Noe expleto, et inuente 503. neque enim Moysen cum dixit. Noe verò cum quingentorum esset annorum genuit Sem, Cham, & Iaphet, aliud significare voluisse, quam quod eos genuerit post annum 500. Ita Salius ad annum Mundi 1559. adducens pro se Q. Iulium Hilarionem, Bedam, Lipomanum, Torriellum, Gordonum, Pererium, et quosdam Sectarios. Sed nulla est necessitas alienum sensum introducendi, alioquin turbata est Chronologia Moysis, et quocumque, dixit Patriarcham alicquem vixisse tot annos, et genuisse, possemus dicere eum genuisse post illos annos, non illo anno, nec operosum, nec insuetum erat Moyse loqui accuratè, et dicere: Cum quingentorum, et duorum esset annorum genuit etc. Itaq; cum Petauo lib. 9. c. 17. Sentio Noe genuisse Semum expleto anno 500. et exuente 501. Semum verò genuisse Arphaxadum anno vitæ suæ centesimo expleto, sed 101. inito, atq; adeo inito secundo post Diluuium, et salua primogenitura Semi, Arphaxadum natum anno 2. post Diluuium ita inito, vt nondum expletus esset 101. annus Semi.

De Cainan.

3 **S**ecunda, et grauior Quæstio est de Cainan, quem inter Arphaxadum, et Sale inserit S. Lucas c. 3. illis verbis: Qui fuit Sale, qui fuit Cainan, qui fuit Arphaxad. Septuaginta verò cap. 10. Genesis in Romana, & Regia impressione versu 23. Et Arphaxad genuit Cainan, & Cainan genuit Sala, Sala autem genuit Heber. Rursus cap. 11. 12. Et vixit Arphaxad centum trigintaquinque annos, & genuit Cainan &c. & vixit Cainan centum triginta annos, & genuit Sala. Contra verò in Latina, & Vulgata editione, nec non in Hebraica, & Samaritana vtroq; Codice, & in paraphrasi Chaldaea prætermittitur Cainan, & Genesis 10. dicitur. Arphaxad genuit Sale, de quo ortus est Heber, & cap. 11. Arphaxad vixit trigintaquinque annis, & genuit Sale &c. Sale quoq; vixit triginta annis, & genuit Heber. Et 1. Paralipom. c. 1. versu 18. Arphaxad autem genuit Sale, qui & ipse genuit Heber. Hinc igitur natæ duæ opiniones Prior opinio est mendosum esse Codicem LXX. Interpretum, siue quod LXX. mendoso Hebræo Codice vsi sint, siue quod librarius aliquis sciolus inseruerit Cainan translationi Septuaginta, & inde S. Lucas hauserit errorem, siue quem S. Lucas vsus incorrupta translatione omiserat, aliquis in textum Euangelicum intruserit. Nam si Cainan hic fuisset in rerum natura, vtique nec Moyses, nec Paralipomenon scriptor illum ignorassent, aut tacuissent, sicut nec S. Hieronymus in Tradit. Heb. nec Epiphanius hæresi 55. Nec mirum esse, si aut S. Lucas in gratiam Græcorum scribens Euangelium noluerit rejicere Cainanum, quem sciebat insertum in Græca translatione LXX. Interpretum; aut potius post S. Lucam aliqui Cainanum inseruerint tam Septuaginta translationi, quam S. Lucæ Euangelio. Nam Rabini in libro Pirke Aboth, hoc est Axiomata Patrum c. 4. à Noe ad Abraham decem generationes fuisse aiunt, essent

autem vndecim si Cainan admitteretur; Iosephus quoque lib. 1. Antiq. c. 8. & Eusebius lib. 9. de præpar. ex Berosi, & Eupolemi testimonio referunt Abrahamum decima post Diluuium generatione floruisse, Eusebius idem in Chronico Græco duplicem seriem maiorem à Noe ad Abrahamum refert vnam Iudæorum, alteram Samaritanorum, in quarum neutra est Cainan; in eodem Chronico Græco vbi ex LXX. Interpr. recitatur gencalogia Abrahami, dicitur Arphaxad natus annos 135. generat Sala. Iosephus lib. 1. antiq. cap. 6. ait: Arphaxad filius fuit Sales huius verò Heberus, & ibidem non semel affirmat Abrahamum fuisse à Noe decimum. Nec Philoni notus fuit Cainan, & Africanus apud Eusebium in Græco cod. pag. 9. ait Sale genitum ab Arphaxade, & Irenæus lib. 3. cap. 33. numerat ex Luca à Christo ad Adamum generationes 72. at admissio Cainan, essent 73. Theophilus Antiochenus sextus ab Apostolis Antistes, qui floruit circa annum Christi 170. lib. 3. ad Autolycum in Græco codice habet. Sem genuit Arphaxath centum trigintaquinque annorum esset. Epiphanius in Panariq Hæresi 4. & libro de ponderibus, & mensuris Cainanum non agnouit, & Iacobum ab Adamo vigesimum secundum censuit: esto alijs in locis admiserit, vt etiam Eusebius parum sibi constans. Quid plura? S. Hieronymus recitans versum 24. capitis 10. Genesios ex LXX. Interpr. disertissime ponit Sale genitum ab Arphaxado, nulla Cainani mentione facta, ergo in Codice LXX. quò vsus est S. Hieronymus Cainan non extabat; de quo Codice ad discrimen corruptorum Codicum sic loquitur S. Doctor scribens ad Suniam, & Tretellam. Breuiter admoceo vt sciatis, etiam esse editionem, quam Origenes, & Casarius Eusebii omnesq; Græci tractatores κοινὴν, hoc est communem appellant, & vulgatam, & à plerisq; nunc κοινὰν dicitur. Aliam LXX. Interpr. quæ & in ἐξαλλοῖς Codicibus reperitur, & à nobis in Latinum sermonem fideliter versa est, & Hierosolymæ, atq; in Orientis Ecclesijs decantatur &c. Subdit autem κοινὴν autem ista, hoc est communis editio ipsa est, quæ & Septuaginta. Sed hoc interest inter vtranc; quod κοινὴν pro locis, & temporibus, & pro voluntate scriptorum veterum corrupta editio est. Ea autem quæ habetur in ἐξαλλοῖς, & quæ nos vertimus ipsa est, quæ in eruditorum libris incorrupta, & immaculata Septuaginta Interpretum translatio reseruatur: Quidquid ergo ab hac discrepat, nulli dubium est quin ita, & ab Hebræorum auctoritate discordet. Agnouit ergo S. Hieronymus duas editiones LXX. Interpretum vnam incorruptam, & concordem cum Hebraica, alteram corruptam, & in hac Cainanum insertum in illa verò excludum. Procopius Gazæus recitans cap. 10. Genesis Cainanum non memorat, imò in Com. ad cap. 11. Genesis inquit. Hebraica veritas habet Salam genitum esse ab Arphaxad, quæ deinde in medio ponuntur, obelisco signata videntur. Sed & Gregorius Turonensis generationes ab Orbe condito recensens, & Isidorus l. 5. Originum Cainanum omittunt, imò hic ait Arphaxadum anno ætatis 135. genuisse Sale. Beda licet lib. de Ratione temporum cap. 65. & lib. 6. de ætatibus, & ad annum Mundi 1643. doceat LXX. inseruisse vnam generationem secundæ ætatis, indeq; videri accepisse S. Lucam, in præfatione tamen eius operis fati ostendit, se id ex aliena opinione dixisse alioquin lib. 13. de temporibus ait. Secunda ætas continet annos iuxta Hebræos CCCXCII. iuxta Septuaginta Interpretes DCCCCXLII. vel adiecto Cainan MLXXII. & paulò inferius. Arphaxad annorum xxxv. genuit Sale. Freculphus lib. 1. Chronici non solum Arphaxado Salem immediatè substituit Cainano prætermisso, sed Abrahamum à Noe decimum censet. Mascus Cameracensis lib. 22. Chronicorum vtriusq; Testamenti, vbi ex Hebraicis, Caldaicisq; fontibus Cainanum exclusit, ait: Satis mirari non possum vnde nouus Cainan emerferit? aut quis primus auctor fuerit istius erroris. Huius præterea opinionis sunt Eugubinus, Abulensis, Driedo, Sixtus Senensis lib. 5. annot. 8. Genebrardus, Iansenius in Concord. c. 14. Pererius, & Cornelius à Lapide in Genesis, Petauus lib. 9. de Doctr. dispert. c. 17. Gerardus Vossius in Isagoge Chronologica dispert. 5. cap. 3. & qui doctissime, ac eruditissime in hoc puluere desudauit amicissimus vir P. Petrus Possinus Soc. nostræ in Diallactico de Genealogia Christi, quod habetur post Symbola in Matthæum, ad de his Sectarios Bibliandrum, Bezam, Caluissium, Capellum,

lum, Codomanum, Funccium, Mercatorem, Temporarium.

*Secunda opinio, & verior est retinendum omnino, & pro vero habendum Cainanum non tanquam eundem cum Sale, seu binominem, vt finxit Io. Lucidus, & Nauclerus, nec tanquam fratrem Arphaxadi, qui fratri suo fuscitavit Semen genueritq; Sale, vt finxit Naclantus, sed tanquam filium Arphaxadi, & patrem Sale, quia sic habetur in Vulgata editione S. Lucæ à Tridentino cum omnibus sui partibus approbata, et in Romana, ac Regia LXX. Interpretum translatione à Sixto V. approbata, in qua anni distincti huius generationis recensentur; et affirmatiua authoritas præuallere debet negatiuè non excludenti positiuè Cainanum, sed iustis de causis subtrahenti, aut dissimulanti. Nam vt ait S. Augustinus. *Nulla iusta causa esse potest, vt mendacium dicatur, at iusta esse potest, vt veritas aliquando taceatur*, sicut S. Ioannes in Apocalypsi tribum Dan dissimulauit, et S. Matthæus Euangelista iustis de causis prætermisit in Genealogia Christi, Ochoziam, Ioam, et Amasiam, non tam vt retineret numerum 14. Generationum, quam quia sciebat in Sacris Tabularijs Templi tres illos Reges, ex genealogia Dauidis deletos; denique vt scitè cum Toletio multi aduertunt, minus periculi est dicere in Hebræo deesse illam generationem, quæ olim in eo legebatur, quam in Euangelio, nedum in LXX. Translatione à Sixto V. approbata errorem esse, certè S. Augustinus lib. 15. de Ciuit. Dei cap. 13. agnouit discrepantiam inter Hebraicam LXX. editionem, et tamen lib. 16. c. 3. absq; vlla dubitatione ait; *Sem quippe inter alios filios genuit Arphaxat, Arphaxat genuit Cainan, Cainan genuit Sala, Sala genuit Heber*: et eodem lib. c. 10. *Arphaxat autem cum esset centum trigintaquinque annorum, genuit Cainan, qui cum esset centum triginta annorum genuit Sala*. Et lib. 18. c. 43. pluribus docet Septuaginta Interpretes prophetico spiritu aliqua ex Hebræo aliter transulisse, et q. 19. in Iosue tomo 4. inquit, *Proinde potius existimandum est Septuaginta Interpretes, quæ authoritate prophetica, ex ipsa mirabili consensione interpretati esse perhibentur, hæc addidisse*; eodem scilicet Spiritu eos dirigente, qui direxerat Moysen in Pentateucho scribendo, vt idem docet lib. 18. Ciuit. c. 43. et lib. de consensu Euangelistarum. Quin ipse S. Hieronymus in præfat. in lib. 1. Paralip. ad Dominionem ait. *Illis signatur quid Septuaginta Interpretes addiderint, vel ob decoris gratiam, vel ob Spiritus Sancti authoritatem: licet in Hebræis voluminibus non legatur*. Neque enim nouum est Spiritum Sanctum suppleuisse vno loco per Scriptorem Canonicum, quod per alium occultæ nobis causa voluit taceri, sic in libris Paralipomenon suppleuntur, quædam aliter scripta in libris Regum, et multa vnus ex 4. Euangelistis addit, quæ alij tacuerunt: nec ideo quia tacuit, mendax fuit; licet igitur vetus testamentum, in Hebraica, et Vulgata Latina taceat Cainanum, quem vulgata editio S. Lucæ, et vetus testamentum in LXX. Interpr. nominat, non propterea mentitur. Nec mirum Patres paucos, aut scriptores puta Iosephum, Eupolemum, et si quis alius antiquorum Hebræos secuti Codices Cainanum omiserunt, et 10. generationes à Noe ad Abrahamum numerauerunt. At nemo tamen affirmauit expungendum esse Cainanum ab Euangelio. Epiphanius autem omnino noster est initio Panarij, vbi Tharam vigelimum ab Adamo numerat, qui omisso Cainano esset decimus nonus: deinde in Anchorato, vbi de suo sensu loquitur bis Cainanum numerat, sicut et aduersus Manichæos esto hæresi 55. disputas aduersus Samaritanos non admittes nisi Hebraica volumina, omittendum contulerit Cainan. At cum enumerauit S. Gregorius Nazianzenus in Poemate de Christi genealogia, & inclusit Seuerus Sulpitijs à Diluuijs ad Abrahamum numeratis annis 1070. qui detractis 130. Cainani essent 940. Eundem Cainanum agnouere Nicephorus lib. 2. Chronol. & ibi Contius, et Georgius Syntellus apud Scaligerum, Bedæ præf. in Acta Apost. Chronicum Alexandrinum tam Græcum à Scaligero editum, quam Latinum à Raderio, Marianus Scotus in Chron. Lipomanus in Catena, Melchior Canus l. 2. de locis c. 18. Sigonius in Seuerum Sulpitijs, Laurentius l. 7. doctrinæ temporum cap. 17. Sebastianus Veronius lib. 2. Chron. c. 12. Tornielus anno 38. secundæ ætatis, Spondanus in Annalibus sacris ad Annum Mundi 1694. Isaac Vossius in dissertatione de Mundi ætate c. 6.*

Ex nostra autem Societate Cainanum agnoscunt, & agno-

scendum censent Sà in c. 11. Genes. Salmeron tom. 3. trac. 28. Toletus in c. 3. Lucæ, Bellarminus in sua Chronologia & l. 2. de Verbo Dei c. 2. Barradius tom. 1. l. 5. c. 29. Suarez in 3. p. q. 1. disp. 6. sect. 1. Ribera prælud. 2. in Prophetas, Vincentius Regius l. 1. Euangel. delucid. c. 3. nu. 10. Gordonus in Chron. periodo 3. & cap. 5. nu. 6. prolixum catalogum aliorum pro hac veritate texens, Del Rio, & Bonfrerius in c. 1. Genes. Henricus Samerius in Chronol. Mariana, Tirinus in Chronico Sacro, Henricus Philippus in Synopsi Chronol. c. 2. Salius tomo 1. ad Annum Mundi 1694. & fusius, ac doctissime tomo 3. in præfat. ad Lectorem, Raderus in Chron. Alex. nu. 8. Philippus Briccius in Prolegomenis Chronici vniuersalis q. 2.

Sanè mihi præter argumenta supra indicata, nunquam potuit occurrere vlla probabilis causa, ob quam voluerit quispiam in textum septuaginta Interpretum intrudere non solum Cainanum, sed etiam annos eius 130. quibus genuit Salam, & reliquos 330. quibus superuixit, cui enim bono? sed hoc gratis fingitur; Quia potius si suspicionibus locus dandus est, dici posset ex Hebræo expunctum Cainanum, ne parum credibile videretur tam ipsum quam Sale anno 130. genuisse & annos deinde 330. vtrumq; superuixisse. Aut voluisse in 2. ætate Mundi 10. tantum generationes numerare sicut in prima.

De reliqua in Annis Differentia inter Septuaginta Interp. & Hebraicam, ac Latinam Vulgatam.

PRætermissa differentia, quæ in annis post generationem numerandis, & in summa totius vitæ inde deducta apparet, quia ad seriem Chronologiæ, & annos à diluuijs ad Abrahamum determinandos non pertinet, duplex in annis generationum restat dissensio; Prima de annis centenis, quibus suaptuaginta Interpretes abundant; Hebraicus autem, & Latina vulgata deficit, de quibus S. Augustinus l. 16. Ciuit. c. 10. inquit. *Fiunt itaq; anni à diluuijs usque ad Abraham mille septuaginta, & duo secundum Vulgatam editionem, hoc est interpretum septuaginta. In Hebræis autem codicibus longè pauciores annos perhibent inueniri de quibus rationem aut nullam, aut difficillimam reddunt*. Agnouit ergo in Hebraica, quæ à Iudæis introducta erat deesse illas annorum centurias, sed quia nullam aut difficillimam creditu rationem adducebant illius omissionis, maluit sequi septuaginta editionem, & antiquam Hebraicam vnde septuaginta transfulerant. Notandum interim obiter ex hoc S. Augustini loco, & ex l. 15. Ciuit. c. 13. Septuaginta interpretum editionem Græcam, & Latinam appellari *Vulgatam*, quæ scilicet ex reconditis Hebræorum voluminibus iam ad gentes per LXX. translationem in Græcum sermonem, & inde in Latinum euulgata erat, & hanc S. Hieronymus *uulgatam* vocat idem Communem. Imò ex S. Augustino l. 15. ciuit. c. 14. dum dicit: *Illæ verò numerorum varietas, quæ inter Codices Hebræos inuenitur & nostros videtur Hebraicam non esse illam, quæ nostri, id est Catholica Ecclesia tunc vteretur: quando igitur Concilium Tridentinum sess. 4. decernit habendos pro authenticis libros antea enumeratos, Prout in Ecclesia Catholica legi consueuerunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur*, videtur comprehendi etiam Latina illa Vulgata, quam ex LXX. desumptam, & nostram appellat S. Augustinus & quam constat vlitatam fuisse in primitiua Ecclesia, & quinque propemodum seculis antiquiorem translatione S. Hieronymi, cuius sicut nec Hebraicæ, mentionem nullam facit Concilium, sicut nec Sixtus V. in decreto, quo approbauit Græcam LXX. editionem, imò dum iubet eam recipi ac retineri, vt ab omnibus: *Quò potissimum ad Latina vulgatæ editionis, & veterum Sanctorum Patrum intelligentiam vtantur, & superius dixerit eadem editione LXX. vios fuisse Apostolos, videtur de illa vulgata Latina intelligi posse, de qua S. Augustinus; Postea tamen vulgatæ nomen adæpta est translatio S. Hieronymi, qua de re Bellarminus lib. 4. de Verbo Dei c. 9. & ibi Gretserus, Baronius Anno 131. Del Rio in Genes. reg. 3. Pagninus in Thesauro, Matius in Iosue.*

6 Imò verò quoad Annorum supputationem, valent hic quæ-

quæcunq; dixi capite primo à numero 5. ad 12. Imò argumentum sumptum ab antiquitate Regum Sinenfium, Chaldæorum, Ægyptiorum, & Tartarorum non improbanda, sine necessitate, magis pertinet ad hanc secundam ætatem Mundi, quia illa antiquitas stare non potest citra finem Diluuij, imò circa tempora Phaleg, & dispersionem filiorum Noe super terram, nisi anni à Diluuiio ad Abrahamum computentur iuxta septuaginta Interpretes, vt ostendimus libro 5. cap. 1. 2. & 3. Accedit huc, quod Noe post Diluuium ex vtraq; editione vixit annos 350. Genesis enim 9. in fine dicitur vtrobique; *Vixit autem Noe post Diluuium trecentis quinquaginta annis*, sed à Diluuiio ad Abrahamum Hebræi non computant nisi annos 292. vel (si Abraham natus sit anno 130. Thare) annos 352. Ergo Noe superuixisset octo suis post se generationibus, & à Diluuiio ad Phalegi ortum essent anni solum 131. atq; inter ortum Phaleg. & Abrahami solum 251. quod nimis angustum & parum probabile videtur. Quod verò spectat ad annos pubertatis idoneæ ad generandum, in quo Isaac Vossius magnam vim facit, ego nullam; existimo enim primos illos homines non tam serò distulisse generationem, præcepto illo Dei urgente: *Crescite, & multiplicamini*, sed eorum tantum Annos designari & tempora generationum, qui ad genealogiam Christi pertinebant, aut erant præcipua capita propagationis humanæ.

7 Altera disensio est in annis; quibus Nachor genuit Thare, Hebræi enim numerant 29. at septuaginta interpretes 79. vel 179. Samaritæ habent 79. & totidem habent septuaginta interpretes apud S. Augustinum l. 16. ciu. c. 10. vbi sic: *Secundo igitur anno post diluuium Sem cum esset centum annorum genuit Arphaxat; Arphaxat autem cum esset centum triginta quinque annorum genuit Cainan; qui cum esset centum triginta annorum genuit Sala. Porro etiam ipse Sala totidem annorum erat, quando genuit Heber. Centum verò & triginta, & quatuor agebat annos Heber quando genuit Phalec, in cuius diebus diuisa est terra. Ipse autem Phalec vixit centum triginta annos, & genuit Rhagan, & Rhagan centum triginta duos, & genuit Seruch, & Seruch centum triginta, & genuit Nachor, & Nachor septuaginta nouem, et genuit Thara; Thara autem septuaginta, & genuit Abram, quem postea Deus mutato vocabulo vocauit Abraham. Fiunt itaque anni à Diluuiio, vsque ad Abraham mille septuaginta, et duo, secundum vulgatam editionem, hoc est Interpretum septuaginta. At in Romana, & Regia impressione LXX. habent cum plerisque exemplaribus Græcis καὶ ἔτος ναχὸρ ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑννία καὶ ἰγμῶς τὸν Φαλῆα, idest. *Et vixit Nachor annos centum septuaginta nouem, et genuit Tharra*, quæ lectio magis placet, quia hinc, sequitur tota vita Nachor annorum 304. verisimilior, ex omnium prædecessorum annis vitæ, quam 204. si annos illos 100. expungeremus.*

De Anno Thare quo genitus est Abraham.

8 Genesis 11. tam in Hebraica, quam in LXX. editione scriptum est: *Vixitque Thare septuaginta annis, et genuit Abram, et Nachor, et Aran, & post pauca. Tulit itaque Thare Abram filium suum, et Lot filium Aran, filium filij sui, et Sarai nurum suam, uxorem Abram filij sui, et eduxit eos ad Vr Chaldæorum, vt irent in terram Chanaan; veneruntq; vsque ad Haran, et habitauerunt ibi, et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum, et mortuus est in Haran. Et statim post hæc c. 12. pergit Moyses: Dixit autem Dominus ad Abram egredere de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui, et veni in terram, quam monstrabo tibi, faciamq; te in gentem magnam, et benedicam tibi, et magnificabo nomen tuum, et erisq; benedictus, benedicam benedictibus, tibi, et maledicam maledictibus tibi, atque IN TE benedicentur vniuersæ cognationes terræ. Egressus est itaq; Abram, sicut præceperat ei Dominus, et iuit cum eo Lot: septuagintaquinque annorum erat Abram, cum egrederetur de Haran: Tulitque Sarai uxorem suam, et Lot filium patris sui vniuersamq; substantiam, quam possederant, et animas quas fecerant in Haran, et egressi sunt, vt irent in terram Chanaan. At S. Stephanus in Actis Apost. 7. ait. *Deus gloria apparuit patri nostro Abraham, cum esset in Mesopotamia, priusquam moraretur in Charan, et dixit ad illum: Exi de terra tua, et de cognatione tua, et**

*veni in terram, quam monstrauero tibi: Tunc exijt de terra Chaldæorum, et habitauit in Charan. Et inde, postquam mortuus est pater eius, transtulit illum in terram istam, in qua nunc vos habitatis; idest in Palæstinam. His præmissis; S. Augustinus l. 16. Ciuit. c. 14. monet de annis vitæ Thare: *Non sic autem accipiendum est, quasi omnes hos dies ibi egerit, sed quia omnes dies vitæ suæ, qui fuerunt anni ducenti, et quinque ibi compleuerit: alioquin nestiretur, quot annis vixerit Thara, quoniam non legitur quoto anno vitæ suæ in Charan reuerit, et absurdum est existimare in ista serie generationum, vbi diligenter commemoratur, quot annos quisque vixerit, huius solius numerum annorum vitæ non commendatum esse memorie. Et hac ratione intelligendum est, quod LXX. Interpretum editio habet: et facti sunt dies Tharra in terra Charan ducenti quinque anni, et mortuus est Tharra in Charan.**

Aduertendum præterea cum Samuele Bocharto in Geographia Sacra l. 2. c. 6. Chaldææ partem illam, in qua erat Vr pertinuisse ad Mesopotamiam Assyriæ conterminam, cum ex Ammiano lib. 5. constat Vr in Mesopotamia fuisse in via à Tigri Nisibin, indeq; per Charan via recta est in Iudeam, esto Eupolemus apud Eusebium lib. 9. de præparatione Vr, siue Vram in Babylonia, cui fauet Plinius lib. 5. c. 24. sed item tamen libro 6. c. 26. inquit. *Mesopotamia tota Assyriorum fuit vicatim dispersa, præter Babylonia, et Ninum, & paulo post; Reliqua pars Mesopotamiæ Assyriæq; Babylonia appellata est; vtrouis ergo modo Vr ita fuit Chaldaica, vt tamen etiam in Mesopotamia fuerit, & rectè S. Stephanus terram Chaldæorum, & Mesopotamiam pro eadem sumperit.*

9 Ex præcedenti historia cum duabus animaduersionibus præmissis, simplici, & obuiio contextu colligitur, Tharam vi apparitionis diuinæ factæ filio suo Abrahamo exiisse cum eo de Vr Chaldæorum, seu Mesopotamiæ, & venisse in Charan; ibique per aliquod tempus moratos esse vnâ cum Lot, & Sara, & aliquot animas fecisse seu, vt habent LXX. possedisse idest aut Tharam, ipsum, & Lot (nam Sara sterilia erat nec dum Isaacum genuerat) aliquos filios procreasse aut seruos, & ancillas, vel pecora emisse; deinde mortuo Thara in Charan, cum compleffet annos 205. Abram, siue vi pristinae apparitionis, de qua S. Stephanus, & per hypochronysmum Moyses cap. 12. siue etiam vi nouæ apparitionis, & iussionis exisse de Charan cum esset annorum 75. quare si Abram statim à morte patris exiuit de Charan vt indicat S. Stephanus, detractis 75. annis de Thare annis 205. sequitur Abramum genitum anno 130. vitæ Thare. Si sic est ergo verba illa: *Vixitq; Thare septuaginta annis, & genuit Abram, & Nachor, et Aran*, ita intelligenda sunt, vt ab anno 70. cœperit generare, & inter tres ibi nominatos, nominatus sit primus Abram, ratione non primogenituræ carnalis, sed præminentie moralis ac mysticæ, eo quod esset trium illorum sapientissimus, & futurus pater multarum gentium ac princeps in genealogia Christi; quod concedit S. Augustinus q. 15. in Genesim dicens: *Fieri autem potuit, vt posterior generatus sit Abraham, sed merito excellentia, quia in scripturis valde commendatur, prior fuerit nominatus, sic Genesis 25. Isaac Ismaeli, & 1. Paralipom. cap. 2. ac Apocalipsis 7. Iudas alijs fratribus prænominati sunt ratione dignitatis, non primogenituræ. Nulla ergo est necessitas ex prioritate nominationis dicendi Abramum genitum esse iplo anno 70. vitæ Thare, & aliunde ex prædicto contextu Sacræ Historiæ colligitur prope necessario natum non esse ante annum 130. vitæ Thare. Nam si natus esset anno 70. Thare, & egressus esset de Haran anno 75. vitæ suæ, idest anno Thare 145. egressus inde esset viuentē adhuc patre, quia verò certum est ex S. Stephano inde translatum esse à Deo postquam mortuus est pater eius; fingendi essent (vt reipsa fingunt aduersæ opinionis auctores) duo Abrami egressus ex Haran, vnus anno 145. Thare, et 75. Abrami ipsius, alter mortuo Thare annis 60. post, quando Abram fuisset annorum 175. post reditum tamen ex Chananitide in Haran. Sed reditus iste, & duo exitus ex Haran gratis finguntur, nusquam eos indicante scriptura; imò violenter, nedum improbabiler, contra perfectam obedientiam Abrahami, qui iussus exire de terra sua, & de paterna domo, et migrare in terram alienam, non debuit, siue ante, siue post mortem patris, reuerti in Haran ad domum patriam, vt patris funus cura-*

curaret, et bona paterna transferret in Chanaan, commendat enim Apostolus ad Hebræos 11. in Abrahamo, et alijs hanc obliuionem terræ paternæ semel relicte, cum enim dixisset. *Fide qui vocatur Abraham obediuit in locum exire, quem accepturus erat in hereditatem, et exijt nesciens quo iret; fide commoratus est in Terra repromissionis tanquam in aliena, in casulis habitando cum Isaac, et Iacob, paulo post addit de patria ipsorum, et si quidem ipsius nimirum sent de qua exierunt, habebant utique tempus reuertendi, nunc autem meliorem appetunt.* Non est ergo reuersus in patriam suam, nec in Haran domum patris sui, sed eo defuncto, et curato eius funere semel inde exiuit, nunquam postea illuc reuersurus: et ita intellexerunt hoc factum S. Io. Chrysostomus homilia 31. in Genesim, vbi Moysen cum S. Stephano concordans ait: *Dissent ne à seipsis diuina Scriptura? Absit; sed hinc datur intelligi, quod cum filius Deo acceptus esset, apparens ei Deus, imperauit vt inde migraret. Quod vt cognouit Thara pater eius, licet infidelis esset, tamen ob amorem in filium Socius illi peregrinationis esse voluit, vt venit in Charan, & illic habitauit aliquamdiu, vita hac excessit. Patriarcha autem tunc ad imperium Dei in Chananzam concessit, Denique non antea eum Deus inde euocauit donec mortuus est Thara, tunc enim illo defuncto &c. dixit Dominus Abra egrederere &c.* vbi duas apparitiones, & iussiones diuinas supponit vnã vi cuius exiuit de Vr, alteram, vi cuius exiuit de Charan, & hanc non nisi mortuo Thare. Et sanè si Thare exiuit de Vr, vt sequeretur filium, cui apparuerat Dominus, vt ex S. Stephano colligit Chrysostomus, quomodo totis 60. annis mansisset in Charan, absente interim Abrahamo? & non potius eum secutus esset in Chananzam? Ad hæc si Abraham reuersus est in Haran annorum 135. vt volunt aduersarij, ergo cum centenarius genuerit Isaacum, iam Isaac habuisset annos 35. & cum anno item centesimo vitæ suæ accepit præceptum circumcilionis, debuisset postea circumcidere patrem quoque suum, cuius tamen nulla mentio est in Scripturis. Si hæc minus fortia videantur vnicum mihi sufficit validissimum hoc argumentum sic formatum, Abraham egressus est ex Haran annorum 75. & egressus indidem est mortuo Thare annor. 205. & inde egressus est semel tantum, ergo natus non est ante annu 130. Thare, consequentia euidentis est per subtractionem annorum 75. factam annis 205. Antecedens quoad annos patet ex Genesim 12. & de egressu ex Haran, mortuo patre constat ex Actorum 7. & de vnico egressu constat ex S. Paulo ad Hebr. 11. nedum ex silentio Scripturæ vnicum tantum egressum Abraham ex Haran memorantis, & perfecta obedientia, ac fide Abrahami, Hanc verò opinionem clarè elucescere in Scriptura sentit Procopius Gazzus cap. 11. in Genesim illis verbis. *Verum enim verò mihi elucescere satis superque videtur Tharam genuisse Abrahamum non instanti anno septuagesimo, sed eo transacto. Nec etiam continuo vbi ille annus finem accepit, natus est Abraham, sed demum centesimo trigesimo anno Thare. Nec Moyses meminit Abrahami, vt inter primogenitos eum numerari velit, sed vt præcipui, & celeberrimi filiorum.* Et Caietanus ibidem: *Thare ad minus 130. annorum fuit quando genuit Abraham, eiusdem opinionis fuit Theodoretus apud Lipomanum in Catena, Chronicon Alexandrinum dum ait Thare mortuum esse anno 75. Abrahami, Pontacus in Chronologiam Eusebij, Iacobus Naclantus lib. de Arcanis Christi, & tractatu de 3. Mundi ætate, Nicolaus Lyranus, & Marzilla in 12. Genesim, Torniuellus anno 383. secundæ ætatis, Gaspar Sanctius in Acta Apost. cap. 7. Salianus tomo 1. ad Mundi Annum 2039. Spondanus ad eundem annu in Annalibus Sacris, Tirinus in Chronico Sacro cap. 14. Io. Ferdinandus, & Bonfrerius in Genesim, Barradius lib. 8. Concordiæ cap. 9. Henricus Philippi in Synopsi Chronol. cap. 2. Vuilhelmus Langius de Annis Christi lib. 2. c. 4. Gerardus Vossius in Isagoge Chronol. dissert. 5. cap. 6. & Isaac Vossius dissert. de Mundi æta-*

te cap. 6. vbi argumenta Scaligeri, & Petauij pro contrariâ opinione appellat *frigida, nec digna confutatione, & obscura, & intellectu difficilia, non debere preualere claris, & manifestis,* idem apud Langium sentiunt Iudzorum doctissimi, vt liquet ex legis Conciliatore Rabbi Menassech, qui Abramum natum anno 130. Thare, & mansisse in Haran annos 5. tradunt; Salianus verò in Scholio 3. adducit ex sectarijs Beroaldum, Broughtonum, Capellum, Caluistium, Codomanum, Temporarium, Tremellium, Vignerium. Idem nouissime asserit Brietius noster q. 3. in prolegomenis Chronici vniuersalis.

10 Contrariam tamen opinionem de Abrahamo nato anno 70. Thare secuti sunt quicumq; cum Hebraico textu annos 292. à Diluuiò ad ortum Abraham numerarunt, quos inter Hebræi illi, de quibus in Seder Olam, & Masius in cap. vit. Iosue; item Ioseph Hebræus, Genebrardus, Abulensis in cap. 11. Genes. Sà, Del Rio, & Cornel. à Lapide in cap. 12. Genes. Magalianus in c. 24. Iosue, Pererius l. 16. num. 203. Lorinus in cap. 7. Actor. Scaliger lib. 5. de em. temp. pag. 372. Petauius lib. 9. de doct. tempor. cap. 18. ex patribus autem S. Hieronymus in traditionibus Hebr. & S. Augustinus lib. 16. de Ciuit. lib. 15. & 16. & q. 25. super Genes. difficultates tamen agnoscens multas in hac opinione, quas insolubiles appellare non est veritus S. Hieronymus, & inextricabiles Pererius.

11 Igitur cum ex Hebraica, Latinaq; vulgata editione anni à Diluuij fine ad Ortum Abraham numerentur 292. nec possint accipi pro merè initis, ita vt redigantur ad pauciores quam 282. contra verò maxima summa, quæ colligitur ex LXX. Interpretibus, inserto Cainam, & promotâ natiuitate Abraham ad annum 130. Thare sit annorum 1232. quàm maximè probabilem censemus, nec possit hæc ex mensibus super annos completos abundantibus augeri plusquam decade, cum annus 2. à Diluuiò, quo natus est Arphaxad non fuerit completus, patet maximam huius interualli summam non posse excedere annos 1242. prout in Conclusionè dictum fuit. Sequendo tamen Hebraicam editionem, sed inserendo annos 30. pro Cainan, & promouendo Habrahæ ortum ad 130. annu Thare probabilior in ea editione summa est annorum 382. Cui tamen probabile est Nachorem anno 79. potius quam 179. genuisse Tharam, potest summæ annorum 1232. detrahere centenarium, & retinere 1132.

CAPVT III.

Colliguntur ex Conclusis cap. 1. & 11. Anni Patriarcharum ab Adamo ad Abraham mortem, tum iuxta Hebraicam, & Latino-Vulgatam editionem; tum iuxta LXX. Interpretes, correctis, quæ corrigenda docuimus ijsdem Capitibus.

CUm initio Capitibus 1. & 2. præmiserimus Annos Generationis, & vitæ totius Patriarcharum, iuxta vtramq; editionem, & quædam supplenda, aut corrigenda ostenderimus, licet probabiliores nobis, & Ecclesiæ olim, ac Patribus plerisq; visi sint Anni ex LXX. Interpretum Translatione deducti, tamen in gratiam eorum, qui maluerint sequi alteram, placuit hic breue Chronicon, iuxta vtramq; viam exhibere, quod valde utile nobis in posterum erit, ad quasdam alias quæstiones enodandas: cœtera, quæ inferemus de Sara, Ismaele, Isaaco, & Iacobi ortu patebunt ex dicendis Cap. 5.

Chronicon Annorum, quibus à Mundi initio nati, vel mortui sunt Patriarchæ ab Adamo ad Abrahamum, suppositis serè semper annis, quos Sacra Scriptura recenset pro completis.

Anni Mundi.	Iuxta Hebræorum, & Latinam Vulgatam.	Anni Mundi.	Iuxta LXX. Interpretes.
1	Adam creatur.	1	Adam creatur.
130	Seth nascitur.	230	Seth nascitur.
235	Enos nascitur.	435	Enos nascitur.
325	Cainan nascitur.	625	Cainan nascitur.
395	Malaleel nascitur.	695	Malaleel nascitur.
460	Iared nascitur.	930	Adam moritur annorum 930.
622	Henoch nascitur.	960	Iared nascitur.
687	Mathufala nascitur.	1122	Henoch nascitur.
874	Lamech nascitur.	1142	Seth moritur annorum 912.
930	Adam moritur annorum 930.	1287	Mathufala nascitur.
987	Henoch translatus anno vite 365.	1340	Enos moritur annorum 905.
1056	Noe nascitur.	1474	Lamech nascitur.
1140	Enos moritur annorum 905.	1487	Henoch translatus anno 365.
1142	Seth moritur annorum 912.	1535	Cainan moritur annorum 910.
1235	Cainan moritur annorum 910.	1656	Noe nascitur.
1290	Malaleel moritur annorum 895.	1690	Malaleel moritur annorum 895.
1422	Iared moritur annorum 962.	1922	Iared moritur annorum 962.
1556	Sem, & deinde Iaphet, & Cham nascuntur.	2156	Sem nascitur, & Iaphet, & Cham.
1651	Lamech moritur annorum 777.	2227	Lamech moritur annorum 753.
1655	Mathufala moritur annorum 966.	2255	Mathufala moritur annorum 969.
1656	Diluuij finis.	2256	Diluuij finis.
1658	Arphaxad nascitur.	2258	Arphaxad nascitur.
1693	Cainan II. nascitur.	2393	Cainan II. nascitur.
1723	Sala nascitur.	2523	Sala nascitur.
1753	Heber nascitur.	2606	Noe moritur annorum 950.
1787	Phaleg nascitur.	2653	Heber nascitur.
1817	Rheu nascitur.	2693	Arphaxad moritur annorum 435.
1849	Sarug nascitur.	2756	Sem moritur annorum 600.
1879	Nachor nascitur.	2787	Phaleg nascitur.
1908	Thare nascitur.	2853	Cainan II. moritur annorum 460.
1996	Arphaxad moritur annorum 338.	2917	Rhagau nascitur.
2006	Noe moritur annorum 950.	2983	Sala moritur annorum 460.
2026	Phaleg moritur annorum 239.	3049	Seruc nascitur.
2027	Nachor moritur annorum 148.	3057	Heber moritur annorum 404.
2038	Abraham nascitur.	3126	Phaleg moritur annorum 339.
2048	Sara nascitur.	3179	Nachor nascitur.
2056	Rheu moritur annorum 239.	3256	Rhagau moritur annorum 339.
2079	Sarug moritur annorum 230.	3358	Tharra nascitur.
2113	Thare moritur annorum 205. & Abraham exit de Haran annorum 75.	3379	Seruc moritur annorum 330.
2124	Ismael nascitur.	3483	Nachor moritur annorum 304.
2137	Circumcisionis præceptum.	3488	Abraham nascitur.
2138	Isaac nascitur.	3498	Sara nascitur.
2153	Cainan II. moritur annorum 460.	3562	Tharra moritur annorum 205. & Abram exit de Haran annorum 75.
2156	Sala moritur annorum 433.	3574	Ismael nascitur.
2156	Sem moritur annorum 600.	3587	Circumcisio.
2175	Sara moritur annorum 127.	3588	Isaac nascitur.
2178	Isaac ducit Rebeccam vxorem.	3625	Sara moritur annorum 127.
2198	Iacobus, & Esau nascuntur.	3628	Isaac ducit Rebeccam.
2213	Abraham moritur annorum 175.	3648	Iacob, & Esau nascuntur.
2217	Heber moritur annorum 464.	3663	Abraham moritur annorum 175.

CAPVT IV.

*De Tempore Turris Babel, Diuisionis linguarum,
& Dispersionis posteriorum Noe super
faciem Terrae.*

CONCLUSIO IV.

*Quaquam non est omnino impossibile aliquem de
posteris Noe ante linguarum Diuisionem longius
à Mesopotamia migrasse, suaque cognationis se-
dem alibi statuisse; Maximam tamen partem
posteriorum Noe probabilius est captam dispergi
super terram post Turris Babel fundamenta ia-
cta, & diuisionem linguarum, quam diuisionem
ipso tempore ortus Phalegi factam putamus Anno
ante CHRISTI Epocham MMCCCXLVII.
seu bis milleesimo octingentesimo quadragesimo se-
ptimo, & post Diluuium quingentesimo tricesi-
mo primo, iuxta Chronologiam LXX. Interpre-
tum, quam probabiliorē censemus.*

Genesis cap. 10. nu. 5. recensentur filij Iapheth,
à quibus diuise sunt insulae gentium in regioni-
bus suis, vnusquisque secundum linguam suam,
& familias suas in nationibus suis, & deinde à
versu 6. vsque ad 10. inter filios Chami Chus, de quo dici-
tur: Chus genuit Nemrod: ipse cepit esse potens in terra
&c. Fuit autem principium regni eius Babylon &c. in terra
Sennaar & versu 20. Hi sunt filij Cham in cognationibus, &
linguis & generationibus, terrisq; & gentibus suis deinde
versu 25. Natiq; sunt Heber filij duo: nomen vni Phaleg,
eo quod in diebus eius diuisa sit terra: & versu 31. Isti filij
Sem secundum cognationes & linguas, & regiones in genti-
bus suis, hæc familia Noe iuxta populos, et nationes suas, ab
his diuisa sunt gentes in terra post Diluuium. Capite autem
31. sic: Erat autem terra labij vnus, et sermonum eorun-
dem: cumque proficiscerentur de Oriente, inuenerunt Cam-
pum in terra Sennaar, et habitauerunt in eo. Dixitq; alter
ad proximum suum &c. versu 4. additur: Venite faciamus
nobis Ciuitatem, & Turrim, cuius culmen pertingat ad cæ-
lum. et celebremus nomen nostrum, antequam diuidamur in
vniuersas terras. Et post hæc confusio linguarum cælitus
facta describitur versuq; 8. dicitur: Atque ita diuisit eos
Dominus ex illo loco in vniuersas terras, et cessauerunt adifi-
care ciuitatem: et idcirco vocatum est nomen eius Babel,
quia ibi confusum est labium vniuersæ terræ, et inde dispersit
eos Dominus super vniuersam faciem cunctarum regionum.
Tandem reassumuntur generationes Sem antea indicatæ, &
fufius exponuntur, ob stirpem nobilissimam Hebræorum,
& genealogiam Messie ad eas spectantem.

2 Ex præindicatæ historiz contextu videtur colligi pri-
mo Nemrodum, qui potens fuit in terra Sennaar, fuisse
vnum ex præcipuis authoribus fabricandæ illius turris, ac
Ciuitatis, præsertim, quod ex nomine Babel, ortum sit no-
men Babylonis, in qua fuit principium regni Nemrod; fal-
litur enim Bochartus l. 1. Sacræ Geographiæ c. 10. negans
interfuisse ibi Nemrodum, vtpote nondum natum. At
eum Nemrod fuerit nepos Chami, Phaleg autem abnepos
si non atnepos Semi, vtique non paucis annis priusquam
Phaleg, natus est. Secundò colligitur posteros Noe ante
fabricam dictæ turris præsciuisse, siue ex præcepto Noe,
siue ob multiplicationem generis humani præsentem, &
futuram fore, vt dispergerentur in diuersas regiones, & li-
cet non sit impossibile paucos aliquos ante ortum Phaleg
longius à Mesopotamia peregrinatos esse, ac fixisse sedem
in Asia regione aliqua valde amœna, maximam partem ta-
men dispersionis posteriorum Noe non prius diuisam esse,
quàm in diebus Phaleg, decreta, & designata sit illa diuisio,

imò nec prius, quàm mediante confusione linguarum com-
pulti sunt aliò migrare. Sed quoto anno Phaleg hæc pera-
cta sint incertum est.

3 Prima opinio est diuisionem terrarum iuxta mentem
Noe factam esse à filijs Noe Sem, Cham, & Iapheth anno
illo, quo natus est Phaleg: dicente Iosepho l. 1. antiq. c. 4.
Torrò Heberus lectam, & Phalegum genuit, qui natus est
dum Habitationes distribuerentur. Ita, & Chronicon Ale-
xandrinum, Beda de 6. ætatibus, Ado, Marianus Scotus,
& Samerius in Chronico, Abulensis, & Caietanus in c. 10.
vel 11. Genes. Arias Montanus, & Bochartus in libro Phaleg.
c. 10. Gordonus c. 5. Chron. Sigonius l. 1. in Sulpicium
Pererius l. 15. in Genesim, Salianus ad annum mundi 1788.
qui plures Sectarios citat. Quare enim, inquiunt Heber
nato huic filio nomen Phaleg. imposuit à diuisione terræ,
nisi quia tunc peracta? Nam si dicas, Heberum id fecisse,
quia præuidit eam faciendam viuente Phalego, aut quando
facta est eo iam grandæ uo, id non magis pertinebat ad il-
lum filium, quàm ad alios eius filios, & non sunt fingendæ
prophetiz sine necessitate; ex versione autem LXX. Inter-
pretum natus est Phaleg anno 134. Heberis, intra quod
tempus potuit lectan primo genitus eius nasci, & habere
13. filios, ac totidem cognationes, & linguas quæ illis ad-
scribuntur Genesis 10. versu 26.

4 Secunda opinio promouet non linguarum solum, sed
& terrarum diuisionem ad extremos annos vitæ Phaleg:
Ita Hebræi in Seder Holam, ex auctoritate R. Iosue, qui di-
xit Heberum spiritu prophetico indidisse filio suo illud
nomen à præuifa in fine vitæ ipsius diuisione terrarum fu-
tura. Eadem de causa Heberum, vt prophetam agnoscunt
Chrysofostomus hom. 30. in Gen. S. Hieronymus quæst. He-
br. Epiphanius in Panario, Genebrardus in Chron. Lyranus
in c. 10. Genes. Fundamentum eorum est, quod lectan,
& 13. eius filij iam nati, & adulti erant, quando secundum
eos totidem linguæ, & cognationes diuise sunt.

5 Tertia opinio diuisionem terrarum, seu distributio-
nem ponit medio serè tempore inter ortum, & mortem
Phalegi, vt Spondanus in Annalibus ad annum Mundi 1937.
Torniellus in 2. ætate Mundi nu. 233. Gerardus Vossius in
Isagoge Chron. dissert. 5. c. 5. cum quibus serè Petauus in
Chron. qui dispersionem hominum ac diuisionem lingua-
rum ponit anno 52. Phalegi; sed Salianus distributionem
quidem terrarum in ipso ortu Phalegi agnoscit, diuisionem
autem linguarum anno 144. Phalegi, quo item anno Phale-
gi, diuisionem linguarum factam censet Spondanus, sed
distributionem terrarum anno 22. Phalegi.

6 Nostra verò opinio est distributionem terrarum in-
choatam fuisse, & præmeditatam ante ortum Phaleg, rea-
lem autem diuisionem, & terrarum, & linguarum eodem
anno factam quo natus est Phaleg, seu illum natum esse
illis diebus, quibus cœpere dispergi homines in varias re-
giones, quia id videtur insinuare sacra scriptura in plano,
& obuiò sensu accepta, nec vlla est necessitas, præsertim in
Chronologia LXX. interpretum, quam probabiliorē pu-
tamus, diuisionem pluribus annis inter se ortum Phalegi,
& realem illam diuisionem ad dispersionem, imò habemus,
si non necessitatem, valde tamen probabilem causam quam
primum, et propius à diluuiò agnoscendi dispersionem ho-
minum, tum vt Nemrod potuerit interesse structuræ turris
Babel, et deinde alibi sedem regni quærere, quam ibi mo-
hiri cœperat, sed exterritus à Deo, non esse ausus profequi;
tum præcipuè, ne sine necessitate damnemus probabilem
antiquitatem Regnorum quam, circumscriptis fabulis as-
serunt Historiæ, de Siniis, Tartaris, Chaldæis, Egyptijs. 1

7 Aduertendum enim est secundum Chronologiam ex
Hebraica, et Vulgata Latina editione deductam, et ex annis
Cyri ac Nabuchodonosoris, de quibus diximus lib. 5. c. 6.
et 7. Maximum interuallum à Christi Epochâ sursum
ascendendo vsque ad ortum Phaleg esse annorum 2662. Sed
ex dictis ibidem, et dicendis de sequentibus Hebraicorum
annorum interuallis, verum, et probabilissimum annum,
quo natus est Phaleg esse annum ante CHRISTVM 2397.
Diluuij autem finem anno 2528. At initium Regni Sinen-
sium fuit probabiliter anno 2952. ante Christum ex dictis
lib. 5. c. 1. et Chaldæorum anno 2786. ex dictis ibidem c. 2.
Egyptiorum verò anno 2466. Ergo iuxta Chronologiam
hanc Sinenesium initium fuisse annis 424. ante Diluuium
Nocticum, et Chaldæorum annis 258. Egyptiorum deniq;
fuisset

fuisse ante ortum Phaleg annis 69. quæ sunt absurda.

8 Verum admissa Chronologia LXX. Interpretu, quam Patres, & Ecclesia sequi consuevere, & interuallis annorum, quæ lib. 5. c. 6. et 7. ex annis Nabuchodonosoris, et Cyri probauimus, & reliquis interuallis annorum ab ortu Abrahamæ ad Exodum, et hinc ad fundamenta Templi, et hinc ad eius excidium, et hinc ad Christum, quæ deinceps hoc libro demonstrabimus colligitur Diluuij Noetici finis anno ante Christum 378. et ortus Phaleg anno 2847. eiusq; mors anno 1508. Ideoq; principium Regni Chaldæorum annis 61. post ortum Phaleg, et Ægyptiorum annis 381. Belus autem instaurator Babylonicæ Regni annis 501. post ortum Phalegi ex dictis lib. 5. c. 4. Sinensium porro initium cadit post Diluuium annis 426. et ante ortum Phaleg annis centum quinque. Fieri autem potuit, vt Foius auctor illius Dynastiæ, ante diuisionem communem peregrinatus sit ad Serum Regionem, aut Xinnungus, qui ante Christum annis 2847. ibi electus est in Regem, parentis sui, vel aui Foi consilia secutus cum sua cognatione, et lingua migrarit ad Sericam, ideoq; Foius fundator illius Dynastiæ habitus sit.

CAPVT V.

De Annis ab ortu Abrahamæ, vsque ad mortem Iosephi.

CONCLUSIO V.

Ab ortu Abrahamæ, vsque ad Iosephi Patriarchæ mortem anni fuere CCCLXI. Sed vsque ad mortem Leui anni CCCXXCIII. Horum autem, & reliquorum Patriarcharum Anni ordinandi sunt, vt in sequenti Chronico. Iobum porro sicut verius est fuisse pronepotem Esau, ita verisimile est natum esse circa illud tempus, quo Iacob migravit in Ægyptum.

DE his Annis ex Alexandro Polyhistore Eusebius lib. 9. de Præparatione c. 4. Petauus lib. 9. doctrin. tempor. c. 19. Tirinus in Chronico sacro cap. 15. et 16. Gerardus Vossius in Isagoge Chronol. dis. 6. Salianus anno Mundi 2329. præter alios Chronologos, quos tamen non audiemus, nisi vbi Sacra Scriptura nobis non præluxerit. Numerabimus autem annos ab ortu Abrahamæ, quem natum anno Thare 130. probauimus cap. 2.

Anni Abrahæ	
1	Nascitur Abraham anno Mundi 2038. iuxta Hebraicam, sed 3488. iuxta LXX. Interpr. computationem ex dictis cap. 2.
9	Nascitur Lot iuxta Hebræos in Seder olam apud Genebrardum lib. 1. Chron.
10	Sara nascitur, fuit enim nonagenaria, quando Abraham erat centenarius, Genesis 17. nu. 17.
70	Abraham cum patre egreditur de Vr Chaldæorum, nempe annis 5. ante egressum ex Haran, iuxta opinionem Hebræorum apud Genebrardum lib. 1. Chron. certè Iudith 5. in textu Græco dicitur, Egerunt in Mesopotamiam, & ibi habitauerunt dies multos. Eito Eusebius apud S. Augustinum lib. 16. Ciuit. cap. 16. vno tantum anno nec toto fuisse in Haran putarit.
75	Thare moritur in Haran annorum 205. et Abraham vi nouæ apparitionis, ac præcepti Domini egreditur de Haran, iturus in terram Chanaan, Genesis 11. et 12. simul geminam enim fuisse euocationem expressè docet Chrysoftomus homil. 36. in Genesim, et Abulensis probat.

Anni Abrahæ	
q. 18. inc. 12.	Genesis, Petrus Lombardus, et Ludouicus Yftella ibid. Ribera in cap. 11. ad Hebr. Gagneus in c. 7. Actor. Completos autem fuisse annos 75. Abrahamæ censum cum Mariano Scoto, Io. Lucido, et alijs quos refert Salianus anno Mundi 2114. eodemque anno prouecto peruenit in Sichem Chananeæ, vbi tertio apparuit illi Deus, et confirmauit promissionem suam ex Genesis 12. nu. 7.
77	Abraham descendit in Ægyptum, vbi iam regnabat Pharao, peregrinatio enim longa Abrahami vnum circiter annum requirit ex Genesis 12. à nu. 4. ad 11. & 13. v. 3. vbi dicitur fixisse tabernaculum in Bethel, quod ex Ægypto reuersus est, vt post diuisum ab ipso Lot, apparuit ei quartò Dominus, & confirmauit suam promissionem. Abram verò tabernaculum suum transtulit iuxta conuallem Mambrae Genes. 13. nu. 14. quod factum initum Abrahamæ anno 79. non incongruè ponit Salianus.
79	Clodolahomor pugnam, subsidium Abrahami, Melchisedechi benedictionem in hunc annum contulimus ob rationes, & auctoritates adductas à Saliano; vide Genes. c. 14.
81	Quinta apparitio Domini, & promissio ad Abraham Genes. 15. nu. 5. & sexta item promissio, ac prophetia de annis 400. seruitutis afflictionis, de qua ibidem nu. 13.
86	Post annos 10. habitationis in Chanaan, Abraham concumbit cum Agar, Genes. 16. num. 3. vbi illud post annos decem, pbrasis Hebraica significat sic post finem de centum annorum.
87	Ismael nascitur, Genes. enim 16. nu. 16. dicitur Octoginta, & sex annorum erat Abram, quando peperit ei Agar Ismaelem, vtique completorum iuxta Scripturæ Phrasim.
100	Septima apparitio Domini, & præceptum de Circumcisione, et promissio de ortu Isaac futuro anno sequenti, dicitur enim Genes. 17. Postquam verò nonaginta, & nouem annorum esse cæperat apparuit ei Dominus & c. non dicitur incœpisse annos 99. Sed incœpisse esse annorum 99. quod significat eos completos fuisse, & initum annum 100. in Hebraico habetur: fuit Abraham filius nonaginta annorum, & nouem annorum. Vatablus, cum Chaldæo, & Græco habent: Cum Abram natus iam esset annos nonaginta nouem: confirmatur, quia eodem tempore dicit de se ipso Abram num. 27. Putasne centenariò nascetur puer? Ergo iam annum 100. ingressus erat, & nu. 24. Abraham nonaginta, & nouem erat annorum, quando circumcidit carnem præputij sui, & Ismael filius tredecim annos impleuerat tempore circumcisionis suæ: eadem die circumcisus est Abraham, & Ismael filius eius. At Ismael natus est anno 86. Abrahami expleto, ergo circumcisus anno 99. expleto, & inchoato 100. & ita expressè Chrysoftomus homil. 40. in Genes. postquam hæc audiuit iam centesimum annum ingressus erat, vt habet Græcus Codex; Licet Latinus habeat: Iam nonaginta, & nouem annos excesserat, quod æquè valet: ita demum cum Beda, Nicéphoro, Adone, Samerio, Lipomano, Mercatore, Tornello, Contio, & alijs Salianus ad hunc annum Abrahamæ.
101	Isaac nascitur anno altero à promissione diuina Abrahamo facta anno 100. vt ostendimus. Genes. enim 17. nu. 21. dicitur de Isaac: Quem pariet tibi Sara tempore isto anno altero. Et ita centenariò Abrahami expleto natum esse Isaac sentiunt Eusebius in Chron. Isidorus, Seuerus, Sulp. Marianus Scotus, Spondanus.
105	Isaac ablaçatur iuxta Hebræos, & S. Hieronymum in trad. Hebr. c. 21. Poterium, Del Rio, &

Anni Abrahe		Anni Abrahe	
	Salianum, & anno sequenti eiecta est Agar cum Ismaele, qui iam ceperat persequi Isaacum, ex S. Hieronymo in Epistola ad Galatas 3.		ex hac anno 12. seruitutis suscipit Dan, et anni sequentis initio Nephthaim, quo anno suasa Lia duxit Iacob Zelpham ancillam Liae, et ex ea suscepit Gad, et anno sequenti incunte Aser; ex Lia verò Isachar, et incunte anno 14. seruitutis Zabulon, et anno 14. Dinan ex Lia, Genes 30.
125	Isaac iubetur Immolari cum esset 25, annorum, vt asserit Iosephus l. 1. antiq. c. 13. Lyranus, Del Rio, Pererius, Caietanus, in c. 22. Genes; Torriellus anno 5, etatis 51, Spondanus, & Salianus ad annum mundi 2163. eodem anno octaua, & insignis promissio facta Abrahæ cum iuramento Genes. 22. nu. 16.	251	Ioseph nascitur anno 14. seruitutis expleto, et inito 15. ex Rachele, iuxta Epilogismum anni 237. Abrahæ expositum.
137	Sara moritur Genes 23. vbi sic, <i>Vixit autem Sara centum viginti septem annis,</i>	258	Iacob expletis 20. annis seruitutis, de quibus Genes 31. nu. 41. dimissus à Labano reuertitur ex Mesopotamia in Chananzam, iugatur cum Angelo, et accipit nomen Israel,
149	Isaac ducit in vxorem Rebeccam Genes 25. nu. 20. vbi. <i>Abraham genuit Isaac, qui cum quadraginta esset annorum duxit vxorem Rebeccam.</i>	267	Rachel post editum Benjamin moritur annorum 45. vt ex Hebræis colligit Salianus anno Mundi 2306. et eodem anno Ioseph venditus à fratribus ducitur in Ægyptum anno 16. etatis expleto, vt communiter accipiunt Sacri Interpretes, et Chronologi illud Genes 37. nu. 2. <i>Ioseph cum sexdecim esset annorum pascibat gregem cum fratribus suis &c.</i> nam ex LXX. et Hebraica, Chaldaica, et Ioseph, habent annum 17. videlicet labentem.
161	Iacob, & Esau nascuntur Isaaco Sexagenario Genes 25. nu. 26. <i>Sexagenarius erat Isaac, quando nati sunt ei parvuli, expletis nimirum annis 60.</i>	279	Ioseph labente anno etatis 28. in carcerem conijcitur, nam inde e ductus est etatis 30. ex Genes 41. nu. 1. vbi dicitur e ductus post duos annos, et nu. 46. vbi dicitur: <i>Triginta autem annorum erat quando stetit in conspectu Regis Pharaonis;</i> vide Salianum, et Spondanum anno Mundi 2316.
175	Abraham moritur, Genes 25. nu. 7. <i>Fuerunt autem dies vite Abrahæ, centum septuaginta quinque anni, & deficiens mortuus est in senectute bona, prouectusq; etatis, & plenus dierum.</i>	289	Isaac moritur, de quo Genes 35. nu. 28. <i>Et completi sunt dies Isaac centum octoginta annorum, consumptusq; etate mortuus est.</i>
195	Isaac occasione famis peregrinatur in Geraris, & confirmat Deus ei iuramentum, ac promissionem factam Abrahæ, Genes. 26. id enim factum paucis annis ante quadagesimum annu Esau;	281	Ioseph exeunte anno etatis 30. ac penè completo e ductus de carcere constituitur princeps, seu præfectus totius Ægypti, Genes. 41. num. 14. 40. et 46.
200	Esau quadragenarius duxit vxores Iudit, & Basemath, Genes. 26. nu. 34.	290	Septennio fertilitatis, et biennio sterilitatis, ac famis (prædictæ à Iosepho quando grat annorum 30.) expleto, Ioseph agnoscitur à fratribus, & Iacob cum tota familia sua descendit in Ægyptum, cum esset annorum 130. ex Genes 41. nu. 47. et c. 45. nu. 6. et c. 47. nu. 9.
223	Ismael moritur. <i>Et facti sunt anni vite Ismaelis centum triginta septem deficiensq; mortuus est,</i> Genes. 25. nu. 17.	291	Iob sub hæc tempora, vide Appendicem huius capitis.
237	Iacob præcepta benedictione fugit ab Esau ad Labanum in Mesopotamiam, cum esset annorum non 75. vt deprauatus habet Codex Eusebij lib. 9. de præp. c. 4. sed annorum 77. vt rectè supputant Abulensis in c. 27. Genes. Pererius, Torriellusq; Petauus lib. 9. c. 19. Salianus, & Spondanus anno Mundi 2276. Tiriinus in Chron. Sacro c. 16. & Vossius in Isagoge Chronol. dis. 6. c. 2. Nam annis 14. seruiuit Labano antequam potiretur Rachele, & anno 15. huius seruitutis inito suscepit Ioseph ex Genes. 29. & 30. Ioseph autem annorum 30. e ductus de carcere stetit coram Pharaone, Genes. 41. num. 1. & 46. elapso autem septennio fertilitatis, et biennio sterilitatis Iacob annorum 130. venit in Ægyptum, Genes 45. nu. 6. et 11. et Genes. 47. nu. 9. Annorum autem 14. 30. et 9. summa est 53. quæ subtracta annis Iacobi 130. reliquit annum 77. quo exeunte, aut incunte sequenti fugit ad Labanum, Et vicissim retrocedendo, aufer 39. annos Iosephi, quos habebat quando Iacob venit in Ægyptum, annis 130. restat 91. Iacobi quo natus est Ioseph, nempe annus 251. ab Abrahamo; deme his annos 14. seruitutis sub Labano, restat annus 77. Iacobi, quo ad Labanum fugit, qui additus anno 160. Abrahæ completo, quo natus est Iacob, dat annum 237.	307	Iacob moritur: de quo Genes 47. nu. 27. dicitur: <i>Habitauit ergo Israel in Ægypto, idest in terra Gessen, & possedit eam, auctusq; & multiplicatus est nimis: et vixit in ea decem, et septem annis, factiq; sunt omnes dies vite illius centum quadraginta septem annorum.</i>
240	Rebecca moritur anno 80. Iacobi, annor. 114. Hebræi in Seder Olam, Genebrardus, Salianus.	361	Ioseph in Ægypto moritur, de quo Genes 50. nu. 22. <i>Vixitq; centum decem annis, & num. 25. Mortuus est expletis centum decem vite sua annis.</i> Reliquorum filiorum Iacobi annos natiuitatis indicauimus supra ad annu Abrahæ 244. vsq; ad 267. Annos autem vitæ S. Scriptura non exprimit excepto Iosepho, de quo supra, & Leui, qui Exodi 6. nu. 16. dicitur vixisse annos 137. reliquorum annos tradunt Hebræi in Seder Olam, et in libello de vita Patriarcharum dant enim annos Rubena 124. Simeoni 120. Iudæ 119. Dan 127. Nephthali 132. & totidem ferè Gado; at Aseri 125. Hachari 122. Zabulonj 124. quibus positus mors eorum fuerit Annis ab Abrahamo computatis, vt vides in margine.
244	Iacob post 7. annos seruitutis Lia Labani primogenita loco Rachelis potitur, & post dies 7. potitur Rachele: Ex Lia autem suscipit annu seruitutis 8. Ruben, & anno 9. Simeonem, & anno 10. Leui, et anno 11. Iudam, nempe anno 247. ab ortu Abrahæ, vt colligitur ex Genes 29. à num. 18. ad finem et ex Demetrio, ac Alexandro Polystore apud Eusebium lib. 9. præp. c. 4.	365	Simeon moritur annorum 120.
247		366	Iuda moritur annorum 119.
248	Iacob inasû Rachelis ducit Balam ancillâ eius, &	368	Ruben moritur annorum 124.
		372	Isachar moritur annorum 122.
		374	Zabulon moritur annorum 124.
		375	Dan moritur annor. 127. & Aser annor. 125.
		381	Nephthali, & Gad moriuntur annorum 132. et anno 383. Leui annorum 137.

Appendix de S. Iob Tempore.

Hoc argumentum luculentissime tractarunt post Abulensem, Pererium, & Pinedam, Salianus tomo 1. ad Annum Mundi 2319. Spondanus ad eundem annum, Petavius lib. 9. de Doctrina temporum c. 20. Tirinus initio Commentarij in Iob: Breuiter dico S. Iobum non fuisse de stirpe Nachor fratris Abrahami, esto filius eius fuerit Huz ex Genesis 22. idcoq; Hebræi aliquot, & S. Hieronymus ad Paulinum disp. 2. & in c. 1. Iobi, & in traditionibus Hebr. & Rupertus lib. 6. c. 34. pauciq; alij putarint Iob, quia fuit in terra Hus, fuisse Nachoritam. Sed terra Hus in qua vixit Iob dicta est ab Huz nepote Semi, vt ipsemet Hieronymus, & LXX. Interpr. in cap. 10. Genesis docent, & Iosephus lib. 1. antiq. cap. 6. deinde non constat Nachorem, aut filios eius relicta Mesopotamia venisse in Chanaanidem, vbi erat terra Hus. Communior itaq; opinio, & probabilior, quam plurimi auctores apud Salianum, Spondanum, & Petauium sequuntur est, Iob fuisse Idumæum de stirpe Esau, quia Genesis 36. Esau vocatur Idumæorum pater, & dicitur genuisse Rachuelem de vxore Basemath; Rachuel autem genuisse Zaram, & hos appellat duces in terra Edom, postea num. 31. dicitur Reges autem, qui regnaverunt in terra Edom, antequam haberent Regem Filij Israel fuerunt hi: Bela filius Beor, nomenq; Vrbs eius Denaba. Mortuus est autem Bela, & regnavit pro eo Iobab filius Zare de Bosra, seu de Bosirra vxore, vt habent Septuaginta, qui in alia versione habent, Et prius ei nomen Iobab, nempe ante calamitates, postea iisdem in c. 1. Iob nominant eum. Iob, aiuntq; habitasse in Ausitide, seu vt habet alia versio in Hus in finibus Idumææ: Sic Aristæas apud Eusebium l. 9. de Præp. c. 4. τοῦτον δὲ τὸν Ἰὼβ πρότερον Ἰοβὰμ ὀνομαζόμενον, Hunc autem Iobum prius nominatum esse Iobam, seu Iobab. Epiphanius initio Panarij, & Isidorus disertè dicunt Iobum fuisse filium Zare filij Raguelis, filij Esau, & S. Ambrosius lib. de vita, & morte Sanctorum: Quod de Esau sint boni, & fideles probat Iob, qui est ex filiis Esau quintus ab Abraham, nempe exclusiue denique Idumæum fuisse, & de stirpe Esau sensere S. Augustinus lib. 18. de Ciuit. c. 47. Origenes, Chrysostomus, Theodoretus, S. Gregorius Magnus, Gregorius Turonensis, & post eos plurimi recentiorum. Supponunt autem Petavius, Salianus, & alij Esau tunc duxisse vxorem, quando Iacob fugit ad Labanum, quod diximus accidisse anno ab Abramo 237. & anno sequenti genuisse Reguel, qui non priusquam anno 18. circiter ætatis potuit generare Zaram, & hic totidem annorum generare Iobum; quare Iob natus videtur anno 36. aut 40. circiter post fugam Iacobi, nempe 277. ab Abrahamo, vel si tardius & anno 54. post illam fugam, natus fuerit anno 291. quo Iacob migravit in Ægyptum. Vixit autem post suas calamitates annos 140. vt dicitur Iob ultimo; quot verò annis vixerit antea Scriptura non exprimit: & licet dicat Dominum reddidisse ei omnia duplicia, inde non est certum vixisse annos 70. qui duplicati faciunt 140. et sic in totum vixisse annos 210.

CAPVT VI.

De Annis ab ortu Abrahamæ ad Exodum, seu exitum Israelitarum ex Ægypto.

CONCLUSIO VI.

Probabile quidem est Annos quadringentos triginta, quos à promissione Diuina facta Abrahamæ, ad legem datam, & Exodum Sacra Scriptura recenset, computandos esse ab exitu Abrahamæ, ex Haran, ideoque ab ortu Abrahamæ ad Exodum interfuisse annos DV. Probabilius tamen est eos computandos esse à promissione Diuina iuramento

confirmata à Deo, eidem accincto ad immolandum Isaac, atque adeo ab ortu Abrahamæ ad Exodum fuisse annos DLV. Annos autem Quadringentos, quos Sacra Scriptura numerat à peregrinatione Seminis Abrahamæ, eiusq; afflictionibus, vsque ad reditum in Chanaan, & Amorrhæorum debellationem computandos esse à peregrinatione Isaac in Geraris, nouaq; confirmatione iuramenti à Deo facti Isaac, vsque ad ingressum Israelitarum in Terram Chanaan; non autem ab ingressu eorum in Ægyptum, vsque ad exitum eorundem ab Ægypto, atque adeo ab anno Abrahamæ CXCII. ad DXCV.

Grauiissima est inter Chronologiæ Sacræ quaestiones hæc controuersia, de qua S. Hieronymus in cap. 3. ad Galatas dixit: *Videndum vtrum verè CCCXXX. anni sint, & quomodo Deus in libro Genesis polliceatur Abrahamæ, quod post CCC. annos de terra seruitutis filij eius exituri sint.* Non enim parua res est, & à multis quaesita, nescio an ab aliquo sit inuenta. Censeo autem prius omnia loca sacri textus, ad hoc negotium spectantia, simul præmittenda. Quorum Primus est Genesis 15. nu. 13. *Scito prænosces quod peregrinum futurum sit sementuum in terra non tua, & subijcient eos seruituti, & affligent quadringentis annis. Veruntamen gentem, cui seruituri sunt, ego iudicabo, & post hæc egredientur cum magna substantia. Tu autem ibis ad patres tuos in pace, sepultus in senectute bona. Generatione autem quarta reuertentur huc nec dum enim completa sunt iniquitates Amorrhæorum vsq; ad præsens tempus.* Et ita omnes Hebræi Codices & LXX. Onkelos &c.

Secundus Locus extat Exodi c. 12. nu. 40. *Habitatio autem filiorum Israel, qua manserunt in Ægypto, fuit quadringentorum triginta annorum: Quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus Domini de terra Ægypti.* Verum LXX. Interpretes, in Sixtiano & Regio codice habent *שָׁנֵי אֲרָבָה, וְכֵן עַד שָׁנֵי חָמֵשׁ, &* tota periodus Latine sic: *Habitatio autem filiorum Israel, quam habitauerunt in terra Ægypto, et in terra Chanaan, anni quadringenti triginta, et factum est post quadringentos triginta annos, exijt omnis virtus Domini de terra Ægypti nocte.* Imò in quibusdam Græcis codicibus habetur *ἀπὸ τῶν καὶ πατέρων αὐτῶν. ἰψὶ, et patres eorum,* quam vtramq; additionem, seu paraphrasim legit S. Augustinus q. 47. in Exodum, ac recipit tanquam scripturam Canonicam; esto Augustinus Eugubinus in c. 12. Exodi, vtramq; additionem, non vereatur appellare falsam necum otiosam, quia suæ opinioni, de qua infra, nocebat. Præterea prior paraphrasis de terra Ægypti, & Chanaan extat in codice Samaritano.

Tertius locus habetur Iudith cap. 5. vbi à num. 5. & 8. Achior dux Ammonitarum inquit de Hebræis. *Vnum Deum cæli coluerunt, qui et præcepit eis, vt exirent inde, et habitarent in Charan, cumque operuisset omnem terram famæ descenderunt in Ægyptum, illicque per quadringentos annos sic multiplicati sunt, vt dinumerari eorum non posset exercitus.* Quæ verba, licet non sint ipsius scriptoris canonici, sed Achioris Ammonitæ, tamen vt profecta à perito Hebraicæ historiæ suum pondus habent, nec contemnendum; esto de habitatione in Chanaan nihil dixerit, sed subintelligendam reliquerit, eam tamen habent LXX. eodem c. V. Iudith, sed nihil habent de annis 400.

Quartus locus extat in Actis Apostolorum c. VII. nu. 6. *locutus est autem ei, idest Abrahamæ Deus, quia erit semen eius accola in terra aliena, & seruituti eos subijcient, et male tractabunt eos annis quadringentis, et gentem cui seruiuerint iudicabo ego, Dixit Dominus, et post hæc exhibunt, et seruient mihi in loco isto.* Ita in Vulgata hodierna: nam Rabanus S. Thomas, & Caietanus legebant: *annis quadringentis triginta.*

Quintus locus habetur c. III. Epistolæ ad Galatas vbi nu. 14. loquens Apostolus de pollicitatione, & promissionibus Abrahamæ factis ait. *Fratres (secundum hominem dicentem)*

co) tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit, aut subordinat. *Abrahae dictae sunt promissiones, & semini eius; Non dicit, & seminibus, quasi in multis, sed quasi in vno: Et semini tuo, qui est CHRISTVS, hoc autem dico testamentum confirmatum à Deo, quae post quadringentos, & triginta annos facta est lex, non irritum facit ad emanandam promissionem.* At si diceret, sicut homo non spernit, aut immutat testamentum ab ipso, vel ab alio confirmatum; ita nec promissiones Dei factas Abrahæ, quas ego dico esse testamentum confirmatum à Deo, Lex à Deo per Moysen data annis 430. post illud testamentum, reddidit illud irritum, nec euacuat promissionem diuinam; & subiungit: *Nam si ex lege hereditas, iam non ex promissione; Abrahæ autem per repromissionem donauit Deus,*

Sextus tandem locus ad annorum, de quibus hic inquirimus, computationem pertinens mixtus est ex Genesis 46, nu. 12. vbi inter filios Leui, qui cum Iacobo descendit in Aegyptum numerantur Gerson, & Caath, & Merari, ex Exodi VI, nu. 18. dicitur; Filij Caath, Amram, & Isaac, & Hebron, & Oziel, anni quoque vitæ Caath, centum triginta tres, & nu. 20. accepit autem Amram uxorem Iochabed patrualem suam, quæ peperit ei Aaron, & Moysen fueruntq; anni vitæ Amram centum triginta septem. Et Exodi cap. VII. nu. 7. erat autem Moyses octoginta annorum, & Aaron octoginta trium, quando locuti sunt ad Pharaonem; quo scilicet anno exacto, Exodus contigit, iam etiam si fingatur Caath eodem anno, & non antea, natum ex Leui quando hic cum Iacob, & reliquis Israelitis descendit in Aegyptum itemque fingatur Amram natus vltimò anno vitæ Caathi, & Moyses natus vltimò anno vitæ Amrami, iunganturq; simul anni Caath 133. & Amrami 137. & Moysis 80. summa non excedit annos 350. & multo minor est annis 400. nedum annis 430. & tanto adhuc minor euadet, quanto prædicti tres citius nati ponentur.

Ex dictis locis triplex quæstio nata est prima an anni 400. vel 430. contineant solam habitationem Israelitarum in Aegypto, an partim in Aegypto, partim in terra Chanaan. Secunda à quo anno computandi sint anni 400. vel 430. Tertia quomodo concilianda sit veritas annorum 400. cum veritate annorum 430. sed has omnes Deo iuuante extricabimus comprobando quatuor Conclusionis nostræ partes.

Prima pars Conclusionis de Annis 430. ab exitu ex Haran.

CVM annos 430. quos Moyses habitationi Israelitarum in Aegypto tribuit Exodi 12. S. Paulus 3. ad Galatas numeret à promissionibus Abrahæ factis, & prima promissio facta sit ei quando iussus est exire de Haran, ac seipsa exiuit annorum 75. vt constat ex Genesis 12. & septuaginta Interpretes, & codex Samaritanus Exodi 12. habitationem annorum 430. explicarint de habitatione in Aegypto & in Chanaan, in qua habitare cœperunt patres eorum eodem anno, quo exiuit Abraham de Haran, vtique probabile est annos prædictos à prima illa promissione computandos, nempe ab exitu ex Haran ad exitum ex Aegypto; Ideoque addendo annis 430. annos 75. Abrahæ, interuallum ab eius natiuitate ad Exodum (quæ est 3. Mundi ætas) fuisse annorum DV. Et si enim Hebræi non sunt appellati Israelitæ, nisi postquam Iacob nominatus est Israel, quod factum fuit post luctam cum Angelo anno ab Abrahamo 258. Ideoq; nec ipse ante hoc tempus, nec Isaac nec Abraham Israelitæ, nedum filij Israel videntur dici posse, vt huic opinioni obiecit Eugubinus in 12. in Exodum, & Genebrardus l. 1. Chron. in 3. ætate nihilominus nomine filiorum Israel intelliguntur per retroflectionem, & paronomasiam Hebræi omnes quorum maxima pars ab Israele propagata est, & longè maior pars annorum illorum 430. ad eos pertinet: sic Exodi V. nu. 1. et 3. idem dicitur *Deus Israel, & Deus Hebræorum.* Dicuntur autem habitasse in Aegypto annos 430. quia eos compleuerunt ibi, et dimidium saltem eorum idest annos 215. posteriores ibi expleuerunt. Quemadmodum Genesis 11. Septuaginta Interp. dixerunt factos esse annos Thare in Haran 205. non quod eos totos ibi moratus sit, sed quia

eos ibi compleuit, vt diximus c. 2. nu. 8. cum S. Augustinus: Neque enim tota illa annorum 430. habitatio restringi potest ad Aegyptum, vt patebit ex quarta parte Conclusionis probanda.

3 Præterea sola multitudo Auctorum hanc partem Conclusionis probabilem reddit. Iosephus enim l. 2. antiquit. c. 6. in Græco codice et versione Gelenij sed c. 13. in versione Rufini, ait. *Reliquerunt autem Aegyptum mense Xanthico, Luna quarta decima, anno quadringentesimo trigesimo, postquam Abraham pater noster in Chananeam venit, & post migrationem in Aegyptum anno ducentesimo quinto, qui quomodo intelligendus sit, dum præcedenti capite dixit per annos 400. laboratum in Aegypto infra explicabitur.* Eiusdem opinionis fuere R. Leui, et R. Salomon apud Genebrardum et Hebræi plurimi in Seder Olam, et in computo Iudaico Hilelis, S. Hieronymus in Ep. ad Galatas 3. Eusebius in Chronico, Epiphanius in Anchorato, Chrysostomus homil. 37. in Genesim, S. Augustinus q. 47. in Exodum, vbi post multa concludit; *Proinde illa nimirum computatio, quam secutus est Eusebius in historia sua Chronica, perspicua veritate subnixæ est, ab illa enim promissione computat annos quadringentos triginta, quæ vocauit Deus Abraham, vt exiret de terra sua in terram Chanaan, idque confirmat ex Apostolo ad Galatas, et lib. 16. Ciuit. c. 24. Seuerus Sulpicius l. 1. Sacræ historiz, Anastasius in Synopsi Exodi, Beda de 6. Aetatibus, Strabus in Glossa ordinaria ad Galat. 3. Rupertus l. 2. in Exodum c. 20. Vincentius l. 2. Speculi c. 6. Lyranus, Caietanus, et Abulentijs q. 54. in c. 12. Exodi. Salmeron, et Iustinianus, et Cornelius à Lap. in c. 3. ad Galat. Sanctius in c. 7. Actorum; Scaliger l. 5. emend. temp. p. 373. Gordonus in Chronico, Petauus l. 9. de doct. temp. c. 24. Salianus, et Spondanus in Annalibus ad Annum Mundi 1543. Henricus Philippi in Synopsi Chronol. c. 3. Tirinus in Chronico sacro c. 17. Isaac Vossius in Chronologia sacra c. 2. vbi dolet à patre suo Gerardo promotam opinionem de annis 400. vel 430. ab ingressu in Aegyptum computandis, adducitq; pro hac Eupoleum, et Philonem Hebr. Accedit his omnibus S. Cyrillus l. 1. contra Iulianum, quatenus inquit: *Ad ipsum venio festinus Sacrorum dncem Moysen, anno enim natus est quadringentesimo vigesimo quinto post diuinam Abraham mortuus est autem Moyses annorum 120. et anno 40. post Exodum ex Deuteronom. 34. et Actorum 7. ergo anno 80. vitæ eduxit populum ab Aegypto, adde igitur annis 425. annos 80. fiunt ab ortu Abrahæ ad Exodum anni 505. Denique Demetrius Phalereus in scripto de Regibus Iudæorum, laudato ab Isaac Vossio, tradit Caatham natum ex Leui anno 17. ab ingressu in Aegyptum, quo mortuus est Iacob, et Caath quadragenario natum esse Amramum; Amramo autem annum agenti 78. natum Moysen, ergo natus est Moyses anno 135. ab ingressu Israelitarum in Aegyptum, & additis 80. Moysis, fiunt ab ingressu ad Exodum anni 215. reliqui ergo 215. sunt ab exitu ex Haran, ad ingressum in Aegyptum, Hoc tamen non dixit Demetrius, sed Alexander Polyhistor apud Eusebium l. 9. de præparatione c. 4. vbi lego potius, Leuim obiisse annorum 137. filiumq; reliquisse Caath annorum 40. ab hoc natum esse Amram, & ab hoc anno ætatis 77. genitum Aaron, & tertio ab hinc anno Moysen, sed hæc obiter.**

Secunda pars Conclusionis de Annis 430. numerandis à Promissione Dei Iuramento firmata.

4 Præcedenti opinione adeo communi non recessissimè, nisi me valida ratio, & maior probabilitas impulisset, quarum potissima est hæc: Apostolus 3. ad Galatas annos 430. vsque ab Legem quæ anno Exodi data est, computat non ex promissione prima sed ex promissionibus, seu promissione, quæ fuit *Repromissio*, & quæ confirmata fuit per modum testamenti, & in qua dictum est *Benedicentur in semine suo omnes gentes; vt manifestum est legenti totum illum locum.* Iam verò prima illa promissio de qua Genesis 12. quando Abraham exiuit de Haran, non fuit *Repromissio* confirmata à Deo per modum testamenti, nec in illa dictum est: *Benedicentur in semine tuo; sed in te benedicentur, vt legenti patebit; & esto ex Actor. 7. coli-*

colligatur antea Deum illi apparuisse, ac iussisse ut exiret de Vr Chaldeorum ideoque Bonfrerius ab anno 70. Abrahæ computet annos 430. nulla tamen ei promissio facta, nedum de benedicendis in semine eius Gentibus inde colligitur. Contra verò quando Deus, ut dicitur Genesis 22. tentavit Abrahamum, et cognovit idest cognitam fecit Angelis, et hominibus insignem obedientiam eius, et præparationem animi ad sacrificandum vnigenitum suum, ac dilectissimum Isaac, tunc enim verò, inquit. *Permetipsum iuravi, dicit Dominus: quia fecisti hanc rem, et non peperisti filio tuo vnigenito propter me: benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum sicut stellas Cæli, et velut arenam, quæ est in littore maris: possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ.* Hæc igitur est illa insignis non promissio solum, sed repromissio, quæ non quocunque modo confirmata fuit, sed iuramento interpolito, ut haberet vim testamenti, et quam signanter ipse Deus characteristica iuramenti incalcauit Isaaco Gen. 26. num. 4. dicens. *Tibi enim, et semini tuo dabo vniversas regiones has, complens iuramentum, quod spondi Abraham patri tuo. Et multiplicabo semen tuum sicut stellas Cæli, daboque posteris tuis vniversas regiones has, et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, eo quod obediuerit Abraham voci meæ.* Hoc illud testamentum iureiurando sancitum quod Zacharias in Canticò suo agnoscit, ac prædicat Lucæ 1. illis verbis: *Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris, et memorari testamenti sui Sancti: iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum daturum se nobis.* Hæc denique est illa promissio antonomasticè notata ab Apostolo ad Hebræos 6. nu. 13. dicente *Abrahæ nanque promittens Deus, quoniam neminem habuit, per quem iuraret, maiorem, iuravit per semetipsum, & num. 16. Homines enim per maiorem sui iurant, et omnis controversia eorum finis ad confirmationem est iuramentum, in quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis hereditatis immobilitatem Consilij sui interposuit iusiurandum etc.* Igitur cum Apostolus ad Galatas 3. annos 430. numeret ab illa promissione, seu repromissione, quam velut testamentum à Deo confirmatum ostendit esse immutabilem, non secus imò magis, quam testamenta hominum confirmata ab ipsis, et ab illa, in qua benedicendæ gentes promittuntur in semine ipsius, qui fuit Isaac, iuxta illud Genesis 21. repetitum ab eodem Apostolo ad Hebr. 9. nu. 18. *Quia in Isaac vocabitur tibi semen;* mihi nullum dubium est quin iuxta ipsius mentem anni illi 430. computandi sint ab anno Abrahæ 125. quo iuxta dicta in Chronico præcedenti ad hunc annum, ex Iosepho, et alijs Abraham accinctus ad sacrificandum Isaacum meruit repromissionem illam iuramento firmatam: Quare additis simul his numeris 125. et 430. fiunt ab ortu Abrahæ ad Legem, et Exodum anni 555. seu DLV.

Non est autem mirum eos, qui sequuti sunt Eusebium, nec adverterunt ad discrimen harum promissionum, ab eaque primo occurrit in Sacra Geneti annos illos computasse, præsertim cum potissimum eorum propositum esset ostendere annos illos non esse computandos ab ingressu Israelitarum in Aegyptum, sed multo ante à promissionibus factis Abrahæ, nam S. Augustinus l. 4. q. 47. in Exodum, post relata verba Apostoli ad Galatas 3. de testamento confirmato à Deo subiungit. *Ex illa ergo promissione, qua vocatus est Abraham, et credidit Deo post quadringentos, et triginta annos factam legem dicit Apostolus, non ex tempore quo Iacob intravit in Aegyptum.* At I. angius l. 2. de annis Christi c. 4. annos 430. dicit ab Apostolo computari à natiuitate Isaachi, tunc enim fœdus à Deo confirmatum fuisse in Christum, in semine Abrahami, quod fuit Isaac; sed fallitur quia illud non habuit rationem testamenti confirmati, in quo vim fecit Apostolus, quandiu iureiurando firmatum non fuit, nec est illud testamentum aut fœdus quod ipse Deus Isaacho incalcauit, et de quo Zacharias in canticò, et de quo Moyse Deuteronomij 9. nu. 6. *Ut completeret verbum suum Dominus, quod sub iuramento pollicitus est patribus tuis Abraham, Isaac, et Iacob, etc. et cap. 10. nu. 12. Vade, et præcede populum, ut ingrediatur, et possideat terram, quam iuravi patribus eorum, ut traderem eis. et cap. 19. nu. 8. Cum autem dilatauerit Dominus Deus terminos suos, sicut iuravit patribus tuis, et dederit tibi cunctam terram, quam eis pollicitus est.*

Tertia pars Conclusionis de Annis 400. ab Isaachi peregrinatione in Geraris usque ad reditum in Chananeam.

NE sacra Scriptura repugnare sibi ipsi admittatur, dum peregrinationem Hebræorum modo annis 430. Exodi 12. et ad Galatas 3. definit, modò annis 400. Genesis 15. Iudith 5. Actorumque 7. et 13. Quidam putant rotundum numerum 400. positum pro præciso 430. ut loquitur Sallianus ad annum Mundi 2543. nu. 5. Quasi verò Deus ipse Genesis 15. minus accuratè numerarit illos annos, quam Moyse Exodi 12. aut Paulus ad Galat. 3. Alij tolerabilius cum S. Hieronymo in e. 3. ad Galatas ad illa verba: *Quæ post quadringentos triginta annos facta est lex subiungente: Nequis putet esse contrarium: Quoniam in libro Geneseos ad Abraham à Deo dicitur: Scito prænoscent, quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, et subijcient eos seruituti, et affligent quadringentos annos; et hic Apostolus triginta annos amplius ponat: Quod autem dicit hoc est septuagesimo quinto ætatis suæ anno, Abraham accepit à Deo repromissionem, à quo tempore, usque ad initium legis Mosæ, quadringenti, et triginta anni hac ratione complentur. Ex tempore repromissionis, usque ad centesimum annum Abrahæ, quando Isaach filius ei natus fuit viginti quinque anni numerantur: postea quinto ætatis anno Isaac parvulus ab Ismaele cepit affligi sicut idem Apostolus in hac ipsa Epistola scribit, Evidenter ergo monstratur secundum sermonem Dei ad Abraham factum post centum triginta annos repromissionis, semen eius persecuti, quibus laborare cepisse. Sed lapsus calami aut librariorum emendandus, et scribendum: post triginta annos repromissionis: sic enim anni 430. à repromissione computati, si ab anno 5. post ortum Isaachi idest 30. à repromissione numerentur remanent 400. Hunc modum conciliandi hæc loca sequitur Tornellius in tabulis; sed S. Augustinus q. 47. in Exodum, aut quicumque sit ille author nomine Augustini vulgatus, et Beda Actor. 7. ab ipso Isaac ortu computant ad Exodum usque annos 405. quos rotundè vocari 400. asserunt, *Quia scriptum est: in Isaach vocabitur tibi semen, ex anno natiuitatis Isaach, usque ad annum egressionis ex Aegypto computantur anni CDV. cū ergo de CDXXX. detraxeris xxxv. qui sunt à promissione ad natum Isaac, non mirum est si quadringentos, et quinque annos summa solida voluit appellari Scriptura, quæ solet tempora ita nuncupare, ut quod de summa perfectionis numeri, paululum excrevit, aut infra est, non computetur.* Idipsum placet Abulensi, Pererio, Tornello, Gordonio, Salliano supra num. 13. quia Isaac in ortu suo iam peregrinus erat in terra non sua. Sed in his opinionibus supponitur terminum annorum tam 400. quam 430. esse exitum Israelitarum ab Aegypto, & principium exitum Abrahæ ex Haran, nos autem neutrum supponimus ut de principio iam docuimus nu. 4. & 5. & de termino, seu fine mox docebimus.*

7 Ponderatis enim diu multumque Sacre Scripturæ, hoc est Dei ipsius verbis, aduertimus annos 400. de quibus Genesis 15. ad quæ referuntur verba Achioris, Iudith c. 5. & S. Stephani 7. Actorum hos ipsos annos 400. præcisè numerantium, computari debere ab anno quo primum Isaac cepit peregrinari in terra aliena, & numerari usque ad reditum Israelitarum in Chananitidem post debellatos Amorrhæos nempe transactis per desertum annis ab Exodo 40. atque ita nec in termino à quo, nec in termino ad quem conuenire cum annis 430. recentis in Exodi c. 12. & in 3. Ep. ad Galatas, esto maior pars de annis 400. nempe anni 360. includantur in summa illa annorum 430. Deum autem in definiendis illis annis 400. exactè loquutum esse, nec sine necessitate recedendum à literalis significatione verborum ipsius, præsertim cum illud præloquium *scito prænoscent* iudicium sit prædictionis, & Oraculi Deo digni, & exacti ad ipsissimam normam veritatis; dixit itaque Deus Genesis 15. num. 13. *Scito prænoscent, quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, et subijcient eos seruituti, et affligent quadringentis annis &c. Tu autem ibis ad patres tuos sepultus in senectute bona.* Ergo peregrinatio illa non pertinet ad ipsum Abraham, idest non continetur in illis annis

annis 400. sed ad semen ipsius, quod fuit post mortem tamen Abraham, ideoque non potest ad ipsum Isaac pertinere ex eo præcise, quod natus sit Abrahamo degenti in terra aliena, nihil enim nouum dixisset ei Deus quoad hoc, & præterea cum post hoc tempus peregrinatus sit Abraham in Chananitidem iam nato Isaac, vel factam ibi peregrinus fuerit, dicendum potius videbatur, quod peregrinus futurus sis tu, & semen tuum. Nec frustra adiecit illud: Tu autem &c. sed ideo quia ipso mortuo, eius semen peregrinaturum erat, ac descensurum ex loco, ubi tunc erat. Ergo locutus est Deus de peregrinatione illa, quam post mortem ipsius Abraham, inchoaturus erat nouo exordio Isaac, & vnde afflictiones, & molestiæ ipsi, et posteris sustinendæ erant. Nam actio qua Ismael dicitur esse persequi Isaacum, dicitur lusus Genesis 21. nu. 10. quia forte pugnis aut cursu, vel lucta præualebat Isaac, vt fieri consuevit inter paruulos, illum opprimens, aut subigens ad lacrymas compellebat non minus, ac si hostiliter illum persecutus esset, aut insulabat ei tanquam primogenitus. Nulla porro peregrinatio Isaac, & initium laborum, atque afflictionum prior narratur, quam quæ post mortem Abrahami narratur Genesis 26. hisce verbis, *Orta autem fame super terram, post eam sterilitatem, qua acciderat in diebus Abraham, abiit Isaac ad Abimelech regem Palaestinarum in Gerara. Apparuitque ei Dominus, & ait: ne descendas in Aegyptum, sed quiesce in terra, quam dixero tibi, & peregrinare in ea, erogaque tecum, & benedicam tibi; tibi enim, & semini tuo dabo vniuersas regiones has, complens iuramentum, quod spondidi Abraham patri tuo &c.* Ex eo autem tempore inceperunt molestiæ Isaac ab Abimelecho, & Philistæis ipsi inuidentibus, & iurgia pastorum, quæ describuntur eodem capite, in cuius fine dicitur; *Esau verò quadragenarius duxit uxorem.* Quare peregrinatio illa Isaac cæpta est paucis annis ante quadragesimum annum Iacobi, & Esau, nempe ex dictis in præcedentis capitis Chronico, ante annum ab Abrahamo 200. sed quoto præcise non exprimit Scriptura, sed nos ex termino annorum 400. deducemus fuisse annum 196. ab ortu Abrahami, Interim gemini pro initio annorum 400. Characteres notandi sunt. *Primo* enim sicut annorum 430. initium fuit à promissione facta Abraham cum iuramento, ita horum annorum 400. à promissione facta Isaac, cum confirmatione prædicti iuramenti; *Secundo* sicut futura peregrinatio Iacobi in Aegyptum fuit occasione famis post sterilitatem, ita Isaac peregrinatio habuit occasionem ex fame orta ex sterilitate, sed cogitantem fortasse Isaacum de itinere in Aegyptum, ubi esset abundantia Deus inhiabit ab ea peregrinatione.

8 Quod spectat ad terminum, seu finem annorum 400. consideranda sunt reliqua. Dei verba Genesis 15. num. 14. *Veruntamen gentem, cui seruituri sunt, ego iudicabo, & post hæc egredietur cum magna substantia &c. Generatione autem quarta reuertentur huc: nec dum enim completæ sunt iniquitates Amorrhæorum, & que ad præsens tempus.* Ergo anni 400. quos paulo ante definiuerat, extenduntur vsque ad reuersionem in terram illam, in qua erat tunc Abraham, nempe in Chananitidem, & non tantum ad exitum ex Aegypto cum magna substantia, quod ipsum retulit S. Stephanus Actor, 7. illis verbis: *Et post hæc exhibunt, & seruient mihi in loco isto.* Præterea id futurum delignat, & complendos annos 400. quando complerentur iniquitates Amorrhæorum, quorum propterea debellandorum ab Israelitis terras quoque illas pacificæ possessione fruendas ipsidem daturus esset: Constat autem hoc non euenisse; nisi absolutis 40. annis, quibus Israelitæ post exitum ab Aegypto, peregrinati sunt in deserto, ex libro Iosue, ergo tunc, & non ante, completi sunt anni illi 400. seu quatuor generationes, quas communiter Cornelius, Vatablus, Salius, Menochius, & alij Interpretes ibi accipiunt pro vno seculo, seu centum annis iuxta illud Ecclesiastici 18. *Numerus dierum hominum, vt multum centum anni,* sic Nestori quia vixit annos 300. trium generationum tempus Poetæ quidam tribuunt. Igitur cum ex dictis num. 4. Exitus ab Aegypto contingerit expletis annis 430. ab anno Abraham 125. expletis, idest anno Abrahami 555. expleto (expletos enim exprimit Moyses Exodi 12.) si addamus his 40. expletos in deserto fiunt ab Abrahamo anni 595. quibus expletis reuersi sunt Israelitæ ad terram Chanaan post tot promissiones possidendam; quare detractis hinc annis 400. restat annus ab Abrahamo

195. quo Isaac cæpit peregrinari in Chanaan, seu Palaestina.

Quarta pars Conclusionis de Annis 400. non computandis ab ingressu in Aegyptum.

9 **E**Vgubinus, & Stapletonius in 12. Exodi, Genebrardus lib. 1. Chronici ad annum mundi 2239. fuisse, sed fufius Gerardus Io. Vossius in Isagoge Chronologica disert. 7. accipientes ad litteram illud Exodi 12. *Habitatio autem filiorum Israel, qua manserunt in Aegypto fuit quadringentorum triginta annorum,* & contemnentes paraphrasim 70. Interpretum, negant S. Paulam ad Galatas 3. computare annos 430. à promissione Abraham, quia nec ille, nec Isaac, nec Iacob, idest Israel possunt dici filij Israel; & quia vt 70. animæ, quæ descenderunt in Aegyptum potuerint multiplicari, adeo, vt in exitu reperta sint sexcenta armatorum millia, absque paruulis, mulieribus, & ineptis ad arma, non requiruntur anni pauciores, quam 430. idcirco concordant eos computari debere ab ipso ingressu Iacobi, & familiæ eius in Aegyptum anno 290. ad Abrahamo numerato, cui si addas 430. euadit hæc tertia ætas ab ortu Abraham ad Exodum annorum 720. Addunt tandem inter Leui, & Moysen, non solum Caath, & Amri, sed alios intercessisse obscuriores, & illos annos, quibus dicuntur vixisse, esse annos non mortis, sed generationis, qua Caath annorum 133. genuit Amramum, & Amramus annorum 137. Moysen, inter hos tamen mediasse alios, & Caath, dictum genuisse Amramum, & hunc Moysen eo modo, quo Math. 1. Josias genuit Iechoniam nepotem suum, & Esdræ 5. Zacharias Iddonem item nepotem.

10 Sed longè Sanctior nobis est auctoritas LXX. Interpretum, quam Eugubini, & Genebrardi. Qui LXX. imò & Codex Samaritanus Hebraicus exponunt habitationem filiorum Israel idest Hebræorum (quia Exodi tempore, & multo ante iam Israelitæ vocabantur) in Aegypto, & in terra Chanaan fuisse. Etpimis manifestum est S. Paulum ad Galatas 3. asserere legem Moyli factam esse annis 430. post promissionem Abraham illam quæ testamenti à Deo confirmati vim habuit; alioquin corrueret totum illud argumentum Apostoli, quo contendit conuincere Galatas, & ostendere non iustificari hominem ex meris operibus legis, sed ex fide in Christum, qui est illud semen Abraham, in quo benedicendæ omnes gentes erant, iuxta promissionem Abraham factam Argumentum autem Apostoli tale est, sed paraphrasticè à nobis expositum: Licet humana voluntas mutabilis sit, & ambulatoria nec ab ea videatur sumenda comparatio cum voluntate Dei prorsus immutabili, tamen *secundum hominem dico,* idest stando etiam intra terminos humanæ consuetudinis, & prudentiæ, si homo prudens, & constans, non solet suum, aut alterius testamentum confirmatum spernere, aut eius loco aliud subordinare; ergo nec antiquas promissiones Abraham factas, quas propterea dico esse testamentum confirmatum à Deo, nempe iuramento adiecto, lex Moylis tanto post tempore lata, idest annis 430. post irritas, & inanes reddidit, sed manent in suo vigore, & ideo benedictio, & iustificatio ex fide in Christum, qui est semen Abraham, non ex legis Moysæ nuda obseruantia prouenit. Quamuis autem hoc loco non meminerit Apostolus iuramenti, meminit tamen ad Hebræos 6. vt docuimus nu. 4.

11 Præterea si mordicus ad litteram hærendum est verbis illis vulgatis: *Habitatio filiorum Israel qua manserunt in Aegypto fuit 430. annorum.* Ergo sine vlla paraphrasi aut figurata locutione accipienda sunt verba illa Genesis 15. *Quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, & subiciet eos seruituti, & affligent quadringentis annis,* tamen certum est Israelitas, non fuisse afflictos in Aegypto, nec seruituti subiectos, nisi post mortem Ioseph, ipso enim viuentem, bene tractati sunt à Rege Aegypti in gratiam Ioseph, & assignata eis terra Gessen, vt narratur Genesis 47. mortuus est autem Ioseph anno 70. ab ingressu Iacobi in Aegyptum. Imò ne mortuo quidem Iosepho, nec nisi post mortem omnium fratrum eius imò omnium 70. homi-

hominum qui descenderant in Aegyptum, incepit oppres-
sio, & seruitus Israelitarum. Exodi enim 1. de ingressis
cum Iacob in Aegyptum dicitur: *Erant igitur omnes ani-
ma eorum, qui egressi sunt de femore Iacob, Septuaginta;
Ioseph autem in Aegypto erat. Quo mortuo, & vniuersis
fratribus eius, omniq; cognatione illa, filij Israel creuerunt,
& quasi germinantes multiplicati sunt, ac roborati nimis im-
pleuerunt terram: surrexit interea rex nouus super Aegy-
ptum, qui ignorabat Ioseph, & ait ad populum suum: Ecce
populus filiorum Israel multus, & fortior nobis est; Venite
sapienter opprimamus eum &c.* Mortuus est autem Leui
anno 92. post ingressum in Aegyptum, ergo filij eius & re-
liqui de animabus 70. multo post, quare initium seruitu-
tis, sesquiseculo circiter, si non duobus seculis ab illo in-
gressu cœpit, ergo non seruiuerunt in Aegypto, nec ibi affli-
cti sunt totis annis 400. Sed intelligendum est de illis annis,
partim affligendos extra Aegyptum, partim affligendos, &
seruituti subiendos in Aegypto, aut sicut exponit S. Au-
gustinus l. 4. q. 47. in Exodum. *Non itaq; quod ait in ser-
uitutem redigent eos, & nocebunt illis ad quadringentos au-
nos referendum est, tanquam per tot annos eos habuerint in
seruitute, sed referendi sunt quadringenti anni ad id quod
dictum est, peregrinum erit semen tuum in terra non propria,
sive in terra Chanaā, sive in Aegypto &c.* Ut hyperbaton hic
intelligatur, & ordo verborum sit. *Sciendo scias quia pere-
grinum erit semen tuum in terra non propria quadringentis
annis &c.* in extrema enim parte annorum summa huius, hoc
est post mortem Ioseph factum est, ut in Aegypto populus Dei
duram perageret seruitutem. Nos tamen extremos annos
40. ad peregrinationem in deserto retulimus. Sicut ergo
figuratè hic locus intelligendus est, & annorum 400. pars
notabilis ad peregrinationem extra Aegyptum pertinet, ita
& locus Exodi 12. de habitatione tum extra, tum in Ae-
gypto completa tamen post annos 430. in Aegypto.

12. Tandem si ad rigorem literæ volunt aduersarij accipi

locum illum Exodi 12. ergo æquitas postulat, vt ad rigo-
rem literæ accipiant, et ipsi loca Genesis 46. nu. 12. & Exo-
di 6, num. 18. ac 20. & lib. 1. Paralipom. c. 6. quibus locis
simul iunctis dicitur Leui ingressum in Aegyptum cum
filio suo Caath, & filium Caathi fuisse Amri, filios verò
Amri fuisse Aaron, & Moysen; præterea vixisse Caath an-
nos 133, & Amram 137. Chronicon autem Alex. et Nice-
phorus dicunt Amramum anno ætatis 72. genuisse Aaro-
nem, ergo etiam si fingatur Caath genitus ipso anno ingres-
sionis in Aegyptum, & Amram ipso vltimo anno Caathi, &
Moyses vltimo Amrami, summe ab ingressu in Aegyptum
ad ortum Moysis non excedit annos 270. & cum annis 80,
Moysis quibus expletis facta est Exodus, non excedit 350.
desuntq; ad annos 430. anni 80, quibus supplendis, multa
singenda sunt absque vlla necessitate, cum per annos 265,
quibus iuxta nostram Chronologiam Israelitæ manserunt
in Aegypto, potuerint ex viris 70. propagari plusquam sex-
centa millia hominum. Fac enim quod æmini improba-
bile videbitur, ætatis anno 17 singulos mares generare cœ-
pisse, & deinceps quotannis genuisse unum marem, ita vt
ab anno 17. ad 24. ætatis 8. filios suppeditante vna linea,
alteri feminas genueriat, & anno 8. ab ingressu Rubenum
exempli gratia habuisse 8. masculos, qui & ipsi anno 17,
ætatis generare cœperint, ita vt anno ab ingressu 31. post
annos 24. ætatis singuli sustulerint 8. filios; vtique si ad
numerus annorum ab ingressu continuè adicias 23. & nu-
merum filiorum antecedentem per 8. multiplices, sola vna
Tribus anno 225. ab ingressu genuisset plusquam 1065.
milliones hominum quorum dimidium potuit esse super-
stes. Quid igitur omnes simul Tribus? etiam si serius ge-
nerare cœperint, nec singuli singulis annis genuerint? Ac-
cipe enim ex Petauio l. 9. c. xiv. diagramma multiplicatio-
nis huius, quod ille applicat multiplicationi hominum post
diluuium ex solo Iaphetho.

Diagramma Propagationis hominum.		Anni ab ortu Abrahæ.	Chronologia Capitis huius.
Anni ab ingressu in Aegyptum.	Numerus Filiorum.		
8	8	125	Isaac anno 25. Promissio Dei iurata ad Abrahamum, & initium annorum 430. vsq; ad Exodum.
31	64	195	Isaaci initium peregrinationis, & anno- rum 400. vsque ad reditum in Chana- nitidem.
34	512	290	Iacobi, & omnium Israelitarum ingres- sus in Aegyptum.
77	4096	555	Exodus, & Lex data per Moysen.
100	32768	595	Exitus Israelitarum ex deserto, & redi- tus in terram promissionis, seu Cha- nanitidem.
123	262144		
146	2097152		
179	16777216		
202	134217728		
215	1065741824		

CAPVT VII.

De Annis ab ortu Mariae Aaronis, & Moysis, vsq; ad mortem Iosue.

CONCLUSIO VII.

Probabilius est anno ab ortu Abrahami 470. natam Mariam sororem Aaronis, & Moysis. Aaronem verò
natum anno 474. Moysen 476. Iosue 514. Calehum 518. Missum porrò à Deo ad Pharaonem Moysen
anno 554. Exodum fuisse anno 555. die 15. Nisan feria 5. Aprilis 16. incunte 17. post occasum
Solis, obijisse autem Mariam, & Aaronem anno 594. & Moysen anno 595. statimq; illi suc-
cessisse Iosue, huncq; obijisse anno 623. post celebratum anno 608. primum Sabbaticum.

Mariam natam anno Abramico 470. Aaronem
verò anno 474. & Moysen 476. sic ostē-
dimus, Anno ab ortu Abrahæ DLV. com-
pleto, & incunte Hebraico anno DLVI.
Moyses eduxit Israelitas ab Aegypto, ex dictis cap. 6. nu. 4.
& dicendis infra; sed Exodi 7. nu. 7. dicitur: *Erat autem
Moyses octoginta annorum, & Aaron octoginta trium, quan-*

*do locuti sunt ad Pharaonem: post quod tempus secute
sunt plagæ, quæ prudenter consideratæ non occuparunt
minus quam vnum annum, vt expendit ostenditq; Salius
anno Mundi 2543. nu. 17. expressèq; habent Hebræi in Se-
der Olam, afferentes à die, qua Deus mandauit Moysi, vt
adiret Pharaonem, vsque ad diem exitus intercessisse men-
ses 12. Ergo exitus Israelitarum incidit post completum an-
num*

num 80. Moyſis, & inchoatum iam 81. & ideo ſubtrahendo annos 80. ſolidos annis Abrahæ 556. initis, reſtat annus 476. quo natus eſt Moyſes, & demptis duobus integris hinc, reſtat annus 474. pro ortu Aaronis, niſi velis natum ſub finem anni 473. Quia verò Hebræi in Seder Olam, ſuiſq; Calendarijs Mariam ſororem Moyſis ſeptennio ante ipſum natam dicunt, cadit eius natiuitas in annum 470. ab Abrahamo. Porro Moyſes cum impleverentur ei anni quadraginta, vt dicitur Act. 7. num. 23. ideſt ſub finem anni 40. ex Iosepho l. 1. antiq. c. 1. viſitauit fratres ſuos.

2 Iosue natum anno ab Abrahamo 514. & Calebú anno 518. ita conficimus, Iosue cap. 24. nu. 29. & Iudicum 2. num. 8. dicitur: *Mortuus eſt Iosue filius Num, ſeruus Domini, centum, & decem annorum.* At eſſe mortuum anno 68. poſt exitum ab Aegypto, ideſt poſt Abrahæ annum 555. ferè completum oſtendemus num. 7. ergo mortuus eſt anno Abrahæ 623. cui detrahendo annos 109. completos, cadit eius natiuitas in Abrahami annum 514.

Caleb annos ſic inueſtigamus: Iosue cap. 14. num. 7. Caleb ipſe ſic loquitur, *Quadrageſima annorum eram, quando miſit me Moyſes ſamulus Domini de Cadesbarne, vt conſiderarem terram, & num. 10. Quadrageſima, & quinque anni ſunt, ex quo locutus eſt Dominus verbum iſtud ad Moyſen, quando ambulabat Iſrael per ſolitudinem; hodie octoginta quinque annorum ſum.* Certum eſt autem Calebum miſſum eſſe de Cadesbarne ad contiderandam terram promiſſionis anno 2. Exodi currente, & Moyſis 82. ipſa enim ineunte prima die menſis Niſan creditum fuit Tabernaculum, vt patet Exodi 40. deinde quinto circiter menſe miſſi ſunt 40. Exploratores ad luſtrandam terram Chanaan, quando iam præcæque vna veſti poterant, vt dicitur Numeror. 13. num. 21. currebat autem tunc annus ab Abrahamo 557. & Calebi quadrageſimo, ideſt 518. incæpit annus primus Calebi, eoque anno natus eſt imitè iam Moyſis anno 43. & completo 42. proinde annus octogefimus quintus Calebi, quo petijt à Iosue in diuiſione terræ montem Hebron, vt dicitur Iosue 14. nu. 12. erat ſeptimus currens à morte Moyſis, & per nos Abrahami annus 602.

3 Exodi ideſt exitus Iſraelitarum ab Aegypto annus primus inijt à 15. die menſis primi Niſan, vt conſtat ex c. 12. Exodi, expletis annis 430. habitationis in Aegypto, & in terra Chanaan, Exodi enim 12. nu. 40. dicitur: *Habitatio autem filiorum Iſrael, qua manſerunt in Aegypto fuit quadringentorum triginta annorum, quibus expletis, eadem die egreſſus eſt omnis exercitus Domini de terra Aegypti.* Quo loco communiter Interpretes notant non ſignificari hic eo ipſo die expletos fuiſſe annos 430. ſed poſtquam completi fuerunt, omnes eadem die egreſſos non autem vno die aliquos, & alijs diebus reliquos: Verùm non eſt mihi inuerſimile eadem quoque die præciſè completos annos 430, qui eos c. 6. nu. 4. computandos oſtendi à Sacrificio Iſaac, cuius tamen loco ſacrificauit arietem, cum enim illud fuerit figura Agni immolandi pro ſalute Mundi, & liberatione populi electi, ſicut eadem die Chriſtus mortuus eſt, quæ poſt eſum agni illuxit, quidni eadem die ideſt 15. Niſan primum Paſcha celebratum ſit poſt Agni necem & eſum, quo olim Iſaac immolandus, & eius loco aries immolatus fuit? Accidit illud anno Abrahami 125. cum Iſaac ingreſſus eſſet annum 25. vt ex traditione Hebræorum & Iosepho communiter omnes recipiunt, ergo additis annis 430. incidit Exodus in annum Abrahami 555. quo die 15. Niſan expleti ſunt anni 430. eſtq; alioquin Iuliano more annos in Chronologia auſpicemur à Kalendis Ianuarij, & ſic intra eundem annum Abrahami completus ſit annus 80. Moyſis & initus 81. per aliquot dies; Quod ſi Moyſes compleuit annos 120. & die præciſè, quo mortuus eſt nempe die 7. Adar; annum 80. compleſſet 7. Adar præcedentis, et die 15. Niſan ſubſequentis habuiſſet annos 80. et præterea dies 37.

4 Quæ verò dies fuerit in forma anni Iuliani, quæ coincidit in diem 15. Niſan, ſeu diem Exodi pendet ex anno ante Epocham Chriſti, certum enim eſt fuiſſe diem plenilunij illius ciuilis, cuius decima quarta Lunæ dies accidit die verni Aequinoctij aut poſt iuxta dicta lib. 1. c. 12. Hebræi verò in Seder Olam c. 5. et plurimi cum illis tradunt eam diem fuiſſe feriam 6. mane, ſeu in aurora quæ ſubſequeuta eſt feriam 5. Petauius l. 9. c. 24. cenſet fuiſſe annum ante Epocham Chriſti 1531. Cyclo Solis 19. Lunæ 10. Li-

tera E. Exodumque 3. Maij. Scaliger lib. 5. de Emend. temp. pag. 374. fuiſſe annum ante Chriſtum 1497. et diem 22. Maij, eundem annum habet Henricus Philippi in Tabulis Synopſis Chronologiæ, et in Manuali pag. 51. ponit 16. Aprilis, Salius anno Mundi 2544. et ante Chriſtum 1509. ſeu ante Epocham Chriſti 1510. diem Romanum non determinat, contentus referre opiniones Chronici Alexandrini die 14. Aprilis, Scaligeri in Eusebium, Caluiſij, & Capelli de die 16. Aprilis, Codomani, & Temporarij de die 26. Aprilis, Langius l. 2. c. 4. de annis Chriſti ait fuiſſe ante Epocham Chriſti 1503. Exodumq; 5. Aprilis. Nobis ille annus ex dicendis c. 9. fuit ante Epocham Chriſti 1592. ideoq; ex Canonib. in fine libri 1. traditis Cyclo Solis fuit 14. Lunæ 6. Plenilunium ciuile 17. Aprilis feria 6. et Exodus die 16. Aprilis fer. 5. et Pentecoſte, ac dies Legis latæ die 5. Iunij feria 6. iuxta Exodi cap. 19.

5 Mariam ſororem Moyſis mortuam eſſe anno Abrahami 594. eodemq; anno Aaronem, & anno ſequenti, ideſt 595. Moyſem; Colligo ſic. Anno Abrahami 595. completi ſunt anni 400. peregrinationis ſeminis Abrahæ iuxta dicta cap. 6. num. 7. quando Iſraelitæ tranſito Iordane die 10. menſis primi, vt narratur Iosue 4. nu. 19. decerant dies 5. ad complendum annum 40. ab Exodo: Eodem verò anno Iuliano mortuus erat Moyſes annorum 120. die 7. menſis vltimi Adar, hoc enim die Adar ſemper Hebræi ieiunauerunt ob mortem Moyſi, vt extat in eorum Calendario, Mentem autem eundem iudicat Sacra Scriptura nam Deuteronomij 1. nu. 3. ait *Quadrageſimo anno; ideſt ab exitu ex Aeg. vndecimo menſe, prima die menſis Locutus eſt Moyſes ad filios Iſrael, et expoſuit Deuteronomium populo, toto illo menſe in hoc conſumpto, deinde cap. 31. inquit Centum viginti annorum ſum hodie, non poſſum vltra egredi & ingredi, præſertim cum Dominus dixerit. non tranſibis Iordanem iſtum et cap. 34. Ascendit ergo Moyſes de campeſtribus Moab ſuper montem Nebo, et nu. 5. Mortuusq; eſt ibi Moyſes, iubente Domino, & nu. 7. Moyſes centum & viginti annorum erat quando mortuus eſt. Aaron verò currente eodem anno 40. ab Exitu mortuus fuerat menſe quinto iuxta illud numerorum 33. nu. 38. Ascenditq; Aaron Sacerdos in montem Hor iubente Domino; & ibi mortuus eſt, anno quadrageſimo egreſſionis filiorum Iſrael ex Aegypto, menſe quinto, prima die menſis, cum eſſet annorum centum viginti trium. At numerorum 20. dictum fuerat: *Veneruntq; filij Iſrael, & omnis multitudo in deſertum Sin, menſe primo, & manſit populus in Gades, mortuaq; eſt ibi Maria, & ſepulta in eodem loco: Menſe ſcilicet primo anni 40. peregrinationis in deſerto, vt explicant in Chronico ſuo Hebræi, nempe in Seder Olam c. 9. vbi exponunt verba prædicta numerorum 20. dicentes: Quadrageſimæ voluebatur annus, & principium menſis Niſan.* Similiter Iosephus lib. 4. antiq. cap. 4. *Eodem tempore ſorori eius Mariamne vltimus dies vitæ aduenit, quadrageſimo anno ex quo Aegyptum reliquerat menſis Xanthici Luna prima;* at in Calendario Hebraico, & Chronico dies mortis Mariæ notatur die 10. Niſan, de anno 40. conſentiunt Comentoſtor in Hiſt. ſcolastica; Dionyſius, Vatablus, Caietanus, Adrichomius, Lyranus, Caietanus, Abulenſis in 20. num. qui aſſerit eſſe communem, Torneillus, Salius, et Spondanus ad annum Mundi 2587. Lorinus, Cornel. à Lapide, Henricus Philippi in Manuali ad c. 20. Numeror. Petauius, & Tirinus in Chronico; Solus Genebrardus abſq; neceſſitate putauit Mariam mortuam anno 39. ab exitu ineunte, omnibus igitur computatis Maria mortua eſt anno Abrahami 594. initio veris, & inde menſe quinto in fine ætatis Aaron, anno verò 595. Moyſes circa menſem Martium.*

6 Mortuo Moyſe ſtatim Iosue, ſucceſſit ei vtpote à Deo per Moyſen designatus, vt exprimitur Deuteronomij 34. à num. 8. & Iosue c. 1. ſucceſſit inquam ſtatim die 7. aut 8. menſis Adar ante terminum luctus, quia populo ad ſeditionem, & murmur proclui, non expediebat dilatio, & interregnum ſine duce, & id probabilius cenſent pleriq; Hebræorum apud Lyranum, Andreas Maſius in Iosue, & multi antiqui apud Abulenſem, & Salius anno Mundi 2584. num. 4. Fuerat enim ante mortem ſuam designatus, & nominatus à Moyſe ſucceſſor, eſto non niſi ſectu poſt mortem Moyſis expleto Dominus locutus ſit ad Iosue, eumq; confortarit ad tranſitum Iordanis &c. ideoq; Abulenſis, Hugo, Caietanus, Serarius, Menochius, Bonfrerius, Hen-

Henricus Philippi, & quidam Rabbini principatum Iosue auspicientur ab ea Domini loquutione post fectum super Moyse, quem constat ex Deuteronomij sine durasse 30. dies atq; adeo absolutum 7. die mentis Nisan subsequens cuius die 10. Iosue cum populo transiit Iordanem, vt narratur Iosue 4. at quomodo intra duos tresue dies potuerunt à Iosue mitti exploratores, & illi redire & præparari omnia necessaria ad transitum? ergo longè probabilius est multo ante fectus finem Iosue exercuisse populi principatum.

7 Quot verò annis illum exercuerit sacra historia non eradit, sed Iosue 24. nu. 29. ait: *Et post hæc mortuus est Iosue filius Nûn seruus Domini centum, & decem annorum*, At capite 11. dictum erateum bellando, & obsidendo multas Vrbes expugnasse, & num. 18. additum: *Multo tempore pugnavit Iosue contra reges illos*, & cap. 12. in fine, *Reges triginta vnus*, & cap. 13. dicitur: *Iosue Senex, prouersaque ætatis erat* &c. ibidemq; præcipitur diuisio terræ per sortes, & cap. 14. Caleb annorum 85. petijt à Iosue montem Hebron, quod accidisse anno 7. à morte Moysis supra ostendimus, deinde vsque ad caput 23. narratur reliqua diuisio per sortes, cap. autem 23. *Euoluto autem multo tempore postquam pacem dederat Israeli subiectis in gyro nationibus vniuersis, & Iosue iam longæuo, & per senilis ætatis* &c. Ex quibus mihi certum est Iosue rexisse populum multo pluribus quam 7. annis, quidquid dicat Adrichomius, & Masius. Decem fuisse putant Caietanus, Torriellus, Spondanus, Mercator, ac Temporarius, *Quatuordecim* verò R. Moyses Maiemon, & Petauius lib. 9. cap. 33. Septemdecim autem fuisse censet Io. Lucidus lib. 2. Genebrardus, Arias Montanus, Io. Benedictus in 3. Regum cap. 6. Salius anno mundi 2600. num. 3. & 4. vbi pro hoc numero adducit Broughtonum, Beroaldum, Heluicum, Tremellium; Henricus Philippi in Manuali ad cap. 24. Iosue, Tirinus in Chronico Sacro cap. 20. sed annos *Viginti quinque* numerant Iosephus lib. 5. antiq; cap. 1. Zonaras, & Melchior Canus in locis Theol. *Vigintifex*, Beda, Comestor, Treculphus, Bellarminus, Gordonus Codomanus, vel si terminos includas *Vigintiseptem*, vt S. Augustinus lib. 15. Ciuit. cap. 11. Sulpicius Seuerus lib. 1. Georgius Sincellus, Africanus, Clemens Alexand. l. 1. Strom. Eusebius in Chron. Chronicon Alexandrinum, Nicephorus, Gagneus, Bibliander. At *vigintiocto* fuisse Hebræi communiter in Seder Olam cap. 12. R. Salomon, R. Kimhi, R. Abram Zagut, R. Godolias in catena fol. 14. & 97. Masius in cap. vlt. Iosue Phrygio, & alij, triginta Eupolemus apud Euseb. lib. 9. de præpar. *Triginta annum duosue Q. Iulius Hilarion, Sebastianus Verronius, & Functius*. Maior itaq; pars stat pro annis circiter 28. Nam qui annos 17. contendunt, vt Salius, Tirinus, & Philippi ex eo quod alioquin ex annis Iosue & Iudicum non efficietur summa annorum 480. quos l. 3. Regum cap. 6. numerat ab Exodo ad fundamenta Templi, quam sit id incertum, & obscurius conclusione inde probata, patebit ex capite sequenti. Iam si cum communi Hebræorum supponamus fuisse annos 28. incompletos, sed 27. completos, mortuus fuerit Iosue anno 68. ab Exodo, idest Abrahami 627. & successerit Moyti annos natus 83. ortusq; fuerit anno Abrahami 514. quod interim probabilis censeo.

8 Quod spectat ad annos Sabbaticos, Iubilæosq; & eorum exordium, iam libro primo cap. 16. omnes has quæstiones expediemus; eo igitur Lector recurrat, videbit enim probabilis esse primum annorum Sabbaticorum fuisse annum 14. Iosue, idest Abrahami, secundum nos 608. & primum Iubilæorum annum Abrahami 658.

CAPVT VIII

De Annis ab Exodo, ad Fundamenta Templi Salomonis.

CONCLUSIO VIII.

Quamuis ex 3. Regum cap. 6. vt iacet nunc in Vulgata editione, & propter multorum auctoritatem videatur probabile ab Exodo ad fundamentum Templi Salomonici interfuisse Annos CDLXXX. Reuera tamen quia ex libris Genesis, Iudicum, & Regum simul certo, ex Actis autem Apostolor. c. 13. probabilissimè, multo plures Anni huius interualli colliguntur nempe DLXXX. valde probabile est corrigendum Librariorum mendam in Vulgata, reponendosq; annos DLXXX. aut annos CDLXXX. aliunde computandos esse, quam à primo egressu Israelitarum ex Aegypto.

Difficillimam de his annis controuersiam reddit multiplicitas opinionum orta ex tribus Sacræ Scripturæ libris, in hoc apparenter sibi repugnantibus; videlicet ex toto libro Iudicum, ex lib. 3. Regum c. 6. & ex Actis Apostolorum c. 13.

Opinionum autem quædam suppeditant nobis fundamenta, quibus nituntur, quædam nudam summam annorum. Exordiar à prioribus. Iosephus lib. 10. antiq. cap. 11. ait Templum Salomonis concrematum à Nabuchodonosore anno ab ipsius fundatione CDLXX. & Exodo MLXII. subtrahe 470. ab 1062. restant ab Exodo ad fundationem DXCII. & totidem habentur in Græco Codice lib. 8. antiq. cap. 2 vbi *ἑξακισσάρια, καὶ ἐναννοῦσα, καὶ δύο*: quingenti nonaginta duo. Mendum enim est in Sigitmundi Gelenij Latina translatione vbi DCX. pro DXCII. at ex datis ab ipsomet Iosepho colliguntur anni 597. Nam lib. 6. antiq. c. 6. inquit: *Sub Moyse enim, & discipulo eius Iesu, qui tum exercitui cum imperio præfuit, optimates rem administrabant; post cuius mortem octodecim annis populus sine summo Magistratu vixit. Deinde rursus ad pristinam regiminis formam redierunt, eum qui belli gerendi scientia, & fortitudine præcelleret, Iudicem supremum constituendo. Proinde totum hoc tempus, quotalis statutus durauit, Iudicum appellarunt. Samuel autem Propheta &c. Demptis igitur ex anarchia annorum 18. seruitutis sub Chufano, de quibus mox, restant anni 10. pro senioribus, quibus post mortem Iosue viuentibus, populus mansit in cultu Dei. Antea verò lib. 4. c. 8. retulit Moysis principatum annorum 40. & lib. 5. c. 1. Iosue præfecturam post Moysis obitum an-*

Iudices, vel seruitutes.	Anni
Moyse in deserto	40
Iosue.	25
Seniores post eum	10
Seruit. sub Chusâ	8
Cenizus.	40
Seruit. sub Eglon.	18
EHud.	80
Sanagarus.	1
Seruit. sub Iabin.	20
Barac, & Debora.	40
Seruit. sub Madianitis.	7
Gedeon.	40
Abimelech.	3
Iairus.	22
Seruit. sub Ammonitis.	18
Iephthe.	6
Aptanes.	7
Helon.	10
Abdon.	8
Seruit. sub Philist.	40
Samson.	20
Elis, seu Helis.	40
Samuel solus.	12
Samuel, & Saul.	18
Saul solus.	20
Dauid.	40½
Salomon.	3½
adde Tholæ 23.	597
	620

norum viginti quinque : & cap. 2. ad Anarchiz tempus refert gesta à tribubus Benjamin, & Dan, quæ in libris Iudicum narrantur à capite 19. ad finem ; deinceps Iosephus à lib. 5. capite 3. ad finem libri, & libro sexto, atq; initio libri 7. recenset annos, quos fideliter eum perlegens ordinavit in adiecto Laterculo, sed in nostro Codice ex translatione Sigiffrundi Gelenij defunt anni 23. Tholæ Iudicis, quibus additis ad summam priorem, fiunt anni 620. Sed si anni 20. Samsonis includantur in annis 40. Philisthææ vexationis, cui inclusioni nihil repugnat narratio Iosephi, essent anni 600. At Isaac Vossius in Sacra Chronologia cap. 4. 7. & 20. colligit secundum Iosephum annos 592. sed certe non ex Iosephi numeris partialibus, quos potius ex libro Iudicum defumit, & Iosue dat annos modo 26. modo 18. & Sauli simul cum Samuele modo 32. modo 40, & Anarchiz annos 18. dissimulat. Supponendi sunt autem ex lib. 6. Iosephi c. 14. & 15. anni præfecturæ Samuelis solius 12, & cum Saule 18, & Saulis solius 20.

3 Sulpicius Seuerus paulo antiquior SS, Augustino, & Hieronymo, & extremis suis annis ijs cœuus lib. 1. Sacræ Historiæ à Moysæ ad Salomonem vsque recenset singillatim annos, quos ex ipso in laterculo disposui. De Iosue sic ait : *Iesus mortuus est anno ætatis decimo, & centesimo, de imperij autem eius tempore parum definitio : frequens tamen opinio est XX. & VII. annis cum Hebræis præfuisse.* De Gothoniæ ait : *Donec Gothoniæ Duce in libertatem vindicati, per quinquaginta annos rerum potiti sunt.* Igitur non bene Sigonius ibi ait in his 50. annis contineri tempus totum à morte Iosue ad mortem Othonielis ; nam annis 7. quibus subacti sunt à rege Mesopotamiæ rerum potiti non sunt ; Post Samsonem nominat Simmichar, & ait populum fuisse deinceps sine duce, & ciuile bellum ortum contra Beniamitas, subiungit tamen multos annum vnum tribuere Simmicharo ; multos immediatè post Samsonem collocare Heli, & concludit. *Nos eam rem, vt parum compertam, in medio relinquemus :* postea de hac ambiguitate loquens ; ait : *Ceterum à morte Iesu vsque in id tempus, quo Samson defunctus est numerantur anni*

CCCCXIX. Ex quo evidens est eum annos Samsonis non includere in annis 40. Philisthorum : vbi non satis mirari possum Sigonij hallucinationem, qui non dubitat redigere hunc numerum ad 339. relictis nimirum annis seruitutum ; quos tamen Sulpicius annuerat. Porro annos regiminis Heli cum LXX. Interpretibus definit 20. propositis deinde dubijs hinc inde de annis Samuelis, & Saulis, concludit probabilius esse ex Actibus Apostolorum annos 40. spectare ad Samuelem, & Saullem simul, Tandem in Salomone ita concludit : *Quarto ferè imperij anno primum fundamentum iecit, à profectioe Hebræorum ex Aegypto anno ferè octauo, & octogesimo, & quingentesimo. Licet libro Regnorum tertio CCCCXL. fuisse referantur: quod nequaquam conuenit. Siquidem per seriem superius comprehensam facilius fuerit, vt minus fortassis annorum, quam amplius annotarim. Sed non dubito librariorum potius negligentia, præsertim tot iam seculis intercedentibus, veritatem fuisse corruptam, quam vt Propheta errauerit, sicut in hoc ipso nostro opusculo futurum credimus, vt describentium incuria, quæ non incuriosè à nobis sunt digesta, vitentur. Quid si Scholiastes aliquis ea vitauerit? Nempe ibi Sigonius audeat, ex falsa, de qua prius, opinione de annis à Iosue ad Samsonem, corrigere & hic Sulpicio ac reducere annos omnes ad DX. Cum ex datis à Sulpicio sint DXC. vel quia terminos includere noluit, vt securior esset de annis completis 588. plures potius indicans fuisse*

	Anni
Moyseſ	40
Iesuſ	27
Seru. sub R. Mesopotamiæ	7
Gothoniæ	50
Seru. sub Eglon	18
Adon	80
Semigar	1
Seru. sub Iabin	20
Barac, et Debora	40
Seru. sub Mandian	7
Gedeon	40
Abimelech	3
Thola	22
Iair	22
Seru. sub Ammon	18
Iepta	6
Esebon	7
Allon	10
Abdon	8
Seru. sub Philisth.	40
Samson	20
Heli	20
Samuel, & Saul	40
Dauid	40
Salomon	3
Summa	590

ob neglectos Anarchiz annos ignotos. 4 Beda in Acta Apostolorum ad cap. 13. exponens verba Apostoli illa. *Et dedit illis Saul annis quadraginta subiungit : Credo quia liber Regum non aperte quot annis Saul regnavit, exponit, Apostolum vulgo loquentem, hoc quod fama crebrior haberet, dicere voluisse. Sed quærentes sollicitus ibidem, sicut & Chronicorum libri testantur, inuenimus Samuel, & Saul annis quadraginta Israeli præfuisse : Factum est enim inquit, Quadragesimo octogesimo anno egressio nis filiorum Israel ex Aegypto, cepit Salomon edificare templum Domino anno quarto regni sui. Cum verò ad trecentos nonaginta sex annos, quibus Iudices præfuerunt, vt eorum liber indicat, quadraginta Dauid, & Salomonis quatuor adicies, restant quadraginta, quorum (vt Iosephus testis est) Samuel viginti, & Saul alios totidem in regimine transegerunt.*

Quid Iosephus de his tradiderit, iam vidimus n. 1. Quod verò velit summam ex annis 396. Iudicum & 44. Dauidis, ac Salomonis, id est annos 440. detrahi ab annis 480, vt restent 40. pro Samuele & Saule, non rectè facit : anni autem 480, de quibus 3. Regum sunt anni ab Exodo ad Templum, non ab initio Iudicum ad templum. Deinde non apparet quo fundamento Iudicum annos definiat 396. Sed demus esse tales, vtique additis 40. Moysis, & 40. Saul, ac Samuel, & 44. Dauid, & Salomonis, fiunt 520. & si addas annos seruitutis 111. fiunt 631. si verò eos detrahas, restant 409. quare nullo pacto salua est illa summa annorum 480. quam ex 3. Regum pro fundamento adduxit.

Clemens Alexandrinus lib. 1. Stromatum valde varius est in recensendis Iudicum annis, dat tamen Iosue annos 27. Gothoniæ 50. distinctos à seruitute annorum 8. sub Chusachare, & Heli 40. & Samueli 27. & Sauli 20, deinde concludit : *Fiunt ergo à Iesu Naue vsque ad tempus, quo Dauid regnum accepit, vt nonnulli quidem volunt, anni quadringenti quinquaginta : vt autem proposita ostendit Chronographia, colliguntur anni quingenti vigintitres, mensesq; septem vsq; ad mortem Dauidis additis ergo 40. Moysis in deserto, & 4. ferè Salomonis, fiunt ab Exodo ad fundamenta templi anni ferè 567.*

5 Eusebius in Chronico numerat ab Exodo ad fundamenta Templi annos 480. fundans se in lib. 3. Regum c. 6. vbi scriptum est : *Factum est ergo quadringentesimo, & octogesimo anno egressio nis filiorum Israel de Terra Aegypti in anno quarto mense Zio (ipse est mensis secundus) Regni Salomonis super Israel, adificari cepit Domus Domini.* Et ita habet Chaldaeus paraphraſtes. & licet septuaginta Interpretes in editione Romana, & Parisina habeant. *τεσσαρακοσὴ καὶ τὴν τετρακοσιοτὴν ἔτη.* nempe, *quadragesimo, & quadringentesimo anno.* Et ita legeretur tempore Sulpicij ; postea tamen in Complutensi editione, & Nobilium in notis ad Sixtiam, & Vulgata emendarunt reponentes *οὐδὴν ἑξήκοντα καὶ τετρακοσιοτὴν ἔτη.* octogesimo, & quadringentesimo anno. Salmanticensis quoq; Iudæus, qui scripsit Seder Olam ait : *Anno quarto regni sui cepit Salomon extruere Templum, anno Mundi 3928.*

	Anni
Moyseſ	40
Iosue	17
Othoniel	40
Aod	80
Barac, & Debora	40
Gedeon	40
Abimelech	3
Thola	23
Iair	22
Iephte	6
Chronico. Hebræorum primus Iudex de tribu Iuda Gothoniæ annj XL. post mortem Iesu tenuerunt subiectos Hebræos alienigenæ annis octo, qui iunguntur Gothoniæ re- poribus, secundum Hebræorum traditiones ; & similiter affirmat de aliarum seruitutū annis. Sed certè Iosephus eos non includit. Eusebium ni-	
Summa	480.

hilominus fecuti sunt, Oforius, Isidorus, Petrus Comestor in historia Scholastica, Hugo, Lyranus, Abulensis, Arias Montanus lib. de Seculis, Genebrardus cum aliquot Rabinis recentioribus, item Marianus Scottus, Bellarminus, Gordonus, & Samerius in suis Chronicis, Scaliger lib. 5. emend. temp. p. 380. Origanus tomo 1. Ephemer. Tornielus ad annum Mundi 2591. nu. 17. Baradius, Sanctius, Cornelius à Lapide, Salianus, et Spondanus ad annum Mundi 2600. et 3023. Henricus Philippi in Synopsi Chronol. c. 3. Tirinus in Chronico Sacro cap. 33. et Langius lib. 2. de Annis Christi c. 7. Inter quos Salianus, Henricus Philippi, & Tirinus ordinant annos, sicut vides in laterculo hic adiecto. Et Salianus cum Turcellino, & Ribera lib. 1. de templo admittit dici posse quieuisse terrā 40. annis sub Othoniele, idest vsque ad finem anni 40. etiam si non totis illis quieuerit, sed prioribus octo fuerint sub seruitute Chusan. Annos autem 17. Iosue eligunt, non alio fundamento, quā quod non aliter stare potest summa annorum 480. iuxta Vulgatam.

6 Sed huic opinioni, licet multorum auctorum, obstat Primò annorum 17. Iosue gratis conficta paucitas, & contra plurimorum Doctorum, & Hebræorum traditionem, qui non minus quam 25. & multi 27. plurimi 28. tribuunt, vt diximus cap. 7. nu. 7. Secundò omisio annorum, quibus anarchia viguit, seu quibus non erat Rex, seu Iudex in Israel, vt expressè dicitur Iudicum 18. nu. 1. & 31. & cap. 21. num. 24. quos annos post obitum Iosue, vsq; ad primi Iudicis initium fuisse 18. asserit Iosephus lib. 6. antiq. c. 6. Tertiò inclusio illa seruitutum omnium in annis Iudicum, sub quibus Terra Israelitarum quieuisse dicitur est manifestè, non dico contra Iosephum, sed contra Sacram Scripturam, nec sine violentissima interpretatione potest adstrui, loquendo de primis quatuor, aut quinque seruitutibus. Quando enim tempore Iudicis alicuius Terra non omnino quieuit, sed ex parte tantum, vel incœpit quiescere, Scriptura non dicit *Quieuisse terram*; sic Iudicum 13. cum esset dictum de Domino: *Qui tradidit eos in manus Philisthinorum quadraginta annis*, & num. 5. prædictum fuisse, *Manuæ filium ipsi nasciturum cum illa clausula: & ipse incipiet liberare Israel de manu Philisthinorum* post descriptam nu. 15. victoriam Samsonis, qua in maxilla a lini interfecit mille viros concluditur: *Iudicauitque Israel in diebus Philistym viginti annis*, quod repetitur in fine capitis 16. post narratam eius mortem quando secum oppressit omnes principes Philisthinorum, cum tribus millibus eorum. Quia enim à prima illa victoria cœpit quidem liberare Israelitas, sed tamen Philisthæi non destiterunt totaliter ab eo vexando quandiu vixit, seu annis 20. iudicauit Israel, ideo non est scriptum quieuisse terram, sed eum iudicasse, nec id simpliciter, sed: *In diebus Philistym*, idest quando adhuc Philisthæi ex parte dominabantur Israelitis, aut eos vexabant. Quam limitationem non addit Scriptura quando dicit alios Iudices iudicasse.

At quando post longam vexationem, & seruitutem sub alienigenis, Deus sulcitauit Iudices, qui totaliter liberarunt populum suum à seruitute, & infestatione, apertissime Scriptura distinguit annos seruitutis, ab annis totalis quietis, & pacificæ possessionis sic Iud. 3. num. 8. dicitur: *Tradidit eos in manus Chusan Rasathaim Regis Mesopotamia, seruiueruntq; ei octo annis, & clamauerunt ad Dominum, qui suscitauit eis Saluatorem, & liberauit eos; Othoniel videlicet filium Cenez fratrem Caleb minorem, fuitq; in eo Spiritus Domini, et iudicauit Israel, egressusq; est ad pugnam, & tradidit Dominus in manus eius Chusan Rasathaim Regem Syria, & oppressit eum. Quieuitque terra quadraginta annis, & mortuus est Othoniel.* Quis non videat ex his verbis colligi potuisse quidem Othoniel iudicasse Israel aliquantulo tempore ante illam victoriam, sed tamen annos 40. quietis post illam secutos nullo modo pertinere ad præcedentes annos 8. seruitutis? Similiter cum eodem cap. nu. 14. dicatur: *Seruiueruntq; filij Israel Eglon Regi Moab decem, & octo annis, & postea clamauerunt ad Dominum, qui suscitauit eis Saluatorem vocabulo Aod.* Et num. 30. post necem Eglonis concludatur: *Humiliatusq; est Moab in die illo sub manu Israel, & quieuit terra octoginta annis*; quis non agnoscat quietem 80. annorum fuisse postea quàm clamauerunt ad Dominum, & liberati sunt per Aod? Nam si anni illi 18. seruitutis inclusi fuissent in annis 80. facillimè,

& veriori sensu, ac sine ambagibus minimè necessarijs, periculo; decipiendi Lectorem dixisset: *Quieuitq; terra sexaginta duobus annis.*

At inquires, Iudicum 4. num. 3. de Iabin Rege Chanaam, eiusq; duce Sisara dicitur: *Clamaueruntque filij Israel ad Dominum, nongentos enim habebat falcatos currus, & per viginti annos vehementer oppreserat eos: Erat autem Debora Prophetissa vxor Lapidoth, quæ iudicabat populum in illo tempore.* Ergo quando narrata nece Sisaræ, & victoria de Iabin, in fine capitis 5. dicitur: *Quieuitque terra per quadraginta annos*, in his annis includitur seruitus prædicta, quia in diebus illis seruitutis, iam Debora iudicabat populum. Sed nulla, & falsa est hæc illatio, non enim dicit Scriptura Deboram iudicasse per 40. annos, imò licet inde feratur iudicasse ante illam victoriam, non tamen constat an ipsa deinde vel sola, vel cum Barac, vel hic sine illa iudicarint populum totis 40. annis quietis; Sed tamen explano Scripturæ contextu constat annos 40. quietis distinctos esse ab annis 20. vehementis oppressionis. Pariter quando Iud. cap. 10. num. 8. scribitur: *Dominus iratus tradidit eos in manus Philistym, & filiorum Ammon; afflictique sunt, & vehementer oppressi per annos decem, & octo, & postea quando filij Ammon conuenerunt contra filios Israel in Galaad, & principes Galaad dixerunt: Qui primus ex nobis contra filios Ammon cepit dimicare, erit dux populi Galaad, vt dicitur Iud. 10. num. 18. Capite autem 11. & 12. descriptis victorijs Iephte num. 7. scribitur: *Iudicauit itaq; Iephte Galaadites Israel sex annis, & mortuus est: Satis liquet eum non fuisse electum in ducem, & principem Galaaditarum, & multo minus in Iudicem totius Israel, nisi post debellatos Ammonitas, & indirectè repressos Philisthæos eorumq; scederatos, atque adeo sex annos hosce, non esse includendos in annis 18. seruitutis: præsertim cum subsequenter Iudicibus Abesban, Aialon, & Abdon nulla mentio fiat de Philisthæis.**

Sed reuertendo ad filum historiarum: Cap. 6. Iudicum dicitur: *Fecerunt autem filij Israel malum in conspectu Domini, qui tradidit illos in manu Madian septem annis, et oppressi sunt valde ab eis; qua oppressione narrata post penitentiam, clamoremq; ad Dominum, & post missum Gedeonem à Deo, & huius victorias de Madianitis tandem cap. 8. num. 28. concluditur. Humiliatus est autem Madian coram filiis Israel, nec potuerunt ultra ceruices eleuare, sed quieuit terra per quadraginta annos, quibus Gedeon præfuit.* Ergo non est sensus tantum terram quieuisse, vtique ad finem anni quadragesimi; sed quieuisse, per quadraginta illos annos quibus præfuit Gedeon, qui certè nec præfuit illis annis 7. quibus oppressi erant valde sub Madianitis.

Quartò denique ex verbis Apostoli Actor. 13. congruentius intellectis colligitur ab Exodo ad Templi fundamenta, multo plures quàm 480. annos interfuisse, vt inferius ostendemus, ergo non debemus ob vnicum, ac singularem textum Vulgatæ in 3. Regum cap. 6. postponere tot alios eiusdem Scripturæ textus, aut illis violenta interpretatione abuti; sed potius in illo vnico, aut vitia à librarijs ortum agnoscere, aut interpretatione aliqua probabili conciliare cum alijs; & ideo dux Classes Auctorum repertæ sunt, vna reprobantium summam annor. 480. altera conciliantium, quibus præiuit Canus, & Petauius.

7 Melchior enim Cano lib. 11. de locis Theol. cap. 5. ad Argum. 12. non existimat fidei, aut religionis questionem esse, num iste numerus annorum 480. vitio librariorum, vt de alijs locis constat, mendosus sit, cum ex libro Iudicum, vna cum Genesi, & libris Regum colligantur minimum anni 574. ab Exodo ad Templi fundamenta, nihil de Iosue, & Senioribus loquendo; nec possint defendi anni 480. nisi dicendo auctorem libri Regum noluisse enumerare annos seruitutum, sed annos Ducum, Iudicum, & Regum, ideoq; concludit, *Anni ergo plures ab eo, quo Israel excessit de Aegypto, ad templi initia fluxere: sed Ducum, Iudicum, et Regum non fluxere nisi quadringenti octoginta: Cui sententiam secutus est Emanuel Sà, et Serarius in 3. Regum c. 6. et Gerardus Vossius in Hagoge Chronol. diss. 8. cap. 7. in prima solutione.* Sed mihi maius inconueniens videtur admittere Sacrum Historicum scientem, volentemq; numerum aut falsum, aut deficientem, et sine causa mutilatum, pro vero, et ad Chronologiam Sacram illustrandam idoneo,

substituisse, quam errorem in numeris adscribere Librarijs: Non enim dixit anno 480. *regiminis*, aut huiusmodi, sed anno *egressionis ab Aegypto*, ergo voluit designare tam certum annorum numerum, quam certam Epocham, vnde illi computandi essent. Abolutè itaque loquendo iuxta opinionem hanc ab Exodo ad Templi fundamenta sunt multo plures anni quam 480.

8 Dionysius Petavius lib. 9. de Doctrina tempor, cap. 33. & Petrus Possinus in Genealogia Christi cap. 23. vt conciliet annos Iudicum, cum annis 480, dicunt in 3. Regum cap. 6. annos computari non ab Exodo seu egressu ex Aegypto, inito à transitu per mare Rubrum, sed ab egressu post 40. annos completo, quando cum arca transierunt per Iordanem. Idcirco enim

in psalmo 113. siquid ponitur quaedam in principio, quaedam in fine annorum 40. facta, canitur enim: *In Exitu Israel de Aegypto*, & paulo post *Mare vidit, & fugit, Iordanis conuersus, est retrorsum*, Sic Deuteronomij 4. num. 45. & 46. expositio Deuteronomij dicitur facta à Moysè, *Quando egressi sunt de Aegypto*, cum tamen constet factam esse sub finem 40. annorum & vitæ Moysis: itaq; à primo Exodo ad fundamenta Templi fuisse re ipsa annos 520, sed ab Exitu consummato post 40. annos esse annos 480, ad quos ipsos colligendos, cum anni primarum quatuor seruitutum euidenter in Sacra Scriptura distinguantur ab annis Iudicum, aliarum tamen seruitutum annos non distinguunt, Ordo autem annorum, & Syntaxis apud Petavium, talis est, qualem in laterculo hic vides.

Hic modus conciliandi, licet præcedenti ingeniosior, & tolerabilior, abolutè tamen minus placet. *Primo* quia contra communem opinionem Hebræorum, & aliorum annos Iosue, qui fuerunt plures quam 25, restringit ad 14. non alio fundamento, quam, vt colligat sine annis Moysis, annos 480. *Secundò* quia omittit tempus *Sangari*, qui iudicauit post Aod, & tempora intermedia inter mortes Iudicum, & initia seruitutum, neque enim Deus tradebat populum suum in manus alienigenarum, nisi postquam mortuis Iudicibus ad Idololatriam aliaue peccata delapsi, vel relapsi erant; *Tertiò* quia aliud est dicere *Anno 480. Egressionis filiorum Israel ex Aegypto*, & Chronologi munus exercendo, temporis certi interuallum, & Epocham annorum designare, vt solet fieri in rebus memorabilibus, & vt voluisse designare, apparet sacrum historicum, aliud in eodem cantico, aut narratione recensere tum ea quæ ab initio facta sunt, tum ea quæ postea ob connexionem rerum, & mirabilia Dei successiue patrata ad fauorem populi Israelitici, nec in illius Cantici perijcho designatur exitus ab Aegypto tantum, sed etiam à populo barbaro reliquo, qui te in via per desertum, aut in transitu ad Chananitidem opposuit. Illud verò: *Quando egressi sunt*, præteritam iam egressionem significat, & ex Hebraico æquè bene, si non melius, verti potuit: *Postquam egressi sunt*, vt contra Petavium notat Langius lib. 2. cap. 7. Denique 40. annorum intercapedo non patitur vt vnus egressus, & alter moraliter pro eodem accipiantur. Vt nihil dicam de annis 18. quintæ seruitutis consuliis cum annis diuerforum Iudicum, quod non potest fieri sine vi illata Sacro textui, vt diximus nu. 6. dum de Iephthe.

9 Reliquas opiniones non habeo vnde examinem, sed eas vna cum præcedentibus in sequenti Synopli propono.

	Anni
Moyse	40
Iosue	14
Seniores	10
I. Seruitus	8
Othoniel	40
II. Seruitus	18
Aod	80
III. Seruitus	20
Debora	40
IV. Seruitus	7
Gedeon	40
Abimelech	3
Thola	23
Iairus	22
V. Seruitus	0
Iephthe	6
Abesam	7
Elon	10
Abdon	8
VI. Seruitus	0
Samson	20
Heli	20
Samuel, & Saul	40
Dauid	40
Salomon	4
Summa	520
Sine Moysè	480

Ab Exodo ad Templi fundam.	Anni
Septuaginta Interpretes 3. Reg. 6. in aliquibus editionib. In alijs.	440
Vulgata, et Hebr. Codices, Eusebius, et alij adducti nu. 5.	480
Aimoinus lib. 4. de Gestis Francorum, Beda Retract. in Acta Apost. c. 13.	489
antea ibidem, ex datis ab ipso et additis seruitutibus.	490
Rufinus in parua transl. Iosephi cumq; secuti Hugo, et Carthus in 3. Reg. cap. 6. ac Sabellicus Enneade 1. libri 9.	520
Sigonius ex Sulpicio Seuero male intellecto. Petavius, et Possinus ex datis num. 8.	631
Septuaginta Interpr. in edit Germanica.	502
Tyrif apud Theophilum lib. 3.	510
Clemens Alexandr. l. 1. Strom.	520
Melchior Cano sine Iosue annis.	540
Nos infra à numero 10.	560
Sulpicius Seuerus l. 1. hist.	567
Sed ex datis ab ipso	574
Iosephus Hebr. l. 8. c. 2. et l. 10. c. 11.	580
Sed ex datis ab ipso, sine Thola cum Thola	588
Theophilus Antiochenus l. 3.	590
Iosephus in quibusdam Codicibus apud Abulensem 3. Regum c. 6. q. 4. et Pinedam l. 5. c. 5. de rebus Salomon.	592
Nicephorus Constantinopolitanus.	597
Cedrenus in Historia Eccles.	620
Philastrius 3. parte hæresi 63.	602
Quidam apud Nicephorum.	602
	634
	672
	713
	757

Secunda pars Conclusionis de Annis 580.

Prima Conclusionis nostræ pars de annis pluribus quam 480. probata est iam ex dictis hæcenus, et magis probabitur ex secunda parte; pro qua singillatim afferemus fundamenta nostra. *Primo* enim de annis 40. Moysis, de quibus Exod. 7. cum Deuteronomij 37. nemo dubitat. Iosue annos 28. rexisse communior est Hebræorum opinio, vt retuli c. 7. nu. 7. quæ opinio media est inter 25. et 31. ab alijs assertos; et eadem cum afferente annos 27. exclusis terminis pro qua multi stant. A Iosue autem vsq; ad primū Iudicum Othoniel annos esse 18. quorum vltimi 8. spectant ad seruitutem primam sub Chusano, reliqui præcedentes 10. ad Seniores, quibus superuiuentibus, populus permansit in cultu, et timore Domini, ostendimus ex Iosepho nu. 1. Neque enim Iudicum 2. nu. 7. et Iosue 24. nu. 31. dicuntur illi Seniores rexisse, aut iudicasse populum sed sic: *Seruiuitq; Israel Domino cunctis diebus Iosue, & Seniorum, qui longo vixerunt tempore post Iosue, et qui nouerunt omnia opera Domini, quæ fecit in Israel.*

11 *Secundò* seruitutem primam annorum 8. sub Chusano non includi in annis 40. quietis sub Iudice Othoniele, nec seruitutem secundam annorum 18. sub Eglone in annis 80. quietis sub Aod Iudice, patet ex dictis num. 6. et confirmat Serarius in cap. 3. Iudicum, tum ex Iosephi libro 5. c. 4. vbi græcè per aoristum dicitur de Othoniele, *ἀπὸς τῶν ἔτη τεσσαράκοντα κατὰ τριήκοντα βίβη: cum imperasset ad annos quadraginta, vitam cum morte commutauit.* Addit etiam ridiculum esse auspiciari annos 40. quietis ab initio seruitutis, non lecus ac si quis ægrotasset annis 8. & postea sanatus ac viuens in sanitate annos 32. ridiculè diceretur sanus fuisse annos 40. *Sangarium* autem post Aodum iudicasse anno ferè vno patet ex Iosepho l. 5. c. 5. vbi ait. *Sangarius cum imperasset vix toto vertente anno vitam finiuit.* Et Scriptura disertè dicit. *Post hunc fuit Sagar filius Anath, qui percussit de Philisthyn sexcentos viros amore, et ipse quoque defendit Israel,* ergo eius annus non includitur in vltimo sub 80. anno quietis sub Aod, tum quia fuit *Post hunc*, tum quia illo vltimo anno fuit quies, at non sic anno Sangari, quia opus fuit, vt defenderet Israel à Philisthæis. De distinctione quoque annorum 20. seruitutis sub Iabin,

ab annis 40. quietis sub Debora, & amorum 7. seruitutis sub Madian, ab annis 40. quietis sub Gedeone, & annorum 18. seruitutis sub Ammonitis, ab annis 6. Iephthe, ac sequentium Iudicium, constat ex dictis nu. 6. & ex nostro Serario in librum Iudicum.

Liber Iudicum	Iudices, & Seruitutes.	Anni	Anni
	Moyfes.	40	
	Iofue.	28	21
	Seniores.	10	10
3 8	1 Seru. sub Chufan.	8	8
3 17	Othoniel.	40	40
3 14	2 Seru. sub Eglon.	18	18
3 31	Aod.	80	80
3 31	Sangar.	1	1
4 3	3 Ser. sub Iabin.	20	20
5 32	Debora, Barac.	40	40
6 2	4 Ser. sub Madian.	7	7
8 28	Gedeon.	40	40
9 22	Abimelech.	3	3
10 2	Thola.	23	23
10 3	Iair.	22	22
10 8	5 Ser. sub Ammon.	18	18
12 7	Iephthe.	6	6
12 9	Abefan.	7	7
12 11	Aialon.	10	10
12 14	Abdon.	8	8
13 1	6 Seru. sub Philist. annorum 40. eius anni priores.	20	20
15 20	Samfonem Heli.	20	20
	Lib. 1. Reg. c. 4. nu. 18. iuxta LXX. Heli solus Interfuita Iudicum, & seruitutum.	7	7
1 R. 7	Samuel solus	20	450
	Samuel, & Saul.	18	
	Saul solus.	2	
2 R. 5	Dauid.	40	
3 R. 6	Salomon	4	
		580	

12 Tertio annos 20. Samfonis includi in annis 40. vexationis Philisthinorum liquet ex lib. 15. Iudicum nu. 20. vbi dicitur de illo: *Iudicauitq; Israel in diebus Philistyn viginti annis*, id est in diebus dominationis Philisthinorum, quod antea num. 11. expressum fuerat verbis illis Israelitarum ad Samfonem: *Nescis quod Philistyn imperent nobis? In ipsidem annis 40. dominationis Philisthinorum includi annos priores 20. Heli inde colligimus, quod num. 1. Regum cap. 4. num. 18. dicatur in vulgata iudicasse Heli 40. annis, tamen septuaginta interpr. & cum eis Sulpicius Seuerus, dicunt iudicasse annos 20. nempe solum post Samfonem, antea vero reliquos viginti vna cum Samfone, quo absente vel occupato in rixis, ac praelijs cum Philisthaeis, & consentiente, Heli siue Index, siue proiudex aut arbitrer causarum, tanquam summus Pontifex habebatur, sic enim conciliantur optime duae illae editiones.*

13 Quarto a morte Heli, & Samuelis initio, ad mortem Saulis numerandi sunt anni 40. id enim significant Apostoli verba Act. 13. nu. 20. *Dedit iudices vsq; ad Samuelem prophetam, & exinde postulerunt Regem, & dedit illis Deus Saul filiu Cui de tribu Benjamin quadraginta annis.* Vbi non ait Saulem regnasse annos 40. sed a fine Iudicum postquam Samuel Propheta in eorum locum successit, postulasse illos Regem, qui regnauit vsq; ad annum 40. exinde computatum, id est a fine Iudicum, & initio Samuelis: Licet enim Samuel iudicaret populum post Heli vsq; ad sui mortem iuxta illud 1. Regum c. 7. nu. 15. *Iudicabit quoq; Samuel Israellem cunctis diebus vitae suae & ibat per singulos*

duos circueiens Bethel, et Galgath et Masphath, et iudicabat Israellem in supradictis locis reuertebaturq; in Ramatha, ibi enim erat domus eius, & ibi iudicabat Israellem. Quia tamen praeminebat in eo Sanctitas, & Prophetia donum, maluit Apostolus Prophetam, quam iudicem appellare. Proinde in illis annis 40. includi praefecturam Samuelis, & regnum Saulis communis est opinio, ita Sulpicius Seuerus l. 1. in Saule; vbi de dictis verbis Apostoli ait: *Quamquam ego arbitror, tum a Paulo etiam Samuelis annos sub regis istius etate numeratos.* & paulo infra: *Nos in tanta erroris copia, Chroniconum annotationem secuti, quae eam ex Apostolorum actibus (sicut superius memorauimus) profectam arbitramur, Samuelem, & Saulem XL. annos principatum egisse referimus.* Ita & Eusebius in Chronico Beda in 130. Act. Cedrenus, Nicephorus. Constantinopol. in Chronico, ibiq; Constantius, Chronicon Alexandrinum, Abulensis l. 1. Reg. c. 9. q. 1. & c. 13. q. 1. Lyranus, & Glossa imperlinearis in 13. Act. Adrichomius c. 9. Genebrardus in Chronico. Lucidus, Sebastianus Verronius l. 4. Chronicon, cap. 22. Tornellus, & Spondanus Anno Mundi 2978. ex nostris autem Bellarmius in Chronol. Ribera l. 1. de Templo cap. 14. Lorinus in c. 13. Act. Pineda l. 8. Salomonius c. 2. Petavii l. 9. c. 32. Henricus Philippi in Synopsi Chronol. c. 4. Gordonus in Chron. Tirinus in Chronico facto cap. 6. & Salius anno Mundi 2962. & 2964. vbi allegat Mercatorem, Bibliandrum, Caluissium, Godomatum, Capellum, Carionem, Functum, Temporarium. Et hoc modo conciliantur S. Augustinus l. 8. de Ciuit. c. 20. & Chrysostr. mus homil. 2. in Acta dantes Saul annos 40. regni cum Freculpho in Chronico dante Samueli 40. Quot vero annos seorsum tenuit Samuel, & Saul magna est inter scriptores diuersitas de qua videri possunt Salius, & Tirinus supra. Nos censemus Samuelem seorsum iudicasse annos 20. & aliquot menses, reliquos vero seorsum Saul, & omnino 38. Saulem autem cum Samuele seorsum 18. & solum mortuo Samuele annos 2.

14 Quinto enim ita ratiocinamur: mortuo Heli arca Dei mansit 7. mensibus apud Philisthaeos 1. Reg. c. 6. & restituta Hebraeis mansit in Cariathiarim annos 20. quo anno 20. eurrente Samuel conuocauit Israel. in Maspha, nam cap. 7. dicitur: *Et factum est ex quo die mansit arca Domini in Cariathiarim, multiplicati sunt dies, (erat quippe iam annus vigesimus) & requiescit omnis domus Israel post Dominum. Ait autem Samuel etc.* narraturque ibidem victoria quam orante, & sacrificante Samuele reportarunt de Philisthaeis, & statim cap. 8. narratur: *Israeliam postula se Regem, & c. 19. Saulis electio & c. 10. mortis; ergo verisimiliter incepit Saul, sub finem anni 20. vel antiquum 21. Samuelis, de cuius initio dicitur c. 13. Filius vnus anni erat Saul cum regnare cepisset, duobus autem annis regnauit super Israel.* Hoc est vt exponunt S. Hieronymus ibi, Rupertus ibi, & hoc in Apocalipsum, B. Petrus Damianus lib. 2. Epist. 20. Theodoretus q. 28. S. Gregorius in cap. 13. Regum, & cum illis Procopius, Lyranus, Abulensis, Angelomus, Dionysius. Sa & communiter Interpretes: *Sic erat innocens quando regnare cepit, sicut filius est vnus anni: et in eadem innocentia duobus regnasse annis dicitur;* verba sunt Hieronymi, & Ruperti: *licet enim multis annis regnauit, ait S. Gregorius, illis solis regnare dicitur, in quibus innocens, et humilis fuisse perhibetur.* addit Theodoretus, reliquum tempus deputari administrationi Samuelis potius quam regno Saulis. Potest tamen intelligi ad literam Saulem regnasse duobus annis solum, seu post mortem Samuelis, Nam Iosephus l. 6. antiq; c. 14. & 15. regnasse eum cum Samuele annis 18. affirmat, quibus additis ad annos 20. Samuelis fiunt 38. & ad 40. qui vtriusq; regimini debentur superiunt duo illi, qui seorsum Sauli debentur. Et Clemens Alexandrinus l. 1. Strom. *Mortuus est Samuel duobus annis ante Saulem.* Quae expositio de duobus regni annis a morte Samuelis, et Rufini in versione Iosephi, Comestoris in 1. Regum c. 27. Bede in exposit. allegorica lib. 5. Regum l. 4. c. 7. Abulensis in 1. Reg. c. 8. q. 2. quid quid sit de textu Apostoli l. 6. c. 15. vbi habetur Saulem mortuo Samuele, regnasse annos 40. non nisi eum illud eum adiectionem esse, contra mentem Iosephi putat Salius Anno Mundi 2977. Natum vero Samuelem anno 1. quo Heli iudicare cepit, cum Tornello, et Salius ad Annum Mundi 2900. puto ob rationes ab eis adductas.

15. *Sexto* demum certum esse videtur, non statim à die mortis Iudicum, Israelitas in apostasiam, et alia delicta, relapsos esse, et ea ipsa die traditos in Captiuitatem alienigenarum; sed illud Iudicum 2. nu. 19. *Postquam autem mortuus esset Iudex reuertebantur, & multo faciebant peiora, quam fecerunt patres eorum sequentes Deos alienos &c. Iratusq; est furor Domini in Israel &c.* intelligendum est cum aliqua latitudine temporis, nempe, vt aliquot diebus, aut mensibus post luctum defuncti Iudicis, paulatim ex consuetudine cum infidelibus ad Idololatriam reuertentur, vnde Deus non diu dilata pœna suscitaret contra eos extraneos Reges, et in eorum seruitutem eos traderet, ita vt à morte Iudicis ad initium seruitutis vna minimum annus interlaberetur, vel paulo amplius, quare partim pro 6. seruitutibus, vel pro 5. pœterioribus, partim pro aliquot mensibus supernumerarijs in eo interregno, aut post annos solidos quietis, & pœfecturæ Iudicium abundantibus posui annos 7. vt mihi proueneret numerus annorum 580. ab Exodo; & numerus annorum quasi 450. à distributione terræ, vsq; ad Samuelem: vt vides in Laterculo hic inserto, vbi penultima columna habet annos pro summa 580. & vltima annos 449. qui sunt quasi 450.

Tertia pars Conclusionis de Annis quasi 450. ex Actorum 13. ad hoc interualum spectantibus.

16. **A** Ceterum 13. nu. 16. S. Paulus inquit in Vulgata: *Viri Israelitæ, qui timetis Deum, audite: Deus plebis Israel elegit patres nostros, & plebem exaltauit, cum essent incolæ in terra Aegypti, & in brachia extensa eduxit eos ex ea per quadraginta annorum tempus. mores eorum sustinuit in deserto: & destruens gentes septem in terra Chanaan, sorte distribuit eis terram eorum quasi post quadringentos, & quinquaginta annos, & post hæc dedit Iudices vsque ad Samuelem Prophetam.* At Græcus Codex habet: *ναί πατὴρ τῆς γῆς ἐστὶν ἡ τῆς ἐπιτοῦς, καὶ ἀποτίθηκα τὸν δόξον ἡμῶν ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῶν ἡμερῶν: nempe. Et post hæc per annos quadringentos, & quinquaginta dedit Iudices, vsque ad Samuelem prophetam.* Syriacus autem Codex habet: *Post hæc quadringentis, & quinquaginta annis dedit eis Iudices &c.* Ex diuersis hisce lectionibus duæ sunt natæ opiniones, vna de annis 450. ante diuisionem terræ, altera de ipsdem post diuisionem terræ Chanaan.

17. Beda enim in Acta Apostolorum cap. 13. & cum eo Petrus Comestor, Glossa ordinaria, Hugo, Lyranus, Charithianus, Salmeron, Barradius lib. 5. harmon. Euang. c. 20. Lorinus, Sanctius, & Cornel. à Lapide in 13. Actor. Petri lib. 9. c. 33. Sallianus anno Mundi 2023. ac Tirinus in Chron. Sacro t. 22. computant annos illos 450. ab Isaaci ortu, ab illo enim vsq; ad Exodum fluxisse aiunt annos illos 400. quibus Deus Genesis 15. pœdixit Abraham: semen ipsius peregrinum futurum in terra aliena; additis enim annis 40. peregrinationis in deserto, & annis 7. ante diuisionem terræ, fieri annos 447. idest quasi 450. Sed hanc opinionem pœferre non possumus primo, quia iam cap. 6. num. 6. & 7. euicimus annos illos 400. computandos esse à peregrinatione prima Isaaci, vsque ad exitum ex deserto in Chananitidem, quibus etiam si addantur anni 7. post quos diuisa fuit terra per sortes, fiunt 407. qui nullo modo possunt dici quasi 450. *Secundo* quia iuxta transpositionem illam clausulæ: *Et post hæc repertam in Codicibus Vulgatæ, locutio Apostoli euadit si non minus ordinata, eo quod prius viderentur memorandi anni ante Exodum, deinde anni 40. in deserto; & tertio loco anni, post quos facta est distributio, saltem euadit manca imperfecta, & suspensa, quia, sic ne indicatur quidem Epocha, seu terminus à quo anni illi 450. computandi sint, pœsertim cum idem Apostolus, ad Galatas 3. computarit annos 430. à promissione Abraham facta, & confirmata per modum testamenti, vsque ad Legem Moysis, simile quid ergo & hoc loco debuit pœstare, pœterea, cum deinde enumeret annos 40. à Samuele ad Davidis initia, debuit etiam certam mensuram annorum à distributione terræ ad Samuelem recensere, ne tanto hiatus, vacua relinqueretur Chronologica illa series, quam exorsus erat.*

18. Altera itaq; opinio in hærens Græcæ, & Syriacæ editioni est Q. Iulij Hilarionis lib. de Mundi duratione, Caie-

tani in 13. Actor. Gagnei, Erasmi, & Paquini apud Lorinum in Acta cap. 13. versu 20. Melchioris Cani XI. de locis cap. 5. ad arg. 12. Gerardi Vossij in Isagoge Chronol. dist. 8. cap. 6. et apud eum Caluissij Funccij, Temporarij, item Isaaci Vossij in Chronologia Sacra cap. 4. videlicet annos illos 450. numerari per Apostolum ab anno vltimo distributionis terræ Chananitidis, vsque ad Samuelem, quo tempore Israelitæ non fuere sub Regibus proprijs, sed sub Iudicibus, quandiu non seruebant alienigenis, sic enim euadit narratio Apostoli ordinatissima, clarissima, et perfectissima, meriticq; consentiens cum interuallo, quod ex libro Iudicum colligitur. Enumeratis enim annis 40. deferti, et indicatis annis distributionis per sortes post septem nationes superatas, subiungit *post hæc annis quasi 450.* qui sunt ab illa distributione ad Samuelem, Deum eos gubernasse per Iudices antequam postulerent dari sibi Regem. Nos autem ex libris Iudicium fidelissimè examinatis; et prudentia propemodum necessaria insertis annis 7. interstitiorum inter mortes Iudicum, ac seruitutes, et detractis ab annis 28. Iosue prioribus 7. spectatibus ad distributionem terræ, et debellationem septem gentium reperimus, vsque ad Samuelem annos 449. qui sunt quasi 450. Quid igitur plura requirimus potuitne maior parallelismus, et consensus ad veritatis indicium excogitari? aut forte putamus casu id euenisse non autem ex ipso fonte veteris, et antiquæ Chronologiz Hebræorum? Quod enim in Vulgata transpositio vnus copulæ, et quæ sensum variavit, corrigenda sit, nec mirum, nec inconueniens esse patebit ex dicendis; de correctione numeri annorum 480. in lib. 3. Regum cap. 6. non enim sine causa sit, sed ex ipso fonte Græco, et Syriaco, ex quibus vertendum fuit: *Et quasi quingentis quinquaginta annis post hæc dedit Iudices.*

Quarta pars Conclusionis de corrigendo numero annorum CDLXXX. & reponendo DLXXX.

19. **Q**ui numerum annorum 480. ab Exodo ad fundamenta Templi mordicus retineat, id potissimum faciunt, quia ille numerus est in Hebraica, et in Latina vulgata editione, ad quam recipiendam pro Canonica in omnibus suis partibus obligamur ex decreto Concilij Tridentini Sess. 4. Atqui ex eodem decreto inter libros Canonicos est liber Iudicum, et ex eo secundum vulgatam manifestè colliguntur, vna cum Genesi, et libris Regum pro illo interuallo multo plures anni quam 480. nec possunt hi deffendi, nisi violenta, imò alicubi apertè repugnante interpretatione: quid enim repugnantius, quam dicere in annis illis 40. de quibus Iudicum 8. versu 28. asseritur. *Humiliatus est autem Madian coram filijs Israel, nec potuerunt ultra Ceruices eleuare, sed quieuit terra per quadraginta annos, quibus Gedeon pœfuit; dicere inquam, inclusos esse annos illos 7. de quibus cap. 6. versu primo scriptum est. *Fecerunt autem filij Israel malum in conspectu Domini, qui tradidit illos in manu Madian 7. annis, et oppressi sunt valde ab eis.* Nam si inter illos 40. sunt hi 7. anni, ergo falsum est, annis illis 40. quibus pœfuit Gedeon quieuisse terram, nisi quis adeo desipiat, vt putet quieuisse Israelitas in terra sua, quando valde opprimebantur à Madianitis, cum potius, *clamarint tandem ad Dominum postulantes auxilium contra Madianitas*, vt dicitur cap. 6. nu. 7. Falsa enim esset illa particula aduersatiua, sed, per quam apertè distinguitur quies 40. annor. post humiliatos Madianitas à tota illa oppressione annorum 7. Nec verò vnico huic, sed alij multis textibus vulgatæ vis inferenda est (ne quid dicam de Apostoli verbis Actorum 13. congruentius intellectis) vt saluus sit vnus textus annos 480. recensens sicut patet ex dictis num. 6. et 18. Ergo insistendo eidem decreto Tridentini, recipiendus est numerus annorum, qui ab Exodo ad Templum colligitur ex Genesi, libris Iudicum, et Regum ad hiteram sumptis, et sine violenta, aut repugnanti interpretatione intellectis; illè autem textus vnicus lib. 3. Regum c. 6. his repugnans, aut corrigendus est, aut solida aliqua interpretatione conciliandus; at nullam adhuc inuenimus: nobis enim, nec illa interpretatio de annis 480. spectantibus solum ad annos regiminis sub Ducibus, Iudicibus, et Regibus, de qua nu. 7. nec illa*

de annis 480. ab egressu ex deserto, de qua num. 8. solida videntur. Restat ergo ut potius corrigendum agnoscat mendum Librarij, qui olim in Hebraico textu vnum centenarium omiserit, et pro 580. scripserit 480. Saluo semper iudicio Sedis Apostolicæ, cui hæc, et alia omnia nostra subiecta esse scimus, et volumus.

20 Negamus itaq; recipiendum esse ad literam illum textum Vulgatæ, qui repugnat alijs textibus eiusdem Vulgatæ, nec potest solida interpretatione conciliari cum illis, siue in hoc, siue in alijs casibus. Nam tempore Sulpicij Seueri, & S. Augustini Vulgata, & communis editio, quam sequebatur Ecclesia, erat Latina versio ex Græca LXX. Interpretum ut ex S. Augustino docuimus cap. 2. nu. 5. Et tamen in ea S. Hieronymus aliquot vitia à librarijs orta correxit, & Sulpicius, ut num. 3. retuli errorem in hoc puncto agnoscens deduxit ex Sacra Scriptura annos 588. & tam multi Catholici antiqui ac recetes multo plures annos quam 480. asseruerunt ut constat ex Catalogo numeri 9. quod certè non fecissent, si putassent numerum annorum 480. esse necessario retinendum.

Accedit hæc, quod Concilium in suo illo decreto non obligat ad recipiendam Vulgatam in omnibus suis partibus, absolute, sed limitando id ad res Fidei, & morum, & ad Christianam Doctrinam spectantes, cuius modi non esse controuersiam de numero annorum quando diuersus numerus ex alijs scripturæ eiusdem locis colligitur, nec vnanimi consensu Patrum prior est receptus, sensere S. Augustinus adductus à nobis c. 1. n. 7. & in casu nostro Melchior Canus l. 11. de locis theol. c. 5. cuius opinionem admisit Sà, & Serrarius, itemq; Gerardus Vossius in Isagoge Chronologica differt 8. c. 7. & filius eius Isaac Vossius in Chronologia Sacra c. 20. atq; ante hos Carolus Sigonius in lib. 1. Sulpicij Seueri de Salomone ita loquens: *Cap. VI. libri 3. Regum in Codice Hebræo numerantur anni CDLXXX. in Græco CDXL. qua res torquet multos, qui calum terra miscere malunt, quam ut aliquid vitij, vel humana contractum incuria in sacris libris asserant. Sulpicius autem natus ante annos mille ducentos, librariorum negligentia, mendosa multa in sacris libris facta esse, præsertim in numeris censet: & paulo post: Nonnulli verò post tot annorum spatia, multaq; literarum detrimenta, omnia bene habere defendunt, ac sophisticis rationibus, synceritatem historiae veritatis corrumpunt. In numeris autem annorum regum Iuda, & Israel, tanta diuersitas, atq; aliquando absurditas est, ut tutius esse videatur consiteri, eos librariorum culpa aliquando vitiosos esse, quam ad ineptas interpretationes, & solutiones confugere. Diuersitas autem apparet, non solum si ipsi numeri librorum Regum per se spectentur, sed etiam multo magis, si cum numeris librorum Paralipomenon conferantur. Quod autem dicit hoc loco libet vno saltem exemplo confirmare. Nam 2. Paralipomenon c. 21. n. 5. scriptum est: *Triginta duorum annorum erat Ioram cum regnare cepisset, & octo annis regnauit in Ierusalem.* quod repetitur num. 20. mox capite 22. dicitur: *Constituerunt autem habitatores Ierusalem Ochoziam filium eius minimum pro eo &c. regnauitq; Ochozias filius Ioram regis Iuda pro eo: Quadraginta duorum annorum erat Ochozias cum regnare cepisset, & vno anno regnauit in Ierusalem.* Si Ioram pater eius mortuus est anno vitæ 40. & Ochozias ei successit annorum 42. Ergo Ochozias biennio ante patrem suum natus est, quod est ridiculum, est ergo hic manifestum vitium antiquorum librariorum in Hebraica editione vnde Vulgatus Interpretum illum expressit, & corrigendum est ex LXX. Interpretibus imò, & ex Vulgata in 4. Regum cap. 8. nu. 25. vbi dicitur: *Triginta duorum annorum erat Ochozias cum regnare cepisset &c.* Sicut ergo pro 22. librarij Hebræus in Paralipomenis errauit ponendo 42. quid absurdi est erratum esse à librario in 3. Regum c. 6. & pro 580. scriptum esse 480. Illud porrò errorem in lib. Paralip. agnoscunt Petauius l. 9. c. 55. Salsianus Annq; Mundi 3150. nu. 11. & apud eum, Caietanus, Tornicellus, Turcellinus, Scaliger, Capellus; idem agnoscit Tirinus in Chron. Sacro cap. 29. Vbi aduertit facile fuisse scribere pro *Caph beth* idest 22. *Mem-beth* idest 42.*

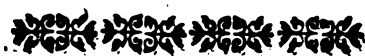
C A P V T IX.

De Annis à Templi Salomonici fundatione ad eius excidium à Nabuchodonosore factum, & de his, ac reliquis Annis à Templi fundatione ad initium Mundi, de quibus in hoc libro hætenus disputatum est, cum Epochâ CHRISTI Connectendis.

C O N C L V S I O IX.

A Saulis initio, vsque ad Annum XI. Sedecia durauit Regnum Hebraorum annos 488. à diuisione autem regni durauit Regnum Iuda annos 388. Regnum autem Israel à Ieroboamo ad ultimum Osee annos 244. A Templi Salomonici fundationis ad eius excidium fuere anni 425. Fuit autem Saulis initium ante Epocham Christi anno 1075. Templi fundatio, Anno 1012. diuisione Regni 975. Excidium Regni Israel 721. Captiuitas Babylonica 605. Excidium Regni Iuda, & incendium Templi anno 587. Reliqui anni Regum ordinari possunt, ut in sequentibus Catalogis.

Quantacunque indagine, ac diligentissima conquisitione adhibita, nulla nobis certior, ac securior methodus innotuit, qua possimus Epochas Hebraicas, & annos in Sacris libris recensitos, connectere cum annis ante vulgarem Christi Epocham, quam per annos Nabuchodonosoris, & Cyri, illos enim ex Nabonassarij Epochâ; hos ex Olympiadibus, & utrosque ex Alexandri Magni annis notissimos habemus, quas tres insignes Epochas, tum alij Characteres, tum præcipue Eclipses nobis manifestè connectunt cum Epochâ Christi, aliunde autem Nabuchodonosoris, & Cyri anni cum annis Regum Iudæorum connexi in sacris libris habentur, Ostensum est autem à nobis libro 5. cap. 6. & 7. Nabuchodonosoris Iunioris annum primum, Ioakimi Regis Iudæ annum quartum, & initium Captiuitatis Babylonice incidisse in Annum DCV. ante Epocham Christi, & Ezechie Regis annum primum in Annum DCCXXVI. ante eandem Epocham, Cyriq; initium primum regnandi in Perside in Annum DLIX. Monarchiam verò eius Babylone expugnata, & Captiuitatis Iudæicæ solutionem in Annum DXXXVI. ante Epocham Christi. Quare, si reliquorum Regum Iudæ, & Israel annos ritè ordinauerimus, reliquos facile cum Epochâ Christi, quo noster discursus, ac labor Chronologicus dudum anhelat, connectemus, ecce igitur Catalogum ex libris Regum concinnatum, & per partes deinde, vbi quid controuersie fuerit, comprobandum.

CATALOGVS Regum Iuda, & Israel. Eorumq; initia in annis ante Epocham CHRISTI.

Init. An- no ante Epocham Christi.		Init. An- no ante Epocham Christi.	
1075	<i>Saul electus, & vnctus à Samuele regnat cum Iudice Samuele annos fere 18. & solus, mortuo Samuele annos duos, ex dictis cap. 7. nu. 14.</i>	896	<i>Ochozias filius Achabo mortuo successit, de quo 3. Reg. c. 22. nu. 40. & 52. sic. Ochozias autem filius Achab regnare cepit super Israel in Samaria anno septimo decimo Iosaphat regis Iuda, regnavitq; super Israel duobus annis.</i>
1055	<i>Dauid lib. 2. Regum c. 5. nu. 4. Filius triginta annorum erat Dauid, cum regnare cepisset, & quadraginta annis regnavit; in Hebron regnavit super Iudam septem annis, & sex mensibus, in Ierusalem autem regnavit triginta tribus annis super omnem Israel, & Iuda. Quae repetuntur 3. Reg. c. 2. nu. 11.</i>	895	<i>Ioram mortuo Achabo succedit 4. Reg. c. 3. nu. 1. Ioram filius Achab regnavit super Israel in Samaria anno decimo octavo Iosaphat Regis Iuda: regnavitque duodecim annis.</i>
1015	<i>Salomon de quo l. 3. Reg. c. 11. nu. 42. Dies autem, quos regnavit Salomon in Ierusalem super omnem Israel, quadraginta anni sunt.</i>	889 vel 890	<i>Ioram Iosaphati filius, de quo 4. Reg. c. 8. nu. 16. Anno quinto Ioram filij Achab regis Israel, & Iosaphat regis Iuda regnavit Ioram filius Iosaphat rex Iuda, triginta duorum annorum erat cum regnare cepisset, & octo annis regnavit in Ierusalem. Corrige: & Iosaphat rege Iuda.</i>
974	<i>Roboam filius Salomonis successit l. 3. Reg. c. 11. nu. 43. & c. 14. num. 21. dicitur Roboam filius Salomonis regnavit in Iuda. Quadraginta, & vnus anni erat Roboam, cum regnare cepisset, decem, & septem annis regnavit in Ierusalem.</i>	883	<i>Ochozias mortuo Ioram Iosaphati filio successit 4. Reg. c. 8. num. 25. Anno duodecimo Ioram filij Achab regis Israel regnavit Ochozias filius Ioram regis Iuda vigintiduum annorum erat Ochozias cum regnare cepisset, & vno anno regnavit in Ierusalem. Sed quid est quod 4. Reg. c. 9. nu. 29. dicitur. Anno vndecimo Ioram filij Achab regnavit Ochozias super Iudam, venitq; Iehu in Iezrael?</i>
976	<i>Ieroboam filius Nabat, pauld post mortem Salomonis eligitur in Regem Israel ex l. 3. Regum c. 12. nu. 2. & 20. at cap. 14. nu. 20. dicitur. Dies autem quibus regnavit Ieroboam viginti duo anni sunt.</i>	883	<i>Iehu occisis Ioram rege Israel, & Ochozia rege Iuda, vt narratur 4. Reg. c. 9. regnavit in Israel, de quo 4. Reg. c. 10. nu. 36. Dies autem quos regnavit Iehu super Israel viginti, & octo anni sunt in Samaria.</i>
958	<i>Abiam filius Roboami, de quo l. 3. Reg. cap. 15. In octavo decimo anno regni Ieroboam filij Nabat, regnavit Abiam super Iudam: tribus annis regnavit in Ierusalem.</i>	883	<i>Athalia mater Ochoziae vsurpavit regnum Iuda annis sex solidis, ex 4. Regum c. 11. num. 3. & 21.</i>
955	<i>Afa filius Abiami successit, l. 3. Regum c. 15. nu. 9. & additur. In anno ergo vigesimo Ieroboam Regis Israel, regnavit Afa Rex Iuda, & quadraginta, & vno anno regnavit in Ierusalem.</i>	877	<i>Ioas filius Ochoziae, interfecta iussu Ioiadae Sacerdotis Athalia regnare cepit, de quo 4. Reg. c. 11. nu. 21. Athalia autem occisa est gladio in domo regis: septem annorum erat Ioas cum regnare cepisset. Et c. 12. nu. 1. Anno septimo Iehu regnavit Ioas, & quadraginta annis regnavit in Ierusalem.</i>
954	<i>Nadab de quo lib. 3. Reg. c. 15. nu. 25. Nadab verò filius Ieroboam regnavit supra Israel anno secundo Afa Regis Iuda, regnavitque super Israel duobus annis.</i>	855	<i>Ioachaz defuncto Iehu succedit 4. Reg. c. 10. nu. 35. & cap. 13. nu. 1. Anno vigesimo tertio Ioas filij Ochoziae regis Iuda, regnavit Ioachaz filius Iehu super Israel in Samaria decem, & septem annis.</i>
953	<i>Baasa filius Ahiz, interfecto Nadabo, regnavit loco eius l. 3. Reg. c. 15. nu. 26. & 33. vbi additur: Anno tertio Afa regis Iuda, regnavit Baasa filius Ahiz super omnem Israel in Thersa viginti quatuor annis.</i>	839	<i>Ioas mortuo Ioachazo succedit 4. Reg. cap. 13. num. 10. Anno trigesimo septimo Ioas regis Iuda, regnavit Ioas filius Ioachaz super Israel in Samaria sedecim annis.</i>
930	<i>Ela filius Baasae succedit lib. 3. Reg. c. 16. nu. 6. & 8. Anno vigesimo sexto Afa regis Iuda, regnavit Ela filius Baasa super Israel in Thersa duobus annis.</i>	838	<i>Amasias regnare cepit in Ierusalem ex 4. Reg. c. 14. nu. 1. In anno secundo Ioas filij Ioachaz regis Israel, regnavit Amasias filius Ioas regis Iuda: vigintiquinque annorum erat cum regnare cepisset; viginti autem, & novem annis regnavit in Ierusalem.</i>
929	<i>Zambri servus Elae occiso à se succedit l. 3. Reg. c. 16. nu. 9. & 15. Anno vigesimo septimo Afa regis Iuda regnavit Zambri septem diebus in Thersa.</i>	824	<i>Ieroboam II. de quo 4. Reg. c. 14. nu. 23. Anno quindodecimo Amasiae filij Ioas regis Iuda regnavit Ieroboam filius Ioas regis Israel in Samaria quadraginta, & vno anno.</i>
929	<i>Amri princeps militiae electus ab exercitu in Regem Israel l. 3. Reg. c. 16. nu. 15. vbi post interregnum, & discordias Israelitarum alijs sequentibus Thebni, vt constituerent eum Regem, alijs Amri: mortuo itaq; Thebni, Amri solus, & sine amulo regnare cepit: ibidem num. 23. Mortuusq; est Thebni, & regnavit Amri: anno trigesimo primo Afa regis Iuda regnavit Amri super Israel duodecim annis regnavit: in Thersa regnavit sex annis, reliquos enim sex regnavit in Samaria à se extracta.</i>	809	<i>Azarias alio nomine Ozias successit Amasiae 4. Regum c. 14. nu. 17. Vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda, postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz regis Israel quindecim annis: quo à coniuratis interfecto, vt ibi narratur num. 19. subiungitur nu. 21. Tulit autem vniuersus populus Iudae Azariam annos natum sedecim, & constituerunt eum Regem pro patre eius Amasia, & cap. 15. nu. 1. de eodem: Anno vigesimo septimo Ieroboam regis Israel regnavit Azarias</i>
917	<i>Achab filius Amri mortuo successit, de quo lib. 3. Reg. c. 16. nu. 29. Achab filius Amri regnavit super Israel anno trigesimo octavo Afa regis Iuda & c. In Samaria viginti, & duobus annis.</i>		
914	<i>Iosaphat filius Afa mortuo successit ex lib. 3. Reg. c. 22. nu. 41. Iosaphat verò filius Afa regnare cepit super Iudam anno quarto Achab regis Israel. Triginta quinque annorum erat, cum regnare cepisset, & vigintiquinque annis regnavit in Ierusalem.</i>		

Init. An-
no ante
Epocham
Christi.

- 772 *rias filius Amasie regis Iuda sedecim annorum erat, cum regnare cepisset, & quinquaginta duobus annis regnavit in Ierusalem.*
- 772 *Zacharias filius Ieroboami, de quo 4. Reg. c. 14. nu. 29. & c. 19. nu. 8. sic: Anno trigesimo octavo Azaria regis Iuda, regnavit Zacharias filius Ieroboam super Israel in Samaria sex mensibus.*
- 772 *Sellum filius Iabes coniuravit contra Zachariam, eoq; interfecto regnavit 4. Reg. c. 15. nu. 10. & 13. vbi Sellum filius Iabes regnavit trigesimo nono anno Azariae regis Iuda, regnavit autem vno mense in Samaria.*
- 771 *Manabem interfecto Sellum regnavit 4. Reg. c. 15. nu. 14. & 17. Anno trigesimo nono Azaria regis Iuda, regnavit Manabem filius Gadi super Israel decem annis in Samaria.*
- 761 *Phaceia filius succedit mortuo Manahemo, 4. Reg. c. 15. nu. 22. & 23. Anno quinquagesimo Azaria regis Iuda regnavit Phaceia filius Manabem super Israel in Samaria biennio.*
- 759 *Phacee coniuravit, & occidit Phaceiam, ac pro eo regnavit 4. Reg. c. 15. n. 25. & 27. vbi sic. Anno quinquagesimo secundo Azaria Regis Iuda, regnavit Phacee filius Romelia super Israel in Samaria viginti annis.*
- 758 *Ioatham filius Azariae, seu Oziae (qui annorum iam 68. regni habenas tradiderat Ioathano) solus iam regnare incipit 4. Reg. c. 15. num. 32. Anno secundo Phacee filij Romeliae, regnavit Ioatham filius Oziae regis Iuda: viginti quinque annorum erat cum regnare cepisset, & sedecim annis regnavit in Ierusalem.*
- 743 *Achaz filius Ioatham defuncto successit 4. Regum c. 15. nu. 38. & c. 16. nu. 1. Anno decimo septimo Phacee filij Romeliae, regnavit Achaz filius Ioatham regis Iuda. Viginti annorum erat Achaz, cum regnare cepisset, et sedecim annis regnavit in Ierusalem.*
- 729 *Osee filius Ela coniuratione facta interfecit Phacee, regnavitq; pro eo vigesimo anno Ioatham filij Oziae, ut dicitur 4. Reg. c. 15. nu. 30. at cap. 17. nu. 1. alletitur. Anno duodecimo Achaz regis Iuda, regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israel novem annis: nam anno 9. regni captus est a Salmanatar rege Assyriorum, ut ibidem nu. 6. & c. 18. num. 10. & sic extinctum est Regnum Israel.*
- 726 *Ezechias filius Achazo defundo succedit 4. Reg. c. 16. nu. 20. & c. 18. nu. 1. vbi sic: Anno tertio Osee filij Ela regis Israel, regnavit Ezechias filius Achaz regis Iuda. Viginti quinque annorum erat, cum regnare cepisset, et viginti novem annis regnavit in Ierusalem.*
- 697 *Manasses filius defuncto Ezechiae successit 4. Reg. c. 20. nu. 21. & c. 21. nu. 1. Duodecim annorum erat Manasses cum regnare cepisset, et quinquaginta quinque annis regnavit in Ierusalem.*
- 642 *Amon filius mortuo Manasse succedit 4. Reg. c. 21. nu. 19. Viginti duorum annorum erat Amon, cum regnare cepisset: duobus quoq; annis regnavit in Ierusalem.*
- 640 *Iosias filius Amoni mortuo succedit 4. Reg. c. 21. nu. 26. & c. 22. nu. 1. octo annorum erat Iosias, cum regnare cepisset; triginta, et vno anno regnavit in Ierusalem.*
- 609 *Ioachaz postquam Iosias occisus fuerat in Magdeddo, successit patri 4. Reg. c. 23. num. 34. Viginti trium annorum erat Ioachaz cum regnare cepisset, et tribus mensibus regnavit in Ierusalem. Eum enim in vincula coniecit Pharo Nechao, eiusq; loco constituit regem Ierusalem Eliacim filium Iosiae, eiusq; nomen vertit in Ioakim, ut narratur 4. Reg. c. 23. nu. 33. ad 36. Est autem Ioachaz idem, ac Sellum 1. Pa-*

Init. An-
no ante
Epocham
Christi.

- 608 *ralipom. 3. & Ierem. cap. 22. Ioakim filius Iosiae, substituitur loco Ioachaz, de quo 4. Reg. c. 23. nu. 36. Viginti quinque annorum erat Ioakim cum regnare cepisset, et undecim annis regnavit in Ierusalem.*
- 598 *Iechonias, seu Ioachin mortuo Ioakimo successit 4. Reg. cap. 24. vbi sic: Decem, et octo annorum erat Ioachin cum regnare cepisset, et tribus mensibus regnavit in Ierusalem. Eum enim Nabuchodonosor transtulit in Babylonem, ac pro eo constituit regem Matthianiam patrum eius, eumq; nominavit Sedeciam, 4. Reg. c. 24. n. 15. ad 17. At 2. Paralip. c. 36. dicitur fuisse annorum octo, quando regnare cepit, nempe quoad pater eius eum secum in socium Regni adscivit.*
- 598 *Sedecias de quo 4. Reg. cap. 24. nu. 18. Vigintimum, et primum etatis annum habebat Sedecias cum regnare cepisset, et undecim annis regnavit in Ierusalem. Capite autem 25. narratur quomodo Nabuchodonosor Rex Babylonis anno 9. regni Sedeciae, obsedit Ierusalem, ac totam circumvallavit anno 11. Sedeciae, nona die mensis, & anno 19. regis Babylonis Nabuzardan venit mense 5. septima die mensis, & succendit Domum Domini, & domos Ierusalem.*

Quomodo autem coordinandi sint anni praedictorum Regum, & apparentes repugnantiae conciliandae, tractant in primis Hericus Philippi in Synopsi Chronol. c. 5. & in Manuali Chronologico a cap. 2. Tirinus, Salius, & Spondanus in suis Annalibus, Petavius lib. 9. Doctrina temporum a cap. 54. ad 61. & in Rationario p. 2. lib. 7. c. 11. Tirinus in Chronico Sacro c. 29. in Genealogia CHRISTI a c. 27. ad 55. Langius de annis Christi l. 2. c. 7. Isaac Vossius c. 23. ex his nos, quod verius existimabimus singillatim proponemus.

2. Salomonem regnasse annos totos 40. (non 80. ut male Iosephus) omnes recipiunt ex adducto Regum loco, & 2. Paral. 9. nu. 31. quia vero David 3. Regum cap. 2. num. 6. & 9. appellavit virum Sapientem, & quia *Cum iam esset senex depravatam est cor eius*, ut dicitur 3. Reg. c. 11. nu. 4. probabilius est regnare cepisse annos natum circiter 20. ut cum Abulensi, & Lirano docent Barradius, & Gordonus, vel 24. ut Torriellus, Paludanus Petavius, & Henricus Philippi putant. Ita vixerit annos 60. aut 64. Natum vero anno 21. Regni Davidis ipsa series rerum gestarum eius docet, & tenent Pineda, Torriellus, Salius.

Roboamo annos 17. integros omnes tribuunt, demptis Sulpicio, & Adone. Ieroboamo dant annos 21. solidos, & 22. inchoatum cum Torriello, Saliario, Petavio, Henrico Philippi, hoc enim modo Ase annus primus attigit 20. Ieroboami, & totum fere 21. ideoque anno 2. Ase mortuus est Ieroboam inchoato anno 22. & eodem anno ei succedit Nadab.

Abiamo annos 3. solidos cum Scriptura, & Communis opinione adscribimus, est enim vitiosus numerus annorum 6. in Sulpicio; Ase autem dant annos 41. solidos, esto in Chronico Alexandrino depravate sint 44. Nadabi autem annus primus concurrens cum anno 22. Ieroboami, & secundus cum primo Baase; ita annum unicum solidum Nadabo, & 23. solidos Baase tribuimus, cum Petavio, Henrico Philippi, nisi dixeris cum Petavio, & Saliario Nadabum a Ieroboamo in fine vitae suae advocatum in partem regni; anno vero Baase 24. incepit Ela, cui unicum annum solidum dant, & anno eius secundo labente regnavit Zameri dies 7. & Ameri eodem incepit anno. Sed antequam Baasam dimittamus, qui annos 24. dicitur regnasse, & Ase anno 3. cepisse, ut notavimus in Catalogo, & tamen 2. Paralip. c. 15. num. 19. & c. 16. nu. 1. dicitur anno tricesimo quinto Ase completo, & 36. inchoato infestasse regnum Iudae nempe, quia annus ille 36. numeratur a morte Salomonis, & divisione regni eius in duas partes, quo tempore Ase non ut Rex, sed ut administrator regebat rem publicam, alioquin annus ille erat 16. Ase in rigore regnantis,

M m ita

ita censent Azor, Sanctius, Tornicellus, Petavius, Salianus, Mariana, Henricus Philippi, & ante hos Hebraei in Seder Olam; Nolunt enim admittere errorem libroriorum, qui pro 16. scripserint 36.

Ex dictis relatis in Catalogo de *Amri* colliges cum Richardo, Lirano, Abulenti, Tornicello, Saliano, Petavio, Henrico Philippi, duplex initium fuisse *Amri*, primum quando interfecto Zamri regnavit in Thersa anno 27. *Asæ*; alterum quando extincto eius competitore Thebni, solus regnare cepit in Israel anno 31. *Asæ*, ideoque in Thersa regnavit annos 5. solidos, et attingit de texto, reliquos in Samaria, et in totum annos 11, solidos, ac 12. inchoatos.

Iosaphath ex annis 25. quibus regnavit, duos ultimos regnavit cum filio *Ioram*, ideoque *Ioram* ex annis 8. quos regnare dicitur, sex tantum post mortem patris regnavit simili ferè modo *Ioachaz* ex annis 17, quos regnasse dicitur, solus annos 14. et aliquot menses, reliquos cum filio regnavit; ideoque *Ioas* eius filius in Israel regnavit cum patre annis 2. solus 14. et in totum 16. cui mortuo successit *Ieroboam* II. in regno Israel.

Si *Amasias* post mortem *Ioas* regis Israel, et initium *Ieroboam* vixit annos 15. et occisus est à coniuratis, ergo *Azarias* eius filius incepit anno 16. *Ieroboam* regis Israel, et tamen dicitur regnasse anno 27. *Ieroboam* illius, solutionem huius diversitatis indicat Scriptura dum dicit *Tulit autem omnis populus Iudæ Azariam annos natum sexdecim, & constituerunt eum regem pro Amasia patre suo*. Quando enim occisus fuit *Amasias* eius filius, *Azarias* puer sex annorum erat, et coniuratis, vel alijs principibus titulo tutelæ regnum administrantibus, non habebatur tan-

quam rex de facto, esto esset de iure; at ubi pervenit ad annos 16, populus Iuda illum in throno collocavit, et conclave Regem. Anni tamen 52. quibus *Azarias* regnavit non ab ipsius enthronismo, sed ab ipsa successione hæreditaria post mortem patris computantur.

Si *Ieroboam* II. rex Israel regnavit ab anno 15. *Amasias* annos 41. et *Amasias* occisus est anno 16. *Ieroboam*, successitque *Azarias*, ergo *Ieroboam* defunctus est anno 26. aut 27. *Azarias* à morte patris computato, debuitque *Zacharias* eius filius ei succedere eodem anno. At non regnavit nisi ab anno 38. *Azarias*; ergo populus Israel in dissidia more solito divisus, non recepit illum in regem, nisi post interregnum annorum 11. Cuiusmodi interregnum agnoscunt *Salianus*, et *Petavius* cum alijs potius in regno Israel, quam in regno Iudæ.

Si *Phacez* regnavit in Israel annos 20. et *Osee* loco eius annos 9. annoque 9. abductus est in captivitatem; ergo ab initio *Phacez* ad ultimum *Osee* non sunt nisi anni solidi 28. et 29. inchoati. At in Iuda *Ioatham* regnavit anno 2. *Phacez*, et vno loco dicitur regnasse annos 16. alio loco anno eius 20. occisum *Phacez*; præterea *Achaz* dicitur regnasse anno 17. *Phacez*, et tamen anno 12. *Achazi*, regnasse *Osee*, et annus 9. *Osee* idem est, ac 6. *Ezechias*; Hæc enigmata sic solvimus *Ioatham* solus annos 16. reliquos 4. cum filia regnavit; Anno 20. et ultimo *Ioatham*, qui erat primus *Achazi* solius, *Osee* occidit *Phacez*, sed non est acceptatus tanquam legitimus Rex, nec pro tali constitutus nisi anno 12. *Achazi*, qui non regnavit nisi annos 15. solidos ab anno 16. patris computato, ideoque annus 6. *Ezechias* concurrat cum 9. *Osee*. Interea iam sequentem *Syriam*.

SYNTAXIS TEMPORIS REGVM HEBRÆOR.

An. ante Chr.	An.	Reges Iudæ.	An.	Reges Israel.
1071	1	Saul cum Samuele 18. solus 2. regnat.		
1055	1	Davidis, regnavitque ann. 40.		
1015	1	Salomonis primus, regnat an. 40.		
1012	4	Templum fundatum anno 4. Salomon.		
975	1	Roboam regnat an. 17.		1 Ieroboam regnat an. 22. vix inchoatos.
958	1	Abiam regnat an. ferè 3.		18 Ieroboam cum 1. Abiam concurrent.
955	1	Asæ regnat an. 41.		20 Ieroboam exeunte.
954	2	Asæ concurrent cum 1. Nadabi.		1 Nadabi regnat an. 1. & aliquanto plus.
953	3	Asæ concurrent cum 1. Baasæ.		1 Baasa regnavit an. 23. & alijq; plur.
930	26	Asæ concurr. cum 1. Elz.		1 Ela regnavit an. 1. & aliquanto plus.
929	27	Asæ concurr. cum 1. Zamri.		1 Zamri regnavit dies 7.
929	27	Asæ concurr. cum 1. Ameri.		1 Amri electi ab exercitu, regnat an. 12.
925	31	Asæ concurrent cum 1. Amri solius.		1 Thebni mortuo, Amri solus, & pacificè.
917	38	Asæ exiens, & concurr. cum 1. Achabi.		1 Achab regnat an. 22. ferè.
914	1	Iosaphat regnat 23. solus, & 25. omnino idest 2. ultimos cum filio.		4 Achabi concurr. cum 1. Iosaphati.
896	17	Iosaphat exeunte.		1 Ochoziz filij Achab regnat an. 1. & alijq; plur.
895	18	Iosaphati concurr. cum 1. Ioram.		1 Ioram filij Achab. regnat ferè 12.
891	1	Ioram filij Iosaphat viuo patre cum quo 2. & deinde solus 6. annos regnat.		5 Ioram concurr. cum 1. Ioram Iudæ.
889		Iosaphati mors 1. Ioram solus.		
884	1	Ochezia regnavitque ann. 1.		12 Ioram concurr. cum 1. Ochoziz.
883	1	Athaliz regnavit, regnavit an. 6.		1 Iehu regnavit 28. an.
877	1	Ioas regnavit annos 40.		7 Iehu concurr. cum 1. Ioas.
855	23	Ioas concurr. cum 1. Ioachaz.		1 Ioachaz regn. solus ferè an. 15. & duos adhuc cum filio.
841	37	Ioas concurr. cum 1. Ioas.		1 Ioas viuo adhuc patre.
839	39	Iolias concurr. cum 1. Ioasi iam solius.		1 Ioas solus regnat an. 14.
838	1	Amasiz regnavit an. 29.		2 Ioasi solius concurr. cum 1. Amasiz.
824	15	Amasiz concurr. cum 1. Ieroboam II.		1 Ieroboam II. regnat an. 41.
809		Amasiz mors, successio Zachariæ, à qua computantur anni 52.		16 Ieroboam concurr. cum morte Amasiz.
798	1	Azarias in throno collocati.		
783				27 Ieroboam concurr. cum Enthronismo Azariæ. Ieroboam mors, & Interregnum an. XI.
772	38	Azariæ concurr. cum 1. Zachariæ.		1 Zacharia regnavit menses 6.
771	39	Azariæ incunte.		1 Sellum regnat mensem 1.
771	39	Azariæ inito.		1 Manaben regnat ann. 10.
761	50	Azariæ inito.		1 Phaceiz regnat an. 2.
759	52	Azariæ, & ultimo.		1 Phaceiz regnavit an. 20.
758	1	Ioatham regnat 16. solus, cum filio 20. an.		2 Phacez concurr. cum 1. Ioatham.
743	1	Achaz viuo patre incipit.		17 Phacez concurr. cum 1. Achazi.
737		Ioatham mors; Achaz solus an. 14. regni.		20 Phacez occisi ab Osee.
729	12	Achazi concurr. cum 1. Osee.		1 Osee acceptati pro legitimo Rege.
726	1	Ezechias concurr. cum 6. Osee.		6 Osee concurr. cum 1. Ezechiaz.
721	6	Ezechiaz concurr. cum 9. Osee.		9 & ult. Osee.

Reliqua vide in fine Capituli.

3 Iam videndum est, quare S. Matheus in Genealogia Christi prætermiserit *Ochoziam, Ioas, & Amasiam* Reges Iudæ, & Daudidis successores. P. Petrus Possinus libro de Genealogia Christi post Catenam Patrum Græcorum in Matthæum edito à cap. 27. ad 30. doctissime, more suo tractat hanc quæstionem, docetq; non ideo prætermisissos, quod peccatores fuerint, & cum domo Achab connubia Deo exosa miscuerint, vt SS. Hilarius, ac Hieronymus suspicati sunt, aut quod eorum impietas sine interuallo continuata sit, vt dubitauit S. Augustinus in qq. veteris, ac noui testam. q. 85. Nam tres illi reges inter Christi proauos, nec soli, nec maximi peccatores fuere peior enim fuit *Achaz*, vt patet legenti 4. Reg. caput 16. & 2. Paralip. c. 28. peior & *Manasses*, qui abominationibus suis superauit Amorrhæos, vt habetur 4. R. c. 21. peior etiam *Amon*, vt disertè testatur 2. Paralip. c. 33. num. 23. pessimus *Salomon*, qui phana multa idolis construxit (quod non fecerunt tres illi à Matthæo prætermisissos) & affinitates contraxit, non cum Israelitica domo, sed quod peius est, cum *Ægyptijs, Moabitibus, Ammonitis, Idumæis, Sidonijs, Hethæis*. Sed & *Ioram*, qui tamen non siletur, *Athalia* de domo Achab duxit in vxorem contra verò *Ioas*, et *Amasias* aliunde, quam ex stirpe Israelitica duxere vxores; et *Ioasi* mores laudantur, quamdiu vixit *Ioias* eiusq; consilijs paruit, et *Amasias* fecit rectum in conspectu Domini 4. Reg. c. 14. et 2. Paralip. c. 25. vbi et laudatur, quod obediuerit legi Moysis parcendo filijs innocentibus; Sed neque subsistit opinio *Abulensis*, ob Mysterium numeri quatuordecim prætermisissos illos tres. Cur enim potius illi quam alij delecti, vt silentio mulctarentur? cur si Deus hoc mysterium amauit, non prouidit vt reipsa essent 14. generationes illæ? Demum quod pluris est cur Euangelista ob mysterium inutile, veritatem tacuit, & tanto fidei periculo exposuit Euangelium accusationibus Iudæorum? apage igitur hæc mysteria. Maldonatus nititur *Eliaz* verbis 3. Reg. c. 21. nu. 21. *Ecce ego inducam super te malum, et demetam posteriora tua, et interficiam de Achab mingentem ad parientem &c.* Quibus videtur delenda posteritas Achabi vsque ad quartam generationem in *Amasia* terminatam, delenda inquam de catalogo genealogiæ Messæ. Sed præter multa, quæ Possinus objicit, cur permisit Deus eos in libris Regum, & Paralipomenum recenseri. Causam igitur huius silentij refert in Sacerdotum arcana Tabularia, in quibus bis mille annorum genealogias conseruatas fuisse testatur *Iosephus* lib. 1. contra Apionem, & de quibus sermo est 1. Esdræ c. 21. nu. 62. vbi eieci sunt de Sacerdotio, quorum genealogia non est inuenta, & cuiusmodi catalogos apud Iudæos

vidisse se testatur *Abulensis* q. 30. in 1. Paralip. Iam in Tabulis, quæ ad Historiam non spectabant (in his enim nihil immutatum) sed ad moralem instructionem quorundam nomina Sacerdotali iudicio ad ignominiam deleta erant, talis enim poena infinuatur in Scripturis 1. Exodi 32. nu. 32. & 4. Reg. c. 21. nu. 13. & Ps. 68. nu. 29. & alibi, sicut ex Sacris diptychis debebantur quorundam Clericorum, etiam Episcoporum nomina ob delicta, vt tradit *Baronius* ad annos 57. 307. 518. 519. 680. Quare autem tres illi reges sacerdotali censura deleti sint è Tabulis Sacropoliticas causam affert Possinus, quod *Ioias* *Athalia* nequissimam, & crudelissimam interfetricem suorum filiorum, vt tyrannidem suam stabiliret indignam nomenclatura regum ipsam, & eius filium *Ochoziam* iudicavit; cuius exemplum secutus *Pedaias*, craserit ex eodem Catalogo *Ioasum* *Athaliæ* filium, & interfetricem *Zachariæ* Pontificis *Ioias* successoris. *Amasias* quoq; filius *Ioasi* meruit, vt deleteretur è factis, quia comminatus est mortem Prophetæ missi diuinitus ad ipsum, vt narratur 2. Paralip. c. 25. num. 16. Si sic est, Matthæus Hebraicè scribens potuit conformare se illis Tabulis, & dicere: *Ioram autem genuit Oziam*, idest medianibus *Ochozia, Ioas, & Amasia*; Mihi verò suborta est suspicio *Ioramum* genuisse duos filios nempe hinc *Ochoziam*, inde *Oziam*, qui *Ozias* diu vixerit, & genuerit *Ioathamum*, *Azariam* verò nepotem *Ochoziæ* caruisse liberis, vel illis mortuis adoptasse in filium, ac successorem regni Iudæ *Ioathamum*; & tunc *Azariam* assumplisse nomen *Oziæ*, vt perinde haberetur, ac pater eius, effectq; instar alterius *Oziæ*. Etli enim Scriptura generationem illam non exprimit, huic tamè expositioni non repugnat: & si sic ellet, Matthæus naturali generationi inhærens rectè dixisset, *Ioram autem genuit Ozias, Ozias autem genuit Ioatham*. Quædam tamen alia afferemus lib. 8. c. 18. nu. 15.

4 Esto nunc exoptatum diu Chronicon breue annorum ante Epocham Christi, quibus Reges Iudæ, & Israel inceperunt regnare, cum annis, sed integris, & Chronologicis, vt aiunt, quibus regnarunt, ac summa annorum à quarto anno *Salomonis* menteq; secundo eius anni, vsq; ad excidium, seu incendium Templi, quod fuit mense quinta septima die mensis anni 19. regis *Babylonis*, vt narratur 4. Regum c. 25. nu. 8. quæ verò incendium illud in diuersis partibus diuerso die cepit dicitur fuisse die 10. mensis 5. *Ieremiæ* 52. nu. 11. Iam verò *Nabuchodonosor* Iunior regnare cepit anno 605. ante Epocham Christi ex dictis lib. 5. cap. 6. ergo annus eius 19. et incensi Templi fuit ante Epocham Christi 587. et fundati annus 1012. et interuallum annorum 425. ac 5. circiter mensium.

CHRONICON REGVM IVDÆ, ET ISRAEL.

Reges Iudæ, & Benjamin.	Regnauit.	Init. ante Christ.	Reges Israel.	Regnauit.	Init. ante Christ.
Dauid.	40	1055	Ieroboam.	21	975
Salomon.	40	1015	Nadab.	1	954
Salomonis Quartus.	37	1012	Baasa.	23	953
Roboam.	17	975	Ela.	1	930
Abiam.	3	958	Zamri.	D. 7	929
Afa.	41	955	Amri.	11	929
Iosaphat.	23	914	Achab.	21	917
Ioram.	6	889	Ochozias.	1	896
Ochozias.	1	884	Ioram.	12	895
Athalia.	6	883	Iehu.	28	883
Ioas.	40	877	Ioachaz.	16	855
Amasias.	29	838	Ioas.	16	839
Azarias, seu Ozias.	52	809	Ieroboam II.	41	824
Ioatham.	16	758	Interregnum annor. 11.	11	783
Achaz.	15	741	Zacharias.	m. 6	772
Ezechias.	29	726	Sellum.	m. 1	772
Manasses.	55	697	Manahem.	10	771
Amon.	2	642	Phaceia.	2	761
Iolias.	31	640	Phacec.	20	759
Ioachaz.	m. 3	609	Osæ legitimè.	89	729
Ioakim.	11	608	Regni finis.		721
Ioachim, seu Iechonias.	m. 3	598			
Sedecias.	11	598			
Excidiu Regni, & Templi.		587			
Summa annorum	488		Durauit omnino	244 &c.	

CAPVT X.

De Temporibus SS. Prophetarum cum Epocha Christi Connectendis.

CONCLUSIO X.

Septemdecim Prophetarum tempora ordinanda sunt, ut in sequenti Catalogo, Quorum undecim Sacra Scriptura, Reliquorum Hebraea Chronica, vel Interpretes tempora tradidere, licet Ionam, non autem, ut multi putant, Oseam omnium inter dictas XVII. antiquissimum teneamur agnoscere.

Oseas, omnium Prophetarum, quorum peculiaria scripta vaticinia extant, antiquissimus à multis habetur, iuxta illud Osez 1. *Verbum Domini quod factum est ad Oseam filium Beeri, in diebus Ozia, Ioathan Acas, Ezechia Regum Iuda; in diebus Ieroboam filij Ioas regis Israel. Prinsipium loquendi Domino in Oseo.* Quae verba de principio omnium, qui scripserint Prophetarum intellexit S. Hieronymus ibi, & in cap. 1. Esaiæ S. Basilii in c. 1. Esaiæ, Rufinus in c. 1. Osez concedit tamen S. Hieronymus illa verba sic intelligi posse, ut illa prima prophetia fuerit omnium, quas Oseas loquente Domino promulgavit, & huic fauent LXX. textus Hebr. Chaldaeus Paraphr. Vatablus, Theodoretus, Sà. Ribera verò utrumq; sensum literalem esse dicit. Initium huius Prophetiae ad annum 2. Ozia regis Iudae idest ante Christum per nos 808. referunt, Salius, & Tirinus. At nos Ionam primum prophetasse mox docebimus.

2. Ionas propheta ille, de quo scriptum est 4. Reg. c. 14. ubi de Ieroboamo 11. Rege Israel nu. 25. *Ipsè restituit terminos Israel, ab introitu Emath, vsque ad mare solitudinis, iuxta sermonem Domini Dei Israel, quem locutus est per seruum suum Ionam filium Amathi Prophetam.* idem censetur cum Iona illo, de quo Ionæ 1. dicitur: *Et factum est verbum Domini ad Ionam filium Amathi, idemq; affirmant Ioseph l. 9. antiquit. c. 10. S. Hieronymus in prologo ad Ionam; ipsemet Ionas c. 1. nu. 9. de se sic testatur: Hebraeus ego sum.* Sed non videtur esse idem Ionas, de quo Tobias senior filio dixit Tob. 14. nu. 6. *Prope erit interitus Ninive: non enim excidit verbum Domini, ubi in Græco apud LXX. habetur: Et nunc fili mi discede à Ninive, quoniam omnino erunt quae locutus est Propheta Ionas:* Etenim S. Hieronymus in prologo; iunctis quae habet in c. 1. Osez, & Amos, putat iuxta Chronicon Eusebij Ionam prædicasse poenitentiam Niniuitis tempore Sardanapali, quo relapso ad pristinam luxuriam, vastata est Ninive ab Arbace Medo; & translatum est imperium illud ad Medos, Anno ante Epocham Christi 863. ut docuimus l. 5. c. 2. & 4. addentes causam, ob quam à Chronologia Eusebij coacti sumus in hoc recedere, & à Saliario nimis timidè illum secutante; prædicauerit ergo Ionas Niniuitis anno ante Christum circiter 864. deinde iterum anno Ieroboami II. Regis Israel, idest (ex dictis cap. præcedenti) anno 823. ante Christum, & 40. annis post subuersam

Niniuem, quando vergebat in Senium, adeoque fuit antiquior Osea, qui non incepit nisi anno 808. Esto S. Hieronymus Eusebium secutus Ionam Osez Synchronon faciat, quod tamen fieri potuit, quoad posteriores Ionæ annos, si admitatur eum vixisse annos circiter 84. & quando prædicauit Niniuitis, habuisse annos 50. Salius quoq; in cap. 1. Ionæ q. 2. fatetur Ionam antiquissimum fuisse omnium, quorum scripta extant, Prophetarum; Quod autem ait Ribera præludio 2. in Prophetas minores nu. 7. prophetas 12. minores eo ordine prophetare incepisse, quo sunt dispositi, & S. Hieronymus in prologo ad prophetas minores, nempe *Unum librum esse duodecim prophetarum in quibus autem tempus non præfertur in titulo, sub illis eos regibus prophetasse, sub quibus, & ij, qui ante eos habent titulos prophetarum;* intelligendum in sensu affirmatiuo, non autem exclusiuo alterius temporis, quo antea, saltem extra Iudæam prophetauerint; Itaque verum quidem est Ionam prophetasse in diebus Ozia regis Iuda & Ieroboami regis Israel; sed cum hoc stat, prophetasse etiam antea in Niniue, in diebus Ioas regis Iuda. Excidium porò illud, de quo Tobias non fuit sub Sardanapalo, sed aliud & multo post nempe annis plusquam 204. ut dicam c. 10. nu. 2.

3. Ioelis tempus non designat Sacer Codex, sed ex regula Hebræorum nuper tradita iuxta Riberam, & S. Hieronymum prophetauit paulo post Oseam sed sub eodem rege Ozia, vel ut putat S. Augustinus l. 18. de Ciuit. cap. 27. sub Ioatham quoq; Notat autem S. Hieronymus initio Ioelis vaticinium eius de clade futura pertinere ad tribus duas Iuda & Benjamin, sicut vaticinium Osez ad reliquas 10. tribus. Salius initium Ioelis annis 11. post Oseam subiungit, quod mihi est annus 797. ante Christum, nec habeo, quo in hoc repugnem. Extrema tamen vitanda sunt tum Vatabli, qui eum floruisse sub Ioramo, tum Genebrardi, & Christophori à Castro, qui collocant sub Manasse, & negant vidisse Oziam.

4. Amos Propheta de se ipso testatur c. 1. sic. *Verba Amos, qui fuit in pastoribus de Thecne, quæ vidit super Israel in diebus Ozia regis Iuda, & in diebus Ieroboam filij Ioas regis Israel, ante duos annos terræ motus.* Sed terræ motum hunc accidisse anno 25. Ozia regis ex traditione Hebræorum docent S. Hieronymus, & Procopius in c. 7. Esaiæ, confirmantq; Christophorus à Castro in cap. 1. Amos, et lib. 4. de Prophetis cap. 8. Torriellus anno V. ætatis 225. et Salius anno Mundi 3248. et 3250. diluens obiecta Riberae, et Sanctij, qui absque necessitate interregnum inter Oziam, et Amaliam excogitarunt. At ex dictis de Ozia initio, patet annum eius 25. incidisse in annum 785. ante Christum, à quo cum ad finem regni Israelitici in Samaria et Ephraim sint anni 65. ut patet ex annis huius regni capite præcedenti ordinatis; consequens est eodem hoc anno 25. Ozia, et ante Christum 785. Amos prædixisse regni illius excidium post 65. annos, et hoc intelligi ab Esaiæ c. 7. ubi ait loquens ad Achaz n. 8. dixit: *Adhuc sexaginta, & quinque anni, & desinet Ephraim esse populus, idest, Adhuc currunt quidem anni 65. post quos excidium illius regni futurum constat ex oraculo Dei, sed complebuntur tamen haud multo post, neque enim abibunt 65. quin deficiat regnum illud: seu ut LXX. loquuntur: In 65. annis deficiet regnum Ephraim.* Seu, ut Chaldaeus Paraphr. *In fine 65. annorum cessabit regnum domus Israel.* Quare Isaias alludit ad prophetiam Amos, audi enim S. Hieronymum in c. 7. Esaiæ: *Igitur Hebraei hunc locum ita edisserunt, ut Amos, qui sub Ozia cepit propheta-*

Anni ante Christum.

Anni ante Christum.

808

797

864

785

& 823

re, quando & Esaias prophetia sua habuit exordium primus prophetauerit contra Israel dicens. Israel autem captiuus ducetur de terra. Alioquin ab ipso primo anno regni Achaz, idest ante Christum 741. vsq; ad finem regni Israel, quod fuit anno 721. non supererant nisi anni 20. Superest aduertendum, Amos hunc non esse illum, qui fuit pater Isaia, nam Amos de quo agimus, fuit pastor de Thecua, & se vocatum dum custodiret gregem, & vellicantem Sycomoros testatur cap. 7. eiusq; nomen Hebraice ab onere dictum notat S. Hieronymus; at pater Isaia a robore, & fortitudine nominatus est, & hunc fuisse fratrem Amasie regis, ac de sanguine regio tradunt Hebraei in Seder Olam, & Genebrardus in Chronico.

5 ISAIAS fuit de Christi Genealogia transfuersali, deque ipso luculentissime, ac stylo omnes quotquot fuere vates siue sacri, siue prophani, maxime sublimes, & florentis scriptit. De initio suorum oraculorum sic vel ipse, vel qui eius oracula chartis consignauit: *Visio Isaie filij Amos, quam vidit super Iudam, & Ierusalem in diebus Ozia, loathan, Achaz, & Ezechie regum Iuda, & c. 6.* admirabilem illam visionem Dei sedentis super solium suum consignauit anno, quo mortuus est Ozias, idest 758. ante Christum, annus autem 14. Ezechie, quo Isaias illi sanitatem restituendam diuinitus, & vitam vsque ad annos 15. prorogandam praedixit, fuit ante Christum 712. ex dictis lib. 5. c. 6. Occisum porro Isaiam, & sectum in duas partes iussu Manassis non terentis eius obiurgationes, communis est opinio (excepto Abulensi in 4. Regum c. 21. q. 18.) pro qua sunt Martyrologium Romanum pridie nonas Iulij, S. Zeno in Sermone de Martyrio Isaie, S. Hieronymus in c. 57. Isaie, Tertullianus lib. 3. contra Marcionem, Iudorus de vita, & morte Sanctorum, Epiphanius, & Dorotheus in vita Isaie, Comestor in historia Scholastica. Primus annus Manassis fuit 697. ante Christum; si cepit Isaias prophettare sub finem Ozia puta anno 760. & habuit tunc annos circiter 30. natusq; sit anno 790. ergo anno primo Manassis habuerit annos 93. & tanto plures, quanto citius natum posueris; Salius enim putat natu anno 1. Ozia, & cetero ille prophettare anno 30. Ozia, qui mihi est 779. ante Christum.

6 Abdias eodem tempore, quo Isaias, & paulo post Amos, ac Ioel, quibus Synchronos fuit prophettare incepit, vt habet Hieronymus in c. 1. Osee, idcirco ponimus prophettasse anno 778. circiter ante Christum, plures autem fuere Abdias ab hoc diuersi, de quibus consule Salius anno Mundi 3255. nu. 8.

7 Michaas post mortem Ozia incepit: dicitur enim Michea 1. *Verbum Domini quod factum est ad Micheam Morastihen in diebus loathan, Achaz, & Ezechie regum Iuda, quod vidit super Samariam, & Ierusalem.* Christophorus a Castro non improbabilibus coniecturis. docet eum anno 9. aut 10. loathani prophetiam incepisse, & vltimis verbis capitis primi praedixisse captiuitatem, qua multi Iudaeorum abducti sunt in Assyriam a Teglati Phalar rege Assur, vt narratur 4. Regum c. 15. nu. 29. Annus 9. loathani nobis est 746. ante Christum; Non sequimur autem Eusebiu, secundum quem S. Hieronymus captiuitatem hanc anno 2. primae Olympiadis consignat: fuit enim ferè 30. annis post. Caue autem ab errore Sixti Senentis, qui hunc prophetam centum annis ante Oseam collocat, neque enim est ille Michas qui ex 3. Regum c. 22. prophetauit sub Achab, mortuus enim est Achab anno 897. ante Christum.

8 Nabum prophetauit aduersus Niniue post

Anni ante Christum.

circiter

779.

778.

746.

720

10. tribus abductas in Assyriam, antequam Sennacherib moueret contra Ierusalem, vt ex S. Hieronymo in eius prologo, & Christophoro a Castro lib. 4. de Prophetis c. 4. Theodor. & Theophilacto colligitur, nempe circa annum Ezechie 7. quod probabile putat Salius anno Mundi 3315. num. 19. & Henricus Philippi in Manuali Chronol. vbi de minoribus prophetis; Ribera, & Serrarius, quibus subscribimus potiusquam Iosepho lib. 9. c. 11. Nahum sub loathano collocanti, aut Hebraeis qui in c. 20. Chronici illum ad Manassis tempora reijciunt.

9 Habacuc, sub Ezechia cepisse prophettare, & praedixisse a Chaldeis primum Assyrios, & de inde Iudaeos vincendos, multo ante captiuitatem Iuda censemus, cum Epiphanio in ipsius vita, Theophilacto in fine Comment. in hunc prophetam, Castro lib. 4. de Prophetis c. 8. Ribera in praeludio 2. Henrico Philippi in Manuali Chronol. Tornello anno 329. quintae aetatis, & Salius ad annum Mundi 3327. qui tamen cum Chronico Hebraeorum Manassis quoq; tempore prophettasse dicunt. Non fuit ergo idem cum illo Habacuc, qui tulit prandium Danieli, esto S. Hieronymus in prologo Habacuc eos confuderit; Alter enim Habacuc regna te iam Cyro tulit prandium Danieli annis post hunc circiter 172. Hic autem anno circiter 19. Ezechie cepit prophettare, vt scite Salius docet; qui annus nobis est 708. ante Christum.

10 Sophonias in principio Iosia prophettasse creditur nempe circa annum 640. ante Christum: quia non solum Sophoniae 1. dicitur: *Verbum Domini quod factum est ad Sophoniam filium Chusi & c. in diebus Iosia filij Amos regis Iuda, sed disperendam Idololatiam a Iosia praedixit cap. 1. nu. 4. Disperdam de loco hoc reliquias Baal, quod praestitit Iosias, vt narratur 4. Reg. cap. 23. At 2. Paralipom. c. 34 nu. 3. dicitur de eo. Duodecimo anno postquam regnare coeperat mundauit Iudam, & Ierusalem ab excelsis, & lucis simulacrisque, & sculptilibus, destruxeruntque coram eo aras Baal & c.*

11 Ieremias prophettare incepit anno 13. regni Iosia nempe nobis 628. ante Christum: scriptum est enim Ieremiae 1. nu. 2. *Quod factum est Verbum Domini ad eum in diebus Iosia filij Amos Regis Iuda in tertio decimo anno regni eius; & ibidem dicitur prophettasse vsque ad 11. annum Sedeciae, & transmigrationem de Ierusalem in mense quinto. Si quis desiderat annos pro singulis eius prophetijs, consulat Christophorum a Castro, Henricum Philippi in Manuali Chron. post cap. 52. Ieremiae, & Tirinum in Chronico Sacro cap. 30.*

12 Baruch anno 5. Ioakimi, idest 605. iussu Ieremiae prophetias, & minas ex ore Ieremiae exceptas legit populo, & principibus, vt patet ex Ieremiae c. 36. nu. 9. & 10. sed eadem postea legit, & inculcauit anno quinto transmigrationis in Babylonia, vt patet ex c. 1. Baruch.

13 Ezechiel capite 1. scriptum est: *Et factum est in trigesimo anno, in quarto, in quinta mensis, cum essem in medio captiuorum iuxta fluum Chobar, aperti sunt caeli, & vidi visiones Dei, in quinta mensis: ipse est annus quintus transmigrationis regis Ioachim, factum est verbum Domini ad Ezechiel filium Buzi sacerdotem in terra Chaldeorum secus flumen Chobar.* At ex dictis lib. 5. c. 6. transmigrationis illa fuit anno 605. ante Christum, ergo visio haec, & initium prophetiae fuit anno 605. ante Christum. Iosias autem ex dictis ibidem, cepit regnare anno ante Christum 640. Ergo annus trigelimus quem recenset Ezechiel, non fuit 30. ab initio Iosia: sed neque numeratur ab

Anni ante Christum.

708

640

628

605

601

ab anno Nabuchodonosoris, quia regnare cepit anno 605. aut ab initio Nabopolarsari, quod fuit anno 625. quidquid dicat Hieronymus Pudus cum Scaligero lib. 2. & 5. emend. temp. fallaci Chronologiae innixio. Nec tacuisset Ezechiel Epocham, & Regem, vnde annos 30. numerauerit, sicut non tacuerunt alij Prophetæ. Ergo nil aliud significare voluit Ezechiel, quam sibi annum 30. ætatis agenti apertos esse cælos &c. vt censent plurimi, cum S. Gregorio, Origene, Ildoro, Hugone Carenti, Comestore, Lyrano, Dionysio, Mariana, Sanctio, Tornicello, Saliano; quem vide ad annum Mundi 3411. Mirum verò est S. Hieronymum prologo in Ezechielem dixisse *Tricesimo autem ætatis suæ anno, & captiuitatis quinto, exorsus est ad concaptiuos loqui*; Et tamen in Commentario mutasse opinionem, & annos 30. numerare à 18. Ioliz, quo repertum dicit librum Deuteronomij, & huic opinioni adhæsit Theodoretum, & Maldonatum; illud enim initium magis obscurum, & reconditum erat, quam ætas prophetæ hoc ipsa intelligenda, quod non expressit vnde annos 30. computaret. Fuit autem figura Christi, cui agenti annum 30. aperti sunt Cæli supra Iordanem.

14 Daniel primam suam interpretationem somnij, & initium prophetiæ designat cap. 2. dicens: *In anno secundo regni Nabuchodonosori vidit Nabuchodonosor somnium &c.* At annus primus huius Nabuchodonosoris ex dictis lib. 5. c. 7. fuit ante Christum 605. ergo annus secundus fuit 604.

15 Aggeus; incepit anno 2. Darij, scriptum est enim Aggei primo. *In anno secundo Darij regis, in mense sexto, in die vna mensis factum est Verbum Domini in manu Aggei Prophetæ ad Zorobabel filium Salathiel Ducem Iuda, & ad Iesum filium Iosedec sacerdotem magnum.* Darius autem I. seu Hittalpides, ex dictis lib. 5. c. 7. incepit anno 522. ante Christum, ergo eius annus 2. fuit 521. & initium Aggei, & Zachariæ.

16 Zachariæ enim cap. 1. habet: *In mense octauo, in anno secundo Darij regis, factum est verbum Domini ad Zachariam &c.* Quod autem ibidem nu. 12. Angelus Domini dixit: *Domine exercituum usquequo tu non misereberis Ierusalem, & urbium Iuda, quibus iratus es? iste iam septuagesimus annus est,* intelligendum de anno 70. computato ab anno 9. Sedeciz, de quo 4. Regum c. 24. nu. 20. scriptum est. *Recessitq; Sedecias à rege Babylonis, & mox c. 25. Factum est autem anno nona regni eius, mense decimo, decima die mensis venit Nabuchodonosor rex Babylonis, ipse, & omnis exercitus eius in Ierusalem, & circumdederunt eam &c.* Annus enim 9. Sedeciz ex dictis præcedenti capite fuit ante Christum 590. à quo inclusiue ad annum 2. Darij, idest 521. ante Christum sunt anni 70. & hinc obiter vides insignem huius Chronologiæ comprobationem. Annus enim incendi Templi, vnde aliqui hos annos 70. computant fuit 19. Nabuchodonosoris, vt expressè dicitur 4. Regum c. 25. nu. 8. atq; adeo ante Christum 587. ex dictis l. 5. c. 6. Et à ruidatione Templi ad incendium fuere anni 425.

17 Malachias eodem tempore, aut paululo post Zachariam cepit prophetare ex communi consensu, et Regula S. Hieronymi num. 2. sub finem tradita, prouide initium posuimus anno 520. inito.

CAPVT XI.

De Annis Captiuitatum Iudaicarum, initio & fine Captiuitatis Babylonice, eaque occasione de Annis Tobiz, Iudith, & Esther, cum Epocha Christi connectendis.

CONCLUSIO XI.

Prima Hebraorum captiuitas sub Teglathphalasar rege Assyriorum facta est paulo post Annum 750. ante Christum, Secunda sub Salmanasar anno 721. qua Niuuem translatus est Tobias; Tertia anno 605. qua Daniel, & alij Babylonem deportati sunt, & ab hac computandi sunt anni 70. à Ieremia pronuntiati, usque ad initium Monarchiæ Cyri Babylone positi. Quarta anno 598. qua Iechonias cum alijs, eodem deportatus est. Quinta anno 587. qua reliqui deportati ferè omnes, Templumq; & Ierosolyma incensa. Iudith autem obruncauit Holofernem anno circiter 690. Et Esther ab Artaxerse Longimano ducta est anno 459.

Prima inter celebres captiuitates Hebræorum, fuit illa, qua Teglath Phalasar rex Assur transtulit captiuos Hebræos de Galaad, Galilæa, &c. vniuersaq; terra Nephthali, in Assyriam in diebus Phacez regis Israel, vt narratur 4. Regum c. 15. nu. 29. additis addendis ex 1. Paralip. c. 5. n. 6. S. Hieronymus Eusebij Chronicon secutus refert id ad annum 2. Olympiadis primæ & Salianus hunc annum ponit 1. Teglathphalasar & 3. Phacez: sed nos lib. 5. c. 6. coacti sumus recedere ab Eusebio & annum primum Teglathphalasar ponere anno ante Christum 750. libro autem hoc 6. primum Phacez anno 759. ideoque hæc captiuitas non potuit esse ante annum 10. Phacez.

2 Secunda fuit illa, qua Salmanasar rex Assyriorum anno 6. Ezechiz expugnata Samaria, transtulit Israelitas in Assyrios; fuit autem ille annus ex dictis cap. 8. ante Christum 721. & Osez regis Israel nonus, vt narratur 4. Reg. c. 18. n. 10. nempe computatus à legitima electione, seu confirmatione Israelitarum; alioquin enim erat 17. ab occiso Phacez, & vlturato tyrannicè regno. Inter hos captiuos fuit Tobias ex tribu & ciuitate Nephthali, vt narratur Tobiz cap. 1. Vixit autem Tobias senior in ea captiuitate annis pluribus quam 46. nam in ea visum amisit, & postea recuperavit, & tamen Tobiz 14. dicitur: *Et postquam illuminatus est Tobias, vixit annis quadraginta duobus, & vidit filios nepotum suorum completis itaq; annis centum duobus sepultus est honorificè in Niniue.* Quinquaginta namque & sex annorum lumen amisit, sexagenarius verò recepit; Ergo mortuus non est ante annum 676. Christi, & certè tot annis post, quot anni à captiuitate ad amissionem oculorum intercesserunt Salianus Anno Mundi 3276. Tobiam Seniore putat natum esse, & cum esset annorum 39. abductum in Captiuitatem à Salmanasaro, quod & Serrarius censet, qui annus fuit nobis 721. ante Christum, hinc idest à 39. ætatis ad 56. ætatis, quo lumen amisit sunt anni 16. solidi, ergo lumen amisit anno 704. ante Christum, superant ad annos 102. implendos anni 46. ergo mortuus (hæc quidem ratione) anno 659. ante Christum; post quod fuit alterum excidium Niniue à Tobia prædictum, & illo, quod sub Sardanapalo 863. ante Christum accidit, posterius per annos plus 204. Quando autem, & à quo iterum subuersa sit Niniue non constat, & magnum dissidiū est inter Chronologos, de quo vide Salianum anno Mundi 3377. à nu. 4. & Perauium l. 10. c. 4. Græci autem codices in annis Tobiz, valde discrepant à Vulgata Latina.

3 Tertia Captiuitas omnium celeberrima fuit, illa, qua Nabu-

604

521

521

520.

Nabuchodonosor junior anno 4. Ioakimi regis Iudæ transfuit, & sui regni primo transferri iussit Hebræos Babylonem, ut habetur Ieremias c. 25. & Danielis c. 1. ex quibus colligitur, anno 3. exeunte Ioakimi missum fuisse à patre Nabuchodonosor juniorem aduersus rebelles, sed mortuo patre, ut narrauitur l. 5. c. 6. n. 3. ipsum regnare cepisse, & sic eius primum annum incidisse in annum 4. Ioakimi quo capta Hierosolyma est, & captiuitatis Babylonice initium fuit; fuisse autem annum illum 605. ante Epocham Christi, constat ex dictis eodem capite 6. sed dubitatur an hinc computandi sint celeberrimi illi anni 70. de quibus Ieremias capite eodem 25. nu. 9. sic vaticinatus est: *Ecce ego mittam & absumam vnuerfas cognationes Aquilonis, ait Dominus, & Nabuchodonosor regem Babylonis seruum meum, & adducam eos super terram istam, & super habitatores eius, & super omnes nationes, quæ in circuitu eius sunt, & interficiam eos, & ponam eos in stuporem, & in sibiolum, & in solitudines sempiternas, & paulo post; Et seruiens omnes gentes istæ regi Babylonis septuaginta annis. Cumq; impleti fuerint septuaginta anni visitabo super regem Babylonis; Hoc autem vaticinium factum est in anno quarto Ioakim filij Iosias regis Iudæ, ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis, ut dictum fuerat initio capitis. Deinde Ieremias c. 29. nu. 10. post deportationem alteram annis octo posteriorem tempore Ioachin seu Iechoniæ, scripsit ad captiuos Babylonem. *Quia hæc dicit Dominus, cum ceperint impleri in Babylone septuaginta anni, visitabo eos, & suscitabo super vos verbum meum bonum, ut reduecam vos ad locum istum.* De iisdem autem annis à Ieremia memoratis vult intelligi Daniel c. 9. ubi ait: *In anno primo Darij filij Astueri de semine Medorum, qui imperauit super regnum Chaldaeorum. Anno vno regni eius, Ego Daniel intellexi in libris numerum annorum, de quo factus est sermo Domini ad Ieremiam prophetam, ut complerentur desolationis Ierusalem septuaginta anni.* Sed & Zachariæ 1. nu. 12. dicitur: *& respondit Angelus Domini, & dixit: Dominus exercituum usquequò Tu non misereberis Ierusalem & urbem Iudæ, quibus iratus es? ille iam septuagesimus annus est.* Denique 2. Paralipom. c. 36. à nu. 20. ratio redditur huius septuagenarij, nimirum, ut tot annis terra vel tota, vel ex parte à suis cultoribus quiesceret, et Sabbatum, idest quietem haberet, quot vicibus Hebræi contempserant obseruantiam anni Sabbatici, nec permisissent terram quiescere: *Si quis euaserat gladium, ductus in Babylonem seruiuit regi, donec imperaret rex Persarum & compleretur sermo Domini ex ore Ieremias, & colobret terra Sabbata sua. Cumque omnibus diebus desolationis egit Sabbatum usque, dum complerentur septuaginta anni.* Hactenus Sacra Scriptura; ex qua item constat initium captiuitatis. Prima fuisse anno 1. Nabuchodonosor et 4. Ioakim, quo capta Hierosolyma multi, et inter hos Daniel, deportati sunt, ex c. 1. Daniel, et 25. Ieremias. Qui annus ex dictis l. 5. c. 6. et 6. c. 8. fuit ante Christum 605. Secunda deportatio, et incrementum captiuitatis fuit anno ante Christum 598. utpote anno, quo Ioachin, seu Iechonias cepit regnare, ut constat ex 4. Reg. c. 24. nu. 10. et 2. Paralip. cap. 36. n. 10. Tertia et consummata captiuitas, coniuncta cum nec Sedeciz, interruptione regni Iudæ, Ierosolymæ ac Templi incendio, et excidio, fuit anno ante Christum 587. utpote anno 11. Sedeciz et 19. Nabuchodonosor, de quo 4. Reg. c. 25. à num. 3. ad 9. et 2. Paralip. c. 36. nu. 11. ac Ieremias 52. à nu. 5. Hinc inter opiniones multas tres præcipue sunt exortæ de initio annorum 70. Quas diligenter referunt, et expendunt Petauius l. 12. de Doctrina temporum c. 22. 23. et 24. Salianus anno Mundi 3429. Tirinus tomo 1. in Chronico sacro, c. 35. Henricus Philippi in Synopsi Chronologica c. 6. Spondanus anno Mundi 3429. et 3447.*

4. Prima opinio annos 70. Ieremias numerat à primo anno Nabuchodonosor et 4. Ioakimi vsque ad annum, quo Cyrus Babylone capta Monarchiam illam regno Persarum Medorumq; adiunxit. Ita communiter Hebræi in Seder Olam, cum plurimis Rabbis; Sulpicius Seuerus, qui l. 2. Sacræ histor. captiuitatem à Danielis deportatione orditur, eamque terminat anno illo, quo Cyrus Babylonicum regnum potius est; Theodoretus in cap. 9. Danielis Isidorus l. 5. Origin. Vatablus, et Montanus in c. 9. Danielis, Lyranus in l. 1. et c. 1. Esdræ, Petrus Comestor in hist. Schol. ad c. 18. Esdræ, Christophorus à Castro in c. 29. Ieremias; Ri-

bera in c. 9. Danielis, et 1. Zachariæ, Sanctius sæpe, Gordonus c. 13. Chronol. Barradius l. 5. concord. Euang. cap. 17. Henricus Philippi in Synopsi Chronolog. c. 6. Petauius l. 12. Doctrina tempor. c. 23. Et hæc nos quoque coacti sumus eligere, quia receptis annis Regum Babylonicorum vsq; ad Cyrum; et à Cyro vsq; ad Alexandrum Magnum, quos antiquiores historici et Babylonicarum rerum peritiores nobis tradidere, multisq; illorum per Eclipses à Ptolemæo relatas firmissimo caractere constitutis, ut iam ostendimus cap. 6. et 7. libri Quinti, constat annum primum Nabuchodonosoris incidisse in annum 605. ante Christi Epocham; annum autem, quo Cyrus potius iam Babylone Darius Medus in Caramaniam amandauit solusq; pacificè, et sine competitoribus Babylonem possedit, fuisse annum 536. ante Epocham Christi, esto Babylone expugnasset anno 537. exeunte. ab anno autem 536. ad 605. sunt anni præcisè 70. currentes. Ex altera verò parte constat ex Sacra Scriptura, anno 1. Nabuchodonosoris partem eorum abducos esse Babylonem in captiuitatem, tempus verò seruitutis illius definitum fuisse annorum 70. et quidem loquendo, non de desolatione tantum (esto, et hæc prædicta fuerit) sed de seruitute, et quidem tunc initia, quando aliz omnes nationes, quæ erant in circuitu Iudææ, subiugatae, ceperunt seruire Nabuchodonosori, quod partim ex Ieremias 25. partim ex historia prophæta relata l. 5. c. 6. patet fuisse ille ipso anno primo Nabuchodonosoris. Certum præterea est, eo tempore solutam fuisse Captiuitatem, quo Babylone visitata est à Deo, ut patet ex Ieremias 25. idq; per Cyrum, ut ex l. 1. Esdræ c. 1. nec potuisse id Cyrum præstare antequam potiretur Babylone, ubi erant Captiui. Quid igitur plura requirimus? Contra verò qui aliunde computant annos hos 70. vel ante Monarchiam Cyri Babylone potiti illos terminant, coguntur peruertere annos prædictorum regum, dissimulatis Eclipsibus, aut Historicis Babylonicarum rerum peritis, ac violento artificio interuallum annorum 70. stabilire. Audiamus tamen, sed breuiter aliorum opiniones; nam de annis 70. à Zacharia memoratis vide quæ diximus c. 9. nu. 16.

5. Secunda opinio annos 70. à Ieremia memoratos computat à secunda deportatione. facta anno 8. Nabuchodonosoris, ita R. Salomon apud Lyranum in principio Esdræ, Caietanus in cap. ult. 2. Paralip. Genebrardus lib. 1. Chron. in fine, Azorius tomo 1. Moral. l. 6. c. 56. Scaliger in Isag. Canon. & in Prolegomenis pag. 29. Vbbo Emmanuel lib. 4. Ret. Chronol. p. 96. quia scilicet tunc Ieremias, ut habetur c. 29. nu. 10. scripsit ad eos, qui iam deportati fuerant initio captiuitatis, promittens eis liberationem, & reditum in patriam, cum ceperint impleri 70. anni. Sed hoc leuissimum est argumentum loquuti enim de annis 70. de quibus etiam locutus fuerat cap. 25. anno 1. Nabuchodonosoris. Numquid enim si Ieremias, aliusue propheta crebro vel etiam singulis annis consolatus esset Hebræos, promittens illis finem captiuitatis post 70. annos, oporteret toties ut à nouo initio computare annos 70. at hoc modo iretur in infinitum. Deinde cur non valeat idem argumentum de anno primo Nabuchodonosor, cum et illo anno Ieremias dixerit seruituros annis 70. et post illos Deum visitaturum Babylonem.

6. Tertia opinio numerat annos 70. Ieremias ab 11. Sedeciz, & Nabuchodonosoris 19. quo omnes Hebræi deportati sunt, incensumq; templum, & Hierosolyma excisa pernitusq; desolata Iudæa, ita Iosephus lib. 11. antiq. c. 11. & lib. 1. contra Apionem; Eusebius lib. 10. de præparat. c. ult. Nicephorus Callistus lib. 1. c. 6. Tornæus lib. 5. ætatis Salianus ad Annum Mundi 3429. Tirinus in Chronico sacro c. 35. qui pro se adducunt Sigoniam, Villalpandum, Adrichomium, Pererium, Serarium, & quosdam alios. Fundamentum præcipuum est, quia Ieremias c. 25. & Daniel cap. 9. annos illos 70. non seruitutis tantum, sed desolationis denominat, & quia prædicitur à Ieremia venturus Nabuchodonosor, qui tamen iam anno 4. Ioakimi aduenerat. Sed negamus eo tempore, quo Ieremias primam vice præmonuit Hebræos de futuro aduentu illius Regis, cum iam peruenisse in Iudæam, initio enim anni 4. Ioakim, Ieremias hoc vaticinium edidit, & paucis post mentibus Nabuchodonosor, Syriæ Satrapa de bellato, peruenit in Iudæam, & cepit Ierosolymam, esto anno 3. Ioakimi nondum absoluto expeditiones has suscepisset. Esti verò Ieremias in-

ter

ter calamitates, quas intra illos annos 70. passuri erant, numeravit etiam desolationem totalem, non inde tamen sequitur, omnes illas ab initio annorum 70. incepisse. Nec insolitum est S. Scripturæ plura indistinctè futura asserere intra certum annorum numerum, quorum quædam vno, quædam alio tempore cæpta tunc fieri. Sic Abraham prædictum est semen ipsius peregrinum futurum in terra aliena; & seruitute subiiciendum 400. annis, & tamen non sunt subiecti Israelitæ seruituti alienigenarum, nisi in Aegypto, post mortem Iosephi. Denominati sunt tamen illi anni 70. à potiori, & maiori calamitate, quæ fuit desolatio Templi, esto illa non acciderit ipso initio annorum 70. et hoc sensu intelligenda sunt verba Danielis relata num. 3. et S. Hieronymi in c. 9. Danielis dicentis: *Prædixerat Ieremias 70. annos desolationis, post quos rursus veniret populus in Iudæam, ut ædificaretur templum.* Clemens autem Alexandrinus 1. Strom. licet dicat: *Nabuchodonosor excæcavit Sedeciam addaxit in Babyloniem, totumque populum commigrare iussit duravit autem hæc captivitas 70. annis;* intelligendus est de captivitate ab initio sui computata, tunc enim cæpta est pars eius ad totum illud spectans, neque enim totus populus anno 11. Sedeciz abductus est, sed reliquum populi ad implendum totum; quibus similia habet Leonorius Byzantinus lib. de Sectis act. 2. esto in specie videantur hi favere 3. opinioni. Imò licet decretum sit, ut totus populus abduceretur, exequitio tamen non fuit absoluta nisi anno 23. Nabuchodonosoris, ut dicitur Ieremiz 52. nu. 30.

7 De Anno imò, & mense excidij Hierosolymitani, & incendijs Templi nulla est controversia, si attentè legatur 4. Regum c. 25. & Ieremiz c. 52, in quo sic scriptum est de Sedecia. *Factum est autem in anno nono regni eius in mense decimo, decima mensis venit Nabuchodonosor Rex Babylonis ipse, & omnis exercitus eius adversus Ierusalem, & obsederunt eam, & ædificaverunt contra eam munitiones in circuitu, & fuit civitas obsessa, usque ad undecimum annum regis Sedecia. Mense autem quarto, nona mensis obtinuit famem civitatem &c.* Et narrata fuga Sedeciz, nec filiorum eius, & ipsius executione subiungit Ieremias: *In mense autem quinto decima mensis, ipse est annus nonus decimus Nabuchodonosor regis Babylonis: venit Nabuzardan princeps militiæ, qui stabat coram rege Babylonis, & Ierusalem, & incendit domum Domini, & domum Regis, & omnes domos Ierusalem etc.* Nec repugnat 4. Reg. c. 25. ubi dicitur venisse Nabuzardan, & succendisse domum Domini mense quinto septima die mensis. Hoc enim de primo die incendijs Ieremias autem de ultimo incendijs excitati, quod non vno die, nec vno loco, sed per partes factum est, & non minus, quam trituo obtinuit. Addit verò Ieremias num. 28. *Iste est populus, quem transtulit Nabuchodonosor in anno septimo Iudeos tria millia, et viginti tres: in anno octavo decimo Nabuchodonosor de Ierusalem animas octingentas triginta duas: in anno vigesimo tertio Nabuchodonosor transtulit Nabuzardan magister militiæ animas Iudeorum septingentas quadraginta quinque: omnes ergo anime quatuor millia sexcentæ: ubi pro turama animarum 4598. positus est rotundus numerus 4600. reliqui etiam occisi sunt, vel fame perierunt, vel alio diffugerunt, & loquitur hic Ieremias de translatis, post reditum Nabuchodonosoris ex Babilone: nam primi captivi anno 1. eius non ab ipso, nec ipso interueniente, ac præsidente huic expeditioni; sed ab ipsius administris abducti fuerint; postquam audita morte patris conuolauerat Babylonem. Cum autem ex dictis lib. 5. c. 6. annus 1. Nabuchodonosoris huius obtentus sit incidisse in 605. ante Epocham Christi patet 19. eiusdem fuisse 587. ante Epocham Christi, atque adeo tunc completum fuisse undecimum Sedeciz. Et cum ex dictis libro hoc 6. c. 8. nu. 4. annus 4. Salomonis, quo Templum fundari cæptum est mense 2io, id est mense 2. fuerit annus 1012. ante Epocham Christi, sequitur ab ipsius fundatione ad excidium, & incendium eius fuisse annos 425. integros, & præterea menses 3. & aliquot dies, ut diximus etiam c. 8.*

8 Cyrum porrò non prius soluisse Captivitatem Iudeorum, quam capta Babylone colligitur ex 2. Paralipom. c. 36. num. 22. ubi sic. *Anno autem primo Cyri Regis Persarum ad explendum verbum Domini, quem locutus fuerat per os Ieremie, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, qui iussit prædicari in uniuerso regno suo, etiam per Scripturam dicens: Hæc dicit Cyrus Rex Persarum: omnia*

*regna terræ dedit mihi Dominus Deus celi, & ipse precepit mihi, ut ædificarem ei domum in Ierusalem, quæ est in Iudæa: Quis ex vobis est in omni populo eius? Sic Dominus Deus suus cum eo, & ascendat. Quæ verba repetuntur statim cap. 1. libri 1. Esdræ. Didicisse autem Cyrum à Daniele se esse eum, quem Deus destinarat ad hoc munus, & ostendisse illi, ac declarasse prophetiam Isaie, tradunt partim Iosephus lib. 11. antiq. cap. 2. partim Theodoretus in cap. 1. & in fine Danielis. Isaie autem vaticinium habetur cap. 43. nu. 28. Qui dico Cyro: pastor meus es, & omnem voluntatem meam complebis, qui dico Ierusalem: ædificaberis, & Templo Fundaberis, & cap. 44. Hæc dicit Dominus Christo meo Cyro &c. At non est verificatum omnia regna terræ data esse Cyro, nisi post quæ Regno Persarum, Medorum, Assyriorum, & Babyloniorum potitus Monarchiam Asiæ adeptus est. Sed expressius id habetur 1. Esdræ c. 5. nu. 13. ubi sic. *Anno autem primo Cyri regis Babylonis Cyrus rex proposuit edictum, ut domus Dei hæc ædificaretur.**

9 Nabuchodonosor verò ille rex Assyriorum qui regnabat in Ninive quique misit Holofernem contra Iudeos, ut narratur in libro Iudith c. 1. et 2. probabiliter fuit successor ille Assarhadonis, quem libro 5. cap. 4. in fine diximus regnasse annos 13. et cap. 6. cæpisse regnare anno ante Christum 698. ac mortuum esse anno 685. nempe anno 12. Manassis regis Iudæ. Itaque Iudith factum ad hos annos intermedios pertinet, id est post 698. et ante 685. ante Christum. Fuisse autem Nabuchodonosorem hunc circa primos annos Manassis, consentiunt Serrarius in Iudith. Petauus l. 12. c. 26. Salianus anno Mundi 3340. nu. 12. et 3344. à nu. 4. et apud eum Salmeron; Tirinus in Chronico sacro c. 33. Turcellinus quæst. Chronol. Gordonus cap. 10. Chron. Belarminus l. 1. de verbo Dei c. 12. ibique Gretserus, Pererius l. 1. in Daniele sed fuisse vnum de successoribus Assarhadonis, non autem Merodachum, cum Petauio, Serrario, ac Tirino; Non habeo tamen quo repugnem Saliano eadem Holofernis consignanti anno 7. Manassis, qui nobis fuit annus 691. ante Epocham Christi, ex constitutis cap. 8. aut Petauio, qui anno 10. Manassis id notat, quique nobis est annus 688. sed non possumus assentiri Tirino, qui ad 15. Manassis hæc refert, nam fuisse annus 684. ante Christum, quando iam mortuus erat Nabuchodonosor ille. Sic eligemus annum Manassis 8. et ante Christum 690. et Iuditham viduam quidem, sed adhuc florenti et pulchro aspectu puta annorum 40. Nata ergo fuerit anno 730. ante Christum, et cum vixerit annos 105. ex cap. vlt. Iudithæ, obierit anno 646. ante Christum. Fundamenta tamen eorum, qui volunt Iudithæ trophæum fuisse post Captiuitatis Babylonicæ solutionem vide apud Salianum soluta. Tantum monemus eundem regem fuisse Assyriorum simul, et Babyloniorum.

10 Estheris tempus ex Mardochæi tempore frustra inquiritur, quod enim dicitur Esth. 2. nu. 5. *Erat vir Iudæus in Susan ciuitate vocabulo Mardocheus filius Iair, filij Semei, filij Cis, de stirpe Lemini, qui translatus fuerat de Ierusalem eo tempore, quo Iechoniam regem Iudæ Nabuchodonosor rex Babylonis transtulerat:* Non de translatione ipsius Mardochæi, sed ipsius Cis, qui fuit proauus Mardochæi intelligitur à plerisque. Quod certum est: ex libro Estheris, & Regem eius maritum fuisse Assuerum, qui regnauit ab India, usque Ethiopiam super centum viginti septem Prouincias, & fuisse in primis regem Persarum, & Medorum, ut habetur cap. 1. & Esther ductam fuisse ad thalamum Regis Assueri, mense decimo, qui vocatur Thebeoth septimo anno regni eius, ut habetur cap. 2. nu. 16. & statim assumptam fuisse in reginam loco Vasthi ibidem nu. 18. et eundem regem Artaxersem cognominatum ex cap. 1. 6. antea verò c. 3. nu. 7. memoratur annus 12. regni Assueri, unde excluditur Cambyses, qui regnauit solum annos 7. et menses 5. et Xerxes II. qui mentes 2. Nulla verò inter diuersas opiniones probabilior est, quam quæ pro marito Estheris agnoscit Artaxersem Longimanum, quem cæpisse regnare solum anno 465. ante Epocham Christi, ostendimus lib. 5. c. 7. ideoque annus eius 7. & initium reginæ Esther fuit annus 459. nam et nomen conuenit, et benevolentia regis in Iudeos, et veri Dei cognitio, et similitudo morum, et commoratio in Perside, et regni diuturnitas. Ita Iosephus lib. 11. antiq. c. 6. Sulpicius Seuerus lib. 2. hist. Nicephorus Constantinus in Chronico, Ludouicus Viues in caput 26. libri 18. de Ciuitate

rate Dei, Suidas verbo *Esther*, Zonaras, Sabellicus Ennea-
de 3. lib. 3. Caietanus in *Esther*, Bellarminus tomo 1. lib. 1.
c. 7. Henricus Philippi in Manuali Chronol. ubi de *Esthere*,
Menochius in c. 1. *Estheris*, Petavius l. 12. de doctrina tem-
porum c. 27. et 28. Salius ad annum Mundi 3590 ubi di-
ligentissimè exhibet aliorum opiniones, et fundamenta ear-
um, sicut et Petavius, et subuertit. Dilatum verò fuit fe-
cundum conuiuium nuptiale in annum 7. regis huius, quia
ante hunc annum debellandi fuere quidam rebelles, per
Artabazum, et Megabyzum eius duces, vt colligitur ex
Diodoro, et Thucydide, et idcirco annum hunc 7. non
numeramus in primo eius initio, quo cœpit viuente patre
regnare.

CAPVT XII.

De initio sine, & quantitate Hebdomadum
Danielis.

CONCLUSIO XII.

*Septuaginta Hebdomades abbreviata de quibus S.
Gabriel Danielis 9. sunt Annorum non Luna-
rium, sed Lunisolarium Hebdomades 69. cum
ferè dimidia, nempe Anni 486. vel 485. & ali-
quot menses; yque computandi sunt ab anno 20.
Artaxerxis Longimani, inito à primo eius exor-
dio regnandi viuente adhuc patre, vsque ad mor-
tem, & Resurrectionem Sancti Sanctorum IESU
CHRISTI, qua consumatae sunt promissio-
nes Diuinae, & figurae de hoc in Testamento vete-
ri, & confirmatum Euangelium, ac Testa-
mentum nouum.*

Controuersiam hanc celeberrimam difficultatis, &
arcanorum ænigmatum plenam, & tamen Sacre
Chronologiæ annisq; veteris cum annis noui
Testamenti connectendis pernecessariam agi-
tarunt post Patres, & antiquiores interpretes in caput 9.
Danielis Salmeron t. 1. proleg. 43. lo. Lucidus l. 7. de emend.
temp. c. vlt. Vilalpandus t. 3. p. 1. lib. 3. c. 3. Pererius l. 10.
& 11. in Daniele, Suarez tomo 1. in 3. partem initio,
Gordonus cap. 15 Chronol. Henricus Philippi in Synopsi
Chronol. c. 12. & in Manuali ad cap. 9. Danielis, Corne-
lius à Lapide in harmonia Chronol. Prophetarum, Petavius
lib. 12. de Doctrina temporum à cap. 29. ad 35. Salius an-
no Mundi 3596. à num. 37. & fusius anno 3609. à num. 2.
ad 10. Spondanus anno Mundi 3516. Tirinus in Chronico
Sacro c. 38. Iacobus Grandamicus quæstione de die supre-
mo, & Natali Christi lib. 1. c. 3. apud quos videri possunt
aliorum opiniones; Nobis expeditius videtur nostram sen-
tentiam prius exponere, & stabilire, & obiter alias refuta-
re, aut deinde potissima earum fundamenta, & obiectiones
subuertere. Præmittenda autem sunt verba Sanctissimi Ar-
changelis Gabrielis ad Danielelem cap. 9. *Septuaginta heb-
domades abbreviatae sunt super populum tuum, & super vr-
bem Sanctam tuam, vt consumetur, præuaticatio, & finem
accipiat peccatum, & deleatur iniquitas, & adducatur ius-
titia sempiterna, & impleatur visio, et propheta, et vnga-
tur Sanctus Sanctorum. Scito ergo, et animaduerte. Ab exi-
tu sermonis, vt iterum edificetur Ierusalem, vsque ad Chri-
stum duces, hebdomades septem, et hebdomades sexaginta
duae erunt: Et rursum edificabitur platea, et muri in angu-
stia temporum, et post hebdomadas sexaginta duas occidetur
Christus, et non erit eius populus, qui cum negaturus est. Et
Ciuitatem, et Sanctuarium dissipabit populus cum duce ven-
turo: et finis eius vastitas, et post finem belli statuta desola-
tio. Confirmabit autem pactum multis hebdomada una, et
in dimidio hebdomadis deficiet hostia, et sacrificium, et erit
in templo abominatio desolationis, et vsque ad consummatio-*

*nem, et finem perseverabit desolatio. Græcè illud Abbre-
uiatae sunt, idem est, ac concisae sunt, sed Hebraicè Nech-
thach præcisum est, pro precise sunt, id est definitæ præcisè,
vt non ultra extendantur; Eusebius lib. 8. de præpar. Euang.
demonstr. 2. legit. Septuaginta hebdomades compendium
accipere.*

	Anni an- te Epoch. Christi.
2 Ex dictis & probatis libro 5. c. 6. & 7. & annis numero præcedenti inuestigatis præmittenda est vera Chronologia annorum ante Christum, qui ad hanc Danielis prophetiam spectare pos- sunt, & est huiusmodi.	
Daniel deportatur in Babylonem anno 1. Nabu- chodonosoris.	605
Darius Medus, qui & Nabonidus electus in lo- cum Balthasaris, cuius anno primo S. Gabriel illi reuelauit de 70. Hebdomadibus.	554
Cyrus Babylone potitus promulgat edictum de Templo reedificando.	536
Templi reedificati fundamenta iacta mense se- ptimo, id est Tisri.	533
Cambyfes, qui et Artaxerxes, et Afsuerus com- muni prænomine, inihbet anno primo regni sui fabricam murorum vrbs, sed Iudæi cos- tant etiam à Templi fabrica.	530
Darius Histaspides anno 2. regni sui concedit fa- cultatem resumendi fabricam Templi; quod completum est, ac dedicatum anno eius sexto.	521
Artaxerxes Longimanus viuente patre declaratur Rex, et regnare incipit.	472
Artaxerxes Longimanus, qui cum patre Xerxe re- gnarat, incipit solus regnare.	475
Artaxerxes Longimanus anno 7. regni sui Esdræ concedit quæcunq; petijt.	459
Artaxerxes idem anno 20. regni sui concedit fa- cultatem reedificandi muros, et portas Ieroso- lymæ paulo ante destructos, et combastas ab hostibus.	453
Darius Nothus regnare incipit post Xersem II. et Sogdianum anno	424
Artaxerxes Mnemon regnare incipit.	405
Artaxerxes Ochus regnare incipit.	362

3 His præmissis assero Hebdomadas Danieli reuelatas
à S. Gabriele ab anno Artaxerxis Longimani 20. ex quo
primum regnare cœpit viuo patre, computandas esse, vsq;
ad CHRISTI mortem, idq; duobus validissimis argumen-
tis. Primum est, quod Hebdomades 70. id est 69. cum di-
midia explicatæ à S. Gabriele, vtique non dierum sunt, sed
(ex communi sententia, & ex euentu) annorum; cuiusmo-
di erant Hebdomades numerandæ ab vno ad alterum annū
Iubilæum; nec annorum Lunarium, quibus nec Hebræi, nec
Babylonij, seu Caldæi, nec Aegyptij utebantur, sed Luni-
solarium quibus assuetus erat Daniel, aut Solarium, qui-
bus Chaldæi, præsertim cum nulla sit necessitas recurren-
di ad annos Lunares meros, quibus nulla natio ante Maho-
metanos vsa est. Iam verò annorum Hebdomades 69 1/2. id est
est anni 486 1/2. nō possunt salua vera Chronologia, & absq;
violencia computari, nisi ab anno ante Epocham Christi
453. additis enim Christi annis 33. completis, & aliquot
mensibus præterea fiunt anni 486. & cuius quod modo
dimidiatus annus 487. Ostendimus autem libro 5. cap. 7.
& per Eclipses confirmauimus, Artaxersem Longimanum
mortuum esse anno ante Epocham Christi 424. & cœpisse
regnare viuo adhuc patre anno ante Epocham Christi 472.
vnde annus 20. regni eius incepit manifestè anno ante
Epocham Christi 453. idque nulla prorsus violencia facta
Historiæ, seu prophanz, seu sacre, & sine vlla veræ Chro-
nologicæ peruertione; quod nulla aliq; opinio, aliunde
computans prædictas hebdomadas præstare potuit, vt ex
dicendis infra patebit.

4 Alterum Argumentum est, quod Hebdomadum di-
ctarum initium ab illo ipso anno computandum est, quod
S. Gabrieli tanquam certum determinatum, & manifestè fu-
turum erat, ex nota temporis ab eo configurata, nec debebat

esse expositum æquiuocationibus, aut ambagibus, nec ex incerta Epocha sumptum; tum quia ita exigebat rei magnitudo; tum quia id significant verba illa S. Archangeli. *Scito ergo, & animaduerte*, quibus attentum esse vult Damiel ad præfixum tempus, quod mox designaturus erat. Tempus autem illud fuit: *Exitus sermonis vt iterum ædificetur Ierusalem*, nempe quando data est expressa facultas, & exequutoria reædificandi Ierusalem. Hæc autem nunquam data fuit, nisi anno 20. Artaxerxis, Annus autem 20. regni primum initii fuit 453. ante Epocham Christi, vt iam diximus. Ad huius argumenti soliditatem recolendæ sunt ex libro Esdræ omnes facultates Hebræis de reædificando Templo, & Ierusalem datæ à Regibus Persiæ, & Babylonis. Primo enim libro, et cap. dicitur in edicto Cyri, *Hæc dicit Cyrus rex Persarum: omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus Cæli, & ipse præcepit mihi, vt ædificarem ei Domum in Ierusalem, quæ est in Iudæa. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit Deus illius cum ipso: Ascendat in Ierusalem, quæ est in Iudæa, & ædificet domum Dei Israel, ipse est Deus, qui est in Ierusalem.* In hoc tamen edicto coniuebatur interpretatiua licentia ædificandi muros vrbs, ad maiorem securitatem Templi, & habitatorum, vt indicat Haias 44. nu. 28. *Qui dico Cyro: Pastor meus, & omnem voluntatem meam complebis. Qui dico Ierusalem, ædificaberis, & Templo Fundaberis:* Idcirco postquam Iosue, & Zerobabel mente septimo, idest Tisri ædificauerunt altare, & fecerunt solemnitatem Tabernaculorum, vt narratur 1. Esdræ c. 3. vsque ad numerum 4. & postquam anno secundo aduentus sui in Ierusalem fundatum est Templum, vt ibidem dicitur num. 8. & 10. ædificare cœperunt muros quoque Ierosolymæ, vnde nata occasio hostibus eorum, præsertim Samaritanis scribendi ad Assuerum Artaxersem successorem Cyri (is erat proprio nomine vocatus Cambyse) et accusandi Iudæos, quod animo rebellionis reædificarent muros, et obtinendi rescriptum de cessando ab ædificatione vrbs, vt narratur lib. 1. Esdræ c. 4. quod sic concluditur: *Tunc intermissum est opus domus Domini in Ierusalem, & non fiebat vsq; ad annum secundum Darij regis.* Timuerunt enim, ne si pergerent in ædificando Templo, darent ansam hostibus calumniandi eos, tanquam mandato Cambyse non obtemperarent, esto ille non esset locutus de Templo expressè. Mortuo Cambyse, cuius commune pronomen erat Artaxerxes, & Assuerus, successit Darius Hiitapides, cuius anno secundo Zerobabel, & Iosue prophetantibus, & iuuantibus Aggæo, & Zacharia, resumpserunt fabricam Templi, vt constat partim ex primis capitibus Aggæi, & Zachariæ, partim ex l. 1. Esdræ c. 5. & 6. vbi habetur rescriptum cum ampla facultate ædificandi Templum, nulla mentione facta vrbs, aut murorum eius, & eodem cap. 6. num. 14. dicitur completam fuisse domum Domini, die 3. mensis Adar, anno sexto Darij Regis. Postea anno 7. Artaxerxis Esdras impetratis quæcunque voluit, venit de Babylone Ierusalem cum ampla facultate, & subsidijs in ordine ad domum Domini, & cultum Dei in illa, sed nec ibi, nec reliquis capitibus libri primi verbum vllum expressum de facultate muros vrbs ædificandi, esto cap. 9. nu. 9. Esdras dicat: *Inclinauit super nos misericordiam coram rege Persarum, vt daret nobis vitam, & sublimaret Domum Dei nostri, & extrueret solitudines eius, & daret nobis sepem in Iudæa, & Ierusalem.* Et licet 3. Esdræ (qui liber non est canonicus) cap. 4. dicatur non semel Darius dedisse facultatem ædificandi Ierusalem, id tamen exequutioni non est mandatum absolute, nisi quando dissipatis per hostes muris, qui cœperant construi viuente Cyro, & portis combustis, vt narratur lib. 2. Esdræ c. 1. & 2. Neemias, *In mense Nisan, anno vigesima Artaxerxis Regis*, obtinuit non solum facultatem eundem in Iudæam ad Ciuitatem ædificandam, sed etiam Epistolas regis super hoc, vt narratur l. 2. cap. 2. à nu. 5. ad 9. in carum enim virtute exorsus est fabricam portarum vrbs, & murorum, ideoque ipsi soli laus illa tribuitur Ecclesiastici 44. *& Nehemias in memoriam multi temporis, qui erexit nobis muros euersos, & stare fecit portas, & seras, qui erexit domos nostras.*

5 *Completus est autem murus vigesima quinta die Elul quinquaginta duobus diebus*, vt habetur lib. 2. Esdræ, cap. 6. nu. 15. & hæc est illa angustia temporis significata à S. Gabriele, quia propter Samaritanos aliosque hostes conantes interturbare murorum structuram, opus fuit, vt fabri cæmen-

tarij accincti gladio essent & media pars opus faceret, media staret accincta cum armis ad propulsandum insectantes, vt narratur c. 4. Nondum tamen erant ædificatæ domus, vt dicitur c. 7. n. 4. postea verò ædificatæ sunt domus, & platea ante templum, nec absoluta hæc nisi post annorum hebdomadas 7. $\frac{1}{2}$. idest annos 52. à quo tempore post hebdomadas 62. occisus est Christus, idest post annos 434. nempe in dimidio ferè hebdomadis septuagesimæ, & instituto nouo Sacrificio Corporis, & Sanguinis Domini, defecerunt hostiæ, & sacrificia veteris legis, & adco defecerunt vt Ciuitas illa, & Sanctuarium discipatum sit, cum vastitate, & desolatione, fuerintque in templo substituta Idola abominanda. Inter hebdomadas verò 70. vltima fuit omnium celeberrima, in qua Christus Euangelij prædicatione & miraculis, ac tandem passionem, & resurrectione sua confirmavit pactum seu testamentum nouum, & promissiones diuinas in testamento veteri, toties iteratas de mittendo Salvatore in salutem omnium gentium, & in cuius dimidio, consummatum est opus salutis nostræ. Proinde fuerunt Hebdomades 70. sed abbreviatæ, idest vt postea S. Gabriel explicauit septem, & sexaginta duæ, & dimidium hebdomadis. Nec mirum Archangelum per hebdomadas annorum potius, quam per annos distinctos tempus designasse, siquidem lugenti Danieli super desolatione annorum 70. & oranti, vt quam primum cessaret illa desolatio, & reædificaretur Sanctuarium, ac Ciuitas Sancta, Deus per Archangelum suum promisit non solum futurum tempus, quo ædificaretur ciuitas illa, sed ab eo tempore totidem, & non plures, immo ne integras quidem sed abbreviatas hebdomadas annorum vsque ad Messie mortem interlapsuras, quot annis definita erat captiuitas Babilonica, & à Ieremia prædicta. Alioquin cum ab anno primo Darij Medi, quo facta est hæc reuelatio Danieli, idest ab anno ante Christi Epocham 554. vsque ad annum Christi 34. currentem, fuerint anni ferè 588. idest Hebdomades 84. facile erat has ab exordio precum Danielis inire: sed propter analogiam cum annis 70. & propter mysteria septenarij numeri, maluit ab eo tempore tempus mortis Christi computare, quo Nehemia deprecante exiuit à rege Persarum sermo epistolis patentibus confirmatus de iterum ædificanda Ierusalem, quia diuina prouidentia ita tempora disposuerat, vt ab eo anno ad mortem Saluatoris nostri essent hebdomades annorum ferè 70.

6 Porro ab anno 20. Artaxerxis Longimani computandasse 70. Hebdomadas Danielis censuerunt Iulius Africanus 5. Annalium apud S. Hieronymum in c. 9. Danielis, & Eusebium l. 8. de præpar. demonstr. 2. Beda de ratione temporum c. 7. & lib. de 6. ætatibus Mundi, vbi de Artaxerxe, & l. 3. allegoricæ expositionis in Esdras c. 16. Theodoretus oratione 9. in Daniele; Rupertus c. 15. in Daniel, Zonaras 1. Annalium, Petrus Comestor in historia Scholastica Danielis c. 10. S. Antoninus parte 1. Chron. tomo 3. c. 8. Petrus Galatinus l. 4. de Arcanis c. 16. Io. Lucidus l. 7. de emend. temp. c. vlt. Carthusianus in c. 9. Danielis, Tornicellus in 6. ætate anno 70. ex nostra verò Societate, Salmxon tomo 1. prolegom. 43. Pererius lib. 10. & 11. in Daniele, Villalpandus p. 3. p. 1. l. 3. c. 3. qui fatetur esse communem, Suarez tomo 1. in 3. p. disp. 1. sect. 2. Gordonus in Chron. Sub annum 20. Artaxerxis, Salius ad Annum Mundi 3609. Petauus l. 12. de doctrina temp. c. 32. ac ferè Tirinus in Chronico Sacro cap. 38. quatenus Neemiam impetrasse facultatem reædificandæ Ierusalem anno 20. Artaxerxis agnoscit, sed putat hebdomadas numerandas ab anno 23. quo dedicati sunt muri. Differunt tamen aliqui ex his, quod annos merè lunares vsurpant vt Africanus, Beda Theodoretus, Rupertus Tornicellus, Pererius, Gordonus & Salius; Præterea aliqui annum 20. Artaxerxis, non à primo regni initio, sed ab obitu patris computant, vt Salius, & non pauci alij; sed ab initio primo cum Petauio, & Tirino computandos iam ostendimus num. 3.

7 Opiniones aliorum pluribus refellere non est necesse, vtpote fundatas in fallaci Chronologia, aut minus congrua interpretatione oraculi S. Gabrielis: quid enim minus congruum, quam exitum sermonis de reædificanda Ierosolyma fuisse vaticinium Ieremie de reditu ex captiuitate post annos 70? vt voluit cum aliquot Hebræis Lyranus, Vatablus, & Burgensis; aut pro dicto exitu intelligi oportere ipsum annum

annum primum Darij Medi, quo hæc loquebatur S. Gabriel, vt Tertullianus? Tertio sed nec idoneus est annus primus Monarchiæ Cyri quidquid senserint Clemens Alexandrinus 1. Strom. & Io. Mariana, nec recusat Eusebius; nam nec emanauit tunc expressa concessio reedificandi vr-
bem, & ab eo anno ad Christi mortem, reuera fuere anni 570. idest hebdomades 81. 2/3. Quarto neque item idoneus est annus 2. Darij Histaspidis, cui subscribunt Eusebius l. 8. de præpar. demonstr. 2. Cyrillus Hierosolym. Catech. 12. Driedo l. 3. de dogm. c. 5. p. 4. Iansenius in concord. c. 122. quia Darius non expressit aliam facultatem, quam quæ à Iudæis petebatur, nempe de ædificando templo, & illam ipsam, quam Cyrus concesserat, prout extabat in archiuio regio; Votum enim illud ædificandi Ierusalem, quod 3. Etdræ c. 4. n. 45. inculcatur regi, explicatur mox de templo dicendo: *Et tu vomisti adificare templum.* Implicite autem concessio de muris vr-
bis, non habuit effectum tunc, & tamen S. Gabriel loquitur de illo exitu qui reuera exequutionem habuit, dum addit: *Et rursum adificabatur platea & muri.* Præterquam quod ab anno 2. Darij Histaspidis ad mortem Christi, fuere anni 555. idest hebdomadas 79. 2/3. Quinto nec annus 7. Artaxerxis Longimani est ad rem, quia Esdras ab eo non petijt facultatem ædificandi, quidquid ex mera coniectura censeant Cedrenus in Compendio, vbi de Artaxerxe, Cornelius à Lapide in cap. 9. Danielis, & ibidem Sanctius, & Henricus Philippi in Synopsi Chronol. cap. 12. ex ijs enim, quæ re ipsa præstitit Esdras satis constat, cum non petijisse aliud quam facultatem conquirendi libros legis diuinæ per Moy-
sen datæ, & secundum illam reformandi ritus, & mores Hebræorum, ac ordinandi eorum politiam spirituales, seu Ecclesiasticam, & ad id eos cum auctoritate conuocandi, sed nullum verbum, nullum factum ab eo legimus circa Vr-
bis fabricam. Deinde si annus Artaxerxis 7. computatur à primo initio, sunt ab eo ad Christi passionem anni 499. Si verò computatur ab obitu patris, sunt 492. Sexto multo minus probabilis est opinio Sulpicij Senerilib. 2. Sacræ Historiæ, vbi de Dario Ocho successore Longimani, vbi de hoc Dario; & Scaligeri lib. 6. de emend. tempor. qui à Dario Notho (idem enim fuit) Hebdomadas Danielis computantium. Nam nec vlla expressa facultas ab eo emanasse scitur de reedificanda Ierusalem, & ab eius initio ad Passionem Christi non fuere nisi Anni 458. idest hebdomades 65. 2/3. Reliquas opiniones absurdas non vacat, nec expedit in censum conferre.

8 Quæres quales fuerint anni illi quadraginta sex, quibus fabricatum esse Templum obiecere Iudæi CHRISTO Ioannis 2. num. 20? Respondeo cum Cornelio à Lapide in hunc locum non fuisse continuatos, sed interpolatos, conflatos ex annis circiter duobus sub Cyro, & quinq; sub Dario Histaspide, cum 6. eius anno dicatur completa fuisse domus Domini ex 1. Esdræ c. 6. postea verò ex alijs annis præsertim sub Machabæis, et sub Herode, quibus additæ sunt aliæ substructiones et ornamenta Templo.

CAPVT XIII

De Annis Pontificum Hebræorum.

CONCLUSIO XIII

Ab Aarone ad annum 4. Phansij, sub quo capta est per Titum Hierosolyma, fuere Pontifices Hebræorum 86. per Annos MDCLX.

Præter Interpretes ad librum 1. Paralipom. cap. 6. tractant de serie, & interuallis horum Pontificum aut suppeditant eorum nomina, & ordinem Iosephus Hebræus passim in libris Antiquitatum Nipcephorus lib. 2. Histor. Eccl. cap. 4. Franciscus Sansouinus sub initium lib. 2. Chronologiæ, Onuphrius Panuinus in catalogo Pontif. Heb. Vbbo Emmius l. 5. rerum Chronol. pag. 132. & 133. Salianus in præfatione tom. 4. & in Annalibus passim, Langius l. 1. de annis Christi c. 18. Barra-

dus tomo 1. in Euangel. l. 5. à c. 24. Sed omnium accuratissimè Dionysius Petauius l. 10. de Doctrina temporum à cap. 47. vsq; ad 57. & in Paralipomenis successione 13. à pag. 868. ac Iacobus Tirinus tomo 1. in Chronico Sacro c. 142. quibus adde Redanum in Machabæos pag. 110. nos ex annis Iudicum Regum, aliorumue, sub quib; Pontifices aliqui vixerunt iuxta nostram Chronologiam ipsorum tempora quantum in re alicubi obscura licebit, indicabimus incerta & inscrutabilia in incerto relinquentes.

Catalogus Pontificum Hebræorum.

	Anni ante Epoch. Christi.
1 Aaron initiatus anno 2. exitus de Ægypto Exodi 29. Leuit. 9. gessit pontificatum annis 38. & mensibus 4.	1591
2 Eleazar Aarons filius ei successit Numeror. 20. & 33. & Deut. 10.	1553
3 Phinees Eleazari fil. Paralipom. c. 6. & 1. Esdræ c. 7. nu. 5.	
4 Abisue Phineæ fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 4. & 1. Esdræ c. 7. nu. 5.	
5 Bocci Abisue fil. Paralipom. c. 6. num. 5. & 1. Esdræ c. 7. nu. 5.	
6 Ozi Bocci fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 6. & 1. Esdræ cap. 7. nu. 5.	
7 Zararias Ozi fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 6. & 1. Esdræ c. 7. nu. 4.	
8 Meraioth Zarariæ fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 7. & 1. Esdræ c. 7. nu. 4.	
9 Amarias Meraiothi fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 7. & 1. Esdræ c. 7. nu. 3.	
Quidam Hebræi cum Iosepho l. 5. & 8. antiq. post Ozi dicunt translatum Sacerdotium ab Eleazari posteris, ad Heli posterum Ithamaris secundogeniti Aarons, sed l. 20. c. 9. admitit ab Aarone ad Templum conditum sub Sadoco tredecim fuisse Pontifices, et alioquin Sadoc quando se ad Dauidem in Hebron contulit, eratq; puer egregie indolis, vt dicitur 1. Paralipom. c. 12. nu. 28. fuisse octogenario maior. Porro tempora distincta durationis in Pontificatu post Aarone nescimus, sed solum ab Aarons obitu, vsque ad initium Heli Sacerdotis simul, et Iudicis fuisse annos 416.	
10 Heli Pontifex simul et Iudex tenuit Pontificatum annis 40. ex 1. Reg. c. 4. nu. 18.	1136
11 Achitob nepos Heli, filius Phineez, et frater Ichabodi 1. Reg. c. 14. nu. 3.	
12 Achias fil. Achitobi, qui et Achimelech à Saule occisus 1. Reg. c. 14. et 21.	
13 Abiathar Achiaz filius, quem Salomon exauthorauit, translato sacerdotio ad Sadochum Eleazari posterum 1. Regum c. 22. et 3. Regum c. 3. sed et ipse Achimelech alio nomine Abiathar dictus est ex 1. Paralip. c. 18. nu. 16. et sub eo Dauid edit panes propositionis, et ita conciliatur dictum Marci 11. num. 26. cum 1. Regum c. 21. A morte porro Heli, vsq; ad initium Sadochi, Petauius, et Tirinus numerant annos 80. distribuendos in tres eius successores.	
14 Sadoc de stirpe Eleazari à Salomone substitutus Abiatharo, in qua familia mansit Pontificatus, vsq; ad CHRISTVM.	1015
15 Achimaas Sadoci fil. sub Rege Roboamo et Iosepho, et Seder Olam.	975
16 Azarias Achimaazi filius 1. Paralip. c. 6. nu. 9. sub Rege Abiamo.	958
17 Ioannam Azariæ fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 10. Iosepho est Ioram sub rege Iosaphato.	914
18 Isus filius Ionami, seu Ioanni ex Iosepho, hic in Seder Olam nominatur Ioarib, et dicitur vixisse sub Ioram rege.	889
19 Axioramus Ili filius ex Iosepho l. 10. c. 21. vixit sub rege Ochozia.	885
20 Phideas, seu Phidaias filius Axiorami ex Iosepho, vixit sub Athalia.	884
21 Ioiadas Phidez fil. de quo 4. Reg. 12. et 2.	882

	Anni ante Epoch. Christi.	Anni ante Eppch. Christi.
Paralip. 23. Iosepho nominatur <i>Sudeas</i> , vixit sub Athalia, & Ioas vsq; ad annum 130. ex 2. Paral. c. 24.		324
22 <i>Zacharias</i> filius <i>Ioiadae</i> , de quo 2. Paralip. 24. Iosepho alio nomine <i>Iulus</i> , sub Ioas rege Iudae.	850	300
23 <i>Ioannam II.</i> <i>Zachariae</i> fil. Iosepho dicitur <i>Iatham</i> , at in Seder Olam <i>Zedachias</i> , seu <i>Sedecias</i> vixit sub Amasia rege Iudae.	838	287
24 <i>Azarias II.</i> filius Ioannani, de quo antonomasticè dicitur 1. Paralipom. c. 6. nu. 10. <i>Ipsè est, qui Sacerdotio functus est in domo, quam edificauit Salomon in Ierusalem</i> , quia vt exponit <i>Lyranus</i> strenuè functus est suo officio, resistens in faciem <i>Oziae</i> regi tentanti adolere incensum in templo, vt narratur 2. Paralip. c. 26. hunc Iosephus nominat <i>Vriam</i> .	810	265
25 <i>Amarias</i> filius <i>Azariae</i> 1. Paralip. c. 6. nu. 10. Iosepho <i>Nerias</i> sub Ioatham rege.	762	242
26 <i>Achitob II.</i> <i>Amariae</i> fil. 1. Paralip. c. 6. nu. 12. sub rege Achaz.	745	233
27 <i>Sadoc II.</i> fil. <i>Achitobi</i> 1. Paral. c. 6. nu. 12. sub Achaz, et Iosepho dicitur <i>Odeas</i> .	736	217
28 <i>Sellum</i> fil. <i>Sadoki</i> 1. Paralip. c. 6. nu. 12. Hic <i>Baruc</i> 1. nu. 7. dicitur <i>Salom</i> , et Iosepho <i>Saldannus</i> sub Ezechia.	729	173
29 <i>Helcias</i> filius <i>Sellumi</i> 1. Paralip. c. 6. nu. 13. sed intrusus eius loco <i>Sobnas</i> , de quo <i>Isaia</i> 22. à nu. 15. ad 22. qui tamen expulsus est sub Ezechia, et in eius locum substitutus <i>Eliacim</i> filius <i>Helciae</i> , vt ibidem dicitur.	710	173
30 <i>Eliacim</i> fil. <i>Helciae</i> , de quo <i>Isaia</i> 22. nu. 20. et <i>Iudith</i> 4. sub <i>Manasse</i> rege.	697	
31 <i>Azarias IV.</i> filius secundogenitus <i>Helciae</i> , mortuo <i>Eliacim</i> sine liberis successit 1. Paralip. c. 6. nu. 13. sub <i>Amon</i> rege, & <i>Iosia</i> regibus.	642	
32 <i>Sararias</i> filius <i>Azariae</i> 1. Paral. c. 6. n. 14. sub <i>Ioachaz</i> , <i>Ioakim</i> , <i>Ieconia</i> , & <i>Sedecia</i> regibus; hic Iosepho est <i>Sareas</i> , qui à <i>Nabuchodonosore</i> interfectus est anno excidij, & incendij <i>Ierosolymae</i> , ac Templi 4. reg. c. vlt. & <i>Ieremiae</i> 52.	618	
33 <i>Iosedec</i> filius <i>Sarariae</i> , de quo 1. Paralip. c. 6. nu. 14. <i>Sararias</i> genuit <i>Iosedec</i> : porro <i>Iosedec</i> egressus est, quando transtulit Dominus Iudam, & Ierusalem per manus <i>Nabuchodonosor</i> .	587	
34 <i>Iosue</i> , seu <i>Iesus</i> filius <i>Iosedech</i> , sub quo, regnante <i>Cyro</i> , soluta est captiuitas & coeptum reaedificari templum: <i>Esdrae</i> 1. c. 3. & l. 2. c. 12. Et <i>Aggei</i> 1. <i>Philo</i> apud <i>Annum</i> ait eum vixisse vsq; ad 20. annum <i>Darij Histaspidae</i> . Licet autem anno 536. esset Pontifex antea tamen fortasse inceperit.	536	
35 <i>Ioacim</i> filius <i>Iosue</i> 2. <i>Esdrae</i> c. 12. n. 10. gessit Pontificatum ab anno 21. <i>Darij Histaspidis</i> vsq; ad 11. <i>Artaxerxis</i> , vt ait <i>Philo</i> apud <i>Annum</i> .	502	
36 <i>Eliasib</i> filius <i>Ioacimi</i> 2. <i>Esdrae</i> c. 12. nu. 10 fuitq; Pontifex ab anno 12. <i>Artaxerxis</i> vsq; ad 33. eiusdem 2. <i>Esdrae</i> c. 3. & cap. vlt.	461	
37 <i>Ioiadas II.</i> filius <i>Eliasibi</i> 2. <i>Esdrae</i> c. 12. n. 11. alijs <i>Iudas</i> , vel <i>Ioachaz</i> , huic <i>Mercator</i> dat annos 44. pontificatus.	441	
38 <i>Ionatham</i> <i>Ioiadae</i> filius, Iosepho <i>Ioannes</i> , cui <i>Mercator</i> dat annos 47.	397	
39 <i>Ieddoz</i> , siue <i>Iaddus</i> 2. <i>Esdrae</i> c. 12. num. 11. praefuit annis 27. Hic est ille, qui obuiam venit <i>Alexandro Magno</i> , illumq; <i>Iudaeis</i> conciliavit, nec ita multo post obiit eodem anno quo <i>Alexander</i> . Eius frater <i>Manasses</i> fuit primus Pontifex templi <i>Samaritanorum</i> in monte <i>Garizim</i> , vide Iosephum l. 11. antiq. cap. 7. & vlt. & l. 13. c. vlt.	350	
40 <i>Onias</i> <i>Ieddoz</i> filius cognomento <i>Priscus</i> , cui <i>Mercator</i> dat annos 23.		324
41 <i>Simon</i> <i>Oniae</i> filius <i>Eusebio</i> cognomento <i>Insus</i> , laudatus in <i>Ecclesiastico</i> cap. 50. cui <i>Philo</i> dat annos 13.		300
42 <i>Eleazarus II.</i> <i>Simonis</i> frater cum <i>Onias II.</i> filius <i>Simonis</i> esset paruulus administravit pontificatum, & misit 72. <i>Interpretes</i> ad <i>Ptolemæum</i> ex <i>Iosephi</i> l. 12. c. 3. fuitq; Pontifex annos 23.		287
43 <i>Manasses</i> patruus <i>Eleazari</i> ex <i>Iosepho</i> lib. 12. c. 3. annis item 23. gessit.		265
44 <i>Onias II.</i> <i>Simonis</i> iusti filius praefuit annis 9. sub <i>Ptolemæo</i> <i>Euergete</i> .		242
45 <i>Simon II.</i> <i>Oniae</i> filius successit, & praefuit annis ferè 46.		233
46 <i>Onias III.</i> <i>Simonis II.</i> filius cognomento <i>Santus</i> de quo 1. <i>Machab.</i> 12. nu. 7. & 8. item 2. <i>Machab.</i> c. 3. vbi de <i>Heliodoro</i> , praefuit pacificè totis annis II. sed exul superuixit annis alijs 4. ex 2. <i>Machab.</i> c. 4. nu. 34.		217
47 <i>Iason</i> <i>Oniae III.</i> frater, antea <i>Iesus</i> , qui gentilis factus pontificatum pecunia emit ab <i>Antiocho</i> <i>Epiphane</i> , extruso fratre <i>Onia</i> , & assumpto nomine <i>Iasonis</i> , ideoq; <i>Pseudopontifex</i> dicendus 2. <i>Machab.</i> 4. nu. 7. & c. 5. nu. 5. durauit annos 3.		173
48 <i>Menelaus</i> <i>Onias</i> pecunia & ipse pontificatum ab <i>Antiocho</i> <i>Epiphane</i> redemit expulso <i>Iasone</i> , sed dilata solutione pecuniae iustus est pontificatum cedere <i>Lysimacho</i> fratri.		173
49 <i>Lysimacho</i> fratre, lapidato, <i>Menelaus</i> nouis largitionibus pontificatum recuperat simulque duo hi praefuerunt annis 6. ex 2. <i>Machabæorum</i> c. 5. esto enim <i>Menelaus</i> peruenerit ad annum 10. donèc suasu <i>Lysiae</i> occisus fuit ab <i>Antiocho</i> <i>Eupatore</i> ex 2. <i>Machab.</i> c. 13. eique successus fuerit <i>Alcimus</i> ex <i>Iosepho</i> l. 12. c. 12. tamen iam inde ab anno 7. <i>Menelai</i> , <i>Mathathias</i> , & deinde <i>Iudas</i> legitimi Pontifices fuere.		168
50 <i>Mathathias</i> Sacerdos ex <i>Affamonæis</i> exeunte anno <i>Græcorum</i> 145. summum Pontificatum, & ciuilem Ducatum inicit ac tenet paucis mensibus 1. <i>Machab.</i> c. 2. <i>Petauius</i> tamen lib. 10. c. 52. contendit eum non fuisse Pontificem.		168
51 <i>Iudas</i> <i>Machabæus</i> <i>Mathathiae</i> filius succedit patri in vtraque praefectura anno <i>Græcorum</i> 146. & gloriosè occumbit in praelio anno <i>Græcorum</i> 152. mense primo ex 1. <i>Machab.</i> c. 4. & 9. <i>Alcimus</i> , pseudopontifex anno 153. <i>Græcorum</i> paralyti percussus, à Deo perit c. 9. n. 56.		167
52 <i>Ionathas</i> frater <i>Iudae</i> eligitur à populo 1. <i>Machab.</i> c. 9. nu. 30. quam electionem confirmavit anno 160. & iterum 167. <i>Græcorum</i> <i>Alexander</i> <i>Veles</i> <i>Antiochi</i> <i>Epiphaneis</i> filius 1. <i>Machab.</i> c. 10. vixitque in pontificatu post confirmationem annos ferè 4. vtpote occisus à <i>Tryphone</i> anno <i>Græcorum</i> 170. ex 1. <i>Machab.</i> c. 13. nu. 23. & 41. & <i>Iosepho</i> l. 13. c. 15.		161
53 <i>Simon</i> à populo substituitur fratri <i>Ionathae</i> 1. <i>Machab.</i> c. 13. n. 8. & 25. et interimitur à <i>Ptolemæo</i> genero suo, anno <i>Græcorum</i> 177. mense 11. ex 1. <i>Machab.</i> c. vlt. à nu. 11. ad 17. cum praefuisset annis 8.		149
54 <i>Ioannes Hyrcanus</i> , <i>Simonis</i> filius 1. <i>Machab.</i> c. vlt. et praefuit annis 31. teste <i>Iosepho</i> l. 20. cap. 8.		135
Pontifices ac Reges simul Hebraeorum.		
56 <i>Aristobulus</i> Io. <i>Hyrcani</i> filius, primus regium diadema sumplit regnavitq; anno 1. ex <i>Iosepho</i> l. 13. c. 19. et l. 20. c. penult.		104

	Anni ante Epoch. Christi.
57 Alexander frater Aristobuli cognom. Ianneus regnavit annis 27. ex Iosepho l. 13. c. 23. sub finem anni coepit.	104
58 Hyrcanus II. Alexandri primogenitus fit Pontifex à matre Alexandra iam vidua, & pro marito regnante, quæ regnavit annos 9. ex Iosepho l. 14. c. 1. & l. 20. c. 8. ipse autem præfuit annis ferè 11.	78
59 Aristobulus Alexandri filius natu minor, mortua matre, fratrem spoliavit pontificatu; eo regnante M. Crassius templum expilavit, ipse autem Aristobulus cum filijs Antigono, & Alexandro cum regnasset annos 3. Romæ captivus missus est à Cn. Pompeio. Addit Iosephus l. 14. antiq. c. 8. Ierosolymam captam à Pompeio mense 4. Tamuz in die solemnis ieiunij Olympiadis 179. anno 1. nempe exeunte, quia id factum Consulib. M. Tullio, & C. Antonio idest ante Epocham Christi 63. notant Eusebius, Cuspinianus, Onuphrius, & Fasti Siculi.	67
60 Hyrcanus iterum Pontificatui præficitur à Pompeio, & Gabinio, quem variante fortuna tenuit annis alijs 22. interim Aristobulus, cum filio Antigono Roma profugus auxilio Parthorum Iudææ regnum & pontificatum recuperat, tenetq; per 3. annos, & menses 6. sed C. Iulius Cæsar, mortuo Pompeio confirmat Hyrcano Pontificatum, Herodes autem Antipatri Idumæi filius, fit tetrarcha Iudææ à Marco Antonio ex Iosepho l. 14. c. 13. & l. 20. c. 8. factum id Caleno, & Vatinio Consulib.	64
61 Antigonus Aristobuli secundogenitus, iterum ope Parthorum occupat Iudææ regnum, & Pontificatum, tenetq; donec petente Herode, à M. Antonio securi percussus est post annos 4. & in eo desijt Assamæorum stirps, ac regnum transijt ad Herodem, Pontificatus autem ad Ananelum ex Iosepho l. 14. c. 28. qui ait Assamæos præfuisse annis 126. sed à Matathia essent 131. nisi fuissent interrupti.	63
62 Ananelus ab Herode Pontifex creatus præfuit annos 3. ex Iosepho l. 15. c. 2. & 3.	63
63 Aristobulus Hyrcani nepos fit pontifex & præfuit annos 3. ex Iosepho supra.	63
64 Ananelus iterum factus pontifex duravit usque ad mortem Antonij, & Cleopatrz idest anno 1. ex Iosepho supra.	63
65 Iesus Phabetis dehinc pontifex per annos 6. ex Iosepho.	63
66 Simon Boethi filius Socer Herodis, usque ad finem ferè Herodis fuit pontifex per annos 25. huius anno penult. VERBUM Diuinum incarnatum est in Vtero VIRGINIS MARIE.	63

Anni Christi.

Sequentes Pontifices desumpti sunt ex Iosepho à lib. 12. 15. et 18. usq. ad lib. 20. cap. 8.	
67 Matthias Iosephi successor Simonis per annum ferè 1.	1
68 Ioazarus Simonis filius anno 1.	2
69 Eleazarus Boethi filius anno 1. factus ab Archelao.	3
70 Iesus filius Siaz anno 1.	4
71 Ioazarus iterum annis 2.	5
72 Ananus Sethi filius annis 10.	6
73 Ismael Fabi à Grato Iudææ præfide anno 1. Tiberij creatus pro 1. anno.	10
74 Eleazarus Anani filius anno 1.	17
75 Simon Camithi fil. anno 1. etc.	18
76 Iosephus Caiphas pontifex pro annis 19.	19
77 Ionathas Anani filius substitutus Caiphæ à Vitellio Syriæ præfide anno ultimo Tiberij pro annis 3.	37

	Anni Christi.
78 Simon Boethi Canthara pro annis 3.	40
79 Matthias Anani filius ab Agrippa factus an. 1.	43
80 Elionæus Cithæi filius anno 1.	44
81 Simon Boethi Canthara iterum, annis ferè 2.	45
82 Iosephus Canzæ anno 5. Claudij, anno 1.	47
83 Ananias Anani senioris filius substitutus ab Agrippa iuniore an. 1.	48
84 Ananias Nebedæi fil. de quo Act. 23. et 24. pro annis 7.	49
85 Ismael Fabi, seu Fabæi, ab Agrippa iuniore creatus annis 2.	56
86 Iosephus Canzæ iterum pro annis 3.	58
87 Ananus Anani fil. anno 1.	61
88 Iesus Damnzæi filius annis 2.	62
89 Iesus Gamalielis fil. annis 2.	64
90 Matthiæ Theophili fil. anno 1.	66
91 Phanasius Rusticus tempore belli electus, cuius Pontificatus anno 4. capta est Ierosolyma à Tito die Sabbathi, et exusta anno scilicet 70. Epochæ Christi, vt ostendimus lib. 4. cap. 8. num. 9.	

Iosephus lib. 20. cap. 8. ab Aaronæ ad Phanasius numerat Pontifices 83. sed sunt 86. quia tres omisit: Ex nostro autem numero marginali ex qua consurgunt 91. demendi sunt, qui iterum creati sunt Pontifices, cuiusmodi sunt Hyrcanus, Anamelus, Ioazarus, Simon Boethi Canthara, & Iosephus Canzæ.

CAPVT XIV.

De Herodis Annis.

CONCLUSIO XIV.

Cum de morte Herodis infanticidæ, extent opiniones diuersa imò ipse Iosephus Historicus sibi ipsi repugnet, nec sufficiat Dionis auctoritas ad eum annum determinandum, perperam ex morte Herodis Annus Natiuitatis CHRISTI à quibusdam definitus est, cum potius ex hoc aliunde notiori, de annis Herodis coniectura sumenda fuerit: & hinc probabilius sit Herodem mortuum esse anno CHRISTI vero, & simul visitato Primo ideoq; annos Herodis ordinandos vt in Tabella ad finem huius capituli exhibenda.

Certum est CHRISTVM natum esse viuente, adhuc Herode Infanticida ex illo Matthæi 2. Cum ergo natus esset Iesus in Bethlem Iudæ in diebus Herodis Regis. Omnes quoq; Chronologi pro certo recipiunt ex Iosepho lib. 17. antiquit. cap. 8. post morbi, ex quo mortuus est Herodes initium, & ante mortem, accidisse Lunæ Eclipsim, & ex c. 11. ipsum mortuum esse aliquot diebus ante Pascha. Ideoq; in illa parte anni Iuliani Olympiadici, atq; Urbis conditæ, quæ est inter Kalendas Ianuarij, & Pascha Hebræorum, iuxta quàm rationem adiecimus hic laterculum annorum ad CHRISTI ortum, & Herodis obitum spectantium, vt opinionibus de hoc referendis, & intelligendis promptius deseruiat; Quas opiniones redigemus ad annos Olympiadicis, vel Urbis, vel Christi, aut ante Epocham Christi.

Anni currentes inter Kal. Ianuarij, & Pascha Hebraeoru.				
Iuliani.	Olympiad.	Anus.	Vrbs Cond. Varronian.	AnteEpo. Christi.
40	193	2	743	6
41		3	744	5
42		4	745	4
43	194	1	746	3
44		2	747	2
45		3	748	1
46	194	4	749	1
47	195	1	750	2
48		2	751	3
49		3	752	4
50		4	753	5
51	196	1	754	6
52		2	755	7
53		3	756	8

I. Pars Conclusionis de Diverſitate Opinionum.

- M**arcus Antonius Capellus C. V. differentiationis de vltima Christi Cœna, Laurentius Suslyga in theſibus, & Io. Dekerius eius magister; Io. Keplerus in Sylua Chronologica; Dionysius Petavius lib. 11. de doctrina temporum c. 1. & lib. 12. c. 6. & 46. Anno 42. Iuliano mortem Herodis statuunt, & confirmant ex Lunæ Eclipsi eo anno 13. Martij facta tribus ferè horis ante ortum Solis; Ideoque Christum natum anno 40. Iuliano Capellus, & Keplerus, sed 41. Suslyga, & Dekerius, immò, & Petavius spectata auctoritate Iosephi, ac Dionis; his enim neglectis sustineri posse natum esse anno Iuliano 45. idcoq; l. 12. c. 6. amplius pronunciat.
- Sethus Caluſius in Isagoge Chronol. anno 44. Iuliano mortuum putat. 44
- Iosephus Scaliger l. 5. emend. tempor. pag. 465. & l. 6. tit. de Natali Christi, & cum eo Iacobus Salius Anno Mundi 4052. num. 31. & anno 4053. nu. 23. mortuum dicunt anno Iuliano 45. & confirmant ex Lunæ Eclipsi nocte inter diem 8. & 9. Ianuarij factam, nec dissentit Codomanus in annalibus. 45
- Augustinus Tornellus in Annalibus Paulus Forſempronienſis in summa parte 2. l. 11. c. 1. & Iacobus Grandamicus in quæst. Euang. de die supremo, & Natali Christi lib. 3. c. 3. mortuum anno 46. Iuliano, quo Christus circumcisus est, Eclipsim verò à Iosepho memoratam accidisse anno 45. Iuliano die 29. Decembris colligit pag. 165. 46
- Georgius Syncellus ad annu Mudi 5505. ad marginè ponit mortem Herodis anno 4. ab Incarnatione, et Aeræ communis 3. qui est 48. Iulianus. 48
- Io. Lucidus in Chron. lib. 2. c. 14. Herodis mortem anno 5. ab Incarnatione, et anno 47. Augusti, ergo Iuliano 49. 49
- Eusebius in Chronico Herodis obitum notat anno 4. exente Olympiadis 185. et Cyrillus Hierosolymitanus catech. 12. numerat annos 37. Herodis ab anno 4. Olympiadis 186. Epiphanius hæresi 51. et 78. et Sulpicius Seuerus l. 2. mortuum Herodem anno 5. Christi, et Christu natum anno 33. Herodis, ergo Iuliano 50. 50
- Io. Georgius Heruartus cap. 149. et 150. Nouæ Chronologiæ, mortuum Herodem statuit anno 7. Epochæ vulgaris Christi, firmatque ex Eclipsi Lunæ die 20. Februarij, et Cardinalis Baronius in apparatu ad annales, tum ex annis ætatis Herodis, tum ex veriori initio annorum 37. regni computando à secundo Senatus consulto post mortem Antonij, et Cleopatrz factò, concludit obiisse anno 52. Iuliano, qui est 7. Epochæ vulgaris, sed Baronio nonus Christi. 52

Herodis mors anno Iuliano.

42

44

45

46

48

49

50

52

II. Pars Conclusionis de Iosephi repugnantia cum seipſo.

Narrat Iosephus lib. 14. antiquit. c. 15. C. Iulium Cæsarem confecto bello Alexandrino, cum esset in Syria Antipatro Idumæo optionem dedisse cuiuscumq; Dynastiæ, eumq; creasse procuratorem Iudææ, ipsum verò Antipatrum capite 17. refert duos natu maiores filios regimini applicuisse dicens: *Phasaelum è liberis suis natu maximum Hierosolymis, & circumuicina regioni ducem constituit, Herodi secundogenito Galilæam regendam commisit, etiam tum maximè adolescenti, vtpote annos quindecim tantummodo nato. Quod tamen nihil illi obfuit, sed quia erat generoso ingenio præditus &c.* De Anno Romano, quo hæc gesta sunt, nemo dubitat, cum ex Fastis Consularibus, gestisq; Cæsaris constet fuisse sub Consulibus Caleno, & Patinio inter 2. et 3. Consulatum Cæsaris, atq; adeo ante Epocham Christi annum 47. seu 2. ante Iulianum primum. Licet autem Dekerius, et alij, quos inter Petavius in animaduersionibus ad Eusebium, videntes annum 15. ætatis Herodis non valde idoneum regimini, & alioquin destruerè opinionem de anno mortis Herodis; ex alijs Iosephi locis deductam, conati sint emendare textum Iosephi ac pro idè *quindecim* reponere *æ*, idèst *viginti quinque*. Petavius, tamen l. 10. c. 65. fatetur legendos in Iosepho *æ* *idèst annos quindecim*, esto addat, sicut et Salius anno Mundi 4008. nu. 45. Iosephum imprudenter putasse Herodem illa ætate regimini addictum fuisse à patre. Quasi verò nouum sit hoc, & consiliarijs adolescenti datis, non potuerit Antipater generosam eius Indolem præfectura Galilææ experiri. Deniq; cum Iosephus huic obiectioni occurrat, & adolescentiam minimè obfuisse asserat, non est cur annum 25. pro 15. requiramus. Quod si hinc aliquid repugnans Iosephi assertis alibi deducitur, hoc ipsum est, quod contendimus, vt tandem testi inconstanti, et sibi repugnantem fidem adhibendam, non esse concludamus. Aserit præterea Iosephus l. 17. antiq. c. 8. et lib. 1. de bello Iudaico cap. vit. Herodem hunc mortuum esse cum accederet *ad annum ætatis septuagesimum*. Ergo si anno 47. ante Epocham Christi vulgarem habebat annos 15. et in morte annos 70. attingebat, sequitur eum natum esse anno 62. ante Epocham Christi, et mortuum esse anno Epochæ Christi 7. idèst Iuliano 52.

4 Refert præterea Iosephus lib. 15. antiq. cap. 10. Anno illo, quo Augustus, extincto Antonio, et Cleopatra verſabatur Rhodi, venisse ad ipsum Herodem, ac deposito diademate confessum esse, se partes M. Antonij tutatum esse, et impetrasse regni confirmationem ab Augusto, & per eum à Senatu: cum ergo Herodes deinceps omnia quæ haberet accepta referret Augusto, valde probabile fit Baronio, eum non debuisse numerare annos regni sui à pristino Senatus Consulto per Antonium impetrato, tum ne Augustum offenderet, tum quia Senatus omnia Antonij *acta* residerat tamquam à perduelle et hoste reipublicæ facta, vel obtentata. Ergo anni illi 37. quos regnasse Herodem sciebat debuit computare ab hoc secundo Senatus Consulto: Extinctum porrò Antonium, et Cleopatram anno 30. ante Epocham Christi ostendimus lib. 4. c. 7. ergo inde numerando annos 37. caderet finis eorum, et Herodis in annum 7. Epochæ Christi, et Iulianum 52. vt supra.

5 Antea tamen Iosephus lib. 14. Antiq. c. 26. narrauerat Herodem Romam confugisse ad M. Antonium, eiusq; opera declaratum fuisse à Senatu Regem Iudææ Olympiade 184. Domitio Caluino iterum, et C. Asinio Pollione Consulibus, qui ex dictis l. 4. c. 5. fuit annus ante Epocham Christi 40. et Iulianus 6. quo abtoluta est. Olympias 184. et incepit 185. Sed reuera in Iudæam Herodi bellandum fuit, cum Antigono biennio et amplius, donec Sosio iuuantem, capta est Hierosolyma, et Antigonus de medio sublatus est Consulibus M. Agrippa, & Canidio Gallo, vt ait Iosephus l. 14. c. 28. videlicet ex dictis l. 4. c. 5. Anno ante Epocham Christi 37. seu Iuliano 9. Hinc fit vt Iosephus annos regni Herodis computet modò ab anno 6. Iuliano quando declaratus est à Senatu rex, modò ab anno 9. Iuliano quando extincto Antigono solus, et pacificè regnare cœpit; & ali-

aliquando utroque modo simul, ut cum l. 17. antiq. cap. 10. inquit. *Vita defunctus est, post detrusum regna Antigonus anno trigesimo quarto, ex quo autem a Romanis Rex declaratus est Anno trigesimo septimo; quod repetit lib. 1. de bello Iud. c. vi.*

Primo tamen modo seorsim computat nempe ab anno 6. Iuliano, quando lib. 16. antiq. cap. 9. asserit Cæsaream adificatam, & absolutam anno vicefimo octavo regni Herodis Olympiade 192. quæ incæpit anno ante Epocham Christi 12. At Secundo modo, idest à Iuliano 9. sæpius computat, ut cum lib. 15. c. 7. Annum pugne Actiacæ (qui ex dictis lib. 4. cap. 7. fuit 31. ante Epocham Christi, & Iulianus 15.) appellat septimum Herodis, quod repetit lib. 1. de bello Iudaico cap. 13. Numerando igitur annos 37. regni à primo initio, idest 6. Iuliano, vel 34. à secundo initio, idest Iuliano 9. si anni completi sunt cadit ultimus regni annus in Iulianum 43. Si incompleti in 42. pro anno autem 42. stare Eclipsim Lunæ 13. Martij repertam ex Tabulis Astro-nomicis contendunt Dekerius, Keplerus, & Petavius. Et tamen ex dictis num. 3. colligitur ex datis ab eodem Iosepho mors Herodis anno Iuliano 52. aut 53. & ex dictis nu. 4. idem confirmatum fuit.

6 Verum si anni 37. regni computandi fuerunt non à declaratione prima per Senatum facta, interim enim nondum reipsa regnabat, sed regnabat adhuc Antigonus, sed ab extincto Antigono; cum id euenerit anno, ut diximus Iuliano 9. additis 37. confurgit Annus Iulianus 46. quo Christus est circumcisus, & Herodes obiit; Inde autem computandos esse debebat Iosephus discere à seipso lib. 14. cap. 28. dicente: *Antigono sublato, Assamonaorum principatus desijt post annos 126. &c. idq; ad Herodem transijt.* Immo ab ipso Herode, qui non aliunde numerabat quando, ut refert Iosephus lib. 17. antiq. cap. 8. *Commemorabat Herodes Templum impendijs suis ingentibus instauratum, nec Assamonaos potuisse annis 126. quibus regnaverant tale aliquid in honorem Dei perficere.* Ergo si regnarunt Assamona, usq; ad Antigoni mortem, inde tantum anni regni Herodis, & quidem 37. videntur computandi Nobis autem sufficit à num. 3. ad hunc 6. ostendisse manifestam repugnantiam Iosephi cum se ipso, quod ipsum ex Archelai annis manifestum fiet numero sequenti.

III. Pars Conclusionis de Dionis auctoritate cum Iosepho coniuncta.

7 **D**Io libro 55. recensitis Consulibus M. Aemilio Lepido, & L. Arruntio, paulo post subdit: *Eodem anno &c. Herodes Palæstinus à fratribus accusatus trans alpes est relegatus, ac pars eius ditionis in publicum redacta.* Hoc nulli alij congruit quàm Archelao filio Herodis, quem regnasse annos 9. & decimo inito relegatum Viennam Galliarum in exilium narrat Iosephus lib. 17. antiq. c. 15. & lib. 2. de bello Iud. cap. 11. Porro prædicti Consules ex cap. 5. lib. 4. fuere anno Epochæ Christi 6. idest Iuliano 51. à quo subductis annis 9. restat annus Iulianus 42. pro Herodis morte, quod est alterum argumentum, & maximum Dekerij, Kepleri, ac Petavij; sed videamus in quem annum Romanum, iuxta Iosephum inciderit illa relegatio: nam lib. 18. antiq. cap. 3. ait: *Kyrius venditis, & confiscatis Archelai facultatibus, peractoque Censu, qui incidit in annum trigessimus septimus post victum à Cesare Antonium ad Actium, Anano Pontificatum dedit.* Actiaca victoria ex libro nostro 4. cap. 7. fuit anno 31. ante Epocham Christi, seu Iuliano 15. ergo Quirini census in annum 51. Iulianum prolixum eodem anno, quo relegatum Archelauem ex Diono didicimus. Nihilominus idem Iosephus l. 18. antiq. cap. 1. ait: *Quirinus autem à Cesare mittitur in Syriam, ut iura genti redderet, & ut possessiones, seu prædia ipsorum describeret, & simul, cum eo mittitur Coponius præfectus turma equitum, qui summum in Iudæa exerceret Imperium. Venit autem in Iudæam Quirinus, quoniam Syriæ adscripta fuerat, ut percenseret eorum facultates, & ut Archelai pecuniam in potestatem redigeret.* Eodem pariter libro 18. cap. 3. inquit: *Coponius, quem cum Quirina missum fuisse diximus, paulo post Romam reuertitur, successore Imperij accepto M. Amburio; huicq; successit Anius Rufus, cuius*

tempore Augustus vita functus est. Certum est autem ex dictis lib. 4. cap. 7. & per Eclipses stabilitis Augustum obiisse 19. Augusti mensis, Anno Epochæ Christi 14. qui est Iulianus 59. Ergo annua præfectura Amburij fuit anno 58. Iuliano, & Coponij anno 57. quare Censui hic Quirini eodem anno fuit, & relegatio Archelai, vel eodem, vel ad summum anno 56. Iuliano: ideo ablatis annis 10. restat annus 46. Iulianus pro initio Archelai, & morte Herodis, ait enim Iosephus lib. 17. antiq. cap. 15. *Decimo autem principatus anno &c. Archelaus Viennam Urbem Galliarum in exilium missus est multatus omni pecunia, & lib. 2. de bello Iud. cap. 11. Archelaus nono principatus sui anno in exilium pellitur Viennam Galliarum Urbem: eiusq; patrimonium fisco Cæsaris adiudicatur, Archelai vero ditione in Prouinciã adscripta præses eo mittitur Coponius eques Romanus.* Errauit igitur Dio, aut qui eius lacunam suppleuit, relegationem Archelai annis quinque, aut sex anticipans, & ad Herodem referens. Aut Iosephus errauit, siue in anno relegationis, siue in annis regni Archelai, qui forte fuerunt tantummodo 6. ita ut si anni 37. Herodis computandi sint ab anno Iuliano non 6. sed 9. & mors eius ab anno 42. ad 45. vel 46. Iulianum promouenda, ita detrahendi in regno Archelai anni tres, aut quatuor, ut salua sit auctoritas Dionis. Mihi satis sit ostendisse ex Archelai annis, & auctoritate Dionis, ac Iosephi inter se dissidentibus, nihil certi haberi posse pro determinando anno mortis Herodis, nec tanti faciendum illud argumentum, quod veluti Achillem exhorrescere visi sunt Dekerius, ac Petavius.

8 Sed alia maiora dissidia inter Iosephum, Dionem, Velleium, ac Suetonium detegenda sunt, ut hinc de anno mortis Herodis, & successione Archelai coniectura fiat: Scribit Iosephus l. 17. antiq. c. 11. anno, quo mortuus est Herodes, Archelauem Romam nauigasse, & in iudicio contendisse cum Antipa de successione Regni, eiq; iudicio interfuisse Caium nepotem Augusti, filium Iuliarum, & Agrippæ. Dio autem lib. 55. narrat Consulibus C. Antistio Vete, & D. Lelio Balbo, Tiberium abiisse in Rhodum, deinde Iuliam ob lasciuiam, & adulteria relegatam ab Augusto in Insulam Pandatariam; Caio autem ad bellum Armeniarum in Syriam missi, Tiberio in Chium profecto se submisisse; Phraatem dimissa Armenia reconciliatum Caio, mox ait: *Statim post hanc rem Caio, & Lucio martius Tiberius Romam Rhodo redijt.* Quæ narratio plena est falsitatis quoad temporis ordinem: Nam Antistius, & Balbus Consules fuere anno Iuliano 40. & ante Christum 6. At Iuliarum ablegatio, & Caij profectio in Syriam; & reditus Tiberij, ac mors Lucij, & Caij multo post nec vna eodem; anno, sed diuersis contingere. Primo enim Suetonius in Tiberio cap. 15. ait Tiberium Romam reuersum publicis muneribus abstulisse, deinde Caio, & Lucio intra triennium defunctis adoptatum ab Augusto, & in Augusto cap. 65. dixerat: *Caium, & Lucium in duodeviginti mensium spatio amisit ambos: Caio in Lycia; Lucio Massilia defunctis.* Velleius autem, cui longe magis credendum, quàm Dionis post duo ferè secula scribenti, cum Velleius iuerit testis oculatus, & Caij Tribunus militum in Expeditione in Syriam lib. 2. affirmat anno 32. à Consulatu M. Vinicij (cui Velleius opus suum dedicauit) Augustum Consulem cum Gallo Caninio, post gladiatorios ludos, & naumachiam datam, ac Martis templum dedicatum, filiam Iuliam ob luxuriam relegasse, & breue intercessisse spatium cum C. Cæsare missus in Syriam est, & prius conuenit Tiberium, ipse quo Velleius cum eo missus est Tribunus militum: & licet anticipate dicat Caium reuertentem in Urbem morbo obiisse Limyræ in Lycia, cum ante Cæsar frater Massiliæ decessisset in Hispanias tendens: Sed se explicat dicens. *Quippe ante utriusq; horum obitum Patre tuo P. Vinicio Consule, Tibullius Nero, reuersus Rhodo, incredibili lætitiã patriam repleuerat: deinde addit mortuo Lucio Augustum voluisse adoptare Tiberium, sed hunc viuo Caio recusasse, & mortuo tandem Caio, Tiberium ab Augusto adoptatum Aelio Cato, & Sentio Consulibus P. Kal. Iulias, post Urbem conditam DCCLVI. ab hinc annis XXXII. idest à Consulatu M. Vinicij Quartini, quibus tribus notis Chronologicis conuincitur Tiberium adoptatum ab Augusto die 27. Iunij anni 4. Epochæ Christi, seu Iuliano 49. illo enim anno ex dictis lib. 4. c. 5. Consules fuere Aelius Catus, & Sentius Saturninus, & inde ad Consulatum M. Vinicij, qui fuit anno*

anno 30. Epochæ Christi, inclusis terminis, sunt anni 27. & ex dictis lib. 3. cap. 2. completus erat Urbis annus 756. paulo ante, eodemq; anno adoptionis mortuum esse Caium, & triennio ante inclusis terminis iuxta Suetonium, seu mensibus 18. ante, hoc est sub finem anni 2. Epochæ Christi mortuum esse Lucium, eo ipso anno quo reuersus est in urbem Tiberius; sed tamen post eius reditum; nam P. Vinicius Consul fuit anno 2. Epoch. Christi, seu 47. Iuliano. Præterea ex Velleio liquet dedicatum Martis templum, & ludos gladiatorios, ac Naumachiam datam, detectam deinde Iuliz turpitudinem versus finem anni 2. ante Epocham Christi, seu Iuliani 44. quo scilicet Augustus fuit Consul XIII. prius cum Siluano, deinde cum Gallo Caninio; Anno autem sequenti, idest 45. Iuliano Iuliam relegatam fuisse, & de multis complicibus adulteriorum supplicia post diurnas quæstiones sumpta, paucisq; post mensibus anno iam 46. Iuliano inito, Caium in Syriam missum esse; Ergo si mortuo Herode, Caius interfuit iudicio de Archelao Romæ, oportet Herodem mortuum esse multis mensibus ante finem anni 46. Iuliani: Errauit ergo Dio, vel qui lacunas eius suppleuit, Iuliz relegationem, & Cai profectioem in Syriam conferens in annum Iulianum 40. aut 41. & nullum est argumentum Dekerij, ac Petauij ex autoritate Dionis, ac Iosephi simul contententium Herodem mortuum esse anno 40. aut 41. Iuliano. His enim repugnat Velleius, immò ipsemet Dio cum Macrobio coniunctus, Dio enim lib. 48. ait Iuliam natam L. Marcio, & C. Sabino Consulibus, idest anno Iuliano 7. et Macrobius lib. 2. Saturn. cap. 5. ait Iuliam egisse annum ætatis trigesimum octauum, quando reperta ab Augusto canos iam habens deprehensa est inter manus ornatricum, quæ legebant canos; Adde annos 38. anno 7. Iuliano, incidens in annum Iulianum 45. quando adhuc Iulia erat Romæ, et nondum deprehensa erant eius flagitia, igitur ablegata non est nisi sub finem anni 45. Iuliani, atq; adeo Caius non nisi adulto anno 46. Roma discessit: Non potuit tamen Archelaus eodem anno declarari Rex Iudz, seu Ethnarcha, sed annotantum 47. Iuliano, nam Archelai causa ob multas litteras, et legationes à Iudæa missas, de quibus Iosephus, in longum protracta fuit, et indiguit patrociniis Tiberij iam in urbem reuersi anno, vt diximus 47. Iuliano: Inquit enim Suetonius in Tiberio cap. 8. *Ciuilium officiorum rudimentis Archelaum, Trallianos, & Thessalos, varia quosque de causa, Augusto cognoscente defendit.* Proinde esto Archelai anni ex testamento patris numerari citius, ipse tamen Rex declaratus non fuit ab Augusto, nisi versus finem anni 47. Iuliani.

IV. Pars Conclusionis, de præpostera indagine anni Natalis Christi, ex anno mortis Herodis.

Annus mortis Herodis valde controuersus est & incertus: nam ex dictis num. 5. colligitur mortuus anno 42. Iuliano; at ex dictis num. 6. & in fine num. 7. & 8. deducitur mortuus anno 46. Iuliano; ex dictis autem num. 3. & 4. infertur mortuus anno 52. aut 53. Iuliano. Ex altera verò parte plerique consentiunt Christum natum esse Augusti anno 42. idest aut 44. aut 45. Iuliano, vt libro 8. ostendetur, ergo præpostere ex incerto anno mortis Herodis, inuestigatur annus Natiuitatis Christi haud ita incertus. Eos verò, qui nimis tribuunt Iosepho, meritò carpit Baronius in apparatu ad Annales, Salianus non semel, & Grandamicus quæstione prænominata l. 3. c. 3. præsertim cum circa tempus hoc Iosephus silentio inuoluerit celeberrimas res gestas Christi ortum illustrantes, nempe aduentum Regum Magorum, Commotionem Herodis & totius Hierosolymæ, concilium super hoc conuocatum, & veram causam cædis infantum innocentium, & excidij Ierosolymitani.

rimas res gestas Christi ortum illustrantes, nempe aduentum Regum Magorum, Commotionem Herodis & totius Hierosolymæ, concilium super hoc conuocatum, & veram causam cædis infantum innocentium, & excidij Ierosolymitani.

V. Pars de Probabiliore Anno mortis Herodis.

Inter tres annos mortis Herodis, nempe Iulianum 42. 46. & 52. eligimus pro veritabiliore annum 46. non tam vt medium inter extremos, quàm quia illi suffragantur plures characteres Chronologici. *Primò* enim euenit Eclipsis Lunæ anno 45. Iuliano die 29. Decembris hora 5. $\frac{1}{4}$. post meridiem Hierosolymis, ab ea autem vsq; ad mortem Herodis defuncti paulo ante Pascha sunt fere 3. menses, tempus vtique idoneum omnibus illis quæ post talem Eclipsim vsq; ad mortem Herodis gesta narrat Iosephus. *Secundò* probabilius est annos 37. regni Herodis numerandos esse à fine regni Assamoniorum, quando extinctus fuit Antigonus, quod euenisse anno 37. ante Epocham Christi, & Iuliano 9. ostendimus num. 5. inde autem numeratis 37. solidis annis, deuenitur in 46. Iulianum. *Tertiò* illo anno probabilius mortuus est Herodes, eique successit Archelaus, quo post relegationem Iuliz Caius paulo ante profectioem in Syriam interesse potuit iudicio de successione in regnum Herodis, hic autem fuit annus Iulianus 46. ex dictis nu. 8. *Quartò* si mortuus ponatur Herodes anno 46. Iuliano, & inde à verno tempore inchoentur anni 10. quos attigisse Archelaum in regnando affirmat Iosephus, cuius relegatio Viennam Galliz cadit in annum Iulianum 56. tribus annis ante mortem Augusti, quod conforme est Iosepho lib. 18. antiq. c. 1. & 3. vt retuli nu. 7. nam Augustum mortuum esse anno 59. Iuliano certissimum est ex dictis lib. 4. cap. 7. His verò suppositis non potest sustineri Herodem anno 2. ante primum Iulianum habuisse annos 15. & anno Iuliano 46. impleuisse annos ætatis 69. quodque in alteruero Iosephus errauerit. Neq; verò obstat quod Sanctus Iosephus iussus fuit fugere in Ægyptum, & ibi fuerit vsque ad obitum Herodis, esto enim post Purificationem MARIE vsq; ad mortem Herodis, duo circiter menses interfuerint, intra hoc tamen tempus futura erat cædes infantum, & Deus hoc humano modo vti voluit ac per fugam saluare Saluatorem nostrum ad exemplum humilitatis, & exercendum fidem ac obedientiam MARIE, & Ioseph. Hinc tamen non sequitur, statim ac mortuus est Herodes, euocatum ab Ægypto S. Iosephum.

Quoad posteros Herodis stemma eorum concinnauit Salianus tomo 6. anno Mundi 4053. in Scholijs, & Vbbo Emmius post Chronologiam in Appendice folio 11. de illis verò differit doctissime Petauius lib. 11. de doctrina temporum cap. 10. satis est hic monere Herodem illum, qui decollauit S. Ioannem Baptistam, & CHRISTVM spreuit indutū veste alba, fuisse *Herodem Antipam* filium Marthæ Samaritanæ, & fratrem vterinum Archelai, filiumq; Herodis infanticidæ, vt colligitur ex Iosepho lib. 17. cap. 1. Huic Augustus Tetrarchiam Galizæ dedit, sed eundem Caius anno sui 4. & Christi 40. Lugdunum relegauit ex Iosepho l. 19. Herodes autem ille, quem nominat S. Lucas Actorum 12. fuit Herodes Agrippa, filius Aristobuli, & nepos Herodis Magni, obiitq; Cæsare ab Angelo percussus anno Chr. 44. Act. 12. Nec dubium, quin fuerit ille, qui & occidit S. Iacobum Apostolum, & S. Petrum in Vincula coniecit, fuitq; frater Herodiadis.

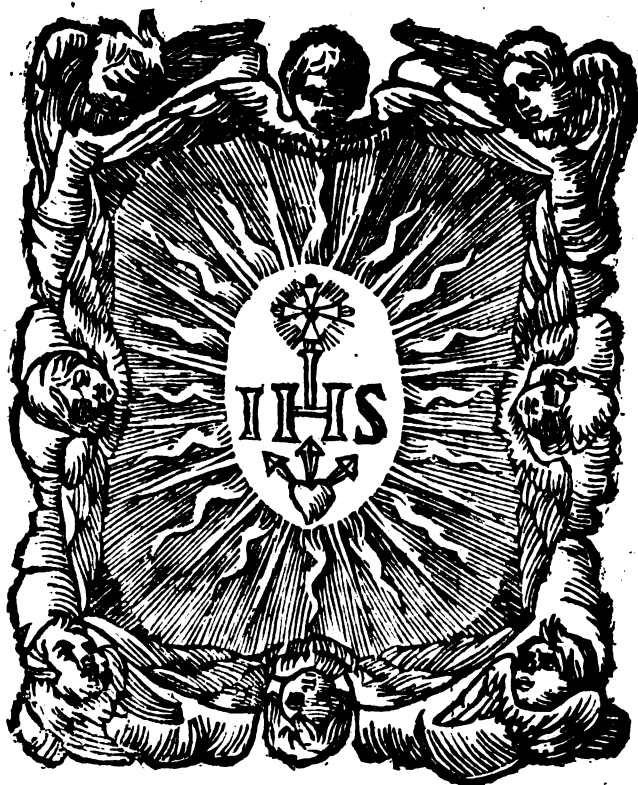

A N N I H E R O D I S M A G N I,
Ante vel post Epocham vulgarem CHRISTI.

Anni ante Christ.		Anni Christi.	
68	Herodes ex Antipatro Idumæo nascitur, alienigena, & plebeius.	1	Herodes Magorum nuncio turbatus Concilium conuocat, diuq; frustra expectato eorum reditu, Innocentes infantes occidi iubet. Eodemque anno Herodes paulo ante Pascha mense Aprili moritur, eique ex parte succedit Archelaus ex testamento patris, & anno sequente ex sententia Augusti.
47	Herodes annorum 11. præficitur Galilææ.		
40	Herodes suasu M. Antonij declaratur Rex Iudææ à Senatu Romano.		
37	Herodes Antigono extincto, & cessante Regno in stirpe Assamozorum solus regnare incipit tyrannicè.		
30	Herodes ab Augusto, & Senatus Consulti vi Regni confirmationem obtinet.	11	Archelaus relegatur ab Augusto in exilium Lugdunum &c.
12	Cæsarez structuram absoluit.		

Constabit autem ex dicendis libro 2. inter opiniones de Anno nati CHRISTI, illam esse omnium probabilissimam, quæ à mille, & amplius seculis inualuit in Ecclesia, & Romano Imperio videlicet eum natum eo anno à quo ex Kal. Ianuarij, & Circumcisione anni CHRISTI

communiter numerantur, idest anno Iuliano 45. itaut primus CHRISTI ex Circumcisione computatus inierit à Kalendis Ianuarij cum anno 46. Iuliano, et respectu cuius Gregoriana correctio Kalendarij facta dicitur et est Anno CHRISTI 1582.

290
LIBER SEPTIMVS
DE ANNIS MVNDI
CONDITI,
EIVSQUE ÆTATIBVS,
Vsq̄ue ad Epocham CHRISTI.

CAPVT I.

De Opinionibus circa Mundi Annos ab ipsius creatione, vsq̄ue ad ortum CHRISTI.

CONCLUSIO I.

Ex Auctoribus, qui aeternum Mundum fuisse negant, nemo ab ipsius conditu, ad ortum CHRISTI numerat annos plures, quàm septem mille; Nemo pauciores, quàm ter mille septingentās.

Constat hoc ex Auctoribus quotquot consulere licuit, quorum aliqui summam horum annorum tradunt; aliqui verò eos distinguunt per ætates, & certa interualla, de quibus ætatibus eruditissimè Iacobus Mazzonus in Dantis defensione lib. 3. c. 12. Benedictus Arias Montanus volumine de seculis, Scalliger lib. 5. de emend tempor. à pag. 368. & 781. Petauus de doct. tempor. lib. 9. cap. 6. & 7. Possseuinus in Bibliotheca selecta lib. 2. c. 26. Pererius lib. 11. in Danielem q. 5. Henricus Philippi in Synopsi Chronologica c. 7. Salianus in Annalibus anno Mundi 2463. nu. 16. & anno 2940. num. 1. Cornelius à Lapide in Pentateuchum pag. 7. Tirinus in Chronico Sacro cap. 7. & Isaac Vossius in Chronologia Sacra à cap. 1. ad 20. vbi Iosephi Hebr. Chronologiam examinat.

I. TABVLA ÆTATVM MVNDI.	
<i>Ex Iosepho Hebræo.</i>	Anni
A Creatione Mundi ad Diluuium.	2256
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	1192
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	505
ab Exodo ad fundamenta Templi.	592
à Templi fundamentis ad eius incendium, per Nabuchodonosorem.	470
ab incendio Templi ad ortum Christi.	540
Summa	5555
<i>Suidas.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2242
à Diluuiio ad terræ diuisionem.	758
à Diuisione terræ ad Christum.	3000
Summa	6000

<i>Rabbini recentiores.</i>	Anni
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	500
ab Exodo ad Templi fundamenta.	480
à Templi fund. ad eius excidium.	410
ab excidio Templi ad Christum.	422
Summa	3760
<i>Clemens Alexandrinus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2148
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	1250
ab ortu Abrahæ ad diuisionem terræ.	616
à Diuisione terræ ad Samuelem.	463
à Samuele ad Captiuitatem.	572
à Captiuitate ad Christum.	575
Summa	5624
<i>Nicephorus Constantinopolitanus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2242
à Diluuiio ad Abrahamum.	1157
ab Abrahamo ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundam. Templi.	633
à fundam. Templi ad captiuitatem.	442
à Captiuitat. Babyl. ad Christum.	596
Summa	5700
<i>Eusebius Cæsariensis.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2242
à Diluuiio ad Abrahamum.	1017
ab Abrahamo ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundam. Templi.	480
à fundam. Templi ad eius excidium.	442
ab excidio Templi ad Christum.	589
Summa	5200
<i>S. Hieronymus, & Beda.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Dauidem.	942
à Dauide ad Captiuitatem Babylon.	475
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	589
Summa	3952

<i>Q. Iulius Hilarion.</i>	Anni
Ab Adamo ad Diluuium.	2237
à Diluuiio ad exitum Abrahæ ex Haran.	1012
ab exitu Abrahæ, ad Exodum.	430
ab Exodo ad Captiuit. Babylonicam.	1113
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	683
Summa	5497
<i>S. Iulianus Archiepiscopus Toletanus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2242
à Diluuiio ad Abrahamum.	1072
ab Abrahamo ad Christum.	1886
Summa iuxta 70. Interpr.	5200
ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad Abrahamum.	292
ab Abrahamo ad Christum.	1886
Summa ex Hebraica editione	3834
<i>S. Isidorus, & Lucas Fudensis.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	2242
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	1072
ab ortu Abrahæ ad Dauidem.	941
à Dauide ad Captiuit. Babylon.	484
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	597
Summa	5336
<i>Benedictus Arias Montanus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	500
ab Exodo ad fund. Templi.	480
à fundam. Templi ad Captiuitatem.	410
à Captiuitate Babyl. ad Christum.	511
Summa	3849
<i>Iosephus Scaliger.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	505
ab Exodo ad fundam. Templi.	479
à fundam. Templi ad eius excidium.	428
ab excidio Templi ad Christum.	590
Summa	3950
<i>David Origanus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad Abrahami exitum ex Har.	367
ab Abrahamo ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundam. Templi.	480
à fundam. Templi ad Captiuitatem.	427
à Captiuit. Babyl. ad Epoch. Christi.	589
Summa	3949
<i>Abbo Emmius.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1657
à Diluuiio ad Abrahæ exitum ex Har.	367
ab exitu Abrahæ ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundam. Templi.	480
à fundam. Templi ad Excidium.	426
ab Excidio Templi ad Christum.	590
Summa	3950

<i>Dionysius Petavius Soc. Iesu.</i>	Anni
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	505
ab Exodo ad Templi fundamenta.	520
à fundam. Templi ad finem Captiuit.	474
à Captiuit. fine ad Christum.	536
Summa	3983
<i>Iacobus Gordonus Soc. Iesu.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad Abramum.	322
ab Abrahamo ad Exodum.	505
ab Exodo ad fundam. Templi.	480
à fundam. Templi ad Captiuitatem.	420
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	497
Summa	3880
<i>Iacobus Salianus Soc. Iesu.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium finitum.	1656
à Diluuij fine ad ortum Abrahæ.	382
ab ortu Abrahæ ad ortum Moyfis.	425
ab ortu Moyfis ad Samuelis regimen.	476
à Samuele ad Cyrum, & Captiuit. solut.	576
à Captiuit. soluta ad Christum.	537
Summa	4052
<i>Augustinus Torniellus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuij finem.	1656
à Diluuij fine ad Abrahæ exitum ex Haran.	456
ab exitu Abrahæ ad Exodum.	431
ab Exodo ad fundamenta Templi.	479
à fundam. Templi ad excidium eius.	422
ab excidio Templi ad Christum.	608
Summa	4052
<i>Cornelius à Lapide Soc. Iesu.</i>	
Ab Adamo ad finem Diluuij.	1657
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	292
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	505
ab Exodo ad Templi fundamenta.	480
à fundam. Templi ad Captiuit. Babyl.	426
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	591
Summa	3951
<i>Io. Georgius Heruartus.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad Abrahæ ortum.	292
ab Abrahamo ad Dauidem.	942
à Dauide ad Captiuitatem Babyl.	473
à Captiuitate ad Christum.	589
Summa	3952
<i>Henricus Philippi Soc. Iesu.</i>	
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	382
ab ortu Abrahæ ad Regnum Dauid.	941
à Dauide ad Captiuitatem Babyl.	473
à Captiuit. Babyl. ad Christum.	588
Summa	4040

<i>Iacobus Tirinus Soc. Iesu.</i>	Anni
Ab Adamo ad Diluuium.	1656
à Diluuiio ad Exodum.	887
ab Exodo ad fundam. Templi.	480
à fundam. Templi ad finem Captiuit.	452
à fine Captiuitatis ad Christum.	425
Summa	4000
<i>Isaac Voffius.</i>	
ab Adamo ad finem Diluuij.	2256
à Diluuiio ad ortum Abrahæ.	1132
ab ortu Abrahæ ad Moyfis obitum.	186
à Moyfis obitu ad fundam. Templi.	552
à fundam. Templi ad eius excidium.	470
ab excidio Templi ad Christum.	594
Summa	5590

<i>Nos ex Hebraica, & Vulgata.</i>	Anni
A Mundi exordio ad finem Diluuij.	1656
à Diluuij fine ad Sacrificium Abrahæ, & Dei repromissionem iuratum de benedicendis Gentibus omnibus in semine Abrahæ, qui est Christus.	506
à repromissione dicta ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundamenta Templi.	580
à fundam. Templi ad Captiuit. solutam.	476
à Captiuit. soluta ad Christum.	536
Summa	4184
<i>Nos ex LXX. Interpretum numeris, quos Ecclesia, & Patres multi secuti sunt.</i>	
A Mundi exordio ad finem Diluuij.	2256
à Diluuij fine ad Sacrificium Abrahæ, & repromissionem Dei iuratum.	1356
à Repromissione dicta ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundamenta Templi.	580
à fundam. Templi ad Captiuit. solutam.	476
à Captiuit. soluta ad Christum.	536
Summa	5634

II. TABVLA ANNORVM MVNDI, vsque ad Epocham CHRISTI.

Anni	<i>Auctores.</i>	Anni	<i>Auctores.</i>
6984	Alphonfinæ Tabulæ apud Mulerum.	4051	Torniellus, Salianus, Spondanus
6310	Onuphrius Panuvinus.	4040	Henricus Philippi, & Vuilhelm. Langius.
6000	Suidas verbo <i>Phalee.</i>	4022	Benedictus Pererius.
5984	Alphonfinæ in meo Codice.	4000	Iac. Tirinus, & M: Ant. Capellus.
5801	Lactantius, & Philastrius.	3933	Ioannes Keplerus in Rodulphinis.
5700	Nicephorus Constantinopolitanus.	3989	Carolus Bonuillus.
5634	Nos ex LXX. Interpretibus &c.	3984	Dionysius Petauius.
5624	Clemens Alexandrinus.	3970	Pantaleon, et Bucholzerus.
5590	Isaac Voffius.	3977	Theodorus Bibliander.
5555	Iosephus Hebræus probe expensus.	3969	Gualterus, Bullingerus, Ekstormius.
5515	Theophilus Antiochenus.	3967	Hieronym. Bardius, et Henricus Buntingus.
5508	Constantinopolitana Ecclesia, Rutheni, Moscuitæ, Bulgari, Abissini.	3966	Gerardus Mercator, et Petrus Opmeer.
5506	Nicetas, Perla, ac Cedrenus.	3964	Christianus Seuerinus Longomontanus.
5500	Theophanes, & Georgius Monachus.	3963	Alphonfus Tonstatus, Funccius, Melanchthon.
5497	Q. Iulius Hilarion.	3962	Erasmus Reinoldus, Vuolfgangus Lazius, Io. Funccius, et Vrpergensis, David Chyeraus.
5492	Alexandrina Ecclesia, & Panodorus.	3960	Auicenna, Io. Lucidus, Dolionus, Alexander Scultetus, M. Guazzus.
5351	S. Augustinus apud Genebrardum, & Chaldæi.	3959	Io. Picus Mirandulanus, et Alphosus Salmeron.
5344	Petrus Alliaccensis, & quidam Thalmudistæ.	3957	Philo Hebræus.
5336	S. Isidorus, & Lucas Tudenfis.	3952	Beda, Hermannus Contractus, Io. Scaffana Burgensis, & Io. Georgius Heruertas.
5328	Albumasar Arabs.	3951	Cornelius à Lapide.
5296	Rabanus Maurus.	3950	Ioseph Scaliger, Vbbo Emmius, Fabric. Vecchiectus.
5200	Martyrologium Romanum, Eusebius, Vincencius Lirinensis, Gaurius, S. Iulianus, & Sausonius.	3949	David Origanus, Argolus, Bullialdus.
5198	Philippus Bergomensis, & Alphonfus Pandulphus.	3947	Sethus Caluifius, Heluicus, Alstedius, Micrelius
5196	Philo Iudæus, & Sigebertus.	3944	Ioannes Caryon.
5185	Arabes aliqui apud Genebrardum.	3941	S. Hieronymus in qq. Hebr.
5049	S. Epiphanius.	3928	Martinus Beroaldus.
5000	Metrodorus.	3880	Iacobus Gordonus.
4832	Ado Vienensis Archiepisc.	3849	Benedictus Arias Montanus.
4697	Aurelius Cassiodorus.	3834	S. Iulianus ex Hebraica editione.
4320	Odiaton Astrologus.	3784	Thalmudistæ aliqui apud Genebrardum.
4193	Marianus Scottus.	3780	Rabbi Leui.
4184	Nos ex Vulgata, & Hebraica editione.	3761	Rabbini aliqui in Calendario.
4140	Laurentius Codomanus.	3758	Iudæi in Seder-Olam.
4058	Rabbi Moses, & Ioseph Blancanus.	3754	Rabbi Gerson & R. ben Leui.
4053	Nicolaus Mulerus.	3740	Rabbi Nabsson apud Genebrardum.
			<i>Opiniones ergo sunt 70.</i>

CAPVT II.

De probabiliori numero Annorum Mundi, usque ad CHRISTVM, iuxta Hebraicam, & Vulgatam editionem, & de terminis, intra quos certò consistunt.

CONCLUSIO II.

Ex Historia Diuina secundum Vulgatam, & Hebraicam editionem, & Humana probabilis est, ab initio Mundi ad initium Epochæ Christi fuisse Annos 4184. Certum verò est non fuisse in hac hypothese plures quam 4330. Nec pauciores quam 3705.

Prima pars Conclusionis pendet ex probatis iam libro 6. vbi cap. 1. ostendimus ex Vulgata, & Hebraico Codice, colligi ab exordio Mundi ad Diluuium, absolutum annos 1656. & à fine Diluuij ad ortum Abrahæ annos 302. & cap. 3. ac 5. ab ortu Abrahæ ad Repromissionem à Deo factam Abrahæ, quando ipsum vidit promptissimum ad sacrificandum Isaacum annos 125. & cap. 6. à Repromissione facta Abrahæ, iurataq; à Deo, vsque ad Exodum annos 430. atq; adeo ab ortu Abrahæ ad Exodum fuisse annos 555. sed à Diluuij fine ad dictam Repromissionem annos 506. & cap. 8. ab Exodo ad fundamenta Templi Salomonici annos fuisse 580. & c. 9. à fundamentis Templi Salomonici, ad eius excidium per Nabuchonosorem annos 425. At libro 5. cap. 7. & lib. 6. cap. 11. ab hoc excidio ad solutam per Cyrum Captiuitatem fuisse annos 51. ideoq; à fundamentis Templi ad Captiuitatem solutam, fuisse annos 476. & eodem lib. 5. c. 7. à solutione captiuitatis ad communem Epocham CHRISTI fuisse annos 536. Iunctis igitur annis prædictis, vt vi-

	Anni
Ab initio Mundi ad finem Diluuij.	1656
inde ad Repromissionem Abrahæ.	506
hinc ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundam. Templi.	580
à fundam. Templi à Captiuit. solutam.	476
à Captiuit. soluta ad Christum.	536
Summa	4184

des in hoc laterculo, euadit summa ab initio Mundi ad Epocham Christi annorum 4184. supponendo minus periculum errandi esse si Anni numerati in Historia, vtraq; summantur pro integris, aut defectum in aliquibus compensari ferè ex æquo per aliorum excessum in aliquot mensibus, & diebus.

2 *Secunda* pars de Summa annorum 4330. maxima probatur, quia annis ab initio Mundi ad Abrahamum per generationes, seu Patriarchas 21. non possumus addere plures quam annos 21. etiam si fingamus enumeratos in Sacra Genesi annos integros, relictis diebus 264. in lingulis generationibus. Ab ortu Abrahæ ad Exodum nemo hæcenus inuenire potuit plures annos, quam 505. & tamen nos deprehendimus fuisse 555. Ab Exodo porrò ad fundam. Templi Salomonici nemo plures annos colligere potuit, quam 757. vt docui lib. 6. cap. 8. nu. 9. esto mihi certum sit non fuisse plures, quam 580. Inde autem ad Captiuit. Babylonicam, nemo plures annos reperit, quam 450. ac denique à Captiuitate soluta ad Christum, nemo plures interponere potuit, quam 559.

Fingantur igitur anni, vt in laterculo hic adiecto, in quibus insertus est secundus Cainan, & Abraham natus sup-

Vt summum.	Anni
Ab initio Mundi ad Diluuij finem.	1656
hinc ad ortum Abrahæ.	382
adde pro residuis mensibus, ac diebus.	21
ab ortu Abrahæ ad Exodum.	505
ab Exodo ad fundam. Templi.	757
inde ad Captiuit. Babylonicam.	450
inde ad Christum.	559
Summa	4330

ponitur anno 130. Tharæ, & anni seruitutum seorsim ab annis ludicum positi sunt. Nam summa non excedet annos 4330. in hac tamen hypothese, quæ inhæret annis ex editione vulgata, & hebraica collectis.

3 *Tertia* pars de minimo annorum 3705. numero, facile ostenditur, quia annis ab initio Mundi ad finem Diluuij, demere, vt summum quis posset annos 10. fingendo annos in Sacra Genesi numeratos esse incompletos, & per vnicum diem inchoatos, atq; adeo ab initio Mundi ad finem Diluuij esse annos tantum 1646. à fine autem Diluuij ad ortum Abrahæ, demi ad summum possunt in alijs decem generationibus anni 10. & præterea expuncto Cainano secundo, demi anni 30. & supponi Abrahamum natum anno 70. Tharæ, sic enim ex secundo interuallo demi possent in totum anni centum, et redigi illud ad annos 282. Ab ortu autem Abrahæ ad Exodum nemo potuit colligere annos pauciores, quam 505. et à Repromissione ad Exodum 380. nec inde ad fundamenta Templi pauciores, quam 440. nec inde ad Captiuitatem Babylonicam pauciores, quam 390. nec inde ad Christum pauciores, quam 442. vt ex diictis lib. 5. et 6. et hic ex Tab. 1. capitis 1. colligi potest. Itaque fictis hisce interuallis, vt in laterculo adiecto, prouenit sum-

Vt minimum.	Anni
A Mundi initio ad Diluuij finem.	1646
à Diluuij fine ad ortum Abrahæ.	282
inde ad Exodum.	505
inde ad fundam. Templi.	440
inde ad Captiuit. Babylonicam.	390
inde ad Christum.	442
Summa	3705

ma non minor annis 3705. ne ipsi quidem Rabbi, qui vt tuaderent nondum esse completum tempus aduentus Messie, contraxerunt tempus hoc quam maximè, pauciores annos numerarunt, quam 3740.

CAPVT III.

De probabiliori numero Annorum Mundi, usque ad CHRISTVM, iuxta editionem LXX.

Interpretum, & de terminis, intra quos certò consistendum est in hac hypothese.

CONCLUSIO III.

Ex Historia Diuina secundum editionem LXX. Interpretum, simul cum Humana Historia veritate, Probabilis est ab initio Mundi ad initium Epochæ CHRISTI fuisse Annos 5634. Certum verò est, non fuisse in hac hypothese plures, quam 5904. nec pauciores, quam 5054.

Prima pars sic ostenditur. Libro 6. cap. 1. ostendimus ab Exordio Mundi ad finem Diluuij Noetici iuxta versionem Septuaginta Interpretum, quam in hac annorum numeratione secuta est Ecclesia, fuisse annos 2256. sumptis annis ibi enumeratis,

ratis, pro præcisè completis, vt minori periculo errandi nos exponamus, eo quòd probabile sit,habita ratione deficientium, & abundantium, & facta compensatione summam annorum præuisam fuisse futuram tantam, quanta, si annorum partiales Summulæ fuissent annorum exactè completorum. Deinde Capitib. 2. 3. & 5. simul ostendimus à sine Diluuij ad Repromissionem iuratam, qua Deus Abraham accincto ad immolandum Isaacum, repromisit Benedicendas gentes omnes in semine ipsius, qui est Christus, in-

	Anni
Ab Adamo ad finem Diluuij,	2256
à sine Diluuij ad Repromissionem,	1356
à Repromissione ad Exodum.	430
ab Exodo ad fundamenta Templi.	580
à fundam. Templi ad Captiuuit. solutam.	476
à Captiuuit. soluta ad Christum.	536
Summa	5634

tercessisse annos 1356. & cap. 6. à dicta Repromissione, ad Exodum fuisse annos 430, et cap. 8. ab Exodo ad fundamenta Templi Salomonici fuisse annos 580. At libro 5. cap. 7. vna cum l. 6. c. 11. docuimus à fundamentis Templi ad Captiuuitatem Babylonicam per Cyrum solutam, fuisse annos 476. et deinde ad Epocham Christi annos 536. Iunctis ergo prædictis summulis in vna summam, fiunt ab initio mundi ad initium Epochæ communis Christi anni 5634.

2 *Secunda* pars ostenditur sic; Cum generationes, ac summa annorum, quas Sacra Genesis recenset ab Adamo ad Abrahamum sint tantum 21. non possunt addi anni plures quàm 21. etiam si fingamus computatos ibi annos tantummodo completos, et in singulis generationibus neglectos dies 364. quia non implebant vnum annum, Deinde ab ortu Abraham ad Exodum nemo plures annos reperire potuit hæcenus, quàm nos, qui reperimus fuisse 555. idest à Repromissione ad Exodum 505. Nec ab Exodo ad fundamenta Templi plures quàm 757. vt patet ex dictis lib. 6. cap. 8. num. 9. inde autem ad captiuuitatem solutam, nemo plures annos posuit quàm 450. et à Captiuuitate soluta ad Christum, nemo plures annos quàm 559. vt patet ex dictis lib. 5. cap. 7. et lib. 6. cap. 11. et ex priorè Tabula capitis 1. huius libri. Adde nunc annos 10. primo interuallo et 11.

	Anni
Ab Adamo ad finem Diluuij.	2266
à finem Diluuij ad Repromissionem,	1367
à Repromissione ad Exodum.	505
ab Exodo ad fundam Templi.	757
à fundam. Templi ad Captiuuit. solutam,	450
à Captiuuit. soluta ad Christum.	559
Summa	5904

annos secundo, et dispone vt in laterculo adiecto annorum Summulas Maximas. Ex illis enim non confurget, maior annorum summa quàm 5904. ab initio Mundi ad Epocham Christi qui autem plures collegerunt nullo sufficienti fundamento id fecerunt.

3 *Tertia* pars de minimo annorum numero 5054. sic ostenditur: Annis ab initio Mundi ad finem Diluuij ex LXX. Interpretibus demi possunt anni vt summum 10. quot sunt generationes ibi enumeratae, fingendo annos illos per vnicum diem inchoatas, et ob eandem fictionem demi possunt alij 10. anni decem generationibus à Diluuijo ad Abrahamum, et præterea demi anni 130. Cainani secundi, eo expuncto, et supponi Abrahamum natum anno 70. Tharæ, et sic huic secundo interuallo demi anni 200. denique reliquorum interuallorum sumi possunt minimæ illæ Summulæ, quas recensuimus cap. 2. nu. 3. sic igitur ordinatis huiusmodi interuallis, vt videre est in præsentè later-

	Anni
Ab Adamo ad finem Diluuij.	2246
à sine Diluuij ad Repromissionem.	1156
à Repromissione ad Exodum.	380
ab Exodo ad fundam. Templi.	440
à fundam. Templi ad Captiuuit.	390
à Captiuuitate ad Christum.	442
Summa	5054

culo tota summa annorum ab initio Mundi ad Christum non erit minor quàm annorum 5054. in hac Hypothesi. Colligendo igitur in vnam Synopsim quæ dicta sunt cap. 2. et 3. ecce. iterum Conclusiones,

Anni Mundi ad Natiuitatem Christi.		
Summa Annorum	Iuxta LXX.	Hebr. & Vulgat.
Probabilior.	5634	4184
Maxima.	5904	4330
Minima.	5054	3705

CAPVT IV.

An verum Mundi initium Describi possit certò per illos Characteres Cælestes Astrologicos, aut Astronomicos.

CONCLUSIO IV.

Licet aliqui conati sint inuestigare initium verum Mundi ex quibusdam Cæli Characteribus, ac positu Siderum; frustra tamen id tentarunt; cum nulla sit certa ratio illud determinandi.

Characteres cœlestes, quibus videtur inuestigari posse primus conditi Mundi annus sunt Planetarum aspectus inter se, sed præsertim Coniunctiones maximæ, vel magnæ trium superiorum Planetarum, Nouilunium, ac Plenilunium; Apogæum Solis, & Eccentricitas maxima, vel minima; Obliquitas Eclipticæ maxima, vel minima, & his similia. His præindicatis prima Conclusionis pars probatur enumerando potiores conatus, & opiniones de Mundi exordio ex positu Stellarum inuestigato.

Prima pars Conclusionis.

1 **P** *Etostris*, & *Necpsus* apud Lucam Gauricum in Calendario à pag. 9. putarunt Mundum conditum circa Solstitium æstiuum, horoscopante Luna in gr. 15. Leonis, Sole posito in gr. 15. Cancrj, domoq; prima; Saturno in gr. 15. Capricorni. Ioue in gr. 15. Sagittarij; Marte in gr. 15. Scorpij; Venere in gr. 3. Libræ; Mercurio in gr. 15. Virginis; sed annus deest in meo Codice.

2 *Chaldaei*, et Arabes apud Albumasarem, et Gauricum supra, putarunt Mundum conditum in Autumno, anno ante Christum 5492. Sole posito in Libra, Luna in horoscopo et gradu 1. Cancrj, cum aspectu Quadrato ad Solem reliquis autem planetis singulis in primo gradu suarum dignitatum.

3 *Valentinus* Astrologus Antiochenus apud Gauricum statuit, Mundum creatum verno tempore, culminante gradu 15. Arietis, Sole in gr. 19. Horoscopante cum Ioue gr. 15. Cancrj, positoq; Saturno in gr. 21. Libræ, Marte in gr. 28. Capricorni; Venere in gr. 27. Piscium; Mercurio in gr. 10. Arietis; Luna in gr. 3. Arietis, anno vel 5515. vel 5509. ante Christum.

4 *Petrus Alliacensis* in Concordia Theologiæ cum Astrologia verbo 19. censuit Mundum creatum anno 5344. ante Christum, Horoscopante primo gradu Cancrj, et culminante primo gradu Arietis, Sole in gr. 19. et Luna in gr. 3. Arietis positis. Mercurio in gr. 15. Geminorum; Venere in 27. Tauri; Marte in 28. Scorpij; Ioue in 28. Piscium; Saturno in 21. Aquarij, et in domo 8. Marte in domo 5. Ioue in 9. Sole, et Luna in 10. Venere in 11. et

Mer-

Mercurio in 12. Domo. Postea tamen in Elucidario reprobavit hanc opinionem, et confessus est, non posse Mundi initium ex Astrologia certo constitui. Eandem figuram Alliacensis confutarunt prolixè Io. Picus Mirandulanus lib. 5. contra Astrologos à c. 7. ad 14. et Alphonsus Pandolphus conciuus, et amicus noster in Disputatione Astrologica de Mundi fine cap. 9.

5 Iudæi in kalendario recenti, & post Talmudi obfignationem condito, finxerunt Mundum creatum anno 3761. ante Epocham Christi die 7. Octobris, de qua fictione calculi gratia inuenta vide quæ diximus lib. 1. cap. 3. in Appendice num. 3.

6 Io. Keplerus in Mysterio Cosmographico c. 23. posuit Mundi initium congruere anno 3962. ante Christi æram hora 6. Vespertina diei 27. Octobris, positus Sole, Venere, Mercurio, et Nodo Lunæ Boreo in Libra, Saturno autem, Ioue, Marte, et Nodo Australi Lunæ in Ariete; Luna autem in Capricorno, et quadratura cum Sole, licet mallet Lunam in plenilunio, vt præfesset toti nocti, à cuius initio dies incæpere. Sed postea in Rodulphinis Tabulis c. 18. et pag. 42. Tabularum, elegit pro Mundi exordio annum 3993. ante Epocham Christi die 24. Iulij positus planetis, vt in sequenti Tabella.

	Gr.	Min.	Scr.		Gr.	Min.	Scr.
Sol in Apogeu Solis	Cancr	0	0	0	Saturni.	Leonis	28 24 6.
Luna Apogeu Lunæ	Arietis	0	0	0	Iouis.	Cancr	23 34 18.
Nodus Bor. Lunæ	Gemini	22	57	3	Martis.	Tauri	15 0 0.
1. Stella Arietis	Libra	0	0	0	Veneris.	Libra	0 0 0.
Arg. obliq. Eclipt.	Cancr	0	0	1	Mercurij.	Cancr	0 0 0.
	Aquarij	8	23	25	Nodus.		Gr. Min. Scr.
	Signa	0	0	0	Saturni.	Arietis	0 0 0.
Saturnus.	Libra	5	29	56	Iouis.	Cancr	0 0 0.
Iupiter.	Capricor.	7	3	21	Martis.	Piscium	15 0 0.
Mars.	Cancr	10	43	53	Veneris.	Arietis	0 0 0.
Venus.	Cancr	0	0	0	Mercurij.	Capricorni	0 0 0.
Mercurius.	Arietis	0	0	0	Lunæ.	Cancr	0 0 19.

7 Christianus Seuerinus Longomontanus in Astronomia Danica lib. 1. Theoricorum cap. 3. elegit pro initio Mundi annum 3964. ante Christi Epocham, vtpote primo post Bissextilem, esto exactius anno 3966. Apogeu Solis fuerit in principio Arietis, & nulla tunc fuerit inæqualitas Equinoctiorum, aut obliquitatis Eclipticæ.

8 Dionysius Petavius lib. 9. de Doctrina Temp cap. 6. & 7. censet Mundum conditum in Autumno anni 3983. ante Christi Epocham, ac periodi Iulianæ 730. Sole in principio Libræ constituto die 26. Octobris feria 1. Cyclo Solis 2. Lunæ 9. litera Domicali A. cui successerit fictum Plenilunium feria 2. h. 8. post meridiem, Luna enim non fuit facta nisi die 4. Mundi, seu 29. Octobris.

9 Iosephus Scaliger lib. 5. de emend. temporum titulo de Conditu Mundi pag. 366. pro certo supponit à Mundi conditu ad Exodum ex Moyse annos 2453. completos, & Exodum fuisse anno periodi Iulianæ 3217. vnde colligit Mundi initium fuisse anno periodi Iulianæ 764. & die 26. Octobris fuisse primam Neomeniam: Tekupham autem die 25. feria 7. in qua requieuit Deus ab opere 7. dierum; ideoque Mundum conditum die 19. Octobris anni ante Epocham Christi 3950. sed his non obstantibus stat nostræ Conclusionis pars secunda.

Secunda pars Conclusionis probatur.

10 **P**rimò incertum est an in annis ab Adamo ad Abrahamum sequendi sint cum multis Ecclesiæ Patribus LXX. Interpretes, an potius Hebraica, & Vulgata editio post S. Hieronymum introducta, & in vtraque hypothesi incertum est an anni à Moyse recensiti sint completi præcisè an deficientes, & labentes, an ita completi, vt superabundantes dies neglexerit.

Secundò incerta est anni tempestas, qua Mundus conditus fuit, cum plerique quidem, & probabilius existimarint conditum fuisse verno tempore; non pauci tamen in Autumno, & aliqui æstate.

Tertiò incertum est cuiusnam diei habenda ratio sit in constituendo systemate Cælesti, ac themate natalitio Mundi, videlicet an primæ diei quæ creatum est Cælum, & terra, & facta Lux, an verò diei, & ferie 4. qua factæ sunt cum luminaribus reliquæ stellæ, & positæ in firmamento; an tandem diei 6. in cuius nocte sequenti Adamus, & Eva facti incæperunt contemplari sidera, & eorum positus. Licet per scientiam infutam potuerint scire constitutionem Stellarum factam die 4. nec necesse fuerit Cæli spectaculum oculis Adami, & Eux primò inspecturis, potius quàm intellectu, & rationi accommodare. Erunt enim quibus placebit primam illam lucem instar Solis inchoasse annum

Equinoctialem ab initio Arietis, aut Libræ, & Solem feria 4. collocatum in 4. gradu Arietis, aut Libræ; eandemque primam diem Creationis rerum, fuisse primam diem Mensis Lunaris, adeoque feria 4. Lunam collocatam in eo situ ad Solem, quem requirit dies 4. Lunæ iniens; adeo vt die 7. Mundi completa, fuerit in prima Quadratura. Contra verò alijs probabilius videbitur annum Equinoctialem à Sole ipso, & Mensem à Luna eo tantum die incæpisse, quo facta sunt Luminaria, nempe 4. die. Quia de illis, & non de luce primigenia dictum fuit, ea facta in signa, & tempora dies, & annos; ideoque contendent Luminare vtrumque die 4. collocatum in principio Arietis, aut Libræ. Nec deerit forte cui 4. die Luna in principio Arietis, aut Libræ posita placeat. Sol autem in 4. gradu horum signorum, eo quod lux primogenita Solis non Lunæ vicem gerens annum Equinoctialem inchoauerit.

11 Quarto etiam si certum esset in Luminarium positum habendam esse rationem diei potius 4. quàm primæ; tamen adhuc controversum est an Luna in Nouilunio, an in Plenilunio producta fuerit. Pro Nouilunio stare videtur tum S. Augustinus lib. 2. de Genesi ad Litt. cap. 15. nil tamen de terminans, tum ratio, vt Mundus ab initio anni Equinoctialis, & Mensis Lunaris inciperet, nec Luna statim minime lumine inciperet, sed potius crescere. Pro Plenilunio tamen stant Patres Synodi Palestinæ apud Bedam tomo 2. opusc. de verno Equinoctio, & ipse Beda in Hexamerone, & lib. de ratione temporum Anastasius Synaita Comment. in Hexam. lib. 4. Procopius in cap. 1. Genes. S. Damascenus 2. Fid. cap. 7. Abulensis in cap. 1. Genes. quæst. 25. Lyranus ibi in postilla, S. Thomas 1. p. q. 70. art. 2. ad 5. & Keplerus in Mysterio Cosmographico cap. 23. Ratio autem est, tum quia Deus fecit Luminaria, vt diuiserent diem, ac noctem, & Lunam, vt præfesset nocti, at non potuit statim fungi officio suo, & illuminatione sua diuidere ex æquo noctem à die, ac toti nocti præfesset, nisi in Plenilunio, tū quia Luna facta est statim Luminare magnum, non ratione motus corporeæ; in qua superatur ab aliquot Planetis, & Fixis, sed ratione illuminationis, qua apparet æque magna, ac Sol in Plenilunio, tum denique, quia sicut in Plenilunio educti sunt Israelitæ ab Ægypto, & in Plenilunio Christus morte sua liberauit nos de potestate tenebrarum, & Patres Limbi visitauit, ita videtur Mundus de prioribus tenebris eductus ad sui esse, & ornatum cæli in Plenilunio Nutant itaque vtrinque rationes, ac testimonia.

12 Quintò quoad Aspectus reliquorum Planetarum inter se, vel cum Luminaribus, quales nam præferendi sint, nec conuenit inter Astrologos, nec certa, & euidenti ratione decerni potest; Alijs enim placent benigni aspectus, vel inter se, vel cum Luminaribus, nempe, Trigoni aut Sextiles; alijs oppositiones trium superiorum Planetarum, cum Sole,

Sole, ut totis primis noctibus apparerent Adamo, & Euz, alijs vel Coniunctiones cum Sole, vel inter se. Veneris autem ac Mercurij coniunctiones inferiores, an Superiorum cum Sole, an potius digressiones à Sole maximæ, & hæ matutinæ ne, an Vespertinæ congruant Mundi initio planè incertum est. Coniunctionibus porrò vel maximis, vel magnis trium, vel duorum superiorum Planetarum, non esse tantam vim ad mutationes statuum, & exordia noua magnarum rerum, quantam quidam Astrologi iactant, docuit Valentinus Naiboda in elementis Astrologicis diff. 4. & nos euicimus l. 7. Almagesti noui sect. 5. c. 10. à num. 8. Præterquam quòd vtendum esset coniunctionibus non medijs, quæ sunt fragmenta imaginationis nostræ ad commoditatem calculi, sed veris, & ad has supputandas in tanto annorum interuallo, non habemus Tabulas Astronomicas, quæ certos nos reddant de anno nedum de die coniunctionis Maximæ, vel Magnæ ad annos 4000. nedum 5000. aut 6000. ante Christum.

13 *Sextò* Solaris Eccentricitatis, & Obliquitatis Eclipticæ varietas, & Anomalia præcessionis Æquinoctiorum nec certa est, nec certa earum mensura, immò probabilius est nullas esse, vt constat ex vltimis capitibus libri 3. nostri Almagesti Noui. Apogei vero Solaris motus adeo incertus est, ac lubricæ inquisitionis delicatæque indaginis, vt nequaquam ex eo possit constitui annus determinatus Mundi conditi, etiam si daremus in Mundi Exordio illud fuisse in principio Arietis; quod tamen nequaquam exploratum est. Quia potius aliqui ex probabiliori anno ante Christum Mundi conditi, & ex loco Apogei nostris temporibus reperto conantur eruere Apogei motum, non quidem certa sed probabili methodo; tam incerta tamen, quàm hæcenus incertus est annus primus Mundi.

14 *Septimò* vt calculus iniri posset pro aspectibus planetarum mutuis, & saltem pro die Nouilunij, aut Plenilunij, siue die 1. siue 4. Mundi conditi, prius determinandus esset dies Æquinoctij pro illis circiter annis, intra quos ex Sacra, & humana veriore historia probabilius consistit Mundi Exordium. Atque hoc pro tot annis ante Christum ultra annos 4000. Tabulæ astronomicæ non exhibent tanta certitudine, vt eximant scrupulum erroris de vno, vel altero die, propter diuersas opiniones Astronomorum de quantitate anni cælestis, & præcessionis Æquinoctiorum in forma anni Iuliani. Exempli gratia Æquinoctium Vernalis ab Hipparcho obseruatum fuit Alexandriæ Vespere dici primæ Phamenoth anni 50. tertiz periodi Calippi, vt refert Ptolemæus l. 3. c. 2. hoc est anno ante Christum 128. die 23. Martij. At nos Bononiæ obseruauimus æquinoctium anno Christi 1656. Die 9. Martij stylo Iuliano hora 9. & minut. 53. post merid. hoc est Alexandriæ hora 11. minut. 23. ergo anticipauit in annis 1784. dies 13. & hor. 19. hoc est tere dies 14. ergo annis 137. circiter anticipauit æquinoctia vnum diem, vel annis 900. circiter dies 7. Igitur anno ante Christum 5634. quo circiter Mundum conditum iuxta LXX. Interpretes diximus cap. 3. id est anno ante obseruationem nostram 7290. fuit æquinoctium diebus 57. post 9. Martij, hoc est die 4. aut 5. Maij. At qui volunt annum breuiorem nuncpe, dierum 365. hor. 5. minut. 48. & consequenter annis 120. anticipationem diei variis, vtq; annis 7290. inuehant anticipationem dierum 60. atque adeo anno 5634. ante Christum fuit æquinoctium die 8. Maij. Inter has duas quali extrinsecas opiniones essent, quæ æquinoctium illius anni statuerent die 6. aut 7. Maij & eadem certitas reperiretur ex Tabulis astronomicis supputando locum Solis.

15 *Ottauò*. Etiam si haberemus, ex vna parte pulcherrimam ideam constitutionis Siderum certæ diei puta 1. aut 8. Mundi conditi applicandam tamquam omnium præstantissimam iuxta regulas Astrologicas, vel prærogatiuas Astronomicas, & ex altera Tabulas exquisitissimas pro supputandis motibus cælestibus ad multa annorum millia ante Christum: adhuc tamen certi non sumus DEVM O. M. voluisse Mundum sub ea constitutione creare. Vna enim ex causis, ob quas lucem primò conuulit independentem à Stellis; & secunda die firmamentum, & tertia die plantas, nec hii die 4. Stellæ visa est aliquibus Patribus, & Doctoribus, ne quis diuinitatem in stellis agnosceret, aut putaret Deum indignis illis tanquam instrumentis ad omnium rerum vniuersam productionem. Quid si ergo eadem de

causa, noluit se conformare regulis Astrologicis, aut Ideis Astronomorum & in hac ipsa prouidentia sapientissimum se Artificem gessit?

16 *Nonò*. Congruentia Mundi Conditi iuxta ordinem annorum Sabbaticorum, aut Iubilæorum, quam aliqui tantifaciunt, est mera congruentia, eaque non magni momenti, si cætera desint, præsertim cum non sit certum ordinem Sabbaticorum, qui à Iudæis sæpius neglectus fuit, & interruptus; post Captiuitatem Babylonicam resumptum esse iuxta seriem illam, qua successissent Sabbatici anni, si nunquam neglecti, aut interrupti fuissent: Immò non est improbabile, Iudæos à biennio post solutam captiuitatem Babylonicam, quo reuerfi in patriam domos reedificauerunt, cœpisse agriculture operam dare, & inde numerare septimum quemque annum pro Sabbatico. Quare ex tribus annis Sabbaticis post Captiuitatem commemoratis in S. Scriptura, vel à Iosepho Hebræo, non inferitur necessario, inde retrocedendo inueniendum esse primum Sabbaticorum. Tandem sicut Hebdomades 70. vel 69. 3. Danielis non in ortu, sed in morte Christi terminantur, ita Hebdomades annorum Mundi conditi potius ex eadem morte putandæ videntur.

17 *Decimò* deniq; qui intra annos probabiles Mundi conditi illum eligunt qui ita fuit primus post Bisextilem fictum, vt fuerit etiam initium Cycli tam Lunæ, quàm Solis, si coniectum sit cum Æquinoctio, & aut Nouilunio, aut Plenilunio in 1. aut 4. feria; si hæc inquam omnia concurrant in vnum eundemq; annum magnam probabilitatis speciem habent: sed nunquam absolutam certitudinem, ob causas hæcenus adductas.

CAPVT V.

De Probabiliori Anno Mundi Conditi ante Epocham Christi.

CONCLUSIO V.

Probabilius est Mundum à Deo creatum esse anno 5634. ante Epocham Christi die 2. Maij feria 1. ita tamen vt in die 5. Maij in forma Iuliana, feria 4. Sol in principio Arietis, Luna verò in principio Libra, seu in Plenilunio constituta sint.

Primò enim Mundum probabilius creatum fuisse Verè, quàm Autumno, aut Æstate ostendimus lib. 1. cap. 11. Deinde in computandis annis ab Adamo ad Abrahamum probabilis esse sequendam cum antiquis Patribus, & Ecclesia Hebraicam illam editionem, quam LXX. Interpretes transfulerunt vniuersitate mirabili in Græcum idioma, atq; adeo sequendam Translationem ipsorum LXX. quæ Tempore SS. Augustini, & Hieronymi appellabatur Vulgata, & Communis, nec in hoc aliter præceptum esse in Sacro Concilio Tridentino, docuimus lib. 6. cap. 1. & 2. Ex his autem, & reliquis interuallis vsque ad CHRISTVM demonstratis partim lib. 5. c. 7. partim lib. 6. à cap. 5. ad 12. vt expositum est hoc libro c. 3. sequitur Mundum conditum anno 5634. ante communem Epocham Christi. Sumptis annis vt iacent numerati in scriptura; Postremò huic anno non repugnant Characteres cælestes communiter noti & spectabiles, videlicet Æquinoctium, & Plenilunium concurrentia in eandem feriam 4. qua Luminaria sunt condita; nec alij Characteres occultiores, & controuersi sunt his præferendi, ergo annus hic probabilior est pro Exordio Mundi.

2. Nam quod spectat ad Æquinoctij diem iam ex obseruatione

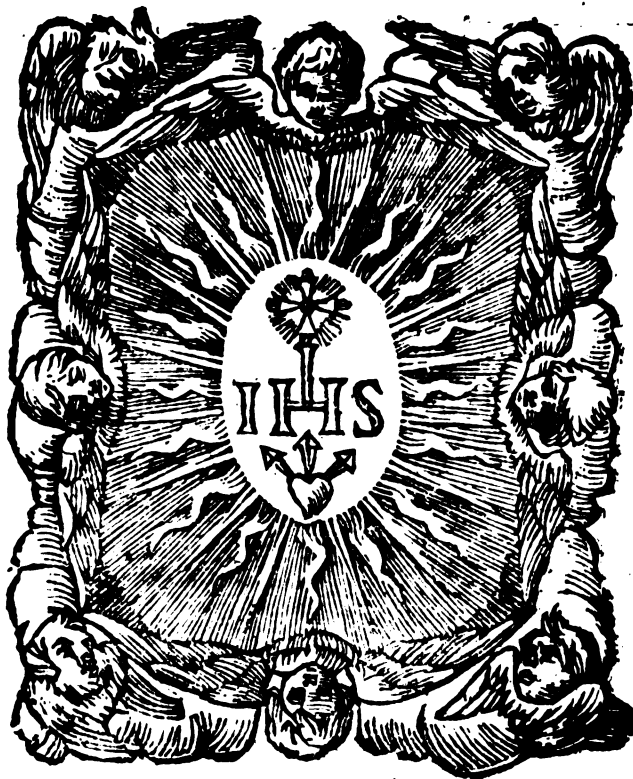
uationibus cap. præcedenti num. 14. relatis, & ex nostra Astronomia reformata lib. 1. cap. 2. probabilius est 900. quibusque annis *Æquinoctia* in forma anni Iuliani præcedere diebus 7. atq; adeo vt numero eodem 14. diximus anno ante Christum 5634. *Æquinoctium* fuisse die 4. aut 5. Maij in forma Iuliana, quæ dies, ex Canone 4. & 5. libri 1. & capitis 30. incidit in feriam 4. Cyclo Solis item 4. & littera Dominicali C. congruente huic anno. At ex Tabulis Epactarum Astronomicarum, illo anno Plenilunium medium fuit die 5. Maij hora 12. post meridiem in meridiano Edem, vbi Adamus factus est. *Plenilunium* autem præferendum esse Nouilunio in hoc Mundi exordio plurimum auctoritate, & pluribus rationibus docuimus cap. 4. num. 11.

3 Cum ex nostra Chronologia, & dictis lib. 6. cap. 7. primus annus Sabbaticus fuerit 1539. ante Epocham Christi retrocedendo vsque ad annum 5634. reperitur hic annus Sabbaticus, seu talis, vt in eo numerando septeni quinque

Sabbatici fuerint; subtractis enim 1539. ab annis 5634. restant 4095. qui diuisi per 7. dant annorum hebdomadas 585. vsque ad primum Sabbaticum à Iesue celebratum. Ab initio autem Mundi, vsque ad CHRISTI mortem sunt hebdomades octingentæ, ac decem abbreviatæ, idest 809 $\frac{1}{2}$. sicut Danieli hebdomades reuelatæ à S. Gabriele sunt 70. abbreviatæ, idest 69 $\frac{1}{2}$. Ab initio autem Mundi ad initium Hebdomadam Danielis, sunt Hebdomades 740. nempe hebdomades annorum.

4 Receptis quæ hæcenus dixi, sequitur in forma anni Iuliani, diem 6. Mundi, qua factus est Adamus, seu feriam 6. incidisse in diem 7. Maij, & primum Sabbatum, ac diem festum in 8. Maij, quæ postea dedicanda erat Apparitioni S. Michaelis Archangeli.

* * *

LIBER OCTAVVS

DE ANNO, ET DIE

NATIVITATIS, ET MORTIS

CHRISTI.

AC DE IPARÆ
VIRGINIS MARIÆ,
Ordine Gestorum, quæ ab Euangelistis nar-
rantur, & Genealogia, & Consanguineis
Saluatoris, & Matris eius.

CAPVT I.

*Quisquam fuerit Auctor numerandi Annos à Natiuitate, vel ab Incarnatione Domini
Noſtri IESV CHRISTI.*

CONCLUSIO I.

*Licet apud Flauium Dextrum, alioſq; Chronographos perantiquus ſit uſus annorum Chriſti; Immo illum
introduxerit in Kalendarium Eccleſiaſticorum Dionyſius Exiguus, Cyclum ſuum exorſus biennio ante
vulgarem Chriſti Epocham; Epocham vero Incarnationis anno immediatè præcedenti vulgarem Chriſti.
Epocham: Quidam tamen eius mentem non aſſecuti, Incarnationem, & Natiuitatem Domini, ſtatue-
runt factam anno ipſo primo Epochæ vulgaris Chriſti, & inde à die 25. Martij annos numerarunt; ple-
rique verò Computiſtæ annos Domini à Circumciſione. In actis autem publicis Epochæ Chriſti uſurpata
cepta circa Annum 590. in Italia, & circa Annum 620. in Belgio, & circa Annum 780. in
Francia, ſed in Hiſpania multo ſerius.*

Prima pars de L. Flauio Dextro, qui fuit præfe-
ctus Prætorij Theodoſij Imperatoris, laudatusq;
à S. Hieronymo in Catalogo Scriptorum Eccleſi-
æ in Prologo, tum nomine Dexter, patet ex
ipſius Chronico, in quo ſcribit S. Iacobum Apoftolum anno
Chriſti 37. in Hiſpania erexiſſe Cæſarauguſtæ Eccleſiam,
ſeu Oratorium Beatæ Virgini iuſſu eiufdem Virginis, & ad
annum Chriſti 308. habet hæc verba. *A Iacobi prædicatione
celebratur in Hiſpania feſtum Immaculatæ, & illibatæ Con-
ceptionis B. MARIÆ.* Eſto communiter etiam Chri-
ſtiani Scriptorum annos diſtinguere ſolerent per Conſules,
aut Olympiadas, aut annos Urbis Romæ, aut annos Imper-
atorum Romanorum, & Diocletianus ſanxiſſent, vt ab
initio Imperij ipſius deinceps anni computarentur, Chri-
ſtiani verò Coptiæ in Ægypto numerarent annos à SS. Mar-
tyribus ſub Diocletiano paſſis. Eufebius quoq; & eius
continuator S. Hieronymus, & S. Hieronymi continuator S.
Proſper Aquitanius in Chronicis ſuis addidere annos Do-

mini, ſed in Kalendarijs, & actis publicis durabat mos nu-
merandi annos à Diocletiano, etiam apud Alexandrinos,
& in antiquis Concilijs plerumq; Conſulum nota apponi-
tur, & aliquando Æra Auguſti Hiſpanica. Eccleſia verò
Conſtantinopolitana, Mundi annos adhibebat.

2 Dionyſius verò Schyta natione, & Abbas cognomen-
to Exiguus, ſed doctrina & pietate magnus, & multis enco-
mijs laudatus à Caſſiodoro, vt videre eſt apud Baronium
ad annum Domini 527. & Marianum Scotum ad annum
532. floruit ſub Iuſtiniano, & in Epitola ad Petrenium,
Episcopum, quam recitat Beda de natura rerum cap. 57. de
ſe inquit: *Sanctus Cyrillus Alexandrinæ urbis Archiepi-
ſcopus, Cyclum ſuum nonaginta quinque annorum ab Anno
Diocletiani 154. cepit & vltimum, in 247. terminauit. Nos
ab anno 248. eiufdem tyranni potius, quam principis incho-
antes, nolimus circulis noſtris memoriam impij perſecuto-
ris inueſtere, ſed magis elegimus ab Incarnatione Domini
IESV Chriſti, annorum tempora prænotare, quatenus exor-
dium*

*dium Spei nostra notius nobis existeret, & causa reparatio-
nis humana, item Passio Redemptoris nostri evidentius elu-
ceret. Ex quibus patet intentionem Dionysij fuisse non
solum circulos ordinare ad inueniendum Pascha, sed etiam
ad evidentem notitiam annorum à Domini Incarnatione
computandorum. Iam verò lib. 4. cap. 10. nu. 17. ostendi-
mus Diocletiani Epocham incèpisse anno Epochæ Christi
vfitatæ 284. à die 17. Septembris, sed apud Ægyptios, & in
Ecclesia Alexandrina à die 29. Augusti, Ergo annus Dio-
cletiani 247. qui fuit vltimus Cycli Cyrilli, completus fuit
die 29. Augusti anni Epochæ Christi vulgaris 531. & inde
incèpit annus 248. Diocletiani, complendus die 29. Au-
gusti anni Epochæ Christianæ. At Dionysium suum
Cyclum inchoauit currente anno Diocletiani 248. sed ab
Incarnatione, ergo currente anno 532. Epochæ Christi-
anæ. Videamus nunc quotus fuerit hic annus ab Incarna-
tione Domini computatus iuxta mentem Dionysij. Refert
Beda lib. de ratione temporum cap. 45. Dionysium non so-
lum Cyclo annorum 95. ad continuandum Cyrilli Cyclum
vsurasse, sed simul respexisse ad Cyclum Victoris, nem-
pe annorum 532. qui consurgit ex ductu Cycli Lunaris, seu
annorum 19. per Cyclum Solis, idest 28. annorum: nam
post encomium Dionysij subdit: *Qui in primo suo circulo
quingentesimum trigesimum secundum Dominice Incarna-
tionis annum in capite ponendo, manifestè docuit secundum
sui circuli annum ipsum esse, quo eiusdem Sacrosanctæ Incar-
nationis Mysterium capit. Quia enim Lunaris circulus de-
cennoualis est, Solaris autem 28. conficitur annis; multipli-
catis per se inuicem ambobus summa 532. annorum colligi-
tur, qua tandem replicata, totus Solaris, Lunarisq; recursus
ordo in se sua per vestigia reuoluitur. Et paulo post clariùs
loquens ait. Quia ergo secundo anno circuli, quem primum
Dionysius scripsit quingentesimus trigesimus tertius ab In-
carnatione Domini completus est annus, ipse est nimirum iuxta
concursum Siderum ille, in quo incarnari dignatus est, quia hic
secundus annus decennoualis. Tandem Beda eodem c. 45.
concludit: Denique Dionysius ipse nobis quodammodo taci-
tè qua dicimus, in Paschatibus, quæ scripsit argumentis osten-
dit, vbi ad inueniendum quotus sit annus circuli decennoua-
lis, sumere iubet annos Domini, & priusquam hos per 19.
partiamur, vnum præcipit adicere, significans illo incarna-
to, vnum circuli decennoualis annum iam fuisse completum.**

3 Ex tribus his locis Bedæ, & ex Dionysij ipsius verbis
supra relatis colligitur, initium Cycli Dionysij videlicet
annorum 532. quorum primus habet pro Aureo numero
vniuersitatem, præcedere anno vno Æram Dionysianam anno-
rum Domini ab Incarnatione pressè sumpta computando-
rum; & Æram Dionysianam vno anno quoad denomina-
tionem, sed mensibus 9. ac diebus 6. præcedere Epocham
vulgarem, & iamdiu vsitaram in Calendario Romano,
atq; à Kalendis Ianuarij solitam inchoari. Primus enim
annus Domini Incarnati, est iuxta Dionysium annus 2. Cy-
cli decennoualis; non secus, ac apud computistas kalenda-
rij Romani, primus annus Epochæ Christianæ à Circum-
cissione initus, est secundus aurei numeri. Deinde absolu-
to Cyclo annorum 532. primus annus noui Cycli à Dio-
nyso instaurati incèpit ab Incarnationis festo anni Epo-
chæ vulgaris Christi 532. currentis, sed in eodem festo
completus fuit annus 532. ab Incarnatione Domini nume-
ratus; & quando cœpit annus secundus noui huius Cycli,
completus fuit annus 533. ab Incarnatione Domini, vt di-
sertè ait Beda, nempe completus in festo Incarnationis cur-
rentè adhuc Epochæ vulgaris Christi anno 533. & Diocle-
tiani 249. Scitè igitur Petauus lib. 12. de doctr. temporum
cap. 2. & in Rationario parte 2. lib. 4. cap. 1. subscribente
Langio lib. 1. de annis Christi cap. 1. aduertit distinguen-
dum esse initium Cycli Dionysij, ab initio Æræ Diony-
sianæ, & huius initium ab initio Epochæ Christianæ, qua
vixit Calendarium Romanum cum Beda, & Computistis
communiter. Sed aduertendum præterea est, Dionysium
aliter aureo numero vsurasse, ac nunc computistæ kalendarij
Iuliani, & Romani; primus enim annus Cycli decennoua-
lis incèpit à kalendis Ianuarij anni Iuliani 45. durauitque
vsque ad initium anni 46. Iuliani; At Dionysium Cyclum
suum Paschalem ab Incarnatione inchoans, assumpsit au-
reum numerum 2. perinde, ac si primus iam esset comple-
tus. Maneat igitur certum Cyclum Dionysianum anno-
rum 532. à Dionysio inchoatum anno 44. Iuliano; Incar-

nationem autem anno 45. Iuliano. Esto non pauci secus sen-
serint, de quibus infra numero 5.

4 Verùm quia auctor consignandi, ac distinguendi an-
nos in calendario Ecclesiastico à Christo potius, quam à
Diocletiano, fuit Dionysius exiguus, & annus primus ab
Incarnatione concurrat cum anno Epochæ Christi vulga-
ris per tres ferè sui Menses, sed posteriores; ideo Beda, &
multi post ipsum Æram Dionysianam, & Epocham Chri-
sti vulgarem pro eadem sumpserunt: hinc illud Bedæ de
Ratione temporum cap. 45. *Sancta siquidem Romana, &
Apostolica Ecclesia hanc se fidem tenere, & ipsis testatur
indiculis, quæ suis in Cereis annuatim scribere solet, vbi tem-
pus Dominice Passionis in memoriam populi reuocans, nume-
rum triginta super & tribus annis minorem, quam ab eius
Incarnatione ponat, annotat. Denique anno ab eius Incar-
natione, iuxta Dionysium septingentesimo primo, Indictione
quarta decima, fratres nostri, qui tunc fuere Roma, hoc mo-
do se in natali Domini in Cereis Sancta Maria vidisse, & in-
de descripsisse dicebant. A passione Domini Nostri IESU
Christi anni sunt DCLXVIII.* Indictio enim 14. conuenit
anno Epochæ Christianæ 701. à præcedenti Natali, vt moris
erat in curia Pontificum, inita; ergo eundem annum 701.
Dionysianum, cum 701. Epochæ vulgaris Christi compo-
tat Beda.

5 Immo, quia Dionysius supposuit Dominum Incarna-
tum, & natum anno 2. Cycli decennoualis, hic autem annus
iuxta computistas kalendarij Romani, & ipsum Bedam est
annus Iulianus 46. & primus Epochæ communis Christi-
anorum, nec Beda, nec Kalendarij Romani primi instaura-
tores aduerterunt aurei numeri 2. initium à Dionysio posi-
tum in Incarnatione anno ante Epocham vulgarem, seu an-
no 45. Iuliano, vt diximus sub fine numeri 3. Idcirco pu-
tarunt esse de mente Dionysij Christum Incarnatum die
25. Martij, & natum die 25. Decembris anno 46. Iuliano, &
primo Epochæ vulgaris, vt notarunt inter alios Io. Luci-
dus, Keplerus, Petauus lib. 12. de Doctrina Temporum
cap. 1. & Io. Georgius Heruarius cap. 247. Nouæ Chrono-
logiæ. Sic Paulus Diaconus lib. 2. de gestis Longobardor-
um c. 7. & Landolphus Sagax in historia miscella referunt
Longobardos ex Pannonia egressos Anno Incarnationis
Christi 568. Cal. April. die Paschatis Indictione prima, quæ
notæ conueniunt anno vulgari Christi 568. Qua ratione
Cassiodorus in Computo Paschali annum Incarnationis
562. Indictioni 10. iungit, quæ anno Christi vulgari con-
gruit. In Annalibus quoq; Francorum in vita Caroli Ma-
gni ab anno 714. Christi, Vulgares Christi anni non solum
appellantur *Anni Incarnationis*, sed etiam inuent à die 25.
Martij, quod dicitur in Gallia, & Latetiæ potissimum serua-
tum esse constat & hodieque seruatur à Florentinis, & Ve-
netis. Marius Scotus ad annum Mundi 4193. itemque
Sigebertus ad annum Christi 532. & Paulus Forosemprom-
nensis parte 2. Summæ l. 4. & Campanus in Computo c.
24. dum notant ex Dionysio, Christum Incarnatum, natum-
que anno 2. Cycli magni, aut decennoualis ad hanc Classsem
reduci possunt. Sed non sunt assecuti mentem Dionysij,
nec aurei numeri initium ab eo vsurpatum. Existimo tam-
en multos accepisse Incarnationem amplè pro Natiuitate
qua Christus in carne apparuit, & vilibiliter Deus in for-
ma humana cognosci cœpit.

6 Superest vt indagemus à quonam tempore anni Domi-
nicæ siue Incarnationis, siue Natiuitatis, siue simpliciter
anni Christi vel Domini, vel Salutis, vel vt Aethiopes ap-
pellabant, anni Gratia, non solum in kalendarijs, sed in
actis publicis tã Ecclesiasticis, quàm ciuilibus vsurpari cœ-
perint. Nam Historicis, & Chronologos annis Christi
consignasse tempora iam diximus num. 1. qua ratione Pau-
lus Diaconus refert Romam captam à Gensericæ anno Do-
mini 475. & Longobardos egressos ex Pannonia anno In-
carnationis 568. & Cassiodorus in computo Eccles. memi-
nit anni 562. Incarnationis. In Nouella 47. quæ emanauit
anno 538. Epochæ vulgaris Christi, recensentur annorum
species, quibus instrumenta, & acta publica consignari de-
bet, vt sint authentica, & nominantur anni *Consulium, Im-
peratorum, atq; Indictiones*, nec vlla fit mentio annorum
Domini. Primam horum mentionem legimus in fine libri
12. Epistolarum S. Gregorij Papæ, vbi recitatur priuile-
gium cœnobij S. Medardi Sueffoniensis, & tempus notatum
sic: *Datum VII. Calend. Iunii, anno ab Incarnatione Domi-*

ni DXXIII. Indictione undecima. Quæ Indictio congruit, anno 593. Epochæ vulgaris Christi, ex quibus refellas Petauirum lib. 12. c. 5. affirmantem Blondum Foroliuensem Secretarium Pontificij Collegij primum persuasisse Eugenio IV. ut in literis Pontificum anni à Natiuit. vel Incarnatione notarentur, & antea id factum non esse, quod sumpsit ex Paulo Forosempronienſi lib. 13. summa c. 6. In Francia verò à tempore Caroli Magni frequentari ceperunt in actis publicis anni Incarnationis. Sic diploma eiusdem Caroli pro fundatione Episc. Bremensis notatur. Datum Idibus Iulij anno Dominica Incarnationis DCCCLXXXIII. Indictione XII. anno regni Domini Caroli XXI. Et in tabulis testamenti eiusdem Caroli apud Eginartum: Anno Incarnationis Domini nostri Iesu Christi DCCCXI. anno regni Caroli in Francia XLIII. & in Italia XXXVI. Imperij autem XI. Indictione IV. & in Epitaphio Caroli Magni apud eundem Eginartum: Decessit anno Domini DCCCXIV. Indict. VII. die 5. Cal. Februar. immò ante hoc tempus, Franciscus Rosieres in itemmate Ducum Latharingæ ponit Diploma Imperatorium, in gratiam Treuerensis Archiepiscopi, Datum iv. Cal. Augusti anno ab Incarnatione Domini DCXXIII. Et in appendice Gregorij Turonensis attributa Fredegario legitur: *A Passione Domini, vsque in annum presentem istum, in Cyclo Victoris anni 177. kal. Ianuarij die Dominica anni 735.* Qua propter, quod Accursius qui floruit anno 1239. in Lege Generali verbo *Seruit C. de Tabularijs l. 10.* negat Epocham Christi suo tempore vsitatam extra Italiam, intelligendum est de vsu vniuersaliter recepto. Certè in Hispania serò recepta est, vbi Aera Augusti viguit, nec illi publico edicto substituta est Epochæ Christi, nisi anno Domini 1358. in Aragonia, & 1383. in Castella, & 1415. in Lusitania, vt tradit Io. Vasseus in Chronico Hispaniæ, & Scaliger l. 5. de emend. temporum p. 448. ideoque antea ex annis aeræ Augusti detractis annis 38. eliciebatur annus ab ortu Christi, tanquam aliunde ignotus. Qua methodo, exempli gratia, Iulianus Episcopus Tolitanus l. 3. contra Iudæos ait: *Aera enim inuenta est ante 38. Annos quam Christus nasceretur; nunc autem acclamatur Aera 624. detractis igitur annis 38. ex qua æra inuenta est, residui sunt vsque ad Natiuitatem anni Christi 586.* Mos autè non ab Incarnatione sed à kal. Ianuarij numerandi annos in Francia inceptit ab Edicto Caroli 9. vt affirmat Petauus l. 12. c. 6.

CAPVT II.

De Mense, ac die Natiuitatis D. N. IESV CHRISTI.

CONGLVSIO II.

Sicut VERBUM CARO factum est die 25. Martij, feria 6. & natum in vtero intemeratæ Virginis MARIÆ, ita natum est ex ea, nocte precedente diem 25. Decembris feria 1. seu Dominica die Anni Iuliani 43. si hoc anno supponatur natus CHRISTVS, vt communiter supponitur.

DE die tam incarnati in vtero Virginis, quam postea nati VERBI diuini, ex eiusdem vtero, traditio est antiqua Ecclesiæ in Menologijs, ac Martyrologijs, tam Latinis, quam Græcis, vt affirmat Baronius in notis ad Martyrologium die 25. Martij, & Decembris Annunciationem Virginis, & Incarnationem Verbi, factam fuisse die 25. Martij, & Natiuitatem d. 25. Decembris. Ait enim S. Augustinus lib. 4. de Trinitate, c. 5. *Sicut à maioribus traditum suscipiens Ecclesiæ custodit auctoritas, octauo Calendas Aprilis conceptus creditur, quo & passus. Natus autem traditus octauo Calendas Ianuarias, ab illo ergo die vsque ad istum computati 276. reperiuntur dies, qui senarium numerum quadrages sexies habet.* Et Sermonè 22. de tempore. *Conceptus est enim equi-*

noctia verno, & natus est Solstitio hyberno. Et Sermonè 21. de Sanctis. *Ipse Ioannes dixit; illum oportet crescere, me autem minui, vt humiliaretur homo, hoc die natus est Ioannes, quo incipiunt decreſcere dies; vt exaltetur Deus, eo die natus Christus, quo incipiunt crescere dies.* Videlicet in Solstitio hyberno, quod tempore Iulij Cæsaris, & Augusti ciuilitè notatum erat in factis ad diem 25. Decembris, vt testantur Columella, & Plinius; Clarius idem Augustinus in Psalmum 132. de S. Ioanne inquit. *Nam ille natus est, sicut tradit Ecclesiæ, octauo Calendas Iulias, cum iam incipiunt minui dies; Dominus autem natus octauo Calendas Ianuarias, quando iam dies incipiunt crescere.* Sed audiamus S. Io. Chryostomum homilia de Natiuitate Domini, quæ est 31. tom. de diuersis noui testamenti locis, ex editione Frontonis Ducci, vbi cum dixisset *Christum natum die 25. Decembris* subiungit: *Non sunt nostra qua loquimur; maiorum sententia est: à Petro, & Paulo ceterisque discipulis Christi Ecclesiæ hoc didicerunt.* Et licet ibidem dicat: *Nondum decem elapsi sunt anni, ex quo nobis dies illa innotuit;* nempe Constantinopolitanis, in Occidente tamen & Romæ antiquissimam fuisse dici huius religionem docet dicens: *Verum audiqueſo, & crede quoniam ab ijs, qui probe ista norunt, illius vrbis habitatoribus diem illum accepturaus.* Nam qui in ea degunt vrbe, olim, & ex antiqua traditione solemnem diem illum habentes, nunc demum eius nobis notitiam impertierunt. Qua igitur fronte Scaliger lib. 6. de emend. temporum, pag. 453. audeat asserere huius diei celebritatem paulo ante tempora Chryostomi institutam esse? Nec verò hæc est opinio, sed doctrina Ecclesiæ Catholicæ, vt affirmat Albinus Flaccus l. de diuinis Officijs cap. 1. Esto enim ante Clementem Alexandrinum 1. Strom. diuersæ fuerint opiniones apud paucos de die Natali Domini, & Aegyptij illum celebrarent die Epiphaniæ, eiusque opinionis fuisse videatur Epiphanius hæreti 51. eam tamen refellit S. Hieronymus l. 1. c. 1. in Ezechielem, & Ecclesiæ Græcæ Latinam sequentes distinxerunt Epiphaniam à Theophania (sic enim Natalem Domini Græci nominabant) vt constat ex S. Gregorio Nazianz. Oratione in Christi natiuitate, vbi Nicetas Scholiastes addit. *Theophania est Diuinitatis, Natiuitas humanitatis.* Sed hos dies distinguendos decernit Clemens l. 5. Constit. c. 12. abas 12. dicens: *Dies festos agitæ fratres, ac primum quidem diem Natalis, qui vigesimo quinto die mensis noni celebratur. Post hunc dies Epiphaniæ in maximo honore sit, in quo Dominus Diuinitatem suam nobis patefecit, is verò dies sit sextus mensis decimi.* Ab Aprili enim tanquam primo mense, non ciuili sed Ecclesiastico, vt potè maiori sui parte solito concurrere, cum mense Paschali Nisan, numerabant menses, vt docet Beda, & ideo Anastasio Patriarchæ Antiocheno mensis October est septimus, & Gregorio Turonensi Nouember est octauus, vt aduertit Heruarius c. 247. Chronologiz. Quod verò aliquæ Ecclesiæ Annunciationis festum non rarò incidens in Quadragesimam, imò & in Hebdomadam Passionis, vel Maiorem, celebrarint diebus aliquot Decembris ante Natalem Domini, Expectationem partus Virginei, vel Conceptionem Verbi illud nominantes, non obstat, quo minus agnouerint Annunciationem factam die 25. Martij, qua die celebrandum esse ab Armenis, quoque decreuit Concilium Florentinum sub Eugenio IV.

2. Sufficiebat tam antiqua traditio Ecclesiæ, ad cohibendos Nouatores. Nihilominus Mattheus Beroaldus Caluinista in Chronol. lib. 4. cap. 2. Conceptionem Verbi in Solstitium Hybernum, & Natiuitatem in Acquinoctium autumnale contulit, cui adhæsit Andreas Osiander Lutheranus, Sethus Caluissius, & Iosephus Scaliger in calce operis de emend. temp. in notis ad fragmenta, & lib. 3. Hag. Can. annot. 101. & 102. Temporarij autem in Chron. natum esse verno tempore Christum, & conceptum præcedenti ætate putarunt. Quare autem? quia inquit Lucæ 2. dicitur, *Pastores erant in regione eadem vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum &c.* quibus scilicet annuntiata est Natiuitas Christi. Græcè ἀγρουλῆτες, idest in agris stabulantes, quod hyberno tempore fieri posse incredibile putant, æstimantes hoc ex Borealibus plagis. At in Iudæa regione valde calida non est incredibile, cum primitiæ frugum demetiæ in Paschate offerrentur, & Tullius lib. 1. de Diuinatione asserat Arabes, Phrygas, ac Cili-

ces Pastores peragrate solitos montes, & campos non solum aestate, sed etiam hyeme cum pecudibus. Quae autem ex incertis de tempore, quo Zacharias adoleuit incensum in templo colligit Scaliger, abunde refutata sunt à Petauio lib. 1. de doct. temp. cap. 7. & in hoc Scaligerum ridiculum appellat Langius lib. 2. de annis Christi cap. 2. asserens in Dania oues tota hyeme in agris degere, nisi terra penitus niue tecta sit, & Casaubonum, ac Vossium circa 25. Decembris vidisse in Anglia greges ouium in agris pascentes. At Heruartus cap. 247. suae nouae Chronologiae, & ridiculum, & absurdum in hoc appellat Scaligerum. Ipsemet Buntingus quamuis Sectarius in sua Chronol. pronunciat: *Non satisfacit nobis Beroaldi demonstratio: Plus enim tribuendum est tot SS. Patrum traditionibus ab vniuersa Ecclesia Dei receptis, & approbatis, quam vnius Beroaldi coniecturae, quae SS. literis non satis probari potest. Praesertim cum SS. Patrum traditiones cum SS. Biblijs, & Mathematicis obseruationibus conueniant, à quibus Beroaldus interdum satis procul aberrat.*

3 De Feria autem, in quam incidit Incarnatio, & Natiuitas Christi diuersae sunt opiniones, pro diuersitate anni, quo quisque haec facta ponit, & diuersa suppositione de Bissextilium ordine vitioso, & ab Augusto correcto. Sanè in 6. Synodo Oecumenica cap. 8. dicitur. *In die Dominico Deus Lucem condidit, in eo manna in eremo pluit: in eo nasci dignatus est: in eo stella Magis refulsit, in eo de quinque panibus, & duobus piscibus quinque millia hominum pavit, in eo baptismum à Ioanne suscepit, in eo ipse prius Redemptor humani generis sponte pro salute nostra, à mortuis resurrexit: in eo Spiritum Sanctum super Discipulos infudit.* At Surius tomo 3. Concilior. docet capita illa falso adscripta esse illi Concilio, nec repugnat Barradius. In eadem tamen sententia fuit S. Augustinus lib. 4. de Trinit. cap. 6. dicens: *Christus die Dominico natus creditur, & Hippolytus Thebanus in Syntagmate Chronico natum asserit, iuxta scripturam, die prima, seu Dominica, & Author ad Autolyicum q. 17. & Rupertus Abbas lib. 3. de diuinis Offic. cap. 16. Nocte Domini natus est Christus, consonante mirabilium suorum ordine, ut quo die dixit fiat lux, & facta est lux, eiusdem diei nocte exoriretur in tenebris luman rebus corde, & visitaret nos oriens ex alto &c. ut ipso die ortus sui tempore, ad illuminandam noctem nostram se aduenire significaret.* Et c. 19. *Idem mirabilis plastes noster, qui ut dictum est Dominica nocte natus est, feria sexta conceptus est &c. qui diem qua veterem formauit Adam de limo terrae nouum sibi reformare cepit hominem, de vera carnis Virginis MARIAE, eadem nihilominus die redempturus mortis passione.* Eiusdem demum opinionis sunt S. Antoninus 4. p. Summæ tit. 15. c. 9. Elicouzeus lib. de Annunc. cap. 3. Io. Lucidus lib. 7. de emend. temp. c. 2. Viguierius lib. 20. paragr. 9. Baradius tomo 1. lib. 7. cap. 6. Heruartus c. 247. Chronol. Neque obstat, quod die Sabbati non debuerint SS. Maria, & Ioseph iter facere, si autem peruenerint Bethleem ante Sabbatum facile prece, aut pretio inuenissent locum in diuersorio. Nam potius ego hinc confirmauerim, idcirco non inuenisse eos locum in diuersorio, quia multi alio perrecturi, substituerunt ibi, religione Sabbati. Supponitur tamen in hac opinione, ut dixi in Conclusionem, natum esse Christum, anno 45. Iuliano, seu immediatè præcedenti annum primum Epochæ vulgaris Christi, quod communiter & veriùs supponitur. Licet autem annus ille Iulianus 45. reipsa non fuerit Bissextilis, sed intermissa fuerit intercalatio iussu Augusti, tamen de facto litera Dominicalis illo anno fuit B. ut ostendimus lib. 1. c. 22. num. 10. & in fine in canone vitiosæ intercalationis, & ideo dies 25. Martij in feriam 6. & 25. Decembris in diem Dominicam incidit.

4 At feria sexta natum Christum censuit Hesychius sermone de Natiuitate; Anastasius Synaita in hexem. lib. 7. Anastasius Nicænus q. 94. Buntingus in Chronologia, Salius tomo 6. anno Mundi 4052. num. 59. & Henricus Philippus, sed Salius cum Buntingo supponunt Christum natum, anno 44. Iuliano, & literam Dominicalem fuisse D. quod tamen falsum est, etiam supposita interruptione Bissextili, de facto enim fuit litera C. ut videre est ex dictis lib. 1. c. 22. in fine in Triplici Canone Bissextilium. Iacobus autè Tirus in Chronico Sacro cap. 47. concludit Incarnatum Christum die 25. Martij, quæ fuit inter diem Dominicam, ac feriam 2. natum autem die 25. Decembris nocte inter feriam

3. & 4. ad quod requiretetur natum esse anno 41. Iuliano, illo enim anno ob vitiosam intercalationem, & interruptam ab Augusto, litera Dominicalis fuit F. Mirum vero non est Iacobum Grandamicum in quaestione de die supremo, & Natali Christi asserere, illum natum anno Iuliano 45. & tamen ponere natum feria septima, & conceptum 5. ut habet pagina 175. supponit enim tunc literas Dominicales fuisse D C. perinde ac si annus fuisset Bissextilis, quod quidem fuisse, si ad mentem Augusti, quando Bissexturnum resumpsit, annos præcedentes in Calendario retrouneret; Sed re ipsa anno illo nec intercalatum est, nec alia litera Dominicalis fuit quàm B. ut ex nostro Canone l. 1. sub finem capit. 22. addiscas, ex quo etiam aliorum opiniones examinare licebit, ideoque dies 25. Decembris fuit feria prima, seu Dominica. Maneat ergo in hac hypothese anni 45. Iuliani, Christum conceptum feria 6. Natum, & Circumcisum feria 1. & Epiphaniam in fer. 6. incidisse.

CAPVT III.

In quo recensentur Opiniones de Anno vero Natiuitatis CHRISTI, atque adeo de Anno Incarnationis.

CONCLUSIO III.

Opiniones hactenus edita nobisque nota, ac tolerabiles de vero Anno Natiuitatis CHRISTI. Consistunt intra Annum Iulianum 40. & 48. seu intra Annum 5. ante vltimatam Epocham CHRISTI, & Annum 3. eiusdem Epochæ, neglectis alijs intolerabilibus, & absurdissimis.

1 **D**E hac inter omnes Chronologicas controuersias celeberrima, differunt plurimi Chronologi, & alij Auctores, sed potissimum Paulus de Middelburgo Episcopus Forolemprensis in sua summa Paulina, Io. Lucidus, Petrus Pitavus, Iosephus Zarlinus in tractatibus de vero anno Natiuitatis Christi, Baronius in apparatu ad Annales, Iosephus Scaliger lib. 6. de emendatione temporum à pag. 541. Origanus tomo 1. Ephem. à pag. 6. Vbbo Emmius lib. 4. rerum Chronologicarum à pag. 96. Io. Keplerus in Sylua Chronologica, & lib. de anno Natali Christi, Laurentius Suslyga in Theibus de hoc argumento, Io. Georgius Heruartus in noua Chronologia capit. 238. & 264. Vossius de anno Natali Christi, Vuilhelmus Langius libris duobus de annis Christi præsertim lib. 2. par. 2. Marcus Antonius Capellus in dissertatione de Cœna Christi.

Ex nostra verò Societate Salmeron tom. 1. prolegomeno 38. Io. Dekerius in Theibus de hac re, Henricus Philippus in Synopti Chronologica cap. 18. Dionysius Petauus lib. 12. de doct. tempor. vsque ad caput 22. Iacobus Salius tomo 6. Annalium ad annum Mundi 4052. Iacobus Tirus tomo 1. in S. Scripturam cap. 47. Chronici Sacri, Iacobus Pintus de Christo Crucifixo lib. 5. tit. 5. Iacobus Grandamicus doctissime in quaestione Euangelica de die supremo, & Natali Christi, & Io. Mariana de anno mortis Christi.

2 Ut opiniones de anno Natalitio Christi diuersis notis Chronologicis ad vnam reducantur nempe ad annum Iulianum, dabimus in conspectum annos 8. Iulianos ab anno 40. ad 48. inclusiuè, additis annis Olympiadum initis à Neomenia Solstitij æstiu quorum nexus cum Iulianis, & cum annis ante Epocham Christi, communem demonstratus est à nobis lib. 3. cap. 2. & extentus in prima Tabula libri 2. de annis autem Urbis conditæ tam Varronianis, quam Capitolinis, patet ex dictis lib. 4. cap. 2. & ex Tabula 1. libri 2. De annis autem Augusti à Triumuiratu eius potius, quàm à primo Consulatu, nullo autem modo à Nece C. Iulij Cæsaris computandis, patet ex dictis lib. 4. cap. 7.

cap. 7. vbi de Actiacis annis, quos tamen aliqui numerant à morte M. Antonij, & Cleopatraz, quo completa fuit Victoria illa, & Augustus solus sine amulo imperare cœpit, esse à die 27. Nouembris anni Iuliani 3. Triumvirale Imperium cœperit. De Consulibus autem ordinariorum ordine, & nexu cum annis ante Epocham Christi vltimatam, satis constat ex libro 4. cap. 3. 4. & 5. Licet autem anni Iuliani, &

ante Epocham Christi, & Consulibus incipiant à kalendis Ianuarij; anni tamen Urbis conditæ incipiunt à subsequen- tibus Palilibus die 21. Aprilis, & anni Olympiadum à sub- sequentis Solstitij æstiuæ Noemenia; anni verò Augusti Triumvirales à die 27. Nouembris anni Iuliani 3. & Actia- ci à die 2. Septembris anni Iuliani 15. & anni à morte Cleo- patraz à die 29. Augusti anni Iuliani 30.

Anni Ineuntes, & Currentes, usque ad finem anni Iuliani.									
Ante Epoch. Christi.	Iuliani m kal. Ianuarij.	Urbis Romæ à d. 21. April. Varroniani.	Capitolini.	Olympiadu à sequenti Actiæ, Olym. An.	Augusti Imperatoris à Triu. Nou. d. 17.	Actiaca Victor. Sept. 2.	Cleopatra tremor. Aug. 29	Consules ordinarij.	
6	40	748	747	193 3	38	26	25	D. Lælius Balbus. C. Antistius Vetus.	
5	41	749	748	193 4	39	27	26	C. Cæs. Octavianus XII. L. Cornelius Sulla.	
4	42	750	749	194 1	40	28	27	C. Calpurnius Sabinus. L. Passienus Rufus.	
3	43	751	750	194 2	41	29	28	Cn. Cornelius Lentulus. M. Valerius Messalinus.	
2	44	752	751	194 3	42	30	29	C. Cæs. Octavianus XIII. M. Plautius Silvanus.	
1	45	753	752	194 4	43	31	30	Cossus Cornelius Lentulus. L. Calpurnius Piso.	
Epocha Christi.									
1	46	754	753	195 1	44	32	31	C. Iulius Cæs. Augusti nepos. L. Aemilius Paullus.	
2	47	755	754	195 2	45	33	32	P. Vinicius Nepos. P. Afsenius Varus.	
3	48	756	755	195 3	46	34	33	L. Aemilius Lamia. L. Seruilius Geminus.	

Opiniones octo de Anno Natiuitatis CHRISTI, ordine Annorum relata.

3 Prima Opinio ponit natum Christum anno desinen- te Iuliano quadragesimo, Consulibus Lælio Balbo, & Antistia Vetere; Ita Keplerus in Sylua, & Eclogis Chrono- logicis à pag. 108. & libro de anno Natali Christi cap. 5. et in Tabella, quam Epistola 16. delineauit, sub dubio tamen reliquit natus ne sit die 25. Decembris anni 40. Iuliani an. 6. Ianuarij anni 41. absolutè tamen asserit Natalem Christi diem quinq; solidis annis antequerere annum primum Aerae communis Christianorum. Eiusdem opinionis fuit M. An- tonius Capellus dissertatione de Coena Christi suprema c. 5. & in Tabella pagina 129. vbi disertè ponit Christum natu à 40. anno Iuliano Consulibus Balbo, & Antistio; Quos Con- sules à Capello assignatos fatetur Petauus lib. 12. de doct. temp. cap. 6. & tamen ibidem, lapsu memoriæ, aut nescio quo sphalmate ait Capellum vno anno Keplerianâ, biennio autem Dekerianam thesim præcedere, & à vulgari Aera sex annis abhorreere. Rectè tamen docet Petauus Capellum, nec sibi, nec veritati consentire, & in anno Olympiadicò à Keplero diffidere, & à veritate: ponit enim Capellus Olym- piadis 194. initium anno 40. Iuliano.

4 Secunda opinio statuit natum esse Christum sub finem anni 41. Iuliani, Octauiana XII. & L. Cornelio Sulla Consulibus. Ita Laurentius Suslyga Polonus in Thestibus de anno ortus, & mortis Christi, eiusq; præceptor Io. Dekerius ibi- dé, qui pro se adducunt vetus Chronicon Monasterij Vve- ingartenensis apud Henricum Canisum tomo 1. antiquit. le- ctione 19. cap. 19. et vetustos annales apud Epiphanium, et

aliud Chronicon apud Eusebium. Petauus autem, licet libro 12. de doctrina temp. cap. 6. concluderit pro Epochâ communi, seposita auctoritate Iosephi, et Dionis, de hac enim amplius pronuntiandum videri; tamen cap. 7. suam opinionem manifestauit dicens. Sumatur ex diuersis de ve- ro Christi Natali sententijs ea, quam cæteris anteposendam iudicamus, vt anno Iuliano XLI. Periodi Iulianæ 4709. na- tus sit.

5 Tertia opinio supponit natum Christum anno Iuliano 42. ita Sulpicius Seuerus lib. 2. Sacræ Historiæ, vbi de Au- gusto Imp. loquens de Herode subiungit: Sub hoc Herode anno Imperij eius tertio, & xxx. Christus natus est, Sabino, & Rufino Consulibus 8. Kalend. Ianuarias. Pro hac Tirus in Chronico Sacro cap. 47. nominat Iulianum Pomerium, & Irenæum, Tertullianum, Hieronymum, sed cum parti- cula ferè.

6 Quarta opinio affirmat Christum natum esse anno 43. Iuliano, Consulibus. Cornelia Lentulo, & Valerio Messalino. Primus huius opinionis auctor censetur Clemens Alexan- drinus l. 1. Strom. dicens; natus est Dominus noster octauo, & vicesimo anno; nempe, vt Alexandrini, & Egyptij om- nes computabant à morte Cleopatraz, ex qua die 29. Au- gusti mensis annos Augustanos computabant; vt tradit Censorinus de die Natali cap. 8. huic autem anno 28. con- gruit in nostra & verissima tabula annus 43. Iulianus. Cas- siodorus quoq; in Chronico sub C. Lentulo, & M. Messala scribit: His Coss. Dominus noster IESVS Christus filius Dei in Bethleem nascitur, anno Imperij Augusti XLI. Idem tenet in c. 2. Isaia S. Hieronymus, dum docet natum Chri- stum anno Augusti 41. & Actiaco 28. sed à morte Cleopa- traz putato, tunc enim celsarunt discordiæ ciuiles & pacatus est orbis, iuxta illud Isaia 2. Et constabunt gladios suos in vomeres, quod explicat S. Doctor sic. Veteres re- nolua-

uoluamus historias, & inueniemus vsque ad viceſimum octauum annum Caesaris Augusti, cuius quadragesimo primo anno Christus natus est in Iudæa, in toto orbe terrarum fuisse discordiam &c. Eidem anno videtur fauere Irenæus lib. 3. aduersus hæreses c. 25. dum dicit: Natus est enim Dominus noster circa primum, & quadragesimum annum Augusti Imperij. His accedit Tertullianus aduersus Iudæos cap. 5. inquit: Nam omnes anni Imperij Augusti, fuerunt anni LV. videamus autem quoniam quadragesimo & primo anno Imperij Augusti, quo post mortem Cleopatra imperauit, nascitur Christus; & superuixit idem Augustus, ex quo nascitur Christus annis XV. & erunt reliqua tempora annorum in diem Natiuitatis Christi anni XLI. sed subtrahendo annos 15. solidos, annis 56. solidis, quibus imperauit Augustus, restant 41. solidi, ergo quando Christus natus est completi iam erant anni 41. Augusti, die 29. mensis Aug. vel 27. Nouembr. & inceperat annus 42. Augusti, ideoq; Tertullianus non minus adduci potest pro quinta opinione infra proponenda. Maximum Monachum huc trahit Petauius l. 12. c. 4. eo quod Maximus dixerit Zachariæ nunciatum ortum Ioannis die 27. Septembris feriæ 5. ideoque Cyclo Solis 6. & litera G. currente, quod conuenit anno 4. ante Epocham Christi, ergo anno sequenti Christus natus. Sed litera G. anno illo conuenisset, si non fuisset vitiosa intercalatio, nec interrupta iussu Augusti: reipsa verò litera G. illi anno non seruiuit, sed anno 6. ante Epocham Christi, ideoq; potius anno 5. iuxta secundam opinionem natus esset. Dimisso itaq; Maximo Henricus Glareanus in Chronologia, Haloander, & Baronius in Apparatu ad Annale expresse natum Christum statuit Consulibus Lentulo, & Messalino, atq; adeo anno Iuliano 43. esto postea, vt annos quosdam Imperatorios, & consulares tempore congruo assignet, relabatur in Epocham communem Christi, & duos annos à fastis Consularibus expunxerit, vt dixi l. 4. c. 3. sub finem ad Corollarium 2. Scaliger in 2. editione de emend. temp. pag. 546. natum ponit in autumno anni periodi Iulianæ 4711. E. Cornelio Lentulo, & M. Valerio Messalino Consulibus, adducitq; Cedrenum hanc Natiuitatem lignantem anno mundi Græcorum 5506. Scaligerò subscribit P. bbo Emmius l. 4. Rerum Chronologicarum pag. 104. Sethus Caluissius in Isagog. Chron. c. 44. Laurentius Codomanus in annalib. Sacræ Scripturæ ad annum 4141. Langius de annis Christi lib. 2. parte 2. c. 3. Vossius de Natali anno Christi, & Lansbergius in fine Epistolæ dedicatoris suarum Tabularum. Hanc opinionem inter duas præ cæteris sibi probabiles priore loco numerat Henricus Philippi in Synopsi Chronologica c. 18. nu. 32. & pro ea Tirinus in Chronico Sacro c. 47. adducit Zonaram, Genebrardum, Salmeronem, Toletum, Serarium. Sed Genebrardus ad sequentem opinionem spectat, & de Salmerone infra videbimus: Baronio subscribunt Tornielus, & Spondanus in Annalibus, Samerius, & Gordonus in Chronico, itemq; Franciscus Sansouinus lib. 1. Chronici quoad Consules, & Iacobus Philippus Bergomas in supplemento Chron. l. 8. numerant annum 42. Augusti in cuius fine natum Dominum ait, à nece Iulij Caesaris computatum.

7. Quinta opinio statuit Christum natum 25. Decembris anni Iuliani 44. Consulibus Octauiano Augusto XIII. & M. Plausio Siluano. Ita Epiphanius lib. 2. contra hæreses hæresi 51. vbi de Christo nato in Bethleem inquit. Hæc autem facta sunt in Consulatu Octauij Augusti decimo tertio, & Siluano Consule, & iam supra vidimus Tertullianum posse pro hac opinione adduci. Eusebius in Chronico idem prorsus sentit dum Christum natum ponit Augusti anno 42. & Olympiadis 194. anno 3. & Orosius lib. 1. cap. 1. & lib. 7. cap. 2. vbi natum ait anno 42. Augusti & 752. Urbis, nempe Varroniano, vt notat Scaliger supra, & Genebrardus l. 2. Chronographiæ, qui disertè natum ait 8. Cal. Ianuarij, media nocte anno Imperij Augusti 41. ferè completo, & 42. inuente, Urbis 752. Coss. C. Casare Octauio, & M. Plautio Syluano, sed dum addit: Indictione 4. (aiunt Beda, & Dionysius) anno 4. & ultimo Olympiadis 194. descendit in opinionem sextam, de qua mox; Omiphrius Panuinius in Chronico eisdem Consules, & annum Urbis 752. adscribens, quod confirmat in Fastis ad annum Urbis 786. Pontacus in Eusebium, Cuspinianus in Fastis Cassiodori eum deferens, eiusdemq; opinionis fuerat Scaliger in priore editione; Marianus Scotus lib. 2. vbi ponit annum 3. Olympiadis 194.

Quare dum infra in Chronico ait: Anno ad veritatem Euangelij 1076, secundum verò Dionysij Cyclum 1074. Heliprandus & c. agnoscit Cyclum Dionysij, idest æram incipere anno primo Epochæ vulgaris. Hermannus Contractus in Chronico ad annum Mundi 3952. natum Christum ponit Anno Caesaris Augusti XLII. Olympiadis centesimæ nonagesimæ tertiam anno tertio, ab Vrbe autè condita DCCCLII: vbi line dubio, sicut & in Adone ætate 6. emendanda est Olympias, vt sit 194. Sigonius in lib. 2. Sulpicij Seueri, Io. Mariana de die mortis Christi cap. 11. Franciscus Hæraus lib. de Olympiadibus, Pererius l. 11. in Danielem quæst. 5. Tycho tomo 1. Progymn. p. 2. c. 3. pag. 297. Paulus Petauius lib. de Epochâ Christi, Saliæus tomo 6. ad annum Mundi 4052. vbi pro hac opinione recenset Buntingum, Mercatorum, Heluicum, Functium, Temporarium, aliosq; Sectariorum; Philippæus in Oseam 6. 4. versu 6. sed & Henricus Philippi cap. 18. Synopsis Chronol. hanc secundo loco inter duas præ cæteris probabiles opiniones numerat, & Tirinus valde probabilem putat cap. 47. Chronici Sacri, affertque pro illa Alphonsum, Ciacconum, Massæum Cameracensem, Copernicum, Tabulas Prutenicas, Io. Antonium Magium, Maldonatum, Riberam, & ferè Suarez, & ex antiquioribus Nicephorum, sed hic lib. 1. cap. 10. tres tantum notas ponit, nempe annum Mundi 5505. Augusti annum 42. & Macedonicæ solutionis annum 28. Hieronymus Bardius in Chronico Eusebium sequitur.

8. Sexta opinio statuit Christum natum esse die 25. Decembris anno Iuliano 45. Consulibus Cornelio Lentulo, & Calpurnio Pisone. Ita Dionysius Exiguus, vt iam ostendimus capite 1. num. 3. Beda de Ratione Temporum, Io. Lucidus de emend. temp. & in Chronico lib. 2. cap. 14. Georgius Syncellus in Coronide; quatenus ponit natum Anno Augusti 43. Petrus Pitatus in suo kalendario, & ante illum Petrus Alliacensis, Stoflerinus, Nicolans Eusanus, Rogerius Bacchon, Campanus, & Cladius in computo Ecclesiastico, & kalendarij correctione; Salmeron tom. 1. Proleg. 38. Assertionem 6. vbi concludit Christum natum anno 45. Iuliano, & Augusti 42. à Triumviratu inito. Possentq; pro hac opinione afferri, qui natum ponunt anno 4. Olympiadis 194. vt Pererius Beroaldus, ac Phrigo, nisi alijs notis constaret eos fuisse in quinta opinione. Chronicon Alexandrinum Christi Natiuitatem adscribit anno 4. Olympiadis 194. & Consulibus Lentulo, & Pisone, pro hac acerrimè pugnat Iacobus Grandamicus in Quæstione Euangelicâ de die supremo, & Natali Christi lib. 3. cap. 4. eandemq; defendi posse pronunciauit Petauius lib. 12. de Doctrina Temporum cap. 6. concludens. Ad summam, vt huic de anno Natali Christi disputationi modum aliquem statuamus, nobis ita sentiendum videtur: Se posita quidem Iosephi, Dionysij, & id genus antiquorum auctoritate Scriptorum, communem Aexam hac vnica ratione posse defendi Christum enim natum tueri possumus Anno Iuliano XLV. Lentulo, & Pisone Consulibus biennio post Baronianam Epocham. Et paulo post de Iosepho, & Dione ait, qua de re amplius cogitandum existimo. Et in Chronico sub Consulibus Corn. Lentulo, & Calpurnio Pitone subiungit. His Consulibus Vulgo natus esse Dominus creditur. Sed non Vulgi tantum est hæc opinio, cum Ecclesia Romana, non quidem decreto aliquo, sed ipso vsu eam sequatur, & praxi in Martyrologio, in Breuiario, et Kalendario à mille, et amplius annis, et ipsemet S. Gregorius Magnus, vt docuimus cap. 1. nu. 6.

9. Septima opinio Incarnatum natumq; Christum ponit anno 46. Iuliano, vt quidam ex Dionysio Exiguo perperam intellecto deduxerunt, de quibus satis dictum cap. 1. à n. 3. ad 5. eiusdem opinionis est Io. Georgius. Hermannus in sua noua Chronologia c. 247. et 264.

Octava opinio est Pauli de Middelburgo Episcopi Forosempronensis in summa lib. 13. cap. 5. et 6. vbi contendit Christum natum esse biennio integro tardius, quam vulgò supponatur in Epochâ Christianorum.

Reliquas Opiniones absurdissimas, non est operæ pretium referre in centum, videat qui volet. Petauium de Doctrina temporum lib. 12. c. 4.

CAPVT IV.

De Veriore, seu Probabilissimo Anno Incarnationis, & Natiuitatis Domini Nostri IESV CHRISTI.

CONCLUSIO IV.

Cum Deus provide noluerit nos certos esse de vero Anno Natiuitatis Vnigeniti sui secundum carnem, nulla Censura notandi sunt, qui numero Annorum CHRISTI in Ecclesia Dei, Romanoq; Imperio haecenus à multis seculis vsitato, deesse, aut abundare per paucos annos dixerint, nedum Ecclesia Romana Communi huic modo computandi Annos predictos se accomodans. Praesertim, cum haec opinio, qua scilicet supponit Christum Incarnatum, & Natum esse Anno Iuliano XLV. Consulibus Cornelio Lentulo, & L. Calpurnio Pisone verior sit, seu probabilissima, tantum abest ut vlla sit necessitas ab ea recedendi, sine theoricè in interno Iudicio de veritate Anni Natalis CHRISTI, sine practicè in usu consignandi tempora, quem immutare non expedit.

Quatuor partes habet Conclusio, quæ seorsim probandæ sunt nobis.

I. Pars de incertitudine Anni huius.

Cum haecenus nulla extiterit Diuina reuelatio de anno Natiuitatis Christi neque in Verbo Dei scripto, neque in Verbo Dei tradito, nec vlla definitio Ecclesiae, seu Sedis Apostolicæ, nec ex vllis propositionibus Fide Theologica credendis per discursum necessario deduci queat, patet à posteriori DEVM O. M. noluisse nos in hac vita certos esse de præciso, & singulari hoc anno. Quis autem adeo insipiens sit, qui neget id prouidè à Deo tactum? Ex vna enim parte ad convincendos Iudæos de Aduentu Messiae, & promissiones, ac prophetias de illo verificandas oportebat constare defecisse tum Regnum, tum Ducatum Iudæorum de stirpe Iudæ, ut inde aduertere possent, non multum temporis interfuturum, quin veniret Messias: Sic enim communiter intelligitur Iacobi oraculum illud Genes. 49. *Non auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femore eius donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Vtq; ad Herodem autem Idumæum perseueravit in Tribu, & stirpe Iudæ partim Regnum partim Ducatus, & sæpe cum Pontificatu iunctus, donec Antigono vltimo de stirpe Asamonæorum per Solum suam Herodis de medio sublato Consulibus M. Agrippa & Canidio Gallo, ut narrat Iosephus l. 14. antiq. c. 18. idest anno 37. ante Epocham Christi, Regnum Iudæorum transijt ad Herodem Idumæum & alienigenam, quod regnum ei confirmatum est ab Augusto, & Senatu Romano anno 30. ante Epocham Christi. Cum ergo hæc constarent Iudæis, poterant vtiq; certi esse de appropinquante aduentu Messiae, etiam si Magi stellæ ductu eos non commouissent, tantumque abest, ut deberet conturbari omnis Hierosolyma, ut potius lætari deberet, & cum Sancto Simone expectare consolationem Israel. Id ipsum tempus prope esse, & in ianuis æstimare poterant ex Daniele, cum iam 65. Hebdomades annorum à reedificata Hierosolyma transissent. Sed ad hoc necesse non erat ipsum annum præcisè siue antea, siue post scire. Immo permisit DEVS ut de hoc diuersæ opiniones apud Patres, & Doctores Catholicos essent iustis de causis, licet nobis

occultis. Quantum tamen imbecillitas ingenij nostri coniectura consequi potest, prima causa fortasse fuit ut Herodem qui quæsiturus erat puerum IESVM ad perdendum eum eluderet, & intra biennij terminos ancipitem teneret, eaque occasione per SS. Innocentium eadem, & causam eadè tam multi iam martyres, & testes infantes Infantis Regis Iudæorum intra illud biennium nati, suis vagitibus, & matrum eiulatibus promulgarent. Secunda causa esse potuit, ut eluderentur conatus Genethliacorum, nec possent stellarum prædominio, cæli ac siderum Dominum subijcere, ignorato anno nedum momento natiuitatis, esto aliqui parum prudenter id attentarint; Tertia causa esse potuit exemplum humilitatis, & contemptus mundanæ gloriæ, sicut enim de pauperum & contemptibilium hominum natiuitate, & tempore ortus, non curant censores aut Historici, ita in Historia Evangelica negligi aut Sileri voluit tempus præcisum Natiuitatis suæ, qui nasci dignatus est pro nobis, ut vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis.

II. Pars de Censura opinionum suspendenda.

Licet enim in Martyrologio Romano pronuncietur quotannis Christum natum esse anno Mundi 5199. Urbis Romæ 752. Augusti 42. Olympiade 194. & in Calendario Romano, annus exempli gratia Gregorianæ Correctionis dicatur anni Christi 1582. non propterea tamen definire hos annos intendit, ita ut non liceat vno alteroue circiter anno aliter se habuisse sentire, & doceri, ideoque non reprobauit opiniones aliquorum Patrum, aut Doctorum, ex quibus alius annorum Domini numerus colligitur, manetq; cuique libertas eligendi vnam ex octo opinionibus supra relatis, absq; vilo censuræ periculo, ut rectè docent Petauus lib. 12. cap. 4. Henricus Philippi in Synopsi Chronolog. c. 18. à num. 29. & Tirinus in Chronico Sacro, c. 47. multoq; magis insulsi sunt, ait Petauus, qui Catholicis in hoc insultant, aut Ecclesiam erroris insimulant, cum hæc non sit quæstio fidei, morum, aut iuris, sed quæstio facti in qua tamen haecenus nihil definiuit, sicut in annis Mundi Eusebium sequendo, & LXX. Interpretes, non ideo damnauit eos, qui ex vulgata & Hebraica editione, longè minorem numerum annorum Mundi adstruant.

III. Pars de Veriore, & Probabilissimo Anno Natiuitatis Christi.

Primò Dionysius Exiguus Epocham Incarnationis exorsus est ab anno immediatè præcedenti Vulgarem Epocham Christi, eamque distinxit ab initio Cycli annorum 532. ut ostendimus cap. 1. num. 3. et eius intentio fuit non solum instaurare Cyclum Cyrilli Alexandrini, sed etiam ita introducere Cyclum Victoris, seu annorum 532. ut per illum non quomodocumq; sed notius, & euidentius innotesceret nobis annus Incarnationis Dominicæ, et exordium Spei nostræ, ut patet ex ipsiusmet verbis relatis eodem cap. nu. 2. substituendo annos ab Incarnatione annis Diocletiani, ergo nihil verisimilius, quam eum adhibuisse omnem diligentiam ut sciret, quoto anno ab Incarnatione Domini incœpisset Epocha Diocletiani, ne nouitatem huius computationis exponeret calumnijs Ethnicorum, aut repulsæ à Pontificibus, et curia Romana, in qua credibile est conseruatam fuisse, ac per manus traditam seriem annorum, non solum à S. Petro, sed etiam à Christo nato, esto illam non vsurparent publicè; plus autem credendum est huic Dionysio, qui ex professo negotium hoc suscepit, et alioquin fuit vir doctissimus, et diligentissimus, ut ex Baronio patet, quam aliquibus, siue Patribus, siue Historicis Ecclesiasticis, qui non examinarunt hoc data opera, nec versati sunt in Curia Romana, et contenti fuere designare annum Natiuitatis Christi ex opinione probabili à diuersis accepta.

4. Secundo licet Cassiodorus fuerit Senator Romanus, et floruerit eodem tempore, quo Dionysius Exiguus natione Scythæ, eius tamen opinionem de Christo nato sub Consulibus Lentulo, et Messalino, Curia Romanorum Pontificum

in re-

in rescriptis, et Bullis Pontificijs posthabuit opinioni Dionysij Exigui, quamvis extraneo viro; nulla certè alia de causa, quam quòd censuit Dionysianam veriori fundamento niti, et conformiorem traditioni, aut numerationi Notariorum Palatij Apostolici, esto non peruenerint ea monumenta ad nostram notitiam. Habemus tamen S. Gregorij priuilegium ab ipso subscriptum in fine libri 12. Epistolarum ipsius, vbi dicitur: *Datum vij. Kal. Iunij, anno ab Incarnatione Domini DXCIII. Indictione vndecima.* Id est à Natiuitate Domini, inde enim Indictiones Pontificiæ iniri solitæ sunt, Indictio autem XI. congruit anno 593. Epochæ vulgaris à kalendis Ianuarij, et paulo post Natiuitatem inito. In 3. autem volumine conciliorum post Decreta Gregorij Papæ primi narratur Sabinianus creatus Pontifex die Calendarum Septembris Imperatore Phoca sine Collega Consule, & additur, sedisse in Petri Cathedra annum vnū, menses quinque, dies 9. & mortuum esse 5. Idus Februarij *Anno Dominicæ Natiuitatis DCVI.* post Consulatum Phocæ Anno II. Ex quo vides annos Incarnationis, & Natiuitatis pro eodem iam tum vsurpatos, sicut & Annos Domini. Nam in eodem tomo refertur Sabiniano substitutum Bonifacium III. *mortuum die VI. nonas Maij anno Domini DCVIII.* Et ibidem de Bonifacio V. narratur *mortuum IV. Id. Octobr. anno Dominicæ Natiuitatis DCXXXII. & creatum viij. Cal. Ianuarij, sedisse annos tres, menses nouem, & dies decem, & nouem;* igitur creatus fuit Anno Dominicæ Natiuitatis 628, ineunte à Natiuitate, inde enim ad 12. diem Octobris anni 632. sunt anni 3. menses 9. & dies 19. sed in eodem tomo habetur Epistola Honorij Papæ ad Honorium Episcopum Dorouernensem *Data die tertia Idus Iunias, Imperantibus Dominis nostris Augustis Heraclio anno vicefimo quarto, proconsulatus eiusdem anno vicefimo tertio, & consulatus eius anno tertio; sed & Heraclio felicissimo Casare, id est filio eius anno tertio, Indictione septima, id est anno Dominicæ Incarnationis sexcentesimo trigesimo tertio.* Annum porrò hunc esse 633. Epochæ vulgaris Christi patet ex Indictione, additis num. 4. iuxta methodum de Indictionibus traditam l. 4. c. 16. & fiunt anni 637. quibus diuisis per 15. restat Indictio 7. in Epistola Honorij notata, sed & libro 4. cap. 13. docuimus Heraclium Imperatorem incepisse imperare die 27. Martij anni 610. ante communem Epocham Christi, ergo anno 633. die 27. Martij incepit eius annus Imperij 24. & currebat 3. Idus Iunij. Rursus eodem tomo Ioannes IV. dicitur creatus Pontifex *in Vigilia Natalis Domini LX. Kal. Ianuarij, & mortuus IV. Idus Octobr. anno Dominicæ Natiuitatis 640.* Ex quibus satis constat in Curia Romana, & Palatio Apostolico à mille, & amplius annis vsurpatos annos Natiuitatis, & Incarnationis Domini, eodem sensu, & tot quot computantur in Epocha vltata Christi, & falsum esse quod Paulus Episcopus Forosempronensis 2. parte summæ lib. 13. c. 6. (& ex eo Petauus lib. 12. c. 5.) nimis intrepidè affirmat Romanam Ecclesiam hac computatione non consueuisse vti, primumque fuisse Eugenium IV. qui adhortante Blondo Foroliuiensi Pontificij Collegij à secretis Notario, in bullis, atq; rescriptis Pontificalibus annorum à Christi Incarnatione supputatione vti cœperit, & Notarios promiscuè vsurpasse annos Natiuitatis, & Incarnationis. Imò præpostere quasi *Christus natus fuisset antequam esset Incarnatus.* Quæ dicta sunt ab hoc Paulo, ex falsa suppositione initij Epochæ Dionysianæ, hæc enim incipit ab Incarnatione præcedente annum primum Epochæ, quo nunc vtimur, initæ à kal. Ianuarij paulo post Natiuitatem Domini, ideoq; anni vulgares Christi dicuntur etiam anni à Natiuitate, sed vtiq; subsequuta Incarnationi.

5 Ex Euangelio S. Luca suo loco ostendemus, ex verisimillima minimèq; violenta interpretatione Christum baptizatum esse à Ioanne anno Epochæ Christi 29. & inito paulo ante anno 30. ætatis suæ, mortuumq; esse anno 33. Epochæ vulgaris, cui soli anno conuenit, & mors eius terra 6. ex Euangelio secuta, & annus quartus Olympiadis 202. à Phlegonte notatus, completis annis tribus, & mensibus aliquot prædicationis Euangelicæ, hinc autem sequitur Christum Incarnatum, & natum anno immediatè præcedenti primum Epochæ vltatæ, diebus 7.

6 Computitæ Kalendarij Romani iam inde à Dionysio, & Beda nullam probabilem causam habuerunt, appellandi annos Christi eos, quibus ante annos mille vtitur Ec-

clesia, nisi quod à maioribus traditum putarunt, tot reuera esse annos à nato, seu incarnato vtilibiter Christo. Nam si initium annorum Christi, quibus vsi sunt, coincideret cum initio alicuius Cycli vtilis ad computanda festa mobilia, & præcipuè Plenilunium Paschale, suspicari possemus, eos commoditatis gratia elegisse pro anno primo Christi eum, qui erat initium Cycli alicuius integri. At ita factum non est nam Dionysius ad inueniendum Cyclum decennoualem, seu Aureum numerum, iubet addi vnitatem annis Incarnationis pressè sumptæ, idemq; iubent Computitæ de annis à Natiuitate, seu Circumcisione initis, & summam diuidere per 19. quare nec primus annus Incarnationis Dionysio, nec primus à Natiuitate, vel Circumcisione reliquis Computitæ est initium Cycli decennoualis. Multo minus est initium Cycli Solaris, aut Indictionum; cum annus primus Christi apud Computistas Kalendarij Romani sit decimus Cycli Solaris, & quartus Indictionum.

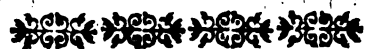
7 Cum non modò kalendarium Romanum, sed longè maxima pars Chronologorum numeret annos Domini, seu Christi, seu Salutis ab anno Iuliano 46. inclusiuè, & secundum hos in Tabulis Astronomicis ad inuestigandas Eclipses ab historicis relatas procedat, stetq; pro ijs possessio, & præscriptio tot seculorum, non potest hac spoliari, nisi validissimis argumentis ostendatur necessitas recedendi ab hac opinione. At nulla est talis necessitas, vt ex dicendis pro IV. Conclusionis parte constabit.

IV. Conclusionis pars de nulla necessitate recedendi ab hac opinione, & de minori probabilitate aliarum opinionum.

8 **N** Ec ex Sacra Scriptura, nec ex certa traditione Apostolica, nec ex definitione Ecclesiæ, nec ex vniuersali consensu (quia hac in re diuersæ fuere opiniones) nec ex vilo caractere cœlesti apud historicos reperto constat necessarium esse vt sentiamus Christum natum esse vno, vel pluribus annis ante, vel post quàm supponit Epocha vltata Christianorum, ergo generatim loquendo, nulla est talis necessitas, sed neque ea est, si examinentur in particulari fundamenta aliarum opinionum, quod distinctè fiet capite sequenti, vbi etiam ostendetur eas minus probabiles esse, quam nostram, & communem.

V. Pars Conclusionis de retinendo in Praxi vsu computandi Annos Christi prout hactenus factum est.

9 **E** Tiam si cuius posset Annum Epochæ vulgaris Christi vno, aut pluribus annis distare à vero anno primo Christi Nati, aut Circumcisi; non expedire tamen vt in praxi ab vsu tam inueterato recedatur, a seruerunt ipsi aliqui opinionis diuersæ sectatores. Nam Keplerus de anno Natali Christi cap. vlt. negat emendam hanc Aeram, quæ infinitas huc vsque peperit vtilitates, nec sine magna perturbatione negotiorum mutari posset; id ipsum grauioribus verbis inculcat Vossius dissert. de anno Natali Christi thesi 44. & ante hos Scaliger in Animaduersionibus in Eusebium num. 2016. dixerat. *Hæc Epocha Dionysiana nobis conseruauit memoriam annorum plus minus noncentorū, quoniam in vsu retinenda est.* Hinc factum, vt Baronius, quibienno, & Onuphrius, qui anno vno anticiparunt Christi ortum, tamen in processu annalium, aut Chronicorum, ita factos Consulares concinnarint, vt tandem, cum Epocha communi in gratiam redierint.

CAPVT V.

In quo solvantur fundamenta opinionum aduersariorum, & earum minor probabilitas ostenditur, & primum de prima, & secunda opinione Cap. 3. exposita, ubi de Annis Herodis, & Censu Cyrini.

Prima, & secunda opinionis fundamentum principium sunt Annus Herodis infanticidæ, quo adhuc viuo, certum est ex S. Matthæi Evangelistæ cap. 2. natum esse IESVM. Ex Iosepho autem Hebræo, & quoad aliqua ex Dione colligunt, Herodem cepisse regnare anno 6. Iuliano, Consulibus Domitio Calpurnio iterum, & Asinio Pollione, regnasse autem 37. annos, adeoque mortuum Anno Iuliano 41. vel 42. ideoque Christum natum esse anno 40. aut 41. Iuliano. Quod ita agunt confirmare ex Lunæ Eclipsi visa paucis mensibus ante mortem Herodis defuncti paulo ante Pascha, utrumque referentem Iosepho. Sed hoc fundamentum iam subruimus lib. 6. c. 14. quo necesse est se conferat Lector, ne hic actum agentes, frustra prolixiores simus: ibi enim ostendimus Iosephum sibi repugnare, ideoque in hoc fidei non mereri, posseque defendi Herodem mortuum esse anno 1. immo, & 7. Epochæ Christi, seu Iuliano 46. vel 52. & hallucinatum esse Dionem, aut qui eius lacunam suppleuit, in tempore quo Archelaus relegatus est, & Lunæ Eclipsim congruentiorem historiæ Iosephi assignauimus. Licet probabilius esse dixerimus Herodem mortuum anno Iuliano 46. cum constet ex historia Romana Eclipsibus confirmata, Tiberium imperare cepisse anno Epochæ Christi 14. & Iuliano 59. Ex Evangelio autem S. Lucæ Christum prædicationem inchoasse postquam S. Ioan Baptistæ ceperat prædicare baptismum penitentiarum anno 15. Imperij Tiberij Cæsaris, idest anno 19. Epochæ Christi, & Iuliano 73. & ex Evangelistis Christum Euangelizasse per annos minimum 3. ac totidem fere menses, hoc est saltem usque ad annum Iulianum 80. Si natus esset Iuliano 40. aut 41. vixisset utique annos 40. aut 39. quod est contra communem Patrum, & Doctorum Ecclesiæ, & contra ipsum Evangelium, ex quo colligitur Christum initio prædicationis suæ iniuisse annum fere 30. ætatis, nec prædicasse pluribus quam tribus, vel summum quatuor annis: Nec potest hæc repugnantia vitari, nisi violentissimis interpretationibus. Sicut non potest ex hac opinione Natalis Domini cadere in 42. Augusti annum. Valeant ergo in hac parte Iosephus, & Dione, & prævalcant authoritates antiquiorum Ecclesiæ Doctorum cum Evangelicæ Historia; cui tamen multa loca Iosephi adducti pro morte Herodis anno 46. Iuliano consentiunt. Sane ipsimet Keplerus, & Deckerius consententur in anno relegationis Archelai, ex Dione sumpto vehementer errari, & posterioribus annis eam accidisse, de alijs verò erroribus Iosephi circa hæc tempora, videndus Eminentiſſ. Baronius in apparatu ad Annales pag. 99. & 40.

Quod spectat ad Censum Cyrini Syriæ præsidis, & primam descriptionem, cuius tempore S. Lucas c. 2. narrat natum esse Christum, tractant de hoc præter interpretes Evangelij S. Lucæ, Paulus Forosempronienſis Episcopus sec. parte Summæ l. 10. c. 2. Baronius in Apparatu à pag. 38. ad 46. Salmeron. prologom. 40. Petauus l. 12. de Doctrina temp. c. 8. Salius tomo 6. ad annum Mundi 4052. num. 34. & 73. Heruarius c. 241. & 242. suæ Chronologiæ, Tirinus in Chronico Sacro c. 44. Langius de annis Christi l. 2. c. 9. & Grandamicus in quæst. Evangelicæ de supremo & Natali die Christi l. 3. à pag. 160. nostram verò opinionem sequentibus Paragraphis trademus.

Primo certissimum est Censum seu descriptionem Orbis ex edicto Augusti factam à præside Syriæ Cyrino tempore, quo natus est Christus verissimam fuisse non solum ob auctoritatem S. Lucæ, in cuius omnibus tam antiquis, & apud Patres recensitis, quam recentibus editionibus reperta est,

& notata, sed etiam quia ita nota fuit Augusto, & notarijs archiuij Romani, ut eam negare non fiat ausi Iulianus apostata, Porphyrius; aut Celsus: nec ausus esset Iustinus Martyr in oratione ad Antoninum Pium ipsumque Senatam Romanum dicere: *Vicus quidam est Bethlehem in regione Iudæorum triginta quinque stadijs Hierosolymis distans, ubi natus est Christus IESVS, quemadmodum & ex descriptionibus census acti, quæ sub Quirino primo vestro in Iudæa Procursatore sunt confecta, intelligere potestis.* Nec Tertullianus contra Marcionem l. 4. c. 7. dixisset: *De Censu Augusti, quem testem fidelissimum Dominicæ Natiuitatis, Romana Archiuium custodiunt.* Nec S. Cyrillus aduersus Iulianum lib. 8. induxisset Iulianum ipsum asserentem sub Cyrino descriptum fuisse Christum; Nec Orolius ausus esset dicere de Christo: *Romano censu, statim ut natus esset, adscriptus est, dicendus utique Cuius Romanus, census Romani professione.* Nam ut aduertit Sigonius l. 1. de Iure antiquo Romanorum c. 14. ex L. in Orbe ff. ne fiat. bom. omnes qui in Orbe tunc erant ciues Romani dici poterant, ut ait Iuriconsultus, quod censu Romano descriptus esset vniuersus Orbis.

Secundo certum quoque est hunc censum non fuisse illum, quem teste Suetonio in vita Augusti c. 27. & Lapide Ancyrano, Augustus instituit anno Iuliano 18. neque illum, quem idem incepit anno Iuliano 59. Consulibus duobus sextijs nimium enim distant à probabili anno Natiuitatis Christi, sed neque fuit ille, cuius meminit Iosephus l. 14. Antiq. cap. 1. post relegatum Archelaum, hic enim census factus est anno 10. inuente regni Archelai, & à morte Herodis, idest anno 56. Iuliano; at Censu de quo S. Lucas factus est viuentis adhuc Herode, sub quo natus est Christus. Idcirco imprudenter hanc secundam descriptionem sub Cyrino cum prima sub eodem factam confundunt Eusebius lib. 1. hist. Eccl. c. 6. citans Iosephum Historicum ad firmendam Evangelicam veritatem, & Paulus Episc. Forosempron. 2. par. summæ lib. 2. cap. 16. adducens eundem Iosephum, & inde sugillans plerosque Chronographos, tanquam in Natali anno Christi multis annis aberrantes. Dubitari autem potest, an hic fuerit ille Censu, quem teste Suetonio, & lapide Ancyrano instituit de nouo Augustus anno Iuliano 38. Consulibus Marcio, & Asinio, qui tamen executioni non fuerit mandatus tunc, sed post aliquot annos in Palæstina, sed & hic nimis distare videtur ab anno probabiliore Natiuitatis Christi.

Tertio itaque existimo, cum Baronio, Salius, Petauio, & alijs descriptionem hanc, quam S. Lucas primam appellat, ad discrimen secundæ factæ à Cyrino, & memorata à Iosepho, fuisse non Censum illum ordinarium, qui quinto quoque anno, seu quolibet lustro iniri consueuerat, sed extraordinariam descriptionem, ac censuram totius Orbis, siue ut dominia, quæ ob bella ciuilia habebantur incerta, & confusa, distinctè agnoscerentur, & sciretur quantum quisque tributi nomine soluere deberet, ut refert Cassiodorus lib. 3. Variarum epist. 52. siue, ut non solum fortunarum, sed etiam capitum, quæ in toto Imperio Romano essent summam cognosceret, ut indicat Suidas verbo ἀπογραφῆ. Non est tamen verum, quod aliqui ex Tacito deducunt, Cyrinum datum Caio Cæsari in Armeniam proficiscenti tanquam tutorem, aut moderatorem, eaque occasione Augustum vsus Cyrino, seu Quirino ad descriptionem illam, nam Caius Cæsar interfuerat iudicio de successionem Regni, de qua contendebant Archelaus, & Antipas filij Herodis illo anno mortui, & paulo post profectus est in Armeniam: At descriptio prima facta sub Cyrino fuit viuo adhuc Herode; Præmissus ergo est Cyrinus in Syriam, & quando Caius Cæsar in Armeniam obtinuit, datus est ei rector Cyrinus anno præcedenti præmissus illuc, verba enim Taciti 3. Annalium sunt de Quirino hoc: *Mox expugnatis per Ciliciam Homonadensium castellis insignia triumphu adeptus, datique rector C. Cæsari Armeniam obtinenti.* Non est autem mirum descriptionis huius non reperiri peculiarem mentionem in Suetonio, qui alia multa omisit, aut in Tacito, qui annales suos à Tiberij Imperio exorsus est, aut in Dione, cui desunt anni decem, nempe à Consulatu Balbij, & Antistij, vsque ad Consulatum Cinne, & Messale.

De secunda Opinionis tertio fundamento, ex tempore quo Zacharias pater S. Jo. Baptiste adoleuit incensum in Templo.

3 **I**acobus Tirinus in Chronico Sacro cap. 47. secundam opinionem de Christo nato anno Iuliano 47. fatetur nocere, quod secundum illam Christus anno 15. Tiberij habuisset annos 31. completos, et mortuus esset anno 35. ætatis suæ; sed tamen huic opinioni fauere dicit tempus quo Zacharias, qui erat de vice Abia, forte exeunte adoleuit incensum in Templo; sed in retextendo hoc ordine Hierarchico per singulas Ephemerias, multa à Scaligerò supponi, quæ valde incerta, et obscura sunt, posseque illum ordinem ita institui, vt flet opinio de communi Epochæ Natalis Christi, docuit eruditè Petauius lib. 12. de Doctr. tempor. cap. 7. non fuisse autem Zachariam Summum Pontificem ostendit Baronius in Apparatu pag. 34. Quare his ætatis implicandum Lectorem minimè arbitror.

De quarta Opinione.

4 **Q**uarta opinio, quæ statuit Christum natum anno Iuliano 43. habet quidem pro se aliquot testimonia veterum, nõ tamen tot, nec talia, vt debeant preualere communi opinioni de Epochæ Christi, et omnibus illis, qui natum Christum asserunt anno 42. Augusti, quod non potest hæc opinio sustinere, nisi annos Augusti statim à nece Cæsaris computet, vt facit Baronius, quem multi postea secuti sunt; sed nos iam libro 4. cap. 7. validissimis argumentis ostendimus Imperium Augusti non ante Triumphatum inchoari posse. Præterea, vt annus 364. Epochæ communis esset item annus 364. Christi coactus fuit Baronius expungere à fastis, vel disimulare duos annos Consulares, qui tamen retinendi erant, vt ostendimus l. 4. c. 3. et 4. Quia scilicet biennio anticiparet natalem annum Christi. At si retinuisset Fastos consulares, vt oportebat, non anticipasset illum Natalem Biennio, neque tanta in hoc erat Cassiodori auctoritas, vt ob eam deferere deberet Dionysianam Epocham à S. Gregorio Papa, et deinceps ab alijs Pontificibus, et in calendario Romano receptam.

De quinta opinione, ubi de annis Augusti, & Urbis.

5 **Q**uinta opinio, quæ Christum ponit natum 25. Decembris anni 44. Iuliani inter alias omnes (excepta sexta opinione) est omnium probabilissima, eo vel maximè, quod absque vlla violentia in ea verificatur Christum Dominum natum esse currente adhuc Urbis anno 752. et Augusti Imperij anno 42. à Triumphatu inito, quas duas præ alijs notas Chronologicas ex Eusebio, et Orosio elegit Martyrologium Romanum. Immo quoad annum 42. Augusti affirmarunt Eusebius in Chronico, & lib. 1. hist. Eccl. cap. 5. & lib. 10. de Præparat. adducens Iulium Africanum, Epiphanius hæresi 51. Orosius lib. 1. cap. 1. & lib. 7. cap. 2. Isidorus in Chronico, Zonaras in Annalibus, Nicephorus lib. 1. hist. Eccl. cap. 10. Nicephorus Constantin. in Chron. cap. 9. Beda lib. de sex ætatibus, Ado initio sextæ ætatis, Iornandes lib. de temporum successione, Honorius Augustodunensis apud Cuspinianum in Chron. Cassiodori affirmans omnes Chronographos tam Græcos, quàm Latinos Natiuitatem Christi consignare anno 42. Imperij Augusti, quod ipsum affirmat Maldonatus in c. 2. Lucæ, vt omittam innumerabiles recētores, præcipue Abulensem in c. 2. Math. q. 5. Salmeronem prolegom. 38. Toletum in c. 8. Ioannis annot. 26. Iansenium in Concordia cap. 8. Baradium, Pererium, Suarez, & alios.

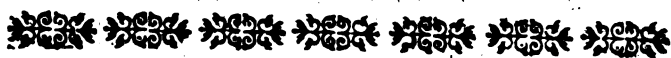
6 Verum licet Imperium Augusti non inceperit nisi à die 27. Nouembris Anni Iuliani 3. vt luculenter demonstraui lib. 4. cap. 7. ideoq; anno 45. Iuliano à die 27. Nouembris inceperit, rigorosè loquendo annus 43. Imperij Augusti; ciuilitè tamen, ob viciniam Calendarum Ianuarij sequentium, à quibus annus Romanus vnà cum nouis Consulibus inibat, potest dici anno 45. Iuliano toto vsque

ad finem, nedum 25. Decembris fuisse annum 42. Augusti, cumque die 25. Decembris propemodum completum, sic enim accepit Orosius supra, dum ait Christum natum, emenso propemodum anno 42. Augusti; Ideoq; Sextus Rufus vir Consularis, vt notat Heruarius cap. 141. & 191. suæ Chronologiæ annum Christi 364. ineuntem à Kal. Ianuarij ait esse annu ineuntem 407. Imperij Augusti, vnde fit vt anno 1. Epochæ Christi inceperit Romano more annus 43. Augusti. Quoad annos verò Urbis possumus dicere Orosium, ac Martyrologiū Romanū sequi Fastos Capitolinos; ideoq; neq; hinc, neq; ex annis Augusti habemus necessitatem recedendi à communi, & per mille annos inueterata computatione Annorum Christi, in quæ etiam melius explicatur ætas Christi, & tempus Passionis eius iuxta Euangelistas, vt infra docebimus.

De septima, & octaua Opinione.

7 **S**eptima opinio statuit Christum natum esse Anno Iuliano 46. nempe illo, qui est primus Epochæ vulgaris Christi, quia existimat Dionysium exiguum annos ab Incarnatione facta hoc anno numerasse, & hunc modum computandi recepisse omnes, qui ab Incarnatione computant annos Christi, sed vtrumq; falsum est, vt de primo, & de mente Dionysij docuimus cap. 1. num. 3. & de secundo docuimus cap. 4. num. 4. esto aliqui annos ab Incarnatione pressè sumpta, seu à die 25. Martij annos Christi iniuerint, olim tamen Pontifices, annos hos à Natiuitate, & Incarnatione latè sumpta numerabant vt & nunc, & pro eodem sumpsérunt Incarnationem, & Natiuitatem, quia nascendo ex vtero Virginis Deus in carne apparuit, & inde cœpimus visibiliter Deum cognoscere, vt canitur ab Ecclesia in Præfatione de Natiuitate Domini. At si Christus natus est anno Iuliano 46. die 25. Decembris, natus esset anno Augusti 43. vel completo, vel quasi completo, quod est contra torrentem, vt ita dixerim, Doctorum.

8 Octaua opinio asserens Christum natum anno Iuliano 47. præterquam quod biennio minuit veriore numerum annorum ætatis Christi, & repugnat communi sententiæ de Christo nato anno 42. Augusti, cum ex ea sequatur natum esse anno 44. supponit multa falsa in Chronologia, & in primis Alexandrum Magnum obiisse anno 425. ante natum Christum, & alia huiusmodi perperam computata à Paulo Epif. Fotosempronienti.

C A P V T VI.

De Anno, quo Christus Dominus baptizatus est à S. Ioanne Præcurfore.

C O N C L V S I O VI.

Licet ex Capite 3. Euangelij S. Luca non constet, quo precisè Anno Tiberij, aut quoto anno ætatis suæ CHRISTVS baptizatus fuerit à S. Ioanne, probabilius tamen est, baptizatum esse Anno 16. Tiberij labente, & anno ætatis suæ trigésimo ante dies tredecim inito, videlicet die 6. Ianuarij feria 6. qua feria, sed alio die eiusdem anni interfuit Christus nuptijs Cana Galilææ.

1 **A**ntequam procedamus ad probationem Conclusionis præmittemus aliquot annos Tiberij, quem imperare cœpisse statim à morte Augusti die 19. mensis Augusti anno Epochæ Christi decimoquarto, demonstraui lib. 4. cap. 3. nu. 16. & cap. 7. nu. 9. addemusq; annos Iulianos, Olympiadicis, & Urbis Varronianos ineuntes intra illum annum Iulianum, necnon Consules, ex iam constitutis lib. 3. c. 2. 3. & 5. & annos Christi, iuxta 8. opiniones relatas cap. 3. quibus demeritatem, & habebis annos Christi concurrentes cum initio Tiberij.

ANNI INEVNTES.				Anni Christi Ineutes à die 25. Decembris, & diebus 128. post initium Annor. Fiberij.								Consules Ordinarij.
Juliani à kal. Ianuarij.	Vrbis Varro- nian. à 21 Apr.	Olym- piad. ab Æesta- te.	Tiberij à 19. Augu- sti,	Supposita Natiuitate CHRISTI in anno Iuliano infra scripto.								
				40	41	42	43	44	45	46	47	
59	763	198 an. 2	1	20	19	18	17	16	15	14	13	Sext. Pompeius. Sext. Apuleius.
68	772	200 an. 3	10	29	28	27	26	25	24	23	22	C. Asinius Pollio. C. Antistius Vetus.
73	777	201 an. 4	15	34	33	32	31	30	29	28	27	Ap. Iunius Silanus. P. Silius Nerva.
74	778	202 an. 1	16	35	34	33	32	31	30	29	28	C. Rubellius Geminus. C. Fufius Geminus.
75	779	202 an. 2	17	36	35	34	33	32	31	30	29	L. Calpurnius Longinus. M. Vinicius Quartinus.
76	780	202 an. 3	18	37	36	35	34	33	32	31	30	Cl. Tib. Nero. L. Aelius Silanus.
77	781	202 an. 4	19	38	37	36	35	34	33	32	31	Cn. Domitius Aenobarbus. A. Vitellius Nepos.
78	782	203 an. 1	20	39	38	37	36	35	34	33	32	Ser. Sulpicius Galba. L. Cornel. Scylla.
79	783	203 an. 2	21	40	39	38	37	36	35	34	33	Paul. Fabius Persicus. L. Vitellius Nepos.

2 Præmittenda sunt verba S. Lucæ Evangelistæ cap. 3. vbi celeberrimum annum prædicationis S. Ioannis Baptistæ his notis certum, & illustrem reddit. Anno autem quinto decimo Imperij Tiberij Casaris, procurante Pontio Pilato Iudæam, Tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre eius Tetrarcha Iturææ, & Trachonitidis regionis, & Lysania Abilina Tetrarcha, sub principibus Sacerdotum Anna, & Caipha: factum est verbum Domini super Ioannem Zacharia filium in deserto. Et venit in omnem regionem Iordanis, prædicans baptismum penitentia &c. post narratam verò compendiosè prædicationem eius, vsque ad mortem, subiungit baptismum Christi, & vocem de cælo factam: Tu es filius meus dilectus, in Te complacui mihi. Statimq; addit: Et ipse IESVS erat incipiens quasi annorum triginta, vt putabatur, filius Ioseph. Græcè autem sic. Καὶ αὐτὸς ἦν ὡς ἑξήκοντα ἔτην τριάντα ἀρχόμενος ἔτη. Quod ordine vocabulorum seruatò verti posset. Et ipse erat Iesus, quasi annorum triginta incipiens quidem.

Prima pars de Anno præciso Tiberij, quo baptizatus est Christus non planè certo.

3 Non pauci ad pauca respicientes, & videntes eodem capite, quo S. Lucas initium prædicationis S. Ioannis consignat anno 15. Imperij Tiberij, narrari baptismum Christi, concluderunt eodem Tiberij anno labente vtrumque factum esse. At hæc connexio minimè est necessaria, vt scitè aduerterunt Petauus lib. 12. de doctrina temporum cap. 5. sub finem, & Iacobus Grandamicus in Q. Evangelica de die supremo, & Natali Christi lib. 2. c. 2. vbi ait: Sanè multos decipit annus ille 15. Tiberij designatus à S. Luca, non vt character Baptismi Christi, sed prædicationis Diui Ioannis. Potuit autem fieri, vt Ioannes prædicare inciperet anno 15, Tiberij vergente in exitum, puta, tempore Pentecostes, quo olim Lex promulgata fuerat, et tribus circiter mensibus ante finem anni 15. Tiberij, Christus autem anno sequente, idest 16. Tiberij labente, et Iuliano 74. die 6. Ianuarij baptizari. Potuit etiam Ioannes prædicationem exordiri circa festum Tabernaculorum, aut expiationis mense Septembri, vel ineunte Octobri, inito

iam Tiberij 15. anno à præcedenti die 19. Augusti, et Christus baptizari die 6. Ianuarij sequentis anno 74. Iuliano, sed adhuc durante anno 15. Tiberij. Potuit denique prædicationem incipere à festo Expiationis, vel postea, curren- te Tiberij anno 15. & tamen Christus expectare integrum, & amplius annum, antequam veniret ad baptismum, atque adeo baptizari anno 75. Iuliano, & Tiberij 16. labente, vt sic Præcurfor Domini per annū integrum præpararet viam domino, & plebem perfectam multosq; ad Christum recipiendam disponderet, quod non videtur opus paucorum mensium. Cùm ergo potuerit valde probabiliter Baptismus Christi cadere in annum Tiberij 16. duobus modis, vno tamen modo non improbabili in annum 15. patet non posse ex S. Luca certo constare de altero ex his determinatè, quid quid de 15. asseruerit Salmeron prolegom. 38. concl. 7.

Secunda pars de Anno ætatis Christi, quo baptizatus est non planè certo.

4 Dvæ præ cæteris probabiliore sunt opiniones de Anno ætatis Christi, tunc quando baptizatus est à Ioanne, Prima est habuisse annos 30. completos, & præterea tot dies, quot sunt à die 25. Decembris ad 6. diem Ianuarij subsequenti; Secunda est, habuisse annos 29. completos, & inchoasse trigessimum per dies 13. neutra autem falsitatis convinci potest ex modo loquendi S. Lucæ, cum in vtraq; verum esse possit, Christum fuisse quasi annorum triginta, seu ferè, vel circiter: his enim modis accipi potest particula *ὡσὺ*, aliquando autem significat planè, seu profus vt Ioannis 1. *Gloriam quasi unigeniti à Patre*: & Iobi 2. *Quasi vna de stultis mulieribus locuta es*. Ideo S. Iustinus in Dialogo cum Tryphone hæsit dicens. *Triginta plus minus annis manens donec prodijt Ioannes præco.*

5 Prioris opinionis de anno 30. completo videtur fuisse S. Ignatius in Epistola ad Trallianos dicens. Καὶ τρεῖς δεκάδες ἔτην πολιτευσάμενος, ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου, quorum verborum legitima versio est. *Et cum tres decades annorum vixisset, baptizatus est à Ioanne*, sed vt aduertit Petauus plus est dicere Lucæ 2. ἐπλήσθησαν ἡμεῖς ἔτη: impleti sunt dies

dies octo, seu vt Vulgata vertit consummati sunt dies octo, & tamen ibi non significatur à Natiuitate ad Circumcisionem transisse dies integros octo, ergo nec ex eo, quod dicatur à S. Ignatio vixisse tres decadas annorum, inferitur eum expleuisse annos 30. integros: eademque solutio applicari potest ad S. Chrysostomum homil. 10. super Matthæum dicentem: *Et cuius rei gratia post triginta annos Iesus venit ad baptismum?* quem sequitur Euthymius in cap. 3. Matthæi item ad Nazianzenum oratione 39. in Baptismum: *Sed Christus cum trigessimum ageret annum, baptizatur, & ad S. Augustinum 15. de Trinit. cap. 26. Absurdissimum est vt credamus eum cum iam 30. esset annorum (eius enim ætatis à Ioanne baptizatus est) accepisse Spiritum Sanctum.* Et ad Eusebium lib. 1. Histor. Eccl. cap. 11. aientem: *Dominus Saluator noster IESVS Christus erat triginta annorum quando ad Ioannem baptizandus aduenit.* Huic tamen opinioni fauet dum in Chronico baptismum ponit anno eius 31. & vt Cedrenus in compendio hist. inquit: *Anno Tiberij Cæsaris decimo quinto indictione prima ab Ioanne baptizatus est in Iordane Christus die 14. anno ætatis sue 31. die 6. Ianuarij.* Et S. Bernardus Serm. 1. de Epiphania, cum iam Christus triginta annorum tempus exegisset &c. ad baptismum Ioannis aduenit, & ante illum Beda lib. de natura rerum cap. 45. & lib. de temporibus cap. 47. Fauet etiam Concilium Neocesariense cap. 11. vbi dicitur. *Presbyter ante tricesimum ætatis suæ annum nullatenus ordinetur; nam Dominus noster tricesimo ætatis suæ anno baptizatus est, & sic capit docere;* quod de anno completo intelligendum declarat Fabianus Papa dist. 78. cap. si quis, vbi ait: *Si quis 30. ætatis suæ annum non impleuerit, nullo modo presbyter ordinetur.* Sicut in Concil. Lateranensi cap. 3. & refertur D. de electo, & electi potestate cap. cum in cunctis, præcipitur: *Vt nullus in Episcopum eligatur, nisi qui iam tricesimum annum ætatis exegerit.* Sed ex praxi Ecclesiæ, & ex priuilegio iure concessio constat sufficere, vt annus præscriptus, seu requisitus attingatur, & Ordo Romanus, quem affert quoque Albinus Flaccus de offic. Eccl. cap. 6. dixit: *Expletis namque Christus quasi triginta annorum curriculum, venit in Iordanem, vt baptizaretur.* Huic tamen opinioni de annis 30. expletis subscribunt Albertus Magnus in c. 3. Lucæ, S. Thomas in cap. 2. Ioannis Lect. 1. Lyranus, Caietanus, & Iacob. Faber in cap. 3. Lucæ, Salmeron prolegom. 38. aisert. 8. Baronius in Apparatu ad Annales pag. 49. Scalliger apud Petauium lib. 12. cap. 5. & Langium lib. 2. cap. 3. de annis Christi, & Spondanus cum Baronio.

6 Secundæ autem opinionis de Anno 30. non completo, sed inchoato tantum fuere in primis Clemens Alexandrinus lib. 1. Strom. dum ait. *Erat Iesus veniens ad baptismum quasi 30. annorum, & quod anno solo oporteret eum prædicare, hoc quoq; sic scriptum est. Annum acceptabilem Domini prædicatum misit me, Hoc, & Propheta dixit, & Euangelium. Quinto decimo ergo Tiberij, & Quinto decimo Augusti sic implentur triginta anni, vsq; ad tempus, quo passus est.* Clare Irenæus lib. 2. cap. 39. *Ad baptismum venit, qui nondum triginta annos impleuerat, sed qui inciperet esse tanquam triginta annorum.* Et Hesychius lib. 7. in Leuiticum: *propter quod Euangelista eum non plenorum triginta annorum venisse ait ad baptismum.* Item S. Epiphanius hæresi 51. inquit enim: *Si accuratam rationem temporis ineas, non nisi annorum viginti nouem, & decem mensium, ita vt triginta annorum, non tamen plenorum, fuisse dicatur, ideoque scriptum, incipiens quasi annorum 30. putat enim baptizatum Nouembri mense. Fauet, & Arabicus interpres in 3. Lucæ cum ita exponit. Et Iesus cæperat ingredi in tricesimum annum. Idem sentiunt Origenes homil. 1. in Ezechielem, Theophylactus, Dionysius Carthus. & Abulensis in cap. 3. Matth. q. 78. S. Thomas 3. p. q. 39. art. 3. Io. Lucidus de vero die passionis cap. 12. Sigonius comm. in Sulpicium Seuerum, Onuphrius in Fastis lib. 2. ad Urbis annum 786. Genebrardus in Chron. lib. 2. Mariana de die mortis Christi, Pererius in Daniele lib. 2. q. 6. Baradius tomo 2. lib. 1. cap. 13. qui adducit Hugonem, & alios, Suarez in 3. p. disp. 26. Salianus tomo 6. ad annum Mundi 4082. Petauius l. 12. de Doctr. tempor. cap. 5. Langius lib. 2. de Annis Christi c. 3. Laurentius Codomanus lib. 2. Chronol. q. 48. & lib. 4. cap. 7. ac 21. Grandamicus Q. Euangelica de die supremo, et natali Christi l. 2. c. 2.*

7 Controuertitur tamen an participium illud incipiens

Græcè ἀρχόμενος, adiectum sit à S. Luca ad significandum initium prædicationis Christi, an verò ad initium anni, quem quasi trigessimum dixerat, exprimendum. De initio prædicationis intelligendum asserunt Baronius, Petauius, Langius, censentes esse quasi tautologiam, aut modum loquendi minus idoneum, si referatur ad initium anni trigessimi. Contra tamen de initio anni trigessimi intellexit Abulensis in 4. Matthæi q. 47. *Et erat Christus ipsa die baptismi annorum 29. completorum, & tredecim dierum insuper, vnde dicebatur incipiens quasi annorum 30. & in cap. 14. Matthæi q. 63. inquit. Erat incipiens annorum 30. idest incipiebat tricesimum annum;* Et Onuphrius lib. 2. in Fastos anno Urbis 786. eodem sensu accipiendum illud participium expressè affirmat Suarez tom. 2. in 3. par. disp. 26. sect. 2. Salianus, Grandamicus, & Baradius supra, & Paraphrastes Arabicus iam adductus: *Et sanè illud incipiens si non referatur ad tempus ibi indicatum, cum ad alia non referatur à S. Luca nimis manca, & suspensa esset locutio. Quod enim ab aduersarijs adducitur ex Actuum cap. 1. In omni tempore, quo intrauit, & exiuit inter nos Dominus Iesus, incipiens à baptismo Ioannis.* Et cap. 10. *Quod factum est verbum per vniuersam Iudæam; incipiens enim à Galilæa post baptismum;* non est paris rationis, in his enim locis, participium incipiens applicatur expressè ad introitum, & verbum prædicationis, & locutio, est completa. Et certè particula addita participio, seu clausula incipiens, quidem, plano, & obuiuo sensu limitatiua est, & denotat annum 30. incepisse.

Tertia pars de probabiliore Anno Baptismi Christi.

8 Quoad annum 30. per dies 13. inchoatum, probat Toletus in cap. 3. Lucæ annot. 55. dicens: *Probabilior est sententia postrema, nempe initio trigessimi fuisse baptizatum, non autem prope finem: ægebat enim annum vigesimum nonnum impletum, & tredecim dies trigessimi. Moueor autem ad hoc, quia cum communissima sententia sit nondum expletum esse trigessimum, quando baptizatus est, consequitur potius fuisse in principio, quia Ecclesiæ ritus obtinet baptizatum fuisse paucis diebus post Natiuitatis tempus.* Et sanè omnes qui dicunt baptizatum anno 30. vel cum esset annorum 30. possunt commodè intelligi de inchoato trigessimo: at qui dicunt non habuisse annos completos plures quam 29. non possunt intelligi de 30. completo, & illi plures sunt, eisque fauet textus sensus magis obuius, & ad litteram S. Lucæ.

9 Quoad annum autem 16. Tiberij probatur ex anno Natiuitatis Christi, quem fuisse Iulianum 45. probabilius docuimus cap. 4. à num. 3. Annum autem 15. Tiberij completum fuisse die 19. Augusti Anni Iuliani 74. & inde incepisse annum eiusdem 16. patet ex Canone initio huius capitis præmisso, & ex eodem patet illo anno Iuliano 74. labente adhuc incepisse à die 25. Decembris annum Christi 30. initis annis à die 25. Decemb. anni 45. Iuliani; in qua hypothesis, si baptizatus esset anno 15. Tiberij labente, inchoasset tantummodo annos 29. at eos expleuit, & inchoauit 30. ex dictis num. 8. ergo probabilius est baptizatum esse anno 16. Tyberij currente; ideoq; S. Ioannem prædicare cœpisse anno 74. Iuliano, sed ante 19. Augusti, durante adhuc anno 15. Tiberij. Porro anno Christi 30. communis Epochæ, Cyclus Solis fuit XI. & litera Dominicalis A. ideoque 6. dies Ianuarij incidit in feriam 6 eadem autem feria fuerat Epiphania, nam vt ostendimus lib. 1. c. 22. in Canone Bissextilium, qui vitiosi quidem, sed re ipsa tunc fuerunt, litera Dominicalis fuit A. primo Anno Christi, quoniam verò multo post baptismum suum nuptijs in Cana Galilææ interfuit feria item 6. ideo Ecclesia cum multis Patribus canit diem illum, idest feriam 6. tribus miraculis ornatam fuisse: Esto alij pro diuersitate annorum nati, & baptizati Christi, diuersas ferias assignent; immò non pauci putent die 6. Ianuarij tria illa miracula facta esse, & à baptismo Christi ad nuptias in Cana fuisse integrum annum: qua de re infra dicendum, pendet enim hoc ex numero Pascharum, quibus interfuit CHRISTVS, post sui Baptismum.

CAPVT VII.

De numero Paschatum, & Annorum Prædicationis CHRISTI à Baptismate ipsius ad eiusdem Resurrectionem.

CONCLUSIO VII.

Multò probabilius est inter Baptismum CHRISTI, & Resurrectionem eius, quatuor Paschata celebrata esse, quàm plura, vel pauciora; & ipsum Annos tantum tres solidos, & paucos præterea menses in predicando Euangelio exegisse.

Proposui simul duas quæstiones de numero Paschatum, & de numero Annorum prædicationis, quia licet potuerint esse plures Anni prædicationis, nec omnia quæ fecit dixitue Christus, relata sint ab Euangelistis; tamen ex numero Paschatum colligitur non potuisse annos prædicationis pauciores esse illis, quos tot Paschata includunt. Tres verò absurdas opiniones, non est cur pluribus refutemus, satis enim ex dicendis earum absurditas manifesta erit. Vna est eorum, qui dixerunt Christum vixisse annos 46. atq; adeo prædicasse annos fere 15. quos refellit S. Augustinus lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 28. Altera est Irenæi lib. 2. aduersus Hæreses c. 39. vbi propter verba illa Iudæorum Ioannis 7. *Quinquaginta annos nondum habes, & Abraham vidisti, & ex auctoritate quorundam seniorum Alia docet Christum vixisse propemodum annos 50. Tertia est Clementis Alexandrini l. 1. & 6. Str. Tertulliani aduersus Iudæos c. 8. Africani apud S. Hieronymum in c. 9. Danielis, Lactantij lib. 4. c. 9. Valentini hæresiarchæ apud Epiphanium hæresi 51. & Gaudentij sermone 3. de Paschate; qui dixerunt Christum anno 30. ætatis passum, & anno vno tantum prædicasse. Quod ipsum sentit S. Bernardus serm. 2. de verbis Apostoli, & Anonymus apud Henricum Canisium tom. 2. antiquar. lect. videturq; illis fauere S. Augustinus lib. 15. de Ciuit. cap. vlt. & Epist. 80. quatenus mortuum censuit duobus Geminis Consulibus. Fundamentum Clementis, & multorum fuere verba illa Isaia 61. *predicare annum placabilem Domini, sed vt interpretatur S. Hieronymus, & Irenæus, nomine anni indefinitè, intelligitur totum tempus, et quilibet annus prædicationis Christi, quo poenitentes, et credentes in eum placare poterant Dominum. Gaudentius autem in agno Paschali anniculo fundatus dixit. Anniculus est, quia post baptismum vsque ad passionem vnus anni tempus impletur. Sed hæc opinio repugnat tum Euangelio S. Ioannis, in quò 4. vel vt minimum 3. Paschata expressè numerantur inter baptismum, et resurrectionem Christi; tum communi Ecclesiæ sensui de annis 33. vitæ Christi. His igitur dimissis, tres opiniones supersunt expendendæ.**

1. Opinio est de Tribus Paschatibus, et duobus integris annis prædicationis, ita Apollinaris Laodicensis apud S. Hieronymum in cap. 9. Danielis, Cyrillus Alex. in Isaiam cap. 29. Philastrius de hæresibus cap. 107. Epiphanius hæresi 51. Origenes lib. 2. contra Celsum, Orotius lib. 7. c. 4. Cassiodorus in Chronicon, Dekerius in Theisibus à Laurentio Suslyga defensis, Keplerus de Anno Natali Christi, Io. de Muris, et Rogerius Baemon apud Salmeronem prolegom. 38. pag. 449. et Petauius l. 12. de doct. temp. c. 17. et 18. Aegid. Bucherius in comment. de doct. tempor. in Victorem Aquitanum. Opinati sunt hi Christum prædicasse duos tantum annos solidos, et paucos insuper menses, et à Baptismo eius ad Resurrectionem intercessisse solum Paschata 3. quia non plura exprimentur ab Euangelistis. Si quidem Matthæus, Marcus, et Lucas nullum Pascha nominant, præter *saups' o'ia' pascha*, seu Pascha Passionis, et S. Ioannes tria tantummodo expressè recenset cap. 2. versu

13. cap. 6. versu 4. et cap. 12. Diem enim festum Iudæorum, de quo Ioannes cap. 5. gratis dici fuisse Pascha, cum Chrysostronus, Cyrillus, et Maldonatus Pentecostem fuisse putarint, alij festum Phturim, seu sortium: Sicut enim Ioannes alia tria Paschata expressè nominauit, ita et hoc suo nomine nominasset, si fuisset festum Paschatis. Quæ autem de sabbato secundoprimum, et transitu per segetes narrantur Matthæi 12. Marci, et Lucæ 6. referri posse ad primum Pascha, de quo Ioannes cap. 2.

3. Sed consideranti mihi Euangelistarum narrationem, videur moraliter impossibile Pascha illud, quod Petauius, et alij fatentur indicari nomine *Sabbati secundoprimum* à S. Luca cap. 6. quo Iesus cum discipulis transiit per Sata, vt confirmant S. Matthæus cap. 12. et S. Marcus cap. 2. fuisse illud primum Pascha, de quo Io. cap. 2. Narrato enim miraculo aquæ in vinum conuersæ subiungit: *Hoc fecit initium signorum IESVS in Cana Galilææ, & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius: Post hoc descendit Capharnaum ipse, & mater eius, & fratres eius, & discipuli eius, & ibi manserunt non multis diebus.* Quia scilicet oportuit mox ire Ierosolymam, subiungit enim immediatè. *Et prope erat Pascha Iudæorum, & ascendit IESVS Ierosolymam.* Iam verò à baptismate Christi, idest à die 6. Ianuarij ad nuptias in Cana effluxerant dies 40. moræ in deserto, de quibus Matthæi 4. Marci 1. et Lucæ 4. et pauci illi dies, quos Christus consumpsit in reditu ad Iordanem, et in admittendis, vel vocandis ad sequentiam sui Andree, Simone, Philippo, et Nathanaele, quos quinque, aut sex circiter fuisse indicat Ioannes cap. 1. et mox cap. 2. ait, *& die tertia nuptia facta sunt in Cana Galilææ.* Quare cum nuptiæ illæ inciderint in feriam sextam, in quam inciderat Epiphania olim, & postea Baptismus Christi, iuxta dicta ad finem præcedentis capituli, numerando à die 6. Ianuarij ad 24. Februarij dies 49. deuenitur in feriam 6. Vel, si cum Epiphania hæresi 51. numeres à baptismate ad nuptias dies 56. incidet in 3. Martij, et feriam item 6. Fuit autem anno 30. Christi (de quo satis cap. præcedenti) Plenilunium paschale circa diem 6. Aprilis, ergo à Nuptijs ad Pascha non plures dies, quam circiter 41. vel 34. Quorum aliquot debentur reditu Christi in Capharnaum, et moræ ibidem, et aliquot alij puta quinque circiter itineri de Galilæa Ierosolymam, ita vt perpauci dies reliqui fuerit intermedij. Contra verò ante illud Pascha, quod denotatur per Sabbatum secundoprimum, et post reditum Christi ex deserto narrantur ab Euangelistis alijs tot gesta Christi, vt plures menses requirantur ad illa, vt videre est in S. Matthæo à c. 4. ad 12. et in S. Marco c. 1. ac 2. et in S. Luca cap. 4. et 5. Notandumq; illud Matthæi 4. versu 23. *Et circuibat IESVS totam Galilæam &c.* Et Missio duodecim Apostolorum ad prædicandum, de qua idem cap. 10. et transitus Christi inde, ac prædicationis in alijs ciuitatibus, de quibus cap. 11. ergo moraliter est impossibile tot res gestas, quas præcipuè narrat S. Matthæus à cap. 4. ad 12. coarctari posse intra paucos illos dies; qui à mora in Capharnaum post nuptias interfuere ad proximum Pascha expressè à S. Ioanne, et hoc esse illud quod Matthæus c. 12. et Marcus 2. et Lucas 6. per Sabbatum secundoprimum, et transitum per Sata Sabbato indicant.

4. Sed idem multo euidentius probatur, nam S. Ioannes post primum Pascha commemoratum cap. 2. et alia gesta Ierosolymæ eodem capite, et versu 3. Ioannem ibidem tunc extitisse baptizantem, et versu 24. inquit: *Nondum enim missus fuerat Ioannes in carcerem.* At reliqui Euangelistæ ante illud Sabbatum secundoprimum, quo Christus transiit per Sata, narrantur iam Ioannis capturam, et carcerem, nempe Matthæus cap. 11. et Marcus cap. 1. versu 14. Ergo Pascha hoc distinctum est, et posterius primo illo, de quo S. Ioannes cap. 2. siue deinde sit illud festum, de quo Ioannes cap. 5. siue non. Neque dicas Pascha illud per Sabbatum secundoprimum indicatum, reduci posse ad Pascha illud, cuius meminit Ioannes cap. 6. vt nonnulli putant; Nam Pascha de quo Ioannes cap. 6. versu 4. fuit post satiata ferè quinque millia hominum, multiplicatis panibus quinque; At hoc miraculum fuit post transitum Christi per Sata Sabbato secundoprimum, & narratur post hæc à S. Matthæo cap. 14. versu 14. & à S. Marco c. 6. versu 37. & à S. Luca cap. 9. versu 12. ergo non possunt sine violenta

per-

peruersione ordinis historiarum Euangelicarum, confundi hæc duo Paschata in unum; & omnino fatendum est Pascha illud Sabbati secundoprimum præcessisse Paschati, de quo Ioannes cap. 6. versu 4. atque adeo addito ultimo Paschate in quo passus est Dominus, quatuor minimum, & non pauciora Paschata inter Baptismum, & Resurrectionem Christi necessario admittenda esse.

II. Opinio de Quinque Paschatibus, & Annis quatuor solidis Prædicationis Christi.

Hic opinioni fauent quicumque à Baptismate Christi, ad nuptias in Cana unum integrum annum interponunt, atque adeo unum Pascha, licet ab Euangelistis ne indicatum quidem, ita S. Thomas, & Caietanus in cap. 2. Ioannis Lect. 1. Hugo Cardinalis ibi, ac Durandus in Rationali. Sed opinionem de quintuplici Paschate, & de 4. solidis annis prædicationis Christi, ac tribus insuper Mensibus, expressius docuerunt Gerardus Mercator in Chronol. Genebrardus lib. 2. Chronici Barradius tomo 2. lib. 6. cap. 1. & lib. 9. c. 16. Pererius lib. 11. in Genesis cap. 7. Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 30. sect. 3. & disp. 40. sect. 1. Mariana de die mortis Christi cap. 10. Scaliger lib. 6. de emend. temporum pag. 551. Salius tomo 6. ad annum Mundi 4082. num. 33. Langius de annis Christi par. 2. lib. 2. cap. 4. & 11.

Fundamentum plurimum est, quod canit Ecclesia in festo Epiphaniæ, *Tribus miraculis ornatum diem sanctum colimus: Hodie stella Magos duxit ad præsepium: Hodie viminem ex aqua factum est ad nuptias: Hodie in Iordane Christus baptizari voluit.* Quod inquit S. Maximus homil. 6. posteritati suæ fidelis mandauit antiquitas. Et Rupertus l. 3. de dra. Offic. cap. 24. *Nunquid annum suæ ætatis trigessimum, cuius in initio baptizatus est, totum sine discipulis exegit, & ita redeunte anno, eadem die illud admirabile signum primum coram discipulis fecit? Ita sanè credendum est, quomodo tria hæc, quæ superius dicta sunt, vna die celebrata esse, secundum sanctæ Ecclesiæ auctoritatem, negare non possumus.* Dicere enim celebrari hæc tria ab Ecclesia, non quod facta sint eodem die, sed quia per illa tria manifesta est Christi diuinitas, & ob analogiam ad Epiphaniam, pari modo ac si eodem die facta essent, est eludere non soluere fundamentum huius opinionis, ut ait cum Toletio Salius. At soluitur hoc fundamentum dicendo quædam eadem die anni Iuliani accidisse nempe Epiphaniam, & Baptismum die 6. Ianuarij, omnia verò illa tria, eadem feria 6. ut patet ex dictis ad finem capitis præcedentis. Atque ita Nuptias eodem anno Christi 30. labente inciderunt in feriam 6. diemque 24. Februarij. Nec ob id necesse est expectare integrum annum, & Christum, qui prædicationem suam à ieiunio post Baptismum inchoauit otiosum per integrum annum facere.

6. Aterum fundamentum esse possent tria Paschata expressa à S. Ioanne, & quartum significatum antonomastice nomine *Festi Iudeorum* à S. Ioanne cap. 5. Quintum verò significatum ab alijs Euangelistis per Sabbatum secundoprimum, vel transitum per Sata Sabbato, quandoquidem hoc non potest reduci ad primum Pascha nominatum à S. Ioanne cap. 2. vt ostendimus nu. 3. & 4. nec ad Pascha secundum expressum à S. Ioanne cap. 6. vt ostendimus nu. 4. Sed respondemus aut diem festum nominatum à S. Ioanne cap. 5. non fuisse Pascha, aut si fuit, fuisse illud idem, de quo alij Euangelistæ, occasione Sabbati secundoprimum, & transitus per Sata Sabbato, nam præcessit illi Paschati, quod post multiplicationem quinque panum narrat S. Ioannes cap. 6. Quare nulla est reuera necessitas introducendi quinque paschata ex Euangelio. Nam qui id faciunt, vt sustineant opinionem de Natiuitate Christi diuersam à nostra, aliunde partim ex dictis, partim ex dicendis refutandi sunt. Ipse Scaliger in animaduersionibus ad Eusebij Chron. pag. 171. extetur, in sua de quinque Paschatis assertionem sudandum sibi, & rem aggredi, quæ insaniam sapiat, verumque esse in Euangelio Ioannis, quatuor tantum Paschatum restigis extare.

III. Opinio & verior de quatuor Paschatis, & tribus Annis solidis, ac tribus circiter mensibus Prædicationis Christi.

Hæc Opinio est multo communior, & omnium illorum, qui statuunt Christum baptizatum anno 30. ætatis nuper inito, & mortuum anno 33. ætatis labente; vel baptizatum anno 31. ætatis nuper inito, & mortuum anno 34. ætatis labente; vel expressè dicunt prædicasse annos 3. ac totidem ferè menses à baptismo initos: vt S. Ignatius epist. 5. ad Thrallianos dicens: *Triginta annos agens baptizatus est à Ioanne in veritate, & non in phantasmate, & tribus annis prædicauit Euangelium, & fecit signa, & prodigia.* S. Epiphanius hæresi 51. inter baptismum Christi, et passionem quatuor paria consulum nominat, & nisi posuisset Baptismum mense Nouembri longè post Pascha primi Consulatus, quatuor utique Paschata, et tres annos integros numerasset. Eusebius lib. 1. hist. Eccl. cap. 12. negat prædicationem Christi quatuor annos totos inclusisse, et lib. 8. de demonstr. Euang. inquit: *Omne tempus doctrinæ, & editionis miraculorum Saluatoris nostri, fuit annorum trium cum dimidio.* Nec aliter habet in Chronico ex versione S. Hieronymi, & in Chronographia Syncelli, Eusebius enim initium prædicationis Ioannis ponit anno 15. Tiberij, sed baptismum Christi anno 16. & mortem 19. esto Scaliger, vt Eusebium ad suam opinionem traheret in Chronico Græco addiderit de suo Christum baptizatum anno 15. Tyberij. At Georgius Syncellus aliter interpretatus est Eusebium, & ex triennio prædicationis hæc opinionem firmat. Theodoretus in cap. 9. Danielis: *Cum annos tres cum dimidio ferè prædicasset Dominus, sanctosque suos discipulos doctrinæ, & miraculis confirmasset; tunc passus est; & post crucem, mortem, & resurrectionem, & ad celos ascensum, & sanctissimi Spiritus aduentum reliquum hebdomadis tempus sancti Apostoli Hierosolymis prædicantes &c.* Auditor quoque operis imperfecti in Matthæum ait: *Christus tribus annis, & sex mensibus docuit, nempe vsque ad Ascensionem.* Philoponus lib. de Mundi creatione cap. 21. Prædicationem Christi, vsque ad Ascensionem trium annorum intervallo cum parte notabili anni quarti extendit. Chronicon Alexandrinum, & Abulensis in 2. parte Defensorij, Pascha Passionis, seu *saup' epou*, appellant *quartum Pascha*, nec plura, nec pauciora agnoscit. Tiberius in Chronico Sacro cap. 49. Salmeron prolegom. 38. & 39. & Grandamicus in Q. Euang. de supremo, & Natali die Christi lib. 2. cap. 1. Quid quod ipse Dekerius par. 2. disp. Theolog. thesi 3. ait sibi exploratum esse non plus quam triennium, & paucos insuper Menses deberi prædicationi Christi, eumque admittat festum illud, de quo Ioannes c. 6. fuisse Pascha, utique quatuor Paschata agnoscit. In ipso quoque Tabnud libro *Midras Tehilim*, idest in expositione Psalmorum, vt tradit Rabbi Ionathan, dicitur. *Tribus annis cum dimidio fecit presentia in monte Oliueti dans vocem, & dicens: Querite Dominum dum inueniri potest, ex Oliueti enim monte ascendit in cælum.*

8. His accedunt, qui vitam Christi ab Incarnatione desinunt annis 33. cum parte anni trigesimali quarti, & baptismum eius inito anno 30. agnoscunt, vt S. Hieronymus in cap. 42. Ezechielis: *Dominus triginta annorum venit ad Baptismum &c. & tricesimus numerus additis tribus, & parte tertia completur.* Et Beda de ratione temporum, cap. 45. *Habet nō fallor Ecclesiæ fides Dominum in carne paulo plusquam XXXIII. annos, vsque ad suæ tempora passionis vixisse, quia videlicet XXX. annorum fuerit baptizatus, sicut Euangelista Lucas testatur, & tres semis annos post baptismum prædicauerit.* Id ipsum autem confirmat validissimo Ecclesiæ testimonio dicens. *Sancta siquidem Romana, & Apostolica Ecclesia, hanc se fidem tenere, & ipsis testatur indiculis, quæ suis in cereis annuatim scribere solet, ubi tempus Dominicæ Passionis in memoriam populis reuocans, numerum annorum triginta semper, & tribus annis minorem, quam ab eius Incarnatione Dionysius ponat, annotat.* Et addit exemplum allatum à suis fratribus Roma in cereis, in quibus notatus erat Annus ab Incarnatione 701. & à Passione 668. vt habent correctæ exemplaria. Idcirco

Urba-

Urbanus in sua Bulla Iubilæum ad 33. annos reduxit dicens: Nos considerantes quod numero huiusmodi 33. qui fuerunt tempus vite nostri Saluatoris, quibus conuersatus in Mundo, miro clausit ordine sui moras incolatus, plurima etiam alia, & grandia diuinarum scripturarum mysteria adaptari possunt, & ut iugis Saluatoris, & eorum, que pro salute humani generis gessit, & verbis docuit, & exemplis sit memoria, de fratrum nostrorum consilio, & supradictis, & alijs iustis causis ad 33. reducimur Iubilæum. Ipsamet B. Virgo reuclauit S. Brigittæ ferm. 1. Angelico annos se triginta tres afflictam vitam traduxisse in benedicti filij sui compassione, quia totidem annos passus erat, & conuersatus in terris. Deniq; idem de annis 33. ab Incarnatione completis Nicetas in historia Græca, Nicephorus, Callistus lib. 1. cap. vit. Albertus Magnus comm. in Epist. Dionysij ad Polycarpum, Gerlandus, Lotaringius, Campanus, & Lucas Gauricus in computo Eccl. Antonius Sabellius lib. 1. Enead. 7. Io. Baptista Platina in vita Christi sub finem.

9 Idipsum colligitur ex Euangelistis, nam præter tria Paschata, quæ expressè nominat S. Ioannes cap. 2. versu 13. & cap. 6. versu 4. & cap. 12. aliud quoque capite 5. satis significat dicens. *Post hæc erat dies festus Iudeorum, & ascendit Iesus Ierosolymam*: ubi in margine Biblia Sixti V. festum hoc indicant esse illud, quod præcipitur Leuitici 23. versu 5. & Deuteronomij 16. versu 1. videlicet festum Paschatis, & protali accipitur à plerisque Interpretibus, & ex Patribus Irenæus lib. 2. aduersus hæreses c. 29. ait: *Post hæc iterum ascendit secunda vice ad diem festum Pasche in Ierosalem, quando Paralyticum, qui iuxta natatorium iacebat, curauit.* Et Rupertus in cap. 5. Ioannis: *Hic Euangelista Paschale festum non aperte exprimit, dum dicit indefinite: erat dies festus Iudeorum, & ascendit Iesus Ierosolymam, sed ex superioribus festum Pasche fuisse intelligitur.* Et idem sentiunt ibi, Iansenius, Toletus, Emanuel Sæ, Franciscus Lucas, Cornelius à Lapide, & merito, quia S. Ioannes alia festa minora solet exprimere, puta Scenopægiæ, & Encaniorum, quando ergo dixit diem Festum Iudeorum, intelligi voluit antonomastice Festum festorum, quod erat Pascha. Dixerat enim capite 4. versu 35. quatuor menses supereisse vsque ad mensem, messis autem in Palestina incipiebat à Paschali tempore, ergo festum quod proximo capite 5. nominat fuit Pascha. Cum autem hoc festum Paschatis secundo loco ponatur à S. Ioanne, & ante miraculum de quinque panibus multiplicatis, cui successisse tertium Pascha refert cap. 6. & similiter ante hoc miraculum referant alij Euangelistæ Matth. 12. Marcus 2. Lucas 6. transitum Christi per Sata Sabbato secundoprimum, quod multi de Sabbato immediatè sequenti, Primum, & magnum Sabbatum, idest Paschale interpretantur, sequitur fuisse idem Pascha, quod Ioannes nomine *Festi Iudeorum* indicauit, præsertim cum non possit illud Pascha reduci ad primum, vel ad tertium expressum à Ioanne cap. 2. & 6. ut euicimus num. 3. & 4. Proinde ex Euangelistis probe intellectis quatuor tantummodo, sed non pauciora Paschata inter Baptismum, & Resurrectionem Christi agnoscenda sunt.

10 Confirmatur hoc vehementer ex parabola fici infructuosæ, de qua Lucæ 13. per eam enim significauit Synagogam nondum fecisse fructum desideratum credendi in Christum, quantumuis esset iam annus tertius prædicationis; Hæc autem dicta esse sub finem anni illius, aut incunte anno illo, in cuius Paschate passus est Dominus, colligitur ex ordine ipso S. Lucæ, rebusq; gestis ab eo tempore ad Pascha Passionis.

CAPVT VIII.

De Paschate, in quo CHRISTVS passus est, & controuersijs circa illud hætenus excitatis.

CONCLUSIO VIII.

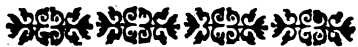
Neque CHRISTVS vno die anticipauit, nec Iudæi vno die postposuerunt legitimum tempus comedendi Agni Paschalis, sed vtrique illum comederunt ad vesperam diei decima quarta à Neomenia ciuili computatæ, ac proinde Christus in Azymo pane Corpus suum consecrauit.

Prima pars negatiua Anticipationis.

1. Prima opinio fuit Græcorum, postquam Schismate ab Ecclesia Latina diuisi sunt, ut defendere errorem suum, quo panem fermentatum consecrant, asseruerunt enim Christum vno die anticipasse legitimum Paschatis, seu Paschalis agni comedendi diem, & manducasse Pascha cum discipulis suis die 13. primi mensis, quo licebat vesci pane fermentato. Fundamentum eorum est, quia Ioannes cap. 13. ait: *Ante diem festum Pasche sciens Iesus, quia venit hora eius &c. & cæna facta &c.* Ergo Cæna illa in qua consecrauit in pane, corpus suum facta est ante legitimum festum Paschatis; & cap. 18. de die, quo Christus Crucifixus est, Iudæos prætorium ingredi noluisse, *ne contaminarentur, sed ut manducarent Pascha, & de eodem die cap. 19. Erat autem Parasceue Pascha, hora quasi sexta, ergo facta vesperæ huius diei, & desinente feria 6. Iudæi communiter manducauerunt Pascha, idest Agnum Paschalem.* Pro hac opinione Petrus Alexadrini afferentis pro se Hippolytum Portuensium, Apollinarem Hierapolitanum, Clementem Alex. lib. de Paschate; affertur ab alijs Euthymius in cap. 26. Matth. Nicephorus lib. 1. hist. cap. 23. videnturq; fauere his S. Chrysostomus homil. 82. in Ioannem ad illa verba: *ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha, dicens. Pascha scilicet agnum, quem eo die comesturi erant, Christus enim pridie fecerat Pascha, ut reseruet cædem suam in Parasceue, quando Pascha secundum antiquam institutionem celebrandum erat.* Quibus verbis vult Theophylactus in cap. 18. Ioannis: Sed & S. Cyrillus Alex. lib. 12. in cap. 2. Ioannis nomine Paschatis intelligit agnum Paschalem; Fauent denique Origenes tr. 35. in Matth. & Epiphanius hæresi 50. quatenus dicunt, Christum mortuum esse Luna 14. eo enim die videtur immolandum fuisse in Cruce, quo comedendus erat, & consumendus agnus Paschalis, tanquam figura mortis Christi.

2. Verum quidquid sit de Iudæis alijs, & translatione Paschatis ab ipsis facta, siue ex superstitione, siue ex falso Cyclo, siue alia de causa, certum est CHRISTVM non violasse legem diuinam Pascha comedendo, & celebrando ante legitimum tempus, nec oppositum sine errore defendi posse, licet enim Dominus esset etiam Sabbati, & cuiuscunque festi, profusus tamen erat se non venisse soluere legem, sed adimplere, idque præstiterat tum in Circumcisione, & in Purificatione, & in mittendis leprosis ad Sacerdotes, tum in alijs Paschatis celebrandis, immò cum exemptus esset à debito soluendi censum, illum tamen soluit, ne scandalizarentur alij. Deinde si Iudæi illum calumniati erant toties, quod Sabbatis curaret ægrotos, quod vtiq; fieri licebat, dicendo. *Non est hic homo à Deo, qui Sabbatum non custodit*, quanto magis id dixissent si in Festo Festorum omnium legem Paschatis violasset, & eo tempore, quo Satagebant, ut inuenirent testes, saltem falsos contra ipsum, hoc recentissimo, & quoad forum externum probabilissimo crimine vsi essent coram Caipha, & Pilato? nec

Iudas

Iudas id illos celasset. Igitur nemo non dicam pius, sed ne prudens quidem, ac sanæ mentis admiserit Christum scienter præuaricatorem legis adeo solennis fuisse, & à legitimo Paschatis agendi tempore recessisse. Cum Numeror. 9. dictum sit. *Si quis mundus fuerit, & non occupatus itinere, & omiserit celebrare Pascha anima eius eradicabitur à populo suo, eo quod non obtulit sacrificium Domino tempore debito.* Quare si quid tria illa Ioannis loca, & paucorum Patrum probant, dicendum potius est Christum legitimo quidem tempore Pascha comedisse, Iudæos autem vitio aliquo postposuisse in manducando Paschate vnum diem, sed reuera illa loca neutrum euincunt, & ex dicendis contra secundam opinionem à fortiori destruentur fundamenta primæ huius.

Secunda pars negatiua postpositionis.

3 **S**ecunda opinio est, Christum quidem legitimo die Pascha celebrasse ad vesperam diei 14. sed visum anticipare, quia Iudæi postposuerunt vno die, causam autem postpositionis alij aliam adducunt, omnes tamen vim magnam faciunt in verbis S. Ioannis pro prima opinione adductis. Quidam dicunt à tempore templi secundo instaurati, introductam fuisse consuetudinem transferendi ferias ad vitandum concursum duorum festorum immediatè sibi alioquin succedentium, illo autem anno decimamquartam Lunæ diem ex Cyclo, vel Phasi primam æstimatam, incidisse in feriam quintam, & futurum fuisse, vt festum Azymorum caderet in feriam 6. immediatè ante Sabbatum, qui erat semper festus dies, ideoque quod faciendum erat feria 5. translatum fuisse in feriam 6. in eiusq; vespera Paschalem agnum manducatum esse à Iudæis, & diem festum Azymorum in Sabbatum concurrisse, & propterea feriam 6. denominatam fuisse tanquam decimamquartam Lunam, quæ alioquin fuisset decimaquinta. Ita ferè ex nescioquo Gamaliele Paulus Burgentis in cap. 26. Matthæi, Io. Henselius præfatione ad Euthymium, Paulus Forosempronienfis Episc. par. 1. summæ lib. 3. sub finem, Gaguenis in cap. 18. Ioannis, Ianfenius in Concordia cap. 41. & 128. Catharinus lib. 2. contra Caietanum, Io. Lucidus de veritate Passionis Christi c. 9. Iosephus Scaliger lib. 2. de emend. temp. pag. 106. & lib. 6. à pag. 566. & in prolegom. p. 28. Emmius lib. 4. rerum Chron. Sigonius lib. 3. de Rep. Hebr. cap. 9. Georgius Heruarius cap. 177. suæ nouæ Chronol. vbi ex Seder Olam refert causam esse, ne dies solennis Paschæ in feriam 2. 4. aut 6. celebraretur, Maldonatus in c. 26. Math. & Mariana in notis, Onuphriusq; inclinât lib. 2. in Fastos ad annum Urbis 786. sed præter argumenta infra adducenda pro identitate diei celebrati Paschatis à Christo, & à Iudæis, affirmat Petauus lib. 12. cap. 15. consultos à se Hebræorum peritissimos dixisse morem hunc transferendi ferias serò, & multo post Christi tempus introductum, & alij quidem sexto Christi seculo, alij multo ferius eam excogitatam aiebant. Langius quoq; lib. 2. de Annis Christi parte 2. cap. 6. docet ex ipsa Mischna, & Talmude, non fuisse hanc translationem feriarum antiquam, cum Thalmudici in Cod. Pesachim cap. 7. de agno præcipiant: *Ossa, & nerui, & reliqua comburuntur XVI. Nisan, & si ea sit Sabbathum XVII. si 16. Nisan est Sabbathum*, ergo 15. Nisan est feria sexta, & dies festus Azymorum. Alia multa in hanc rem profert Langius, & præcipuè illud Aben. Ezra in c. 23. Leuitici. *Quoniam ex Mischna, & Talmude manifestum est, Pascha in Bedu, seu feriam secundam, quartam, & sextam incidisse, & librum qui nomine Gamalielis circumfertur, suppositicium esse.*

4 Alij autem putant Iudæos procrastinasse Pascha ob extraordinariam occasionem, quam obtulit illis Iudas capiendi, & interficiendi Christum, in quo negotio occupati differendam agni Paschalis manducationem in crastinum decreuerunt. Sed hæc causa omnino improbabilis est. Nam biduo ante Pascha consilium fecerant, vt IESVM dolo tenerent, & occiderent, sed non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo, vt narratur Matth. 16. & Marci 14. & Lucæ 22. dicitur eos *timuisse plebem*; Multo ergo magis timuissent tumultum, si in tanto concursu Iudæorum Ierosolymam, tantum odium in Christum manifestassent, vt ordinem dierum festorum, ac solemnium perturbarent;

illi præsertim qui videri volebant non odio personæ Christum persequi, sed zelo boni publici, & legis seruandæ. Nec verò aut tempus sufficiens, aut vlla ratio probabilis suppetere potuit, vt tantæ multitudini persuaderent translationem diei festi, cum possent facilius detinere Christum in custodia per duos tresue dies. Ad hæc antequam Iudas explorasset locum vbi Christus manducauit Paschalem agnum, & opportunitatem illius capiendi manifestaisset ipsis, accessissetq; ab eis Satellites, nescire poterant, quo determinato tempore captura illa esset successura, ipsique ex insperato accidit illa nocte, qua iam ad vesperam agnus Paschalis manducandus fuerat; ergo iam illum manducauerant, nec antea poterant facere decretum de translatione festi, cum potius decreuissent ne caperetur in die festo: Cum autem præter intentionem, ac spem oblata esset occasio, timerentq; ne die sequenti vulgata captura populus, & plebs tot miraculis, ac beneficijs Christo obstricta, & deuota illum liberare conaretur, præcipitanda omnia duxerunt, & manè imo consilio, illum adduxerunt ad Pilatum, & quia erat dies festus Azymorum, quo non licebat ipsis in foro iudiciali criminalem causam intendere, ac mortis reum peragere quenquam, ideo non uerunt introire in prætorium, ne irregulares fierent, & immunditia legali contracta, non possent reliqua Sacrificia paschalia celebrare. Ergo si erat ille dies festus Azymorum, non procrastinarunt illum, vel si procrastinarunt illum, iam non erat dies festus, & potuissent introire prætorium. Quod argumentum militat contra quamcunque causam excogitabilem translationis illius festi, vltra diem debitam. Audiamus tamen quid alij dicant.

5 Petauus lib. 12. de doctr. temp. c. 15. & 16. existimat Iudæos non omnes, sed plerosque (illum enim, cum quo Christus fecit Pascha in ipsius cœnaculo legitimo tempore celebrasse) Pascha postridie, quam oportebat celebrasse, ex vitioso Cyclo, nititurque auctoritate Epiphanijs explicata in animaduersionibus, vbi Petauus pag. 183. incertitudinem Neomeniarum Iudaicarum probare contendit ex eo, quod Synedrium toto die tricesimo confidens, si nullus testis aduenisset affirmans vitam sibi primam Lunæ phasim,urgeret, & mensem iuxta regulas calendarij sui determinare summo mane neomeniam indicendo die trigesima prima; at si post aliquot dies testes de longinquo aduenissent, & seuerissimè interrogati affirmassent, vitam sibi nocte tricesima Lunam, tum Synedrium corrigendo initium mensis iubebant à nocte illa tricesima numerari dies mensis. Sed hinc potius oppositum eius, quod Petauus intendit, probaretur. Nam si Christus quartam decimam diem numerauerit à Neomenia correctâ iam per Synedrium, ergo cum Iudæi Pascha celebrauit; at si numerauit à Neomenia non correctâ, sed indicta à Synedrio prima vice, ipsi autem à Neomenia correctâ, & retrotractâ, ergo illis diebus 14. præcessit diem 14. à Christo numeratam, & ita Iudæi non postposuerunt, sed anticiparunt, & pridie quam Christus, manducarunt agnum Paschalem. Deinde Christus non se accommodando correctioni Synedrij peccasset, aut saltem dedisset magnam occasionem scandali, & accusationis sui, quod nefas est dicere; quam porro implicati sint Cyclici, quos Petauus ex Epiphanijs deducere conatur, & ipse Epiphanijs hæresi 51. docet Langius lib. 1. capite de Anno Iudaico. Interim satis est scire, si Iudæi biduo errarunt in anticipando Paschate, vt ex Epiphanijs colligit Petauus, multo magis errasse Christum (quod impium dictu est) vno die Iudæos anticipando, sic enim errasset triduo.

6 Gerardus Vossius in tractatu de annis Christi vnâ cū Petito censet, Iudæos vno die post Christum Pascha celebrasse, quia ante Æquinoctium Pascha nolebant agere, anno autem illo, diem XIV. Nisan incidisse in diem 24. Martij vno die ante Æquinoctium ciuile; supponit autem Vossius Iudæos vsos Octaeteride Cleostrati, & huius Cyclum incepisse ab Anno Iuliano 45. Quæ gratis dicta sunt, & contra veras regulas Calendarij Hebræici, tam recentis, quam antiqui, vt patet ex *Maiemonide in Kidus habodes* cap. 4. parag. 2. vbi præcipitur. *Si Tekupha Nisan (idest vernum Æquinoctium) incidat in XIV. Nisan aut post, intercalandum illo anno mensem, & ex Nisan faciendum secundum Adar.* Sed nunquam ratione Æquinoctij præcipitur, aut permittitur intercalatio vnus diei. Præterea si hoc receptum fuisset vsu communi, Christus quoque se illi

accommodasset; cum ea consuetudo vim legis haberet.

7 Ludovicus Capellus ait Iudæos Alexandrinos, & alios Consultiores Tabularum Astronomicarum diem XV. Nisan ex Syzygia Lunari, vel ex medijs motibus computasse, & cum his Christum Pascha celebrasse, alios vero Iudæos, iuxta ritum proprium Iudæorum ex prima Phasi Lunæ, dies mensis Nisan computasse, sed quid Christo cum Alexandrinis? nonne oportebat cum Iudæorum communes ritus potius seruare? & non dare occasionem Ierosolymitanis principibus Sacerdotum accusandi ipsum tanquam peregrinæ, ac nouæ sectæ additum? Quanquam inuersione est in eadem Vrbe Ierosolyma fuisse toleratum hoc Schisma; & totis illis diebus Azymorum diuersis diebus sacrificia, & reliquas cæremonias peractas à diuersis Sectis. Denique ex Euangelistis simul collatis infra constabit eodem die Christum, & Iudæos Ierosolymis Pascha egisse.

8 Vüilhelmus Langius lib. 2. de annis Christi part. 2. cap. 6. docet, sicut olim ex Iosepho, Pharizæi, & Esæi traditiones sequebantur, Saducæi vero solas Scripturas, ita postea omnes Iudæos in duas Sectas diuisos fuisse, nempe *Talmudicorum*, & *Karræorum*. Talmudici, seu Traditionales traditionem ita venerantur, vt Scripturam illi postponant, vel ex traditione explicent; at Karræi, seu Scripturarij scripturas primo loco habent, secundo autem traditiones, & placita maiorum. Vtrique tamen in determinandis Neomenijs Phasi prima Lunæ vtuntur, sed diuerso modo, quando Phasis haberi non potest. Siquidem Talmudici, quando Luna die 30. non apparet, vel de hoc non sunt testes idonei sufficienter examinati, Mensem illum dierum 30. statuunt, ita vt dies 31. sit Neomenia mensis sequentis. Karræi autem expectant diem 31. & si eo die Luna videatur paucis horis ante occasum Solis, dies antecedens pro Neomenia est habendus, & dies, quo sic visa est Luna, est secunda dies mensis. Hinc fit, vt aliquando dies qui secundus est Karræis, sit Talmudicis primus. Anno itaque 33. Christi, ait Langius die 19. Martij Nouilunium verum Ierosolymis contigit post meridiem hor. 2 $\frac{1}{2}$. nec illo vespere Luna videri potuit, ideoq; Talmudici Neomeniam Nisan constituerunt die 20. Martij, & diem 15. Nisan, idest primam Azymorum celebrarunt die 3. Aprilis. Sed quia die 20. Martij Luna videri potuit duabus circiter horis ante occasum Solis, ideo Karræi Neomeniam Nisan statuerunt die 19. Martij, & diem 15. Nisan die 2. Aprilis, Christus autem, cum Karræis celebrauit Pascha, & neutri errarunt. Sed Langius tria probare debet, quæ dissimulauit. *Primo* scilicet duas has Sectas exitisse, aut tales regulas obseruasse tempore Christi; *Secundo* visam fuisse de facto Lunam die 20. Martij ad vesperam, non valet enim argumentum à possibili ad de facto; nam potuerunt obstare nubes toto illo die, quo casu Karræi cum Talmudicis conueniebant in Neomenia secunda; *Tertio* Christum adhærisse Karræis potius, quàm Talmudicis, præsertim cum Langius expressè dicat. *Membra præcipua Synedrj traditionum maxime studiosis fuisse.* Ergo potius Traditionarijs, & Talmudicis debuit se conformare Christus. Sed quandiu non ostenditur oppositum, esto post destructum Templum, & dissipationem Iudæorum sectæ diuersæ ortæ sint, & in diuersis locis alij aliter Pascha celebrarint, aut Neomeniam Nisan instituerint, tempore tamen Christi non possumus credere Pontificem Iudæorum, & præcipuam partem Synedrj permisisse vt diuerso die festum Azymorum celebraretur, & aliter, quam ipsi statuisent.

Tertia pars affirmatiua solennitatis diei eiusdem Paschæ à CHRISTO omnibusque Iudæis celebrati.

9 **T**ertia itaq; opinio est eadem prorsus die CHRISTVM Dominum Pascha celebrasse, qua Iudæi reliqui; ita supponit S. Chysoctomus homil. 82. & 85. in Mathæum, & ex Chrysoctomo Phocius num. 116. dicens. *Considerare oportet enim, quod Chrysoctomus, & Ecclesia dicunt eum perfecisse mysticam cœnam legitimo tempore, & S. Ambrosius Epistola 83. S. Augustinus Epist. 86. S. Gregorius Nazianzenus orat. 2. de Paschate, Theophilus Alex. Epist. ad Theodosium apud Bedam de ratione temp. c. 57.*

Anatolius Laodicenus apud Eusebium lib. 7. cap. 26. Victor Antiochenus in cap. 14. Marci, Theophylactus in Matth. 27. Theodoretus in Exodum q. 24. Origenes tract. 33. in Matth. S. Cyprianus Serm. de cœna Domini, S. Anselmus lib. 2. de Imagine Mundi cap. 17. Beda supra, & Rupertus in Exposit. Euangel. Abulensis 2. parte defensorij cap. 8. Baronius Anno Christi 34. num. 29. Emmanuel Sæ in notis, Toletus in cap. 13. & 18. Ioannis annot. 3. & 5. Suarez tom. 2. in 3. par. disp. 40. sect. 4. Baradius tomo 4. lib. 1. cap. 6. & lib. 7. cap. 3. Salius tomo 6. in præfat. & ad Mundi annum 4086. num. 29. Pintus in Christo Crucifixo titulo 5. loco 2. Grandamicus Q. Euang. de die supremo, & Natali Christi cap. 4. parag. 2. nu. 13.

10 *Primo* hæc sententia colligitur ex Euangelistis, qui de die illa, in qua Christus cœnam Paschalem peregit, loquuntur tanquam de die vulgò nota, & deputata ex communi sensu ad solemnem agni Paschalis cœnam, & eodem modo CHRISTVS ipse locutus est Matth. 26. dicens: *Sciitis quia post biduum Pascha fiet; non dixit faciemus, sed fiet, nempe ab omnibus, & communiter; & videntiam sciebant hoc discipulicis, nunquid ex peculiari documento Christi? minime: sed ex notoria consuetudine, & publica notitia; & versu 17. Prima autem die Azymorum accesserunt discipuli ad IESVM dicentes, vbi vis paremus tibi comedere Pascha? prima dies Azymorum erat 14. dies Mensis, qua oportebat exterminare fermentum, iam ergo illa dies aduenat, & hanc esse primam diem Azymorum sciebant, ac supponebant, vt rem notissimam, ideoque non interrogarunt de tempore, de quo ne suspicandum quidem erat, sed de loco vbi, et apud quem vellet agere Pascha. Et versu 19. *Apud te facio Pascha cum discipulis meis, idest tecum, & eo die, quo, & Tu. Marci vero cap. 14. versu 12. scriptum est: Et primo die Azymorum quando Pascha immolabant &c. Græcè ὅτι τὸ Πάσχα ἴθις, idest omnes simpliciter, & sine vlla restrictione, et Lucæ 22. versu 7. Venit autem dies Azymorum, in qua necesse erat occidi Pascha; quæso necessitate? nonne legis, quæ omnes obligabat? vbi præclare Hilarion ait S. Lucas ostendere necessitatem legis, non libertatem voluntatis, additq; ex mente Theologorum sapientium, definiendum esse Christum Crucifixum propria die Luna 15. quæ erat Parasceue. Nec aliter loquitur, aut supponit S. Ioannes nam c. 11. ait versu 55. *Proximum autem erat Pascha Iudæorum, et c. 12. IESVS ergo ante sex dies Paschæ venit Bethaniam, et versu 12. In Crastinum autem turba multa, quæ venerat ad diem festum &c. vbi celeftatem palmarum describit; supponit ergo notum diem Paschatis, alioquin non satis docuisset quodnam eset illud Pascha, ante quod sexta die venit Christus Bethaniam, et die sequenti, idest quinta exceptus est cum ramis palmarum ingressusq; Ierosolymam; sed quia id notissimum erat, Ecclesia in S. Ioanne fundata celebrat palmarum festiuitatem die Dominica, nempe quinta ante Pascha, idest ante feriam 5. in cuius vespera comedendus erat agnus Paschalis. Quando autem capite 13 ait Christum cœnasse. *Ante diem festum Paschæ;* accuratissime locutus est; non dixit enim *ante Pascha*, sed ante diem festum Paschæ, quia dies 14. Nisan ad cuius vesperam pertinebat cœsus agni Paschalis non erat dies festus, et nomen ἑορτή, significat celeftatem, quæ de die facienda erat die 15. Nisan.***

11 *Secundo* aliter idem ex Euangelistis confirmatur: Nam Matth. 27. versu 15, narratur: *Per diem autem solemnem consueuerat præses populo dimittere vnum vinculum quem voluissent: congregatis ergo illis &c. & idem refert Marcus c. 15. num. 5. et S. Lucas cap. 23. num. 16. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum vnum.* Ergo et Pilatus, et Populus sciebat communiter, illum diem esse diem festum solemnem, et solito ritu recurrentem, quo necesse erat dimittere vnum vinculum, nec poterat differri in alterum diem. Alioquin Pilatus expectasset sequentem diem, si sciret Iudæos nondum manducasse agnum Paschalem, sed perendinasse, et transfulisse solemnitatem Azymorum in diem sequentem. Sed et ipsi Principes Sacerdotum, et Seniores populi adeo certi erant diem illum, quo apud Pilatum satagebant, vt Christus ab eò reus mortis iudicaretur, esse diem festum, vt ad vitandam irregularitatem, et immunditiam legalem, quam contraxissent agendo partes accusantium, et in foro contentioso, et quæstione criminali, vt noluerint ingredi prætorium, attestante Ioanne cap. 18.

versu

versu 28. *Erat autem mane, & ipsi non introierunt in pratorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha.* Erat ergo illa dies solemnitas, & dies festus Azymorum; alioquin si fuisset dies 14. Nisan penes Iudæos, licuisset ipsis introire in pratorium. Sanè mirum videbitur Pilatum non distulisse iudicium post festa Paschalia, ut possent introire pratorium, & causam iuxta leges iudiciales, & capitis ordinatim peragere, sicut Herodes custodiuit postea Petrum volens post Pascha producere eum populo, sed DEVS iam decreuerat solemnem hunc diem morti Christi, ideoque permisit Pilatum, & Iudæos cæca quadam perturbatione ordinis iudicialis præcipitare sententiam. Hic porro recolendum est quod Leuitici 23. versu 6. præcipitur. *Quarta decima die mensis ad vesperam, Phase Domini est, & quinta decima die mensis huius solemnitas Azymorum Domini est, quod repetitur Numerorum 28. versu 16.*

12 Tertiò nulla est necessitas, aut probabilior ratio asserendi CHRISTVM diuerso die Paschalem agnum manducasse, ab ea qua Iudæi reliqui communiter illum manducarunt; & è contrario ex Euangelistis, ut supra num. præc. ostensum est, ipsaque ratione conformitatis debet cum die decreta à principibus Sacerdotum, necesse est dicere oppositum; ergo &c. Nam si qua est necessitas maximè triplex dictum S. Ioannis Euangelistæ à Græcis, alijsue adduci solitum; sed inde nulla est talis necessitas. Primo enim non illud, quod cap. 13. dicitur. *Ante diem festum Pasche.* Christum surrexisse à cœna facta: nam, ut supra exposui, vespere facto discubuit cum discipulis, & manducavit agnum Paschalem vespere inquam decimæ quartæ diei, quæ nondum erat festiua, sed dies sequens, nempe 15. Mensis Nisan, iuxta Leuitici locum nuperrimè adductum. Et quamuis dies apud Hebræos ab occasu Solis inciperet, ideoque & dies 15. Nisan ab occasu Solis incœperit, Phase tamen, idest Agni esus festinanter ad vesperam factus, pertinebat ad finem potius diei 14. quàm ad initium diei 15. & multominus ad diurnam partem diei naturalis, in qua celebranda erant Sacrificia, scitè igitur cœnam Christi, & Phase ante festum Paschæ fuisse dixit Euangelista.

Secundo dictum illud capite 18. Ioannis versu 28. *Vt non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha,* non est restringendum ad solum agnum Paschalem 14. die ad vesperam comedendum, sed intelligendum de alijs ouibus, & bobus die 15. & sequentibus, quæ immolari debebant, iuxta illud Deuteronomij 16. versu 2. *Immolabisque Phase Domino Deo tuo de ouibus, & de bobus;* sic, & septuaginta: *Immolabis Pascha Domino Deo tuo oues, & boues,* ubi habetur Πάσχα. Sumunt enim pro eodem Phase, & Pascha. Sic 2. Paralipom. c. 35. scribitur *Iosias fecisse Phase Domino, quod immolatum est quarta decima die mensis primi,* postea recensentur multa millia ouium, & bouum ab eo collata ad sacrificium, quod die toto sequenti celebratum est, & ipsum ibi Phase, seu in Hebræo *Pesach,* seu *Pesachim* non semel vocatus, ut vertunt Pagninus, & Vatablus.

Tertiò quando S. Ioannes cap. 19. versu 14. ait: *Erat autem Parasceue Paschæ hora quasi sexta,* non significat fuisse diem, qua præparanda essent omnia ad Paschalem legem implendam necessaria, aut præcedentem esui agni Paschalis tanquam peruigilium Paschæ, sed illam Parasceuem Sabbatho præcedentem, quæ in Paschalem hebdomadam inciderat, seu feriam sextam illam, quæ ad dies Paschales pertinebat; sicut in Breviario, & Missali Romano dicitur *Dominica Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi &c.* quæ incurrit intra octauas harum solemnitatum. Aliunde autem nusquam in Sacra Scriptura legitur alia Parasceue, nisi quæ ad Sabbathum pertinet, & de hac vna dictum est Exodi 16. *Die sexto parent quod inferant, redditurque ratio. Requies Sabbati sanctificata est Domino cras, quodcumque operandum est facite, & quæ coquenda sunt coquite;* utique hodie, Parasceue enim instituta fuit ad cibos præparandos, quos fas non erat die Sabbati præparare, ad id erat solius Sabbati priuilegium, seu requies sanctificata, ergo vni Sabbatho deferuebat Parasceue, alijs enim diebus festis extra Sabbathum licebat coquere cibos etiam Paschalibus, iuxta illud Exodi 12. *A primo vsque ad septimum nihil operis facietis exceptis his, quæ ad vescendum pertinent.* Licebat etiam sepelire mortuos, ut patet ex Tobix cap. 2. Sic Iosue Arima-

thenus, & Nicodemus die Azymorum licet festo, & solemniter emerunt Sindonem, & aromata antequam Sabbathum incœperit. Dicitur verò magnus ille dies Sabbati, qui successit, quia in festa Paschalia incidit. Non esse verò necessarium hanc diuersitatem inducere, ut verificetur Christum fuisse in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus constabit ex dicendis capite sequentis.

CAPVT IX.

De Feria, qua CHRISTVS Mortuus est, & Resurrexit, & qua ratione fuerit in corde Terræ tribus diebus, & tribus noctibus.

CONCLUSIO IX.

Certum est apud Catholicos CHRISTVM resurrexisse à mortuis feria prima, seu die Dominica; mortuum verò esse feria sexta, seu die immediatè Sabbathum precedente, & ea ratione fuisse in corde terræ, qua Ionas fuerat in ventre Ceti tribus diebus, & tribus noctibus, seu qua satis fuit ad verificandum, eum resurrexisse tertia die, à die mortis inclusuè computata; nec ideo minus immò magis stetisse promissis, quàm si vsque ad horam nonam feria secunda resurrectionem suam distulisset.

Prima pars de Dominica Resurrectionis.

Primò ex Euangelistis constat eo die Christum surrexisse à mortuis, qui immediatè Sabbatho successit, hic autem non alius fuit, quam feria prima, quam Hebræi, & Syri *Priman Sabbathi,* seu *vnam Sabbathi* vocant dicitur enim Mathæi 28. *Vespere autem Sabbathi, quo lucebat in prima Sabbathi, venit Maria Magdalena, & altera Maria videre sepulcrum, & additur Angelum ipsis dixisse; non est hic: surrexit enim sicut dixit;* Nomine autem vespere lucebat in prima Sabbathi intelligi posset, vel initium noctis, quo ob crepusculum vespertinum aer luceret, aut etiam in quo lucebat stella Veneris dicta Hesperus, seu Vesperugo, à quo tempore incipiebat dies Hebræis; vel intelligi potest nox ipsa, iuxta illud Genesis primo: *Factumque est vespere; & mane dies vnus,* idest ex nocte, ac die constans, ita tamen, ut peruenirent ad monumentum illa parte noctis, in qua siue ob stellam Luciferum dictam, siue potius propter ordinarium crepusculum matutinum lucebat aer, quod magis consonum est alijs Euangelistis, nam Marci 16. dicitur; *Et cum transisset Sabbathum Maria Magdalena, & Maria Iacobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes vngeret IESVM.* Et valde manè *vna Sabbathorū veniunt ad monumentum orto iam Sole.* At Lucæ 23. in fine de mulieribus illis dicitur notato loco sepulchri reuertisse, ac emisse aromata, & vnguenta, & Sabbatho quidem siluisse propter mandatum, siue quia parauerunt illa, non quidè Sabbatho cuius initium imminet, quando sepultus est Dominus, dicente Luca, *ibidem, & dies erat Parasceues, & Sabbathum illucebat,* sed transacto Sabbatho; vel quia aliquæ ex illis statim, aut partem aromatum parauerunt aliæ verò, vel eadem, sed reliquam partem aromatum initio noctis Sabbatho succedentis, parauerunt. Capite autem 24. Lucæ dicitur, *Vna autem Sabbathi valde diluculo venerunt ad monumentum &c.*

Videtur tamen Maria Magdalena præ feruore præcurrisse alijs mulieribus, cum Ioannis 20. dicitur: *Vna autem Sabbathi, Maria Magdalene venit manè, cum adhuc tenebræ essent ad monumentum.* Quibus locis, non potest intelligi nomine Sabbathi, nisi determinatus ille dies, qui Parasceuz successit, cuius transitus expectandus fuit, quiescendumque ab itinere.

2 Ex traditione Apostolica constat Pascha ideo celebrandum Dominica die seu feria prima à Christianis, quia eo die Christus resurrexit, ut iam ostendimus libro 1. cap. 25. Vide de prerogativis diei Dominice Bellarminum l. 3. de cultu Sanctorum c. 12. & Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 46. Neque opus est hic Canones Apostolicos, & Conciliorum super hoc afferre cum sint in promptu, nec de hac die sit iam controuersia.

Secunda pars de feria Sexta.

3 Pars hæc est contra Paulum Middelburgensem in Summa Paulina parte 2. lib. 1. cap. 2. & lib. 2. c. 2. ac Vilhelmum Langium lib. 2. de annis Christi parte 2. cap. 4. Contendit enim Paulus ille, aut Christum non surrexisse vna, seu prima Sabbati, sed ut loquitur Marcus vna Sabbatorum, quod potest intelligi de feria secunda, aut non esse mortuum feria sexta, sed quinta, aut si mortuus est feria sexta, & resurrexit feria prima, Sabbatum intermedium duplicatum fuisse, ac reiteratum, eo modo quo anno bissextili bis pronuntiamus diem 24. Februarij. Fingit enim ex quodam Rabbi Raua, Iudæos in captiuitate Babylonica spoliatis libris omnibus, nec valentes Lunæ cursum supputare, solo visu Lunam obseruasse, ne autem in solemnitate Paschali errarent, de Contilio Efdæ reiterare solitos diem decimam quintam Nisan, ac bis eam celebrare proinde anno, quo passus est Christus non solum feria 6. sed etiam 7. celebratum fuisse festum Azymorum, & feria octaua iterum Sabbatizatum esse, illamque hebdomadam constituisse diebus 8. non secus, ac illam, in qua Iosue iubente prolongata fuit dies; ita Paulus iste, quem ne nominare quidem in textu, nec refutare dignatus est Baronius tomo 1. Annal. pag. 194. sed solum dixit. *Sed apage eiusmodi fabulosum commentum, nec diutius aures Ecclesie Dei obrundat.* Occasione autem figmenti huius non alia fuit, quam ut verificari possit Christum fuisse in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus, ut inculcat ibi Paulus, & ex eodem motiuo Langius contendit Christum vno die citius celebrasse Pascha, quam Talmudici, seu Traditionales Iudæi fecerint, & feria quinta illa mortuum esse, quæ Iudæis illis erat 14. Nisan, mansisseque in sepulcro tota feria 6. & toto Sabbato, ac magna parte noctis sequentis.

4 Sed ex communi sensu Ecclesie, & vnanimi sensu Patrum in interpretando Euangelio constat Christum Dominum feria 6. mortuum, ac sepultum esse vnicuique Sabbato transacto resurrexisse, adeo ut Beda de ratione temporum cap. 45. dixerit: *Nam quod Dominus decima quinta Luna, feria sexta crucem ascenderit, & vna Sabbatorum, id est die Dominica resurrexit à mortuis, nulli licet dubitare Catholico, ne legi pariter et Euangelio videatur incredulus.* Sed ante hunc S. Dionysius Areopagita Epist. 11. ad Apolloniam describens Eclipsim à se visam eo die, quo Christus in Cruce passus est inquit: *Cum feria quadam sexta, & hora etiam pene sexta, sol horribilibus subito est obsitus tenebris &c.* Athenis enim nondum erat hora sexta exacte, quando erat Ierosolymis. Sanctus vero Ignatius Epist. 5. ad Tralhanos affirmat Christum die Parasceues hora nona expirasse, ante Solis occasum sepultum esse, Sabbato mansisse in illo; Dominica autem die resurrexisse. Et S. Irenæus lib. 5. cap. 23. *Dominus venit ad Passionem pridie ante Sabbatum, quæ est sexta conditi mundi dies, in qua homo plasmatus est,* quod idem expresse affirmat S. Ambrosius lib. 10. epist. 83. Idcirco etiam Ecclesia illa die abstinet à carnibus, quia feria sexta Christum mortuum esse pro certo habet, ut constat ex Clemente lib. 5. Constit. cap. vlt. & lib. 7. cap. 22. S. Ignatio epist. 8. ad Philipp. Clemente Alex. lib. 7. Strom. Origene homil. 10. in Leuit. Epiphano hæresi 25. S. Augustino Epist. 86. & 119. à c. 13. ac lib. 4. de Trin. cap. 5. Itaq; Salmeron prolegom. 38. Concl. 10. id adeo certum censet, ut temerarium saltem sit oppositum docere, & Onuphrius in fastis pag. 308. ac Salianus anno Mundi 4086. num. 14. traditionem Ecclesie cum Beda reputent, & Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 40. sect. 5. dicat id aperte constare ex Euangelio.

5 Etenim S. Mathæus cap. 27. mortuum Christum, ac sepultum narrat in die Parasceues, et sequenti die custodes additos sepulcro, dum versu 62. ait, *altera autem die, quæ*

est post Parasceuem conuenerunt &c. dies autem, quæ est post Parasceuem simpliciter sic dicta nulla alia est, quam Sabbatum, in quo quia non licebat coquere cibos, ideo dies præcedens quo præparandi erant, dicta est. *Parasceue* est enim Græcè παρασκευή, idem ac præparatio, seu dies præparationis; Et cap. 28. statim nominat *Vespere Sabbati.* At S. Marcus cap. 15. narrata morte Christi versu 42. ait: *Et cum iam sero esset factum, qui erat Parasceua, quod est ante Sabbatum, venit Ioseph ab Arimathea &c.* Et cap. 16. ait: *Et cum transisset Sabbatum &c.* item S. Lucas cap. 23. sepulturam Christi describens eius tempus designat sic. *Et dies erat Parasceues, & Sabbatum illucefcebatur,* deinde cap. 24. iter mulierum ad monumentum describit factum *Vno Sabbati.* Ergo illo die Parasceues mortuus, & sepultus est Christus, cui immediate Sabbatum successit, atque adeo feria sexta. Nec aliud significauit S. Ioannes cap. 18. quando versu 14. dixit: *Erat autem Parasceue Pascha,* cum eodem capite versu 42. dicat Iosephum, & Nicodemum sepelisse Dominum in loco vicina Crucifixioni, nec alio illum asportasse defectu temporis, quia Sabbatum imminet, & fiebat Parasceue, id enim significant verba illa. *Ibi ergo propter Parasceuem Iudeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt IESVM.* Quæ est ista Parasceue Iudeorum? vti que illa Iudæis vñta, quæ ante Sabbatum oportebat præparare cibaria. Non potest ergo nomine Sabbati intelligi qualibet dies, sed sicut vnica, & determinata fuit dies Parasceues, ita vnica, & determinata dies Sabbati.

6 Figmentum autem Pauli Middelburgensis, nec vllos ante se idoneos auctores habuit, nec postea imitatores, & adeo absurdum est. Primum enim sibi ipse repugnat dum parte 2. lib. 3. cap. vlt. ait Iudæos transulisse diem Azymorum ad diem sequentem ne duo festa continuarentur nempe Azymorum cum festo hebdomadario Sabbati, ac huic intentioni repugnat continuatio, seu reiteratio eiusdem festi, ac duplicatio Sabbati. Deinde nulla maior ratio erat ad vitandum errorem in Paschate, postponendi, & iterandi diei potius sequentis, quam anticipandi, fac enim die 25. Martij (exempli meri gratia) fuisse debitum diem, non minus errare poterant eo die celebrando, ergo ad vitandum vtrumq; errorem, debuissent tribus diebus celebrare, ut securiores essent, puta die 24. & 25. & 26. Martij. Nec certe Ierosolymis tempore Christi erat illa ambiguitas, cum Synedretum ex Phasi Lunæ, aut eius defectu ex certa regula decerneret Neomeniam Nisan, & inde Azymorum festum, quod in eandem semper feriam incidebat, in quâ Neomenia Nisan, & suum decretum promulgaret, ut dictum est lib. 1. vbi de ritu Paschatis Hebraici. Quod autem in Concilio Cæsariensi, ut refert Beda Opusc. de Equinoctio dicitur Christum passum ab XI. kal. April. et resurrexisse VIII. Kal. April. nihil Paulo suffragatur, id enim dictum, quia eius passionem à captura post cenam inchoat, iuxta Concilium enim illud captus est, & vexari cœpit nocte diei XI. kal. April. & die X. actus in Crucem, & die VIII. April. surrexit.

Tertia pars de tribus diebus, & tribus noctibus in corde terræ.

7 IN Prophetia Ionæ cap. 2. dicitur: *Et præparauit Dominus piscem grandem, ut deglutiret Ionam: Et erat Ionas in ventre piscis, tribus diebus, & tribus noctibus;* quo alludens Christus Matthæi 12. vers. 40. dixit: *Sicut enim fuit Ionas in ventre Ceti tribus diebus, & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus,* loquens de tempore quod erat interfuturum à sui morte, vsque ad resurrectionem. At Iudæi teste Paulo Middelburgensi parte 2. summa in prologo, contra Euangelicam veritatem, argumentum hoc *solutum difficillimum* inquit ipse, solent obijcere: Esto enim de tribus diebus partem attigerit, nempe de feria 6. ab hora 9. ad occasum Solis, & totum diem Sabbati, & noctem ei succedentem, ac spectantem ad feriam primam; non tamen de tribus noctibus participauit illud tempus, sed de duabus tantum, & tamen tres noctes distinctas à tribus diebus numerauit Christus; ideoque

que multæ responsiones afferri solitæ non videntur ad amissim satisfacere.

8 Primò enim S. Hieronymus in cap. 2. Ionæ ait: *Nos curus, quos totum intelligimus à parte, ut ex eo quod in naufragio mortuus est, unum diem supputemus, & noctem, & Sabbati alteram; tertiam verò noctem, que diei Dominicæ mancipatur, referamus ad exordium diei alterius.* Nam cum dies Naturalis constet ex nocte & die artificiali, pars posterior feriaz sextæ numerari potest pro die vno, & vna nocte, idest pro vno die cōstante ex die artificiali, ac nocte, vi figuræ Synecdoches quo pars pro toto sumitur; prior autem pars diei Dominicæ, quæ fuit nox, sumi potest pro tertia nō solum nocte, sed etiam die, idest pro toto illo quod ex die artif. & nocte componitur. Et eodem modo respondet S. Augustinus lib. 3. de Doctr. Christi, & lib. 3. de Consensu Euangelist. c. 24. & lib. 4. de Trinit. cap. 6. Beda de rat. temporum, et in cap. 12. Matthæi, S. Anselmus in cap. 12. Matth. Cassianus l. 6. de Incarn. cap. vlt. S. Thomas 3. p. q. 51. à 4. Suarez ibidem tomo 2. d. 46. sect. 3. Sanctius in c. 2. Ionæ, et plerique interpretes in c. 12. Matthæi.

9 Secundo Suarez, et Sanctius supra, et Heruarius cap. 174. suæ Chronologiæ insinuant more Romano accipi posse initium diei à media nocte; atque ita ab hora 9. feria 6. vsque ad mediam noctem sequentem computari primam diem, et primam noctem; à media autem nocte, quæ successit feriaz sextæ, vsque ad mediam noctem, quæ successit Sabbato, haberi diem secundam, et secundam noctem; demum à media nocte succedente Sabbato, ad ortum Solis, quæ spectant ad primam teriam computari posse tertiam noctem, et particulam tertiar diei, et sic Synecdoches beneficio, sed distinctione trium dierum, ac trium noctium seruata, tres fuisse dies, ac tres noctes. Innuit, et hanc Baronius tomo 1. pag. 195.

10 Tertio aliqui cum Aleuino lib. de diuinis officijs dixerunt Christum resurrexisse, non nocte præcedenti diei Dominicam, sed subsequenti; at hoc est contra Euangelium, et Ecclesiæ sententiam, nam prima Sabbati illucescente, seu diluculo manè Christus iam resurrexerat. Multominus admitti potest Christum in sepulchro iacuisse horas 72. ideoque, ut ait Durantes in Rationali, Candelas 72. accendi, et extingui solere in triduanis Christi exequijs, id enim fit ex abundantia, ut comprehendatur tempus, quo Iudas vendidit Christum pacto inito cum Iudæis.

11 Quarto minime satisfacit si dicas cum nescio quibus apud S. Augustinum lib. 3. de Consensu Euang. c. 4. nomine tertiar noctis intelligi Eclipsim Solis illam, quæ tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, et Phlegonte assertore, stellæ in cælo visæ; nam tenebræ illæ desierunt hora 9. qua Christus expirauit, et nondum anima eius ad inferiores partes terræ, nedum corpus in sepulchrum ingressa erant, neque item si dicas cum Eusebio Emis. homil. feriaz 4. post 1. Dom. Quadrag. non improbane Caetano in cap. 12. Matth. nocte illa, qua comprehensus fuit Dominus traditum fuisse potestati tenebrarum, fuisse in corde terræ, idest in corde Iudæorum arido, et obsecrato. Neque item si dicas cum Nysseno Oratione 1. et 2. de Resurrectione, nocte qua manducandum se dedit discipulis fuisse in corpore eorum tanquam in sepulchro. Neque item si dicas, ut olim ego somniabam, corpus aliquod Christi esse in corde terræ, quando guttæ sanguinei sudoris decurrerent in terram penetrarunt; Hæc enim non de vera Christi Sepultura, nec de vero descensu ad infernas Limbi partes verè, & propriè accipi possunt. Item si dixeris in Limbo fuisse noctem, etiam eo tempore, quo dies erat supra terram, non tres noctes, sed vnam noctem. continuam pro tribus repones. Si verò fingas Christum post resurrectionem resumpto corpore, idest animæ reunito, iterum corporaliter descendisse ad Limbum, & Purgatorium, & secum adduxisse multa corpora Sanctorum nocte sequente Dominicam Resurrectionis, id gratis, & nouitate suspecta dixeris. Denique si cum Euthymio cap. 68. in Matth. dicas Christum futurum fuisse in sepulchro tres dies, & noctes, si Iudæi totidem diebus, & noctibus custodissent sepulchrum, sed quia non decreuerunt custodiri nisi in diem tertium opportuisse ut antequam custodes abirent resurgeret falsum suppones; Nam illorum intentio fuit, ut custodieretur sepulchrum toto illo tempore, quo possent discipuli furari corpus Magistri, et dicere ipsum surrexisse quod

tempus tres integros dies naturales requirebat, sed ante horam complementum resurgente Christo custodes terræ motu, et fulgore Angelico exterriti fugerunt.

12 Quinto responderi posset cū Isidoro Pelusiota epist. 114. Christum nō asseruisse de tribus diebus, & noctibus absolute, sed relatiuè, seu comparatiuè ad tempus, quo sciebat ipse Ionam fuisse in ventre Ceti, sciebat enim non fuisse trium integrorum dierum, nec trium integrorum noctium, esto vulgo id putaretur; Qua igitur ratioe Ionas fuit in ventre Ceti tribus diebus, et tribus noctibus, eadè et Christus futurum se in corde terræ dixit. Verum possent Iudæi retorquere argumentum, vel resumere, & vrgere dicendo. Atqui ex Sacra Scriptura Ionæ 2. Ionas fuit in ventre piscis tribus diebus, & tribus noctibus distinctis, ergo, & Christus debuit iuxta suam promissionem æquali tempore, et tribus diebus, ac tribus noctibus distinctis, ut litera sonat, esse in corde terræ. Ideo Isidori responsonem sustinendo dicimus Christum locutum esse in illa comparatione in sensu non ampliatiuo, sed restrictiuo, ac si diceret: Sicut Ionas in ventre Ceti non manlit ultra tres dies, et tres noctes, immò antequam compleretur tres dies, et tres noctes. egressus est de ore Ceti, ita filius hominis in corde terræ non manebit ultra dies tres, et tres noctes, immò antequam compleantur, resurget.

13 Postremo non excludendo primam, secundam, & quintam responsionem, sed illas generatim, et communi quadam ratione includendo, respondemus hanc Christi promissionem, et prophetiam, ex alijs loquendi formulis explicandam, et eo sensu verificari sufficienter, quo sensu dixit Christus Matth. 17. *Filius hominis tradendus est in manus hominum, & occident eum, & tertia die resurget, & Lucæ 9. Oportet filium hominis multa pati & c. & occidi, & tertia die resurgere; Et Ioannis 2. Soluite templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud; Esto Marci cap. 8. dicatur: Oportet filium hominis occidi, & post tres dies resurgere. Et Iudæi Pilato dixerunt apud Matth. 27. Seductor ille dixit adhuc viuens: post tres dies resurgam: iube ergo custodiri sepulchrum. vsque in diem tertium.* Certum est autem ad has propositiones verificandas, sufficere si resurrexit tertia die à die mortis inclusiue computata. Nec aliter interpretatus est Angelus mulieribus Lucæ 24. dicens: *Recordamini qualiter locutus est nobis & c. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, & crucifigi, & tertia die resurgere.* Hæc enim dixit Angelus summo mane diei Dominicæ, et eodem die duo discipuli euntes Emmauntem dicebant. *Et nunc super hæc omnia tertia dies est hodie, quod hæc facta sunt: sicut illud Lucæ 2. Et postquam consummati sunt dies octo, intelligitur non de diebus & completis, sed inchoatis.*

14 Proinde si Christus Dominus, reuera tertia die resurrexit, nec mansit in sepulchro plures dies, aut noctes, quam Ionas in ventre Ceti, sed sicut ille non manserat in ventre Ceti tres integras noctes, ac dies, ita et ipse ante illarum complementum resurrexit, non minus, immò magis impleuit conditionem, tum quia exæquauit tempus Ionæ, tum quia quando debitor præfixit in contractu tempus ad solutionem debiti, si anticipata solutio creditori non sit incommoda, censetur magis soluisse, quam si nihil anticipasset; cum autem ad verificandam mortem ipsius, non essent necessarij tres integri dies naturales, sed sufficerent horæ circiter 40. quam primum post hoc tempus resurgere cum conueniebat, ad manifestandam diuinam suam potentiam, & implendam prophetiam illam. Psal. 56. *Exurgam diluculo.*

CAPVT X.

De die in forma Anni Iuliani, qua Christus mortuus est, & an, & quibus regulis possit id certo determinari.

CONCLUSIO X.

Quamuis non sit certum CHRISTVM mortuum esse die 25. Martij potius, quam alio die Martij, aut Aprilis; nec ad certo determinandum diem mortis eius suppetant nobis regula infallibiles, longè tamen probabilis est, & penè moraliter certum CHRISTVM Dominum mortuum esse 3. die Aprilis.

Quaestio, ut dixi in titulo capituli, est de die iuxta formam anni Iuliani, quod tempore Christi iam apud multos Romano Imperio subiectos inualuerat. Nam in forma anni Hebraici certum est mortuum esse feria illa sexta, quae incidit in diem 15. Mensis Nisan, ut de feria 6. ostendimus precedenti, & de die 15. Nisan destinata à Deo ad festum Azymorum, in quo mortuum Christum narrant Euangelista, constat ex 12. Exodi, & Levitici 23. &c.

Prima pars de die 25. Martij &c.

Nulla extat de die aliquo Martij, aut Aprilis, quo mortuus sit Christus, reuelatio in Sacris literis, nulla traditio Apostolica, nullum decretum Ecclesiae, nec vnanimis consensus Patrem, aut Doctorum, immò diuersæ, ac valde discrepantes opiniones, quæ iam commemorandæ sunt incipiendo à die 20. Martij, vsque ad 16. Aprilis intra quos consistunt opiniones de die mortis Christi.

Prima Opinio Christum mortuum esse die 20. Martij, fuit S. Epiphaniij hæresi 51. Alogorum num. 23, dicentis: *SUCCESSERE CONSULES VINICIUS, ac LONGINUS CASSIUS sub quibus SALVATOR PASSUS EST A. D. 13. Kalendas Aprilis: ante diem dixit, quia mortuus est in meridie. Petavius tamen in Animaduersionibus vertit 13. Kal. April. quibus consentium, quæ de Resurrectione addit dicens. Demum Dominica dies illuxit, quæ Inferos, terram, calumq; sua luce collustravit, propter Lunam xii. Solisq; cursum, & quia Resurrectio, & Aequinoctium in xj. Kalend. Aprilis concurrunt. Putauit ergo Epiphanius Aequinoctium, & Resurrectionem Domini coincidisse in 22. Martij, & Christum passum Luna XIII. biduo anticipando legitimum tempus cum Iudæis vitioso Cyclo vsis, & sic Luna XV. seu in plenilunio resurrexisset; sed hanc anticipationem iam supra reiecit.*

Secunda Opinio mortuum esse Christum die 23. Martij, & die 25. Resurrexisset, fuit Theophili Cæsariensis in Epistola Synodica, quam contra Quartadecimanos cum Patribus illius Synodi scripsit, cuius fragmentum extat, non in Conciliorum tomo, sed apud Bedam de rat. temp. cap. 45. vbi dicitur: *PASSUS EST DOMINUS X. Kal. Aprilis quâ nocte à Iudæis est traditus, & VIII. Kal. Aprilis Resurrexit: additque Theophilus Gallicanam Ecclesiam, ideo Pascha celebrare consueuisse die 25. Martij, quacunque demum feria incidente, quia putabat eo die Christum resurrexisset; Quod ipsum obseruabant Tursi, & Montani, & Cappadoces, vt constat ex Historia Eccl. sed & S. Anselmus lib. 2. de Imagine Mundi cap. 17. ait. Qui Euangelium diligenter legerit Dominum non VIII. Sed decimo Kal. April. passum videbit. Eiusdem opinionis fuit Græcanica Ecclesia cum Niceta; Georgius Pisida in sua Chronol. Cedrenus, Anastasius An-*

tiochenus apud Eusebium, Laëtantius lib. 4. de vera Sap. c. 10. Ado, & Hippolytus in Chronico, Gerlandus Lotharingus apud Paulum Forosempr. item maximus Monachus, & Iulius Pollux apud Heruartum cap. 156. et 176. ex recentioribus autem Io. Dekerius in Thesis Laurentij Susligæ thesi 4. et annot. 22. vbi Cæsariensis Synodi auctoritatem tanquam decretum Apostolicum inculcat, eique dat manus in hoc Petavius l. 12. c. 12. et Keplerus in Sylua Chronol. Tirinus in Chronico Sacro c. 48. concl. 5. et inclinat Henricus Philippi in Synopsi Chronol. c. 18. nu. 22. et c. 20. nu. 12. Sed errorem de celebrando Paschate die 25. Martij quacunque feria redarguit miraculum fontium baptisimalium, de quo S. Leo Epistola 63. et Bellarminus lib. 3. de cultu Sanctorum cap. 12. Nec ab antiquis habita est ante Bedam magna fides Synodo illi Cæsariensi, vt aduertit Petavius in Animadu. ad Epiph. pag. 175. & Grandamicus in Q. Euangelica de hac die pag. 54. Fundamentum enim Theophili, et eius Sectatorum fuit Christum resurrexisset eo die, quo mundus fuit conditus, conditum autem existimabat in Plenilunio, & Aequinoctio Verno die 25. Martij, quod nec est de fide, & quoad diem Aequinoctij falsissimum, ex Tabulis enim Astronomicis constat Aequinoctium in Mundi initio multo posterius accidisse, nec nisi circa finem Aprilis, aut initium Maij.

Tertia Opinio ponit mortuum Christum die 24. Martij: Ita Q. Hilarion, & Iacobus Mazzonus lib. 1. Detentionis Dantis cap. 17. sed ex suppositione, quod Christus mortuus sit anno 34. Epochæ Christianæ, & iuxta regulas Kalendarij Stophlerini: In eadem diem propendet Baronius tomo 1. pag 186.

Quarta Opinio, quæ altas in vulgus radices egit, est mortuum esse die 25. Martij, seu 8. Kal. April. ita Tertulianus adu. Iudæos cap. 8. dicens: *Qua Passio huius extremi intra tempora LXX. hebdomadarum perfecta est sub Tiberio Cæsare, Coss. Rubelio Gemino, & Ruffo Gemino, mense Martio, temporibus Paschæ die VIII. Kalendarum Aprilium die prima Azymorum. Et S. Io. Chrysostomus Serm. de Natiuit. S. Io. Bapt. Conceptus est ergo Dominus noster Octauo kalendas Aprilis, Mense Martio, qui est dies Paschæ Passionis Domini, & Conceptionis eius in qua enim die conceptus est in eadem, & passus est. Et S. Augustinus 4. de Trinit. cap. 5. Octauo enim Kalendas Aprilis conceptus creditur, quo, & passus. Et S. Cyrillus Alex. in Epist. ad Synodum Carthagin. Eodem die Christus conceptus est in utero, & mortuus in Cruce. Idem sentit S. Hippolytus in canone Paschali, Cassiodorus in Chron. ad Consulatum V. Tiberij, Beda de ratione temporum cap. 45. dicens esse vulgatam multorum Doctorum Latinorum Sententiam, Albertus magnus in Epist. Dionysij ad Polycarpum Nicephorus in Chron. ad annum 33. Christi, S. Thomas 1. in cap. 2. Ioannis, Martyrologium Romanum vetus ab Heriberto Rosuueydo editum, & Vsuardi, & Adonis; Campanus in computo Eccl. Salmeron proleg. 38. sub finem spectata. 15. Luna ex Phasi prima computata; Salianus ad Mundi Annum 4088. num. 13. Bonacina de Incarnatione d. 3. q. 3. p. 13. paragr. 13. Heruartus cap. 158. Chronologiae, Mariana de hac die 13. anno 34. In eandem opinionem propendunt, Baronius ad Annum 34. num. 153. et Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 40. sect. 5. adducens S. Antoninum, et Platinam, et quædam Acta Pilati, videturque confirmari ex die boni Latronis eodem die consignato in Martyrologio Romano, sed vt aduertit Petavius l. 12. c. 13. in nullo antiquo Martyrologio ex multis, et à se iustratis, reperitur ad diem 25. Martij memoria Passionis Christi, idipsum testatur Io. Lucidus, qui in Chron. l. 7. c. 2. obseruat opinionem hanc de mense Martio ortam ex eo, quod Plenilunium mensis primi Hebraici, idest Nisan plerumque cadat in Martium Iulianum. Ego verò obseruo anno 31. Christi plenilunium incidisse in diem 25. Martij, cui Aequinoctium affixerat Sosigenes, & Iulius Cæsar, quoniam verò Tertulianus, & S. Augustinus opinati sunt Christum mortuum anno 31. Consulibus duobus Geminis, non mirum si mortem Christi in diem 25. Martij contulerint. At quam falsum est mortuum esse Christum illis Consulibus, et anno suo 31. tam falsum est mortuum esse die 25. Martij, idemque dic de morte boni Latronis, ex priori enim errore, manauit hic posterior in quædam Martyrologia, & Alphonfus Tonstæus, qui hos errores detexit, vetustam illam opinio-*

nem de die 25. Martij adeo labefactavit, vt paucos ex inde Sectatores naeta sit. Baronius ipse Anno 34. pag. mihi 186. fatetur hanc quorundam antiquorum opinionem de die 25. Martij Astronomicis Tabulis aduersari, & ideo: *viros harum facultatum consultissimos desperatione penitus superatos, certum quid affirmare impossibile ratos, rem inabsolutam alijs reliquisse*; videturque ibi propendere in diem 24. Martij.

Quinta Opinio fuit Victorini Lemouicensis apud Bedam de rat. temp. cap. 6. nempe Christum obiisse die 26. Martij, quem sequitur Onuphrius Panuinus in lib. 2. Factorum ad Urbis annum 786. Gauricus in computo, Maurolycus in Opusculis pag. 47. Dionysius exiguus, vt colligit Scaliger lib. 6. de emend. temp. pag. 565. Bellarminus quoque lib. 3. de cultu Sanctor. cap. 12. negat anno Christi, siue 33. siue 34. feriam sextam incurrisse in diem 25. Martij, etenim anno 33. incidisse in diem 27. & anno 34. in diem 26. Martij.

Sexta Opinio de die 29. Martij, quo mortuus sit Christus reperitur in Græco Codice manuscripto, qui est Florentiæ in bibliotheca S. Marci à tempore Honorij primi Papæ, vt refert Heruartus cap. 176. Chronol. ibi enim scriptum est. *Christum ex Virgine natum in Bethlem 25. Decembris hora diei sexta; baptizatum anno atatis 30. die 11. Ianuarij hora 10. nocte mansisse in hac vita annos 33. menses 3. affixum esse Cruci die 29. Martij hora diei sexta, resurrexisset prima die Aprilis hora noctis sexta sublatum in Cælum 3. Maij hora diei 9.*

Septima Opinio de die 30. Martij, quo mortuus sit Christus defenditur à Paulo Middelburgensi 2. parte Summæ Paulinæ lib. 14. cap. 2. anno autem 34. ætatis suæ, sed Dionysianæ æræ anno 36. mortuum sustinet quo positò colligit Plenilunium mensis incidisse in diem 30. Martij hora 11. minut. 44. Ierosolymæ secundum motus medios ab Hebræis vlitatos.

Octaua Opinio Gerardi Mercatoris in Chronologia est Christum abiisse anno 34. vulgari, die 2. Aprilis, in quam supputat incidisse plenilunium, & feriam 6. idemque iuxta Karræos affirmat Langius lib. 2. de annis Christi part. 2. cap. 6.

Nona Opinio est Christum mortuum esse die 3. Aprilis: Ita Io. de Muris in libello de regulis kalendarij sub anno 32. Christi, Rogerius Bachon in Epistola ad Clementem Papam hac de re, sub anno 33. Christi; Io. Lucidus lib. de die mortis Christi cap. 9. & 12. annoq; Christi 33. & Abulensis, qui cum inter 27. articulos Senis propositos ad disputandum Theologicè, hunc pariter proposuisset de *Christo anno 33. die 3. Aprilis mortuo*, & instante Cardinali Io. de Turrecremata vocatus esset in iudicium, & damnatus, scripsit Defensorium sui, ac se purgavit, vt narrat Mariana lib. de die mortis Christi cap. 10. eandem opinionem secuti sunt Iosephus Zarlinus in Calendarij corr. Io. Stadius in præfatione ante suas Tabulas pag. 16. Origanus tomo 1. Ephemer. p. 6. adducens pro ea Eutropium, Scultetum, Caluissium, Scaliger lib. 6. de Emendat. temporum à pag. 565. Vbbo Emmius lib. 4. rerum Chronol. pag. 106. Paulus Crusius, & Henricus Buntingus apud Heruartum cap. 155. Paulus Burgenfis in supplemento super Mathæum c. 26. Pererius lib. 11. in Daniele cap. 7. anno vulgari 33. Et nouissimè Iacobus Grandamicus in quæst. Euangelica de die supremo, & Natali Christi in proemio Conclus. 1. Langius verò l. 2. de Annis Christi parte 2. c. 6. contendit anno 33. Christum mortuum esse die 2. Aprilis, iuxta Karræos, sed 3. Aprilis iuxta Talmudicos, & plebem. In vetusto quoque Calendario PP. Dominicanorum habetur Christum mortuum anno 33. die 3. Aprilis.

Decima Opinio fuit Christum mortuum esse die 6. Aprilis; ita Lucas Antonius Rodolphus apud Mazzonum l. 1. Defensionis Dantis c. 17. Explicans diem quo Petrarcha captus est amore Lauræ, de quo die Petrarcha ipse canit.

Era il giorno, ch' al Sol si scoloraro

Per la pietà del suo fattore i rai,

Quand' io fui preso, e non me ne guardai.

Nam idem hoc euenisse canit anno 1327. die 6. Aprilis.

Mille trecento ventisette à punto,

Sù l' hora prima il dì festo d' Aprile,

Nel labirinto entrai, ne reggio ond' esca.

Neque enim anno 1327. dies 6. Aprilis incidit in feriam 6.

sed in feriam 2. ergo ait Rodolphus, alludit ad diem quo olim Christum passum putabat anno vulgari 34. Mazzonus autem docet Petrarcham locutum esse de 15. die Lunæ iuxta Hebræos.

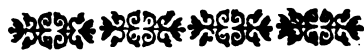
Vndecima Opinio fuit Io. de Monteregio apud Paulum Middelburg. parte 2. summæ lib. 5. quam scripsit. Ioannes ipse ad Iacobum Spirenses Astrologum, videlicet Christum anno 35. obiisse die 11. Aprilis tunc enim fuisse primum Plenilunium post Æquinoctium; sed hoc accidit feria 2.

Duodecima Opinio apud Marcellum Francolinum lib. de horis Canonicis cap. 74. tacito nomine Auctoris fuit, Christum mortuum esse 16. Aprilis, sed tale plenilunium non accidit circa annos Christo vicinos nisi anno 29. Epochæ Vulgaris.

Secunda pars de defectu Regularum infallibilium pro determinando die mortis

CHRISTI.

2 **P**rimò enim, licet certum sit ex dictis cap. 9. Christum mortuum esse feria 6. in festo Azymorum: Et ex lege à Deo lata Hebræis de die celebrandi Paschatis, expositaque à nobis lib. 1. cap. 12. certum item sit diem festum Azymorum fuisse illam diem 15. Nisan, quæ prima occurrit post diem Tekuphæ vernæ, seu illud Plenilunium ciuile, quod primum incidit post Æquinoctium Vernum, incertum tamen est, quæ nam dies apud Iudæos tempore Christi deputata fuerit Æquinoctio Ciuili in kalendario festiuitate Iudaicæ, & præterea incertum est qua methodo tunc Iudæi determinarent Neomeniam primi Mensis Nisan, à quæ pendeat determinatio decimæ quartæ diei pro esu agni Paschalis, & decimæ quintæ pro festo Azymorum; Alij enim dicunt vsos fuisse prima Phasi Lunæ, eius autem defectu certis regulis independenter à calculo, & Tabulis Astronomicis; alij autem vsos Tabulis Astronomicis inuestigando, vel mediâ, vel vera Nouilunia, & Plenilunia; alij autem vsos Cyclis Gamalielis, alij alijs Cyclis, & quidem vitiosis, adeo, vt Epiphanius dicat errasse anticipando bi-duo integro legitimum tempus Paschatis, alij autem id omnino negant. Regulæ autem kalendarij Hebraici traditæ à nobis, & alijs lib. 1. in Appendice ad caput 14. valent de recentiori kalendario post Constantini Magni tempora introducto ab Hebræis multo post dispersionem eorum, nec possunt infallibiliter applicari ad tempus Christi, vt ibi monuimus. Proinde Petauius lib. 12. cap. 11. reprehendit nimiam periergiam Abulensis, Pauli Forosempronienfis Episcopi. Ioannis Lucidi, & aliorum in determinando Iudæorum antiquorum Paschate per calculos Mathematicos; Non propterea tamen audiendus est Salianus, qui si consultior fuisset Astronomiæ, non incidisset in aliquos errores, in quos vir alioquin doctissimus incidit, nec ad Annum Mundi 4086. num. 11. tum facile pronunciaisset, *aliquos fallacibus obseruationibus nixos, cum viderent non posse Lunam decimam quintam cadere in feriam sextam anno Christi 34. vniuersa penè antiquitate repudata, Christi passionem vt Aprilem coniecisse. Vanas autem, & fallaces fuisse eas obseruationes, quantumuis Astronomicas docere ipsam eorum diffensionem, qui se illas sequi profitentur.* Diffensio enim illa oritur ea anni diuersitate quo Christum mortuum supponunt, aut ex opinione de Cyclis Iudaicis, ac methodo determinandi Neomenias, aut de translatione feriarum non ab omnibus admisa, sed non oritur ab obseruationibus Astronomicis, quibus non modò Lunares Syzygiæ, sed ipsæ Eclipses annis septingentis, & amplius ante Christum, certò inuestigantur absq; errore horam integram excedente, & quibus innititur kalendarium Ecclesiasticum, cui Salianus indirectè detrahere se non aduertit.

Tertia pars de Probabilitate, & penè certitudine morali dei: Præmittuntur quedam de die Aequinoctij, & methodo inquirendi Plenilunium iuxta Iudeos tempore Christi.

3 **P**rimò quidem probabilissimum est, & peritis temporum anteaactorum penè certum, tempore Christi Aequinoctium civile in Palæstina intra dies 23. & 25. Martij Iuliani constituisse; Nam Aequinoctium Astronomicum Hipparchus anno Nabonassari 602. idest 146. ante Christum obseruauit Alexandriæ die Mechir 27. idest Martij Iuliani die 24. manè quidem apparenter ob refractionem, vt ostendimus libro 3. Almag. cap. 14. num. 9. sed verè hora diei 5. Ptolemæus autem, vt ipsemet narrat lib. 2. Almag. cap. 3. Anno Nabonassari 887. idest 140. Christi obseruauit ibidem vernum æquinoctium die 7. Pachon, quæ fuit 22. Martij Iuliani; tempore igitur Christi, quod fuit medium inter has obseruationes circa 23. Martij consistebat, Aequinoctium autem Civile, & Ecclesiasticum Anapolius Alexandrinus, Laodiceæ in Syria Episcopus circa annum Domini 280. constituit ad diem 22. Martij, vt constat ex libro eius de Paschate, & testatur Bedas tomò 2. Opusc. de Aequinoctio, Patres autem Concilij Nicæni Anno Domini 325. vna cum Cyrillo Alexandrino statuerunt illud ad diem 21. Martij, vt ibidem docet Beda, & S. Ambrosius epist. 83. & Eusebius lib. 7. Historiæ Ecclesiasticæ, etiam si scirent Alexandrini illi Antistites æquinoctium Astronomicum accidere modò de nocte, modò interdiu, & diuersis horis, ac ratione Bissexti aliquando vno die citius, Igitur tempore Christi, non potuit civile æquinoctium citrà diem 23. Martij à Calendario peritis constitui. Refert tamèn Bedas post illud opusculum fragmentum Epistolæ Theophilij Episcopi Cæsariensis in Syria, de ordinatione feriarum Paschaliarum, in qua Theophilus auctoritate sibi transmissa à Victore Papa (qui tedit anno Domini 197.) supposuit cum Patribus Synodi Cæsariensis Aequinoctium Vernum fieri die 25. Martij. Certè non aliunde, quàm ex Calendario Iulij Cæsaris iam ibi recepto, in quo Sosigenes retinuerat æquinoctium, prout Eudoxus, & Aratus in Fastis retinuerat, etiam si sciret Sosigenes die 25. Martij suo tempore Solem esse in 2. aut 3. gradu Arietis, sed quia æquinoctium medium non toto biduo distabat à die 25. & ad Civilem, captum melius est illud vno, alteroue die differre, donec ex æqualitate dierum, & noctium per horologia Sciatherica euidenter constet de diei æqualitate cum nocte, idèq; non male illud die 25. Martij retinuit, in qua sedemansit tempore Germanici Cæsaris, immo & Columellæ sub Claudio, & Plinij sub Vespesiano. Si quidem ille lib. 9. de re rustica cap. 14. hic lib. 18. cap. 25. asserunt æquinoctium Vernum fieri VIII. Kal. Aprilis. Igitur in Syria, & Palæstina, quæ iam erant subiectæ Romano Imperio, verisimillimum est æquinoctium tempore Christi retentum esse ad diem 25. Martij per aliquam multos annos ante, & postea; Non enim facile cardines hi annui in Fastis mutantur, vt patet ex Annis penè 500. à M. tone ad Plinium, & ex tempore Concilij Nicæni, vsque ad Gregorium XIII. per annos amplius 1200. quibus retentum est ad 21. Martij, reclamantibus licet Astronomis consultis. Postremò Iudæis commodius erat differre æquinoctium à die 22. ad 25. Martij, vt securiores essent de Verno tempore, in quod debebat cadere decima quarta primi Mensis, & de segetum maturitate quarum primitias offerre debebant. Certum itaque moraliter videtur tempore Christi æquinoctium civile in Palæstina vltra 23. diem Martij & potius die 25. notatum fuisse in publicis Fastis, & calendarijs. Quanquam ex Tabula danda post nu. 6. patebit nullum Plenilunium ab anno 30. Christi ad 33. incidisse in feriam sextam, quod non inciderit in Aprilem, atq; adeo post diem 25. Martij nondum 23. Idèq; quoad hos anno cessat omnis dubietas ex die Aequinoctij suscitabilis.

4 Sed & illud verisimillimum est, ac prope certum moraliter Hebræos in Neomenia primi mensis determinanda, non aberrasse à vero Nouilunio tres integros dies intra

quos norant consistere primam nouæ Lunæ phasim vespertinam, cum verisimile sit nationem iam inde ab Abrahamo, & Moysè edoctam, retinuisse siue in libris, siue memoriter apud eos, quibus demandata erat cura calendarij, regulas certas determinandi Nouilunia Civilia, præsertim cum hac notitia indigerent ad festum omnium celeberrimum, cuiusmodi erat festum Paschale Azymorum. Et ipsa vicinia Alexandriæ Egypti, & Methodus iam inde à Metone, & postea à Calippo, & Hipparcho peruulgata in Asiam minorem totam, si aliunde instructi non fuissent eos docuisset de quantitate mensis Lunaris, ac modo per Cyclos inueniendi Nouilunia, quando ex prima phasi ea determinare non poterant. Quo autem securiores essent de quartadecima die Lunæ, non ante æquinoctium vernum computanda, consultius erat à Phasi potius dies Lunæ æstimare, vel in Cyclo ita disponere Nouilunia, vt nunquam, aut rarissimè plenilunium in diem æquinoctij caderet, sed semper, aut ferè semper postea.

5 Quod enim Epiphanius hæresi 51. tradit Iudæos tempore Christi vitiosos, adeo Cyclis vsos esse, vt biduo antea uerterint legitimum tempus Paschatis, & tanti faciunt Keplerus in Ecloga Chronol. epist. 16. & Petauus lib. 12. de doctrina temp. cap. 11. vt dicant malè à Computistis per Tabulas Astronomicas indagari Neomenias, & Plenilunium, quibus Iudæi tempore Christi vsi sunt in determinandis diebus Paschalibus, minimè probatur: Quia nititur auctoritate vnus Epiphanius fundati in hypothesi falsa videlicet Christum resurrexisse in die Aequinoctij, & Plenilunij simul XI. kal. Aprilis. Erat enim Syrus, et in Syria iam inde à Synodo Cæsariensi vulgatam hanc opinionem notat de Resurrectione Christi facta, et die quo Mundus conditus fuit, Mundum autem conditum aiebant die Aequinoctij, & Plenilunij, vt iam ex Beda retulimus sub finem numeri præcedentis, sed ab illis in die Aequinoctij dissidet, quia sciebat illud ab Anatolio circa idem tempus Synodi Cæsariensis constitutum ad diem 22. Martij. Hinc igitur factum est, vt dixit hæresi 51. num. 27. Resurrectionem Christi fuisse undecimo Cal. Aprilis, ipso Aequinoctij die Lunæ die decima quinta; quod bis ibi repetit. Cum ergo Christus resurrexerit die tertia, consequens erat mortuum die 13. kalendas Aprilis Luna 13. in die Azymorum, & sic Hebræos biduo citius illud festum celebrasse, cum debuissent die 15. Mitto alia, quibus Epiphanius se ipsum implicat, & alios mira obscuritate, vt legenti patebit, & confessi sunt Petauus ipse in Animaduersionibus, & Keplerus epist. 23. ad Dekerium, et Bucherius de Paschali Cyclo Iud. c. 7. Opinionem quoque singularem Epiphanius de Christo nato die 6. Ianuarij, et baptismo mense 10. nemo probat, et errores eius in Consulibus recensendis manifesti sunt. Nobis hic satis est patefecisse originem erroris de biduana illa anticipatione Iudæorum, nempe ex studio conciliandi opinionem Syrorum Patrum de Christi Resurrectione in Aequinoctio, et Plenilunio, et Anatolij sententiam de die Aequinoctij in Syria constitutam die 22. Martij. Præterea Petauus in Animaduersionibus pag. 173. fatetur Epiphanius multis modis hallucinari, et characteres feriarum conturbare. Esto autem post dispersionem Iudæi alicubi suum Pascha ante Aequinoctium celebrarint, aut visi sint celebrare, quia non expectabant diem Aequinoctij civilis in calendario Romano assignatam, idèq; extet Canon 51. Apostolicus, vbi dicitur. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, Sanctum Pascha diem ante vernum Aequinoctium cum Iudæis celebrauerit, Anathema sit. Id tamen non euincit Iudæos tempore Christi, stante Republica eorum, et Synedrio Ierosolymis, celebrasse Pascha ante Tekupham suam, seu ante illum diem, quem Aequinoctio deputatum habebant.

6 Contra verò Iudæos circa illa tempora vsos Cyclo, aut regulis conformibus Astronomicis Canonibus, colligitur ex Iosepho lib. 6. de bello Iud. cap. 4. et lib. 7. cap. 12. vbi asserit Anno, quo Ierosolyma capta, et euerfa est à Tito, nempe Anno 70. Epochæ Christi, celebratum fuisse Pascha die 14. Mensis Xanticæ, et quinque annis ante celebratum esse die 8. eiusdem; et lib. 13. Antiqu. cap. 16. incunte proximè Olympiade 162. celebratum esse Pentecostes festum die 2. Iunij feria 1. Quæ satis consentiunt cum Cyclis legitimis, et Tabulis Astronomicis. Xanticum enim totum, cum toto Aprili Romano concurrere Iosephus supponit. Anno autem

autem 70. Christi, Cyclo Lunæ 14. currente, et Epacta 30. Nouilunium incidit in diem 31. Martij. Et ideo festum Paschatis in 14. Aprilis, & sic de cæteris. Possumus ergo verisimillimè per Cyclos Kalendarij nostri, aut per Tabulas Astronomicas indagare Plenilunium illud, quod in diem æquinoctij Verni, aut post accidit illis annis, quibus est tolerabilis opinio passum esse Christum, & omnia illa excludere, quæ ante diem 24. Martij acciderint, & è contrario illa recipere, quæ post diem 25. Martij acciderint, si in feriam sextam inciderint, dummodo non excedant duos dies veri, & Astronomici Plenilunij, & intra hos limites à prima Phasi computando illa. Addemus tamen Plenilunia ex

Epactis kalendarij Romani reformati sumptis ex Clauio cap. 12. pag. 186. & respondentibus Aureo numero anni dati, Nouilunia autem ciuilia ex fine capituli 17. eiusdem kalendarij; si quis ex illis iudicare velit de probabili Iudæorum kalendario. Postremò aduertendum est Hebræos Lunæ diem 15. ab ipsa Neomenia inclusiue numerasse non exclusiue, quare addendo dies 14. diei Neomeniæ habetur dies Plenilunij, & festi Azymorum; atq; ita Plenilunij ciuilis dies idem fere semper fuit in Kalendario Hebraico, ac in kalendario Romano ad illa tempora retrotracto, vt videre est in sequenti Tabula, sed diei ciuilis Nouilunij ineunti adduntur 15. vt habeatur plenilunium ciuile.

Anni vulgares Christi	Aureus numerus.	Epacta.	Cycl. Solis.	Littera Dom.	Ciuilia ex kalendario Rom.	NOUILVNIVM Hierosolymæ post merid.				Feria.	PLENILVNIVM, & Azymor. Festum.				Feria.	
						Menf.	D.	H.	M.		F	Menf.	D.	H.		M.
30	12	8	11	A	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	22	9	45	4	April.	6	10	34	5	
							22	10	0	4		6	4	20	5	
							23			5		7			6	
							24			6		7			6	
31	13	19	12	G	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	11	12	55	1	Mart.	27	12	0	3	
							12	6	56	2		27	1	18	3	
							12			2		27			3	
							13			3		27			3	
32	14	30	13	F E	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	30	10	20	1	April.	14	11	44	2	
							29	16	28	1		13	10	50	1	
							31			2		15			3	
							April.	1		3		15			3	
33	15	11	14	D	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	19	0	50	5	April.	3	5	25	6	
							19	13	18	5		3	7	40	6	
							20			6		4			6	
							21			7		4			7	
34	16	22	15	C	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	8	21	43	2	Mart.	23	4	56	3	
							8	10	6	2		23	4	28	3	
							9			3		24			4	
							10			4		24			4	
35	17	3	16	B	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	April.	6	23	5	4	April.	22	4	52	5	
							7	10	40	4		22	5	2	5	
							7			4		22			5	
							8			5		22			5	
36	18	14	17	A G	Verum medium Ciuile ex 1. phasi.	Mart.	27	17	15	1	April.	11	10	59	2	
							27	7	38	1		11	2	0	2	
							28			2		11			2	
							29			3		12			3	
							Mart.	16	5	35	6	Mart.	30	4	32	6
							15	16	27	5		30	10	49	6	
							17			7		31			6	
							18			1	April.	31			7	

7 Ex præcedenti Tabula patet ex annis 7. circa Annum Passionis Christi probabilibus, tres tantummodo habere Plenilunium in feria 6. nempe annum 30. si ciuiler, aut à prima Phasi computetur, & Annum 33. si verum aut medium Plenilunium spectemus, et Annum 36. si plenilunium Verum, aut mediū consideremus. Nam vt anno 34. Plenilunium cadet in 23. Aprilis, & feriā 6. oporteret totis tribus diebus post Nouilunium verum expectatam fuisse primā phasim vespere die 9. Aprilis, quod est minus probabile. Iā verò inter annos 30. 33. & 36. haud dubium, quin longè probabilior sit annus 33. vt ex capite sequenti constabit, hoc autem anno plenilunium, tam Verum, quam Medium incidit in feriam 6. nec obstat quod ciuile inciderit in feriam 7. Quia cum verum Nouilunium inciderit die 19. Martij in ipsam penè meridiem potuit die 20. sequenti ad vespeream apparere prima phasis, & sic additis 14. diebus, cadere Plenilunium ciuile Hebræorum in diem 3. Aprilis, & ab occasu Solis incipiente feria 7. plenilunium ciuile Kalendarij Romani, quod tardius vero, ac medio notatur, videri pertinere ad diei 4. initium. Auctores pro die 3. Aprilis vide supra nu. 1. Nona opinione.

COROLLARIA.

8 Interim notatu dignum est, nullo anno, ab anno 30. ad 36. Christi Plenilunium, & festum Azymorum potuisse incidere in feriam 6. & simul in diem vllum Martij, nedum in diem 25. Martij. Esto aliqui ex impericia, vel impatientia calculi Astronomici, aut Computistici, incuria nimis secuta pronunciarint Characterem certum Passionis Christi esse mentem Martium fundati in auctoritate illorum, qui existimant Christum passum in æquinoctio verno, in quo conceptus fuerat, nec aduerterant diem 25. Martij deputatam æquinoctio Ciuili non potuisse cadere in feriam 6. nec annis 30. ad 36. Christi, immo nec anno illo 29. Epochæ Christi, quo Consules fuerunt duo Gemini, sub quibus Consulibus falsè quidam perpauci Patres passum Dominum posuerunt; illo enim anno 29. Plenilunium verum fuit Hierosolymis die 17. Aprilis hora 5 1/2. post meridiem; medium autem die 17. hor. 7 3/4. & ciuile die 18. Ss Peta-

Petavius autem consultissimus alioquin calculi Astronomi-
ci lib. 12. cap. 12. nimis adhaerens opinioni Epiphani, an-
no Iuliano 76. qui est 31. Epochæ Christi, Plenilunium
computavit die 26. Martij feria 2. ut triduo popularem
Necomeniam anteverteret, & in diem 27. ac feriam 6. ple-
nilunium retrahere posset; sed præter dicta supra contra
Epiphanium, integro die errat in calculo, cum plenilunium
verum ex Tabulis Rodulphinis, & Nostris fuerit die 27.
circa mediam noctem sequentem, Deinde si dies 23. Mar-
tij fuisset Plenilunium populare Iudæis, ergo dies 14. Lu-
næ incidisset in diem 22. Martij ante Aequinoctium civile,
quod probabilius est fuisse potius die 23. aut post ut supra
docuimus, Denique Annus 31. mortis Christi multo mi-
nus probabilis est quam 33.

9 Sed multo magis hallucinasi sunt, qui Christum mor-
tuum esse statuerunt anno 33. Epochæ Christianæ, & qui-
dem feria 6. & in Plenilunio, & tamen id factum contende-
runt die 25. Martij, inter quos Salsianus Anno Mundi 4086.
num. 13. sed ille num. 11. contempserat calculos Astrono-
micos, & Computisticos, qui forsitan posthaberi poterant
si dissensio esset de vno, vel altero die, At cum illo anno
Plenilunium Martij fuerit etiam civili, & crasso modo die
20. Martij, ideoque non Paschale, utpote ante Aequinoctium,
utique expectandum fuit plenilunium Aprilis, nec ulla pro-
babili computatione Salsianus, aut eiusdem opinionis viri
vnumquam consequentur, ut illud plenilunium cadat post A-
equinoctium in diem 25. Martij.

CAPVT XI.

Opiniones de Anno Passionis, & Mortis
CHRISTI.

CONCLUSIO XL

Opiniones tolerabiles de Anno Mortis CHRISTI
consistunt inter Annum 29. & 36.
Epochæ Christi.

TRactant de hoc Anno permulti, sed in primis Io.
Lucidus, & Io. Mariana opusculis hæc de re,
Abulensis in Defensorio, Paulus Episc. Foro-
sempronienfis in sua summa Paulina, Onuphrius
Panvinus lib. 2. Comment. in Factos ad Annum Verbis 786.
Scaliger lib. 6. de emend. temp. à pag. 562. Iacobus Krist-
mannus post Comm. in Altraganum de connexionione Anno-
rum à pag. 396. ad 404. Vbbo Emmius l. 4. Rerum Chrono-
logicarum pag. 105. Baronius ad Annum Christi 34. Sa-
lianus tom. 6. ad Annum Mundi 4086. Petavius lib. 12. de
Doctrina temporum à c. 9. ad 23. Iosephus Zarlinus opuse.
de tempore mortis Christi, Io. Georgius Heruarius à cap.
152. ad 190. Henricus Philippi in Synopsi Chronologica
cap. 18. & 20. Iacobus Tirinus tom. 1. Comm. in Sacram
Scripturam in Chronico Sacro cap. 48. Salmeron Prologo-
meno 38. sub finem: Vuilhelmus Langius de Annis Chri-
sti lib. 2. parte 2. à cap. 4. ad 10. Iacobus Grandamicus in
Questione Euangelica de die supremo, & Natali Christi
lib. 1. & 2. Dekerius in Disputatione Theologica pluribus
Theibus expositis, ac defensis à Laurentio Suslyga in Aca-
demia Græcensi, Keplerus in Sylua Chronologica, Io.
Gerardus Vossius dissertationes de Anno Dominicæ Pas-
sionis.

Reconsentur opiniones de Anno Passionis,
& Mortis Christi.

IAm Capitis 6. Initio præmisimus Tabellam Annorum
illozum, intra quos consistunt opiniones tolerabiles de
Anno Mortis Christi, cum annis Iulianis, Urbis, Olym-
piadum, & Tiberij, Consulibusque congruentibus: illam
igitur adeat Lector, quando erit opus ex aliqua nota Chrono-

nologica intelligere, quo Anno Epochæ Christi mortem
eius consignarint.

- I. Opinio de Anno XXIX. Epochæ vulgaris
Christi.

Prima opinio fuit Christum passum, ac mortuum esse,
Anno 15. Tiberij, Consulibus duobus Geminis, qui ex
demonstratis lib. 4. cap. 3. & 5. de Consulibus, & c. 8. de
Tiberio, fuit Annus 29. Epochæ vulgaris Christi. Ita Cle-
mens Alexandrinus l. 1. Stromatum: Erat autem IESVS,
cum ad baptismum venit, quasi annorum triginta. Quod au-
tem vno dumtaxat anno prædicaturus esset, & hoc ita scrip-
tum est: Annum acceptum Domino prædicare misit me;
Hoc & Propheta dixit, & Evangelium. Quintodecimo ita-
que anno Tiberij, & quindodecimo Augusti, hoc modo tri-
ginta complentur anni, donec passus est: infra tamen de alio-
rum sententia subiungit. Et de eius passione differentes ali-
qui subtilius, sextodecimo anno Tiberij Caesaris, die 25. Pha-
menoth, alij verò 25. Pharmuti, alij autem Pharmuti 19. di-
cunt passum esse Dominum. Tertullianus quoque lib. aduer-
sus Iudæos c. 8. inquit: Augustus superuixit post Natiui-
tatem Christi annis XV. cui successit Tiberius Caesar, huius
decimoquinto anno Imperij passus est Christus annos habens
quasi XXX. cum pateretur. Et paulo post: Que passio per-
fecta est sub Tiberio Caesare, Rubellio, Gemino, & Rufio Ge-
mino Cons. mense Martio temporibus Pascha, die 8. Kal.
Aprilis. Africanus autem apud S. Hieronymum in cap. 9.
Danielis loquens de fine regni Macedonum ait: Exinde
vsque ad quintum decimum Annum Tiberij, quando Chri-
stus passus est, numerantur anni sexaginta. Proferretur au-
tem ibi S. Hieronymus, se relaturum sententias aliorum,
relinquendo in arbitrio Lectoris electionem: loquitur Afri-
canus de fine Regni Macedonum in Aegypto per mortem
Cleopatæ; Lactantius Firmianus lib. 4. diuinar. institut.
c. 10. Sub Herode Iudæorum tetrarcha, anno quindodecimo
Imperij Tyberij Caesaris, duobus Geminis Cons. Indai Chri-
stum Cruci affixerunt ante diem VIII. Kal. April. & cap. 14.
Zacharias adoleuit Darij, & Alexandri etate annis 500.
ante annum decimumquintum Imperij Tiberij Caesaris, quo
Christus Crucifixus est. Sed à Darij morte, & initio Mo-
narchiæ Alexandri M. vsque ad annum 15. Tiberij non
sunt plures quam 360. quare fallus est aut Lactantius, aut
textus libri. B. Sulpicius Seuerus l. 2. Sacræ historiæ, lo-
quens de Herode tetrarcha: Hoc regnante, anno regni
octauo, & decimo DOMINVS Crucifixus est, Fusio Gemino,
& Rubellio Gemino Consulibus. A quo tempore vsque in Sri-
lchonem Consulem, sunt anni CCCLXXI, fuit enim Stilicho
prima vice Consul Anno Epochæ Christi 400. ut dixi lib.
4. cap. 5. additis ergo 29. Christi quibus labentibus mor-
tuus est, fuit anni 400. S. Augustinus videtur eiusdem
opinionis fuisse lib. 4. de Trinit. c. 5. et lib. 18. de Ciuitate
Dei c. vlt. vbi confutans Paganos, qui iactabant Religio-
nem Christianorum non duraturam vltra annos 365. in-
quit: Mortuus est Christus, duobus Geminis Cons. 8. Kal.
Aprilis: resurrexit tertia die, post quadraginta dies ascen-
dit in caelum, post decem dies, idest quinquagesimo post suam
resurrectionem die, misit Spiritum Sanctum. Tunc itaque
nominis illius cultus exortus est, ac per hoc colligitur etiam
dies, ex quo annus ipse sumpsit initium, scilicet quando missus
est Spiritus Sanctus, idest per Idus Maias. Numeratis pro-
inde Consulibus trecenti sexaginta quinque anni reperiantur
impleti per Idus Maias, Consulatu Honorij, & Eutychniani.
Porro sequenti anno, cum socium accepisset Honorius Con-
sulem Manlium, iam secundum illud oraculum demonum,
aut signum hominum, nulla esse debuit religio Christiana.
Atqui ex nostro lib. 4. cap. 5. constat Honorium, & Euty-
chianum Consulibus fuisse anno Epochæ Christi 398. ablati
ergo 365. annis, restat annus 33. quo Christus mortuus est,
non verò 29. quo Consulibus fere duo Gemini; quare non
coherent hæc tibi, & S. Augustinus potest adduci etiam
pro Anno 33. Paulus Orosius l. 7. hist. expressè ait Domi-
num IESVM Anno Tiberij quindodecimo à Iudæis patibulo
suspensum esse. At Prosper Aquitanus parte 1. libri de
Prædicationibus c. 7. censet Christum Crucifixum esse anno
etatis 30. & in Lugdunensi exemplari Chroniconum Prosperi
dici-

dicatur: *A dectmoquinto Imperij Tiberij anno, & Passione Domini vsque in hos Consules &c.* vt refert Heruartus cap. 153. Marcellinus quoque in Chronico ab vrbe condita ad Christi aduentum numerat annos DCCLII. & ad eius Passionem DCCLXXXI. Ergo putat passum anno 29. Ex recentioribus, qui hanc opinionem amplexi sint duos tantum reperi, primus est M. Antonius Capellus, differt. de vltima Christi Coena cap. 5. vbi ait Christum passum anno 15. Tiberij, Cōsulibus duobus Geminis, anno ætatis 34. die 25. Martij Olympiadis 202. anno 2. & ne de feria, ac die conuinci possint ex cōputo, recurrit ad vitiosum Cyclū Iudæorum, suadetq; vt nemo trepidet ob Astronomorum calculos. At certè se ipse implicat dum annum 29. Epochæ Christi, quo Consules fuere duo Gemini, comparat cum 2. anno Olympiadis 202. exeunte; nam vt patet ex lib. 2. Tab. 1. Annus ille Olympiadis ecepit ab ætate anni Epochæ Christi 30. & expletus est anno 31. itaque duobus differat ab anno illorum Consulium, & 15. Tiberij. Alter est Vossius differt. 2. de tēpore Dominicæ Passionis à thesi 16. ad 18. vbi Christum passum anno æræ communis 29. sub duodus Geminis affirmat, ficta Octaeteride quadam Iudæica, vt Lunam 15. in 25. Martij conferat: eum verò reijcit Langius lib. 2. p. 2. c. 7.

II. Opinio de Anno XXXI. Epochæ Christi.

2 **Q**ui Christum passum anno 30. Epochæ vulgaris Christi expressè asserat, vel quod in idem recidit, Anno 16. Tiberij, & Consulibus Cassio, & Longino, neminem reperi: Hoc tamen concedere debent illi, qui eum baptizatum ponere anno 15. Tiberij, & venico anno integro post baptismum prædicasse.

Secunda itaque Opinio fuit Christum passum, ac mortuum esse Anno 31. Epochæ vltimatæ Christianorum, nempe Iuliano anno 76. & Tiberij 17. Consulibus ipso Cl. Tiberio Nerone, & Silano, seu Seiano. Pro hac opinione adducitur Africanus ab Eusebio lib. 8. de demonstratione Euang. demonstr. 2. Nam ex Africani libro 5. de Temporibus, vbi de tempore passionis Christi, hæc refert. *Ad illud tempus, qui fuit Olympiadis ducentesima secunda annus secundus, Imperij autem Tiberij Caesaris sextus decimus &c.* Sed hæc non cohærent cum relatis à S. Hieronymo in cap. 9. Danielis ex eodem Africano, neque sibi iniucem, nam annus 2. Olympiadis 202. quo exeunte ponitur passus Christus, idest Annus Epochæ Christi 31. concurrat cum anno 17. Imperij Tiberij, non cum 16. Eusebium, & Epiphanium in hanc opinionem trahere conatur Petauus lib. 12. cap. 12. sed frustra: ostendemus enim eos stetit pro anno 33. Vulgari Christi num. 4. Adducit etiam Apollinarem Laodicenum, qui apud S. Hieronymum in cap. 9. Danielis dixerat Tiberium post Passionem Domini imperasse annos 6. At ex dictis lib. 4. cap. 8. Tiberius obiit anno Epochæ Christi 37. die 16. Martij. Ergo Christus obiit anno 31. & Tiberij 17. Cassiodorus certè in Chronico ad quintum Consulatum Tiberij cum Silano ait: *His Coss. Dominus noster IESVS Christus passus est VIII. Kal. April. & defectio Solis facta est, qualis ante, vel postmodum nunquam fuit.* Sed hæc defectio fuit biennio post, vt infra docebitur. Pro eadem opinione Anni 31. Heruartus cap. 154. asserit Georgium Pisidam, sed cum Georgius dicat Christum passum anno Tiberij 19. vt faceret Heruartus, potius stat pro anno 33. Proinde ex antiquis nullus certus, & conuictus Auctor reperitur, qui hōe anno mortem Christi consignarit, nisi Apollinaris, & Cassiodorus. Ex recentioribus tamen hanc opinionem tuentur in primis Io. Deckerio in disput. Theologicis hac de re, disp. 3. à Theii 1. ad 6. vbi affirmat Christum passum anno Dionysiano 31. Iuliano 76. Consulibus Tiberio 5. & Seiano, & Tribunitiæ potestatis anno 18. Olympiadis 202. anno tertio instante. Deckerio dedit tandem manus Keplerus in Eclogis Chronol. Epistola 20. Et in Epistola ad Caluistium 6. & 14. & Petauus I 12. de doctrina temp. c. 12. item P. Agidius Bukerius in tractatu de antiquo Paschali Iudæorum Cyclo; & Iacobus Tiritius tomo 1. comment. in S. Scripturam cap. 48. Chronici Sacri conclus. 46. anno enim Iuliano 76. passum Christum ponit; & tandem hac propendit P. Henricus Philippus in Synopsi Chronol. cap. 18. nu. 24. vbi de duabus opinionibus

ait: *Posterior suarum rationum momentis me non parum ad Tiberij V. & Seiani Consulatum inclinat.*

III. Opinio de Anno XXXII. Epochæ Christi.

3 **O**pinionis huius visus est esse Eusebius in Chronico, dum ponit Christum passum anno Tiberij XVIII. At cum hoc confirmet ex Eclipti Solis, eamque ex Phlegontis libro 14. dicat accidisse Quarto anno Olympiadis 202. potius stat pro anno 33. Epochæ Christi, quo ad finem properabat annus ille Olympiadicus, & emendandus textus, ac ponendus annus 19. Tiberij. Hermannus contractus in Chronico ait. *Anno XVIII. Imperij Tiberij Dominus passione sua mundum redemit;* quod repetit Regino in Chronicis. Kemnitiu pariter mortuum ponit anno 77. Iuliano, qui est 32. Epochæ Vulgaris, sed eum refutat Langius lib. 2. p. 2. c. 10. de annis Christi. Baronium autem huc redigendum esse, esto videatur spectare ad annum 34. ostendemus sub finem Opinionis V. & omnes, qui cum Eutropio passum Dominum anno 18. Tiberij ponunt.

IV. Opinio de Anno XXXIII. Epochæ Christi.

4 **P**ro hac opinione afferri possunt omnes, qui statuunt Christum passum, & mortuum esse Olympiadis 202. anno 4. seu anno Iuliano 78. seu Tiberij 19. seu Consulibus Serg. Sulcipio Galba, & L. Cornelio Scilla. Inter quos Eusebius in Chronico, vbi passum Christum affirmat Quarto anno Olympiadis 202. ibidem autem emendatos Codices Eusebij habere annum XIX. Tiberij mox docebo. Nam Georgij Syncellus in Chronologia sua ad annum Christi 33. inquit: *In hoc anno, qui tertius, & tricesimus ætatis Saluatoris nostri extitit, & Tiberij Caesaris 19. IESVS Christus Deus, & Dominus noster ad saluandam passionem volens processit:* Deinde post aliquot pagellas recitans fusè testimonium Eusebij ait: *Iesus Christus filius Dei Dominus noster, iuxta eas, quæ de ipso factæ sunt prophetiæ, ad Passionem venit, anno 19. Tiberij Imperatoris, & subiungit ex Phlegonte, & Eusebio annum 4. Olympiadis 202.* Scaliger quoque in versione Græca Chronici Eusebiani, reponit annum Tiberij 10. idest 19. Chronicon Alexandrinum expressè Domini passionem consignat Anno Tiberij 19. & ex Phlegonte anno 4. Olympiadis 202. Quem annum pariter adnotat Philoponus agens de tenebris in morte Saluatoris. S. Epiphanius in Panario hæresi 51. collocat passionem Christi anno 33. vulgari, quem putat esse annum 33. ætatis Christi, esse erret in Consulibus, sed & Georgius Pisida Constantinopolitane Ecclesiæ Diaconus, & Chartophylax, qui floruit anno Domini 330. Christum ait passum Anno Tiberij decimonono, & Nicephorus Constantinopolitanus in Chronol. passum anno 33. ait: Dionysius quoque Exiguus, cum passionem Domini consignet anno 34. ab Incarnatione præcedente annum primam Epochæ Christi, & Incarnatio facta sit die 25. Martij, vtique si passus est anno 34. inito iam à die 25. Martij, passus est anno labente 33. à Natiuitate, vel Circumcisione computato. Gnostici quoque apud Irenæum lib. 2. aduersus hæreses cap. 28. ex Euangelio Nicodemi, quamuis Apochrypho Christum passum sub Pontio Pilato, Olympiadis ducentesima secunda anno quarto affirmabant. Expressè autem Christum passum anno Tiberij 19. Consulibus Sulla, & Galba, & Epochæ vulgaris anno 33. docuerunt Abulensis in Difensorio, Paulus Burgensis in cap. 16. Math. Io. Lucidus tum in Chronico, tum in tractatu de vero die Passionis Christi, Rogerius Bachon in Epistola ad Clementem V. de hac re: Io. de Muris lib. de regulis Calendarij: Onuphrius Panuinus lib. 2. comm. in Fastos sub Consulibus Galba, & Sulla: Paulus Crusius apud Heruartum cap. 155. Iosephus Scaliger lib. 6. de emend. temp. pag. 562. eiusque Sectator Sethus Caluistius in Chron. Vbbo Emmius lib. 4. rerum Chronologicarum pag. 105. Nicolaus Mulerus in Ifagoge in Calend. & in Tabulis: Laurentius Codomanus in Annalibus Sacre Scripturæ, & lib. 2. Quest. 47. & lib. 4. Chronologicæ c. 21. Origanus tomo 1. Ephemerid. cap. 1. & apud eum Eutropius, & Scultetus: Io. Stadius in Tabulis: Iacobus Kristmannus de connexionione annorum pag. 401. vbi assignat an-

num Iulianum 78. licet erret antea nominando annum 18. Tiberij; item Buntingus in Chronico; Zarlinus Opusc. de hac re; Pererius lib. 11. in Daniele cap. 7. Salmeron prolegom. 38. in fine asserens in hac controuersia eligendum annum à Phlegonte notatum, nempe quartum Olympiadis 202. Langius lib. 2. de Annis Christi p. 2. c. 8. cum Theologis Danæ, Philippus Labbe in Concordia Chronologia, & Synopli Conciliorum, Iacobus Grandamicus in Quæst. Euangelica de supremo, & Natali die Christi lib. toto; Sallianus tomo 6. Anno Mundi 4086. & Keplerus ipse olim fuerat opinionis huius, ut ipse fatetur in Epistola 18. ad Deckerium. Sed aduertendum est Onuphrium, Sallianum, & alios qui putant Christum natum anno Iuliano 44. Consulibus Augusto XIII. & Plautio Silluano, hunc Annum 33. Aetæ vulgaris numerare pro anno 34. ætatis Christi iam inito. Ad hanc pariter Classem spectat Baradius tomo 4. lib. 1. cap. 7. Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 40. sect. 1. Mariana de die mortis Christi cap. 12. Temporarius in sua Chronologia quatenus Christi mortem consignat anno 19. Tiberij. Gerardus Mercator mortuum ponit anno 34. ætatis sed corrente littera D. die 2. Aprilis, ergo anno 33. ætæ communis. Pro nostra tandem opinione asserri posse S. Augustinum docuimus num. 1. vbi de illo.

V. Opinio de Anno XXXIV. Epochæ Christi.

5 **A**duertendum est ante omnia, multos affecti solere pro hac opinione ex eo præcisè, quod putent Christum mortuum esse Anno ætatis suæ 34. per aliquot menses inchoato, sed hoc non sufficit, quia Annus 33. Epochæ Christi vulgaris est. annus 34. Christi ætatis tum apud eos, qui natum putant Christum vno anno citius, seu anno Iuliano 44. Consulibus Augusto, & Silluano, cuiusmodi sunt Onuphrius, Sallianus, & non pauci adducti cap. 3. pro Quinta opinione; tum illi qui cum Dionysio Exiguo, & Beda olim annos Christi numerant ab Incarnatione: quo sensu Beda de ratione temporum cap. 45. dixit: *Habet enim, nisi fallor, Ecclesie fides, Dominum in carne paulo plus quam XXXIII. annis, usque ad sua tempora passum vixisse &c. vixit enim in carne statim à h. incarnat. one, quare anno Epochæ vulgaris 33. die 25. Martij completum ætatis suæ passus est. & incepit 34. quo labente mortuus est.* Pro hac tamen opinione Heruarius capite 180. suæ Chronologiæ adducit Hippolytum Thebanum in Synagmate Chronologico, vbi à Christi Assumptione ad Constantinopolim à Constantino edificatam computat annos 298. labentes, illum autem annum fuisse 330. Epochæ vulgaris, qui confluit ex annis 297. & 33. completis. Addit in Cyclo Victor, Aquitani ad annum 34. Christi in margine notatum, esse PASSIO CHRISTI, & cap. 186. conatur in hanc classum pertrahere Gregorium Turonensem; Ipse vero Heruarius à cap. 158. pro hoc anno 34. fatagit, & tamen vult Christum passum sub Geminis Consulibus anno 15. Tiberij, sed triennio ante mortem Augusti inito eius Imperio in Prouincijs, quod ingeniosa, sed nouitia, & absurda indagine suadere conatur, sed minimè persuadet: Idem cap. 57. pro Anno 34. nominat Io. Paduanum, & Alexandrum Canobium Veronensem; & deinde Gerardum Mercatorem, qui tamen illo anno mortuum Christum putat, quo currebat littera D. feria 6. die 2. Aprilis, qui est potius Annus 33. communis. Pro eadem adducitur Io. Philippus in Oseam à Grandamico pag. 79. & Io. Mariana, sed de hoc iam diximus supra. Nunc veniendum ad Eminentissimum Cardinalem Cesarem Baronium, qui ad annum Christi 34. hoc ipso anno mortuum Christum affirmat folio mihi 184. Eius fundamentum est Christum baptizatum esse anno 31. ætatis inchoato, & à baptismo ad resurrectionem eius intercessisse quatuor Paschata, atque adeo tres annos solidos, & aliquot menses; Adducit verò pro se Bedam, Cedrenum, Marianum Scotum, Nætam; imò omnes qui Christum natum ponunt anno 42. Augusti, & passum 18. Tiberij pro anno 34. stare. Quia verò videbat obstare sibi Phlegontem apud Eusebium ponentem Eclipsim illam celebrem anno quarto Olympiadis 202. adeoque anno 19. Tiberij, censet Baronius corrigendum textum Eusebij, aut Olympiadis annum more Romano usurpandum, tanquam à Kalendis Ianuarij antecedentibus initum, aut-reponendum

anno 3. pro anno 4. Sed cum Baronius asserat Christum natum anno Iuliano 43. Consulibus Lentulo, & Mæsalino, mortuum autem Consulibus Vitelio, & Aenobarbo, id est Iuliano anno 77. Tiberij 18. hic annus est quidem 34. ætatis Christi, quam incepisse anno Iuliano 46. ostendimus lib. 4. cap. 3. sub finem, natum verò Christum anno 45. Iuliano docuimus capite 4. Quare Annus Tiberij 18. & Consulatus Vitellij, ac Aenobarbi spectant ad Annum 32. Epochæ vulgaris Christi, cui vt se postea adiungat Baronius coactus est duos annos Consulares ex Factis eximere.

VI. Opinio de Anno XXXV. vel XXXVI. Epochæ Christi.

6 **D**E Anno 35. nullum authorem reperi, & sanè cum anno 35. Epochæ vulgaris Christi Plenilunium Paschale incidit in feriam 2. vel vt summum in feriam 3. vt patet ex dictis cap. 10. post num. 6. nulla fictione translationis feriarum, nullaq; probabilitate Cycli tam vitiosi, vt tribus, quatuorue diebus aberrarit defendi potest illo anno mortuum esse Christum, quem constat mortuum esse feria 6. in Plenilunio.

7 Pro anno autem 36. certauit Paulus Middelburgensis, Episcopus Foro Iempronensis in Summa Paulina parte 2. qui libro 10. cap. 1. fingit reuelationem sibi factam à Paulo Apostolo per Ionnium, deinde lib. 11. 12. & 13. contendit Christum biennio tardius natum, & passum esse, quam supponatur in vulgari Epochæ Christi, id est passum anno 36. huius Epochæ, sed 34. ætatis inito; At eum egregiè refutauit Io. Lucidus lib. de vero Passionis die cap. 11. & Langius lib. 2. de Annis Christi p. 2. cap. 7. vbi ostendit hoc Anno 36. Pilatum non fuisse præsidem in Iudæa, sub quo tamen certum est Christum passum, ac sepultum esse. Tacitus enim 15. annalium ait de Christianis: *Auctor nominis eius Christus, qui Tiberio imperante, per Procuratorem Pontium Pilatum supplicio affectus erat.* Et eodem libro narrat Vitellium à Tiberio missum in Syriam; ex Iosepho autem lib. 18. antiq. cap. 5. & 6. constat Pilatum coram Vitelio accusatum, missum esse Romam ad defendendam causam suam, & Marcellum substituisse Pilato, ac deinde venisse Hierosolymam ad festum Paschatis anno Iuliano 81. qui est annus 26. Epochæ Christi: ergo in Paschate huius anni, iam Pilatus Romam abierat. Post hoc enim Pascha Vitellius accepit litteras de pace cum Artabano facienda, qua peracta Vitellius, & Herodes Tetrarcha perscripserunt omnia, & Tiberius rescripsit Vitellio, vt ex Iosepho liquet. Obijt autem Tiberius Anno Epochæ Christi 37. seu Iuliano 82. die 16. Martij, atq; adeo ante Pascha, ergo Pascha illud, cui Vitellius interfuit, & post quod Tiberius scripsit, incidit in annum Iulianum 81. & tempore huius Paschatis non Pilatus, sed Marcellus erat procurator Iudææ. Confirmatur idem ex Iosepho supra: nam Tiberius anno 59. Iuliano, quo incepit imperare, statim misit in Iudæam Valerium Gratum, qui annis 11. prouinciam eam administrauit, & post hunc Pilatum, qui annis 10. Adde annos 21. anno 59. fit annus Iulianus 80. quo exiit Pilatus abiit à prouincia. Sed Pauli opinioni obstat etiam Eclipsis Phlegontis, quæ Christum passum ostendit anno 33. Epochæ Christi, & annus 42. Augusti, quo natus est Christus, qui non potuit esse alius, quam Iulianus 45. aut 44. iuxta dicta, & demonstrata à nobis lib. 4. cap. 7. Ergo non potuit nasci anno Iuliano 47. vt vellet Paulus:

CAPVT XII.

De vero Anno Passionis, & Mortis Christi.

CONCLUSIO XII.

Christus Dominus Passus est ac mortuus Anno vulgari Christiana Epochæ, & Kalendarij Romani Trigesimo tertio; Olympiadis CCII. anno Quarto exeunte Iuliano; LXXVIII, Tiberij 19. Consulibus Serg. Sulpicio Galba, & L. Cornelio Scilla, anno ætatis suæ XXXIII. labente, quod est probabilius, vel XXXIV. labente, quod non est improbabile.

Olympiadum connexionem, & comparisonem cum annis vulgaribus Epochæ Christi tradidi lib. 2. in prima tabula, & demonstraui lib. 3. c. 2. eiusdem autem nexum cum annis Iulianis lib. 4. c. 3. sub finem, & cum annis Consulibus ibidem à cap. 3. ad 5. & cum annis Tiberij eodem libro 4. c. 8. Quare ex uno horum Characterum probato, alij probati manebunt.

Prima Pars Conclusionis de Anno XXXIII. Epochæ vulgaris probatur ex Eclipsi Solis Miraculosa in Morte Christi.

Argumentum in formam redactum est huiusmodi. Christus illo anno mortuus est, quo facta est Eclipsis Solis totalis, & omnium, de quibus memoria extet, maxima, & vt talis notata à Scriptoribus Sacris, & prophæis; At talis Eclipsis notata est anno 4. Olympiadis 202. ab ipsis, & hic est annus 33. Epochæ vulgaris Christi. Assumptum, seu maior propositio de Solis Eclipsi facta partim ex Euangelio, partim ex Patribus præcipue ex S. Dionysio Areopagita ostenditur: Sublato enim in Crucem Christo hora sexta, id est Meridie, obscuratum esse Solem vsque in horam nonam, qua Christus emisit spiritum, discretissime scribit S. Lucas cap. 23. dicens: *Erat autem serè hora sexta, & tenebræ factæ sunt in vniuersam terram, vsque in horam nonam, & obscuratus est Sol: id ipsam significant SS. Matthæus c. 23. & Marcus c. 15. dicentes: A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsque ad horam nonam. Marcus. Et facta hora sexta, tenebræ factæ sunt per totam terram, vsque in horam nonam. Et si verò de causa harum tenebrarum diuersæ fuerint opiniones, quas vsu eam plurimis alijs ad eruditionem lectoris retuli libro 5. Almagesti Noui cap. 18. vera tamen causa fuit interpositio corporis Lunaris inter Solem, & terram, non quidem naturalis, cum esset pleniluniû, sed supernaturalis, quo ad modum; scribit enim S. Dionysius Epist. 7. ad Polycarpum loquens de Apollophe sic. *Ab eo autem quare quid sentiat de defectu Solis, que cum Seruator in crucem actus est, extitit. Erasmus enim vna ambo, & Rabanus ad Helio-polim, ac cernebamus, quando Luna ex improviso incidit; neque enim coniunctionis tempus erat, rursusque quando eadem Luna, hora nona ad vesperam, se mediæ Solis lineæ, præter naturæ ordinem opponebat. Quoniam vero naturaliter Luna coniungitur Soli motu suo ab Occidente versus Orientem illi incidens, tunc autem secus omnino ad euidenciam miraculi factum est, pergit S. Dionysius dicens. Scit enim etiam incidentiam ipsam à nobis visam esse incipere ab Ortus Solis, & ad Solis extremum peruenire, deinde euanescere, rursusque non ab eadem parte Solis, & incidentiam, & recessum euenire, sed ab ea, que penè ex diametro erat contraria. Idem Epistola 11. ad ipsum Apollophe-**

nem hæc inter alia. *Videlicet Helio-poli tu quidem mihi penè coæuus, & ego quinque, & viginti annorum serè tempus euoluens, vna morantes constitueramus: cum feria quadam sexta, & hora etiam penè sexta, Sol horribilibus subito est obsitus tenebris, Luna ipsum intercurrente, quia non Deus, sed creatura Dei in ipsum vera lucis occubitu lucere non potuit. Et paulo post. Et postquam repurgatio restitutioque facta est, Luna ad Solis diametrum conuersa aufugit. Et tunc quoque canonem Philippi Ariadæ assumpsimus, cumque reperissemus, quod & erat notissimum, eo tempore Solem Eclipsim pati minime potuisse; & nihilominus Lunam ab Oriente Solis inbar pullis, ac nigricantibus velis obduxisse, cum solita sit ex occidente parte Solem subire: reliqua miracula, quæ omnino fuere decem, illo capite 18. recensui. Igitur ex S. Dionysio refellitur Keplerus, Kristmanus, & alij qui negarunt Eclipsim illam factam interpositione Lunæ.*

2 Pro altera verò propositione sit testimonium S. Luciani Martyris in eius actis apud Ruffinum in historia Eccl. Solem nobis ipsum horum produco testem, qui cum hæc fieri per impios videret in terris, lumen suum meridie abscondit in Cælo. *Perquirite in annalibus vestris, & inuenietis, temporibus Pilati fugato Sole, interruptum tenebris diem. Et Tertullianus in Apollogetico, loquens de Iesu suffixo in cruce inquit: Eodem momento dies medium orbem signante Sole subducta est. Deliquium vtique putauerunt, qui id quoque super Christo prædicatum non scierunt: & tamen eum mundi casum relatum in archiuis vestris habetis. Orofius verò l. 7. c. 4. addit Stellas tunc in Cælo visas, totumque Solem obscuratum: Quod non solum Sanctorum Evangeliorum fides, sed etiam aliquanti Græcorum libri attestantur. Et S. Augustinus Epist. 80. ad Hefychium: Solis ille defectus, quando crucifixus est Christus, non talis vt reliqui Solis defectus fuit, sed verè mirabilis, & prodigiosus: sed Ethnicorum Romanorum inuidia, ne celum doluisse Christi, velut diuini viri mortem putaretur, id quidem scriptum habere in annalibus, sed euulgari vetuerunt. Sed non obstante hoc conatu ad publicam posterorum memoria emanauit fama huius prodigij; Nam Phlegon Hadriani libertus eam consignauit, teste Origene tr. 35. in Mathæum dicente: *Et Phlegon quidem in Chronicis suis scripsit, in principatu Tiberij Cesaris deliquium Solis factum. Et lib. 2. contra Celsum. De Sole autem Tiberij Cesaris tempore obscurato, quo imperante Iesus creditur Cruci fuisse affixus, & de magnis terre motibus tunc factis, scripsit Phlegon in 13. vel 14. vt arbitror de temporibus libro. Audiamus iam Eusebium in Chronico ad annum Domini 33. loquentem de tempore Passionis Christi: Quo tempore, & in alijs Ethnicorum commentarijs hæc ad verbum scripta reperimus. Solis facta defectio, & tenebræ super vniuersam terram; Bithynia terramotu concussa, & in vrbe Nicæna ædes plurimæ corruerunt; que omnia his congruunt que in passione Saluatoris acciderunt. Scripsit verò super his & Phlegon, qui Olympiadum egregius supputator est, in 14. libro ita dicens. Quarto autem anno CCII. Olympiadis magna & excellens inter omnes, que ante eam acciderant, defectio Solis facta est; dies hora sexta ita in tenebrosam noctem versus, vt stella in Cælo visa sint, terræque motus in Bithynia Nicæna vrbis multas ædes subuerterit. Hæc suprascriptus vir. Subiungit verò Eusebius confirmationem talem: *Argumentum autem huius rei quod Saluator isto anno passus sit, Euangelium præbet iohannis, in quo scribitur post quintumdecimum annum Tiberij Cesaris tribus annis Dominum prædicasse. Si post annum 15. ergo additis annis tribus & totidem serè mensibus prædicationis, passio cadit in annum 19. Tiberij, vt Scaliger in Græco codice emendato legit, conformiter ad Olympiadis 202. annum 4. Esto in Chronico Eusebiano Latino sit annus 18. Fuit autem Phlegon Trallianus Libertus Hadriani, scripsitque res vbiq; gestas libris 16. vsque ad Olympiadem 229. quæ desinit in anno 140. Christi.***

3 Io. Philoponus Alexandrinus, qui floruit anno 570. agens de tenebris in Christi Passione, per totum mundum offusus ait: *Harum tenebrarum, vel potius noctis, etiam Phlegon in Olympiadibus meminit, ait enim: Quarto anno Olympiadis ducentesima secunda factam Solis defectio nem omnium, que ante innotuerint, maximam, & noctem hora diei sexta talem, vt stellæ in cælo apparuerint. Pergit Philoponus ostendendo, hanc esse illam Eclipsim, quæ facta est*

est in Passione Domini, tum quod fuerit omnium maxima inter consignatas ab historicis, & in plenilunio acciderit contra ordinem naturalem, & durauerit totalis per tres horas. Sed quod valde notandum est, Philoponus addit id accidisse anno 19. Tiberij ex autoritate Phlegontis dicens: *Atque id ex ipsa Tiberij Caesaris historia ostendit. Ait enim Phlegon ipsum regnare cepisse anno secundo Olympiadis 198 eamq; Eclipsim factam in 4. anno Olympiadis 202. ita vt collectis ab initio regni Tiberij annis vsq; ad 4. Olympiadis 202. fiant prope sexa & septuaginta, decem & nouem.* Deniq; idem Philoponus infra concludit. *Erat autem annus ille Imperij Tiberij Caesaris decimus nonus Έβδομη & δεκάτος, in quo facta est salutaris mundo Christi Crucifixio, & in ipsa mirabilis, & inuisitata Solis defectio eo modo contigit, quam Dionysius Areopagita in Epistola ad Polycarpum Pontificem descripsit.* Huc accedit Georgius Syncellus antiquus Chronographus, & Eusebij continuator, is enim ad annum Domini 33. & textu Eusebij bis expressè ait Christum venisse ad passionem anno 19. Tiberij & 4. Olympiadis 202. meminitq; Eclipsim hoc anno à Phlegonte notatæ; Quæ dicta sunt contra quosdam, qui vt suam opinionem tueantur, annum 18. Tiberij & 3. Olympiadis 202. ex vitioso textu retinere, aut intrudere conantur, contra quos militat etiam Alexandrinum Chronicon, expressè consignans tum passionem Domini, tum Phlegontis Eclipsim anno 19. Tiberij, & Olympiadis 202. Anno 4. & ipsemet Keplerus in Eclog. Chronol. Epist. 14. agnouit in Græco textu Eusebij annum Tiberij & idest 19. quo igitur ausu in Rodolphinis cap. 17. ait in textum Græcum Phlegontis pro 7 irrepisse δ: idest annum 4. pro 3. Olympiadis 202. nempe quia vult retrahere hanc Eclipsim ad annum 31. & quia id non sufficiebat, ait Olympiadicis annos non ab Æstate sed à bruma ibi computatos, quod est absurdum. Eclipsim verò quam anno Iuliano 74. idest Christi 29. totalem fuisse in Syria affirmat Epistola 16. in Eclogis non est ad rem tum ratione anni, tum quia non incepit ibi hora sexta, nec totalis durauit horas 3; nec fuit feria 6. vt affirmat S. Dionysius, contemptus quidem à Keplero alibi, sed ipse contemnendus in hoc, & multis nominibus impar Authoritati S. Dionysij.

4 Cum ergo anno 19. Tiberij seu 4. Olympiadis 202. nullæ Tabulæ Astronomicæ exhibeant Eclipsim Solis totalem in Palestina, & talem, vt stellæ in cælo videri potuerint; non potuit ea esse alia, quam ea quæ miraculosè accidit in passione Christi, ideoque merito illam esse, quæ in Annalibus, & Archiuijs Ethnicorum notata erat, & à Phlegonte in primis Auctores hæcenus adducti censuerunt. Nam et si fingas, sed gratis illo anno de quo Phlegon, factam fuisse Solis obscurationem totalem à globo nebuloso aliove corpore meteorologico; alio autem anno huic vicino, factam eam, de qua Euangelistæ, & S. Dionysius; hanc ipsam tamen non tacuisset Phlegon, vt pote adeo insignem, & præterea circumstantia terræ motus ab ipso, & ab Euangelistis adiecta omnem dubitationem eximunt ad æstimationem prudentum. Annus porro 4. Olympiadis 204. exeuntem, nempe verno tempore, coincidere in Epochæ vulgaris 33. patet ex dictis lib. 2. tab. 1. & lib. 3. cap. 2.

Prima item pars Conclusionis probatur alijs Argumentis.

5 **M**ulto probabilius est Christum natum esse Anno Iuliano 45. exeunte, quàm alijs antecedentibus, aut posterioribus, vt probatum est capite 4. à num. 3. & 5. & baptizatum anno 30. ætatis paulo ante inito, die 16. Ianuarij anni Iuliani 74. ex dictis cap. 6. à nu. 8. & à baptismo ad resurrectionem eius intercessisse quatuor Paschata, atq; adeo eum prædicasse annos tres, & mentes circiter tres, ex dictis cap. 7. At ex his sequitur eum mortuum esse in Paschate anni 78. Iuliani, idest Epochæ vulgaris Christi 33. Annis enim 45. Iulianis completis in Circumcisione Christi adde 33. annos inchoatos & fit annus 78. Iulianus labens.

6 Illo anno mortuus est Christus, quo ita plenilunium paschale incidit in feriam sextam, vt tamen ab anno Tibe-

rij 15. vsque ad mortem Christi intercesserint paschata, saltem 4. & Pilatus fuerit Iudææ præses. Sed inter omnes annos de morte Christi tolerabili opinione Auctorum assignabiles, nullus est, qui habeat hos tres Characteres Chronologicos, seu tres has conditiones simul concurrentes, præter annum 33. Epochæ vulgaris Christi, ergo hoc, & non alio anno mortuus est Christus.

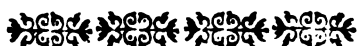
Prima conditio de Plenilunio in feria 6. requisito, patet ex dictis cap. 8. toto, & fundatur in Euangelistis ac Patribus. Secunda in Euangelio S. Lucæ, vbi baptismus, & prædicationis Christi initium ponitur inito iam, & labente anno 15. Imperij Tiberij, vna cum Euangelio S. Ioannis, & aliorum ex quibus colliguntur 4. paschata prædicta, vt constat ex dictis cap. 7. Tertia conditio de Pilato præfide certa est de fide ex omnibus Euangelistis. Iam verò licet prima conditio de plenilunio paschali in feria 6. reperitur in anno Epochæ vulgaris 30. & 36. vt constat ex Tabulæ capitis X. sub num. 6. Annus tamen 30. cum Tiberij 15. concurrat maiori sui parte, & si mortuus esset Christus in Paschate huius anni, nec quatuor paschata interfuisent ab eius baptismo ad resurrectionem, & ne vnum quidem annum integrum prædicasset, quod est manifestè contra Euangelium. Anno verò 36. Pilatus multo ante Pascha illius anni missus fuerat Romam ad dicendam causam à Vitellio, qui Iudææ Marcellum loco Pilati præfecerat Iudææ, vt ex Tacito, et Iosepho historico cum Langio demonstrauimus cap. XI. num. 7. Deinde non esset natus Christus anno 42. Augusti, vt est communis antiquorum sententia, si natus esset tardius, quàm anno Iuliano 45. exeunte; at si natus est anno 45. Iuliano et primus Christi cœpit à Natiuitate die 25. Decembris moraliter autem, aut ciuilitate more Romano à kalendis Ianuarij anni Iuliani 46. et mortuus esset anno Epochæ vulgaris 36. idest Iuliano 81. vixisset annos 35. solidos, et aliquot menses, quod est contra communissimum Ecclesiæ, et patrum Doctorumq; sententiam.

Cum igitur reliqui anni Epochæ Christi in Tabella capitulis X. sub numero 6. idest Annus 31. 32. 34. & 35. non habeant plenilunium Paschale in feria 6. Annus autem 33. illud habeat, & sit annus 19. Tiberij, atq; adeo ab anno 15. ad annum 19. Tiberij fuerint 4. Paschata, & tres anni prædicationis Christi integri, vt requirit Euangelium, & hoc anno Pilatus fuerit præses Iudææ, vt ostensum est cap. XI. num. 7. sequitur hoc anno passum, & mortuum esse Saluatorem nostrum, & ita sequitur, vt hoc argumentum demonstrationis vim habeat in historia partim Sacra, partim prophana.

Secunda pars de Christi Aetate probatur.

7 **S**i Christus natus est Anno Iuliano 45. exeunte, idest 25. Decembris, & Circumcisus anno 46. kalendis Ianuarij, & incipiunt pariter Anni Epochæ Christi vitati in calendario, & Imperio Romano, vt multo probabilius esse ostendimus capite IV. & V. mortuus est autem anno huius Epochæ 33. die 3. Aprilis, vt ostendimus cap. X. nu. 7. quo ad diem, & hoc capite, quoad Annum; protectio non vixit mortalis, & passibilis inter homines post natiuitatem suam, nisi annos 32. Iulianos, ac solidos, & præterea dies 68. & horas 15. numerando tempus à mediâ nocte antecedente diem 25. Decembris anni Iuliani 45. vsq; ad horam nonam dici 3. Aprilis anni Iuliani 78.

8 At si natus est Christus anno Iuliano 44. quod in secundo gradu probabilitatis esse concessimus cap. V. num. 5. & mortuus anno Iuliano 78. Aprilis 3. vtiq; vixit annos 33. solidos, & dies 68. hora vsq; 15. facta, vt supra computatione, sed in hac hypothesi oportet admittere quinque Paschata inter baptismum, & resurrectionem Christi, & annos quatuor solidos prædicationis.

CAPVT XIII.

In qua dissoluantur obiecta maioris momenti contra Annum 33. Epochæ Christi assertum pro Anno Mortis eius.

Hierosolymam captâ esse à Tito Anno Epochæ vulgaris Christi 70. docuimus libro 4. cap. 3. num. 21. & cap. 8. num. 9. quod nunc operæ pretium est confirmare ex Iosepho lib. 6. de bello Iudaico cap. 4. dicens. *Azymorumque instando die, qui est Xanthici mensis quartus decimus, hoc enim se primum tempore optinantur Iudæi ab Aegyptijs esse liberatos, vbi agit de intestina pugna Iudæorum, quo die Titus castra vrbis admouit, & cap. 16. Ex die qua castra prope Ciuitatem posita sunt ex die 14. Mensis Xanthici; deinde lib. 7. cap. 9. ait Templum à Romanis incensum die 10. Mensis Ab, & cap. 16. Hierosolyma Titum potitum die 8. Gorpiaii. Rufinus, & cum secuti Scaliger, & Gelenius interpretati sunt Mesem Xanthicum pro Aprili, & Ab pro Augusto, & Gorpiaum pro Septembri; addit autem Xiphilinus in Epitome Dionis, vbi de Nerone, captam fuisse à Tito Hierosolymam die Sabbati. At Anno Epochæ Christi 70. cyclus Lunæ fuit 14. Epacta 30. cyclus Solis 23. littera Dominicalis G. Nouilunium ciuile Iudæorum die 31. Martij, sed ex Phasi die 1. Aprilis, & sic 14. Aprilis dies Azymorum, & Sabbatum incidit in diem 8. Septembris, itemque in 1. At Petauus lib. 11. de doctr. temporum cap. 17. aliter interpretatus illos menses, nihilominus ex Iosepho cum Dione concludit Annum illum fuisse Dionysianæ æræ LXX. & urbem captam 31. Augusti feria 7. vbi debuit dicere 1. Septembris, nam 31. Augusti, eo anno incidit in feriam sextam.*

2 His positis si Christus mortuus est Anno Epochæ vulgaris 33. die 3. Aprilis, inde ad Anni 70. diem 1. vel 8. Septembris sunt anni tantummodo solidi 37. et Menses quinque, quare Urbis illa capta fuisse anno 38. à Passione Domini, & à Prædicatione 41. At hoc non coheret cum opinione veterum. Nam Clemens Alexandrinus lib. 1. Stromatum ait: *A Passione Christi ad euerisionem Hierosolymorum anni sunt 42. Menses 3.* Et Sulpicius Seuerus lib. 2. Historiæ Sacræ à Templi excidio ad Stiliconem consulem numerat annos 331. fuit autem Silico Consul anno 400. Christi, ergo Templum dirutum anno 70. Christi, sed à Geminis Consulibus ad Stiliconem numerat annos 372. ergo inde ad Templi excidium annos 41. labentes. Et S. Hieronymus in cap. 1. Sophoniae versu 17. Post annos 42. *Dominica Passionis circumdata est ab exercitu Hierusalem, & consummatio illius facta est cum festinatione,* quod repetit Epistola 150. ad Helbiam q. 8. sed Eusebius in Chronico ex translatione Hieronymi ad Annum Domini 72. numerat sic. *Colligitur omne tempus in secundo anno Vespasiani ad nouissimam euerisionem Hierosolymorum à XV. Tiberij Caesaris anno, & ab Exordio prædicationis annorum 43.* Ergo ab anno 18. Tiberij fuere anni 40. & ab anno 19. anni 39. eundem annum 40. à passione numerant Beda præfat. in Acta Apost. & in cap. 13. Lucæ, S. Antoninus 1. p. hist. tit. 7. cap. 1. Ribera in cap. 11. Zachariæ, & alij quos nominant Henricus Philippi in Chronologica Synopsi cap. 18. nu. 17. & Tirinus in Chronico Sacro cap. 50.

3 Respondeo nihil hæc nobis ob stare, quia numerant hos annos alij ab anno 29. vel 30. Epochæ communis, alij ab Anno 31. quo passum Christum putant, iuxta dicta cap. XI. num. 1. & 2. vnde non mirum si inter se, & à nobis dissentiant, & eadem responsio valet de anno à Passione Domini, vsque ad Martyrium SS. Apostolorum Petri, & Pauli, quod aliqui fuisse dicunt anno 13. alij 14. Neronis, sed à Passione Domini 37. alij 36. alij 35. prout diuerso anno passum Dominum supponunt.

4 Seianum anno illo, quo Consul fuit cū Tiberio quinto Consule, hoc est anno Iuliano 76. & Christianæ Epochæ 31. occisum esse iussu Tiberij, narrat Tacitus lib. 5.

& Dio lib. 58. At Orofius lib. 7. cap. 4. ait Tiberium, cui Pilatus significarat Christum post mortem multis miraculis claruisse, rogasse Senatum vt Christus in Deorum numerum referretur, sed Seianum pertinaciter contradixisse. Ergo Seianus viuere adhuc post mortem Christi, quæ idcirco non potuit esse post annum 76. Iulianum, seu 31. Epochæ vulgaris. *Quod argumentum,* inquit Dekerius parte 3. disput. Thesi 6. annot. 24. *Si vel solum esset, voce, ac digito annum nobis illum designaret, in quem vota omnium suspirant Chronologorum nempe Mortis Christi.*

Respondeo cum Baronio ad Annum Domini 33. Baronianum, errasse Orofium, & ansam erroris fuisse, quia Seianus, teste Philone in legatione ad Caium, infensissimus Iudæis, exhortatus est Tiberium, vt Iudæos deleteret; Eusebiumq; item errare, qui Seiani hanc hortationem refert ad annum Domini 36. quasi verò vixerit triennio post. Idem verò Eusebius ad annum Domini 38. narrat relationem Pilati de Miraculis Christi ad Tiberium, & Tiberij rogationem, vt Christus inter Sacra reciperetur, sed hoc non potuit esse anno 38. Epochæ Christi, cum Tiberius obierit anno 37. Epochæ Christi Martij 16. ex dictis lib. 4. c. 8. Ex falsa igitur Chronologia nihil contra nos concludi potest.

5 Hebdomades Danielis 70. abbreviatæ, idest 79. cum dimidia efficiunt annos 486. & aliquot menses, qui computati ab Anno 453. ante Epocham Christi cadunt in annum 33. Epochæ Christi completum iam, & in anni 34. mensum 4. vt diximus lib. 6. cap. 12. num. 3. Respondeo illud dictum esse ex hypothesi, quod Christus mortuus sit anno 34. labente Epochæ vulgaris; nunc autem dicendum est sufficere ad moralem dimidiationem Hebdomadæ ultimæ, si mortuus sit anno 485. & Mensibus 3. vel si volumus retinere annos 486. computandas esse Hebdomadas illas ab anno 454. ante Epocham Christi.

CAPVT XIV.

De Anno, Mensa, & Die Conceptionis, Natiuitatis, Præsentationis, Annuntiationis, Visitationis, Purificationis, & Assumptionis in Cælum Deiparæ Virginis MARIAE.

I. CONCLUSIO.

Concepta est Deipara Virgo MARIA Anno Iuliano 28. seu ante Christi Epocham 17. Olympiadis 190. anne 4. & Urbis conditæ, secundum Varro-nem 732. Consulibus C. Furnio. & Iulio Silano, Anno Augusti Imperatoris 27. Feria VII. Die 8. Decembris, qua valde probabile est creatam, & corpori suo infusam fuisse sanctissimam, & Immaculatissimam ipsius Animam.

Prior pars de Anno probatur ex dicendis de Natiuitatis ipsius anno pro Conclusionem sequenti, qua ostendemus natam esse Deiparam Virginem die 8. Septembris Anni Iuliani 29. & 16. ante Epocham Christi. Reliquæ annorum connexiones cum Annis ante Epocham Christi demonstratæ sunt lib. 2. in prima Tabula, & lib. 3. cap. 2. ac lib. 4. cap. 2. vbi de Olympiadibus, & Urbis annis, libro autem 4. cap. 3. & 5. de Annis Iulianis, & de Consulibus, cap. 7. de annis Augusti. De Feria autem VII. supposito Anno, & die dicto, patet ex Calendario, quia cyclus Solis erat 21. & littera G. in calendario Romano nondum correcto ab Augusto.

2 Posterior pars probatur, quia Ecclesia Catholica Latinæ celebrat Conceptionem passiuam B. Virginis MARIAE die 8. Decembris; intentio autem Christifidelium ex vetusto cultu nunquam immutato fuit, & est celebrandi præ-

præſervationem eiusdem Virginis à peccato Originali, in primo illo instanti, in quo creata fuit sanctissima ipsius anima, & corpori infusa, & huic intentioni in celebrando hoc festo cum peculiari Officio, & Missa favit hæcenus S. Romana Ecclesia, Sedesq; Apostolica, vt declaravit S. D. N. Alexander PP. VII. in Constitutione Anni 1661. sub die 8. Decembris. Præterea Sanctus ille Præsul (quem multi putant fuisse S. Nicolaum) qui apparuit Abbati Helsingo oranti, vt liberaretur à naufragio, dixit: *Promitte mihi, & Deo, quòd diem Conceptionis, & Creationis MARIÆ Matris Christi solemniter celebrabis, & celebrandum prædicabis: & interroganti Helsingo, quæ nam esset hæc dies respondit esse sextum Idus Decembris, vt narrat S. Anselmus in Epistola ad Coepiscopos Angliæ, ideoque idem in Sermone de Conceptione exclamat: O quanta est illa dies, qua nostra Reparatrix anima digna creatur, & Sacratur, & Sanctissimo corpori unitur? non est verus amator Virginis, qui respuit colere diem Conceptionis, & Creationis eius.* Esto autem ante declarationem Alexandri VII. vel non attendendo ad revelationem prædictam, aliqui Doctores existimant celebrari hoc festum die 8. Decembris, eo quod secundum communem opinionem vulgarem à Conceptione carnali ad Natiuitatem hominis 9. menses intersint, quot sunt ab 8. Decembris ad 8. sequentis Septembris, quo die natam B. Virginem censet Ecclesia; quia ignoratur dies Animationis, cum intentione tamen celebrandi Animationis diem, quæ reuera fuit Sancta, ob Sanctitatem, & gratiam diuinam Animæ illi infusam, Post dictam tamen revelationem, & Declarationem, probabilius est illum ipsum diem 8. Decembris, fuisse diem animationis Corporis Virginis, & ideo illum diem deputatum huic festiuitati, quia perculgata fuit illa reuelatio, qua ille dies non solum Conceptionis, sed Creationis MARIÆ fuit nominatus, si enim fuisset diuersus dies æquè facile fuit Deo illum reuelare, nec opus erat in hoc attendere ad medicorum, aut potius vulgi opinionem, præsertim cum maior pars hominum non nascatur in ipso præciso termino nouem Mensium Iulianorum à die Conceptionis carnalis computato.

3 Deinde etiam si daretur die 8. Decembris factam fuisse Conceptionem carnalem corpusculi Virginis, nulla tamen est necessitas dicendi dilatare fuisse animationem eius ultra integram diem horarum 24. vt fufius docui in Informatione mea de Veritate Præſervationis Deiparæ Virginis ab Originali cap. 3. à num. 18. Nam valde conueniens fuit, vt hoc miraculo perficendi intra vnum diem Virginis corpusculi, & animandi, sterneretur via ad maius miraculum, quo in eodem vnicò instanti conceptus est Christus quoad corpus, & animam in vtero Virginis. Sed & B. Amadeus Contellarius Sixti IV. in suis reuelationibus raptu 4. affirmat reuelatum tibi à S. Gabriele, peractis 6. horis à commixtione seminum, organizatum fuisse corpusculum MARIÆ, illudq; anima rationali informatum.

II. CONCLUSIO.

Nata est Deipara Virgo MARIA Anno XVI. ante visitationem CHRISTI Epocham seu Iuliano XXIX Consulisbus L. Demetrio Aenobarbo, & P. Cornelio Scipione die VIII. Septembris Feria I. desinente, & inuente II.

4 Scribit enim Nicephorus lib. 2. histor. cap. 3. ex Euodij Apostolorum successoris Epistola hæc de Dei Genitrice verba. *Siquidem trimula cum esset in Templum est presentata, & ibi in Sanctis Sanctorum traduxit annos undecim. Deinde verò Sacerdotum manibus Iosepho ad custodiam est tradita: apud quem cum menses peregisset quatuor, ab Angelo Gabriele letum illud accepit nuntium. Peperit autem Mundi ipsius lucem, annu agens quindecimum XXV. die mensis Decembris: Hæc Euodius, quem Catholici scriptores hoc de Argumento tractantes recipiunt, quia nullum antiquiorem testem habent, & quia nemo antiquorum ei contradixit; in primis Baronius in apparatu, Canilius lib. 1. de MARIA Deipara cap. 11. Salianus tomo 6. Anno Mundi 4038. Salmeron verò tom. 2. tract. 4. addit auctoritatem S. Epiphaniij, quando Annuntiatio facta est, fuisse anno-*

rum XIV. & mensium 6. ac dierum 18. nempe die 25. Martij sequentis, ergo die 8. Septembris subsequenti completum annum 15. ac demum die 25. Decembris peperit vni-genitum suum filium CHRISTVM Dominum, cum esset annorum 15. completorum, & mensium 3. ac dierum 17. & confirmatur ex Euodio supra, nam quando educta est de templo peregerat annos 14. & post 4. menses nuntium accepit à Gabriele: adde menses 9. vsque ad partum fiunt anni 15. & mensis vnus; at non est nata die 25. Nouembris, sed 8. Septembris, ergo quando peperit Christum habebat annos 15. &c. malè igitur Salianus ex verbo *ὡμαρτυροῦ* inserit inchoasse 15, cum significet existens, & obtinens iam annos 15. Atqui peperit illum anno Iuliano 45. seu primo ante Epocham Christi, ex dictis cap. 4. et 5. ergo retrocedendo per annos 15. completos, & menses 3. ac dies 18. sequitur eam natam esse anno Iuliano 29. & anno 16. ante Epocham Christi, At qui annos 14. in Annuntiatione labentes vsurparunt etiam pro tempore, quo MARIA peperit IESVM; non mirum si anno vno tardius natam posuerunt. Erat portò tunc apud Romanos, ob vitiosam intercalationem, annus ille bissextilis, & Cyclus Solis 22. & littera E. iuxta dicta libro 1. cap. 22. sub finem, ideoque feria 1. exeunte, ineunteq; 2. sed respectu Calendarij Romani retroacti, iuxta formam anni Iuliani ab Augusto instaurati fuisset littera A. et dies 8. Septembris incidit in feriam 6. At Heruartus cap. 245. suæ nouæ Chronologiæ supponens natam hanc stellam matutinam anno 15. ante Epocham Christi, consequenter eam natam in Sabbato affirmat. Sed cætera, quæ ad hunc annum illustrandum eruditus vir colligit, nempe lanam quinta vice clausum ab Augusto, et Pythici oraculi finem, et Aram primogenito Dei ab Augusto dicatam, et instaurationem templi Hierosolymitani factam ob Herode, piè magis, quam ex vera Chronologia, conquisita videntur: vt et illud de festo Tabernaculorum, quod post Aequinoctium autumnale celebrabatur atq; adeo post 25. Septembris; quare in illud non potuit cadere natiuitas Tabernaculi huius Diuini, nempe Deiparæ.

III. CONCLUSIO.

Presentata est in Templum Deipara Virgo MARIA Anno XIII. ante Epocham CHRISTI, seu Iuliano XXXII. die XXI. Nouembris feria 3. cum expleset annos 3. ætatis & dies 74.

5 NAM ex Euodio adducto pro Conclusionem II. trimula erat, quando presentata fuit in templum; hoc autem festum Ecclesia Catholica celebrat die 21. Nouembris, à quo ad præcedentis Septembris diem 8. quo completerat annos 3. sunt dies 74. Nata verò est anno XVI. ante Epocham Christi ex dictis pro Concl. II. Ergo presentata est Anno XIII. Iho autem anno Cyclus Solis erat 25. & littera in calendario Romano vitiosa erat A. ergo dies 21. Nouembris incidit in feriam 3.

IV. CONCLUSIO.

Annuntiatio facta ab Angelo Gabriele Deipara Virgini MARIÆ, & Incarnatio VERBI Diuini facta est Anno I. ante Epocham CHRISTI, seu Iuliano XLV. Aetatis verò eiusdem Virginis Anno XIV. completo, & mensibus 6. ac diebus 22. completis die 25. Martij feria VI.

6 DE Anno patet ex dictis cap. 4. & 5. cum eodem anno facta sit Incarnatio, & Natiuitas Salvatoris: de die autem 25. Martij satis probatum fuit cap. 2. De Virginis autem ætate patet ex SS. Euodio, & Epiphanio relatis supra num. 4. De feria autem patet ex Calendario Romano. de quo lib. 1. ad finem capitis 22. in quo ob interruptam iussu Augusti intercalationem, currebat vnica littera B. & ideo dies 25. Martij incidit in Feriam sextam.

V. CONCLUSIO.

Visitatio, qua Deipara Virgo MARIA visitauit S. Elisabetham, fuit Anno Iuliano XLV. exeunte Martio, vel incunte Aprili. Esto Festum Visitationis huius Ecclesia celebret immediatè post octauam Natiuitatis S. Io. Baptista, quando completa Visitatione Deipara, nempe die 2. Iulij, qua anno illo incidit in feriam VII. die sequenti reuertit caput in domum suam.

7 **C**VM à maioribus non sit traditum, quo die Deipara Virgo discesserit à Nazareth, aut peruenerit in Domum Zachariae, nec Euangelista Lucas significet diem determinatum, sed dicat salutatam ab Angelo in mense sexto à Conceptione S. Ioannis, verba illa Angeli, *Et hic mensis sextus est illi, qua vocatur sterilis*, accipiuntur tamen ab Ecclesia, perinde ac si dixerit tunc fuisse completum mensem sextum, & confirmatur ex traditione de Natiuitate S. Ioannis die 24. Iunij celebrata, nempe mense 9. à Conceptione proximè complendo; cum item dicat: *Exurgens autem MARIA in diebus illis abiit in Montana cum festinatione, in ciuitatem Iuda &c. & versu 56. Mansit autem MARIA cum illa quasi mensibus tribus, & reuersa est in domum suam*, Et Ecclesia celebret finem, seu complementum Visitationis huius die 2. Iulij, qui immediatè sequitur post octauum diem Natiuitatis Praecursoris, qua circumcisus est, & nomen Ioannis accepit, nihil verisimilius est, quàm Deiparam mansisse in Domo Zachariae vsque ad diem illum octauum, & diem sequentem, quia erat Sabbatum, deinde feria prima valedicto Elizabethae, ac Zachariae, & benedictione iterum atque osculo S. Praecursori impertitis, discessisse inde. Numeratis ergo ex hoc die mensibus illis circiter tribus, & computato itinere dierum quatuor circiter, aut quinque consumptum in itinere priori à Nazareth ad domum Zachariae (quam Adrichonius docet vnico milliari ab Emmaunte distitisse) oportet Visitationem primam incidisse in finem Martij, aut potius initium Aprili, cum probabile sit ab Annunciatione ad discessum ex Nazareth aliquot dies intercessisse, praeparandis necessarijs ad iter, & praecipue conquirenda vna, vel pluribus mulieribus comuturis Virginem. Iosephum enim cum ea non iuisse inde concludit Salianus, quod alioquin audisset à S. Elisabetha MARIAM esse matrem Domini, Et benedictum fructum ventris eius, nec postea quando intumuisse vterum eius apparuit, dubitasset de hac re, tentassetque illam dimittere. Iuxta kalendarium porrò Romanum retrofictum sed intercalari iussu Augusti intermisso fuit dies 2. Iulij feria 7. Et Natiuitas ac Circumcisio S. Ioannis feria 6. Fortasse autem discessit feria prima, & peruenerit ad domum Zachariae feria 4. sub vesperam; Quod si tuisset, sanctificasset Deipara omnes dies Hebdomadis suis 7. Festis, vt ex dictis dicendisque obseruari potest.

VI. CONCLUSIO.

Purificatio Deiparae Virginis MARIAE facta est Anno XLVL. Iuliano die 2. February Feria V.

8 **H**OC enim die, nempe quadragesimo à partu Virgineo, iuxta legem Moyli, celebrat Ecclesia Purificationis huius festum, anno primo Epochae Christi, quem cap. 4. & 5. docuimus esse Iulianum 46. Eo autem anno dies 2. February incidit in Feriam V. in kalendario Romano, ob interruptam intercalationem.

VII. CONCLUSIO.

Assumptio Deiparae Virginis MARIAE in Caelum probabilius euenit Anno Epochae CHRISTI visitatae LVI. & ideo probabilius est eam vixisse Annos Solidos LXX. Menses XI, ac dies III. & Assumptionem incidisse in Feriam Primam die XV. Augusti. Mortem autem in Feriam VI. die XIII. Augusti.

9 **A**NTEQUAM Conclusionem astruamus, enumerandae sunt opiniones de aetate, qua Deipara Virgo MARIA obiisse, ac resurrexisset, ac in Caelum assumpta esse putatur. Prima opinio fuit Petri de Natalibus in Catalogo SS. & Maszani l. 8. Chron. & Volaterrani in Commentarij lib. 31. Deiparam obiisse anno 2. post Ascensionem Domini, hoc est 34. Epochae Christi, die 13. Augusti, atque adeo vixisse annos propemodum 49. quos expleuisset si ad diem 8. Septembris peruenerisset. Id verò reuelatum fuisse ait Maszani, S. Elisabethae de Schonaugia, quae floruit circa annum 1176. & B. Bertramo Cisterciensi. At has reuelationes non fuisse, sed opiniones pie meditantium, & quod hi ex sua opinione dixerint ab alijs acceptum tanquam reuelatum, eo quod aliquas reuelationes aliquando caelitus acceperint, censent Alphonsus Villegas in Vita SS. Virg. Mariae cap. 21. & Suarez tom. 2. in 3. p. q. 37. & à disp. 21. sect. 1.

Secunda opinio est vixisse Deiparam annos 58. plenos, et obiisse anno 59. labente: ita Euodius apud Nicephorum l. 2. Eccles. Hist. c. 3. cui subscribit ipse Nicephorus cap. 21. scripserat enim Euodius de illa. *Peperit autem Mundi ipsius Lucem annum aegens decimum quintum die Decembris 25. deinde annos peregit 33. quos filius eius in terra exegit. Post Crucis autem supplicium illud, in domo Ioannis impleuit annos undecim, vt aetatis eius anni simul collecti sint quinquaginta, & nouem.* Huc reduci possunt, qui apud Cedrenum in Compendio historiarum eam vixisse annos 58. id est completos putant; *Quidam inquit tradunt quinquaginta octo; Nec multum deficit ab hoc numero Hippolytus Thebanus, apud Epiphanium presbyterum Constantinopolitanum in sermone Graeco de Deipara dicens eam Post Ascensionem Christi ad Caelos, nouem annis superuixisse: adde enim simul annos 15. Virginis parientis expletos et 33. Christi, et 9. alios, fiunt anni 57. Euodio tamen et Nicephoro de anno 59. planè adheret Io. Georgius Heruartus cap. 246. suae Chronol. ac rotundè annos 60. posuit S. Antoninus 1. part. tit. 6. c. 3.*

Tertia opinio est Deiparam vixisse annos 63. et obiisse anno 48. à Natiuitate vera Christi computato, addendo enim haec annos 15. quos habuit Virgo cum Christum peperit, fiunt 63. Ita Eusebius in Chronico ad Annum Domini 48. scribit. *MARIA VIRGO IESU Christi mater ad filium assumptur, vt quidam sibi reuelatum esse scribant.* Et Onuphrius Panulius ad annum Domini 48. in Chronico Ecclesiastico, notat: *B. Virgine in Caelum assumpta, Ioannes Euangelista Ephesum profectus est.* Licet vno anno tardius, quàm Baronius natum Christum ponat. Baronius quoque ad annum Christi 48. eandem Assumptionem notat, sed pag. 357. protestatur his verbis: *Hactenus de Assumptione Dei genetricis MARIAE; quam non sic recensimus hoc anno, quasi affirmare velimus hoc ipso anno esse defunctam, & in Caelo assumptam, sed quod hoc anno ponatur ab Eusebio, nobisque quoniam anno certo decesserit esset inexploratum.* Sed miror eum Eusebio potius haesisse, cum pag. 352. vidisset hoc repugnare ijs, quae de Dionysij Areopagita interuentu ad Sacrum funus Deiparae, et de anno conuerti eiusdem Dionysij à Paulo ipse statuit. Caeterum quoad annum 63. aetatis Virginis subscribitur Carthufian. de laudib. Virg. art. 6. Sakmeron tom. 2. tract. 4. sub finem, Alphonsus de Villegas in Vita B. MARIAE Virginis cap. 21. et Pelbartus in Stellario lib. 2. p. 2. nu. 3. vbian memoriam horum annorum 63. ait in Corona B. Virginis recitari solere 63. *Aue Maria: et refert B. Virginem apparuisse cuidam Religioso, et tuatisse, vt si vellet sibi rem gratiorem facere tertio illo de floribus, quo alias suam*

Tt

ima-

imaginem decorare solitus erat, ante ingressum in Religionem, offerret sibi coronam spirituales, in memoriam gaudij suæ Assumptionis dicendo septem *Pater noster*, & 63. *Ave Maria*. Sed B. Virgo non dixit se vixisse annos 63. et ex 63. *Ave Maria*, ac 7. *Pater noster* potius colligerentur 70. anni. Fortasse ipsa Virgo nouit motiua distincta 63. gaudendi de sua Assumptione, et pro 7. doloribus totidem Orationes Dominicis recitari voluit. Fauet tamen huic opinioni S. Birgittæ lib. 7. c. 26. reuelatio illa: *Ego postquam Filius meus ascendit ad Cælos, vixi in mundo per quindecim annos, & tanto tempore plus quantum est de festo Ascensionis Filij mei, vsque ad mortem meam*. At l. 6. c. 61. dixerat solum, *se vixisse longo tempore post Ascensionem Filij*, vbi Contaluis Durantus, cum Turfiano in hanc vulgi opinionem propendit.

Quarta Opinio est Deiparam vixisse Annos ferè 72. ita Epiphanius presbyter Constantinopolitanus in Vita Virginis dicens: *Aetas Virginis ad septuaginta duos annos processit*, & Georgius Cedrenus in Compendio historiarum agens de Tiberio, sub quo Christus est passus, de excessu Deiparæ ait: *Tradidit suam sanctam animam Domino, & Deo Filio suo annos nata septuaginta duos (quidam tradunt quinquaginta octo)*; *Vixit ergo viginti quatuor annos post Christi in Cælum ascensionem*. Auctor Opusculi de forma, & moribus eius apud S. Anselmum dicit fuisse annorum 72. quando assumpta fuit in cælum, & ipse Anselmus in fine operum suorum, ita cum eo computat: *In quindécimo anno peperit Christum, & cum eo fuit 33. annis in presenti vita, post Ascensionem Domini fuit ipsa in domo Euangelistæ 24. annos, qui simul computati sunt 72*. Esto in corrupto Codice ex errore Librarij, aut Typographi sint 82. pro 72. idemq; censendum de Michæe Glyca, & Andrea Cretensi si annos 82. ei adscriptissent, vt refert Alphonsus Villegas supra, & Laurentius Maxellus in Vita B. Virg. lib. 6. c. 19. sed Glycas p. 3. annalium, vt aduertit etiam Canisius lib. 5. de Deipara cap. 1. solum indicat, eam attigisse, aut parum excessisse annos 70. idque confirmat auctoritate Andreae Cretensis, & fauet Metaphrastes dicens obiisse: *Cum aetate prouecta ad multam senectutem peruenisset*. Huic autem opinioni de annis 72. expressè subscribunt Canisius lib. 6. de Deipara c. 1. Laurentius Marcellus in Vita Virginis l. 6. cap. 19. Petrus Haloix in Vita S. Dionysij Arcopagitæ c. 6. Paulus à S. Catherina Augustinianus Discalceatus in Epinicijs Victricis MARIÆ Deiparæ lib. 5. cap. 7. sect. 2. Et ipse Baronius supra fatetur hanc opinionem melius coherere cum tempore, quo S. Dionysius Arcopagita potuit interesse memorando Funerij Sanctissimæ Virginis; quæ est causa, ob quam nos quoque opinionem hanc eligimus, sed de annis 71. penè completis potiusquam 72. ob congruentiam Feriarum de quibus infra,

Probatum iam Conclusio.

Supponendum enim est S. Dionysium Arcopagitam interfuisse tum funeri, & sepulturæ Deiparæ Virginis, tum quando tertia die post obitum aperto sepulchro non est repertum in eo corpus Virginis; Ipsemet enim lib. de diuinis nominibus cap. 3. loquens de Hierotheo ait. *Nam etiam apud ipsos diuino spiritu plenos nostros Hierarchas: Cum et nos, vt nostri, & ipse plurimiq; Sanctorum fratrum nostrorum, ad corpus illud, quod auctorem vite Deumq; suscepit, contuendum venissemus: aderat autem & frater Domini Iacobus, & Petrus suprema illa, atque antiquissima Theologorum summitas, placuissetque post contutum Hierarchis, pro virili cuique sua collaudare infinita potentia præditam bonitatem, diuina imbecillitatis; idest quæ nostram suscepit imbecillitatem; ipse, idest Hierotheus; post Theologos vt nostri, ceteris omnibus sacris laudatoribus antecellat*. Quæ verba Georgius Pachymores Dionysij paraphrastes interpretatur sic. *Cum Patribus illis diuino spiritu afflatis, & nos ipsi adesset tempore obdormitionis Sanctissimæ Domine nostræ Deiparæ &c.* Sed ante huc verba illa S. Dionysij: *ad corpus illud &c.* de Corpore Deiparæ Virginis intellexere Iuuenalis, & Andreas Cretensis Ierosolymorum Patriarcha, S. Maximus Martyr in Scholij ad Dionysium, S. Io. Damascenus Oratione de Deiparæ dormitione, & apud eum Euthymius, Michael Syngellus præbyter Iero-

solymitanus, Glycas in annalibus, Epiphanius præbyter Constantinopolitanus, Simeon Metaphrastes, Nicephorus Callistus, & Græci omnes in suis Meneis; inter Latinos autem S. Gregorius Turonensis lib. 1. de Gloria Martyrum, S. Hidelphontus sermone 4. de Assumptione B. Mariæ, Albertus Magnus in illum locum S. Dionysij, S. Thomas in expositione eiusdem loci, Baronius ad Annum Domini 48. Petrus Haloix in vita S. Dionysij, Petrus Canisius lib. 5. de Deipara cap. 3. Balthasar Corterius in notationibus ad vitam S. Dionysij ab Haloix descriptam. Quomodo autem B. Virgo se ad mortem composuerit, & illuc congregati sint Apostoli, & alij, & ipsa sepulta sit in Getsemani portantibus pheretrum Apostolis, & post triduum superueniente, Thoma, apertum sit sepulchrum, nec inuentum sit corpus Virginis, & inde concluderint illud resurrexisset, ac translatum esse in Cælum, narrat ex traditione antiqua præsertim Iuuenalis Ierosolymorum Antistitis, Nicephorus, Callistus lib. 2. Hist. Ecclesiast. à cap. 21. ad 23. inclusiuè, & Metaphrastes ad diem 15. Augusti, sed idem Nicephorus lib. 15. cap. 24. fufius narrat quomodo Pulcheriæ Imperatrici, ipsique Martiano Imperatoribus interrogantibus de Corpore B. V. MARIÆ, Iuuenalis Ierosolymorum Patriarcha, & ceteri Palæstinæ Episcopi, qui ad Chalcedonensem Synodum conuenerant, responderint. *Antiquissima, & verissima omnino traditione receptum esse, instante Dei genetricis MARIÆ obitu Apostolos ex ipsis orbis terrarum finibus &c. sublimes in aere Hierosolymam venisse; visione auspiciore hymnos diuinarum potestatum exauditos esse, & absque strepitu aliquo mirifico planè modo, Verbum, & Filium eius aduenisse, atque in manus suas diuinum illius spiritum suscepisse. Sacrosanctum autem corpus illius Angelica simul, & Apostolica hymnodia elatum, in tumulo quodam in regione Getsemani repositum esse, & in tertium vsque diem eo loco, carmina Angelos perpetua in honorem, & laudem Deiparæ cecinisse. Et cum eodem die tertio, is qui in obitu Virginis Matris Choro Apostolorum non adfuerat, aduenisset, & sacrum illum cætum, vt tumulum recluderet, quo & ipse Verbi Matri debitum supremumq; persolueret honorem, precibus summiopere sollicitasset; atque sigillo ablato, sepulchrum apertum esset, sacrum illius corpus prorsus repertum non esse: sed sepulchrales illius fascias tantum suo loco intactas, atque inuolatas, perinde atque corpus paulo ante illas reliquisset, repertas, & quidem inenarrabili odoris suauitate redolentes, eaq; illos abundè afflatis, signaculo rursus tumulo imposito abuisse, ad miraculum tantam obstupefactos: atq; illud solum, prout par erat, animo secum meditato, ipsum Dei Verbum, & Dominum gloria, quæ sua hypostasi, pro beneplacito suo modo ineffabili, & inintelligibili carnem ex ea sumere, & post infabilem veri gestationem, ac partum virginitatem eius illam conseruare dignatus erat: etiam post obitum, & migrationem ex hac vita, mirifice immaculatum, impollutum, & modis omnibus sanctum corpus eius, etiam ante destinatum, & communem omnium Resurrectionem immortalitate coonestasse: eoq; per Angelorum ministerium in loca quadam caelestium regionum lucidissima, & à corruptione alienissima translato, honore præcipuo prosequutum esse &c.* Porò cum discipulis ibi tum adfuisse addidit Sanctissimum illum Timotheum, Dionysium Arcopagitam, & diuinum, ac sapientem Hierotheum, quemadmodum hac de re Dionysius ipse in suis ad Timotheum scriptis testatus est. *Hæc vbi Iuuenalis dixit &c.* Non possunt ergo nec debent intelligi verba Dionysij de corpore Christi, vt intellexit Anastasius in præfatione ad Carol. nec de sepulchro Christi, vt Hildeuinus Abbas in Vita S. Dionysij, ac Biuarus in Cóm. ad Chronicon Flauij Dextri Anno Christi 48. quos egregiè contuant Baronius, & Corterius locis supra indicatis; sed debent intelligi de corpore Virginis Deiparæ: Quod si eo anno 48. Christi non potuit interesse Dionysius eius dormitioni, debebant ab hac Chronologia recedere, & annum congruum eligere.

11 Supponendum secundò est S. Paulum Conuersum esse Anno secundo post Ascensionem Domini: in Martyrologio enim Romano ad diem 25. Ianuarij dicitur: *Conuersio S. Pauli Apostoli, quæ fuit secundò ab Ascensione Domini anno, & idè habeant antiquiora exemplaria huius Martyrologij, sicu & Viuardi, & Oecumenius in Acta Apost. cap. vlt. Baronius in notis ad Martyrolog. dic 25. Janu. & in Annalibus ad annum 36. Christi, Petauus in Chronico,*

Tirinus in Chronico Sacro cap. 70. Narrat autem ipsemet S. Paulus ad Galatas 1. conversionem suam sic: *Abij in Arabiam, & iterum reuersus sum Damascum; deinde post annos tres veni Ierosolymam videre Petrum, & mansi apud eum diebus quindecim.* Et cap. 2. deinde post annos quatuordecim iterum ascendi Ierosolymam cum Barnaba, ubi narrat fuisse Petrum, Iacobum, & Ioannem. Ex Actis autem Apostolorum cap. 15. constat Paulum interfuisse tunc illi Conuersioni, quod celebratum est Ierosolymis. Occasio porro, qua Petrus reuersus erat Roma Ierosolymam, fuit edictum Claudij, qui altercantes Iudaeos cum Christianis, utrosq; Vrbe expulerat, quod edictum Orosius lib. 7. c. 6. ex Iosepho, & Suetonio colligit fuisse anno 9. Claudij, eiq; consentiunt Beda de sex aetatibus, Ado in Chronico, & Marrianus Scotus lib. 4. Baronius anno Christi 51. Petrus in Chronico, Tirinus in Chronico Sacro cap. 50. alijq; multi. Sequenti vero anno post Concilium illud venisse Athenas Paulum, & conuersisse ad fidem Christi Dionysium Areopagitam, colligitur ex Actis Apostolor. c. 18. & 19. peracta enim ea conuersione narratur venisse Paulus Corinthum, & inuenisse quendam Iudaeum nomine Aquilam, Ponticum genere, qui nuper venerat ab Italia, & Priscillam uxorem eius, eo quod praecepisset Claudius discedere omnes Iudaeos a Roma. Colligitur praeterea annos illos 14. de quibus supra Paulus, non esse numerandos post annos 3. a Conuersione, sed post ipsam Conuersionem, sic enim cadit annus Concilij illius in annum 16. ab Ascensione Domini, & in 9. Claudij, Annus enim Conuersionis Pauli fuit Epochae Christi, iuxta nos, 35. cui adiectis 14. fit annus Christi 49. Claudius autem incepit imperare anno 41. Epochae Christi a die 24. Ianuarij ex dictis lib. 4. c. 3. Ergo anno 49. ab eadem die cepit annus eius 9. Non potuit igitur S. Dionysius interesse dormitioni, & sepulturae Deiparae, nisi post 50. annum, immo non nisi post exactum ab hinc triennium, si vt

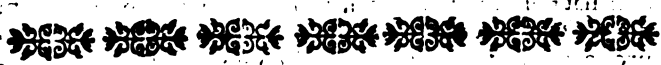
affirmat Hilduinus Abbas in vita S. Dionysij apud Surium die 9. Octobris, per triennium mansit cum Paulo, & ab eo probe instructus, factus est Episcopus, idest post 53. annum Christi, quibus addendo annos 15. quos habebat Virgo, quando peperit Christum, fuit anni aetatis 68. At quia post annos 63. nulla opinio est, eam vixisse minus quam 72. & probabilius est S. Dionysium post aliquot annos a suo Episcopatu primo venisse Ierosolymam, ideo inter omnes opiniones supra numeratas probabilior est illa, quae ponit obiisse annorum 72. nempe anno Christi 57. vel anno aetatis 71. & instante 72. adeoque anno Christi 56. Forte in reuel. S. Birgittae pro annis 15. scriptum erat 25. & alius extensiuè posuit quindecim post Ascensionem Christi.

His de Anno positis, facile per Canones lib. 1. c. 30. traditos inueniuntur. Feriae anno enim 56. Christi Cyclo Solis fuit 9. literaq; Dominicalis posterior C. ideoque dies mortis Deiparae incidit in feriã 6. & tertia ab hinc dies, qua resurrexit, in diem Dominicam, seu feriam primam prorsus vt Christo in hoc similis fuerit, qui mortuus est feria sexta, & resurrexit feria prima: Alioquin si quis. eligat annum sequentem, Cyclo Solis 10. & litera B. Mors Virginis incidisset in feriam septimam, & resurrectio in feriam secundam. Si quidem ex relatione Iuliani Patriarchae Ierosolymitani, tertio die post mortem, & sepulturam inuenta est resurrexisse. Esto nunc Fragmentum Chronici pro stabilitis in hoc libro annis, vnã cum Ferijs, quae reipsa in calendario Romano Augusti respondent diebus Iulianis; sed addemus etiam Ferias ipsdem respondentes in Calendario Romano Ecclesiastico retrofecto, idest fingendo nunquam interruptam fuisse quarto quoque anno intercalationem diei vnus. Quia verò Feriarum ordo ab initio mundi non est mutatus, eadem Feria diuersum numerum dierum in anno Iuliano sortita esset.

CHRONICON Breue a Conceptione Deiparae Virginis MARIAE, vsq; ad eiusdem Assumptionem cum Feria tam reali in Calendario Augusti Imperatoris tunc usurpato, quam ficta in Calendario Ecclesiastico retro usurpato.

Anni Iuliani.	labente ante Ep. Christi.	Men- ses.	& dies.	Feria in Kalen. Augusti realis.	Eccles. ficta.	
29	17	Decemb.	8	VII.	V.	Conceptio Immaculata Deiparae Virginis MARIAE, creatio Animae ipsius Sanctissimae, & infusio in corpusculum eius sac. a. lissimum.
30	16	Septem.	8	II.	VI.	Nascitur Marianita iam feria 2. in Domo Nazareth.
43	13	Nov.	21	III.	VII.	Præsentatio Mariae trimulae in Templum.
41	5					Moriuntur SS. Ioachim, & Anna anno XV. B. Virg. ex Cedreno.
44	2	Septem.	24	VI.	VI.	Conceptio S. Ioannis Baptista.
45	1	Mart.	25	VI.	V.	Annunciatio MARIAE, & Verbi Incarnatio, cum illa esset annorum 14. mensium 6. & dierum 18.
45	1	Init.	April.			Visitatio prima, qua MARIA salutauit Elisabetham paucis diebus post Annunciationem forte Feria IV.
45	1	Iun.	24	VI.	V.	Natiuitas S. Ioannis Baptista.
45	1	Iulij.	2	VII.	VI.	Visitatio vltima, & completa, die post imposita Praecurs. nomen Ioannis.
45	1	Iulij.	3	I.	VII.	Rediit Maria, seu discessit a Domo Zachariae.
45	1	Decemb.	25	I.	VII.	Natiuitas IESV CHRISTI D. N. cum MARIA haberet annos 15. & menses 3. ac dies 17.
46	1	Ian.	1	I.	VII.	Circumcisio Domini Nostri IESV Christi.
46	1	Ian.	6	VI.	V.	Epiphania Domini.
46	1	Februar.	2	V.	VI.	Purificatio MARIAE, purissimae tamen.
75	30	Ian.	6	VI.	VI.	Baptismus CHRISTI habentis annos completos 29. & dies 13.
75	30	Febr.	24	VI.	VII.	Nuptia in Cana Galilae eadē Feria, qua fuerat Baptismus, & Epiphania, qua feria iam ab Occasu inita conuertit vni in sanguinem suū.
78	33	April.	3	VI.	VI.	Passio D. N. IESV Christi, & mors hora 9. cum explect annos 32. & menses 3. ac dies 9.
78	33	April.	5	I.	I.	Resurrectio D. N. IESV Christi.
78	33	Maij.	14	V.	V.	Ascensio D. N. IESV Christi.
78	33	Maij.	24	I.	I.	Pentecoste, & Aduentus SPIRITVS Sancti.
78	33	Decemb.	26	VII.	VII.	Lapidatio S. Stephani, sed quia hac die fuit Sabbatum, credibile est lapidatum esse die antecede. ter. 6. & translatum festū post Natiuit. Dom.
30	35	Ian.	25	III.	III.	Conuersio S. Pauli Apostoli.
44	49					Primum Concilium Apostolorum eiccis edicto Claudij Iudaeis, & Christianis ab Vrbe Roma.
95	50					Conuersio S. Dionysij Areopagite.
101	56	Aug.	13	VI.	VI.	Dormitio Deiparae Virginis Mariae annor. 70. mens. 11. d. 6.
101	56	Aug.	15	I.	I.	Assumptio Deiparae Virg. Mariae in Caelum. Itaq; prorsus, vt Christus, obiit feria VI. & resurrexit tertia die, ipso die Dominico.

CAPVT XV.

De Chronotaxi Gestorum a CHRISTO Predicationis tempore.

Præter S. Augustinum lib. de Concordia Euangelistarum, & Cornelium Iansenium in Concordia Euangelica conati sunt in ordinem redigere historiam Euangelicam, & serie temporis servata, indicare quid prius, quidue posterius a Christo gestum dictumue fuerit, Barradius in Harmonia Evangelica, Bartholomæus Riccius in Monotestaro Evangelico, Baronius, & Salianus in Annalibus ab anno 30. Christi ad 74. Cornelius à Lapide tom. 1. in Evangelistas initio in Chronotaxi, Petavius lib. 12. de Doctrina Tempor. cap. 18. Iacobus Tirinus tomo 1. comment. in S. Scripturam cap. 49. Chronici Sacri, & Simon à Corroy Cælestinus in Pandectis Legis Euangelicæ. Sed neque illis assentiri possumus, quia cum Petavio tria tantum Paschata, neque illis, qui cum Scalligero, & Saliano quinque Paschata agnoscunt inter Baptismum, & Resurrectionem Christi. In alijs autem, qui quatuor Paschata solum agnoscunt, multa sunt, quæ veriori ordine dirigenda nobis videntur. Sanè in hoc negotio per aliquas hebdomadas iam inde ad anno 1632. defudavimus, & post annos 14. idem repetivimus, & novissimè hoc anno 1664. ad limam revocavimus, nec tamen ita nobis satisfecerimus, ut non identidem de ordinè rerum gestarum ambigeremus; nedum ut alijs satisfactam arbitraremur. Interim Syntaxim Euangelicam, quæ nobis probabilior visa est Lectoribus communicandam censuimus.

CHRONOLOGICA SYNTAXIS

Historie Evangelicæ.

- Verbi Divini Generatio æterna, & eius Incarnatio in tempore, proemij loco præmissa à 6. Joanne cap. 1. vsque ad num. 19.
- Genealogia CHRISTI Regis per descendantem lineam ex Patriarchis, & Regibus *Matthæi* cap. 1. vsq; ad n. 8.
- Genealogia Christi Sacerdotis, ac per lineam ascendentium vsque ad *Leuiticæ*; & inde vsque ad Adamum, *Luce* 3. Regis à nu. 3. ad finem.
- S. Gabriel prænunciat Zachariæ Præcursoris prærogatissimæ, & post sex menses Mariæ Virgini annunciat Iesum Filium Altissimi ab ea concipiendum, & pariendum: Max. Maria visitatur à Elizabetham, & manet in domo Zachariæ, vsque ad 10. Baptistæ nomen Præcursori imponitur, *Luce* 1. toto.
- Reversa MARIA Virgo in Domum suam ad Ioseph, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto; sed diuinitus admonitus Ioseph, retinet eam loco coniugis sed nunquam cognoscit eam *Luce* I. nu. 56. *Matth.* I. num. 18. ad 25. Augusti edictum; Natiuitas Domini Nostri IESV Christi *Luce* II. nu. 1. ad 22.
- Magorum aduentus; Herodis typhatio &c. vsque ad reditum eorum in regionem suam: *Matth.* II. nu. 1. ad 13.
- Purificatio B. MARIE Virginis Patriarchæ, Simeonis canticum, & Vaticinium. *Luce* II. nu. 22. ad 39.
- Fuga IESV, MARIE, & Ioseph in Aegyptum; Infantum cædes; reditus ex Aegypto. *Matth.* II. n. 13. ad finem.
- Pueritia, & adolescentia IESV. *Luce* II. n. 39. ad finem.
- Iniuriam prædicationis, & Baptismi Ioannis anno 29. Christi, habente verbum, aut ætatis tempore. *Matth.* III. nu. 1. ad 13. *Marci* I. nu. 1. ad 9. *Luce* III. nu. 1. ad 19.
- Baptismus CHRISTI annum 30. ingressi, & testimonium Patris cælestis, ac Spiritus Sancti de illo *Matth.* III. n. 13. ad fin. *Marci* I. nu. 9. ad 12. *Luce* III. nu. 21. ad 23.
- Ieiunium Christi; tentatio superata, & reditus ad Iordanem *Matth.* IV. nu. 1. ad 12. *Marci* I. nu. 12. & 13. *Luce* IV. nu. 1. ad 14.

Ioannis testimonium alterum de Christo iam præfente, Andree, Simonis Philippi, & Nathanaelis accessus ad Christum & colloquium: *Ioannis* I. nu. 25. ad finem. Nuptiæ in Cana Galilææ, & primum Christi miraculum ad Mariæ instantiam, descensus Capharnaum, & mansio ibi paucis diebus, utpote instante Paschate. *Ioannis* II. nu. 1. ad 13.

Primum Pascha Anno Christi 30. Aprilis 6. Feria 5.

Ascendit Christus Ierosolymam ad celebrandum Pascha, & ex templo eicit nundinatores, deinde disceptat cum Nicodemo. *Ioannis* II. nu. 13. ad finem, & cap. III. nu. 1. ad 22.

Christus venit in Iudæam terram, ibi baptizare incipit, Ioanne interim baptizante in Aenon, iuxta Salim, & testificante de Christo tanquam sponso, & filio Dei. *Ioannes* III. num. 22. ad finem, qui dum ait nondum missum fuisse Ioannem in carcerem, satis innuit paulo post id futurum.

Ioannes iam functus officio Præcursoris, reprehendensque Herodem de adulterio, conijcitur in carcerem, quod factum Nouembri sequenti. *Matth.* XIV. num. 3. ad 6. *Marci* VI. num. 17. ad 21. Qui occasione decollationis narrat Carcerationem, & *Luce* III. nu. 19. & 20.

Ioanne in carcerem coniecto, & indignantibus Phariseis de multitudinè discipulorum Christi, relinquit Iudæam iurans in Galilæam per Samaritam, vbi Samaritanos conuertit *Matth.* IV. nu. 12. *Marci* I. nu. 14. *Ioannis* IV. nu. 1. ad 43. Quod factum est 4. mensibus ante messem, hoc est sub finem Nouembris, ineunte enim Aprili, & Paschalibus ferijs offerrebatur primitiæ messis *Leuitici* 23.

In Galilæam veniens Christus, patriam declinat, vbi se acceptum non fore sciebat, octab alijs Galilæis exceptus in Cana, sanat filium Reguli *Matth.* IV. num. 13. ad 17. *Luce* IV. nu. 14. et 15. *Ioannis* IV. nu. 43. ad finem.

Capharnaum ingressus prædicat penitentiam, et vocat deinde Petrum, Andream, et filios Zebedæi. *Matth.* IV. nu. 12. ad 23. *Marci* I. nu. 14. ad 20.

Nazareth venit, et in Synagoga legens Isaiam, ac suorum iurium inuidiam tacite perstringens, ductur ad Montis crepidinam, ut præcipitetur, sed frustra *Luce* IV. num. 16. ad 30.

Capharnaum reuersus sanat oppressum ab immundo spiritu, deinde circuit Galilæam prædicans, et miracula faciens, quorum fama peruagante totam Syriam innumera turbæ ad eum concurrunt. *Luce* IV. num. 30. ad 37. *Marci* I. nu. 21. *Matth.* 4. nu. 23. ad finem.

Videns IESVS turbas ascendit in montem cum discipulis, et longo sermone illos instruit de præcipuis capitibus Doctrinæ Euangelicæ, ut et ipsi possent turbas instruere. *Matth.* capite V. VI. VII. integris.

Descendens de monte reperit turbas cum præstolantes, et Leprosum sanat. *Matth.* VIII. nu. 1. ad 4. *Marci* I. nu. 40. ad 45. videtur esse idem de quo *Luce* V. à num. 12. ad 15. potuit enim id contigisse in ciuitate prope descensum Montis; aut certè duo fuere leprosi simul curati.

Capharnaum ingressus, Centurionis seruum sanat, et deinde Socrum Simonis, et alios vespere, seceditque in desertum *Matth.* 8. nu. 5. ad 18. *Luce* VII. n. 1. ad 11. et c. 4. nu. 38. ad 42. *Marci* I. nu. 29. ad 35.

Quæritus à Simone ac turbis, ait oportere et alijs ciuitatibus prædicare, quod factum in omni Galilæa per anticipationem Marcus, et Lucas memorant, nam visas turbas iubet ire transfretum; et in via duos sequi ipsium volentes corripit *Matth.* VIII. nu. 18. ad 22. *Marci* I. nu. 36. ad 39. *Luce* IV. nu. 41. ad 44.

Irruentibus turbis, Nauiculam conscendit, et inde docet illas, sequitur deinde piscatio miraculosa. *Luce* V. nu. 1. ad 11.

Conscensa iterum naui transfretaturus, ut edixerat; sedat Maris procellam. *Matth.* VIII. n. 23. ad 28. *Marci* IV. nu. 35. ad 40. *Luce* 8. nu. 22. ad 26.

Cum

Cum transfretasset ad regionem Gerarenorum, quæ est contra Galilæam, duos dæmoniacos sanat, sed ex his vnum insignem, et permissa legione dæmonum, ut irent in porcos, rogatus abscedit à Gerafenis, et transfretare iubet discipulos. *Matth. VIII. nu. 28. ad finem. Lucæ VIII. nu. 26. ad 39. Marci V. nu. 1. ad 21.*

Transfretans à Gerafenis ad Galilæam, reperit turbas expectantes, et venit Capharnaum ciuitatem suam, vbi scilicet frequentius habitabat, ibique sanat paralyticum demissum per lectum. *Matth. IX. nu. 1. ad 9. Marci II. nu. 1. ad 13. et V. nu. 21. Lucæ V. nu. 17. ad 27. et cap. 8. num. 40. sæpe enim data occasione, vel propter memoriam occurrebat, narrant Euangelistæ aliqua, non seruato ordine temporis, vt cum S. Augustino communiter aduertunt Interpretes.*

Egressus ad mare Matthæum vocat interestque conuiuio cum Publicanis, et suos discipulos excusat, accusantibus eos Phariseis, et Ioannis discipulis, quod non ieiunarent. *Matth. IX. nu. 9. ad 18. Marci II. num. 13. ad 23. Lucæ V. num. 27. ad 39. Occasione calumniæ prædictæ aliam similem de spicis confriticis ad esuriam sedandam narrant Marcus, et Lucas, hic quod tamen postea factum ex Matthæo colligitur.*

Adhuc loquente Christo cum Phariseis, et discipulis Ioannis, laicus archisynagogus illum rogat pro filia moribunda, quam (curata prius in itinere hemorrhoida) suscitatur à mortuis. *Matth. IX. nu. 18. ad 27. Marci V. nu. 21. ad 43. Lucæ VIII. nu. 39. ad finem.*

Reuersus domum Christus duos cæcos sanat, et egressus liberat dæmoniacum mutum. *Matth. IX. num. 27. ad 35. circuit deinde ciuitates, docens, ac sanans, et miseratus turbas non habentes pastorem, ob paucitatem operariorum eligit, et conuocat duodecim Apostolos, quos mittit ad prædicandum instructos prius præceptis saluberrimis. *Matth. IX. nu. 35. ad finem, et toto cap. 10. Marci III. nu. 13. ad 20. Lucæ VI. nu. 12. ad 17.**

Descendens cum Apostolis de Monte in loco campestri repetit turbis summam eorum, quæ aliàs in monte docuerat solos discipulos, *Lucæ 6. nu. 17. ad finem.*

Præceptis illis absolutis, transit inde prædicaturus alijs, & in itinere versus Naim suscitatur filium viduæ, ac superuenientibus à Ioanne de carcere destinatis, respondet, ac digreditur in laudes Ioannis, *Matth. 11. nu. 1. Lucæ 7. num. 11. ad 36. & iterum Matth. 11. nu. 2. ad 20.*

Discessurus à Galilæa occasione Paschatis exprobrat Ciuitatibus Galilææ, & gratias agit Patri, quod reuelauerit veritatem humilibus, & oppressos inuitat ad iugum suum, *Matth. 11. nu. 20. ad finem.*

Secundum Pascha, cui Ierosolymis interfuit Christus Anno 31. Martij die 28. feria 3. in quam incidit Plenilunium Paschale.

Ascendens Christus Ierosolymam ad diem festum Iudæorum, quod antonomasticè festum dicitur, utpote festum festorum, idest Pascha, paralyticum Probatice piscinæ sanat in Sabbato, et cum Iudæis differit de Deo Patre suo, *Ioannis cap. 5. toto.*

Sabbato altero, quod post primarium paschale Sabbatum successit nempe 8. Aprilis transit per Sata, & discipulos præ esurie spicas confriticantes defendit à Phariseorum calumnia de violato Sabbato, ac in Synagoga Sabbato item curat manum aridam, *Matth. 12. nu. 1. ad 13. Marci 11. nu. 23. ad 28. Lucæ 6. nu. 1. ad 11.*

Phariseorum, et Herodianorum insidias, et contentiones cum eis declinans, secedit iturus ad mare Galilææ. *Matth. 12. nu. 14. ad 21. Marci 3. nu. 6. et 7.*

In itinere versus Galilæam per Magdalum transiens, inuitatur à Simone Phariseo, et Magdalenam peccatricem absoluit, quæ deinceps illum cum alijs mulieribus per alias ciuitates, et castella sequitur, *Lucæ 7. nu. 36. ad finem, et cap. 8. nu. 1. ad 4.*

Dæmoniacum cæcum, et mutum sanat, diluit calumniam de consortio cum Beelzebub; beatificantem ventrem, qui

cum portauerat, quærentibusque cum videre Marri, ac fratribus respondet, *Matth. 12. nu. 32. ad finem; Marci 3. nu. 20. ad 35. Lucæ 11. nu. 14. ad 29.*

Cum exiens de domo secessisset ad mare Galilææ, et plurimos vndique confluentes, et irruentes sanasset, recipit se in nauiculam, ne ab ipsis comprimeretur, et inde docet illos, parabolis feminantis zizaniam etc. *Marci 3. num. 7. ad 12, et cap. 4. nu. 1. ad 34. Matth. 13. num. 1. ad 53. Lucæ 8. nu. 4. ad 19.*

Consummatis his parabolis venit in patriam suam, vbi scandalizantur ciues eius de illo, utpote filio Fabri, ideoque paucis ibi sanatis, egressus inde circuit castella alia, mittitque Apostolos binos, et binos ad prædicandum cum potestate miraculorum, *Matth. 13. nu. 53. ad 58. Marci 6. nu. 1. ad 14. Lucæ 11. nu. 1. ad 7.*

Herodes sub festa Paschalia S. Ioannem decollari iubet, nec multo post auditis miraculis Christi, et Apostolorum, suspicatur de resurrectione Ioannis recens decollati, *Matth. 14. nu. 6. ad 12. et nu. 1. ad 6. Marci 6. nu. 12. ad 30. et nu. 1. ad 13. Lucæ 9. nu. 7. ad 9.*

Reuersus à prædicatione Apostolis, et nuncio sub idem tempus de nece S. Ioannis accepto, conscensa nauicula secedit in desertum Bethsaidæ, vbi de quinque panibus pascit quinque millia hominum, *Matth. 14. nu. 12. Marci 6. nu. 30. ad 44. Lucæ 9. nu. 10. ad 17. Ioannis 6. nu. 1. ad 14.*

Iussis discipulis transfretare, turbisque dimissis, in montem secedit, et nauigantibus versus Capharnaum discipulis apparet noctu ambulans supra mare, et Petro supra mare ad ipsum tendenti succurrit, venitque cum illis in terram Genesar prope Bethsaidam, et inde Capharnaum, *Matth. 14. nu. 22. ad 36. Marci 6. nu. 45. ad 56. Ioan. 6. num. 14. ad 22.*

Altera die, qui erant trans mare, nec viderant IESVM transfretasse, transmeant Capharnaum, vbi repertus ab ipsis differit de panibus, et de SS. Eucharistiæ Sacramento, quod anno ab hinc sequenti erat instituturus. *Ioannis 6. num. 22. ad 71.*

Tertium Pascha Anno 32. Aprilis 14. feria 2. cui tamen Christus Ierosolymis non interfuit, nolens tunc in Iudæa ambulare, immo paulo post secessit in partes Tyri, & Sidonis.

Paschate transacto, venientibus quibusdam de Ierosolymis respondet super omisa lotionem manuum ante manducandum. *Matth. 15. n. 1. ad 20. Marci 7. n. 1. ad 23.* Secedit in partes Tyri, et Sidonis, et Chananeæ filia sanata, per Sidonis fines reuertitur secus mare, inter medios fines Decapoleos, vbi mutum, ac surdum sanat. *Matth. 15. nu. 21. ad 32. Marci 7. nu. 24. ad 37.*

Quatuor millia hominum panibus 7. multiplicatis pascit, et dimissa turba, conscendit nauiculam, venitque in fines Maggeddon, et Dalmanutha, vbi à Phariseis tentatur de signo cælius dandò. *Matth. 15. nu. 32. ad 39. et c. 16. nu. 1. ad 4. Marci 8. nu. 1. ad 12.*

Transfretantes, et oblitos panis IESVS de modica fide redarguit, cæcumque Bethsaidæ illuminat. *Matth. 16. nu. 5. ad 13. Marci 8. nu. 13. ad 27.*

Itur in partes Cæsareæ Philippi, interrogatisque discipulis de opinione circa Pilium hominis, Petrus confitetur eius diuinitatem; Christus passionem suam prædicat, et Petrum increpat, crucemque unicuique portandam, et contemnendam mortem denunciat. *Matth. 16. nu. 13. ad 28. Marci 8. nu. 27. ad 38. Lucæ 9. n. 18. ad 26.*

Tristem denunciationem de morte sui, et de cruce cuique vsque ad mortem toleranda sciens, non gustaturos mortem nisi viso regno Dei, specimen gloriæ regni tui dat illis Transfiguratione sui in monte Thabor. *Matth. 16. nu. 28. et cap. 17. n. 1. ad 13. Marci 9. nu. 1. ad 14. Lucæ 9. nu. 27. ad 36.*

Die sequenti descendit, et turbam multam nactus, dæmoniacum curat, quem discipuli nequiterant liberare. *Matth.*

Matth. 17. nu. 14. ad 21. *Marci* 9. nu. 14. ad 29. *Lucæ* 9. nu. 37. ad 43.

Conuersans, & prætergrediens occultè Galilæam, prædicat iterum passionem suam aduentansq; Capharnaum solui iubet didrachma pro se, & Petro, quod fuit occasio discipulis disputandi de primatu, & Christo dum alij tacent, alij interrogant de hoc, insinuandi humilitatem, & exemplo paruuli ambitionem eorum compescendi, *Matth.* 17. nu. 22. ad 27. & cap. 18. nu. 1. ad 5. *Marci* 9. nu. 30. ad 37. *Lucæ* 9. nu. 43. ad 48.

Interpellatus à Ioanne de quodam eijciente demones in nomine Iesu, Ioannem corrigit, & profequitur sermonem de paruulis non scandalizandis, de Angelis custodibus, & de cura salutis etiam puillorum. *Marci* 9. num. 38. ad 50. *Lucæ* 9. nu. 49. & 50. & cap. 17. nu. 1. & 2. *Matth.* 18. nu. 5. ad 14.

Scandali occasione vitandi, Correctionem fraternam insinuat, & benignitatem in dimittendis peccatis etiam septuagies septies, vbi de conserui duritia ad ignoscendum, *Matth.* 18. nu. 15. ad 35. *Lucæ* 17. nu. 3. & 4.

Scenopogia, idest festo Tabernaculorum imminente, recusat ire cum fratribus suis, idest cognatis ad diem festum palam, illisq; abeuntibus in Iudæam, manet in Galilæa, sed iturus occultè illuc, tentat ire per urbem Samaritiam, non recipitur à Samaritanis; duo interim sequi eum volentes corrigit. *Ioann.* 7. num. 1. ad 9. *Lucæ* 9. num. 51. ad 62.

Tranfiens Christus per viam mediam, inter Galilæam, & Samariam, decem leprolos mundat, *Lucæ* 17. num. 11. ad 19.

Scenopogiaz festo circa initium Octobris interest, quod septem diebus celebrabatur, in quorum medio docet in templo, & disputat cum Iudæis. *Ioannis* 7. num. 9. ad finem.

Ex Monte Oliueti reuersus in templum, adulteram absoluit, & die sequenti differens de Deo Patre suo, lapidaturos declinat fugiens de templo. *Ioannis* 8. toto, & Præteriens sanat cæcum à natiuitate. *Ioannis* 9. toto. Deinde differit de se bono Pastore, & de ouibus suis. *Ioan.* 10. nu. 1. ad 22. Designatq; 72. Discipulos præmittit prædicatum, instructos prius documentis eximijis. *Ioannis* 10. nu. 39. ad 42. *Lucæ* 10. nu. 1. ad 16.

Legisperitum tentantem se docet, quis sit proximus noster, exemplo Samaritanæ, & ingressus castellum recipitur hospitio à Martha, *Lucæ* 10. nu. 25. ad 42.

Orationis, & perseuerantiaz in petendo exempla, & documenta dat, inuitatq; à Phariseo reliquos Phariseos de multis reprehendit, *Lucas* 11. nu. 1. ad 14.

Dum turbas docet de lignis non querendis, de recta, & simplici intentione, de cauenda hypocrisi, de non timendis persecutoribus, & morte, rogatus de diuidenda hereditate sollicitudine de rebus temporalibus damnat, quin potius eroganda bona in pauperes docet, & expectandam mortem quacunque hora, exemplo serui fidelis, & de diuidendis filiis à patribus vi amoris Diuini, *Lucæ* 11. ad nu. 29. ad finem, & cap. 12. toto.

Occasione Galilæorum peccatorum à Pilato, & obrutorum à turri silces penitentiam omnibus necessariam inculcat, parabola sicut infructuosa, ac Sabbatho contractam mulierem erigit, *Lucæ* 13. nu. 1. ad 22.

Reuersos discipulos, ab inani gloria compescit, *Lucæ* 10. num. 17. ad 24. etiam eorum reditum occasione missionis Lucas anticipato narrat, deinde, per vicos, & castella iter faciens in Ierusalem (ad encænia, de quibus infra) differit de paucitate saluandorum, & multitudine reprobatorum, *Lucæ* 13. nu. 22. ad 30.

Monitus de insidijs Herodis, affirmat sibi moriendum Ierosolymæ, sed hanc postea vltimam, à Tito scilicet, *Lucæ* 13. nu. 31. ad 35.

In domo Pharisei Sabbatho hydropicum sanat, & vitandos primos accubitus inuitandosq; pauperes quoque docet exemplo eius, qui ad cœnam magnam omnes indifferenter inuitauit, *Lucæ* 14. nu. 1. ad 25.

Sequentes se duos docet de odio sui, & suorum, & de perfecta mortificatione, ac totali abrenunciatione, *Lucæ* 14. nu. 25. ad 35.

Murmurantibus Phariseis, quod peccatores reciperet, parabolam ouis centesimæ, drahmæq; reperiæ, & filij pro-

digi recuperati proponit, *Lucæ* cap. 15. toto.

Parabola Villici hinc, & inde diuitis Epulonis prudentiam, & misericordiam insinuat, ne pauperes contemnendo destituatur homo amicis recipientibus in æterna tabernacula, *Lucæ* 16. toto.

Interrogatus de aduentu Regni Dei, multa de futuro Iudicio prænunciat, *Lucæ* 17. nu. 20. ad 37.

De perseuerantia in oratione, deque humilitate exemplo viduæ, & publicani differit, *Lucæ* 18. nu. 1. ad 14. Quo loci possunt inferi de augmento fidei, & inutili seruo alibi tradita, *Lucæ* 17. nu. 5. ad 10.

Encænia facta sunt Ierosolyuis, idest festum luminarium die 25. mensis Casleu, qui incidit hoc Anno Christi 32. in diem 16. Decembris, anno enim sequenti 33. Nisan, capit die 20. Martij. Huius igitur festi occasione Christus Ierosolyms in porticu Salomonis differit de ouibus suis, & inde discedens abijt trans Iordanem, venientibus multis ad illum, *Ioannis* 10. nu. 12. ad 42. *Matth.* 19. nu. 1. & 2.

Cum esset IESVS trans Iordanem cum turbis ad eum congregatis, data occasione differit de diuortio, & de prærogatiua virginitatis, paruulos oblatos suscipit, & adulescente diuite ægrè ferente exhortationem ad erogandas opes in pauperes, differit de difficultate, qua saluantur diuites, & de centuplo quod lucrantur, qui omnia pro Christo relinquunt, *Matth.* 19. nu. 1. ad 30. *Marci* 10. nu. 1. ad 31. *Lucæ* 18. nu. 15. ad 30.

Ne autem qui serò vocati sunt ad sequelam Christi putarent se deterioris conditionis futuros in remuneratione, parabola operariorum, et denarij diurni omnium spem erigit, *Matth.* 20. nu. 1. ad 26.

Lazari suscitandi causa redit in Iudæam, eoque suscitato à mortuis, concilium contra eum congregatur, coram Caiapha, ideoque ipse recedit in ciuitatem Ephrem, *Ioannis* 11. toto.

Sub initium Martij ascendens Ierosolymam renouat discipulis memoriam, et prædictionem de sua futura necce, et resurrectione, ac filior. Zebedei ambitionem de primis sedibus retundit, *Matth.* 20. nu. 17. ad 28. *Marci* 10. nu. 32. ad 45. *Lucæ* 18. nu. 31. ad 35.

Appropinquans Ierico sanat vnum cæcum, et ingressus Ierico Zachæum iustificat, qui diues factus fuerat negotiandò; eaque occasione docet negotiandum, bene vtiendo talentis à Deo datis, parabola mnarum proposita. *Lucæ* 18. num. 35. ad finem, et cap. 19. nu. 1. ad 28.

Egressus Iericho, alij duo cæci eodem modo clamantes illuminantur, præcipuè vnus Bartimæus nomine. *Matth.* 21. nu. 29. ad 34. *Marci* 10. nu. 46. ad 52.

Quartum, & vltimum Pascha Anni 33. quod fuit die 3. Aprilis feria 6.

ANte sex dies Paschæ, nempe die 28. Martij feria 7. delinente venit IESVS Bethaniam, vbi cœnat cum Lazaro, Martha ministrante, & Mariam Magdalenam, quæ hoc ped. s eius iterum vixerat, defendit à calumnia Iudææ Icarioræ, *Ioannis* 12. nu. 12. ad 19.

In Crastinum nempe 29. Martij feria 1. manè mittit duos discipulos ad soluendum pullum asinæ, qui adduxerunt pullum, et asinam, qui vtriq; vestimenta sua imposuerunt, sed Dominus super pullum Alinæ sedens tendit versus Ierosolymam, exceptus more triumphantis hinc à turbis sequentibus, inde ab alijs obuiam occurrentibus, propiorq; ciuitati factus cum lacrymis eius excidium prædicit: Eo ingresso, tota Ciuitas commouetur: ipse ingressus templum eijcit nundinatores, sanat cæcos, & claudos, et inuidentibus inimicis, laudat pueros Hosana clamantes, factaq; vespere egreditur in Bethaniam, *Matthæi* 11. nu. 1. ad 12. *Lucæ* 19. nu. 29. ad 48. *Ioannis* 12. nu. 12. ad 19.

Die 30. Martij feria 2. manè egressus Bethania, et Ierusalem intructuosa maledicit, templumq; Ierosolymæ ingressus, denuo eijcit nundinatores, et compescit vasa transportantes, duas enim ejectiones manifeste referunt, priorem *Matthæus*, et *Lucas* factam ipso die triumphante

ante maledictionem ficulneae posteriorem, Marcus post ficulneae maledictionem. Scribae querunt perdere Christum, sed timent turbam, et ipse eodem die sub vesperam egreditur de ciuitate *Matth.* 21. nu. 17. ad 19. *Marci* 11. nu. 12. ad 19. *Lucæ* 19. nu. 47. et 48.

Die 31. Martij feria 3. Dominus redit in ciuitatem, mirantibusq; discipulis ficulneam arefactam, commendat vim orationis cum fide, et remissione iniuriarum factam. Docens in templo, & interrogatus de potestate faciendi, quæ faciebat, proponit problema de Baptismo Ioannis, cui non credentibus principibus Iudæorum, credidere meretrices, & publicani, præmissaq; parabola duorum filiorum, subiungit parabolam vineæ, & nuptiarum Regis. *Matthæi* 21. nu. 20. ad finem, *Marci* 11. nu. 20. ad finem, & cap. 12. nu. 1. ad 12. *Lucæ* 20. nu. 1. ad 19.

Interea ad eum capiendum in Sermone accedunt successus Herodiani, Sadducæi, & Legisperiti, quorum captiosas quaestiones dissoluit, proponens vicissim dubium quomodo Dauid Messiam filium suum agnouit, & appellauit Dominum suum: Mox coram populo redarguit hypocritam, & alia vitia Scribarum, & Phariseorum, & præfert viduam duo minuta inferentem gazophilacio. *Matthæi* 22. nu. 15. ad finem, & cap. 23. toto, *Marci* 12. nu. 13. ad finem, *Lucæ* 20. nu. 20. ad finem, & c. 21. nu. 1. ad 4.

Egrediens de templo, eius excidium prædicit, *Matthæi* 24. nu. 1. & 2. *Marci* 23. nu. 1. & 2. *Lucæ* 21. nu. 5. & 6.

Gentilibus Ierosolymæ ad diem festum versantibus, & cupientibus videre IESVM differit de sui exaltatione à terra in crucem, & clarificatione, deque Iudæorum cæcitate, (id enim factum post triumphum Christi, & eodem die quo se abscondit à Iudæis, non amplius comparuit, nisi vespere pridie Azymorum) ex *Ioannis* 12. nu. 20. ad finem.

Sedens in Monte Oliueti contra templum prædicit signa excidij Ierosolymitani, & finis mundi, vt ex verificatione excidij eo seculo futuri confirmaret ea, quæ ventura erant in fine seculorum, eaq; occasione differit de vigilantiâ ob diem incertam, additq; parabolam decem Virginum, & Talentorum, & de Iudicio potissimum faciendo super operibus misericordiae. *Matthæi* cap. 24. & 25. toto, *Marci* 13. nu. 3. ad finem, *Lucæ* 21. nu. 7. ad finem.

Die 1. Aprilis feria 4. biduo ante Pascha Iudæi cogunt conciliabulum contra Christum; IESVS in domo Simonis Leprosi cenat, & Magdalenam non iam pedes, sed caput ipsius ungentem iterum laudat, & defendit à Iudæis iterata calumnia, effo quidam ob similitudinem nardi, & trecentorum denariorum confundant hanc cum cœna facta in domo Marthæ. Iudas tandem indignatus paciscitur cum Iudæis de prodendo Magistro. *Matthæi* 26. nu. 1. ad 16. *Marci* 14. nu. 7. ad 11. *Lucæ* 22. nu. 1. ad 6.

Die 2. Aprilis feria 5. quæ erat prima dies Azymorum, quando vetus fermentum exterminabatur mittuntur, Petrus, & Ioannes ad præparandum cœnaculum, & facto vespere, venit illuc IESVS cum duodecim Apostolis, & comedat Agnû Paschalem, & prædicit se tradendum ab vno ex illis, qui secum intingebat manum in catino, vbi illi interminans, *Matthæi* 26. nu. 17. ad 25. *Marci* 14. nu. 10. ad 21. *Lucæ* 22. nu. 3. ad 14.

Cœna Paschali facta, & iam ab occasu Solis, inita more Hebræorum feria 6. dieq; 3. Aprilis, IESVS surgit à cœna, & lauat pedes Discipulorum, deinde iterum discumbens instituit Sanctiss. Eucharistiam, consecrans panem in corpus suum, & vinum in sanguinem, & vtrumq; communicans Apostolis: deinde turbans semetipsum, iterum sui prodicionem prædicit, & proditorem Ioannem clam indicat, porrigens Iudæi Icarioræ panem intinctum, quo hausto Iudas inuasus à Satana exit à cœnaculo, tub finem crepusculi vespertini, seu nocte iam facta; *Ioannis* 13. nu. 1. ad 32. *Matthæi* 26. nu. 26. ad 29. *Marci* 14. nu. 22. ad 25. *Lucæ* 22. nu. 15. ad 23.

Contentionem abortam de primatu compefcit, maiora illis promittens in regno suo, & mutuam concordiam commendans, & Petro tentationes futuras, ac trinam negationem prædicit, & reliquum sermonis prosequitur, vsque ad resurrectionem à mensa: *Lucæ* 22. nu. 24. ad 38. *Ioannis* 13. nu. 37. ad finem, & cap. 14. nu. 1. ad 30.

Surgit à mensa, & hymno dicto egressus de cœnaculo prosequitur sermonem, vsq; ad torrentem Cedron, *Matthæi*

26. nu. 30. *Marci* 14. nu. 6. *Lucæ* 22. nu. 39. *Ioannis* 14. nu. 31. ad finem, & capitibus totis 15. 16. & 17.

Egressus trans torrentem Cedron prædicit discipulorum scandalum, & fugam, & iterum Petro trinam negationem ante secundum galli cantum, & in horto villæ Gethsemani ter orat, deinde comprehenditur, & reliqua fiunt, quæ referunt *Matthæus* cap. 26. à nu. 31. ad 57. *Marcus* 14. à nu. 27. ad 52. *Lucas* 22. à nu. 40. ad 53. *Ioannes* 18. à nu. 1. ad 11.

Ducitur IESVS ad Annam Caiphæ socerum; Petrus introductus in atrium ab alio discipulo, & interrogatus ab ancilla ostiaria, num esset ex discipulis Christi, nec obligatus respondere illi, negat se esse cum restrictione mentali, & securus stat cum ministris calefaciens se: de hac autem negatione, vt pote forte non peccaminosa, nec ad gallicinij tempus pertinente, nec ex timiditate orta, quia ancilla non asseruit, sed solum dubitauit, non est locutus Christus; IESVS autem interroganti Annæ respondens alapa percutitur, *Lucæ* 22. nu. 50. *Ioannis* 18. nu. 22. ad 23.

Ductus IESVS ad Caipham, et productis testibus falsis, et non conuenientibus interrogatus nil respondet, sed adiurationem per Deum reueritus affirmat se Filium Dei esse, et ob id tanquam blasphemus iudicatur reus mortis, traditurq; ministris ad illudendum, *Matthæi* 26. num. 58. ad 68. *Marci* 14. nu. 53. ad 66. *Lucæ* 22. nu. 63. ad 65. *Ioan.* 18. nu. 24.

Petrus in atrio Caiphæ, affirmante ancilla ipsum fuisse, cum IESV Nazareno, et alijs occasione de hoc inquirentibus pernegat, exitq; ab atrio in conclaue atro proximum, gallusq; cantat prima vice; alia verò ancilla, et alio quodam affirmantibus ipsum eum esse de illis, qui fuerant cum IESV Nazareno, negauit iterum cum iuramento se de illis esse, et post parum temporis, teu intervallo quasi horæ vnius in conclauis vbi Christus erat, adstantibus affirmantibus ipsum Galilæum esse, et fuisse in horto cum IESV, tertio cum iuramento, et anathematismo negauit, statimq; gallus iterum cantauit, et conuersis Christi oculis in illum recordatus prædictionis, egressus foras fleuit amare, ergo quando post primam negationem exiit foras non exiit ex domo Caiphæ in viam, sed ex atrio in conclaue, vbi poterat naturaliter videri à Domino, et de his tribus negationibus in eadem domo, et ad gallicinium eiusdem galli spectantibus locutus est Dominus, *Matthæi* 26. nu. 69. ad 75. *Marci* 14. num. 67. ad 72. *Lucæ* 22. nu. 55. ad 65. *Ioannis* 18. nu. 25. ad 27.

Facto die 3. Aprilis rursus ductus est IESVS in conciliabulum Iudæorum iterumq; confessus se filium Dei, tanquam conuictus de blasphemia ducitur ad Pilatum brachio seculari tradendus ad mortem, quo audito Iudas frustra conatus extinguere incendium, desperatione, adactus laqueo se suspendit, & principes Sacerdotum triginta argenteos impendunt in agrum figuli &c. *Matthæi* 27. nu. 1. ad 10. *Marci* 15. nu. 1. *Lucæ* 23. nu. 3.

Pilatus egressus à Prætorio, & inter alia audiens IESVM dixisse se Regem esse regressus in Prætorio interrogat illum de regno, & quid sit veritas, egressusq; iterum negat inuentam à se in eo causam mortis, & IESVS accusatus de multis nil respondet, ne Pilato quidem vrgente, & silentium mirante, iterumque negante inueniri in eo causam sufficientem ad damnationem capitalem; audiens autem Pilatus commotus à Iesu Galilæam remittit eum ad Herodem, à quo spectus est indutusq; veste alba, & remissus ad Pilatum, qui confirmat non inueniri in eo causam mortis. *Matthæi* 26. nu. 11. ad 14. *Marci* 15. nu. 2. ad 5. *Lucæ* 23. nu. 2. ad 16. *Ioannis* 18. num. 29. ad 38.

Optione data Iudæis de dimittendo Iesu, aut Barabba Latrone seditioso, & homicida, dum seniores persuadent plebi, vt postulet dimissionem Barabbae, vxor Pilati ob nescio quas visiones mittit ad eum suadens, vt non se immisceat causæ criminali aduersus Iesum, & Pilatus ter conatus absolueret illum, ter sollicitatur à Iudæis clamantibus, vt dimisso Barabba Iesus crucifigeretur; proinde ad vitandum tumultum, lotis prius manibus decreuit dimittendum Barabbam, & IESVM prius flagellandum, quam crucifigeretur, forte sperans flagellatione satiantem Iudæorum rabiem *Matthæi* 27. nu. 15. ad 26. *Marci*

15. nu. 5. ad 15. *Luca* 23. nu. 17. ad 25. *Ioann.* 18. num. 39. & 40.

IESVS flagellatur, chlamyde induitur, coronatur Spinis, alapis, & arundine percutitur, sputis, & illuſorijs adorationibus ludificatur, producitur coram populo à Pilato dicente: *Ecce Homo*, vt vel ſic ad miſericordiam moueantur, ſed fruſtra, omnibus clamantibus, vt crucifigatur, negat denuo habere ſe cauſam id faciendi, inſtant illi mori debere ſecundùm legem, quia Filium Dei ſe fecit; quo audito timidior factus Pilatus, reſreſusque in prætorium interrogat Ieſum vnde ſit, & tacentem monet de poteſtate abſoluendi, & damnandi eum, audiensq; ſe minus peccatum habere, quam Iudæos, qui ipſum tradiderant, quærit adhuc illum dimittere, ſed illis aſſerentibus fore contra Cæſarem, ſi qui ſe Regem fecerat, dimitteretur, ſedit pro tribunali nondum ſigno dato horæ ſextæ, dicens ironicè: *Ecce rex veſter*; vt gent illi vt crucifigatur, Pilatus ait *Regem veſtrum crucifigam?* dicunt Pontifices, *non habemus Regem niſi Cæſarem*, & tunc demum tradidit illum, vt crucifigeretur; quare illuſus, & ſuis veſtibus indutus educitur. *Matth.* 17. nu. 27. ad 31. *Marci* 15. nu. 16. ad 20. *Ioannis* 19. nu. 1. ad 6.

IESVS Baiulans ſibi crucem exit in Caluarie locum, cum duobus latronibus, & ſuccumbit oneri Crucis, vel præ timore, ne ſuccumberet, eius crux imponitur portanda Simoni Cyrenæo: mulieribus ſlentibus, cladem Ieroſolymitanam potiùs ſlendiam monet, guſtatoque vino mirrhato ac ſelleo, recuſat eius hauſtum, mox ſub finem horæ tertie Crucifigitur inter duos latrones, Pilatus negat velle mutari titulum cauſæ ſemel ſcriptum, militeſq; interim veſtimenta eius diuidunt, & veſtem inconſutilem fortiuntur: Ieſus autem orans Patrem, vt ignoſceret crucifigoribus, inſultibus illuditur tum à Gentilibus, tum à Iudæis. *Matth.* 27. nu. 32. ad 43. *Marci* 15. nu. 20. ad 32. *Luca* 23. num. 26. ad 37. *Ioannis* 19. num. 17. ad 25.

Latronibus IESVM conuitiantibus, ſive vni eorum conuerto, & alterum corripienti, ac ſe Chriſto commendanti, paraditum pollicetur, deinde Matri pro filio ſubſtituit Ioannem, & facta hora ſexta Sol obſcuratur, duraturis tenebris ſuper vniuerſam terram vſq; ad horam nonam, & hora nona imminente, IESVS exclamat ſe derelictum à Patre; poſt hæc dicenti: *Sitio*, porrigitur acetum, quo accepto ait: *conſummatum eſt*, & voce magna commendans in manus Patris Spiritum ſuum, inclinato capite emiſit illum: tunc velum templi ſciſum eſt, & terra mota, & Centurio atq; alij percutientes peſtora, conſitentem IESVM vere fuiſſe iuſtum, ac Filium Dei, reuerſi ſunt, remanentibus in Caluario mulieribus, & notis eius à longe. *Luca* 23. num. 39. ad 56. *Matth.* 27. num. 44. ad 51. *Marci* 15. num. 32. ad 41. *Ioannis* 19. nu. 25. ad 30.

Latronibus nondum mortuis crura franguntur, IESV autem latus lancea aperitur; Ioseph ab Arimathæa impetrato corpore Domini, illud cum Nicodemo deponit de Cruce, & aromatibus conditum inuoluit in Sindone munda, ſepeliturque in ſuo monumento nouo ſub finem feriæ textæ, ſeu Paraſceues Sabbati; obſeruantibus mulieribus vbi poneretur: Sabbatho autem apponuntur cuſtodes, & ſigilla ſepulchro *Ioannis* 19. num. 31. ad 42. *Matth.* 27. nu. 57. ad 66. *Marci* 15. nu. 42. ad 47. *Luca* 23. nu. 50. ad 56.

Completo Sabbato, & die 4. Aprilis in occaſu Solis, & lucente prima Sabbati ideſt feriæ prima in veſperino crepuſculo Maria Magdalene, & Iacobi, & Salome emerunt aromata, ſed Maria Magdalene, & Iacobi, forte dum Salome nomine ipſarum emptum iuit aromata, venit ad explorandum, num aliqua mutatio facta eſſet circa ſepulchrum Domini, & videntes illud clauſum, & obſignatum, decreuerunt illud diluculo ſe conſerre, et tentare an poſſent vnere corpus Domini; & valde mane profectæ ſunt ad ſepulchrum, eoque peruenerunt orto iam Sole, ſed Magdalene cæteris præcurrens, cum adhuc tenebræ eſſent venit illuc, & viſo lapide ſublato à monumento, (reſurrexerat enim Dominus, et Angelus exterrefactis cuſtodibus reuoluerat lapidem) nec inuento corpore Domini cucurrit ad Petrum, et Ioannem dicens ſublato fuiſſe Corpus Domini, et neſcire quo translato

fuerit, quod non dixiſſet, ſi aduiſſet Angelos, qui paulo poſt dixere reliquis mulieribus IESVM reſurrexiſſe, et vt id nunciarent diſcipulis; cum autem reſceſſiſſent illæ cucurrerunt Petrus, et Ioannes ad monumentum, et Magdalena cum ipſis, illiſque abeuntibus, manſit ibi foris plorans, et inclinans ſe vidit duos Angelos, iterumq; conqueſta eſt ſublato eſſe Corpus Domini, et neſcire quo translato fuerit, mox IESVS illi apparuit ſub ſpecie hortulani, ſed agnito magiſtro, dum vult ipſi pedes oſculari prohibetur, fore enim id faciendi tempus opportuniuſ, cum nondum aſcenderit ad Patrem, iubeturq; nunciari fratribus ſuis: Quando autem Marcus dicit Ieſum apparuiſſe primo Mariæ Magdalene, intelligendus eſt comparatiuè non ad Matrem Domini, ſed ad alias mulieres, quas prænominarat, et ad Apoſtolos; Deinde apparuit reliquis mulieribus in via, et interim cuſtodes narrauerunt principibus Sacerdotum, quæ facta fuerant circa ſepulchrum, et acceperunt pecuniam cum pacto, vt diſtarent dormientibus ipſis diſcipulos furatos eſſe corpus Magiſtri; Tandem mulieres, et ipſa Magdalene ſuperueniens, nunciarunt Apoſtolis, ac diſcipulis, quæ viderant, et audierant. *Matth.* 28. num. 1. ad 15. *Marci* 16. num. 1. ad 11. *Luca* 24. num. 1. ad 11. *Ioannis* 20. nu. 1. ad 18.

Eadem feria prima, ſeu die Dominica, quæ fuit 5. Aprilis ſub veſperam apparuit Dominus duobus diſcipulis cunctibus in Emmaus, qui prius audierant mulierum relationes, & illis reuerſis in Ierusalem, alijsq; congregatis diſcipulis, excepto Thoma abſente, cum ſerò eſſet apparuit ianuis clauſis, Pacem illis annuncians, et oſtentione Cicatricum palpatione carnis, et eſu piſcis, ac ſaui confirmauit ſe non eſſe Spiritum, qui aſumpſerit Corpus æreum, ſed verum hominem, et ſuam reſurrectionem, Spiritus Sancti inſuflatione dedit eis poteſtatem abſoluendi à peccatis, et peccata reſeruandi, *Marci* 16. n. 12. *Luca* 24. nu. 13. ad 47. *Ioannis* 20. nu. 19. ad 23.

Post dies octo videlicet 12. Aprilis Dominica die octava reſurrectionis apparuit iterum clauſis ianuis Dominus diſcipulis, et Thomam ab infidelitate ad fidem ſuæ reſurrectionis reduxit. Poſtea profectis diſcipulis in Galilæam manifeſtauit ſe ad mare Tiberiadis Petro, filijs Zebedæi, Thomæ, Nathanaeli, et duobus alijs diſcipulis piſcatione miraculoſa, et comestione cum ipſis: deinde Petrum tria Interrogatione de ſui dilectione, conſtituit Paſtorem agnorum, et ouium ſuarum, et prædixit illi mortis genus, increpuitq; eius curioſitatem de Ioannis ſucceſſu ac mortis genere. *Ioannis* 20. nu. 24. ad 45.

Præterea vndecim diſcipulis in Monte Galilææ (forte Thabore, vbi ſe tranſfigurauerat) apparuit IESVS, docens eos formam Baptiſmi etc. et nouiſſimè ipſis reuerſis Ieroſolymam, ſimulq; recumbentibus apparuit; iubens eos prædicare toto orbe Euangelium, et Baptizare omnes, et promittens miracula in teſtimonium fidei, necnon miſſionem Spiritus Sancti: poſtea eduxit eos in Bethaniam, et ipſis benedicens aſcendit in Cælum, illi vero reuerſi ſunt in Ierusalem etc. *Matth.* 28. nu. 16. ad 20. *Marci* 16. nu. 14. ad 20. *Luc.* 24. num. 49. ad 53. *et in Actis* cap. 1. nu. 1. ad 14.

CAPVT XVI.

De concursu Epocharum Insigniorum, cum Anno Natiuitatis, & Mortis IESV CHRISTI Domini Nostri.

	IESVS CHRISTVS.	
	Natus Anno.	Mortuus Anno.
A Creatione Mundi, iuxta LXX. Interpretes etc.	5634	5667
à Diluuij Noetici fine, quo instauratum genus humanum.	3378	3411
à Diuisione linguarum, et dispersione Generis humani.	2847	2880
ab Ortu Patriarchæ Abrahami.	2146	2179
à Circumcisionis institutione.	2047	2080
à Repromissione Dei iurata Abrahamo accincto ad immolandum primogenitum suum Isaacum.	2022	2055
à Iacobi propheta de Messia nascituro ex stirpe Iuda.	1842	1875
ab Exitu Israel de Ægypto, et Lege scripta.	1592	1625
à Troiz incendio, et excidio.	1184	1217
ab Ortu Dauidis.	1086	1119
à fundamentis Templi Salomonici iactis.	1012	1045
ab initio Olympiadum ab Iphito instauratarum, seu Olympiadis 194. anno 4.	776	809
mortuus autem Olympiadis 202. anno 4.		
à Romæ Urbis conditu, iuxta Varronem.	753	786
à Nabonassari initio anno Ægyptio.	748	780
à Captiuitate Babylonica per Cyrum soluta.	536	569
à primis Consulibus Romæ institutis.	508	541
Natus enim est Consulibus Coss. Lentulo, & L. Calpurnio Pisone.		
Mortuus autem Coss. Serg. Sulpicio Galba, & L. Cornelio Sulla.		
ab initio Hebdomadam Danielis.	453	486
ab Alexandri Magni morte, seu Anno Philippico.	324	357
Anno Græcorum in Syria, seu Seleucidarum.	312	345
à Translatione Scripturæ Sacræ per LXX. Interpretes.	285	318
Anno Iuliano, seu per Iulium Cæsarem instituto.	45	78
ab Imperio Augusti inito per Triumviratum, anno paulo ante completo.	42	
Mortuus verò currente adhuc Tiberij.		19
à Morte Antigoni ultimi Regis de stirpe Iuda.	37	70
Deiparæ Virginis MARIAE, ætatis anno inito.	16	49

CAPVT XVII.

De Genealogia CHRISTI, MARIAE, & IOSEPH in Comuni.

Licet Apostolus ad Timoth. cap. 1. illum monuerit: *ut denunciaret quibusdam ne aliter docerent, neque intenderent fabulis, & genealogis interminatis, quæ quæstiones præstant magis, quam adificationem Dei quæ est in fide, et ad Titum 3. Stultas autem quæstiones, & genealogias, & contentiones, & pugnas legis de vita, sunt enim inutiles, & vanæ.* Siue agat de genealogijs eorum, qui genus aliquorum ad Deos referebant, siue de Hebræis contententibus etiam post Messie aduentum vigere legem Moyli de Connubijs, et hæreditatibus non miscendis de tribu in tribum, aut de cognatione in cognationem; certè non damnat genealogias ordinatas ad veritatem historię, aut ad iura gentilitia familiarum inuestiganda; et multo minus Genealogias in Sacra Scriptura à Deo reuelatas, studiumq; Interpretum super his, præsertim si opus sit inde confutare calumnias infidelium, aut hæreticorum, puta Iuliani Apostatæ, Iudæorum, Porphyrij, Celsi, Fausti Manichæi, Seleucij, et Gnothricorum, qui Genealogiz Christi, aut oblatrarunt, aut falsæ, et indigna affixerunt.

Itaque de CHRISTI Domini Genealogia, vel tota, vel partibus eius scripsere Iulius Africanus in Epistola ad Aristidem apud Eusebium lib. 1. Historię cap. 7. et Nicephorum lib. 1. c. 11. ac S. Damascenum oratione 2. de Natiuitate B. MARIAE. S. Gregorius Nazianzenus in carmine de Genealogia Christi, SS. Hilarius, et Hieronymus in cap. 1. Matth. S. Augustinus lib. 2. de consensu Euangelist. cap. 3.

et 4. S. Ambrosius lib. 3. in cap. 3. Lucæ, Iulianus Toletanus lib. 3. contra Iudæos, Nicephorus supra, et lib. 2. c. 3. Historia de B. Virginis ortu, à S. Hieronymo versa de Hebr. in Latinum, S. Epiphanius lib. 3. hæresi 78. Alphonfus Toletus Episcopus Abulentis in caput 36. numerorum, et in caput 1. Matthæi quæstionibus 28. Alphonfus Salmieron tomo 2. à tractatu 25. ad 29. Vasquez tomo 2. in 3. p. disp. 127. Petrus Canisius lib. 1. de Deipara c. 3. & 4. Alphonfus Villegas in vita B. Virginis, Baronius in apparatu ad Annales, Maldonatus in cap. 1. Matthæi, Toletus in cap. 1. et 3. Lucæ, Torneilius ad annum 4037. Sebastianus Barradius tomo 1. in Euangelia lib. 5. Cornelius à Lapide in caput 36. Numerorum, in cap. 1. Matthæi, et in cap. 3. Iucæ, et apud eum Franciscus Lucas, et Christophorus à Castro in Historia B. Virginis cap. 1. Petrus Redanus in Apparatu ad Machabæor. libros scilicet 9. Menochius in Historia Sacra de Vita Christi, Iacobus Tirinus tomo 1. in Sacram Scripturam cap. 46. Chronici Sacri, præsertim Tabula 4. Petrus Possinus post Symbolas Matthæi in Diallatico de Genealogia Christi, Ioannes de Sylueira Carmelita Discalceatus in Euangelia lib. 1. cap. 2. ex quibus, & aliunde nos quoque conati sumus hoc qualecunque obsequium præstare IESV CHRISTO REGI REGVM, eiusq; Sacratissimis Parentibus, & Cognatis, non solum, ut elucescat Christi Regale Sacerdotium, & in vna Saluatoris nostri persona diuina, & humana ex Regibus, & Sacerdotibus nobilitas, & quàm verè canat Ecclesia, Regali ex progenie MARIA exorta resulget, eandemq; prædicet: *Ex semine Abrahæ ortam de tribu Iuda, claram ex stirpe Dauid.* Diuusq; Bernardus: *Quid ergo sidereum micat in Maria? planè quod ex Regibus orta, quod generosa ex stirpe Dauid.* Sed etiam vt appareat per quot, & quæ generationum capita in linea filiorum promissionis, Deus conseruauerit profapiam illam, de qua nasciturus erat Messias, & fidelissimè tempore ab ipso præsignificato, pollicitationes suas Abrahæ, ac Dauidi iuratas ad impleuerit; nec denique vlla inter SS. Matthæum,

Vu

& Lu-

& Lucam sit vera repugnantia, immò per diuersam viam confirmata veritas, & mira conspiratio in eundem finem. Præmissis itaque generalibus quibusdam quæstionibus reliquas particulares absoluemus.

Quæstio I. De Tabulis Genealogicis, ac Genealogijs apud Hebræos.

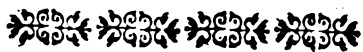
TEstatur Iosephus l. 1. contra Appionem. *Vni generi Sacerdotum, vni templo Ierosolymis addictorum, ministrantibus Aaronis posteris, immò ipsi summo eorum Pontifici curam singularem diuino instituto commissam custodiendæ in arcanis litteris tum memoriæ rerum publicè gestarum, tum priuatas quidem familias ac personas attinentium, sed quarum successiones nosse interesset publicè.* De huiusmodi scripturis intelligitur illud Esdræ l. 1. c. 2. n. 59. *Et hi qui ascenderunt de Thelmala &c. non potuerunt indicare domum patrum suorum, & semen suum vtrum ex Israel esset; et nu. 62. Hi quaesierunt scripturam genealogiæ suæ, & non inuenerunt, & eiekti sunt de Sacerdotio.* Finis autem harum scripturarum erat, tum ne in Sacerdotes, aut ministros templi, qui de oblationibus, et decimis viuiebant, admitterentur qui non erant de tribu Leui; tum ne connubiâ miscerentur in casu, quo periculum esset, ne hæreditates transirent diuina in aliam tribum, aut ne alienigenæ confunderentur cum Israelitis: Hinc ex Africano Eusebius lib. 1. Hist. Eccl. ait: *Cum familia non Hebræorum solùm, verùm etiam eorum, qui usque ad Profelytos genus suum referebant, ut ad Achior Amanitein, & Ruth Moabitidem, qui ex Agypto elapsi commiscebantur cum Israelitis, ad illud tempus scriptis prodita in tabularijs seruarentur.* Herodes quoniam illorum stirpem, nihil ad se pertinere, nihilq; ad suam dignitatem illustrandam afferre adiumenti animaduertebat, suæ ignobilitatis, & obscuri generis conscientia exagitatus, annales illos, de genere, & familiarum antiquitate incendit, arbitratus se nobilem visum iri, cum nemo suum genus, ex publicis illis monumentis depromptum, ad Patriarchas, vel ad Profelytos vel ad eos qui *γαῖοι*, idest terræ incolæ, qui cum Israelitis permiscebantur, vocati sunt, omnino posset reducere. Quo magis iniuriam, et imprudentiam Herodianorum obstupescas, qui videntes in Antigono per Herodem sublato defecisse Regnum, et Ducatum de tribu Iuda, translatumq; Romanorum auctoritate ad Herodem, non dubitarunt Herodem pro Messia recipere, quem facile scire posset esse Idumæum alienigenam, eo valde ignobilis stirpis; tantum aberat, ut esset de regia Dauidis stirpe. Non proficit tamen Herodes, quantum volebat, quia genealogiæ illæ clam ipso asseruatæ sunt apud multos, adeò, ut Iosephus lib. 1. contra Appionem, asserat, *inuolatas duum millium annorum genealogias Sacerdotum remansisse apud Iudeos, & easdem ex antiquis libris denuo descriptas:* Addit Eusebius supra, aliquos antiquitatis studiosos, auitæ stirpis nomina ex scriptis annalibus in priuatos indices transtulisse, gloriantes quòd nobilitas ipsorum posteritati conseruata esset. Inter quos ait fuisse *Deoposynos*, ita dictos, quod ex Domini tribu et familia, et cognatione Christi se esse dicitarent, et *Nazaros* aliosque qui genealogiam ab Euangelistis conscriptam partim ex libro annalium, siue dierum, partim ex memoriter retentis explicabant, vnde agnoscere licet non potuisse Euangelistas, etiam si eos considerarem, ut historicos merè humanos, et non directos à Spiritu Sancto, fictam genealogiam exponere ludibrio, et redargutionibus Iudæorum. Incenso autem templo sub Vespasiano, tamen in Synagogis Iudæorum multæ huiusmodi tabulæ conseruatæ sunt; quarum aliquas à se visis testatur Abulensis in 1. Paralipom. q. 30. Ex his ergo tabulis hauere Euangelistæ, ut disertè testatur S. Iustinus in solutione quæstionis 132.

Quæst. II. De usu Genealogiarum apud Hebræos respectu virorum, ac mulierum, & an verum sit Genealogias mulierum, vel per mulieres non consueuisse texi.

Licet non consueuerit texi genealogia mulierum, aut virorum per mulieres, nempe per matres, auias, proauias etc. cum discrimen tribuum ex patre desumeretur iuxta illud in Codice Thalmudico: *Familia, siue Genealogia materna nequaquã vera genealogia censetur: necessario tamen ad obseruandas leges cõnubiales, et hæreditarias, oportebat scire mulierum profapiam ex patre, et ideo earum genealogia per paternum genus prænoscebatur, ut colligitur etiam ex Iosepho l. 1. cõtra Appionem ibi: Mittunt enim Hierosolymam conscribentes à patre nomen nuptæ, & antiquorũ progenitorum.* Ideoq; in tabulis illis asseruebantur non masculorum solùm, sed etiam feminarum Hebræarum nomina, & parentum ipsorum, ut sciretur de qua tribu, & cognatione essent. Sic Numerorum 27. dicitur. *Accesserunt autem filia Salphaad, filij Hepber, filij Galaad, filij Machir, filij Manasse, qui fuit filius Ioseph, vbi additur mortuum fuisse Salphaad.* Quemadmodum mortuo iam marito Iudithæ, in lib. Iudith c. 8. scribitur. *Cum audisset verba hæc Iudith vidua, quæ erat filia Merari, filij Idox, filij Ioseph, filij Ozia, filij Elai, filij Iamnor, filij Gedeon, filij Raphaim, filij Achitob, filij Melchias, filij Enan, filij Nathania, filij Salatiel, filij Simeon, filij Ruben, & vir eius fuit Manasse.* Vides in vtroq; casu Mulierum Genealogiam descriptam vsque ad caput tribus cuiusq; suæ; sed in casu in quo erat describenda genealogia Patris, aut mariti iam defuncti, & ne tunc quidem per mulieres, sed per masculos contextam. Quando autem requirebatur viri alicuius genealogia non erat consuetum eam per vxorem, aut matrem retexere, præsertim cum ex Genealogia Viri constare posset, de qua tribu, & cognatione esset vxor ipsius, si erat hæreditaria. Cum ergo ab Euangelistis ordinata sit Genealogia Christi: noluerunt offendere Iudæos, sed se illorum consuetudini attemperarunt, & illam texerunt per Ioseph quantumuis patrem putatum, aut non physicum, fuit enim pater Christi peculiari quodam iure de quo infra. Et quamuis MARIA Virgo longè plus quàm Iuditha esset, & præter, ac supra consuetudinem conceperit, ac pepererit vnigenitum suum, vnde non videbatur in ea standum consuetudini, noluerunt tamen Euangelistæ ab ea recedere, tum quia non erat necesse, cum ipsa, vtpote vnica parentum suorum filia, hæreditatem secum traheret, ideoq; teneretur nubere vni de tribu, & cognatione sua, quod ab ipsa, & eius sponso viro iusto, & à Sacerdotibus templi seruatum esse pro comperto habebatur. Tum quia scribebant eorum Genealogiam, quos norant seruasse legem etiam in casibus, in quibus ab ipsa excipiebantur; ergo ne in hoc quidem voluerunt à consuetudine vim legis obtinente recedere.

Ex quibus iam liquet veritas doctrinæ Patrum in hoc puncto: puta S. Hieronymi in c. 1. Matthæi dicentis. *Cum Ioseph non sit pater Domini Saluatoris, quid pertinet ad Dominum generationis ordo deductus vsque ad Ioseph? cui respondebimus primùm non esse consuetudinis Scripturarum, ut mulierum in generationibus ordo texatur.* Et S. Ambrosij lib. 3. in Lucam aientis: *Cur autem Ioseph magis quàm MARIAE generatio describatur, cum MARIA de Spiritu Sancto generarit CHRISTVM, & Ioseph à generatione Domini videatur alienus, dubitare possemus, nisi consuetudo nos instrueret Scripturarum, quæ semper viri originem quarit.* Item Chryostomi in 1. Matth. *Non erat mos apud Hebræos generationum catalogum per feminas texere.* His similia habent Euthymius, & Theophylactus in c. 1. Matth. & Damascenus 4. fid. c. 15. & Oratione 2. de Natiuit. Virginis: immò oratione 3. ait aliter non fuisse permissum, intellige, ita ut cum de genere patris, aut mariti constaret, non permetteretur requiri iuridicè, & quasi aliquid debitum genus mulieris, aut per mulieres: ideoque inquit. *Si quis ipsius quoque Sanctissimæ Virginis genus propriè, & peculiariter recenseri postulet, mihi quidem non rectè facere videtur, cum lex nusquam hoc facere permittat, aut imperet &c.* Breuiter itaque siue mulieris cuius iam non extet vir,

aut

aut pater, siue viri genus quærat, illud non per mulieres, sed per patrem maiorefque masculos recensendum est.

Questio III. Quinam comprehenderentur in Lege Connubialis lata Numerorum 36. de nubendo intra eandem Tribum, & Cognationem.

3 C Vm defuncto Salphaad in deserto sine masculis liberis, fratres eius aspirarent ad totam hæreditatem, & quinque filie eius confugientes ad Moysen, & Eleazarum, vt narratur Numerorum 27. postulassent. *Date nobis possessionem inter cognatos patris nostri, & consultus à Moysse Deus respondisset: Iustam rem postulant filie Salphaad, da eis possessionem inter cognatos patris sui, & ei in hæreditate succedant:* adiecit vniuersalem illam Legem de hæredibus: *Homo cum mortuus fuerit absque filio; ad filiam eius transibit hæreditas; si filiam non habuerit habebit successores fratres suos; quod si & fratres non fuerint, dabitis hæreditatem fratribus patris eius, sin autem nec patruos habuerit, dabitur hæreditas his, qui proximi ei sunt:* Sed alterum dubium mouerunt fratres Salphaad, qui erant de tribu Ioseph, dicentes Moysi, vt narratur Numerorum 36. *Tibi Domino nostro præcepit Dominus, vt terram sorte diuideres filijs Israel, & vt filiabus Salphaad fratris nostri dares possessionem debitam patri: quas si alterius tribus homines acceperint, sequetur possessio sua, & translata ad aliam tribum de nostra hæreditate minuetur: atque ita fiet, vt cum Iubilus, idest quinquagesimus annus remissionis aduenerit, confundatur sortium distributio, & aliorum possessio ad alias transeat.* Cui dubio Moyses præcipiente Domino respondit: *Rectè tribus filiorum Ioseph locuta est: & hæc lex super filiabus Salphaad: Nubant quibus volunt, tantum vt sua tribus hominibus: ne commisceatur possessio de tribu in tribum. Omnes enim viri ducent uxores de tribu, & cognatione sua: & cuncta femina de eadem tribu maritos accipient, vt hæreditas permaneat in familijs, nec sibi miscantur tribus, sed ita maneant, vt à Domino separatae sunt.* His positis.

4 *Prima opinio fuit legem illam, quantumuis latam occasione filiarum Salphaad, & periculi transferendæ hæreditatis ad aliam tribum, tamen vniuersaliter omnes comprehendisse, ita vt nemo alteri ex diuersa tribu posset nubere: quod si secus factum reperitur, id vel à transgressoribus factum vel ex dispensatione Pontificum Hebræorum; Ita inhærendo literæ vulgatæ editionis, quæ dicit: Omnes enim viri &c. & cuncta femina &c. D. onyf. Carthuf. in 36. Numeror. vers. 5. 5. & probabilem putat Toletus in c. 3. Lucæ annot. 59.*

5 *Secunda opinio est exceptam fuisse tribum Leui tam passiuè, quàm actiuè; ita Abulenſis in c. 36. Numeror. qui addit licuisse Sacerdotibus sumere uxores potissimum de regia stirpe, vt Reges facilius continerentur in cultu Dei. Id ipsum videtur supponere S. Lucas dum cap. 1. per os Gabrielis Archangeli agnoscit Dauidem patrem Christi, & idem confirmat in genealogia eius c. 3. & tamen c. 1. Matrem Domini agnoscit cognatam Elizabethæ de filiabus Aaron, quod esse non potuit nisi per aliquos maiores eorum tribus Dauidis, idest Iuda, permixta fuerit cum tribu Leui, & idem supponunt Sancti Nazianzenus, Augustinus, & alij Patres, dum Fausto Manichæo contendenti Christum fuisse de tribu non Iuda, sed Leui, respondent concedendo fuisse aliquo modo de tribu Leui, absolute tamen de tribu Iuda. Philo quoq; lib. 2. de Monarchia inquit. De genere futurarum uxorum diligenter præscribitur, vt Pontifici desponsetur non solum virgo, sed Sacerdotalis generis, vt sponsus, sponsaq; gensiles sint, & quodammodo consanguinei, quo magis per totam vitam moribus conueniant. Cateris conceditur, vt quamuis ipsi Sacerdotes sint, possint tamen ducere non sacerdotum filias, siue quod leue sit hoc periculum, siue quod non expediat plebem in totum submoueri à Sacerdotum affinitatibus: ideo licitum est Sacerdotibus huiusmodi connubium, vt cognationi proximum, nam generi loco filiorum sunt Soceris, & bi loco parentum sunt generis. Sed tamen Aaron ante legem in Ægypto duxit Elizabetham filiam Aminadabi, & Sororem Naasson, qui erant de tribu Iuda, vt constat ex cap. 6. Exodi nu. 23. & Numeror. 1. 2.*

& 7. & 1. Paralip. 2. Post legem autem de Ioiada dicitur 2. Paralip. cap. 22. nu. 11. *Iezabeth autem, quæ absconderat eum, idest Ioas, erat filia regis Ioram, vxor Ioiadæ Pontificis, soror Ochozæ.* At Ioram erat de stirpe Dauid, & tribu Iuda, vt constat ex libro 4. Regum. Ratio autem huius opinionis, præter exempla adducta est, quia I ex prædicta lata fuit, ne hæreditates transfirent de tribu in tribum, finis autem legis limitat legem; sed hoc periculum non erat in Leuitica Tribu, quia exceptis domibus Leuiticæ tribui assignatis iuxta cap. 25. Leuitici nu. 33. Leuitæ non possidebant bona immobilia, sed viuebant de oblationibus, & decimis, erantque incapaces hæreditatis, iuxta illud Numerorum 18. nu. 20. *Dixitq; Dominus ad Aaron. In terra eorum nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos: ego pars, & hæreditas tua in medio filiorum Israel.* Et Iosue 13. nu. 14. *Tribui autem Leui non dedit possessionem, sed sacrificia, & victimæ Domini, ipsa est eius hæreditas.* Ergo etiam si Leuitæ nubere foeminis hæreditarijs de quacunq; tribu, non poterat hæreditas transfire ad tribum Leui.

6 *Tertia, & verior opinio est prædictam Legem comprehendisse solum foeminas uxores, seu hæreditarias, & carentes fratribus, has enim non potuisse nubere maritis de alia tribu, dempta Leuitica; ita sentiunt S. Ambrosius lib. 3. in Lucam, sic limitatam illam legem producens: Et omnis filia, quæ habet hæreditatem tribuum filiorum Israel, vni ex populo, & ex tribu patris sui erit vxor.* Et S. Augustinus lib. 7. quæstionum in Iud. cap. 47. dicens tæminas potuisse nubere viris de quacunque tribu, & dat exempla de Thola, & de Dauide, de quibus nos infra: idemq; sentiunt Glosa ordinaria in addit. Vgo, Burgenſis, Caietanus, Olcaſter, Vatablus, & Cornelius à Lapide in cap. 36. Numeror. item Canisius lib. 1. de Deipara cap. 3. Villicgas in vita B. Virginis, Maldonatus in cap. 1. Matth. num. 16. Barradius tomo 1. in Euangelia lib. 5. cap. 30. parag. non leue. Menochius in Historia Sacra vitæ Christi cap. 3. Petrus Possinus in Diallactico Genealogiæ Christi cap. 59. eamque probabiliorẽ censuit Toletus in cap. 3. Lucæ annot. 59. Ratio est quia legem illam Hebraica lectio sic exhibet. *Omnis filia, quæ hæreditatem hæreditabit vni de cognatione patris sui erit vxor: & pro verbis illis ne sibi misceantur tribus habet: nec reuertatur hæreditas vnus tribus ad aliam tribum: Et Caldæa habet: Omnis filia hæres possessionis &c. Græca autem LXX. Interpretum: Omnis filia vindicans hæreditatem ex tribubus filiorum Israel, vni eorum, qui est de populo patris sui erunt uxores, vt vindicent filij Israel vnusquisque hæreditatem paternam suam; & nõ circumuertetur fors à tribu in tribum aliam, sed vnusquisque in hæreditate sua coniungetur filijs Israel.* Quæ versiones non repugnant Vulgatæ editioni, sed exponunt, quod in illa succinctè continetur.

Exempla verò libertatis nubendi, extra dictum casum, cuius tribui non pauca suppetunt. Nam Iudicum 10. scriptum est: *Thola filius Phua patru. Abimelech vir de Issachar;* at Abimelech erat filius Gedeonis de tribu Manasse filij Ioseph, vt constat ex Iudicum 6. et 9. ergo per Tholam tribus Issachar permixta fuit connubialiter cum tribu Ioseph; Deinde Saul 1. Regum cap. 17. num. 25. dixit *Virum qui percusserit eum, idest Goliathum, dabit rex diuitijs magnis, filiam suam dabit ei &c.* Ergo de quacunq; tribu fuisset percussor Goliathi, poterat nubere filie Saulis, qui erat de tribu Benjamin, vt patet ex 1. Reg. cap. 9. & re ipsa Dauid, qui erat de tribu Iuda, percusso Goliatho obtinuit Michol filiam Saulis, ex 1. Reg. c. 18. Antea quoq; Iudicum 21. reliquæ tribus Israel iurauerant non daturas se filias suas *Beniamitis;* sed postea videntes Tribum Benjamin ad nihilum redigi, coegerunt viros de Iabes Galaad, qui nõ iurauerant, vt filias suas Beniamitis traderent. Rustus ex 2. Regum cap. 3. Dauid duxit *Maacham* filiam Tholmai regis Gelsur alienigenæ; et ex cap. 1. Ruth Mahalon, & Chelion filij Elimelech, de Bethleem Iudæ, acceperunt uxores Moabitidas. Et ex 4. Ruth Booz de tribu Iuda duxit Rutham Moabitidem, Deuteronomij autem 21. nu. 11. permisum fuerat Iudæis ducere virgines bello captas.

Neque obstat Abulenſis in cap. 36. Numeror. q. 6. argumentum, quo arguit, si lex illa restringitur ad filias hæreditarias futurum fuisse, vt nunquam possent nubere, nisi iam venturæ, debuissetque expectare mortem patris, et fratrum: Nam si volebant nubere iuuenes; aut volebant esse

capaces hæreditatis, & sic debebant nubere vni de tribu, & cognatione sua, si verò volebant nubere alicui, de aliena tribu, hoc ipso renunciabant iuri hæreditatis, vel certè illis mortuis redibat hæreditas ad tribum patris earum.

Questio IV. An filia hereditarie tenerentur nubere viris de cognatione, & familia sua, & quidem propinquioribus.

7 **P**rima Opinio est suffecisse, vt filia hæreditantes nubere vni de tribu sua, ita Abulensis in cap. 36. Numerorum q. 6. Toletus in cap. 3. Lucæ annot. 59. & olim Cornelius à Lapide in cap. 36. Numerorum: Lex enim erat: *Nubant quibus volunt; tantum, vt sua tribus hominibus*; exceptio autem firmat regulam in contrarium: & licet postea dicatur *de tribu, & cognatione sua*; sumi hæc omnia pro eodem nec restringi ad specialem congregationem, & familiam, si quidem eodem cap. 36. versu 10. referunt. *Feceruntq; filia Salphaad, vt fuerat imperatum, & nupserunt filiis patris sui de familia Manasse*, vbi Abulensis inquit: *Manifestum est quod Manasse, non est familia, sed tribus*, quandoquidem in diuisione terræ loco tribus Leui, successit dimidia tribus Iosephi, quæ appellata est tribus Manasse, altera verò dimidia nempe Ephraim retinuit nomen tribus Ioseph, vt colligitur ex cap. 14. Iosue, quia Iacob eos adoptarat in filios ex Genesis cap. 48.

8 **S**ecunda Opinio est debuiffe filias hæreditantes nubere vni non solum de tribu, sed & de cognatione, & familia sua. Ita Maldonatus in cap. 1. Matth. nu. 16. Barradius tomo 1. in Euangel. lib. 5. cap. 30. Cornelius à Lapide postea in cap. 3. Lucæ nu. 4. Possinus in Diallactico cap. 59. Io. de Sylueira in cap. 2. Matth. q. 44. nu. 133. Quia Numerorum 36. Hebraica lectio habet. *Nubant quibus volunt: veruntamen intra familiam tribus patris eorum, & infra: Omnis filia hæreditatem hæreditans &c. vni de familia tribus patris sui erit in vxorem*: & vulgata: *Omnes viri ducent vxores de tribu, & cognatione sua*. Et reipsa filia Salphaad nupserunt omnes filiis patris sui, idest filiis fratrum Salphaadi, ac se intra eandem familiam continuerunt, licet essent quinque filia. Deinde hoc modo Patres interpretati sunt Legem illam. Nam S. Hieronymus in cap. 1. Matthæi ait: *Ex vna tribu fuit Ioseph, & Maria, vnde ex lege eam accipere cogebatur, vt propinquam, & S. Epiphanius lib. 3. contra hæreses hæresi 78. Primum enim quando Virgo tradebatur ipsi Ioseph sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire &c. & Theophylactus in cap. 1. Matth. Nam ex eadem planè tribu, & familia erat Mater Dei. Et in eandem sententiam adducit Maldonatus Eucherium, & Euthymium. Denique Patres, qui ex Genealogia Iosephi aiunt colligi ob vim legis seruatz MARIAM fuisse non solum de tribu Iuda, sed etiam de familia Dauid, id ipsum supponunt, alioquin colligeretur solum Deiparam, vtpotè vnicam hæreditariam, fuisse de tribu Iuda, sed non sequeretur vi legis eam fuisse de domo Dauid.*

9 Debuiffe præterea filias hæreditarias nubere cognatis proximis docet Possinus cap. 60. Diallactici ex dicto Saræ cap. 3. Tobia: *Vnigenita sum patri meo, qui filium præter me non habet, qui ei succedere in hæreditatem possit, neque fratrem, aut ex fratre natum nepotem, cui me vxorem seruum: iuxta Græcam versionem. Ergo si habuisset patrum, aut patrualem debebat seruare se illi in vxorem: sic Mardocheus ex Esther c. 2. Edisam filiam fratris sui mortui adoptauit sibi in filiam, vbi Rabbi Ierchi inquit: *Nostri interpretantur, quod dictum est Estherem à Mardochoo sumptam in filiam, vt ducta domum ab eo, & desponsata sibi in vxorem sit. Immo LXX. Interpretes habent: Defunctis autem eius, nempe Estheris, parentibus erudiuit eam sibi, Mardocheus in vxorem*; sed quia nondum contracta erant sponsalia per verba de præsentem, potuit nubere Alsuero. Possent denique adduci filia Salphaad, quæ omnes nupserunt filiis fratris patris sui, idest patruelibus.*

Questio V. Quot modis nomina Patris, & Filij in Sacra Scriptura usurpentur, vbi de lege suscitandi semen fratri mortuo sine liberis.

10 **P**ræter latissimam illam significationem qua maiores omnes in recta linea consanguinitatis appellantur Patres, vt auus, proauus, abauus, &c. & descendentes ab ipsis appellantur filij, licet sint nepotes, pronepotes, abnepotes &c. alijs modis denominantur Patres, & Filij, primus est per realem naturalem, ac immediatam generationem, quo modo Adamus fuit pater Abelis, & hic dicitur *pater naturalis*. Secundus est per delineationem hæreditatis, seu deuolutionem tanquam ad proximiorum, ita vt hæres quilibet alterius siue institutus ab eo, siue iure communi succedens ei, dicatur eius filius quodammodo, & alter vicissim pater, quomodo aliqui putant Salathielem fuisse dictum filium Iechoniz. Tertius est per meram adoptionem, & hic dicitur *pater adoptiuus* sicut, et talis filius *Filius adoptiuus*. Sic vt notat S. Augustinus l. 2. de Confess. Euang. c. 3. filia Pharaonis Moylen adoptauit Exodi 2. et Iacob nepotes suos ex Iosepho natos ex Genesis 48. dicens: *Duo ergo filij tui, qui nati sunt tibi in terra Aegypti antequam huc venirem ad te, mei erunt, Ephraim, & Manasses, sicut Ruben, & Simeon reputabuntur mihi. Reliquos autem quos genueris post eos tui erunt, & nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis*. Quartus erat quando mortuo aliquo sine liberis, frater eius aut proximior sumebat in vxorem viduam defuncti, & ex ea suscipiebat filium, quem ita appellabat filium suum naturalem, vt eundem appellaret filium fratris defuncti, ita iubente lege Moytis, & propterea dicebatur ille *pater legalis*, & talis filius, *Filius legalis*. Quinto modo quilibet Socer, seu pater vxoris, dicebatur pater generi sui, vt affirmat Philo l. 2. de Monarchia dicens. *Nam generi loco filiorum sunt soceris, & hi loco parentum sunt generis*. Sexto modo dicitur *pater putatiuus*, quando eius vxor parit filium, quem maritus putat à se genitum, sed reuera non est ab eo genitus sed ab alio, vel aliunde, aut quando filius ita est suppositiuus, vt nec pater, nec mater vilo iudicio possunt discernere fraudem, qua pro filio ab ipsis genito alius clam substitutus est.

11 Cæterum vi legis Mosaicæ valdè vsitatus fuit quartus modus: etenim Deuteronomij 25. nu. 5. *Quando habitauerint fratres simul, & vnus ex eis absque liberis mortuus fuerit, vxor defuncti non nubet alteri, sed accipiet eam frater eius, & suscitabit semen fratris sui, & primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit, vt non deleatur nomen eius ex Israel &c.* Hinc stulta illa Sadduceorum interrogatio de septem fratribus, quorum vnus post alium duxit eandem viduam primi, & secundi & reliquorum fratrum, de qua Matthæi 22. nu. 23. & Lucæ 20. num. 27. Neque huic legi repugnat lex data Leuitici 18. num. 16. *Turpitudinem vxoris fratris tui non reuelabis*. Hic enim vetatur connubium cum vxore fratris, vel defuncti relicti liberis, vel viuentis sed ab eo repudiata, vt docet S. Augustinus q. 58. Licet autem cognati non tenerentur, habebant tamen, in defectu fratris, ius ad ducendam vxorem cognati defuncti ac eius hæreditatem, & illa non poterat alteri nubere sine eius consensu. Quod si proximior cederet iuri suo, alter post ipsum propinquior habebat ius ad viduam illam, & ad eius hæreditatem, vt patebit legenti Caput 4. Ruth. Si autem defunctus reliquisset filiam, sunt qui negent fratrem debuiffe ducere viduam defuncti, sunt qui affirmant cum Abulensi, & Cornelio à Lapide in dictum Cap. Deuteronom. Quoad nomen verò defuncti imponendum primogenito ex vidua defunctinatio, dixerat S. Augustinus lib. 2. Questionum Euangelicar. q. 5. *Cum quisquam apud Iudæos, defuncto fratre, vel propinquo, prolem de vxore eius exsuscitat, illud quod nascitur nomen defuncti solet accipere*. Sed libro 2. Retractionum c. 12. correxit se dicens. *In secundo libro qq. Euang. volens exponere quomodo duos patres potuerit habere Ioseph, cuius coniux dicta est Maria Virgo, illud quod perhibetur fratrem duxisse defuncti fratris vxorem, vt ei semen secundum legem suscitaret, ideo dixi esse infirmum, quoniam qui nasceretur nomen defuncti lex eum iubeat accipere: non est verum: Nomen enim defuncti*

functi quod dictum est, ad hoc lex valere precepit, ut eius filius diceretur, non ut hoc quod ille vocaretur. Itaque natus ille debebat vocari filius prioris mariti, non tamen nominari debebat eodem nomine. Et ita Boez ducta Ruth vidua Mahalonis defuncti, & propinqui sui suscepto ex ea filio imposuit nomen non Mahalon, sed Obed, ut patet ex 4. Ruth.

Questio VI. Unde censeretur quis esse de tali tribu à Matre ne, an à Patre, & à quo Patre.

12 **C**ertum est apud interpretes Pentatheuchi, & Rabinos ex patre, non ex matre desumi solitum discrimen tribuum, ita ut si quis natus esset ex patre de tribu Leui, Exempli gratia, & ex matre de tribu Iuda, eorum filius, vel filia pertineret ad tribum Leui. Hinc factum ut Genealogia alicuius siue masculi, siue femine semper in tabulis publicis priuatique; & in Sacra Scriptura semper per patrem, & lineam masculinam inquireretur iuxta dicta pro q. 2. & iuxta patres ibi adductos; & axioma Hebræorum in codice Thalmudico *Familia siue Genealogia materna, nequaquam vera genealogia censetur*. Intelligitur autem id de patre tam naturali, quam legali, quia qui ex vidua trahit aut propinqui defuncti sine liberis prolem suscitabat defuncto, debebat esse non solum de eadem tribu, sed etiam aut frater aut proximior de eadem familia, ut liquet ex dictis nu. 10. Proinde, cum S. Ioseph dicatur Matth. 1. filius Jacobi, & Lucæ 3. filius Heli; si vnus eorum fuit pater naturalis alter legalis, vterque tamen fuit de tribu, & familia eadem. Sed ex patre merè adoptiuo, aut qui esset merè Socer non sumebatur discrimen tribus. Ex putatiuo tamen sumebatur, quādā putabatur esse naturalis. Hactenus dicta valēt secundum legem Moyſis, et consuetudinem generandi filios sibi aut fratri propinquo; defuncto. Quid autem dicendū sit de generatione tēporali Christi, quæ fuit supernaturalis, et supra consuetudinem, non disputant Patres, ac Doctores catholici in terminis, quia certum fuit apud illos, à Ioseph viro iusto, et Sacerdotibus templi seruata esse legem, de qua diximus q. 3. et 4. et sic Sanctissimos illos coniuges Iosephum, et MARIAM fuisse non solum de eadem tribu, sed etiam de eadem domo, et familia, implicite tamen, et indirecte suppeditant solutionem sequentis quæstionis.

Questio VII. An discrimen Tribus & Familie, de qua fuit Christus, vnicè, aut præcipue ex S. Iosepho, an ex Maria Virgine sumendum sit?

13 **R**espondeo primò de illa tribu, & familia dicendum est CHRISTVM fuisse, de qua fuit S. Ioseph, licet enim Lucæ 3. declaratur CHRISTVM fuisse filium Iosephi putatiuè tantum, & cap. 1. Matth. ac Lucæ exprimat conceptum esse de Spiritu Sancto absque opera viri, atque adeo S. Iosephum, nec naturalem, nec legalem patrem fuisse Christi; Nihilominus Euangelistæ ad ostendendum genus, seu generationem Christi secundum carnem, texunt eius genealogiam per Ioseph iuxta consuetudinem, de qua q. 2. ergo existimabant in hoc quoque singulari casu seruandam consuetudinem, ut Hebræi, quibus S. Matthæus, et Gentilibus quibus S. Lucas potissimum scripserunt, generatio Christi ex Marito Virginis, et patre Christi repetenda esset, seu per genus paternum: et idipsum Patres supponunt, dum inter alias rationes, ob quas Euangelistæ texunt genealogiam Christi per Ioseph, et non directè per MARIAM, hanc quoque adducunt, quod scilicet cuiusque genus per viros, et patres requiri consuevit. Præterea S. Ioseph non fuit pater Christi merè putatiuus, quasi verò alius vir fuerit verus eius pater in terris, ablit, nec merè adoptiuus, sed etiam matrimonialis, & longè verius, quam patres putatiui, & adoptiui, immò non quidem naturalis pater formaliter, sed naturaliter, æquiualeuter, & eminenter, quia Deipara fuit verè, & propriè Iosephi coniux, ut infra ostendetur cap. 19. num. 4. atque adeo Ioseph

habuit ius, ac Dominum paternum in ventrem, & in fructum Ventris MARIÆ, non aliunde ab ea conceptum, seu non ex altero viro, & in illam quoque partem sanguinis, quam ipsa loco virilis seminis suppeditaui, & quo cooperante concepit Christum, quare fructus talis ventris fuit fructus ventris Iosephi iure coniugali acquisitus, licet diuinitus; Neque ad hoc, ut posset dici eius pater, opus fuit copula carnali; Quia nasci eis filius potuit sine vllò complexu carnali, qui propter solos gignendos filios adhibendus est; ut obseruauit S. Augustinus lib. 2. de Consensu Evangelistarum. Quare S. Lucas 2. quantumuis sciret Christum conceptum de Spiritu Sancto, idq; cap. 1. declarasset, tamen ait: *Et erant Pater eius, & Mater mirantes super his, & ibidem ipsa Mater conscia Virginei sui conceptus, & partus tamen ait. Ecce pater tuus, & ego dolentes querebamus te*: Sic S. Iustinus quæst. 133. *Deo visum est ex coniuge Ioseph filium dare eidem Ioseph naturaliter ex eo nō genitum. Nam quod ex muliere absque stupro, & fornicatione gignitur, necessario viri, & vxoris filius est.*

14 Respondeo secundò de illa tribu, et familia potius, et principalius CHRISTVM fuisse dicendum est, de qua fuit MARIA Virgo; Nam communis est sententia Patrum, et Doctorum Catholicorum, ideo ab Euangelistis scriptam esse Genealogiam Christi per Ioseph, quia ex ea deducitur de qua tribu, et familia fuerit Deipara, et consequenter, de qua tribu, et familia fuerit Christus, ergo in hac descriptione notitia generis Iosephi, ordinatur ad notitiam generis Deiparæ, ut medium ad finem, sicut notitia generis Deiparæ ordinatur ad sciendam tribum, & familiam Christi, ut medium propius, et immediatius ad finem. Hinc factum est ut Matthæus in tertia tessaradecade MARIAM immediatè ante Christum nominarit dicens, *Ioseph virum Mariæ, de qua natus est IESVS*; simul significans genealogiam à se ordinatam ad manifestandum, de qua natus sit Saluator, ac proinde de qua tribu, et familia natus sit verè, et realiter.

Præterea Deus repromissione iurata pollicitus est Abrahamo, et Dauidi de semine eorum nasciturum Christum, et in semine illorum benedicendas omnes gentes, et semen Dauid in æternum mansurum Psal. 88. in quo signanter dicitur, *Iurauit Dominus veritatem, & non frustrabitur eum, de fructu ventris tui ponam super sedem tuam*, vbi Tertulianus legit, *de Lumbis tuis, vel de fructu Lumborum tuorum*. Et Apost. ad Rom. 1. *de Filio suo, qui factus est ei ex semine Dauid secundum carnem*. Et Apocalypsis 22. nu. 16. ipse Dominus ait: *Ego IESVS &c. ego radix, & genus Dauid*, quæ et similia significant naturalem, seu physicam propagationem ex semine Abrahæ, et Dauidis; Ergo ad veritatem promissionum implendam non suffecisset esse parentem Christi merè putatiuè, aut adoptiuè, aut legaliter, sed oportuit parentem eius physicè, ac realiter generare illum de semine suo, et sic generantem esse naturali propagatione de semine Dauid, et Abrahæ, et ab illa persona principaliter desumi genus Christi, quæ ad generandum eum physicè principaliter concurrat, et multo magis si vnicè, et totaliter quomodo concurrat MARIA, quæ de solo purissimo sanguine concepit vngentum suum. Et in hoc casu verificatum est Iurisconsultorum axioma, *Partus ventrem sequitur*.

Ad hæc sic argumentor à fortiori; nam si ex S. Iosepho sufficienter sumitur genus Christi, quia fuit eius verus pater matrimonialis mediante coniuge sua, iuxta dicta pro prima responsione, quanto magis sumendum est ex illa, quæ sola impleuit partes patris, et matris, et contulit viro suo, ut posset dici pater Christi, quamuis non alio titulo, quàm quod esset maritus ipsius, et acquisisset ius paternum in fructum ventris Virginis, quæ ex nullo alio viro conceperat illum?

Verum quidem est ad verificandas aliquas Scripturas, in quibus Christus dicitur filius Dauid potuisse sufficere, ut S. Ioseph esset eius pater adoptiuus, sed ad verificandas illas, in quibus promittitur, et asseritur de semine Abrahæ, et Dauid secundum carnem, non suffecisset, ut nota est etiam Barradius tomo 1. lib. 5. ad finem capituli 30. Sic enim se ipsum explicat S. Augustinus lib. 2. de consensu Evangelistarum cap. 2. dicendo. *Quandoquidem rectè pater esset etiam eius, quem non ex sua coniuge procreatum aliunde adoptasset. Ac per hoc si demonstrare aliquis posset*

Mariam ex David nullam consanguinitatis originem ducere, sat erat secundum istam rationem accipere Christum filium David, qua ratione etiam Ioseph pater eius rectè appellatus est. Quanto magis cum evidenter dicat Apostolus Paulus, ex semine David secundum carnem Christum, ipsam quoque Mariam de stirpe David aliquam consanguinitatem duxisse dubitare vtiq; non debemus. Sed paulo ante dixerat Iosephum à S. Luca patrem Christi appellari iure coniugali, & ob hoc etiam Christi patrem multo coniunctius, qui ex eius coniuge natus sit, quam si ei esset aliunde adoptivus. Minus autem cautè locutus est Origenes in 1. ad Romanos dicendo: Interim sufficit nobis respondere, quod sicut IESVS Iosephi filius esse dicitur, ex quo non est generatus, ita ex semine David secundum carnem Christus &c. Nisi benignè illum interpretere vtrumque intellexisse mediantè Deipara Virgine ipsius coniuge.

Ex dictis colligo, si alteruter parentum Christi fuisset ex diuersa tribu, aut familia, tunc ex sola matre Christi genus determinandum fuisse, et ad diuinam prouidentiam pertinuisse, vt ad verificandas suas promissiones, vterque quidem parentum ei set de semine Abraham, et Davidis per naturalem propagationem, sed magis Mater Domini, quam pater ille, qui non erat Christum generaturus.

Quaestio VIII. Quare ab Evangelistis Genealogia S. Iosephi texta sit, non MARIAE, siquidem haec principalius intenta fuit?

Prima, et communis responsio Patrum Doctorumq; Catholicorum est in Genealogia viri, cuiusmodi erat CHRISTVS, non solere Scripturam Sacram ex matre, sed ex patre illam desumere, vt iam q. 2. docuimus paragrafo ex quibus. Addunt verò ex Iosephi Genealogia necessario deduci Genealogiam MARIAE, quia nemo dubitare potuit quin Iusti essent ipse, & Sponsa eius, & ab ipsis, nedum à templi Sacerdotibus seruata sit lex de qua q. 3. & 4. de nubendo intra eandem tribum, immò & familiam, & quidem vnj ex propinquiorebus, quando filia nuptui tradenda, erat haereditaria, & superstes patri sine prole mascula defuncti, cuiusmodi fuisse MARIAM facile constare poterat Hebraeis, cum Ioachim, & Anna illam vnicam in senectute peperissent miraculosè non obstante sterilitate. Annz. Idipsum suppoluere Patres, nempe Hilarius, Chrysostomus, & Hieronymus in Cap. 1. Math. Ambrosius in c. 3. Lucz, Nyssenus orat. de Christi Natiuit. Iustinus q. 66. Orat. Irenaeus lib. 3. cap. 18. Athanasius in Epistola ad Epictetum, Tertulianus lib. contra Iudaeos, Damascenus oratione 2. & 3. de Natiuitate MARIAE, & 4. fid. cap. 15. Bedalib. 1. in Lucam c. 10. Theophylactus in cap. 3. Lucz quibus adde Africanum in Epist. ad Aristidem, Eusebium l. 1. hist. c. 7. & Nicephorum l. 1. hist. c. 11. Hoc ipso enim quod sciebant licuisse extra catum filiae haereditarie misceri tribus in connubijs, quando in hoc casu de Iosepho, & Maria dixerunt coactos fuisse nubere intra eandem tribum, & familiam, vtiq; locuti sunt de filia haereditaria. Frustra igitur Erasmus MARIAE genealogiam tanquam incertam in dubium reuocauit, imprudenter verò Hosiander contendit veteres sine iudicio finxisse, ex mariti genealogia deduci vxoris genealogiam, nec ad rem faciunt exempla à casu nostro diuersa, in quibus licebat nubere de quacunque tribu, iuxta dicta q. 3. nu. 5. & 6. Sed Hosiandrum luculenter confutauit Melchior Cano l. 1. de locis c. 5.

16 Praterè duo praestanda erant ab Evangelistis in Genealogia Christi, & reipsa praestiterunt. Primum enim monstrandum erat Christum non habuisse patrem naturalem in terris, sed vt ipse Dei filium etiam quoad generationem temporalem habere patrem in Caelis; Id verò monstrauit Matthaeus c. 1. sic scribens. *Christi autem generatio sic erat, cum esset desponsata Mater eius MARIA Ioseph antequam conuenirent, inuenta est in vtero habens de Spiritu Sancto.* Et paulo post ex ore Angeli: *Quod enim in ea natum est de spiritu sancto est; & sic impletam Isaiae Prophetiam istam: Ecce Virgo in vtero habebit, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel, quod est interpretatum: Nobiscum Deus.* Lucas verò item Angelum induxerat c. 1. dicentem:

Spiritus Sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obrabit tibi, ideoque, & quod nascetur ex te Sanctum vocabitur Filius Dei, Nec esse impossibile apud Deum qui sterili Elizabethae dederat concipere filium, dare Virgini, vt salua virginitate, & voto non cognoscendi virum, posset diuinitus concipere, et parere filium. Quibus insinuarunt Hebraeis, ac Gentilibus frustra expectari aut requiri Genealogiam Christi descriptam per patrem naturalem in terris, sicut in alijs consueuerat.

Secundò tamen ad describendam de more genealogiam Christi per genus paternum, oportebat inuenire aliquem, qui omni meliori modo, et maiori iure Pater Christi dici posset. Hoc autem praestiterunt, dum Iosephum verum Sponsum, ac maritum MARIAE declararunt: Matthaeus quidem c. 1. illi verbis. *Ioseph virum MARIAE, de qua natus est IESVS.* Et illis. *Cum esset desponsata mater eius MARIA Ioseph.* Lucas autem c. 1. *Ad Virginitem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph de Domo David, & Nomen Virginis MARIA.* Sic enim demonstrarunt eum esse patrem Christi non mere putatiuum, aut adoptiuum, sed etiam matrimonialem, et naturali aequiualentem eminentiori modo, iuxta dicta q. 7. nu. 12. Ideoq; ex suppositione, quod per aliquem tandem patrem terrenum describenda esset Genealogia Christi, neminem esse alium praeter S. Iosephum. Ergo licet Christum ex suo semine non generasset, per eum tamen Genealogia Messiae describenda fuit.

17 Tertio duo inter alia impedimenta praetendebant Iudaei, ne filium Iosephi, et MARIAE agnoscerent pro vero Messia, vnum quòd videntes ipsum eiusque parentes habitare in Nazareth Galilaeae, argumento, sed fallaci, et in tanto negotio ex crassa ignorantia deriuato, concludebant non esse natum in Bethleem Iuda, atque adeo nec de tribu Iuda, nec de stirpe Davidis eum originem traxisse. Propterea Ioannis 1. nu. 45. Philippo aiserenti: *Quem scripsit Moyses in lege, & prophetis, inuenimus; IESVM filium Ioseph à Nazareth:* Respondit Nathanael: *A Nazareth potest aliquid boni esse?* Et Ioannis 7. nu. 41. *Quidam autem dicebant: numquid à Galilea venit Christus? non ne Scriptura dicit, quia ex semine David, & de Bethleem Castello, ubi erat David, venit Christus?* Et num. 51. suadenti Nicodemo, vt non temerè iudicarent de Christo, incognita causa, responderunt Pharisei: *Numquid & tu Galilaeus es? seruetare scripturas, & vide, quia à Galilea propheta non surgit.* Sed huic ignorantiae remedium adhibuerunt Lucas cap. 1. appellans Iosephum de Domo David, et cap. 2. narrando Iosephum ascendisse de Nazareth in Bethleem eo quod esset de domo, et familia David, vt profiteretur tum Maria desponsata sibi vxore pregnante. Et paulo post inducendo Angelum affirmantem: *Quia natus est vobis bodie Saluator, qui est Christus Dominus in Ciuitate David.* Matthaeus verò c. 1. narrando Angelum affirmasse *Ioseph fili David noli timere etc.* et c. 2. *Cum natus esset Iesus in Bethleem Iudae, & stare simul quod natus esset in Bethleem Iuda iuxta prophetiam ab ipsis scribis Herodi productam, et tamen habitasse postea in Nazareth, quo Ioseph Archelaum timens, se cum puero, et mater eius receperat, et sic impletum esse quod dictum erat per prophetas: Quoniam Nazareus vocabitur.*

Alterum impedimentum erat praetensa ignobilitas parentum Christi ob fabrile exercitium, cum plerique expectarent Messiam regio apparatu venturum, et temporali regno sefsurum super folium David, ac Iudaeos ditaturum bonis temporalibus, et subiugaturum omnes gentes regno Iudae, atque in hoc sensu interpretarentur promissionem illam Abraham factam, et Benedicentur in semine tuo omnes gentes, et illud vaticinium Davidis: *Et dominabitur à mari vsque ad mare etc.* Proinde de Christo, quasi de filio terrae, et ignotissimo dicebant Ioannis 9. *Hunc autem nescimus vnde sit.* Alij verò praecipue Pharisei, et conciuues eius Matth. 13. num. 54. *Vnde huic sapientia haec, et virtutes? Nonne hic est fabri filius, nonne mater eius dicitur Maria, et fratres eius Iacobus, et Ioseph, et Simon, et Iudas, et sorores eius nonne omnes apud nos sunt? vnde ergo huic omnia ista et scandalizabantur in eo.* tanto magis quòd viderant Christum ipsum fabrilem artem prolecutum esse; id enim sonant verba illa Marci 6. *Nonne hic est faber filius Mariae, frater Iacobi, et Ioseph, et Iudae, et Simonis, nonne, et sorores eius nobiscum sunt? et scandalizabantur in eo.* Multo minus

minus capiebant quoniam pacto homo tam abiectæ conditionis in conspectu hominum, profiteretur se habere patrem in Cœlis, quasi per iactantiam summam nobilitatem vendicaret: & ideo Ioannis 6. nu. 40. aiebant. *Nonne hic est IESVS filius Ioseph, cuius nos nouimus patrem, et matrem? quomodo ergo dicit hic, quia de Cœlo descendit?* Ad hanc igitur ignorantiam amouendam expedientissimum fuit Genealogia accurata, & longè repetita ostendere Iudæis, non obstante fabrili exercitio, & conditione præsentis status, Iosephum, quem habebant pro patre Christi, & qui erat aliquo modo peculiari versus eius pater, fuisse de illa stirpe Regum, & Patriarcharum, de qua oriundus erat Messias, atque adeo de eadem MARIAM, & IESVM.

Quæstio IX. An Christus fuerit de Tribu Iudæ, an de tribu Leui, an de utraque? Vbi consulantur Hæretici, & explicantur Patrum dicta in hac controuersia.

Primò de fide est CHRISTVM Dominum fuisse de tribu Iudæ æquè ac fuisse de semine Dauid, Dauidem enim fuisse de tribu Iudæ constat ex Genealogia, de qua Matthæi 1. & Lucæ 3. ex lib. 1. Paralipom. cap. 2. Christum autem fuisse de semine, & stirpe Dauid, constat item ex ipsdem Genealogijs, Matthæi 1. ubi expressè habentur *liber generationis IESV Christi filij Dauid, & Lucæ 1. Angelo affirmante. Dabit illi Deus sedem Dauid patris eius. Et cap. 3. ubi de IESV dicitur post intermedios auos, proauosq; qui fuit Dauid, & in progressu ascendiuo, qui fuit Iudæ. Et Apostolus ad Romanos 1. nu. 3. De filio suo, qui factus est ei de semine Dauid secundum carnem.* Et ipse Iesus Apocalypsis 22. nu. 16. *Ego radix, & genus Dauid.* Neq; de hoc vllus vnquam Catholicus dubitauit. Præterea cum de fide sit Deum nec falli, nec fallere posse, & promississe Messiam futurum de stirpe Iudæ, & de radice Iesse, ac semine Dauid, & IESVM Christum filium MARIÆ Virginis esse verum Messiam diuinitus promissum, sequitur impletas esse huiusmodi promissiones, atque adeo Christum Dominum nostrum fuisse de stirpe Dauid, qui fuit de tribu Iudæ. Denique ad Hebræos 7. asserit Paulus. *Manifestum est quod ex Iudæ ortus est Dominus.*

19 Secundò certum quoq; est non solum S. Iosephum, sed etiã immò magis MARIAM eius coniugem fuisse de stirpe Dauid, adeoq; de tribu Iudæ: de Iosepho quidem, quia Matthæi 1. eius genus in Genealogia deducitur ex Iudæ, & Dauid, & ibidem Angelus ait: *Ioseph fili Dauid noli timere etc. & Lucæ 1. nu. 27. cui nomen erat Ioseph de Domo Dauid, & cap. 2. asseritur: Ascendit autem et Ioseph de ciuitate Nazareth in Iudæam, in ciuitatem Dauid, quæ vocatur Bethleem, eo quod esset de domo, et familia Dauid, ut profiteretur cum MARIA desponsata sibi vxore prægnante.* Et cap. 3. Iosephi genus ascendendo reducitur in Dauid, & inde in Iudam. De Maria item certum est ex loco Lucæ 3. nuper producto, si enim in Bethleem profectus est non solum Ioseph, sed etiam vxor eius, ergo, & ipsa erat de stirpe Iudæ, & de domo Dauidis; quo argumento vtitur Tertullianus libro aduersus Iudæos addens: *Apud Romanos in censu descriptam fuisse MARIAM in Bethleem.* Et S. Hieronymus in cap. 1. Matth. illis verbis: *Et quod simul censentur in Bethleem.* Præterea ex dictis nu. 14. Genealogia Iosephi rectè inferitur tribus, et familia vxoris eius, utpote hæreditariæ, ideoque ex vi legis, quam ambo, utpote iusti feruarunt, immò ut dixi, magis hoc certum est de MARIA, quia licet genus hominis ex patre solo desumatur, quando pater eum physicè de suo semine illum generauit, iuxta dicta quæst. 7. Quia tamen ad verificandum fuisse Christum de semine Dauid secundum carnem sola MARIA electa fuit, ut adæquatum, & totale principium generationis Christi, ac de solis suis purissimis sanguinibus ipsum genuit, ex ipsa, si non sola, saltem præcipuè desumendum est de qua tribu, et familia fuerit Christus, vt ostendimus num. 13. Quare si Christus fuit de tribu Iudæ, immò, et de semine Dauid, utiq; et MARIA mater eius. Vtrumque hoc argumentum tetigit D. Bernardus homil. 2. de B. Virgine, inquiens: *Alioquin non esset de-*

sponsata viro de domo Dauid, si non esset et ipsa de domo Dauid: ambo igitur erant de domo Dauid, sed in altera completa est veritas, quam iurauit Dominus, altero dumtaxat conscio, et teste adimplete promissionis. Quoniam verò de illa tribu, et familia simpliciter erat quisque, de qua erat eius naturalis pater, ex dictis num. 11. idcirco si Maria fuit de tribu Iudæ, et semine Dauid, ipsius pater quoque S. Iochim de eadem tribu, et stirpe debuit esse; quidquid ex apocrypho quodam scripto conatus sit Faustus Manichæus in contrarium adstruere, colligens inde patrem Mariæ Virginis fuisse de stirpe Aaron, et tribu Leui, vt negaret Christum fuisse de tribu Iudæ. Hinc S. Augustinus lib. 23. contra Faustum Manichæum cap. 9. dixit. *Quod de generatione Mariæ Faustus dosuit, quod patrem habuerit ex tribu Leui Sacerdotem, quendam nomine Iochim, quia canonicum non est, non me constringit.* Vbi non negat patrem Mariæ fuisse Iochim, de hoc enim non controuertebatur, sed negat fuisse Sacerdotem de tribu Leui: subiungit enim. *Mariam fuisse de cognatione Dauid ostendo clarissimo planè, ac firmissimo argumento, quod scriptura fundatissime auctoritatis, et Christum dicit ex semine Dauid, et illius matrem sine vilius concubitu Virginem Mariam.* Valeant ergo figmenta, seu Gnosticorum, siue Seleuci Manichæi, vnde Faustus hausit patrem Deiparæ fuisse Sacerdotem, quod in nulla canonica, aut recepta historia legitur, ac ne in Protoeuangelio quidem Iacobi ait Canisius lib. 1. de Deiparâ cap. 4. immò contrarium insinuat in historia de ortu Virginis de Hebraico in Latinum versa à S. Hieronymo, videlicet S. Iochimum, dum oblationes offerret pro impetrandis liberis, repulsum fuisse à Sacerdotibus.

20 Tertiò certum est MARIAM, ita fuisse simpliciter, et absolute de tribu Iudæ, vt aliquo modo, et secundum quid tam ipsa, quam Christus descenderint ex tribu Leui. Cum Lucæ 1. nu. 5. Elizabeth affirmetur fuisse de filiabus Aaron, et num. 36. dicatur: *Et ecce Elizabeth cognata tua; Ergo aliqua personæ de Maioribus MARIÆ, siue illa fuit S. Anna Mater, siue auia, aut proauia, fuere de aliquo patre ex tribu Leui.* Hinc illud Augustini lib. 2. de consensu Euangel. cap. 1. de Maria. *Cuius foemine, quoniam nec Sacerdotale genus tacetur, insinuante Luca, quod cognata eius esset Elizabeth, quam dicit de filiabus Aaron, firmissimè tenendum est, carnem Christi ex utroque genere propagatam; et Regum scilicet, et Sacerdotum.* Et libro 83. Quæstionum q. 61. *Sicut Elizabeth erat de tribu Sacerdotali, ita Maria de utraque tribu, id est de Regia, et Sacerdotali cognationem duxit;* Vbi non dicit Mariam fuisse de tribu Sacerdotali, sed cognationem duxisse de illa.

Alij quoque Patres censent Christum in eadem persona vnctum utraq; vnctione dignitatis Regiæ, et Sacerdotalis, et aliquo modo de stirpe quoque Sacerdotali originem traxisse, vt Ambrosius de benedictionibus Patriarcharum c. 3. et in cap. 3. Lucæ, Hilarius can. 1. in Matth. Nazianzenus in carmine de genealogia Christi, Andreas Cretenis in Encomio Deiparæ, Beda in cap. 1. Lucæ, Iulianus Pomerius lib. 3. contra Iudæos, Eucherius in quæstionibus noui testamenti, D. Thomas 3. p. q. 31. art. 2. ad 2.

21 Quarto certum tamen est absolute, & simpliciter loquendo Christum non fuisse de tribu Leui, aut Sacerdotali, tum quia ita fuit absolute de tribu Iudæ, vt mater quoque, & pater ipsius fuerint de tribu Iudæ, iuxta stabilita, num. 17. & 18. tum quia ita Apostolus ad Hebræos 7. à num. 11. dicens. *Si ergo consummatio per Sacerdotium Leuiticum erat (populus enim sub ipso legem accepit) quid adhuc necessarium fuit secundum ordinem Melchisedech, alium surgere Sacerdotem, et non secundum Aaron dici? Translato enim Sacerdotio necesse est, vt et legis translatio fiat. In quo enim hæc dicuntur de alia tribu est, de qua nullus alteri præsto fuit. Manifestum est enim, quod de Iudæ ortus est Dominus, in qua tribu nihil de Sacerdotibus locutus est Moyses.* Ergo ita fuit Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, vt non fuerit secundum Aaron, nec de tribu Leui, sed de tribu Iudæ. Ob quam auctoritatem Apostoli confirmant Christum non fuisse Sacerdotem de stirpe Aaron, nec absolute de tribu Leui, Maldonatus in cap. 1. Matthæi, Canisius lib. 1. de Deiparâ cap. 3. Abul. in c. 1. Matth. q. 2. Barradius tomo 1. in Euangel. lib. 5. c. 2. Suarez tomo 2. in 3. p. q. 22. art. 1. in Commentario, & disput. 46. sect. 3. & ipse S. Thomas articulo illo dixit ad secundum

condum: Noluit Christus nasci de stirpe figuralium Sacerdotum.

22 Ex dictis constat primò explodendum esse libellum de Sacerdotio Christi, annexum commentarijs Euthymij in Euangelia, & à Suida nimis credulo adductum verbo: IESVS CHRISTVS: in quo asseritur à quodam Rabino Christum fuisse Sacerdotem antiquæ legis, & cooptatum in numerum Sacerdotum. Constat secundò falsam fuisse illationem Fausti Manichæi, qua ex cognatione MARIÆ, & Elizabethæ deducebat Christum fuisse absolutè de tribu Leui, non autem de tribu Iuda: aliud enim est esse cognatum, seu de cognatione, aliud absolutè de aliqua tribu. Præterquam quòd non sine crassa oscitantia, aut maligna iniquitate Faustus recipiebat illam partem Euangelij S. Lucæ, in qua MARIA dicitur *Cognata Elizabethæ de filiabus Aaron*, & alteram partem aut non advertebat, aut dissimulabat, in qua idem Angelus Gabriel dixit de Christo. *Dabit illi sedem David patris eius*: atque adeo futurum de tribu eadem, ex qua David, nempe ex tribu Iuda. Contraria prorsus ratione Patres indicati num. 19. docuerunt aliquo modo Christum descendisse de tribu Leui, seu cum ea cognationem habuisse, vt tamen absolutè fuerit de tribu Iuda. Denique hinc conuincitur stulticia Pharisæorum, qui cum scirent Ioannem filium esse Zachariæ Sacerdotis, & Elizabethæ de filiabus Aaron, atque adeo non de tribu Iuda, tamen miserunt ad eum interrogandum an ipse esset Christus, seu Messias; Vt nihil dicam de impietate Iuliani Apostatæ apud Cyrillum negantis Christum fuisse de tribu Iuda.

Questio X. Quomodo MARIA Virgo cognata fuerit Elizabethæ de filiabus Aaron.

23 **P**rima Opinio fuit Bedæ, ac Theophylacti in cap. 3. Lucæ, ideo Mariam cognatam fuisse Elizabethæ, quia Maria descendit per Dauid ex *Nuasson*, cuius soror Elizabeth nupsit *Aaroni*, vt constat ex cap. 6. Exodi nu. 23. sed hæc cognatio nimis remota est. *Secunda* Opinio fuit S. Augustini lib. 7. qq. in libros Iud. q. 47. Epiphanijs hæresi 78. Nazianzeni apud Abulensem in c. 1. Matth. q. 28. Theodoretus q. vltima in Numeros; ideo cognatas fuisse, quia consueuerant misceri inuicem tribus Iuda, & Leui, sed per hoc non declaratur modus particularis in hoc casu adhibitus. *Tertia* Opinio fuit S. Ambrosij in cap. 3. Lucæ lib. 3. dicentis: *Simul cognata, quia amba ex tribu Iuda. Didicisti ex tribu Iuda Mariam, disse et Elizabeth: nam exurgens Maria abiit in montana cum festinatione in ciuitatem Iudæ, et intrauit in domum Zachariæ. Cum enim iuxta tribus suas Moyses habitare vnumquemque præscripserit; vti que cum in ciuitate Iudæ manserit, erat et in tribu Iudæ, maxime cum ex genere Elizabeth fuerint Sacerdotes, quorum Deus portio est.* Verùm Leuitæ, quia non habebant partem separatam in terra promissionis, potuerunt habitare vbicūque, & Elizabeth absolutè fuit de tribu Leui, licet ex patre Matris, aut Auiæ potuerit descendere de tribu Iuda. *Quarta* Opinio fuit S. Hippolyti Episcopi Portuentis apud Nicephorum lib. 2. hist. c. 3. quam probabilem putat Abulensis quæst. 28. in cap. 36. Numerorum, Canisius lib. 1. de Deipara cap. 3. Baronius in Apparatu. Toletus in cap. 1. Lucæ annot. 108. & Cornelius à Lapide in cap. 36. Numerorum, & in c. 3. Lucæ versu 27. & Tirinus in Chronico Sacro cap. 47. videlicet Elizabetham ex patre de tribu Leui fuisse; Mariam viceuersa ex patre de Tribu Iuda ex matre de tribu Leui fuisse. Porro S. Hippolytus particularia explicās dixit. *Tres fuere sorores Bethlemiticæ, filia Mathan Sacerdotis, & Maria coniugis eius: Prima nominata est Maria; secunda Soba; tertia Anna. Prima Maria nupsit in Bethleem, & peperit Salomen obstetricem. Nupsit quoque secunda, id est Soba in Bethleem, & genuit Elizabetham. Nupsit postremò et tertia id est Anna in terra Galilææ, et protulit Mariam Dei genitricem, ex qua nobis exortus est Christus ipsa veritas. Ita vt Salome obstetrix, et Elizabeth, et Dei mater rrium sororum filia deprehendantur. Proinde Ioannes Baptistæ, et Iesus verus Deus noster consobrini esse dicantur.* Sed & S. Germanus Episcopus Constantinopolitanus S. Annam fuisse affirmat *ex genere Sacerdotali tribu Aaronica,*

radice prophetica, et regia David, ac Salomonis. De radice dixit Dauid, non de tribu, quia ex matre tantum fuit de stirpe Iuda. Aliunde tamen Canisius refert Emerentianam Salomo de tribu Iuda nupsisse, & ex his natam Annam vxorem Ioachimi, & Itmeriam, quæ ex Sacerdote quodam genuit Elizabeth. Sed hoc pacto Anna fuisset ex tribu Iuda quod est contra S. Hippolytum, & Germanum, supponit autem Cornelius à Lapide in c. 3. Lucæ versu 24. & Tirinus Mathanum illum, quem S. Hippolytus dicit Sacerdotem, & patrem Sobæ atque Annæ, fuisse illum Mathanum, quem S. Mathæus facit auum S. Iosephi, & patrem Iacobi, sed hoc modo aut Ioseph non fuisset de tribu Iuda, aut Mathan ille non fuisset Sacerdos, quorum primum est contra S. Mathæum, secundum contra S. Hippolytum. Diuersi ergo fuerunt, nec Iacobus pater S. Iosephi fuit filius Mathanis Sacerdotis sed de his plura infra.

Questio XI. An alio quoque modo præter cognationem Mariæ cum Elizabeth, Christus fuerit de stirpe Sacerdotali?

24 **D**Vos alios modos indicant aliqui Patres, qui tamen introrsus inspecti difficultate non carent. Primus est S. Augustini lib. 23. contra Faustum c. 9. vbi dicit *Si mater illius Ioachim, quem patrem Mariæ Faustus commemorat de tribu Iuda, et genere Dauid, nupsit in tribu Leui, non immeritò et Ioachim, et Maria, et filius Maria etiam sic ex semine Dauid veraciter perhibentur: hoc ergo potius, vel tale aliquid crediderim, quam mentiri Euangelium etc.* Sed hoc pacto absolutè Ioachim natus de patre Leuiticæ tribus, & MARIA, & CHRISTVS fuissent de tribu Leui, cum tamen absolutè fuerit de tribu Iuda, etiam per Augustinum eodem capite. Loquitur itaque non absolutè sed ad hominem, & contra Faustum, qui omnino negabat Christum fuisse de semine Dauid, & Euangelium mendacij, aut falsitatis infimulabat.

25 *Secundum* modum insinuat idem S. Augustinus lib. 83. qq. quæst. 61. vbi cum dixisset. *Maria de vtraque tribu, id est Regia, et sacerdotali cognationem duxit* (non dicit fuisse de vtraque tribu, sed de vtraque cognitionem duxisse) subiungit; *Lucas, qui tanquam ascendente per abolitionem peccatorum Sacerdotem Christum insinuat, per Nathan ascendit ad Dauid, quia Nathan propheta missus fuerat, cuius correptione Dauid ipsius peccati abolitionem penitendo impetrauit.* Et aliquanto post: *A Dauid enim in duas familias, Regiam, et Sacerdotalem origo illa distributa est, quarum duarum familiarum Regiam descendens Mathæus; Sacerdotalem ascendens Lucas secutus est, & l. 2. de consensu Euangelistarum C. 4. Proinde Mathæus ab ipso Dauid per Selomonem descendit in cuius matre ille peccauit: Lucas verò ad ipsum Dauid per Nathan ascendit, per quem Prophetam Deus peccatum illius expiauit. Sanctus quoque Hilarius Can. 1. in Mathæum vbi dixisset. *Sacerdotalis, et Regia tribus societatem per Dauid ex coniugio initam, adiecit: Dum Mathæus paternam originem, quæ ex Iuda proficisceretur recenset, Lucas verò acceptum per Nathan ex Leui genus edocet, suis vterque partibus Domino nostro IESU Christo, qui est æternus, et Rex, et Sacerdos, etiam in carnali ortu, vtriusque generis gloriam probauerunt.* Huc quoque respexit S. Ambrosius l. 3. in c. 3. Lucæ illis verbis: *Quod verò per Salomonem Mathæus generationum deriuandam putauit, Lucas vere per Nathan, alteram Regalem, alteram Sacerdotalem familiam videtur ostendere.* Et paulò post: *Fuit enim vere, et secundum carnem Regalis, et Sacerdotalis familia: Rex ex Regibus, Sacerdos ex Sacerdotibus.* Concinit his S. Gregorius Nazianzenus in carmine de Christi Genealogia.*

*Ex Dauide Nathan fluxit; Salomonq; parente
Quorum alter veluti magno de flumine riuum,
Sic traxit regale genus, sceptrumq; superbum.*

A patre Sacrificum duxit genus alter eodem

At Christus simul, et princeps erat atque Sacerdos.

Itaque quatuor hi patres existimant Nathan filium Dauidis fuisse de stirpe Sacerdotali, & tribu Leui, immò S. Augustinus fuisse illum eundem Nathan prophetam, qui Dauidem corripuit de adulterio, quod ipsum videtur sentire

tire

tire S. Ambrosius in cap. 3. Lucæ cap. 3. dum ait; *Per Nathan quoque expressam aduertimus prophetiæ dignitatem, ut quia vnus omnia Christus Iesus, in singulis quoque maioribus genera virtutum diuersa præcederent.*

26 Verùm enimvero triplex in horum Patrum opinione difficultas occurrit. Primò enim Prophetam illum, qui corripuit Dauidem Scriptura Sacra nusquam Sacerdotem appellat, sed prophetam, immò à Sadoc Sacerdote sæpè contradistinguit lib. 3. Regum cap. 1. nu. 8. 32. 34. 38. 39. et 44. et lib. 1. Paralip. cap. 17. Secundò Nathan propheta correptor Dauidis natus iam erat et grandæuus, antequam nasceretur Salomon, et post Salomonem Nathan filius Dauidis. Nam, vt narratur lib. 2. Reg. cap. 12. postquam Dauid à Nathan propheta correptus penitentiam egit, et infans ex Bethsabæ susceptus, septimo die mortuus est. *Dauid consolatus est Bethsabæ uxorem suam, & ingressus ad eam dormiuit cum ea; que genuit filium, et vocauit nomen eius Salomon, et Dominus dilexit eum. Misitq; in manu Nathan prophetæ, et vocauit nomen eius, Amabilis Domino, vt habetur à num. 24. libro autem 1. Paralipom. cap. 3. scriptum est num. 5. de Dauide: Porro in Ierusalem, nati sunt ei filij Simma, et Sobab, et Nathan, et Salomon quatuor de Bethsabæ filia Ammiel.* Ex quibus habemus Nathanum natum fuisse Dauidi ex Bethsabæ, sed post Salomonem. Quia tamen Salomon ipse de se testatur. Prouerb. 4. *Nam ego filius fui patris mei tenellus, et vnigenitus coram matre mea, et docebat me, atque dicebat.* Eyranus in c. 3. Lucæ cum nonnullis alijs, censet Dauidem, dempto infante adulterino statim mortuo, non suscepisse ex Bethsabæ nisi vnicum legitimum filium Salomonem, Nathanum verò adoptatum à Dauide ob eximiam sanctitatem, & eandem dictum filium Bethsabæ, reliquos autem Simma, & Sobab, fuisse filios Vriæ, & Bethsabæ naturales, sed adoptatos à Dauide. Alij verò tum propter locum illum prouerbiorum, tum quia vltimo loco numeratur Salomon, quem tamen constat primogenitum fuisse inter legitimos Dauidis ex Bethsabæ, putant Simma, Sobab, & Nathanum filios fuisse Vriæ naturales, & à Dauide adoptatos, ita Abulensis, et Vatablus in 1. Paralip. cap. 3. q. 4. Hugo Cardinal. in 2. Regum c. 5. Sallianus, cum Tornicello anno Mundi 2989. num. 3. et probabile censuit Salmeron tomo 3. tract. 28. Sed probabilius est quatuor illos fuisse naturales filios Dauidis, cum 2. Regum cap. 5. nu. 14. dicatur: *Et hæc nomina eorum, qui nati sunt ei in Ierusalem. Simma, et Sobab, et Nathan, et Salomon &c.* huic enim, et loco libri Paralipomenon fit nimia violentia, si qui dicuntur nati ei, dicuntur adoptati ab eo. Ita sentiunt Theodoretus, et Procopius in 1. Paralip. cap. 3. Didacus Stella in c. 3. Lucæ. Salmeron t. 3. tract. 28. Barradius t. 1. lib. 5. c. 9. et 29. Pineda de rebus. Salmeron l. 1. cap. 9. nu. 7. & lib. 7. cap. 26. Salazar in prouerbia cap. 4. num. 26. et apud eum Caietanus, Arboreus, Bainus, et Ianfenius, item Clitovæus in Damascenum l. 4. cap. 15. Cornelius à Lapide in Prouerb. cap. 4. vnigenitum enim appellat se Salomon, non absolute, sed coram matre sua, id est vt vertunt L&X. *Dilectus in facie matris sue.* Quare autem 4. loco nominetur Salomon multis docet Pineda, et Salazar supra. Verum dato etiam quod Dauid adoptasset Nathanum naturaliter genitum ab Vriæ, non propterea fuisset de tribu Leui, oportuisset enim cum natum esse ab aliquo de tribu Leui.

27 Vt igitur soluatur hæc difficultas tria videntur excogitari posse, nempe prædictos Patres existimasse Nathanum fuisse natum ex patre de tribu Leui, sed adoptiuum Dauidis: vel Nathanum representasse in Dauide personam, quasi Sacerdotis, Salomonem verò personam regis, qua ratione Beda in cap. 3. Lucæ dixit. Dauidem in gladio ab Abiathar accepto regiam Christi personam, in panibus verò ab eodem concessis Sacerdotalem, esto non esset verè Sacerdos, sed necessitate famis urgente impetrarit illos panes, quos non licebat manducare nisi solis Sacerdotibus, vt declarauit ipse Christus Marci 2. nu. 25. sed melius, & ad mentem S. Augustini diceretur Nathan filium naturalem, Dauidis suo nomine representasse Nathan prophetam, & sacerdotem, sic enim se correxit ipse 2. Retract. cap. 16. dicens. *Vbi dixi Lucas verò ad ipsum Dauid per Nathan ascendit, per quem prophetam Deus peccatum illius expiauit, per cuius nominis prophetam dicere debui, ne putaretur idem fuisse homo cum alter fuerit; quamuis, et ipse hoc vocaretur.*

Et ita se correxit, aut intelligi voluit S. Ambrosius. Non est autem inuersimile Bethsabæam secundogenito post Salomonem imposuisse nomen Nathani prophetæ; qui eam iussu Domini solatus erat, & annunciarat Salomonem dicendum esse *Amabilem Domino.* Et quamuis Scriptura non exprimat Nathan prophetam fuisse quoque Sacerdotem, non negat tamen, esto Sadoc, & post eam Abiathar fuerint Summi Pontifices; Immò verba illa Dauidis 3. Reg. cap. 1. num. 34. *Et vngat eum ibi Sadoc Sacerdos, & Nathan propheta in regem,* indicare videntur Nathan fuisse Sacerdotem, aut de tribu Leui, si vnctio regum ad Sacerdotes spectabat; Nam & Samuel, & Ieremias ita fuerunt prophetæ, vt fuerint etiam Sacerdotes; vt de Samuele constat ex 1. Reg. c. 16. nu. 2. & Ezechiel cap. 1. se Sacerdotem appellat.

Questio. XII. De Differentijs Generalibus inter Genealogiam Christi descriptam à S. Mattheo, & descriptam à S. Luca.

28 **O**cto differentias obseruatas, vel obseruabiles inter has Genealogias aduerto, quarum quinque sunt obuie ipso textu, reliquas in eo latentes partim Patres, partim Doctores aliqui, vel Interpretes excogitarunt. Nam S. Matthæus incipit ab Abrahamo, & vitur ordine descensiuo, & diuersis plerumque nominibus, & numerat generationes, seu capita 42. & pro Christo infante, ac recens cõcepto genealogiam textit, & per Reges Iuda regiam Christi nobilitatem insinuat, & per verbum genuit naturalem successionem significare videtur, & Christi per Iosephum generationem exponit, & tamen non dicit eum genuisse, sed virum fuisse MARIE &c. At verò S. Lucas vsque ad Adamum, & ordine ascensiuo peruenit, & diuersis nominibus plerumq; ab Heli vsque ad Nathan vitur, & numerat generationes, seu capita 77. & genealogiam textit Christi iam trigessimum annum ingressi, & per Nathan repræsentantem Sacerdotalem dignitatem, & dicendo, *vt putabatur, & qui fuit,* videtur indicare successionem legalem, vel adoptiuam; & denique, si Heli fuit pater MARIE Virginis, & Patruus, vel Socer Iosephi, describere videtur Genealogiam Christi non per patrem, sed per matrem. De his igitur attingenda sunt nonnulla; & deinde in sequentibus quaestionibus deueniens ad particulares difficultates, vt obstruatur os impio Apostatæ Iuliano, Iudæis, & Manichæis, qui has difficultates tanquam inextricabiles obieciabant Christianis Catholicis, vt referunt SS. Hieronymus in c. 1. Matth. & in cap. 5. Epist. ad Titum, et Augustinus 2. Retract. c. 7. & Cyrillus in Iulianum.

De Abrahamo, & Adamo.

29 **P**rima itaque differentie causa est, quia Matthæus scribens Euangelium Hebræis Hebræicè, nobilitatem Christi ab eo principio auspicari voluit, vnde gloriabantur, se descendere Israelitæ, & præsertim filij promissionis, hic autem fuit Abraham; Ideo dicebant Ioannis 8. nu. 33. *Semen Abrahæ sumus, & nomini seruimus vnquam;* et num. 39. *Pater noster Abraham est;* et S. Io. Baptista illos increpans Matth. 3. *Et ne velitis dicere intra vos Patrem habemus Abraham.* Abrahæ enim primo omnium repromissio de Messia futuro ex semine ipsius facta est cura iuramento, & ideo Zacharias in cantico recolit *Iurandum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum,* et ipsa mater Domini in cantico suo ipsum nominat tanquam principem patrum dicens: *Sicut locutus est ad patres nostros Abraham, & semini eius in secula.* At Lucas Græcè Græcis, ac Gentilibus quoq; scribens, quorum principes sæculi initio capitis designat, et quos sciebat plurimi æstimare nobilitatem ab antiquitate, vel etiam à dijs deriuatam, censuit Christi prosapiam à Mundi origine, et à primo hominum parente per continuam seriem 76. generationum repetendam, et perducendam vsque ad DEVM, Adami protoplasten, et Christi patrem, quo constaret nullum seculi huius principem tam antiquam originem stemmatis sui posse producere. Præterea Abraham, et fuit primus Circumcisionis in-

stitutor, iubente Deo, et obseruator, quo caractere populus Dei ab alijs distinguebatur, ac Gentiles quibus potius scripsit Lucas, nec tenebantur antea, nec post Baptismi institutionem ad illam, nec per Abrahamum distinguendi erant, sed ad communem omnium parentem reuocandi. Rursus nullus Patriarcharum magis repræsentauit Deum patrem, qui vnigenito suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum; quam Abraham, qui vnigenito suo non pepercit, et accinxit se ad immolandum Isaacum, et credidit Dei promissionibus, de benedicendis in semine ipsius omnibus gentibus, ob quam obedientiam, et fidem meruit dici pater credentium. Contra verò nullus Patriarcharum generi humano magis nocuit, quam Adamus per suam inobedientiam in præcepto tam facili ad obseruandum: meritò ergo duo hæc diuersa principia ab Euangelistis posita sunt. Tandem, vt aduertit P. Io. de Sylueira in Euangelia lib. 1. cap. 3. q. 3. in genealogia illa, in qua nominatur MARIA, et quæ legenda erat in festo Conceptionis, et Natiuitatis Deiparæ, congruum fuit non nominari Adamum, vt originalis culpæ suspicio omnis ab ea tolleretur. At Genealogia per Lucam scripta, nec MARIE nomen continet, nec legitur in Misra in festis Deiparæ, quare hinc nullum impedimentum nominandi Adami.

De Ordine Descensu, & Ascensu.

30 **C**ongruum sanè fuit, vt in Genealogia Christi repræsentaretur scala Iacob, per quam sicut ibi Angeli ascendebant, et descendebant, ita in hac maiores Christi, et descenderent, et ascenderent; quandoquidem teste Apostolo, *Qui ascendit, ipse est qui descendit*. Præterea, vt aduertunt S. Augustinus de consensu Euangel. cap. 5. et serm. 25. de verb. Dom. S. Thomas in cap. 1. Matth. et Abulenti ibidem in prologum q. 2. Christus prius descendit ad nos, et infirmitates nostras suscepit ab ipso Natiuitatis suæ exordio, sed vt nos ad Deum reduceret; et ideo ex baptismo eius, ac prædicatione cœpimus ascendere ad Deum, ad quem non conscenderemus, nisi prius descendisset ille ad nos: Filius Dei factus est homo, vt homo fieret filius Dei. Alias congruentias diuersi huius ordinis morales tangunt S. Ambrosius l. 3. in Lucam, S. Paulinus Epist. 10. ad Seuerum, Rupertus in cap. 1. Matth. Abulenti ibid. q. 5. et Io. de Sylueira in Euangel. lib. 1. cap. 2. q. 18. Illa literalis videtur, quam S. Ambrosius attingit lib. 3. in Lucam, quia scilicet vtroque modo Genealogiæ texuntur in Sacra Scriptura; per descensum quidem, vt Genesis 10. et 11. et 36. et 1. Paralipom. à cap. 1. vsque ad 9. et Ruth. 4. Per ascensum autem, vt Numerorum 27. et Iudith 8. et 1. Regum 1.

De Diuersitate Nominum.

31 **S**anctus Gregorius Nazianzenus apud Abulensem in cap. 1. Matth. q. 27. refert quosdam putasse easdem esse personas, quæ ponuntur à Luca, & à Matthæo, licet sub diuersis nominibus, sed ipse, & S. Augustinus lib. 2. qq. Euangel. q. 5. hoc resellunt, tum quia oporteret eos concordare in numero, cum tamen à Salomone, & Nathano, vnde incipit illa diuersitas, personæ à Matthæo nominatæ sint 28. à Luca verò 43. tum quia certum est ex libro 2. Reg. c. 5. & 1. Paralip. c. 3. Salomonem, & Nathanam diuersas fuisse personas, ergo, & eorum filij, ac nepotes diuersam seriem personarum constituunt. Non est autem mirum si in serie Salomonis fuerunt longioris vitæ, aut ætate prouecti genuerunt filios, ita vt 27. generationes expleuerint annos 1015. qui secundum nos sunt ab ortu Roboami ad Christum; in serie autem Nathani citius genuerint filios, & idem interuallum, 42. generationibus expleuerint.

De Numerorum Diuersitate.

32 **C**um Matthæus ab Abrahamo, Lucas ab Adamo genealogiam Christi repetat, quid mirum si Lucas excedat Matthæum generationibus 20. quæ sunt ab Adamo ad Abrahamum, à quo inclusiue, vsq; ad Dauid inclusiue,

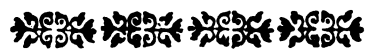
uterque numerat 14. generationes, inde autem exclusiue Matthæus 28. Lucas 43. inclusio Christo. Summa verò Lucas est 77. & Matthæi 42. ita exigentibus seriebus genealogiarum partim ex Sacra Scriptura, partim ex tabulis Sacerdotum templi ex scriptis. Porro causas morales, & mysticas, aut allegoricas vtriusque numeri non est instituti nostri fufius exponere: consulat Lector S. Augustinum lib. 2. de Consensu Euang. cap. 4. S. Chryostomum homil. 4. in Matth. SS. Hieronymum, Paschasium, & Remigium in c. 1. Matth. Rupertum ibidem, Glossam, & Abulensem q. 27. & Io. de Sylueira in Euangelistas lib. 1. cap. 12. q. 43. Summa est in numero 77. indicari remissionem peccatorum faciendam septuagies septies, vt docuit Christus; in numero vero 42. qui fit ex ductu Senarij per septenarium significari 6. dies, quibus Mundus à Deo conditus, & septimum diem quietis, & in qualibet tessaradecade bis includi septenarij significantem septiformem Spiritus Sancti gratiam interius exteriisque; Tres autem Tessaradecades significare, vel triplicem statum Naturæ, Legis, & Gratiæ, vel sub Patriarchis, Regibus, & Sacerdotibus, vel tres promissiones factas Abrahamo, Dauidi, & IESV filio Iosedech, ac Zorobabeli ab Aggæo Propheta.

De Christo Infante, & iam 30. annum ingresso.

33 **C**um Matthæus sibi proposuisset ostendere Christum filium Abraham, ac Dauidis, & eius Regiam nobilitatem, exortus est ab ipsis natalibus, & incunabulis, immò ab ipso conceptu, quando mater eius inuenta est in vtero habens de Spiritu Sancto, iam tunc enim erat Rex Iudzorum, vt professi sunt Magi dicendo: *Vbi est qui natus est Rex Iudzorum?* At Lucas, qui Euangelium suum à Præcursoris conceptu, & ortu exortus est, expectauit eius prædicationem, & primum testimonium de Christo, ac testimonium patris de Coelo, quo narrato, vt habetur cap. 3. à num. 15. ad 23. censuit ostendendum non Ioannem, vt suspicabatur populus, sed Iesum filium, vt putabatur, Iosephi esse Christum, & Messiam promissum Dauidi, & Abraham, et tunc eius genealogiam retexendam; quando iam 30. annum ingressus cœpit prædicare, & docere, quæ ab infantia exemplo docuerat: iuxta illud Act. 1. *Cœpit Iesus facere, et docere.*

De Regia, & Sacerdotali Genealogia.

34 **Q**uoniam Matthæus in Genealogia Christi recenset quindecim Reges Iuda, Lucas autem vnicum tantum: hinc Patres communiter asserunt intentionem Matthæi fuisse declarandi Regiam dignitatem Christi, Lucæ autem non tam Regiam, quam Sacerdotalem, siue ob cognationem MARIE cum Elizabeth de filiabus Aaron, iuxta dicta quæst. 10. siue etiam eo quod Nathan filius Dauid repræsentaret suo nomine Nathani Prophetam, & Sacerdotem, iuxta dicta quæst. 11. Absolutè autem Christus nõ fuit de tribu Leui, nec Sacerdos secundum ordinem Aaron, esto fuerit Sacerdos eminentiore modo, et secundum ordinem Melchisedech, vt ostensum est quæst. 9. Vtrum verò Christus fuerit Rex Iudzorum temporalis regni iure, in quantum homo, esto eius administrationem abdicarit, et professus sit regnum suum non esse de hoc mundo, non est huius loci disputare, sed pertinet ad Theologos in 3. p. S. Thomæ quæst. 22. ad art. 1. Vbi Suarez tomo 2. disput. 48. Vvalentis lib. 2. doctrinalis fidei c. 76. et 77. Sotus 4. de Iustitia, et Iure q. 4. art. 1. Valentia tom. 4. disp. 1. q. 22. p. 6. Vasquez tomo 1. in 3. p. disp. 87. cap. 1. et 6. Regum tom. 2. disp. 26. Lugo de Incarnat. disp. 30. Bernal de Incarnat. disput. 61. Mendoza tomo 1. in libros Regum cap. 2. annot. 15. scilicet 3. Io. de Sylueira in Euangelia lib. 1. cap. 5. q. 41. Perez de Incarn. disp. 36.

De Successione Naturali, & Legali.

35 **S**eptimam differentiam multi Patres, & Doctores statuunt, quod Matthæus naturalem successionem per patres phycos, & reales prosequatur, ideoque utatur verbo *genuit*, at Lucas, post Nathanum, vel saltem per Heli patrem S. Iosephi Legalem successionem describat, ideoque non dicat *genuit*, sed *qui fuit*: Sic S. Augustinus lib. 2. qq. Euangel. q. 5. & lib. 2. de consensu Euangel. c. 3. *Cum enim necesse sit, utroque Euangelista vera narrante, & Matthæo scilicet, & Luca, ut vnus eorum eius patris originem teneret, qui genuerat, alter eius, qui adoptauerat Ioseph, quem probabilius intelligimus adoptantis originem tenuisse, quam eum, qui noluit Ioseph genitum dicere ab illo, cuius eum filium esse narrabat? commodius enim filius eius dictus est, à quo fuerat adoptatus, quam diceretur ab illo genitus, cuius carne non erat natus: Matthæus autem dicens Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Iacob; atque ita in hoc verbo quod est, genuit, perseverans, donec in ultimo diceret Iacob autem genuit Ioseph: satis expressit ad eum patrem se perduxisse originem generantium, à quo Ioseph non adoptatus, sed genitus erat. Licet statim concedat posse dici genuisse, qui charitate adoptauit; Idem tenent Iustinus q. 131. & 133. ad Gentes, Africanus apud Eusebium lib. 1. hist. c. 7. Nazianzenus in Carmine de Genealogia Christi, Damascenus lib. 4. fid. c. 15. Et oratione 3. de Natiuit. B. Virginis, Nicephorus lib. 1. hist. c. 11. Titus Bostrenus, Euthymius, Beda, Theophylactus, S. Anselmus Carthusianus, Hugo, Salmeron, Toletus in c. 3. Lucæ, D. Thomas 3. p. q. 31. art. 3. ad 2. Barradas tomo 1. lib. 5. c. 30. Io. de Sylueira lib. 1. in Euangel. c. 2. q. 44. Oppositum tamen tenuerunt alij, videlicet S. Lucam describere in *Heli*, & Ioseph successionem naturalem, Matthæum autem in *Iacob* patre Iosephi successionem legalem; Ita S. Ambrosius in c. 3. Lucæ lib. 3. & Pospinus in Diallactico Genealogiæ Christi cap. 49. 50. & 51. Nam SS. Hilarius, & Hieronymus in c. 1. Matth. sentiunt quidem ex duobus Iosephi patribus Iacob, & Heli, vnum fuisse naturalem, alterum legalem; sed vter eorum fuerit naturalis non determinant.*

At enim quæstio hæc, & diuersitas pertinet potius ad particularem quæstionem de patre S. Iosephi infra examinandâ, quam ad generalem. Neque enim si alter ex illis fuit legalis, alter naturalis, sequitur totam successionem ab vno Euangelista textam, aut eius maiorem partem talem fuisse. Ideo ad alium locum hoc examen referuamus.

An vna sit Genealogia Iosephi, altera Mariæ.

36 **Q**ui existimarunt *Heli* esse eundem, ac *Ioachim*, aut certe esse patrem *Deipare*, idem existimarunt Lucam describere voluisse in suo Catalogo **MARIÆ** Virginis Genealogiam per *Nathanum*; Matthæum autem Iosephi per *Solomonem*. *Heli* autem dictum fuisse patrem Iosephi sumpto patre pro Socero, nempe *Io. Annius*, *Io. Lucidus*, *Galatinus*, *Iansenius*, *Driedo*, *Canus*, *Sotus*, *Villegas*, *Canitius*, *Barradius*, *Suarez*, *Cornelius*, *Tirinus*, *Menchius*, *Bernal*, *Percz*, *Martinon*, quos adducam c. seq. num. 28.

37 Contraria tamen opinio est, vtrumque Euangelistam texere directè Genealogiam Christi per Iosephum, & indirectè per Mariam, ob necessitatem nubendi intra eandem tribum, & familiam, eo quod *Deipara* esset vnica, & hæreditaria patris sui *Ioachimi*, quem negant fuisse eundem, cū *Heli*, aut filium eius, ita Patres adducti nu. 14. & 32. & præterea *Carthusianus* in c. 3. Lucæ art. 9. *Salmeron*, ac *Toletus* in c. 3. Lucæ, *Maldonatus* in cap. 1. Matth. *Vasquez* tom. 2. ad 1. p. disp. 127. c. 4. à nu. 40. *Io. de Sylueira* l. 1. in Euang. c. 2. q. 44. & alij adducendi c. 28. nu. 26.

Sed hæc quæstio licet videatur pertinere ad Generales differentias inter Matthæum, & Lucam, potius tamen spectat ad particularem de *Heli*, & *Iacobo* patribus S. Iosephi, proinde in eum locum illam referuamus, contenti hoc loco Authores indicasse, ac simul monuisse, non ideo S. Lucam texuisse genealogiam Virginis, quod ei singulariter fuerit adductus, quin potius S. Matthæus id videretur intendisse, cum eam in genealogia Christi nominarit.

CAPVT XVIII.

De Personis in particulari, quæ recensentur in Genealogia Christi, vsque ad Patrem S. Iosephi.

1 **Q**uare non ab Adamo, sed ab Abrahamo exorsus sit Matthæus, dixi cap. 17. nu. 27. De reliquis Patriarchis ab Adamo ad Abrahamum notandum est in Sacra Genesi inter multos filios Adami, & filiorum eius, illos seorsim, & peculiari Catalogo enumeratos esse, de quorum recta linea Christus secundum carnem propagandus erat, ut videre est Genes. c. 5. & 11. quos propterea S. Lucas recensuit inserto inter *Arphaxad*, & *Sale*, *Canano*, ut inserunt LXX. Interpretes, et inserendum offendimus lib. 6. cap. 2. à num. 3.

De Abraham, & Dauide, ac de ordine inter hos permutato.

2 **Q**uamuis Heber fuerit pater Hebræorum, et ab ipso per Phaleg descendentes manserint in ea regione, in qua vixerant prædecessores, cæteri autem dispersi sint per alias terræ regiones, ob duas tamen causas patrem Abrahamum agnoscebant, nempe ob *Circumcisionem*, qua ab incircumcis, et ad populum cultui Diuino emancipatum non spectantibus discerniebantur, et ob *Repromissionem* iureiurando à Deo confirmatam Abraham mittendo ex semine ipsius Messia, in quo benedicenda erant omnes gentes; ideoque eius descendentes filij repromissionis sunt appellati. At ob eandem causam, nempe, ob promissionem iuratam Dauidi de Christo ex eius semine futuro, Messia nota peculiaris, et celeberrima apud Iudæos erat origo ex semine Dauidi, ut docebimus num. 3. et 13. Hæc igitur fuit causa, iuxta comunem Patrum, et Interpretum sententiam, ob quam S. Matthæus dixit. *Liber Generationis Iesu Christi, filij Dauidi, filij Abraham*; quo simul ex Patriarchis, et Regibus ortus insinuat, et sicut Abraham super omnes Patriarchas, ita Dauid super omnes Reges Iudæorum excelluit sanctitate, et sapientia; fueruntque ambo secundum cor Dei.

3 Quare autem prius nominarit Dauidem, causa fuit, quia erat propior Messia, eiusque memoria recentior, & esse filium Dauidi erat peculiaris nota eius distinctiua ab alijs Abraham posteris, ex quibus non fuit Christus. Item Dauidi promissio expressior de Messia facta est Psalm. 88. et 131. 2. Regum 7. et 1. Paralip. 17. et 22. Isaia 11. et Ieremias 23. Præterea sciebat Matthæus magis dubituros, an esset filius Dauidi, quam vtrum esset filius Abraham; ut diximus cap. 17. num. 16. Item iuxta Anselmum, ut indicaretur in Christo præualere misericordiam, quam Dauid penitentia speculum obtinuit, Iustitiæ, quæ in Abrahamo eluxit. Item secundum Rupertum, quia Dauidi longè plura mysteria ad Christum pertinentia reuelata sunt, puta Incarnatio, Natiuitas, Passio, Resurrectio, Ascensio, de quibus in Psalmis. Denique, ut ait Palatius, per Dauid ærumnas bella, ac labores; ad Abraham sinum, et quietem peruenit. Adde quod in hoc saltem voluit Matthæus vri prius ordine ascensiuo, et postea descensiuo, cum vtroque modo in testamento veteri genealogias scriptas sciret. Hinc patet cur prius nominarit Dauidem, quam Abrahamum, et tamen volens deinde descendere ad particulares generationes ordinem commutarit incipiendo ab Abrahamo. Quare illud *filij Abraham* non refertur ad Dauid, sed ad Christum. Hic autem ait S. Hieronymus: *Ordo præposterus, sed necessario commutatus, si enim primum posuisset Abraham, & postea Dauid, rursus ei repetendus fuerat Abraham, ut generationis series texeretur.* Nam, ut Hebraico more seriem generationis texeret ab eo, quem ultimo loco nominasset, oportebat

tebat dicere. *Christi filij Abraham, filij David, filij Abraham; Abraham genuit Isaac &c.* Adde quod etiam si dixisset: *Christi filij Abraham, filij David; Abraham genuit Isaac &c.* triplici ductu, & longiori itinere reverfus esset ad David, nempe descensu ab Abraham ad David, deinde ascensu à David ad Abraham, & tertio descendisset ad Davidem. Breuiore igitur via vsus est ascendendo à Davide ad Abrahamum, & semel descendendo ab Abrahamo ad Davidem.

De Isaac & Iacob, & cur non fratres eorum?

4 **Q**uæritur hic cur non dixerit S. Mathæus, *Isaac, & fratres eius, & Iacob, & fratrem eius?* sicut postea dixit *Iudam, & fratres eius?* cum Iacobi frater fuerit Esau, & Isaaci fratres fuerint Ismael, Chadian, Sur, & alij, de quibus Genes. 25. Respondent cum Chrysostomo homil. 3. & Paschasio Abulensis hic q. 6. & Io. de Sylveira lib. 1. c. 2. q. 21. nec Ismaelem ex Agar, nec alios filios Abraham ex Cetura fuisse hæredes Abraham, nec de femine illo, in quo benedicendæ erant gentes: Nam, ut notat Apostolus ad Galat. 4. ex Genes. 21. *Non enim hæres erit filius ancilla cum filio libera, & ad Romanos 9. Neque qui semen sunt Abraham, omnes filij, sed in Isaac vocabitur tibi semen;* idest non omnes filij repromissionis, & benedictionis, & ad Galatas 3. *Non dicit, & seminibus quasi in multis, sed quasi in vno, & semini tuo, qui est Christus;* Esau quoque huc non pertinebat, ut odio habitus, & reprobatus à Deo, Malachia 1. & ad Romanos 9. nec aliunde peculiaris fuit ratio eos memorandi, sicut fuit in fratribus Iudæ, in Zares, & fratribus Iechonia, de quibus infra.

Porrò Isaac, & Iacob, quibus confirmata fuit repromissio facta olim Abraham, ut in ipsorum familia remaneret ius hæreditarium diuinæ repromissionis, & benedictionis, nupserunt ex peculiari patrum suorum cura, & foemina de cognatione sua, ut constat ex Genes. 24. & 28.

Cur dicatur: *Iudam & fratres eius.*

5 **C**um fratres Iudæ non pertineant ad rectam lineam Messia, quare tamen Mathæus ait, *Iacob autem genuit Iudam, & fratres eius?* Respondetur cum S. Thoma, & Abulensi hic q. 7. *Quia Iudas, & fratres eius sub cultura vnus Dei permanerunt, non autem in gentilitate, ut fratres Isaaci, & Iacobi, & ideo constituerunt vnum populum Dei, & fuerunt capita filiorum Israel, & per eos posteritas pertinuit ad populum Dei, & ad illam Domum, de qua dixit Angelus Lucæ 1. Et regnabit in domo Iacob in æternū;* et ita fuere cohæredes promissionis mediante Iuda, ex cuius posteris quoad executionem generationis tuit Christus: Fuerunt etiam valde vniti inter se, & cum patre præsertim in Ægypto, nec ad diuersas respublicas constituendas diuisi sunt ab inuicem, ut aduertit Io. de Sylveira hic lib. 1. cap. 2. q. 21. & ut ait Paschasius, repræsentarunt 12. Apostolos. Nominatur tamen solus Iudas, quia ab illo solo Christus propagatus est, & præterea satis nota erant reliquorum nomina.

De Prophetia Iudæ, circa tempus Messia venturi.

6 **C**eleberrima est illa Iacobi mox morituri prophetia de Iuda Genes. cap. 49. *Iuda te laudabunt fratres tui: manus tuæ in cervicibus inimicorum tuorum, adorabunt te filij patris tui. Catulus leonis Iuda, ad prædam fili mi ascendisti: requiescens accubisti, ut Leo, & quasi Leona quis suscitabit eum? NON auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat QUI MITTENDUS est, & ipse erit expectatio gentium.* Prophetiam hanc impleri ceptam esse, quando sublato Antigono ultimo rege de stirpe Iuda, translatum est regnum per Romanos ad Herodem alienigenam; & perfectissimè impletam quando post aduentum Christi extinctum est à Romanis regnum Iudæorum, & penitus irreparabiliter deletum docebimus cap. 20. est enim controuersia magni momenti, nec paucis hic expediri potest.

De Phares, & Zarah.

7 **S**i Phares solus spectat ad rectam lineam Messia, quorundam Mathæus nominat Zaram dicens. *Iudas autem genuit Phares, & Zaram de Thamar.* Non sufficit enim dicere fuisse gemellos, nam tales fuerant etiam Iacob, & Esau: Respondeo, quia ita fuere ex eodem patre, & matre eadem gemelli, ut tamen Zare, qui prior cæperat egredi ex utero, manum retraxerit, & primogenituram cesserit fratri, tantum abest, ut fratrem, sicut Esau, persecutus sit: meruit ergo nominari, & ipse; reliqua vide in Abulente q. 8. & Io. de Sylveira lib. 1. cap. 2. q. 22. mystica, potius, aut moralia. Quod autem dicit Possinus Phares genuisse Esronem ex filia Zarah fratris sui incertum est.

De Thamar.

8 **S**anctus Mathæus hæcenus nullam mulierem nominavit, nec matres præcedentium Patriarcharum, non Saram, non Rebeccam, non Liam; Quare igitur nominat hic Thamar incestuosam, ut narratur Genes. 38. Respondet S. Hieronymus hic: *Ut qui propter peccatores venerat de peccatoribus nascens omnium peccata deleret, Thamar enim ex incestuoso concubitu genuit, sed postea non mortua impenitens, ut Athalia; & S. Ambrosius in 2. Dauid prolog. c. 6. Ut omnes homines redempturus, beneficium in suis maioribus inchoaret, & in c. 3. Lucæ: Ne pudeat Ecclesiam ex peccatoribus congregari, cum Dominus nasci de peccatoribus non sit designatus.* Et S. Augustinus lib. 22. contra Faustum cap. 46. *Isti hæretici discere debuerant parentum iniquitates sibi non obesse &c.* quod ipsum docet S. Chrysostomus hic homil. 3. & Euthymius, & Genadius in catena Græca, ut retunderentur Iudæi de suis natalibus gloriantes, ac dicentes Io. 2. *Nos ex fornicatione non sumus nati.* Sed audiendus Seneca Epist. 44. *A primo Mundi Exordio, usque in hoc tempus perduxit nos ex splendidis, sordidisque alterna series.* Immo S. Ioannes 1. monens non obitare carnalis generationis modum, quin possit quis euadere filius promissionis, immò filius Dei: *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.*

De Rahab.

9 **Q**uamuis Rahab fuerit Ierichuntina, & non solum cauponaria, ut contendunt Rabbini, sed etiam Meretrix, ut asseritur Iosue, 2. & 6. et ad Hebræos 11. n. 31. meruit nominari peculiariter in Genealogia Christi, quia transijt à gentilitate ad cultum veri Dei, & optimè merita est de populo Dei, ut narratur Iosue potissimum num. 11. vbi illa confessæ est *Dominus enim Deus vester ipse est Deus in celo sursum, & in terra deorsum &c.* propterea dixit Apostolus loco citato: *Fide Rahab meretrix non periit cum incredulis, excipiens exploratores cum pace.* Et valent hic quæ de Thamar dicta sunt quoad Ecclesiam ex gentibus congregandam: Quando autem Salmon eam duxit, non erat amplius meretrix, nec gentilis, seu infidelis, in quo casu tantum vetitum fuit Deuteronomij 7. nubere cum infidelibus, scilicet manentibus in infidelitate cum periculo subuersionis. Cum ergo Rahab fuerit Chanaanæ, & Ruth Moabitæ, sequitur Christum quoad lineam foemininam, ortum esse ex Gentibus, ut asserunt Barradius lib. 5. cap. 3. & alij.

De Booz.

10 **Q**uæritur Interpretes, an inter Salmonem, & Dauidem intercesserint tres tantum nominati ab Evangelista utroque, videlicet Booz, Obed, & Iesse? Ratio dubitandi est, quia Rahab videtur ducta à Salmonem non multo post captam Iericho, & circa initium præfecturæ Iosue, quod

quod nobis fuit anno 1552. ante Christum. Iesse autem genuit Dauidem anno ante Christum 1086. esset ergo interuallum circiter 460. aut minimum 450. quod esset diuidendum in tres partes, & oporteret Booz post annos 150. genuisse Obedum, & hunc post 150. Iesse, & hunc post annos 150. genuisse Dauidem, quod videtur inuicem simile, etiam si hoc interuallum contraheres ad annos 366. vt contrahit Lyranus & Serrarius in caput 4. Ruth q. 19. vel cum Possino ad annos 402. Præterea historiam Ruth fuisse tempore Heli refert Iosephus l. 5. antiq. c. 5. quamuis hoc perperam ab eo dictum censeant Scripturæ interpretes. Respondent Lyranus, Catharinus, Genebrardus, Iansenius hic, Salianus in annalibus, & Cornelius à Lapide in 4. cap. Ruth, tres fuisse Booz, sed vnum nominatum, ne dicendo Booz genuit Booz, Booz genuit Booz, Booz genuit Obed, molesta repetitio esset, vel certè duos diuersi nominis omisos iustis de causis, sicut omittuntur tres reges, de quibus dicemus num. 15. & sicut Esdræ l. 1. c. 7. in Esdræ genealogia omittuntur septem generationes, quas recenset 1. Paralipom. c. 6. nu. 3. Respondent secundo, & melius Abulensis hic q. 14. Maldonatus hic, Barradius tom. 1. lib. 5. cap. 8. Salmeron tom. 3. tract. 26. Io. de Sylueira hic lib. 1. cap. 2. q. 24. Menochius in historia vitæ Christi c. 2. nu. 8. Possinus in Dialactico Genealog. Christi c. 19. 20. & 21. non esse fingendos tres Booz, aut alios inter Salmonem, & Dauid, quia constanter enumerantur soli Booz, Obed, & Iesse, tum Matth. 1. & Lucæ 3. tum 1. Paralipom. c. 2. tum in fine libri Ruth, nec vsquam alibi suppletur omisso, sicut suppletur tres illi reges, & septem illi ad Esdræ genus spectantes; & quia alioquin falso dixisset Matthæus: *Omnes itaq; generationes ab Abraham vsque ad Dauid generationes quatuordecim*, quod de alijs non asseruit, sed omisit *Omnes non fuisse* autem impossibile grandæuos illa tempore generare filios, cum Abraham annorum 140. genuerit filios ex Cethura, Genes. 25. Nam Booz se senem significat, dum Ruth 3. ait. *Benedicta es à Domino filia, quia non es secuta iuuenes*, et Isai quando genuit Dauidem erat *senex, & grandæuus*, vt dicitur 1. Reg. cap. 17. nu. 12. Possit etiam dubitari, an *Rahab* illa, cui nupsit Salmon fuerit illa ipsa, quæ fuerat meretrix, an vero eius filia, vel neptis eiusdem nominis, aut diuersi, ita vt illud *Booz de Rahab* significet vnam de filiabus Rahab, et scriptura potius nomen matris, aut auis posuerit ob causas iam num. 9. indicatas, quod si diceretur facillimè solueretur hic nodus. Alioquin iuxta nostram Chronologiam sic has generationes distribuemus. *Salmon* vltimum filium *Booz* suscepit ex *Rahab* fere octogennaria, adhuc tamen idonea, nondum enim desierant fieri ei muliebria, sicut desierant Saræ nonagenariæ, quando autem duxit, erat illa annorum circiter 18. natus igitur fuerit *Booz* anno à capta Ierichunte 62. idest ante Christum 1488. *Booz* autem vltimum filium *Obedum* genuerit annos aatus 136. ex *Rutha* proeuctæ ætatis, sed adhuc habili, nempe anno ante Christum 1352. Deinde *Obed* annorum 135. genuerit vltimum filium *Iesse* anno ante Christum 1217. tandem *Iesse* annorum 131. genuerit Dauidem vltimum filiorum suorum anno ante Christum 1086. Proinde Ruth nupsit Boozo seni sub Aod Iudice, vt ponit etiam Possinus, sed genuit Obed mortuo iam Aodo. Aliquid enim potius tale dixerim, quam finxerim plures Booz, aut alios plures contra Scripturam.

De Ruth.

11 **R**uth fuit quidem Moabitica, sed conuersa est ad populum Dei, & reuertentem Noemi Socrum suam in Bethleem, constantissimè sequi voluit, vt narratur Ruth 1. num. 16. dicens. *Populus tuus, populus meus, & Deus tuus, Deus meus*. Vt igitur constaret Christum non repellere, immò recipere etiam Moabitas, & extraneos, modò ad ipsum conuerti velint, habere voluit, & nominari in genealogia hanc *Rutham*; de huiusmodi enim fœminis dubitare quis potuisset, non verò de Sara, aut Rebecca, & alijs de populo Dei, ita auctor imperfecti homil. 1. in Matth. & S. Hieronymus in cap. 1. Ruth. Debit præterea constare non peccasse Booz in suscitando semine tuo propinquo ex peregrina muliere, in qua suscitatione, figurata est resurrectio, per quam homo perpetuitatem accipit carnis, vt aduer-

tit Procopius, & cum eo Glossa in cap. 25. Deuter. *Nam oportebat eum, qui nobis resurrectionem donauerat, genus ducere per eos, qui typum eius secundum carnem conseruauerant*. Demum, vt Paschalius hic, & Abulensis q. 13. aduertunt, impletum est vaticinium Isai 16. *Emitte agnum Domini de petra deserti, idest de terra, vel stirpe Moabitarum, vbi erat ciuitas, qua vocabatur Petra, de qua dicitur fuisse Ruth*.

De Iesse, seu Isai.

12 **C**ommunis est sententia Hebræorum, & sacrorum Interpretum Synonyma esse *Iesse*, & *Isai*; pater enim Dauidis, iuxta Hebræorum puncta pronuntiatur nominatur *Isai* 1. Reg. cap. 16. & 17. num. 17. & 2. Regum 12. & 1. Paralipom. cap. 2. & Ruth 4. At Ecclesiastici 45. dicitur: *Et testamentum Dauid regi filio Iesse de tribu Iuda, & Græca LXX. habet Ιεσαϊ*, de quo est oraculum Isai 11. *Et egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet; & ibidem num. 10. In die illa radix Iesse, qui stat in signum populorum, ipsum gentes deprecabuntur, & erit sepulchrum eius gloriosum: de priore loco S. Hieronymus in Isaiam sic. Virgam, & florem de radice Iesse, ipsum Dominum Iudæi interpretantur: Quod scilicet in virga regnantis potentia, in flore pulchritudo monstratur*. Nos autem *virgam de radice Iesse sanctam MARIAM Virginem intelligamus, qua nullum habuit sibi fructicum coherentem: de qua, & supra legimus: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & florem Dominum saluatorem: Et Tertullianus de corona militis: Habes florem ex virga Iesse, super quem tota diuini spiritus gratia requieuit, florem incorruptum, immarcescibilem, sempiternum*. Et S. Ambrosius de benedict. Patriarch. cap. 4. *Radix, familia Iudæorum: virga, MARIA, flos MARIÆ CHRISTVS est*. Caldæus habet: *Egredietur rex de filiis Iesse, & Christus de filiis filiorum eius vngetur*. Aquila verò Symmachus, & Theodotion, teste S. Hieronymo, pro virga verterunt truncum, quia licet in Iechonia truncata sit regum actu regnium successio, in radice tamen, quamuis latente sub terra, & ad paupertatem redacta, latebat vigor, & semen familiae Dauid, de qua oriri debebat Christus. Beda in homilia de Natiu. Domini: *Egressa est virga de radice Iesse, & Nazareus de radice eius ascendit: quia intemerata Virgo Maria de stirpe Dauid exorta est*. Idemque habet Isidorus ad Sororem Florentinam cap. 1. & B. Petrus Damianus in serm. de Annunc. *Germinalat virga Iesse de tortuosa generis humani radice, & de Patriarcharum arbore in altitudinem, et rectitudinem erumpens, omnem ignorat nodositatem*. Eandemque virgam Rupertus lib. 11. de victoria verbi cap. 18. appellat. *Pulchram, humilem, et rectam*. Denique vides Christum ita filium Dauidis velle se agnosci, vt tamen pastoritiam, & humilem conditionem, de qua eleuatus est Dauid ad regnum, non dedignetur profiteri.

De Dauide Rege.

13 **D**avid autem Rex; Solus hic appellatur Rex, quia primus fuerat Regum de stirpe Iuda; & quia hic inter Reges fuit primus pater Regis Christi, eo quod ipsi cum iuramento promissus sit Christus oriturus de semine eius, & de fructu ventris iuxta dicta num. 2. vbi attuli iuramentum hoc ex psalmo 88. & 131. ideo sæpe in sacris litteris appellatur filius, aut germen Dauid. Isai 9. *Parvulus enim natus est nobis, & filius datus est nobis etc. super solum Dauid, & super regnum eius sedebit*. Et Ieremias 23. nu. 5. *Et suscitabo Dauid germen iustum, & regnabit rex & sapiens erit*. Et Lucæ 1. Angelus memorat. *Sedem Dauid patris eius, & Zacharias: Cornu salutis in domo Dauid pueri sui*. Et Matth. 23. ac Lucæ 20. *Quid vobis videtur de Christo, cuius filius est? dicunt ei Dauid*. Et cæci ipsi Marci 10. Lucæ 18. clamabant: *Iesu fili Dauid miserere mei, & populus, ac pueri ipsi Matth. 21. Hofanna filio Dauid: benedictus qui venit in nomine domini*. Et Ioan. 7. *Nonne Scriptura dicit, qui ex semine Dauid, & de Bethleem castello vbi erat Dauid venit Christus? Apostolus verò ad Rom. 1. De filio suo, qui factus est ex semine Dauid secundum carnem*. & 2. ad

& 2. ad Thimoth. 2. Christum repetit *Ex semine David*. Postremò Apocalipsis 22. nu. 16. *Ego sum Iesus &c. Ego sum radix & genus David*.

De ea, quæ fuit Vria.

14 **D**avid autem rex genuit Salomonem, ex ea, quæ fuit Vria. Dicitur quæ fuit, non quæ tunc esset, ait Maldonatus, ut ostendatur Salomonem non esse natum ex adulterio: nam sublato Vria David duxit Bethsabeam in uxorem, ut habes 2 Reg. cap. 12. nu. 24. Indicatur etiam Deum non obstante priore adulterio & homicidio, adeo placatum esse pœnitentia Davidis, ut ei & Salomonem filium opulentissimum, & sapientissimum, & in multis figuram Christi concesserit. Nominatur tamen Vriastanquam fidelis seruus David, & tacetur nomen proprium Bethsabeæ, quia ipsa fuit instigatrix, vel particeps necis Vriæ ut cum SS. Remigio, ac Thoma, itemq; Paschasio, & Hugone docet hic Io. de Sylueira l. 1. c. 2. q. 17. Addit S. Anselmus hic: *Tacet nomen Bethsabeæ, ut nominando Vriam reducat ad memoriam illud maximum scelus, quod fecit in eum &c. Ista verò, idest Bethsabeæ adeo culpabilis est, quod nomine non est digna, sed solus iustus*. Certè magnum solatium, aut honor fuit Vriæ, quòd aliquo modo nominatus sit in Genealogia Christi: quapropter S. Iustinus Martyr q. 87. cum dixisset Deum pœnitentia Davidis delectatum, adiecit: *Ac benignè pœnitentiã honorans Deus, in Vxoris Vriæ progeniẽ collocavit genus Davidis, eademque de causa fecit, ut ex ea genus Christus duceret*. De Salomonis annis vide Barradium tomo 1. in Euang. lib. 5. cap. 10. & Salianum in Animalibus, ac Pinedam.

De tribus Regibus à S. Matthæo omisissis.

15 **I**oram autem genuit Oziam, sed inter Ioram, & Oziam tres alij reges Iuda præcessere, videlicet Ochozias, Ioas, & Amasias, ut constat ex 4. Regum à cap. 10. ad 15. & 1. Paralip. c. 3. num. 11. Certum est autem non omisissos à S. Matthæo, ut redigeret secundam hanc classem ad 14. generationes, ut voluit Abulensis hic q. 17. mirorq; Salmeronem tomo 3. tract. 27. hanc rationem appellasse *certam, & solidam*, hoc enim esset facere mendacem Sacrum historicum; qui non sibi hoc proposuit, sed cum ex tabulis genealogicis capita 2. & 3. classis didicisset, aduertit totidem fuisse in singularis, quot fuerant in prima classe. Non pauci tamen putarunt non præcisè ob numerum Tetsaradecadum præteritos fuisse, sed præcipuè in odium sceleratæ domus Achabi, et Iezabelis eius vxoris, quæ occiderat multos prophetas ac seruos Dei, fuit enim Ochozias filius Athaliæ filia Achabi, nam et Deus in odium illius misit Iehu ad illam domum perdendam, ut narratur 4. Regum c. 9. idcirco vsque ad 3. generationem memoria Athaliæ deleta fuit, non quidem ab Historia Regum, sed à Genealogia Christi, ita cum SS. Hieronymo, Hilario, Thoma, Paschasio, & Ruperto sentiunt Alphonsus Villegas in Vita Sacratiss. Virg. Mariæ cap. 2. Barradius tomo 1. in Euangel. lib. 5. cap. 12. Menochius in Historia vitæ Christi lib. 1. cap. 2. num. 10. & Io. de Sylueira hic lib. 1. cap. 2. q. 29. qui aduertit Deum per Eliam 3. Reg. cap. 21. comminatum esse Achabo, se ipsius posteritatem deleturum vsque ad quartam generationem, quæ in Amasia terminata est. Porro Ochozias ambulauit in vijs Achab, & impius fuit ex 2. Paralip. c. 22. et Ioas interfecit Zachariam Sacerdotem, ac filium Ioiaz Pontificis ex 2. Paralipom. c. 24. et Amasias

Prophetæ à Deo misso mortem minatus est ex 2. Paralip. cap. 25. num. 16. quam ob causam iustè silentio inuolutos, ait Rupertus hic. Præterea S. Augustinus in quæstionibus noui testamenti q. 85. putat hos ab Euangelista sublato, quod in his ita continuata sit impietas, ut ne merito quidem patrum mererentur retineri in Genealogia Christi, sicut retentus est Salomon merito Davidis, et Ioram merito Iosaphati etc. cui autem hæc non satisfaciunt, repetat huc quæ diximus libro 6. cap. 9. num. 3.

An, & quando Iosias genuerit Iechoniam.

16 **V**erba illa S. Matthæi: *Iosias autem genuit Ieconiam, & fratres eius in transmigracione Babylonis*; non vnicam difficultatem includunt, sed triplicem, An scilicet, & cur omisissus sit Ioakim filius Iosia, & pater Iechonia? & quare addatur, *& fratres eius*, quod alijs regibus fratres habentibus non est additum, & quomodo verum sit illud; in transmigracione Babylonis, cum ante illam geniti fuerint. Pro quibus notandum est illud 1. Paralipom. cap. 3. nu. 15. *Filij autem Iosia fuerunt primogenitus Iohanam, secundus Ioakim, tertius Sedecias, quartus Sellum*; De Ioakim natus est Ieconias, & Sedecias. At 4. Regum c. 23. & 2. Paralipom. c. 36. omisso Iohana, qui mortuus est viuo patre, nec fuit Rex, tres tantum nominantur alio nomine, nempe *Eliakim, Mathanias, & Ioaachaz*. Nam Ioaachaz est idem, ac Sellum, qui cum esset annorum 23. et minimus natus, tamen fauore populi successit primus in locum Iosia defuncti, nec regnavit nisi menses 3. quia Pharao Nechao abduxit illum in Ægyptum, vbi mortuus est, ut narratur 4. Regum cap. 23. à num. 30. et 2. Paralip. c. 36. & hunc Ieremias 22. n. 11. nominat Sellum pro hoc Nechao constituit regem Eliakim filium Iosia, vertitq; nomẽ eius Ioaachim, ut narratur 4. Regum c. 23. n. 34. et 36. et 2. Paralip. c. 36. n. 4. et 5. ibidemq; asserit fuisse annorum 25. quando regnare cœpit, et vndecim annos regnasse in Ierusalẽ; Hunc autem Nabuchodonosor vincit abduxit in Babylonem, vbi captiuus fuit tribus annis, sed inde fugit, ac rebellauit contra Nabuchodonosorem, et huic defuncto successit filius eius Ioaachim cum esset annorum 8. et regnavit in Ierusalem tribus mensibus, ac diebus decem; Nam iussu Nabuchodonosor abductus est Babylonem, et pro eo substitutus est Mathanias eius patruus, et nominatus Sedecias, cum esset annorum viginti, et vnus, et vndecim annis regnavit in Ierusalem, quæ omnia constant ex 4. Regum c. 24. et 2. Paralip. c. 36. Porro ex S. Hieronymo in c. 1. Daniel, et in cap. 1. Matth. secundus Iosia filius Hebraicè scribitur per Coph, et Mem, et Græcè Ιωακίμ, Latine Ioakim, huius autem filius, et Iosia nepos per Caph, et Num Græcè Ιωαχίμ, Latine Ioaachim, et est idem, ac Iechonias, quamuis etiam prior dici possit Iechonias, ut concedit S. Epiphanius hæresij 8. et S. Hieronymus, esto alij id negent. Quare certum est Synonyma esse hæc Ioaachaz, et Sellum; item hæc Eliakim, et Ioakim, item hæc Mathanias, et Sedecias; et deniq; hæc Ioaachim, et Iechonias. Et tres priores fuisse filios Iosia, quartum autem nepotem. Hæc de nominibus, et successores in regnum.

17 Quod spectat ad tempus harum rerum ex dictis l. 6. cap. 9. Ioaachaz successit Iosia anno ante Christum 609. nempe annis quinque ante primam transmigracionem ex quibus, et annis quos habebant, quando regnare cœperunt, et annis, vel mensibus, quibus regnarunt, confecimus infra-scriptam Tabellam Chronologicam ad clariorem intelligentiam, et solutionem huius controuersia.

Iosia F. idest Filij, vel N. idest Nepos.	Nascitur		Regnare incipit		Ætas in principio Regni.	Regni duratio An. M. D.
	ante Christum.	ante init. Captiuuit.	ante vel post Capt.	ante Christum		
Ioaachaz qui & Sellum F.	631	26	a. 5	609	23	0 3 0
Eliakim qui & Ioakim F.	632	27	a. 4	608	25	11 0 0
Ioaachim qui & Iechonias N.	615	10	p. 8	598	18	0 3 10
Methanias qui & Sedecias F.	618	13	p. 8	598	21	11 0 0

Quibus positus responderetur dictum fuisse *Iechoniam*, & fratres eius sup̄to *Iechonia* pro *Ioakimo*, seu *Eliakimo*, quia omnes eius fratres, & omnes filij Iosif superstites, fuerunt Reges, & sibi successerunt in Regno, nempe *Ioachaz*, & *Eliakim*, et *Mathanias*, quod fuit speciale Iosif. Dicuntur autem geniti in transmigracione, vel quia instabat illa transmigratio, vel habito respectu ad tempus, quo Iechonias prior, seu Ioakim, et fratres eius regnarunt, nam Ioakim anno 4. ante transmigracionem regnare cepit, et 8. anno post illum desijt, eiusq; loco regnavit *Sedecias*; quare horum duorum regnam, quod fuit singillatim annorum 11. maiori sui parte occupavit tempus post transmigracionem, ideoque sumpta potiori parte verum est genitos à Iosif eos reges, qui regnarunt in transmigracione Babylonis. Quod si contendas sermonem esse de Natiuitate non politica, et initio regnandi, sed de naturali, oportet illud in transmigracione sumere pro ante transmigracionem ad antithesim eius quod subiungitur, & post transmigracionem: sicut Exodi 12. *In die primo non erit fermentum*, idest ante diem primum Azymorum: Et Genes. 2. *Complentiq; Deus die septimo opus suum*, idest ante diem septimum. Et sic solutæ sunt duæ posteriores difficultates; superest prima, et maior de Iechoniz vnus, seu Ioakimi omissione, pro qua

18 *Prima* opinio est in antiquis exemplaribus scriptum fuisse, sicut repertum est in quibusdam exemplaribus Græcis apud Fabrum Stapulensem, & Robertum Stephanum; sic: *Iosif autem genuit Ioakim, Ioakim autem genuit Iechoniam*; vt referunt Salmeron tom. 3. tract. 27. Maldonatus hic, & Petauus l. 9. de doctrina temporum cap. 17. qui cum Maldonato putat vitio librarium mendum esse in vulgata, & idem censuit S. Epiphanius hæresi 8. Epicureorum, & occasionem mendii addidit. Nam aliqui *Iechoniam* cum altero *Iechonia* reperientes, numerum duplicatum esse putauerunt. Non erat autem duplicatio sed numerus clarus: ex nomine enim patris filius nominatus fuit *Iechonias Iechonia*: Quia tamen in aliquibus exemplaribus Græcis verba prædicta posita sunt in margine, non in textu, & in reliquis omnibus editionibus etiam tempore S. Ambrosij, Augustini, ac Hieronymi legebatur, sicut hodie legitur in vulgata, melior solutio inquirenda est; quare

19 *Secunda* opinio est *Ioakimum*, seu priorem *Iechoniam* omissum consulto esse à S. Matthæo similem ob causam, ob quam supra omisit *Ochoziam*, *Ioas*, & *Amasiam*, nempe quia Ieremiam Sacerdotem malè tractauit, & volumen Sacrum Scalpello scribæ confcidit, & comburi iussit, adeoq; impius fuit, vt ex Ieremiz 22. sepultura A fini sepultus fuerit, præterquam quod non à populo Dei, sed à Pharaone constitutus est rex, meruit ergo à Tabulis templi deleri, & in genealogia Christi omitti. Ita Petrus Possinus in Diallactico genealogiæ Christi cap. 37. & valde inclinatur huc Salmeron tom. 3. tract. 27. & Cornel. à Lapide in c. 1. Matth. Itaque hi vnicum *Iechoniam* à S. Matthæo nominatum concedunt, & si obijcias hoc pacto non esse in tertia classe 14. sed tantum 13. generationes, respondent, Possinus quidem in ea computari *MARIAM* tanquam eam, quæ sola genuit naturaliter Christum, absque opera viri; Salmeron autem duò tempora idest in transmigracione, & post transmigracionem numerari pro duabus generationibus, cui di- cto fauet S. Augustinus l. 2. de Contensu Euangel. c. 4. & Author imperfecti in Matth. suspicantes *Iechoniam* eundem bis computari eo modo, quo idem lapis angularis ad duo latera pertinet. Sed hæc opinio non potest subsistere, quia vnicus hic *Iechonias* nominatus à S. Matthæo, aut est prior, nempe filius Iosif, & hic non genuit *Salathielem* post transmigracionem Babylonis; aut est posterior, seu nepos Iosif, & hic non habuit fratres, nec potest esse ille, de quo dictum est: *Iosif autem genuit Iechoniam, & fratres eius*. Præterquam quod in hac opinione nimis indulgetur Porphyrio calumnianti Euangelium, ac dicenti vnã generationem deesse, quia putauit *Iechoniam*, qui fuit filius Iosif, & qui genuit *Salathielem*, pro eodem poni à S. Matthæo. Igitur dicendum est à S. Matthæo duos *Iechonias* numeratos esse in hac ipsa vulgata editione.

20 *Tertia* itaq; & vera opinio est *Iechoniam* in fine secundæ Tetsaradecadis nominatum à S. Matthæo, fuisse filium immediatum Iosif alioque nomine dictum *Eliakim*, & *Ioakim*; Eum verò *Iechoniam*, quem post transmigracionem Babylonis, & in principio tertiæ tetsaradecadis nu-

merat esse diuersum, & Iosif nepotem, filium verò *Ioakimi* seu prioris *Iechonia*. Neque enim necesse est, vt quemadmodum in alijs, idem qui genitus dicitur, est idem qui generat subsequenter, ita & hic sit idem: quia interrupta est connexio per duo tempora in transmigracione, & post transmigracionem: Ita S. Thomas, Lyranus, Carthusianus, & Hugo hic, & Abulensis hic q. 21. Barradius tom. 1. l. 5. c. 18. Menochius l. 1. historiæ vitæ Christi c. 2. nu. 11. Io. de Sylucira l. 1. in Euangelia c. 2. q. 33. Estque ipsa sententia SS. Ambrosij l. 3. in cap. 3. Lucæ, & Hieronymi in c. 1. Danielis ad illud: *Anno tertio regni Ioakim regis Iuda*, dicentis: *Nemo igitur putet eundem in Danielis principio esse Ioakim, qui in Ezechielis exordia Ioachin scribitur*. Iste enim extremam Syllabam *Kim* habet, ille *chin*. Et ob hanc causam in Euangelio secundum Matthæum non videtur deesse generatio, quia secunda tetsaradecadis in Ioakim desinit filio Iosif, et tertia incipit à Ioachin filio Ioakim. Quod ignorans Porphyrius, calumniam struit Ecclesiæ, suam ostendens imperitiam, dum Euangelistæ Matthæi arguere nititur falsitatem: Idem in c. 1. Matth. Si voluerimus *Iechoniam* in fine secundæ tetsaradecadis ponere, in sequenti non erunt quatuordecim, sed tredecim: Sciamus ergo *Iechoniam* priorem ipsum esse quem, et *Ioakim*, secundum autem filium non patrem, quorum prior per *K. et M.* sequens per *ch*, et *N.* scribitur, quod scriptorum vitio, et longitudine temporum apud Græcos Latinoque confusum est. Et S. Ambrosius l. 3. in c. 3. Lucæ, *Duos Ioachim, hoc est duos Iechonias fuisse historia indicat, vnũ ante transmigracionem, alterum in ipsa transmigracione generatum, idest patrem, et filium. Ergo pater inter generationes superiores est computatus, qui successit Iosif; filius inter posteriores, qui successit patri, idest Nepos Iosif*. Crediderim tamen in Vulgata corrigendam orthographiam, et priore loco scribendum *Iekoniam*, posteriore *Iechoniam*.

De secundæ Iechoniae prole, & patre Salathiel.

21 **N**equè hic vnica difficultas extricanda est, vbi enim S. Matthæus ait *Iechonias genuit Salathiel*; S. Lucas habet: *Salathiel qui fuit Neri*, idest filius Neri. At 1. Paralipom. c. 3. num. 17. scriptum est: *Filij Iechoniae fuerunt Asir, Salathiel, Melchiram, Phadaia &c.* et tamen Ieremiz 22. de hoc *Iechonia* n. 24. dicitur: *Vno ego dicit Dominus, quia si fuerit Iechonias filius Ioakim regis Iuda, annulus in dextera mea, inde euellam eum, & num. 30. Hæc dicit Dominus: scribe virum istum sterilem, virum qui in diebus suis non prosperabitur, nec enim erit de semine eius vir, qui sedeat super solium David, & potestatem habeat vltra in Iuda*. Ergo *Iechonias* hic non videtur genuisse naturaliter *Salathielem* illum, cuius filius *Zorobabel* fuit Dux Iudæorũ & potestatem habuit in Iuda, esto non fuerit Rex, nec fuit pater *Salathielis* illius, qui fuit filius Neri. Et confirmatur ex reuelatione S. Birgittæ l. reuel. 19. ibi. *Salomon, cui tam mirifica data, & promissa sunt, excessit à bonitate, & non est completa in eo promissio*. Quia Messias non est promissus de semine regio per Salomonem, & successor, nisi sub conditione, quod custodirent legem Domini, itaque videtur in *Iechonia* defecisse successio naturalis promissionis ac benedictionis, & ius illud hæreditarium deuolutum esse ad lineam *Nathani* filij David; & hæc videtur illa commutatio Christi, de qua psalmo 88. quam propheta præuidit exprobandam ab imperitis populis Dei videntibus, extinctam in *Iechonia* stirpem Salomonis, perinde ac si frustra expectarent in ea Christum, vt acutè notauit Possinus in Diallactico cap. 43. qui proinde putat mortuo *Iechonia*, & filio eius *Asire* in Babylonia, successisse *Salathielem* filium naturalem *Neri*, sed appellari filium *Iechonia*, iure hæreditario benedictionis diuinæ deuoluto ad proximum de stirpe *Nathan* filij David, ad quam transijt successio eius, & promissio diuina, quandoquidem *Iechoniam* & *Asir* mortuos putat sine liberis naturalibus. Itaque *Salathiel* dicitur filius *Iechonia*, idest succedens in locum & defectum filiorum *Iechonia*; Sed hæc opinio noua, & sine vlla necessitate inuecta videtur, immò violenter interpretans scripturam dicentem *Iechonias genuit Salathiel*, & tantum abest vt caruerit liberis alijs, vt l. 1. Paralip. cap. 3. nu. 17. nominentur eius filij octo, & nepotes duo, & plures pro-

nepotes, sic. *Filij Iechonia fuerunt Asir, Salathiel, Melchiram, Phadaia, Senneter, & Iecemia, Sarra, Nadabia, de Phadaia orti sunt Zorobabel, & Semei: Zorobabel genuit Mosolam, Hananiam, & Salomith sororem eorum &c.* Vbi vides Zorobabelem filium Phadaia, longè diuersum esse ab illo celebri Zorobabele, quem Salathielis filium facit scriptura non solum Matthæi 1. sed 1. Esdræ c. 3. et 5. et Aggæi c. 1. ac 2. non semel.

22 Primò itaque dico Iechoniam Ioakimi filium genuisse naturaliter Salathielem, et hunc Zorobabelem in Babylonia, nam eodem cap. 22. Ieremiæ de Iechonia dicitur n. 28. *Quare abiecti sunt ipse, et semen eius: ergo supponitur habuisse, vel habiturum prolem ex ea scilicet vxore, quæ cum ipso abducta est in Babyloniæ, vt dicitur 4. Regum c. 24. nu. 15: siue genuerit aliquos in carcere, siue postquam educus est à carcere ab Euilmerodach, vt habetur 4. Reg. c. 25. nu. 27. et Ieremiæ 52. nu. 31.* Non dicitur ergo sterilis, quia non habuerit liberos, sed quia *abominabilis* fuit, et *abdicatus*, vt vertunt LXX. et Theodotio, hoc est quia nullus de filijs et posteris eius successit ei in regno, nam Sedecias, qui eius loco substitutus est à Nabuchodonosore fuit eius patruus, et in hoc ipso extinctum est regnum Iudæ; Zorobabel autem non fuit Rex, nec princeps absolutus populi, sed populariter præerat populo tanquam vnus, sed præcipuus de optimatibus, Erat enim tunc regimen Hebræorum redactum ad Aristocratiam hieropoliticam, dominantibus Pontificibus, et optimatibus, et ideo dicitur 1. Esdræ cap. 3. *Et accedentes ad Zorobabel, & ad principes patrum dixerunt eis et c. 6. nu. 14. Seniores autem Iudæorum adificabant &c.* et c. 9. Esdras de seipso dicit: *Postquam autem hæc completa sunt accesserunt ad me principes &c.* Erant itaque plures principantes, esto inter illos essent velut Consul, aut Dictator Zorobabel, vt pote de sanguine regio, et Iesu filius Iosedech sacerdos magnus, eratque Zorobabel dux à populo electus, non iure successionis, quo sensu Aggæus cap. 1. et 2. *Zorobabel filium Salathiel ducem Iudæ appellat.* Neque enim viuente Cyro, Cambyse, Dario, alijq; ausus esset quisquam se regem Iudæorum, aut absolutum principem appellare. Postea verò principatus declinavit ad pontifices, et licet alij sacerdotes essent de tribu Leui, summum tamen Pontificatum etiam aliqui de tribu Iudæ, immò et extranei, auctoritate Regum Græcorum obtinuerunt, donec Alsamoneorum vnus diadema regium assumpsit. Quare post Iechoniam nullus de semine eius sedit in solio regni temporalis in Iudæa; Nam nec Christus fuit de semine Ioseph, esto Ioseph fuerit de semine Iechonia, et præterea Christi regnum non fuit temporale, sed spirituale, et æternum, ideoque fugit eos, qui volebant facere illum regem, et de se dixit *Regnum meum non est de hoc mundo.* Itaque summam loquendo Iechonia sterilis dicitur est, quia nemo de semine eius successit ei in regno temporali, ne Christus quidem. Ita sed breuius Ss. Ambrosius l. 3. in c. 3. Lucæ, Hieronymus in c. 1. Matth. et 22. Ieremiæ, item Carthusianus in c. 22. Ierem. Glossa ordinaria, Iryanus, Robertus, Hugo, et Cornelius à Lapide ibidem, Abulensis in c. 1. Matth. q. 24. cum S. Thoma; Salmeron tom. 3. tract. 27. paragrapho; Neque etiam; Et Maldonatus in c. 1. Matth. Barradius tomo 1. lib. 5. cap. 18. Io. de Sylueira in Euangelia l. 1. c. 2. q. 33.

23 Secundò dico non esse improbabile Salathielem, & Zorobabelem de quibus Matthæus 1. esse eosdem, de quibus Lucas 3. ita tamen vt Neri adoptat it sibi in filium Salathielem, vt vult Carthusianus, & Iryanus in c. 3. Lucæ: Esto Philo (quem sequitur Didacus Stella in c. 3. Lucæ, & Gagnæus in c. 1. Matth.) vel potius Annus Viterbiensis in Chronico Philonis dicat Iechoniam vocatum fuisse Neri à populo, idest lucernam meam, eo quod euocatus ab Euilmerodacho ex carcere tanquam lucerna David, quæ videbatur extincta, illuxerit: sed in Philone Annij sunt alia quædam falsa, & contra scripturam, vt notat Barradius t. 1. l. 5. c. 29. & præterea à Neri ad Nathan inclusiuè Lucas numerat capita 20. at à Iechonia secundò ad Salomonem Matthæus numerat capita 14. & cum tribus regibus omissis 17. vnde apparet ex diuersitate numeri, & nominum diuersos fuisse. Porro sequendo opinionem Carthusiani, & Iryani, dicendum esset Zorobabelem nepotem naturalem Iechonia, & adoptiuum Neri, genuisse duos filios vnus Abiud, per quem Matthæus deducit genealogiam

S. Iosephi, alterum Resam, per quem Lucas genus Iosephi textit. Posset etiam dici, mortuo Ioakimo patre Iechonia iunioris, Melchi de stirpe Nathan duxisse viduam Ioakimi, & ex ea genuisse Neri fratrem vterinum Iechonia; et mortuo Neri absque liberis, Iechoniam duxisse viduam eius, et suscitasse ipsi semen, ita vt Salathiel fuerit naturalis filius Iechonia, sed Legalis ipsius Neri.

Tert.ò dico nec improbabile esse Salathielem, et Zorobabelem, de quibus S. Matthæus loquitur, diuersos esse ab ijs, quos S. Lucas c. 3. nominat; Tum quia non est insolens diuersas per sonas habere idem nomen, tum quia absque necessitate non videtur recurrendum ad filiationem adoptiuam; sic sentiunt Salmeron tom. 23. tr. 28. Barradius t. 1. l. 5. c. 30. Cornelius à Lapide in c. 3. Lucæ vers. 27. cum Toletio, Pererio, et Francisco Lucca, et Menochius in historia de vita Christi l. 1. c. 3. nu. 5. et reuera Patres antiqui supponunt omnes à S. Luca infra Dauidem nominatos, esse de stirpe Nathan, at ex præcedenti opinione, qui sunt infra Salathielem essent omnes de stirpe Salomonis.

De Mathat, & Leui, idest auo, & proauo S. Iosephi.

24 IN aliquibus antiquis codicibus c. 3. Lucæ, quos vidit Africanus apud Eusebium l. 1. hist. Eccl. c. 7. et S. Ambrosius, omisso Mathat, et Leui ponitur Melchi pater ipsius Heli, Et ideo S. Gregorius Nazianzenus in carmine de Genealogia Christi cecinit;

Mathanus hac genuit Iacobum, Melchius Helim. Damascenus autem 4. fidei c. 15. ponit Leui patrem ipsius Melchi, et Melchium patrem ipsius Heli, et S. Irenæus 3. contra hæreses c. 33. in Luca computauit generationes 72. omisso Cainano, Mathat, Leui &c. Proinde P. Cordesius in 3. animaduersione ad S. Lucam, putauit per errorem insitos fuisse à librarijs, vel nescio quibus Mathat, et Leui. Cæterum in textu ipso Ss. Ambrosij, et Hieronymi, sicut et in alijs tam Græcis, quam Latinis vulgatæ editionis reperiuntur Mathat, et Leui, inter Melchi, et Heli, nec nisi his suppositis stant generationes 76. ab Adamo ad Christum, et 43. à Dauid ad Christum, quas enumerat S. Augustinus lib. 3. contra Faustum c. 4. et lib. 2. Quæst. Euang. cap. 5. Stat ergo possessio pro Vulgata in tanta Codicum conspiratione; et conciliari possunt hæc aut transpositione, aut potius duplicando nomen patris Heli, ita vt dictus sit Mathat, et Melchi, vt putat Beda in c. 3. Lucæ.

De Iacobo, & Heli patribus S. Iosephi.

25 CVM S. Matthæus dicat, *Mathan autem genuit Iacob, Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ;* at S. Lucas cap. 13. dicat. *Et ipse Iesus erat incipiens, quasi annorum triginta, vt putabatur, filius Ioseph, qui fuit Heli, qui fuit Mathan;* Nec possit dici Iacob, & Heli esse synonyma, quia ilorum patres, aui, proau, &c. & numero, & nomine diuersi sunt apud hos Euangelistas; visa est Iuliano Apostatæ contradictio vera, vnde illi occasio calumniandi Euangelium. Ad apparentem hanc repugnantiam tollendam quatuor opiniones reperio.

26 Prima opinio fuit Africani in Epistola ad Aristidem, quam recitant, & sequuntur Eusebius lib. 1. Hist. Eccl. c. 7. Nicephorus lib. 1. Hist. cap. 11. & S. Damascenus Oratione 2. de Natiuitate B. Mariæ; scribit verò Africanus, se ex traditione maiorum, & consanguineorum Christi, accepisse Iacobum, & Heli fuisse de diuersis patribus ortos, sed de eadem matre nominata Estha, vel Iescha, & ideo Iacobum, & Heli fuisse fratres vterinos; sed mortuo Heli sine liberis, Iacobum duxisse vxorem ipsius, & suscitasse semen fratri suo, de eadem tribu, et familia, nempe S. Iosephum; ideoque Heli fuisse patrem legalem S. Iosephi. Sed Africanus in quibusdam Codicibus repererat patrem ipsius Heli nominari Melchi (omissis Mathat, et Leui) vt dixi num. 24. ideo Esthan fecit vxorem prius Mathani, deinde Melchi eumque secutus Nazianzenus in Carmine de Genealogia Christi cecinit.

At quoniam duplici patre fluxit Ioseph?
 Lex ea Mosis erat, si quem mors atra tulisset
 Hebræa de gente satum, natisque carentem,
 Protinus, ut frater, vel sanguinitate propinquus
 Vxorem extincti capiens, censumque, domumque
 Gigneret huic Sobolem, ne nulla prole relicta,
 Obrueret totum tumulus cum corpore nomen.
 Quare de Christo arcanum mihi tale repertum est.
 Mathanus eximia Salomonis stirpe creatus
 Esthæ iunctus erat; quo cæca morte perempto,
 Duxit eam Melchi, Nathanao sanguine cretus
 Mathanus hæc genuit Iacobum, Melchius Helim,
 Horrida quem rapuit mors nulla prole relicta.
 Ergo domum illius capit vxoremque superstes
 Iacobus, frater tantum maternus, eique
 Iosephum genuit: Sic Ioseph filius eius
 Verus erat: tamen huic tribuit lex optima fratri:
 Atque ita Matthæus naturam scribere Christi
 Instituens, veram seriem numeravit avorum,
 At Lucas populi legem ritumque notavit
 Concordant igitur, quare hos tu carpere noli.

Ante hunc S. Iustinus Martyr quæst. 131. in solutione dixit: In genealogia Lucæ solus Heli legitimus est Iosephi pater, ab ipso autem Heli, vsque ad Nathan, omnes ordine recensiti sunt naturales filij eorum quibus subiunguntur. Et q. 132. docet licuisse ducere vxorem fratris sine liberis defuncti, etiam si suâ propriam frater superstes haberet vxorem. Et S. Hieronymus in c. 1. Matth. Africanum secutus: Hunc locum obiecit nobis Iulianus Augustus de dissonantia Evangelistarum: cur Evangelista Matthæus, Ioseph dixit filium Iacob, & Lucas eum filium appellavit Heli, non intelligens consuetudinem scripturarum; quod alter secundum legem ei pater sit. Scimus enim hoc per Mosen Deo iubente præceptum, ut si frater, aut propinquus, absque liberis mortuus fuerit, alius accipiat vxorem ad suscitandum semen fratris, vel propinqui sui. Super hoc & Africanus temporum scriptor, & Eusebius Cæsariensis in libris de dissonantia Evangeliorum disputarunt. Nec aliter S. Hilarius can. 1. in Matthæum: sed et S. Augustinus lib. 2. de Consensu Evangelist. cap. 3. probabilis putat Iacobum naturaliter genuisse Iosephum, Heli autem illum aut adoptasse, aut ipsi suscitatum à Iacobo fratre; ad id enim non fuisse necesse, ut filio nato imponeretur nomen defuncti sine liberis, sed sufficere, ut diceretur eius filius, docet lib. 2. Retractationum cap. 12. Quamuis oppositum dixisset lib. 2. Quæst. Evangelic. q. 5. ut diximus c. 17. nu. 10. Denique S. Anselmus, et Beda in cap. 1. Matth. Titus Bostrenus, Carthusianus, et D. Bonaventura in cap. 3. Lucæ. Et D. Thom. 3. p. q. 31. à 3. planè cum Africano soluunt hanc quæstionem, et Eucherus q. 3. in Matth. sicut, et Theophylactus, et Euthymius in Lucam; Lyranus in cap. 1. Matth. et hos secuti Salmeron tomo 3. tract. 28. Baronius in Apparatu ad Annales, Maldonatus in c. 1. Matth. Barradius tomo 1. lib. 5. cap. 30. Toletus in cap. 3. Lucæ, Vasquez tomo 2. in 3. p. disp. 127. cap. 4. Io. de Sylucira in Evangelia lib. 1. cap. 2. q. 44. constat igitur hanc esse communem ferè Patrum, et Doctorum antiquorum, et recentium; nec obstat quod Africanus in illa epistola addit non habere se hoc in Scriptura Canonica, non addit se accepisse ex traditione à propinquis Salvatoris secundum carnem.

27 Secunda opinio fuit S. Ambrosij in Lucam c. 7. lib. 3. qui et ipse tanquam traditum refert sic: Heli fratre sine liberis descendente, copulatus est fratris vxori, & generavit filium Ioseph, qui iuxta legem Iacobi filius dicitur, quoniam semen fratris defuncti frater iussu legis veteris seriem suscitabat. Itaque Heli naturalis, Iacobum verò legalem patrem Iosephi arbitratus est; quod ipsum nonnullos sensisse meminit S. Augustinus in quæst. noui testamenti q. 56. et non paucos Sectarios refert Maldonatus; Possinus quoque in Diallactico Genealogiæ Christi à cap. 49. ad 51. contendit Heli fuisse potiùs naturalem patrem; et Iacobum legalem: Primò quia Vterini fratres ex Rabbi Mose Ben Maimon non habentur loco fratrum, sed hoc leue est, nam si sufficiebat propinquum esse, multo magis esse fratrem ex parte matris. Secundò, quia S. Lucas non nominavit Obedi patrem legalem, qui fuit Mahilon, sed naturalem, qui fuit Booz, ita nec hoc loco videtur nominasse Iosephi patrem legalem, sed naturalem; sed respondetur hoc loco fuisse

peculiarem causam, viderat enim à S. Mathæo deductam genealogiam Iosephi naturalem per Salomonem, eiusque descendentem Iacobum, cum ergo alterum naturalem vellet per Nathan, & Heli deducere, debuit assignare legalem, neque enim duo naturales patres eiusdem esse poterant. Tertio ait S. Mathæum Hebraicè, et Hebræis scribentem, qui legem de suscitando semine fratri norant, congruentius proposuisse patrem legalem, quam Lucam, qui Græcè, et Græcis, ac Gentilibus scripsit Euangelium, eam legem ignorantibus. Sed respondetur neutrum Euangelistarum debuisse deserere veritatem, quare si aliunde ex tabulis genealogicis, vel, ut Africanus ex consanguineis Domini, didicerant naturalem fuisse naturalem Iosephi, sic referre debebant, cum gentilibus nota esset filiatio adoptiua similis Legali Hebraicæ, nec esset difficile Græcis, qui habitabant in Iudæa nosse legem illam Moyse, et ipse Titus Bostrenus in Lucam quamuis aduertat Lucam Græcis, Mathæum Hebræis potissimum scripsisse, nihilominus in Luca agnoscit Heli legalem patrem.

28 Tertia opinio fuit Iansenij in Concordia cap. 14. Io. Lucidi lib. 2. de temp. Hebr. c. 14. & lib. 1. de emend. temp. cap. 1. Galatini lib. 7. c. 12. Annij in comm. Philonis lib. 2. Genebrardi in Chron. Soti in 4. sent. dist. 30. q. 2. Cani l. 11. de locis c. 5. Canisij lib. 1. de Deipara c. 4. Barradij tom. 1. lib. 5. cap. 30. paragr. Aliter: Driedonis 3. de dogm. cap. 5. p. 4. Alphonfi Villegas in Vita Deiparæ cap. 2. Cornelij à Lapide in cap. 3. Lucæ versu 23. Suarez 3. p. q. 27. disput. 2. sect. 3. qui citat Driedonem, Palatium, Gagneum, Tirini tomo 1. in Sacram Scripturam cap. 46. Tab. 4. Menochij in Historia de Vita Christi lib. 1. c. 3. nu. 5. Alph. à Castro in Hist. B. V. Augustini Bernal de Incarnat. disp. 61. sect. 1. paragr. 3. nu. 15. Perez de Incarn. disp. 36. sect. 1. nu. 6. Martinon de Incarn. disp. 15. sect. 3. & pro hac Canisius affert sectarios Bullengerum, & Brentium; Videlicet Iacobum naturalem patrem fuisse S. Iosephi, Heli autem non patrem, sed Socerum, quia S. Ioseph duxerit filiam Heli, idest MARIAM Virginem; Soceros enim dici etiam patres, & generos filios, idemque esse nomen Iokim, & Eliakim, ut patet ex 4. Reg. c. 23. num. 24. & 2. Paralip. 36. nu. 4. & Iudith 4. nu. 11. & c. 15. n. 9. per apocopen Eliakim idem, & Heli, sicut idem sunt Hierusalem, & Salem; item Idumæa, & Duma. Addunt quidam, ut Cano, Tirinus, & Menochius claufulam illam: ut putabatur filius Ioseph, parentheci seiungendam, & illam qui fuit Heli referri posse ad Christum ipsum, tanquam nepotem Heli; Postremò, hoc ipso, quod S. Lucas addit illud, ut putabatur, declarare voluisse se non describere genealogiam Christi naturalem per Iosephum, sed per Virginem MARIAM, si enim eam per Ioseph descripsisset, neuter Euangelistarum ostendisset Christum esse ex semine David secundum carnem; congruum igitur esse, ut Matthæus per Ioseph, Lucas per MARIAM filiam Heli, idest Iokimi genus Christi describerent.

29 Sed his argumentis non euincitur necessitas vlla, aut probabilior causa recedendi à sententia communi Patrum, & plurimorum Doctorum num. 26. exposita: Nam licet vterque Evangelista descripserit Christi Genealogiam per Ioseph, ut patrem plusquam legalem, & adoptiuum, idest patrem matrimonialem, indirectè tamen, sed principaliter intenderunt describere illam per MARIAM, de qua carnem sumpsit Christus, sciebant enim constare sub tempore illam vnicam fuisse filiam patris sui, & hereditariam, nec dubitari posse, quin ipsa, & S. Ioseph seruassent legem de nubendo intra eandem tribum, & familiam. Non est autem consuetum in Scriptura Sacra Socerum appellari patrem, nec in tertia persona historicus id fecisset, ut bene aduertit Salmeron, esto Noemi appellaret filiam Ruth, quæ erat eius nurus: nam & Abraham diuiti Epuloni dixit, fili recordare &c. Et illud qui fuit Heli, cum violentia detorqueatur à Iosepho, & applicatur Christo; Nec Iochim, siue Hebraicam, siue Græcam radicem consideres, potest per abbreviationem dici Heli, ut doctè probat Vasquez tom. 2. ad 3. part. disp. 127. cap. 4. à num. 40. qui tam fassè, & solidè refutat hoc, et figmenta, ac reuelationes Rabbinorum à Galatino adducta, et argumenta Hofiandri, ut non sit nobis necesse plura addere, et consultius sit illud legere, quam huc transcribere, cum liber sit obuius.

30 Quarta opinio est Petri Possini in Diallactico Genealo-

genealogiæ Christi cap. 58. et 59. pro qua ex parte adducit auctorem Elucidarij tract. 13. c. 1. Et Io. Bessonum super Cantica; et primò quidem conatur suadere *Iacobum* non fuisse naturalem patrem S. Iosephi tribus argumentis, quæ iam refutauimus num. 27. Deinde ait *Heli* genuisse naturaliter duos filios, ex vidua *Iacobi* fratris defuncti, videlicet S. *Iosephum* primogenitum, et S. *Ioachimum*, qui duxit S. *Annam*; mortuis autem SS. *Ioachimo*, et *Anna* sine masculis, S. *Iosephum* tanquam patrum non solum suscepisse in custodiam eorum filiam *MARIAM*, et suam neptem, sed debuisse illam ducere in vxorem, tanquam proximiorum vi legis, de qua dictum est capite præcedenti num. 8. et 9. hic relegenda, nec obtulisse votum virginitatis: poterat enim vterque coniungum persuadere alteri, abstinentiam à petendo debito coniugali, vt multi alij facere postea. Confirmat P. Possinus SS. *Iosephum*, et *Ioachimum* fratres, ex communi, et gentilitio cognomine patris, et aui; nam S. *Io. Damascenus* lib. 4. fidei Orth. c. 15. refert S. *Ioachimi* patrem dictum fuisse *Bar Pantherem*; auum autem *Pantherem*, at S. *Epiphanius* hæresi 78. patrem S. *Iosephi* cognominatum quoque *Pantherem*: et inde forte occasio fuit, vt habet *Origenes* lib. 1. contra *Celsum*, quibusdam blasphemandi Christum non ex Spiritu Sancto natum, sed ex *Panthere* quodam, idest de familia *Pantherum*. His positis concludit Possinus optimè explicari quomodo vterque Euangelista texuerit Christi Genealogiam, non solum per *Ioseph*, sed etiam per *MARIAM*; omnes enim maiores *Iosephi*, fuisse quoque maiores *MARIÆ*.

31. Veruntamen hæc opinio ingeniosè excogitata, non habet sufficiens fundamentum in historia antiqua, et sine vlla necessitate recedit à tam multis Patribus, ac Doctoribus adductis num. 25. pro prima opinione. Quod enim de *Panthere* ait S. *Epiphanius*, non est sufficiens ad fundandam hanc opinionem, verba enim *Epiphanius* hæresi 78. sunt. *Hic equidem Ioseph frater fuit Cleophæ, erat autem filius Iacobi, qui Panther cognominabatur, hi ambo, idest Ioseph, et Clephas, à Panthere appellato gignuntur.* Ergo agnouit *Iacobum* pro patre naturali *Iosephi*, et *Cleophæ*, nec tacuisset *Ioachimum*, si et hic fuisset frater *Iosephi*; ex eo autem quod auus S. *Ioachimi Panther*, et pater *Barpanther* dicti sint, sequitur quidem Sanctos *Iosephum*, et *Ioachimum* fuisse de eodem gentilitio stemmate *Pantherum*, sed non sequitur fuisse fratres. Quanquam reliqua historia *Epiphanius* de S. *Iosepho* non est recepta, vbi dicit S. *Iosephum* ante coniugium cum *MARIA* suscepisse ex alia vxore sex liberos, et ea defuncta nupsisse *MARIÆ* Virgini annos agentem 80. et vltra.

32. Concludo igitur inter prædictas quatuor opiniones, Primam pro veriore eligendam esse, vtpote alijs præstantiorem antiquitate, numero, et qualitate Patrum Doctorumque, nec vllis argumentis probabilioribus refutabilem. Si quis tamen vnico intuitu velit conspiciere has quatuor opiniones; Ecce synopsis earum.

Opinio ponit S. Iosephum filium.

- I. Naturalem *Iacobi*; legalem ipsius *Heli*.
- II. Naturalem ipsius *Heli*, legalem *Iacobi*.
- III. Naturalem *Iacobi* Generum *Heli*, seu *Ioachimi* Patris B. V.
- IV. Legalem *Iacobi*, Naturalem ipsius *Heli*, et fratrem S. *Ioachimi*.

C A P V T XIX.

De reliquis consanguineis S. Iosephi, & Deiparæ Virginis *MARIÆ*, ac *IESV* Christi Domini Nostri.

De Virginitate perpetua S. Iosephi.

1. **I**N Euangelio non semel quidam appellantur fratres Domini, & quædam sorores, vt *Matthæi* 13. nu. 55. & *Marci* 7. nu. 3. Vnde quidam putarunt hos filios fuisse S. *Iosephi* ex vxore alia distincta à *MARIA* Virgine (pudet enim referre impudencissimos hæreticos, qui auli sunt eos ex *Deiparæ* copula cum S. *Iosepho* natos asserere) inuimò id inferuerunt cuidam Euangelio *Petri*, aut *Iacobi*, quo decepti sunt aliqui etiam Sancti viri; ait enim *Origenes* in cap. 13. *Matth.* Fratres autem *Iesu* putabant nonnulli esse ex traditione Hebraeorum sumpta occasione ex Euangelio, quod titulum habet: iuxta *Petrum*, aut ex libro *Iacobi* filios *Ioseph*, ex priore vxore, quæ conuixerat ipsi, antequam dueret *MARIAM*: Et sic intellexit Euangelium *Matthæi*, & *Marci* S. *Epiphanius* hæresi 78. dicens. *Habuit autem hic Ioseph primam suam vxorem ex tribu Iuda, & peperit hæc ipsi liberos numero sex, quatuor masculos duas femellas, vt Euangelia Marci, & Ioannis declarauerunt.* Hos autem dicit fuisse *Iacobum Obbiam*, seu *Iustum* eius primogenitum, qui primus fuit *Episcopus Hierosolymis*, & quem *Apostolus* appellat fratrem Domini, additque genitum à *Iosepho* agente annum circiter 40. deinde *Ioseph*, & postea *Symeonem*, inde *Iudam*, & duas filias *Mariam*, & *Salomen*; & mortua vxore duxisse *MARIAM* virginem cum ageret annum 80. et vltra, sed ante ipsum S. *Hippolytus* apud *Nicephorum* lib. 2. hist. c. 3. dixerat *Iosephum* ex vxore sua *Salome* genuisse *Iacobum*, *Simeonem*, *Iudam*, & *Iosephum*, & duas fœminas *Esther*, & *Thamar*, & eiusdem opinionis videntur fuisse *Nyssenensis* homil. de Resur. Christi orat. 2. *Chrysostr.* homil. de Annunciat. *Theophylactus* in *Matth.* c. 7. *Euthymius* in *Matth.* c. 2. ex Latinis autem *Hilarius* can. 1. in *Matth.* et *Ambrosius* in *Epist.* ad *Galatas* cap. 1.

2. Sed audiendus S. *Hieronymus* in cap. 12. *Quidam*, inquit, fratres Domini de alia vxore *Ioseph* filios suspiciantur, sequentes deliramenta *Apocryphorum*, & à quadam *Escha* muliercula confingentes; Nos autem, sicut in libro, quem contra *Heluidium* scripsimus, continetur, fratres Domini non filios *Iosephi*, sed consobrinos *Saluatoris*, *Maria* liberos intellegimus matertera Domini, quæ esse dicitur mater *Iacobi* minoris, & *Ioseph*, & *Iudæ*, quos in alio loco Euangelij fratres Domini legitimus appellatos. Fratres autem consobrinos dicit, omnis scriptura demonstrat. Idem verò aduersus *Heluidium* detestabilem hæresiarum ait. *Tudicis MARIAM Virginem non permansisse: Ego mihi plus vindico, etiam ipsum Ioseph virginem fuisse per Mariam, vt ex virginali coniugio, virgo filius nasceretur.* Consonat S. *Augustinus* Serm. 14. in Natiu. Domini dicens: *Habe Ioseph cum Maria coniuge tua communem Virginitatem membrorum, quia de Virginis membris virtus nascitur Angelorum, & paulo inferius: Gaude itaque Ioseph nimiumque congaude Virginitati Maria, qui solus meruisti virginalem affectum possidere coniugis; quia per meritum virginitatis, ita separatus, & à concubitu vxoris, vt pater dicaris *Saluatoris*.* Concinitq; *Theodoretus* in c. 1. *Epist.* ad *Galatas*, quatenus scribit: *Appellatur quidem Iacobus frater Domini, sed non erat natura, nec Iosephi filius, vt quidam putarunt ex priori matrimonio natus, sed erat Cleophæ quidem filius; Domini autem Consobrinos.* Pseudoeuangelia porrò siue *Petri*, siue *Iacobi* à *Seleucio Manichæo* conficta testis est *Innocentius* Papa *Epist.* 3. ad *Exuperium*; & ideo *Gelasius* in Concilio Romano tit. de *Apocryphis* sanxit hæc. *Euangelium nomine *Petri* Apocryphum, Euangelium nomine *Iacobi* minoris apocryphum.* Post quos B. *Petrus Damianus* *Epist.* 11. c. 4. ad *Nicol. Pontif.* c. 4. fidenter dicit *Eccl. lxx* fidem

in eo esse, vt non modo Deipara, verum etiam putatius Christi pater, ac nutritius virgo habeatur. Et Epist. 6. dixerat. *Redemptor noster tantopere dilexit floridi pudoris integritatem, vt non modo de virgineo vtero nasceretur, sed etiam à virgineo nutritio traheretur.* Idem indicat S. Bernardus Sermone 2. super Missus est prope finem, Clare Beda in c. 3. Rupertus l. 1. de gloria, & honore filij hominis, Hugo Victorinus q. 8. in Epist. ad Galat. D. Thom. lect. 5. in Epist. ad Galat. nec pauci Scholastici in 4. d. 30. vt Paludan. q. 2. art. 2. Maior q. 4. ibiq. D. Thomas ait Iosephum, cum Maria virginitatem vouisse: Gerson ferm. 2. de Natiuit. Mariæ confid. 3. Lipomanus in vita S. Iosephi, Abulensis q. 33. in c. 1. Matth. Salmeron tom. 3. tr. 30. & tom. 15. disp. 25. Canisius l. 2. de Deipara c. 13. Baronius in apparatu ad Annales, citans Bedam, & Albinum Flaccum, Suarez tomo 2. in 3. part. disp. 5. sect. 4. Et Io. de Sylueira in Euangelia l. 1. c. 10. q. 3. Cornelius à Lapide in c. 1. Matth. versu 16. Salianus anno Mundi 405 1. num. 27. Et sanè vt argumentatur S. Thomas, si Christum Matrem suam Virginem Virgini Ioanni commendauit, æquè congruum fuit, vt eam prius Iosepho virgini custodiendam dederit, & præuenerit matris suæ desiderium de non nubendo nisi sponso, qui & fuisset antea virgo, & postea secum in eodem proposito permaneret. Neque enim redigendi sunt hi duo Sacratissimi coniuges in classem ordinariam, nec sterilitatis notam timuisse dicendi sunt, & proinde à Virginitatis proposito abstinuisse, quos Deus in horizonte legis gratiæ elegerat, vt vexillum virginitatis, velut antesignani præferrent tam multis, non solum virginibus citra matrimonium, sed etiam in matrimonio futuris in Ecclesia. Sic *Iesus corona virginum pascebat inter lilia*, vt canit Ecclesia.

3 An verò S. Ioseph, & quando emisit votum de virginitate quæri solet, sed credibilius est, tunc votum virginitatis, hætenus absque voto expresso, seruatum emisit, quando agnouit Mariam illud antea nuncupasse, id enim ante desponsationem nouisse, vt ipsa Virgo S. Briggittæ reuelauit lib. 7. c. 25. dicens. *Veruntamen pro certissimo scire debetis, quod Ioseph antequam desponsauit me, intellexit in Spiritu Sancto, me vouisse virginitatem meo Deo.* Eum autem voto Mariæ cognito consensisse, et emisisse simile votum sentiunt Scholastici in 4. d. 30. & specialiter D. Bonauentura q. 2. Scotus q. 2. Richardus art. 2. q. 1. Maior q. 4. Henricus quodlib. 9. q. 11. Hugo Victorin. de perpetua Virginitate Mariæ c. 1. Consaluis Durantus in notis ad Reuelat. S. Briggittæ, Suarez tom. 2. in t. p. d. 5. sect. 4. Canisius l. 2. de Deipara c. 13. Ex quibus hoc, & præcedenti numero dictis sequitur nomine fratrum Domini, non intelligi filios S. Ioseph, sed alio modo ei cognatos.

De vero Matrimonio inter MARIAM semper Virginem, & Iosephum.

4 Certum est de fide S. Iosephum, non solum sponsum, sed etiam Virum, & coniugem fuisse Mariæ semper Virginis, atque adeo verum, & proprium fuisse illorum matrimonium; cum nulla hic sit necessitas recedendi à proprietate verborum, & obuiuo sensu literali Sacræ Scripturæ, & Mathæi 1. scriptum sit. *Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, & versu 18. Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, & vers. 19. Ioseph autem vir eius, & vers. 20. Ioseph filij Dauid noli timere accipere Mariam coniugem tuam, et vers. 24. Et accepit coniugem suam, et Lucæ 1. narratur Angelus Gabriel missus ad Virginem desponsatam virò, cui nomen erat Ioseph de Domo Dauid, & nomen Virginis Maria, et c. 2. Ascendit autem et Ioseph etc. cum Maria desponsata sibi vxore pregnante. Huc spectat illud Mathæi: *Antequam conuenirent*, quod supponit ius conueniendi ob vineulum conjugale, & illud. *Voluit occultè dimittere illam*: nam, vt ait S. Ambrosius l. 2. in c. 1. Lucæ: *Quam nemo accepit, nemo dimisit, & ideo qui volebat dimittere, fatebatur acceptam.* Atq; adeo non obstante antecedenti voto virginitatis à Maria emisso, verum contraxisse matrimonium cum Iosepho sensere S. Ambrosius supra, Origenes homil. 6. in Lucam, S. Basiliius homil. 25. de humana Christi generatione; S. Hieronymus in c. 1. Mat-*

thæi, S. Augustinus lib. de nuptijs, & Concupisc. c. 2. & l. 2. de Consensu Euangel. c. 1. Hugo Victorinus libro de Virginit. Mariæ; Scholastici in 4. dist. 29. & 30. S. Thomas 3. p. q. 29. art. 2. Abulensis in c. 1. Matth. q. 30. & 32. Salmeron tomo 3. tract. 29. Canisius lib. 2. de Deipara cap. 11. & 12. Barradius tomo 1. l. 6. c. 7. Suarez tomo 2. in 3. part. disp. 7. Consaluis Durantus in notis ad reuelationes S. Briggittæ l. 7. c. 25. Menochius in historia vitæ Christi c. 3. Io. de Sylueira l. 1. in Euangel. c. 10. q. 1. Salianus Anno Mundi 405 1. nu. 19. Paulus à S. Catharina in Victricis Mariæ Epinicijs lib. 2. c. 2. sect. 1.

5 Ad hanc veritatem pernoscendam, & soluendas obiectiones supponendum est primò Deiparam Virginem in voto virginitatis emittendo habuisse implicitam conditionem obediendi Deo, si aliter ipse præciperet, cum vota, nec teneant, nec placeant, nisi quatenus acceptantur à Deo, & hoc ipsum indicant verba illa. *Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco?* non dixit enim, *Nullo modo fiet istud*, sed requisitum an id faciendum esset, salua sua virginitate, quam Deo vouerat; parata utique obedire Deo; si ei fuisset imperatum, vt cognosceret virum. *Secundò* supponendum est cum còmuni Doctorum B. Virginem quando à Sacerdotibus templi desponsendam se Iosepho mouit, ex reuelatione Diuina, & instinctu Spiritus Sancti acceptasse desponsationem, cum certitudine nunquam se ad carnalem copulam peruenturam, sed Iosephum consenturam ipsius perpetuæ virginitati, vt in primis post Hugonem S. Thomas supra art. 1. ad primum, alijq; Scholasticis; sicut simili spe S. Cæcilia nupsit Valeriano; Hæc autem præscientia, & spes non repugnauit immò stare potuit cum voluntate tradendi ius coniugi in corpus suum, quo sciebat ipsum nunquam vsurum, & cum voto nunquam petendi ab eo debitum conjugale: sicut ex Bulla Gregorij XIII. quæ incipit. *Ascendente Domino*, constat stare verum Dominium in Religiosis Societatis IESV, nondum professis, cum vero voto simplici paupertatis quædam vsus, idest cum voto non vtendi iure illo absque licentia superioris. Posita itaque tali reuelatione, & præcognitione potuit B. Virgo consentire in verum matrimonium, non solum absque villo desiderio copulæ carnalis. sed etiam absque vlla illius intentione actuali, & expressa siue absoluta, siue conditionata suspendendo omnem actualem consentum etiam conditionatum, idest sub conditione quod coniux debitum peteret, nam ex vna parte fruita erat talis consensus, cum certò sciret nunquam ad id deueniendum esse, & ex altera parte diminuisset perfectissimum votum virginitatis. Sunt enim valde distincti duo hi actus: *Volo, vt habeas ius conjugale in corpus meum*, & hic: *Volo vt vtaris iure conjugali, si volueris eo vti*: nec sunt formaliter, aut æquiualeuter idem, sed habent diuersa obiecta, vnus ius vtendi, alter vsus ipsum; Multò verò magis potest stare prior actus cum actualem proposito vitandi omnem actualem copulam, aut occasionem illius, & cum desiderio ne alter petat. Quod autem in actu tradendi ius conjugale alteri includatur conditionalis intentio reddendi debitum, si ab altero coniuge petatur, non est propriè velle, nec repugnat perfectissimo voto virginitatis. An autem salua substantia matrimonij potuerit B. V. ante sponsalia, vel in ipsis pacisci mutuo de non petendo vnquam debito, affirmant Carthusianus in vita Christi p. 1. c. 3. Paludanus in 4. ad 30. q. 2. Gerson ferm. de Natiuit. B. Mariæ, & Abulensis in c. 30. Numeror. q. 32. Nam illa conditio non perimit omnem effectum matrimonij, quia in vtroq; manet ius ne alter contrahere possit matrimonium cum alia persona; & si alter violet tale pactum petendo debitum, peccabit contra iustitiam, non erit tamen fornicarius, nec filij illegitimi. Reuera enim distincti sunt specie hi duo contractus, nec videntur impossibiles; Nihilominus S. Thomas & plures cum eo censent esse contra naturam matrimonij. Quidquid sit de hoc, in casu nostro non fuit opus tali conditione, sed sufficit reuelatio præcedens, nec nisi post contractum matrimonium B. Virgo manifestauit S. Iosepho votum suum, statimq; ipse consentit, emisso etiam voto simili; Quid ni enim consentiret castissimus ex se Ioseph, & ad id electus, & adiutus à Deo longè maiori gratia, quam alij coniuges, qui post contractum matrimonium seruarunt mutuo castitatem; vt SS. *Chrystantes*, et *Daria*; *Cæcilia*, et *Valerianus*; item *Amon Aegyptius*, *Iulianus*, et *Basilissa*

Martyres, Henricus Imperator, et Chunegundis, et Eduardus Britannorum Rex eiusque vxor Editha; item cum suis vxoribus Eduardus III. Anglorum Rex, Vandessillus Comes Palatinus; Theophanes, et Emericus Pannonius Stephani Regis filius; Alphonfus Aragoniæ Rex cognomento Castus; Et Egardus, cum Katharina filia S. Brigittæ; ac demum Comes Elzearius cum Delphina, voto insuper in Ecclesia Massiliæ de hoc nuncupato. Immo credibile est S. Iosephum valde lætatum esse, sibi obtigisse Sponsam talem, cum qua seruire posset perpetuam virginitatem, et impletum esse illud Isaia 62. *Habitabit iuuenis cum virgine &c. & gaudebit sponsus super sponsam.*

6. Iam si ad substantiam matrimonij rati sufficit merus consensus tradendi ius sui corporis alteri coniugi, iuxta illud 1. ad Corinth. 7. *Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir &c.* nec requiritur actualis consensus, ne conditionatus quidem in copulam; multo minus requiritur copula ipsa, esto hæc requiratur, ad matrimonium consummatum, qui effectus non est de essentia Matrimonij rati: aiserent S. Ambrosio l. 2. in c. 1. Lucæ: *Non enim virginitatis ereptio, sed coniugis testificatio, nuptiarum celebratio declaratur, et lib. de institut. Virginis c. 6. Non enim defloratio virginitatis facit coniugium, sed pactio coniugalis.* Et S. Augustinus l. 1. de nuptijs, et concupisc. c. 11. inquit. *Non fallaciter dictum est ab Angelo ad Ioseph: noli timere accipere Mariam coniugem tuam, Coniux vocatur ex prima fide desponsationis, quam concubitu nec cognouerat, nec fuerat cogniturus etc.* Et l. 2. de Consensu Euangelistarum c. 1. *Hoc exemplo magnifice fidelibus insinuat coniugibus etiam seruata pari consensu continentia, posse permanere vocari; coniugium, non permixto corporis sexu sed custodia mentis affectu.* Præterea l. 1. de nuptijs et concupiscentia definiuerat impleri matrimonium tribus hisce, *Prole, Fide, Sacramento, & de prole, ac fide nemo dubitat, esto proles illa sit nata illis ex Spiritu Sancto. Sacramentum autem Matrimonij nondum fuerat institutum, sed eminenter illud continuit hoc matrimonium; & licet non fuerit figura spiritualis matrimonij inter Christum, & Ecclesiam, sicut fuit coniugium Adam, & Eux, quia Ioseph, & Maria non fuere duo in carne vna, tamen spiritualis connubij Sacramentum, aut mysterium representarunt, de quo Apostolus 2. Cor. 11. dicens, *Despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere Christo.* Denique S. Augustinus, l. 1. de nupt. & conc. c. 11. *Ab sit ut inter illos vinculum coniugale rumpatur, imò firmitus erit, quo magis ea pacta secum intevint, quæ charius concordiusque seruanda sunt, non voluptuarijs corporum nexibus, sed voluntarijs affectibus animorum:* Egregie Hugo Victorinus lib. de Virginitate Beatæ MARIE. *De incorrupta virginitate Matris Domini hoc fides piæ, & pietas fideliter consistetur, quod eius perfectiorem nullo modo imminuit coniugalis consensus, quemadmodum castitatem illius non violauit conceptus, nec integritatem abstulit partus.* Et paulò post ratione demonstrat inquit: *Quid enim est coniugium nisi legitima societas inter virum, & feminam, in qua ex pari consensu vterque semetipsum debet alteri, & paucis interiectis: Est adhuc alius consensus, sed carnalis commercij ab inuicem exigendi atque reddendi, similem inter virum ac mulierem passionem constituens, comes non effector coniugij, officium, & non vinculum.* De hoc autem secundo debito subiungit. *Huius debiti necessitas illos coniugatos sibi ad inuicem non subiicit, in quibus dum coniugium contraheretur, huius operis consensus non præcessit, & inhærens S. Augustino pergit: Nec tamen hoc officio cessante veritatem, seu virtutem coniugij cessare credendum est, imò potius tanto verius, ac sanctius coniugium esse, quod in solo charitatis vinculo, & non in concupiscentia carnis, libidinis ardore fundatum est;* Et cætera dignissima lectu. Postremo Matrimonium ratum, consensu non copula perficit definitum est in cap. sufficit 27. q. Et in Concilio Florenti. ab Eugenio IV.*

7. Neque obstat dictum S. Augustini supra de Nupt. & Concupisc. *Vouentibus virginitatem non solum nubere sed velle nubere damnabile est.* Nam Deipara non voluit nubere sponte, & antecedenter ad reuelationem diuinitus habitam de obtemperando Sacerdotibus cum prænotione virginitatis inuiolatæ perpetuo futuræ. Reliqui Patres aut Auctores, qui S. Iosephum pro mero custode videntur agnoscere, aut eius nuptias, aut mariti nomen negare, intelli-

gendi sunt de Matrimonio consummato; toti enim sunt in amouenda omni suspicione copulæ carnalis, & vt fit in alijs controuertijs, ita in hanc partem feruntur, vt videantur alteri extremo derogare; sed reuera non negant veritatem Matrimonij Rati. Sic intelligendus S. Hilarius Can. 1. in Matth. *Mater potius Christi virgo quia id erat, non vxor Ioseph est nuncupata, quia non erat,* Et S. Cyprianus de Passione Domini: *Obsequium Virginis Virgini discipulo tradis Domine, vt iam non Ioseph tanti mysterij oneretur præpositura, sed Ioannes, quia iam exigebat ratio, vt coniugij remoueretur opinio, nec vltra pater Christi assumeretur, qui eatenus vicem patris, & coniugis tenuerat.* Et D. Chrylostomus in c. 1. Matth. desponsatam ait: *vt seruaretur non coniungeretur, & S. Gregorius Nyssenus homil. de Natiuit. Ex consilio sacerdotum puellam sponsam accepit, qua tamen coniunctio sponsalia non est egressa:* Item D. Hieronymus contra Heluidium: *Ioseph Maria custos potius fuit quam maritus.* Et in c. 2. Matth. non dixit; *accepit filium suum, & vxorem suam, sed puerum, & matrem eius, quasi nutritius, non maritus.* Et S. Petrus Chrysologus serm. 175. *Ioseph maritus solo nomine, conscientia sponsus.* Et S. Augustinus l. de S. Virginit. c. 4. *Desponsata est viro custodituro quod ipsa vouerat.* item D. Cyrillus Hierosol. Catecheti 12. *non dixit cum vxore sua, sed cum Maria desponsata sibi vxore, & paulo ante Maria propter solam desponsationem vxor Iosephi vocabatur.* Et S. Gregorius homil. 26. in Euangel. *Dominus Mariam habere sponsum voluit, qui tamen ad eius nuptias non peruenit: id est ad nuptias quæ tunc temporis conlueuerant celebrari consummando matrimonium:* Quo sensu S. Augustinus serm. 13. de Natali Domini. *Concepta Virgo antequam sponsum haberet, parit antequam nubat.* Et S. Bernardus homil. 2. super missus est: *Mirum cur desponsata fuerit non nuptura, & rursus ibidem: Virum nominat Euangelista Iosephum, non quia maritus, sed quòd homo virtutis erat.* Et iterum: *Nec vir Matris, nec filij pater extitit Ioseph, quamuis vtrumque ad tempus & appellatus sit, & putatus.* Sic Epiphanius hæresi 78. dixerat: *Desponsata, & non Nupta.* Sed certè vt S. Ioseph posset esse idoneus testis virginitatis MARIE post quam concepit, & peperisse illam constitit, oportebat eum esse verum eius coniugem, & non tantum putatum, hæc enim est vna ex præcipuis causis, ob quas Christus de Virgine coniugata nasci voluit, vt mox dicemus.

Quare Christus ex Virgine desponsata viro nasci voluit?

8. **C**Ausas, & congruentias huius coniugij adducunt S. Thomas 3. p. q. 29. art. 1. Abulensis in c. 1. Matth. q. 31. Canisius l. 2. de Deipara t. 11. Salmeron tomo. 3. tract. 29. Barradius tomo 1. l. 6. c. 7. et Paulus à S. Catharina in Mariæ Victorici Epinicijs l. 2. c. 2. sect. 1.

Prima causa fuit honor Christi, ne putaretur natus ex fornicatione, Nam, vt aduertit S. Ambrosius l. 2. in Cap. 1. Lucæ: *Quid Iudæis, quid Herodi posset adscribi, id est quid culpe, si natus viderentur ex adulterio persecuti?* Et S. Bernardus 2. homil. super Missus est; *Tolerabilis fuit atque honestius putari ad tempus Christum de coniugio fuisse natum, quam de fornicatione.* Sed dices huic prouideri potuisse reuelando ab initio, vt postea factum est ab Euangelistis, ipsum conceptum fuisse de Spiritu Sancto. Respondeo non esse id factum ab ipsis sine testimonio S. Iosephi, et neminem aptiorem fuisse ad id certificandum.

Secunda igitur causa fuit, vt more humano extaret testis perquam idoneus Virginitatis MARIE, nemo enim aptior Coniuge ipsius. Sic Ambrosius lib. 2. in cap. 1. Lucæ: *Locupletior testis pudoris maritus adhibetur, qui posset, & dolere iniuriam, & vindicare opprobrium.* Et Basilus homil. de humana Christi generatione: *Vt Ioseph domesticus puritatis Mariæ testis esset;* Et S. Bernardus homil. 2. super Missus est: *Ulla vti que fuit ratio desponsationis Mariæ, quæ & dubitationis Thomæ: sicut Thomas dubitando, palpando constantissimus factus est resurrectionis confessor; ita Ioseph Mariam sibi desponsando, eiusque conuersationem studiosius comprobando, factus est pudicitie fidelissimus testis.*

Ter.

Tertia causa fuit, vt confuleretur famæ ipsius Virginis, cui non facile credidissent cognati, et conciuues, si ipsa asseruisset, se ex Spiritu Sancto concepisse, si nullo modo desponsata fuisset; contra verò si desponsata esset, non habebat causam vllam mentiendi, cum posset æstimari eam potius ex legitimo concubitu concepisse. Sic Ambrosius supra. *Fides Maria verbis magis adsciscitur, & mendacij causa remouetur. Videretur enim culpam obumbrare voluisse innupta mendacio prægnans: causam autem mentiendi desponsata non habuit, cum coniugij premium, & gratia nuptiarum partus sit famiharum.* Item Bernardus supra: *Necessariò desponsata est Maria Ioseph, quando per hoc, & à canibus Sanctum absconditur, & a Sponso virginitas comprobatur, & Virginis tam verecundia parcitur, quam fama consiliatur.* Luculenter Ambrosius loco citato: *Desponsata Virgo, ne temerata virginitatis adureretur infamia, cui grauis alius corruptela videretur insigne præferre. Sciebat Dominus teneram esse Virginis, & lubricam famam pudoris. Seruatur itaque S. Maria, sicut pudore integra, ita inmolabilis opinione, virginitas.* Et ne lapidaretur à Iudæis tanquam adultera, vt ait Hieronymus in cap. 1. Matthæi. Quanti autem fecerit Deus bonam famam Matris suæ, expressit Ambrosius supra illis verbis. *Maluit Dominus aliquas de sua generatione, quam de Matris pudore dubitare.*

Quarta causa fuit, vt Virgo haberet adiutorium simile sibi, et solatium in fuga in Ægyptum, et in alijs necessitatibus, vt aduertunt Origenes homil. 3. de diuersis, Hieronymus, et Theophylactus in cap. 1. Matthæi.

Quinta causa fuit, vt simul commendarentur virginitas, et coniugium, dicente Basilio homilia 25. de Christi generatione. *Vt & virginitas in honore ante omnia haberetur, & matrimonium non propterea improbaretur.*

Sexta causa, vt Genealogia Christi per virum, et patrem, et inde per matrem more Hebræorum texeretur: Siquidem, vt ait Ambrosius lib. 3. in cap. 3. Lucæ: *Qui in seculum venit, seculi dehinc more describi: viri autem persona queritur, qui in Senatu, & reliquis Curijs ciuitatum, generis asserit dignitatem.*

Septima denique causa à S. Ignatio Martyre adducta, apud Hieronymum in c. 1. Matthæi. *Vt partus eius diabolo celaretur, dum eum putat non de Virgine, sed de vxore generatum.* Seu, vt ait Basilius homilia 25. citata: *Vt Mariæ virginitas, seculi huius diabolus lateret, nupta Iosepho fuit, vt nuptiarum nomine suspensus facile deciperetur. Virgines namque in primis obseruabat, quarum vnâ parituram ex propheta cognouerat, dicente. Ecce Virgo concipiet, & pariet filium. Virginitatis igitur insidiator obseruatorque, sub matrimonij specie factus ignorans à malignitate abstinit.* Quam rationem approbant homil. 6. in Lucam, Theophylactus in cap. 1. Matthæi. Ambrosius lib. 2. in Lucam, Damascenus 4. Fid. cap. 15. Rupertus lib. 11. de victoria Verbi cap. 19. Bernardus homil. 3. super Missus, & homil. 4. in vigilijs. Natiuit. & S. Thomas 3. p. q. 29. art. 1. ad 3. Neque dicas cum Scoto in 3. dist. 30. q. 2. potuisse sine coniugio impediri diabolum, ne virginitatem Deiparæ cognosceret, nam inter alios modos hic fuit conuenientissimus; Neque item dicas cum Abulensi q. 31. in Matthæi. Diabolus, non obitante Matrimonio, facile discernere potuisse virginem, à corrupta; respondet enim S. Thomas cum Augustino, multa posse diabolus virtute suæ naturæ, à quibus tamen prohibetur virtute diuina. Potuit ergo post matrimonium iam contractum, cessare ab obseruanda hac virgine, quippe qui occulta cordium nescit, & votum eius ignorabat, ac perfectam animam in voto virginitatis, neque enim diabolus actuali aduertentia omnia, quæ in mundo fiunt contemplantur; vel potuit alio distrahi à Deo positiuè immissa alia cogitatione, aut negatiuè subtrahendo suum concursum cogitationi huic, vsque ad tempus, quo post Christum frustra tentatum, & post miracula eius, & testimonium Ioannis, & dicta ipsius Christi de seipso, iam demones agnouere, & clamare ipsum esse Filium Dei: At si dicas non fuisse contulturnum his, quia Ioseph octogenarius nupsit Mariæ, & inhabilis ad prolem, ac perinde fuisse, ac si non nupsisset, hoc falso assumi mox docebo.

Qua etate Coniugium celebratum sit hoc matrimonium.

DE Virginis etate iam dictum est cap. 14. nu. 4. nuptui traditam, cum esset annorum 14. mense 4. ante Annunciationem, & Incarnationem Verbi. De S. Iosepho autem Epiphanius hæresi 78. contendit Iosephum nec ante Incarnationem Verbi, nec post potuisse ex Maria Deipara suscipere filios, ratione senectutis, dicens; *Quomodo enim poterat tantus senex virginem habere vxorem, quum esset viduus à prima vxore per tot annos? Et aliquanto inferius: Et mortua est ipsius vxor, & post multos annos accepit Mariam viduus, agens annum in viduitate sua fortasse octogesium, & ultra.* Centet porrò ibidem Iosephum paulo post duodecimum Christi annum obiisse nonagenario maiorem, sed centenario minorem, eo quòd de ipso nulla fiat mentio in Euangelio. At Cedrenus quoque in Compendio hist. idem sensit, dum dixit, motuum esse anno ante baptismum Christi annorum 110. detractis enim annis Christi 30. relinquuntur anni 80. In hanc opinionem propendet Io. Ekius in sermone de S. Iosepho, & Nicephorus lib. 1. cap. 7. dicens: *Ioseph ienio, & honestate morum, iam pridem bonæ fidei existimationem consecutus erat.* Abulensis autem in cap. 30. Numeror. q. 31. & in cap. 1. Matth. q. 32. ait fuisse Senem quidem, sed adhuc ad generationem idoneum; & Io. Gerson Cancellarius Parisiensis serm. de Natiu. Virginis confid. 3. putat fuisse quinquagenarium, & inde incipere senectutem. Contra Viguerius cap. 20. institutionum paragraph. 9. & Maior, & Lyranus in Matth. 1. putant fuisse iuuenem, nec excessisse annos 30. et huc facere illud Isaïæ 62. *Habitabit iuuenis cum virgine.* Ex nostris autem Salmeron tomo 3. tract. 29. Canisius l. 2. de Deipara cap. 13. Barradius tomo 1. lib. 6. cap. 7. Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 7. sect. 3. et Salianus tomo 6. Annalium Anno Mundi 4051. nu. 23. censent fuisse ætatis virilis, puta inter 30. & 50. annos, tum vt esset aptus ad itinera ex Nazareth in Bethleem, & ex Iudæa in Ægyptum, & inde in Galilæam, & hinc per singulos annos Ierosolymam, vt narrat S. Lucas; tum, vt fabri arte sustentare posset se, & familiam suam; tum quia à Sacerdotibus ideo delectus ad conubium, quia iudicatus idoneus ad generandum; tum præcipuè vt consultum esset famæ Virginis, & honori Christi, iuxta dicta num. 8. Alioquin si decrepitis fuisset, aut senex inhabilis ad generationem, vt voluit Epiphanius, & eius Sectatores, potuissent multi suspicari, & rationabiliter dubitare Christum natum de adultera, quo solo argumento corruit illa opinio Epiphaniij, quamuis aliunde falsam esse docuerimus, & contra virginitatem perpetuam S. Iosephi num. 1. & 2. Concedit tamen Canisius ingenioz pietatis pictorum picturam Iosephi senis, vt amoueant ab imperitis, & pronis ad male iudicandum omnem suspitionem concupiscentiæ; sed reipta non tuit ibi tale periculum, cum Deus in eo extinxerit fomitem, & molto maius donum puritatis illi concesserit, quam tot alijs iuuenibus, qui in historia Ecclesiastica insignes sunt ob tale donum, & tot alijs coniugatis, quos nominauimus supra sub finem numeri 5.

De S. Iosephi Parentibus, & Fratre.

10 I Am cap. 18. num. 26. & 32. cum Africano, & communi antiquorum Patrum, conclusimus *Mathanum* de stirpe Dauid per lineam Salomonis, ex *Estha*, seu *tescha* vxore genuisse Iacobum, & mortuo *Mathano* ductam fuisse eius viduam *Estham* à *Mathat*, qui fuit de stirpe Dauid per lineam *Nathani*, ex eaque genuisse *Heli* fratrem vterinum, seu maternum *Iacobi*, deinde *Heli* mortuo sine liberis, *Iacobum* duxisse ipsius viduam, vt succitaret semen fratri suo vterino, ex eaque genuisse *S. Iosephum*, qui proinde fuit filius naturalis *Iacobi*, & filius legalis ipsius *Heli*. Non constat verò nomen Matris S. Iosephi, neq; vnde Epiphanius Iacobum eius patrem dixerit vocatum *Pantherem*; Esto igitur de stemmate antiquo S. Iosephi pars hæc illi propior, pro quo vide quæ de Cleopha dicemus nu. 23.

Mathan ex Esba genuit
Iacob.

Iacob ex vidua ipsius Heli
mortui sine liberis,
genuit SS. Cleopham,
& Iosephum.

Mathat ex Esba vidua

Mathani genuit Heli
morigurum sine libe-
ris, & legalem patrem
Cleophæ, & Iosephi.

*De Sancti Iochimi Parentibus, & Auis,
eiusque conditionibus.*

SANCTUS IO. DAMASCENUS lib. 4. fidei Orthod. cap. 15. hæc habet: *Ex stirpe David, Levi genuit Melchi, & Pantherem, Panther autem genuit Barpantherem (nam ita vocabatur) Barpanther rursus genuit Iochim. Rursus ex stirpe Salomonis filij David, & vxore sua Mathan genuit Iacob, mortuo autem Mathan, Melchi ex familia Nathan filius Levi, et frater Pantheris, vxorem ipsius Mathan, quæ etiam Iacobi mater erat, sibi matrimonio copulauit, atque ex ea genuit Heli, ille nimirum ex familia Salomonis, hic ex familia Nathan oriundus. Porro ex familia Nathan, absq; liberis migravit à vita: ea de causa Iacob fratris sui semè exci-tauit, ac Ioseph progenit &c. Ita ille secutus Africanum, & exemplaria illa Euangelij Lucæ, in quibus deerant Mathat, & Levi inter Melchi, et Heli. At ex multitudine Codicû conspirantium, et possessione Vulgatæ editionis iam capite 18. nu. 24. conclusimus retinendû in textu Lucæ hûc ordinem. Qui fuit Heli, qui fuit Mathat, qui fuit Levi, qui fuit Melchi, nec aliter conciliari hæc possunt cû Africani, Nazianzeni, Ambrosij, et Damasceni opinione asserentibus Heli fuisse filium Melchi, et hunc filium Levi, quàm transferendo nomina, et ponendo Melchi pro Mathano, et Mathanum pro Melchi, aut duplicando nomen patris Heli (quod non est insolens in Scriptura) ita vt pater Heli fuerit Mathat, vt habet Lucas, et alio nomine aui sui dictus sit Melchi, vt habent dicti quatuor Patres. Iam verò in libello de Natiuitate S. Mariæ, quem S. Hieronymus in Epistola ad Chromatium, et Heliodorum ex Hebraico in Latinum transtulit, et de quo ita censuit. *Vt hæc dubia esse pronuncio, ita liquido falsa non affirmo: in eo inquam libello narratur de S. MARIA. Pater eius Iochim, mater verò Anna dicebatur: Domus paterna est ex Galilæa, & Ciuitate Nazareth; Maternum autem genus ex Bethleem erat. Vita eorum simplex, & recta apud Dominum, apud homines irreprehensibilis erat, & pia. Nam omnem substantiam suam trifariam diuiserunt. Vnam partem templo, & templi seruitoribus impendebant, aliam peregrinis, & pauperibus erogabant, tertiam suæ familiæ vsibus, & sibi reseruabant. Ita isti Deo chari, hominibus p̄ per annos circiter viginti castum domi coniugium sine liberorum procreatione exercebant. Pergit de voto ab ipsis facto mancipandi Dei seruitio prolem, si ea donarentur, de exprobratione tacta à Pontifice in festo Encæniorum, quòd Iochim intocundus esset, de Angelo qui Iochimo apparens dixit. *Anna vxor tua pariet tibi filiam, & vocabis nomen eius Mariam, et iterum apparuit Annæ hoc confirmans, et quomodo triennio expleto præsentata sit in Templo, et anno 14. ætatis à Pontifice desponsata sit Iosepho. Fuisse autem sterilem S. Annam, nedum Iochim, et precibus impetrare à Deo filiam MARIAM, expressè docent Epiphanius hæresi 79. Gregorius Nylicenus oratione in Natali Domini, Damascenus 4. fidei c. 15. Germanus Patriarcha Constant. sermone de Mariæ oblatione in templo, Georgius Nicomed. Archiep. orat. de eadem oblatione, et Andreas Cretentis serm. de dormitione Deiparæ, et S. Birgitta lib. 1. Reuelat. c. 9. Metaphrastes de ortu, et educ. Deiparæ, et Nicephorus lib. 1. cap. 7. sed Nylicenus addit de Iochimo. *Sed expers Sobolis consensuebat, eo quod coniux eius ad liberos procreandos apta nō esset. At Nicephorus lib. 1. Hist. cap. 7. nobilitatem, et ætatem simul adiungit dicens: Iochim, & Anna parentum erant nomina, ambo accuratiore iuxta præscriptum legis vita præstantes, & clari, nec non primis quibusque, & splendidissimis, nobilissimisque genere connumerati. Vitam autem ad senectutem sine prole edita produxerant, erat enim ad liberorum procreationem Anna alio infæcunda. Addit ibi, et l. 2. c. 3. ex Euodio MARIAM triennio expleto à parentibus ablatam, et in templo Deo etse dedicatam. Andreas Creten-****

sis Archiep. Hierosolym. supra concinit Nyliceno insignem nobilitatem tribuens parentibus MARIÆ. Demum Georgius Cedrenus in Compendio historiz ait: *Iochimus excessit è viuis octogenarius: Anna annos nata vnde octoginta vitam finijt: ab his in templum deducta Dei genetrix anno ætatis suæ tertio vnde cim annos nata parentes amisit. Ergo B. Virgo nata est patri Iochimo agenti annos 69. et matri Annæ annos 68. et quia vixerant annos 20. in coniugio steriles, sequitur nuplisse Iochimum annorum 49. Annæ agenti annos 48. Eusebius Emisenus, aut quisquis est auctor homiliz illius in Euangel. de Natiuit. MARIÆ tradit, eam à parentibus hæredem vnicam relictam; quod ad minimum intelligi debet de tertia parte illa, quam sibi reseruarant. Hæcenus de S. Iochimi parentibus, patria, nobilitate, sanctitate, et ætate qua nuplit, qua genuit Deiparam, et qua mortuus est. Esto iam eius stemma ex dictis supra.*

Melchi ex stirpe David per Nathan genuit Levi, hic autem genuit Mathat alio nomine dictum Melchi, & deinde Pantherem; Rursus Melchi iunior, seu Mathat genuit Heli patrem legalem S. Iosephi, & Panther genuit Barpantherem, & hic S. Iochimum vel hoc typo.

Levi — et hic Mathat, seu Melchi iuniorem — et Melchi (hic Heli patrem legalem S. Iosephi. genuit. Pantherem — et hic Barpantherem — et hic S. Iochim, et hic MARIAM Virg.

*De S. Ioannis Baptiste, & S. Annæ parentibus
& Auis.*

SANCTUS HIPPOLYTUS Episcopus Portuensis, & Martyr apud Nicephorum l. 2. Hist. Eccl. c. 3. affirmat Barachiam Sacerdotem habuisse duos filios nempe Aggæum patrem. Salomes (sed falso) vocat vxorem S. Iosephi, & Zachariam patrem S. Ioannis præcursoris; deinde ait Mathanum Sacerdotē ex Maria coniuge genuisse in Bethleem tres filias, videlicet Mariam matrem Salomes obstetricis; Sobam matrem S. Elizabeth, & S. Annam matrem Deiparæ Virginis, ac proinde cognationem Deiparæ cum Elizabetha fuisse in hoc, quod erant consobrinæ, seu filiz duarum sororum, & S. Ioannem Baptistam consobrinum Christi fuisse, nempe in secundo gradu. Hinc fit, vt S. Io. Bapt. fuerit de tribu Ieui, & de stirpe Sacerdotali Aaronis, tam ex parte patris, quam ex parte matris. Errarunt porro, qui Mathanum patrem trium dictarum sororum confuderunt cum Mathano patre naturali Iacobi, & auo S. Iosephi, vt fecere Cornelius a Lapide in c. 3. Lucæ versu 24. & Iacobus Tirinus tomo 1. in Chronico Sacro c. 47. Tab. 4. Nam Mathan pater Mariæ, Sobæ, & S. Annæ fuit Sacerdos de Tribu Ieui, vt expressè habet S. Hippolytus, at Mathan pater Iacobi & auus S. Iosephi fuit de stirpe David, & tribu Iuda ex Matthæi capite 1. An verò S. Anna ex parte Matris fuerit de tribu Iuda, & stirpe David non constat certò ex historia, sed ex eo verisimile fit, quod genita sit in Bethleem, vt ait S. Hippolytus supra, & domum ibidem habuerit, vt narrat Historia de Natiu. B. Mariæ apud S. Hieronymum. Esto nunc stemma Præcursoris, & S. Annæ.

Mathan (Mariam, et hæc Salomen obstetricem. Sacerdos (S. Annam; hæc autem Mariam V. — et hæc Iesum. genuit. Sobam; hæc autē S. Elisabetham (et S. Io. Baptistā Barachias (Zachariam (hi Sacerd. genuit. Aggæum — et hic Salomen.

An SS. Iochimus, vel Anna habuerint alias liberos præter Mariam Desparam, & hæc unam duasue sorores.

RATIO dubitandi est, quia Ioannis 19. n. 25. scriptum est: *Stabant autem iuxta Crucem IESU mater eius, & soror matris eius, Maria Cleopha, & Maria Magdalena.* Nulla est autem necessitas sumendi hic nomen sororis pro consobrina, aut cognata, & recedendi ab obuiuo sensu Scripturæ ad literam, & rigorosè acceptæ, qualis necessitas ob perpetuam virginitatem Mariæ, & S. Iosephi cogit ad accipien-

piendum nomen fratrum Christi, non pro germanis, sed pro cognatis, vel consobrinis, aut alio simili modo consanguineis: Ergo Maria Virgo habuit germanam sororem Mariam Cleophæ, siue ex Ioachimo & Anna post sterilitatem superatam nata, siue ex Ioachimo & alia vxore post defunctam Annam, siue ex Anna & alio marito post defunctum Ioachim. Qua de re tres reperio opiniones.

14 Prima opinio est S. Annam post susceptam ex S. Ioachimo MARIAM Deiparam, mortuo S. Ioachimo nuptisse Cleophæ, & ex eo genuisse Mariam dictam Cleophæ à patre; eandemque dictam Mariam Iacobi à filio quia nupsit Alphao, & ex eo genuit Iacobum minorem, Ioseph Iustum, Iudam Thaddæum, & Simonem, Tandem mortuo Cleophæ nupsisse S. Annam viduam viro nomine Salome, & ex eo genuisse Mariam Salomen, quæ nupsit Zebedeo, genuitque Iacobum maiorem, & Ioannem Euangelistam; ideoque tam filios Alphaei, quam Zebedæi fuisse consobrinos Domini, utpote filios sororum Matris Domini ex qua opinione stemma tale exhibemus.

S. Anna (S. Ioachimo—MARIAM Virg.—& hæc ex Spiritu Sancto IESVM.
genuit Cleophæ—Mariam Cleophæ, & Iacobum minorem hæc ex Alphao (Ioseph Iustum Iudam Thaddæum Simonem
ex)
(Salome—Mariam Salome, & Iacobum maiorem vir hæc ex Zebedæo (Io. Apost. & Euang.

Ita opinati sunt Glossa ordinaria in cap. 1. ad Galatas, & in prologum Hieronymi ad Epist. Iacobi Hugo Victorinus in c. 1. ad Galat. Auctor. Histor. Euangel. cap. 47. Albertus Magn. in c. 19. Ioannis, D. Antoninus 1. p. hist. Petrus de Tarantasia, & Vincentius in speculo apud Petrum Sutorem, & ipse Petrus Sutor, Carthus libello de triplici connubio Annæ, Petrus de Natalibus in Catalogo, Haymon l. 2. rerum memorabilium c. 3. Ludolphus de vita Christi c. 5. Io. Eckius sermone de D. Anna, oppositam sententiam erroneam appellans, Maior in c. 10. Matthæi, Alphonsus Villegas in vita B. Virginis c. 5. & apud eum Balthassar de Soria, fingit autem Villegas S. Annam nupsisse anno ætatis suæ 35. Ioachimo, & anno 38. Cleophæ, & anno 40. Salome, denique Gerson eiusdem opinionis fuit tum in serm. de Natiuit. Virgin. tum in Iosephina, cuius versus sunt.

*Anna tribus nupsit Ioachim, Cleophæ, Salomæque,
Ex quibus ipsa viris peperit tres Anna, Marias,
Quas duxere Ioseph, Alphaus, Zebedæusq;
Prima IESVM; Iacob, Ioseph, cum Simone Iudam
Altera dat; Iacobum dat tertia, datq; Ioannem.*

Et fauere videtur S. Ignatius Epist. 1. ad Ioannem dicens. *Est Salome quam diligit filia Anna Ierosolymis, & quinque mensibus apud Virginem commorata.*

15 Sed hæc opinio de tribus Marijs Annæ filijs, & tribus nuptijs conficta est sine vlllo fundamento Scripturæ, Patrû, aut Historicorum antiquorum, cum ea quæ de sorore Deiparæ, & fratribus Domini habemus in testamêto nouo, aliter, & probabilius exponi queant. Deinde in Sacra Scriptura non solet sororibus idem nomen imponi, nec verisimile est S. Annam tribus filiabus idem nomen imposuisse. Immo inuersione est eam post acceptum tantum beneficium à Deo, ut sterilitate, ac senectute non obstantè, tam insignem filiam pareret, voluisse transire ad secundas, & tertias nuptias. Decuit etiam ut Deipara esset vnigenita, quò magis constaret non esse ex sterili natam sine miraculo, sicut Sara sterilis vnicum Isaac, & Elizabeth sterilis vnicum Ioannem peperit. Fuisse autem Ioachim, & Annam prouectæ senectutis, quando genuerunt Deiparâ iam ex Cedreno, & alijs docuimus nu. 11.

16 Secunda opinio fuit S. Annam, siue ex alio viro, siue ex ipso S. Ioachimo genuisse Mariam Cleophæ, ut verificetur ad litteram illud Ioannis 19. num. 21. *Iesu mater eius, & soror matris eius Maria Cleophæ.* Ita S. Hieronymus in cap. 12. Matth. *Nos fratres Domini, consobrinos Saluatoris Maria liberos intelligimus matertera Domini, est autem matertera, quæ est soror matris; & idem sentit in quæstionibus ad Hedibiam q. 4. & libro contra Heluidium: Restat conclusio, ut Maria ista, quæ Iacobi maioris scribitur mater, fuerit vxor Alphaei, & soror Mariæ matris Domini, quam*

Mariam Cleophæ Ioannes Euangelista cognominat, siue à Patre, siue à gentilitate familiæ, aut quacunq; alia ex causa ei nomen imponens. Si autem tibi alia atque alia videtur, quod alibi dicatur Maria Iacobi minoris mater, & hic Maria Cleophæ: discere Scripturæ consuetudinem eundem hominem diuersis nominibus nuncupari: Verum in hac parte contentiosum funem non traho: alia fuerit Maria Cleophæ, alia Maria Iacobi, Iosephi &c. Beda quoque Actorum 1. & ibidem Glossa interlinearis Mariam Iacobi appellant materteram Christi; rursus Beda in cap. 6. Lucæ inquit: *Maria vxor Alphaei, soror fuit matris Domini, quâ Mariam Cleophæ Ioannes cognominat, eadem prorsus habet Isidorus lib. de vita, & morte Sactorum; Anselmus, siue Heruzus ad Galatas 1. S. Thomas 3. p. q. 28. art. 3. Hesselius, Dionysius Carthusianus, & Hugo Cardinal. in cap. 16. Matthæi; & Theodoretus ad Galatas 1. dicens: Iacobus erat Cleophæ filius Domini consobrinus, habuit enim matrem matris Domini sororem.* His subscribit Toletus in cap. 2. Lucæ annot. 18. ad finem Abulensis in cap. 12. Matth. q. 107. & Martyrologium Romanum 9. die Aprilis, quatenus Mariam Cleophæ appellat sororem Deiparæ; sed si Euangelium patitur explicationem, multo magis eam patitur Martyrologium; At Euangelium illam admittit; potest enim Ioannis 19. num. 25. nomen sororis accipi pro cognata licet Tobias 8. Tobias dixit. *Tu scis quia non luxuria causa accipio sororem meam &c.*

17 Tertia opinio est S. Annam fuisse Vniuiram, et nec eam, nec S. Ioachim aliam habuisse filiam, quam Deiparam; et propterea Mariam Cleophæ appellari sororem Deiparæ, quod fuerit eius cognata, nempe filia Cleophæ ipsius fratris S. Iosephi, vel quòd fuerit affinis, idest vxor Cleophæ; Ita Euthymius, et Theophylactus in c. 19. Ioannis; Lippomanus in Epist. ad lectorem ante vitas Sanctor. Ianfenius in concordia cap. 143. Canus lib. 11. de locis c. 5 ad 2. Medina in 3. partem q. 38. art. 3. addens ab omnibus contradici opinioni contrariæ, præsertim primæ Canitius l. 1. de Deipara cap. 4. et apud eum Iudochus Clithoueus, Iacobus Faber, Cornelius Agrippa, Baronius in Apparatu ad Annales, cuius est magnifica illa sententia: *Vniuiram fuisse Annam, nec post obduratam sterilitatem ex voto conceptâ, repromissione obtentam, susceptamque in senectute filiam, alios nouisse partus, tam veteres, quam recentiores orthodoxi patres sunt professi.* Item Suarez in 3. partem tomo 2. q. 28. disp. 5. sect. 4. Barradius tomo 1. in Euang. lib. 6. cap. 10. Conclus. 3. Cornelius à Lapide in c. 3. Lucæ post versum 24. et in cap. 19. Ioannis; Iacobus Tirinus in Chronico sacro c. 47. tab. 4. Et sanè inuersione videtur, duabus filiabus eiusdem parentis inditum fuisse nomen idem Mariæ, immò S. Annam post tantum donum tantæ filix, quantum futuram Deiparam ab Angelo didicrat, voluisse in tenetate sua transire ad alias nuptias, aut parentes eius iterum concumbendo tentare Dominum, et si verum etset Annam superuixisset Ioachimo, quod tamen Cedrenus negat, nonne continentiore par est fuisse S. Annam, et mansisse in viduitate vsque ad mortem, quam aut Iuditham, quæ annos 105. vixit maiorum partem vidua, aut Annam filiam Phanelis, quæ ut dicitur Lucæ 2. vixit vidua vsque ad annos octoginta quatuor? Postremò Patres, qui ex genealogia Iosephi censent colligi genealogiam MARIE, supponunt eam vnica fuisse, et hæreditariam, quo casu tenebatur nubere vni de proximioribus eiusdem familiæ, iuxta dicta cap. 17. nu. 18.

Restat ut videamus quomodo Maria Cleophæ fuit cognata, vel Affinis Deiparæ, et cuius filia, vxor, ac mater.

De Maria dicta sorore Deiparæ eiusq; patre, marito filijs, & ea occasione de Fratribus, & Sororibus Domini.

18 Prima opinio est Mariam Cleophæ, quæ Ioannis 19. num. 25. dicitur soror Deiparæ, ita dictant, quod fuerit filia Cleophæ, & eandem esse atq; illam, quæ dicitur Matthæi 27. nu. 56. *Maria Iacobi, & Ioseph mater, & Marci 15. nu. 40. Maria Iacobi minoris, & Ioseph mater.* Cum autem Iacobus minor dicatur Iacobus Alphaei Matthæi 10. num. 3. & Marci 3. nu. 18. & Lucæ 6. n. 15. & Actorum 1. num. 3.

num. 13. videtur sequi eam fuisse vxorem Alphæi: Constat autem ex Hegeſippo vicino Apoſtolorum tempori, apud Eusebium l. 3. c. 10. hist. & Nicephorum lib. 1. c. 33. ac lib. 3. c. 9. alijsque num. 10. adductis Cleopham fuisse fratrem S. Iosephi, ideoque in hac opinione Mariam Cleophæ dictam sororem Deiparæ, quia fuit filia fratris Iosephi Sponsi Deiparæ, ideo cognatam. Ita Toletus in 2. Lucæ annot. 18. Canisius l. 2. de Deipara c. 13. Salmeron tomo 15. disp. 21. Maldonatus in cap. 12. Matth. nu. 46. Stemmatibus typus est hic.

Cleophas genuit Mariam vxorem Alphæi, & matrem Iacobi minoris Iosephi Iusti Iudæ Taddæi Simonis.

19 Secunda opinio est Baronij in Apparatu, vbi tenet, Mariam Iacobi minoris matrem, vxorem quidem fuisse Alphæi, eo quod semper Iacobus hic dicatur Iacobus Alphæi, vt supra diximus ex Matth. 10. Marci 3. Lucæ 6. & Act. 1. Sed quia ab Euangelistis Matthæo 27. nu. 56. & Marco 15. nu. 40. non dicitur mater nisi Iacobi minoris, & Iosephi, ideo diuersam esse à matre Simonis, & Iudæ: hanc enim esse Mariam Cleophæ non filiam sed vxorem, Cleopham verò, & fratrem Iosephi, & patrē fuisse Simonis, seu Simeonis, qui Iacobo minori in sede Hierosolymitana successit, colligit ex Hegeſippo apud Eusebium l. 3. c. 10. & l. 2. c. 1. qui dum meminit Iacobi, & Simeonis, & non dicit fuisse germanos, indicat parentes vtrosque eorum fuisse distinctos, ideo tam Cleopham, & Alphæum, quàm Mariam Cleophæ, & Mariam Iacobi. Porro vxorem Cleophæ non germanam Deiparæ ex Anna, sed consobrinam fuisse ex patris, vel matris sorore, aut fratre. Fauet Baronio, quod sub diuisione ait Beda in c. 6. Lucæ dicens: *vel idem Alphæus etiam Cleophas est dictus, vel ipsa Maria, defuncto post natum Iacobum Alphæo, Cleophæ nupsit cui Simeonem genuisse &c.*

Stemmatibus typus iuxta opinionem hanc est talis Cleophæ vxor Maria, & Deiparæ Consobrina, genuit Simeonem, & Iudam.

Alphæi vxor Maria diuersa à præcedenti genuit Iacobum minorem, & Iosephum.

20 Tertia opinio est, quam secundo loco proponit Suarez tomo 2. in 3. p. disput. 5. sect. 4. sub finem, & ait non displicere D. Thomæ ad Galatas 1. lect. 5. & esse probabile, sed incertam, videlicet eandem quidem esse Mariam Cleophæ, & Mariam Iacobi, & fuisse matrem non solum Iacobi, & Iosephi, sed etiam Iudæ, & Simonis, eo quod Iudas Apostolus Lucæ 6. nu. dicatur Iudas Iacobi, et censetur idem, qui Canonicæ Epistolæ est scriptor, vbi se affirmat fratrem Iacobi: Verum prius nupsisse Alphæo, et ex eo genuisse Iacobum minorem, et Iosephum, mortuam autem Alphæo; nupsisse Cleophæ, cuique genuisse Simonem, & Iudam; ita hi duo fratres vterini fuerunt Iacobi, et Iosephi. Stemmatibus huius typus est hic.

Prius Alphæi genuit Iacobum minorem, et Maria vxor Iosephum

Postea Cleophæ genuit Simonem, & Iudam.

21 Quarta opinio est, quam primo loco proponit Suarez tomo 2. in 3. p. disput. 5. sect. 4. versus finem, et sequuntur Cornelius à Lapide in cap. 3. Lucæ Iacobus Tirus Tomo primo in Sacram Scripturam cap. 47. Chronici Sacri in Tabula 4. Christophorus à Castro c. 1. historiz B. Virginis, Barradius tomo 1. lib. 6. cap. 10. paragr. Rationes, Maldonatus in c. 27. Matth. versu 56.

Sentiunt hi Cleopham non solum fratrem S. Ioseph fuisse, sed eundem ac Alphæum siue binomius fuerit, siue Alphæus fuerit nomen proprium, et Cleophas cognomen gentilitium, siue vice versa; atque adeo ex vna eademque vxore Maria, quæ respectu Mariti dicta est Maria Cleophæ, respectu autem primogeniti sui dicta sit Maria Iacobi, genuisse quatuor filios, videlicet Iacobum minorem Iosephum, seu Iosephum cognomento Iustum, Iudam Taddæum, et Simonem, seu Simeonem; et duas adhuc filias, nempe Mariam de qua Matth. 28. nu. 1. et Salomen matrem filiorum Zebedæi.

Fauent huic opinioni Beda, quatenus ait Cleopham dictum quoque esse Alphæum, et Chrysostomus, Theophylactus, et Theodoretus ad Galatas 1. quatenus aiunt Iacobum fratrem Domini fuisse filium Cleophæ, quem ex

Euangelistis Matthæo 10. Marco 3. et Lucæ 6. et Act. 1. constat fuisse filium Alphæi; et ex Matth. 27. ac Marci 15. fuisse fratrem Iosephi; et ex Hegeſippo colligitur Simeonem fuisse filium Cleophæ; denique ex Lucæ 6. et Epistola Iudæ, habetur Iudam fuisse fratrem Iacobi, ergo omnibus computatis quatuor hi fratres germani inter se, nempe Iacobus minor, Ioseph Iustus, Simon, & Iudæ, sunt illi, qui dicuntur fratres Domini Matthæi. 13. et Marci 6. nempe eodem modo consobrini Domini, quomodo Ioseph frater Cleophæ ipsorum patris erat pater Christi, ideo putatiuus, aut etiam matrimonialis modo explicato aliis; Consobrinos enim immo, et Cognatos, et consanguineos de linea transfuersali, dici in Sacra Scriptura Fratres, notius est, quàm vt proluxa ostensione sit opus; Nam Genesim 13. Lot frater Abrahæ dicitur, qui filius Aran fratris erat, et nec eadem matre, nec ex eodem patre germanus; etc. 29. Laban frater Iacobi, cum esset eius auunculus.

Est huius opinionis stemma.

Cleophas qui et ex eadem Alphæus Maria vxor et frater vxore genuit S. Iosephi. Iacobum minorem Iosephum Iustum Simonem Iudam Thaddæum Mariam Salomen vxorem Zebedæi matremque Iacobi maioris & Ioannis Apost. & Euang.

22 Quinta opinio est nostra, videlicet Cleopham eundem fuisse atque Alphæum, et S. Iosephi fratrem, et ex Maria vxore sua genuisse Iacobum minorem Apost. auctorem Epistolæ Canonicæ, et antomasticè dictum fratrem Domini; item Ioseph, et Iudam Apostolum auctorem Epist. Canon. Et Simeonem non Apostolum. Salomen autem matrem filiorum Zebedæi, non fuisse filiam Cleophæ; sed forte Aggæi, et nepotem Mathani Sacerdotis.

Proinde cum Auctoribus 4. opinionis nobis conuenit exceptis duabus filiabus, quas Cleophæ subiungunt.

Stemmatibus nostri typus est hic.

Cleophas qui et Alphæus frater S. Iosephi ex Maria eadem vxore genuit Iacobum minorem Apost. Ioseph, seu Ioseph Iudam Thaddæum Apost. Simeonem non Apost.

ex Salome vxore genuit Iacobum maiorem Apost. Io. Apost. et Euangelist.

Quæ vt ex antiquioribus Auctoribus probata mancant, per partes ac singulas propositiones confirmabimus.

23 Prima propositio Cleophas fuit frater S. Iosephi Sponsi Deiparæ: ita ex Hegeſippo perantiquo auctore, ac vicino Apoſtolorum temporibus refert Eusebius l. 3. Histor. Eccl. c. 10. dicens. *Nam Cleopham fratrem Iosephi narrat Hegeſippus, & Nicephorus l. 1. c. 33. & l. 3. c. 9. Quem Simeonem Hegeſippus patruelem IESV fuisse commemorat, Cleophas enim sponsi Ioseph frater fuit, & S. Epiphanius hæresi 66. in Epistola Marcelli: Filius Cleophæ fratris Ioseph. Et Beda in c. 6. Lucæ. Eo quod Cleophas frater fuerit Iosephi. Et si verò Eusebij Latinus interpres l. 4. Historiz c. 21. Cleopham vertit auunculum Christi, ideo fratrem matris; ex Græco tamen textu constat verti debuisse Patrum Christi ideo fratrem patris. Alios Auctores pro hac veritate adducit Christophorus à Castro in historia B. Virginis lib. 1. An verò sit idem ille Cleophas, cui Christus sub specie peregrinantis apparuit, vt narratur Lucæ 24. affirmat ibi Cornelius à Lapide, nullo auctore adducto, sed negat in caput illud Maldonatus adducto S. Hieronymo.*

24 Secunda propositio Cleophas fuit pater Iacobi minoris dicti fratris Domini. S. Chrysostomus in c. 1. Epist. ad Galatas ad illa verba. *Alium autem Apostolorum vidi neminem nisi Iacobum fratrem Domini, subiungit: Non appellauit Paulus Iacobum Cleophæ sed fratrem Domini, at qui nec frater erat Domini, sed putabatur.* Theodoretus quoque in c. 1. ad Galatas. *Vocatur frater Domini, sed non erat natura, sed nec Iosephi filius, vt quidam existimant, ex priore matrimonio natus, sed erat quidem Cleophæ filius, Domini autem consobrini.* Idem asserit Theophylactus ibidem, addens eum vocari in Euangelio Iacobum Cleophæ, quia scilicet Alphæus, & Cleophas idem sunt, vt postea dicemus; Nihil verò obstant illi qui ex Apochrypho scripto retulerunt Iacobum hunc eiusque fratres fuisse filios Iosephi ex alia vxore, quos refutamus nu. 2. huius capituli.

25 Tertia propositio. *Iacobus*, qui ad Galatas 1. appellatur *Frater Domini*, fuit Apostolus, distinctus ab Apostolis, distinctus ab Apostolo Iacobo Zebedæi filio, & author Epistolæ Canonice: ait enim ibi S. Paulus num. 18. *Veni Ierosolymam videre Petrum, & mansi apud eum diebus quindecim, alium autem Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Domini*. Ergo præter Petrum agnovit etiam Iacobum hunc unum de duodecim Apostolis, idest de insignibus illis, quod denotat articulus ipse *Ἰακώβος* illis enim discipulis, qui latiori appellatione dicuntur Apostoli, non addit articulum Paulus, ut notavit Salmeron. Deinde ad Galatas 2. dicitur. *Deinde post annos quatuordecim iterum ascendi Ierosolymam &c.* & nu. 9. *Iacobus, Cephas, & Ioannes, qui videbantur columna esse*, sermo autem est de hoc Iacobo, nam Iacobus frater Ioannis septimo circiter ab hinc anno occisus fuerat ab Herode Agrippa, ut narratur Actuum 12. & ad Corinthios prima c. 15. narratur Christum apparuisse *Cephæ, & post hoc undecim*, et paulo post *deinde visus est Iacobo, deinde Apostolis omnibus*, quæ omnia indicant eius excellentem dignitatem, ob quam meruerit sicut Petrus peculiarem apparitionem Christi, et eandem eminentiam indicat quod Actor. 15. primus post Petrum in Concilio sententiam dixit, et accessus Pauli Apostoli, et Seniorum ad Iacobum, de quo Actor. 21. *Introibit Paulus nobiscum ad Iacobum, omnesque collecti sunt Seniores*. Ad ea vero, quæ adducit Erasmus, contendens tres fuisse Iacobos, et hunc quem Paulus appellat fratrem Domini non fuisse de 12. Apostolis, abunde respondet Salmeron tomo 15. disput. 21. et Suarez tomo 2, in 3. p. disp. 5. sect. 4. duos verò tantummodo Iacobos Apostolos nempe maiorem, seu *Iacobum Zebedæi*, et minorem, seu *Iacobum Alphaei* agnoscit Evangelium, et Ecclesia Latina in Martyrologijs, Breuarijs, Missalibus, Litanijs, et Iacobi quidem Zebedæi festum celebrat die 25. Iulij; Iacobi verò fratris Domini die prima Maij illum inlectionibus Apostolum prædicans. Denique Epistolam canonicam scriptam à Iacobo Apostolo esse asserit Concilium Tridentinum sess. 4. at illam scriptam esse à Iacobo fratre Domini, et Episcopo Ierosolymitano testantur Eusebius l. 2. hist. c. 22. et S. Hieronymus de scriptoribus Eccl. verbo *Iacobus*. Appellatus est autem Frater Domini ab Apostolo, tum quia illum solum ex cognatis Christi vidit in suo primo aduentu Ierosolymis, tum ne quis putaret esse Iacobum Zebedæi, tum quia erat primogenitus Cleophæ, et ob eximiam sanctitatem, et sapientiam excelebat post Petrum, ut videre est apud Epiphanium hæresi 78. De utroque autem Iacobo Eusebius l. 2. c. 1. et Nicephorus lib. 2. cap. 3.

26 Quarta propositio *Iacobus* Apostolus frater Ioannis Apostoli, fuit filius Zebedæi, alter verò *Iacobus* Apostolus, fuit filius Alphaei. Prior pars patet ex Matth. 4. num. 21. *Vidit alios duos fratres Iacobum Zebedæi, & Ioannem fratrem eius*, Et in Catalogo Apostolorum Matth. 10. nu. 3. *Iacobus Zebedæi, & Ioannes frater eius*, sic Marci 3. nu. 17. *Iacobum Zebedæi, & Ioannem fratrem eius*. Posterior pars patet item ex Evangelistis, in Catalogo Apostolorum Matth. 10. nu. 3. *Iacobus Alphaei, & Thaddæus*, et Marci 3. nu. 18. *Iacobum Alphaei, & Thaddæum*, et Lucæ 6. nu. 14. *Iacobum, & Ioannem, Philippum, et Bartholomæum, Matthæum, et Thomam, Iacobum Alphaei etc.* Et Actor. 1. nu. 13. *Iacobus Alphaei, et Simon Zelotes etc.* Non est autem dubium quin more Hebraico dicatur Alphaei, idest filius Alphaei, sicut Iacobus Zebedæi dicitur est ita, quia erat eius filius, ut explicatur Matthæi 4. nu. 21. ibi cum *Zebedæo patre eorum*. Et Marci 10. nu. 35. *Et accedunt ad eum Iacobus, & Ioannes filij Zebedæi*.

27 Quinta propositio: *Cleophas, & Alphaeus* idem sunt: Quandoquidem *Cleophas* fuit pater Iacobi illius, qui fuit frater Domini dicitur à Paulo ad Galatas 1. per propositionem secundam num. 24. probatam, hic autem fuit vnus ex duodecim Apostolis, & distinctus à Iacobo Apostolo filio Zebedæi per propositionem tertiam nu. 25. probatam; pater autem Iacobi huius Apostoli distincti à filio Zebedæi, fuit *Alphaeus* per propositionem quartam num. 26. probatam, ergo à primo ad ultimum *Cleophas, & Alphaeus* idem sunt; Quare non tantum disiunctivè, sed absolutè poterat Bedæ in c. 6. Lucæ loqui, quando dixit de Maria vxore Alphaei: *Quam Mariam Cleopha Ioannes Evangelista cognov-*

minat, fortasse quia vel idem Alphaeus etiam Cleophas est dicitur, vel ipsa Maria defuncto post natum Iacobum Alphaei, Cleopha nupsit. At S. Chrysostomus ad Galatas 1. *Quem Evangelistæ vocant Iacobum Alphaei, dicit vocari ab eis Iacobum Cleophae, vel quod ita legeretur in Codice Græco, vel traditum esset esse eundem: ait enim: Non enim simpliciter dixit Iacobum, sed magnificum illud elogium addidit fratrem Domini &c. poterat alia nota declarare, si dixisset Iacobum Cleophae, quod cognomen posuit Evangelista*.

28 Sexta propositio *Iudas Thaddæus* Apostolus, frater fuit *Iacobi* minoris Apostoli, et filius *Cleophae*, quem enim in Catalogo 12. Apostolorum Matthæus 10. et Marcus 3. nominant *Thaddæum*; Lucas 6. nominat *Iudam Iacobi*, et iterum Actor. 1. *Iudas Iacobi*, non dici autem ita, quod fuerit filius Iacobi, sed quod fuerit frater, ipse enim Iudas Apostolus in Epistola canonica inquit. *Iudas Iesu Christi servus, frater autem Iacobi*. Esse autem Epistolam illam Iudæ Apostoli declaratur in Tridentino sess. 4. Et S. Hieronymus in Catalogo Scriptor. Eccl. *Iudas frater Iacobi parnam quidem, quæ de septem Catholicis epistolam reliquit*, et idem supponitur in Breuiario, et Martyrologio Romano.

29 Septima propositio *Maria mater Iacobi* minoris, et *Ioset*, et *Iudæ* eadem est, ac *Maria Cleophae* apud Evangelistas, idest vxor *Cleophae*. Tres illas insignes mulieres, quæ propius stabant iuxta Crucem Domini, et alijs feruentiores fuerunt in eius amore designant Matthæus c. 27. nu. 56. dicens: *Inter quas Maria Magdalena, & Maria Iacobi, & Ioseph mater, & mater filiorum Zebedæi*. Et Marcus cap. 15. nu. 40. *Inter quas erant Maria Magdalena, & Maria Iacobi minoris, & Ioseph mater, & Salome*. Vbi videtur Salomen eandem fuisse, ac matrem filiorum Zebedæi, iuxta communem interpretum: At *Salome* omiſſa Ioannes 19. nu. 46. ait. *Stabant autem iuxta Crucem IESU Mater eius, & Soror matris eius Maria Cleophae, & Maria Magdalena*, noluit enim modestiæ causa suam matrem Salomen nominare; Atqui *Alphaeus* idem fuit, ac *Cleophas*, & pater *Iacobi* minoris Apostoli ex propositione 2. 3. 4. & 5. simul sumptis; ergo mater *Iacobi* minoris Apostoli fuit vxor *Cleophae*, ergo nihil probabilius, quàm eandem esse Mariam illam, quam Matthæus, & Marcus *Iacobi matrem*, Ioannes autem *Mariam Cleophae* cognominant; & sine fundamento diceretur fuisse filiam, aut sororem, aut matrem *Cleophae*, ac minus consonè ad Evangelistas: Esto autem Matthæus, & Marcus inter filios *Mariæ* huius non nominet nisi Iacobum, & Ioseph, seu ut habetur in Græco *Ioset*, & aliunde constat horum fratrum fuisse Iudam Thaddæum, non rectè tamen infert Baronius hos tacitos fuisse, quod fuerint filij diuersi patris, & matris, falsò enim supponit *Alphaeum, & Cleopham* diuersos fuisse, ut liquet ex 5. propositione, ideoque nec bene concludit diuersas fuisse *Marias* vnâ vxorem *Alphaei* matremque *Iacobi, & Ioseph*, alteram *Cleophae* vxorem, matremque *Iudæ, & Simonis*. Ad summum enim posset inferri ideo nominatos tantum *Iacobum, & Iosephum*, quod hi fuerint prius geniti, & quia hi duo simul sufficiebant ad distinguendam illam à matre *Iacobi* minoris; Esto eadem *Maria* fuerit mater *Iacobi, Ioseph, et Iudæ*, ut habet S. Hieronymus in cap. 12. Matthæi, vbi de hac *Maria* inquit: *Quæ esse dicitur mater Iacobi minoris, et Ioseph, et Iudæ*.

30 Octava propositio *Simon* Apostolus dicitur *Cananzus*, seu *Zelotes* non est ille *Symeon*, siue *Simon*, qui inter fratres Domini computatur, quique fuit filius *Cleophae, & Mariæ* Iacobi, & successor Iacobi minoris in Episcopatu Hierosolymis. Nam *Simon*, quem in Catalogo Apostolorum Matthæus cap. 10. & Marcus 3. cognominant *Simonem Cananzum*, & Lucas cap. 6. atque Actor. 1. *Simonem Zelotem*, fuit ex Chana Galilææ, & eius festum agitur die 28. Octobris; at *Symeon*, seu *Simon* filius *Cleophae, & fratris Domini*, ac successor Iacobi fratris in sede Ierosolymitana, fuit de Ciuitate Nazareth, ut notauit Cornelius à Lapide in 3. Lucæ, Christophorus à Castro in historia B. Virginis lib. 1. & Tirinus in Chronico sacro cap. 47. Tab. 4. ex Hegesippo, & Eusebio, & eius festum agitur die 18. Februarij, vbi in Martyrologio Romano, Bedæ, Vuardi cæterisque Latinis (nam Græci celebrant dies 27. Aprilis) dicitur: *Hierosolymis natalis Beati Symeonis Episcopi, et Martyris, qui filius Cleophae, et propinquus Saluatoris se-*

eundem carnem fuisse dicitur. Eusebius enim lib. 3. Hist. cap. 10. ait: *Vbi Iacobus martyrio obiisset, et Hierusalem paulo post capta esset etc. Omnes Apostolos illos, ac discipulos Domini, qui adhuc vivebant, ex omnibus locis in unum convenisse, consiliumque iniuisse, quis in Iacobi locum succedere dignus haberetur. Omnes ergo vno consensu Simeonem filium Cleophae (cuius etiam meminit sacrum Evangelium) idoneum, qui Ecclesiae illius sedi praeficeretur existimaverunt: qui ut fertur Saluatoris consobrinus fuit, nam Cleopham fratrem Iosephi fuisse narrat Hegeſippus; videlicet in Historia de Martyrio Simeonis, de quo iterum Eusebius eodem libro cap. 26. vbi de persecutione Traiani ait: In qua Simeonem filium Cleophae, quem secundum Ecclesiae Hierosolymitanae Episcopum creatum declaravimus, martyrio extremum vitae suae diem confecisse accepimus, atque huius quidem rei testis est Hegeſippus. Et paulo post subiungit eiusdem Hegeſippi verba dicentis: Simeonem Cleophae filium non modo, ut ex Davidis stirpe editum, verum etiam ut Christianum in iudicium adduxerunt, atque ita cum annos centum, & viginti complevisset, coram Traiano Casare, & Attico viro consulari, fidem Christi constanter professus est. Idem Eusebius in Chronico ad annum Traiani 10. & Domini 110. scribit. Traiano aduersus Christianos persecutionem mouente, Simeon filius Cleophae, qui Hierosolymis Episcopatum tenebat crucifigitur, cui succedit Iustus. Nicephorus quoque lib. 3. cap. 2. narrat sic: In Hierosolymitano vero Episcopatu, quem frater Domini Iacob triginta annos tenuerat post Hierosolymorum euersionem Simeon Cleophae filius, qui patruelis Saluatoris fuisse dicitur, illi successit. Et cap. 9. narrat anno 40. ab Ascensione Domini Iacobo fratri Domini martyrio affecto successum esse in Episcopatu Simeonem filium Cleophae, cuius etiam sacrum meminit Evangelium, quem Simeonem Hegeſippus patruelem IESU fuisse memorat: Cleophas enim sponsi Ioseph frater fuit. Ex quibus nonnulla emendanda sunt in Hieronymo, Beda, & Epiphano. Hieronymus enim in Catalogo Scriptorum Eccles. habet. Simon Chananeus cognomento Iudas, frater Iacobi Episcopi, qui & successit illi in Episcopatu, post obitum Iacobi cognomento Iusti vixit annos viginti supra centum, crucifixus autem sub Traiano praefecto. Vbi Simeonem fratrem Iacobi confundit cum Simone Apostolo, & Chananeo. Idem facit Beda non absolute, sed dubitativè in c. 6. Lucae dicens de Maria Cleophae: Cleopha nupsit, cui Simeonem filium genuisse, eumque consobrinum Domini existentem (eo quod Cleophas frater fuerit Ioseph) Hierosolyma post Iacobum rexisse Ecclesiam, historia Ecclesiastica tradit, siue hic Apostolus Simon, siue quilibet alius Simeon fuerit. Epiphanius autem haeresi 78. multa, & mira de sanctitate Iacobi fratris Domini narrat, & in rem nostram ait: Iacobus frater Domini vbi annos vixit nonaginta sex, virgo existens mortuus est, & infra: Moritur autem hic Iacobus frater Domini, & filius Ioseph Hierosolymis, vbi vixit post Saluatoris assumptionem annis plus minus viginti quatuor, anno suae aetatis nonagesimo sexto, a fulgore ligno percussus in caput, deiectus a pinnaculo templi, & delatus, ac nihil laesus inclinavit autem genua, & oravit pro ipsis, qui eum deiecerant, ac dixit: Ignosce ipsis Domine non enim sciunt quid faciunt. Quemadmodum, etiam Symeon procul stans nepos ipsius ex sorore, filius vero Cleophae dicebat: Celsate quid lapidibus obruitis iustum? Pro filio Ioseph debuit dicere filium Alphai, seu Cleophae iuxta dicta num. 2. & proinde Symeonem debuit appellare non nepotem, sed fratrem Iacobi, & pro annis viginti quatuor, debuit scribere annos triginta, ut ex Hegeſippo refert Nicephorus.*

31 Porro si Hierosolyma capta est à Tito anno 70. Christi, ut ostendimus lib. 4. cap. 3. & hoc anno occisus est Iacobus frater Domini annorum 96. ut vult Epiphanius, utique natus fuerit anno 26. aut 25. ante Christum, & quando electus fuit Episcopus nempe anno 30. ante Hierosolymae excidium, habebat annos 66: quod fuit anno 33. Christi, & septimo mense ab Ascensione, aut octavo. Si autem Simeon anno Traiani 10. (qui ex dictis lib. 4. cap. 8. fuit Christi 107.) occisus est annorum 120. sequitur natum esse anno 13. ante Christum, & iuniorem fuisse Iacobo annis 12. & amplius. Tandem si Iacobus hic minor dictus est ad differentiam Iacobi Zebedaei filij, oporteret Iacobum Zebedaei quando electus fuit ad Apostolatam habuisse annos plures quam 55.

32 Nona Propositio quatuor fratres Domini in Evangelio nominati, nempe Iacobus minor, Ioseph, seu Iose, Iudas Thaddeus, & Simon, seu Simeon; omnes fuere filij Cleophae fratris S. Iosephi sponsi Deiparae, qui sicut putatus fuit pater Christi, ita, & ipsi putati sunt, patruelles fratres, id est filij eius, qui erat frater patris Christi; quos latiore vocabulo aliqui consobrinus vocant. Sed ex illis quatuor, duo tantum fuere Apostoli, nempe Iacobus, & Iudas Thaddeus, cum Simeon filius Cleophae diuersus sit à Simone Chananeo Apostolo, ut ostensum est num. 30. seu Propos. octava, reliqua ex praecedentibus propositionibus patent. Atque hinc tandem intelliges verba illa conciuum Christi Matth. 13. num. 55. Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria, & fratres eius Iacobus, & Ioseph, et Simon, et Iudas, et sorores eius nonne omnes apud nos sunt? Et Marci 6. num. 3. Nonne hic est faber, filius Mariae, frater Iacobi, et Ioseph, et Iudae, et Simonis? nonne et sorores eius hic nobiscum sunt? In Graeco habetur: *Ἰακώβου, καὶ Ἰωσήφ, καὶ Ἰωδᾶ, καὶ Σίμωνος*. Quod autem S. Hieronymus in c. 12. Matthaei inter filios Mariae uxoris Alphai non nominarit nisi Iacobum, Ioseph, & Iudam, credo causam fuisse, quia ex vna parte Simonem fratrem Iacobi putabat esse Simonem Chananeum Apostolum, ut ex eo vidimus in Scriptoribus Eccles. ex altera vero hunc non esse filium Mariae illius arbitrabatur, ita maluit tunc suspendere calamum. Restat, ut videamus de Salome, & alijs mulieribus in Evangelio nominatis.

33 Decima Propositio, Nec est certum, nec valde probabile Salomen, quae fuit mater filiorum Zebedaei fuisse filiam Cleophae sororemque Iacobi minoris. Scio non paucos, & praecipue Cornelium à Lapide in cap. 3. Lucae, & Tirinum in Chronico sacro cap. 47. Tab. 4. existimasse Salomen hanc fuisse non solum matrem filiorum Zebedaei, sed etiam filiam Cleophae, & sororem illius alterius Mariae, cuius meminit Mathaeus initio capitis 28. & fuisse quidem matrem filiorum Zebedaei vltro admittimus, quam enim tertio loco inter praecipuas Cruci Domini adstantes numerat Mathaeus 27. nu. 56. dicens: *Inter quas Maria Magdalena, et Maria Iacobi, et Ioseph mater, et mater filiorum Zebedaei*; tertio loco Salomen nominat Marcus cap. 15. nu. 40. sic: *Inter quas erat Maria Magdalena, et Maria Iacobi minoris, et Ioseph mater, et Salome*, & cap. 16. *Et cum transisset Sabbothum, Maria Magdalena, et Maria Iacobi, et Salome emerunt aromata*; proinde scitè Christophorus à Castro cap. 1. de Historia Deiparae cum Origene, Theophylacto, Euthymio, & cum communitenent matrem Iacobi minoris, & Ioannis filiorum Zebedaei fuisse nominatam Salomen, ut etiam Cornelius, & Tirinus supra. At neque de Maria altera, neque de Salome probari potest eas fuisse filias Cleophae: non de Maria altera, id est de illa, de qua Mathaeus cap. 28. scribit: *Venit Maria Magdalena, et altera Maria videre sepulchrum*, id enim explicans Marcus cap. 15. nu. 47. inquit: *Maria autem Magdalena, et Maria Ioseph aspiciebant vbi poneretur*: potius ergo illa altera Maria, fuit Maria Iosephi, & Iacobi minoris mater, atque adeo, ex dictis supra, vxor Cleophae non filia. De Salome autem non aliunde probari posse videtur, quam ex Epiphano haeresi 78. vbi bis inter sorores Iacobi, Iose, Symeonis, ac Iudae numerat, ac nominat Salomen, & Mariam; sed quam falso dixit quatuor illos fratres filios Iosephi Deiparae sponsi, ut numero 2. docuimus, tam falso Salomen, ac Mariam alteram, sorores eorum dixit; si quidem S. Hippolytus apud Nicephorum lib. 2. cap. 3. multo antiquior sorores dictorum quatuor fratrum nominat *Esther*, ac *Thamar*; Salomen autem ait fuisse filiam Aggae fratris Zachariae Sacerdotis, esto & ipse erret ex Apocrypho libro referens Salomen fuisse vxorem priorem S. Iosephi Deiparae sponsi. Idem tamen Hippolytus apud eundem Nicephorum ibidem recenset Salomen obstetricem filiam Mariae sororis S. Annae, & nepotem Mathani sacerdotis; Non audeo vero affirmare matrem filiorum Zebedaei fuisse vel Salomen filiam Aggae, vel Salomen nepotem Mathani sacerdotis. Sed tamen crediderim non esse filiam Cleophae, quia cum fuerit mater Iacobi maioris, id est senioris non est valde probabile fuisse sororem Iacobi minoris; Si tamen fuit, oportet eam natam esse annis minimum 16. aut 20. ante Iacobum fratrem suum, ut potuerit annis 15. circiter nubere Zebedaeo, & gignere Iacobum annis saltem

terā quatuor, aut quinque maiorem Iacobo Alphæi, sed hoc modo Ioannes, & Iacobus maior fuissent putati confanguinei Christi, & quando hæc Salome adfuit Cruci Domini habuit annos circiter 78. ex dictis nu. 31. de anno natiuitatis Iacobi minoris: Quænam autem fuerint illæ vocatæ sorores Domini, filizne Cleophæ, an alterius, nec ex Euangelio, nec ex patribus, aut historicis antiquis mihi constat; solum enim præter iam nominatas supra, habemus Lucæ 8. nominatas. Ioannam vxorem Chusæ procu-

ratoris Herodis, & Susanam, & apud Ioannem Martham; quas confanguineas Domini nemo dixerit. Placet nunc redigere in Tabulas personas spectantes ad Genealogiam Christi Domini, & SS. eius Genitricis, ac Sponsi ipsius, ex his quæ hæctenus probabiliora esse docuimus adiectis annis natiuitatis eorum, de quorum ortu nobis constat; sed iuxta LXX. Interpretes, & alia quæ libro præsertim 6. con-stituiimus.

I. TABVLA Genealogiæ CHRISTI ab Adamo per Salomonem adiectis Annis natiuitatum ante CHRISTVM iuxta LXX. Interpr.

	Anno		Anno
A DAM 6. die Mundi à Deo plasmatus	5634	Obed fil. Booz, & Ruth natus circiter	1352
Seth ex Eua pro Abele nascitur	5404	Iese, qui & Isai Berhlemites filius Obedi, natus circiter anno	1217
Enos filius Sethi nascitur	5199	DAVID, primus Rex de tribu Iuda octauogenitus Itai, quem serui Saulis laudarunt, vt scientem fallere, & fortissimum robore, & virum bellicosum, & prudentem in verbis, et virum pulchrum, et Dominus est cum eo 1. Reg. c. 16.	1086
iste cœpit inuocare nomen Domini.		SALOMON natus ex ea, quæ fuit Vria; non dicitur ex Bethsabee, ne putetur natus ex adultera, et quæ esset adhuc Vria, sed quæ fuerat eo enim mortuo duxit eam David in vxorem vt dicitur 2. Reg. c. 12. num. 24.	
Cainan filius Enosi nascitur	5009	Roboam Rex Iuda fil. Salomonis nascitur	1020
Malaleel fil. Cainani nascitur	4939	Abias Rex Iuda fil. Roboami, cuius tempus natiuitatis non extat.	
Iared fil. Malaleelis nascitur	4674	Asa Rex Iuda fil. Abiaz, cuius tempus natiuitatis non extat, senex tamen mortuus est 3. Reg. 15. nu. 24.	
Henoch fil. Iaredi nascitur	4212	Iosaphat Rex Iuda fil. Asæ nascitur	948
Hunc Deus transtulit		Ioram Rex Iuda fil. Iosaphat nascitur	920
Mathusala fil. Henochi nascitur	4347	Tres sequentes Reges cur omissi sint à S. Matthæo vide c. 18. num. 15.	
Lamech fil. Mathusalæ nascitur	4160	Ochozias Rex Iuda fil. Iorami nascitur	905
NOE filius Lamechi nascitur	3978	Ioas Rex Iuda, fil. Ochoziaz nascitur	883
Sem filius Noe nascitur	3478	Amasias Rex Iuda fil. Ioasi nascitur	862
Arphaxad fil. Semi nascitur	3376	Ozias, qui & Azarias fil. Amasiaz rex Iuda nascitur	814
Cainan fil. Arphaxadi nascitur	3241	Ioathan Rex Iuda fil. Oziaz nascitur	782
Sale fil. Cainani nascitur	3111	Achaz Rex Iuda fil. Ioathani nascitur sub finem anni	764
Heber fil. Sale, vnde Hebraei, nascitur	2981	Ezechias Rex Iuda fil. Achazi nascitur	750
Phaleg fil. Heberis nascitur	2847	Manasses Rex Iuda fil. Ezechiaz nascitur	709
In huius ortu diuisæ linguæ &c.		Amon Rex Iuda fil. Manassis nascitur	664
Rhagau fil. Phalegi nascitur	2717	Iosias Rex Iuda fil. Amons nascitur	648
Sarug fil. Rhagau nascitur	2585	Ioakim, seu Iechonias senior Rex Iuda nascitur Iosiaz, anno 27. ante transmigrationem Babylonicam fratres autem Iechoniaz huius qui successerunt in regno, maiori parte occuparunt tempus transmigrations, esto nati sint ante illam nempe;	630
Nachor fil. Sarugi nascitur	2455	Ioachaz qui & Sellum nascitur	631
Thare fil. Nachor nascitur	2276	Mathanias, qui & Sedecias	618
ABRAHAM fil. Thare nascitur	2146	Ieconias iunior, seu Ioachim Rex Iuda fil. Ioakimi nascitur	616
ISAAC ex Sara sterili nascitur	2046	Eduusq; est de Carcere ab Euilmerodach ultimo mense anni, & anno sequenti creditur genuisse Salathielem. nempe	563
IACOB ex Rebecca nascitur	1986	Salathiel, filius Iechoniaz in hoc sterilis, quod non successit ei Rex in Regno Iuda	
IVDAS quartogenitus Iacobi ex Lia nascitur, et fratres eius, à S. Matthæo indicati, & hoc ordine nati	1900	Zorobabel filius Salathielis Dux Iudæorum, vnus de optimatibus, seu principibus in reedificando templo.	
Ruben ex Lia primogenitus	1903	Abiud filius Zorobabelis	
Simcon ex Lia	1902	Eliakim filius Abiudis	
Leui ex Lia	1901	Azor filius Eliakimi	
Iudas, vt dixi, ex Lia	1900	Sadoc filius Azoris	
Dan ex Bala ancilla Rachelis	1899	Achim filius Sadoci	
Nephtali ex Bala	1898	Eliud filius Achimi	
Gad ex Zelpha Lia ancilla	1898	Eleazar filius Eliudis	
Aser ex Zelpha	1897	Mathan filius Eleazari ex Estha genuit Iacobum; mortuo Mathano, Melchi duxit Estham & ex ea genuit Heli.	
Zabulon ex Lia	1896		
Ioseph ex Rachele	1895		
Beniamin ex Rachele	1864		
Phares, & Zara gemelli filij Iudæ ex Thamarè nuru, non pro tali ab eo cognita; meruit verò hic nominari Zara, quia prior egredi cœperat, sed cessit locum fratri vide Genesis c. 38. nati circiter	1863		
Hefron filius Pharesi natus in Ægypt.			
Aram filius Hefronis natus in Ægypt.			
Aminadab fil. Arami natus in Ægypto			
Hunc tradunt Hebraei primũ suis quadrigis ingressum mare Rubrum à Moyse virga diuisum. Exodus fuit.	1592		
Naasson fil. Aminadabi princeps filiorum Iuda 1. Paralip. c. 2.			
Salmon fil. Naassonis natus in deserto duxit Rhaab meretricem Iericuntinam sed benemeritam de populo Dei, & ad Deum verum conuersam			
Booz fil. Salmonis natus de Rhaab anno circiter	1488		
duxit hic Ruth Moabitidem quidem sed quæ voluit esse de populo Dei vt narratur Ruth. c. 1. & 4.			

Iacob filius naturalis Mathani, & frater vterinus Heli sine prole mortui ducta vidua ipsius Heli genuit S. Ioseph filium legalem eiusdem Heli.
IOSEPH filius naturalis *Iacobi*, & legalis *Heli* vir *MARIÆ*, de qua natus est **IESVS**; qui vocatur **CHRISTVS**.
Omnes itaq; Generationes, seu capita ab Adamo ad CHRISTVM inclusivè sunt sexaginta quinque; nempe ab Adamo ad Thare inclusivè 20. ab Abrahamo ad Davidem inclusivè 14. à Salomone ad Ioakimum, seu Iechoniam seniore inclusivè 17. computatis tribus Regibus consulto à S. Matthæo non recensitis; & à Iechonia iuniore ad CHRISTVM inclusivè 14. & Reges omnino 19.

II. TABVLA ab Adamo per Nathan usque ad **CHRISTVM**, iuxta Opinonem de qua c. 18. n. 23. ex *Luca, & Matthæo*.

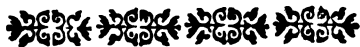
AB Adamo ad David inclusivè Generationes 34. deinde Nathan Mathatha, Menna, Melcha, Eliakim, Iona, Ioseph, Iuda, Simeon, Leui, Mathat, Iorim, Eliezer, Ietu, Her, Elmadan, Cofan, Addi, Melchi Neri 20. Salathiel filius naturalis *Iechoniae* legalis vero *Neri* Zorobabel duorum filiorum pater

Abiud	Refā
Eliakim	Ioanna
Azor	Iuda
Sadoc	Ioseph
Achim	Semei
Eliud	Mathathias
Eleazar	Mahathā
Mathan	Nagge
	Hesli
	Nahum
	Amos
	Mathathias
	Ioseph
	Ianne
	Melchi
	Leui
	Mathat, qui ex Melchi
	Iacob
	Ioseph
	IESVS

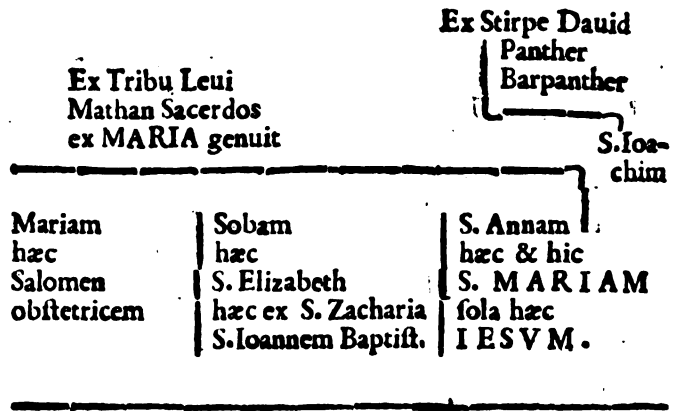
Ergo ab Adamo per Nathan, & *Abiud* Generationes 67. sed per *Refā* 76.

III. TABVLA ab Adamo per Nathan ex solo *S. Luca*, iuxta opinonem de qua cap. 18. n. 24. in qua *Salathiel, & Zorobabel* sunt diversi ab illis, quos nominavit *S. Matthæus*.

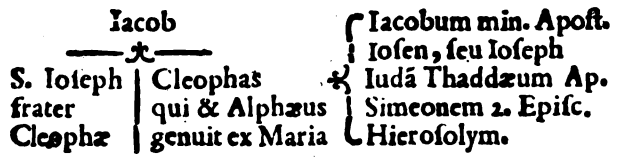
AB Adamo ad David inclusivè Generationes 34. vt in Tabula II. à **NATHAN** verò vsque ad *Neri* inclusivè 20. à *Salathiele* denique ad **CHRISTVM** inclusivè 22. Omnes simul 76.

IV. TABVLA.

V. TABVLA.

VI. TABVLA.

Alphabetum Genealogicum, Consanguineorum CHRISTI, MARIÆ, IOSEPHI usq; ad gradum sextum.

Achim Tritaus Christi naturalis putatius, sed verus Ataus *S. Iosephi*, & *Cleopha*.
S. Anna vera, & naturalis Mater **MARIÆ** de stirpe David ex parte matris de stirpe Aaron ex parte Patris *Mathani* Sacerdotis Auia Christi Matertera *S. Elisabethæ*, & *Salomes obstetricis*, idest soror matris ipsorum; Matertera Magna *S. Io. Baptistæ*, idest soror Sobæ auia ipsius præcursoris; item Socrus *S. Iosephi*, & vxor *S. Ioachim*; ideoque Nurus *Barpantheris*, & Pronurus *Pantheris*.
Barpanther verus ac naturalis Proauus Christi maternus, & Auus Mariæ Virginis, focer *S. Annæ*, & profocer *S. Iosephi* de stirpe David.
Cleophas, qui et *Alphæus* de stirpe David regia per Salomonem, filius *Iacobi*, frater naturalis, ac germanus *S. Iosephi* Patruus Christi putatius & Leuir Mariæ Virginis cognatus *S. Annæ*, & *S. Ioachimi*.
Eleazar Abauus Christi naturalis, sed putatius, verus proauus *S. Iosephi*, & *Cleopha*, & abauus filiorum *Cleopha*.
Eliud Ataus Christi naturalis, sed putatius; verus autem Abauus *S. Iosephi*, & *Cleopha*, & Ataus filiorum *Cleopha*.
S. Elizabeth, Consobrina Mariæ Virginis de stirpe Aaron ex parte Auia *Mathani* Sacerdotis; filia *Sobæ* sororis *S. Annæ*, & ideo neptis ex sorore ipsius *S. Annæ* vxor *S. Zachariæ*; Mater *S. Ioan. Baptistæ*, cognata in 4. gradu Christi.
Estha, mater *Iacobi*, & *Heli*, Auia vera *S. Iosephi*, Proauia putatiua Christi vxor prius *Mathani*, deinde *Melchi*.
Heli pater legalis *S. Iosephi*, auus legalis putatius Christi, focer legalis Mariæ Virginis, frater vterinus *Iacobi*.
Iacob filius *Mathani*, pater naturalis *S. Iosephi*, auus naturalis putatius Christi, focer naturalis Mariæ Virginis.
S. Iacobus minor Apostolus, & patruelis Christi putatius, filius *Cleopha*, seu *Alphæi* frater *S. Iudæ* Apostoli, & *S. Simeonis* secundi Episcopi Hierosolymæ, & *Ioseti*, et nepos ex fratre *S. Iosephi*.
Ianne Tritaus legalis putatius Christi, sed ataus legalis verus *S. Iosephi*.
S. Ioachim, Pater naturalis, & verus Mariæ Virginis, auus verus

- verus Christi, maritus S. *Annae*, focer S. *Iosephi*.
- S. *Ioannes Baptista* consanguineus Christi in quinto gradu, & *Mariae Virginis* in quarto, & S. *Annae* in tertio, filius SS. *Zachariae*, & *Elizabethae*.
- Iosephus* filius *Cleophae* patruelis Christi putatius, frater SS. *Iacobi minoris*, & *Iudae Thaddaei* Apostolorum, & *Simeonis* Episcopi Hierosolym. ac Martyris, & nepos ex fratre S. *Iosephi*.
- S. *Iosephus* sponsus, ac Vir *Mariae Virginis* pater Christi putatius, immo matrimonialis, non tamen carnalis, filius *Iacobi* naturalis, & *Heli* legalis, frater *Cleophae*, gener SS. *Ioachimi*, & *Annae*, patruus SS. *Iacobi min.* & *Iudae Thaddaei* Apostolorum, *Simeonis* Episc. 2. Hierosol. et Martyris, et *Iosephi*.
- S. *Iudas Thaddaeus* Apostolus, patruelis Christi putatius, filius *Cleophae*, seu *Alphai*, nepos ex fratre S. *Iosephi*, et frater *Iosephi*, ac SS. *Iacobi minor.* Apost. et *Simeonis* 2. Episc. Hierosol. et Martyr.
- Leui* de stirpe *Nathan*, et *Dauidis*, abauus legalis putatius Christi, sed proauus legalis S. *Iosephi*.
- S. *MARIA* Virgo Mater Iesu Christi D. N. coniux S. *Iosephi*, filia SS. *Ioachimi*, & *Annae*, cognata, seu consobrina S. *Elizabethae*, consanguinea in 4. gradu S. *Io. Baptista*, fratria *Cleophae* pronepotis *Mathani* Sacerdotis, et hinc de stirpe *Aaron*; sed ex parte Patris sui, et quoad auum maternum de Regia stirpe *Dauidis*, et habens in suo stemmate 19. Reges de stirpe *Iuda*, qui regnauerunt in Hierusalem.
- Maria* vxor *Mathani* sacerdotis Mater S. *Annae*, auia *Mariae Virginis*, et S. *Elizabethae* proauia Christi materna, et S. *Ioannis Baptista*.
- Maria* filia *Mathani* sacerdotis, soror S. *Annae*, Matertera *Mariae Virginis*, & S. *Elizabethae*, Matertera magna Christi, & S. *Ioannis Baptista* mater *Salomes* obstetricis.
- Maria* vxor *Cleophae*, seu *Alphai*, fratris S. *Iosephi*, mater SS. *Iacobi minoris*, & *Iudae Thaddaei* Apostolorum, & *Simeonis* 2. Episc. Hierosolym. & Martyris, et *Iosephi*, seu *Iosephi*. Hæc est illa, quæ dicitur *Matthæi* 27. nu. 56. Mater *Iacobi*, & *Ioseph* mater, & *Marci* 15. *Maria Iacobi minoris*, & *Ioseph* mater, & *Ioannis* 19. nu. 25. *Mariam Cleophae*, ac sororem matris *IESU*, idest cognatam, utpote vxorem fratris S. *Iosephi*; & hæc est illa altera *Maria*, de qua *Matthæus* c. 28.
- Mathan* Sacerdos, Pater S. *Annae*, auus maternus *MARIAE Virginis*, & S. *Elizabethae*, proauus maternus Christi, & S. *Ioannis Baptista*.
- Mathan* de stirpe *Dauidis* per *Salomonem*, auus S. *Iosephi*, proauus putatius Christi.
- Mathath* qui et *Melchi* iunior, auus legalis S. *Iosephi*, et proauus legalis putatius Christi.
- Melchi* senior abauus legalis S. *Iosephi*, et atauus legalis putatius Christi.
- Panther* de stirpe *Dauidis* abauus maternus Christi, proauus paternus *Mariae Virginis*, auus S. *Ioachimi*.
- Salome* obstetrix, consobrina *Mariae Virginis*, et S. *Elizabethae*, sororia S. *Annae*.
- Salome* autem mater filiorum *Zebedæi* si nõ fuit filia *Cleophae*, nec *Salome* obstetrix non fuit consanguinea *Mariae Virginis*.
- Soba* filia *Mathani* sacerdotis, soror S. *Annae* mater S. *Elizabethae* matertera *Mariae Virginis*, matertera magna Christi, et auia S. *Ioannis Baptista*.
- S. *Zacharias* pater S. *Ioannis Baptista*, maritus S. *Elizabethae*, gener. *Soba*.

CAPVT XX.

Quando, & quomodo impleta sit Prophetia *Iacobi Patriarchæ de Messia venturo*, Genesis 49.

& an *Machabæi* fuerint de Tribu *Iuda*,

& CHRISTVS ex *Machabæorum* sanguine.

Celeberrimum est S. Patriarchæ *Iacobi* oraculum illud Genesis 49. quo post reprehensos *Raben*, *Simeonem*, & *Leui* conuersus ad quartogenitum suum *Iudam* dixit: *Iuda te laudabunt fratres tui, manus tuæ in cervicibus inimicorum tuorum adorabunt te filij patris tui. Catulus Leonis Iuda ad prædam fili mi ascendisti: requiescens accubuisti vt Leo, & quasi Leona, quis suscitabit eum? Non auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat, qui mittendus est, & ipse erit expectatio Gentium & c.* Quibus, & sequentibus verbis certum est apud Catholicos prædicti aduentum *Messia*, & aduentus illius tempus determinatum delignari, vt contra *Iudæos* inter alios egregiè demonstrat *notter Barradius* tomo 1. in *Euangelia* lib. 3. cap. 1. & *Suarez* in 3. partem disp. 1. sect. 1. sed quando, & quomodo impletum sit hoc tempus controuersum est hætenus, vt videre est apud *Interpretes* in cap. 49. Genesis, præcipuè *Glossam* ordinariam, *Lyranum*, *Carthusianum*, *Abulensem*, *Bonfrerium*, *Cornelium à Lapide*, *Tirinum*; itemque apud *Baronium* in Apparatu ad *Annales*, *Pererium* lib. 4. in *Genesis*, & de benedict. *Patriac.* proph. 3. *Suarez* supra, & *Barradium* lib. 3. cap. 2. *Salianum* tomo 6. ad annum Mundi 4017. *Torniellum*, & *Spondanum* in *Annalibus veteris testam.* ad annum 4052. *Petauium* in *Rationario tempor.* parte 2. lib. 3. cap. 16. *Bulengerum* in *Diatriba* 3. ad c. 1. *Causabonum*, & *Petrum Redanum* in Apparatu ad libros *Machabæorum* sect. 9. à num. 14. ad 52. apud quos alij.

2 Vt autem status controuersia melius intelligatur, præmittenda sunt quædam notabilia iuxta ordinem temporum. *Iudas* enim in *Ægypto* mortuus est, & de stirpe eius nemo ante *Dauidem* Rex fuit, & perpauci *Iudices* fuere ex tribu *Iuda*, siquidem *Iosue* fuit ex tribu *Ephraim*; *Iephthe*, & *Gedeon* ex tribu *Manasse*; *Barach* ex tribu *Nephthali*, *Samson* ex tribu *Dan*, *Heli*, ac *Samuel* de tribu *Leui*, *Saul* autem Rex de tribu *Beniamin*. Permanfit autem sceptrum, et Regnum *Iudæ* in stirpe *Dauid*, vsque ad captiuitatem *Babylonicam*: vltimi enim Reges de stirpe *Dauid* per lineam masculinam fuere *Iechonias*, et frater eius *Sedecias*. Post captiuitatem autem *Babylonicam* nemo *Iudæorum* sub *Cyro*, *Cambyse*, et posteris eius Regum *Diadema*, et *Monarchiam*, ac absolutam dominationem assumpsit vsque ad *Machabæos*; sed quoniam *Cyrus* edicto suo inuitauerat *Hebræos* ad reedificandū Templum Hierosolymis, vt narratur *Esdrae* cap. 1. *Surrexerunt principes patrum de Iuda, & Benjamin, & sacerdotes, & Leuitæ*; et cap. 3. *Surrexit Iosue filius Iosedec, et fratres eius Sacerdotes, et Zorobabel filius Salathiel, et fratres eius, et adificauit altare Dei etc.* De his principibus idem *Esdrae* cap. 4. scribit nu. 2. *Accedentes ad Zorobabel, et ad principes patrum dixerunt, & cap. 6. nu. 14. Seniores autem Iudæorum adificabant, et prosperabantur*: et cap. 3. *Accesserunt ad me principes etc.* *Aggæus* autem cap. 1. num. 1. & cap. 2. num. 3. appellat, *Zorobabel filium Salathielis Ducem Iuda, et Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum*, ex quibus apparet, verum esse quod asserit *Iosephus Hebræus* lib. 11. antiq. cap. 4. et 5. plurimos, et præcipuos, qui cum *Leuitis* reueri sunt in *Ierusalem* fuisse de tribu *Iuda*, et ideo post captiuitatem *Hebræos* cœpisse appellari *Iudæos*; Præterea regimen eorum redactum tunc fuisse ad *Aristocratiam*, in qua seniores, seu principes, et optimates ita regebant populum, vt tamen hinc *Pontifex*, hinc *dux* aliquis per modum *Consulis*, aut *Dictatoris*, præminerent, et inter duces primus fuit *Zorobabel*, utpote filius *Salathielis* de sanguine *Regio*, et stirpe *Dauid*;

Dauid, vt habetur Paralipomenon 1. cap. 3. et Matthzi 1. Sed et posteros Zorobabelis, et Duces populi, vsq; ad Machabzorum tempora fuisse de tribu Iuda colligitur ex Iosepho à libro 13. cap. 15. vsque ad lib. 18. Et supponunt S. Cyrillus lib. 8. contra Iulianum, S. Augustinus lib. 18. de Ciuit. cap. 15. S. Hieronymus in cap. 1. Sophonia, S. Epiphanius hæresi 29. et ex traditione Hebrzorum Galatinus lib. 4. cap. 4. ac Genebrardus ad annum 3900. semper tamen subiecti fuere Regibus Persarum, et deinde Seleucidis post Alexandrum Magnum, cum Iudæa regnum ad Syriam pertineret, et tributa ijs soluebant. Quæ autem fuerit occasio, iustè rebellandi aduersus Antiochum Epiphaneum, et libertatem pristinam recuperandi Machabæis, narratur libro 1. Machabzorum, et à Iosepho lib. 12. antiq. à cap. 6. Mortuo verò Alcimo, populus communi suffragio non solum ducatum, sed etiam Pontificatum detulit Iudæ Machabæo de stirpe Assamonæa, et post hunc Ionathæ fratri Iudæ, et deinde Simoni fratri Iudæ, cuius tempore, vt dicitur lib. 1. Machab. cap. 15. *Ablatum est iugum gentium ab Israel:* Huic occiso successit filius eius Ioannes Hyrcanus; et huic Aristobulus Hyrcani filius, qui diadema regium assumpsit anno 432. post solutam captiuitatem Babyl. et huic successit Iannaus Alexander frater in Regno, et Pontificatu; et huic in Regno Alexandra Salome vxor Aristobuli in pontificatu autem Hyrcanus Alexandri filius natu maior, cum Aristobulus natu minor regnum sibi vsurpasset, quo tamen à Pompeio spoliatus est, et Hyrcanus quamuis nomine tenus regiam quoque dignitatem ab eo obtinuit. Postea verò Antigonus filius Aristobuli ope Parthorum regnum Iudæa recuperauit, tenuitque donec Herodes Idumæus, qui Romæ à Senatu ope M. Antonij regnum Iudæorum obtinuerat ante Christum 40. vt docui lib. 6. cap. 14. à num. 4. tandem ope Solij expugnata Hierosolyma, & Antigono ultimo de Assamonæis Rege iussu M. Antonij, sed rogatu Herodis necato, anno 37. ante Epocham Christi, securè, ac pacificè possidere cœpit regnum Iudæa; quamuis ad maiorem securitatem anno 30. ante Epocham Christi sustulerit de medio Hyrcanum quoque Pontificem vltimum de Assamonæis, & Pontificatum contulerit Ananelo extraneo. Itaque translatum est Regnum, & Sacerdotium summum à Iudæis, & Leuitis, ad alienigenas, & extraneos. His prænotatis recentendæ sunt opinioniones de tempore, quo impleta est Iacobi Prophetia.

3 Prima non opinio, sed error fuit Iuliani Apostata, iactantis defectile sceptrum de Iuda, per mortem Iechonia, & Sedecia in Captiuitate Babylonica, ideoq; Christum Iosephi fabri filium, non fuisse Messiam à Iacobo prædictum, cum non venerit tunc, sed post captiuitatem Babylonicam quingenis, & amplius annis. Sed hunc errorem confutauit S. Cyrillus lib. 8. aduersus Iulianum, ostendens in Salathiele filio Iechonia mantisse ius hæreditarium ad regnum, & in Zorobabele eiusque posteris Ducatum Iudæorum, ac deinde in Machabæis vsque ad Herodem Alienigenam, sub quò natus est Christus. Iudaizat autem Iulianus cum illis Rabbinijs, qui apud Paulum Burgensem parte 1. Scrutinij disp. 3. cap. 2. dicebant impletum esse oraculum Iacobi in aduentu Nabuchodonosoris, cum tamen hic Iudæos captiuos abduxerit, nec fuerit *expectatio Gentium*, nec illum adorarint fratres Iudæ, tanquam Deum.

4 Secunda opinio fuit Theophanis Episcopi Nicæni apud Turrianum l. 2. contra Antonium Sadeletem, & Basilij Legionensis tomo 1. Variarum disp. q. 4. positiua c. 4. Promissionem sceptri mansuri in tribu Iuda fuisse conditionatam, nili peccando mererentur, vt Deus aliter disponderet; cui opinioni affinis est Fabricius Paulcius apud Spodanum ad annum Mundi 4052. dicens impletum fuisse oraculum Iacobi tempore captiuitatis Babylonica, ideoque Daniele, qui tempus aduentus Messia impletum sciebat, interrogasse Deum de causa moræ, Deumque assignasse nouas inducias, & nouum terminum post hebdomadas 70. Sed priorem opinionem impugnarunt Canus lib. 2. de locis cap. 11. Suarez in 3. p. disp. 1. sect. 1. & vtramq; Rhedanus supra. Quia sic frustra esset illa prophetia, nec certum tempus haberemus quo possemus ostendere iam aduenisse Messiam, semper enim dicere possent Iudæi ob sua peccata dilatum Messia aduentum; & ipse Iacob aut deceptus esset, aut nos decepti.

5 Tertia opinio Diodori Tarsensis in catena in Gene-

sim, ac ferè Eusebij lib. 8. de demonstr. Euang. Hugonifq; Victorini in Annot. in Genesim, Tribum Iuda vsque ad Messiam futurum reliquis tribubus præstantiorem, esto alij de alia tribu imperarent, vt fecere Machabæi. At violenta est hæc interpretatio, cum *sceptrum, & Dux* Dominationem significant, ob quam certè præstantior fuit tribus Leui, si Machabæi Pontifices, ac reges de illa tribu fuere. Deinde non potest assignari tempus, quo alia illa excellentia tribus Iudæa defuerit; & enervatur argumentum Catholicorum contra Iudæos, qui possent respondere, durare adhuc, licet extra Palestinam multos Iudæos sapientes, & diuites de tribu Iuda, & alijs tribubus præstantiores.

6 Quarta opinio fuit Caietani in Genesim 49. alias Tribus amissuras non solum regnum, sed etiam spem regni, & principatus; Tribum verò Iuda, licet amissura esset regnum post captiuitatem Babylonicam, non amissuram tamen spem certam redeundi ad principatum, siue regium, siue ducalem, & redeundi ad pristinam dignitatem per Christum maximè confirmandam, additque Caietanus. *Discurre, & discute expositiones omnes, tam Hebræorum, quam aliorum, & reperies nullam quadrare verbis illis Iacob, nisi hanc meam.* At è contrario vix vlla magis fauet Rabbinijs dicitantibus sperare se adhuc reditum ad pristinam dignitatem, & post longum tempus dispersionis suæ, fore vt Iuda regnum iterum refloreat. At Oraculum illud fuit non de spe, quæ semper concipi, aut fingi potest, sed de re, idest de reali ablatione sceptri, ac ducatus temporalis, & tali, ac tanta, vt prudentem omnem spem adimeret illum statum amplius recuperandi. Neq; verò de regno Spirituali, quo Christus tantum regnauit, sed de temporali intellexerunt Patres illud oraculum. Proinde si Caietanum audierimus, nullum certum tempus Messia aduentus haberemus; Quod si dicat ablatam esse iam spem illam debet assignare quando, & quomodo ablata sit.

7 Quinta opinio fuit Melchioris Cani l. 2. de locis cap. 11. ad 4. & Henrici Spondani ad annum 4052. num. 7. Ius legitimum ad regnum, & Ducatum mansurum in tribu Iuda vsque ad Messia aduentum, esto actualis administratio, aliquando futura esset penes Machabæos de tribu Leui, sed per modum depositi, & de consensu capitum de tribu Iuda. At si ius merum sine vsu sufficeret, possent adhuc Iudæi dicere remanere in aliquibus de tribu Iuda illud ius, esto vsus sit apud Turcas, & Saracenos; Quod si dicas intelligendum esse ius cum potestate, & viribus conferendi vsum alijs, & eligendi de alia tribu ducem, oporteret assignare tempus, quo tribui Iudæ ablata fuit hæc potestas; Præterquamquod *sceptrum, & Dux* significant non tantum ius, sed actuale regimen per virum de tribu Iuda. Spondanus tamen ait ablatum ius illud à Romanis.

8 Sexta opinio, quam 2. loco indicat Barradius ex Cyrillo, Zorobabelis posteros de tribu Iuda vnà cum Pontificibus Reipublicæ gubernacula tenuisse, & in cõsortium regiminis venisse esto penes Pontifices summa esset auctoritas; sed nusquam neque in Sacra historia, neq; in Iosepho apparet tempore Machabzorum posteros Zorobabelis rexisse Rempublicam, & ab eis postea ablatum hoc regimen ab Herode, vel à Romanis.

9 Septima opinio fuit Pauli Burgenfis in Scrutinio disp. 3. c. 2. Galatini lib. 4. de Arcanis a c. 5. ad 7. Eugubini, & Gabrielis Acofta in Genesim 49. Petri Bruti de victoria Verbi contra Iudæos c. 4. Mansisse regimen in Concilio Sanedrini 70. seniorum de tribu Iuda, donec Herodes 45. ex illis interfecit teste Iosepho lib. 15. cap. 1. Sed gratis fictum est omnes illos 70. viros fuisse de tribu Iuda, vel omnes illos 45. ab Herode necatos fuisse de Concilio Sanedrini, nedum de tribu Iuda; vel denique habuisse supremam potestatem, & tantam, quanta significat *Sceptrum, & Dux*.

10 Octaua opinio multorum fuit mansisse regimen, et ducatum Iudæorum vsque ad Antigonom vltimum de Assamonæis, seu Machabæis Regem, ac Pontificem ipsum, aut Hyrcanum, ab Herode sublato, et tunc desisse quando his sublatis translatum fuit omnino ac stabiliter regnum ad Herodem Idumæum alienigenam; Machabæos autem, licet fuerint de tribu Leui, vtpote Sacerdotes, et Pontifices ex paterno sanguine, fuisse tamen ex tribu Iuda, ex parte Matris; præsertim cum non esset insuetum permisceri duas hæc tribus in coniugijs, sicut Ioiadas summus Pontifex duxit Iosabetham filiam Regis Ioram de stirpe Iuda;

da; satis porrò fuisse id, vt diceretur sceptrum mansisse in tribu Iuda; sicut hodieq; satis est fœmineus sanguis, vt regnum in familia cuiusuis Regis perseuerasse dicatur. Ita Abulenſis, Lyranus, Carthusianus, Cornelius à Lapide in eap. 49. Genesis D. Antonin. tom. 1. c. 4. tit. 4. Barradius tom. 1. lib. 3. cap. 2. Philippus in Oseam versu 4. quibus Redanus accenset Serrarium, Sanctium, Gordonum, Gabrielem Acoſta, & alios. Verum dispar ratio est de familijs Regum nostri temporis, & Regum Hebræorum: apud illos enim Tribuum distinctio non ex materno, sed ex paterno sanguine sumebatur, vt ostendimus cap. 17. num. 2. & 3. Et ideò cum Comuni Doctorum Catholicorum, & Patrum diximus non suffecisse, vt Maria Virgo esset de domo Dauid, & de Tribu Iuda ex parte Matris, sed de uuisse esse talem ex parte patris. Deinde, dato quòd ex utrolibet sanguine sumi posset denominatio tribus, certum tamen est præualuisse in hoc patrum sanguinem: Ergo si Iacob præuidebat sceptrum, & ducatum transiturum ad Machabæos de tribu Leui, oportebat, vt potius ipsi Leui hoc promitteret, aut diceret: *Non deficiet sceptrum de Iuda, & postea de Leui, & dux de femore eorum donec &c.* Alioquin loquendo de solo Iuda occasionem dedisset interpretandi, tempus Messie fore tunc quando sceptrum, aut Ducatus à Posteris Zorobabelis de tribu Iuda translata sunt ad Machabæos de tribu Leui; quòd tamen euenit annis 167. ante aduentum Christi: mitto alia leuiora argumenta contra opinionem hanc.

11 *Nona* opinio item multorum recentiorum est, Sceptrum, & Ducatum Iudæorum, vsque ad *Antigonum* vltimum de Machabæis Regibus mansisse in Tribu Iuda insitiuè, & electiuè, quia ipsi de tribu Iuda sua voluntate, & consensu detulerunt regimen, & Ducatum Machabæis, quomodo Poloni elegere in suis comitijs Henricum Galium, Stephanum Transiluanum, & Sigismundum Suecum in Reges Poloniæ, nec tamen negatur mansisse sceptrum illud apud Polonos, quanto minus, si non extraneis, sed de familia Iacob delatum est? Ita Suarez tomo 1. in 3. p. disp. 1. sect. 1. Leo Castrius lib. 3. Apolog. Salianus anno 2345. & 4017. Pererius, Del Rio, Cornelius à Lapide, Tirinus, Gordonus, Bonfrerius, Magalianus in cap. 49. Genesis, & Petrus Conzus lib. 1. de Republ. Hebræorum cap. 9. Verum Oraculo illo suo aliquid peculiare promisit, & prædixit Iudæ, & posteris ipsius, quod non pertinebat ad alias tribus, nec dixit solum. *Non auferetur Sceptrum de Iuda, sed ad maiorem restrictionem, & distinctionem adiecit: Et Dux de femore eius, seu, vt habet LXX, Nec Dux de femoribus suis,* quod significat naturalem successionem, non autem adoptiuam, aut electiuam: Et nemo dixerit Henricum Valesium fuisse de femore alicuius familiæ Poloniæ, esto fuerit à Polonis electus in Regem; Aliquid ergo aliud addendum est, vt hæc expositio subſistere possit.

12 *Decima* opinio est, mansisse Sceptrum, & Ducatum Iudæorum in tribu Iuda, vsque ad *Antigonum* vltimum de Machabæis, eo quod Machabæi fuerint de tribu quidem Leui ex materno sanguine, sed de tribu Iuda ex paterno; ita Baronius in Apparatu ad Annales, Genebrardus anno 3922. & alij *virii docti, & clari nominis* indicati à Pererio in cap. 49. Genes. ac nouissime Redanus, addens ex interpretatione legis, vel dispensatione, delatum Pontificatum Machabæis Ducibus; esto non essent simpliciter de tribu Leui, ob insignem zelum legis, & ita postulante illo tempore, quo iam videbant Pontificatum vsurpatum ab extraneis. Fuisse autem Machabæos de tribu Iuda simpliciter colligitur ex 1. Machab. cap. 5. vbi narrata clade Iosephi, & Azariæ, & duum millium de populo Israel, subiungitur num. 61. *Quia non audierunt Iudam, & fratres eius existimantes fortiter se futuros, ipsi autem non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel, & viri Iuda magnificati sunt valde &c.* Et infra num. 67. videtur explicari de quo semine fuerint illi, qui non audito consilio Iudæ fortiter se pugnatos putauerunt: *In die illa ceciderunt Sacerdotes in bello, dum volunt fortiter facere, dum sine consilio exeunt in prælium.* Ergo si hi erant Sacerdotes, adeoque de tribu Leui, & non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel, salus autem hæc facta est per Iudam Machabæum, & fratres eius, sequitur Machabæos non fuisse de semine saltem ma-

sculino tribus Leui, & cum dicantur Machabæi *Viri Iuda, vt habetur in Vulgata* (esto Græcè sit, & *vir Iudas*) vtique videntur Machabæi fuisse de tribu Iuda. Sed communis interpretum opinio cum Carthusiano, Lyrano, Abulenſi, item Burgensi in Scrutinio, & Barradio supra est, Machabæos fuisse ex paterno sanguine de tribu Leui, & verba illa *& viri Iuda* intelligenda esse de militibus, & cognatis Machabæorum, quorum maxima pars erat de tribu Iuda, & eos, qui cladem illam passi sunt, non fuisse de horum semine, esto fuerint de illa tribu, de qua erant Machabæi, idest ita fuisse de Tribu Leui, vt tamen non fuerint de familia, & cognatione Machabæorum. Fuisse autem Machabæos de tribu Leui colligitur ex Sacra Scriptura: Nam 1. Paralipom. c. 24. inter filios Aaron numeratur versu 7. *Sors prima Ioiarib.* Et primo Machabæor. cap. 2. dicitur: *Mathathias filius Ioaannis filij Simeonis Sacerdos ex filijs Ioiarib.* Et cap. 14. nu. 29. *Simon autem Mathathia filius ex filijs Ioiarib, & fratres eius.* Dicti autem sunt Alsamonæi, quia, vt narrat Iosephus lib. 12. antiq. cap. 8. *Mathathias* pater Iudæ Machabæi, filius fuit *Ioaannis*, & hic *Simeonis*, & hic *Assamonæi &c.* contendit tamen Redanus, ad hoc vt dicantur Machabæi fuisse de filijs *Ioiarib* sufficere, vt fuerint de tribu Leui ex materno sanguine, & hanc fuisse sufficientem aptitudinem, vt eligi possent in Sacerdotes, et Pontifices, saltem ex priuilegio, et dispensatione legis, vel interpretatione. Verum si materna origo sufficeret, vt Machabæi dicerentur de filijs *Ioiarib*, nutarent omnes genealogiæ in Sacra Scriptura, nec ex illis vnquam certi essemus, de qua Tribu simpliciter essent illi, quorum genealogia per viros textitur posse enim dubitare an dicerentur filij alicuius viri, non immediatè, sed mediante illius filia, vel Nepte: quod est maximum inconueniens: Tutius ergo est et verius Machabæos quidem Pontifices, ac simul duces populi fuisse de tribu Leui; sed exercitum eorum, et capita exercitus ipsis subordinata non ex Sacerdotibus, aut Leuitis constituisse, sed ex viris omnibus, vel ferè omnibus de tribu Iuda, Sacerdotes autem illos, qui ad æmulationem Machabæorum spreto consilio Iudæ seorsim contraxere copias, et bellare voluerunt, non solum non fuisse de tribu Iuda, sed nec de femine, idest de familia, et cognatione Machabæorum, esto vtique essent de tribu Leui. Ex quibus apparet non posse constare MARIAM Virginem, et CHRISTVM fuisse de stirpe Machabæorum, ex eo quod fuerint de tribu Iuda, esto Redanus id suadere conetur.

13 *Vndecima* opinio est in vaticinio Iacobi, *Iudam* non significare solam tribum Iudæ rigorosè acceptam, et distinctam omnino ab alijs vndecim tribubus; sed illam, et omnes Iudæos, quia post abductas magna ex parte nouem tribus, quæ ad regnum Israel pertinebant, in captiuitatem, à Salmanasar, reliquas autem, quæ ad regnum Iuda pertinebant vnà cum Leuitis suis à Nabuchodonosore; tandem soluta per Cyrum captiuitate, maxima pars, quæ reuerſa est Ierosolymam, fuit de tribu Iuda, esto ascenderint cum ea etiam multi de tribu Benjamin, et Leui, et ideo Hebræi, et Israelitæ cepti sunt appellari *Iudæi*, vt diximus num. 2. et ob hanc prærogatiuam Iacob Iudæ potius, quam alijs suis filijs hanc prosperitatem prædixit; Quando itaque dixit *Non auferetur sceptrum de Iuda*, perinde fuit ac si diceret; *Non auferetur regnum, aut rex Iudæorum de gente Iudæa;* Proinde inter Reges Iudæorum comprehendi Herodæ quoque, et Archelaum eius filium, quorum priore mortuo posteriori verò à Romanis regno exuto tempus Messie iam nati impletum esse. Herodem autem Iudæum fuisse, non verò alienigenam: Ita Tornellus ad annum partim 4018. partim 4052. Scaliger in Animadu. Eusebian. anno 1883. Et Isaac Casaubonus aduersus Cardinalem Baronium c. 3. ex 1. Sed in hoc differunt, quod Tornellus contendit Herodem non solum fuisse Iudæum; sed etiam de regia stirpe Tribus Iudæ; Casaubonus autem cum Scaligero Iudæum, quamuis non de Tribu Iuda. Verum quoad primam partem de tota Iudæorum gente sub nomine Iudæ comprehendens, quod est commune cum opinione *Duodecima* dicemus de hoc infra. Quoad Tornellum autem rectè dixit Redanus à seculo non esse auditum ante Tornellum, fuisse Herodem de Tribu Iuda, estque mouum contra communem Patrum, et Doctorum, et contra ipsos Hebræorum magistros, ac præcipue Iosephum affirmantem Herodem fuisse alienigenam, nec vllatenus ad eum pertinuisse regni Iudæici ius,

ei ius, esto Nicolaus Damascenus sophisticis argumentis conatus sit oppositum probare in gratiam Herodis, cuius tamen argumenta nihil amplius probant, quā ad summum eum tuisse profelytum, ut videre est apud Iosephum l. 14. antiq. c. 2. Tantum verò abest, quod Herodes ipse se de tribu Iuda, nedum de stirpe regia ortum agnouerit, ut procurarit incendi Tabulas Genealogicas Iudeorum, quę in templo alseruabatur, ne manifestata maneret ipsius ignobilitas, sicut ex Africano, Eusebio, & alijs retulimus cap. 17.

14 Sed ne Iudæum quidem fuisse Herodem, utpote Idumæum, vel Ascalonitam, præter Iosephum docent luculenter Bulengerus contra exercitationes Casauboni c. 3. exercit. 1. Diatrib. 3. Petavius lib. 11. de Doctrina temporum c. 5. & Serrarius in Opusculo de Herode c. 15. siue enim Herodes fuerit Ascalonita, ut ait Africano apud Eusebium l. 1. Histor. c. 7. siue Idumæus, ut ait Iosephus l. 14. c. 2. & Hyrcanus Iudeorum Pontifex ac princeps, domitis Idumæos compulerit ad legem Mosaicam, & circumcisionem suscipiendam, atque adeo Herodes profelytus fuerit, & profelyti filius, semper tamen verum fuit eum fuisse de aliena, & peregrina stirpe; Aliud enim est Iudæum esse professione Religionis, aliud Iudæum origine, quemadmodum non ideo origine Romani sunt Galli, vel Hispani Catholici, licet Romanæ Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ fidem profiteantur. Fuit ergo alienigena, & ex nulla 12. tribuum, & propterea Patres dicunt Regnum Iudeorum transiisse in Herode ad alienigenam, & defecisse à Iudæis; Nec Patres modò, sed ipsi Herodiani, quando viderunt delatum ipsi regnum à Romanis putauerunt tempus aduenisse Messie, ideoque Herodem ipsum pro Messia venditabant, siue enim id ita, esse putarent, siue adulatoriè id finxerint, non potuerunt hoc vilo probabili colore iudicare, nisi iam constaret Regnum, & Ducatum Iudeorum omnino desisse in hominem Iudæum, immò in gentem verè Iudæam, & transiisse in hominem extraneum, & alienigenam.

15 Duodecima opinio, est quam vltimo loco, ut expeditissimam proponit Barradius tomo 1. in Euang. l. 3. c. 2. elegitque postea Petavius in Rationario parte 2. l. 3. c. 16. Videlicet in vaticinio Iacobi nomine *Sceptri Iudæ* etc. intelligi non solam Tribum Iudam, seu Reges ac Duces de Tribu Iuda; sed populum Iudaicum, et rempublicam Iudeorum: siue deinde illorum principes, aut rectores futuri essent de tribu Iuda, siue de quavis ex 12. tribubus, siue etiam de stirpe peregrina, dummodo regnarent in Iudæa; post Aduentum autem Messie fore, ut penitus auferatur populus Iudaicus omnisque forma dominationis, iuxta illud Danielis 9. *Et non erit eius populus, qui eum negaturus est*; Id verò euenisse, quando à Tito Vespasiano capta est Hierosolyma, et Templo incenso, dispersæ sunt reliquæ Iudeorum per alias regiones, et fuerunt deinceps semper sine Rege, sine Sacerdote, sine Propheta etc. Confirmat autem Petavius Iacobi prophetiam implendam fuisse post Aduentum Christi, non verò ante ex Græco, ubi *ὁκ ελασίσει ἄρχων ἐξ Ἰουδαίας ἀνελθὼν ἢ ἀπόκρυστας*, id est: *Non deficiet princeps à Iuda donec venerit, cui repositum est*. Addit Barradius Iacobum, licet intelligi voluerit de toto populo Iudeorum, locutum tamen esse peculiariter cum Iuda, quia prior pars vaticinij spectabat ad Messiam oriturum de tribu Iuda, et quia Iudæi à tribu Iuda olim prædominatura nomen accepturi erant post Babyronicam captiuitatem, et quia vaticinium Iuda fuit regnum, aut ducatus longo tempore, et ius illius ad eam pertinebat. Tandem aliquot Patres pro hac opinione producit, quibus alios quoque adiungemus.

16 Etenim S. Iustinus 2. Apologia inter alia dixit: *Iudas enim Iudeorum genus fuit, à quo etiam Iudæi nominati sunt, vosq;* id est Romani, *postquā Christus exiit & apparuit Iudæis quoq; imperauistis, eorumq; regiones obtinistis. Et S. Athanasius libro de Incarnatione Verbi. Præsentis sancto Sanctorum, id est Christo, meritò ob signata est visio, & Prophetia, & Regnum Ierosolymitanum desijt; tandiu enim vnguebantur apud eos Reges, donec vngeretur Sanctus Sanctorum. Et Moyses quoque eodem spatio Regnum Iudeorum circumscribit, idque huiusmodi vaticinio. Non deficiet princeps ex Iuda, neque de femoribus Iacob, donec venerint ea quæ reposita sunt, & ipse est expectatio gentium. Unde Saluator clamat dicens; Lex, & Prophetæ, vsque ad Ioannem prophetauerunt. Si ergo vel nunc nullus est apud*

*Iudæos, aut Rex, aut Propheta, aut visio restet inficiantur venisse Christum, sin autem neque Rex, neque vlla Prophetia superest, sed ob signata est in posterum omnis prophetia, & ciuitas, & templum capta, quorsum ista impietas, & tergiversatio? ut cum ista facta videant Christum negent? Sanctus quoque Chrysostomus exponens hoc oraculum Gen. 49. inquit. Tandiu durabunt Iudæica, & princeps Iudæorum, inquit venerit Christus. Idem tunc apparuit Christus cum iam deficerent principes Iudæici, & sceptris Romanorum subderentur. Eusebius quoque l. 3. de demonstratione c. 2. Iudam hic non ipsam tribum intelligit Iacob, sed quoniam denominatione quadam posterioribus temporibus à regali tribu Iuda omnis Iudeorum natio dicta est, ita ut hodieque Iudæi nominentur, valde mirabiliter, & prophetice, non prius Iudæicam gentem Iudam nominauit. Tum affirmat non prius defuturos ex gente ipsorum principes, & Duces, quam is adueniat, quem prophetia significat: porro hic simulatque aduenit, Iudeorum quidem principatum esse dissolendum, ipsum verò non Iudeorum amplius, sed gentium fore expectationem. Quibus similia habet lib. 1. Historiæ cap. 6. et Nicephorus lib. 1. histor. Eccl. c. 9. de hac prophetia sic. Tunc enim ille aduenit cum Iudeorum Duces in Romanorum potestatem redacti defecerunt, & sceptro imperioque eorum paruerunt. Sub iugum enim seruitutis ab illis missi tributum illis soluerunt, & vnâ cum Aduentu Christi prima illa descriptio, & census est actus. Demum D. Thomas in Genes. 49. Christus non solum debebat esse finis tribus Iudæ, sed etiam totius status Iudæici, & ideo loquendo de regno Iudæico, prout erat finiendum in Christo non solum debuit loqui de regno tribus Iudæ, sed etiam de tota regali potestate totius Synagægæ: Et ideo quod ait: Non auferetur Sceptrum; intelligendum est quod regnum fundatum in tribu Iuda, non auferetur populo Iudæico dum veniat Christus. Denique defecisse Sceptrum de Iuda, quædiu transijt ad Herodem alienigenam docent Origenes homil. 17. in Genes. Epiphanius hæresi 20. Augustinus l. 12. contra Faustum c. 47. Theodoretus Isidorus, Beda, Rabbi Ionathan, et Oncheli, Et videtur confirmari posse hæc opinio ex opinione ipsa Concilij Iudæici, et Pontificum ac Phariseorum Ioannis 11. nu. 47. *Collegerunt ergo Pontifices, & Pharisei consilium, & dicebant. Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eum sic omnes credent in eum, et venient Romani, et tollent locum nostrum, et gentem. Ergo licet Romani declarassent Herodem alienigenam regem Iudeorum, et ipse sustulisset Asamonæos Reges, ac Pontifices, et Romanis prætidibus subessent, nondum tamen putabant ablatam esse omnino suam iurisdictionem, ac iudiciariam potestatem, nedum extinctam suam Rempublicam: Sinebant enim Romani Iudæos viuere legibus suis, et secundum illas iudicare de reis: id enim sonant verba illa, Pilati Io. 18. *Accipite eum vos, et secundum legem vestram iudicate eum.* et iterum. *Gens tua, et Pontifices tui tradiderunt te mihi,* et c. 19. ipsi Iudæi. *Nos legem habemus, et secundum legem debet mori.* Esto regiam supra te potestatem confessi sint esse in Imperatore Romano dicentes: *Non habemus Regem nisi Cæsarem.***

17 At huic opinioni non potest animus planè acquiescere. Primò quia de Iacob, dicitur Genes 49. num. 28. *Benedixitque prophetis benedictionibus proprijs, ergo; sicut prior pars prophetiæ de Messia futuro ex tribu Iuda restringitur tanquam de Messia ad Tribum Iudam, non autem ad Iudæos, quantumuis ex ea tribu sic denominandos, ita posterior pars de sceptro, et Duce non auferendo ex Iuda, donec veniret Messias restringitur ad solam tribum Iudæ. Secundò quia per clausulam illam, et Dux de femore eius excluduntur omnes qui non essent futuri de sanguine paterno, aut saltem materno Iudæ, quæ adeo omnes alienigenæ, qualis fuit Herodes. Tertid, quia sicut omnes alienigenæ interpretatio verborum Apostoli ad Hebræos 7. num. 14. *Manifestum est enim, quod ex Iuda ortus sit Dominus noster: in qua tribu nihil de Sacerdotibus Moyses locutus est.* Si quis nomine Iudæ intelligi vellet Iudæos omnes, eo quod ibi Iudam distinguit à Tribu Leui, de qua negat fuisse Christum; ita cum Iacob distinctè locutus sit de tribu Simeon, et Leui dicens: *Simeon, et Leui vasa iniquitatis etc.* et statim conuersus ad Iudam eius prosperitatem prædixerit, violentum videtur nomine Iudæ intelligere etiam Leuiticam,*

ticam, et aliastribus, et Iudæos omnes, saltem, quoad primariam Iacobi intentionem, et multo magis alienigenas: præsertim si verba illa Iacobi: *in consiliis eorum non veniat anima mea etc. Maledictus furor eorum, idest Simeonis, et Leui, quia pertinax, et indignatio eorum, quia dura: diuidam eos in Iacob, & dispergam eos in Israel*, allegoricè intelligenda sint de Leuitis, et Pontificibus, qui implacabili odio persecuti sunt Christum, et dispersionis Iudæorum fuere causa principalis. *Quartò*, quia si tempus impletæ huius prophetiæ differendum erat, vsque ad totalem destructionem Iudaicæ Reipublicæ, & euerisionem Ierosolymæ, ac Templi, quæ non est facta nisi post annos 70. à Natiuitate Christi, non fuisset datum signum sufficiens ad agnoscendum, & acceptandum Messiam Iudæis illis, qui paulo ante aduentum Christi, aut Christi tempore vixerunt; potuissentque hoc valde probabili prætextu reprobare Christum, eo quod nondum impleta esset Prophetia Iacobi durante adhuc ipsorum Republica, & multo magis tunc quando Regem habebant Herodem: Immò quando quærentibus Magis, *Vbi est qui natus est Rex Iudæorum*, de loco tantum solliciti fuere, non de tempore nati Messia, quia quoad hoc nihil obstabat vaticinium Iacobi, & adeo notum erat apud illos tempus iam aduenisse, vt propterea orta sit Secta Herodianorum dicentium Herodem ipsum esse Messiam, eo quod iam defecisset sceptrum de Iuda ad ipsum, vt docet Epiphanius hæresi 20. sed repugnabant Pharisei ob certam illam, & veram sententiam, quam Ioan. 7. num. 42. expresserunt: *Nonne scriptura dicit, quia ex semine Dauid, & de Bethlem Castello vbi erat Dauid venit Christus*. Sciebant autem Herodem esse alienigenam, sed non poterant negare Herodianis impletam esse Iacobi Prophetiam, quoad ablationem sceptri Iudaici. *Quintò*, quando asserentibus Magis natum esse Regem Iudæorum, & Pastorem, ex Angelica attestacione natum esse Saluatorem in Ciuitate Dauid, cœpit diuulgari fama de nato Messia, & quando reuera natus erat, vera erat hæc ex prophetia Iacobi argumentatio: *Venit, qui mittendus erat, ergo ablatum est sceptrum de Iuda, & dux de femore eius*. Et multo magis vera erat tempore illo, quo prædicauit IESVS, & toties inculcauit eis, se esse misum à patre, et eos inter alia reprehendit, quod faciem cœli diiudicare noscent, signa autem temporum non possent, idest nolent præ crassa, vel affectata ignorantia discernere: Non igitur expectandum fuit, vt post tantum tempus à Natiuitate, vel prædicatione Christi impleretur Iacobi vaticinium, nec danda illius temporis Iudæis occasio excusandi sui, si non reciperent eum pro Messia. *Sextò* licet Patres, et Auctores allati pro 12. Opinione nu. 16. ad conuincendos sui temporis Iudæos, eosque qui post euersum Ierosolymam dispersi erant, extenderint tempus implendi oraculi illius quousque aliqua tandem interpretacione extendi posse videbatur, et ad duritiam cordis Iudaici loquentes, admiserint Iudæ nomine intelligi posse Iudaicam Rempublicam, vt ea penitus euerfa Iudæis, nulla tergiuersatio superesset; non negarunt tamen impleri cœptam prophetiam, aut etiam impletam esse quoad sufficientiam, et primam intentionem, quando sceptrum transijt ad Herodem alienigenam, aut quando Herode mortuo, et ablegato Archelao, Iudæa redacta est à Romanis in Prouinciam, et per Præsides gubernata à Romano Imperatore: nec vnquam negalsent verum esse hoc argumentum. *Christus venit tempore Herodis, ergo tempore Herodis ablatum fuit sceptrum de Iuda*; Et multo minus quando Christus prædicare cœpit: *Procurante Pontio Pilato Iudæam, Tetrarcha autem Galilæa Herode &c. sub principibus sacerdotum Anna, & Caipha*, vt narratur Luce 3. Nam tum maxime, nullo iam Rege, aut Tetrarcha Iudæorum existente, verum fuit dicere. Christus non solum venit, sed seipsum manifestauit Iudæis, ergo iam impletum est oraculum Iacobi, et iam ablatum est sceptrum de Iuda. *Septimò* denique alij Patres agnoscunt impletam esse illam Prophetiam tempore Herodis.

18 Quandoquidem S. Hieronymus in cap. 4. Osee explicans illa verba: *Quia diebus multis sedebunt filij Israel sine Rege, & sine Principe, & sine Sacrificio, & sine Altari, & sine Ephod, et sine Teraphim* ait: *Subuerso enim templo, et incensa Hierusalem, nec Sacrificium, nec Sacerdotium Iudaica gens exercere potest; et sine Ephod, et sine Teraphim, idest instrumentis Sacerdotalis habitus. De hoc Re-*

ge, & Iacob in benedictionibus Iudæ Patriarchæ loquitur: Non deficiet Princeps ex Iuda, et Dux de femoribus eius, donec veniat cui repositum est; et ipse erit expectatio gentium. Ergo postquam defecit princeps ex Iuda, et dux de femoribus eius, et Herodes alienigena, et profelytus suscepit Imperium, intelligimus venisse cui regnum repositum est, et ipse erat expectatio gentium. Sed et D. Cyrillus Alexandrinus lib. 8. contra Iulianum inquit: Quomodo igitur cessasse dicit regnum Dauid in Sedekia, cum Zorobabel vt dixi post Captiuitatis tēpus in regni solio conse derit (idest in ducum) fueritque de tribu Iuda, et Dauid, transmissumque sit per posteros illius sceptrum vsque ad regnum Herodis, qui ex matre quidem Iudæa fuit, sed ex patre alienigena? Tum vbi sic defecerunt de tribu Iuda, qui principatum gererent, natus est Christus, et paulo post: Natus igitur, vt dixi Dominus noster IESVS Christus, quum iam defecissent reges ex Iuda. Et S. Augustinus lib. 18. de Ciuitate Dei cap. 45. Iudæi Herodem alienigenam habere meruerunt, quo regnante natus est Christus: Tam enim venerat plenitudo temporis, significata prophetico Spiritu per os Patriarchæ Iacobi, vbi ait; non deficiet princeps ex Iuda, neque dux de femoribus eius, donec veniat, cui repositum est, et ipse erit expectatio gentium. Non ergo defuit Iudæorum princeps ex Iudæis, vsque ad Herodem, quem primum acceperunt alienigenam regem, vbi licet dicat ex Iudæis, et non se restringat ad Iudæ tribum, tamen non extendit implementum prophetiæ vltra Herodem, nec illum comprehendit inter Reges ex Iudæis, sed Regem alienigenam appellat.

19 Nostra igitur opinio conflata ex *Nona, & Duodecima* vna cum dictis, num. 17. & 18. est, Spiritum Sanctum per os Patriarchæ Iacobi prædixisse Iudæ, Messiam oriturum ex tribu ipsius, & tunc aduenturum quando auferretur sceptrum de stirpe illius, & dux de femoribus eius, sed tempus hoc non ad vnum alterumue annum restrinxisse, sed ex primaria sua intentione comprehendisse omne illud tempus, & illam ablationem sceptri de Iuda, quæ possent esse signum sufficiens, Messia tum paulo post venturi, vt sic disponerentur Iudæi ad illum recipiendum, tum paulo ante nati, tum manifestatione aliqua sui aduentum profitentis; Ex intentione autem secundaria & posteriori extendisse prophetiam ad illud quoque tempus, quo ex vna parte auferendum erat sceptrum Dominium, ac Pontificatus, non solum de tribu Iuda, sed à tota Iudæorum gente, sublata omni spe illud recuperandi; ex altera verò per prædicationem Apostolorum Christi, & vocationem Gentium manifestum erat futurum aduenisse iam illum, qui erat expectatio Gentium. Postremò tantam non fuisse latitudinem temporis designati, nec talem ablationem sceptri, vt ex obscuritate prophetiæ, & incertitudine possent, vel Iudæi, vel alij hostes Messia habere iustam causam illam perpetram interpretandi, & ad aliena tempora distrahendi.

20 *Primò* enim exclusum fuit tempus captiuitatis Babilonicæ tum propter dicta num. 3. tum quia Deus per prophetas suos promiserat Iudæis pristinam libertatem post annos 70. & reipsa habuerunt de tribu Iuda, & sanguine Regio Iechoniæ Zorobabelem Ducem eiusque posteros. *Secundò* exclusum fuit illud tempus, quo ducatus, ac deinde Sceptrum deuenit ad Machabæos cum Pontificatu, quia licet reuera fuerint de tribu Leui, & stirpe Aaronis ex paterno sanguine, vt ostendimus nu. 12. Non recessit tamen, nec ablatum est sceptrum de Iuda, nec dux de femoribus eius, quia non dicitur recedere aut auferri à me dignitas, aut munus quod ego iure meo vtens concedo alteri præsertim de gente mea, & consanguineo, saltem ex linea materna, & ille dependenter à mea voluntate exercet, vt bene quoad hoc dicunt Auctores opinionis nonæ. Sed neque diceretur auferre mihi sceptrum, aut ducatum ille, qui contra alium conantem mihi illud eripere, & subiugare me in seruitutem, confurgeret, & ob aliquam peculiarem connexionem gentilitiam, aut amicitiam me defenderet, & pugnaret, vt libertatem meam pristinam mihi conseruaret, seque mihi ducem exhiberet, & rogaret, vt collatis, et coniunctis copijs aduersus communem hostem bellum susciperem. Tale quid autem profus euenisse, quando, vt dicitur 1. Machab. c. 2. surrexit Mathathias, & filij eius aduersus duces Antiochi Epiphaniis, patet ex eodem lib. 1. Machabæorum, et cum ibi c. 5. nu. 63. milites quibus vsus est Iudas Machabæus, dicantur in vulgata editione. *V' iri*

Juda, patet maiorem partem eorum, qui consenserunt illi, et pro Duce illum voluntariè habuerunt, fuisse de tribu Iuda.

21 *Primò* autem inclusum est in Iacobi prophetia tempus illud, quo Romani tibi usurparunt ius constituendi Herodem alienigenam Regem Iudæorum, et illum in regno stabiliendi, occiso Antigono ultimo rege de Asamoneis, seu Machabæis, quod iuxta dicta nu. 2. accidit anno 37. ante ortum Christi tunc enim non de consensu tribus Iudæ id factum est, sed ipsis inuitis, et licet ablatum sit sceptrum à Machabæis de tribu Leui paterno sanguine spectato, ablatum tamen est etiam tribui Iudæ; quia ablatum est illis, quos Tribus Iuda in Duces elegerat, vel acceptarat. Ex altera verò parte licet Christus non statim tunc natus sit, eodem tamen anno nuptias contraxerunt SS. *Ioachimus Avus, & Anna Avia Christi*, vt in Chronico adnotabimus, et aduertit etiam Redanus, et erat valde conueniens, vt per aliquod tempus disponerentur Iudæi ad acceptandum Messiam, vbi cum natum esse audissent. Itaque ex eo tempore debent agnoscere eius aduentum prope esse, et in Ianuis, ablato iam scepro, et ducatu ipsorum, et translato per extraneam tyrannidem ad alienigenam, sicut Simon iustus, et alij expectabant consolationem Israel. Præsertim cum anno 30. ante Christum Hyrcanus quoque Pontifex occisus est, et translatus pontificatus ad Ananellum, tunc enim impletum est vtrumque illud significatum ab Ezechiele 21. *Aufer Cydarim, tolle Coronam* idest thiam pontificiam, et coronam regiam.

22 *Secundò* in eadem prophetia inclusum fuit tempus, quo natus iam Christus, et adultus manifestauit se aliquo modo, sedens in templo, et interrogans doctores legis, illo enim tempore, mortuo iam Herode, et Archelao filio eius relegato Viennam Gallie, nullus extabat amplius Rex Iudæorum, aut tetrarcha, sed Romani etc. per præfides gubernabant; multo magis inclusum fuit illud tempus, quo Christus prædicauit in Iudæa, et se à patre suo Deo missum multis argumentis, ac signis demonstrauit, et quo tempore ipsimet facti sunt se non habere Regem nisi Cæsarem, vtique extraneum, et nullo modo de femore Iudæ, nec prius electum, vel acceptatum voluntariè, sed coactè illum tolerantibus, et adulatione iniqua in odium Christi sic respondentes Pilato.

23 *Tertiò* denique ex intentione saltem secundaria inclusum fuit in Iacobi vaticinio tempus illud, quo euerfa fuit penitus à Romanis Iudæorum Respublica omnisque dominatus, et pontificatus. Nam Christus in terris degens non Euangelizauerat gentibus; professus se non esse missum nisi ad oues, quæ perierant domus Israel, et interim præceperat discipulis in viam gentium ne abirent; ideoque nondum videri poterat plenè impletum illud, *Et ipse erit expectatio gentium*; Ne tamen hoc prætextu excusabiles essent; protestatus erat se habere alias oues, quæ non erant de ouili Israelis, et per parabolas vineæ, et cenæ magnæ, ad quam vocandi erant quicumque in locum priorum, qui inuitati venire noluerant, et expressis etiam verbis dixerat auferendum ab ipsis regnum Dei, et dandum genti facienti fructum. At quando Apostoli diuisi sunt, et prædicauerunt Euangelium omni creaturæ, etiam tum tempore Pauli Apostoli, vt ipse testatur, impletum erat illud vaticinium. *In omnem terram exiuit sonus eorum*, ita vt etiam ad Indos penetrarit Thomas Apostolus. Tunc enim uerò manifestissime constitit aduenisse Christum illum qui erat expectatio Gentium, et euerfa Hierosolyma temploque incenso, et dispersis Iudæis in varias regiones nullus erat locus dubitandi, quia ablatum esset sceptrum de Iuda, et Dux de femore eius, etiam si quis vellet nomine Iudæ intelligi Iudæorum populum forma aliqua Domini retinentem pristinam dominationem. Neque enim vlla spes solida relicta est Iudæis vincendi Romanos iam rerum dominos, aut congregandi se aduersus eos, et recuperandi pristinum regnum Iudæ: obtantibus multis prophetijs in contrarium, quas non est opus hoc loco referre: ipsa enim longitudo temporis, quæ ab illo excidio huc vsque per sexdecim secula intercessit sufficiens est argumentum contra Iudæos. Nobis autem Christianis sufficit oraculum Filij Dei, et veritatis ipsius, quo dixit Lucæ 21. nu. 24. *Et cadent in ore gladij, & captiui ducentur in omnes gentes, & Ierusalem calcabitur à Gentibus donec impleantur tempora nationum:*

Et Iudæis sufficere deberet S. Gabrielis oraculum Danielis 9. nu. 27. *Et vsque ad consumptionem, & finem perseuerabis desolatio.*

LIBER NONVS³⁷¹

DE ANNIS

POST PASSIONEM DOMINI

INSIGNIORIBVS,

Et apud Chronologos, præsertim Ecclesiasticos, controuersis.

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

Præter causas particulares, infra afferendas, ob quas cogimur ab aliquibus Chronologis subinde dissidere, meminerit Lector duarum causarum generalium: quandoquidem ex dictis Libro 8. Annum primum vulgaris Epocha Christianorum statuimus à Kalendis Ianuarij concurrere cum vero primo Anno Christi nati octauo die ante dictas Kalendas; & à Passione eiusdem Anno 33. die 3. Aprilis statuimus. At qui natum Christum uno, vel pluribus annis ante Epocham vulgarem arbitrantur, aut eius prædicationem paucioribus, vel pluribus quam tribus annis, tribusque mensibus circumscribunt, necesse est ut à nobis dissideant perpetuo; vel saltem quousque in gratiam redeant cum Epocha communi. Ne igitur mirere Lector si nostro in Chronico passim incidas in hoc dissidium nostrum à Baronio in Annalib. Onuphrio, & Petauio in Chronicis, Cornelio à Lapide in Chronotaxi præmissa ad Acta Apostolorum, Tirino in Chronico Sacro Cap. 50. & alijs Auctoribus.

CAPVT I.

De Apostolorum Temporibus Insignioribus.

CONCLUSIO I.

Apostolorum Duodecim tempora insigniora partim certò, partim probabiliter ordinanda sunt, ut in sequenti Synopsis; Suppositis Imperatorum Romanorum cum Epocha Christi connexis Libro 4. Cap. 8.

Anni currentes		SYNOPSIS Chronologica Actorum Apostolorum.	Anni Christi	Currentes Imperat.	Pertecutio in Ecclesia plusquam annua, Saulo illam deuastante; Dispersio discipulorum, præter Apostolos; res gestæ à Philippo Diacono, & à Petro, ac Ioanne in Samaria redituq; Petri, & Ioannis Ierosolymam, de quibus toto cap. 8. Actorum, & cap. 26. à num. 10. ad 12.
Christi à Kal. Ianuar.	Imperatorũ à die infra scripta.				
33	19. Tiberij & 20. à die 19. Augusti.	A cta omnia Apostolica, quæ à S. Luca narrantur à Capite 1. in Actis, vsq; ad lapidationem S. Stephani, & finem capitis 7. sub finem anni 33. Christi. S. Iacobus minor ordinatus est Episcopus Hierosolymorum ex cõmuni opinione cum Hieronymo in Catal. Script. Eccl.	34	20. & 21 Tiberij.	

Anni Christi	Current. Imperat.		Anni Christi	Current. Imperat.	
35	21. et 22. Tiberij.	<i>Sauli</i> conuertio, eius iter in Arabiam, reditus Damascum: Pax Ecclesie <i>Petri</i> Palæstinam visitantis acta, Lydda, Ioppe, & Cæsareæ, præsertim cum Cornelio Centurione, de quibus ad Galatas 1. n. 17. & Actuum cap. 9. & 10. necnon cap. 23. nu. 6. & c. 6. nu. 12.			iozem, paulo post Pascha decollari iubet: Actor. 12. nu. 1. ad 3. & Ioseph lib. 19. antiq. cap. 2. 4. et 11.
36	22. et 23. Tiberij.	<i>Petrus</i> Ierosolymam reuersus, narratio uisione lintei, apparitione Angeli ad Cornelium Centurionem, & lapsu Spiritus Sancti super Gentiles Cæsareæ nondum baptizatos, concludit cum Apostolis Gentiles ad Baptismum admittendos Act. 11. vsq; ad nu. 18. proinde manentibus Ierosolymæ Iacobo minore, & ad seruiendum Deiparæ Ioanne, reliqui Apostoli confecto Symbolo fidei, & <i>Matthæus</i> scripto Euangelio eunt in diuersas prouincias ad Euangelizandum Gentibus, Iacobus maior in Hispaniâ, & alij aliõ. Audita verò multitudine fidelium Antiochiæ, <i>Petrus</i> Antiochenam Cathedralam sibi interim deligit, præmissis illuc <i>Barnaba</i> , eamque fundat die 28. Febr. Act. 11. nu. 21. ad 25.	41	2. Claudij	<i>Petrus</i> visitans fideles Ierosolymæ vexatos ab Herode includitur in carcerem die Azymorum, produendus post Pascha populo, sed liberatus ab Angelo, inde recedit, ac visitata Antiochia, relictoq; ibi Eudodio sui Vicario, et postea successore, Romam contra Simonem Magum proficiscitur; <i>Barnabas</i> , & <i>Saulus</i> relicta Antiochia proficiscuntur Seleuciam, & inde in Cyprum: Act. 13. nu. 3. ad 18. et c. 13. nu. 1. ad 5.
37	Caij 1. à die 16. Martij.	<i>Iacobus</i> maior peruenit in Hispaniam hoc anno, vt habet L. Flavius Dexter in Chronico, & traditio antiquissima Ecclesiarum Hispaniæ, esto Baronius anno 816. quo corpus eius translatum est Compostellam, id reuocet in dubium.	43	3. Claudij	<i>Petrus</i> Romam peruenit die 18. Ianuarij nondum completo anno 2. Claudij, et Sedem ibi figit, ex communi Catholicorum post Eusebiũ. <i>Saulus cum Barnaba</i> in Cypro multa præclare agunt, et <i>Saulus</i> conuerso ad fidem Paulo Proconsule, assumit nomẽ <i>Pauli</i> : Act. 13. n. 5. ad 13.
38	2. Caij.	<i>Saulus</i> triennio post sui Conuersionem demissus ex muro Damasci per Sportam, & deductus Ierosolymam ad Apostolos per <i>Barnabam</i> visitat <i>Iacobum</i> minorem, & <i>Petrum</i> , cum quo manet dies 15. sed ob insidias Iudæorum deducitur à fratribus Cæsaream, inde dimittitur Tharsum, & sic venit in partes Syriæ, & Ciliciæ. Ad Galatas 1. à nu. 18. ad 22. & Act. 9. n. 23. ad 31. & cap. 22. à num. 17.	44	4. Claudij	<i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> Papho veniunt in Pamphiliam, et inde Antiochiam Pisidiæ disseminantes verbum per vniuersam regionem illam: Act. 13. nu. 13. ad 30. Herodes Agrippa ob superbiam percussus ab Angelo perit: Ioseph lib. 19. cap. 7. Actor. 12. à nu. 19. 145.
39	3. Caij.	<i>Barnabas</i> Antiochia Tharsum itaque situm <i>Saulum</i> , repertumq; ducit Antiochiam, vbi annum totum conuertantur; ibi autem numero fideles appellantur Christiani. Act. 11. à num. 25. ad 27.	45	5. Claudij	<i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> à Iudæis eieci de finibus Pisidiæ, veniunt Iconium, vbi diu morantur multa signa patrant, & plurimos conuertentes: Act. 13. à nu. 50. et cap. 14. num. 1. ad 4.
40	4. Caij.	<i>Agabus</i> Propheta Antiochenis prædicit famem vniuersalem futuram mox sub Claudio Imperatore, ideo discipuli colligunt vndecunq; subsidia, & præparant missuri ea in Iudæam ad fratres per <i>Saulum</i> , & <i>Barnabam</i> ad id destinatos. Act. 11. num. 27. ad 30. quod perfectum est anno sequenti.	46	6. Claudij	<i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> , ne Iconij lapidentur, fugiunt Lystram, ituri in Derben, et euangelizantes per vniuersam regionem in circuitu: Act. 14. nu. 4. ad 7.
41	1. Claudij à die 24. Ianuarij.	Claudius Herodis Agrippæ regno adiungit Samariam, & Iudæam, Herodes properat Ierosolymam ad festum Paschatis, & gratificaturus Iudæis incipit vexare Ecclesiam, reuersumq; ex Hispania <i>Iacobum</i> ma-	47	7. Claudij	Reuersi Lystram <i>Barnabas</i> , et <i>Paulus</i> hic post sanatum Claudium pro Mercurio, ille pro Ioue habitus, deinde <i>Paulus</i> lapidatus est, et inde cum <i>Barnaba</i> Derben profectus multis euangelizat, reuertiq; Lystram, et Iconium, confirmant discipulos, constituunt presbyteros per omnes Ecclesias, & transeuntes Pisidiam eunt in Pamphiliam: Act. 14. nu. 7. ad 24.
			48	8. Claudij	<i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> iterum in Pamphilia euangelizant, deinde in Attalia, vnde reuersi Antiochiam Syriæ, narrant quanta fecerit Deus cum illis etc. mbranturq; ibi non modico tempore: Act. 14. nu. 24. ad 27.
			49	9. Claudij	Claudij edicto exulare Roma iubentur omnes Iudæi, Orosius lib. 6. c. 7. ex Iosepho, et Suetonio. Ergo <i>Petrus</i> redit in Iudæam, et opportunè, nam inota Antiochiæ controuersia de Circumcisione legeque Moylis ser-

Anni Christi	Current. Imperat.		Anni Christi	Current. Imperat.	
		seruanda à Christianis, mittuntur <i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> Ierosolymam, vbi fit primum Concilium; decedente Petro exemptione Christianorum à Circumcisione etc. approbante Iacobo, et Ioanne. Literæ decretales Concilij deferuntur Antiochiam per <i>Paulum</i> , et <i>Barnabam</i> , quo deinde perueniens <i>Petrus</i> amice admonetur à <i>Paulo</i> , sed liberè, eratque hic annus 14. à Conuersione <i>Pauli</i> : Act. 15. nu. 1. ad 36. et ad Galatas 2. nu. 1. ad 17.			<i>tylenem</i> , <i>Chium</i> , <i>Samum</i> , <i>Miletum</i> , <i>Coum</i> , <i>Rhodium</i> , <i>Pataram</i> , <i>Syriam</i> , <i>Tyrum</i> , <i>Ptolemaidem</i> , & <i>Cæsaream</i> , venit Ierosolymam sub festum Pentecostes, vbi alligatus à <i>Claudio Lyfia</i> Tribuno mittitur <i>Cæsaream</i> ad <i>Felicem</i> Præsidentem, & ab eius successore <i>Portio Festo</i> appellans ad <i>Cæsarem</i> , mittitur <i>Romam</i> per <i>Sidonem</i> , <i>Lystram</i> , <i>Cyprum</i> , & <i>Melitam</i> . Act. 20. à nu. 3. ad finem, & cap. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. & 28. vsque ad n. 8.
50	10. Claudij.	<i>Paulus</i> , et <i>Barnabas</i> visitaturi vniuersas Prouincias, in quibus prædicauerant; diuisi ab inuicem peragunt <i>Barnabas</i> cum <i>Io. Marco</i> <i>Cyprum</i> ; <i>Paulus</i> cum <i>Sila</i> , <i>Ciliciam</i> , <i>Syriam</i> , <i>Lycaoniam</i> ; deinde visione quadam inuitatur in <i>Macedoniam</i> , vbi <i>Philippis</i> , post aliquot miracula, et conuersiones flagellati etc. reliqua hoc anno gesta ab his <i>Amphipoli</i> , <i>Apollonia</i> , <i>Berrhez</i> ; <i>Thessalonicæ</i> , et <i>Athenis</i> , vbi <i>Dionysius Areopagita</i> conuertitur narrantur Act. 15. nu. 36. ad finem, et cap. 16. ac 17. toto.	57	5. Neronis et 4.	<i>Paulus</i> , cum in <i>Melita</i> insula per tres menses hiemasset, per <i>Syracusas</i> , <i>Rhegium</i> , <i>Puteolosque</i> deducitur <i>Romam</i> , permittusque est habitare in conductâ domo, cum custodiente se milite per biennium. <i>Lucas</i> hic Actis Apostolicis scribendis finem facit Act. 28. à nu. 8 ad finem, reliqua de <i>S. Lucæ</i> itineribus, & Martyrio vide apud <i>Baronium</i> ad annum ipsi 61. Christi.
51	11. Claudij.	<i>Paulus</i> <i>Athenis</i> <i>Corinthum</i> venit, vbi reperit <i>Aquilam Ponticum</i> Iudæum, nuper ab <i>Italia</i> appulsum vi edicti <i>Claudij</i> , manserat enim clam in <i>Italia</i> integro, & amplius anno; <i>Silas</i> , et <i>Timotheus</i> superueniunt ex <i>Macedonia</i> <i>Corinthum</i> , vbi manet <i>Paulus</i> Dei iussu annum, et sex menses: Act. 18. nu. 1. ad 11.	59	5. Neronis et 6.	Biennio Romæ exacto, <i>Paulus</i> à <i>Nerone</i> dimissus <i>Hispanias</i> , <i>Galliasque</i> peragrat, vt ex multis auctoribus colligit <i>Baronius</i> ad annum ipsi 61. Christi, & <i>Neronis</i> quintum, sed & <i>Petrus</i> alia multa loca visitasse idem docet suis locis.
52	12. Claudij.	<i>Paulus</i> Commoratus <i>Corinthi</i> sex de hoc anno menses, et amplius, nauigat in <i>Syriam</i> cum <i>Aquila</i> , et <i>Priscilla</i> , quos relinquens <i>Ephesi</i> , venit <i>Cæsaream</i> , visitat <i>Ecclesiam</i> matricem <i>Ierosolymis</i> , descendit <i>Antiochiam</i> , postea visitat <i>Galaticam</i> regionem, et <i>Phrygiam</i> : Act. 18. à nu. 11. ad 24.	61	7. Neronis et 8.	<i>Barnabas</i> in <i>Cypro</i> occisus die 11. Iunij anno 61. Domini ex <i>Flauij Dextri</i> Chronico anno 7. <i>Neronis</i> . Sed inito iam anno 8. <i>S. Andreas</i> die 30. <i>Novembris</i> Crucifixus est, ex <i>Onuphrij</i> Chronico correcto.
53 & 54	13. et 14. Claudij. 1. Neronis à 13. Octobris.	<i>Paulus</i> peragratis <i>Asiæ</i> partibus superioribus, reuersusque <i>Ephesum</i> disputat per 3. Menses in <i>Synagoga</i> , et per biennium in <i>Schola</i> publica docet illic confluentes ex <i>tota Asia</i> , et miracula multa edit, multosque conuertit: Act. 19. nu. 1. ad 20.	62	8. Neronis et 9.	<i>S. Marcus</i> occisus die 25. Aprilis 8. <i>Neronis</i> anno, & <i>S. Iacobus minor</i> <i>Ierosolymæ</i> prima Maij Martyrio affectus, nos ex <i>Hieronymi</i> Catalogo probe explicato; at 28. Octob. SS. <i>Simon</i> , & <i>Iuda</i> occisi in <i>Perside</i> , si <i>Onuphrio</i> credas. Alij dicunt ferius.
55	1. Neronis et 2. à 13. Octob.	<i>Paulus</i> <i>Ephesi</i> adhuc per 3. et amplius huius anni menses, vsque ad sedatum tumultum, à cultoribus <i>Dianæ</i> <i>Ephesinæ</i> concitatum præmissis <i>Timotheo</i> , & <i>Erasto</i> nauigat in <i>Macedoniam</i> eamque perambulans visitat, et inde venit in <i>Græciâ</i> : Act. 19. nu. 21. ad fin. et c. 20. nu. 1. ad 3. eodem anno sublato iam edicto <i>Claudij</i> , admissisq; <i>Romam</i> <i>Iudæis</i> <i>Petrus</i> censetur reuersus <i>Romam</i> .	64	10. et 11. Neronis.	<i>S. Matthias</i> 24. <i>Februarij</i> occisus est ex <i>Flauij Dextri</i> Chron. <i>Roma</i> , conflagrante <i>Nero</i> incendium illud per calumniam Christianis affingens, multos excruciarum iubet, de quibus Martyrum primitijs <i>Romæ</i> Martyrologium <i>Romanum</i> die 24. Iunij.
56	2. Neronis et deinde 3.	<i>Paulus</i> in <i>Græcia</i> moratus tres menses, redit cum <i>Luca</i> , & alijs <i>Philippis</i> ; vnde soluit post dies <i>Azymorum</i> , & per <i>Troadem</i> , <i>Asson</i> , <i>Mi-</i>	66	12. et 13. Neronis.	SS. <i>Petrus</i> , & <i>Paulus</i> <i>Romam</i> redeunt confirmaturi Christianos à <i>Nerone</i> vexatos, & profligaturi <i>Simonem Magum</i> ; ibiq; <i>Petrus</i> scribit secundam <i>Epistolam</i> , prædicans velocem depositionem <i>tabernaculi sui</i> .
			67	13. et 14. Neronis.	Prostrato <i>Simone Mago</i> SS. <i>Petrus</i> <i>Cruci</i> affixus, <i>Paulus</i> capite truncatus iussu <i>Neronis</i> eodem die 29. Iunij, currente adhuc 13. <i>Neronis</i> anno, & à <i>Sede Romana</i> <i>Petri</i> anno completo 24. mense 5. & die 12. vt ex <i>Hieronymo</i> correcto, & alijs ostendimus c. 2. nu. 8.

Nero-

Anni Christi	Current. Imperat.	
68	14. Ner. 1. Galbæ.	Neroni interempto die 10. Iunij succedit Galba Imperator.
70	1. Vespasiani.	Ierofolyma capta à Tito, obfesa prius in Paschate; cæsa sunt Iudeorum vndecies centena millia, ex Iosepho l. 7. belli Iud. c. 17.
71	2. Vesp.	S. Bartholomæus Apost. Martyrio affectus apud Persas per hæc tempora, vt conijcit Onuphrius in Chronico.
73	4. Vesp.	S. Thomas Apostolus, Calaminæ, idest Meliapore in India occisus, iuxta Onuphrij Chronicon.
81	1. Domit.	Domitianus init Imperium die 13. Septembris.
92	12. Dom.	S. Ioannes Apostolus à proconsule missus Epheso Romam, & in dolum feruentis olei immersus, illæsus exit die 6. Maij; inde relegatus est in Insulam Patmos. Id factum anno 10. Domitiani Baronius; anno 12. Tirinus, & Onuphrius; anno 13. Petauius putant.
94	14. Domitiani.	S. Ioannes in Patmo Apocaliptum scribit ex S. Hieronymo in Catalogo, & Irenzo l. 5.
96	Neruz 1. die 18. Septemb.	S. Ioannes Domitiani actis abrogatis, ab exilio reuocatus reuertitur Ephesum, imperante Nerua, ex S. Hieronymi Catalogo.
100	4. Traiani.	S. Ioannes moritur anno 68. à Passione Domini, ex S. Hieronymi Catalogo; ergo currente Traiani 4. qui cœperat imperare die 18 Septemb. anno 97. Christi: Cornelius à Lapide dat S. Io. annos ætatis 97. alij 92.

centium illum. Per eam verò occasionem, factam esse persecutionem magnam in Ecclesia, & præcipuum persecutorem eius fuisse Saulum, narratur Act. 8. vbi nu. 3. *Saulus autem deuastabat Ecclesiam per domos intrans &c.* Hanc verò persecutionem non fuisse opus diei 29. quot numerantur à die lapidati Stephani ad diem 25. Ianuarij Conuersioni Sauli dicatam, sed multorum mensium, & vnus anni atque amplius, nemo prudens negauerit, si considerauerit verba illa Pauli Act. 26. num. 10. & 11. *Et multos Sanctorum ego in carceribus inclusi, à principibus Sacerdotum potestate accepta: Et cum occiderentur detuli sententiam. Et per omnes Synagogas frequenter puniens eos, compellebam blasphemare: Et amplius insaniens in eos, persequebar vsque in exterarum ciuitates, &c.* Rectè igitur conuersionem Sauli die 25. Ianuarij anno 2. post Passionem Domini 35. idest Christi, consignat Martyrologium Romanum, & alia Martyrologia ibi in notis adducta à Baronio, & Oecumenius in Acta Apostolor. C. vlt. & plurimi Auctores præcipue Baronius idem in Annalib. ad annum 36. Christi, Cornelius à Lapide in Chronotaxi ante Acta Apostol. Tirinus in Chronico Sacro c. 50. Esto annus hic secundus, ob causas initio capitis primi indicatas, sit Baronio, & Cornelio 36. Christi, & ipsi ac Tirino annus Tiberij 20. cum nobis sit Christi 35. & ex dictis lib. 4. c. 8. sit Tiberij 21. Malè igitur Tirinus conuersionem hanc notat anno 3. à morte Christi nondum enim expletus erat die 25. Ianuarij annus secundus. Sed peius errasse videtur Petauius in Chronico Conuersionem hanc adscribens Anno Christi iuxta Aeram communem 33. sub Consulibus Galba, & Sulla, quod ipsum dixerat lib. 11. c. 12. vtrobique tamen inter Passionem Domini, & Conuersionem Sauli interponit duos annos ferè, causa verò dissidij est, quod Christi mortem consignarit anno Aerae communis 31. eo quod putarit eum quadriennio ante communem Aeram natum, & passum ætatis anno 34. Hinc factum, vt multa Apostolorum acta duobus tribusue annis citius in æra communi consignet. Onuphrius quoque in Chronico cum mortem Domini, & lapidationem Stephani notet Anno Christi 34. malè Pauli conuersionem notat anno 35. Quod verò Euodius apud Nicephorum l. 2. hist. c. 3. & Hippolytus Thebanus apud Glycam 3. p. Annalium dixerint Stephanum lapidatum, & Paulum conuersum anno septimo à morte Christi, Baronius ad annum 34. censet ortum ex librariorum vitio annum 7. pro mense 7. scribentium.

CAPVT II.

De Annis in præcedenti Synopsi controuersis.

CONCLUSIO II.

Qua in præcedenti Synopsi, ex ipsa diligenti lectione Actorum Apostolicorum apud S. Lucam deduci possunt, aut ex probatis auctoribus inserta sunt, non repetemus hoc loco, sed ea tantum, qua controuersi solent, & notabiliora sunt.

De Sauli conuersione, qui postea Paulum se dixit.

Santum Stephanum anno primo post passionem Christi lapidatum esse, idest iuxta nos Anno Christi, & Christianæ Aerae 33. die 25. Decembris feria 6. (translato tamen festo in diem 26. nisi velimus sabbato lapidatum) nemo eruditorum dubitauit, contradixitue Baronio. Interfuisse autem, & consentisse neci Stephani Saulum constat ex Act. 7. nu. 57. *Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus.* Et c. 22. num. 20. vbi Paulus de se fatetur: *Et cum funderetur sanguis Stephani, testis fui, ego adstantem, & consentientem, & custodientem vestimenta interfir-*

De Apostolorum diuisione, ac profectione in diuersas Prouincias.

Diuisionem hanc factam anno Christi 36. quartoque ab eius passione, & anno secundo post conuersionem Sauli habentibus, statuimus in præced. Synopsi: Quia in visitandis vniuersis fidelibus Palaestinae præsertim Lyddæ, Ioppes, & Cæsareæ, vt narratur c. 9. & 10. Act. reliquum anni 35. consumpsit. Deinde vt narratur cap. 11. cum ascendisset Ierofolymam, fidelibus qui erant ex Circumcisione, reddidit rationem, ob quam ad baptismum admiserat Cornelium Centurionem, & alios Gentiles, narrata lintei visione, apparitione Angeli ad Cornelium, & Spiritus Sancti lapsu super eos etiam antequam baptizarentur. Patrefacto igitur ostio Euangelij ad Gentes, nulla supererat amplius causa differendi prædicationem Euangelij ad Gentes, & implendi præcepti Domini Matth. 28. nu. 19. *Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos &c.* & Marci 16. nu. 15. *Euntes in Mundum vniuersum predicare Euangelium omni creaturae.* Hinc factum est, vt S. Iacobus maior sub finem anni huius discendens ex Palaestina perueniret anno 37. Christi in Hispaniam, vt notat Flavius Dexter in Chronico ad hunc annum, & habet traditio antiqua. Hinc pariter factum est vt Paulus, sicut ipse refert ad Galatas 1. post annos 3. à tua Conuersione veniens Ierofolymam, neminem Apostolorum ibi viderit, nisi Petrum vniuersalem pastorem, & Iacobum minorem ciuitatis illius Episcopum, fortasse enim S. Ioannes iuerat cum Deipara Nazareth, aut aliò cum ipsa, reuersurus postea Ierofolymam. Proinde S. Hieronymus, S. Anselmus, Claudius Taurinentis, & Caictanus in c. 1. ad Galatas causam non repertorum Apostolorum

lorum à Paulo, afferunt discessum eorum ad Euangelizandum. Rectè itaq; Cornelius à Lapide in cap. 12. Actorum, & in ipsa Chronotaxi eorum, ac Tirinus in Chronico Sacro cap. 50. ponunt Iacobum Zebedæi in Hispaniam, & alios Apostolos exceptis Petro, Iacobo, Alphæi, & Ioanne, in alias prouincias profectos esse anno 2. à Conuersione Sauli, & 4. à Passione Domini, ex quibus refellendæ sunt opiniones duæ, vna eorum, qui multo ante, altera eorum, qui multo post id factum putarunt.

Prima enim opinio fuit Gasparis Sanchez tract. 1. de prædicatione Iacobi in Hispania cap. 6 & Christophori à Castro in historia Deiparæ c. 18. Apostolos statim à Pentecoste iuisse in suas Prouincias: sed eorum argumenta non probant aliud, quàm licuisse ipsis, vi præcepti Domini, prædicare Gentibus suo tempore Euangelium, & ad summum prædicasse illis gentilibus, qui erant admixti Iudæis: Nam ante reuelationem factam Petro per linteam, & alia signa Cornelio Centurioni, & alijs cælitus data, non decreuissent Petrum, vt palam, & ex profecto Euangelizaretur Gentibus, satis colligitur ex verbis illis Actor. 11. *Audierunt autem Apostoli, & fratres, qui erant in Iudæa, quoniam & Gentes receperunt verbum Dei. Cum autem ascendisset Petrus Ierosolymam, disceptabant aduersus illum, qui erant ex circumcissione dicentes, quare introisti ad viros præputium habentes?* &c. quibus cum satisfecisset Petrus, narratis visionibus, & apparitionibus cælestibus, *His auditis tacuerunt: & glorificauerunt Deum dicentes: Ergo & Gentibus penitentiam dedit Deus ad vitam*, vt ibidem narratur versu 18. Ergo Apostoli versabantur adhuc in Iudæa, & audito baptismo collato Cornelio Centurioni, alijque, qui cum ipso erant, tunc primum agnouerunt, *Gentes recepisse verbum Dei*. At si Apostoli ante hoc tempus, vtiq; scientibus, & consentientibus alijs, abiissent Euangelizatum Gentibus, nec disceptassent hac de re cum Petro, nec tunc primum agnouissent Gentes recepisse Verbum Dei: Melitonis autem & Prochori scripta in contrarium adducta, inter apochrypha recensent Cornelius.

Secunda opinio fuit Baronij ad annum 44. Christi & Lorini in Acta cap. 12. n. 20. Apostolos dispersos esse ad prædicandum occasione Iacobi maioris ab Herode decollati, & Petri in carcerem coniecti, concedit tamen Baronius, audita reuelatione per linteam facta à Petro, iam tunc Apostolos iniisse consilium de prædicando Gentibus Euangelio, eaque occasione Symbolum fidei ante discessum Iacobi in Hispaniam, composuisse, & Matthæum scripsisse Euangelium Hebraicè, vt pote Hebræis relinquendum, sed vexatione Herodiana compusos esse ad discedendum in prouincias alias; quasi verò si non fuisset vexatio illa, diutius mansuri fuerint in Iudæa, aut probabile sit, in ea mansisse annos totos decem in Iudæa, & tum serò implese præceptum Domini; Certè nulla probabilis causa affertur, ob quam, post reuelationem, & deliberationem prædictam distulerint per sexennium profectionem ad Euangelizandum Gentibus, aut quare singulariter Iacobus maior iuerit iam tunc in Hispaniam, & non alij in prouincias sibi destinatas.

Multo verò improbabilius est opinio Apollonij apud Eusebium l. 5. hist. c. 17. sumpta ab apochryphis (vt Gelasius censuit) libris Clementis Alex. vt pote ab hæreticis vitiatis; videlicet Christum præcepisse Apostolis, ne ante 12. annos à morte sua discederent Ierosolymis, aut eorum qui falso tribuunt Chryostomo homil. 25. in Acta, Apostolos post primum tantum Cõcilium abiuisse in suas prouincias.

De Antiochena Sede à S. Petro fundata.

3 **P**etrum eodem anno, quo Iacobus in Hispaniam, & cæteri Apostoli in alias prouincias profecti sunt nempe anno Christi nobis 36. contulisse se Antiochiam, Syriæ ibique primam suam sedem constituisse statuimus, tum quia nulla probabilis causa potest adduci, ob quam distulerit sedem sibi propriam eligere, & è contrario probabiles se offerunt causæ pro hoc anno: Primo enim Lucas c. 11. statim ac narravit consensum Apostolorum de admittendis Gentibus ad baptismum, b ea quæ Petrus narrauerat, subiungit quosdam ex illis, qui post lapidatum Sæphanum dispersi tuerant prædicasse Euangelium solis Iudæis qui erant in Phœnicia, Cypro, & Antiochia, quos-

dam tamen etiam Græcis, qui erant Antiochiæ; additq; nu. 21. *Et erat manus Domini cum eis: multusque numerus credentium conuersus est ad Dominum: Peruenit autem sermo ad aures Ecclesiæ, quæ erat Ierosolymis super istis, & miserunt Barnabam vsque ad Antiochiam; Qui cum peruenisset, & vidisset gratiam Dei gauisus est &c.* ob hanc igitur causam præmisso illuc Barnaba, Petrus delegit eam Ciuitatem pro priori sua sede præsertim cum ea eisset velut caput Orientis, & ipse paulo post illuc venit die 22. Februarij, quo Ecclesiæ celebrat S. Petri Cathedram Antiochiæ. Præterea Eusebius in Chronico affirmat Petrum fundasse Antiochenam Ecclesiam anno 4. Olympiadis 203. atq; die 22. Februarij anni Christi 36. currebat adhuc annus 4. dictæ Olympiadis, vt patet ex libro 2. nostro Tabula 1. Addit Eusebius sedisse ibi Petrum vsque ad annum septimum à fundatione, & secundum Claudij quo profectus est Romam Petrus; Annus autem hic 36. est septimus ante 2. Claudij, & Tiberij vigesimus tertius. Rursus in Chronico Siculo, Sedes Petri Antiochiæ signatur Consulibus *Plautio Leliano, & Sex. Papirio Gallieno*, ergo anno 36. Christi iuxta dicta lib. 4. cap. 5. Erasmus quoq; in Peregrinatione Petri, & Pauli consentit in septimum huius fundationis annum ante 2. Claudij, & quod pluris est in pontificali libro, vbi de Petro, ijdem septem anni Sedis Antiochenæ recensentur, & S. Gregorius Papa in Registro lib. 6. Indiçt. 15. Epistola 37. quæ est ad Eulogium Episc. Alex. de Antiochena Sede Petri scribit: *Ipse firmavit sedem in qua septem annis, quamuis discessurus, sedit*. Rectè dixit discessurus, non tantum Romam, sed subinde ab visitandas alias Ecclesias, præsertim Ierosolymitanam, neque enim necesse est eum continuè ibi moratum esse. Quam huic anno non obstat, quod tam ipse, quam Barnabas reuertii sint Ierosolymam, & ibi fuerint quando Saulus triennio post sui conuersionem exacto venit Ierosolymam videre Petrum, ibique deductus est à Barnaba ad Apostolos, vt narratur Actor. 9. à nu. 24. & ad Galatas 1. nu. 18. Neque item obstat quod Lucas nusquam de aduentu Petri Antiochiam loquatur, nam certum est ex ipso Paulo ad Galatas 2. Petrum repperit esse Antiochiæ cum versu 11. dicat. *Cum autè veniunt Cephas Antiochiam in faciem ei restiti*, etc. et tamen Lucas de hoc ne verbum quidem: Ideoque S. Hieronymus 2. ad Galatas dixit: *Nec mirum est, si Lucas hanc rem tacuerit, cum, & alia multa, quæ Paulus sustinuisse se replicat, historiographi licentia prætermiserit, nec est contrarium si quod alius ob causam dignum relatu putauit, alius inter cætera dereliquit. Denique primum Episcopum Antiochenæ Ecclesiæ Petrum fuisse accepimus, & Romam exinde translatum: quod Lucas penitus omisit*.

Postremò quoad annum Antiochenæ Sedis fundatæ à Petro nobiscum sentiunt ex parte Baronius, Petauius, et Tirinus, quatenus id adscribunt anno vltimo, et 23. Tiberij adhuc labenti, sed non rectè Tirinus ex Pererio disp. 1. in Epist. ad Romanos, et Carione hæretico l. 3. Chronologiæ affirmat Petrum quinque annos à morte Christi sedisse in Iudæa, priusquam Antiochiæ sedem figeret: nam ab anno 33. eiusq; die 3. Aprilis, qua mortuum esse Christum probauimus lib. 8. vsque ad annum 36. eiusque diem 22. Februarij, sunt anni tantum 3. et nondum completi, essent tamen quinque, si Natiuitas, et mors Christi biennio antequam supponitur in Æra communi, anticiparetur, vt facit Tirinus, aut Petrus altero tantum anno post primum Sauli iam conuersi aduentum Ierosolymam, Antiochiam, se contulisset, vt facit Baronius.

His probè intellectis, simul intelliges, quàm pingui Minerva Spalatenfis olim Episcopus ex Actorum Apostolorum serie, iuxta prauam suam phantasiam ordinata, negare ausus sit Petrum fundasse Antiochenam sedem, quem satis castigauit Petauius l. 11. de doctr. temporum c. 13. sed e Onuphrius in addit: ad Platinam, nimis aucter pronunciauit ex Actis Apostolicis, et Epistola ad Galatas constare Petrum ante profectionem suam Romam nunquam ex Iudæa discessisse, nec antea Antiochenam Sedem constituisse; Nam nec Paulus, nec Lucas ijs locis id vsquam affirmant esto fileant de hoc negotio.

*De Anno S. Iacobi maioris decollati, & S. Petri in
Vincula coniecti ab Herode Agrippa.*

S Cimus à Baronio ad annum 44. Christi, Petauio lib. 11. de doctr. tempor. cap. 12. Cornelio à Lapide in Chronotaxi ad Acta Apost. & Tirino in Chron. Sacro cap. 50. & alijs in vnum eundemq; annum 2. Claudij coniectam fuisse decollationem S. Iacobi, & incarcerationem S. Petri, eo quòd Actorum 12. coniunctim hæc narrentur sic. *Eodem tempore misit Herodes Rex manus, vt affigeret quosdam de Ecclesia. Occidit autem Iacobum fratrem Ioannis gladio. Videns autem quia placeret Iudæis apposuit, vt apprehenderet, & Petrum; Erant autem dies Azymorum; Quem cum apprehendisset, misit in Carcerem, tradens quatuor quateruionibus militum: Valens post Pascha producere eum populo. Verùm clausula illa eodem tempore, referretur ad id, quod sub finem capitis præcedentis narratum, erat de fame facta sub Claudio, & subsidijs missis à fratribus in Iudæam per Barnabam, & Saulum; Constat enim ex hoc textu decollationem S. Iacobi præcessisse carcerem Petri aliquanto tempore, & hanc factam esse die Azymorum. At aliunde habemus decollationem S. Iacobi factam quidem fuisse prope Pascha, vt habet Martyrologium Romanum ad diem 25. Iulij (quo Ecclesia Latina celebrat translationem corporis eius in Hispaniam) sed pridie Calendæ Maij, idest die 30. Aprilis, vt ex Græcorum Martyrologio notat Baronius in notis ad Martyrologium. Iam verò tam anno 1. Claudij, quam 2. quorum altero Petrum coniectum esse in vincula ab Herode consentiunt prædicti auctores, dies 30. Aprilis fuit post Pascha Iudaicum; quia ex Canonibus libro 1. in fine traditis Plenilunium Paschale anno 1. Claudij, idest 41. Christi incidit in 24. aut 25. Martij; ergo multo post Azyma fuit decollatio Iacobi; et item carcer Petri fuit ante Pascha: diuerso ergo anno hæc contigerunt, nempe, vt notat (non assignata tamen ratione) Onuphrius in Chronico anno 1. Claudij decollatio Iacobi, anno autem 2. Claudij carcer Petri, qui postea venerat Antiochia Ierosolymam ad celebrandum Pascha, et confirmandos solandosq; fideles, quos Herodes vexabat. Rectius itaq; Christophorus à Castro in historia B. Virginis c. 18. putat S. Iacobum occisum fuisse in Aprili, quam Ado Treuirenensis, et auctor miraculorum Iacobi, occisum fuisse die 25. Martij.*

Anno autem primo Claudij, atque adeo 41. Christi occisum fuisse Iacobum ab Herode Agrippa, colligimus ex Iosepho l. 19. antiq. c. 4. & 11. vbi narrat Herodem Agrippam quatuor annis regnasse sub Caio Imperatore in Galilæa, cæterisq; Prouincijs, præter Iudæam, et Samariam, tres autem sub Claudio in Iudæa, et Samaria, statimq; ac Claudius iniuit Imperium (quod ex dictis l. 4. c. 8. fuit 24. Ianuarij anni Christi 41.) factum esse Regem Samaritæ, et Iudææ, et celerim Ierosolymam properasse, ac studuisse omnibus officijs sibi Iudæos conciliare, verisimillimè igitur Iacobum Apostolum recens ex Hispania illuc reuersum, vt placeret Iudæis, decollari iussit anno 1. Claudij post Pascha, & anno 2. Claudij Petrum in carcerem inclusit, vt similiter post Pascha illum occidi iuberet, sed eo diuinitus liberato, Herodes abiit Cæsaream, ibique commoratus est, annoque sequenti, ob superbiam, & diuinos honores acceptatos, percussus ab Angelo, vermibusque consumptus interiit, vt narratur in Actis Apost. cap. 12. sed illa vexatio Ecclesiæ occasio fuit Petro, reuertendi Antiochiam, & inde Romam proficiscendi, quòd peruenit anno Christi 43. die 18. Ianuarij, ibique sedem fixit durante adhuc anno 2. Claudij, et imminente 3. vt mox dicemus.

*De S. Petri Romam aduentu primo, & Cathedra
Romana ibi fundata.*

S ANctum Petrum anno 2. Claudij Imperatoris venisse Romam, tum ne in Iudæa versaretur cum periculo, tum vt Simoni Mago se opponeret, testantur Hieronymus in Catalogo Script. Eccl. verbo *Simon* dicens: *Petrus post Episcopatum Antiochenis Ecclesiæ, & predicationem di-*

*spersionis &c. secundo Claudij anno ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit, ibique viginti quinque annis Cathedram Sacerdotalem tenuit, vsque ad vltimum annum Neronis. Et Eusebius in Chronico. Anno secundo Claudij Petrus Apostolus, cum primum Antiochenam fundasset Ecclesiam, Romam proficiscitur, vbi Euangelium predicans viginti quinque annis eiusdem vrbs Episcopus perseuerat. Qui lib. 2. cap. 22. bis Petrum Romam venisse supponit; laxius, Orosius lib. 7. cap. 6. Exordio regni eius, idest Claudij, Petrus Apost. D. N. IESV Christi Romam venit &c. Porro Petrum multò antequam Paulum Romam venisse, ibiq; Sedem suam collocasse scripserunt Irenæus, Tertullianus, Hippolytus, Cyprianus, Arnobius, Lactantius, Optatus, Ambrosius, Augustinus, Seuerus Sulpicius, Prudentius, Philastrius, Prosper, Maximus Taurinensis, Petrus Chrysologus, Arator, & ex Græcis, Papias, Caius, Dionysius Corinthior. Episc. Petrus Alexandrinus, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus, Theodoretus, Sozomenus, Metaphrastes, alijque multi, quos citat Baronius ad annum 44. Christi, addens consensum conciliorum, Romanorum Pontificum Epistolas, et Imperatorum edicta, et tandem S. Leonis sermone 1. in Natiu. Apostolor. qui legitur in festo Cathedræ Romanæ S. Petri, vbi disertissimè docet Petrum postquam alij Apostoli distributis terrarum partibus imbuendum Euangelio mundum suscepissent, et post fundatam Antiochenam Ecclesiam ad arcem Romani destinatum Imperij, vbi illud notandum: *Ad hanc ergo Urbem tu beatissime Apostole Petre venire non metuis, & conforse gloria tua Paulo Apostolo, aliarum adhuc Ecclesiarum ordinationibus occupato, siluam istam fremantium bestiarum, & turbulentissime profunditatis Oceanum, constantior, quàm cum supra mare gradereris, ingrederis. Notandum, & illud Sulpicij Seueri lib. 2. Histor. de Neronis tempore. Namque eo tempore diuina apud urbem religio inualuerat, Petro ibi Episcopatum gerente, & Paulo, postea quâ ab iniusto præsulis iudicio Cæsarem appellauerat, Romam deducto. Quam igitur perfrictæ frontis fuit Spalatenis Episcopus, qui Caluino, & Magdeburgensibus inhzrens contendebat, Petrum diu post Paulum Romam venisse, nec nisi extremo vitæ suæ anno, vt Simonem Magum prosterneret, non aduertens Petrum bis Romam venisse contra Simonem Magum, semel sub Claudio, vt ex S. Hieronymo didicimus, & iterum sub Nerone: Omnes porro illi, qui Petri Sedem Romanam annis 25. definiunt infra afferendi, cù de anno Martyrij Apostolorum horum, sufficiebant ad Spalatenis os obstruendum. Corrigendus verò est Cassiodorus, quatenus in Chronico notat primum aduentum Petri Romam Consulibus Secundo, & Venusto, & dicens. *His Consulibus Petrus Apostolus Romam mittitur, vbi Euangelium predicans XXV. Annis eiusdem Urbis Episcopus perseuerat.* Esto enim illi fuerint Consules Honorarij, ordinarij tamen erant Claudius ipse tertium, & Vitellius secundum anno 43. Christi: corrigendus, & Onuphrius in Chronico, qui aduentum Petri ponit anno 3. Claudij, fortasse, quia post sex dies imminebat initium anni 3.**

*De Tempore primi Concilij Apostolorum
Ierosolymitani.*

Nemo fuit, qui attentè legens Acta Apostolorum cap. 15. et Epistolam ad Galatas cap. 2. non concluderet cum SS. Epiphano, Hieronymo, & alijs, siue interpretibus eorum locorum, siue rerum Ecclesiasticarum tractatoribus eundem fuisse conuentum Apostolorum Ierosolymam, de quo vtròque agitur, cum eadem occasio afferatur, nempe controuersia orta de necessitate circumcidendi Gentiles ad Christum conuersos, & seruanda cum Euangelio lege Moysis, & eadem personæ vtròque nominentur, nempe Petrus, Iacobus, Paulus, Barnabas, et apud Paulum Ioannes. De tempore tamen Concilij huius tres opiniones reperio.

Prima est Onuphrij Panuini in Chronico, vbi ad annum 6. Claudij inquit: *Petrus edicto Claudij, quo Iudæi Roma pulsi sunt Ierosolymam redijt, & morti B. Virginis Mariæ, quæ hoc anno 18. Cal. Sept. obiit, interfuit.* Deinde anno 7. Claudij subiungit. *Concilium Ierosolymitanum, in quo Circumcisio abrogata, Paulus Antiochia gentium Apostolus*

solus ordinatur, Petrus Antiochiam veniens, septem annis eam rexit Ecclesiam. Sed his multipliciter peccat, tum quia mortem Deiparæ ponit eo anno, quo nondum Paulus Dionysium Areopagitam conuerterat, & tamen Dionysius morti, & funeri Deiparæ interfuit, tum quia nimis serò Antiochenam Sedem à Petro fundatam putat; tum præcipuè, quod Concilium illud, ex Actor 15. & ad Galatas 2. non est celebratum nisi elapsis à Conuersione Pauli annis vel 14. vel 17. iuxta infra dicenda. At Paulum conuersum esse anno 35. Christi supra ostendimus, ergo additis 14. vel 17. Concilium nequit cadere nisi in annum 49. vel 52. Christi, hoc est in annum 9. aut 12. Claudij.

Secunda opinio est S. Hieronymi in c. 2. ad Galatas, vbi annos 14. post quos Paulus ait venisse ad hoc Concilium, numerat non à Conuersione Pauli, sed à priori aduentu Pauli Ierosolymam, triennio post conuersionem sui atque adeo Concilium refert in annum 12. Claudij, qui nobis est 52. Christi; Verùm cum Claudius mortuus sit anno 13. Imperij sui expleto, & labente 14. successerit ei Nero die 13. Octobris, Paulusq; Romam ductus sit Neronis anno 3. currente, vt ex dictis, infra constabit, sequeretur gesta à Paulo post Concilium hoc vsque ad primum eius aduentum Romam, quæ narratur ab Actorum cap. 16. vsq; ad caput 28. coarctari intra quatuor annos, quod est inuicissimè, immò impossibile. Si quidem Paulus post Concilium hoc venit Antiochiam, deinde visitauit Syriam, Ciliciam, Lyciam, Lycaoniam, postea perambulauit Macedoniam, & Theffalanicam, vnde Athenas veniens Dionysium Areopagitam conuertit; Venit deinde Corinthum, vbi iubente Deo mansit anno vno, & menses sex, vt narratur Actorum 16. 17. & 18. vsque ad num. 11. Postea renauigauit in Syriam, venit Ephesum, Cæsaream & visitata matrice, redijt Antiochiam, deinde visitauit Galatiam, Phrygiam, & partes superiores Asiæ, quibus peractis redijt Ephesum, vbi mansit disputans per tres menses in Synagoga, & postea docens per biennium in Schola publica, nec inde discessit nisi post sedatum tumultum à cultoribus Dianæ. Inde soluens visitauit Macedoniam, & veniens in Græciam, moratus est in ea per tres menses inde per Macedoniam redijt in Syriam, & cum esset Mileti, conuocatis Senioribus Ecclesiæ Ephesiæ afferuit se per triennium verlatum fuisse Ephesum, postea per diuersas vrbes venit Ierosolymam, vbi alligatus est, & missus Cæsaream, inde Melitam, vbi hyemauit per tres menses, & inde tandem deductus est Romam, vt narratur à cap. 18. actor. num. 11. vsque ad caput 28. Habemus ergo solius moræ Corinthi menses 18. Ephesi annos 3. in Græcia menses 3. in Melita menses 3. qui simul sumpti efficiunt annos quinque; ad reliqua vero itinera requiruntur anni fere tres, aut minimum duo; Ergo Concilium illud non fuit factum anno 12. Claudij, sed 9. nec anni 14. quos numerat Paulus ad Galatas 2. computandi sunt à triennio post Conuersionem Pauli, sed ab ipsa conuersione.

Tertia itaq; & vera opinio est Baronij ad annum Domini 51. Petauij l. 11. Doctrina tempor. c. 12. Cornelij à Lapide in Chronotaxi ad Acta Apostolor. & in cap. 2. ad Galatas, Tirini in Chronico Sacro c. 50. & aliorum Interpretum; Concilium prædictum celebratum esse anno 9. Claudij, qui nobis est 49. Christi, eo quod vi edicti Claudij, Petrus Roma exiens visitauit matricem Ecclesiam Ierosolymitanam, & opportunè Deo ita disponente, ibi repertus sit, quando excitata est controversia de Circumcisione, & lege Moysis seruanda. Anno enim 9. Claudij exisse illud edictum affirmat Orosius l. 7. cap. 6. adducens Iosephum Hebræum, Beda de sex Ætatibus, Ado in Chronico, Marianus Scotus lib. 2. Est autem hic annus à Conuersione Pauli 14. cum eam factam anno 35. Christi ostenderimus: & remanent anni sufficientes ad res gestas S. Pauli, vsque ad eius aduentum Romam. Nec nobis contrarius est Petauius, aut si qui alij numerant à conuersione Pauli ad hoc Concilium annumq; 9. Claudij annos 17. quia conuersionem illam iam posuerant triennio ante annum 35. Epochæ Christi.

De Anno S. Pauli Romam deducti.

7 Eusebius in Chronico ad annum 2. Neronis, & quartum Olympiadis 208. ait Paulum Apostolum à Festo missum esse Romam vincum. Sed non dicit eo anno

peruenisse, Sancti verò Hieronymi in Catalogo scriptor. Eccl. verba sunt hæc de Paulo: *Hoc tantum dicam, quod post Passionem Domini vicesimo quinto anno, idest secundo Neronis, eo tempore, quo Festus Procurator Iudeæ successit Felici, Romam vincus mittitur.* Ex c. 20. Actor. num. 16. constat Paulum vltima vice peruenisse Ierosolymam prope festum Pentecostes: Ex historia verò Actorum à cap. 21. nu. 16. vsque ad caput 28. numerumq; 11. colligitur Paulum missum à Festo Romam circa initium autumnus, durante adhuc anno 2. Neronis, tertius enim incæpit die 13. Octobris, quia postquam peruenit in Insulam Melitam vicinum erat tempus hiemandi, & ibi postea hiemauit per tres menses, post quos per Syracusas Rhegium, & Puteolos deductus est Romam; ideo cum Baronio ad annum Christi 59. Cornelioque à Lapide in Chronotaxi ad Acta Apostolor. & Onuphrio in Chronico, aduentum Pauli Romam consignauimus anno 3. Neronis iam inito, & labente, sed post hiemem adeoque anno Christi 57. esto initium itineris ex Cæsarea fuerit anno 56. annoq; Neronis 2. adhuc labente. Nec video vnde Tirinus in Chronico Sacro distulerit eius aduentum in annum 4. Neronis, aut vnde Cornelius à Lapide affirmarit cum Onuphrio peruenisse Romam die 6. Iulij anno 3. Neronis.

De Anno Martyrij SS. Apostolorum Petri, & Pauli.

8 Inter Quinque de hoc anno opiniones, duæ sunt extremæ, quæ nec tolerabiles sunt, nec Sectatores habent. *Prima* fuit Epiphanijs hæresi 27. affirmantis hosce Apostolos necatos esse anno 12. Neronis, quæ refellitur ex communi sententia de annis quibus S. Petrus sedit Romæ, inchoandis ab anno 2. Claudij imminente 3. iuxta dicta n. 5. *Secunda* fuit Cassiodori in Chronico, qui sub Consulibus Syllano, & Othone adnotat sic: *His Consulibus Romæ Sanctus Petrus, & Paulus Apostoli trucidati sunt à Nerone.* Sed illis Consulibus ne vivebat quidem Nero, utpote occisus, ponit Cassiodorus illos Consules biennio post Consulatum Capitonis, & Rufi, quos lib. 4. c. 5. docuimus fuisse Consules anno Epochæ Christi 67. anno autem 68. occisum fuisse Neronem die 10. Iunij ostendimus eodem lib. 4. cap. 8.

Tertia sententia est SS. Apostolos Petrum, & Paulum martyrio affectos esse anno 13. Neronis, Fontejo, & Capitone Consulibus anno à morte Christi 36. ita Baronius ad annum Christi 69. Et apud eum Caius antiquus Theologus, Zephyrinus Papa, Dionysius Corinthior. Episcopus, quos citat, & sequitur Metaphrastes ad diem 29. Iunij. Ita pariter Hermannus Contractus in Chronico, Onuphrius Panuinus in Chronico, & Cornelius à Lapide in Chronotaxi ad Acta Apostolorum. Fundamentum Baronij est, quia Nero Imperare cœpit Octobris 13. Consulibus Marcello, & Acciolo (nempe anno 54. Christi vt lib. 4. cap. 5. docuimus) & Consulibus Capitone, ac Ruso (nempe anno Christi 67. compleuit annum Imperij decimum tertium die 13. Octobris, incæpitque decimum quartum; anno autem sequenti occisus est die 10. Iunij diebus 29. ante Martyrium Apostolorum horum; Ideoq; non sub Nerone, quod tamen omnes affirmant, sed sub Galba necati fuissent, ergo dies huius Martyrij, idest 29. Iunij non potuit cadere in annum 14. Neronis, qui non excessit diem 10. Iunij, sed in diem 29. Iunij anni 13. Neronis nondum completi.

Quarta sententia fuit Eusebij, signantis in Chronico mortem Petri, & Pauli anno 14. Neronis, quem secutus S. Hieronymus in Catalogo scriptorum Eccl. verbo *Simon Petrus dixit: Secundo Claudij anno, ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit, ibique viginti quinque annis Cathedram Sacerdotalem tenuit, vsque ad vltimum annum Neronis, idest decimum quartum, à quo, & affixus cruci Martyrio coronatus est: Et ibidem verbo Paulus ait Hic ergo XIV. Neronis anno, eodem die, quo Petrus Romæ pro Christo capite truncatus.* His suffragari videntur quicunq; horum Martyrium adscribunt anno 37. à Passione Saluatoris, vt Nicephorus l. 2. histor. c. 36. & alij multi, quos nominat Tirinus; item quicunq; dicunt Petrum sedisse Romæ annos 25. Nam inclusis vtroq; termino annus 37. à Pas-

sione Domini, quæ nobis fuit 33. anno Christi, est annus 68. Christi: Similiter annus 25. ab anno 43. Christi, quo Petrus Romam peruenit, est 68. Christi, idest Neronis 14. At huic sententiæ obstat validissimum argumentum Baronij, de quo supra.

Quinta igitur sententia est Petauij lib. 17. de Doctrina Temporum cap. 14. & in Chronico Sacro; SS. hocse Apostolos martyrium passos esse anno quidem 13. Neronis, si eius initium sumatur à die 13. Octobris, sed anno 14. si Neronis anni populari modo computentur ab antecedentibus Calendis Ianuarij, & ita conciliari auctores tertiz, & quartæ sententiæ inter se se. Sed nimis violentum est in historia Romana denominare, ac numerare annum primum Neronis, seu Neroniani Imperij ab ipsis Calendis Ianuarij, quando adhuc Imperabat Claudius, & imperaturus erat vsque ad 13. Octobris hoc est per totum fere illum annum, seu per 10. adhuc menses. Nec eruditio Eusebij, ac Hieronymi patitur, vt tam crasso, ac populari modo annos Imperatorum computauerint. Deinde si Imperatorum initium referendum esset ad Calendas Ianuarij, potius ad illas quæ notabiliter viciniores fuerunt esset transferendum, atque adeo Nero dicendus esset cœpisse imperare Calendis Ianuarij, quæ subsecuta sunt diem 13. Octobris.

Nostri igitur sententia est eadem, ac Tertia propter argumentum, & auctoritates ibi adductas; sed addimus Eusebium, Hieronymum, & Nicephorum fuisse in illis, qui existimarunt Neronem imperasse annos 14. solidos, & aliquot menses iuxta dicta lib. 4. c. 8. Reuera autem Martyrium passi sunt Consulibus Capitone, & Ruso, anno 13. Neronis labente, & Christi 67. & à Passione Christi anno 35. esto qui natiuitatem, & mortem Christi vno, aut altero anno anticiparunt, posuerint annum 36. aut 37. à passione Christi, quos inter videtur fuisse Chrysostronus, quatenus dixit S. Paulum annos 35. seruiuisse Christo. Ab initio autem Cathedræ Romanæ Petri, idest die 18. Ianuarij anni Christi 43. vsque ad diem 29. Iunij anni 67. sunt anni completi 24. menses 5. & dies 12.

De Anno Episcopatus, & Martyrij S. Iacobi minoris, ac S. Marci.

S Anctus Hieronymus in Catalogo Scriptor. Eccl. ait: *Iacobus, qui appellatur frater Domini &c. post passionem Domini statim ab Apostolis Hierosolymorum Episcopus ordinatus: & infra. Triginta itaque annos Hierosolymis rexit Ecclesiam, idest vsque ad septimum Neronis annum.* Eusebius autem in Chronico ad annum Christi 33. quo passionem Domini ponit, habet: *Ecclesiæ Hierosolymorum primus Episcopus ab Apostolis ordinatur Iacobus frater Domini.* Et ad annum Christi 63. & Neronis 7. notat: *Iacobus frater Domini, quem omnes Iustum appellabant, à Iudæis lapidibus opprimitur, quos secutus est Hermannus contractus, & Onuphrius in Chronico, Baronius in Annalibus ad annum 63. Cornelius à Lapide in Chronotaxi ad Acta Apostolor. & anno 7. Neronis, Tirinus in Chronico Sacro cap. 50. vbi multos alios citat, Petauius tamen in Chronico necem S. Iacobi consignat anno Neronis 8. At nos Passionem Domini anno 33. Epochæ Christi statuimus, & annum 1. Neronis à die 13. Octobris anni Christi 54. inire docuimus lib. 4. cap. 8. additis ergo annis 29. quos compleuit Iacobus in Episcopatu anno 33. Christi, fit annus Christi 62. in cuius die 1. Maij occisus est hic Apostolus, currente adhuc Neronis anno 8. Et Episcopatus Iacobi anno 30. iam inchoato per aliquot menses. Eodem porrò anno 8. Neronis mortuum esse S. Marcum Euangelistam Alexandriæ tradit expressè Hieronymus in Catalogo, & Eusebius in Chron.*

De Annis S. Ioannis Apostoli.

EX S. Hieronymi Catalogo Scriptor. Eccles. hæc habemus de S. Io. Apostolo, eum relegatum fuisse in Insulam Patmos anno 14. Domitiani, qui nobis cœpit à die 13. Septembris anno Christi 94. ergo relegatio fuit, vel hoc anno, vel anno 95. sed ante 13. Septembris, nempe

post 6. Maij, quo ante portam Latinam missus est in doliolum olei feruentis. Addit Hieronymus mortuo Domitiano, & succedente Nerua S. Ioannem reuocatum ab exilio rediisse Ephesum, ergo ex dictis lib. 4. cap. 8. accidit id anno Christi 96. post diem 18. Septembris, quo Nerua inuit Imperium, aut anno 97. Tandem confectum, senio, & mortuum esse ait sub Traiano, *Sexagesimo octauo post Passionem Domini anno, videlicet die 27. Decembris: ergo anno centesimo Christi iuxta nostram computationem annorum Christi.* Eusebius quoque in Chronico Ioannis relegationem in Patmos anno 14. Domitiani adnotat, sicut, & Hermannus contractus.

At Baronius anno 92. Christi relegationem in Patmos refert ad annum 10. Domitiani, esto cum Ireneo, Apocalypsim ad vltimum, aut penultimum Domitiani annum rejiciat, Baronium sequitur Cornelius à Lapide. Onuphrius in Chronico Apocalypsim ad annum 12. Domitiani consignat: Petauius in Chronico, relegationem anno 13. Apocalypsim anno 14. Domitiani notat: Tirinus in Chronico Sacro cap. 50. relegationem anno 12. Apocalypsim anno 14. Domitiani adscribit. Causa ob quam Baronius disiungit tanto tempore relegationem ab Apocalypsi, est quia pro certo habet Cletum iussu Domitiani necatum anno 10. Domitiani, vnde infert tunc motam persecutionem à Domitiano, ideoque tunc quoque Ioannem immisum in doliolum olei feruentis, & mox relegatum in Patmos. Sed de ordine, & annis successorum Petri in Sede alibi disputandum erit.

De Anno Martyrij S. Dionysij Areopagite.

I Am lib. 8. cap. 14. occasione anni, quo Deipara Virgo obiit, eiusque funeri interfuit S. Dionysius Areopagita, ostendimus eum à S. Paulo conuersum fuisse ad Christum anno Epochæ Christianæ, & Christi 50. & interfuisse morti, ac funeri Deiparæ anno Christi 56. ex eius autem Epistola ad Apollonem constat, eum annorum 25. fuisse, quando ad Heliopolim vidit Ecliptim illam Solis admirabilem, quæ anno 33. Christi facta est in morte Saluatoris die 3. Aprilis. Superest altera grauis controuersia de anno mortis ipsius S. Dionysij, de quo tres fuerunt opinionones.

Prima opinio fuit Metaphrastis, & vel Methodij, vel Metrodori Hilduini, & Hincmari Rhemensis in vita S. Dionysij, nempe S. Dionysium martyrio coronatum esse sub Domitiano. Sed hæc opinio multis de causis falsa esse conuincitur: Nam S. Dionysius in Epistola ad S. Ioannem exulantem in Pathmo scribit sibi reuelatum esse fore, vt quam primum ab exilio liberaretur, & simul futuri essent verba S. Dionysij sunt: *Nam nos quidem, quidquid demum aduersi acciderit, clarissimo Ioannis radio priuare non poterit, nunc quidem tui memoria, & veræ Theologiæ renouatione fructuosos, paulo post autem (dicam enim etsi audax dictu est) tibi ipsi intime copulandos. Quippe dignus sum cui fides habeatur, cum ea quæ tibi præcognita sunt, à Deo didicerim, & tunc referam, Te scilicet ista Pathmensi custodia liberatum iri, atque in Asiam postliminio rediturum &c.* Epistolam verò hanc, vt legitimam Dionysij huius recipiant iidem auctores, & in primis Metaphrastes in vita S. Ioannis Euangel. constat autem S. Ioannem non nisi post mortem Domitiani rescissis eius actis, reuocatum esse ab exilio Neruiam, & paulo post Traiano imperante, ergo S. Dionysius, qui S. Ioanni iam ab exilio liberato intime copulatus fuit, non potuit esse mortuus sub Domitiano. Præterea idem Hincmarus refert S. Dionysium post Clementem Papam Martyrio affectum; atqui Clemens martyrio coronatus nō est sub Domitiano, sed sub Traiano anno 3. Traiani, vs ex Eusebio, & S. Hieronymi catalogo de Scriptoribus Ecclesiast. patet, ergo nec S. Dionysius sub Domitiano martyrium fecit.

Secunda opinio fuit Michaelis Syngeli Presbyteri Hierosolymiti in vita Dionysij apud Lipomannum tom. 4. à Batilio Millanio Monacho Cassinensi latinitate donata, & à Petro Lansselio Soc. nostræ castigata; item Suidæ in historicis, in Dionysio Areopagita. Videlicet S. Dionysium martyrio affectum fuisse sub Traiano, quibus fauere videtur Martyrologium sub Gregorio XIII. editum, in quo passus

passus sub Traiano ponitur : Sed hæc intelligi possunt de persecutione Traiani, quæ duravit sub Hadriano : neque enim distinctam persecutionem ipse instituit, sed institutam à Traiano persecutionem esse : Nam ipsemet Syngelus de S. Dionysio Areopagita inter alia illum laudat, vt *ἐν ἑπτῶν ἡβδομήκοντα τῶν Ἀποστόλων ἰδύοντα τριῶν* : idest. *In annis septuaginta cursum Apostolicum obeuntem.* Ergo si conuersus est anno, vt diximus, 50. Christi additis 70. fit annus 120. Christi quo anno à die 11. Augusti cœpit annus 4. Hadriani, quo ipso anno Hadrianus in Gallias venit. Tertia itaque opinio, & verior est S. Dionysium cum Rustico, & Eleuthero Martyrio coronatos esse sub Hadriano Imperatore, ita enim habet vetustissimum Martyrologium Romanum, quod reperit, & edidit noster Heribertus Rosfuyeydus ; esto dicat Athenis celebrari festum hoc 5. Nonas Octobris, vbi sic. *Athenis Dionysij Areopagite sub Hadriano diuersis tormentis passi* ; quo eodem die Beda in Martyrologio, *Natali S. Dionysij Areopagite, qui ab Apostolo Paulo &c. & sub Hadriano Principe &c. martyrio coronatur*, eademque die Ado idem habet in Martyrologio, & confirmat sic. *Vt Aristides Atheniensis vir fide, sapientiaque mirabilis testis est* ; claruit autem Aristides eo tempore, quo sub Hadriano passum S. Dionysium testatus est. Sed & Flavius Dexter in Chronico ad annum Christi 130. clarè supponit paucis ante annis S. Dionysium Parisijs sub Hadriano Martyrio affectum. Itaq; tertiæ huius opinionis sunt Baronius, licet id alia occasione anticipato tractet anno 109. Christi ; Franciscus Biuarius in Comment. ad Chronicon Fl. Lucij Dextræ, Petrus Halloix Societatis Iesu in vita S. Dionysij, Petrus Lanselius, & Balthasar Corderius Societ. eiusdem in notationibus ad eandem vitam. Quoad annum ipsum sub Hadriano censet Biuarius fuisse annum Christi 130. At Corderius annum circiter 110. vitæ, quem colligit ex annis 70. Apostolici cursus, & 40. minimum conuersionis, quare si anno 33. Christi habuit annos 25. vtique annos 110. compleuit anno Christi 118. aut 119. Petrus denique Halloix ait obiisse anno circiter 121. Christi, nos eligimus annum 120. quia illo anno impletus est 70. Annus vitæ Christianæ Dionysij à Syngelo asertus, & ab anno Christi 50. quo conuersus est S. Dionysius, & quia illo anno, vt in Chronico ponimus, Hadrianus venit in Gallias ; Rectè itaque Nicephorus l. 2. histor. cap. 20. dixit S. Dionysium multos annos in Occidente fuisse, & ad profundam senectutem peruénisse, erat quippe annorum 112. inchoatorum. Etsi autem Græci celebrabant festum hoc die 3. Octobris, Latini autem 9. Octobris, eundem tamen esse Dionysium Areopagitam, qui prius Athenis deinde Parisijs Episcopus fuit, demonstrat Baronius supra, & Petrus Halloix quæst. 1. de S. Dionysij vita, & operibus : Sed duos fuisse Dionysios contendit Sirmondus : vide plura in 1. Tomo Galliæ Christianæ Sczuolæ, & Ludouici Sammarthorum folio 400.

CAPVT III.

De primis successoribus S. Petri in Pontificatu alijsque Pontificibus Romanis.

QVam diuersæ fuerint opiniones de tempore, & ordine, quo Petro Linus ; Lino Cletus (qui alijs est Anacletus) Cleto Clemens in pontificatu successerint luculentissimè tractauit Baronius ad annum Domini 69. euicitq; ex antiquis Scriptoribus Ecclesiasticis ex Martyrologio Romano, & Canone Sacro Missæ, & alijs *Linum* immediatè successisse S. Petro in pontificatu, Lino autem *Cletum*, & huic *Clementem*, annis verò sequentibus docet *Linum* sedisse annos XI. menses 2. & dies 23. computatos à die 30. Iunij, quo successit Petro, anno nobis 67. Christi, vsque ad annum 78. diemq; 23. Septembris, quo Saturnini Consularis iussu *Commo*, & *Prisco* Consulibus Martyrio coronatus est ; *Cletus* autem, iuxta eundem, sedidit

annos 12. menses 7. & dies 2. computatos à die 24. Septembris, qua successit *Lino*, vsq; ad 26. Aprilis, qua Martyrio affectus est *Vlpio Traiano*, & *Acilio Glabrione* Consulibus. idest anno Christi 91. ex dictis l. 4. c. 5. Post huius mortem, in libro de Romanis Pontificibus, qui Damaso adscribitur, dicitur : *Cessauit Episcopatus dies viginti* ; Ergo Clemens Cleto subrogatus est die 16. Maij, aut 17. Passus est martyrium Clemens in Chersoneso die 23. Nouembris, Consulibus *Traiano III.* & *Frontone* anno 3. Traiani, vt habent lib. de Rom. Pontificibus Eusebius lib. 3. histor. cap. 28. & Hieronymus in Catalog. de Script. Eccl. ergo anno Christi centesimo iuxta dicta lib. 4. cap. 5. & 8. atque adeo à Sedis vacantis fine dedit *Clemens* annos 9. menses 6. dies 7. Ex quibus corrigendi sunt, quæ alij Chronologi, aut Historici, aut Catalogorum Pontificiorum concinnatores aliter consignarunt.

2 Occiso autem Clemente in Chersoneso, licet in libro de Romanis Pontificibus dicatur vacasse Sedem diebus 21. & amplius ; rectè tamen aduertit Baronius ex Chersoneso trans Pontum non potuisse Romam peruenire tam citò nuncium Mortis illius ; cumque supponatur electionem, successoris factam esse Romæ, & cum idem liber, & indices Vaticani dicant Anacletum successorem Clementis sedidisse annos 9. menses 3. & dies 10. & idem Anacletus martyrio affectus dicatur die 13. Iulij anno Traiani 13. *Orfito*, & *Crispino* Consulibus idest nobis anno 110. Christi sequitur Anacletum electum fuisse anno centesimo primo Christi die 3. Apr. Cauendum in primis ab Eusebio, & Sæcatoribus, qui Cletum, cum Anacleto confundentes vnum Pontificem omiserunt, & initia sequentium Pontificum anticipauerunt, qui error in multos deinceps annos propagatus est.

3 Sed & enormiter errauit Onuphrius in Fastis, dum sequens Consules perperam notatos in libro de Romanis Pontificibus, *Hygino* Papæ tribuit Pontificatus annos duodecim, & amplius, cum tamen ex Cresconiana Collectione, Indicibus Vaticanis, & ipsis annis Antonini Imperatoris sub quo sedidit, constet, non sedidisse ultra annos quatuor imo his defuisse duos dies : Sed Onuphrium Panuuium serò agnouisse errorem, & cautiùs inaccessisse fateur Baronius ad annum 158. vbi prudentissimè notat *Hygino* substituendum immediatè *Pium*, quia sic fecere qui eodem tempore vixerunt Hegeſippus, & *Irenæus*, & paulo post Tertullianus, & deinde Eusebius, Epiphanius, Nicephorus vterque, ac Latini Græciq; communiter ; esto Anicetum *Hygino* substituant optatus Mileuitanus, Augustinus, Hieronymus ; cui quidem *Pio* pro annis 9. annos 19. ex vitio librariorum tribuit lib. de Rom. Pontif. Sic in Aniceto variant nonnulli quoad annos sedis, sed ex Indicibus Vaticanis, qui sunt in *libro Censuum* ac diebus electionis ac mortis certius colliguntur : & in *Zephyrino* pro annis 18. malè scripti sunt 8.

4 In Baronio autem duo in primis corrigenda censemus ; Nam quia, vt tandem anni Christi biennio toto initi ante communem Epocham Christianorum, conuenirent cum annis Epochæ communis in Diocletiani, & Valentinianni anno primo, expungit duo paria Consulium vt docuimus lib. 4. cap. 3. Coroll. 2. oportuit etiam duobus Pontificibus annos singulos Pontificatus adimere. Igitur, quia inter annum ipsi 261. & 262. omisit Consulatum *Fuluij Aemiliani*, & *Bassi* II. consequenter Pontificatum S. Sixti II. Papæ, & Martyris ad Menses XI. diesq; 12. restrinxit ; inserto autem, sicut oportuit horum Consulatu, & anno, sequitur S. Sixtum sedidisse annum 1. & menses XI. ac dies 12. Rectè enim in lib. de Romanis Pontificibus dicitur Sixto successisse *Dionysium*, & *Basso* Consulibus. Rursum quia inter annos suos 276. & 277. omisit Consulatum *M. Claudij Taciti*, & *Fuluij Aemiliani* posterioris, Martyrium Eutychiani Papæ posuit sub *Caro*, & *Carino* anno 283. quem oportebat ponere sub *Caro III.* & *Numeriano*, ideo biennio in annis *Eutychiani* errauit, & sedidisse ait annos 8. & aliquot menses, cum sederit annos 10. menses 6. & d. 4. eius verò successor *Caminus* non 12. vt ponit Baronius, sed 11. tantum annos, menses 4. & dies 5.

5 Intolerabilis autem error est in Chronico Eusebij, in quo S. Syluestri Papæ electio ponitur anno 5. Constantini Imper. & sedidisse annos 19. At ex lib. de Romanis Pontif. et alijs Indicibus actisq; proconsularibus colligitur cœpisse Syluestrum anno 9. Constantini, idest Christi 314. &

desiſſe anno 335. eiq; ſucceſſiſſe *Marcum*, Conſulibus *Nepotiano*, & *Fecundo*. De erroribus multorum in annis *Liberij* vide *Baronium* anni 367. & in anno obitus *S. Leonis Magni* qui fuit 461. nu. 460. vt habet *Marcellinus* in *Chronico*: Vacauit autem *Sedes* ſeptem meſes, non ſeptem dies, vt errore librariorum alicubi ſcriptum eſt, ſi quidem *Hilarius* Leoni ſubſtitutus eſt die 12. *Novembris* ſed anno 467. in ipſo *Baronio*: ex ipſius tamen datis dicendum eſt *Hilarium* ſediſſe annos 5. meſes 9. & d. 28. non annos 6. &c. Errat præterea *Marcellinus*, dum *Gelaſij* Papæ initium ponit anno 493. cum ſub Conſulib. anni 492. *Anaſtaſio*, & *Rufino* extent literæ plures datæ ab ipſo *Gelaſio* iam Pontifice. Malè quoq; *Anaſtaſij* Papæ electionem, quæ fuit anno 496. differt poſt duos annos.

6 Miror autem *Baronium* anno 555. dixiſſe *Vigilium* Papam *Syraculis* ex calculo obiſſe cum ſediſſet annos ſexdecim ſed quoto meſe, ac die mortuus ſit ignorari, nec ex ſucceſſoris eius tempore id definiiri. Nam iam anno 540. narrauerat *Vigilium* ſeptimo die poſt mortem *S. Siluerij* Papæ, ideſt die 27. *Iunij* legitime electum fuiſſe; poſtea anno 555. ex *Anaſtaſio* Bibliothecario refert *Ceſaſe* Episcopatum *Vigilij* meſes tres, & dies quinque; mox addit: ſubrogatus eſt in locum *Vigilij* *Pelagius* Archidiaconus; quo autem meſe ac die, antiquorum nemo docet: Sed anno 559. habet: *Pelagius* Papa vbi ſediſſet annos quatuor meſes decem, diesque decem, & octo, ex hac vita migravit ſecunda *Martij*. Si ſic eſt, ergo retrocedo à die 2. *Martij* anni 555. per annos 4. meſes 10. & dies 18. incidit *Pelagij* electio in annum 556. & diem 12. *Aprilis*. Hinc retrocedendo per meſes tres, & dies quinque, quibus vacauit *Sedes* poſt *Vigilium*, cadit mors *Vigilij* in diem 7. *Ianuarij*, aut quam proximè, ſed anni 554. à quo ad eius electionem legitimam factam die 27. *Iunij*, anni 540: ſunt anni tantummodo 14. meſes 6. & dies 10. Hæc igitur corrigenda in *Baronio* aut certè, vt alij malunt, apud ipſum, *Pelagij* obitus in annum 560. differendus, vt *Vigilius* mortuus dicatur anno 555. & ſediſſe annos 15. meſesque 6. ac dies 20. & æter anni qui hinc pendent emendandi, ita vt *Ioannes* *Pelagij* ſucceſſor ſederit tantum annos 12. minus diebus 14.

7 Præterea *Baronius* anno 577. tribuit *Benedicto* annos 4. meſem 1. & dies 28. cum tamen antea in eius creatione ex *Anaſtaſio* dixiſſet ſediſſe annos 4. meſes 2. diesque 15. & totidem reuera ſint à die 16. *Maij* qua electus eſt anno 573. vſque ad diem 31. *Iulij* anni 577. qua mortuus eſt. Aſſentior tamen *Baronio* in his, quæ anno 714. de *Gregorio* II. Electione contra *Onuphrium* biennio eam poſtponentem diſcrit, et quæ anno 891. contra alios circa tempus *Formoſi*: ſed ab eodem diſſentio dum anno 897. ponit poſt *Bonifacij* inuaſoris dies 15. electionem *Stephani* VII. eiusque mortem 900. anno conſignat: & tamen adducit *Di-*

ploma huius *Stephani* datum *Septembri* *Indictione* quarta Anno Pontificatus *Stephani* ſexti quinto. Nam, & *Indictio* quarta, & annus quintus Pontificatus euincunt *Stephanum* vixiſſe vſque ad anni 901. *Septembrem*, & vltra. Præterea anno 99 *Gregorius* V. qui electus fuerat anno 996. *Aprilis* 13. cum ex *Epitaphio* eius conſtet obiſſe anno 999. 18. *Februarij*, vtique non annos 2. & meſes circiter octo; ſed annos 2. & meſes 10. ac dies 6. ſediſſe dicendus eſt.

De Auctoribus, qui Romanorum Pontificum Tempora ſuppeditant.

8 Prima Classis eſt eorum, qui Pontificum plurium Vitas conſcripſerunt: vt *Liber* de Romanis Pontificibus *Damaſo* Papæ adſcriptus; *Index* Pontificum ab *Honorio* III. Papa conſectus; *Indices* *Vaticani*, & *Collectio* *Creſcomiana* apud *Baronium*, *Anaſtaſius* *Bibliothecarius*, qui *Damaſum* ſuppleuit ab anno 360. ad 872. *Guillelmus* *Bibliothecarius* *Anaſtaſij* continuator vſque ad annum 1060. *Pandolphus* *Piſanus* *Guillelmi* continuator, vſque ad annum 1130. *Martinus* *Polonus*, cum quinque alijs auctoribus à *S. Petro* vſq; ad *Eugenium* III. *Io. de Columna* à *S. Petro* vſque ad *Bonifacium* VIII. *Ptolemæus* *Lucenſis*, cum ſupplemento à *S. Petro* vſque ad *Benedictum* XII. *Franciſcus* *Petrarca*. à *S. Petro* ad *Vrbani* VI. *Theodoricus*. à *Niem*, à *S. Petro* ad *Gregorium* XI. *Baptista*. *Platina* à *S. Petro* ad *Sixtum* IV. *Bonifacius* *Simoneta* vſq; ad *Iulium* II. *Septem* vetuſti *Indices* *Romanorum* pontificum quorum 5. in *Bibliotheca* *Vaticana*, ſextus in *Monast. Caſin.* ſept. in *Monasterio* *Farfenſi*.

Secunda Classis eſt *Annaliſtarum*, aut *Chronologorum* quorum præcipui ſunt *Baronius* vſque ad annum 1198. eiusque continuator *Abraham* *Bzonius* vſque ad annum 1431. & *Baronij* *Epitomæſtes* *Gabriel* *Biſciolius*, *Odoricus* *Rinaldus*, & *Henricus* *Spondanus*, qui addit ſupplementum vſq; ad annum 1630. *Petauius* in *Rationario* *Temporum* vſq; ad annum 1631.

Ex *Chronologis* autem præcipui, *Genebrardus* vſque ad annum 1580. *Franciſcus* *Santouinus* lib. 2. *Chron.* vſq; ad annum 1572. *Onuphrius* *Panuuius* in *Chronico* vſque ad annum 1566. *Bellarminus* de *Scriptoribus* *Eccleſiaſticis* in *Chronico* ad finem *Operis*. *Gerardus* *Mercator* in *Chronico*, vbi textit catalogum Pontificum *Romanorum* vſque ad *Pium* V. *Henricus* *Gordonus* in *Chronol.* & alij plurimi *Chronographi*, inter quos ſectarij alicubi cauendi. Ex his igitur Catalogum noſtrum Pontificum *Romanorum* texuimus, ſed cum delectu, & ex temporum viciniorum notis emendantes, quæ viſa ſunt emendanda.

CATALOGVS PONTIFICVM ROMANORVM

Ex Libro IX. Chronologia Reformatæ Cap. 3. cum Initio, & Fine Sedis, in Annis CHRISTI
veris, quos coincidere cum usatis docuimus.

NOMINA, PATRIA &c. Pontificum Romanorum.	Initium Sedis			Finis Sedis			Duratio			Vacatio		
	An.	Menf.	D.	An.	Menf.	D.	An.	M.	D.	Menf.	D.	D.
S. PETRVS, Bethsaida Galilææ, successit CHRISTO Domino Vicarius statim ab Ascensione Domini in Cœlum, licet non statim Romæ Sedem fixerit.	33	Maij	14	67	Iun.	29	34	1	16	0	1	
S. LINVS, Volaterranus ex Thuscia Papa, & Martyr.	67	Iun.	30	78	Sept.	23	11	2	23	0	1	
S. CLETVS, Romanus Papa, & Martyr.	78	Sept.	24	91	Apr.	26	12	7	2	0	20	
S. CLEMENS, Romanus Papa, et Martyr.	91	Maij	16	100	Nou.	23	9	6	7	4	9	
S. ANACLETVS, Atheniensis Papa, & Martyr.	101	Apr.	3	110	Iul.	13	9	3	10	0	13	
S. EVARISTVS, Græcus ex Iudæo patre, Papa et Martyr.	110	Iul.	26	119	Oct.	26	9	3	0	0	18	
S. ALEXANDER, Romanus, Papa et Martyr.	119	Nou.	13	130	Maij	3	10	5	20	0	25	
S. SIXTVS, Romanus, Papa & Martyr.	130	Maij	28	140	Apr.	6	9	10	9	0	2	
S. TELESFORVS, Thuricensis ex Calabria, seu Magna Græcia, Papa et Martyr.	140	Apr.	8	152	Ian.	5	11	8	27	0	7	
S. HYGIVS, Atheniensis Philosophus, Papa et Martyr.	152	Ian.	12	156	Ian.	11	3	11	28	0	3	
S. PIVS, Aquileiensis, Papa et Martyr.	156	Ian.	15	165	Iul.	11	9	5	27	0	14	
S. ANICETVS, Vinifinus ex Syria, Papa et Martyr.	165	Iul.	25	173	Apr.	17	8	8	23	0	17	
S. SOTER, Fundanus ex Campania, Papa et Martyr.	173	Maij	4	177	Apr.	22	3	11	18	0	11	
S. ELEUTHERVS, Nicopolitanus ex Græcia, Papa et Martyr.	177	Maij	3	192	Maij	26	15	0	23	0	5	
S. VICTOR, Africanus, Papa, et Martyr.	192	Iun.	1	201	Iul.	28	9	1	28	0	11	
S. ZEPHYRINVS, Romanus, Papa & Martyr.	201	Aug.	8	219	Aug.	27	18	0	18	0	6	
S. CALLISTVS, Romanus natus rure prope Rauennam, Papa & Martyr.	219	Sept.	2	224	Oct.	14	5	1	12	0	6	
S. VRBANVS, Romanus Papa et Martyr.	224	Oct.	20	231	Maij	25	6	7	4	1	0	
S. PONTIANVS, Romanus Papa et Martyr.	231	Iun.	24	235	Nou.	19	4	4	25	0	13	
S. ANTERVS, Petilienfis ex Magna Græcia Papa et Mart.	235	Dec.	3	236	Ian.	3	0	1	0	0	13	
S. FABIANVS, Romanus Papa et Martyr.	236	Ian.	16	251	Ian.	20	15	0	4	14	&c.	
I. Schisma, & Nouatianus Pseudopapa contra Fabianum.												
S. CORNELIVS, Romanus Papa et Martyr.	252	April.		253	Sept.	16	1	4	etc.	1	9	
S. LVCIVS, Romanus Papa et Martyr.	253	Oct.	21	255	Mart.	4	1	4	14	1	5	
S. STEPHANVS, Romanus Papa et Martyr.	255	Apr.	9	258	Aug.	2	3	3	23	0	22	
S. SIXTVS II. Atheniensis Papa et Martyr.	258	Aug.	24	260	Aug.	6	1	11	12	1	5	
S. DIONYSIVS, Græcus Monachus.	260	Sept.	12	271	Dec.	26	11	3	14	0	5	
S. FELIX, Romanus Papa et Martyr.	271	Dec.	31	274	Maij	30	2	4	29	0	5	
S. EVTYCHIANVS, Lunensis ex Thuscia, Papa & Mart.	274	Iun.	4	284	Dec.	8	10	6	4	0	9	
S. CAIVS, Salonenfis ex Dalmatia, Papa et Mart.	284	Dec.	17	296	Apr.	22	11	4	5	0	11	
S. MARCELLINVS, Romanus Papa et Mart.	296	Maij	3	304	Apr.	26	7	11	3	6	25	
S. MARCELLVS, Romanus Papa et Mart.	304	Nou.	21	309	Ian.	16	5	1	25	0	20	
S. EVSEBIVS, Græci Medici filius.	309	Febr.	5	311	Sept.	26	2	7	16	0	7	
S. MELCHIADES, Africanus Papa et Martyr.	311	Oct.	3	313	Dec.	10	2	2	8	1	21	
S. SYLVESTER, Romanus sub Constantino Imper.	314	Febr.	1	335	Dec.	31	21	10	1	0	16	
S. MARCVS, Romanus Diacon. Card.	336	Ian.	16	336	Oct.	7	0	8	24	0	20	
IVLIVS, Romanus Diacon. Card.	336	Oct.	27	352	Apr.	12	15	5	16	0	25	
LIBERIVS, Romanus, quo viuento S. Felix Martyr, fedit annos 10. menf. 3. d. 11. tanquam Chorepiscopus, seu Vicarius Pontificis, quandiu LIBERIVS pulsus ab Arianis, mansit in exilio. Schisma 2.	352	Maij	8	367	Sept.	9	15	4	1	0	6	
S. DAMASVS, Lusitanus, contra quem 3. Schismate intrusus fuit Vrficinus, et post annum pulsus.	367	Sept.	15	384	Dec.	11	17	2	26	1	1	
SIRICIVS, Romanus Presb. Card.	385	Ian.	12	398	Febr.	22	13	1	14	0	20	
ANASTASIVS, Romanus Presb. Card.	398	Mart.	14	402	Apr.	27	4	1	13	0	21	
S. INNOCENTIVS, Albanus ex Latio.	402	Maij	18	417	Iul.	28	15	2	10	0	22	
ZOSIMVS, ex Magna Græcia Presb. Card.	417	Aug.	19	418	Dec.	26	1	4	7	0	2	
S. BONIFACIVS, Romanus, contra quem 4. Schismate intrusus Eulalius postea expulsus abdicauit.	418	Dec.	28	423	Oct.	25	4	9	27	0	9	
S. CÆLESTINVS, Romanus.	423	Nou.	3	432	Apr.	6	8	5	3	0	21	
SIXTVS III. Romanus.	432	Apr.	27	440	Mart.	28	7	11	1	1	12	
S. LEO Magnus, Tuscus, Diac. Card.	440	Maij	10	461	Apr.	11	20	10	28	7	0	
S. HILARIVS, Calaritanus ex Sardinia	461	Nou.	12	467	Sept.	10	5	9	28	0	10	
S. SIMPLICIVS Tiburtinus.	467	Sept.	20	483	Mart.	2	15	5	10	0	6	
S. FELIX II. Romanus Presb. Card. dictus III. respectu Felicis Martyris, de quo sub Liberio.	483	Mart.	8	492	Febr.	25	8	11	18	0	5	
GELASIVS, Romanus patre Africano.	492	Mart.	2	496	Nou.	21	4	8	19	0	7	
ANASTASIVS II. Romanus.	496	Nou.	28	498	Nou.	16	1	11	23	0	6	
S. COEL. SYMMACHVS Simmagensis ex Sardinia, contra quem intrusus in Schism. 5. Laurentius pulsus est.	498	Nou.	22	514	Iul.	19	15	7	26	0	7	
S. HORMISDA, Frusinas ex Campania.	514	Iul.	26	523	Aug.	8	9	0	11	0	7	
S. IOANNES, Etruscus Presb. Card. Papa, & Mart.	523	Aug.	13	526	Maij	27	2	9	15	1	28	
FELIX III. dictus IV. Beneuentanus Presb. Card.	526	Iul.	24	530	Oct.	12	4	2	18	0	3	

	Initium Sedis An. Menf. D.	Finis Sedis An. Menf. D.	Duratio An. M. D.	Vacatio Menf. D.
BONIFACIUS II. Romanus, Presb. Card. contra quem Schism. 6. intrusus <i>Dioscorus</i> , post dies 28. pulsus est.	530 Oct. 15	531 Oct. 17	1 0 2	2 &c.
IOANNES II. Romanus, cognom. Mercurius Pr. Card.	531 Dec.	535 Febr.	3 3 ferè	0 6
AGAPITVS, Romanus, Presb. Card.	535 Mart.	536 Mart. 10	0 11 20	1 28
S. SILVERIVS Eruſinas, Papa et Mart. <i>Vigilius</i> in Schismate 7. intrusus abdicauit post mortem SILVERII.	536 Maio	540 Iun. 20	3 2 20	0 7
VIGILIVS, Romanus legitimè electus.	540 Iun. 27	555 Ian. 7	15 6 10	3 5
PELAGIVS, Romanus Archidiacon. Cardin.	555 Apr. 12	560 Mart. 2	4 10 13	3 25
IOANNES III. Romanus, cognom. Catellinus.	560 Iul. 26	572 Iul. 13	11 11 14	10 3
BENEDICTVS, Romanus, cognom. Bonofus.	573 Maij 16	577 Iul. 31	4 2 15	3 10
PELAGIVS II. Romanus ciuis, oriundus à Gothis.	577 Nou. 11	590 Febr. 8	12 2 27	6 25
S. GREGORIVS Magnus, Romanus Archid. Card.	590 Sept. 3	604 Mart. 12	13 6 9	5 19
SABINIANVS, Volaterranus, Diac. Card.	604 Sept. 1	605 Febr. 19	0 5 25	11 26
BONIFACIUS III. Romanus, Diac. Card.	606 Febr. 15	606 Nou. 12	0 8 23	10 6
S. BONIFACIUS IV. ex Valeria ciuitate Marforum.	607 Sept. 18	614 Maij 25	6 8 13	5 12
S. DEVSDEDIT, seu Deodatus, Romanus.	614 Nou. 13	617 Nou. 8	2 11 25	1 16
BONIFACIUS V. Neapolitanus.	617 Dec. 14	625 Oct. 25	7 10 1	6 18
HONORIVS, Campanus.	626 Maij 13	638 Oct. 12	12 4 27	7 17
SEVERINVS, Romanus.	639 Mart. 29	639 Aug. 2	0 4 4	4 29
IOANNES IV. Dalmata.	639 Dec. 31	641 Oct. 12	1 9 6	1 13
THEODORVS Græcus, ex patre Hierosolymitano.	641 Nou. 25	649 Maij 14	7 5 20	1 16
S. MARTINVS Tudertinus, Papa et Martyr.	649 Iul. 1	654 Nou. 12	6 3 12	0 1
S. EVGENIVS, Romanus, Martino, exuli subrogatus anno 652. d. 9. Aug. vt Vicarius, postea euasit absolute Pontifex defuncto Martino.	654 Nou. 13	655 Iun. 2	0 6 23	1 29
VITALIANVS, ex Signa ciuitate Volcorum.	655 Aug. 31	669 Ian. 27	14 4 27	2 13
ADEODATVS, Romanus, Monachus S. Benedicti.	669 Apr. 9	676 Iun. 26	7 2 17	4 6
DOMNVS, seu DOMNIO, Romanus.	676 Nou. 1	678 Aug. 11	1 9 10	2 15
S. AGATHO, Siculus Monachus S. Benedicti.	678 Oct. 26	682 Ian. 10	4 7 15	2 5
S. LEO II. Siculus.	682 Aug. 15	684 Iun. 28	1 10 14	1 22
S. BENEDICTVS II. Romanus, Presb. Card.	684 Aug. 20	685 Maij 7	0 8 17	2 15
IOANNES V. Syrus ex Prou. Antioch. Archidiac.	685 Iul. 22	686 Aug. 2	1 0 11	2 18
CONON Syrus Pr. Card. post eiectos in 8. Schismate intrusus <i>Theodorum, & Petrum</i> .	686 Oct. 20	687 Oct. 13	0 11 23	2 13
S. SERGIUS Antiochenus ex Syria, postquam in Schismate 9. Theodorus, & Paschalis Sedem occupassent.	687 Dec. 26	701 Sept. 9	13 8 14	1 20
IOANNES VI. Græcus.	701 Oct. 29	705 Ian. 10	3 2 12	1 18
IOANNES VII. Rotsanenſis ex Magna Græcia.	705 Mart. 1	707 Oct. 18	2 7 17	3 0
SISINNIVS Syrus, Podagricus.	708 Ian. 18	708 Febr. 7	0 0 20	0 29
CONSTANTINVS Syrus.	708 Mart. 7	714 Apr. 19	6 1 2	1 10
S. GREGORIVS II. Romanus, Monachus S. Benedicti.	714 Maij 22	731 Febr. 11	16 8 20	0 5
GREGORIVS III. Syrus, Presb. Card.	713 Febr. 16	741 Nou. 28	10 9 12	0 8
S. ZACHARIAS, ex Magna Græcia Monachus S. Benedicti.	741 Dec. 5	752 Mart. 15	10 3 10	0 12
STEPHANVS II. Romanus Presb. Card.	752 Mart. 27	752 Mart. 31	0 0 4	0 0
STEPHANVS III. Romanus Diac. Card.	752 Mart. 31	757 Apr. 26	5 0 28	1 2
PAVLVS, Romanus, Presb. Card. contra quem in Schismate 10. intrusus <i>Theophylactus</i> paucos dies sedit. Schismate 11. intrusi sunt <i>Constantinus</i> per 13. menses, & post eum <i>Philippus</i> per dies paucos.	757 Maij 28	767 Iun. 29	10 1 1	13 6
STEPHANVS IV. Siculus, Monachus S. Benedicti.	768 Aug. 5	772 Febr. 1	3 5 28	0 8
HADRIANVS, Romanus, Diac. Card.	772 Febr. 9	795 Dec. 26	23 10 16	0 0
LEO III. Romanus, Monach. S. Bened. Presb. Card.	795 Dec. 26	816 Iun. 12	20 5 17	0 10
STEPHANVS V. Romanus, Diacon. Card.	816 Iun. 22	817 Ian. 25	0 7 3	0 3
PASCHALIS, Romanus, Monach. S. Benedicti.	817 Ian. 28	824 Maij 14	7 3 17	0 4
EVGENIVS II. Romanus, Presb. Cardin. in Schismate 12. intrusus <i>Zinzinus</i> breui pulsus.	824 Maij 19	827 Aug. 11	3 2 23	0 0
VALENTINVS, Romanus, Archidiacon. Card.	827 Aug. 11	827 Sept. 21	0 1 11	0 3
GREGORIVS IV. Romanus, Monachus S. Bened.	827 Sept. 24	843 Ian. 25	15 4 0	0 16
SERGIUS II. Romanus, Archipresb. Card.	844 Febr. 10	847 Apr. 12	3 2 0	0 0
S. LEO IV. Romanus, Monachus Benedictinus.	847 Apr. 12	855 Iul. 17	8 3 5	0 0
BENEDICTVS III. Romanus, Presb. Card. in Schismate 13. <i>Anastasius</i> Antipapa abdicauit.	855 Iul. 17	858 Febr. 16	2 6 0	2 6
NICOLAVS Magnus, Romanus, Diac. Card.	858 Apr. 24	867 Nou. 13	9 6 20	1 1
HADRIANVS II. Romanus, Presb. Card.	867 Dec. 14	872 Nou. 1	4 10 17	1 13
IOANNES VIII. Romanus, Diac. Card.	872 Dec. 14	882 Dec. 15	10 0 1	0 3
MARINVS, Galleſinus ex Thufcia, Diac. Card.	882 Dec. 18	884 Ian. 18	1 1 0	0 2
HADRIANVS III. Romanus, antea Agapitus dicitur.	884 Ian. 20	885 Maij 9	1 3 19	0 17
STEPHANVS VI. Romanus, Presb. Card.	885 Maij 27	891 Iun. 5	6 0 9	0 8
FORMOSVS Portuenſis Ciuis, & Episcopus, in Schism. 14. <i>Sergius</i> Antipapa, viuent Formoso.	891 Iun. 13	896 Dec. 23	5 6 10	
BONIFACIUS VI. Eruſcus, mortuo Formoso, toleratus per 25. dies.	897	897	25	
STEPHANVS VII. Anagninus, prius inuafor, postea acceptus, quo necato, intrusus est in Schismate 15. Romanus vt <i>Galleſianus</i> , qui Sedem occupauit menses 4. & d. 20.	897	900 Oct.	3 &c.	

	Initium Sedis An. Menf. D.	Finis Sedis An. Menf. D.	Duratio An. M. D.	Vacatio Menf. D.
THEODORVS II. Romanus.	901	901	0 0 20	
IOANNES IX. Tiburtinus, Monachus S. Bened.	901	905	3 0 15	
BENEDICTVS IV. Romanus.	905	907		0 6
LEO V. Ardeatinus, Monachus S. Bened. contra quem in Schism. 16. fedit <i>Christophorus</i> menf. 7.	907	907	0 1 10	
SERGIVS III. Romanus inuasor, sed toleratus.	908	910		
ANASTASIVS III. Romanus.	910	912	2 2 0	
LAND, seu LANDVS Sabinus.	912	912	0 6 22	
IOANNES X. Romanus.	912	928	15 2 15	
LEO VI. Romanus, Ioanni in carcerem dato subrogatus, & ipse postea carceri inclusus.	928	929	0 6 15	
STEPHANVS VIII. Romanus.	929	931	2 1 15	
IOANNES XI. Com. Tusculanus intrusus, sed toleratus.	931	936	4 10 0	
LEO VII. Romanus.	936	939	3 6 0	
STEPHANVS IX. Germanus, alijs VIII.	940	943	3 4 5	
MARINVS II. seu Martinus, Romanus.	943	946	3 6 13	
AGAPITVS II. Romanus.	946	955	9 7 10	
IOANNES XII. intrusus, sed toleratus.	955	964	10 4 6	
BENEDICTVS V.	964 Maij 14	965 Iul. 4	1 0 20	0 0
IOANNES XIII. Romanus.	965 Iul.	972 Sept. 6	6 2 2	0 16
DONVS, Romanus, seu Domnio II.	972 Sept. 20	972 Dec. 19	0 3 0	0 1
BENEDICTVS VI. Romanus, strangulatus in carcere à Bonifacio II. Card. Sedis inuasore.	972 Dec. 20	974	1 3&c.	
BENEDICTVS VII. Romanus.	975 Iun. 1	984 Iul. 10	9 6 10	
IOANNES XIV. Episc. Papiensis, à Bonifacio iterum inuasore post 8. menses in carcer. matus, fame & ærumnis interijt die 20. Augusti. Hinc post 4. menses extincto repentina morte Bonifacio, & à suis ipsis lanceis perfoſto, nudoq; per pedes tracto electus est Ioannes XV.	984	985 Aug. 20		
IOANNES XV. Romanus.	985 Dec. 25	996 Maij 7	10 4 12	1 6
GREGORIVS V. Saxo, contra quem in Schismate 17. fedit <i>Ioannes Placentinus</i> ab Oihone Imper. cum ignominia pulſus.	996 Iun. 12	999 Febr. 18	2 8 6	0 1
SILVESTER II. Aquitanus, Monachus Floriacensis.	999 Febr. 19	1003 Maij 12	4 2 20	
IOANNES XVI. Romanus, cognom. Siccus.	1003 Iun.	1003 Nou. 5	0 5&c.	0 15
IOANNES XVII. Romanus, cognom. Fasanus.	1003 Nou. 20	1009 Iul. 18	5 7 28	1 13
SERGIVS IV. Romanus, Monachus Benedictinus.	1009 Aug. 31	1013 Maij 13	3 8 13	0 8
BENEDICTVS VIII. Comes Tusculanus, contra quem in Schismate 18. fedit paucis diebus <i>Leo</i> .	1013 Maij 22	1024 Febr. 27	10 9 5	0 1
IOANNES XVIII. frater Benedicti VIII. prius inuasor, deinde abdicans confirmatus est.	1024 Febr. 28	1032 Nou. 8	8 8 8	0 2
BENEDICTVS IX. Com. Tusculanus puer decennis intrusus, sed toleratus, postea in Schismate 19. pulſus, iterumque Sedem recuperans pulſus. Antipapis <i>Siluestro</i> , & <i>Ioanne</i> .	1032 Nou. 10	1044		
GREGORIVS VI. Rauennas, Archipr. Card. qui suafu Henrici Imper. abdicauit.	1044	1046	1 7 20	
CLEMENS II. Saxo, Episc. Bambergæ.	1046 Dec. 25	1047 Oct. 9	0 9 14	9 9
DAMASVS II. Bauarus, Episcopus Brixienſis, coronatus 16. Kal. Augusti.	1048 Iul. 17	1048 Sept. 9	0 1 23	5 3
S. LEO IX. Lotharingus, Episc. Tullensis, Benedictin.	1049 Febr. 12	1054 Apr. 19	5 2 7	11 24
VICTOR II. Germanus, Episc. Aichstetensis.	1055 Apr. 13	1057 Iul. 28	2 3 15	0 5
STEPHANVS X. Tuscus, Abbas Cassin. Presb. Card. Hoc defuncto inuasit Sedem Io. Mincius, dictus <i>Benedictus X.</i>	1057 Aug. 2	1058 Mart. 29	0 7 28	9 5
NICOLAUS II. Sabaudus, Episc. Florentinus, antea tamen electus fuerat, sed notatur dies inaugurationis.	1059 Ian. 3	1061 Iun. 7	1 5 4	3 24
ALEXANDER II. Mediolanensis, Episc. Lucensis, contra hunc in Schismate 20. die 28. <i>Octobris</i> intrusus fuit <i>Cadalous</i> Parmensis Episc. qui se Honorium dixit, & post 3. annos in Concilio Mantuano depulſus est.	1061 Oct. 1	1073 Apr. 22	11 6 22	0 0
S. GREGORIVS VII. Soanensis ex Tuscia, Monachus Cluniac. Archid. Cardin. contra hunc insurrexit <i>Guibertus</i> Parmensis, Archiepisc. Rauennas, qui se Clementem dixit in Schismate 21. quod durauit per annos 40. sub diuersis Pontificibus.	1073 Apr. 22	1085 Maij 24	12 1 12	
VICTOR III. Beneuentanus, antea Desiderius, Abbas Cassinensis, Presb. Card.	1086 Maij 9	1087 Sept. 16	1 4 7	5 26
VRBANVS II. Gallus, Monachus Cluniacensis, Episcopus Cardinalis.	1088 Mart. 12	1099 Iul. 29	11 4 17	0
PASCHALIS II. Bledanus ex Tuscia, Abbas Benedictinus Cardinalis, sub quo <i>Albertus</i> , & <i>Theodoricus</i> Antipapæ pulſi.	1099 Aug. 12	1118 Ian. 18	18 5 4	0 3
GELASIVS II. Caietanus, Monachus Cassin. Diacon. Card. sub quo <i>Gregorius</i> Antipapa.	1118 Ian. 21	1119 Ian. 29	1 0 8	0 3
CALLISTVS II. Burgund. Archiep. Viennæ Gallicæ.	1119 Febr. 1	1124 Dec. 19	5 10 18	0 9

	Initium Sedis			Finis Sedis			Duratio			Vacatio	
	An.	Menf.	D.	An.	Menf.	D.	An.	M.	D.	Menf.	D.
HONORIVS II. Bononienſis, Epifcopus Oſtienſ. contra hunc <i>Caeſtinius</i> Antipapa itatim abdicauit.	1124	Dec.	28	1130	Febr.	14	5	1	17	0	0
INNOCENTIVS II. Romanus, Monach. Benedictinus, & Diac. Card. contra quem intruſus <i>Petrus Leo</i> , dictus <i>Anacletus II.</i> obiit impoenitens 7. Ianuarij anni 1138. pro quo Cardinales Schifmatici ſubſtituerunt <i>Gregorium</i> dictum <i>Vitorem</i> , qui deinde abdicauit in Schifm. 22.	1130	Febr.	14	1143	Sept.	24	13	7	10	0	1
CAELESTINVS II. Tifernas, Presb. Card.	1143	Sept.	25	1144	Mart.	8	0	5	10	0	1
LVCIVS II. Bononienſis, Canonicus Regular. Pr. Card.	1144	Mart.	9	1145	Febr.	25	0	11	14	0	0
EVGENIVS III. Piſanus, Abbas Ciſterciensis.	1145	Febr.	25	1153	Iul.	8	8	4	13	0	1
ANASTASIVS IV. Romanus, Abbas S. Benedicti, Epifc. Sabim. & Cardin.	1153	Iul.	9	1154	Dec.	2	1	4	24	0	1
HADRIANVS IV. Canonicus Regularis Anglus, & Epifcop. Alban. & Cardin.	1154	Dec.	3	1159	Sept.	1	4	9	1	0	4
ALEXANDER III. Senenſis, Presb. Card.	1159	Sept.	5	1181	Aug.	28	21	11	23	0	1
LVCIVS III. Lucentis, Epifcopus Cardinalis.	1181	Aug.	29	1185	Nou.	24	4	2	26	0	1
VRBANVS III. Mediolanenſis, Archiep. Card.	1181	Nou.	25	1187	Oct.	20	1	10	20	0	1
GREGORIVS VIII. Beneuentanus, Monach. Ciſterc. & Presb. Card.	1187	Oct.	21	1187	Dec.	16	0	1	27	0	20
CLEMENS III. Romanus, Epifcop. Cardin.	1188	Ian.	6	1191	Apr.	10	3	2	3	0	4
CAELESTINVS III. Romanus, Diacon. Card.	1191	Apr.	14	1198	Ian.	7	6	8	28	0	1
INNOCENTIVS III. Anagninus, Diacon. Card.	1198	Ian.	8	1216	Iul.	16	18	6	8	0	2
HONORIVS III. Romanus, Diaconus Cardin.	1216	Iul.	18	1227	Mart.	18	10	8	0	0	1
GREGORIVS IX. Anagninus, Epifc. Cardin.	1227	Mart.	19	1241	Aug.	23	14	5	5	1	0
CAELESTINVS IV. Mediolanenſis, Monachus Ciſterciensis, Presb. Card.	1241	Sept.	22	1241	Oct.	8	0	0	17	20	17
INNOCENTIVS IV. Genuenſis, Presb. Cardin.	1243	Iun.	24	1254	Dec.	7	11	5	13	0	15
ALEXANDER IV. Anagninus, Epifc. Card.	1254	Dec.	22	1261	Maij	21	6	5	0	4	3
VRBANVS IV. Trecentis, Patriarcha Hieroſol.	1261	Aug.	29	1264	Oct.	2	3	1	4	4	3
B. CLEMENS IV. Narbonenſis, Epifc. Cardin.	1265	Febr.	5	1268	Nou.	29	3	9	24	33	0
B. GREGORIVS X. Placentinus, Archidiacon. Leodiensis.	1271	Sept.	1	1276	Ian.	10	4	4	10	0	10
INNOCENTIVS V. ex Tarentaſia, Ordinis Prædicatorum, Epifcop. Cardin.	1276	Ian.	20	1276	Iun.	22	0	5	2	0	19
HADRIANVS V. Genuenſis, Diacon. Cardin.	1276	Iul.	12	1276	Aug.	18	0	1	6	0	26
IOANNES XIX. Vlyſiponenſis, Epifc. Card.	1276	Sept.	13	1277	Maij	21	0	8	8	6	4
NICOLAVS III. Romanus, Cardinalis Vrſinus.	1277	Nou.	25	1280	Aug.	22	2	8	27	8	8
B. MARTINVS IV. Brieniſis ex Gallia, Presb. Card.	1281	Febr.	22	1285	Mart.	29	4	1	7	0	4
HONORIVS IV. Romanus, Diacon. Cardin.	1285	Apr.	2	1287	Apr.	5	2	0	3	10	18
NICOLAVS IV. Aſculanus, Ordinis Minorum, Epifcopus Cardin.	1288	Febr.	22	1292	Apr.	4	4	1	14	27	2
S. CAELESTINVS V. Eſernienſis, antea Petrus Moronus Eremita Caeſtinatorum Fundator, qui ſponte abdicauit, obiitq; anno 1296. Maij 19.	1294	Iul.	7	1294	Dec.	13	0	5	7	0	19
BONIFACIVS VIII. Anagninus, Presb. Cardin.	1294	Dec.	24	1303	Oct.	12	8	9	14	0	9
BENEDICTVS X. Taruitinus, Ordinis Prædicatorum, Epifcopus Cardin.	1303	Oct.	21	1304	Iul.	7	0	8	17	11	7
CLEMENS V. Valca, Archiep. Burdigalæ, qui Sedem tranſtulit Auenionem.	1305	Iul.	5	1314	Apr.	20	8	10	16	27	18
IOANNES XX. dictus XXII. Cadurcenſis Epifcop. Cardin. in Schifmate 23. Anno 1327. <i>Nicolaus</i> Antipapa intruſus, poſt annos 3. menſes 3. & d. 14. coactus abdicauit.	1316	Aug.	7	1334	Dec.	4	18	3	23	0	16
BENEDICTVS XI. Tolofanus, Monachus Ciſterc. & Epifc. Cardin.	1334	Dec.	20	1342	Apr.	25	7	4	6	0	12
CLEMENS VI. Lemouicenſis, Monachus Benedictin. Presb. Card.	1342	Maij	7	1352	Dec.	6	10	7	0	0	12
INNOCENTIVS VI. Lemouicenſis, Epifc. Card.	1352	Dec.	18	1362	Sept.	12	9	8	26	1	16
VRBANVS V. Griſacentis ex Gallia, Abbas Cluniac.	1362	Oct.	28	1370	Dec.	19	8	1	22	0	10
GREGORIVS IX. Lemouicenſis, Diac. Card. qui Sedem Romæ reſtituit.	1370	Dec.	29	1378	Mart.	26	7	2	26	0	12
VRBANVS VI. Neapolitanus, Archiepiſc. Barij, contra hunc in Schifmate 24. <i>Robertus</i> Card. dictus <i>Clemens</i> Antipapa.	1378	Apr.	7	1389	Oct.	15	11	6	8	0	18
BONIFACIVS IX. Neapolitanus, Presb. Card. contra quem durante Schifmate 24. <i>Clementi</i> ſubſtitutus eſt <i>Benedictus</i> Antipapa Auenione.	1389	Nou.	2	1404	Oct.	1	14	11	0	0	16
INNOCENTIVS VII. Sulmonenſis, Præsb. Card. durabat ſub hoc, <i>Benedictus</i> Antipapa.	1404	Oct.	17	1406	Nou.	6	2	0	21	0	24
GREGORIVS XII. Venetus, Presb. Card. ea conditione electus vt <i>Benedicto</i> Antipapa abdicante abdicaret & ipſe, poſt annos 2. menſes 7. & d. 5. in Concilio Piſano depoſitus eſt.	1406	Nou.	30	1409	Iul.	5	2	7	5	1	22
ALEXANDER V. Nouarienſis, ſed in Creta educatus, Ordinis Minorum, Presb. Cardin.	1409	Aug.	26	1410	Maij	3	0	8	8	0	14
IOANNES XXI. Neapolitanus, Diac. Card. qui à Concilio Conſtantiensi deictus eſt.	1410	Maij	27	1415	Iun.	11	5	0	15	29	0

	Initium Sedis			Finis Sedis			Duratio			Vacatio	
	An.	Menf.	D.	An.	Menf.	D.	An.	M.	D.	Menf.	D.
MARTINVS V. Romanus, Diacon. Cardin. contra quem in Schismate 24. sedit Clemens Antipapa.	1417	Nou.	11	1431	Febr.	21	13	3	1	0	10
EVGENIVS IV. Venetus, Presb. Cardin. contra quem in Schismate 25. electus fuit Amedeus Dux Sabaudie, dictus Felix V. qui abdicavit.	1431	Mart.	3	1447	Febr.	23	15	11	21	0	10
NICOLAUS V. Sergiensefis, Presb. Cardin.	1447	Mart.	6	1455	Mart.	24	8	0	19	0	14
CALLISTVS III. Valentinus ex Hispania, Presb. Card.	1455	Apr.	8	1458	Aug.	6	3	3	28	0	12
PIVS II. Senensis, Presb. Card.	1458	Aug.	19	1464	Aug.	14	5	11	27	0	16
PAVLVS II. Venetus, Presb. Card.	1464	Aug.	30	1471	Iul.	25	6	10	26	0	14
SIXTVS IV. Saouonensis, Roboreus, Ordin. Minor.	1471	Aug.	9	1484	Iul.	15	12	11	7	0	16
INNOCENTIVS VIII. Genuensis, Presb. Card.	1484	Aug.	29	1492	Aug.	1	7	11	28	0	10
ALEXANDER VI. Valentinus ex Hispania, Pr. Card.	1492	Aug.	11	1503	Aug.	18	11	0	8	1	3
PIVS III. Senensis, Diacon. Card.	1503	Sept.	22	1503	Oct.	18	0	0	26	0	14
IVLIVS II. Saouonensis, Episc. Cardinal.	1503	Nou.	1	1513	Febr.	21	9	3	3	0	17
LEO X. Florentinus, Diacon. Cardin.	1513	Mart.	11	1521	Dec.	1	8	8	20	1	7
HADRIANVS VI. Traiectensis ex Belgio, Presb. Cardin.	1522	Ian.	9	1523	Sept.	14	1	8	6	2	24
CLEMENS VII. Florentinus, Archiep. Card.	1523	Nou.	19	1534	Sept.	25	10	10	7	0	17
PAVLVS III. Romanus, Episcop. Card.	1534	Oct.	13	1549	Nou.	10	15	0	29	2	29
IVLIVS III. Arretinus, seu e Monte S. Sabini, Ep. Card.	1550	Febr.	7	1555	Mart.	23	5	1	16	0	17
MARCELLVS II. Politianus ex Thufcia, Presb. Card.	1555	Apr.	9	1555	Maij	1	0	0	22	0	22
PAVLVS IV. Neapolitanus, Episc. Card.	1555	Maij	23	1559	Aug.	18	4	2	27	4	7
PIVS IV. Mediolanensis, Presb. Card.	1559	Dec.	26	1565	Dec.	10	5	11	15	0	29
PIVS V. Alexandrinus, Ordinis Prædicator. Presb. Card.	1566	Ian.	7	1572	Maij	1	6	3	24	0	13
GREGORIVS XIII. Bononiensis, Presb. Card.	1572	Maij	13	1585	Apr.	10	12	10	27	0	14
SIXTVS V. De Monte Alto Picens, Ord. Minor. Presb. Card.	1585	Apr.	24	1590	Aug.	27	5	4	3	0	19
VRBANVS VII. Romanus, Presb. Cardin.	1590	Sept.	15	1590	Sept.	27	0	0	12	2	8
GREGORIVS XIV. Mediolanensis, Episc. Card.	1590	Dec.	5	1591	Oct.	15	0	10	10	0	14
INNOCENTIVS IX. Bononiensis, Presb. Cardin.	1591	Oct.	30	1591	Dec.	29	0	2	1	1	1
CLEMENS VIII. Florentinus, Presb. Card.	1592	Ian.	30	1605	Mart.	3	13	1	4	0	28
LEO XI. Florentinus, Episc. Card.	1605	Apr.	1	1605	Apr.	27	0	0	26	0	19
PAVLVS V. Romanus, Presb. Cardin.	1605	Maij	16	1621	Ian.	28	15	8	6	0	12
GREGORIVS XV. Bononiensis, Archiep. Card.	1621	Febr.	9	1623	Iul.	8	2	5	0	0	29
VRBANVS VIII. Florentinus, Presb. Cardin.	1623	Aug.	6	1644	Iul.	29	21	0	24	0	16
INNOCENTIVS X. Romanus, Presb. Card.	1644	Sept.	15	1655	Ian.	8	10	3	24	2	29
ALEXANDER VII. Senensis, Episcop. Card.	1655	Apr.	7	1667	Maij	22	12	1	15	0	29
CLEMENS IX. Pistorientis.	1667	Iun.	20								

CAPVT IV.

De Concilio Nicæni I. Tempore.

CONCLUSIO.

Concilium I. Oecumenicum Nicænum celebratum est, ac peractum Anno Epochæ Christi 325. eiusque finis incidit in Vicefimum Constantinæ Magni Annum, vno fere mense ante initum.

Cum primum hoc oecumenicum Concilium Patrum 318. quo damnatus fuit Arius, celeberrimum fuerit, illudque anno Epochæ Christi 325. initum, & perfectum doctissimi quique Chronographi afferuerint, & in primis Onuphrius Panuuius in Chronico Sacro, Baronius Tomo 3. Annalium, ad annum 325. Bellarminus de Concilijs, & de Scriptoribus Eccles. Henricus Gordonus in Chronologia sua, Henricus Philippi in Synopsi Chronologica, Dionysius Petauus lib. XI. de Doctrina temporum cap. 41. alijque quamplurimi; Nihilominus ab aliquibus id in controuerfiam vocatum est, tum propter Eusebij, & Cassiodori vitium Chronicon, tum propter errores aliquorum Historicorum. Sed ex quatuor notis, seu Characteribus Chronologicis certissimus redditur hic annus CCCXXV. videlicet primò ex Consulatu Paulini, & Iuliani iuxta Fastos libro 4. cap. 3. 4. & 5. stabilitos; Secundò ex anno Græcorum Syromacedonum 636. iuxta dicta lib. 3. cap. 7. Tertio ex Aera Augusti 363. iuxta dicta lib. 4. c. 7. Quarto denique ex Indictione XIII. Omnes enim hæ notæ conspirant in annum Christi 325.

2 In Græco enim codice Bibliothecæ Vaticanæ ante Symbolum habetur Designatio Catholica, & Apostolica fidei à Nicæna synodo exposita, sub Deo amabilissimo Rege Constantino, in Consulatu Paulini, & Iuliani Illustrum, Anno ab Alexandro 636. mense Iunio, ante 13. Kalendas Iulias Indictione 13. in Nicæa Bithyniæ Metropoli. Et in Epistola conciliari, qua hæc Synodus petit confirmationem suorum Canonum à S. Siluestro Papa, in vetusto codice Colonienfi apud Surium dicitur: Quidquid autem constitutum in Concilio Nicæno, precamur vestri oris consortio confirmetur: Oret Beatitude vestra pro vniuerso Concilio: Data 8. Kal. Iulias; accepta 13. Cal. Nouembris, Paulino, & Iuliano summis Consulibus. Rursus in Concilio Chalcedonensi Act. 2. ante symbolum fidei Nicænae, quod ibi recitatur, habentur hæc verba. Consulatu Paulini: & Iuliani Clarissimorum Coss. Anno post Alexandrum sexcentesimo trigesimo sexto, mensis secundum Græcos Desij die decimo nono, quod est tertio decimo Calendas Iulias in Nicæa Metropoli Prouincia Bithiniæ. Credimus in vnum Deum &c. Ad stipulatur Socrates lib. 1. Cap. 9. Hist. Eccl. dicens: Quod autem ad tempus Concilij attinet, coactum quidem fuit, sicut ex Annalium commentarijs constat, Paulino, & Iuliano Coss. XI. Kal. Iunij anno sexcentesimo trigesimo sexto, post regnum Alexandri Regis Macedonum. Hoc est post initium Aerae Syro Macedonum, & quoad Annum consentit Nicæphorus Callistus l. 8. Hist. c. 26. ait enim: Tempus Synodi, sicut inuenimus, in Mensis Maij undecimum diem, Indictionem 13. & Consulatum Paulini ac Iuliani incidit, qui annus DCXXXVI. ab Alexandri Macedonis regno fuit, vicefimus vero imperij Constantiniani, ex quo rerum in Britania potiri incæpit. Demum in 1. Tomo Conciliorum apud S. Ildorum ante Canones Concilij Nicæni habemus hæc Epigrammæ: Itaque cum conuenisset hoc Sanctum, & Magnum Concilium apud Nicæam Bithyniæ ciuitatem, Constantino Augusto, & Licinio Casare, Consulatu Paulini, decimo tertio Calendarum Iuliarum, qui est apud Græcos 19. die Mensis Desij, secundum Alexandriam tricesimus primus, Aera 363. statuta sunt ab Episcopis quæ infra scripta sunt, &c.

ex Græco in Latinum sermonem versa. Placuitque; ut hæc omnia mitterentur ad Episcopum Urbis Romæ Syluestrum. Est autem verisimillimum Aeræ notam appositam fuisse ab Holo utpote Hispano Episcopo: Quare detractis annis 38. ante Christum, quibus incepit Aera illa; ex annis 363. restat annus Christi 325. Discrepantia porro in diebus oritur ex eo, quod alio die conuenerunt primò, alio sessio prima acta, alio conditum Symbolum.

3 Confirmatur prædictum tempus ex Vicennialibus Constantini, nam anno vicesimo Imperij sui celebravit in Oriente Vicennialia, & ea occasione excepit Patres Concilij Nicæni splendido conuiuio, & muneribus, post absolutam synodum, vt narrat Eusebius lib. 3. de vita Constantini cap. 21. & lib. 4. c. 47. & Sozomenus lib. 1. cap. vlt. & Socrates lib. 1. cap. 16. iamque ex Nicephoro supra didicimus Concilium hoc peractum anno vicesimo Imperij Constantini. Ostendimus autem libro 4. cap. 9. Constantinum Magnum Imperare cœpisse à die 25. Iulij anni Epochæ Christi 306. ergo anno 325. quando peracta erat Synodus, cœperat annus 20. Constantini. Rursum Eusebius in fine Chronici ad annum 2. Olympiadis 279. (qui ex dictis lib. 2. Tab. 1. est annus Christi 326.) inquit; *Vicennialia Constantini Nicomediæ facta, & sequenti anno Roma edita*; Idem autem in Fastis narrat occisum esse Crispum, & Vicennialia Romæ à Constantino edita, ipso Constantino VII. & Constantio Coss. ergo anno Christi 326. ex Fastis lib. 4. cap. 5. constitutis, ergo Vicennialia prima edita Nicææ, & Nicomediæ, atque adeo finis Synodi Nicææ incidere in annum 325. Christi, mors autem Crispi in annum 20. Constantini, vt habet Pontacus, labentem, sed in annum Christi 326. Nullus tamen fuit error in Vicennialibus celebrandis diuerso Christi anno, quia utraq; celebrata sunt intra eundem annum vicesimum Constantini. Quoad finem Concilij habemus apud Baronium, ex peruetusta collectione Cresconiana post Marcellini Papæ Acta clausulam hanc: *Factum est Concilium apud Nicæam Metropolim Bithynia à die 18. Cal. Iulij: quod tenuit vsque ad diem 8. Calendas Septembris Paulino, & Iuliano Consulibus &c.*

4 Primò igitur ex dictis emendandum est Cassiodori Chronicon, in quo triennio post Consulatum Paulini, & Iuliani sub Consulibus Ianuario, & Iusto scriptum est: *His Coss. Vicennialia Constantini Nicomediæ acta, & sequenti anno Roma edita.* Emendandum pariter Eusebij Chronicon, in quo ad annum 20. Constantini, non quidem Eusebius, aut Hieronymus, vt notauit Pontacus, sed alius recentior auctor adnotauit annum Christi 329. quia scilicet natalem verum Christi quadriennio anticipauit, aut annos quorundam Imperatorum præcedentium diuerso modo numerauit, de qua varietate videri potest Petauius lib. 11. cap. 41. vbi & Pontacum assertorem anni 329. refellit.

Secundò corrigendus est Sozomenus, quatenus lib. 1. cap. 16. ait celebratum esse Concilium Nicænum sub Iulio Pontifice, qui cœpit sedere anno Christi 336. Octob. 26. cum certum sit ex dictis, celebratum fuisse sub Syluestro Papa.

Tertiò reiiciendi sunt Paulus Forosempronienſis Episcopus lib. 3. & 4. partis primæ Summæ Paulinæ, Ioannes Stœflerus propolit. 34. Kalendarij, & Io. Lucidum, qui existimarunt Concilium hoc celebratum fuisse anno Christi 322. eo quòd anno 323. incepit Aureus numerus ab vnitatem. At esto Patres Concilij Nicæni mandarint Episcopo Alexandrino, vt Calendarium conficeret, & Paschatis tempus illi intereret, & Calendarium habeat anno 323. Aureum numerum 1. non inde sequitur Concilium eodem anno cœpisse.

Quartò reiiciendi sunt illi quoque, qui Concilium Nicænum inchoatum dixerunt anno 325. sed absolutum anno 327. aut 328. videlicet Scaliger lib. 5. de emend. tempor. pag. 507. Krittmannus de connexionione annorum pag. 423. Couarruias lib. 4. Variar. lect. cap. 15. incertus auctor apud Metaphrastem, & in Actis Metrophanis, & Alexandri apud Photium num. 256. quibus præiuit Nicephorus Callistus lib. 8. c. 26. afferens durasse Nicænam Synodum annis tribus, & paulo longius Scaligero verò id placuit, quia primus annus Cycli Solaris cadit in annum Christi 328. quem propterea putauit fuisse annum primum post Concilium Nicænum.

Quintò expendenda est opinio nostri Bellarmini quarta controuersia Generali, quæ est de Concilij lib. 1. c. 5. licet enim sustinere videatur celebratum esse hoc Concilium ab anno 327. Christi, vsq; ad annu 330. tamen ex fundamentis tribus ab eo positis colligitur annus 325. Primò enim ponit ex Eusebio l. 3. de vita Constantini Concilium hoc absolutum anno 20. Constantini, hunc autem fuisse annum Christi 25. supra docuimus, debent enim anni Constantini numerari ex anno eo, quo in Britannia rerum potitus est, vt ait Nicephorus lib. 8. cap. 26. At quia Bellarminus initium Constantini iuxta falsam Chronologiam Haloandri sumpsit ab anno Domini 311. ideo annum 20. Constantini contulit in annum 330. Secundò ponit Bellarminus ex Socrate lib. 1. cap. 9. Concilium incepit Paulino, & Iuliano Consulibus, & ex Nicephoro lib. 8. cap. 26. durasse annis tribus, & ex Cassiodoro Paulinum, ac Iulianum Consules fuisse anno 17. Constantini, vnde cōsequenter intulit suam opinionem, sed ex demonstratis lib. 4. cap. 3. 4. & 5. Paulinus, & Iulianus Consules fuere anno Christi 325. quo à die 26. Iulij cœpit annus 20. Constantini ex dictis eodem libro cap. 9. ideoque vitium est in Chronico Cassiodori, eodem verò anno 20. Constantini absolutum esse Concilium, supra docuimus ex Epistola ipsi Concilij missa ad Syluestrum Papam pro confirmatione. Falsò igitur Nicephorus ait durasse annos 3. Tertiò Bellarminus contra Photium, qui Concilium hoc libro de 7. Synodis posuit partim sub Syluestro, partim sub Iulio Papa, & contra Sozomenum lib. 1. cap. 16. Caluinum lib. 4. Intit. cap. 7. & Ioachim Camerarium in hitoria Nicææ Synodi, qui Concilium hoc celebratum esse sub Iulio Pontifice dixerant, supponit pro certo Concilium peractum esse anno 20. Constantini, & inde probat peractum sub Syluestro Papa, & nos supra idem probauimus. Ergo quoad initium Concilij, noster est Bellarminus, quoad substantiam, & fundamenta, nempe quoad annum 20. Constantini, & Consulatum Paulini, & Iuliani, esto ob diuersam opinionem de initio Constantini, & ob vitiosum ordinem consulum in Cassiodoro per accidens dissidet in annis Christi. Postea verò in Chronologia adiuncta lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis, Concilium Nicænum adscriptit anno Christi 325.

5 De Encænijs Constantinopolitanæ Urbis à Constantino celebratis, iam egimus lib. 3. cap. 11.

CAPVT V.

De S. Martini Episcopi Turonensis obitu.

CONCLUSIO V.

S. Martini obitus probabilissimè incidit in Annum Christi CD1. circa mediam noctem præcedentem diei XI. Nouembris, & subsequenter diei Dominice.

1 **Q**uoniam in Gallia nonnulli annos numerabant à S. Martini Episcopi Turonensis obitu operæ pretium est stabilire annum, quo Sanctissima illius anima migravit in Cœlum. Iam S. Gregorius item Turonensis Episcopus lib. 1. Historiæ Francorum cap. 46. & vltimo sic narrat. *Arcadij verò, & Honorij secundo Imperij anno Martinus Turonensis Episcopus plenus virtutibus, & Sanctitate, præbens infirmis multa beneficia, octogesimo, & primo ætatis suæ anno Episcopatus autem XXVI. apud Condatensem Diocesis suæ vicum excedens à seculo, feliciter migravit ad Christum; Transijt autem media nocte, qua Dominica habebatur, Attico, Casarioque Consulibus.* Sed hæ notæ nequaquam sibi cohærent, nam ex Fastis lib. 4. cap. 5. stabilitis Atticus, & Casarius Consules fuere anno Christi 397. quo anno ex dictis lib. 4. cap. 12. incepit Honorij, & Arcadij annus tertius à die 17. Ianuarij, currebatque adhuc die 11. Nouembris, qua mortuus est S. Martinus. Eodemque anno 397. ex lib. 1. cap. 30. Cycclus Solis erat 14. & Li-
tera

tera Dominicalis D. ideoque dies 11. Nouembris incidit in feriam 4. procul à die Dominica. Apparet autem vitium manifestum in computatione Gregorij, dum ibidem numerat à Passione Domini, ad obitum S. Martini annos 412. additis enim annis 33. Christi esset annus 445. mendo igitur non caret liber ille S. Gregorij. At Scaliger vt diem Dominicam retineret elegit tandem lib. 6. pag. 610. currente littera G. annum 395.

2 Prosper in Chronico à Pithæo edito, confert S. Martini obitum in annum quintum Arcadij, & Honorij, qui ex didis libro 4. c. 12. incepit anno Christi 399. à die 17. Ianuarij, currente littera B. ideoq; dies 11. Nouembris incurrit in feriam sextam. Sed fortasse Prosper intellexerit non quintum Imperij, sed quintum Consulatus annum; sic enim interpretatus videtur illum Sigebertus ad annum 402. dum scribit, *Sanctus Martinus atatis anno octogesimo primo Episcopatus verò vicefimo sexto, obiit hoc anno secundum Prosperum, qui scribit eum obiisse anno quinto Arcadij, & Honorij: imò secundum Seuerum, qui scribit in vita eius, eum post mortem Priscilliani XVI. annos vixisse.* Anno quippe Christi 402. fuere Arcadius, & Honorius quintum Consules, sed hoc anno littera Dominicalis E. indicat feriam 3. die 11. Nouembris: placuit tamen annus hic Baronio.

3 Sulpicius Seuerus omnibus prædictis antiquior, in vita S. Martini cap. 23. refert eum venisse ad Maximum Imperatorem Treueros, ibiq; increpasse Ithacium Eudodius Consulē, deinde dialogo 111. addit S. Martinum ab eo tempore vixisse annos sexdecim; Eudodius autem fuit Consul anno Christi 386. quare annus ab hinc 16. fuit Christi 401. Cyclo Solis 18. & littera F. currente, ideoq; dies undecima Nouembris incepit, vel ab Occasu Solis, vel à media nocte succedente diei Dominico, & illa nox ciuilitè putabatur pertinere ad Dominicam diem ab ortu Solis initam; Quæ opinio valde placet Petauio lib. 11. de doctrina temporum cap. 45. sed rectè monet, si annus 401. eligatur, aut S. Martinum natum esse anno Constantini 15. idest Christi 321. & vixisse annos 81. aut si natus dicatur anno 11. Constantini, vt habet Gregorius Turonensis lib. 1. cap. 16. dicendum esse eum vixisse annos 85. Postremò Gregorius idem lib. 2. cap. 43. ait Clodoucum obiisse anno 112. à morte S. Martini; At Clodoucus obiit anno Christi 514. ergo ex ipsomet Gregorio Turonensi duos Characteres habemus vnum pro anno 402. videlicet Clodouci mortem, & alterum pro anno 401. idest mortem pertinentem ad diem Dominicam, ex Sulpicio autem Seuero, cui maximè standum est, vt pote qui eo tempore vixit, eundem annum 401. deduximus; Hic igitur omnium probabilissimus ceto.

CAPVT VI.

De Anno S. Ioannis Chrysoſtomi in exilium pulſi, & mortis eiusdem. ac Eudoxiæ Imperatricis.

CONCLUSIO VI.

S. Ioannes Chryſoſtomus expulſus eſt prima vice ab Arcadio Imperatore in exilium Anno Chriſti 403. menſe Iulio, ſed reuocatus ab eo paulo poſt. Deinde iterum ab eodem anno 404. expulſus eſt die 20. Iunij, & in exilio mortuus eſt Sanctiſſimus Antifteſ die 14. Septembris Anni 407. Chriſti: Eudoxia autem eodẽ Anno 407. verius, quam Anno 404. mortua eſt infeliciffimè, paucis poſt ipſum hebdomadibus.

1 **C**vm Baronius ad annum 404. & 407. Chriſti ſenſerit Eudoxiam mortuam eſſe poſt obitum S. Io. Chryſoſtomi, Petauius autem lib. 11. de doctrina temporum cap. 46. mortuam eſſe triennio ante, & quidem eodem anno 404. quo S. Chryſoſto-

mus irreuocabiler miſſus eſt in exilium, dignum duximus, expendere vtriuſq; fundamenta, & auctores inſpicere pro ſolutione huius controuerſiæ.

Primo itaque prænotandum eſt ex Palladio Epifcopo, qui quadriennio poſt obitum S. Io. Chryſoſtomi ſcripſit dialogum de ipſius geſtis, & vita. Socrate lib. 6. Hiſtoriz. Eccl. lib. 6. cap. 15. & 16. Sozomeno lib. 8. à cap. 16. ad 19. Metaphraſte in vita S. Chryſoſtomi, Theodoretò lib. 5. hiſtoriz Eccl. cap. 33. & 34. ac Leone Imperatore in Encomio S. Chryſoſtomi, Sanctiſſimum hunc Antifitem liuore aduerſariorum, & artibus Eudoxiæ à Pſeudofynodo celebrata ad Quercum Suburbium Chalcedonis, deſcriptum, fuiſſe per calumnia, & ea de cauſa, vel prætextu ab Arcadio miſſum fuiſſe in exilium, ſed paulo poſt reuocatum ex Preteno Emporio è regione Nicomediæ ſito Conſtanti-nopolim, non ſolum ob tumultum populi ſuum pattoem poſtulantis, vt narrat Socrates, & Sozomenus, ſed etiam ob terræmotum, quo etiam pars cubilis Imperatoris collapſa eſt, vt referunt Leo Imp. Palladius, & Theodoretus ſupra. Annum verò primæ huius expulſionis deſignat Socrates, dum lib. 6. cap. 18. ſubiungit ludos factos ad Statuam argenteam Eudoxiæ, reprehendoſq; à Chryſoſtomo, ideoque illam denuo concitaſſe contra ipſum eius inimicos, & Arcadium, qui ſub prætextu depoſiti à Synodo Ioannis noluerit ingredi Eccleſiam Natali die Seruatoris; poſtea verò iterum latam à Synodo prædicta ſententiam contra Chryſoſtomum prope Paſcha, & bimēſtri poſt eiectionem eſſe iterum in exilium vbi edicti Imperatorij, Honorio, & Ariſtaneto Conſulibus, ac mox die 20. Iunij incendio conflagraſſe Eccleſiam Epifcopalem Conſtanti-nopoli, & Domum Senatus conſentit Sozomenus, quoad ludos factos ante Natalem Domini, & ſecundam damnationem S. Chryſoſtomi prope Paſcha. Atqui ex Faſtis lib. 4. ordinatis cap. 5. conſtat Honorium VI. & Ariſtanetum Conſules fuiſſe anno Chriſti vulgari 404. ergo prior expulſio facta fuit anno præcedenti, & quidem ante Nalalem Chriſti, nempe anno 403. & confirmatur ex Metaphraſte, qui in vita S. Chryſoſtomi, ait inter primam, & ſecundam eius expulſionem annum effluxiſſe, Palladioq; referente à priori reſtitutione ipſius, vſque ad Quadrageſimam illam, qua iterum coacta eſt in illum Synodus, nouem, aut decem meſes interlapſos. Sed quia anno 403. Ludorum illorum celebratio, fuit occaſio ſecundæ condemnationis, & expulſionis, ideo Marcellinus in Chronico, vtramque narrauit ſub Indictione 1. Theodoſio, & Rumorido Conſulibus, nempe anno 403. Chriſti: Cæterum, cum ipſemet incendium, quo Eccleſia, Conſtanti-nopolitana ſtatim ab expulſione Chryſoſtomi conflagrauit, referat ad Indictionem II. & Conſulatum Honorij VI. & Ariſtaneti ſatis intinuat, ſe non diſſentire ab illis, qui ſecundam eiectionem ſub his Conſulibus ponunt, nempe ſub anno 404. & in eundem annum 404. conſpirant omnes penè Chronologi conſentientq; Baronius, ac Petauius ſupra quoad ſecundam condemnationem, & miſſionem irreuocabilem Chryſoſtomi in exilium.

2 Quoad mortem S. Ioannis Chryſoſtomi, habemus in Breuiario Romano ad diem 27. Ianuarij lectione 6. hæc verba de illo: *Animam Deo reddidit decimo octauo Kalendas Octobris. Quo mortuo, horribilis grando Conſtanti-nopoli cecidit, & quadriduo Auguſta ceſſit è vita.* Obijt ergo die 14. Septembris, eundemq; diem notat Martyrologium Romanum, & Leo Imperator in Encomio, quod refert Surius ad diem 27. Ianuarij, additq; Leo Chryſoſtomum exulante Cucuſi vno integro anno, deinde miſſum eſſe Arabiſum, & inde Pityntem, ſed antequam perduceretur eò obiſſe in Cumana ponti regione prope templum S. Baſilici Epifcopi, & Martyris, in fine autem prædicti Encomij, refert Surius Epitomen vitæ S. Io. Chryſoſtomi, vbi aſſeritur annos 18. natum reſceſſiſſe à Libano Sophiſta, & iuiſſe Athenas; reuerſum ad ſuos baptizatum eſſe à Meletio Archiep. Antiocheno, poſtea ordinatum eſſe Lectorem à Zenone Archiep. Hieroſolymitano, & poſt tres annos Monachum factum manſiſſe in Monafterio annos quatuor, inde ſolitariam vitam in vna ſpelunca annos duos, inde reuerſum ad Eccleſiam ordinatumque Diaconum, & poſt quinque annos Presbyterum à Flauiano, & poſt duodecim annos accerſitum Antiochia, ab Arcadio Imperatore ordinatum Archiepifcopum Conſtanti-nopolitanum, menſe Decembri, Indictione quarta, & poſt annos quinque rele-

gatum in ciuitatem Comanorum, & in exilio deductum de loco in locum, transegitte annos tres, & menses duos; vixisse annos LII. menses VIII. obiisse XIV. Septembris. translataque eius venerandas reliquias Constantinopolim post annos triginta tres, depositaque in templo Apostolorum Ianuarij 27. Igitur cum in exilium missus sit anno 404. Christi, die 20. Iunij, aut paulo ante, vt ex Socrate audiui- mus, & inde ad diem 14. Septembris sint menses duo, & dies 24. detractis duobus mensibus, supersunt dies 24. consumpti in itinere vsque ad Cucufum, aut in alijs itin- eribus, ita vt tres anni, & duo menses spectent ad moram in exilio. Omnibus tamen modis hinc sequitur S. Ioannem Chryso- stomum mortuum esse anno Christi 407. Quod confirmatur ex Socrate lib. 6. cap. 21. vbi ait obiisse Con- sulibus *Honorio VII. & Theodosio II.* Esto emendandus sit in die 14. Nouembris, & reponendam Septembris: libro autem 6. cap. 2. idem Socrates affirmat Io. Chryso- stomum ordinatum fuisse Episcop. Constantinopoleos 26. Februa- rij, Consulibus *Honorio, & Euthychiano*, eodemq; Con- sules notat Marcellinus in Chron. nempe anno Christi 398. & Indictione XI. quæ minimè cohærent cum authore Epi- tomes prædictæ, qui ordinatum supponit Decembri mente Indictione 4. sed falsò. Porro à die 26. Februarij anni 398. ad diem 14. Septembris anni 407. sunt Episcopatus anni 9. menses 6. & dies 16. Vnde corrigendi Baronij, qui anno 407. numerat annos 9. menses 7. & dies 8. & Pe- tauus supra, qui annos 9. menses 6. & dies 20. Quoad an- nos vitæ, in prædicta Epitome, quam quidam tribuunt Leoni Imperatori, dicitur vixisse annos 72. & menses 8. Sed si ve- ra sunt reliqua, quæ ibi narrantur videretur vixisse plures annos quam 74. vt videre est in adiecto laterculo. Nihilo- minus conciliari hæc possunt commodè sumendo annos aliquos ex his incompletos: vt si Athenas iuit annum 18. paulo ante ingressus, & sic de alijs quibusdam ita, vt veri- ficetur vixisse annos 72. & menses 8. vt communiter sup- ponitur; quo supposito natua fuerit sanctissimus hic vir anno Christi 335. Ianuarij die circiter 14. Vtinam tam fa- cile conciliari possent opiniones de morte Eudoxiæ.

S. Ioannes Chrysostrmus.	Anni
Proficitur Athenas annorum	18
Mansit ibi saltem annum	1
Baptizatur, & fit Lector, & post 3. annos Monachus	3
Cum Monachis viuit annos 4.	4
In spelunca solitarius annos 2.	2
Fit Diaconus, & post 5. annos Presbyter	5
Post 12. annos fit Episcopus Constantinopo- litanæ Ecclesiæ	12
Manet Episcopus vsque ad mortem annos 9. menses 6. & dies 16.	9
Summa Annorum	74 $\frac{1}{2}$
Sed terminis inclusis	72 $\frac{1}{2}$

3 Prima enim opinio propugnata à Petauio lib. 11. cap. 46. est Eudoxiam mortuam esse eo ipso anno, quo S. Io. Chrysostrmus secunda vice pulsus est in exilium tribus fere mensibus post, Consulibus *Honorio VI. & Aristane- to*, idest anno 404. Epochæ Christi: Quia sub his Consulibus S. Prosper in Chronico habet: *Eudoxia vxor Arcadij diem clausit*, & sub ijdem Marcellinus in Chronico: *Eudoxia vxor Arcadij diem obiit*. Et Socrates lib. 6. cum cap. 18. vltimam condemnationem S. Ioannis retulisset sub Consulatu *Honorij, & Aristaneti*, deinde cap. 20. inquit: *Quoniam verò & maximam grandinem Constantinopoli, & in Suburbis illius demitti contigit, quod factum est eodem Consulatu tricesima die Septembris, dixerunt id per iram Dei, propter iniustam Ioannis depositionem contigisse, & hu- iusmodi rumorem mors Augusta exaggerauit, nam quarto post delapsam grandinem die, vita, est defuncta*. Mox cap. 20. narrat mortem Arfacij Consulibus *Stilicohne* nerum, & *Anthemio*, idest anno 405. Chronicon quoq; Alexan- drinum sub Consulibus *Honorio VI. & Aristaneto* Indi- ctione 1. refert feria 6. circa horam 8. ingentem grandinem decidisse, Et Eudoxiam Augustam mortuam esse pridie

Nonas Octobris feria 5. depositam verò 4. Idus Octobris feria 4. qui omnes Characteres conueniunt anno Christi 404. Cyclo Solis 21. & literæ Dominicali posteriore B, ideoq; dies 6. Octobris in feriam 5. & dies 12. in feriam 4. incidit & vltima Septembris in feriam 6. proinde non qua- triduo post mortua est Eudoxia, sed ægrotauit mortaliter. Palladius autem in Dialogo de gestis S. Ioannis Chryso- stomi nihil dicit de morte Eudoxiæ fortasse ne Imperato- rem offenderet, sub quo vixit.

4 Secunda opinio est Baronij ad annum 404. & 407. Eu- doxiam mortuam esse post S. Ioannem Chrysostrmum: quia ita referunt Leo Augustus, & Metaphrastes in Enco- mio, & vita S. Ioannis Chrysostrmi, itemq; Cedrenus, Zo- naras parte 3. anal. & Nicephorus Callistus, inter quos Zonaras ait ante tertium mentem habet obitu S. Ioannis, Ce- drenus autem in Compendio ait, Eudoxiam partui vicinam non potuisse eniti foetum, & quarto die in hoc laboratum, donec Magicis literis vtero superpositis, eiecit foetum iam extinctum, & putrefactum, & vtero abiectum pasto, ipsa statim animam miserimè efflauit; Nicephorus denique lib. 13. cap. 36. de Sepulchro Eudoxiæ addit: *Vnam, cui inclusa est, moueri cernere erat, Deo videlicet eum, qui per illam concitatus fuerat in Ecclesia motum, ostendente*.

5 Ego vt opinioni Baronij subscribam moueor. Primo auctoritate Breuiarij Romani iam initio numeri 2. adduc- ta, vbi narrata morte S. Ioannis Chrysostrmi additur: *Quo mortuo horribilis grando Constantinopoli cecidit, & quatri- duo Augusta cessit à vita*. Quod procul dubio ex Actis sub Innocentio Papa in Vaticana Bibliotheca asseruatis, desumptum est. Secundo ex Literis Innocentij Papæ, quas cum Anathematis comminatione, audita morte S. Io. Chry- sostrm., scripsit ad Arcadium Imperatorem, relictantque illas Gennadius, Nicephorus, & Glicas in Annalibus, & ex Græco codice Vaticano Baronij ad annum 407. in quibus Summus Pontifex tam Arcadium, quam Eudoxiam excommunicat. Initium literarum Apostolicarum est hoc. *Vox Sanguinis fratris mei Ioannes clamat ad Deum contra te à Imperator; Deinde ad Rem nostram: Non enim Ecclesia tantum Constantinopolitana mellis illius lingue iacturam fecit, sed Orbis sub Sole totus ad orbicatem redactus est viro tam diuino amisso persuasione vnaa mulieris fabulam hanc, & spectaculum exhibentis. Venim excipies & presentem hic panem non post multos dies ei aduenientem: & paucis interiectis: Nova autem Dalila Eudoxia, qua paulatim te erroris, seductionis Nonacula totondio, execrationem ex multorum ore sibi ipsi introduxit, grane, & quod gestari ne- queat peccatorum pondus colligans atque id prioribus pecca- tis suis superaddens. Itaque ego minimus & peccator, cui thronus magni Apostoli Petri creditus est, segrego, & reijcio te, & illam à perceptione Immaculatum Mysteriorum Christi Dei nostri. In Arcadij autem literis responsionis ad Innocentium, quæ recitat Glicas scriptum legimus hoc: *Quod autem attinet ad Filiam tuam Eudoxiam: Scito me illi parum moderatè pro ratione delicti mercedem retulisse: quo sanè factum est, vt ex eo marore & angustia difficili grauisimamq; correpta ægritudine decumbat. Igitur quod superest enixè te obsecro, vt nos à segregatione liberes. Idest ab excommunicatione absoluas. Ex his igitur manifestum est Eudoxiam superuixisse Chrysostrmo*.*

Tertio denique Leo Augustus in Encomio huius Sanctis- simi Præsulis refert tribus mensibus ante mortem ipsius, apparuisse illi Sanctos illos duos Apostolos, qui olim e- iusdem apparuerant Antiochiæ, videlicet *Petrum, & Ioan- nem, annunciantes ipsius excessum ad Deum, & Eudoxia fe- tidam, & infamem mortem*. Non erat igitur mortua anno 404. Esto quia illo anno Deus iræ suæ ostentum illud edi- derat, nempe incendium, quod ex throno S. Io. Chryso- stomi erumpens, Ecclesiam, & Senatorum palatium exuffit, eodem quoque anno reliqua signa irati numinis, videlicet grando, et mors horrenda Eudoxiæ, vel anticipatò, vel per errorem famæ simul ea vulgantis, Prosper, Marcellinus, Socrates, & Chronicon Alexandrinum ad eundem annum, quo incendium illud euenit retulerint. Miror autem Pe- tauium non aduertisse ad hæc, quæ nos pro fundamento nostræ opinionis, imò & Baronianæ produximus. Quia verò antequam nuncium de morte S. Chrysostrmi Romam peruenerit, & Innocentij literæ Roma Constantinopolim delatæ sint, transierunt amplius, quam duo menses, ideoq; Zona-

Zonaras dixit Eudoxiam obiisse antequam compleretur tertius mensis ab obitu Sancti Chryostomi, verba illa Breviarij Romani sic intelligenda sunt, vt statim quidem à morte S. Chryostomi horribilis grando ceciderit Constantinopoli, non tamen quatruiduo, ab illo casu grandinis, aut à morte S. Antistis numerato exarserit Eudoxia e vita, sed quatruiduo post conatum parturiendi; Nam Cedrenus ait per 4. dies in hoc laboratum. Itaq; quatruiduo infirmitatis puerperij miseriam efflauit animam.

CAPVT VII.

De S. Benedicti obitu.

CONCLUSIO VII.

De Anno 547.

FLoruisse S. Benedictum sub Iustino, & Iustiniano Imperatoribus, certum est ex 2. Dialogorum S. Gregorij, vbi etiam cap. 15. narrat Totilam Gothorum Regem, anno regni sui secundo adijisse S. Benedictum, et hunc illi prædixisse regnaturum adhuc annos nouem, decimoq; moriturum. Ex Procopio autem lib. 3. de bello Gothico colligitur, Totilam regnatè cœpisse vel exeunte anno Christi 541. vt ponit Onuphrius Panuinus in Comment. ad l. 3. Pastorum, et Petauus parte 1. Rationarij lib. 7. c. 5. vel ineunte anno 542. vt ponit Onuphrius idem in Chronico Ecclesiastico, et Baronius in Annalibus anno 542. qui proinde negat S. Benedictum mortuum esse anno Christi 542. esto alias in Martyrologio ad diem 21. Martij suppositus obiisse anno 542. sicut supponit Gordiani nomine incertus auctor in Actis Martyrij S. Placidi, et sociorum, et Leo Hostiensis in Chronico Casinensi c. 1. et eundem annum elegit Sigonius l. 9. de Imp. Occid. ac Petauus parte 2. Rationarij lib. 4. c. 14. Quamuis Leo Hostiensis dicat ipsum potius obiisse anno sequenti nempe 543. et in hunc annum propendat, Baronius in Annalibus sub finem anni 542.

2. Sed alij Characteres incertum reddunt tam Annum 542. quam 543. Nam cum ex Martyrologio & Calendario Romano pro certo habeatur S. Benedictum migrasse in Cœlum die 21. Martij, idemque asserant Faustus discipulus S. Benedicti apud Siebertum anno 509. & Aimoinus Monachus ex Actis S. Marci, item discipuli S. Benedicti, & Leo Hostiensis supra: Tamen Faustus, & Aimoinus addunt obiisse Sabbato Sancto, seu pridie Paschatis: Leo autem a idit obiisse Indictione 2. Atqui anno 542. fuit Indictio quinta, & anno 543. indictio sexta. Præterea ex Canonibus lib. 2. c. 30. traditis, anno 542. Cyclus Solis fuit 19. Litera Dominicalis E, ideoq; die 22. non fuit Dominica, nedum Pascha, sed fuit Sabbathum. Anno autem 543. Cyclus Solis 20. & Litera D, ideoque dies Dominica incidit quidem in diem 22. Martij, sed Aureus numerus fuit 12. Epacta 9. Nouilunium civile aut Ecclesiasticum die 21. Martij, & Plenilunium die 5. Aprilis quæ ipsa dies fuit Dominica. Ergo si S. Benedictus obiit die 21. Martij, non pridie Paschatis, sed pridie Nouilunij Paschalis, & Sabbatho ante Dominicam Passionis migravit in Cœlum. Græci tamen in Menologio die 14. Martij notant obitum S. Benedicti, quo certum est non potuisse celebrari Pascha.

3. In hoc itaque dubio Scaliger in Prolegomenis ad librum de Emend. temporum pagina mihi 19. ait non potuisse toto illo seculo Pascha incidere in diem 22. Martij nisi anno 536. Christi, ideoq; in multis peccare Annales Ecclesiasticos, nempe Baronij, in quibus ait obitum S. Benedicti notari anno 542. at vtrumq; falsum est, nam in 22. Martij Pascha Latino more potuit cadere anno 547. Christi; vt infra docebo: & Baronius anno quidem 542. sub finem agit de obitu S. Benedicti, sed ibidem censet mortuum esse potius anno 543. Petauus autem parte 2. Rationarij l. 4. c. 14. vbi se in Cyclis Paschalibus Nicænis, & Latinis implicauit, concludit anno 542. non potuisse S. Benedictum obiisse pridie Paschatis, dieq; 21. Martij: hæc enim duo non potuisse coniungi nisi annis illius seculi 509. &

604. Methodo Nicæna; Methodo autem Latinorum, anno tantum 520. Anno autem 542. Pascha fuisse die 20. Aprilis, & ideo Sigoniam l. 19. de Imp. Occid. elegisse diem 19. Aprilis pro obitu S. Benedicti. Denique ante hos Marianus Scotus, quia in Actis S. Marci viderat S. Benedicti obitum notatum 13. Kal. Aprilis, & pridie Paschatis, quia id euenit anno 604. ideo S. Benedicti obitum enormi parachronismo distulit ad hunc annum, esto in exemplari mendosè habetur annos 603.

4. Mihi autem longè potior est autoritas Martyrologij Romani diem 21. Martij assignantis dici obitus S. Benedicti, quem & assignant discipuli, aut alumni S. Benedicti Faustus, S. Maurus, & Leo Hostiensis; ex altera verò parte multo facilius est irrepisse errorem in scribendo anno Christi, aut Indictionis, quam in asserendo die pridie Paschatis; vnde enim nota hæc temporis tam insignis potuit fingi à discipulis ipsius? Igitur quod verisimilius est vtraq; nota retenta, reperio ex meis Canonibus lib. 1. cap. 30. traditis anno Christi 547. Cyclum Lunæ 16. Solis 24. Epactam 23. Plenilunium Paschale immò ipsummet Pascha die 22. Martij die Dominica, seu Indictione 10. Hoc igitur anno potissimum obiisse S. Patriarcham Benedictum, non gratis, nec sine magno fundamento censeo.

CAPVT VIII.

De Regibus Franciæ.

Circumferuntur diuersi Catalogi Chronologici de temporibus Regum Franciæ concinnati ex veteri Chronico S. Dionysij per Vuilhelmum Mangium Monachum, à Petro Pitheco edito, vel ex Paulo Æmylio, Roberto, Gaguino, Ioanne Tilio, Papirij Masonis Annalibus; Extat etiam de his Chronicon Io. Tilij editum Parisijs anno 1551. & Francisci Sansouini Venetijs anno 1580. libro 2. Chronologiæ; Item imagines Regum Franciæ cum eorum temporibus Gallicè, et Italicè consignatis, editæ à Bernardo Iuncta Venetijs anno 1590. et Arbor horum Regum, seu stemma per Ioannem Alphonsum Loschtam constructum editumq; Bononiæ anno 1655. in Compendio Historico; Qui quidem Auctores non raro, nec parum dissident, et pauci sunt, qui hæc dissidia examinarint, sicut quædam examinarunt Eminentissimus Baronius in Annalibus, et nosser Dionysius Petauus lib. XI. de Doctrina Temporum c. 48. et in Rationario Temporum parte 1. à lib. 4. ad 9. et parte 2. lib. 4. Nos ex Scriptoribus suorum temporum, aut ex Characteribus aliquibus Chronologicis vel Astronomicis conabimur, Deo dante, quam correctissimum Catalogum exhibere discutendo controuersias discussione dignas, ommissis consulto fabulosis, aut minimè certis horum Regum originibus à Diluuiio, vel à Troiz excidio per aliquos repetitis.

2. Pharamundum Marcomiri Ducis Francorum Orientalium filium electum fuisse in primum Francorum Regem anno 26. Honorij, nempe Christi 420. aut 421. omnes cum Prospero in Chronico supponunt, sed pleriq; conspirant in annum 420. Deinde de Clodio Pharamundi filio, in eodem Chronico Prosperi ad annum V. Theodosij Iunioris, habetur: Clodio regnat in Frantra: ergo anno Christi 428. ex dictis libro 4. c. 12. et 13. At ad annum Theodosij 25. idem Prosper notat: Meroueus regnat in Francia, Ergo anno Christi 448. exeunte, aut paulo ante inito 449. Demum Meroueo omnes concedunt annos 10. regni, Childerico autem eius filio, computatis prioribus 8. annis, quibus pro illo regnavit Aegidius Patritius Romanus Præfectus Sueffionum, dant communiter antiqui Chronologi annos 26. solidos, ergo regnare desiit anno Christi 484. quo item cœpisse Clodoueam mox ostendemus.

3. Clodoueam primum Christianum Regem inter Franciæ Reges, regnasse annos 30. seu mortuum esse anno regni 30. constans est opinio ex Gregorij Turonensis, et Aimoini auctoritate; vixisse autem tempore Hormisdæ Papæ manifestum est ex Anastasio Bibliothecario in Hormisdæ, et Hincmaro Episcopo Rhemeni in vita S. Remigij apud Surium

Surium 13. Ianuarij : qui narrat Clodoueu hunc, audita creatione Hormisdæ Papæ, statim suauis S. Remigij, S. Petro misisse coronam cum gemmis (quæ dici solet Regnum) & Hormisdæ rescripsisse de hoc ad Remigium : At ex eodem Anastasio, & vero Catalogo Pontificum, de quo libro hoc cap. 3. Hormisdæ creatus est Summus Pontifex anno Christi 514. die 26. Iulij, ergo sub finem ætatis huius anni viuebat adhuc Clodoueus, fallunturq; Petauius Sanctæ Marthani, Loschius, Bollandus, & quicumq; mortuum illum ponunt anno 511. & verius illius obitum consignant anno 514. Baronius nempe exeunte, aut ineunte 515. vt & Io. Tilius, Sansouinus, Iuncta, & alij multi : Addit autem Gregorius Turonensis lib. 2. de gestis Francor. cap. vlt. Clodoueu obiisse anno 112. ab obitu S. Martini, & obiisse die 27. Nouembris certum est ex anniuersarij precibus, quæ Parisijs eo die quotannis, nunc quoq; temporum celebrantur pro Clodouo in Cœnobio S. Genouesæ, vbi sepultus fuit ; Nos autem hoc eodem libro cap. 5. ostendimus S. Martinum probabilissimè obiisse anno Domini 401. vnde colligimus Turonensem loqui de annis 112. completis, ita vt anno 514. die 11. Nouembris completi sint anni 112. & die 27. iam current 113. subtractis itaq; annis 30. restat annus 484. pro initio Clodouei, siue annus 485. iniens. At Petauius partim lib. 11. de doct. temp. cap. 48. partim in Rationario par. 1. l. 7. cap. 2. & parte 11. lib. 4. cap. 14. contendit Clodoueu incepisse anno 482. obiisse anno 511. Nam in II. Tomo Conciliorum Tertia Synodus Aurelianensis in subscriptionibus notatur sic. *Die Nonarum mensis tertij, quarto Paulino iuniore viro Clarissimo Consule, anno Domini Childeberti Regni XXVI.* Paulinus autem Iunior, ex constitutis à nobis lib. 4. cap. 5. fuit Consul anno Christi 534. ergo quartus annus post hunc fuit 538. dèptis ergo annis XXVI. vel vt legit Petauius XXVII. restat annus primus Childeberti, nempe Christi 512. vel 511. idemq; pro fine Clodouei. Rursum Synodus Quinta Aurelianensis inscribitur, & subscribitur celebrata 5. Cal. Nouembris anno 38. Regni Childeberti Regis Indictione 13. quæ indictio iniit anno Domini 549. Pontificio more à 25. Decembris, & durauit toto serè anno 550. quibus si demas annos 38. vel minimum 37. solidos, restat initium Childeberti, & finis Clodouei annus Christi 512. aut 513. Respondemus nimis perplexa esse tempora in his, & alijs Concilijs Gallicanis notata, vt fatetur qui Notas adiecit ante Concilium Aurelianense secundum in Tomo II. Venetijs impresso anno 1585. pagina mihi 50 nec aliter conciliari posse credo, quàm aut admittendo errorem, seu mendam in notis numeralibus, aut dicendo annos Childeberti numerari ibi non à morte Clodouei, sed à creatione facta vno altero anno ante mortem Clodouei, constat enim non semel Reges Franciæ viuente adhuc creasse suos successores, & interim collegas regni filios suos.

4 Childebertum regnasse annos 48. post patrem habemus ex Aimoino lib. 2. cap. 20. & Papyrio Massone, qui depromunt Tabulam donationis factæ Ecclesiæ S. Vincentij Martyris à Childeberto, in cuius fine dicitur : *Datum quod fecit mense Decembri die sexto anno quadragesimo octauo, postquam Childebertus Rex regnare cepit.* Et quidem in ea donatione fit mentio ligni S. Crucis, quod paulo ante S. Germanus ex Oriente retulerat, ergo anno Domini 461. die 27. Nouembris, quæ diximus obiisse Clodoueu, completi sunt anni 47. Childeberti, & die 6. Decembris currebat iam annus 48. Malè igitur Io. Tilius, Sansouinus, Iuncta dant illi annos regnantium 45. aut 46. ponuntq; mortuum anno 559. aut 560. cum superuixerit post illam donationem aliquot saltem hebdomadas, & obierit inito iam anno 462. vt rectè quoad hoc Baronius. Refert autem Gregorius Turonensis lib. 4. cap. 21. *Clotarium fratrem Childeberti sine liberis defuncti, obiisse Compendij anno 51. quo à morte patris Clodouei cœperat regnare Sueffionis, ergo obiit anno 565. qui consurgit additis 51. ad 514. de quibus supra, quem annum habent Tilius quoq; Sansouinus, & verus Chronicon ex quo Iuncta; nec nili magno errore Lotchius ponit annum 562.*

5 Charibertum, seu Cherebertum Clotarij filium regnasse annos 8. et prædictiones de illius morte colligit. Baronius ex Gregorio Turonensi l. 1. c. 29. et l. 4. c. 26. adeoq; illius mortem ponit anno 572. *Chilpericum* porrò occisum fuisse anno 587. et modum occisionis colligit ex eodem

Turonensi lib. 8. c. 5. *Clotharium* verò II. infantem adhuc cœpisse, et regnasse annos 44. deducit ex Aimoino lib. 4. c. 16. ideoq; obiisse anno 631. At ex eodem scriptore lib. 4. cap. 33. *Dagobertum* filium Clotarij regnasse annos 16. & obiisse die 19. Ianuarij, videlicet anno 647. putat. Ex Appendice autem ad Greg. Turonensem, & ex Vrsino in vita S. Leodegarij apud Surium 2. Octobris colligit *Clodoueu II.* filium Dagoberti regnasse annos 18. eiq; successisse filiū *Clotharium III.* regnasseq; annos 4. & *Childericum II.* fratrem Clotarij III. electum fuisse à Francis, sed occisum anno 3. regni à Bobilone, seu Bodillo, & substitutum *Theodoricum* eius fratrem ex vita S. Eligij, & ex Aimoino lib. 4. cap. 44. deriuat; Sed quia anni regnorum potuere esse non completi, sed solum inchoati dubitari potest de prædictis initijs. Vt certioribus fundamentis innitatur, notandum est cum Petauio S. Audouem in vita S. Eligij l. 2. c. 12. apud Surium d. 1. Decemb. & ex vita ipsius S. Audoueni c. 14. die 24. Augusti alserere, se eadem die, qua S. Eligium, factum esse Episcopum, eamq; fuisse diem 14. Maij, & Dominicam ante Litanias maiores. Annumq; 3. Clodouei filij Dagoberti. At ex regulis lib. 1. c. 30. traditis; Annus ille fuit Christi 646. Cyclo Lunæ 12. Solis 17. Litera Dōm A. Pascha 9. Aprilis, Ascensio Maij 18. & Dominica antecessens 14. Maij: ergo Clodoueus cœpit, et Dagobertus desijt regnare anno 644. Ianuarij 19. de qua die testatur Aimoinus lib. 4. cap. 33. atigerat autem Dagobertus annos 16. sed non impleuit, sic enim *Clotharius* eius pater obierit anno 629. regnaritq; 43. completos, & atigerit de 44. sic enim cœperit anno 586. quo occisus est *Chilpericus*.

6. *Clodoueus II.* compleuit annos 16. regni, & inchoauit 17. vt refert Iuo Carnotensis, & Aimoinus lib. 4. c. 41. ergo decessit anno 660. quo ipso iniuit filius eius. *Clotarius III.* qui ex Appendice ad Turonensem regnauit annos 4. decessit anno 664. Quando autem occisus fuerit eiq; successerit *Theodoricus* trater valde controuersum est. Petauius censet id euenisse anno 667. eo quòd Rothomagensis Synodus teste Angrado in vita S. Ansberti; & in Tomo 1. Concilior. Gall. pag. 509. dicatur celebrata Anno Domini 682, Indictione 10. Theodorici Regis anno 16. labente, ideoq; primus incepisse videtur anno 667.

Verum in vita S. Ansberti per Angradum scripta, vt est penes Surium ad diem 9. Februarij, in impressione Colonienli anno 570. ego ita lego: *Facta est autem hæc priuilegij auctoritas sub Anno Dominice Incarnationis sexcentesimo octogesimo secundo, Indictione decima, qui erat annus præfati gloriosi Regis Theodorici tertius decimus, & præfati venerandi præsulis pontificatus annus quintus, in Synodo generali Rothomago vrbe habita: & eodem modo legit Baronius in suis exemplaribus, quibus potius standum cenfeo, quàm illi qui notas numerales, ex aliena opinione apposuit Concilio Rothomagensi; & pro anno XIII. Theodorici scripsit XVI. Initium Theodorici statuo ad annum 670. quando reuocatus est in regnum ac restitutus; sciendum enim est ex Aimoino, Appendiceq; ad Turonensem, & antiquioribus historicis, Clotario II. successisse non Childericum maiorem natu filium, sed Theodoricum natu minorem Clodouei idq; astu, ac vi Ebroini Magistri equitum, sed Theodoricum ob sua scelera præcipuèq; incontinentiam expulsum tandem fuisse, & accersitum Childericum eius fratrem, qui regnabat in Austrasia, & hunc tandem à Bodillo, seu Bobillone in venatione occisum idque anno 3. regni sui, vt ex Aimoino, et vita S. Eligij habetur, et statim reuocatum esse ad regnum Theodoricum. Idcirco bis illum regnasse statuimus, semel anno 665. ineunte, regnasseque vsque ad annum 667. quo pulsus est. Aliter enim non soluemus hunc nodum Chronologicum, nisi aliquorum annorum interregnum fingamus.*

7 Sed non minor est controuersia de annis, quibus postea regnauit Theodoricus, cum illi annos 14. tribuant Gregorius Turonensis, siue Appendix ad ipsum, et Fredegarus c. 101. annos autem 18. Iuo Carnotensis, et annos verò 19. Aimoinus l. 4. c. 44. et Gesta Francorum l. 2. c. 49. esto aliqui legant in Aimoino 21. eius tamen successori Clodoueo III. annos regni 4. et Clodouei huius successori fratri Childeberto II. annos 17. solidos regni assignat eius temporis scriptor apud Aimoinum lib. 4. cap. 49. Inuestigamus iam Childeberti huius annos. De hoc autem in fine Chronici veteris Eusebiani, quod penes Bongarsium fuit, vt habet

Scaliger in Animadu. Eusebianis pag. 276. habentur hæc verba. Anno quinto Childeberti Regis Francorum, Pipino iubente (idest administrante vt Maiore Domus) fuit Pascha X. Kal. Aprilis; Ascensio Kal. Maij. Hic annus fuit 699. Chrysti, Cyclo Lunæ 8. Solis item 8. Littera Dominicalis E; ideoq; Pascha 23. Martij, et Ascensio prima Maij. Quare annus primus Childeberti huius fuit 694. vt rectè

computat Petauius et Lofchius, et ex dictis supra, Clodouci antecessoris annus primus cadit in Christi 690. additis autem annis 17. solidis anno 694. cadit finis Childeberti in annum 711. quo Dagobertus II. iniit. Hinc patet errasse non paucos. qui non vnico sed pluribus annis horum initia promouerunt; vt cernere est in adiecto laterculo.

	Initium Regni in Annis Christi.			
	Tilius, Sansouinus, & Iuncta.	Baronius	Petauius, & Lofchius.	Nos
Theodorici restitutio	680	671	667	670
Clodoueus III.	694	689	690	690
Childebertus II.	698	692	694	694
Dagobertus II.	716	709	711	

8 Reliquorum Regum initia vsque ad Pipinum quasi interregno dispecimus, quo Carolus Martellus Princeps Francorum, non Rex, administrauit Regnum annis 5. donec electus fuit Theodoricus Cala filius Dagoberti II. quem Iunio mense anni 741. obiisse Annales Francorum tradunt, succedente Childerico Stupido, eumq; expulsum regno, & in Monasterium inclusum vitam Monasticam professum esse anno 750. desinente in illo familia Regia Merouingorum, annoq; sequenti 751. electum fuisse fauore Romani Pontificis & procerum Francorum, Pipinum Caroli Martelli filium, & anno 752. vnctum à S. Bonifacio Sueffione in Regem constat ex Epistolis Zachariæ Papæ ad Bonifacium, & ex Aimoino, Chronico vetere à Pitheo edito, & Paulo Aemylio, in quo tamen pro anno 701. reponendus annus 751. Mortuus est autem Parilijs anno 768. (siue 8. Idus Augusti, vt habet Reginonis Chronicum, siue 8. Idus Octobris, vt Aimoinus l. 4. c. 67. Chronicon vetus Pitheci, & Io. Tiliij) Nam Stephanus Papa IV. creatus anno 768. die 5. Augusti statim misit Sergium Legatum suum ad Pipinum, sed Sergius reperit Pipinum iam mortuum: Qui autem distulere mortem eius ad 8. Idus Octobris, respicere ad coronationem Caroli eius filij die sequenti factam, sed Nouiomi: at illa multis diebus facta est post mortem Pipini; Certum interim est Caroli Magni annos computari à 7. Idus Octobris, quando coronatus est, vt rectè Baronius, & hinc orta familia Regia Carolinorum.

9 Carolum Magnum obiisse Aquisgrani post morbum dierum 7. anno 814. V. Kal. Febr. cum ageret annum vitæ 72. & regni 47. constat ex Epitaphio eius, & Eginhardo in vita Caroli M. eique statim successisse Ludouicum filium cognomento, & factis Pium, quem obiisse annorum 64. die 20. Iunij anno Domini 840. tradit in vita eius Nithardus ipsius domesticus, & confirmatur ex Solis Eclipsi die 3. Litaniz maioris, quam illa anno præcessisse dicit hora diei 9. Eam enim Astronomia repræsentat anno 840. quo 6. die Maij fuit vigilia Ascensionis. Eius successor Carolus Caluus interemptus est Mantuzæ veneno propinato à Sedechia medico anno 877. pridie nonas Octobris iuxta Aimoinum l. 5. c. 55. esto aliqui scribant anno 878. prid. Idus Octobris, succedente Ludouico Balbo, qui biennio post obiit Compendij Idibus Aprilis, cui succedere simul nothi filij Ludouici III. qui obiit anno 882. & Carolomanus, qui obiit anno 885. ex Aimoino l. 5. c. 45. qui licet reliquerit hæredem regni Ludouicum dictum Nihilum, seu Inertem, tamen electus fuit in regem Carolus II. Crassus filius Ludouici Regis Germaniæ, qui obiit anno 888. d. 12. Ianuarij. Interea pro Carolo III. Simplici filio Ludouici Balbi Regis Tutor, & tanquam Rex fuit Odo Audegauensis, sed Franci anno 892. ciccto Odone permissoque regnare in Aquitania tantum, assumpserunt in Regem Carolum Simplicem iam duodenem, quem eodem anno inunxit Fulco Episcopus Rhemensis, vt habemus in Reginone, ac Io. Tilio. Esto Sigebertus id referat ad annum 894. Tandem post multas contentiones inter pupillum, & tutorem anno 900. Odo animam agens, iubet pupillo regnum restitui, ex quo tempore, velut de nouo regnauit Carolus Simplex.

10 Odone defuncto Robertus Odonis frater regni amulus, imò iam coronatus ab Herueo Episc. Rhem. in acie victus est, & occisus à Carolo Simplici, qui tamen equatus

est asumere ad regnum Rodolphum filium Ricardi Burgondionis, quem Frodoardus narrat inunctum esse & coronatum anno 923. d. 13. Iulij Mortuum verò Carolum Simplicem Peronæ anno 926. tradunt Annales Franciæ. Porro anno 929. Ludouicus IV. filius Caroli Simplicis, ideo dictus Transmarinus, quia Patris infortuniorum pertæsus profugerat cum matre Oginia ad Angliæ regem auunculum, inuitatus à proceribus regni, & Episcopis, Laudunî coronatus est atque vnctus 5. Kal. Iulij, vt ex Frodoardo, & Epistolis Iuonis Carnotensis deducimus, sed inter eum, & Rodolphum fuere semper controuersiz de regno, donec Rodolphus anno 936. vt habet idem Frodoardus, decessit Antiodori die 15. Maij; ita conciliantur, qui cum Chronico S. Dionysij, Sigeberto, & Phrygione dicunt Rodolphum post mortem Caroli Simplicis regnasse annos 2. solidos & menses aliquot videlicet sine competitori, & qui cum P. Aemylio, Gaguino, Tilio, & alijs dicunt regnasse annos plusquam 12. videlicet ex quo assumptus est in regnum vsq; ad sui obitum. Pergit Frodoardus, & obitum Ludouici IV. signat anno 954. eiusq; successorem filium Lotharium coronatum 13. Nouembris.

11 Lotharium obiisse anno Domini 986. relicto successore Ludouico V. testatur Odorannus eius temporis scriptor apud Baronium, qui ex Epistola Emmæ vxoris Lotharij ad matrem suam Adelhaidem Imperatricem relata à Papyrio Masone ostendit obiisse Lotharium die 2. Martij. Pergit Odorannus dicendo anno nongentesimo, octogesimo septimo obiit Ludouicus Rex iuuenis; Idemq; habet Glaber Monachus contemporaneus. Tunc frater Lotharij Carolus repudiatus est vt pote nimis addictus Germanis, & electus Hugo Capetus Parisiorum Comes, Nouioduni salutatus, & mox Rhemis vnctus, & coronatus. Esti verò visa sit deficere linea Carolina in Ludouico V. reuera tamen Hugo ex stirpe Caroli Magni per lineam transuersalem descendit, vt eruditè ostendit Baronius ad annum 987. obiisse autem Hugonem anno 997. media est opinio inter extremas de anno 996. & 998. et successisse illi Robertum filium. De cuius mortis tempore certi sumus, ex Glabro, Helgald, et Hincmaro asserentibus mortuum esse Meloduni anno 1032. quo præcesserat Eclipsis Solis die 29. Iunij ipso Natali SS. Apostolorum Petri, et Pauli. Hanc enim exhibent eo die Tabulæ Astronomicæ anno 1033. Addit Helgaldus obiisse 13. Kal. Augusti. Eclipsis autem notata à Sigeberto anno 1032. fuit die 22. Decembris. Corrigendi ergo sunt, qui eius mortem, et Henrici filij successionem anno 1030. vel 1031. aut 1032. posuerunt, ex eo forte decepti, quod Robertus adhuc viuens Henricum Rhemis coronandumauerat.

12 Henricus ante mortem, Philippum filium coronari, et consecrari voluit, anno 1059. vt habent Acta Ecclesiæ Rhemenfis apud Papyrium Masone in Annalibus sic: Anno millesimo sexagesimo Indictione XII. Henrico regnante trigesima secundo, & quarto Kal. Iunij in die Pentecostes Philippus Rex ab Archiepiscopo Rhemenfi consecratus est; Indictio autem 12. et concursus Pentecostes in 29. Maij ostendunt annum 1059. Christi, esto Henricus obierit anno 1060. vt habetur ex Appendice Aimoini, fragmentis Glabri, Sigeberto, et Hermanno Contracto; Porro Philippum decessisse Mileduni Iunij 29. et Ludouicum Crassum eius filium

filium consecratum Aureliani 3. Augusti anno 1106. non ut quidam 1109. patet ex Appendice ad Aimoium lib. 5. c. 49. et Gestis Francorum. At ex Sugerio Abbate S. Dionysij in vita Ludouici Crassi constat *Ludovicum VII.* seu Juniores Crassi filium anno 1131. Octob. 25. ab Innocentio II. Papa in Concilio Rhemenfi consecratum esse, et coronatum Regem viuentem, ac volente patre, ipsum verò Ludovicum Crasum obiisse anno 1136. kal. Augusti annorum 60.

13 Ex Rogero, et Io. Tilio patet *Philippum Augustum* Ludouici Junioris filium viuo, et volente patre consecratum Rhemis anno 1179. kal. Nouembris, et *Ludovicum* obiisse Parisijs anno 1180. die 29. Septembris, et *Philippum* obiisse ex quartana febre Medunte die 14. Iulij diluculo annor.

59. anno 1223. Quo anno *Ludovicum VIII.* Philippi Augusti filium coronatum fuisse Rhemis die 6. Augusti colligitur ex Epistola Honorij Papæ III. data ad hunc Regem 8. Kal. Nouembris, de qua Baronius Demum *Ludovicum VIII.* excessisse anno 1226. d. 7. Nouembris, eique successisse S. *LVDOVICVM IX.* filium, cumq; consecratum esse 1. Dominica Aduentus Rhemis ab Episcopo Suesonensi cum esset duodennis, ac tandem sanctissime obiisse anno 1270. d. 25. Augusti, cum annum ageret 57. liquet ex lib. 3. Annalium Papyrij Massonis, ex Gaguino, et Auctoribus vitæ S. Ludouici. A quo deinceps tempora vix controuersa esse possunt legenti Historicos, et Chronologos sui quosq; temporis cum delectu, ex quibus reliqua ad Catalogum horum Regum complendum hausimus.

CATALOGVS REGVM FRANCIÆ

In Annis Christi vulgaribus ex Libro IX. Capite VIII.

Nomina, & Cognomina Regum.	Initium Regni				Finis Regni			Regnauit		
	An.	M.	D.		An.	M.	D.	A.	N.	D.
PHARAMVNDVS filius Marcomiri Ducis Francorum electus in Regem.	420			obiit	428			8 circiter		
Clodio, seu Chlogio Comatus Phar. filius.	428			obiit	448			20 ferè		
Meroueus Clodionis affinis vnde Merouinga familia Regia.	448			obiit	458			10 circiter		
Childericus Merouei filius, pro quo annis primis 8. regnauit Patritius Romanus.	458			obiit	484			26		
Clodoueus Childerici filius.	484			obiit	514 Nou. 27.			30		
Childebertus Clodouei filius solus.	514 Nou. 27.			obiit	562. ineunte			48		
Clotarius frater Childeberti solus.	562			obiit	565			3 circiter		
Cherebertus Clotarij filius.	565			obiit	572			8		
Chilpericus frater Chereberti.	572			occisus	586			14 ferè		
Clotarius II. Chilperici filius.	586			obiit	629			43 circiter		
Dagobertus Clotarij II. filius.	629			obiit	644 Ian. 19.			16 ferè		
Clodoueus II. Dagoberti filius.	644 Ian. 19.			obiit	660			16 & plus		
Clotarius III. Clodouei II. filius.	660			obiit	664			4		
Theodoricus frater Clotarij.	665			pulsus	667			2 & plus		
Childericus II. frater Clotarij III.	667			occisus	670			3		
Theodoricus frater Childerici II. restitutus.	670			obiit	690			20 ferè		
Clodoueus III. Theodoricij fil.	690			obiit	694			4		
Childebertus II. frater Clodouei III.	694			obiit	711			17 & plus		
Dagobertus II. Childeberti II. filius.	711			obiit	717			6		
Clotarius IV. tyrannus nec vt Rex habitus.	714									
Chilpericus II. Daniel filius Childeb. II.	717			obiit	722			5		
Carolus Martellus Princeps tantum.	722			delijt	727			5		
	727			obiit	741 Oct. 24.					
Theodoricus II. Cala Dagoberti II. filius.	727			obiit	741 Iunio.			14		
Childericus IV. Stupidus Theod. II. frater & vltimus Merouingorum.	741 Iunio			pulsus	750			9		
Pipirius Breuis, antea Maiordomus nunc. Princeps, & anno sequenti vnctus Rex.	751			obiit	768 Aug. 6.			17 6 6		
CAROLVS Magnus, Pipirij filius vixit annos 72.	752				alijs Oct. 8.					
Ludouicus Pius Caroli Magni filius vixit annos 64.	768 Octob. 9.			obiit	814 Ian. 28.			45 3 20		
Carolus II. Caluus Ludouici filius.	814 Ian. 28.			obiit	840 Iunij 20.			26 4 24		
Ludouicus II. Balbus.	840 Iun. 20.			obiit	877 Octob. 6.			37 3 16		
Ludouicus III. & Carolomanus, Nothi Balbi, quorum Ludouicus cepit	877 Octob. 6.			obiit	879 April. 13.			21 6 7		
Carolomanus minor.	879 Apr. 13.			obiit	882					
Carolus III. Crassus fil. Ludouici Germaniæ Regis.	884			obiit	884					
				abdicat	887 Nou. 11.			3		
				obiit	888 Ian. 12.					
Odo Andegauensis, tutor Caroli Simplicis filij Ludouici Balbi, & tanquam Rex habitus vsq; ad mortem.	888 Ian. 12.			electus	892			5		
				obiit	900			3		
Carolus IV. Simplex duodennis inunctus.	892			obiit	926			34		
Rodulphus Burgundio Ricardi filius viuo adhuç Carolo Simplicis assumptus.	923 Iulij 13.			obiit	936 Maij 15.			12 10 10		
Ludouicus IV. Transmarinus Caroli Simp. filius inuitatus, & vnctus viuo Rodulph.	929 Iun. 28.			obiit	954 Nouemb.			25 4 & c.		
Lotarius Ludouici IV. fil. Coronatus.	954 Nou. 13.			obiit	986 Mart. 2.			31 3 19		
Ludouicus V. Lotharij filius.	986 Mart. 2.			obiit	987 Mart.			1 ferè		
Hugo Capetus Parisij Comes.	987 Martij.			obiit	998			10 circiter		
Robertus Hugonis filius solus.	998			obiit	1033 Iul. 20.			36 circiter		
Henricus Rob. fil. antea coronatus.	1033 Iul. 20.			obiit	1060 exeunte			27 & plus		
Philippus Henrici fil. viuo patre vnctus.	1059 Maij 29.			obiit	1106 Iul. 29.			42 2		
Ludouicus VI. Crassus Phil. fil. vnctus vixit annos 60.	1106 Aug. 3.			obiit	1136 Aug. 1.			30		
Ludouicus VII. Junior Crassi fil. vnctus.	1131 Oct. 25.			obiit	1180 Sep. 29.			44 2		

Phi-

	Initium Regni				Finit Regni			Regnavit		
	An.	M.	D.		An.	M.	D.	A.	M.	D.
Philippus II. Augustus Lud. VII. filius viuo patre consecratus	1179	Nou.	1.	obiit	1223	Iul.	12.	43	7	13
Ludouicus VIII. Phil. Aug. fil. consecratus, et postea dictus Leo.	1223	Aug.	6.	obiit	1226	Nou.	7.	3	3	0
S. LVDOVICVS IX. Ludouici VIII. fil. vix. an. 57. coronat. est.	1226	Nou.	29.	obiit	1270	Aug.	25.	43	8	26
Philipp. III. dictus Audax, licet placidis moribus S. Ludou. filius.	1270	Aug.	25.	obiit	1284	Nou.	8.	14	2	14
Philippus IV. Pulcher Philippi III. fil.	1271	Aug.	30.							
Rhemis vnctus.	1284	Nou.	8.	obiit	1314	Nou.	29.	29	0	21
Ludouicus X. Hutinus Tumultuosus Philippi Pulchri fil. vn-	1285	Ian.	6.							
ctus est Rhemis die Dominica Inuent. S. Steph.	1314	Nou.	29.	obiit	1316	Iun.	5.	1	6	6
Philippus V. Longus frater Ludouici X.	1316	Iun.	5.	obiit	1322	Ianu.	6.	5	6	0
Carolus IV. Pulcher, frater Philippi Longi.	1322	Ian.	6.	obiit	1328	Febr.	1.	5	1	0
Vnctus Rhemis.	1322	Febr.	21.							
Philippus VI. Valefius, nepos Philippi	1328	Febr.	1.	obiit	1350	Aug.	28.	23	5	23
Pulchri, vnctus Rhemis die S. Trinit. cognomento Cathol.	1328									
Ioannes Philippi Valefij filius.	1350	Aug.	28.	obiit	1364	Mart.	27.	13	6	0
Consecratur Rhemis.	1350	Sept.	25.							
Carolus V. Sapiens Ioannis fil.	1364	Mart.	27.	obiit	1380	Sept.	16.	16	5	20
Rhemis cum Ioanna Borbonia Regina consecratus.	1364	Maij	19.							
Carolus VI. Caroli Sapiens, filius cognom. Beneamatus.	1380	Sept.	16.	obiit	1422	Nou.	1.	42	1	15
Consecratur.	1380	Nou.	4.							
Carolus VII. Caroli VI. filius, Victor.	1422	Nou.	1.	obiit	1461	Iul.	22.	38	8	23
Ludouicus XI. Caroli VII. filius.	1461	Iul.	22.	obiit	1483	Aug.	30.	23	1	6
vixit an. 61.	1461	Aug.	15.							
Vnctus Rhemis.	1483	Aug.	30.	obiit	1498	Apr.	7.	14	7	8
Carolus VIII. Ludouici XI. filius.	1483	Iunio								
vixit an. 27. annorum fere 14. consecratus.	1498	Apr.	7.	obiit	1515	Ianuar.	1.	16	8	24
Ludouicus XII. Dux Aurelian. et Valef. Vnctus Rhemis.	1515	Ianuar.	1.	obiit	1547	Mart.	31.	32	3	0
Franciscus Valefius gener Ludou. XII.	1515	Ian.	25.							
vixit ann. 52. Rhemis vnctus.	1547	Mart.	31.	obiit	1559	Iul.	12.	12	3	12
Henricus II. Valefius Francisci fil.	1547	Iul.	26.							
vixit annos 40 1/2. Rhemis vnctus.	1559	Iul.	12.	obiit	1560			1	6	23
Franciscus II. Henrici II. filius, vixit annos 18. non totos.	1560			obiit	1574	Maij	30.	13	5	0
Carolus IX. Francisci II. frater, vixit annos 24.	1574	Maij	30.	occisus.	1589	Augu.	1.	15	2	2
Henricus III. Caroli IX. frater.	1575	Febr.	15.							
vixit annos 34. Rhemis vnctus.	1589	Augu.	1.	occisus.	1610	Maij	14.	20	7	13
Henricus IV. Borbonius Magnus, filius Antonij, Regis Natur-	1594	Martio						16	3	cir.
rz, successor declaratus ab Henrico III.	1610	Maij	14.							
Consecratus tamen et benedictus Carnuti, vixit ann. 57.	1610	Octob.		obiit.	1653	Maij	17.			
Ludouicus XIII. Iustus Henrici IV. filius, vixit annos 42.	1643	Maij	17.							
Rhemis vnctus.										
Ludouicus XIV. Ludouici XIII. filius natus anno 1638. Sept. 5.										
Coronat. Rhemis anno 1654. Iunio.										

CAPVT IX.

De Regibus Hispanie.

1 **S**cripsere de his inter ceteros S. Isidorus in Chronico, Isidorus Pacensis, Rodericus Sanctius Episc. Palentinus, Rodericus Ximenius Archiep. Toletanus, Alphonfus à Carthagenà Episc. Burgensis, Lucas Tudenfis Diaconus, Florianus Ocampius, Io. Vasquez, Franciscus Tarapha Barcinonensis, Ambrosius Morales, Io. Mariana, Alphonfus Villadiegus Asturicensis, Caesar Campana in Arboribus Regiarum familiarum Hispanie, Io. Pintus Riberus Lusitanus in Anatomia Regum Hispanie, Franciscus Sanfouinus lib. 2. Chronici, Io. Nicolaus Dolionus in fine compendij Historici, Alphonfus Loschius in compendijs Historicis à pag. 43. Martinus Zeillerus in Itinerario Hispanie; inter quos tamen non pauca est diffensio in annis horum Regum. Nos ex his, & Annalibus selectis, post præmissas aliquas dissertationes de celebrioribus in hoc controuersijs, quod verius videbitur eligentes, Catalogum Regum Hispanie pertexemus.

2 Quod spectat ad priscos Reges Dominatores in Hispania, tempora minus explorata sunt, si quis tamen Beroso, eiusq; Sectatoribus auscultare velit, ecce illi in adiecto laterculo annos post Diluuium Noeticum, quibus dominari cœperunt in Hispanie Regionibus, & quibus in eo dominatu perdurarunt: Post quos Pœni, ac deinde Romani varia fortuna in Hispania dominati sunt, vsque ad Annum ab Vrbe condita 608. quo Viriatus Venator Lusitanus, mox latro, & deinde Dux per annos 14. magnas de Romanis strages edidit, donec suorum insidijs interfectus est; Romanique per Proconsules, ac Prætores Hispaniam rexere, non sine bellis contra rebelles. Anno verò Urbis 673. Q. Sertorius Marianarum partium Syllam fugiens in

Hispaniam, lustratisq; Balearibus, inde in Africam, hinc ad Fortunatas Insulas, & illinc iterum in Hispaniam reuersus, à Lusitanis factus Imperator, totam contra Romanos Hispaniam armavit pluresque vicit, ac fudit per annos decem; post quos anno Urbis 683. Metelli Proconsulis suafu à M. Perpenna, alijsq; coniuratis occisus est in conuiuio. Ex eo tempore Hispanie regimen tenere Romani Consules, Proconsules, Prætores, & deinde Imperatores; de-

Reges, aut Dominatores Hispanie.	Anni post Diluuium.	Anni Regni.
Thubal filius Iapheti.	143	155.
Iberus filius Thubal.	299	37
Idubeda filius Iberi.	336	64
Brigus filius Idubede.	400	52
Tagus filius Brigi.	452	30
Bactus filius Tagi.	482	31
Geryon ex Libia occupat Regnum.	514	25
Geryoni tres tanta concordia, vt Geryonis tricorporis fabulæ occasione dederint, quos vicit Hercules Aegyptius.	539	51
Hispal fil. Herculis a patre relictus Rex in Hispania	590	17
Hispal, seu Hispanus filius Hispalis.	607	32
Hercules post mortem nepotis reuersus ex Italia, regnavit in Hispania, sepultusq; est Gadibus.	639	19.
Hesperus vnus ex Ducibus Herculis.	658	11
Atlas Italus, pulso Hespero.	669	11
Orus, siue Sicoris ab Atlante patre ibi relictus.	680	45
Sicanus filius Sicori.	727	31
Sacalus filius Sicani.	758	44
Lufus filius Siceli.	802	30
Vlus, seu Siculus filius Lusi.	832	62
Testa Lybicus regnum occupat.	892	74
Ramus filius Testæ Lybici.	967	33
Palatius succedit Ramo.	1001	70
Erythrus succedit Palatio.	1078	68
Gargoris Melicola filius Erythri.	1139	77
Habus Gargoris nepos ex stupro filiz.	1216	
Post Habidem, & filios; Celtæ & Rhodienses veniunt in Hispaniam.	1350	
& Phœnices.	1500	
& Carthagenenses.	1650	
Arganthonius Rex Gadum, vixitq; annos 140.	1691	80

nec sub initium Imperij Honorij, ac Theodosij ex fratre nepotis, Vádali, Alani, & Sueui, post vexatas triennio Gallias, Hispaniam inuasert. Alani Rege *Athace* occuparunt Lusitaniam, ac Celtiberiã donec à Romanis, & *Vualia* Gothorũ Rege victi, partim Sueuis, partim Vandalis se iunxerunt. Vandali Silingi sub *Gundorico* Rege Baeticam occuparunt; reliqui Vandali cum Sueuis inuasert Galliciam sub suo Rege *Hermerico*; At Vandali Gothorũ metu post annos 19. relicta Hispania in Africam migrarunt, & ab eo tempore duo Regna in Hispania fuere Sueuorum, & Gothorũ, qui Celtiberiam adhuc Romanis parentem, paulatim occuparunt.

3 Porro Gothi iam inde à morte sui Regis *Hermanuarii* sub quo militauerant tempore Constantini Magni, in duas nationes diuisi fuerant, videlicet in *Ostrogothos*, idest Orientales, & *Vesogothos*, nempe Occidentales Gothos, quorum Illustrissimæ, ac regiz familiæ fuerunt, inter *Vesogothos* quidem *Balthi*, hoc est audaces; inter *Ostrogothos* autem *Amali*, ab Amalo Rege sic dicti, qui Zenonis Imperatoris tempore cœperunt regnare in Italia. *Vesogothi* autem per Italiam, Galliamq; in Hispaniam delati, regnarunt in ea per annos circiter 386. donec à Mauris propemodum deleti sunt. Sed quoniam diu seorsim regnarunt Sueui in Gallecia; & Gothi in reliqua Hispania, horum Regum initia, & durationes seorsim exhibebimus, exordio sumpto ab *Atharico* Gothorum Rege, qui eorum Regimen suscepit anno Domini 369. & persecutus est Christianos, donec amicitia cum Theodosio iunctus, Constantinopoli interijt anno Christi 382. succedentibus eius loco *Alarico*, & *Redagasio*; Defuncto autē post captam Vrbem Romã *Alarico*, *Athaulphus* Gothus Italiæ regno præfectus est anno Christi 411. & anno 415. Hispanias egressus est. Chronologi tamen Hispani Regum Hispaniæ catalogũ ineunt ab *Atharico*; Est primus in Hispaniam venerit *Athaulphus*; quos nos quoq; duximus imitandos. Reliqua, & plura de Gothis vide in Iornande, Olo, & Io. Magno. De reliquis iam differendum incipiendo à *Reccarodo*.

4 De Reccaredi initio prima opinio de anno Domini 590. est vtriusque *Roderici*, *Burgentis*, *Mariana*; ferè, ac *Tudensis* qui, & *Aeram* 628. assignat, & annum S. Mauritiij, quem ipsum Mauritiij Imper. annum assignat Io. Biclantensis eius temporis scriptor apud Baronium ad annum 591. in eam opinionem propendentem, eo quod conformis sit S. Gregorio Papæ primo sui Pontificatus anno asserenti *Reccaredum* non multo ante regnare cœpisse, & Catholicam fidem amplexum esse. Altera opinio de anno 586. quæ est *Vasæi*, *Villadiegus*, *Dolionis*, *Zeilleri*; nititur auctoritate Concilij Toletani III. Quod in 2. Tomo Conciliorum notatur cœptum. Anno quarto regnante gloriosissimo, & Deo fidelissimo Domino *Reccaredo* Rege die octava Idus Maiarum *Aera* 600 & 27. Est autem communis consensus Chronologorum, vt diximus Tomo I. Chronol. lib. 4. cap. 7. *Aeram* Augusti Hispanam, iniuisse à Calendis Ianuarij anni 38. ante vltimatam Christi Epocham: Ergo annus 627. erat Christi 589. & primus *Reccaredi* 586. Nulla autem est necessitas corrigendi notas numerales huius Concilij scribendiq; *eram* 631. pro 627. ob auctoritatem externorum Scriptorum, potius quã dicendi, *Reccaredum* anno à morte patris 4. coronatum esse, & publicam professionẽ fidei Catholicæ cum suis fecisse occasione Concilij. Deinde inter initium *Reccaredi*, & *Sisebuti* omnes terẽ numerant annos 26. *Sisebuti* autem initium cadit in ann. Domini 612.

5 Ioannes enim *Mariana* affirmat in oppido *Granatula* prope *Oretum* repertum fuisse marmor antiquum, cum Epitaphio *Sisebuti*, vbi *Sisebuti* initium notatum est *era* 650. idest anno 612. Domini prout habent *Vasæus*, *Villadiegus*, *Mariana*, *Dolionus*, ac ferè *Zeillerus*; & corroboratur ex annis 19. quos sermè omnes computant inter initia *Sisebuti*, & *Sisenandi* anno 631. exorisi, vt mox dicetur. Estq; *Iudori* Chronicon annum habeat 611.

6 Retert *Alphonfus Villadiegus* in Commentarijs ad Forum Iudicum, in libro quem Hispani *Forum Iudicum* vocant, expressè notatum esse *Sisenandum* fuisse, qui eius *Fori* leges condidit, additq; regnasse annos 3. menses 2. & decessisse *era* 673. idest Domini 635. in fine Aprilis, atq; adeo inceptisse regnum anno 631. & hanc temporis numerationem, summo studio collectam à doctis. viro D. *Garzia* à *Ioayla* in notis ad *Cõcilia* Hispana, asserente in Concil. Toletano IV. quod dicitur inchoatum. Anno tertio regnante Domino nostro gloriosissimo Principe *Sisenando* die nonarum

Decemb. Aera 681. scribendum *era* 671. & in Concilij Toletanis V. & VI. pro *era* 684. & 686. scribendũ 674. & 676.

7 *Recessuimus* solum cœpisse regnare anno Domini 650. *Baronius* ponit cum *Luca Tudensi*, sed anno 672. obiisse, & tamen ait regnasse annos duodecim, & menses sex, qui est error manifestus ortus ex eo quod in aliquo Codice pro annis 22. legerit 12. Eius successor *Eruius* inceptit anno 680. cum in Concilio Toletano 13. dicatur cœptum Concilium Anno regni quarto Serenissimi *Eringij principis*, sub die secundo nonas Nouembris *Aera* 721. idest an. 683. ergo primus Regis huius fuit 680. Hinc ad *Ramirum*, vsq; non est magna dissensio inter Auctores, at permagna est in *Ramiro*, & successoribus eius, illum enim cœpisse anno Domini inter 821. & 829. plurimi Chronographi censent, quibus adde *Cæsarem Campanam* in Arboribus familiarum Regiar. Hispaniæ: ait enim *Raymirum* hunc regnasse ann. 6. & mens. 9. obiisseq; anno Domini 831. ideoq; inisse an. 825. sed huic Chronotaxi obstant validiora argumenta.

Nam Doctor *Pintus Ribera* Consilij Curialis *Vlyssiponenis* Senator, in Anatomia Regnorum Hispaniæ affirmat *Ramirum* successisse *Alphonso Casto* anno Domini 843. & idipsum asserit *Ambrosius Morales* in Scholijs ad S. *Eulogium*, & l. 13. Chron. Hisp. cap. 52. addens celeberrimam illam victoriam, quã *Ramirus* de Sarracenis reportauit præeunte S. *Iacobo* in equo candido, cæsisq; hostium fere 70000. fuisse anno 2. *Ramiri*, & Domini 844. quem *Baronius* sequitur ferè semper vt pote exactissimum temporum supputatorem, & multos, ac magnos errores aliorum. ex vetustis monumentis emendantem; profert enim ex *Ouetana Ecclesia* Epitaphium, quod etiam reperi in Libro inscripto *Bibliotheca Hispania* pag. 142. estque huiusmodi: *Obijt Diua memoria Ranymirus Rex die Kal. Februarij Aera DCCCLXXXVIII. obtestor vos omnes, qui hæc lecturi estis, vt pro reque illius orare non desinat.* Dempis ergo annis 38. restat annus Domini 850. quo *Ramirus* obiit, atque adeo regnauit annos 6. menses 9. vt plerique affirmant, sequitur eum cœpisse regnare anno 843. quod confirmabitur ex dicendis post *Ordonium*, de *Alphonso Magno*; quare oportet *Alphonsum Castum* regnasse an. 52.

8 *Ordonius* igitur anno Domini 850. successit Patri natus ex *Vrraca*; regnauitq; solus annos fere 12. sed cum filio *Alphonso III. Magno* annos 16. nam in Epitaphijs Ecclesiæ *Ouetanæ* habetur de *Ordonio* I. carmen hoc.

Hic ille Ordonius Princeps quem fama loquetur:

Cuique rear similes secula nullaserent.

ingens Concilij, & dexter belliger actis,

Omnipotentique suis non reddat debita culpis.

Obijt V. Kal. Iunij Aera 904. idest anno 866.

Alphonfus autem *Magnus* à patre assumptus in consortem, cœperat anno Domini 861. Extat enim *Oueti* ingressu Ecclesiæ S. *Saluatoris* inscriptio vetus de *Alphonso Ordonij filio*, quam producit *Ambrosius Morales* lib. 15. Chron. cap. 9. & ex eo *Baronius* anno 878. vbi annus huius Regis *XVIII.* dicitur *Aera* DCCCCXVI. idest anno Domini 878. cui demptis *XVII.* restat primus annus 861. Præterea testamentum huius *Alphonfi*, quod idem producit notatum sic: *Facta scriptura testamenti, vel confirmationis die nono kal. Februarij Aera DCCCCXXVIII.* idest anno Domini 890. euincit eum adhuc in viuis fuisse; cum tamen ex opinione opposita sequatur, eum obiisse anno 888. At hæc vel maxime stabiluntur ex diplomate eiusdem *Alphonfi* dato in *Eneznijs Ecclesiæ Compostellanæ* ab ipso erectæ, quod a *Hert Ambrosio Morales* lib. 15. cap. 20. sic: *Facta donationis scriptura anno trigesimoquarto Regni Religiosissimi Principis Adelfonsi, presentibus Episcopis, & Comitibus in medio Ecclesiæ Dei die dedicationis templi 2. nonas Maij: Aera Nouescentena trigesima octaua.* Ergo anno Domini 900. cui demedo annos 34. restat annus 866. pro initio, quod solus iam mortuo *Ordario* regnare cœpit. Vicit autē *Alphonfus* ingenti prælio *Alcaman* Ducem Arabum anno Domini 905. vt ostendit *Morales* l. 15. c. 28. seq; non tam magnum, quam maximum gessit, cum anno 908. *Garzia* primogenito cum matre, & fratribus in ipsum conspiranti, ne domestici belli occasione Sarraceni resurgerent, sponte cessit filio regnum, non dubitans sub eo tanquam priuatus Dux militare, vt præter alios docet idem *Morales* lib. 15. cap. 30. Qui ex vetustis monumentis ostendit mortuum esse *Alphonsum* anno Domini 912. atq; adeo regnasse solum annos 46. sed cum Patre 51.

9 *Gasias* porro post triennium à morte patris extinctus est, nempe anno 915. quare violenter regnavit annos 3. & totidem solus à morte patris, successitq; illi frater *Ordonius II.* qui regnavit annos 9. menses 6. obiitq; anno 924. succedente *Froila II.* qui post 14. menses Lepra percussus obiit, de quibus rebus, & temporibus accuratè *Ambrosius Morales* lib. 16. ex quo etiam constat *Alphonsum IV.* *Ordonij* filium cognom. *Monachum* abdicasse se anno 927. & regnum reliquisse *Raymuro II.* qui anno 938. die 6. Augusti, præcuntibus duobus Angelis sub specie equitum, vicit *Abderagam* Cordubæ regem, cæsis 80000. hostium, & in hunc annum conspirant annales Arabum cum *Morali* l. 14. à cap. 11. ad 19. vnde constat obiisse anno 950. in vigilia Epiphaniæ Legionis, eiq; successisse *Ordonium III.* regnasseq; annos 5. menses 7. & deinde *Sanctium Crabum* pro *Veremundo* impubere filio *Ordonij III.* regnasse l. & post hunc *Raymuro III.* *Sanctij* filii, deinde *Veremundum II.* cuius ex *Archivio* *Compostellano* *Ambrosii Morales* promittit diploma signatum ante *Idus Februarij Aera* post mille-
nam *tertia, & decima*, idest anno 975. & ibidem *Veremundus* mentionem facit de obitu *Raymuri III.* & de regno à se recuperato, & olim sibi debito, & hoc ipsum assert *Baronius* ad annum 975. & tamen anno 985. ex *Ambrosio* *Morale* colligit *Raymuro* hunc obiisse anno 985. eiq; successisse *Veremundum II.* At hæc planè repugnant; quomodo enim potuit *Veremundus* succedere *Raymuro* anno 985. si antea recuperato regno post obitum eius *Raymuri* diploma illud ediderat? potius ergo cœperit *Veremundus* anno 975. Obiisse autem anno Domini 999. patet ex inscriptione Sepulchri Legionensis, quâ vidi in Bibliotheca Hispaniæ pag. 142. ac deinde in *Baronio* ad. annu 998. sic: *H. S. E. Rex Veremundus Ordonij III. F. iste in fine vite sue dignam Deo penitentiam obtulit, & in pace quieuit Aera 1037. Ergo anno 999. & successit ei. Alphonfus filius quinquennis.*

10 *Alphonsum* hunc obiisse anno Domini 1027. manifestum est ex Epitaphio, quod extat apud *Ambrosium* *Moralem*, ac *Baronium* tale: *Hic iacet Rex Adalphonsus, qui populavit Legionem post destructionem Almanzar, & dedit ei bonos foros, & fecit Ecclesiam banc de luto, & latere: habuit prælia cum Sarracenis, & interfectus est sagitta apud Veseum in Portugal. fuit filius Veremundi Ordonij, obiit Aera MLXV. nonis Maij. Successit ei Veremundus III. qui decennio post cecidit in acie victus à Ferdinando, vt patet ex Sepulchri inscriptione, quæ Legione cernitur in templo S. Ilidori, relata in Bibliotheca Hispaniæ sic. Hic est conditus Veremundus iunior Rex Legionis, filius Adalphonsi Regis, iste habuit guerram cum cognato suo Rege magno Ferdinando, & interfectus est ab illo in Tamara præliando, Aera MLXXV. Ferdinandus itaq; qui annis iam duodecim regnabat vivo, & absente patre Sanctio in Castella vniuit sup. *Coronæ* Legionis regnum; Affirmat autem *Lucas Tudenis* *Diaconus*, *Ferdinandum* Sanctæ obiisse *Feria tertia hora diei sexta, in qua S. Ioannis Euangelistæ festum celebratur, ara millesima centesima tertia*, qui est annus Domini 1065. Regnavit in *Legione, & Castella simul* annis viginti octo, mensibus sex, diebus viginti vno; in *Castella* verò, priusquam obtineret regnum *Legionense*, regnavit fere annis duodecim, adhuc vivente patre eius *Sanctio*, & completi sunt anni regni eius feliciter quadraginta, mense vno, diebus vndecim. Sic *Tudenis*. Ergo in *Castella* regnarat annos 11. menses 6. dies 20. *Baronius* autem ex *Tudenis*, & *Roderico* *Toletano* ad annum 1065. ait diuivum fuisse regnum inter filios *Alphonsum*, & *Sanctium II.* Septemq; annis certatum fuisse armis, donec scilicet *Sancius*. *Castellæ* Rex, abstulit *Alphonso* regnum *Legionis*, vt refert *Tarapha*; sed ex *Hugone* *Cluniacensi* apud *Surium* d. 29. Aprilis in vita *S. Hugonis* *Abb. Clun.* *Alphonsum* à *Sanctio* in vincula coniectu fuisse, ac detentum, donec precibus *S. Hugonis* *S. Petrus* *Apostolus* *Sanctio* in somnis sub gravi comminatione præcepit, vt citò *Alphonsum* restitueret, nec deferre ausus esset. *Sancius* terrore correptus, *Alphonsum* statim restituit. Anno autem Domini 1074. vivebat adhuc *Sancius*, & regnabat in *Castella* cum *Gregorius VII.* anno 2. sui Pontificatus, indictione 12. & 14. Kal. Aprilis litteras ad vtrumq; dedit, pariter eisdem Reges agnoscentes, & exhortans eos ad recipiendum Romanum Officiu, & ritum, quæ incipiunt: *Gregorius* *Episcopus* *Servus* *Servorum* *Dei, Alphonso, & Sanctio* *Regibus* *Hispaniarum* à pari-*

bus &c. nondum igitur *Sancius* occisus fuerat à *Vellido* proditore. *Alphonfus* autem, vt refert *Bertoldus* *Constantientis* in *Chronico* anno Christi 1093. *Cluniaci* maiorem *Ecclesiam* infinita pecunia ædificavit, cum autem communi consensu regnarit annos 43. videtur decessisse anno Domini 1117. eius enim successor *Cæsarauugustam* *Sarracenis* eripuit anno 1118. vt euincit *Hieronimus* *Blanca* *Historicus* diligentissimus ex diplomate eiusdem Regis, postquam *Cæsarauugustam* *Sarracenis* eripuerat.

11 *Alphonfus* itaq; VII. filius præcedentis succedens in regno *Castellæ*, & *Legionis* anno Domini 1117. vivebat adhuc anno 1156. quo vt tradunt *Hispani* *Historici*; & præcipue *Io. Mariana*, obtinuit à *Ludouico VII.* *Rege* *Francorum* ipsius genero brachium *S. Eugenij* *Martyris*, & primi *Archiep.* *Toletani*. Iam si *Io. Vazæ* credimus affirmanti eum regnasse annos 51. sequitur obiisse anno 1168. non autè 1159. vt aliqui vellent. Sed hæcenus satis disputatū est: reliqui anni ex probantioribus *Historicis* subnectur.

Hispania Reges post natum CHRISTVM.

	Init. Reg. An. Chr.	Regnavit annos
<i>Atbanaricus</i> Rex <i>Gothorum</i> factus cum <i>Fridigerno</i> .	369	13
<i>Alaricus</i> de familia <i>Balthorum</i> , cum <i>Regadasio</i> <i>Regnum</i> <i>Gothorū</i> admittit, & anno Domini 409. <i>Honorius</i> , vt <i>Gothos</i> ab <i>Italia</i> auerteret, concessit eis <i>Galliam</i> , & <i>Hispaniam</i> .	382	28
<i>Athaulphus</i> , defuncto post Urbē captā <i>Alarico</i> , factus <i>R. Gothorū</i> , & primus anno Domini 411. venit in <i>Hispaniā</i> .	411	6
<i>Segericus</i> electus à <i>Gothis</i> , paucis post mensibus à suis necatus.	416	0
<i>Vualca</i> electus à <i>Gothis</i> , obiit anno Domini 419.	417	3
<i>Theodoredus</i> , alij <i>Theodoricus</i> , in cāpis <i>Cathalaunicis</i> ab <i>Athila</i> <i>Rege</i> <i>Hunorum</i> memorabili prælio victus, in quo cecidere supra 300 hominū milia, & equo desiliens conculcatus est.	419	32
<i>Thurismundus</i> filius <i>Theodoredi</i> .	451	2
<i>Theudericus</i> fratre <i>Thurismi</i> interfecto.	453	13
<i>Euricus</i> fratre interempto succedit in regnum primusq; <i>Gothis</i> leges scriptas dedit, eicctiq; <i>Romanis</i> , qui annos fere 700. in <i>Hispania</i> regiones aliquas possederant, primus <i>Monarcha</i> <i>Hispanorum</i> dictus est.	466	17
<i>Alaricus II.</i> fil. <i>Eurici</i> defun. <i>R. creatur.</i>	483	23
<i>Gesalaricus</i> , seu <i>Geseleicus</i> filius <i>Eurici</i> ex concubina.	506	4
<i>Theudericus II.</i> seu <i>Theodoricus</i> , cum annos 18. regnasset in <i>Italia</i> , rursus pulso <i>Vuesigothorum</i> <i>Rege</i> <i>Gesalarico</i> , regnavit in <i>Hispaniā</i> annos 15. quam superstes reliquit nepoti <i>Amalarico</i> , obiitq; <i>Rauennæ</i> <i>Calendis</i> <i>Septembris</i> anno Domini 526.	511	15
<i>Amalaricus</i> <i>Arianismo</i> infectus, qui nupsit <i>Chrotildæ</i> <i>Catholicæ</i> filię <i>Clodouci</i> <i>R. Francor.</i> & ob crudelitatem à fratribus in prælio necatus.	526	5
<i>Theudis</i> creatus <i>R. hæreticus</i> quidē, sed pace concessa <i>Ecclesiæ</i> <i>Dei</i> , à quodā, qui se dementem finxerat interiectus.	531	17
<i>Theudisielus</i> <i>Rex</i> creatus regnavit menses 19. à coniuratis inter <i>Epulas</i> <i>Hispani</i> confossus.	548	1 1/2
<i>Aguila</i> , seu <i>Agila</i> creatus <i>Rex</i> , regnavit annos 5. menses 6. diesq; 13. & apud <i>Emeritam</i> à suis necatus instinctu <i>Athanagildi</i> .	549	5 1/2
<i>Athanagildus</i> <i>Regnum</i> inuadit, creditus <i>Catholicus</i> occultè, utpotè fautor <i>Christianorum</i> , obiitq; <i>Toleti</i> anno 587. regnavitque annos 15. menses 6.	554	15 1/2

	Init. Reg. An. Chriſt.	Regnauit annos		Init. Reg. An. Chriſt.	Regnauit annos
<i>Luiſa</i> Rex creatus, ſolus regnauit annum vnum, deinde in conſortem regni aſſumpſit Leouigildum fratrem, contentus regno Hiſpaniæ citerioris, vbi obiit anno 572.	568	ſol. 1.		621	10
<i>Leouigildus</i> , viuo adhuc fratre regnare cœpit, & anno 583. Hiſpalim expugnauit, & 584. S. Hermenegildum die Paſchatis decollari iuſſit 14. Aprilis, & obiit Toleti anno 586. poſtquã regnaſſet in Gallicia quoq; & Galloeciæ regnum à Sueuis ad Gothos tranſiſſet, quorum Reges hic inferendos cenſemus.	569 ſolus 572	18	omn. 4.		
REGES SVEVI in Gallicia.					
<i>Hermericus</i> Galliciæ cum Vandalis occupator.	408	32			
<i>Rechila</i> Hermerici ſucceſſor.	440	7			
<i>Recciaris</i> Rechilæ ſucceſſor.	448	9			
<i>Alaldra</i> Recciaris ſucceſſor.	457	3			
<i>Frumarius</i> Alaldræ ſubſtitutus.	460	4			
<i>Remismundus</i> Ariana peſte cum tota gente infectus, quæ per annos 99. in hæreſi perſiſtit, ideaq; reliqui eius Reges obliuione ſepulti apud Scriptores iacent.	464	4			
<i>Theodimirus</i> Catholicus Rex iniit Regnum.	563	6			
<i>Miro</i> Theodimiri ſucceſſor.	569	13			
<i>Eboricus</i> Mironi ſubſtitutus.	582	2			
<i>Andeca</i> tyrannicè viurpauit Regnum, poſtea Regnum Sueuorum cum ſtetiſſet annos 181. teſte quoq; D. Iſidoro tranſiit ad Gothos ſubactum à Leouigildo anno 585.	584	1			
REGES GOTHORVM, & Sueuorum ſimul in Hiſpania.					
<i>Flau. Reccaredus</i> deſuncto Leouigildo Patre Rex coronatus eſt, pius pacificus, catholicus, & pater patriæ dictus; qui anno 4. Regni ſui turbatos ab Arianismo ad fidem Catholicam reuocauit, obiitq; Toleti anno 601.	586	15			
<i>Luiſa II.</i> Reccaredi filius ſucceſſit patri, occiſuſq; eſt annorum 20. à Viſterico tyranno 603.	601	2			
<i>Vuſthericus</i> tyrannus à conſanguineis Luiſæ inter Epulas necatus anno 610.	603	7			
<i>Gundemarus</i> capelliſuit Regnum, & prius ſtatuit, nequis ad Eccleſiam, conſugiens caperetur, vel extraheretur inuitus; regnauit menſes 22. & dies 14. deceſſitq; Toleti anno 612.	610	2 fere			
<i>Sifebutus</i> ad regnum euocatus, ob zelum fidei, pietatemque Chriſtianiſſimus ab Hiſtoricis dictus eſt, fuitq; clementiſſimus, ſapientiſ. redemptor captiuorum, & templum S. Leocadiæ fabricauit Toleti, vbi obiit anno 611. cum regnaſſet annos 8. menſes 6. die 16. ex marmore antiquo reperto prope Oretum in oppido Granatula, quod producit Mariana, conſtat eum cœpiſſe regnare anno 612.	611 vel 612	8 $\frac{1}{2}$			
<i>Reccaredus II.</i> Sifebuti filius, cū paruulus adhuc regnaſſet tres tatum, aut 6. menſes à multis in Catalogo Regum neglectus.	621	0 $\frac{1}{2}$			
<i>Flauius Suintila</i> , Reccaredi I. filius, & Leouigildi nepos, amplificato regno viſq; ad Oceanum, poſtea ſic degenerauit, vt à Vueligothis regno priuatus ſit, & in Concilio Toletano IV. excommunicatus cum decreto, ne filij ex vxore, quam tunc habebat, ad regnum admitterentur.					
<i>Sifnandus</i> Suintilæ ex priore vxore filius regnum occupauit, deceſſitq; Toleti anno 636. Aprilis exeunte, vel vt alij 635.				631	5
<i>Cinthilanus</i> Gothis præfectus, aſſumptuſq; ad regnum, obiit anno 640. vt ponunt Vaſæus, & Loayſa; alij dicunt 638. Hic Catholicus nomen meruit.				636	6
<i>Tulca</i> , ſeu <i>Tulgas</i> bonæ indolis adoleſcens aſſumptus ad regnum Catholicus, pacificus, iuſtus, ac liberalis regnauit annos 2. & menſes 4. deceſſitq; Toleti 644. vt ſentiunt Rodericus, Burgentis, Loayſa, & Vaſæus.				642	2 4
<i>Chindafuintus</i> vi Regnum occupauit, fuitq; filius Suintilæ, & Reccaredi I. Nepos, regnauitq; ſolus annos 6. menſes 5. dies 20. obiitq; die 30. Septembris Toleti ætatis an. 22. menſ. 8. anno 650. ſed anno 649. Reccafuintum filium aſſumpſit in conſortem regni, ſed hic ſolus regnare cœpit anno 650. ſequimur in hoc Iſidorum Pacenſem, Tudenſem, Rodericum, potius quam eos, qui dicunt Chindafuintum regnaſſe annos 10. & c.				644	6
<i>Flauius Recceſſuinthus</i> , ſolus regnare cœpit, fuitq; Sacræ Scripturæ ſtudioſiſſimus, valdeque Catholicus, omnes amans bonos, à bonis omnibus dilectus; obiit Calendis Septemb. an. 672.				650	22
<i>Vuamba</i> , ſeu <i>Bamba</i> de regia ſtirpe Gothorum inuitus in regem aſſumptus, voluit prius iungi in templo B. Virginis Toletanæ à Quirico Archiep. & Primate, tuncque vilis eſt vapor tanquã columna ſumi de capite ipſius ad cœlum ascendere, & indidem apis ad cœlum volitare. At potione venenata ab Eruigio regni cupido turbatus, ſeceſſit in Monatterium S. Petri de Atlanza anno 680. nominato ſucceſſore ſui ipſo Eruigio vt pote conſobrino Chindafuinti, obiitq; anno 680. cum regnaſſet ſolum annos 8. menſ. 1. & dies 14.				672	8
<i>Eruigius</i> , ſeu <i>Eringius</i> ab Ordinibus regni 14. Octobris confirmatus eſt, & Cixilonem filiam ſuã copulauit Egicæ conſobrino Vuambæ, deceſſitque Toleti anno 687.				680	7
<i>Flauius Egica</i> , ſeu Egicanes, deſuncto focero ſuo Eruigio, aſſumptus eſt ad regnum, regnauitq; ſolus annos 10. & cum filio Vuitiza alios 5. obiitque Toleti anno 701.				687	15
<i>Vuitiza</i> ſolus iam regnare cœpit initio bonus, deinde peſſimus, nam edicto vetuit obediſſi Romano Pontifici, & Fauſam Ducem Cantabriæ Regiſq; Chindafuinti filium, & Pelagij patrem claua interemit, & laxatis in omne genus vitiorum, præcipue carnalium habenis, ſuoq; exemplo corrupta Hiſpania Diuinam vltionem prouocauit: nam cum alterum Chindafuinti filium Theodofredum oculis				701	9

	Init. Reg. An. Chriſt.	Regnauit annos		Init. Reg. An. Chriſt.	Regnauit annos
pruaſet <i>Rodericus</i> filius <i>Theodofredi</i>, <i>Vuitizam</i> oculis viciffim priuauit, & fauore <i>Senatus Romani</i> Regno priuauit; <i>Vuitiza</i> deinde <i>Cordubæ</i> infeliciter periit ann. 711. <i>Rodericus</i> uiuo adhuc <i>Vuitiza</i> regnare cepit, regnauitq; annos 2. expulſitq; ab <i>Hispania</i> filios <i>Vuitizæ</i>, qui in <i>Africam</i> fugientes inierunt fœdus cum <i>Tingafana</i>, & <i>Vlit</i> contra <i>Rodericum</i>. <i>Iulianus</i> quoq; comes, cuius filia <i>Caſua</i>, non ut vxore, ſed ut pellice utebatur <i>Rodericus</i>, contra eum <i>Mauros</i> in <i>Hispaniam</i> acciuit, qui eam deuſtarunt, & <i>Roderico</i> extincto anno 713. deſijt in eo regnum <i>Gothorum</i> quia gens illa deleta fuit à <i>Mauris</i>; fuitq; interregnum annorum duorum, & amplius uſq; ad annum 716.	711	2	do ab <i>Aurelio</i> adoptato regnum ſolus adminiſtrauit, <i>Galliciam</i>q; rebellem domuit, regnauitq; annos 9. & dies 31. eſto <i>Tudenſis</i> initium eius differat ad annum 775. <i>Mauregatus</i>, <i>Alphonſi Catholici</i> nothus Regnum occupauit, & ſceleftorum fautor, nefariſq; voluptatibus ac rapacitati deditus, ac præ timiditate fœdere inito cum <i>Mauris</i> de <i>Virginibus</i> quibusdam quotannis loco tributi mittendis, extinctus eſt poſt annos 5. & 6. meſes. <i>Tudenſis</i> tamen extinctum ponit anno 790. <i>Veremundus</i> <i>Vimerani</i>, à <i>Froilla</i> necati filius, & <i>Diaconus</i> Regnum adiit, & diſpenſatione impetrata vxorem duxit, ex qua genuit <i>Raymirum</i>, & <i>Garciam</i>; ſed mortua vxore, ſucceſſorem declarauit <i>Alphonſum</i> eius conſobrinum <i>Froilæ</i> filium, tranſijtq; ad religionem. <i>Alphonſus II.</i> cognom. <i>Caſtus</i> ob votum virginittatis, vi cuius nec vxorem duxit, nec vllam fœminam tetigit, auxiliariſq; copijs à <i>Carolo Magno</i> adiutus, <i>Sarracenos</i> ex <i>Aſturia</i> pepulit, <i>Vlyſſiponem</i>q; ſubegit, & conſenſu populi adoptauit in Regem <i>Raymiri</i> <i>Veremundi</i> filium. <i>Raymirus</i>, ſeu <i>Ranymirus</i> Regno <i>Aſturiarum</i>, <i>Galliciz</i>, & <i>Nauarræ</i> potitus, <i>Hiſpalim</i>, cum fratre <i>Garcia</i> <i>Sarracenis</i> eripuit, duſtaq; <i>Vrraca</i> <i>Ordoricum</i> procreauit, regnauitq; annos 6 & meſ. 9. <i>Ordoricus</i> <i>Ranymiri</i> filius <i>Vaſcones</i> rebelles domuit, <i>Arabes</i> à <i>Lufitania</i> expulit, <i>Muzam</i> <i>Sarracenorum</i> principem trucidatis 40. milibus equitum proſtigauit, & <i>Lupum</i> <i>Muzæ</i> filium <i>Toletano</i> Principatu exiit, <i>Cauriam</i>, & <i>Salmanticam</i> <i>Mauris</i> eripuit, & ex <i>Mandimya</i> vxore ſex filios genuit, quorum primogenitus fuit <i>Alphonſus</i>. <i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	775 783	5 ½
REGES LEGIONIS, & Caſtelle.			789	2 ½	
<i>Pelagius</i> filius <i>Fauilæ</i> <i>Ducis Cantabriæ</i>, & nepos <i>Chindauinti</i> <i>Regis Gothorum</i>, qui ob metum <i>Vuitizæ</i> in <i>Aſturiam</i> fugerat, à reliquijs <i>Chriſtiano-</i> <i>rum</i> ibi degentium ſalutatus eſt <i>Rex</i>, & <i>Mauris</i> eripuit multa oppida, & urbem <i>Legionem</i>; vnde <i>Legionis</i>, & <i>Aſturiæ</i> <i>Rex</i> dictus eſt, & in ſuo ſtemmate uſurpauit <i>Leonem rubrum</i> in campo albo, regnauitque paulo plus quam 19. annos, & <i>Alphonſo</i> <i>Duci Cantabriæ</i> dedit in vxorem <i>Ermifendam</i> filiam ſuam, obijtque in oppido <i>Cange</i>. <i>Tudenſis</i> tamen initium eius, quo forte ipſe ſe <i>Regem</i> dixit differt in annum 718.	716	19	<i>Alphonſus II.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	791	34
<i>Faſila</i>, alijs <i>Fauila</i> <i>Pelagij</i> filius ab vrſo in venatione laniatus anno regni ſui 3. currente, periit cum regnaſſet meſes 30.	718	vel 718	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	825	6 ½
<i>Alphonſus</i> filius <i>Petri</i> <i>Cantabriæ</i> <i>Ducis</i>, & gener. <i>Pelagij</i> iure <i>Ermifendæ</i> vxoris Regnum adeptus, magnam <i>Hispaniæ</i> partem, & <i>Lufitaniæ</i> regnumque <i>Nauarræ</i>, pullis <i>Mauris</i> recuperauit, <i>Arianam</i>q; hæreſim, quæ repullulauerat in <i>Hispania</i>, extirpauit, ob id dictus <i>Catholicus</i> genuitq; <i>Froillam</i>, <i>Vimcranum</i>, <i>Aurelium</i>, & filiam <i>Eginandam</i>, & ex pellice <i>Mauregatum</i>, regnauitq; annos 19. & dies 31.	735	2 ½	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	832	9 &c.
<i>Froilla</i>, ſeu <i>Froilla</i> 35. millia, vel alij 54. millia <i>Sarracenos</i> <i>Galliciam</i> infeſtautes prælio cecidit, <i>Nauarros</i> rebellantes inuaſit, <i>Vaſcones</i> infeſtos ſubdidit; ſed <i>Vimerano</i> fratre ob inuidiam occiſo, occiſus & ipſe fuit ab <i>Aurelio</i> fratre, ſepultuſq; in <i>Ouetenſi</i> <i>Eccleſia</i> ab ipſo condita, reliſtis filijs ex <i>Moyna</i> <i>Regina</i> <i>Nauarræ</i> <i>Veremundo</i>, & <i>Alphonſo</i>, regnauitque annos 11. meſ. 5. & d. 20. Eſto alij annos 13. adſcribant cum <i>Tudenſi</i>.	738	19	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	842	51
<i>Aurelius</i> frater <i>Froilæ</i> regnum occupauit, ſeruile bellum conſecit, & carens prole, atq; ad inuidiam declinandam ſucceſſorem delignauit <i>Veremundum</i> filium <i>Froilæ</i>, regnauitque annos, & meſes 6.	757	11 ½	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	887	5
<i>Silo</i>, ſeu <i>Sillo</i> <i>Alphonſi</i> <i>Catholici</i> gener et maritus <i>Eginandæ</i> pulſo <i>Veremun-</i>	768	6 6	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.	890	9 ½
774	774	9	<i>Alphonſus III.</i> cognom. <i>Magnus</i>, & à <i>Ioanne</i> <i>Papa VIII.</i> dictus in litteris <i>Rex Chriſtianiffimus</i>, <i>Froilla</i> à <i>Galliciz</i> cæſo reliquos quatuor fratres ſuſpectos de rebellionem oculis priuauit, <i>Conimbricam</i>, & <i>Viſcum</i> à <i>Sarracenis</i> recuperauit, <i>Vaſcones</i>, ac <i>Nauarros</i> ab obſidione <i>Maurorum</i> ſoluit; <i>Cæſarauguſtam</i> reſtaurauit; <i>Zamoram</i> condidit, <i>Templum S. Iacobo</i> <i>Apoſtolo</i> erexit, & 4. filios procreauit; <i>Garciam</i>, <i>Ordoricum</i>, <i>Froillam</i>, <i>Gundiſaluum</i> regnauitq; annos ſerè 51. ex quibus cum <i>Patre</i> annos 5. ſolus autem 46. <i>Garcias</i>, ſeu <i>Garſias</i> <i>Ayola</i> <i>Maurorum</i> Rege cum magna præda in captiuitatem abducto, ſine prole obiit. <i>Ordoricus II.</i> fratri <i>Garciz</i> ſuccedens, ſemel victus à <i>Mauris</i>, pluries eorum victor, quatuor <i>Caſtellæ</i> <i>Comites</i> dolo captos necauit, ideoq; <i>Caſtellæ</i> <i>Provincia</i>, quæ <i>Regi Legionis</i> parebat, ſe ab eius iuriſdictione ſubtraxit, creatis <i>Iudicibus</i>, inter quos fuit <i>Nunius Rauſaranus</i>, à quo <i>Ferdinandus Conſaluis</i> originem traxit. <i>Ordoricus</i> genuit <i>Alphonſum</i>, & <i>Raymirum</i>; obiitq; anno 899.		

	Init. Reg. An. Chriſt.	Regnavit annos		Init. Reg. An. Chriſt.	Regnavit annos
<i>Froila</i> II. Alphonſi Magni filius eognom- crudelis regnum fraude occupavit, ſed Lepræ morbo. poſt 2. meſes in- terijt.	899	0 2	<i>Sanctio</i> Castellæ Comite, dominium Castellæ hæreditario iure tranſierat ad Sanctium Maiorem Nauarræ Re- gem, vtpote ducta Eluira, generum Sanctij Comitis, Sanctius autem Ma- ior ſe Castellæ non Comitum, ſed Re- gem dixit, & Ferdinando filio, qui Sanctiam ſororem Veremundi duxe- rat, reliquit Castellæ Regnum; Diſ- ſenſione igitur orta inter Ferdinan- dum, & Veremundum, & hoc in proelio cadente ſine liberis, Ferdinan- dus Legionis Regnum per Sanctiam vxo-rem adeptus, Regno Castellæ coniunxit.		
<i>Alphonſus</i> IV. Ordonij II. filius, co- gnomento <i>Monachus</i> , votis religionis nuncupatis, regnum fratri Raymiro reliquit, ſed facti pœnitens ac regnum repetens à fratre oculis priuatus eſt, relictæ ex Imena ſuperſtite filio <i>Ordo- nio Malo</i> . poſt annos 5. & meſes 7.	899	5 7	<i>Ferdinandus</i> Magnus conſecutus, vt dixi Regna Castellæ, & Legionis, & fratri ſuo Garcia occiſo Nauarræ regnum eripuit; Conimbricam, & meliorem Portugalliæ partem, Mauris pulſis, recuperavit: Viuens adhuc quatuor filijs legitimis diſtribuit regna; San- ctio Castellam; Alphonſo Legionem, Aſturiam, & Tranſimenam; Garcia Galliciam, & Portugalliam; filiabus autem Vrracæ Gelo-yræ, ſeu Eliuræ Taurum, & Zamoram; Ferdinandum, quem ex pellice ſuſceperat Cardinalis factus eſt; ſunt qui dicant regnaſſe annos 47. & meſes 8. plures tamen annos tantum illi ſoli dant 40. & dies 41. nempe 12. $\frac{1}{2}$. in Caſtella reliquos 28. &c. in Legionenſi, & Caſtellano regno ſimul.	1020	40 & d. 41
<i>Raymirus</i> II. deſuncto in carcere Al- phonſo fratre, ſolus regnare cœpit, & ſociatus Ferdinando Conſaluo primo Castellæ Comiti, & feudatario ſuo, apud Oſmam, & Simancas bis Ara- bas vicit, cæſis 80. millibus eorum, & Abenayrum Cæſarauguſtæ regem vi- uum cœpit, genuitque Ordonium, & Sanctium, regnavitq; ann. 19. meſ. 2. dies 25.	905	19 2	<i>Sanctius</i> II. capto Alphonſo fratre, Le- gionem, & Aſturiam, & Garcia fra- tre in vincula coniecto, Galliciam, & Portugalliam occupavit, duxitq; vx- orem Blancam filiam Garcia Regis Nauarræ, & à Vekidio proditore in- teremptus eſt anno 1066.	1060	6
<i>Ordonius</i> III. Raymiri II. filius Gallicos fratri Sanctio tumultuanti fauentes perdomuit, genuitq; Veremundum, & regnavit annos 5. meſes 7.	924	5 $\frac{1}{2}$	<i>Alphonſus</i> VI. à fratre iuſſu S. Petri re- uocatus ad regnum Legionis, & Aſtu- rum poſt mortem fratris, recepit & regnum Castellæ; Toletum aliaque locâ Mauris erepta Chriſtianis reſti- tuit. Ex pellice Ximena ſuſcepit Al- phonſum, ex legitima verò vxore in- ter alias Vrracam, quæ nupſit Al- phonſo Regi Aragoniæ.	1066	42
<i>Ordonius</i> IV. Cognom. <i>Malus</i> Alphonſi IV. filius, regnum iniuſtè occupans, à Sanctio apud Cordubam in prælio interemptus eſt eodem anno, & San- ctius pro Veremundo impubere re- gnum adminiſtrauit.	929	0 4	<i>Alphonſus</i> VII. cum eſſet Rex Arago- niæ, cum Vrraca filia Alphonſi VI. per annos 4. rexit Castellam, & Le- gionem, deinde ſolus annos 47. in to- tum 51. dictus fuit <i>Imperator</i> , & ex Vrraca vxore ſuſcepit Sanctium, qui fuit Rex Castellæ, & Ferdinandum, qui Legionis, & Helifabetam, Cœpit regnare anno 1108. regnavitque an- nos 51.	1108	51
<i>Sanctius</i> cognom. <i>Craſſus</i> Ordonij III. frater ad Saginam leuandam, pace cum Abderamaro Rege inita, Cordu- bam ſetrantulit, vbi ab Arabe medi- co vi herbæ cuiuſdam ad maciem de- ductus, non ſine veneni ſuſpiciōne obiit, relicto filio Raymiro.	929	11 $\frac{1}{2}$	<i>Sanctius</i> III. cognom. <i>Deſideratus</i> Al- phonſi VII. filius, regnavit in Ca- ſtella anno 1. obiitq; in Arabia pro fide Chriſtiana bellans.	1159	1
<i>Raymirus</i> III. Sanctij filius vndennis, pace cum Arabibus facta, Norman- norum claſſem Gallicię infeſtam, ope Sanctij Contalui Castellæ Comitis ſuccendit, omnibus ad vnum cum Gundriedo rege eorum necatis: du- cta Vrraca deceſſit ſine liberis anno- rum 36.	941	25	<i>Ferdinandus</i> II. Rex Legionis, regnavit annos 31.	1160	31
<i>Veremundus</i> II. Ordonij III. filius Re- gno occupato victus ab Almanzore R. Maurorum, & deinde eius victor, Alphonſum, & Teratiam ex gemina vxore procreavit, Zeillerus ait Al- phonſum genitum inceſtuoſè, ex El- uera filia Veremundi: obiit ex poda- gra anno 987.	966	17	<i>Alphonſus</i> VIII. cognom. <i>Bonus</i> Sanctij III. filius regnavit in Caſtella.	1160	53
<i>Alphonſus</i> V. Veremundi II. filius pa- ctus auxilia contra Regem Cordubæ ab Abdala Sarraceno Toleti regnan- te, huic Teratiam ſororem inuitam copulavit, ſed infidelis viri nuptias, & congreſſum conſtanter recusans, & Abdala extincto liberata, in cœnobio virginitatem perpetuam ſanctè ſerua- uit. Alphonſus ducta Vrraca filia Garcia Ennici Regis Aragoniæ ſu- ſcepit Veremundum, & Sanctiam, quæ nupſit prius Garcia filio Sanctij Comitis Castellæ (eoque interempto) nupſit Ferdinando filio Sanctij Mai- oris Nauarræ Regis: Qui Ferdinan- dus Castellæ Rex factus, regnum Le- gionis per vxorem adeptus eſt. Al- phonſus in oppugnatione Vitei, telo à Mauris vulneratus interijt.	983	27	<i>Alphonſus</i> IX. Rex Legionis, Ferdinan- di II. filius.	1191	8
<i>Veremundus</i> III. filius Alphonſo V. ſuc- ceſſit, et poſt annos 10. in acie cecidit victus à Ferdinando. Mortuo enim	1010	10	<i>Henricus</i> Alphonſi VIII. filius, tegulæ caſu apud Palentiam occiſus regna- uit annos 2.	1214	2
			<i>Ferdinandus</i> III. Alphonſi IX. filius, vtrouq; regno Legionis, & Castellæ potitus, quæ duo regna deinceps vni-	1216	35

	Init. Reg. An. Chriſt.	Regnavit annos.		Init. Reg. An. Chriſt.	Regnavit annos.
ta manere, ille Mauros, ex Hispania cecit, Cordubam, & Hispalim Christianis reddens; habitusque est inter Sanctos, & Granatæ Regem stipendiarium fecit.			inde dimissa, duxit Ioannam filiam Eduardi Portugalliæ Regis, cuius filio locavit Isabellam non tam filiam, quam supposititiam puellam, Ideo Isabella Henrici IV. soror nupsit Ferdinando filio Ioannis Regis Aragoniæ: Proinde mortuo Henrico sine liberis, Ferdinandus cum Isabella, regno Castellæ, & Legionis potitus est.		
<i>Alphonſus X.</i> Ferdinandi III. filius, Fabularum Alphonſinarum auctor, cum esset electus Imperator Romanorum noluit pedem efferre ex Hispania; duxitque Violantam filiam Iacobi Regis Aragoniæ.	1252	32	<i>Ferdinandus V. Catholicus</i> filius Io. R. Aragon. iure Isabellæ vxoris cum Regno Aragoniæ, Valentæ Siciliæ, Neapolis, & alijs, iunxit Castellæ regnum, nec non Granatæ, expulsis ex ea Mauris, & Iudæis qui Christianam fidem amplecti recufarent. Ex Isabella suscepit vnicam filiam Ioannam, quam locarunt Philippo Pulchro Archiduci Austriæ, qui fuit filius Maximiliani Cæſaris, & Mariæ filiz Caroli Audacis Burgundiæ Ducis. Ex Philippo autem & Ioanna nati sunt Ferdinandus Rex Romanorum, & Carolus V.	1474	41
<i>Sanctius IV.</i> Alphonſi X. filius, solus post patrem regnavit annos XI. Tartarum Mauris eripuit, Regis Fesæ classæ classem Nauali bello vicit, duxitque Mariam infantis Alphonſi filiam ex qua suscepit Ferdinandum, Petrum, Philippum, & Henricum.	1284	11	<i>Philippus Pulcher</i> , mortua Isabella anno 1604. & Ferdinando ad Regnæ Aragoniæ ac deinde Neapolim profecto; suscepit cum Ioanna coniuge regimen Castellæ, ac reliquorum regnorum, sed intra biennium obiit annorum 28. ex febre pestilenti ad S. Iacobum Galliciæ, quo voti causamigrarat.	1504	2
<i>Ferdinandus IV.</i> Sanctij IV. filius.	1295	15	<i>Ferdinandus V.</i> rursus in Hispaniam reuersus, administrat cum Ioanna filia regnum pro Carolo V. nepote sexenni per decennium, moriturque die 23. Ianuarij anni 1516. & in eo desijt Regnum Aragoniæ.	1506	10
<i>Alphonſus XI.</i> filius Ferdinandi IV. contra Almoacenum, & Hynzephinum Bellarmini, & Granatæ Reges dimicans diuersis prælijs, bis centena milia Sarracenorum cecidit recuperata Algezira. Duxitque Mariam filiam Dionysij Portugalliæ Regis ex qua genuit Petrum, & ex Leonora de Guzman pellice Henricum, & Federicum, obiitque feria 6. maioris Hebdomadæ in obſidione Caſtri de Gibraltar.	1310	40	<i>Carolus V.</i> succedit in omnia regna Hispaniæ (dempta Lusitania) annos natus ferè 16. vnico mense deficiente, et anno 1519. electus est in Imperatorem, et ducta Elisabetha Lusitana, genuit Philippum, Isabellam, Mariam, et Ioannam; Mediolani ducatum obtinuit ex testamento, et liberorum defectu Francisci Sfortiæ. Anno deinde 1555. Imperium Ferdinando fratri commendans, Regna Hispaniæ Philippo filio renunciauit Bruxellis sub finem Octobris, reseruatque sibi ad eleemosynas centum mille aureis, secessit in Monasterium S. Hieronymi Estremaduræ, vbi pœnitentiæ, et diuinarum rerum contemplationi vacans, obiit anno 1558. die 21. Septembris quare regnavit in Hispanias annos 39. et menses 9. sed Imperium tenuit annos 42. menses 8. Erratque Zeilerus, et alij, qui Philippi II. Regnum auspiciantur ab anno 1558. Genuerat Carolus duos illegitimos ex nobili fœmina Belga de Plumbes, nempe Ioannem Austriacum, et Margheritam, quæ nupsit prius Alexandro Medico, deinde Octauio Farnesio, rexitque Belgium.	1516	39 $\frac{3}{4}$ Imper. 42 $\frac{3}{4}$
<i>Petrus Alph. XI.</i> fil. cognom. <i>Cruelis</i> , quia Federicum fratrem, & Rubeum Granatæ regem sui hospitem iugulauit, ipse deinde ab Henrico fratre in prælio confossus.	1350	19	<i>Philippus II.</i> statura paruus, statibus, et Monarchia maximus acquisito Lusitaniz Regno obiit anno 1598. die 13. Septembris annorum 72. regnavitque annos 42. menses 10. dies 12. natus erat anno 1527. hora 4. m. 15. post merid.	1555	42 $\frac{3}{4}$
<i>Henricus II.</i> fratris occisi loco regnum occupauit, duxitque Ioannam filiam Ioannis Emmanuels de la Cerda infantis, ex qua genuit Ioannem, & Leonoram, quæ nupsit Regi Nauarræ.	1369	10			
<i>Ioannes Henrici II.</i> filius ducta Leonora filia Petri Aragonum Regis, genuit Henricum, & Ferdinandum eum, qui fuit postea Rex Aragonum. Leonora mortua duxit Beatricem filiam vnicam Ferdinandi Regis Portugalliæ, quo defuncto Socero, dum ius vxoris prosequens Portugalliam inuadit, repulsus est à Ioanne Ferdinandi ex pellice filio, & Regnum vsurpante: Henrico autem vxorem dedit Catharinam filiam Ducis Lancaſtrientis in Anglia, eumque Principem Asturum declarauit; obiitque oppressus equi lapsu.	1379	11			
<i>Henricus III.</i> Ioannis filius duodennis successit patri, dictus <i>Valentinarius</i> , & ex Catharina Angla genuit Ioannem; Catharinam, & Mariam, quam locavit nepoti suo Alphonſo Ferdinandi filio, obiitque Toleti annor. 28.	1390	16			
<i>Ioannes II.</i> Henrici III. filius infans adhuc in çunis successit sub tutela Catharinæ Matris, & Ferdinandi Patruis vsq; ad annum 14. duxitque Mariam filiam Ferdinandi Patruis, ex qua genuit Henricum eaque defuncta duxit Isabellam filiam Infantis Ioannis filij Ioannis Regis Portugalliæ, ex qua genuit Alphonſum in adolescentia mortuum, & Isabellam Catholicam; Assumpto porrò Henrico filio in confortem regni obiit.	1406	47			
<i>Henricus IV.</i> filius Ioannis II. patri successit annorum 31. & Blanca filia Ioannis Regis Aragoniæ ducta, ac de-	1453	20			

	Init. Reg. An. Chris.	Regnavit annos
<i>Philippus III.</i> Patri successit obiitq; anno 1621. die 31. Martij annorum 43. cum regnasset annos 22. menses 6. d. 17. non verò annos 24. vt male Zeilerus, natus erat anno 1578.	1598	22 $\frac{3}{4}$
<i>Philippus IV.</i> annorum 16. successit Philippo III. patri, obiitque ex calculo die 17. Septembris anno 1665. annorum 60. cum regnasset annos 44. menses 5. dies 17.	1621	44 $\frac{3}{4}$
<i>Carolus II.</i> successit Patri Philippo IV. annorum 4. sub tutela Matris Mariæ Annæ.	1665	

CAPVT X.

Appendix de quorundam Sanctorum
Temporibus.

A R T. I.

De S. AVGVSTINO Eccl. Doctore.

Sanctum Augustinum Ecclesie Doctorem præstantissimum defunctum esse, & ad CHRISTVM, quem totis visceribus diligebat, migrasse die 28. Augusti, Anno Domini quadringentesimo trigésimo certum est. De die constat ex omnibus Martyrologijs, & Romano potissimum, necnon ex S. Prospero Aquitano in Chronico; ex quo etiam constat de Anno; scribit enim sic: *Theodosio XIII. & Valentiniano III. Coss. Augustinus Episcopus per omnia Excellentissimus moritur V. Kalendas Septembris, libris Iuliani inter impetum obsidentium Vandalorum in ipso dierum suorum sine respondens, & gloriosè in defensione Christiana gratia perseverans. Ex constitutis autem libro 4. cap. 5. Consulatus ille competit anno Christi 430. Præterea ex Actis Concilij Ephesini liquet conuocatum fuisse à Theodosio illud Concilium mente Nouembri sub istdem prædictis Consulibus, & ab eodem inuitatum fuisse ad Concilium S. Augustinum per Ebagnium Magistratum, hunc autem, vbi Carthaginem appulit, audito S. Augustini obitu reuersum esse Constantinopolim firmat Liberatus in Breuiario cap. 5. nempe in 2. Tomo Conciliorum; ergo licet Ephesinum Concilium inchoatum non fuerit, nisi anno sequenti, conuocatio tamen eius, inuitatio S. Augustini, & obitus cadunt intra annum Christi 430. Vt scitè ponunt etiam Marianus Scotus, Hermannus Contractus, Iornandus, Trithemius, Baronius, Petauus, Io. Gualterus, & omnes communiter dempto Marcellino in Chronico, qui in Annum præcedentem, nempe 429. retrahit Sancti huius obitum, dum scribit: *Indictione XII. Florentio, & Dionysio Coss. Beatissimus Augustinus Hipponensis Ecclesie elegantissimus Christi Sacerdos, Doctorque præcipuus morte placida quieuit: Sed causa errandi fuit, quia norat S. Augustinum obiisse anno præcedenti Concilium Ephesinũ, eius autem celebratione cum conuocatione confundens, congesit in annum eundem, nempe Indictionis XIII. Theodosio XIII. & Valentiniano Coss. nam sub his inter alia scribit: Nestorius &c. apud Ephesum, ducentorum Sanctorum Patrum in Synodo condemnatus est.**

2 Ex Possidio in fine vitæ S. Augustini, cum quo ait se vixisse annos 40. hæc habemus: Vixit annos LXXVI. in Clericatu autem, siue Episcopatu annos ferè XL. Natum autem se Idibus Nouembris ipsemet S. Augustinus testatur lib. de Beata Vita cap. 1. dum ait, *Idibus Nouembris mihi natalis dies erat.* Quorundam igitur obiit d. 28. Augusti anno Christi 430. deeraut ad diem ipsius natalent menses 2. & dies 16. Aut igitur nondum complebat annos 76. sed tamen ob maximam anni 76. partem exactam verè dixit Possidius vixisse cum annos 76. & hinc sequitur natum esse

anno Christi 354. vt nos cum Petauo, Bucholtzero, Ioanne Gualtero in Chronico Chronicorum alijq; posuimus; Aut si Possidius numerauit annos tantum completos, neglectis mensibus 9. & diebus 14. supernumerarijs: Quod minus probabile est; sequeretur S. Augustinum compleuisse annos 76. die 13. Nouembris anno Christi 429. atque adeo natum esse anno Christi 353. Non potest autem dici Possidium intelligendum de anno 76. ætatis nondum inchoato; ergo nec dici potest natum esse S. Augustinum anno Christi 355. vt ponit Ribadeneira in eius Vita, Illiescas in Vitis Pontificum lib. 2. cap. 4. addens natum eodem die, quo Pelagius hæresiarcha, & Baronius Tomo IV. Annalium ad annum 377. occasione Augustini inter Manichæos versantis, vbi ait de Augustino: *Natus est ipse anno Domini trecentesimo quinquagesimo quinto, Arbetione, & Lolliano Consulibus, Constantij Imperatoris decimonono, Idibus Nouembris &c.* Sed vnde Annum huic eruerit non video, ex annorum enim ab ipso S. Augustino recensitorum, de quibus nos infra, serie id non euincitur; nec congruit cum anno obitus, quem Baronius ipse agnoscit Christi 430. Nam si natus esset anno 355. annum primum compleisset 13. Nouemb. anni 356. & annum 75. anno 430. item idibus Nouembris, ergo illo anno nondum inchoasset 76. & falsus esset Possidius dicens S. Augustinum vixisse annos LXXVI. De loco vbi natus est non ambigitur, cum lib. 2. Confessionum cap. 3. dicat se natum ex *Municipe Tagastensi admodum tenuis.*

3 Anno 16. ætatis suæ S. Augustinus reuocatus est ex vrbe Madanrensi, vbi studiorum causa peregrinabatur, & pater eius licet haud diues præparauit sumptus, vt ipsum Carthaginem mitteret, vbi magis proficeret in litteris: interim autem eodem anno Augustinus intermissis studijs laxauit frenca libidini carnis suæ: fatetur id ipse lib. 2. Confess. cap. 2. dicens: *Anno illo sextodecimo ætatis carnis meæ, cum accepit in me sceptrum, & totas manus ei dedi vesania libidinis &c.* & cap. 3. subiungit: *Et anno quidem illo intermissa erant studia mea, dum mihi reducto a Medauris, in qua vicina vrbe iam caperam litteraturæ, atque oratoriæ gratia peregrinari, longinquioris apud Carthaginem peregrinationis sumptus præparabantur, animositate magis, quam opibus patris municipis Tagastensis admodum tenuis.* Et paulo infra eodem cap. 3. *Sed vbi sexto illo decimo anno, interposito ocio ex necessitate domestica, feriatu ab omni scola, cum parentibus esse capi, exceßerunt caput meum repress libidinum, & nulla erat eradicans manus, nemo autem dixerit omnia hæc peracta anno Christi 369. quo Idibus Nouembris iniuit annum 16. sed pleraque spectare ad annum Christi 370. quo currebat annus ætatis 16. complendus Idibus Nouembris. Porro cum post luxuriosam vitam, & furtum Thagaste commissum (de quibus lib. 2. Confess. vsq; ad finem) iam libro 3. cap. 1. dicat *Veni Carthaginem &c.* & cap. 4. addit se ex Hortensio Ciceronis lecto, concepisse se desiderium immortalis sapientiæ, moxque subiungat: *Non enim ad acuendam linguam, quod videbar emere maternis mercedibus, cum agerem annum ætatis vndeicesimum iam defuncto patre ante biennium: non ergo ad acuendam linguam referebam illum laborem &c.* ex his inquam colligitur patrem ipsius defunctum esse vel sub finem anni Christi 370. aut inito 371. & hoc anno Augustinum venisse Carthaginem; annoq; 373. incidisse in Hortensium Ciceronis, & præpotuisse hunc librum Sacræ Scripturæ, de hac enim lib. 3. cap. 5. refert: *Sed visa est mihi indigna, quam Tulliana dignitati compararem, sumor enim meus &c.**

4 Illo pariter anno ætatis suæ 19. & Christi 373. impedit Augustinus in Manichæos, quo scilicet lecto Hortensio Ciceronis, & neglecta Sacra Scriptura, quærebat veram sapientiam in cisternis dissipatis, vt colligitur ex lib. 3. Confess. cap. 6. à quo vsq; ad 11. describit errores haustos à Manichæis, & cap. 12. fienti ob id matri responsum à quodam Episcopo narrat: *Vade à me, ita viuas: fieri enim non potest vt filius istarum lactymarum pereat.* Dein de lib. 4. Confess. cap. 1. fatetur se ab anno 19. ætatis, vsq; ad 28. hæsilisse in Manicheismo: *Per idem tempus annorum novem, ab vndeicesimo anno ætatis meæ, vsque ad duodevicesimum, seducebamur, & seducebamur, falsi atq; fallentes &c.* & cap. 2. narrat se Carthagine Rhetoricam docuisse. Sed cap. 16. prius se à Rhetore Carthaginensi magistro

gistro suo libros Aristotelis de Prædicamentis acceptos per te intellexisse cum annos natus ferme 20. esset. Libros autem de Apto, & de Pulchro, de quibus lib. 4. Confess. cap. 14. scripsit circa annum 26. aut 27. ætatis, ait enim ibidem cap. 15. *Et eram atate annorum fortasse vigintifex, ans septem, cum illa volumina scripsi.*

5 Anno ætatis 29. post exactos in Manichæismo totos 9. annos collocutus cum Fausto Manichæo, eumq; deprehendens imperitiam Astronomiæ, cuius tamen peritiam iactabat, & desperans posse à Fausto dissolui dubia, quibus agitabatur Augustinus, cœpit frigescere in Manichæismo: Libro enim 5. Confess. cap. 3. ait: *Proloquar in conspectu Dei mei annum illum vndeciesimum atatis meæ. Iam venerat Carthaginem quidam Manichæorum Episcopus Faustus nomine &c.* de quo vsque ad caput 8. quo ait se Carthagine relicta, vbi Scholastici eunt nimis intemperantes, & tumultuosi, nauigasse Romam ad docendam ibi Rhetoricam, & cap. 10. narrat habitasse se in domo cuiusdam Manichæi, nec planè ab illius sectæ erroribus recessisse, hæc autem peracta esse anno Christi 384. colligitur ex dictis supra, & ex anno sequenti, quo missus est Roma Mediolanum. Libro quippe 5. Confess. cap. 13. sic narrat: *Itaque posteaquam missum est Mediolano Romam ad Præfectum Urbis, ut illi civitati Rhetoricæ magister provideretur, impertita etiam euectione publica, ego ipse ambui &c. ut dictione propostita me probatum Præfectus tunc Symmachus mitteret: Et veni Mediolanum ad Ambrosium Episcopum &c.* Constat autem ex rescriptis Imperatoris datus ad Symmachum, de quibus lib. 44. de Appellat. & lib. 41. de sent. exper. recit. in Cod. Theodos. Symmachum fuisse Urbis Præfectum, Ricimere, & Clearcho Consulibus, videlicet anno Christi 384. hoc igitur anno migravit Augustinus Roma Mediolanum; Quod idemmet confirmat aduersus litteras Pitiliani l. 3. c. 25. dicens. *Cum ego Mediolanum ante Bautem Consulem venerim, eiq; Consuli Kalendis Ianuarij laudem in tanto conuentu conspelliq; hominum, pro mea tunc Rhetorica professione recitarem.* Si quidè ex dictis lib. 4. cap. 5. constat Bautem anno 385. Christi fuisse Consulem in Occidente, Arcadium vero in Oriente. Ingressus porro erat Augustinus annum 30. ætatis quando panegyricam illam concionem habuit, & anno 385. quando egit cum Ambrosio primum proposuitq; deserere penitus Manichæismum, erat adhuc annorum 30. inquit enim l. 6. Confess. cap. 11. *Et ecce iam tricenariam atatem gerebam, in eodem luto hæsitans &c.*

6 Tandem audito Simpliciano, & conuersione Victorini, Vitaq; S. Antonij per Contitianum insinuata conuersus, seu reuersus est Augustinus ad Catholicam fidem anno ferè 12. exacto, postquam in Manichæos impegerat, & in librum Ciceronis nomine Hortensium inciderat; Constat hæc ex lib. 8. Confess. à capite 1. ad 7. in quo ait: *Quoniam multi anni mei mecum effluerant, forte duodecim anni, ex quo ab vndeciesimo anno atatis meæ, lecto Ciceronis Hortensio, excitatus eram studio sapientiæ, & diserebam.* Anno igitur 31. ætatis conuersio hæc cœpit, sed Baptismus ad annum 33. delatus est. Interim autem anno 32. arrepta occasione vindemialium feriarum fecerit in villam Verecundi Grammatici cum Alipio, & Matre sua Monica, quæ Mediolanum iam venerat; quem Verecundum obiisse Catholicum narrat lib. 9. Confess. cap. 3. & cap. 4. de scriptis ibi à se adhuc Catechumeno; vt patet ex illis verbis: *Catechumenus in villa, cum Catechumeno Alipio feriatas, matre adherente nobis; & cap. 5. Rhetoricæ magisterio abdicasse se refert: Renunciasti, inquit, peractis vindemialibus, vt Scholasticis suis Mediolanenses venditorem verborum alium prouiderent, quod & Tibi ego seruire delegissem, & illi professioni, præ difficultate spirandi, ac dolore pectoris non sufficerem.* Sed quoad libros in villa illa compositos à S. Augustino adhuc Catechumeno, cœpit scribere contra Academicos annum agens 32. ætatis, antequam scriberet de Vita beata, idest ante Idus Nouembris; Idibus enim Nouembris occasione diei natalis sui scripsit librum de Vita Beata, & postea ingressus iam annum 334. scripsit lib. de Ordine, & Soliloquia, & librum 3. contra Academ. Audiamus enim ipsum lib. 1. Retract. cap. 1. dicentem. *Cum &c. me ad Christianam vitam otium contulissem, nondum baptizatus, contra Academicos, vel Academicis primum scripsi.* Et cap. 2. *Librum de*

Beata vita, non post libros de Academicis, sed inter illos vt scriberem contigit: ex occasione quippe ortus est diei natalis mei, & tridui disputatione completus. Et cap. 3. *Per idem tempus, inter illos, qui de Academicis scripti sunt, duos etiam libros de Ordine scripsi.* Libro autem 3. contra Academicos cap. 20. scribit: *Sed cum tricesimum & tertium atatis annum agam &c.* At in libro de Beata vita paulo post initium, occasionem huius scribendi à die suo natalium sumptam intinuat illis verbis: *Aptissimè sanè: nam de beata vita quaesimus inter nos &c. Idibus Nouembris mihi natalis dies erat &c.* Porro lib. 1. Soliloquiorum cap. 10. ait: *Nam cum XXXIII. annos agam, XIV. ferè anni sunt, ex quo ista cupere destiti.* Moxq; meminit de Ciceronis libro, quem legisse anno 19. ætatis supra ostendimus; ab illo enim ad 33. ætatis iam decurrentem sunt anni ferè 14. Per idem tempus scripsit librum de Magistro, vt ex eius exordio liquet. Et libro 1. Retract. cap. 5. scribit. *Post libros Soliloquiorum iam de agro Mediolanensi reuersus scripsi librum de Immortalitate animæ, & cap. 6. narrat se Mediolani ante Baptismum inchoasse, sex libros de Musica, eosq; post Baptismum perfecisse in Africa.*

7 Baptizatum se fuisse à S. Ambrosio Mediolani, vnà cum Alipio, & filio suo ferè quindenni Adeodato notho, S. Augustinus narrat lib. 9. Confession. cap. 6. & 7. vbi addit: *Nimirum annus erat, aut non multo amplius cum Iustina Valentiniani Regis pueri mater, hominem tuum Ambrosium persequeretur, hæresis suæ causa, qua fuerat seducta ab Arriannis.* Hanc autem persecutionem cœpisse inito iam Christi anno 386. docet Baronius ad eundem annum; igitur Baptismus S. Augustini incidit in annum Christi 387. & quidem, vt addit Possidius in vita ipsius, in tempus Paschale, atque adeo ex supra constitutis, in annum 33. ætatis Augustini nondum completum videlicet biennio ferè postquam Catechumenus euaserat. Anno verò 388. sexto Kal. Septembris contigit nex Maximini tyranni, postquam idem S. Augustinus aduersus Pitiliani litteras lib. 3. cap. 11. affirmat se ex Italia in Africam soluisse; sed prius Romam venit sub finem anni 387. ibiq; hyemauit cum matre sua, & dum Romæ esset scripsit libros eos, quos enumerat lib. 1. Retract. à cap. 7. ad 10. de moribus Ecclesiæ Catholicæ, & Manichæorum, de Animæ quantitate, & de Libero arbitrio. Inde verno tempore adulto Roma discessit, & cum peruenisset ad Ostia Tyberis S. Monica eius mater defuncta est præsentem, & fletu Adeodato, qui erat annorum 16. nec ita multo post Adeodato obiit; ita ex lib. 9. Confess. à cap. 1. ad 12. Notanda illa verba capitis 8. *Cum apud Ostia Tyberina essemus, mater defuncta est, & cap. 11. Ergo die nono agritucinis suæ, quinquagesimo & sexto anno atatis suæ, trigesimo & tertio atatis meæ, anima illa religiosa, & pia, corpore soluta est.* Sed aud est error Librarij, & reponi debet *trigesimo & quarto*, aut S. Augustinus loquitur hinc anno iam completo, nam quando S. Augustinus scripsit lib. 3. contra Academicos, & librū 1. Soliloquiorum erat adhuc Catechumenus, & annorum 33. eratq; ille annus 14. ab anno 19. quo Ciceronis Hortensium legerat, vt ex verbis ipsius num. 6. ostendimus deinde anno sequenti in Paschate baptizatus est, & anno sequenti Roma ad Ostia nauigauit, ergo quando S. Monica in cœlum migravit 4. Maij S. Augustinus agebat iam annū 34. nondum tamen completum, atq; adeo ex dictis supra erat hic annus Christi 388. quo pariter nauigauit in Africam cum Eudodio, & Adeodato, & hic annorum 16. mox defunctus est. De hallucinatione Baronij ponentis mortem S. Monicæ anno 35. Augustini; vide P. Aloygium Torellum tomo 1. Seculor. Augustinensium ad annum 387.

8 Reuersus in Africam S. Augustinus. Anno deinde 389. secessit com sodalibus, & vitam Eremiticam, quam Mediolani in agro instituerat anno 387. fundauit Thagasta, in qua mansit laicus, vsque ad annum 391. quo licet iniurijs, ordinatus fuit Presbyter à Valerio Episcopo Hipponensi, vt colligitur ex eius Epistola 225. ad Albinum, & ex Possidio in ipsius Vita, quæ autem ibi scripsit ante Presbyteratum recenset ipse lib. 1. Retract. à cap. 10. ad 13. videlicet de Genesi aduersus Manichæos, de Vera Religione, & absoluit libros de Musica, & de Magistro. Iam verò Presbyter disputauit cum Fortunato Presbytero Manichæo 5. Kal. Septembris Consulibus Arcadio II. & Rufino, vt extat in Actio illius disputationis excepta à Notarijs,

rijs, nempe anno Christi 392. Sed antea scripserat librum de Vtilitate credendi, & contra Manichæos de duabus animabus; postea verò anno 393. interfuit Concilio Hipponensi iussusq; est disputare de Fide, & Symbolo, vt ipse fatetur lib. 1. Retract. cap. 17. cætera, quæ anno 393. 394. ante Episcopatum scripsit, recensentur lib. 1. Retractationum à cap. 18. ad 26.

9 Anno Christi 395. videlicet ætatis 41. ordinatus fuit S. Augustinus Episcopus à Valerio Episcopo Hipponensi; scribit enim S. Prosper in Chronico: *Consulibus Olybrio, & Probino Augustinus B. Ambrosij discipulus multa facundia, doctrinaque excellens, Hippone Regio Africa Episcopus ordinatur*; videlicet Coepiscopus, & adiutor Valerij, vt liquet ex Augustini epist. 34. ad Paulinum. Porro Episcopus scripsit reliqua omnia, quæ libro 2. Retractationum enumerantur inter quæ sunt præcipue libri Con-

fessionum, & de Doctrina Christiana, & contra Manichæos duos Faustum, ac Felicem; sed disputatio cum Felice biduo peracta fuit Honorio VI. & Aristoneto Consulibus, vt extat in Actis illius à Notarijs exceptæ, nempe anno Christi 404. quæ & ipsum feliciter vicit conuertitq; scripsit deinde inter alia libros de Trinitate, & de Consensu Euangelistarum, de Bono Coniugali, contra Cresconium Donatistam: Capta deinde, & euerfa Roma ab Alarico, quod fuit anno Christi 410. 9. Kal. Septemb. & eam calamitatem pagani Christianismo adscribentibus scripsit libros de Ciuitate Dei. *Quod opus per aliquot annos me tenuit*, inquit ipse lib. 2. Retr. cap. 14. Postremo, vt ostendimus num. 1. Vandalis Africam vastantibus, anno Christi 430. ætatis 76. prope completo Episcopatus verò anno 36. migravit ad Dominum die 28. Augusti.

<i>SYNOPSIS Annorum præcipuorum S. AVGVSTINI.</i>	Anni Christi.	Act. S. Augustini currentes	
		ante 13. Nouemb.	post 13. Nouemb.
Nascitur Thagaste Idib. Nouembris ex Patricio, & S. Monica.	354	0	1
Reuocatus à Medaura Thagasten intermittit studia litterarum, & dum pater parat impensas, vt cum mittat Carthaginem, abusus otio laxat frena libidini.	370	16	17
Carthaginem ad studia litterarum missus orbatu patre.	371	17	18
Impingit in Manichæos, lecto tamen Ciceronis Hortensio exardescit desiderio veræ, & immortalis sapientiæ.	373	19	20
Aristotelis Prædicamenta aliosque libros Philosophorum per se ipsum intelligit.	374	20	21
Scribit librum de Pulchro, & Apto ad Icherium Oratorem Roman.	380	26	27
Cum Fausto Episcopo Manichæo differens, nec illam in eo peritiam omnium scientiarum, quam iactabat deprehendens, & Astronomiæ in primis imperitum videns, desperansq; ab vilo alio solui posse dubia doctrinæ Manichæorum, frigescere incipit in Manichæismo, ac pertæsus tumultuosæ intemperantiæ Scholasticorum Carthaginis, quos Rhetoricam docebat, Romam migrat docturus ibi Rhetoricam, habitatq; in Domo cuiusdam Manichæi.	383	29	30
Roma Mediolanum ad Rhetoricam docendâ mittitur à Symmacho Urbis Præfecto.	384	30	31
Calendis Ianuarij Panegyrim Mediolani recitat in laudem Bautis Consulis, deinde Consultis SS. Ambrosio, & Simpliciano, exemplisq; aliorum incitatus Manichæismum deserit, & fit Catechumenus.	385	31	32
Vindemialibus ferijs secedit in villam Verecundi Grammatici, inchoat libros de Academicis, & occasione diei natalis sui librum de Beata Vita, & deinde Soliloquia, & renunciat Magisterio Rhetoricæ.	386	32	33
Scribit librum de Ordine, absolvitque librum 3. de Academicis, & reuersus Mediolanum incipit scribere de Musica, & se ad Baptismum præparat.	387	33	34
Baptizatur in Paschate à S. Ambrosio vnâ cum Alipio sodali suo, & Adeodato filio notho, præsentem matrem S. Monica, & sub finem anni migrat Romam, sed prius extra Mediolanum Eremiticæ vitæ semina iacit.	387	33	34
Romæ hyemans scribit de Moribus Eccl. Catholicæ, & Manichæorum, de Animæ quantitate, & de Libero arbitrio, vere autem adulto nauigat ad Ostia Tyberis, vbi ad Christum migravit S. Monica 4. Maijannorum 56. post dierum 9. ægritudinem. Inde soluens redit in Africam, mortuoq; mox Adeodato vitam Eremiticam cum sodalibus instituit Thagaste anno 389.	388	34	35
Laicus adhuc scribit de Genesi aduersus Manichæos, de Vera Religione, & absoluit librum de Magistro, & libros de Musica.	389	35	36
Ordinatur Presbyter à Valerio Episcopo Hipponensi, scribitq; de Vtilitate credendi, & contra Manichæos de duabus animabus, & Hippone in horto donato à Valerio Episc. Eremiticum Cœnobium fundat.	390	36	37
Disputat cum altero Fortunato Presbytero Manichæo 5. Kal. Septemb.	391	37	38
In Concilio nationali totius Africæ Hippone celebrato iussus disserit, & scribit de Fide, & Symbolo; hoc verò, & sequenti anno scribit recensita libro 1. Retract. à cap. 18. ad 26.	392	38	39
Ordinatur Episcopus, seu Coepiscopus à Valerio Episcopo Hipponensi, deinde scribit libros Confessionum, & alios de quibus lib. 2. Retract. vsq; ad cap. 6. vsq; ad annum 404.	393	39	40
Disputat cum Felice Manichæo die 5. Augusti, & 6. eumq; victum conuertit ad Catholicismum, annisq; sequentibus inter alia scripsit de Trinitate, de Consensu Euangel. de Bono Coniugali &c.	394	40	41
Roma ab Alarico subuersa 9. Kal. Septemb. anni 410. scribere incipit anno sequenti libros de Ciuitate Dei, & interea multa alia scripsit enumerata lib. 2. Retract.	395	41	42
Anno Christi cœpit refutare Pelagium, quem biennio post damnauit in Concilio VI. Carthaginenti cum alijs Episcopis.	399	45	46
Anno demum 430. die 28. Augusti migravit ad Christum Dominum, agens 76. propemodum completum, & Episcopatus 36.	417	63	64
Tanti erat Annos patroni mei Sanctissimi digerere in ordinem, & ab aliorum falsa supputatione vindicare.	419	65	66
	430	76	

ART. II. De S. HIERONYMO Eccl. Doct.

Sanctus Prosper in Chronico scribit: *Theodosio IX. & constantio III. Cos. Hieronymus Presbyter moritur, anno aetatis sua XCI. pridie Kal. Octobris.* Annus hic ex dictis libro 4. cap. 5. est Christi 420. de quo, & de die obitus non est controversia magna, sed de anno aetatis 91. & multò magis de annis 98. aut 99. quos ei attribuunt Beda, Ado, & Vluuardus in Martyrolog. & Sigebertus in Chron. Licet enim ipsemet S. Hieronymus præfat. libri 3. in Amos fateatur, se iam inde ab annis 14. laborem scribendi manu sua ferre non posse; & anno Christi 410. quo Vrbs capta est à Gothis, & quo explanabat Ezechielem, dicat in præf. libri 7. præter difficultatem dictandi, caligasse se oculis, & S. Augustinus lib. 1. contra Iulianum c. 7. dicat de S. Hieronymo: *In locis Sacris, atque in litteris Sacris, usque decrepitam vixit aetatem.* Nihilominus aetas eius annorum 91. nedum 98. minimè cohære potest cum his, quæ idem de se ipso non semel scripsit; ait enim in cap. 1. Habacuc anno illo, quo Iulianus Apostata periit, videlicet Christi 363. fuisse se puerum, & sub Gentili præceptore in Ludo Grammaticæ exercentem se, à quo anno ad 420. obitus suat anni 57. quos si anno 91. aetatis fictæ demas, remanent anni 34. Quomodo igitur adolescens, aut puer dici posset vir annorum 34? Eminentissimus Baronius Tomo 4. Annalium ad annum 372. Christi ceslet, & pluribus probat S. Hieronymum eodem anno 372. in Eremum secessisse, & ibi cœpisse se exercere in Sacris Scripturis, interpretando Abdiam, quando erat iam annorum 30. in præfatione enim in Abdiam ad Pammachium scribens ait: *Hoc illud tempus, mi Pammachi hac luce dulcior, quo egressi Scholam Rhetorum, diuerso studio ferebamur, quando ego, & Heliodorus carissimus pariter habitare solitudinem Syriæ Calcidis nitebamur, & ibidem se excusans addit: Quando magis ego, qui necdum ad aetatem perfecti viri, & in mensuram Christi veni, mereri debeo veniam? & inferius narrat sibi ab Italia allatum scripti huius super Abdiam exemplar post tot annos, quot habebat quando illud primum scripsit. quos 30. fuisse indicat dum dicit: Nec diffiteor per hocæ triginta annos in eius opere me hoc labore sudasse.* Unde colligit Baronius S. Hieronymum anno Christi 372. quo in Eremum secessit, scripsitq; primò in Abdiam fuisse annorum 30. atq; adeo anno 363. quo Iulianus periit fuisse annorum 20. & attenda phrasi Hieronymi, non est mirum, se puerum, & adolescentem appellasse, comparatiue ad annos 33. quibus virilem, seu perfecti viri aetatem iniri putabat. His positis, si anno 372. erat annorum 30. aut 29. utiq; anno 420. quando obiit, erat annorum 78. aut 77.

2 Hic porrò non plura addimus contra Bedam, Vluuardumque in Martyr. 1. & Sigebertum in Chronico, aliosque scribentes S. Hieronymum obiisse anno 12. Honorij, nempe Christi 407. & attigisse annos minimnm 98. Nam si annos 44. qui sunt ab interitu Iuliani ad annum 407. subtrahas annis 98. sequeretur anno 363. fuisse annorum 54. quo se tamen puerum fassus est; id vero est absurdissimum. Retineamus ergo cum S. Prospero, & Baronio S. Hieronymum obiisse anno 420. Christi, & cum Baronio habuisse tunc annos 78. nondum plenos, atque adeo natum esse anno 342. Addimus obiisse occidente Sole 30. Septembris facie splendenti, cum recitasset illa verbe: *Nunc dimittis seruum tuum Domine.*

ART. III. De S. EPIPHANIO Salamina Cypri Episc.

Sanctus Hieronymus in Catalogo Scriptorum Eccl. quem in titiq; eius ait à se scriptum anno XIV. Theodosij Imperar. nempe anno Christi 392. ait de S. Epiphano: *Vixit usque adhuc, & in extrema senectute varia cudit opera.* Ergo illo anno. non erat sexagenario minor. Quando autem scripserit Ancoratum designat ipsemet his verbis. *Hic annus est nonagesimus Diocletiani, Valentini, & Valentis decimus (quo & exorditur vndecimus) Gratiani sextus, Consultatus Gratiani Augusti tertium, & Equitij illustrissimi; Indictio secunda:* Videlicet annus Christi 374. Palladius in Dialogo affirmat S. Epiphanium sedisse Episcopum annos 36. sub Damaso, & Syricio &c. quos si ab exordio Damasi numeres, videlicet ab anno

367. cadet Epiphanius mors in annum Christi 403. & tanto ulterius, quanto Episcopatus huius exordium, post Damasi initium numeraueris. Cum ergo S. Ioannes Chryostomus pulsus sit in exilium prima vice anno Christi 403. ut ostendimus supra, videretur hoc ipso anno consignanda mors S. Epiphani, si verum esset quod narrat Sozomenus lib. 8. cap. 16. Socrates lib. 6. cap. 13. & Metaphrastes in Vita S. Chryostomi, videlicet S. Chryostomum audito to consensu Epiphani in sui depositionem prædixisse Epiphano mortem in mari antequam rediret ad suum Episcopatum; & vicissim S. Epiphanium prædixisse S. Chryostomo mortem, antequam perueniret ad sui locum exilij. Esto Leo Augustus in Oratione de Ioanne Chryostomo dicat hæc vaticinia iactata esse externorum sermonibus, & Baronius quibusdam coniecturis non contemnendis ad annum 402. tabellam esse censet, & obiisse anno 404. die 12. Maij, ex verbis S. Hieronymi eliciat. Quare si tunc habuit annos 118. ut putant aliqui, sequeretur natum esse anno 286 vel 287. & anno 392. quando scriptus est à S. Hieronymo Catalogus Script. Eccl. S. Epiphanium fuisse annorum 106.

ART. IV. DE IDIOTA.

In Bibliotheca Patrum reperiuntur opera cuiusdam authoris, sub nomine Idiote, cuius verum nomen, & aetas diu latuit, esto illum Genebrardus in Chronographia cum Trithemio, & alijs collocarit sub anno Domini 850. Salazar autem l. de Conceptione cap. 42. & Ægidius de Præsentatione q. 4. art. 1. floruisse dicant anno 800. cum tamen ab Idiota in Prologo contemplationis de Deipara num. 3. verba illa: *Mariam semper cogita cum reliquis, ad verbum sumpta sint ex S. Bernardi homilia 2. super missus est;* Bernardus autem obiit anno 1153. Sed iam cessat vtrumque dabitum, quia ut fusiùs docet noster Theophilus Raynaudus Tomo 11. suorum operum Opusc. 2. In manuscripto ei suppeditato à V. C. L. D. Ludouico de Casanova Turonensi, præfixa habetur Idiote operibus hæc Epigraphe. *Librorum huius voluminis author est R. P. D. R. Iordani Præpositus Vticensis anno Domini 1381. qui deinde factus Abbas de Cellis Bituricensis Diocesis, ibi dies suos clausit vniuersos, cuius anima requiescat in pace.* Secunda autem litera R. significat, seu indicat nomen Raymundi, ut constat ex scriptura Vitæ in Gallia, vulgo *Vitez*, in transactione enim inita anno 1377. inter Martialem Episcopum Vticensem, & Præpositum hunc, nominatur *Raymundus Iordanis*; eam verò Præposituram fuisse Canonicorum Regularium S. Augustini pluribus suadet Raynaudus.

ART. V. De S. IOANNE Damasceno.

Constat ex Ioanne Patriarcha Hierosolymitano, alijsq; qui vitam S. Io. Damasceni cognomè Io. Mansuris scripserunt, eum ex parentibus Christianis ortum fidem Catholicam cum lacte suxisse, & anno Christi 728. passum pro cultu sacrarum Imaginum, ex calumnia Leonis Isaurici ut notauimus in Chronico, atque ad obitum vsq; sanctè vixisse. Foedè igitur peccauit tum in sanctissimum hunc virum, tum in Chronographiam Petrus Galiffardus in Chronographia sua referens S. Io. Damascenum Iudaismo aliquando adhæsisse, & postea ad Catholicos conuersum esse anno 470. Anachronismo quoq; non ferendo laborant S. Antoninus, & Volaterranus S. Damascenum ad tempus Theodosij Magni retrahentes, necnon Abraham Bzouius libello de Sanctis Medicis confundes S. Io. Damascenum, cum Ioanne Melue Saraceno Damasco oriundum, quem floruisse ab anno 1140. refert Genebrardus; & hic est ille quem inter Nobiles Medicos recenset Tiraquellus libro de Nobilitate nominans illum Io. Damascenum Mansurem.

ART. VI. De Annis Venerabilis Bedæ.

Quot Anno Christi obiit Venerabilis Beda, & quot annos vixerit, immane dissidium Historicorū vide, & admire Lector in sequenti Catalogo, ordine Annorum Christi seruato.

Cbit	Bed.	Ann.	Ohr.
Auctor Vitæ Bedæ in fine operum ipsius, ait, eum peruenisse ad annum aetatis 70. obiisse die Ascensionis Domini vj. Calend. Junij dum Vesperas celebraret			
circa Annum Domini DCC.			
700			

Marianus Scotus in Chronico, ponit obitum Bedæ 31. Maij anno 729

Sigebertus, & Hermannus Contractus in Chron. & Io. Lucidus de Emend. temporum obitum Bedæ dant Anno 731. Si hoc intulerūt, quia Beda lib. 5. Historiæ Anglic. Eccles. cap. vltimo concludit illam historiam Anno Dominicæ Incarnationis Septingesimo trigesimo. Illatio nō est sufficiens, quia vltra hunc annum, alia scripsit, vsq; ad annum 766. imò & 776. vt infra docebimus. Hoc autē Anno 731. Beda explerat annos 59; vt ipsemet testatur in Appendice de annis, ac studijs suis, posita post Epitomen Historiæ Anglicanæ, quam & alia scripsisse ait. *Vsq; ad annum ætatis quinquagesimum nonum.* Ibidemq; affirmat. *Decimono nono vitæ meæ anno Diaconatum; tricesimo gradum Presbyteratus suscepi.* Quod mirificè consonat, cum Epistola S. Sergij Papæ, quam recitat Baronius Tomo 8. Anno 701. mandantis Ceolfredo Abbati, vt ad se mittat *Bedam iam Presbyterum*, ergo si anno 701. Presbyterium suscepit annor. 30. vtiq; anno 731. explerat annos 59. & proximus erat anno ætatis 60.

Io. Trithemius lib. de Scriptorib. Eccl. & in Compendio lib. 1. Annaliū, ætatem Bedæ definit annorum 72. diem obitus 31. Maij, annumque 732.

Antonius Balinghen in Calendario Deiparæ, & Felix Girardus in Diario ponunt Bedæ obitum 27. Maij; annumque 732.

Io. Trithemius lib. 2. & 3. de Viris Illustrib. Ord. S. Benedicti, obit. Bedæ 26. Maij anno 733. cōsignat. Auctor Vitæ Bedæ in principio operum ipsius, ait Bedam vixisse *Annos 60. Et spiritum Deo reddidisse die Ascensionis Domini, Anno DCCXXXIV.*

Sixtus Senensis lib. 4. Biblioth. Sanctæ; Bedæ ætatē 62. diem ob. festum Ascensionis annq; 734. ponit. Mathæus Vvestmonasteriensis in Florilegio ad annum 734. & continuator Bedæ de Gestis Anglorū lib. 1. & Io. Gerardus Vossius lib. 2. de Historicis Latinis c. 27. Bedæ obitū adscribunt An. DCCXXXIV.

Lambertus Scaffnaburgensis in Chronico, Bedæ obitum ponit Anno DCCXXXVI.

Arnoldus Vion lib. 5. Ligni Vitæ cap. 101. recitat secundum Epitaphium, Sarcophago superscriptum, quando Bedæ corpus fuit translatum Dunhelmam; in quo sunt notandi duo hiversus;

Annos in hac vita ter duxit vitæ triginta, Iunij septenis viduatus carne Calendis.

Septimo autē kalendas Iunij respondet dies 26. Maij, in quam incidit Ascensio Domini Anno 763. ideoq; Arnoldus putat probabiliter hunc Annum fuisse obitus Bedæ, annos circiter 92. nati. Sed rotundè ter triginta, idest 90.

Eminentiss. Card. Cæsar Baronius in Notis ad Romanum Martyrologium, in quo *Depositio Venerabilis Bedæ* ponitur d. 27. Maij, docet Bedam peruenisse vsq; ad annum saltem ætatis *Nonagesimum quartum*, nec obiisse ante Christi annum 766. Quia Beda ipse Epitomen Histor. Eccl. Anglic. concludit Anno Domini *Septingesimo sexagesimo sexto.*

Michael Alfordus Soc. Iesu Tomo 2. Annal. Eccl. Angl. & Britannæ, obitum Bedæ ponit anno 774. & Io. Picseus de Scriptoribus Angl anno 775. At Simeon Dunhelmenis, Rodolphus de Diceto, Io. Brōptorus, & Thomas Stubs in Histor. Angl. annum eligunt 774. vel 775. cum tamen in neutro Ascensio Domini incidit in 8. aut 9. nec in 26. aut 27. Maij, sed anno 774. in 14. & anno 775. in 4. Maij.

Eminentiss. Cæsar Baronius Tomo IX. Annalium anno 731. obseruat Epistolā de Equinoctio Vernali,

729
731
732
732
733
734
734
734
734
736
763
faltē 766
774
775

quæ extat in II. Tomo operū Bedæ, & *Quam*, inquit, *Beda adscribit omnes.* In ea vero Beda ait *Anno præfenti Dominicæ Incarnat. DCCLXXVI. Pascha incidere in xvij. Cal. Maij, & anno sequenti in iij. Cal. Aprilis*, vtrumq; autē conforme est Calendario Alexandrino ab Ecclesia tunc vsurpato: ideoq; putat Bedam, si non superuixit, vixisse saltem anno 776. fuisseq; annorū 105. Sed quia Discipulus Bedæ, qui scripsit Epistolam de Transitu Bedæ, cui interfuit, ait obiisse illum vij. Idus Maij, putat mendum esse in numeri nota, quia inquit Ascensio in vij. Idus Maij, toto illo seculo non incidit nisi Anno 720. & Anno 799. certum autē est Bedam vixisse vltra annum 720. nec probabile videtur Bedam peruenisse ad ann. 799. idest ætatis ferè 130. Sed Annum quoq; 777. & 788. idoneum esse mox docebimus. Quod autem Baronius ibidem sibi obiicit ex Epistola S. Bonifacij Germaniæ Apostoli, qui martyrio affectus est Anno 755. petentis à Cuthberto Abbate, vt ad se mittat aliqua opuscula Bedæ; *Quem*, inquit, *nuper in domo Dei apud vos, vice candelæ Ecclesiæ, scientia scripturarum fulsisse audivimus.* Nihil obstat, neq; enim significatur his verbis, Bedam iam ante annum 755. extinctum fuisse, sed famā scientiæ ipsius in Germaniam emanasse. Oportebat potius Baronium ad annum 776. aduertere mēdum in Theophane consignante Pascha *Octauo Calendas Maij, pro decimo octauo Kal. Maij.*

Nos deniq; hic, & in Chronico annum obitus Bedæ omnium probabilissimum putamus 777. ætatemque eius annorum circiter 105. vel 106. completorum; quæ minimè incredibilis est cum S. Antonius Abbas vixerit annos 105. S. Pachomius 110. S. Dionys. Areopag. 112. S. Paulus primus Erem. 113. S. Epiphanius 118. S. Romualdus 120.

Fundamentum nostræ opinionis duplex est. *Primum* Epistola de Verno Equinoctio scripta Anno 776. quam eruditè omnes recipiunt pro legitimo partu Bedæ, eaq; nituntur Cōputistæ, & Scriptores de Ratione temporum, dignaq; est, & consentanea stylo Bedæ: Quidquid sit de opusculo de diuinatione Vitæ, & Mortis, quod Bellarminus indignum putat grauitate Bedæ; & quidam suspicantur esse Bedæ iunioris.

Secundum est Epistola de transitu Bedæ, scripta ab eius Discipulo, qui asserit interfuisse tempore vltimæ ægritudinis, & mortis Bedæ, plurimasq; earum circumstantias miro candore refert, ideoq; maximi æstimatur à Baronio Tomo IX. ad Annum 731. vbi totam, vt & Surius ex fine operum Bedæ transcribit, laudatq; in notis ad Martyrologium 27. Maij. Iam verò in illa Epistola de Beda exprimitur. *Vsq; ad diem Ascensionis Dominicæ, idest vij. Idus Maij, vitam ducebat, quia diem vltimum in lætitia vsque ad vespērā duxit.* Plus autem credendum est huic testi oculato, quam alijs ex relatione remotiori ratiocinantibus. Atqui ab Anno 776. vsq; ad 800. Christi, ex Regulis, & Tabulis libro I. cap. 17. & 18. traditis reperies Ascensionem Domini incidisse Anno tantum 777. & 788. in diē 8. Maij, seu vij. Idus Maij, computatam à meridie præcedenti, vel à media nocte, vsq; ad meridiem sequentem, vt Angli, cum multis Europæis contutabant, sed quæ post Meridiem mutata denominatione, euasit iam vespertino tempore dies vij. Idus Maij, seu dies 9. Maij. Proindè Auctor Epistolæ illius accuratè vespertinum tempus adscripsit dici vij. Idus Maias. Credibilior autem videbitur ætas Bedæ annorum 106. quam 117. Elementā computi, habes in adiecta tabella.

766 circ.
777

Anni Christi	Aureus Numer.	Littera Domin.	Pascha		Ascensio		Ætas Bedæ
			M.	D.	M.	D.	
777	18	E	Martij	30	Maij	8	106
788	10	F E	Martij	30	Maij	8	117

ERRATA quædam corrigenda, præter ea, quæ in fine huius Tomi ponuntur.

fol. 8. lin.	In Epistola Dedicatoria.		Pag.	Col.	Lin.	Errata.	Corrige.
	Errata.	Corrige.					
22	ALEXANDER	ODOARDVS	49	2	66	Charistia &	Charistia, seu
23	ODOARDVS	ALEXANDER	49	2	68	Regisfrugium	Regifugium
32	MDXXVII	MDXXXVII	50	1	47	Regisfrugium	Regifugium
32	Fratre	Agnato	214	2	57	Dux Sueciæ	Dux Sueuicæ
			381	1	57	Siricius	S. Siricius
			385	2	36	20 0 24	20 11 22

INDEX RERVM MEMORABILIVM TOMI I.

Numerus prior paginam, posterior columnam indicat.

A

A Aronis tempora 264.
Abdiaz prophetæ tempus 277.
Abrahæ ortus, & egressus de Haran 253.
& 254. gesta præcipua, & tempora 257.
258.
Achab Rex 272.
Achaz 273.
Actiacæ victoriæ tempus 97. & 187.
Acta Apostolorum, & tempora 371. & c.
Adolphus Nassavius Imper. 217.
Aegialeus primus Rex Sycionis 124.
Ægyptiacus Annus qualis, & quotuplex 31.
Ægyptiorum Menses 33. & eorum Dies collecti 121.
Ægypti Reges antiqui 225. 226. 227. & post Alexandrum M. 137. 2.
Ælagabalus Imperator 197. 198.
Ælius Verus Imperator 196.
Æmilianus Imperator 197. & 199. 2.
Æneæ tempus 150.
Æquinoctiorum, & Solstitiorum Tabula, & vsus 90. & 94.
Æquinoctium Ciuile non Astronomicum in Calendario attenditur 62.
Æquinoctium Ciuile tempore Iulij Cæsaris 49. 2. & circa Christi tempus 95. & 320.
Æra Hispanica quid, quando & c. 102. 186. 2. 187.
Ætas longæuorum hominum 3. & 4.
Ætatum Mundi varia distributio 299.
Æthiopia Annis, & Menses 51.
Agabi prophetæ tempus 372.
Aggæi prophetæ tempus 278.
Alberti duo Imperatores 217.
Aletes primus Rex Corinthi 125. 2. & 126.
Alexander Imperator Orientis 210. 2.
Alexandri Magni Epocha, & Annorum conuersio in annos ante, vel post Christum 100. 2. 114. 134. 136.
Alexandri Magni ortus, victoriæ, res gestæ, mors, ætas 40. 2. & 134. ad 137.
Alexander Seuerus Imperator 197. 198.
Alexandriæ conditus 135.
Alexandriæ Eccl. Epocha 63. 2. & 69.
Alexandri Farnesij liberalitas in litteratos 165. 2.
Alexius Comnenus Imper. 211.
Alexius Murzifus Imper. 211.
Alphæus, & Cleophas idem 361.
Alphonfus Rex, & Imper. 247.
Alphonfi Reges Hispaniæ 398. 399.
Amos prophetæ tempus 276.
Amurathes Imper. Turc. 244.
Anastasius Imperator 209.
Anaxagoræ tempora 129. 2. 132.
Andronoci Imperatores tres 210. & 211.
Anni Magni quot, & quales, & Cycli diuersi 8.
Anni Solaris, Lunar, & Siderei verior quantitas 8. 2.
Anni antiqui Patriarcharum quales 3. & quot 245. 246.
Anni antiqui Hebræorum 10.
Ægyptiorum 31.
Æthiopia 51.

Arabum 53.
Armeorum 51.
Coptitarum 51.
Danorum, & Germanor. 51.
Gallorum 51.
Græcorum 34. 37. 40.
Iaponum, Indorum 52.
Macedonum 40.
Moscouitarum 51.
Persarum 33.
Romanorum 42. 43.
Saxonum, Syror. Sinensium 51. 52.
Annus Confusionis 44. 45.
Annus Iulianus qualis, & quando, ordidiat 44.
Anni Mundi conditi 96. ad 98. & 290. ad 296.
Anni ab ortu Abrahæ ad Exodum 259. 260. ab Exodo ad fundamenta Templi 265. 270.
Anni Captiuitatum, & Iudicum 278. 279.
Anolympiades quæ? 127. 2.
Antemius Imper. 197.
Antiochorum Regum Catalogus 145.
Antiochena Epocha 97. 101. 146.
Antoninus Pius Imper. 195. 2.
Apostolorum tempora, & Acta 372. diuisio, & prædicatio 374. 2. 53.
Arabum Annus, & Æra 13. 244.
Arabum Annorum conuersio in Annos Christi 102. 2.
Arbaces Rex Medorum 228.
Arcadius Imperator 208.
Archontes Atheniensium 96. 2. & 123.
Argiuorum Reges 123. 124.
Argonautarum expeditio 123. & 125. 2.
Aristotelis ortus, & mors 129. 133.
Arsamis Rex Asiæ 237. 238.
Artazerxes Longimanus 237. 282. Ochus, & Mnemon 237. 238.
Asa Rex 272.
Ascalonitarum Epocha 146.
Attyages Rex 228. 229.
Assyria Reges 223. 231.
Athalia 272.
Atheniensium Reges 123. 125. 126.
Atticorum Mensium ordo 39.
S. Augustini insignia tempora ætas & c. 400. & 401.
Augustiani Anni qui 97. & 187.
Augusti natalis, & obitus 180. 188. Anni vnde initi 97. 101. 185. 2. 186. triumpho 188.
Augustulus Imper. 207. 208.
Auitus Imperator 207.
Aurelianus Imperator 197. & 200.
Aurelius Imper. 197. & 200.
Aurei numeri Tabulæ, & vsus 81. 82. & 91. 2.
Azariæ Rex 272.

B

B Abelis Turris 256.
Babylonis constructio 223.
Babylonis Reges 223. 224. & 231. ad 235.
Babylonicæ Captiuitatis anni, & solutio 96. 2. 237.
Baiazeth Rex Turch. 244.
Balduinus Imperator 211.

Balthassar Rex Babylon. 233.
S. Barnabæ acta, & martyrium 372. & c.
S. Bartholomæi martyrium 374.
Baruch prophetæ tempus 277.
Basilius Imperator Orientis 208.
Basilius Macedo Imper. 210.
Bella Romanorū insignia, & tempora 184.
Bellum Peloponensium 97.
Belus quis 223. 256.
S. Benedicti obitus quando? 389.
Berengarius Rex 216.
Bethsabæe tacetur in genealog Christi 350
Bisexti origo, & correctio iussu Augusti 46. superstitio 47. & 161. 2. Tabulæ, & vsus 48. 80. 91.
Bithyniæ Reges 240. 241.
Booz tempus 348. 2. 349.
Busiridis tempora anno 1590. ante Christum.

C

C Ainan secundus inter Patriarchas recipiendus 251.
Calebi ortus, & mors 264.
Calecutiensium Epocha 109.
Cahigula Imperator 199.
Calippicæ Periodi initium, & quantitas 36. & 97.
Cambysis tempus 96. 2. 237.
Captiuitatis Babylonice initium, & finis 96. 274. & 280.
Captiuitates Iudæorum diuersæ 278. 2.
Capitolinarum Tabularum dissidium à Varrone 155. 2. earum inuentio 162. 2.
Cappadociæ Reges 240.
Caracalla Imperator 197.
Caranus Rex Macedonum 126. & 144.
Carinus Imperator 197. 201.
Carolus Magnus Imperator 215.
Carolus Caluus, & Crassus 216.
Carolus IV. & V. Imper. 217.
Caroli V. anni insignes 399.
Carthaginis conditus, & Reges 239.
Carus Imperator 197. 201.
Cecrops Rex Athen. 125. 126.
Celtarum anni, & mensis 51.
Census à Cyrino quando factus: Chaldaica Epocha 97.
Caldæorum Reges 123. 124.
CHRISTI Epocha vnde cœperit 97. 104. 298. quando vsurpata in diuersis locis 599. 2.
Christi Genealogia à pag. 337. ad 344.
Christus, quo mense, & die natus 300. & quo anno à pag. 301. ad 305. & quo baptizatus 302. 308. 309. quot annos prædicarit 310. quo in Paschate passus sit, & an illud cum Iudæis celebrarit 312. 313. & qua feria 315. 316. quomodo fuerit in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus 316. 317. qua die mortuus sit in forma anni Iuliani 318. 319. & quo anno à p. 322. ad 326. & qua ætate 326.
Christi Natiuitas, & Mors insignioribus Epochis annorum notata 237.
Chronicon Patriarcharum 255. & aliud ab Abrahamo 257.
Chronotaxis gestorum Christi 332. ad 337. & Deiparæ 331.
Claudius Imp. 190. edict. contra Iudæos 373
Cleo-

I N D E X.

Cleopatra mors 187.
 Clodius Albinus Imper. 196. 2.
 Codrus Rex Athenienſium 126.
 Colotianæ Tabulæ 162. 2.
 Commodus Imperator 196.
 Conceptionis Immaculatæ Deiparæ feſtum in Hiſpania antiquiſſimum 298.
 Concilium primum Apoſtolorum quando? 376. 2.
 Concilij Nicæni tempus 385.
 Confuſionis annus 44. 45. 46.
 Conſtantinopolis Encænna, & Epocha 97. & 102.
 Conſtantinopolis à Turcis captæ tempus 59. 60. 97.
 Conſtans Imperator 203. 205.
 Conſtantineus Magnus Imp. 203. 204.
 Conſtantineus Iunior 203. 205.
 Conſtantineus Copronymus 210.
 Conſtantineus Ducas 211.
 Conſtantineus vltimus Imp. 211.
 Conſtantineus Chlorus 203.
 Conſtantineus Imperator 203. 205.
 Conſulatus inuendi tempus 164. 2.
 Conſules primi Romæ 96. 158.
 Conſules Ordinarij, Suſſecti, Honorarij 164.
 Conſulariũ Faſtorũ Authores 164. ad 166.
 Conſularium Faſtorũ errores 165. ad 169.
 Conſulares Faſti correcti, & ordinati 169. ad 184.
 Copticarum anni &c. 51.
 Corinthi Reges 123. 125.
 Cyaxares Rex 228.
 Cycli Lunifolares 8.
 Cycli Paſchales 9. 63. 69.
 Cycloſ Solis, & Tabulæ pro litera Domini-
 icali 85. 86. 91.
 Cypſeli tyranni tempus 129. 2.
 Cyri Regis geſtorum tempora 80. 96. 233. ad 237.
 Cyrini cenſus primus 306.

D

Danielis Prophetæ tempus 276. & Hebdomades quales 281.
 Danorum Anni 51.
 Darius Arſamis, ſeu Coſomanus 237. 238.
 Darius Hiſtalpides 96. & 217.
 Darius Medus 233.
 Davidis filius M. ſſas 349. 2.
 Davidis Reg. Iud. tempora 272. 274.
 Debboræ anni 269.
 Decius Imperator 197. 199.
 Demetrii Phalerei Statuæ, tempus mors 35. & 141.
 Demetrius Polyorctes 145.
 Democriti Abderitæ tẽpus 129. & 132. 2.
 Demotheſis tempus 129. 133. 2.
 Deucalionis Diluuium 96. & 123.
 Dladumenus Imperator 197. 2.
 Didius Imperator 196. 2.
 Didonis tempus 239.
 Diei Ciuilibus initium quotuplex 2.
 Diluuium Deucalionicum 96. & 123.
 Diluuium Noeticum 96. & 249.
 Diluuium Og. giium 96. 2. 123. 125.
 Diocletiani Epocha, perſectutio, ſinis 97. 2. 102. 2. 197. 201. 202.
 Dionyſius Arcopagita obſeruat Solis Eclipſim in morte Chriſti 325. conuertitur ad fidem 330. intereſt morti Deiparæ 331. Martyrij tempus, & ætas 378. 2. conuerſio 373.
 Dionyſij Aſtologi Epocha 97. & 101.
 Dionyſij Exigui Cyclus, Epocha &c. 69. 2. 97. 298. 299.
 Dionyſij Halicarnaſſei opinio de Annis Urbis 153.
 Diuiſio linguarum 256.
 Domitiani Imper. tempus 193.

E

Eclipſis Solis in morte Chriſti 325.
 Eclipſis ante victoriam Alex. M. 38. 2.
 Eclipſes à Thucyde relato 126. 127.
 Eclipſes multa pro annis Conſulatu ſtabiliendis 159. 169.

Edeſſenorum Epocha 101.
 Empedoclis tempus 129.
 Epactæ Aſtronomiæ pro Nouilunijs, Plenilunijs, earumque viſus 92.
 Epactarum alia Tabulæ 83. 89. 92.
 Epicuri ortus, mors, teſtamentum 25. 129. 133. 2.
 S. Epiphaniij mors, & ætas 403.
 Epocharum inſignium Tab. duæ 80. & 96.
 Epocharum inſignium mutua conuerſio 103. & 104.
 Eſau ortus, mors, vxores 258.
 Eſtheris tempus 280.
 Euangelij promulgatio 97.
 Euangelicæ hiſtoriz ordo, & Chronotaxis 332. ad 337.
 Eugenij tyranni tempus 203. & 206.
 Equimerodach 231.
 Euſebij Epocha Mundana 96.
 Exarchæ Rauennæ 214.
 Exodi Annus, & Dies 263. & 264.
 Ezechiz Regis tempora 232. & 273.
 Ezechielis Prophæte tempus 277.

F

Faramundi tempus 392.
 Faſti Capitoli 165.
 Faſti Siculi 165.
 Faſtorum Conſularium vitia 164. ad 167.
 Faſti Conſulares correcti, & ordinati 169. ad 184.
 Faunus Rex Latij 150.
 Ferdinandi Imperatores 217. 218.
 Ferdinandi Reges Hiſpaniæ 398. 399.
 Feriarum inueniendarũ Tab. & viſus 82. 92.
 Flauius Dexter quis, & quando 298.
 Franciſci Vietæ Cyclus 9. 2.
 Friderici Imperatores 216. & 217.
 Franciæ Regum ſeries 389. & 392.

G

G Ad Patriarcha 258.
 Galba Imperator. 195.
 Gaſtius Maximianus 203.
 Gallieni Imperatores 197. 200.
 Gallorum antiquus annus 51.
 Gedeonis tempus 269.
 Gelalæ Perſarum Epocha 97. 2.
 Genealogia Chriſti, & Deiparæ 257. & fuſius a pag. 337. ad 362. Tabulæ 363. & 364. &c.
 Genealogicæ Tabulæ Iudæorum 338. cur tres Reges omiſſi a S. Mattheo 350. 351.
 Generatio vna quot annorum ſit 121.
 Glycerius Imperator 207. 208.
 Gordiani Imperatores 197. 198. 199.
 Gothi Reges in Italia 214. & in Hiſpania 394.
 Græcorum Æra Iudaica 97.
 Græcorũ Anni in libris Machabæorũ 101.
 Græcorum Anni, Menſes, Cycli 34. vltq; ad 40.
 Gratianus Imperator 203. 205. 206.
 Guido Lamberti Imp. 216.
 Guillelmus Imperator 217.

H

H Abacuch Prophetæ tempus 277.
 Hadrianus Imperator 195.
 Hebdomades Danielis 281.
 Hebræorum Annus qualis 10. 11.
 Hebræorum Menſes, & initia 13. 15.
 Hebræorum Kalendarium vetus 15. 2. & nouum, cum Tabulis, & vſu 17. ad 28.
 Hegizæ Mahometicæ tẽpus 53. 97. & 102.
 Heli Sacerdos 269.
 Heli pater S. Iosephi 352. 2.
 Henricus Balduini frater 211.
 Henrici Imperatores ſeptem 216. 217.
 Heraclidarum expeditio 123. 125.
 Heraclius Imperator 209.
 Herodis Infantidicæ tempora 285. 286.
 Helioidi tempus 129. 130.
 S. Heronymi mors 162.
 Hieronis Regis tempus, vide in Tomo 3.
 Hieroſolymæ à Nabuchodonofor captæ tempus 232. & à Tito 192. & 374.
 Hipparchi Cyclus 9. 2.

Hippocratis Coi ortus, mors 129. & 132.
 Hiſpaniæ Regum Catalogus 393.
 Homeri ortus, & mors 129. 130. 2.
 Hominum propagatio ſecundis. 263.
 Honorius Imperator 207.
 Horæ diei Quatuor, & Vigiliæ 1. & 2.
 Horæ æquales, & inæquales.
 Horæ Planetariæ, & horæ 2.
 Horæ Aſtronom. Babylon. Europæ, Italiæ 2.
 Hoſtilius Imperator 197. 199.

I

SS. I Acobi Apoſtoli Maioris, ac Minoris martyrij, & diſcrimen 361. 376. & 378.
 Iacobi Patriarchæ geſta, & mors 258. prophetia de ſceptro Iuda 365. ad 370.
 Iani templum clauſum 189. 2.
 Iaponum annus 51. & Imperatores 242.
 Iaſonis tempus 123. 125.
 Idiota quis, & quando 403.
 Iephtæ Galaaditicus tempus 269.
 Iechonias Rex 273. quando genitus ſit 350. 2. eius proles 351.
 Iehu 272.
 Ieremiæ tempus 277.
 Ieroboam 272.
 Ieroſolyma, vide Hieruſalem, Ieſſe, vide Iſai.
 Ielus Syracides 141.
 Iezdagirdæ Epocha 97. 103. 122. 247.
 Imperatorum Romanorum Catalogus, & tempora a pag. 185. ad 207. & aliterum a pag. 215.
 Imperat. in Oriente Catalogus 212. 219.
 Imperij Romani initium 185. prima diuiſio 205. ſecunda, & ſinis 208. Inſtauratio ſub Carolo Magno 215.
 Inachus primus Rex Argiuorum 121. 2.
 Indictionũ origo, vſus &c. 97. 218. ad 220.
 Indorum annus 51. 52.
 Ioachaz Rex 273. & 350.
 S. Ioachim ætas.
 Ioakim, & Ioachim diſcrimen 350. 2.
 S. Io. Baptiſtæ ortus, & nax 365.
 S. Io. Euangeliſtæ acta, & martyrium 374. & 378.
 S. Io. Chriſtoſtomi acta, & mors 387.
 S. Io. Damasceni tempus 404.
 Io. Catacuzæus 21.
 Io. Comnenus 211.
 Ioannes Ducas 211.
 Ioannes Zemiſceſ 210. 2.
 Ioas Rex 272.
 Ioathan Rex 273.
 Iobi tempus 289.
 Iodochus Imperator 217.
 Ioel Praphetæ tempus 277.
 Ionæ Prophetæ tempus 277.
 Iosephi Patriarchæ ortus acta, mors 258.
 S. Ioiophi Spoſi Deiparæ genealogia 337. &c. auus, & pater 352. perpetua virginitas, ætas, & mors 353. 2.
 Iofias Rex 273.
 Iofue ortus, & mors 264. 265.
 Iouianus Imperator 203. 205.
 Iphitus inſtaurator Olympiadum 126. 2.
 Irene Imperatrix 210.
 Iſaacus Angelus Imper. 211.
 Iſaacus Comnenus 211.
 Iſaac Patriarchæ acta, mors &c. 257. 258. 261. 2.
 Iſai tempus 349. 2.
 Iſaiæ Proph. tempus 277.
 Iſnaelis ortus, mors 257. 258.
 Iſraelitarum nomen 260. ingreſſus in Aegyptum 258. 262. multiplicatio 263.
 Iubilæus annus Hebræorum qualis, & quotus 29. 30.
 Iudas Machabæus 285.
 Iudas Patriarcha 258.
 Iudas Thaddæus, quis fuerit 361. 2.
 Iudicum anni 265. ad 270.
 Iudith tempus 280. 2.
 Iulianus Annus 44. 97. 101.
 Iulianus Apoſtata 203. 205.
 Iulij Cæſaris acta, & nax 185.

RERUM MEMORABILIVM.

Julius Nepos Imperator 207.
Iustinianus Imper. 209.
Iustinus Imper. 209.

K

Kalendarium Alexandrinum 63. 64.
Kalendarium Julij Cæsaris 49.
Kalendarium Romanum Ecclesi. vetus 69.
Kalendarij Reformatio sub Gregorio XIII.
71. 72. 73.
Kalendarium Gregorianum 73. 74.
Kalendarium Hebraicum antiquum 15. & novum 17 ad 18.

L

Lacedæmonum Reges 123.
Laodicenorum Epocha 101.
Latij Reges antiqui 150.
Leo Armenus Imper. 210. 2.
Leo Iunior 208. Thrax 208.
Leo porphyrogenitus 210.
Leo Mauricus 210.
Leo Sapiens 210 2.
Leontius Imperator 210.
Leopoldus Imperator 218.
Leuëtrix pugnae tempus 97. 129. 133.
Lex connubialis Iudæorum 139. 140.
Legis Mosaicæ tempus 264.
Licinius Imper. 197. 200. & alter, ibidem.
Licinius à Constantino M. victus 203.
Litteræ Dominicalis Tabulæ, & vltus 84.
87. 91. 2.
Longæuorum hominû Catalogus 3. & 4.
Longobardorum Reges in Italia 214.
Lotharius Saxo Imperator 216.
S. Lucas 373.
Ludi Seculares tres insignes Romæ pro annis Urbis 153.
S. Ludouicus Rex Franciæ 393.
Ludouicus Pius Imper. & eius filius 215.
Ludouicus Balbus 216. & Bauarus 217.
Lustrum Romanorum 128.
Lycurgi tempus 129. 130. 2.
Lydonum Reges 240.
Lyfæ Oratoris tempus 132.

M

Macedonum menses 40.
Macedonum Reges 123. 126. 144.
Machabæorum tempora 288. 289. & stemma gentilitum.
Machabæorum in libris duplex Epocha annorum 142. 143.
Macrinus Imperator 197.
Mahometis fuga, & mors 53. 54.
Maiorianus Imperator 207.
Malachix prophetæ tempus 277.
Manasses Rex Iud. 273.
Manuel Imperator 211.
Marathonia pugna 97. 129.
S. Marci Martyrii 373. 2. Episcopus 378.
Marci Antonij, & Cleopatrx mors 187.
Marcianus Imperator 208.
Mardocephadus Rex Babylonis 232.
Mariæ fororis Moysis ort. & mors 263. 264.
Mariæ Salome, quæ nam fuerit 361. 2.
MARIE Virginis Deiparæ Genealogia à pag. 337. Conceptionis annus, & dies 327. 328. 331. & Natiuitatis 328. 331. & Præsentationis, Annunc. Visitationis ibidem, Virginitas perpetua, & votum eius, Purificationis dies 329. 331. Obitus, & Assumptio, & ætas 329. ad 331. Cognatio cum Elizabetha 344.
Mariæ Cleophræ, & Jacobi eadem 361. 2.
S. Martini obitus quando? 386. 2.
Martius mensis pro Nisan 62.
S. Matthiæ martyrium 373. 2.
S. Matthæi Euangelium 375.
Mathusalæ mors, ætas 246.
Mathatias 289.
Mauricius Imperator 209.
Maximilianus Imperator 217.
Maximinianus Imperatores 197. 198. 101.
Maximus Tyrannus 203. 206. 207.
Mensis Lunaris quantitas 8. 2.
Mensium Solarium cum diebus collectis Tabula triplex 121. 122.

Menses diuersarum nationum 51.

Aegyptiorum 33.
Arabum 54.
Græcorum 34. 35. 38. 39.
Hebræorum 13. 15.
Iuliani 46.
Macedonum 40.
Menedinus 43.
Perfarum 34.
Romæporum antiq. 40. 43.
Merodac Rex Babylonis 231. 232.
Metonis Cyclus 9. 37.
Metonis Solstitium obscura. 129.
Michez Prophetæ tempus 277.
Miltiadis tempus 131.
Moscouiz Duces 242.
Mundi conditi Epocha Alexandria, Constantinopolitana, Eusebiana 98.
Mundi Anni iuxta diuersas opiniones 290. ad 293. Verior opinio, & nexus cum annis Christi 98. 2. 293. ad 296. Characteres cælestes, anni tempestas, & Lunæ dies qua conditus 294. 295. 296.

N

Nabonassar Epocha 96. 2. 231. 232.
Annorum Tabula insignis 114. Conuersio in alios annos 99. 100.
Nabonidus Rex 233.
Nabuchodonosoris tempus 235. 236. Jerosolymam capit 279.
Nachor quando genuit Thare 258.
Nahum Prophetæ tempus 277.
Nathan Prophetæ stirps 344. 2. & 345.
Nembrod quis, & quando 223. 256.
Neomenia Paschalis, quæ olim 13. 2.
Neronis tempora 190. 2. 191.
Neruz Imper. tempora 193. 2.
Nicephorus Imperator Orientis 210. & alter Botoniatis 211.
Nouilunia, & Plenilunia Media, & Civilia, atq; Ecclesiastica inuenire 93. 1. & 2.
Nouilunia per Epactas inuenire, & Tabula 84.
Numa Pompilius annum corrigi 43.
Numerianus Imperator 197. 201.

O

Obed tempus 349. 1.
Ochozias Rex Iud. 272.
Octavianus, vide Augustus.
Odoacer Rex Italiæ 207. 208. 213.
Ogygium Diluuiam 123. 125.
Olybrius Imperator 207. 208.
Olympiadu institutio, & iacturatio 126.
Olympiadum saluum initium apud Copenicum, & alios 127. 2.
Olympiadum Tabula insignis 165.
Olympias quaternis annis Lunifolaribus constabat 128. 129.
Olympiadum conuersio in alios annos 99.
Olympiadum finis 129.
Olympici certaminis origo 123. 126.
Onias Sacerdos 284. 2.
Osee Prophetæ tempus 277.
Otho Syluius Imper. 191.
Othones tres Imperatores 216.
Othoniel Iudex 269.
Ozias Rex 272.

P

Parthorum Reges 240.
Paschatis leges 13. 61. 71.
Paschalem Dominicam reperire 93. 2.
Paschalis Tabula Annorum 1700. à pag. 75. ad 78.
Pascha Iudæorum ex eorû calendario 94.
Pascharum numerus in Euangelio 310. 333. 333.
Patriarcharum tempora 255.
Pauli Apostoli æta à pag. 372. 373. & 377.
Peloponnesiaci belli tempus 97. 129. 133.
Pergami Reges 241.
Periander Corinthius 129. 230. 2.
Periclis tempus 133.
Periodus Calippica 97.
Constantinopolitana 79.
Iudaica 79.

Juliana 79. 96.
Solifauræ 79. 91. 96.
Perfarum Annus, menses, dies, anni collecti 33. 34. 122.
Perfarum Epocha Gelalza 97. Iezdagridica 97. conuersio in alios annos 103.
Perfarum Reges antiqui 237. 238. recentiores 243.
Perseus Rex Mycenarum 125.
Petrus Antisiodorensis 211.
S. Petri Apostoli æta 371. primus aduentus Romam 372. 2. & 376. Antiochenz Sedis initium 374. 1. & 375. martyrii 373. 2. & 377. vincula Jerosolymis 376.
Pertinax Imperator 196. 2.
Philadelphii initium 101.
Philippus Ariadæus 136. 2.
Phillippus Rex Macedonum 123. 144.
Philippus Sueuus Imperator 216.
Philippi Reges Hispaniæ 398. 399.
Phocas Imperator 209.
Pilatus accusatus à Iudæis, Romam mittitur 324. 2.
Pisistratus Athen. 432.
Platonis ortus, & mors 129. 133.
Ponti Reges 240.
Pontificum Hebræor. Catalogus 283.
Pontificum Romanorum Catalogus, & anni veriores à pag. 379.
Probus Imperator 197. 200.
Prophetarum tempora 277.
Ptolomæorum Regum tempora 130.
Punicorum bellorum tempora 97.
Pythagorz vtriusq; tempus 129. 131.

Quartadecimanus, & quot 61.

R

Rahab cur in genealogia Christi 348.
tempus 349. 2.
Rebecca mors, & ætas 258.
Reccaredus Rex Hispaniæ 394.
Regum Iudæ, & Israël Catalogus, et tempora 272. ad 274.
Reges alios vide sub proprijs appellationibus.
Regitium ium 157.
Rhodi à Solimanno expugnata ætas, & dies 59. 60.
Richardus Anglus Imper. 217.
Robertus Imperator 217.
Roboam Rex Isr. 272.
Rodolphus Imperat. 217.
Romæ conditæ annus 96. 150. 152. & dies, ac natalis 156.
Romæ Reges 189. pulsi inde 96. 2. & 157.
Romanorum annus antiquus 42.
Romanus Lecapenus Imp. 2101. 2.
Romanus Argutus Imper. 210. 2.
Romuli ortus, & mors 151. 169.
Ruth quæ, & tempus 349.
Ruthenorum menses 51.

S

Sabbati diuersa significatio 28.
Sabbatici Anni quales 28. 29.
Sacre Scripturæ translatio in Græcæ 139. 140. Septuaginta Editio non Vulgatæ posthabenda 246. 247.
Salaminiæ pugnae tempus 97. 129. 131.
Salathiel quis, & quando? 351. 2.
Salmanasar 235. 256. Samariam capit 278.
Salome quænam fuerit 361. & 362. 2.
Salomonis ortus, & mors 279.
Sampsonis tempus 269.
Samuelis tempus 269.
Sanctij Reges Hispaniæ 398. 399.
Sangar Iudex 258.
Saporis Reges Perfarum 143.
Saræ mors, & ætas 259.
Sardanapalus 225.
Sauli conuersio 374. 2.
Saulis tempus 269.
Saxonum annus 51.
Sedecias 274.
Seleucidarum Epocha 100. 142. 143.
Seleucidarum Regum Catalogus 145.

Semi

I N D E X

Semi ortus, proles &c. 250. 251.
 Semiramus 223.
 Sennacherib 235. 236.
 Septimius Seuerus Imper. 196. 2.
 Septuaginta Interpretu versio Græca 139.
 140. dissidium a Vulgata 247. ad 252.
 Seruitutū Iudaicararū tēpora 265. ad 270.
 Seuerus Imperator 207.
 Sigismundus Imperator 217.
 Signorum Octonæ partes quæ 38.
 Simon Zelotes quis fuerit 361. 2.
 Sinesium Annus 51. 52. & Reges 221. 222.
 Sisyphus Rex Corinthi 126.
 Socratis ortus, mors 129. 132. 2.
 Solimanni tempus 60. & 244.
 Solonis ortus, mors 129. 130. 2.
 Sophocles 133.
 Sophontæ Prophetæ tempus 277.
 Solstitium Metonis 129.
 Solstitiorum Tabula 90. 94.
 Stauratius Imperator 210.
 S. Stephani acta, & Martyrium 374.
 Sycionis Reges 121.
 S. Symeon Episc. Ierosol. & Martyr 362.
 Syrorum Menses 51.
 Syrogræcorum Anni 142. 143.

T

Tabula Annorum Alexandri M. 124.
 Annorum Arabicorum 54. 57.
 Aureorum numerorum 82.
 Biffextilium Annorum 80.
 Cycli Solis 85. 86.
 Dierum Anni Colletorū 56. 121. 122.
 Epactarum Civitatum & Astronomi-
 carum 88.
 Epocharum insignium 89. & 96.

Feriarum 84.
 Fastorum Consularium 169. ad 184.
 Tabulæ Kalendarij Hebraici 17. ad 28. &
 Alexandrini 64. & Gregoriani 69. 73.
 Literarum Dominicalium 84. 87.
 Longæuorum 3. 4.
 Nabonassari Annor. 114.
 Nouiluniorum 83. 84.
 Olympiadum 105.
 Paschalis ab anno 1. ad 1700. pag. 75.
 ad 78.
 Urbis conditæ 108.
 Genealogiæ Christi 363. & 364.
 Tacitus Imperator 197. 200.
 Tamerlanus 242. 243.
 Tartarorum Reges 242.
 Themistoclis tempus 131.
 Templi Hierosolymitani fundamenta 270.
 Excidium sub Nabuc 280. Instauratio
 282. 289. Incendium sub Tito 327.
 Tempus historicum triplex 123. 2.
 Thaletis tempus 129. 130. 2.
 Thama cur in Genealogia Christi 348.
 Thire annus quo genuit Abrahamum 253.
 Themistoclis tempus 131.
 Theodorus Lascaris 211.
 Theodotius Magnus 203. 206.
 Theodosius Iunior 208.
 Theodosius Adramytenus 210.
 Theophilus Imperator 210. 2.
 Theophili Cycli 133. 2.
 S. Thomæ Apostoli martyrium 374.
 Tiberius Imperator 189.
 Tiberius Iunior 209.
 Titus Imperator 192. 2. Hierosolymam ca-
 pit 327.
 Totilas Rex Italiæ 214.

Traianus Imper. 193. 194.
 Troiæ conditus, bellum, excidium 96. &
 123. 148.
 Troiæ Reges 150.
 Turcarum Imperatores 244.
 Turris Babel 255.
 Tyriorum Epochæ 101.

V

Valens Imperator 203. 205.
 Valentiniani tres 203. 205. 206. 207.
 Valerianus Imperator 197. 200.
 Verrius Flaccus insignis Grammaticus, &
 author Fastorum Capitolinorum 165.
 Vespasianus Imperator 192.
 Vibius Imperator 197. 199.
 Vitæ humanæ longitudo post Diluuium
 3. 434.
 Vitellius Imperator 192.
 Volusianus Imperator 197. 199.
 Vr Chaldæorum 253.
 Urbis Romæ conditæ dies, annus &c. 99.
 105. 156.
 Vrius cur nominatus in Genealogia Chri-
 sti 350.

X

Xerxis transitus in Græciam 129. 131. 2.

Z

Zachariæ Prophetæ tempus 277.
 Zachariæ Regis tempus 273.
 Zacharias pater Præcursoris, qualis Sa-
 cerdos fuerit 307.
 Zara cur nominatur in Christi genealogia
 548. 2.
 Zorobabel quis fuerit 352.

F I N I S.

Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE	Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE	Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE
1 2 47	Ergo similiter	Ergo similiter	35 1 66	consentitq;	consentitq;	165 1 58	Censorinz	Censoriz
2 1 3	suspicionæ	suspicionæ	40 2 8	celebrantur	celebrantur	165 1 77	marmureo	marmoreo
2 1 43	aliquot	aliquod	40 1 60	Panepcion	Panepcion	162 2 16	Bunfungum	Buntingum
2 2 66	vi	vix	40 1 64	Zavhudo's	Zavhudo's	192 2 72	natus	natus
3 1 23	mamaiores	maiores	42 2 2	penultimus	penultimus	215 1 75	Ianuarij 28.	Decembris 28
3 2 10	Conimbricetes	Conimbricetes	42 2 42	iolemos	iolemus	217 1 36	debere	deberi
3 2 15	superetes	superites	43 1 52	menium	menium	249 2 51	Iuliane	Iulianæ
3 2 66	Conimbricetes	Conimbricetes	44 1 7	De Anno	De Anno	249 2 52	Modestius	modestius
3 2 67	Aristolis	Aristotelis	50 1 45	Regis fugium	Regis fugium	252 1 17	Apoccalipf.	Apocalipf.
3 2 68	erunq;	eruntque	50 1 52	montæ	Monte	252 1 67	Syntellus	Syncellus
3 2 76	verbi	verbo	50 2 31	Caeteris	Ceteris	256 1 9	posteriorum	Posteriorum
4 1 5	qua	qui	50 2 52	Caeteris	Ceteris	275 1 1	Mattheus	Matthæus
4 1 7	qua	qui	51 1 19	Coptite	Coptitæ	299 2 5	exiguus	Exiguus
5 1 36	conditor	coadiutor	58 1 65	a Kal.	à Kal. Ianuarij	300 1 73	traditus	traditur
7 1 3	Naepolitani	Neapolitani	62 2 67	ipfi	ipsis	300 1 76	habet	habent
8 1 26	Magnus	Magnus	62 1 55	intellexit. Elig.	intellexit Elig.	301 1 47	Elithouæus	Elithouæus
8 1 33	prodomi	prod. omi	62 1 57	imolandum.	immolandum	301 2 76	Neue	neue
8 2 64	solisque	Solisque	62 2 55	quidem	quidam	302 1 18	& vt	vt &
9 1 54	anteuere	anteuere:	64 1 9	Lunæ	Lunæ	310 1 67	Bacon	Bacon
9 1 51	magisquam	magis. quam	71 1 48	Martij	Maij	311 2 52	doctrinæ	doctrina
9 1 56	Archimedi	Archimedi	71 1 52	Ecclesiastica	Ecclesiastica	311 2 57	accedunt	accedunt
10 2 9	distingui	distingui	72 2 49	alia	alias	315 2 7	sequentis	sequenti
10 2 19	Chaldæorum	Chaldæorum	73 1 11	intentione	inventione	318 2 56	propendant	propendunt
10 2 25	obium	obium	73 1 17	discursus	discussis	319 1 35	abijisse	obijisse
10 2 25	colligatur	colligitur	73 2 5	mirro	miro	319 2 62	ea	ex
11 2 39	cunditam	conditam	73 2 11	Gregoriano	Gregoriani	320 2 1	coofistere	consistere
11 2 43	significat	significent	79 1 16	qua	quia	321 1 62	cadet	cadat
11 2 50	primarum	primatum	80 1 30	Aegyptiaci	Aegyptiaci	323 1 63	Cassiodorus	Cassiodorus
12 1 52	exunte	exeunte	94 1 28	narrat	narrat	330 1 68	Pachymores	Pachymercs
12 2 15	Talmudistæ	Talmudistæ	99 2 21	Arbis	Vrbis	347 1 53	Solomoneis	Salomonem
13 1 43	antecedenter	antecedenter	101 1 47	Laodicenorum	Laodicenorum	350 1 76	Methanias	Mathanias
13 2 5	secundum	secundum	112	Anni ante Epoc	Anni Epochæ	361 1 2	Distinctus ab Apollol.	distinctus ab Apollol. <i>delcatur</i>
13 2 26	Talmudita	Talmudica	123 2 71	opportunus	opportunus	361 2 14	nomiat	nominat
14 1 30	debeunt	debeant	126 2 35	ostendere	ostendere	366 2 3	futurum	futuram
15 1 52	vius	vios	127 2 38	α'ολυμιαδης	α'ολυμιαδης	368 2 33	quafido	quando
16 2 57	Embolem	Embolim	128 1 27	rediculum	ridiculum	370 2 23	quia	quin
19 1 11	diuidendos	diuidendo	137 2 7	Regnum	Regum	383 1 62	monacus	monachus
25 2 8	binarium	binarum	153 1 17	ostendemus	ostendemus	393 1 49	Palentinz	Palentia
28 1 51	Hebdoma	Hebdomas	153 1 18	2. & 3.	2. & inij 3.	393 1 57	Diolionus	Dolionus
29 1 67	Manuele	Manuali	153 2 76	septeni	septima	393 1 74	Præcores	Prætores
29 2 15	hoctibus	hostibus	154 2 53	recenseant	recenseant	394 1 31	Atanulphus	Ataulphus
29 2 32	Quia	qui	156 1 16	Palidæ	Palis Dæ	394 1 17	Biclanensis	Biclaricnsis
29 2 35	ille	teste	156 2 74	Neamenia	Neomenia	399 2 26	1604	1504
31 1 24	reliq;	reliquæ	158 2 35	Cominius	Cominius	400 1 63	celebrationis	celebrationem
34 2 28	exigom	exigunt	161 2 54	erant	erant	400 2 49	addit	addat

